

Проф. Д-ръ СТЕФАНЪ МЛАДЕНОВЪ

268465

Младенов: Стр.

ЕТИМОЛОГИЧЕСКИ И ПРАВОПИСЕНЪ
РЕЧНИКЪ
НА
БЪЛГАРСКИЯ КНИЖОВЕНЪ ЕЗИКЪ

МТАК

СОФИЯ
КНИГОИЗДАТЕЛСТВО ХРИСТО Г. ДАНОВЪ-О.О. Д-ВО

964227

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Печатница Хр. Г. Дановъ - О. О. Д-во
София, № 54/1941 год.

M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
Könyvtár 2700 20 01

Предговоръ

Ты, болгарине, не прельщай се,
знай свой родъ и языкъ...!

Отецъ Паисий 1762
Зографски и Хилендарски

Тука, въ предговора къмъ първиятъ и единственъ етимологически речникъ на родния нашъ български езикъ, би трѣбвало да се говори по разни и доста интересни въпроси, ала книгата превиши обема, опредѣленъ отъ издателството, така че се налага да се каже сега накжсо най-необходимото. И ако Богъ помогне да се изчерпи това издание въ не много дълго време, тогава во второто издание, съ Божията помощъ, ще бжде надотъкмено всичко онова, което сега се изоставя поради недостигъ на мѣсто.

Какво мѣри, преди всичко, съставителятъ на книгата, това се разбира отъ думитѣ на присно-паметния отецъ Паисий Зографски и Хилендарски, които стоятъ надъ тѣзи редове. И днесъ има немалко българи, които не знаятъ достатъчно историята на своя родъ и езикъ и все си мислятъ, че българскиятъ езикъ е твърде беденъ, та трѣбва да се обогатява съ многобройни и въ действителность крайно непотрѣбни чуждици. И днесъ, както въ Паисиево време, има българи, които смѣтатъ думитѣ на своя роденъ езикъ за много „прости“ и предпочитатъ да си служатъ съ чужди думи, та пълнятъ българската речъ и книга съ всѣкаквъ чуждински езиковъ сметъ. На такива „отцегугатели“ трѣбва нагледно да се покаже голѣмото словно богатство на българския народенъ и книжовенъ езикъ, та всѣки да го знае и да се ползува отъ него. При нѣкои отъ чуждитѣ думи, които само грозятъ българската речъ, съ удивителенъ знакъ се обръща внимание върху тѣхната непотрѣбность.

Въ речника се посочватъ съответствията на нашитѣ думи въ старобългарски и въ останалитѣ славянски езици, а именно: източнославянски или руски съ бѣлоруски и малоруски или украински, западнославянски — полски, чешки и словашки съ лужицко-сръбскитѣ два езика, и южнославянски — словенски и сръбско-хърватски, като на мѣста сж дадени думи и отъ други славянски езици или наречия, както напр. отъ изчезналия полабски езикъ, езикътъ на понѣмченитѣ славяни въ областъта на р. Елба (славян. Лаба) и по брѣга на Балтийско море, отъ кашубски и др.

Ала, както се знае, нашиятъ български езикъ е сроденъ не само съ славянскитѣ езици, но и съ езицитѣ отъ тѣй нареченото индоевропейско (ариоевропейско) или индогерманско езиково семейство, въ което влизатъ повече отъ сто езика, стари и нови. Въ речника се

привеждатъ за сравнение думи отъ главнитѣ индоевропейски езици, — германски (нѣмски, английски, готски, скандинавски...), латински или романски (френски, италиянски...), отъ тритѣ балтийски езици — литовски, летски (летонски, латвийски, лотишки) и старопруски (изчезналъ), които сж най-близки до славянскитѣ, та често се говори за една езикова група балтийско-славянска; привеждатъ се още думи стариндийски (санскритски), староирански (зендски или авестийски и староперсийски, ново-персийски...), арменски, грѣцки, албански и келтски (староирландски, уелски или кимрийски, бретонски...).

По изключение се споменува и заглѣхналиятъ въ централна Азия (Китайски Туркестанъ) индоевропейски езикъ, нареченъ тохарски.

Българскитѣ думи въ речника не сж разпредѣлени по така наречени етимологични гнѣзда около една основна или коренна дума и при нея всички производни отъ сжщия коренъ, а вървятъ по азбученъ редъ за по-лесно ползуване и справки. При сложнитѣ или съставни думи съ удобенъ знакъ — отвесна чърта, сж показани ясно представкитѣ и съставнитѣ части.

Етимологическитѣ обяснения сж при основнитѣ или коренни имена и глаголи. Подирѣ новобългарската дума върви старобългарското съответствие съ сроднитѣ думи отъ славянскитѣ езици, па сетне идатъ избрани думи отъ главнитѣ индоевропейски езикови семейства. На мѣста се привеждатъ и думи изъ не-индоевропейски езици (алтайски, семитски) и се загатва за арио-алтайско (индоевропейско-алтайско) и индоевропейско-семитско езиково средство.

Посочено е накѣсо потеклото на по-употрѣбителнитѣ думи, заети отъ западно-европейски или източни езици, като при повечето сложни или съставни думи се отдѣлятъ пакъ съ отвесна чърта представки и други съставни части. Етимологическиятъ речникъ на кой-годе езикъ не може да бжде речникъ на заетитѣ и чужди думи, така че любознателниятъ читателъ трѣбва да дири повече освѣтления за тѣхъ въ нароченъ речникъ на чуждитѣ думи. И нека бжде простено да се каже тукъ, че отъ съставителя на подлежащата книга има доста подробенъ „Речникъ на чуждитѣ думи въ българския езикъ съ обяснения за произхода и състава имъ“ (София, 1932, книгоиздателство „Хемус“).

*

Сжществена особеностъ на съвременнитѣ добри етимологически речници е между друго и посочването на съответната научна книжнина и то не само изобщо, но и по отдѣлно за всѣка дума, защото въ етимологията и по културно-исторически, и по звукословни, и по разни други съображения всѣка дума трѣбва да се разглежда сама за себе. Когато въ началото на последнитѣ петнайсетъ години отъ миналия вѣкъ най-голѣмиятъ славянски езиковедецъ Ф. Миклошичъ издаде во Виена на нѣмски своя бележитъ „Етимологически речникъ на славянскитѣ езици“, той даде въ списѣка на употрѣбенитѣ съкращения и кратъкъ книгописъ, като допълнение на книгописнитѣ посочвания въ две по-предишни многоценни съчинения — старобългарски, „старословенски“ речникъ, „Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum“ Vindobonae, 1862—1865, и „Сравнителна граматика на славянскитѣ езици“ (на нѣмски, пакъ тамъ 4 книги, 1852—1876). Ала работата коренно се измѣни презъ първото десетилѣтие на сегашния вѣкъ, откакъ излѣзе отъ нѣмскитѣ ученъ Алоисъ Валде

„Латински етимологически речникъ“ (Heidelberg, 1906): съ майсторски сбити съкращения Валде посочва где, кога, какво и отъ кого има писано за всѣка дума, която влиза въ латинския етимологичен речникъ.

Такъвъ книгописецъ е необходимъ и твърде полезенъ за читателитѣ, особено за специалисти, ала книга, предназначена за по-широкъ кръгъ читатели, не би трѣбвало да се пѣстри съ подробности изъ историята на етимологическитѣ издирвания. Ето защо и въ книгата, що е сега въ ржцетѣ на благосклония читателъ, сж изоставени всички, инакъ не безинтересни, бележки за ученитѣ, които сж изнесли съответнитѣ етимологии, както и за времето и мѣстото, дето сж писали.

Това се налагаше и отъ съображения за пестене на страници. Пжтемъ бива да се отбележи тука, че „Słownik etymologiczny języka polskiego“ (Kraków, 1927) отъ покойния сега полски ученъ проф. Александръ Брюкнеръ има 686 голѣми страници (с. 689—805 „index“) и нигде не споменува никакви научни работници по етимологията на полския езикъ освенъ Миклошича, комуто е и посветена Брюкнеровата книга и комуто авторътъ, споредъ собственитѣ му думи, дължи повече отколкото на всички останали слависти вкупомъ...

Покойниятъ Брюкнеръ бѣ въ много отношения сжщински чудакъ, и неговото постъпване далечъ не може да бжде препоржчано за примѣръ...

Правилното решение на тоя въпросъ е нѣкжде между срѣдата на Брюкнеровото пренебрежение къмъ всички други работници въ областта на етимологията и прекаленитѣ понѣкога подробности изъ историята на етимологическитѣ обяснения у нѣмски етимолози или у други изследвачи, които вървятъ по пжтя на нѣмцитѣ.

Всѣкакъ, не може да се не изтъкне, че основателъ или баща на славянската научна етимология е споменатиятъ и у Брюкнера словенски ученъ Францъ Миклошичъ, професоръ на времето си по славянска филология во Виенския университетъ. И чудновато е, че тъкмо Миклошичовиятъ етимологически речникъ, за който Брюкнеръ, като авторъ на полски етимологически речникъ, се изказва съ такъвъ възторгъ, е напълно премълчанъ отъ съставителя на чешкиятъ етимологически речникъ отъ 1937. година: у Dr. Josef Holub, въ неговия „Stručný [краткъ] slovník etymologický jazyka československého (2. изцѣло преработено издание, Прага, 1937) книгописнитѣ сведения започватъ съ работитѣ на двама нѣмци — Е. Бернекеръ („Славянски етимологически речникъ“, 1908—1914, А—Л, началото на М, недовършенъ) и Р. Траутманъ („Балтийско-славянски речникъ“)...

Не ще казване, че Холубовото премълчаване на Миклошичовия пръвъ и знаменитъ трудъ не може съ нищо да се обясни и оправдае. Това премълчаване е толкова по-осждително, че Миклошичовата книга и до день днешенъ остава една единствена въ своя родъ, защото никой славянски или неславянски ученъ не е излѣзълъ да замѣсти напълно Миклошичовото дѣло съ нѣщо по-ново и по-съвършено...

За да се изброятъ етимологическитѣ речници на славянскитѣ езици, почти стигатъ прѣститѣ на една ржка. На първо мѣсто по време и по грамадно значение стои F. Miklosich, Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen (Wien, 1886) стр. VIII + 548 м. 4-на.

Новобългарскиятъ езикъ е поставенъ тука следъ новословенския, езика на словенцитѣ въ Югославия и североизточна Италия, понеже Миклошичъ наричаше старобългарскиятъ или Кирило-Методиевиятъ езикъ

„старословенски“ и веднага следъ „старословенски“ върви у него новословенски и сетне български, сръбски, хърватски, чешки, полски и т. н. Но като оставим на страна тая подробност, която стои въ връзка съ отдавна изоставената Миклошичова теория за потеклото на Кирило-Методиевиятъ езикъ отъ Панония, а не отъ Македония (Солунско), иначе словното богатство на българскиятъ езикъ е представено доста добре. Заслужва да се спомене и тука, че Миклошичъ използува между друго и сборника отъ български народни пѣсни, обнародвани отъ босненския сърбинъ Стефанъ Верковичъ подъ насловъ „Народне песме македонски бугара“ (= Народни пѣсни на македонскитѣ българи) въ Бѣлградъ презъ 1860. година и посветени на тсгавашната сръбска княгиня Юлия Обреновичъ, както и „Български народни пѣсни“ отъ братя Д. и К. Миладинови, печатани съ щедрата помощъ на хърватския меценатъ владика Йосифъ Юрай Щросмайеръ въ Загребъ, 1861. год., и още такива сборници и други книги.

Само 8 години следъ Миклошича русинтъ Н. В. Горяевъ издаде въ Тифлисъ „Сравнительный этимологическій словарь русскаго языка“, а двадесетъ и две години следъ Миклошича нѣмскиятъ ученъ Ерихъ Бернекеръ, професоръ тогава по славянска филология въ нѣмския университетъ въ Прага, започна да издава на свезки „Slavisches etymologisches Wörterbuch“ (Славянски етимологически речникъ) у Carl Winter въ Хайделбергъ и въ 1913. година завърши първия томъ (A—L, стр. 760).

Отъ втория томъ на този много добъръ речникъ обаче можа да излѣзе само първата свезка отъ 5 коли — думитѣ, що започватъ съ м. И сѣкашъ зла прокоба — свезката свършва на дума моръ: започна се въ 1914. г. голѣмата европейска война, въ която и съставительтъ на тоя речникъ взима участие и следъ която Бернекеръ се чувствува така разнебитенъ, па и огорченъ отъ нѣкои славянски отзиви за дѣлото му, че до смъртъта си не издаде нищо за продължение на „Slavisches etymologisches Wörterbuch“, и говори се даже, че билъ изгорилъ всичкия материалъ... А и никой други не се нае да продължи, така че Бернекеревиятъ етимологиченъ речникъ на славянскитѣ езици и до днесъ, 33 години следъ излизането на първата свезка, стои, за жалость, незавършенъ.

Незавършенъ остана етимологичниятъ речникъ и на другъ единъ славянски езикъ — руския: въ 1910. година, значи, две години подиръ Бернекера, заслужилиятъ преподавателъ въ IV-та Московска гимназия А. Преображенский издаде въ Москва първата свезка (5 печатни коли) отъ своя „Этимологическій словарь русскаго языка“ (а — бучать) и следъ 5 години, въ 1914. г. излѣзе „выпускъ девятый“ (нукать-ощутить), съ който се свършва първиятъ томъ (стр. XXVIII + 674 + V...). За твърде късо време (1914—1916) Преображенски издаде още 5 свезки и — почина. И неговиятъ речникъ стои незавършенъ тъкмо четвъртъ вѣкъ (1916—1941)...

Брюкнеревиятъ споменатъ по-горе „Słownik etymologiczny języka polskiego“ излѣзе въ Краковъ презъ 1927. Най-новъ е етимологическиятъ речникъ на чешкословашкиятъ езикъ отъ Д-ръ Й. Холубъ, само че и въ второто издание все пакъ е доста кратъкъ — 364 страници текстъ срещу близу два пжти повече (686) у Брюкнера.

Нашиятъ български езикъ е застѣпенъ у Бернекера и Преображенски по-добре отколкото у Миклошича, понеже тия двама учени

имаха на разположение голѣмитѣ български речници на русина Дювернуа и на българина Найдень Геровъ:

А. Л. Дювернуа, Словарь болгарскаго языка по памятникамъ народной словесности и произведеніямъ новѣйшей печати. Москва, 1885—1889.

Найдень Геровъ, Рѣчникъ на българскій языкъ съ тлъкувание рѣчнати на блъгарскыи и на русскыи. Събралъ, нарядилъ и на свѣтъ изважда — Пловдивъ 1895—1904 (съ „Допълнение“ отъ сестринца му Т. Панчевъ, 1908) [у Преображенски въ списъка на съкращенията се споменува само Дювернуа]. За българскитѣ съответствия на полскитѣ и чехословашкитѣ думи твърде малко се дава въ речника на Брюкнера, а у Холубъ току речи нищичко.

Прекрасенъ речникъ на общия нѣкогашенъ балтийско-славянски езикъ излѣзе на 1923. г. отъ Кенигсбергския, сега Лайпцигски професоръ по славянска филология Райнхолдъ Траутманъ: Baltisch-slawisches Wörterbuch (Göttingen, 1923) стр. VIII + 382.

Нѣмскиятъ ученъ А. Валде е билъ почти приготвилъ и „Сравнителенъ речникъ на индогерманскитѣ езици“, който следъ смъртъта на съставителя биде допълненъ и завършенъ отъ J. Pokorny: A. Walde, Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen (два голѣми тома Berlin-Leipzig, 1927—1930, и трети томъ — „Показалци“ отъ К. Райнхартъ).

Има и доста етимологически речници на отдѣлни индоевропейски езици, повечето на нѣмски езикъ, както що сж: отъ С. С. Uhlenbeck (Amsterdam, 1898—1899) за староиндийски, отъ Р. Horn (Strassburg, 1893) за новоперсийски, Н. Hübschann (Leipzig, 1897) за староарменски, F. Kluge (Berlin-Leipzig, 1929, 9-о издание) за нѣмски, Franck — N. van Wijk (Хага, на холандски, 1912) за холандски, W. W. Skeat (Oxford, 1924) за английски, V. Henry (на френски, Rennes, 1900) за бретонски, W. Stokes (Göttingen, 1894) за келтски, A. Walde (Heidelberg, 1-о изд. 1906, и др. изд.) за латински, G. Meyer (Strassburg, 1891) за албански, E. Boisacq (Heidelberg-Paris, 1-о изд., 1907 сл., и др. изд.) за гръцки и т. н.

За родството на българския езикъ со славянскитѣ езици и съ индоевропейското езиково семейство се говори въ книгата на покойния проф. Б. Цоневъ, История на българский езикъ („Университетска библиотека“ т. I. София, 1919, 2-о изд. п. т., 1940), т. II. п. т., 1934).

Писачътъ на тѣзи редове мисли, че ще му бжде простено, ако спомене тукъ и нѣкои свои работи по засегнатитѣ тука въпроси, а именно: „Уводъ въ общото езикознание“ („Университетска библиотека“ № 71), „Езикъ и култура“ Натурфилософско четиво издав. подъ редакцията на проф. д-ръ Ас. Златаровъ, София, 1928, „История на българския езикъ“ (София, 1935), „Сравнително индоевропейско езикознание“ („Университ. библиотека“ № 168, София, 1936).

Въ последната книга сж изложени и тѣи нареченитѣ звукови закони на главнитѣ индоевропейски езикови групи подъ видъ, напомнящъ до нѣкжде математически формули, напр. общоиндоевроп. *а*) (самогласка а въ тѣи наречениятъ индоевропейски праезикъ, отъ който нѣмаме запазени никакви писмени паметници, но за който сждимъ по за-

*) Съ * отпредъ се бележатъ звукове и думи, незапазени въ езикови паметници, а предполагани по съображения езиково-сравнителни.

пазенитѣ езици и диалекти) се явява застѣпено въ староинд. като **а**, въ ст. иран. сѣщо като **а**, и все така въ армен., балт., герман., келт., латин., албан. и грѣц., а само въ славянскитѣ езици въ клона намираме **о** вмѣсто **а**, сиречь сѣщата самогласка, но учленявана (образувана) съ закрѣглени бѣрни; думата за солъ — и.-е. *sal гласи въ всички други стари индоевроп. езици съ **а** срещу нашето **о**: лат. sal, грѣц. hals (вм. sals), ст. ирл. salann, гот. salt (нѣм. Salz, ст. сакс. ст. исл. англ. salt...), ст. прус. sal, лет. sals, армен. ał = aγ отъ *sal съ „затвѣрдѣло“ л... И наопаки, общоиндоевроп. закрѣглено **о** (т. е. изговорено като се закрѣглят бѣрнитѣ, та се образува крѣговиденъ устенъ отворъ) се запазва у славянитѣ като **о**, както въ латински, грѣцки, келтски и арменски, а въ всички останали индоевроп. езикови челяди се явява като съответствие незакрѣглено **а**: и.-е. *ok'tō = лат. octo, грѣц. oktṓ, ирланд. ocht n-, слав. осмъ (н. бѣлг. осемъ, рус. восемь...), а инакъ = санскр. aṣṭā(u), зенд. ašta, гот. ahtau, нѣм. acht, лит. aštūni, ст. прус. вин. п. asman...

Формулата за историята на споменатитѣ праиндоевропейски самогласки би била, прочее:

и.-европ. ***а** → **а** въ ст. инд., ст. иран., армен., балт., герм., лат., алб., грѣц.
→ **о** въ славян.

индоевроп.***о** → **о** въ славян., лат., грѣц., армен., келт.
→ **а** въ староинд., ст. иран., балт., герман., албан.

Вмѣсто обикновенъ знакъ за равенство нѣкои предпочитатъ малко видоизмѣнение съ стрелка отгоре, която показва посоката на звуковото развитие:

И.-е. ***а** ⇒ славян. **о**; ⇒ санскр., иран., арм., балт., герм., келт., латин., албан., грѣц. **а**.

И.-е. ***о** → славян., латин., грѣц., армен., келт. **о**; ⇒ санскр., иран., балт., герман. **а**.

Мнозина употрѣбаватъ условно математическитѣ знакове за по-голъма или по-малка величина вмѣсто равенство като показалець на посоката въ звуковото развитие. Така се употрѣбаватъ знакове $>$ и $<$ и въ подлежащата книга; посоката на развитието се означава съ орието на жгъла — и.-е. ***а** $>$ слав. **о** значи, че и.-е. самогласка **а** се е развила въ посока къмъ **о**, звукътъ е станалъ закрѣгленъ; сѣщото може да се предаде и съ: слав. **о** $<$ и.-е. ***а**, сиречь слав. **о** е произлѣзло отъ и.-е. **а**. И.-е. ***о** $>$ слав. **о** не може въ случая да значи друго, освенъ че и.-е. самогласка се явява като **о** и въ славянски, сиречь не е претърпѣла никаква промѣна отъ времето на индоевропейския праезикъ дори до наше време: на лат. octo, грѣц. oktṓ съответствува бѣлг. **о**семъ, както итал. **o**tto, н. грѣц. **o**ktṓ...

Като се продѣлжи така съпоставянето на звуковитѣ отъ праславянска доба съ тѣхнитѣ съответствия въ останалитѣ индоевропейски езици, ще се добиятъ подробни звукословни и етимологически таблици, безъ каквито не може да напредва езиковата история, но за каквито тук а нѣма мѣсто. Безъ установяване на звуковитѣ закони или на законотѣрното развитие въ областята на звуковитѣ промѣни е невъзможна никаква научна етимология. За сѣщността на звуковитѣ закони или „звукови правила“ се говори и въ споменатия по-горе „Уводъ въ общото езикознание“.

Отдълни, по-дължки или по-къси приноси по етимологията на български и славянски думи има обнародвани и въ наши научни издания, напр. въ „Критиченъ прегледъ на въпроса за произхода на прабългаритѣ отъ езиково гледище и етимологиитѣ на името „българинъ“ отъ Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ въ „Сборникъ за народни умотворения, наука и книжнина“, издава Министерство на Народното Просвѣщение кн. XVI—XVII, София, 1900, стр. 505—753; етимологични обяснения на сто български и славянски думи има отъ писача на тия редове въ „Студии по славянско и сравнително езиковознание“ (Годишникъ на Соф. университетъ истор.-филологич. факултетъ, XIII—XIV), въ „Списание на българската академия на наукитѣ“ (за бълг. драка, ярка, чворъ, биба, бибокъ и др. отъ сжщия); въ сжщото „Списание“ отъ Юрд. Трифоновъ за етимологичното обяснение на българската дума шопъ и др. Работи изъ областъта на българската етимология има и въ нѣкои научни сборници, посветени на известни български учени (Л. Милетичъ, Ив. Д. Шишмановъ, В. Златарски и др.).

За тюркскитѣ или турко-татарскитѣ езици има единъ позастарѣлъ и малко незадоволителенъ етимологически речникъ отъ Н. Vámbégy: *Etymologisches Wörterbuch der turkotatarischen Sprachen* (Leipzig, 1879).

Нѣма етимологиченъ характеръ, но съдържа богатъ материалъ за сравнение на турко-татарскитѣ езици речникътъ на В. В. Радловъ, издаденъ отъ Руската академия на наукитѣ: *Опытъ словаря тюркскихъ нарѣчій I—IV*. Спб. 1893. сл.

Тука трѣбва да се спомене пжтемъ, че индоевропейскитѣ езици стоятъ въ далечно родство съ многобройнитѣ езици отъ тъй нареченото урало-алтийско езиково семейство, което се простира отъ брѣговетѣ на Балтийско море и Северния ледовити океанъ до границитѣ на Китай и до Японскитѣ острови. За тѣхъ езици и племена (самоедски, лапландски, фински, естонски, черемиски, мордвински, маджарски, остячки и т. н., турскотатарски, монголски, тунгузки, манджурски и пр.) се говори въ „Уводъ въ общото езиковознание“ отъ писача на тия редове. Пакъ тамъ сж посочени и нѣкои удивителни граматични и речникови еднаквости между индоевропейски и угофински, както и между индоевропейски и турскотатарски. Всички тѣзи еднаквости и съвпадения не могатъ да бждатъ игра на слѣпъ случай, толкова повече, че въ свѣта нѣма случайности, а сжществува причинна връзка между явленията въ физическия и духовенъ свѣтъ. Тамъ, дето ние, поради ограниченостъта на своитѣ познавателни способности, не можемъ да откриемъ връзката между фактитѣ, тамъ ние говоримъ за „случайность“. Съ ограниченитѣ си познавателни срѣдства ние никога нѣма да проникнемъ напълно въ езиковата мистерия, въ тази таинствена дейность на човѣка, която въ едно и сжщо време има характеръ съвършено личенъ (абсолютно индивидуаленъ) и съвършено общественъ (абсолютно социаленъ) и чрезъ която ние създаваме духовна култура и се приближаваме до Бога като Висши Разумъ, като Създателъ на безбройни и безкрайни свѣтове, като първоизточникъ на всѣко битие и като Причина на всичко и на Себе Си (*Causa Sui*). Да искаме да проумѣемъ напълно безкрайното разнообразие на човѣшкитѣ езици, това значи да искаме невъзможното: безкрайно голѣма величина не се дѣли на конечна величина безъ остатъкъ, а човѣкъ е безкрайно малка величина въ сравнение съ езиковия духъ, въ който се отражава Богъ като безкрайность.

Индоевропейското езиково семейство е сродно и съ семитските езици — арабски, староеврейски, финикийски, арамейски, сирийски и т. н. Не нѣкой другъ, а единъ Ернестъ Ренанъ, авторъ на бележита книга „Животътъ на Исуса“, прочутъ познавачъ на семитските езици и служителъ въ храма на вѣчната Истина, Ренанъ именно редомъ съ други видни учени изтъкна сжществуването на индоевропейско-семитски езикови общности. И за нѣкои отъ тѣхъ се споменува въ казания „Уводъ“, дето се сочи и единъ сравнителенъ индоевропейско-семитски речникъ отъ данскиятъ ученъ Н. Möller.

На въпроситѣ за далечното евразийско езиково сродство, сиречь на въпроситѣ за индоевропейско-уралоалтайскитѣ и индоевропейско-семитскитѣ прастари общности сж посветени следнитѣ две работи, които заслужаватъ негли да бждатъ споменати, понеже и нѣкои български думи сж предметъ на разглеждане въ тѣхъ:

„Нѣколко теории за далечното родство на евразийскитѣ езици“, (Годишникъ на Софийския университетъ, истор.-филологич. факултетъ, кн. XXV, София, 1929).

„Общи особености и елементи на езицитѣ индоевропейски, турски и монголски“ (Списание на Българската академия на наукитѣ, кн. LV с. 197—202, обширно на нѣмски п. т. 149—196 (София, 1937.).

Изобщо книгоситѣ по етимологията на българскитѣ думи е огроменъ, понеже обхваща не само работи изъ областта на славянското и индоевропейското езиковедие, но и други още изъ тепърва изграждащето се турско-татарско езиковедие, изъ семитската езикова история и други.

Само за по-подробно посочване на изворитѣ и помагалата по сравнителна етимология на индоевропейскитѣ езици, въ която непремѣнно влиза на първо мѣсто нашиятъ старобългарски езикъ съ най-ранни паметници отъ славянската група на индоевропейската езикова челядь, не биха стигнали и десетъ пжти повече страници, отколкото сж отредени за цѣлия предговоръ къмъ „Етимологически и правописенъ речникъ на българскитѣ езици“... Насловътъ на една статия за Шекспира отъ най-голѣмия нѣмски поетъ В. Гете — „Шекспиръ и нѣма край“ (Shakespeare und kein Ende) би могълъ да се приложи и къмъ всѣки културенъ езикъ и неговата етимология, та да се каже тогава и: „Българска етимология и нѣма край“ (Bulgarische Etymologie und kein Ende...).

*

Въ свръзка съ възможната пълнота на единъ речникъ стои въпросътъ за тѣй нареченитѣ неудобопечатаеми или неприлични думи. Народниятъ езикъ не само у насъ е пълненъ съ такива силни и сочни думи, които въ благовѣзпитано общество не могатъ да се употрѣбятъ и които въ повечето речници не се вмѣстятъ. Това сж думи, които означаватъ известни части отъ човѣшкото тѣло и тѣхнитѣ отправления. Тѣ сж вмѣстени въ речника, ала производнитѣ отъ тѣхъ и нѣкои обяснителни бележки къмъ тѣхъ по понятни причини бидоха изоставени.

*

Предлежащиятъ речникъ е най-богатъ отъ всички досегашни български речници, ала не е нареченъ „пълненъ“, понеже не е всебългарски речникъ и поради ограниченостъ на мѣстото, съ което се разполага, не вмѣстя всички производни български думи, па и поради това, че

свършено пълнѣ речникъ на единъ езикъ съ дълга история, десетвѣковна литература и множество народни говори граничи съ невъзможното, и то по много причини, за които би могло доста да се говори. Изоставенитѣ или пропуснати при печатането думи биха могли да изпълнятъ цѣла малка книжица, която би служила за допълнение на тоя речникъ, както Т. Панчевъ издаде „Допълнение“ отъ 336 голѣми страници къмъ Геровия речникъ, и пакъ множество думи ги нѣма въ 6-тѣ тома на Геровъ—Панчевъ... Въ числото на тия думи влизатъ и медникарь, медникарскѣ, медникарство (Петко Р. Славейковъ се е подписвалъ известно време Мѣдникаровъ...), па и ржкоболъ, народна българска дума, за „приплата за нѣкаква работа, що се взима „за ржце“ вѣнъ отъ уговореното заплащане“, подобна на тур. „актеръ“ — „Овчаритѣ на мандра взиматъ ржкоболъ сирене“. Отъ стария Хр. Г. Дановъ е останало название ржкоболъ за „безплатни авторски екземпляри отъ книга“. В. „Славянинъ“ отъ 80-тѣ години на миналия вѣкъ е употрѣбявалъ дума ржкоплѣсъ за ржкоплѣскане и т. н.

За собственитѣ имена, лични и землеписни, се съставятъ обикновено отдѣлни речници. Въ тая книга сж споменати пжтемъ само нѣкои такива имена, които представятъ по-голѣмъ етимологиченъ интересъ.

*

За да се пишатъ правилно българскитѣ глаголи, трѣбва да се знае, какъ гласятъ формитѣ за известни лица въ сегашно и минало свършено опредѣлено време (т. н. сегашна и инфинитивна основа). Въ новобългарската граматика глаголитѣ се дѣлятъ на три спрежения, съ сегашна основа въ 2. л. ед. ч. на -е-(шъ) (I. спреж.), на -и-(шъ) (II. спреж.) и на -а-(шъ) -я-(шъ) (III. спреж.). Съ римски цифри следъ глаголитѣ е посочено спрежението имъ, а съ арабски числа подиръ римскитѣ — разредътъ отъ съответното спрежение, като се върви по разподѣлбата на разреди въ „Грамматиченъ обзоръ на формитѣ на имена и глаголи“ въ „Български тълковенъ рѣчникъ“ отъ Ст. Младеновъ и А. Теодоровъ Баланъ, свезка I. (София, 1927) стр. 26--27. (безъ разредитѣ при III. спреж.). Така „I. 5.“ следъ глаголъ съхна показва, че глаголътъ въ 2. л. ед. ч. сег. вр. гласи съхн-е-шъ, а въ 2. л. ед. ч. мин. св. вр. (из-)съхн-а; „I. 6.“ следъ глаголъ лаская означава I. спрежение 6. разредъ, сиречь 2. л. ед. ч. сег. вр. ласка-е-шъ, 2. л. ед. ч. мин. св. вр. ласка-а, а „I. 11.“ следъ глаголъ лая—сег. вр. ла-е-шъ, мин. св. ла-я; прося II. 1., седя II. 2., соча II. 3., лежа II. 4. значатъ: проси-шъ, проси, седи-шъ-седѣ, учи-шъ-учи и т. н.

Разредитѣ на глаголитѣ отъ първитѣ две спрежения сж:

I.	1.	Глаголи като дера	— драхъ, многокр. одирамъ;
	2.	„ „ коля	— клахъ, многокр. закалямъ
	3.	„ „ спра	— спрѣхъ, многокр. за-пирамъ
	4.	„ „ взема	— взехъ, многокр. взимамамъ
	5.	„ „ падна	— паднахъ, многокр. падамъ
	6.	„ „ сѣя	— сѣхъ, многокр. посѣвамъ
	7.	„ „ рек-а	— рекохъ, многокр. наричамъ
	8.	„ „ плета	— плетохъ, многокр. преплитамъ
	9.	„ „ треперя	— треперахъ, многокр. раз-трепер-вамъ се

10. Глаголи като мажа — мазахъ, многокр. на-мазвамъ
 11. „ „ трая — траяхъ, многокр. из-трайвамъ.
 II. 1. Глаголи като нося — носихъ, многокр. пре-
       -насямъ
 2. „ „ седя — седѣхъ, многокр. до-седявамъ (до-
       -седѣвамъ)
 3. „ „ точа — точихъ, многокр. из-точвамъ, пре-
       -такамъ
 4. „ „ лежа — лежахъ, многокр. из-лежавамъ (се)
 5. „ „ стоя — стояхъ, мкр.на-стоявамъ, пристаямъ.

*

Една важна и твърде отличителна особеност на българския и общославянския глагол е различаването на видъ (глаголенъ видъ) нѣм. Aktionsart=„видъ на действието“, фр. aspect. Съ различни представки и наставки (приставки), па и съ различни отгласни степени отъ единъ и сжщи глаголенъ коренъ се образуватъ множество облици, чието различаване за чужденеца представя немалко мжчнотии. Всѣка добра българска граматика трѣбва да поучи читателя и да му помогне да схване сжществената разлика между тъй нареченитѣ свършени и несвършени глаголи (латин. перфективни и имперфективни), сиречь между глаголи отъ свършенъ и глаголи отъ несвършенъ видъ на действие. Глаголъ бера означава действие, което трае (сега или изобщо); видътъ на глагола е траенъ или траятенъ, ала отъ сжщиятъ глаголъ съ представки (предлози) се образуватъ облици нетраятни, отъ видъ свършенъ — добера, избера, набера, прибера, пробера и т. н. Свършениятъ видъ на този глаголъ се отличава отъ несвършения или траятенъ по това, че има представка. Но въ желанието си да бжде изказътъ по-задоволителенъ откъмъ точностъ българитѣ, както и другитѣ славяни, сж образували и други облици отъ сжщия глаголенъ коренъ, като сж използвали едно прастаро езиково срѣдство отъ рода на т. н. отгласъ (нѣм. Ablaut) или степенуване на коренната самогласка (нѣм. Vokalabstufung или Vokalsteigerung). Срещу глаголи отъ свършенъ видъ като избера, набера, прибера и т. н. стоятъ облици отъ несвършенъ видъ, които означаватъ действие продължаващо се или повтаряно много пжти — избирамъ, набирамъ, прибирамъ съ измѣнена коренна самогласка (е > и). Тѣ носятъ въ граматикитѣ разни имена (многократни, латин. итеративни...)

Отъ глаголи като избера, набера, прибера минало свършено време гласи съ друга отгласна степенъ на корена избрахъ, набрахъ, прибрахъ отъ старобѣлг. избрахъ, набрахъ, а отъ глаголи избирамъ, набирамъ, прибирамъ минало свърш. време гласи съ „удѣлжена“ коренна самогласка избирахъ, набирахъ, прибирахъ. Въ избрахъ, набрахъ и под. имаме днесъ т. н. нулева степенъ (френ. degré zéro) — коренътъ е бер-: бор-, а въ брахъ между съгласнитѣ нѣма вече никаква самогласка.

Чужденцитѣ най-мжчно схващатъ или никакъ не могатъ схвана разликитѣ между глаголни облици отъ свършенъ и несвършенъ видъ. Роденитѣ бѣлгари не бъркатъ въпроснитѣ облици, но правилната упо-трѣба у тѣхъ става несъзнателно, по усвоенъ навикъ отъ детски години.

Дойде ли обаче случай да се опредѣли точно видътъ на такива глаголи и да се посочи отношението имъ къмъ подобни, но все пакъ различни глаголни облици, тогава нашенци, ученици, студенти, учители и други, грѣшатъ, като недостатъчно правилно и неточно посочватъ облицитѣ.

Ако запитаме за вида на глагола станахъ въ началото на българска народна пѣсенъ: „Снощи станахъ съненъ, буденъ, махмуренъ“, мнозина ще кажатъ, че станахъ е форма за минало свършено опредѣлено време отъ глагола ставамъ. А за право речено, станахъ не е отъ несвършения глаголенъ видъ ставамъ, а отъ свършения или еднократенъ глаголенъ видъ стана.

Така и у Вазова въ „Грамада“: „Три месеца дъждъ не капна, Стана страшна суша“, имаме работа съ еднократни глаголи капна, стана, които се различаватъ отъ кап(ну)ва, става.

Въ стиховетѣ: „Нивя вече пожълтѣха, Златна жетва приближи, Пълни класове узрѣха, Ей свѣтулка се яви“ глаголитѣ сж въ минало свършено опредѣлено време, но не ще бжде точно да се каже, че това сж облици отъ глаголи пожълтявамъ (пожълтѣвамъ), приближавамъ, узрѣвамъ и явявамъ се: не ще много мислене, за да се разбере, че имаме предъ себе глаголи отъ свършенъ видъ — пожълтѣя, приближа се, узрѣя, явя се.

При школки граматически разборъ на избрани кжсове отъ наши писатели е твърде лесно да се приучатъ младитѣ българчета да се вживяватъ въ разнообразието на българската речъ. Ето пакъ изъ Вазовата „Грамада“: „Не, той нигде не отби се, Нищо не продума, На полето той излѣзе, И спрѣ се при друма... Той стопи се. Лицето му Бледнина покри го, Гаче болестъ зла, невѣрна Цека изсуши го“. Подчертанитѣ форми не сж отъ „отбивамъ се“, „продумвамъ“, „излизамъ“, „спирамъ“, „стоявамъ“, „покривамъ“, „изсушавамъ“, а отъ отбия се, продумамъ, излѣза, спра, стопя, покрия, изсуша — това много скоро се схваща.

Богатството на родния ни езикъ по отношение на глаголни форми е необикновено голѣмо и затова въ български граматики и речници трѣбва добре да се изтъкватъ различията и въ областята на глаголитѣ видове.

Съвсемъ назадоволително, и за българи, и особено за чужденци, е да се даватъ само трайни или многократни глаголни облици безъ съответнитѣ еднократни, които се явяватъ толкова често въ разказвателна проза и поезия. На една страница отъ обикновени български речници ще намѣри човѣкъ напр. несвършени глаголи (глагол отъ несвърш. видъ): погвамъ, погнувамъ, погивамъ, погинувамъ, погладямъ, поглаждамъ, погледнувамъ, поглеждамъ, поглежамъ, поглождамъ, погложгамъ, погльщамъ, погнусявамъ се, поговарямъ, поговѣвамъ и пр., а нѣма употребителнитѣ погна, погина (погибна), погладя, погледна, поглезя, погложда, погълна, погнуся се, поговоря, поговѣя и т. н.

*

Накрай, тука, въ предговора на речникъ, който е не само етимологически, но и правописенъ, се налага да се спремъ и на т. н. правописенъ въпросъ, който въпрѣки съществуването на „официаленъ

правописъ“ не е разрешенъ напълно и правилно или, по-точно казано, тъкмо съ официалния правописъ отъ 1923. год. криво бидоха разрешени нѣкои основни правописни въпроси, така че въ хиляди и хиляди случаи сегашниятъ ни „правописъ“ е кривописъ.

Има три важни и сжществени въпроси, които се разрешиха въ 1923. г. не тъй, както трѣбваше, и за които е говорено и писано вече доста отъ нашенци и чужденци, отъ учители, писатели и учени специалисти. Въ правописния законъ на министра Ст. Омарчевски имаше нѣкои грѣшки, които трѣбваше да се поправятъ, та по този начинъ тъй наречениятъ правописъ на г. Омарчевски да станѣше наистина правописъ. Така на първо мѣсто трѣбваше да се замѣни **ж** въ срѣдата на думитѣ съ **ъ**, както се изисква отъ историята на езика и както пишеше дори единъ Пенчо Славейковъ, който не бѣше поклонникъ на нашенскитѣ божемъ филолози.*) Въмѣсто да сторятъ това, съставителитѣ на сегашния официаленъ (Цанковски) правописъ натрапиха да се пише въ едни случаи **ъ**, а въ други **ж**, като ужъ се излиза отъ старобългарски. Въ думи като тѣнѣкъ, тѣменъ, тѣмница, пѣстъръ, пѣстрота, пѣкълъ, пѣкленъ, пѣхвамъ и мн. подобни по старобългарски се пише не **ъ**, а **ь**, така че съставителитѣ на правописното упжтване трѣбваше да бждатъ последователни и да въведатъ писането и на **ь** въ срѣдата на думитѣ, както пишеше до края на живота си въ 90-тѣ години на миналия вѣкъ заслужилиятъ народу си Найдень Геровъ. Ала до тамъ въ опаката „етимология“ не отидоха реформаторитѣ отъ 1923. година.

И така, тѣ намѣриха за необходимо да каратъ днешнитѣ българи да пишатъ за тъмния звукъ въ езика ни ту **ъ**, ту **ж**, та трѣбва сега да пишемъ вѣнъ съ **ъ**, но вжтре съ **ж**, гължбъ съ **ъ** следъ **г**, а съ **ж** следъ **л**, но гжска, гжсеница съ **ж**, дждъ, дска съ **ъ**, но джга съ **ж**, късенъ, късно съ **ъ**, а кжсамъ, кжсче съ **ж**, лъжа, лъжець, лъжица, лъвъ съ **ъ**, а лжкъ, лжка съ **ж**, мѣска

*) „Филология“ е грѣцка дума и значи любословие, както я превежда преди почти сто години (1842) нашия заслужилъ книжовенъ деець Константинъ Фотиновъ. Филологъ ще рече любословъ или любословець, човѣкъ, който обича словото и творенията на човѣшкия духъ въ словесенъ обликъ. Въмѣсто да бждатъ вѣрни последователи на единъ такъвъ отличенъ филологъ, какъвто бѣше на времето си нашиятъ историкъ Маринъ Дриновъ, нашитѣ млади филолози отъ края на миналия вѣкъ се заловиха за буквоядство и даваха често поводи да бждатъ осмивани тѣхнитѣ правописни „реформи“. На чело въ реформаторското движение стояха двама души — живиятъ още г. А. Теодоровъ Баланъ, когото проф. А. Балабановъ съ пълно право нарече „ненаситенъ буквоядецъ“, и покойниятъ сега проф. Л. Милетичъ, който, по силата на Хегелевия културно-исторически законъ за теза и антитеза, къмъ края на живота си отъ истински буквоядецъ стана краенъ буквопоклонникъ. Тия двама български филолози съ нѣкои свои съмишленици къмъ края на 90-тѣ години отъ миналия вѣкъ представиха на просвѣтния министъръ Т. Иванчевъ единъ проектъ за правописна реформа, въ който се изхвърляха редъ букви. Министърътъ ги изслушалъ, но не ги послушалъ изцѣло и не приложилъ тѣхнитѣ буквоядски тъкмежи. Ала въ една точка министъръ Иванчевъ послуша филолозитѣ-буквоядци и направи голѣма грѣшка и пакостъ на българската литература. Филолозитѣ бѣха поискали да се изхвърлятъ изъ азбуката между друго и буквитѣ **ж**, **ъж** и да се замѣстятъ въ завършъцитѣ на глаголни форми съ **а** и **я**, а въ срѣдата и началото на думитѣ **ж** да се замѣсти съ **ъ**. Министъръ Иванчевъ запази **ж** въ срѣдата и началото на думитѣ и въ края на глаголъ **сж**, а въ всички други случаи прие да се пише **а** и **я** — глаголи въ 1. л. ед. ч. „бера“, „плета“, „спя“, „горя“ и въ мн. ч. „бератъ“, „плетатъ“, „спятъ“, „горятъ“ и т.н.

(муле), мъхъ съ ъ, а мжжъ, мжка съ ж, пѣхтя, пѣхамъ, пѣш-камъ съ ъ, а пжтъ, пжтека, пжтувамъ съ ж и т. н. и т. н. Кому е по-трѣбно това ж ъ тѣзи не десетки, а стотини и стотини, ако не и хиляди случаи, напр. въ цѣлото спрежение на глаголи като мжча, мжча се и измжчвамъ, пжтувамъ, пропжтувамъ, отпжтувамъ, сждя, сждя се, осждя, осжждамъ и толкова др.? При писането на свършено непотрѣбното ж въ тѣзи многобройни случаи личи турщината на *duavuga izet*, „на невѣрника мжка“... Невѣрници, които трѣбва да бждатъ мжчени, сж въ случая всички бѣлгарски ученици и граждани... Следъ като сами филолозитъ, включително и проф. Л. Милетичъ, доказаха неоснователността на писане ту ъ, ту ж за старобългарски ъ, ѣ, ж и следъ като дори Пенчо Славейковъ прие да пише само ъ въ коренитъ на думитъ, нѣмаше вече никакви разумни основания да се връща правописътъ назадъ, та да се измжчватъ людетъ да помнятъ де трѣбва ъ и де ж. Натрапването на непотрѣбното ж въ срѣдата на думитъ би могло да се нарече отъ нѣкого правописенъ садизъмъ...

Па да бѣше най-сетне тоя списъкъ на думитъ съ ж поне научно и свѣстно съставенъ, а той блести съ невежественостъ и гъмжи отъ грѣшки и опущения, които посочи на времето си проф. Б. Цоневъ и поради които въ тая точка официалниятъ ни правописъ продължава да бжде мжчителенъ и дори мжчителски кривописъ.

Вториятъ още по-важенъ и същественъ въпросъ въ новобългарския правописъ е въпросътъ за употребата на старобългарския белегъ ѣ и за изговора на новобългарскитъ думи съ ѣ. Дриновъ бѣ запазиль буквата ѣ, и по неговия правописъ тя се употребяваше въ всички новобългарски думи, образувани отъ старобългарски коренъ и основи съ ѣ. Въ тая точка Дриновиятъ правописъ бѣше всецѣло етимологически и представяше нѣкои мжчнотии, защото налагаше писане на ѣ и въ случаи, дето нѣмаше подкрепа въ изговора (фонетиката) на съвременния български езикъ.

Младитъ филолози отъ 90-тѣ години на миналия вѣкъ имаха до нѣкжде право да бждатъ недоволни отъ тоя правописъ и да искатъ неговата поправка. И като имаха предъ очи двоякиятъ изговоръ на ѣ въ новобългарски, тѣ излѣзоха съ едно много разумно и правилно предложение за ѣ — да се намали неговата употреба до необходимия минимумъ, като се запази само въ ония новобългарски думи и форми, дето по книжовно-български се изговаря ятово, приблизително като я, а въ всички останали случаи да се пише е, както се изговаря — само снѣгъ съ буква ѣ = „ятъ“, защото литературно се изговаря ятово („снягъ“), а въ всички други облици да се пише съ е, понеже, нѣма ятовъ изговоръ — снегътъ, снеговѣ, снѣженъ, снѣжни, снѣжйнка и т. н., сжщо така само сѣнка зарадъ ятовиятъ изговоръ („сянка“), но сѣнки, сѣнчестъ, сѣнникъ и т. н. и т. н.

Това разрешение на ятовия въпросъ имаше всички изгледи да бжде всеобщо прието, понеже то по най-сполучливъ начинъ разрешаваше и мжчния въпросъ за единството на българскиятъ езикъ откъмъ ѣ. Доброто въ случая бѣ, че не се занемаряваше хилядогодишната българска книжовна традиция и въ сжщото време се зачиташе новобългарския вече неятъвъ изговоръ въ хиляди и хиляди случаи. Съ задържането на ѣ въ

съвсемъ ограниченъ брой случаи не се дразнѣха никакъ и западнитѣ българи.

Но като че по внушение на нѣкакъвъ зълъ гений наскоро българскитѣ филолози измѣниха мнението си по ятовия въпросъ — тѣ извършиха единъ главоломенъ скокъ, направиха една злокобна грѣшка, съ която завинаги се изложиха като недостатъчно разумни, непримирими, непоправими и дори съвсемъ побъркани буквоядци, които не искаха да знаятъ за единството на своя народъ. Тая злокобна грѣшка е сжщинско престъпление отъ гледище на българското езиково единство и на общобългарскитѣ интереси. Нашитѣ „филолози“ се отметнаха отъ първото си решение да се ограничи употрѣбата на **Ѣ** до необходимия минимумъ и започнаха да проповѣдватъ ужъ дълбокомисления принципъ, че въ правописа трѣбва да има толкова букви колкото звука. И понеже въ азбуката си имаме буква **я**, отъ това следвало, че буква **Ѣ** съ звукова стойность „я“ не била потрѣбна и трѣбвало да се изхвърли, а въ всички новобългарски думи, дето старобългарскитѣ звукъ **Ѣ** се изговаря като **я**, трѣбвало да се пише **я**: „снягъ“ съ **я** вмѣсто старобълг. **Ѣ** = „ятъ“, но снегътъ, снеговѣ, снѣженъ, снежинка, сжщо „сянка“ съ **я** вмѣсто сѣнка съ старобългарски **Ѣ** = „ятъ“, но сѣнки, сѣнчестъ, сѣнникъ и т. н.

Съ такъвъ правописъ си служеха българскитѣ филолози въ месечното литературно-научно списание „Български прегледъ“ презъ V-та и VI-та му годишнина въ самия край на миналия вѣкъ. И могоха да се похвалятъ съ единъ успѣхъ — Пенчо Славейковъ, който не можелъ да търпи **Ѣ**, защото върхътъ на тая буква стърчелъ надъ всички други и като че бодѣлъ човѣку въ очитѣ, Пенчо Славейковъ, който иначе не одобряваше почти нищо отъ буквоядскитѣ предложения на професорския крѣжецъ около тогавашното списание „Български прегледъ“, започна да пише **я** вмѣсто **Ѣ** въ ограниченъ брой случаи, като се води по днешния североизточно български говоръ...

Що се отнася до предложението на филолозитѣ да се пише е вмѣсто **Ѣ** въ всички ония случаи, дето се изговаря днесъ **е**, то стои надъ всѣка критика. И то именно трѣбаше да се възприеме въ 1923., защото е абсурдно да се пише хиляда и повече п жти **Ѣ** въ производнитѣ отъ грѣхъ само заради единъ единственъ ятовъ изговоръ: изговаря се наистина само думата грѣхъ съ „ятъ“ — „гряхъ“, но членувано грехътъ, мн. ч. греховѣ, прилаг. грѣшенъ, сжщест. грѣшка, глаголъ грешá (грешǎ), сѣгрешá и т. н. и т. н. — повече отъ хиляда думи съ изговоръ **е**, а официално писани съ **Ѣ** = „ятъ“. Това е наистина тежъкъ недѣгъ и мжчно простимъ грѣхъ на „официалния правописъ“ . . . Да имаше тукъ повечко мѣсто, би трѣбвало — за изобличение на безсмисленото ятописане споредъ официалния правописъ — да се приведатъ поне хилядата и нѣколко десетки думи отъ корена въ грѣхъ, които се пишатъ съ „ятъ“ („Ѣ двойно“), а не се изговарятъ ятово. И така бихме почнали: „грѣша“, „грѣшишъ“, „грѣши“, „грѣшимъ“, „грѣшите“, „грѣшатъ“ — шестъ форми съ **Ѣ**, „ятъ“, дето нѣма ни следа отъ ятовъ изговоръ; сжщо въ минало несв. вр. „грѣшахъ“, „грѣшеше“ и т. н. все безъ ятовъ изговоръ; и въ мин. свърш. опред. вр. „грѣшихъ“, „грѣши“ и т. н. пакъ тѣй; въ мин. свърш. неопред. вр. пакъ: „грѣшилъ съмъ“, „грѣшилъ си“ и т. н. и т. н., цѣли

страници съ никому непотрѣбни ятове и словомъ хиляда и стотина безсмислени ятописания само заради една единствена ятова дума!... Не е ли това „правописъ“, за който биха могли да ни завидятъ китайцитѣ?

Трѣбвало, разправятъ заслѣпени правописци, да се пази „коренътъ“ на думата!... А забравятъ, че ние въ хиляди случаи не се водимъ отъ тоя „принципъ“, напр. когато пишемъ седя, седишъ, седна, седнахъ и т. н. съ **е**, а сѣдамъ, сѣдашъ съ **ѣ** поради ятовиятъ изговоръ; така и легна, легнешъ, легнахъ..., но лѣгамъ, впрегна, впрегнешъ, но впрѣгамъ и т. н. и т. н.: сжщо девица, девически, девственъ, девственостъ..., но подѣвка изговаряно ятово; леска, лешникъ, но Лѣсковецъ и т. н. Дори английскитъ правописъ, който е всеизвестенъ по своя краенъ консерватизъмъ, допуща измѣнение на коренната самогласна, когато се налага отъ изговора — англ. foot „кракъ“, но мн. ч. feet, tooth „зжбъ“, но мн. ч. teeth, geese „гжска“, но мн. ч. gees и т. н. И въ нашиятъ езикъ се налага да пишемъ грѣхъ съ **ѣ** = „ятъ“, но мн. ч. грехове съ **е**, па нататъкъ и хилядата производни съ **е**; снѣгъ съ **ѣ**, но мн. ч. снегове и т. н.

Ако Пенчо Славейковъ не бѣше се увлѣкълъ въ неодобрението си на **ѣ** вм. **я** по естетически съображения, неговиятъ (Пенчовиятъ) правописъ щѣше да бжде днесъ и правописъ на българския книжовенъ езикъ, единственъ истински официаленъ правописъ, защото третиятъ и сжщо така важенъ недостатъкъ на сегашния „официаленъ“ правописъ е изхвърлянето на **ж** и **иж** отъ 1. л. ед. ч. и 3. л. мн. сег. вр. на глаголитѣ съ ударение на края: правилно е да се пише въ ед. ч. ида, бжда, пиша, пия, пѣя, ходя, нося, уча, а въ мн. ч. идатъ, бждатъ, пишатъ, пиятъ, пѣятъ, ходятъ, носятъ, учатъ и т. н., понеже **а** (**я**) безъ ударение малко се различава отъ **ж** и **иж**, както се пишеха тия глаголи по стария, Дриновски правописъ, но съ Иванчевия правописъ, който е сега „официаленъ“, се изхвърли изъ азбуката ни старобългарския белегъ **иж** и староб. **ж** отъ глаголитѣ въ сегашно време, така че ние повече отъ четиридесетъ години се подчиняваме на „правописъ“, който въ десетки хиляди случаи е кривописъ. Литературниятъ български изговоръ, както се вижда отъ римитѣ на новобългарскитѣ поети и както се чуе въ цѣла североизточна България и частъ отъ северозападна, не е „четатъ“, „плетатъ“, „бератъ“, „стоятъ“, „вървятъ“, „спятъ“, „горятъ“ и т. н., а четжтъ, плетжтъ, бержтъ, стојжтъ, вървжтъ, спжтъ и т. н., както се пишеше преди 1899. година и както пишеха Пенчо Славейковъ, Ст. Михайловски и др. до смъртъта си. Сжщото важи и за глаголитѣ въ 1. л. ед. ч. сег. вр. съ крайно ударение („чета“, „плета“, „вървя“, „спя“)...

Както се отмѣни правописътъ на министъръ Ст. Омарчевски, който налагаше да се пише и спомаг. глаголъ „са“ вмѣсто **сж**, така трѣбваше да се поправи и грѣшката на министѣра Т. Иванчевъ, като се кажеше, че съ **а** и **я** се пишатъ глаголитѣ въ 1. л. ед. ч. и 3. л. мн. ч. сег. вр., когато не носятъ ударение на края (идатъ, носятъ), а при ударение на крайната сричка се пише **ж** и **иж** (четжтъ, вървжтъ).

По желание на издателитѣ въ тоя речникъ се прилага официалниятъ „правописъ“, като само на нѣкои мѣста се дава пжтемъ и друго написание, по-близко до правилниятъ изговоръ и до истинската етимология, напр. лъчъ вм. офиц. „лжчъ“; плѣнъ, римувано не у друго, а у Ив. Вазовъ съ Шишманъ, е правилно по книжовно български съ ятовъ изговоръ, (по офиц. кривопись „плень“!), пжча се (въ старобѣлг. коренъ пжк-!), тжтенъ поради старобѣлг. тжтнѣ съ Супрасълския сборникъ („офиц.“ тжтенъ), вжгърецъ („вжгарецъ“) поради старобѣлг. жгрѣ, Асѣновградско по старобѣлг. съ ѣ и др. На мѣста се прави разлика между преходни глаголи на -ѣя, -ѣвамъ и глаголи на -явамъ, които нѣматъ ѣ въ основата. Не може да бжде одобрено и следвано произволното и невежествено, както покажа проф. Б. Цоневъ, „правило“ за пълень и непълень членъ при имената отъ м. р. въ единствено число, особено въ едносложнитѣ. Българскитѣ народни говори и римитѣ на всички новобългарски поети сж нестихващъ протестъ противъ тоя граматикарски произволъ, който би трѣбвало вече да бжде премахнатъ.

*
* *

Писачтъ на тѣзи редове дълбоко вѣрва съ Черноризеца Храбра, т. е. съ светого Кирила и брата му Методия, че Богъ всичко устроява и не оставя човѣцитѣ безъ разумъ, но ги води къмъ разумъ и спасение. И затова трѣбва да вѣрваме, че когато свѣтътъ се малко поуимири, ще се поправятъ тритѣ основни грѣшки на сегашния нашъ правописъ и ще се възприеме доброволно отъ всички българи правописътъ на Пенча Славейковъ, но съ ѣ вмѣсто „я“ за старинния изговоръ на ѣ. Въ сжщностъ това не е правописъ Пенчовъ, а правописътъ на М. Дриновъ съ необходимитѣ поправки, посочени отъ българскитѣ филолози, преди да ги обвземе буквоядски и буквопоклонски духъ.

Тоя истински („Пенчо Славейковски“) правописъ може да се прокара отъ почитаемото Министерство на Народното Просвѣщение съ едно окръжно писмо отъ три точки:

1. въ корена на думитѣ и въ началото на дума жгълъ и производнитѣ отъ нея не се пише ж, а ѣ.

2. въ 3. лице множествено число сегашно време и въ 1. лице единствено число на сжщото време въ глаголитѣ съ ударение върху окончанието се пише ж или иж (четжтъ, вѣрвижтъ...).

3. за старобѣлг. ѣ се пише пакъ ѣ само въ онѣзи думи и форми, дето се изговаря ятово: само грѣхъ, само снѣгъ, а членувани и производни съ е; списъкътъ на ятовитѣ думи е даденъ отъ проф. Б. Цоневъ.

Стефанъ Младеновъ

София, 12. февруарий 1941. г.

УПОТРЕБЕНИ СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАКОВЕ

авест. (зенд.) = авестийски (зендски)
 алб. = албански
 алт. = алтайски
 англ. = английски
 араб. = арабски
 ар.-алт. = арио-алтайски
 арм. = арменски
 асир. = асирийски
 безл. = безличенъ (глаголъ)
 бот. = ботанически
 брет. = бретонски
 б. рус. = бѣлоруски
 вж. = вижъ
 вж. т. = вижъ тамъ
 взаим. = взаименъ
 вин. = винителенъ (падежъ)
 вис. нѣм. = високо-нѣмски (hochdeutsch)
 влаш. = влашки
 вм. = вмѣсто
 вр. = време
 вс. род., вс. р. = всички родове
 възвр., възвр. = възвратенъ
 въпр. = въпросително
 гал. = галено
 гел. = гелски (гаелски)
 геогр. = географски
 глаг., гл. = глаголъ
 гор. луж. = горно-лужицки
 гот. = готски
 гр(ц), гръц. = гръцки
 дан. = дански
 дат. = дателенъ (падежъ)
 дв. ч. = двойствено число
 дееприч. = деепричастие
 действ. = действително (прич.)
 джагат. = джагатайски (източ. тюрски)
 дол. луж. = долно-лужицки
 евр. = еврейски (ст. евр. = старо-еврейски)
 егип. = египетски
 ед. = единствено (число)
 екр., екрат. = еднократенъ
 ез. = езикъ
 епит. = епитетъ
 ж., жен. = женски (родъ)
 за 3 р. = за тритѣ рода
 зап. = западно
 зв. = звателенъ (падежъ)
 звукоподр. = звукоподражание, звукопо-
 дражателно
 зенд. (авест.) = зендски (авестийски)
 и.-е., и.-европ. = индо-европейски
 изр. = изразъ
 изт. = източенъ
 имен. = именителенъ (падежъ)
 инд. = индийски
 иран. = ирански
 ирл., ирланд. = ирландски
 исл., исланд. = исландски
 исп., испан. = испански
 ит., итал. = италиянски

казан. = казански
 каз.-тат. = казанско-татарски
 келт. = келтски
 кимр. = кимрийски
 книж., книжов. = книжовно
 кор. = коренъ
 корн. = корнуелски
 кѣс. = кѣсно- (кѣс. лат. = кѣсно-латински)
 лат. = латински
 латв. = латвийски (летски)
 лет., летон. = летски, летонски, = латвийски
 лит., литов. = литовски
 лц., л. = лице
 лич. = личенъ
 мадж. = маджарски
 мак. = македонски
 м. рус., малор. = малоруски
 м, б. = може-би
 м. др. = между друго
 межд., мжд., междум. = междуметие
 мин. = минало (м. страд. прич. м.; време)
 мкр., м. крат. = многократенъ (глаголъ)
 мн. = множествено (число)
 множ. = множество
 монг. = монголски
 мѣст. п. = мѣстенъ (падежъ)
 мѣст. = мѣстоиме
 мж., мжж. = мъжки (родъ)
 н. = начинъ
 назв. = название
 нар. (нр.) = наречие
 нар(од.) = народно
 нар. етим. = народна етимология
 наст. = наставка
 нб., н. блг. = новобългарски
 нгр., н. гръц. = новогръцки
 небълг. = небългарски
 неизм. = неизмѣняемо
 неопр. = неопредѣленъ
 несв. = несвършенъ
 непрех. = непреходенъ
 нидерл. = нидерландски
 нкг. = нѣкого
 нкм. = нѣкому
 нкм. нщ. = нѣкому нѣщо
 норв. (нор.) = норвежки
 нѣм. = нѣмски
 обл. = областно
 об. слав. = общославянски
 об. р. = общи родъ
 опр. = опредѣленъ
 осм. = османски
 осн. = основенъ
 отгл. = отгласенъ; (отгласна степенъ = нѣм
 Ablautsstufe)
 относ., относит. = относителенъ
 перс. = персийски
 пол. = полски
 полаб. = полабски
 поред. = поредно

п. = падежъ
 прасл. = праславянски
 предл. = предлогъ
 предход. = предходни
 презр. = презрително
 предст. = представка
 прех. = преходенъ
 прил. = прилагателно (име)
 прит. = притежателно (мѣстоиме)
 прист. = приставка
 прич. = причастие
 произв., производ. = производно
 прот. = противно
 противоп. = противоположно
 прост. = простонародно
 прус. = пруски
 първобълг. = първобългарски
 р. = родъ
 разд. = раздѣлителенъ
 раст. = растение
 род. = родителенъ (падеж)
 ром. = романски
 рум. = румънски
 рус. = руски
 санскр. = санскритски
 св. = свършено
 сег. = сегашно
 сем. = семитски
 син., синон. = синонимъ
 сканд. = скандинавски
 с. зап. = северозападно
 слав. = славянски
 словаш. = словашки
 словен. (слов.) = словенски
 собст., соб., с. = собствено
 ср. = срѣденъ
 срав., срв., ср. = сравни!
 срод. = сродно
 срѣб. = срѣбски
 срѣд., ср. = срѣденъ (родъ); предъ друго
 прилаг. (ср. ирл. = срѣдноирландски...)
 стар. = старинно
 ст. = старо- (предъ други прил.—ст. германски; ст. нѣмски...)
 стб. = старобългарски
 степ. = степенъ
 стр. = страдателно (прич.)
 събир., съб. = събирателно
 срб.-хрв. (сърбохрв.) = срѣбско-хърватски
 съст. = съставно
 сжщ. = сжществително (име)
 т. = тамъ
 тат., татар. = татарски
 твор. = творителенъ (падежъ)
 тр. = траенъ
 3-олич. = третоличенъ („безличенъ“)
 тур. = турски
 тюрк. = тюркски
 увел., ув. = увеличително
 удв. = удвояване
 уел. = уелски (отъ областъ Уелсъ, Wales въ Великобритания)

ум., умал. = умалително
 умбр. = умбрийски
 усл. = условенъ начинъ
 успор. = успоредно (успоредица)
 Фиг. = фигура
 фр., френ. = френски
 фриз. = фризийски
 хим. = химически
 хол. = холандски
 худож. = художественъ
 хул. = хулно
 църк. слав. = църковнославянски
 ч. = число
 чел. = челяденъ
 чеш. = чешки
 числ. = числително
 чл. = членъ
 членув. = членувано
 швед. = шведски

Знакове

> показва, че отъ думата предъ него е произлѣзла стоящата следъ него.
 < показва, че думата предъ него е произлѣзла отъ оная, що е следъ него.
 Звездичка (*) стои предъ звукове и думи, които не сж засвидетелствувани въ писмени паметници, а се приематъ по сравнително-езиковословни съображения.
 † стои следъ малко употрѣбителни, „измрѣли“ думи.
 I., II., III. и т. н. следъ еднаквозвучни думи („омоними“) означава първо, второ и т. н. значение на думата.
 I., II., III. следъ опредѣленията на глагола посочватъ къмъ кое новобългарско спрежение (I-III.) спада; 1., 2., 3., 4., 5. и т. н. следъ тѣзи латински цифри означаватъ разреждътъ на глагола; *вж.* „Предговоръ“ стр. XIV.

Различителни знакове надъ букви

Думитѣ отъ разнитѣ чужди езици се предаватъ съ латински букви, като за звукове, каквито нѣма въ латински, се добавятъ различителни (диакритични) знаци, напр. *с* за бълг. *ч*, *ѣ* за *ш*, *ѝ* за *ж* и под. Който отъ любознателнитѣ читатели иска да знае, какво означаватъ *а*, *е*, *о*, *s*, *с*, *l* и т. н., може да намѣри повечко объяснения на стр. 140—144 въ отдѣлъ III. на „Сравнително индоевропейско езикознание“ („Предговоръ“ стр. VII). Дължината на самогласки се означава обикновено съ водоравна черта надъ буквата, въ чешки съ остро ударение. По технически причини всички потънкости на мѣста не могаха да бждатъ напълно доизтъкмени, напр. дължини съ ударение въ санскритски, гръцки и др.

А.

- а съюзъ** противополож. въ всички слав. езици; въ чеш. а съедин.: já a ty азъ и ти. Явява се често и заедно съ други съюзи или частици: а то, а че, а па, а пъкъ и др. Отъ индо-европ. потекло; срав. литов. o „и, но“; авест. (зенд.) āaŋ иъ после, но, ст. инд. (санскрит.) āt после, и...
- а** първата буква въ бълг. азбука; *вж.* а - бе, азбука и алфавитъ.
- аа** *вм.* **аха** *междум.* твърде разпростр. въ слав., и въ нѣм. аha и др.
- аазá** *сжц. мжж. р.:* членъ въ съветъ; тур.
- абá** *сжц. жен. р.;* тур. ||**абаджиевъ** *прилаг. мжж. р.* ||**абалжия** *сжц. мжж. р.* ||**абаджийка** *сжц. жен. р.* ||**абаджийски** *прил. мжж. и нар.* ||**абаджийче** *сжц. ср. р. ум.* ||**абаджийство** *сжц. ср. р.* — все съ бълг. приставки ||**абаджилъкъ** *сжц. м. р.;* корень и прист. турски.
- абажуръ** *сжц. мжж. р.;* отъ френ. abat-jour, abat свала, понижавана..., jour (день) свѣтина.
- абаносъ** *сжц. мжж. р.;* тур. отъ ст. гръц. ébenos ||**абаносовъ** *прил. мжж. р.* Абаносово дърво = абаносъ.
- абáтъ** *сжц. мжж. р.;* отъ лат. abbat-ем *вин. п., имен.* abbas, а то отъ сирийски. ||**абатиса** *сжц. жен. р.* ||**абатски** *прил. мжж. р.* ||**абатство** *сжц. ср. р.*
- абдáл-ъ** и **абдáл-инь** *сжц. мжж. р.;* тур. отъ араб.; срав. отъ сжщия корень будала ||**абдаллъкъ** *сжц. м. р.;* съ тур. прист. -luk ||**абдáлски** *прил. мжж. р.*
- абдѣстъ** *сжц. мжж. р.;* тур. отъ перс. āb вода, dest ржка ||**абдестликъ** *сжц. м. р.;* съ тур. наст. -lik.
- абдикация** *сжц. жен. р.;* лат. abdicatio, ab = отъ, dīco казвамъ ||**абдикирамъ** *глагол.* отъ лат. кор. съ наст. нѣм. -iegen по фр. глаголи на -it.
- á-bé I** *межд. вж.* а и бе.
- á бé II** *членув.* абето: азбука (по началн. звук. а б); *вж. т.;* срав. алфавитъ.
- абѣнь**, по-добре съ старобълг. и изт. бълг. наст. -ianъ — **абянь** *прил. м. р.;* *вж.* а ба.
- абѣрация** *сжц. жен. р.;* лат. aberratio, предст. ab отъ, *глагол.* egrare лутамъ се, заблуждавамъ се.
- абѣръ** *сжц. мжж. р.;* прост.; тур. отъ араб. хаберъ; *вж.* вестъ, известие.
- абълка** *сжц. жен. р.;* кор. европ.; срав. ирланд. aball, латв. abele, англ. apple, нѣм. Apfel и др.; *вж.* ябълка.
- аблегатъ** *сжц. мжж. р.;* лат. ablegatus от пратеникъ; *вж.* легатъ, легация.
- а бон-амѣнтъ** *сжц. мжж. р.;* френ. a bonnement; кор. въвоблаго, добро ||**-а́тъ** *сжц. м. р.;* нѣм. Abonnet: 'предплатникъ', 'подписникъ' ||**-и́рамъ** *глагол.* прех. III., нѣм. abonniere: плащамъ 'абонаментъ'; записвамъ спомощникъ за книга и под. ||— **се** *гл. непрх., нѣм.* sich abbonieren: записвамъ се за спомоществатель, за абоната ||**-и́ране** *сжц. ср. р.;* нѣм. Abonnieren: 'подписка'.
- абра́ш-естъ** *прил. мжж. р.;* отъ тур. (перс.) abraš: гривоокъ съ бѣлизникави вежди, вжси...; обл. пегавъ; *срав.* брѣзи. А. конь = съ бѣло подъ опашката.
- а бре** *межд., вж.* бре; 'строгъ' успореденъ обликъ на бе; *срав.* море; за *жен. р. вж.* мари. А бре що търсишъ тука? = нѣм. „he, was suchst du hier?“
- а брeви́ация** *сжц. жен. р.:* съкращение; кор. лат. — a, ab отъ, brevis краткъ.
- абсолю́т-ень -ни** *прил. мжж. р.;* лат. absolutus „отрешенъ“, гл. solvo ||**-и́зъмъ** *сжц. м. р.;* съ гръц. наст.; нѣм. Absolutismus.
- абстинѣнтъ** *сжц. м. р.:* въздържатель; който не употрѣбява спиртни пития; отъ лат. сег. действ. прич. abstin-ens, -entis; отъ предл. ab(s) отъ и гл. teneo държа. ||**абстинѣнтство** *сжц. ср. р.*
- абстра́кт-ень, -ни** *прил. м.:* 'отвлѣченъ'; лат. ab(s)=отъ, traho влѣка ||**-ность** *сжц. жен. р.* ||**абстра́кция** *сжц. жен. р.*
- абсци́са** *сжц. жен. р.* (въ геом.): отсѣчка; отъ лат. мин. стр. прич. ж. р. abscissa т. e. linea, гл. abscindo отцепямъ...
- абсцѣсъ** *сжц. м.:* цирей; лат. abs отъ и гл. cedo отстѣпямъ.
- аванга́рдъ** *сжц. м. р., -гва́рдия* *сжц. жен. р.;* отъ фр. avant напредъ, garde отъ герм. кор. „стража“; срав. нѣм. Warte, Sternwarte 'обсерватория'; *вж.* варда, вардя ||**-га́рд-ень, -ни** *прил. м.* ||**постъ** *сжц. м.;* и нѣм. 'Avanposten' = Vorposten 'преденъ постъ' ||**-си́рамъ** *гл. (не)прх. тр. III.;* отъ фр. avancer съ нѣм. наст. > avancieren ||**-сцѣна** *сжц. жен. р.* ||**-съ** *сжц. м. р.;* отъ фр. avance *ж. р.*
- авантю́ра!** *сжц. жен. р.* приключение; фр. aventure **авантюристически** *прил. м. р.* ||**авантюри́ст-ъ** *сжц. м. р., -ка* *сжц. жен. р.*
- авария** *сжц. жен. р.;* отъ френ. avarie повреда.
- авва́** *сжц. м. р., вж.* а ба тъ.
- авготáръ** *сжц. м. р.;* обл. прост.; отъ новогръц.; avgó яйце.
- авгу́ръ** *сжц. м. ж.;* лат. augur; avis птица, въ dug корень, какъвто въ слав.

зърѣти 'гледамъ', зрение: августъ=птицепроприцатель'...

августъ *сщц. м.*; лат. augustus свещень, достопочтенъ...; *вжс.* предход. || **августѣйши** (и **всеавгустѣйши**) *прил. м. р.* въ превъх. степ. по старобългар. начинъ || **-йнецъ** *сщц. м. р.*, нѣм. Augustiner || **-йнски** *прил. м.* || **-овски** *прил. м. р.*

авджи-лѣкъ *сщц. мжж. р.*, прост.; тур. ав ловъ, avdži ловецъ || **авджий-я** *сщц. м. р.*

авліга *сщц. ж. р.*; кор. въ гръц. αυλέο свира...; *срав.* лат. alauda чучулига.

авлія *сщц. жен. р.*; гръц. αβλί; *вжс.* а у л ъ.

авока́тинъ! *сщц. м.* прост.; *вжс.* адвок а т ъ.

аври|пигментъ *сщц. мжж. р.*; лат. auripigmentum 'жълтъ арсеникъ'; отъ aurum злато, pigmentum багра.

аврора *сщц. жен. р.*; лат. aurora зора > фр. aurore; гръц. (h)ēōs, срод. съ у т р о.

автáркия *сщц. ж. р.*: самозадоляване (стопанско); гръц. autárkeia, autós самъ, гл. arkéō помагамъ...

автѣнтич-ень, **-ни** *прил. м. р.*, отъ гръц. αὐθεντικός, нѣм. authentisch || **-ность** *сщц. ж. р.*: достовѣрность.

авто|био|графія *сщц. жен. р.*: гръц. autós самъ, bíos животъ, gráfō пиша: 'саможивотописание'; и нѣм. отъ гръц. Autobiographie, полупрев. Selbstbiographie. || **авто|био|графъ** *сщц. м. р.*, и въ нѣм. Autobiograph: 'описвачъ на собствения си животъ' || **авто|био|графически** *прил. м.*; нѣм. autobiographisch || **автобусъ** *сщц. мжж. р.*: 'автомобилъ за всички'; гръц.-лат.; гръц. autós самъ, а -бусъ отъ лат. omni-bus 'на, за всички'.

авто|графъ *сщц. м. р.*: 'собственорочно написание', 'първописъ'...; 'копирна машина' || **-графически** *прил. мжж. р.*; нѣм. autographisch || **-кратія** *сщц. жен. р.*; самовластие; гръц. krátos сила, отъ гръц. и нѣм. Autokratie || **-кратически** и **-кратски** *прил. м.* и *нар.*: самодържавнически; *срав.* монархически || **-кратъ**, **-краторъ** *сщц. м. р.*: самодържець=нѣм. Autokrat, Selbstherrscher.

авто|мáтъ *сщц. м. р.*: гръц. -mat- негли отъ *-matos, кор. и.-европ. || **автомá-тень**, **-тни** *прил. м.*, нѣм. automatisch || **-тиче-нь**, **-ни** *прил. м.* || **-тически** и **-тски** *прил. мжж. р.*: самодвижащъ се || **-товъ** *прил. м.*

автоном-ия *сщц. ж. р.*; гръц. nómos законъ; нѣм. Autonomie = Selbständigkeit самостоятелность || **-ень**, **-ни** *прил. м. р.* || **автономность** *сщц. ж.*

áвторъ *сщц. м. р.*; лат. auctor, кор. въ гл. augeo увеличавамъ || **-итáрень**, **-итáрни** *прил. м. р.* || **-итáрность** *сщц. ж.* || **-итѣтъ** *сщц. м. р.* || **-итѣтень**, **-итѣтни** *прил. м.* || **-ски** *прил. м.* и *нар.* || **-ство** *сщц. ср. р.*

ага́ *сщц. м. р.*: господаръ; заповѣдникъ;

тур.; || **агалѣкъ** *сщц. м. р.*: господаруване; тур. кор. и прист.

агар-янинъ и **-янецъ**, **-янци** *сщц. м.*; съ бълг. наст. отъ името на Агаръ, Аврамова слугиня; потомѣкъ на А., мюсулманинъ; турчинъ || **агаря́нски** *прил. м.*

ага́тъ *сщц. м. р.*, *вжс.* а х а т ъ.

агѣнтъ, **-инъ** *сщц. м. р.*; лат. сег. действ. прич. agens, agentis който действува; гл. ago, agere; и нѣм. Agent; дипломатич. агентъ, нѣм. diplomatischer Agent. || **-овъ**, **-ски** *прил. м.*; || **-ство** *сщц. ср. р.* || **агентура** и **агѣнция** *сщц. ж. р.*

агиязма *сщц. ж.*; гръц. *вжс.* а я з м а.

агли́ка *сщц. жен. р.*, обл.: видъ растение, цвѣте, лат. Primula; *вжс.* и г л и к а.

аги-е *сщц. ср. родъ*, стб. **агнѣ**, **агнѣи**; лат. agnus, гръц. ἀγνός, кимр. oep; англ. to yeap агня се... || **-енце** *сщц. ср. ум.* || **-ецъ** *сщц. м.*; църков. || **-ецъ Божий** *сщц. прил. м.* || **-ешки** *прил. м.* || **-ешко** като *сщц. ср. р.* отъ прил., т. е. месо отъ агне; а. печено || **-йло**, **ягнило** *сщц. ср. р.*: мѣсто, дето се ягнятъ овце || **а́гня се** *гл. непр.* || 1; *вжс.* багня се.

агони́я *сщц. ж. р.*, гръц. agonía борба (съ смъртъта); *срав.* нѣм. прев. Todeskampf.

агори́да *сщц. ж. р.*: зелено, неузрѣло грозде; новогръц.; обл. я г у р и д а.

а|грега́тъ *сщц. м. р.*; лат. ag|gregatum, кор. въ grex, gregis стадо || **агрега́т-ень**, **-ни** *прил. м.*

агри|култѣр-а *сщц. ж. р.*; лат. ager нива, cultura „обработка...“; и въ нѣм. Agrikultur: земледѣлие, земледѣлско стопанство || **-ень**, **-ни** *прил. м. р.*

агро|номически *прил. м. р.*: земледѣлски, земледѣлско-стопански; агрономическо училище: земледѣлско у. || **агро|номия** *сщц. ж. р.*: наука за земледѣлието; гръц. agrós нива..., pómos законъ... || **агронómъ** *сщц. м.*: земледеець.

агъль *сщц. м. р.*: 'овчи оборъ'; тур.; синон. овчарня, бачия; кошара; гръц. мандра.

ада́ *сщц. ж. р.*; тур.; *вжс.* о с т р о в ъ.

адамáнтовъ *прил. м. р.*; гръц. || **адамáнтъ** *сщц. м. р.*; гръц. ἀδάμας, adámantos 'ненадвивень'.

ада́мова ябълка *прил. сщц. ж. р.*; 'гръцклянъ'; отъ *сщц. соб. лично.*

ада́шь *сщц. мжж. р.*: отъ тур.; тур. at име, перс. -daš другаръ; българ.: едноименникъ, съименникъ.

ад|вока́тъ, **-инъ** *сщц. м. р.*; лат. ad|vocatus, предл. ad при, vocare викамъ, зова > правови защитникъ, призованъ за предъ сждъ. || **-ски** *прил. м. р.* || **-ство** *сщц. ср. р.*, нѣм. Advokatur. || **-ствувамъ** *глагол. непрех. тр.* || 1. || **адвока́тура** *сщц. ж. р.*

адено|лoгия *сщц. ж. р.*; отъ гръц.; ад|п жлеза, lógos слово, наука || **-тoмия** *сщц.*

ж. р.; отъ гръц. гл. témnō рѣжа, tomós който рѣже.
адептъ *сжиц. м. р.*; 'последователь'...; отъ лат. adeptus, предл. ad при, aptus годенъ.
адѣтъ *сжиц. м. р.*; тур.; *вж.* обичай.
аджайбъ *прил.* за вс. род.; тур. отъ араб.: *вж.* чуденъ, дивенъ.
аджем-илѣкъ *сжиц. мжж. р.*; тур.; *вж.* неопитность || **-ийски** *прил. м. и нар.*: съвсемъ неопитенъ, но || **аджем-инъ** *сжиц. м.* || **-ий** *сжиц. м. р.*, членув. -ята и обл. -яты, множ. -ии: неопитенъ човѣкъ.
административенъ, мн. -ативни *прил. м. р.*; отъ кор. на лат. гл. administrare || **-аторъ** *сжиц. м. р.*: управникъ, управитель || **-ация** *сжиц. ж. р.*: управничество (на вестникъ и под.); лат. administratio; ad при, minister — „по-малѣкъ“ > „служба“, против. magister „по-голѣмъ“ — учитель, майсторъ.
адмиралъ *сжиц. мжж. р.*: флотски командувашъ; нѣм. Admiral, Flottenkommandant; европ. отъ араб.; чл. al; *срав.* тур. м и р а л а й, е м и р ъ, все отъ араб. || **-ски** *прил. мжж. р.*: на адмиралъ || **-ство** *сжиц. ср. р.*; а-ско достоинство, а. чинъ || **-тейство** *сжиц. ср. р.*; отъ рус. = нѣм. Admilität.
адовъ *прил. мжж. р.*; *вж.* адъ.
адресъ *сжиц. мжж. р.*; отъ френ. adresse *жен. р.* > нѣм. Adresse, инакъ Anschrift || **-енъ**, мн. -ни *прил. мжж. р.*; -на книга, адресенъ билетъ... || **-увамъ**, **-йрамъ** *слаг. прех. тр. III. 1.*; отъ френ. съ наст. нѣм. adressieren || а. се къмъ нкг.; отъ нѣм. sich adressieren: обръщамъ се къмъ нѣкого.
адъ *сжиц. м. р.*; гръц. (h)á(i)dēs: подземни свѣтъ, пѣкълъ || **-ски** *прил. м. р. и нар.*: пѣкъленъ, пѣкъльски.; *вж.* а до в ъ || **-ски** камѣкъ: химич. назв. = прост. отъ тур. д ж е н д е м ъ - т а ш ъ.
адютантъ *сжиц. мжж. р.*; лат. сег. действ. прич. отъ adjutare подпомагамъ; *срав.* живаре помагамъ; нѣм. Adjutant; полкови адют.: нѣм. Regimentsadjutant; отъ рус. и платць-адютантъ < нѣм. Platzadjutant || **-ски** *прил. м. р. и нар.*
аерографія *сжиц. ж. р.*: „въздухописание“; гръц. aërografia, *аѣр*, *аѣро*зъ въздухъ, gráfo пиша || **-динаміка** *сжиц. жен. р.*; гръц. dýnamis сила; нѣм. Aerodynamik || **-динамічески** *прил. м. р.*, нѣм. aerodynamisch. || **-литъ** *сжиц. м. р.*; гръц. lithos камѣкъ; нѣм. Aerolith, инакъ Meteorstein = метеоренъ камѣкъ || **-логія** *сжиц. ж. р.*: учение за въздуха и неговитѣ особености; гръц. lógos слово, наука: || **-мѣтрія** *сжиц. жен. р.*: въздухомѣрене; гръц. métron мѣрка; срод. || **-мѣтърь** *сжиц. м.*: въздухомѣръ || **-навтика** *сжиц. жен. р.*: въздухоплавателство; гръц. nautikós „морещи“ || **-навтъ** *сжиц. мжж. р.*: въздухоплетецъ; гръц. nautēs „морякъ“: || **-планъ**

сжиц. м. р.: самолетъ, „летало“; гръц. plapáo бродя, блуждая... || **-статика** *сжиц. ж. р.*: наука за равновесие на въздуха; гръц. || **-статикъ** *сжиц. м. р.*; познавачъ на аеростатиката; гръц. || **-статъ** *сжиц. м. р.*; въздушенъ корабъ, 'балонъ', гръц. statós „който стои“; нѣм. Luftballon, Luftschiff.
аздѣръ *сжиц. м.*; тур. отъ перс.
ажио *сжиц. ср. р.*; итал. agio; и нѣм. Agio, инакъ Aufgeld, Wechselgeld || **-тажъ** *сжиц. м. р.*; отъ фр. agiotage > нѣм. Agiotage.
азарт-енъ, **-ни** *прил. мжж. р.*; фр. hasard случай, отъ араб.; *срав.* за р ъ; азартна игра; въ нѣм. Hasardspiel.
азбестъ *сжиц. мжж. р.*; отъ гръц. ábestos който не гори; и въ др. езици > нѣм. Asbest... || **-овъ** *прил. м. р.*
азбука *сжиц. ж. р.*: по старобългарскитѣ имена на първитѣ букви—**азъ**, **букъ**тѣ, както въ н. гръц. alfa vita < ст. гръц. *άλφα* „алфа“—**бета**“, затова зап. европ. съ β „бета“, нѣм. Alphabet, инакъ ABC; *вж.* алфавитъ || **азбу-карь**, **азбу-чникъ** *сжиц. м. р.*; ст. бълг. **боукарь** || **азбу-ченъ**, **-чни** *прил. мжж. р.*; нѣм. alphabetisch, френ. alphabétique.
азгънъ *прил.* за 3-тѣ рода; тур.; *вж.* буенъ; разпаленъ.
азимутъ *сжиц. мжж. р.*; отъ араб. azimut, нѣм. Scheitelwinkel = темененъ жгълъ.
азлъкъ *сжиц. мжж. р.*; тур. ayyzlyk, aazlyk; аууз уста (а. на цигаре, на пушка.); *вж.* м. др. подсипись.
азмакъ *сжиц. мжж. р.*: мочуръ, блато, тресавище.; отъ тур.; *вж.* тр ъ с и щ е, б л а т и щ е.
азѣтъ *сжиц. мжж. р.*; гръц. отъ а отриц. „безъ“, ω; живогъ || **-енъ**, мн. -ни *прил. м.*; на, отъ азотъ; -на киселина: френ. acide nitrique, нѣм. Salpetersäure || **-естъ**, **-истъ** *прил. мжж. р.*: който съдържа азотъ.
азъ 1. мѣст. 1. лиц. ед. ч.; старобългар. **азъ**, въ останалитѣ слав. ез. я, ja (рус. я, ст. рус. язъ, пол. ja, ст. пол. jaz, чеш. já, ст. чеш. jáz, словен. jaz, ja, сърбохърв. гор. луж. дол. луж. ja; отъ кор. и.-е. *eg(h)- (или *ēg' h-), въ лит. aš, eš, латв. es, ст. прус. es, as, зенд. (авест.) azəm, арм. es, санскр. ahát, гръц. *ἄω*, лат. ego, гот. ik, нѣм. ich и т. н. 2. стб. име на буква а.
ай! *межд.*; твърде обикнов. въ множ. ез.; рус. ай! нѣм. eil френ. ah...
айгъръ *сжиц. мжж. р.*; тур.
айкамъ *глагол.* тр. III 1.: викамъ „ай!“...
айлязинъ *сжиц. м. р.*, прост. обл.; тур.; *вж.* хайлазинъ.
айлакъ *сжиц. прил.* за вс. род.; тур.
айрянъ *сжиц. м. р.*; тур.; *вж.* м ж т е н и ц а.
академикъ *сжиц. м. р.* || **академ-истъ** *сжиц.*

- мжж. р.* **академ-йченъ, -йчни, -йчески** *прил. мжж. р.* **академия** *сжиц. жен. р.*; гръц. *ἀκαδημία* и *akadēmía*; отъ соб. лич. име Akadēmos.
- акажу** *сжиц. ср. р.*: видъ яко дърво; фр. *asajou* отъ америк.
- акатнѣсть** *сжиц. м. р.*; отъ гръц. а „не“, *kathízomai* седа; превед. не седаленъ.
- акация** *сжиц. ж. р.*; гръц. лат. *acacia*; *срв.* *кактусъ*.
- аквамаринъ** *сжиц. м. р.*; лат. *aqua* вода, *marinus* морски **акварель** *сжиц. м. р.*; итал. **акварел-енъ, -ни** *прил. м. р.*
- аклиматизирамъ** *гл. прех. тр. III.*; френ. *acclimatiser* отъ лат. *ac(ad)* при, гръц. *klíma*, *klímatos*, наст. гръц. *iz*, нѣм. *iegen*.
- акѡ** *свюзь* услов.; *срб. хрв. слов.* *ako* = бълг. стб. **АКО, АКЪ**, ст. рус. *ако, акы*. 'както'; кор. *вжс. свюзь а* и *и.е.* мѣстоиме **kwo-*; *вжс. кой*.
- аккомпаниментъ** *сжиц. м. р.*: 'съпроводъ'; музикално придружаване; отъ кор. лат.; френ. *compagnon* другарь, придружникъ.
- аккомпанирамъ** *гл. пр. тр. III.*
- акордъ** *сжиц. м. р.*; лат. > фр., корень въ лат. *cor*, *cordis* сърдце; лат. *con-cordia*, съгласие **акордирамъ** *гл. прех. тр. III.*; фр. съ нѣм. прист. *-iegen*.
- акредитирамъ** *гл. прех. тр. III*, лат. *ac(ad)* при, фр. *crédit* < лат.; прист. нѣм. *-iegen*.
- актйор-ски** и **актьор-ски** *прил. мжж. р.*; отъ фр. *acteur*, нѣм. *Schauspieler* = 'зрелищни играчъ' **-ство** *сжиц. м. р.*: искусство, занятие на актйоръ **-ствувамъ** *глагол. непрх. III.*: играя на сцена, като актйоръ **актйоръ** **актьоръ** *сжиц. м.*; фр. *acteur* < лат. *actor*, гл. лат. *ago* действувамъ, правя.
- актив-енъ, -ни** *прил. м. р.*; лат. *activus*, отъ гл. *ago* действувамъ, нѣм. *aktiv* 'деенъ' **-ность** *сжиц. ж.*; въ нѣм. *Aktivität*, отъ осн. лат. **активъ** *сжиц. м.*; противно на *пассивъ*.
- актриса** *сжиц. ж.*; *вжс.* актйорка; фр. *actrice*, кор. лат.; *вжс.* актйоръ.
- актъ, мн. актове** *сжиц. м. р.*; лат. *actus*; *actum* < фр. *acte*, нѣм. *Акт(е)* съ различ. знач.; крепостенъ актъ = тур. *тапия*; *вжс.* владало.
- акѹла** *сжиц. ж. р.*; исланд. норв. *hakall*.
- акурат-енъ, -ни** *прил. мжж. р.*; отъ лат. *accuratus*, *ac* в.м. *ad* при, *cura* грижа; бълг. *вжс.* точенъ, грижливъ... **-ность** *сжиц. ж. р.*: точность.
- акусти-ка** *сжиц. ж. р.*; гръц. отъ гл. *ἀκούω* чуж, срод. по кор.; нѣм. *Akustik* = *Tonlehre*, *Klanglehre* учение за звуковетъ **акустически** *прил. м.*, по нѣм. *akustisch*.
- акушер-ъ** *сжиц. мжж. р.*; фр. *accoucheur*; **-ка** *сжиц. ж. р.*: 'която помага при раждане'; нѣм. *Hebamme*, и отъ фр. *Akkouchouse* **-ски** *прил. м. р.* **-ство** *сжиц. ср.*: наука, искусство да се бабува, 'акушира'; съ бълг. наст.; *срав.* б а б у в а м ъ **-ствувамъ** *гл. непрех. тр. III*, нѣм. *akkouchiegep* отъ френ.
- акцѣнтъ** *сжиц. м. р.*: 'ударение'; лат. *accentus* припѣвъ (*гл. canto* пѣя) > фр. *accent*, нѣм. *Akzent*, инакъ *Tonfall*, *Betonung*; производ. акцентовка, акцентирание, акцентуирамъ.
- акцепт-ирамъ** *глагол. прех.*; фр. *accepter* приемамъ, отъ кор. лат.; съ нѣм. прист. *-iegen*, нѣм. *akzeptieren* в.м. *annehmen* **-ация** *сжиц. ж. р.*; и въ нѣм. *Akzeption* вмѣсто *Annahme*.
- акциз-ъ** *сжиц. м. р.*; фрэн. *accise*, нѣм. *Akzise* в.м. *Verzehrsteuer* 'налогъ върху ядыва'... **-енъ**, множ. **-ни** *прил. м. р.*: отнасящи се до данѣкъ 'акцизъ'.
- акционер-ъ** *сжиц. мжж. р.*; притежателъ на акции; френ. *actionnaire*, нѣм. *Aktionär*, **-ка** *сжиц. ж. р.* **-енъ, -ни** *прил. м. р.*: такъвъ, що е на акционеръ; -но дружество = нѣм. *Aktiengesellschaft*.
- акция** *сжиц. ж. р.*, лат. *actio* > фр. *action*.
- акѹл-ъ!** *сжиц. м. р.*; тур.-араб. **-лийя** *прил. м. р.* (и ж. ср.); прост. в.м. *умень*.
- аквѣнтія** *сжиц. ж. р.* тур.; *вжс.* *течение* е. *утекъ*.
- ала** *свюзь* противоп.; отъ кор. *и.е.*, но не заето отъ гръц. *alá* следъ отрицание, (не както въ бълг.); *срав.* м. рус. *але*, чеш. *pol. ale*, ст. чеш. *ali*, слов. *ali*, срб. хърв. *ali* и т. н.; извънъ славян.: лит. *á*, 'а, и. но', санскр. *ā* 'и, после; то; авест. (зэнд.) *āa* 'но, и'...; *вжс.* *а*.
- алабастръ** *сжиц. м. р.*; гръц. *alabastron*, лат. **алабашъ** *сжиц. м. р.*: зелена гулия; тур. *al* червень, *baş* глава.
- аладж-а** *прил.*: видъ пѣстра тъканъ; тур. **-енъ** *прил. м.*
- алай** *сжиц. м. р.*; тур.-араб. **алайка** *сжиц. жен. р.*
- аламбийкъ** *сжиц. м. р.*; тур. < араб.
- ала-турка** *нар.* за начинъ; турско отъ итал. (френ.) **ала-франга (-франка)** *нар.* за нач.; тур. отъ итал.; кор. въ герман. име на франкитъ; *срав.* *франко, франкъ*.
- алаѹ** *сжиц. м. р.*; тур.; *вжс.* орждие, инструментъ, сѣчиво.
- алайшъ-верйшъ** *сжиц. м. р.* обл.; тур. *aluy-veriş* взаимно взимане-даване.
- аллахъ** *сжиц. м. р.*; тур. отъ араб.
- албатросъ** *сжиц. м.*: 'морски лебедъ'; исп. **албиносъ** *сжиц. м. р.*; испан. отъ кор. на лат. *albus* бѣлъ **албумъ, албомъ** *сжиц. м. р.* **албуминъ** *сжиц. м. р.*; *вжс.* бѣлтъкъ.
- алгебра** *сжиц. ж. р.*; отъ араб. **алгебрай-чески, -ченъ, -чни** *прил. м. р.*
- алегория** *сжиц. ж. р.*; отъ гръц. *allegoría* инословие **алегорй-ченъ, -чни, -чески** *прил. м. р.*

алéгро *прил. сжц. ср. р.*; итал.
 александрйски стихъ, ал. размѣръ = и
 александрйнецъ *прил. сжц.* отъ соб.,
 кор. гръц.
 аленъ *прил. м. р.*; тур. ал || аленѣ'я се *гл.*
 непрех. тр. I б. || алестъ *прил. м. р.*
 алéя *сжц. ж. р.*; фр. allée.
 алигаторъ *сжц. м. р.*; отъ испан.
 ализаринъ *сжц. м. р.*; араб.
 алилуйя изреч. отъ еврейски = хвалете
 Бога; срав. араб. > тур. ал(л)ахъ Богъ.
 алинéя *сжц. ж. р.*; лат. а отъ, linea редъ.
 алка *сжц. ж. р.* обл. прост.; тур.; *вж.*
 халка.
 алка́ли *сжц. м. р.*; отъ араб.; ал е членъ.
 алка́лиевъ, алка́лически, -йченъ, -йч-
 ни *прил. м. р.* алка́лизирамъ (се) *глаго.*
 (не)прех. тр. III алка́лойдъ *сжц. м. р.*;
 араб.; съ гръц. eidos видъ; срод.
 алко́ранъ *сжц. м. р.*; араб., съ членъ ал;
вж. коранъ (куруанъ).
 алко́холъ (и алкоо́ль) *сжц. м. р.*; араб.;
 ал е членъ алко́хол-енъ, -йчески,
 -йченъ, -йчни *прил. м. р.* алко́хולי-
 зъмъ *сжц. м. р.* алко́хольникъ *сжц. м.*
 алко́холомётъръ *сжц. м. р.*; гръц. mé-
 tron мѣрка.
 алма́зъ *сжц. м. р.*; тур. отъ гръц.; *вж.* а д а
 м а н т ъ .
 алманáхъ *сжц. м. р.*; араб.
 алодиáл-енъ, -ни *прил. мжж. р.* алóдь
сжц. м. р.; отъ кор. ст. герм.
 албе *сжц. ср. р.*; ст. гръц. albé *ж. р.* албево
 (дърво, благовонно) *прил. ср. р.*
 алопáтия *сжц. ж. р.*; гръц. állos другъ,
 páthos страдание; против. хомеопа-
 тия || алопатически *прил. м. р.* || ало-
 патъ *сжц. м. р.*
 алóсвамъ! обл. *гл.* прех. тр. III; *вж.* х а л ó-
 с в а м ъ . || алóсанъ! обл. *прич.* мин. стр.
вж. халосанъ.
 алотэхния *сжц. ж. р.*; гръц. ἄλς (h)áls
 соль, téchnē изкуство; *вж.* а л у р г и я .
 алпакá *сжц. ж. р.*; исп. съ фр. изговоръ.
 алпийски *прил. м. р.* отъ собств. географ.
 алпинизъмъ *сжц. м. р.* || алпинистъ
сжц. м. р. || алпинистка *сжц. ж. р.*
 алтáръ *сжц. м. р.*; лат. altare, отъ кор.
 въ прил. altus високъ; *вж.* о л т а р ъ || ал-
 тáръ-енъ, -ни *прил. м. р.*
 алти мётрия *сжц. ж. р.*; лат. altus високъ,
 гръц. métron мѣрка || алтимётъръ *сжц.*
м. р. || алтístъ *сжц. м. р.* алтъ *сжц. м.*
р.; итал. alto < лат. altus високъ (за гласъ).
 алтълъкъ („алтилькъ“) *сжц. м. р.*; „шес-
 такъ“; тур.; отъ числит. alty шесть.
 алтѣн|енъ *прил. м. р.*; *вж.* з л а т е н ъ || ал-
 тѣнка *сжц. ж. р.*; като соб. име = Злат-
 (к)а алтѣнче *сжц. ср. р.* || алтѣнъ *сжц.*
м. р.; тур. altun злато.
 алу́миний *сжц. м. р.*; отъ кор. лат.; лат.
 alumen стипца || алу́мини-евъ, -енъ *прил.*
м. р. || алу́минитъ *сжц. м. р.*

алу́ргия *сжц. м. р.*; гръц. (h)áls соль и ég-
 gon дѣло; срав. алотехния || алу́ргй-
 чески *прил. м. р.*
 алу́шйва *сжц. ж. р.*; итал. lissiva; срав.
 фр. lessive; *вж.* ли ш и я .
 алфа *сжц. ж. р.*; гръц. име на първата
 буква — α || алфа|вйтъ = „азбука“ *сжц.*
ж. р., по западноевроп. алфабѣтъ < ст.
 гръц. álfa béta, {ἄλφα, н. гръц. „vita“ || ал-
 фавйт-енъ, -ни *прил. м. р.*; азбученъ.
 алхíмия *сжц. ж. р.*; отъ араб.; ал е членъ
 || алхíмикъ *сжц. м. р.* || алхимически
прил. м. р.
 алч-енъ, -ни *прил. м. р.*, стб. алчѣнѣтъ, рус.
 алчный, гл. стб. алчкати „гладувамъ“;
 срав. лит. alkti, латв. alkt; отъ сжция кор.
 е и лакомъ *вж. т.* || алчность *сжц.*
жжж. р.
 алчйя *сжц. ж. р.*; тур.; *вж.* гипсъ || ал-
 чйенъ *прил. м. р.*
 аль сьюзъ обл.; *вж.* ала.
 алъшъ-верйшъ *сжц. м. р.*; тур. alys-veris
 взаимно взимане-даване. || алъшъкъ!
прил. простон., обл.; навикналь; тур.
 амá сьюзъ против.; тур. amma; кор. ар.-алт.
 амазónка *сжц. ж. р.*; гръц. а „не“ и mazós
 грждъ, цица; а-mazónes мн. ч. „които не
 кърмятъ“.
 амалга́ма *сжц. ж. р.*; гръц. лат. (a)mál-
 gama; гл. гръц. malássō размеквамъ..
 амалга́м-енъ, -ни *прил. м. р.* || амалгами-
 рамъ *гл.* прех. тр. III || амалгами́ране
сжц. ср. р. || амалгама́ция *сжц. ж. р.*
 амайлйя *сжц. ж. р.*; тур. отъ араб.; *вж.*
 амулетъ.
 аманéтъ *сжц. м. р.*; тур. отъ араб.
 амáнь *межд.*; отъ кор. тур.-араб.
 амбáръ *сжц. м. р.*; тур.; *вж.* житница
 || амбарджйя *сжц. м. р.* || амбáрски или
 амбáръ-енъ, -ни *прил. м. р.*; *вж.* житни-
 ченъ || амбарлъкъ *сжц. м. р.*
 амбáрго *сжц. ср. р.*; испан. embargo.
 амбёръ *сжц. м. р.*; перс. тур. амберлйя
прил. вс. р.; тур. араб. перс.; *вж.* и а м б
 р а .
 амби́ция *сжц. ж. р.*; фр. ambition, кор. лат.
 || амбициóз-енъ, -ни *прил. м. р.*; фр. am-
 bitieux.
 амболясвамъ *гл.* прех. тр. III; отъ н. гръц.
 emboliázō „инжектирамъ“; по народ. ети-
 мол. сблизавано съ глаг. боли!
 амбра *сжц. ж.*; *вж.* а м б е р ъ .
 амбразу́ра *сжц. ж. р.*; фр. ébrasure || ам-
 бразур-енъ, -ни *прил. м. р.*
 амбро́зия *сжц. ж. р.*; гръц. ambrosía = „без-
 смъртие“ > храна на боговетъ; кор. срод.
 амбулáнт-енъ, -ни *прил. м. р.*; лат. ambu-
 lans, ambulantis *сег. действ. прич.* „който
 ходи нагоре-надолу“.. || амбулатóр-енъ,
 -ни *прил. м.* || амбулатóрия *сжц. ж. р.*
 амвонъ *сжц. м. р.*; н. гръц. ἀμνὼν || ам-
 вон-енъ, -ски *прил. м. р.*

американъ *сжц. м. р.*; отъ прил. итал. americano отъ соб. || **американизъмъ** *сжц. м. р.*
аметистъ *сжц. м.*; отъ гръц. amethystos, а „не“ и гл. methuō опивамъ се, ужъ пазѣлъ отъ опиване.
ами *свювъз*; кор. и.-европ. и алт.; *срав.* а, ала, ама.
амигдалинъ *сжц. м.* || **амигдалитъ** *сжц. м.* || **амигдаль** *сжц. м.*; гръц. amygdalos бадемъ; *срав.* миндаля.
аминъ *сжц. м.*; отъ ст. еврейски съ н. гръц. i („ита“) вм. „ета“; *срав.* нѣм. и др. Amen; *срав.* и тур. араб. amin клетва.
амкамъ *гл.* прех. тр. III обл.; *срав.* ламкамъ; дет. звукоподраж. дума: мжд. амъ-амъ, лапъ-лапъ и под. || **амкане** *сжц. ср. р.*
амнѣзия *сжц. ж.*; гръц. а „не“, mi-mnḗskō помня || **амнистія** *сжц. ж.* || **амнистірамъ** *гл.* прех. тр. III, съ нѣм. наст. -ieren.
амонитъ *сжц. м.* || **амон(и)якъ** *сжц. м.*; лат. ammoniacus по соб. др. егип. име Амонъ || **амон(и)я-ковъ**, **-ченъ**, **-чни** *прил. м.*
аморети *сжц. мн.*; ит. умал. amoretto отъ атоге любовь; *вж.* а муръ.
амортизація *сжц. ж.*; 'умѣртвяване'...; *срв.* лат. am mortisatio; mortuus мѣртвъвъ || **амортизірамъ** *гл.* прех. тр. III, съ пристав. нѣм. -ieren.
аморф-ень, **-ни** *прил. м.*; гръц. а безъ, morfḗ форма || **аморфизъмъ** *сжц. м.* || **аморфность** *сжц. ж.*
амплитуда *сжц. ж.*; лат. amplitudo, производ. отъ прилаг. amplius широкъ...; *вж.* размахъ || **амплификація** *сжц. ж.*; лат. facio права.
амплуа *сжц. ср.*; фр. emploi.
ампутация *сжц. жен.* || **ампутирамъ** *гл.* прех. тр. III; кор. лат. съ нѣм. прист. -ieren.
амсия *сжц. ж.*; *вж.* и хамсия; тур.; *срав.* фр. anchois.
амулѣтъ *сжц. м.*; кор. араб. ami нося.
амунія *сжц. ж.*; *срав.* мунія; кор. въ лат. munitio укрепявамъ... || **амунидион-ень**, **-ни** *прил. м. р.*
амуръ *сжц. м. р.*; френ. amour < лат. amor, *вин. п.* amorem, итал. amore любовь.
амфи|бия *сжц. ж. р.*; гръц. amphi-bios 'двоеживецъ', amphi 'на, отъ 2 страни' и bios животь || **амфибиологія** *сжц. ж. р.* || **амфибиологъ** *сжц. м. р.* || **амфи|био|логический** *прил. м. р.*
амфи брахнй *сжц. м. р.*; гръц. amphi-brachys; brachys краткъ || **амфибрахический** *прил. м. ж. р.*
амфи театрал-ень, **-ни** *прил. м. р.*; грц. || **амфи|театръ** *сжц. м. р.*; грц. amphi-théatron, amphi- наоколо, отъ двѣтъ страни, théâtre „гледалище“ || **амфора** *сжц. ж. р.*; гръц. amfi-foreús, кор. въ гл. fégo нося.

анáгность *сжц. м. р.*; отъ н. гръц. anagnostis; гръц. anágnōsis „четене“ || **анagramма** *сжц. ж. р.*; гръц. aná „възъ“, grámma буква || **анagramатический** *прил. м. р.*
анадблецъ, мн. **анадблци** *сжц. м. р.*; || **анадблски** *прил. м. ж. р.*; || **Анадблъ** *сжц. м. р.*; тур. отъ н. гръц. Ana-tolḗ (i < ст. гръц.): възтокъ, възходъ, изтокъ.
анакреонтикъ *сжц. м. р.*; гръц отъ соб. Анакреонъ. || **анакреонт-ски**, **-йчески** *прил. м. р.*; гръц. отъ соб. лично име.
анали *сжц. мн. ч.* 'лѣтописи': лат. annales 'годиниши' (книги); лат. annus. година.
анализъ *сжц. м. р.*; и **анализа** *сжц. ж. р.*; гръц. analysis разлжчване || **анализирамъ** *гл.* прех. тр. III; съ нѣм. прист. -ieren.
аналитикъ *сжц. м.*; || **аналитика** *сжц. ж.* || **аналитиченъ**, **-чни**, и **-чески** *прил. м. р.*; гр. analytikós.
аналой (аналогий) *сжц. м. р.*; гръц. analogion; légo е глаг. „чета“... || **аналогія** *сжц. ж. р.* || **аналогический** **анало-гиченъ**, **-чни** *прил. м. р.*
ананасъ *сжц. м. р.*; ю. америк. (перуански) || **ананасовъ** *прил. м. р.*
анáпѣсть *сжц. м. р.*; гръц. aná-paistos „обърнатъ дактиль“: — — || **анапѣстический**, **-ченъ**, **-чни** *прил. м. р.*
анархизъмъ *сжц. м. р.*; отъ гръц. || **анархистъ** *сжц. м. р.*, **-на** *сжц. ж.* || **анáрхия** *сжц. ж. р.*; гръц. anarchía, an безъ, archḗ власть || **анархистиченъ**, **-чни**, **-чески** и **анархический** *прил. м. р.*
анасонъ *сжц. м. р.*; тур.; отъ гръц. an-ison „неравно“ || **анасоновъ** *прил. м. р.*
анáтема *сжц. ж. р.*; гръц. aná-thēma отъ предл. aná- и гл. thēmi полагамамъ... || **анатемосвамъ** *гл.* прех. тр. III.
анатомически *прил. м. ж. р.*; || **анатомія** *сжц. ж. р.*; гръц. *ana-tomia „разсичане“, гл. tém-nō нарѣзвамъ || **анатомъ** *сжц. м. р.*
анáфора *сжц. ж. р.*; гръц. ana-forá, отъ гл. fégo нося; съкрат. прост. **нафора**; *срав.* мета|фо|ра.
ана|хоретъ *сжц. м. р.*; гръц. ana-chōrētḗs; гл. chōrēō отдалечавамъ се.
ана|хронизъмъ *сжц. м. р.*; гръц. ana-chronismós; chrónos време.
ангажірамъ *гл.* прех. тр. III; фр. engager съ нѣм. прист. -ieren. || **ангажемѣнтъ**, **ангажимѣнтъ** *сжц. м. р.*
ангарія *сжц. ж. р.*; тур.-гръц. отъ кор. перс. **ángель** *сжц. м. р.*; гръц. ángelos веститель || **ángелски** *прил. м. ж. р.*; || **ангел|овиденъ**, **-оликъ**, **-ообразенъ** *прил. м. р.* || **ángелче** *сжц. ум. ср.*
ангина *сжц. ж. р.*; лат. angina; отъ кор. въ прил. angustus тѣсенъ.
ангинаръ *сжц. м. р.*, отъ н. гръц. angipára; френски artichaut.
ангиологія *сжц. ж. р.*; отъ гръц. angeion сждъ (кървоносеи) и lógos слово, наука.

английски прил. мжж. р.; отъ собст. име || английска болестъ ж. р., инакъ рахитизъмъ || англикански прил. мжж. р., || англицизъмъ сщц. м. р.: английщина (езикова); отъ лат. anglicus съ гръц. пристав. -ismos || англomания сщц. ж. р.; гръц. manía лудостъ; срав. у Раковски: гърколудие = „гъркоманство“ || англomанъ сщц. м., англomанка сщц. ж. р. || англофобия сщц. ж. р. || англофобъ сщц. м. || англофобка сщц. ж. р.; гръц. φόβος страхъ || англофилъ сщц. мжж. р.; гръц. φίλος обичамъ, φίλος приятель.

ангѳорски прил. м. р.; отъ соб. || ангѳорска котка || Сега Анѳора се нарича по турски „Анкара“ (старин. Ançura).

ангросистъ сщц. м. р.; отъ фр. съ гръц. прист.; фр. gros отъ герм. (нѳм. gross голѳмъ) || en gros „ан гро“, наречие, на фр. = „на едро“.

анданте прил. (сег. действ. прич.); отъ кор. итал., ит. andante „ходяще“.

андарт(ин)ъ сщц. м. р., отъ н. гр. andártis. анджакъ! нар.; отъ тур. = „та именно“, „тъкмо“.

андрофобия сщц. ж. р.; отъ гръц. ανήρ, ανήρs мжжъ, φόβος страхъ.

анекдѳтъ сщц. м. р.; гръц. αν-έκ-δο-τος не-из-дад-енъ; кор. do-срод.; || анекдѳтчески, анекдѳтѳч-енъ, -ни прил. м. р.

анексия сщц. жен. р.; отъ лат. an|pexio 'пришиване'... || анексирамъ гл. прех. тр. III; фр. appexer, отъ кор. лат. съ нѳм. прист. -ieren.

анѳемич-енъ, -ни прил. м. р. || анѳемия сщц. ж. р.; гръц. αν-ηαιμία безкръвие.

анѳемобаромѳтърь сщц. м. р.; гръц. άνεμος вѳтърь, βαγύς тежъкъ, μέτρον мѳрка || анемология сщц. жен.; гръц. λόγος слово, наука || анемо мѳтърь сщц. м. р.

анѳепсия сщц. ж.; н. гръц. ανεψία братучедка—братаница—сестриница, („племенница“! рус.).

анѳѳезия сщц. жен.; гръц. αν-αισθησία „не-чувствуване“.

анилинъ сщц. м.; араб. an-nil, al-nii || анилинѳвъ прил. м.

анимал-енъ, -ни прил. м.; лат. animalis животински || анимизъмъ сщц. мжж.; отъ лат. anima душа.

анкета сщц. ж.; фр. enquête. || анкетирамъ гл. прех. III, съ нѳм. прист. -ieren.

анѳдъ сщц. м.; гръц. άπόδος възходъ, ανά „възъ“ и (h)όδος пѳтъ; против. катѳдъ.

анѳмал-енъ, -ни прил. м.; гръц. αν-ώματος 'не-равенъ'... || аномалия сщц. жен. р.

анѳоним-енъ, -ни прил. м.; || анонимъ сщц. м.; гръц. ανώνυμος безимененъ.

анѳорганически прил. м.; гръц. а „не“, όργανον орджие.

анѳормал-енъ, -ни прил. м.; лат. normalis „по нормата“ || анѳормалностъ сщц. ж.

анѳагонизъмъ сщц. мжж.; гръц. || антаго-

нистъ сщц. м.; гръц. antagonístis; anti противъ, άγόν борба || анѳарктически (а. полюсъ) прил. м., гръц. άρκτος мечка > северна мечка, северъ; вж. арктически.

антерия сщц. ж., тур.

антидѳтъ сщц. м.; гръц. αντι-δοτον; dotós даденъ; кор. общъ и.-европ.; вж. анекдѳтъ.

антика сщц. ж.; фр. antique, отъ кор. лат. || антикаръ сщц. м.; || антикарски прил. м. || антикарство сщц. ср. || антиквариатъ сщц. м.; нѳм. Antiquariat; производ. отъ лат. antiquus старински || антиквариатски прил. м.

антилопа сщц. ж.; кѳс. гръц.

антимйнсъ сщц. м.; н. гръц. anti-mnasion; по лат. mensa „маса, (пре)столъ“.

антимѳнъ сщц. м.; кѳс. лат. antimonium || антимѳновъ прил. м.

антипатѳч-енъ, -ни прил. м. || антипатѳчностъ сщц. ж. || антипатѳия сщц. ж.;

anti-patheia, гръц. anti противъ; páthos чувство; противоп. симпатѳия || анти-

пѳдъ сщц. м.; гръц. ποῦς, podós кракъ

|| антисемитически, по-добре кѳсо антисемитски прил. м. || антисемитизъмъ

сщц. м.; отъ гръц. anti противъ, името на семити (евреи, араби...) и гръц. прист.

-ismos || антисемитъ сщц. м. || антисѳп-

тика сщц. ж. || антисѳптически прил. м.;

гръц. глаг. σήρѳ гния || антистрѳфа сщц. ж.; гръц.; срв. ст р о ф а || антигѳза сщц.

ж. и антигѳзисъ м.; гр. thesis „тѳвърде-

ние“... || антигѳз-енъ, -ни прил. м. || анти-

фѳнъ сщц. м.; гръц. φόνη гласъ || анти-

христъ сщц. м.

антиципатѳия сщц. ж.; лат. anti-cipatio

изпреваряне; ante преди, capio ловя.

антич-енъ, -ни прил. м.: лат. antiquus.

антология сщц. ж.; гр. antho-logia = ѳвто-

събрание; ánthos цѳтъгъ, légѳ събирамъ

|| антологѳч-енъ, -ни прил. м.

анѳономазия сщц. ж.; гр. anti-срещу, вмѳ-

сто, ѳпома име.

антраксъ сщц. м.; гр. άνθραξ вжгленъ.

антрактъ сщц. м.; фр. entracte = между-

действие.

антрацитъ сщц. м.; кор. и прист. гръц.:

ц вм. к по срѳд. лат.; вжс. антраксъ;

срод. съ стѳълг. жгль '(в)жгленъ', рус.

- nuitat годишна вноска; производ. отъ лат. annus година.
- аористъ** *сщц. м.*; гръц. aóristos „неопредѣленъ“.
- аорта** *сщц. ж.*; гр. aortḗ, гл. aeirō издигамъ...
- апансъзъ!** *нар.*; тур.; *вж.* внезапно, ненадежно.
- апаратъ** *сщц. м.*; лат. apparatus, отъ ad при, paratus приготвенъ.
- а партаментъ** *сщц. м.*; фр. appartement „отдѣление“; предст. лат. ad и кор. въ pars, partis часть.
- а патия** *сщц. ж.*; гръц. a-pátheia, а безъ, páthos страсть; страдание **апатиченъ**, **-ни** *прил. м.* **апатично нар.**
- апашъ** *сщц. м.*; фр. apache **апашка**, **-кня** *сщц. ж.* **апашщина** *сщц. ж.*; съ тур. наст. „апашлъкъ“.
- апелъ** *сщц. м.*; фр. appel = зовъ **апелативенъ**, **-ни** *прил. м.* = въззивенъ **апелация** *сщц. ж.* **апелационенъ**, **-ни** *прил. м.* **апелирамъ!** *гл.* непрех. тр. III: въззовавамъ; фр. appeler съ нѣм. прист. **аперитивъ** *сщц. м.*; фр. apéritif „който отваря“ [охота]; лат. aperio отъ варямъ; срод. **апетитъ** *сщц. м.*; лат. appetitus; peto искамъ... **апетитенъ**, **-ни** *прил. м.*
- аплодирамъ!!** *гл.* непрех. III; фр. applaudir ржкоплѣскамъ **аплодисментъ!** *сщц. м.*; фр. applaudissement ржкоплѣскане.
- апо-** *представка* въ гръцки думи = отъ.
- апогей** *сщц. м.* (и апогея, ж.); гр. apó отъ, gé земя **апокалипсисъ** *сщц. м.*; гр. kalýptō покривамъ; *вж.* откровение **апокалиптиченъ**, **-ни**, **-ески** *прил. м.* **апокрифъ** *сщц. мжж.*; гр. kryptō крия **апокрифенъ**, **-ни**, **ически**, **-ски** *прил. м.* **аполógия** *сщц. ж.*; гр. lógos слово, речъ; *вж.* отбрана **апологѣтъ** *сщц. м.*; бранитель на Христовото учение; грц. **апологѣтика** *сщц. ж.* **апологѣтиченъ**, **-ни** *прил. мжж. р.* **апологъ** *сщц. мжж. р.*
- аполон-овъ**, **-овски** *прил. м.* отъ соб. гр. Аполонъ.
- апоплѣксия** *сщц. ж.*; гр. apo pléxia ударъ **апоплѣктиченъ**, **-ни** *прил. м.* **апоплѣктикъ** *сщц. м.* **апостазия!** *сщц. ж.*; гр. apostasis **апостатъ!** *сщц. м.*; гр.; *вж.* отстѣпникъ: Юлианъ Отстѣпникъ, не Юл. „Апостата“! **апо-столь** *сщц. м.*; гр. apóstolos 'отпратеникъ', гл. stéllō пращамъ **апостол-овъ**, **-ски** *прил. м.* **апостолство** *сщц. ср.*, чужд. **апостолать!** **апо-строфъ** *сщц. м.*; гр. apóstrofos знакъ **апо-стрѣфа** *сщц. ж.*; гр. apostrofḗ 'обръщане' **апострѣфамъ** *гл.* прех. тр. III, гръц. съ нѣм. прист. **апо-тебза** *сщц. ж.*; гр. apotheōsis; theós богъ **апофтегма** *сщц. ж.*; гр. apofthégma; гл. fthéngōtai издавамъ гласъ; *срав.* днѣтонгъ.
- апрѣль** *сщц. м.*; лат. aprilis **апрѣлски** *прил. м.*
- „а priori“!** *нар.*; лат. a priori отъ по-напредъ **априоренъ**, **-ни** *прил. м.*
- „а пропо“!** *нар.*, фр. à propos = тъкмо...; *срав.* прост. разгелле отъ тур. (перс-тур.).
- ап-тѣка** *сщц. ж.*; гр. apo thḗkē 'складъ', гл. tithēmi турямъ **аптѣкаръ** *сщц. м.* **аптѣкарка** *сщц. ж.* **аптѣкарски** *прил. м.* **аптѣкарство** *сщц. ср.* **аптѣченъ**, **-ни** *прил. м.*
- аръ** *сщц. м.*; фр. are; *срав.* производ. особ. дек|аръ, хект|аръ.
- арабъ**, **-инь** *сщц. ж.*; отъ соб. **араб-ка** *сщц. ж.*, **-че** *сщц. ср.* **арабски** *прил. м.*; *срав.* арабийски.
- араба!** *сщц. ж.*; тур. = кола **арабаджия!** *сщц. м.*, **-йика** *сщц. ж.*, **-йче** *сщц. ср.* **арабаджийски!** *прил. м.* и *нар.*: коларски **арабаджилтъкъ!** *сщц. м.* **арабаджийство!** *сщц. м.*: коларство.
- арабѣска** *сщц. ж.*; фр. arabesque **арабийецъ**, **арабитянинъ** *сщц. м.*; **арабийка**, **-итянка** *сщц. ж.*; **-йче**, **-итянче** *сщц. ср.*; **-йски** *прил. м.*; съ в отъ н. гръц. „вита“ β въ араβιο; *вм.* съ б, ст. гръц. bêta β въ арабинъ, арабски...
- аралтъкъ** *сщц. м.*: междина, пролука..; тур. **арапъ**, **-инь** *сщц. мжж.*; черенъ арапъ **арап-ка**, **-кня** *сщц. ж.*; **-че** *сщц. ср.*; *срав.* арабийски, арабийски.
- аратликъ**, **аретликъ** *сщц. м.*; тур.
- арбан-аски**, **-ашки** *прил. мжж.*; прост. *вм.* албански; н. гръц. arvanitis (отъ albanitis) се прехвърля въ *arnavitis > тур. arnaut...
- арбитражъ** *сщц. м.*; фр. arbitrage **арбитъръ** *сщц. м.*; лат. arbiter **арбитраженъ**, **-ни** *прил. м.*; **арбитърски** *прил. м.*
- аргаванъ**, **аргованъ** *сщц. м.*; прост. отъ тур.; *вж.* люлякъ.
- аргасвамъ** *гл.* прех. тр. III; гръц. argázō **аргасване** *сщц. ср.*; **аргасъ** *сщц. м.*; *вж.* шавилло.
- аргатинъ**, **-ъ** *сщц. м.*, гръц. ergátēs работникъ, земледѣлецъ; érgon дѣло..; *вж.* ратай **аргатски** *прил. м.* **аргатувамъ** *гл.* непрех. III **аргатче** *сщц. ср.*
- аргонавти** *сщц. мн.*; гръц. argo|naútai; *вж.* аеронавтика.
- аргосъ** *прил. м.*; грц. argós неработащъ... **аргосанъ** *мин. страд. прич. свѣри.* **аргосвамъ** *гл.* прех. III: спирамъ свещеникъ да не служи **аргосване** *сщц. ср.*
- аргументъ** *сщц. м.*; лат. argumentum **аргументация** *сщц. ж.*; **аргументирамъ!** *гл.* прех. тр. III; *вж.* доказвамъ.
- аргусъ** *сщц. м.*; гр-лат. нариц.-соб.
- ардъчъ** *сщц. м.* обл.; тур.; *вж.* хвойна, смрека, смърчъ.
- арѣна** *сщц. ж.*; лат. arena.
- арѣнда** *сщц. ж.*; лат. agenda **арѣндаторъ** *сщц. м.*; **арѣндаторка** *сщц. ж.*; **арѣндаторски** *прилаг. м.* **арѣндаторство** *сщц. ср.*

арео метъръ *сжц. м.*; гръц., производ. отъ арагос рѣдѣкъ, μέτρον мѣрка.

ареопѣгъ *сжц. м.*; гръц. 'Areios págos = 'Аресовъ хѣлмъ' > висши сждѣ въ Атина, заседавалъ тамъ.

аресъ *сжц. м.* || аресвамъ *гл. прех. тр. III*, гръц. aréskō; отсетне съ неэтимологично х — „харесвамъ“ || аресване *сжц. ср.*

арестъ *сжц. м.*; нѣм. Arrest, фр. arrêt, лат. ad при и фр. гл. gester оставамъ || арестантъ *сжц. м.*, -антка *сжц. ж.* || арестантски *прил. м.* || арестувамъ! *гл. прех. тр. III* = бълг. за прирамъ, затаварямъ.

аресувамъ *гл. прех. тр. III* вж. аресвамъ.

аретликъ *сжц. м.*; вж. аратликъ.

ариевъ *прил. м.*, отъ соб.: на Арий; вж. ариянецъ.

арй-ецъ, мн. -йци *сжц. м.* || арййски *прил. м.*; санскр. áryas; áryas ариець || арййщина *сжц. ж.*

ариеръ гардъ *сжц. мжж.*; фр. arrière-garde *ж.* (задня стража); против, вж. авангардъ || ариергард-ень, -ни *прил. м.*

аристократъ *сжц. м.*; гръц., áristos найдобъръ, krátēb владѣя, krátos сила || аристократизъмъ *сжц. м.*; || аристократка *сжц. ж.*; || аристократич-ень, -ни, -ески *прил. мжж.*; || аристокрация *сжц. ж.*, фр. aristocratie отъ гръц.

аритметика *сжц. ж.*; числителница; гръц. arithmetikḗ т. е. téchnē изкуство; arithmós число || аритметикъ *сжц. м.*; || аритметич-ень, -чни, -чески *прил. м.*

ария *сжц. ж.*; видъ пѣсень въ опера; ит. agia въздухъ > 'ария'.

ариянецъ, ариянинъ *сжц. м.*; отъ собст. лич. име на еретикъ Арий; вж. арие въ.

арка I *сжц. ж.*; кор. въ лат. arcus джа. ... арка II *сжц. ж.*; тур. arka грѣбъ...; закрила...

аркада *сжц. ж.*; фр. arcade; вж. арка I. аркадашь *сжц. м.*; тур. arka,daş 'другаръ по закрила'...

арканъ *сжц. м.*; вжже съ примка; тур.

арктически *прил. м.*; северень; производ. отъ гр. árktos мечка, северна мечка; северъ; против, ант'арктически.

аркъ *сжц. м.*; тур.; вж. в а д а (воденична).

арлекинъ *сжц. м.*; итал. arlecchino || арлекински *прил. м.*

армаганъ! *сжц. мжж.*; подарѣкъ; тур. армаган-ецъ *сжц. ум. м.*; -че *сжц. ум. ср.*

армада *сжц. ж.*; исп. armada < лат. armata.

армасъ *сжц. м.*; обл. отъ нов. гръц.; вж. годежъ || армасвамъ *гл. прех. тр. III*; гръц. (h)armázbō годявамъ; срав. хармония || армасникъ *сжц. м.*, армасница *сжц. ж.*; годеи-икъ, -ица.

армеевъ, -ень *прил. м.*; производ. отъ армеея.

армййски *прил. м.*; рус., производ. отъ армия.

армѣн-ецъ, мн. -ци *сжц. м.*; прост. е р м е н - е ц ъ , - л и я . гръц. arménios || армѣн-на *сжц. ж.*; -че *сжц. ср. ум.* || армѣнски *прилаг. м. р.*; || армѣн(в)амъ *гл. непрех. (не)св. III*.

армѣя! *сжц. ж.*; обл. за 'кисело зеле', 'пресоль'...; н. гръц. armí, вм. ~~armí~~, производ. отъ ст. гръц. ἄρμη соль.

армия *сжц. ж.*; фр. armée.

армония *сжц. ж.*; гръц. вж. и х а р м о н и я , въ ст. гръц. съ гжстѣ придихъ || армосвамъ *гл. прех. III* вж. а р м а с в а м ъ .

арнаутинъ *сжц. м.*; тур. отъ н. гръц. arvanitis за албанецъ вж. т., съ премѣтане;

*arnavit > arnaut || арнаутка *сжц. ж.* || Арнаутлукъ *сжц. м. соб.*: Албания || арнаутски *прил. м. и нр.* || арнаутщина *сжц. ж.*

арнй-самъ *гл. непр. екр. обл. III*, -с(у)вамъ *мкр. III*; н. гръц. бждащ. arnisomai: преставамъ, престана.

арнйчъ *сжц. мжж. обл.*: обагрена памучна прежда; срав. рум. arniciú.

аромъ *сжц. м.*; фр. arôme отъ гръц. || ароматъ *сжц. м.*; гръц. árōma, род. arōmatos || аромат-ень, -ни, -ичень. -йчни *прил. м.*

арпа! *сжц. ж.*; тур.: ечмикъ || арпаджикъ *сжц. м.*; тур. || арпа-сую! *сжц. ср. обл. прост.*; тур. arpa-suju 'ечмичена вода'; вж. пиво, бира.

арпѣджио *сжц. ср.*; итал. aggregio.

арсеналъ *сжц. м.*; фр. и др. arsenal, отъ кор. араб.; превед. о р ж ж е й н а || арсенал-ень, -ни, -ски *прил. м.*

арсеникъ (арсѣнъ) *сжц. м.*; отъ кор. гръц. арсениковъ, арсѣновъ *прил. м.*

арсланъ *сжц. м. р.*; тур.; вж. асланъ, лъвъ.

арсъз-инъ *сжц. м.*, -ка *сжц. ж.*; и съ х (харсъзъ; хаирсъзъ); тур.

артель *сжц. м.*, отъ рус. артель *ж.* || артельчикъ *сжц. м.*, отъ рус. артельчикъ.

артерия *сжц. ж.*; гр. artēria || артер-иень, -ийни и -ийлень, -ийлни *прил. м.* || артерио склероза *сжц. ж.*: затвърдяване на артериитъ; склероза; гръц. sklēros tвърдъ...

артика *сжц. ж.*, обл.; отъ н. гр. вм. pāthika. вин. п. едн. отъ pāthix; вж. п р и т в о р ъ .

артикулъ *сжц. м.*; лат. articulus > френ. article.

артилерия *сжц. ж.*; ит. artiglieria || артилерийски *прил. м.* || артилеристъ *сжц. м.*

артисамъ *гл. непрех. екр. III*; -вамъ *мкр. III*, отъ кор. на тур. artyk останалъ, излишень, съ гръц. прист. -is.

артистъ *сжц. м. р.*; фр. artiste; art изкуство || артистка *сжц. ж.* || артистич-ески -чень, -чни *прил. м. и нар.*

артъкъ *прил. за 3 р.*; тур.; вж. артисвамъ.

артърдисвамъ *гл. прех. тр. III*; кор. тур., съ тур. наст. di и гръц. -is || артермакъ *сжц. м.*; тур.

арфа *сжц. жс.*; нѣм. Harfe || **арфѣстка**, **арфонѣстка** *сжц. жс.* || **арфонѣсть** *сжц. м.* || **арфица** *сжц. жс. ум.*, **арфичка** *сжц. жс.*, умал. отъ умал.

архайзъмъ *сжц. м.*; грц. archaïsmós; *прил.* archaios вехтъ || **архаистѣ-ченъ**, **-чни**, **-чески** *прил. м.*

архънѣгелъ *сжц. м.*; гр. archángelos; arché начало.. || **архънѣгел-овъ**, **-ски** *прил. м.*

археографѣя *сжц. жс.*; грц. archaios вехтъ, старъ, gráfō пиша || **археограф-ски**, **-иченъ**, **-ични** **-иче-ски** *прил. м.* || **археографъ** *сжц. м.*: описатель на старини || **археологѣя** *сжц. жс.*; гр. archaeologia; lógos слово, наука || **археолог-иченъ**, **-ични**, **-ически** *прил. м.* || **археологъ** *сжц. м.* || **археоптѣриксъ** *сжц. м.*; гр. ptéryx крило...

архѣ предст. въ много думи отъ гр. потекло; гр. archi- върховенъ, главенъ...

архѣвъ *сжц. м.*; лат. archivum, гр. archēion 'главна правителствена сграда'... || **архѣва** *сжц. жс.* и **архѣвъ** *сжц. м.* || **архѣв-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **архѣв-аръ** *сжц. м.*, **-арка** *сжц. жс.*; **-арски** *прил. м.* и нар. || **архѣварство** *сжц. ср.*

архѣдиаконъ, **-диаконъ** *сжц. м.*; гр. archidiákonos; diákonos служитель || **архѣдиаконски** *прил. м.* || **архѣдиаконство** *сжц. ср.* || **архѣепѣскопъ** *сжц. м.*: 'начални надзорникъ'; гр. epískopos надзорникъ || **архѣепѣскопѣя** *сжц. жс.* || **архѣепѣскопски** *прил. м.* и нар.; **-ство** *сжц. ср.* || **архѣерархъ** *сжц. м.*; н. гр. ierárchēs || **архѣерей** *сжц. м.*: 'първосвещеникъ'; гр. hierēús главенъ жрецъ || **архѣерейски** *прил. м.*, **-ерейство** *сжц. ср.* || **архѣмандритъ** *сжц. м.*; н. гр. — mandritis; mándra оборъ, кошара (> мѣнастиръ) || **архѣмандрит-овъ**, **-ски** *прил. м.*; **-ство** *сжц. ср.* || **Архѣмѣдъ**, *сжц. м.* отъ соб. грц.; **Архѣмѣдовъ** *прил. м.* || **архѣпастѣръ** *сжц. м.*; гр. и слав.; **-ски** *прил. м.* и нар.; **-ство** *сжц. ср.* || **архѣпѣлагъ** *сжц. м.* нариц. и **Арх. соб.**; гр. pélagos 'отворено море' || **архѣстратѣгъ** *сжц. м.*; гр. stratēgós войсководецъ || **архѣтѣктъ** *сжц. м.*; гр. architékton; tékton строителъ, първонач. дърводѣлецъ, що работи съ тѣсла, срод. ! || **архѣтектонѣя** *сжц. жс.* || **архѣтектонѣски** *прил. м.* || **архѣтектурѣя** *сжц. жс.* || **архѣтектур-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **архѣтравъ** *сжц. м.*: фр. architrave; -trave отъ лат. trabs, вин. п. trabem гѣда.

архонтъ *сжц. м.*; гр. árchōn, árchontos || **архонтски** *прил. м.* и нар.

аршѣнъ *сжц. м.*; рус. аршинъ; отъ тур.-тат.; кор. и въ и.-европ.; срод. съ лат. кътъ *вж. т.*

аръ *сжц. м.*; фр. age, лат. area.

аръшъ *сжц. м.*; тур.; *вж. процепъ*; *срав. аралъкъ.*

асакѣя *сжц. жс.* прост. обл. вм. хасекѣя 'воинъ отъ старата султан. гвардия'; тур. **асъ** *сжц. м.*, **асо** *сжц. ср.*; лат. as, ит. asso.

асѣсоръ *сжц. м.*; лат. as|sessor 'за|седателъ'; срод. || **асѣсор-ски** *прил. м.*, **-ство** *сжц. ср.*

асѣгнаѣя *сжц. жс.*; лат. as|signatio; signum знакъ; *срав. кон сѣгнаѣя* || **асѣгнувамъ** *гл. прех. тр. III.*

асѣмилѣя *сжц. жс.*, лат. as|simila-tio уподобление (<*ad+прил. similis подобенъ) || **асѣмил-йрамъ**, **-увамъ** *гл. прех. тр. III.*

асѣндѣ-тиченъ, **-тически** *прил. м.* || **асѣндѣтонъ** *сжц. м.*; гр. a|syndeton 'безъсюзие'; syndetos свързанъ; против. полисиндетонъ.

асѣстѣнт-тъ *сжц. м.*; лат. сег. действ. прич. assistens, assistentis; **-ка** *сжц. жс.* || **асѣстѣрамъ** *гл. непрех. тр. III*, фр. assister отъ кор. лат., съ нѣм. прист. -ieren.

асѣя *сжц. м.*: непокоренъ; тур.

аскарѣди *сжц. жс. мн.*; и само: скарѣди; гр. a|skarís, -ídos.

аскер-тъ (-инъ) *сжц. м.*; тур. || **аскерлѣкъ** *сжц. м.*: военна служба || **аскерлѣя** *сжц. прил. м.* || **аскерски** *прил. м.* и нар.

аскет-тъ (-икъ) *сжц. м.*; ст. гр. askētēs 'упражненъ' > христѣян. 'каящи се' || **аскетѣзъмъ** *сжц. м.*, **аскетѣка** *сжц. жс.* || **аскетѣ-ченъ**, **-чни**, **-чески** и **аскетѣски** *прил. м.* || **аскетѣство** *сжц. ср.* || **аскетѣя**, **ашкѣтия** *сжц. м.*, прост. обл.; отъ н. гр. съ i ('ита") в. ē ('ета").

асланъ *сжц. м.*; тур. arslan || **асланче** *сжц. ср.* умал.

аслъ, **аслж**, обл. и **аслѣ** нар. прост., отъ тур.

асма *сжц. жс.*: 'лозница'; тур. || **асмѣца** *сжц. жс.*, ум. отъ асма || **асмѣчка** *сжц. жс.*, ум. отъ асмица.

асо *сжц. м.*; итал. asso.

асонансъ *сжц. м.* и 'асонанѣя' *жс. р.*: 'призвучие'; фр. assonnance *жс. р.* !

асоциѣя *сжц. жс.*; лат. as|sociare сдружавамъ, socius другаръ; *срав. социаленъ*, *социалистѣя*... || **асоцирамъ** *гл. прех. тр. III.*

аспѣктъ! *сжц. мжжс.*; лат. as|pectus > фр. aspect.

аспѣда *сжц. жс. р.*; гр. aspís, aspídos: отровна змия || **аспѣдъ** *сжц. м. р.*; гр. || **аспѣденъ** и **-овъ** *прил. м.*

аспѣринъ *сжц. м.*; ново отъ кор. лат. || **аспѣрирамъ** *гл. непрех. тр. III*: 'въжделѣя'; лат. aspirare; spiritus духъ.

аспра *сжц. жс.*; н. грц. áspira, мн. ч. отъ áspira(n) бѣло: бодка.

асталь *сжц. м.* обл. прост.; мадж. asztal, отъ об. славян. столъ „маса“.

астаръ *сжц. мжжс.*; подплата; тур. astar; кор. араб. (сем.-и.-европ.) || **астарлѣкъ** *сжц. м. р.*

астероидѣя *сжц. мн.*; грц. astḗr звезда и eídos видъ.

а́стма *сжц. жс.*; гръц. *ásthma* задъхване. . .
 || а́стмá-тикъ *сжц. м.*; -тически *прил. м.*
 астраха́н-ски и астрага́ненъ *прил. мжжс.*;
 тур.-тат. || астрага́нъ *сжц. м.*
 астра́л-енъ -ни *прил. м.*; отъ гръц. *astrûg*,
astrós звезда || а́стро|лoгъ *сжц. м.*; гръц.
lógos слово, наука || а́стро|лoгíчески
прил. м.; || а́стро|лoгíя *сжц. жс.*; || а́стро-
 |нoмъ *сжц. м.*: 'звездоброецъ'; гръц. *as-
 tro|nómos*, *гл. némos* разпредѣлямъ || а́стро-
 номíчески *прил. мжжс.*, || а́стро номíя
сжц. жс. р.
 асфáлтъ *сжц. мжжс.*; гръц. *ásfaltos*, а = не,
sfállomai клатя се || асфáлтíрамъ *гл.*
 прех. тр. III, съ нѣм. прист. -íeren. || ас-
 фáлтовъ *прил. м.*
 асфíксия *сжц. жс.*; гръц. *asfyxia*.
 асфoдeлъ *сжц. м.*; гръц. *asfódelos* бордунъ,
 лилиевидно растение || асфoдeл-енъ,
 -ни *прил. м.* у П. П. Слав.
 а́съ *сжц. м.*; лат. *as, assis*.
 асѣль *прил. и нар.*; тур.; *срав.* а сл ж.
 асѣръ *сжц. м.*; тур.; *вж.* и х а с ѣ р ъ.
 асюрé *сжц. ср. р.*; фр. *assuré*.
 атавíзмъ *сжц. м.*; лат. *atavus* прадѣдо,
 съ гръц. прист.
 ата́ка *сжц. жс.*; фр. *attaque* || атаку́вамъ
гл. прех. тр. III.; фр. *attaquer*.
 атама́нъ *сжц. мжжс.*; рус. и малорус. < нѣм.
Hauptmann главатаръ(?), по-вѣроятно отъ
 татарски.
 аташе́ *сжц. м.*, членув. аташе́то, мн. аташе́та;
 фр. *attaché* 'прикаченъ' . . . || аташи́рамъ!
гл. прех. тр. III, съ нѣм. прист. -íeren.
 ате́йзмъ *сжц. мжжс.*; гръц. а безъ, *theós*
 богъ || атеи́стич-енъ -ни *прил. м.*; || а|те-
 íстъ *сжц. м.* = б е з | б о ж н и к ъ *вж. т.*
 || а|те́йстка *сжц. жс.*: безбожница.
 ателиé *сжц. ср.*; фр. *atelier* м.
 а те́нтáтъ *сжц. м.*: 'покушение'; фр. *attentat*,
 н. лат. *at|tentatum* || ате́нтáторъ *сжц. м.*
 а те́стáтъ *сжц. м.*: 'свидетелство'; лат. *at|tes-
 tatum* || ате́стáция *сжц. жс.* || ате́стíрамъ
гл. прех. тр. III, съ нѣм. прист. -íeren.
 ати́чески *прил. м.*; отъ соб. на область
 Атика || ати́цизмъ *сжц. м.*
 атла́зъ и атла́съ I *сжц. мжжс.*: видъ платъ;
 тур. || атла́зенъ *прил. м.*
 атла́съ II *сжц. м.*; географски а.; гръц. соб-
 ств. 'Atlas', 'Atlantos' || атла́нти *сжц. мн.*
мжжс. || атла́нтиди *сжц. мн. жс.* || атлан-
 тически *прил. м.*
 атлeтъ *сжц. м.*; гръц. *athlētûs* || атлeти́ка
сжц. жен. || атлeтí-ченъ, -чни, -чески
прил. мжжс.
 атля́ *прил. м.*, прост.; тур. *atly*; ат конь;
вж. а т ъ.
 атмаджá *сжц. жс.*: ловни соколы; тур.
 а́тъ-мегда́нъ и а́тъ-мейда́нъ *сжц. м.*; тур.;
 ат конь и тур. мегданъ; *срав.* хи по-
 драмъ, манежъ.
 а́тмо|сфе́ра *сжц. жс. р.*; гръц. *atmós pára*,
sfaira кълобъ || а́тмосфе́р-енъ, -ни (-иче-

ски) *прил. мжжс.*; *срав.* страто|сфе́ра
 || а́тмо|сфе́ро|лoгíя *сжц. жс.*
 а́то́мъ *сжц. м.*; гръц. *átomos*, отъ предст., а
 не, кор. въ *гл. témpō* рѣжа (степ. е: о) || а́то-
 м-енъ, -ни *прил. м.*; || а́томíзмъ *сжц. м.*;
 || а́томíстъ *сжц. м.*, || а́то́мность *сжц. жс.*;
 || а́томистíч-енъ, -чни, -чески *прил. м.*
 а́то́ния *сжц. жс.*; гръц. *at|tonia* 'ненапре-
 жение' . . . || а́то́нически *прил. м.*
 а́тъ-паза́ръ *сжц. м.*; тур. ат конь.
 а́трибу́тъ *сжц. м.*; лат. *at|tributum*, *гл.*
tribuo отдавамъ || а́трибу́тив-енъ, -ни
прил. м. р.
 а́триумъ *сжц. м.*; лат. *atrium* *ср. р.*
 а́трофíя *сжц. м.*; гръц. *at|rofia* || а́трофí-
 ра́мъ (се) *гл.* (не) прех. III; съ нѣм. наст.
 а́тъ *сжц. м.*; тур. || а́тче *сжц. ср.*, ум. отъ а́тъ.
 а́удиен́ция (погрѣшно „ауденция“) *сжц. жс.*;
 лат. *audientia*; *audio* слуша́мъ || а́уди́то-
 рíя *сжц. жс.*: 'слушалня'; слушателство.
 а́ула *сжц. жс.*; латин. *aula* отъ гръц.; *вж.*
 а в л и я.
 ау́ль *сжц. м.*; татар.; (кор. негли ар.-алт.);
сравн. преход.
 аутодафе́ *сжц. ср.*; исп. *auto-da-fé* („дѣло
 на вѣрата“) || аутодафíранъ *прич. мин.*
 стр. м.; 'осжденъ на изгаряне' . . .
 ауто́псия *сжц. жс.*; гръц. *aut|opsia*; *autós*
 самъ, *ópsis* гледане || ауто́псирамъ *гл.*
 прех. тр. III, съ нѣм. наст. -íeren.
 ау́чь *сжц. м.*: морковъ; тур.
 а́фе́ктъ *сжц. м.*; лат. *af|fectus* || а́фе́кта́ция
сжц. жс. || а́фе́ктíрамъ *гл.* прех. тр. III
 || а́фе́ктíрамъ се *гл.* възвр., съ нѣм. на-
 став. -íeren || а́фе́ктíранъ *прич. мин.*
 страд. *мжжс. р.*
 а́фе́ра *сжц. женс.*; фр. *af|faire* || а́фе́ри́стъ
сжц. м. || а́фе́ри́змъ *сжц. м.*
 а́фе́римъ *межд.*: 'браво'; тур.
 а́финитeтeтъ *сжц. м.*; нѣм. *A|finität* отъ лат.
af|finitas 'съпредѣлность', средство.
 а́фиoнъ *сжц. м.*; тур. < гръц. *ópiōn* || а́фи-
 oн-енъ, -ни, -лия, -овъ *прил. м.*
 а́фíишъ *сжц. м.*; фр. *af|fiche* || а́фíиши́рамъ
гл. прех. тр. III, съ нѣм. прист. -íeren.
 а́фо́рeсвамъ *гл.* прех. тр. III; грц. *af|orizō*;
 арó отъ и *horizō* 'ограничавамъ' . . . || а́фо-
 ризмó *сжц. ср.*; || а́фо́ри́змъ *сжц. м.*,
 || а́фористí-чески, -ичeнь, -ични *прил. м.*
 а́фрикáн-ецъ *сжц. м.*, мн. -ци; *сжц.* отъ
 соб. име А́фрика || а́фрикáнски *прил. м.*;
 лат. *прил.* *africanus*.
 а́фродитíчески *прил. м.*; гръц. отъ соб.
 име Афродита („родена въ пѣната“),
af|rós пѣна || а́фродí-сия *сжц. жс.*; -сиá-
 зьмъ *сжц. м.*
 а́фрoнть *сжц. м.*; фр. *af|front* || а́фрoнті́-
 ра́мъ *гл.* прех. тр. III, съ нѣм. наст. -íeren.
 а́ха́ *межд.* при сѣчане, изненада, закана
 и под.; и въ др. ез., нѣм. *aha*, ит. *aha*,
 англ. *aha* и др.
 а́хамъ *гл.* непрех. тр. III., ум. а́хамъ, екр.
 а́хна I 5., произв. отъ межд. ахъ; рус.

ахать, ахнуть, ахивать и др. || **ахане**, **ахане** *сжц. ср.*
ахатъ *сжц. м.*; гръц. achātēs.
ахѣецъ, *мн.* **ахѣйци** *сжц. м.*, соб.; гръц.
ахейски *прил. м.*
ахеронски *прил. м.*; гр. отъ соб. р. Ахеронъ.
ахилова или **Ахилѣсова** (**пета**) *прил. ж.*
отъ соб. гръц. Ахилъ, Ахилѣсъ.
ахмакъ *сжц. м.*, *мн.* **ахмаци**: 'глупакъ'; тур.;
срав. будала **ахмаклѣкъ** *сжц. м.* прост.
ахмачка *сжц. ж.* **ахмашки** *прил. м.*
и *нар.*
ахна *гл.* *вж.* а х а м ъ.
ахпапъ *сжц. м.*; тур. = араб. ahbab, *мн. ч.*
отъ habib; тур. Хебибчево = Любимецъ.
ахроматически *прил. м.*; отъ гръц. а не,
chrōma багра.
ахрянинъ *сжц. мжж.*: родопски помакъ;
срав. м. др. гръц. *мн. ч.* agrianoī; стб.
агарянинъ и др.
ахтапѣдъ *сжц. м.*: 'осмокракъ'; гр. okto 8,
poūs, podós кракъ.
ахтаръ-ъ, **-инь**, **-джійа** *сжц. м.*; тур. || **ахтар-**
-овъ, **-ски**, **-джіевъ**, **-джійски** *прил. м.*
ахтарджилѣкъ *сжц. м.*, съ тур. наст.
ахтарство *сжц. ср.*;
ахта *гл.* непрх. тр. II 2, произв. отъ межд.
ахъ; *вж.* а х а м ъ; *срав.* рус. ахтительный,
'толкова хубавъ, та човѣкъ извиква ахъ'.
ахчія *сжц. м.*: готвачъ; тур.-перс. || **ахчи-**
башй, **ахчи-башійа** *сжц. м.*; тур. баъ гла-
ва || **ахчи-башійка** *сжц. ж.*: главна гот-
вачка || **ахчийница** *сжц. ж.* **ахчилѣкъ**
сжц. м.: готварство || **ахчийски** *прил. м.*
ахъ *межд.* за болка, жаль, страхъ, почуда
и т. н.; въ рус. ахъ, нѣм. ach, фр. ah,
итал. ah и др.

ахъръ *сжц. м.*: оборъ; конюшница; тур.;
вж. и я х ъ р ъ.
ацетилѣнъ *сжц. м.*: производно отъ лат.
acetum оцетъ.
а че съюзъ, а + че, *вж. т.*
ачи гьбозъ *прил. з р.*: 'съ отворени очи'; тур.
ачи гьозлукъ *сжц. м.* || **ачийкъ** *прил. и*
нар.; тур.; асук 'отворено...'. || **ачик-**
лѣкъ *сжц. м.* || **ачтисамъ** *гл.* прех. екр.
III., обл. **ачтша** I. 10., мкр. **ачтисвамъ**
ачтис(в)амъ се! *гл. взвр.*: 'отварямъ се'.
ашаръ *сжц. м.*; тур. отъ араб.; *вж.* ю ш-
уръ, десетъкъъ.
ашикерѣ *нар.*: явно; отъ тур.
ашийкъ I *сжц. м.*; 'любовникъ'; пѣвецъ на
любовни пѣсни'; тур. **ашийкъ** II *сжц. м. р.*;
тур.; колѣнна костича отъ задни кракъ
на овца за детска игра.
ашкамъ *гл.* прех. тр. III; звукоподр.; *вж.*
х а ш к а м ъ.
ашқюлсунъ изказъ тур. ask olsun 'да бжде
любимо'...
ашлакъ! *сжц. м.* прост. обл., *вм.* х ѣ ш-
лакъ *вж. т.*
ашладисвамъ *гл.* прех. тр. III, екр. **ашла-**
дисамъ III, обл. екр. **ашладйша** I 10;
отъ тур. ašlamak въ *мин. св. вр.* ašlady
съ гр. прист. -is: 1. присаждамъ. 2. вак-
цинирамъ || **ашлама** *сжц. ж.*
ашурѣ *сжц. ср.*; тур.
ашчія, **ашчи-башійа** и т. н. *вж.* а х ч и я.
аязма *сжц. ж.*, гр. (h)agiasma; hāgios светъ;
вж. а г и я з м а; прост. обл. а я з м о *ср. р.*
аянъ-ъ, **-инь** *сжц. м.*; тур. || **аянски** *прил.*
м. || **аянстео** *сжц. ср.*
айръ *сжц. м.* у П. Р. Слав.; тур. = френ.
titre 'титла'...

Б.

ба I *межд.* за недоумение, очудване предъ
нѣщо неочаквано; рус. ба! фр. итал. bah,
нѣм. ba! и под. — първична дума.
ба II *съюзъ* за утвърждение срещу чуждо
отричане; дума срод. съ първата; *срав.*
лит. bā да, много добре, авест. bā, арм.
ba, гръц. fē (fē) сжщо като...; отъ друга
степенъ стб. **ко**; срод. и съи.-европ. *b(h)ā-
въ б а я *вж. т.*
ба III *межд.* за обръщане обл., *срав.* бе;
въ санскр. bhō; негли *срод.* съ предход. II.
бааня *сжц. ж.* обл.: 'агнешка кожа'; тур.,
кор. ар.-алт.
баба I *сжц. ж.*, умал. **бабица**, **бабичка**,
гал. **бабка**, зв. бабке, ум. *ср. р.* **бабѣ**,
бабѣнце, увел. **бабийще**, презр. **бабѣ-**
тина, **бабишкѣлъ**, **бабускѣръ**, **бабуна**,
бабчоръ; общо слав. (рус. пол. и т. н.);
чеш. bāba ит. н.); първич. дума отъ дет.
езикъ; *срав.* срѣд. вис. нѣм. bābe, bōbe;

лит. bōba стара жена и др.; отъ бълг.
въ н. гр. βάβα, влаш. baba, алб. babë,
мадж. bába. Нѣкои мислятъ, че може и
да е отъ кор. и.-европ. *bhā- 'говоря' въ
гл. б а я, *сжц.* б а с н я и др.; *вж. т.*
баба II *сжц. м.* обл.; тур. baba 'баща'.
бабайка *сжц. м.* обл.; *срав.* б у б а, б у-
байко || **бабаджанъ** *сжц. м.* || **бабаджимъ**
сжц. м. за обраш.; тур. babadži ym 'ба-
щице мой'; *срав.* д ж а н ъ м ъ || **бабайтъ-**
инь *сжц. м.*, тур. отъ baba и jigit 'ю-
накъ'; *срав.* рус. отъ тат. джигитъ
бабайтлѣкъ *сжц. м.* || **бабайтски** *прил.*
м. и *нар.* || **бабайко** *сжц. м.* обл.
бабакъ *сжц. м.* обл.; н. гръц. βακ, βάκι; *вж.*
п а м у к ъ, б а м б а к ъ
бабалѣкъ! *сжц. м.*, *мн.* -лъци; тур. baba-
lyk; *вж.* т ѣ с т ѣ || **бабамъ** *сжц. м.*; тур.
babam 'татко мой'. Бабамъ честность!
бабанъ *сжц. м.* обл., **бабанка** I *сжц. ж.*,
бабанецъ 'видъ надутость'; *срв.* бубонъ.

баба́нка II *сжц. м.*: 'мжжага'; *срав.* баба-итинъ.
 баба́нясамъ *гл.* непрех. III обл.; *вм.* бубо-
 нясамъ.
 баба́ри *сжц. м.* мн., обл.: 'участници въ
 игра по обичай срещу нова година';
 отъ кор. въ баба; *вж.* старци.
 баба́рка *сжц. ж.*, умал. баба́рчица; *срав.*
 ба́берка.
 баба́-хака́ж *сжц. м.*; тур. baba баша, hak
 плата...
 баба́чъ, баба́чко *сжц. м.* обл. *вж.* баба́ II.
 баба́джанъ; още 'бачъ на мандра'.
 баба́е, баба́нце *сжц. ср.* ум.; *вж.* баба́ I.
 баба́екъ *сжц. м.*, произв. отъ баба́ I: 'сто-
 махъ, желждъкъ, баба́ица'.
 ба́бер-ъ, -еъ, мн. -ци *сжц. м.*, ба́берка
сжц. ж., мн. ба́берки *вм.* па-бер-, предст.
 па- 'отпосле' и кор. въ гл. бера; обл. па-
 бирци ба́беркувамъ *гл.* прех. тр. III.
 баба́тина *сжц. ж.*, ув. и хул. отъ баба́
 баба́шки *прил. м.* и нар. отъ баба́
 баба́и *сжц. ж.* дат. ед. Назг. баба́и! стб.
 ба́вкъ; *срав.* майцъ си, майци ба́би II,
 по-добре ба́бьи *прил. м.*, *ж. р.* ба́бя,
ср. р. ба́бье, ба́бе ба́би-зжбъ и ба́-
 бинъ-зжбъ *сжц. м.*: видъ растение
 ба́бинъ *прил. м.* ба́бина *сжц.* отъ
прил. ж.: vulva; *срав.* ма́йна ба́бинъ-
 день *сжц. м.* ба́бинъ-квасъ *сжц. м.*
 ба́бинъ-прешленъ *сжц. м.* ба́бинъ-
 по́ясъ *сжц.* *ж.*: небесна джга; *срв.* зо-
 на, зунѣца... < гръц. zōnē 'по'ясъ';
 срод. I ба́бина-вода́ *сжц. ж.* ба́бина
 Ви́дина вода́ *сжц. ж.* ба́бина ду́шѣца
сжц. ж.: Mentha officinalis ба́бина ри́за
сжц. ж. ба́бини гни́ди *сжц. ж.* мн.:
 ботан. Capsela bursa pastoris ба́бини
 девети́ни *сжц. ж.* мн. ба́бини з́жи
сжц. м. мн. ба́бино бѣлѣ *сжц. ср.*
 ба́бино винце́ *сжц. ср.* ба́бино вре́-
 те́нце *сжц. ср.* ба́бино (дете) *сжц. (прил.)*
с.: лат. placenta ба́бино платно́ *сжц. ср.*
 ба́бино просо́ *сжц. ср.* ба́бински *прил.*
м. и нар. ба́бинци *сжц. мн.* баба́ица
сжц. ж. баба́ици *сжц. ж.* мн. бабичаево
 бѣлѣ *сжц. ср.* бабича́самъ *гл.* непрех.
 екр. III, мкрат. и усл. бабича́самъ III
 ба́биче *сжц. ср. р.* бабичи́ще *сжц. ср. р.*
 ба́бичка *сжц. ж.*, зв. -чко и -чке
 баби́шкелъ-, -никъ-, -ница́ *сжц. м. ж.*:
 'бабунякъ' ба́бище *сжц. ср.* ба́б-ка
сжц. ж., зв. -ко, -ке, -чо гѣргови
 ба́бки *сжц. ж.* мн.: бот. Convallaria ma-
 jalis, раст. момини сълзи ба́бкинъ *прил.*
м. ба́бникъ *сжц. м.*, мн. -ници ба́-
 ой *сжц. м.*, ум. -бецъ, *м.*, *ср.* -бйче
 ба́бувамъ *гл.* непрх. и прех. тр. III ба́-
 буге́ръ *сжц. м.*, обикн. мн. ба́бугери
вж. баба́ри, бабу́рци, старци
 ба́бунинъ *сжц. м.* обикн. мн. ба́буни:
 'богомили около пл. Бабуна въ срѣдна

Македония' бабу́ньосамъ *гл.* непрех.
 екр. III, бабу́ньосвамъ *гл.* тр. III: 'баби-
 часвамъ' бабу́рець *сжц. м.*, мн. бабу́-
 рци; *срав.* баба́ри; кукери ба́бу-
 някъ, бабу́скеръ, бабу́шкеръ *сжц. м.*,
вж. баби́шкелъ бабу́ръ *сжц. м.*
 ба́бутець *сжц. м. р.*: въ кола „столь“,
 подъ него бабу́тець < *па́бутець.
 бабу́шка *сжц. ж. р.* ба́бчо *сжц. ж. ум.*
зват. п. ба́бя *гл.* непрх. III. = бабувамъ
 ба́бякъ *сжц. м. р.*; *вж.* баба́ I.
 бав-а́чъ *сжц. м.*, бава́чка *сжц. ж.* ба́ва-
 ница́ *сжц. ж.* *вж.* забавачни́ца
 ба́вѣжъ *сжц. м.* ба́венъ, ба́вни *прил.*
м. ба́вене, ба́венье *сжц. ср.* ба́вени́че
сжц. ср. ба́вилка́ *сжц. ж.*, ум. ба́вил-
 чи́ца *ж.* ба́вно нар. ба́вность *сжц. ж.*
 ба́вѣя *гл.* прех. тр. II л. ба́вѣя *се гл.* не-
 прех. (възвр.).
 багабо́нтинъ! *сжц. м.* прост. *вм.* вагабо́н-
 тинъ.
 бага́жъ *сжц. м.*; фр. bagage; *вж.* пѣр-ту-
 шина; *срав.* срб. хрв. prtljag бага́шатъ
прил. м. обл.: рунтавъ, косматъ.
 баглама́ *сжц. ж.*; тур.
 ба́гня се *гл.* тр. II I *вм.* об-агня се, кор.
 въ агне.
 ба́гра *сжц. ж.* ба́грѣмъ *сжц. м. р.* 'ака-
 ция'; кор. въ ба́гра, по цвѣтътъ, че има
 не само бѣла акация... ба́грень *прил. м.*,
 стб. ба́грѣнъ ба́грени́ца *сжц. ж.*, чужд.
 'порфира' ба́грени́ч-еъ-, -ни *прил. м.*
 ба́греноно́с-еъ *сжц. м.*, мн. ци ба́-
 греноно́с-еъ-, -ни *прил. м.*, гръц. Pog-
 rhyrogennētos ба́грѣць *сжц. м.* ба́-
 грилка́ *сжц. ж.* ба́грило́ *сжц. ср.* ба́-
 гро|вѣлнень *прил. м.* ба́гроно́с-еъ,
 мн. -ци *сжц. м.* ба́грѣя *гл.* прех. тр. II I;
 отъ кор. индоевроп.; пѣрвон. знач. 'пото-
 пямъ' въ багрилна течность; *срав.* отъ
 гръц. βαπσѣвамъ, гръц. baptizō пото-
 пямъ — крѣщавамъ; кор. на багрѣ е
 сжция въ слав. ба́гно 'блато', *ср.* ни-
 дерл. baggaert, хол. bagger 'тиня...' ба́-
 грѣ се *гл.* възр. *стр.* ба́грѣнъ *прил. м.*
 ба́грѣни́ца *сжц. ж.* ба́грѣръ, ум. ба́-
 грѣць *сжц. м.*
 бада́камъ *гл.* прех. тр. III., друга кор. от-
 гласна степ. въ бода, бодикамъ.
 баданá *сжц. ж.*; тур. отъ перс.
 бадева́ нар. прост. *вм.* бади́хава; тур. отъ
 перс.; перс. bād 'вѣтъръ', араб. hāva
 'време.'
 баде́м-ъ *сжц. м. р.*; тур.; ум. -еъ *м.*, -че
ср. баде́мля *прил.* за Зр., тур. прист.
 -li баде́мовъ *прил. м.*
 баджа́ *сжц. ж.*; тур.
 бадж-а́къ *сжц. м.*, мн. -а́ци; тур. ба́-
 джанáкъ *сжц. м.*, старобѣлг. и обл.
 пашеногъ отъ пѣрвобѣлг.; тур. ба́-
 джанáшки *прил. м.* ба́джо *сжц. м.*, зв.
 л. отъ баджанакъ.

баджуръ *сжц. м. обл., вж.* п е ч у р к а; измѣнено подъ нѣкакво влияние (чуждо?) или народна етимол.

бадиавá, бадихавá *нар.* прост.: на вѣтъръ, залудо, бесплатно...; отъ тур. (перс. bād vĕtĕrĕ, араб. hāva време).

бадйя *ж. обл.:* 'видъ дървено ведро'; срод. съ рус. бадья, пол. badja и съ сев. тур. badia, badie, отъ перс. bādya 'сждъ за вино'; всички, може би, сродни по арио-алтайската хипотеза.

бадкамъ *гл.* прех. тр. III, *вж.* б а т к а м ъ.
бае I *сжц. м. р. им. и зв. п.,* отъ байо, байно, брайно, бате, споредъ нѣкой отъ брате; *срав.* у сѣрб. хрв. seja, *зват п.* sejo, отъ sestra, sestro; но има и „кор.“ bat- въ б а щ а, м. рус. батько, рус. ба-тюшка; *вж.* б а т е.

бае II *нар.:* 'сякашъ, негли, струва ми се'; свърз. съ об. слав. гл. **бѣжѣ**, и.-е. *bĕh-

лат. fagi, гръц. φῆμι, дор. φᾱμι 'казвамъ' и съ тур. перс. baedi; срод. по ар.-алт. хипот. баегі *нар.* прост. вм. ужъ, божемъ; отъ тур. baiađi, навѣрно срод. чрезъ перс. (тур. -đi вм. перс. ki, kā, 'че'); *вж.* предход. б а е II.

баенце *сжц. ср.,* ум. отъ бае I.

баеръ *сжц. м. обл.:* 'нанизъ отъ стари пари за накитъ на глава у млади булки'; вм. б а г е р ъ?; отъ тур.; тур. < перс. baŕ въ бауѣ 'градина.' и срод. съ бѣлг. слав. бог- въ бог-атъ.

баждаръ *сжц. м.;* тур. отъ перс. badž и прист. -dāđ, перс. гл. dāgem 'имамъ'; *вж.* б а ч ъ, **баждар-ка, -кйна** *сжц. ж.;* бѣлг. прист. -к и н я **баждарче** *сжц. ср.* **баждарина** *сжц. ж.* **баждарница** *сжц. ж.* **баждарски** *прил. м. и нар.*

бажемъ *нар. обл.;* отъ ба и же, стб. **жѣ**; *срав.* б о ж е м ъ, у ж ѣ и б а р е м ъ,

бажливъ *прил. м. обл.;* *вж.* б о я з л и в ъ, б а з л и в ъ, б ѣ з л и в ъ (*ж* смекч. презъ л; *срав.* раз-мишление—раз-мис(ъ)ль).

база *сжц. ж.;* *вж.* о с н о в а; отъ гр. bāsis, > фр. base.

базалтъ *сжц. м.;* отъ гръц. кор.; *срав.* bāsanos, basanistŕs..

базаръ *сжц. м.,* отъ перс. bāzār чрезъ зап. европ. (фр. bazar и т. н.); *вж.* чрезъ тур. посредство пазаръ (*п* вм. б по тур. звукови закони, напр. п у с у л а отъ ит. bussola).

базъ-бая *прил. неизмѣн.* прост.; тур.; кор. арио-алт.

базикамъ *гл.* прех. тр. III; отъ тур.; *срав.* туркмен. ođlan baazlyk 'мжеложество' **базика-не, -нье** *сжц. ср. р.* **базикна** *гл. екр. I, 5* базикнувамъ *гл. мкр. и усл. III* **базикѳта** *гл. ув. II. 1* **базикамъ се, базикѳта се** *гл. взаим. стр.*

базикерѣтъ *нар.* прост. отъ тур. (перс.) вм. 'много пжти'; пер. (тур.) кере(тъ) срод. съ стб. кратъ; (*срав.* книж. многократенъ...).

базилика *сжц. ж.;* видъ храмъ.; лат. отъ гръц. βασιλική (oikla) 'царски домъ'...

базирамъ, б, sell *гл.* произвед. отъ б а з а (кор. гръц.) съ нѣм. прист. -iegen; *вж.* о с н о в а в а м ъ (с е).

базирганъ-инъ *сжц. м., базарганъ,* зв. пад. ед. -и н у, тур. (отъ перс.) bazaĝ-gian 'който прави търговия' **базиргански** *прил. м. нар.* **базунъ, бѣзунъ, бѣзун-якъ, -екъ** *сжц. м.* 'торни брѣмбаръ'; кор. „звукотподраж.“.

баилдйсамъ *гл.* непр. екр. III, -(у)вамъ мкр. и усл. III, обл. баилдйша екр. I. 10 **баилдйсван(ъ)е** *сжц. ср.* **баилмá** *сжц. ж.;* отъ тур. глаг. съ прист. тур. -di за мин. св. опред. вр. и гръц. is-; по бѣлг. -и ш а, както пиша: писахъ, така обл. баялдиша: баялдисахъ.

байлка *сжц. ж.* отъ гл. б а я *вж. т.*

байръ *сжц. м.* прост.: 'ридъ', ум. -ецъ, -чець *м. р., -че, -ченце* *ср. р.,* ув. -ище; отъ тур. (ар.-алт.) **байрестъ** *прил. м.* **байрка, байрчина, байрчинка** *сжц. ж.* ум.

бай *сжц. м.,* мн. байовци; вм. б а е I. *вж. т.* **байко** *сжц. м.,* мн. байковци; *вж.* б а й **байковъ** *прил. м.*

байгнълъкъ *сжц. м.;* тур.; *срав.* б а и л д и с в а м ъ.

байкушъ *сжц. м.:* видъ нощна птица; *срав.* тур. kuŕ птица.

байламá *сжц. ж.* тур.; *вж.* б а г л а м а.
байно *сжц. м.,* зв. и байне (гал. ум.); *вж.* б а й, б а е **байновъ** *прил. м.*

байо *сжц. м. р.;* *вж.* б а е.

байонетъ *сжц. м.;* фр. baïonnette.

байр-акъ *сжц. м.,* ум. байр-аче *ср., -ачецъ* *м. и -аченце* *ср.,* ум. отъ ум. -а че; *вж.* з н а м е; отъ тур. **байрактаръ** *сжц. м.,* и прист. тур.-перс. (перс. гл. dāgem имамъ) **байрактарски** *прил. м. и нар.* **байрактарче** *сжц. ср. р. ум.* **байрякъ** прост. покрай байракъ.

байрамъ *сжц. м.;* тур.; и байрямъ прост. **байрамски** *прил. м.*

байчо *сжц. м.;* *вж.* б а й к о, б а й.

бака *сжц. ж.* у воен., отъ рус. < отъ зап. европ. (ср. лат. basaria 'гърне', хол. bac корито; нѣм. backen 'пека'.)

бакаджикъ *сжц. м., и соб.* Бакаджикъ 'Разгледецъ'; *срв.* Погледецъ; отъ тур.; кор. bak гледай! **бакаджиче** *сжц. ср. ум.* **бакáл-ъ, -инъ** *сжц. м.;* тур. **бакáлка** *сжц. ж.* **бакáлче** *сжц. ср. умал.*

бакалавъръ, мн. -ри *сжц. м.;* отъ ср. лат.; итал. baccelliere, фр. bachelier... **бакалавр(е)áтъ** *сжц. м.;* ср. лат. baccalaureatus отъ bacca laurea 'лаврова вейка'.

бакалия *сжц. ж.;* отъ тур. **бакаллъкъ** *сжц. м.,* съ тур. прист. **бакáл-ница** *сжц. ж., -ничка* *сжц. ж. ум.* **бакáлски** *прил. м. и нар.* **бакáлство** *сжц. ср.*—тур. бакаллъкъ **бакалувамъ** *гл.* непрх. тр. III. **бакáм** I *гл.* прех. тр. III **бакáна** екр. I. 5, **бакнувамъ, бакнамъ** *мкр. и усл. III.:*

- целувамъ; *срав.* итал. гл. *basciare*; итал. *сжц.* *basio* целувка; *вжс.* и бацамаъ.
- бакамъ** II *сжц. м.*; тур.
- бакаря** *гл.* прех. тр. II. 1., прост. обл.; тур. *bakayım* 'гледамъ'...
- бакем|барди** *сжц. мн.*; отъ рус. бакембарды, а то отъ нѣм. *Backen|bart* 'ланитна брада', по бузитѣ, а сжционската брада и подбрадникътъ бръснати.
- бакія** *сжц. жс.*; отъ тур.
- бакла** *сжц. жс.*; тур.
- баклава** *сжц. жс.*; тур. || **баклавица** *сжц. жс.* ум. || **баклавичка** *сжц. жс.*, умал. отъ ум. баклавица.
- бако** *сжц. м.*; *вжс.* 1. байко; 2. 'баща'; *срав.* рус. батька, батенька; укр. батько.
- бакрачъ** *сжц. м.* || **бакрачинъ** *сжц. м.*, произв. отъ тур. *bakır* 'медъ' || **бакраче** *сжц. ср.*: 'медниче, менче'.
- бактерія** *сжц. жс.*; гръц. *baktérion* 'пръчица', *baktérion*; отъ сжциа кор. лат. *bacillus*; *вжс.* бацилъ || **бактерійка** *сжц. жс.* ум. || **бактериология** *сжц. жс.*; гръц. *lógos* слово, наука... || **бактериологъ** *сжц. м.* || **бактериологически**, -логички *прил. м.* и нар. || **бактериологич-енъ**, -ни *прил. м.*
- бактисвамъ** *гл.* непрх. тр. III; отъ коренъ турски съ прист. гръц. -is- || **бактисамъ** *екр. III*, **бактиша** обл. *екр. I. 6.* || **бактисванье** *сжц. ср.*
- бакхусовъ** *прил. м.*; отъ лат. соб. *Vacchus* || **бакхусовски** *прил. м.* и нар.
- бакшишъ** *сжц. м.*; тур.; отъ кор. перс.
- бакъръ** *сжц. м.*; тур. || **бакърецъ** *сжц. м.* ум. || **бакърданикъ**, **бакадарникъ** *сжц. м.* обл. прост.: 'качамакъ', шо се прави въ 'бакъръ'; 'бакраче' || **бакър-джія** *сжц. м. р.*, -джійка *сжц. жс.*; -джійче *сжц. ср.* || **бакърджилъкъ** *сжц. м.*, прист. тур.; -джійство *сжц. ср.* || **бакърджійски** *прил. м.* и нар. || **бакър-енъ**, -ни *прил. м.*: 'отъ медъ' || **бакърясвамъ** *гл.* непрх. III, **бакърясамъ** *екр. III*; *вжс.* котлясвамъ.
- балъ** I *сжц. м.*, мн. баловете; фр. *bal*.
- балъ** II *сжц. м.*; отъ рус. за 'изпитна бележка'; фр. *balle* топка (първич. оценка съ гласувални топки).
- бала** *сжц. жс.*: голѣмъ вързопъ стока; фр. *balle*, ст. нѣм. *balla* топка; *срав.* топъ (платъ).
- балабанъ** *сжц. м.*, -ка *сжц. жс.*, -че *сжц. ср.*; тур. отъ перс.; *срав.* и срод. първо-бълг. стб. **блѣканъ**, рус. болванъ.
- балада** *сжц. жс. р.*; фр. *ballade*, ит. *ballata*; *вжс.* балъ I.
- балакамъ** *гл.* прех. тр. III || **баламъ** *гл.* прех. тр. III, успор. бъркамъ, барамъ, паламъ, *вжс. т.*
- балам-а** *сжц.* общо, об. м. р.; жс. р. -ка, ср. р. -че; отъ тур. (гагауз. *balam* 'момче мое'); кор. ар.-алт.; *срав.* ст. инд. *bāla...*
- баланъ** I *прил. и сжц. м. р.*, вм. бѣланъ 'съ бѣло на челото'; *вжс.* бѣлана.
- баланъ** II *прил. м.* или мин. *стр. прич.* отъ баламъ.
- балансъ** *сжц. м.*; *вжс.* равносметка; фр. *balance* || **баланца** *сжц. жс.*, обл. паландза, съ п вм. б по тур.; *вжс.* везни, къпони.
- баласть** *сжц. м.*; англ. *ballast* || **баластра!** *сжц. жс.* || **баластъръ!** *сжц. м.*
- балбутинъ** *сжц. м.* обл.; *срав.* рус. балбесъ отъ тур. татар. *bilmez, bilbes* 'не знаещъ'.
- балвайца** *сжц. жс.* обл.; отъ нѣм. *Bleiweiss* оловно бѣлило, отрова.
- балванъ** *сжц. м. р.*; стб. **блѣванъ**, рус. болванъ и др.; кор. перс.; *срав.* балабанъ, пехливанъ; ар.-алт. успоредица.
- балгамъ** *сжц. м.*, прост.; тур.
- балгуръ** *сжц. м.*; *вжс.* булгуръ.
- балдахинъ** *сжц. м.*; итал. *baldacchino* отъ соб. *Baldacco* Багдадъ..
- балд-евски**, -ъовски *прил. м.* обл.; б. просякъ; отъ соб. географ., с. Балдево (Пловдивско, Струмишко); *срав.* и битолски просякъ (по нар. етим. < 'обитѣлски', мѣнастирски).
- балдѣза** *сжц. жс. р.*: сестра на съпругата; тур. *baldyz*; *вжс.* свяска; срод. съ рус. свояченица || **балдѣзинъ** *прил. м.*
- балдъръ** *сжц. м.*, мн. балдѣри: 'прѣсци' на нозе, по нар. етим. 'прасци', 'прасета'; тур. *baldır*.
- балдѣранъ** *сжц. м.*; нѣм. *Baldrian*, рус. балдырьянъ < лат. *Valeriana*.
- бал-енъ**, -ни I *прил. м.*; отъ балъ I, *вжс. т.*
- бален-ъ**, -ни II *прил. м.*; обл.; отъ кор. на болъ, болка, мжка.
- балерина** *сжц. жс.*; ит. *ballerina* || **балетъ** *сжц. м. р.*; итал. *balletto*, фр. *ballet* 'малкъ балъ', 'малка игра'; *вжс.* балъ I. || **балет-енъ**, -ни *прил. м.* || **балетмайсторъ** *сжц. м.*, нѣм. *Balletmeister*.
- балзамъ!** *сжц. м.*; *вжс.* балсамъ.
- балистика** *сжц. жс.*; фр. *ballistique*; отъ грц. кор. на гл. *ballō* 'хвърлямъ', мѣтамъ; 'стрелямъ' || **балистич-енъ**, -ни, -ески *прил. м.*
- балкан-ъ** *сжц. м.* обл.: планина; -ецъ ум. м., -че *ср. ум.*; тур. *balkan* 'стрѣмни планини, обрасли съ гора'; кор. ар.-алт.; *срав.* гръц. *falanx* греда., нѣм. *Balken*, рус. балка. || **балкан-джія** *сжц. м.*; жс. -джійка, *ср.* умал. -джійче || **Балкани** *сжц. мн.*; фр. *les Balkans* = държави на Балканския полуостровъ || **балканджійски** *прил. м.* и нар. || **балкански** *прил. м.*; б-ски кашкавалъ = планински к.; б-ско яре — планинско.
- балконъ** *сжц. м.*; ит. *balcone*, фр. *balcon* отъ герм.; нѣм. *Balken* греда.

балмушь *сжиц. м. обл.*; отъ тур.; *вж.* по народна етимол. бялъ м ж жъ.
бало *сжиц. ср. р.*; *вм.* *об-вало, < 'обало' ..; *срав.* бала.
балонъ *сжиц. м.*; фр. ballon || **балонче** *сжиц. ср. ум.*
балосвамъ *гл. прех. тр. III*: 'залисвамъ' бавя, мая'; *срав.* рус. баловать 'галя'..
балосвамъ се *гл. взаим. непрех.* || **балосникъ** *сжиц. м. р.* || **балосница** *сжиц. жс.*
балотажъ *сжиц. м.*; фр. ballotage || **балотирамъ** *гл. непрех. тр. III*; фр. ballotier 'гласувамъ съ топка при втори ходъ'; *вжс.* балъ II || **балотировка** *сжиц. жс. р.* || **балотъ** *сжиц. м. р.*; *срав.* бала.
балсамъ *сжиц. м. р.*, обл. **балсама** *жс. р.*; грц. balsamon, лат. balsamum > фр. baume || **балсамирамъ** *гл. прех. тр. III*; съ нѣм. прист., нѣм. balsamieren || **балсамич-ень**, **-ни** *прил. м. р.* || **балсамовъ** *прил. м. р.*
балсара *сжиц. жс. р.*; тур.
балъ-суджукъ *сжиц. м. р.*: мѣстеница, мѣстак улка; тур.
балта I, **балтия** *сжиц. жс. р.*, ум. **балтийка** *жс. р.*; отъ тур.; кор. ар.-алт., срод. съ брадвал || **балталъкъ** *сжиц. м. р.*
балта II обл. *сжиц. жс. р.*; влаш. balta отъ предслав. *bolto, блато.
балтонъ *сжиц. м. р.* *вм.* палтонъ; фр. paleto; *вж.* палто.
балуръ *сжиц. м. р. обл.* (сев. изт., сев. зап.) = кощрава; необяснено етимол.
балустрада *сжиц. жс. р.*; рус. балюстрада, по фр. balustrade.
балъкъ-оту! *сжиц. обл.*; отъ тур. baluk-otu 'рибѣ трева', рибе билье.
бальо *сжиц. м. р. обл.*; отъ кор. бат-; *срав.* бащ а; рус. бацька, словаш. báťa 'баща'; *вжс.* и бае, байно, бате, бачо || **бальовъ** *прил. м.*; батьовъ, байновъ.
бамбакеръ *сжиц. м. обл.*; грц. bámbax 'памукъ'.. || **бамбакер-ень**, **-ни** *прил. м.*
бамбаркукамъ *гл. непрех. тр. III* обл.; *вжс.* баркукамъ; „звукподраж.“ кор.
бамбукъ I *сжиц. м. обл.* = памукъ.
бамбукъ II *сжиц. м. р.*; индийско растение Bambus...
бамя (обл. и **бамня**) *сжиц. жс. р.*; тур.
банъ I *сжиц. м. р.*: звание на господарь; монг. тюрк. baġan 'богатъ'.., първобълг. *бъзливъ* 'господарь.'; *срав.* о-пасвамъ: по-ясъ, бѣзливъ: боязливъ; м. б. ар.-алт. успоредица; и. е. *bħag- 'богатство, богъ'.
банъ II *сжиц. м. р.*; у рум. стотинка, парă; *вжс.* бані = пари; навѣрно отъ банъ I; *срав.* дукато, сжцо наполеонъ и под.
банавреци *сжиц. мн. обл. вм.* беневреци и *вжс. т.*
банал-ень, **-ни** *прил. м. р.*; фр. banal || **банализирамъ!** *гл. прех. тр. III* отъ фр. banaliser съ нѣм. прист. -ieren.
бананъ *сжиц. м. р.*; испан. banana (отъ африк.); *вжс.* банано дърво.

банго *сжиц. м. р. обл. прост.* = 'хромиятъ, куцията' т. е. дяволъ; отъ циган.; кор. ст. инд.; *срв.* панго.
банда *сжиц. жс. р.*; итал. banda, фр. bande отъ ст. герм.
бандажъ *сжиц. м. р.*; фр. bandage отъ кор. герм.; нѣм. гл. binden, band. връзвамъ.
бандер-а *сжиц. жс. р.*, ум. **-ка** *жс.*; ит. bandiera, исп. bandera; кор. ст.-герм.
бандитъ *сжиц. м. р.*; фр. bandit, ит. bandito..; *вжс.* банда || **бандитизъмъ** *сжиц. м. р.* || **бандитски** *прил. м. и нар.* || **бандитство** *сжиц. ср. р.*
бан-ень, **-ни** *прил. м. р.*, стб. **банънтъ**; отъ баня; бански.
баница I *сжиц. жс. р.*, ум. **баничка** *жс. вм.* *гъбаница, хърв. gbanica, кор. гъб-: гъбати, рус. стибать.. 'сгъвамъ'; гл. нб. гъна *вм.* *гъб-на; *срав.* обга *вм.* о-гъба 'петура, кора на (г)баница'.. || **баничаръ** *сжиц. м.*, **баничарка** *сжиц. жс.*, *ср. р.* **баничарче** || **баничарница** *сжиц. жс. р.* = тур. 'бюрежчийница' || **баничарски** *прил. м. и нар.* || **баничарство** *сжиц. ср. р.*
баница II *сжиц. жс. р.*, ум. отъ баня; и въ соб. имена на села; с. Баница; *срав.* Банкя.
баница III *сжиц. жс. р.*, или **бановица**: жена банова, на банъ; *вжс.* банъ I.
банка I *сжиц. жс. гал. обл. вм.* байнова, батьова; *вжс.* банко.
банка II *сжиц. жс. р.*; ит. banca, фр. banque, нѣм. Bank отъ ст. герм. bank пейка за съдане.. || **банкеръ** *сжиц. м. и банкеринъ* *м.*; фр. banquier; *жс.* **банкерка**; *ср. р.* **банкерче** ум. **банкерски** *прил. м. и нар.* || **банкерство** *сжиц. ср. р.*
банкѣтъ *сжиц. м. р.*; итал. banchetto, фр. banquet отъ кор. ст. герм. bank пейка.
банкинъ *прил. м.* = **банковъ** *прил. м.*
банкнота *сжиц. жс. р.*; нѣм. Banknote 'банкова бележка'.. || **банкнот-ень**, **-ни** *прил. м.* || **банковъ** *прил. м. р.*
банко *сжиц. м. р. обл.*; *вжс.* байно, байко, бако || **банковъ** *прил. м. р.*: отъ, на банко, байновъ, байковъ.
банкротъ, **банкрутъ** *сжиц. м. р. и нар.*; ит. banca rotta 'разбита (пропаднала) банка', фр. banqueroute || **банкротирамъ**, **банкрутирамъ** *гл. непрех. тр. III*; съ нѣм. прист. -ieren, bankrutieren || **банкрутство** *сжиц. ср. р.*
бановски *прил. м. и нар.*; *вжс.* бански I.
баносвамъ *гл. прех. тр. III*, **баносамъ** *екр. III*, *вжс.* банямъ; прист. първ. грц. -os-
бански I *прил. м. и нар.* = **бановски**, отъ банъ I.
бански II *прил. м. и нар.*, стб. **банъскъ**, отъ баня.
банство *сжиц. ср. р.*, стб. **банъство**, отъ банъ I.

банче I *сжиц. ср. р.*, ум. отъ банъ I; *срав.* царче.

банче II *сжиц. ср. р.*, ум. отъ банъ II: 'пара'; събира, трупа банчета:.. 'парички',

баня *сжиц. ж. р.*; стб. **бана**; рус. баня, срѣб.-хърв. *banja*, отъ лат. *balneum*, мн. *balnea* > итал. *bagno*, френ. *bain*; гръц. *balaneion* || **баница** *сжиц. ж. р.*, и въ соб. имена Баница || **банька** *сжиц. ж. р.*, ум., обл. банька, с. 'Банька', и мн. ч. **Банки**; *срав.* нѣм. *Bad, Karlsbad*, но и *Baden, Baden-Baden* мн. ч.

баня се гл. негрх. тур. II. 1., произв. отъ банъ I 'държа се като банъ'.

банямъ гл. прех. тр. III, стб. **банахти** || **банямъ се гл.** възвр., стб. **банахти са**, отъ баня || **баняръ** *сжиц. м. р.*, *ж. р.* **банярка**, *ср. р.* ум. **банярче**, стб. **банахри**, **банахун**; *срав.* съ тур. наст. **банияджия**, *ж. р.* **банияджийка**, *ср. р.* ум. **банияджиче**.

банька *сжиц. ж. р.* ум. отъ баня; *вж.* т. **баръ** I *нар.* вм. **баремъ**: поне.

баръ II *сжиц. м. р.*; англ. америк. *bar*.

бара *сжиц. ж. р.*; 1. малка течаща вода; вада, потокъ; 2. застояла вода, локва, блатце, блато. Твърде стара дума отъ кор. и.-е. и арио-алт.; м. рус. *бар*, слов. срѣб.-хърв. *bara*, чеш. *barina*, словаш. *bara, barina*, пол. обл. *barzyna, barzówka*; *Barzup* 'едно езеро'; *срав.* алб. *berak*; ст.-инд. (санскр.) *barbarā* име на рѣка, *barbarām* вода; келт. *bēra* тека; гръц. *bórboros* 'тиня', тунг. *biral* рѣки...; и въ множ. собст. имена на рѣки и потоци || **барница** *сжиц. ж. р.*; ум. отъ бара || **баричка** *сжиц. ж. р.*; ум. отъ барица.

барабанъ *сжиц. м. р.*; отъ рус.; *срав.* тур. татар. *daraba*; кор. ар.-алт. || **барабанецъ** *сжиц. мжж. р.* ум. и по-често **барабанче** *сжиц. ср. р.* ум. **барабан-ень**, **-ни** *прил. м. р.* Б. огънь (арт.) || **барабански** *прил. м. р.* **барабаръ** *нар.* прост.; отъ тур. *beraber* заедно; *big* едно || **барабаря** *гл.* прех. гр. II. 1. **барабаря се гл.** възвр.

барабой *сжиц. м. р.*; отъ името *Brandenburg*, *срав.* чеш. *brambory* = картофи, *барабой*. || **барабобевъ** и **барабоб-ень**, **-бйни** *прил. м. р.*; *вж.* *брабой*, *брабобевъ* и т. н.

баражъ *сжиц. м. р.*; фр. *bagage*; *вж.* *язъ*, *язовиръ*; преграда, тур. *бентъ*; *срав.* *барьера*.

баракъ *сжиц. м. р.*; ум. **бараче** *ср. р.*; тур.; кор. ар.-алт.; || **барачистъ** *прил. м. р.*

барака *сжиц. ж. р.*; фр. *bagaque*; кор. въ гл. *bagreg* заграждамъ.

барамъ гл. прех. тр. III || **барна** *гл.* екр. I 5; **бар-вамъ**, **-никамъ**, **барнувамъ** *гл.* мкр. и умал. III; *вж.* *бъркамъ*, *бърникамъ*; кор. и.-е. и ар.-алт.; *срав.* рус. беру, братъ 'взимамъ'... *вж.* *бера*.

барачестъ *прил. м. р.*; *вж.* *баракъ*. **барашкъ**, **барашкъкъ** *прил.* неизм. и нар.; тур. || **барашисвамъ гл.** прех. тр. мкр. и усл. III || **барашисамъ гл.** екр. III, обл. и **барашиса** I 10. **барашисвамъ се гл.** взаим.

барбаризъмъ!! *сжиц. м. р.*; отъ фр. *barbarisme*, *вж.* *варваризъмъ*.

барбуня *сжиц. ж. р.*; рус. *барбуня* 'видъ риба' „краснобородка“; нгр. и тур. отъ роман. лат., лат. *barbus*, а *barba* брада; фр. *barbeau*, исп. *barbo* и т. н.; итал. *barb(i)o* е 'барбуня', *barbone* 'брадище'; нѣм. *Bartfisch* (*Bart* брада, *Fisch* риба).

бардъ *сжиц. м. р.*; келт. *bard*.

бард-акъ I *сжиц. м. р.*, мн. -аци; тур.; кор. ар.-алт. || **бардаче** *сжиц. ср. р.* ум. || **бардаченце** *сжиц. ср. р.*, ум. отъ *бардаче*; *вж.* старинно-българ. *кърчагъ*; отъ гръц. *stromna*. **бардакъ** II *сжиц. м. р.*; отъ рус. = 'публиченъ домъ'; кор. ар.-алт. **бардакчийка** *прил. ж. р.* || **бардакчийски** *прил. м. р.* и нар. || **бардакчийче** *сжиц. ср. р.* умал. || **бардакчия** *сжиц. м. р.*

бардѣ *сжиц. ср. р.* ум. обл.; *вж.* *бардакъ* I **бардукъ** *сжиц. мжж. р.* и ум. **бардуче** *сжиц. ср. р.* ум. || **бардученце** *сжиц. ср. р.*, ум. отъ ум.

барѣ нар., **барі**, **баръ**; обл. и **баримъ**, и **баремъ**; стбългар. **ба** и **жѣ**; кор. и.-е.; *вж.* **ба** II и **баремъ**; **божемъ**.

барѣжъ *сжиц. м. р.*; фр. *barège*.

барелиѣфъ, **барельѣфъ** *сжиц. м. р.*; фр. *bas-relief* 'низъкъ р.'; прот. *haut-relief* 'високъ релефъ' || **барельѣфче** *сжиц. ср. р.*

баремъ нар. съ -мъ, както обл. вечемъ *вм.* вече; *вж.* *баре* *вм.* *баже, както дори, доже покрай даже.

баренъ *прил. м. р.*; римув. дума къмъ *шаренъ*; *срав.* *багренъ*.

барѣтина *сжиц. ж. р.* увел.; *вж.* *барла*; *срав.* фр. *barrette; bēret, berret* 'шапчица'.. || **барѣтка** *сжиц. ж. р.*

барѣшница обл. *вм.* *баричница* отъ *барича* *сжиц. ж. р.*; *вж.* *бара*.

барзавъ *прил. м. р.* обл.; *вж.* *брѣза*, *брезавъ*; *срав.* и алб. *barzë* 'бѣлъ'.

барі, **баримъ нар.** *вж.* *барѣ*. **баремъ**. **барнѣра** *сжиц. ж. р.*; фр. *barrière*. **барнѣр-ень**, **-ни** *прил. м. р.*; *срав.* *баражъ*.

барий *сжиц. м. хим. р.*; производ. отъ гръц. *barýs* тежъкъ || **барить** *сжиц. м. р.*

барикада *сжиц. ж. р.*; фр. *barricade*, ит. *baggi-cata*; кор. *вж.* и въ *баражъ*, *барьера*. **барило** *сжиц. ср. р.*; фр. *barril*; *вж.* и *варелъ* || **барил-це**, **-че** *сжиц. ср. р.*

баритонъ *сжиц. м. р.*; гръц. *barýs* тежъкъ и *tópos* тонъ, гласъ || **баритоновъ** *прил. м. р.*

барича *сжиц. ж. р.*, ум. отъ *бара*; *вж.* т. **баричка** *сжиц. ж. р.*, ум. отъ *барича*.

барись, **бъръшь**, **барѣзъ** *сжиц. м. р.* прост. обл.; *вж.* *барѣжъ*.

баркаданъ *сжиц. мжжс.* обл. *вжс.* бакърданъ || баркаданче *сжиц. ср. ум.*

баркарѡла *сжиц. жс.*; ит. *barcarola*; *barca* = н. грѣц. варка, 'ладийка, лодка' || баркасъ *сжиц. м.*, фр. *barcasse*, производ. отъ *barque*; кор. *barc*; *срав.* келт. гл. *béga* 'тека...'; *вжс.* бара.

барла *сжиц. жс.* обл.; *вжс.* баретина.

барна *гл.* прех. екр. I 5. *вжс.* барамъ || барна се *гл.* възвр.

барѡ *сжиц. ср.*; фр. *bargeau* *м.*; *срав.* барьера, барикада.

барометъръ *сжиц. м.*; отъ грѣц. *barus* тежкъ, *métron* мѣрка.

баронъ *сжиц. м.*, прост. -инъ, *жен.* -ѣса, прост. -киня, -ица *сжиц. жс.*; рус. баронъ; отъ фр. *baron*, а то отъ ср. лат. <ст. нѣм.; фр. *жс.* *baronne*.

барсукъ *сжиц. жс.*; *вжс.* язовецъ; и въ рус. барсукъ < тур. тат. *borsuk*, *porsuk*; кор. и.-е. (и ар.-алт.); *срав.* рус. барсъ 'пантера' отъ перс.

баруга *сжиц. жс.*, ум. баружна *жс.*; ув. отъ бара *вжс. т.*

баруть *сжиц. м.*; отъ тур. || барутецъ *сжиц. м.* ум. || барутанá *вм.* баруть-ханá *сжиц. жс.* отъ тур. *barut-hane* (перс. > тур. *hane* 'кѣща') || барут-ень -ни *прил. м.* || барутливъ *прил. м.*, -лия *прил. з р.* || барутница *сжиц. жс.* *вм.* тур. баругана || барут-чйя *сжиц. м.*; -чййка *сжиц. жс.*; -чййче *сжиц. ср.* || барутчййски *прил. м.* и *нар.*

бархентъ *сжиц. м.*; отъ срѣд. нѣм. *barchent*; *срав.* рус. бархатъ || бархетъ *сжиц. м.*

барчина I *сжиц. м.*; *вжс.* бара.

барчина II *сжиц. жс.* обл. родоп. *вм.* ум. отъ бърдо; *срав.* баиръ.

барякъ I *сжиц. мжжс.* обл.; *вжс.* байракъ.

барякъ II *сжиц. мжжс.* обл.; раст. лат. *Rapunculus*; *вжс.* бара; блатнякъ.

басъ! I *сжиц. м.*; тур. *bahis*; *вжс.* облогъ.

басъ II *сжиц. м.*; ит. *basso* 'низъкъ' (гласъ) || басистъ *сжиц. м.*; съ грѣц. прист. -*istēs*.

|| басовъ *прил. м.*

басамъ *гл.* прех. тр. III; || басна *гл.* екр. I 5; баснувамъ *мкр.* и *усл.* III; басвамъ *мкр.* и *усл.* || баснамъ *гл.* ум. тр. III; тур. *basnak* стѣпвамъ. || басамáкъ *сжиц. м.*

басѣинъ *сжиц. м.*; фр. *bassin*.

басѣнка *сжиц. жс.*, ум. отъ басень 'баилки'; *вжс.* басня.

баскамъ *гл.* ум.; *вжс.* басамъ || баскйя *сжиц. жс.*; отъ турски *basky* || баскънлѣкъ *сжиц. м.*; тур. *baskyn+lyk*.

|| басмá *сжиц. жс.*, ум. басмй-ца, -йчка *жс.*; тур.; *вжс.* басамъ || басма-джйя *сжиц. м.*; -джййка *сжиц. жс.*; -джййче *сжиц. ср.* ум. || басмаджййски *прил. мжжс.* и *нар.* || басмаджйлькъ *сжиц. м.* || басмалйя *прил. за з р.*

|| басмянь (зап. басмѣнь) *прил. м.*

басна-джйя *сжиц. мжжс.*, *жс.* -джййка, *ср.* -джййче || баснаджййски *прил. м.* и *нар.*

|| баснарка, баснатарка *сжиц. жс.*; баячка

|| басненикъ *сжиц. м.* || басно|слов-ень, -ни *прил. м.* || басно|словие *сжиц. ср.*; *вжс.* митология || басно|словность *сжиц. жс.*

|| бá с н я *сжиц. жс.*, ум. басн-ица, -ичка *жс.*; стб. КАСНЬ, рус. басня, пол. *baśń*; чеш. *báseň* 'стихотворение'; срѣб.-хърв. *basma* 'баяне', и т. н.; твърде стара славянска дума; кор. и.-е. *bñā- 'говоря' въ лат. *гл.* *fari*, *сжиц.* *fabula* басня > фр. *fable*, лат. *in-fans* = слав. от-рокъ-; грѣц. *fētmí* дор. *fāmí* говоря, казвамъ, арм. *ban* 'речь, нѣщо' и т. н.

бáсо; отъ итал.; *вжс.* басъ II. бáста! *нар.* (отъ гл.); ит. *basta* 'стига, доста'; (гл. *bastare*).

бастйонъ *сжиц. м.*; фр. *bastion*.

бастйсамъ *гл.* прех. тр. III || бастйсамъ *гл.* екр. III; обл. бастйша I 10; отъ тур. мин. св. *basty* 'настѣпи...'; *вжс.* бассамъ; грѣц. приставка -*is*.

бастѡнъ, бастунъ *сжиц. мжжс.*; ит. *bastone*, *baston*.

батакъ *сжиц. м.*; отъ тур. || батак-чйя *сжиц. м.*, *жс.* -чййка, *ср.* ум. -чййче; съ тур. наст. *çi* || батакчййски *прил. м.* и *нар.*

|| батакчйлькъ *сжиц. мжжс.*, съ наст. тур. || батакчййство *сжиц. ср.*

баталйонъ *сжиц. м.*; рус. отъ фр. *bataillon*; итал. *battaglia*, фр. *bataille* битка || баталйон-ецъ *сжиц. м.*, *ср.* умал. -че || баталйон-ень, -ни *прил. мжжс.* || баталйонъ *сжиц. м.* = баталйонъ.

батáль *прил.* неизмѣн.; тур.-араб.; || баталламá *сжиц. жс.* || баталлйя *прил. за з р.*

|| батал-ясвамъ *гл.* прех. тр. III; екрат. -ясамъ III и обл. -яша I 10.

батарея *сжиц. жс.*; презъ рус. отъ итал. *batteria*, фрэн. *batterie*; гл. ит. *battere*, фр. *battre* бия; *срав.* баталйонъ.

бáте I, бáтьо, обл. и бáть *сжиц. мжжс.*, *вжс.* бае, бай, байко и др.

бáте, бáть II за обръщение къмъ свещеникъ; обл., срод. съ I.; *срав.* рус. батюшка.

батерйя *сжиц. жс.*; электрическа б.; *вжс.* батарея.

батинáя *сжиц. жс.* обл.; производ. отъ бате, бáть.

батйста *сжиц. жс.*; фр *batiste* по соб. име *Battiste*, или отъ *battre*; *срав.* басма.

баткамъ *гл.* прех. тр. III; не отъ гаткамъ въ връзка съ бад-камъ налучкамъ.., а отъ кор. въ стб. КАТ-ОГЪ тояга.., рус. батог 'прѣтъ, бичъ', срѣб.-хърв. *bat*, *batina* и др.; *срав.* ст. в. нѣм. *batu* борба; прост. лат. *battuere*, итал. *battere*, фрэн. *battre* бия, *bataille* битка, ит. *bataglia*...; *вжс.* баталйонъ, батарея; кор. ар.-алт. (тюрк. *butak* клонъ.; *вжс.* бутамаъ, бутракъ); кор. *b(h)ə(ц)т;

- лат. *con|fut-are*... *fut-uo*; *срв.* б у т а м ъ
 || **бѣтка се** *гл.* третолит., „безл.“
- батланъ** *сжиц. м. обл.*; отъ тур.; *срав.* п е л и к а н ъ.
- баттисвамъ** *гл.* непрех. обл. III; *екр.* б а т т и с а м ъ и обл. б а т т и ш а I. 10; тур.; *кор.* *срв.* б а т а к ъ и б а т к а м ъ || **баттър-дѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III, *екр.* б а т т ъ р - д ѣ с в а м ъ III и обл. - д ѣ ш а I 10.
- бѣтъ** *сжиц. м.* съкрат. *вм.* б а т е *вжс. т.* || **бѣтьо** *сжиц. м.*; *вжс.* и б а ч о || **бѣтьовъ** *прил. м.* || **бѣтьова-бѣлчица** *сжиц. жс.* = б а й н о в а б. = н е в ѣ с т у л к а.
- бау, бау-бау** *межд., звукоподр.* || **бауча** *гл.* непрх. тр. II., *мин. св. опр.* баукахъ, *прич. м. св.* баукалъ.: издавамъ гласъ 'бау' като куче; пѣрвич. междумет. дума; *срав.* нѣм. *Vau-wau-Theorie* „теория за звукоподражат. произходъ на езика“.
- бахаръ, бехаръ** *сжиц. м.*; отъ изт.; тур. (араб.) б е х а р ъ...
- бахрамѣ** *сжиц. жс.*, *ум.* б а х р а м - и ц а, - и ч н а; рус. бахрома, отъ тур.; *срав.* м а х р а м а.
- бахтъ** *сжиц. м.*; тур. отъ перс.; *кор.* и.-е. *bhağh- *въ* грц. *fáğō* ямъ, слав. б о г - а т ъ, б о г - ъ, у - б о г - ъ и мн. др.; *вжс.* б о г ъ || **бахтлия** *прил.* неизм. || **бахтлияка** *прил. жс.* || **бахтѣмъзѣ!** *прост. обл. изр.* отъ тур. 'за наше благополучие'.
- бахуръ I** *сжиц. м.*, *срав.* п а х у р ъ; 'дебело черво'...; 'наденица'; *словаш.* *bachorok*; *вжс.* б а б а I.
- бахуръ II** *сжиц. м.*, *ум.* б а х у р ч е *вм.* п а х у р ъ, п а в у р ъ; *срав.* п а х а р ъ; нѣм. *Becher*, итал. *bicchiere*.. (отъ *кор.* *въ* лат. *bibo* = пия, грц. *ρίψω*., *срод.*).
- бахчѣ!** *сжиц. жс.*; тур. отъ перс. || **бахчѣ-я, ум!** - *йка-ица, -ичка* *сжиц. жс.*; и **бахчѣ** обл. ср. || **бахчеванъ** *сжиц. м.*; *кор.* и наст. перс.; *вжс.* г р а д и н а р ъ || **бахчеван-инъ, -джѣя, жс. р.** - *джѣйка, ср. ум.* - *джѣйче* || **бахчеван-джѣйски и -ски** *прил. м. и нар.*: градинарски || **бахчеванджѣйство** *сжиц. ср.*
- бацамъ I** *гл.* прех. тр. III и обл. б а ц я, - и м ъ II. 1; *екр.* б а ц - н а I. 5, *мкр.* и усл. - н у - в а м ъ, съкрат. б а ц - в а м ъ III; *умал.* гал. б а ц к а м ъ III *вжс.* б а к а м ъ = целувамъ; *въ* сѣрбохърв. *противоп.* знач. — 'хвърлямъ'!; *кор.* *звукоподр.*; *срв.* итал. *basio* целувка, *basiare* целувамъ; *френ.* *baiser*.; *срав.* следн.
- бацамъ II** *гл.* прех. тр. III., *екр.* б а ц - н а, *мкр.* - к а м ъ; *срав.* б а с а м ъ, б а с к а м ъ и сѣрб. хрв. *basiti* хвърлямъ...
- бацѣл-ъ** *сжиц. м.*; лат. *bacillus* прѣчища.; отъ сжция *кор.* б а к т е р и я *вжс. т.* || **бацѣл-енъ, -ни** и - *овъ* *прил. м.*
- бѣчь I** *сжиц. м.*; тур. отъ перс. *bādž*; *вжс.* б а ж д а р ъ.
- бѣчь II** *сжиц. м.*, б а ч к о, б а ч о; *изт.* европ.; мадж. *bács* (-а, -о) овчаръ, влаш. *başii*.; пѣрвич. негли *срод.* съ *предход.* — *кор.* и.-е.; *вжс.* б а х т ъ, б о г а т ъ || **бѣчий** обл.,
- б а ч ѣ л о *сжиц. ср.* || **бѣчийски** *прил. м. и нар.* || **бѣчище** *сжиц. ср.* || **бѣчѣя** *сжиц. жс.*, *ум.* б а ч - и ц а и - *йка* *жс.* || **бѣчѣярь** *сжиц. м.*, б а ч ѣ я р с к и *прил. м.*
- бѣч-камъ** *гл.* прех. *мкр.* III., *екр.* - н а I. 5.; обл. *вм.* б а с - н а *вжс.* б а ц н а.
- бѣчо** *сжиц. м.* *вм.* б а й ч о, б а к о *вжс.* б а й к о, б а е, б а т е || **бѣчовъ** *прил. м.* || **бѣчѣвамъ** *гл.* непрех. тр. III; *вжс.* б а ч ъ, б а ч и я...
- бѣчѣя** *сжиц. м.*, *ум.* б а ч ч ѣ й ч е; тур. *badž-çi*, *вжс.* б а ж д а р ъ.
- бѣшѣйко** *сжиц. м.* обл.; *производ.* отъ *кор.* тур. *въ* *baş* глава || - *бѣшѣя, по-често - б а ш ѣ я, жс.* - *бѣшѣйка, ср.* *ум.* - *бѣшѣйче, въ* съставни тур. думи като *онъ-бѣшѣя, нѣой-бѣшѣя, уста-бѣшѣя, сѣ-бѣшѣя* и под. || **бѣшѣ|бозѣукъ, мн.** б а ш ѣ | б о з ѣ у ц и *сжиц. м.* 'развалена глава'... || **бѣшѣка!** *прил.* неизм. и *нар.*: 'отдѣлно, за себе' || **бѣш-калѣкъ** *сжиц. м.* || **бѣшладѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III, *екр.* б а ш л а - д ѣ с а м ъ, обл. и - д ѣ ш а I. 10 || **бѣшладѣс(у)ване, -ване** *сжиц. ср.* || **бѣшламаджѣ!** *сжиц. ср.* || **бѣшлѣкъ**, обл. б а ш л ѣ к ъ *сжиц. м.*; рус. б а ш л ы к отъ татар.; тур. *başlyk* || **бѣшъ** *прил.* неизмѣн. *прост. обл. и сжиц.*: 'главень'; на чело'...: б а ш ѣ - х а р а м и я; - *най-башъ* дрехи; б а ш ѣ т а к а...
- бѣшѣ** *сжиц. м.*; отъ *batja; *срав.* рус. б а т ѣ - к а, б а т ѣ н ѣ к а, б а т ѣ о ш к а, чехослов. *bát'a*; мадж. *bátya*; *вжс.* б а т е; погрѣшно тълкувано като *производ.* отъ тур. *baş* глава || **бѣшинъ** *прил. м.*; б а щ и н ѣ и м а й ч и н ѣ: 'синковецъ' || **бѣшинѣя, б а щ и н ѣ я** *сжиц. жс.*, стб. б а ш т и н ѣ, и *въ* сѣрб. б а ш т и н а отъ бѣлг. || **бѣшински** *прил. м.* и *нар.* || **бѣшѣца** *сжиц. м.* *умал.* || **бѣшѣчка** *сжиц. жс.* и б а щ ѣ ч к о *сжиц. м.* || **бѣшѣнинѣ** *сжиц. жс.*
- бѣя I.** *гл.* прех. тр. I. 11., *екр.* б а ѣ н а I. 5.; стб. б а - ѣ ж, б а - ѣ - ш н, б а - ѣ т н, рус. баю, баюшки баю и т. н.; и.-е. *кор.* *bhā „говоря“, лат. *fāri*, грц. *φῆμι*, дор. *fāmi*, арм. *bağ*, *ban* и др.; *вжс.* б а с н я || **бѣяна, бѣянье** *сжиц. ср.*
- бѣя II**, *прил.* неизм. обл. *прост.* = 'не незначително', отъ *кор.* тур. (перс.), *усил.* пакъ тур.-пер. б а з ъ - б а я (бастъ-бая). **бѣядѣрка** *сжиц. жс. р.*; отъ португ. *balhadeira*, *balladeira* 'танцовачка', *гл.* *ballar*; *срав.* б а л ь, б а л а д а.
- бѣялдѣсвамъ** *гл.* непрх. тр. обл. III, *екр.* б а я л д ѣ с а м ъ и т. н. *вжс.* б а и л д и с а м ъ || **бѣялдѣсване, -нѣе** *сжиц. ср.*
- бѣятъ** *прил.* за 3 р.; отъ тур. || **бѣятич-ѣкъ** - *ки* *прил.* *ум. м.*
- бѣячъ** *сжиц. м.* || **бѣячка** *сжиц. жс.*; *вжс.* б а я, б а с н а р к а.
- бѣдение** *сжиц. ср.*; стб. б ѣ д ѣ н ѣ || **бѣдѣць**, *мн. ч.* б ѣ д ѣ ц ѣ, *жс.* б ѣ д ѣ ц а, стб. б ѣ д ѣ р ѣ

= който бди, * за чужд. 'дежуренъ' || **бди-тел-енъ**, -ни *прил. м.* || **бдителность** *сжиц. жс.* || **б д я** *гл.* непрех. тр. II, 2, стб. **БЪД-ЪТИ, БЪЖД-Ж, БЪД-НИИ**; отъ сжщия кор. *прил. стб.* **БЪДРЪ**, рус. бодрый, — *сжиц.* б ъ д н и к ъ, *прил.* б ъ д н и вечеръ; друга степ. *гл.* прех. буд-я, стб. **КОУД-ИТИ**, *сжиц.* буд-и-те-ль и др.; *срав.* рус. бдѣть, чеш. bdím, bdíti.; срб.-хърв. badnji dan; řadnjak; словен. *bædeti, badnik...; кор. и.-е. *bhudh-: *bheudh-: *bæudh-; ст. инд. budhyatē буди се, познава, мн. ч. мин. вр. bubudhima събудихме се, забележихме; лит. budėti бдя, келт. go-bud напомяне и др.

бдѹля *сжиц. жс.* в м. гдѹля; *вж.* дѹля. **бѣ** *мжд.*, м. би отъ бре; *вж.* брате; но *срав.* ст. инд. bhō; тур. be и др.

бѣбѣ I *сжиц. ср.*: детска бълболна дума; *срав.* тур. bebek', фр. bébé, англ. baby, bab, ит. bambo, bambino и др. || **бѣбѣнце** *сжиц. ср.* умал.

бѣбѣ II *сжиц. м.* и *зв. п.* обл. в м. бае бѣ; *вжс.* бае.

бѣберъ *сжиц. м.*; стб. **БѢРЪ, КЕБЪРЪ**, рус. бобръ, бобѣрь, пол. bóbг, чеш. bobg, словен. bobэг, бѣбэг...; и.-е. кор. в ъ ст. инд. babhṛús, авест. bawgō, лат. fiber, нѣм. Biber, лит. bebrūs и мн. др.; *книжс.* како-то в ъ рус.—б ѳ б ѳ р ѳ.

бѣбѣчка, бѣбѣшка *сжиц. жс.* обл.; обл. и мн. бѣ б ѣ к и, бѣ б ѣ ц и; *срав.* тур. bebek. **бѣбче** *сжиц. ср.*, **бѣбчо** *сжиц. м.*, умал. гал. *вжс.* бѣ бѣ I.

бегендѣсамъ *гл.* прех. тр. III, екр. бегендѣсамъ III и обл. бегендѣша I. 10; тур. begenmek; прист. -ди отъ тур. в ъ мин. св. вр., прист. -ис- по гръц.

бегликъ *сжиц. м.*; тур. beglik, bejlik || **бегликъ-кехай** *сжиц. м.* || **бегликчійски** *прил. м.* || **бегликчійство** *сжиц. ср.* || **бегликчилькъ** *сжиц. м.* || **бегликчія** *сжиц. м.*, *жс.* беглик-чійка, *ср.* ум. -чійче || **беглиця** *сжиц. жс.* мн. 'овце взети беглишки' || **беглишки** *прил. м.* и *нар.*, обл. зап. беглички *прил. м.* и *нар.* отъ бегликъ || **беглия** *сжиц. м.* || **бѣговъ** *прил. м.*; *вжс.* бѣевъ || **бѣговича** *сжиц. жс.* || **бѣгъ** *сжиц. м.*; тур. beg, bej || **бѣгче** *сжиц. ср.* ум.

бѣда *сжиц. жс.*, ум. бѣдѣца, бѣдѣчка; стб. **БѢДА**; *вжс.* гл. бѣдя || **бѣдай** *сжиц. м.* у Раков.: зльъ духъ на бѣдата.

бѣдѣлъ *сжиц. м.*: воененъ данъкъ; харачъ; тур. < араб.

бѣденъ, бѣдни I *прил. м.*, стб. **БѢДНЪТЪ**, рус. бедный и т. н. || **бѣднич-ъкъ (-екъ)**, -ки *прил. м.* умал. || **бѣденъ** *мин. стр.* прич. отъ бѣдя.

бѣденъ II *сжиц. м.*: 'крепост. стена'; отъ тур. бѣдѣца *сжиц. жс.*, ум. отъ бѣда; *вжс.* бѣдя || **бѣднѣя** *гл.* непрх. I. 6, мин. свѣр. опр.

(о-)бѣдн-ѣхъ, -ѣль || **бѣдность** *сжиц. жс.* || **бѣд-нотѣя** *сжиц. жс.* || **бѣднѣкъ** *сжиц. м.* || **бѣдо-вѣтъ** *прил. м.* || **бѣдо|нѣс-енъ**, -ни *прил. м.*

бѣдренъ *прил. м.* || **бѣдреникъ** *сжиц. м.* *вжс.* на|бѣдреникъ || **бѣдрестъ** *прил. м.* || **бѣдрица** *сжиц. жс.* || **б е д р б** *сжиц. ср.*; стб.

бѣдро, рус. бѣдро *ср.* и бѣдра *жс.*, пол. biodro, чеш. bedro, срб.-хърв. bedro и т. н.; отъ кор. и.-е.; *срав.* лат. femur, femen (отъ *bhed-men, *bhed go-)... || **бѣдърце** *сжиц. ср.* ум.

бѣдственъ *сжиц. м.* || **бѣдствие** *сжиц. ср.* || **бѣдствувамъ** *гл.* непрех. тр. III, стбълг.

БѢДЪСТК-ОУЖ, -ОКАТН; *вжс.* бѣда, бѣдя.

бѣдуйнъ *сжиц. м.*; отъ араб. bedevī 'обитатель на пустинята', bedu степь || **бѣдѹхъ** *сжиц. м.*: 'нескопенъ конь'...

бѣдя *гл.* прех. тр. II, 1, стб. **БѢД-ИТИ, БѢД-НИИ**, I. лц. ед. **БѢДѢ**, рус. бедить, победить...; *сжиц.* пол. biada, bieda, чеш. bída, сѣрбохърв. bijeda 'несправедливо обвинение' и т. н.; кор. и.-е. *bhoidh-, *срав.* гот. bajdjan, ст. вис. нѣм. beitten принуждавамъ; алб. bē клетва...; срод. лат. fides вѣра...; *вжс.* бѣда.

бѣе *мжд.* звукоподраж. за блѣене на овца; *вжс.* бѣ (й) ка.

бѣевъ *прил. м.*, **бѣйовъ** *вжс.* бѣговъ: отъ, на бѣгъ или бѣй || **бѣевича** *сжиц. жс. р.*, *сжиц.* **бѣйовича, бѣговица**, дори неправилно 'беювица'; *вжс.* бѣй, бѣгъ.

бѣендѣсамъ *гл.* прех. тр. III, **бѣендѣсамъ** и т. н. *вжс.* бѣгендѣсамъ; тур. begenmek, *мин. св. опред.* begendi и оше грц. прист. -is-.

бѣже *сжиц. ср.*, ум. отъ бѣгъ, *вжс.* бѣгче, бѣйче || **бѣжица** *сжиц. жс.*, бѣджица *вжс.* бѣговича, бѣевича.

бѣзъ *предл.*; отъ кор. и.-е.: стб. **БЕЗЪ**, рус. без, пол. чеш. bez, слов. bez, срб.-хърв. bez и т. н.; срод. ст. инд. bahṣ 'извънъ', лит. bē, латв. bez и др.

бѣз|алабер-енъ, -ни *прил. м.*, -но *нар.*; отъ рус. безалаберный 'безреденъ', а то негли отъ гл. лат. e|laborare изработвамъ || **бѣз|апелацион-енъ, -ни** *прил. м.*; -но *нар.*; *вжс.* а п е л а ц и я || **бѣз|бѣд-енъ, -ни** *прил. м.*; *нар.* -но; *вжс.* бѣда, бѣдя || **бѣз|бѣгъ** *сжиц. м.*, *жс.* безбѣжка в м. **бѣз|бѣжники, безбѣжница**, *вжс.* бѣгъ || **бѣз|бѣж-енъ, -ни** *прил. м.* || **бѣз|бѣжие** *сжиц. м.* || **бѣз|бѣжни-къ**, мн. -ци *сжиц.* || **бѣз|бѣж-ница** *сжиц. жс.* || **бѣз|бѣжниче** *сжиц. ср.* ум. || **бѣз|бѣжничува** *гл.* непрех. тр. II 3 || **бѣз|бѣжничествувать III** || **бѣз|бѣжнически** *прил. м.* || **бѣз|бѣжничество** *сжиц. ср.* || **бѣз|бѣжно** *нар.*

бѣз|болѣзненъ *прил. м.*; *вжс.* болѣсть, стб. **КОЛѢЗНЪ** || **бѣз|болѣзнено** *нар.* || **бѣз|болѣзненость** *сжиц. жсвн.* || **бѣз|бѣлие**

- сжиц. ср., вж. боль || без|боязненъ прил. мжж.; вжс. боязнь || без|боязнено нар. || без|боязненость сжиц. ж.
- без|брáдь прил. м.; вжс. брада || без|брáн-ень, -ни прил. м.; стб. БЕЗБРАШНЪ; вжс. брань. || без|брáнство сжиц. ср. р. || без|брáч-ень, -ни прил. м.; вжс. бракъ || без|брáчие сжиц. ср. || без|брóд-ень, -ни прил. м.; вжс. бродъ || без|брóб-ень, -йни прил. м. || без|брóй сжиц. м.
- без|брѣж-ень, -ни прил. м.; вжс. брѣгъ || без|брѣжие сжиц. ср., || без|брѣжнóсть сжиц. ж. р.
- без|бур-ень, ни прил. м.; вжс. буря || без|бурно нар. || без|бурнóсть сжиц. ж.
- без|вѣдріе сжиц. ср.; вжс. вѣдро || без|вѣст-ень, -ни прил. м. || без|вѣстіе сжиц. ср. || без|вѣстнó нар. || без|вѣстнóсть сжиц. ж.; вжс. вѣсть || без|веществень прил. м.; вжс. вещество || без|вйн-ень, -ни прил. мжж.; син. невинень || без|вйнно нар.; вжс. вина || без|вкус-ень, -ни прил. м.; вжс. вкусъ || без|вкусіе сжиц. ср. || без|вкусица || без|вкусно нар. || без|влáж-ень, -ни прил. м.; вжс. влага || без|влáсь прил. м.; вжс. власть, вла- сать || без|влáст-ень, -ни прил. м.; вжс. власть || без|влáстіе сжиц. ср. || без|влáстнóсть сжиц. ж. || без|вóд-ень, -ни прил. м.; вжс. вода || без|вóдіе сжиц. ср. || без|вóднóсть сжиц. ж. || без|вóл-ень, -ни сжиц. м.; вжс. воля || без|вóліе сжиц. ср. || без|вóлнóсть сжиц. ж. || без|вóн-ень, -ни прил. м.; вжс. воня, благовоніе || без|вред-ень, -ни прил. м.; вжс. вреда || без|врѣдіе сжиц. ср., по-често без|врѣднóсть сжиц. ж. || без|врѣмен-ень, -ни прил. м.; вжс. време || без|врѣміе сжиц. ср. || без|взврат-ень, -ни прил. м.; вжс. взвратъ, взвръщамъ се || без|взвдуш-ень, -ни прил. мжж.; вжс. вздухъ || без|вззів-ень, -ни прил. м. || вжс. вззівъ || без|взмезд-ень, -ни прил. м.; вжс. вззмездіе, мзда || без|взмезднóсть сжиц. ж. || без|взр-аст-ень, -ни прил. м.; вжс. взрость || без|вѣр-ень, -ни прил. м.; вжс. вѣра || без|вѣр-ецъ, -ци сжиц. м.; || без|вѣр-ица или без|вѣрка сжиц. ж. || без|вѣрче сжиц. ср. ум. || без|вѣрче сжиц. ср. || без|вѣрникъ сжиц. м. || без|вѣрница сжиц. ж. || без|вѣрниче сжиц. ср. || без|вѣрнишки прил. м. и нар.; прил. обл. зап. без|вѣрнички || без|вѣрство сжиц. ср. || без|вѣтрень прил. мжж.; вжс. вѣтъръ || без|вѣтріе сжиц. ср. || без|вжсь, без|вжси и (без|вжс-ень, -ни) прил. м.; вжс. вжси, рус. усы 'мустаи'.
- без|гащáнь сжиц. м.; вжс. гащи || без|гащána сжиц. ж. || без|гащ-ень, -ни прил. м.
- без|гйбел-ень, ин прил. м.; вжс. гйбель.
- без|глáвъ прил. м.; вжс. глава || без|глáв-іе сжиц. ср. || без|глáбл-ень, -ни прил. мжж.; вжс. глаголъ || без|глáблнóсть прил. ж. || без|глáс-ень, -ни прил. мжж.; вжс. гласъ || без|глáсіе сжиц. ср. || без|глáснóсть сжиц. ж. || без|гнѣв-ень, -ни прил. мжж.; вжс. гнѣвъ || без|гнѣв-іе сжиц. ср., -нóсть сжиц. ж. || без|гóдіе сжиц. ср.; вжс. год-ина, сгода || без|гóдно нареч. || без|гóднóсть сжиц. ж. || без|гóрдост-ень, -ни прил. мжж.; вжс. гордость || без|гóріе сжиц. ср.; вжс. гора || без|грáмот-ень, -ни прил. м.; вжс. грамотень, кор. грц. || без|грáмот-никъ, мн. -ци сжиц. м. || без|грáмотница сжиц. ж. || без|грáмотниче сжиц. ср. || без|грáмотнóсть сжиц. ж. || без|грáнич-ень, -ни прил. м.; вжс. граница || без|грáничнóсть сжиц. ж. || без|грйвъ прил. м. || вжс. грива || без|грйж-ень, -ни прил. м.; вжс. грижа || без|грйжие сжиц. ср. || без|грйжникъ сжиц. м. || без|грйжнóсть сжиц. ж. || без|грóб-ень, -ни прил. м.; вжс. грóбъ || без|грóбни-къ, мн. -ци сжиц. м. || без|грóбница сжиц. ж. || без|грóбнáч-ень, -ни прил. мжж.; вжс. грóбнакъ || без|грóбнáчно [животно], мн. -ни сжиц. отъ прил. ср. || без|грóбнáчнóсть сжиц. ж. || без|грѣш-ень, -ни прил. м.; вжс. грѣхъ || без|грѣшіе сжиц. ср. р., по- обикн. || без|грѣшнóсть сжиц. ж.
- без|дár-ень, -ни прил. мжж.; вжс. даръ, дарба || без|дárни-къ, мн. -ци сжиц. м. || без|дárница сжиц. ж. || без|дárниче сжиц. ср. || без|дárнóсть сжиц. ж. || без|двѣр-ень, -ни прил. м.; вжс. двери || без|дѣ-ень, -йни, без|дѣйнóсть сжиц. ж. || без|дѣй-ственень прил. м. || без|дѣйственóсть сжиц. ж. || без|дѣйствіе сжиц. ср.; вжс. действіе || без|дѣйствуамъ гл. не- прех. тр. III || без|дѣніе сжиц. ср.; вжс. день || без|дѣт-ень, -ни прил. м.; вжс. дете || без|деткйня сжиц. ж. || без|дѣт-никъ сжиц. м., ж. -ница || без|дѣтство сжиц. ср. || без|дѣятел-ень, -ни прил. м.; вжс. деятелень || без|дѣятелнóсть сжиц. ж. || без|дйм-ень, -ни прил. м.; вжс. дймъ || без|дймнóсть сжиц. ж. || без|ди-хán-ень, -ни прил. м.; вжс. диханіе || без|дихánно нар. || без|дйш-ень, -ни прил. м.; вжс. дишамъ || без|дйшно, без|дйшно нар.
- бѣз|днá сжиц. ж. р.: отъ безъ и стбълг. дъно, род. дъна. || бѣз|дненъ прил. м. || без|дбб-ень, -ни прил. м.; вжс. доба, удобень || без|дбвод-ень, -ни прил. м.; вжс. доводъ || без|дбводно нар. || без|дбводнóсть сжиц. ж. || без|дб|каз-ень, -ни прил. ж.; вжс. до|казъ, до- казателство || без|дбказнóсть сжиц. ж. мн. вжс. чужд. „неаргументираность“ || без|дбм-ень, -ни прил. м.; вжс. домъ

бездомни-къ, множ. -ци *сжиц. мжж.*
 бездомница *сжиц. жс.* || бездомность
сжиц. жс. || бездомов-ень, -ни *прил. м.*
 бездомовность *сжиц. жс.* || бездоход-
 ень, -ни *прил. м.*; *вж.* доходъ || без-
 доходно *нар.* || бездоходность *сжиц.*
жс.: състояние или качество на бездо-
 ходенъ || бездумица *сжиц. жс.*; *вж.* ду-
 ма || бездуш-ень, -ни *прил. м.*; отъ
 душа || бездушие *сжиц. ср.* || бездуш-
 ни-къ, мн. -ци *сжиц. м.* || бездушница
сжиц. жс. || бездушница *сжиц. ср.* умал.
 || бездушность *сжиц. жс.* || бездъжд-ень,
 -ни *прил. м.*; *вж.* дъждъ || бездъж-
 дие *сжиц. ср.* || бездън-ень, -ни *прил. м.*;
вж. дъно || бездъние *сжиц. ср.* || без-
 дънность *сжиц. жс.* || бездъленъ *прил.*
м.; *вж.* дъло || бездълица *сжиц. жс.*
 || бездълникъ *сжиц. мжж.* || бездълница
сжиц. жс. || бездълнице *сжиц. ср.* умал.
 || бездълничество *сжиц. ср.* || бездълница
гл. прех. тр. II, 3. || бездълствуамъ *гл.*
прех. тр. III.
 безезич-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* езикъ
 безезичие *сжиц. ср.* || безезичность
сжиц. жс. р.
 безестенъ *сжиц. м.*; *тур.*; *вж.* безистенъ.
 безжал-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* жалъ
 безжалост-ень, -ни *прил. м.* || безжа-
 лостно *нар.* || безжененъ, -ни *прил. м.*;
вж. жена || безженство *сжиц. ср.* || без-
 живот-ень, -ни *прил. м.* || безжизненъ
прил. м.; *вж.* книжов. (стб., рус.) жи з н ь
 = животь || безжизненность *сжиц. жс.*
 || безжич-ень, ни *прил. м.*; *вж.* жица
 || безжичность *сжиц. жс.* || безжлѣч-ень,
 -ни *прил. м.* || безжлѣчность *сжиц. жс.*
 беззавет-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* заветъ
 || беззаветность *сжиц. жс.* || беззавист-
 ень, -ни *прил. м.*; *вж.* зависть || без-
 зазѣр-ень, -ни *прил. м.*; отъ рус. без-
 зазорный 'безукорень' || беззазѣрно
нар. || беззакон-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* за-
 конъ || беззаконие *сжиц. ср.* || беззакѣ-
 ния *сжиц. жс.* прост. || беззаконникъ *сжиц.*
м. || беззаконство *сжиц. ср.* || беззакон-
 ствуамъ *гл. прех. тр. III* || беззакон-
 шина *сжиц. жс.* || беззаплат-ень, -ни
прил. м.; *вж.* заплаплата || беззаплатно
нар. || беззащит-ень, -ни *прил. м.*; *вж.*
 защита || беззащитно *нар.* || без-
 звезд-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* звезда
 || беззвездие *сжиц. ср.* || беззвездность
сжиц. жс. || беззвуч-ень, -ни *прил. м.*;
вж. звукъ || беззвучно *нар.* || беззвуч-
 чие *сжиц. ср.* || беззвучность *сжиц. жс.*
 || безземел-ень (по рус.), безземленъ
прил. м.; *вж.* зем(л)я || беззлюб-ень,
 -ни *прил. м.*; *вж.* злѣба || беззлюбие
сжиц. ср. || беззлюбность *сжиц. жс.* || без-
 зло вид-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* зло-
 види се || беззрѣч-ень, ни *прил. м.*;

вж. зракъ || беззрѣчие *сжиц. ср.* || без-
 зжбъ *прил. м.*; *вж.* з ж б ъ.
 безизкус-ень, -ни *прил. мжжс.*; *вж.* из-
 куство || безизкусственъ *прил. м.*
 || безизходъ *сжиц. м.*; *вж.* изходъ
 || безизход-ень, -ни *прил. м.* || безиз-
 ходно *нар.* || безизходность *сжиц. жс.*
 || безименъ, безимен-ень, -ни *прил. м.*;
вж. име || безименникъ *сжиц. м.* =
 грѣц. анонимъ || безименница *сжиц. жс.*
 || безименство *сжиц. ср.*: 'анонимность'.
 || безинтерес-ень, -ни *прил. м.* || без-
 интересность *сжиц. жс.*
 безистенъ *сжиц. м.*; *тур.* отъ перс. bāz 'ку-
 пуване' и stān m'fsto; *срв.* срод. б а з а р ь
 || безистенецъ *сжиц. м. ум.* || безистенче
сжиц. ср. ум. || безистенджий *сжиц. м.*, и
 прист. *тур.* || безистенджийски *прил. м.*
 || безкапъ *прил. м.*; *вж.* капа || безкахър-
 ень, -ни *прил. м.*; *вж.* кахъръ || без-
 кахърность *сжиц. жс.* || безкачественъ
прил. м.; *вж.* качество || безквар-ень,
 -ни *прил. м.*; *вж.* кваря, поквара
 || безкварность *сжиц. жс.* || безквас-ень,
 -ни *прил. м.*; *вж.* квасъ || безквасие
сжиц. ср. || безкласъ, безклас-ень, -ни
прил. м.; *вж.* класъ (на житно раст.)
 || безкниженъ, -ни *прил. м.*; *вж.* книга
 || безкнижникъ *сжиц. м.* || безкнижница
сжиц. жс. || безкнижность *сжиц. жс.* || без-
 колѣнникъ *сжиц. м.*; *вж.* колѣно =
 родъ || безколѣнница *сжиц. жс.*
 || безкон-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* конь || без-
 конѣч-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* конѣчъ
 книж. = край || безконѣчность *сжиц. жс.*
 || безконтрол-ень, -ни *прил. м.*; *срв.*
 чужд. контролъ || безконтролно *нар.*
 || безконтрольность *сжиц. жс.* || безкорен-
 ень, -ни *прил. м.*; *вж.* корень || без-
 корист-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* ко-
 ристъ || безкористие *сжиц. ср.* || безко-
 ристность *сжиц. жс.* || безкористно *нар.*
 || безкосъ, безкоси *прил. м.*; *вж.* коса;
срв. безвласъ || безкѣст-ень, -ни *прил.*
м.; *вж.* кость || безкра-ень, -йни *прил.*
м.; *вж.* край || безкрай *сжиц. м.* || безкрай-
 ность *сжиц. жс. р.* || безкрайство *сжиц.*
ср. || безкракъ *прил. м.*; *вж.* кракъ
 || безкрамбл-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* кра-
 мола || безкрайль, безкрайл-ень, -ни
прил. м.; *вж.* крило || безкрайлно *нар.*
 = беззащитно || безкрѣвень, -ни *прил.*
м.; *вж.* покровъ, др. степ. покривъ
 || безкрѣв-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* крѣвь
 || безкрѣвие *сжиц. ср.* || безкрѣвность
сжиц. жс. || безкрѣм-ень, -ни *прил. м.*;
вж. кърмя || безкърмил-ень, -ни *прил.*
м.; *вж.* кърмидо || безкѣш-ень, -ни
прил. м.; *вж.* кѣща || безкѣшникъ
сжиц. м. || безкѣшница *сжиц. жс.* || без-
 кѣшничество *сжиц. ср.*
 безлен-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* лень,
 ленивъ || безлес-ень, -ни *прил. м.*;

вж. лесъ, лесо|въдство || без|лѣ-
сие *сщи. ср.* || без|лѣст(в)енъ, без|лѣстъ
и без|лѣст-енъ, -ни *прил. м.*; вж. листь
|| без|лѣстность *сщи. ж.* || без|лѣхвенъ
прил. м.; вж. лихва || без|лѣхвеность
сщи. ж. || без|лѣч-енъ, -ни *прил. м.*; вж.
ликъ, лице || без|лѣчие *сщи. ср.* || без|
лѣчнoсть *сщи. ж.* || без|лун-енъ, -ни
прил. м.; вж. луна || без|луние *сщи. ср.*
|| без|лѣст-енъ, -ни *прил. м.*; вж. лѣсть
|| без|лѣстность *сщи. ж.* || без|лѣч-енъ,
-ни *прил. м.*; вж. лѣкъ || без|лѣд-енъ,
-ни *прил. м. р.*; вж. люде || без|лѣдые
сщи. ср. || без|лѣднoсть *сщи. ж.*
без|малко *нар.*, по-старинно *без* малко.
без|мѣсленъ *прил. м.*; вж. масло || без|
мѣтер-енъ, -ни *прил. м.*; вж. мате-
ренъ || без|мѣтерно *нар.* || без|метѣж-
енъ, -ни *прил. м.*; вж. метежъ, смуть
|| без|метѣжнoсть *сщи. ж.* || без|мечтѣн-
енъ, -ни *прил. м.*; вж. мечта-ние
|| без|мѣл-енъ, -ни, по-добре без|мѣло-
ст-енъ, -ни *прил. м.*; вж. милъ, ость
|| без|мѣлостивъ без|мѣлостив-енъ, -ни
прил. м. || без|мѣт-енъ, -ни *прил. м.*; вж.
мито || без|мѣтно *нар.* || без|млѣч-енъ,
-ни *прил. м.*; вж. млѣко || без|млѣчие
сщи. ср. || без|млѣчнoсть *сщи. ж.* || без|
мозъч-енъ, -ни *прил. м.*; вж. мозъкъ
|| без|мозъчнoсть *сщи. ж.* || без|мощ-
енъ, -ни *прил. м.*; вж. мощь || без|мощ-
нoсть *сщи. ж.* || без|мъзд-енъ, -ни *прил.*
м., стб. **БЕЗМЪЗДНЪ**, по рус. 'безвъзмез-
денъ'; вж. мъзда, възмездие || без|
мъздникъ *сщи. м.*; който не взима
'мъзда' || без|мълв-енъ, бел|млѣвни *прил.*
м.; вж. мълва || без|мълвие *сщи. ср.*
|| без|млѣвникъ *сщи. м.* || без|млѣвствие
сщи. ср. || без|млѣвствувамъ *гл.* *непрех.*
тр. III || без|мѣдренъ *прил. м.*; вж. мѣ-
дъръ || без|мѣдрие *сщи. ср.* || без|мѣж-
енъ, -ни *прил. м.*; вж. мѣжъ || без|
мѣжие *сщи. ср.* || без|мѣжнoсть *сщи. ж.*
без|мѣр-енъ, -ни *прил. м.*; вж. мѣра
|| без|мѣрнoсть *сщи. ж.* || без|мѣст-енъ,
прил. м.; вж. мѣсто || без|мѣстие *сщи. ср.*
без|на|дѣжба *сщи. ж.*; вж. на|дѣжда
|| без|на|дѣжд-енъ, -ни *прил. м.* || без|на-
дѣждие *сщи. ср.* || без|надѣжно *нар.*
|| без|надѣжднoсть *сщи. ж.* || без|на|звуч-
енъ, -ни *прил. м.*; отъ 'на|звукъ' = 'уда-
рение' || без|на|звучнoсть *сщи. м.* || без-
на|казанъ *прич. мин. стр.* („прил.“) *м.*;
вж. на|казанъ, на|кажа || без|на|ка-
занoсть *сщи. ж.* || без|на|слѣд-енъ, -ни
прил. м.; вж. на|слѣд-ие, -ство || без-
на|слѣдие *сщи. ср.* || без|на|слѣдственъ
прил. м. || без|на|слѣдственoсть *сщи. ж.*
|| без|на|слѣдство *сщи. ср.* || без|на|чѣл-
енъ, -ни *прил. м.*; вж. на|чало
|| без|на|чѣлие *сщи. ср.* || без|на|чѣлство
сщи. ср. || без|ногъ *прил. м.*; вж. нога

|| без|нось *прил. м.*; вж. носъ || без-
нощ-енъ, -ни *прил. м.*; вж. ношъ || без-
нощденъ, -ни *прил. м.*; вж. нужда
|| без|нощдно *нар.* || без|нравственoсть
сщи. ж., стар. без|нравие *ср. р.*; вж.
нравъ || без|нравственъ *прил. м.*, стар.
без|нравственъ || без|нравствувамъ *гл.*
непрех. тр. III
без|обиденъ, -ни *прил. м.*; вж. об|ида
|| без|обидно *нар.* || без|обиднoсть *сщи.*
ж. || без|облаченъ, -ни *прил. м.*; вж.
об|лакъ < *об|влакъ || без|облачнoсть
сщи. ж. || без|облoженъ, -ни *прил. м.*;
вж. об|логъ, об|лагамаъ || без|об|рѣз-
енъ, -ни I *прил. м.*; вж. об|рѣзъ || без-
об|рѣз-енъ, -ни II *прил.* (въ худож. и
филос.) || без|обрѣзие *сщи. ср.* || без|об-
рѣзни-къ, мн. -ци *сщи. м.* || без|обрѣз-
ница *сщи. ж.* || без|обрѣзно I и без-
об|рѣзно II *нар.* || без|обрѣзнoсть I *сщи.*
ж. || без|обрѣзностъ II *сщи. ж.* || без|об-
рѣзѣ *гл. прех. тр. II. I* || без|обрѣзѣ се *гл.*
непрех. || без|об|глед-енъ, -ни *прил. м.*; вж.
об|гледъ || без|об|гледно *нар.* || без|обкъ
прил. м.; вж. око || без|опа-енъ, -ни
прил. м.; вж. о|пасенъ || без|опа-сно
нар. || без|опа-снось *сщи. ж.* || без|об|пит-
енъ, -ни *прил. м.*; вж. о|питъ || без|об-
питно *нар.* || без|обпитностъ *сщи. ж.* || без-
о|рѣж-енъ, -ни *прил. м.*; вж. о|рѣжие
|| без|орѣжие *сщи. ср.* || без|оскѣд-енъ, -ни
прил. м.; вж. о|скѣденъ || без|оскѣд-
нoсть *сщи. ж.* || без|основ-енъ, -ни *прил.*
м.; вж. о|снова, гл. снова || без|ос-
новно *нар.* || без|основнoсть *сщи. ж.* || без-
о|стѣтчно *нар.*; вж. о|стѣтъкъ || без-
о|твѣт-енъ, -ни *прил. м.*; вж. о|твѣтъ
|| без|отвѣтно *нар.* || без|отвѣтностъ *сщи.*
ж. || без|отговѣр-енъ, -ни *прил. м.*; вж.
от|говоръ || без|отговѣрностъ *сщи. ж.*
|| без|от|зив-енъ, -ни *прил. м.*; вж. от-
зивъ || без|отзивно *нар.* || без|от|зив-
нoсть *сщи. ж.* || без|от|каз-енъ, -ни *прил.*
м.; вж. от|казъ || без|от|лагател-енъ, -ни
прил. м.; вж. от|лагамаъ || без|от|лагѣ-
телно *нар.* || без|от|ложѣнъ, -ни *прил. м.*;
вж. от|ложѣ || без|от|ложнoсть *сщи. ж.*
|| без|от|лѣж-енъ, -ни *прил. м.*; вж. от|лѣж-
ча се || без|отлѣжно *нар.* || без|отлѣжч-
нoсть *сщи. ж.* || без|от|мѣн-енъ, -ни *прил.*
м.; вж. от|мѣна || без|от|мѣнно *нар.* || без-
о|тмѣннoсть *сщи. ж.* || без|от|рад-енъ, -ни
прил. м.; вж. от|рада || без|от|радно *нар.*
|| без|отрада, без|отрадностъ *сщи. ж.*
|| без|отѣчественъ *прил. м.*; вж. оте-
чство || без|отѣчественникъ *сщи. м.* || без|о-
тѣчественoсть *сщи. ж.* || без|от|чѣт-енъ,
-ни *прил. м.*; вж. от|чѣтъ || без|от|чѣт-
но *нар.* || без|отчѣтливъ *прил. м.* || без-
о|тчѣтливoсть *сщи. ж.* || без|отчѣтнoсть
сщи. ж. || без|оча се *гл. непрех. тр. II. 3*
|| без|оч-енъ, -ни *прил. м.*; вж. око || без-
очие *сщи. ср.* || бз|бечивъ, по-обикн,

без|очливъ прил. м. без|очлив-ецъ мн. -ци сжиц. м. без|очливка сжиц. ж. без|очливче сжиц. ср. без|очливость сжиц. ж. без|очность сжиц. ж.

без|па́губ-ень, -ни прил. мжж.; вж. па-губа без|па́губно нар. без|па́губ-ность сжиц. ж. без|па́кост-ень, -ни прил. м.; вж. па́костъ без|па́костно нар. без|па́мет-ень, -ни прил. м.; вж. па́метъ без|па́метно нар. без|па́метство сжиц. ср. без|па́рич-ень, -ни прил. м.; вж. па́ри, па́рица без|па́рично нар. без|па́ричие сжиц. ср. без|па́ричность сжиц. ж. без|пе́р-ъ, -и прил. м.; вж. пе́ро без|пе́чал-ень, -ни прил. м.; вж. пе́чаль без|пе́чально нар. без|пе́чалие сжиц. ср. без|пе́чал-ность сжиц. ж. без|пе́ч-ень, -ни прил. мжж.; вж. по́пече-ние, о́пек-унъ без|пе́чно нар. без|пе́чность сжиц. ж.

без|пи́ш-ень, -ни прил. м.; отъ стб. пи́ща, вж. въз|пи-тание без|пла́т-ень, -ни прил. м.; вж. за|пла-та без|пла́тно нар. без|пла́т-ень, -ни прил. мжж. без|пла́чно нар.; вж. пла́чь без|пи́щ-ень, -ни прил. м.; книж. стар.; производ. отъ стб. пи́шти, вж. пли-съкъ, плискамъ, др. степ. плѣс-камъ без|пли́шно нар. без|пли́щие сжиц. ср. без|плóд-ень, -ни прил. м.; вж. плóдъ без|плóдно нар. без|плóдие сжиц. ср. без|плóдность сжиц. ж. без|плѣт-ень, -ни прил. м.; вж. плѣть без|плѣтно нар. без|плѣтность сжиц. ж. без|по|вра́т-ень, -ни прил. м.; вж. по-вра́тъ без|повра́тно нар. без|повра́т-ность сжиц. ж. без|по|грѣ́ш-ень, -ни прил. м.; вж. по|грѣ́шенъ, грѣ́шка без|погрѣ́шно нар. без|погрѣ́шность сжиц. ж. без|по|доб-ень, -ни прил. м.; вж. по|доб-ень без|подоб-ность сжиц. ж. без|под|сло́н-ень, -ни прил. м.; вж. под|сло́нь без|подсло́нно нар. без|по|ка́ян-ень, -ни прил. м.; вж. по|ка́я-ние без|по|ко́б-ень, -йни прил. м.; вж. по|ко́й, др. отглас. степ. по|чивка без|поко́йно нар. без|поко́йникъ сжиц. м. без|поко́йница сжиц. ж. без|поко́й-ствие сжиц. ср. без|по|ко́йство сжиц. ср. без|поко́я, без|поко́я гл. прех. тр. II 1 без|поко́я се гл. непрех. без|по|крив-ень, -ни прил. м.; вж. по|кривъ без|покривно нар. без|по|крóв-ень, -ни прил. м.; вж. по|крóвъ без|покрóвно нар. без|по|лезенъ, -ни прил. м.; вж. по|лза, стбълг. по|лза; срав. рус. не-лзья без|полéзно нар. без|полéзность сжиц. ж. без|по́ловъ прил. м.; вж. по́ль без|по́мощ-ень, -ни прил. м.; вж. по-мощъ без|по́мощно нар. без|по́мощ-ие сжиц. ср. и по-добре без|по́мощ-

ность сжиц. ж. без|по|рóч-ень, -ни прил. м.; вж. по|рóкъ без|порóчно нареч. без|порóчность сжиц. ж. без|по́рядъкъ сжиц. м.; отъ рус. беспорядокъ без|ре-дица без|по́рядъчность сжиц. ж.; рус. без|по|срѣд-ень, -ни прил. м.; вж. по-срѣденъ без|посрѣдно нар. без|по|то́мственъ прил. м.; вж. по|то́м-ство без|пóчвенъ прил. мжж.; вж. почва сжиц. ж. без|пóчвеность сжиц. ж. р. без|по|чѣт-ень, -ни прил. м.; вж. по́чета, за|чита́мъ без|пóчѣтно нар. без|по́чив-ень, -ни прил. м.; вж. по-чивка без|по́чивно нар. без|по́шад-ень, -ни прил. м.; вж. по́шадá, гл. ща́дя без|по́шадно нар. без|пáвда сжиц. ж. р. = неправда без|пáвдивъ прил. м. без|пáвед-ень, -ни прил. м. без|пáвдие сжиц. ср. без|пáв-ень, -ни прил. м.; вж. пáво без|пáв-никъ сжиц. м. без|пáвность сжиц. ж. без|пáш-ень, -ни прил. мжж.; вж. пáхъ без|пáшность сжиц. ж. без|пре|дѣл-ень, -ни прил. м.; вж. пре-дѣлъ без|пре|дѣлность сжиц. ж. без|прѣ́ко слов-ень, -ни прил. м.; вж. прѣ́-ко, слово без|прѣ́кословно нар. без|пре|мѣнень прил. м.; вж. пре|мѣна, про|мѣна без|пре|мѣнно нар. без|пре|мѣлч-ень, -ни прил. м.; вж. пре-мѣлча без|пре|мѣлно нар. без|пре|пир-ень, -ни прил. м.; вж. пре-пирня; др. степ. без|сп|оре́нь без|пре|пирно нар. = без|спорно без|пре-пятственъ прил. м.; вж. пре|пят-ствие рус. без|пре|пятствено нар.; рус. без|пре|ста-ень, -йни прил. м.; вж. пре|стана без|пре|ста́йно нар. без|пре|ста́йность сжиц. ж. без|прѣ́ч-ень, -ни прил. м.; вж. прѣ́чка; рус. беспре-пятственный без|прѣ́чно нар. = рус. беспрепятственно без|пре|цеде́нт-ень, -ни! прил. м.; отъ чужд. пре|цеде́нтъ без|при|битъкъ; срв. до|би-вамъ без|при-битъчно нареч. без|при|лич-ень, -ни прил. м.; вж. при|лика без|при|лично нар. без|при|мѣр-ень, -ни прил. м.; вж. при|мѣръ без|при|мѣрно нар. без|при|мѣрность сжиц. ж. без|при|нцип-ень, -ни прил. м.; отъ лат. при|нципъ без|при|нципно нареч. без|при|нцип-ность сжиц. ж. без|при|стра́ст-ень, -ни прил. м.; вж. при|стра́стенъ без|при|стра́стно нареч. без|при|стра́стие сжиц. ср. без|при|чин-ень, -ни прил. м.; вж. при|чина без|при|чинно нареч. без|при|чинность сжиц. ж. без|при-ю́т-ень, -ни прил. м.; вж. при|ю́тъ рус.; срв. без|под|сло́н-ень, без|по-крóвенъ без|при|ю́тно нар. без|про|мисленъ прил. м.; вж. про|ми-сль без|про|мислено нар. без|про-

свѣт-енъ, -ни прил. м.; вж. про свѣта
 безпросвѣтно нареч. безпросвѣт-
 ность сжиц. жс. || безпѣт-енъ, -ни прил.
 м.; вж. пѣть || безпѣтно нар. || без-
 пѣтие сжиц. ср., и сжиц. жс. безпѣ-
 тича || безпѣтность сжиц. жен. || без-
 пѣтстве, безпѣтство сжиц. ср.
 безработ-енъ, -ни прил. м.; вж. работа
 безработица сжиц. жс. безработникъ
 сжиц. м. || безработница сжиц. жс. || без-
 работность сжиц. жс. || безрадост-енъ,
 -ни прил. м.; вж. радость || безрадо-
 стно нар. || безрадостность сжиц. жс. || без-
 разбѣр-енъ, -ни прил. м.; вж. раз-
 боръ || безразбѣрно нар. || безразбѣр-
 ность сжиц. жс. || безраздѣл-енъ, -ни прил.
 м.; вж. раздѣлъ || безраздѣлно нар.
 || безраздѣльность сжиц. жс.; вж. раздѣ-
 ла || безразлич-енъ, -ни прил. м.; вж.
 различа || безразличие сжиц. ср. || без-
 различно нар. || безразличность сжиц. жс.
 || безраменникъ сжиц. м.; вж. рамо, мн.
 рамена || безразсѣд-енъ, -ни прил.
 м.; вж. рассѣдѣкъ || безрассѣд-
 ливъ прил. м. || безрассѣдливость сжиц.
 жс. || безрассѣдно нар. || безрассѣд-
 ность сжиц. жс. || безрассѣдство сжиц. ср.
 || безрат-енъ, -ни прил. м.; отъ стбѣлг.
 рать = война || безратно нар. || безрат-
 ность сжиц. жс. || безрѣда сжиц. жс.; вж.
 редь || безрѣд-енъ, -ни прил. м. || без-
 рѣдие сжиц. ср. || безрѣдича сжиц. жс.
 || безрѣдница сжиц. жс. || безрѣдность
 сжиц. жс. || безрезультат-енъ, -ни прил. м.;
 отъ лат. результатъ || безрезультатно
 нареч. || безрезультатность сжиц. жс. р.
 || безризь прил. м.; вж. риза || безри-
 зич-енъ, -ни прил. м.; вж. итал. risico
 „рискъ“.. || безризично нар. „несретно“..
 || безрогъ прил. м.; вж. рогъ || безрод-
 енъ, -ни прил. м.; вж. родъ || безрод-
 но нар. || безродность сжиц. жс. || безроп-
 от-енъ, -ни прил. жс.; вж. ропотъ,
 роптая || безропотно нар. || безропот-
 ность сжиц. жс. || безрѣкъ и безрѣч-
 енъ, -ни прил. м.; вж. рѣка || безрѣ-
 кавка сжиц. жс. || безрѣчица сжиц. жс.
 безсвѣст-енъ, -ни прил. м.; вж. свѣсть
 безсвѣстно нареч. || безсвѣстность
 сжиц. жс. || безсвѣт-енъ, -ни прил. м.;
 вж. свѣтъ || безсвѣтен-енъ, -ни прил.
 м.; вж. сѣме, сѣя || безсѣн-енъ, -ни
 прил. м.; вж. старобѣлг. сѣнь, сѣнка
 || безсил-енъ, -ни прил. м.; вж. сила
 || безсиліе сжиц. ср. || безсилно нар.
 || безситень, -ни прил. м.; вж. ситъ,
 ситость || безскрупуленъ, -ни прил. м.;
 отъ чужд. скрупули || безскрупулно
 нар. || безскрѣбень, -ни прил. м.; вж.
 скрѣбъ || безскрѣбно нар. || безскрѣд-
 енъ, -ни прил. м.; вж. скрѣденъ || без-
 скрѣдие сжиц. ср. || безслав-енъ, -ни

прил. м.; вж. слава || безславіе сжиц.
 ср. || безславно нар. || безславнось
 сжиц. жс. || безсласт-енъ, -ни прил. м.;
 вж. сласть || безсластно нар. || без-
 сластие сжиц. ср. || безслед-енъ, -ни
 прил. м.; вж. следа || безслѣдно нар.
 || безсловес-енъ, -ни прил. м.; вж. сло-
 во, мн. словеса || безсловесіе сжиц.
 ср. || безсловесно нар. || безсловес-
 ность сжиц. жс. || безслѣнчевъ прил. м.;
 вж. слѣнце || безслѣнч-енъ прил. м.
 || безсмѣн-енъ, -ни прил. м.; вж. смѣ-
 на || безсмѣслень прил. м.; вж. смѣ-
 сль || безсмѣслено нар. || безсмѣ-
 сленость сжиц. жс. || безсмѣслие сжиц. ср.
 || безсмѣслица сжиц. жс. || безсмѣрт-
 енъ, -ни прил. м.; вж. смѣрть, стб.
 стмѣрть || безсмѣртіе сжиц. ср. || без-
 смѣртность сжиц. жс. || безснѣж-енъ, -ни
 прил. м.; вж. снѣгъ || безснѣжие сжиц.
 ср. || безснѣжность сжиц. жс. || безсол-
 енъ, -ни прил. м.; вж. соль || безсол-
 ность сжиц. жс. || безсоч-енъ, -ни прил. м.;
 вж. сокъ || безсочность сжиц. жс. || безспи-
 рень, -ни прил. м.; вж. спирамъ, екр.
 спрж || безспирно нар. || безспирность
 сжиц. жс. || безспѣр-енъ, -ни прил. м.; вж.
 споръ || безспѣрно нар. || безспѣрность
 сжиц. жс. || безсравненъ прил. м.; вж.
 сравнение || безсравнено нар. || без-
 срам-енъ, -ни прил. м.; вж. срамъ || без-
 срамно нар. || безсраміе сжиц. ср. || без-
 срамливъ прил. м. || безсрамливость
 сжиц. жс. || безсрамникъ, мн. -ци сжиц. м.
 || безсрамница сжиц. жс. || безсрамниче
 сжиц. ср. || безсрамность сжиц. жс. || без-
 срамство сжиц. ср. || безсребренъ прил.
 м.; вж. сребро || безсребреникъ, без-
 сребърни-къ, мн. -ци сжиц. м. || безсреб-
 реница, безсребърница сжиц. жс. || без-
 срѣч-енъ, -ни прил. м.; вж. срѣкъ
 || безсрѣчно нар. || безсрѣчность сжиц.
 жс. || безстежание сжиц. ср.; срав. при-
 тежание || безстѣд-енъ, -ни прил. м.;
 вж. стѣдъ стб. = срамъ || безстѣдие
 сжиц. ср. || безстѣдливъ прил. мжжс.
 || безстѣдникъ, мн. -ници сжиц. м. || без-
 стѣдница сжиц. жс. || безстѣдно нар.
 || безстѣдность сжиц. жс. || безстѣдство
 сжиц. ср. || безстопанскн прил. м.; вж. сто-
 панинъ || безстопанственъ прил. м.
 || безстопанственность сжиц. жс. || без-
 страж-енъ, -ни прил. м.; вж. стра-
 жъ, -а || безстраст-енъ, -ни прил. м.;
 вж. страсть || безстрастіе сжиц. ср.
 || безстрастно нар. || безстрастность
 сжиц. жс. || безстраш-енъ, -ни прил. м.;
 вж. страхъ || безстрашивъ, безстра-
 шливъ прил. м. || безстрашіе сжиц. ср.
 || безстрашилйивость сжиц. жс. || без-
 страшно нар. || безстрашность сжиц.
 жс. || безсѣв-енъ, -ни прил. м.; вж.

съ|вестъ и с|вѣсть || без|съ|вестно нар. || без|съ|вестность сжиц. ж. || без|съ|държателенъ, -ни прил. м.; вж. съ|държателенъ || без|съ|държателность сжиц. ж. || без|съ|знателенъ, -ни прил. м.; вж. съ|знателенъ, съ|знание || без|съ|знателность сжиц. ж. || без|съ|слз-енъ, -ни прил. м.; вж. съ|слза || без|съ|слненъ прил. м.; вж. съ|слнце || без|съ|смяненъ прил. м.; вж. съ|смяние || без|съ|смяно нар. || без|съ|смяненность сжиц. ж. || без|съ|сненъ, -ни прил. м.; вж. съ|снь || без|съ|сние сжиц. ср. || без|съ|сница сжиц. ж. || без|съ|снно нар. || без|съ|снность сжиц. ж. || без|съ|срдъ прил. м. || без|съ|срдеченъ, -ни прил. м.; вж. съ|срдце || без|съ|срд-енъ, -ни прил. м. || без|съ|срдечие сжиц. ср. || без|съ|срдо, без|съ|срдечно нар. || без|съ|срдечность сжиц. ж. || без|съ|сюзие сжиц. ср.; грц. а|син|детонъ; вж. съ|юзъ.

без|талаз-енъ, -ни прил. м.; вж. талазъ || без|талантенъ, -ни прил. м. || без|талантность сжиц. ж. || без|тлѣн-енъ, -ни прил. м.; вж. тлѣя || без|тлѣние сжиц. ср. || без|тлѣно нар. || без|тлѣнность сжиц. ж. || без|трага нар. обл. зап.; вж. трагъ, тража || без|трѣв-енъ, -ни прил. м.; вж. трева.

без|ужасно нар.; вж. ужасъ || без|укор-енъ, ни прил. м.; вж. укоръ || без|укоризненъ прил. м. старин.; сраб. прист. изна въ староб. главизна и под. || без|укоризнено нар. || без|укорно нар. || без|укоризненность сжиц. ж. стар. || без|укорность сжиц. ж.

без|украс-енъ, -ни прил. м.; вж. у|краса, у|украшение || без|украшно нар. || без|ума нар. || без|ум-енъ, -ни прил. м.; вж. умъ, у|мень || без|ум-ецъ мн. -ци сжиц. м. || без|умие сжиц. ср. || без|умка сжиц. ж. || без|умливъ прил. м. || без|умльо сжиц. м. || без|умникъ, мн. -ници сжиц. м. || без|умница сжиц. ж. || без|умность сжиц. ж. || без|умство сжиц. ср. || без|умствувамъ гл. непрех. тр. III || без|умствуване сжиц. ср. || без|умщина сжиц. ж. || без|умя гл. прех. тр. II. 1; сраб. о|без|умя || без|умя се гл. непрех. || без|умърт-енъ, -ни прил. м. стар. = без|с|мъртенъ || без|упрѣченъ, -ни прил. м.; вж. у|прѣкъ || без|упрѣчно нар. || без|урѣдица сжиц. ж.; вж. у|ред-ба || без|услов-енъ, -ни прил. м.; вж. у|слобие || без|условно нар. || без|условность сжиц. ж. || без|успѣш-енъ, -ни прил. м.; вж. у|спѣхъ || без|успѣшно нар. || без|успѣшность сжиц. ж. || без|утѣш-енъ, -ни прил. м.; вж. у|теха || без|утѣшно нар. || без|утѣшность сжиц. ж. || без|ухъ прил. м.; вж. у|хо || без|участ-енъ, -ни прил. м.; вж. у|частье || без|участие сжиц. ср. || без|участно нар.

без|фамил-енъ, -ни прил. м.; вж. фамилия лат. = бълг. челядь, семейство; сраб. безчеляденъ || без|фамилность сжиц. ж.; безчелядность.

без|характер-енъ -ни прил. м.; вж. характеръ гръц. || без|характерно нар. || без|характерность сжиц. ж. || без|хвал-енъ -ни прил. м.; вж. хвала || без|хвално нар. || без|хитрост-енъ, -ни прил. м.; вж. хитрость || без|хитростно нар. || без|хлѣб-енъ, -ни прил. м.; вж. хлѣбъ || без|хлѣбие сжиц. ср. || без|хлѣбность сжиц. ж.

без|цар-енъ, -ни прил. м.; сж. царъ || без|царствие сжиц. ср.; сраб. между-царствие || без|цвѣт-енъ, -ни прил. м.; вж. цвѣтъ || без|цвѣтно нар. || без|цвѣтность сжиц. ж. || без|цѣл-енъ, -ни прил. м.; вж. цѣль || без|цѣлно нар. || без|цѣлность сжиц. ж. || без|цѣль сжиц. ж. || без|цѣнъ, без|цѣн-енъ, -ни прил. м.; вж. цена || без|цѣнно нар. || без|цѣнница сжиц. ж. || без|цѣнность сжиц. ж. || без|цѣнкъ! сжиц. м. отъ рус. || без|церомон-енъ, -ни прил. м.; вж. церемония лат. || без|церомонно нар. || без|церомонность сжиц. ж.

без|чадъ прил. м. обл., църков. слав. и рус.; вж. безчедъ || без|чѣдъ пр л. м.; вж. чедо || без|чѣд-ецъ, мн. -ци сжиц. м. || без|чѣдие сжиц. ср. || без|чѣдна сжиц. ж. = бездеткина || без|чѣдство сжиц. ср. || без|чѣдствувамъ гл. непрех. тр. III || без|чѣляд-енъ, -ни прил. м.; вж. челядь || без|чѣлядность сжиц. ж. = чужд. 'без|фамилность' || без|чѣст-енъ, -ни прил. м.; вж. честь || без|чѣстно нар. || без|чѣстивъ прил. м.; безъ благочестие; нечестивъ || без|чѣстие сжиц. ср. || без|чѣстникъ, мн. -ци сжиц. м. || без|чѣстница сжиц. ж. || без|чѣстниче сжиц. ср. || без|чѣстность сжиц. ж. || без|чѣстя гл. прех. тр. II. 1 || без|чѣстя се гл. възвр. и стр. || без|чѣтъ нар. отъ сжиц. м.; вж. четъ, чета || без|чин-енъ, -ни прил. м.; вж. чинъ, чинно || без|чиние сжиц. ср. || без|чинникъ, мн. -ци сжиц. м. || без|чинница сжиц. ж. || без|чинно нар. || без|чинство сжиц. ср. || без|чинствувамъ гл. непрех. тр. III || без|численъ прил. м. || без|числено нар. || без|численость сжиц. ж. || без|члѣн-енъ, -ни прил. м. || без|члѣнность сжиц. ж. || без|човѣч-енъ, -ни прил. м.; вж. човѣкъ || без|човѣчно нар. || без|човѣчество, по-добре безчовѣчие сжиц. ср. || без|човѣчливъ, без|човѣшки прил. м. || без|човѣщина сжиц. ж. р. || без|чув-ственъ прил. м.; вж. чувство || без|чувствено нареч. || без|чувственостъ сжиц. ж. || без|чувствие сжиц. ср.

без|шар-енъ, -ни прил. м.; вж. шаръ || без|шарие сжиц. ср. || без|шарность сжиц. ж. = безцвѣтность рус. || без|шум-енъ,

-ни прил. м.; *вж.* шумъ || безшумно нар. || безшумность *сжц. ж.*
 безщед-ень, -ни прил. м.; *вж.* безпо-
 | щадень.
 безжсь у Раков. *вм.* безвжсь; *вж.* стар.
 жси, в жси „мустаци“, рус. усы.
 бей I *сжц. м.*; тур.; *вж.* и бегъ || бейца
сжц. ж., отъ бей; *срав.* беговица,
 беевица.
 бей II *межд.*; *вж.* бе.
 бейка *сжц. ж.*, бена *сжц. ж.* обл.: аг-
 не; звукоподр., по межд. бе-е || бей-
 че I *сжц. ср.* ум. || бейчица *сжц. ж.*
 бейликъ *сжц. м.*; тур. || бейовъ прил. м.
 бейовица *сжц. ж.* || бейовски прил. м.
 и нар. || бейче II *сжц. ср.*
 бена *сжц. ж.*; *вж.* бейка || бенамъ *гл.*
 непрех. тр. III; отъ *межд.* бе.
 бекась *сжц. м.*; фр. becasse.
 беки *связь* прост. *вм.* белки; тур.-перс.
 беклемэ *сжц. ср.*; 'наблюдателень постъ';
 тур., *гл.* beklemek; въ отглас. степ. bak-
 tak 'гледамъ'.
 бекрия *сжц. м.*; отъ тур.
 бекташь *сжц. м.*; *сжцо* бекташья; тур.
 бекташки прил. м.
 бекчя *сжц. м.*; ношенъ пазачъ; тур. bekci;
вж. беклеме || бекчйика *сжц. ж.* || бек-
 чийски прил. м. и нар.
 бекяръ, -инъ *сжц. м.*; отъ тур. (кор. перс.)
 бекярлкъ *сжц. м.*, съ тур. прист. || бек-
 ярский прил. м. и нар. || бекярство *сжц.*
ср. || бекярщина *сжц. ж.*
 белá, беля *сжц. ж.*, прост.; тур. || белалія
 прил. за 3 р.; *вж.* беля.
 беладона *сжц. ж.*; отъ итал. bella donna
 'хубава жена'.
 белгия *сжц. ж.*; тур. bilgi; bilmek (bel-
 tek) зная || белегъ, *мн.* белези *сжц. м.*;
 отъ първобълг. кор. bel-, осм. тур. bil-
 tek зная; *вж.* стб. **бълъгъ**; срб. хърв.
 biljeg.; обл. белега *сжц. ж.*: 'знакъ за
 мѣрене, луча'.
 беледия *сжц. ж.*; отъ тур.
 бележа *гл.* прех. тр. II, мин. свър. опр.
 бележихъ и белязахъ, мир. беле-
 жвамъ, белязvamъ III, произв. отъ
 белегъ; *вж. т.* || бележенъ, белязанъ
 мин. стр. прич. м., „прил.“ || бележить прил.
 м. || бележитость *сжц. ж.* || бележка *сжц.*
ж. || бележкаръ *сжц. м.* || бележникъ
сжц. м. || бележнице *сжц. ср.* ум. || беле-
 жчица *сжц. ж.* умал.
 белез-йкъ *сжц. м.*, *мн.* -йци; отъ тур.
 (осм.); *срав.* белчугъ || белекче *сжц. ср.*
 белетристъ *сжц. м.* || белетристика *сжц.*
ж. произв. отъ фр. belles lettres 'изящ-
 на книжина' || белетристически *сжц.*
ж. || белетристка *сжц. ж.*
 белки нар. прост. обл.; отъ тур. *вж.* беки
 || белли нар. прост. обл.; тур. belli.

белтэкъ! *сжц. м.*, обл. прост.; *вм.* пел-
 текъ; тур.
 белчугъ *сжц. м.*; отъ първобълг. **бълъ-**
уоугъ, кор. тур.; *вж.* белезикъ.
 белязанъ *вж.* бележенъ,
 беля *сжц. ж.*; тур. bela; *вж.* белá || бе-
 лялия прил. м. *ж. ср.*
 бэль *сжц. м.*; отъ тур.
 бенгалски прил. м.; отъ соб. геогр. Бен-
 галия.
 бендисвамъ *гл.* прех. тр. III, обл. *вм.* бе-
 гендисвамъ, тур.; *вж. т.* || бендисамъ
 екр. обл.
 беневречи *сжц. мн.*; кор. навѣрно келт.;
срав. лат. brassa, англ. breeches > б р и ч
 о в е! рус. (отъ хол.) брюки; алб. bene-
 vrek; срб. хрв. beneveke; първата сричка
 може би и въ нѣм. Deine колѣне, крака...
 бенедиктинъ *сжц. м.*; фр. bénédictine, по
 иночески орденъ на св. Бенедиктъ.
 бѣнка *сжц. ж.*; отъ тур. Bekenk.
 бѣнтъ, *мн.* бѣнтове *сжц. м.*; отъ тур. (кор.
 перс.); *срав.* нѣм. binden свързвамъ...
 бенимъ, бенумъ! въ поез. прост. обл. =
 тур. benim мой. „Беним язаджи“ = мой
 писарю!
 берá *гл.* прех. тр. I. мин. св. бра-хъ, -лъ;
 мин. стр. прич. бран-ъ; екр. ум. берна
 I 5. стб. **бер-ж**, 2 л. **бер-ешн**, неопр.
 нач. **бър-а-ти**; об.-слав. дума—рус. беру,
 брать 'вземамъ'; пол. brasc, чеш. беру,
 bráti, срб. хрв. berem и т. н.; кор. и.-е.;
срав. ст.-инд. bhāgāmi нося, гръц. fero,
 лат. fero, армен. berem; нѣм. ge|bāren
 раждамъ и *мн.* др.
 берáтъ *сжц. м.*; тур. || берáтецъ *сжц. м.*
 ум. || берáтче *сжц. ср.* ум. || бератлия
 прил. м. (и за вс. род.); прист. тур. -li.
 берáчъ *сжц. м.*, отъ бера || берáчка *сжц.*
ж. || бербá *сжц. ж.*
 бербанé *сжц. ср.*; тур. *вм.* berbat-hane;
вж. бербáтъ.
 бербант-ъ, -инъ *сжц. м.*; итал. birbante,
 фр. brigand...
 бербáтъ прил. неизм.; отъ тур.; *вж.* предх.
 бербер-ъ, -инъ *сжц. м.*; тур. отъ ит. bar-
 biere; кор. въ лат. — ит. barba брада, срод. I
 || бербérка *сжц. ж.* || бербérче *сжц. ср.*
 ум. берберликъ *сжц. м.* = брьснарство
 || бербérница!, бербер|ханá! *сжц. ж.*
 (хане тур. < перс. 'кжша') = брьснарница
 || бербérски прил. м. и нар. || бербér-
 ство *сжц. ср.*
 бервамъ (берувамъ) *гл.* прех. мкр. и усл.
 III; екр. ум. берна I 5; *вж.* бера.
 берекетъ *сжц. м.*; отъ тур. || берекетецъ
сжц. м. ум. || берекет-ень, -ни прил. м.
 || берекетлия прил. за 3 р.; прист. пакъ
 тур. -li.
 беретка *сжц. ж.*; фр. berret, ит. berretta;
вж. баретина.

берешкомъ, берешката, берешкимъ нар. отъ дееприч. на гл. бера.

берй нар. прост. обл.; тур.

берйдба, стар. берйтба *сжц. ж.* отъ бера | берй-домъ *сжц. м.*, берй-домникъ *сжц. м.*; *вж.* домъ; *срав.* рус. скопидом 'кжшовникъ' | бери-домница *сжц. ж.* | берище *сжц. ср.*; *срав.* бранище.

берія *сжц. ж.*; отъ тур.; тур. кор. бер-, bir и ver-, сроденъ съ и.-е. *bher-| по ар.-алт. *b(h)er-; *вж.* бера | берникъ *сжц. м.*; *вж.* бирникъ.

бѣро *сжц. м.* нариц. и соб. Бѣро; кор. въ бер-а.

бесѣда *сжц. ж.*; стб. **БЕСЪДА**, рус. беседа. чеш. beseda, пол. biesiada = „пирь“ и т. н.; кор. негли въ об. слав. с ъ д ѣ ти; *вж.* сѣдя, с ѣ дамъ | бесѣдка *сжц. ж.* | бесѣдвамъ, бесѣдувамъ *гл.* непрх. тр. III | бесѣдливъ *прил. м.* | бесѣдни-къ *мн. -ци сжц. м.*: 'който бесѣдва, ораторъ'; рус. сказчикъ; *вж.* съ|бесѣдникъ | бесѣда *гл.* непрх. II 1. = бесѣдвамъ.

бесил-енъ, -ни *прил. м.* отъ бесило | бесилка *сжц. ж.* | бѣсило *сжц. ср.*; отъ предл. об- и кор. на об. слав. гл. в ѣ с и т и 'права да виси'; *вж.* обесникъ (отъ *об|вѣс-) = рус. повеса; *срав.* рус. повесить 'об|еся'.

беслемѣ *сжц. ср.*; отъ тур.

бѣся *гл.* прех. тр. II 1, стб. **КЪС-НТН, КЪШ-Ж**, рус. по-весить; бес-я отъ *(о)б-(в)ѣся; *вж.* бесило; об. слав. кор. в ѣ с - въ др. отглас. степ. вися; — вис-: вѣс- може би сродни съ витай.

бѣтъ *прил.* неизм.; и нар.; тур. (отъ перс.) bed | бетеръ *прил.* неизм. и нар. сравн. степ.; тур.-перс. bed-ter 'по-лошъ'.

бѣчва *сжц. ж.*; бѣчви *сжц. ж.* мн.; бѣчвища *сжц. ср.* мн.; обл.; въ нѣкаква свръзка съ беневреци (?)

бешлй-къ, мн. -ци *сжц. м.*; тур. beşlik 'петакъ'; beş петь.

беювамъ *гл.* непрх. тр. III; отъ тур. бе й.

би 2. и 3. л. ед. отъ бия; *вж.* и бивамъ I.

биба *сжц. ж.*, умал. **бйбка**, „звукподр.“: словаш. bibic птичка Fringilla, *срав.* литов. bybis = penis, както куръ=по стб. 'птѣль', *срав.* курникъ; рус. курица = кокошка и т. н. но куръ и penis; *срв.* успор. кор. въ пиле | бйбе *сжц. ср.* ум. | бйбенце *сжц. ср.*, ум. отъ ум. | бйбокъ *сжц. м.*

библейскй *прил. м.* (по рус.) Библия *сжц. ж.*; гръц. Biblia 'книги...' | библио|графія *сжц. ж.*: книгопись.. | библио|манъ *сжц. м.* 'лудъ за книги'...

библиотѣка *сжц. ж.*; гръц. bibliothikē, biblion книга и thikē мѣсто за поставяне; ti-thēmi поставямъ.; срод. съ д ѣ в а м ъ, д ѣ н а; *вж.* предход. библиотекарь *сжц. м.* | библиотекарка *сжц. ж.* | библиоте-

карски *прил. м.* и нар. | библиотѣкарство *сжц. ср.* | библиотѣч-енъ, -ни *прил. м.* | бйбо-къ, мн. -ци *вж.* бйба.

бйборъ-ливъ *вж.* бйгоръ, бйгорливъ. бйвамъ I, *гл.* непрх. мкр. III отъ гл. с ѣ м ъ ; стб. неопр. н. **БЪ-КАТН**, кор. **БЪ-ТН**, прич.

м. св. билъ, стб. **БЪ-ЛЪ**; рус. бывать, быть, пол. bywać, być, чеш. byvám и т. н.; кор. и.-е. *bhū-, *срав.* лат. fu-| мин. св.; прич. бжд. fu-turus...; гръц. fý-sis природа, битие.; ст. инд. гл. bhāvāmi 'бивамъ'..

'бйвамъ' II, бййвамъ *гл.* прех. мкр. и усл. III отъ бйя I. 6, *вж.* т.

бйволъ *сжц. м.*; стб. **БЪ-КОЛЪ**, рус. буйволъ; лат. (bos) bubalus > итал. bufalo, фр. buffle, нѣм. Büffel и т. н., гръц. bubalos; санскр. gavalas 'дивъ бикъ'... | бйвол-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* умал. | бйволче *сжц. ср.* умал. | бйвола *сжц. ж.*; ум. бйволче *сжц. ср.* | бйволаръ *сжц. м.* | бйволарка *сжц. ж.* | бйволарче *сжц. ср.* | бйволарски *прил. м.* и нар. | бйволарство *сжц. ср.* | баволарщина *сжц. ж.* | бйволѣтина *сжц. ж.* увел. хул. | бйволица *сжц. ж.* | бйволичка *сжц. ж.* умал. | бйволонъ *прил. м.* | бйволски *прил. м.* | бйволщина *сжц. ж.* | бйвушка *сжц. ж.* обл.

бйвшъ, бйвши старин. I. мин. действ. прич. („прил.“) отъ гл. стб. **БЪ-ТН**; *срав.* II мин. дей. прич. би-лъ; *вж.* бивамъ I.

бй|гамія *сжц. ж.*; лат.-гръц. 'двоебрачие, двоеженство'; *срав.* поли|гамія 'многоженство'.

бйгоръ *сжц. м. р.*; произх. неяс. | бйгор-енъ, -ни *прил. м.* бйгорливъ *прил. м.* | бйгоровъ *прил. м.*

бйда *гл.* непрх. обл. мак.; вм. бжда подъ влияние на би-лъ, би-вамъ, *вж.* т. | бйдейки сег. действ. дееприч. обл. мак. отъ гл. бйда; *срв.* рус. будучи.

бйд-енъ, -ни *прил. м.* обл. вм. бѣдни; (отъ облици съ неудар. ъ, като бѣдѣ); *срв.* и обл. бодинъ 'нѣкой'..

бйемъ нар. въ етимолог. фиг. бйемъ бйе; *срав.* стбъл. бичемъ 'съ бичъ', плачемъ 'съ плачъ'; -емъ завърш. на твор. п. ед. ч. | бйене, бйенье *сжц. ср. р.* | бйешкомъ нар., въ сжцн. дееприч. сег. действ. отъ бйя | бйейки дееприч. мак. отъ бйя.

бйзумъ! мѣст. прит. 1. л. мн. ч. обл.; тур. bizim нашъ.

бййвамъ *гл.* прех. мкр. и усл. *вж.* бй-вамъ II и бйя.

бйкъ *сжц. м.*, мн. бйци и бйкове; стб. **БЪКЪ**, рус. бык, пол. byk, чеш. byk, словен. срб. хрв. bik.. кор. звукподр. ар.-алт., въ гл. буча.; *срав.* дол. нѣм. bulle, ст. исл. bolle; тур. buga, buğa..;

- въ нѣм. обл. и отъ др. коренъ *bremer* „бикъ“; ст. нѣм. *breman* = гл. „рева“.
- бикна** гл. преход. екр. I. 5; мкр. и усл. **бикнувамъ** III, тр. **бича** II. 3.: *срав.* пикна, тикна; кор. ар.-алт.; тур. *biç* въ бичкия **бикма** *сжи. ж.*, **бикме** *сжи. ср.* обл.; отъ тур. кор. *bik*-, *biç*-.
- бико|бѡр-ецъ**, мн. -ци *сжи. м.* **бикоборски** *прил. м. и нар.*; *вж.* бикъ и гл. боря **биковйтъ** *прил. м.* **бико|г|лавъ** *сжи. м.*; *вж.* глава **бико|г|лавски** *прил. м. и нар.* **бико|г|лавство** *сжи. ср.* **бико|г|лавщина** *сжи. ж.*
- билъ** мин. действ. прич. отъ об. слав. гл. *byti*, стб. и об. слав. **бѣлъ**, *вж.* гл. *б*ивамъ I.
- билбиль**, **билбюль!** *сжи. м.* обл. вм. тур. *бюлбюль*.
- биле**, **билъе** *сжи. ср. р.*; стб. **бѣлье**, **бѣлье**; отъ кор. *бѣ*-; *срав.* успоред. *бу-р-енъ*, *бу-р-янъ*; отглас. степ. *bhū:- *bhou-, както въ *дишамъ* (дих-ание): *духъ*.
- билѣ**, **биля** *нар.* прост. обл. = дори, даже; отъ тур.
- билегія**, **билгія** *сжи. ж. р.*; обл. прост. тур. *bilegi*; *бѣлг.* брусъ, гладило **билегійка** *сжи. ж.* умал.
- билѣтъ** *сжи. м. р.*; фр. *billet*.
- билиня** гл. прех. тр. обл. II. 1 **билиня** *сг.* взвр. ст. **билка** *сжи. ж. р.*; *вж.* билъе **билни** *прил. м.* **билчица** *сжи. ж.* ум. **билчичка** *сжи. ж.* ум. отъ билчица.
- билионъ** *числ. м.*: миллиардъ; френ. *billion*; *срав.* три-лионъ.
- бил(ля)ха** *нар.*; обл. прост.; тур. отъ араб.; осн. дума аллахъ „богъ“; *срав.* валлаха; *срав.* френ. прост. *partie dieu* „бога ми“, осн. дума *dieu* богъ.
- било** I. *сжи. ср.*; отъ кор. *би*- въ *бия*; *срв.* из|бивамъ въ нѣщо; син. слеме **билце** *сжи. ср.*
- билѡ** II. мин. действ. прич. отъ съмъ, стб. *быти*; *срав.* *б*ивши, *б*илъ **билѡ—билѡ**, **билѡ—илъ** разд. съюзъ отъ прич. *би*ло.
- билче-нъ**, -ни *прил. м.* отъ билка.
- билионъ** *сжи. м. р.*; тур. *вж.* бюлюкъ **билюръ** *сжи. м.*; отъ тур. **билюрецъ** *сжи. м.* ум. **билюрче** *сжи. ср.* ум.; кор. и.-е.; тукъ спада и берилъ, и нѣм. *Brille* „очила“ и др.
- биля** *нар.*, обл.; тур.; *вж.* биле.
- билянцъ**† *сжи. м. р.*; сега обикн. *балансъ*; нѣм. *Bilanz* < итал. *bilancio*.
- биляръ**, -инъ, обл. **билеръ**, -инъ *сжи. м. р.*; *ж. р.* **биляра**; по нар. етимол. свързано съ бил-ка, билъе, а ще да е въ свързка и съ тур. кор. *bil-mek* „зная“, гл. *bil-ir*; *срав.* рус. *знахарь*!
- билярдъ** *сжи. м.*; фр. *billard*, произв. отъ *bille* топка.
- билярка** *сжи. ж.*; *вж.* биляръ, -инъ **билярѡвъ** *прил. м.* **билярски** *прил. м.*
- билярство** *сжи. ср.*
- биль** *сжи. м.*; англ. *bill*.
- бильоберъ** *сжи. м.*; съст. отъ билъе, билка и гл. *бер-а* **бильбсвамъ** гл. прех. тр. III; екр. **бильбсамъ** III **бильбсване** *сжи. ср.* **бильбсвамъ** *сг.* стр.
- бимбашія!** *сжи. м.*; **бимбашовъ!** *прил. м.*; *вж.* *бинъ*-башия, *бинъ*-башовъ.
- бинъ** *сжи. ж.* прост.; тур. **биница** *сжи. ж.* ум. **биничка** *сжи. ср.*, ум. отъ биница; *вж.* сграда, здание.
- бинъ-башія** *сжи. м.*; тур. *bin-başı*, *bin* '1000', *baş* глава.
- бинеджия** *сжи. м.* прост.; тур. *binekci*, гл. *binmek* качвамъ се; *вж.* яздачъ **бинекъ-ташъ** *сжи. м.* обл.; тур. *taş* камъкъ.
- бинишъ** *сжи. м.*; тур. **бинишче** *сжи. ср.*
- биния** *сжи. ж.*; тур.; *вж.* *бинеджия*.
- бинликъ** *сжи. м.*; тур.; *bin* '1000', *сиречь* що съдържа 1000 драма = ок. 3¼ литра.
- бинѡкъль**, **бинѡкъль** *сжи. м.*, фр. *binocle*, отъ лат. *bin-*, *bi-*, *bis* двойно, *oculus* око.
- биографъ** *сжи. м.*; гръц. отъ *bios* живото, гл. *gráfo* пиша **биограф-ичень**, -ични, -ически *прил. м.* **биографски** *прил. м.* **биография** *сжи. ж.* **биографійка** *сжи. ж.* ум. **биологъ**, мн. *биолози*; отъ грч. *lógos* слово, наука. **биолог-ичень**, -ични, -чески *прил. м.* **биология** *сжи. ж.* **биоложки** *прил. м.* вм. *биологически*.
- бипланъ** *сжи. м.*; отъ латин. *bi* двое и *планъ*: *вж.* *aero*|*планъ* **бипланче** *сжи. ср.* умал.
- биръ** *сжи. м.*, стб. **кѣръ**; *вж.* *бирия*, *берия*; *тюрк.* *birgu* = осм. тур. *vergi* данъкъ, кор. ар.-алт.; осм. тур. *ver-mek* давамъ, и.-е. *bher-нося, гръц. *ferō* нося: *fóros* данъкъ; рус. беру *взимамъ*...
- бира** *сжи. ж.*; нѣм. *Bier* **бирарийница**, **бирарія** *сжи. ж.* **бѣрица** *сжи. ж.* ум. **биренъ** *прил. м.* **бирарийски** *прил. м.*
- бирачъ** *сжи. м.*; кор. тур.; стб. **кѣръунн**; *вж.* *берия*, *бирникъ*.
- биръ да!** *нар.* прост.!! тур. **биръ даха!** тур. **биръ тюрю!**! прост. „единъ видъ“; тур. **бирѣ биръ** прост. тур. *bire bir* „на едного едно“ — наздраво помагашъ.
- биржа** † *сжи. ж.*; рус. биржа; *срав.* нѣм. *Börse* **биржаръ** *сжи. м.*
- бири** *нар.* обл. прост.; тур.
- бирія** *сжи. ж.*; отъ тур.; кор. ар.-алт.; *вж.* по-горе *биръ*, *берия*... **биркамъ** гл. прех. тр. III; *вж.* *барамъ*, *бъркамъ*.
- бирликъ!** *сжи. м.* прост.; тур. *birlik* единица.
- бирникъ** *сжи. м.*; стб. **кѣръунн**; *вж.* *биръ*, *б*ирачъ, *берия*; кор. ар.-алт. **бирнически** *прил. м.* и *нар.* **бирнишки** *прил. м.* и *нар.* **бирничество** *сжи. ср.*

бировинъ *сжиц. м.* обл. с. зап. прост.; мадж. bigó, а то отъ тур.

бирокръв-ень, -ни *прил. м.*; отъ нѣм. бира; *вж. т.* и кръвь.

бирташь† *сжиц. м.*; нѣм.; *срав.* Bier бира и Wirt, Wirtscha't || бирташки *прил. м.* 'бирарийски, гостоприемнически'..

бисаџи *сжиц. мн.*; отъ итал. bisaccia; фр. besace; *срав.* дисаџи, сакъ.

бисеръ *сжиц. м.*; ст.българ. **БИСЕРЪ, БИСЪРЪ**; чрезъ първобългар. (турск.), араб. büsre; *срав.* рус. серьги || Бисера *сжиц. соб. лич. ж. р.*, = Маргарита, Маргита; *вж.* Бистра || бисере-нъ, -ни *прил. м.* бисерия *сжиц. ж.* събир.; *срв.* стб. **КИСЕРИЕ** *ср. р.* || бисеро-видень, -ни *прил. м. р.* || бисеромида *сжиц. ж.*; съ ст. б. и н. блг. мида *вж. т.* || бисерко *сжиц. м.*, поет. епитетъ || Бисеровъ *прил. соб. чел.*

биска *сжиц. ж.* в м. бизка; *вж.* бозка. бисквйтъ *сжиц. м.*; фр. biscuit 'дважъ печенъ'.

бистъ† *мин. св. обл.* отъ съмъ; ст. българ. **БЫСТЪ**, нб. би, биде.

Бистра *сжиц. соб. лич. ж.* = фр. Claire, Клара; лат. clarus ясенъ; *срав.* Бисера.

бистрина *сжиц. ж.* || бистролъ-ень, -йни *прил. м.* || бистролъйно *нар.* || бистро-рџки отъ *бисърорџ- *прил. м.*, поет. епит.; по нар. етим. сблиз. съ бистри || бистротá *сжиц. ж.* || бистря *гл.* преход. тр. II. 1; ~ се, *гл.* възвр. стр. || бистъръ, бистри *сжиц. м.*; стб. **БЫСТРЪ**; рус. бы-стрый бързъ; пол. bystry, чеш. bystry, словен. bistər, сръб.-хрв. bistar и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* ст. исл. bysia изтичвамъ съ голѣма сила; норв. buse, швед. busa; изт. фриз. būsterig бурень; има и съотв. ар.-алт., монг. буџи бърже.; *вж.* бушувамъ.

битъ I. *сжиц. м.*; рус. быт, отъ кор. на гл. стб. **БЫ-ТИ**, рус. быть. Народенъ битъ.; *срав.* чеш. byt жилище; *вж.* бивамъ.

битъ II. *мин. стр. прич.* отъ гл. бия *вж. т.* || битва *сжиц. ж.* книж.; рус. битва; *срав.* българ. битка.

бит-ень, -ни *прил. м.*; отъ битъ I., рус. быт; *вж.* битовъ.

битивія, битювія *прил. ж. р.*; отъ тур.

битие *сжиц. ср.*; стб. **БЫТЫЕ, БЫТНИЕ**, рус. быtie, бытье въ житье-бытье, словен. bitje, сръб.-хрв. biće, и т. н.; кор. и.-е. bhū-, грц. φύσις природа, ст. инд. bhūtis, bhūtis битие. и т. н.; *вж.* бивамъ I. || битий-це *сжиц. ср.* умал.

битимъ *сжиц. м.* обл. прост.; отъ тур.; bitmek свършвамъ || битирдисвамъ *гл.* прех. мкр. III., битирдисамъ *екр.*, обл. битир-дйша I. 10.

битка *сжиц. ж.*, произв. отъ битъ II, гл. бия; книж. *вж.* битва.

битность *сжиц. ж.*; рус. бытность; *вж.* битъ I, битие, бивамъ || битовъ *прил. м.* = чужд. жанровъ.

битолски *прил. м.*; по нар. етим. битолски просекъ в м. обителски = манастирски; *вж.* обителъ; *срав.* гл. витая || Битоля *сжиц. соб. ж. р.*, българ. градъ въ Македония, нов. грц. Monastirion; на зап.-европ. карти Manastir. . .

битоописаніе *сжиц. ср.*; битъ I и описаніе || битописателъ *сжиц. м.* || битоописател-ень, -ни *прил. м.* || битописъ *сжиц. м.* || битопис-ень, -ни *прил. м.* || битопис-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.*

битъ-пазъръ *сжиц. м.*; тур., навѣрно не отъ bit въшка, а bat вехтория. . . и пазаръ перс. || битъ-пазърски *прил. м.* || битърмедже! *прост.* тур. изразъ в м. битирмедже; *вж.* битирдисвамъ, прист. тур. di, грц. is.

бифтѣ-къ, мн. -ци *сжиц. м.*; англ. beef-steak, beef, фр. boeuf 'волъ, говедо'... || бифтѣче *сжиц. ср. ум.* || бифтѣчець *сжиц. м. ум.* || бихъ I. *гл.* непрех. усл. отъ съмъ, кор. би въ би-лъ, стб. **БЫ-ТИ** . . .

бихъ II. *гл.* прех. мин. св. отъ бия.

биханія *сжиц. ж.*, прост. обл.; тур. отъ араб. мн. behaim повлияно и отъ стб. диханіе.

бичъ *сжиц. м.*, мн. бичове; стб. **БНУЪ**, рус. бич, пол. bicz, чеш. bič, словен. bič, сръб.-хрв. bič и т. н.; отъ зап. слав. е заето нѣм. Peitsche; *вж.* гл. бия.

бича *гл.* прех. тр. II. 3; тур. biçmek; *вж.* бичкия; кор. ар.-алт. *bhi-k-, *bhi-č. . . || бичакчія! *сжиц. м. тур.* = ножаръ.

бичѣ *сжиц. ср.* умал.; *вж.* бикъ.

бичимъ *сжиц. м.* прост.; тур.; *вж.* бича || бичимсизъ *прил.* неизм. || бичкиджий-ница *сжиц. ж.* || бичкиджийски *прил. м.* и *нар.* || бичкиджія *сжиц. м.* || бичкий-ница, бичкия *сжиц. м.*, тур. biçki, гл. biçmek; *вж.* бича.

бичо *сжиц. м.* зв. ум. гал. отъ бикъ.

бичувамъ *гл.* прех. тр. III, произв. отъ бичъ; ~ се *гл.* стр. възвр. || бичувателъ *сжиц. м.* || бичувателски *прил. м.* || бйшка *сжиц. ж.* обл.; различни значения сочагъ къмъ биволъ и бича || бйшна *гл.* прех. *екр.* I. 5., мкр. и усл. бйшнувамъ III.; *срав.* бикамъ, бикна и бична, бича; кор. ар.-алт.

бйя *гл.* прех. тр. I. 6., мнкр. и усл. бйивамъ, *екр.* бййна I. 5.; мин. стр. прич.

битъ и биенъ; стб. **БН-ТИ, -ИЖ, БИЖ, БН-ИНИ**, рус. битъ, пол. bić, чеш. biti, сръб.-хрв. biti и т. н.; кор. и.-евр. *bhi-: *bhei-.; арм. bir голяма тояга. . ., грц. fitrós цепница, ирл. benim рѣжа, бия, bial

бравда, нѣм. Veil и т. н.; кор. ар.-алт.; *вж.* бича || **бѣя се** *гл.* взаим. стр. взвр.
блабля *гл.* прех. тр. II. 1. и II. 4., звуко-
 подр. съ удв.; *вж.* блѣболя.
благъ *прил. м.*; мѣст. п. блазе, блазѣ;
 стб. **БЛАГЪ**, рус. стар. блого 'добре';
 пол. błogi, чеш. blahý, слов. blag благо-
 роденъ, сръб.-хрв. blag и т. н., праслав.
 *bolgъ; *срав.* авест. берəхда- добре до-
 шълъ, цененъ, сжпъ; гл. берəjayeiti
 приветствува., лат. flagitare настой-
 чиво искамъ || **блага папрать** *сжиц. жс.*
благатъ *прил. м.* || **благата нар.** || **благати-
 чкъ**, -ни *прил. м.* ум. || **благатичко**
нар. ум. || **благатъкъ**, -ки *прил. м.* ум.
благатко нар. ум. || **благъбъзъ** *сжиц. м.*
благъдѣнь *сжиц. м.* || **благиня** *сжиц. жс.*
благиня *сжиц. жс.*, стб. **БЛАГ-ЫН'Н**, -**ЫННА**
благнѣя *гл.* непрех. тр. I. 6., мин. св.
 блан-ѣхъ, -ѣль; *вж.* сладня || **блага**
сжиц. ср. отъ прил., мн. **блага** || **блага-
 вѣсть** *сжиц. жс.*; *вж.* вѣсть || **блага-
 вецъ** *сжиц. м.* || **благавѣст-ень**, -ни
прил. м. || **благавѣстувамъ** *гл.* мнкр. III
благавѣствъ *прил. м.* || **благавѣстие**
сжиц. ср. = грц. евангелие || **благавѣсти-
 тель** *сжиц. м.* || **благавѣстителька** *сжиц. жс.*
благавѣстительче *сжиц. ср.* ум. || **блага-
 вѣстникъ** *сжиц. м.* || **благавѣстница** *сжиц.*
жс. || **благавѣстя** *гл.* тр. II. 1., мкр. и усл.
благавѣствамъ III || **благавѣстѣне** *сжиц.*
ср. || **благавѣщеніе** *сжиц. ср.* || **благавѣ-
 шенѣ** *сжиц. ср.* народ. || **благавид-ень**, -ни
прил. м.; *вж.* в идѣтъ || **благавкус-ень**, -ни
вж. вкѣсъ || **благавол-ень**, -ни *прил. м.*,
вж. воля || **благаволѣние** *сжиц. ср.* || **блага-
 волител-ень**, -ни *прил. м.* || **благаволѣ-
 тель** *сжиц. м.* || **благаволѣтельница** *сжиц. жс.*
благаволѣтельче *сжиц. ср.* ум. || **блага-
 воля** *гл.* непрех. екр. II. 1, мкр. **блага-
 волявамъ** III || **благаволящъ** сег. действ.
 прич. м. || **благавон-ень**, -ни *прил. м.*;
вж. в они 'мирише' || **благавоніе** *сжиц.*
ср. || **благавонность** *сжиц. ср.* || **блага-
 времен-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* време
 || **благавреміе** *сжиц. ср.* || **блага-
 встрічѣ**!! *сжиц. ср.*; рус. встреча 'сре-
 ца' || **благавъзвѣстя** *гл.* прех. екр. II. 1.,
 мкр. и усл. **благавъзвѣствамъ** III, *сжиц.*
ср. || **благавъзвѣствяне**; *вж.* възвѣстя
 || **благавъздѣшїе** *сжиц. ср.*; *вж.* въз-
 духъ || **благавъзпитанъ** прич. мин. стр.
 — „прил.“; *вж.* възпитамаъ || **блага-
 възпитанность** *сжиц. жс.* || **благавъзр-
 аст-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* възрасть
 || **благавъзхваля** *гл.* прех. тр. II. 1., мнкр.
благавъзхвалявамъ III; *сжиц. ср.* || **благавъз-
 хваляване** **благавъзхвалѣние** || **блага-
 вѣр-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* вѣра || **блага-
 вѣрїе** *сжиц. ср.* || **благавѣрность** *сжиц.*
жс. || **благавѣрствувамъ** *гл.* непрех. тр. III
благавѣраголивъ *прил. м.* стар. = благо-

речивъ; *вж.* глаголь || **благавгласѣ-нь**,
 -ни *прил. м.*; *вж.* гласъ || **благавгласіе**
сжиц. ср. || **благавговѣ-ень**, -ни *прил. м.*;
вж. говѣя || **благавговѣно нар.** || **блага-
 говѣинство** *сжиц. ср.* || **благавговѣние** *сжиц.*
ср. || **благавговѣя** *глагол.* непрех. тр. I. 6.
 || **благавдав-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м. р.*; *вж.*
 давамаъ || **благавдар-ень**, -ни *прил. м.*
благавдарѣние *сжиц. ср.*, и въ служба
 на пред.; *вж.* дая || **благавдарител-ень**,
 -ни *прил. м.* || **благавдарность** *сжиц. жс.*
 || **благавдарствѣнь** *прил. м.* || **блага-
 дарство** *сжиц. ср.*, народ. **благавдарско** || **блага-
 даря** *гл.* непрех. тр. II. 1, стб. **БЛАГО-
 ДАРЯ**; по грц. evχaristō || **благавдаря се**
гл. непрх. и стр. || **благавдаты** *сжиц. жс.*;
вж. гл. давамаъ || **благавдател-ень**, -ни
прил. м. || **благавдате-нь**, -ни *прил. м.*
благавдѣнствѣнь *прил. м.*; *вж.* дѣнь
 || **благавдѣнствие** *сжиц. ср.* || **благавдѣнству-
 вамъ** *гл.* непрх. тр. III || **благавдѣнству-
 ванѣ** *сжиц. ср.* || **благавдѣтель** *сжиц. м.*;
вж. гл. недей; деятель. || **благавдѣ-
 тель** *прил. м.* || **благавдѣтел-ень**, -ни
прил. м. || **благавдѣтелно нар.** || **благавдѣ-
 телски** *прил. м.* и *нар.* || **благавдѣтелство**
сжиц. ср. || **благавдѣтелствувамъ** *гл.* не-
 прех. тр. III || **благавдея** *гл.* непрех. тр. II. 2;
вж. недей || **благавдеяние** *сжиц. ср. р.*
благавдум-ень, ни *прил. м.*; *вж.* дума
 || **благавдуш-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* душа
благавдушно нар. || **благавдушество** *сжиц.*
ср. || **благавдушествувамъ** *гл.* не-
 прх. тр. III || **благавдушіе** *сжиц. ср.* || **блага-
 желаніе** *сжиц. ср.*; *вж.* желая || **блага-
 желателство** *сжиц. ср.* || **благавжелатель**
сжиц. м. || **благавжелателька** *сжиц. жс. р.*
благавжелател-ень, -ни *прил. м.* || **блага-
 вжелателно нар.** || **благавзвуч-ень**, -ни
прил. м.; *вж.* звукъ || **благавзвучіе**
сжиц. ср. || **благавзвучно нар.** || **благавзвуч-
 ность** *сжиц. жс.* || **благавизбранъ** прич.
 мин. стр. (прил.) м.
благавизволѣние *сжиц. ср.*; *вж.* воля
 || **благавизволя** *гл.* непрех. св. II. 1., мкр.
благавизволявамъ III. || **благавизкѣс-ень**,
 -ни *прил. м.*
благавлажъ *сжиц. м.*; обл. прѣкоръ поет.
 вм. благолъжъ; *вж.* лѣжа, обл.
 лажемъ || **благавлѣп-ень**, -ни *прил. м.*;
вж. стар. обл. лепъ || **благавлѣпіе** *сжиц.*
ср.; стб. **БЛАГОЛѢПІЕ**; *срав.* великоле-
 пие || **благавликъ** *прил. м.*; *вж.* ликъ
 || **благавлюбець**, мн. -ци *сжиц. м.*; *вж.*
 любя || **благавлюбивъ** *прил. м.* || **блага-
 любіе** *сжиц. ср.* || **благавмѣслѣнь** *прил.*
м.; *вж.* мисль || **благавмисліе** *сжиц.*
ср. || **благавнадѣждѣнь**, -ни *прил. м.*; *вж.*
 надежда || **благавнадѣждность** *сжиц.*
жс. || **благавнамѣренъ** *прил. м.*; *вж.* на-
 мѣрѣние || **благавнамѣренность** *сжиц.*

жс. || благо|нрав-енъ, -ни прил. м.; вж. нравъ || благо|нравне сжиц. ср. < грц. христобития || благо|нравно нар. || благо|образенъ, -ни прил. м.; вж. образъ || благо|образие сжиц. ср. || благо|образно нар. || благо|образность сжиц. жс. || благо|плѣд-енъ, -ни прил. м.; вж. плѣдъ || благо|плодно нар. || благо|плодовитъ прил. м. || благо|плодовито нар. || благо|по|датель сжиц. м.; вж. податель || благо|подательски прил. м. и нар. || благо|по|желаніе сжиц. ср.; вж. желая || благо|пожелая гл. прех. еднокр. I. 6, мкр. || благо|пожелавамъ III. || благо|полученъ, -ни прил. м.; вж. получа || благо|получно нар. || благо|получие сжиц. ср. || благо|по|спѣшнѣе † сжиц. ср. р.; вж. успѣхъ || благо|по|треб-енъ, -ни прил. м.; вж. по|требъа || благо|привѣтливъ прил. м.; вж. привѣтъ || благо|привѣтствие сжиц. ср. || благо|привѣтству-вамъ гл. прех. тр. III || благо|при|клон-енъ, -ни прил. м.; вж. на|клоненъ || благо|при|лежаніе сжиц. ср.; вж. при|леженъ || благо|при|лѣж-енъ, -ни прил. м. || благо|при|лѣжно нар. || благо|при|лѣж-ность сжиц. жс. || благо|при|лич-енъ, -ни прил. м.; вж. при|лика || благо|при|лично нар. || благо|при|личіе сжиц. ср. || благо|при|сто-енъ, -ни прил. м.; вж. при|стоенъ || благо|при|стойно нар. || благо|при|стойность сжиц. жс. || благо|прият-енъ, -ни прил. м.; вж. прия-тенъ || благо|приятно нар. || благо|при-ятность сжиц. жс. || благо|приятствуюмъ гл. непрх. тр. III || благо|про|слав-енъ, -ни прил. м.; вж. про|слава || благо|раз-положенъ прил. м. р.; вж. раз|поло-жение || благо|раз|положено нар. || благо|раз|положеніе сжиц. ср. || благо|раз-положеностъ сжиц. жс. || благо|раз|сжд-енъ, -ни, благо|раз|сждливъ прил. м.; вж. раз|сжда || благо|раз|сжд-ливо, -но нар. || благо|раз|сжд-ливість, -ностъ сжиц. жс. || благо|раз|сжда глаг. прех. св. II. 1., мкр. || благо|раз|сждамъ, сжиц. ср. || благо|раз|сждѣние || благо|раз|ум-енъ, -ни прил. м.; вж. разу|менъ || благо|раз|умно нар. || благо|раз|уміе сжиц. ср. || благо|раз|умность сжиц. жс. || благо|реч-ивъ прил. м.; вж. речъ || благо|рече сжиц. ср. || благо|рѣд-енъ, -ни прил. м.; вж. рѣдъ || благо|рѣдно нар. || благо|рѣд-ие сжиц. ср. || благо|рѣдни-къ, мн. -ци сжиц. ср. || благо|рѣдница сжиц. жс. || благо|рѣд-ниче сжиц. ср. умал. || благо|рѣдство сжиц. ср. || благо|ру|мень прил. м.; вж. румѣнь || благо|ру|менство сжиц. ср. || благо|св-амъ гл. преход. тр. III., обл.; вж. благо|слав-ямъ. || благо|склѣн-енъ, -ни прил. м.; вж. склѣ-ненъ || благо|склѣбно нар. || благо|склѣн-ность сжиц. жс. || благо|склѣнствуюмъ гл.

непрх. тр. III || благо|слав-ямъ гл. прех. мкр. III., екр. || благо|слов-я II. 1.; вж. сла-вя, слово || благо|слов-ѣ сжиц. м. || благо|слов-енъ, -ни прил. м. || благо|слов-енъ мин. стр. прич. м. || благо|слов-еніе сжиц. ср. || благо|слов-ія сжиц. жс. || благо|слов-ка сжиц. жс. || благо|слов-я гл. прех. екр. II. 1. || бл-а-г-остъ сжиц. жс.; произв. отъ бл-а-гъ || бл-а-г-ост-енъ, -ни прил. м. || бл-а-г-остно нар. || благо|св-ѣст-енъ, -ни прил. м.; вж. св-ѣсть; св-ѣсть || благо|св-ѣт-вамъ гл. прех. тр. III.; вж. св-ѣтъ || благо|св-ѣт-енъ, -ни прил. м. || благо|св-ѣтно нар. || благо|св-ѣтіе сжиц. ср. || благо|св-рдъ † прил. м. || благо|св-рдѣч-енъ, -ни прил. м.; вж. св-рдце || благо|св-рдѣч-іе сжиц. ср. || благо|св-рдѣчно нар. || благо|св-рдѣч-ность сжиц. жс. || благо|св-ст-авенъ, -ни прил. м.; вж. св-ст-авъ || благо|св-ст-ав-ность сжиц. жс. || благо|св-ст-ояніе сжиц. ср.; вж. св-ст-ояніе || благо|св-ст-оятел-енъ, -ни прил. м. || благо|св-ст-оятел-но нар. || благо|св-ст-оятел-ность сжиц. жс. || благо|св-т-вор-я † гл. прех. екр. II. 1.; вж. св-т-вор-я, стор-я.

|| благо|т-а сжиц. жс.; произв. отъ бл-а-гъ || благо|т-а сжиц. жс.

|| благо|т-вѣр-енъ, -ни прил. м.; жс. т-вѣр-я || благо|т-вѣрно нар. || благо|т-вѣр-еніе сжиц. ср. || благо|т-вѣр-ецъ, мн. -ци сжиц. м. || благо|т-вѣр-ител-енъ, -ни прил. м. || благо|т-вѣр-ител-но нар. || благо|т-вѣр-ител-ь сжиц. м. || благо|т-вѣр-ител-че сжиц. ср. || благо|т-вѣр-ител-ность сжиц. жс. || благо|т-вѣр-ител-ски прил. м. и нар. || благо|т-вѣр-ител-ство сжиц. ср. || благо|т-вѣр-ител-ствуюмъ гл. непрех. тр. III || благо|т-вѣр-н-остъ сжиц. жс. || благо|т-вѣр-ски прил. м. и нар. || благо|т-вѣр-ство сжиц. ср. || благо|т-вѣр-я гл. непрх. тр. II. 1.

|| благо|т-н-икъ сжиц. м.; произв. отъ бл-а-г-о-та.

|| благо|т-ч-ивъ прил. м.; вж. т-ча; срав. ме|до|т-ч-ивъ || благо|т-р-пел-ивъ прил. м.; вж. т-р-пя || благо|т-р-п-еніе сжиц. ср. || благо|у|га|ждамъ гл. непрех. тр. III; вж. у|га|ждамъ нкм. || благо|у|гѣд-енъ, -ни и -ливъ прил. м. || благо|у|гѣд-ни-къ, мн. -ци сжиц. м. || благо|у|гѣд-ница сжиц. жс. || благо|у|гѣд-ниче сжиц. ср. || благо|у|гѣд-но нар. || благо|у|гѣд-лив-остъ и -ностъ сжиц. жс. || благо|у|гѣд-я гл. непрех. екр. II. 1., мкр. || вж. благо|у|га|ждамъ || благо|у|к-ра-са сжиц. жс.; вж. у|к-ра-са || благо|у|к-ра-ся гл. прех. св. II. 1, мкр. || благо|у|к-ра-ш-амъ и -ся-вамъ III. || благо|у|к-ра-ш-еніе сжиц. ср. || благо|у|с-м-от-р-еніе сжиц. ср.; вж. не|с-м-от-р-енъ; срав. рус. см-от-реть 'гледамъ' || благо|у|сп-ѣш-енъ, -ни прил. м.; вж. у|сп-ѣхъ || благо|у|сп-ѣш-ность сжиц. жс. || благо|у|сп-ѣ-я гл. непрех. св. I. 6., мкр. || благо|у|сп-ѣ-вамъ III.

блѣдавъ *прил. м.* || блѣдавина *сжиц. жс.* || блѣдавостъ *сжиц. жс.* || блѣд-ень, -ни *прил. м.* || блѣдно *нар.* || блѣднѣвъ *прил. м.* || блѣдникѣвъ *прил. м.* умал. || блѣдникѣвич-ѣкъ, -ки *прил. м.* ум. || блѣдина *сжиц. жс.* || блѣднѣвъ *прил. м.* || блѣднѣвостъ *сжиц. жс.* || блѣднина *сжиц. жс.* || блѣднич-ѣкъ, ки *прил. м.* || блѣдностъ *сжиц. жс.* || блѣднотѣ *сжиц. жс.* || блѣднѣя *глагол.* неперх. тр. I. б. || блѣдо ликъ *прил. м.* || блѣдоличи-ость *сжиц. жс.* || блѣдѣя *гл.* неперх. тр. I. б. блѣдослѣв-ень, -ни *прил. м.* отъ стбъл. **БЛѢДОСЛОВИѢ** || блѣдослѣв-ецъ I, мн. -ци *сжиц. м.* || блѣдослѣвие I *сжиц. ср.* || блѣдослѣвѣя *гл.* неперх. тр. II. I.; стб. **БЛѢД-вѣ** др. степень **БЛѢД-**: говоря забъркани, празни работи.; *срав.* рус. блядь *сжиц. жс.* 'курва'. блезнѣ *сжиц. жс.*; *вжс.* близна. бленѣвъ *прил. м.*; *вжс.* бланавъ; м.-б. отъ *bel-na; *срав.* блѣнъ, нѣм. Bilsenkraut. блѣнка *сжиц. жс.* обл.; *вжс.* блана I. бленорѣя, бленорѣя *сжиц. жс.*: болѣсть гноетокъ; грѣц. blenna сополь, слюзь, лига, гнѣб тека... блѣхъ *сжиц. м.*; нѣм. Blech. блещѣя се† *гл.* неперх. тр. I. б, стб. **БЛѢШ-ТѢ СѢ** || блещукавъ *прил. м.* || блещу-камъ *гл.* неперх.; *вжс.* блѣшѣя. блѣжа *гл.* прех. тр. I. 10, отъ об|лижа схванато като о-ближа; *срав.* багня отъ об-агня; *вжс.* лижа. блѣж-ень, -ни *прил. м. р.*; стб. **БЛѢЖНѢ**; *вжс.* близѣкъ. блѣжѣ-саханка *сжиц. жс.*; отъ гл. ближа и тур. саханъ. блѣзь *нар.*; *вжс.* близу. блѣзвамъ *глагол.* прех. мкр. и усл. III.; *вжс.* ближа, лижа. блѣз-ень, -ни *прил. м.* || близина *сжиц. жс.* || блѣзич-ѣкъ, -ки *прил. м.* умал. || блѣзичко *нар.* ум.; *вжс.* близу. близка *сжиц. жс.* обл.; ум. отъ гл. близна. близки *прил. м.*, *вжс.* близѣкъ || блѣзко *прил. ср.* и *нар.*; *вжс.* близу. близнѣ I. *сжиц. жс.*; рус. близна, чеш. пол. сръб. хрв. blizna, и др.; кор. и.-е. *bhlig'-, *срав.* лат. fligere бия, блѣскамъ; лет. blaizit, гот. bliggwan и т. н.; *вжс.* блѣскамъ. блѣзна II. *гл.* прех. екр. I. 5; *вжс.* ближа, лижа, лизна. близнѣ-къ, мн. -ци *сжиц. м.* || близнакѣня *сжиц. жс.* || близнакѣнче *сжиц. ср.* || близнѣче *сжиц. ср.* ум. отъ близнакъ; *вжс.* близѣкъ. || близнѣченце *сжиц. ср.* ум. отъ близнѣче || близнѣ *сжиц. ср.* || близнѣне *сжиц. ср.* || близнѣецъ *сжиц. м.* блѣз-ни *прил. м.* близница *сжиц. жс.*, произв. отъ близна I.

близнѣ I *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. близ-нявамъ III., *вжс.* близнакъ. близнѣ II *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. близ-нявамъ III; *вжс.* близна I. близо I *нар.*, по-добре блѣзу, както стб. || близогледѣ *прил. м.* || близоглед-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* || близогледка *сжиц. жс.* || близогледство *сжиц. ср.* || близоседѣ *сжиц. м.* || близоседка *сжиц. жс.* || близосед-ень, -ни *прил. м.* || блѣзостъ *сжиц. жс.* || близотѣ *сжиц. жс.* || блѣз у *нар.*; стб. **БЛѢЗЪ**, **БЛѢЗОУ**, сръб. хрв. blizu, словен. blizu, чеш. o-blizu и т. н.; кор. и.-евр. *bhlig'-; *срав.* лат. fligere блѣскамъ, лет. blaizit и т. н.; *вжс.* близна || блѣзич-ѣкъ, -ки *прил. м.* ум. || блѣзичко *нар.* ум. || блѣзки *сжиц. мн.* отъ прил. || блѣзко *нар.* || блѣз-ѣкъ, -ки *прил. м.* блѣкамъ *гл.* неперх. тр. III, екр., блѣкна I. 5, мкр. и усл. блѣк-нувамъ, -вамъ III; кор. и.-е. *bhli-; *срав.* сръб. хрв. bliham, blihati, blihne napръскамъ; грц. flidō, flidānō, apoflōb изблѣвамъ; flydāb прели-вамъ; лат. fluo тека отъ *floio и др. || блѣкане *сжиц. ср.* блѣстѣтел-ень, -ни *прил. м.*; *вжс.* блѣскавъ || блѣстѣтелно *нар.* || блѣстѣл-ностъ *сжиц. жс.* блѣчамъ *гл.* неперх. тр. III. обл.; *вжс.* блѣ-камъ. блѣкъ *сжиц. м.*, мн. блѣкове; нѣм. Block || блѣкада *сжиц. жс.* || блѣкѣрамъ I *глагол.* прех. тр. III || блѣкѣхаузъ *сжиц. м.*; нѣм. Blockhaus. блудъ *сжиц. м.*; рус. и црксл. блудъ, стбълг. **БЛѢДЪ**, успор. обликъ стб. **БЛѢДЪ**; *вжс.* блѣдословие; **БЛѢДНѢ**, **БЛѢД-НИЦѢ**, пол. bład, bładzić, чеш. blud, сръб. хрв. blud, bluditi и т. н.; кор. индо-европ. *bhleth-; *срав.* гот. blinds слѣпъ; blanda смѣсвамъ, нѣм. blind слѣпъ, лит. grū-blindė здрачъ и др. || блуд-ень, -ни *прил. м.* || блудѣлице *сжиц. ср.* || блудѣ-лиц-ень, -ни *прил. м.* блудкавъ *прил. м.*; отъ кор. на стбъл. **БЛЮ-ИЖ**, **БЛѢК-АТН**, нб. блювамъ, блѣ-вамъ; *вжс. т.* || блуд-ѣкъ, -ки *прил. м.* || блудкавич-ѣкъ, -ки *прил. м.* ум. || блудка-вина *сжиц. жс.* || блудкавостъ *сжиц. жс.* || блудки *прил. м.*, и блудѣкъ. блудливъ *прил. м.* || блудливость *сжиц. жс.* || блуднѣ-къ, мн. -ци *сжиц. м.*; съ неблг. (рус. у) отъ рус. || блудница *сжиц. жс.*; стб. **БЛѢД-НИЦѢ** || блуднишки *прил. м.* и *нар.* || блуд-одѣ-ецъ, мн. -йци *сжиц. м.*; *вжс.* недей блудодѣй *сжиц. м.* || блудодѣйка *сжиц. жс.* || блудодѣйствувамъ *гл.* неперх. тр. III || блудодѣяние *сжиц. ср.* || блудолюб-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.*; *вжс.* любя || блудоло-бѣвъ *прил. м.* || блудолобие *сжиц. ср.*

блудолоубка *сжиц. ж.* блудость *сжиц. ж.* блудство *сжиц. ср.* блудствувамъ *гл. непрх. тр. III* блудувамъ *гл. непрх. тр. III* блудящъ *сег. действ. прич.* отъ рус. блудить, стб. **БЛУДАШИТЬ** блуждаѣя *гл. непрх. тр. I. 6.*, съ рус. **У**, стб. **БЛЖЖДАТИ**; *вж.* обл. бълг. блѣдамъ, избълдаѣя; владамъ || блужданіе *сжиц. ср.*
 блуза *сжиц. ж.*; фр. blouse.
 блѣболя *гл. непр. тр. II. 1*; звукоподраж. съ удв.; *вж.* блаболя.
 блѣвавица *сжиц. ж.*; раст. Lolium temulentum || блѣвна *гл. прех. екр. I. 5.* мкр. блѣвамъ, блѣвнувамъ III. успор. обликъ блювна *екр. I. 5*; блювамъ мкр. III; по стб. **БЛѢКАТИ** inf., но **БЛЮ-Ж**, **-ЮШИ** *вж.* блювамъ, блѣвамъ || блѣвотѣ *сжиц. ж.*
 блѣвотина *сжиц. ж.*, стб. **БЛѢКОТИНА**.
 блѣгуръ *сжиц. м.*, *вж.* булгуръ.
 блѣдаѣя *гл. непрх. тр. I. 6.* мкр. блѣдамъ III; стб. **БЛЖЖДАТИ** и **БЛЖЖДАТИ**; *срав.* блуждаѣя, блудъ || блѣд-ень, -ни *прил. м.*, *вж.* съ рус. **У** блудень.
 блѣсвамъ *гл. III*; *вж.* блѣскамъ.
 блѣскавъ *прил. м. обл.*, *вж.* блѣскавъ; стб. отгласна степ. **БЛѢСК-** || блѣскавина *сжиц. ж.* || блѣскавица *сжиц. ж.*
 блѣскало *сжиц. ср.* || блѣскамъ I *гл. прх. тр. III*, *екр. блѣсна I. 5.*, мкр. и усл. блѣснувамъ, съкрат. блѣсвамъ III; удрямъ, бия. блѣскамъ се *гл. възвр. непрх.* || блѣскамъ II; *непрх.* съвѣткамъ... Значен. I и II. сж нераздѣлни; *срав.* нб. „свѣтна го по главата“; и.-е. кор. *bhlig' — въ лат. fligere блѣскамъ, con-flictus сблѣсъкъ; лет. blaizīt бия. . . ; *вж.* близна; лит. blyškiu, blyskėti блеста и т. н.; || блѣскане *сжиц. ср.* || блѣсканица *сжиц. ж.* || блѣсковъ *прил. м.*; блѣсковъ празникъ: държи се да не бжде 'блѣснать' човѣкъ отъ свѣтканица, гърмотевица || блѣскотѣ, блѣскотія, блѣскотня *сжиц. ж.* || блѣскотѣ *сжиц. мн. ж.* || блѣсна I. *гл. прех. екр. I. 5.* отъ блѣскамъ || блѣсна II *глаг.* стар. обл. I. 5, стб. **БЛѢСИЖТИ**, др. отгласна степ. отъ **БЛѢСКАТИ**, **БЛѢСКЪ**. И си блѣсна (свѣтна) и си трѣсна || блѣснать мин. стр. прич. отъ блѣсна; *срав.* пернать, сѣмахнать, дръпнать, ударенъ въ главата и под. || блѣсни-букъ, блѣсни-гѣбъръ, блѣсний-дрѣнь *сжиц. м.*, || блѣст-ень, ни † *прил. м.* 'блѣскавъ' отъ кор. на стб. **БЛѢСТѢТИ**; *вж.* блистателенъ || блѣсъ-къ, мн. -ци *сжиц. м.*
 блѣхъ *сжиц. ж.*; *вж.* бълха || блѣхливъ *прил. м.* || блѣхорка *сжиц. ж.*

блѣхчія † *сжиц. м.* у Раков.: дърводѣлецъ, стб. **БЛѢХУНИ** || блѣхчійство *сжиц. ср.*; по рус. стар. блехчии (блехчи) 'който кове тенекии'; *срав.* нѣм. Blech.
 блѣщукѣвичка *сжиц. ж.* = свѣтулка
 блѣщукѣмъ *гл. непрх. тр. ум. III* || блѣщунка *сжиц. ж.*; *вж.* блѣскавъ, стб. **БЛѢСТѢТИ**, **БЛѢШТЪ**.
 блѣй *сжиц. м.* || блѣйвамъ *гл. непрх. мкр. и усл.*, *екр. блѣйна*, мкр. усл. блѣйнувамъ || блѣкѣвамъ *гл. непрех. мкр. III*; *вж.* блѣя.
 блѣнь *сжиц. м.*; стб. **БЛѢНЪ**, рус. беленѣ, чеш. blén, blín, срб. хрв. (степ. bĭn -) bupika и т. н. отъ праслав. *beln-, *вж.* бланна II; *ср.* нѣм. Bilsenkraut, ст. англ. belene, beolone, ст. швед. bulma, ст. дан. bylne, ст. нѣм. bilisa; може би лат. filix папратъ и др. || блѣно билье *сжиц. ср. р.* || блѣнувамъ *гл. непрех. тр. III*, *вж.* и блѣнувамъ.
 блѣска се *гл. непр. третолич. (безлич.) III* || блѣскавина *сжиц. ж.*; *вж.* блѣсъкъ || блѣскавица *сжиц. ж.*; стб.бл. **БЛѢСКЪ**, **БЛѢСКАТИ** и **БЛѢСТѢТИ**, рус. блеск, блестѣть., пол. blask, чеш. blesk, слов. blisk, bliščati, срб. хрв. blijesak, blistati и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* лит. blyskėti; ст. исл. blikia сияж и др.; ст. варияция зенд. brāzaiti, ст. инд. bhrajatē, гръц. flégō гора, лат. flagrare; слав. кор. *bhlig-sk- блѣсна *гл. непрх. екр. I. 5* || блѣстѣтъ *сжиц. м.* || блѣст-ень, -ни *прил. м.* || блѣстѣно нар. || блѣстнякъ *сжиц. м.* || блѣстѣнка *сжиц. ж.* || блѣстѣж, блѣщѣж *глаг.* непрех. тр. II. 2., мкр. и усл. блѣсвамъ, блѣснувамъ, *екр. блѣсна I. 5* и *гл. прех. блѣщя II. 3.!* || блѣщукѣмъ *гл. непрх. тр. III* || блѣш-улка и -унка *сжиц. ж.*
 блѣя *гл. непрх. тр. I. 6.*; стб. **БЛѢКАТИ**, **БЛѢКАТИ**, рус. бляѣть, блекотѣтъ, пол. blekotać, чеш. blekati, слов. blekati и др.; звукоподраж.; лит. bliáuti, лет. blēt, bliáut, нѣм. blöken и др.: *срав.* и лат. bālare, фр. bēler и др.
 блювавица *сжиц. ж.* || блювамъ *гл. прех. тр. III*, обл. блюѣ тр. I. 6, *екр. блювна I. 5.* мкр. и усл. блювнувамъ III, успор. обл. на блѣвамъ, блѣвна; *сжиц. ср.* блюване; стб. **БЛѢКАТИ**, **БЛЮЖ**, рус. блевать, блюю, пол. bliwać, bliuć, bliuje, чеш. bliju, bliti, стар. bl'uju, blvati, словен. bljuvati и bljəvati, bljujem, срб.-хрв. bljuvati и т. н.; кор. и.-е. *bhleu-; *срав.* грц. flūō; flēō преливамъ, лит. bliáuju, bliáuți рева. . ; *срав.* бликама || блюваница *сжиц. ж.*
 блюдь *сжиц. м.*; *вж.* блюдо || блюдѣць *сжиц. м. ум.*, стб. **БЛЮД-Ъ**, **-ЦЪ**.
 блюдкавъ *прил. м.*, блюдкавина *сжиц. ж.*

и т. н.; *вж.* блудкавъ, блудкавина; облицитѣ съ ю сж по-старинни; *вж.* блювамъ.

блюдо *сжц. ср.*, мн. блюдá; стб. **БЛЮДО** *ср.*, **КЛЮДЪ** *м.*; рус. блюдо, пол. bluda *жс.*, срб. хрв. bljudo и т. н.; едва-ли общо-слав. заемка, навѣрно сродно съ гот. biuths, род. biudis, ст. в. нѣм. beot, piot. || **блюдцѣ**, **блюденце** *сжц. ср.* ум. || **блюдолизецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **блюдолизча** *гл.* непрх. тр. II. 3; -чене *сжц. ср.*; -чество *сжц. ср.*

блюкамъ *гл.* непрх.; *вж.* бликамъ.

блюстителъ *сжц. м. р.*; стб. **БЛЮСТИТЕЛЬ**; отъ гл. съ|блюждавамъ; *срав.* на|блюждавамъ || **блюстителски** *прил. м.* и *нар.* || **блюстителство** *сжц. ср.*

блюткавъ *прил. м.*; *вж.* блудкавъ.

блюя *гл.* прех. тр. обл. стар.; *вж.* блювамъ, бълвамъ.

блядослов-ецъ, мн. -ци | **блядословие** *сжц.*, отъ рус.; *вж.* бледословець..

бляхъ *сжц. м.* обл. вм. блехъ, отъ нѣм. Blech; *срав.* и пол. blacha, диал. blach || **бляхосвамъ** *гл.* прех. тр. III.

бо I. съвр. вм. Богъ въ „не е бо'зна колко“; обл. Далъ бо' добро!

бо II. част. обл. родоп. въ бо — едно, будно' нѣкое'...; стб. **БО**.

боа *сжц. жс.*; лат. Boa constrictor...

боазъ! *сжц. м.*; прост. обл. вм. тур. bo az проходъ, планинско устие...

бобъ *сжц. м.*; об. слав. старинна дума, сродна съ лат. faba > итал. fava, фр. fève и т. н.

бобá *сжц. м.* обл., *вж.* бабайко, бобако, буба; бабаитъ.

бобá-къ *сжц. м.*, мн. -ци, отъ бобъ.

бобáко *сжц. м.*; *вж.* бобá.

бобáнь *сжц. м. р.* обл.: който обича бобъ

бобѣ *сжц. ср.* ум. || **Бобе** *сжц.* соб. лич. *м.* и *ср.* || **ббче** *сжц. ср.* умал. || **бббень** *прил. м.* || **бббеникъ** *сжц. м.* || **бобйна** *сжц. жс.* || **бобинки** *сжц. мн. жс.*; лат. Rubus idaeus || **бббиче** *сжц. ср.* умал. отъ бобо въ дет. ез. 'нѣщо сладко заядене..'

бббнице *сжц. ср.* || **бббовъ** *прил. м.* || **бббованъ** *сжц. м.* || **бобо вид-ень**, -ни *прил. м.* || **бббовина** *сжц. жс.* || **бббовнякъ**, **бббоякъ** *сжц. м.* || **ббблка** *сжц. жс.* обл., *вж.* бобонка.

ббблкъ *сжц. м.* обл. вм. бърборко.

бббнка *сжц. жс. р.*; звукоподраж.; *вж.* бобо-ице, брърбонка; *срав.* фр. bonbon || **бббонковиденъ**, -ни *прил. м.* || **бббончица** *сжц. жс.* ум.

ббботъ *сжц. м.* || **бобота** *гл.* непрх. тр. II. 1, *сжц.* || **ббботене**; *вж.* буботя, буча, бухтя, звукоподраж.

бббъръ *сжц. м. р.*; животина Castor fiber;

рус. бобр; нѣм. Biber, лат. fiber; *вж.* беберъ.

Богъ *сжц. м.*, вин.-род. Вóга, дат. Богу, зват. Бóже, твор. съ Богомъ; стб. **БОГЪ**, рус. Бог, пол. Bóg, чеш. Bůh, словен. срб. хрв. Bog и т. н.; кор. и.-е. *bʰag- 'който дава богатство, който храни...'; *срав.* убогъ, бог-атъ; ст. инд. bhágas подателъ, господарь, име на божество...; ст. перс. бага, авест. вага, ново перс. ба богъ; грц. fágō ямъ...; *срав.* англ. Lord = Богъ 'който дава хлѣба'...; производ. отъ ст. англ. hloaf хлѣбъ, нѣм. Laib, срод.

богáзь *сжц. м.*; тур. *вж.* боазъ.

богалінка *сжц. м. жс.*, епитетъ на воль, крава въ гат.; отъ богъ (богатство).

богасія *сжц. жс.*; тур.; *срав.* фр. bocassin.

богатъ *прил. м.*; производ. отъ кор. въ богъ; *вж.* Богъ || **богатáшъ** *сжц. м.* || **богатáшка** *сжц. жс. р.* || **богатáшки** *прил. м.* и *нар.* || **богат-ень**, -ни *прил. м.* || **богатѣне** *сжц. ср.* || **богáтина**, **богатинá** *сжц. жс.* || **богатичкъ**, -ки *прил. м.* ум.

|| **богатичко** *нар. ум.* || **богатія** *сжц. жс.* || **богáтки** *прил. м.* ум. || **богáтко** *нар. ум.* || **богáтни-къ**, мн. -ци *сжц. м.* || **богáтни-ца** *сжц. жс. р.* || **богáто** *нар.* || **богáтски** *прил. м.* и *нар.* || **богатѣне** *сжц. ср.* || **богатя** *глагол.* непрх. тр. I. 6 || **богатя** *гл.* прех. тр. II. 1., *вж.* о|богатя || **богатя се** *гл.* взвр. стр. || **богатясамъ** *гл.* непрх. тр. III, екр. богатясамъ || **Богданско** *сжц. ср.*, **Богданска** *земя* *сжц. прил. жс.*: Молдавия; по нар. етимол. свърз. съ Богданъ, *вж.* дамъ, вм. Молдавско || **богински** *прил. м.* и *нар.* || **богиня** *сжц. жс.* || **ббгме!** *нар.* обл. вм. бога ми; отъ 'богъ ме [убилъ...], ако лъжа'

|| **бого|бб-ень**, -йни *прил. м.*; *вж.* боя се || **бого|ббр-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* боря (се) || **богобрене** *сжц. ср.* || **богобр-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **богоббрие** *сжц. ср.* || **богоббрни-къ**, мн. -ци *сжц. м.* || **богоббрниче** *ски прил. м.* и *нар.* || **богобборски** *прил. м.* и *нар.* || **богобборство** *сжц. ср.* || **богоббрствувамъ** *гл.* непрех. тр. III || **бого|ббозливъ** *прил. м.*, *вж.* боязнь || **бого|ббозливо** *нар.* || **богоббозливостъ** *сжц. жс.* || **богоббозьнь** *сжц. жс.* || **бого|ббратъ** *сжц. м.*; *вж.* братъ || **боговъ** *прил. м.* || **бббова** *брадá* *сжц. жс.* || **бого|вдъхновень** *прил.* ~ мин. стр. прич.; *вж.* вдъхновя || **боговдъхновеностъ** *сжц. жс.* || **бббого** стар. мн. ч. вм. богатство.. || **бого|вѣдение** *сжц. ср.*; *вж.* ведение || **боговѣд-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **боговѣдка** *сжц. жс.* || **боговѣдски** *прил. м.* и *нар.* || **боговѣдство** *сжц. ср.* || **бого|венчанъ** мин. стр. прич.; *вж.* венчая || **бого|вещание** *сжц. ср.*; *вж.* вещая || **боговещателъ** *сжц. м.*

|боговид-ень, -ни прил. м.; вжс. видъ
 боговидно нар. |боговидение сжиц. ср.
 |боговид-ецъ, мн. -ци сжиц. м. || бого-
 вица сжиц. жс.; обреденъ колачъ Богу
 |боговластие сжиц. ср.; вжс. власть
 |боговластни-къ, мн. -ци сжиц. м. || бого-
 властнически прил. м. и нар. || боговла-
 стничество сжиц. ср. || боговрачъ сжиц.
 м.; вжс. врачъ || боговрачебенъ, -ни
 прил. м. || боговъжделенъ мин. стр. прич.;
 вжс. въжделѣя (възжел.) || боговъл-
 шеб-ень, -ни прил. м.; вжс. прил. вълше-
 бенъ || боговълшебно нар. || боговъл-
 шебни-къ, мн. -ци сжиц. м. || боговълшеб-
 ница сжиц. жс. || боговъ|плотяване сжиц.
 ср. црк. рус. || боговъ|плътяване, бого-
 въплъщение сжиц. ср.; вжс. въплътя-
 вамъ || боговъч(ел)овѣчване сжиц. ср.
 |бого|глаголивъ прил. м.; вжс. глаголъ
 |бого|глас-ень, -ни прил. м.; вжс. гласъ
 |бого|гласие сжиц. ср. || богогласникъ,
 мн. -ци сжиц. м. || богоданъ мин. стр. прич.;
 вжс. гл. дамъ || богодарение сжиц. ср.
 |богодаруванъ прич. мин. стр., прил. м.
 |богодѣтел-ень, -ни, богодеятел-ень,
 -ни прил. м.; срв. (добро)-детель || бо-
 годухновенъ † прил. м.; вжс. бого-
 вдѣхновенъ || богодържавие сжиц.
 ср.; сжс. държава || богодѣхновенъ
 прил. м.; вжс. дѣхъ || богодѣхновение
 сжиц. ср. || богозър-ень, -ни прил. м.;
 вжс. заря || богозванъ мин. стр. прич.
 м.; вжс. зова || богозване сжиц. ср.
 |бого|знамение сжиц. ср.; вжс. знаме-
 ние |бого|знание сжиц. ср.; вжс. зна-
 ние |бого|зрач-ень, -ни прил. м.; вжс.
 зракъ || богозрение сжиц. ср.; вжс. зре-
 ние |бого|зрител-ень, -ни прил. м. || бо-
 го|избранъ прич. мин. стр. |бото|избра-
 ность сжиц. жс.; вжс. избира |бого|из-
 повѣданіе сжиц. ср.; вжс. изповѣд-
 вамъ || богокрас-ень, -ни прил. м.; вжс.
 прекрасенъ || богокрасно нар. || бого-
 лепие сжиц. ср.; вжс. великолепенъ
 |бого|лишйвъ прил. м.; вжс. лишавамъ
 |бого|люб-ень, -ни прил. м.; вжс. любя
 |бого|люб-ецъ, мн. -ци сжиц. м. || боголюб-
 ка сжиц. жс. || боголюбивъ прил. м. || бо-
 голубиво нар. || боголюбие сжиц. ср. || бо-
 голубски прил. м. и нар. || боголюбство
 сжиц. ср. || богомъ твор. п. ед. ч. отъ богъ,
 въ с богомъ || богомайка сжиц. жс.; вжс.
 майка || богомайчинъ прил. м. || бого-
 мѣтеръ сжиц. жс. стар.; вжс. матеренъ
 |бого|мѣтер-ень, -ни прил. м. || богомѣль
 сжиц. м.; вжс. миль; стар. Богу-мѣль сжиц.
 м. и против. Богу-немиль || богомѣлски
 прил. м. и нар. || богомѣлство сжиц. ср.
 |бого|мол-ень, -ни прил. м.; вжс. моля
 |бого|мол-ецъ, мн. -ци сжиц. м. || бого-
 мѣлка сжиц. жс. || богомѣлски прил. м.
 и нар. || богомѣлство сжиц. ср. || бого-
 мраз-ецъ, мн. -ци сжиц. м.; вжс. мразя

|богомразна сжиц. жс. || богомразски
 прил. м. и нар. || богомразство сжиц. ср.
 || богомразче сжиц. ср. ум. || богомърз-
 ѣкъ, -ки прил. м. || богомждренъ прил.
 м.; вжс. мждръ || богомждрие сжиц.
 ср. || богомждрост-ень, -ни прил. м. р.
 |богомждрость сжиц. жс. р. || богомжд-
 ѣръ, -ри прил. м. || богомързост-ень,
 -ни прил. м.; вжс. съ рус. е мерзѣкъ
 |бого|насаденъ мин. стр. прич.; вжс.
 насадя |бого|наученъ мин. стр. прич.;
 вжс. науца || богоначал-ень, -ни прил.
 м. || богоначалие сжиц. ср. вжс. начало
 |бого|начертанъ мин. стр. прич.; вжс.
 начертая || богоневѣста сжиц. жс.;
 вжс. невѣста || богоневѣст-ень, -ни
 прил. м. || богоненавистъ сжиц. жс.; вжс.
 ненавистъ || богоненавѣст-ень, -ни
 прил. м. || богоненавѣстни-къ, мн. -ци
 сжиц. м. || богоненавѣстница сжиц. жс.
 || богоненавѣстничество сжиц. ср. || бого-
 нос-ень, -ни прил. м.; вжс. нося || бого-
 носецъ, мн. -ци сжиц. м. || богообраз-ень,
 -ни прил. м.; вжс. образъ || богоот-
 -ецъ, мн. -ци сжиц. м.; вжс. отецъ || бого-
 отѣчески прил. м. и нар. || богооткр-
 венъ мин. стр. прич. м.; вжс. открія;
 откровение || богоотстѣпни-къ, мн.
 -ци сжиц. м.; вжс. отстѣпникъ || бого-
 отстѣпнически прил. м. и нар. || бого-
 отстѣпничество сжиц. ср. || богописанъ
 мин. стр. прич.; вжс. пиша || богописа-
 ние сжиц. ср. || богоподоб-ень, -ни прил.
 м.; вжс. подобенъ || богопо|дража-
 тел-ень, -ни прил. м.; вжс. по|дража-
 теленъ || богопо|дражатель сжиц. м.
 || бого по|знание сжиц. ср.; вжс. по|зна-
 ние || бого по|кор-ень, -ни прил. м.;
 вжс. по|коренъ || богопо|корство сжиц.
 ср. || богопо|сланъ мин. стр. прич.; вжс.
 по|сланникъ || бого|преданъ мин.
 стр. прич. м.; вжс. преданъ || бого-
 при|ем-ецъ, мн. -ци сжиц. м.; вжс. при-
 ема || богопро|клетъ мин. стр. прич.;
 вжс. про|кълна || богопро|повѣдникъ,
 мн. -ци сжиц. ср.; вжс. про|повѣдвамъ
 || богопро|повѣдница сжиц. жс. || богопро-
 повѣднически прил. м. и нар. || бого-
 про|повѣдничество сжиц. ср. || бого-
 про|славенъ мин. стр. прич.; вжс. про-
 славямъ || богопротив-ень, -ни прил.
 м.; вжс. противенъ || богопротивни-къ,
 мн. -ци сжиц. м. || богопротивница сжиц.
 жс. || богопротивнически прил. м. и нар.
 || богопротивничество сжиц. ср. || бого-
 разумие сжиц. ср.; вжс. разумъ || бого-
 разум-ень, -ни прил. м. || богореченъ
 мин. стр. прич.; вжс. рекъ || богоречивъ
 прил. м. || Богородителница † сжиц. жс.
 |Бого|рѣдница сжиц. жс.; вжс. рѣдъ || Бо-
 горѣдичка сжиц. жс. ум. || Богорѣдич-ень,
 -ни прил. м. || б. буренъ сжиц. м. || б.
 поясъ сжиц. м. || б. хлѣбъ сжиц. м.

|| б-на пита || б-чна турта *сжц. жс.*
 || б-на трева *сжц. жс.* || **богородиче**
сжц. ср. || **богородичинъ** *прил. м.* || б-
 чини коси *сжц. мн.* || б-чина ржка
сжц. жс. || б-чино пръстѣе, б. цвѣте
сжц. свб. ср. || б-чина хурка *сжц. жс.*
 || **богородички** *сжц. мн. жс.* || **богородич-**
ни-къ, мн. -ци *сжц. м.* || **бого|рождѣние**
сжц. ср.; *вжс.* рождение || **бого|рожд-**
ество *сжц. ср.*; *вжс.* рождество
 || **богорѡдникъ** *сжц. м.* = богородич-
 никъ || **бого|сад-ень**, -ни *прил. м.*; *вжс.*
 сада || **бого|свѣт-ълъ**, -ли *прил. м.*; *вжс.*
 свѣтъ || **бого|свѣтлина** *сжц. жс.* || **бо-**
гос|сия-ень, -йни *прил. м.*; *вжс.* сияние
 || **богосийно** *нар.* || **бого|сиянность** *сжц.*
жс. || **богосиятел-ень**, -ни *прил. м.* || **бого-**
слав-ень, -ни *прил. м.*; *вжс.* слава
 || **бого|слов-ъ**, **бого|слов-ецъ**, мн. -ци *сжц.*
м.; *вжс.* слово || **богослов-ень**, -ни *прил.*
м. || **богословски** *прил. м. и нар.* || **бого-**
словес-ень, -ни *прил. м.* || **богословесіе**
сжц. ср. || **богословесникъ** *сжц. м.* = бого-
 словъ || **богословѣствувамъ** *гл. непрх.*
 тр. III || **богословіе** *сжц. ср.* || **богослововъ**
прил. м. и нар. || **богословски** *прил. м. и нар.*
 || **богословствувамъ** *глагол. непрх. тр. III*
 || **бого|служба** *сжц. жс.*; *вжс.* служба
 || **богослужѣние** *сжц. ср.* || **богослуж-**
бенъ, **богослужѣб-ень**, -ни *прил. м.* || **бо-**
гослужбено, **богослужѣбно** *нар.* || **бого-**
служитель *сжц. м.* || **богослужителна**
сжц. жс. || **богослужителче** *сжц. ср. ум.*
 || **богослужителство** *сжц. ср.* || **бого|спа-**
саемъ *сег. страд. прич.*; *вжс.* с|паса-
 (в)амъ || **бого|създаденъ** *мин. стр. прич.*;
вжс. съ|здамъ, зидамъ || **бого|съ|тво-**
ренъ *мин. стр. прич.*; *вжс.* съ|творя
 || **богосътворѣние** *сжц. ср.* || **боготворя**
гл. прех. тр. II. I || **богосътворѣние** *сжц. ср.*
 || **бого|уби-ецъ**, мн. йци *сжц. м.*; *вжс.*
 уби|я || **богоубийца** *сжц. жс.* || **богоубийче**
сжц. ср. р. || **богоубийски** *прил. м. и*
нар. || **богоубийственъ** *прил. м.* || **бого-**
убийство *сжц. ср.* || **бого|угѡд-ень**, -ни,
прил. м.; *вжс.* у|гѡденъ || **богоугѡдно-**
нар. || **богоугѡдне** *сжц. ср.* || **богоугѡд-**
ливъ *прил. м.* || **богоугѡдни-къ**, мн. -ци
сжц. м. || **богоугѡдница** *сжц. жс.* || **бого-**
угѡдниче *сжц. ср. ум.* || **богоугѡдниче-**
ски *прил. м. и нар.* || **богоугѡдничество**
сжц. ср. || **бого|управа** *сжц. жс.*; *вжс.* у-
 права || **бого|учень** *прил. м.*; *вжс.* гл.
 уча || **бого|хвалѣб-ень**, -ни *прил. м.*; *вжс.*
 хвалба || **богохвалѣние** *сжц. ср.* || **бого-**
хранімъ *прил. м.* = мин. стр. прич.;
вжс. храня. съ|хранявамъ || **бого-**
хул-ень, -ни *прил. м.*; *вжс.* хула
 || **богохулно** *нар.* || **богохулене** *сжц. ср.* || **бого-**
хулни-къ, мн. -ци *сжц. м.* || **богохулница**
сжц. жс. || **богохулниче** *сжц. ср.* || **бого-**
хулчески *прил. м. и нар.* || **богохул-**
ничество, по-кжсо **богохулство** *сжц. ср.*

|| **богохулствувамъ** *глагол. непрх. тр. III*
 || **богохулствуване** *сжц. ср.* || **бого|цѣлѣб-**
ень, -ни *прил. ср.*; *вжс.* цѣ|ля || **Бого|че-**
ловѣкъ *сжц. м.*; *книж.* стар. *сжц.* че-
 ловѣкъ || **богочеловѣчески** *прил. м.*
 и *нар.* || **богочеловѣчество** *сжц. ср.* || **бо-**
го|честивъ *прил. м.*; *вжс.* честь, чест-
 вувамъ || **богочестиво** *нар.* || **богочес-**
тив-ецъ, мн. -ци *сжц. жс.* || **богочестивка**
сжц. жс. || **богочестіе** *сжц. ср.* || **богочо-**
вѣкъ *сжж. м.*; *вжс.* човѣкъ || **богочо-**
вѣчество *сжц. ср.* || **богочовѣшки** *прил.*
м. и нар. || **богочовѣщина** *сжц. жс.* || **бого-**
чъртанъ *мин. стр. прич.*; *вжс.* чърта|я
 || **бого|явлѣние** *сжц. ср.*; *вжс.* явявамъ
 се, явление.

богу- *вм. бого-* се пише въ нѣкои думи,
 особ. въ име Богумилъ, противоп.
 „Богу немилъ“, па и богу служение
 и др.; то е обликъ на старъ дат. пад. I
 || **богувамъ** *гл. непрх. тр. III.*

бодъ *сжц. м.* || **бодѡ** *гл. прех. тр. I. 8, екр.*
бѡдна I. 5., мкр. и усл. || **бѡднувамъ** III,
 съкрат. **бѡдвамъ**; ум. **бѡцкамъ**; презр.
бѡдѡкамъ III; стб. **бѡд-ж**, inf. **кѡс-ти**,
 рус. боду, бодѡтъ, пол. боść, чеш. bodu,
 bústi, словен. срб. хрв. bodem, bosti и
 т. н.; и.-е. кор. *bhdh-; *срав.* лит. bedu и
 badyti, латв. bedu, badit; *сжц.* bedre яго;
 лат. fodio; fossa рѡвъ; гот. badi лего-
 вище, кимп. bedd 'sepulcrum' и др. || **бѡ-**
дѣжъ *сжц. м.* || **бѡдѣжець** *сжц. м. ум.*
 || **бѡдѣль** *сжц. м.*, мн. бѡдлѡ *вжс.* и бѡ-
 дилъ *сжц. м.* || **бѡдѣць** и **бѡдѣць** *сжц.*
м. || **бѡделѡчина** *сжц. жс.* || **бѡдѡкамъ** *гл.*
прех. и непрх. обл. досад. укор. III || **бѡ-**
дѡкане *сжц. ср.* || **бѡдѡль** *сжц. м.* || **бѡ-**
дѡлка *сжц. жс.* || **бѡдѡлчица** *сжц. жс.*
 умал. || **бѡдѡнямъ** *гл. обл. = бѡдѡкамъ*
 || **бѡдиняница** *сжц. жс. обл.* || **бѡдка** I *сжц.*
жс. 'аспра' || **бѡдчица** *сжц. жс. умал.*
 || **бѡдка** II. *сжц. жс.* = 'нарфица' || **бѡд-**
ла *сжц. жс.* || **бѡдльѡ** *сжц. м.* || **бѡдливъ**
прил. м. || **бѡдливич-къ**, -ки *прил. м.*
 || **бѡдлив-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **бѡдлив-**
ка *сжц. жс.* || **бѡдлѡка** *сжц. жс.* || **бѡдлѡч-**
ко *сжц. м.* || **бѡдлѡ|кѡжъ** *прил. м.*; *вжс.*
 кожа || **бѡдлѡ|пѣрка** *сжц. жс.*; *вжс.* пер-
 ка || **бѡдна** *гл. прех. екр. I. 5* || **бѡдну-**
вамъ *гл. мкр. III.*

бѡдро *нар.* || **бѡдрѡсть** *сжц. жс.*; по рус.
 бодрѡсть; стб. **кѡдрѡсть**, отъ кор. на гл.
 кѡдѡтън, *вжс.* бѡдѡ.

бѡдчица *сжц. жс.*, умал. отъ бѡдка.
бѡдъръ, **бѡдри** *прил. м.*; съ о отъ рус.;
 стб. **кѡдръ** || **бѡдърствувамъ** *гл. непрх.*
 тр. III. *вжс.* бѡдѡ.

боевѡ *прил. м.*, рус. боевой; *вжс.* бойни
 || **бѡемъ** стар. твор. п. ед. ч. отъ бой:
 съ бой || **бѡень**, **бѡйни** *прил. м.* || **бѡйно**
нар. || **бое|спо|сѡбенъ**, -ни *прил. м.*; *вжс.*

с | по | собенъ || боѣцъ, мн. ч. бойци *сжиц. м.*; *вж.* др. степ. въ гл. бия.

божа *сжиц. ж.* || **божанъ** *сжиц. м.* || **божак** *сжиц. ж.*; *вж.* божекъ, божекия || **божак се** *гл.* взвр. тр. II. 3=кълна се въ Бога, рус. божиться || **божак**, **божа**, **божия**, стб. **БОЖЬЯ**, -**НИ** *прил. ж.* отъ богъ || **божакъ кравица** *сжиц. ж.* || **божакъ кравичка** *сжиц. ж.* ум. || **Божакъ майка**, **майка Божия** *сжиц. прил. ж.* || **божакъ ржичка** *сжиц. ж.* || **Божана** *сжиц. соб. лич. ж.* || **Божанъ** *сжиц. соб. лич. м.* || **божачки** *прил. м.* || **божбѣ** *сжиц. ж.* || **божене** *сжиц. ж.* || **божѣ** I *сжиц. ср.*, ум. отъ богъ: идолъ.

боже II, **божѣ** и **божемъ** *нар.*; стб. **BO** = защото, **жѣ** = пѣкъ; *вж.* ужъ; *срав.* баремъ.

божево *прил. ср.*, *вж.* божие || **божѣв-енъ**, -**ни** *прил. м.* || **божегрѣбецъ**, **божегрѣбски**, *вж.* божигрѣбецъ, божигрѣбски || **боже** *прил. ср.*, *вж.* божи || **боже дърво** и **божѣ (божѣ) дърво** *прил. и сжиц. ср.* || **божѣ име** *прил. сжиц. ср.* || **ббже-къ**, и **ббж-якъ** мн. -ци *сжиц. м.*; *вж.* божакъ.

божемъ, **божѣмъ** *нар.*, *вж.* боже, II.

Боженце *сжиц. ср.* умилил. отъ Богъ || **божески** *прил. м. и нар.* || **божѣственъ** *прил. м.* || **божѣственность** *сжиц. ж.* || **божѣство** *сжиц. ср.* || **божѣстов-енъ**, -**ни** *прил. м. обл.*; *нар.* божѣстовно || **божечки** *прил. м. и нар.* обл.; **божешки** *прил. м. и нар.* || **бож-й** *прил. м.*, *ж.* -**а**, *ср.* -**ѣ** и -**ѣ** или **божия** *ж.*, **божие** *ср.* || **Божигрѣбъ** *прил. сжиц. м.* || **божигрѣб-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **божигрѣбски** *прил. м.* || **божигрѣб-лъкъ** *сжиц. м.* = джга небесна || **божигрѣб-гънь** *сжиц. м.* || **Божикъ**, **божикъ** *сжиц. м.* ю. зап., обл. с. зап. Божичъ; *вж. т.* || **божични**, **божичновъ** *прил. м. р.* ю. зап. || **Божичъ** *сжиц. соб. лич. м.* || **божичка**, **божичка** *сжиц. ж.* || **Божиче** зв. п. ум. отъ Богъ || **Божиче** *сжиц. ж.* зв. п. = майко Божия || **Божичко** *сжиц. зв. ум.* отъ Богъ || **Божичъ** *сжиц. м. с. зап.* || **божичаръ** *сжиц. м.* = коледаръ || **божичарка** *сжиц. ж.* || **божичевъ** *прил. м.* || **божич-енъ**, -**ни** *прил. м.* || **божия бубалка** *сжиц. ж.* обл. = божа кравица || **Божке** зв. п. ум. отъ Богъ или Божка 'божа майка' || **божники** *прил. нар. вм. божески* || **Божне** зв. п. за умиление отъ Богъ || **божукъ** по тур. фонетика вм. Божикъ.

божуръ *сжиц. м.*; произв. отъ богъ или и срод. съ багръ || **божурекъ**, **божурякъ** *сжиц. м.* || **божурецъ** *сжиц. м. ум.* || **божурче** *сжиц. ср. ум.* || **планински божуръ** *сжиц. м.* || **божурестъ** *прил. м. р.* || **божурище** *сжиц. ср.*; и като соб. **Божурище** || **божурѣкъ** *сжиц. м. обл.*

ббжякъ *сжиц. м.*, **божякия** *сжиц. ж.*, **ббжяшки** *прил. м. и нар.* *вж.* божекъ, божешки...

ббзъ *сжиц. м.*, **ббзовица** *сжиц. ж.*, **ббзелъ**, **ббзиль** *сжиц. м. обл.* *вж.* ббзъ.

ббзѣ *сжиц. ж.*, ум. **ббзѣца**, обл. **бузѣ**, **бузѣца**; отъ тур., кор. споредъ нѣкои перс. (ар.-алт.) || **ббзавъ**, **ббзевъ** *прил. м.* || **ббзаджия** *сжиц. м.* || **ббзаджйа** *сжиц. ж.* || **ббзаджйиче** *сжиц. ср. р.* || **ббзаджйиски** *прил. м. и нар.* || **ббзаджйница** *сжиц. ж.* || **ббзаджйство** *сжиц. ср.* || **ббзаджй-лъкъ!** *сжиц. м.*

ббзѣ-енъ, -**йни** *прил. м.* *вж.* ббзѣя || **ббзѣйни-къ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **ббзѣйница** *сжиц. ж.* || **ббзѣйниче** *сжиц. ср.* || **ббзѣйнически** *прил. м. р.* || **ббзалѣкъ** *сжиц. м.* || **ббзалѣкъ** *сжиц. м.*; тур.

ббзѣние *сжиц. ср.* || **ббзѣя** *гл.* прех. тр. I. 6, екр. **ббзна** I. 5, мкр. усл. **ббзнувамъ** III, съкрат. **ббзвамъ**; *вж.* обл. **ббзѣя**; кор. ар.-алт. *срав.* тур. **bızav**, **buzav**, **bozav** теле; ново гръц. **βοζαίνω**.

ббзгунъ *прил.* неизмѣн.; тур. || **ббзгунлукъ** *сжиц. м.* || **ббздѣсамъ** *гл.* прех. мкр. III, екр. **ббздѣсамъ**, обл. **ббздѣша** I. 10; тур. **boz-mak**, прист. мин. св.-ду и грц. прист. -is. || **ббздѣсамъ се** *гл.* взвр. и стр. || **ббздуганъ** *сжиц. м.* || **ббздуганецъ** *сжиц. м. ум.* || **ббздуганче** *сжиц. ср.*

ббзка *сжиц. ж.*; *вж.* ббзѣя; *срав.* н. грц. **βοζή** || **ббзна** I. *гл.* екр. I. 5.

ббзна II. (**бо'зна**) изреч. Богъ знае. **ббзнувамъ** *гл.* мкр. *вж.* ббзѣя.

ббзовица *сжиц. ж.* обл. *вж.* ббзовица.

ббзукъ *прил.* неизмѣн. прост.; тур.; *вж.* баш-ббзукъ, ббзгунъ || **ббзущѣсамъ** *гл.* прех. мкр. III., **ббзущѣсамъ** екр. || **ббзущѣсамъ се** *гл.* взаим. стр. || **ббзущѣсване** *сжиц. ср.*

ббзчестъ *прил. м.* || **ббзчица** *сжиц. ж.*, ум. отъ ббзка.

бойлище †, **ббище** *сжиц. ср.*: 'бойно поле' || **бойца** I *сжиц. ж.* 'жена-боецъ'.

бойца II. *сжиц. ж.*, ум. отъ тур. боя || **бойчка** *сжиц. ж.* ум.

ббище *сжиц. ср.*; произв. отъ бой || **ббй** I *сжиц. м.*; *вж.* гл. бия; **ббецъ** *сжиц. м. ум.* || **ббй** II *сжиц. м.*; тур. 'ръсть...'

бойджй-я!, -**йка!**, -**йски!** и т. н. неправ. съкрат. вм. **ббяджйя**, **ббяджйя**...

бойкия *сжиц. ж.*: жена-боецъ; *вж. т.* || **ббйко** *сжиц. м.* || **Ббйко** *сжиц. соб. лич. м.* || **ббйкѣтъ** *сжиц. м.*; англ. **boycott** || **ббйкогй-рамъ** *гл.* прех. тр. III. съ нѣм. прист. **ieren**.

бойлйя *прил. ж. р.*, епит. на пушка; свързув. и съ бия: бой || **ббйлйя** *прил. м. р.* неизмѣн. тур.; *вж.* бой II.

ббйни *прил. м. р.*, *вж.* боенъ || **ббйни-къ** *сжиц. м.*, мн. -ци || **ббйница** *сжиц. ж.*; тур. мазгалъ || **ббйно полѣ** *прил. сжиц. ср.*

бокъ *сжиц. м.*, стб. **КОКЪ**; рус. бок 'хъл-бокъ', пол.-чеш. лужиц. bok, сrb.-хрв. bok; кор. и.-е.; срод. англ. back гърбъ, ст. сканд. bak, ст. ирл. bass кука. . .

бойбсвамъ *гл.* мкр. III, **бойбсамъ** *екр.* III. обл. вм. тур. боядисвамъ || **бойбсване** *сжиц. ср.*

боккладисвамъ *гл.* мкр. III, *екр.* боккладисамъ III; произв. отъ тур. кор. bok говно съ тур. прист. -du и грц. -is || **боклукъ** *сжиц. м.*; тур. bok-luk сметъ || **боклукчия** *сжиц. м.*, || **боклукчийка** *сжиц. ж. р.* || **боклукчийски** *прил. м. р.* и нар. || **боклукчийче** *сжиц. ср.* || **боклуча** *гл.* непрех. тр. II. 3. || **боклучавъ**, **боклучивъ** *прил. м.* || **бокмаджа** *сжиц. ж.*; тур. = скрофули. **боксъ** *сжиц. м.*; англ. box || **боксеирамъ се** *гл.* взаим. съ нѣм. прист. -iegen.

болъ † I *сжиц. м.*; *вж.* болникъ.

болъ II нар. прост.; тур.; кор. ар.-алт.

болъ III *сжиц. м.*; *вж.* амболясвамъ.

болъе, **болне** нар. сравнит. ст.; старин., стб.

КОЛЪЕ по-добре, рус. более, больше 'повече', сrb.-хрв. bolje и др.; *срав.* чеш.-пол. въ Bole-slav; кор. и.-е.; *срав.* ст. инд. bālīyān по-силень, bālīsthas най-силень; грц. bēlteros по-добъръ, bēltistos най-добъръ; лат. de-bilis слабъ. . .

боледувамъ *гл.* непрх. тр. III; *сжиц. ср. р.* **боледуване** || **болѣжъ** *сжиц. м.* || **болѣжка** *сжиц. ж.* || **болѣзень** † *сжиц. ж.*, стб.

КОЛЪЗНЬ, рус. болѣзнь || **болѣзненъ** *прил. м.*

болѣзнено нар. || **болѣзненость** *сжиц. ж.*

болѣзно **твѣр-ень**, **-ни** *прил. м.*; *вж.*

творя || **бол-ень**, **-ни** *прил. м.*; *вж.*

болѣя || **болнич-ъкъ**, **-ки** *прил. м. ум.*

|| **болничавъ** *прил. м.*

болѣри-нъ, **-ски** и т. н. обл.; *вж.* боляринъ, болярски. . .

болѣсть *сжиц. ж.* || **болѣст-ень**, **-ни** *прил. м.*

|| **болѣстнѣ** нар. || **болѣстникъ** *сжиц. м.*

|| **болѣстница** *сжиц. ж.* || **болѣстчѣ** *сжиц. ж.*

|| **болѣщина** *сжиц. ж. р.*: 'эпидемия'

|| **болѣя** *глаг.* прех. тр. I. б., мкр. и усл. **болѣвамъ**, *сжиц. ср.*

болѣене; стб. **КОЛЪ-ТИ**, **-ЦЪ**, **-ЩИН**; рус.

болѣть, пол. boleć, чеш. boleti, bolnŭ,

слов. bolēti, сrb.-хърв. boljeti и т. н.; кор. и.-е.;

срав. гот. balwjan мѣча, ст. в. нѣм. balo 'зло',

ст. англ. bealu, ст. сканд. boi. . .

|| **боли** *гл.* третьолич. („безлич.“) тр. II. 2.

|| **боливачъ** *сжиц. м.* обл. || **болибъчъ** *сжиц. м.*; *вж.*

вж. глава || **болка** I — II *сжиц. ж.* || **болкоуто**

болкоуто **лѣтел-ень**, **-ни** *прил. м.*; *вж.* утоля.

боллукъ *сжиц. м.* прост.; *вж.* изобилие *срв.* болъ II,

болна I. *гл.* непрех. *екр.* I. 5., мкр. **болну-**

вамъ III || **болна** II. *прил.* и *сжиц. ж.*, отъ

болень || **болнавъ** *прил. м.* || **болнавич-ъкъ**,

-ки *прил. м. ум.* || **болнавичко**

нар. || **болнавость** *сжиц. ж.* || **болнѣя** *гл.*

непрх. тр. I. б || **болни-къ**, мн. **-ци** *сжиц. м.*

|| **болница** I *сжиц. ж.* || **болница** II *сжиц. ж.*

|| **болничавъ** *прил. м.* || **болничавъ** *прил. м.*

|| **болни-кавость**, **-чавость** *сжиц. ж.*

|| **болниче** *сжиц. ср.* умал. || **болниченце**

сжиц. ср. умал. отъ ум. болниче || **болничаръ**

сжиц. м. || **болничарка** *сжиц. ж.*

|| **болничарче** *сжиц. ср.* || **болничарски**

прил. м. || **болничарство** *сжиц. ср.* || **болнич-ень**,

-ни *прил. м.* || **болнич-ъкъ**, **-ни**

прил. м. ум. || **болногледачъ** I *сжиц. м.*,

ж. болногледачка, *вж.* гледамъ || **болногледачески**

прил. м. || **болногледачество** I *сжиц. ср.*

|| **болнувамъ** *гл.* мкр. и усл. III, *вж.* болна || **болнявъ** *прил. м.*

обл. вм. болнавъ.

болта *сжиц. ж.*; итал. bolta || **болтаджийка**

сжиц. ж. || **болтаджийски** *прил. м.* || **болтаджия**

сжиц. м.

болувамъ *гл.* непрх. мкр. III. отъ болѣя.

болутинъ *сжиц. м.*, обл. *вж.* бухалъ; кор.

звукоподраж.

болчавъ *прил. м.*, *вж.* болничавъ || **болчица**

сжиц. ж., ум. отъ болка *вж. т.*

болшинство I *сжиц. ср.*; отъ рус.: *вж.* мно-

зинство.

болъ *гл.* непрех. и прех. тр. II. 2, *вж.* болѣя

|| **болъ** *сжиц. ж.* обл., *вж.* болка.

болярѣцъ *сжиц. м.* || **болъ ръ**, **болъринъ**

сжиц. м.; стб. **КОЛАР-НИЦЪ**, **-НИЦЪ**, рус. бо-

ярин, сrb.-хрв. boljarin и др.; негли отъ

изт. тур. bajaran, монг. bajaran богатъ съмъ;

кор. ар.-алт., *срав.* бог-ъ, бог-атъ;

или отъ тур. кор. въ бой 'ръсть', срод.

къ буенъ || **болярка** *сжиц. ж.* || **боляркина**

сжиц. ж. || **болярица** *сжиц. ж.* обл.

|| **болярйнка** *сжиц. ж. ум.* || **болярче** *сжиц. ср.*

|| **болярровъ** *прил. м.* || **болярски** *прил. м.*

и нар. || **болярство** *сжиц. ср.* || **болярѣ-**

вамъ *глаг.* непрех. тр. III || **болярѣване**

сжиц. ср.

болясвамъ *гл.* прех. мкр. и усл. III., *екр.*

болясамъ (<амболясвамъ); отъ н. грц.

ἐπιπολιάζω, кор. бол- въ болло 'хвърляма.'

срв. ивжектирама <лат. jacio хвърляма.;

по нар. етим. свърз. съ гл. боли || **болясване**

сжиц. ср. || **болясвамъ се** *гл. стр.*

болъ *сжиц. ж.*, рѣдка м.; стар.: болка.

бомба *сжиц. ж.*; фр. bombe, нѣм. Bombe

|| **бомбардиръ** *сжиц. м.*, рус. отъ нѣм.

|| **бомбардирамъ** *гл.* прех. тр. III || **бомбардирова**

сжиц. ж., отъ рус. || **бомбардирски**

прил. м. и нар.

бонъ, мн. бѣнове *сжиц. м.*; фр. bon.

|| **бонбонъ** *сжиц. м.*; фр. bonbon || **бонбонѣ-**

на *сжиц. ж.*; фр. bonbonnière.

бонджуръ *сжиц. м.* обл.; отъ тур.

бонѣла *сжиц. ж. р.* обл.; *вж.* вилица; на|бодка.

боръ I *сжиц. м.*; стб. **коръ**, пол. bóg, род. пад. bogu гора, чеш. bog борова гора, слов. срб.-хрв. bog и т.н.; кор. и.-е.; *срв.* ст. сканд. bo, g, ст. англ. beago гора.

боръ II *сжиц. м.*; отъ глаг. бера; *срв.* на|боръ, от|боръ...

бра I *сжиц. ж.* обл.; *вж.* борба.

борá II *сжиц. ж.*; отъ тур.; грц. βορᾶς се-верень вѣтъръ, итал. boа.

боравя *гл.* непрх. тр. II. 1, *сжиц.* борáвене; *вм.* *бъв-оравя, отъ гл. стар. бѣти, прич. бѣвенъ; *вж.* бивамъ; *срв.* рус. забыть, не-за-бвенный: бълг. за-б(о)равя, не-за-бравимъ.

боракъ I *сжиц. м.* събир. отъ боръ; *срв.* букакъ, шумакаъ.

борá-къ II, мн. -ци *сжиц. м.* || борба *сжиц. ж.* || борбица *сжиц. ж.* ум. || борбичка *сжиц. ж.* умал. отъ борбица || борбаджия *сжиц. м.* съ тур. прист.: борець || борбѣжъ *сжиц. м.* || борбица II *сжиц. ж.*: боркиня || борбище *сжиц. ср.*, *вж.* боря се.

бордѣй *сжиц. м.*; влаш. bordeîi.

борене *сжиц. ср.* отъ гл. боря се || бореница *сжиц. ж.* || бор-ѣць, мн. -ци *сжиц. м.* || борица *сжиц. ж.*

борика *сжиц. ж.*, отъ боръ I *вж. т.* || бориковъ *прил. м.* || борина *сжиц. ж.* || боринка *сжиц. ж.* || конска борика, к. борина *прил. сжиц. ж.* || боринарь *сжиц. м.* || боринарка *сжиц. ж.* || боринарче *сжиц. ср.* || боринарски *прил. м.* и *нар.* || боринарство *сжиц. ср.*

боричъ *сжиц. м.*; *вж.* борець || боричкамъ *гл.* прех. тр. III. || боричкамъ *се гл.* взаим. || боричкане *сжиц. ср.*

бория *сжиц. ж.*; *вж.* бурия.

боркиня *сжиц. ж.* отъ борець.

борница *сжиц. ж.* || боровъ *прил. м.* отъ боръ || боровинка *сжиц. ж.* || боровка, боровница *сжиц. ж.*

борса *сжиц. ж.*; итал. borsa, ср. лат. bursa, (фр. bourse, нѣм. Börse).

борсукъ *сжиц. м.*; тур. borsuk; кор. ар.-алт.; *срв.* рус. барс.

борчъ *сжиц. м.*, мн. борчове; тур. || борчець *сжиц. м.* умал.

борчакъ *сжиц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.; *срв.* лат. fa-ba бобъ || борчакъ *прил. м.* || борчаковица *сжиц. ж.*

борчасвамъ *гл.* непрх. тр. III, *екр.* борча-самъ; *вж.* борчъ.

борчѣ I *сжиц. ср.* ум. отъ боракъ II.

борче II *сжиц. ср.*, ум. отъ боръ I.

борчлия *прил.* за 3 рода; отъ тур. borçlü || борчлияка *сжиц.* отъ *прил. ж.* || борчлясвамъ *гл.* непрх. мкр. III, *екр.* борчлясамъ, *сжиц. ср.* || борчлясване.

боря *гл.* прех. тр. II. 1, стб. брати, кор-ѣ, шши, рус. бороть, малорус. (укр.) бориты, дол. луж. wo-brojsъ se и др.; кор.

и.-е. *bher-: *bhog-; *срв.* лат. ferio, ст. сканд. beria бия; beria-sk боря се...; лит. bagù, bárti гълча.. || боря *се гл.* взаим. *стр.*

босакъ, -ѣць, мн. -ци, босаякъ *сжиц. м.* || босата, босешката, босешкомъ, босешкимъ *нар.*

босилекъ *сжиц. м.*; грц. basilikón || босилковъ, босильковъ *прил. м.* || босильковина *сжиц. ж.* || босилярка *сжиц. ж.*

босиничъкъ, -ки *прил. м.* ум. || босиница *сжиц. ж.*, отъ босъ.

босица *сжиц. ж.* обл., отъ бозка.

босичъкъ, -ки *прил. м.* ум. отъ босъ || босишката *нар.* || босна *сжиц. ж.* || боско *сжиц. м.* и *босчо* || босненичъкъ, -ки *прил. м.* || босо|кракъ *прил. м.*; *вж.* кракъ || босо|ногъ *прил. м.*; *вж.* нога || босотá *сжиц. ж.* || босотія *сжиц. ж.*

бостанъ *сжиц. м.*; тур. отъ перс. bu-stân, stân = мѣсто, срод. слав. станъ || бостанецъ *сжиц. м.* ум. || бостанче *сжиц. ср.* ум. || бостанджй-башй *сжиц. м.* || бостанджйя *сжиц. м.* || бостанджййка *сжиц. ж.* || бостанджййче *сжиц. ср.* || бостанджййски *прил. м.* и *нар.* || бостанджййство *сжиц. ср.* || бостанище *сжиц. ср.* || бостански *прил. м.* || бостанъ-коркусъ I *сжиц. ср.* тур. = бостанско плашило; грозотия.

босчо *сжиц. м.* || босъ *прил. м.*; стб. **босъ**, рус. босой, укр. босый, пол. bosy, чеш. bosý, слов. срб.-хрв. bos и т.н.; кор. и.-е. съ нач. *bh-; *срв.* арм. bok босъ; литов. basas; ст. нѣм. bar, ст. исл. berg голъ... || босаякъ *сжиц. м.*, мн. ч. босяци.

бота *сжиц. ж.*; ит. botta.

ботанизирамъ *гл.* непрех. тр. III; кор. грц., гл. фр. botaniser, нѣм. botanisieren || ботаника *сжиц. ж.*; грц. botánē растение || ботаникъ *сжиц. м.* || ботанисть *сжиц. м.*; прист. грц. -istēs || ботанич-ень, -ни *прил. м.* || ботанически *прил. м.*

ботѣя, бутѣя *гл.* непрех. тр. I. 6.; раста буйно; стб. **ботѣя**; срод. м.б. съ буйно; кор. и.-е. *bhou-; *срв.* нѣм. butz малъкъ дебелъ човѣкъ, живина, растение...; *срв.* бурянь.

ботина *сжиц. ж.*; фр. bottine.

боторче *сжиц. ср.*; раст. Cyclamen; || ботракъ *сжиц. м.* || бутуръ *сжиц. м.* || бутурешки *прил. м.* и *нар.* || бутурясвамъ *гл.* прех. тр. III, *екр.* бутурясамъ III *вж.* бутурясвамъ; бутамъ.

ботушъ *сжиц. м.*; отъ кор. на фр. botte съ прист. -ушъ || бутушаръ *сжиц. м.* || бутушарка *сжиц. ж.* || бутушарче *сжиц. ср.* || бутушарница *сжиц. ж.* || бутушарски *прил. м.* и *нар.* || бутушаровъ *прил. м.* || бутушарство *сжиц. ср.* || ботфор(т)и *сжиц. мн.*; фр. bottes fortes.

бохльо, бохльовъ *сжиц. м.*, съзвуч. дума на охлювъ въ дет. пѣсноговорка.

бохча *сжиц. жс.*; тур. || **бохчица** *сжиц. жс. ум.* || **бохчичка** *сжиц. жс.*, ум. отъ бохчица || **бохчал-ѣкъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **бохча-тютюнъ** *сжиц. м.*

боѣ дет. мжд. отъ боцкамъ, ум. отъ бода.

боца *сжиц. жс.*; итал. bozza.

боцка *сжиц. жс.* обл., вм. бозка || **крави** **бодки** *прил. сжиц. жс.* мн.: видъ растение, лат. *Asphodelus albus*.

боцкамъ *гл.* прех. тр. III, ум. отъ бода; екр. **боцна** I. 5 || **боцкамъ се** *гл.* взаим.

боча *гл.* прех. тр. II. 3; *вж.* боцкамъ.

боч-ень, -ни *прил. м.*; произв. отъ бокъ.

боѣчестъ *прил. м.*: *вж.* бокъ, боца.

боѣчка *сжиц. жс.* обл. мак.: бѣчва; *срав.* рус. бочка.

бочнй-къ, мн. -ци *сжиц. м.*; произв. отъ бокъ *вж. т.* || **бочниѣ** *сжиц. жс.*

бошъ *прил.* неизмѣн.; тур. || **бошъ-лафъ** *прил. сжиц. м.*; тур. laf дума || **бошлаф-лъѣ** *сжиц. мн.*, произв. отъ тур.

бошна-къ, мн. -ци *сжиц. м.*, произв. отъ Босна || **бошнакѣ** *сжиц. жс.* || **бошнакѣ** *сжиц. ср.*, обл. **бошня-къ**, **бошня-ецъ** мн. -ци *сжиц. м.* || **бошнячка** *сжиц. жс.* и **бошнякѣ** || **бошняче**, **бошнянче** *сжиц. ср.* || **бошнянки** *сжиц. жс.* мн.: видъ ябълки.

бой *сжиц. жс.*; тур.

бой се *гл.* непр. (срѣд.) II. 5., мкр. и усл. **бой-вамъ се**; стб. **кож сд**, рус. бояться, чеш. *báti se, bojím se*, срб.-хрв. *bojati se* и т. н.; и.-е. кор. *bhi-: *bhoi-; *срав.* ст. инд. *bháyate, bibhē'ti* бои се; лит. *bijótis* боя се, *bajūs* страшенъ, латв. *būtis*...

бояджийница *сжиц. жс.*, тур. съ наст. бѣлг. || **бояджийски** *прил. м.* || **бояджийство** *сжиц. ср.* || **бояджий** *сжиц. м.* || **бояджийка** *сжиц. жс.* || **бояджийче** *сжиц. ср.* || **боядѣс-вамъ** *гл.* прех. мкр. III, екр. **боядѣсамъ**, обл. **боядѣша** I. 10; осн. тур. съ тур. прист. -di- и грц. -is- || **боядѣсване** *сжиц. ср.* || **боядѣсанъ** мин. стр. прич.: багрень, шарень...

боязливъ *прил. м.*; *вж.* боя се || **боязливо** *нар.* || **боязливич-ѣкъ**, -ки *прил. м.* ум. **боязливичко** *нар.* || **боязлив-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.*; *срав.* бѣзливъ || **боязливѣ-ница**, -ка *сжиц. жс.* || **боязливче** *сжиц. ср.* || **боязливость** *сжиц. жс.* || **боязненъ** *прил. м.* || **боязнь** *сжиц. жс. р.*

бояливъ *прил. м.* || **боялия** *прил.* за 3 р. неизмѣн. || **боямѣ** *сжиц. жс.*; *вж.* боя.

бояне, **боене** *сжиц. ср.*; *вж.* боя се.

боянецъ *сжиц. м.*: видъ хоро; *вж.* буянецъ. **бойнка**, *сжиц. жс. р.* ум. обл. родоп. || **бойца**, **бойчка** *сжиц. жс.* ум. отъ тур. боя.

бойринъ *сжиц. м.*; отъ рус. **бойрски** *прил. м.* || **бррр!** *межд.* за неугода.. отъ бѣбрежъ или разбѣрканостъ.

брабѣй *сжиц. м.*, измѣн. на нѣм. соб. *Brandenburg*; чеш. *bramboru* картофи, стар.

bramburk, укр. мандыбурка, бараболя.; *срав.* пол. *berlinka* видъ картофи || **бра-бонка** *сжиц. жс.*

бравъ *сжиц. м.*; стб. **кравъ**, рус. бровъ 'шипарь', ('шопарь'), обл. боровчакъ 'юнецъ'..; чеш. словен. срб.-хрв. *brav*..; и.-е. кор. *bher-: *bhog- рѣжа..; *срав.* ст. сканд. *bo,rgg*, ст. нѣм. *barug, barh*, ст. англ. *beaerh, bearg* скопено свине...

брава *сжиц. жс.*: ключалка; отъ *bog-va?; *срав.* ит.-исп. *barra*, фр. *barre*; *вж.* бариера.

бравѣ межд. отъ прил. ит. *bravo*; *срав.* нѣм. *brav*.

брадѣ *сжиц. жс.*; стб. **кравдѣ**, рус. борода, пол. *broda*, чеш. *brada*, слов. срб.-хрв. *bráda* и т. н.; праслав. *borda; кор. и.-е. *bhor-dh-: *bher-dh- рѣжа, бодж...; *срав.* нѣм. *Bart*, ст. англ. *beard*; лит. *barzdá*, латв. *ba'rda, bárdá*; лат. *barba* > ит. *barba*, фр. *barbe* и т. н. || **брадѣна** *сжиц. жс.*, ув. || **брадѣище** *сжиц. ср.*, ув. || **брадѣица** *сжиц. жс. ум.* || **брадѣчка** *сжиц. жс.*, ум. отъ ум. **брадѣица** || **брадѣвица** *сжиц. жс.*; рус. бородавка, пол. *brodawka*, чеш. *bradavice*, слов. срб.-хрв. *bradavica* и т. н. || **брадѣвичка** *сжиц. жс. ум.* || **брадѣвка** *сжиц. жс.* || **брадѣвичица** *сжиц. жс. р. ум.* || **брадѣвичавъ** *прил. м.* || **брадѣвич-ень**, -чни *прил. м.* || **брадѣтъ** *прил. м.* || **брадѣт-ецъ** *сжиц. м.* || **брадѣтич-ѣкъ**, -ки *прил. м. ум.*

брадѣва *сжиц. м.*; стб. **кравдѣ**, **кравдѣ**, срб.-хрв. *bradva*, слов. *brádba, brádba* и т. н.; праслав. *bord-; срод. съ кор. на брада; и.-е. кор. *bhor-dh-; *срав.* стар. сканд. *barða*, ст. нѣм. *barta*, н. нѣм. *Barte, Fleischerbarte*...; слав. срод. съ герм. || **брадѣвица** *сжиц. жс. ум.* || **брадѣвичка** *сжиц. жс.*, ум. отъ ум. **брадѣица** || **брадѣвище** *сжиц. ср.*, ув. || **брадѣваръ** *сжиц. м.* || **брадѣварка** *сжиц. жс.* || **брадѣварче** *сжиц. ср. р.* || **брадѣварство** *сжиц. ср.*

брадѣль *сжиц. м.*, ув. отъ брада || **брадѣ-ень**, -ни *прил. м.* || **брадѣица**, **брадѣичка**... *вж.* брада || **брадо|рогъ** *прил. м. вж.* || **рогъ** || **брадорож-ѣкъ**, -ки *прил. м.*, ум. || **брадѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6. || **брадѣсамъ** *гл.* непрех. мкр. III, екр. **брадѣсамъ** III, обл. **брадѣша** I. 11. || **брадѣсване** *сжиц. ср.*

браздѣ *сжиц. жс.*, стб. **кравдѣ**, рус. борода, пол. *brózda*, чеш. *brázda*, срб.-хрв. словен. *brázda* и т. н.; прасл. *borzda; кор. и.-е. *bherdh-., *вж.* брадва; *срав.* ст. англ. *breard*, ст. в. нѣм. *brart*, стар. швед. *brædder*, съ малко различно знач., но грц. *fáros* е тъкмо 'браздѣ'... || **браздѣне** *сжиц. ср.* || **браздѣица**, **браздѣичка** *сжиц. жс. ум.* || **браздулицѣ** *сжиц. жс.* || **браздѣя** *гл.* прех. тр. II. 1. || **браздѣ** *сжиц. жс.* || **брайко**, **брайно** *сжиц. м.*; *срав.* братко, байко, байно...

бракъ *сжц. м.*; стб. **бракъ**, рус. брак, ма-
лор. (украин.) брак. . .; отъ *гл.* общо-слав.
брати, брати, сег. вр. рус. беру 'взе-
ма'; *вж.* бера **||** **бракоуеизкусенъ**,
-ни *прил. м.*; *вж.* изкусенъ **||** **брако-**
развѣдъ *сжц. м. р.*; *вж.* развѣда
|| **бракоразвѣд-енъ**, **-ни** *прил. м.* **||** **бра-**
ко счисленіе † *сжц. ср. р.*; *вж.* число
|| **бракосчисля** † у Раков. *гл.* прех. тр.
II. 1 = бракосъчета **||** **бракосъчетавамъ**
гл. прех. тр. III, екр., **бракосъчетая** I. 6
|| **бракосъчетаніе** *сжц. ср.*; *вж.* съче-
тавамъ

брактисамъ *гл.* преход. св. III., мкр. усл.
брактисвамъ; тур. brak-tak оставямъ,
мин. св. braky, съ прист. гръц. -is-

бракувамъ I *гл.* непрех. тр. отъ **бракъ**
'сватба'.

бракувамъ II *гл.* прех. тр. книж. по рус.
браковатъ отъ нѣм. bracken; *срав.* брактисамъ; кор. ар. алт.

брале *сжц. м.* зват. п. ум. отъ **братъ**;
срав. мале.

бранъ I *сжц. м.*, мн. бранове: вълна;
вж. враница 'ладийка', рус. воронка
'хунія'; *вж.* вранъ?; *вж.* бара.

бранъ II *сжц. м.*; отъ **браня** **||** **Брани** **||** **миръ**,
Бранко *сжц. соб. лич. м.*; *срав.* пол. Broni-
slaw; тукъ и Бърни, Брънчо, Бръню
отъ основата на **гланя**.

бранъ III. прич. мин. стр. („прил.“) отъ **гл.**
бера.

брана I *сжц. ж.*; стб. **брна**, рус. бо-
ронѧ, пол. brona, чеш. brána мн., слов.
сърб.-хърв. brána и т. н.; праслав. *borna;
кор. и.-е. *bhorn-; *bherg-; *срав.* грц. fagos
бразда, fagab, fagob орж; ирланд. barz
игла; ст. исл. barngr ржбъ; новоперс. bern
и др.; *вж.* бразда, брадва.

брана † II *сжц. ж. р.* у Раков.; *срав.* от-
брана, браня, брань.

бранѣ *сжц. ср.*; *вж.* бера **||** **бранѣ** - лозе
сжц. ср., *вж.* лозе; *срав.* гроздо|беръ,
виноберма.

бран-енъ, **-ни** *прил. м.*; *вж.* брань **||** **бра-**
нене I *сжц. ср.*

бранѣне II *сжц. ср.*; *вж.* бранѧ, браня.

бранитель *сжц. м.*; *вж.* браня **||** **брани-**
телка *сжц. ж.* **||** **бранителче** *сжц. ср.*
|| **бранителски** *прил. м.* и нар. **||** **брани-**
телство *сжц. ср.*

браница *сжц. ж.*; *вж.* бера **||** **браницки**
прил. м. **||** **браничаръ** *сжц. м.* **||** **брани-**
чарка *сжц. ж.* **||** **браничарче** *сжц. ср.*
|| **браничарски** *прил. м.* и нар. **||** **брани-**
чарство *сжц. ср.* **||** **бранище** *сжц. ср.*

бранище *сжц. ср.*; *вж.* браня.

бранисвамъ *гл.* прех. тр.; *вж.* **гланя**,
сжц. бранѧ.

брантя *сжц. ж.* прост.; отъ тур. bra; unty,
кор. въ *гл.* brak-tak оставямъ. . .

браня I. *гл.* прех. тр. II. 1., стб. **бран-ити**, **-ити**,
-ити, рус. стар. боронитъ [бранитъ 'гъл-
ча, хуля' отъ стб.], пол. bronić, чеш. brá-
nití, словен. срб. хрв. braniti и т. н.; пра-
слав. *born-; *вж.* боря и брань.

браня II. *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. и усл.
бранявамъ; рус. боронитъ, пол. brono-
was, словен. срб. хрв. branati и т. н.; *вж.*
брана.

браня *сжц. ж. р.* обл. 'дружина. . .'; *вж.*
брана, I, брань **||** **бранявище** *сжц. ср.*;
вж. тур. митиризъ **||** **бранъ** *сжц. ж.*;
стб. **брань**, рус. стар. боронь; о-борѧна;
пол. bron, чеш. bran, словен. brân и т. н.;
прасл. *bornъ; и.-е. кор. *bhorn-; *bherg-;
вж. боря; *срав.* лит. barn's караница,
хулене. . .

браслѣты I *сжц. м.*; фр. bracelet.

братъ *сжц. м.*; стб. **братъ**; рус. брат,
пол. brat, чеш. bratr, словен. срб.-хрв.
brat и т. н.; кор. и.-е. *bher- нося, изна-
сямъ въ утроба; *срав.* тур. kardas < karun-
das; karun утроба; *срав.* ст. инд. bhā'-
tar, лат. frater > ит. fratello, ирл. brathir,
гот. brother, нѣм. Bruder, англ. brother и
т. н. **||** **братецъ** *сжц. м. ум.*, обл. **брато** **||**
кь, **братькъ** *ум.* **||** **братлѣ** *сжц. ср. ум.* **||** **брѧтче**
сжц. ср. ум. **||** **братлѣнце**, **брѧтченце** *сжц.*
ср. ум. отъ ум. братлѣ, братчѣ **||** **брѧт-**
ко зв. п. ум. **||** **брѧйко**, **брѧино**, **бѧино**, **бѧй**
и т. н. *вж.* по-горе **||** **брѧтан-ецъ**, мн. -ци
сжц. м. *вж.* рус. чужд. племенникъ! **||** **брѧ-**
таница *сжц. ж.*; *вж.* рус. чужд. племен-
ница! **||** **брѧте** *сжц. ср.* обл. ум. **||** **брѧте-**
ни-кь *сжц. м.*, мн. -ци **||** **брѧтеница** *сжц.*
ж. **||** **брѧтенце** *сжц. ср.*, умал. отъ умал.
брате **||** **брѧтимъ** *сжц. м.* **||** **брѧтимѣне**
сжц. ср. **||** **брѧтимски** *прил. м.* и нар.
|| **брѧтимство** *сжц. ср.* **||** **брѧтимя** *гл.* прех.
тр. II. 1., мкр. **||** **брѧтимямъ** **||** **брѧтимя**
се гл. взаим. **||** **брѧтимясвамъ** *гл.* прех.
тр. III., екр. **||** **брѧтимясамъ** **||** **брѧтинъ** *прил.*
м. = братовъ; *срав.* сестринъ **||** **брѧтище**
сжц. ср. *ув.* **||** **брѧтия** *сжц.* събир. мн.,
член. -та; стар. ж. р. ед. ч.: мѧнастир-
ската братия, братья **||** **брѧтньовъ** *прил.*
м. **||** **брѧтовъ** *прил. м.* **||** **брѧтовница** *сжц.*
ж.: снѧха отъ братъ, буля **||** **брѧтовство**
сжц. ср. **||** **брѧтовче** *сжц. ср.* **||** **брѧтов-**
чѣдъ *сжц. м.* **||** **брѧтовчѣдка** *сжц. ж.*
р. и **брѧтучѣдъ**, **брѧтучѣдка** **||** **брѧтов-**
чѣдство *сжц. ср.* **||** **брѧтовщина** *сжц. ж.*
|| **брѧто** **||** **губ-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*; *вж.*
погубя **||** **брѧтогубка** *сжц. ж.* **||** **брѧто-**
губче *сжц. ср.* **||** **брѧто** **||** **люб-ецъ**, мн. -ци
сжц. м.; *вж.* любя **||** **брѧтолюбѧка** *сжц.*
ж. **||** **брѧтолюбче** *сжц. ср.* **||** **брѧтолюб-**
ски *прил. м.* и нар. **||** **брѧто** **||** **мрѧз-ецъ**,
мн. -ци *сжц. м.*; *вж.* мрѧзя **||** **брѧто-**
мрѧзка *сжц. ж.* **||** **брѧтомрѧзче** *сжц. ср.*
|| **брѧтомрѧзство** *сжц. ср.* **||** **брѧто** **||** **не** **||** **нѧ-**

вистъ *сжиц. жс.*; *вжс.* ненависть || **братоненавистень, -ни прил. м.** братоненавистни-къ, мн. -ци *сжиц. м.* || **братоненавистница** *сжиц. жс.* || **братоненавистниче** *сжиц. ср.* || **брато|творение** † *сжиц. ср.*; *вжс.* творя || **брато|у|биець, брато|у|бийца** *сжиц. м.*; *вжс.* у|биець || **братоубийца** *сжиц. жс.* и **братоубийка** *братоубийче* *сжиц. ср.* || **братоубийски** *прил. м.* и *нар.* || **братоубийственъ** *прил. м.* || **братоубийство** *сжиц. ср.* || **брато|чедъ** *сжиц. м.*; *вжс.* братовчедъ || **братски** *прил. м.* и *нар.* || **братственъ** *прил. м.* || **братство** *сжиц. ср.* || **братувамъ** *гл.* *непрех. тр. III* || **братуване** *сжиц. ср.* || **братучедъ...** *сжиц. м.* *вжс.* братовчедъ || **братушка** *сжиц. м.*, по рус. братишка || **братче** *сжиц. ср. ум.* || **братя** *сжиц. мн.* || **братя** † *глагол. прех. тр. II. 1, вжс.* братимя || **братясвамъ** *гл.* *непрех. тр. III, екр.* братясамъ. III. || **брач-ень, -ни прил. м.** || **брачно** *нар.*; *вжс.* бракъ.

брашнар-ъ, -инъ *сжиц. м.* || **брашнарка** *сжиц. жс.* || **брашнарче** *сжиц. ср.* || **брашнарница** *сжиц. жс.* || **брашнарски** *прил. м.* и *нар.* || **брашнарство** *сжиц. ср.* || **брашневя** *глагол. прех. тр. II. 1* || **брашнень** и **брашнѣнъ** *сжиц. м.* || **брашнѣне** *сжиц. ср.* || **брашненя се** *гл.* *непрех. тр. II. 1* || **брашненй-къ, мн. -ци** и **брашнй-къ, мн. -ци** *сжиц. м.* || **брашно** и **брашно** *сжиц. ср.*; стб. **кращно**, рус. борошно 'ръжено б.'; малор. (укр.) борошно, словен. срб.-хрв. brašno, луж. гор. и дол. brošma „празник на Тѣлото Господне“ и т. н.; кор. праслав. *bhar-; *срав.* лат. farina; гот. barizeins ечмичень, ст. сканд. barr, ст. англ. bege ечмикъ и т. н. || **брашнѣце** *сжиц. ср. ум.* || **брашнѣ** *гл. прех. тр. II. 1* || **брашнѣвъ** *прил. м.* || **брашн-ѣнъ, -янь** *прил. м., вжс.* брашненъ.

брашолѣвя *гл. прех. тр. II. 1, вжс.* бръшолѣвя.

бре *межд.*; отъ брате?, или отъ *бре, *вм.* море; *вжс. т.*

бреждя *гл. прех. тр. II 2, вжс.* бръждя.

брѣй I, брѣей *межд.*, разшир. на бре.

брѣй II *сжиц. м.*, лат. Tatus communis; кор. брѣ-, *срод.* съ бри-ча.

брекѣня *сжиц. жс.*, лат. Sorbus aucuparia 'дива скороуша' *вм.* брѣскиня?; *срав.* чеш. břesk тръпчивъ вкусъ, пол. o-brzask, малор. (укр.) з-брѣскнуты ставамъ किसानь; кор. и.-е. *bhroik-sk-; *срав.* гръц. trikē сувовость...

брѣкна *глагол. непрех. тр. I. 5, мкр. и усл.* || **брѣк(ну)вамъ** III: *викамъ* 'бре'.

брѣме *сжиц. ср.*, мн. бремена, стб. **брѣмла**, рус. обл. беремя; беременная, пол. brzemie, чеш. břímě, словен. срб. хрв. breme и т. н.; праслав. *berme; кор. и.-е. *bherenoся; гр. fërma, гл. fêrō, лат. fero...; *вжс.*

бера || **брѣмен-ень, -ни прил. м.** || **брѣменна** *сжиц.* отъ прил. ж. книж. || **брѣменность** *сжиц. жс.*

брѣндамъ *гл.* *непрех. тр. III, обл.*; *вжс.* брѣндамъ.

брѣндзаль *сжиц. м.* обл., *вжс.* брѣненъ; *срав.* брѣцаль; парцаль.

брѣндушка *сжиц. жс.*: 'видъ пролѣтно цвѣте'; отъ брѣндамъ?

брѣн-ень, -ни прил. м.; стб. **брѣннѣ, 'luteus', рус. стар. брѣние, словен. brnja, brnje и т. н.; *срод.* съ пол. brudny, малор. бруд, брудыты 'замърсявамъ'...**

брѣнцамъ *глагол. непрех. тр. III, обл.*, стб. **брацати**, рус. брякать, чеш. břečeti, brinčeti, пол. brząkać и т. н.; звукоподраж.; лит. brįnkterėti; ст. инд. bhṛṅgā голѣма черна пчела.; *срав.* брѣмча.

брѣхъ *межд.*, *вжс.* брей, бре || **брѣхамъ** *гл.* *непрех. мкр. III, обл.*, стб. **крѣхати**; звукоподр. || **брѣхана** *сжиц. ср.* || **брѣхна** 3. лц. ед. екр., **брѣха** *мкр.*

брѣцаль *сжиц. м.* обл. || **брѣцало** *сжиц. ср.*; стб. **брацало** || **брѣцамъ** *гл.* *непрех. III, срб.-хрв.* brecati удрямъ; шумя; *викамъ* и др.; *вжс.* брѣндамъ съ следа отъ носовка; *срав.* брѣмча || **брѣцамъ II** *гл.* *непрех. III.* 'надувамъ се...'; *срав.* на-|брѣкналь.

брѣшко *сжиц. м.*: епитетъ на биволь съ бѣло на челото; *срав.* брѣзи.

брига *сжиц. жс.* обл.; срб.-хрв. brigada, отъ итал. brigata.

бригада *сжиц. жс.*; отъ рус., а то отъ фр. brigade, нѣм. Brigade, ит. brigata; *срав.* **бригад-ень, -ни прил. м.** || **бригадиръ** *сжиц. м.*

бридамъ *гл.* *прех. тр. III, стб.* **бридати**; *прил.* **бридѣтъ**, рус. диал. бридкѣй, пол. brzydky, чеш. bridky, срб. хрв. bridak остъръ и т. н.; кор. бри- въ бри-чъ 'брѣсначъ'; и.-е. *bhri-, *срав.* авест. pairi-brī-paiti обрѣзва, трак. *brilow* брѣснарь... || **бриене** *сжиц. ср.*; *вжс.* бричъ.

бриждя *гл.* *непрех. тр. II 1, кор.* бризг-; || **бризна** *гл.* екр. I. 5, мкр. **бризнувамъ, бризвамъ**; *успор.* кор. съ вариация въ прѣскамъ; *срав.* рус. брызнуть, словен. brizgati и др.; нѣм. brausen бужж... || **бриля** *сжиц. жс.*; *вжс.* бричъ.

брилянтъ *сжиц. м.*; фр. brillant 'блестящъ' || **брилянт-ень, -ни прил. м.** || **брилянт-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* ум. || **брилянтче** *сжиц. ср. ум.* || **брилянтговъ** *прил. м.* || **брилянто|подб-ень, -ни прил. м.**

брйна *сжиц. жс.* обл. 'козя вълна, козина'; *вжс.* бридамъ.

бринка *сжиц. жс.* обл. *вм.* бридка; *вжс.* бридамъ || **бринча** *гл.* *прех. тр. II. 3.*

брисалка *сжиц. жс.* || **брисане** *сжиц. ср.* || **бри-**

свамъ, съкрат. отъ бриснувамъ гл. прех. мкр. и усл. III., екр. брисна; *вж.* бърша, бриша.

брѣтва *сжиц. ж.*; стб. **критва** = бричъ *вж. т.* || **брѣтвица** *сжиц. ж.* ум. || **брѣтвичка** *сжиц. ж.* ум. отъ ум. бритвица.

брица *сжиц. ж.* обл. 'видъ пшеница'; *срв.* трак. *βριζα*, срод. съ рѣжь.

бричъ *сжиц. м.*, мн. бричове 'брѣсначъ'; стб. **бручъ**, рус. гл. бритъ; *сжиц.* бритва, малор. брыч, бритва, сръб. хрв. *brijati*, *britva*, словен. *brijem*, *britva* и т. н.; кор. и.-е. *bhri-; авест. *pañri- brīnaiti* обрѣзва, н. перс. *burgīdan* рѣжа, трак. *βριζου* брѣснарь...

бричъ II, обик. мн. бричове *сжиц. м.*, отъ англ. *breeches*; кор. въ беневреци *вж. т.*

брѣча гл. прех. тр. I. 9., (II. 3) 'брѣсна' *вж. т.* бричъ I.

брѣчка *сжиц. ж.*; рус. брѣчка, пол. *bruczka*, чеш. *bruska*, отъ нѣм. (чрезъ чеш. и пол.) *birutsche*, *pirutsche*, ит. *biruccio*, сръд. лат. *barrocia* отъ лат. *birgata* 'двуколка', лат. *gota* колело,

бричо || **брѣдъ** прил. м.; *вж.* брада || **бричо** || **главъ** прил. м.; *вж.* глава и брича.

брѣша гл. прех. тр. I. 10., екр. брисна I. 5., *вж.* бърша; стб. **брысати**, **брышж**.

брѣя гл. прех. тр. обл. I. 6.: брѣсна; *вж.* брича, бричъ I.

брѣ межд. обл.; видоизм. отъ брате.

брѣдъ *сжиц. м.*; мн. бродове; стб. **бродъ**, рус. брод, пол. *bród*, чеш. *brod*, словен. сръб.-хъв. *bród* ит. н.; др. отглас. степ. въ рус. гл. бреду 'бавно вървя'...; *срав.* лит. *brādas* рибар. дружина; *brastà* бродъ *bradūti* газя, латв. *brasilis*, *brasilis*, бродъ... || **бродаръ** *сжиц. м.* || **бродарѣца** *сжиц. ж.* || **бродѣжъ** *сжиц. ж.* || **бродѣне** *сжиц. ср.*

бродерѣя *сжиц. ж.*; фр. *broderie* || **бродѣрамъ** гл. прех. тр. III, фр. *broder* съ нѣм. прист. *-iegen*; кор. отъ келт.

бродило *сжиц. ср.* || **бродливъ** прил. м. р. || **бродни-къ** *сжиц. м.*, мн. -ци || **бродница** *сжиц. ж.* || **брѣднина** *сжиц. ж.* || **бродя** гл. прех. и непрех. тр. II. 1.; *вж.* бродъ.

броѣжъ *сжиц. м.* || **броѣемъ** нар., твор. п. ед. ч. отъ брой || **брѣ-ень**, **брѣйни** прил. м. || **броѣне** *сжиц. ср.* || **броѣница** *сжиц. ж.* р. || **броѣница** *сжиц. ж.* || **броѣнич-ень**, -ни прил. м. || **броѣцъ**, мн. бройчѣ *сжиц. м.* || **бройча** *сжиц. ж.*, отъ броецъ.

брѣждъ. **брѣшт(т)** *сжиц. м.*: 'раст. за червена багра...', църк. слав. **бруцъ**, малорус. (укр.) *бріч*, род. *бручѣ*, сръб.-хърв. *brōc*, словен. *brōc* и т. н.; *срав.* гръц. *brōtos* кръвъ, *brōtōeis* кръвавъ...; уснор. кор. *mŕk- 'мокрѣ'; лит. *markūti* размеквамъ лень, латв. *me'ŕka* 'влажность' *me'ŕse* соусъ... || **брѣждавъ** прил. м.

брождѣние *сжиц. ср.*; *вж.* брожение.

брождѣне *сжиц. ср.* || **брождѣнуша** *сжиц. ж.*; *вж.* брождъ || **брождѣлка** *сжиц. ж.* р. || **брѣжда** гл. прех. тр. II. 3. || **брѣжда се** гл. възврат. стр. || **брѣждяны** прил. м.

брожѣние *сжиц. ср.*, отъ рус. **брожѣние** вм. стб. **брождѣние** = 'кипежъ', гл. бродя значи и 'кипя, вря, ферментирамъ'.

бройтель *сжиц. м.* || **бройтелница** *† *сжиц. ж.*, вм. числителница = гръц. аритметика || **брой** *сжиц. м.*, стб. **бруо**, сръб.-хър. *brōj*..; навѣрно въ отгласно отношение къмъ кор. бри- въ брича, бричъ, основ. знач. 'рѣжа', *срав.* жребий и ср. нѣм. *kerben* рѣжа на рабошъ, ст. англ. *ceorfan* 'рѣжа', ст. прус. *gŕbin* „число“ || **бройка** *сжиц. ж.* || **бройница** вм. броѣница *сжиц. ж.* || **бройно нар.**

брун-ень, -ни прил. м. || **брунѣнос-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.*; *вж.* броня, нося.

брунзъ *сжиц. м.*; рус. бронза, пол. чеш. *bronz*, словен. *brones* и т. н.; отъ ит. *brunzo* > нѣм. *Bronze*, фр. *bronze* (отъ ит. *bruno*, *brunazzo* кафявъ); *срав.* пиринчъ || **брунзовъ** прил. м.

бруникъ *сжиц. м.*, обл. вм. бродникъ, кукеръ.

брунѣрамъ гл. прех. тр. III; отъ броня съ нѣм. прист. *-iegen* || **брунѣрамъ се** гл. възвр. стр. || **брунѣранъ** мин. стр. прич.

|| **бруня**, *сжиц. ж.*, тб. **бруня**; рус. броня, малорус. (укр.) *brōnia*, пол. стар. *brōnia*, чеш. *brně* мн. ч. ж. и т. н.; *срв.* ст. нѣм. *brunja*, *brunna*, гот. *brunjō*; келт. *brōn* гърди... || **бручъ**, **бручъ** *сжиц. м.* обл.; *вж.* брождъ, бруштъ.

бручка *сжиц. ж.*; фр. *broche*. || **бручуру-вамъ** глаг. прех. тр. III, нѣм. *broschieren* || **бручура** *сжиц. ж.*; фр. *brochure* || **брушурка** *сжиц. ж.*, ум.

брушовъ прил. м.; *вж.* бруштъ || **брушовина** *сжиц. ж.* обл. || **брушчарка** *сжиц. ж.*

брой гл. прех. тр. II. 1., мкрат. и услов. || **бройвамъ**, **бройвамъ** III.; *вж.* брой || **броянна** *сжиц. ж.* р. || **бройчъ** *сжиц. м.* || **бройчна** *сжиц. ж.*

брубѣнка *сжиц. ж.*, обл.; *вж.* брѣбонка.

брувѣя гл. прех. тр. II. 1. обл.; *вж.* бруля.

бруждѣне *сжиц. ср.*, обл.; *вж.* брождъ, брождѣне.

брука *сжиц. ж.*, обл.; *вж.* брука || **брукица** *сжиц. ж.*, ум.

бруленъ мин. стр. прич. отъ бруля || **брулене** *сжиц. ср.* || **брулкамъ** гл. прех. тр. ум. III || **брульо** *сжиц. м.* и **брульо** || **брулна** гл. прех. екр. I. 5. || **бруля** гл. прех. тр. II. 1., мкр. усл. **брулвамъ** III; кор. е само бру- I; *срав.* лит. *braukti*, *braukiū*, латв. *brukt* отсловамъ се, *brauklis* дървенъ ножъ за чистене на лень...; ст. англ. *brýsan* чупя, ирл. *brúim*; *срав.* рус. брѣсать хвърлямъ и обл. брѣкати.

брумка *сжиц. жс., обл.; вж.* брю(м)ка.
брусъ *сжиц. м., мн.* брусове; стб. **оу-броусъ...**
 малорус. (укр.) брус, сѣрб.-хѣрв. слов. brŭs, чеш. пол. brŭs и т. н.; др. отглас. степ. въ б р ъ с на; кор. само б р у -; *срав.* ст.-исл. brŭpi брусъ, brŭpa бруся, точа.; *вж.* бруля || **брусамъ** *гл.* прех. тр. III, обл.; *вж.* прусамъ, брецамъ || **брусарница** *сжиц. жс.* || **брусатъ** *прил. м.* || **брусика** *сжиц. жс.* || **брусна** *гл.* прех. екр. I. 5; *вж.* б р у с я || **брусникъ-ъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **брусница** *сжиц. жс.* || **брусни-ци** *сжиц. жс., мн.*; рус. брусника, обл. брусница, малорус. (укр.) брусныця, чеш. brusnice, пол. brusznica; кор. б р у -; *срав.* лит. brŭknė, латв. brŭkleņe ~ гл. braŭkti, braŭkt отчупвамъ... || **бруснувамъ** *гл.* прех. мнкр. III || **брусновитъ** *прил. м.*
брустверь *сжиц. м., презъ* рус. отъ нѣм. Brustwehr 'грѣдобрань', Brust гърди, wehren браня.
брусче *сжиц. ср.* || **бруся** *гл.* прех. тр. II. 1., екр. б р ū с н а и т. н.; *срав.* б р ъ с н а, рус. бросить; *вж.* б р у с ъ и б р у л я || **бруся се** *глагол.* стр. || **брусякъ** *сжиц. м.*
брутъ *сжиц. м.* обл.; гвоздей; стб. **кروطъ**; *срав.* лит. brukù, brŭkti пѣхамъ, латв. brŭkts дървень ножъ за чистене лень..
бруталенъ-ни *прил. м.*; фр. brutal, лат. brutus тежкъ суровъ... || **бруталность** *сжиц. жс.* || **бруто** *сжиц. ср.*; итал. brutto, против. на нето.
брухамъ *гл.* прех. тр. III, обл. екр. б р у х н а I. 5.; *вж.* бруля, бруся.
бручило *сжиц. ср.* обл.; *вж.* ручило.
бръбин-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* обл., и **бръбинякъ** *вж.* мравка; чеш. brabenec, лат. formica...
бръбла *сжиц. жс.* || **бръблавъ** *прил. м. р.* || **бръбланица** *сжиц. жс.* || **бръбливъ** *прил. м.* || **бръблив-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **бръбливница-ка** *сжиц. жс.* || **бръблывщина** *сжиц. жс.*; *вж.* б р ъ б р и в ъ, б ъ б р и в ъ.
бръбой, бръбойче и т. н.; *вж.* брабой, барабой.
бръбойка *сжиц. жс.*; *вж.* б р ъ б о н к а.
бръболя *гл.* прех. тр. II. 1., *вж.* б ъ р б о р я.
бръбонка *сжиц. жс., ум.* || **бръбончица** *сжиц. жс.*; *срав.* брабонка, бобонка.
бръбривъ *прил. м.* || **бръбрив-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **бръбривица** *сжиц. жс. р.*; *вж.* б ъ б р и в ъ || **бръбря** *гл.* прех. тр. I. 9.; *вж.* б ъ б р я.
бръбулки *сжиц. жс.* мн. обл.; *вж.* брабой.
бръбуль *сжиц. м.* обл.; *вж.* б р ъ м б а р ъ.
бръбъръ *сжиц. м.*; *вж.* б ъ б р е ж ъ.
бръвъ *сжиц. жс.* стар., стб. **кръкъ**, рус. бревн-о, малорус. (укр.) берв, берва, бервено, сѣрб.-хѣрв. словен. brŭ, чеш. brĕvno и т. н.; **бръвъ** значи и „мостъ отъ греда възъ по-

токъ"; затуй *срав.* ст. исл. brŭ, bruggia, ст. англ. bruggia, стар. вис. нѣм. brucka, нѣм. Brücke, англ. bridge и т. н., гал. brŭva...
бръвно *сжиц. ср.* || **бръвъ** *сжиц. м.* обл.
брѣго *прил. ср.* обл. вм. б ъ р з о; *вж.* т.
брѣдакъ *сжиц. м.* обл.; видъ овень; *вж.* б ъ р д о || **брѣдце** *сжиц. ср.* ум. || **брѣдчина** *сжиц. жс.* обл. родоп. („барчина“) || **брѣдчинка** *сжиц. жс.* ум. || **брѣдни** *прил. м.* || **брѣдница** *сжиц. жс.* обл.
брѣжделивъ *прил. м.* || **брѣждене** *сжиц. ср.* || **брѣждивъ** *прил. м.* || **брѣждя** *гл.* непрех. тр. II. 2; *вж.* б р и д а м ъ, б р и д к и.
брѣжки *прил. м.* отъ б р ъ з ъ || **брѣзь** и **бѣрзь** *прил. м., бѣрза и т. н.; стб. **кѣрзь**, рус. борзой, борзый, сѣрб. хрв. словен. brz, пол. barzo, bardzo „твърде“ и т. н.; *срав.* грѣц. braxŭs краткъ, лат. bvevis краткъ и fortis силенъ...
брѣзгалка *сжиц. жс.* || **брѣзгамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. б р ѣ з н а I. 5.; рус. брызгать, словен. brizgati, сѣрб. хрв. brizgati, чеш. brŭzgat', пол. brzygać и т. н.; *вж.* б р ъ з ъ, б р ѣ з н а и с р ѡ п р ѣ с к а м ъ; сѣрб. дол. нѣм., н. дол. нѣм. rusten кихамъ, кашлямя.. прѣскамъ..; „звукоподраж.“ || **брѣзлей** *сжиц. м.* = бѣрзей.
брѣзда, бѣрста, стб. **кѣзда**; *срав.* бразди = фр. freins юзда; *срав.* след.
брѣз(д)ье *сжиц. ср.* обл.; *вж.* б р а з д а.
брѣзливъ *прил. м.* || **брѣзливо** *нар.* отъ б р ъ з ъ.
брѣзна *глагол.* прех. екр. I. 5.; *вж.* б р ъ з г а м ъ || **брѣзна се** *гл.* взвр. || **брѣзнемъ** *нар., вж.* б р ъ з ъ.
брѣквямъ *гл.* прех. мкр. и усл. III.; *вж.* б ъ р к а м ъ || **брѣкна** *гл.* прех. екр. I. 5.
брѣлокъ *сжиц. м.* обл.; средно по корень негли съ бара.
брѣмбаль *сжиц. м.* || **брѣмбаръ** *сжиц. м.*; кор. звукоподр., *вж.* б р ъ м ч а, б р ъ н ч а, б р е н ц а м ъ, б р е ц а м ъ... || **брѣмбарче** *сжиц. ср.* ум. „Защо си брѣмбаль?“ — Защото брѣмча.
брѣмка *сжиц. жс.* обл.; подпухнало отъ ударено; *срав.* брумка, брюка.
брѣмкало *сжиц. ср.* || **брѣнкало** *сжиц. ср.*, стб. **кѣццало**; *вж.* б р е н ц а м ъ || **брѣм на** *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. б р ѣ м н у в а м ъ, б р ѣ м в а м ъ, тр. б р ѣ м ч а || 3 || **брѣнча** *гл.* непрех. тр. II. 3., стб. **кѣ-ццати, кѣццъ**, умал. **брѣмкамъ, брѣнкамъ** III. || **брѣмчило, брѣнчило** *сжиц. ср., вж.* б р ѣ м к а л о и р у ч и л о (на гайда) || **брѣнь** *межд.*
брѣнка *сжиц. жс.* || **брѣнчица** *сжиц. жс.* ум.; първично споредъ нѣкои 'халка за устни'; *срав.* б ъ р н а; *вж.* б р и н к а.
брѣнкалка *сжиц. жс.*; *вж.* б р ѣ м к а л о || **брѣнкамъ** *гл.* непрех. III.*

бръня *сжиц. жс.* стар., *вж.* броня.
бръсвамъ *гл.* прех. мкр. III. и **бръснувамъ** *вж.* екр. бръсна и ум. бръскамъ, **бръскалка** *сжиц. жс.* **бръскалчица** *сжиц. жс.* ум. **бръскамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **бръсна** I. 5.; стб. **кръснѣж**; *вж.* бриша; *срав.* бруся, бруля **бръскамъ** *се гл.* взвр. стр.; *вж.* и пръскамъ, съ вариация на кор.
бръсна *гл.* прех. екр. I. 5, мкр. услов. **бръс-нувамъ**, взвр. и стр. **бръсна се**, **бръсна**=нѣм. gasieren и **бръсна**, **бърша**, **бриша**, **бръскамъ** сж отъ единъ коренъ; *вж.* **бричъ** **бръснарь** *сжиц. м.* **бръснарка** *сжиц. жс.* **бръснарче** *сжиц. ср.* **бръснар-евъ**, **-овъ** *прил. м.* **бръснарница** *сжиц. жс.* **бръснарски** *прил. м. и нар.* **бръснарство** *сжиц. ср.* **бръснатъе**, **бръснатие** *сжиц. ср.* обл.=бръснене **бръсначъ**, **бръсничъ** *сжиц. м.* **бръснѣхъ**, **бръсноухъ** *прил. м.* и *вж.* ухъ.
бръстъ *сжиц. м.*, **бръсть** *сжиц. жс.*, „бръсъ“ за добиткъ (лиственникъ, шума); „кор.“ праслав. *brъd-s-, *срав.* ст. англ. brýsan, bréotan чупя, ст. исл. brjóta, нѣм. Brosam троха, лат. frustum..; *вж.* бруля, бруся; ср. нѣм. briezen набжбвамъ (за пжпки, вѣйки..); **бръсть** *гл.* прех. тр. II 1 и непрех. **бръсть се** *гл.* стр.
брътвѣжъ *сжиц. м.* **брътвене** и **брътвѣне** *сжиц. ср.* **брътвя** *гл.* прех. тр. II. 1; „звук-коподр.“; кор. и.-е. *br̥g-, въ санскр. bruvan говорящъ, рус. брызгѣ 'мърморко', лит. bruzdėti шумоля, bruzda шумъ..; *вж.* бѣбря, брѣбря..
бръцкамъ *гл.* прех. тр. ум. III; *вж.* бѣркамаъ, екр. брѣчна I. 5., мкр. усл. брѣцнувамъ **бръцкамъ** *се гл.* взвр.
бръчка *сжиц. жс.*, увел. **бръчкулъ** *сжиц. м.*, умал. **бръчкулче** *сжиц. ср.* **бръчкавъ** *прил. м.* **бръчкамаъ** *гл.* прех. мкр. отъ бѣрча, *вж. т.* и бѣрдо **бръчний-къ**, мн. -ци *сжиц. м.*
бръшелъ, **бръшленъ**, **бръшнелъ** *сжиц. м.* обл. вм. брѣшлянъ **бръшлянъ** *сжиц. м.*; срб. хрв. bršljan, словен. bršlján, bršlen., чеш. brectan, пол. brzesztan..; може би срод. съ бръсть, *вж. т.* и *срав.* особ. ср. вис. нѣм. briezen **бръшлянъ** *прил. м.*
бръшолѣв-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* **бръшолѣвка** *сжиц. жс.* **бръшолѣвя** *гл.* прех. тр. II. 1, *сжиц. ср.* **бръшолѣвене**; отъ кор. въ бѣрбора, бръскамъ; успор. кор. въ блѣскамъ *блъщерева **бръшолѣв-ецъ**, **-ячъ** *сжиц. м.* **бръшолѣвячка** *сжиц. жс.*
брюкъ *сжиц. м.*, **брюка** *сжиц. жс.* р. обл.: 'прищка отъ шарка'; кор. само брю-'нѣщо надуто..'; *срав.* рус. брюхо 'търбухъ', диал. брюхнутъ 'подувамъ се'...; пол. brzuch, brzuchо, гор. луж дол. луж.

brjuch, чеш. старин. bruch, brucho, sega brich, bricho; и.-е. *bhreu-s- надувамъ се.; *срав.* нѣм. brausche подутость, ст. исл. bríost, нѣм. Brust гърди..; неразшир. кор. въ ирл. brí, кимр. brú гърбухъ, санскр. bhūrás „embryo“ .. **брюмка**, **брумка** *сжиц. жс.* = брюка.

брѣгъ *сжиц. м.*; мн. брѣговѣ, диал. брѣги; стб. **крѣгъ**, рус. берег, пол. brzeg, чеш. břeh; срб.-хърв. brijeđ и т. н.; прасл. *berg-, кор. и.-е. *bher-gh-, срод. съ герм. berg-, гот. baigahēi, нѣм. Berg „планина“, съ друго (небно), разшир. на кор. *bher-g'h-: ст. инд. brhán-високъ, зенд. barəzō, арм. berz, bardzг и т. н. **брѣговъ**, **брѣговий** *прил. м.* **брѣговитъ** *прил. м.* **брѣженъ**, **-ни** *прил. м.* **брѣжина** *сжиц. жс.* **брѣжйще** *сжиц. ср.* **брѣжъе**, **брѣжйе** *сжиц. ср.* събир.

брѣзъ *прил. м.*, **брѣзъа** *сжиц. жс.*; стбѣлг.

крѣза, рус. берѣза, пол. brzoza, чеш. břize, словен. brēza, срб.-хърв. brijeza и т. н.; прасл. *berza, срод. съ нѣм. Birke, ст. англ. beorc, birce, англ. birch, лит. bērzas санскр. bhūjas, лат. fraxinus и т. н.; за знач. *срав.* тур. ak a ac 'бѣло дърво' = брѣза! **брѣзая** *сжиц. жс.* **брѣзайча** *се гл.* непрех. тр. II. 3. **брѣзайчене** *сжиц. ср.* **брѣзда** *сжиц. жс.*; *вж.* бразда.

брѣз-енъ, **-ни** *прил. м.*; *сжиц. м.* = стар. име на месецъ априль или мартъ; чеш. březen **брѣзйца** *сжиц. жс.* р. ум. отъ брѣза. **брѣзовъ** *сжиц. м.* **брѣзово коношче** *прил. сжиц. ср.*

брѣсть *сжиц. м.*, изгов. и **брѣсть**, зват. п. у Вазова брѣсто; ст. бѣлг. **крѣсть**, руски берест, берестнякъ, береста, пол. brzost, чеш. břest, срб.-хърв. brijest, словен. brést и т. н.; срод. по кор. съ брѣзъ, брѣза *вж. т.*; *срав.* още арм. barti трепетлика **брѣстовъ** *прил. м.* бу!, бу!, бу! межд. звукоподражат.

буба *сжиц. жс.* р.; *срав.* лат. гръц. bombyx „копринена буба“; по-далече, лат. bombus „бръмчене на пчели“..

бубакъ *сжиц. м.* обл.: памукъ; *вж.* бобакъ; н. гръц. βαβάκι **бубакѣръ** *сжиц. м.* **бубакѣр-енъ**, **-ни** *прил. м.* **бубакярка** *сжиц. жс.*

бубал-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* **бубаръ** *сжиц. м.* **бубарка** *сжиц. жс.* **бубарче** *сжиц. ср.* **бубарникъ** *сжиц. м.* = свиларникъ **бубарски** *прил. м.* **бубарство** *сжиц. ср.*; *вж.* буба **бубаракъ**, **буборакъ** *сжиц. м.* **буборатка** *сжиц. жс.*, увел.

бубарица *сжиц. жс.*, обл.; вм. бабарича; *вж.* баба.

бубач-енъ, **-ни** *прил. м.*, р. обл. = памученъ; *вж.* бубакъ.

бубе *сжиц. ср.*; *вж.* буботецъ, пабу-тецъ.

бубень прил. м. отъ буба || **бубенка** сжиц. ж. || **бубица** сжиц. ж. || **бубниче** сжиц. ср.; *вж.* равнецъ || **бубо лаза** гл. непрех. тр. II. 1. || **буболече** сжиц. ср., **буболечица**, **буболечка** сжиц. ж. || **буболякъ** сжиц. м. ?]; срод. со след.

бубонъ сжиц. м., обикн. мн. бубони; *срав.* рус. диал. буба 'подутость', малор. (укр.) бублик, сѣрб.-хѣрв. bubuljica, чеш. bou-bel, bublina 'водень мѣхуръ...'; *срав.* санскр. bimbasa клжбце, грѣц. rémfux rómfos мѣхуръ отъ изгаряне, romfólux водень мѣхуръ; лит. bámba пжпъ, bumbulis водень мѣхуръ, латв. bamba, bumba кълбо и др. || **бубонякъ** сжиц. м.; *срв.* бобо, бобонка, бабанка || **буборакъ** сжиц. м. **буботець** сжиц. м., обл.; *вж.* боботець, бабутецъ, па-бутецъ; *срав.* бутъ, бутамъ.

буботене сжиц. ср. р. **буботя** гл. непрех. тр. II. 1.; звукоподраж. || **буботаль** сжиц. м. обл. || **бубуля** сжиц. ж. обл. || **бубоча** гл. непрех. тр. II. 3.

бубрекъ сжиц. м., обл.; стб. **коуѣрѣгъ**; *вж.* бжбрекъ || **бубрече** сжиц. ср. **бубулечка** сжиц. ж., произв. отъ буба || **бубулечица** сжиц. ж., ум. || **бубулечко-яд-ецъ**, мн. -ци сжиц. м.; *вж.* ямъ.

буга сжиц. м. обл. прост.; тур. *вж.* бикъ. **бугада** сжиц. ж.; отъ ит. bucato. **буган-ецъ**, мн. -ци сжиц. м. обл.; *вж.* поганецъ || **бугански** прил. м.

бугарашъ, **бугарашинъ** сжиц. м. хул. отъ сѣрб. || **бугарашки** прил. м. и нар. || **бугарець** сжиц. м. || **бугаринъ** сжиц. м. обл. || **бугарка** сжиц. ж. обл. || **бугарски** прил. м. и нар. || **бугарія** сжиц. ж.; *вж.* булгария.

бугасія сжиц. ж.; *вж.* богасия. **бугла** сжиц. ж.; *срав.* ст. нѣм. bouc прѣстенъ, bouc огърлица. . .

будакъ сжиц. м. обл.; *вж.* бутракъ. **будалъ** сжиц. м.; тур. отъ араб.; *срав.* аبدالъ, отъ сжица корень || **будалашина** сжиц. ж. || **будалестъ** прил. м. || **будалина** сжиц. ж. || **будало** сжиц. ср. || **будалски**, **будалашки** прил. м. и нар. || **будал(а)шина** сжиц. ж. обл. || **будаля** гл. прех. тр. II. 1 || **будаля се** гл. непрех.

будвамъ гл. мкр. и усл. III. 1, отъ будя || **буд-ень**, -ни прил. м. || **будно** нар. || **будене** сжиц. ср. || **будѣя** гл. непрех. I. б. **буджакъ** сжиц. м.; тур. **буди** *свюзъ* обл. вм. бжди = 'било'. **будил-ень**, -ни прил. м. || **будилникъ**, мн. -ци сжиц. м.; *вж.* будя.

Будимъ, **Будинъ** сжиц. соб. м. въ нар. пѣс. означава стб. **Бѣдынъ** (съ съгласково разподобление отъ лат. Bononia), сега Видинъ; инакъ = Буда-Пеща. **будка** сжиц. ж.; рус., а то отъ нѣм. Bude.

буднѣ сжиц. ср. обл. вм. б ѣ д н е; грц. *βουνη*, **будоаръ** сжиц. м.; фр. boudoir.

будто би !! нар.; непотрѣб. чужд.: рус. **будто бы** = божемъ, ужъ, като че, съ-кашъ. . .]

будувамъ гл. непрех. III; *вж.* прех. будя. **будурестъ** прил. м.; отъ тур.

будя гл. прех. тр. II. 1, др. отглас. степ. въ бдя, *вж. т.*; стб. **коуд-ити**, **коудѣж**, **коуд-ини**; рус. будить, пол. budzić, чеш. buditi, словен. buditi, сѣрб. хрв. buditi и т. н.; и.-е. кор. *bhoudh-, *срав.* ст. инд. bōdhāyati буди; поучава. . .; зенд. baōzayeitf, лит. pa-si-baudyti ставамъ. . .

бу-ень, -ини прил. м.; стб. **коун** 'неразумень.', рус. буйный, малор. (укр.) буйный; гл. буюты, пол. bujny, чеш. bujny, сѣрб. хрв. bujan, bujini и т. н.; кор. бу-, и.-е. *bhū: *bhou-; ст. инд. bhū'yān по-голѣмъ., bhū'yisthas най-силень., англ. burly дебелъ, латв. būra голѣмъ купъ и др. || **буйно** нар. || **буене** сжиц. ср. || **буеслов-ецъ**, мн. -ци прил. м.; *вж.* слово || **буесловие** сжиц. ср. || **буесловя** гл. непрех. тр. II. 1 || **буестъ** сжиц. ж. || **буйность** сжиц. ж.

буеница сжиц. ж., **буенякъ** сжиц. м.; *вж.* боянецъ.

буза I. сжиц. ж.; *вж.* боза. **буза** II. сжиц. ж.; *срав.* пол. buzia цалувка, личице., алб. buzë устна., рум. buză устна.; исп. hacer el buz 'давамъ цалувка съ ржка'; н. перс. bōsidān цалувамъ, араб. būsa, омс. тур. buse целувка; нѣм. обл. bus, bussel и др. || **бузица** сжиц. ж. ум. || **бузичка** сжиц. ж. ум. отъ ум. || **бузенце** сжиц. ср. || **бузлѣ** сжиц. ср. ум. || **бузленце** сжиц. ср. ум. отъ ум.

буза-джевизъ сжиц. м.; тур.; тур. dzeviz орѣхъ.

бузалкъ сжиц. м. обл.; тур. **буздоганъ** сжиц. м.; *вж.* боздуганъ. **буздра**, **буздрумъ** сжиц. ж. обл.; *вж.* пуздра; пастърма || **буздрясамъ** гл. непрех. тр. III, екр. **буздрясамъ**.

буз-ень, -ни прил. м. || **бузестъ** прил. м. отъ буза.

буз-чичекъ сжиц. м.; тур. buz ледъ, çibek цвѣте.

буйка сжиц. ж., обикн. мн.; въ дет. ез. обувка, обуца.

буйно пламень прил. м.; *вж.* буень, пламкъ || **буйность** сжиц. ж. || **буйство** сжиц. ср.

букъ, мн. букове сжиц. м.; обл. ж. **букá**, буки, стб. **коукты**, **коуктъке**, рус. бук, пол. чеш. buk, и т. н.; поради у и к отъ ст. герм. bōkō, гот. bōkōs книга, писмо. . .; ст. англ. bōc, bōc tréo, ст. вис. нѣм. buohha бѣкъ, нѣм. Buche; на герм. отговаря лат. fagus, грц. *φύκος* и т. н. || **бүкавица** сжиц. ж. || **букакъ** сжиц. соб. р. м.

букаль, **букáръ** *сщи. м. гов.*; *срав.* итал. *boscalle*...; *вж.* б'къль.
букáчка *сщи. ж.*: отъ букъ || **букáшь** *сщи. м.* || **букáшки** *прил. м.* || **буква** *сщи. ж.*; отъ ст. герм.; *срав.* нѣм. *Buch|stabe* буква < „букова прѣчица“, ст. сканд. *bókstafr*, ст. англ. *bócestæfr*; на такива прѣчици се рѣзали т. нар. руни || **буквáл-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **буквáлность** *сщи. ж.*
букварь *гл. непрх. мкр. III, екр. б'кна I.5, мкр. и усл. б'кнувамъ; вж. бухвамъ.*
буквáръ *сщи. м.* || **буквица** *сщи. ж.* *ум.* отъ буква || **буквáр-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **букварски** *прил. м.* || **букво|л'я́ръ** *сщи. м.*; *вж.* л'я || **букво|л'я́рница** *сщи. ж.* || **букво|л'вница** *сщи. ж.* || **букво|я́дъ** *сщи. м.*; *вж.* ямъ || **букво|я́д-ецъ**, *мн.-ци сщи. м.* || **букво|я́дка** *сщи. ж.* || **букво|я́дче** *сщи. ср.* || **букво|я́дски** *прил. м.* || **букво|я́дство** *сщи. ср.* || **буке** *сщи. ср.* („аз-буке“), стб. **коўкы**, род. п. **коўкѣс**.
букѣтъ *сщи. м.*; фр. *bouquet* || **букѣтець** *сщи. м. ум.* || **букѣтче** *сщи. ср. ум.* || **букѣт-енъ**, **-ни** *прил. м.*
бука, **букл'я** *сщи. ж.* обл.; *вж.* б'къль, бокаль.
букна *гл. непр. екр. I. 5; вж. бухвамъ.*
буковъ *прил. м.*; *вж.* букъ || **буковáкъ** *сщи. м.* || **буковина** *сщи. ж.* || **буковинка** *сщи. ж.* || **буковица** *сщи. ж.*
букóль *сщи. м.* обл.; *вж.* б'къль.
букт'на *сщи. ж.*; *срав.* *букна*, срб. хрв. *bukieteti* 'пламтя'.
букурѣшки *прил. м.* и *нар.* отъ соб. *Букурѣщъ*; нѣм. *Bukarest*, фр. *Bucarest* и т. н.; мисли се, че името е отъ старо-бълг. **коўкаръ** книжовникъ...
буль *сщи. м.* обл.; *вж.* пуль 'копче'
була I. *сщи. ж.*; тур. || **булица** *сщи. ж.* *ум.* || **буличка** *сщи. ж.* *ум.* отъ *ум.* || **були** *сщи. ж.* *мн.* обл. за царевици (печени).
була II *сщи. ж.*; лат. *bulfa*; *срав.* отъ новогрц. *вула*.
булаки *нар.* прост. обл.; тур.
буламáчъ *сщи. м.*; тур. *gl. bul'atak* разбърквамъ; *срав.* *булгуръ*.
булатъ *прил. м.*: съ було; гѣби *Hymenopus cetes*.
булаш'къ *прил.* немѣн.; тур. || **булащ'с-вамъ** *гл. прех. тр. III, екр. булащ'самъ* || **булащ'свамъ** *се гл. взвр.*
булвáнь *сщи. м.* обл.; *вж.* балванъ.
булгар-ѣ, **-йна**, **-йя**, **-я** *сщи. ж.*; тур.
булгуръ *сщи. м.*; тур.
булдогъ *сщи. м.*; англ. *bull-dog* 'бикокуче', съ тѣпа муцуна.
буле *сщи. ср.*; и зв. п. отъ буля || **булен-це** *сщи. ср. ум.* отъ *ум.*
булевардъ *сщи. м.*; фр. *boulevard*, отъ нѣм. *bollwerk* || **булевард-енъ**, **-ни** *прил. м.*
булекъ *сщи. м.* обл., отъ буля || **бул'йче** *сщи. ср.* || **булинъ** *прил. м.* || **булица I.**

буличка *сщи. ж.* *ум.* || **булица** *сщи. ж.*
|| **бул'йче** *сщи. ср.* || **булка** *сщи. ж.* || **бул-чица** *сщи. ж.* *ум.* || **булкинъ** *прил. м.* *м.* *вм.* || **булчинъ** *прил. м.* = **булинъ** || **було I.** галено **буле**, зв. п. отъ буля; *вж.* како || **булне** зв. п. *ум.* отъ буля.
було II *сщи. ср.*; лат. *velum*, *мн. vela*, фр. *voile*...
буловáнь, **булуванъ** *сщи. м.* обл.; *вж.* балванъ.
булосвамъ *гл. прех. мкр. обл. III, екр.* || **булосамъ** *вм.* болясвамъ; *вж.* ам-болясвамъ.
булски *прил. м.* и *нар.* отъ бу-ла, -я.
бул'кбаша *сщи. м.* обл. отъ тур. *вм.* *бюлюкбаша* *вж. т.*
булул'ей *сщи. м.* обл. *вж.* бухалъ; *срав.* *булякъ*, *булутинъ*.
булумáчъ *сщи. м.* прост. гов.; отъ тур.; *вж.* буламачъ; каша.
булчѣ *сщи. ср.*, *ум.* отъ булка || **булчинъ** *прил. м.* || **булчинъ** *сщи. мн.*: челядь, отъ която е булката || **булчинство** *сщи. ср.* || **булчица** *сщи. ж.* *ум.* гал. || **бáйнова**, **бáтьова**, **Ѣнова**, **пóбова** || **булчица** *прил. и сщи. ж.* || **буля I.** *сщи. ж.*; кор. и. е. *b(h)u-...; *срав.* кимр. *bol, bola* коремъ, санскр. *bull-s, 'vulva'*, лит. *bullis* гжерь...
буля II. *глагол. прех. тр. II. 1.*: мѣтамъ бу-ло, за|булямъ.
булякъ *сщи. м.* обл. *вм.* бухалъ.
булюкъ, **булюкь-баш'я** и пр. *вж.* билюкъ, бюлюкъ.
буль-онъ *сщи. м.*; фр. *bouillon*.
булька *сщи. ж.* обл. *ум.* отъ буля.
бумъ I *межд. звукоподраж.* за шумъ, гър-межъ...
бумáга!, обикн. *мн.* **бумáги** *сщи. ж.*; кн-жа; отъ рус. || **бумáжка** *сщи. ж.* рус. *вм.* банкнота || **бумáжникъ** *сщи. м.*, фр. *портофейль*, книжатникъ*
бумбакеръ-ъ, **-енъ** и т. н. обл.; *вж.* бубакъ, бубакеръ...
бумбалъ *сщи. м.* обл. || **бумбало** *сщи. ср.* обл.; „кор.“ бух-, бум-.
бумбаръ *сщи. м.* обл. *вм.* брѣмбаръ.
бумбаш'ръ *сщи. м.*, прост. обл. отъ тур., *вм.* мубаширъ.
бумбуль *сщи. м.* обл.; *вж.* бумтя.
бумка *сщи. ж. р.*: жаба, лат. *Vombinator igneus* || **бумтѣжъ** *сщи. м. р.* || **бумтя** *гл.* непрех. тр. II. 1.; *срав.* бумъ, буботя; звукоподраж. || **бумцá** *глагол.* непрех. тр. обл. II. 4. || **бумчѣн(ѣ)** *сщи. ср.*
бунъ *сщи. м.*, обл.: купчина растителность; *вж.* грѣмъ; грц. *βουνός* височина; кор. и. е. *b(h)ou-... || **буна I** *сщи. ж.*, област.
буна II *сщи. ж.*, рус. бунт; *срав.* подоб. корень въ бу-ря б-ушувамъ.
бунáкъ *сщи. м.*, събир.; *вж.* бунъ.
бунáръ *сщи. м.*; тур. || **бунáрецъ** *сщи. м. ум.* || **бунáрче** *сщи. ср.*, *ум.* || **Бунарджикъ**

сжиц. м.; тур. ум.; соб. име на хълмъ въ гр. Пловдивъ.

бунда I *сжиц. жс.*, обл.; чужд. (мадж..) || **бундашъ** *сжиц. м.*

бунда II *сжиц. жс.*, обл.; *вж.* буза.

бунджа *сжиц. жс.*, обл. || **бунджица** *сжиц. жс.* ум. || **бунджалестъ** *прил. м.* || **бунджукъ** *сжиц. м.*; тур.

бундрукъ *сжиц. м.*, обл.; тур. вм. боюндрукъ.

буника *сжиц. жс.*, обл. вм. бленика, *вж.* блѣнь, блѣно-биле.

бунйце *сжиц. ср. р.*; произв. отъ и.-европ. кор. *b(h)u-... *вж.* бунъ.

бунтъ *сжиц. м.*; рус. бунт, пол. bunt, отъ нѣм. Bund 'тайфа' || **бунтаръ** *сжиц. м. р.*

|| **бунтарка** *сжиц. жс.* || **бунтарче** *сжиц. ср.* || **бунтарски** *прил. м. и нар.* || **бунтарство** *сжиц. ср.* || **бунтов-ень**, -ни *прил. м. р.*

|| **бунтовни-къ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **бунтовница** *сжиц. жс.* || **бунтовниче** *сжиц. ср. р.*

|| **бунтовнически**, **бунтовнишки** *прил. м. и нар.* || **бунтовничество** *сжиц. ср.* || **бунтовствувамъ** *гл.* непрех. тр. III. || **бунтувамъ** *гл.* прех. тр. III. || **бунтуване** *сжиц. ср.*

|| **бунтувамъ се** *гл.* непрех.

бунчукъ *сжиц. м.*; тур.; *вж.* бунджукъ.

буня *гл.* прех. тр. II. I.; *вж.* буна || **буня се** *гл.* непрех.

буръ *сжиц. м.* || **бура** I *сжиц. жс.*; *вж.* бурянь.

бура II *сжиц. жс.*, обл.; *вж.* буря || **буранъ** *сжиц. м. р.*

буранія *сжиц. жс.*; *вж.* бурения.

бурбукамъ *глагол.* непрех. тр. III || **бурбукамъ се** *гл.* втзвр.; *вж.* бърбукамъ.

бургія *сжиц. жс.*; тур. burğu.

бурдакъ *сжиц. м.*, обл.; *вж.* бардакъ, бърдукъ.

бурдѣлъ, **бурдѣй** *сжиц. м. р.*, обл.; *вж.* бордей.

бурденякъ *сжиц. м.* произв. отъ бурдакъ.

буре *сжиц. ср.*; срѣб.-хърв. bure; ит. barile "варель" ...

буре|вѣстни-къ, мн. -ци *сжиц. м. р.*; *вж.* вѣстя || **бур-ень** I, -ни *прил. м. р.* отъ буря.

бурень II *сжиц. м.*; рус. бурьян, словаш. bugeň, пол. burzan, сѣрб.-хърв. burjan и т. н.; кор. бу-, въ друга степень бы- въ билка, билъе; успоредна раз- новидность на „кор.“ пыр- въ грц. *πυρός*

„пшеница“, слав. пыро, пырей; *вж.* и бурянь || **буренякъ** *сжиц. м.*, сѣб. || **буренаръ** *сжиц. м.* || **буренарка** *сжиц. жс.*

|| **буренець** *сжиц. м.*, ум. || **буренивъ** *прил. м. р.* || **бурения** *сжиц. жс.*; *вж.* и буранія.

буреносень, -ни *прил. м.*; *вж.* буря, нося || **буреподоб-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* подобень.

буренясамъ *глагол.* непрех. мкр. III, екр. **буренясамъ** III || **буренясван(ъ)е** *сжиц. ср.*

|| **буренче** *сжиц. ср.*, ум.

буржуа, **буржоа** *сжиц. м.*; фр. bourgeois отъ кор. нѣм. || **буржуаз-ень**, -ни *прил. м.* || **буржуазія** *сжиц. жс.*; фр. bourgeoisie.

бурійка *сжиц. жс.*, ум. отъ бурія тур.

бурійка *сжиц. жс.*, произв. отъ буре; ит. barile || **бурійце** *сжиц. ср.*

бурія *сжиц. жс.*; тур. bogu; *вж.* тр ж ба.

бурканъ *сжиц. м.*; *вж.* буре.

бурлѣя *гл.* непрех. тр. I. б.; *вж.* буря, върлувамъ.

бурма *сжиц. жс.*; тур. || **бурмалия** *прил. за 3 р.* немѣн. || **бурмица** *сжиц. жс.*, ум. || **бурмицка** *сжиц. жс.*, ум. отъ ум. бурмица.

бурмутъ *сжиц. м.*, и **бурнутъ**; отъ тур.; burun 'носъ', olu 'трева' || **бурм(н)утница** *сжиц. жс. р.*

бурсукъ *сжиц. м.*; тур. porsuk, кор. ар.-алт.; *вж.* барсукъ.

бурта *сжиц. жс.*, рѣд. обл.; рум. burta търбухъ, коремъ; кор. и.-е. *bu- *вж.* буля I.

бурзанъ *сжиц. м.*; *вж.* бурія; отъ тур. bogu и перс. zān.

бурунъ, *сжиц. м.* обствено въ мѣстни назв.; тур. burun носъ.

бурунджйень *прил. м. р.* || **бурунджукъ** *сжиц. м. р.*; тур. || **бурунджуклия** *прил.* немѣн., сь тур. прист. -li- || **бурунджуч-ень**, -ни *прил. м.*

бурчакъ *сжиц. м.*, обл.; кор. ар.-алт.; *вж.* бурень.

буря *сжиц. жс.*; стб. **коура**, рус. б́уря, пол. burza, чеш. boufe, сѣрб. хрв. bura и др.; кор. и.-е. *bhou-; *срав.* латв. baurūt reva (за волове), норв. bure, лат. furfa бѣсъ.; ст. инд. bhurā'ti движи се., грц. φύρον забъркваемъ... || **буря се** I. *гл.* непрех. тр. II. I || **буря** II *гл.* прех. тр. безл.

бурянь *сжиц. м.*, *вж.* бурень II. || **червень бурянь** *прил. и сжиц. м.*

бусъ *сжиц. м.*, **бусеръ** *сжиц. м.*, мн. **буси**, **бусье**; *срав.* сѣрб. bus, хрв. busen; итал. busso; bosco; нѣм. Busch... || **бусеница** *сжиц. жс.* || **бустуръ** *сжиц. м.*

бутъ I. *сжиц. м.*, мн. бутове, тур. but; кор. ар.-алт.; *срав.* след.

бутъ II *сжиц. м.*: млатъ на тепавица || **бутамъ** *гл.* прех. тр. III; словен. butiti бутамъ, пол. busić sie.; кор. и.-е. *bhu-t-...; *срав.* ст. сканд. bauta блъскамъ, лат. confuto, futuo, ст. ирл. both penis и мн. др.

|| **бутало** *сжиц. ср.* || **бутал-ень**, -ни *прил. м.* || **буталка** *сжиц. жс.* || **буталчица** *сжиц. жс.* ум. || **бутна** *гл.* екр. I. 5, **бутнувамъ** *гл.* мкр. и усл., сѣкрат. **бутвамъ**, ум.

буткамъ || **бутамъ се** *гл.* непрех. втвр. взаим. || **бутанъ** *сжиц. м.* || **бутаница** *сжиц. жс.*

|| **бутестъ** *прил. м.* отъ бутъ I. || **бутецъ** *сжиц. м. р.* умал.

бутылка *сжиц. жс.*; рус. бутылка отъ фр. bouteille.

бутимъ *сжиц. м.* || **бутимо** *сжиц. ср.* || **бутинъ** *сжиц. м.*, обл. бутинка, бутія || **бутмишь**

сжиц. м. || бутни-габъръ, бутни-каца, бутни-колиба, бутни-трѣнь съст. думи вжс. габъръ, каца и т. н. || **бўтара** сжиц. жс. || **бўторица** сжиц. жс. || **бўторясвамъ** гл. прех. мкр. III, екр. **бўторясамъ** || **бўторясвамъ** се гл. възвр. || **бўтракъ** сжиц. м. обл. || **бўтрачестъ** прил. м. || **бўтрестъ** прил. м.; || **бўтуръ** сжиц. м. || **бўтуракъ** сжиц. м. || **бўтурякъ** сжиц. м. || **бўтурясамъ** гл. прех. вжс. б у т ъ; б у т а м ъ. || **бўтурче** сжиц. ср. умал. || **бўтурьбсамъ** гл. прех. екр. III.

бўтѣль прил. м. = мин. действ. прич. отъ б у т ѣ я (б о т ѣ я) вжс. т.

бўфѣтъ сжиц. м., вжс. б у ф е т ъ.

бўхъ I межд. за ударъ, падане...; звуко-подраж.

бўхъ II сжиц. м. обл.; вжс. б у х а л ъ || **бўхавъ** прил. м. || **бўхавостъ** сжиц. жс. || **бўхалъ** сжиц. м.; лат. Strix bubo; кор. звукоподр., сраб. нѣм. Uhu; вжс. болути н ъ || **бухалакъ** сжиц. м. ув. || **бўхалче** сжиц. ср. ум. || **бухалатъ** прил. м., и **бухлатъ** || **бўхаловъ** прил. м.

бўхалка сжиц. жс. || **бўхалчица** сжиц. жс. ум. || **бўхало** сжиц. ср. || **бўхалчъ** сжиц. ср. ум. || **бўхамъ** глаг. прех. тр. III, мкр. и усл. **бўхвамъ** III, екр. **бўхна**, мкр. и усл. **бўхнувамъ** III; ум. **бўхнамъ**, кор. звукоподр.; вжс. межд. б у х ъ, сраб. рус. бухать, бухнуть, пол. buchacъ, buchnacъ, чеш. buchati, словен. срб. хрв. buhnet и т. н.; кор. и.-е. *bhu-; латв. bāuksch название на шумъ, произведенъ чрезъ ударъ; baukschēt бия...; срѣд. вис. нѣм. buc ударъ, нидерл. beuken, швед. boka; ирл. bualaim и т. н.

бўхара сжиц. жс. обл.: сждъ за вино; сраб. итал. boscalle, bicchiere.

бўхар-ія, -йя ка сжиц. жс. (= рус. перила); отъ тур. || **бўхаря** гл. прех. тр. II. 1.

бўхелина сжиц. жс. ув. обл.; вжс. б у х а л ъ.

бўхеръ сжиц. м. обл.: плъжковъ; кор. бух- II. || **бўхеровъ** прил. м. || **бўхерче** сжиц. ср. ум. || **бўхка** сжиц. жс., обл. б у ф к а || **бўхкавъ** прил. м. || **бўхлатъ** прил. м. || **бўхлестъ** прил. м. || **бўховецъ** сжиц. м.

бўхрия сжиц. жс.; вжс. б у х а р и я.

бўхта, бўхтата нар., вжс. б у х т я || **бўхтални-къ**, мн. -ци сжиц. м. || **бўхтало** сжиц. м.

бўхтаръ сжиц. м.: готвачъ у градинари; рум. bucatar.

бўхтияца сжиц. жс. обл.: раст. па|вить, лат. Convolvulus; вжс. б у г л а.

бўхтя гл. прех. тр. II. 2; кор. в ъ б у х а м ъ; др. оглас. степень вжс. б ѣ х т я.

бўхукъ, бўхукъ-бўхукъ межд. за наподобяване на кашлица; звукоподр. || **бўхуцамъ** гл. непрех. тр. III.; разширение отъ б у х ъ || **бўхунакъ** сжиц. м. и **бўхонанъ**.

бўца сжиц. жс. || **бўчка** сжиц. жс. умал.; отъ кор. б у т - съ умал. прист. -ца, *б у т ѣ ца; вжс. б у т а м ъ; сраб. крупa, к ѣ р

ш а || **бўцамъ** гл. прех. тр. III, ум. **бўцкамъ**, екр. **бўцна** I. 5, мкр. и усл. **бўцнувамъ** III || **бўцка** сжиц. жс. вм. б у ч к а || **бўцуга** сжиц. жс. ув. || **бўцяга** сжиц. жс. ув.

бўча I. гл. непрх. тр. II. 4.; стб. **БОУКА** шумъ, врѣва, рус. бучать, малор. (укр.) буча 'шумъ', пол. buczeć, чеш. boukati, bučeti, слов. срб. хрв. bukati и т. н.; кор. и.-е. *buk- (*bhu-.) сраб. ст. инд. búkkāras ревь на лъвъ, búkkati лае..., грц. bykánē тржба, byktēs вицязъ, лат. bucca надуги страни на уста, кимр. bugad ревь...

бўча II. гл. прех. тр. II. 3., отъ кор. б о к - ъ вм. *б о ч а; сраб. лат. basulum пръчка...

бўчавъ прил. м. вм. б у ш а в ъ 'рошавъ'; вжс. б у х - а в ъ.

бўчакчія! сжиц. м.: ножаръ; тур.

бўче I. сжиц. ср. ум. отъ б у ч ъ || **бўчье** и **бўче** сжиц. ср. събир.; сраб. Равно бучье: име на българско село.

бўче, бўчѣ II. сжиц. ср., ум. отъ б у ца, б у ч к а.

бўчило сжиц. ср.: 'грънчарски уредъ за даване форма на сждове'; отъ б о к - ъ, б о ч и л о?

бўчимийшъ, бўчинийшъ сжиц. м.; може би не само по народ. етимол. сближ. съ б у ч и, сраб. свирчовина; раст. има к у х и стѣбла (лат. Cicutā virosa и др.); сраб. гръц. ροχαλί тр ж ба.

бўчица, бўчка I сжиц. жс. ум. отъ б у ца вжс. т.

бўчка II. сжиц. жс.: 'буталка, бутимъ' || **бўчкало** сжиц. ср. || **бўчкамъ** гл. прех. тр. III. ум. отъ б у т а м ъ; б у ч к а м ъ масло = б у т а м ъ м. || **бўчкаръ** сжиц. м. || **бўчкарка** сжиц. жс.

бўчникъ сжиц. м. р. обл. зап. бълг., вжс. б о ч н и к ъ.

бўчнякъ сжиц. м. обл. 'едъръ дъждъ съ буря', вжс. б у ч а I.

бўша гл. прех. тр. II. 3.; вжс. и муша || **бўша се** гл. възвр. стр. || **бўшавъ** прил. м.; кор. б у х - || **бўшникъ** сжиц. м. || **бўшница** сжиц. жс., вжс. пестникъ, пестница; излиш. чуждица тур. юмрукъ.

бўшувамъ гл. непрх. тр. III; вжс. б у е н ъ, б и с т ѣ р ъ.

бўшравъ прил. м. 'рошавъ'; сраб. б у х а в ъ.

бўя глаг. непрех. тр. II. 5., и **бўя** I. 6. || **бўявъ** прил. м. вжс. б у е н ъ || **бўядакъ** сжиц. м. съб.

бўюндрукъ сжиц. м. обл. вм. тур. боюндрукъ = яремъ...

бўюръ гл. повел. нач. прост. обл. = заповѣдай!; тур. bujur. || **бўюрдисвамъ** гл. прех. мкр. III, екр. **бўюрдисамъ** съ тур. прист. -di- и гръц. -is- || **бўюрултія** сжиц. жс. тур. = заповѣдъ, повеля.

бўбла сжиц. жс. || **бўблăвница** сжиц. жс. || **бўбленье** сжиц. ср. || **бўблливъ** прил. м. || **бўбллив-ецъ**, мн. -ци сжиц. м. || **бўбллив-ица, -ка** сжиц. жс. || **бўблливщина** сжиц. жс. || **бў-**

- бля *глагол*. прех. тр. I. 9 и II. 1.; успор. обликъ на кор. въ бѣбря, бѣрборя; *вж.* бѣлболя; звукоподр.; *срав.* ст.-инд. (санскр.) balbalā-karōti, лат. balbus..
- бѣбльо** *сжиц. м.*
- бѣбрене** *сжиц. ср.* || **бѣбривъ** *прил. м.* || **бѣбривъ-ещъ**, мн.-ци *сжиц. м.* || **бѣбривица** *сжиц. ж.*, и **бѣбривка** || **бѣбрица** *сжиц. м.* и *ж.* || **бѣбрия** *гл.* прех. тр. I. 9. (и II. 1.), *вж.* и бѣбля, бѣрборя; кор. и.-е., звукоподр.; *срав.* малор. (укр.) борборосы, сръб. хрв. brbljati, brblati, словен. brbati, brbljati, brbrati и т. н.; ст. инд. barbaras 'който бѣбле', грц. barbaros 'не грѣцки', barbaro-fōnos съ неразбрана речъ > „варваринъ“, лит. bibrbti брѣмча и т. н. || **бѣбре се** *гл. стр.* „безлич.“ (третьоличенъ).
- бѣбна** *глагол*. непрх. тр. I. 5 (набѣбна); кор. об.-слав. б ж б- въ рус. обл. буба поду-тость, пол. babel водень, сапун. мѣхуръ, чеш. boubel, bublina, сръб.-хрв. bubuljica мѣхуръ, пришка...; *срав.* санскр. bimbas клѣбце, лит. bumbulis водень мѣхуръ. грц. pómfos мѣхуръ отъ изгорено...
- бѣбнѣць** *сжиц. м.* обл.; *вж.* бабанка.
- бѣбъръ** *сжиц. м.* || **бѣбъртия** *сжиц. ж.*; *вж.* бѣбрежъ.
- бѣбрекъ**, мн.-ци *сжиц. м.*; стб. **BOYBPEГЪ**, рус. бубрегъ, сръб. хрв. bubreg, словен. bubreg; отъ тур.; осм. bûbrek.
- бѣднѣ** *сжиц. ср.* ум. обл. отъ бѣднѣнь, бѣчва. || **бѣднѣнь** *сжиц. м.* обл.; малор. бодня = бѣчва, рус. бондарь 'бѣчварь'; пол. bednia, bednarz...; надало отъ герм. —ст.нѣм. budin...; грц. bytinē у Хезихия.
- бѣдни-вѣчеръ** *прил.* и *сжиц. м.*; отъ кор. стб. **БѢД-ВѢТН** = бдя, а не отъ кор. на глаг. б ж да; *срав.* лат. vigilia 'бдение...' отъ гл. vigilo бдя, и особ. итал. vigilia del Natale вѣчеръта предъ Рождество Христово, т. е. бѣдни вѣчеръ || **бѣдникъ** *сжиц. м.* || **бѣдниковица** *сжиц. ж.* || **бѣднякъ** *сжиц. м.* = бѣдникъ.
- бѣзь** *сжиц. м.*, мн. бѣзове, съб. бѣзье, обл. бозъ; стб. **БѢЗЪ** (незапаз. въ пам.), рус. обл. боз, малор. боз, бзына, бозына, пол. чеш. bez, словен. bəz, сръб.-хрв. baz и т. н.; споредъ нѣкои отъ и. е. кор. за „букъ“, *bhug'-: *bhā(u)g'- въ лат. fagus, ст. исл. bók, нѣм. Vuche и т. н.; нюрд. bûz видъ брѣсть и т. н. || **бѣзѣць** *сжиц. м.* умал. || **бѣзче** *сжиц. ср.* ум. || **блѣгъ бѣзь** *прил.* и *сжиц. м.* || **бѣзакъ** *сжиц. м.* съб.
- бѣзь II** въ безлич. изказъ: бѣзь го е = страхъ го е; *срав.* боязнь; *вж.* бѣзливъ < боязливъ, бѣзльо.
- бѣздовина** *сжиц. ж.* обл. вм. бѣзовина, произв. отъ бѣзь || **бѣзе**, **бѣзье** *сжиц. ср.* съб. || **бѣзевъ**, **бѣзовъ** *прил. м.* || **бѣзей** *сжиц. м.*, обл. бозей = бѣзь || **бѣзей** *сжиц. м.* || **бѣзие**, „бѣзи“, **бѣзье** *сжиц. ср.* съб. || **бѣзинякъ** *сжиц. ср.* съб. обл.
- бѣзгамъ** *гл.* прех. тр. III, екр. **бѣзна**, **бѣздна**, I. 5, обикн. „безлично“, третьолич.: бѣзна (ло) го...; *срав.* бѣзикамъ.
- бѣздѣлка** *сжиц. ж.* обл.: вонещица; отъ гл. бѣздя тихо пѣрдя; 'смѣрдя, воня...'; *срав.* малорус. бздюх' вонеща дървеница', рус. бздеть 'тихо пѣрдя' срещу пердеть, словен. pezdèli и т. н.; кор. и.-е., *pezd-: *pezd-... въ лат. pēdd, грц. bdéb и pérdomai...
- бѣзикамъ** *гл.* прех. *вж.* базикамъ.
- бѣзла** *сжиц. ж.* || **бѣзливъ** *прил. м.* вм. базливъ, боязливъ || **бѣзливо** *нар.* || **бѣзливичъ-тъкъ-ки** *прил. ум.* || **бѣзливичко** *нар. ум.* || **бѣзливка** *сжиц. ж.* || **бѣзливость** *сжиц. ж.* || **бѣзливче** *сжиц. ср.* ум. || **бѣзльо** *сжиц. м.*
- бѣздна** *гл.* прех. екр. *вж.* бѣзгамъ, бѣзна.
- бѣзовъ** *прил. м.* отъ бѣзь || **бѣзовина** *сжиц. ж.* || **бѣзовица** *сжиц. ж.* || **бѣзолякъ** *сжиц. м.* съб. || **бѣзунякъ**, **бѣзунякъ** *сжиц. м.* || **бѣзье** *сжиц. ср.* съб.
- бѣкамъ** *гл.* прех. тр. III, екр. **бѣнна** I. 5, мкр. и усл. **бѣккувамъ** III, съкрат. **бѣквамъ** III; ум. **бѣккамъ** III || **бѣкамъ се** *гл.* взвр.; *срав.* пол. bakać полугласно говоря. мърморя, малор. бунчаты 'брѣмча' и под.; *вж.* успоред. кор. съ вариация пук а мъ съ знач. и „тъпча се, ямъ много“...
- бѣкель**, **бѣкиль** *сжиц. м.* *вж.* бѣкълъ || **бѣклѣ** *сжиц. ср.* ум. || **бѣклѣица** *сжиц. ж.*, **ичка** *сжиц. ж.* ум. || **бѣкличаръ** *сжиц. м.* || **бѣкличарка** *сжиц. ж.* || **бѣкличарски** *прил. м.* и *нар.* || **бѣкличарство** *сжиц. ср.* || **бѣкличасамъ** *гл.* непрех. тр. III, екр. **бѣкличасамъ** III || **бѣкличасване** *сжиц. ср.*
- бѣктисвамъ** *гл.* непр. *вж.* бактисвамъ.
- бѣкълъ** *сжиц. м.*; *срав.* бѣкиль, бѣклица, буклия...; навѣрно по нар. етимол. осмилены; *вж.* бѣкамъ, *срав.* ит. boccale > нѣм. Pokal, рус. бокаль, чеш. bokal, сръб. хрв. bokalj и под.
- бѣлѣвица** *сжиц. ж.* = плѣвель лат. Lollum temulentum || **бѣлвамъ** *гл.* прех. тр. III, екр. **блѣвна** I. 5; *вж.* блювамъ, стб.
- БЛЮ-ВЪ-КЕШИ**, inf. **БЛѢКАТИ**. || **бѣлвѣтеленъ-ни** *прил. м.* || **бѣлвотѣ** *сжиц. ж.* || **бѣлвотина** *сжиц. ж.*; стб. **БЛѢКОТИНА** || **бѣлвотія** *сжиц. ж.* || **бѣлвочъ** *сжиц. м.* || **бѣлвоченъ-ни** *прил. м.*
- българанъ** *сжиц. м.* р., мн. българановци || **българанецъ** *сжиц. м.*, мн. българанци, българановци || **българанка** *сжиц. ж.* р. || **българанче** *сжиц. ср.* ум. || **българановски**, **българански** *прил. м.* и *нар.* || **българановщина**, **българанщина** *сжиц. ж.* || **българанчо** *сжиц. м.* ум., зват. || **българизъмъ!** *сжиц. м.* = българщина || **бл-**

гаринъ *сжц. м. р.*; стб. **КАЪГАРИНЪ**, рус. болгарин, пол. *bułgar*, чеш. *bulhar*, слов. *bolgar*, срб. хрв. *bugarin* и т. н., заето отъ тюркскиятъ езикъ на Аспаруховитѣ първобълг.; не се състои отъ соб. име *Во л г а + ѳ р 'мжжъ'* (изоставено тълкуване), а негли отъ тюрк. корень *bul*, въ *bul atak* смѣсвамъ, разбърквамъ, възбунямъ, та *б ѳ л г а р и* = смѣсени или разбъркващи, възбунящи; кор. *bul-γ евразийски, и въ името *В а в и л о н ѳ* (в *вм. б по гръц.*), *Babel, Balbel...* **Бългáрия** *сжц. жс.* **бългáръка** *сжц. жс.* **българо|рождѣнь** *прил. м.* = мин. страд. прич. **български** *прил. м.* и нар. **Българско** *сжц. ср.* **българщина** *сжц. жс.* **българѣя се** *гл. непрех. тр. I.* **бълнйкамъ** *гл. прех. тр.*; III.; *срав. рус. болтатъ, малор. (укр.) бавтáты, пол. beltac* и др.; *звукподраж.*; *вжс.* *успор. б ѳ р к а м ѳ*; *срав. и б ѳ л бо л я, б ѳ б л я*; *знач. на рус. болтатъ въ бълникамъ и бълболя!*

бълнүвамъ *гл. непр. и прех. тр. III.* *вм. б ѳ н ү в а м ѳ*; *вжс.* *б ѳ н ѳ* **бълнүване** *сжц. ср.*

бълхá *сжц. жс.*; стб. **КАЪХА**, рус. блоха, чеш. *blecha*, словен. *bouha*, срб. хрв. *buha* и т. н.; кор. и.-е.; *срав. лит. blusà, грц. psylla, арм. lu* отъ *plu, лат. *pulex* > ит. *pulce*; нѣм. *Floh*, англ. *flea* и т. н. съ пред. герм. *p *вм. и.-е.* *b **бълхáвица** *сжц. жс.* **бълхо|сёрка**, **бълхо|срánка** *сжц. жс.*; *вжс.* *с е р а* **бълхобтина** *сжц. жс.* **бълшáс-вамъ** *гл. непрех. мкр. III., екр. бълшáсамъ* **бълшáсване** *сжц. ср.* **бълшé** *сжц. ср. ум.* **бълшевене**, **бълшене** *сжц. ср.* **бълшевя** *гл. прех. тр. II. 1.* **бълшевя се** *гл. взвр. стр.* **бълш-енъ**, **блшши** *прил. м.* **бълшийвъ** *прил. м.* **блшшица** *сжц. жс. р. ум.* **блшшице** *сжц. ср. ув.* **блшшия** *гл. прех. тр. II. 1* **блшшия се** *гл. взвр. стр.*

бърболанъ *сжц. м.* **бърборене** *сжц. ср.* **бърборко** *сжц. м.* **бърборковица** *сжц. жс.* **бърборя** *гл. прех. тр. II. 1.*; *срав. малорус. (укр.) борборóсы, срб. хрв. brbosati, brboljiti, словен. brbrati, brbljati, рус. бормотать и др.*; *вжс.* *б ѳ б р я* **бърбóстене** *сжц. ср.* **бърбóстя** *гл. прех. II. 1.* **бърбóча** *гл. прех. тр. II. 3.* **бърбү-камъ** *гл. прех. тр. III.* **бърбүкане** *сжц. ср.* **бърбүкамъ се** *гл. взвр.*

бърго *нар. обл. мак.*; *вжс.* *б ѳ р з о*. **бърдакери** *сжц. мн.* **бърдани** или **бърдáчки сливи** *сжц. мн. жс.*; *вжс.* *б ѳ р до бърдáръ* *сжц. м.* **бърдáрка** *сжц. жс.* **бърдáрче** *сжц. ср. ум.* **бърдáровъ** *прил. м.* **бърдáрски** *прил. м. и нар.* **бърдáрство** *сжц. ср.* **бърдáчка слйва** *сжц. жс. обл.*

бърдé *сжц. ср. р., ум., вжс.* *бардакъ I, б ѳ р д у к ѳ*.

бърдели *сжц. мн.* **бърдестъ** *прил. м.* **бърдило** *сжц. ср.* **б ѳ р д о** *сжц. ср., мн.*

бърдá; стб. **БРЪДО**, рус. бердо 'тъкаческо бърдо', малорус. бердо 'стръмнина', чеш. *brdo*, пол. *bardo*, слов. *brdo*, срб. хрв. *brdo* и т. н., и 2-тѣ знач. отъ единъ корень, и.-е. **bhr̥g-dh-*, *успор. на *bherg-* въ *бр ѳ г ѳ* *вжс. т.*; *срав. гот. baúrd, ст. англ. bord, нѣм. Brett дъска, ст.-инд. bardhakas рѣжащъ, кимр. brypp хълмъ, ст. исл. brattr стръмень и мн. др.*; *срав. за знач. герм. bord: бр ѳ г ѳ*... **бърдовитъ** *прил. м.*

бърдóква *сжц. жс.*, обикн. мн. **бърдóкви**; стб. **БРЪДОКВА**, словен. *brdokva*; *мисли се за връзка съ грц. thridakini, неразшир. thridax..; бърдоква тогава вм. *брьдоква., но срав. бридѣкъ.*

бърдукъ *сжц. м., вжс.* *бардакъ.* **бърдунъ**, **бардунъ** *сжц. м. обл.* = *Asphodelus albus*; *срав. алб. barðe бѣл; бр ѳ за.*

бърже *нар.*, първич. *сравнит. степ.* **бързъ** *прил. м.*; стб. **БРЪЗЪ**, рус. борзый, борзой и т. н., *вжс.* *бр ѳ з ѳ* **бързákъ** *сжц. м.* **бързамъ** *гл. непрех. тр. III.* **бързаница** *сжц. жс.* **бързата**, **бързешкáта**, **бързешкймъ**, **бързешкомъ** *нар.* **бързákъ** *сжц. м.*

бързая *сжц. м., вжс.* *бр ѳ з а я*. **бързей** *сжц. м. и бързель* **бързелйвъ** *прил. м.* **бързелйво** *нар.* **бързець** *сжц. м.* **бързина** *сжц. жс.* **бързйна** *сжц. жс.* **бързич-къ**, **ки** *прил. м. ум.* **бързиш-комъ** *нар.*, *вжс.* *бързешкомъ* **бързо** *нар.* **бързо бѳгъ** *прил. м.*; *вжс.* *б ѳ г а м ѳ* **бързо дүмъ** *прил. м.*; *вжс.* *дүмамъ* **бързо эзич-енъ**, **ни** *прил. м.*; *вжс.* *е з и к ѳ* **бързо|кокóшче** *сжц. м.*; *вжс.* *к о к о ш к а* **бързо|кóн-ецъ**, мн. *-ци* *сжц. м.*; *конъ* **бързо|кóнски** *прил. м. и нар.* **бързо|кóнь** *сжц. м.* **бързо|крйль** *прил. м.*; *вжс.* *к р и л о* **бързо|ль** *сжц. м. обл.* *вжс.* *б ѳ р з е й* **бързюмъ**, **бързомъ** *кар.*, стар. твор. п. ед. ч. **бързо|нóгъ** *прил. м.*; *вжс.* *н о г а* **бързо|рákъ** *обл. вм. бързоржкъ* **бързо|рékъ** *прил. м.*; *вжс.* *г л. р е к ѳ* **бързоречйвъ** *прил. м.*; *вжс.* *р е ч ѳ* **бързо|ржкъ** *прил. м., вжс.* *р ж к а* **бързость** *сжц. жс.* **бързотá** *сжц. жс.* **бързотйя** *сжц. жс.* **бързо|тéч-енъ**, **ни** *прил. м.*; *вжс.* *т е к а* **бързо|умъ** *прил. м., вжс.* *умъ* **бързо|умие** *сжц. ср.* **бързо|хóдъ** *прил. м., вжс.* *х о д я* **бързо|хóд-ецъ**, мн. *-ци* *сжц. м.* **бързо|хóдка** *сжц. жс.* **бързоходче** *сжц. ср. ум.* **бързъкъ**, **брѣзки** *сжц. м. ум.* **бързйя** *гл. непрех. II. 1, екр. брѣзна I. 5, мнкр. и усл. брѣзнувамъ, съкрат. брѣзvamъ III.*

бъркъ *сжц. м.*, мн. **бъркове**, *вжс.* *бр ѳ в ѳ*. **бъркаданъ** *сжц. м. обл.*, *свърз. съ б ѳ р к а м ѳ*, *а пкѣе отъ тур. б а к ѳ р ѳ*; *вжс.* *б а к ѳ р д а н и к ѳ*.

бъркалка *сжиц. ж.* || **бъркамъ** *гл. прех. тр. III, екр., брѣкна I. 5., мкр. и усл. брѣк-нувамъ, брѣквамъ III; срав. малор. обл. боркут (буркут), при-боркаты, словенски brkati, brkam, срб. хрв. brkati; brka за-бъркване, чеш. brkati; zbrklý, brklý лудъ, сир. побърканъ, кашуб. o-barkniały „бѣсенъ“ и т. н.; кор. ужъ звукоподр. „срав. лит. būrkšt межд., гл. burksnóti 'чука' (градъ върху прозорци); латв. burksēt и тн.; за знач. срав. блѣсна тъ, смахната тъ, ударенъ въ главата, пѣрната тъ и под. || бъркамъ се гл. непрх. взаим. стр. взвр. || бърканини *сжиц. ж.* || бърканица *сжиц. ж.* || бъркан(ъ)е *сжиц. ср.* || бъркачъ *сжиц. м.* || бъркачка *сжиц. ж.* || бъркотія *сжиц. ж.**

бъркове *сжиц. м. мн.; вжс. бъркъ; срав. срб.-хърв. brk мустакъ, чеш. brk...*

бъркушъ *сжиц. м.; вжс. бъркамъ.*

бърла *сжиц. ж., || бърлестъ прил. м. обл.; вжс. бърна.*

бърлѣя *гл. непрех. тр. I. 6.; вжс. бурлѣя, вѣрлувамъ.*

бърливъ *прил. м.: вѣртоглавъ, метилъвъ...; срав. бъркамъ.*

бърлога *сжиц. ж., бърлогъ сжиц. м.; стб. брѣлогъ, рус. берлога, чеш. brloh, срб.-хрв. brlog, словен. blog, и т. н.; кор. и.-е. *bherg-; срав. ст. сканд. ст. англ. bega мечка, нѣм. Bag...; за бѣлг. значение „помия“... срав. лит. bugū, birtī изпадамъ...; гръц. φογυπό размѣсвамъ...; свѣрз. сетне съ легна, пологъ...*

бърлявъ *прил. м., вжс. бърла, бърна.*

бърна *сжиц. жс.: устна; кор. и.-е. *bhr-; *bherg-; срав. лит. burnā уста, арм. beran, гр. farynx гърло и т. н. || бърненъ прил. м. = лат. labialis || бърнестъ прил. м.: съ дебели бърни || бърница сжиц. жс., ум. || бърничка сжиц. жс., ум. отъ ум.*

бърникамъ *гл. прех. ум. отъ бъркамъ, барамъ; вжс. т.*

бърсане *сжиц. ср.; вжс. бърша, бриша.*

бърсякъ, мн. -ци *сжиц. м.;* етим. неустан.; бърсякъ = юнакъ, смѣль, може би срод. съ старо-лат. fortis, fortus, класич. лат. fortis силенъ, храбъръ...; бѣлг. с < и.-е. *k'.

бърча *гл. прех. тр. I. 9. (II. 3), екр. брѣчна I. 5., мкр. и усл. брѣч(ну)вамъ; кор. бърк-; вжс. бъркамъ; срав. и бърдо || бърча се гл. взвр. стр. || бърчавъ прил. м. || бърчене сжиц. ср. || бърченийкъ сжиц. м. || бърчица сжиц. жс. ум. отъ бърчка сжиц. жс.*

бърчина („барчина“) *сжиц. жс., обл. род. вм. бърчина; отъ бърдо 'възвишение'...*

бърчовитъ *прил. м. || бърчокъ сжиц. м.; вжс. бърча.*

бърша *гл. прех. тр. I. 10.; вжс. бриша.*

бѣтъ *сжиц. м., обл.; стб. бѣтъ 'жезълъ', словен. bat кривакъ; вжс. бутъ, бутамъ || бѣтвамъ гл. прех. мкр., екр.*

бѣтна I. 5., мкр. и усл. бѣтнувамъ || бѣт-вамъ се гл. възвр. стр.

бѣтликамъ *с гл. възвр. стр. тр. III, рус. бол-татъ ся, вжс. бѣтликамъ, бѣтвамъ.*

бѣхтане *сжиц. ср. || бѣхтаница сжиц. жс. р. || бѣхтвамъ гл. прех. мкр. и усл. III || бѣх-тотене сжиц. ср. р. || бѣхтотя гл. прех. увел. II. 1. отъ бѣхтя || бѣхтя гл. прех. тр. I. 9.; звукоподр., въ отгласно отнош. съ бухамъ; вжс. т. || бѣхтя се гл. възвр. стр. взаим.*

бѣхъ *сжиц. мс.: 'отричане' || бѣша гл. прех. тр. II. 1.; стб. бѣшнѣж, бѣхъмл... , срб. хърв. za-basati, udriti u bah и др.; въ отглас. отнош. съ бухамъ, бѣх-тя; вжс. т. || бѣшене сжиц. ср.*

бѣчва *сжиц. жс., обл. мак. бочва; стб. бѣуѣкѣ, бѣуѣка, рус. бочка, пол. becška чеш. bečva, bečka, срб.-хърв. bačva, слов. bačva, bečka, bačva и т. н.; споредъ нѣ-кои отъ ст. герм. (ст.-нѣм. botahha, нѣм. Bottich), отъ ср. лат. butica..., или отъ гръц. βούτις, βούτιον, н. грц. βουτίον βουτιά... || бѣчваръ сжиц. м. || бѣчварка сжиц. жс. || бѣчварче сжиц. ср. || бѣчварница сжиц. жс., ум. -ничка || бѣчварски прил. м. и нар. || бѣчварство сжиц. ср. || бѣчвенъ прил. м.*

бѣчкамъ *гл. прех. тр. III, екр. бѣчна I. 5., мкр. и усл. бѣчнувамъ III; ум. отъ бѣ-камъ; вжс. т.; срав. бишкамъ.*

бѣштане, бѣштене *сжиц. ср. || бѣштя гл. прех. II. 1.; вжс. бѣхтя.*

бѣгамъ *гл. непрех. тр. III, екр. бѣгна I. 5., мкр. и усл. бѣгнувамъ, съкрат. бѣгвамъ III; стб. бѣж-ати, бѣж-ж-, -шиш и бѣгла-ж-, ж-шиш, -ти; рус. бежать, пол. biedz, bie- gać, чеш. běžeti, словен. bežati, срб.-хрв. bježati и т. н.; и.-е. кор. *bheugw-: *bhuēgw-...; срав. лит. gl. bėgu, bėgti, лат. fugio, грц. feúgō, fébomai бѣгамъ, fóbos страхъ... || бѣгамъ се гл. непрех. || бѣганица сжиц. жс. || бѣгла сжиц. жс. || бѣглю сжиц. м. || бѣг-лѣць сжиц. м. || бѣгливъ прил. м. || бѣгливо нар. || бѣглинка сжиц. жс. || бѣгомъ нар., твор. пад. ед. ч. || бѣгство сжиц. ср. || бѣ-гун-ецъ, мн.-ци сжиц. м. || бѣгунка сжиц. жс. || бѣг-ълъ, -ли прил. м.; отъ рус. || бѣг-лость сжиц. жс. || бѣжанъ сжиц. м. || бѣ-жановъ прил. м. р. || бѣжан-ецъ, мн.-ци сжиц. м. || бѣжанкѣ сжиц. жс. || бѣжанчѣ сжиц. ср. || бѣжанарія сжиц. жс.*

бѣль *прил. м.; стб. бѣлъ, рус. белый, пол. biały, чеш. bílý, словен. bēl, срб.-хърв. beo, bijeli и т. н.; и.-е. кор. *bhē- блѣс-камъ, напр. ст. инд. bhālam блѣсъкъ, гръц. πλ-φ-αετα (къмъ сег. вр. φαίνω) „ще се яви“, falós блестящъ; ст. ирлан. bán бѣль, лит. báltas бѣль и т. н. || бѣлич-къ, -ки прил. м. || бѣличко нар. ум. || бѣль вѣтъръ прил. и сжиц. м. || Бѣл-*

градъ *сжиц. м. соб.* || Бѣли Витъ, Б. Ис-
крьъ, Б. Ломъ, Б. Осъмъ и др. *прил.*
и *сжиц. собст. м.* || Бѣль дѣнь *прил. сжиц.*
м. || Бѣль свѣтъ *прил. и сжиц. м.* || Бѣли
стиховѣ *прил. м. и сжиц. мн.* || Бѣла вър-
ба *прил. сжиц. жс.* || Бѣла гвѣчка, б. дѣвка
прил. сжиц. жс. || Бѣла кжълица *прил. и*
сжиц. жс. || Бѣла лайкучка *прил. сжиц. жс.*
|| Бѣла мѣрта *прил. сжиц. жс.* || Бѣла метла
прил. сжиц. жс. || Бѣла перуника *прил. сжиц.*
жс. || Бѣла Рада *прил. сжиц. жс. м. др.* = 'ра-
кия' || Бѣла риба *прил. сжиц. жс.* || Бѣла
ружа *прил. сжиц. жс.* || Бѣла сѣбота *прил.*
сжиц. жс. || Бѣла трева *прил. сжиц. жс.* || Бѣ-
лѣчь *сжиц. м.* || Бѣлѣчка *сжиц. жс.* || Бѣла
чума *прил. и сжиц. м.* || Бѣлвамъ *гл. прех.*
мкр. усл. III, екр. бѣлна I. 5, мкр. усл.
бѣлнувамъ III || Бѣлвамъ се *гл. взвр. стр.*
бѣлвица сжиц. жс. || Бѣлвичка *сжиц. жс. ум.*
бѣлевица сжиц. жс. || Бѣленъ мин. *стр. прич.*
бѣлене, бѣлень сжиц. ср. || Бѣленка *сжиц.*
жс. || Бѣлестъ *прил. м.* || Бѣлѣць *сжиц. м.,*
мн. бѣлць || Бѣлешакъ *сжиц. м.* || Бѣлизина
сжиц. жс. || Бѣлизнавъ *прил. м.* || Бѣлизнивь,
бѣлизникавь *прил. м.* || Бѣликавь *прил.*
м. || Бѣлилка *сжиц. жс.* || Бѣллино *сжиц. ср.*
бѣлїлце сжиц. ср. ум. || Бѣлина *сжиц. жс.*
бѣлїсвамъ гл. прех. мкр. III, бѣлїсамъ
екр. || Бѣлица *сжиц. жс.* || Бѣлїче *сжиц. ср.*
бѣлїчъкъ, -ки прил. м. ум. || Бѣлия *сжиц.*
жс. || Бѣлка *сжиц. жс.* || Бѣлчица *сжиц. жс. ум.*
бѣлки прил. м. ум., жс. бѣлка, ср. бѣлко
бѣль кринъ прил. сжиц. м. || Бѣль ли-
лякъ *м. р., бѣла лиляка прил. сжиц. жс.*
бѣль лукъ прил. сжиц. м. || Бѣль мжжъ
прил. сжиц. м. || Бѣлна (се) *вжс. бѣл-*
вамъ (се) бѣло сжиц. ср. || Бѣло|бозка
сжиц. жс.; вжс. бозка бѣло|борка сжиц.
жс.; отъ боръ бѣло|бѣчъкъ, -ки прил.
м.; бокъ бѣло|брѣдъ прил. м.; вжс. бра-
да бѣловина сжиц. жс. || Бѣло|влѣсъ
прил. м. || Бѣло|главь *прил. м.; глава*
бѣлоглавъ-ецъ, ми.-ци сжиц. м. || Бѣло|гѣр-
ка сжиц. жс.; гора бѣло|гѣрдче сжиц. ср.;
градъ бѣло|гѣрдъ прил. м.; гѣрди
бѣлогушка сжиц. жс.; гуша бѣлогузка,
бѣло|гжзка сжиц. м.; гжзъ бѣло|дрѣш-
ко сжиц. м.; дреха бѣло|дрѣбъ-ень, -ни
прил. м.; дробъ бѣло|духовенство
прил. сжиц. ср. || Бѣло дѣрво *прил. сжиц. ср.*
бѣлокъ сжиц. м. || Бѣло|каменъ-, -ень *прил.*
м.; камень бѣло|капъ прил. м. р.;
капа бѣло|класъ сжиц. м. || Бѣло|клѣ-
сица сжиц. жс.; класъ бѣло|кожъ прил.
м.; вжс. кожа бѣло|кѣръ, -и прил. м.;
вжс. кора бѣло|кѣсъ прил. м.; вжс.
коса бѣло|крїль прил. м. вжс. крило
бѣло|кѣрмъзъ-ень, -ни, бѣло|хрими-зъ-
ень, -ни прил. м., вжс. кѣрмъзъ
бѣло|лїкъ вжс. лїкъ бѣло|люлица, по-
добре бѣло|лїка прил. жс. || Бѣло|млѣчъ-
ень, -ни прил. м.; вжс. млѣко бѣло|
морѣ прил. сжиц. ср. совет. бѣло|морѣць,

мн.-ци сжиц. м.; вжс. море бѣло|морски
прил. м. || Бѣло|мраморъ-ень, -ни *прил. м.;*
вжс. мраморъ бѣло|ногъ прил. м.; вжс.
нога бѣло|очъкъ сжиц. м.; вжс. око бѣло|
пазва прил. жс.; вжс. па-зуха, пазва
бѣло|пѣхъ, вжс. бѣло|бокъ бѣло|пѣр-
ка сжиц. жс.; вжс. перо бѣло|пѣрстица
сжиц. жс.; вжс. пѣръсть бѣло|рїзница
сжиц. жс.; вжс. рїза бѣло|ржкъ прил. м.;
вжс. ржка бѣло|свамъ гл. прех. мкр. III,
екр. бѣлосамъ III || Бѣло|сѣпче *сжиц. ср.;*
вжс. сѣпъ бѣло|снѣжъ-ень, -ни прил. м.;
вжс. снага бѣло|снѣжъ-ень, -ни прил.
м.; вжс. снѣгъ бѣло|снѣжница сжиц. жс.
бѣлость сжиц. жс. || Бѣло|ствѣль *прил. м.;*
вжс. стволъ бѣло|тѣ сжиц. жс. || Бѣло-
трѣкъ сжиц. м. || Бѣло|трѣтка *сжиц. жс.;*
вжс. трѣтка бѣло|шѣтъ прил. м. || Бѣло-
шїйка сжиц. жс.; вжс. шїйка бѣло|
пелїнь прил. сжиц. м. || Бѣль попокъ
прил. сжиц. м., обл. бѣль равнѣць прил.
сжиц. м. || Бѣль смїль, б. смїнь *прил.*
сжиц. м. || Бѣлтѣкъ *сжиц. м.* || Бѣлтѣчавъ
прил. м. || Бѣль трѣнь *прил. сжиц. м.* || Бѣль-
чѣрвѣнь прил. м. || Бѣлтѣкъ *сжиц. м.*
бѣлтѣчъ-ень, -ни прил. м. || Бѣлтѣчина
сжиц. жс. || Бѣлуга *сжиц. жс.* || Бѣло-|уда, -уна,
-уша сжиц. м. || Бѣлучка, бѣлушка *сжиц. жс.*
бѣлчїнь сжиц. м. || Бѣлчо *сжиц. м.* || Бѣля
гл. прех. тр. II, I бѣлявка сжиц. жс. бѣляк-
ка сжиц. жс. || Бѣлячка *сжиц. жс.* || Бѣльо
сжиц. м. || Бѣльб *сжиц. ср.;* отъ рус. белъе.

бѣсъ сжиц. м.; стб. бѣсъ, рус. бѣс, пол.
bies, чеш. bĕs, словен. bĕs, срб. хрв. bijes
и т. н.; кор. бѣ: би-: боїазнь отъ и.-е.
*bhi-: *bhoi- (*bhoi-d-); ст. инд. bhīṣayate
плаши, лит. baisà страхъ, baisùs, отврати-
теленъ, ужасенъ; лат. foedus грозенъ; лат.
bestia звѣрь и др. || Бѣс-ень. -ни *прил.*
м. || Бѣсенъ буренъ *сжиц. м.; раст. лат. Digitalis.*
бѣсїца сжиц. жс.; отъ бѣсъ бѣ-
снїя гл. непрх. тр. I. б, м. св. бѣснѣ-хъ-
-лъ; бѣснотѣ сжиц. жс. || Бѣснотїя
сжиц. жс. || Бѣснѣвамъ *гл. непрех. мкр.*
III || Бѣснѣрна *сжиц. жс.* || Бѣсовъ *прил.*
м. || Бѣсовски *прил. м.* || Бѣсовица *сжиц.*
жс. || Бѣсовище *сжиц. ср.* || Бѣсотѣ *сжиц.*
жс. || Бѣсотїя *сжиц. жс.* || Бѣсувамъ *гл.*
непрех. мкр. III || Бѣсувамъ се *гл. непрх.*

бюджѣтъ сжиц. м.; фр. budget || бюдже-
тѣр-ень, -ни прил. м. || бюджѣт-ень, -ни
прил. м.

бюлетїнь сжиц. м.; фр. bulletin || бюлетїн-
ка сжиц. жс.

бюрѣкъ сжиц. м.; тур. бюрекчїйка сжиц. жс.
бюрекчїйница сжиц. жс. || бюрекчїй-
ски прил. м. и нар. бюрекчїйствосжиц.
ср. || бюре-кчїя *сжиц. м.* || -чець *сжиц. м. ум.*

бюрѣ сжиц. ср.; фр. bureau || бюро|кратъ
сжиц. м.; -їзъмъ сжиц. м.; -їчески прил.
м.; -щина сжиц. жс. || бюрократїя *сжиц. жс.*

бюсть *сжиц. м.*; фр. buste.

бюфетъ *сжиц. м.*; фр. buffet.

бжда *гл. непрх.* бжд. вр. отъ съ мъ; стб.

бждж, рус. буду, пол. będę, чеш. budu, словен. bōdem, срб. хрв. budem и т. н.; инф. стб. **бѹти**, рус. быть, чеш. býti, пол. być и т. н.; *вж.* билъ, бивамъ; кор. въ бжд-е сжщия, който и въ бѹ-ти, но съ вставка на жбна носовка, предслав. *bhū-n-d или *bhuo-n-d срещу и.-е. *bhū- въ бѹти, лат. fui, и т. н.; *срав.* лат. думи на -bundus-, напр.

tori-bundus, който ще умре, ще бжде умрѣлъ; обл. мак. бида вм. бжда подвлияние на билъ, бидохъ.; сжщо дееприч. бидейки **бждащи** сег. действ. прич., стб. **бжджшт-н** **бждаше** *сжиц. ср.* отъ сег. действ. прич.; *вж.* бжднина **бждащность** *сжиц. ж.* **бжд-ень**, **ни** *прил. м.* вм. бждащъ **бждне** и **бждньо**, **бждно** *сжиц. ср.* = бждаше. Сждъ на бжднето да чакамъ се изправихъ (П. П. Славейковъ) **бжднина** *сжиц. ж.* *вж.* бждаше.

В.

В, в—„ве“, „в“, стб. **вѹдѹ** старин. срѣднѣ *гл.* съ **ѹ** отъ и.-е. *ai; *срав.* грц. (F)oida зная; следъ **азъ**, **коукы** — **вѹдѹ**.

ва! *мст.* обл. 2. лц. мн. ч. вин. п. вм. ви. **вабене** *сжиц. ср.* **вабыло** *сжиц. ср.* **вабя** *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. **вабити**, рус. вабить, 1. л. ед. ваблю, пол. wabić, чеш. vabiti, словен. vabiti; сжщ. vaba примамка, вабило, срб. хрв. vabiti и т. н.; кор. и.-е. *vōb-; *срав.* гот. wōrjan викамъ, ст. в. нѣм. wuoffan грѣмко плача; лит. vobyti, мамя, примамвамъ; латв. wābīt викамъ на сждъ и др. **ваблѣвъ** *прил. м.* **вабя се** *гл.* взвр. стр.

вавилонія *сжиц. ж.*; по соб. име Вавилонъ; кор. евраз. — семит. и.-е. алт. *bal- разбърквамъ.; *вж.* българинъ.

вагабонтъ, **-инъ** *сжиц. м.*; прост. багабонтинъ; *вж. т.*; фр. vagabond < лат. vagabundus **вагабонтски** *прил. м. р.* и *нар.* **вагабонтство** *сжиц. ср.* **вагабонтлукъ!** *сжиц. м.* съ тур. прист. **вагабонтствувамъ** *гл.* непрх. III **вагабонтшина** *сжиц. ж.*

ваганъ *сжиц. м.* обл. **ваганка** *сжиц. ж.* **ваганче** *сжиц. ср.*; *вж.* гаванка (съ премѣтане); *срав.* рус. обл. ваганки, малор. ваган 'корито', чеш. vaňan, срб. хрв. vađan и др.; отъ срѣд.-гр. *γαγάνη*.

вагонъ *сжиц. м.*; фр. wagon отъ кор. герм.; англ. wagon, нѣм. Wagen кола...; кор. срод. съ слав. в о зъ (рус. воз 'кола'...).

вада *сжиц. ж.*; старинна бълг. дума, и.-е. кор. *vōd-, др. отглас. степенъ на вода; *срав.* ст. иран. vaīdi, вадау воденъ токъ, каналъ за наводняване, сир. бълг. ва да; арм. get (отъ *ved-) рѣка, памир. vād „каналъ“; ст. инд. undati unatti изтича, мокри, udān вода, гот. watb, англ. water, нѣм. Wasser вода и т. н. **вадица** *сжиц. ж.* **вадичка** *сжиц. ж.*, ум. отъ ум. вадица **вадене** *сжиц. ср.* **вадя** *гл.* прех. тр. II. 1.: 'напоивамъ, прекарвамъ вода презъ

вади' **вадулица** *сжиц. ж.* **вадуличка** *сжиц. ж.* ум.

вадѣ *сжиц. ср.*: срокъ; тур. (и „вааде“).

вадя II. *гл.* прех., *срав.* об|а|дя с|ва|да...; стб. **вада**, **вадьба**, **свада**., рус. обл. вадить, пол. wadzić, чеш. svaditi, срб. хрв. освадити и т. н.; и.-е. кор. *vādñ-; *срав.* ст.-англ. weddian давамъ дума или обетъ, встѣпвамъ въ бракъ; wedd договоръ, нѣм. Wette облогъ; гот. ga-wadjōn давамъ обетъ и т. н.; кор. съ вариация въ ст.-инд. vadati говори, vāda-s = свада... **вадя се** III *гл.* непрх.: 'настѣрвамъ се'; стб.

вакада, словен. pavada, хърв. vadan навикналъ и т. н.; *срав.* ст. инд. svadhā привычка, обичай, навикъ; грц. éthos нравъ, нѣм. Sitte обичай, нравъ и др. **важа** *гл.* непрх. тр. II. 3.: 'имамъ значение'; рус. важить, пол. waga теглилка; словен. vaga; гл. vagati претеглямъ и т. н.; отъ герм.; нѣм. Wage, ст. нѣм. vaga теглилка... **важ-ень**, **-ни** *прил. м.*: 'който има тежестъ'...; рус. важный, чеш. važný, пол. ważny и т. н.; отъ сжщия кор. у|ва|жа|ва|мамъ; *вж. т.* **важность** *сжиц. ж.*

ваза *сжиц. ж.*; фр. vase.

вазгечъ! обл. прост. 'остави, махни'; повел. нач. 2. лц.; тур. **вазгечтисвамъ** *гл.* непрх. тр. III. мкр., екр. **вазгечтисамъ**.

вазе, **вазета**, **вази**, **вазика** обл. прост. *мст.* 2. лц. мн. ч. вин. п. обл. вм. васъ.

вай межд., тур. отъ кор. ар.-алт.; *срав.* лат. vae, нѣм. weh и др.; въ хъ **вайкамъ** *гл.* непрх. тр. III. **вайкане** *сжиц. ср.*

вайя *сжиц. ж.*; грц.; стб. **кѹнѣ** отъ н. грц. *κύνος* палмова вейка; *вж.* **цвѣтница**, **врѣбница**.

вак-а *нар.* обл. мак., *вж.* така, тѣй **вакѣнтъ**, **-ни** *прил. м.*; фр. vacant, а то отъ лат. vacans, vacantis стоящъ празенъ **ваканцион-ень**, **-ни** *прил. м.* **ваканция** *сжиц. ж.*

вак-ли, **-ла**, **-ло** *прил. м.*; *вж.* вакълъ **ваклѣтъ** *прил. м.* **вакльсть** *прил. м.*

вакличъкъ, -ки *прил. м. ум.* | ваклошати (и ваклушати) *прил. м.* | ваклошатка *сжи. ж.* | ваклуша *сжи. ж.*
вакс-а *сжи. ж.*; рус. вакса, а то отъ нѣм. Wachs *воськъ*, Wichse *вакса*. | **ваксама** *глагол. прех. тр. III екр., мкр.* | **ваксувамъ** *глагол. прех. тр. III екр., мкр.* | **ваксуване** *сжи. ср.*
вакѣфъ († **вакуфъ**) *сжи. м. р.*; тур. отъ араб. | **вакѣфски** *прил. м.*
вакханалия *сжи. ж.*; лат. bacchanalia, по соб. име на Bacchus, грц. Βακχης богъ на виното (съ н.-грц. в вм. б) | **вакханка** *сжи. ж. р.*; | **вакховъ** *прил. м. р.*; *вж.* бахусовъ.
вакцина *сжи. ж.*; фр. vaccine; кор. въ лат. vacca *крава* | **вакцинаторъ** *сжи. м.* | **вакцинаторка** *сжи. ж.* | **вакцинаторски** *прил.* | **вакцинирамъ** *глагол. прех. тр. III, съ нѣм. прист.* | *ieren* къмъ фр. vacciner.
вакъвъ, **ваковъ** *мѣст. обл. вм. такъ въ в.* | **вакълъ**, -ли *прил. м. р.*: 'шарень бѣло и черно'; нѣкои сравняватъ рум. vâcâlaş 'мазилка'...
вакътъ! *сжи. м. р.*; тур. отъ араб.; *вж.* време.
валъ | *сжи. м.*; | **валякъ** *сжи. м.* | **валямъ** *глагол. прех. III*; стб. **калъ**, **калати са**; рус. вал, валять, пол. walić, чеш. словен. val, valiti, чеш. и valek и др.; въ отглас. отнош. къмъ вълна; и.-е. кор. *vol; *völ-...; лат. volvo, грц. ελύω, ст. инд. vālatē valayati; vṛdōti...; нѣм. wälzen, Walz; Welle вълна...; лит. veliū vėlti и т. н. | **валямъ се** *глагол. непрех. взвр. стр.* | **валяне** *сжи. ср.*
валъ II *сжи. м.*; рус. вал, чеш. val пол. wał; отъ лат. vallum > нѣм. Wall; *вж.* преход.
валъ III *сжи. м.* обл. вм. вуалъ; фр. voile.
валвамъ, **валевамъ**, **валювамъ** *глагол. прех. вж.* валямаъ.
валевистъ, **валевистъ** *прил. м. обл. вж.* валчестъ.
валѣжъ *сжи. м.*; *вж.* валъ I, | **валене** *сжи. ср.* | **валѣнка** *сжи. ж.* | **вал-ецъ**, мн. -ци *сжи. м.* | **валі** *глагол. третолич.* | **валівуга** *сжи. ж.*
валид-ень, -ни *прил. м. р.*; лат. validus | **валидность** *сжи. ж.*
валийски *прил. м.* | **валия** *сжи. м.*; тур.; *вж.* вилаеть.
валка *сжи. ж.* | **валкамъ** *глагол. прех. III ум.* отъ валямаъ | **валкамъ се** *глагол. взвр.* | **валкане** *сжи. ср.*
валлахъ, и **валлаха** *билляха* прост. изреч. отъ тур., араб. allah богъ; бълг. бога ми.
валмѣстъ *прил. м.* | **валмо** *сжи. ср.* | **вална** *глагол. екр. и ум. I. 5*; *вж.* валя | **валнувамъ** *глагол. мнкр. и усл. III* | **валовка** *сжи. ж. р.* = тур. сачма | **валогъ** *сжи. м.*
валсъ *сжи. м.*, рус. вальс отъ фр. valse, а то отъ нѣм. Walzer, walzen; *срав.* ва-

лямаъ | **валсирамъ** *глагол. непрех. тр. III.* | **валсиране** *сжи. ср.* | **валсувамъ**, *глагол. непрех. III* | **валсуване** *сжи. ср.*
валута *сжи. ж.*; ит. valuta; лат. гл. valere струвамъ, здравъ съмъ...
валу-хъ, мн. -си *сжи. м. р.*; *срав.* нѣм. Wallach.
валцовъ *прил. м.*; произв. отъ нѣм. Walze.
валчавъ *прил. м.* | **валчастъ** *прил. м. р.* | **валчевъ** *прил. м. р. обл.* | **валчестъ** *прил. м.*; *вж.* валякъ | **валя** *глагол. прех. тр. II 1, мкр. усл.* | **валявамъ** III, *екр.* | **вална** I. 5; мкр. усл. | **валнувамъ** III, *съкрат.* | **валвамъ** *вж.* валъ I., валямаъ | **валлявъ** *прил. м.* | **валявецъ** *прил. м.* | **валлявица** *сжи. ж.* | **валяв-угъ** *сжи. м., -уга ж.* | **валякъ** *сжи. м.* | **валямъ** *глагол. прех. тр. III.* | **валямъ се** *глагол. непрех. взвр. стр.* | **валяне** *сжи. ср. р.* | **валянка** *сжи. ср.* | **валяче** *сжи. ср. р. ум.* | **валювамъ**, **валевамъ** *глагол. прех. мкр. и усл. III* отъ валямаъ.
вамъ *мѣст. дат. п. мн. ч. за 2-о лице*; *вж.* вие.
вама *сжи. ж. обл.*: митница.; мадж. váma.
вамо *нар. обл. вж.* овамо, стб. **окамо** 'насамъ'; *срав.* тамо, камо.
вампиръ, -инъ *сжи. м.*; рус. вампир, упырь, малор. вампир, опыр, упыр..., пол. upiób, срб. хрв. вампир и др.; праслав. *omrug, стб.; **вжпиръ**; кор. ар.-алт. (сев. тур. ubug, ubugly...) | **вампирка** *сжи. ж.* | **вампирче** *сжи. ср. ум.* | **вампирджия** *сжи. м.* съ тур. наст.: 'който трѣби' в'. | **вампирски** *прил. м. и нар.* | **вампирство** *сжи. ср.* | **вампиряс-вамъ се** *глагол. непрех. тр. III, екр. -амъ се, обл.* | **вампиряша се** I. 10.
вампоръ *сжи. м. обл. прост. и вапоръ*; ит. varore 'па̀ра'...; фр. bateau à vapeur.
вана *сжи. ж.*, ум. **ваничка** *ж.*; нѣм. Wanne, фр. vanne.
вангелие, -(ь)е *сжи. ср. и вангелия* *сжи. ж.* прост.; *вж.* евангелие.
вандалъ, **вандал-инъ**, **вандал-ецъ** *сжи. м.* отъ име на народъ вандалы | **вандализъмъ** *сжи. м.* | **вандалски** *прил. и нар.* | **вандалство** *сжи. ср. р.* | **вандалщина** *сжи. ж.*
вапоръ *сжи. м.*; ит. varore 'па̀ра'; *вж.* вапоръ.
вапсувамъ *глагол. прех. мкр. и усл. III, и вапсувамъ, екр.* | **вапсамъ** III, обл. **вапцамъ**...; отъ н. грц. βαπτο ποτοпявамъ (въ багрилка), аор. βαψω, осн. за бжд. вр. varps- | **вапсил-ень**, -ни *прил. м. р.* | **вапсилка** *сжи. ж.* | **вапсилчица** *сжи. ж.* ум. | **вапсилы** *сжи. ср.* | **вапсия** *сжи. ж.*
варъ *сжи. ж.*; стб. **каръ**, **карити**...; рус. вар 'кипяща вода.'; пол. wrzeć *вря*, war *врѣла вода*, срб. хрв. variti...; кор. и.-е.

- *ver-: *vor-: *vǫ- въ вря, и з|в о р ъ..; *срав.* латв. virt вря, лит. virti, *сжц.* versme изворъ и т. н. || **вара́дъ** *сжц. м.*
- вара́къ** *сжц. м.*; тур. || **варакладѣсамъ** *гл.* прех. тр. III, екр. **варакладѣсамъ** III, обл. **варакладѣша** I. 10, съ тур. наст. -di- и грц. -is- || **вараклад-освамъ**, -осамъ *гл.* съ грц. наст. -os- || **вара́кля** *прил.* неизм. за 3 р. || **вара́късамъ** *гл.* прех. тр. III = вара́клядоосвамъ || **вара́къчя** *сжц. м.*
- вара́мъ** *гл.* непрх. тр. III, ум. обл. **вара́камъ** III, екр. **вара́на** I. 5., стб. **ка́р-нѣн**, -ѣн, -нѣн изпреварямъ..., н. бълг. **пре-дваря**, **из-пре-варя** и др.; кор. и.е.-; сг. герм. wag-, нѣм. wagen предупреждавамъ, англ. warn, нѣм. warten чакамъ... || **вара́нъ** *сжц. ж.* 'надпреваряне съ коне...'
- вара́варинъ**, -ъ *сжц. м.*; грц. *φάρμακον* съ по-ново *φ* (ст. грц. „бета“), н. грц. *β* изгов. като **в**, не **б**; *срав.* „барбаризъмъ“ || **вара́варка** *сжц. ж.* || **вара́варче** *сжц. ср.* || **вара́варизъмъ** *сжц. м.* || **вара́варски** *прил. м.* и *нар.* || **вара́варство** *сжц. ср.* || **вара́варщина** *сжц. ж.*
- вара́вряца** *сжц. ж.*... день на св. Варвара, свърз. съ гл. в а р я („Варвара вари, Сава пече, Никола яде“...)
- вара́да** *сжц. ж.* и *мжд.* = ит. guarda 'гледай, пази се'; фр. garde; guarder 'пазя', regarder гледамъ...; кор. ст. герм.; *срав.* нѣм. Warte (Sternwarte обсерватория), warten чакамъ...
- вара́дялямъ** *гл.* прех. тр. III, обл. и стар. **вара́дялямъ**; кор. стб. **кѣрѣж** „хвърлямъ“, смѣс. съ **вара́т-я** и под. || **вара́дялямъ** *се гл.* възвр.
- вара́дъчъ** *сжц. м.* || **вара́дъчка** *сжц. ж.* || **вара́д(у)вамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., **вара́д** тр. II. 1; *вж.* **вара́да** || **вара́дене** *сжц. ср.*
- вара́джя** *сжц. м.*, *вж.* **вара́рь** || **вара́джйка** *сжц. ж.* || **вара́джйски** *прил. м.* и *нар.* || **вара́джйство** *сжц. ср.*
- вара́диянъ** *сжц. м.*, и **вара́диянинъ**; фр. *gardien*; *вж.* **вара́дъчъ**, **вара́да** || **вара́дунаръ** *сжц. м.*
- вара́е** I *сжц. ср.*; грц. *αἴρεσις* тежкъкь...
- вара́е** II *мжд.*; отъ **вара́й** *вж.* **предва́ря**, **вара́да** III въ обл. **вара́е**—кой „кой годе“, „кой-да-е“; *вж.* **вара́е** II (влаш.?).)
- вара́ене** *сжц. ср.*; *вж.* **вара́рь**, **вара́я** || **вара́рені-къ**, мн. -ци *сжц. м.* || **вара́рень** *сжц. ж.* || **вара́рець** *сжц. м.* ум.
- вара́зйлка** *сжц. ж.*: 'червена багра отъ бразилско дърво...'; н. грц. *vm.* бразилка? || **вара́зйло** *сжц. ср.* || **вара́зйлце** *сжц. ср.* || **вара́зосвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **вара́зосамъ**.
- вара́риво** *сжц. ср.* || **вара́ривце** *сжц. ср.* || **вара́рйлце** *сжц. ср.* || **вара́рйлта** *сжц. ж.*; *вж.* **вара́рь**, **вара́я**.
- вара́рй(й)рамъ!** *гл.* прех. и непрх. III, нѣм.
- variieren*, фр. *varier*: *вж.* гл. 'варирамъ', *сжц.* **вариантъ**.
- вара́й-клячка**, **вара́й-клячко**, мн. **вара́йклячкови** *сжц. м.*, отъ гл. **вара́й** и **клячка** споредъ народния разказецъ за сжж-перници || **вара́йклячков-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **вара́йклячкови** *прил. м.* и *нар.* || **вара́йклячковщина** *сжц. ж.*
- вара́иантъ** *сжц. м.*; фр. *variant*; лат. *varius* различень... || **вара́иация** *сжц. ж.*; френ. *variation*; *вж.* **вара́ирамъ**.
- вара́рка** I *сжц. ж.*; н. грц. съ *β*=бълг. **в** < ит. *bagca* || **вара́ркарь** *сжц. м.* || **вара́рчица** *сжц. ж.*
- вара́рка** II *сжц. ж.*; рус.; *вж.* **вара́рень**.
- вара́ркамъ** *гл.* непрех. обл. III; *вж.* **вара́рамъ**.
- вара́рливъ** *прил. м.* || **вара́рникъ** *сжц. м.* || **вара́рница** и **вара́рница** *сжц. ж.* || **вара́ровъ** *прил. м.* || **вара́ровитъ** *прил. м.* || **вара́ровица** *сжц. ж.* || **вара́ровсамъ** *гл.* прех. мкр. и усл. III, екр. **вара́росамъ** || *се гл.* непр.
- вара́рошъ** † *сжц. м.*: 'градъ'; мадж. *város*; кор. и.е.-, *евраз.* *vag-* зараждамъ пазя... || **вара́рошанинъ** *сжц. м.* || **вара́рошанка** *сжц. ж.* || **вара́рошанче** *сжц. ср.* || **вара́рошански** *прил. м.* || **вара́рошки** *прил. м.*
- вара́рувамъ** *гл.* прех. и непрх. III; *вж.* **вара́рамъ** || **вара́рувай** *мжд.* = 2. лц. ед. повел. нач.; *вж.* **вара́рай**.
- вара́руховъ** *прил. м.* отъ соб. стб. **Вара́рухъ**, (съ н. грц. *в*), ст. *евр.* *Varuch* (в. сънь).
- вара́рчица** *сжц. ж.* ум. отъ **вара́рь**; *вж.* *т.*
- вара́рънджа**, **вара́ръндже** *нар.* обл. прот.; тур. *vag* има...; доколкото има.
- вара́ря** *гл.* непрех. II. 1, *вж.* **вара́рамъ**.
- вара́ря** *гл.* прех. II. 1, *вж.* **вара́рь**, **вара́риво**.
- вара́рякамъ**, обл. зап. **вара́рекамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. **вара́ре(э)кна** I. 5; *вж.* **вара́ре**, **вара́рекамъ**.
- вара́рянъ**, **вара́рень** *прил. м.*; отъ **вара́рь**.
- вара́ряне** *сжц. ср.*; *вж.* **вара́ранъ**.
- васа́тъ** *мст.* 2. лц. *вин.* пад. мн.ч. отъ **вие**; и **вази**, **вазика**, обл. **вазе(ка)**, **васка**.
- васа́лъ** *сжц. м.*; фр. *vassal*, отъ келт., кимр. (уел.) *gwass* служитель... || **васа́ленъ**, -ни *прил. м.* || **васа́лность** *сжц. ж.* || **васа́лски** *прил. м.* и *нар.* || **васа́лство** *сжц. м.*
- Васа́ль**, **Васа́ль** *сжц. м.* соб. лич.; и день на св. Василий; отъ н. грц. || **васа́льица** *сжц. ж.* || **васа́льичаръ** *сжц. м.* || **васа́льичарски** *прил. м.* и *нар.*
- васи́я** *сжц. м.*; тур. *vasi*.
- васа́намъ** *гл.* прех. тр. III, обл., екр. **васа́на** I, 5; *срав.* **баса́мъ**, **баскамъ**.
- васа́улъ**, -ъ *сжц. м.* обл. прот.; *вж.* **фасуль** || **васа́улче** *сжц. ср.*
- вата** *сжц. ж.*; нѣм. *Watte*...
- вата́ла** *сжц. мн.*; *вж.* **хвата́ла**, **ба́рдило**.
- вата́хъ**, **вата́фъ** *сжц. мн.*; малор. **ватаг** предводитель на тайфа, рус. **ватага** 'тайфа...', рум. *vataf*; **сближава** *се* съ тур. *ota*; 'шатъръ, палатка, челядь'...; *куман.* *otak*.

ватракъ *сжиц. м.*; *вж.* валухъ; кор. въ ватра́ль, сблизж. съ вжтре || ватра́ль *сжиц. м. обл.*: 'ръженъ, ожег'...; малор. ватра огонь; рус. ватрушка 'видъ питка съ масло.', срб. хрв. вага огонь, огнище.. срод. съ зенд. ātars огонь, тур. ateş.
 ва́хъ! и вѣхъ! *межд.*; ахъ, вай, уви.
 ва́хмистъръ *сжиц. м.*, чрезъ рус. отъ герм.; нѣм. Wachtmeister; Wacht стража, Meister 'майстор'...
 ва́шь мѣст. произв. отъ вие || ва́шата *нар.* || ва́шен-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* и ва́шинецъ || ва́шенската, ва́шинската *нар.*
 ва́я I *гл.* прех. тр. I. 11.; стб. ка-жъ, юши, -кѣти, рус. ваяю, ваяешь, ваятъ; нѣкои сравн. мадж. vaukálók изрѣзвамъ, váuot дѣлбая; кор. ар.-алт.; *срав.* ст. инд. vā-копая, продѣлбавамъ, грц. ἔ-ωλ-τος нера-ненъ, нѣм. Wunde рана. || ваяние *сжиц. ср.* || ваятель *сжиц. м.* 'скульпторъ' || ваятел-ка *сжиц. ж.* || ваятелче *сжиц. ср.* || ваятел-ски *прил. м. и нар.* || ваятельство *сжиц. ср.*
 ва́я, ва́йя II (не дѣля вая); отъ н.грц. βαῖα палмови клоны; *вж.* в рѣбница; *срав.* вейка.
 ва́я, ва́а III мѣст. показ. обл. ж. вм. о ва я, стб. ОКА 'тая'; пол. owa онази...
 вая IV *сжиц. ж.*; чужд., тур. отъ перс. || ваю-вамъ *гл.* непрх. 'върша работа на вая', бавя деца.
 ва́ивамъ *гл.* прех. мнкр. усл. III., екр. вб́йя I. 6.; произв. отъ бия.
 ва́йча се *гл.* непрх. II. 3., мнкр. и усл. вб́ичавамъ се, вб́ичвамъ се, вб́ичу-вамъ се 'ставамъ биковитъ'; *вж.* бикъ.
 ва́бодá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. вб́ждамъ и вб́ждамъ III.
 ва́брѣждамъ се *гл.* непрх. III., вбрѣж-дямъ се III. екр. вбрѣжда се II. 1.; *вж.* брѣждивъ.
 ва́бутвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III, екр. вб́у-та мъ в, вб́утна I. 5, мкр. усл. вб́утнувамъ.
 ва́бучвамъ *гл.* прех. мкр. III, екр. вб́уча II. 3.; *вж.* буча, забуча.
 ва́брѣкамъ (се) *гл.* (не)прх. III, екр. вбрѣк-на, мкр. вбрѣкнувамъ *вж.* бѣркамъ.
 ва́бѣся *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. вб́ѣся-вамъ; по рус. взбесить, *вж.* бѣсъ.
 ва́ведá *гл.* прех. I. 8., мнкр. и усл. ввѣж-дамъ по рус. введу; по-добре ввѣдá; || введѣние! *сжиц. ср.*... църков. празникъ введение Богородично; рус. вм. въ ве-дени е или уводъ.
 ва́вождамъ *гл.* прех. III = въвождамъ.
 ва́взъ! *сжиц. м.* = внось || вв́оз-ень, -ни *прил. м.* = вносенъ; отъ кор. въ возя.
 ва́вѣря *гл.* прх. екр. II. 1., мкр. вв́ѣрявамъ *срав.* по вѣря.
 ва́газя *гл.* непрх. екр. II. 1., мкр. усл. вгаз-вамъ, вгазювамъ III; *вж.* газя.
 ва́гиглямъ се *гл.* непрх. тр. III, екр. вги-гиля се, отъ звукоподр. гигги; *срав.* юж. нѣм. Giger.

ва́главявамъ *гл.* прех. мнкр. усл. III, екр. вглавя II. 1; *вж.* заглавя.
 ва́глѣдвамъ, ва́глѣждамъ се *гл.* непрх. мнкр. III., екр. вглѣдамъ се.
 ва́глобвамъ се *гл.* непрх. тр. III. обл.; екр. вглобя се II. 1; *срав.* вглѣбьявамъ се.
 ва́глухвамъ се *гл.* непрх. мкр. III, екр. вглухна се I. 5. и вглушá се II. 3; *вж.* углушки.
 ва́глѣбвамъ, вглѣбьявамъ *гл.* прх. тр. III, екр. вглѣбя II. 1., екр. вглѣбна I. 5., мкр. усл. вглѣбнувамъ III, съкрат. вглѣбвамъ III || вглѣбьявамъ се *гл.* взвр.; *срав.* в дѣл-бьявамъ || вглѣбнатъ мин. стр. прич.
 ва́гнетá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. усл. вгне-тявамъ; *вж.* гнета.
 ва́гнуся се *гл.* непрх. екр. II. 1., мкр. усл. вгнусявамъ се III; *вж.* гнуся.
 ва́гнѣзд-я (се) *гл.* (не)прх. екр. II. 1, -явамъ (се) мкр. III.
 ва́гонвамъ *гл.* прех. мкр. и усл. III, екр. вгõ-ня II. 1; *вж.* гоня.
 ва́гордявамъ се *гл.* непрх. мкр. и усл. III., вгордя се II. 2.; *вж.* гордѣя се.
 ва́горчавамъ *гл.* прех. тр. III, екр. вгорчá II. 3. || вгорчавамъ се *гл.* стр., *вж.* горча.
 ва́грабча *гл.* прех. екр. II. 3, и вграбчамъ III мнкр. и усл. вграбчвамъ (вграбчувамъ, вграбчевамъ) III, *вж.* грабя, сграбча.
 ва́градя *гл.* прех. екр. II. 1, мнкр. и усл. вграждамъ, вградявамъ III; *вж.* градя.
 ва́гранявамъ *гл.* прех. тр. III, екр. вграня || вграня(вамъ) се *гл.* взвр. || вграня-вамъ *глагол.* прех. мкр. и усл. III., екр. вгранясамъ III || вграняс(в)амъ се *глагол.* непрх.; *вж.* гранивъ.
 ва́грозявамъ *гл.* прех. мкр. усл. III, екр. вгро-зя II. 1 || вгрозявамъ се *гл.* непрх.; *вж.* грозень.
 ва́гъвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III, екр. вгъна I. 5., мкр. вгънувамъ, *вж.* гъна || вгъв-ка *сжиц. ж.*, ум. вгъвчица || вгънка *сжиц. ж.*, ум. вгънчица.
 ва́гжствамъ *гл.* прех. мкр. усл., вгжст-вамъ III, екр. вгжстѣ II. 1; вгжстна I. 5, мкр. вгжстнувамъ || ~ се *гл.* непрх. *вм.* гжстъ.
 ва́давамъ се *гл.* непрх. мкр. усл. III, екр. вдáмъ се I. 8. || вдáденъ мин. стр. прич. || вдадливъ, вдатливъ *прил. м.*
 ва́детинявамъ се *гл.* непрх. мкр. усл. III, екр. вдетиня се II. 1.; *вж.* дете.
 ва́дйга мъ *гл.* прех. тр. III, вдйгвамъ мкр. усл. III, екр. вдйгна I. 5, мкр. усл. вдйг-нувамъ, стб. дкнгиж || вдйгане *сжиц. ср.* || вдйгноглавъ *прил. м.*
 ва́дихамъ *гл.* непрх. и прех. тр. III, екр. вдѣхна (вдихна) I. 5., мкр. усл. вдйхну-вамъ, съкрат. вдйхвамъ; *вж.* дихание, || вдйшамъ *гл.* прех.; прот. издй-шамъ || вдйшане *сжиц. ср.*
 ва́длѣбамъ, вдлѣбямъ *гл.* прех. тр. III, мнкр. усл. вдлѣбвамъ III, екр. вдлѣбна

1. 5., мнкр. усл. **вдлѣбнувамъ** III; *вж.* дѣлба я **вдлѣбнатъ** мин. стр. прич. („прил“) **||-ина** *сжиц. ж.* **||ич-ѣкъ, -ки** *прил. м.* **вдов-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* **вдовица** *сжиц. ж.*; стб. **къдока**, рус. вдова, малорус. удова; пол. wdowa, чеш. vdova, срб. хрв. udova, udovica, словен. vdova, vdovica, и т. н.; кор. и.-е., *срав.* ст. инд. vi-dhāvā, лат. vidua > ит. vedova, фр. veuve; нѣм. Witwe, англ. widow, келт. (ирл.) fedb, кимр. gwedew и т. н. **вдовичка** *сжиц. ж.* *ум.* **вдович-и** *прил. м., ж.* -а, *ср.-е* **вдовйшки** *прил. м.* и *нар.* **вдовски** *прил. м.* **вдовство** *сжиц. ср.* **вдовству-вамъ** *гл.* непрх. III. **вдовѣя** *гл.* непрх. I. б. **вдодѣ** *сжиц. м. р.*, стар.: 'панунякъ'; стб. **къдоуѣ**, рус. удод; *срав.* н. перс. rūrū, латв. rūpukis, лат. *Урира* erops и др. **вдражѣвамъ** *гл.* непрх. тр. III, *екр.* **вдражѣ** II. 3. **вдражѣвамъ се**; *вж.* драгъ. **вддробѣвамъ** *гл.* прех. тр. III, *екр.* **вдробѣя** II. 1. **вдруги** *день нар.*: въ други день. **вдѣхвамъ** *гл.* прех. тр. III, *екр.* **вдѣхамъ** III, **вдѣхна** I. 5., мнкр. и усл. **вдѣхнувамъ**. **вдѣвкувамъ се** *гл.* непрех. тр. III, *екр.* **вдѣвча се** II. 3., **вдѣвкамъ се** III. **вдѣлбавамъ** *гл.* прех. мкр. III, *екр.* **вдѣлбѣ** I. б., **вдѣлбѣя** II. 1.; **вдѣлбочѣ-вамъ** *глагол.* прех. мкр. усл. III, *едкр.* **вдѣлбочѣ** II, 3.; *вж.* дѣлбокъ **вдѣлбочѣване** *сжиц. ср.* **вдѣлбоченость** *сжиц. ж.* **вдѣлб-я** *гл.* прех. II. 1, мкр. усл. -явамъ III. **вдѣнъ** *нар.*; *вж.* дѣно. **вдѣрвенъ** *прил* < мин. стр. прич. м. **вдѣрвеность** *сжиц. ж.* **вдѣрвѣвамъ се** *гл.* непрех. мкр. усл. III, *екр.* **вдѣрвѣ се** II. 1., произв. отъ дѣрво *вж. т.* **вдѣхвамъ** *глагол.* прех. мкр. усл. III, *екр.* **вдѣхамъ** III, **вдѣхна** I. 5, мкр. услов. **вдѣхнувамъ** III **вдѣхвамъ се** *гл.* непрех. стр. **вдѣхновѣнъ** *прил. м.*, мин. стр. прич. отъ вдѣхновѣ **вдѣхновитель** *сжиц. м.* **вдѣхновителька** *сжиц. ж. р.* **вдѣвѣвамъ (се)** *глагол.* мкр. услов. III, *екр.* **вдѣвна** I. 5., мкр. усл. стар. **вдѣннувамъ** III. **вдѣлвамъ** *глагол.* прех. мкр. усл. III, *екр.* **вдѣламъ** III. **ве** I *сжиц. ср.* **вѣнце** *сжиц. ср.* *ум.* отъ ве, име на буква в. **ве** II обл. *мѣст.* вин. п. мн. ч. за 2. лц. *вм.* в. и. — **ве** III, мак. обл., членъ за мн. ч. м. и ж.; *вж.* тѣ. — **ве** IV. област. показ. част. *вм.* е ве; *вж.* е то. **вѣверица** *сжиц. ж.*, стб. **къкерница**, руски вѣверица, пол. wiewiorka, чеш. veveřice, сѣрб.-хърв. vjeverica и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* лит. veveřė, латв. wāweris, лит. vai-veris порѣ, латин. vīverga и под. **вѣверичинъ** *прил. м.* **вѣверичина** *сжиц. ж.* **вѣверичка** *сжиц. ж.* *ум.*

вегетарийн-ецъ, мн. *ци сжиц. м.*; кор. лат. > фр. végétarien **вегетарийнка** *сжиц. ж.* **вегетарийнче** *сжиц. ср.* **вегетарийнски** *прил. м.* и *нар.* **вегетарийнство** *сжиц. ср.* **вегетирамъ** *гл.* непрх. тр. III, фр. végét-ter съ нѣм наст. -ieren. **вѣдѣ** I. *сжиц. ж.*; *срав.* рус. вѣдьма, ст. рус. вѣдовство 'чародейство'; кор. слав. вѣд-, стб. **къдѣти** зная, и.-е. *void-, грц. (F) *δῶδ.* ст. инд. vēda, авест. vaēda, арм. gitem и т. н.; *срав.* рус. знахаръ. **вѣдѣ** II. (вѣдѣ) *глагол.* преход. тр. I. 8.; стб. **къдѣж, -ешн**, инф. **къдѣти** *вм.* *ved-ti; рус. веду, вести, пол. wiodę, wieść, чеш. vedu, vesti, слов. vesti и т. н.; кор. и.-е. *vedh-; *срав.* стар. инд. vadhūs nev̄sta, зенд. vādhayēiti довежда, vadəmno женихъ, лит. vedū vēsti = лат. uxorem du-cere, вода жена, латв. vadīt, vadāt, ст. ирл. fedim и т. н. **вѣде**, **вѣди** *сжиц. ср.*; стб. **къдѣ** име на буква в; *вж.* в, ве. **вѣдене** *сжиц. ср.*, отъ веда. **вѣдение** † *сжиц. ср.*, стб. **къдѣннѣ** 'знание'; *вж.* веда и *срав.* естество-вѣдение, езико-вѣдение и под. **вѣдеръ** *сжиц. м.*, обл. 'плѣжекъ'; *срав.* ведрò II. веда II. **вѣднѣга** *нар.*: *въ-едън- **вѣднѣжъ** *нар.*; *вж.* еднѣжъ **вѣднѣг**, **вѣднѣга** *нареч.* обл. **вѣдно** *нареч.* 'заедно' **вѣднож(на)** *нар.* обл. **вѣднѣжъ**, **вѣднѣжка** и **еднѣжъ, -ка**, стб. **къдннѣштн**. **вѣдовно** *нар.* обл. стар; *вж.* вѣдение **вѣдомъ** † *прил.*, въ сжицн. сег. страд. прич. отъ вѣдѣти **вѣдомо** *нар.* = ве-довно **вѣдомость** *сжиц. ж.* **вѣдомство** *сжиц. ср.* = чужд. 'ресоръ'. **вѣдорница** *сжиц. ж.* обл. **вѣдорница** *сжиц. ж.*, отъ ведрò **вѣдрѣнце** *сжиц. ср.* *ум.* **вѣдри** *прил. м.*; *вж.* ведрò I, вѣдѣръ **вѣдринѣ** *сжиц. ж.* **вѣдрица** *сжиц. ж.* *р.*, произв. отъ ведрò **вѣдрици** *сжиц. ж.* мн. **вѣдричица** *сжиц. ж.* *ум.* **вѣдричка** *сжиц. ж.* *ум.* **вѣдрич-ѣкъ, -ки** *прил. м.* *ум.* **вѣдрò** I *сжиц. ср.* 'ясно време'; стб. **къдро** *сжиц. ср.*; *прил.* **къдрѣ**; руски вѣдро хубаво време, чеш. vedro, гор. луж. vjedro, дол. луж. vjedro, vjadro, сѣрб.-хърв. vedar и т. н.; кор. и.-е., *vedhro-; *срав.* нѣм. Wetter време; англ. weather и др., сродни! **вѣдрò** II. *сжиц. ср.*; стб. **къдро**, рус. ведрò, мн. вѣдра, пол. wiadro, чеш. vědro, сѣрб.-хърв. vjedro и т. н.; кор. и.-е. *vėd- въ отглас. отнош. съ вода; *срав.* грц. hydría 'вѣдро' и hýdōr вода, стар. сканд. vátr мокъръ, ст. англ. waet, англ. wet; *срав.* и ст. инд. udāra-m 'утроба', грц.

- hystera и др.; лит. vé'daras рибини вж-трешности. . .
- ведря се** гл. непрех. тр. II. 1.; *вж.* вѣдро I. **вѣдъръ, -ри** прил. м. **вѣдрич-ъкъ, -ки** прил. м. ум.
- ведърникъ, ведърница;** *вж.* ведреница **вѣдърцѣ** сжиц. ср. ум. отъ ведро.
- вѣжа** гл. прех. тр. I. 10., мкр. и усл. **вѣз-вамъ;** стб. **ка-жѣ, -женн, -зати,** рус. вяжу, вязать, чеш. vázati, сѣрб.-хрв. vezati; *срав.* латин. ago стѣгамъ, гръц. $\alpha\gamma\omega\mu\alpha$ врьвъ. . . и др., успор. кор.; *вж.* врьзвамъ.
- вѣждъ** † прил. м. р.: отъ стб. вѣдѣти 'зная'; *вж.* сега вещь отъ др. успор. кор.
- вѣжда** сжиц. ж.; стб. **кѣжда,** сѣрб.-хрв. vjeđja. . .; кор. *vēd-; *ved-; *срав.* брѣвъ 'мость отъ греда', рус. бровь 'вежда'... **вѣждать** прил. м. **вѣжд-енъ, -ни** прил. м. **вѣждица, вѣждична** сжиц. ж. умал. **вѣждивамъ** се гл. взвр. тр. III.
- вѣжество** † сжиц. ср.; рус., против. на невежество; стб. **кѣждество** 'scientia'; *вж.* ведение и вѣждъ.
- вѣзъ** сжиц. м., **веза** ж. **вѣзба** сжиц. ж. **вѣза** (вѣж) I гл. прех. I. 9; стб. **казати,** *срав.* вежа **вѣзаница** сжиц. ж. **вѣзана** сжиц. ср. **вѣзѣрка** сжиц. ж. **вѣзвѣчъ** сжиц. м. **вѣзвѣчка** сжиц. ж.
- вѣза** II гл. прех. тр. стар. обл. I. 7, стб. **кѣжж,** рус. везу и т. н.; *вж.* возя; кор. и.-е. *veg'h-; *срав.* лат. veho возя, гръц. $\beta\eta\sigma\epsilon$ кола, ст. инд. vāhāmi веза, возя. . .; нѣм. bejweden движа. . .
- вездень** нар. стар. обл., по-добре етимол. **вездень,** стб. **късьднь** 'цѣль день'; *вж.* день.
- везде|сжщъ** прил. м.; стб. **късьде** 'всѣкжде' и **сжщъ,** сег. действ. прич. отъ съмъ; *вж.* сжщъ **вездесжщность** сжиц. ж.
- везиръ** сжиц. м.; тур.-араб. **везирица, везирка** сжиц. ж. **везирски** прил. м. и нар. **везирство** сжиц. ср. **везирче** сжиц. ср. ум. **вѣзна** сжиц. ж., ум. **вѣзчица** 'връзка'; ж. вежа 'врьзвамъ'.
- везмѣ** сжиц. ср.; *вж.* везъ, веза I.
- везнѣ!** сжиц. ср., по-обикн. **везни** сжиц. мн.; тур.; отдѣленъ глв. корень е вѣсиги въ об(в)еся. . ., рус. весы 'везни'; негли сродни.
- везуля** сжиц. ж.; *вж.* веза I.
- вѣй** † сжиц. м. **вѣйка** сжиц. ж.; стб. съб. **кѣиѣ;** кор. ви-я, въ др. степень вѣи: вои **вѣйникъ** сжиц. м. **вѣйчица** сжиц. ж. ум. **вѣке, вѣкѣ** нар. обл. и у Ваз. за рима (вѣки); *вж.* вече.
- векил-инъ, векил-ъ** сжиц. м.: 'замѣстникъ'; тур. **векилка** сжиц. ж. **векилликъ** сжиц. м. **векилски** прил. м. и нар. **векилство** сжиц. ср. **векиль-хърчъ** сжиц. м.
- велблъдъ, велблюдъ** † сжиц. м., рус. верблюд съ разподоб. отъ *вел-блюдъ, стб. **кельбждъ,** по нар. етим. **кель-блждъ,** **блждити** 'скитамъ се'; *срав.* гот. ulbandus камила.
- вѣле-билье** сжиц. ср. р. = старо билъе, лат. Atropa belladonna **велеглас-енъ, -ни** прил. м.; *вж.* гласъ **велегласиѣ** сжиц. ср. **велегущеръ** сжиц. м.; *вж.* гущеръ **веледуш-енъ, -ни** прил. м.; *вж.* душа **веледушиѣ** сжиц. ср. **велекриль** прил. м.; *вж.* крило **велелѣп-енъ, -ни** прил. м.; *вж.* велико **лѣпие** **велелѣпно** нар. **велелѣпиѣ** сжиц. ср. **велелѣпотѣ** сжиц. ж. **велемошѣнъ, -ни** прил. м.; *вж.* мошъ **велемошно** нар. **велемошциѣ** сжиц. ср. **велемждриѣ** сжиц. ср.; *вж.* мждрость **велемждро** нар. **велемждрость** сжиц. ж. **велемждъръ, -ри** прил. м.
- велѣние** сжиц. ср.; *вж.* по|веление, воля.
- велѣнце** сжиц. ср.; обл.: 'килимче' . . ; кор. въ лат. velum завеса. . .
- веле|окъ** прил. м.; *вж.* вели(къ), око **велеразум-енъ, -ни** прил. м.; *вж.* разумъ **веле|речивъ** прил. м.; *вж.* речъ **велеречиво** нар. **велеречиѣ** сжиц. ср. **велеречивость** сжиц. ж. **веле|слав-енъ, -ни** прил. м.; *вж.* слава **велеславно** нар. **велеславиѣ** сжиц. ср. **веле|слов-енъ, -ни** прил. м.; *вж.* слово **велесловие** сжиц. ср. **велеум-енъ, -ни** прил. м.; *вж.* умъ **велеумно** нар. **велеумиѣ** сжиц. ср. **веле|хвал-енъ, -ни** прил. м.; *вж.* хвала **веле|хвално** нар. **велешан-ецъ,** мн.-ци и **велешанинъ** сжиц. м.; отъ соб. Велесъ: Волосъ; негли по името на рѣката (сега отъ успор. кор. Вардаръ); *срав.* Волга; *вж.* в лага. **велешанка** сжиц. ж. **велешанче** сжиц. ср. умал.
- велзевулъ** сжиц. м.; гръц. $\beta\epsilon\lambda\zeta\epsilon\upsilon\lambda$, отъ ст. еврейски baal-z'-bub, нѣм. Belzebub **велзевуловъ** прил. м. **велзевулски** прил. м. и нар.
- вѣли, вѣлий** прил. м., ж. **вѣля, ср.** вѣлье стар.; стб. **кельи, кел-ни, -ни, кел-къ. . .** 'великъ' **вѣли-вѣторникъ** прил. сжиц. м. **вѣлидѣнь** сжиц. м. обл. стар. = великденъ **вѣлидни-къ,** мн.-ци, **вѣлидница** ж. **вѣли-пѣтъкъ** прил. сжиц. м. **вѣли-понедѣльникъ** сжиц. м. обл. стар. **вѣли-пѣстъ** прил. сжиц. м. обл. стар. **вѣли-четвѣрткъ** прил. сжиц. м. обл. стар. **вѣликъ** прил. м.; стб. **келникъ,** рус. великий, пол. wielki, сѣрб.-хрв. velikī, словен. velik и т. н.; кор. *vel- въ вѣли, веле-; *срав.* лит. vala сила. . ; лат. valeo

силенъ съмъ., validus силенъ. <степ. *vəl-... великанъ *сжиц. м.* || велика княгиня *прил. сжиц. ж.* || велика недѣля *прил. сжиц. ж.* || велика срѣда *прил. сжиц. ж.* || велика сѣбота *прил. сжиц. ж.* || великашъ *сжиц. м.* || Великденъ *сжиц. м.*; *вж.* день великденски *прил. м. и нар.*; по-рѣдно *прил. м.* великденовъ || великденче *сжиц. ср.* || велики вторникъ *прил. сжиц. м.* || велики князь *прил. сжиц. м.* || велики пѣтъкъ *прил. сжиц. м.* || велики четвъртъкъ *прил. сжиц. м.* || Велико, Вѣлко *сжиц. м. соб.*

великоглас-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* гласъ великодуш-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* душа великодушше *сжиц. ср.* || великоименитъ *прил. м.*; *вж.* име великолѣп-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* веледѣлие || великолѣпие *сжиц. ср.* || великолѣпно *нар.* || великомѡщ-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* мощъ || великомѡщно *нар.* || великомѡбие *сжиц. ср.* || великомѡщность *сжиц. ср.* || великомѡдренъ *прил. м.*; *вж.* мѡдрѣ || великомѡдрие *сжиц. ср.* || великомѡдрость *сжиц. ж.* || великомѡдр-ъръ, -ри *прил. м.* || великомѡченикъ † *рус.-црк. сл.*; обикн. великомѡченикъ *сжиц. м.*; *вж.* мѡченикъ || великомѡченица *сжиц. ж.* || великопѡст-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* пости || великопѡстникъ *сжиц. м.* || великопѡстнически *прил. м. и нар.* || великопроповѣдникъ *сжиц. м.*; *вж.* проповѣдникъ || великорѡд-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* родъ || великорѡдие *сжиц. ср.* || великорѡдство *сжиц. ср.* || великорус-ъ, -инъ *сжиц. м.*; *вж.* русинъ || великоруски *прил. м. и нар.* || велико-свѣтски *прил. м.*; *вж.* свѣтъ || великость *сжиц. ж.* || великотá † *сжиц. ж.* || великотѣлѣс-ень, -ни *прил. м. р.*; *вж.* тѣло || великоум-ень, ни *прил. м.*; *вж.* умъ || великоумно *нар.* || великоумие *сжиц. ср.* || велитъ *прил. м. обл. стар.* || величá се *гл.* възвр. тр. II. 4 || величáвъ *прил. м.* || величáно *нар.* || величáвость *сжиц. ж.* || величáне *сжиц. ср. р.* || величáйши *прил. м.* превъзх. степ. по староб.; стб. кельн-ан, -анши || величáя *гл.* прех. тр. I. 6, стб. кельн-а-ж, -аши || величественъ *прил. м.* || величественость *сжиц. ж. р.* || величественно *нар.* || величество *сжиц. ср.* || величívъ † *прил. м.* || величие *сжиц. ср.* || величинá *сжиц. ж.*, ум. -ннкá || велмѡж-а *сжиц. м.*; пол. wielmoża; *срав.* глаг. мога || -ески *прил. м. р.* || -ество *сжиц. ср.* || вѣлне, вѣлно *нар. обл. стар.* 'твърде', стб. кельмн.

велосипѣдъ *сжиц. м.*; фр. velocipède, кор. въ лат. velox бързъ, pes, pedis кракъ || велосипедистъ *сжиц. м.*: коляздачъ.

вѣля I *гл.* прех. тр. II. 1, стб. кел-а-ж, -аши,

-а-ти, рус. велѣть, велю, чеш. veleti, срб. хрв. velim, слов. velèti и т. н.; кор. и.-е. *vel-: *v]-; *срав.* гот. wiljan искамъ, waljan избирамъ; нѣм. wollen; wählen; Wille воля; лит. vėlyti, ст. инд. vṛṣāti, vṛṣōti избира, жѣлае., зенд. vərəpā и т. н.

вѣля II *прил. ж. обл. стар.* || вѣля недѣля *прил. сжиц. ж.* || вѣля срѣда *прил. сжиц. ж.* || вѣля сѣбота *прил. сжиц. ж. р.*; *вж.* великъ.

веля *нар. обл. вл. билѣ, била.*

велякимъ съюзъ обл. прост.; тур. отъ ve „и“ и араб. lakim „но“.

вѣльо *сжиц. ср. обл. стар.* || Вѣльо *сжиц. м. соб.*; *срав.* Велико, Вѣлко.

вѣна *сжиц. ж.*; лат. vĕna > фр. veine... || вѣница *сжиц. ж. ум.* || вѣничка *сжиц. ж. ум.* отъ ум. || венѡз-ень, -ни *прил. м.*

вѣна II. *гл.* непрх. тр. I. 5. *вж.* вѣхна.

вендѣта *сжиц. ж. р.*; ит. vendetta кръвна мѣсть...

Венѣра *сжиц. ж. лич. соб.*; лат. Venus, Venēris; *срав.* Лада || Венѣринъ *прил. м.* || венѣрически *прил. м.*

венѣтички *прил. м. гов. стар.*; стб. Кене-тичъскъ отъ стб. Кенетикъ = Венеция

|| Венѣтичка земля *прил. сжиц. ж.*

венѣць, мн. -ци *сжиц. м.*; венѣць *сжиц. м. ум.*; венѣ *сжиц. ср. ум.*; стб. кѣнѣць, рус. венѣк, пол. wianek, срб. хрв. vijenac и т. н.; др. отглас. степ. на кор. въ гл. ви-я; *срав.* етимол. фигура: вия венѣць; кор. и.-е. *vei-: *voi... *вж.* лит. vainikas венѣць, гот. wáiprs, wipja венѣць, лат. vitis лоза („вияща се“)...

вѣнзель *сжиц. м.*; рус. вѣнзель отъ пол. węzeł = „вжель“... || вѣнзѣлче *сжиц. ср. ум.*

вѣно † *сжиц. ср.*, стб. кѣно 'откупъ за невѣста', пол. wiano „зестра“, чеш. věno парична зестра...; осн. и.-е. *vesno-, *срав.* ст. инд. vaspāt цена, лат. ven-us, -ūs „продажба“; *срав.* гл. vendo отъ *venum-do продавамъ > фр. vendre...; грц. φούξ цена, φούξ покупка и т. н.

венѡкъ, венѡкъ *сжиц. м. ум. обл. стар.*; *вж.* венѣць, рус. венѣк || венѣцѣболъ *сжиц. м.*; *вж.* болка || венѣцѣдатель *сжиц. м.*; *вж.* давамъ || венѣцѣнѡс-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* нося || венѣцѣнѡс-ецъ, -ци *сжиц. м.* || венѣцѣнѡсица *сжиц. ж.* || венчáвамъ *гл.* прех. тр. III, екр. венчáя I. 6. || венчáвамъ се *гл.* взв. стр. || венчáвка *сжиц. ж.* || венчáл-ень, -ни *прил. м.* || венчáлникъ *сжиц. м.* || венчáние *сжиц. ср.* || венчáнна *сжиц. ж.* || венчáница *сжиц. ж.* || венчáнски *прил. м.* || венчѣць *сжиц. м. ум.* || венчыл-ень, -ни *прил. м.* || венчылка, венчылникъ, венчылница *сжиц. ж. м. ж.* || венчýло *сжиц. ср.* || венчýлски † *прил. м.*: венчалень.

вентилаторъ *сжц. м.*: провѣтритель; кор. лат.; срод!...

венясвамъ *гл. непрх. тр. обл. III, екр. венясамъ* *вм. на вясвамъ; вжс. на ви.*

вепиръ *сжц. м. обл., вепирски и т. н. вжс. вампиръ.*

вепрѣтина *сжц. ж.* || **вѣприна, вепрвина** *сжц. ж.* || **вѣпъръ**, *мн. вепр-и,-ове сжц. м.*; стб. **кепръ**, *рус. вепрь, пол. wierz, чеш. verř, срб. хрв. vera и т. н.; и.-е. кор. и осн. *ver-go- и *er-go-; слав. лат. aрег, ст. нѣм. ebug, нѣм. Eber, ст. англ. eofog и т. н.; нѣкои сравн. особ. ст. герм. думи и ст. инд. uabhati, слав. кор. еб- = futuo; слав. пръчъ и пърца мъ.*

веранлія, веранъ *прил. за 3-тѣ р.; тур. вераносвамъ гл. прех., екр. вераносамъ III. || вераносвамъ се гл. взвр. стр.*

вербувамъ *гл. прех. тр. III, рус. вербовать отъ нѣм. werben,*

вергиджия *сжц. м.; тур. вергия сжц. ж.; тур. vergi данкъ, vermek давамъ; кор. ар.-алт. вжс. берия || вергица сжц. ж. ум. || вергика сжц. ж.*

веревъ *нар. на веревъ; кор. и.-е. *veg- 'извивамъ, изкривямъ'...; лат. verito въртя...*

веремъ *сжц. м.; тур. || веремлія прил. немѣнл. || веремясвамъ гл. непрх. III, екр. веремясамъ III, наст. грц. -ισα.*

веренджиецъ *сжц. м. обл. прост. 'който взима на вѣра и има да дава' || вересія сжц. ж., тур. || вересийка сжц. ж. ум.*

верига *сжц. ж.; стб. кер-нга, -оуга, рус. вереница, верей, пол. wierzeja, чеш. veřeje и др.; и.-е. кор. *veg- затварямъ-; слав. лит. veriti, vėrti, ст. инд. ā-valī връвь, редъ... || веригаджия сжц. м. 'войникъ отъ фронта', т. е. който настѣпва въ 'верига' || веригало сжц. ср. || веригаръ сжц. м. || веригница сжц. ж. || верижалникъ, верижнякъ сжц. м. обл. || вериж-енъ, -ни прил. м. || верижка сжц. ж. ум. || верижникъ сжц. м. || верижници сжц. м. мн.*

верникъ *сжц. м.; по фр. vernis 'лакъ'.*

версиранъ! *прил. (мин. стр. прич.) 'добре запознать съ нѣшо', отъ гл. версирамъ, а той съ нѣм. наст. feren отъ фр. verser || версификаторъ сжц. м.: стихотворецъ; лат. versificator, отъ versus стихъ, facio права.*

вертѣпъ *сжц. м.; стб. крѣтпъ, по рус. съ е вм. ъ, слав. въртѣпъ.*

вертикал-енъ, -ни прил. м. = отвесенъ; лат. verticalis, отъ vertex връхъ...

веруга *сжц. ж. обл.; вжс. верига.*

вѣсъѣ *мѣст. обл. стар., стб. кѣбъ, вжс. везденъ. || вѣсъ-градъ мѣст. сжц. м.; обл.; за грц. панаиръ!*

вѣсель *прил. м.; стб. кеселъ, рус. весѣ-*

лый, пол. wesoly, чеш. veselý, срб. хрв. veseo, словен. vesel, и т. н.; кор. и.-е. *ves- живѣя... наслаждавамъ се, слав. келт. (кипр. уел.) gwel пиръ, лат. vescog наслаждавамъ се, гот. wisaþ пирувамъ, waila-wizns пиръ, ст. инд. vas ямъ... || **вѣсело** *нар. || вѣселич-ъкъ, -ки прил. м. ум. || вѣселичко нар. ум. || веселба сжц. ж. || веселбица сжц. ж. ум. || веселѣне сжц. ср. || весѣлие сжц. ср. || веселі-кѣща сжц. ж., епитетъ на вино || веселинь сжц. м. || Веселинь сжц. м. р. соб. лич. || Вѣсел-а, -йна, -ка, -йнка сжц. ж. соб. лич. || веселина сжц. ж., ум. веселинка || веселі-трапѣза сжц. ж., епитетъ на вино || веселица сжц. ж. р. || вѣселки прил. м. ум. || вѣселко нар. ум. || веселни прил. м. || весело друм-енъ, -ни прил. м. р.; вжс. друмъ || вѣселость сжц. ж. || веселя гл. прех. тр. II. 1, мкр. усл. веселявамъ, стб. кесел-ж, -нши, -нши || веселя се гл. взвр. стр. || веселякъ сжц. м., мн. -ци.*

вѣсене *сжц. ср. || весі-куче сжц. ср.; вжс. беся отъ *обвеса, рус. по-весить. || весіл-енъ, -ни прил. м. || весілка сжц. ж. || весіло сжц. ср.*

весло *сжц. ср.; стб. кесло, руски весло, пол. wiosło, чеш., срб.-хрв. словен. veslo, и т. н.; отъ и.-е. кор. *veg'h- возая...; слав. лат. velum платно на корабъ... || весляръ сжц. м. || веслѣне сжц. ср. || весля гл. обл. II. 1.*

весмаѣ! *нар., стб. кѣсма, по рус. вѣсьма.*

вѣсть *сжц. ж.; стб. кѣсть, пол. wieść и т. н.; кор. и.-е. *void- зная..., прасл. вѣсть отъ *voidtis; слав. ст. инд. vėda, грц. (F)ἔδα зная и т. н.; вжс. ведение. || вѣстувамъ гл. прех. III. || вѣститель сжц. м. = ангелъ отъ грц. || вѣстителька сжц. ж. || вѣстительче сжц. ср. || вѣстительство сжц. ср. р. || вѣстительствувамъ гл. непрх. III. || вѣстна, вѣстна се гл. взвр. I. 5, мкр. вѣст(ну)вамъ се, вѣствамъ се || вѣстникъ сжц. м. р. || вѣстникаръ сжц. м. || вѣстникарка сжц. ж. || вѣстникарче сжц. ср. || вѣстникарски прил. м. и нар. || вѣстникарство сжц. ср. || вѣстовой сжц. м. отъ рус. || вѣстя гл. прех. тр. II. 1., стб. кѣстнши || вѣстя се гл. непрх. екр. II. 1; мкр. усл. вѣстявамъ се, вѣскамъ се и екр. вѣст-на се I. 5.*

вѣся *гл. прех. тр. II. 1, стб. кѣс-нши, др. отглас. степ. на гл. непрх. вися, стб. кпс-кн, вжс. о|беся вм. *обвѣся || вѣся се гл. взвр. стр. || весілка сжц. ж. || весіло сжц. ср. || вѣсене сжц. ср. || весі-куче сжц. ср. р.*

вѣтва *сжц. ж. обл. вжс. вейка || вѣтвица, вѣтвичка сжц. ж. ум.*

- ветеранъ *сжиц. м.*; лат. *veteranus* отъ *vetus* старъ = ветъ хъ. || **ветеранка** *сжиц. ж.* || **ветеранче** *сжиц. ср.*
- ветеринаръ** *сжиц. м.*; лат. *veterinarius* || **ветеринарка** *сжиц. ж.* || **ветеринарче** *сжиц. ср.* || **ветеринар-ень**, **-ни** *прил. м.* || **ветеринарство** *сжиц. ср.*
- ветина** *сжиц. ж.*, произв. отъ ветъ, вехтъ вм. ветъ хъ || **вѣтич-ѣкъ**, **-ки** *прил. м.* ум. || **вѣтъ** *прил. м.*, стб. **кѣтъхъ**, сега ветъ хъ, съ премѣтане вехтъ. || **вѣтость** *сжиц. ж.* вм. ветхость || **вѣтушина** *сжиц. ж.* || **вѣтушинка** *сжиц. ж.* ум.
- вѣтка** *сжиц. ж.* обл. *вж.* вѣйка, ветва. || **вѣтчица** *сжиц. ж.* ум. || **вѣтче** *сжиц. ср.* ум. || **вѣтхи** *прил. м.*; и **вѣтъхъ**, *ж.* **вѣтха** и т. н.; стб. **кѣтъхъ**, рус. ветхий, пол. *wiotchy*, чеш. *vetchý*, стб. хрв. *vet* и т. н.; осн. и.-е. **vet-us-*; *срав.* лат. *vetus*, род. *veteris*, лит. *vetušas*, алб. *vjet* година, грц. (F) $\tau\eta\varsigma$ година, ст.-инд. *vatsás, vatsarás* и т. н. || **вѣтх|завѣт-ень**, **-ни** *прил. м.*; *вж.* за вѣтъ || **вѣтх|закон-ень**, **-ни** *прил. м.*; *вж.* законъ || **вѣтхорія** *сжиц. ж.* *вж.* вѣтхорія || **вѣтхость**, **вѣтхотá** *сжиц. ж.*
- вѣт-ень** мин. стр. прич. отъ гл. **вѣтя**, обл. **вѣтамъ**; *вж.* съ|ветъ, от|ветъ. || **вѣтя се** гл. взвр.
- вѣхна** гл. непрех. тр. I. 5, стбѣлг. **ка-нѣ**, **-нѣшн**, **-нѣтн** вм. ***ка-нѣ**, рус. вянуть, увядать; мин. стр. прич. не-увядаемый; чеш. *vadnouti*, пол. *więdnąć* и т. н.; срб.-хрв. *venuti (vehnuti)*, словен. *venoti (vehnoti)* и т. н.; и.-е. кор. *(s)*vendh-*; *срав.* ст. англ. *swindan* съхна, нѣм. *schwinden* чезна, исчезвамъ...; *vershwenden* прахосвамъ... || **вѣхтá** *прил. м.*; стб. **кѣтъхъ**; нб. съ премѣтане вм. ветъ хъ *вж.* т. || **вѣхтич-ѣкъ**, **-ки** *прил. м.* ум. || **вѣхтарь** *сжиц. м.* || **вѣхтарія** *сжиц. ж.* || **вѣхтарка** *сжиц. ж.* || **вѣхтарски** *прил. м.* и *нар.* || **вѣхтина** *сжиц. ж.* р. || **вѣхторія** *сжиц. ж.* || **вѣхтость**, **вѣхотá** *сжиц. ж.* р. || **вѣхтошина**, **вѣхтушина**, **вѣхтурія** *сжиц. ж.* р. || **вѣхтѣя** гл. непрех. тр. I. 6. || **вѣхтá** гл. прех. II. 1.
- вѣче**, въ поез. **вѣчь** *нар.*; стб. **каштѣ**; в е ч е отъ стб. **каштыше**; рус. стар. вяще; чеш. *více* срб. хрв. *več, veče*...; недостат. объясн.; сравняватъ нѣм. *wünschen* желая, ст. инд. *vāpati, vanōti, vančhati* желае, стреми се... || **вѣчеръ** *сжиц. м.*, и **вѣчерь** *сжиц. ж.* || **Добъръ вечеръ!** || **Една вечерь!**; стб. **кеуеръ**, рус. вечер, пол. *wieczór*, чеш. *večer*, срб. хрв. *veče* и т. н.; *срав.* лит. *vakaras*, лат. *vesper*, грц. $\beta\epsilon\pi\epsilon\rho\varsigma$, ирл. *fescor*, арм. *gišer* и т. н.; и.-е. *ve-sperō... || **вѣчер-ень** **-ни** *прил. м.* || **вѣчери** *нар.* || **вѣчерина** *сжиц. ж.* || **вѣчеринка** *сжиц. ж.* || **вѣчерникъ** *сжиц. м.* || **вѣчернина** *сжиц. ж.* || **вѣчерница** *сжиц. ж.* || **вѣчерници** *сжиц. мн. м.* || **вѣчерно** **пйле** *прил. сжиц. ср.* = прилепъ; *срав.* лат. *vespertilio* 'що лети вечерь'... || **вѣчерня** *сжиц. ж.* || **вѣчернй** † *сжиц. ж.* = вечеринка. || **вѣчернимъ**, **вѣчернямъ** *нар.* обл. 'привечерь' || **вѣчеря** *сжиц. ж.* || **голѣма вѣчеря** *прил. сжиц. ж.* || **вѣчерямъ** гл. прех. тр. III, стб. **кеуерá-ж**, **-жшн**, **-тн**... || **вѣчеряне** *сжиц. ср. р.* || **вѣчеряш-ень**, **-ни** *прил. м.*
- вешáлка** *сжиц. ж.* || **вешáло** *сжиц. ср.* = весило, *вж.* бесило || **вѣшамъ** гл. прех. тр. обл., стб. **кѣшати**, **кѣшитн** 'беса' || **вѣшамъ се** гл. взвр. стр. || **вѣшило** *сжиц. ср.*; *вж.* бѣсило.
- вѣшь I** *сжиц. ж. р.*; стб. **кѣштъ**, рус. вещь, чеш. *věš*, гор. дол. луж. *vješ*; *срав.* гот. *waifts* ст. англ. *wiht*, нѣм. *Wicht*; *nichts* = нищо, отъ *ni* † *wichts*, и др.; кор. и.-е. **vek-*викамъ; срод. *срав.* пол. *gzecz* = нѣщо, лат. *res* || **вѣщица I** *сжиц. ж.* ум.; рус. вещьца || **вѣщичка** *сжиц. ж. р.*; ум. отъ ум.
- вѣшь II** *прил. м. р.*; стб. **кѣштъ**, рус. вѣщій, вѣшун, пол. *wieszcz* пророкъ, чеш. *věštec* = рус. вѣшун стар., срб. хрв. *veštac, veštica* и т. н.; прасл. **věd-tjo-*, отъ кор. вѣдѣти зная, *вж.* ведение || **вѣщáкъ** *сжиц. м.* || **вѣщáчка** *сжиц. ж.* || **вѣщáние** *сжиц. ср.* || **вѣщáшки** *прил. м.* || **вѣщáя** гл. прех. тр. III.
- вѣшеви** *прил. м.* отъ вещь. В. складъ; по рус. || **вѣще** **люб-ецъ**, мн. *ци* *сжиц. м.* || **вѣщелюбие** *сжиц. ср.*
- вѣшегюрникъ** *сжиц. м. р. обл.* || **вѣшеръ** *сжиц. м. р.* || **вѣшерца** *сжиц. ж.* || **вѣшерникъ** *сжиц. м.* обл. || **вѣшерница** *сжиц. ж.*; *вж.* вещьца.
- вѣществень** *прил. м.*; *вж.* вещь || **вѣщественикъ** *сжиц. м. р.* за 'материялистъ' || **вѣщественица** *сжиц. ж. р.* || **вѣщество** *сжиц. ср.* = лат. *materia*.
- вѣщець** *сжиц. м. р.*; отъ *прил.* вещь || **вѣщинá** *сжиц. ж. р.* || **вѣщица II** *сжиц. ж.* || **вѣщичáя се** гл. непрех. I. 6. || **вѣщо** *нар.* || **вѣщулка** *сжиц. ж.* || **вѣщуны** *сжиц. м. р.* || **вѣщунка** *сжиц. ж.*
- вжáшенъ** прич. мин. стр. обл.; 'уплашенъ, ужасѣнъ' || **вжáша се**, **вджáша се** гл. непрех. 'ужаса се'; *вж.* у|жасъ.
- вжѣщá** гл. прех. обл. екр. II. 3, мкр. усл. || **вжѣщвамъ**, **вжѣщáвамъ** III.; кор. въ ж е г а; ж е ж ѣ къ.
- вж и в ѣ я се** гл. непрех. I. 6., мкр. усл. || **вживявамъ се**.
- вжилавáя се** гл. непрех. II. 1, мкр. усл. || **вживявамъ се**; *вж.* жилавъ.
- вжурвáмъ (се)** гл. непрех. III, екр. || **вжурна се** I. 5; *вж.* (д) ж у р к а м ѣ.
- взáемъ!** *нар.* вм. н а з а е м ѣ || **взаймамъ!** гл. прех. III: давамъ, взимамаъ на заемъ

в|займ-енъ, -ни прил. м. || **взаимо|дѣй-**
ствие *сжц. ср.*; *вж.* дѣйстви е || **взаим-**
но|осигурителенъ, по-добре: **взаимно-**
о|безпечителенъ, -ни; *вж.* чужд. о|си-
 гурявамъ = о|безпечивамъ || **взаим-**
но|учителенъ, -ни прил. м.; *вж.* уча
 || **взаимо|от|ношеніе** *сжц. ср.*; *вж.* о|т|но-
 шение || **взаимо|ученіе** *сжц. ср.*; *вж.*
 учение || **взаимо|учище** *сжц. ср.*
 || **взаимоучителенъ, -ни** прил. м. || **вза-**
имоучителски прил. м. и нар. || **взаимо-**
учитель|сжц. м. || **взаимно|хвал-енъ, -ни,**
-ски прил. м.; *вж.* хваля.
в|законявамъ гл. прех. мкр. III, по-добре:
 у|законявамъ.
в|замѣна нар., по-добре: **въ замѣна.**
в|звѣрявамъ (се) гл. *вж.* о|звѣрявамъ (се).
в|звѣдъ *сжц. м.*, мн. **взвѣдове**; рус.; отъ
 гл. вода, нѣм. Zug; *срав.* срб. вод. vod
 || **взвѣд-енъ, -ни** прил. м. || **взвѣдно** нар.
в|згледъ † *сжц. м.*, по рус. **взгляд**; по-
 добре **възгледъ** *вж. т.* || **взглядъ!!** *сжц.*
м.; рус. *вм.* въ згледъ — || **вздыгъ** *сжц.*
м. чеш. vzdvih = фр. ascenseur.
в|зиск|ателенъ, -ни прил. м.; отъ рус.
 || **нось** *сжц. ж.*
в|зѣма гл. прех. екр. I. 4., мкр. и усл. **в|зй-**
мамъ III., стб. **въз-ымѣ, -ымѣши, -ати**,
 рус. **взять, возмѣ**, пол. wziąć, срб. хрв.
 uzmet и т. н.; кор. и.-е. *em-; *срав.* лат.
 это купувамъ...
в|зирама *се* гл. непрех. III., екр. **в|зря** *се*
 (-ж *се*) II. 2.; *срав.* съ|зирамаъ.
в|злѣмъ *сжц. м.*; рус.; *вж.* л. о. м. я.
в|зля *се* гл. непрех. екр. II. 1., мкр. усл.
взлявамъ *се* III.; *вж.* зъль.
в|зѣр-е, -й нар., *вж.* зора || **в|зѣръ** *сжц. м.*
в|зривъ! *сжц. м.*, мн. **взривове**; рус. **взривъ**
 'избухъ' || **взрив-енъ, -ни** прил. м. = и|з-
 |бухливъъ.
в|зря *се* *вж.* в|зирамаъ *се*.
в|зѣма, зѣма гл. прех. обл. стар. I. 4. *вм.* **взема**
ви мѣст. дат. *вин.* п. 2. *лц.* мн.; *вж.* *ви* е.
в|гла *сжц. ж.*; кор. въ видя; *вж.* *дале-*
к|о|гледъ.
Вида I. *сжц. ж.* соб. лич. отъ кор. на
 видя || **Видуль, Видьо** (Видю), **Виденъ**
сжц. м. соб. лич. || **Видинъ** *сжц. м.* по
 нар. етим. = 'градъ на Вида' (несжест-
 вувало лице); така „Бабини Видини кули“;
 въ сжщн. отъ лат. *Вопоніа* съ разподо-
 бление стб. **Вѣдъшь**, сетне свѣрз. съ
 видя — **Видинъ** (*срав.* съ друго раз-
 подоб. итал. *Bologna* пакъ отъ *Вопоніа*).
в|да II *сжц. ж.* обл. за *ви-т|ло*, тур. бурма.
в|двамъ гл. прех. мкр. и усл. III., тр. **в|дя**
 II. 2., *вж. т.*
в|дѣло *сжц. ср.*; по нар. етим. и negli-
 тур. посрѣдство отъ итал. *vitello* теле.
в|д-енъ, -ни прил. м. || **в|дно** I. нар. || **в|денъ**
 (в|дѣнь), **в|дена** и т. н. прич. мин. стр.,
 стб. **в|дѣнь** || **в|деніе** *сжц. ср.* || **в|дѣтъ**

стар. инфин. или супинъ, стб. **в|дѣт-н-ъ**;
 не *ги* е **в|дѣтъ** || **в|дѣць** † *сжц. м.*,
 стб. **в|дѣць**; *вж.* *ясно|видецъ* || **в|д-**
димъ прил. = прич. сег. стр. отъ видя.
в|дно II. *сжц. ср.* || **в|дня** *сжц. ж.*, ум. **в|д-**
ница, в|дничка *вм.* *ви* гня; срб. хрв.
 viganj, словен. vigenj, чеш. vyheň и т. н.;
 друга степ. на кор. въ огънь, лит.
 ugnis, лат. ignis, санскр. agnis...
в|довъ прил. м. отъ видъ || **Видовенъ**
сжц. м., р., отсетне свѣрз. съ гл. видя.
 || **в|дов-енъ, -ни** прил. м. || **в|довникъ** †
сжц. м. || **в|до|из|мѣненіе** *сжц. ср.*; *вж.*
 и|з|мѣня || **в|доизмѣнявамъ** гл. прех.
 тр. III., екр. **в|доизмѣня** II. 1. || ~ *се* гл.
 стр. **възвр.** || **в|до|писъ** *сжц. м.* (за фр.
 пѣй|за|жъ); *вж.* *пи* ша || **в|докъ** *сжц.*
м.; на **в|докъ** 'на гости'; фр. *visite*.
в|дувамъ, в|девамъ гл. прех. мкр.; *вж.*
ви ждамъ || **Видуль** *сжц. м.* соб. лич.;
вж. *Ви* да.
в|дра *сжц. ж.*; стб. **к|ы|дра**, рус. **в|дра**,
 пол. wydra, чеш. vydra, словен. срб. хрв.
 vidra и т. н.; и.-е. кор. *ūd- вода; *срав.*
 ст. инд. udgrás, зенд. udgrō, лит. ūdra, лет.
 ūdris, ст. сканд. otgr, нѣм. Otter, Fischot-
 ter, грц. hýdra и т. н. || **в|дрестъ** прил. м.
 || **в|дрица** *сжц. ж.* ум. || **в|дричка** *сжц.*
ж. умал. отъ умал.
в|дѣръ прил. м. *вм.* **вѣдъръ**, подъ вли-
 ние на видя, **в|дѣло**.
в|дя гл. прех. тр. II. 2., мкр. **в|д(у)вамъ**.
в|девамъ, в|ждама III.; стб. **к|нд-ѣтн**;
к|нд-ѣ, к|ндѣши, рус. **видеть, вижу**, пол.
 widzieć, widze, чеш. viděti, срб. хрв. vi-
 djeti и т. н.; кор. и.-е. *veid-; *vid-; *срав.*
 лат. video.; санскр. vindāti намира (vēda
 знаа), грц. eidon видѣхъ, eidomai види
 ми се.,, istōr знающъ, свидетель, histo-
 ria > лат. historia, лит. véidas видъ, кимр.
 gwedd и т. н. || **в|дя** *се* гл. **възвр.** **в|займ.** стр.
в|е, въ поез. **в|й** мѣст. 2. *лц.* *им.* п. мн. ч.;
 стб. **к|ты**, рус. *вы*, пол. *wy*, чеш. *vy*, словен.
 срб. хрв. *vi* и т. н.; и.-е. *vōs (презъ *vūs. .
 — *вы*), лат. vōs > фр. *vous*, ит. *voi* и т. н.,
 ст.-инд. *vas*, зенд. *vō*, стар. прус. *waps* ит. н.
в|ѣлица *сжц. ж.* *вм.* **в|ѣлица**, *вж.* *в|ѣ* II.
в|ѣне *сжц. ср.* I-II. || **в|ѣнь** мин. стр. прич.
 отъ *в|ѣ* I.; *вж.* и *в|ѣтъ* || **в|ѣнь** **ш|ибой**
 прич. *сжц. м.* || **в|ѣшкѣмъ** нар., въ сжщн.
 отъ сег. дѣйств. *дееприч.* или *осн.* на
 прич. = *в|ѣ* и *к|и*.
в|жъ, в|жте повел. нач. отъ видя || **в|ж-**
да *сжц. ж.* = *ви* ждане || **в|ждама** гл.
 прех. мкр. отъ видя || **в|ждане** *сжц. ср.*
 || **в|жданица** *сжц. ж.* || **в|ждать** съкрат.
 неопр. нач. (инфин.) отъ *в|ж* да *т|а* и стар.
в|ждя гл. непрх. тр. II. 4. обл. = 'цвила';
срав. руск. *визжѣтъ, визжу*, *сжц.* *визг*;
 малор. *визгаты*, словен. *viskati*; *визко-*

- подр.; срв. нѣм. wiehern...; кор. визг-, разшир. на кор. въ вия.
- вижулия** *сжиц. ж.* обл. = виялица.
- визита** *сжиц. ж.*; фр. visite; *вж.* по|сѣ|ще|ние; *видок*; *видокъ* || **визита́ция** *сжиц. ж.*
- визит-енъ, -ни** *прил. м.* || **визитирамъ** || *глагол. прех. III.,* отъ фр. visiter съ нѣм. наст. -ieren.
- вий** *вж.* вие.
- вий-вий-караджа** *сжиц. ж.* обл.; *вж.* караджа тур.
- викамъ** *гл.* непрех. и прех. тр. III., екр. *викна* I. 5., мкр. и усл. *викнувамъ* III., съкрат. *виквамъ* III.; произв. при-викна, на-викна и т. н.; стб. **кѣкижти**, рус. при-выкать, пол. wyknać, чеш. navyknouti, слов. obiknoti, срб. хрв. viknuti, paviknuti и т. н.; кор. и.-е. *ūk- : *ouk-, затова на-ука: на-выкъ.; *срав.* ст. инд. ucítas приученъ, ucyatí обича, навикналь е; лит. jaukinti приучвамъ, лет. jukti привикамъ, армен. usanim учя и т. н.
- вика́лница** *сжиц. ж.* || **вика́ло** *сжиц. ср.*
- вика́не** *сжиц. ср.* || **виканица** *сжиц. ж.*
- вика́рь, вика́рий** *сжиц. м.*; лат. vicarius
- вика́рия** *сжиц. м.* || **вика́рство** *сжиц. ср.*
- вика́чь** *сжиц. м.* || **вика́чка** *сжиц. ж.* || **вика́ва** *гл., вж.* викамъ.
- вика́я** *сжиц. ж.* обл.; стб. **кикниа** отъ гръц. *βικίον, βίκος.*
- викомъ нар.**, твор. п. ед. ч. отъ *викъ*; етим. фиг. *викомъ* вика.
- виконтъ** *сжиц. м.*; фр. vicomte.
- викотъ** *сжиц. м.* || **викотница** *сжиц. ж.* = **виканица** || **викъ** *сжиц. м.*; *вж.* гл. *викамъ*.
- вила** I. *сжиц. ж.*, ум. *вила́ца*; стб. **кнлнѣа**; рус. *вила*, *вилка*, пол. *widły*, чеш. *vidle*, *vidly*, слов. срб. хрв. *vile* и т. н.; отъ кор. въ гл. *вия* I; *срав.* ст. инд. *vētras* видъ тръстика...
- вила** II. *сжиц. ж.*: *самовила*, *самодива*; стб. **кнлл**, стар. рус. *вила*, чеш. слов. срб.-хрв. *vila*, пол. *wiłowac* лудувамъ, правя глупости.; *срав.* *вилнѣя*; отъ кор. въ *вия*, др. степ. *вѣя*; *вихъръ*, *виялица*; *срав.* лит. *vūti*, *vejū* гоня, преследвамъ; *vajóti*...; *зенд.* *vayēiti* и др.
- вила** III. *сжиц. ж.* 'лѣтна кѣща.'; ит. *villa*.
- вилае́тъ** *сжиц. м.*; тур.; обл. и прост. *вилае́тъ* || **вилае́тски** *прил. м.*
- вила́зка** *сжиц. ж. р.*; рус.; отъ кор. въ *изла́зямъ*.
- виларъ, виларинъ** *сжиц. м.* || **виларка** *сжиц. ж.* || **виларче** *сжиц. ср.* || **виляръ** *сжиц. м.* обл. 'голѣма, щърба *вила*'; *вж.* *вила* I.
- вилба** *сжиц. ж.* отъ *вила* II.; *вж.* *вилнѣя*
- вил-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **вилно нар.**
- вилестъ** *прил. м.*; отъ *вила* I.
- вилинъ** *прил. м.*, отъ *вила* II. *Раст.*: *вил. коса*, *вил. метла*, *вил. сито*...
- вила́ца** *сжиц. ж. р.* || **вилушка** *сжиц. ж. р.*; *вила* I.; на|бодка; *вж.* *бонела*.
- вилнѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6.; отъ *вила* II.
- вилнякъ** *сжиц. м. р.* 'навилякъ' || **вилнѣ-енъ, -ни, вилнѣ-образ-енъ, -ни, вилнѣ-подоб-енъ, -ни** *прил. м.*, къмъ *вила* I.; *вж.* *видъ*, *образъ*, *подобие*.
- вилски** *прил. м.* и нар. В. *кладенець*; *вж.* *вила* II.
- вѣме** *сжиц. ср.*, мн. *вѣмена*, обл. *вѣмета*; стб. **кѣмла**, рус. *вѣмя*, пол. *wymię*, чеш. *vymě* словен. *сърб.-хърв. vīme* и т. н.; и.-е. кор. *ūdh-, осн. *udh-men- (рус. род. п. *вѣмени* и...); *срав.* ст. инд. *ū'dhar*, род. п. *ūdhnas*, гръц. *oūthar*, лат. *über*, ст. англ. *ūder*, нѣм. *Euter* и т. н. || **вѣместъ** *прил. м.*
- вина** *сжиц. ж.*; стб. **кнлл**, рус. *вина*, пол. *wina*, чеш. гор. луж. дол. луж. *vīna* и т. н.; най-вѣроятно е объяснено отъ и.-е. кор. *vi- *вия*, *кривя*, отклонявамъ се...; *срав.* лат. *vitium* порокъ, латв. *vaīna* *вина*, *щета*..., срѣд. ирл. *fine* грѣхъ...
- винаги нар.**; стб. **кѣнж** т. е. **кѣнж**, стб. **ннж** 'единъ'; *срав.* обл. *едно|манъ*.
- вина́рь** *сжиц. м.* || **вина́рка** *сжиц. ж.* || **вина́рче** *сжиц. ср.* || **вина́рица** *сжиц. ж.* обл. = *винарка* || **вина́рки** *сжиц. ж.* мн. || **вина́рница** *сжиц. ж.* || **вина́ровъ** *прил. м.*; чел. име *Винаровъ* || **вина́рски** *прил. м.* и нар. || **вина́рство** *сжиц. ср.*; *вж.* *вино|дѣлие* || **вина́тъ** *прил. м.* || **виневъ, винювъ** *прил. м. р.* || **виненъ I., винянь** *прил. м.* || **виница** *сжиц. ж.* 'винова лоза'; *вж.* *вино*.
- вин-енъ, -ни** II. *прил. м.*; *вм.* *виновенъ*; *срав.* *не|виненъ* || **вини́тель-енъ, -ни** *прил. м.* || **вини́тель** *сжиц. м.*: *вж.* обл. *об|вини́тель* || **вини́ца** *сжиц. ж.* ум. отъ *вина* || **вини́чка** *сжиц. ж.* ум., отъ ум. *виница*, ум. отъ *вина*.
- вини́ще** *сжиц. ср.*, ув. отъ *вино* || **ви́но** *сжиц. ср.*, обл. и въ поез. **вино́**; стб. **кнно**, рус. *вино́*, род. *вина́*, пол. *wino*, чеш. слов. *сърб.-хърв. и т. н. vīno*; и.-е. кор. *vi- : *voī-, който и въ лат. *vitis* лоза; *срав.* лат. *vinum* > фр. *vin*, итал. *vino*...; гот. *wein*, нѣм. *Wein*, англ. *wine*, ирл. *fin*, кимп. (уел.) *gwin*, гръц. *oīnos*; *oīnē* лоза; арм. *gīni* и т. н. Неоснов. е да се мисли, че думата е лат. и е минала у слав. чрезъ герм. посредство. Отъ семит. съответствия (евр. *jajin*, асир. *īnu* и др.) не сж заети и.-е. думи; тие сж и.-е. и семитски! || **винце́** *сжиц. ср. ум.* || **виняга** *сжиц. м.*; *ж.* ув. || **вино|бѣръ** *сжиц. м.* || **винобѣрба, винобѣрма** *сжиц. ж.*; *вж.* ил. *бера* || **винов-енъ, -ни** I. *прил. м.* област.
- виноватъ** *прил. м.* || **винов-енъ, -ни** II. *прил. м.* || **вино́вни-къ**, мн. -ци || **вино́вница** *сжиц. ж.* || **вино́вность** *сжиц. ж.*; *вж.* *вина*
- вино́вца** *сжиц. ж.* || **вино|градъ** † *сжиц. м.*; лозе || **виноградище** *сжиц. ср.* обл. =

'лозе' || винодѣл-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* || винодѣлие *сжц. ср.*; *вжс.* дѣло || винодѣр-ецъ, мн. -ци *сжц. м.*; *вжс.* мѣря || винодѣс-ень, -ни *прил. м.*; *вжс.* нося || винодѣ-ецъ, мн. -йци *сжц. м.*; *вжс.* пия || винодѣйца, винодѣйка *сжц. жс.* || винодѣйче *сжц. ср. р. ум.* || винодѣйство *сжц. ср.* || винодѣбене *сжц. ср.*; *вжс.* по я || винодѣйка *сжц. жс.* || винодѣдав-ецъ, мн. -ци *сжц. м.*; *вжс.* продавамъ || винодѣдавка *сжц. жс.* || винодѣдавче *сжц. ср.* || винодѣдавница *сжц. жс. р.* || винодѣводитель *сжц. м. р.*; *вжс.* производство || винодѣводителька *сжц. жс.* || винодѣводство *сжц. ср.* || винодѣсловенъ, -ни *прил. м.* || винодѣсловие *сжц. ср.*; *вжс.* вино, слово || винодѣч-ецъ, мн. -ци *сжц. м.*; *вжс.* то ча || винодѣчица *сжц. жс.* || винодѣрп-ецъ, мн. -ци *сжц. м. р.*; *вжс.* черпя || винодѣрп-ка, -ица *сжц. жс.* || вѣнски *прил. м.* || вѣнтъ *сжц. м.*, мн. вѣнтове; рус. вѣнт; нѣм.-бѣлг. вѣтло; кор. *vī- и.-е.! || вѣнтѣвка *сжц. жс.* || вѣнтѣвъ *прил. м.* || вѣнтѣга! *сжц. жс.*; нѣм. Windjacke. || вѣнцѣ *сжц. ср.*, ум.; *вжс.* вино. Растения: Бабина винце. Дѣдово винце. || вѣнцѣкъ *сжц. м.* ум. хумор. || вѣнче *сжц. ср.*; име на раст. || вѣнѣ *гл.* прех. тр. II. 1., произв. отъ вина. || вѣнѣвъ *прил. м.* отъ вино || вѣнѣга *сжц. жс.* 1) лоза, 2) лозница, 3) увел. винице; *вжс.* вино... || вѣнѣтка *сжц. жс. р.*; фр. vignette, произв. отъ vignе 'лоза'; украса въ книга', като лоза, лозница'. || вѣолець, вѣольъ *сжц. м.*, вѣолка, вѣолка *сжц. жс.*; видъ рибка; *вжс.* виюнъ. || вѣола *сжц. жс.*; итал. viola. || вѣолѣтовъ *прил. м. м.*; фр. violet, кор. въ violette теменуга, лат. viola. || вѣолина *сжц. жс.*; ит. violino || вѣолинѣсть *сжц. м.* || вѣолончѣло *сжц. ср.*; ит. violoncello, съкратено чело. || вѣръ I. *сжц. м.*, мн. вѣрове; кор. въ гл. вѣря, и *сжц.* извѣръ. || вѣръ II. („не вдигна вѣръ“) *сжц. м.*; *вжс.* вѣръя || вѣрвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. вѣрна I. 5., мкр. усл. вѣрнувамъ III. тр. вѣря II. 1. *вжс.* вѣрхъ. || вѣръ-водѣ състав. опредѣлит. изразъ за всички род. и ч.; *вжс.* вѣръ I. || вѣрище *сжц. ср.* || вѣровѣтъ *прил. м.* || вѣрѣ-кукулка *сжц. жс.*; *вжс.* кукулъ, качулка || вѣроглавъ *прил. м. р.*; *вжс.* гл. вѣря и *сжц.* глава || вѣроглав-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* || вѣроглавка *сжц. жс.* || вѣроглавче *сжц. ср. р.* || вѣроглавство *сжц. ср.* || вѣроглавшина *сжц. жс.* || вѣролище *сжц. ср.* обл. вм. вѣролище; *вжс.* вѣхъръ.

вѣртубѣзъ *сжц. м.*; ит. virtuoso, произв. отъ virtū сила, умение... || вѣртубѣзка *сжц. жс.* || вѣрулка *сжц. жс.* обл.; *вжс.* вѣхрушка. || вѣрчина *сжц. жс.* ум.; *вжс.* вѣръ. || вѣрѣя *гл.* непрх. тр. I. 6.; лат. vireo съмъ зеленъ на стѣбло, viridis зеленъ; лит. veislūs плодovitъ, латв. vestis вѣрѣя; нѣм. Wiese лѣка...; негли срод. съ вѣръ I.—II. || вѣря *гл.* прех.; *вжс.* вѣрвамъ || вѣря се I. *гл.* взвр. непрх. || вѣря се *глаг.* непрх. отъ вѣръ I. || вѣсь *сжц. м.*, мн. вѣсове; *вжс.* високъ || вѣсѣць *сжц. м.* || вѣса *сжц. жс.*; *вжс.* вися, беся || вѣсѣль *сжц. м.* || вѣсѣлица *сжц. жс.* || вѣсѣлично мѣсто *прил. ср.*; дето е бесилка. || вѣси *прил. м.* обл.; *вжс.* висши. || вѣсимъ сег. стр. прич. вм. за вѣсимъ. || вѣсинѣ *сжц. жс.*; стб. кѣшнина, *вжс.* високъ. || вѣскъ *сжц. м.*; малор. виск, вискаты, пол. wiskać, словен. vискati, срб. хрв. viska и т. н.; и.-е. кор. звукоподр. *vi-; *срав.* нѣм. wiehern; *вжс.* виждя, рус. визг, визжать || вѣскамъ *гл.* непрх. III: цвила || вѣсклѣвъ *прил. м.* || вѣскомъ *нар.*, твор. п. ед. ч. отъ вѣскъ: цвилейки, съ цвилене. || вѣсла *сжц. жс.*; *вжс.* вися || вѣсло *сжц. ср.* || вѣсна *гл.* непрх. екр. I. 5. || вѣснатие *сжц. ср.* || вѣсокъ *прил. м.*; стб. кѣсокъ, рус. високый, пол. wysoki, чеш. vysoký, словен. visok, срб. хрв. visok и т. н.; предслав. *ups-oko-s; *срав.* грѣц. hýpsi, to hýpsos висота, лат. s-us отъ *s-ups (susque deque нагоре и надолу), ст. герм. upp, ст. англ. ūp, нѣм. auf горе, ст. ирл. ós надъ... || вѣсоко *нар.* || Вѣсоката Порта *прил. сжц. жс.* = Турция || вѣсоко *сжц. ср.* само ед. || вѣсокоблагород-енъ, -ни *прил. м.*; *вжс.* благороденъ || вѣсокоблагород-ие *сжц. ср.*, мн. -ия и -иета || вѣсоковрѣхъ, високврѣх-енъ, -ни *прил. м.*; *вжс.* врѣхъ || вѣсокомислие *сжц. ср.*; *вжс.* мисль || вѣсокомѣр-енъ, -ни *прил. м.*; *вжс.* мѣря || вѣсокомѣрие *сжц. ср.* || вѣсоконравѣе *сжц. ср.*: жс. нравъ || вѣсокопѣр-енъ, високпѣрни *прил. м.*; рус. парить, порхать 'хвѣрча' || вѣсокопоставенъ *прил.* (мин. стр. прич.) м.; *вжс.* поставя || вѣсокопочитаемъ *прил.* (сег. стр. прич.) м.; *вжс.* почитамъ || вѣсокопочитанѣе *сжц. ср.* || вѣсокопревъзходѣтельство *сжц. ср.*; *вжс.* превъзхождамъ || вѣсокопреосвещенъ *прил.* (мин. стр. прич.) м.; *вжс.* преосвещенъ || вѣсокопреосвещенство *сжц. ср.* || вѣсокопреподоб-енъ, -ни *прил. м.*; *вжс.* преподобенъ || вѣсокопреподобѣе *сжц. ср.* || вѣсокоречѣвъ *прил. м.*; *вжс.* речъ || вѣсокоречѣе *сжц. жс.* || вѣсокоречѣе *сжц. ср.* || вѣсокорѣ-

дие † *сжц. ср.*; *вж.* родъ || **високо|ствъ|ленъ** *прил. м.*; *вж.* стъбло.
високос-енъ, -ни *прил. м.*; по грц. четене βίσεξτος visextos, отъ лат. bis|sextus 'двоестенъ', съ два шести деня къмъ края на февруарий (край на римската година); по нар. етимол. свързано съ високъ.
високо|тържественъ *прил. м.*; *вж.* тържество || **високо|уважаемъ** *прил. м.*; *вж.* у|ва|жа|вамъ || **високо|ум-енъ, -ни** *прил. м.*; *вж.* уменъ || **високо|умие** *сжц. ср.* || **високо|умни-къ**, мн.-ци *сжц. м.* || **високо|умница** *сжц. ж.* || **високо|умница** *гл. непрех. тр. II. 3.* || **високо|ученъ** *прил. (прич. мин. стр.) м.*; *вж.* ученъ.
висо|мѣръ *сжц. м.* = лат.-гръц. 'алтиметръ'; *вж.* мѣръ || **висотѣ** *сжц. ж.*; стб.
кѢСОТА || **височайши** *прил.* превъзх. степ. по старин., стб. **кнсоуан, -нши** || **височайше** *прил. ср. и нар.* || **височество** *сжц. ср.* || **височ-ъкъ, -ки** *прил. м. ум.*, и **височ-екъ** || **височина** *сжц. ж.* || **височинка** *сжц. ж. ум.* || **виспрень** † *прил. м.* отъ стб. **кѢспрь**; рус. въспренний || **виспренность** *сжц. ж.*
вѣстина *нар.* обл., стбълг. **кѢ истниж** на истина.
вѣ|стрель! *сжц. м.*, отъ рус. вѣстрел = изстрель.
висул-ецъ *сжц. м.*, **висулица** *сжц. ж. р.*, обикн. **висулка** *сжц. ж.*, отъ гл. вися.
висши, висшъ *прил. м.* превъзх. степ. отъ високъ по стб., рус. высший, стб.
кѢш-ън, -ъшн.
вися I (и **вися**) *гл. непрех. тр. III. 2.*, стб.
кнш-ж, кнс-нши, -ѣтн; рус. висеть, вишю, пол. wisieć, чеш. viseti, срб. хрв. visjeti и т. н.; въ отглас. отнош. къмъ об. слав. вѣ с и т и, нб. о б е с я отъ *обвѣся; *срав.* ст. сканд. víkja движа се, лит. vikũs подвижень. veikũs бързъ...; и.-е. кор. *vi-g-i *vi-k- (vi-k'-) || **висявамъ** *гл. непрех. мкр. III. услов.*
вися II, *гл. прех. II. 1.*, *вж.* високъ.
висьо *сжц. м.*, отъ вися: обеса (обвѣсита) (Висьо виси...)
витаръ* *сжц. ж.*, **витарка** *сжц. ж.*; отъ кор. вия, от-вия; рус. отвѣртка.
витая *гл. непрех. тр. I. 6.*, стб. **кнта-ж, -лешн, -тн**, рус. витать, витаяю, пол. witać, чеш. vitati приветствувамъ, малор. витаты (и 2-тѣ значения); *срав.* лет. vitēt пия на здраве, лит. vitavoti... *вж.* обитавамъ (*об-вит).
витва *сжц. ж.*; кор. в. вия.
витезь, витязъ, обл. витегъ, витекъ, мн. витези *сжц. м.*; стб. **кнтасъ**, рус. витяз, чеш. vítěz, г. луж. vícaz, срб. хрв. vitez и т. н.; мисли се обикн. за ст. герм.

заемка (отъ народн. име Vithingi или отъ ст. сканд. vikingr; ст. прус. waiting свободенъ селянинъ...; възможно е срод. съ витая || **витезки** *прил. м. и нар.* || **витезство, витязство** *сжц. ср.*
вите-къ *сжц. м.*, мн. ци: 'спирала'; произв. отъ вия || **витель** *сжц. м.* || **витело** *сжц. ср.*, обикнов. **витло** *сжц. ср.* || **витень** (мн. и -ни) *прил.* отъ прич. вить, гл. вия I.
витія *сжц. м.* книж. 'ораторъ', стб. **кнтн-н, -нѣ, и кѣтнѣ**, рус. вития; друга степ. на кор. общослав. вѣт-, въ съ|ветъ, от-|ветъ, за|ветъ, и т. н.; *вж. т.* || **витий-ски** *прил. м. и нар.* || **витийство** *сжц. ср.* || **витийствувамъ** *гл. непрех. III.*
витица *сжц. ж.* || **витка** *сжц. ж.* 'к ж д р и ц а', отъ кор. въ вия || **витчица** *сжц. ж. ум.* || **витичка** *сжц. ж. ум.* || **виткамъ** *гл. прех. ум. III.* отъ прич. вить || **виткамъ** *сегл. взвр.* || **виткость** *сжц. ж.* || **витленікъ** *сжц. м.* || **витленіче** *сжц. ср. р.* || **витло** *сжц. ср.* || **витля** *гл. прех. тр. II. 1.* || **вито|рбгъ** *прил. м.*; *вж.* рогъ || **виторбжка** *сжц. ж.*, **виторбжко** *сжц. м.*, поет. епитетъ || **витбсамъ** *се гл. непрех. тр.*, екр. **витбсамъ** *се III.* || **вито|сн ѿ ж-е нъ, -ни** *прил. м.*
витрина *сжц. ж. р.*; фр. vitrine, отъ vitre; лат. vitrum стъкло; погрѣш. „ветрина“
вистрибъ *сжц. м.*; фр. vitriol.
вйт-ъкъ, -ки *прил. м.*; отъ вия || **вительцѣ** *сжц. ср. ум.*; *вж.* витло.
вионъ *сжц. м.*; отъ гл. вия; *вж.* виоль.
вихамъ *гл. прех. и непрех. тр. III.*, екр. **вихна** I. 5., *сжц. ср.* **вихань** || **вихамъ** *се гл. взвр.* || **вих-ъръ** *сжц. м.* мн. **вихри, и вихоръ** обл., кор. въ вия. || **вихравъ** *прил. м. р.* || **вихренъ** *прил. м. р.* || **вихрено нар. || **вихрестъ** *прил. м.* || **вихресто нар. || **вихро нар. || **вихро|бб-ецъ**, мн. -йци, **вихро|бой** *сжц. м.*; *вж.* б. и я || **вихробойче** *сжц. ср.* || **вихровъ** *прил. м.* || **вихровитъ** *прил. м.* || **вихровито нар. || **вихро|гбнъ** *сжц. м. р.*; *вж.* гоня || **вихрогбн-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **вихрогбнче** *сжц. ср.* || **вихролице** *сжц. ср.* || **вихро|хбдъ** *прил. м.*; *вж.* ходя || **вихрохбд-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*, || **вихрохбдче** *сжц. ср. ум.* || **вихрушка** *сжц. ж.* || **вихря** *гл. прех. тр. II. 1.*, мкр. и усл. **вихрямъ, вихр-ювамъ, -евамъ** III. || **вихрове** *сжц. мн. ч. м.*, тур. 'табихетъ'. || **вихърень, -ни** *прил. м.* = вихренъ.
виць! *сжц. м.*; нѣм. Witz 'духовитъ изразъ, умщина'...; кор. въ wissen зная; *вж.* ведение.
вица *сжц. ж.*; стб. **кнѣа**, рус. вица, срб.-хрв. vickast; нгрц. вѣтѣа...; кор. негли въ вия I.
вице въ вице-адмиралъ, вице-кралъ и под.; лат. vice вмѣсто, фр. vice.
виша *гл. прех. тр. II. 3.*, стб. **кнтн-ж, -снтн**, отъ*выс-ъж *вж.* високъ || **вишѣ** *се гл. взвр.*********

|| **вишенар.** обл. 'повече' < 'по-високо', стб.
кѣше, *срав.* степ. отъ об.-слав. високо
 || **више** *сжиц. ср. р.* събир. обл. 'върше'
 || **вишев-ень, -ни** *прил. м.* Вишевна го-
 дина: високосна; *вж. т.* || **вишегла-**
сие *сжиц. ср.* || **вишеградъ** *сжиц. м.:* 'acro-
 поль'; *срав.* обл. с. Вишовградъ || **виш-**
екъ, виш-ъкъ *сжиц. м.;* *срав.* излишъкъ.
 вишелъ, вишълъ обл. мин. действ. прич.
 отъ видя. Отишелъ, та се не вишелъ.
виш-ень, -ни *прил. м. р.;* *вж.* високъ
 || **вишеранка** *сжиц. (м. стр. прич.) ж.;* *вж.*
 рано || **вишераченъ** *прил. м.;* *вж.* рекъж.
 || **виши** *прил. м.,* вм. висши || **вишйсть!**
сжиц. м. р.
вишиабъ *сжиц. м. р.;* тур. отъ перс.; аб вода
 || **вишневъ** *прил. м.* || **вишня** *сжиц. ж.;* стб.
кшнш, рус. вишня, пол. wiśnia, чеш.
 višň, словен. сърб хърв. višnja и т. н.;
 кор. необясн.; *срав.* нѣм. Weichsel, ит. vis-
 ciola, фр. guine отъ ст. фр. guise, лит.
 vūšnė, нгрц. Вішнєс, алб. višje и т. н.; споредъ
 нѣкои кор. срод. съ лат. viscum, v. al-
 bum 'бѣлъ имель'... || **вишница, виш-**
ничка *сжиц. ж. ум.* || **вишнѡвка** и **виш-**
нѡвка *сжиц. ж.* || **вишняръ** *сжиц. м. р.*
 || **вишнярка** *сжиц. ж.* || **вишнярче** *сжиц. ср.*
виця *гл.* непрех. тр. II. 4. обл. 'цвиля'
вж. вискъ.
вия I. *гл.* прех. тр. I. 6., стб. **кн-тн, кн-ѣ,**
 (и **кѣж**), **кн-кѣши**, рус. вить, вью, пол. wić,
 чеш. словен. сръб. хрв. viti и т. н.; и.-е.
 кор. *vei-: *vi-; *срав.* нѣм. winden вия,
 Weide върба, лит. vūti, vejū, лат. vitis
 лоза., ст.-инд. vūyati; прич. vītas „вить“
 и т. н. || **вия се** *гл.* взвр. стр.
вия II. *гл.* непрех. тр. I. 6., стб. **кѣ-ѣж, кѣ-**
кѣши, -тн, рус. вить, вою, пол. wuć, чеш.
 vūti, словен. viti и т. н.; кор. и.-е. *ū-,
 прасл. *vu-, звукоподр.; *срав.* ст. англ.
 ūle, англ. owl, нѣм. Eule кукумявка, лат.
 ululare и мн. под.
виялица *сжиц. ж. обл.;* *вж.* виялица
 || **виячь** *сжиц. м., ж.* **виячка** || **виюлица**
сжиц. ж. обл. = виялица.
вкामенявамъ (се) *гл.* прех. и непрех. тр.
 III., екр. **вкामеня (се)** II. 1. || **вкामенѣнъ**
прил. (мин. стр. прич.) м. || **вкामенѣ-**
лость *сжиц. ж.* || **вкामенѣль** *прил. (мин.*
действ. прич.) м. отъ вкामеня се.
вкарвамъ *глаг.* прех. мкр. усл., екр. **вк а-**
рамъ III. || **вкарване** *сжиц. ср.*
вк а ч в а мъ се *гл.* непрех. мкр. усл. III.,
 екр. **вк а ч а се** II. 3. || **вк а ч в а н е** *сжиц. ср.*
вквас-явамъ, -ямъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр.
вк в а с-я II. 1. || ~ *се* *гл.* непрех. || **вквас-**
яване *сжиц. ср. р.*
вкекавявамъ се *гл.* непрех. мкр. усл. III.,
 еднократ. **вкекавя се** II. 1. || **вкекавяване**
сжиц. ср.; *вж.* кекавъ.

вкѣпсвамъ *глаг.* прех. мкр. усл. III., екр.
вкѣпсамъ III. || **вкѣпсване** *сжиц. ср.;* *вж.*
 до|кепамъ, до|копамъ.
вкйсвамъ *глаг.* прех. мкр. усл. III., екр.
вкйсна I. 5., многокр. усл. **вкйснувамъ**
 || **вкйсвамъ се...** *гл.* взвр. стр.; *вж.*
 кисель || **вкиселявамъ (се)** *гл.* прех.
 (непреход.) III., екр. **вкиселѣя (се)** I. 6.
 || **вкиселяване, вкйсване** *сжиц. ср.*
вклепявамъ, вклѣпямъ *глаг.* прех. мкр.
 усл. III., екр. || **вклѣпя** II. 1.; *вж.* клепя,
 клопка.
вклѣщвамъ *гл.* прех. мкр. усл., **вклѣщя-**
вамъ, вклѣщювамъ III., екр. **вклѣщя** II. 1.
 || **вклѣщване** *сжиц. ср.;* *вж.* *сжиц.* клеши;
 заклещямъ се.
вклисавя *гл.* прех. св. II. 1., мкр. **вклисавя-**
вамъ, вклисавямъ III || ~ *се* *гл.* взвр. стр.;
вж. клисавъ || **вклисавяване** *сжиц. ср.*
вклѣкавѣнъ *прил. (мин. стр. прич.) м. р.*
 || **вклѣкавявамъ (се)** *гл.* прех. и непрех.
 мкр. усл., екр. **вклѣкавя (се)** II. 1.; *вж.*
 клѣкавъ || **вклѣкавяване** *сжиц. ср. р.*
 || **вклѣча се** *гл.* взвр., често 3-олич.; II. 3.,
 мкр. усл. **вклѣч-вамъ, -авамъ се.**
вклѣя *гл.* прех. св. II. 1., мкр. усл. **вклѣ-**
явамъ III. || **вклѣяване** *сжиц. ср.;* *вж.* клей
включвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III, екр.
включча II. 3. || **включчване** *сжиц. ср.;* *вж.*
 ключъ || **включчвамъ се** *гл.* стр. взвр.
 || **включчя!** *дееприч.* по рус. = 'включвай-
 ки' || **включчйтелно** *нар.*
вковавамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр.
вк о в а (-ж) I. 9. || **вковаване** *сжиц. ср.*
вкокалявамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр.
вкокаля II. 1. || **вкокаляване** *сжиц. ср.;*
вж. кокаль || **вкокаляване се** *глаг.*
 взвр. стр.; *срав.* вкостенявамъ се.
вкопавамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр.
вкопая I. 6. || **вкопаване** *сжиц. ср.;* *вж.*
 копая || **вкопанъ** *прил. м. (прич. мн. стр.)*
вкѡпчвамъ (вкѡпчване, вкѡпчване)
гл. прех. мкр. усл., екр. **вкѡпча** I. 9., II.
 3. и 4. || **вкѡпчване** *сжиц. ср.;* *срав.* копче
 || **вкѡпчвамъ се** *гл.* взвр. стр.
вкоравявамъ (се) *гл.* (не)прех. мкр. усл.
 III., екр. **вкоравя (се); вкоравѣя** не-
 прех. I. 6. || **вкоравяване** *сжиц. ср.;* *вж.*
 коравъ || **вкоравѣнъ** *прил. (прич. мин.*
стр.) м.
вкоренѣнъ прич. мин. стр. отъ в|к о р е н я
 || **вкоренитель** *сжиц. м. р.* || **вкоренителька**
сжиц. ж. || **вкоренявамъ (се)** *гл.* прех. и
 непрех. III., екр. **вкореня (се)** || **вкореня-**
ване *сжиц. ср.;* *вж.* коренъ.
вкостенявамъ (се) *гл.* прех. и непрех. мкр.
 III., еднокр. **вкостеня (се); вж.** кость
 || **вкостеняване** *сжиц. ср.*
вкотлясвамъ (се) *гл.* прех. и непрех. мкр.
 усл. III., екр. **вкотлясамъ (се)** || **вкотляс-**
ване *сжиц. ср.;* *вж.* котель.
вкочанѣнъ и **вкоченѣнъ** *прил. (прич. мин.*
страд.) м. || **вкочанявамъ (се)** *гл.* прех.

- и непрех, мкр. усл. III., екр. вкочаня („вкоченя“) се; *вж.* кочанъ || вкочаняване *сжиц. ср.*
- в|кратце *нар.*, стб. **кѢ КРАТЦѢ** мѣст. пад. ед. ч.; *вж.* на|кжсо, на|кратко.
- в|купж, в|кѹпомъ *нар.*; стб. **кѢ КОУПѢ** при движ. вин. п. ед.; инакъ **кѢ КОУПѢ** мѣст. п. ед.; *срав.* с|купомъ твор. п. отъ купъ.
- в|кѹсъ *сжиц. м.*; стб. **кѢКОУСѢ**, рус. вкус, словен. vkus, сѣрб.-хѣрв. o-kusiti и т. н.; ерод. в-с кусамъ; поради кор. и.-е. *gʷeu-s- въ лат. gustus > итал. gusto, фр. goût. . . . вкусъ, гръц. γεῦσις, εὐροαι, ст. инд. juṣatē и т. н. славян. (в)кѹсъ се брои заето отъ ст. герм.—гот. kausjan, нѣм. erkiesen избирамъ. || **вкѹсвамъ**, *гл.* прех. мкр. и усл. III., **вкѹсямъ**; екр. **вкѹсна** I. 5., св. **вкѹся** II. 1. || **вкѹсень**, -ни *прил. м.* || **вкѹсовъ** *прил. м.* || **вкѹшавамъ** *гл.* прех. III.; *ш* отъ *сј.
- в|лага *сжиц. ж.*; стб. **кЛАГА**, малор. волога, чеш. vlaha, сѣрб.-хрв. vlaga, пол. отъ др. отглас. степ. wilgi, wilgotny влаженъ ит. н.; и.-е. кор. *vel-g-: *vol-g-: *v|g-; *срав.* лат. wlags влажность, walgs влаженъ, wélgт мия; лит. гл. vilgyti, vilgau; стар. англ. wolpan, нѣм. Wolke облакъ и т. н.
- в|лагалище *сжиц. ср.*, стб. **кѢЛАГАЛНШТЕ**, **влагалиш-ень**, -ни *прил. м.* || **влагамъ** *гл.* прех. мкр. и усл. III., екр. **влѹжа** II. 3., стб. **кѢЛАГАТИ**, **кѢЛОЖИТИ** и т. н.; *вж.* по|лагамъ, с|лагамъ, на|ложа. . . || **влагамъ** *се гл. стр.*
- в|лаго|мѣрь *сжиц. м.*; *вж.* влага, мѣрья.
- в|ладѣл-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* || **владѣлица**, **владѣлка** *сжиц. ж.* || **владѣло** *сжиц. ср.* = тур. 'тапия'. || **владамъ** *гл.* прех, тр. III. и **владѣя** I. 6., мкр. усл. **владявамъ** III.; стб. **кЛАДА-Ѣ**, -ѹши, -Тн, рус. **владѣть**, **владѣю**, малор. володити, чеш. vlasti, vladi, сѣрб.-хрв. vladatai и т. н.; прасл. *vol-d-, срод. съ герм.—гот. waldan **владѣя**, нѣм. walten разпорждамъ се. Gewalt сила и т. н.; сжиченскія и.-е. кор. *val- въ лат. valeo силенъ сьмъ., кимр. gwaladr властитель, лит. valdyti и т. н. || **владамъ** *се гл.* взвр. || **владане** *сжиц. ср.* || **владѣл-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **владѣлчески** *прил. м.* и *нар.* || **владѣние** *сжиц. ср.* || **владѣтель** *сжиц. м.*, *ж.* **владѣтелка**, *ср.* ум. **владѣтелче** || **владѣтел-ень**, -ни *прил. м.* || **владѣтелски** *прил. м.* и *нар.* || **владѣтелствувамъ** *гл.* непрх. тр. III. || **владѣя** *гл.* прех. тр. I. 6. || **владѣя** *се гл.* взвр. *стр.* || *сжиц.* соб. лич. **Влади|мѣрь**, *вж.* м|иръ; **Влади|славъ**, *вж.* слава; ум. **Влад-о-**, -о, **Владъо**; **Влѣйко** || **владѣка** *сжиц. м.* || соб. челяд. **Владѣкинъ**, **Владѣковъ** || **владѣковъ** *прил.* || **владико|люб-ецъ** мн. -ци *сжиц. м.*; *вж.* лю|бя || **владикувамъ** *гл.*
- непрх. тр. III. || **владѣча** *гл.* прех. тр. II. 3. || **владѣчене** *сжиц. ср.* || **владѣчески** †, **владѣшки** *пр л. м.* и *нар.* || **владѣчество** *сжиц. ср.* || **владѣчествувамъ** *гл.* непрх. тр. III. || **владѣчица** *сжиц. ж.*: майка на небесния Владика, св. Богородица || **владѣщина** (**владѣчнина**) *сжиц. ж.* || **владѣшки** *прил. м.* и *нар.* || **владѣвнице** *сжиц. ср.*
- в|лажѣ *гл.* прех. тр. II. 3. || ~ *се гл.* възвр. *стр.* || **влѣж-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* влага || **влѣжене** *сжиц. ср.* || **влѣжнина**, **влѣжност**, **влѣжнотѣ** *сжиц. ж. р.* || **влѣжнич-ѣкъ** (-екъ), мн. -ки *прил. м.* ум.
- в|лѣзямъ *глагол.* непрх. тр. мкр. III; *вж.* в|лизамъ, в|лѣза || **влѣзяне** *сжиц. ср.*
- в|лѣкъ *сжиц. м.*, мн. **влѣкове**; стб. **кЛАКѢ**, рус. **вѹлок**, пол. гл. wloke, чехосл. vlak, словен. сѣрб.-хрв. vlak и т. н.; кор. и.-е. *volk-: *velk-, неразшир. *vel-; *вж.* влѣк|а; *срав.* литов. velkū, гръц. ελκω и т. н. || **влѣка** *сжиц. ж.*, умал. **влѣкица** || **влѣкаръ** *сжиц. м.* || **влѣкарски** *прил. м.* и *нар.* || **влѣкно** *сжиц. ср.*; стбѣлг. **кЛАКНО**, рус. **волоконѹ**, пол. wloknо, чеш. vláknо, сѣрб.-хрв. vlakno и т. н.; праслав. *volkno, кор. и.-е. *vol-k-: *vel-k-, съ друго разширение или наст. праслав. *vol-s-, стб. **кЛАСЪ**, рус. **вѹлос** и т. н.; *вж.* вл|асъ || **влѣкнестъ**, **влѣкнѣсть** *прил. м.* || **влѣкнѣнь**, **влѣкнѣнь** *прил. м.* || **влѣкнѣице** *сжиц. ср. р.*
- в|лакомѣвамъ *се гл.* непрх. мкр. усл. III., екр. **влагомъ** се; *вж.* лако|мъ || **влагомѣване** *сжиц. ср.*
- в|ламосъ *сжиц. м.*, обл. **млѣмосъ** || **влагомѣвамъ** *гл.* непрх. мкр. III., екр. **влагосамъ** || **влагомѣване** *сжиц. ср.*; отъ ново-грц.; *срав.* βλαβερὸς вредительнъ, *βλαβη* повреда. . .
- в|лѣни! *нар.*; *вж.* лани.
- в|ласъ *сжиц. м.*, мн. **власи** † 'коси'; стб. **кЛАСЪ**, рус. **вѹлос**, пол. włos и т. н.; и.-е. кор. *vol-s-; *вж.* **влѣкно**, и.-е. кор. *vol-k- || **Власъ** *сжиц. соб. м.*: богъ на добитъ-ка, рус. **Волос**, по нар. етим. сблиз. съ **власъ** 'косьмъ', въ сжичн. отъ грц. Βλάσιος > лат. Blasius > френ. Blaise.—Власовъ-день, Власинъ-день. . . || **власатъ** *прил. м.* || **власато** **цвѣте** *прил. сжиц. ср.* обл. 'детелина', лат. Trifolium arvense || **власеница** (стар. съ †) *сжиц. ж.* || **влас-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* ум. **власица** *сжиц. ж.* обл. **вм. ласица** 'невѣстулка'.
- власо|вѣд-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* **власъ**; **вѣдъ** || **власѣ-къ**, мн. -ци *сжиц. м.* обл. || **власо|образ-ень**, **власо|подѣб-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* о|б|разъ, по|д|об|ие.
- власть** *сжиц. ж.*; стб. **кЛАСТЬ**, рус. отъ стб. **власть** и народ. (съ др. знач.) **вѹлость**, чеш. vlast отечество и т. н.; *вж.* вла-

да мъ; праслав. *vold-ti-s; *срав.* старосканд. vald, нѣм. Gewalt сила и т. н.
властаръ, по-обикн. **ластаръ** *сжц. м.*; отъ н. грц. *ῥλαστάρ.*

властвувамъ *глаго.* непрех. тр. III.; *вж.* власть || **властелинъ** *сжц. м.* || **властелински** *прил. м. и нар.* || **властелинство** *сжц. ср.* || **власт-енъ**, **-ни** *прил. м. р.* || **властимащъ** сег. действ. прич.; *вж.* имамъ; по рус. „властимащъ и“ || **властимисвамъ** *вм. власфимисвамъ* *гл.* прех. тр. III. обл., стб. **класфимис-ати**, **-аѣх**, отъ грц. *ῥλασφίμεῖν* 'богохульствувамъ'..

властитель *сжц. м.* || **властителька** *сжц. жс.* || **властительче** *сжц. ср.* || **властительски** *прил. м. и нар.* || **властительство** *сжц. ср.* || **властни-къ**, мн. **-ци** *сжц. м.*; *вж.* вла- сть || **властница** *сжц. жс.* || **властниче** *сжц. ср.* || **властнически** *прил. м. и нар.* || **властничество** *сжц. ср.* || **власто-дър- жателъ** *сжц. м.*; *вж.* държа || **власто- държателка** *сжц. жс.* || **властодържа- телче** *сжц. ср.* || **властодържецъ** *сжц. м.* || **властолюб-ецъ**, мн. **-ци** *сжц. м.*; *вж.* лю- бя || **властолюбивъ** *прил. м.* || **властол- юбие** *сжц. ср.* || **власто-раздавачъ** *сжц. м.*; *вж.* раз- давамъ || **властувамъ** *гл.* непрх.; *вж.* властвувамъ.

властуна *сжц. жс.* обл.; отъ н. грц. *vlastós*; *срав.* властаръ; *вж.* кълнъ.

власци *сжц. мн.*, стб. **класожељыи**...; едно съзвездие, грц. *πλειάδες*; кор. негли въ власъ; но срб.-хрв. *vlašići*...; *срав.* власясе.

власнъ *прил. м.*, стб. **класнъ**, отъ власъ || **власница** *сжц. жс.* || **власясамъ** *гл.* непрх. тр. III., *екр.* власясамъ III.

влася *се* *гл.* непрех. тр. обл. II. 1.; *вм.* влаша *се* 'ставамъ влахъ'.

влатъ *сжц. м.* обл.; рус. влохъ; отъ кор. *vol-, *срав.* влакно, власъ || **влатя- вавъ** *гл.* непрех. тр. III., *екр.* влатя II. 1. 'клася' || **влатяване** *сжц. ср.*

влахъ *сжц. м.*, мн. власи; стб. **клахъ**, срб. влах, рус. волѣх; пол. *włoch*, чеш. *vlach*, словен. *lah* 'италиянецъ' и т. н.; отъ герм. — ст. нѣм. *walh*, *walah*, нѣм. *Walachei* Влашко, ст. англ. *wealh* чужденецъ, жи- тель на Уэльсъ, робъ...; първонач. *walh* отъ *Volcae* име на келтско племе || **вла- хиня**, **влахинка** *сжц. жс.* || **влашчѣ**, **влах- чѣ** *сжц. ср.* умал.

влача *гл.* прех. тр. II. 3., стб. **клату-ж**, **-ниш**, **-ити**; *вж.* влѣка || **вlachарка**, **вlachария** *сжц. жс.* || **влáче** *сжц. ср.*, ум. отъ влакъ || **влáченъ** прич. мин. стр. || **влáчене** *сжц. ср.* || **влáченка** *сжц. жс.*; обикн. мн. **влá- ченки** || **влáченя-къ**, мн. **-ци** *сжц. м.* || **вlachешкáта**, **вlachешкыйъ**, **вlachешкóмъ** *нар.*, осн. и въ сег. действ. прич. или дее- прич. 'вlachейки' || **вlachй-клатшно** *сжц. м.*;

вж. клашникъ || **вlachылка**, **вlachулка** *сжц. жс.*; бранá || **влáчка** *сжц. жс.* || **вlach- кийня** *сжц. жс.* || **вlachливъ** *прил. м.* || **вlach- чýга** *сжц. жс.* || **вlachýгамъ** *гл.* прех. тр. III || **вlachýгане** *сжц. ср.*

влáша *се* *глаго.* непрх. тр. II. 3.; 'ставамъ влахъ' || **влáш-ецъ** *сжц. м.* || **влáшка** *сжц. жс.* отъ прил.: царица || **Влáшка** [т. е. земля] *сжц. жс.* отъ прил. || **влáшка мѣсечина** *прил. сжц. м.*: 'съзнало, бѣлъ день' || **влáшки** *прил. м. и нар.* || **Влáшко** *сжц. ср.* || **влáшковина** *сжц. жс.*

вледенявамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* вледеня II. 1, *вж.* ледъ || **вледенявамъ** *се* *гл.* възвр. стр. || **вледеняване** *сжц. ср.*

вленивя *се* *гл.* непрх. II. 1; *вж.* ленивъ. || **влепѣр-вамъ**, **-ямъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **влепѣр- яне** *сжц. ср.* || **влепѣр-ване**, **-яне** || **влеп- я** *гл.* прех. тр. II. 1, мкр. усл. **влепявамъ**, **влепямъ** || **влеп-яне**, **-яване** *сжц. ср.*

влетявамъ *гл.* непрех. мкр. усл. III., *екр.* **влѣтя** II. 2.; *сжц. ср.* **влетяване**.

влѣбвамъ *се* *гл.* непрех. мкр. III.; *вж.* влюбвамъ, *екр.* влѣбя *се* II. 1.

влѣвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., *вж.* *екр.* влѣя.

влѣзамъ *гл.* непрх. тр. мкр. III., *екр.* **влѣза**; *вж.* т.; успоред. обликъ **влѣзмя** (**влѣз- вавъ**) *вж. т.*

влѣтамъ *гл.* непрех. мкр. III., *екр.* **влѣта** *вж.* летя.

влѣшавамъ *се* *гл.* непрех. тр. III., *екр.* **влѣшá** *се* II. 3.; *вж.* лихъ.

влиянѣ *сжц. ср.*; рус. влияние, по нѣм. Ein-fluss, лат. in-fluentia > фр. influence; кор. въ лѣя, **влѣивамъ** || **влиятел- енъ**, **-ни** *прил. м.* || **влиня** *гл.* тр. I. 6.

влѣвямъ (**се**) *гл.* прех. и възвр. стр. мкр. III. и **влѣвямъ** III., *екр.* **влѣвя** II. 1., *вж.* ловя || **влѣвяване** *сжц. ср.*

влѣгъ *сжц. м.*, мн. влѣгове, стб. **кѣлогъ**,

кор. **-лог**; *вж.* за **логъ**, на **логъ**.. || **влѣ- жа** *гл.* прех. *екр.* II. 3., мкр. **влѣгамъ** III., *вж.* по **ложá** || **влѣжителъ** *сжц. м.* || **влѣ- жителка** *сжц. жс.* || **влѣжителче** *сжц. ср.*

|| **влѣжница** † *сжц. жс.* *вм.* ножница. || **влѣмъ** *сжц. м.* *вм.* рус. **влѣломъ**; кор. въ ломя || **влѣмйавамъ** *се* *гл.* непрех. мкр. и усл. III., *екр.* **влѣмйá** *се* II. 1. || **влѣ- мйаване** *сжц. ср.* — || **влѣпатя** *се* *гл.* непрх. *екр.* II. 1.; мкр. усл. **влѣпатявамъ** *се* || **влѣ- патягане** *сжц. ср.*, *вж.* лопата.

влѣшавамъ *гл.* прех. мкр. III., *екр.* **влѣ- шá** II. 3.; **влѣшавя** II. 1., **влѣшавямъ** *се* *гл.* възвр. стр. || **влѣшáване** *сжц. ср.*

влѣкъ, **влѣкойдина** стар.; *вж.* вѣлкъ, вѣлкоядина.

влѣхва *сжц. м.*, ум. **влѣхвица**; стбълг.

клатхкъ 'гадатель'.., рус. волхв, род. волхва, бѣлор. волхвиць 'чародейству- вавъ'; *срав.* ст. сканд. *völva* пророчателка;

- фин. velho майюсница.; кор. и.-е. и фин. угър.; за нб. знач. 'крадец.' *срав.* гот. wilwan граба, wulwa разбойникъ.; сжщин. нор. само и.-е. *vel-: *v|-.; *вж.* веля; вълкъ.. || **вълхвешки**, **вълхвински** *прил. м. и нар.* || **вълхвувамъ** *гл.* непрех. тр. III.
- влъчки** *прил. м. и нар.* обл., стб. **кльуьск-ъ**, **-ты**, *вж.* вълчи, вълчешки || **влъчляци** *сжщ. м.* обл. 'вълчи празници.'.
- влъшба** *сжщ. жс.* 'magia' || **влъшбица** *сжщ. жс.* ум.; *вж.* вълхва.
- влѣво** *нар.*, по рус.: на лѣво.
- влѣза** *гл.* непрех. екр. II. 7., мкр., **влизамъ**, **влѣзамъ** (обл. влѣга, влега... влез(н)а, улезна); стб. **лѣз-ж**, **-ешн**; **лѣсткнѣл**, рус. лѣзть, лѣзу, чеш. lѣzti и т. н.; *срав.* латв. lēsetēs, lēschat плъзгамъ се, лит. lipù, lipiti възлизамъ и др.; кор. само и.-е. *lei-, *li-!
- влѣк-а(-ж)** *гл.* прех. тр. I. 7., мкр. усл. **влѣк-вамъ** III; *вж.* влача; стб. **кльк-кж**, **-уешн**, **-шти**; рус. волочъ, волоку, пол. wloke, чеш. vleku, словен. vlecem, срб. хрв. др. степ. vušem и т. н.; и.-е. разш. кор. *vel-k-, *срав.* лит. velkü, vilkti, латв. velku, vilkt, грц. ἄλω, алб. hel'k; лат. sulcus бразда и т. н. || **влѣчалки** *сжщ. жс.* мн. 'чехли'
- влѣнъ** *прич. мин. стр.* отъ влѣя || **влѣтъ** *прич. мн. стр.* || **влѣя** *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. **вливамъ**; *вж.* лѣя.
- влѣчене** *сжщ. ср. р.* || **влѣчение** *сжщ. ср.* || **влѣчешкомъ** *нар.*, и влѣчешката || **влѣчкамаъ** *гл.* прех. тр. ум. отъ влѣка || **влѣчкамаъ** *се* *гл.* възвр. стр. ув. || **влѣчкане**, **-акане** *сжщ. ср.* || **влѣчуга** *сжщ. жс.* || **влѣчуги** *сжщ. ср.*, мн. влѣчуги.
- влѣбвамъ** *се* *гл.* непрех. тр. мкр. III., екр. || **влюбя** *се* II. 1. || **влюбване** *сжщ. ср.* || **влюбень** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*; *вж.* любя || **влюбливъ** *прил. м.*; отъ рус. **влюбчивъ** || **влюбливость** *сжщ. жс.*; рус. **влюбчивость**.
- влѣдвамъ** *гл.* прех. мкр. обл. III, екр. **влюдя** II. 1. || **влюдване** *сжщ. ср.* || **влюдвамъ** *се*, **влюдя** *се* *гл.* възвр. стр.; *вж.* люде; *срав.* вчовѣчвамъ (се).
- влѣнча** *се* *вл.* възвр. екр. II. 3., мкр. **влѣнчвамъ** *се* *вл.* влѣнча се, *вж.* юкѣ. || **влѣнчване** *сжщ. ср.*
- влѣотямъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **влютя** II. 1. || **влютяване** *сжщ. ср.*; *вж.* лють || **влютя(вамъ)** *се* *гл.* възвр. стр.
- вмагаретямъ** *се* *гл.* непр. мкр. III., екр. **вмагаретя** *се* II. 1.; *вж.* магаре || **вмагаросвамъ** *се* мкр. III, екр. **вмагаросамъ** *се* || **вмагарявамъ** *се* мкр. III, екр. **вмагаря** *се* || **вмагаретяване**, **вмагаросване**, **вмагаряване** *сжщ. ср.*
- вмамамъ**, **вмамямъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **вмамя** II. 1. *срав.* на|мамя, мамя. || **вмамяване**, **вмамяне** *сжщ. ср.*
- вмерисвамъ** *се!* погрѣш. *вм.* в мири с-вамъ *се*; *вж.* т.
- вметѧ** *гл.* прех. св. I. 8, мкр. усл. **вмитамъ** III; *вж.* мета || **вметна** *гл.* прех. св. I. 5., мн. усл. **вметнувамъ**, съкрат. **вметвамъ** III. || **вметнатъ** *прил. м.* (прич. мин. стр.)
- вмирисвамъ** *се* *гл.* непрех. мкр. усл. III, екр. **вмириша** *се* II. 10. || **вмирисване** *сжщ. ср.*
- вмитамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III.; *вж.* екр. **вмета**.
- вмичамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III, обл. = **вмѣк-вамъ**, екр. **вмѣкна** I. 5., *вж.* из|мичъ. || **вмѣкване**, обл. **вмичане** *сжщ. ср.*
- вмотѧвамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **вмотѧ** I. 6. || **вмотѧване** *сжщ. ср.*
- вмѣквамъ** *вл.*; *вж.* вмичамъ.
- вмързелявамъ** *се* *гл.* непрех. мкр. усл. III, екр. **вмързели** *в* *се*, **вмързеля** *се* II. 1 || **вмързеляване**, **вмързеляване** *сжщ. ср.*
- вмѣчамъ** (се) *гл.* обл.; *вж.* вмичамъ, **вмѣквамъ**.
- вмѣнявамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **вмѣня** II. 1, *вж.* мѣня, мнение || **вмѣнявамъ** *се* *гл.* стр. || **вмѣняване** *сжщ. ср.* || **вмѣняемъ** *прил. м.* (сег. стр. прич.) || **вмѣняемость** *сжщ. жс.*
- вмѣс-вамъ**, **-ямъ** *глагол.* прех. мкр. усл. III, екр. **вмѣся** II. 1.; *вж.* мѣся || **вмѣс-ване**, **-яне** *сжщ. ср.* || **вмѣшвамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **вмѣшамъ** || **вмѣшвамъ** *се* *гл.* непрех. стр. || **вмѣшване** *сжщ. ср. р.* || **вмѣшатѣлство** *сжщ. ср.* || **вмѣшливъ** *прил. м. р.*
- вмѣстѣлище** *сжщ. ср.*; *вж.* мѣсто || **вмѣстѣмость** *сжщ. жс.* || **вмѣстѣтел-ень**, **-ни** *прил. м.* || **вмѣстѣтельность** *сжщ. жс.* || **вмѣстѣтель** *сжщ. м.*, *жс.* **вмѣстѣтелка**, *ср.* || **вмѣстѣтелче** || **вмѣсто** *нар.* || **вмѣстѣвамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **вмѣстя** II. 1. || **вмѣстѣване**, **вмѣстѣне** *сжщ. ср.* || **вмѣщѧвамъ**, **вмѣщамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III.; *срав.* по|мѣщение. || **вмѣщѧвамъ** *се* *гл.* възвр. стр.
- вмѣтамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III || **вмѣтане** *сжщ. ср.*; *вж.* екр. **вметна**.
- вмѣдрямъ** *се* *гл.* непрех. мкр. усл. III., екр. **вмѣдря** *се* II. 1. || **вмѣдряване** *сжщ. ср.* || **вмѣдрямъ** *се* II. *гл.* непрех. мкр. усл. III, екр. **вмѣдря** *се* II. 1; *вм.* **умѣдря** *се*.
- внѧсямъ** *гл.* прех. мкр. усл. III, успор. обликъ **внѧсамъ** III., екр. **внесѧ**, тр. I. 7. || **внѧсямъ**, *вж.* **нося**. || **внѧсяне** *сжщ. ср.*
- вначѧло** *нар.*, сир. **въ** *начало*.
- внезѧпенъ**, **-ни** *прил. м.*; стб. **кьнѣзз-лнж**..; рус. **внезѧпный**, чеш. стар. **z-pedo-jerie** = лат. **ex improviso**, гор. луж. **pie-z-jarki** непредвидено.; *срав.* лат. **oripog**, **oripari** чакамъ, мисля.; *сближавать* и стб. **оу-пѣвати** 'уповавамъ *се*,

надѣвамъ се' поради **КЪНЕСАМЪКЪ**; съ послед. *срав.* лат. *puto* считамъ. . .
внѣма † *гл.* непрех. екр., *вж.* внима я.
внѣса́(-ж) *гл.* прех. екр. I. 7, мкр. **внѣсамъ**, **внѣсамъ**, обл. **внѣсувамъ**, **внѣсямъ**; *вж.* т.; стб. **КЪНЕСА**, рус. внести, внесу и т. н.; *гл.* не с ж отъ и.-е. кор. *nek'; *срав.* лит. *pešti*, *pėšti*, латв. *nest*, грц. *ἐνετίθει*. перф. *ἐνήθηκα*. . ., ст. инд. *pāsati*, *páksati* доставя. . ., зенд. *pasaiti* и т. н. || **внеса́ се** *гл.* стр. **внѣтре** *нар.* обл.; отъ др. отгласна степ. стб.
КЪНАТРЪ: **КЪНЖТРЪ**, *вж.* в жтре.
внѣхрявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. **внѣхряване** *сжц.* ср.; *вж.* не х р и в ъ, кор. грц. (*χρέος* дългъ. . .)
внѣквамъ *гл.* непрех. мкр. усл. III., екр. **внѣкна** I. 5., мкр. усл. и **внѣкнувамъ** III., *вж.* никна || **внѣк(ну)ване** *сжц.* ср.
внѣмавамъ *гл.* непрех. тр., мкр. и усл. III, екр. в нѣма †, в нѣма я; стб. **КЪНМА-ТН**, **КЪНЕМ-ЛЖ**, -**нѣшн**, екр. **КЪНАТН**; кор. и.-е. *em- и предл. в ъ(н-); *вж.* в зѣма, в зѣмамъ, имамаъ, pojemна. . . || **внѣманіе** *сжц.* ср. || **внѣмател-енъ-ни**, *прил.* || **внѣмателност** *сжц.* ср.
внѣсамъ *вж.* внеса || **внѣсане** *сжц.* ср.
внѣчамъ *гл.* непрех. тр. мкр., обл. III., екр. **внѣкна** *вж.* вниквамъ; *срав.* за н и ч а м ъ, над н и ч а м ъ.
внѣсь *сжц.* м.; неблг. 'импортъ'; стб. **КЪНОСЪ**; *вж.* н о с я: в н е с а || **внѣс-енъ-ни**, *прил.м.* || **внѣситель** *сжц.* м., неблг. 'импортъ' I, *ж.* вносителька, *ср.* ум. **внѣсительче** || **внѣска** *сжц.* ж., ум. **внѣсница** *ж.*
внѣкъ *сжц.* м., **унѣкъ**, мн. внуци, обл. **мнукъ** || **внѣчка** *сжц.* ж. || **внѣче** *сжц.* ср., ум. || **внѣченце** *сжц.* ср., ум. отъ ум.; стб. **КЪНОУ-КЪ**, -**КЛ**, -**УА**, рус. внук, пол. *wplik*, чеш. *vplik*, екр. хрв. *vplik* и т. н.; кор. и.-е. *an-, *срав.* нѣм. *Enkel*; *Аhn* пра-дѣдъ, *Ahnfrau* прабаба; лат. *anus* баба, лит. *anūta*, арм. *han* и т. н. || **внѣкинъ** *прил. м. р.* || **внѣкия**, обл. **унѣкия** *сжц.* ж. || **внѣковъ** *прил. м.* || **внѣкинъ** *прил. м.*
внѣшавамъ *гл.* прех. тр. мкр. III., екр. **внѣша́(-ж)** II. 3, стб. **КЪН ОУША-ЦЪ**, -**нѣшн**, -**ти** и **КЪН-ОУШ-Ж**, -**ншн**, -**нти**, грц. *ἐν-οτιθεωσα*, рус. *внѣшать*, *внѣшить* и т. н.; *вж.* у х о, у ш и, съ предл. в ѣ н у ш и т и, както и въ грц. *ἐν-οτι-*, отъ *οτι*, *οτι-ος* ухо. . . || **внѣшеніе** *сжц.* ср. || **внѣшитель-енъ-ни** *прил. м.* || **внѣшительност** *сжц.* ж.
внѣжтре † *нар.*, обл. унѣжтре; *вж.* в жтре; *срав.* обл. в нѣтре || **внѣжтреш-енъ-ни** † *прил. м.*; *вж.* в жтрешенъ.
во I. предл. предъ бърнени (устнени) съгласки в м. в ъ в ъ (во Бѣлградъ П. П. Сл.) *вж.* в ъ, в ъ в ъ.

во- членъ за близки предм. въ македон. гов. (дет е во = дет е то); отъ стб. **ОКО**, *срав.* -но (детено) отъ оно.
во|вѣрамъ *гл.*, екр. **вовр-а** (-**ж**) *вж.* в ъ в и р а м ъ, в ъ в р а.
во|време *нар.*, стб. **КО КРЪМА**; *вж.* о-вре-ме, в ъ време, на време.
во|гѣва *сжц.* ж. обл. 'пепеляна вода за пране'; *вж.* луга.
во|гичъ *сжц.* м. обл.; *вж.* водичъ.
во|главѣ *нар.*, стб., рус.-црк.-сл. **КО ГЛАВЪ**, на чело || **воглавявамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III, екр. **воглавъ** II. 1.; *вж.* о|главъ || **воглавяване** *сжц.* ср.
во|гье *сжц.* събир. ср. обл. в м. водье, отъ вода; *срав.* С | **во|гье** в м. Съ | водье; и с. С | **воде**.
водъ *сжц.* м. отъ гл. вода; на водъ *вж.* на приводъ.
вода *сжц.* ж., стб. **КОДА**, рус. вода, пол. *woda*, чеш. *voda*, словен. *voda*, срб. хрв. *voda*, и т. н.; и.-е. кор. *vod-: *ved-: *ud-; ст. инд. *udān-*, лит. *vandũ*, лет. *ūdens*, гот. *watō*, англ. *water*, нѣм. *Wasser*, ирл. *uisce*, иisce (*ud-sk-) > англ. *whisky* 'ракия', *срав.* рус. водка; арм. *get* рѣка, фриг. *pedu* вода и т. н. || **водица** *сжц.* ж., ум. || **водичка** *сжц.* ж., ум. отъ ум. в о д и ц а || **воданъ** *сжц.* м. || **водаръ** *сжц.* м. || **водачъ** I. *сжц.* м. обл.: водникъ.
водачъ II. *сжц.* м., отъ гл. вода; фр. *guide* || **водачка** *сжц.* ж. || **водвамъ** *гл.* прех. мкр., усл. III., тр. вода II. 1.
во|две *нар.* стар. обл.; *вж.* о|две.
воде|вилъ *сжц.* м.; фр. *vaudeville* || **воде-вил-енъ-ни** *прил. м.* || **водевилно** *нар.*
вод-енъ-ни I. *прил. м.* отъ вода. || **воденіца** *сжц.* ж. || **воденічка** *сжц.* ж. ум. || **воденічаръ** *сжц.* м. р. || **воденічарка** *сжц.* ж. || **воденічарче** *сжц.* ср. р. ум. || **воденічарски** *прил. м.* и *нар.* || **воде-ничарство** *сжц.* ср. || **воденіч-енъ-ни** *прил. м.* || **воденічище** *сжц.* ср.
воденъ II. *прич.* мин. стр. отъ вода || **во-дене** *сжц.* ср. || **водило** *сжц.* ср. р.; *вж.* по|водникъ, о|главъ || **водитель** *сжц.* м., ж. **водителка**, *ср.* ум. **водителче** || **водительски** *прил. м. р.* и *нар.* || **водителство** *сжц.* ср. || **водителству-вамъ** *глагол.* непр. тр. III.
водица *сжц.* ж. ум.; *вж.* вода || **Водіци** *сжц.* ж. мн. || **водичарка** *сжц.* ж.
водичъ *сжц.* м., произв. отъ гл. вода.
водна ела *сжц.* ж., лат. *Alnus glutinosa*; *вж.* воденъ || **воднѣние** † *сжц.* ср. р. || **водникъ** *сжц.* м. || **водникавъ** *прил. м.* || **водница** *сжц.* ж. р. || **водно кокѣще** *прил. сжц.* ср. р. || **водно конче** *прил. сжц.* ср. || **водно пиле** *прил. сжц.* ср. р. || **водностъ** *сжц.* ж. || **воднявамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **водня** II. 1. || ~ се *гл.* взвр.

стр. || водо|б^ой* *сжц. м.*: водоскокъ; *вж.* б и я || водо|б^оязнь *сжц. ж.*, болеть Hydrophobia; *вж.* ва да || водо|в^ада *сжц. ж.*; *вж.* ва да || водо|в^одъ *сжц. м.*; *вж.* г л. вода || водо|в^од-ень, -ни *прил. м. р.* || водо|в^озъ *сжц. м.*; *вж.* воз я || водо|в^оз-ень, -ни *прил. м.* || водо|в^ов^ртѣжъ (водов^ов^ргъ, водовратъ) *сжц. м. р.*; *вж.* в^ов^рт я || водо|д^ѣль *сжц. м.*; *вж.* д^ѣл я || водо|ѣмъ *сжц. м.*; *вж.* в з е м а || водо|изм^ѣстяне *сжц. ср.*; *вж.* из м^ѣст я || водо|кр^ѣщъе, водокр^ѣщение, водо-кр^ѣсть *сжц. ср. и м. р.*; *вж.* кр^ѣст я || водо|л^азъ *сжц. м.*; *вж.* в л а з я мъ || водо|л^азничество *сжц. ср. р.* || водо|л^ѣй *сжц. м.*; *вж.* л^ѣя || водо|л^ѣчба* *сжц. ж.*, водол^ѣчение *сжц. ср. р.*; *вж.* л^ѣкъ || водо|л^ѣчѣб-ень, -ни *прил. м.* || водо|л^юбъ *сжц. м.* || водо|л^юбче *сжц. ср.*; *вж.* л^юб я || водо|м^ѣтъ *сжц. м.*; *вж.* м^ѣт а мъ || водо|м^ѣръ *сжц. м. р.*; *вж.* м^ѣр я || водо|м^ѣт-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* м^ѣт я || водо|н^ось, водон^ос-ецъ, *мн. -ци *сжц. м.*; *вж.* н^ос я || водон^ос-ень, -ни *прил. м.* || водо|опис^ание *сжц. ср. р.*, водо|писъ *сжц. м.*, гръц. Hydrographia; *вж.* пи ша || водо|опис^ател-ень, -ни *прил. м.* || водо|опис^атель *сжц. м.* || водо|опис^ательница *сжц. ж.*, *ср. ум.* водоопис^атель || водо|опис^атели *сжц. ср. р.*, водо|опис^атели *сжц. ср. р.* и нар. || водо|опис^атели *сжц. ср. р.* || водо|освещ^ение *сжц. ср.* = водо|св^ѣтъ *сжц. м.*; *вж.* освещ^ав а мъ || водо|от|в^одъ *сжц. м.*; *вж.* вода || водо|от|в^од-ень, -ни *прил. м.* || водо|от|лив-ень, -ни *прил. м.*; отъ г л. л^ѣя || водо|падъ *сжц. м.*; *вж.* па да мъ || водо|пад-ень, -ни *прил. м.* || водо|пад^есть *прил. м.* || водо|п^и-ень, -йни *прил. м.*; *вж.* п и я || водо|п^и-ецъ, *мн. -йци *сжц. м.* || водо|п^ийка *сжц. ж. р.*, *ум. ср.* водо|п^ийче || водо|п^итие *сжц. ср.* || водо|пл^авъ* *сжц. м.*; *вж.* пла ва мъ || водо|под^ѣм-ень, -ни *прил. м. р.*; *вж.* под^ѣмъ || водо|п^ой *сжц. м.*; *вж.* по я || водо|п^об-ень, -йни *прил. м.* || водо|про|в^одъ *сжц. м.*; *вж.* про|во|д я || водо|про|в^од-ень, -ни *прил. м. р.* || водо|пр^о-токъ *сжц. м.*; *вж.* те ка || водо|про|п^ускащъ *прил.* (прич. сег. действ.); *вж.* про|п^уска мъ.

водо|раз|д^ѣль *сжц. м.*; *вж.* раз|д^ѣл^ѣтъ || водор^асл^я *сжц. ж.* обикн., *мн. водор^асл^я || водор^асл^я-къ *м.*, *мн. -ци; лат. Algae; *вж.* ра ста || водор^ѣзъ *сжц. м.*; *вж.* р^ѣж а || водор^одъ *сжц. м. р.*; *вж.* ро дя || водор^од-ень, -ни *прил. м.* || водо|св^ѣтъ *сжц. м. р.* || водосв^ѣт-ень, -ни *прил.*; *вж.* све т я || водо|ск^окъ *сжц. м.*, *мн. -ци; *вж.* ско къ || водо|сп^ускъ *сжц. м.*; *вж.* сп^уска мъ || водо|снаб^дяв а мъ *гл. прех. тр. III.* || водо|снаб^дяване *сжц. ср.*; *вж.* с|на|б^дяв а мъ, и г л. б д я || водо|ст^окъ *сжц. м.*; *вж.* с|ти|ча мъ се || водост^об^ѣнъ, -ни *прил. м.* || водо|стро-

ител-ень, -ни *прил. м. р.*; *вж.* стро я || водостройтелство *сжц. ср.* || водостройтель *сжц. м.* || водостройтели *сжц. м.* || водо|ст^ѣлбовъ *прил. м.*; *вж.* ст^ѣлбъ || водо|ст^окъ *сжц. м.*; *вж.* те ка || водот^оч-ень, -ни *прил. м.* || водо|тру^дие *сжц. ср.*; *вж.* тру дъ || водо|х^од-ецъ, *мн. -ци *сжц. м.*; *вж.* хо дя || водоходство *сжц. ср.* || водо|х^ран^илище *сжц. ср.*; *вж.* с^ѣх^ран^яв а мъ || водо|ц^ѣдъ* *сжц. м.*; *вж.* це дя; чужд. филт^ръ || ве|до|ц^ѣр^ѣние *сжц. ср.*; ц^ѣр^я || ве|до|ц^ѣр^ѣп^ател-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* че р п я || ве|до|ц^ѣр^ѣпене *сжц. ср.* || ве|до|чи|ст^ител-ень, -ни *прил. м. р.*; *вж.* чи ст я.

в^од^утъ *сжц. м.*; *вж.* о т | в^одъ, г л. вода. || в^од^я *г л. прех. тр. II. 1.*, мкр. усл. в^од^ва мъ III; стб. кожд-ж, кожд-ншн, -ншн и с^ѣ друга отглас. степ. ке^д-ж, -ешн, кешн; рус. вед^у, вест^и, пол. wódę, чеш. vedu, срб.-хрв. vedem и т. н.; кор. и.-е. *vedh-; *срав.* зенд. vādhayeiti лит. vedū, vesti, латв. vadīt, vadāt, ст. ирл. fedid води и т. н. || ~ се г л. непрех. стар.

в^од^явъ *прил. м.*; *вж.* во да || в^од^ье *сжц. ср.* с^ѣбир. || в^од^янка *сжц. ж.*: болеть н^ѣм. Wassersucht.

вое|м^ѣст. пок. обл.; *вж.* то ва, - во; стб. око. вое|ва|ние *сжц. ср.*, стар.: 'во|ю|ва|не' || вое|в^ода *сжц. м.*, стб. ко|е|ко|да, пол. wojewoda, чеш. vojvoda, vévoda, срб.-хрв. vojvoda и т. н.; общослав. во и „вой-никъ, войска“ и вода; кор. и.-е. *voi-; *vei-; *vi-; *вж.* во инъ || во|е|на|ч^ѣл^н-къ *мн. -ци *сжц. м.*; *вж.* на|ч^ѣл^никъ || во|е|на|ч^ѣл^ни|чес|ки *прил. м. и нар.* || во|е|на|ч^ѣл^ни|чес|тво *сжц. ср.* || во|е|на|ч^ѣл^ни|чес|тво|ва|ние *гл. непрех. тр. III.*

в^оен(ь)|е *сжц. ср.*; *вж.* ви я, во й. в^оен-ень, -ни *прил. м.* || во|ен|но|в^ѣз|пит^ател-ень, -ни *прил. м.* || во|ен|но|пл^ѣн^н-къ *мн. -ци *сжц. м.*; *вж.* пл^ѣнъ || во|ен|но|по|х^од-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* по|х^одъ || во|ен|но|сл^ѣд^ѣственъ *прил. м. р.*; *вж.* сл^ѣд^ѣст^вие || во|ен|но|сл^ужащъ *прил. м.* (прич. сег. действ.); *вж.* сл^уж а || во|ен|но|сл^уж^итель *сжц. м.* || во|ен|но|уч^ѣб-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* уч а || во|ен|щи|на *сжц. ж.*, чужд. 'милитаризъмъ' || во|ж^дел^ѣние † *сжц. ср.*; стб^ѣл. и рус.-црк. слав.; *вж.* в^ѣж^дел^ѣние.

в^ождъ *сжц. м.*, *мн. вожд^е; стб. кождъ, отъ *в^од-ъ; *вж.* во дя || в^ожд^овъ, стар. в^ожд^ѣвъ *прил. м.* || в^ожд^овица *сжц. ж.*

в^озъ *сжц. м.*, *мн. воз^о; стб. козъ, рус. в^оз, пол. wóz, чеш. vůz, словен. срб.-хрв. voz и т. н.; *вж.* во з я; кор. и.-е. *vog'h-; *срав.* грц. ἔχος, н^ѣм. Wagen, лат. с^ѣ др. степ. (*veg'h-) vehiculum > фр. véhicule и т. н. || в^оза *сжц. ж.*; *вж.* ко|ло|во|зъ

|| **возарь*** *сжц. м.*, чужд. 'ватманъ' || **во-зёлница** *сжц. ж.*; *вж. возилница* || **воне** *сжц. ср.* || **возилка** *сжц. ж.* || **во-зйлница** *сжц. ж.* || **возило** *сжц. ср.* = фр. *véhicule* 'превозно сръдство' отъ всѣкакъвъ видъ || **возйтба** *сжц. ж. р.* || **вбза** *гл. прех. тр. II. 1.*, стб. **кожж, ко-зшиш** и **квз-ж, -сшиш**, рус. *vezу* и т. н.; и.-е. кор. **veg'h*; **vog'h*; *срав. лат. veho*, нѣм. *be-wegen* движка, лит. *vežti*, ирл. *fiadach* ловъ... || **Войнь** *сжц. соб. лич. м.* || **Войнка** *жс.* || **воински** *прил. м. и нар.* || **воинственъ** *прил. м.* || **воинствено нар.** || **воинствен-ность** *сжц. жс.* || **воинство** *ежц. ср.*; стб. **конньство** || **воинствувамъ** *гл. непрех. тр. III.* || **войтель** *сжц. м.* || **войтелски** *при. м. и нар.*

воище *сжц. ср.* (потеглица, гредель на рало); кор. *вои-*, *вия* || **вой** *сжц. м.*, отъ *гл. вия* I—II.

вой || **вбда** *сжц. м.*; *вж. вое* || **вбда** || **войвб-динъ** *прил. м.* || **войвбдин-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **войвбдица** *сжц. жс.* || **войвбдка** *сжц. жс.* || **войвбдница** *сжц. жс.* || **войвб-довъ** *прил. м.* || **войвбдски** *прил. м. и нар.* || **войвбдство** *сжц. ср.* || **войвбдст-вувамъ** *гл. непрх. тр. III.* || **война** *сжц. жс.* || **Вбйна** *сжц. жс. соб. лич. м.* || **Вбйно** || **войнакъ-бегъ** *сжц. м.*; тур. || **вбйни** *прил. вжс.* || **вбённи** || **войниганъ** *сжц. м.*, тур.; 'войникъ', българинъ за нестроева работа въ турска войска || **войни-къ**, мн. -ци, *сжц. м.* || **войникыня** *сжц. жс.* || **войниклъкъ** *сжц. м.* съ тур. наст. || **войниковъ** *прил. м.*; и челядно име || **Войниковъ** || **войни-кувамъ** *гл. непрх. III.* || **войница** *сжц. жс. ум.* || **войниче** *сжц. ср.* || **войничество** *сжц. ср.* || **войнишки** *прил. м. и нар.* || **вбйно** *сжц. м.* || **вбйновъ** *прил. м.* || **вбй-новски** *прил. м. и нар.* || **войнолюбивъ** *прил. м.*; *вж. любя* || **войнолюбие** *сжц. ср.* || **войнолюб-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **вой-инчувамъ** *гл. непрх. ср. III.* || **войскá** *сжц. жс.*, обл. *война*; стб. *ед. ч. ср. р.* || **конско**, рус. *војско*, чеш. *vojsko*, пол. *wojsko* и т. н.; кор. *вои-* *вж. воинъ* и наст. || **вой-скáревъ** (смекч.-ще) || **войскаръ** *сжц. м.* || **вой-скарёвъ**, **войскарёвъ** *прил. м.* || **вой-скарка** *сжц. жс.* || **войскарски** *прил. м. и нар.* || **войсковъ**, **войсковй** *прил. м.* || **вбйскополé** *сжц. ср.* у И. Богоровъ = 'бойно поле'.

вокаль! *сжц. м.* 'самогласка'; лат. *vocalis*, отъ *vox* гласъ || **вокал-енъ, -ни** *прил. м.*: 'гласовъ', самогласковъ || **вокализá-ция** *сжц. жс.* || **вокализйрамъ** *гл. прех. тр. III.* съ нѣм. *нас. iegen* отъ френ. *vo-caliser*.

вбль *сжц. м.*, мн. *волове*; стб. **колъ**, пол. *woł*, чеш. *vůl*, словен. *гор. луж. д. луж. vol*, срб. *хрв. vò* и т. н.; кор. *во* || *л-не* ще се сравнява съ велик-голѣмъ', но съ кор. въ пол. *wołać* 'викамъ'; „воль“ = 'който реве'...; *вж. бикъ* || **волé** *сжц. ср. р.* || **волетйя** *сжц. събир., обл.*; *вжс. мн. ср.* || **волéта** || **волице** *сжц. ср. ув.*

вблэвъ *прил. м.*, **вблэви** и по рус. *во-лэви*; *вжс. воля* || **вбл-енъ, -ни** *прил. м.* || **вблно нар.** || **вблене** *сжц. ср.* || **воленйка, вбленица** *сжц. жс.* 'дыва мента'.

волéние *сжц. ср., ум.* отъ *волé* || **волé-тйна** *сжц. м. ув.* || **вблэцъ** *сжц. м. ум.*, мн. *воловци*.

вблею-невблею нар., твор. *п. ед. ч.* по рус. отъ *воля, неволя*; блг. *щешъ-нещешъ*, латин. *volens-nolens*.

вблжански, вблжжи *прил. м.*: 'отъ рѣка Волга'.

волина *сжц. м.*, *ув. отъ волъ* || **вблкавъ** *мѣст. обл. вм. толкавъ*.

волникъ *сжц. м.*, отъ *воля* || **вблно нар.** || **волно|дум-ецъ**, **волнодумство**, **волно-думствувамъ** по рус., *вм. свободномис-леникъ, волномисленикъ *сжц. м.*, **вол-номислнз** *сжц. ср.*; *вжс. мисля* = рус. *думать*. || **волно наём-ень, -ни** *прил. м.*; *вжс. наёмамъ* || **вблно|практику-ващъ** *сег. действ. прич.*; *вжс. практи-кувамъ* || **волно|при|хбдящъ** *сег. действ. прич.*; *вжс. прихбждамъ* || **волно|слу-шáтель** *сжц. м.*; по рус.; *жс. волнослу-шáтелка* || **вблнность** *сжц. жс.**

вбловъ *прил. м.*; *вжс. волъ* || **вбловъ за-пбръ** *прил. сжц. м.* || **вблово окб** *прил. сжц. м.* || **воловáръ** *сжц. м.*, *жс. воловáрка, ср. ум. воловáрче* || **воловáрище** *сжц. ср.* || **воловáрница** *сжц. жс. р.* || **воловáрски** *прил. м. и нар.* || **воловáрщина** *сжц. жс.* || **волбв-енъ, -ни** *прил. м.* || **волбвница**, *ум. волбвничка* *сжц. жс.* || **воловодáчъ** *сжц. м.*; *вжс. водя* || **воловбд-енъ, -ни** *прил. м.* || **воловбдица** *сжц. жс.* || **волбвски** *прил. м. и нар.* || **волбвци** *сжц. м.* мн. отъ *во-лэцъ* || **вологлávъ**, **вологлáváтъ** *прил. м.*; *вжс. глава* || **волонтйр-ъ, инъ** *сжц. м.*; фр. *volontaire* || **волонтйрски** *прил. м. и нар.*; и **волен-тйр-ъ, -инъ, -ски** (по *вбленъ?*) || **вблска опáшка** *прил. и сжц. жс.* || **вбл-ски** *прил. м. и нар.* || **вблски езйкъ** *прил. сжц. м.* || **вблско цвѣте** *прил. сжц. ср.* || **вблтъ** *сжц. м.*, мн. *волтове*, по соб. лич. име *Volta* || **вблтовъ** *прил. м.* || **вблче** *сжц. ср. ум.* отъ *волъ*.

- воля** I. *сжц. ж.*; стб. **воля**, рус. воля, пол. wola, чеш. vůle, словен. срб. хрв. volja и т. н.; и.-е. кор. *vol-; *vel-: *vǵ-; *срав.* лит. valė; лат. voluntas > фр. volonté, ит. volontà.; нѣм. Wille, глаг. wollen искамъ, англ. will., ст. инд. vāga-s...; срод. и нѣм. wählen избирамъ, ст. инд. varāyati... || **воля** II. *гл.* непрех. и прех. тр. II. 1, стб. **КОЛ-ѡ, -нши**, *срав.* благоволя; срб. хрв. voliti, чеш. volím избирамъ . . .
- вон-ень, -ни** *прил. м.* || **вонѣние** *сжц. ср.* || **вонѣць** *прил.* (въ сжцн. сег. действ. прич. съ е отъ стб. **д, КОНАШТ-**) || **вонещецъ** *сжц. м., ж.* **вонещица** || **вонещикъ** *сжц. м.* || **вонича** *сжц. ж.* ум. **воничка** *сжц. ж.*, ум. отъ ум. || **вонта** *сжц. ж.* || **вонтьо** *сжц. м.* || **вонтѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6. || **воня** I. *сжц. ж.* и **вонь**; стб. **коня**, рус. вонь. пол. wonia, woń, чеш. vůně, срб. хрв. vonja и т. н.; и.-е. кор. *ap-, праслав. *(v)op-; *срав.* ст. сканд. andi, ond, швед. and духъ, гот. andi духъ, лат. animus духъ, anima душа, allium „чесънь“; грц. ápetos вѣтъръ, ст. инд. anīla-s, ирл. anel дихание. . .; *вж.* в ж х а мъ || **вон-я(-ѡ)** *гл.* непрех. тр. II. 1. || **вонѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6., **вонѣвамъ** мкр. усл. III. || **воперъ** *сжц. м.* обл.; *вж.* в е п е р ъ.
- воплъ** *сжц. м. р.* книж., мн. вопли; стб. **кѡплъ**, рус. вопль и т. н.; *вж.* гл. в ѡ п и я.
- вордонаръ** *сжц. м.* обл.; произв. отъ грц. ὄνος 'осель' . . .
- вортъ** *сжц. м.* обл. стар. вм. в ѡ р т ъ; *вж.* в р ѣ т ъ.
- вортачвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **вортача**, II. 4; *вж.* ортакъ || ~ се *гл.* взаим. || **вортачване** *сжц. ср.*
- воря** *гл.* прех. тр. обл. II. 1.; *вж.* говоря, пол. сжц. gwaга говоръ.
- воса** *сжц. ж.* обл. стар.; *вж.* оса.
- восковъ** *прил. м.*, отъ восткъ || **восковарина** *сжц. ж.* || **восковарникъ** *сжц. м.*; *вж.* варя.
- вослоня** *гл.* прех. св. II. 1., обл.; *вж.* възслоня; *срав.* подслоня.
- востегарка** *сжц. ж.* обл.; *вж.* вѣстегарка.
- воща** *гл.* прех. тр. II. 3.; *вж.* вощя || **вощченъ** *прил. м.* || **вощецъ** *сжц. м.* ум. || **вощеница** *сжц. ж. р.*; *вж.* вощеница || **вощчина** *сжц. ж.*; *вж.* вощина || **вощкъ** *сжц. м.*, умал. **вощецъ** м.; стб. **коскѣ**, рус. воск, пол. wosk, чеш. vosk, срб. хрв. vosak и т. н.; сродно съ герм. (не заето!); нѣм. Wachs, ст. сканд. wax, англ. wax, лит. vaškas; *срав.* и грц. ἰξός отъ (F) *ξωός* птичи клей... || **вощьки** *прил. м.* || **вощч-ень, -ни** *прил. м.* || **вощчина** *сжц. ж.*
- вошамъ се** *гл.* непрх. мкр. III., екр. **воча се**; *вж.* око.
- вошка** I. *сжц. ж.*; *вж.* вошка, овощка. **вошка** II. *сжц. ж.* обл. (мак.) вм. вѣшка; *вж. т.*
- вощень** *прил. м.*; стб. **коштанъ** || **вощеница** *сжц. ж.*, ум. **вощеничка** || **вощеника** *сжц. ж.* || **вощина** *сжц. ж.*; *вж.* вощина || **вощина** *сжц. ср.* стб.
- вошка** *сжц. ж.*; *вж.* овощка.
- вощя** *гл.* прех. тр. II. 1.; *вж.* воща, отъ вощкъ || **вощене** *сжц. ср.*
- воя** *гл.* непрх. тр. I. 10.; *вж.* вия; *срав.* вой.
- воякъ** *сжц. м.* обл.; *срав.* чеш. voják войникъ || **воянство** *сжц. ср.* || **воячки** *прил. м.* запад. и нар.; воишки || **воювамъ** *глаг.* непрех. тр. III. || **воюване** *сжц. ср.* || **воюващъ** прич. сег. действ.; отъ рус. „воюющъ“!
- впадамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. **впадна** I. 5., мкр. и усл. **впадновамъ** III., съкрат. **впадвамъ** III. || **впадина** *сжц. ж.*
- впапльчбсамъ** се *гл.* непрх. мкр. усл. III., екр. **впапльчбсамъ се**; *вж.* папльчъ
- впасвамъ!** *гл.* прех. обл.; *вж.* о|п а с в а м ъ, поясъ.
- впервамъ** *глаг.* прех. мкр. усл. III., екр. **вперя** II. 1.; *вж.* пера; у|п о р н о; *срав.* удрямъ око.
- впечатвамъ** *гл.* прех. мкр. тр. III., екр. **впечатамъ** III; *вж.* печатъ || **впечатване** *сжц. ср.* || **впечатвамъ се** *гл.* стр. || **впечатлѣние** *сжц. ср.*; сжцо рус., по нѣм. Ein|druck, фр. im|pression... || **впечатлитель-ень, -ни** *прил. м.* || **впечатлительность** *сжц. ж.* || **впечатлявамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **впечатля** II. 1. || **впечатлявамъ се** *гл.* непрех.
- впивамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III, екр. **впйя**; || **впивамъ се** *гл.* възвр. стр. || **впиване** *сжц. ср.*
- впикавамъ се** *гл.* непрех. мкр. усл. III., екр. **впика** и **ка** я се || **впикаване** *сжц. ср.*
- вписвамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **впйша** I. 10.; || **вписвамъ се** *гл.* стр. възвр. || **вписване** *сжц. ср.* || **вписвачъ** *сжц. м.* и **вписувачъ, ж.** **впис(у)вачка**.
- впйть** прич. мин. стр. отъ **впйя**.
- впйшкамъ** *гл.* прех. мкр. III., обл.; екр. **впйшна** I. 5.: 'в|пѣхамъ', кор. стб. **пѣх-лти** || ~ се *гл.* възвр. стр.
- впйя** *гл.* прех.; *вж.* в п и в а м ъ || ~ се *гл.* възвр. стр.
- вплашвамъ. . .** *гл.*; *вж.* у|п л а ш в а м ъ.
- вплитамъ** *глаг.* прех. мкр. усл. III., екр. **вплета** I. 8. || **вплитане** *сжц. ср.* || **вплитамъ се**, **вплета** се *гл.* възвр. стр.
- впоследствие** нар. книж., по рус.; *вж.* следствие, по|следствие.
- впоствамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **впосѣя** I. 6.; *вж.* сѣя, по|сѣя.
- впрега, -ица** *сжц. ж.* обл., вм. гѣнка.

впрѣгамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. впрѣгна I. 5.; мкр. и усл. впрѣгнувамъ, съкрат. впрѣгамъ; *вжс.* противн. отъ прѣгамъ || впрѣгат-ень, -ни *прил. м.*
впридамъ *глагол.* прех. мкр. усл. III., екр. впрѣд-а (-ж) I. 8.; *вжс.* преда.
впровлѣчамъ се *гл.* непр. мкр. усл. III, екр. впровлѣча се II. 3. впровлѣчане *сжц. ср.*
впрочемъ *нар.* книж. по рус. отъ 'въ прочемъ'; нѣм. im Übrigen; фр. du reste...
впрѣсвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. впрѣсна I. 5., мкр. усл. впрѣснувамъ, ум. впрѣскамъ; *вжс.* прѣскамъ.
впулямъ *гл.* прех. тр. III., екр. впуля II. 1.; *вжс.* пуля (се).
впускамъ, впушчамъ *гл.* прех. тр. III, екр. впусна I. 5. || ~ се *гл.* стр. || впустья *гл.* екр. II. 1.
впльзѣвамъ *гл.* непрех. мкр. и усл. III., екр. впльзѣ II. 2 впльзѣване *сжц. ср.*
впльлно! *нар.*, по рус. вполнѣ; *вжс.* напльлно.
впльхамъ *гл.* прех. мкр. и усл. III., екр. впльхна I. 5., впльхамъ III., мкр. усл. впльхнувамъ III || впльхване *сжц. ср.* || ~ се *гл.* възврат. стр.
вра (врѣ) *гл.* прех. тр. I. 3., стб. крѣ-ж, -ѣши, крѣти; и.-е. кор. *veg-; *срав.* лит. at|vérti отварямъ, латв. at|vērt, лит. veriù, vérti отварямъ или затварямъ, лат. ar|egio отварямъ, or|egio заключавамъ...; *вжс.* верига || ~ се *гл.* възвр. стр.
врабал-ѣць, мн. -ци; || вработѣ *сжц. м.*, ум. *ср.* вработѣ || вработѣ, зв. вработѣ, -чо; умал. *ср.* вработѣ; *жс.* вработѣ, вработѣ; вработѣнце *сжц. ср.*, ум. отъ ум. вработѣ; стб. крѣк-ни, -ѣн, -ни; рус. воробѣй, пол. wróbel, чеш. vrabec. словен. vrabec, vřabel, срб. хрв. vrabas и т. н.; кор. и.-е. *veg- звукоподраж.; *вжс.* в рѣва; *срав.* лит. žvirblis, латв. zvirbulis... || вработѣски *прил. м.*
|| вработѣнякъ *сжц. м.*, вработѣнка *сжц. жс.*, *ср.* вработѣнче, ум. вработѣнченце || вработѣча *сжц. м.* || вработѣчановъ *прил. м.*
|| вработѣчанов-о црево, мн. -и црвца. обл. *прил. и сжц.*, име на раст. вработѣ *сжц. ср.* || вработѣчевъ *прил. м.* || вработѣчи *прил. м.* || вработѣчево семе *прил. и сжц. ср.*
|| вработѣчино цвѣте *прил. сжц.* обл., раст. || вработѣчица *сжц. жс.*, ум. отъ вработѣка.
врагъ *сжц. м.*, мн. враговѣ и стар. врази; стб. крѣгъ, рус. врагъ отъ стб., народ. рус. вóрог; пол. wróg, чеш. vřah ubieць...; срб. хрв. vřag..; и.-е. кор. *vog-; *срав.* ст. сканд. vargг вълкъ, крадецъ., лит. vārgas беда; vėrgas робъ; лет. vargs беднякъ, беда; гот. wřikan преследувамъ, ст. англ. wřesap изгонювамъ, мѣстя. || вработѣга I.—II. *сжц. жс.* || вработѣговъ *прил. м.* || вработѣговитъ *прил. м.* || вработѣгово пйле *прил. и сжц. ср.*, обл. = косъ || вработѣговски *прил. м. и*

нар. || вработѣговщина *сжц. жс.* || вработѣголюб-ець, мн. -ци *сжц. м.*; *вжс.* любя || вработѣговувамъ *гл.* непрх. тр. III || вработѣгане *сжц. ср.*
вработѣга *сжц. жс.* 'врачуване'; стб. крѣж-ж, -нши и -ни, -лѣши; рус. ворожить, ворожю, пол. wróžba, чеш. vřazba, словен. vřaž, срб. хрв. vřazbina и т. н.; съ др. наст. и отъ друга степ. на кор. въ вработѣчъ *вжс. т.* || вработѣжал-ѣць, мн. -ци *сжц. м.*
|| вработѣжалица, вработѣжалка *сжц. жс.* || вработѣжане *сжц. ср.* || вработѣжаръ *сжц. м.*, *жс.* вработѣжарка || вработѣжатор-инъ, вработѣжаторъ *сжц. м.* || вработѣжачъ *сжц. м.* || вработѣжачка *сжц. жс.* || вработѣжбá *сжц. жс.* || вработѣжбень *прил. м.* || вработѣжителъ † *сжц. м.*
вработѣдá *сжц. жс.*; *вжс.* врагъ || вработѣдйца *сжц. жс.* ум. || вработѣдѣб-ень, -ни *прил. м.*
|| вработѣдѣбникъ *сжц. м.* || вработѣдѣбница *сжц. жс.* || вработѣдѣбно *нар.* || вработѣденйкъ † *сжц. м.* || вработѣдолюб-ець, мн. -ци *сжц. м.*; *вжс.* любя || вработѣдоствор-ець, мн. -ци *сжц. м.*; *вжс.* творя || вработѣдувамъ *гл.* непрех. тр. III.
вработѣне I. *сжц. ср.* отъ вработѣ, произв. отъ врагъ || вработѣчески *прил. м. и нар.*
|| вработѣжица *сжц. жс.* || вработѣжка, вработѣжа *сжц. жс.* || вработѣжки *прил. м. и нар.* = вработѣчески || вработѣжльо *сжц. м.*
вработѣжене II. *сжц. ср.*; 'врачуване' || вработѣжувамъ *гл.* тр. III., ум. вработѣжукамъ III.; *вжс.* вработѣчъ.
вработѣзумѣние *сжц. ср.*; *вжс.* раз|умъ || вработѣзумител-ень, -ни *прил. м.* || вработѣзумител-ность *сжц. жс.* || вработѣзумильв *прил. м.*
|| вработѣзумително, вработѣзумльиво *нар.* || вработѣзумявамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. вработѣзумя II. 1. || ~ се *гл.* стр. възвр.
вработѣкозунъ, обл. вработѣкозунъ *сжц. м.*; отъ н. гръц. βρακοζώνη; вработѣла „широки гащи, потури“; *вжс.* бричове, и ζώνη (ζώνη) поясъ.
вработѣнъ *сжц. м.*; стб. крѣанъ, рус. вóрон, пол. стар. wrón, чеш. vřan, словен. срб. хрв. vřan и т. н.; *срав.* лит. vāgnas, ст. прус. vāgnis... || вработѣнъ *прил. м.* || вработѣна I. *сжц. жс.*, стб. крѣанъ, рус. вóрона, пол. wróna, чеш. vřána, словен. срб. хрв. vřana и т. н.; латв. vārna, ст. прус. warne.
вработѣна II. *сжц. жс.*; малорус. воронка „отверстие в бочке“; словен. vřan, срб. хрв. vřan| затулка.; кор. и.-е. *veg-; *vog-; *срав.* ст. ирл. fegn|щитъ, ст. сканд. vo, gn защита...
вработѣнга *сжц. жс.* || вработѣнгальв *сжц. м.*: 'безреда'; неяс.; отъ соб. име frank?, или кор. въ стб. крѣж-ж 'хвѣрляма'...
вработѣнене *сжц. ср.* || вработѣнестъ *прил. м.*; || вработѣн-ець, вработѣнчо *сжц. м.*; *вжс.* вработѣнъ || вработѣни *прил. м.* || вработѣнилка *сжц. жс.* || вработѣнило *сжц. ср.* || вработѣнинъ *прил. м.* || вработѣнинъ понедѣлникъ *прил. и сжц. м.*; 'чистъ понедѣлникъ', следъ сирница || вработѣница I, вработѣнка *сжц. жс.*

враница II. *сжц. жс.*; 'ладия.'; м. б. отъ кор. и.-е. *veg-: vog- 3. за вода, водо-въртежъ.; *срав.* лит. at|vars водовъртежъ; санскр. varī вода...; *вжс.* и з-в о р ъ, в р я... || **враничаръ** *сжц. м.* || **враничка** *сжц. жс. ум.*

вранище *сжц. ср. ув.* || **вранишникъ** *сжц. м.* || **враносвамъ** *гл.* прех. тр. усл. III., *екр.* **враносамъ** III. 'правя черни като вранъ' || **врански** *прил. м.* || **врански лунъ** *прил. сжц. м.* || **вранско око** *прил. сжц. ср.* || **врануша**, *ум.* **вранушка** *сжц. жс.* || **вранчо** *сжц. м.* || **враньи** = **врански** *прил. м.*

врасвамъ *гл.* прех. тр. мкр. усл. III., *екр.* **врасна** I. 5., *мкр.* усл. **враснувамъ** III. || **враснуване** *сжц. ср.* || **враскамъ** *глаг.* прех. III., **враскане** *сжц. ср.*; обл. ф р а с к а м ъ; не съвсемъ ясно, негли звуко-подраж.; *срав.* хрянска || ~ се *глаг.* възвр. стр.

враствамъ се *гл.* непрех. мкр. усл. III., *екр.* в р а с т н а с е I. б., *мкр.* усл. **врастнувамъ** се; *сжц.* **враст(ну)ване** *сжц. ср.*

вратъ *сжц. м.*; стб. **кратъ**, рус. ворот, срб. хърв. vрат и др.; и.-е. кор. *vog-t-: *ver-t- въртя; *срав.* лат. verto въртя, ст. инд. vartatē върти се, намира се..., vartāyati завъртява...; *вжс.* в е р т я.

вратá *сжц.* мн. стар. и ед. *жс.*; стб. **кратá**, рус. ворота, пол. wrota, чеш. vrata, срб. хърв. vrata и т. н.; отъ и.-е. *vog-ta, кор. въ от-воря, за(т)воря, чеш. zavřeti затварямъ; *срав.* лит. vérti затварямъ; ст. инд. vṛti- плетъ, ограда...; *вжс.* в е р и г а || **вратаръ** *сжц. м. р.* || **вратарка**, (**вратарница**) *сжц. жс.* || **вратарче** *сжц. ср. ум.* || **вратарувамъ** (**вратаросвамъ**) *гл.* непрех. III || **вратаруване** *сжц. ср. р.* || **врат-ень**, -ни I. *прил. м.*

вратенъ, -ни II. *прил. м. р.*; отъ вратъ || **вратенъ** III. прич. мин. стр. обл., 'върнатъ'; *вжс.* об|ратенъ || **вратене** *сжц. ср.* отъ вратя се || **вратецъ** *сжц. м.* ум. отъ вратъ.

вратига, **вратика** *сжц. жс.*; кор. неяс. **вратило** *сжц. ср.*; отъ въртя, вратъ. **вратича** *сжц.* мн. и ед. *жс. ум.*; отъ врата || **вратичка** *сжц. жс.*, ум. отъ ум. вратича || **вратища** *сжц.* мн. увел. || **вратище** I. *сжц. ср.* увел.

вратище II. *сжц. ср.*, увел. отъ вратъ. **вратка** *сжц. жс. ум.* отъ врата. **вратлѣ** *сжц. ср.*, ум. отъ вратъ.

вратлика *сжц. жс.* обл.; *вжс.* вратика. **вратни-къ** I. *сжц. м.*, мн. -ци; стб. **вратнишкъ**,

отъ врата || **вратниче** *сжц. ср.*

вратни-къ II. *сжц. м.*, мн. -ци; производ. отъ вратъ; рус. воротник; тур. yaká.

вратница *сжц. жс. р.*: 'вратарка'; 'малка вратня' || **вратниче** *сжц. ср. ум.*, || **вратничка** *сжц. жс. ум.* || **вратня** *сжц. жс.*

вратнякъ *сжц. м.*, отъ вратъ || **врато-вѣзка**, по-обикнов. **врато|врѣзка** *сжц. жс.*; *вжс.* в р ѣ з к а || **врато|врѣзчица** *сжц. жс. ум.* || **врато|лом-ень**, -ни *прил. м.*; *вжс.* л о м я || **вратоломно** *нар.* || **Вратоломѣй!** *нар.* етим. поближ. съ вратъ и ломя; въ сжцн. по н.-грц. съ в вм. б отъ ст.-евр. Bartholmai синъ на Толмай („Птоломей“); *срав.* англ. Bartholomew.

вратца *сжц. мн.*, обл. и ед. *жс.*, умал. отъ врата || **Вратца**, обикн. **Враца** *соб. жс.*, по мѣстность „Вратца“.

вратчѣ *сжц. ср.* умал. отъ вратъ; *вжс.* в р а т л е.

вратя *гл.* прех. тр. II. 1. обл., мкр. **вращамъ**, по-обикн. книж. **врѣщамъ**, стб.

кратшт-ж, **крат-шши**, -**шти**, **кращита-ж**, -**шши**, -**ти**, *екр.* **вѣрна** I. 5., *мкр.* **вѣрнувамъ** || ~ се *гл.* стр. непрех.; *вжс.* в ѣ р т я.

врахъ *сжц. м.*, мн. врахове, стб. **врахъ**, отъ кор. на гл. стб. **врѣх-ж** „вършея“.

врахаль, **врахель!** *сжц. м.* обл.; отъ новогрц. βραχιόλι(ον); *срав.* фр. bracelet, рус. браслет.

врачъ *сжц. м.*, мн. врачове, стар. врачеве, и **врачаръ** *сжц. м.*; стб. **кратъ**; рус. врач = „лѣкаръ“...; *вжс.* в р а ч у в а м ъ || **врачамъ** *гл.* обл.; || **врачка**, **врачарка** *сжц. жс.* || **врачарница** *сжц. жс.* || **врачба** *сжц. жс.* || **врачевъ день** *прил. сжц. м.* 'день на св. Врачеве, Козма и Дамянъ' || **врачѣб-ень**, -**врачѣв-ень**, **врачов-ень**, -ни *прил. м.* || **врачевни-къ** стар.; и **врачовникъ** *сжц. м.*, мн. -ци **врачевница** стар., и **врачовница** *сжц. жс.* || **врачевски** стар., **врачовски** *прил. м.* и нар. || **врачевство** стар., и **врачовство** *сжц. ср.*

врачка II. *сжц. жс.* отъ ум. отъ вратца, ум. врата.

врачовникъ *сжц. м.* 'книга за врачуване' || **врачувамъ** *гл.* (не)прх. тр. III, *сжц.* **врачуване**; стб. **крату-оуѣж**, -**оуѣши**, инф.-**свати**; *срав.* отъ този кор. и сжц. срб.-хърв. vгac, vгaбаg, рус. гл. врачевать и т. н.; кор. и.-е. *veg-: *vгā- говоря; *срав.* латин. verbum дума, глаголъ; гот. waurd, нѣм. Wort, англ. word, литов. vārdas име, ст. инд. vratāt-m заветъ... гръц. ῥήτωρ, еол. (F) ῥήτωρ оракторъ, ῥήμα речь...

вращамъ *гл.* прех. мкр. стар.; *вжс.* в р а т я, в р ѣ щ а м ъ || ~ се *глаг.* стар. непрех. || **вращател-ень**, -ни *прил. м.*, рус. (отъ стб. кор. l) вращательный.

врѣдъ *нар.*, стб. **къ радъ**; *срав.* (в)ре-домъ || **врѣда** I. *сжц. жс.*: вреджане.

врѣдá II. *сжц. жс.*; стб. **кратъ**, рус. вѣред, род. вѣреда „цирей“ и по стб. вред, пол. wżzod, чеш. vřed, словен. vřed срб.-хърв. vгijed и т. н.; и.-е. кор. *veg-d(h)- на-

раствамъ...; *срав.* нѣм. Warze брадавица, ст. сканд. varða, н. перс. bāiū отъ *varda и т. н. || **вредá!** като нар.: жално, щета е. **вредвамъ** гл. прех. и непр. мкр. отъ вредя и вредя *вж. т.*

вред-енъ, -ни I. *прил. м.* = вредителенъ. **вред-енъ, -ни** II. *прил. м.*, ум. **вреднич-ѣкъ, -ки**, нар. **вредно**, ум. **вредничко**; стб. **крьднѣтъ** „достоенъ“, срб.-хрв. vrijedan, кор. и.-е. *ver-dh- нараствамъ, увеличавамъ...; *срав.* нѣм. Wert стойность, англ. worth, кимр. gwerth цена и др.

врѣди, не врѣди гл. 3. лич.: „не важи; не прѣчи“ || **вредител-енъ, -ни** *прил. м.* || **вредитель** *сжц. м.* || **вредителька** *сжц. ж.*, ср. умал. **вредителче** || **вредительность** *сжц. ж.* || **вредйца**. **вредйчка** *сжц. ж.* ум. || **вредливъ** *прил. м.*

вредомъ нар.; *вж.* редомъ, в|редъ. **вредо|нос-енъ -ни** *прил. м.* = вредителенъ; *вж.* нося || **вредо|твор-енъ, -ни** *прил. м.*; *вж.* творя || **вредя** I. гл. прех. и непрех. тр. II. 1., мкр. **вредявамъ** III., *сжц. ср.* **вредене**, **вредяване**, стб. **крьждѣ, -днши, -днти**; отъ вредá, по|врѣда.

врѣдя II. гл. непрех. тр. II. 1. 'струвамъ, чиня'...; отъ кор. въ вреденъ.

в|редя III. гл. прех. екр. II. 1., мкр. **врѣждамъ, вредявамъ**. || ~ се гл. взвр. стр. **врѣждане, вредяване** *сжц. ср.*; произв. отъ сжц. редъ, *вж. т.*

(врѣдя IV. гл. прех. гр. II. 1; *вж.* разрѣдя 'правя нщ. да стане рѣдко').

врѣжъ *сжц. м.*, мн. **врѣжове** обл. сев. зап.; стѣбло на диня, тиква и под.; *вж.* милина, с. изт.: и.-е. кор. *ver-gh-; *срав.* лит. veržys, viržys- вжже, ст. сакс. wurgil; лат. virga жилава прчка и т. н.; *вж.* отъ сжщия коренъ врѣзвамъ.

врѣка (-ж) гл. прех. екр. I. 7., мкр. **врѣчамъ** III, усл. **врѣкнамъ**; *вж.* гл. река || ~ се гл. стр. непрех.

врѣкель *сжц. м.* обл. || **врѣкя** *сжц. ж.* обл.; стб. **крькшѣ**, *вж.* вретище.

врѣме *сжц. ср.*; мн. **временá** стб.; **крьмá**, рус. время, срб. хрв. vrijeme словен. vté-me; и.-е. кор. *ver t- върта се, движа се; предслав. *vert-men; *срав.* ст. инд. vart-man пжть, коловозъ... || **врѣмен-енъ, -ни** *прил. м.* || **врѣменно нар.** || **врѣменность** *сжц. ж.* || **врѣменце**, **врѣмице** *сжц. ср.* ум. || **временя** гл. непрех. тр. II. 1., рус. **временить**. 'чакамъ'; *срав.* о|ж и-да мъ: година; зап. *слав.* čas време: чакамъ.

врѣтенъ *сжц. м.* = у|в|р|а|т|ь отъ кор. върт-; (др. степень: вретено) || **вретенáръ** *сжц. м.*, *ж.* **вретенáрка**, ср. ум. **вретенáрче** || **вретенáрски** *прил. м.* и нар. || **вретенáрство** *сжц. ср.* || **вретено** *сжц. ср.*

обл. **врѣтено**; стб. **крьтено**, рус. веретено и т. н. || **вретѣнце** *сжц. ср.* ум. || **бáбино вретѣнце** *прил. сжц. ср.*; раст. || **вретенявамъ** гл. непрех. мкр. III., екр. **вретеня II. 1.** || **вретеняване** *сжц. ср.*

врѣтище, по-крат. **врѣще** *сжц. ср.*; **врѣща**, обл. в|рѣ|к|я *сжц. ж.* и *сжц. м.* обл. **врѣщъ**; стб. **крьтшѣ**, рус. обл. веретье 'чуваль'; чеш. vtése, vtеско, словен. vtéса *ж.*, vtéсе *ср.*; срб. хрв. vtеса и т. н.; отъ и.-е. кор. *ver- затварямъ, заврѣзвамъ...; *срав.* лит. vergiū, vérti; латв. verjū, vert врѣзвамъ...; ст. сканд. vara 'кожа', пол. wóg чуваль, вретище, платникъ... || **врѣщъ** *прил.* (сег. действ. прич.) отъ в|р|я, стб. **крьашѣ**.

врѣща *сжц. ж.*; обл. **врѣкя**; *вж.* вретище. **в|р|ивамъ** гл. прех. мкр. III., екр. **врйна I. 5.**, **врйя I. 6.**; *вж.* рина, стб. **крьтытн** || **вриване** *сжц. ср.* || ~ се гл. взвр. стр.

в|р|ивамъ *глагол.* непрех. мкр. III., екр. **в|р|ипамъ** III. и **врйпна I. 5.**, мкр. **врйпнувамъ** III.; || **врйпване** *сжц. ср.*

врись *сжц. м.* обл.; и отъ нгрц. *врѣжъ*. **врйскамъ** гл., **врйщя** II. 4. *вж.* в|р|ѣ|с|камъ. **в|р|итъ, в|р|ють** **врѣж** нар. обл. родоп. 'всички'; *вж.* в|редъ.

в|р|ичамъ гл. прех.; *вж.* в|р|ека. **врйя** *глагол.* прех., *вж.* в|ривамъ; обл. и *вм.* в|р|я.

врѣде отъ рус. в(ъ) родѣ 'както, подобно на' || **в|р|одѣнъ** прич. мин. страд. **в|р|одѣность (в|р|одѣность)** *сжц. ж.* **в|р|одявамъ** гл. прех. мкр. III., екр. **врѣдя II. 1** || **в|р|одяване** *сжц. ср.*

врѣзъ предл. обл., *вж.* в|рѣ|зъ, вѣ|зъ, вѣ|рху.

в|р|у|к|вамъ се гл. непрех. мкр. III., екр. **в|р|у|к|на** се I. 5., *вж.* **рукна** || **в|р|у|к|ване** *сжц. ср.*

в|р|у|кина *сжц. ж.* р. обл. мак. *вм.* горещина, отъ *в|р|ж|ш|тина, произв. отъ гл. в|р|я || **в|р|у|ки** *прил. м.* обл. мак. 'горещъ, врѣль'; *вж.* в|рѣ|щъ.

в|р|уть обл. 'всички' *вж.* в|р|итъ, в|р|ють, в|рѣ|дъ.

„вруцелѣто“ † рус.-цсл.: въ руцѣ лѣто, изразъ въ вѣченъ календарь.

врушáвамъ гл. прех. мкр. III., екр. **врушá II. 1.**, *срав.* раз|рушá|вамъ.

врѣбна недѣля *прил. сжц. ж.* || **врѣбница** *сжц. ж.*; произв. отъ вѣ|р|ба *вж. т.*

врѣвъ *сжц. ж.*, стб. **крькь, крькь**, руски **верѣвка**, чеш. vtв, vtев, словен. vtв, срб.-хрв. vtвса и т. н.; кор. и.-е. *ver-, *vt- врѣзвамъ...; *срав.* лит. virvé, arjvata вжже, арватѣ в|рѣ|вь, virtinis примка, латв. wtérens конецъ...; *вж.* верига.

врѣвна се гл. непрех. екр. I. 5.; *вж.* вѣ|р|о|я. **врѣвцá** *сжц. ж.* ум. || **врѣвчйца** *сжц. ж.*

- ум. отъ ум. || **врѣвчѣ** *сжиц. ср.* отъ в р ѣ в ѣ || **врѣвчѣнце** *сжиц. ср.* ум. отъ ум.
- врѣга** *сжиц. жс.* и **врѣга** 'подуто отъ ударено . . , израстъкъ . . ' ; и.-е. кор. *veg-, *вж.* вреда.
- врѣзвамъ** *гл.* прех. тр. III, екр. **врѣжа** I. 10; кор. *veg-, *vġ- *вж.* в р ѣ в ѣ , верига || **врѣзка** *сжиц. жс.*, ум. **врѣзчица** || **врѣзма** *сжиц. жс.* || **врѣзна** *гл.* прех. I. 5., умал. отъ вѣржа.
- врѣкъ** *межд.*, **врѣквамъ** *гл.* непрех. мкр.; *вж.* фрѣквамъ, хвѣрча.
- врѣнкало** *сжиц. ср.* || **врѣнкамъ** *гл.* прех. тр. III, разшир. отъ вѣртя || **врѣнкамъ** *гл.* обл. вм. в р ѣ н к а м ѣ || **врѣнчѣ** *гл.* непрех. тр. II. 4., успор. обликъ на б р ѣ н ч а , б р ѣ м ч а || **врѣнчѣне** *сжиц. ср.*
- врѣстѣ** *сжиц. жс.*; стб. **крѣста**, стб. **крѣсть**, слов. vrstnik...; кор. и.-е. *vert-; *вж.* вѣртя || **врѣст-ень**, -ни *прил. м. р.* || **врѣстникъ** *сжиц. м.*, мн. -ци || **врѣстница**, умал. **врѣстничка** *сжиц. жс.* || **врѣстниче** *сжиц. ср.* ум. || **врѣстничество** *сжиц. ср.*
- врѣтъ** I. *сжиц. м.*, стар., мн. вѣртове; обл. и в о р т ѣ 'градина', стб. **крѣтъ**, рус. отъ стб. вертоград, срб. хрв. vrt; смѣта се обикн. за ст. герм. заемка; гот. aurtigards (au=о), англос. ort-gard градина..; отъ лат. hortus; но има и.-е. кор. *veg-; *vog- затварямъ, заграждамъ. . .
- врѣтъ** II. *межд.* или съкр. заповѣд. обликъ отъ вѣртя || **врѣтвамъ** *гл.* прех. мкр.-усл. обл. III. отъ вѣртя || **врѣтка** *сжиц. жс.* || **врѣткавъ** *прил. м.* || **врѣткав-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **врѣтла** *сжиц. жс.* || **врѣтльо** *сжиц. м.* || **врѣтливъ** *прил. м.* || **врѣтлига** *сжиц. жс.*, *вж.* вратика || **врѣтна** *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. усл. **врѣтнувамъ**, съкрат. **врѣтвамъ** III., *вж.* вѣртя.
- врѣхъ** *сжиц. м.*, мн. врѣховѣ; *вж.* и в ѣ р х ѣ ; стб. **крѣхъ**, рус. вѣрх, пол. wierzch, чеш. vrch, словен. срб. хрв. vrh и т. н.; и.-е. кор. *veg-s-; *vġ-s- възвишавамъ се., *срв.* лит. viršus, ст. инд. varṣman- височина, вѣрхъ., ст. англ. wrisil великанъ, ирл. fagг колона.. || **врѣхлетявамъ** *глагол.* непрех. мкр. III., екр. **врѣхлѣтя**, обл. -тя II. 2 || **врѣхлѣя** *гл.* непрех. вм. в ѣ р л ѣ я , вѣрлувамъ по наслонка възъ в р ѣ х ѣ || **врѣхни**, **врѣхънъ** *прил. м.*, *жс. р.* в р ѣ х н а и в р ѣ х н я и т. н. || **врѣхнинѣ** *сжиц. жс.*, ум. **врѣхнинкѣ** || **врѣхче** *сжиц. ср.* ум., мн. в р ѣ х ч е т а , вм. в р ѣ ш ч е || **врѣхчецъ** *сжиц. м.* ум. вм. вѣршецъ; (*срав.* соб. Вѣршецъ); мн. в ѣ р х о в ц и и в ѣ р х о в ц е .
- врѣщъ**, често удвоено **врѣщъ-врѣщъ**, обл. фрѣщъ, като межд., а то отъ кор. на глаг. в р ѣ т к а м ѣ , в р ѣ щ к а м ѣ (се) || **врѣщамъ**, **врѣщкамъ** *гл.* ум. прех. мкр. III.; *вж.* вѣртя, екр. в р ѣ т н а || ~ се *гл.* взвр. стр. || **врѣщкане** *сжиц. ср.*
- врѣчва** *сжиц. жс.* и **врѣчка** 'делва'..; *срав.* лат. urceus.
- врѣшвамъ** *гл.* мкр. и усл. отъ вѣрша I. (вѣрха), „вѣршея“ и вѣрша II. 3. || **врѣшдакъ** *сжиц. м.*; *вж.* в р ѣ ш н я к ѣ || **врѣше**, **врѣше** *сжиц. ср.* стб.; и вѣрше || **врѣшень** *сжиц. м.* || **врѣшецъ** *сжиц. м.*; *срав.* соб. Вѣршецъ || **врѣшка** *сжиц. жс.* || **врѣшлякъ** *сжиц. м.* стб. = вѣрхари || **врѣшни-къ**, мн. -ци, *сжиц. м.* || **врѣшниче** *сжиц. ср.* ум. || **врѣшникъ** *сжиц. м.* || **врѣшнякъ** *сжиц. м.* || **врѣшче** *сжиц. ср.*, **врѣшчецъ** *сжиц. м.* ум. отъ в р ѣ х ѣ ; *вж.* и в р ѣ х ч е , в р ѣ х ч е ц ѣ .
- врѣщамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., *сжиц. ср.* || **врѣщане**, екр. **врѣрна** I. 5.; старин. и обл. вращамъ; стб. **враща-ж**, -ѣши, -ти, рус. отъ стб. вращать, чеш. vratiti, срб. хрв. vratiti, vgačati и т. н.; *вж.* вѣртя || ~ се *гл.* взвр. стр.
- врѣва** *сжиц. жс.*; стб. **крѣва**, пол. wżawa и т. н.; кор. и.-е. *veg-; *vġē- 8. 'говоря, шума.'; *срав.* лат. verbum дума, нѣм. Wort, англ. word, лит. vārdas име. . . ; *вж.* в р а ч у в а м ѣ || **врѣвья** 'говоря' обл. *гл.* прех. тр. II. 1.
- врѣзвамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **врѣжа** I. 10 || **врѣзване** *сжиц. ср.* || **врѣзь** *сжиц. м.* || **врѣкнамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **врѣкна** I. 5.; и.-е. кор. *veg-; *vġē- 8. съ корененъ опредѣл. или наст. *-k-; *вж.* в р ѣ в а .
- врѣкна-ка** (**врѣкне-ке**) *межд.* звукоподраж. (за жаби.); гръц. βρεκεκέ-χοδῆ (у Аристофана) || **врѣкало** *сжиц. ср.* и в р ѣ к а л о , в р ѣ ц а л о , в р ѣ ч а л о || **врѣчило** *сжиц. ср.*
- врѣль** *прил.*, прич. мин. действ. отъ вря || **врѣлецъ** *сжиц. м.* || **врѣлѣ** *сжиц. ср.* обл. 'изворъ'.
- врѣскало** *сжиц. ср.* || **врѣскамъ** *гл.* прех. мкр. III, екр. **врѣсна** I. 5., мкр. **врѣснувамъ**, съкр. **врѣсвамъ**; кор. и.-е. *veg-; *vġē- съ кор. разшир. или наст. -sk-; др. степ. в р и с к а м ѣ ; *вж.* в р ѣ к а м ѣ , в р ѣ в а || **врѣскливъ** *прил. м.*, и **врѣсливъ** || **врѣщ-я** (-ж, „-ѣ“) *гл.* непрех. тр. II. 2., екр. **врѣсна**, мкр. **врѣскамъ**, **врѣсвамъ**, **врѣснувамъ** III || **врѣскане** *сжиц. ср.* || **врѣщѣне** *сжиц. ср.* || **врѣщѣлникъ** *сжиц. м.*, *ср.* ум. **врѣщѣлниче** 'врѣскало'.
- врѣю**, **врѣютъ** обл. 'всички'; *вж.* в р и т ѣ . . ; вредъ.
- вря** (**врѣж**) *глагол.* непрех. тр. II. 2., кор. в ѣ в а р я *гл.* прех.; *срав.* из-вря, др. степ. из-воръ; из-вирамъ; *вж.* в а р ѣ .
- врѣжвамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **врѣжа** II. 3., стб. **кѣрѣжж**, рус. вручить и т. н. || **врѣжване** *сжиц. ср.*; *вж.* р ж к а .
- всадни-къ** † *сжиц. м.*, мн. -ци; конникъ || **всаднически** *прил. м.* и нар. || **всадявамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **всадя** II. 1., *сжиц. ср.* **всадяване**, **всаждане**; *вж.* садя.

всакапявамъ, всакапя... гл. прех.; вж. осакатявамъ...
 всалявамъ се гл. прех. мкр., екр. всалѣ се II. 1., и всалѣмъ се III, сжц. ср. всалѣване, всалѣне; кор. негли сед.: сало. все 1. стар. мѣст. = 'всичко', 'всички'. 2. нар.; стб. късе ср. р. отъ късъ всички, цѣль; вж. вес-день все|августейши прил. превъзх. степ.; вж. августейши все|бáгрень прил. м.; вж. багра все|благъ прил. м.; вж. благъ все|благогласенъ, -ни прил. м.; вж. благогласенъ все|благодатенъ, -ни прил. м. р.; вж. благодать, -енъ все|благолѣп-енъ, -ни прил. м.; вж. благолеп-енъ, -ие все|благочестивъ прил. м.; вж. благочестивъ, -ие все|благжёнъ прил. м.; вж. блаженъ все|богатъ прил. м.; вж. богатъ все|ведение сжц. м.; вж. ведение все|ведецъ, мн. -ци сжц. м. все|ведка сжц. ж. все|ведче сжц. ср. ум. все|ведушь прич. сег. действ. по рус. отъ гл. стб. къдѣти „зная“ все|вещъ прил. м.; вж. вещь все|вид-енъ, -ни прил. м.; вж. видя все|видецъ, -ци сжц. м. все|видящъ прил. (прич. сег. действ.) м. все|виш-енъ, -ни прил. м.; вж. висши, високъ все|влáст-енъ, -ни прил. м.; вж. власть все|влáстно нар. все|влáстце сжц. м. все|влѣкъ сжц. м.; вж. влѣкж все|взмóж-енъ, -ни прил. м.; вж. възможенъ все|взмóжно нар. все|вѣков-енъ, -ни прил. м.; вж. вѣковенъ все|вѣр-енъ, -ни прил. м.; вж. вѣренъ все|вѣч-енъ, -ни прил. м.; вж. вѣченъ все|великъ прил. м.; вж. великъ все|весель прил. м.; вж. весель все|вѣчно нар. все|вѣдѣ нар. стар. 'всѣкога; стб. късегда, кор. въ год-(ина) все|гдаш-енъ, -ни прил. м. все|где нареч. стар. 'всѣкжде'; стб. късьде, рус. вездѣ все|гíбел-енъ, -ни прил. м. р.; вж. гибель все|грѣш-енъ, -ни прил. м.; вж. грѣшенъ все|губител-енъ, -ни прил. м.; вж. губя все|губителство сжц. ср. все|губителствувамъ гл. непрх. тр. III. все|губитель сжц. м. все|днёв-енъ, -ни прил. м.; вж. дневенъ, день все|днёвно нар. все|домов-енъ, -ни прил. м., -но нар.; вж. дома все|държитель сжц. м.; вж. държа все|зеленъ прил. м.; вж. зеленъ все|зидитель † сжц. м.; вж. зидамъ, създавамъ, здание, кор. стб. зьд- все|знá-енъ, -йни прил. м. все|знайно нар. все|знайность сжц. ж. все|знание сжц. ср. р. все|знáющъ прич. сег. действ. вм. по рус. „сведущъ“ все|извѣст-енъ, -ни прил. м.; вж. извѣстенъ все|извѣстность сжц. ж. р.

вселена сжц. ж.; стб. къселенна, рус. вселенная, кор. въ гл. на|сел-я; срав. грц. ὀικοδομηῖν |вселение сжц. ср. все|лѣнски прил. м. р.
 все|лѣч-енъ, -ни прил. м.; вж. ликъ все|лукавъ прил. м.; вж. лукавъ все|лѣт-енъ, -ни прил. м.; вж. лѣто = и 'година'. все|любѣз-енъ, -ни прил. м.; вж. любезенъ все|лю́дски прил. м.; вж. люде|все|лють прил. м.; вж. лють все|лявамъ гл. прех. мкр. III., екр. все|ля II. 1., сжц. ср. все|ляване; сж. все|селена, на|сел-явамъ...
 все|милостивъ прил. м.; превъзх. степ. стар. все|милостивейши; вж. милостивъ все|милосърд-енъ, -ни прил. м.; вж. милосърденъ все|миръ сжц. м.; вж. миръ все|миренъ, -ни прил. м. все|могъщъ прил. м.; вж. могъщъ все|могъшественъ прил. м. все|могъшество сжц. ср. все|мóщ-енъ, -ни прил. м.; вж. мощъ все|мóщность сжц. ж. все|мáжд-ъръ, -ри прил. м.; вж. мáждъръ все|мáждрость сжц. ж. все|народ-енъ, -ни прил. м.; вж. народъ все|начáл-енъ, -ни прил. м.; вж. начало все|начáлни-къ, мн. -ци сжц. м. все|недѣл-енъ, -ни прил. м.; вж. недѣля все|непороч-енъ, -ни прил. м.; вж. непороченъ все|нижайши прил. м. превъзх. ст. стб.; вж. нижайши, низъкъ все|нощ-енъ, -ни прил. м.; вж. нощъ все|нощница сжц. ж. все|обѣмашъ прич. сег. действ. м. все|обѣм-енъ, -ни прил. м.; р. вж. обѣмъ все|обѣмность сжц. ж. все|обхвát-енъ, -ни прил. м.; вж. обхвашамъ все|обхвátность сжц. ж. все|общ-ъ, -ни прил. м.; вж. общъ все|общность сжц. ж. все|о|прошение сжц. ср.; вж. о|про|стя все|о|ржжие сжц. ср.; вж. о|ржжие все|освещенъ прич. мин. стр.; вж. о|свещенъ все|освещённость сжц. ж. все|отдáденъ прич. м. стр.; вж. от|дамъ все|отдá-енъ, -йни прил. м. все|отдáйнность сжц. ж. все|пагуб-енъ, -ни прил. м.; вж. пагуба все|пагубность сжц. ж. все|палящъ прич. сег. действие; вж. паля все|питател-енъ, -ни прил. м. все|питатель сжц. м. все|питателка сжц. ж.; вж. пита = „храня“ все|плачевенъ, -ни прил. м.; вж. плачъ все|подданейши прил. м. превъзх. степ. по стб.; вж. подданикъ все|попóр-енъ, -ни прил. м.; вж. по|к|ор-енъ все|пресвѣтлѣйши прил. м. превъзх. степ. по стб.; вж. пресвѣтлѣть все|пре|освещенъ прич. мин. стр., превъзх. ст. по стб.; вж. пре|освещенъ все|про|щ|ение сжц. ср. все|равенство сжц. ср.; вж. равенъ все|радост-енъ, -ни прил. м.; вж. радость

|| все|свѣтъ прил. м.; *вж.* прил. свѣтъ
|| все|свѣтѣйшество *сжц. ср.*; отъ превъзх. степ. свѣтѣйши || все|свѣтѣйши прил. м. || все|свѣтѣвнень, -ни, все|свѣтски прил. м.; *вж.* свѣтъ || все|свѣтѣвность *сжц. ж.* || все|свѣт-ѣль, -ли прил. м.; *вж.* свѣт-ѣль || все|свѣтлость *сжц. ж.* || все|сил-ень, -ни прил. м.; *вж.* силенъ || все|сілие *сжц. ср.*; || все|слав-ень, -ни прил. м.; *вж.* слава || Все|славъ *сжц. соб. м., Всеслава ж.*; *срав.* соб. геогр. село Сеславци (Соф.) || все|слад-ѣкъ, -ни прил. м.; *вж.* слад-ѣкъ || все|сѣ|бѣр-ень, -ни прил. м.; *вж.* сѣ-бѣръ || все|сѣ|вѣршень прил. м.; *вж.* сѣвѣршень || все|сѣжегемъ † прич. сег. стр.; *вж.* жега || все|сѣжеженіе *сжц. ср.* || все|сѣ|здатель *сжц. м.*; *вж.* сѣ-здатель, зидамъ || все|сѣ|рдѣч-ень, -ни прил. м.; *вж.* сѣрдце || все|тѣм-ень, -ни прил. м. || все|уд|до|стоенъ прич. мин. стр.; *вж.* уд|до|сто-я || все|ум-ень, -ни прил. м.; *вж.* умъ, у|хо || все|хвал-ень, -ни прил. м. || все|хвалимъ прич. сег. стр.; *вж.* хвал-я || все|хитрость *сжц. ж.*; *вж.* хит-ѣръ || все|хитрост-ень, -ни прил. м. || все|хит-ѣръ, -ри прил. м. || все|царь *сжц. м.*; *вж.* царь || все|царіца *сжц. ж.* || все|цвѣт-ень, -ни прил. м.; *вж.* цвѣтъ || все|цѣль прил. м. || все|цѣло нар. || все|цѣлѣб-ень, -ни; *вж.* из|цѣл-явамъ || все|цѣрїтел-ень, -ни; *вж.* цѣр-я || все|час-ень, -ни прил. м.; *вж.* часъ || все|часно нар. || все|чест-ень -ни прил. м.; *вж.* честенъ || все|чїсть прил. м.; *вж.* чистъ || все|чѣвѣшки прил. м.; *вж.* чѣвѣшки || все|чуд-ень, -ни прил. м.; *вж.* чудо || все|щѣд-ѣръ, -ри прил. м.; *вж.* щѣд-ѣръ || все|яд-ень, -ни прил. м.; *вж.* ямъ || все|яд-ецъ, -ци *сжц. м.* || все|яд-ство *сжц. ср.*

всї стар. мѣст. 'всички', член. мн. ч. в-ситѣ; *вж.* в-синки, в-синца; стб. **вѣсь, вѣсьи**; *вж.* в-седень; *ж.* ед. в-ся, *ср.* в-се; обл. член. м. р. ед. в-сиот.

в|сїлвамъ, в|сїлямъ *гл.* прех. мкр. III., екр. в|сїля II. 1., *сжц.* в|сїлване, в|сїляне; *вж.* сила, на|сила || ~ се *гл.* взвр. стр.

в|сїнки *мѣст. м. мн. обл.* 'всички', *ж.* в-синка, *ср.* в-синко || в|сїнца 'всички' само за чѣвѣци, и то въ 1. и 2. лц. мн. ч.; *вж.* в-си.

в|сїпвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. в|сїпя I. 9., *сжц.* в|сїпване, в|сїпяне; *вж.* сипвамъ.

в|сїчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. в|сѣ|к-а(-ж) I. 7. || ~ се *гл.* стр. || в|сїчане *сжц. ср.*

в|сїчн ("сички") *мѣст.*; *вж.* в-си; стб. **вѣсн**, *ж.* ед. в|сїчка; *срав.* пол. wszystko || в|сїч-кома обл. мѣст. в-синца; *вж.* т.

в|сїкрай † предл. отъ в-зъ, край.

в|слад-явамъ, в|слад-дамъ *гл.* прех. мкр.

III., екр. в|слад-я II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || в|слад-яване, в|слад-дане *сжц. ср.*; *вж.* слад-ѣкъ.

в|слѣдствне предл.; *вж.* в-ъ, следствне.

в|слуш-вамъ се *гл.* непрех. мкр. III., екр. в|слуш-амъ се || в|слуш-ване *сжц. ср.*

в|смрѣк-вамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. в|смрѣк-на I. 5., мкр. и в|смрѣк-нувамъ || в|смрѣк-(ну)ване *сжц. ср.*; *вж.* см-ѣркамъ.

в|смук-ател-ень, -ни прил. м. || в|смук-вамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. в|смук-на I. 5. и в|смук-а I. 10., мкр. и усл. в|смук-ну-вамъ III.

в|смрѣд-явамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. в|смрѣд-я се II. 2. || в|смрѣд-яване *сжц. ср. р.*

в|смрѣч-амъ *гл.* прех. тр. III., екр. в|смрѣк-на I. 5., мкр. в|смрѣк-(ну)вамъ; *срв.* под-см-ѣр-чамъ, см-ѣркамъ || в|смрѣч-ане, в|смрѣк-(ну)ване *сжц. ср.*

в|спїх-вамъ 'избухвамъ' *гл.* непрех. мкр. III., екр. в|спїх-на I. 5., мкр. усл. в|спїх-нувамъ || в|спїх-нуване *сжц. ср.*; *срав.* рус. вспыхнуть; кор. пых-, др. отглас. степ. пух-, съ вариация бух-.

в|спом-агамъ †, в|спом-аг-ател-ень... *вж.* с|п|о|ма-гамъ... || в|сп|о|м-нямъ †, в|сп|о-м-нямъ си; *вж.* с|п|о|м-нямъ.

в|спом-оществ-уваніе †, в|спом-оществ-у-вателъ *вж.* с|п|о|м-оществ-у-вателъ, спомощникъ.

в|срѣдъ предл.; *вж.* в-ъ, срѣда.

в|ст-авка *сжц. ж.* || в|ст-ав-ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. в|ст-ав-я II. 1., рус. в|ст-авить; блг. в|т-ѣкна; *вж.* по|ст-ав-я.

в|ст-арина! нар.; *вж.* в-ъ, старина.

в|ст-ѣп-вамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. в|ст-ѣ-пя II. 1.; *вж.* ст-ѣпка || в|ст-ѣп-ень, -ни, в|ст-ѣп-ител-ень, -ни прил. м. || в|ст-ѣп-лѣ-ние *сжц. ср.*

в|сѣе нар., стб. **вѣ соуѣ** 'на празно'.

в|сѣк-вамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. в|сѣча I. 9, ум. в|сѣчна I. 5.; *вж.* сѣча || ~ се *гл.* стр. взаим. || в|сѣк-ване *сжц. ср.*

в|сѣвамъ (в|сѣй-вамъ) *гл.* прех. мкр. III., екр. в|сѣ-я I. 6.; *вж.* сѣ-я.

в|сѣв-га! в-м. в|сѣ-га, стб. **вѣсѣ-гда** нар., подъ влияние на в|сѣко-га || в|сѣ-в-гаш-ень, -ни прил. м. = в-сѣ-гда-ш-ень.

в|сѣ-гамъ *гл.* непрех. тр., мкр. в|сѣ-гвамъ, екр. в|сѣ-гна I. 5., мкр. в|сѣ-гнувамъ; *сжц. ср.* в|сѣ-гане, в|сѣ-гване, в|сѣ-гнуване; *вж.* сѣ-гамъ, сѣ-га.

в|сѣ-къ *мѣст.* стар. в-м. в|сѣ|к-о-й, в|сѣ-ки.

в|сѣ-к-а *гл.* прех. екр. I. 7.; *вж.* в-сичамъ.

в|сѣ-к-акъ нар. || в|сѣ-к-ак-ѣвъ, -ви *мѣст.*

в|сѣ-ко-га ('в|сѣ-ко-гажъ') нар. || в|сѣ-ко-гаш-ень, -ни прил. м. = в-сѣ-гда-ш-ень || в|сѣ-ко-год-їш-ень, -ни прил. м.; *вж.* година || в|сѣ-ко-якъ прил. м. || в|сѣ-к-жде нар. || в|сѣ-к-ждеш-ень, -ни прил. м.

всѣкамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **всѣкна** I. 5, мкр. усл. **всѣкнувамъ**, съкрат. **всѣк-вамъ**, *сжц. ср.* **всѣк(ну)ване**; кор. сѣк-, свърз. съ свѣткамъ; *вж.* сияя ~ се *гл.* възвр. стр.

в|сѣтъ прич. мин. стр. отъ **в|сѣя** *гл.* прех. екр. I. 6.; *вж.* **всѣвамъ**.

всѣчески! *нар.*; стб. **късѣуьскы**; по рус. всячески = 'по всѣнакъвъ начинъ'; *срав.* бълг. **всѣкакъ!**

вся мѣст. ж. ед. отъ **весь**, *вж.* **всѣденъ**.

всждѣ *нар.*, по-рѣдко **всждѣ**, стб. **късѣде** 'всѣкжде'.

в|сжщность *нар.*, по-добре: **въсжщность**.

в|тайне *нар.*, мѣст. п. стб. **къ таннѣ**: **въ тайно**.

в|такамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. **втѣча** II. 3. и **втѣка (-ж)** I. 1.; *вж.* **точа**, **тъка** **в|такане** *сжц. ср.*

в|таск(у)вамъ *гл.* прех. мкр. III. обл. 'годя, обещава', екр. **втасамъ** III., гръц. εἰ|танτῶ, аор. εἴταξα || ~ се *гл.* възвр. || **втаскуване** *сжц. ср.*

в|таласъмявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. **втасамѣ** се II. 1.; *вж.* **таласъмъ**.

втасъ (фтасъ) *сжц. м.* || **втасвамъ** *гл.* непрех. мкр. III., по-право **фтасвамъ**, екр. **втасамъ**; грц. φθᾶνω **стигамъ**, бжд. φθᾶσω || ~ се *гл.* прех. стр. || **втасване** *сжц. ср.*

втатарчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **втатарча** II. 3.; *вж.* **татаринъ**.

в|твърдявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. **втвърд-я(-ж)** II. 1.; *вж.* **твърдъ** || ~ се *гл.* възвр. стр. || **втвърдяване** *сжц. ср.*

в|те (-а(-ж)) се *гл.* непрех. екр. I. 7.; *вж.* **тека**, **втичамъ** се.

в|телѣсвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. **втелѣсамъ** III.; грц. τελέω **свършвамъ**.; аор. ἐτέλεσα || ~ се *гл.* възвр. || **втелѣсване** *сжц. ср.*

в|телявамъ се *гл.* непрех. мкр. III., **втеля се** II. 1. || **втеляване** *сжц. ср.*; по нар. етим. свързано съ **теле**; *вж.* и **втилявамъ**.

в|тѣс-вамъ -увамъ I—II. *гл.* прех. мкр. III., екр. **втѣсамъ** III. и обл. **втѣша** I. 10.; *вж.* **тесамъ**, **тѣша**; || **втѣсване** *сжц. ср.* || **втѣс-енъ, -ни** *прил. м.*

в|тѣхвамъ се *глагол.* непрех. мкр. III., екр. **втѣхна се**; *вж.* **втъхвамъ се**.

в|тѣквамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. **втѣкна** I. 5, мкр. и усл. **втѣкнувамъ** III.; *вж.* **тикамъ** || **втѣк(ну)ване** *сжц. ср.*

в|тѣкисвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. **втикисамъ** обл. *вм.* **охтикисамъ**; по-близо до грц. phthisis (pulmonum) 'чезнене' и грц. φθῖσι 'погубя'...

в|втилявамъ се *глагол.* непрех.; *вж.* **втелявамъ се**.

в|втичамъ се *гл.* непрех. мкр. III., екр. **вте-к-а (-ж)** се I. 7.; *вж.* **тека**.

в|втищъ *сжц. м.*, **втища** *сжц. ж.*, **втище** *сжц. ср.* съб.; 'кожурецъ отъ копринена

буба..'; неясно; свърз. съ **вторачъ**, **вториче**; *вж.* **т.**

в|тлапявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. **втлапѣ** II. 1.; *вж.* **втълпявамъ** и **тлапими се** || ~ се *гл.* непрех. || **втлапяване** *сжц. ср.*

в|тлѣсвамъ и **втлѣскамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **втлѣсна** I. 5., мкр. **втлѣснувамъ** III. || **втлѣс(ну)ване**, **втлѣскане** *сжц. ср.*; *вж.* **тласкамъ**.

в|тлѣстѣвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. **втлѣстѣ** II. 1.; *вж.* **тлѣстѣ** || ~ се *гл.* непрех. || **втлѣстѣване** *сжц. ср.*

в|тѣтъкъ *сжц. м.*, *мн.* **втоци** и **втокове**; *вж.* **тека**, **токъ**, **при|токъ**.

в|торъ I. *прил. м.*; *вж.* по-добре **втори**. || **вторъ** II.* † *сжц. м.* 'секунда'; *н.* грц. τόγα **сега** || **вторан-къ** *сжц. м.*, *мн.* -ци.

вторачъ *сжц. м.* *вм.* ***вторачъ**; *вж.* **вторъ** || **вторачвамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **вторача** II. 3. || ~ се *гл.* непрех. || **вторачване** *сжц. ср.*; *вж.* **втор|оча се**

в|торвамъ *гл.* прех. мкр. и усл. III., екр.; *вж.* **вторя**.

в|тори *прил.* (числ. поред.) *м.*; стб. **къ|то-рън**; рус. **второй..**; осн. и.е.- *uter-: *optor-... *други*; *срав.* **лат.** **uter** единъ отъ двата..., **санскр.** **ántara-s**, **осет.** **ándār**, **лит.** **antras**, **нѣм.** **anderer**, **англ.** **other..**; **затова** **пол.** **срб.** **хрв.** **drugi=** „втори“...

|| **вторица** *нар.*; стб. **къ|то|ри|це|ж** *твор. п.* ед. ч.; *срав.* **първица** || **вториче** *сжц. ср.* || **вторич-енъ, -ни** *прил. м.* || **вторничъ** *сжц. м.* || **вторнич-енъ, -ни** *прил. м.* || **второбран-енъ, -ни** *прил. м. р.*; *вж.* **бракъ** || **второбрачие** *сжц. ж.* || **второбрачность** *сжц. ж.* || **второгоднш-енъ, -ни** *прил. м.* || **второжененъ** *прил. м.* (*прич. м. стр.*); *вж.* **женя се** || **второжен-ецъ**, *мн.* -ци *сжц. м.* || **второ|закон-ние** *сжц. ср.*; *вж.* **законъ** || **второ|клас-енъ, -ни** *прил. м.*; *вж.* **класъчуж.** || **второкласни-къ**, *мн.* -ци, *ж.* **второ|класница**, *ср.* *ум.* **второкласниче** || **второ|кръщен-ецъ**, *мн.* -ци грц. 'анабаптистъ', *сжц. м.*; *вж.* **кръщение** || **второ|кръщенка** *сжц. ж.* || **второ|отдѣлен-ецъ**, *сжц. м.*; *вж.* **отдѣление** || **второ|разред-енъ, -ни** *прил. м.*; *вж.* **разредъ** || **второ|разредность** *сжц. ж.* || **второ|стѣпен-енъ, -ни** *прил. м.*; *вж.* **степенъ** || **второстѣпенность** *сжц. ж.* || **втор|оча се** *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. **второчвамъ се**; *вж.* **вторачвамъ** || **вторя** *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. **вторвамъ**.

в|точа *гл.* прех. екр. II. 3.; *вж.* **точа**, **в|такамъ**

в|в|трапчамъ, **в|в|трапч(у)вамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **в|в|трапча** II. 3.; *сжц.* **в|в|трапч(у)ване** *сжц. ср.*; кор. **въ|трапъ**; *срав.* **до|копвамъ**, *нар.* *етим.* съ **с|грабча** || **в|в|трапявамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **в|в|трапя** II. 1. || **в|в|трапяване** *сжц. ср.*

втрѣнтямъ, втрѣнтувамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втрѣнтя II. 1. **втрѣнтяне, втрѣнтуване** *сжиц. ср.* || **втрѣнчвамъ се** *гл.* непрх. мкр. III., екр. втрѣнча се II. 3.; *срав.* срб. хрв. trenutač 'мигъ'.. **втрѣнчѣно** *нар.* отъ прич. м. стр. || **втрѣнчвамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. втрѣнча II. 3.; *вж.* трѣпка 'мигла' и *срав.* грц. trébo обръщамъ...

втрѣсвамъ, втрѣсамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втрѣс-а (-ж) I. 7. и втрѣсна се I. 5., мкр. втрѣснувамъ се; кор. въ трѣса: трѣсна се || **втрѣся** *гл.* прех. екр. II. 1. обл. вм. втрѣса.

втрѣщвамъ, втрѣщявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втрѣщя II. 3. || **се** *гл.* непрх.; *вж.* трѣсъкъ **втрѣщяване** *сжиц. ср.*

втрѣивамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втрѣя I. 6.; **се** *гл.* взвр. стр. **втрѣиване** *сжиц. ср.*

втрѣиса *гл.* прех. тр. III. „безлич.“ (=3-олич.), екр. втрѣсе I. 7.; *вж.* трѣса, трѣска.

втрѣпявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втрѣпя II. 1.; *вж.* трупъ **втрѣпяване** *сжиц. ср.* **втрѣсвамъ се** *лаг.* непрх. мкр. III., екр. втрѣсна се I. 5., обикн. 3. лич.; *вж.* трѣскамъ.

втурвамъ, втурямъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втурна I. 5., мкр. усл. втурнувамъ III. || **се** непрх. || **втур(ну)ване, втуряне** *сжиц. ср.*

втъвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. втѣна I. 5., мкр. усл. втѣнувамъ || **втъване** *сжиц. ср.*

втъкѣвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втѣкж I. 1. || **втъкѣвамъ, втъкнѣвамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. втѣкна I. 5.; *вж.* из|тъкна.

втълпявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втълпя II. 1.; *вж.* втлапѣвамъ; *срав.* тълпа.

втъна *гл.* непрх. екр. I. 5.; *вж.* втъвамъ.

втълкъвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. втѣпча I. 9. || **втълкъване** *сжиц. ср.*

втътъразвамъ, втътъразямъ *гл.* прех. мкр., екр. втътъразя II. 1.; *вж.* тѣтра, гѣтра; **втътъразяване, втътъразяне** *сжиц. ср.*

втъхвамъ се *гл.* непрх. мкр. III., екр. втъхна се I. 5., мкр. втъхнувамъ се; *срав.* рус. тухлый 'гниль', пол. tchórgz 'поръ'; кор. пѣх-, разнообр. на дѣх-; **вуа́ль** *сжиц. м., фр.* voile.

вуйка́ *сжиц. м.* и **вуйко, вуйчо**, мн. вуйковци, вуйчовци; *срав.* пол. wujek. wujcio.; успор. обл. уйка, уйчо...; *срав.* сър-хрв. cјak., предсл. *ouj-; *срав.* лат. avus дѣдо, avunculus (подоб. рус. дед и дядя 'вуйчо'...), нѣм. O-heim, лит. avunas, ст. прус. awis... || **вуйковъ** *прил. м.* || **вуйчовъ** *прил. м.* || **вуйна (уйна)** *сжиц. ж.*; *срав.* пол. wujna.

ву́ла *сжиц. ж.*; съ н. грц. в. вм. по-старо б: лат. bulla < грц. βούλη.

вулгѣя, вулгѣя (обл. вулгѣя) *сжиц. ж.*; кор. келт. (гал. bulga кесия; отъ този кор. е фр. бюджетъ) по н. грц. съ в. вм. б || **вулгѣйка, вулгѣйчица** *сжиц. ж.* ум. || **ву-**

лина *сжиц. ж.*, ум. **вулинка, вулинчица** все съ н. грц. в. вм. б; *срав.* нѣм. Beule подутость...'

вулосвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вулосамъ III.; *вж.* вула.

вурбулешки *нар.* обл.; *вж.* урбулешки; кор. тур. vur 'бий' I, bul 'намѣри' I || **вурда́** *сжиц. ж.*; *вж.* урда; *срав.* бито сирене.

вурца *сжиц. ж.*; обл. 'четка.'; отъ тур. furca. **вхлѣтѣвамъ** *гл.* непрех. мкр. III., екр. вхлѣтна I. 5. || **вхлѣтѣване** *сжиц. ср.*

входѣтъ, мн. входове *сжиц. м.* || **входѣнъ, -ни** *прил. м.* || **входовъ** *прил. м.* || **входѣщъ, -и** прич. сегаш. действ. отъ рус.

вхрѣпямъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вхрѣпя в. в репъ? II. 1. 'награбя.'; *срав.* лат. gario 'грабя'; *срав.* и обл. репъ опаска.

вцарвулявамъ се *гл.* прех. мкр. III., екр. вцарвуля се II. 1.; *вж.* царвуль.

вцѣпѣвамъ, вцѣпенѣвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вцѣпѣя, вцѣпенѣя II. 1. || **се** *гл.* непрх. || **вцѣпенѣване, вцѣпване** *сжиц. ср.*

вцѣлявамъ се *гл.* непрх. мкр. III., екр. вцѣля се II. 1.; *вж.* цѣль || **вцѣляване** *сжиц. ср. р.*

вчѣсъ *нар.*; *срав.* за|вчѣсѣ.

вчеловѣчвамъ *гл.* книж. по рус., **вчеловѣчване**...; *вж.* вчовѣчвамъ.

вчѣпкъвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вчѣпкъамъ тр. III., **вчѣпя** II. 1.; *вж.* чѣпкъамъ.

вчѣра *нар.*; **стаб. къуѣра**, рус. вчера, пол. wczoga, wczoraj, чеш. včera, сърб.-хърв. juče(г) и т. п.; отъ осн. на вѣчеръ;

поради безударность > вчѣра съ ъ, който изчезва || **вчѣрашѣнъ, -ни** *прил. м.* обл. с. зап. бълг. **вчѣрашѣнъ.**

вчервивямъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вчервивѣя II. 1.; *вж.* червивъ || **се** *гл.* непрх. || **вчервивяне** *сжиц. ср.*

вчѣсвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вчѣша I. 9.

вчѣстнувамъ се *гл.* непрх. мкр. III., екр. вчѣстна се I. 5.; *вж.* чѣстъ 'гжстъ'.

вчѣта́ (се) *гл.* прех. и непрх. екр. I. 8., мкр. вчѣтѣвамъ, вчѣта́мъ (се); *вж.* чѣта.

вчѣтворѣвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вчѣтворя II. 1.; *вж.* чѣтворно || **се** *гл.* непрх. || **вчѣтворѣване** *сжиц. ср.*

вчѣша *гл.* прех. екр. I. 10.; *вж.* вчѣсамъ.

вчислявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вчисля II. 1. || **се** непр. стр. || **вчисляване** *сжиц. ср.*

вчѣта́мъ (се) *гл.* прех. мкр. III.; *вж.* вчѣта.

вчовѣчвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вчовѣча II. 1.; *вж.* човѣкъ || **се** *гл.* непрх. || **вчовѣчване** *сжиц. ср.*

вчудвамъ се *гл.* непрх. мкр. III., екр. вчудѣ се II. 1.; *вж.* чудо || **вчудване** *сжиц. ср.*

вчурямъ *гл.* непрх. мкр. обл.; III.; екр. вчуря II. 1.; *вж.* чуря; *срав.* отъ др. отглас. степень рус. курить 'пуша'.

вшекерѣвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вшекерѣя II. 1.; *вж.* шекеръ тур. || **вшекерѣване** *сжиц. ср.*

в|шйвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. в|шй я I. 6. || **вшиване** *сжиц. ср.* || **вшивка** *сжиц. жс.*
 в|шутявамъ *се гл.* непрех. мкр. III., екр. вшутя *се* II. 1.; *вж.* шутъ || **вшутяване** *сжиц. ср.* || **вшутявка** *сжиц. жс.*
 в|щурявамъ *се гл.* непрех. мкр. III., екр. вщуря *се* II. 1.; *вж.* щуръ || **вщуряване** *сжиц. ср.*
 в|щъклявамъ *се* = **встъклявамъ** *се гл.* непрх. мкр. обл. III, екр. вщъклѣя *се* I. 6.; *вж.* стъкло || **вщъкляване** *сжиц. ср.*
 въ, въвъ предл. и во предъ съгл. бърн. (во Бѣлградъ, во времето); обл. у; стб. **кх, ко**; рус. в, во, пол. w, we, чеш. v, ve, сѣрб.-хрв. u, va.; праслав. *вѣп-, *срв.* стб. **кѣтъкъ**; кор. и.-е. *p-: *ep-; *срав.* гр. ep, лат. in, нѣм. in и т. н.
 въ|белъ *сжиц. м.,* (обл. стар. въ м белъ); стб. **кѣбелъ**, сѣрб. ubao; ужъ отъ грц. em|bolon 'водопроводъ'...; *срав.* и.-е. кор. *a(m)b(h)-: *ar... за 'вода'...
 въ|валямъ, въ|валявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. въваля II. 1.; *вж.* валямъ || **въваляне**, **въваляване** *сжиц. ср.*
 въ|вѣждамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. въведѣ I. 8. || **въведение**, **въведение** *сжиц. ср.*
 въ|вѣквамъ *гл.* прех. мкр. III.; екр. въвѣкна I. 5.; *вж.* викамъ || **въвѣкване** *сжиц. ср.*
 въ|вѣирамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. въвр-а(-ж) I. 3.; *вж.* вра, врешъ || *се гл.* непрех. || **въвѣирание** *сжиц. ср.*
 въ|влѣчамъ *гл.* прех. тр. мкр. III, екр. въвлѣк-а (-ж) I. 7. || **въвлѣчане** *сжиц. ср.*
 въ|вождамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* въвеждамъ
 въ|вонявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. въвон-я (-ж) II. 1. || *се гл.* непрех.
 въ|вра *гл.* обл. непрех. тр. I. 6. 'пѣлзѣ', *сжиц. ср.* || **въврене**; кор. *вж.* въвирамъ
 въ|вълчвамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. въвълч *се* II. 3.; по-обик. **увѣлчвамъ** *се*; *вж.* вѣлкъ || **въвълчване** *сжиц. ср.*
 въ|вѣки *нар.* мн. ч. вин.; *вж.* вѣкъ
 въ|върявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. въвъря II. 1.; *срв.* по|върявамъ || **въвѣряване** *сжиц. ср.*
 въ|дворявамъ *гл.* прех. тр. III., въдворя II. 1.; *вж.* дворъ || **въдворяване**, старин. **въдворение** *сжиц. ср.*
 въ|дя *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. усл. въд(у)-вамъ III.; *срав.* рус. водить, разводить, заводиться; болг. кор. въд- предста-вля др. степень на кор. вод-: вед-; *срав.* конеза|водъ.
 въ|жделѣние *сжиц. ср.* || **въжделѣя** *глагол.* непр. тр. I. 6.; стб. **кѣжделѣ-жъ, -жши, -ти**, (отъ *въз|желѣти); рус. возделеть и т. н.
 въ|зь предл. и предст., често **вз-**, обл. стар. **возъ**, стб. **кѣзь**; рус. предст. воз-, вз-, пол. wez, wz-, чеш. vez-, vz-, сѣрб. хърв.

уз; *срав.* лит. už, užu. По стб. се явява и въс, вс. напр. въсходъ, въстание (въз-ставане). || **въз|благодарение** *сжиц. ср.*; *вж.* благодаря || **въз|благодарявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. възблагодаря II. 1. || *се гл.* непрех. || **въз|богъ** и **въз|богъ** *нар.*; *вж.* богъ || **въз|бойвамъ** *се гл.* непрех. тр. III., екр. възбой *се* II. 1.; *вж.* боя *се* || **въз|брана** *сжиц. жс.*; *вж.* браня || **въз|бранител-ень, -ни** *прил. м.* || **въз|бранитель** *сжиц. м., жс.* || **въз|бранителька**, *ср.* || **въз|бранителче**, *ср.* || **въз|бранявамъ**, **въз|бранямъ** *гл.* мкр. III., екр. възбрана II. 1. || **въз|браняване**, **въз|браняне** *сжиц. ср.* || **въз|брѣдно** *нар.*; *вж.* брѣдо || **въз|брѣгъ** *нар.*; *вж.* брѣгъ || **въз|буда** *сжиц. жс.* || **въз|будень** „*прил.*“ (прич. мин. стр.) *м.*; *вж.* будя || **въз|буденость** *сжиц. жс.* || **въз|будитель-ень, -ни** *прил. м.* || **въз|будительность** *сжиц. жс.* || **въз|будитель** *сжиц. м., жс.* || **въз|будителька**, *ср.* || **въз|будительче** || **въз|буждамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. възбудя II. 1. || **въз|буждаемость** *сжиц. жс.* || **въз|буждение** *сжиц. ср.* || **въз|бунвамъ**, **въз|бунямъ** *глагол.* прех. тр. мкр. III., екр. възбуня II. 1.; *вж.* бунъ || **въз|бунване**, **въз|буняне** *сжиц. ср.* || *се гл.* непрех. || **въз|бунтувамъ** *глагол.* прех. св. III.; *вж.* бунтъ || **въз|бунтуване** *сжиц. ср.* || **въз|буявамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. възбуя II. 5. и възбуя I. 6.; *вж.* буенъ || **въз|бърдо** *нар.* || **въз|бѣснявамъ** *глагол.* непрех. тр. III., екр. възбѣснѣя I. 6. и възбѣся *се* II. 1.; *вж.* бѣсъ, бѣс-нѣя || **въз|бѣсняване** *сжиц. ср.*
 въ|звѣние *сжиц. ср.* (вм. въз-звание); *вж.* звание, позивъ || **въз|варъ** *сжиц. м.*; *вж.* варя || **въз|вара** *сжиц. жс.*; *вж.* превара || **въз|варявамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. възваря II. 1. || *се гл.* глаг. непрх. || **въз|варяване** *сжиц. ср.* || **въз|вдйгамъ** *гл.*, *вж.* по-добре въздйгамъ || **въз|вѣждамъ**, **въз|вождамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. възведѣ I. 8; *вж.* въ|веждамъ || **въз|вѣждане** *сжиц. ср.* || **въз|величавамъ** *гл.* прех. тр. (мкр. усл.) III., екр. възвеличѣя I. 6. и възвеличѣ II. 3.; *вж.* великъ, величѣя || **въз|величѣване** *сжиц. ср.*, **въз|величение** стар. || **въз|веселявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. възвеселя II. 1.; *вж.* веселъ || **въз|веселяване** *сжиц. ср.* || **въз|вѣстие** †, **въз|вѣстѣяване** *сжиц. ср.* || **въз|вѣстѣявамъ** *гл.* прех. тр., екр. възвѣстѣя II. 1.; *вж.* вѣсть || **въз|вѣститель** *сжиц. м., жс.* || **въз|вѣстителька**, *ср.* ум. || **въз|вѣстительче** || **въз|вѣщавамъ** *гл.* прех. мкр., стр.; *вж.* и възвѣстѣявамъ || **въз|вѣщение** *сжиц. ср.* || **въз|вѣивамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. възвѣя I. 6.; *вж.* вия || **въз|вѣивамъ** *се гл.* непрех. || **въз|вѣиване** *сжиц. ср.* || **въз|вѣивкамъ** *гл.* прех. тр. III., св. || **въз|вѣивкамъ** III. и **въз|вѣивкна** I. 5.; мкр. **въз|вѣивкувамъ**; *вж.* викамъ || **въз|вѣив-**

ване *сжи. ср.* || въз|вирамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. възвр-я (-ѣ); *вж.* вря, варъ въз|висявамъ, въз|висямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. възвися II. 1.; *вж.* висъ, високъ || въз|вишавамъ, въз|виша *гл. вж.* въз|висявамъ || въз|вишаване *сжи. ср.* въз|вишенъ *прил.* (прич. мин. стр.) отъ стб. въз|въшж (ш по стб. отъ *sj) || въз|вишение *сжи. ср.* || въз|вишеность *сжи. ж.* || въз|вобде, въз|вобе *сжи. ср.*; *вж.* вода || въз|вождамъ *гл. прех.*; и въз|вѣждамъ III., екр. въз|ведá I. 8.; *вж.* вода || въз|вождане *сжи. ср.* || въз|вратъ *сжи. м.*; *вж.* вратъ, обратъ *вм.* *об-вратъ || въз|врат-ень, -ни *прил. м.* || въз|вратность *сжи. ж.* || въз|вратимъ *прил.* (прич. сег. стр.) отъ стб. гл. въз|вратити || въз|врѣщамъ || въз|вратимость *сжи. ж.* || въз|врѣщамъ (обл. стар.) *гл. прх.*; *вж.* въз|врѣщамъ || въз|врѣщане *сжи. ср.*; *вж.* въз|врѣщане || възвр-я (-ѣ) *глаг.* непрех. екр. II. 2.; *вж.* въз|вирамъ, врѣж, варъ || въз|врѣщамъ III.; *вж.* и стар. въз|вращамъ; *вж.* върна || ~ се *гл. непрх.* || въз|врѣщане *сжи. ср.* || въз|влнѹвамъ *гл. прех. тр. III.*; *вж.* вълна || ~ се *гл. непрех.* || въз|върна *гл. непрех. екр. I. 5.*, тр. въз|гáлямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. въз|голя II. 1.; *вж.* голъ, въз|голявамъ || въз|гáляне *сжи. ср.* || въз|главие (въз|главь) *сжи. ср.* || въз|главница *сжи. ж. р.*; *вж.* глава || въз|главниче *сжи. ср. р. ум.*, въз|главничка *сжи. ж. ум.* || въз|гласъ *сжи. м.* || въз|глас-ень, -ни *прил. м. р.* || въз|гласитель *сжи. м.*, *ж.* въз|гласителька, *ср. ум.* въз|гласительче || въз|гласительски *прил. м. р.* || въз|гласявамъ и въз|гласямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. въз|глася II. 1.; *вж.* гласъ || въз|гласяване, въз|гласяне *сжи. ср.* || въз|гласявамъ по стб. ълг. съ ш (отъ *sj) *вм.* въз|гласявамъ || въз|гласяние *сжи. ср.* стар. || въз|гледъ *сжи. м.*; *вж.* глѣдамъ; русщина е „взглядъ“ || въз|голвамъ *гл. прех. тр. III.*; *вж.* въз|гáлямъ, голъ || въз|голѣмич-ѣкъ, -ки *прил. м.*; *вж.* голѣмъ || въз|голѣмявамъ *се гл. непрх. III.*, екр. въз|голѣмъ *се II. 1.* || въз|гонвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. въз|гоня II. 1.; *вж.* гоня || въз|гордявамъ *се гл. непрех. тр. III.*, екр. въз|гордѣ *се I. 6.*; *вж.* гордъ || въз|горявамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. въз|горя II. 2.; *вж.* горя, жаръ, по|жаръ || въз|горяване *сжи. ср.*

въздáвамъ глаг. прех. тр. III., екр. въз|дáмъ I. 6.; *вж.* да(ва)мъ || въз|дáване *сжи. ср.* || въз|дарявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. въз|даръ II. 1.; *вж.* даръ || въз|даря *сжи. м.* || въз|датель *сжи. м.* || въз|даяние *сжи. ср.* || въз|двига́мъ *гл.*, по|добре *нб.* въз|дига́мъ: *вж. т.* || въз|дви́жéние *сжи. ср.* стар. || въз|дѣйстви́е *сжи.*

ср. || въз|дѣйствувамъ *гл. непрех. тр. III.* || въз|дѣйствуване *сжи. ср.* || въз|дивявамъ *гл. прех. тр.*, екр. въз|дивя II. 1.; *вж.* див-ень || ~ се *гл. непрех.* || въз|дивяване *сжи. ср.* || въз|дига́мъ *гл. прех. тр. III.*, екр. въз|дигна I. 5. *мкр. усл.* въз|дигнувамъ, съкрат. въз|дигвамъ III.; *вж.* дига́мъ, стб. въз|диг-ати || ~ се *гл. непрех.* || въз|дигане *сжи. ср.* || въз|дигнать *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || въз|дигнатость *сжи. ж.* || въз|ди́шамъ *гл. непрех. тр. III.*, I., екр. др. степ. въз|дѣхна I. 5., *мкр. усл.* въз|дѣхнувамъ и въз|ди́ш(в)амъ III.; *вж.* ди́шамъ || въз|ди́шане *сжи. ср.* || въз|ди́шка *сжи. ж.* || въз|длъгъ *прил.*; *вж.* дѣлъгъ, *ум.* въз|дѣлж-ѣкъ, -екъ, *ж.* въз|дѣлжкаи.т.н., || въз|друми *нар.*; *вж.* друмъ || въз|дрѣжникъ || въз|дрѣжатель *сжи. м.*, *ж.* въз|дрѣжница, *ср. ум.* въз|дрѣжнице; *вж.* дрѣжа || въз|дрѣжнически *прил. м.* || въз|дрѣжничество || въз|дѹвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. въз|дѹмамъ III.; *вж.* дѹма || въз|дѹхъ *сжи. мжж. р.*; *вж.* дѹхамъ || въз|дѹховъ *прил. м. р.* || въз|дѹхо|вид-ень, въз|дѹхо|образ-ень, -ни *прил. мжж. р.*; *вж.* видъ, образъ || въз|дѹхо|лѣтъ *сжи. м. р.*; *вж.* летя || въз|дѹхолѣт-ень, -ни *прил. м.* || въз|дѹхолѣт-ецъ, *мн.-ци сжи. м.* || въз|дѹхолѣтски *прил. м.* || въз|дѹхо|мѣръ *сжи. м.*; *вж.* мѣря || въз|дѹхо|мѣрене *сжи. ср.* || въз|дѹхо|на|грѣв(ател)-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* грѣя || въз|дѹхо|пáване, въз|дѹхо|пáвателство *сжи. ср.*; *вж.* пáвамъ || въз|дѹхо|пáвателъ *сжи. м.* || въз|дѹхо|пáвател-ень, -ни *прил. м.* || въз|дѹхо|пáвателски *прил. м. и нар.* || въз|дѹхо|подоб-ень, -ни *прил. м.* || въз|дѹхо|провод-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* про|водникъ || въз|дѹхо|с|г|ж|сгител-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* г|ж|сто, с|г|ж|ствявамъ || въз|дѹхо|(о)|чистител-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* чи|стѣ || въз|дѹш-ень, -ни *прил. м.* || въз|дѣржа́мъ *глаг.* прех. тр. III., *мкр. усл.* въз|дѣржа́вамъ, екр. въз|дѣржа́ II. 4.; *вж.* дѣржа || ~ се *гл. непрх.* || въз|дѣржане, въз|дѣржа́ване *сжи. ср. р.* || въз|дѣржа́ние *сжи. ср.* || въз|дѣржа́ность *сжи. ж.* || въз|дѣржа́тель *сжи. м.*, *ж.* въз|дѣржа́телна, *ср. ум.* въз|дѣржа́телче || въз|дѣржа́тел-ень, -ни *прил. м.* || въз|дѣржа́телски *прил. м. и нар.* || въз|дѣржа́телство *сжи. ср.* || въз|дѣхъ *сжи. м.*; *рус.* вздох; *срав.* въз|ди́шка, друга *отглас. степ.* || въз|дѣхвамъ *гл. непрх. тр. III.*, екр. въз|дѣхна I. 5.; *вж.* дѣхъ || въз|(й)ема́мъ *се гл. непрх. тр. III.*, екр. въз|йема́ *се*; *вж.* въз|и|мамъ *се*; *срав.* по|д|(й)емъ.

възжелáвамъ гл. непрх. тр. III., екр. въз|желáя I. 6.; *вж.* желáя *и срав.* въз|ж-

деление || вѣзжелание *сщц. ср.* || вѣзжививамъ *гл.* прех. тр. III, екр. вѣзжививъ II. 1.; *вжс.* жививъ || ~ се *гл.* непрх. || вѣзжививане *сщц. ср.* || вѣзжѣлтъ *прил. м.*

вѣззваніе! *сщц. ср.*; *вжс.* вѣззване || вѣззвивъ *сщц. м.*; *срав.* по зививъ || вѣззвив-ень, -ни *прил. м.* 'апелативенъ'!

|| вѣзззовавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. (да) вѣззов-а (-ж) 'апелирамъ' I.; *вжс.* зова || вѣззрѣніе *сщц.*; *вжс.* вѣзрѣние.

вѣзигравамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. вѣзиграя I. 6.; *вжс.* играя || вѣзйждамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. вѣзйда I.; *вжс.* ида || вѣзйждане *сщц. ср.* || вѣзймамъ *гл.* прех. тр. III. || вѣзймамъ се *гл.* прех. тр. III., екр. вѣйема се; *вжс. т.* || вѣзйсквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзйскамъ || вѣзйскване *сщц. ср.*

вѣзкѣчвамъ *гл.* прех. тр. (мкр. усл.) III., екр. вѣзкѣча II. 3. || ~ се *гл.* непрх.; *вжс.* кѣчвамъ (се) || вѣзкѣчане *сщц. ср.* || вѣзкѣпявамъ *глагол.* непрх. тр. III., екр. вѣзкѣпя II. 2. || вѣзкѣпяване *сщц. ср.* || вѣзкѣсвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзкѣсна I. 5. || вѣзкѣсване *сщц. ср.* || вѣзкѣселъ *прил. м.*; *вжс.* кѣселъ || вѣзкѣланямъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзкѣлоня II. 1.; *вжс.* клоня || вѣзкѣлѣніе *сщц. ср.* || вѣзкѣкликъ *сщц. м.* || вѣзкѣкликвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзкѣликна I. 5.; *вжс.* кликамъ, обл. || вѣзкѣлицавамъ *гл.* непрх. тр. III., *сщц. ср.* || вѣзкѣлицаване || вѣзкѣлицаніе *сщц. ср.* стар. || вѣзкѣлицател-ень, -ни *прил. м.* || вѣзкѣрепявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзкѣрепя II. 1.; *вжс.* кѣрепѣкъ || вѣзкѣрепяване *сщц. ср.* || вѣзкѣрѣсеніе, вѣзкѣрѣсеніе *сщц. ср.*; стб. вѣзкѣрѣшеніе; рус. воскресеніе, пол. гл. wskrzesnąć, чеш. křísiti, словен. křés praznichenъ oгнь...; кор. и.-е. може-би *kgeip-s; *срв.* лит. kgeip-i обрѣщамъ; лат. crispus кждравъ, трепищъ...; грѣц. kraipтός брѣзь... || вѣзкѣрѣсвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзкѣрѣсна I. 5., мкр. вѣзкѣрѣснுவамъ || вѣзкѣрѣс-ень, -ни *прил. м.* || вѣзкѣрѣсывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзкѣрѣся II. 1. || вѣзкѣрѣшамъ *гл.* прех. тр., *сщц. ср.* || вѣзкѣрѣшане; стб. лг. вѣзкѣрѣшамъ || вѣзкѣрѣш-ень, -ички, *прил. м.*, ум. -ичѣкъ, -ички.

вѣзлагамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзлѣжа II. 3.; *срав.* полагамъ: положе || ~ се *гл.* непр. стр. || вѣзлагане *сщц. ср.* || вѣзлѣзямъ *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзлѣжа I. 7.; *срв.* влѣзямъ: влѣжа || вѣзлѣжане *сщц. ср.*; || вѣзлазъ *сщц. м.* || вѣзлежавамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзлѣгна се I. 5.; *сщц. ср.* || вѣзлежаване; *срав.* излежавамъ се || вѣзлетъ *сщц. м.*; *срав.* полетъ || вѣзлетявамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзлетя II. 2., *сщц. ср.* || вѣзлетяване || вѣзлѣбя

гл.; *вжс.* вѣзлюбя || вѣзлѣивамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. вѣзлѣя I. 6., *сщц. ср.* || вѣзлѣиване; *вжс.* лѣя || вѣзлѣйние *сщц. ср.* стб. || вѣзлѣизамъ *гл.* непрх.; *вжс.* вѣзлазямъ, вѣзлѣжа || вѣзлѣитамъ *гл.* непрх. тр.; *вжс.* вѣзлетявамъ || вѣзлѣитане *сщц. ср.* || вѣзлѣо нар. || вѣзлѣожа *гл.* прех. екр. II. 1.; *вжс.* вѣзлагамъ || вѣзломъ* *сщц. м.*; рус. вѣзломъ || вѣзломывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзломъ II. 1.; *вжс.* ломя || вѣзлѣгвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. вѣзлѣжа I. 9. || вѣзлѣгване *сщц. ср.* || вѣзлѣжа *гл.* непрх. екр. I. 7.; *вжс.* вѣзлазямъ и вѣзлизамъ || вѣзлюбивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзлюбя II. 1. || вѣзлюбенъ прич. мин. стр., по стб. вѣзлюбленъ.

вѣзмѣздіе *сщц. ср.*; *вжс.* мѣзда || вѣзмѣздиць *сщц. м.* || вѣзмѣчавамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзмѣчя I. 6. || вѣзмѣсамъ *гл.* прех.; др. отгл. степ. отъ вѣзмѣсамъ; *сщц. ср.* || вѣзмѣсане || вѣзмѣслямъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. вѣзмѣсля II. 1., *сщц. ср.* || вѣзмѣсляне || вѣзмѣшлявамъ *глагол.*; старин. вм. вѣзмѣслямъ; *срав.* размѣшлявамъ || вѣзмѣнѣя *гл.* прех. екр. II. 2.; *вжс.* мненіе || вѣзмѣгвамъ се, вѣзмѣгнувамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзмѣгна се I. 5.; *сщц. ср.* || вѣзмѣг(ну)ване; *вжс.* мога || вѣзмѣмож-ень, -ни *прил. м.* || вѣзмѣможность *сщц. жс.* || вѣзмѣмутител-ень -ни *прил. м.*; рус. возмутительный; кор. мжт- || вѣзмѣмутительность *сщц. жс.* || вѣзмѣмутитель *сщц. м.*, *жс.* || вѣзмѣмутелка, *ср.* ум. || вѣзмѣмутителче || вѣзмѣмушавамъ *гл.* прех. тр. III., рус. возмущаю (щ отъ стб. I), екр. вѣзмѣмутя II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || вѣзмѣмушаване *сщц. ср.* || вѣзмѣмушеніе *сщц. ср.* стар. || вѣзмѣмѣр-вамъ -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзмѣмѣря II. 1.; *сщц. ср.* || вѣзмѣмѣране и вѣзмѣмѣране || вѣзмѣмѣсвамъ, вѣзмѣмѣсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзмѣмѣся II. 1., *сщц. ср.* || вѣзмѣмѣсване и вѣзмѣмѣсане || вѣзмѣмѣжавамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. вѣзмѣмѣжя I. 6. (м. св. -ж-ахъ): *вжс.* мжжъ || вѣзмѣмѣжаване *сщц. ср.* || вѣзмѣмѣжалъ *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || вѣзмѣмѣздіе *сщц. ср.*; стб. вѣзмѣздіе, по рус. вѣзмѣздіе; *вжс. т.* || вѣзмѣмѣздявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзмѣмѣз-я (-ж) II. 1. || вѣзмѣмѣквамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзмѣмѣкна се I. 5. || вѣзмѣмѣстывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзмѣмѣстѣ II. 1.; *вжс.* мѣстъ || вѣзмѣмѣжтамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. вѣзмѣмѣжта се II. 1.

вѣзнаграда *сщц. жс.*; *вжс.* награда || вѣзнаграждавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. вѣзнаград-я (-ж) II. 1. || вѣзнаградяване *сщц. ср.* || вѣзнагражденіе *сщц. ср.* || вѣзнакъ нар.; кор. въ предл. на; *срав.* нѣм. Nacken

тиль; nach следъ. || **възнамѣрявамъ, възнамѣрямъ** гл. прех. тр. III., екр. **възнамѣря** II. 1.; *вж.* мѣря || **възнамѣряване, възнамѣряне** *сжиц. ср.* || **възнасямъ (възнісамъ, възносямъ)** гл. прх. тр. III., екр. **възнеса** I. 7.; *срав.* изнеса || ~ се гл. непрех. || **възнасяне, възнісане, възносяне** *сжиц. ср.* || **възнебе** нар.; *срав.* **възбогъ** || **възнегодювамъ** гл. непрх. тр. III.; *сжиц. ср.* || **възнегодюване** || **възнемирявамъ!** гл. прех. тр. III., екр. **възнемйря** II. 1.; срб. хрв. *uznemirivati* || **възнемиряване** *сжиц. ср.* || **възненавждамъ** гл. прех. тр., екр. **възненавйдя** II. 2. || **възненавждане** *сжиц. ср.* || **възнеса** гл. прех. екр. I. 7.; *вж.* възнасямъ || **възнесѣние** *сжиц. ср.* || **Възнесѣние** Христово = Спасовъ день, 40 дни следъ Великденъ || **възниквамъ** гл. непрех. тр. III., екр. **възнйкна** I. 5. || **възникване** *сжиц. ср.* || **възнісамъ се гл.; вж.** възнасямъ се || **възносвамъ, възносямъ гл.; вж.** възносямъ || **възноситель** *сжиц. м., жс.* || **възносителька, ср. ум.** || **възносительче** || **възношение** *сжиц. ср.; срав.* жѣрнѣопрношение.

възобнова *сжиц. жс.; кор.* въ новъ || **възобновител-ень, -ни** прил. м. || **възобновитель** *сжиц. м., жс.* || **възобновителька, ср. ум.** || **възобновительче** || **възобновител-ень, -ни** прил. м. и нар. || **възобновительство** *сжиц. ср.* || **възобновление** *сжиц. ср.* стар. || **възобновявамъ** гл. прех. тр. III., екр. **възобновйя** II. 1. || ~ се глаг. непрех. || **възобновяване** *сжиц. ср.*

възпалвамъ, възпалямъ гл. непрх. тр. III., екр. **възпала** II. 1. || ~ се гл. непрх. || **възпалимъ** прил. (прич. сег. стр.) || **възпалимость** *сжиц. жс.* || **възпалител-ень, -ни** прил. м. || **възпалване, възпалене** *сжиц. ср.* || **възпарѣние** *сжиц. ср.; вж.* пара || **възпарявамъ, възпарямъ** се гл. непрх. тр. III. || **възпйрамъ** гл. прех. тр. III., екр. **възпр-а (-ж)** I. 3.; *вж.* с|пра || **възпйране** *сжиц. ср.* || **възпитавамъ** гл. прех. тр. III., екр. **възпитая** I. 6. и **възпитамъ** III.; *вж.* питая книж. || **възпитаване** *сжиц. ср.* || **възпитане** *сжиц. ср.* = отхрана, както питая = храня || **възпитанъ** прил. (прич. мин. стр.) м. отъ възпитамъ || **възпитани-къ** мн. -ци *сжиц. м., жс.* || **възпитаница, ср. ум.** || **възпитаниче** || **възпитанически, възпитанйшки** прил. м. р. || **възпитател-ень, -ни** прил. м. || **възпитателъ** *сжиц. м., жс.* || **възпитателка, ср. ум.** || **възпитателче** || **възпитателски** прил. м. и нар. || **възпитателство** *сжиц. ср.* || **възпоизпарѣние** † *сжиц. ср.; вж.* възпарѣние || **възползувамъ** се книж. гл. непрех. екр. III., по рус. воспользоваться; кор. въ стб. **ПОЛЪЗА** || **възползка** *сжиц. жс.; вж.* полъ || **възпоминавамъ** глаг.

преход. тр. III., стб. **КЪСПОМИНАТИ; вж.** с|по|менувамъ || **възпоминаване** *сжиц. ср.* || **възпоминание** *сжиц. ср.* || **възпоминател-ень, -ни** прил. м. р. || **възпоминателка** || **възпр-а (-ж)** гл. екр.; *вж.* възпйрамъ || ~ се гл. непрех. || **възпр-авямъ** гл. прех. тр. III., екр. **възпр-авйя** II. 1.; *вж.* правъ || **възпр-авяне** *сжиц. ср.* || **възпр-ашвамъ** гл. прех. тр. III., екр. **възпр-аша** II. 3.; *вж.* прахъ, прѣсть; *срав.* въз|равямъ || **възпр-ашане, възпр-ашване** *сжиц. ср.* || **възпр-ѣгна** гл. прех. екр. I. 5., мнкр. -ѣгамъ III. || **възпр-ѣятствувамъ!** гл. прех. тр. III., книжов. < руски воспрепятствовать 'възпрѣча' || **възпрѣт-вамъ** гл. прех. тр. III, екр. -на I. 5., мкр. -нувамъ III. || ~ се гл. непрх. || **възпрѣтване и -щение** *сжиц. ср.;* -йтел-ень прил. м.; -я(вамъ) гл. прех. II. 1. (III) || **възпрѣча** гл.; *вж.* възпрепятствувамъ || **възпр-идо|бй-вамъ** гл. прх. тр. III., екр. -я I. 6. || **възпр-идобыване** *сжиц. ср. р.* || **възпр-иёмъ** *сжиц. м.* *за 'възпрятие' || **възпр-иёмамъ (възпр-иёмамъ)** гл. прех. тр. III., екр. **възпр-иёма** I. 4. || **възпр-иёмане (възпр-иёмане)** *сжиц. ср.* || **възпр-иёмливъ** прил. м. || **възпр-иёмливость** *сжиц. жс.* || **възпр-иёмникъ** *сжиц. м., жс.* || **възпр-иёмница, ср. ум.** || **възпр-иёмниче** || **възпр-иёмчивъ** прил. м., по рус. восприемчивый || **възпр-иёмчивость** *сжиц. жс.* || **възпр-иётне** *сжиц. ср.* в м. || **възпр-иятие** < рус. восприятие || **възпр-извѣждамъ** гл. прех. тр. III., екр. **възпр-онзвед-а** I. 8. || **възпр-онзвѣждане** *сжиц. ср.* (възпр-онзвѣдене) † || **възпр-онзвѣдъ*** *сжиц. м.; лат.* 'репродукция' || **възпр-онзвѣдѣтель-ень, -ни** прил. м. || **възпр-онзвѣждамъ** гл. III.; *срв.* производствѣ || **възпр-отив-ямъ** се гл. непрх. III., -яне *сжиц. ср.* || **възп-ѣвамъ** гл. прех. тр. III., екр. **възп-ѣя** I. 6. || **възп-ѣване** *сжиц. ср.* || **възп-ѣвателъ** *сжиц. м., жс.* || **възп-ѣвателка, ср. р. ум.** || **възп-ѣвачъ** *сжиц. м., жс.* || **възп-ѣнямъ** гл. прех. тр. III., екр. **възп-ѣнйя** II. 1. || ~ се гл. непрх. || **възп-ѣняне** *сжиц. ср.; вж.* пѣна || **възп-ѣя** гл. прех. екр. I. 6.; *вж.* възпѣвамъ || ~ се гл. стр.

възр-авямъ гл. прех. тр. III., екр. **възр-об-вйя** II. 1.; *вж.* възр-а|прашамъ || **възр-авяне** *сжиц. ср.* || **възр-адвамъ** гл. прех. тр. III. || **възр-а-д-в-а-мъ** се гл. непрех. || **възр-адване** *сжиц. ср.* || **възр-аживамъ** и **възр-азявамъ** гл. прех. тр. III., екр. **възр-азйя** II. 1.; кор. раз-; *срав.* сражавамъ се, от|ражавамъ от|разя; др. отгл. степ. въ гл. рѣжа, рѣзахъ || **възр-ажване, възр-ажване** *сжиц. ср.* || **възр-ажение** *сжиц. ср.* стар. || **възр-азитель** *сжиц. м., жс.* || **възр-азителька (и съж-въ кор. възр-ажитель)** || **възр-аждамъ** гл. прех. тр. III., екр. **възр-одйя** II. 1.

|| ~ се гл. непрех. || **възраждане** *сжиц. ср.* || **възразъ** *сжиц. м.* 'възражение'; *срв. образъ* || **възразител-ень, -ни** *прил. м.* || **възрасть** *сжиц. ж.*; *вж.* гл. раста || **възраст-ень, -ни** *прил. м.* || **възрастникъ** *† м., ж.* възрастника *† сжиц.* *вм.* врѣстникъ. || **възрастявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възрастя** II. 1. || рус. возрастить 'отхранвамъ' || **възрастяване** *сжиц. ср.* || **възрѣние** *сжиц. ср.* *вм.* възрѣние; *вж.* зрение || **възривъ** *сжиц. м.* (обл. возривъ), **възриване** *сжиц. ср.*; *вж.* др. степ. въ гл. ровя || **възривамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възривъ** I. 6.; *срв.* възравамъ || **възридавамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **възридавъ** I. 6. || **възридаване** *сжиц. ср.* || **възродѣнь** *прилаг.* (прич. мин. стр.) *м.*; кор. въ екр. гл. родя || **възрѣждамъ** *глаг.* прех. тр. III., екр. **възрѣждъ** II. 1 || ~ се гл. непрех. || **възраждане** *сжиц. ср.* || **възрождение** *† сжиц. ср.*; стар. = възраждане || **възроптавамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **възропта** I. 6. || **възросъ** *п т а я* I. 6. || **възросъ** *прил. м.* || **възседлавамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възседла** I. 6.; *вж.* седло, *срв.* оседлавамъ || **възсѣждамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възсѣдн-а** I. 5, мкр. -увамъ || **възсивъ** *прил. м.* || **възсивамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **възсивъ** I. 6. || **възсиване** *сжиц. ср.* || **възславямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възславя** II. 1. || **възславяне** *сжиц. ср.* || **възсланямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възслонъ** II. 1.; *вж.* слонъ, подслонъ || ~ се гл. непрех. || **възсланяне** *сжиц. ср.* || **възставамъ** *гл.* непрех. тр. III., (оф. безъ з), екр. **възстана** I. 5 || **възставане** *сжиц. ср.* отглаго. || **възстание** *сжиц. ср.* || **възстанникъ** *сжиц. м., ж.* възстаница, *ср.* ум. възстаниче || **възстанически**; **възстаннишки** *прил. м. и нар.* || **възстаничество** *сжиц. ср.* || **възстановление** *сжиц. ср.*; *срв.* постановление || **възстановитель** *сжиц. м., ж.* възстановител-ка, *ср.* ум. -че || **възстановявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възстановя** II. 1. || ~ се гл. непрех. || **възсуквамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възсуча** I. 10. || ~ се гл. непрех. || **възсукване** *сжиц. ср.* || **възсъединение** *сжиц. ср.* || **възсъединявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възсъединя** II. 1 || **възсъединяване** *сжиц. ср.* || **възсъздавамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възсъздамъ** I. || **възтегарка** *сжиц. ж.* || **възтеж-къ, -ни** *прил. м., ум. мн. -чки* || **възтокъ** *† сжиц. м., вм. и зт о к ъ* || **възточ-ень, -ни** *прил. м.* || **възтоководение** *сжиц. ср.* 'ориенталистика' || **възторгъ** *сжиц. ж.* || рус. въсторгъ; кор. въ (из)-трѣгвамъ || **възторженъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || **възторженостъ** *сжиц. ж.* || **възтрѣбъ** *сжиц. м.*; *вж.* трѣбъ || **възтрѣбвамъ** *гл.* прех. тр. III. отъ рус. востребовать || **възтрѣбявамъ** *гл.* прех. тр. III., **възтрѣбъ** II. 1. || **възтрѣбяване** *сжиц. ср.*

|| **възтъргъ** *сжиц. м.* у Д. Деб., *вм.* русиз. въсторгъ || **възтърженъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*; отъ стб. гл. въстрѣгнжти || **възтрѣжествувамъ** *гл.* непрех. екр. III. || **възтрѣжествуване** *сжиц. ср.* || **възумѣвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възумѣ** I. 6. || **възумѣване** *сжиц. ср.* || **възхваля** *сжиц. ж.* || **възхваление** *† сжиц. ср.* || **възхвалявамъ, възхваляемъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възхваля** II. 1. || **възхваляване, възхваляне** *сжиц. ср.* || **възхита** *сжиц. ж.*, у П. П. Сл. *вм.* възхищение || **възхитител-ень, -ни** *прил. м.* 'който грабва сърцето' || **възхитѣнь** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || **възхищавамъ** и **възхитявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възхитя** II. 1., кор. хит-: хищ-, който и въхват-: хващ-; *срв.* хищ-никъ || ~ се *глаг.* непрех. || **възхищение** *сжиц. ср.* || **възхладявамъ, възхладямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възхладя** II. 1.; *вж.* хладъ || **възхладяване, възхладяне** *сжиц. ср.* || **възходъ** *сжиц. м.* || **възходящъ** *прил.* (прич. сег. действ.) *м.* *книж.* || **възхождамъ** *гл.* непрех. тр. III. || **възхождане** *сжиц. ср.* || **възхождащъ** *прил.* (прич. сег. действ.) *м.* || **възхождение** *† сжиц. ср.*; *вж.* възходъ, възхождение || **възхулвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възхуля** II. 1 || **възхулване** *сжиц. ср.* || **възчаквамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възчакъ** III. || **възчакване** *сжиц. ср.* || **възчервѣнь** *прил. м.* || **възчудвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **възчудя** II. 1. || ~ се гл. непрех. || **възчудване** *сжиц. ср.* || **възшествие** *сжиц. ср.* || **възшумявамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **възшумя** II. 1. || **възшумяване** *сжиц. ср.* || **възяривамъ** *се гл.* непрех. тр. III., екр. **възяръ** се II. 1. || **възяриване** *сжиц. ср.* || **въйстина** *нар.* старин., стб. **къ истинна** 'наистина'; обл. мак. *вистина*. || **въкъ** *межд.* (ни въкъ, ни гкъ); звукоподр.; *срв.* и.-е. *ŭk-: *ŭbk-, слав. вѣк-ъ 'викъ', лат. vōx гласъ и т. н. || **вълка** *сжиц. мн.* вълци; стб. **клькъ**, рус. волк, пол. wilk, чеш. vlk. словен. volk, сърб. хърв. vuk и т. н.; и.-е. кор. *vel-, съ разшир. *velk: vlk- завличамъ; санскр. vṛka-s, алб. ul'k, гръц. lŭkos отъ (F)lŭkos, лит. vilkas, лат. lupus, нѣм. Wolf, англ. wolf и т. н. || **Вълка, Вълкана** *сжиц. соб. лич. ж., м.* Вълканъ, Вълко, Вълчо; **Вълкашинъ** || **вълковина** *сжиц. ж. (м.) ув.* || **вълкодлакъ** *сжиц. м.*; *вж.* длакъ 'косми', съ разподоб. и уподоб. върколакъ, *вж. т.*; *срв.* чеш. vlkodlak || **вълкодлашки**, (зап. вълкодлачки) *прил. м. и нар.* || **вълкодясвамъ** *се гл.* непрех. тр. III., екр. **вълкодлясамъ** се III. || **вълконрав-ень, -ни** *прил. м.*; *вж.* нравъ

- ||вълко|нравие *сжц. ср.* ||вълко|я д е н ъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* ||вълко|ядина *сжц. ж.*
- вълместъ** *прил.*; *вж.* валмо.
- вълна I.** *сжц. ж.*; стб. **КЛЪНА**, рус. волна, пол. *welna*, чеш. *vlna*, словен. *volna*, срб. хрв. *vlna* и т. н.; и.-е. *vj-nā; *срав.* лит. *vilna*, латв. *wilna*, санскр. *ūṅṅā*...; лат. *lana* *вм.* *vlāna (фр. *laine*, ит. *lana*...), гот. *wolla*, нѣм. *Wolle*, англ. *wool*...; кор. и.-е. **vel-*; **vj-* тегля...; *срв.* вълкъ; влача.
- вълна II.** *сжц. ж.*; стб. **КЛЪНА**, рус. волна, пол. *welna*, чеш. *vlna*...; и.-е. *vj-nā; *срав.* лит. *vilnis*, нѣм. *Welle*, санскр. *ḍṛmīṣ*...; *срав.* вълкъ, влача.
- вълнаръ** *прил. м.*; *вж.* вълна I.; *ж.* вълнарка, *ср. ум.* вълнарче ||вълнарйя *сжц. ж.* ||вълнарровъ *прил. м.*; и соб. чел. име ||вълнарски *прил. м.* и *нар.* ||вълнарство *сжц. ср.* ||вълнатъ *прил. м.* ||вълневь *прил. м.* ||вълненъ *прил. м.* ||вълненикъ *сжц. м.* ||вълнестъ *прил. м. р.* ||вълница, вълничка *сжц. ж.* *ум.*
- вълнение** *сжц. ср.*; *вж.* вълна II. ||вълнистъ *прил. м.* ||вълноватъ, вълновитъ *прил. м.* ||вълно ломъ *сжц. м.*; отъ кор. въ ломя ||вълнонос-енъ, -ни *прил. м.* (къмъ вълна и вълна) ||вълнообраз-енъ, -ни *прил. м.* (както предх.) ||вълнувамъ *глагол.* прех. тр. III., ||вълнуване *сжц. ср.* ||вълнувателъ *сжц. м.*
- вълнясвамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. вълнясамъ III., произв. отъ вълна I.
- вълховникъ** *сжц. м.*; *вж.* влъх ва. ||вълхувамъ *гл.* непрех. тр. III. ||вълхуване, вълхуване *сжц. ср.*
- вълчи** *сжц.* мн. болестъ *laryngitis ulcergosa* ||вълчи *прил. м.*, *ж.* вълча. ||вълча ябълка *прил. сжц. ж.*, раст. *Aristolochia clematitis* ||вълча яма *прил. сжц. ж.*, обикн. мн. вълчи ями ||вълча се *гл.* непрех. тр. II. З. ||вълчакъ *сжц. м.*, мн. вълчачи 'вълчи праздници' ||Вълчанъ соб. лич. м. ||вълчѣ *сжц. ср. ум.* ||вълчевъ *прил. м.*; и *сжц.* соб. челяд ||вълче *прил. ср.* къмъ вълчи (отъ вълкъ); ||вълче лико *прил. сжц. ср.* видъ раст. ||вълче млѣко *прил. сжц. ср.* *Euphorbia* 'млѣчокъ' ||вълчески *прил. м.* и *нар.* ||вълчетина *сжц. ж.* ||вълчѣ трѣси *сжц. мн.*; кор. въ треса ||вълчѣцъ *сжц. м.* (ум.), мн. влъчци, обл. влъшци...; *вж.* вл а с ц и ||вълчешката *нар.* ||вълчешки *прил. м.* и *нар.* ||вълчи *прил. м.* ||вълчи бобъ *прил. сжц. м.* ||вълчи корень *прил. сжц. м.* ||вълчи кракъ *прил. сжц. м.* ||вълчи пиперъ *прил. сжц. м.* ||вълчи праздници *сжц. м.* мн.; *вж.* вълчаци ||Вълчйнь *сжц.* соб. лич. ||вълчина *сжц. ж.* ||вълчица *сжц. ж.* ||вълчище *сжц. ср.* ||вълчйще *сжц. ср.* увел. ||вълчо *сжц. м.* гал.; и соб. лич. **Вълчо.**
- вълшѣб-енъ, -ни** *прил. м.*; *вж.* влъш ба, влъхва || вълшѣбно *нар.* || вълшѣбни-къ, мн. -ци *сжц. м.*, *ж.* вълшѣбница, *ср. ум.* вълшѣбница || вълшѣбнича *гл.* непрх. тр. II. З., рус. волшебничать ||вълшѣбнически (вълшѣбнишки) *прил. м.* и *нар.* ||вълшѣбничество (вълшѣбниство) *сжц. ср.* || вълшѣбство *сжц. ср.* || вълшѣбствувамъ *гл.* непрх. тр. III. || вълшѣбствуване *сжц. ср.*
- вънъ** *нар.*, стар. обл. мак. **вонъ**; стб. **КЪНЪ**, **КОНЪ**, рус. вон, малор. *вин*, вонка, пол. стар. *wep*, чеш. *wep*, словен. *van*, *vun*...; срб. хрв. *van*...; кор. и.-е. **ud-* (об.-герм. *ut, нѣм. *aus* „изъ“), прасл. **ud-*но, санскр. *ut*...; *срав.* още и санскр. *vanā* „гора; мѣст. п. ед. ч. *vanē* въ гората“ — слав. въ нѣ, рус. вне **вънка** *нар.* ||вънкаш-енъ, външ-енъ, -ни *прил. м.* ||вънкашливъ *прил. м.* ||вънкашнина, вънкашность *сжц. ж.* ||външность *сжц. ж.* ||външнина *сжц. ж.*
- въображамъ** *прил.* (прич. сег. стр.) *м.* ||въображамость *сжц. ж.* ||въображение *сжц. ср.*, стб. **ВЪОБРАЖЕННЕ**, гръц. 'фантазия' || въобразенъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* отъ въ|образя си; *вж.* об|р азъ ||въобразимъ *прил.* (прич. сег. стр.) *м.* отъ сжц. гл. || въобразимостъ *сжц. ж.* || въобразител-енъ, -ни *прил. м.* ||въобразявамъ си *гл.* прех. тр. III., екр. въ|образя си II. I.; *сжц. ср.* въобразяване ||въобщѣ *нар.*; 'изобщо' < рус. вообще.
- въодушевление** *сжц. ср.*, грц. *ентусиа-зъмъ*, кор. срод. || въ|одушевявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. въодушевь II. I.; *вж.* душа, о|душевенъ || ~се *гл.* непрх.
- въодушевяване** *сжц. ср.*
- въортачвамъ се** *гл.* непрх. III.; *вж.* на|ортачвамъ се; ортакъ тур.
- въоржамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. въоржжъ (-ж) II. З.; *вж.* ор ж ж и е || въоржжяване *сжц. ср.* отглагол. ново || въоржжение *сжц. ср. р.* стар. || въоржженъ *прил. м.* (прич. мин. стр.)
- въпия** *глагол.* непрх. тр. I. б. и I. 11., стб. **КЪПНТИ**, *сжц.* **ВЪПЪЛЪ**, — нб. рус. *сжц.* мн. *вдпли*; рус. гл. *вопить*, *воплю*, чеш. *upřiti*, *upřim*, словен. *vpiti*, срб.-хрв. *variti*; *сжц.* *varaj* „воплъ“...; и.-е. кор. **ver-*; *срав.* лит. *varéti*, *varū* говоря...; мнение-то, че гл. въ п и я е заетъ отъ гот. *wōrjan* викамъ, ст. англ. *wēran*, англ. *weep* „плача“ и под. е погръшно; *срав.* слав. ва бя — и.-е. кор. **veb-* покрай **ver-* || въпиящъ *прил.* (прич. сег. действ.) *м.*: въпияща неправда; която вика за отплата, крѣщяща; отъ рус. *църк. сл.* е „въпьющъ“!
- въплътенъ** *прил.* = прич. мин. стр. *м.* ||въплътявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. въ-

плътя II. 1.; *вж.* плътъ ~ се *глагол*.
непрх. || **въплътяване** *сщц. ср.* || **въплъщение** *сщц. ср.* стар.

въ|пробъ *сщц. м.*; стб. **кѣпрость**, рус. *вопрос* . . . || **въпроб-ень**, **-ни** *прил. м.* || **въпробсител енъ**, **-ни** *прил. м.*; *вж.* гл. *прося*, стб. **въ|просити** 'питама' || **въпросително нар.** || **въпросителна** *сщц. ж.*, сир. в. точка = знакъ? || **въпросителъ** *сщц. м.*, *ж.* || **въпросителка**, *ср.* ум. || **въпросителче** || **въпросникъ** *сщц. м.*

въ|прѣнь *предл.* отъ нар., стб. **кѣ прѣкты**, рус. вопреки съ дат. п.; *вж.* прѣко.

върба *сщц. ж.*, ум. **върбица** (и соб., с.) и **върбийчка** ум. отъ ум.; стб. **крьба**, рус. *верба*, пол. *wierzba*, чеш., словен., срб.-хърв. *vrba*...; кор. и.-е. **veg-*; **vr-* *вия*...; *срв.* лит. *virbas* *вейка*, лег. *virbs*, *virbens*, прчка; грц. *gapis*, *gabdos* пржтъ, лат. *verbena* *вейки* и *листа* на *лаври*, *маслина*...; *veg-beга* *удари* съ прчка... || **върбакъ**, **върбалакъ** *сщц. м.* съб. || **Върбанъ**, **Върбанъ** *сщц. м.*, *ж.* || **Върбена**, **Врѣбка**, **Врѣбча**, *м.* || **Врѣбчо** || **върбѣ** *сщц. ср.* ум. || **върбѣ** (**върбѣ**) *сщц. ср.* съб. || **върбелъ** *сщц. м.* || **върбѣнце** *сщц. ср.* ум. отъ ум. || **върбѣ** || **върбинъ** *прил. м.* || **върбовъ** *прил. м.* || **върбина** *сщц. ж.* || **върбище** *сщц. ср.* ув. || **върбѣвка** *сщц. ж.* и соб. (с.) || **върбѣвникъ** *сщц. м.* || **върболѣстъ** *сщц. м.*; *вж.* *листь* || **върболѣзъ** *сщц. м.* || **върболѣякъ**, **върбулякъ** *сщц. м.* съб. || **върбулякъ** *сщц. м.* съб.

върбѣсвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. **върбѣсамъ** III. *вм.* || **варбѣсвамъ**; кор. *свърз*. съ нѣм. *Farbe* 'багра' и *варосамъ*.

върва *сщц. ж.*, ум. **вървица**, **вървичка**, **вървушка**, стб. **крькы**, *вж.* *врѣвъ*; кор. и.-е. **veg-*... *вия*... || **върварикъ** *сщц. м.* || **вървѣжъ** *сщц. м.* || **вървѣн-е**, **-нѣ** I. *сщц. ср.*, отъ гл. *вървя* I. || **вървене**, **-нѣ** II., отъ гл. *вървя* II. || **вървенникъ** *сщц. м.* || **вървешкомъ** *нар.* (*срв.* *осн.* и въ *дееприч.* *вървейки*) || **върви** *сщц. ж.* *мн.*; *вж.* *врѣвъ* || **вървица**, **вървичка** *сщц. ж.* ум.; *вж.* *врѣв(чи)ца* || **вървище** *сщц. ср. р.* || **върволикъ** *сщц. м.* || **върволица** *сщц. ж.* || **върволицамъ** *се гл.* непрх. тр. III. || **върволякъ** *сщц. м.* || **вървотъ** *сщц. м.* || **вървушка** *сщц. ж.* || **вървя** I. *гл.* непрх. тр. II. 2. || **върви се гл.** стр. 3-олич. || **вървя** II. *гл.* прех. тр. II. 1.

вървѣрецъ *сщц. м. р.* обл. 'мравка' по нар. етим. и уподобление.

върга *сщц. ж.* *вм.* || **врага** || **въргалѣмъ** *гл.* прех. тр. III., обл. || **върдалѣмъ** || ~ *се гл.* непрх. || **въргамъ** *гл.* прех. тр. стар., кор. въ стб. **крьг-ж**, **крьж-ешн**, рус. *-вергать* (от-в., опро-в...); отпосле *измѣн.* *хвърлямъ* (фърлямъ), *фъргамъ*;

кор. и.-е. **veg-* (съ *разшир.* **veg-g-*); *срв.* *сжщ.* *знач.* хол. *werken* 'хв. се', лат. *vergo* *наклонявамъ* се..., санскр. *vrñakti* *обръща* и т. н.; съ др. *разшир.* ст. герм. (гот.) *waigran*, нѣм. *werfen*, *хвърлямъ* ст. англ. *wegran*, англ. *wagr* *хвърлямъ* се... || **върголець** *сщц. м.*; *вж.* отъ др. кор. || **въргарець** || **въргѣла** *сщц. ж.*

вържа *гл.* прех. екр. и тр. I. 10.; *вж.* мкр. *врѣзва маъ*; кор. и.-е. **veg-g'*; слав. **vgz-*; *срв.* лит. *verziũ*, *vėrziũ* стѣгамъ, *veržys*, *viržys* *вжже*...; ст. сакс. *wurgil* *вжже*, нѣм. *würgen* *душж.*, *удушвамъ*... || **вързалка** *сщц. ж.* || **вързанъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || **вързаница** *сщц. ж.* || **вързатка** *сщц. ж.*, ум. || **вързатчица** || **вързачъ** *сщц. м.*, *ж.* || **вързачка**; *вж.* *врѣзувачъ* и *врѣзвачъ* || **вързелъ** *сщц. м.*, ум. *м.* || **вързелець**, ум. *ср.* || **вързелче** || **вързийня** *сщц. ж.* || **вързия** *сщц. ж.* || **вързѣпъ** *сщц. м.*, ум. *м.* || **вързѣпѣцъ**, ум. *ср.* || **вързѣпче** || **вързувамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III., съкрат. *врѣзвамъ*; *вж.* т., екр. *вържа* || ~ *се гл.* непрх. стр. || **вързувачъ** *сщц. м.*, *ж.* || **вързувачка** || **вързулъ** *сщц. м.* || **вързула** *сщц. ж.* || **вързуница** *сщц. ж.* || **вързуячка** *сщц. ж.*, обл.

въркамъ *гл.* непрх., **въркаты** *прил.*...; *вж.* *фъркамъ*, *фъркаты*; *срв.* *въргамъ*. || **върколакъ** *сщц. м.*, *мн.* || **върколѣци**; чрезъ *разподоб.* и *уподоб.* обл. *вм.* || **върколакъ**; *вж.* *вълкъ* и *длакъ*.

върлѣ *прил. м.*; стб. **крьлѣ**, отъ кор. *въ* гл. *вря*, *варя* || **върла** *сщц. ж.*; *вж.* и *въргамъ* || **върлѣвище** *сщц. ср.* || **върлѣкъ** *сщц. м.*, обл. || **върлѣче** *сщц. ср.* ум. || **върлей** *сщц.*, **върляемъ** *гл.*; *вж.* *хвърлей*, *хвърлямъ*, *фърляемъ*; кор. *врѣг-*; *вж.* *въргамъ*.

върлина II. *сщц. ж.*; отъ и.-е. кор. **veg-* *врѣзвамъ*, *тегля*, *окачивамъ*; *срв.* *лет.* *svēge* *върлина* на *кладенець* за *теглене*, лит. *svartis*, *svirtis* и др.

върлѣя *гл.* непрх. тр. I. 6.; *вж.* *върлѣ* || **върлина** I. *сщц. ж.* || **върло** *нар.*; *срв.* срб.-хърв. *vrlo* 'твърде' || **върлувамъ** *гл.* непрх. тр. III. || **върлуване** *сщц. ср.*

върна *гл.* прех. екр. I. 5.; *срв.* *о|бърна*, кор. *върт-* въ *вѣртя*, мкр. *врѣшамъ*, *врашамъ* (ш отъ *|j); *вж.* *вратъ* || **върна**, обл. 3-олич. || **върне** 'вали' || **върнежъ** *сщц. м.*, обл. 'валезжъ'; кор. **вѣрт-* и **вал-* *успоредни* || **въртежъ** *сщц. м.* || **въртель** *сщц. м.* || **въртел-ень**, **-ни** *прил. м.* = рус. *вращательный* || **въртелѣшка** *сщц. ж.* || **въртенъ** *сщц. м.*, обл. 'увратъ' || **въртение**, **въртенѣ** *сщц. ср.* || **въртевица** *сщц. ж.* || **въртецо** *сщц. ср.* *вж.* *вретенѣ*, кор. *степ.* и.-е. **veg-t-* || **въртешка** *сщц. ж.* || **въртешката**, **въртешкомъ** *нар.* (*осн.* и въ *дееприч.*; *срв.*

въртейки) || **въртѣло** *сжиц. ср.* || **въртѣлка** *сжиц. жс.* || **върти-калецъ** *сжиц. м.; вж.* калци || **въртикалчиница** *сжиц. жс.* || **върти-кукуда** *сжиц. м., обл.; вж.* кукуда || **върти-кжщникъ** *сжиц. м.; вж.* въртокжщникъ || **въртилице** *сжиц. ср., обл.; вж.* свърталище || **върти-попъ** *сжиц. м.* || **въртня** *сжиц. жс. р.* = врътня || **върто-ббй** *сжиц. м.* || **въртовѣрецъ** *сжиц. м.; вж.* въртокжщникъ || **въртовѣрка, *ср.* умал. || **въртовѣрче** || **въртоглавъ** *прил. м.; вж.* глава || **въртоглавъ**, *мн. -ци* *сжиц. м.* || **въртоглавие** *сжиц. ср.* || **въртоглавица**, **въртоглавка** *сжиц. жс.* || **въртоглавичка** *сжиц. жс.* || **въртоглавшина** *сжиц. жс.* || **върто-гжз-ецъ**, *мн. -ци* || **въртогжзица**, **вър-гжзка** *сжиц. жс.* || **върто-копа-н-ецъ**, *мн. -ци* *сжиц. м.* || **върто-кжщъ** *сжиц. м.*, **върто-кжщца** *сжиц. м. жс.* || **въртокжщникъ** *сжиц. м.; прен.* = и лат. penis; **въртокжщ-ница** *сжиц. жс.* || **въртоликавъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех. || **въртоликане** *сжиц. ср.* || **въртолия** *сжиц. жс.* || **Върто-ломъ** *сжиц. м.*, по нар. етим. *вм.* Вартоломей *евр.*; *срав.* Вратоломей || **въртоля** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || **въртолене** *сжиц. ср.* || **въртопъ** *сжиц. м.* || **върточа** *гл.* прех. тр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех. || **върточене** *сжиц. ср.* || **върто-чора-п-ица** *сжиц. жс. обл.* || **вър-тѣлка** *сжиц. жс.* || **въртѣшка** *сжиц. жс.* || **вър-тя** *гл.* прех. тр. II. 2., стб. **крѣ-тѣти**, **-штж**, **-тшиш**; *рус.* вертѣть и т. н.; и-е. кор. *ver-t- въртя, разширение на *ver-; *срав.* лат. verto (фр. con-vertir обръщамъ...), verlex, vortex въртопъ. „нѣм. werden пре-обръщамъ се, „ставамъ“, лит. verciù, vėrsti въртя, санскр. vārtate върти се, на-върта се... || ~ се *гл.* непрех. стр. || **върхъ** I. *сжиц. м., мн.* върховѣ; *вж.* върхъ || **върхъ** *нар.* и предл.; *вж.* върху. || **върхъ** II. *сжиц. м.; вж.* врахъ, *рус.* вѣрох || **върхъ** *гл.* прех. тр. I. 7., и **вършъ**, **вършѣя**; стб. **крѣх-ж**, **крѣш-ениш**, неопр. **крѣшти**; *словен.* vršiti, *сжиц.* vrah; *срб.* хрв. vršem, vršiti и vrci; *сжиц.* vrsaj. „; кор. и-е. *ver-s-; *срав.* лат. vergo влача..., грц. érgō влача се; ст. сканд. voгг бразда... || **върхаръ** *сжиц. м.*, отъ върхъ || **върхъгъ**, **върховатъ** *прил. м.* || **върховатя** *глагол.* прех. тр. II. 1. || **върховатене** *сжиц. ср.* || **върхиня** *сжиц. жс.* *вм.* вършина || **върховъ** *прил. м.* || **върхов-енъ**, *ни* *прил. м.* || **върховѣнски** *прил. м.* || **върховѣнство** *сжиц. ср.* || **върховище** *сжиц. ср.* || **върховица** *сжиц. ср.* || **върховность** *сжиц. жс.* || **върховци** *сжиц. м.* *мн.* отъ вършецъ || **върхомъ** *нар.*, твор. п. ед. ч. по стб. || **върху** *предл.*, стб. **крѣ-хоу**, мѣст. п. отъ върхъ. || **върчъ** I. *гл.* непрех. стар. обл. II. 4. || **вър-чалка** *сжиц. жс.; вж.* фърча... ||**

върчъ II. *сжиц. жс. обл.* *вм.* фърча (тур. фурча); *вж. т.* || **върчб-свамъ** *гл.* прех. тр. мкр. III. *вм.* фърчосвамъ. || **върша** *гл.* прех. тр. II. 3., мкр. и усл. || **врѣш-вамъ**, **врѣшувамъ** III.; стб. **крѣш-ж**, **-пшиш**, **-нти**, *рус.* вершить, совершить и т. н.; *вж.* врѣхъ, върхъ || **върша** *сжиц. жс. обл.* || **вършавачка** *сжиц. жс. обл.* || **вършачка** *сжиц. жс.*; *вж. гл.* върха, върша, вършея. || **върше**, **върше** *сжиц.* събир. *ср. р.*, отъ врѣхъ || **върш-енъ**, **врѣшни** *прил. м.* || **вършень** *сжиц. м.* || **вършене** I—II. *сжиц. ср.* || **вършецъ** *сжиц. м. ум.*; соб. геогр. Вършецъ. || **вършея** *гл.* прех. тр. *вм.* върха, върша; стб. **крѣхж** || **вършило** *сжиц. ср.* 'гумно'; *вж.* врахъ || **вършитба** *сжиц. жс.* || **вършина** *сжиц. жс.*, *ум.* вършинка, производ. отъ върхъ; *срав.* върхаръ. || **вършиня** *сжиц. жс.* || **вършин-окъ**, **-якъ** *сжиц. м.* || **вършителъ** *сжиц. м.* || **вършища** *сжиц. ср.*, стб. *мн.* || **въ-ставамъ** *гл.* (стар., по оф. пр.), *сжиц.* въ-|ста́ние...; *вж.* въ-|ставамъ, въ-|стание... || **въсцъ** *сжиц. жс.* (*вм.* *въшца) *жс.* = въшка. || **въхъ** *межд.* обл. *трак.*; 'ухъ, уви.'; *срав.* вай. || **въцарявамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* въца-ря II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || **въцаряване** *сжиц. ср.; вж.* царя. || **въ-человѣчвамъ** *се* *гл.* непрех. тр. III, *книж.*, *екр.* въ-человѣча *се* II. 3. || **въ-человѣч-ване** *сжиц. ср.; вж.* чело-вѣкъ (човѣкъ). || **въшѣ** *сжиц. ср.* *ум.* || **въши** *прил. м.* || **въ-шйвъ** *прил. м.* || **въшка** *сжиц. жс.*, *ум.* *ср.* || **въшѣ**, **въшлѣ**, **въшлѣнце**, **въшчѣ**, *ум. жс.* || **въшчица**; стб. **кѣшъ**, *рус.* вошь, пол. wesz, чеш. veš, *словен.* veš, viš, *срб.* хрв. vaš и т. н.; кор. и-е.; *срав.* лит. utė латв. ūts; кор. *u- се редува съ *iū-, *iju *срав.* нѣм. Laus, санскр. uñ-kā, палийски (буд.) ñ-kā. || **кокоша** **въшка**, **свински** **въшки** и т. н. || **въшкавъ** *прил. м.* || **въшкав-ецъ**, *мн. -ци* *сжиц. м.* || **въшкаво** **билъе** *прил. сжиц. ср.* стб. || **въшкарница** *сжиц. жс.* || **въшкар-никъ** *сжиц. м.* || **въшкарница** *сжиц. жс.* || **въшкнино** **билъе** *прил. сжиц. ср.* || **въшла** *сжиц. жс.*; *м.* || **въшльо** || **въшливъ** *прил. м.* || **въшлив-ецъ**, *мн. -ци* || **въшливка** *сжиц. жс.* || **въшливче** *сжиц. ср.* умал. || **въш-ливич-тъкъ**, **-ки** *прил. м. ум.* || **въшля-свамъ**, **въшясвамъ** („въшасвамъ“) *гл.* непрех. тр. III., *екр.* въш(л)ясамъ III. || **въш(л)ясване** *сжиц. ср.* || **въшцъ** *сжиц. жс.; вж.* въсца. || **въ-яквамъ** *се* *глагол.* непрех. тр. III., *екр.* въ-яча *се* II. 3.; *вж.* якъ || **въ-ячване** *гл. сжиц. ср. р.*

въ|яловявамъ се! *гл. непрех. тр. III., екр. въяловя се II. I. вм. в|яловявамъ...; вжс. яловъ.*

въ|юздѣвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. въздѣ II. I.; вжс. в|юздѣвамъ; срв. о|б|у|з|д|а|я: юз|д|а|въ|юздѣване сжи. ср.*

въ|къ *сжи. м. р., мн. въковѣ; стб. к'ккѣ, рус. век, пол. wiek, чеш. věk, словен. vek, сърб. хрв. vijek...; срв. лит. vėkà сила, vikrūs бодъръ..., лат. vinco побеждавамъ; гот. wihan боря се, ст. сканд. veigr сила; нѣм. Ludwig „прочуть въ борба“, ирл. fích борба, fichim боря се, кимр. gwych силенъ и т. н.; стар. изр. Во вѣки вѣковъ; на вѣки | въков-ень, -ни прил. м. | въковитъ прил. м. | въко-|въч-ень, -ни прил. м. | въковитость сжи. жс. | въковѣчность сжи. жс. | въку-|вамъ гл. непрех. III.*

въ|нѣць! (съ вѣ по оф. пр.)...; *вжс. венець.*

въ|ра *сжи. жс.; стб. к'рл, рус. вѣра, пол. wiara, чеш. víra, словен. véta, срб. хрв. vijera и т. н.; срв. зенд. var-, varəna вѣра, осет. иргун: лат. vērus истиненъ, вѣренъ; veritas > фр. vérité истина.; ирл. fí, нѣм. wahr истиненъ, гот. luz-wērgan съмнявамъ се и др. | вѣрица сжи. жс. ум. | вѣричка сжи. жс. р., ум. отъ ум. | вѣрвамъ гл. прех. тр. III, стар. вѣрувамъ; стбълг.*

к'р-оуѣж, -оуѣшн, -окагн... | вѣр-ень, -ни прил. м. | вѣрно нар. | вѣрнич-къ, -ки прил. м. ум. | вѣрно подданъ прил. (мин. стр. прич.) м.; *вжс. подданикъ | вѣрноподаникъ сжи. м. | вѣрнопода-|ница сжи. жс. | вѣрноподан-ство, -ни-|чество сжи. ср. | вѣрователъ сжи. м. = лат. кредиторъ | вѣрователка сжи. жс.*

въ|ро|досто-ень, -йни прил. м.; *вжс. до|стоенъ | вѣродостойно нар. | вѣро-|изповѣдание сжи. ср.; вжс. из|по|въ|д-|вамъ | вѣройм-ень, -ни* и вѣройм-|чивъ* прил. м.; вжс. в|з|имамъ | вѣро-|имецъ сжи. м. | вѣроймство сжи. ср.: 'лековѣрие' | вѣролѣм-ень, -ни прил. м.; *вжс. ломя | вѣролѣм-ецъ, мн. -ци сжи. м. | вѣролѣмка сжи. жс. | вѣро-|лѣмни-къ, мн. -ци сжи. м. | вѣролѣ-|ница сжи. жс. | вѣролѣмность сжи. жс. | вѣролѣмственъ прил. м. | вѣролѣмство сжи. ср. | вѣролѣмствувамъ гл. непрех-|тр. III. | вѣро|от|мѣт-ень, -ни и вѣро-|от|стѣп-ень, -ни прил. м. | вѣроотмѣт-|ник-ъ, вѣроотстѣпни-къ, мн. -ци сжи. м. | вѣроотмѣтница, вѣроотстѣпница сжи. жс. | вѣроотмѣтниче, вѣроотстѣп-|ниче сжжс. ср. ум. | вѣроотмѣтнически, вѣроотстѣпнически прил. м. и нар. | вѣроотмѣтничество, вѣроотстѣпни-|чество сжи. ср. | вѣро|подѣб-ень, -ни прил. м.; *вжс. по|д|о|б|е|нъ | вѣроподо-|бно нар. | вѣроподобие сжи. ср. | вѣро-***

про|по|вѣдание сжи. ср.; *вжс. про|по-|въ|д|ва|мъ | вѣропроповѣдни-къ, мн. -ци сжи. м. | вѣропроповѣдница сжи. жс. | вѣропроповѣдниче сжи. ср. ум. | вѣро-|проповѣдничество, вѣропроповѣдване сжи. ср. | вѣро|тѣрпимъ прил. (сег. дей-|ств. прич.) м. р.; *вжс. тѣрпимъ | вѣро-|тѣрпимость сжи. жс. | вѣро|уч-ение сжи. ср.; -|итель сжи. м., жс. -|ителка | вѣро|ят-|ень, -ни прил. м., стб. к'ро-|атнѣ, съ рус. я, кор. въ в|з|е|ма | вѣро|ятно нар. | вѣро|ятность сжи. жс. | вѣро|ятне сжи. ср. | вѣр|ски прил. м. | вѣр|ую сжи. ср., въ сжщн. стб. гл. I. л. ед. сег. вѣроуѣ, рус. цслав. вѣру ю=лат. credo вѣрвамъ, сим-|воль на вѣрата. | вѣру|ощи! сег. действ. прич. по рус. цслав., по-добре по н. б. вѣр|ващи, вѣру|ващи, вѣр|ни | вѣр|я гл. прех. тр. II. I. | вѣр|ене сжи. ср. | вѣр|я се гл. непрех. тр.: кълна се съ 'вѣра'.**

въ|тѣръ *сжи. м., мн. вѣтѣрѣ; стб. к'тѣрѣ, рус. вѣтер, пол. wiatr, чеш. vítr, срб. хрв. vjetar и т. н.; и.-е. кор. *vēi-; срв. лит. vėtra буря, vē'jas вѣтѣръ, ст. инд. vāyuš, лат. ventus > фр. vent, итал. vento...; гот. winds, нѣм. Wind, кимр. gwyni и т. н. | вѣтрѣць сжи. м. ум. | вѣтрени-къ, мн. -ци сжи. м. | вѣтреница сжи. жс. | вѣтре-|ниче сжи. ср. | вѣтрило сжи. ср. | вѣ-|трилце сжи. ср. ум. | вѣтринѣ сжи. жс. | вѣ-|тринка сжи. ср. | вѣтрище сжи. ср. ув. | вѣтровъ прил. м. | вѣтров-ень, -ни прил. м. | вѣтровитъ прил. м. | вѣтрови-|тич-къ, -ки прил. м. ум. | вѣтро|гѣн-ъ, -ецъ, мн. -ци сжи. м.; *вжс. гоня | вѣ-|трогѣнка сжи. жс. | вѣтрогѣнче сжи. ср. | вѣтрогѣнство сжи. ср. | вѣтро|мѣтъ сжи. м., | вѣтромѣтиче сжи. ср.; *вжс. мета | вѣтро|нос-ецъ, мн. -ци сжи. м.; вжс. по|с|я | вѣтро|тлѣн-ень, мн. -ни прил. м.; вжс. тлѣя | вѣтро|тлѣние сжи. ср. | вѣтро-|ум-ень, мн. -ни прил. м.; *вжс. умъ | вѣ-|троумие сжи. ср. | вѣт|рушка сжи. жс. | вѣ-|тѣрливъ прил. м. | вѣтѣрничавъ прил. м. | вѣч-ень, -ни прил. м.; *вжс. вѣкъ | вѣч-|ни-къ, мн. -ци сжи. м. | вѣч|ница сжи. жс. | вѣч|нина сжи. жс. | вѣчно нар. | вѣч-|ность сжи. жс.*****

въ|я *глагол. непрех. и прех. тр. I. 6., екр. вѣйна I. 5., мкр. усл. вѣвамъ, вѣйвамъ; стб. к'матн, рус. веять и т. н.; вжс. вѣ-|тѣръ | вѣене сжи. ср. | вѣялка сжи. жс. | вѣялица сжи. жс. | вѣяница сжи. жс. | вѣяло сжи. ср. | вѣячъ сжи. м. | вѣяч-|ка сжи. жс.*

въ|яв|явамъ се *глагол. непрех. тр. III., екр. в|яв|я се вжс. яв|явамъ се...*

въ|яловявамъ се *гл. непрех., III., екр. вя-|ловя се II. I.; вжс. яловъ.*

въ|жгар-ецъ, мн. -ци сжи. м.; *стб. ж'грѣ, рус. угорь 'змийорка' и т. н.; кор. и.-е.*

*angw(h)-i- кривя... червей... змия; *срав.* ст. вис. нѣм. angar „житенъ червей“, нѣм. Engerling, лит. мн. ankštira=нѣм. Engerlinge...; лит. angis, лат. anguis змия. || **вжгарчасвамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **вжгарчасамъ** III. || **вжгарчасване** *сжиц. ср.* || **вжгаритъ** *прил. м.*

вжглъръ *сжиц. м.; вжс.* вжглъръ || **вжгле** (**вжгле**) *сжиц. ср. съб.* || **вжгле** | **в** | **ид-ень**, **-ни** *прил. м.* || **вжгле** | **в** | **одъ** *сжиц. м.; срав.* вжгле | **в** | **одъ** | **родъ** || **вжглевод-ень**, **-ни** *прил. м.* || **вжгле** | **в** | **одъ** | **р** | **одъ** *сжиц. м.* || **вжглеводорд-ень**, **-ни** *прил. м.* || **вжгле** | **к** | **й** | **селъ** *прил. м. р.* || **вжгле** | **к** | **и** | **сел** | **н** | **а** *сжиц. жс.* || **вжглеливъ** *прил. м. р.* || **вжгленъ** *сжиц. м.; ум. м.* **вжгленець**, *ум. ср.* **вжгленче**; *стб.* **жгль**, *рус.* уголь, пол. węgiel, чеш. uhel, uhli, сѣр.-хрв. ugalj, uglje и т. н.; кор. и.-е. *ong-; *срав.* санскр. aṅgāra, лат. anglis, лат. uogle; *сродство съ* кор. **въ** | **огънъ** | *допустимо н.-перс.* angist || **вжгле-нъ**, **-ни** *прил. м.* || **вжгленаръ** *сжиц. м., жс.* **вжгленарка**, *ср. ум.* **вжгленарче** || **вжгленарникъ** *сжиц. м.:* вжглишарница; *вжс.* жйжня || **вжгленарница** *сжиц. жс.* || **вжгленарски** *прил. м.* || **вжгленарство** *сжиц. ср. =* 'вжглишарство' || **вжгле** | **о** | **б** | **р** | **а** | **з** | **е** | **н** | **ь**, **-ни** *прил. м.; р. вжс.* образъ || **вжгле** | **р** | **о** | **дъ** *сжиц. м.* || **вжглерод-ень**, **-ни** *прил. м. р.* || **вжглестъ**, **вжглисть** *прил. м.* || **вжглища** *сжиц. мн. ср. съб.* || **вжглишаръ** *сжиц. м., жс.* **вжглишарка**, *ср. ум.* **вжглишарче** || **вжглишарница** *сжиц. жс.; вжс.* жйжня || **вжглишарски** *прил. м. и нар.* || **вжглишарство** *сжиц. ср.* || **вжгле** *сжиц. ср. р. съб.* стар.; *стб.* **жглье** || **вжгливъ** *прил. м. р.*

вжглянь *прил. м.* || **вжгляръ** *сжиц. м., срб.-хрв.* ugljar || **вжгльасвамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **вжгльасамъ** III. || **вжгльасване** *сжиц. ср. р.*

вждица *сжиц. жс. р., ум.* **вждичка**; *стб.* **ждица**, **вждица**, *слов.* ôdica, vōdica, *рус.* удочка и т. н.; кор. и.-е. *vondh-: *vendh- *извивамъ*...; *срав.* ст. герм. wīndan, нѣм. wīnden *вия*, арм. gind (отъ *vind-) *пръстенъ*, ст. сканд. vōndr *вейка*, *пржчка*...

вжже (**вжжé**) *сжиц. ср., умал.* **вжженце**, **вжжице**; *стб.* **жже**, *рус.* уже, словен. vōže, срб.-хрв. uže и т. н.; об.-слав. *(v)op-zj-; *срав.* везвамъ <степ. *(v)ep-z-, кор. и.-е. *angh- *стѣснявамъ*, *сближивамъ*...; *срав.* грц. anápe vřevъ, *примка*, anktēg стѣгалка, лат. angō стѣснявамъ, стѣгамъ (> ангины!)... и т. н. || **вжжаръ** *сжиц. м., жс.*

вжжарка, *ср. ум.* **вжжарче** || **вжжарница** *сжиц. жс.* || **вжжарски** *прил. м. и нар.* || **вжжарство** *сжиц. ср.* || **вжже** | **г** | **р** | **а** | **ч** | **ь** *сжиц. м.* || **вжжень**, **вжжанъ** *прил. м.* || **вжжерникъ** *сжиц. м., жс.* **вжжерница**, *ср. ум.* **вжжерниче** || **вжжица** *сжиц. жс.* || **вжжникъ** *сжиц. м., жс.* **вжжница**, *ср. ум.* **вжжниче** || **вжз** *сжиц. жс.* || **вжзелъ** *сжиц. м., ум. м.* **вжзелець**, *ум. ср.* **вжзелче**; *стб.* **жзьль**, **вжзьль**, *рус.* узел, пол. węzeł, срб.-хрв. uzao и т. н. || **вжзел-ень**, **-ни** *прил. м.* || **вжзлов-ъ**, **-атъ** *прил. м.* || **вжзловатость** *сжиц. жс.*

вжпиръ *сжиц. м.; вжс.* *вампиръ*.

вжсь *сжиц. м., обикн. мн.* **вжси**, *стб.:* **кжсь**, *рус.* ус, мн. усы, пол. wąs, wąsy и т. н.; кор. и.-е. *ven-dh-: *von-dh-; *праслав.* *vondh-so-s; *срав.* ср. ирл. find, fés „коса“, ст. прус. wanso *първа брада*, грц. λουδός *брадатъ*. || **вжса** *сжиц. жс.* || **вжсене** *сжиц. ср.* || **вжсеница** *сжиц. жс.; вжс.* и *гжсеница* || **вжсла** *сжиц. жс.* || **вжсльо** *сжиц. жс.* || **вжся** *гл.* *прех. тр. II. I.* || ~ *се* *гл.* *непрех.*

вжторъ *сжиц. м., ум. м.* **вжторецъ**, *ум. ср.*

вжторче; *срв.* *стб.* **жтлнна** scissio, **жтль** scissus; *пол.* wątly; *рус.* уторы... || **вжтораць** *сжиц. м.* *пол.* wątor „fuga“, чеш. útor, срб.-хрв. utor и т. н.; *предсл.* *op (won) „въ“ и кор. *tor- *въ* лат. tero, трия, търкамъ...

вжтре *нар.; стб.* **кьнжтръ** и **кьнатръ**, *рус.* *внутри*, *пол.* wnątrz, чеш. vnitř, словен. noter, срб.-хрв. unutra...; и.-е. кор. *enter-: *onler-; *срав.* санскр. ved. āntrām, antram *вжтрешности*, арм. անդերկ, грц. énteron; лат. intra *между* 'вжтре', interus *вжтрешень*... || **вжтрешень**, **-ни** *прил. м.* || **вжтрешность** *сжиц. жс.*

вжтъкъ *сжиц. м., ум. м.* **вжтъчець**, *ум. ср.* **вжтъче**; *стб.* **жтъкъ**, **кжтъкъ**, *рус.* уток, *пол.* wątek и т. н.; *вжс.* *гл.* *тъка*.

вжхъ *сжиц. м. =* *рус.* *нюхъ*; *отъ* *праслав.* *op-chn-; *срав.* обоняние и ухаение (*съ* *у* *по* *рус.*) *вм. стб.* *жхание* и *жхание* || **вжхавъ** *прил. м.;* *стб.* **жханьтъ** = *благо* | *вонень*, *благо* | *уханень*; *син.* *дъхавъ*, грц. *миризливъ* || **вжхавость** *сжиц. жс.* || **вжхамъ** *гл.* *прех. тр., стб.* **жх-къ**, **-къши**, **-тн**; *рус.* *ухать*, *нюхать* 'душа', *подушамъ*...

вжча *гл.* *прех. тр. II. 3.*, *отъ* *вжтъкъ-ж, *вжтъч-еши; *вжс.* **вжтъкъ** || **вжчене** *сжиц. ср.*

Г.

га нар. обл. вм. кога.

габамъ гл. прех. тр. III., екр. **габна** (обл. **гавна**) I. 5., мкр. **габнувамъ, габвамъ**; м. рус. **габаты, бѣлорус. габаць** взема.; пол. **gabać** дразня.; кор. и.-е. *gabh-; *срав.* лит. **gabėti** силно желая, **gabėlėti** събирамъ, нѣм. **Gabel** вилушка, санскр. **gabhasti-s** ржка..

габара *сжц. ж.* 'видъ морски корабъ'; отъ итал. **gabarra**.

габеръ *сжц. м., вж.* **габъръ**.

габосвамъ гл. прех. тр. II., екр. **габосамъ** III.; *вж.* **габамъ** || **габосване** *сжц. ср.*

габракъ *сжц. м.* съб. || **габровъ** *прил. м.* 'габърровъ' || **габровица** *сжц. ж.* || **Габрово** *сжц. ср.* соб. земеп. || **габровскн** *прил. м.* || **габъръ** *сжц. м., вм.* **г а б р ъ**; рус. **граб**, пол. **grab**, чеш. **hrabý, habr**; словен. **gabəg, grabəg, grab**; срб. хърв. **grabar, grab** и т. н.; *срав.* лит. **skroblls, skrobblas**, ако е *skrobgras || **габърровъ** *прил. м.* || **габърче** *сжц. ср.* ум.

гавазъ-инъ *сжц. м.; тур.* || **гавазовъ, гавазски** *прил. м.*

гаваль *сжц. м. обл., вж.* **кавалъ**.

гавамъ гл. прех. тр. III., екр. **гавна** I. 5.; *вж.* **габамъ**.

гавана *сжц. ж., ум.* **гаваница** || **гаванка** *сжц. ж.* отъ *ваганка; *срав.* рус. **ваганки** обл. юж. 'корито, нощви.', малор. **ваган** 'корито', чеш. **vaňan**, срб. хрв. **vađan** дървено блюдо.; *срав.* срѣд. грѣц. **vađani** корито, диал. **vađana** 'малкъ дървенъ сждъ' ..., негли отъ лат. *savaneus, производ. отъ **savus** вдлбнать. || **гаванбъзъ** *сжц. м. обл.* || **гаванци** *сжц.* само мн. 'захлупци' || **гаванчестъ** *прил. м.*

гаведъ *сжц. ж., -ъ сжц. м., и гаведина ж., ум.* **гавединка**; рус. обл. **гаведъ**, малор. **гаведня**, пол. **dawiedź**, чеш. **havėd'**; чеш. *прил.* **o-havny** отвратителенъ.; др. отгласна степ. на кор. въ **говно**.

гавезъ *сжц. м.* 'одно растение'; *срав.* рус. **гавяз**, срб. хрв. **davez**, чеш. **havez**...; може би въ отгл. отнош. съ кор. въ **говедо**; първич. 'говежди езикъ', като име на раст., сетне 'кучешки езикъ', въ рус. и сърбохърв. **Synoglossum**...

гавка *сжц. ж.* || **гавкамъ** гл. непрех. тр. III., екр. **гавна** I. 5. 'джавкамъ'; съ разнообраз. на кор. *срав.* **гавамъ, зяпамъ**.

гавра *сжц. ж.*; отъ н.грц.; *вж.* **гавря се**.

гавранъ *сжц. м. обл.* по-стар. **обликъ** вм. **г а р в а н ъ**; *срав.* пол. **dawron**, чеш. **havran**, срб. хърв. **davran** и др.; кор. въ **врана**.

гаврене *сжц. ср.* отъ **гавря се** || **гаврило** *сжц. ср.* || **гаврог лѣдъ** *прил. м.*

гаврѣтвамъ гл. прех. мкр. усл. III., тр. **гаврѣтамъ**, екр. **гаврѣтна** I. 5., *сжц. ср.* **гаврѣтване**; *вж.* кор. въ **вѣртя, врѣтна**.

гавря се гл. непрех. тр. II. 1.; заемка отъ н. грц. **γάρδος** (**gárgos**) **гордъ, надутъ**; гл. **davriō** надувамъ се, **гордѣя се**; тъкмо разликата въ знач. потвърдява заемката; *срав.* френ. **reuple** народъ > нѣм. **Röbel** сганъ...

гага I. *сжц. ж.*; тур.; кор. **звуконподр.** ар.-алт.; *срав.* слав. гл. (рус. **словен. срб. хрв.**) **га г а т и** крѣкамъ, „грача“; словен. **gaga** 'патица'; *срав.* латв. **dāgāt** крѣкамъ като гжска; **gāga** видъ патица, **dāgars** гжска; ст. сканд. **gađl** дива гжска и мн. др. || **гага** II. *сжц. ж.* видъ птица || **гагалка** *сжц. ж., ум.* **гагалчица** *ж.*; *срав.* гушка || **гагамъ** гл. непрех. обл. || **гагалясвамъ** гл. непрех. тр. III., екр. **гагалясамъ** || **гаганица** *сжц. ж., умал.* **гаганичка, гаганбска** *сжц. ж.* 'куконоска', **бекасъ** фр. || **гагарашка** *сжц. ж.* 'сврака'; *вж.* **г а р а г а ш к а**.

гагауз-инъ, мн. **гагаузи** *сжц. м., име на тюркско (христин.) племе, сродно съ първобългаритѣ; *срав.* тюрк. **uzo uz** куманинъ.*

гагица *сжц. ж.* ум. || **гагичка** *сжц. ж., ум.* отъ ум. **гагица**; *вж.* **гага**.

гаго *сжц. м.*... || **Гаго** соб. лич. умал. отъ **Гавриль**.

гадъ *сжц. м., мн.* **гадове**; стб. **гадъ**, рус. **гад**; **гадюка** отровна змия, **Viperca**; пол. **gad**, чеш. **had** змия, словен. **gad**, срб. хрв. **gad** и т. н.; *срав.* лит. **gėda** срамъ, **gėdėtis** срамя се.; нѣм. **Kot** калъ, ср. дол. нѣм. **kwaad** противенъ...; санскр. **gūtha** 'екскременти'..., срод. съ **говно**.

гадалище *сжц. ср.* || **гадание** *сжц. ср. р.* || **гадатель-енъ, -ни** *прил. м.* || **гадатель** *сжц. м.; ж.* **гадателька** || **гадая** *глагол.*

(не)прех. тр. I. 6., стб. **гада-ѣж, -ѣши, -ти**; рус. **гадать**, пол. **gadać** говоря, **бѣбря**, словен. **gadati** и др.; отъ кор. и.-е. *ghod-: *ghōd-.. **хващамъ.., долавямъ..**; *срав.* грц. **χαράωω**, аор. **ἐχάρων**, лат. **prehendo** (фр. **prendre**..), ст. сканд. **gefa** достигамъ.. **гада-я.., gāta** гатанка, англ. **get** достигамъ, получавамъ, лит. **giedu** догаждамъ се...; успор. и.-е. *gwet въ гот. **gīthan** казвамъ, ст. нѣм. **kwedan**; дан. **kvad** пѣсень...; *вж.* **гатанка**.

гад-енъ, -ни *прил. м.* || **гадно** нар. || **гадене** *сжц. ср.* || **гадець** *сжц. м., ум.* отъ **гадъ**.

гаджаль *сжц. м. обл.* за 'турчинъ...' *срав.* **джагатайски** 'турски въ Срѣд. Азия' || **гаджо** *сжц. м.; вж.* **гага**; **гагаузинъ**.

гаджунка *сжц. ж. р. обл.* 'кокиче'; *вж.* **качунка**.

гаджуркамъ гл. прех. тр. III., екр. **гаджурна** I. 5. 'катурна'; отъ кор. **гад-** (год-) въ **нагаждамъ**, обл. **гаджамъ**...

гадина *сжц. ж., вж.* **гадъ** || **гадинка** *сжц. ж.* ум. || **гадинче** *сжц. ср. ум.*

гадка *сжиц. жс.*, ум. **гадчица**; *вжс.* гада я, гатамъ, гатка **гадкамаъ** *гл. тр. ум.*
гадливъ *прил. м.*; *вжс.* гади ми се, гадъ **гадливость** *сжиц. жс.*
гадница *сжиц. жс.*; кор. гад-: год-; *вжс.* гаджуркамъ.
гадно *нар.*; *вжс.* гадъ **гадность** *сжиц. жс.* **гадость** *сжиц. жс.* **гадурія** *сжиц. жс. обл.* **гадъкъ**, **гадни!** *прил. м.*; рус. гадкий **гадя** *гл. прех. тр. II. I.*; стб. **гаднѣти**, рус. гадить... **~ се** *гл. непрех.*, особ. 3. лич. **гади** ми се... **гадясвамъ** *гл. непрех. тр. III.*, екр. **гадясамъ** **III** **гадясване** *сжиц. ср.* **гадь** *сжиц. жс.*
гаеръ! *сжиц. м. р.* 'шутъ, смѣшникъ'; рус. гаер, м. б. отъ френ. gaillard веселякъ, гаи весель.
гаеть! *нар.*; тур.
гаждамъ *гл. прех. тр. III.* (обл. гаджамъ, гагямъ); кор. гад-:(год-) въ на|гаждамъ...; *срав.* гуждамъ.
газь I. *сжиц. м.*, мн. газове хим.; фр. gaz, навѣрно стѣмнено по нѣм. Geist духъ, отъ холандца V. Helmont.
газь II. тѣнькъ коприненъ платъ...; фр. gaze, по името на гр. Газа въ Сирия.
газь III. *сжиц. жс.*, членув. газѣта прост. за 'каменно свѣтилно масло', петроль; отъ газъ I.
газь IV. *сжиц. м. обл.*; *вжс.* г ж зъ.
газалище *сжиц. ср.* 'бродъ' **газавамъ** *гл. прех. мкр. отъ газя, вжс. т.*
газда *сжиц. м.*; срб.-хрв. отъ мадж. gazda, а то съкрат. отъ слав. господ-а.
газевъ *прил. м.*, мн. газевъ, отъ газъ III.
газела *сжиц. жс. р.*; фр. gazelle, кор. араб. (видъ антилопа; „газелъ“ м. видъ лирич. пѣсень).
газене *сжиц. ср.*; *вжс.* газя.
газеникъ *сжиц. м.*; отъ газъ III. **газениче** *сжиц. ср. ум.* **газень** *прил. м.* = газевъ.
газепъ *прилаг. неизмѣн.*; тур. отъ араб. **газеплийкъ** *сжиц. м.* **газепчія** *сжиц. м.* **газета!** *сжиц. жс.*; рус. газета; отъ запад. европ. (фр. gazette, ит. gazzetta...); кор. араб. **газетаръ!** *сжиц. м.*; *жс.* газетарка, *ср. ум.* газетарче **газетарство!** *сжиц. ср.* **газет-ень**, **-ни!** *прил. м.*
гази (гази) *прил. м.*; тур. отъ араб.
гази-бара *сжиц. жс.* неизмѣн.; отъ газя, бара **гази-барче** *сжиц. ум.*
газирамъ! *гл. прех. тр. III.*, отъ газъ I. съ нѣм. наст. -iegen **газовъ** *прил. м.* **газо вид-ень** *прил. м.* **газо|емъ** *сжиц. м.* **газо|жёнъ** *сжиц. м.*, по френ. (съ ж в м. г) gazogene, отъ грц. genos 'родъ' **газолинъ** *сжиц. м.* **газо|метъръ** *сжиц. м.* **газо|о б р а з-ень**, **-ни** *прил. м.* **газо|п р о в о д-ень**, **-ни** *прил. м.*
газя *гл. прех. тр. II. I.*; стб. **газ-нѣти**, словен.

*gaziti, gâzim, срб. хрв. gaziti; кор. и.-е. gâ-g'-; *срав.* арм. kasan пжтека; мадж.

gâz бродъ' отъ слав. (срб.-хрв. gâz); кор. ар.-алт.; *срав.* тур. gezmek разхождамъ се; kirgiz—'полки скитникъ', както и kaz-ak!
гайда *сжиц. м. р.*; пол. gajda, обикн. мн. gajdy, срб.-хрв. gajde мн. ч.; словаш. gajdy, чеш. обл. kejdy; отъ тур.; а тамъ божемъ отъ араб. изъ ибер. gaita; *срав.* обаче лит. gaida „мелодия, благозвучие“; gaidys пѣтель, gaidykstė пѣтеловъ гласъ..
гайдница *сжиц. жс. ум.* **гайдичка** *сжиц. жс. умал. отъ умал.* **гайдаджия!** *сжиц. м.*; г а й д а р ь, *жс. р.* **гайдаджийка**, *ср. ум.* **гайдаджийче** **гайдаринъ**, **гайдарь** *сжиц. м. р.*; *жс.* **гайдарка**, *ср. ум.* **гайдарче** **гайдарджия** *сжиц. м.* = г а й д а р ь **гайдарство** *сжиц. ср.* **гайдунича** *сжиц. жс.*, ум. **гайдуничка** **гайдурйца** *сжиц. жс.* **гайдурка** *сжиц. жс.*
гайлѣ *сжиц. ср.*; тур. отъ араб.
гайтанъ *сжиц. м.*; тур., гръц. отъ лат. gaitanium, по име на гр. Гаета (Cajeta) въ Италия **гайтана** *сжиц. соб. лич. жс.*; *срав.* итал. Gaetano **гайтанджия** *сжиц. м.*, *жс.* **гайтанджййка**, *ср. ум.* **гайтанджййче** **гайтанджййство** *сжиц. ср.* **гайтанджйлькъ** *сжиц. м.*, съ 2 тур. наст. **гайтанецъ** *сжиц. м.* ум. **гайтаника** *сжиц. жс.* **гайтанисвамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **гайтанисамъ** **III**; *сжиц. ср.* **гайтанисване** **гайтануша** *сжиц. жс.* **гайтанче** *сжиц. ср. ум.* **гайтаня** *гл. прех. тр. II. I.*, мкр. усл. **гайтанявамъ**; *сжиц. ср.* **гайтаняване**.
гакамъ *гл. непрех. тр. III* 'викамъ га!', звукоподр.; *вжс.* гага **гаканица** *сжиц. жс.*
галь *сжиц. м.*, мн. галове, -и; *вжс.* галица, галуиъ.
гала *прил. неизм.* („гала объдъ“...); келт. кор. въ галантенъ **галантенъ** *прил. м.*; фр. galant, galante; гаел. (шотланд.) gaol „любовь“, срѣд.-ирл. gael „родство“..
галантерия *сжиц. жс.* **галантерй-ень**, **-йни** *прил. м.* **галантонъ** *сжиц. м.*, фр. galant homme.
галат-ень, **-ни** *прил. м.*; свързано съ името на келт. галати, навѣрно по нар. етимол.; *срав.* срб. хрв. обл. gaol, gala., мн. gali „нечисти, мръсни“ отъ кор. въ галица, галуиъ, галь — пѣрвон. 'черень' **галатене** *сжиц. ср.* **галатинъ** *сжиц. м.*, *жс.* **галатка**, *ср. ум.* **галатче** **галатски** *прил. м.* **галата** *гл. прех. тр. II. I.* **~ се** *гл. непрех.* **галашка** *сжиц. жс.*
галба *сжиц. жс.*, ум. **галбйца** **галвамъ** *гл. прех. мкр. усл. III* **галень** *прил. м.* (прич. мин. стр.) отъ г а л я *вжс. т.* **галене** *сжиц. ср.* **галенич-ъкъ**, **-ки**, **галенки** *прил.* (прич. м. ум. **галено** *нар.*)
галѣ *сжиц. ср.* обл. 'биволско теле; кор. г а л - въ галица, галуиъ.
галерия *сжиц. жс.*; фр. galerie; итал. galleria. **галерййка** *сжиц. жс. ум.*
галѣта *сжиц. жс.*; фр. galette.
галиба *нар.*; тур. (араб.).

галиматія *сжц. жс.*; фр. galimatias *м. р.*
 галица *сжц. жс.*; рус. галка; *вж.* галъ,
 галунъ I, галатенъ.
 галицизмъ *сжц. м.*; фр. gallicisme =
 френщина, галщина.
 галникъ, галница *сжц. м. жс.* обл.; *вж.*
 гальовникъ, -ница || галня *сжц. жс.*
 'галене'.
 галопъ *сжц. м.*; фр. galop отъ кор. ст.
 герм.; *срав.* гот. (ga)hlaupan; нѣм. laufen
 тичамъ. || галопѣда *сжц. м.* || галопи-
 рамъ *гл.* непрех. тр. III.; фр. galopet съ
 нѣм. наст. -iepen.
 галощъ *сжц. м.*, обикн. мн. галѣши; фр.
 galochе (отъ лат. gallica 'галска' обувка,
 или по-вѣрно отъ грц. καλλοποδισιον дървена
 обувка, καλοχ дърво; kalopodia > galochе..).
 галунъ I *сжц. м.* || галуница *сжц. жс.*; *вж.*
 галица.
 галунъ II *сжц. м.* военн.; фр. galon; кор.
 въ галантерия; *вж.* галантенъ.
 галушка *сжц. жс.*; рус.
 галфонъ, -инъ *сжц. м.*; *срав.* рус. обл.
 галманъ; навѣрно чужд.
 галчо *сжц. м.*; соб. Галчо, Галъо, Гали-
 линъ, Галина, свързв. и съ Ангел-
 (ина) || галѣ *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. гал-
 ѣкъ, -нши; рус. галиться..., чеш. диал. há-
 lití se...; *срав.* ст. сканд. dōla утешавамъ.;
 гот. dōljan поздравявамъ. || галѣ се *гл.*
 непрех. II. 1. || гальовникъ *сжц. м.* обл.
 родоп., *жс.* гальовница, ум. гальовничка.
 гальота *сжц. жс.*; фр. galote 'бързокорабче'.
 гамъ I *сжц. м.*; тур. гамъ II *сжц. м.*; рус.;
 кор. ар.-алт. . .
 гама *сжц. жс.*; буква Γ „gamma“ гръц. . .
 гамаша *сжц. мн.*; фр. gamaches.
 гамэны I *сжц. м.*; фр. gamín хлапе...
 Га́на *сжц. жс.*; прен. и м. Мазна Гана;
вж. Ганка.
 гангрена *сжц. жс.*; грц. gángraina, отъ гл.
 граб, срод. съ гриза, стб. жьрѣж, рус.
 жрать . . .
 Ганка *сжц. жс.* соб. ум. < Драганка. Малка
 Ганка за копанка, а голѣмка за седѣнка.
 ганѣсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ганѣсамъ
 III; грц. аор. ἐ-γάνωσα, сег. вр. ἀγάνω.
 Ганчо, Ганю, Ганьо *сжц. м.* соб. умал.;
вж. Ганка.
 гара *сжц. жс.*; фр. garage.
 гаравица *сжц. жс.*; кор. въ друга отгласна
 степень *вж.* горя.
 гарагашка *сжц. жс.* 'сврака'; кор. „звучно-
 подражат.“; *срав.* гарга, гагара ш-
 ка и под.
 гаражъ *сжц. м.*; фр. garage.
 гарантъ *сжц. м.*, *жс.* гарантка || гаранти-
 рамъ *гл.* прех. тр. III., фр. garantir отъ кор.
 ст. герм. || гаранция *сжц. жс.*; фр. garantie.
 гáрванъ *сжц. м.*; стб. гавранъ, гавранъ;
вж. гавранъ || гáрванецъ *сжц. м.* ум.

|| гáрванко *сжц. м.* || гáрвановъ *прил. м.*
 || гáрвански *прил. м.* и нар. || ~ лукъ *сжц.*
прил. м. || гáрванче *сжц. ср.* ум. || гáрван-
 щина *сжц. жс.*
 гáрга *сжц. жс.*; тур. karga; кор. звукоподр.
 ар.-алт.; *срав.* рус. гáркать; малор. гар-
 каты 'карамъ се...', бълг. обл. гаракамъ;
вж. и гракъ, грача.; лет. dārk't хър-
 камъ. . . || сinya гáрга *прил. сжц. жс.* || гáр-
 га бюкенъ *сжц. м.*; тур.
 гаргáра *сжц. жс.*; н. грц. gargára; грц. gár-
 gara; гл. gargarizō 'права гаргара', гър-
 гора. . .
 гардеробъ *сжц. м.*; фр. garde-robe, отъ
 корени ст. герм.
 гарджé, гаржé *сжц. ср.*, ум. отъ гарга.
 гарéзъ *сжц. м.*; тур. (араб.).
 гáрестъ *прил. м.* || гáри *прил. м.*, огъ гаръи;
срав. рус. карий кестеневъ; кор. на-
 вѣрно ар.-алт.; тур. кара черенъ, санскр.
 kṛṣṇá-s черенъ. . .
 гарибалдѣйка *сжц. жс.*; по соб. итал. Ga-
 ribaldi || гарибáлдъовець *сжц. м.*
 гария *сжц. жс.* обл. народ. вм. ангария.
 гармондъ *сжц. м.*, по соб. фр. Garamond.
 гарнизонъ *сжц. м.*; фр. garnison, кор. ст. герм.
 гарнирамъ *гл.* прех. тр. III., фр. garnir; кор.
 ст. герм. || гарнитúра *сжц. жс.*
 гáро *сжц. ср.* обл.; *вж.* гарестъ, гари. .
 и др. степ. на кор. въ горя || гаровина
сжц. жс.
 гарсонъ! *сжц. м.*; фр. garçon.
 гасéне *сжц. ср.* || гасй-енъ, -ни *прил. м.*
 || гасйлка *сжц. жс.* || гасйльникъ *сжц. м.*
 || гасйло *сжц. ср.* || гася *гл.* непрех. тр.
 I. 5. *вж. гл.* прех. гася || гаснатъе *сжц.*
ср. || гаснене *сжц. ср.* || гаснѣне *сжц. ср.*
 || гаснѣя *гл.* непрех. тр. I. 6.
 гастрйчески *прил. м.* || гастро|номъ *сжц. м.*,
жс. гастронѣмка, *ср.* ум. гастронѣмче;
 отъ грц. gastē 'коремъ, пѣмос, законъ'. .
 || гастронѣмия *сжц. жс.* || гастронѣче-
 ски *прил. м.*
 гася *гл.* прех. тр. II. 1, мкр. усл. гасвамъ III,
 стб. гас-нти, рус. гасить, пол. gasić, чеш.
 hasiti, словен., сръб.-хрв. gasim и т. н.;
 кор. и.-е.; *срав.* лит. gesaũ, gesyti, латв.
 dzēst, санскр. jāśayati, грц. ἀρέωμι (β отъ
 и.-е. *gʷ); *срав.* асбестъ. . .
 гатáл-енъ -ни *прил. м.* || гатáлецъ *сжц. м.*
 || гатáлица *сжц. жс.* || гатáмъ *гл.* прех.
 тр. III., мкр. усл. гатвамъ III, *сжц. ср.*
 гатане; стб. гата-ти, -ж, -юши; сръб.-
 хрв. gatati.; успор. кор. (съ друго разшир.)
 въ гада я; срод. съ ст. герм. (гот.) qithan
 казвамъ, ст. в. нѣм. quedan; дан. kvad
 пѣсенъ...; зенд. gāṽā, санскр. gā'thā (gītā-)
 пѣсенъ...; лит. gaidys, латв. gailis пѣтель...;
вж. гакамъ, гайда || гатане *сжц. ср.*
 || гатанка *сжц. жс.* || гатанчица *сжц. жс.*
 ум. || гатанчевъ *прил. м.* || гатáя *гл.* =
 гатамъ || гаткамъ *гл.* прех. тр. ум. III.

|| ~ се гл. непрх. стр. 3-олич. || **гáткане** *сжи. ср.* || **гáтканица** *сжи. жс.* || **гáтна** гл. непрх. екр. I. 5., мкр. усл. **гáт(ну)вамъ**.
гáто ('гато) *нар.* обл. вм. когато.
гáубица! *сжи. жс.* съ г по рус. гаубица; нѣм. Haubitze.
гáчъ *сжи. м.* 'видъ патица'; кор. звуко-подр. и.-е. *gā-; *вж.* гакамъ, гага...; *срав.* лит. gačà, латв. gāda видъ патица...;
гáче, гáчели *нар.* обл. вм. като чели.
гáщатъ *прил. м.* || **гáщи** *сжи. мн.*, ум. **гáщици, гáщички** (обл. мак. гаки, с. зап. гаче); стб. **гашти**, рус. малор. гáчи, пол. gacie, чеш. hase, словен. gače, срб.-хрв. gače и т. н.; кор. ше да е само и.-е. *gha-; *срав.* арм. gavak задница, санскр. gabhā-s 'vulva', кимр. gafll... или ст. в. нѣм. quitī 'vulva', гот. qithus коремъ, матка... || **пѣтльови гáщи, Пѣтрови гáщи, двбе-трѣе гáщи** *прил.* (числ.) *сжи. мн.* || **гáщникъ** *сжи. м.*
гвардѣ-ецъ, мн. -ици *сжи. м.* || **гвардѣйски** *прил. м.* по рус. || **гвáрдия** *сжи. жс.*; рус. гвардия < итал. guardia, френ. garde...; кор. ст. герм.
гвáцамъ гл. прех. тр. III., мкр. усл. **гвáц-вамъ** III., *сжи. ср.* **гвáцане** || **гвáча** гл. прех. тр. I. 10.; др. степ. на кор. въ ж в а к а м ъ; *вж. т.* || **гвáчене** *сжи. ср.* || **гвáчица** *сжи. жс.* || **гвáчка** *сжи. жс.* 'дѣвка'.
гвóздъ, гвóздеи *сжи. м.*, ум. *ср.* **гвóздеи-че**; стб. **гкоздъ**, рус. гвóздъ, пол. gwózdź, чеш. hvozďej и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* гот. gazds бодиль, ст. сканд. gaddr прѣтъ, лат. hasta копие, ирл. gat върбова прѣчка... || **гвóзд-ень, -ни** *прил. м.*
гдѣ *нар.*; стб. **къдѣ**, рус. гдѣ, малор. дѣ. пол. gdzie, чеш. kde, словен., срб.-хрв. gde...; и.-е. кор. *kwu-dhe; *срав.* санскр. kúha, зенд. kudā..., грч. πόδη(ν)...
гебердѣсвамъ, геберясвамъ гл. непр. тр. III., екр. гебер-дѣсамъ, -ясамъ III. и **гебердѣшва** обл. I. 10.; *сжи. ср.* **гебердѣсване, геберясване**; отъ тур. gebertmek, мин. вр. gebertdi; кор. ар.-алт. || **гѣбре** *сжи. ср.* || **гѣбѣ!** (обл. родоп. г е б ѣ я) *прил.* неизмѣн.; тур.
гевгиръ *сжи. м.*; тур. || **гевгир-ень, -ни** *прил. м.* **гевезѣ** *прил.* неизмѣн.; тур.
гевезиенъ *прил. м.*; тур. dövez.
гевендѣя *сжи. жс.*; тур.
геверджелѣ *сжи. ср.* 'селитра'; тур.
геврѣкъ *сжи. м.*; тур. || **геврекчійница** *сжи. жс.* || **геврекчійя** *сжи. м.*, *жс.* **геврекчійка, гевшѣкъ** *прил.* неизмѣн.; тур.
гѣга *сжи. жс.*; отъ кор. слав. чрезъ алб.-рум. промѣни; *срв.* рум. dhioadà суровица. < блг. глогъ; *вж.* дрѣновица || **гегалийка** *сжи. жс.*
геджелъкъ! вм. геджеликъ *сжи. м.* 'нощница'; отъ тур. (gedže нощ).

гезмѣ! *сжи. ср.*; тур.
гелина! *сжи. жс.* обл. 'снѣха, невѣста'; тур. gelin || **гелинджикъ!** *сжи. м.* обл. 'невѣстунка'; тур. съ умал. наст. турска.
гѣмъ! *сжи. м.*; тур. || **гѣмецъ** *сжи. м.* ум. || **гѣмче** *сжи. ср.* ум.
гемиджійя *сжи. м.*, тур.; *жс.* **гемиджійка, ср. ум. **гемиджійче** || **гемиджилъкъ** *сжи. жс.* || **гемія** *сжи. жс.*, ум. **гемийка**; тур. gemi.
генеалогія *сжи. жс.*; грч. genea родъ, lógos слово, бълг. родословие || **гѣнеза** *сжи. жс.*, **гѣнезисъ** *сжи. м.*; грч. génesis || **генѣтика** *сжи. жс.* || **генѣтич-ень, -ни** *прил. м.*
генерáль *сжи. м.*; рус., нѣм. General; кор. лат. generalis > фр. général. || **генерáл-ень, -ни!** *прил. м.* 'общи, всеобщъ; главенъ'.
|| **генерáлски** *прил. м.* || **генерáлѣсимусъ** *сжи. м.*; лат. прилаг. превѣзх. степ. || **генерáлитѣтъ** *сжи. м.*, рус. отъ нѣм. Generalität || **генерáлизиция** *сжи. жс.* || **генерáлизирамъ!** гл. прех. тр. = обобщавамъ; съ грч. наст. -iz- и нѣм. -ieren || **генерáлка** *сжи. жс.* || **генерáлство** *сжи. ср.* || **генерáция!** *сжи. жс.* = поколѣние.
гѣний *сжи. м.*; лат. genium, ingenium, genius || **гѣниáл-ень, -ни** *прил. м.* || **гѣниáл-ность** *сжи. жс.*
гео|графія *сжи. жс.*; грч. gē земя, gráfo пиша; бълг. 'земеописание', 'земепишъ' || **географъ** *сжи. м.*, *жс.* **географка** || **географски, географически** *прил. м.* || **гео|дѣзия** *сжи. жс.*; грч. daíomai подѣлямъ, кор. срод. || **гео|логія** *сжи. жс. р.*; грч. lógos слово, наука. || **гео|мѣтрия** *сжи. жс.*; грч. métron мѣрка.
гѣръ, гѣр-гѣръ (и **гиръ-гиръ**) мжд. за викане гжски да влѣзатъ; тур. girmek влизамъ; gir 'влѣзъ!'; кор. ар.-алт.; *вж.* газя...
герáкъ, мн. **герáци** *сжи. м.*; грч. hiéгах, hiéгакос соколъ. || **герáкиня** *сжи. жс.*
герáнь *сжи. м.*; отъ н.грч. geráni, първич. жеравъ, подемна справа, па и кобилица на кладенецъ, на извлакъ || **герáнецъ** *сжи. м.* ум. || **герáнче** *сжи. ср.* ум. || **герáнило** *сжи. ср.* || **герáнливъ** *прил. м.* || **герáновъ** *прил. м.* || **герáнски** *прил. м.*
гѣрбъ! *сжи. м.*; отъ рус., а то (съ рус. г вм. h) отъ пол. herb < нѣм. Erb, Erbe 'наследие' — наследство достоинство, знакъ за отличка на наследствена власть. || **гѣрбовъ** *прил. м.* || **гербо|знáние** *сжи. ср.* || **гербо|пис-ецъ**, мн. -ци *сжи. м.*; *вж.* пиша.
гергѣ-фъ (-въ) *сжи. м.*; тур. gergef || **гергѣ-че** *сжи. ср.* ум.
гергѣчъ *сжи. м.* обл. 'костуръ'; тур.
Гѣрги, Гебрги, Гьбрги, Йбрго, Гѣро, Гюро, Джуро.; нгрч. Geórgios; отъ gē земя, egrázomai работа; затова св. Георгие покровитель на земледѣлието; въ нар. пѣсни обикаля посѣвитъ... || **гѣргина** *сжи.***

жс., по соб. име Георги || **Гергъовъ** прил. м. Ей ти, главо Гергъова! || **гергъови-бáбки** прил. сжиц. мн.: раст. 'момина сълза' || **Гергъов|день** сжиц. м. прил. соб. нариц. || **гергъовка** сжиц. жс. || **гергъовски** прил. м. || **гергъовско цвѣте** прил. сжиц. ср. || **гергъовче** сжиц. ср.
герданъ сжиц. м.; тур. отъ перс., срод. съ гърло! || **герд|апъ** сжиц. м.; отъ тур.-перс. gird-âb водовъртежъ; перс. âb вода || **гердѣ** сжиц. ср.
гердѣкъ сжиц. м. обл.; тур.
герджикъ прил. неизм.; тур.
герекиня сжиц. жс.; вж. геракъ.
геренъ сжиц. м.; тур.
герестъ прил. м.; кор. тур.
геризъ сжиц. м.; тур.
Германъ сжиц. м. соб., нариц.; по народ. етим. сблиз. съ гръмъ; кор. трак. gertm- 'горещъ'; срв. санскр. dharmas горещъ, арм. džertm, слав. жа р-: г о р-я...
герман-ецъ, мн. -ци сжиц. м.; жс. **германка**, ср. ум. **германче** || **германски** прил. м. || **Германія** сжиц. жс. соб. геогр.; етимол. твърде много, достовѣрни съвсемъ малко; обясн. на соб. имена извънред. мжно.
герма сжиц. ср. обл.; тур.
герой! сжиц. м. вм. херой, съ рус. г отъ h; грц. hērōs, фр. héros || **геройски**, **геройчески** вм. **херойски** прил. м. и нар.: юнашки || **геройство!** сжиц. ср.: юнащина.
герчѣкъ нар. обл.; тур.
гечиндѣсамъ се гл. непрех. тр. III., екр. **гечиндѣсамъ** се III., и обл. **гечиндѣша** се I. 10.; тур. мин. св. geçindi, инф. geçinmek || **гечиндѣсване** сжиц. ср. || **гечиня** се глаг. непрех. тр. III. 1. 'помунавамъ' || **гечить!** сжиц. м. прост. обл. 'бродѣ' < тур. geçid.
гешѣфтъ сжиц. м.; нѣм. Geschäft || **гешѣфт-таръ**, -инъ сжиц. м., жс. -ка || **гешѣфт-арски** прил. м. || **гешѣфт-арство** сжиц. ср. ги мѣст. 3. лц. мн. ч. вин. п.; ед. ч. м. ср. го, жс. я.
гйбелъ сжиц. жс.; стб. **гйбѣл**, рус. гйбель, пол. gibiel и т. н.; кор. въ гл. ги-на вм. *гйб-нж, заги-вамъ, др. отглас. степ. въ по|гу-б-я || **гйбел-енъ**, -ни прил. м. || **гйбелность** сжиц. жс.
гивѣчъ сжиц. м; тур.
гйга, обикн. мн. **гйги** 'кокили' сжиц. жс.; отъ кор. въ гй-бати, гъна < *гйб-нж.
гйгáнтъ сжиц. м.; грц. gígas, род. п. gíganos великанъ || **гйгáнтка** сжиц. жс. || **гйгáнтски** прил. м. и нар.
гиди межд.; тур. || **гидикъ** сжиц. м. р. || **гидишки** прил. м. р. || **гидищица** сжиц. жс. || **гидия** сжиц. м. и жс.; тур.
гйжа сжиц. жс. р. стар.: лоза; стб. **гйжл**; кор. гй- въ слав. гй-бати 'прегъвамъ', вия; срв. лат. vitis отъ и.-е. кор. *vi- вия.
гйзда сжиц. жс. || **гйздавъ** прил. м. || **гйзда-в-ецъ**, мн. -ци сжиц. м., жс. гйздавица | гиз-

давина, гйздавшинá сжиц. жс. || **гйздавич-къкъ**, -ки прил. м. ум. || **гйздавки** прил. м. ум. || **гйздене** сжиц. ср. || **гйздйло** сжиц. ср. || **гйздйлка** сжиц. жс. || **гйзд(е)ливъ** прил. м. || **гйздо|ликъ** прил. м. || **гйздосвамъ** гл. прех. тр. III., екр. гйздосамъ || **гйздосйя** сжиц. жс. || **гйздость** сжиц. м. || **гйздьо** сжиц. м. || **гйздя** гл. прех. тр. II. 1. || ~ се гл. непрх.; кор. слав. гъйд-, гъйд- съ разклон. въ знач., което ще да е било гордъ, гърдъ (грозенъ)..; за това пол. gízdawy отвратителенъ, чеш. hyzd грозота...
гйзна гл. непрех. тр. I. 5., мкр. усл. **гйз-нувамъ**, съкрат. **гйзвамъ** III.; кор. ар.-алт.; срв. газя, тур. geymek, gizmek разхождамъ се; отгласъ *ã: *ũ > слав. ъ, както старъ, санскр. shūrās и под.
гйлза сжиц. жс.; съ рус. г; отъ рус. гильза < нѣм. Hülse.

гилотина (гильотина) сжиц. жс.; фр. guillotine по соб. лич. име Guillotin.
гимжá глаг. област. непрех. тр. II. 4.; вж. гъмжа.
гимназия сжиц. жс.; рус. жс.; лат. gymnasium сжиц. ср. р. < гръц. gymnásion ср. мѣсто за тѣлесно упражнение... || прил. gymnós голь... || **гимназиáл-енъ**, -ни прил. м. || **гимназйсть** сжиц. м.; жс. **гимназйстка** || **гимнастика** сжиц. жс. || **гимнастически** прил. м.

гйна глаг. непрех. тр. I. 5.; стб. **гйнжти**, кор. **гйнъ**-въ гибель, др. отглас. степенъ въ по-гу-б-я; рус. гйбнуть, обл. гйнуть, пол. ginąć, чеш. hynouti, словен. сърб.-хърв. ginem и т. н.; кор. и.-е.; срв. н. перс. gum изгубенъ...
гинеко|лoгия сжиц. жс.; гръц. gynē', gynai-kós жена, lógos слово || **гинекологически** прил. м. || **гинекологъ** сжиц. м.

гйпсъ сжиц. м.; гръц. gypsos.
гиръ, **гиръ-гиръ** межд.; тур. gır! 'влѣзъ'; вж. геръ.
гиризъ сжиц. м.; тур.; вж. геризъ.
гирить-сапуъ сжиц. м. прост.; тур.; **Гирить** тур. име на о. Критъ.
гйоль сжиц. м.; тур.; вж. и гъоль.
гйонъ сжиц. м.; тур.; вж. и гъонъ.

глава сжиц. жс. р.; стб. **глава**, рус. голова, пол. głowa, чеш. hlava, словен. срб.-хрв. glava и т. н.; прасл. *golva; срв. лит. galvà, латв. galva, арм. gluχ.; и.-е. кор. *ghol-..; вж. голь || **главица**, **главичка** сжиц. жс. ум. || **главѣ**, **главѣнце**, **главчѣ** сжиц. ср. обл. ум. || **главка** сжиц. жс. ум.; увел.: **главище** ср.; **главетина**, **главина**, **главиндра**, **главуна**, **главура** жс. || **главакъ**, **главякъ** сжиц. м. || **главанъ** сжиц. м. || **главана** сжиц. жс. || **главаче** сжиц. ср. ум. || **главаръ** сжиц. м.; жс. **главарка**, ср. ум. **главарче** || **главарски** прил. м. и нар. || **главарство** сжиц. ср. || **главатъ** прил. м.

||глататаръ *сжи. м., ж.* глататарка, *ср.* ум. глататарче ||глататарски *прил. м. и нар.* ||глататарстео *сжи. ср.* ||главѣжъ (обл. главѣжъ) *сжи. м.* ||главѣжничъ *сжи. м.; ж. р.* обл. главѣжница ||глав-енъ, -ни *прил. м.* ||главѣнъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* ||главенникъ *сжи. м., ж.* ||главенница, ум. *ж.* ||главенничка ||главеншики *прил. м. и нар.* ||главенка *сжи. ж.* ||главѣсть *прил. м.* ||главѣсто зѣл(ъ)е *прил. сжи. ср. р.* ||главѣсто трѣн(ъ)е *прил. сжи. ср.* ||главѣчки *нар. обл., главѣшки* ||главина *сжи. ж. р.* ||главинка *сжи. ж. р.* ум. ||главинясвамъ *гл.* непрех. тр. III., *екр.* ||главинясамъ III., обл. ||главиняша I. 10. ||главистъ, глависти *прил. м.* ||главистица *сжи. ж.* ||главитъ *прил. м.* ||главичъ *сжи. м.* ||главничъ *прил. м.* ||главникъ *сжи. м.* ||главнина *сжи. ж.* ||главница, главница I. *сжи. ж., чужд.* ||капиталь' ||главница II., главничка *сжи. ж.* ум. отъ главня ||главница III. *сжи. ж.* обл. = главеница 'годеница' ||главница IV. *сжи. ж.* обл. в.м. възглавница ||главно *сжи.* (отъ прил.) *ср.* народ.: 'капиталь' ||главня *сжи. ж., стб.* ||ГЛАВНЯ, рус. головня, пол. głównia, чеш. hlavňe, словен. срб.-хрв. glavnja и т. н.; освенъ сближ. съ глава сравн. и санскр. įvalati гори, пламти, ирл. gūal вжгленъ, нѣм. Kohle, англ. coal и др. ||главоболъ *сжи. м.; вж.* боля ||главоболие *сжи. ср.* ||главоболница, главоболія *сжи. ж.* ||главокъ *сжи. м.* ||главоноги *прил. като сжи. мн.:* Cephalopoda ||главорѣзъ, главорѣз-ецъ, мн. -ци *сжи. м.; вж.* рѣжа; ум. *ср.* ||главорѣзче ||главосѣчь *сжи. м.; вж.* сѣка ||главочъ *сжи. м.* ||главужина *сжи. ж.* ||главужьякъ, главужекъ *сжи. м., чужд.* ||капитель. ||главуньякъ *сжи. м., ср.* ум. ||главуняче ||главурецъ *сжи. м., ум.* *ср.* ||главурче ||главурешки *нар. обл. в.м.* ||главешки ||главурина *сжи. ж.* ||главучка *сжи. ж.* ||главушъ *сжи. м.* ||главя *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. усл. ||главявамъ III. || ~ се *гл.* непрех. ||главѣне, главяване *сжи. ср.*

||глаголъ *сжи. м.; стб.* ||ГЛАГОЛЪ, рус. отъ стб. глагол, чеш. hláhol. || глаголъ *gol-gol- съ удвоение на кор', и.-е. *g(h)el-... издавамъ гласъ...; *срав.* санскр. ghar-gara-s шумъ; gārgara-s глѣтка; лат. gallus пѣтель (отъ *gal-so-s), ст. сканд. kalla наричамъ, викамъ, англ. to call, ирл. gall прославенъ... ||глаголашъ *сжи. м.* ||глагол-енъ, -ни *прил. м.* ||глаголивъ *прил. м.* ||глаголитъ *сжи. м.* ||глаблица *сжи. ж.* ||глаголически, глаголски *прил. м.* ||глаголствие † *сжи. ср.* ||глаголствувамъ *гл.* непрех. тр. III. ||глаголствувание *сжи. ср.* ||глаболя *глаг.* прех. тр. I. 10.; стб.

||ГЛАГОЛ-ЪЖ, -ЖИИ, -ЛТИ, *сжи. ср.* ||глаголене ||глаголяшъ *сжи. м.*

||гладъ *сжи. м.; стб.* ||ГЛАД-Ъ и ГЛАД-Ь; рус. голод, пол. głod, чеш. hlad, срб.-хрв. glad и т. н.; кор. и.-е. *ghol-: *ghel- (и въ желѣти); *срав.* санскр. gṛ'dhyati алченъ е, gārdha-s алчность; отъ успор. кор. *g(h)er- (въ рус. жрать), лит. gardūs вкусенъ, гот. grēdus гладъ... ||гладѣць *сжи. м.* ум. ||глад-енъ, -ни *прил. м.*

||гладачъ *сжи. м.* ||гладачка *сжи. ж.* ||гладачница *сжи. ж.* ||гладене *сжи. ср.* ||гладилка *сжи. ж.* ||гладило *сжи. ср.* ||гладилница *сжи. ж.* ||гладичъ *сжи. м. р.* ||гладч-къ, -ки *прил. м.* ум. ||гладность *сжи. ж;* вж. ||гладкъ, -ки

||гладиаторъ *сжи. м.;* отъ лат. gladius мечъ ||гладиаторски *прил. м.*

||гладия *сжи. ж., ув.* отъ гладъ ||гладне-нич-къ, -ки *прил. м.* ум. ||гладненки *прил. м.* ум. ||гладничъ *сжи. м., ж.* ||гладница, *ср.* ум. ||гладникъ ||гладно *нар.* ||гладнѣене *сжи. ср.* ||гладнѣя *гл.* непр. тр. I. 6. ||гладорія *сжи. ж.* ув. ||гладость *сжи. ж.* ||гладотія *сжи. ж.* ||гладувамъ *гл.* непр. тр. III. ||гладя *гл.* прех. тр. II. 1.

||глад-къ, -ки *прил. м.;* стб. ||ГЛАДЪКЪ, рус. гладкий, пол. gładki, чеш. hladký, словен. gladak, срб.-хрв. gladak и т. н.; кор. и.-е. *ghlādh-: *ghladh-...; *срав.* лит. glodūs, латв. galuods точилень, гладилень камѣкъ, нѣм. glatt, лат. glaber... ||гладя *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. усл. ||гладвамъ и въ съставни думи (о-, из-) ||глаждамъ ||глама (обл. глама) *сжи. ж.;* *срав.* рус. стар. голома 'много, твърде'; праслав. *gol-ma; *срав.* лит. galė'ti moга, имамъ сила...; вж. ||гольмъ ||гламавъ *прил. м.* ||гламавич-къ, -ки, гламавичи *прил. м.* ум. ||гламаво *нар., ум.* ||гламавичко, гламавко ||гламатур-енъ, -ни *прил. м.* ||гламеръ *сжи. м.;* *срв.* балванъ ||гламница *сжи. ж.* ум. ||гламка *сжи. ж.* ||гламчо *сжи. м.*

||гласъ *сжи. м.;* стб. ||ГЛАСЪ, рус. голос, пол. głos, чеш. hlas, слов., срб.-хрв. glas и т. н.; кор. и.-е. *gol-: *gel-, наст. *-so- (праслав. (*gol-so-s); вж. ||глаголъ; *срв.* ст. сканд. kalla викамъ, англ. to call... (II отъ Is), кимр. galw викамъ, ирл. gall прочуть, gall, лебедь, лат. gallus пѣтель... ||гласецъ *сжи. м.* ум. ||гласѣ, гласѣнце, гласчѣ *сжи. ср.* ум.; ув. ||гласице ||гласакчия † *сжи. м.* в.м. ||гласатай ||гласѣжъ *сжи. м.* ||глас-енъ, -ни I. *прил. м.* ||гласенъ II. *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* отъ глася ||гласѣне *сжи. ср.* ||гласи се *гл.* 3-о лич. ||гласилка *сжи. ж.* ||гласило* *сжи. ср.* ||гласить *прил. м.* ||гласка *сжи. ж.* ||гласко-словие *сжи. ср., грѣц.* 'фонетика'; вж. слово ||гласкослов-енъ, -ни *прил.*

л. **гласлѣ** *сжиц. ср. ум. обл. гласниѣца* *сжиц. жс.* || **гласно** *нар.* || **гласнѣя** *сжиц. жс.* || **гласовъ** *прил. м.* || **гласов-енъ -ни** *прил. м.* || **гласовитъ** *прил. м.* || **гласомъ** *нар.*; стар. твор. п. ед. ч.; *срав.* викомъ **гласо|нѣсь*** † *сжиц. м.* || **гласо п о д а в а м ъ** *гл. непр. тр. III.*; *сжиц. ср.* **гласоподáване** **гласоподáвателъ!** *сжиц. м., жс.* **гласо-подаватѣлка**, *ср. ум.* **гласоподáватѣлче** || **гласоподáватѣлски** *прил. м.* || **гласо-слов-енъ, -ни** *прил. м.* || **гласослов-ецъ, -ци** *сжиц. м.*; гръц. 'фонетикъ'; *жс.* **гласословка**, *ср. ум.* **гласословче** || **гласословие** *сжиц. ср.* || **гласословски** *прил. м.* || **гласувамъ** *гл. непрех. тр. III.*; така по-добре *вм.* „гласоподавамъ“ || **гласуване** *сжиц. ср. вм.* „гласоподаване“ || **гласувамъ се** *гл. стр.* || **гласуватѣлъ, гласувачъ** *сжиц. м., вм.* „гласоподаватѣлъ“; *жс.* **гласуватѣлка, гласувачка** **гласѣя** *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл. непрх.* **гласѣне** *сжиц. ср.* || **глашатáй** *сжиц. м., жс.* **глашатáйка**, *ср. ум.* **глашатáйче** || **глашатáйски** *прил. м. и нар.* || **глашатáй-ство** *сжиц. ср.*

глѣ! възклици. обл. *вм.* **глей** < **гледай** запов. нач. 2. лц. ед. ч. || **глѣдъ** *сжиц. м.* || **глѣда** *сжиц. жс.* || **глѣдай, вж.** **глей** || **глѣдамъ** *глагол. прех. тр. III.*, стб. **гладд-ти, -ѣ, -ѣши**; рус. глядѣть, пол. głądać, чеш. hleděti **гледамъ, hledati** търся, словен. gledati, срб.-хрв. gledati и т. н.; кор. и.е. *ghlend(h)...; *срав.* норв. обл. gletta **гледамъ, glindra** мигамъ, срѣд. англ. glenten хвърлямъ погледъ...; отъ сжция кор. и нѣм. Glanz блѣсъкъ, ст.-англ. glōma здрачъ... || ~ *се гл. взвр.* тр. || **глѣдане** *сжиц. ср.* || **глѣдаръ** *сжиц. жс.*; *жс.* **глѣдарица, глѣдърка** || **глѣдачъ** *сжиц. м., жс.* **глѣдачка** 'врачка' || **глѣдѣчь** *сжиц. м.*

глѣдъжъ *сжиц. м., вж.* **глѣчь** **глѣдъжб-вамъ** *гл. прех. тр. III.* || **глѣдъжбване** *сжиц. ср.*

глѣд-енъ, -ни *прил. м.* || **глѣдише** *сжиц. ср.*; кор. *вж.* **гледамъ** || **глѣдка** *сжиц. жс.* || **глѣдкамъ** *гл. прех. тр. гал. ум. III.* || **глѣдникъ** *сжиц. м.* || **глѣдо|кръжъ** *сжиц. м.*; *срав.* пол. widnokrąg 'кръгозоръ', грц. хоризонтъ.

глѣзень I. (глѣзень обл.) *сжиц. м. р.*, стб. **глѣз-нѣ, -нѣ, жс. -на, ср. -но**; рус. глез-на, пол. glozna, стар. glozn, чеш. hlezen, hlezo, словен. glezanj, срб. хрв. glezanj и т. н.; *срав.* малко различ. по кор. лит. slesnas, slesnė глезень; slesnà, sleznà...

глѣзень II. *прил. (прич. мин. стр.) м.* || **глѣзене** *сжиц. ср.* || **глѣзльо** *сжиц. м.* || **глѣзла** *сжиц. жс.* || **глѣзундра** *сжиц. жс.* || **глѣзундрене** *сжиц. ср.* || **глѣзундрьо** *сжиц. м.* 'глѣзльо' || **глѣзя** *гл. прех. тр. II. 1.*; само въ бълг.!, обаче кор. слав., па и.е.; *срав.* лит. glėž-

pus слабичкъ, нѣженъ, ст. сканд. klökkr мекъ, гъвкавъ...

глѣй *вжс.* **гле** || **глѣцкамъ** *гл. прех. ум. III.* = **глецкамъ** *вжс. т.*

глѣчь *сжиц. м.*; старин. дума; основа не съвсемъ ясна; *срав.* рус. глей „леплива, мокра глина“, грц. gloiós леплива калъ, гжсто масло, дан. klaeg леплива иловица, норв. обл. kli глина.; и.е. кор. *glei-...; *срв.* още лат. герм. glēsum 'янтарь', нѣм. Glasur / рус. глазура, ст. нѣм. glas янтарь, стькло, ст. исл. glaeta украсявамъ съ нѣщо блестяще... || **глѣчбсвамъ**, по-обикн. **глѣдъжбсвамъ** *гл. прех. тр. III.*

глѣдъжбване *сжиц. ср.*

глибъ *сжиц. м.* 'тресавище...'; кор. въ стар. гл ж б о к ъ 'дълбокъ'.

глигáнъ *сжиц. м.* (рѣдко **глигъ, глигáръ**)

|| **глигъ** *сжиц. м.*, мн. глигове; *вм.* *кликъ, клы-гъ; *срав.* рус. кльк 'кучешки зжбъ'; и клы; пол. kiel, чеш. kel, срб.-хрв. kaljak...; отъ кор. кол. въ коля, рус. колотъ бода...; и.е. *kol-/*k(e)l-...; *срав.* грц. kláō чупя, лит. skeliū цепя...; гот. skilja месаъ = 'който рѣже'...

глина *сжиц. жс.*; стб. **глина**, рус. глина, пол.

glinа, чеш. hlina, словен. glina, срб.-хрв. gnjila и т. н., кор. и.е. *glei- нѣщо лепливо мазно...; *срав.* грц. glinē клей, лепило, ст. сканд. klina мажа...; лат. glus, glutis, gluten, glutinis... лит. glitus хлѣзгавъ...; *срав.* глѣчь || **глиница** *сжиц. жс. ум.*; **глиничка** *ум.* отъ *ум.* || **глиनावъ (глинявъ), глинесть (глинисть)** *прил. м.* || **глиненъ** *прил. м.* || **глинище** *сжиц. ср.* || **глинза** *сжиц. жс.* || **глинясвамъ** *гл. непрех. тр. III.* *екр.* **глинясамъ** || **глинѣя** *гл. непрх. тр. I. б.* || **глинясване** *сжиц. ср.*

глисть *сжиц. м.*; **глистя** *сжиц. жс.*; стб. **глиста**,

рус. глистá, пол. glista, чеш. hlista, срб.-хрв. glist и т. н.; отъ кор. въ г л и - н а; *срав.* грц. glittón = gloiόν, у Хезих, лат. glis, glitis 'humus tenax', glus, glutis лепило, gluten...; нѣм. gleiten хлѣзгамъ се, англ. to glide и т. н. || **глистѣчь** *сжиц. ум. м.* || **глистче** *сжиц. ср. ум.* || **глист-ия, -ія** *сжиц. жс.* || **глистáвъ** *прил. м.* || **глисте-ею билъе** *прил. сжиц. ср.* || **глисто** *в ѣ д -енъ, -ни* *прил. м.* || **глисто** *о б р á з-енъ, -ни* *прил. м.* || **глисто** *г ѳ н-енъ, -ни* *прил. м.* || **глистякъ** *сжиц. м.* || **глистясвамъ** *гл. непрх. тр. III.*, *екр.* **глистясамъ** || **гли-стясване** *сжиц. ср.*

глифамъ *гл. прех. тр. III.*; свърз. съ г ѳ л т а м ѣ и грц. glyfō дѣлба я...

глобъ (с|глобъ) *сжиц. м.* || **глоба (глобá)**

сжиц. жс.; кор. и.е. *gleb(h)-: *glob(h)-; *срв.* лит. glė'biu, glóbiu обхваана, ст. в. нѣм. klāfta мѣрка, колкото се обхваща съ прострѣни рже, нѣм. Klaffer разтегъ..., негли лат. globus кълбо, купъ... || **глобица**, **глобичка** *сжиц. жс. ум.* || **глобаръ** *сжиц. м.*,

ж. глобарка, ср. ум. глобарче || глобене *сжи. ср.* || глобя *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. усл. глобявамъ || глобяване *сжи. ср.* || глобявамъ *се гл.* стр.

глобусъ *сжи. м. р.*; отъ лат. globus, срод. негли съ предход.

глобъ *сжи. м.*, глобче *сжи. ср.* ум.; стб.

глобъ, рус. глоб, род. п. глоба, пол. glob, чеш. hloh, словен. срб.-хрв. glob и т. н.; кор. и.-е. *glōgh-: *glōgh-; *срав.* гръц. (съ б) glō es осили въ класъ; glyxīs острие и т. н. || глога *сжи. ж.*; *вж.* г е г а, влаш. отъ блг. ghioaga || глогавъ *прил. м.* || глогати *сжи. м. съб.* || глогина, глогиня *сжи. ж.*, ум. глогинка || глогинковецъ *сжи. м. р.* || глоглавиче *сжи. ср.* || глоговъ *прил. м.* || глогясвамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. глогясамъ || глогясване *сжи. ср.* || гложъе *сжи. ср.* съб.

глождамъ *гл.* прех. тр. мкр. III.; *вж.* г л о ж д а || ~ *се гл.* стр. || глодане *сжи. ср.* || глодка *сжи. ж. р.*

гложакъ *сжи. м.* съб. отъ гложъ; *срав.* глогакъ || гложасване *сжи. ср.*

гложда *гл.* прех. тр. I. 10., тр. мкр. глозгамъ, глодамъ III.; *сжи. ср.* глождене, глозгане; стб. глода-ти, -ж, -шн; рус. глодаты, гложу, пол. glodać, чеш. hlodati, срб.-хрв. gloc'ati и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* ст. сканд. glata унищожавамъ...; лит. glōda изчезна... || глозгавъ *прил. м.* || глоздавъ *прил. м.*

гломотъ *сжи. м.* 'шумъ'; *срав.* съб.-хрв. glomot, glomazan, чеш. hlomoz, hlomoziti...; кор. и.-е. *ghlom-, разшир. на и.-е. *g(h)ol- въ гласъ...; *срав.* стар. сканд. glam, glamt шумъ, дан. glam, швед. glam живъ разговоръ, ст. сканд. glama живо се забавлявамъ, glamra шумя... || гломотаръ *сжи. м.*

глота *сжи. ж.*; стб. глота, малорус. глота; срб.-хрв. glota, слов. glota; *срав.* ст. инд. санскр. (съ др. наст.) gaṇā-s множество... (п отъ и.-е. *-ln-) || глстница *сжи. ж.* || гло-то *сжи. ср.* || глотомъ *нар.* (твор. п. ед. ч.)

глочкамаъ *гл.* прех. ум.; *вж.* г л о ж д а

глужъ, глуждъ *сжи. м. р.* 'чекоръ, чворъ. сжкъ', рус. глуда 'буца...'; *срав.* нѣм. Klotz пень..., гръц. gloutós седалище, гжеръ...; санскр. glā'uś; лат. gluma. || глужливъ *прил. м.* || глужчѣ *сжи. ср. р.*

глубокъ! *прил. м.*, по рус. црк.-слав. вм. г л ж б о к ъ, д ѣ л б о к ъ.

глума *сжи. м.*; стб. глоумъ, руски глум, р. п. глума, глумиться, пол. обл. glum, чеш. стар. hluma 'histrion', словен. сърб.-хрв. gluma и т. н.; срб.-хрв. glumac 'актьоръ'; кор. и.-е. *ghleu-: *ghlou-; *срав.* гръц. χλεῖε, χλεῖαζδ; ст. сканд. glaumr, ст. англ. gléam глума...; ст. сканд. gleyma веселье съмъ... || глумица *сжи. ж.* ум. || глум-

енъ, -ни *прил. м.* || глумѣне *сжи. ср. р.* || глумецъ *сжи. м.*; *вж.* г л у м ч о || глумица *сжи. ж. р.* || глумилице *сжи. ср.* || глумленіе *сжи. ср.* || глумливъ *прил. м.* || глумливо *нар.* || глумливость *сжи. ж.* || глумчо *сжи. м.* || глумя *се гл.* непрех. тр. II. 1., мкр. усл. глумявамъ *се.*

глупъ, глупи† *прил. м.* || глупавъ *прил. м.*; стб. глупиъ, рус. глупый, пол. głupy, чеш. hloupy, словен. glup и т. н.; не заето отъ ст. сканд. glōrg глупецъ, идить, а срод. съ него—наст. и.-е. *-bo-: *-ro- || глупавина *сжи. ж.* || глупавичъкъ, -ки *прил. м.* ум. || глупавки *прил. м. р.* ум. || глупавичко, глупавко *нар.* ум. || глупавщина *сжи. ж. р.* || глупакъ *сжи. м.* || глупачка *сжи. ж.* || глупаче *сжи. ср.* || глупашки *прил. м.* и *нар.* || глупащина *сжи. ж.* || глупежъ *сжи. м.* || глупѣтина *сжи. ж.* ув. || глупѣще *сжи. м.* || глупѣша *сжи. ж.* || глупѣшки *прил. м.* и *нар.* || глупчо *сжи. м.* || глупѣя *гл.* непрех. тр. I. 6. || глупѣене *сжи. ср.*

глутница *сжи. ж.*; *вж.* глота, глотница.

глухъ *прил. м.*; стб. глоухъ, рус. глухой, пол. głuchy, чеш. hluchý, слов. срб.-хрв. gluћ и т. н.; срод. по кор. съ глу-ма, г л у - п ъ; *срав.* нѣм. dumt „глупавъ“, въ стар. ез. и „глухъ“; ст. вис. нѣм. tumt „глупавъ“ и „глухъ“; въ слав. разграничени г л у - п ъ; г л у - х ъ! || глұха кокошка *прил. сжи. ж.* || глұхаръ *сжи. м.* || глұхарка *сжи. ж.* || глұхарче *сжи. ср.* || глұхата *нар.* || глұхичъкъ, -ки *прил. м.* || глұхльо *сжи. м.*, ж. глұхла || глұхна *гл.* непрех. екр. и тр. I. 5., мкр. усл. глұхувамъ III.; *вж.* глұшея || глұхуване *сжи. ср.* || глұходоба *сжи. ж.* || глұхонѣмота *сжи. ж.* || глұхонѣмъ *прил. м.* || глұхость, глұхота, глұхотія *сжи. ж.* || глұхчо *сжи. м.* || глұша *гл.* прех. тр. II. 3., мкр. обикн. съ предст. за|глушавамъ, о|глушавамъ || глұшевь *прил. м.* || глұшеене *сжи. ср.* || глұшець *сжи. м.*, мн. -ци || глұшея *гл.* непрех. тр. I. 6. || глұшило *сжи. ср.* || глұшина I. *сжи. ж.* || глұшина II. *сжи. ж.* || глұшица *сжи. ж.* || глұшна *сжи. ж.* || глұшко *сжи. м.* || глұшинче *сжи. ср.* || глұшovina *сжи. ж.* || глұшче *сжи. ср.*

гълбина *сжи. ж.*; стб. глжнина || гълбинѣ *сжи. ср.* || гълбокъ *прил. м.*; стар. глжбокъ, рус. глбодкий, пол. głęboki, чеш. hluboký, словен. globok и т. н., сега бълг. по-обикн. д ѣ л б о к ъ; кор. и.-е. *gleubh- и *glombh-; *срав.* грц. glūb dълбая..., лат. glubo; нѣм. Kluff пропасть, издълбано... || гълбокодленъ, -ни *прил. м.* || гълбоко мойсленъ *прил. м. р.* || гълбокомисленость *сжи. ж.* || гълбокомислие *сжи. ср.* || гълбобность *сжи. ж.* || гълбоко-ра аз у м - е н ъ, ни *прил. м.* || гълбоко-

разумие *сжиц. ср.* || гълбоко|речивъ *прил. м.* || гълбочина *сжиц. ж.* || гълбѣч-къ, -ки *прил. м.*
 глѣкъ *сжиц. м.; вж.* глѣчъ.
 глѣтвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., съкрат. отъ глѣтнувамъ, екр. глѣтна I. 5.; *вж.* гълтамъ || глѣтка *сжиц. ж.*, ум. глѣтчица; рус. глоток 'глѣтка', глотка 'гърло'... || глѣфамъ *глаг.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* глѣфане; *срав.* глифамъ.
 глѣхна *гл.* непрех. тр. I. 5., рус. глѣхнуть, отъ др. степ. на кор. въ гл у х ъ; *вж.* т.
 глѣчъ *сжиц. м.*, глѣчка *сжиц. ж.*; стб. ГЛѢКА, рус. голк, пол. gielk, слов. golcati и т. н.; „звукотодраж.“; кор. и.-е. *g(h)l-, срод. съ *gol въ гласъ, рус. гѣлос.; *срав.* ст. сканд. gala, dōl пѣя, ст. сакс. galan. ст. нѣм. galan, kalan; нѣм. gellen пронизително викамъ, ст. англ. giellan, англ. yell...; грц. χελιδὼν лястовица, нѣм. Nachtigall славей...
 гмѣча *гл.* прех. тр. II. 3., ум. гмѣчамъ; *срав.* гнета, мачкамъ.
 гмѣжъ *сжиц. ж.* събир. у П. П. Сл...; отъ кор. въ рус. стар. гомжу, пол. обл. gietzacz, чеш. hemzati, словен. domožeti и т. н.; *вж.* гъмжа || гмѣженъ, -ни *прил. м.* || гмѣжно *нар.* у П. К. Яв.
 гмурамъ *гл.* прех. тр. III., екр. гмурна I. 5.; *сжиц. ср.* гмуране; *срав.* гуркамъ, нурамъ се, по|норъ и предход. || ~ се *гл.* непрех. || гмур-ѣць *сжиц. м.*, мн. гмурци.
 гнѣтъ *сжиц. м.* || гнетá *глаг.* прех. тр. I. 8., обл. гнѣтя II. 1.; стбъл. гнет-ж, -ѣши, гнестн, рус. гнету, гнестн, пол. gniotę, чеш. стар. обл. hnetu, словен. gnetem...; кор. и.-е.; *срав.* нѣм. kneten мѣся хлѣбъ, стар. англ. spedan, стар. сканд. knoda... || ~ се *гл.* непрех. стр. || гнетѣжъ *сжиц. м. р.* || гнѣча *гл.* прех. тр. II. 3., мкр. ум. гнѣчамъ III., *сжиц. ср.* гнѣчкане; *вж.* гмеча, мачкамъ.
 гнида *сжиц. ж.*; рус. гнида, пол. словен. gnida, чеш. hnida, срб. хрв. gnjida и т. н.; и.-е. кор. съ разл. съгл. въ почетька: лит. glinda, латв. gnidas, лат. lens, lendis, грц. konis, konifos, ст. сканд. gniit, кимр. pedden, нѣм. Niss, англ. nit, ст. англ. hnitu... || бáбини гниди *прил. сжиц. ж.* мн. || гнидица, гнидка *сжиц. ж.* умал. || гнидавъ *прил. м.* || гнид-ень, -ни *прил. м.* || гнид-ясвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. гнид-ясамъ III.; *сжиц. ср.* гнид-ясване.
 гниене *сжиц. ср.* || гниль *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* отъ гни я.
 гнила! *сжиц. ж.* обл. съ премѣтане вм. глина.
 гнилакъ *сжиц. м.* || гниледь *сжиц. ж.* || гнилѣжъ *сжиц. м.* || гнилѣць *сжиц. м.* || гнилина *сжиц. ж.* || гнилич-къ, -ки *прил. м.* || гнилость, гнилотá *сжиц. ж.* || гнилотакъ *сжиц. м.* съб. || гнило|твѣр-ень, -ни *прил.*

м. || гнилуша *сжиц. ж.* || гнилясвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. гнилясамъ, обл. гниляша I. 10. || гнилясване *сжиц. ср.* || гни-тиѣ † *сжиц. ср.* || гни я *гл.* непрех. тр. I. 6.; стб. гни-ж, -ѣши, -ти; рус. гнить, пол. gnić, чеш. hñiti, словен. gniti и т. н.; кор. и.-е. *ghni-; *срав.* χñiei у Хезих.; ст. англ. gnidan разтривамъ... || гно-ень, -йни *прил. м.* || гное|т|е|ч|ѣ|н|е *сжиц. ср.* || гное|т|о|къ *сжиц. м.* || гноець *сжиц. м.* ум. || гнобй *сжиц. м.*, степ. *oi: *i || гнойще *сжиц. ср.* || гной-ливъ *прил. м.* || гнойливость *сжиц. ж.* || гнойница *сжиц. ж.* || гнойность *сжиц. ж.* || гной *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || гноявъ *прил. м.* || гноясвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. гноясамъ обл. и гнояша I. 10. || гноясване *сжиц. ср.*
 гнѣсъ и гнѣсъ *сжиц. м.*; ст. бълг. ГНѢСЪ, ГНО-УС-Ъ, -ъ, ГНѢС-Ъ, ГНѢСЬ; рус. гнѣсъ, пол. gnus, чеш. hnus, словен. срб. хрв. gnus и т. н.; кор. и.-е. *ghni- въ гни я и *ghnu-; *срав.* лит. gniūšai всѣхъкви малки гадове; ст. сканд. gnūa стържа, грц. χñαιβ; χñβος изтъргана каль... || гнѣс-ень, -ни *прил. м.* || гнѣсно *нар.* || гнѣсѣне *сжиц. ср.* || гнѣ-сеть *сжиц. ж.* || гнѣсуль *сжиц. м.*, ж. гнѣ-сла || гнѣснавъ *прил. м.* || гнѣснавич-къ, -ки *прил. м.* умал. || гнѣснавки *прил. м.* || гнѣснаво *нар.*, ум. гнѣснав-ичко, -ко || гнѣсникъ *сжиц. м.*, ж. гнѣсница, *ср. ум.* гнѣсниче || гнѣснич-къ, -ни *прил. м.* ум. || гнѣсничко *нар.* ум. || гнѣсно *нар.* || гнѣ-сотá *сжиц. ж.* || гнѣсотія *сжиц. ж.* || гнѣ-сотникъ *сжиц. м.*, ж. гнѣсотница || гнѣ-сувамъ се *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* гнѣ-суване || гнѣся се *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* гнѣсѣне || гнѣся *гл.* прех.
 гнѣвъ *сжиц. м.*; стб. ГНѢВЪ, рус. гнѣв, пол. gniew, чеш. hněv, словен. gněv, срб. хрв. gnjev и т. н.; кор. е прасл. *gnoi- въ гни я; *вж.* т.; пѣрвич. „гнилежъ, отрова“; *срав.* нѣм. es tut mir faul (у Лутера) = „es ist mir verdriesslich“... || гнѣв-ень, -ни *прил. м.* || гнѣвѣне *сжиц. ср.* || гнѣ-вить *прил. м.* || гнѣвливъ *прил. м.* || гнѣв-ливость *сжиц. ж.* || гнѣвй *гл.* прех. тр. II. 1; стб. гнѣк-нти, -лж, шш || ~ се *глаг.* непрех.
 гнѣздо, обл. гнѣздо *сжиц. ср.*; стб. ГНѢЗДО, рус. гнездо, пол. gniazdo, словен. gnězdo, срб. хрв. gniježdo и т. н.; и.-е. *ni-sdo- < *ni-sed-, кор. въ сед я; *срав.* нѣм. Nest, англ. nest, арм. nist, санскр. nīdā-p (d < *z-d-), лат. nidus (вм. *ni-sd-) > фр. nid..., ирл. nett, лит. lizdas, латв. ligzda, ligzds... || гнѣздѣнце *сжиц. ср. ум.* || гнѣздичѣ *сжиц. ср. ум.* || гнѣздище *сжиц. ср. ув.* || гнѣздицѣ *сжиц. ср.* || гнѣздй *гл.* непрех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || гнѣзд-ясть, гнѣз-дестъ *прил. м.*

гнявя *гл.* прех. тр. обл. II. 1., мкр. гнясамъ; *вж.* гнета, гмеча || гнявенье, гнясанье *сжиц. ср.* обл. || гняль *сжиц. м.* обл. гнѣсь *сжиц. м.*, гнѣсенъ *прил.* и т. н.; *вж.* гнусъ, гнусенъ.

го *мѣст.* вин. пад. ед. м. и ср., стб. **ЮГО**, ср. **Ю**, рус. его, пол. го, сrb. хрв. га и т. н.

говедаръ *сжиц. м.* || говедарка *сжиц. ж.* || говедарче *сжиц. ср.* || говедарина *сжиц. ж.* || говедарица *сжиц. ж.* || говедарникъ *сжиц. м.* || говедарски *прил. м. и нар.* || говедарство *сжиц. ср.* || говедарувамъ *гл.* непрх. тр. III. || говедаруване *сжиц. ср.* || говѣд-енъ, -ни *прил. м.* || говѣдина *сжиц. ж.* || говѣдно време *прил. и сжиц. ср. р.* || говѣдо *сжиц. ср.*, ум. говѣдце; стбъл.

говѣдо, рус. стар., малор. говѣдо, дол. луж. govjedo, гор. луж. hovjado, чеш. hovado, словен. govodo, сrb. хрв. govodo; кор. и.-е. *gōu-; *срав.* санскр. зенд. gāuṣ, н. перс. gāv бикъ, арм. kov крава, латв. gāws, нѣм. Kuh, англ. cow, кимр. buw, лат. bos, bovis > фр. boeuf, ит. bove..; грц. boús.. || говѣжди *прил. м.* || говѣжда муха *прил. сжиц. ж.* 'овадъ, ободъ' || говѣжди езикъ *прил. сжиц. м.* раст. лат. грц. Buglossum || говѣждина *сжиц. ж.*

говна *сжиц. ж.*; *мжж.* говнѣнъ || говнѣнъ *прил. м.* зап. || говнѣръ *сжиц. м.* 'говнярь' || говненикъ *сжиц. м.*, ж. говненица, *ср.* ум. говнениче || говнишка *сжиц. ж.* || говнище *сжиц. ср.* || говнѣ *сжиц. ср.*, ум. говнѣнце, говнѣнѣ; стб. **ГОВНО**, рус. говно, пол. gówno, чеш. hovno, словен. govno, сrb.-хрв. govno..; и.-е. кор. *gʷou-; *срав.* санскр. gūtha-m ср., м. -s; глаг. (у грам.) gūvāti 'сacat'; зенд. gūtha, н. перс. gūh, арм. коу смець, нѣм. Kot, кимр. budg калень, лат. bubino цапамъ... || говношаръ *сжиц. м.* || говношарка *сжиц. ж.* || говнѣнъ *прил. м.* изт. || говнѣль *сжиц. м.* || говнявъ *прил. м.* || говнярь *сжиц. м.*

говоръ *сжиц. м.*; стб. **ГОКОРЪ**, рус. говор, пол. dwaга, чеш. hovog, словен., сrb.-хрв. govog... || говорачъ *сжиц. м.*, ж. говорачка || говор-енъ, -ни *прил. м.* || говорене *сжиц. ср.* || говорилня* *сжиц. ж.* за 'парламентъ'; *срав.* фрэн. parlement, отъ parler говоря || говоримъ *прил.* (прич. сег. стр.) *м.* || говоритель *сжиц. м.*, ж. говорителка || говорка* *сжиц. ж.* || говорливъ *прил. м.* || говорливость *сжиц. ж.* || говорникъ *сжиц. м. р.*, ж. говорница, *ср.* умал. говорниче || говорски *прил. м.* || Говоря *гл.* прех. и непрх. тр. II.; стб. **ГОКОРЪЖ**, -НИШ, -НИТИ, рус. говорить, пол. gwarzyć шумя, чеш. hovoriti, словен., сrb.-хрв. govoriti и т. н.; „звукотподраж.“; и.-е. кор. *gʷou-..; *срав.* санскр. jō-gū-vē обявямъ, грц. doos

плачь, жалба, воѣ' ревъ, лат. voo, voare рева...; лит. gauji вия (вълчи), латв. gawilēt издавамъ радостни звукове, ст. ирл. guth гласъ... || ~ се *гл.* стр.

говѣя *гл.* непрх. тр. I. 6., мкр. усл. говѣвамъ III., *сжиц. ср.* говѣене, говѣяне;

стб. **ГОВЪЖ**, -ЖШН, -ТИ; рус. говѣть, говѣю, гор. луж. hovič услужливъ съмъ, чеш. hověti угаждамъ..; и.-е. кор. *gʷhou-..; *срав.* лат. faveo (фр. faveur, favorite..), faustus честите..; лит. gausūs изобиленъ; арм. govem хваля.. || говѣял-енъ, -ни *прил. м.*

гого *сжиц. м.* || Гого соб. лич. ум. отъ Георга (грц.).

годъ *сжиц. м.* обл. 'година' || -годъ *нар.* обл. вм. годе || го́да *сжиц. ж.* || -годе *нар.*, частица; мѣст. п. м. р. ед. ч. || годѣжъ *сжиц. м. р.* || годѣжаръ *сжиц. м. р.*, ж. годѣжарка, *ср.* ум. годѣжарче || годѣжарски *прил. м. и нар.* || годѣжарство *сжиц. ср.* || годѣж-енъ, -ни *прил. м.* || годѣжникъ *сжиц. м.*, ж. годѣжница, *ср.* ум. годѣжниче || годѣжнически *прил. м.* || годѣжничество *сжиц. ср.* || годѣжнякъ *сжиц. м.* обл. || годѣнь I. *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || год-енъ, -ни II. *прил. м.* || годѣне, годяване *сжиц. ср.* || годенникъ *сжиц. м.* || годенница *сжиц. ж.* || годенниковъ *прил. м.* || годеникувамъ *гл.* непрх. тр. III || годеникуване *сжиц. ср.* || годеничка *сжиц. ж.* ум. отъ годеница || годенически *прил. м.* || годенничество *сжиц. ср.* || годенишки *прил. м.* и *нар.* || годѣ *гл.* 3-олич. („безлич.“) || го-дѣна *сжиц. ж.*; стб. **ГОДНИА** (=и'часъ' по запад. слав.), рус. год, прил. годичный; пол. godzina = часъ, както и чеш. hodina; сrb. хрв. godina и т. н.; кор. и.-е.; *вж.* гл. годя || годинакъ *сжиц. м.*, ум. *ср.* годиначе || годин-енъ, -ни *прил. м.* || годинеш-енъ, -ни *прил. м.* обл. || годиница, годинка *сжиц. ж.* ум. || годинувамъ *гл.* непрх. тр. III. || годинуване *сжиц. ср.* || годинясвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. годинясамъ III, обл. годиняша I. 10 || годинясване *сжиц. ср.* || годѣшъ *сжиц. м.* || годѣш-енъ, -ни *прил. м.* || годишначе *сжиц. ср.* || годѣшникъ *сжиц. м.* || годѣшница, -ца *сжиц. ж.*, ум. годѣшница || годѣшно *нар.* || годѣше *сжиц. ср.* || годка *сжиц. ж.* || годность *сжиц. ж.* || -годъръ *нар.* обл. вм. годе || го дѣ *гл.* прх. тр. II. 1.; мкр. усл. годявамъ III., *сжиц.* годяване; стб. **ГОД-НИТИ**, **ГОДЖ-**

-Ж, **ГОДШН**; рус. годиться 'годно е...'; пол. godzić się спогаждамъ се...; чеш. hoditi хвърлямъ (срв. по | годя, по | годи = улучи); сrb.-хрв. goditi т. н.; кор. и.-е.; *срав.* ст. нѣм. gi-gat годець, прилѣгаць, ст. англ. ge-gada, ср. нѣм. (ge)gatte другарь, съпругъ = нѣм. Gatte, англ. to-gether

'заедно'; въ др. степ. гот. *gōths*, англ. *good*, нѣм. *gut* добъръ (годенъ...); санскр. *gādhu-as* закрепень... || **годнякв** *сжц. жс.* || **годняване** *сжц. ср.* || **гдъ-ень, -йни** *прил. м.* || **гоѣне** *сжц. ср.* отъ *го я*. || **гдзба** *сжц. жс.*, ум. **гдзбица**; *вжс.* гостба || **гойлице** *сжц. ср.* || **гойни** *прил. м.* || **гойница** *сжц. жс.* отъ *го я*. || **гдл** *прил. м.*; стб. **ГОЛЪ**, рус. голый, пол. *goły*, чеш. *holý*, сръб.-хрв. *gō, gola...*; кор. и.-е. **gol-*; *срав.* ст. англ. *calo*, англ. *callow* лисъ, съ гола глава, нѣм. *kahl*, ст. вис. нѣм. *kalō...* || **голакъ** *сжц. м.*, || **голанъ** *сжц. м.*, *жс.* **голана** || **голаче** *сжц. ср. ум.* || **гдлупъ** *сжц. м.*, ум. **гдлупче** *ср.* || **голенинки** *прил. ум.* отъ голъ || **голеничъкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **гдленъ †** *сжц. м.*; стб. **ГОЛЪНЪ**, руски гдленъ...; не отъ голъ, а род. съ гръц. *gualop* вдлѣбнатина, лат. *vola* (и.-е. **g^wol-*), повлияно отъ колѣно. || **голѣне** *сжц. ср. р.* отъ голя || **голина** I. *сжц. жс.* || **голина** II. *сжц. жс.* || **голица** (**гдлица**) *сжц. жс.* || **голичъ** *сжц. жс.* || **голичиче** *сжц. ср.* || **гдличъръ**, **-ки** *прил. м.* умал. || **голишавъ** *прил. м.* || **голишаръ** *сжц. м.*, ум. *ср.* || **голишарче** || **голишатъ** *прил. м. р.* || **голишаръ** *сжц. м.*, умал. || **голишарче** || **гдлице** *сжц. ср. р.* || **голия** *сжц. жс.*; *вжс.* *г у л и я*; *ж у л я* || **гдлна** *сжц. жс.* || **голенничъкъ, -ки** *прил. м.* умал. || **гдло** *сжц. ср.* отъ прил. || **гдлврѣцльо** *сжц. м.*, *жс.* **гдлврѣцла**. || **гологанъ** (обл. **галаганъ**) *сжц. м.*; неяс; по голъ?; кор. чужд.; гръц., *срав.* *гдносвамъ* || **гологанъ-бей** *сжц. м.* || **гдлоглавъ** *прил. м.*; *вжс.* глава || **гдлоглавъ орѣлъ** *прил. сжц. м.* || **гдлоглавенче** *сжц. ср.* || **гдлоглавещъ** *сжц. м.* || **гдлоглавечки**, **гдлоглавешки** *нареч.* || **гдлоглавиче** *сжц. ср. р.* || **гдлгрѣдъ** *прил. м.* || **гдлогжзъ** *прил. м.* || **гдлогжзене** *сжц. ср.* || **гдлогжзя** *се гл.* не-*прех.* тр. II. 1., мкр. усл. **гдлогжзвямъ** *се III.* || **гдлогкрми**, **гдлогкрмстче** *прил. м.* || **гдлогкрра-ецъ**, мн. -йци *сжц. м.*; *вжс.* *к р а й*, *жс. р.* **гдлогкррайча**, *ср. ум.* **гдлогкррайче** || **гдлогкрракъ** *прил. м.* || **гдлоглѣд-ица** *сжц. жс.* || **гдлоглмѣше** *сжц. ср.* || **гдлоглпнтникъ** *сжц. м.* || **гдлоглпрѣцла** *сжц. жс.* || **гдлоглпрѣцльо** *сжц. м.* || **гдлоглсѣмен-ень, -ни** *прил. м.* || **гдлоглскѣкъ** *сжц. м.* || **гдлоглслѣв-ень, -ни** *прил. м.*; *вжс.* слово || **гдлоглслѣвно нар.** || **гдлоглслѣв-ность** *сжц. жс.* || **гдлоглота** *сжц. жс.* || **гдлоглотаина** *сжц. жс.* || **гдлоглотія** *сжц. жс.* || **гдлоглшій я** *сжц. м.* || **гдлоглтакъ** *сжц. м.*, *жс.* **гдлоглтачка**, *ср. ум.* **гдлоглтаче** || **гдлоглхуче** *сжц. ср. р.* || **гдлоглушъ** *сжц. м.* || **гдлоглчо** *сжц. м.* || **гдлоглмъ** *прил. м.*; стб. **ГОЛЪМЪ**, рус. обл. **голяма**=много, твърде, пол. ст. **golemszy**

'по голѣмъ', чеш. *holemý* и т. н.; кор. и.-е. **gol-*; *срав.* лит. *galiiù, galé'ti* мога, кимр. *gallu*, ст. брет. *gal* сила. мощь, ирл. *gal* храбрость... || **гдлманъ, -инъ** *сжц. м. р.* || **гдлманана**, **гдлмананка** *сжц. жс.* || **гдлманански** *прил. м. р.* || **гдлманански нар.** || **гдлмананство** *сжц. ср.* || **гдлмананче** *сжц. ср. ум.* || **гдлмджийа!** *сжц. м.* || **гдлмѣецъ** *сжц. м.* || **гдлмѣиль**, **гдлмѣийнъ** *сжц. м.* || **гдлмѣъ сѣчко'** || **гдлмѣина** *сжц. жс.* || **гдлмѣица** *сжц. жс.* || **гдлмѣиичъкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **гдлмѣмки** *прил. м. ум.* || **гдлмѣмка**, **гдлмѣмкинъ** *сжц. жс.* || **гдлмѣмливъ** *прил. м.* || **гдлмѣмскій** *прил. м. и нар.* || **гдлмѣмствѣо** *сжц. ср.* || **Гдлмѣмъ-Сѣчко** *сжц. м.* || **гдлмѣмшши**, **гдлмѣмшкъ** *прил. м. ум.* обл. || **гдлмѣмшинана** *сжц. жс.* || **гдлмѣмѣне** *сжц. ср.* || **гдлмѣмѣя** *гл.* не-*прех.* тр. I. 6. || $\sim$ *се гл.* не-*прех.* || **гдлмѣя** *се гл.* не-*прех.* тр. II. 1.; *сжц. ср.* **гдлмѣне**. || **гдл я** *гл.* *прех.* тр. II. 1., мкр. усл. **гдлвямъ**, *сжц. ср.* || **гдлне** || **гдльо** *сжц. м.* || **гдлѣя** *гл.* не-*прех.* тр. I. 6., *сжц. ср.* **гдлѣне**. || **гдлмарно** *нар.* (г. ми е); повлияно отъ грц. *gōmos* товаръ, *gēta* пльень сѣмъ... || **гдлмбелки** *сжц. жс. р.* мн. обл. 'картофи'; по народ. етим. свѣрз. съ стар. обл. *гдлба*, (съ следа отъ носовостъ); кор. и.-е. **gēn-*: **gōn-* хващамъ.. буца.; *срав.* словен. *gomolja* буца., сръб. хрв. *gomolja* буца сирене, пол. *gomółka...*; норв. обл. *kump* буца, дан. диал. *kumpe...* || **гдлмила** *сжц. жс.*; стар. уснор. обликъ на *мдгилала!*; кор. въ гръц. *gēto* пльень сѣмъ...; *вжс.* *гдлмарно*; *срав.* *гдлмбелки*. || **гдлнъ** *сжц. м.* || **гдлначъ** *сжц. м.*, *жс.* **гдлначка** || **гдлнвямъ** *гл.* *прх.* мкр. усл. III.; *вжс.* *гдлн я* || **гдлнѣние** *сжц. ср.* книж. стб.; || **гдлнѣне** *сжц. ср.* отглас. нб. || **гдлнѣница** *сжц. жс.* || **гдлнѣтба** *сжц. жс.* || **гдлнѣтель** *сжц. м.*, *жс. р.* **гдлнѣтелка**, *ср.* умал. **гдлнѣтелче** || **гдлня** *глас.* *прех.* тр. II. 1.; ст. бълг. || **гдлн-жъ, -ниш, -нш**, рус. *гоню*, *гонишь*, пол. *gonić*, чеш. *honiti*, словен. сръб.-хрв. *goniti* и т. н.; кор. и.-е. **g^when-*: **g^whon-*...; слав. и отглас. степ. съ е въ стбъл. *жѣнж*, *иждѣнж* 'изгоня'...; *срав.* лит. *ganaù ganyti* паса добитькъ, 'гоня го на паша'; *genù* прогонвамъ...; въ др. ез. и значения 'бия...': армен. *gag* удари, *ganem* бия; ирл. *gegon* убивамъ; ст. сканд. *gunng* борба; ст. вис. нѣм. *gundfano* бойно знаме; грц. *theinō, thēnō* бия; *fōnos* убийство; санскр. *ghanā-s* топузъ, боздуганъ... || **гдлнячъ** *сжц. м.*, *жс.* **гдлнячка**. || **гдлра** *сжц. жс.* ('лесъ' и 'планина'), *висо-чина*; *срав.* *гдлгоре*, **Срѣдня-гдлра**); стб. || **гдлра**, рус. *гора*, пол. *góga*, чеш. *hoga* (обл. 'лесъ'), сръб.-хрв. *goga* и т. н.; кор. и.-е. **g^wor-*...; *срав.* санскр. *giri*, зенд. *gairi-*

лит. girià, girè, латв. dzīre... грц. bogéas
горнякъ, северенъ вѣтъръ...

гордь прил. м. р.; стб. **грѣдѣ**, рус. гор-
дый, чеш. hrdý (hrdina херой, юнакъ),
срб.-хрв. gđan безобразенъ...; кор. и.-е.
*gʷr̥d-...; *срав.* ирл. bred гордь, ср. ирл.
bras голѣмъ, лат. grossus дебелъ, gurdus
глупавъ; грц. bradýs бавенъ, ленивъ...
горделивъ прил. м. || **горделив-ецъ**, мн.
-ци *сжиц. м.*, *жс.* **горделивка**, *ср.* ум. **горде-**
ливче **горделивость**, **горделивина** *сжиц.*
жс. || **горделивич-ѣкъ**, -ки прил. м. ум.
горделивичко нар. умал. **горделив-ки**
прил. м. ум., нар. -ко **горделиво** нар.,
горделивя *се гл.* непрех. тр. II. 1. || **гор-**
дѣне *сжиц. ср.*

гордиевъ **вѣзелъ** прил. *сжиц. м.* отъ соб.
гордич-ѣкъ, -ки прил. м. || **гордость** *сжиц.*
жс., ум. **гордостича** || **гордѣне** *сжиц. ср.*
гордѣя *се гл.* непрех. тр. I. 6. || **гордя**
се † гл. непрех. вм. **гордѣя** *се.*

горе нар.; мѣст. п. ед. ч. отъ гора || **горе-**
казанъ, **горе писанъ**, **горе ре-**
ченъ, **горе спомѣнатъ** прил. (прич.
мин. стр.) м. || **горе-нъ**, -ни прил. м.

горѣне *сжиц. ср.*; отъ горя **горѣсть** *сжиц.*
жс. || **горѣцъ** I-II. *сжиц. м.*, мн. -ци || **горѣшъ**
прил. м. (сег. действ. прич., стб. **горашт-**
съ нб. е отъ стб. **аш**) || **горещина** *сжиц. жс.*
|| **горѣшникъ**, обикн. мн. **горѣшници** *сжиц.*
м. || **горешъ** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ *се гл.*
непрех. || **горив-енъ**, -ни прил. м. || **гориво**
сжиц. ср. || **горил-енъ**, -ни прил. м.

горіе †, **горѣе** *сжиц. ср.* събир. отъ гора.
горілище * † *сжиц. ср.* || **горилка** *сжиц. жс.*,
отъ кор. въ гл. горя.

горість прил. м., произв. отъ гора.
горітба *сжиц. жс.* || **горітел-енъ**, -ни прил. м.;
вжс. гл. горя.

горіца *сжиц. жс.*, ум. отъ гора || **горічка**
сжиц. жс., ум. отъ горица || **горіцвѣтъ**
сжиц. м.; *срв.* **гороцвѣтъ** || **гѣрка** I. *сжиц.*
жс. умал. обл.

гѣрка II. прил. *жс.* || **гѣркана** *сжиц. жс.* и м.;
гѣрканъ м. || **гѣрки** прил. м. отъ кор.
въ гл. го́ря || **гѣрко** прил. *ср. р.* и нар.
|| **гѣркова** метла прил. и *сжиц. жс.* || **гѣрливъ**
прил. м. || **гѣрливость** *сжиц. жс.*

гѣрни прил. м.; *вжс.* горе || **гѣрникъ** *сжиц. м.*
гѣрніло *сжиц. ср.*, рус. горнило; кор. въ
гѣрне и гл. горя.

гѣрнина *сжиц. жс.*; *вжс.* **горенъ** || **гѣрница**
сжиц. жс.; ум. **гѣрничка** || **гѣрничъ** *сжиц. жс.*
|| **гѣрничѣкъ** прил. м. || **гѣрнич-ѣкъ**, -ки
сжиц. м. ум. || **гѣрнична** *сжиц. жс.* || **гѣрнице**
сжиц. ср. || **гѣрно** | **зѣм-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.*; *жс.*
гѣрнозѣмка, *ср.* ум. **гѣрнозѣмче**; *вжс.*
земя || **гѣрнякъ** *сжиц. м.* || **гѣрнянѣцъ**
сжиц. м., *жс.* **гѣрнянкá**, *ср.* ум. **гѣрнянче**
гѣрнянинъ *сжиц. м.*

гѣровъ прил. м. || **гѣровъ** **цвѣтъ** прил.
сжиц. м. = **гороцвѣтъ** || **гѣровѣд-ецъ**,

мн. -ци *сжиц. м.*; *вжс.* въ дя || **гѣровѣдски**
прил. м. || **гѣровѣдство** *сжиц. ср.*, руски
лесоводство || **гѣро** | **кѣпъ** *сжиц. м.*; *вжс.*
копая; **рудо** | **копъ** || **гѣро** | **лѣвникъ**
сжиц. м., *жс.* **гѣро** | **лѣвница** обл. вм. **гѣ-**
ро | **лѣвникъ**, **гѣро** | **лѣвница** || **гѣро-**
лѣмъ *сжиц. м.*; *вжс.* **ломя** || **гѣро** | **лѣм-**
-енъ, -ни прил. м. || **гѣро** | **лѣм-ецъ**, мн.
-ци, **гѣро** | **лѣвникъ** *сжиц. м.*, *жс.* **гѣро** | **лѣм-**
ница, *сжиц. ср.* ум. **гѣро** | **лѣмниче** || **гѣромъ**
нар. || **гѣро** | **пáль** *сжиц. м.* и прил.; *вжс.*
паля || **гѣро** | **цвѣтъ** *сжиц. м. р.*, **гѣро-**
цвѣте *сжиц. ср.* || **гѣрска** **булка**; **гѣрска**
майка прил. *сжиц. жс.*: различни билки
|| **гѣрски** прил. м.

гѣртáнь! *сжиц. м.*; по рус. цсл. вм. стбъл.

гѣртáнь гѣрло, гѣркланъ.

гѣрувамъ гл. непрех. тр. III.; *вжс.* **гѣру-**
вамъ, *жс.* || **гѣрулка** *сжиц. жс.* || **гѣ-**
рунь *сжиц. м.* 'видъ джѣвъ' || **гѣруновъ**
прил. м. || **гѣруха** *сжиц. жс.*

гѣрушка *сжиц. жс.* обл., произв. отъ кор.
въ горе || **гѣрце** нар., ум. отъ горе.

гѣрчá гл. непрех. тр. II. 4., мкр. усл. **гѣр-**
чáвамъ III. || **гѣрчевина!** *вжс.* **гѣрчи-**
вина || **гѣрчене** *сжиц. ср.* || **гѣрчивъ** прил.
м.; осн. въ гѣрчѣкъ, гѣрко, гѣря
|| **гѣрчивич-ѣкъ**, -ки прил. м. ум. || **гѣр-**
чивичко нар. ум. || **гѣрчивъ** **бурянь** прил.
сжиц. м. || **гѣрчива** **тѣкеа** прил. *сжиц. м.*
|| **гѣрчива** **трѣва** прил. *сжиц. жс.* || **гѣрчи-**
вина *сжиц. жс.* || **гѣрчивинка** *сжиц. жс.* ум.
|| **гѣрчивичъ** *сжиц. м.* || **гѣрчивиче** *сжиц. ср.*
|| **гѣрчивъка** *сжиц. жс. р.* || **гѣрчѣвки** прил.
м. ум. || **гѣрчѣвко** нар. ум. || **гѣрчиво** нар.
|| **гѣрчиво** **биле** прил. *сжиц. ср.* || **гѣрчи-**
вость *сжиц. жс.* || **гѣрчилѣжъ** *сжиц. м.* обл.
|| **гѣрчилка** *сжиц. жс.* || **гѣрчило** *сжиц. ср.*
|| **гѣрчилявъ** прил. м. || **гѣрчилякъ** *сжиц.*
м. съб. || **гѣрчинá** *сжиц. жс.* || **гѣрчица** I.-III.
сжиц. жс. || **гѣрчиць** *сжиц. м.* 'хмель'; *вжс.*
горѣцъ || **гѣрчицькъ** прил. вм. **гѣр-**
кич-ѣкъ || **гѣрчливъ** прил. м. || **гѣрчлива**
трѣва прил. *сжиц. м.* || **гѣрчливи** **пипѣрки**,
прил. *сжиц. жс.* мн. || **гѣрчѣкъ**, -ки прил. м.
стб. **гѣрчѣкъ**, рус. гѣрчкий, чеш. hořký и т.
н. 'горчивъ', 'злочестъ', сир. 'който гори',
срав. санскр. śhka-s пламѣкъ... печаль,
скръбъ; **горѣсть**, рус. **гѣре** *сжиц. ср.*
|| **гѣря** I. гл. непрех. тр. II. 2.; стб. **гѣряж**,
-ниш, -ѣтн, рус. гѣрѣтъ. пол. gorzeć и т. н.;
кор. и.-е. *gʷher-: *gʷhor-; *срав.* санскр.
ghṛṣṭi, арм. jer; jernum „грѣя се“, грц.
théros лѣто, thermós (въ термоме-
тѣрь = топломѣръ); лат. formus, ирл.
gorim, нѣм. gahren кипя, лит. gâras пара
и т. н. || **гѣря** II. гл. прех. тр. II. 1. || ~ *се гл.* стр.
гѣрянинъ *сжиц. м.* произв. отъ *сжиц.* гора.
гѣряшъ прич. сег. действ. отъ гл. горя;
срав. **горѣцъ** прил. I || **гѣрювамъ** гл.
непрх.; *вжс.* **гѣрувамъ** || **гѣрюшка** *сжиц. жс.*

„господь“, Гбсподь *сжиц. м.*; стб. **ГОСПОДЬ**, рус. господь, пол. gospodarz, чеш. hospod', hospodin; gospodarz 'стопанинь', словен. gospod, срб. хрв. gospodin.; кор. и.-е. *rot-; *срав.* лат. hospes, hospitis, грц. despótēs, санскр. jāś-pati-ś домовладика...; санскр. pāti-ś, зенд. paiti, ср. перс. pat, н. перс. -bad, лит. pats съпругъ=грц. posis, лат. potis мощный, ст. герм. faths.; но слав. д. кара да се мисли за вариация на кор. — и.-е. *ro-d-, или за герм. заемка || **господá** *сжиц. мн. ч.*; *вж.* господинъ || **господáръ** *сжиц. м., ж.* **господáрка**, **господáрица**, *ср. ум.* **господáрче** || **господáрски** *прил. м. и нар.* || **господáрственъ** *прил. м.* || **господáрство** *сжиц. ср.* || **господáрувамъ** *гл. неперх. тр. III* || **господáруване** *сжиц. ср.* || **господáрица** *сжиц. ж.* ум. || **гбсподевь** *прил. м.* || **гбспбд-ень**, „-ень“ *прил. м., ж.* „-ня, „-на“ и т. н. || **гбспбдие** † *сжиц. м. р.* стар. мн. ч. отъ господ-ь, -инъ || **гбспбдинъ** *сжиц. м.*; стб. **ГОСПОДИНЪ**, рус. господин, пол. gospodyni *ж.* и т. н. || **гбспбдининъ** *прил. м.* || **гбспбдиносъ** *прил. м. р.* || **гбспбдиносвамъ** *глагол. прех. тр. III*, *екр.* **гбспбдиносамъ** || **гбспбдиносване** *сжиц. ср. р.* || **гбспбдински** *прил. м. р.* || **гбспбдинче** *сжиц. ср., ум.* || **гбспбдинчо** *сжиц. м. ум.* || **гбспбдиня*** *сжиц. ж.* общо за 'госпожа' или 'госпожица', чужд. 'дама' || **гбспбд-овъ**, -евъ *прил. м.* || **гбспбдски** *прил. м.* || **гбспбдственъ** *прил. м. р.* || **гбспбдство** *сжиц. ср.* || **гбспбдствувамъ** *гл. неперх. тр. III* || **гбспбдствуване** *сжиц. ср.* || **гбспбдувамъ** *глагол. неперх. тр. III* || **гбспбдуване** *сжиц. ср.* || **гбспбдь** *сжиц. м.* || **гбспбдько** *сжиц. м. ум.* прост. обл. || **гбспбж-а**; и -á *сжиц. ж.*; стб. **ГОСПОЖДА** (*ж* по рус. гбспбжá); обл. с. з. гбспбджá; *прил.* гбспбджинъ... || **гбспбжинъ** *прил. м.* || **Гбспбжинъ-день** *прил. сжиц.* 'Голъма Богородица'... || **гбстъ** *сжиц. м.*; стб. **ГОСТЬ**, рус. гость, пол. gość, чеш. host, словен. срб.-хрв. gost и т. н.; и.-е. кор. и осн.—*ghosti-s; *срав.* лат. hostis врагъ, чужденецъ (ит. osteria гостилница, кръчма...), гот. gasts, нъм. Gast, англ. guest...; *вж.* и гбспбдь, отъ кор. на лат. дума и фр. hôtel. || **гбстене** *сжиц. ср. р.* || **гбстенинь** *сжиц. м.* || **гбстенка** *сжиц. ж.*, **гбстня** стар. || **гбстба** *сжиц. ж.*; стб. **ГОСТЬБА**; *вж.* „гбзба“! || **гбстелюб-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **гбстелюбка** *сжиц. ж.* || **гбстелюбивъ** *прил. м.* || **гбстенъ**, по-обикн. **гбстенинь** *сжиц. м.* || **гбстенъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || **гбстеприем-ень**, -ни *прил. м.* || **гбстеприем-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **гбстеприемка** *сжиц. ж.* || **гбстеприемство** *сжиц. ср.* || **гбстйл-ень**, -ни *прил. м.* || **гбстйлникъ*** *сжиц. м.*

|| **гбстйлница** *сжиц. ж.*, ум. **гбстйлничка** || **гбстйлничáръ** *сжиц. м., ж.* **гбстйлничáрка**, *ср. ум.* **гбстйлничáрче** || **гбстйлничáръ-евъ**, -овъ *прил. м.* || **гбстйлничáрица** *сжиц. ж.* || **гбстйлничáрски** *прил. м. и нар.* || **гбстйлничáрство** *сжиц. ср.* || **гбстйлнич-ень**, -ни *прил. м.* || **гбстйлня** *сжиц. ж.* || **гбстителъ** *сжиц. м., ж.* **гбстителка** || **гбстна** *сжиц. ж.* || **гбстень**, -ни *прил. м.* || **гбстолюбець**, **гбстоприемень** и т. н.; *вж.* гбстелюбець... || **гбстүвамъ** *гл. неперх. тр. III* || **гбстүване** *сжиц. ср.* || **гбстя** *гл. прех. тр. II*. 1., мкр. **гбщáвамъ** || ~ *се гл. неперх. стр.*

гбтвáръ *сжиц. м., ж.* **гбтвáрна**, *ср. ум.* **гбтвáрче** || **гбтвáрникъ** *сжиц. м. обл.*; || **гбтвáрница** *сжиц. ж.*, ум. **гбтвáрничка** || **гбтвáрски** *прил. м. и нар.* || **гбтвáчъ** *сжиц. м.*; *сжиц. ж.* **гбтвáчка**, *ср. ум.* **гбтвáче** || **гбтвáшкн** (**гбтвáчкн** обл.) *прил. м.* || **гбтвáчество** *сжиц. ср.* || **гбтвене** *сжиц. ср.* || **гбтвя** *гл. прех. тр. II*. 1., мкр. **гбтвямъ**, стб. **ГОТОК-ЛЖ**, -нши, -нши, рус. гбтовить и т. н. || **гбтовъ** *прил. м.*, стб. **ГОТОКЪ**, рус. гбтовый, пол. gotowy, чеш. hotový, словен. gotov, срб.-хрв. gotov и т. н.; едвали заето отъ несжщесгвув. ст. герм. *gataws отъ глаголь, гот. (ga)taujan правя...; *срав.* алб. gat, рум. gață и особ. гръц. pēgáteos новоприготвень... || **гбтовáнь** *сжиц. м., ж.* **гбтовáнка**, *ср. ум.* **гбтовáнче** || **гбтовáн-ецъ**, **гбтовáнов-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м., ж.* **гбтовáнка**, *ср. ум.* **гбтовáновче**, -че || **гбтович-ъкъ**, -ки *прил. м. ум.* || **гбтовичко** *нар. ум.* || **гбтовки** *прил. м. ум.* || **гбтовко** *нар. ум.* || **гбтов-нина** *сжиц. ж.* || **гбтовнсть** *сжиц. ж.* || **гбтовость** *сжиц. ж.* || **гбтовушка** *сжиц. ж. обл.*

гбщáвамъ *гл. прех. тр. мкр. III*; *вж.* гл. гбстя ~ *се гл. стр.* || **гбщáване** *сжиц. ср.* || **гбщáвачъ** *сжиц. м.* 'угоститель' || **гбщáвачка** *сжиц. ж.* || **гбщáвка** *сжиц. ж. р., ум.* **гбщáвчица**.

гбя (**го-я**, -**ж**) *глагол. преход. тр. II*. 1.; стб. **ГО-Ж**, -нши, -нши; рус. гоить, гою, пол. goić, чеш. hojiti, словен. gojiti, срб. хрв. gojiti...; *вж.* го йни, го и ли ще; др. степ. на кор. жи-вь жи-вь я, рус. жи-р 'тльстина...'; и.-е. кор. *gwoi-; *gwoi...; *срав.* санскр. gāya-s домъ и дворъ, зенд. gaub живить, лит. dojus лекоизц'лявашъ... || ~ *се гл. неперх.*

грá (**грáа**) *межд., и грá-грá*; *звукоподр.*; *вж.* гракъ, грача

грáба *сжиц. ж.*; стб. **ГРАБЛА**, рус. грáбли, пол. grabie, чеш. hrable, hrábě, срб.-хрв. grablje...; кор. и.-е. *ghrebh-...; *срав.* санскр. grābhā-s 'шепа'...; нъм. Garbe снопъ...; *вж.* г р а б я || **грáбал-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **грáбамъ** *гл. прех. III*, мкр. **грáбамъ**; *вж.* *екр.*

грабна | грабан(ъ)е, грабване *сжиц. ср.* | грабачъ *сжиц. м.* | грабачка *сжиц. ж.* | грабежъ *сжиц. м.* | грабеж-ень, -ни *прил. м.* | грабелка *сжиц. ж.* | грабеніна *сжиц. ж.* | грабенка *сжиц. ж.* | грабешкомъ, грабешкѣмъ, грабешката *нар.* | грабѣнкамъ *гл. прех. ум.* | грабѣтел-ень, -ни *прил. м.* | грабѣтелно *нар.* | грабѣтель *сжиц. м., ж.* | грабѣтелка, *ср. ум.* | грабѣтелче | грабѣтелски *прил. м. и нар.* | грабѣтелство *сжиц. ср.* | грабѣлствоуване *гл. непрх.* | грабѣлствуване *сжиц. ср.* | грабѣла *сжиц. ж.* | грабѣльо *сжиц. м.* | грабѣли *сжиц. мн.* | грабѣливъ *прил. м.* | грабѣлив-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* | грабѣливка *сжиц. ж.* | грабѣливче *сжиц. ср.* | грабѣливость *сжиц. ж.* | грабѣна *гл. прех. екр. I. 5., мкр. усл. грабѣнувамъ, грабѣвамъ, грабѣамъ; вж. тр. грабѣя грабѣнина сжиц. ж.* | грабѣнуване *сжиц. ср.* | грабѣсвамъ, грабѣсвамъ *гл. прех. тр. III, екр. грабѣсамъ, грабѣсамъ* | грабѣсване, грабѣсване *сжиц. ср.* | грабѣчо *сжиц. м.* | грабѣя *гл. прех. тр. II. 1.; стб.* | грабѣ-жъ, -ши, -ити, рус. грабѣть, пол. grabić, чеш. hrabati, словен., срб.-хрв. grabiti и т. н.; и.-е. кор. *għrebh-...; *срав.* санскр. gṛbhñāti хваща, латв. grābt, лит. grōbtī, ст. сканд. grāra загребвамъ, англ. to grab ..., нѣм. Garbe снопъ... | ~ се *гл. стр.*

грабѣрамъ *гл. прех. тр. III., фр. graver съ нѣм. наст. -iegen; кор. и.-е. *għrebh-... / герм. — хол. grave, нѣм. graben копать — дѣлбай; грц. grābo пиша... | грабѣоръ *сжиц. м.* | грабѣора *сжиц. ж., ум.* | грабѣорка. | грабѣо-ецъ *мн. -ци сжиц. м.; кор. звуко-подр.; вж. межд. г. р. а.**

грабѣоръ *сжиц. м.* | 'прѣсть каменлива...'; съ удвоение отъ кор. *gog въ г. о. р. а; *срав.* алб. dug камѣкъ.

грабѣитация *сжиц. ж.; кор. лат. въ gravis тежѣкъ.*

грабѣитация *сжиц. ж.; лат. производ. отъ gradus степенъ...*

градъ I. *сжиц. м.* | 'градушка'; стб. градъ, рус. град, чеш. hrad, срб. хрв. grad и т. н.; кор. и.-е. *għor-dh- (*g'ħor-dh-)...; *срав.* лит. gār-das ограда, гот. gards, ст. сканд. gardr, ст. англ. gearđ (англ. yard дворъ), нѣм. Garten (отъ герм. сж. итал. giardino, фр. jardin...), санскр. grāh- кѣща, литов. žārdis...; съ друго разшир. лат. hortus, гръц. ὀρτος... (за и.-е. *g' и *g; фриг.

Mane-zordom и Mane-gordom | градѣжъ *сжиц. м.* | градѣ-ень, -ни I. *прил. м.* | градѣнь II. *прич. мин. стр. м.* | градѣне *сжиц. ср.* | градѣць *сжиц. м.* | умал., мн. градовѣ и градовѣцъ | градѣво *сжиц. ср.* | градѣв-ень, -ни *прил. м.* | градѣвце *сжиц. ср. ум.* | градѣна *сжиц. ж.; срв. лат. hortus... | градѣнка сжиц. ж. ум., градѣнчица ум. гал. и градѣничка; ум. ср. градѣнче* | градѣнаръ *сжиц. м., ж.* | градѣнарка, *ср. ум.* | градѣнарче | градѣнарство *сжиц. ср.* | градѣнаринъ *сжиц. м.* | градѣница *сжиц. ж. ум.* | градѣнски *прил. м.* | градѣнски чай *прил. сжиц. м. р.* | градѣще *сжиц. ср. р.* | градѣле, градѣленце *сжиц. ср. ум.*

градѣбѣтъ I. *прич. мин. стр. > сжиц. м., градѣбитина сжиц. ж.; вж. градѣ I.* | градѣдѣржѣтель *сжиц. м.; вж. градѣ II.* | градѣдѣржѣецъ, мн. -дрѣжѣци *сжиц. м.; вж. дѣржа* | градѣзидане *сжиц. ср. р.* | градѣлѣю-бе-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* | градѣлюбски *прил. м. и нар.*

градѣдомъ *нар., стар. твор. пад. ед. ч. отъ градѣ I 'както градушка'.*

градѣначѣлѣни-къ *сжиц. м.; вж. градѣ II.* | градѣначѣлни-чески, -шки *прил. м. и нар.* | градѣначѣлство *сжиц. ср.* | градѣо-ра-зѣорѣни-е *сжиц. ср.* | градѣски *прил. м. и нар.*

градѣунъ *сжиц. м., ж.* | градѣуня; *вж. грѣдѣунъ, грѣдѣуня и грудка.*

градѣусъ *сжиц. м.* | 'стѣпало, степенъ'; лат. градуша *сжиц. ж. р.* | градѣушка *сжиц. ж.* | кѣмъ градѣ I. | градѣушкаръ *сжиц. м.* | градѣушникъ *сжиц. м.* | градѣушница *сжиц. ж.*

градѣче *сжиц. ср. ум.* | градѣя *гл. прех. тр. II. 1, стб. градѣ-ити, -жѣти, -дѣити, рус. городѣть, горожу, пол. gradzić, чеш. hraditi, словен. graditi, срб.-хрв. graditi и т. н.; вж. градѣ II.* | градѣянка *сжиц. ж.* | градѣясвамъ *гл. прех. тр. III, екр. градѣсамъ* | градѣясване *сжиц. ср.* | градѣждъ *сжиц. м., мн. градѣдове стар. 'оборъ' (< *gord-jos)* | градѣжѣнецъ *сжиц. м. р.* | градѣжѣнинъ, градѣжѣнинъ *сжиц. м. (жд. отъ *dj) (срав. рус. гражданин отъ староб.)* | градѣжѣнка и градѣжѣнка *сжиц. ж.* | градѣжѣнски *прил. м. и нар.* | градѣжѣнственъ *прил. м.* | градѣжѣнственность *сжиц. ж. р.* | за фр. civilisation | градѣжѣнство *сжиц. ср.* | градѣжѣдомѣнка *сжиц. ж. р.*

градѣй *сжиц. м.; стб. градѣи 'пѣние'; срв.-хрв. gaja гране, речъ, разговоръ... , словен. gaj ukorъ...; вж. г. р. а. я, г. р. а. кѣ, г. р. а. ч. а.*

гракѣ *сжиц. м.; срв. пол. обл. grak 'гарванъ' и гл. г. р. а. ч. а. гракѣ* | гракѣна *гл. непрх. тр. III., екр. гракѣна I. 5., мкр. усл. гракѣнувамъ, съкрат. гракѣнамъ III* | гракѣнѣне, гракѣ(ну)ване *сжиц. ср.; стб. градѣ-кл-ти, -жѣ, -ушѣи...*

грамъ *сжиц. м.*; фр. gramme, отъ грц. gramma'.

грамада *сжиц. ж.*; стб. **ГРАМАДА**, рус. грамада, пол. gromada, чеш. hromada, слов. срб.-хрв. gramada и т. н.; кор. и.-е. *grōm-: *grēm-..., наст. -а да; *срав.* санскр. grāma-s купъ, рой, село, община. ; лат. gremium, ст. англ. gramian изпълняемъ . . . , нѣм. Kram дюкянъ, натрупана стока. . . || **грамад-ень**, -ни *прил. м.*; *нар.* **грамадно** **грамадница**, **грамадичка**, **грамадка** *сжиц. ж.* ум. || **грамадница** *сжиц. ж.* || **грамадность** *сжиц. ж.*

граматикъ *сжиц. м.*, *жс.* **граматичка**, *ср.* ум. **граматиче** || **граматика** *сжиц. ж.*; грц. grammatikē' (té né) „буквено, писмено изкуство“ || **граматичка** *сжиц. ж.* ум. || **граматикаръ** *сжиц. м.*, *жс.* **граматикарка**, *ср.* ум. **граматикарче** **граматикарски** *прил. м.* и *нар.* || **граматикарство** *сжиц. ср.* || **граматич-ень**, -ни *прил. м.* || **граматически** *прил. м.* и *нар.* || **граматичкъ** *сжиц. м.*

грамоля *ср.* *гл.* непрх. II. 1.; *срв.* сгромалясвамъ *ср.* || **граморада** *сжиц. жс.* || **грамуда** *сжиц. жс.*, ум. **грамудка**; *вжс.* грамада.

грамота *сжиц. жс.*; грц. мн. ч. ср. р. grāmata 'писмена.' || **грамот-ень**, ни *прил. м.* || **грамотность** *сжиц. жс.*

грамуда *сжиц. жс.*; *вжс.* грамада.

гранъ *сжиц. м.*; стб. **ГРАНЪ**, *вжс.* **гране** -сие || **грана**, **гранъ** *сжиц. жс.*, ум. **гранка** стб. **ГРНЪ** 'главица' . . .

граната *сжиц. жс. р.*; кор. въ лат. granum зърно, срод.; *срав.* гранить.

грандиозенъ, -ни! *прил. м.*; кор. лат.; итал. grandioso = величественъ || **грандиозность** *сжиц. жс. р.*: величественность.

граненъ(е) *сжиц. ср.* отъ гл. граня *вжс. т.*

гранесъ † *сжиц. м.*; стб. **ГРНЕСЬ**, **ГРНО** = грц. stī os „стихъ“ || **гранесие** † *сжиц. ср.* съб. 'стихове' || **гранесо|словие** † *сжиц. ср.* 'стихосложение', наука за стихотворство; *вжс.* **гранка**, **гранъ**.

гранивъ *прил. м.*, ум. **гранивич-ъкъ**, -ки, **гранивки** **гранивость** *сжиц. жс.* || **гранилка** *сжиц. жс.* || **гранило** *сжиц. ср.*; отъ кор. въ гор-я, гор-чивъ; *срав.* рус. прогорькый = гранивъ; *вжс.* **гранясвамъ**, **гранъ** II. (отъ *gorъpъ).

гранить *сжиц. м.*; произв. отъ лат. granum = зърно, срод. по корень! *срав.* **граната** **гранит-ень**, -ни *прил. м.*

гранница I. *сжиц. жс. р.*, ум. **гранничка**; стб. **ГРННИЦА**, рус. гранница, пол. granica, чеш. hranice, словен. granice, срб.-хрв. granica и т. н.; отъ кор. на гранъ I., **грана**, наст. -ица: кор. и.-е. *g(h)er-: *g(h)grā-; *срав.* санскр. jagara-s разпадналъ се, пукналъ се., ст. герм. gran-, ст. сканд.

gro, n eла . . . ; ст.-вис.-нѣм. grana, srana четина, ирл. grend брада, т. е. 'що боде, драще' . . .

гранница II. *сжиц. жс.* 'видъ джбъ', срб.-хрв. granica, отъ кор. въ гор-я (*gor-nica); *срав.* **горунъ** || **гранничка** *сжиц. жс.* ум.

гранича *гл.* непрх. тр. II. 3 || **граничене** *сжиц. ср.* || **граничаръ** *сжиц. м.*, *жс.* **граничарка**, *ср.* ум. **граничарче** **граничарски** *прил. м.* и *нар.* || **граничарство** *сжиц. ср.* *вжс.* **гранница** I.

граничевъ, **граничовъ** *прил. м.*; *вжс.* **гранница** II.

гранич-ень, -ни *прил. м.* отъ **гранница** I.

гранка *сжиц. жс.*, ум. отъ **гранца** || **гранцица** *сжиц. жс.* ум. отъ ум. **гранче** *сжиц. ср.* ум. отъ кор., който и въ **гранца** I.; *вжс. т.* **грановитъ** *прил. м.* || **гранъ** *сжиц. жс. р.* стар. *вжс.* **грана**.

гранъ II. *сжиц. жс.* || **гранясвамъ** *гл.* непрх. тр. III., *екр.* **гранясамъ**, тр. **граня** II. 1.; *вжс.* **гранивъ** || **гранясване** *сжиц. ср.*

грапа *сжиц. жс.*; кор. само **гра**, а-па наст., както въ **дри-па**, **дра-па** срещу **дер-а**, **дре-ха**: кор. и.-е. съ различни расширения въ **гре-ба**, нѣм. graben копая, грц. grāfō пиша, сир. дълбая . . . ; *срав.* област. с. зап. **пропанъ** || **грапавъ** *прил. м.* || **грапавина** *сжиц. жс.* || **грапавич-ъкъ**, -ки *прил. м.* ум. || **грапавичко** *нар.* ум. || **грапавки** *прил. м.* || **грапавко** *нар.* ум. || **грапавол-йст-ень**, ни *прил. м.* || **грапавость** *сжиц. жс.* || **грапица** *сжиц. жс.* ум. || **грапка** *сжиц. жс.* ум.

грасла *сжиц. жс.*; тур. мангалъ; рус. жаровня; кор. въ **горя**, **гръя**.

грасня, **грасний** *сжиц. жс.* обл. 'кобила'; циган. grasni.

графъ *сжиц. м.*; нѣм. Graf || **графиня** *сжиц. жс.*, ум. **графинка** || **графски** *прил. м.* || **графство** *сжиц. ср.*

грахъ *сжиц. м.*; стб. **ГРАХЪ**, рус. горѡх, пол. groch, словен. grah, срб.-хрв. grah и т. н.; кор. и.-е. *gheg-разтъркваемъ.; *срв.* санскр. ghāgṣati търка, ghrṣṭā-s прич. мин. . . ; откъмъ знач. *срав.* лат. pisum (> фр. pois, итал. piselli.) || **грахъ**, грц. pissos: *гл.* лат. pinso, слав. пѣхати, пѣшеница. . . лит. paūsyti лющя (грахъ). . . || **грахалка** *сжиц. жс.*, ум. **грахалчица** || **грахвамъ** *гл.* непрх. тр. III., *екр.* **грахна** I. 5; *вжс.* **грохна** || **граховъ** *прил. м.* || **грахо|в-йд-ень**, -ни *прил. м.* || **граховина** *сжиц. жс.* || **грахоль** *сжиц. м.* || **грахоръ** *сжиц. м.* || **грахотина** *сжиц. жс.* || **грахче** *сжиц. ср.* ум.

грацамъ *гл.* непрх. тр. III., *екр.* **грацна** I. 5. || **грацане** *сжиц. ср.*; *вжс.* и **гракамъ** || **грачъ** *сжиц. м.* рус. грач Corvus frugilegus || **грача** *гл.* непрх. тр. I. 9., II. 3., стб. **ГРДКАТН**, -УЖ, -УЕШИ, рус. гракать; *вжс.* **гракъ**, межд. **гра** „звукподр.“; кор. ар.-алт.; *срав.* тур. dağda, и.-е. *grā-; *срав.* лит.

gróju, gróti грача, хокамъ; ст. нѣм. krājan, н. нѣм. krāhen грача, англ. crow врана, to crow грача.; ст. сканд. krāka врана, ирл. grác, лат. graculus чавка и т. н.; *срав.* жеравъ < кор. и.-е. *geg-; успор. кор. и въ глаголъ, гласъ, лат. gallus пѣтель... || **грачене** *сжиц. ср.* || **грѣя** *гл. непрех. тр. I. 11., обл. 'говоря', рус. грѣять, граю 'грача', срб.-хрв. gгајати; вж. г р а й;* „звукот подр.“ кор. и.-е. и ар.-лат. *gra-...: *geg-...; *вж. и при гракъ.* || **грачене** *сжиц. ср.* || **грашарко** *сжиц. м.* || **грашецъ** *сжиц. м. ум., обл. грашѡкъ; вж. г р а хъ.*

грѣбъ *сжиц. м.* || **грѣб-ѧ (-ж)** *гл. непрех. тр. I. 7., екр. грѣбна I. 5., мкр. усл. грѣбнувамъ, съкрат. грѣбвамъ; стб. грѣб-ѧ, -ѣшн, грѣ(с)тн,* рус. грѣбу, грести, за-, по-грѣбсти, пол. стар. grzebe, чеш. стар. и обл. hřebu, словен. срб.-хрв. grebet и т. н.; кор. и.-е. *ghrebh-...; *срав.* санскр. grbhna'ti сграбчва, a-grabh-am, зенд. graw-, н. перс. giriftān (отъ *grab-), нѣм. Garbe снопъ, швед. grabba, англ. grab грабя, лит. grė'biu, grė'btii, латв. greblis грѣбло, гл. grā'bjū... , гот. graban, нѣм. graben копая, англ. grave, нѣм. Grube яма, грц. grāfo пища ('дѣлбая'...); *вж. г р о б ѡ...* || **грѣбалка** *сжиц. ж.* || **грѣбѧло** *сжиц. ср.* || **грѣбачъ** *сжиц. м., ж.* || **грѣбачка** || **грѣбень** *сжиц. м., ум. м.* || **грѣбенецъ, ср.** || **грѣбеница** || **грѣбениаръ** *сжиц. м., ж.* || **грѣбенирица, грѣбениарка, ум. ср.** || **грѣбениарче** || **грѣбениарски** *прил. м. и нар.* || **грѣбениарство** *сжиц. ср.* || **грѣбенестъ** *прил. м.* || **грѣбеница** *сжиц. ж.* || **грѣбеновъ** *прил. м.* || **грѣбеновъ д-ень, -ни** *прил. м.* || **грѣб-ѣцъ, мн. -ци** *сжиц. м.* || **грѣблѡ** *сжиц. ср.* || **грѣбулка, грѣбуля** *сжиц. ж.* || **грѣбълъцъ** *сжиц. ср. ум.* || **грѣдъ** *сжиц. м.* || **грѣдѧ** *сжиц. ж., ум. грѣдѧца, грѣдѧчка; стб. г р а д а* (отъ стблг. рум. grindă, отпосле заето въ нб. г р и н д а l), рус. грядă, пол. grzeđa, чеш. hřada, словен. greda, срб.-хрв. greda и т. н.; кор. и.-е. *ghrendh-...; *срав.* лит. grandă, grindis, латв. grīda, grīds „подъ“ сжиц.; лат. grunda, suggrunda върлина край стена на къща... , ст. сканд. grind преграда, ст. нѣм. grindel, grendel... || **грѣда, грѣнда** *гл. непрех. стар. обл. I. 8.* стб. **г р а д -ѧ, -ѣшн, г р а с т н,** рус. грядѡ, словен. grédem, grem, срб.-хрв. обл. gredem; кор. и.-е. *ghredh- съ нос. вставка; *срав.* лат. gradior крача (pro-gredior напредвамъ, progressus напредѣкъ (> 'прогресъ'!); ирл. in-greinu, ad-greinu прѣследва, гот. grid стѣпка... , зенд. aiwi-gəgəz-mahi започваме, встѣпваме.. || **грѣдене** *сжиц. ср.* || **грѣдѡце!** *† сжиц. ср.* отъ сег. действ. прич. по рус. црк. слав. грядущее 'което грѣде' = иде; бѣдаще.

грѣдникъ *сжиц. м.* || **грѣдо|рѣдъ** *сжиц. м.*

грѣжъ *сжиц. м. вм. *Греждъ* || **грѣждѣлъ** *сжиц. м.* || **грѣздъ** *сжиц. м., съ отгласъ* || **гроздъ** *вж. т.* || **грѣздей** *сжиц. м., ум.* || **грѣздейче** || **грѣзде** *сжиц. ср.* || **грѣздя** *гл. прех. тр. II. I.* || **грѣздене** *сжиц. ср.*

грѣбъ *сжиц. м., || грѣба* *сжиц. ж.; кор. и.-е. *ghrei-b(h)-... ловя; срав. нѣм. greifen ловя, англ. gripe и т. н., вариация на г р а б -я, г р е б -а; грц. grīpos рибарска мрежа; сред. I.*

грѣвъ *прил. м. 'сивъ', срод. съ ст. герм. (ст. сакс. ст. нѣм.) grīs (фр. gris отъ нѣм.); кор. и.-е. *gher-ei-: *gher-eu-...!; срод. съ нѣм. grau, англ. grey... || **грѣва** *сжиц. ж., умал. грѣвица, грѣвичка; стб. г р н к а,* рус. грѣва, пол. grzywa, чеш. hřiva, словен. срб. хрв. griva и т. н.; кор. и.-е. *g(w)er-: *g(w)gr-...; *срав.* санскр. grīvā, зенд. grīvā шия, грц. dére (степ. *g(w)er-)... || **грѣваръ** *сжиц. м. р.; вж. г р и в ѡ.**

грѣвестъ *прил. м., отъ грѣва.*

грѣвечъ *сжиц. м.; вж. г р и в ѡ.*

грѣвна *сжиц. ж., ум. грѣвница, грѣвничка; вж. г р и в а.*

грѣвоѡкъ *прил. м.; вж. око и грѣвъ* || **грѣвоѡсамъ** *гл. прех. тр. III., екр. грѣвоѡсамъ* || **грѣвоѡсване** *сжиц. ср.* || **грѣвчо** *сжиц. м.* || **грѣвякъ** *сжиц. м.*

грѣжъ *сжиц. м. р. обл.; отъ кор. *грѣз-; *грѣзјо-... || грѣжа* *сжиц. ж.; стб. г р ѣ ж а,* рус. обл. грыз, пол. gryzota и др.; отъ *gryzja, кор. слав. г р ѣ з - въ гл. грѣжа *вж. т.* || **грѣжица** *сжиц. ж. ум., грѣжичка* *сжиц. ум. отъ ум.* || **грѣжа се** *гл. непрех. тр. II. 3., мкр. усл. грѣжвамъ се* || **грѣжѣв-ень, -ни** *прил. м. стар.* || **грѣжене** *сжиц. ср.* || **грѣжливъ** *прил. м.* || **грѣжливо** *нар.* || **грѣжливичъкъ, -ни** *прил. м. ум.* || **грѣжливичко** *нар. ум.* || **грѣжливость** *сжиц. ж.* || **грѣжници** *сжиц. ж. мн.* || **грѣжѡв-ень, -ни** *прил. м.* || **грѣжѡвность** *сжиц. ж.* || **грѣз-ѧ (-ж)** *гл. прех. тр. I. 7.; стб. г р ѣ з -ѧ, -ѣшн, г р ѣ с -тн,* рус. грызѡ, пол. gryze, чеш. hryzu, словен. срб. хрв. grizem и т. н.; кор. и.-е. съ *g(w)-; *срав.* лит. grāuziū, grāuzti гриза; грц. βρῦχω скърцамаъ съ зѣби, арм. krēl atamanç, ирл. brōn, кимр. brwyn; гот. kriustan, ст. швед. krysta скърцане съ зѣби... || **грѣзѧ се** *гл. стр.* || **грѣзѣне, грѣзане** *сжиц. ср. р.* || **грѣзачъ** *сжиц. м.* || **грѣзачка** *сжиц. ж.* || **грѣзна** *гл. прех. екр. I. 5., мкр. усл. грѣз(ну)-вамъ.*

грѣнда *сжиц. ж. обл.; рум. grindă отъ стб. г р а д а; вж. грѣда.*

грѣнчасть *прил. м. 'келявъ'; срав. нѣм. Grind кель, струпей; grindig келявъ.*

грѡбъ *сжиц. м.; стб. г р о б ѡ,* рус. грѡб 'гробень ковчегъ', стар. 'грѡбъ'; пол. grób, чеш. hrob, словен. срб. хрв. grob и т. н.;

др. степ. на кор. въ греб-а, погреб-а
вж. т.; кор. и.-е. *ghrebh-; *ghrobh-; *срав.*
особ. нѣм. Grab, англ. grave, гот. graba
ровъ, ст. сканд. grof пещера, гробъ...
|| **гробецъ** *сжиц. м. ум.* || **гробче**, **гроблѣ**
сжиц. ср. ум. || **гробарь** *сжиц. м.*, ж. **гроб-**
барка, *ср. умал.* **гробарче** || **гробарски**
прил. м. || **гробарство** *сжиц. ср.* || **гроб-ень**,
-ни *прил. м.* || **гробище** *сжиц. ср.* || **гроб-**
бища *сжиц. мн.* || **гробищ-ень**, **-ни** *прил.*
м. || **гробищникъ** *сжиц. м.*; ж. **гробищ-**
ница, *ср. ум.* **гробищнице** || **гробнина**
сжиц. ж. || **гробница** | *сжиц. ж.*, ум. **гроб-**
ничка || **гробница** || *сжиц. ж.* || **гробничаръ**
сжиц. м. || **гробовъ** *сжиц. м.* || **гробов-ень**,
-ни *прил. м.* || **гробо|к|о|п|а|ч|ъ**, **гробо-**
копатель *сжиц. м.* || **гробо|к|радецъ** *сжиц.*
м. || **гробуша** *сжиц. ж.*, ум. **гробушка**.
грождинье *сжиц. ср.* съб.; вж. грозде.
гроза *сжиц. ж.*; стб. **гроза**-страхъ.; рус.
гроза... буря; пол. groza, чеш. hříza,
словен. срб. хрв. groza.; кор. и.-е.; *срав.*
лит. grąsą; grąsus отвратителенъ, нѣм.
garstig, лат. fastidium. ; срод. и грц. gorgós
страшенъ, Γοργώ горгона, страшилище,
ирл. gaig суровъ, дивъ...; и ар.-алт. съотв.
— тур. korkundz страшилище, korkmak
страхувамъ се.. || **грозавъ** *прил. м.*
гроздъ *сжиц. м.*; стб. **гроздъ**, рус. грозд,
гроздъ, пол. стар. grozno, чеш. hrozen,
стар. hrozp, словен. срб. хрв. grozd и т. н.;
кор. и.-е.; *срав.* гот. gras билка, нѣм.
Gras трава, срѣд. нѣм. graz вейка...; вж.
грана, грань и *срав.* пол. winogrono
грозде, г. луж. hrai...; кор. въ отглас. степ.
съ е въ грз д е й' чепь'. * чепка' (грозде)
|| **гроздецъ** *сжиц. м. ум.* || **гроздче** *сжиц.*
ср. ум., **гроздѣнце** *сжиц. ср. ум.*; ув. *м.*
гроздакъ || **Грозда** *сжиц. соб. лич. ж. р.*;
Гроздѣнь *сжиц. соб. лич. м.* || **гроздъръ**
сжиц. м.; ж. **гроздърка**, *ср. ум.* **гроздърче**
|| **гроздѣче** *сжиц. ср. ум.* отъ увел. || **грозде**,
стар. **гроздие**, **гроздые** (обл. **гроздые**.),
мн. **гроздѣ**, не „гроздѣ“! || **кучешко**, **кучье**
гр.; **отчево гр.**; **морско**, **фрѣнско гр.**;
змойско гр. *прил. сжиц.* (разл. раст.) || **гроз-**
де-бранье *сжиц. ср.*; *срав.* **гроздоберъ**,
бранье-лозе || **грозденица** *сжиц. ж.* || **гроз-**
дице *сжиц. ср. ум.* || **гроздница** *сжиц. ж.*
|| **гроздо|б|е|р|ъ** *сжиц. м.* || **гроздобер-ецъ**,
мн. -ци *сжиц. м. р.*, ж. **гроздоберка**, ум.
гроздоберче || **гроздовъ** *прил. м.* || **гроз-**
довица *сжиц. ж.* || **гроздокъ** *сжиц. м. ув.*
гроз-ень, **-ни** *прил. м.* || **грозникъ** *сжиц. м.*,
ж. **грозница**, *ср. ум.* **грозникъ** || **грозникъ**
чавъ *прил. м.* || **грознич-ъкъ**, **-ки** *прил. м.*,
-но *нар.* || **грознѣя** *гл.* непрх. тр. I. 6. || **гроз-**
нѣене *сжиц. ср.* || **грозотѣ** *сжиц. ж.* || **грозот-**
тѣя *сжиц. ж.* || **грозѣ** *гл.* прех. тр. II. 1.; стб.
грозити, рус. грозить 'заплавывамъ.';
вж. гроза.

гробъ *сжиц. м.*; вж. по-обикн. **грѣмъ**, стб.

громъ.

громѣда *сжиц. ж.* обл.; вж. **г|р|а|м|а|д|а** || **гро-**
мѣдница *сжиц. ж.* || **громѣдье** *сжиц. ср.* съб.
гроб-ень, **-ни** *прил. м.* || **гробки** *прил. м.*;
вж. **г|р|ѣ|м|к|и**, **грѣмъ** || **гробовъ** *прил. м.*
громор-ень, **-ни** *прил. м. р.* || **громорность**
сжиц. ж. р.

громѣтникъ *сжиц. м.*; отъ **громъ**.

гронка *сжиц. ж.*, успор. обликъ на **гранка**;
срав. пол. grono, winogrono грозде.

грозанъ *сжиц. м. обл.*; вж. **г|р|а|п|а**.

грозѣлка *сжиц. ж.* || **грозхамъ** *гл.* прех. и
непрех. тр. III., екр. **грѣхна** I. 5., мкр. усл.
грѣхнувамъ, съкрат. **грѣхвамъ**; *сжиц. ср.*
грѣхване; кор. и.-е. „звукподр.“; *срав.*
санскр. gāṅjati реве, бушува, лит. girdzdiu
girdzė́ti., нѣм. Krach пукоть...; успор.
г|р|у|х|а|мъ || ~ **се** *гл.* непрех. || **грѣхотъ**
сжиц. м.; стб. **грѣхотъ**, рус. грѣхот, пол.

grochot, чеш. hrochot, срб. хрв. grohot
и т. н. || **Грѣхотене** *сжиц. соб. геогр. м.*;
Грѣхотна *ж.* || **грѣхотѣлка** *сжиц. ж.* || **грѣ-**
хѣтене *сжиц. ср.* || **грѣхотливъ** *прил. м.*
грѣхотливо *нар.* || **грѣхѣта** *гл.* непрех.
тр. II. 2., стб. **грѣхотати**, словен. groho-
tati 'грухтя' и т. н.

грѣшь *сжиц. м.*; рус. грѣш, грѣшѣ, пол.
grosz, словен. срб. хрв. groš.; отъ нѣм.
Groschen, а то отъ срѣд. лат. grossus, фр.
gros едъръ. || **грѣшецъ** *сжиц. м. ум.*, мн.
грѣшовци || **грѣше**, **грѣшлѣ**, **грѣшче** *сжиц.*
ср. р. ум.

грубъ *прил. м.*, ум. **грубич-ъкъ**, **-ки**; стб.

грубкъ, рус. **грубый**, пол. gruby, чеш.
hrubý, словен. grubдебель, обл. gruba zen-
ska хубава ж.; срб. хрв. grub и т. н.; не за-
ето отъ ст. герм.—нѣм. grob...; а сродно;
срв. особенно лит. grubus неравень...; латв.
grumbt ставамъ съ бръчки., лит. grūbti
|| **грубѣкъ** *сжиц. м.* || **грубѣне** *сжиц. ср.* || **гру-**
биян-ъ, **-инь** *сжиц. м.*; рус. **грубиян**, пол.
grubian, чеш. hrubian. по нѣм. Grobian
грубиянство *сжиц. ср.* || **грубость** *сжиц. ж.*
|| **груботѣ**, **груботия** *сжиц. ж.* || **грубѣя**
гл. непрех. тр. II. 2. || **грубѣене** *сжиц. ср.*
|| **грубѣ** *гл.* прех. тр. II. 1. || **грубѣ** *гл.* прех.
тр. книж. II. 1.; || ~ **се** *гл.* непрех.

груда *сжиц. ж.*, ум. **грудка**, **грудчица**, ум.
ср. **грудче**; стб. **г|р|о|у|д|а**, пол. gruda, чеш.
hrouda (hruda), словен., срб.-хрв. gruda
и т. н.; кор. и.-е. *ghreu-; *срав.* латв.
grūdenes мн. 'крупа', 'очуканъ ечмикъ'...;
grāids зърно; ст. сканд. grautr, ст. англ.
grūt едро брашно; grytt, нѣм. Grütze
каша... || **грудень** † *сжиц. м.*, стб. **г|р|о|у-
д|н|ъ**, пол. gudzień декабрь || **груд-**
ливъ *прил. м.*

грукамъ *гл.* непрх.; вж. **г|р|у|х|а|мъ**

грумикъ *сщц. м.*, ум. **грумче**: *вж.* г р у д а, г р у д к а (кор. гру- I.).
 грунець *сщц. м.* 'видъ риба'; нѣм. Gründling, срод. по кор. I.
 групъ *сщц. м.*, ум. **групче** 'вързопъ...'; фр. groure.
 група *сщц. ж.*; нѣм. Gruppe *ж.* || **групйрамъ!** *гл.* прех. тр. III.
 грухъ *сщц. м.* || **грухъ**, **грухъ-грухъ** межд. || **грухамъ** *гл.* прех. и непрх. тр. III., екр. **грухна** I. 5., мкр. усл. **грухнувамъ**, съкрат. **грухвамъ** III. тр., **грухтя** II. 2. || **грухане**, **грухуване** *сщц. ср.*; кор. „звукотподраж.“ и.-е. *gheu-...; *срав.* срѣд. д. нѣм. grūs раздробени камъне; grōs; лит. grūaiju, grūauti събарямъ, гърмя... || **грухачъ** *сщц. м.* обл. 'каменисто мѣсто' || **грухнамъ** *гл.* ум. отъ г р у х а м ъ; *сщц. ср.* **грухкане** || **грухтя** *гл.* непрх. тр. II. 2.; *срав.* нѣм. grunzen = грухтя || **грухий** *сщц. мн.* || **гручка** *сщц. ж.* ум. отъ г р у д а
 грѣбъ *сщц. м.*, чл. гърбѣтъ, мн. гърбовѣ, ум. гърбѣць; стб. **грѣбъ**, рус. горб; прил. горбатй, пол. garb., чеш. hrb, словен. grb, срб.-хрв. grba и т. н.; кор. и.-е. *ger-b- : *gr-b-...; *срав.* ирл. gerbach се брѣчки, арм. karh вждаца...; ст. сканд. kgerra гърча се, кгорпа, срѣд. д. нѣм. kirmen сбръчквамъ се, нѣм. Kämpf, мн. Kämpfe гърчове... || **грѣбла** *сщц. ж.* || **грѣбльо** *сщц. м.* || **грѣблина** *сщц. ж. р.* || **грѣбнѣкъ**, по-рѣдко **грѣбнѣкъ**, обл. и **грѣбнѣкъ** *сщц. м.* || **грѣбнѣч-ень**, -ни *прил. м.* || **грѣбчѣ** *сщц. ср.* ум.
 грѣдъ *сщц. м. р.* стар. 'грозень'; стб. **грѣдъ**, рус. гордый, пол. (съ чеш. h) hardy, чеш. hrdu...; лат. gurdus глупавъ...; *вж.* гордъ.
 грѣдникъ *сщц. м.* || **грѣдобранъ*** *сщц. м.* нѣм. 'брустверь' военн. || **грѣдъ** *сщц. ж.*, мн. гърдй; стб. **грѣдъ**, рус. грудъ, пол. стар. grędzi, чеш. hrudi, словен. grōd, мн. grōdi, срб.-хрв. grudi...; кор. и.-е.; *срав.* ирл. brinne гърди (b отъ и.-е. *gw-), кимр. brunn хълмъ...
 грѣдуня *сщц. ж.* стар. обл. и гърдуня; отъ кор. въ г р у д а; *вж.* т.
 грѣздавъ *прил. м. р.*; зд- отъ *дд; *вж.* г р у д а || **грѣздавина** *сщц. ж.* || **грѣздалакъ** *сщц. м.* съб. || **грѣзделъ** *сщц. м.* || **грѣзделивъ** *прил. м.* || **грѣзделиво** *нар.* || **грѣзделивичкъ**, -ки, **грѣзделивчи** *прил. м.* ум. || **грѣзделивичко**, **грѣзделивко** *нар.* ум.
 грѣкъ *сщц. м.*, чл. гъркѣтъ, мн. гърци; стб. **грѣкъ**, рус. грѣк, пол. grek, чеш. hřek, словен., срб.-хрв. grk и т. н.; заето отъ лат. graecus, чрезъ грц. graikós (удар. I.); *вж.* гъркъ, гъркиня.
 грѣкйнекъ *сщц. м. р.* птица гереки-ня, -некъ; *вж.* т.

грѣкланъ (грѣклянъ) *сщц. м.*; *вж.* г ѣ р л о.
 грѣкобръщолѣвя *гл.* (не)прх. тр. II. 1.
 грѣколудие* *сщц. ср.*, грц. 'грѣкоманство' || **грѣко** | **лудъ** *прил. сщц. м.*, грц. 'гъркоманинъ'.
 грѣлникъ *сщц. м.* || **грѣлце** *сщц. ср.* ум. отъ г ѣ р л о || **грѣлченце** *сщц. ср. р.*, ум. отъ ум.
 грѣмъ I. *сщц. м.* чл. гърмѣтъ, мн. гърмовѣ; стб. **грѣмъ**, рус. гром, пол. grom, чеш. hrom, слов., срб.-хрв. grom и т. н.; кор. и.-е. *gwhrom-; *срав.* грц. brōmos грохотъ, трѣсъкъ; хrōmos тропотъ...; ст. сканд. gramr разгнѣвень; нѣм. Gram печаль...
 грѣмъ II. *сщц. м.* стар. обл. 'шубракъ...'; стб. **грѣмъ**, староруски грѣмъ, грѣмъ, громъ, словен., срб.-хрв. ggm; кор. и.-е.; *срав.* санскр. gūlma-s.
 грѣмвамъ *гл.* непрх. III., обл. и прх. || **грѣмки** *прил. м.* || **грѣмко** *нар.*; рус. громко || **грѣмливъ** *прил. м.* || **грѣмливость** *сщц. ж.* || **грѣмлявина**, **грѣмлявица** *сщц. ж.* 'грѣмотевица' || **грѣмна** *гл.* (не)прех. екр. I. 5., тр. гърмя, мкр. усл. **грѣмнувамъ**, съкрат. **грѣмвамъ**; *сщц. ср.* **грѣм(ну)ване**; *вж.* гърмя || **грѣмов-ень**, -ни *прил. м.* || **грѣмовни-къ**, мн. -ци *сщц. м.* || **грѣмовѣржець** *сщц. м.* (е по рус.); *срав.* низ|вергнатъ.. || **грѣмникъ** *сщц. м.* || **грѣмогласие** *сщц. ср.* || **грѣмоглас-ень**, -ни *прил. м.* || **грѣмогласно** *нар.* || **грѣмодѣль** *сщц. м.* || **грѣмогласно** *сщц. м.* || **грѣмонос-ень**, -ни *прил. м.* || **грѣмоотводъ** *сщц. м.* || **грѣмоотвод-ень**, -ни *прил. м.* || **грѣмотрѣнь** *сщц. м.* || **грѣмотрѣнье** *сщц. ср.* стб.
 грѣника *сщц. ж.* обл.; *вж.* граница, горунъ.
 грѣнлице *сщц. ср.*, произв. отъ гърне: *вж.* т. || **грѣнци** *сщц. мн. м.*; *вж.* г ѣ р нець || **грѣнчаръ**, -инъ *сщц. м.*, *ж.* || **грѣнчарка**, *ср.* ум. **грѣнчарче** || **грѣнчарница** *сщц. ж.*, ум. **грѣнчарничка** || **грѣнчаровъ** *прил. м.*; и челяд. соб. **Грѣнчаровъ** || **грѣнчарски** *прил. м.* и *нар.* || **грѣнчарство** *сщц. ср.* || **грѣнчѣ** *сщц. ср.* ум.
 грѣсть *сщц. ж.*: стб. **грѣсть**, рус. горсть, пол. garść, чеш. hrst, срб.-хрв. grst...; кор. и.-е. *ger- : *gr-...; *срав.* грц. ageigō събирамъ, agorá събрание; лат. gtex стадо, ст. ирл. graid чарда коне, санскр. grā'ta s тълпа, село...; *вж.* г р а м а д а || **грѣста** *сщц. ж. р.*, обикн. мн. **грѣсти** || **грѣстѣлникъ** *сщц. м.* || **грѣстене** *сщц. ср.* || **грѣстѣрче** *сщц. ср.* || **грѣстница** *сщц. ж.* || **грѣстничаръ** *сщц. м.* || **грѣстничарка** *сщц. ж.*, *ср.* ум. **грѣстничарче** || **грѣстничарски** *прил. м.* и *нар.* || **грѣстничорини** *сщц. ж.* мн.

гърци прил. м. и нар. || гърци колá прил. сжц. м. прост. обл. за действие отъ гл. futuo || Гърцико сжц. соб. геогр. ср. 'Гърция'.

гърцманъ, гърцмълъ сжц. м. вм. гърклянъ; вжс. гърло.

гърчъ (гърчъ) сжц. м., обикн. мн. гърчове; стб. гл. гърчнт сл.; вжс. гърча се || гърчка I. сжц. ж.

гърчка II. прил. ж. стар. обл. вм. гърчка || ~ III. сжц. ж. 'царевца'... || ~ грамада прил. сжц.

гърцмакъ се гл. ум. отъ гърча се; вжс. т.

гърчки прил. м. р. и нар. стар. обл. вм. гърци || гърччина сжц. ж. „гърцизъм“.

гърщъ, гърща сжц. ж. обл. 'гърсть' || гърщамъ гл. прех. мкр., екр. гърна; срав. прегърщамъ.

гъремъ нар. стар. твор. п. ед. ч. отъ грѣй || грене сжц. ср. || грѣй сжц. м. || грѣище сжц. ср. || грѣивамъ гл. мкр. усл. III. отъ грѣя || грѣйка сжц. ж., ум. грѣйчица || грѣйна гл. екр. I. 5. отъ грѣя || грѣя гл. (непрех. и прех.) тр. I. 6., мкр. усл. грѣвамъ, грѣивамъ, екр. грѣйна, мкр. усл. грѣйнувамъ III.; стб. грѣ-жъ, -шиш, -нши, рус. греть, пол. grzać się, чеш. hřeju, hřeti, hřati, словен. grêti, срб. хрв. hřejem...; кор. и.-е. *gwhêr-, удълж. степ. отъ кор. въ гл. горя, и.-е. *gwhor-: *gwher-...; вжс. горя, жаръ || ~ се гл. възвр. стр. || грѣяне сжц. ср. || грѣячка сжц. ж.

грѣхъ сжц. м., чл. грѣхътъ, мн. грѣховѣ; стб. грѣхъ, рус. грѣх, пол. grzech, чеш. hřich, словен. grêch, срб. хрв. grijeh и т. н.; кор. въ грѣ-я, др. степ. горя...; срв. печаль, горестъ; санскр. tãpas. . разкаяние...; кор. и.-е. *ter-: *tor- въ то-пъль...; може би срод. съ грц. χρε̑mata. пари, 'това, за което човѣкъ се пече', срв. печалба; χρε̑ дъльгъ., а не съ грѣц. χρε̑о намазвамъ, χρε̑stós помазанъ... || грѣхоубѣриче сжц. ср. || грѣхов-енъ, -ни прил. м. || грѣховитъ прил. м. || грѣховни-къ, мн. -ци сжц. м., ж. грѣховница, ср. ум. грѣховниче || грѣховно нар. || грѣхолоубецъ, мн. -ци сжц. м., ж. грѣхолоубка, ср. ум. грѣхолоубче || грѣхолоубивъ прил. м. || грѣхолоубие сжц. ср. || грѣхомъ нар., стар. твор. п. ед. ч. || грѣхопадѣние сжц. ср. || грѣхотá сжц. ж. || грѣхотвѣр-ецъ, мн. -ци сжц. м., ж. грѣхотворка || грѣхот-енъ, ни прил. м. || грѣхотене сжц. ср. || грѣхотича сжц. ж. умал. || грѣхотя гл. непрех. тр. II. 1. || грѣшá гл. непрех. тр. II. 3., микр. усл. грѣшавамъ III.; стб. грѣш-жъ, -шиш, -нши; рус. грешить... || грѣшаване, грѣшене

сжц. ср. || грѣш-енъ, -ни прил. м. || грѣшнич-къ, -ки прил. м. || грѣшець сжц. м. умал. || грѣшка сжц. ж. || грѣшчица сжц. ж. умал. || грѣшникъ сжц. м., ж. грѣшница, ср. ум. грѣшниче || грѣшнически прил. м. и нар. || грѣшувамъ се гл. непрех. тр. обл. III.

губа сжц. ж. р. обл. 'кора на баница' (вм. *губаница); кор. губ-: гъб- въ гъна; гъбати || губатъ прил. м.

губачъ сжц. м. || губенъ прил. (прич. мин. стар.) отъ гл. губя || губене сжц. ср.

губеръ сжц. м.; рус. коверъ, чеш. koberec, пол. kobierzec...; кор. и.-е., негли източ.; срав. гуня; сблиз. съ френ. couvrir покривамъ, исп. cubrir, итал. cobrire..., англ. cover 'покривка' не се приема всеобщо || губерна сжц. ж. || губерче сжц. ср. ум.

губернаторъ сжц. м.; лат. gubernator, грц. κυβερνήτης || губерния сжц. ж.

губи-в-ре-м-е сжц. ср. || губи-д-л-н-и-к-ъ сжц. м. || губи-д-е-н-ъ сжц. м. || губилице сжц. ср. || губител-енъ, -ни прил. м. р. || губитель сжц. м., ж. губителка, ср. ум. губителче || губителски прил. м. и нар. || губителство сжц. ср. || губя гл. прех. тр. II. 1.; др. отглас. степ. отъ кор. въ г и б е л ь (стб. гъб-къ); рус. губить, пол. gubić, чеш. hubiti, словен. сърб.-хърв. gubiti и т. н., кор. и.-е.; срав. н. перс. gum изгубенъ (отъ *gubna) || губя се гл. непрех. стр.

гувернантъ сжц. м.; фр. gouvernant || гувернантка сжц. ж. || гуверньоръ сжц. м.; фр. gouverneur.

Гуга сжц. ж. соб. лич. || Гуго сжц. м. соб. лич. (ум. отъ Гавриль...).; срав. Гого < Георги.

гугамъ гл. непрех. тр. III., екр. гугна I. 5., мкр. усл. гугнувамъ, съкрат. гугвамъ III.; кор. звукоподр.; успор. обликъ на гукамъ; вжс. т. || гугане сжц. ср.

гугла сжц. ж., ум. гуглица, чугличка; стб. коуколь, рус. кюколь, слов. gugla, сър.-хърв. gugla и kukulj, отъ лат. cucullus, по-сетне cuculla; облицитъ съ к чрезъ грѣц. kukull(ion), съ г — чрезъ нѣм., ст. нѣм. kugele, gugele, gugel || гугларъ сжц. м. || гуглище сжц. ср. ув.

гугна гл. непрех. екр. I. 5. отъ гугамъ; вжс. т. || гугомъ нар. (стар. твор. п. ед. ч.) || гугувамъ, гугукамъ гл. непрех. тр. III.; звукоподраж. съ удвоение; вжс. гукамъ || гугувтурка сжц. ж. обл. 'гугутка'.

гугулъ сжц. ср. ум. отъ гугла || гугулѣта сжц. ж. р.

гугули сжц. мн. обл. 'царевца'; вжс. гугутци, срав. обл. гължби 'царевца'...

гугулявъ прил. м.; вжс. гугуле.

гугутене сжц. ср. || гугутка сжц. ж.; 'която вика гугу-'; звукоподраж. съ удвоение || гугутци сжц. мн. обл. 'царевца'; срав.

гължби, рум. roǎmb 'гължбъ' — 'царевица' < лат. columba гължбъ || **гугутче** *сжиц. ср. ум.* || **гугутчица** *сжиц. р. ж. ум.* || **гугутчийкъ** *сжиц. м.* || **гугухтурка** *сжиц. ж.* || **гугуча** *гл. непрех. тр. II. 3.; вж. гугуча мъ* || **гугуша се** *гл. непрех. тр. II. 3.; сжиц. ср.* гугушене, ум. гугушкамъ се III., *сжиц. ср.* гугушкане || **гугушйна** *сжиц. ж. обл., ум.* гугушйна || **гугушукъ** *сжиц. м.* || **гуда** *сжиц. ж., ум.* гуде; звукоподр.; *срав.* предход. || **гудало** *сжиц. ср.* || **гудене** *сжиц. ср.* || **гуджъ** *прил. м.* || **гуджо** *сжиц. м.* || **гуджукъ** *прил. неизмѣн.; тур.* || **гудя I.** *гл. прех. екр. II. 1., тр.* гуджамъ *вж. т.* || **гудя II.** *гл. непрех. тр. II. 2.* издавамъ шумъ...'; *вж. гудене, гуда.* || **гужда, гужва** *сжиц. ж. обл.; вж. гжжва, гижва.* || **гуждамъ** *глагол. прех. мкр. усл. III.* (отъ *godja-), *екр. гуд-я; кор. въ год-я; срав.* и (на)гаждамъ || **гуждане** *сжиц. ср.* || **гуз-ень, -ни** *прил. м.;* отъ успор. обл. на гжзъ, т. е. 'комуто се види г.' (нечисти г.); *срав.* пол. *guzik* копче; малор. богаюз 'страхливецъ' || **гуза се** *гл. непрех. тр. II. 1.* || **гукамъ** *гл. непрех. тр. III*, *екр. гукна I. 5., мкр. мкр. усл. гукнувамъ, съкрат. гуквамъ; сжиц. ср.* гукане; звукоподраж. 'викамъ „гу“'; *срав.* рус. гукать, малор. гукаты, сrb.-хрв. *gukati*, чеш. *houkati*, *hukati* и т. н.; *вж.* под. говоръ, напр. гръц. *góos* плачь, *boe'*, санскр. *joguvē...*, и.-е. кор. *gwh-... || **гукомъ нар.** (стар. твор. п. ед. ч.) || **гуль, гуль-гуль** *межд. звукоподраж.; срав.* гълъгълъ... || **гулашъ I.** *сжиц. м.;* отъ мадж. || **гулашъ II., гулешъ** *обл. сжиц. м.* 'видъ риба'; *срод. съ кор. въ рус. гл. гулять?* || **гулия** *сжиц. ж., умал. гулийка; кор. и.-е.* *g(h)u-...; рус. гуля ж. подустость...; сrb.-хрв. *guka*; *срав.* срѣд. гръц. *gulí*, мн. *guliá*, санскр. *gula* клѣбо, *gulí* клѣбце, стар. сканд. *kula* подустость... || **гулка** *сжиц. ж. обл.* || **гулкамъ** *гл. непрех. тр. обл. III. 1., сжиц. ср.* || **гулкане;** звукоподраж.; *срав.* друга отглас. степ. на кор. въ гълча. || **гуляй** *сжиц. м.;* рус. || **гуляя** *гл. непрех. тр. I. 6.;* отъ рус. гулять, гуляю... || **гумень** *сжиц. м. обл.* 'видъ птица'; перс. *gumeh* бухаль... || **гума** *сжиц. ж.; нѣм. Gummi* || **гумень** *прил. м.* || **гуми ластика** *сжиц. ж.;* 2-и кор. въ еластичень. || **гуменце** *сжиц. ср., ум.* || **гумнень** *прил. м.* || **гумнище** *сжиц. ср.* || **гумно** *сжиц. ср.* (обл. *гүвно*); стб. *гоүмьно*; рус. *гумно*, пол. *gumno*, чеш. *humno*, словен. *gumno*, *gubno*, сrb.-хрв. *gumno* (обл. *gumno*)...; общо-слав.; *срав.* съ др. отглас. степ. кор. въ гъмжа ('утьпкано мѣсто') или отъ *goumь-о, *gou- въ говедо и глаг. мъна ('утьпкано отъ говеда'...).

гуна, гүня *сжиц. ж.;* рус. малор. *гуня*, пол. *gunia*, чеш. *houně*, словен. сrb.-хрв. *gunj*, *gunja*...; *срав.* лат. *guppa*, ср. гръц. *gūpa*, алб. *dupz*, ит. *donna*, срод. съ (или заети?) отъ) келт.: кимр. *gwn*, корнв. *gun*, ирл. *fuap*; кор. навѣрно и.-е.1; *вж.* г у б е р ь. || **гурабій** *сжиц. ж., ум.* гурабийка; тур. || **гүрамъ** *гл. прех. тр. III., екр. гүрна I. 5., мкр. усл. гүрнувамъ, съкрат. гүрвамъ, умал. гүрнамъ; срав.* г му ра м ь; сrb.-хрв. *guratí* тласкамъ...; и.-е. кор. *ghu-g-; *срав.* санскр. *ghūgāte* блѣска, наранява... || ~ се *гл. непрех.* || **гурбѣтъ** *сжиц. м.;* тур. отъ араб. || **гурбѣтинъ** *сжиц. м., ж.* гурбѣтка || **гурбѣтликъ** (гурбѣт-лъкъ, -лукъ) *сжиц. м.* || **гурбѣтски** *прил. м.* || **гурбѣтувамъ** *гл. непрех. тр. III.; сжиц. ср.* гурбѣтуване || **гурбѣтчий** *сжиц. м., ж.* гурбѣтчийна, *ср. умал. гурбѣтчийче* || **гурбѣтчийски** *прил. м. и нар.* || **гурбѣтчилъкъ** *сжиц. ср.* || **гурбѣтчийство** *сжиц. ср.* || **гургорь** *сжиц. м. обл.* 'пукъ'; звукоподр.; *срав.* к у р к о й; староб. к у р ь 'пѣтель... || **гургоровъ** *прил. м.* || **гургувица** *сжиц. ж.* || **гургуликамъ** *гл. непрех. тр. III.;* звукоподр. || **гургуликане** *сжиц. ср.* || **гургулица** *сжиц. ж., ум.* гургуличка || **гургулуша** *сжиц. ж.* || **гургуриша** *сжиц. ж., умал. гургуричка* || **гургуруша** *сжиц. ж., ум.* гургурушка; *срав.* др. кор. степ. въ рус. ц. слав. гъркати 'гугуча', бѣлор. гаркаць, словен. *grkam*, *grčem* 'гугуча', словен. и *grgam*, *grgotáti*; съ придихъ санскр. *ghurghura-s* 'гъргорящъ гласъ' и под. || **гургутна** *сжиц. ж.* || **гурель (гурель)** *сжиц. м.;* неяс.; въ свръзка съ литв. *guliū*, *gulė'ti* лежа, латв. *gūlēt* лежа, спя?... || **гуреливъ** *прил. м.* || **гуреливичъкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **гуреливки** *прил. м. умал.* || **гурелки** *сжиц. мн. ж. р.* || **гурелко** *сжиц. м.* || **гурелявъ** *прил. м.* || **гурелясвамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. гурелясамъ; сжиц. ср.* гурелясване. || **гуря!** *сжиц. ж.* (съ рус. г!); тур. *hury*. || **гуркамъ** *гл. прех.; вж. гурамъ* || ~ се *гл. непрех.* || **гурльо I.** *сжиц. м.* || **гурла** *сжиц. ж.;* *вж.* гурель || **гурльо II.** *сжиц. м.* || **гурловица** *сжиц. ж. обл.; вж. гургурица, гърлавица.* || **гүрна I.** *сжиц. ж.;* *вж.* күрна; лат. *igna*. || **гүрна II., гүрна се;** *вж.* гурамъ || **гуроль** *сжиц. м. обл.* || **гурпанче** *сжиц. ср. умал. вм. гропанче; вж. грапа.* || **гуртя** *гл. непрех. тр. II. 2.;* звукоподраж.; *вж.* куркамъ, къркоря. || **гусла** *сжиц. ж., успор. обликъ на гжсла, гжсля, стб. гжсли;* кор. *вж.* въ гж-дулка || **гусляръ** *сжиц. м. р.* || **гуслярче** *сжиц. ср.* || **гусларевъ, гусларски** *прил. м.* || **гүсля** *гл. непрех. тр. II. 1.*

густъ!! *сжиц. м.* 'вкусъ'; лишна чужд. отъ лат. *gustus* / итал. *gusto*.
гүтавъ *прил. м.*; сръб. хрв. *gutav*; божемъ произв. отъ лат. *gutta* капка.
гүта-пёрча *сжиц. ж.*; фр. *gutta-percha*; англ. видоизм. на малайск. *getah-pertjan* „лепило отъ Суматра“...
гүцамъ *гл.* негрех. тр. III.; *вж.* гукамъ; ц; к, както въ кликамъ: възклицание || **гүци, гүци-гүци** межд. *вж.* гүци
гүцамъ *се гл.* негрх. тр. III.; *вж.* гүша се.
гүша *сжиц. ж.* ум. гүшица, гүшичка, гүшка; сръб. хрв. *guša*; малорс. гүши „буци, отоци“; отъ рум. *gușă*; *срав.* фр. *gosier* || **гүша гл.** прех. тр. II. 3., екр. *гүшна* I. 5., мкр. усл. *гүшнувамъ*, съкрат. *гүшвамъ*, ум. *гүшкамъ*; *сжиц. ср.* гүшене, гүшване, гүшкане || **гүша се гл.** негрех. || **гүшавъ** *прил. м.* || **гүшав-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **гүшала** *сжиц. ж.* || **гүшланъ** *сжиц. м.* || **гүшльо** *сжиц. м.*, *ж.* гүшла || **гүшмакъ** *сжиц. м.* обл. || **гүшница** *сжиц. ж.*, ум. *гүшниче* *сжиц. ср.*
гүщерь *сжиц. м.*, ум. *ср.* гүщерче; стб. **гүштеръ**, сръб. хрв. *gušter, gušterica*, словен. *gušcer, gušcar*, полаб. *gāustar*, словинц. (зап. слав.) *guščōra*; стар. състав. отъ *goušker-os; *срав.* грц. *γυρή* „жидоци“, ст. англ. *sofa* яма; латв. *sk'ersutne* гүщерь... || **гүщерина** *сжиц. ж.* || **гүщерица** *сжиц. ж.* || **гүщериче** *сжиц. ср.* || **гүщеровъ** *прил. м.* || **гүщерова опашка** *прил. сжиц. ж.* || **гүя** *сжиц. ж.*; *срав.* сръб. хърв. *guja*.
гүвкавъ *прил. м.*; *вж.* сгүввамъ, кор. *гүб-въ гүна в м. *гүб-на, гүб-ати; *вж.* баница в м. *гүбаница || **гүвкавина**, **гүвкавость**, **гүвкось** *сжиц. м.* || **гүвкъ**, **гүвки** *прил. м.* || **гүвкавич-къ**, -ки *прил. м.* || **гүвкавичко** *нар. ум.* || **гүвкавки** *прил. ум.* || **гүвкавко** *нар. ум.*
гүглещъ *сжиц. м.* обл. || **гүглище** *сжиц. ср.* || **гүглома** *сжиц. ж.*; кор. *g | съ удв.; *вж.* гласъ || **гүглякъ** *сжиц. м.*
гүгрене *сжиц. ср.* || **гүгрещъ** *сжиц. м.*, *ж.* гүгрица || **гүгричавъ** *прил. м.* || **гүгря гл.** негрех. тр. I. 4., звукоподр. кор. съ удв. *g -; *срав.* гръгря, грагоръ.
гүдель *сжиц. м.* || **гүделичкамъ гл.** прех. тр. III., екр. *гүделична* I. 5., мкр. усл. *гүделичнувамъ*, съкрат. *гүделичвамъ* || **гүделичкане** *сжиц. ср.* || **гүдичкамъ гл.** прех. тр. III.; кор. „звукоподр.“; отъ бълг. сж. влаш. *gidil, gidela*, алб. *gudulis*; *срав.* нѣм. *Kitzel*, гл. *kitzeln*, тѣкмоськ и *tz* < и.-е. *g -; *d... I френ. *chatouiller* съ *ch* и *t* по ст. герм. < *g : *k и *t* < *d...
гүкъ (ни гүкъ!) *межд*; звукоподр. кор. въ др. степ. *вж.* гукамъ || **гүкнамъ гл.** негрх. тр. III., екр. *гүкна* I. 5., мкр. усл. *гүкнுவамъ* III.; *сжиц. ср.* гүкване, гүкнுவане.
гүль-гүль *межд*; праслав. звукоподраж.; *вж.* гүлтамъ, гүль-гүль || **гүльбля гл.** негрех. тр. I. 9. *сжиц. ср.* гүльблене;

срав. стб. **глагол-ж**, -**юши**, -**ати**; кор. звукоподр. съ удвоен; *вж.* гласъ отъ *gol-s-, и.-е. *gal-. и въ лат. *gallus* пѣтель... || **гүльбля** *сжиц. ж.*

гүлкавъ *прил. м.* || **гүлки** *сжиц. ж.* мн.; кор. въ гүлтамъ; к и т коренни разшир.; *срав.* словаш. *glg* гүлка, гл. *glagtv* мърморя...; *срав.* предход. и след.

гүлтало *сжиц. ср.* || **гүлтамъ гл.** прех. тр. III., екр. *гүтна* I. 5., мкр. усл. *гүлтнுவамъ*, съкрат. *гүтвамъ* III.; *сжиц. ср.* гүлтане, гүлтнுவане; стб. **по-гүлшта-**

ти, гүлтати. .; рус. *глотать, глотать*; чеш. *hlmati, hlmiti*, словен. *goltati, goltiti*., сръб. хрв. *gutati*...; *срав.* лат. *glütio* гүлтамъ, *glütio* лакомецъ, *gula* гүрло...; и.-е. кор. **g(w)el*:-**g(w)-l*...; арм. мин. вр. *e-kul* „той гүтна“, грц. *blómós* хакпа, хлѣбъ, ирл. *gelim*...; нѣм. *Kehe* гүрло... || ~ *се гл.* стр. || **гүлткъ**, **гүлткъ** *сжиц. м.*

гүлчá гл. прех. и негрех. тр. II. 4., мкр. усл. *гүлчавамъ* III., *сжиц. ср.* гүлчане; стб.

гүлчание; рус. ц. слав. **гүлкъ**, рус. *голк*, *голчатъ*; словен. *golk, golčati*...; звукоподр. кор. и.-е. **g(w)el*- съ разшир. к (*g | -k-); *срав.* лит. *gũlkšoja* гүлчи се, мълви се...; съ г: словаш. *glg* гүлткъ, латв. *gulgáti s* уригвамъ се... || ~ *се гл.* стр. || **гүлчáва** *сжиц. ж.* || **гүлчанъ** *сжиц. м.* || **гүлчэйки** сег. деепр. || **гүлчетвица** *сжиц. ж. р.* || **гүлчешката**, **гүлчешкомъ**, **гүлчешкимъ нар.** (отъ осн. на прич. и деепр.) || **гүлчóля гл.** негрех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* гүлчóлене.

гүлжбъ *сжиц. м.*; стб. **голжбъ**, рус. *голубъ*, пол. *gołab*, род. *gołeba*, чеш. *holub*, словен. *golób*, сръб. хрв. *golub*...; приема се, че името е по баграта; *срав.* г р и в я къ; ст. прус. *golimban* синь...; др. отглас. степ. въ ж ъ л т ъ, лит. *geltas*., и.-е. **g'heil-* з е л е н ъ; *срав.* лат. *columba* гүлжбъ — грц. *kelainós* черенъ...; *palumbes*: грц. *poliós* сивъ... || **гүлжбче**, **гүлжбе** *сжиц. ср.* ум. || **Гүлжбещъ** *сжиц. м.* ум. соб. геогр.; *срав.* сръб. хрв. *Golubac* || **гүлжбинка** *сжиц. ж.* || **гүлжбйца** *сжиц. ж.* || **гүлжбйчка** *сжиц. ж.* ум. || **гүлжбка** *сжиц. ж.* || **гүлжбинки**, **гүлжбици** *сжиц. мн. ж.* || **гүлжбаръ** *сжиц. м.*, *ж.* гүлжбарка, *ср.* ум. гүлжбарче || **гүлжбарникъ** *сжиц. м.*, *ж.* гүлжбарница, *ср.* ум. гүлжбарниче || **гүлжбарство** *сжиц. ср.* || **гүлжбѣнце** *сжиц. ср.* ум. || **гүлжбински** *прил. м.* || **гүлжбйникъ** *сжиц. м.* || **гүлжбовъ** *прил. м.* || **гүлжбова опашка** *прил. и сжиц. ж.*, растен. || **гүлжбченце** *сжиц. ср.*, ум. отъ ум. гүлжбче.

гүмжá гл. негрех. тр. II. 4., *сжиц. ср.* гүмжѣне || **гүмжило** *сжиц.*; успор. обликъ г и м ж а, г и м ж и л о; *срав.* рус. *гомозить*, малор. *гимзить* „гүмжи“; стб. **гүмжзати**;

чеш. *hemzeti*, пол. *głemzić* , словен. *gomzēti*, срб. хрв. *gamziti* . . ; кор. и.-е.; *срав.* санскр. *dāmati* иде, зенд. *jamaiti*, гот. *qīman*, нѣм. *kommen*, англ. *come* . . .

гъмза *сжиц. жс.*; тур. отъ араб.

гъна *гл.* прех. тр. I. 5, мкр. усл. (с)гъвамъ; отъ *гъб-нж (кор. гъб-: гъб-); *срав.* баница отъ *гъбаница, рус. гнуть, с-гибать. . . || **гънене** *сжиц. ср.* || **гъна се** *гл.* страд. възвр. || **гънать** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*, рус. гнутый || **гънка** *сжиц. жс.* || **гънчестъ** *прил. м.*

гъръ, гъръ-гъръ межд. звукоподр.; *вж.* гърмя.

гърбъ *сжиц. м.*; *вж.* грьбъ || **гърба** *сжиц. жс.* || **гърбавъ** *прил. м.* || **гърбавина**, **гърбавость** *сжиц. жс. р.* || **гърбавичъ-къ**, **-ки**, **гърбавки** *прил. м.* ум. **гърбалка** *сжиц. жс.* || **гърбалямъ се** *гл.* непрех. тр. III. || **гърбатъ** *прил. м.* || **гърбатость** *сжиц. жс. р.* || **гърбачъ** *сжиц. м.* || **гърбѣ** *сжиц. ср.* ум. **гърбѣне** *сжиц. м.* || **гърбелко** *сжиц. м.* || **гърбене** *сжиц. ср.* || **гърбенце** *сжиц. ср.* ум. **гърбестъ** *прил. м.* || **гърбѣцъ** *сжиц. м.* ум. **гърбешката**, **гърбешкомъ**, **гърбешкимъ нар.** **гърбина** *сжиц. жс.*, ум. **гърбинка** **гърбика** *сжиц. жс.*, ум. **гърбичка** **гърбишкомъ нар.** || **гърбище** *сжиц. ср.* || **гърбомъ нар.** (твор. п. ед. ч.) || **гърбончо** *сжиц. м.* || **гърбукъ** *сжиц. м.* || **гърбучка** *сжиц. жс.* **гърбуша** *сжиц. жс.*, ум. **гърбушка** **гърбя** *гл.* непрех. тр. II. 1. ~ се *гл.* възврат. || **гърбясть** *прил. м.*

гъргале *сжиц. ср.* обл. **гъргамъ** *гл.* непрех. тр. III, звукоподраж.; *срав.* гъргоря; **къркамъ** **гъргане** *сжиц. ср.* **гърголица** *сжиц. жс.*, ум. **гърголичка** **гъргоръ** *сжиц. м.* || **гъргорене** *сжиц. ср.* **гъргоря** *гл.* непрех. тр. II. 1. **гърготница** *сжиц. жс.* || **гърграмъ** *гл.* непрех. тр. III. || **гъргране** *сжиц. ср.* || **гъргуле** *сжиц. ср.* **гъргуля** *сжиц. жс.* **гъргулявъ** *прил. м.* 'гърбавъ'; кор. само гър-; *срав.* гръц. *дуγῶβ* 'кривя' . . .

гъргурица *сжиц. жс.* обл. 'гургурица'; звукоподраж.; *срав.* гургулица.

гъргучкамъ *гл.* прех. тр. обл. III. 'гъделичкамы'; „звукоподраж.“; *вж.* гъргулявъ. **гърдъ** *прил. м.* обл. стар. 'грозенъ'; словенски *grdi* = лат. *deformis*; стб. **грьдъ** = горделивъ. . . ; *вж.* т.

гърда *сжиц. жс.*; *вж.* грѣдь.

Гърданъ, Гърди, Гърдыо *сжиц. м.* соб.; *срав.* Грудъо, Груда; *вж.* грудиа.

гърдѣ *сжиц. ср.* || **гърдестъ** *прил. м.* || **гърдешки, гърдешки** *прил. м.* и нар. || **гърди** *сжиц. мн. ж.*, стар. грѣди; ум. **гърдици, гърдички**; *вж.* грѣдь.

гърдомаз-енъ,-ни *прил. м.* обл.; *вж.* гърдъ

гърдостъ *сжиц. жс.* || **гърдулявъ** *прил. м.* **гърдучкамъ** *гл.* непрех. тр. обл. III. 'слабогруктя'; звукоподраж. **гърдяло** *сжиц. ср.* || **гърдя** *гл.* непрех. тр. II. 2.

гъркъ *вж.* гръкъ || **гъркамъ** *гл.* непрех. тр. III, обл. 'издавамъ гласъ' . . .

гъркинѣкъ *сжиц. м.*, кор. въ гръц. *hiéraks*, род. *hiérakos*; *срав.* геракъ, герекиня, керкенѣзъ; по народ. етим. сблиз. съ гръкъ, гъркъ.

гъркинче *сжиц. ср.* ум. || **гъркиня** *сжиц. жс.* отъ гръкъ || **гърколудъ** *прил. м.* р. и *сжиц.* 'гъркоманинъ' || **гърколудешки** *прил. м.* и нар. || **гърколудие** *сжиц. ср.*, **гърколудость** *сжиц. жс.*; *вж.* лудость = гръц. мания **гъркоманинъ** *сжиц. м.*, *жс. р.* **гъркоманка**, *ср.* ум. **гъркоманче** **гъркомански** *прил. м.* и нар. || **гъркоманство** *сжиц. ср.*; бълг. 'гърколудость'.

гърла *сжиц. жс.* || **гърлавица** *сжиц. жс.* **гърлежничъ** *сжиц. м.* **гърлѣжница** *сжиц. жс.* **гърленикъ** *сжиц. м.* **гърленце** *сжиц. ср.* ум. **гърлестъ** *прил. м.* р. || **гърлешници** *сжиц. мн.* || **гърлица** *сжиц. жс.* || **гърлице** *сжиц. ср.* ум. || **гърличавъ** *прил. м.* **гърличава** *билка, ~ тревя* *прил. сжиц. жс.* || **гърличавото** *прил. сжиц. ср.* || **гърличе** *сжиц. ср.* || **гърличича** *сжиц. жс.*, ум. **гърличка** || **гърло** *сжиц. ср.*; стб. **грьло**, рус. **горло**, пол. *gardło*, чеш. *hrdlo*, словен. срб.-хрв. *grlo* и т. н.; кор. и.-е. **g(w)er-; *g(w)l-*; звукоподраж.; *срав.* лит. *gerklė, gurlkijs*, ст. прус. *gurkle*, арм. *kur, keg* храна; грц. *ἄρατρον, ζέρετρον* глътка, ст. сканд. *kverkr* гърло; санскр. *dādgaga-s* глътка. . . || **гърло** **б о л ь** **гърловиза** *сжиц. жс.* **гърля** *гл.* прех. тр. II. 1. || **гърлявъ** *прил. м.* || **гърлясть** *прил. м.*

гърмя *сжиц. м.*; *вж.* грѣмь I. **гърмѣвица** *сжиц. жс.* **гърмѣжъ** *сжиц. м.* **гърмѣль** *сжиц. м.* **гърмѣне** *сжиц. ср.* || **гърмий** *гл.* 3-олич. **гърмий-долъ** *сжиц. м.* **гърмило** *сжиц. ср.*

гърмица *сжиц. жс.*; *вж.* грѣмь II.

гърмлявина *сжиц. жс.* обл. || **гърмо блъ-енъ,-ни** *прил. м.*; *вж.* бълвамъ || **гърмовержѣцъ** *сжиц. м.*; *срав.* низ|вергнать || **гърмовикъ** *сжиц. м.* **гърмовитъ** *прил. м.* || **гърмог л а с-енъ,-ни** *прил. м.* **гърмогласие** *сжиц. ср.* || **гърмо д о л-ецъ** мн. -ци *сжиц. м.* || **гърмо з в ѳ ч-енъ,-ни** *прил. м.* || **гърмозвучность** *сжиц. жс.* || **гърмонос-енъ,-ни** *прил. м.* || **гърмо о т в о д ѳ** *сжиц. м.* || **гърмо п л а м е н-енъ,-ни** *прил. м.* || **гърмотъ** *сжиц. м.* || **гърмотѣвица** *сжиц. жс.*, ум. **гърмотѣвичка** **гърмотѣвич-енъ,-ни** *прил. м.* || **гърмя** *гл.* непрех. тр. II. 2, *сжиц. ср.* **гърмѣне**; екр. **грѣмна** I. 5. (обл. и прех) мкр. усл. **грѣмнувамъ** **ськр. грѣмвамъ** III. *сжиц. ср.* **грѣмване, грѣмнуване, умал. грѣмкамъ, сжиц. ср. р.** **грѣмкане**; стб. **грѣмктн**, рус. **гремятъ** и т. н. || **гърмя-вица** *сжиц. жс.* || **гърмящъ, гърмящи** *прич.* сег. действ. м.

гърнѣ *сжиц. ср.*, мн. **гърнѣта** и **грѣнци** (отъ гърнець); ум. **гърнѣнце, грѣнчѣ**, обл. **грѣнчѣ** *ср.*; стб. **грьнтъ, грѣнщъ, *грѣ-**

IIA; рус. горшокъ отъ *горн-шокъ < *гърнь-чкъ, пол. garniec и т. н.; кор. и.-е. *g^wher-: *g^whr-: гора...; *срав.* санскр. ghrā-s жарь; ghrāb'ti гори, лат. fornax (furnus) пещь (заето „бълг.“ фурна...)

гърничасвамъ *гл. непрх.; вж.* гранясвамъ.

гърцизъмъ *сжиц. м.; вж.* блг. гръчщина.

гърчъ *сжиц. м.; вж.* гръчъ; корени успор. *gr-: *kr-; *срав.* стб. **сѣ-грѣунти сѣ** и **крѣунти**; рус. корча, мн. корчи 'гърчове', корчиться 'гърча се', пол. kurcz, kurczyc, чеш. křec, словаш. krc, krciti. словен. krc, срб.-хрв. grč, grčiti...; и.-е. успор. сѣ г и к; *срав.* грц. gurgōs кривъ..., санскр. kṛiṇ-ṣati криви се; ст. герм. hrug грѣбъ, планински грѣбень, ст. англ. hrug, нѣм. Rücken грѣбъ... || **гърча се** | *гл. непрх.* тр. II. 3. **гърча** *гл. прех.* тр. II. 3. 'погърча'; *вж.* грѣкъ и непрх. гърчѣя сѣ (~ се || *гл. непрх.* **гърчѣне** *сжиц. ср.*

гърчавъ *прил. м.* отъ гръчъ || **гърчавѣя** *гл. непрх.* тр. I. 6.; *сжиц. ср.* **гърчавѣне** || **гърчавинѣ** *сжиц. ж.* || **гърчавостъ** *сжиц. ж.*

гърчѣ *сжиц. ср.* ум. отъ грѣкъ; *вж.* т. || **гърчѣне** *сжиц. ср.* || **гърчѣя се** *гл. непрх.* тр. I. 6. || **гърчолѣя се** *гл. ув. непрх.* I. 6. || **гърчуля (гърчолѣ)** *сжиц. мн. хул.* || **гърчуляга** *сжиц. м.* ув.

гърчель *сжиц. м.; вж.* гърча се I, гръчъ || **гърчуль** *сжиц. м.*

гѣтамъ *гл. прех.* тр. III., екр. гѣтна I. 5., мкр. усл. гѣтнувамъ, съкрат. гѣтамъ III., *сжиц. ср.* гѣтване; *срав.* кжтамъ и гѣна; стб. **гѣнжти** вм. *гѣнжти, мкр. **гѣнжати**, нб. обл. гѣбамъ (движа) || **гѣтамъ** *гл. прех.* тр. III. ум. отъ гѣтамъ.

гѣца *сжиц. ж.* || **гѣца!** *мжд.* || **гѣци-гѣци** *мжд.* звукоподразж.; *вж.* гуца, гуци.

гѣча *гл. прех.* тр. II. 3., навѣрно ум. отъ гѣтамъ.

гѣба, гѣбе(мъ), гѣбе-ми-ти *нареч.* обл. прост.; тур.

гѣвдѣ *сжиц. ср.; тур.*

гѣбъзъ *сжиц. м.; тур.* gōz 'око'. || **гѣбъзъ-ачикъ** *прил.* немѣнл. и *нар.* || **гѣбъзъ-бояджия** *сжиц. м., ж.* **гѣбъзъ-бояджийка**, *ср.* ум. **гѣбъзъ-бояджийче** || **гѣбъзъ-бояджилѣкъ** *сжиц. м.* 'гѣбъзъ-бояджийство' || **гѣбъзъ-гѣорѣ** *нар.* прост.; тур. 'очевидно'.

гѣзумъ *сжиц. м.; тур.*

гѣокатъ *прил. м.* обл. прост.; тур.; *вж.* юкъ.

гѣблъ *сжиц. м., ум. м.* гѣблецъ, ум. *ср.* гѣблче; тур.

гѣбнь *сжиц. м.; тур.; ум. м.* гѣбонецъ, ум. *ср.* гѣбнче.

гѣбтур-е-а, нар.; тур. || **гѣбтурица *сжиц. ж.***

гѣбекъ *сжиц. м.* обл.; тур. 'пжпъ'.

гѣбрѣ *сжиц. ср.; тур.*, а то отъ грц. κόργος || **гѣбреливъ** *прил. м.* || **гѣбреница** *сжиц. ж.*

гѣвдѣ *сжиц. ср.; тур.*

гѣвѣзъ *прил. м.; тур.* || **гѣвѣзень, гѣвѣзѣнь** *прил. м.*

гѣвендия *сжиц. ж.; тур.; вж.* гевендия.

гѣверджилѣ, гевверджелѣ *сжиц. ср.* 'селифра'; тур.

гѣвѣчъ (гивѣчъ, гевѣчъ) *сжиц. м.; тур.*

гѣзѣль! *прил.* неизмѣн.; тур.

гѣзъмъ *сжиц. м.; тур.*

гѣблъ *сжиц. м.; тур.* отъ перс. || **гѣблецъ** *ум. м.; ум. ср.* **гѣблче** || **гѣблъ** | **абханѣ** *сжиц. ж.* обл.; тур.-перс. 'розоварилня' || **гѣблияхъ** *сжиц. м.* прост. 'розово масло'; тур. || **гѣбловъ** *прил. м.; и* челяд. соб. име **гѣбловъ** = Трендафиловъ (грѣц.) || **гѣбловица** *сжиц. ж.* || **гѣблъ-суу!** *сжиц. ж.; тур.* su вода || **гѣблъ-ягж!** *сжиц. м., обл. прост.; тур.* уа; масло.

гѣлѣ *сжиц. ср.; тур.* || **гѣленце** *сжиц. ср.* ум.

гѣмъ *сжиц. м.; тур.*

гѣмрукъ *сжиц. м.* 'мито'; тур. отъ грц. koummérkion, лат. commercium... || **гѣмрукчѣя** *сжиц. м.* || **гѣмрукчѣйница** *сжиц. ж.* 'митница'.

гѣмюшъ *сжиц. м.* обл. прост.; тур. 'сребро'; челяд. име **Гѣмюшевъ** = Сребровъ.

гѣонделикъ, гѣонлюкъ! *сжиц. м. р.; тур.* 'надница'.

гѣоп-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* обл. прост., *ж.*

гѣопка и гѣоптинъ *сжиц. м.; отъ* грѣц. aigýptios; *срав.* англ. gypsy, исп. gitano < egyptan; *вж.* егюпци.

Гѣюговъ-день *прил. сжиц. м.* обл.; отъ грц. Γεωργίου, **гѣюговско цвѣте** *прил. сжиц. ср.*

гѣюрджинъ *сжиц. м.; вж.* предход.

гѣюрешъ *сжиц. м.* обл.; тур.

гѣюрултѣя *сжиц. ж.; тур.* || **гѣюрултаджия** *сжиц. м., ж.* -ика.

гѣюръ I-II. *сжиц. прил.; тур.*

гѣючъ *сжиц. м.* обл.; тур.

гѣюсѣ *сжиц. м.* обл.; тур.

гѣюволь... *сжиц. обл. вм.* дяволъ...; *вж.* т.

гѣювуръ, гѣювуринъ, гѣювуринъ *сжиц. м.; тур.* отъ араб.; *срав.* кауринъ, кяфиръ, кафри || **гѣювурски** *прил. м.*

гѣязъ мѣст. обл. I. лц. ед. вм. азъ.

гѣякъ, гѣяче... *сжиц. м., ср.* обл. прост. вм. дякъ, дяче...; *вж.* т.

гѣжба *сжиц. ж., ум. ж.* **гѣжбица, гѣжбичка, гѣжбна, гѣжбчица, ум. ср.** **гѣжбѣ, гѣжбѣнце;** стб. **гѣжба**; рус. губа 'бѣрна', ст. рус. губа 'spongja, морска гѣба'; пол. gęba уста, чеш. houba гѣба, huba уста, hubička цѣлувка, словен. goba, срб. хрв. guba 'гѣба.. проказа.'; кор. и.-е. *(s)g^whombh-o-, ā...; *срав.* литов. gūmbas нарастѣкъ, латв. gumba, грц. sfóngos, spróngos (морска) гѣба, арм. sunk, sung 'сюнгеръ' (въ тур. отъ арм. [или грц.] sünger > бѣлг. с ю н г е р ъ), нѣм. Schwamm, лат. отъ грц. fungus гѣба, и т. н. || **гѣжбавъ** *прил. м.* || **гѣжбаръ** *сжиц. м., ж.* **гѣжбарка, ср. ум. **гѣжбарче** || **гѣжбевъ, гѣжбень, гѣжб(ъ)и, ж.** **гѣжба, ср.** **гѣжбѣ****

прил. **гжбестъ** прил. м. || **гжбйше** I.—II. *сжи. ср.* || **гжблосамъ** гл. непрх.; *вж.* г ж бясамъ || **гжбогледка** *сжи. ж.* || **гжбясвамъ** гл. непрх. тр. III., екр. **гжбясамъ** III., *сжи. ср.* || **гжбясване** **гжбьи** прил. м. || **гжгна** гл. непрех. тр. I. 5., мкр. усл. **гжггнувамъ** III.: стб. **гжгна-ти**, **-ѣ**, **-ѣши**, рус. стар. гугнати, пол. обл. gadać, gędać, чеш. hůňhati, hůňhat, словен. dogņjati и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* санскр. gūñjati брѣмчи.; грц. dognyzō, anganeúō хуля... [негли и лат. gannire джавкамъ..]. || **гжгнене** *сжи. ср.* || **гжгнийв** прил. м. || **гжгнийвость** *сжи. ж.* || **гжгнийвѣя** глаг. непрх. тр. I. 6. || **гжница** *сжи. ж.* || **гжгничавъ** прил. м. || **гжгньо** *сжи. м., ж.* || **гжгна**.

гждувамъ гл. непрх. тр. III., *сжи. ср.* || **гждуване** || **гждул-ка** *сжи. ж., ум.* **-чица**; кор. въ стб. **гждж**, **гжсти** и **гжсли** гусли, гжсла; рус. гужу, гудеть, пол. обл. gęde, gędzić, чеш. hudu, housiti, *сжи.* hudba музыка, словен. gódem, gósti, срб. хрв. gudim, gudjeti и т. н.; кор. и.-е. звукоподраж. съ нос. вставка („инфиксъ“); *срв.* лит. gaudžti, gausti звуча, брѣмча., *сжи.* gándras шъркѣти, *срв.* audonė оводъ, ободъ (конски), 'що брѣмчи'... || **гждуларъ** *сжи. м., ж.* || **гждуларка**, *ср.* ум. **гждуларче** || **гждуларски** прил. м. и нар. || **гждулица** *сжи. ж.* умал.

гжжъ *сжи. м.* обл. || **гжжба** *сжи. ж.* обл. || **гжжва** *сжи. ж.* || **гжжева**, **гжжова**, ум. **гжжевка**, **гжжовка**, **гжжвица** *сжи. ж.* стар. и обл.; стб. **гжжъ**, рус. гуж, малор. гужва, гужовка, пол. gażwy мн., чеш. houž, houžev, словен. góž, góžka, срб. хрв. gužva; кор. предславян. *ong(ʹ)h... > общо-славян. (в)жз-врѣзvamъ.., стѣгамъ, стѣснявамъ.; прил. жзѣкъ тѣсенъ; *срв.* лат. apustus нѣм. eng тѣсенъ...; *срв.* гжсеница.

гжзъ *сжи. м., член.* гжзѣтъ, мн. гжзовѣ; стб. **гжзъ**; *вж.* и гужзѣтъ; рус. гүз, род. гүза 'задница на животни', трясогүзка = блг. обл. търси-гжзица 'стърчи опашка'; пол. guzica птича г., словен. góž, gozec, срб. хрв. guz, guzica.; общослав. *gaz-ъ; *срав.* лит. gužas подутость, gužikas. и 'копче'; отъ разнитѣ други сближения споменувать се тукъ само нѣкои — грц. dognylos кржгълъ, обълъ.., ст. сканд. ko, kkr буца., лит. gunžiu гнѣздя се... || **гжзѣць** *сжи. м.* ум., *ж.* хул. **гжзйна**, **гжзйца**, ув. м. *ж.* **гжзйга**, ув. *ср.* **гжзйще**, гал. *ср.* **гжзѣ**, **гжзлѣ**, **гжзѣне** || **гжзене** *сжи. ср.* || **гжз-енъ**, **-ни** прил. м. || **гжзеръ** *сжи. м.* || **гжзестъ** прил. м. || **гжзешкомъ** нар. || **гжзйло** *сжи. ср.* || **гжзната**, **гжзнемъ**, **гжзниймъ** нар. || **гжзнякъ** *сжи. м.* || **гжзю** || **в** || **л** || **ѣ** || **з** || **и** || **ца** *сжи. ж.* || **гжзомъ** нар. стар. твор. п. ед. ч. || **гжзурене** *сжи. ср.* || **гжзуркамъ** се гл. непрех. тр. III. || **гжзурко**

сжи. м. || **гжзурча** се гл. непрх. тр. II. 3. || **гжзурчене** *сжи. ср.* || **гжзуря** се гл. непрх. тр. II. 1. || **гжзя** се гл. непрх. тр. II. 1. || **гжкъ!** *мжд.*, *вж.* и гѣкъ || **гжкамъ** глаг. непрх. тр. III., екр. **гжкна** I. 5., мкр. **гжкнுவамъ**, *сър.* **гжквямъ** III., *сжи. ср.* **гжкане**, **гжк(ну)ване**; кор. звукоподраж. съ нос. вставка; *срав.* г ж г на, безъ нос. вставка гукамъ, *вж. т.*; кор. и.-е. *g(w)ou- въ грц. goáb, boáb, санскр. joduvē и т. н. за редуване ж:у; *срав.* гнжсъ:гнусъ..

гжсѣница, успор. обл. **вжсѣница** *сжи. ж.* рус. гүсеница, пол. wąsienica и gasienica, чеш. housenice, словен. vósenca, gósenca, срб.-хрв. gusenica . . : отъ вжсъ, вжси; *вж.* вжси || **гжсѣнич-енъ**, **-ни** прил. м. || **гжсѣничница** *сжи. ж.* || **гжсѣнка** *сжи. ж.*, чеш. housenka, пол. wąsionka.

гжсѣкъ, **гжсеръ** *сжи. м.* || **гжсйще** *сжи. ср.* ув. || **гжска** *сжи. ж.*, ум. **гжсѣ**, **гжсчѣ** *ср.*, ум. *ж.* **гжсчица**; стб. **гжсь**, руски гусь, пол. gęś, ум. gąska, м. gęsiog, gęsiog, чеш. husa, словен. gòs, gòsi, срб.-хрв. guska и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* нѣм. Gans, англ. goose, лит. gąsis, санскр. hamsá-s, грц. χῆν, лат. anser вм. *hanser и т. н.; кор. и.-е. *gʰon-s... || **гжскаръ** *сжи. м., ж.* || **гжскарна**, *ср.* ум. **гжскарче** || **гжскарникъ** *сжи. м., ж.* || **гжскарница** || **гжскарски** прил. м. и нар. || **гжскина** трава, **гжскини** **зжби** прил. *сжи. ж.*, мн. **гжсконобъ** *сжи. м.*

гжсла *сжи. ж.*; *вж.* гусли и гждулка || **гжслица**, **гжсличка** *сжи. ж.* ум. || **гжсларъ** *сжи. м., ж.* || **гжсларка**, *ср.* ум. **гжсларче** || **гжсленикъ** *сжи. м.* || **гжслепѣвецъ** *сжи. м.*

гжсѣкъ *сжи. м., ум.* || **гжсѣче**; *вж.* гжска.

гжсть прил. м.; стб. **гжсть**, рус. густой, пол. gęsty, чеш. hustý, словен. gòst, срб.-хрв. gust и т. н.; не съвсемъ ясно; нѣкои сближ. съ думитѣ отъ кор. вжзъ; отъ изт.-европ. *gongʹ-to-s (*gng-to-s) съ първич. значение 'издуть, набить...' || **гжстакъ**, **гжсталакъ**, **гжстинакъ** || **гжстеръ** *сжи. м.* || **гжстинѣ** *сжи. ж.* || **гжстинакъ** *сжи. м. р.* || **гжстич-къ**, **-ни** прил. ум. м. || **гжстичко** нар. ум. || **гжсто** нар. || **гжсто** || **кѣсъ** прил. м.; *вж.* коса || **гжсторѣдъ** прил. м. || **гжстотѣ** *сжи. ж.* || **гжст-къ**, **-ни** прил. м. || **гжстѣя** гл. непрх. тр. I. 6. || **гжстѣене** *сжи. ср.* || **гжстѣя** гл. прех. тр. II. 1., мкр. усл. **гжстѣвамъ**, *сжи. м.*, *сжи. ср.* || **гжстѣне**, **гжстѣване**. || **гжся** се гл. непрех. тр. II. 1., *сжи. ср.* || **гжсене** || **гжсѣкъ** *сжи. м.* стар. || **гжши** прил. м. отъ стб. **гжсь**; *вж.* гжска || **гжшлякъ** *сжи. м.* || **гжшляци** *сжи. м.* мн. || **гжшчи** прил. м. вм. гжши.

Д.

да́ (да) нар. (утв. част.), съюзъ; стб. да, рус. да́, пол. стар., чеш., словен., срб. хрв. da.; кор. и.-е.; *срав.* грц. dē, epei-dē', ē'[dē 'вече'; лат. de 'отъ...'; qui-dam нѣкой-си', i-dem 'сжици'.. дава́ съюзъ; *срав.* ч е в а. да́ съкрат. неопр. нач. (инфин.) отъ гл. да мѣ; *вж.* многокр. да ва мѣ. даалия *сжиц. ж.*; тур. da ly (daghly), произв. отъ dagh (da, ta) 'планина' даалий-фа *сжиц. ж.*

дава́ I. *вж.* да́ II.; *вж.* да ва мѣ. даваджия *сжиц. м. р.*; тур. даваджийка *сжиц. ж.* даваджийски прил. м. и нар. даваджийче *сжиц. ср.* ум.

давама́ гл. прех. тр. III., екр. да́мъ (да-дешъ, дадохъ, даль), рус. дава́ть, да́ть, пол. dawać, dać, чеш. dáti, dávati, словен. срб. хрв. davati, dati и т. н.; кор. и.-е. *dō-; *срав.* санскр. dá-dā-ti, зенд. dadaiti, грц. didōmi, лат. do, dare, арм. tam (dam), лит. dūti, dūmi, латв. dūt, dūdu, dūmu и т. н. даване *сжиц. ср.* взимане — даванесжиц. *ср.*; тур. а ль ш ъ - в е р и ш ъ давамина *сжиц. ж.* дава́чъ *сжиц. м.*, *ж.* дава́чка.

дав-енъ, -ни I. прил. м.; стб. дакнѣ; рус. да́вный, пол. dawny, чеш. давнý, срб. хрв. davan и т. н.; кор. и.-е. *dō(u)-...; *срав.* арм. tev, i tev за дълго; санскр. dūrā-s далеченъ...; грц. dē'n, дор. dān.; лат. dūdum одева, давно, durare продължава се...; *вж.* отдавна.

давенъ II. прич. мин. стр. отъ давя да́-вене *сжиц. ср.*

давица, дави́ка *сжиц. ж.* ум. отъ да-вня тур.

дави́ло *сжиц. ср.* отъ гл. давя дави́-камъ гл. прех. III., ум. отъ давя да́-се гл. взаим. дави́чкане *сжиц. ср.*

дави́я *сжиц. ж.*; тур. отъ араб.; *вж.* да-ваджия.

да́вка *сжиц. ж. р.* отъ кор. на давама́ да́внина *сжиц. ж.*

давно́ нар. (съюзъ); *вж.* дано́.

да́вность *сжиц. ж.*; рус. давность; *вж.* давенъ I.

даво́свамъ се гл. непрех. тр. III., *сжиц. ср.* даво́сване; *вж.* давя.

давра́нъ! прост. изразъ; тур. повел. нач. 2. лц. ед. ч. давра́ндисвамъ се гл. непрх. тр. III., прост.; екр. давра́ндисамъ се III. и обл. давра́ндиса се; давра́ндисване *сжиц. ср.*; отъ мин. вр. davrandy (неопредѣл. нач. davranmak) на тур. гл. съ грц. наст. -is- давра́нма! отриц. запов. нач.; тур.

даву́ль *сжиц. м.*; тур; *вж.* дауль.

да́вя гл. прех. тр. II. 1.; стб. дак-и-ти, дак-, -шиш, рус. давить, пол. обл. dawić, чеш. dáviti, словен. срб. хрв. daviti...; и.-е. кор.

*dheu: dhōu. ; *срав.* зенд. dav-, грц. фриг. dáos вълкъ ('що дави'); лид. да-заулъ ; 'що дави кучета'; гот. af-dōjan обезси-ляма́, ст. сканд. dō, dainn, deuja, англ. to die, ст.-вис.-нѣм. touwen; douwen; гот. dauths, англ. death, нѣм. Tod смъртъ, todt мъртъвъ, англ. dead...; гот. dauthjan умър-твявамъ да́да *сжиц. ж.* стар. обл., ум. да́дица, да́-дичка; първич. бълболна (дет.) дума; *срав.* де дя, до да; рус. дядя...; кор. общочов. дадаланъ *сжиц. м.*: тур.

да́двамъ гл. прех. мкр. усл. III., екр. ум. да́дна I. 5., мкр. усл. да́днувамъ, съкрат. да́двамъ III.; *вж.* да ва мѣ, да мѣ да́-денъ прич. мин. стр. м. да́деница *сжиц. ж.* да́днуване *сжиц. ср.*

дади́я *сжиц. ж.*; *вж.* да да.

да́жба *сжиц. ж.*; отъ кор. въ давама́ да́жбаго́въ *сжиц. м.*; стбълг. да́ждаго́въ да́жди *сжиц. ср.*

да́же нар. книж. стар.; успоред. обликъ до́ри; стб. да́же; *вж.* да.

да́йя, да́хия *сжиц. м.*; тур.; *срав.* даалия.

да́й-ла́да *сжиц. ж.* обл.; *вж.* лада, ла-дуване.

да́йчо *сжиц. м.* обл.; *вж.* дайя; да да.

даи́ре, дайре́ *сжиц. ср.*; тур.

да́но нар. (съюзъ) обл.; отъ да + ако.

дакты́ль *сжиц. м.*; грц. дактили́чески прил. м.

да́ль I. прич. мин. действ. отъ да мѣ.

да́ль II. *сжиц. м.* обл. прост.; тур.

дала́къ *сжиц. м.*; тур. вм. бълг. слез-ен (ка), слезка, слезъ., грц. спли-на да́лача гл. прех. тр. II. 3. да́ла-ча́свамъ гл. непрех. тр. III., екр. да́ла-ча́самъ III. да́лача́сване *сжиц. ср. р.* да́лаче *сжиц. ср.* ум. да́лачевъ, да́ла-чи́въ прил. м. р. да́лачева, да́лачи́ва трева́ прил. *сжиц. ж. р.* да́лаче́щъ *сжиц. м. ум.*

далга́ *сжиц. ж. р.* прост. обл.; тур.; бълг. въ лн́а да́лгяца *сжиц. ж.* ум. да́л-гъчъ *сжиц. м.*

далдърди́самъ гл. прех. тр. III., екр. дал-дърди́самъ III., *сжиц. ср.* далдърди́сва-не; тур. отъ мин. вр. съ завърш. -du- и грц. наст. -is-...; *вж.* даль II.

дале́гледъ *сжиц. м.* да́лекъ прил. м.: стб.

да́лекъ, рус. далёкий, пол. daleki, чеш. daleký срб. хрв. dalek и т. н.; кор. и.-е. *dō(u)-...; *срав.* санскр. dūrā-s далеченъ...; *вж.* давенъ I, давно; успор. обл. съ t- въ лит. toll далеко, tólinti отдалеча-вамъ... да́леко нар. да́лекогледъ *сжиц. м. и прил.* да́лекоглед-енъ, -ни прил. м. да́лекогледность *сжиц. ж.* да́лекогледче *сжиц. ср.* ум. да́леко́мъ нар.

(тв. п. ед. ч.) || **далеко** с т р е л-и, -ъ прил. м. || **далечъ**, **далече** нар. || **далеч-ень**, -ни прил. м. || **далечина** сжиц. жс. || **далеч-ъкъ** -ки прил. м. ум. || **далечко** нар. ум. **да-ли** (дали) съюзъ; да + ли.

далианъ сжиц. м.; тур.

далийски прил. м.; вж. да а л и я.

далка(в)укчийски прил. м. и нар. || **далка(в)укчийя** сжиц. м. || **далкаукъ** сжиц. м.; тур. || **даловитъ!** прил. м. обл. прост.

даля, **далия** сжиц. жс. обл.; тур.

далянъ сжиц. м., **далянка** сжиц. жс.; тур.

дале † нар. сравнит. степ.; стб. ДАЛЕ, рус. далее.

далъ сжиц. м., произв. отъ далъ I; вж. да-вамъ || **дамъ** I. гл. прех. екр. отъ давамъ. **дамъ** II. сжиц. м.; тур. отъ перс.; кор. ар.-алт. **дама** сжиц. жс.; фр. dame || **дамаджана** сжиц. жс.; фр. dame-jeanne.

дамазлъкъ сжиц. м.; тур. || **дамазлъчець** сжиц. м. ум. || **дамазлъкчийя** сжиц. м., жс. **дамазлъкчийка**.

дамаръ сжиц. м. 'жила'; тур. || **дамарець** сжиц. м. умал. || **дамарлия** прил. немѣн. || **дамарче** сжиц. ср. умал. || **дамарченце** сжиц. ср., ум. отъ ум.

дамаски прил. м.; отъ соб. гр. Д а м а с к ъ || **дамаскинъ** сжиц. м. р. || **дамаскинаръ** сжиц. м. || **дамаскинарски** прил. м. || **дамаскински** прил. м. || **дамаскинче** сжиц. ср. ум. || **дамаскиня** сжиц. жс.

дамга сжиц. жс.; тур. || **дамгича**, **дам(д)жица** сжиц. жс. ум. || **дамгосвамъ** гл. прех. тр. III., екр. **дамгосамъ** III., сжиц. ср. **дамгосване**.

дамла сжиц. жс.; тур. || **дамлалія** прил. м. || **дамлчавъ** прил. м.

данъ I. межд. за пукоть; срав. бумъ... **данъ** II. прич. мин. стр. м., **Данъ** соб. лич. м.; срав. Бог данъ; ум. **Данко**, **Данчо**; вж. дамъ I.

данá сжиц. жс. прост. обл.; тур. отъ перс.; вж. данáче.

данáвичка сжиц. жс. ум.; произв. отъ предх. (или заето) отъ основа, която въ Dan-vius, Донъ, Дунавъ и под.; срав. мокрица.

данáкъ сжиц. м.; тур. отъ иран. (перс.) || **данáче** сжиц. ср. ум.; вж. дана.

дангалáкъ, **дангулинъ**, (**дангуль**) сжиц. м.; навѣрно видоизмѣн. на чуж., свърз. и съ дъльгъ, дълганакъ.

дандания (**данданá**) сжиц. жс.; тур. кор. звукоподраж.; вж. данъ I.

данникъ сжиц. м., жс. **данница**, произв. отъ данъ; вж. т. || **даннически** прил. м. и нар.

данó нар. (съюзъ), отъ да + н о; вж. обл. **данно**.

дантистъ! сжиц. м.; френ. dentiste 'зжбаръ'. **данъкъ** сжиц. м.; вж. да-вамъ || **данъко-п л á т-е ц ъ**, мн. ци сжиц. м., жс. **данъко-**

платка || **данъкоплатски** прил. м. и нар. || **данъ** сжиц. жс. старин.

даръ сжиц. м.; кор. въ да-ва м ъ, да-м ъ; стб. ДАРЪ, рус. дар, пол. чеш. словен. срб. хрв. dar и т. н.; и.-е. дума съ наставка *го- и кор. *dō-; срав. гръц. dōgon, арм. (изт.) tur (отъ *dōg), запад. арм. dur; съ наст. *no-: лат. donum даръ (donare... > фр. donner давамъ...), санскр. dā'pa-m, кимр. dawn и т. н.; вж. и данъ, данъ... || **дарець** сжиц. м. ум., **дарче** сжиц. ср. ум. **дара** сжиц. жс. р.; тур.; френ. la tare, рус. тара || **дарадана** сжиц. жс. **даракъ** сжиц. м.; тур.; кор. ар.-алт.; вж. дера || **даракчийя** сжиц. м., жс. **даракчийка** || **даракчийство** сжиц. ср. || **дарачá** гл. прех. тр. II. 3.

дарабука сжиц. жс. обл. прост.; тур.; вж. д а р б у к а.

дарба сжиц. жс., **дарбица** жс. ум. || **дарбичка** сжиц. жс., ум. отъ ум. д а р б и ц а; кор. въ давамъ, даръ; наст. както въ сватба.. **дарбуна** сжиц. жс.; тур.; по тур. и т а р б у к а.

даренъ прил. (прич. мин. стр. стъ д а р я) || **дарение** сжиц. ср. р., ум. **даренийце** || **даритель** сжиц. м., жс. **дарителка**, ср. ум. **дарителче** || **дарителски** прил. м. и нар. || **дарительство** сжиц. ср. || **дарлия!** прил. м. **дармаданъ** прил. неизмѣн. и нар.; тур. || **дармасвамъ** гл. прех. тр. III., екр. **дармасамъ** III; сжиц. ср. **дармасване**; вж. д а р а к ъ.

дармонъ сжиц. м., ум. **дармонче** ср.; грц., кор. и.-е. || **дармоносвамъ** III.; сжиц. ср. **дармоносване**.

дарничество сжиц. ср. 'дарительство' || **дарованіе** сжиц. ср. || **даров-ень**, -ни прил. м. || **даровитъ** прил. м., ум. **даровитич-ъкъ**, -ки || **даровникъ** сжиц. м., жс. **даровница**, ср. ум. **даровниче** || **даровнически** прил. м. и нар. || **даровничество** сжиц. ср. || **даро|дáвецъ** сжиц. м.; кор. въ да-вамъ || **даро|дáвка** сжиц. жс. || **дародáвски** прил. м. || **дародáвство** сжиц. ср. р. || **дародáтель** сжиц. м., жс. **дародáтелка** || **дародáтел-ень**, -ни прил. м. || **дародáтелски** прил. м. и нар. || **даролюб-ень**, -ни прил. м.; вж. лю б я || **даролюб-ецъ**, мн. -ци сжиц. м., жс. **даролюбка** || **даролюбивъ** прил. м. || **даролюбие**, **даролюбство** сжиц. ср. || **даромъ** нар. (стар. твор. пад. ед. ч.) || **даро|н б с-енъ**, -ни прил. м. р. || **даронóс-ецъ**, мн. -ци сжиц. м., жс. **даронóсица** || **даронóсие** сжиц. ср. || **даронóшение** сжиц. ср.; срав. жертво|приношение || **даро|при|ёмникъ** сжиц. м., жс. **даро|при|ёмница** || **даро|приноситель** сжиц. м., жс. **даро|приносителька**, ср. **даро|приносительче** || **даро|приношение** сжиц. ср. || **дарость** сжиц. ср. || **дарственъ** прил. м. || **дарство** † сжиц. ср. || **дарствувамъ** гл. непрех. тр. III, сжиц.

ср. **дърствуване** || **дарувамъ** гл. прех. тр. III., *сжц. ср. даруване*.
дъръ-фирфиръ, **даръ-фирфиръ** *сжц. м.*, име на раст.; тур.
дарчинъ *сжц. м.*; тур. отъ перс. dār|čīn 'китайско дърво' — 'канела'; dār срод. по кор. съ дърво.
дърчо (**дъркък**, **дърчекъ**) обл. *сжц. ср. м.*, ум. отъ даръ || **даря** гл. прех. тр. II. I., мкр. усл. **дарявамъ** III, *сжц. ср. даряване* || ~ се гл. стр. взаим.
даскалъ *сжц. м.*, ум. **даскалче** *ср.*; гръц. didaskalos || **даскалѣтина** *сжц. м.* увел. хул. || **даскалицѣ** *сжц. ж.*, ум. **даскалѣчка** || **даскаленѣ** *сжц. ср.* || **даскаленъ** мин. стр. прич. м. || **даскалѣкъ!** *сжц. м.* 'учителство'; съ тур. наст. || **даскаловъ** *прил. м.* (и челядно име **Даскаловъ!**) || **даскалски** *прил. м.* и нар. || **даскалство** *сжц. ср.* || **даскалувамъ** гл. непрх. тр. III., *сжц. ср. даскалуване* || **даскаля** гл. прех. тр. II. I. || ~ се гл. стр.
дата *сжц. ж.*; френ. date < лат. мн. ч. data, кор. срод.
дауль *сжц. м.*; тур.
дафина *сжц. ж.*; грц. dáfnē || **Дафина**, **Дафинка** *сжц. ж.*, соб. лич.; *срав.* лат. Лаура, фр. Лора. || **дѣфня** *сжц. ж.* обл. **дѣхъ!** *сжц. м.* обл. прост.; тур. da (dagh) 'планина'; *вж.* даалия || **дахія** *сжц. м.* || **дѣхски** *прил. м.* || **дѣшки!** *прил. м.* прост. обл.
дахарѣ *сжц. ср.*; тур.; *вж.* дайре.
дѣш-енъ, **-ни** *прил. м.*; кор. въ дамъ, давамъ.
даякъ *сжц. м.*; тур.
даяндѣсвамъ гл. непрх. тр. III., обл. прост. екр. **даяндѣсамъ**, обл. **даяндѣша** I. 10.; *сжц. ср. даяндѣсване*; тур.
даяние *сжц. ср.* стар.; стб. **дааніе**.
даяттѣсвамъ гл. непрх. тр. III. обл. прост., екр. **даяттѣсамъ** III., *сжц. ср. даяттѣсване*; тур.
двѣ числ. м., **двѣ** *ж. ср.*; стб. **дѣкѣ**, рус. два, пол. чеш., слов., сръб.-хрв. dva...; кор. и.-е.; *срав.* лат. duo > фр. deux, грц. δύο, санскр. dvā(u), dvvā'(u), гот. twai, англ. two, нѣм. zwei и т. н. || **двѣдесетъ**, съкрат. **двѣйсетъ** числ., **двѣдесѣтина**, **двѣйсѣтина** **двѣжъ** нар. || **двѣйсѣт|годѣш-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣйсѣт|годѣшнина** *сжц. ж. р.* || **двѣйсѣто стѣн-енъ**, **-ни** *прил. м.*; **-никъ** *сжц. м. р.* || **двѣйсѣто жгъл-енъ**, **-ни** *прил. м. р.* || **двѣйсѣто жгълникъ** *сжц. мжж. р.* || **двѣма**, **двѣма**на числ. само за лица м. р. || **двѣмка**, **двѣма**нка, **двѣмца** числ. ум. само за лица м. р. || **дванѣдесѣти**, **дванѣйсѣти** числ. поред. м. || **дванѣдесѣтина**, **дванѣйсѣтина** числ. || **дванѣдесѣтникъ** *сжц. м.* || **дванѣдесѣто прѣстѣно** *прил. ср. р.*; || ~ **черво** || **дванѣдесѣто стѣн-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **дванѣдесѣто**

стѣнникъ *сжц. м.* || **дванѣдесѣто жгъл-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **дванѣдесѣто жгълникъ** *сжц. м.* || **дварож-енъ**, **-ни** *прил. м.*; *вж.* рогъ || **двѣ** числ. ж. ср.; стб. **дѣкѣ**, рус. две, пол. dwie, и т. н.; *срав.* санскр. dvē, dvvē... || **двѣ|го дѣш-енъ**, **-ни** *прил. м.*
двѣри *сжц. ж. мн.*; стар. црк.; стб. **дѣри**, рус. двѣри, ед. двѣрь, пол. drzwi, чеш. dvi, словен. dveri, duri, dovi, davi и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* санскр. dvā'rau, dvā'ras, зенд. dvaṛəm, арм. duṛn, грц. thura, лат. foris, гот. daúr, англ. door, нѣм. Tür, Тор, ирл. dorus, брет. dog, и т. н. || **двѣрникъ** *сжц. м.*, *ж.* **двѣрница**.
двѣ|сте (обл. по триста и „двѣста“!) числ.; стб. **дѣкѣ|стѣкѣ**, двойств. ч. *ж. ср.*; санскр. dvēśatē...; *вж.* два, две.
двѣгамъ гл. прех. тр. III. обл. стар.; *вж.* **дигамъ**; стб. **дѣгатн**, рус. двигать...; *ж.* **двѣжа** || **двѣгѣтел-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣгѣтелски** *прил. м.* и нар. || **двѣжа** гл. прех. тр. II. 3.; стб. **дѣж-ити**, **-ж**, **-ниш...**, рус. двѣжу, сръб.-хрв. dižem и т. н.; кор. и.-е.; *срав.* нѣм. zwingen принуждавамъ, ирл. dedaig, for-denget притѣснявать...; не съвс. ясно; спсрѣдъ нѣкои d е представ. и глагол. кор. *vig- (зенд. vaēg-) махамъ, нѣм. weichen отстѣпвамъ... || **двѣжѣние** *ср.* || **двѣжимъ** *прил. м.* (прич. мин. стр.) м. || **двѣжимость** *сжц. ж.*
двѣбой *сжц. м.*; *вж.* **двѣбой** || **двѣо** числ. || **двѣо|борство** *сжц. ср.*; *вж.* **двѣбой** || **двѣо|бращ-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|бращіе** *сжц. ср.* || **двѣо|вѣд-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|вѣр-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*, *ж.* **двѣо|вѣрка**; *вж.* **вѣра** || **двѣо|вѣрие** *сжц. ср.* || **двѣо|вѣрски** *прил. м.* и нар. || **двѣо|вѣрство** *сжц. ср.* || **двѣо|главъ** *прил. м.*; *вж.* глава || **двѣо|глѣс-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|глѣсна** || **двѣо|глѣсна** *сжц. ж.* || **двѣо|гнѣзд-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|годѣш-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|дѣш-ащъ** *прил.* (прич. сег. д.) м. || **двѣо|днѣв-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|днѣвие** *сжц. ср.* || **двѣо|дѣм-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|дѣмство** *сжц. ср.* || **двѣо|дѣш-енъ**, **-ни** *прил. м.*; *вж.* душа || **двѣо|душѣствувамъ** гл. непрх. тр. III. || **двѣо|душіе** *сжц. ср.* || **двѣо|жѣн-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*; *вж.* жена || **двѣо|жѣнски** *прил. м.* || **двѣо|жѣнство** *сжц. ср. р.* || **двѣо|зѣч-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|зѣчникъ** *сжц. м.*, *ж.* || **двѣо|зѣчница** || **двѣо|имен-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|копѣт-енъ**, **-ни** *прил. м.*; *вж.* копито || **двѣо|крѣкъ** *прил. м.* || **двѣо|крѣт-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|лѣт-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|лѣкъ** *прил. м.* || **двѣо|лѣч-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **двѣо|лѣчїе** *сжц. ср.* || **двѣо|лѣч-**

ность *сщи. жс.* || двое|мéseч-енъ, -ни *прил. м.* || двоёмесечникъ *сщи. м.* || двое|мислие *сщи. ср.*; *вж.* мисль двбень, двойни *прил. м.* || двое|ногъ *прил. м.*; *вж.* нога || двое|нож-енъ, -ни *прил. м.* || двое|о|б|р|а|з-енъ, -ни *прил. м.* || двое|о|с|т|р|о|в-енъ, -ни *прил. м.* || двое|п|л|о|д-енъ -ни *прил. м.* || двое|р|б|гъ *прил. м.* || двое|р|ж|къ *прил. м.*; *вж.* ржка || двое|сл|о|ж-енъ, -ни *прил. м.*; *слогъ; вж.* и двусложень || двое|с|р|и|ч-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* сричка || двое|сл|о|въ *сщи. м.*; *вж.* слово || двое|сл|о|в|ие *сщи. ср.* || двое|с|т|р|ёл|ка *сщи. жс.* || двое|т|о|ч|ие *сщи. ср.*; *вж.* точка || двое|ч|и|сл|енъ *прил. м.* || двое|ч|л|енъ *сщи. м.* || дв|о|и|ца числ. само за лица *м. р., ум.* дв|о|и|чка || дв|о|й *сщи. м.* || дв|о|и|т|р|и|г|а|щи *сщи. мн.* видъ растение дв|о|й|ка *сщи. жс.* || дв|о|й|ни *прил. м.* || дв|о|й|ни|ка *сщи. жс.* || дв|о|й|ств|енъ *прил. м.* || дв|о|й|ств|ен|ость *сщи. жс.* || дв|о|о|б|р|а|з|ни|къ *сщи. м.* || дв|о|о|б|р|а|з|ни|ца *сщи. жс.*

дв|о|р|ъ *сщи. м., мн.* дв|о|р|о|в|е, поет. дв|о|р|и; стб. д|к|о|р|ъ, рус. дв|о|р, пол. дв|o|г, чеш. dvůr, словен., срб-хрв. dvor и т. н.; и.-е. *dhuor-os; кор. и.-е. *вж.* двери; *срав.* лат. forum, грц. próithyron, thyro'n предверие. || дв|о|р|б|а *сщи. жс.* || дв|о|р-енъ, -ни *прил. м.* || дв|о|р-ецъ, мн. -ци |. *сщи. м.* || дв|о|р-ецъ II. *сщи. м. ум.* || дв|о|р|и|ще |. *сщи. ср.* || дв|о|р|и|ще II. *сщи. ср. ув.* || дв|о|р|к|и|ня *сщи. жс.* || дв|о|р|н|икъ *сщи. м., жс.* || дв|о|р|н|и|ца || дв|о|р|о|въ *прил. м.* || дв|о|р|с|к|и *прил. м.* || дв|о|р|ч|е *сщи. ср. ум.* || дв|о|р|о|м|ет-ецъ, мн. -ци *сщи. м.*; *вж.* мета || дв|о|р|о|н|а|ч|а|л|н|и|къ *сщи. м.* || дв|о|р|ц|о|въ *прил. м.* || дв|о|р|я *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ се *гл. стр.* || дв|о|р|я|ни|нь *сщи. м., жс.* || дв|о|р|я|н|ка || дв|о|р|я|н|с|к|и *прил. м.* и *нар.* || дв|о|р|я|н|ств|о *сщи. ср.* || дв|о|р|я|н|ч|е *сщи. ср.*

дво|у|м-енъ, -ни *прил. м.* || двоумение *сщи. ср.* || двоумя се *гл. непрх. тр. II. 2.* || дво|у|т|р|о|б-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* утроба || дво|у|т|р|о|б|ка *сщи. жс.* || дв|о|й *гл. прех. тр. II. 1., мкр. усл. двойвамъ, сщи. ср. р.* || двоене || дв|о|й се *гл. взвр. стр.* || дв|о|й|к|ъ *прил. м.* || дв|о|й|к|о *нар.* || дв|о|й|к|о|сть *сщи. жс.*

дву- числ. стар. редомъ съ дво-, двое; рус. дву-, двух || дву|ар|ш|и|н|енъ *прил. м.* || дву|б|а|г|р|о|въ *прил. м.*; *вж.* багра || дву|б|о|й *сщи. м.* || дву|б|р|а|т|ств|енъ *прил. м.* || дву|б|р|а|ч-енъ, -ни *прил. м.* || дву|в|ес-ленъ, двувесловъ *прил. м.*; *вж.* весло || дву|в|ър|хъ *прил. м.* || дву|г|л|авъ *прил. м.*; *вж.* двоеглавъ, глава || дву|г|о|д|и|ш-енъ *прил. м.* || дву|г|ър|бъ *прил. м.* || дву|д|н|ев-енъ, -ни *прил. м.* || дву|д|н-енъ, -ни *прил. м.*, *вж.* дъно || дву|е|т|а|ж-енъ, -ни *прил. м.* || дву|з|ж|бъ, дву|з|ж|б-енъ *прил. м.* || дву|к|а|п-ецъ, мн. -ци *сщи. м.*; *вж.* капа || дву|к|ол|ес-енъ, -ни

прил. м.; *вж.* коло, колесаръ || дву|к|ол|ка *сщи. жс.* || дву|к|оп|ит-енъ, -ни *прил. м.* || дву|к|р|а|къ *прил. м.* || дву|к|р|ат-енъ, -ни *прил. м.* || дву|к|р|ат|н|ость *сщи. жс. р.* || дву|к|р|ат|н|о *нар.* || дву|к|р|и|ль *прил. м.*; *вж.* крило || дву|к|р|и|л|н|икъ *сщи. м.* || дву|л|и|ч-енъ, -ни *прил. м.* || дву|л|и|ч|ие *сщи. ср.* || дву|л|и|ч|н|ость *сщи. жс.* || дву|л|о|ж-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* ложе || дву|л|о|ж|ие *сщи. ср.* || дву|л|ѣ|т|ие *сщи. ср.*; *вж.* лѣто || дву|м|а|ч|то|въ *прил. м.*; *вж.* мачта || дву|м|е|с|еч-енъ, -ни *прил. м.* || дву|м|е|с|еч|н|икъ *сщи. м.* || дву|м|е|т|р|о|въ *прил. м.*; *вж.* метръ || дву|м|ѣ|ст-енъ, -ни *прил. м.* || дву|м|ж|ж-енъ, -ни *прил. м.* || дву|м|ж|ж|ество *сщи. ср.* || дву|н|е|д|ѣ|л-енъ, -ни *прил. м.* || дву|н|о|гъ *прил. м.* || дву|н|о|сь *прил. м.*; *вж.* ось || дву|п|о|к|о|с-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* кося || дву|п|о|л|ь, дву|п|о|л|о|въ *прил. м.* || дву|р|а|з|д|ѣ|л-енъ, -ни *прил. м.* || дву|р|а|м|ен-енъ, -ни *прил. м.* || дву|р|о|д-енъ, -ни *прил. м.* || дву|с|ед-м|ич-енъ, -ни *прил. м.* || дву|с|л|о|говъ, дву|с|л|о|ж-енъ, -ни *прил. м.* || дву|с|м|и|сл|енъ *прил. м.* || дву|с|м|и|сл|ен|ость *сщи. жс.* || дву|с|м|и|сл|и|е *сщи. ср.* || дву|с|м|и|сл|и|ца *сщи. жс.* || дву|с|п|а|л-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* спальня || дву|с|т|в|о|л-ъ, -енъ, -ни *прил. м.* || дву|с|т|и|х|и-енъ, -йни *прил. м.* || дву|с|т|и|ш|ие *сщи. ср.*; *вж.* стихъ || дву|с|т|о|т-енъ, -ни *прил. числ. поред. м. р.* || дву|с|т|р|а|н-енъ, -ни *прил. м.* || дву|с|т|р|а|н|н|ость *сщи. жс.* || дву|с|т|ѣ|л-енъ, ни *прил. м.* || дву|с|т|ж|п-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* стжка || дву|с|ѣ|м|ен|енъ *прил. м.* || дву|т|а|к-енъ, -ни *прил. м.* || дву|ц|вѣ|т-енъ, -ни *прил. м.*

дѣ I. *нар.*; *вж.* где.

дѣ II. *мжд.*; кор. въ гл. -дей. недей.

дебель *прил. м. р.*; стб. д|е|б|ел|ъ, рус. обл. дебелый, словен. debel, срб-хрв. debeo; кор. и.-е., др. отглас. степ. въ добъръ; *срав.* ст. прус. debīkan голѣмъ, ст. исл. darg тежъкъ...; хол. darrer, нѣм. tarfer храбъръ... || дебеличъкъ, -ни *прил. м. р.* || дебела Мара, дебела Драгана *прил. сщи. соб. жс.*; име на раст. || дебелакъ *сщи. м.* || дебеланъ, дебеланко *сщи. м.* || дебелана, дебелачка *сщи. жс.* || дебелашки *прил. м. и нар.* || дебелашина *сщи. жс.* || дебелець *сщи. м.* || дебелыка *сщи. жс.* || дебелина *сщи. жс.*, ум. дебелинка || дебеличкъ -ки *прил. м. ум.* || дебеличко *нар. ум.* || дебелки *прил. м. ум.* || дебелко I. II. *сщи. м. и нар. ум.* || дебело *нар.* || дебелобърненъ *прил. м.* || дебеловратъ *прил. м.* || дебелоглавъ *прил. м.*; *вж.* глава || дебелоглав-ецъ, мн. -ци *сщи. м., жс.* || -ка *ср. ум.* || -че || дебелогавски *прил. м. и нар.* || дебелоглавщина *сщи. жс.* || дебелогжъ *прил. м.* || дебелокожъ *прил. м.*; *вж.* кожа || дебелокоръ *прил. м.*

вжс. кора **дебелокракъ** прил. м. **дебелолйстъ**, **дебелолйст-ень**, ни прил. м. **дебелоногъ** прил. м. р.; вжс. нога **дебелонось** прил. м. **дебелоплът-ень**, **-ни** прил. м. **дебелостен-ень**, **-ни** прил. м. **дебелость** сжиц. жс. **дебелолуствнать** прил. м. **дебелуша** сжиц. жс. **дебелш-ъкъ**, **-ки** прил. м. ум. обл. **дебелъене** сжиц. ср. **дебелъа** гл. не-прех. тр. I. б., мкр. усл. **дебелявамъ** **дебелякъ** сжиц. м. **дебелянь** сжиц. м. **дебель** сжиц. жс. стар.

дебешката, **дебешкомъ**, **дебешкимъ** нар. **дебй-муха** сжиц. об. р.

дблякъ, обикн. мн. **дбляци** сжиц. м., отъ **дебель**.

дбна гл. (не)прех. тр. I. 5. и **дбья** II. 1., мкр. усл. **дбнувамъ**, съкрат. **дбвамъ** III.; стб. **оу-дбнжти**, **дбкати**; срв. чеш. dbáti внимавамъ, пол. dbać, dyać..., кор. и.-е.; срв. швед. обл. tårra леко допирамъ, норв. обл. tåer леко стжпвамъ; нъм. ertarpen избевамъ, tarpen „ходя пипнешкомъ“... **дбнне**, обл. стар. **дбнатье** сжиц. ср. **дб-ень**, **-ни** прил. м. **дбнешкомъ** (**дбнишкомъ**), **дбнешката** обл. **дбнешкимъ** нар. **дбня** сжиц. жс. **дбомъ** нар. (стар. творит. п. ед. ч.).

дбранинь сжиц. м.; отъ соб. мѣст. **Дибъръ**, жс. **дбранка**; ср. ум. **дбранче** стб. **дбръ**, **дбръ**; срв. рус. **дбръ**, мн. **дбри**, пол. debrzy, чеш. debř, словен. debř; кор. и.-е. *dhu-b-.. дълбокъ...; срв. латв. dibens дъно, дълбочина, лит. daubà долина, нъм. Tiefe дълбочина; tief дълбокъ, англ. deer, кимр. dwfr вода, гал. dubron, cega Douvres... **дбърски** прил. м.

дѣва сжиц. жс.; стб. **дѣва**, рус. **дѣва**, **дѣвушка**, пол. dziewa, dziewka, dziewczyna... чеш. děvce, děvce, словен. dēva, děvica, dēklē, dēklīca... срб.-хрв. djeva, djevica, djevojka и т. н.; както дете (общо-слав. **дѣта**) спада къмъ и.-е. кор. *dhēi-: *dhoi-.. доя, кърмя...; срв. лат. femina > фр. femme... жена, гръц. thēlys женски; стар. англ. femme девица, млада жена, стар. сканд. feima момиче... производ. **девица** сжиц. жс., умал. **девичка** и **девойка**, **девойчица**, **девойче**, **девойченце** вж. подъ **девица**.

дѣверъ сжиц. м.; стб. **дѣверъ**, рус. **дѣверъ**, пол. стар. и област. dziewierz, чеш. děvč, словен. dēver, срб.-хрв. djever...; кор. и.-е.; срв. санскр. dēvar-, арм. taigr, гръц. daēg, лат. levir, стар. англ. tācog... **дѣверче** сжиц. ср. ум. **дѣверене** сжиц. ср. **дѣверича** сжиц. жс. **дѣверичница** сжиц. жс. **дѣверно** сжиц. м. **дѣверничца** сжиц. жс. **дѣверньовъ** прил. м. **дѣверовъ** прил. м. **дѣверова** **трапѣза** прил.

сжиц. м. **дѣверувамъ** гл. не-прех. тр. III. **дѣверуване** сжиц. ср. **дѣверя** гл. прех. тр. II. 1.

дѣвенар. > съюзъ 'да|ва, че|ва.'; вж. и де II.

дѣвесилъ сжиц. м.; рус. **дѣвеси́л**, **дѣвеси́л**, малорус. дывосыл, чеш. devěsil, devětsil, nevěsil, пол. dziewięcsil, dziewiosil...; по нар. етим. божемъ отъ **дѣкати силъ**; срв. нъм. Neunkraft, neun „9“, Kraft „сила“...; по-скоро негли отъ кор. **не-канжти**; срв. не в в н ъ...; срв. слав. **дѣкати** — санскр. pada, лат. novem > фр. neuf... нъм. neun... **дѣвеси́лки** сжиц. жс. мн.

дѣвѣ-табанъ сжиц. м.; тур. deve камила, taban стжпало.

дѣветакъ сжиц. м. **дѣветаче** сжиц. ср. ум. **дѣветдесѣтъ** числ., **-и** числ. поред. **дѣветеникъ** сжиц. м. **дѣвети** числ. поред. **дѣветима** числ. само за лица м. р. **дѣветина** числ. и сжиц. жс. **дѣветинка** сжиц. жс. умал. **дѣветини** **дѣветини** прил. сжиц. жс. мн. **дѣветица** сжиц. жс., умал. **дѣветичка**. **дѣветка** сжиц. жс. **дѣветми́на** числ. само за лица м. р. **дѣветна́десетъ** числ., **-и** числ. поред. **дѣветрѣде-нь**, **-ни** прил. м. **дѣветстотинъ** числ. **дѣветстотни** числ. поред. **дѣветъ** числ.; стб. **дѣвати**, пол. dziewięć, чеш. devět, словен. срб.-хрв. devet...; кор. и.-е. срв. литов. devyni, санскр. zend. pāva, лат. novem, нъм. neun...

дѣвейцовець сжиц. м. растение 'невѣнь'; вжс. **дѣвесилъ**.

дѣвизъ сжиц. м.; фр. devise **дѣгенерация!** сжиц. жс.: израждане; лат. **дѣградация** сжиц. жс. р.; лат.; кор. въ gradus **дѣградирамъ!** гл. прех. III. **дѣдуктивень**, **-ни** прил. м. р.; кор. лат.; duso вода...; против. индуктивень **дѣдукция** сжиц. жс., против. индукция **дѣжур-ень**, **-ни** прил. м.; рус. отъ кор. фр. (фр. jour день); срв. дн е в а л е н ъ **дѣжурство** сжиц. ср. **дѣжуря** глаг. непр. тр. II. 1. **дѣзертирамъ** гл. непр. тр. III.; фр. съ нъм. наст. **дѣзертёръ** сжиц. м. **дѣзертёрство** сжиц. ср. р. **дѣзорганизирамъ!!** гл. прех. тр. III.; разстройвамъ; френ. désorganiser, кор. латин.-гръц. съ нъм. настав. -ieren **дѣзорганизация** сжиц. жс. **дѣйзъмъ** сжиц. м.; латин. съ гръц. наст. **дѣйствъ** сжиц. м.: който вѣрва въ философски богъ, различ. отъ тѣ и стъ вѣрващъ въ Богъ-личность.

дѣвица сжиц. жс., ум. **дѣвичка**, вжс. **дѣва** **дѣвически** прил. м. и нар. **дѣвичинъ** прил. м. **дѣвичина** **вечѣра** прил. сжиц. жс. **дѣвичникъ** сжиц. м. **дѣвойка** сжиц. жс., ум. ср. **дѣвойче**, ум. **дѣвойченце**, ум. жс. **дѣвойчица** **дѣвойчетя** сжиц. ср. мн. съб. обл. **дѣвойкинъ** прил. м. **дево-**

снобъ, дево|снобникъ *сжи. м., р. обл.; срав. лат. pubo жена (се).* девоснобница *сжи. ж. р.* девойче *сжи. ср. обл.* девойчески *прил. м. и нар.* дѣвственъ *прил. м. р.* дѣственикъ *сжи. м.* дѣственица *сжи. ж.* дѣвственность *сжи. ж.* дѣвство *сжи. ср. р.* дѣвствувамъ *гл. непрех. тр. III.*

дѣвтеръ *сжи. м. обл. прост.; тур. отъ грц., вж. тевтеръ.*

девувамъ *гл. непрех. тр. III.* деуване *сжи. ср.* девчинка *сжи. ж. ум., вж. дева.* дегенекъ *сжи. м.; тур.*

дѣ-гиди *межд.; вж. де; гиди(я) тур.*

дѣ-годе *нар.; вж. где и годе.*

деда *сжи. ж.; вж. дада = кака.*

дедя *сжи. ж. обл.; вж. деда, дада; кака.*

дѣенъ, дѣйни *прил. м.* дѣе|писаніе *сжи. ср.* дѣе|писатель *сжи. м., ж.* дѣе|писателка *дѣе|писател-енъ, -ни прил. м.* дѣе|писателски *прил. м.* дѣе|причѣстие *сжи. ср.* дѣецъ, мн. дейци *сжи. м.* дѣе|способ-енъ, -ни *прил. м.* дѣе|способность *сжи. ж.* дѣй съ отриц. не|дѣй, кор. въ стб. гл. **ДѢЯТИ**; *вж. деятельнъ, дейность.*

дѣзликъ! *сжи. м.; тур. вм. düzlük 'равнина'.*

дейдѣсамъ *гл. непрех. тр. III., екр. дейдѣсамъ III., обл. дейдѣша I. 10., сжи. ср. дейдѣсване; кор. грц. съ тур. и грц. наст.; грц. dé omai.*

дѣйни *прил. м.* дѣйно *нар.* дѣйность *сжи. ж.* дѣйственъ *прил. м.* дѣйствие *сжи. ср.* действител-енъ, -ни *прил. м.* действително *нар.* действительность *сжи. ж.* дѣйствувамъ *гл. непрех. тр. III., сжи. ср. дѣйствуване.*

дѣна *нар. обл. прост.; вж. где, кжде.*

декаграмъ *сжи. м.; кор. грц.*

декадентъ *сжи. м.; отъ кор. лат. cadens 'който пада' декадентски прил. м. декадентство сжи. ср., -щина сжи. ж.*

де|кламація *сжи. ж. р.; кор. лат., слато викамъ де|кламирамъ глаг. прех. III.*

декларация *сжи. ж.; кор. лат.; clarus ясенъ де|колтѣ сжи. ср.; фр.; кор. въ лат. collum вратъ, шия.*

дѣкамъ *гл. прех. тр. обл. III., екр. дѣкна I. 5., мкр. усл. дѣкнувамъ, съкр. дѣк-вамъ; сжи. ср. дѣкане, дѣк(ну)ване; кор. въ межд. де.*

деканикъ *сжи. м. обл.; вж. дегенекъ.*

деканъ *сжи. м.; лат. отъ грц. dekaneús 'десетникъ'*

дѣкато *нар. обл., вж. дето дѣкаш-енъ, -ни прил. м.*

декемврий *сжи. м.; грц. dekémvrios отъ лат. december, съ старин. изговоръ на к вм. късно ц; рус. декабрь; кор. въ лат. decem „10“ (старо лат. dekem съ к, както грц. déka) — 10-и мѣсѣцъ въ мартеиска година; вж. коложегъ.*

дѣксувамъ *гл. прех. тр. III., екр. дѣксамъ III.; грц. déxomai, сигматична основа (аор. бжд. вр.) deks- дѣксане сжи. ср. дѣксанъ прил. (прич. мин. стр.); вж. дейдисамъ.*

дѣлва *сжи. ж., ум. дѣлвица, дѣлвичка; ум. ср. обл. делвѣ, делвѣнце; стб. дѣлькъ; срав. рус. доля, пол. dola и т. н.; кор. и.-е. *dol-: *del-: *d|-; срав. лат. dolium бѣчва...*

де|легатъ! *сжи. м.; лат. делегация сжи. ж. делегирамъ! гл. прех. III.*

дели *прил. сжи. неизмѣн.; тур. 'лудъ' де|ли-баша, дѣли-башй, дѣли-башйя сжи. м. де|либашийски прил. м. и нар. дѣлиджанъ сжи. м. дѣли|канли, дѣликанлия *прил. неизмѣн.; тур. kan 'кръвъ'. деликат-енъ, -ни прил. м.; фр. деликат-ѣс-ъ сжи. м.; -енъ, -ни прил. м. дѣликатность сжи. ж.**

дели-мáрковче *сжи. ср. р. изв. растение де|линдара сжи. ж. дѣлия сжи. м. дем|агогъ сжи. м.; грц. демагогия сжи. ж. дембѣль, дембѣлинъ сжи. м.; тур. дембелакъ сжи. м. ув. дембелликъ сжи. м. дембелханѣ сжи. ср.; тур. отъ перс., перс. hane 'кѣща'.*

демиръ! *сжи. м. 'желѣзо'; тур. Демиръ сжи. м. р. соб. лич. = бѣлг. Желѣзъ, Желѣзко, челяд. Демировъ демиръ-бозанъ сжи. м. демиръ-тепелия *прил. неизмѣн.**

демобилизация *сжи. ж.; лат.; mobilis подвиженъ...*

демо|кратъ-ъ *сжи. м, грц. -ически прил. м. демонъ сжи. м.; грц. демонич-енъ, -ни, -ески прил. м.*

де|монстрація *сжи. ж.; лат.; гл. monstro показвамъ. де|монстрирамъ! гл. III. съ наст. нѣм.*

дѣнь *сжи. м., чл. деньтъ, мн. дни, денѣ; бройно: дѣня („дѣна“); стб. дѣнь, рус. дѣнь, пол. dzień, чеш. den, словен. den, сѣрб. хрв. dan и т. н.; кор. и.-е. *di- свѣтълъ...; срав. санскр. di-na-m, ст. прус. deinam вин. пад. ед., лит. dienà, латв. diena, лат. di-es, но nunjdinae „9-и день.“, ирл. tre-denus „3 дни“, алб. di-t:, арм. tiv., па и въ лат. deus богъ, грц. DiFi дат. п. „Зевсу“... денгуба *сжи. ж.; вж. губя Денника, Денника сжи. соб. лич. ж.**

дендеверъ *сжи. м. въ гат. за 'брѣмбаръ'; „звукотподраж.“.*

денедѣсамъ *гл. прех. тр. III., обл. екр. денедѣсамъ III.; тур.*

дѣн-емъ (обл. денемъ) *нар. (стар. твор. п. ед. ч., осн. мека) дѣн-енъ, -ни прил. м. денесъ, денеска, денешенъ стар. област.; вж. днес(ка), днешенъ.*

денизь-кадаифъ *сжи. м. 'лишей'; тур. 'морски к.'*

денкъ *сжи. м.*, мн. денкове; тур. || денкче *сжи. ср.*, ум.
 де́но нар. обл. родоп. в м. гдето.
 де́нно нар. отъ де́нь || де́нонощие *сжи. ср.*
 || де́но н о щ но нар. || де́н(ъ)та нар. (*сжи.*)
 обл. споредъ но щ т а || де́нувамъ гл.
 непрех. тр. III. || де́нуване *сжи. ср.* || де́н-
 че *сжи. ср.* ум. || де́нчеъ *сжи. м.* ум. || де́н-
 чоъ *сжи. м.* обл. ум.; *срав.* рус. денек.
 депърва нар. обл.; *вж.* тепърва.
 дера гл. прех. тр. I. 1.; мкр. усл. дървамъ,
 екр. ум. дърна I. 5., мкр. усл. дърну-
 вамъ III.; стб. дѣръ, дѣрати, рус. деру,
 драть, пол. dre, drzec. чеш. degu, drali,
 словен. срб. хрв. derem. . .; кор. и.-е. *der-:
 *dr-; *срав.* грц. dêrō; dêrma кожа; санскр.
 dr̥gā'mi, zend. dēgətō раздранъ. . .; лит. dirū,
 dirli, и dūrlī 'бода', гот. taigan и т. н. || ~ се
 гл. стр. непрех.
 дервѣнтъ *сжи. м.*; тур. отъ перс. || дер-
 вентджия *сжи. м.* || дервентлъкъ *сжи. м.*
 дервишъ *сжи. м.*; тур. || дервишки *прил.*
м. и нар.
 дѣръ *сжи. м.* обл.; тур. перс. derd; *вж.*
 дерть.
 дердѣръ *сжи. м.*; 'видъ птица'; негли
 първобълг. terier; derder 'орель'...
 дерѣ *сжи. ср.*; тур. стъ иран.; кор. ар-
 алт.; срод. съ до л ъ! || дерѣбегъ, дерѣ-
 бей *сжи. м.*; тур.; *срав.* субаша, su
 вода, baš 'глава'! || дерѣнце *сжи. ср.* ум.
 дереджѣ *сжи. ср.*; тур.
 дерѣ-гъзѣца *сжи. ж.*; кор. дера; *срав.*
 търси-гъзѣца, рус. трясогузка || дѣр-
 канъ гл. прех. ум. отъ дера || дѣркани
сжи. ср. || дѣрканица *сжи. ж.*
 дермѣнь *сжи. м.*, особ. въ соб. геогр.
 имена: 'воденица'; тур. || дерменджия!
сжи. м. обл. || дерменджийка! *сжи. ж.*
 обл. || дерменджийче *сжи. ср.* ум. || дер-
 менджийски *прил. м.* и нар. || дермен-
 джійство *сжи. ср.* || дермѣнджилъкъ!
сжи. ср. 'воденичарство'.
 дѣрътъ *сжи. м.*; тур. derd || дертлия *прил. м.*
 деруга *сжи. ж.*; отъ кор. въ гл. дера.
 дѣсенъ, -ни *прил. м.*; стб. дѣснѣ съ ѐ!
 по офиц. „правоп.“ съ ѐ! *вж.* дѣсенъ;
 ѐ подъ влияние на лѣвъ!
 дѣсетъ числ.; стб. дѣсать, рус. дѣсятъ,
 пол. dziesięć, чеш. срб. хрв. deset словен.
 desēt и т. н.; кор. и.-е. *dek'm-; *срав.* лат.
 decem [чет. първич. dekem], грц. déka,
 санскр. dáśa, арм. tashn, литв. dësimt, гот.
 taishun, англ. ten, нѣм. zehn, ирл. deich,
 брет. dek и т. н. || дѣсетакъ *сжи. м.*, ум.
ср. дѣсетачѣ || дѣсетѣчко числ. нар. обл.
 'десеторно' || дѣсѣти числ. поред. || дѣсе-
 тина числ., *сжи. ж.* || дѣсетица *сжи. ж.*
 || дѣсетич-енъ, -ни *прил. м.* || дѣсетка
сжи. ж. || дѣсетмина числ. само за лица
 м. р. || дѣсетникъ *сжи. м.* || дѣсетнина

сжи. ж. || дѣсето|днѣв-енъ, -ни *прил. м.*
 || дѣсетор-енъ, -ни числ. умнож. || дѣсе-
 торно нар. || дѣсето|струн-енъ, -ни *прил.*
м. || дѣсето|жгъл-енъ, -ни *прил. м.* || дѣсе-
 то|жгълникъ *сжи. м.*; англ. отъ грц.
 decagon || дѣсетъкъ *сжи. м.*

Десимѣръ *сжи.* соб. лич. м.; кор. стб.

дѣснѣ улучвамъ, ставамъ...; ум. Десъ о
 || Дѣси|лѣва *сжи.* соб. лич. ж.

Дѣспѣна *сжи. ж.* лич. соб.; грц. despoina
 'господинка' || Дѣспѣтъ *сжи. м.* лич. соб.;
 грц. despôtēs 'господинъ, господарь'
 || дѣспѣтизмъ *сжи. ж.* || дѣспѣтически
прил. м. и нар.

дѣстѣ *сжи. ср.* обл. стар.; тур. отъ перс.
 dest ржка; *вж.* тѣсте.

дѣстуръ нар. обл.; тур.

детакъ *сжи. м.* обл., ув. отъ дете || детѣ

сжи. ср., мн. децѣ; стбълг. дѣта, дѣтъ,
 мн. дѣти; рус. дитя, мн. дети, пол. dziecie,
 чеш. dítě, словен. dête, dêtic, срб. хрв. dijete,
 djetic, мн. djesa и т. н.; кор. и.-е. *dhē-
 кърма, до я срод.; *срав.* латв. (съ др. наст.)
 dēls синъ, срод. съ лат. filius > фр. fils, гот.
 daddjan кърма, латв. dēju, dēt, лат. fēmina
 жена= 'що кърми'; грц. thēlē 'майчина
 гръдь, санскр. dhātī кърмачка, майка;
 ирл. dinu агне, dinim суча и т. н.; *вж.*
 и дева || детѣнце *сжи. ср.* ум. || детѣна
сжи. ж. обл. || детѣще *сжи. ср.* ув. || дете-
 |уби-ецъ, мн. -йци *сжи. м.*, ж. || дете-
 |убий-ца, -ка || детеубийство *сжи. ср.*
 || детѣнски *прил. м.* и нар. || детѣски *прил.*
м. || дѣтство *сжи. ср.* || дѣчурлига, дѣ-
 чурлия *сжи.* съб. мн. || дѣчинка *сжи. ум.*
 обл. || дѣчица *сжи. мн.* ум. отъ деца.

дѣтель *сжи. м.* стар. обл. 'кълвачъ'; дѣте

сжи. ср.; стб. дѣтель, рус. дятел, пол.
 działcał. . .; кор. и.-е. *dhen-; *срав.* ст.
 сканд. dengia 'чукамъ, дунт ударъ, чу-
 кане, ст. англ. dynt. . .; *срав.* обл. к лю в и-
 дърво, фр. pic, англ. wood-pecker. . .; нѣкои
 мислятъ за срод. и съ лат. dens, dentis,
 санскр. danta- жбъ. || дѣтелина *сжи. ж.*

дефилѣ! *сжи. ср.*; фр. défilé м.

дефицитъ! *сжи. м.*; фр. déficit, отъ кор. лат.
 деци|литъръ *сжи. м.*; лат. || деци метъръ
сжи. м.; грц. métron мѣрка.

джѣба нар. обл. прост.; тур.

джѣвкамъ гл. непрех. тр. III.; звукоподраж.

|| джѣвкане *сжи. ср. р.* || джѣвъ межд.
 (*сжи. м.?*)

джѣгали *сжи. мн.*; тур.

джѣдѣ *сжи. ср.*; тур. || джѣдия *сжи. ж.*

джѣмаданъ *сжи. м.*; тур. || джѣмаданче
сжи. ср.

джѣм|базинъ *сжи. м.*; тур. (кор. перс.), ж.
 джѣмбазка, ср. джѣмбазче || джѣмба-
 злъкъ *сжи. м.*; по-право этимологически
 негли джѣн|базъ.

- джамия *сжиц. жс.*; тур. **джамийка** *сжиц. жс.* у. м. **джамийски** *прил. м.*
- джамъ!** *сжиц. м.* прост.; тур. **джамче** *сжиц. ср. р.* **джамлъкъ** *сжиц. м.*; кор. и наст. тур.; умал. *ср.* **джамлъче**.
- джангаза** *сжиц. м. и жс.*; тур.
- джандаринъ!** *сжиц. м.*; престон. новообраз. отъ жандармъ, фр. *gendarme*, първич. френ. мн. ч. *gens d'armes* 'люде въоръжени', 'на оржие' **джандарче** *сжиц. ср. ум.*; *срав.*, съ френ. ж, **жандармерия** *сжиц. жс.* < фр. *gendarmérie*.
- джанъ!** *сжиц. м.*, тур. 'душа' **джанъмъ** обращение въ зват. пад., тур. *džanum* = 'душо моя', душко! **джанка** *сжиц. жс.*, обл, мн. **джанки** 'видъ сливи'...; *срв.* дженки.
- джасамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **джасна** I. 5., мкр. усл. **джаснувамъ**, съкратено **джасвамъ**, първич. ум. **джаскамъ** III.; кор. негли ар.-алт.; чрезъ турски; *срав.* зенд. *jāmayeiti* отблъсква, докарва до отстѣпление; *jasaiti* върви...; санскр. *gacchati*...; тур. *geçmek* минавамъ... **джа-сане**, **-скане** *сжиц. ср.* **джаснатъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*
- джвискало** *сжиц. ср.*, **джвйскамъ** *глагол.* прех. тр. III., екр. **джвйсна** I. 5., мкр. усл. **джвйснувамъ**, съкрат. **джвйсвамъ**, *сжиц. ср.* **джвйскане**; *срав.* рус. *визжать*, бълг., *визця*; „звукотподраж.“
- джебъ** (**дждбъ**) *сжиц. м.*; тур. **джеб-енъ**, **-ни** *прил. м.* **джебець** *сжиц. м.* умал. **джебче** *сжиц. ср.* ум. **джебчйя** *сжиц. м.*, *жс.* **джебчййка**, *ср.* ум. **джебчййче** **джебчййски** *прил. м. и нар.* **джебчййство** *сжиц. ср.* **джебчйлькъ** *сжиц. м.*, тур. кор. и настав. **дждбъ-харчлъкъ** („дждбъ-хара шлъкъ“) *сжиц. м.*
- джевабъ** (**джувабъ**) *сжиц. м.* прост.; тур. **джевайръ** *сжиц. м.*; тур. **джеваирджйя** *сжиц. м.*, *жс.* **джеваирджййка**, *ср.* ум. **джеваирджййче**; *срав.* ювелиръ отъ *сжиц.* корень (източ.).
- джеврѣ** *сжиц. ср.*, ум. **джеврѣнце**; тур.; *вж.* чевре.
- джезвѣ** *сжиц. ср.*, ум. **джезвѣнце**; тур.
- джелат-инъ**, **джелат-ъ** *сжиц. м.*; тур. **джелатче** *сжиц. ср.* ум. **джелатски** *прил. м. и нар.* **джелатство** *сжиц. ср.*
- джелѣпинъ**, **джелѣпъ** *сжиц. м.*; тур. **джелѣпски** *прил. м. и нар.* **джелѣпчйя** *сжиц. м.*, *ср.* ум. **джелѣпчййче** **джелѣпчййски** *прил. м. и нар.* **джелѣпство**, **джелѣпчййство** *сжиц. ср.* **джелѣпчйлькъ** *сжиц. м.*; и наст. тур.
- дженабѣтъ**, **дженабѣтинъ** *сжиц. м.*; тур. отъ перс.; перс. *bād loşh*, грозенъ **дженабѣтски** *прил. м.* **дженабѣтлькъ** *сжиц. м.* **дженабѣтство** *сжиц. ср.*
- дженгирйенъ**, **дженгирйя** *прил. м.*; тур. **джендѣмъ** *сжиц. м.*; тур. отъ араб. **джендемѣ** *нар.* (тур. дат. п.) 'къмъ дж.', поврага **джендемѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III.,
- екр. **джендемѣсамъ** III. **джендемѣсване** *сжиц. ср.*
- дженнъ** *сжиц. м.*; тур.
- дженки** *сжиц. мн. жс.* обл. вм. **джанки**; *вж.* **джанка**.
- дженанѣ** *сжиц. ср.*; тур.
- джерахъ** *сжиц. м.*; тур.
- джеремѣ** *сжиц. ср.*; тур. **джеремѣтѣсвамъ** *гл.* прех. III., екр. **джеремѣтѣсамъ** III. **джеремѣтѣсване** *сжиц. ср.*
- джеритъ**, **джиритъ** *сжиц. м.*; тур.; *срав.* рус. отъ тат. **джигитъ**.
- джефá** *сжиц. жс.* видъ цвѣте...; тур. **джефалия** *прил. м.*
- дждибри** *сжиц. мн.*; тур. *džibre*... **дждибровица** *сжиц. жс.*, ум. **дждибровичка**.
- дживгаръ** *сжиц. м.*; н. грц. *zevgári*; *срв.* ст. грц. *zugón* яремъ, *zeúgnymi* (*zévgo*) впрѣгамъ... **дждигѣръ** *сжиц. м.*, ум. **м. дждигѣрець**, ум. *ср.* **дждигѣрче**; тур. отъ перс.
- дждйжъ!** междум.; отъ кор. на **жега**, **жизня**; стб. **съ-жигати**...
- дждилвѣ**, **джделвѣ** *сжиц. ср.*; тур.
- дждилѣтка** *сжиц. жс.* прот. вм. **жилетка**; фр. **дждилитка** *сжиц. жс.*, **дждилитъ** *сжиц. м.*; тур.; *вж.* **дждиритъ** **дждилкамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **дждилна** I. 5.; *сжиц. ср.* **дждилкане**, *жс.* **дждилканица**.
- дждйнка** *сжиц. жс.* 'видъ слива'; *вж.* **дженки**, **джанки**.
- дждйнсъ** *сжиц. м.*; тур.
- дждйнъ** *сжиц. м.*; тур.
- дждйркамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **дждйрна** I. 5.; „звукотподраж.“; *срав.* рус. **жир** **дждйркане** *сжиц. ср.* **дждйрки** *сжиц. мн. жс.* 'дждумерки', 'пръжки' **дждйръ** межд.
- дждйтамъ**, **дждйткамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **дждйтна** I. 5., мкр. усл. **дждйтнувамъ** III. **дждйткане** *сжиц. ср.* **дждйткало** *сжиц. ср.* 'лжкъ'; кор. първоблг.; *срв.* рус. **джигит** отъ татар!
- дждбъ** *сжиц. м.*; *вж.* **джебъ**.
- дждогли́на!** *сжиц. жс.*, **дждугли́на**, **дждугла** *сжиц. жс.*; съ уподоб. вм. **чу-гла?**; *срав.* **чука**; кор. и.-е. **keu-*... **geu-*..., въ грц. *gúrē*.
- дждодженъ** *сжиц. м.*; *срав.* **гъозумъ**; тур.
- дждѣкамъ** се *гл.* непрех. тр. III; **дждѣкане** *сжиц. ср.*, *жс.* *р.* **дждѣбаница**; *срав.* обл. **дждугамъ** **дждѣле** *сжиц. ср.*
- дждѣмбля** *гл.* прех. тр. III.; **дждѣмблене** *сжиц. ср.*; кор. „звукотподраж.“; *срв.* **гѣворъ**; или кор. **чужд**. — тур. < араб. за **сборувамъ**; *вж.* **дждумая**, **дждумле**.
- дждѣнго** *сжиц. м. р.*; кор. негли индо-иран. **дждѣнголѣсъ** *сжиц. м.*; тур.
- дждѣпъ** *сжиц. м.* 'жребие.'; тур.
- дждѣйка** *сжиц. жс.*; *вж.* **дждуна**.
- дждѣубѣ** *сжиц. ср.*; тур.
- дждѣугамъ** *гл.* непрех. обл. III. 'изпросвамъ'... **дждѣгла** *сжиц. жс.*; *вж.* **дждоглина**.
- дждуджѣ** *сжиц. ср.*; тур.

джузданъ *сжиц. м. р.*; тур.; || джуданче *сжиц. ср. ум.*
 джума(я) *сжиц. жс. обл. прост.*; тур.
 джумбушъ *сжиц. м.*; тур. || джумбушлия *прил. немѣн.*; наст. тур. -li.
 джумка *сжиц. жс. ум.*; дж в м. ч.; *вж.* чума 'бубонна чума' < ар.-алт.
 джумле *нар. прост.*; тур.; корень араб.
 || джумхуръ *сжиц. м.*
 джунджурія *сжиц. жс.*; тур. (кор. перс.)
 джуна, джуна *сжиц. жс.* 'бърна, устна'; кор и.-е. *geu- въ ж в а к а м ъ; *срав.* лат. gingiva (фр. gencives зъбни жлебини, венечъ.), нѣм. kaueп жвакамъ и т. н. || джунестъ, джунистъ *прил. м.* || джунгасжиц. жс.
 джумерка *сжиц. жс.* || джумерни *сжиц. жс. мн.* || джумертъ *сжиц. м.*; тур. отъ перс.
 джурилка *сжиц. жс.* || джуркамъ *гл. прех. тр. III.*; *сжиц. ср.* джурнана || джурулякъ *сжиц. м.*; *срав.* словен. žuriti, пол. żur (диал. żur) 'каша'.; кор. и.-е.; *вж.* гурамъ.
 дзвездá, дзвѣня, дзвѣрь. ; *вжс.* съ з: звезда, звѣня, звѣрь.. || дзѣнкамъ *гл. в м.* дзѣнкамъ || дзѣнь *межд.*
 дй! дй *межд.*; *вжс.* де.
 диагона́ль *сжиц. м.*; грц. diá презъ, gōnía жгълъ || диаде́ма *сжиц. жс.*; грц. 'пре-врѣзка'.. || диалект-ень, -ни, -йчески *прил. м.* || диалогъ *сжиц. м.*; грц. lógos слово... || диалогически *прил. м.*
 диамант *сжиц. м.*; отъ кор. грц. a|dám-as, -antos. || диаме́търъ *сжиц. м.*; грц. diátron мѣрка || диаре́я ('диария') *сжиц. жс.*; грц. гл. ghéo тека... || диафра́гма *сжиц. м.*; грц.
 дивъ *прил. м.*; стб. дикъ; ст. рус. дйкий, пол. dziki, чеш. divoký, словен. divji, срб. хрв. divlji и т. н.; кор. и.-е. *di-, който и въ див-енъ, дивя се; *вжс. т.* || дивъ бѣзь, д. го́ль, д. карамфѣль, д. ма́къ, д. невѣнь, д. пелѣнь *прил. сжиц. м.* || дивъ гѣлжбъ; д. кавакъ, д. ко́стень, д. лунъ, д. орѣхъ, д. пиперъ, д. пипонъ; д. пѣтель, д. ра́къ; д. чемширъ, д. че́сьнь *прил. сжиц. м.* || дива *сжиц. жс.*; *вжс.* само-дива || дива боя, дива кокошка, дива коприва, дива краставица *прил. сжиц. жс.* || дивакъ *сжиц. м.* || дива лесна, дива метла, дива мѣтва (мѣнта), дива мирудія *прил. сжиц. жс.*
 диване *сжиц. ср.*; тур.
 диванъ *сжиц. м.*; тур.-перс. || диванханá *сжиц. жс.*; тур.-перс. haná 'кжша'.
 дива о́сруша, д. па́пратъ, д. слáчка, д. тиква *прил. сжиц. жс.* || дивáче *сжиц. ср. ум.* || дивáшки *прил. м.* и *нар.* || дива ягода *прил. сжиц. жс.* || диве́-бой (по нар.-од. етим. отъ девѣ буй тур.-перс.) *сжиц. м.* || див-ень, -ни *прил. м.*; стб. диклль, рус-дивный, пол. dziwny, чеш. divný, срб.-хрв. divan и т. н.; кор. и.-е. *dei-: *di-; ; *вжс.*

день; *срав.* санскр. dēva-s богъ, лат. divus божественъ, deus богъ, zend. daēva божество, зло б.; демонъ; латв. dīvs богъ и т. н. || дивене *сжиц. ср.* || дивѣтина, дивина *сжиц. жс.* || дивечъ *сжиц. м.* || дивиябълки, д. очѣта *прил. сжиц. мн.*
 дивизия *сжиц. жс.*; фрэн. division ..
 дивич-ъкъ, ки *прил. м. ум.*
 дивить *сжиц. м.*; тур. || дивитець *сжиц. м. ум.*; ум. *ср.* дивитче.
 дивка *сжиц. жс.* || дивла *сжиц. жс.*, отъ дивъ || дивльо *сжиц. м.* || диво динче, д. нане, д. прасе *прил. сжиц. ср.* || дивотá, дивотина, дивотія *сжиц. жс.* || дивотинка *сжиц. жс. ум.* || дивотѣя *гл. непрх. тр. I. 6.*; *вжс.* дивѣя || дивчо *сжиц. м.*
 дивѣя *гл. непрх. тр. I. 6.* || дивя *гл. прех. тр. II. 1.*; стб. дикити, рус. дивить, пол. dziwić и т. н. || ~ се *гл. непрх.* || дивякъ *сжиц. м.* || дивячакъ *сжиц. жс.* || дивячъ *сжиц. м.*; *вжс.* дивечъ.
 дигамъ, дйгна ... *гл.*; *вжс.* вдигамъ, двигамъ.
 дидакт|ика *сжиц. жс.*; грц. -йчески *прил. м.*
 дидейко, дидейнъ *сжиц. м. р. обл.*; кор. ди д- в м. д'ѣ д- (безъ ударение) 'вам-пиръ, зѣль духъ'; *срав.* д'ѣ дей ко.
 диета *сжиц. жс.*; грц.
 дизгйнъ *сжиц. м.*; тур. || дизгя *сжиц. жс.* || дизія *сжиц. жс. ум.* || дизийка || дизлькъ, дйзъ *сжиц. м.* || дизманля *прил.*, неизм.
 диканя *сжиц. жс.*, диканъ *сжиц. м.*; тур., кор. ар.-алт. || диканица, диканка *сжиц. жс. ум.* || дикатъ *прил. неизм.*; тур.
 дйкель *сжиц. м.*; грц.; кор. ар.-алт. || дйкйшъ *сжиц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.
 ди|лафъ (ди|лавъ) *сжиц. м.* || щипци; кор. грц. дилбѣръ *прил. неизм.*; 'който отнася сърдце'; тур. отъ перс.; перс. dil сърдце бер взимамъ, нося, срод. съ бера..
 диктаторъ *сжиц. м.*; лат. || диктатура *сжиц. жс.* || диктувамъ *гл. прех. тр. III.*
 дйлки! съюзъ; 'а не ли, камо ли'; тур. осм. dil (dejl) 'не'; ki осн. ар. алт.
 дилли, дйлли! *межд.*; звукоподраж.
 дйлми! *нар.*; тур. 'на-ли?, не-ли?'.
 дймъ *сжиц. м.*; стб. дымъ, рус. дым, пол. dym, чеш. dým, словен. срб. хрв. dim и т. н.; кор. и.-е. *dhū-; наст. -м ъ < и.-е. *mo-s; *срав.* санскр. dhūmā-s, лит. (dumas) мн. dūmai, латв. мн. dumī, грц. thūmós, thūmos (отъ грц. > тимянь), лат. fumus / фрэн. fumée; гл. fumer пуша.), нѣм. Dunst..
 дименъ *сжиц. м.*; тур. || дименджія *сжиц. м.*
 димене *сжиц. ср.* || дименйкъ *сжиц. м.* || диме́ць *сжиц. м. ум.* отъ димъ.
 димйень *прил. м.* || димйя *сжиц. жс.*, обикн. мн. димйи *сжиц. жс.*; тур. || димййки *сжиц. жс. мн. ум.* || димйит-ень, -ни *прил. м.*
 димйитровче *сжиц. ср.* || Димйитровъ-дѣнь *прил. сжиц. м.*; н. грц. Dimitrios, ст. грц. Διμήτριος 'земя-майка'..

дѣмникъ *сжиц. м.*; *вжс.* димъ || **дѣмнина**, **дѣмница** *сжиц. жс.* || **димчѣць** *сжиц. м. ум.* || **димя** *гл.* непрех. тр. II. 2., мкр. усл. **димьявамъ** III. || ~ **се** *гл.* непрех. || **димянка** *сжиц. ж.*

динаръ *сжиц. м.*; лат. презъ грц. (i за e); лат. *dēnarium* 'десетакъ' || **динарче** *сжиц. ср. ум.*

дингиль *сжиц. м.*; тур.

дѣнка *сжиц. жс.*; тур. **дѣнчъ** *прил.* неизм.; тур. **дѣнъ-ислямъ** *сжиц. м.*; тур. отъ араб.

дѣня *сжиц. жс.*; стб. **дѣнна**, рус. дѣня, пол. *dynia*, чеш. *dýně*, словен. срб. хрв. *dinja*.; и.-е. кор. **dhū-*.. духамъ, надувамъ..; об.-слав. *dhŭja 'надуть плодъ'.. || **дѣнень**, **дѣнянь** *прил. м.* || **дѣница** *сжиц. жс.* умал. || **дѣничка** *сжиц. жс.*, ум. отъ ум. || **дѣнька** *сжиц. жс. ум.* || **дѣнче** *сжиц. ср. ум.*

дѣонме (дѣонмѣ) *сжиц. ср.*; тур.

дѣпла *сжиц. жс.*; н. грц. *dipla* || **дѣпленъ** *прил.* (прич. стр.) *м.* || **дѣплене** *сжиц. ср.* || **дѣпленникъ** *сжиц. м. р.* || **дѣпленница** *сжиц. жс. р.* || **дѣпленка** *сжиц. жс.* || **дѣплица** *сжиц. жс.* ум. || **дѣпломъ**, **-а** *сжиц. м. (жс.)* || **дѣпломать** *сжиц. м.* || **дѣпломатически** *прил. м.* || **дѣпля** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ **се** *глагол.* непрх. стр.

дѣпъ! *сжиц. м.*; тур. *dib* 'дѣно'.. || **дѣптень** *нар.* || **дѣпчѣкъ** *сжиц. м.*; *вжс.* прикладъ.

директоръ! *сжиц. м.*; лат. **дирекция!** *сжиц. жс.* = управа.

дирекъ *сжиц. м.*; тур. отъ перс.

диригѣнтъ *сжиц. м.*; лат. || **дирижѣрамъ** *гл.* прех.

дѣря *сжиц. жс.* || **дѣря** *гл.* прех. тр. II. 1.; кор. и.-е. **di-*.. въ дивенъ, день; срв. лит. *dyrėti* гледамъ, подслушвамъ., норв. диал. *tiga* гледамъ втречено.. || **дѣрене** *сжиц. ср.* || **дѣрица**, **дѣричка** *сжиц. жс. ум.* || **дѣренъ** I. прич. мин. стр. *м. р.* || **дѣренъ**, **-ни** II. *прил. м.* || **дѣритель** *сжиц. м.* || **дѣрникъ** *сжиц. м.* || **дѣрнина**, **дѣрница** *сжиц. жс.* || **дѣрнище** *сжиц. ср.*

дисагъ *сжиц. м.*, обикн. мн. **дисаги**; кор. ст. евр. въ сакъ; *disāki* н. грц. 'двоень. сакъ'; срв. отъ лат. фр. *bésace*.

дисертация *сжиц. жс.*; лат.

дѣскось *сжиц. м.*; грц. || **дѣскопче** *сжиц. ср. ум.*

дѣстанция *сжиц. жс.*; лат.

дисциплина *сжиц. жс.*; лат. || **дисциплинаръ-ень**, **-ни** *прил. м.*

дѣхъ *сжиц. м.* || **дѣха** *сжиц. жс.* || **дѣхамъ** *гл.* непрех. тр. III; стб. **дѣхати**, рус. дыхаю, дышу, пол. *dychać*, чеш. *dýchati*, словен. срб. хрв. *dihati* и т. н.; *вжс.* д у х ъ: д ѣ х ъ, д и м ѣ! || **дѣхане** *сжиц. ср.* || **дѣхание** *сжиц. ср.* стар. || **дѣхания** *сжиц. жс.* прост. || **дѣшамъ** *гл.* непрх. тр. III || **дѣшане** *сжиц. ср.* || **дишаравля!** *сжиц. жс.*; тур. *dişary* 'навьнь', *avli* нгрц. 'дворъ'.

дѣшъ-парасж, **дѣшъ-хакж** *сжиц. м.*; тур. *diş* зжбъ, *para* 'пари', *hak* 'заплата'.

дѣлабъ *сжиц. м.*; кор. въ дѣлбая, дѣлѣто; *вжс. т.* || **дѣлабець** *сжиц. м.* умал. || **дѣлабче** *сжиц. ср.* умал.

дѣлака *сжиц. жс.*; стб. (рус. цел.) **дѣлка**, слов. *dlaka*, срб.-хрв. *dlaka*.; предсл. *dol-ka; кор. и.-е.; срв. санскр. *dala-m* листь, половина..; ст. ирл. *delb* образъ, обликъ, грц. *daidállō* художественно работя, украшавамъ...

дѣланъ *сжиц. жс.*; стб. **дѣлань**, рус. стар. долонь, сега: ладонь вм. лодонь (съ премѣт.), пол. *dłoń*, чеш. *dlan*, словен. *dlan*, срб.-хрв. *dlan* и т. н.; кор. и.-е. **dol-*, **-нъ** е настав.; срв. лит. *dėlna* 'длань', латв. *delna*, грц. *deltos* писмена дѣсчица и др. || **дѣланица**, **дѣланичка**, **дѣланица** *сжиц. жс.* умал.

дѣлато, **дѣлето** (дѣлѣто, дѣлѣто, обл. дѣлято)

сжиц. ср.; стб. **дѣлато**, рус. долото, пол. *dloto*, чеш. *dláto*, словен. *dlêto*, *glêtvo*, срб.-хрв. *dlijeto*.; и.-е. кор. само **dol-*: **del-*., праслав. *dol-to: **del(bh)-to*; въ бѣлг. запазени и двата облика: бѣлг. рус. пол. чеш. < **dol(bh)to*, бѣлг., словен., срб.-хрв. < **del(bh)-to*: *вжс.* д ѣ л б а я; срв. ст. прус. *dalptan* пробой; грц. *daidalos* изкусно изработенъ... || **дѣлатцѣ** *сжиц. ср. ум.* || **дѣлѣбало** *сжиц. ср.* = дѣлато, дѣлѣто || **дѣлѣблице** *сжиц. ср. ум.* || **дѣлѣбъ** *сжиц. м.*; *вжс.* дѣлабъ, дѣлбая || **дѣлѣбокъ** *прил.*; *вжс.* дѣлбокъ, глжбокъ.

дѣлѣгнестъ, **дѣлѣгъ** I. *прил. м.*; *вжс.* дѣлѣгъ.

дѣлѣгъ II. *сжиц. м.*; *вжс.* дѣлѣгъ || **дѣлѣжъ** *гл.* непрх. II. 4.; *вжс.* дѣлѣжъ || **дѣлѣж-ень**, **-ни** *прил. м.* || **дѣлѣжностъ** *сжиц. жс.* || **дѣлѣжничъ** *сжиц. м. р.* || **дѣлѣжница** *сжиц. жс.* || **дѣлѣжниче** *сжиц. ср. ум.* || **дѣлѣжностъ** *сжиц. жс.* || **дѣлѣжност-ень**, **-ни** *прил. м.* || **дѣлѣжнѣя** *гл.* непрх. I. 6.

дѣлѣжъ *прил. м. р. ум.*; *вжс.* дѣлѣгъ || **дѣлѣжъ** *сжиц. жс.*, въ на-дѣлѣжъ; ст. рус. дѣлжъ, долѣжъ.

дѣневал-ень, **-ни** *прил. и сжиц. м.*; отъ рус. || **дѣневень**, **-ни** *прил. м.* || **дѣневни-къ**, мн.

-ци *сжиц. м. р.* || **дѣнесъ** *нар.*; стб. **дѣнѣсь**,

отъ *сжиц.* **дѣнѣ** 'день' и показ. мѣст. съ 'този'; срв. лат. *hodie*, нѣм. *heu-te* (съ отъ *Tage*); рус. стар. и обл. *днесь*, *денесь*, сега обрѣнато и въ род. вм. *вин. п.* сегодня; пол. *dziś*, чеш. словен. *dnēs*, срб. хрв. *danas*.; *вжс.* д е н ѣ || **дѣнѣш-ень**, **-ни** *прил. м.* || **дѣнѣча** *гл.* непрх. тр. II. 3., обл. е д н ѳ [д] н и ч а я м ѣ по 1 п ж т ѣ на день.

дѣнище *сжиц. ср.*, произв. отъ д ѣ н ѳ; *вжс. т.*

до предл.; стб. **до**, рус. до, пол. чеш. слово вен. срб. хрв. *do*...; кор. и.-е.; срв. *zend. da*, грц. *-de* (*entháde*), ст. сканд. ст. англ. *tō*, англ. *to*, нѣм. *zu*; ирл. *do-*, кимр. *du-*, лат. *en-do*, *in-do* предл. и предст....

доба *сжиц. ж.*; стб. **ДОБА; БСЗ ДОБЪ, ОУ ДОБЪ..**; рус. диал. доба; вь: надобно „нуждно“, на-до.; пол. чеш. словен. срб. хрв. *doba* 'вре-ме'...; кор. и. е. *dabab-... подхождамъ, на-гаждамъ.; *срав.* лит. *dabinti* украсявамъ, *dabnūs* изященъ, латв. *daba* природно ка-чество; латин. *faber* занаятчия. (> „фа-брика“), *fabre* изкусно; *срав.* у|доб-но... || **глуха-доба** *прил. сжиц.* 'потайно време'.

добавка *сжиц. ж.* || **добавъкъ** *сжиц. м.* || **до-бавъч-ень, -ни** *прил. м. р.* || **добавъчно** *нар.* || **добавямъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. до-|б|а|в|я| II. 1. || **добавяне** *сжиц. ср.*; *срав.* на|б|ав|ямъ; кор. вь др. отглас. степ. (до)б|ы|ти 'добивамъ' || **добагрямъ, до-багрювамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. до-|б|а|г|р|я| II. 1. || **добагряне, добагрюване** *сжиц. ср.* || **добада** *н|о|с|в|а|мъ* *гл. прех. тр. III.,* екр. **добаданбсамъ**; *сжиц. ср.* **доба-данбсване** || **доб|а|ла|мъ** *гл. прех. екр.* 'добарамъ' || **добалняа** *гл. 3-олич. тр.,* обл., екр. **добалнѣ** нкм. нш.; *сжиц. ср.* **до-балняване** || **добарвамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **доб|а|р|а|мъ** III.; *сжиц. ср.* **добар-ване** || **доб|а|с|к|а|мъ** *гл. прех. екр. III.* || **доб|а|т|к|а|мъ** *гл. прех. екр. III.* || **до-б|а|я|** *гл. екр. I. II.* || **доб|е|р|а|** *гл. прех. екр. I. 1.* || **доб|е|с|в|а|мъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **доб|е|с|я** II. 1. || **добесване** *сжиц. ср.* || **добивамъ** I-II *гл. прех. тр. III.,* екр. **до-б|и|я** I. 6. || **добиване** *сжиц. ср.* || **добивъ** *сжиц. м.* || **добивка** *сжиц. ж.* || **добирамъ** *глагол. прех. тр. III.* кѣмъ екр. **доб|е|р|а|** || **добиръ** *сжиц. м.* || **добиране** *сжиц. ср. р.*

добитьтъкъ *сжиц. м.* съб.; стб. **ДО|Б|Ы|ТЪ|КЪ**; кор. бь- вь добивамъ, бивамъ; *вж. т.* *срав.* **до|б|а|в|ямъ, на|б|ав|ямъ..** || **добить** *сжиц. м.* || **добитьче** *сжиц. ср. ум.,* обикн. изгов. **добиче** / ***добитче** || **добить-чець** *сжиц. м. ум.* || **добитокъ** *сжиц. м. обл.,* премин. и у румън. *dobitoc* || **добитьшки** прост. обл. **добышки** *прил. м. и нар.*

добица *сжиц. ж.*, ум. отъ доба.

добичвамъ *глагол. прех. тр. III.,* екр. до-|б|и|ч|а| II. 3.; *вж.* бичкия.

доблестъ *сжиц. ж.*; стб. **ДОБЛЕСТЬ**, кор. вь до|б|ъ|р|ъ; *вж. т.* || **доблест-ень, -ни** *прил. м. р.* || **доблестно** *нар.* || **доблестность** *сжиц. ж. р.*

дობлижамъ *гл. (не)прех. тр. III.,* екр. до|б|ли|ж|а| II. 3., *вж.* близу || **дობли-ж|а|ване** *сжиц. ср. р.* || **дობ|л|и|з|в|а|мъ** *глагол.* прех. тр. III., екр. до|б|л|и|ж|а| I. 10.; *вж.* ли|ж|а, о|б|ли|ж|а, б|л|и|ж|а || **дობли|з|в|а-не** *сжиц. ср.* || **дობл|ѣ|в|в|а|ми|се** *гл. 3-о-лич. тр.,* екр. до|б|ъ|л|ъ| || **дობл|ѣ|с|к|в|а|мъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. до|бл|ѣ|с|к|амъ III, и **дობл|ѣ|сна** I. 5. || ~ *се* *гл. непрех.* || **дობл|ѣ|с|к|в|ане** *сжиц. ср.* || **дობл|ѣ|г|а|мъ** (до-|бл|ѣ|г|а|мъ) *гл. прех. тр. III.,* екр. **дობл|ѣ|гна** || **дობл|ѣ|гане** *сжиц. ср. р.* || **дობлюв-в|а|ми**

се *гл. 3-олич. тр.,* екр. || **до|б|од|и|к|в|а|мъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **дობодикамъ** III. || **до|б|од|а|** *гл.,* екр. I. 8. || **до|б|оз|а|в|а|мъ** *гл. непрех. тр. III.,* екр. до|б|оз|а|я| I. || **дობоз|а-ване** *сжиц. ср.* || **до|б|ой|д|и|с|в|а|мъ** *гл. вж.* до|б|о|я|д|и|с|в|а|мъ || **дობолява** *глагол. 3-о-лич. тр. III.,* екр. **дობолѣ** I. 6. || **дობоля-ване** *сжиц. ср.* || **до|б|ор|(у)|в|а|мъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. до|б|ор|я| II. 1. || **дობор|(у)|ване** *сжиц. ср.* || **до|б|о|я|д|и|с|в|а|мъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **дობоядисамъ** III. и обл. **до-боядйша** I. 10. || **дობоядисване** *сжиц. ср.*

добра *сжиц. ж.* || **Добра** *сжиц. соб. лич. ж.* *вж.* добъръ.

добраздявамъ *глагол. прех. тр. III.,* екр. до-|б|р|а|з|д|я| II. 1. || **добраздяване** *сжиц. ср.*

Добрана *сжиц. ж. соб. лич.* || **Добранъ** *сжиц. соб. лич. м., вж.* добъръ.

добраниявамъ I.—II. *гл. прех. тр. III*, екр. до-|б|р|а|н|я| II. 1. || **добранияване** *сжиц. ср.*

Добре, Дббри и **Добръо** *сжиц. соб. лич. м.* || **добрѣ** *нар.*; стрин. мѣст. п. ед. ч. отъ до|б|ро, стб. **Добрък**, обл. **добря** || **до-брѣнце** *нар. ум.* || **Добрѣнь** *сжиц. соб. лич. м.; ум.* **Добрѣнчо**.

добривамъ *гл. прех. тр. обл. III.,* екр. до-|б|р|ия| I., *вж.* бр|и|ч|а || **добриване** *сжиц. ср.*

Добриль *сжиц. соб. лич. м.* || **добрин|а** *сжиц. ж., ум.* **добринк|а** || **добриничко** *нар. ум.* отъ добричко || **Добрина** *сжиц. соб. лич. ж., ум.* **Добринка** || **Добринко, До-бринчо** *сжиц. соб. лич. ум. м.* || **Добринъ** *сжиц. м. соб. лич.*

добистрямъ, добистрявамъ *глагол. прех. тр. III.,* екр. до|б|и|с|т|р|я| II. 1. || **добис-тряне, добистряване** *сжиц. ср.*

добрисвамъ *глагол. прех. тр. III.,* екр. || до-|б|р|и|ш|а| I. 10. || **добрисване** *сжиц. ср.*

добричвамъ *гл. прех. тр. мкр. усл. III.,* екр. до|б|р|и|ч|а| I. 9. || **добричване** *сжиц. ср.*

добричина *сжиц. ж. м.,* произв. отъ до-бъ|р|ъ || **добрички** *прил. м. ум.* || **добрич-ката, добричко** *нар. ум.* || **добричъ** *сжиц. м. и добриче* *сжиц. ср.,* раст. *Physalis*.

добро *сжиц. ср.*; стб. **ДОБРО**, рус. добро,

пол. чеш. срб. хрв. *dobro* . . .; *вж.* до-бъ|р|ъ || **добро** *нар.* || **добро** **вестител-ень, -ни** *прил. м.* || **добро** **вол-ень, -ни** *прил. м.; вж.* воля **добро** **вол-ецъ, мн. -ци** *сжиц. м.;* || **добробольно** *нар.* || **доброболь-ность** *сжиц. ж.* || **добробольчески** *прил. м. и нар.* || **добробольа** *гл. прех. тр. II. 1.*

|| **добробольене** *сжиц. ср.*

добродвамъ *глагол. непрех. тр. III.,* екр. до-|б|р|од|в|а| II. 1. || **добродване** *сжиц. ср.* || **до-бро** **дѣтел-ень, ни** *прил. м.,* кор. вь дѣ|й (не дѣ|й) || **добродѣтель** *сжиц. ж.* || [**до-бродѣтелствувамъ** *глагол. непрех. тр. III.*]

|| **добро** **душ-ень, -ни** *прил. м.; вж.* *сжиц.*

ду|ш|а || **добродушно** *нар.* || **добродушие** *сжиц. ср. р.* || **добро** **ж|е|л|а|т|е|л|ь** *сжиц. м., ж.* **доброжелателка** || **доброжелател-**

- енъ, -ни *прил. м.* || доброжелательство *сжиц. ср. р.*
- доброкачественъ *прил. м.* || доброкачественость *сжиц. жс.*
- добролюбецъ *сжиц. м., жс.* добролюбка || добролюбие *сжиц. ср.*
- добротъ *нар.* (стар. твор. п. ед. ч.) обикн. съ предл. съ: съ добротомъ || добротнадежд-енъ, -ни *прил. м.* || добротплод-енъ, -ни *прил. м. р.* || добротплодие *сжиц. ср.* || добротржкъ *прил. м.; вжс.* ржка. || добротъ в е с т - е н ъ, -ни *прил. м.* || добротсвестность *сжиц. жс.* || добротсърд-е ч - е н ъ, -ни *прил. м.* || добротсърд-е ч н е с т - е н ъ, -ни *прил. м.* || добротсърд-е ч н е с т - е н ъ, -ни *прил. м.* || добрототъ *сжиц. жс.* || добротитя *сжиц. жс.* (по лош-отия) || добротчестие *сжиц. ср.* || добротчестина *сжиц. жс.* || добротчестъ, добротчест-е н ъ *прил. м.* || добротчко *нар.* умал.
- доброявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до-б р о я ъ II. 1. || доброяване *сжиц. ср.*
- добрүвамъ *глагол.* непрх. тр. III. || добрүване *сжиц. ср.*
- добрүлвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до-б р у л я ъ II. 1. || добрүлване *сжиц. ср.* || до-б р у с в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до б р у с я ъ II. 1. || добрүсване *сжиц. ср.* || до б р ъ з - в а м ъ *глагол.* непрх. тр. III., екр. до б ъ р з а м ъ III. || добрѣзване *сжиц. ср.* || до-б р ѣ с в а м ъ I.-II. *глагол.* прех. тр. III., екр. до-б р ѣ с н а I. 6., до б ѣ р ш а I. 10. || до-б р ѣ с в а н е I.-II. *сжиц. ср.* || до б ѣ б л я, до б ѣ б р я I. 9., до б ѣ л б л я, до б ѣ р б о р я *глагол.* прех. екр. II. 2. || до б ѣ р в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до б ѣ р к а м ъ III. || до б ѣ р - к в а н е *сжиц. ср.* || до б р ѣ с к а м ъ *глагол.* прех. екр. III., мкр. добрѣскамъ, *сжиц. ср.* добрѣсване || добрѣтвямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. добрѣтвѣ II. 1. || добрѣтвѣ-н е *сжиц. ср.* || до б р ѣ щ о л ѣ в я *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. добрѣщолѣвямъ, *сжиц. ср.* добрѣщолѣване || до б у д я *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. добуждамъ III. || до-б у ж д а н е *сжиц. ср.* || до б у т в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до б у т а м ъ III. || до б у т в а н е *сжиц. ср.* || до б у х в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до б у х а м ъ III. || до б у х в а н е *сжиц. ср.* || до б у ч в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до б у ч а II. 3. || до б у ч в а н е *сжиц. ср.* || до-б у ч к в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до-б у ч к а м ъ III. || до б у ч в а н е *сжиц. ср.* || до б ѣ к (н у) в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до-б ѣ к а м ъ III. || до б ѣ к (н у) в а н е *сжиц. ср.*
- добѣръ, -рѣ *прил. м., стблг.* докръ, рус. добрый, пол. dobry, чеш. dobry, словен. dober, сръб. хрв. dobar. ... кор. об. слав.; *вжс.* до ба, наст. *-го-.
- добѣхтявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до-б ѣ х т я ъ II. 2. || добѣхтяване *сжиц. ср.* || до б ѣ л в а м ъ, до б ѣ л я м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до б ѣ л я ъ II. 1. || до б ѣ л - в а н е, -я н е *сжиц. ср.* || до б ѣ л ѣ с в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до б ѣ л ѣ с а м ъ III., обл. до б ѣ - л ѣ ш а I. 10. || до б ѣ л ѣ с в а н е *сжиц. ср.*
- довѣждамъ I.-II. *глагол.* прех. тр. III., екр. до-в ѣ д я ъ II. 1., до в е д а I. 8. || до в ѣ ж д а н е *сжиц. ср.; вжс.* вадя; вода || до в ѣ к с (у) - в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ к с а м ъ; *срав.* на в а к с (у) в а м ъ || до в ѣ к с (у) в а н е *сжиц. ср.* || до в ѣ л я м ъ *глагол.* прех. тр. III., ум. до в ѣ л к а м ъ III., екр. до в а л я ъ II. 1. || до-в ѣ л я н е *сжиц. ср.* || до в ѣ п с (у) в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ п с а м ъ III., обл. до-в ѣ п ш а I. 10. || до в ѣ п с (у) в а н е *сжиц. ср.* || до-в ѣ р д в а м ъ, до в ѣ р д я м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ р д я ъ II. 1. || до в ѣ р д в а н е, до-в ѣ р д я н е *сжиц. ср.* || до в ѣ р з о с в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ р з о с а м ъ III. || до-в ѣ р з о с в а н е *сжиц. ср.* || до в ѣ р к в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ р к а м ъ III. || до-в ѣ р к в а н е *сжиц. ср.* || до в ѣ р о с в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ р о с а м ъ III. || до в ѣ р џ в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ р џ а ъ II. 1. || до-в е д е н ѣ *сжиц. м., жс.* до в е д е н ѣ ц а; ум. *ср.* до в е д е н ѣ ч е || [д о в е д н ѣ к ѣ, -н ѣ ц а, -н ѣ ч е *сжиц. м., жс.* ср.] || до в е ж д а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в е ж д а I. 8.; *вжс.* и до в а ж д а м ъ || до в е ж д а н е *сжиц. ср.* || до в е з в а м ъ I.-II. *глагол.* прех. тр. III., екр. до в е з а I. 7. и до в ѣ з я ъ II. 1. || до в е з - в а н е *сжиц. ср.* || до в е с е л я *глагол.* прех. екр. II. 1. || до в е х т я в а м ъ *глагол.* непрх. тр. III., екр. до в е х т ѣ я I. 6. || до в е х т я в а н е *сжиц. ср.* || до в е х т я *глагол.* прех. екр. II. 1.
- довѣчера *нар.*; до + род. пад. ед. ч. отъ вечер-ъ || до в е ч е р в а м ъ, до в е ч е р ю - в а м ъ *глагол.* непр. тр. III., екр. до в е ч е р я м ъ III || до в е ч е р (ю) в а н е *сжиц. ср.* || до в е ч е р к а *нар.* ум. или гал.; стар. родоп. п. ед. ч. отъ вечерькъ (вечерокъ) || до-в е с в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в е с я II. 1. || до в е с в а н е *сжиц. ср.* || до в з и м а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в з е м а I. 4. || до-в з и м а н е *сжиц. ср.* || до в ѣ в а *глагол.* 3-олич. тр., екр. до в ѣ и е || до в и в а н е *сжиц. ср.* || до-в ѣ ж д а м ъ, до в ѣ д (ю) в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ д я II. 2. || до в ѣ ж д а н е, до в ѣ д (ю) - в а н е *сжиц. ср.* || до в ѣ к в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ к а м ъ и до в ѣ к н а I. 5. || до в ѣ к в а н е *сжиц. ср.* || до в ѣ р а м ъ *глагол.* непрх. тр. III., екр. до в р я ъ II. 2. || до в ѣ р а н е *сжиц. ср.* || до в ѣ л а ч а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в л а ч а II. 3., до в ѣ л ѣ ч а м ъ мкр. III., екр. до в л ѣ к а I. 7. || до в л а ч в а н е, до в л ѣ ч а н е *сжиц. ср.* || до в о д е *сжиц. м.* || до в о д я м ъ, до-в о ж д а м ъ, до в е ж д а м ъ, до в а ж д а м ъ *глагол.* прех. тр. мкр. III., екр. до в е д а I. 1. || до в о ж - д а н е, до в о д я н е, (д о в а ж д а н е, до в е ж д а - н е) *сжиц. ср.* || до в о з в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до в ѣ з я ъ II. 1. || до в о з в а н е *сжиц. ср.*

|| до в о б л е н ъ, -ни *прил. м.* || доволно *нар.*
 доволство *сжи. ср.* || доволствувамъ *гл.*
 непрех. тр. III.; *вж.* прех. про до во л
 ст ву в а м ъ || ~ се *гл.* непр. стр. || до
 волствуване *сжи. ср.* || до во л я в а м ъ *гл.*
 прех. тр. III., *екр.* до во л я II. 1. || до во л я
 ване *сжи. ср.*; *вж.* за до во л я в а м ъ.
 || до во л я в а *гл.* 3-о лич. тр. III., *екр.* до
 в о н ѣ I. 6. || до во н я ване *сжи. ср.* до
 в р а ж у в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до
 в р а ж а II. 3. || до в р а ж у ване *сжи. ср.* до
 в р а н о с в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.*
 до в р а н о с а м ъ III. || до в р а н о с ване *сжи.*
ср. || до в р а ч у в а м ъ *гл.* непрех. *екр.*
 III. || до в р а ч у ване *сжи. ср.* || до в р ѣ з
 в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до в р ѣ з
 I. 10. || до в р ѣ з ване *сжи. ср.* || до в р ѣ
 щ а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до в ѣ р н а
 I. 6. || до в р ѣ щ а не *сжи. ср.* || до в р ѣ в я м ъ
гл. прех. тр. III. обл., *екр.* до в р ѣ в я II. 1.
 || до в р ѣ в я не *сжи. ср.* || до в ѣ р я *гл.* непрех.
 тр. II. 2., *мкр.* до в и р а м ъ || до в т а с
 в а м ъ *гл.* непрех. тр. III., *екр.* до в т а s
 I. 3. || до в т а с ване *сжи. ср.* || до
 в ѣ р в я в а м ъ *глагол.* непрех. тр. III., *екр.*
 до в ѣ р в я II. 2. || до в ѣ р в я ване *сжи. ср.*
 || до в ѣ р т я в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., *екр.*
 до в ѣ р т я II. 2. || до в ѣ р т я ване *сжи.*
срѣд. р. || до в ѣ р ш (у) в а м ъ, до в ѣ р ш а м ъ
гл. прех. тр. III., *екр.* до в ѣ р ш а II. 3. || до
 в ѣ р ш (у) в а не *сжи. ср.* || до в ѣ р ш ѣ м ъ *сжи.*
м. || до в ѣ р ш а в а м ъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. до в ѣ р ш е я I. 6. (до в ѣ р ш а, до
 в ѣ р х а); *срав.* в ѣ р ш и т б а || до в ѣ р
 ш а ване *сжи. ср.* || до в ѣ в я м ъ *гл.* пр. тр.
 III., *екр.* до в ѣ я I. 6. || до в ѣ в а не *сжи. ср.*
 до в ѣ в ка *нар.*; стар. род. п. ед. ч. отъ в ѣ в ѣ
 до в ѣ р е н ѣ *прил. м.* || до в ѣ р е н о ст ѣ *сжи. жс.*
 || до в ѣ р и е *сжи. ср.* || до в ѣ р и т е л ѣ *сжи. м.,*
жс. до в ѣ р и т е л ка, *ср. р.* ум. до в ѣ р и т е л
 ч е || до в ѣ р ч и в о ст ѣ *сжи. жс.* || до в ѣ р я в а м ъ
гл. прех. тр. III., *екр.* до в ѣ р я II. 1.; *вж.* в ѣ
 р а || ~ се *гл.* непрех. || до в ѣ р я ване *сжи.*
ср. || до в ѣ т р я в а м ъ *гл.* непрех. тр. III.,
екр. до в ѣ т р я I. 6. || до в ѣ т р я ване *сжи. ср.*
 до г а в р ѣ т в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.*
 до г а в р ѣ т н а I. 5. || до г а в р ѣ т ване *сжи.*
ср. || до г а д я м ъ се, до г а ж да м ъ се *гл.*
 непрех. тр. III., *екр.* до г а д а се II. 1. || до
 г а ж да не, до г а д я не *сжи. ср.* || до г а з
 в а м ъ, до г а з я м ъ *гл.* (не) прех. тр. III.,
екр. до г а з я II. 1. || до г а з ване, до г а
 з я не *сжи. ср.* || до г а й т а н я в а м ъ *гл.*
 прех. тр. III., *екр.* до г а й т а н я II. 1. || до
 г а й т а н я ване *сжи. ср.*
 до г а н ѣ *сжи. м.*; тур. || до г а н ч е *сжи. ср.* ум.
 || до г а н д ж и я *сжи. м.*, (стбълг. крагуларъ,
 сокольникъ) || до г а н д ж и й с к и *прил. м.*
 до г а н о с в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.*
 до г а н о с а м ъ III. || до г а н о с ване *сжи. ср.*
 || до г а н я м ъ, до г о н в а м ъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. до г о н я II. 1. || до г о н ване, до г а
 н я не *сжи. ср.* || до г а р я м ъ *гл.* (не) прех.

тр. III., *екр.* до г о р я II. 2. (непрх.), II. 1.
 (прех.) || до г а р я не *сжи. ср.* || до г а с в а м ъ,
 до г а с н у в а м ъ *гл.* непрех. тр. III., *екр.*
 до г а с н а I. 5. || до г а с ване, до г а с н у
 в а не *сжи. ср.* || до г а с я в а м ъ *гл.* прех.
 тр. III., *екр.* до г а с я II. 1. || до г а с я ване
сжи. ср. || до г в а ц в а м ъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. до г в а ц а м ъ III., до г в а ч а I. 10.
 || до г в а ц ване *сжи. ср.* || до г л а д в а м ъ, до
 г л а ж да м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до
 г л а д я II. 1. || до г л а д ване, до г л а ж да не
сжи. ср. || до г л е д ж о с в а м ъ *гл.* прех.
 тр. III., *екр.* до г л е д ж о с а м ъ III. || до
 г л е д ж о с ване *сжи. ср.* || до г л о ж д (у) в а м ъ,
 до г л о ж в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до
 г л о ж да I. 10., до г л о ж а м ъ III. || до г л о ж
 ц (у) в а не, до г л о ж (у) в а не *сжи. ср.* || до
 г л ѣ т (н у) в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до
 г л ѣ т н а I. 5. || до г л ѣ т (н у) в а не *сжи. ср.* || до
 г л ѣ д (у) в а м ъ, до г л ѣ ж да м ъ *гл.* прех. тр.
 III., *екр.* до г л ѣ д а м ъ III. || до г л ѣ ж да не,
 до г л ѣ д (у) в а не *сжи. ср.* || до г н ѣ в а м ъ *гл.*
 непрех. тр. III., *екр.* до г н ѣ я I. 6. || до
 г н ѣ в а не *сжи. ср.* || до г н у с я в а (ме, ми) *гл.*
 3-олич. непрх. тр. III., *екр.* до г н у с ѣ
 I. 6., до г н у с я се II. 1. || до г н у с я ване *сжи.*
ср. || до г н ж я в а, до г н ж я в е *гл.*; успоред.
 и до г н у с я в а.. || до г н ѣ в я в а (ме, ми) *гл.* 3-олич.
 непрех. тр. III., до г н ѣ в ѣ I. 6.; *вж.* г н ѣ в ѣ
 || до г н ѣ в я ване *сжи. срѣд. р.* || до г о
 в а р я м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до г о в о
 р я II. 1. || до г о в а р я не *сжи. ср.* || до г о
 в о р ѣ *сжи. м.* || до г о в ѣ в а м ъ *гл.* непрх.
 тр. III., *екр.* до г о в ѣ я I. 6. || до г о в ѣ в а
 не *сжи. ср.* || до г о в ѣ ж да м ъ се *гл.* не
 прех. тр. III., *екр.* до г о в ѣ д а се II. 1.
 || до г о в ѣ ж да не *сжи. ср.*; *вж.* -в е д е н и е
 'знание' || до г о в ѣ с в а м ъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. до г о в ѣ с н а I. 5. || до г о в ѣ с ване *сжи.*
ср.; *вж.* с в ѣ с т ѣ и до г о в ѣ ж да не
 до г о д ѣ н а *нар.*, обл. стар. || до г о д и н ѣ
 до г о д я в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.*
 до г о д я II. 1. || до г о д я ване *сжи. ср.*
 || до г о н в а м ъ (до г о н у в а м ъ, до г о н я м ъ)
гл. прех. тр. III., *екр.* до г о н я II. 1. || до
 г о н (у) в а не *сжи. ср.*
 до г о р е *нар.*; *вж.* г о р е.
 до г о р е щ а в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до
 г о р е щ я II. 1. || до г о р е щ а ване *сжи. ср.*
 || до г о р я в а м ъ *гл.* (не) прех. тр. III., *екр.*
 до г о р я II. 1. (прех.), II. 2. (непрех.);
вж. до г а р я м ъ || до г о р я ване I. *сжи.*
ср. р. || до г о р я ване II. *сжи. ср.* || до
 г о с т я в а м ъ *глагол.* преход. тр. III., *екр.*
 до г о с т я II. 1. || до г о с т я ване *сжи. ср.*
 || до г о т в я м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до
 г о т в я II. 1. || до г о т в я не *сжи. ср.* || до
 г о щ а в а м ъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* до г о
 с т я II. 1. || до г о щ а ване *сжи. ср.* || до
 г р а б в а м ъ, до г р а б я м ъ III., *екр.* до
 г р а б я II. 1. || до г р а б ване, до г р а б я не
сжи. ср. || до г р а ж да м ъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. до г р а д я II. 1. || до г р а ж да не *сжи. ср.*

дограмаджия *сщц. м.*; тур.; *жс.* дограмаджийка; *ср.* ум. дограмаджийче || дограмаджийница *сщц. жс.*, ум. *жс.* дограмаджийничка || дограмаджийски *прил. м.* || дограмаджийство *сщц. ср.* || дограмаджилѣкъ *сщц. м.*

догрибвамъ, догрибамъ *гл.* прех. тр. III., екр. догреба́ I. 7. || догрѣване, догрибване *сщц. ср.* || догризвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. догриза́ I. 7. || догризване *сщц. ср.* || догрозѣва *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., екр. догрозѣ́ I. 6. непрех.; прех. до-грозѣ́ II. 1. || догрозѣване *сщц. ср.* || догрѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. догрѣ́ I. 6. || догрѣване *сщц. ср.* || догрѣшавамъ *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., екр. догрѣше́ I. 6. || догрѣшаване *сщц. ср.* || догубвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. догубѣ́ II. 1. || догубване *сщц. ср.*

догуличе *сщц. ср.* г-у птичка Fringilla; кор. звукоподр. гу- въ гу-камъ...?

догушвамъ се *гл.* непрех. тр. III., ум. догушкамъ се III., екр. догу́ша се II. 3. || догушване, догушкане *сщц. ср.* || догъвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. догъ́на I. 5. кор. гъб-: гъб-ати; *вж.* баница || догъване *сщц. ср.* || догълчавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. догълча́ II. 4. || догълчаване *сщц. ср.*

дода́ I. *сщц. жс.* обл.; бълбол. дет. дума ум. до́дка, *вж.* дада, кака.

до́да! II. *гл.* непрех. екр.; обл.; *вж.* дойда.

дода́вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. дода́мъ I. || дода́ване *сщц. ср.*

дода́жъ *нар.*

доди́рамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. доди́ра I. 1. || доди́ране *сщц. ср.* || доди́ръ *сщц. м.*

доде́ (догдѣ) *нар.* || доде́ка, доде́като *нар.* областно || доде́то (догдѣто) *нар.*

доде́несъ *нар.* || доде́вѣчера *нар.*

додо́ла *сщц. жс.* || додо́ларки, додо́лици *сщц.* обикн. мн.; (ед. додо́ларка, додо́лица); несъмнено отъ кор. въ дода́ I.; *вж.* т.

додо́явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. додо́я II. 1. || додо́яване *сщц. ср.* || додо́ражвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. додо́ражѣ́ I. 6. || додо́ражаване *сщц. ср.* || додо́рѣзвамъ *гл.* непрех. тр. III. || додо́рѣзва (ми се) *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., екр. додо́рѣ́ме I. 9. || додо́рѣване *сщц. ср.*

доду́ль *сщц. м.*; *вж.* дода, додола.

доду́мвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. додуду́мамъ III. || додуду́ване *сщц. ср. р.* || додуду́м-енъ, -ни *прил. м. р.* || додуду́мъ *сщц. м.* || додуду́швамъ I.—II. *гл.* прех. тр. III., додуду́ш II. 3. || додуду́ш(а)ване *сщц. ср.* || додѣ́вквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. додѣ́вкамъ III., додѣ́вча́ I. (дѣвналъ) || додѣ́вкане *сщц. ср.* || додѣ́ржамъ *гл.* прех. тр. III., екр. додѣ́ржа́ || додѣ́ржане *сщц. ср.*

доде́не *сщц. ср.* отъ доя.

доде́ввамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. доде́в I. 6. || доде́ване *сщц. ср.* || доде́въ *сщц. м. р.* || доде́лвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доде́лама́ III. || доде́лване *сщц. ср.* || доде́ляемъ *глагол.* прех. тр. III., екр. доде́ля́ II. 1. || доде́ляне *сщц. ср. р.* || доде́нь I., -ни *прил. м.* || доде́нь II. прич. мин. стр. м. || доде́ни *прил. м.* || доде́тъ, мн. доде́тъ *сщц. м.*

дожи́ве *нар.*; *срав.* прижи́ве, мѣст. п. един. ч.

дожа́лява *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., екр. дожа́лѣ́ I. 6. || дожа́ляване *сщц. ср.* || дожи́вявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. дожи́вя́ I. 6. || доживѣване *сщц. ср.* || дожи́нвамъ *гл.* прех. тр. III., (обл. дожи́намъ), екр. дожи́на́ I. 5. („доже́на“ обл. неудоб. поради съвпад. на кор. съ *гл.* же́ня, же́нишъ!).

доза́ранъ *нар.*

дозво́ление *сщц. ср.* || дозво́лявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дозво́ля́ II. 1. || дозво́ляване *сщц. ср. р.* || до(в)зи́мамъ, дозѣ́мамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. до(в)зѣ́ма I. 4. || до(в)зи́мане *сщц. ср.* || дозиму́вамъ *гл.* непрех. тр. III. || дозиму́ване *сщц. ср.* || дози́рамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дозря́; *вж.* съзирамъ, съзрѣхъ || дози́ране *сщц. ср.* || дозна́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дозна́я́ I. 6. || дозна́ване *сщц. ср.* || дозоб́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дозоб́амъ III. || дозоб́ване *сщц. ср.* || дозова́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дозо́ва́ I. 7. || дозова́ване *сщц. ср.* || дозрѣ́вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. дозрѣ́я́ I. 6. || дозрѣ́ване *сщц. ср.* || дозря́ *гл.* прех. екр.; *вж.* дозирамъ || дозръ́вамъ, дозръ́ва́ *гл.* *вж.* дозовавамъ...

дои́гравамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. дои́гра́я I. 6. || дои́граване *сщц. ср.* || дои́да *глагол.* непрех. I. екр. (дойдохъ, дошѣлъ); *вж.* и да, мкр. дохаждамъ || дои́денъ! обл. прич. мин. стр. вмѣсто действит. дошѣлъ: дошелъ.

доизби́рамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доизбе́ра́ I. 1. || доизби́ране *сщц. ср. р.* || доизби́стря́мъ *гл.* прех. тр. III., екр. доизби́стря́ II. 1. || доизби́стряне *сщц. ср.* || доизби́рѣ́свамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доизби́рѣ́ша́ I. 10. || доизби́рѣ́с(у)-ване *сщц. ср.* || дои́збро́явамъ *гл.* преход. тр. III., екр. дои́збро́я́ II. 1. || дои́збро́яване *сщц. ср. р.* || доизбу́хвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доизбу́ху́хамъ III. || доизбу́хване *сщц. ср.* || дои́збро́рѣ́свамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дои́збро́рѣ́ша́ I. 10. || доизбро́рѣ́с(у)ване *сщц. ср. р.* || дои́збро́рѣ́лвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дои́збро́рѣ́ля́ II. 1. || дои́збро́рѣ́лане *сщц. ср.*

дои́звѣ́ждамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. дои́звѣ́жда́ II. 1. || дои́звѣ́ждане,

сжи. ср. || доизварявамъ гл. прех. тр. III., екр. доизваря II. 1. || доизваряване сжи. ср. || доиз(в)дигамъ гл. прех. тр. III., екр. доиз(в)дигна I. 5. || доиз(в)дигане сжи. ср. || доизвѣлачамъ гл. прех. тр. III., екр. доизвѣлача II. 3., и доизвѣлкѣ I. 7. || доизвѣчане сжи. ср. || доизгибѣсамъ глаг. прех. тр., екр. доизгибѣсамъ III.; *вж.* гибель || доизгибѣсване сжи. ср. || доизгладѣямъ гл. прех. тр. III., екр. доизгладѣя II. 1. || доизгладѣдане сжи. ср. || доизгледѣямъ гл. прех. тр. III., екр. доизгледѣямъ III. || доизгледѣдане, доизгледѣване сжи. ср. || доизговаряамъ гл. прех. тр. III., екр. доизговоря II. 1. || доизговаряне сжи. ср. || доизгараамъ гл. прех. тр. III., екр. доизгоря II. 1. (прех.), II. 2. (непрех.) || доизгаряне сжи. ср. || доизграбѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизграбѣя сжи. ср. || доизграбѣдамъ гл. прех. тр. III., екр. доизграбѣя сжи. ср. || доизграбѣдане сжи. ср. || доизгребѣвамъ гл. прех. тр., екр. доизгребѣ I. 7. || доизгребване (доизгребане) сжи. ср. || доизгрездѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизгрездѣя II. 1. || доизгрездѣване сжи. ср. || доизгрездѣване глаг. прех. тр. III., екр. доизгрѣзѣ I. 9. || доизгрѣзване сжи. ср. || доизгрухамъ гл. прех. тр. III., екр. доизгрухамъ III. || доизгрухане сжи. ср. || доизгубѣвамъ, доизгубѣямъ гл. прех. тр. III., екр. доизгубѣя II. 1. || доизгубване, доизгубяне сжи. ср. || доиздавамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣамъ I. 8. || доиздѣване сжи. ср. || доиздѣванѣ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣванѣ II. 1. || доиздѣване сжи. ср. || доиздѣрамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣра I. 1. || доиздѣране сжи. ср. || доиздѣрване, доиздѣране сжи. ср. || доиздоаяамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздоая II. 1. || доиздоаяване сжи. ср. || доиздраскамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздраскамъ III. и доиздрасѣя I. 10. || доиздраскване сжи. ср. || доиздробѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздробѣя II. 1. || доиздробѣване сжи. ср. || доиздѣвамъ глаг. прех. тр. III., екр. доиздѣя I. 6. || доиздѣване сжи. ср. || доиздѣвамъ глаг. прех. тр., екр. доиздѣямъ III. || доиздѣване сжи. ср. || доиздѣпчвамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣпчѣ II. 3. || доиздѣпчване сжи. ср. || доиздѣхамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣхамъ III. || доиздѣхане сжи. ср. || доиздѣш(а)вамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣшѣ II. 3. || доиздѣш(а)ване сжи. ср. || доиздѣлѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣлѣя I. 6. || доиздѣлѣване сжи. ср. || доиздѣнѣвамъ, доиздѣнѣямъ

гл. прех. тр. III., екр. доиздѣнѣя II. 1. || доиздѣнѣване, доиздѣнѣяне сжи. ср. || доиздѣнѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣнѣя I. 5. || доиздѣнѣване сжи. ср. || доиздѣлѣвамъ, ум. доиздѣлѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доиздѣлѣлкѣ III. || доиздѣлѣ(к)ване, сжи. ср. || доизжѣнѣвамъ, доизжѣнѣямъ гл. прех. тр. III., екр. доизжѣнѣя II. 1. || доизжѣнѣване, доизжѣнѣяне сжи. ср. || доизжѣнѣвамъ гл. прех. мкр. III., екр. доизжѣнѣя I. 9. (несгодно „доизжѣнѣя“) || доизжѣнѣване сжи. ж. р. || доиззобѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доиззобѣямъ III. || доиззобѣване сжи. ср. || доизигравамъ гл. прех. тр. III., екр. доизиграя I. 6. || доизиграване сжи. ср. || доизказѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизказѣя I. 10. || доизказване сжи. ср. || доизкайратѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкайратѣя II. 1. || доизкайратѣване сжи. ср. || доизкалайдѣсамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкалайдѣсамъ III. и доизкалайдѣша I. 10., доизкалайша I. 10. || доизкалайдѣсване, доизкалайсване сжи. ср. || доизкарѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкарѣямъ III. || доизкарѣване сжи. ср. || доизкастривамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкастрия II. 1. || доизкастриване сжи. ср. || доизкатѣрѣвамъ, доизкатѣрѣямъ гл. прех. тр. III., екр. доизкатѣрѣя II. 1. || доизкатѣрѣване, доизкатѣрѣяне сжи. ср. || доизкачѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкачѣя II. 3. || доизкачване сжи. ср. || доизквѣсамъ, доизквѣсямъ гл. прех. тр. III., екр. доизквѣсѣя II. 1. || доизквѣсване, доизквѣсяне сжи. ср. || доизкѣсвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкѣсна I. 5. || доизкѣсване сжи. ср. || доизкѣтѣвамъ, доизкѣтѣямъ гл. прех. тр. III., екр. доизкѣтѣя, доизкѣчѣя II. 1. || доизкѣтване, доизкѣчване сжи. ср. || доизкѣламъ, доизкѣлавамъ глаг. прех. тр. III., екр. доизкѣлѣя I. 2. || доизкѣлане, доизкѣланѣне сжи. ср. || доизкопѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкопѣя I. 6. || доизкопѣване сжи. ср. || доизкоренѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкоренѣя II. 1. || доизкоренѣване сжи. ср. || доизкѣрѣямъ гл. прех. тр. III., екр. доизкѣрѣя II. 1. || доизкѣрѣяне сжи. ср. || доизкосявамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкосяя II. 1. || доизкосяване сжи. ср. || доизкрѣдѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкрѣдѣя I. 8. || доизкрѣдѣване сжи. ср. || доизкрѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкрѣя I. 6. || доизкрѣване сжи. ср. || доизкрѣвѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкрѣвѣя II. 1. || доизкрѣвѣване сжи. ср. || доизкрѣоявамъ гл. прех. тр. III., екр. доизкрѣояя II. 1. || доизкрѣяване сжи. ср. || доизкрѣпѣ-

-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|к|у|п|я II. 1. доизк|у|п-ване, -яне, -уване *сжиц. ср.* || до|из|к|ъл|ва|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|к|ъл|в|а|I.9. || до|из|к|ъл|ц|(у)|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|к|ъл|ц|а|мъ III. || доизк|ъл|ц|(у)|ване *сжиц. ср.* || до|из|к|ър|п|вамъ, доизк|ър|п|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|к|ър|п|я II. 1. || доизк|ър|п-ване, доизк|ър|пяне *сжиц. ср.* || до|из|к|ър|т|вамъ, до|из|к|ър|тямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|к|ър|т|я II. 1. || доизк|ър|т-ване, доизк|ър|тяне *сжиц. ср.* || до|из|к|ър|ш|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|к|ър|ш|а II. 3. || доизк|ър|ш|(у)|ване *сжиц. ср.* || до|из|к|ж|п|вамъ, до|из|к|ж|п|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|к|ж|п|я I.9. || доизк|ж|п-ване, доизк|ж|пяне *сжиц. ср.* || до|из|к|ж|с|вамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. до|из|к|ж|с|а мъ III., доизк|ж|с-ване *сжиц. ср.*

до|из|л|а|вямъ, до|из|л|о|вявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|о|в|я II. 1. || доизл|а|вяне, до|из|л|о|вяване *сжиц. ср. р.* || до|из|л|а|п|вамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|а|п|а мъ III. || доизл|а|п-ване *сжиц. ср.* || до|из|л|е|ж|а|вамъ (се) *гл. (не) прех. тр. III.*, екр. до|из|л|е|ж|а|II. 4. || доизл|е|ж|а-ване *сжиц. ср.* || до|из|л|е|п|а|вамъ, до|из|л|е|п|а|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|е|п|я II. 1. || доизл|е|п-ване, доизл|е|пяне *сжиц. ср. р.* || до|из|л|и|а|вамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|и|а|I. 6. || доизл|и|а-ване *сжиц. ср.* || до|из|л|и|ч|а|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|и|ч|а|II. 3. || доизл|и|ч|а-ване *сжиц. ср. р.* || до|из|л|о|в|я *глагол. еднокр.; вж. до|из|л|а|вямъ* || до|из|л|о|м|а|вамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|о|м|а|II. 1. || доизл|о|м-ване *сжиц. ср.* || до|из|л|о|п|а|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|о|п|а|мъ III. || доизл|о|п-ване *сжиц. ср.* || до|из|л|у|щ|вамъ, до|из|л|у|щ|ямъ и доизл|у|щ|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|у|щ|я II. 3. || доизл|у|щ-ване, -яне, доизл|у|щ-ване, -яне *сжиц. ср. р.* || до|из|(х)|л|ъ|з|вамъ (се) *гл. (не) прех. тр. III.*, екр. до|из|(х)|л|ъ|з|н|а I.5. || доиз(х)|л|ъ|з-ване *сжиц. ср.* || до|из|л|ъ|ст|ямъ, до|из|л|ъ|ст|я|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|ъ|ст|я II. 1. || доизл|ъ|ст-яне, доизл|ъ|ст|яне *сжиц. ср.* || до|из|л|ъ|к|у|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|л|ъ|к|а|II. 3. || доизл|ъ|к-уване *сжиц. ср.*

до|из|м|а|звамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|а|ж|а I.10. || доизм|а|з-ване *сжиц. ср. р.* || до|из|м|а|м|вамъ, до|из|м|а|м|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|а|м|я II. 1. || доизм|а|м-ване, доизм|а|мяне *сжиц. ср.* || до|из|м|а|х|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|а|х|а мъ III. || доизм|а|х-ване *сжиц. ср.* || до|из|м|а|ц|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|а|ц|а мъ III. || доизм|а|ц-ване *сжиц. ср.* || до|из|м|а|ч|к|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|а|ч|к|а мъ III. || доизм|а|ч-кване *сжиц. ср.* || до|из|м|е|з|др-ямъ, -ювамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|е|з|др|а II. 1.;

сжиц. ср. || доизм|е|з|др-яне, -юване || до|из|м|е|л|а|мъ, до|из|м|е|л|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|е|л|я I. 3. || доизм|е|л-ване, -яне *сжиц. ср. р.* || до|из|м|и|а|вамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|и|а|I. 6. || доизм|и|а-ване *сжиц. ср.* || доизм|и|с|лямъ, доизм|и|с|лювамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|и|с|л|я II. 1. || доизм|и|с|ляне, доизм|и|с|ляне *сжиц. ср.* || до|из|м|и|т|а|мъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|е|т|а|I. 8. || доизм|и|тане *сжиц. ср.* || до|из|м|о|г|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|из|м|о|г|н|а II. 3. || доизм|о|г-ване *сжиц. ср. р.* || до|из|м|о|к|р|ямъ, доизм|о|к|р|ювамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. доизм|о|к|р|я II. 1. || доизм|о|к|р-яне, доизм|о|к|рюване *сжиц. ср. р.* || до|из|м|о|л|в|а|мъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. доизм|о|л|я II. 1. || доизм|о|л-ване *сжиц. ср.* || до|из|м|о|р|я|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|о|р|я II. 1. || доизм|о|р-яне, доизм|о|рюване *сжиц. ср. р.* || доизм|р|аз|я|вамъ *глагол. преход. тр. III.*, екр. доизм|р|аз|я II. 1. || доизм|р|аз-яне *сжиц. ср.* || до|из|м|и|р|а|мъ *гл. не прех. тр. III.*, екр. доизм|и|р|а|I. 3. || доизм|и|р-яне *сжиц. ср. р.* || доизм|р|ъ|з|вамъ *гл. не прех. тр. III.*, екр. доизм|р|ъ|з|н|а I. 5. || доизм|р|ъ|з-ване *сжиц. ср.* || доизм|ъ|к|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|ъ|к|н|а I. 5. || доизм|ъ|к-ване *сжиц. ср.* || до|из|м|ъ|н|(у)|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|ъ|н|а I. 5. || доизм|ъ|(у)|ване *сжиц. ср.* || доизм|ъ|н|я|вамъ, доизм|ъ|н|я|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|ъ|н|я II. 1. || доизм|ъ|н-яне, доизм|ъ|няне *сжиц. ср.* || доизм|ъ|р|вамъ, доизм|ъ|р|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|ъ|р|я II. 1. || доизм|ъ|р-ване, доизм|ъ|ряне *сжиц. ср.* || доизм|ъ|ст|вамъ, доизм|ъ|ст|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|ъ|ст|я II. 1. || доизм|ъ|ст-ване, доизм|ъ|ст-яне *сжиц. ср.* || доизм|ъ|с-вамъ, -ямъ и доизм|ъ|ш|(у)|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизм|ъ|с|я II. 1. || доизм|ъ|с-ване, доизм|ъ|сяне *сжиц. ср.* || доизм|ъ|ж|вамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. доизм|ъ|ж|а II. 3. || доизм|ъ|ж-ване *сжиц. ср.*

до|из|н|а|и|рамъ, до|из|н|а|и|р|вамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. доизн|а|и|р|я II. 1. || доизн|а|и|р-ване, доизн|а|и|ряне *сжиц. ср.* || доизн|а|и|с|тамъ, доизн|а|и|с|т|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизн|а|и|с|т|я II. 1. || доизн|а|и|с|т-яне, доизн|а|и|с|т|яне *сжиц. ср.* || доизн|а|и|с|а|мъ, доизн|а|и|с|а|не *гл. прех. тр. III.*, екр. доизн|а|и|с|а I. 7. || доизн|а|и|сяне, доизн|а|и|сяне *сжиц. ср.* || доизн|а|и|щ|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизн|а|и|щ|а I. 10. || доизн|а|и|щ-ване *сжиц. ср.* || доизн|а|и|щ|вамъ, доизн|а|и|щ|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. доизн|а|и|щ|я II. 3. || доизн|а|и|щ-яне, доизн|а|и|щ|яне *сжиц. ср.* || доизн|а|и|б|вамъ, доизн|а|и|б|ямъ, доизн|а|и|б|сяне *сжиц. ср.* || доизн|а|и|б|с|а I., доизн|а|и|б|ся II. 1. || доизн|а|и|б-ване, доизн|а|и|б-яне, доизн|а|и|бяне *сжиц. ср.*

доизоби́калямъ *гл.* непрех. тр. III, екр. доизоби́коля II. 1.; *вжс.* о́коло доизоби́рамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизобера́ I. 1. || доизоби́ране *сжц. ср.* || доизобпвамъ *глаг.* прех. тр. III, екр. доизобпна I. 5. (о́пна, о́пвамъ) || доизобване *сжц. ср.* || доизора́вамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизора́ I. 9. || доизора́ване *сжц. ср.* || доизобстрамъ, (доизобструвамъ) *гл.* прех. тр. III, екр. доизобстра́ II. 1. || доизобстра́не доизобструване *сжц. ср.*

доизпаза́рявамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпаза́ря II. 1. || доизпаза́ряване *сжц. ср.* || доизпа́свамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпа́са II. 7. || доизпа́сване *сжц. ср.* || доизпи́вамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпи́я I. 6. || доизпи́ване *сжц. ср.* || доизпи́рамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпе́ра I. 1. || доизпи́ране *сжц. ср.* || доизпи́свамъ *глаг.* прех. тр. III, екр. доизпи́ша I. 10. || доизпи́сване *сжц. ср. р.* || доизпи́твамъ *гл.* прх. тр., екр. доизпи́тамъ || доизпи́тване *сжц. ср.* || доизпи́чамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпи́ка I. 7. || доизпи́чане *сжц. ср.* || доизпла́вямъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпла́вя II. 1. || доизпла́ване *сжц. ср.* || доизпла́квамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпла́кна I. 5. || доизпла́кване *сжц. ср.* || доизпла́щамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпла́тя II. 1. || доизпла́щане *сжц. ср.* || доизплита́мъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизплета́ I. 8., *сжц. ср.* || доизплита́не || доизплѣ́вамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизплѣ́вя II. 1. || доизплѣ́ване *сжц. ср.* || доизплѣ́вамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизплѣ́юя I. 6. || доизплѣ́ване *сжц. ср.* || доизплѣ́свамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизплѣ́сю I. 6. || доизплѣ́сване *сжц. ср.* || доизпра́вямъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпра́вя II. 1. || доизпра́вяне *сжц. ср.* || доизпра́здн-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпра́здня II. 1. || доизпра́здн-яне, -юване *сжц. ср.* || доизпра́щамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпра́тя II. 1. || доизпра́щане *сжц. ср.* || доизпри́дамъ *гл.* прх. тр. III, екр. доизпри́да I. 8. || доизпри́дане *сжц. ср.* || доизпро́вждамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпро́вжда II. 1. || доизпро́вждане (доизпрова́ждане) *сжц. ср.* || доизпро́давамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпро́да мъ I. 6. || доизпро́даване *сжц. ср.* || доизпрѣ́свамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпрѣ́ска мъ III. || доизпрѣ́сване *сжц. ср.* || доизпрѣ́жвамъ (доизпѣ́ржувамъ) *гл.* прех. тр., екр. доизпѣ́ржа II. 3. || доизпѣ́ржване (доизпѣ́ржуване) *сжц. ср.* || доизпу́хамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпу́хамъ III. || доизпу́хване *сжц. ср.* || доизпу́швамъ *гл.*

прех. тр. III, екр. доизпу́ша II. 3. || доизпу́шване *сжц. ср.* || доизпу́шквамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпу́шкамъ III. || доизпу́шкване *сжц. ср.* || доизпу́шамъ *гл.* прех. тр. екр. доизпу́сна I. 5. || доизпу́шане *сжц. ср. р.* || доизпѣ́вамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпѣ́я I. 6. || доизпѣ́ване *сжц. ср.* || доизпѣ́ждамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизпѣ́жда II. 1. || доизпѣ́ждане *сжц. ср.*

доизра́ботвамъ *глаг.* прех. тр. III, екр. доизра́бота II. 1. || доизра́ботване *сжц. ср.* || доизра́внявамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизра́вня II. 1. || доизра́вняване *сжц. ср.* || доизра́ствамъ *гл.* непрх. тр. III, екр. доизра́стна I. 5. и доизра́ста I. 7. ((.ра́с-ъль-,ла-,ло-,ли)) || доизра́стване *сжц. ср.* || доизри́вамъ, доизра́вямъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизри́я I. 6., доизри́вя II. 1. || доизри́ване, доизра́вяне *сжц. ср.* || доизре́ждамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизре́дя II. 1. || доизре́ждане *сжц. ср.* || доизре́швамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизре́ша II. 3. || доизре́шване *сжц. ср.* || доизри́чамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизре́ка I. 7. || доизри́чане *сжц. ср.* || доизри́нвамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизри́оня II. 1. || доизри́нване *сжц. ср.* || доизру́чвамъ *гл.* прех. тр. III (обл.), екр. доизру́чамъ III. || доизру́чване *сжц. ср.* || доизрѣ́звамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизрѣ́жа I. 10. || доизрѣ́зване *сжц. ср.* || доизсе́дявамъ *гл.* непрх. тр. III, екр. доизсе́дя II. 2. || доизсе́дяване *сжц. ср.* || доизси́пвамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизси́пя I. 9. || доизси́пване *сжц. ср.* || доизси́чамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизси́ка I. 7. || доизси́чане *сжц. ср.* || доизску́бвамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизску́бя I. 9. || доизску́бване *сжц. ср.* || доизслу́гвамъ, доизслу́жвамъ *гл.* непрх. тр. III, екр. доизслу́жа II. 3. || доизслу́гване, доизслу́жване *сжц. ср.* || доизсмѣ́квамъ *глаг.* прех. тр. III, екр. доизсмѣ́ка I. 10. || доизсмѣ́кване *сжц. ср.* || доизсрѣ́бвамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизсрѣ́ба мъ III. || доизсрѣ́бване *сжц. ср.* || доиз(с)ти́скамъ *гл.* прх. тр. III, екр. доиз(с)ти́скамъ III., доизсти́сна I. 5. || доизсти́сване *сжц. ср.* || доизсу́квамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизсу́ка I. 10. || доизсу́кване *сжц. ср.* || доизсу́шамъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизсу́ша II. 3. || доизсу́шане *сжц. сред.* || доизсѣ́барямъ *глаг.* прех. тр. III, екр. доизсѣ́боря II. 1. || доизсѣ́баряне *сжц. ср. р.* || доизсѣ́хвамъ *гл.* непрх. тр. III, екр. доизсѣ́хна I. 5. || доизсѣ́хване *сжц. ср.*

доизта́камъ *гл.* прех. тр. III, екр. доизта́ка II. 3. || доизта́кане *сжц. ср.* || доизте́глявамъ, доизте́глямъ *гл.* прех.

тр. III., екр. до|из|те|г|ля II. 1. || до|из|те|г|ля|не, до|из|те|г|лю|ване *сжиц. ср.* || до|из|ти|чамъ *гл. непрх. III., до|из|те|ка I. 7.* || до|из|ти|чане *сжиц. ср.* || до|из|те|п|вамъ, до|из|те|пя|мъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|те|пя I. 9.* || до|из|те|п|ване, до|из|те|пя|не *сжиц. ср.* || до|из|те|р|вамъ *гл. прех. тр. III. обл., екр. до|из|те|ра|мъ III.* || до|из|те|р|ване *сжиц. ср.* || до|из|те|с|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|те|са|мъ III.* || до|из|те|с|ване *сжиц. ср.* || до|из|ти|р|вамъ, до|из|ти|ря|мъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ти|ря II. 1.* || до|из|ти|р|ване, до|из|ти|ря|не *сжиц. ср.* || до|из|ти|ч|вамъ *гл. непрх. тр. III., екр. до|из|ти|ча|мъ III.* || до|из|ти|ч|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|л|с|к|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|л|а|с|ка|мъ III.* || до|из|т|л|с|к|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|л|к|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|л|к|а (обл. стар.; вж. тлака, тлъка)* || до|из|то|п|я|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|то|п|я II. 1.* || до|из|то|п|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|то|ч|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|то|ч|а II. 3.* || до|из|то|ч|ване *сжиц. ср.* || до|из|то|щ|а|вамъ *гл. прех. тр. III. (рус. I); екр. до|из|то|щ|а II. 3.* || до|из|то|щ|а|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|р|в|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|р|в|я|не II. 1.* || до|из|т|р|в|я|не *сжиц. ср.* || до|из|т|р|в|я|вамъ *гл. непрех. тр. III., екр. до|из|т|р|в|я|а II. 11.* || до|из|т|р|в|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|р|п|вамъ, до|из|т|р|п|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|р|п|я I. 9.* || до|из|т|р|п|в|ане, -я|не *сжиц. ср. р.* || до|из|т|р|п|в|амъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|р|п|я I. 6.* || до|из|т|р|п|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|ро|ш|а|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ро|ш|а II. 3.* || до|из|т|ро|ш|а|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|р|г|в|амъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|р|г|на I. 5.* || до|из|т|р|г|ване *сжиц. ср. р.* || до|из|т|р|б|вамъ, до|из|т|р|б|я|вамъ *глагол. преход. тр. III., екр. до|из|т|р|б|я II. 1.* || до|из|т|р|б|я|ване, до|из|т|р|б|я|не *сжиц. ср.* || до|из|т|ур|ч|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ур|ч|а II. 3.* || до|из|т|ур|ч|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|ъ|к|а|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ъ|к|а I. 10.* || до|из|т|ъ|к|а|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|ъ|к|м|я|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ъ|к|м|я II. 1.* || до|из|т|ъ|к|м|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|ъ|н|ч|а|вамъ, до|из|т|ъ|н|ч|амъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ъ|н|ч|а II. 3.* || до|из|т|ъ|н|ч|а|ване, до|из|т|ъ|н|чане *сжиц. ср.* || до|из|т|ъ|н|ч|а|нямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ъ|н|ч|къ до|из|т|ъ|н|ч|яване *сжиц. ср.* || до|из|т|ър|к|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ър|к|а|мъ III.* || до|из|т|ър|к|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|ър|п|я|вамъ *гл. (не)прех. тр. III., екр. до|из|т|ър|п|я II. 2.* || до|из|т|ър|п|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|ър|с|вамъ, до|из|т|ър|с|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ър|с|я II. 1.* || до|из|т|ър|с|я|не, до|из|т|ър|с|я|не *сжиц. ср.* || до|из|т|ър|т|ямъ, до|из|т|ър|т|рю|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|**

т|т|р|я I. 9. || до|из|т|ър|я|не, до|из|т|ър|ю|ване *сжиц. ср.* || до|из|т|ъ|щ|я|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|т|ъ|щ|я II. 3.* („до|из|т|ъ|щ|я|ване“ отъ рус.) || до|из|т|ъ|щ|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|у|к|р|ас|я|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|у|к|р|ас|я II. 1.* || до|из|у|к|р|ас|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|у|ч|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|у|ч|а II. 3.* || до|из|у|ч|ване *сжиц. ср.* || до|из|х|а|б|я|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|а|б|я II. 1.* || до|из|х|а|б|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|х|а|р|и|з|в|амъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|а|р|и|з|в|а|не I. 10.* || до|из|х|а|р|и|з|ване *сжиц. ср.* || до|из|х|а|р|ч|(у)|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|а|р|ч|а II. 3.* || до|из|х|а|р|ч|(у)|ване *сжиц. ср.* || до|из|х|в|а|щ|а|мъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|в|а|на I. 5.* || до|из|х|в|а|щ|ане *сжиц. ср.* || до|из|х|в|ър|л|я|мъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|в|ър|ля II. 1.* || до|из|х|в|ър|л|я|не *сжиц. ср.* || до|из|х|л|с|к|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|л|а|с|ка|мъ III., до|из|х|л|с|на I. 5.* || до|из|х|л|с|к|ване *сжиц. ср.* || до|из|х|о|ж|д|амъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|о|ж|д|а II. 1.* || до|из|х|о|ж|д|ане *сжиц. ср.* || до|из|х|о|р|а|т|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|о|р|а|т|я II. 1.* || до|из|х|о|р|а|т|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|х|р|а|н|в|амъ, -я|мъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|р|а|н|я II. 1.* || до|из|х|р|а|н|в|ане, -я|не *сжиц. ср.* || до|из|х|р|уп|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|р|уп|а|мъ III.* || до|из|х|р|уп|ване *сжиц. ср.* || до|из|х|р|ус|к|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|х|р|ус|ка|мъ III.* || до|из|х|р|ус|к|ване *сжиц. ср.* || до|из|ц|е|ж|д|амъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ц|е|ж|д|а II. 1.* || до|из|ц|е|ж|д|ане *сжиц. ср.* || до|из|ц|еп|вамъ, до|из|ц|еп|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ц|е|п|я II. 1.* || до|из|ц|еп|ване, до|из|ц|еп|я|не *сжиц. ср.* || до|из|ц|ър|к|в|амъ, (-н|у|ване) *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ц|ър|к|а|мъ III.* || до|из|ц|ър|к|в|ане, (-н|у|ване) *сжиц. ср.* || до|из|ц|ъ|л|я|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ц|ъ|л|я II. 1.* || до|из|ц|ъ|л|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|ц|ър|я|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ц|ър|я II. 1.* || до|из|ц|ър|я|ване *сжиц. ср.* || до|из|ч|ер|п|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ч|ер|п|я II. 1.* || до|из|ч|ер|п|ване, до|из|ч|ер|п|я|не *сжиц. ср. р.* || до|из|ч|ес|вамъ *глагол. прех. III., едкрат. до|из|ч|е|ш|а I. 10.* || до|из|ч|ес|ване *сжиц. ср.* || до|из|ч|и|тамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ч|е|т|а I. 8.* || до|из|ч|и|тане *сжиц. ср.* || до|из|ч|и|ст|ямъ, до|из|ч|и|ст|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ч|и|ст|я II. 1.* || до|из|ч|и|ст|ване, до|из|ч|и|ст|я|не, до|из|ч|у|в|амъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ч|у|ване *сжиц. ср.* || до|из|ч|у|к|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|из|ч|у|ка|мъ III.* || до|из|ч|у|к|ване *сжиц. ср.* || до|из|ч|у|п|вамъ *глагол. прех. тр. III., екр. до|из|ч|у|п|я II. 1.* || до|из|ч|у|п|ване *сжиц. ср.* || до|из|ч|у|хамъ *гл. непрех. тр. III., екр. до|из|ч|у|х|на I. 5.* || до|из|ч|у|хане *сжиц. ср.**

доизшар-ямъ, -ванъ *гл.* прех. тр. III., екр. доизшар-я II. 1. || доизшар-яне, -ване *сжиц. ср.* || доизшивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доизшйя I. 6. || доизшиване *сжиц. ср.* || доизшилвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доизшйля II. 1.; *вж.* шило. || доизшилване, доизшилване *сжиц. ср.* || доизшавямъ *гл.* прех. тр. III., екр. доизшавя II. 1. || доизшавяне *сжиц. ср.*
 доиззявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доиззявя II. 1. || доиззяване *сжиц. ср.* || доиззяждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доиззяжда II. 6. || доизяждане *сжиц. ср.*
 дойка *сжиц. ж.; вж.* доя, дете; бозка дойкинче *сжиц. ср.* ум. || дойка *сжиц. ж.* || дойница *сжиц. ж.; вж.* и по дойница
 дойсквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дойскамъ III. || дойскване *сжиц. ср.* || дойща *гл.* прех. тр. I. 10. (отъ *искъж)
 донадявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. донадя II. 1. || донадяване *сжиц. ср.* || доназ-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. донажа I. 10. || доназване *сжиц. ср.* || доказъ *сжиц. м.* || доказател-ень, -ни *прил. м.* || доказателство *сжиц. ср.* || докайратямъ *гл.* преход. тр. III., екр. докайратя || докайратяване *сжиц. ср. р.* || докалайс(у)вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. докалайсамъ III., докалайша I. 10. || докалайсване *сжиц. ср.* || доканвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доканя II. 1. || доканване *сжиц. ср.* || доканвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. доканпя I. 9. || доканване *сжиц. ср.* || докарвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докарамъ III. || докарване *сжиц. ср.* || докастрыамъ, докастриювамъ *глагол.* прех. тр., екр. докастрыя II. 1. || докастрыяне, докастриюване *сжиц. ср.* || докатервамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. докатеря *се* II. 1. || докатерване *сжиц. ср.*
 докач(а)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докача III., докача II. 3. || докач(в)ане *сжиц. ср.* || докачение *сжиц. ср.* || докйлк-вамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. докйлкамъ *се* III. || докйлкване *сжиц. ср.* || докйпявамъ *гл.* 3-олич. тр., екр. докйпй II. 2. || докйпяване *сжиц. ср.* || докйсвамъ *гл.* непр. тр. III., екр. докйсна I. 5. || докйсване *сжиц. ср.* || докйтвамъ, докйчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докйча II. 3. || докйтване, докйчване *сжиц. ср.*
 доквасвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доквас-ся II. 1. || доквас-ване, -яване *сжиц. ср.* || докймасвамъ *гл.* прех. тр. III.; *грц.*; екр. докймасамъ III. || докймасване *сжиц. ср.* || доклядъ *сжиц. м.* || доклядвамъ *гл.* прех. тр. III. || доклядчикъ *сжиц. м.; рус.*
 доклящамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докля-тя II. 1. || доклящане *сжиц. ср.* || докльпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докль-

пя I. 9. || докльпване *сжиц. ср.* || докльп-вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. докльп-камъ III. || докльпване *сжиц. ср.* || док-клонявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. док-клоня III. 1. || докклоняване *сжиц. ср.*
 докленар.; стб. ДОКОЛЪ докога; *срв.* откळे. доковавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-ковá I. 9. || доковаване *сжиц. ср.*
 докога *нар.* || докогато *нар.*
 доколбеници *сжиц. мн.; вж.* колбно. докол(ю)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-колбя I. 3. || докол(ю)ване *сжиц. ср.*
 доколко *нар.* || доколкото *нар.*
 докомквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-комкамъ III. || докомкване *сжиц. ср.* || доконч(у)вамъ, докончавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доконча II. 3. || докон-чуване, докончаване *сжиц. ср.* || докопá-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докопáя I. 6. || докопáване *сжиц. ср.* || докопвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докопамъ III. || докопване *сжиц. ср.* || докопч(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докопча II. 3. || до-копч(у)ване *сжиц. ср.* || докоренявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докореня II. 1. || до-кореняване *сжиц. ср.* || докосявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докося II. 1. || до-косяване *сжиц. ср.* || докрадвамъ (до-краждамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. до-крадá I. 8. || докрадване, докраж-дане *сжиц. ср.*
 докрай *нар.*
 докрачвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. до-крача II. 3. || докрачване *сжиц. ср. р.*
 докращамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-кратя II. 1. || докращване *сжиц. ср.* || докрепявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-крепя II. 1. || докрепяване *сжиц. ср.* || до-кривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докрйя I. 6. || докриване *сжиц. ср.* || докривя-ва(ми) *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., екр. до-кривъе I. 6. || докривяване *сжиц. ср.* || докроявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докроя II. 1. || докрояване *сжиц. ср.* || докръствамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-кръстя II. 1. || докръстване *сжиц. ср.* || докръшвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-кръша II. 3. || докръшване *сжиц. ср.* || докръшамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-кръстя || докръщане *сжиц. ср.* || доку-пувамъ, докупвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. докупя II. 1. || докупване, до-купване *сжиц. ср.* || докупъ *сжиц. м.*
 докурджумъ *сжиц. м.; тур.* || докурджум-ень *прил. м.*
 докуцвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. до-куцамъ III. || докуцване *сжиц. ср. р.* || докльвavamъ *гл.* прех. тр. III., екр. докльвá I. 9. || докльвване *сжиц. ср.* || докльлцувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-кльлцамъ III. || докльлцуване *сжиц. ср.* || докърм-ямъ, -ювамъ (-явамъ) *гл.* прх.

- мкр. III., екр. до|кърмя II. 1. || до|кър-
мяне (до|кърмяване) *сжиц. ср.* || до|кър-
нямъ (до|кърнявамъ) *гл. прех. тр. III.,*
екр. до|кърня II. 1. || до|кърняне (до-
кърняване) *сжиц. ср.* || до|кърпямъ (до-
кърпявамъ) *гл. прех. тр. III.,* екр. до|кър-
пя II. 1. || до|кърпяне, до|кърпяване *сжиц.*
ср. || до|къртямъ (до|къртвамъ) *гл. прех.*
тр. III., екр. до|къртя II. 1. || до|кър-
тяне (до|къртяване) *сжиц. ср.*
до|къдѣ *нар.* || до|къдѣто *нар.*
до|къжвамъ *гл. прех. тр. III.,* екр. до|къж-
пя II. 1. || до|къжване *сжиц. ср.* || до|къж-
вамъ *гл. прех. тр. III.,* екр. до|къжсамъ
III. || до|къжване *сжиц. ср.* || до|къжвамъ
гл. прех. тр. III., екр. до|къжтамъ III.,
до|къжтна I. 5. || до|къжване *сжиц. ср.*
до|лавямъ (до|ловявамъ) *гл. прех. тр. III.,*
екр. до|ловя II. 1. || до|лавяне, до|ло-
вяване *сжиц. ср.* || до|лагамъ *гл. прех. тр.*
III., екр. до|ложа II. 3.; *вжс.* сло|жа || до-
лагане *сжиц. ср.* || до|лагачъ *сжиц. м.* || до-
лазвамъ, до|лазямъ *гл. непрех. тр. III.,*
екр. до|лазья II. 1. || до|лазване, до|ла-
зяне *сжиц. ср.*
до|лактеникъ *сжиц. м.* || до|лактенка *сжиц.*
жс. || до|лактица *сжиц. жс.; вжс.* лакътъ
до|ламá *сжиц. жс.; тур.; ум.* до|ламица *жс.*
до|лáни *нар.*
до|лапвамъ *гл. прех. тр. III.,* екр. до|ла-
памъ III. || до|лапване *сжиц. ср.*
до|лапъ *сжиц. м.; тур.* || до|лапець *сжиц. м.*
ум.; ср. ум. до|лапче.
до|ле *нар.; вжс.* долу.
до|лежáвамъ *гл. непрех. тр. III.,* екр. до-
л|ежá II. 4. || до|лежáване *сжиц. ср.* || до-
лепявамъ, до|лепямъ *гл. прех. тр. III.,*
екр. до|лепя II. 1. || до|лепяване, до|ле-
пяне *сжиц. ср.* || до|летявамъ, до|литамъ
гл. непрех. тр. III., екр. до|ле|тя II. 2. || до-
летяване, до|литане *сжиц. ср.* || до|ливамъ
гл. прех. тр. III., екр. до|лѣ|ья I. 6. || до-
ливане *сжиц. ср.* || до|лизвамъ *гл. прех.*
тр. III., екр. до|л|й|жа I. 10. || до|лизване
сжиц. ср. р.
до|лика *сжиц. жс.* 'при|лика'; *вжс.* ликъ.
до|лъ *сжиц. м.; стб.* ДО|ЛЪ, рус. дол, пол.
dół, чеш. důl, словен. dol, срб. хрв. dól,
род. dola.; кор. и.-е. *dhol-.; *срав.* гот.
dal, нѣм. Tal, англ. dale, гръц. thalámē
пещера, thólos кржгла сграда; thálamos
браченъ покой. . . || до|л-енъ, -ни *прил. м.*
до|лѣна *сжиц. жс., ум.* до|линка.
до|лѣтамъ *гл.; вжс.* долет-я, -вамъ.
до|лку *нар. ум.; срав.* долце; *вжс.* долу.
долмá *сжиц. жс.; тур.*
до|лно (до|бно, до|бне) *сжиц.* отъ прил.
ср. отъ долъ || до|лно|зѣм-ецъ, мн. -ци
сжиц. м.; вжс. земя; *жс.* до|лнозѣмка,
ср. ум. до|лнозѣмче || до|лнозѣмски *прил.*
м. || до|лнен-ецъ *сжиц. м., жс.* -кá || до|л-
нина *сжиц. жс. р.* || до|лница I. *сжиц. жс.*
|| до|лница II. *сжиц. жс.* || до|лнич-ъкъ, -ни
прил. м. ум. || до|л-нище *сжиц. ср. р.*
|| до|лнянѣць *сжиц. м.; вжс.* до|лненецъ
|| до|лнянинъ *сжиц. м. р., жс.* до|лнянкá
|| до|лнякъ *сжиц. м.*
до|ловя *гл. екр.; вжс.* до|лавамъ || до-
лбжа *гл.; вжс.* до|лагамъ.
до|ложакъ *сжиц. м.* 'голѣма чаша'. . .; отъ
тур. dolu 'пълень'.
до|ломá *сжиц. жс.; вжс.* до|лама.
до|лобвамъ *гл.; вжс.* до|лапвамъ || до-
лбчвамъ *гл. прех. тр. III.,* екр. до|лб|ча
I. 9, II. 3 || до|лбчване *сжиц. ср.* || до|ло-
шáва (ми) *гл. 3-олич. непрех. тр. III.,* екр.
до|лошѣе I. 6, до|лошавѣе I. 6. || до|ло-
шáване *сжиц. ср.*
до|лу *нар.* (стар. дат. мѣст. п. отъ долъ).
до|лупвамъ, до|лупямъ *гл. прех. тр. III.,*
екр. до|луп|пя II. 1 || до|лупване, до|луп-
пяне *сжиц. ср.* || до|лущвамъ, до|лущямъ,
до|лющ-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III.,* екр.
до|лущ|я, до|лющ|я II. 3. || до|лущ-ване,
-яне, до|лющ-ване, -яне *сжиц. ср.*
до|лце *нар. ум.* отъ долу || до|лчѣна *сжиц.*
жс. ум. отъ долець || до|лчѣнка *сжиц.*
жс. ум. || до|лчѣ *сжиц. ср. ум.*
до|лѣкчувамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до-
лѣ|чá II. 3. || до|лѣкчуване *сжиц. ср.* || до-
лѣтчувамъ *гл. непрех. тр. III.* || до|лѣтчу-
ване *сжиц. ср.*
до|люлявамъ *гл. прех. тр. III.,* екр. до-
лю|лѣ|ья I. 6. || до|люляване *сжиц. ср.*
|| до|люлявамъ *гл. прех. тр. III.,* екр. до-
лю|ют|ья II. 2. и до|лютѣ|ья I. 6. || до|люляване
сжиц. ср. || до|лжчувамъ *гл. прех. тр. III.,* екр.
до|лж|ча II. 3. || до|лжчване *сжиц. ср.*
до|мъ *сжиц. м., член.* домътъ, мн. домбве;
стб. ДО|МЪ, рус. дом, пол. dom, чеш. dům,
словен. срб.-хрв. dom.; и.-е. *dom-us, кор.
*dom- и наст. *os (*-us); *срав.* лат. domus,
гръц. dómos, санскр. dáma-s, ирл. aug-
dam 'pro-domus'; зенд. dam, арм. tun...;
кор. степ. *dem- въ гръц. détmō строя.
до|мáзвамъ *гл. прех. тр. III.,* екр. до|мá-
жа I. 10. || домáзване *сжиц. ср.*
домáзлѣкъ *сжиц. м.; тур.; вжс.* да|маз-
лѣкъ.
домáзѣтъ *сжиц. м.; вжс.* домъ || домá-
зѣтовъ *прил. м.* || домáкинъ *сжиц. м.,*
жс. домáкиня, ум. *жс.* домáкинка; *ср.*
ум. домáкинче || домáкински *прил. м.*
и нар. || домáкинство *сжиц. ср.*
до|мáрямъ *гл. прех. тр.; вжс.* до|морявамъ.
домáтъ *сжиц. м.; фр.* tomate || домáтче *сжиц.*
ср. || до|мáт-енъ, -ни *прил. м.*
до|мáхвамъ *гл. прех. тр. III.,* екр. до|мá-
х|амъ III. || домáхване *сжиц. ср.*
домáшаръ *сжиц. м. р., жс.* домáшарка, *ср.*
ум. домáшарче || домáшарски *прил. м.*
и нар. || домáш-енъ, -ни *прил. м. р.;* отъ
домъ || домáшната *нар.*

до|мелвамъ, домелъямъ *гл.* прех. тр. III, екр. до|мелъ я I. 3. || домелване, домелъяне *сжи. ср.* || дометá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. домитамъ; *сжи. ср.* домитане || дометáчъ *сжи. м.* || до|мивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|м и я I. 6., екр. домиване || домиламъ *гл.*; *вж.* домелвамъ || домилъямъ *гл.* непрех. тр. III., екр. до|м и л ѣ я I. 6. || домилъяне *сжи. ср.*
до|мирисвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|мириша I. 10. || до|мирисване *сжи. ср.* || до|мисл-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|м и с л я II. 1. || домисл-яне, -юване *сжи. ср.* || до|митамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|м е т á I. 8. || до|митане *сжи. ср.*
домица *сжи. жс.*, отъ домъ || домов-ень, -ни *прил. м.* || домовитъ *прил. м.* || домова|ладика *сжи. м.* || до|мовникъ *сжи. м.*; *жс.* до|мовница, ум. *ср.* до|мовниче.
до|морьявамъ *глагол.* прех. тр. III., еднокр. до|моря I. 1. || до|морьяване *сжи. ср.* || до|мотáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|м о т á я I. 6. || до|мотáване *сжи. ср.*
домо|чадие *сжи. ср.* книж.; *вж.* домъ, чадо, чедо || домошаръ... *вж.* домошаръ || домошарувамъ *гл.* непрех. тр. III. || домошаруване *сжи. ср.*
до|мразява *гл.* 3-олич. непрех. тр. III, екр. до|м р а з и II. 2. || до|мразяване *сжи. ср.* || до|мрѣжа (ми) се *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., екр. до|мрѣжи II. 3. || до|мрѣжване *сжи. ср.* || до|мрѣзва *гл.* 3-олич. тр. III., екр. до|мрѣзне I. 5, до|м ѣ р з и II. 2. || до|мувамъ *гл.* непрех. тр., отъ домъ || до|муване *сжи. ср.*
до|мушвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до|м у ш а II. 3. || до|мушване *сжи. ср.* || до|мъквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|м ѣ к н а I. 5. (обл. до|мъчамъ III.) || до|мъкване *сжи. ср.* || до|мѣр-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|м ѣ р я || до|мѣр-ване, -яне *сжи. ср.* || до|мѣс-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|м ѣ с я II. 1. || до|мѣс-ване, -яне *сжи. ср.* || до|мѣствамъ, до|мѣстямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|м ѣ с т я II. 1. || до|мѣстване, до|мѣстяне *сжи. ср.* || до|мъчвамъ *гл.* прех. тр. III, екр. до|м ж ч а II. 3. || до|мъчване *сжи. ср.* || до|мжчнѣя *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., екр. до|м ж ч н ѣ I. 6. || до|мжчнѣяване *сжи. ср.*
домьявъ *прил. м.* обл., отъ домъ; кжщень.
до|набивамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до|на|б и я I. 6. || до|набиване *сжи. ср. р.* || до|на|бирямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до|на|б е р á I. 1. || до|на|биране *сжи. ср.* || до|на|бичвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|б и ч а II. 3. || до|на|бичване *сжи. ср.* || до|на|бодвамъ, до|на|бобждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|б о д á I. 8. || до|на|бодване, до|на|бобждане *сжи. ср.* || до|на|бобрявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|б р о я II. 1. || до|на|бобряване *сжи. ср.*

|| до|на|брул-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|б р у л я II. 1. || до|на|брул-ване, -яне *сжи. ср.* || до|на|бъквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|б ѣ к а м ѣ III. || до|на|бъкване *сжи. ср.* || до|на|бѣлвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|б ѣ л я II. 1. || до|на|бѣлване *сжи. ср.*
до|на|важдамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|в á д я II. 1. || до|на|важдане *сжи. ср.* || до|на|варьявамъ, до|на|варьяване *глагол.* прех. тр. III., екр. до|на|в а р я II. 1. || до|на|варьяване, -варьяване *сжи. ср.* || до|на|вѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|в е д á I. 8. || до|на|вѣждане *сжи. ср.* || до|на|вѣзвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до|на|в е з á I. 9. || до|на|вѣзване *сжи. ср.* || до|на|вѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|в е с я II. 1. || до|на|вѣсване *сжи. ср.* || до|на|вѣивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|в и я I. 6. || до|на|вѣиване *сжи. ср. р.* || до|на|вличамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|в л ѣ ч á I. 7. и до|на|в л á ч а II. 3. || до|на|вличане, -влáчане *сжи. ср.* || до|на|врѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|в ѣ р ж а I. 10. || до|на|врѣзване *сжи. ср.*
до|на|гнитамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|г н е т á I. 8. || до|на|гнитане *сжи. ср.* || до|на|гостявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|г о с т я II. 1. || до|на|гостяване *сжи. ср.* || до|на|готвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|г о т в я II. 1. || до|на|готвяне *сжи. ср.* || до|на|грѣбвамъ, до|на|грѣбамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|г р е б á I. 7. || до|на|грѣбване, до|на|грѣбане *сжи. ср.* || до|на|грѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|г р ѣ я I. 6. || до|на|грѣване *сжи. ср.*
до|на|дávамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|д á м ѣ I. 8. || до|на|дávане *сжи. ср.* || до|на|дба *сжи. жс.* || до|на|дждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|д я II. 1.; кор. д-дъ-въ дѣвамъ. || до|на|дждане *сжи. ср.*; *срав.* надежда, надѣвамъ се || до|на|димьявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|д и м я II. 1. || до|на|димьяване *сжи. ср.* || до|на|дувамъ *гл.* прех. тр. III, екр. до|на|д у я I. 6. || до|на|дуване *сжи. ср.*
до|на|жежávамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|ж е ж á I. 10. || до|на|жежávане *сжи. ср.* || до|на|жѣнвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|ж ѣ н я I. 5. || до|на|жѣнване *сжи. ср.*
до|на|зобвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|з о б я I. 9. || до|на|зобване *сжи. ср.* || до|на|зжбвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|з ж б я II. 1. || до|на|зжбване *сжи. ср.*
до|на|кадявамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. до|на|к а д я II. 1. || до|на|кадяване *сжи. ср.* || до|на|карвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|к á р а м ѣ III. || до|на|карване *сжи. ср.* || до|на|кастриямъ, до|на|кастриювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|к á с т р я II. 1. || до|на|кастрияне, до|на|кастриюване *сжи. ср.* || до|на|качвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|к á ч а II. 3.

||донакачване *сжиц. ср.* ||до|на|квасвамъ,
 до|на|квасямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
 на|квася II 1. ||до|на|квасване, до-
 наквасяне *сжиц. ср.* ||до|на|кисвамъ *гл.*
 прех. тр. III., екр. до|на|кисна I 5. ||
 донакисване *сжиц. ср.* ||да|на|кичвамъ
гл. прех. тр. III., екр. до|на|кича II 3.,
 до|на|китя II 1. ||донакичване, -тване,
 -тяне *сжиц. ср.* ||до|на|ковавамъ *гл.* прех.
 тр. III., екр. до|на|кова I 9. ||донако-
 ваване *сжиц. ср.* ||до|на|коля *гл.* прех.
 екр. I 2., мкр. донакоблвамъ, донаклъ-
 вамъ ||донакоблване, -клъване *сжиц. ср.*
 ||до|на|копавамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 до|на|копая I 6. ||донакопаване *сжиц.*
ср. ||до|на|косявамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. до|на|кося II 1. ||донакосяване
сжиц. ср. ||до|на|кройвамъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. до|на|кроя II 1. ||донакрой-
 ване *сжиц. ср.* ||до|на|кърямъ *гл.* прех.
 тр. III., екр. до|на|кърмя II 1. ||дона-
 кърмяне *сжиц. ср.* ||до|на|къртямъ *гл.*
 прех. тр. III., екр. до|на|къртя II 1. ||до-
 накъртяне *сжиц. ср.* ||до|на|кърш(у)вамъ
гл. тр. III., екр. до|на|кърша II 3. ||до-
 накърш(у)ване *сжиц. ср.* ||до|на|кждрямъ
гл. прех. тр. III., екр. до|на|кждря II 1.
 ||донакждряне *сжиц. ср.* ||до|на|кжс-
 вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|кжс-
 самъ III. ||донакжсване *сжиц. ср.*
 до|на|ливамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
 на|лбъя I 6. ||доналиване *сжиц. ср.* до-
 на|лбвямъ, доналбвямъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. до|на|ловя II 1. ||доналовяване,
 доналбвяне *сжиц. ср.* ||до|на|лущ-вамъ,
 -ямъ, до|на|лющвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 до|на|лущя, до|на|лющя II 3. ||до-
 налущ-ване, -лющване *сжиц. ср.*
 до|на|мазвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
 на|мажа I 10. ||донамазване *сжиц. ср.*
 ||до|на|мел-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 до|на|меля I 3. ||донамелване *сжиц. ср.*
 донамо нар. обл. вм. до|онамо; *срав.*
 камо, тамо.
 до|на|мислямъ *глагол.* преход. тр. III., екр.
 до|на|мисля II 1. ||донамисляне *сжиц.*
ср. ||до|на|мокрямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 до|на|мокря II 1. ||донамокряне *сжиц. ср.*
 ||до|на|мървамъ, до|на|мирамъ *гл.* прех.
 тр. III., екр. до|на|мъря II 1. ||дона-
 мърване, донамирание *сжиц. ср.* ||до|на-
 мѣст-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
 на|мѣстя II 1. ||донамѣст-яне, -ване
сжиц. ср. ||до|на|нанесямъ (до|на|нисамъ)
гл. прех. тр. III., екр. до|на|неса I 7. ||до-
 нанасяне (донанисане) *сжиц. ср.* ||до|на-
 нисвамъ *гл.* прех. тр. III., до|на|нижя
 I 10. ||донанисване *сжиц. ср.*
 донама *сжиц. ж.*; тур.
 до|на|окачвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
 на|окача II 3. ||донаокачване *сжиц. ср.*
 ||до|на|обстрямъ, до|на|обстривамъ *глагол.*

прех. тр. III., екр. до|на|обстря II 1.
 ||донаобстриане, донаобстриуване *сжиц. ср.*
 ||до|на|палвамъ, до|на|палямъ *глагол.* прех.
 тр. III., екр. до|на|пала II 1. ||донапал-
 ване, донапаляне *сжиц. ср. р.* ||до|на-
 пасвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ||до|на-
 паса I 7. ||донапасване *сжиц. ср. р.*
 ||до|на|писвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|пиша I 10. ||донаписване *сжиц. ср.*
 ||до|на|пичамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|пекá I 7. ||донапичане *сжиц. ср.*
 ||до|на|пичамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|плата II 1. ||донаплатяне *сжиц. ср.*
 ||до|на|плитамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|плета I 8. ||донаплитане *сжиц. ср.*
 ||до|на|попявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|попя II 1. ||донапопяване *сжиц. ср.*
 ||до|на|прáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 до|на|прáвя II 1. ||донапрáвяне до-
 на|прáйдямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на-
 прéдá I 8. ||донапрэидане *сжиц. ср. р.*
 ||до|на|прéскамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 до|на|прéска III. ||донапрэсване
сжиц. ср. ||до|на|пушвамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. до|на|пуша II 3. ||донапушване
сжиц. ср. р.
 до|на|рэждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
 на|рэдя II 1. ||донарэждане *сжиц. ср. р.*
ср. ||до|на|рөнвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 до|на|рөня II 1. ||донарөнване *сжиц. ср.*
 ||до|на|рэсвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|рэся II 1. ||донарэсване *сжиц. ср.*
 ||до|на|рэзвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|рэжа I 10. ||донарэзване *сжиц.*
 ||до|на|рэжвамъ (донарэжбямъ) *гл.* прех.
 тр. III., екр. до|на|рэжбя II 1. ||дона-
 рэжване, донарэжбяне *сжиц. ср.*
 до|на|сáждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
 на|сáдя II 1. ||донасáждане *сжиц. ср.*
 ||до|на|сáчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
 на|сáкá I 7. ||донасáчане *сжиц. ср. р.*
 ||до|на|сэвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|сэя I 6. ||донасэване *сжиц. ср.*
 ||до|на|сипвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|сипя I 9. ||донасипване *сжиц. ср.*
 ||до|на|сямъ, донасэвамъ *гл.* прех. тр. III.;
вж. донисамъ, донеса ||донасяне,
 донасване *сжиц. ср.* ||до|на|смолявамъ
 (-смол(ю)вамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр.
 до|на|смоля II 1. ||донасм-оляване,
 (-блване) *сжиц. ср. р.* ||до|на|сновавамъ
глагол. прех. тр. III., екр. до|на|снова I 9.
 ||донасноваване *сжиц. ср.* ||до|на|соля-
 вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|на|соля
 II 1. ||донасоляване *сжиц. ср.* ||до|на-
 стиламъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до|на-
 стеля I 2. ||донастилане *сжиц. ср.* ||до-
 на|стригамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до-
 на|стрижа I 10. ||донастригване *сжиц. ср.*
 ||до|на|тикамъ III. ||донатикване *сжиц. ср.*
 ||до|на|тлъквамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 до|на|тлъча I 10. ||донатлъкване *сжиц.*

ср. || до на то варвамъ, до на то варяръмъ гл. прех. тр. III., екр. до на то ва́ря II. 1. || донатоварване, донатоваряне *сжи. ср.* || до на то п-явамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. до на то п́я II. 1. || донатопяване *сжи. ср.* || до на т р у п а мъ III. || донатрупване *сжи. ср.* || до на т р у ф я мъ гл. прех. тр. III., екр. до на т р у́ф я II. 1. || донатруфяне *сжи. ср.*
донаттисвамъ гл. прех. тр. III., екр. до-наттисамъ III. и донаттиса I. 10.; *сжи. ср. р.* донаттисване; тур.; наст. гръц. -is-
до на т у р в а мъ, до на т у р я мъ гл. прех. тр. III., екр. до на т у́р я II. 1. || донатурване, донатуряне *сжи. ср.* || до на т ѣ к а в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до на т ѣ́к а I. 9. || донатъкаване *сжи. ср.* || до на т ѣ к м я в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до на т ѣ́к м я II. 1. || донатъкмьяване *сжи. ср.* || до на т ѣ п к а мъ III. и до на т ѣ́п ч а I. 10. || донатъпкване *сжи. ср.* || до на у ч в а мъ, -авамъ гл. прех. тр. III., екр. до на у́ч а II. 1. || донатаучване, -аване *сжи. ср.* || до на х л у з в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до на хл у́з я II. 1. || донатхлузване *сжи. ср. р.* || до на х р а н в а мъ, до на х р а́н я мъ гл. прех. тр. III., екр. до на х р а́н я II. 1. || донатхранване, до-натхраняне *сжи. ср.*
до на ц е ж д а мъ гл. прех. тр. III., екр. до-на ц е́ж д я II. 1. || донатацэждане *сжи. ср.* || до на ц е́п в а мъ, до на ц е́п я мъ гл. прех. тр. III., екр. до на ц е́п я II. 1. || донатацэпване, донатацэпяне *сжи. ср.*
до на ч е р н я мъ, до на ч е́р н ю в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до на ч е́р н я II. 1. || донатачёрняне, донатачёрнюване *сжи. ср.* || до на ч е́р п я мъ гл. прех. тр. III., екр. до на ч е́р п я II. 1. || донатачёрпяне *сжи. ср.* || до на ч е́с в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до на ч е́ш а I. 10. || донатачэс(у)ване *сжи. ср.* || до на ч у́к в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до на ч у́к а мъ III. || донатачукване *сжи. ср.* || до на ч у́п в а мъ, до на ч у́п я мъ гл. прех. тр. III., екр. до на ч у́п я II. 1. || донатачупване, донатачупяне *сжи. ср.*
до на ш и в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до-на ш и́я I. 6. || донаташиване *сжи. ср.* || до на ш о́п в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до-на ш о́п а мъ III. || донаташопване *сжи. ср.*
дондурма! *сжи. ж.; тур. 'ледено'* || дон-дурмица *сжи. ж. ум.*
до не д ѣ л е ш - е н ъ, -ни прил. м.; *вж. не д ѣ л я.*
до не с в а мъ гл. прех. мкр. усл. III., екр. до не са I. 7.; *вж. до на́сямъ, до ни-самъ* || донесение *сжи. ср.* || до не се-никъ *сжи. м.; ж. до не с е н и ц а; ср. ум.* || до не с е н и ч е || до н и́з в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до н и́ж а I. 10. || донизване *сжи. ср.*

до н и́не нар. обл. стар.; стб. **НѢНѢ.**
до н о́с в а мъ, до н о́с я мъ, до н и́с а мъ гл. прех. тр. III., екр. до н о́с я || до н о́с в а н е, до н о́с я н е, до н и́с а н е *сжи. ср.* || до но́ш у-вамъ гл. прех. тр. III. || до но́ш у в а н е; *вж. но́ш ъ.*
до н ѣ́ г д е, до н ѣ́й д е, до н ѣ́к ж д е, до н ѣ́-нога нар.; *вж. г д е, к ж д е, к о г а.*
до об а́ ж д а мъ гл. прех. тр. III., екр. до-об а́ д я II. 1.; *вж. с в а д а* || до об а́ ж д а-не *сжи. ср.* || до об в и́ в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об в и́ я I. 6. || до об в и́ в а н е *сжи. ср.*
до об в р ѣ́ з в а мъ, до об в р ѣ́з в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об в р ѣ́ж а I. 10. || до об в р ѣ́з в а н е *сжи. ср. р.* || до об г о р я-вамъ гл. (не) прех. тр. III., екр. до об г о-р я прех. II. 1., прех. II. 2. || до об г о р я-ване *сжи. ср. р.*
до о б и́ р а мъ гл. прех. тр. III., екр. до о-б е р а́ I. 1. || до о б и́ р а н е *сжи. ср.*
до об ко́ в а в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об ко́ в а́ I. 9. || до об ко́ в а н е *сжи. ср.* || до об л и́ з в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об л и́ ж а I. 10. || до об л и́ з в а н е *сжи. ср.* || до об л и́ ч а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об л и́ч а *вж. в л ѣк а* || до-об л и́ч а н е *сжи. ср.* || до об р а́ б о т в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об р а́ б о т я II. 1. || до об р а́ б o т в а н e *сжи. ср.* || до о б р и́ с-вамъ гл. прех. тр. III., екр. до об р и́ ш а I. 10. || до о б р и́ с в а н e *сжи. ср. р.* || до-о б р и́ч в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до о б р и́ч а I. 9. (II. 3.) || до об р и́ч в а н e *сжи. ср.* || до о б р у́ л в а мъ, до о б р у́ л я мъ гл. прех. тр. III., екр. до о б р у́ л я II. 1. || до об р у́ л в а н e, -яне *сжи. ср. р.* || до о-б р у́ с я г л. прех. екр. II. 1. успор. обл. на б р у́ л я || до о б р ѣ́ с н у в а мъ, до об-р ѣ́ с в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до о б р ѣ́ с н а I. 5. || до об р ѣ́ с (н у) в а n e *сжи. ср.* || до о б р ѣ́ щ а мъ гл. прех. тр. III.; *вж. в р ѣ щ а мъ; екр. до о б ѣ́ р н а I. 5., вж. в ѣ р н а* || до об р ѣ́ щ а n e *сжи. ср. р.* || до об р ѣ́ з в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об р ѣ́ ж а I. 10. || до об р ѣ́ з в a n e *сжи. ср.* || до о б ѣ́ р с у в а мъ, до о б ѣ́ р с в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до о б ѣ́ р ш а I. 10. || до об ѣ́ р с у в a n e, до об ѣ́ р с а n e *сжи. ср.* || до о б с и́ п в а мъ, -я мъ гл. прех. тр. III., екр. до об с и́ п я I. 9. || до об с и́ п -в a n e, -яне *сжи. ср.*
до об т о́ ч в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об-т о́ ч а II. 3. || до об т ó ч в a n e *сжи. ср.* || до-об х о́ ж д а мъ гл. прех. тр. III., екр. до-об х о́ д я II. 1. || до об х ó ж d a n e *сжи. ср.* || до об ш и́ в а мъ гл. прех. тр., екр. до об-ш и́ я I. 6. || до об ш и́ в a n e *сжи. ср. р.* || до об е́ с в а мъ гл. прех. тр. III., екр. до об е́ с я; *вж. в е с я* || до об е́ с a n e *сжи. ср.* || до об и́ к а́ л я мъ гл. прех. тр. III., екр. до об и́ к о́ л я II. 1.; *вж. о́к о л о* || до об ѣ́ д в а мъ гл. прех. тр. III. || до-

- обѣдване *сжиц. ср.* || до|о|бълвамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|бъл|ля II. 1. || дообъл-ване, -яне *сжиц. ср.*
- до|о|вамо, до|о|вде *нар.* обл. стар.; стб. **ОКЪДЕ . . .**
- до|о|вършавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|върш|а I. 9., до|о|в|ър|ш|е|я I. 6. || до-вършаване *сжиц. ср.* || до|о|глѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|гл|е|да|мъ III. || дооглѣждане *сжиц. ср.* || до|о|глозгу-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|г|л|о|ж|д|а I. 10. || дооглозгуване *сжиц. ср.* || до|о|гол-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|г|о|ля II. 1. || доогол-ване, -яне *сжиц. ср.* || до|о|о|грабвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|г|р|а|б|я II. 1. || доограбване *сжиц. ср.* || до|о|о|граждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|г|р|а|д|я II. 1. || доограждане *сжиц. ср.* || до|о|о|грѣбвамъ (до|о|о|грѣбамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|г|р|е|б|а I. 7. || доо-грѣване (доогрѣване) *сжиц. ср.* || до|о|о|г|р|извамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|г|р|и|з|а I. 9. (I. 7.) || доогрѣзване *сжиц. ср.* || до|о|о|г|р|у|хамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|г|р|у|х|а мъ III. || доогрухване *сжиц. ср.*
- до|о|о|дѣве *нар.*
- до|о|о|дѣрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|д|ѣ|р|а I. 1. || доодѣране *сжиц. ср.* || до-о|о|д|ѣ|хамъ III. || доодѣхване *сжиц. ср.* || до|о|о|д|ѣ|л|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|д|ѣ|л|амъ III. || доодѣлване *сжиц. ср.* || до|о|о|ж|ен|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|ж|ѣ|н|я II. 1. || дооженване *сжиц. ср.* || до|о|о|ж|у|л|вамъ, до|о|о|ж|у|л|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|ж|у|л|я II. 1. || дооужлване, -яне *сжиц. ср.* || до|о|о|ж|ѣ|н|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|ж|ѣ|н|а I. 9.; несгодно „жена“ *вм. жѣ|н|а* || дооужнване *сжиц. ср.*
- до|о|о|зарана *нар.; вж. заранъ.*
- до|о|о|здравѣвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. до|о|о|з|д|р|ав|ѣ|я I. 6. || до|о|о|з|д|р|ав|я|вамъ II. *глагол.* прех. (и непрех.) тр. III., екр. до-о|о|з|д|р|ав|я| II. 1.; по|о|з|д|р|ав|я || оз-дравѣване непрех., оздравяне (обл. и непрех.), (не)прех. оздравяване *сжиц. ср.* || до|о|о|з|о|б|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|з|о|б|амъ III. || доозобване *сжиц. ср.*
- дооки!** *нар.* обл. *вм.* до|о|х|а|ки; *вж. хакъ.*
- до|о|о|к|а|п-вамъ, -ямъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. до|о|о|к|а|п|я I. 9. || доокапване, -яне *сжиц. ср.* || доокастрямъ, доокастриювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|к|а|с|т|р|я II. 1. || доокастр-яне, -юване *сжиц. ср.* || до|о|о|к|а|ч|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|к|а|ч|а II. 3. || доокачване *сжиц. ср.* || до-о|о|к|о|п|avamъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|к|о|п|а I. 6. || доокопаване *сжиц. ср.* || до|о|о|к|о|с|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|к|о|с|я II. 1. || доокосяване *сжиц. ср.* || до|о|о|к|ър|нямъ, доо|о|к|ър|нямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|к|ър|н|я II. 1. || доо|о|к|ър|ня-
- не, доо|о|к|ър|няване *сжиц. ср.* || до|о|о|к|ър-тямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|к|ър|т|я II. 1. || доо|о|к|ър|т|яне *сжиц. ср.* || до|о|о|к|ър-шамъ (до|о|о|к|ър|швамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|к|ър|ш|а II. 1. || доо|о|к|ър|шане (доо|о|к|ър|шване) *сжиц. ср.* || до|о|о|к|ж|п|ямъ (до|о|о|к|ж|п|вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|к|ж|п|я I. 6. || доо|о|к|ж|пване, доо|о|к|ж|п-яне *сжиц. ср.* || до|о|о|к|ж|с|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|к|ж|с|амъ III. || до-о|о|к|ж|сване *сжиц. ср.* || до|о|о|к|ж|с|ямъ *гл.* прех. тр. III. (с|ж|с|я|вамъ), екр. до|о|о|к|ж|с|я II. 1. || правя к|ж|с| || доо|о|к|ж|с|яне *сжиц. ср.*
- до|о|о|л|ап|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|л|а|п|амъ III. || до|о|о|л|апване *сжиц. ср.* || до|о|о|л|из|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|л|и|ж|а I. 10. || доо|о|л|изване *сжиц. ср.* || до|о|о|л|оп|вамъ; *вж. доо|о|ла|п|вамъ* || до-о|о|л|о|л|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|л|о|ч|а I. 10. || доо|о|л|оване *сжиц. ср.* || до-о|о|л|уп|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|л|у|п|я II. 1. || доо|о|л|упяне *сжиц. ср.* || до|о|о|л|у|щ-вамъ, -ямъ, до|о|о|л|у|щ-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|л|у|щ|я, -л|у|щ|я II. 3. || доо|о|л|у|щване, -л|у|щване *сжиц. ср.*
- до|о|о|м|ѣ|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|м|ѣ|на I. 5. || доо|о|м|ѣване *сжиц. ср.* || до|о|о|м|ив|амъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|м|и|я I. 6. || доо|о|м|иване *сжиц. ср.* || до-о|о|м|итамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|м|е|т|а I. 8. || доо|о|м|итане *сжиц. ср.* || до|о|о|м|ѣ|к-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|м|ѣ|к|на I. 5. || доо|о|м|ѣ|кване *сжиц. ср.*
- до|о|о|н|о|жд|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|н|о|жд|амъ III. и до|о|о|н|о|д|я II. 2. || до-о|о|н|о|ждване *сжиц. ср.*
- до|о|о|п|ад|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|п|а|дамъ III. || доо|о|п|адване *сжиц. ср.* || до|о|о|п|ас|(я)|вамъ I. *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|ас|а I. 7. || доо|о|п|ас|(я)|ване *сжиц. ср.* || до|о|о|п|ас|вамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|аша I. 10.; *вж. по|о|я|с|ъ* || до-о|о|п|асване *сжиц. ср.* || доо|о|п|е|т|ля|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|е|т|л|ѣ|я I. 6., до-о|о|п|ет|ля II. 1. || доо|о|п|ет|ляване *сжиц. ср.* || до|о|о|п|ив|амъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|п|и|я I. 6. || доо|о|п|иване *сжиц. ср.* || до-о|о|п|л|ав|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-о|о|п|л|а|в|я II. 1. || доо|о|п|л|авване *сжиц. ср.* || до|о|о|п|л|а|к-вамъ, I. -н|у|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|л|а|к|на I. 5. || доо-п|л|а|к|(н|у)|ване I. || до|о|о|п|л|ав|вамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|л|а|ч|а I. 10. || доо|о|п|л|аване II. || до|о|о|п|л|ѣ|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|л|ѣ|в|я II. 1. || доо|о|п|л|ѣ|ване *сжиц. ср.* || до|о|о|п|л|оп|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|л|о|п|я II. 1. || доо|о|п|л|опване *сжиц. ср.* || до|о|о|п|р|ав|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|р|а|в|я II. 1. || доо|о|п|р|авяне *сжиц. ср.* || доо|о|п|р|аз|днямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|о|о|п|р|аз|д|н|я II. 1. || доо|о|п|р|аз|дняне *сжиц. ср. р.* || до-

доопраскамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
опраскамъ III. || доопраскване *сжиц.*
ср. доопрѣжвамъ, доопрѣжувамъ
гл. прех. тр. III., екр. доопѣржа II. 3.
|| доопрѣжване, доопрѣжване *сжиц.* *ср.*
доопѣрлямъ, доопѣрлювамъ *гл.* прх.
тр. III., екр. доопѣрля II. 1. || доопѣр-
ляне, доопѣрлюване *сжиц.* *ср.* || доопѣ-
вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доопѣя
I. 6. || доопѣване *сжиц.* *ср.*
дооравамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доора
I. 9. || доораване *сжиц.* *ср.* || доорѣзвамъ
гл. прех. тр. III., екр. доорѣжа I. 10.
|| доорѣзване *сжиц.* *ср.*
доосветявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
осветя II. 1. || доосветяване *сжиц.* *ср.*
дооскубвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
дооскубя I. 9. || дооскубване *сжиц.*
ср. || доостригамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доострижа, доострига I. 9. (I. 7.)
|| доостригане *сжиц.* *ср.* || доострямъ,
доострювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
остря II. 1. || доостряне, -юване *сжиц.*
ср. || доостържамъ, доостържвамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. доостържа I. 10.
|| доостържане *сжиц.* *ср.*
доотбивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доот-
бйя I. 6. || доотбиване *сжиц.* *ср.* || доот-
бйрамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. доот-
беря I. 1. || доотбйране *сжиц.* *ср.* || до-
отбранявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
отбраня II. 2. || доотбраняване *сжиц.*
ср. || доотбрулямъ, -вамъ и доот-
брус-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доотбруля и доотбруся II. 1. || доот-
бруляне, -ване и доотбрус-ване, -яне
сжиц. *ср.*
доотварявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
отваря II. 1. || доотваряване *сжиц.* *ср.*
доотвѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доотвѣда I. 8. || доотвѣждане *сжиц.*
ср. || доотвѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доотвѣжа I. 10. || доотвѣзване *сжиц.* *ср.*
|| доотвѣзимамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доотвѣма I. 4. || доотвѣзване *сжиц.* *ср.*
|| доотвѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
отвѣка I. 7. || доотвѣчане *сжиц.* *ср.*
|| доотвѣоря *гл.* прех. екр. II. 1. || доот-
вѣорямъ тр. III., || доотвѣоряне *сжиц.* *ср.*
|| доотвѣрѣзвамъ *гл.* прх. тр. III., екр.
доотвѣржа I. 10. || доотвѣрѣзване *сжиц.* *ср.*
|| доотвѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
отвѣя I. 6. || доотвѣване *сжиц.* *ср.*
доотвѣждъ *нар.*; *вж.* отвѣждъ.
доотдйрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доот-
дйра I. 1. || доотдйране *сжиц.* *ср.* || до-
отдѣлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. доот-
дѣля II. 1. || доотдѣляне *сжиц.* *ср.* || до-
откарвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доот-
карамъ III. || дооткарване *сжиц.* *ср.*
|| дооткачвамъ *гл.* прх. тр. III., екр. до-
откач II. 3. || дооткачване *сжиц.* *ср.*
|| доотковавамъ *гл.* прех. тр. III., екр.

доотковая I. 9. || доотковаване *сжиц.*
ср. || дооткривамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
дооткрйя I. 6. || дооткриване *сжиц.* *ср.*
|| дооткуп-(у)вамъ, -ямъ, -увамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. дооткупа II. 1. || до-
откуп-(у)ване, -яне, -уване *сжиц.* *ср.*
|| дооткъртямъ *гл.* прх. тр. III., екр. до-
откъртя II. 1. || дооткъртяне *сжиц.* *ср.*
|| дооткършувамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
дооткърша II. 3. || дооткършуване
сжиц. *ср.*
доотлежавамъ *гл.* непрех. тр. III., екр.
доотлежа II. 2. || доотлежаване *сжиц.*
ср. || доотлѣпямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доотлѣпя II. 1. || доотлѣпяне *сжиц.* *ср.*
|| доотлѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
отлѣя I. 6. || доотлѣване *сжиц.* *ср.* || до-
отлѣжвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
отлѣжа II. 3. || доотлѣжване *сжиц.* *ср.*
|| доотмѣрвамъ, доотмѣрямъ *гл.* прх. тр.
III., екр. доотмѣря II. 1. || доотмѣр-
ване, -яне *сжиц.* *ср.* || доотмѣст-ямъ,
-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доотмѣс-
тя II. 1. || доотмѣст-ване, -яне *сжиц.* *ср.*
|| доотнйсамъ *гл.* прх. тр. III., екр. до-
отнеса I. 7. || доотнйсане *сжиц.* *ср.*
доотонждъ *нар.* обл.; *срав.* доотвждъ.
доотплитамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
отплета I. 8. || доотплитане *сжиц.* *ср.*
|| доотпѣр-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. доотпѣря II. 1. || доотпѣр-ване,
-яне *сжиц.* *ср.* || доотпочивамъ *гл.*
непрех. тр. III., екр. доотпочина I. 5;
вж. покой || доотпочиване *сжиц.* *ср.* *р.*
|| доотравямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доотрѣвя II. 1.; *вж.* отрова || доот-
равяне *сжиц.* *ср.* || [доотравямъ *вм.* до-
изравямъ *вж.* ровя] || доотривамъ
гл. прх. тр. III., екр. доотрйя I. 6. || до-
отриване *сжиц.* *ср.* || доотрйивамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. доотрйна I. 5., и обл.
доотрйя I. 6. || доотрйиване *сжиц.* *ср.*
|| доотрошувамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доотроша II. 3. || доотрошуване *сжиц.* *ср.*
|| доотрѣбямъ *гл.* прх. тр. III., екр. до-
отрѣбя II. 1. || доотрѣбяне *сжиц.* *ср.*
|| доотрѣзвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
доотрѣжа I. 10. || доотрѣзване *сжиц.* *ср.*
|| дооттърквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
оттъркамъ III. || дооттъркване *сжиц.* *ср.*
|| дооттърсямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
оттърся II. 1. || дооттърсяне *сжиц.* *ср.*
|| доотсамъ *нар.*; *вж.* нар. самъ, насамъ.
доотседявамъ *си гл.* непрех. тр. III., екр. до-
отседя *си* II. 2. || доотседяване *сжиц.* *ср.*
|| доотсйпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
доотсйпя I. 9. || доотсйпване *сжиц.* *ср.*
|| доотсйчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
отсѣка I. 7. || доотсйчане *сжиц.* *ср.* *р.*
|| доотспйвамъ *си гл.* непрех. тр. III., екр.
доотспйя *си* II. 5. || доотспйване *сжиц.*
ср. || доотстоявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
доотстоя II. 4. || доотсѣвамъ *глагол.*

прех. тр. III., екр. доотсѣя I. 6. || доотсѣване *сжиц. ср.*
 дооттѣтъкъ *нар.*
 дооттѣглямъ (дооттѣглювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣгля II. 1. || дооттѣгляне (дооттѣглюване) *сжиц. ср.* || дооттѣкнамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣкна I. 5. || дооттѣкване *сжиц. ср.* || дооттѣрбшвамъ, дооттѣрбшамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. дооттѣрбша II. 3. || дооттѣрбшване, (дооттѣрбшване) *сжиц. ср.* || дооттѣр-рямъ, -вамъ, -нувамъ *гл.* прех. III., екр. дооттѣр-ря II. 1., -на I. 5. || дооттѣр-яне, -(ну)ване *сжиц. ср.* || дооттѣждамъ *гл.* преход. тр. III., екр. дооттѣжда II. 1. || дооттѣждане *сжиц. ср.* || дооттѣцѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. дооттѣцѣя II. 1. || дооттѣцѣване *сжиц. ср.* || дооттѣядамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣядя I. 6. || дооттѣядане *сжиц. ср. р.*
 дооттѣщипвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣщипя I. 9. || дооттѣщипване *сжиц. ср.*
 дооттѣднувамъ, съкрат. дооттѣднамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣднамъ III., дооттѣдна I. 5. || дооттѣд(ну)ване *сжиц. ср.* || дооттѣпазарявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпазаря II. 1. || дооттѣпазаряване *сжиц. ср.* || дооттѣпазвамъ, дооттѣпазямъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпазя II. 1. || дооттѣпазване, дооттѣпазяне *сжиц. ср.* || дооттѣпалвамъ, дооттѣпалямъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпаля II. 1. || дооттѣпалване, -яне *сжиц. ср.* || дооттѣпарвамъ, дооттѣпарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпаря II. 1. || дооттѣпарване, -яне *сжиц. ср.* || дооттѣпасявамъ, дооттѣпасямъ (дооттѣпашамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпаса I. 7. || дооттѣпасяване (дооттѣпаса-яне, дооттѣпашане) *сжиц. ср.* || дооттѣпелявамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. дооттѣпелѣясе I. 6. || дооттѣпеляване *сжиц. ср.* || дооттѣпечалвамъ, дооттѣпечелямъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпечеля (дооттѣпечеля) II. 1. || дооттѣпечеляне, -чалване *сжиц. ср.*
 дооттѣпечатвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпечатамъ III и дооттѣпечата II. 1. || дооттѣпечатване *сжиц. ср.*
 дооттѣпивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпийа I. 6. || дооттѣпиване *сжиц. ср.* || дооттѣпипвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпипамъ III. || дооттѣпипване *сжиц. ср.* || дооттѣпирамъ I. *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпиря I. 3.; *вж.* сѣпирамъ, сѣпиря || дооттѣпирь *сжиц. м. р., лат.* 'контактъ' || дооттѣпиряне *сжиц. ср.* || дооттѣпирямъ II., дооттѣпирвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпиря I. 1. || дооттѣпиряне I., II.; дооттѣпирване *сжиц. ср.* || дооттѣписвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпиша I. 10. || дооттѣписване *сжиц. ср.* || дооттѣписане *сжиц. ж.* || дооттѣписникъ *сжиц. м. р., чужд.* 'кореспондентъ' || дооттѣписница *сжиц. ж.* || дооттѣписничество *сжиц. ср.* 'кореспондентство' || дооттѣпичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпича I. 7. || дооттѣпичане *сжиц. ср.* || дооттѣпичвамъ *глаго.* прех. тр. III., екр.

дооттѣпичамъ II. 1. || дооттѣпичане *сжиц. ср.*
 дооттѣпичвамъ, дооттѣпичамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. дооттѣпича II. 3. || дооттѣпичване, -яне *сжиц. ср.* || дооттѣпичвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. дооттѣпичамъ III., *сжиц.* екр. дооттѣпичване || дооттѣпичвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпича II. 1. || дооттѣпичване *сжиц. ср. р.*
 дооттѣпладне *нар.; вж.* пладне || дооттѣпладнувамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. дооттѣпладня II. 1. || дооттѣпладнуване *сжиц. ср.*
 дооттѣпладнамъ, дооттѣпладнувамъ *гл.* прх. тр. III., екр. дооттѣпладна I. 5. || дооттѣплад(ну)ване I.—II. *сжиц. ср.* || дооттѣпладна ми се *гл.* 3-олч. непрх. тр. III., екр. дооттѣпладна I. 10. || дооттѣпладна *сжиц. ж.* || дооттѣплатявамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. дооттѣплатя II. 1.; *вж.* платъ, еднокор. съплатявамъ || дооттѣплатяване *сжиц. ср.* || дооттѣплатявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣплатя II. 1. || дооттѣплатяване *сжиц. ср.* || дооттѣпленявамъ *гл.* прх. тр. III., екр. дооттѣпленя II. 1. || дооттѣпленяване *сжиц. ср.* || дооттѣплетамъ *гл.* прех. тр. дооттѣплетя I. 8. || дооттѣплитане *сжиц. ср. р.* || дооттѣплувамъ *глаго.* преход. тр. III., екр. дооттѣплувамъ III. || дооттѣплуване *сжиц. ср.* || дооттѣплѣвямъ, дооттѣплѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣплѣвя II. 1., дооттѣплѣвяване, дооттѣплѣвяне *сжиц. ср.* || дооттѣплѣвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣплѣвямъ I. 10. || дооттѣплѣвене *сжиц. ср. р.* || дооттѣповивамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. дооттѣповия I. 6. || дооттѣповиване *сжиц. ср.* || дооттѣподбѣривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣподбѣривамъ III. || дооттѣподбѣриване *сжиц. ср.* || дооттѣподвѣзвамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. дооттѣподвѣжа I. 10. || дооттѣподвѣзване *сжиц. ср.* || дооттѣподвѣивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣподвѣя I. 6. || дооттѣподвѣиване *сжиц. ср.* || дооттѣподврѣзвамъ, дооттѣподврѣзувамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. дооттѣподврѣжа I. 10. || дооттѣподврѣз(у)ване *сжиц. ср. р.* || дооттѣподгрѣвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣподгрѣвя I. 6. || дооттѣподгрѣвяване *сжиц. ср.* || дооттѣподдѣривамъ, дооттѣподдѣривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣподдѣрива II. 1. || дооттѣподдѣриване, -яне *сжиц. ср.* || дооттѣпоменувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпомена I. 5. || дооттѣпоменуване *сжиц. ср.* || дооттѣпорвамъ (дооттѣпорямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпоря II. 1. || дооттѣпорване, -яне *сжиц. ср.* || дооттѣпоск(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпоскя I. 10. || дооттѣпоск(у)ване *сжиц. ср.*
 дооттѣпосле *нар.*
 дооттѣпостѣйка *сжиц. м.; вж.* постъ || дооттѣпостѣивамъ *глаго.* непрех. тр. III., екр. дооттѣпостѣя II. 1. || дооттѣпостѣяване *сжиц. ср.* || дооттѣпосѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. дооттѣпосѣя I. 6. || дооттѣпосѣване *сжиц. ср.* || дооттѣпотопень, -ни *прил. м.; вж.* потопъ || дооттѣпотопщина *сжиц. ж.* || дооттѣпопя *гл.* прех., екр.

обл. I.; *вжс.* допѣя || до|пра́ гл. екр.; *вжс.* до|пирамъ || до|пра́вямъ глаг.; прех. тр. III., екр. до|пра́вя II. 1. || до|пра́вяне *сжиц. ср.* || до|праздну́вамъ гл. (не)прех. тр. III. || до|праздну́ване *сжиц. ср.* || до|празднѣямъ гл. прех. тр. III., екр. до|пра́зднѣя II. 1. || до|празднѣяне *сжиц. ср.* || до|пранъ прич. мин. стр. м.; *вжс.* до|пирамъ, до|пера || до|пра́щамъ гл. прех. III., екр. до|пра́тя II. 1. || до|пра́щане *сжиц. ср. р.* || до|пре|варѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. до|пре|ва́ря II. 1. || до|пре|варѣване *сжиц. ср.*
 до|пре|дѣй нар.
 до|пре|на́сямъ гл. прех. тр. III., екр. до|пре|на́ся I. 7.; *вжс.* но́ся || до|пре|на́сяне *сжиц. ср.* || до|пре|си́чамъ гл. прех. тр. III., екр. до|пре|си́ка I. 7. || до|пре|си́чане *сжиц. ср.* || до|пре|три́вамъ гл. прех. тр. III., екр. до|пре|три́я I. 6. || до|пре|три́ване *сжиц. ср.* || до|при|би́вамъ глаг. прех. тр. III., екр. до|при|би́я I. 6. || до|при|би́ване *сжиц. ср.* || до|при|би́ране гл. прех. тр. III., екр. до|при|бе́ра I. 1. || до|при|би́ране *сжиц. ср.* || до|при|да́мъ гл. прех. тр. III., екр. до|пре|да́ I. 8. || до|при|да́не *сжиц. ср.* || до|при|ви́зимамъ глаг. прех. тр. III., екр. до|при|ви́зема I. 4. || до|при|ви́змане *сжиц. ср.*
 до|при|пкѣвамъ глаг. непрех. тр. III., екр. до|при|пкѣмъ || до|при|пкване *сжиц. ср.*
 до|при|шѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. до|при|шѣй I. 6. || до|при|шѣване *сжиц. ср.*
 до|про|би́вамъ гл. прех. тр. III., екр. до|про|би́я I. 6. || до|про|би́ване *сжиц. ср.* || до|про|ви́рамъ глаг. прех. тр. III., екр. до|про|ви́ра I. 3. || ~ се гл. непрех. || до|про|ви́ране *сжиц. ср.* || до|про|да́вамъ гл. прех. тр. III., екр. до|про|да́мъ I. 8. || до|про|да́ване *сжиц. ср.* || до|про|рѣ́зvamъ гл. прех. тр. III., екр. до|про|рѣ́жа I. 10. || до|про|рѣ́зване *сжиц. ср.* || до|про|сти́рамъ гл. прех. тр. II., екр. до|про|сти́ра I. 3.; *вжс.* про|сто́рь || до|про|чи́тамъ гл. прех. тр. III., екр. до|про|чи́та I. 8. || до|про|чи́тане *сжиц. ср.* || до|про|ща́вамъ гл. прех. тр. III., екр. до|про|ща́ване *сжиц. ср.* || до|про|шѣвамъ обл. гл. прех. тр. III., екр. до|про|шѣя II. 3. || до|про|шѣване *сжиц. ср.*, обл. || до|прѣ́чvamъ глаг. прех. тр. III., екр. до|прѣ́ча II. 3. || до|прѣ́чване *сжиц. ср.*
 до|пу́скамъ, до|пу́шамъ гл. прех. тр. III., екр. до|пу́сна I. 5. || до|пу́скане, до|пу́шане *сжиц. ср.* || до|пу́швамъ гл. прех. тр. III., екр. до|пу́шя II. 3. || до|пу́шване *сжиц. ср.* || до|пу́шкvamъ гл. прех. тр. III., екр. до|пу́шкамъ III. || до|пу́шкване *сжиц. ср.*
 до|пѣ́лзявамъ гл. непрех. тр. III., екр. до|пѣ́лзя II. 1. || до|пѣ́лзяване *сжиц. ср.* || до|пѣ́лзненіе *сжиц. ср.* || до|пѣ́лзнителенъ, -ни *прил. м.* || до|пѣ́лзнямъ гл. прех. тр. III.,

екр. до|пѣ́лзня II. 1. || ~ се гл. непрех. || до|пѣ́лзненіе *сжиц. ср.* отъ глаг. || до|пѣ́п-лямъ, до|пѣ́плювамъ гл. прех. тр. III., екр. до|пѣ́пля I. 9. || до|пѣ́плане, до|пѣ́плуване *сжиц. ср.* || до|пѣ́ржvamъ, до|пѣ́ржvamъ гл. прех. тр. III., екр. до|пѣ́ржа II. 1. || до|пѣ́рж(у)ване *сжиц. ср.* || до|пѣ́рлямъ гл. прех. тр. III., екр. до|пѣ́рля II. 1. || до|пѣ́рляне *сжиц. ср.* || до|пѣ́вамъ гл. прех. тр. III., екр. до|пѣ́я I. 6. || до|пѣ́ване *сжиц. ср.* || до|пѣ́ждамъ, до|пѣ́ждамъ гл. прех. тр. III., екр. до|пѣ́жда II. 1. || до|пѣ́ждане, до|пѣ́ждане *сжиц. ср.* || до|пѣ́жти нар.; *вжс.* пѣ́жть.
 до|пѣ́жтѣвамъ гл. непрех. екр. III. || до|пѣ́жтѣване *сжиц. ср.*
 до|рѣ́ нар. обл.; *вжс.* до|ри; до|рде.
 до|ра́бѣтамъ гл. прех. тр. III., екр. до|ра́бѣтя II. 1. || до|ра́бѣтане *сжиц. ср.* || до|ра́внѣвамъ, до|ра́внѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. до|ра́внѣя II. 1. || до|ра́внѣяване, до|ра́внѣяване *сжиц. ср.* || до|ра́внѣямъ гл. прех. тр. III., екр. до|ра́внѣя II. 1. || до|ра́внѣяне *сжиц. ср.*
 до|раз|би́рамъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|би́ра I. 1. || до|раз|би́ране *сжиц. ср.* || до|раз|бу́ждамъ, до|раз|бу́ждамъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|бу́дѣя II. 1. || до|раз|бу́ждане, до|раз|бу́ждане *сжиц. ср.*
 до|раз|ва́лямъ глаг. прех. тр. III., екр. до|раз|ва́ля II. 1. || до|раз|ва́ляне *сжиц. ср.* || до|раз|ва́ждамъ (се) глаг. прех. (непрех.) тр. III., екр. до|раз|ва́жда (се) I. 8.; *вжс.* раз|во́дь || до|раз|ва́звамъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|ва́зжа I. 10. || до|раз|ва́зване *сжиц. ср.* || до|раз|ва́зvamъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|ва́звѣя I. 6. || до|раз|ва́звѣяне *сжиц. ср.* || до|раз|ва́звѣчамъ, до|раз|ва́звѣчамъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|ва́звѣча I. 7. || до|раз|ва́звѣча II. 3. || до|раз|ва́звѣчане *сжиц. ср.* || до|раз|ва́звѣтъ рз(у)в амъ, до|раз|ва́звѣзvamъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|ва́звѣзжа I. 10. || до|раз|ва́звѣз(у)ване, -ва́звѣзване *сжиц. ср.*
 до|раз|гло́бямъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|гло́бя II. 1.; *вжс.* с|гло́бъ || до|раз|гло́бяване *сжиц. ср.* || до|раз|гра́ждамъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|гра́ждѣя II. 1. || до|раз|гра́ждане *сжиц. ср.* || до|раз|гра́жvamъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|гра́жѣя I. 6. || до|раз|гра́жѣяне *сжиц. ср.*
 до|раз|да́вамъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|да́мъ I. 8. || до|раз|да́ване *сжиц. ср.* || до|раз|ди́рамъ глаг. прех. тр. III., екр. до|раз|ди́ра I. 1. || до|раз|ди́ране *сжиц. ср.* || до|раз|дѣ́лямъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|дѣ́ля II. 1. || до|раз|дѣ́ляне *сжиц. ср.*
 до|раз|ка́зvamъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|ка́зжа I. 10. || до|раз|ка́зване *сжиц. ср.* || до|раз|ка́рvamъ гл. прех. тр. III., екр. до|раз|ка́рамъ III. || до|раз|ка́рване *сжиц. ср.* || до|раз|ко́вавамъ гл. прех. тр. III., екр.

- до|раз|ко|о|ва́ I. 9. || доразковáване *сжиц. ср.* || до|раз|ко|па́вамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|ко|па́я I. 6.* || доразкопáване *сжиц. ср.* || до|раз|к|ж|с|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|к|ж|с|а|мъ III.* || доразк|ж|с|ване *сжиц. ср.*
- до|раз|м|ивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|м|я́ I. 6.* || доразмиване *сжиц. ср.* || до|раз|мо|та́вамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|мо|та́я I. 6.* || доразмотáване *сжиц. ср.* || до|раз|м|ъ|ня́вамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|м|ъ|ня́я II. 1.* || доразмъ|ня|ване *сжиц. ср.*
- до|раз|нá|с|я|мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|не|с|я́ I. 7.*; *вж. нося* || доразнá|с|я|не|б|й|т|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|не|б|й|т|я́ II. 1.*; *вж. битъ* || доразнебйтване *сжиц. ср. р.* || до|раз|н|и|ма́мъ *гл. прех. тр. III.*, *еднокр. до|раз|н|е|ма́ I. 4.*; *вж. с|н|и|ма|мъ: в|з|и|ма|мъ* || до|раз|н|и|ма|не *сжиц. ср. р.* || до|раз|н|и|щ|ва́мъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|н|и|щ|я́ II. 3.* || доразнищване *сжиц. ср. р.*
- до|раз|о|б|б|р|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|о|б|б|р|я́ II. 1.* || доразобрване *сжиц. ср.* || до|раз|о|р|а́вамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|о|р|а́ I. 9.* || доразоря́ване *сжиц. ср.*
- до|раз|пá|с|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|пá|ш|а I. 10.*; *вж. поясъ* || до|раз|пé|р|ва́мъ, -я́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|пé|р|я́ II. 1.* || доразпé|р|ване, -я́не *сжиц. ср.* || до|раз|п|й|та́мъ *III.* || до|раз|п|й|та́ I. 8. || до|раз|п|й|та́мъ *III.* || до|раз|п|лá|щ|а|мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|п|лá|щ|я́ I. 1.* || доразплáщане *сжиц. ср.* || до|раз|п|лé|с|к|ва́мъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|п|лé|с|к|а|мъ III.*, *до|раз|п|лé|щ|я́ I. 10.* || до|раз|п|лé|с|к|ване *сжиц. ср.* || до|раз|п|л|и|та́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|п|л|е|т|а́ I. 8.* || доразплитване *сжиц. ср.* || до|раз|п|б|р|ва́мъ, -я́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|п|б|р|я́ II. 1.* || доразпб|р|ване, -я́не *сжиц. ср.* || до|раз|п|р|а́вамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|п|р|а́я II. 1.* || ~ се *гл. непрех.* || доразп|р|а́ване *сжиц. ср.* || до|раз|п|р|о|дá|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|п|р|о|дá|я́ I. 8.* || доразпродáване *сжиц. ср.* || до|раз|п|р|о|с|т|и|ра́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|п|р|о|с|т|ра́ I. 3.*; *вж. просторъ*
- до|раз|р|а́в|ямъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|р|о|в|я́ II. 1.* || доразрáв|я|не *сжиц. ср.* || до|раз|р|ъ|з|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|р|ъ|ж|а I. 10.* || доразръзване *сжиц. ср.* || до|раз|с|й|п|ва́мъ, -я́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|с|й|п|я́ I. 9.* || доразсйп|(у)ване, -я́не *сжиц. ср.* || до|раз|с|й|ча́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|с|й|ч|кá I. 7.* || доразсйчане *сжиц. ср.* || до|раз|с|у|к|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|с|у|ч|а́ I. 10.* || до|раз|с|у|к|ване *сжиц. ср.*
- до|раз|то|вá|р|ва́мъ, -я́мъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|то|вá|р|я́ II. 1.* || до|раз|то|вá|р|ване, -я́не *сжиц. ср.* || до|раз|то|чá|мъ, доразтáчáмъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|то|чá| II. 3.* || до|раз|то|ч|ване, доразтáч|ване *сжиц. ср.* || до|раз|то|п|я́вамъ, до|раз|тá|п|я́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|то|п|я́ II. 1.* || доразтоп|я|ване, доразтá|п|я|не *сжиц. ср.* || до|раз|т|ро|шá|ва́мъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|т|ро|шá| II. 3.* || доразт|ро|шá|ване *сжиц. ср.* || до|раз|т|р|ъ|б|ва́мъ, -т|р|ъ|б|я́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|т|р|ъ|б|я́ II. 1.* || доразт|р|ъ|б|ване, -я́не *сжиц. ср.* || до|раз|т|ур|я́мъ, -ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|т|ур|я́ II. 1.* || до|раз|т|ур|я|ване, -я́не *сжиц. ср.*
- до|раз|у|м|ивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|у|м|я́я I. 6.* || доразум|я|ване *сжиц. ср.*
- до|раз|ц|é|п|ва́мъ, -я́мъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|ц|é|п|я́ II. 1.* || до|раз|ц|é|п|ване, -я́не *сжиц. ср.* || до|раз|ц|ъ|вт|я́вамъ се *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|ц|ъ|вт|я́ се II. 2.* || доразцъвт|я|ване *сжиц. ср.*
- до|раз|ч|ё|с|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|ч|ё|ш|а I. 10.* || до|раз|ч|ё|с|ване *сжиц. ср.* || до|раз|ч|й|ст|ва́мъ, -я́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|ч|й|ст|я́ II. 1.* || до|раз|ч|й|ст|ване, -я́не *сжиц. ср.* || до|раз|ч|у|п|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|ч|у|п|я́ II. 1.* || до|раз|ч|у|п|ване *сжиц. ср.*
- до|раз|ш|ивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|раз|ш|й|я́ I. 6.* || доразшйване *сжиц. ср.* || до|раз|ш|у́|м|я́мъ се *глагол. непрех. тр. III.*, *екр. до|раз|ш|у́|м|я́ се II. 1.*; *вж. шума* || доразш|у́|м|я|не *сжиц. ср.*
- дорамáдж|я *сжиц. м. обл., вм. дограмáдж|я*
- до|р|á|м|ка *сжиц. ж.* || до|р|á|м|че *сжиц. ср.*; *вж. рамо*
- дорáст|вамъ *глагол. непрех. тр. III.*, *екр. до|р|а|стá́ I. 7.* || дорáст|ване *сжиц. ср.*
- до|р|дé *нар.*; *срав. дори, догде...*
- до|р|е|д|а *нар.*; *стар. род. п. ед. ч. отъ редъ*
- дорéждáмъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|р|е|д|я́ II. 1.* || дорéждáне *сжиц. ср.* || до|р|é|с|ва́мъ (дорéш|вамъ) *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|р|é|ш|а II. 5.* || дорéс|ване *сжиц. ср.* || до|р|е|шá|вамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|р|е|шá́ II. 3.* || дорешá|ване *сжиц. ср.* || до|р|ъ|в|амъ се *гл. непрех. тр.*, *екр. до|р|ъ|я́ се I. 6.* || до|р|ъ|з|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|р|ъ|ж|а I. 10.* || до|р|ъ|з|ване *сжиц. ср.*
- дорел|я́ *прил. м. р. неизм. за 3-тъ рода; обл.; тур.; вж. дорестъ*
- до|р|ен|дó|с|ва́мъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|р|ен|дó|с|а́мъ III.*, *обл. до|р|ен|дó|ш|а I. 10.* || дорендóс|ване *сжиц. ср.*
- дорестъ́ *прил. м. р.; кор. тур.; срав. до|р|е|ли|я, дориесть*
- до|р|й *нар.*; *вм. *дожи, *доже; срав. стар. книж. даже; вж. дорде*
- до|р|ивамъ (дорй|намъ) *гл. прех. тр. III.*, *екр. до|р|й|на I. 5.*, *обл. до|р|й|я I. 6.* || до|р|иване *сжиц. ср.*; *вж. доравямъ*

дорида *сжиц. ж.* 'видъ риба' въ нар. слов. = о (д)-О [х] рида.

дориестъ *прил. м.*; тур. съ бълг. наст.

до|ри|чамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|ре|ка́ I. 7. || до|ри|чане *сжиц. ср.*

дору! (дору) *нар.*; *вж.* дори.

до|ро|бвамъ, до|ра|вямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|ро|б|вя II. 1. || до|ро|бване *сжиц. ср.*

до|ро|бъкъ *сжиц. м.*; *вж.* родъ.

до|ро|мбнямъ *гл. обл. прех. тр. III.*, екр. до|ро|м|б|ня II. 1. родоп. || до|ро|м|б|няне *сжиц. ср.* || до|ро|м|б|нямъ, -ямъ *глагол.*

прех. тр. III., екр. до|ро|м|б|ня II. 1. || до|ро|м|б|няне, -яне *сжиц. ср.*

дору *нар.*; *вж.* дори.

до|ру|квамъ *гл. прех. тр. обл. III.*, екр. до|ру|камъ III. || *срав.* рикамъ, рикъ:

ре въ || до|ру|кване *сжиц. ср.* || до|ру|чкамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|ру|чна I. 5. || до|ру|чкване *сжиц. ср.* || до|ру|швамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|ру|ш|а́ II. 3. || до|ру|шване *сжиц. ср. р.*

до|р|чо *сжиц. м.*; кор. тур.; *вж.* до|р|честъ.

до|р|с-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|р|с|я́ II. 1. || до|р|сване *сжиц. ср.* || до|р|жб-вамъ, до|р|жб|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|р|ж|б|я́ II. 1. || до|р|жб-ване, -яне *сжиц. ср.*

до|са|да *сжиц. ж.* || до|са|д-енъ, -ни *прил. м.* || до|са|ждамъ, до|са|дявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|са|д|я́ II. 1.; кор. са д-: сед-

|| до|са|ждане, до|са|дяване *сжиц. ср.*

до|са|м|о *нар.*

до|с|бирамъ *гл. прех. тр. III.*, до|с|бе|ра́ I. 1. || до|с|биране *сжиц. ср. р.* || до|с|б|рувамъ *гл. обл. глаг. прех. тр. III.*, до|с|б|о|ря́ II. 1.; кор. въ с (ъ) боръ || до|с|б|о|руване *сжиц. ср.* || до|с|б|ъ|рквамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|б|ъ|р|ка́мъ III. || до|с|б|ъ|ркване *сжиц. ср.* || до|с|в|а|ляя́мъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|в|а|ля́ II. 1. || до|с|в|а|ляне *сжиц. ср.* || до|с|в|а|ряя́мъ *гл. непрх. тр. III.*, екр. до|с|в|а|ря́ II. 1.; *срав.* из|п|ре|ва|ря́ || до|с|в|а|ряне *сжиц. ср.* || до|с|в|а|рявамъ, до|с|в|а|ряя́мъ I.-II. *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|в|а|ря́ II. 1.; кор. ва|ря:| в|ря || до|с|в|а|ряване, до|с|в|а|ряне *сжиц. ср. р.* || до|с|в|и|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|в|и|я́ I. 6. || до|с|в|и|ване *сжиц. ср.* || до|с|в|и|жда, до|с|в|и|дя-ва ми се *гл. 3-олч. непрх. III.*, екр. до|с|в|и|до́ II. 2., до|с|в|ид|ѣ́ I. 6. || до|с|в|и|доване, (до|с|в|и|ждане) *сжиц. ср.* || до|с|в|и|р-ювамъ -ямъ, *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|в|и|ря́ II. 1. || до|с|в|и|р(ю)-ване -яне *сжиц. ср.* || до|с|в|и|чамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|в|и|ча́ I. 7. || до|с|в|и|чане *сжиц. ср.* || до|с|в|ъ|рз(у)вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|в|ъ|р|жа́ I. 10. || до|с|в|ъ|рз(у)ване *сжиц. ср.* || до|с|в|ъ|рш(у)вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|в|ъ|р|ш|а́ II. 1. || до|с|в|ъ|рш(в)ане *сжиц. ср.*

до|с|гло|бявамъ *глагол. преход. тр. III.*, екр. до|с|гло|б|я́ II. 1. || до|с|гло|бяване *сжиц. ср.* || до|с|г|а|т|вяя́мъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. до|с|г|а|т|в|я́ II. 1. || до|с|г|а|т|вяне *сжиц. ср.*

|| до|с|г|р|ѣ|ша́вамъ *гл. (не)прех. тр. III.*, екр. до|с|г|р|ѣ|ш|а́ II. 3. || до|с|г|р|ѣ|ш|а|ване *сжиц. ср.* || до|с|г|р|и|бамъ (до|с|г|р|е|бамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|г|р|е|б|а́ I. 7. || до|с|г|ѣ|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|г|ѣ́ на I. 5. || до|с|г|ѣ|ване *сжиц. ср.* || до|с|д|и|пляя́мъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|д|и|п|ля́ II. 1. || до|с|д|ро|бявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|д|р|о|б|я́ II. 1. || до|с|д|ро|бяване *сжиц. ср.* || до|с|д|ѣ|в|к|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|д|ѣ|в|ч|а́ I. 10. || до|с|д|ѣ|в|к|ване *сжиц. ср.*

до|се|га́ *нар.* || до|се|га|ш-енъ, -ни *прил. м.* || до|се|г|и́ *нар. стар. обл.* || до|се|д|я́вамъ *гл. непрх. тр. III.*, екр. до|се|д|я́ II. 2. || до|се|но|ва *нар. обл.* || до|се|не́ *нар.* || до|се|с|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|се|с|а́мъ III. || до|се|с|ване *сжиц. ср.* || до|се|ча́мъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|се|ч|а́ I. 7. || до|се|чане *сжиц. ср.* || до|с|к|а́вамъ (до|с|к|а́чвамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|к|а́к|а́мъ III. || до|с|к|а́к|а|ване, до|с|к|а́чване, до|с|к|о́к|ване *сжиц. ср.* || до|с|к|о|ва́вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|к|о|ва́ I. 9. || до|с|к|о|ва́ване *сжиц. ср.* || до|с|к|о|п|я́вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|к|о|п|я́ II. 1. || до|с|к|о|п|яване *сжиц. ср.*

до|с|к|о|р-вамъ, -нувамъ *гл. обл. прех. тр. III.*, екр. до|с|к|о|р|на́ I. 5. || до|с|к|о|р(ну)-ване *сжиц. ср.*; *срав.* по|д|с|к|о|ро|с|вамъ || до|с|к|ро́ *нар.* || до|с|к|ро|ш-енъ, -ни *прил. м. р.*

до|с|к|р|ивамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|к|р|и́я I. 6. || до|с|к|р|иване *сжиц. ср.* || до|с|к|ро|я́вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|к|ро|я́ II. 1. || до|с|к|ро|яване *сжиц. ср.* || до|с|к|у|б-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|к|у|б|я́ I. 9. || до|с|к|у|б-ване, -яне *сжиц. ср.* || до|с|к|ж|свамъ, обл. до|с|к|и|н|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|к|ж|с|а́мъ III., обл. до|с|к|и́на I. 5. || до|с|к|ж|сване, обл. до|с|к|и|н|ване *сжиц. ср.*

до|с|л|а́гамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|л|о́жа II. 3. || до|с|л|а́гане *сжиц. ср.* || до|с|л|а|д|я́вамъ, до|с|л|а|д|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|л|а|д|я́ II. 1. || до|с|л|а|д|я|ване, до|с|л|а|д|ане *сжиц. ср.* || до|с|л|а́нямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|л|о́н|я́ II. 1.; *вж.* по|д|с|ло́н|ъ || до|с|л|а́няне *сжиц. ср.* || до|с|л|и́з|вамъ (до|с|л|ѣ|з|вамъ) *гл. непрх. тр. III.*, екр. до|с|л|ѣ́за I. 7.; *вж.* в|ли|з|а́мъ. || до|с|л|и́зване, до|с|л|ѣ́зване *сжиц. ср.* || до|с|лу́гувамъ, до|с|лу́ж|вамъ *гл. непрх. тр. III.*, екр. до|с|лу́ж|а́ II. 3. || до|с|лу́гуване, до|с|лу́жване *сжиц. ср.* || до|с|лу́ш|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|лу́ш|а́ III. || до|с|лу́шване *сжиц. ср.*

до|с|ма́з|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|ма́ж|а I. 10. || до|с|ма́зване *сжиц. ср.* || до|с|ма́ч|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|ма́ч|к|а́мъ III. || до|с|ма́ч|кване *сжиц. ср.* || до|с|ми́ламъ *гл. прех. тр. III.*, екр. до|с|ме́ля I. 3. || до|с|ми́лане *сжиц. ср.* || до|с|ми́-

тамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|м|е|т|а I. 8. || до|с|м|ѣ|т|а *сжиц. ср.* || до|с|м|о|л|ѣ|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|м|о|л|ѣ II. 1. || до|с|м|о|л|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|м|о|т|а|в|а|мъ *гл.* прх. тр. III., екр. до|с|м|о|т|а|ѣ II. 6. || до|с|м|о|т|а|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|м|ѣ|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|м|ѣ|в|а I. 10. || до|с|м|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|м|ѣ|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|м|ѣ|в|а I. 5. || до|с|м|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|м|ѣ|в|а|в|а *глагол.* 3-ол.ч. непрх. III., екр. до|с|м|ѣ|в|а II. 2. || до|с|м|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.*
 до|с|м|ѣ|р|т|ь *нар.*
 до|с|м|ѣ|с|в|а|мъ, до|с|м|ѣ|с|ѣ|мъ *глагол.* прех. тр. III., екр. до|с|м|ѣ|с|ѣ II. 1. || до|с|м|ѣ|с|в|а|не, до|с|м|ѣ|с|ѣ|не *сжиц. ср.* || до|с|м|ѣ|с|т|в|а|мъ, до|с|м|ѣ|с|т|ѣ|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|м|ѣ|с|т|ѣ II. 1. || до|с|м|ѣ|с|т|в|а|не, до|с|м|ѣ|с|т|ѣ|не *сжиц. ср.*
 до|с|м|ѣ|ж|д|ѣ|в|а *гл.* 3-ол.ч. непрех. тр. III., екр. до|с|м|ѣ|ж|д|ѣ II. 1.; *вж.* с|м|ѣ|ж|д|н|а. до|с|н|а *нар.*; обл. в.м. до|к|с|н|а; 'к|ѣ|с|н|о, до|к|ѣ|с|н|о'
 до|с|н|ѣ|м|а|мъ, до|с|н|ѣ|м|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|н|ѣ|м|а (до|с|н|ѣ|м|н|а I. 4). || до|с|н|ѣ|м|а|не, до|с|н|ѣ|м|а|не *сжиц. ср.* || до|с|н|о|в|а|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|н|о|в|а I. 9. || до|с|н|о|в|а|в|а|не *сжиц. ср.*
 до|с|н|о|в|ѣ|ц|и *нар.*; стар. род. п. ед. ч. отъ н|о|щ|ѣ|; предл. до и с|ѣ|
 до|с|о|л|ѣ|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|о|л|ѣ II. 1. || до|с|о|л|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|о|с|(у)|в|а|мъ *гл.* (не)прх. тр. III., екр. до|с|о|с|а|мъ III.; кор. грц. || до|с|о|с|(у)|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|п|ѣ|в|а|мъ *си гл.* непрх. тр. III., екр. до|с|п|ѣ|с|ѣ II. 4. || до|с|п|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|п|л|ѣ|т|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|п|л|ѣ|т|а I. 8. || до|с|п|л|ѣ|т|а|не *сжиц. ср.* || до|с|п|о|р|ѣ|в|а|мъ *гл.* непрх. тр. III., екр. до|с|п|о|р|ѣ II. 1. || до|с|п|о|р|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|п|р|ѣ|г|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|п|р|ѣ|г|а I. 5.; *срав.* в|п|р|ѣ|г|а|мъ || до|с|п|р|ѣ|г|а|не *сжиц. ср.* || до|с|п|у|щ|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|п|у|щ|а I. 5., до|с|п|у|щ|ѣ II. 3. || до|с|п|у|щ|а|не *сжиц. ср.*
 до|с|р|а|м|ѣ|в|а (ме.) *гл.* 3-ол.ч. тр. III., екр. до|с|р|а|м|ѣ I. 6.; *вж.* с|р|а|мъ || до|с|р|ѣ|с|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|р|ѣ|ш|а II. 3. || до|с|р|ѣ|с|в|а|не *сжиц. ср.*
 до|с|р|ѣ|щ|а *нар.*
 до|с|р|у|т|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|р|у|т|ѣ II. 1.; *вж.* р|у|ш|а, кор. и.-е. *rou-! || до|с|р|у|т|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|р|ѣ|б|(ну)|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|р|ѣ|б|а|мъ III., до|с|р|ѣ|б|н|а I. 5. || до|с|р|ѣ|б|в|а|не *сжиц. ср.*
 до|с|р|ѣ|дъ *нар.*; *вж.* с|р|ѣ|д|а.
 до|б|с|т|а *нар.*; кор. *syt-; *syt-; *срав.* чеш. dosti, пол. dosyć; *вж.* с|и|т|ѣ|
 до|с|т|а|в|ѣ|в|а|мъ *гл.* прх. тр. III., екр. до|с|т|а|в|ѣ II. 1.; *вж.* п|о|с|т|а|в|ѣ, кор. *sto-; *sta- || до|с|т|а|в|ѣ|не *сжиц. ср.* || до|с|т|а|в|к|а *сжиц. ж.* || до|с|т|а|в|ч|и|к|ъ *сжиц. м.*; наст. рус.; *ж.* до-

ст|а|в|ч|и|ц|а || до|с|т|а|т|ѣ|ч-е|н|ь, -н|и *прил. м.* || до|с|т|а|т|ѣ|ч|н|о|с|т|ь *сжиц. ж.*
 до|с|т|а|г|а *сжиц. ж.* обл. стар.; кор. в|ѣ|т|ж|а; те|ж|ѣ|к|ъ || до|с|т|ѣ|г|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|т|ѣ|г|а I. 5. || до|с|т|ѣ|г|а|не *сжиц. ср.*
 до|б|с|т|ѣ|г|ъ *сжиц. м.* || до|с|т|ѣ|г|а|мъ *гл.* (не)прх. тр. III., екр. до|с|т|ѣ|г|а I. 5., мкр. усл. до|с|т|ѣ|г|у|в|а|мъ, с|ѣ|к|р|а|т. до|с|т|ѣ|г|у|в|а|мъ || до|с|т|ѣ|г|а|не, до|с|т|ѣ|г|(ну)|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|т|ѣ|г|о|мъ *нар.*, стар. тв.р. п. ед. ч. отъ до|с|т|ѣ|г|ъ || до|с|т|ѣ|с|к|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|т|ѣ|с|к|а|мъ III. || до|с|т|ѣ|с|к|а|в|а|не *сжиц. ср.*
 до|с|т|л|у|к|ъ *сжиц. м.* прот.; тур. || до|с|т|ѣ|с|к|ъ *сжиц. м.* прот.; тур. отъ кор. перс.
 до|с|т|о|в|а|р|ѣ|в|а|мъ, до|с|т|о|в|а|р|ѣ|ѣ|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|т|о|в|а|р|ѣ II. 1. || до|с|т|о|в|а|р|ѣ|в|а|не, -ѣ|не *сжиц. ср.*
 до|с|т|о|в|ѣ|р-е|н|ь, -н|и *прил. м.* || до|с|т|о|в|ѣ|р|н|о|с|т|ь *сжиц. ж.*; *вж.* до|с|т|а|и|в|ѣ|р|а.
 до|с|т|о-е|н|ь, -ѣ|н|и *прил. м.*; кор. с|т|о|ѣ|я; *срав.* рус. с|т|о|ѣ|я „с|т|ру|в|а“ || до|с|т|о|б|н|о|с|т|в|о *сжиц. ср.* || до|с|т|о|л|ѣ|п-е|н|ь, -н|и *прил. м.*; *вж.* в|е|л|и|к|о|л|ѣ|п|е|н|ь || до|с|т|о|л|ѣ|п|ѣ|не *сжиц. ср.*; *вж.* до|с|т|а || до|с|т|о|п|а|м|е|т-е|н|ь, -н|и *прил. м.* || до|с|т|о|п|ѣ|ч|е|н|ь *прил. м.* || до|с|т|о|х|в|а|л-е|н|ь, -н|и *прил. м.*
 до|с|т|о|п|ѣ|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|т|о|п|ѣ II. 1. || до|с|т|о|п|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|т|о|т|ѣ|р|(ю)|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|т|о|т|ѣ|р|ѣ II. 1.; *вж.* т|в|о|р|ѣ|я || до|с|т|о|т|ѣ|р|(ю)|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|т|о|ѣ|в|а|мъ *гл.* непрх. тр. III., екр. до|с|т|о|ѣ|в|а II. 5. || до|с|т|о|ѣ|в|а|не *сжиц. ср.* || до|с|т|о|ѣ|в|н|ѣ|не *сжиц. ср.* || до|с|т|р|а|ш|ѣ|в|а *гл.* 3-ол.ч. тр. III., екр. до|с|т|р|а|ш|ѣ|е I. 6. || до|с|т|р|ѣ|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|т|р|ѣ|ж|а I. 10. || до|с|т|ѣ|ж|п|ъ *сжиц. м.* || до|с|т|ѣ|ж|п-е|н|ь, -н|и *прил. м.* || до|с|т|ѣ|ж|п|н|о|с|т|ь *сжиц. ж.* || до|с|ѣ|б|ѣ|р|ѣ|ѣ|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|ѣ|б|ѣ|р|ѣ|ѣ II. 1. || до|с|ѣ|д|ѣ|р|ѣ|ѣ|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|ѣ|д|ѣ|р|ѣ|ѣ I. 1. || до|с|ѣ|р|ѣ|ѣ|в|а (ме.) *гл.* 3-ол.ч. тр. III., екр. до|с|ѣ|р|ѣ|ѣ II. 2. || до|с|ѣ|ш|ѣ|в|а|мъ *гл.* непрх. тр. III., екр. до|с|ѣ|ш|а I. 5. || до|с|ѣ|ш|ѣ|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|с|ѣ|ш|а I. 6. || до|с|ѣ|ш|н|а *гл.* екр. I. 7. || до|с|ѣ|т|л|ѣ|в-ѣ| *прил. м.*; -о|с|т|ь *сжиц. ж.* || до|с|ѣ|ш|ѣ|в|а|не с|е *гл.* непрх. III., екр. до|с|ѣ|ш|ѣ| с|е II. 1.; *сжиц. ср.* до|с|ѣ|ш|а|не.
 до|т|а|к|а|мъ, до|т|ѣ|ч|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|т|ѣ|ч|а II., 3. || до|т|а|к|а|не, до|т|ѣ|ч|в|а|не *сжиц. ср.*
 до|т|а|мъ, до|т|а|м|ѣ *нар.*
 до|т|а|т|р|ѣ|з-в|а|мъ, -ѣ|ѣ|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|т|а|т|р|ѣ|з|ѣ II. 1. || до|т|а|т|р|ѣ|з-в|а|не, -ѣ|ѣ|не *сжиц. ср.* || до|т|а|ѣ|ѣ|мъ *гл.* непрх. тр. стар. III., екр. до|т|а|ѣ|ѣ II. 1. || до|т|а|ѣ|ѣ|не *сжиц. ср.* || до|т|ѣ|г|л|ѣ|ѣ|мъ, -ѣ|ѣ|ѣ|ѣ|мъ *гл.* (не)прх. тр. III., екр. до|т|ѣ|г|л|ѣ|ѣ II. 1. || до|т|ѣ|г|л|ѣ|ѣ|не *сжиц. ср.* || до|т|ѣ|п|ѣ|ѣ|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|т|ѣ|п|ѣ|ѣ III. и до|т|ѣ|п|ѣ|ѣ I. 9. || до|т|ѣ|п-в|а|не, -ѣ|ѣ|не *сжиц. ср.* || до|т|ѣ|р|ѣ|ѣ|ѣ|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|т|ѣ|р|ѣ|ѣ II. 1. || до|т|ѣ|р|ѣ|ѣ|не *сжиц. ср.* || до|т|ѣ|ч|а|мъ *гл.* непрх. тр. III., екр. до|т|ѣ|ч|а|не

к а I. 7. || дотичане *сжиц. ср.* || до|т|ич|вамъ *гл. непрх. тр. III., екр. до|т|й|чамъ III. дотичане сжиц. ср.* || до|т|ка|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|т|к|а|я I. 6. || доткаване сжиц. ср.* || до|т|л|ас|к|вамъ *гл. прех. тр. III. екр. до|т|л|ас|к|амъ III. || до|т|л|ас|к|ване сжиц. ср.* || до|т|л|ѣ|вамъ *гл. непрх. тр. III., екр. до|т|л|ѣ|я I. 6. || дотлѣване сжиц. ср.* || до|т|л|ѣ|к|вамъ, до|т|л|ѣ|чамъ (дотлѣчувамъ) *гл. прех. тр. стар. обл. III., екр. до|т|л|к|а I. 7., до|т|л|ч|а I. 9. || дотлѣкване, дотлѣч(а)ване сжиц. ср.* || до|то|в|ар|вамъ, до|то|в|ар|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|в|ар|я II. 1. || дотоварване, -яне сжиц. ср.*

до|то|г|а|ва, до|то|г|а|зи (-зъ), до|то|г|й|ва, до|то|г|й|зи (-зъ) *нар. || до|то|г|а|ваш-енъ, -ни прил. м. (обл. дотогаш-енъ...)*

до|то|л|ко|ва, до|то|л|ко, до|то|л|ко|зи (-зъ) *нар.*

до|то|но|ва *нар. обл. 'дотогава'; срав. до|се|но|ва; срав. по|се|м|се|га.*

до|то|п|(ну)|вамъ, до|то|п|ямъ, до|та|п|ямъ *гл. прех. тр. III, екр. до|то|п|на I. 5., до|то|п|я II. 1. || до|то|п|(я)|ване, дотопяне сжиц. ср.* || до|то|п|лямъ, до|то|п|лю|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|п|ля II. 1. || дотопляне, -юване сжиц. ср.* || до|то|р|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|р|я II. 1. || доторяване сжиц. ср.* || до|то|б|ч|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|б|ча II. 3.; вжс. и до|та|намъ || дотобчване сжиц. ср.* || до|то|р|ямъ, до|то|р|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|р|ва II. 1. || дотравяне, дотриване сжиц. ср.*

до|то|р|яй *сжиц. м.* || до|то|р|яй|вамъ *гл. непрх. тр. III., екр. до|то|р|а|я I. 11. || дотраиване сжиц. ср.* || до|то|р|ѣ|вамъ -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|р|ѣ|я I. 9. || до|то|р|ѣ|ване, -яне сжиц. ср.* || до|то|р|ивамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|р|и|я I. 6. || дотриване сжиц. ср.* || до|то|р|ѣ|б|вамъ *гл. непрх. тр. III. екр. до|то|р|ѣ|бамъ III. || дотрѣбване сжиц. ср.* || до|то|р|ѣ|б|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|р|ѣ|б|я II. 1. || дотрѣбване сжиц. ср.*

до|то|р|и|жъ *нар.*

до|то|р|о|п|вамъ *гл. непрх. тр. III., екр. до|то|р|о|п|амъ III. || дотропване сжиц. ср.* || до|то|р|о|ш|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|р|о|ш|а II. 3. || дотрошаване сжиц. ср.* || до|то|р|у|памъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|р|у|па III. || дотрупване сжиц. ср.* || до|то|р|ѣ|ш|вамъ, -нувамъ *гл. прх. тр. III., екр. до|то|р|ѣ|ш|на I. 5. || дотрѣшване сжиц. ср.*

до|то|у|ка, до|то|у|къ *нар.*

до|то|у|рямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|ря II. 1. || до|то|у|ряне сжиц. ср.* || до|то|у|к|а|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|к|а|я I. 6., до|то|у|к|а I. 9. || дотукване сжиц. ср.* || до|то|у|к|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|к|м|я II. 1. || дотукмяване сжиц. ср.* || до|то|у|м|н|я|ва *гл. 3-олич. тр. III., екр. до|то|у|м|н|ѣ I. 6. || дотѣпк(у)вамъ гл. прех. тр.*

III., екр. до|то|у|п|камъ III. и до|то|у|п|ча I. 10. || до|то|у|п|к|ване сжиц. ср. || до|то|у|р|к|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|к|амъ III. || до|то|у|р|к|(у)|ване сжиц. ср.* || до|то|у|р|п|ямъ *гл. непрех. тр. III., екр. до|то|у|р|п|я II. 2. || дотърпяване сжиц. ср.* || до|то|у|р|сямъ, до|то|у|р|с|(у)|вамъ *глагол. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|ся II. 1. || дотърсване, дотърсяне сжиц. ср.* || до|то|у|р|ч|а|вамъ *гл. непрх. тр. III., екр. до|то|у|р|ч|а II. 4. и до|то|у|р|ч|амъ III. || дотърчаване сжиц. ср.* || до|то|у|р|ч|о|вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|ч|я I. 9. || дотърчане, дотърчване сжиц. ср.* || до|то|у|р|ѣ|гамъ *гл. непрех. тр. III., екр. до|то|у|р|ѣ|гна I. 5. || дотѣгане сжиц. ср.* || до|то|у|р|ѣ|к|а|вамъ, -нувамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|ѣ|к|а II. 5. || дотѣк(ну)ване сжиц. ср.*

до|то|у|р|яй|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|яй II. 1. || до|то|у|р|яйване сжиц. ср.* || до|то|у|р|в|х|т|ямъ *гл. непрх. тр. III., екр. до|то|у|р|в|х|т|я I. 6. || до|то|у|р|в|х|т|яване сжиц. ср.* || до|то|у|р|в|х|т|я|вамъ, -вѣхтямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|в|х|т|я II. 1. || до|то|у|р|в|х|т|яване, -вѣхтяне сжиц. ср.* || до|то|у|р|в|ивамъ *гл. прх. тр. III., екр. до|то|у|р|в|и|я I. 6. || до|то|у|р|в|иване сжиц. ср.* || до|то|у|р|в|и|рамъ *гл. непрх. тр. III., екр. до|то|у|р|в|ря II. 2. || до|то|у|р|в|и|ране сжиц. ср.* || до|то|у|р|в|р|з|вамъ, до|то|у|р|в|р|з|(у)|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|в|р|ж|а I. 10. || до|то|у|р|в|р|з|(у)|ване сжиц. ср.*

до|то|у|р|г|ас|вамъ, -нувамъ *гл. непрех. тр. III., екр. до|то|у|р|г|ас|на I. 5. || до|то|у|р|г|ас|(ну)|ване сжиц. ср.* || до|то|у|р|г|ас|ямъ, до|то|у|р|г|ас|ямъ *гл. прх. тр. III., екр. до|то|у|р|г|ас|я II. 1. || до|то|у|р|г|ас|яване, -гасяне сжиц. ср.* || до|то|у|р|г|л|а|ждамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|г|л|а|д|я II. 1. || до|то|у|р|г|л|а|ждане сжиц. ср.* || до|то|у|р|г|н|ивамъ *гл. непрех. тр. III., екр. до|то|у|р|г|н|и|я I. 6. || до|то|у|р|г|н|иване сжиц. ср.* || до|то|у|р|г|о|ст|ямъ, до|то|у|р|г|о|ст|а|вамъ *глагол. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|г|о|ст|я II. 1. || до|то|у|р|г|о|ст|яване, -шаване сжиц. ср.* || до|то|у|р|г|о|я|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|г|о|я II. 1. || ~ се гл. непр.* || до|то|у|р|г|о|яване сжиц. ср.

до|то|у|р|д|р|ж|амъ, до|то|у|р|д|р|ж|а|вамъ *гл. (не) прех. тр. III., екр. до|то|у|р|д|р|ж|а II. 4. || до|то|у|р|д|р|ж|аване, до|то|у|р|д|р|ж|ане сжиц. ср.* || до|то|у|р|л|а|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|л|о|в|я II. 1. || до|то|у|р|л|а|ване сжиц. ср.*

до|то|у|р|м|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|м|ѣ|я || до|то|у|р|м|яване сжиц. ср.* || до|то|у|р|м|ѣ|с|вамъ, до|то|у|р|м|ѣ|сямъ *глагол. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|м|ѣ|с|я II. 1. || до|то|у|р|м|ѣ|с|ване, -яне сжиц. ср.*

до|то|у|р|п|л|итамъ *гл. прх. тр. III., екр. до|то|у|р|п|л|ет|а I. 8. || до|то|у|р|п|л|итане сжиц. ср.* || до|то|у|р|п|р|и|дамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|п|р|ед|а I. 8. || до|то|у|р|п|р|идане сжиц. ср.*

до|то|у|р|р|а|б|о|т|вамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|р|а|б|о|т|я II. 1. || до|то|у|р|р|а|б|о|т|ване сжиц. ср.* || до|то|у|р|р|ѣ|ждамъ *гл. прех. тр. III., екр. до|то|у|р|р|ѣ|д|я II. 1. || до|то|у|р|р|ѣ|ждане сжиц. ср.*

до|ур(ну)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
урна I. 5. || доур(ну)ване *сжиц. ср.*
до|у|суквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. доу-
суча I. 10. || доусукване *сжиц. ср.* || до-
у|тép(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
у|тépамъ III., до|у|тépя I. 9. || до-
утépване, -яне *сжиц. ср.*
до|утре *нар.*
до|учвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|уча
II. 3. || доучване *сжиц. ср.* || до|у|шивамъ
гл. прех. тр. III., екр. до|у|шйя I. 6.
|| доушиване *сжиц. ср.* || до|у|щáвямъ,
до|у|щáвване *гл.* прех. тр. III., екр. до-
у|щáвя II. 1. || доущáгыне *сжиц. ср.*
|| до|фтáсвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр.
до|фтáсамъ III., кор. гръц., писанъ и
довтасвамъ, ... || до|фтáсване *сжиц. ср.*
|| до|хábямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
хábя II. 1. || дохábяване *сжиц. ср.* || до-
хáждамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. до|йда
I. 8. || дохáждане *сжиц. ср.*
до|хаки *нар.*; тур. хакъ; по старин. вин.
п. мн. ч.
до|хáпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
хáпна I. 5. || дохáпване *сжиц. ср.* || до-
хáрчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
хáрча II. 3. || дохáрчване *сжиц. ср.* || до-
хвáшамъ и обл. стар. до|хвáтамъ
гл. прех. тр. III., екр. до|хвáна I. 5. и
обл. стар. до|хвáтя II. 1. || до|хвáщане,
дохвáтане *сжиц. ср.* || до|хлáс(к)вамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. до|хлáскамъ III.
|| дохлáсване *сжиц. ср.* || до|хлóпвамъ
гл. прех. тр. III., екр. до|хлóпамъ III. и
дохлóпна I. 5. || дохлóпване *сжиц. ср.*
|| до|хлúз-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
до|хлúзя II. 1. || дохлúзване *сжиц. ср.*
до|ходъ *сжиц. м.* || дохóдъкъ *сжиц. м.* || до-
хóбя *гл.* непрх. обл., екр. II. 1., мкр. до-
хóждамъ *гл.* непрх. тр. III. || ~ се *гл.*
непрх.; *вж.* до|хáждамъ: дойда.
до|хоратявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
хоратя II. 1. || дохоратяване *сжиц. ср.*
|| до|хрáн-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
до|хрáня II. 1. || дохрáн-ване, -яне *сжиц.*
ср. || до|хрускамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
до|хрускамъ III. || дохруск(у)ване
сжиц. ср.
доцáпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|цá-
памъ III. || доцáпване *сжиц. ср.* || до|царú-
вамъ *гл.* непрх. тр. III. || доцаруванесжиц. ср.
доцáкана, доцáкна и доцáна обл. нар. 'къс-
но' (*докъсна со съгласк. измѣн.).
до|цéждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|цé-
дя II. 1. || доцéждане *сжиц. ср.* || до|це-
нявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|це|ня
II. 1. || доцéняване *сжиц. ср.* || до|цéп-
вамъ, ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|цé-
пя II. 1. || доцéп-ване, -яне *сжиц. ср.* || до-
цéррявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|цéр-
ря II. 1. || доцéрряване *сжиц. ср.* || до-
цéвтъявамъ *гл.* непрх. тр. III., екр.
до|цéвтъя II. 2. || доцéвтъяване *сжиц. ср.*

дóчы! *межд.*; „звукотподраж.“.
до|чáквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|чá-
камъ III., дочáкване *сжиц. ср.* || до-
чáкъ, обл. до|чэкъ *сжиц. м.*
до|чáсь, до|чáска (обл. до|чáс-ка-на) *нар.*
до|чéпк(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
чéпкамъ III. || дочéпкване *сжиц. ср.*
|| до|червявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
червя II. 1. || дочервяване *сжиц. ср.*
|| до|чернява ми *гл.* 3-олич. тр. III., екр.
до|чернѣе I. 6. || до|чернямъ, дочёр-
нювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|чёр-
ня II. 6. || дочёрняне, дочёрнюване
сжиц. ср. || до|чёрп-вамъ, -ямъ *гл.* прех.
тр. III., екр. до|чёрпя II. 1. || дочёрп-
ване, -яне *сжиц. ср.* || до|чэсвамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. до|чэша I. 10. || до-
чэсване *сжиц. ср.* || до|чйтáмъ *гл.* прех.
тр. III., екр. до|чэтá I. 8. || до|чйтане
сжиц. ср. || до|чйнямъ (до|чйнвамъ) *гл.*
прех. тр. III., екр. до|чйня II. 1. || до-
чйн-ване, -яне *сжиц. ср.* || до|чйст-вамъ,
-ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|чйстя
II. 1. || до|чйст-ване, -яне, *сжиц. ср.* || до-
чйувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|чйя
I. 6. || дочйване *сжиц. ср.* || до|чйквамъ
гл. прех. тр. III., екр. до|чйкамъ III.
|| дочйкване *сжиц. ср.* || до|чйпвамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. до|чйпя II. 1. || до-
чйпване *сжиц. ср.* || до|чйх(ну)вамъ *гл.*
непрх. тр. III., екр. до|чйхна I. 5. || до-
чйх(ну)ване *сжиц. ср.*
до|шáр-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
до|шáря II. 1., 4. || дошá-рване, -яне
сжиц. ср. || до|шéп(ну)вамъ *гл.* прх. тр. III.,
екр. до|шéпна I. 5.; *успор.* и шéпна
|| дошéп(ну)ване *сжиц. ср.* || до|шётвамъ
гл. непрх. тр. III., екр. до|шётамъ III.
|| дошётване *сжиц. ср.*; *вж.* и шётамъ
|| до|шйвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. до-
шйя I. 6. || дошйване *сжиц. ср.*
до|шлянь, до|шлякъ *сжиц. м.*, произв. отъ
дошълъ; *вж.* дойда.
до|шмúл-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
до|шмúля II. 1. || дошмúл-ване, -яне
сжиц. ср. || дошётвамъ, дошётвамъ
гл.; *вж.* дошепвамъ, дошетвамъ
|| до|щáвямъ *гл.* тр. III., екр. до|щáвя
II. 1. || дощáвяне *сжиц. ср.* || до|щйп-
вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. до|щй-
пя I. 9. || дощйпване *сжиц. ср.* || до|щйвамъ
се *гл.* непрх. тр. III., екр. до|щáсе I. 3.
до|я *гл.* прех. тр. II. 1.; *стб.* донти, рус.
дойть, дою, пол. doić, чеш. словен. срб.
хрв. dojiti.; кор. и.-е. *dhoi-...; *срав.*
санскр. dhayati 'сиса', dhēnu-, dhēnā дой-
на крава, зенд. daēnu и т. н.; арм. sa-
yeak 'дойка'; *вж.* дева, дете. || до|я-
вámъ *гл.* мкр. усл. III || ~ се *гл.* стр.
до|ядвамъ, дояждамъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. до|ядамъ III., доямъ I. 6. || до-
ядане, дояждане *сжиц. ср.* || до|яздвамъ

гл. прех. тр. III., екр. до|яздя II. 1. |**дояздване** *сщц. ср.*
доялче *сщц. ср.* обл. 'кърмаче'; *вж.* до я.
до яхвамъ гл. прех. тр. III., екр. до | я х а м ъ
 III. |**дояхване** *сщц. ср.*
драгъ *прил. м. р.*; стб. **дрлгъ**, рус. доро-
 го́й, пол. drogi, чеш. drahú, словен. срб.-
 хрв. drag и т. н.; отъ праслав. *dog-ъ; *срв.*
 санскр. ā-driyatē цени, обръща внимание;
 лит. dogà съгласие, degiù спазарявамъ...
 |**Драга** *сщц. ж. соб. лич.* |**драгавъ** *прил.*
м. |**драгайка** *сщц. ж.* |**Драгана** *сщц. ж.*
 собст. лич., умал. **Драганка** **Драгаиъ**
сщц. м. соб. лич. |**Драгия** *сщц. м. соб.*
 |**Драгни**, **Драгньо** *сщц. м. р. соб. лич.*
 |**драгинко** *сщц. м. р.* |**драгич-ъкъ**, -ни
прил. ум. м. |**драгичко** *нар. ум.* |**драго**
нар. |**Драго** *сщц. м. соб. лич.* |**драгов-**
ень, -ни *прил. м.* |**драговникъ** *сщц. м.,*
ж. **драговница**, *ум. ср. р.* **драговниче**
 |**драго в о л е н ъ**, -ни *пил. м.* |**Драгой**
сщц. м. соб. лич. ум. **Драгойко** |**дра-**
го л ю б е н ъ, -ни, *прил. м. р.*
драгоманъ *сщц. м. р.*; осн. сем. и.-е. алт.;
срав. тур. отъ араб. terdzuman; слав. кор.
 въ тълк-увамъ.; тур. dil 'езикъ'...
 |**драгомански** *прил. м. и нар.*
Драго м и р ъ *сщц. м. р. соб. лич.*; *вж.*
 драгъ |**драгосия** *сщц. ж.* |**драгостъ**
сщц. ж. |**драго ц ен е н ъ**, -ни *прил. м.*
 |**Драгоя** *сщц. м. соб. лич.* |**драгувамъ**
 гл. прех. тр. III., |**драгуване** *сщц. ср.*
драгунъ I. *сщц. м.* 'видъ слива'; *ум.* дра-
 гунецъ; *ж.* **драгунка**; *ср. ум.* **драгунче**;
 кор. и.-е.; *срав.* старсирл. draigen трънка;
 дива круша...; корень и въ дрѣнъ
 (*der-: *dg-...)
драгунъ II. *сщц. м.* отъ рус. < фр. dragon;
 лат. drac-o, -onis.
Драгушъ *сщц. м. соб. лич.*; *ж.* **Драгуша**
дражки *прил. ум.* отъ драгъ |**дражко**
нар. ум.
дразня гл. прех. тр. II. 1.; *сщц. ср.* **дразне-**
ние; рус. дразнить, пол. drażnić, drażnić,
 чеш. стар. dražen, dražn и т. н.; *срав.* стб.
рлздрлж-нти, -ати; кор. и.-е.; привез-
 да се санскр. drā'ghatē мжи, изтезава...;
 ст. англ. dreccan...; *срав.* нѣм. drücken
 притискамаъ... |**дразня** *сщц. ж.*
драка *сщц. ж.*; отъ сщци кор. съ друго
 подоб. знач. рус. драка; и.-е. кор. *der-:
 *drā-...; *вж.* дера; *срав.* грц. déro, н.-перс.
 dāridān разкжсвамъ... |**дракица** *сщц.*
ж. ум. |**дракисть** *прил. м.*
драконъ *сщц. м.*; отъ н. грѣц. drákos...
 |**драконъ** *сщц. м.*; лат.
драма *сщц. ж.*, грц. |**драматически** *прил.*
м. |**драматургъ** *сщц. м.*
драмъ *сщц. м.*; *ум.* **драмець**; араб. тур. и
 н. грѣц. drámi; кор. сем.-и.-е. |**драмливъ**
прил. неизм.
дранголникъ *сщц. м.*; *вж.* дрѣнголникъ

дранъ прич. м. мин. страд. |**дранѣ** *сщц. ср.*
 отъ дера |**драпамъ** гл. прех. тр. III. и **дрпя**
 I. 9.; кор. и.-е. *der-: *dr-..., съ разширение
 *dgar-; *срв.* пол. dparać, рус. обл. драпать,
 срб.-хрв. dragati и т. н.; грѣц. drōrakizō
 скубя коси, drōptō = diakōptō у Хез...
 |**драсъ I** *мжд.* **драсвамъ** гл. мкр. усл.
 отъ дра с н а |**драска** *сщц. ж.* |**драс-**
камъ гл. прх. мкр. III. |**драскане** *сщц. ср.*
 |**драсканица** *сщц. ж.* |**драскачъ** *сщц.*
м., ж. **драскачка** |**драскотина** *сщц. ж.,*
ум. **драскотинка** |**драскотія** *сщц. ж.*
 |**драскуль** *сщц. м., ум. ср.* **драскулче**
 |**драснувамъ** гл. мкр. усл., съкрат. **драс-**
вамъ III., екр. **драсна** I. 5. |**драсчица**
сщц. ж. ум.
драчки *прил. м. ум.* обл. вм. дражки.
дращ-а, -я гл. прех. тр. I. 10 |**дращене** *сщц.*
ср.; *вж.* дра скане; кор. и.-е. *der-:
 *drā- съ разшир. *-sk-; *срв.* словен. drāska,
 чеш. drāsati.; лит. draskaū, draskyti раз-
 кжсвамъ, латв. draskāt, draska=дрипа...
дрѣбъ *сщц. м.* |**дрѣбъ** *сщц. ж.*; кор. въ
 др. отглас. степ. *вж.* др о б ъ |**дрѣбанъ**
сщц. м. |**дрѣбанки** *сщц. ж. мн.* отъ *прил.*
 |**дрѣб-ень**, -ни *прил. м.* |**дрѣбець** *сщц.*
м. ум. |**дрѣбнавъ** I. *прил. м.* |**дрѣбнавъ** II.
прил. м. |**дрѣбнавич-ъкъ** -ки *прил. м.*
ум. |**дрѣбнавость** *сщц. ж. р.* |**дрѣб-**
нина *сщц. ж.* |**дрѣбница** *сщц. ж.* |**дрѣб-**
нич-ъкъ, -ки *прил. м. ум.* |**дрѣбновка**
сщц. ж. |**дрѣбнѣя** гл. непрех. тр. I. 6.
сщц. ср. **дрѣбнѣне** |**дрѣбулина** *сщц.*
ж., ум. **дрѣбулінка** |**дрѣбулия** *сщц. ж.,*
умал. **дрѣбулияка** |**дрѣбусакъ**, **дрѣбу-**
сѣкъ *сщц. м.* |**дрѣбвявъ** *прил. м.*
дрѣв-ень, -ни *прил. м.*; стб. **дрекнь**, рус.
 дрѣвний, пол. drzewie; п о п р е д и, чеш.
 dřevní, dřívě нар. = пол...; навѣрно отъ
 и.-е. кор. *dreu- тека...; *срав.* санскр.
 drāvati б'га, бърза. тече...; *dreuъъ —
 'изтекълъ'...; *срав.* миналъ, рус. прошед-
 ший и др. |**дрѣвность** *сщц. ж.*
дрѣзгавъ *прил. м.*; стб. *сщц.* **дрлзг** гора,
 чеш. стар. dřiesce вейка; Drážd'aný Дрез-
 денъ...; кор. и.-е. *dr-: *der- дърво; де-
 ра...; грц. drōs гжстакъ... |**дрезгавина**
сщц. ж.; успор. кор. *срав.* стб. **брлзг-**
 |**дрѣзгавость** *сщц. ж.* |**дрѣздакъ** *сщц. м.*
дрѣха *сщц. ж.*, *ум.* **дрѣшка**; кор. и.-е.
 *dr-: *der- дера въ д р и п а *вж. т.*; *срав.*
 грц. drētis „кожена дреха“... |**дрехаръ**
сщц. м.; *ж.* **дрехарка**; *ср. ум.* **дрехар-**
че |**дрехарница** *сщц. ж.*, *ум.* **дрѣ-**
харничка |**дрехарски** *прил. м.* |**дрѣхар-**
ство *сщц. ср.* |**дрѣшникъ** *сщц. м., ум.*
ср. **дрѣшнице** |**дрѣшчица** *сщц. ж., ум.*
 отъ дрѣшка
дримъ *сщц. м.* обл. 'пара, прахъ.'; и.-е.
 кор. *dhereu-; *срав.* нѣм. trübe, лит. drum-
 stūs мжтенъ...

дрипа *сжиц. ж.*; кор. и.-е. *dreī-, разшир. на *deg- 'дера'; *срав.* чеш. dřipa, словен. dřipati разжжсамъ, чеш. dřřpati, гор. луж. dřipa цѣпка, vulva, dřipaс правя рѣзка. . .; *вж.* дреха || **дрипавъ** *прил. м.* умал. **дрипавичъкъ**, -ки || **дрипавость** *сжиц. ж.* || **дрипель** *сжиц. м.* ув.; ум. **дрипельце** *ср.* || **дрипица**, **дрипичка** *сжиц. ж.* ум. || **дриплю** *сжиц. м.*, *жс.* **дрипла**.

дриска *глагол.* тр. III.; кор. и.-е. *dreī- (*dhrei-), разшир. на *deg-; *вж.* предход.; *срав.* особ. словен. dřipati разжжсамъ, но и „дрискамъ“, „имамъ диарея“; рус. дрискать, дрищю, дрищешь, чеш. dřřstati; срб. хрв. dřřskati. . .; срѣд. нидерл., дол. нѣм. drīten, drīzen casare, ст. сев. герм. drīta, ст. англ. drītan. . .; англ. dirty мръсенъ. . . || **дрискавица** *сжиц. ж.* || **дрискане** *сжиц. ср.* || **дрисканица** *сжиц. ж.* || **дрисльо** *сжиц. м.*, *жс.* **дрисла** || **дрисливъ** *прил. м.* || **дрисливи** *сжиц. жс. мн.* 'видъ сливи || **дрисливи** *сжиц. жс. мн.* 'видъ сливи || **дрисливи** *сжиц. жс. мн.* 'видъ сливи || **дрисна** *гл.* екр. I. 5., мкр. усл. **дриснувамъ**, съкрат. **дрисвамъ** III. || **дрисня** *сжиц. жс.* || **дрискъ** *сжиц. м.* || **дрищя** *гл.* тр. I. 10. || **дрищене** *сжиц. ср.*

дробъ *сжиц. м.*; **дробь** *сжиц. жс. р.*; рус. **дробь**, пол. drob 'дребни птици', чеш. drob, словен. срб. хрв. drob и т. н.; кор. и.-е. *dhrabh-; *срав.* гот. ga-drahan изсичамъ, ст. сканд. drafnа распадамъ се на дребни части, draf стърготини, дребъ... || **дроба** *сжиц. жс.*; *срав.* рус. дроба квасовъ или пивенъ гжстинакъ; не заето отъ ст. дол. нѣм. drafn гжстинакъ, нѣм. Träber, дол. нѣм. drabbe каль. . ., а срод. съ тѣхъ; *срав.* още ирл. drabh, лит. drabpūs тльсть, грц. tréfb храня. . . || **дробенъ** *сжиц. м.* и *прил. м.* || **дробенъ** *прич. мин. стр. м.* отъ дробя || **дробене** *сжиц. ср.* || **дробня** *сжиц. жс.*, ум. **дробинка** || **дроблякъ** *сжиц. м.* || **дробница** *сжиц. жс.* || **дробя** *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. усл. **дробявамъ** III. || ~ се *гл. стр.*

дрождие *сжиц. ср.* съб.; стбѣлг. **дрождыа** *жс. мн.*, рус. дрожжи, пол. drożdże, чеш. droždí, словен. droždje, срб. хрв. drožda *жс. р.* и т. н.; кор. и.-е. *dhragh-; *срав.* ст. сканд. dregg, ст. прус. dragios мн. квась, алб. dḡa, ст. вис. нѣм. trestir джибри. . . || **дрождявъ** *прил. м.*

дроздъ *сжиц. м.*; срѣд.-бѣлг. **дрозгъ**, рус. дрѳзд, род. дрѳздъ; чеш. drozd, стар. drozn, словен. drozd, drozd, пол. срб.-хрв. drozd...; *срав.* лит. strāzdas, лат. turdus (отъ *trzdos), ст. англ. thrōstle. . . , ирл. truid, trod и нѣм. Drossel, ср. нѣм. trōstel и т. н.; грц. strouthós, stroúthos . . .

дромея *гл.* непрх. тр. II. 1., въ изр. не дромея 'не съдамъ'; др. отглас. степ. на дрѣмя, повлияно нѣкакъ отъ грѣц. (drómos „пѣть“).

дрѳпла (дрѳпля) *сжиц. жс.*, ум. **дрѳплика** рус. дрохва, дрофа, чеш. drop м., dropa, стар. dro(p)fa, срб. хрв. droplja...; и.-е. кор. *drā-... бѣгамъ...; *срав.* грц. di-dráskō, apo-di-dráskō избѣгамъ, санскр. drā'ti; нѣм. Tgarre срод. по кор., но съ др. наст.; рус. дрохва отъ *droпу, *droрѣве . . .

дрѳча *гл.* непрх. тр. II. 3., обл. ум. **дрѳчкамъ** III. || **дрѳчене**, **дрѳчане** *сжиц. ср.*; рус. обл. дрочить; пол. droczyć, малор. дрочыты 'дразня'. . .; кор. и.-е.; *срав.* ирл. droch loshь, лит. darkūs грозень, противень...

другъ *прил.* (стар. и *сжиц. м.*); стб. **ДРОУГЪ** „amicus“, рус. другой, пол. drugi 'втори', чеш. druhý, словен., срб. хрв. drug и т. н.; кор. и.-е. *dreugh- . . готовъ съмъ...; *срав.* лит. draugas спжтникъ, гот. driugan воювамъ, ст. сканд. drōtt, ср. нѣм. truhт дружина, отредъ, ст. англ. dréogan държа се . . .; въ келт. съ носова вставка, ирл. drong отредъ, гал. drungos > лат. drungus, грц. δρογγιτης δρουγγαριος = χιλιарχος 'начальникъ на дружина отъ 1000 души'

|| **другаде** *нар.* || **другаръ** *сжиц. м.*, ум. м. **другарець**, *жс.* **другарка**, *ср.* ум. **другарче** || **другарски** *прил. м.* и *нар.* || **другарство** *сжиц. ср.* || **другарувамъ** *гл.* непрх. тр. III. || **другаруване** *сжиц. ср.* || **другачка** *сжиц. жс.* обл. || **други** *прил. м. р.*

|| **другичъкъ**, -ки *прил. м.* ум. || **друго виденъ**, -ни *прил. м.* || **друго врѣмски** *прил. м.* || **друго вѣр-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.*, *жс. р.* **друговѣрка**, *ср. р.* ум. **друговѣрче**; *вж.* вѣра || **друговѣрие** *сжиц. жс.*

|| **друговѣрски** *прил. м.* и *нар.* || **дружина** *сжиц. жс.* || **другозѣм-енъ**, -ни *прил. м.* || **другозѣм-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.*, *жс.* **другозѣмка**, *ср.* ум. **другозѣмче**

|| **другозѣмски** *прил. м.* и *нар.* || **другозначашъ** *прил.* (прич. сег. дейст.) *м.* || **другообраз-енъ**, -ни *прил. м.* || **друго сѣл-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.*; *вж.* село || **другосѣлка** *сжиц. жс. р.* || **другошъ** (обл. **другочь**) *нар.* || **другояче** *нар.* || **другувамъ** *глагол.* непреход. тр. III. || **другуване** *сжиц. ср.* || **дружъ** *гл.* непрех. тр.

II. 3.; стб. **ДРОУЖИТИ**, рус. удружить . . . || **дружъ** *гл.* прех. тр. II. 1. 'придруживамъ' || **дружба** *сжиц. жс.*, ум. **дружбаца** || **друже** стар. зват. п. отъ сжш. **другъ** || **друже люб-енъ**, -ни *прил. м.*

|| **дружелюбивъ** *прил. м.* || **дружелюбие** *сжиц. ср.* || **дружелюбно** *нар.* || **дружелюбность** *сжиц. ср.*, *жс.* **друженка** *сжиц. жс.* || **дружество** *сжиц. ср. р.* || **дружественъ** *прил. м.* || **дружина** *сжиц. жс.*, ум. **дружинка** || **дружински** *прил. м.* || **дружинче** *сжиц. ср.* || **дружка** *сжиц. жс.*, ум. **дружчица** || **дружкувамъ** *гл.* непрех. тр. III.

|| **дружчица** *сжиц. жс.*, ум. отъ **дружка**. || **друмъ** *сжиц. м.*; грц. drómos, игрц. съ у вм. о подъ ударение || **друмець** *сжиц. м.*

ум. || **друмище** *сжи. ср.* || **друмка** *сжи. ж.* || **друмникъ** *сжи. м., ж.* **друмница** *ср.* ум. **друмниче** || **друмувамъ** *гл.* непрх. тр. III. || **друмуване** *сжи. ср.* || **друмче** *сжи. ср.* ум.
друнъ! межд. || **друсамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **друсна** I. 5., мкр. усл. **друснувамъ**, съкрат. **друсвамъ** III., ум. **друскамъ**; „корень“ *друс- успоредица на тръскамъ: трес-...; и-е. кор. *drem-: *dreu-...; *срав.* срб.-хрв. drmati, drmpiti, словен. drmati, dramiti разтръсвамъ > буда отъ сънъ...; *срав.* дра ска м ъ .. || **друсане**, **друскане** *сжи. ср.* || **друскáвица** *сжи. ж.* || **друсканица** *сжи. ж.* || **друсливъ** *прил. м.* || **друсливость** *сжи. ж.* || **друсла**, **друсна** *сжи. ж.* || **друсь!** межд. **дръвникъ** *сжи. м.* || **дръвниче** *сжи. ср.* ум. **дръвце**, **дръвче** *сжи. ср.* ум. отъ д ѣ р в о; *вж.* т.
дръгла *сжи. ж., м.* **дръглашъ** || **дръглецъ** *сжи. м.* || **дръгливъ** *прил. м.* || **дръгливичкъ**, **чки**, **дръгливки** *прил. м. р.* ум. || **дръгльсамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. **дръгльсамъ** || **дръгльсване** *сжи. ср. р.* || **дръгна** *гл.* прех. тр. I. 5.; рус. дергать, пол. dziergać, чеш. drhati, словен. drgnóti...; кор. и-е. *deg-gh-, разшир. на *deg-...; *вж.* д е р а; *срав.* ст. англ. tergan, хол. tergep, дан. terge, нѣм. zergeп дърпамъ, тегля, мжча...
дръжъ! *гл.* запов. нач. 2. лц. ед. ч || **дръжка** *сжи. ж., м.* ум. **дръжчица**; *вж.* д ѣ р ж а || **дръзvamъ** *глагол.* непрх. мкр. усл. III., екр. **дръзна** I. 5., мкр. **дръзнувамъ** || **дръзване** *сжи. ср.* || **дръзко** *нар.*; *вж.* д ѣ р з ѣ к ъ .
дръмка *сжи. ж.* ум. || *вж.* гръмъ II. || **дрънвамъ** *гл.* непрх. мкр. усл. III., екр. **дрънна** I. 5.; *вж.* д р ѣ н к а м ъ .
дрънгазица (**дрънгжэйца**) *сжи. ж.*; *вж.* д р ѣ н ъ II.
дрънгóлникъ *сжи. м.*, негли со следа отъ носовка, обикнов. **дрангóлникъ** *сжи. м.*; стб. **држголь** 'дърво', бълг. обл. д р ѣ г ѣ 'пржтъ', пол. drag дълго дърво...; dragal пнь; дангалакъ < *дрънгалакъ
дръндаръ *сжи. м., ж.* **дръндарка**, *ср.* ум. **дръндарче** || **дръндарница** *сжи. ж. р.* || **дръндарски** *прил. м.* || **дръндарство** *сжи. ср.*; разширенъ звукоподраж. „кор.“ д р ѣ н , в ѣ с ж н о с т ѣ и - е . *deg-... уд-рямъ...; рус. драть(ся) бия (се); *вж.* д е р а , д р а к а , у д а р ѣ ъ . || **дръндйца** *сжи. ж.*, др. си играе == 'бие си шега' || **дръндóбийски** *прил. м.*, 'дръндарски'; *вж.* гл. бия.
дрънка *сжи. ж.* 'тамбура, дзынка' **дрънкамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. **дрънна** I. 5., мкр. усл. **дрънвамъ** III., **дрън-** „кор. звукоподраж.“, разшир. на и-е. *deg-: *dg-... в ѣ у д р я м ѣ , у д а р ѣ ъ .; *вж.* д р ѣ н

д а р ѣ || **дрънъ!** I. и **дрънь-дрънь!** межд. || **дрънкáлка** *сжи. ж.* || **дрънкáло** *сжи. ср.*, ум. **дрънкáлце** || **дрънкáлчица** *сжи. ж.* ум. || **дрънкане** *сжи. ср.* || **дрънканица** *сжи. ж.* || **дрънкулка** *сжи. ж., м.* ум. **дрънкулчица** || **дрънча** *гл.* непрх. тр. II. 4. ч в м . к о т ѣ р а з ш и р . „корень“ **дрънк-** **дрънъ** II. *сжи. м.*, отъ и-е. кор. *dg- (*deg-: *dog-...); *вж.* д е р а , с ѣ н а с т . - н ѣ ; с т б ѣ л г .
дрънѣ, руски дерн, дерн, род. пад. дерна, дерну, пол. darn, чеш. словен. drn...; *срв.* особ. кимр. корн. брет. darn кжсь, парче, дѣль... || **дрънь-бѣзь** *сжи. м. р.* || **дрънь-дупка** *сжи. ж.* || **дрънь-гжэйца** *сжи. ж.*; *вж.* д р ѣ н г а з и ц а
дръпvamъ *глагол.* прех. мкр. усл. III., екр. **дръпна**; *вж.* д ѣ р п а м ѣ || **дръпната** *прил. м.* (прич. мин. стр.); отъ д р ѣ п н а ; кор. и-е. *deg-: *dr-... удрямъ... съ разширение (*dg-p-); *срав.* санскр. drpta-s полудѣль, drpati, druyati ставамъ дръпнать...; *срав.* пернать, блѣснаать...
дрѣстя *гл.* прех. тр. II. 1.; *сжи. ср.* **дрѣстене**; „кор.“ дрѣст- < *dgt-t-, разшир. на и-е. *deg-: *dog-: *dg- в ѣ д е р а : у | д а р ѣ .; *вж.* предход.; *срв.* и бълг. д ѣ р ц а м ѣ , д р ѣ ц н а д р ѣ п н а . , ' м ѣ н а л е н ѣ ' , „кор.“ д р ѣ ц - п а к ѣ отъ *dg- съ коренно разшир. или наставка -к-
дрѣтлáкъ *сжи. м.* || **дрѣтъ** *прил. м.* (прич. мин. стр.); *вж.* д ѣ р т ѣ .
дрѣцна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. усл. **дрѣцvamъ**; *вж.* д ѣ р ц а м ѣ и д р ѣ с т я .
дрѣщa *сжи. ж.* 'валявица'; *вж.* д р ѣ с т я .
дрѣмя *гл.* непрех. тр. I. 9.; стб. **дрѣмляжъ**, рус. дремать, пол. drzemać, чеш. drímati, словен. drémati, срб. хрв. drijemati и т. н.; кор. и-е.; *срав.* лат. dormio спя > фр. dormir...; санскр. drāyati-, drā'yate спи, ni-dgā сънъ, спящъ; ni-drita-s заспаль, грц. хом. êdrathon снахъ... || **дрѣмка** *сжи. ж.* || **дрѣмливъ** *прил. м.* || **дрѣмлив-ецъ** мн. -ци *сжи. м., ж.* **дрѣмливка** || **дрѣмливость** *сжи. ж.* || **дрѣмльо** *сжи. м., ж.* **дрѣмла** || **дрѣмуша** *сжи. ж.*
дрѣнь *сжи. м.*; рус. дерен, чеш. drín, словен. drén, срб. хрв. drijen...; кор. и-е. *deg- д е р а , д р а к а .; *срав.* ст. вис. нѣм. tyrn, tfrn-rauma... отъ успор. обликъ *d(h)eg-...; —и-е. *deg-...; *срв.* драгунъ I. || **дрѣнáкъ** *сжи. м.* || **дрѣнка** *сжи. ж.* || **дрѣновъ** *прил. м.* || **дрѣновина** || **дрѣнче** *сжи. ср.* ум. || **дрѣнчица** *сжи. ж.* ум.
држгъ *сжи. м.*, стар. обл. 'върлина.'; стб. **држгъ**, пол. drag; dragal 'пнь, балванъ...; чеш. drouh...; кор. и-е.; *срав.* ст. сканд. dreng дебело стѣбло, тояга, норв. обл. dreng; ст. исл. drengf значи и „младъ човѣкъ, слуга“ — пол. dragal „дангалакъ“ < *дрънгалакъ; *вж.* д р а н г о л н и к ѣ .

дубара *сжц. ж.*; тур. || дубараджия *сжц. м.* || дубараджийски *прил. м.*
 дубамъ *гл.* мкр. усл. III; *вж.* ду я, духамъ.
 дуванъ, дуганъ *сжц. м.* обл. 'соколъ'; тур.; *вж.* доганъ.
 дуваръ! *сжц. м.*, ум. м. дуварець, ум. *ср.* дуварче; тур.
 дугмѣ, дюгмѣ *сжц. ср.*; тур.
 дудаклия *прил.* неизм. обл. 'бърнестъ'; тур. dudakly отъ dudak 'джука, устна.'
 дудъ *сжц. м. р.*; тур. (перс.) || дудули *сжц. ж. р. мн.* || дудулисть *прил. м. р.* || дудулець *сжц. м.* обл.
 дудукъ *сжц. м.*; обл.; рус., м. рус. дуда, дудка, словен. duda, срб.-хрв. duda, dudka, чеш. dudu гайда...; тур. dūdük; кор. ар.-алт. „звукоподр.“; *срав.* дулець. || дудуче *сжц. ср.* ум.
 дудумъ! *сжц. ж.* зват. пад. прост. обл.; тур.; *срав.* дода; дада.
 дудюль *сжц. м.*; *вж.* додола.
 дуэль *сжц. м.*; фр. duel.
 дуеъгъ *сжц. м.*; итал.
 дузина *сжц. ж.*; итал. dozzina.
 дукато *сжц. ср.*; *срав.* итал. ducato (съ пониж.) || дукатце *сжц. ср. ум.* || дукать *сжц. м.*
 дукянъ *сжц. м.* покрай дюкянъ (и дюгёнъ); тур.
 дулапъ *сжц. м.* вм. долапъ; *вж. т.*; тур.
 дулець *сжц. м.* 'чучурка на чешма'; отъ слав. кор. ду-; *срав.* рус. дуло || дулица *сжц. ж.* 'зурла свинска'.
 дума *сжц. ж.*; срѣд. блг. доума; рус. дума 'мисль, съветъ...'; малор. думка 'пѣсенъ'; словаш. duma сжжение. .; не заето отъ ст. герм. dōms мнение. .; домjan сждя., а срод. съ герм. и съ грц. thymós духъ...; и.-е. кор. *dhou-; *dhu-... || думамъ *гл.* прех. тр. III, усл. думвамъ || думалникъ *сжц. м.* 'годежникъ'; *ж.* думалница || думанъ *сжц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.; *срав.* димъ. || думане *сжц. ср.* || думица *сжц. ж. ум.* || думичка *сжц. ж.* ум. отъ ум. думица
 думба! *межд.* || думкамъ *гл.* прех. тр. III; звукоподр.; *срав.* бумъ! бумкамъ || думкане *сжц. ср.* || думна *гл.* екр. I. 5, мкр. усл. думнувамъ || думъ *сжц. м. р.* 'бухълъ'; звукоподр.; *срав.* лат. bubo, тур. перс. but и под.
 дүнавецъ *сжц. м.* 'северенъ вѣтръ, горнякъ', откъмъ р. Дунавъ; поради у навѣрно старин. заемка отъ герман., и.-е. кор. *dhān-.. въ Danuvius, сродно съ Донъ < осет. don вода, рѣка...
 дүнда *сжц. ж.*; кор. и.-е. *dheu-; *dhu-...; *вж.* на|дувамъ; *срав.* лит. dundūlis || дүндестъ *прил.*
 дүн(ь)ка *сжц. ж.*, ум. отъ дуня; *вж.* дюля.
 дунувамъ *гл.* мкр. усл. III. отъ екр. дүна I. 5, *вж.* ду я, духамъ.
 дуня *сжц. ж.* обл. вм. дюня; тур. || дуня-тюзеликъ *сжц.* 'свѣтовна хубавица'.

дүпвамъ *гл.* прех. мкр. III, тр. дүпя 'муш-камъ...'. || дүпене *сжц. ср.* || дүпе *сжц. ср.*; стб. доунина празнина. .; рус. дупло, дупляк. ., пол. dupa = бълг. дупе, чеш. doupa = рус. дупло, словен. dura, срб.-хрв. dure...; и.-е. кор. *dhou-p- : *dheu-b-...; *срв.* гот. diups, англ. deer, нѣм. tief дѣлбокъ. .; лит. dubūs дѣлбокъ; daubā ровина, латв. dub пещера, ровъ... || дупедав-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* прост. за книж. 'пасивенъ педерастъ' || дупедавство *сжц. ср. р.* = чужд. 'пасивна педерастия' || дупка *сжц. ж.* || дүпли *прил.* мжж. 'извжтре прарзень'... || дупнувамъ *гл.* прех. мкр. усл. III, еднокр. дүпна I. 5, || дүп(ну)ване *сжц. ср.*
 дупликагъ *сжц. м.*; производ. отъ лат. duplex двоенъ.
 дупни-зѣлници *сжц. ж.* мн. обл. || дүпце *сжц. ср.* ум. || дүпча *гл.* прех. тр. II. 3. || дүпче *сжц. ср.* обл. ум. отъ дупче || дүпчене *сжц. ср. р.* || дүпчестъ (дүпчистъ) *прил. м. р.* || дүпчица *сжц. ж.* ум. || дүпя *гл.* прех. тр. II. 1. 'дупча'.. || ~ се *гл.* стр.
 дурй! *нар.* областно вм. дори; *вж. т.*
 дурля се *глаг.* непрех. тр. II. 1.; навѣрно контаминация (крѣстосване) отъ дърля се и дуя се || дүрлене *сжц. ср.*
 дүхъ *сжц. м.*, член. духътъ, мн. духове; стб. доухъ, рус. дух, пол.-чеш. duch, словен. срб.-хрв. duh...; кор. и.-е. *dheu-...; и.-е. *dhou- -s-os > духъ; *срав.* гот. dius, ст. сканд. dug, нѣм. Tier 'животно', сир. одушевлено; лит. daūsos мн. въздухъ, лат. furius...; bestia 'звѣрь'... || духамъ *гл.* прех. тр. III, екр. духна I. 5, мкр. усл. дүхнувамъ, съкрат. дүхвамъ || дүя *гл.* прех. тр. I. 6, особено въ съединения на|дүя. .; стб. доухити, рус. дүю, дуть, дүнуть, пол. обл. dupać, чеш. douti, словен. сърб.-хърв. duti. .; кор. и.-е. *dhou-...; *срав.* санскр. dhūdb'ti, н. перс. dūd димъ, грц. thūb димя.. бушувамъ.., thýella буря... || духало *сжц. ср.*, ум. духалце || духуль *сжц. м., ж.* || духла || духльовъ *прил. м.* || духло *сжц. ср.* || дүхо *сжц. м. р.* обл. звукоподраж. 'бухълъ'; *вж.* думъ || духоборецъ *сжц. м. р.* || духоборство *сжц. ср.* || дүховъ *прил. м.* || Дүховъ-день *прил. сжц. м. р.* || дүхов-ень, -ни *прил. м.* || дүховенство *сжц. ср.* || дүхо|видецъ *сжц. м.* || дүховйтъ *прил. м. р.* || дүховникъ *сжц. м. р.* || дүховнически *прилаг. м.* || дүховнически *нар.* || дүховность *сжц. ж. р.* || дүхомъ *нар.* отъ стар. твор. п. ед. ч.; *срав.* тѣломъ || дүхувамъ *глаг.* прех. II. || дүхүване *сжц. срѣд. р.* || дүша I. *сжц. ж.*, ум. душйца, душйчка; отнош. на душа *ж.* къмъ духъ *м.*, както въ латин. anima *ж.* 'душа': animus *м.*

'духъ'; стб. **доуша**, рус. душа, пол. dusza, чеш. duše, словен. срб.-хрв. duša. || **душа** II. **глагол**. прех. тр. II. I. и **душá** (**душá**) III. **гл.** прех. тр. II. I., мкр. усл. **душвамъ** III. || **душовъ** **прил.** м. 'съ задухъ' || **Душанъ**, **Душинъ** **сжиц.** м. || **душевáдникъ** **сжиц.** м.; **вж.** в а д я; **жс.** душевáдница; **ср.** ум. душевáдниче || **душéв-енъ**, -ни **прил.** м. || **душегуб-ецъ**, мн. -ци **сжиц.** м., **жс.** душегубка || **душегубство** **сжиц.** ср. || **душедѣлъ** **сжиц.** м. || **душ-енъ**, -ни **прил.** м. || **душеслов-ецъ**, мн. -ци **сжиц.** м. 'психологъ' || **душесловие** **сжиц.** ср.; **гръц.** 'психология' || **душе|спасение** **сжиц.** ср. || **душе|спаситель** **сжиц.** м. || **душе|спасител-енъ**, -ни **прил.** м. || **душеуби-ецъ**, мн. -йци **сжиц.** м., **жс.** душеубийка || **душица**, **душйчка** **сжиц.** **жс.** ум. гал. || **душна** **сжиц.** **жс.** ум.; **зват.** ду ш к о; **тур.** джанъмъ || **душливъ** **прил.** м.

душманинъ (**душманъ**) **сжиц.** м.; **тур.** отъ перс. || **душманка** **сжиц.** **жс.** р. || **душманче** **сжиц.** ср. ум. || **душмански** **прил.** м. и **нар.** || **душманлъкъ** **сжиц.** м. съ тур. наст.

душникъ I. **сжиц.** м. || **душникъ** II. **сжиц.** м. || **душица** **сжиц.** **жс.** || **душно** **сжиц.** отъ **прил.** ср. обл. 'задушница' . . || **душобъкъ**, **душбъкъ** **сжиц.** м. 'дхъ': на единъ дхъ || **дуя** **глагол**. прех. тр. I. б.; **вж.** ду х а м ъ, ду в а м ъ, ду х ъ || ~ се **гл.** непрех.

дѣвка **сжиц.** **жс.** ум. **дѣвчица** || **дѣвча** **гл.** преход. тр. I. 10.; **вж.** еднознач. **гл.** ж в а к а м ъ, г в а ч а; **кор.** дѣв-к- в м. г ѣ в-, ж ѣ в- . . .

дѣдря **гл.** прех. тр. I. 9.; **непълно удвоеніе** на звукоподр. **кор.** въ дѣрдоря; **и.-е.** *deg-. удрямъ; **вж.** плешя; **срав.** ирл. dordaím рева (за елень); **кипр.** dwrdd ирл. dord (fo-dord) мърморене . .

дѣждъ **сжиц.** м., **член.** дѣждѣтъ, мн. дѣждовѣ, умал. дѣждѣць; **стб.** **дѣждъ**, рус. дождь, пол. deszcz, чеш. dešť, словенски deždъ, срб.-хрв. старин. обл. dažd. .; **кор.** и.-е. *dhu-. въ ду х ъ, д и м ъ . . .; **срав.** норв. обл. duskregn, швед. regn-dusk дребенъ дѣждъ . ., норв. dust прахъ, ст. нѣм. tunist буря, нѣм. Dunst пара . . || **дѣжделивъ** **прил.** м. || **дѣжделивость** **сжиц.** **жс.** || **дѣждй** **гл.** 3-олич. тр. II. 2. || **дѣждо-бранъ** **сжиц.** м.; **вж.** браня || **дѣждов-енъ**, -ни **прил.** м. || **дѣждовець** **сжиц.** м. || **дѣждовитъ** **прил.** м. || **дѣждовитость** **сжиц.** **жс.** || **дѣждовникъ** **сжиц.** м. || **дѣждовница** **сжиц.** **жс.** || **дѣждовнице** **сжиц.** ср. ум. || **дѣждовность** **сжиц.** **жс.** || **дѣждо-мѣръ** **сжиц.** м. || **дѣждявъ** **прил.** м.

дѣлбáя **гл.** прех. тр. I. б., мкр. усл. **дѣл-бáвамъ** III.; **стб.** **дѣлбати**, рус. долбить, пол. dłubać, чеш. dloubati, словен. dolbem, срб.-хрв. dubem . .; **и.-е.** **кор.** *dhel-bh- . .; **срав.** ст. англ. delfan копая, погребвамъ, англ. гл. delf копая, **сжиц.** ровъ, руд-

никъ; **ср.** нѣм. delben, telben копая . . || **дѣлбáло** **сжиц.** ср. || **дѣлбáне** **сжиц.** ср. || **дѣлбáчъ** **сжиц.** м. || **дѣлбей** **сжиц.** м. || **дѣл-бѣць** **сжиц.** м. || **дѣлбило** **сжиц.** ср. || **дѣл-бинá** **сжиц.** **жс.**; **ум.** дѣлбинка; **вж.** д ѣ л б о ч и н а.

дѣлбокъ **прил.** м.; **стб.** **дѣлбокъ**, руск. глубокий, пол. głęboki, чеш. hluboký, словен. globok, срб.-хрв. duboki. .; **нбълг.** и срб.-хрв. смѣс. съ предход. I; **и.-е.** **кор.** *glu(m)bh-. .; **срав.** грц. glýfō дѣлбая, гравирамъ . ., лат. glūbo, нѣм. Kluff цепнатиная, пропастъ . . || **дѣлбокич-ъкъ**, -ки **прил.** ум. || **дѣлбокичко** **нар.** ум. || **дѣлбоко** **нар.** || **дѣлбоко|мй|сленъ** **прил.** м. || **дѣлбокомисленость** **сжиц.** **жс.** || **дѣлбокомислие** **сжиц.** ср. || **дѣлбочина** **сжиц.** **жс.**, ум. дѣлбочинка || **дѣлбóч-ъкъ**, -ки **прил.** м. ум. || **дѣлбóчко** **нар.** ум.

дѣлгъ **сжиц.** м.; **член.** дѣлгътъ, мн. дѣлговѣ; **стб.** **дѣлгъ**, рус. долг, пол. dług, чеш. dluh, словен. dolg, срб.-хрв. dug . .; **кор.** и.-е.; **срав.** гот. dulgs дѣлгъ; **ст.** ирл. dlíged длѣжность, dlígim заслужвамъ . .; **не** **е** **заето** нитослав. отъ гот., нитогот. отъ келт.: **сродни** сж!

дѣлгич-ъкъ, -ки **прил.** м. ум. || **дѣлгичко** **нар.** || **дѣлго** **нар.**

дѣлгувамъ **гл.** (не)прех. тр. III.

дѣлгъ (обл. длѣгъ, дѣлгъ) **прил.** м.; **стб.** **дѣлгъ**, рус. долгий, пол. długi, чеш. dlouhý, словен. dolg, срб.-хрв. dug и т. н.; **кор.** и.-е.; **срав.** санскр. dirghá-s, zend. darəda- . ., н. перс. dirāz, грц. dolixós . ., съ нос. вставка лат. longus (*dlongos), гот. laggs, нѣм. lang, англ. long и т. н. || **дѣлго-бóбенъ**, -йни **прил.** м. р. || **дѣлго-брáдъ** **прил.** м.; **вж.** брада || **дѣлго-вáтъ** **прил.** м. || **дѣлго|в|р|е|м|е|н|е|нъ**, -ни **прил.** м. || **дѣлговременность** **сжиц.** **жс.** || **дѣлго|в|ѣ|ч|е|нъ**, -ни **прил.** м. || **дѣлго-вѣчье** **сжиц.** ср. || **дѣлговѣчность** **сжиц.** **жс.** || **дѣлго|гривъ** **прил.** м. р.; **вж.** грива || **дѣлго|д|е|н|с|т|в|е|нъ** **прил.** м.; **вж.** день || **дѣлгоденствие** **сжиц.** ср. || **дѣлго|д|е|н|с|т|в|у|в|а|мъ** **гл.** непр. тр. III. || **дѣлго|к|ѣ|с|ъ** **прил.** м.; **вж.** коса || **дѣлго|к|р|á|къ** **прил.** м. || **дѣлго|кр|й|ль** **прил.** м.; **вж.** криво || **дѣлго|л|й|къ** **прил.** м. || **дѣлго-лѣт-енъ**, -ни **прил.** м. || **дѣлго|лѣт|е** **сжиц.** ср. || **дѣлго|м|у|с|т|а|к|á|тъ** **прил.** м. || **дѣлго|н|ó|гъ** **прил.** м.; **вж.** нога || **дѣлго-нóсь** **прил.** м. || **дѣлго|о|п|á|ш|á|тъ** **прил.** м. || **дѣлго|п|ѣ|ръ** **прил.** м.; **вж.** перо || **дѣлго|р|ж|къ** **прил.** м.; **вж.** ржка || **дѣлго|ср|ó|ч-енъ**, -ни **прил.** м. || **дѣлгосрочность** **сжиц.** **жс.** || **дѣлго|т|р|п|е|л|й|въ** **прил.** м. || **дѣлготрпеливость** **сжиц.** **жс.** || **дѣлготрпение** **сжиц.** ср. || **дѣлго|у|хъ** **прил.** м.; **вж.** уха || **дѣлгоушка** **сжиц.** **жс.** || **дѣлго|ш|й|е|сть** **прил.** м.; **вж.** ш и я || **дѣл-гошйя** **сжиц.** м.

дълж^а гл. (не)прех. тр. II. 4. || дѣлженъ и длѣж-енъ, -ни прил. м., старин. и подъ влияние на длѣжна, длѣжно
дѣлжин^а сжц. ж.; вж. дѣлѣгъ, длѣжь.
дѣнь! I. межд., и удв. дѣнь-дѣнь! „звук-о-подраж.“; срав. дзѣнь! || дѣнкамъ гл. прех. тр. III.; вж. дрѣнкамъ, дѣня.
дѣнь II. сжц.: въ дѣнь-земя || дѣна сжц. ж. || дѣнавъ прил. м.; вж. дѣно.
дѣнд^алевъ прил. м.; звукоподраж.; вж. дѣнь!; срав. дзѣнь!
дѣнене сжц. ср. || дѣнеръ сжц. м. || дѣ-нешникъ сжц. м. || дѣника сжц. ж. || дѣнище сжц. ср.; вж. дѣно.
дѣнкамъ гл. непрх. тр. III || дѣнкане сжц. ср.; вж. межд. дѣнь! гл. дѣня и дрѣнкамъ || дѣнканица сжц. ж. р. || дѣнна гл. екр. отъ дѣнкамъ.
дѣно сжц. ср.; стб. дѣно, рус. дно, чеш. пол. слов. срб. хърв. dno...; и.-е. кор. *dhub-, осн. *dhub-po- > *дѣбно > дѣно: днó; срав. лит. dubùs дѣлбокъ, лет. dubens, dibens, кимп. dwfn, гот. diups, нѣм. tief, англ. deep...; възм. е успо-редность или премѣт. на предславян. *dhub-po- подъ влияние на спом. думи отъ и.-е. *bhudh-po- въ санскр. bhudná-s дѣно, зенд. bunó, арм. bun, лат. fundus, ст. исл. botn, англ. bottom, нѣм. Boden и др. || дѣнце сжц. ср. || дѣня гл. прех. тр. II. 1.; вж. дѣнкамъ || дѣнякъ сжц. м.
дѣрв^а сжц. ср. мн. отъ дѣрво || дѣрв^аръ, -инъ сжц. м.; ж. дѣрв^арка, ср. ум. дѣр-в^арче || дѣрв^арникъ сжц. м. || дѣрв^арски прил. м. и нар. || дѣрв^арство сжц. ср. || дѣрвенъ прил. м. || дѣрвенъ-господь прил. сжц. м. || дѣрвене сжц. ср. || дѣр-вен-йца сжц. ж., ум. -йчка || дѣрвене-нь, -ни прил. м. || дѣрвесина сжц. ж. || дѣрвестъ прил. м. || дѣрво сжц. ср.; ум. дрѣвцѣ; дрѣвчѣ, обл. дрѣвиче; стбъл.
дрѣкко (що расте), дрѣкко (вещество), рус. дерево (раст.): дров^а 'дѣрва'; пол. drzewo, чеш. dřevo, drva, словен. drévo, drava, срб. хърв. drjevo, дрво...; кор. и.-е.; срв. санскр. dāru, dru-, зенд. dāuru, dru-, грц. dó-гу дѣрво, копие, drūs дѣрво (раст.), джбъ; боръ; литов. derv^а боръ, ирл. faer джбъ; кимп. derwen, гот. trīu, англ. tree... || дѣр-во | в | д | е | н | ъ, -ни прил. м. || дѣрвовѣд-ецъ, мн.-ци сжц. м. || дѣрвовѣдство сжц. ср.; вж. въдя. || дѣрво дѣлецъ сжц. м.; ср. ум. дѣрводѣлче; вж. дѣ-ламъ || дѣрводѣл-ие, -ство сжц. ср. || дѣрводѣлски прил. м. и нар. || (дѣрво-дѣлчески прил. м.) || дѣрво л^азъ сжц. м., ж. дѣрво л^азка; вж. л^аз^я || дѣрво-л^акъ и дѣрволякъ сжц. м. събир. || дѣр-во | р | ѣ | з | а | ч | ѣ сжц. м. || дѣрворѣз-енъ, -ни прил. м. || дѣрворѣз-ецъ мн.-ци сжц. м. || дѣрворѣзникъ сжц. м. || дѣр-ворѣзство сжц. ср. р. || дѣрво сѣчець

сжц. м.; вж. сѣка || дѣрво | тó | чець сжц. м.; вж. черво | тó | чина || дѣрво | я | дець сжц. м.; вж. я мѣ || дѣрвѣе сжц. ср. събир. || дѣрв^я гл. прех. тр. II. 1.
дѣрд^ав-ецъ мн.-ци сжц. м. || дѣрд^орко сжц. м., ж. дѣрд^орка = слов. drdgača || дѣрд^орене сжц. ср. || дѣрд^оря гл. прех. тр. II. 1.; кор. съ непълно удв. вж. въ дѣдря; индо-европ. кор. *der-. удрямъ; срв. плещя; словен. drdrati; drdra, drdraca 'бѣбрица'; срб. хърв. обл. drdljati...; срав. и.-е. кор. въ санскр. dardurá-s жаба; флей-та..., грц. dárda 'пчела' у Хез.; срав. бѣбр^я || дѣрдр^авецъ сжц. м. (*d^r-d^r-).
дѣрж^а гл. прх. тр. II. 4.; стб. дрѣж-ж, -ниш, -атн; рус. держать, пол. dzierżec, чеш. držeti, словен. срб. хърв. držati...; кор. и.-е. *d(h)er-g(')h-...; срав. зенд. dražaitē дѣр-жи..., dægəza-, лат. fortis силенъ, хра-бръ, лит. diržti ставамъ твѣрдъ; брет. derchell дѣржа, ст. сканд. dregil врѣзки, гот. dragan, нѣм. tragen нося... || дѣрж^ава сжц. ж. || дѣрж^ав-енъ, -ни прил. м. || дѣр-ж^авина сжц. ж. || дѣрж^авица сжц. ж. ум. || дѣрж^авичка сжц. ж. ум. отъ ум. || дѣрж^авникъ сжц. м. || дѣрж^авниче-ски прил. м. и нар. || дѣрж^авничество сжц. ж. || дѣржаливъ прил. м.; вж. и дѣржеливъ || дѣрж^алка сжц. ж. || дѣр-ж^ало и дѣрж^алье сжц. ср. || дѣрж^ане сжц. ср. || дѣрж^ан-ецъ, мн.-ци сжц. м., фр. souteneur || дѣржанка сжц. ж. 'метреса'!
дѣрз^амъ гл. прех. тр. III.; коренно разшир. съ з на и.-е. *der-.. удрямъ, тегля...; срав. дѣрпамъ, дѣрцамъ и особ. дрѣ-стя; вж. т. || дѣрз^алка сжц. ж. || дѣр-зане сжц. ср. р.; срав. дрѣгна, рус. дрэгать и т. н.
дѣрз^ая гл. непрех. тр. I. 6.; мкр. усл. дѣр-з^авамъ III. || дѣрзновѣние (дрѣзновѣние) сжц. ср. || дѣрзновѣно нар. || дѣрзновѣ-ность сжц. ж. р. || дѣрзновѣнь прил. м. (прич. мин. срѣд.-страдат.) || дѣрзость сжц. ж. || дѣрзъкъ, старин. обл. дрѣ-зъкъ, дрѣзки прил. м.
дѣрла сжц. ж. || дѣрля се гл. (не)прех. тр. II. 1.; кор. и.-е. *der-...; вж. дѣра. || дѣрлене сжц. ср. р.; срб. хърв. drljet 'влѣка съ брана'... || дѣрма сжц. ж., обикн. мн. дѣрми 'дрипи'; кор. и.-е. *d^r-: der-...; срав. дрѣха, дрѣпа...
дѣрмонъ (дармонъ) сжц. м. р.; кор. въ у | даръ, дѣра, драка..., вж. т.; срав. н. грц. βαρμύς, βαρομύς сбиване = рус. драка...
дѣрпамъ гл. прех. тр. III., екр. дрѣпна I. 5...; разш. съ -п- на кор. и.-е. *der-: *d^r-.. удрямъ, тегля; срб. хърв. drpat, drpit тегля, дѣрпамъ; словен. drpat, drpljet дробя...; срав. грц. drépo чупя, рѣжа; вж. дрѣпн^атѣ, санскр. drpta-s... || дѣрпане сжц. ср.

дъртъ (обл. **дрѣтъ**) *прил. м.*, въ сжщн. прич. мин. стр. отъ и.-е. кор. *der-: *dġ- дера, удрямъ, рѣжа..; *срав.* санскр. dṛtá-s, зенд. dərəia-, грц. dartós, dratós отъ гл. déro. ; чеш. drtiny „трионови трици“ . || **дъртáкъ** *сжщ. м. увел.*; *срв.* дрѣтлякъ || **дъртѣшки** *прил. м. и нар.* || **дъртица** *сжщ. м.* 'старица' || **дъртичъкъ**, -ки *прил. м. р. ум.*

|| **дъртѣя** *гл.* неперх. тр. I. 6

дърцамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **дрѣзна** I. 5.; „кор.“ д ѣ р ц -, д ѣ р к -, разшир. на и.-е. *der-: dġ-; чеш. drcati блѣскамъ, словен. drcam...; *срав.* др ѣ с т я, д ѣ р п а м ъ...

дѣсá *сжщ. ж.*, ум. **дѣсничца**; стб. **дѣска**, рус. доска, пол. чеш. deska, словен. daská, срб. хрв. daska. ; смѣта се за дума заета отъ ст. герм.—ст. англ. disk, ст. нѣм. tisc, нѣм. Tisch м. р. 'maca', а тѣ отъ срѣд. лат. discus < грц. dískos; родътъ? . || **дѣсченъ** *прил. м.*

дѣхъ *сжщ. м.*, член. дѣхѣтъ, мн. дѣховѣ; друга огласна степ. на кор. въ д у х ъ; *вж.т.*; и.-е. *dhou-s-; стб. *гл.* **кѣз-дѣх-иштн**, рус.дох, род. тху 'дыхание', пол., чеш. dech.. || **дѣхамъ** *гл.* (не)перх. тр. III., екр. **дѣхна** I. 5., мкр. усл. **дѣхнувамъ**, съкрат. **дѣхвамъ** рус.дохнѣтъ,дохнуть . . || **дѣхавъ** *прил. м. р.* успор. обликъ на въ х а в ъ = чужд. миризливъ || **дѣхало** *сжщ. ср.* 'дихателна трѣба' || **дѣхтя** *глагол.* неперх. тр. II. 2.

дѣщеря *сжщ. ж.*, ум. **дѣшѣрка**, **шѣрка**; стб. **дѣштн**, рус. дочь, пол. córka (отъ *dġsġerka), чеш. dcí, dcega, словен. hġi, Źġi, срб. хрв. kġi, ġet. ; общо и.-е. *dhugġeter-. *срв.* санскр. duhitár-, зенд. dugadar-..., н. перс. duštár, арм. dustr, лит. dukter-, нѣм. Tochter, англ. daughter. . . , грц. thy-gátġr. . . || **дѣщи**, **дѣще** зв. п. ед. ч. отъ 'дѣщеря', стар. || **дѣщеринъ** *прил. м.*

дѣонмѣ *сжщ. ср.*; тур.

дѣдá *сжщ. м.*; *вж.* д ѣ д о || **дѣдѣйко** *сжщ. м.* обл. || **дѣдй** *сжщ. м.* мн. отъ стб. **дѣдѣ**, рус. дѣд || **дѣдйца** *сжщ. м. ум.* || **дѣдко** *сжщ. м. ум.* гал. || **дѣднина** *сжщ. ж.* || **дѣдо** *сжщ. м.*; стб. **дѣдѣ**, рус. дѣд, пол. dziad., чеш. dġd, словен. dġd, dġdec., срб. хрв. dġed., старин. бѣлбол. дума; *срв.* лит. dġdġ, грц. tġthġ баба., tġthġ тетка; герм. (нѣм. диал.) deite, teite баша, старецъ...; *срав.* още рус. дядя вуйчо . . . || **дѣдовина**, **дѣдовнина** *сжщ. ж.* || **дѣдовъ** *сжщ. м.* отъ *прил.*; прен. penis.

дѣй запов. нач. 2. лш. ед. ч. въ отриц. **недѣй**, 2. мн. **недѣйте**; по офиц. „правоп.“ „недей“ . . , когато има гл. дѣяя, стбѣлг.

дѣятн: „Дѣянъ ще да дѣи, както всички хора“ у П. П. Славейковъ.

дѣламъ *гл.* прех. тр. III., екр. **дѣлна**, мкр. усл. **дѣлнувамъ**, съкр. **дѣлвамъ** III.; стб.

дѣлатн „работя.“, рус. дѣлать, пол. dzia-
lać, чеш. dġlati, словен. dġlati, срб. хрв. dġelati и т. н.; кор. и.-е. *dhġ- правя, дѣ-
вамъ...; *срав.* лат. fa-cio, fġ-ci, грц. ti-thġ-
mi „поставямъ=дѣвамъ.“ (кор. thġ-и въ
библио-те-ка), санскр. dá-dhġ-mi, зенд.
da-daiti; ст. герм. (ст. англ. ст. сакс.) dġn
правя, англ. to do, нѣм. tun..; англ. deed,
нѣм. Tat дѣло и т. н. || **дѣланица** *сжщ. ж.*
|| **дѣлánка** *сжщ. ж.* || **дѣлáчъ** *сжщ. м.* „кой-
то дѣла“, *ж.* **дѣлáчка**, *ср.* ум. **дѣлáче**.

дѣлбá (**дѣлба**) *сжщ. ж.*, отъ д ѣ л ѣ || **дѣл-
бйца** *сжщ. ж.*, ум. || **дѣлѣжъ** *сжщ. м. р.*
|| **дѣлѣнъ** *прил. м.* (прич. мин. стр.) || **дѣлѣ-
ние** *сжщ. ср.* || **дѣленикъ** *сжщ. м.* || **дѣ-
леница** *сжщ. ж.* || **дѣленичаръ*** *сжщ. м.*
'акционеръ' || **дѣлѣнка** *сжщ. ж.* || **дѣ-
лѣцъ**, мн. дѣл-овце, -овци *сжщ. м. ум.*
|| **дѣлимъ** *прил.* (мин. страд. прич.) *м. р.*
|| **дѣлимо** *сжщ. ср.* (прич. сегаш. страд.
отъ д ѣ л я) || **дѣлимость** *сжщ. ж.* || **дѣ-
литель** *сжщ. м.* || **дѣлйти** стар. неопр. нач.
(инфин.) отъ д ѣ л я (въ нар. пѣс.) || **дѣ-
лйци** *сжщ. ж.* множ. || **дѣлѣ** *сжщ. м.*; стб.

дѣлѣ, рус. дѣл, предѣл, пол. dziać, чеш.
dġl, словен. dġl, срб.-хрв. dġo (dġjel, deo.)
и т. н.; кор. и осн. и.-е. *(h)ai-lo-; *срав.*
санскр. dáyatġ раздѣля, грц. dafomai; dai-
tŷs, dai-s-, tġ „порция.“; гот. dails, нѣм.
Teil, англ. deal и т. н. || **дѣлйчъ** *сжщ. м.*
„който дѣли“.

дѣлкотйна *сжщ. ж.*; отъ дѣла м ѣ, дѣлка м ѣ
|| **дѣлникъ** I. *сжщ. м.*; произв. отъ д ѣ л о.
дѣлнйкъ II *сжщ. м.* 'който има дѣлѣ' || **дѣл-
ница** *сжщ. ж.*

дѣлнич-енъ, -ни *прил. м.* || **дѣло** *сжщ. ср.*;
стб. **дѣло**, рус. дѣло, пол. dzieło, dzialo
орждие, чеш. dílo, dġlo орждие, словен.
dġlo, срб.-хрв. dġelo и т. н.; и.-е. кор.
*dhġ- и наст. -lo-; *вж.* д ѣ л а м ѣ || **дѣловъ**,
дѣловй *прил. м.* || **дѣловйтъ** *прил. м.*
|| **дѣло|во дйтель** *сжщ. м.*, *ж.* **дѣло-
водителка**, *ср.* ум. **дѣловдйтелчъ** || **дѣ-
ловодйтелски** *прил. м. и нар.* || **дѣло-
водйтелство** *сжщ. ср.* || **дѣлолюбивъ**
прил. м. 'трудолюбивъ' || **дѣло|п ро и з-
во дйтель** *сжщ. м.* || **дѣлопроизводй-
телски** *прил. м.* || **дѣло|прои з в ѳ д-(йтел)-
ство** *сжщ. ср.* || **дѣло|прои з в ѳ д ст в ѣ н ѣ**
прил. м. || **дѣлувамъ** *гл.* прех. тр. III.

дѣлушка *сжщ. ж.* || **дѣлйкамъ** се *гл.* не-
перх. тр. III. || **дѣлйкане** *сжщ. ср.* || **дѣлйя**
гл. прех. тр. II. 1.; мкр. усл. **дѣлйвамъ**,
сжщ. ср. **дѣлѣние**, **дѣлѣне**, **дѣлйване**;
вж. д ѣ л ѣ || **дѣлй се** *гл.* неперх. стр. взаим.

дѣс-енъ, -ни *прил. м.*; ст. бѣлг. **дѣснйкъ**,
рус. отъ стб. деснйй, одеснуъ; словен.
desān, срб. хрв. desan..; кор. и.-е. *dek's-;
срав. санскр. dáksġa-s, зенд. dašġna-, срѣд.
перс. dašn; литов. dešġinġ 'десница'; грцц.
deksiós, deksiteros; лат. dexter; гот. tafh-

swa, ст. нѣм. zeso; ирл. dess, кимп. deheu надѣсно. . . || дѣсница *сжиц. жс.* съ ѣ отъ дѣсна || дѣсничка *сжиц. жс.* ум. || дѣсно нар. || дѣсно|крѣлъ *прил. м.; вж.* крѣло. дѣ-бешъ *сжиц. м.* (числ.); тур. отъ перс. du „2“ и тур. beš „5“ дюзлѣкъ *сжиц. м.* 'равнина'; тур. || дюзъ *прил. м. и нар.; тур.* дюкмеджѣя *сжиц. м.* 'лѣяр'; тур. дюкянъ (дюгѣнъ) *сжиц. м.; тур.* || дюкян-джѣя *сжиц. м., жс.* дюкянджѣйна, *ср.* ум. дюкянджѣиче || дюкянджѣйски *прил. м.* || дюкянче *сжиц. ср.* ум. дюлгѣринъ *сжиц. м.; тур.* || дюлгерлѣкъ *сжиц. м.* || дюлгѣрска *прил. м.* || дюлгѣрство *сжиц. ср.* || дюлгерувамъ *гл.* непрх. тр. III. || дюлгеруване *сжиц. ср.* дѣюлица *сжиц. жс.* ум. || дѣюлица *сжиц. жс.* ум. отъ дѣюлица || дѣюля *сжиц. жс.; вж.* и дуня *вм.* дуля; отъ грц. kydōnia (māla); *срав.* срб.-хрв. gdunja, dunja. . . чеш kdoule, gdoule, пол. gdula. . . дѣюлю! *межд.; звукоподраж.* дѣюлюмъ *сжиц. м.; тур.* дѣю-сѣ числ.; тур. отъ перс. du „2“ и se „3“ (< *thre, *the, se); *срод. I* дѣюшѣкъ *сжиц. м.; тур.* дѣюшемѣ *сжиц. ср.; тур.* дѣю-шѣшъ *сжиц. м.* (числ.); тур. отъ перс. du „2“ и ses „6“; *срод. I* дѣволъ *сжиц. м.; стб.* дѣвольтъ, рус. дѣвол, словен. dijavol, срб.-хрв. djavō, отъ н. грц. διάβολος (diábolos) съ „вита“ *вм.* „бе-

та“; въ зап. слав. съ б чрезъ лат. diabolus. || дѣволитъ *прил. м.* || дѣволица *сжиц. жс.* || дѣволия *сжиц. жс.* || дѣволски *прил. м. и нар.* || дѣволче *сжиц. ср.* ум. || дѣволувамъ *гл.* непрх. тр. III. || дѣволишна *сжиц. жс.*

дѣяконъ *сжиц. м., ум.* дѣяконче; грц. diákonos || дѣякон(ов)ица *сжиц. жс.* || дѣяконовски, дѣяконски *прил. м. и нар.* || дѣяконство *сжиц. ср.* || дѣяконствувамъ *гл.* непрх. тр. III. || дѣякъ *сжиц. м., ум. ср. р.* дѣче || дѣча *гл.* прех. тр. II. 1.

дѣжбъ *сжиц. м., ум. м.* дѣжбѣць, ум. *ср.*

дѣжче; стб. дѣжкъ, рус. дѣб, пол. dąb, чеш. dub, словен. dōb, срб.-хрв. dub и т. н.; кор. и.-е. *dom-bh- или *dhu-mbh-.; *срав.* грц. démtō строя (*domb- „градиво“..), ст. герм. timbrjan, ст. нѣм. zimbar градиво, сграда, стая. . . нѣм. Zimmer стая ирл. dub „черень“ (*dumbh- 'съ тъмно дърво').. негли *срав.* и англ. dumb нѣмъ, ст. нѣм. tumb нѣмъ, глухъ, нѣм. dummt глупавъ. . . || дѣжбакъ *сжиц. м.* || дѣжбене *сжиц. ср.* || дѣжбовъ *прил. м.* || дѣжбѣрава *сжиц. жс.* || дѣжба *гл.* прех. тр. II. 1.

дѣжга *сжиц. жс.; стб.* дѣжга, рус. обл. стар. дуга, пол. обл. dega, дага, чеш. duha, словен. dōga, срб.-хрв. duga. . . отъ кор. арио-алт. *deng- : *dong- покривамъ., небе..; *срав.* лит. dangūs небе, ст. тур. tengri небе, Богъ..; *dongā 'небесна'.. || дѣжгичка *сжиц. жс.* ум. || дѣжговѣд-енъ, дѣжго-образ-енъ, -ни *прил. м.*

Е.

é | I. ée | *межд.; вж.* е й.
е II. *гл.* 3-о лц. ед. е. сег. вр.; *вж.* съ м ѣ.
ебá *глагол.* преход. тр. прост. I. 9.; мкр. усл. ебáвамъ III.; *екр.* ебна I. 5., мкр. усл. ебнувамъ, съкрат. ебвамъ III.; старин. кор. и.-е.; рус. ебу, неопр. нач. етъ, егй ебать, прич. мин. страд. ебѣн, -а, -о; пол. jebać (и „псувамъ“ „бия“); чеш. jebati, обикн. псувамъ. . . ; j. se „махвамъ се“, словен. срб.-хрв. jebati (словен. сег. вр. jebam, както въ макед. гов.)..; *срав.* санскр. yábhāti, грц. oiféb, oifbō, oifbō; нѣм. Eber нѣрѣзъ, лат. ibex дивъ козель. . .
ебанá *сжиц. жс.* прост. обл.; тур. || ебанджѣя, ебанджѣйна и т. н.; *вж.* я б а н а, я б а н д ж и я. || ебанѣць *сжиц. м.* *вм.* я б а н е ц ѣ ѣ, *жс.* || ебанкá *вм.* я б а н к á. . .
ѣбане, обл. ебане *сжиц. ср.* || ебанъ *сжиц. жс.* отъ гл. еба.
ѣвала *вм.* еваллахъ отъ тур. < араб. 'благодаря', поклонъ. . .
евангелие *сжиц. ср. р.* 'благовестие'; грц. euangélion || евангелизѣрамъ! *гл.* прех. тр. III. || евангелистъ *сжиц. м.* || евангелски *прил. м.*

е|вѣ нар. обл. *вм.* е|то; *вж.* е|во.
ѣветъ! нар. тур. 'така' || ѣветчѣя *сжиц. м.*
евзá *сжиц. жс.*; тур. || евзалия *прил.* неизм. || евзалийка *сжиц. жс.*
ѣво нареч. обл. *вм.* е|то; во отъ стб. мѣст. овъ, ово.
евнѣхъ *сжиц. м.*; грц. || евнѣшески *прил. м.*
еврѣинъ *сжиц. м., жс. р.* еврѣйка, *ср.* ум. еврѣйче; стб. скрѣн, рус. еврей, но пол. hebrajczyk; бѣлг. рен. отъ н. грц. съ „вита“ *вм.* „бета“ (ἕβραϊος — лат. hebraeus); стар. евр. ibhrî, ebher отвждень, отвждѣ. . .
ѣвтинъ *прил. м.*; н. грц. εὐδινός, изговорено eφthinós, η = i „ита“ *вм.* ст. грц. „ета“ || евтинджѣя *сжиц. м., жс.* евтинджѣйка, *ср.* умал. евтинджѣиче || ѣвтиничъкъ, -ки и ѣвтинки *прил. ум.* || ѣвтиничко, ѣвтинко нар. ум. || евтинѣя *сжиц. жс., ум.* евтинѣйка || евтинѣя *гл.* непрех. тр. II. б.
ев|харѣистъ *сжиц. жс.*; грц.
егá нар. > съюзъ обл. *вм.* стб. егъда; 'дано.' || егай нар.
еглендѣе *сжиц. ср.*; тур. || еглендѣсвамъ *глагол.* прех. тр. III., *екр.* еглендѣсамъ III.

обл. еглендиша I. 10. || еглендишване *сжиц. ср. р.*
 егойзъмъ *сжиц. м.*; гръц.-лат. egoismus, лат. его гръц. egō „азъ“ и гръц. наст. -ismos
 || егойстъ *сжиц. м. р.*, ж. егойстка || его-
 истйчески *прил. м. и нар.*
 егрѣкъ *сжиц. м.*; тур. || егрѣчище. *сжиц. ср.*
 егула *сжиц. ж. обл.* 'видъ риба' || вж. ягула,
 енгула.
 егюптинъ *сжиц. м. р.* 'циганинъ'; ж. р.
 егюпка, *ср. ум.* егюпче; гръц. ἀγύπτιος; *срв.*
 англ. gypsy, испан. gitano. . . ; вж. гюпци
 || егюпсни *прил. м. р.* || ~ рѣби *прил.*
сжиц. ж. мн. 'главоци, палагунци.', 'по-
 пови лъжички'.
 едва (едвѣмъ) *нар.*; стб. ѣдѣка, рус. ед-
 ва, пол. стар. jedwa, словен. сърб.-хърв.
 jedva. . . ; *срав.* 2-та ч. съ лит. vds „едва“,
 а 1-та ч. въ еде-кой. . . ; едвѣмъ сег-
 нешно || едвѣ-ли *нар.*
 еде- неопред. част. въ еде-кой, еде-
 кога, еде-колко и т. н.; църк. слав.
 ѣде кѣн и ѣде уѣто. . . ; кор. и.-е. отъ
 *ed-, което и въ ед-инъ: *срав.* ст. нѣм.
 ete-, edde-, нѣм. et-was „нѣ-що“, et lich
 и под., отъ успор. обл. съ и.-e.dh (*edh-)
 едѣкъ *сжиц. м.*; тур.
 едѣмъ, Едѣмъ *сжиц. м.*; ст. еврейски || едѣм-
 ски *прил. м.*
 едѣне! *сжиц. ср. вж.* ядене.
 едѣнъ числ. мжж., ж. еднѣ, *ср.* еднѣ;
 стб. еднѣ и инѣ, рус. один, пол. чеш.
 словен. jeden, срб. хърв. jedan и т. н.; кор.
 и.-е. ед- вж. въ еде; въ -ънъ; инъ кор.
 и.-е. *oi-,*i-; *срав.* гот. ains, нѣм. ein, лат.
 oinos, oenos, unus / фр. un., санскр. ē-ka-s
 (ka наст.), гръц. ἓν, οὓς '1 на заръ' и т. н.
 || еднѣна десетъ, съкрат. еднѣнасетъ числ.
 || еднѣна десети, -йсети числит. поред.
 || еднѣнакъ *сжиц. м.*; *ср.* умал. еднѣначе
 || еднѣнение *сжиц. ср.* || еднѣн-енъ, -ни *прил.*
 м. || еднѣнител-енъ, -ни *прил. м.* || еднѣн-
 йца *сжиц. ж.*, ум. -йчка || еднѣниченъ, -ни
прил. м. || еднѣничность *сжиц. ж.* || еднѣн-
 ность *сжиц. ж.* || едино рѣденъ, -ни *прил.*
 м. || единорѣдство *сжиц. ср.* || еднѣнственъ
прил. м. || еднѣнство *сжиц. ср.* || еднѣнъ гл. прх.
 тр. II. 1. || ~ се гл. взаим. || еднѣнажъ *нар.*
 вж. еднѣнажъ || еднѣнакъ-въ, -ви *прил. м.*
 || еднѣнакъво *нар.* || еднѣнакъвостъ *сжиц. ж.*
 || еднѣната *сжиц.* (числ. член.) ж. и нар.
 || еднѣнъ-къ, -ки числ. ум. || еднѣнчъ-къ,
 -ки числ. ум. || еднѣничко *нар. ум.* || еднѣнобж-
 енъ, -ни *прил. м.* || еднѣнобж-еца, мн. -ци
 || еднѣнобж-ие *сжиц. ср.*; вж. богъ || еднѣно-
 бж-никъ *сжиц. м.*, ж. еднѣнобж-ница
 || еднѣнобж-еца *сжиц. м.* || еднѣнобж-ство
сжиц. ср., чужд. 'дуель' || еднѣнобж-ство
сжиц. ср. || еднѣнобж-ственъ *прил.*
 м. || еднѣнобж-ченъ, -ни *прил. м.* || еднѣно-
 бж-чане *сжиц. ср.* || еднѣнобж-чанность *сжиц. ж.*

едно вре́мен-енъ, -ни *прил. мжж. р.*
 || едновре́менность *сжиц. ж. р.* || еднов-
 вре́меш-енъ, -ни *прил. м. р.* || еднов-
 вѣр-енъ, -ни *прил. м.* || едновѣр-еца,
 мн. -ци *сжиц. м.*, ж. едновѣрка || еднов-
 вѣрие *сжиц. ср.*
 едновглавъ *прил. м.*; вж. глава || еднов-
 гла-с-енъ, -ни *прил. м.* || едновгла-сие
сжиц. ср. || едновгла-сно *нар.* || едновгла-
 сность *сжиц. ж.* || едновгнѣзд-енъ,
 -ни *прил. м.* || едновгодъ еца, мн. -ци *сжиц.*
 м., ж. едновгодка, *ср.* умал. едновгодче
 || едновго-дѣш-енъ, -ни *прил. м. р.*
 || едновгѣр-бъ *прил. м.*
 едновднѣв-енъ, -ни *прил. м.* || едновднѣвка
сжиц. ж. || едновдн-ича, изгов. едновдн-ича
 гл. непрех. тр. II. 1. || едновдѣм-енъ, -ни
прил. м. || едновдѣм-ность *сжиц. ж.* || (ед-
 новдѣмство *сжиц. ср.*) || едновдѣм-ство числ.
 мѣст. || едновдѣш-енъ, -ни *прил. м.*;
 вж. единодуш-енъ || едновдѣл-енъ
прил. м.
 едновѣта-женъ, -ни *прил. м. р.* || едновжѣн-
 еца, мн. -ци *сжиц. м.*; вж. жена || еднов-
 жѣнство *сжиц. ср.* || едновзвѣч-енъ,
 -ни *прил. м.* || едновзвѣчие *сжиц. ср.* || ед-
 новзвѣчность *сжиц. ж.* || едновзѣм-еца,
 мн. -ци *сжиц. м.*, ж. едновзѣмка; вж.
 земля || едновзнѣч-енъ, -ни *прил. м.*;
 вж. знакъ, значение || едновзнѣ-
 чашъ *прил.* (прич. сег. действ.) || (едно-
 знѣчущъ! рус.) || едновзжѣ *прил. м. р.*
 || едновимен-енъ, -ни *прил. м.* || еднов-
 именованнѣкъ *сжиц. м.*; вж. съимен-
 никъ || едновименность *сжиц. ж.* || еднов-
 им-еца, мн. -ци *сжиц. м.*, ж. едновимка
 едновкѣн-енъ, -ни *прил. м. р.* || еднов-
 копѣт-енъ, -ни *прил. м. р.* || еднов-
 кракъ *прил. м. р.* || едновкрат-енъ,
 -ни *прил.* || едновкрат-венъ, -ни *прил.*
 м. || едновкрѣвнѣкъ *сжиц. ср.* || едновкрѣвнѣ-
 на, едновкрѣвнѣность *сжиц. ж.*
 еднлѣт-енъ, -ни *прил. м.* || еднов-
 ликъ *прил. м.* || едновлѣч-енъ, -ни
прил. м.
 едновманъ *нар.*; вж. махъ, махомъ || ед-
 номѣч-то въ *прил. м.* || едновмѣсече
сжиц. ср. || едновмѣсеч-енъ, -ни *прил. м.*
 || едновмѣсл-енъ *прил. м.* || едновмѣсл-
 никъ *сжиц. м.* || едновмѣсл-ница *сжиц. ж.*
 || едновмѣсл-ие, стар. единомысл-ие *сжиц.*
ср. || едновмжж-енъ, -ни *прил. м.* || еднов-
 мжж-ие, едновмжж-ество *сжиц. ср.*
 едновначал-енъ, -ни *прил. м.* || едновна-
 чалие *сжиц. ср. р.* || едновногъ *прил. м.*;
 вж. нога.
 едновобраз-енъ, -ни *прил. м.* || едновобра-
 з-ие *сжиц. ср.* || едновобразность *сжиц. ж.*
 || едновбж-къ *прил. м.*; вж. око.
 едновпѣръ *прил. м.*; вж. перо || едновплѣ-
 мен-енъ, -ни *прил. м.* || едновплѣмен-
 никъ, мн. -ци *сжиц. м.*, ж. едновплѣмен-
 ника || едновплѣменность *сжиц. ж.*

едно|рédъ прил. м. || едно|рбгъ сжц. м.
|| едно|рбд-ень, -ни прил. м. || едно-
|рбд-ецъ, мн. -ци сжц. м., жс. еднорбдка,
ср. ум. еднорбдче || едно|рбдность сжц.
жс. || едно|рбдство сжц. ср. || едно|ржкъ
прил. м.; вжс. ржка.

едно|сёл-ецъ, мн. -ци сжц. м.; жс. едно-
|сёлка; вжс. село || едно|слбж-ень, -ни
едно|слбговъ прил. м.; вжс. сло|говъ
|| едно|срчненъ, -ни прил. м.; вжс. срч-
|чка || едно|спал-ень, -ни прил. м. || едно-
|ста-вень, -ни прил. м. || едно|стайно
нар.; вжс. не|пре|стайно || едно|сѣ-
|мено|дѣл-ень, -ни прил. м. || едно|сѣ-
|мен-ень, -ни прил. м.

едно|стéбленъ (-стѣбленъ) прил.
м. || едно|стрѣкъ прил. м. || едно|стб-
|жер-ень, -ни прил. м. || едно|стра-
|н-ень, -ни прил. м. || едно|странность сжц.
жс. || едно|странчивъ прил. м. || едно-
|странчивость сжц. жс. || едно|стру-
|н-ень, -ни прил. м. || едно|струнность
сжц. жс. || едно|сжщ-ень, -ни, старин.
единосжщ-ень, -ни прил. м. || ед(и)но-
|сжщие сжц. ср. || едно|сжщность сжц. жс.

едно|усто сжц. ср. || едно|у|т|р|б-ень,
-ни прил. м. || едно|ухъ прил. м.; вжс.
ухо.

едно|цвѣтенъ, -ни прил. м. || едно-
|цвѣтность сжц. жс. || едно|цв-ень, -ни
прил. м. || едно|цвкка сжц. жс.; вжс. цевъ.

едно|черуп-ень, -ни прил. м.; вжс. че-
|рупка. || едно|чл-ень, -ни прил. м.
|| едно|чл-ень сжц. м.

едно|жгъл-ень, -ни прил. м. || едно|жгъл-
|ность сжц. жс.

еднѣгъ нар. обл.; вжс. в|ед|на-га; срав.
в|и|на-ги.

еднѣжъ, еднѣжка нар.; вжс. в|ед|на|жъ

éd-ъръ, -ри прил. м.; стб. ъдръ, рус. обл.
у-ядрѣтъ, пол. jędryć, срб. хрв. jedar.;
кор. и.-е. *end-: *nd-; срав. грц. adrós гѣ-
|лень, зрѣль...; adrousthai зрѣя, ставамъ
силень... || éдрич-ъкъ, ки прил. ум.
|| едринá сжц. жс. || éдро, на éдро нар.
|| (éдрость сжц. жс.) || едрѣя гла. непрех.
тр. I. б.

éжъ сжц. м.; стб. ъжъ, рус. еж, род. пад.
ежа, пол., чеш., словен. срб.-хрв. jež...;
кор. и.-е. *egh-; срав. лит. ežys, латв. ezis,
нѣм. Igel, ст. сканд. igull морски ежъ;
грц. éipos ежъ, негли éxís „змея“, арм.
ozpi... || éжа гла. прех. тр. II. I. || ~ се
гла. непрх.

ежба! сжц. жс. р., обикн. мн. éжби обл.
(изт. блг.) вм. яжба, яжби; вжс. кор.
въ ямъ, ядешъ.

éже сжц. ср. ум. || éжевъ, éжовъ прил. м.
отъ ежъ || éжене сжц. ср. || éжовина,
éжевина сжц. жс. р. || éжева главичка
прил. сжц. жс.

еже|год-ень, -ни (и еже|годиш-ень, -ни)

прил. м.; стб. ъже- 'което'; вжс. годи-
|на || еже-|годно нар. || еже|дн-ень,
-ни прил. м. || еже|дн-ень нар. || еже-
|дн-евни-къ, мн. -ци сжц. м. || еже|м-
|сеч-ень, -ни прил. м. || еже|м-сечно
нар. || еже|м-сечни-къ, мн. -ци сжц. м.
|| еже|мин-ут-ень, -ни прил. м., нар.
-но || еже|нед-ѣл-ень, -ни прил. м., нар.
-но || еже|нед-ѣлни-къ, мн. -ци сжц. м.
|| еже|ч-ас-ень, -ни прил. м.; -но нар.

éжко сжц. м. ум. отъ ежъ || éжовъ прил.
м.; вжс. ежевъ.

езá сжц. жс. обл. стар.; стб. ъса 'болестъ,
неджгъ'; рус. баба-яга, м. рус. баба-яга;
кор. и.-е., очевидно съ носова вставка; др.
отглас. степ. въ лат. aeger боленъ; лит.
ingis ленивецъ; срав. обл. тар. енза;
латв. igstu, igt. имамъ вжтрешна болка.,
ignis кисель, зъль...; ст. исл. ekki болка,
англос. inca...

ездá!, ездáчъ...; вжс. язда...

éзеро сжц. ср., ум. éзерце; стб. ъзеро,
и м. ъзеро, рус. озеро, пол. jezioro, чеш.
словен., срб. хрв. jezero...; кор. и.-е. *agh-...;
срав. лит. éžeras. латв. ezars, ст. прус.
assaran, грц. Ἀχέρων 'рѣка въ подземното
царство', аχερούσια 'блатисти води'...
|| éзер-ень, -ни прил. м. || éзе-рестъ, éзе-
|ристъ прил. м. || éзерище сжц. ср.

ези́къ сжц. м. р., ум. ср. ези́че, ум. м.

ези́чець; стб. ъзыкъ, рус. язык, пол.
język. чеш. jazyk, словен., срб.-хрв.
jezyk...; кор. и.-е. (*dng'hū-, -ā...), но съ
отклонения; срав. ст. прус. insuwis, лит.
liežuvís, лат. lingua > итал. lingua, фр.
langue...; ст. сканд. tunga, нѣм. Zunge,
англ. tongue..., армен. lezu... санскр.
jihvā... || эзиковъ прил. м. р., || эзи-
|ко|в-ед-е-ни-е, эзико|з-н-а-ни-е, эзико-
|с-л-о-в-и-е сжц. ср.; вжс. слово. || эзико-
|в-ед-ецъ, мн. -ци, эзикосл-овъ, эзико-
|с-л-о-в-ецъ, мн. -ци эзикозн-а-ецъ мн. -йци
сжц. м. || эзикосл-овски, эзикосл-ов-ень,
-ни, эзикосл-овски, эзикозн-анствень
прил. м. || эзико|о-б-уч-е-ни-е сжц. м.
|| эзико|у-ч-и-т-ел-ь сжц. м. || эзи-ч-ень,
-ни прил. м. || эзи́чество сжц. ср. || эзи-ч-
|никъ сжц. м., жс. эзи́чница || эзи́чни-
|чество сжц. ср. р.

эзъкъ!, ека!...; вжс. язъкъ, яка...

эй межд. (нар.); отъ ар.-алт. мѣст. осн. *e-: *i.

éкъ сжц. м.; стб. прил. ъккъ заек-
|вашъ, чеш. jek, пол. jek, срб.-хрв. jek...;
кор. и.-е.; срав. грц. onkōmatē ревжъ,
лат. uncare, ирл. óch, ong... || éкв-амъ
глагол. мкр. непрех. III., екр. éкна I. 5...;
вжс. еча, ехта

екваторъ сжц. м.; лат.

экзáмень! сжц. м.; 'изпытъ'; лат.

экзархъ *сжиц. м.*; грц. || **екзърхія** *сжиц. жс.*
 || **екзархийски** *прил. м*
екзекутив-ень, -ни! *прил. м.* || **екзекуция** *сжиц. жс.*; лат.
 екзема *сжиц. жс.*; грцц.
 экземпляръ *сжиц. м.*; лат.
 экипажъ *сжиц. м.*; френ.
 екимъ! *сжиц. м.* тур.; *вж.* хе кимъ
 екйнъ! *сжиц. м.* 'посѣвъ'; тур.
 екливъ *прил. м.*, отъ кор. въ екъ || **екли-**
вич-тъкъ, -ки *прил. м.* ум. || **еклиничко**
нар. ум. || **екливість** *сжиц. жс.*
 еклѡга *сжиц. жс.*; грцц.
екмекчийница! *сжиц. жс.* прост. 'хлѣбар-
 ница' || **екмекчийка** *сжиц. жс.* || **екмекчія!**
сжиц. м. 'хлѣбаръ'; тур.
 ёкна *гл.* непрех. тр. I. 5., мкр. усл. ёк-
 нувамъ, съкрат. ёквамъ; *срв.* е ча, е х т я
 || **ёкомъ** *нар.* (стар. твор. пад. един. ч.)
 || **ёкотъ** *сжиц. м.*
 економія *сжиц. жс.*; грцц.; е отъ *oi > лат.
 ое || **економически** *прил. м.*; *вж.* ико-
 номія.
екран-инъ, екранъ (и **акранинъ**) *сжиц. м.*;
 тур.
ексеръ *сжиц. м.* 'гвоздей'; тур.
ексийк *прил.* неизм.; тур. || **ексилдйсамъ**
гл. непрх. тр. III., екр. **ексилдйсамъ** III.
 обл. **ексилдйша** I. 10. || **ексилдйсване**
сжиц. ср.
експедирамъ *гл.* прех.; кор. лат. || **експе-**
диторъ! *сжиц. м.* || **експедиция** *сжиц. жс.*
экспериментъ *сжиц. м.*; лат. || **эксперимен-**
тал-ень, -ни *прил. м.* || **експертъ** *сжиц. м.*
експортъ! *сжиц. м.*; лат. 'износъ' || **екс-**
портъоръ! *сжиц. м.* 'износитель'...
екстазъ *сжиц. м.*; грцц.
екташъ *сжиц. м.* р. обл. прост.; тур.; отъ
 ауак 'кракъ', daß 'другарь'...
ела! I., *вм.* **ёла!** *гл.* запов. нач. 2-о лц.
 един. ч., **елате** 2-о лц. мн. прост. = дой-
 ди!, дойдете!; н. грцц. **éla**; *срв.* ελευθε
 'пристигане', стар. поет. **elað** = **elaipò**
 карамъ, яздя...
елá II. *сжиц. жс.*, ум. **елица, еличка**; стблг.
ёЛА, ёЛЬ, рус. ель, ёли, ум. ёлка; пол.
 jodla, чеш. jedla, словен. jel, jela, сръб.-
 хрв. jela...; кор. и.-е.; *срв.* ст. прус.
 addle, литов. **égle** *вм.* *edle, лат. **ebulus**,
ebulum 'бъзь'... || **елакъ** *сжиц. м.* съб.
ёлавъ *сжиц. м.* р. обл. стар.; *срв.* съ др.
 отглас. степ. о лово || **ёлавецъ** *сжиц. м.*
еластич-ень, -ни *прил. м. р.*; кор. грцц.
 || **еластичность** *сжиц. жс.*
елбёте *нар.* прост.; тур.
ёлда *сжиц. жс.*; *вж.* е лимецъ, лимецъ;
 кор. и.-е. *el-; *срв.* грц. **élymos** просо,
óluga лимецъ...
эле *нар.*; стб. **ёЛС**; рус. еле 'едва', пол.
 чеш. стар. **le** 'но', словен. **le** 'само'...;
срв. чеш. a-le, сръб.-хрв. a-li...; ли.
елеваторъ *сжиц. м.* 'вздигъ'; лат. > англ. lift.

елегант-ень, -ни *прил. м.*; фр.
 елегия *сжиц. жс.*; грцц.
 елей *сжиц. м.*; грцц.
електрика *сжиц. жс.*, **электричество** *сжиц.*
ср.; кор. грцц. || **электрически** *прил. м.*...
елёкъ *сжиц. м.*; тур. || **елёче** *сжиц. ср. ум.*,
 || **елёченце** *сжиц. ср. ум.* отъ ум.
елемён-тъ *сжиц. м.*; лат. || **элементар-ень,**
-ни *прил. м.*
елемия *сжиц. жс.*; тур.
елень *сжиц. м.*: ум. елѣнче; стб. **ёЛЕНЬ**,
 рус. олѣнь, пол. **jelen**, чеш. сърб.-хърв.
jelen, словен. **jelen**...; кор. и.-е. *el-en-
 *el-n-.; *срв.* лит. **ėlnis**, **alnis**; латв. **alnis**;
 грцц. **ελαφος** < *elphbos, **έλλας** младъ елень;
 арм. **elɛn** (eɛ'n), ирл. **elit** сърна... || **елѣ-**
невъ, еленовъ *прил. м. р.* || **Еленко** *сжиц.*
 соб. лич. м. р. || **елѣнски** *прил. м.*
елѣшка, елѣшница *сжиц. жс.*, 'видъ риба';
 кор. и.-е.; грцц. **αίεμοί** избѣгвамъ...;
срв. нѣм. **Elritze** *сжиц.* знач. както бълг.
елји съюзъ; срв. нали, или.
елика *сжиц. жс.*, произв. отъ ела.
елимецъ *сжиц. м.*; старин. назв.; кор. и.-е.;
сжиц. отглас. степ. въ грц. **élymos** просо...;
срв. грцц. **óluga** лимецъ; *вж.* елда.
елин-йсть *сжиц. м.* || **омански** *прил. м.*; грц.
элипса *сжиц. жс.*; грцц.
Елица, Ёлка *сжиц. жс.* р. соб. лич.; *вж.*
 Еленко; *срв.* елень, свързано съ
 Елена; подоб.: Вълко, Вълканъ,
 Вълкана. ; нѣм. **Wolfgang**...
елкѣнь *сжиц. м.*; тур.
елмáзъ *сжиц. м. р.*; тур. || **елмáз-ень, -ни**
прил. м. р.
еловъ *прил. м.* отъ ела.
ел|пезѣ *сжиц. ср.* 'вѣтрило'; тур.
елхá *сжиц. жс.*; стб. **ёЛХА**, рус. ольхá, пол.
olcha, olsza, чеш. **olše**, словен. **jelša, jolša**,
 сърб.-хърв. **joha**, сѣбир. **jelašje**...; кор. и.-е.;
срв. лат. **alnus** > фр. **aune**; исп. **aliso**.,
 лит. **elksnis, alksnis**, стар. сканд. **alr, o,lg**,
 ст. вис. нѣм. **elira, erila**, нѣм. **Erle** (*вм.* **elre**),
 хол. **els**, англ. **alder**... || **елхакъ** *сжиц. м.* съб.
 || **елховъ** *прил. м.* || **елхйца, елшйца** *сжиц.*
жс. ум. || **елшá** *сжиц. жс.* || **ёлшинъ** *прил. м.*
емá *сжиц. жс.*; тур.; *вж.* я ма || **емáкъ** *сжиц. м.*
еман|ципация *сжиц. жс.*; лат.
ембатик-ъ *сжиц. м. р., -б* *ср. р.*; грц.; *срв.*
 грц. **embainò** вхождамъ...
ем|блѣма *сжиц. м.*; грцц.
ембриолóгия *сжиц. жс.*; грцц.
ёмвамъ, ёмнувамъ *глагол.* прех. мкр. III., екр.
ёмна I. 5.; стб. **ёТН, нмж** отъ *jьмж; сж-
 щиятъ кор. въ вз|емъ, вн|ймавамъ...;
 кор. и.-е. *em-; *срв.* лат. **emv** |звимама, купу-
 вамъ; лит. **ėmiau** мин. вр., сег. **imù** взѣма...
емѣжъ *сжиц. м.*; *вж.* лемешъ.
емений *сжиц. жс.*, обикн. мн. **емений**; тур.
 || **еменйки** *сжиц. жс.* мн. ум.
емѣнь *нар.*; тур.; *вж.* хе мѣнь.

емець, емець *сжц. м.* стар. 'поржчитель'; сърб.-хърв. jemas и jemas; jamačno 'навърно'..; отъ кор. и.-е. *em-; *вж.* емвамъ. **емигрантъ** *сжц. м. р.*; лат. **|| емиграция** *сжц. ж.* **|| емигрирамъ!** *гл.* съ нѣм. наст. **емир|наме** *сжц. ср.*; тур. (араб.-перс.) **|| емйръ** *сжц. м.*; тур. (араб.) **|| емйрче** *сжц. ср.* **еми|шерія**, по-точно хеми-ше(х)рія *сжц. м.*; тур. отъ пер. heme- < hama-, срод. съ слав. с а м ъ, рус. тот самыи 'сжциятъ'.., гот. sama, англ. same...; и seih- 'градъ' 'съгражданинъ, съселанинъ, съотечественникъ'.. **|| емишерійка** *сжц. ж.* **емйш!** *сжц. м.* 'овощие'; тур. **|| емйшець** *сжц. м.* ум. **|| емишликъ** *сжц. м.* 'овощникъ'.. **|| емишчйя** *сжц. м.* 'овощаръ', *ж.* **емишчйяка** **|| емишчйяница** *сжц. ж. р.* 'овощарница' или 'фруктовъ магазинъ' **|| емлякъ** *сжц. м. р.*; тур. **|| емляч-енъ, -ни** *прил. м. р.* **ёмча** *глагол.* екр., мкр. **ёмнувамъ.**..; *вж.* емвамъ, емець. **е|мбция** *сжц. ж.*; лат. **|| емоционал-енъ, -ни** *прил. м.* **емпйрика** *сжц. ж.*; гръц. **|| емпирйчески** *прил. м. р.* **емфё, емфйе** *сжц. ср.*; тур. отъ араб. *вм.* емфе; *срав.* н у ф у с ъ **|| емфеджйяница** *сжц. ж. р.* **ёмча се** *глагол.* непрех. тр. II. 3. **|| ёмчене** *сжц. ср.*; *вж.* емець, емвамъ. **ёмъ I.** *свюзь* прост.; тур. *вм.* х е м ъ, *вж. т.* **ёмъ II.** *сжц. м.* обл. *вм.* йемъ 'зобъ'; тур. **енгйстра** *сжц. ж.* обл. прост. 'вждица'; грц. **енгуля** *сжц. ж.* 'риба змийорка'; стбълг. **ѡгоула, ѡгоула**, съ т. н. срѣднобълг. носовкова замѣна; навѣрно срод. съ лат. anguilla < anguis 'змия'; срод. съ лат. с ж и рус. угорь, пол. węgorz, чеш. úhoř и т. н. **ендезё** *сжц. ср.* 'лакътъ'; тур. **ен|демйчески** *прил. м.*; грц.; против. е п и д е м и ч е с к и **енджйкъ** *сжц. м.* 'чанта, вулия'; тур. **енё** *нар.* обл. *вм.* е|то; *срав.* е|ве...; мѣст. онъ **ёнева булчица** *прил. сжц. ж.* 'невѣстулка' **|| ёнева (ёньюва) тревă, ёневчица, ёневиче, ёневче, ёневчече** *прил. сжц. ж., ср., м.* **|| Ёневъ-день, Ёнёвъ-день** *прил. сжц. м.* 'лѣтни св. Ивановъ-день', 24. VI. ст. ст.; *ж.* 'бильберъ'.. **ен|ёргия** *сжц. ж.*; грц. **|| енергйч-енъ, -ни** *-ески прил. м.* **ензă** *сжц. ж.*, обл. старин. съ носовка; стб. **ѡса**; *вж.* е з а (безъ нос.); словен. срб.-хърв. jeza, пол. jędza..; *срав.* рус. баба-ягă, ягă-баба; ягăя 'вещица'..; кор. и.-е.; *срав.* латв. igstu, igt; ignis зълъ; лит. pu-ėngti измжчвамъ; ст. англ. iŋsa болка.. ст. сканд. ekkī .. **ённ** (въ 'безлични', 3-олич. изк.); *вж.* ёня. **енибахаръ** *сжц. м.*; тур.

енй|чер-инъ, -ъ *сжц. м.* отъ тур. jeni çay 'нова войска'; çay отъ перс., срод. съ лит. kavas и ст. герм. harjis, нѣм. Heer войска..; втория кор. (чер-) и въ ч е р и б а ш и я; *вж. т.* **|| еничерски** *прил. м.* **|| еничерче** *сжц. ср.* ум. **ёнкастъ, ёнкастёнъ** *нар.*; обл. прост.; тур. гръц. . . **енорйя** *сжц. ж.*; гр. enoria **|| енорййски** *прил. м.* **|| енорйяш-ъ, -инъ** *сжц. м.* **ен|тусиăзъмъ** *сжц. м.*; кор. гръц. **ентешё** *сжц. ср.* 'кована гривна.'; тур. (отъ перс.); кор. и.-е.-алт. . . **енфйе** *сжц. ср.*; тур. **ен|цикло|педйя** *сжц. ж.*; гръц. съ срѣдно-вѣк. лат. ц *вм.* к . . . **ёня** *сжц. ж.*; нгрц. ёнѡя, ёпια... 'грижа' < *вж.* умъ . . .; *вж.* ё н и. **епанчă (епанджăкъ), епанджукъ** *сжц. ж. м.*; тур. **еп|архия** *сжц. ж.*; гр. **|| епархййски** *прил. м.* **|| епархйял-енъ, -ни** *прил. м.*, съ чужд. наст. **|| епиграма** *сжц. ж.*; грц. **|| епизодъ** *сжц. м.*; грц. **|| епикурё-ецъ**, мн. -йци *сжц. м.*; грц. **|| епикурейство** *сжц. ср.* **|| епилёпсия** *сжц. ж.* **|| епилёптикъ** *сжц. м.*; грц. **|| епй|скопъ** *сжц. м.* 'надзорникъ'; гр. episkopos **|| епй|логъ** *сжц. м.*; грц. **|| епй|тафия** *сжц. ж.*; грц. **|| епй|тётъ** *сжц. м.*; грц. **епй|трахйль** *сжц. м.* (прост. 'патрайль'); нгр. предст. epj и traxilos шия, вратъ. **епй|тропъ** *сжц. м.*; гр. epitropos; *гл.* trerōb вѣртя.. **епйчески** *прил. м.*; *вж.* епосъ, епопея. **еполётъ** *сжц. м.*; рус. отъ френ. **епо|пёя** *сжц. ж.* **|| ёпосъ** *сжц. м.*; грц. **епоха** *сжц. ж.*; грц. **ептёнъ** *нар.*; тур. *вм.* хептенъ; *вж. т.* **ёра** *сжц. ж.*; н. лат. **ерăнка** *сжц. ж.*; тур.; *вж.* яранъ. **ербăбъ** *сжц. м.*; тур. **ергăтъ** *сжц. м.*; нгрц. ergatis; *вж.* аргатъ. **ергелё** *сжц. ср.* 'стадо коне'; тур.; *вж.* и хергеле. **ергёнъ, ергёнинъ** *сжц. м.*; тур. **|| ерген-ликъ** *сжц. м.* **|| ергёнски** *прил. м.* и *нар.* **|| ергёнстео** *сжц. ср. р.* **|| ергёнүвамъ** *гл.* непрех. тр. III. **|| ергёнче** *сжц. ср.* ум. **ёре!** ('ёри') *сжц. ср.* обл.; *вж.* яре. **ёребица!** *сжц. ж.* обл.; *вж.* яребица. **еремййски** *прил. м.* **|| Еремйя** *сжц. м.* соб. лич. **|| еремйя** *сжц. ж.*; *срв.* ерменка. **ёресь** *сжц. ж.*; гр. (h)áresis (ái = e) **|| еретйкъ** *сжц. м.* **|| еретйчески** *прил. м. р.* **|| еретйчество** *сжц. ср.* **ерй** *сжц. ср.*; стар. еры, назв. на стб. **ѡ, ѡ, рус. ѡ, сиречь „ер“ и „и“** (гръц. йота). **ёрина!** *сжц. ж.* обл.; *вж.* ярина **|| ёрица** *сжц. ж.*; *вж.* ярица **|| ёрище** *сжц. ср.* *вм.* ярище. **ермёнка** *сжц. ж.*; нё отъ народн. име на арменци, а отъ гр. εϋαρμένει, нгр. ipatmé-

пi сждба...; *срав.* наречници и ер-
ми я | **ерменльбоско билъе** прил. *сжц. ср.*
|| **ерменясвамъ** гл. непрх. тр. III., екр. **ер-**
менясамъ, обл. и **ерменяша** I. 10. || **ерме-**
нясване *сжц. ср.* || **ерметикъ** *сжц. м.*
|| **ерметичици** *сжц. жс. мн.*
еротически прил. *м.*; грц.
ерудиция *сжц. жс.*; лат.
ерццхерцогъ *сжц. м.*; ерц- в м. грц. архи-
херцогъ нѣм. 'воевода'
ерфенé *сжц. ср.*; тур.
ёръ I, **ерь** *сжц. м.*; стар. название на ъ и
ь, навѣрно отъ изясн. ь въ е (стб. **ТЪМНО**
> нб. темно 'тъмно'.).
ёръ II. *сжц. м.* 'седло'; тур.
ёря! гл. прех. тр. обл. II. 1.; *вжс.* я ря.
еса́къ прил., **есакчйя** *сжц. м.*; тур.; *вжс.*
я сакъ, я сак чия.
еса́пъ *сжц. м.*; тур. в м. х е с а п ъ; *вжс. т.*
есéнция *сжц. жс.*; лат.
ёсень *сжц. жс.*; стб. **ёсень**, рус. осень, пол.
jesień, чеш. jeseň, словен. срб. хрв. je-
sen. .; кор. и.-е.; *срав.* гот. asans време
за жътва, лѣто, ст. сканд. о.пн полска
работа; ст. прус. assanis есенъ. || **ёсен-**
енъ, -ни прил. *м.* || **есенé|сь** нар.; *срав.*
д н е | с ъ < стб. **ДННЬ|СЬ** този день || **есе-**
нэш-енъ, -ни прил. *м.* || **есéнка** *сжц. жс.*
|| **есéнница** *сжц. жс.* || **ёсенски** прил. *м.*
|| **есенувамъ** гл. непрех. тр. III. || **есенякъ**
сжц. м. || **есеняче** *сжц. ср.*
есётра *сжц. жс.*, и **есётъръ** *сжц. м.*; рус.
осётр, род. осётра, пол. jesiotr, срб.-хрв.
jesetra.; *срав.* ст. прус. esketres, лит. ers-
ké'tras; ст. сканд. styria, ст. англ. styria,
нѣм. Stör. .; грц. iktar нѣзнаква дреб-
на риба. || **есётрица** *сжц. жс. ум.*
ескадра *сжц. жс.* || **ескадронъ** *сжц. м.*; фр.
ескиджйя *сжц. м.*; тур. eski старъ. || **ески-**
джйиче *сжц. ср.* умал. || **ескиджйиски**
прил. *м.* || **ескй-чаршйя** *сжц. м.*
есмёръ прил. *м.* 'мургавъ'; тур.
есна́фъ *сжц. м.*; тур. отъ араб. || **есна́финъ**
сжц. м. || **есна́фски** прил. *м.* || **есна́фство**
сжц. ср.; *вжс.* и с ъ и: иснафъ...
естеливъ! прил. *м.* в м. я стеливъ, кор.
въ я м ъ, я ст и е; успор. обликъ яшенъ.
естéственъ прил. *м.* || **естéственикъ** *сжц. м.*,
жс. р. **естéственица** || **естéствено** нар.
|| **естество|вѣдение**, **естество|знáние**
сжц. ср. || **естество|изпитáтель** *сжц. м.*
|| **естествоизпитáтелски** прил. *м.* || **е-
стество|сжц. ср.; стб. **юстьство**, руски
естество, пол. jestestwo; производ. отъ
гл. естъ „е“, стар. 3. л. ед. ч. отъ с ъ м ъ,
и.-е. *esti; *срав.* санскр. ásti, грц. esti.
лат. est, нѣм. ist, англ. is. . . **ёсти** гл. 3.
л. ед. ч. в м. е, обл. старин.; стб. **естъ, естъ**
|| **ёсть** *сжци гл.* въ служба обл. на д а, *срв.*
срб. хрв. jest || **ётъ** *сжци гл.* = е обл. мак.**

естётъ *сжц. м.* || **естётика** *сжц. жс.*; грц.
естётически прил. *м.*
ета́жъ *сжц. м.*; фр. || **ета́ж-енъ, -ни** прил.
м. || **ета́жёрна** *сжц. жс.*
ета́пъ *сжц. м.*; фр. || **ета́п-енъ, -ни** прил. *м.*
е|тэ нар. обл. в м. е|то; *срав.* обл. е|в е,
е|во, е|н е, е|н о; *вжс.* е.то.
éterъ *сжц. м.*; грц. || **етерически** прил. *м.*
ётика *сжц. жс.*; грц.
етикётъ, етикётция *сжц. жс.*; фр.
етимоло́гия *сжц. жс.*; грц. || **етимолог-й-**
чески, -йченъ, -йчни прил. *м.*
етно|графйя! *сжц. жс.*; грц. 'народопись'
|| **етнографически** прил. *м.* || **етнографъ**
сжц. м. || **етноло́гия!** *сжц. жс.* 'народо-
словие' || **етноло́гъ** *сжц. м.*
ё|то показ. част. е и мѣст. то; *срав.* е.те.
етърва *сжц. жс.*; стб. **ятрты**, род. **ятръке**,
рус. ятровъ, малор. ятровка, пол. jařrew,
чеш. стар. jatrvenicě, jatrusě, словен.
срб. хрв. jetrva.; кор. и.-е.; *срав.* санскр.
yātar-, лат. janitrices мн. ч., грц. ε(τ)νίτ-
ρες мн., лит. jenteg-.. || **етървица** *сжц. жс.*
умал.
етюдъ *сжц. жс.*; фр.; *срав.* студия.
еу межд. обл.
е|фэ́ктъ *сжц. м.*; лат. || **ефэ́кт-енъ, -ни**
прил. *м.* || **ефэ́ктивъ** *сжц. м.* || **ефэ́тив-**
енъ, -ни прил. *м.*
еф|емёр-енъ, -ни прил. *м.* книжов. отъ за-
пад. европ. || **еф|имёрйя** *сжц. м.*; грц.
отъ ерi и hēmera, н. грц. imēra день.
ефэнди *сжц. м.*; тур. отъ н.грц. avthēntis,
αὐθεντής господарь.
ефйръ *сжц. м.*; славян. (руски) обликъ на
етеръ отъ новогрц.
еф|орйя *сжц. жс.*; грц.
е|фрэйторъ *сжц. м.*; рус. отъ нѣм.
ёхъ! межд. ..
е-хе! ехе-хе! межд. за неочакваность...
ехидна *сжц. жс.*; грц. éχidna.
ёхо *сжц. ср.*; ст. грц. χυβ.
ехтя гл. непрех. тр. II. 2 < *ектя; *вжс.*
екъ, екотъ, срод. съ ехо || **ехтёжъ**
сжц. м. || **ехтёне** *сжц. ср.* || **ечá** гл. непрх.
тр. II. 4. || **ечёне** *сжц. ср. р* || **ёчко, йбчко**
сжц. м. обл. 'мес. май' (поради гърмо-
тевицитъ.).
ечмикъ, (ечимикъ, ечемикъ) *сжц. м.*; стб.
яу́мты, рус. ячмень, пол. jęczmień, чеш.
ječmen, словен. срб. хрв. ječmen. . .; кор.
и.-е.; *срав.* грц. akostē' ечмикъ, гот. ahs,
ст. нѣм. ahir, екр. нѣм. Ahre класъ... или и
ст. сканд. angí, ст. англ. angí „бодиль“. . .
|| **ечмйичеъ** *сжц. м. ум.* || **ечмйич-енъ, -ни**
прил. *м.* || **ечмёнъ** *сжц. м.* стар. обл.
ешафотъ *сжц. м.*; фр. échafaud.
ёшка *сжц. жс. р.*; обичай русалии' || **ёшъ**
сжц. м.; тур.
ешкинъ *сжц. м.* 'вървежъ', 'ходъ'; тур.
ешмакъ *сжц. м.*; тур.; *вжс.* я ш м а к ъ.

Ж.

жаба *сжиц. ж.*, ум. *ж.* жабица, жабка, жабичка, *ср.* жабé, жабче; стбълг. **ЖАБА** (**ЖЖА**), рус. жаба, пол. żaba, чеш. словен. срб.-хрв. žaba.; и.-е. *gʷēbhā; *срв.* ст. прус. gabawo, нѣм. Quarre новоизлупено жабче, „попова лъжичка“, англ. quab мочурь..; дан. kvabbe., лат. bufo.. || **жабаръ** *сжиц. м.* || **жабарски** *прил. м.* || **жабé** *сжиц. ср.* ум. || **жабѣнце** *сжиц. ср.* ум. отъ ум. || **жабешката** *нар.* || **жабешки** *прил. м.* и *нар.* || **жабина** *сжиц. ж.* || **жабинъ** *прил. м.* || **жабинякъ** *сжиц. м.* || **жабиче** *сжиц. ср.* || **жаблякъ** *сжиц. м.* || **жабо** *сжиц. зват. п.* отъ жаба, обл. = 'мари' || **жабова нога** *прил. сжиц. ж.* || **жаборъ**, **жаборокъ** *сжиц. м.* || **жабри** 'хриле' *сжиц. мн.*; рус. жабра, мн. жабры, чеш. zábra.; отъ кор. и.-е.; въ свръзка съ ж а б а, или санскр. jāmbhatē хваста., сред. съ з ж б ъ; ст. сакс. cāfl, ст. англ. cēafl челоусть, зенд. zafaga, zafan-уста, гърло.. || **жабунка** *сжиц. ж.* ум. || **жабунякъ** *сжиц. м.* събир. || **жабурене** *сжиц. ср.* || **жабуркамъ се** *гл.* непрх. тр. III. || **жабуркане** *сжиц. ср.* || **жабура се** *гл.* непрх. тр. II. I. || **жабясамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. жабясамъ III || **жабясване** *сжиц. ср.* || **жавкамъ гл.**, **жавкане** ; *вж.* джавкамъ || **жагарица** *сжиц. ж.*, ум. **жагаричка**; *срав.* нѣм. Sägejmühle, отъ и.-е. кор. *sek-, сѣка.; заемка отъ нѣм. свърз. съ слав. кор. же г-, жа г-?... || **жаденъ, -ни** *прил. м.*; **жадность**, **жаднѣя**; *вж.* жѣденъ и жеденъ... || **жажда** *сжиц. ж.* отъ кор. жад-(староб. **ЖАД**-, срѣд. бълг. **ЖАД**..), жд отъ *dj || **жадь** *сжиц. ж.*, стб. **ЖАДЪ**, срѣд. бълг. **ЖАДЪ**— нблг. жедъ, жѣдъ, жадъ. || **жалба** *сжиц. ж.*, ум. **жалбица** || **жалвамъ се** *гл.* непрх. тр. III.; по рус. жаловаться 'тжа се, оплаквамъ се' || (**жалване** *сжиц. ср.* = тжжа, оплакване) || **жалейка** *сжиц. ж.* 'трауръ' ! || **жалене** *сжиц. ср.* || **жаленъ I.** *прил. м.* || **жаленъ, -ни** II. *прил. м.* обл. стар. || **жалко** *нар.* || **жалн-йкъ**, мн. -ци *сжиц. м. р.* || **жалникъ** *сжиц. м.*, *ж.* || **жалница** || **жалнич-ъкъ, -ки** *прил.* ум. м. р. || **жалничко** *нар.* ум. || **жално** *нар.* || **жалность** *сжиц. ж.* || **жалованье!** *сжиц. ср.* р.; отъ руски || **жалов-еиъ, -ни** *прил. м. р.* || **жаловитъ** *прил. м.* || **жалост-енъ, -ни** *прил. м.* || **жалостив-ъ, -енъ, -ни** *прил. м. р.* || **жалостливъ** *прил. м.* || **жалост(л)йвость** *сжиц. ж.* || **жалость** *сжиц. ж.* || **жал-ъкъ, -ки** *прил. м.* || **жалъ** *сжиц. ж.*; стб. **ЖАЛЬ**, рус. жалъ, род. жали, пол. żał, чеш. žal, žel, словен. žal, срб.-хрв. žao...; кор. и.-е. *gʷel-...; *срав.* нѣм.

Qual мжка, quālen мжча, ст. сканд. kvalda...; лит. gėlti жилия, бода, латв. dzelt., грц. belos стрела, belónē игла. || **жалѣя** *гл.* прех. тр. II. 2. || **жаля** *гл.* (не)прех. тр. II. 1. || **жамалъ** *сжиц. м.* обл. отъ тур. (дж-м-л). || **жамбавъ** *прил. м. р.* обл. 'съ разцепена устна...'; кор. въ ж а б а съ неорган. носовка || **жамбокъ** *сжиц. м.* 'мжжка жаба'. || **жамбонъ** *сжиц. м.*; фрэн. jambon. || **жандармъ** *сжиц. м.*; фр. gendarme || **жандармерия** *сжиц. ж.* || **жандармерийски** *прил. м.* || **жаръ** *сжиц. ж.* и **жаръ** *сжиц. м.* старин.; рус. жар, пол. żar, чеш. žár, словен. сѣрб.-хрв. žag.; кор. и.-е. *gʷhēg...; др. степ. *gʷhog-... въ горя и гърне; *вж.* и грѣя; *срав.* санскр. gharṁā-s, грц. thermós, лат. fornus, fornus, furnus > „фурна“., стар прус. gorme горещина... || **жара** *сжиц. ж.* || **жарава** *сжиц. ж.*, ум. **жаравица** || **жаравичка** *сжиц. ж.* ум. отъ ум. **жаравица** || **жаравка** *сжиц. ж. р.* ум. || **жаравя** *глагол.* прех. тр. II. 1. || **жарене** *сжиц. ср.* || **жарецъ** *сжиц. м.* ум. || **жаро** *сжиц. м.* || **жарчець** *сжиц. м.* ум. || **жар-ъкъ, -ки** *прил. м.* повече книжов. || **жарко** *нар.* || **жаря** *гл.* прех. тр. II. 1. || **жатва!**, **жатварка** *сжиц. ж.*; *вж.* жетва, жѣтва... || **жавкамъ глаг.** прех. тр. III.; стб. **ЖЖВАТИ**, мкр. -живати; *срав.* н. бълг. пре|жи-вямъ; рус. жевать, жую, обл. жвять; жвачка; пол. żwać, žuc, чеш. žváti, žvu, словен. pre|živati, žveka, žveka ti...; разшир. съ к на осн. жѣва-(ти); кор. и.-е. *gʷjeu-...; *срв.* нѣм. kauen, жвакамъ, старовис.-нѣм. chiuwan, kiwan, англ. chew..., грц. dzeúsasthai, deúasthai у Хез. = geúsasthai вкусявамъ...; латин. gustus вкусъ... лат. gingiva зжбенъ венець.. || **жавкане** *сжиц. ср.* || **жавча** *глагол.* прех. тр. I. 10. || **жавчка** *сжиц. ж.*; *вж.* гвачка съ разподоб., както и гвача, гвацамаъ; *вж.* и дѣвча съ разпод. || **жграбамъ глаг.** прех. тр. област. III. вм. с|грабямъ... || **жгура** *сжиц. ж.* обл. вм. сгурия, сгуръ. || **ждребе**, **ждребенце**, **ждребие** и т. п.; *вж.* жребе... || **ждрелó** *сжиц. ср.*; прасл. *ger-(d)lo; стбълг. **ЖРЪЛО**, **ЖРЪЛО**, **ЖДРЪЛО**..; рус. жерло, жерелó.; пол. żródło, чеш. žřídlo., словен. žrělo, сѣрб.-хрв. ždrlo, ždrelo...; сред. съ гърло; *вж.* т.; *срав.* грц. ἄερδρ, стар. сканд. kverkr гърло... || **жѣвкамъ** *гл.* непрх. обл., **жѣвкане**; *вж.* жавкамъ, джавкамъ. || **живолкамъ** *гл.* тр. обл.; *срав.* пре|жи-вямъ; *вж.* жвакамъ.

жегъ *сжиц. м.* || **жега** *сжиц. жс.*; кор. въ гл. жега, жегна, жежа., рус. ожег, поджога., пол. żog, ożóg, словен. ožig. ; *вж.* ожегъ || **жегавица** и **жегавуша** *сжиц. жс.* || **жегамъ** *прил. м.* || **жегамъ гл. прех. тр. III.** || **жегане** *сжиц. ср.* || **жегвамъ, жегнувамъ гл. прех. тр. III.**, екр. **жегна** I. 5. || **жегване** *сжиц. ср.* || **жегица** *сжиц. жс. ум.*

жегла *сжиц. жс. р.*, **жегло** *сжиц. ср.* и **жегълъ** *сжиц. м. р.*; кор. навѣрно и.-е., що въ предход. и следв. думи; *срав.* нѣм. Kegel. **жегна** *гл. прех. екр. I. 5.*, мкр. усл. **жегнувамъ III.**; *вж.* жегамъ.

жеденъ *прил. м.*, **жеднѣя, жедувамъ гл.; *вж.* жѣденъ, жѣдувамъ...**

жежа *глагол. прех. тр. I. 7.* (жегохъ); стб.

жежъ, жешти, рус.жгу, жечь, пол. żec, żde, чеш. žici, словен. žgati, ždem, сѣрб. хѣрв. žežem, žeći.; кор. слав. жег- вм. *deg отъ и.-е. *dhegh-; *срав.* санскр. dāhati, прич. dagdhā-s, лит. degū „жега“, ирл. daig, dega огнь, старо-герм. dag день, нѣм. Tag, англ. day... || **жежене** *сжиц. ср.* || **жежинѣ** *сжиц. жс.* || **жежница** *сжиц. жс.* = варница; *срав.* жижня || **жежчи-на** *сжиц. жс.* || **жеж-ъкъ, -ки** *прил. м.*

жезълъ *сжиц. м. книж.*; стб. **жезълъ**, рус. жезл, род. жезла, чеш. žezlo (ž. královské), словен. žezel...; старослав. дума—упор. къмъ ст. нѣм. kegil „коль“, нѣм. Kegel, лит. žagaras сухъ клонь...; кор. въ жежа, *вж. т.*; първонач. 'пржтъ, дърво за горене'; з вм. г. както въ р а з ж и з а т и покрай р а з ж и г а т и! || **жезлонос-ецъ** *мн. -ци сжиц. м.*; *вж.* нося.

желатинъ *сжиц. м.*; фр.

желая *гл. прех. тр. I. 6.*; стб. **жел-ѣти**, -ѣти, -ѣж, -ѣжъ, рус. желать, чеш. želeti, слов. сѣрб. хрв. želeti, želim...; кор. и.-е. *g^whel-...; *срав.* гр. thélō...; лат. volo сочи негли къмъ кор. безъ придихъ || **желѣемъ** *прил. (прич. сег. стр.) м.* || **желѣанъ** *прил. м.* (прич. мин. стр.) || **желѣние** *сжиц. ср.* || **желѣтел-енъ, -ни** *прил. м.* || **желѣтелность** *сжиц. жс.* || **желѣтель** *сжиц. м.*

желва *сжиц. жс.* и **желна** *сжиц. жс.*; стб.

желты, род. **желѣкъ**, ст. рус. желва, желпвъ, пол. żółw', чеш. želva, želv. : кор. и.-е. *ghel-...; *срав.* гр. želús, želónē; лит. želvas зеленикавъ, латин. helvus...; *вж.* жълтъ, зеленъ || **желвица** *сжиц. жс.* умал. || **желвичка** *сжиц. жс.*, ум. отъ ум. || **желвѣ** *сжиц. ср. ум.*

желвѣкъ *сжиц. м.*; рус. желвѣкъ... 'жлеза'; кор. и.-е. въ же л ж д ъ, лат. glans, glandis; латв. dzelva подутость... лит. gilė.

желка *сжиц. жс.*; *вж.* желва || **желкавъ** *прил. м.* || **желкаръ** *сжиц. м.* || **желкарче** *сжиц. ср.* || **желкинъ** *прил. м.*

желна *сжиц. жс.*; *вж.* стар. жлѣна, жълна 'зеленъ кълвачъ'.

желникъ *сжиц. м. обл.*; *вж.* жалникъ.

желтъ *прил. м. обл. стар.*, **желтица** *сжиц. жс.*...; *вж.* жълтъ, жълтица.

желудъкъ, желждкъ *сжиц. м.*; стбъл.

желждкъ, рус. желудок, пол. żołądek, чеш. žaludek, словен. želodec, сѣрб. хрв. želudac.; кор. и.-е. *g(h)el-, шо и въ же л ж д ъ, лат. glans, glandis... и г ѣ л т а м ъ; първич. знач. = 'шо поема гълтаното...'; *срав.* гр. choládes вжтрешность, черва, ст. англ. for-glendrian погълщамъ..

желче *сжиц. ср.* ум. отъ желка; *вж. т.*

Жельо *сжиц. м. соб. лич.*; ум. отъ Желъзъ, но и въ свр. съ желая; *срав.* жс. Желімка и Желка; *срв.* Миланъ, Запрѣнь...

желзѣ 'окови' *сжиц. мн. ср. р.* || **желзѣръ** *сжиц. м.*, жс. **желзѣрка**, *ср. ум.* **желзѣрче** || **желзѣря** *сжиц. жс.* || **желзѣрница** *сжиц. жс.* || **желзѣрски** *прил. м.* || **желзѣрство** *сжиц. ср.* || **желзѣ-енъ, -ни** *прил. м.* || **желзѣстъ** *прил. м.* || **Желзко, Желзъ** *сжиц. м. соб. лич.*, ум. **Жельо, Жельо** || **желзница** I-III. *сжиц. жс.*, ум. **желзничка** || **желзничаръ** *сжиц. м.* || **желзничарски** *прил. м.* || **желзничарство** *сжиц. ср.* || **желзниче** *сжиц. ср.* || **желзнич-енъ, -ни** *прил. м.* || ~ мостъ, вм. „желзнопжтенъ“ м. || **желззо** *сжиц. ср.*; стб. **желззо**, рус. железо, пол. żelazo, чеш. železo, словен. želēzo, сѣрб.-хрв. željezo. ; кор. и.-е. *ghel-; *срав.* лит. geležis, gelžis, латв. dzēlšis, ст. прус. gelso; гр. χαλκός 'медь'... || **желзце** *сжиц. ср. ум.*

желюдъ *сжиц. м.*; *вж.* желудкъ.

желюрокъ *сжиц. м.*; *вж.* желка.

желявъ *прил. м. обл. вм.* жулявъ.

желждъ *сжиц. м.*, ум. м. и събир. **желждецъ**, ум. *ср.* **желждче**; стб. **желждъ**, пол. żołądz, чеш. žalud, словен. želod, сѣрб.-хрв. želud...; кор. и.-е. *g^whel-: *g^wl-... гълтамъ, ямъ...; *срав.* лит. gilė, лат. glans, glandis, грц. bálanos, арм. kalin...; санскр. guā-s, „glans penis“... || **желждкъ** *сжиц. м.* вм. гръц. 'стомахъ'; *вж.* желудкъ.

жена I. *глагол. прех. тр. I. 5.*; недобре вм. жѣна, *вж. т.*; при обикн. занемара на мекостъта гл. съвпада съ женя II. I. I Ниви се жѣнать, а люде се жѣнятъ!...

женѣ II. *сжиц. жс.*, ум. жс. **женица, женичка**, ум. *ср.* **женчѣ**; стб. **жена**, рус. женѣ 'съпруга', женщина; пол. żona 'съпр.', чеш. сѣрб. хрв. žena, словен. žena. ; кор. и.-е. *g^wen- (*g^w/en) раждамъ; *срав.* санскр. gnā богиня, jāni-š, jāni, зенд. gəpā., н. перс. zān, арм. kin, гр. gynē', беот. βαγά', гот. qinō, qēns, швед. kvin, англ. queen, ст. ирл. ben... || **женѣтъ** *прил. м.* || **женвамъ гл. прх. мкр. усл. отъ женя || **жененъ** *прич. мин. стр.* („прил.“) м., обл. жѣнетъ || **женѣ****

сжиц. ср. ум. || *женене сжиц. ср.* || *жененец сжиц. ср. ум.* отъ ум. *жене* || *женілня сжиц. ж. р.* || *женинъ прил. м.* || *женитба сжиц. ж.* || *женитбенъ прил. м.* || *женитбина сжиц. ж.* || *женіхъ сжиц. м.* стар. книж. 'младоженецъ'; ст. бълг. **ЖЕНІХЪ** || *женіхла сжиц. ж., м.* *женіхълъ* 'годежникъ' || *женица сжиц. ж. ум.* || *женичка сжиц. ж. р. ум.* отъ ум. *женица* || *женище сжиц. ср. р.* увел. || *женка сжиц. ж.* умал. хул. || *женкаръ сжиц. м. р.* || *женкарски прил. м. р.* || *женкарство сжиц. ср.* || *женко сжиц. м.* || *женолїкъ прил. м.* || *женолюб-ецъ*, мн. -ци *сжиц. м.*; *вж.* любя || *женолюбивъ прил. м.* || *женолюбие сжиц. ср.* || *женомѣжие сжиц. ср.*, грц. *gynandria* || *женоп о д б б - е н ъ*, -ни *прил. м.* || *женорїя, женоря сжиц. съб.* мн. || *женоугодливъ прил. м.* || *женоугодникъ сжиц. м.* || *женска! сжиц. отъ прил.* прост. || *женски прил. м.* || *женско сжиц. ср.* отъ прил. || *женственъ прил. м.* || *женственость сжиц. ж.* || *женчавъ прил. м. р.* || *женчо сжиц. м.* || *женчѹра сжиц. ж.* увел. || *женя гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех.*

жерѡва сжиц. ж.; *вж.* *жарава.*

жерѡвъ сжиц. м., *ум. ср.* *жерѡвче*, стблг.

ЖЕРАКЪ, рус. *журѡвль*, пол. *żogaw*, чеш. *žerav*, словен. *žerjav*, срб. *žerav*, *žerav*, *ždralj*, *ždrao*...; кор. и.-е. *ger-...; *срав.* грц. *géranos*, лат. *grus*, *gruis*, лит. *gėrvė*, ст. прус. *gerwe*, арм. *křunk*, нѣм. *Kranich*, кимр. брет. корн. *gagan*... || *жерѡви (жерѡвѡи)*, *жерѡвски прил. м.*, *ж.* *жерѡвѡя*, *жерѡвска*...

жерда (жердъ) сжиц. ж. обл. стар.; стб.

ЖРДЪ, рус. *жердъ*, род. *жерди*, пол. *żerdź*, чеш. *žerd'*, словен. *žrd*...; кор. и.-е. *gher-...; *срав.* ст. сакс. *gerda*, нѣм. *Gerte*...; лат. *hasta* копие...

жерка сжиц. ж. стар. обл. 'воденица'...;

стб. **ЖРЪНЪ**, **ЖРЪНЪКЪ**, руски *жернов*, пол. *żarn*, чеш. *žernov*, *žerna*, словен. *žrnek*, срб. хрв. *žrnjav*...; кор. и.-е. *g(w)er-...; *срав.* гот. (*asilu*)-*qairnūs*, ст. сканд. *kvergn*, литов. *gignos* мн. 'ржчна мелница', латв. *džirnavas*, кимр. *brenan*, арм. *erkap*, санскр. *grā'van-*... || *жернов-енъ*, -ни *прил. м.*

жертѡва сжиц. ж.; *вж.* и *жертѡва*; стблг.

ЖРЪТѡ, рус. *жертѡвѡ*...; кор. и.-е. *ger- оказывамъ честь...; *срав.* грц. *géras* почетенъ даръ, лат. *gratus* благодаренъ, лит. *gigū* възхваляю, санскр. *grā'ti* възпѣва, възхваляя... || *жертвенъ прил. м.* || *жертвеникъ сжиц. м.* || *жертвувателъ сжиц. м.*, *ж.* *жертвувателка* || *жертвоприниошѣние сжиц. ср.* || *жертвоприниошитель сжиц. м.*, *ж.* *жертвоприниошителька* || *жерт-*

тѡвѡмъ гл. прех. тр. III. || ~ *се гл. непрех. страд.* || *жертѡване сжиц. ср.*

жестокъ прил. м.; стб. **ЖЕСТЪКЪ**, **ОКЪ**;

рус. *жестокій* отъ стблг. и народ рус. *жесткий*; срб. хрв. *žestok*; *žest solidus*; *žestina*...; кор. и.-е.; *срав.* лат. *hostis* отъ *ghostis врагъ, чужденецъ...; *вж.* *гостъ*; стар. ирл. *gall* (отъ *ghas-lo) камѣкъ... || *жестокость сжиц. ж.* || *жестокостъ р д е ч е н ъ*, -ни *прил. м.* || *жестокострдѣчие сжиц. ср. р.* || *жестокострдѣчность сжиц. ж.* || (жестокохарактер-енъ, -ни *прил. м.*; -ность *сжиц. ж.*).

жестъ сжиц. м.; фр. || *жестикѡлѡция сжиц. ж.* || *жестикѡлирамъ гл. непрех. III.*

жѣтѡва сжиц. ж. || *жѣтѡваръ сжиц. м.* и т. н.;

вж. *жѣтѡвѡ*...

Жѣчо, *ум.* **Жѣчко** *сжиц. м.* соб. лич.; *вж.*

Желѣзъ, *Жельо*.

жѣшля (жѣшля) сжиц. ж. обл. стар. || *жѣщель сжиц. м.* 'дърво клень', лат. *Aser*...; кор. *вж.* въ *жест-окъ*.

живъ прил. м.; стб. **ЖИВЪ**, руски *живой*,

пол. *żywy*, чеш. *živý*, словен. срб. хрв. *živ*...; кор. и.-е. *gwi-...; *срав.* санскр.

jīvá-s, зенд. *jīva*, арм. *keam*, литов. *gyvas*, грц. *bios*, лат. *vivus* > фр. *vif*, *vive*...;

нѣм. *er-quicken* 'освежавамъ'... || *Queck[silber]* живакъ т. е. 'живо сребро'...

|| **ЖИВА** *сжиц. ж.* соб. лич., **Живѡа**, *м.* **Живко**

|| *живакъ сжиц. м.* || *живач-енъ*, -ни *прил. м.* || *живалецъ сжиц. м.* въ гат. за сукалче;

изпърво отъ кор. *жъвати*: пре|*живя*мъ; *живакамъ*... || *живалникъ сжиц. м.* || *живачище сжиц. ср.* || *живе (прї ж.) нар.* (мѣст. п. ед. ч.) || *живѣлице сжиц. ср.*

|| *живѣлникъ сжиц. м.* || *живеница [жив[и]нийца] сжиц. ж.* || *живеничавъ прил. м.* || *живеничъкъ*, -ки *прил. м. ум.* || *живецъ сжиц. м.* || *живеячка сжиц. ж.* || *живилѣ сжиц. ср.*; *вж.* *живалецъ* || *живина сжиц. ж.* = (отъ рус.) *животно*, *ум.*

живинка || *живичъкъ*, -ни *прил. м. ум.* || *живки прил. м. ум.* *живичко*, *живко нар. ум.* || *живо нар.* || *живненичъкъ*

-ки *прил. умал.*; *вж.* *живненичъкъ* || *живовлѣкъ*, *живовлѣкъ сжиц. м.* || *живо|жарница сжиц. ж.* || *живо-здраво нар.*

|| *живонѡс-енъ*, -ни *прил. м.* || *живописъ сжиц. ср.* (и *живопись м.*), *живописаніе сжиц. ср.* || *живопис-енъ*, -ни *прил. м.*

|| *живопис-ецъ*, мн. -ци *сжиц. м.*, *ж.* *живописка*, *ср. умал.* *живописче* || *живописность сжиц. ж.* || *живописденъ*, -ни *прил. м.*

|| *живо-сребро прил. сжиц. ср.* 'живакъ'

|| *живость сжиц. ж.* || *живѡтъ сжиц. м. р.*

|| *животѡр-енъ*, -ни *прил. м.* || *животѡрность сжиц. ж.* || *животѡрѡщъ прич. сег. действ. м.* || *животѣне сжиц. ср.* || *живѡтецъ сжиц. м. ум.* || *живѡти (на жив.) нар.* (мѣст. п. ед. ч.) || *живѡтина сжиц. ж.*, *ум.* *живѡтинка*, *ум. ср.* *живѡтинче*, *жи-*

вотинченце за книж. животно, отъ рус. | **животински** прил. м. || **животно** сщи. ср. р. (отъ прил.); рус. | **животодав-ень**, **-ни** прил. м. || **животодав-ецъ**, мн. -ци сщи. м.; стб. **жнзнедакми** и **жнкотодакми** || **животолюбие** сщи. ср. || **животѣя** гл. непрех. тр. I. б. **животѣя** II. 1. || **животѣне**, **животѣне** сщи. ср. || **животописъ** сщи. м. 'биография', ср. **животописъ** и **са ни е** || **животописателъ** сщи. м. || **животопис-ень**, **-ни** (и **животописател-ень**, **-ни**) прил. м. || **животрептящъ** прил. м. (прич. сег. действ.) || **живувамъ** гл. непрех. тр. III. || **живущъ!** прич. сег. действ. рус. в м. жив въ ящъ || **живѣя** гл. непрех. I. б.

жйгъ сщи. м. 'печаль'; отъ кор. въ ж е г а, же ж а || **жйговина** сщи. жс. || **жйговитъ** прил. м. 'печалень' || **жйгосвамъ** гл. прех. тр. III. || **жйгувамъ** гл. непрех. тр. III. = рус. горевать.

жйдъ I. сщи. м. р. стар. книж.; стбълг. **жидниѣ**, **жидокниѣ** 'евреинъ', лат. iudaeus; рус. жид, пол. żyd, чеш. žid, словен. židov, срб.-хрв. žid. . . ; ж свидетелствува за романско посрѣдство (ит. giudeo..).

жидъ II. мн. **жйдове** сщи. м. 'великанъ'; обл. мн. и ж и т о в ц и; не ще е отъ жидъ 'евреинъ', а навѣрно отъ кор. на гръц. | г и г а н т ъ — gígas; и.-е. кор. *g(w)i-...; срв. санскр. jīuā' надмошие, jāyati побеждава, jī-tī-s победа, jīnā'ti потиска..; гр. βίαι сила (отъ кор. *gwi-l). | -i-ας (отъ кор. *gi-), лат. vis сила, violare насилвамъ..; срв. гръц. βίαια боя се..

жйдрость сщи. жс. р. книжов. отъ рус. || **жйд-ъкъ**, **-ки** прил. м.; стб. **жидъкъ**, рус. жидкий, чеш. židký, словен. židek, срб.-хрв. žid k, židina.. и.-е. кор. *g(w)hei-...; успор. облик. на *gheu- изливамъ..; **жйв** лѣя, гот. giutan, нѣм. giessen..

жйжище сщи. ср., кор. въ же ж а, же г а, же г н а... || **жйжка** сщи. жс. || **жйжня** и **жйжняца** сщи. жс.

жйжнь † сщи. жс. книж.; стб. **жизнь** редомъ съ тѣй сщи. старин. **жнкотъ**; вжс. живъ || **жизне|давецъ** сщи. м.; вжс. животодавецъ || **жизненъ** прил. м. || **жйзненость** сщи. жс. || **жизне|о п и с а н и е** сщи. ср.; вжс. животописъ || **жизнеописателъ** сщи. м.; вжс. животописецъ || **жизнеописателень**, **-ни** прил. м.; вжс. животописецъ || **жизне|радость** сщи. жс. || **жизнерадост-ень**, **-ни** прил. м. || **жйзнерадостность** сщи. жс. || **жйзне|сп о с о б -ень**, **-ни** прил. м. || **жйзнеспосб-ность** сщи. жс.

жйла сщи. жс., ум. **жйлка**, **жйлица**, **жйлича**, **жйличка** жс. р.; стб. **жилла**, руски жила, пол. żyła, чеш. словен. срб.-хрв.

žila..; кор. и.-е. *gwei(n)s-lā; срв. лит. gýsla, обл. ginsla, латв. dzisle, арм. džil, лат. vēna, ст. исл. kvísl разклонение..; отъ *gwhi-l-, лат. filum > фр. fil конецъ.. || **жйлавъ**, прил. м. || **жйлав-ецъ**, мн. -ци сщи. м. || **жйлавйка** сщи. жс. || **жйлавина** сщи. жс. || **жйлавость** сщи. жс. || **жйлавич-ъкъ**, **-ки** прил. м. ум. || **жйлавки** прил. м. ум.

жйлвамъ гл. прех. мкр. усл. III. || **жйлване**, **жйлене** сщи. ср.; вжс. ж и л о.

жйлестъ прил. м. || **жйло|в л ѣ к ъ**, **жйло-в л а к ъ** I. сщи. м.; вжс. ж и л а.

жйло сщи. ср.; стб. **жалло**, рус. жало, пол. żądło..; кор. и.-е.; срв. лит. gėlti (gilti) жйля, gylýs, gelonis жйло, латв. dzelt жйля; славян. съ нос. вставка срв. ирл. geind клинъ..

жйлетка сщи. жс.; фр. съ бълг. наставка.

жйлище I. сщи. ср. ув. отъ ж и л а.

жйлище II. сщи. ср., кор. въ ж и в ѣ я || **жйлищ-ень**, **-ни** прил. м.

жйлка сщи. жс. || **жйлко** сщи. м. р., произв. отъ ж и л а || **Жйлко** сщи. соб. лич. м. р.

жйлнувамъ гл. прех. мкр. усл. III., екр. **жйлна** I. 5. || **жйля** гл. прех. тр. II. 1.; вжс. ж и л о.

жйръ сщи. м., ум. **жйрецъ**; стбълг. **жйръ** 'пасбище, храна', рус. жир 'тлъстина', пол. żyг храна, чеш. словен. žir, срб.-хрв. žir. . . ; отъ кор. въ ж и -в ѣ я, ж и в ѣ я; кор. и.-е. *gwt-...; срв. лат. vireo зеленѣя се.., „вирѣя“; гръц. diegós живъ, санскр. jī-gā-s. . . || **жйровница** сщи. жс. || **жйрувамъ** гл. тр. III. || **жйруване** сщи. ср. || **жйруя** сщи. жс. обл.

жйтаръ сщи. м. р., жс. **жйтарка**, ум. ср. р. **жйтарче** || **жйтарски** прил. м. р. || **жйтарство** сщи. ср. || **жйтите** сщи. ср.; стб.

жнтисъ, **жнтисъ**, рус. житие. . ; срв. ж и в о т ъ || **жйтѣйски** прил. м. р. || **жйтель** сщи. м., жс. **жйтелка**, ум. ср. **жйтелче**; кор. въ ж и -в ѣ я, наст. -т е л ѣ || **жйтелски** прил. м. р. || **жйтелство** сщи. ср. || **жйт-ень**, **-ни** прил. м. р. отъ ж и т о || **жйтникъ** сщи. м. || **жйтница** сщи. жс. || **жйто** сщи. ср.; ум. **жйтцѣ** ср.; стб. **жито**, рус. жито 'зърнена храна', особено ръжъ; пол. żyto ръжъ, чеш. žito, сърб.-хрв. žito. . . ; отъ кор. въ ж и -в ѣ я, наст. -т о; срв. стар. прус. geits, вин. geitan хлѣбъ. . . || **жйто|продав-ецъ**, мн. -ци сщи. м. || **жйто|производителъ** сщи. м. || **жйто|хранйлище** сщи. ср. || **жйто|яд(ецъ)** сщи. м.; вжс. я м ѣ.

жйца сщи. жс., ум. **жйчка**; рус. жйца, срб. хрв. žica..; кор. и.-е. *gwi-...; вжс. ж и л а; лит. gijā нишка въ основа. . . , латв. dzija, санскр. jūā', кимр. gí тетива, гръц. bíos лжкъ. . . || **жйчестъ** прил. м.

жлѣбъ сщи. м.; стб. **жлѣкъ**, рус. желоб, пол. żłób, чеш. žleb, žlab, словен. žlěb, срб. хрв. žleb. . . ; кор. об. слав. *želb- отъ и.-е. *ghelbh-; срв. ст. сканд. golf подъ, загра-

дено мѣсто.; кор. що и въ дълбокъ, глжбокъ || **жлебина** *сжиц. жс.*, умал. **жлебинка** || **жлебиний** *сжиц. мн. жс.*
жлега *сжиц. жс.* || **жлегосанъ** *прил. м. мин. стр.* || **жлеза** *сжиц. жс.*; стб. **жлѣза**, руски железá, пол. żoły, чеш. žláza, žleza...; кор. и.-е. *g^wel-; предслав. *gelza; *срав.* лат. glandula . . жлеза, лит. gilė, латв. dzile., арм. geldzkh... || **жлез-ень**, -ни *прил. м.* || **жлезистъ** *прил. м.*
жлѣнна *сжиц. жс.* ум. отъ жълна; *вж. т.* **жлѣч-ень**, -ни *прил. м.* || **жлѣчка** *сжиц. жс.* и **жлѣчь**; стб. **жлѣчь**, рус. желчь, пол. żość, чеш. žluč, словен. žolč, срб.-хрв. žuč . . ; и.-е. кор. *g^(h)hel- . . въ жълтъ, зеленъ.; *срв.* нѣм. Galle, англ. gall, гр. γαλή, лат. fel...; *вж.* и злѣчка || **жлѣчно** *нар.* || **жлѣчность** *сжиц. жс.*
жмѣне *сжиц. ср.* отъ жмя, мижá.
жмѣрки *сжиц. жс.* мн. прѣжки' отъ тепена сланина; кор. жъм- въ гл. жлти, жъм-ж, рус. жму, жать стискамаъ . . , 'изтискани'; кор. и.-е. *gem-; *срав.* гр. γόμος товаръ, лит. sągumt, превивамъ се подъ тежестъ . . .
жмѣчка *сжиц. жс.* || **жмя** *гл.* непрех. обл. вм. мижá, *вж. т.*; отъ стар. мѣжжъ, съ преметь.
жнá, **жнѣя** *глагол.* прех. обл.; *вж.* жъна || **жнѣць** *сжиц. м.* 'жтварь', *жс.* жнѣца стар. || **жнѣво** *сжиц. ср.*
жребѣ *сжиц. ср.*, ум. **жребчѣ**, **жребѣнце**; стб. **жрѣбл**, рус. жеребѣнок, пол. żrebię, чеш. hřibě, срб.-хрв. ždrijebe . . ; кор. и.-е. *g^werbh-; *срав.* санскр. gárbha-s утробенъ плодъ, гр. βρέφος новородено . . . ; успор. кор. *g^werbh- между др. въ нѣм. Kalb теле, гр. δέλφας прасе . . || **жреб-ень**, -ни *прил. м.* || **жребѣне** *сжиц. ср.* || **жребя** *се гл.* непрех. тр. II. 1.
жрѣбий *сжиц. м.*, **жрѣбие** *сжиц. ср.* (**жребѣ ждребе** прост. обл.); стб. **жрѣбин**, **ждрѣ-кин**, рус. жеребей, пол. żreb, zrzeb, словен. ždrib . . ; кор. и.-е. *gerbh- рѣжа, дълбая.; *срав.* нѣм. Kerben зарѣзвамаъ, Kerbholz рабошь, ст. англ. ceorfan, може би и ст. прус. girbin число (зарѣзано) . .
жрѣць *сжиц. м.* || **жрѣчески** *прил. м.* || **жрѣца** *сжиц. жс.* || **жрѣчество** *сжиц. ср.* || **жрѣт-ва** *сжиц. жс.*; *вж.* жертва, жъртва.
жуборя *гл.* прех. тр. II. 1.; звукоподраж.; *срав.* рус. журчать || **жуборене** *сжиц. ср.* || **жубуркамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* непрех. || **жубурчене** *сжиц. ср.*
жугла *сжиц. жс.*; *срв.* чукла, чукá; успор. кор. и.-е. *geu- . . ; *keu- въ чука, гот. hauhei, нѣм. Höhe височина... || **жуглина** *сжиц. жс.*, ум. **жуглинка**, **жуглица**.
жугланъ *сжиц. м.* обл. 'змей'; навѣрно отъ първобълг.; *срав.* казан. татар. жылан 'змия' = осм.-тур. jılan . .

жуна, **жуна** *сжиц. жс.*; *вжс.* джука, джуна.
жуланъ (**джоланъ**, **чоланъ**) *сжиц. м.*; тур. **жуля** *гл.* прех. тр. II. 1.. екр. **жулна** I. 5., мкр. усл. **жулнувамъ**, съкрат. **жулвамъ**; *срав.* рус. обл. жулик 'ножъ', жулить обл. 'рѣжа'; срб.-хрв. žuliti одирамаъ, лупя., словен. guliti; кор. и.-е. *gheu-l- . . ; *срав.* арм. gul, албан. gul'... || **жульо** *сжиц. м.* || **жулявъ** *прил. м.* обл. || **жулявя** *гл.* прех. тр. II. 1. || **жулявене** *сжиц. ср.*
жумѣжъ *сжиц. м.*, **жумѣне** *сжиц. ср.*; *вжс.* жумя.
жумѣрки *сжиц. мн. жс. р.*; *вжс.* жмирки.
жум-ешкомъ, **-ешката**, **-ешкимъ** *нар.* || **жумитарка** *сжиц. жс.* 'мижене' . . . || **жумя** *гл.* прех. тр. II. 1. обл. отъ *мъж-ж съ преметь *жъм-, жум-; *вжс.* мижá; *срав.* рус. мгновение 'мигъ', кор. *мьг-: *миг- || **жумявамъ** *гл.* прех. мкр. усл. отъ жумя вм. мижá.
жупанъ *сжиц. м.*; рус. жупан, пол. żupan, чеш. словен. срб.-хрв. župan . . ; об. слав. žura область.; и.-е. кор. *gou-; *срв.* санскр. дōра- пастирь, князь. . ; др. отглас. степ. въ зап. слав. (чеш. пол.) rap 'господинъ', стар. чеш. hrап отъ *dърапъ . . .
жупель *сжиц. м. р.* книж.; стб. **жоупель**, словен. župlo, žverpo; срб. стар. župelj; заемка отъ ст. герм.? (гот. swibls, ст. англ. swefl, нѣм. Schwefel 'сѣра') . . .
журкамъ *гл.*, **журулъ** *сжиц. м.*, *вжс.* джуракáмъ, джурулекъ; пол. żug брашнѣна каша . . .
журналъ *сжиц. м.*; фр. || **журналистъ** *сжиц. м.*
жъд-ень, -ни *прил. м.*; стблг. **жъднѣ**
 > нб. жеденъ, „срѣд. бълг.“ **жъднѣ**
 > нб. жъд-ень и съ изяснен. на ѣ въ а — жаденъ; рус. жадный, пол. żądny, словен. žeden, срб.-хрв. žedan . . ; кор. и.-е.; *срав.* лит. -gendū (pa-si-gendū) чувствувамъ отсутствие на нѣщо, зенд. ja-diyāmi моля, грц. póthos, pothé' желанье, копнежъ, ст. ирл. guidim моля, лит. gedāju копнѣя, желая . . ; кор. съ нос. вставка въ балт.-слав.
жълна *сжиц. жс.* стар. обл.; стб. **жълна**, рус. желна 'пѣстерь кълвачъ', пол. żońna, чеш. žluna. словен. žolna, срб.-хрв. žuna . . . ; кор. и.-е. *ghel-: gh|- (g^hhel- . .) жълтъ, зеленъ . . . ; *срав.* левт. dzilna и dzilnis жълна, зеленъ кълвачъ, ст. вис. нѣм. gelo, нѣм. gelb жълтъ.; *вжс.* жълтъ, зеленъ и негли още кор. въ гълтамъ.
жълтъ *прил. м.*; стб. **жълтъ**, рус. желтый, пол. żółty, чеш. žlutý, словен. žolt, срб.-хрв. žut . . ; кор. и.-е. *ghel-; *срав.* литов. gėltas, латв. dzeltans, нѣм. gelb, лат. helvus...; *вжс.* жлѣчка; *срв.* зеленъ || **жълтáкъ** *сжиц. м.* || **жълтеничавъ** *прил. м.* || **жълтеникавость** *сжиц. жс.* || **жълтеница** *сжиц. жс.* || **жълтеничавъ** *прил. м.* || **жъл-**

тило *сжи. ср.* || жълтинá *сжи. ж.* || жълти-
на́къ *сжи. м.* || жълту́га *сжи. ж.* || жълту́р-
ка *сжи. ж.* || жълтѣкъ *сжи. м.* || жълтѣя
гл. непрх. тр. I. 6. || жълтя́ *гл. прех. тр. II. 1.*
жѣлждѣ *сжи. м.; вж. желждѣ.*
жѣна́ *гл. прех. тр. I. 5;* стб. жѣн-ж, (-ж),
-ѣши, инфин. жати, „срѣд. бълг.“ жѣти;
рус. жать, жну, пол. żać, żnę, чеш. žiti, žnu,
словен. срб. žeti. ; кор. и.-е. *gwhen-
съ знач. „бия, убивамъ...“; *срав. санскр.*

hánti, hánati; hántva- да бие, убие. —
ж т в а, армен. ganem, dżnem, ст. ирл.
gopim. . . ; не е за предпочит. обликъ съ
е („жѣна“) (стб. жѣнж!) поради частично
съвпадение съ гл. жѣня; типично и
само бълг. е жѣна, а кор. съ е има и
въ остан. южнослав. езици || жѣтва *сжи.*
ж. р. = жетва || жѣтвѣрь *сжи. м., ж.*
жѣтвѣрна, *ср. ум.* жѣтвѣрче || жѣтвѣр-
ски *прил. м.* || жѣтвѣрство *сжи. ср.*

3.

за предл.; за- предст.; стб. за, рус. за, пол.
чеш. словен. срб. хрв. za . . . ; кор. и.-е.;
срав. арм. z-, гот. ga-, лит. aži, латв. az...
за́гня се *гл. непрех. тр. III., екр. за-*
а́гня се II. 1. || за́хвамъ *гл. непрех.*
тр. III., екр. за́хамъ III., ум. за́хкамъ
за бабу́вамъ *гл. непрех. тр. III.* || за-
ба́ва *сжи. ж., ум. забáвица, забáвка* || за-
ба́вачка *сжи. ж.* || за́бавáница *сжи.*
ж. || забáв-енъ, -ни *I. прил. м.* || забáвенъ II.
прич. мин. стр. м. отъ за́бавя || забави-
теленъ, -ни *прил. м.* || забави́тельность
сжи. ж. || забавлѣние *сжи. ср.* || забавля-
вамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
|| забáвникъ *сжи. м.* || забáвность *сжи. ж.*
|| за́бавямъ *гл. прех. тр. III., екр. за́ба-*
вя II. 1. || забáвяне *сжи. ср.*
за ба́гнямъ се *гл. непрех. тр. III., екр. за-*
ба́гня се II. 1., по гл. обáгня се
|| забáгняне *сжи. ср.* || за́багрямъ *гл. прех.*
тр. III., екр. за́багря II. 1. || забáгряне
сжи. ср. р.
за бадава́ *нар.; вж. бадава; тур.*
за ба́дамъ, за ба́ждамъ *гл. прех. тр. III.;*
вж. за́бождамъ || за́базикамъ
гл. прех. екр. III. || за́бака́мъ *гл. прех.*
екр. III.
заба́нъ-кѣра́нъ *сжи. м. обл.; тур.*
заба́нямъ се *глагол. непрех. екр. III.*
|| за́батвамъ *гл. прех. тр. III., екр. за́ба-*
тамъ III. || за́батáчвамъ *глагол. прех. тр.*
III., екр. забатáча II. 3. || забатáчване
сжи. ср. || за́бативамъ *гл. прех. III., екр.*
за́батка́мъ III.
за́бвѣние *сжи. ср.* 'забрава'; стб. за́бѣкѣ-
ниѣ; отъ кор. на *гл. за́бѣ-ти, рус. за-*
быть 'забравямъ' . . .
за́белѣжвамъ, за́беляжвамъ *гл. прех. тр.*
III., екр. за́белѣжа II. 3. || забелѣж-
ване, забеляжване *сжи. ср.* || забеле-
жимъ *прил. м.* (сег. страд. прич.) || забеле-
жител-енъ, -ни *прил. м.* || забележи́-
тельность *сжи. ж.* || за́белѣжка *сжи.*
ж., ум. забелѣжчица.
за́бѣсвамъ *гл. прех. тр. III., екр. за́бѣся*
II. 1. по гл. о́бѣся отъ *о́бѣся.

за ба́йка́лки *сжи. ж. мн.* || за́байка́лямъ
гл. прех. тр. III., екр. за́байка́ля II. 1.;
вж. за́оба́йка́лямъ . . . || за́бирамъ
гл. (не)прех. тр. III., екр. за́бера́ I. 1.
|| за́биране *сжи. ср.*
забит-инъ, -ѣ *сжи. м.; тур. забитли́къ сжи. м.*
за би́чвамъ *гл. прех. тр. III., екр. за́бича́*
II. 3. || за́бичване *сжи. ср.*
за бла́го-сла́вямъ *глагол. прех. тр. III.*
|| за́блажáвамъ, за́блажвамъ *гл. непрх.*
тр. III., екр. за́блажа́ II. 5. || за́блаж(а́)-
ване *сжи. ср.* || за́бла́знямъ, за́бла́зню-
вамъ *гл. прех. тр. III., екр. за́бла́зня*
II. 1. || за́блестя́вамъ *глагол. непрех. тр.*
III., екр. за́блестя́ II. 1. || за́блѣск-
вамъ *гл. прех. тр. III., екр. за́блѣс-*
ка́мъ III., заблѣсна I. 5. || заблѣскване
сжи. ср. || за́блѣйвамъ *глагол. непрех. тр.*
III., екр. за́блѣя́ I. 6. || за́блювамъ *гл.*
(не)прех. тр. III., екр. за́блю́я I. 6. || за-
богáтявамъ *гл. непрх. тр. III., екр. за-*
богáтѣя́ I. 6. || за́бождамъ *гл. прех.*
тр. III., екр. за́бода́ I. 8. || за́бозáвамъ
гл. непрх. тр. III., екр. за́бозáя́ I. 6.
за бо́й *сжи. м.; отъ гл. за́бия; вж. бо́й.*
за бо́леду́вамъ *гл. непрх. екр. III.* || за-
бо́лявамъ *гл. непрх. тр. III., екр. за́бо-*
лѣя́ I. 6. || за́боляване *сжи. ср.* || за-
бо́равямъ *гл. прех. тр. III., екр. за́бо-*
ра́вя II. 1.; вж. забра́вя(мъ) || за-
бо́рчлявамъ *гл. непрех. тр. III., екр. за-*
борчлѣя́ I. 6., отъ тур. 'борчлия' = за-
длъжнявамъ, задлъжнѣя || забравя́мъ
гл., екр. за́бра́вя вж. забра́вя(мъ)
|| за́бра́ва *сжи. ж.,* || за́бра́дка (забра́-
да) *сжи. ж.* || забра́дникъ *сжи. м., ум.*
ср. забра́днице || забра́дчица *сжи. ж.*
ум. || за́бра́ждамъ *гл. прех. тр. III., екр.*
забра́дя́ II. 1.; вж. бра́да || забра́ж-
дане *сжи. ср.* || за́браздя́вамъ *гл. прех.*
тр. III., екр. за́браздя́ II. 1. || забраз-
дяване *сжи. ср.* || за́бра́на *сжи. ж.* || за-
бра́ненъ *прил. м.* (прич. мин. стр.) отъ
забра́ня || забранител-енъ, -ни *прил.*
м. || забраня́вамъ за́бранямъ *гл. прех.*
тр. III., екр. за́бра́ня́ II. 1. || забраня́-
ване *сжи. ср.* || за́бремня́вамъ *гл. не-*
прх. тр. III., екр. за́бремня́я́ I. 6.; вж.

бременна || забрѣдвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. забрѣдья II. 1. || заброявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. заброя II. 1. || заброяване *сжиц. ср.* || забрул-вамъ -ямъ, забрус-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. забруля, забрусся II. 1. || забръз-вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. забръз-замъ III. || забръзг(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забръзгамъ III. || забръм-чавамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. забръм-чача II. 4. || забръсквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забръсквамъ III., забръсна I. 5. || забръс(ну)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забръсна I. 5. || забрътвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. забрътвя II. 1. || забръщолѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забръщолѣвя II. 1.

забтъ *сжиц. м.*; тур. араб. || забтѣе *сжиц. ср.* || забтѣя *сжиц. м.* || забтѣсвамъ. *гл.* прех. тр. III., екр. забтѣсвамъ III., обл. забтѣша I. 10.; *срав.* забитинъ.

забубѣт-вамъ, -ямъ *гл.* непрех. тр. III., екр. забубѣтъя II. 1. || забул-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. забуля II. 1.; *вж.* було забулване, -яне *сжиц. ср.* || забумтявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. забумтя II. 2.

забунъ *сжиц. м.*; рус. зипун.; тур.; кор. ар.-алт. . .

забунямъ *гл.* прех. тр. III., екр. забуня II. 1. || забурмявамъ, забурмямъ *глагол.* прех. тр. II., екр. забурмя II. 1.; *вж.* бурма || забутвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забутамъ III. || забутване *сжиц. ср.* || забухтявамъ I. *гл.* прех. тр. III., екр. забухтамъ III. || забухтявамъ II. *гл.* непрех. тр. III., екр. забухтя II. 2. || забучавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забуча II. 4. || забучвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забуча II. 3. || забучване *сжиц. ср.* || забушамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забуша II. || забушувамъ *гл.* непрех. тр. III. || забѣбрямъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. забѣбрия I. 9. || забѣздямъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. забѣздья II. 2. || забѣквамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. забѣккамъ III. || забѣлболвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. забѣлболъя II. 1. || забѣрбор(ю)вамъ *гл.* прех. III., екр. забѣрборя II. 1. || забѣхт-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. забѣхтя I. 9. || забѣшвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забѣша II. 1. || забѣгвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. забѣгамъ III., забѣгна I. 5., мкр. усл. забѣгнувамъ || забѣг(ну)ване *сжиц. ср. р.* || забѣла *сжиц. ж.* || забѣль *сжиц. м.* || забѣлвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. забѣля II. 1. || забѣлявамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. забѣлѣя I. 6. || забѣснявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. забѣсна I. 6. || забѣсняване *сжиц. ср.*

завабямъ *гл.* прех. тр. III., екр. завабя II. 1. || заваждамъ I. III. *гл.* прех. тр. III., екр. завадя II. 1. || завайквамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. завайкама се III.

зава́ла *сжиц. ж.*; *вж.* валяма || зава-ленъ *прил.* отъ прич. мин. страд. м. || за-валено *нар.* || завалъ *сжиц. м.*

завалия *прил.* неизм. за 3 р.; тур. || зава-лийка *сжиц. ж.* (м.) ум.

зава́л-ямъ, -ювамъ, завалявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. заваля II. 1. || завалява *гл.* непрех. мкр. 3-олич. III., екр. заваля II. 2. || зава́псувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зава́псамъ III.; кор. грѣц. || зава́ра *сжиц. ж.* || зава́рд(у)вамъ, зава́рдямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. зава́рдья II. 1.; *вж.* ва́рда! || зава́рд-(у)-ване, -яне *сжиц. ср.* || зава́ренъ прич. мин. стр. м. р. отъ гл. зава́ря („прил.“) || зава́ренникъ *сжиц. м.*, *ж.* || зава́реница, *ср.* умал. зава́рениче || зава́р-никъ *сжиц. м.*, *ж.* -ница, -ниче *ср.* || зава́рѣсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зава́рѣсамъ III. || зава́р(я)вамъ, зава́рювамъ, зава́рямъ I.—II. *гл.* прех. тр. III., екр. зава́ря II. 1. || зава́рявачъ *сжиц. м.* || зава́ряване, зава́ряне *сжиц. ср.* || зава́дгвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зава́дгамъ III.

зава́днѣжъ *нар.*

зава́дѣние *сжиц. ср.* || зава́дѣйка *сжиц. ж.*

зава́дѣря се *гл.* 3-олич. тр. III., екр. зава́дѣря се II. 1. || зава́дѣдамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. зава́дѣа I. 8. || зава́дѣдане *сжиц. ср.* || зава́дѣвамъ I.—II. *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. зава́дѣа I. 7.; *вж.* во-зѣя; врѣзvamъ || зава́зка *сжиц. ж.* р. || зава́са *сжиц. ж.* || зава́ска *ж.* ум. || зава́свамъ *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* зава́сване' за(о)бесване' || зава́ветъ I. *сжиц. м.* || зава́ветъ II. *сжиц. м.* || зава́вѣ-тенъ, -ни *прил. м.* || зава́вѣх(ну)вамъ *гл.* непрех., екр. зава́вѣхна I. 5. || зава́вѣхтявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. зава́вѣхтѣя I. 6. || зава́вѣщавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зава́вѣщя || зава́вѣщание *сжиц. ср.* || зава́вѣщатель *сжиц. м.* || зава́вѣянъ *прил. м.* (прич. мин. страд.) || зава́вѣянность *сжиц. ж.* р. || зава́вѣймамаъ *глагол.* преход. тр. III., екр. зава́вѣйма I. 4. || зава́вивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зава́вивя I. 6. || зава́виване *сжиц. ср.* || зава́вивка *сжиц. ж.*, ум. *ж.* зава́вивчица || зава́видѣля се *гл.* 3-олич. тр., екр. зава́видѣл се II. 2. || зава́виденъ, -ни *прил. м.* || зава́видливъ *прил. м.* || зава́видливость *сжиц. ж.* || зава́виждамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. зава́вижда II. 2. || зава́виждане *сжиц. ср.* || зава́вивкамъ *глагол.* непрех. мкр. усл. III., екр. зава́вивкамаъ III.

зава́винаги *нар.*

зава́вирамъ I. — II. *гл.* (не)прех. тр. III., екр. зава́виря I. 3.; непрех. зава́виря II. 2. || зава́виране *сжиц. ср.* || зава́висимъ *прил. м.* р. (прич. сег. страд.) || зава́висимость *сжиц. ж.* || зава́вискамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. зава́вискамаъ III., зава́вися II. 2.

зава́вистъ *сжиц. ж.* || зава́вистливъ *прил. м.* || зава́вистливость *сжиц. ж.* || зава́вистникъ

сжи. м., ж. завистница, *ср. ум.* завистниче || *завися гл.* непрех. тр. II. 1.
за|вйтл-ямъ, -ювамъ гл. преход. тр. III., екр. **за|вйтля II. 1.** || **за|влáдамъ глаг.** прех. екр. III. || **за|влáдичвамъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|влáдича II. 3.;** *вж.* **влáдика || за|влáдявамъ глаг.** прех. тр. III., екр. **за|влáдѣя I. 6.** || **завлáдяване сжи. ср.** || **за|влáзямъ, за|влíзамъ гл.** непрех. екр. III. || **за|влáчвамъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|влáча II. 3.** || **за|влíзамъ гл.** непрех. тр. III., екр. **за|влѣ-за I. 7., за|влíзамъ III.** || **за|влíчамъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|влѣка I. 7.**
за|водъ сжи. м. || **завóдски прил. м.**
за|воевáвамъ гл. прех. III., екр. **за|воевáя I. 6.;** *вж.* **воинъ, воювамъ || за|воевáтель сжи. м.** || **завоевáтел-ень, -ни прил. м.** || **завоевáтелски прил. м. и нар.**
за|вóждамъ гл. прех. тр. III., мкр. **за|вóдья II. 1.** || **завóждане сжи. ср.** || **за|вóзвамъ гл.** прех. тр. III., **за|вбзья II. 1.** || **загозване сжи. ср.**
за|вóй сжи. м., кор. **въ гл.** **воя || за|вóйче сжи. ср. ум.**
за|вонявамъ гл. непрех. тр. III., екр. **завонья II. 2. и за|вонѣя I. 6.** || **за|воняване сжи. ср.**
за|вóрка, за|вóрня сжи. ж.; кор. **въ за|твóря по от|вóря.** || **за|вóювамъ гл.** прех. екр. III.; *вж.* **завоевавамъ.** || **за|впрѣгамъ глаг.** прех. тр. III., екр. **за|впрѣгна I. 5.**
за|врага нар.; *срав.* **пó|врага, врагъ || за|врагúвамъ гл.** непрех. тр. III.
завракулка сжи. ж. || **за|вракъ сжи. м.** 'едната половина на прозорецъ'. кор. **вър-въ от|вóря...**
завранявамъ глаг. прех. тр. III., екр. **завранья II. 1.**
за|вратъ сжи. м. || **за|вратнячка сжи. ж.** || **за|вращамъ, за|вратявамъ глаг.** прех. тр. III., екр. **за|вратя II. 1.**
за|врѣзvamъ гл. прех. тр. III., екр. **за|врѣжа I. 10.** || **за|врѣзъ сжи. м.** = рус. **обязательство.** || **за|врѣзка сжи. ж., ум.** **за|врѣзчица || за|врѣнгáчка сжи. ж.** || **за|врѣнкúлка сжи. ж.** || **за|врѣнкеамъ гл.** преход. тр. II., екр. **за|врѣнкамъ III.** || **заврѣтvamъ, заврѣтямъ гл.** прх. тр. III., **еднокр. заврѣтя II. 2 и заврѣтна I. 5.** || **за|врѣщамъ (се) гл. (не) прех.** екр. тр. III., екр. **за|врѣрна I. 5.** || **за|врѣнкамъ гл.** непрех. тр. III., екр. **заврѣнкамъ III.** || **за|врѣск(у)вамъ гл.** непрех. III., екр. **за|врѣскамъ III., за|врѣщя II. 2.**
за|всѣнога, книж. старин. за|всегдá нар. || **за|всѣжде, за|всжде нар.**
за|вйтчвамъ се глаг. непрех. тр. III., екр. **за|вйтка се I. 7.;** *вж.* **затичвамъ се...** || **за|вйтквамъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|вйткамъ III., за|вйткна I. 5.**

за|вчáсъ нар. || **за|вчáска нар.**
за|вчера нар. || **за|вчерашень, -ни прил. м.** || **за|вчерашникъ сжи. м.**
за|втѣвйрамъ гл. прех. тр. III., **за|втѣврá I. 3.** || **за|втѣда сжи. ж.;** тур. 'дамазлъкъ' || **за|втѣждамъ глаг.** непрех. тр. III., мкр. **за|втѣдя II. 1.** || **за|втѣрвямъ гл.** непрех. тр. III., мкр. **за|втѣрвя II. 2.** || **за|втѣрзákъ сжи. м., ум.** **за|втѣрзáче; вж.** **гл. за|втѣрзувамъ.**
за|втѣрлúвамъ гл. непрех. екр. III. || **за|втѣрнувамъ, за|врѣщамъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|втѣрна II. 1.** || ~ **се гл.** непрех.
за|втѣртамъ, за|втѣртявамъ гл. прех. тр. III., екр. **за|втѣртя II. 2.** || **завѣртане, за|втѣртяване сжи. ср.** || **завѣрш(у)вамъ, за|втѣршамъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|втѣрша II. 3.** || **за|втѣвамъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|втѣя I. 6.** || **завѣване сжи. ср.** || **за|втѣра сжи. ж.** || **за|втѣраджия сжи. м.** || **за|втѣрвамъ гл.** непрех. екр. III. || **за|втѣррявамъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|втѣрря || завѣрряване сжи. ср.** || **завѣррявамъ се гл.** непрех. тр. III. || **за|втѣррявамъ гл.** непрех. тр. III., екр. **за|втѣтрѣя I. 6.** || **за|втѣхвамъ гл.** прех. тр. III., екр. **завѣхна I. 5.** || **завѣянй прил. м.** (прич. мин. страд.) || **завѣяность сжи. ж.** || **за|вжсвамъ се глаг.** непрех. тр. III., екр. **за|вжся се II. 1.**
за|гáвкvamъ гл. непрх. тр. III., екр. **за|гáвкамъ III.** 'заджавкамъ' || **за|гáврѣтvamъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|гáврѣтна I. 5.** || **за|гáврямъ се гл.** непрх. тр. III., екр. **за|гáвря се II. 1.** || **за|гáд-ва се нкм. гл.** 3-олнч. тр. III., екр. **за|гáдн се II. 1.** || **за|гáдка сжи. ж.** || **за|гáдка мъ гл.** прех. екр. III. || **за|гáдъч-ень, -ни прил. м.** || **за|гáдъчность сжи. ж.** || **за|гáдья гл.** преход. екр. II. 1. || **за|гáзvamъ гл. (не) прех.** тр. III., екр. **за|гáзья II. 1.** || **за|гáзване сжи. ср.** || **за|гáзица сжи. ж.** || **за|гáл-вамъ, -ямъ I. гл.** прех. тр. III., екр. **за|гáля II. 1.** || **за|гáлямъ II.;** *вж.* **заголвамъ || за|гáлване сжи. ср.** || **за|гáляне I-II. сжи. ср.**
за|гаря сжи. ж. || **за|гарийка сжи. ж. ум.** || **за|гарийень прил. м.;** отъ соб. **Загора; вж. т.**
за|гаръ сжи. м.; *срав.* стб. **огарь; гр. agreús..;** кор. ар.-алт. || **за|гарóсvamъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|гарóсамъ III.**
за|гарямъ гл. прех. тр. III., екр. **за|горя II. 1., II. 2., за|гаряне сжи. ср.** || **за|гáсвамъ, за|гáснvamъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|гáсна I. 5., за|гáснѣя I. 6.** || **за|гáс(ну)ване сжи. ср.** || **за|гáсямъ (за|гасявамъ) гл.** прех. тр. III., екр. **за|гасья II. 1.** || **за|гасяване, за|гасяне сжи. ср.** || **за|гáтvamъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|гáтна I. 5.;** *вж.* **гáтамъ || за|гáтване сжи. ср.** || **за|гáтка сжи. ж.** || **за|гáщ-вамъ, -ямъ гл.** прех. тр. III., екр. **за|гáщя II. 3.** || **за|гáщ-**

ване, загацияне *сжи. ср.* за|гвѣцвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|гвѣча I. 10, II. 3. || за|гвѣздяма *гл.* прех. тр. III. || за|гвѣздяне *сжи. ср.* || за|гивамъ, за|гинувамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|гйна I. 5. || за|гй(ну)ване *сжи. ср. р.* || за|гигилямъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. -ля се II. 1. || за|глав-енъ, -ни I. *прил. м.* || за|глав-енъ II. *прил.* мин. стр. м. || за|главие *сжи. ср. р.* || за|главямъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|главѣя II. 1. || за|глаждама *гл.* прех. тр. III. екр. за|гладя II. 1. || за|глѣзвама *глагол.* прех. тр. III., екр. за|глѣзя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || за|глѣждама, за|глѣдвама *гл.* прех. тр. III., екр. за|глѣдама III. || ~ се *гл.* непрех. || за|глобявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|глобя II. 1. || за|глобяване *сжи. ср.* || за|глобж(в)амъ, за|глобзвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III, екр. за|глобжда II., за|глобжа I. 10.

за|глушавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|глуша II. 3. || за|глушаване *сжи. ср.* || за|глъхвама *гл.* непрех. тр. III., екр. за|глъхна I. 5. || за|глъхване *сжи. ср.* || за|гмѣчвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. за|гмѣча II. 3. || за|гмурвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|гмурамъ се III. || за|гнитамъ, за|гнетявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|гнетѣ I. 8. || за|гнивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|гнйя I. 1. || за|гноивамъ (за|гноисвамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. за|гноя II. 1. || за|гноиване *сжи. ср.* || за|гнувамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|гна се стар. I. 5. 'затичамъ се'; кор. въ гоня, стб. ГЪНАТИ || за|гнѣзвама (се) *гл.* (не)прех. тр. III., за|гнѣздя (се) || за|говарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|говоря II. 1. || за|говаряне *сжи. ср.* || за|говоръ *сжи. м.* || за|говорникъ *сжи. м.* || за|говорнически *прил. м. р. и нар.* || за|говорничество *сжи. ср. р.* || за|говедарувамъ *гл.* непрех. екр. III. || за|говявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|говѣя I. 6. || за|говяване *сжи. ср.* || за|говѣзни, за|говѣлки *сжи. множ. ж.* || за|годявамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. за|годя се II. 1. || за|голвамъ, за|галамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|голя II. 1.; *вж.* голъ || за|голване *сжи. ср.* || за|голѣямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|голѣмя се II. 1. || за|гонъ *сжи. м.* 'погонъ'. || за|гонвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|гоня II. 1. || за|гордявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|гордѣя се I. 6.

за|горець *сжи. м., ж.* || за|горка, *ср.* ум. || за|горче || за|горие, за|гор(ъе) *сжи. ср.* || за|горски *прил. м.* || За|гора (Стара-З., Нова-З.) *сжи. соб. земепис. ж.*

за|горчавамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|горча II. 4 || за|горчаване *сжи. ср.* || за|горявамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|горя II. 1. || за|горѣя I. 6. || за|горяване

сжи. ср. || за|горѣлъ *прил. м.* (прич. мин. действ.) || за|господарувамъ *глагол.* непрех. екр. III. || за|гостувамъ *гл.* непрех. тр. III. || за|гощавамъ *гл.* прех. тр. III.; екр. за|гостя II. 1. || за|гѣтвямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|гѣтвя II. 1. || за|гоивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|гоя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || за|гоиване *сжи. ср.* || за|граб-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|грабя II. 1. || за|граб-ване, -яне *сжи. ср.* || за|града *сжи. ж.*, ум. за|градница, за|градка || за|граждама *гл.* прех. тр. III., екр. за|градя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || за|граждане *сжи. ср.* || за|граб-вамъ *гл.* непрех. III., екр. за|грабя II. 1. || за|грабна I. 5.

за|гранич-енъ, -ни *прил. м.* по рус. вм. за|д|граниченъ.

за|грачвамъ (за|грацвамъ) *глагол.* непрех. *вж.* за|граквамъ. || за|гребъ *сжи. м. р.* || за|гребушъ *сжи. м. р.* || за|грѣб-вамъ, за|грѣбамъ *глагол.* (не)прех. тр. III., еднокр. за|грѣба I. 7. || за|грѣздвама, за|грѣздяма *гл.* прех. тр. III., екр. за|грѣздя II. 1. || за|грѣзд-ване, -яне *сжи. ср.* || за|грѣжвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|грѣжа се II. 1. || за|грѣженъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. || за|грѣзвама *гл.* прех. тр. III., екр. за|грѣзя I. 9. || за|грѣбвамъ *гл.* прех. тр. III. екр. за|грѣбя II. 1. || за|грозявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|грозя II. 1. || за|грозяване *сжи. ср.* || за|грохѣтвама *гл.* непрех. тр. III., екр. за|грохѣтя II. 1. || за|грубявамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. за|грубя I. 6, || за|груждама се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|грудя се II. 1. || за|грухвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|грухамъ III. || за|грухкамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|грухтя II. 2. || за|грѣдвама *гл.* прех. тр. III., екр. за|грѣдя II. 1. || за|грѣщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|грѣрна I. 5. || за|грѣ-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|грѣя I. 6. || за|грѣване *сжи. ср.* || за|грѣшавамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|грѣша II. 3. || за|губа *сжи. ж.*, ум. за|губица || за|губ-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|губя II. 1. || за|губ-ване, -яне *сжи. ср.* || за|гугвамъ, за|гуквамъ, за|гугквамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. за|гугамъ, -камъ, -гукамъ III. || за|гурбету-вамъ *гл.* непрех. екр. III. || за|гургулик-вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|гургулик ама III. || за|гуркамъ *гл.* прех. екр. III. || за|гучвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|гучамъ III. || за|гуш-вамъ, -камъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|гуша II. 3. || за|гъд(ел)ичквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|гъд(ел)ич-камъ III, -на I. 5. || за|гъжня, за|гажня *сжи. ж.* || за|гъвка *сжи. ж.* || за|гъвамъ (за|гънвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. за|гъна I. 5. || ~ се *гл.* непрех. || за|гъквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|гъ-

камъ III, загъчна I. 5. || загълчавамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. загълча II. 4. || загъмжамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. загъмжа II. 4. || загърд(у)вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. загърдя II, 1. || загърлямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. загърля II I. || загърна *глагол*. прех. екр. I. 5.; *вж.* загръщамъ || загърмявамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. загърмя II 2. || загърч(ув)амъ *глагол*. прех. тр. III., екр. загърча II. 1. || загърчавявамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. загърчавя I. 6. || загжглиявамъ *глагол*. непреход. тр. III., екр. загжглия II. 1. || загжгнувамъ *глагол*. непрех. мкр. усл. III., екр. загжгна I, 5. || загждувамъ *глагол*. непрех. екр. III. || загжжвямъ *глагол*. прех. тр. III. || загжз(ур)вамъ *се глагол*. непрех. тр. III., екр. загжз(ур)я *се* II. 1.

задъ предл. първич. *сжиц.*; стбъл. задъ, рус. зад, род. п. зада, пол. чеш. zad и т. н.; кор. и.-е.; допуска се сравн. съ зенд. zaḍah- задникъ, санскр. hadati „сеpe“... ст. сакс. gaṭ дупка; дупе; арм. dzel опашка, гръц. χιζω „сеpe“, ρωζ|χοδος отъ мишка срано, алб. djes...

задавамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задаъмъ I. 6. || задаване *сжиц. ср.* || задавка *сжиц. ж.* || задавница *сжиц. ж.* || задава-вобсамъ *се глагол*. непрех. тр. III., екр. задавобсамъ III.; *вж.* тур. давия || задавъкъ *сжиц. м.* || задавямъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. задавя се II. 1. || задавяне *сжиц. ср.* || задарача *глагол*. прех. екр. II. 1. || задармонямъ *глагол*. преход. тр. III., екр. задармоня II. 1. || задар-увамъ, -явамъ *глагол*. прех. екр. III., екр. и задаря II. II. 1. || задаскалувамъ *глагол*. непрех. екр. III. || задатъкъ *сжиц. м.* || задача *сжиц. ж.* (рус.) || задачка *сжиц. ж.* ум. || задъ-бодъ *сжиц. м.* || задвоявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задоволя II. 1.

задгорянче *сжиц. ср.*; *вж.* загорець.

задгроб-ень, -ни *прил. м.*

задебелявамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. задебеля II. 6.

заде нар. || заде́то нар. съюзъ; *вж.* загде, зажде || заде нар.; *вж.* зади.

задебвамъ *глагол*. прех. III., екр. задебя II. 1.

зад-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* за.

заденява *се глагол*. 3-олич. тр. III., екр. заденей *се* II. 1.; *вж.* день || задетинявамъ *се глагол*. непрех. тр. III.

заджавкамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. заджавкамъ III. || заджаскамъ *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. заджаскамъ III. || заджуркамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. заджуркамъ III.

задзънквамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. задзънквамъ III.

зади, -зади предл. *нар.*; *вж.* задъ, за.

задйгамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задыгна I. 5. || задыглица *сжиц. ж.* || задымявамъ *глагол* (не)прех. тр. III., екр. задымя II. 1. || задыр-вамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задыря II. 1. || задырване, задыряне *сжиц. ср. р.* || задырка *сжиц. ж.* || задырливъ *прил. м. р.* || задырливость *сжиц. ж.* || задышвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задышамъ III.

задышкѡмъ *нар.*; *вж.* заднишкѡмъ.

задлжнйвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. задлжнйва I. 6. || задлжнйване *сжиц. ср.* || задмн-а-вамъ, (-увамъ) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. задмина I. 5. || задмин-аване, -уване *сжиц. ср.* || задморски *прил. м.* || заднйвка *сжиц. ж.* обл. || задникъ *сжиц. м.* || заднймъ *нар.* (стар. твор. п. ед. ч. по сложн. и мѣстоим. скл.) || заднина *сжиц. ж.* || задница *сжиц. ж.* || задниш-кѡмъ, -кѡта, -кймъ *нар.* (стар. твор. и вин. п.) || заднице *сжиц. ср.* || заднякъ *сжиц. м.* обл. 'задникъ'.

задукулис-ень, -ни *прил. м.*; отъ фр. cou-lisse.

задобйвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задобйва I. 6. || задобрувамъ *глагол*. непрех. екр. III. || задобрявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задобря II. 1. || задобряване *сжиц. ср.* || задоволенъ I. *прич.* мин. страд. м. || задоволенъ, -ни II. *прил. м.*

|| задоволител-ень, -ни *прил. м.* || задоволителность *сжиц. ж.* || задовѡлность *сжиц. ж.* || задоволен-ство, -ствие *сжиц. ср.*

|| задоволявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задоволя II. 1.; *вж.* воля || ~ се *глагол*. непрех. || задоволяване *сжиц. ср.* || задо-мѣнь *прил.* (прич. мин. страд.) м. || задом-явамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задомя II. 1.; *вж.* домъ || задомяване *сжиц. ср.*

|| задобрица *сжиц. ж.* обл. || задо́рко *сжиц. м.*; кор. въ дера, раздоръ, драка; *срав.* рус. задорный.

задохждамъ *глагол*. непреход. екр. III.; *вж.* ходя.

задо́ч-ень, -ни *прил. м.*; производ. отъ око || задо́чно *нар.* || задо́чность *сжиц. ж.*

задо́явамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задо́я II. 1. || задо́яване *сжиц. ср. р.* || задрѡз-ювамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задрѡзья II. 1. || задрѡскамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задрѡскамъ III., задрѡщя I. 10. || задрѡскване *сжиц. ср.* || задрѡчамъ *глагол*. прех. тр. III.; *вж.* драка || задрѡскамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. задрѡскамъ III и задрѡщя I. 10.

|| задрѡбйвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задрѡбья II. 1. || задрѡга *сжиц. ж.* || за-друг(ар)увамъ *глагол*. непрех. екр. III. || за-друж-ень, -ни *прил. м.* || задружно *нар.* || задружность *сжиц. ж.* || задрус-вамъ, -квямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задрѡс- (к)амъ II. || задрѡнквамъ *глагол* (не)прех. тр. III., екр. задрѡнкамъ III., задрѡнча

1. 10. || задръствамъ, задръстямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задръстятъ II. 1. || задръст-ване, -яне *сжиц. ср.* || задръцвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задръцамъ III. || задрѣвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. задрѣмя I. 9. || задувамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. задуя I. 6. || задумвамъ *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. задумамъ III. || задупчвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задупча II. 3. || задурлямъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. задурля се II. 1. задуѣт *нар.* обл. 'въ други день'. задухъ *сжиц. м. р.* || задуха *сжиц. ж.* || задухвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. задухамъ III. || задухване *сжиц. ср. р.* || задуша *сжиц. ж.* || задуш(а)вамъ I.—II. *глагол*. прех. тр. III., екр. задуш(а) II. 3. || задуш(а)ване *сжиц. ср.* || задушбина *сжиц. ж. р.* поменъ за умрѣлъ, 'за душата': гошавка или благотворителенъ заветъ, „фондъ“...; *срав.* задуши е || задушѣв-енъ, -ни *прил. м.* || задушѣвностъ *сжиц. ж.* || задушено *сжиц.* (прил. <прич. мин. страд.) *ср.* || задуши *сжиц. ж.* мн. ср. ед. вм. задуши е || задушливъ *прил. м.* || задушливостъ *сжиц. ж.* || задушница *сжиц. ж.* || задѣвкамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣвкамъ III. || задѣвча I. 9. || задѣд-рямъ, -ювамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣдря I. 9. || задѣждй *глагол*. 3-олич. екр. II. 1., мкр. задѣждява || задѣлб-вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣлб(а) I. 6. || задѣлбаване *сжиц. ср. р.* || задѣлб(а)ч(а)вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣлб(а) II. 3.; *вж.* дѣлбокъ || задѣлб(а)ване *сжиц. ср.* || задѣлж(а)вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣлж(а) II. 3. || задѣлж(а)ване *сжиц. ср.* || задѣлжѣние *сжиц. ср.* || задѣлжител-енъ, -ни *прил. м. р.* || задѣлжителностъ *сжиц. ж.* || задѣлн-вамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣлня II. 1. || ~ се *глагол*. непреход. || задѣлнване *сжиц. ср.* || задѣлнка *сжиц. ж.* || задѣлнвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣлнк(а)мъ III. || задѣрдѣвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣрдѣя II. 1. задѣржамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣрж(а) II. 4. || задѣржане *сжиц. ср.* || задѣрж(а)мъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣрля I. 6. || ~ се *глагол*. непрех. || задѣрхамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣрхамъ III. || задѣрхамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. задѣрхамъ се III. || задѣрхване *сжиц. ср.* || задѣрхамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣрна I. 5. || ~ се *глагол*. непрех. || задѣрване *сжиц. ср.* || задѣрвка *сжиц. ж.* || задѣрлвамъ I. *глагол*. прех. екр. III., отъ дѣламъ || задѣрл-вамъ II., -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задѣрля II. 1. || задю-дюдювамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. задюдюдюкамъ III. || задюдюдюване *глагол*. непрех. екр. III. || задюч(у)вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. задюча II. 3. || задючване *сжиц. ср.* заевтинявамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. заевтинѣя I. 6.

заеднина *сжиц. ж.*; *срав.* срѣб.-хърв. zajednica || заеднински *прил. м.* 'общъ' заедно *нар.* заѣжвамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. заѣжа се II. 1. || заѣквамъ *глагол*. непрех. тр. III., заѣкна I. 5. || заѣкване *сжиц. ср.* || заѣкливъ *прил. м.* || заѣкливостъ *сжиц. ж.* || заѣкница *сжиц. ж.* заѣкъ (заѣецъ) *сжиц. м.*, мн. заѣци, зайци, ум. заѣче, зайче, зайченце; стб. заѣкъ, рус. заѣц, род. зайца., пол. zajęc, чеш. zajęc, словен. zajęc, zavec, zec, срб. хрв. zec.; кор. и.-е. *g'hai-скачамъ...; *срав.* лит. žaidziу скачамъ..., санскр. jhīhīte подскача, haya-с козь, лат. haedus козле, гот. gaitis, нѣм. Geiss коза... заѣмъ *сжиц. м.* || заѣмамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. заѣма I. 4., заемна I. 5.; кор. въ вѣма, вѣмамъ, имамъ... || заѣмане *сжиц. ср.* || заѣм-енъ, -ни *прил. м.* || заѣм(а)телъ, заѣм(а)чъ *сжиц. м.*, *ж.* заѣм(а)телка, заѣм(а)в-ецъ, мн.-ци *сжиц. м.*, *ж.* -ка; *вж.* заѣмод(а)вецъ, гла. давамъ || заѣмо(а)бно *нар.* || заѣмствувамъ *глагол*. преход. тр. III.; *вж.* заѣмствувамъ || заѣмчвамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. заѣмча се II. 3. заерѣ *сжиц. ср.* прост. тур.; *вж.* захире. заергенувамъ *глагол*. непрех. екр. III. || заѣсен-нява се *глагол*. 3-олич. тр. III., екр. заѣсен(и) се II. 1.; *вж.* есенъ || заѣхтявамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. заѣхтя II. 2. || заѣх-тяване *сжиц. ср.* || заѣц(ну)вамъ *глагол*. не-прех., екр. заѣцна I. 5.; *вж.* заеквамъ || заѣжбурквамъ се (зажбурквамъ се) *глагол*. непрех. тр. III., екр. заѣжбуря се II. 1. || заѣжлвамъ *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. заѣж(а)ля II. 1., непрех. заѣж(а)лѣя I. 6. || заѣж(а)вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. заѣж(а)камъ III. || заѣжрѣбя се *глагол*. непрех. екр. II. 1.; *вж.* заѣжрѣбя || заѣжѣв-камъ, заѣж(а)вкамъ *глагол*. непрех. екр. III. || заѣж(а)гл-ямъ, -ювамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. заѣж(а)г(л)я II. 1.; *вж.* же-гълъ || заѣж(а)г(л)я, заѣж(а)г(л)я стар. *глагол*. прех. екр. I. 7.; *вж.* жега; жежа || заѣж(а)д-ня-вамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. заѣж(а)д(н)ѣя I. 6.; *вж.* заѣж(а)д(н)явамъ... || заѣж(а)-вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. заѣж(а)ля I. 6. || заѣж(а)нвамъ, заѣж(а)нѣмъ *глагол*. прех. тр. III., екр. заѣж(а)н(и)я II. 1. || (за)ѣж(а)н(и)ямъ, екр. заѣж(а)на I. 5.; *вж.* заѣж(а)н(и)ямъ || заѣжив(а)вамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. заѣжив(а) II. 6. || заѣживане *сжиц. ср.* || заѣжил-вамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., за-ж(а)ля II. 1. || заѣжим(а)вамъ (за)ж(а)ж(а)-вамъ) *глагол*. непрех. тр. III.; *вж.* по-право заѣж(а)ж(а)вамъ, кор. ми-г-въ ми-жа, съ преметъ ж(а)м(а)-ж(а)м(а)... || заѣж(а)м(а) *глагол*. непрех. екр. II. 1.; вм. заѣж(а)ж(а) (преметъ отъ степ. мѣг-, мѣж-); *срав.* рус. мгновение || заѣж(а)н(и)ямъ *глагол*. прех. тр. III.; *вж.* за-

жънвамъ, кор. жън-... || за|жрѣбя се гл. непрх. екр. II. 1. || за|жул-вамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. за|жуля II. 1. || за|жул-ване, -яне сжи. ср. || за|жулякъ сжи. м. || за|жумявамъ гл. непрх. тр. III., за|жумя II. 1., съ премѣтане вм. за|мижавамъ... || за|жѣдувамъ гл. непрх. екр. III. || за|жѣнвамъ гл. прех. тр. III., екр. за|жѣна I. 5. || за|жѣнване сжи. ср. || за|забѣивамъ гл. прех. тр. III., екр. за|забѣя I. 6. || за|завѣивамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|звуча II. 4.; отъ звукъ рус. || за|звѣнвамъ, за|звѣнквамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|звѣнкамъ III., за|звѣн-я II. 1., -тя II. 1., -ча II. 3. || за|звѣрямъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|звѣря се II. 1. || за|звѣр(я)ване сжи. ср. || за|звѣк-амъ III. || за|здравявамъ глаг. непрх. тр. III., екр. за|здравѣя I. 6. || за|здравя II. 2., прех. за|здравямъ III., екр. за|здравя II. 1. || за|здравяване, -авяне сжи. ср. р. || за|зеленявамъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|зеленѣя се I. 6., за|зеленя се II. 1. || за|зеленяване сжи. ср. || за|зймамъ гл. прех. тр. III., екр. за|зѣма I. 4.; вж. взема || за|зидвамъ, за|зид-дамъ гл. прех. тр. III., екр. за|зидамъ III. || за|зидане сжи. ср. || за|зимявамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|зимя II. 1. || за|зирамъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|зря се I. 3. || за|зиране сжи. ср. || за|злявамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|зля I. 6.; вж. зле || за|знавамъ гл. прех. тр. III., екр. за|зна I. 6. || за|зоб-вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|зоб-амъ, III., за|зоб-я I. 9. || за|зорява се гл. непрх. 3-олич. тр. III., екр. за|зоря се II. 1.; вж. зора || за|зорки (на зазорки) нар. (стар. вин. п. мн. ч.) || за|зор-енъ, -ни прил. м. 'уди е за укор'; ср. по|зор-енъ || за|зоръ I. 'зазоряване' (сжи. м.); нар.) || за|зоръ II. 1) 'внимание' 2) 'свѣтъ'; кор. въ|зърѣти гледамъ || за|зоряване сжи. ср. || за|зрѣвамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|зрѣя I. 6. || за|зурбямъ гл. прех. тр. III., екр. за|зурбя II. 1.; отъ рус. || за|зур-ляемъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|зурля ес II. 1. || за|зѣвамъ се, за|зѣп-вамъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|зѣпамъ се III., за|зѣя се I. 11. || за|зѣбнина, за|зѣб-ница сжи. ж. р. || за|зѣбамъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|зѣб-я се II. 1.

за|йглямъ, -ювамъ гл. прех. тр. III., екр. за|йг-ля II. 1. || за|йг-ляне, -юване сжи. ср. || за|игравамъ гл. непрх. мкр. усл. III., екр. за|иг-ра I. 6. || за|идъ сжи. м. 'западъ' || за|йдомъ нар. (твор. п. ед. ч.) || за|йдвамъ, за|йдувамъ гл. непрх. 'захождамъ'... III. екр. за|йда, за|йда I. (прич. за|шъ(е)лъ) || за|извѣждавамъ гл. прех. тр. III., екр. за|извѣждамъ III. || за|извѣирамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|извѣря II. 2. || за-

изліз(у)вамъ гл. непрх. тр. III., екр. за-и|зліз-амъ III., за|изліз-а I. 7. || за-йквамъ 'захлъцвамъ' гл. непрх. тр. III., екр. за|й-камъ III. || за|йклицвица (кор. негли и въ|заеквамъ) сжи. ж. 'лоша кашлица'.

за|йко сжи. м. || за|йкова сѣнка прил. сжи. ж. || за|ймамъ (за|ѣмамъ) гл. прех. тр. III., екр. за|ѣма I. 4. || за|ймане сжи. ср. || за|ймо-образно нар. || за|ймствувамъ гл. прех. тр. III. || за|ймствуйване сжи. ср.

за|ймче сжи. ср. умал. отъ тур. за|ймъ 'спахия'.

(за|йма, зѣйма) сжи. ж. обл. прот. вм. з|мия).

за|инатявамъ се гл. непрх. тр. III., екр. за-и|нат-я се II. 1. || за|инатяване сжи. ср. || за|интересувамъ се гл. непрх. екр. III.

за|ире сжи. ср. тур.; вж. за|хере.

за|исквамъ гл. прех. тр. III., екр. за|й-с-камъ III. || за|искване сжи. ср. || за|йс-крямъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|й-с-кря се II. 1.

за|исто нар. 'вѣрно, наистина'.

за|йтре нар. обл. вм. за|утре = 'други день', следъ утре.

за|йфъ прил. немѣн.; тур. || за|йфликъ сжи. м.

за|йчаръ сжи. м. || за|йче сжи. ср. ум.; вж. за|екъ || за|йченце сжи. ср. ум. отъ ум. || за|йчество прил. м.

за|йща гл. прех. екр. I. 10.; вж. за|искамъ.

за|кадявамъ гл. прх. тр. III., екр. за|к-ад-я II. 1. || за|кадяване сжи. ср. || за|к-ад-ямъ гл. прех. тр. III., екр. за|к-ад-жа I. 10. || за-|как-вамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|к-ак-камъ III. || за|калафатъ глаг. прех. тр. III., екр. за|ка-ла-ф-ат-я II. 1. || за|ка-ленъ прил. м. (прич. мин. стр.) || за|ка-леность сжи. ж. || за|ка-лѣ-с-вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|ка-лѣ-с-амъ III. || за-|ка-лугервамъ (се) глаг. (не)прх. тр. III., екр. за|ка-л-уг-ер-я II. 1. || за|ка-ль сжи. м. || за|ка-ляемъ I. и за|ка-ламъ (за|разл. отъ II.) гл. прех. тр. III., екр. за|к-ол-я I. 2. || за|ка-ляемъ II. гл. прех. екр. III., отъ ка-ляемъ || за|ка-ляне, за|ка-лане сжи. ср. || за|ка-на сжи. ж. || за|ка-н-вамъ, -ямъ (се) гл. (не)прх. тр. III., екр. за|к-ан-я (се) II. 1. || за|ка-н-ване, -яне сжи. ср. || за|кан-ител-енъ, -ни прил. м. || за|кан-об-су-вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|кан-об-самъ III. || за|ка-пчамъ гл. прех. тр.; вж. за|к-оп-чу-вамъ; по аналогия коренно редув. о: а! || за|ка-пямъ гл. непрх. тр. III., екр. за|к-а-п-я I. 9. || за|ка-рвамъ гл. прех. тр. III., екр. за|к-а-р-амъ III. || ~ се гл. непрх. || за|ка-рване сжи. ср. || за|ка-свамъ! гл. непрх. тр. обл. прост. вм. за|к-ж-с-вамъ, екр. за|ка-самъ III.; вж. за|к-ж-с-амъ || за|ка-стр-ямъ, -ювамъ гл. прех. тр. III., екр. за|к-а-с-т-ря II. 1. || за|ка-тан-чвамъ, -явамъ гл. прех. тр. III., екр. за-|ка-тан-чамъ III., за|ка-тан-ча II. 3.; вж.

катанецъ || **закатанчване**, -яване *сжиц. ср. р.* || **закахър-явамъ** се, **закахърямъ** се *гл. непрех. тр. III., екр. закахъря* се II. 1. || **закачамъ**, **закачвамъ** *гл. прех. тр. III., екр. закача II. 3. || ~ се *гл. непрех.* || **закачалка** *сжиц. ж.* || **закачка** *сжиц. ж.* || **закачки** *сжиц. ж. мн.* || **закачане** *сжиц. ср.* || **закашлювамъ** (се) *гл. непрех. тр. III., екр. закашлямъ (се) III., **закашля** I. 11. || **закашлюване** *сжиц. ср.* || **закаванамъ** *гл. непрех. екр. III.* || **закавас** *сжиц. ж. р.* || **закавас-вамъ**, -ямъ, **закавашамъ** *глагол. преход. тр. III., екр. закавася II. 1. || **закавасване**, -сяне, -шане *сжиц. ср.* || **закавчавамъ** *гл. непреход. тр. III., екр. закавчямъ III., **закавчя** II. 3. || **закавчаване** *сжиц. ср.* || **закакотвамъ** се *гл. непрех. тр. III., екр. закакотя* се II. 1. || **закакипвамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. закакипя II. 2. || **закакипване** *сжиц. ср.* || **закакисвамъ** се *гл. непрех. тр. III., екр. закакискамъ* се III. || **закакис(ну)вамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. закакисна* I. 5. || **закакис(ну)ване** *сжиц. ср.* || **закакиселвамъ** *гл. непрех. тр. III., закакиселся* I. 6. || **закакиселявамъ** *глагол. прех. тр. III., екр. закакиселя II. 1. || **закакисел-бване**, -яване *сжиц. ср. р.* || **закакитвамъ**, **закакичвамъ** *гл. прех. тр. III., екр. закакитя II. 1., **закакича** II. 3. || **закакичвамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. закакичамъ III. || **закакладъ** *сжиц. м.* || **закакладещъ** *сжиц. м. ум.* || **закакладче** *сжиц. ср. ум.* || **закакладвамъ**, **закакладдамъ** *глагол. прех. тр. III., екр. закакладя I. 8. || **закакланямъ** *глагол. прех. тр. III., екр. закаклоня II. 1. || **закакланвамъ** се *глагол. непрех. тр. III., екр. закакланямъ* се III.; *вж.* **закаклонъ** || **закакляпачъ** *сжиц. м. ум.* || **закакляпаче** || **закакляпямъ** *гл. прех. тр. III., екр. закакляпя II. 1.; *вж.* **закаклопка** || **закаклат-вамъ**, -ямъ, **закаклящамъ** *глагол. прех. тр. III., екр. закаклятя II. 1. || **закаклевамъ** и **закаклинамъ** *глагол. прех. тр. III., екр. закакълна I. 4. || ~ се *гл. непрех.* || **закаклеване** *сжиц. ср.* || **закаклеивамъ** *глагол. преход. тр. III., екр. закаклея II. 1. || **закаклеивямъ** *гл. прех. тр. III., екр. закаклеямя II. 1. || **закаклеиване** *сжиц. ср.****************

закаклѣтникъ! *сжиц. м.; вж.* **закаклѣт-никъ** || **закаклѣтъ** *прил. (прич. мин. стр.) м.* || **закаклѣщ-вамъ**, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. закаклѣщя II. 1.; *вж.* **закаклѣщи** || ~ се *гл. непрех.* || **закаклѣщ-ване**, -яне *сжиц. ср.* || **закакльимвамъ** *гл. непр., екр. закакльимамъ III. || **закакльинамъ** = **закаклевамъ** *гл. прех. тр. III., екр. закакльина I. 4.; *вж.* **закакльетва** || ~ се *гл. непрех.* || **закакльинание** *сжиц. ср.* || **закакльинателъ** *сжиц. м., ж.* || **закакльинателка**; *вж.* **закаклевамъ** || **закакльин-ямъ**, -ювамъ, -явамъ *глагол. прех. тр. III., екр. закакльиня II. 1.; *вж.* **закакльинъ** || **закакльин-яне**, -юване, -яване *сжиц. ср.* || **закакльов-вамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. закакльо-*****

кама III., **закаклопа** I. 10. || **закаклонъ** *сжиц. м.* || **закаклонявамъ** *гл. прех. тр. III., екрат. за-клоня II. 1. || **закаклоняване** *сжиц. ср.* || **закаклопачъ** *сжиц. м., ум. ср.* || **закаклопаче** || **закаклопвамъ** *гл. (не)преход. тр. III., екр. за-клопамъ III. || **закаклопче** *сжиц. ср.* || **закаклопявамъ** *гл. прех. тр. III., екрат. за-клопя II. 1. || **закакльуп-вамъ**, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. закакльупя II. 1. || **закакльупци** *сжиц. м. мн.* || **закакльквамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. закакльккамъ III., **закаклькчя** II. 3. || **закакльючалка** *сжиц. ж.* || **закакльюч-вамъ**, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. закакльюча II. 1.; *вж.* **закакльючъ** || **закакльюч-(в)ане** *сжиц. ср. р.* || **закакльючение** *сжиц. ср.* || **закакльюченъ** *прил. (прич. мин. страд.) м.* || **закакльючител-ень**, -ни *прил. м.* || **закакльметувамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. закакльмет-ямъ* се II. 1. || **закакльнж-вамъ**, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. закакльнжя II. 3.; *вж.* **закакльнжя** || **закакльовavamъ** *глагол. преход. тр. III., екр. закакльова I. 9. || **закакльоване** *сжиц. ср.*********

закакокрвамъ се *гл. непрех. тр. III., екр. закакокроря* се II. 1. || **закакокръсница** *сжиц. ж.* || **закакокръ** *сжиц. м.* || **закакокр-вамъ**, -ювамъ *гл. прех. тр. III., екр. закакокрля* I. 4.; *вж.* **закакокр-ламъ**, -ямъ.

закаконъ *сжиц. м.; стб.* **закаконъ**, рус. закон, пол. zakon *завѣтъ*., чеш. zakon, словен. srb. хрв. zakon.; кор. въ др. степ. чън-, чен < *кеп-; *срав.* **начѣна**, **напоконъ**., || **закакон-ень**, -ни *прил. м.* || **закаконно** *нар.* || **закаконникъ** *сжиц. м.* || **закаконность** *сжиц. ж.* || **закаконороденъ** *прил. м. (прич. мин. стр.)* || **закаконоблоститель** *сжиц. м.* || **закаконовед-ение** и *сжиц. ср.* || **закаконовед-ещъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **закаконодатель-ень**, -ни *прил. м.; вж.* **закаконодательски** *прил. м. и нар.* || **закаконодательство** *сжиц. ср.* || **закаконодатель** *сжиц. м.* || **закаконознаніе** и *сжиц. ср.* || **закакононар-ушѣние** и *сжиц. ср.* || **закакононарушитель** *сжиц. м. р.* || **закаконоположение** и *сжиц. ср.* || **закаконопрестѣпникъ** *сжиц. м., ж.* -ница || **закаконопроектъ** *сжиц. м.* || **закаконоучитель** *сжиц. м.*

закакопа *сжиц. ж.* || **закакопъ** *сжиц. м.* || **закакопavamъ** *гл. прех. тр. III., екр. за-копая I. 6. || **закакопаване** *сжиц. ср. р.* || **закакопивамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. за-копнѣя I. 6. || **закакопчвамъ** *гл. прех. тр. III., екр. за-копчяя I. 6.; *вж.* **закакопче** || **закакопчаване** *сжиц. ср.* || **закакоравявамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. за-коравяя I. 6. || **закакоравяване** *сжиц. ср.* || **закакоравѣль** *прил. (прич. м. действ.) м.* || **закакоренѣль** *прил. (прич. м. действ.)* || **закакоренялость** *сжиц. ж. р.* || **закакореня-вамъ** *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.* || **закакореняване** *сжиц. ср.* || **закакосявамъ** *гл. прех. мкр. усл. III., екр. за-косяя II. 1. || **закакосяване** *сжиц. ср.* || **закакобткама*******

залост-ване, яне *сжиц. ср.* || залобча *гл.* прех. екр. (II. 3.), I. 10 || залошав-а, -ява *гл.* 3-олич. тр., екр. залошавѣ, -ѣе I. 6. (залошало) || залуд-ень, -ни *прил. м.* || залудо *нар.* || залудявамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. залудѣя I. 6. || залутвамъ *се гл.* непрх. тр. III., екр. залутамъ се III. || залухавъ *прил. м.* || залух(ну)-вамъ *се гл.* непрх. тр. III., екр. залухна се I. 5. || залущвамъ (залюшямъ) *гл.* прх. тр. III., екр. залущя, залющя II. 3. залухана *сжиц. ж.*; тур.; *вж.* ханъ. залъче *сжиц. ср.*; *вж.* залъче, залагъ. залъгвамъ *гл.* прх. тр. III., екр. залъжа I. 10. || ~ се *гл.* непрх. || залъгване *сжиц. ср.* || залъгъ и залъкъ *сжиц. м.*, мн. залъци; *срав.* залагъ; кръстосв. на кор. -лог-, редуц. залъгъ, и кор. лак- (въ лакомъ, алченъ), -лъкъ || залъс-квамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. залъскамъ III. || залъстямъ *гл.* прех. тр. III., екр. залъстя II. 1. || залъщявамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. залъщя II. 2. || залѣгамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. залѣгна I. 5. || залѣгане *сжиц. ср.* || залѣз-вамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. залѣза I. 7. || залѣзъ *сжиц. м.* 'заникъ. . . || залѣк-у-вамъ *глагол.* преход. екрат. III. || залюбвамъ *гл.* прх. тр. III., екр. залюбя II. 1.; *вж.* и залибвамъ || залюля-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. залюляя I. 6. || залюляване *сжиц. ср.* || залютя-вамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. залютѣя I. 6; залютя II. 1. || залюш(н)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. залюшкамъ III, залюшна I. 5. || залюшвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. залющя II. 3. || залъчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. залъча II. 3. замазвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. замáжа I. 10. || замáзване *сжиц. ср. р.* || замáзка *сжиц. ж.* || замáйвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. замáя I. 11. || замáйване *сжиц. ср.* || замáм-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. замáмя II. 1. замáнь *сжиц. м. р.* прост.; тур. отъ перс. заматорявамъ *гл.* непрх. тр. III., заматорѣя I. 6. || заматорѣль *прил. м.* (прич. мин. действ.); *срав.* лат. maturus 'зрѣль' || заматорѣлость *сжиц. ж.* || замáх(ну)-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. замáхамъ III, замáхна I. 5. || замáх(ну)ване *сжиц. ср.* || замáхъ *сжиц. м.* замáцвамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. замáцамъ III. || замáцване *сжиц. ср.* || замáчквамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. замáчкамаъ III. замáя I. *сжиц. ж.*; *срав.* омая; мая се; замáя II. *гл.* прех. екр. I. 11., мкр. замáйвамъ, замáямъ III. || ~ се *гл.* непрх. || замáянь *прил. м.* (прич. мин. страд.) || замáяность *сжиц. ж.* замбá *сжиц. ж. р.*; тур. отъ перс. || замбáкъ *сжиц. м.*

замел-ювамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. замеля I. 2. || замержелявамъ *се гл.* непрх. тр. III., екр. замержелѣя *се гл.* || замечтавамъ *гл.* непрх. тр., екр. замечтáя I. 6. || замйгвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. замйгамъ III. || замй-ламъ *глагол.* прех. обл. стар. III., *вж.* и замелювамъ, екр. замеля I. 3. || замйвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. замйя I. 6. || замйжáвамъ *глагол.* непрх. тр. III., екр. замйжá II. 4. || замйжá-ване *сжиц. ср.* || замйлавка *сжиц. ж. р.* || замйльвамъ *гл.* прех. екр. III. || замй-мин-áвамъ, -увамъ *гл.* (не)прех. тр., екр. замйна I. 5. || замйнь *сжиц. м.* || замй-наль *прич.* мин. действ. м. || замйнаване *сжиц. ср.* || замйранъ *глагол.* прех. тр. III., екр. замрá I. 3. || замйране *сжиц. ср. р.* || замйрисвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. замйриша I. 10. || замйрявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. замйря II. 1. || замй-ряване *сжиц. ср.* || замйсамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* замѣсвамъ, екр. замѣся II. 1. || замисане *сжиц. ср.* || замисля-мъ (се), -ювамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. замйсля (се) II. 1. || замйсл-яне, -юване *сжиц. ср.* || замйслень *прил. м.* (прич. мин. стр.) || замйсленость *сжиц. ж.* || замйсьль *сжиц. м.* || замйтамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. заметá I. 8. || замй-тане *сжиц. ср.* замка *сжиц. ж.* стар. обл.; кор. въмъкна. замкъ *сжиц. м.*; „тур.“ замлáскамъ, замлѣскамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. замлáщя, замлѣщя I. 10. || замлáт-вамъ, -ямъ *глагол.* прех. тр. III., замлáтя II. 1. || замлѣк-вамъ *глагол.* непрх. тр. III., екр. замлѣкна I. 5. || замлѣг(ну)вамъ *се гл.* непрх. тр. III., екр., замлѣгна се I. 5. || замлѣг(ну)ване *сжиц. ср.* || замлѣгнать *прил.* (прич. мин. стр.) м. || замлѣж-ень, -ни *прил. м.* || замлѣжность *сжиц. ж.* || замлѣв-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. замлѣя II. 1. || замлѣрецъ *сжиц. м., ж.* замбрна; кор. въ море || замбрски *прил. м.* || замбрче *сжиц. ср.* || (заморлѣвъ, заморничавъ) *прил.*; *вж.* зиморлѣвъ, зиморничавъ || заморявамъ *се гл.* непрх. тр. III., екр. заморя се II. 1. || заморяване *сжиц. ср.* || заморень *прил. м.* (прич. мин. стр.), обл. заморень || замо-тáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. замотáя I. 6. || замотáване *сжиц. ср.* || замѣщ-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* заможенъ. зампалá *сжиц. м.*; тур.; *вж.* земпаре. замрзаявамъ I-II. *гл.* прех. тр. III., екр. замрзáя II. 1. || замрзаява *гл.* 3-олич. тр. III., екр. замрзáя II. 1. || замрчá-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. замрчá II. 3. || замрчáва *гл.* 3-олич. тр. III., екр. замрчáч II. 3. || замрѣз(ну)вамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. замрѣзна I. 5. || замрѣз-(ну)ване *сжиц. ср.* || замрѣзлякъ *сжиц. м.*

|| замръзналь *прил. м.* (прич. мин. действ.)
 замрък(ну)вамъ *гл.* непрех. тр. III, екр.
 за|мрѣ|кна I. 5. || замръкване *сжи. ср.*
 за|мрѣ|кне *глагол.* 3-ол. екр. I. 5. || за-
 мъртвявамъ *гл.* непрех. тр. III, екр. за-
 м|р|т|в|ѣ|я I. 6. || замъртвяване *сжи. ср.*
 за|мрѣ|квамъ *глагол.* прех. тр. III, екр.
 за|мрѣ|чка|мъ III. || за|мрѣ|кване *сжи. ср.*
 тр. III, екр. за|мрѣ|щ|я се II. 3. || за-
 мрѣжвамъ *глагол.* прех. тр. III, екр. за-
 мрѣ|жа II. 1. || за|мучавамъ *гл.* непрех.
 тр. III, екр. за|м|уча II. 4, за|муча|мъ III.
 || за|мушвамъ *гл.* прех. тр. III, екр. за-
 му|ша II. 3. || замъглявамъ, замъг-
 ляма *гл.* прех. тр. III, екр. замъ|г|ля
 II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || замъгляване,
 замъгляне *сжи. ср.* || замъг|ля, замъг|ля-
 ва се *гл.* 3-ол. тр. III, екр. замъ|г|ля
 се II. 1. || за|мък(ну)вамъ *гл.* прех. тр.
 III, екр. за|мѣ|кна I. 5. || замък(ну)-
 вание *сжи. ср.* || за|мълнявамъ *гл.* непрех.
 тр. III, екр. за|мъл|ня II. 1.: *вж.* мъл-
 ния || замълняване *сжи. ср.* || за|мълч|а-
 вая *гл.* прех. тр. III, екр. за|мълч|а
 II. 3. || замълчаване *сжи. ср.* || замълч|анъ
прил. м. (прич. мин. стр.) || замървяма
гл. прех. тр. III, екр. за|мѣ|р|вя II. 1. || за-
 мървяне *сжи. ср.* || за|мърдувамъ *гл.*
 (не)прех. тр. III, екр. за|мѣ|р|да|мъ III.
 || за|мърмор|ямъ *гл.* (не)прех. тр. III, екр.
 за|мѣ|р|м|б|ря II. 1. || за|мѣ|рна *сжи. ж.*
 || за|мѣ|рница *сжи. ж.* || за|мѣ|рка *сжи. ж.*
 ум. || за|мѣ|рникъ *сжи. м.* || за|мѣ|р|никъ
сжи. м. || за|мѣ|нувамъ *гл.* прех. III. || за|мѣ|н-
 нявамъ, за|мѣ|н|ямъ *гл.* прех. тр. III, екр.
 за|мѣ|н|я II. 1. || за|мѣ|нуване, -няване, за-
 мѣ|няне *сжи. ср. р.* || за|мѣ|р-вамъ, -ямъ
глагол. прех. тр. III, екр. за|мѣ|р|я II. 1.
 || за|мѣ|рване, за|мѣ|р|яне *сжи. ср.* || за-
 мѣ|р|ка|мъ се *глагол.* непрех. екр. III.
 || за|мѣ|рки *сжи. ж. мн.* || за|мѣ|с-вамъ,
 -ямъ *гл.* прех. тр. III, екр. за|мѣ|с|я II. 1.
 || за|мѣ|с-ване, -яне *сжи. ср. р.* || за|мѣ|съ
сжи. м. || за|мѣ|ска|ринъ *сжи. м.* || за|мѣ|ски
сжи. ж. мн. || за|мѣ|ст-вамъ, -ямъ *глагол.*
 прех. тр. III, екр. за|мѣ|ст|я II. 1. || за-
 мѣ|ст-ване, -яне *сжи. ср.* || за|мѣ|стникъ
сжи. м., ж. за|мѣ|стница || за|мѣ|тамъ *гл.*
 прех. тр. III, екр. за|мѣ|тна I. 5., мкр. усл.
 за|мѣ|т|увамъ III. || за|мѣ|шамъ *гл.* прех.
 екр. III.; *вж.* за|мѣ|с|я || за|мѣ|шамъ *гл.*
 прех. тр. III, екр. за|мѣ|ст|я II. 1.; *вж.*
 за|мѣ|ст|ямъ || за|мѣ|дрювамъ се *гл.*
 непрех. тр. III, екр. за|мѣ|жд|ря се II. 1.
 || за|мѣ|жтамъ *гл.* прех. тр. III, екр. за-
 мѣ|ж|тя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || за|мѣ|ж-
 ч-вамъ *глагол.* преход. тр. III, екр. за|мѣ|ж-
 ча II. 3. || ~ се *гл.* непрех. || за|мя|к|вамъ,
 за|мя|к|вамъ *глагол.* непрех. тр. III, екр.
 за|мя|к|амъ, за|мя|к|амъ.
 за|на|ва|ля|ма *гл.* прех. екр. III. || за|на-
 |в|д|я|га|мъ *гл.* прех. екр. III. || за|на|а-

|в|о|жда|ма *гл.* прех. тр. III. || за|на|а-
 |в|ѣ|р|вя|ма, за|на|а|в|р|вя|ма *гл.* прех.
 екр. III. || за|на|а|д|а|ва|ма *гл.* прех. екр.
 III. || за|на|а|д|ѣ|ва|ма *гл.* непрех. тр.
 III, екр. за|на|а|д|ѣ|я се I. 6. || за|на|а|д|ѣ|а-
 |р|я|ма *гл.* непрех. екр. III. || за|на|а|д-
 |х|вѣ|р|ля|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|д-
 |н|я|ма *гл.* непрех. екр. III. || за|на|а|п|ли-
 |та|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|п|лет|а I. 8.
 за|на|а|п|рѣ|дъ *нар.*
 за|на|а|рѣ|жда|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за-
 |на|а|рѣ|жда|ма III. || за|на|а|р|я|ма *гл.*
 прех. екр. III. || за|на|а|ст|а|ва|ма *гл.* не-
 прех. тр. III, екр. за|на|а|ст|а|на I. 5. || за-
 |на|а|с|я|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|с|а
 I. 7. || за|на|а|с|я|не *сжи. ср.* || за|на|а|т|ис|ка|ма
 (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
 за|на|а|ятъ *сжи. м. р.*; тур. || за|на|а|т|ля *прил.*
 (сжи.) прост. обл. нем-н. || за|на|а|т|ски
прил. м. || за|на|а|т|ч|ия *сжи. м., ж.* за-
 |на|а|т|ч|ий|ка, *ср.* ум. за|на|а|т|ч|ий|че || за|на-
 |а|т|ч|ий|ница *сжи. ж.* || за|на|а|т|ч|ий|ски *прил.*
м. и нар. || за|на|а|т|ч|ий|ство *сжи. ср.*
 за|на|а|нъ *сжи. м.*; тур.
 за|на|а|мар|енъ *прил. м.* (прич. мин. страд.)
 || за|на|а|мар|я|ма, за|на|а|мар|я|ма *гл.* прех.
 тр. III, екр. за|на|а|мар|я II. 1. || за|на|а|мар-
 |ряне, за|на|а|мар|яване *сжи. ср. р.* || за|на|а|мар-
 |м|о|гна *гл.* непрех. тр. III, екр. за|на|а|мар-
 |м|о|гна I. 5.; *срав.* по|м|о|гна || за|на|а|мар-
 |м|о|гна *сжи. ср.* || за|на|а|мар|м|ощ|я|ма *гл.* не-
 прех. тр. III, екр. за|на|а|мар|м|ощ|я I. 6.; *вж.*
 не|м|ощь || за|на|а|мар|енъ *прил. м.* (прич.
 мин. страд.) отъ за|на|а|с|а || за|на|а|мар|ф|ел|ма
гл. непрех. тр. III, екр. за|на|а|мар|ф|ел|ма III.
 || за|на|а|низ|ма *глагол.* прех. тр. III, екр. за-
 |на|а|низ|я I. 10. || за|на|а|низ|ма *гл.* непрех.
 тр. III, екр. за|на|а|низ|ма I. 5. || за|на|а|низ|ма
сжи. м. 'залъзъ, заходъ слънце' || за|на|а|низ-
 |ма|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|низ|ма
 I. 6.; *вж.* в|н|и|ма|ма || ~ се *глагол.*
 непрех. || за|на|а|низ|ма *сжи. ср.* || за|на|а|низ-
 |ма|тел-енъ, -ни *прил. м.* || за|на|а|низ|ма|тел-
 |ностъ *сжи. ж.* || за|на|а|низ|ма|ливъ *прил. м.* || за|на|а|низ-
 |ма|ливостъ *сжи. ж.* || за|на|а|низ|ма се *нкм. гл.*
 3-ол. тр. III. 'зашемедява се' || за|на|а|низ-
 |ма|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|низ|ма I. 7.
 || за|на|а|низ|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за-
 |на|а|низ|ма I. 5. || за|на|а|низ|ма *сжи. ср.* || за|на|а|низ-
 |ма|ш(у)ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|низ-
 |ма|ш I. 5. || за|на|а|низ|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|низ-
 |ма|ш I. 5. || за|на|а|низ|ма *сжи. ср.*
 за|на|а|н|о|кти|ца *сжи. ж.*; *вж.* н|о|къ|тъ.
 за|на|а|об|с|ва|ма, -ямъ *глагол.* прех. тр. III, екр.
 за|на|а|об|с|я II. 1. || за|на|а|об|с|я *сжи. м.*, отъ гл.
 н|о|с|я || за|на|а|об|с|ване, -яне *сжи. ср.* || за|на|а|об-
 |с|ва|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|об-
 |с|ра|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|об|с|ра|ма
 тр. III, екр. за|на|а|об|с|ра|ма I. 6. || за|на|а|об|с|ра-
 |ма|ма *гл.* прех. тр. III, екр. за|на|а|об|с|ра-
 |ма|ма III., 'почвамъ да дѹша'; *срав.* рус.
 н|о|х || за|на|а|об|с|я *сжи. ср.*; съ|я|в|м|е; отъ

рус. || за|н|ять *прил. м.* (прич. мин. стр.)
отъ рус. вм. заесть.

за|об|и|калямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. за|оби-
коля II. 1.; *вж.* о|коло || заобикалка
сжиц. ж. || за|о|б|й|рамъ *гл. прех. екр. III.*
|| за|о|б|х|о|ждамъ *глагол. прех. екр. III.*
|| за|об|йчвамъ *глагол. преход. тр. III.*, екр.
за|об|йчамъ III.; *срав.* на|виквамъ
|| за|об|б|лач-ва се, -ава се *глагол. 3-олич.*
тр. III., екр. за|об|б|лачи се II. 3.; *вж.* об-
лакъ вм. *об|влакъ || за|о|б|л|й|вамъ
гл. прех. екр. III. || за|о|б|л|й|звамъ *гл.*
прех. екр. III. || ~ се *гл. непрех.* || за|о|б|л|й-
ча мъ (се) *гл. (не) прех. екр. III.* || за|об|б|л-
ювамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. за|обб-
ля II. 1.; *вж.* об|ло, кор. вал-:въл- (*об-
въло) || заоббляне, -юване *сжиц. ср.*

за|об|ѣдвамъ *гл. непрех. екр. III.* || за|о-
зъ|р|тамъ се *гл. непрех. екр. III.* || за-
о|п|й|намъ, за|о|п|ѣ|вамъ *гл. прех.*
екр. III. || за|о|п|л|а|к|вамъ (се) *гл. (не)-*
прех. еднокр. III. || за|о|ра|вамъ *гл. прех.*
(прен. и непр.) тр. III., екр. за|о|р|а I. 9. || за-
о|р|аване *сжиц. ср.* || за|о|б|стр-ямъ, -ювамъ
гл. прех. тр. III., екр. за|о|б|стр|я II. 1. || за-
о|б|стр-яне, -юване *сжиц. ср.* || за|о|т|в|ра|ямъ
гл. прех. екр. III. || за|о|п|й|чамъ *гл. непрех.*
екр. III. || за|о|б|х|(к)амъ *гл. непрех. екр. III.*

за|па|дъ *сжиц. м. р.* || за|п|а|д|амъ, за|п|а-
д|(ну)вамъ *глагол. непрех. тр. III.*, екр. за-
п|а|дна I. 5. || за|п|а|д|(ну)ване *сжиц. ср.*
|| за|п|а|д-енъ, -ни *прил. м.* || за|п|а|д|никъ,
за|п|а|д|някъ *сжиц. м. р.* || за|п|а|д|нически
прил. м. || за|п|а|д|ничество *сжиц. ср.*

за|па|за *сжиц. ж.* || за|п|а|з-вамъ, -ямъ *глагол.*
прех. тр. III., екр. за|п|а|з|я II. 1. || за|п|а|з-
ване, -яне *сжиц. ср.* || за|п|а|л-вамъ, -ямъ
глагол. преход. тр. III., екр. за|п|а|ля II. 1.
|| за|п|а|л-ване, -яне *сжиц. ср.* || за|п|а|л|ймъ
прил. м. (прич. сег. страд.) || за|п|а|л|ймость
сжиц. ж. || за|п|а|л|ител-енъ, -ни *прил. м.* || за-
п|а|л|ителность *сжиц. ж.* || за|п|а|л|вачъ *сжиц.*
м. || за|п|а|лка *сжиц. ж.* || за|п|а|мет|явамъ, обл.
за|п|а|мт-ямъ, -(у)вамъ *глагол. прех. тр. III.*,
екр. за|п|а|мт|я II. 1. 'помня', обл. про-
изв. отъ память || ~ се *глагол. непрех.*
|| за|п|а|р|аст-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III.*,
екр. за|п|а|р|аст|я II. 1.; кор. въ|перж'бия',
по народ. етимол. свърз. съ раста, въ
сжщность кор. тур-перс. || за|п|а|р-вамъ,
-ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. за|п|а|р|я
II. 1. || за|п|а|р-ване, -яне *сжиц. ср.* || за-
п|а|рта *сжиц. ж.* обл. 'яде запартата' = 'я.
попарата' || за|п|а|съ *сжиц. м.* || за|п|а|с-енъ,
-ни *прил. м.* || за|п|а|с-вамъ, -ямъ I-II. *гл.*
(не)прх. тр. III., екр. непрех. за|п|а|са I. 7.,
прех. за|п|а|ша I. 10.; *срав.* о|п|аша || за-
п|а|с|явамъ (се) *гл. (не)прх. тр. III.*, екр. за-
п|а|с|я(се) II. 1.; *вж.* за|п|асъ || за|п|а|с-ване,
-яне, запасяване *сжиц. ср.* || за|п|а|т|вамъ
обл. 'завъждамъ' *гл. (не)прх. тр. III.*, за|п|а|т-
я II. 1.; кор. *вж.* па|те-:я || за|п|а|тване

сжиц. ср. || за|п|вамъ, за|п|нувамъ *гл. прех.*
тр. III., екр. за|п|на, за|п|на I. 5.; *вж.* за-
п|инамъ, за|п|ѣ|вамъ || за|п|екъ *сжиц.*
м. || за|п|ек|а (се) *гл. (не) прех. тр. I. 7.*, мкр.
за|п|ичамъ (се) III. || за|п|ичане *сжиц. ср.*
|| за|п|еченъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || за-
пелтѣчвамъ, за|п|елт|(у)вамъ *гл. непрех.*
тр. III.; *вж.* пелтекъ || за|пел|явамъ
(се) *гл. (не) прех. тр. III.*, екр. за|пел|ѣ|я
(се) I. 6. || за|пел|яване *сжиц. ср. р.* || за-
п|ер|а *гл. прех. екр. I. 1.*, мкр. за|п|ирамъ
|| за|п|ер|вамъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр.
за|п|ер|я се II. 1. || за|пест|явамъ *глагол.*
(не)прх. тр. III., екр. за|пест|я II. 1. || за-
п|ет|ая *сжиц. ж.*, ум. за|п|ет|айка, отъ рус.
запята 'запета, запѣната' (пре|п|ина-
теленъ знакъ) || за|п|ет|лявамъ *глагол.*
преход. тр. III., екр. за|п|ет|ля I. 6.; *вж.*
петелка, кор. п|ън-, стб. п|ън-ж: п|атн
|| за|п|ет|ляване *сжиц. ср.* || за|п|етъ *прич.*
мин. страд. обл. стар. = за|п|енатъ.
|| за|п|ец|(ну)вамъ *гл. прех. тр. III.*, обл.
— рус. 'зацеплять', екр. за|п|ец|на I. 5.
|| за|печ|т|вамъ I-II. *гл. прех. тр. III.*, екр.
за|печ|а|тамъ III. || за|печ|атване *сжиц. ср.*
|| за|п|ивъ *сжиц. м.* || за|п|ивамъ (се) *гл. (не)-*
прех. тр. III., екр. за|п|й|я I. 6. || за|п|иване
сжиц. ср. || за|п|из|ямъ (се) *гл. (не) прех. тр.*
III., екр. за|п|из|я (се) II. 1.; *вж.* п|изма.
|| за|п|ика|вамъ *гл. (не) прех. тр. III.*, екр.
за|п|ик|а|я I. 6. || за|п|ив|вамъ се *гл. непрех.*
тр. III., екр. за|п|й|ля се II. 1.; *вж.* п|иле;
срв. запа|т|я || за|п|и|лямъ *гл. прех. тр. III.*,
екр. за|п|й|ля II. 1.; *вж.* п|ила || за|п|инамъ
гл. прех. тр. III., екр. за|п|ъ|на I. 5. || за-
п|инане *сжиц. ср.* || за|п|инка *сжиц. ж. р.*
|| за|п|ирамъ I-II. *гл. (не) прех. тр. III.*,
екр. прех. за|п|ер|а I. 1., екр. непрех. за-
п|р|а (и съ се) I. 3. || за|п|иране *сжиц. ср.*
|| за|п|ирка *сжиц. ж.* 'спирачка' || за|п|исъ
сжиц. м. || за|п|ис|(у)вамъ *гл. прех. тр. III.*,
екр. за|п|й|ша I. 10. || за|п|ис|(у)ване *сжиц.*
ср. || за|п|ис|вачъ *сжиц. м.*, *ж.* за|п|ис|в|ач-
ка || за|п|ис|никъ* *сжиц. м.* '... протоколъ'
|| за|п|иска *сжиц. ж.* || за|п|иски *сжиц. ж.*
мн. || за|п|ит|вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр.
за|п|й|тамъ III || за|п|ит|вачъ *сжиц. м.* || за-
п|ит|в|ачка *сжиц. ж.* || за|п|ит|никъ *сжиц. м.*
|| за|п|ичамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. за|п|ек|а
|| ~ се *гл. непрех.* || за|п|ичане *сжиц. ср.* || за-
п|ищ-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. за-
п|й|щ|я II. 1. || за|п|ищ-ване, -яне *сжиц. ср.*
|| за|п|ищ|явамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр.
за|п|ищ|я II. 2.; *вж.* пи|съкъ || за-
п|л|а|вамъ *глагол. непрех. екр. III.* || за-
п|л|а|в|ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. за-
п|л|а|в|я II. 1. || за|п|л|ав|яне *сжиц. ср.* || за-
п|л|ад|нявамъ, за|п|л|ад|нямъ *гл. (не) прх.*
тр. III., екр. за|п|л|ад|ня II. 1.; *вж.* пла-
д|не отъ *поль-дъне || за|п|л|ад|няване
сжиц. ср. || за|п|л|а|калъ *прил.* (прич. мин.
действ.) *м.* || за|п|л|а|к|вамъ I. *гл. непрех.*

тр. III., екр. за|п|ла|ча I. 10. || за|п|ла|к|ване *сжиц. ср. р.* || за|п|ла|к|(ну)|вамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|ла|к|на I. 5. || за|п|ла|к|(ну)|ване *сжиц. ср.* || за|п|ла|та I. *сжиц. м.; срв.* под|п|ла|та || за|п|ла|та I. *сжиц. ж.; вж.* пла|те|ц; I-II. *еднокор.* || за|п|ла|ту|вамъ, -я|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|ла|т|я II. 1.; *срв.* под|п|ла|т|я || за|п|ла|т|яване *сжиц. ср.* || за|п|ла|т|я *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. за|п|ла|щамъ || за|п|ла|ча *глагол;* *вж.* за|п|ла|к|вамъ || за|п|ла|ха *сжиц. ж.* || за|п|ла|ш|ва II. *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|ла|ш|а II. 1. || за|п|ла|ш|ване *сжиц. ср.* || за|п|ла|ш|ител-енъ, -ни *прил. м.* || за|п|ла|ш|ителностъ *сжиц. ж. р.* || за|п|ла|щамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|п|ла|т|я II. 1. || за|п|ла|щане *сжиц. ср.* || за|п|лесен|я|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|п|лесен|ямъ III, обл. за|п|лесен|я|ша I. 10., за|п|лесен|я I. 6. || за|п|лес|я *сжиц. м.* || за|п|лес|(ну)|вамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. за|п|лес|на *се* I. 5. || за|п|лес|ване *сжиц. ср.* || за|п|лес|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|п|лес|камъ III, за|п|лес|я I. 10. || за|п|лес|(ну)|ване, за|п|лес|кване *сжиц. ср.* || за|п|лес|натъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || за|п|летенъ *прил. м.* (прич. мин. стр.) || за|п|летеностъ *сжиц. ж.* || за|п|пл|сквамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|п|пл|с|камъ III. || за|п|пл|тамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|п|пл|т|а I. 8. || за|п|пл|тане *сжиц. ср.* || за|п|пл|т|ия *сжиц. ж. р.* за|чужд. 'компликация' || за|п|пл|жда|мамъ, за|п|пл|жда|вамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. за|п|пл|жд|я II. 1. || за|п|пл|жд|дане, за|п|пл|жда|ване *сжиц. ср.* || за|п|пл|у|вамъ *гл.* непрех. тр. III. || за|п|пл|б|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|пл|б|я II. 1. || за|п|пл|ю|вамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|п|пл|ю|я I. 6. || за|п|пл|ю|ване *сжиц. ср.* || за|п|пл|ю|кване, за|п|пл|ю|щамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|п|пл|ю|с|камъ III, за|п|пл|ю|щ|я II. 2. || за|п|п|на, за|п|п|ну|вамъ *гл.; вж.* за|п|п|намъ, за|п|п|вамъ || за|п|п|натъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* отъ за|п|на, за|п|на. за|п|о|в|в|дъ *сжиц. ж.*; кор. въ|из|п|о|в|в|дъ, по|о|в|е|ств|е, ве|де|ние. || за|п|о|в|в|д|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|п|о|в|в|д|дамъ III. || за|п|о|в|в|д|(в)|ване *сжиц. ср.* || за|п|о|в|в|д-енъ, -ни *прил. м.* || за|п|о|в|в|д|никъ *сжиц. м., ж.* за|п|о|в|в|д|ница || за|п|о|в|в|д|ни|чески *прил. м. и нар.* || за|п|о|в|в|д|ни|чество *сжиц. ср.*

за|п|о|д|и|г|ра|вамъ *се гл.* непрех. екр. III. || за|п|о|д|и|г|а|ч|амъ *гл.* прех. екр. III. || за|п|о|д|е|ма|мамъ *гл.* прех. екр. III. || за|п|о|е|нъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* отъ *гл.* за|п|о|я || за|п|о|з|на|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|о|з|на|я I. 6. || ~ *се глагол.* непрех. взаим. || за|п|о|з|на|ване *сжиц. ср.* || за|п|о|з|на|н|ство *сжиц. ср.* || за|п|о|й|вамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* за|п|о|я|вамъ || за|п|о|к|а|ч|амъ

II. 1. || ~ *се гл.* непрех. || за|п|о|к|и|твамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|о|к|и|т|я II. 1. || за|п|о|л|б|звамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. за|п|о|л|б|з|а *се* II. 1.; *вж.* по|л|о|гъ || за|п|о|м|н|ямъ, -ю|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|о|м|н|я II.-1., кор. *мн: мен, стб. -мън; *вж.* с|п|о|м|енъ, па|м|етъ || за|п|о|м|н|яне, -ю|ване *сжиц. ср.* || за|п|о|п|вамъ, -я|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|о|п|я II. 1. || ~ *се гл.* непрех. || за|п|о|п-ване, -яне *сжиц. ср.* || за|п|о|ръ *сжиц. м.; вж.* с|п|и|рамъ || за|п|о|р|ка *сжиц. ж.* || за|п|о|р|вамъ, -я|мъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|п|о|р|я II. 1. || за|п|о|р|никъ *сжиц. м. р.* || за|п|о|с|м|ра|ча|ва *се глагол.* 3-ол. тр. III., екр. за|п|о|с|м|ра|ч|и *се* II. 1. || за|п|о|с|р|б|щамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|п|о|с|р|б|щамъ III || за|п|остъ *сжиц. м. р.* || за|п|ост|вамъ, за|п|ост|явамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|п|ост|я II. 1. || за|п|ост|ване, за|п|ост|я|ване *сжиц. ср.* || за|п|ост|ки *сжиц. мн.* || за|п|от-(у)|вамъ *се, за-пот|ямъ се гл.* непрех. тр. III., екр. за|п|от|я *се* II. 1. || за|п|от-(у)|ване, -я|ване *сжиц. ср.* || за|п|отенъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || за|п|отч|(ну)|вамъ, за|п|отч|вамъ, за|п|отч|намъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|отч|на, за|п|отч|на I. 5. кор. ч(ь)н: чен-. и въ|книж. по|рус. на|ча|ло || за|п|оч|ну|вамъ, за|п|оч|е|ване, за|п|оч|и|нане *сжиц. ср.* || за|п|оч|и|вамъ *гл.* непрех. екр. III., *вж.* по|чи|на, по|кой || за|п|о|щ|ки *сжиц. мн.* обл.; *вж.* за|п|ост|ки || за|п|о|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|о|я II. 1.; кор. въ|др. степ. пи-я || за|п|р|а|(за|п|р|ж), обл. за|п|р|а *глагол.* прех. тр. екр. I. 3.; *вж.* за|п|р|ъ|нъ: за|п|и|рамъ || за|п|р|а|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|р|а|в|я II. 1. || за|п|р|а|вяне *сжиц. ср.* || за|п|р|а|з|(дну)|вамъ, за|п|р|а|знямъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|р|а|з|ня II. 1. || за|п|р|а|з|д|н|у|вамъ *глагол.* непрех. екр. III. || за|п|р|ас|камъ *глагол.* непрех. екр. III., за|п|р|а|щ|я II. 2. || за|п|р|а|ш|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|р|а|ш|а II. 3. || за|п|р|а|ш|ване *сжиц. ср.* || за|п|р|а|щамъ (за|п|р|а|т|вамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. за|п|р|а|т|я II. 1. || за|п|р|а|щане (за|п|р|а|т|ване) *сжиц. ср.* || за|п|р|а|щ|ка *сжиц. ж.* || за|п|р|е|в|а|р|ямъ, -ю|вамъ *глагол.* непрех. (екр.) тр. III., екр. за|п|р|е|в|а|р|я II. 2. || за|п|р|е|в|а|ряне *сжиц. ср.* || за|п|р|е|го|в|а|рямъ *гл.* прех. екр. III. || за|п|р|е|г|р|и|з|вамъ *гл.* прех. екр. III. || за|п|р|е|д|а *гл.* екр. I. 8.; *вж.* за|п|р|и|дамъ || за|п|р|е|ждамъ *глагол.* прех. III. || за|п|р|е|п|и|рамъ *се гл.* непрех. екр. III. || за|п|р|е|т-(ну)|вамъ, за|п|р|е|ту|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|п|р|е|т|на I. 5. || за|п|р|е|т|(ну)|ване *сжиц. ср.* || за|п|р|е|т|енъ *прил. м.* (прич. мин. стр.) || за|п|р|е|т|ител-енъ, -ни *прил. м.* || за|п|р|е|т|ителъ *сжиц. м.* || за|п|р|е|т|натъ *прил. м.* (прич. мин. стр.) || за|п|р|е|т|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|п|р|е|т|я II. 1. || за|п|р|е|т|яване, -щ|а|ване || за|п|р|е|щамъ

гл. прех. тр. III. || за|прешнелявамъ гл. прех. тр. III., екр. за|прешнеля II. 1.; *вж.* прешнелъ < прешленъ.

за|при|гласямъ, -гласямъ гл. непрх. екр. III. || за|при|дамамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|п|р|е|д|а I. 8. || за|при|дане *сжи. ср.* || за|п|р|и|к|а|з|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|и|к|а|ж|а I. 10. || за|п|р|и|л|ич|в|а|мъ гл. непрх. тр. III., екр. за|п|р|и|л|ич|а|мъ III. || за|п|р|и|л|ич|в|а гл. 3-олич. III., екр. за|п|р|и|л|ич|а III. || за|п|р|и|м|ч|(у)|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|и|м|ч|а II. 3.; *вж.* п|р|и|м|к|а, кор. мък- || ~ се гл. непрх. || за|п|р|и|п|к|в|а|мъ гл. непрх. тр. III., екр. за|п|р|и|п|к|а|мъ III. || за|п|р|и|щ|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|и|щ|а II. 3.; *вж.* п|р|и|щ|ъ || за|п|р|о|б|и|р|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|п|р|о|в|о|ж|д|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|п|р|о|д|а|в|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|п|р|о|л|ѣ|т|в|а|с|е гл. 3-олич. тр. III., екр. за|п|р|о|л|ѣ|т|и|с|е II. 1. || за|п|р|о|л|ѣ|т|я|в|а|мъ гл. непрх. тр. III., екр. за|п|р|о|л|ѣ|т|я II. 1. || за|п|р|о|л|ѣ|т|я|в|а|н|е *сжи. ср.* || за|п|р|о|п|р|а|в|я|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|о|п|р|а|в|я II. 1. || за|п|р|о|с|в|а|мъ гл. (не)прх. тр. III., екр. за|п|р|о|с|я II. 1. || за|п|р|о|с|т|и|р|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|п|р|о|с|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|о|с|я III. || за|п|р|ѣ|с|к|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|ѣ|с|к|а|мъ III. || за|п|р|ѣ|с|т|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|ѣ|с|т|а II. 1. *вж.* п|р|ѣ|с|т|ъ || за|п|р|ѣ|х|т|я|в|а|мъ гл. непрх. тр. III., екр. за|п|р|ѣ|х|т|я II. 2. || за|п|р|ѣ|ч|в|а|мъ се, за|п|р|ѣ|ш|в|а|мъ се гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|ѣ|ч|(ш)|а се II. 3. || за|п|р|ѣ|г|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|ѣ|г|а I. 5.; *срав.* в|п|р|ѣ|г|а|мъ; мкр. усл. за|п|р|ѣ|н|у|в|а|мъ III. || за|п|р|ѣ|к|а *сжи. ж. р.* || за|п|р|ѣ|л|ч|е *сжи. ср.* || за|п|р|ѣ|лъ *прил. м. р.* (прич. мин. действ.) || за|п|р|ѣ|нъ *прич. мин. страд. м. и* За|п|р|ѣ|нъ *сжи. соб. лич. м., ж.* За|п|р|ѣ|на мин. стр. прич. отъ гл. прех. за|п|р|а, за|п|р|ж, с|п|р|ж || за|п|р|ѣ|ч|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|р|ѣ|ч|а II. 3. || за|п|р|ѣ|ч|в|а|н|е *сжи. ср.* || за|п|р|ѣ|ч|к|а|мъ се гл. прех. екр. III.

за|п|т|и|е *сжи. ср.*; тур.; *вж.* забтие, забитинъ.

за|п|у|к|в|а|мъ гл. непрх. тр. III., екр. за|п|у|к|а|мъ III. || за|п|у|с|т|е|н|и|къ *сжи. м., ж.* за|п|у|с|т|е|н|и|ц|а || за|п|у|с|т|н|а гл. прех. екр. I. 5., мкр. за|п|у|щ|а|мъ III || за|п|у|с|т|ѣ|в|а|мъ гл. непрх. тр. III., екр. за|п|у|с|т|ѣ|я I. 6. || за|п|у|с|т|я|в|а|мъ, за|п|у|с|т|(у)|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|п|у|с|т|я II. 1. || за|п|у|с|т|ѣ|лъ *прил.* (прич. мин. действ.) м. || за|п|у|с|т|ѣ|в|а|н|е, за|п|у|с|т|я|в|а|н|е *сжи. ср.* || за|п|у|ш|в|а|мъ I-II. гл. (не)прех. тр. III., екр. за|п|у|ш|а II. 3. || за|п|у|ш|а|л|к|а *сжи. ж.* || за|п|у|щ|а|мъ I. гл. прех. екр. III., отъ гл. п|у|с|к|а|мъ || за|п|у|ш|а|мъ II., за|п|у|с|т|я|мъ гл. прех. тр. III., отъ прилаг. п|у|с|т|ъ, екр. за|п|у|с|т|я II. 1.

за|пъ *сжи. м.* прост. вм. тур. забтъ || за|п|ч|й|а *сжи. м.* прост. вм. забитинъ, забтъ; *вж. т.*

за|пъ|в|а|мъ (за|пъ|н|в|а|мъ) гл. прх. тр. III., екр. за|пъ|на I. 5. || за|пъ|л|н|я|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|пъ|л|н|я II. 1. || за|пъ|р|ж|а|мъ (за|пъ|р|ж|в|а|мъ) гл. прех. тр. III., екр. за|пъ|р|ж|а II. 3. || за|пъ|р|л|я|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|пъ|р|л|я II. 1. || за|пъ|р|л|я|н|е *сжи. ср.* || за|пъ|р|т|ъ|къ, -акъ *сжи. м.* (и съ др. удар.); стб. за|п|р|ѣ|т|ъ|къ, рус. за|п|о|р|т|о|к, пол. zapartek, чеш. словен. zaprtek, срб.-хрв. zaprtak...; кор. и -е. *pг-; *per-...; *срав.* лит. periu мжтя, санскр. pṛthuka- малко дете, теле., арм. horth теле, лат. patio раждам, parentes родители > фр. parents..., грц. páris, portis, pórtax, pórtakos теле, юнецъ, юница, кимр. erthyl недоносче... чеш. spratek недоносче... || за|пъ|р|т|ѣ|ч|а|мъ, -в|а|мъ се гл. непрех. тр. III., екр. за|пъ|р|т|ѣ|ч|а|с|е II. 3. || за|пъ|р|х|а|мъ гл. непрех. екр. III. || за|пъ|р|ш|(ч)|у|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|пъ|р|ш|а II. 3. || за|пъ|х|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|пъ|х|а|мъ III, за|пъ|х|на I. 5. || за|пъ|х|т|я|в|а|мъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|пъ|х|т|я се II. 2. || за|пъ|х|т|я|в|а|н|е *сжи. ср.* || за|пъ|ш|к|в|а|мъ гл. непрех. тр. III., екр. за|пъ|ш|к|а|мъ III. || за|пъ|в|а|мъ (за|пъ|й|в|а|мъ) гл. прех. тр. III., екр. за|пъ|я I. 6. || за|пъ|в|а|н|е *сжи. ср.* || за|пъ|въ *сжи. м.* || за|пъ|н|в|а|мъ, -я|мъ, за|пъ|н|я|в|а|мъ се гл. прех. тр. III., екр. за|пъ|н|я се II. 1. || ~ се гл. прех. тр. III., екр. за|пъ|ж|т|в|а|мъ, за|пъ|ж|т|я|мъ се гл. непрех. тр. III., екр. за|пъ|ж|т|я се II. *вж.* п|ж|т|ъ.

за|ра *сжи. ж.* 'лжчъ, свѣтлина...'; *вж.* др. отглас. степ. въ зорá; степ. зър-въ зърна, съзря...

за|р|а|б|о|т|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|а|б|о|т|я II. 1. || за|р|а|в|н|я|мъ, -ю|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|а|в|н|я II. 1. || за|р|а|в|н|я|н|е, -ю|в|а|н|е *сжи. ср.* || за|р|а|в|я|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|о|в|я II. 1. || за|р|а|в|я|н|е *сжи. ср.* || за|р|а|д|(у)|в|а|мъ гл. прх. екр. III. || ~ се гл. непрх.

за|р|а|д|й, за|р|а|дъ предл.; *вж.* ради, поради.

за|р|а|дъ|в|а|мъ гл. непрх. тр. III., екр. за|р|а|дъ|я I. 6 || за|р|а|дъ|в|а|мъ се гл. непрех. тр. III., екр. за|р|а|дъ|я се II. 1. || за|р|а|дъ|в|а|н|е (за|р|а|дъ|в|а|н|е) *сжи. ср.* || за|р|а|ж|д|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|а|ж|д|а|мъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|р|о|дъ|с|е II. 1. || за|р|а|ж|д|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|а|ж|д|а|мъ III. || за|р|а|з|а *сжи. ж.* кор. раз-въ по|р|а|з|я, с|р|а|з|я... || за|р|а|з|в|а|л|я|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|а|з|г|о|в|а|р|я|мъ (се) гл. (не)прех. екр. III. || за|р|а|з|г|л|ѣ|ж|д|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|а|з|г|р|а|ж|д|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|а|з|д|а|в|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|а|з|е|нъ,

-ни I. прил. м. || заразѣнь II. прил. м. (прич. мин. страд.) || заразител-ень, ни прил. м. || заразителность сжиц. жс. || заразител сжиц. м. || за|ра|з|п|и|р|а|мъ, за|ра|з|п|а|р|я|мъ глаг. прех. екр. III. || за|ра|з|п|р|а|в|я|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|а|з|т|а|к|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|а|з|т|у|р|я|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|а|з|я|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|а|з|я II. I. || заразяване сжиц. ср.

за|ра|на нар. (род. п. ед. ч. отъ рано); вжс. т. || за|ра|нка нар. ум. за|ра|нь сжиц. жс. и нар. || за|ра|нь нар. 'утре' || за|ра|нь-вече|рь сжиц. жс. име на раст.

за|ра|ръ сжиц. м.; тур. || зарарля прил. неизм. за 3 рода (съ наст. тур.) || зара|р|с|ъ|зъ прил. неизмѣн. въ ед. и мн. ч. (и наст. тур.) || зара|р|я|в|а|мъ гл. непрех. тр. III., екр. зара|р|я II. I. || зара|р|я|в|а|не сжиц. ср.

за|ра|ства|мъ гл. непрех. тр. III., екр. за|ра|ст|на I. 5., за|ра|ст|а I. 7. || за|ра|ст|в|а|не сжиц. ср. || за|ра|т|я|в|а|мъ гл. непрех. тр. III., екр. за|ра|т|я II. I.; старин.; вжс. ра|т|я || за|р|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|на I. 5.; др. кор. степ. въ зъ|р|на, съ|з|ря; зора; заря.

за|р|д|е|л|я сжиц. жс.; тур. отъ перс. (zard жълтъ, срод. !; (h)alu слива); вжс. за|р|з|а|ла || за|р|д|и|ш|а|въ сжиц. м.; тур. отъ перс. ('корень, съ което багрятъ жълто').

за|р|евъ сжиц. м. 'м. августъ' || за|р|е|в|а|в|а|мъ гл. непрех. тр. III., екр. за|р|е|в|а I. 9. || за|р|е|да I.-II. сжиц. жс. || за|р|е|ж|д|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|е|д|я II. I. || за|р|е|къ сжиц. м. и за|р|е|чъ сжиц. жс. || за|р|е|к|в|а|мъ гл. прех. мнкр. усл. III., екр. за|р|е|к|а I. 7. || за|р|е|ч|е|нь прил. (прич. мин. стр.) м.

за|р|е|сть прил. м. отъ зара.

за|р|е|ш|а|в|а|мъ гл. прех. екр. III. || за|р|е|ш|у|в|а|мъ гл. тр., екр. за|р|е|ш|а.

за|р|з|а|в|а|на, за|р|з|а|в|а|нка сжиц. жс.; кор. негли тур.-перс. || за|р|з|а|в|а|тъ сжиц. м. прост. 'зе-зенчукъ'; тур. отъ перс.; кор. заг-, срод. съ зеленъ; вжс. зарделия || за|р|з|а|в|а|те|цъ сжиц. м. ум. || за|р|з|а|в|а|т|ч|я сжиц. м., жс. за|р|з|а|в|а|т|ч|й|ка, ср. ум. за|р|з|а|в|а|т|ч|й|че || за|р|з|а|в|а|т|ч|й|ни|ца сжиц. жс. || за|р|з|а|в|а|т|ч|й|н|о|с|т|в|о сжиц. ср. || за|р|з|а|в|а|т|ч|илъ|къ сжиц. м. || за|р|з|а|ла, за|р|з|а|л|я сжиц. жс., ум. за|р|з|а|л|и|ка, за|р|з|а|л|ка тур. отъ перс.; вжс. зарделия || за|р|з|а|л|у|й|ка сжиц. жс. тур.; особ. любопитно поради перс. zard-(h)alu = „жълта слива“.

за|р|и|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|и|я I. 6. и за|р|и|на I. 5. || за|р|и|в|а|не сжиц. ср. || за|р|и|г|в|а|мъ гл. непрех. тр. III., екр. за|р|и|г|а|мъ III. || за|р|и|д|а|в|а|мъ глаг. непрех. тр. III., екр. за|р|и|д|а I. 6. || за|р|и|н|в|а|мъ гл. прех. III. || за|р|и|т|а|мъ гл. (не)прех. тр. III., екр. за|р|и|т|а|мъ III. || за|р|и|ч|а|мъ гл.

прех. тр. III., екр. за|р|е|ж I. 7. || се гл. непрех. || за|р|и|ч|а|не сжиц. ср.

за|р|но нар. 'рано', отъ за|р|а|з|о|ра, вжс. т. за|р|об|в|а|мъ (за|р|об|я|в|а|мъ) гл. прех. тр. III., екр. за|р|о|б|я II. I. || за|р|о|б|в|а|не, за|р|о|б|я|в|а|не сжиц. ср. || за|р|о|б|у|в|а|мъ гл. непрех. екр. III., тр. ро|б|у|в|а|мъ || за|р|о|в|(у)|в|а|мъ гл. прех. тр., вжс. за|р|а|в|а|мъ, екр. за|р|о|в|я II. I. || за|р|о|в|н|и|къ сжиц. м. 'гробарь' || за|р|о|ди|шъ сжиц. м. || за|р|о|д|я се гл. екр.; вжс. за|р|а|ж|д|а|мъ се || за|р|о|м|о|н|я|мъ глаг. прех. тр. III., обл. род., екр. за|р|о|м|о|н|я II. I. || за|р|о|н|в|а|мъ, -я|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|о|б|н|я II. I. || за|р|ос|я|ва гл. 3-олич. тр. III., екр. за|р|о|с|и II. I. || за|р|о|ш|а|в|а|мъ гл. непрех. тр. III., екр. за|р|о|ш|а|в|ѣ|я I. 6. || за|р|у|к|в|а|мъ гл. (не)прех. тр. III., екр. за|р|у|к|а|мъ III. обл. род. || за|р|у|м|е|н|я|в|а|мъ се гл. непрех. тр. III., екр. за|р|у|м|е|н|ѣ|я се I. 6. || за|р|у|ч|а|в|а|мъ гл. непрех. тр. III., екр. за|р|у|ч|а| II. 3.

за|р|фъ сжиц. м.; тур.

за|р|ѣ|в|у|в|а|мъ (за|р|ѣ|в|а|в|а|мъ) гл. прх. тр. III., екр. за|р|ѣ|в|а|мъ III. и за|р|ѣ|ва I. 9. || за|р|ѣ|в|а|в|а|не (за|р|ѣ|в|у|в|а|не) сжиц. ср. || за|р|ѣ|г|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|ѣ|г|а|мъ III.; вжс. сжиц. ра|ж|е|нь, ръ|ж|е|нь || за|р|ѣ|ж|а|в|а|мъ се гл. непрех. тр. обл. III., екр. за|р|ѣ|ж|а се I. 9. || за|р|ѣ|ж|а|в|а|не сжиц. ср.; вжс. ръ|м|ж|а || за|р|ѣ|с|в|а|мъ, -я|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|ѣ|с|я II. I. || за|р|ѣ|зъ сжиц. м. р., жс. за|р|ѣ|з|ка || за|р|ѣ|з|а|нъ сжиц. м. || за|р|ѣ|з|в|а|мъ глаг. прех. тр. III., екр. за|р|ѣ|ж|а I. 10. || за|р|ѣ|з|ка сжиц. жс.

за|р|я сжиц. жс.; вжс. з|а|ра.

за|р|ж|б|в|а|мъ, -я|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|р|ж|б|я II. I. || за|р|ж|ка сжиц. жс. р. и за|р|ж|чъ сжиц. м. р., за|р|ж|ч|ка сжиц. жс. || за|р|ж|ч|в|а|мъ глаг. прех. тр. III., екр. за|р|ж|ч|а|мъ III. и за|р|ж|ча II. 3. || за|р|ж|ч|(в)|а|не сжиц. ср.

за|с|а|да сжиц. м.; кор. са|д-сѣ|д-, сед- за|с|а|ж|д|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|а|д|я II. I. || за|с|а|ж|д|а|не сжиц. ср. || за|с|а|к|в|а|мъ гл. прех. тр. III. запад., екр. за|с|а|к|а|мъ III. || за|с|а|м|е|нь прил. м. (прич. мин. стр. отъ *за|с|а|м|я) || за|с|б|и|р|а|мъ гл. прех. тр. III. || за|с|б|о|р|у|в|а|мъ гл. (не)прех. екр. III. || за|с|в|а|л|я|мъ глаг. прех. екр. III. || за|с|в|а|т|у|в|а|мъ, -я|мъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|в|а|т|я II. I. || за|с|в|е|т|я|в|а|мъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|в|е|т|я II. I. || за|с|в|и|в|а|мъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|в|и|я I. 6. || за|с|в|и|д|е|л|с|т|в|у|в|а|мъ глаг. прех. екр. III. || за|с|в|и|р|(ю)|в|а|мъ, -я|мъ, ум.-к|в|а|мъ гл. (не)преход. тр. III., екр. за|с|в|и|р|я II. I., ум. за|с|в|и|р|к|а|мъ III. || за|с|в|и|р|(ю)|в|а|не, -я|не, -н|в|а|не сжиц. ср. || за|с|в|ѣ|к|а|мъ непрех. екр. тр. III. || за|с|в|ѣ|н|я|в|а|мъ се глаг. непр. тр. III., екр. за|с|в|ѣ|н|я се II. I. || за|с|в|ѣ|т|к|а|мъ гл. непрех. екр. III. || за|с|в|ѣ|т|у|в|а|мъ гл.

непрх. екр. III. ||засвѣтывамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|свѣ|тя II. 1.
 за|сега нар.
 за|седáвамъ гл. непрх. тр. III. ||за|седáние сжи. ср. ||за|седáтель сжи. м. ||за|седáтел-ень, -ни, -ски прил. м. ||заседáтельство сжи. ср. ||за|седя́вамъ се (за|сѣ́дамъ се) гл. непрх. тр. III., екр. за|се|д|я|се II. 2. ||за|сѣ́к(ну)вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|се́кна I. 5. ||за|сѣ́лвамъ -ямъ гл. прех. тр. III., екр. за|се́ля II. 1. ||~ се гл. непрх. ||засѣ́лване, -яне сжи. ср. ||заселéние сжи. ср. ||засел́никъ сжи. м., ж. засел́ница ||за|сил-вамъ, -ямъ глаг. прех. тр. III., екр. ум. за-с|сил I. 5., екр. за|с|й|ля II. 1. ||~ се гл. непрех. ||засил-ване, -яне сжи. ср. ||за|синя́вамъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|син|ѣ|я се.
 за|сипь сжи. м. р.; срав. на|сипь. ||за|сип-вамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. за-с|й|пя I. 9. ||засип-ване, -яне сжи. ср. ||засипва глаг. 3-олит. тр. III., екр. за-с|й|пе I. 9. ||за|с|ирамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|се|ра́ (за|се́ра, засе|рж) I. 1. ||за|с|ир-вамъ, -ямъ глаг. преход. тр. III., екр. за|с|й|ря II. 1.; с|рав под|с|иря ||зас|ир-ване, -яне сжи. ср. ||за|с|иро-ша́вамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|с|иро|о|м|а|ш|е́я I. 6. ||зас|иро|машáване сжи. ср. ||за|с|ичамъ глаг. прех. тр.; вж. екр. за|с|ѣ|кà I. 7. ||за|с|й|чамъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|й|тя II. 1.; вж. ситъ.
 за|ска́мывамъ се гл. непрех. тр. обл. III., екр. за|с|камя се II. 1. 'напивамъ, наплюскаемъ се'; не ще е отъ кор. въ о|ско-мина, а въ свръзка съ гръц.—н. гръц. σκιάζωю пукане... ||заскамáване сжи. ср. ||за|с|кáчвамъ глаг. непрех. тр. III., екр. за|с|кá|ч|амъ III. ||за|с|к|й|тамъ се гл. непрех. тр. III., екр. за|с|к|й|тамъ се III. ||за|с|коб́явамъ, за|с|коб́ямъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|коб́я II. 1.; вж. скоба ||за|с|кóк(ну)вамъ глаг. (не)прех. тр. III., за|с|кóча II. 3.; вж. скокъ ||за|с|коко́щ(у)вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|ко-кóтя II. 1.; вж. скóкотъ 'гъдель'.
 за|с|крибу́вамъ глаг. непрех. тр. III., екр. за|с|кри|б|у|ц|амъ III. ||заскрибу́ване сжи. ср. ||за|с|крип́тывамъ глаг. непрех. тр. III., екр. за|с|крип́тя II. 2. ||за|с|крип́тыване сжи. ср. ||заскру́мывамъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|кру|м|я II. 1.; вж. скрумъ ||заскру́мыване сжи. ср. ||за|с|куб́вамъ гл. прех. тр. III., екр. за-с|ку|б|я II. 1. ||за|с|кѣ́рц(у)вамъ глаг. непрех. тр. III., екр. за|с|кѣ́р|ц|амъ III. ||за|с|кж́п(ну)вамъ, за|с|кж́пнывамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|с|кж́пна I. 5., за-с|кж́пн|ѣя I. 6., кор. въ с|кж́пъ ||за-с|кж́п|явамъ, за|с|кж́п|ямъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|кж́пя II. 1. ||заскж́п(ну)-ване, заскж́п-няване, -яване, заскж́п-няне сжи. ср. р.

за|сла́ждамъ, за|сла́дывамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|ла|д|я II. 1. ||за|сла́д-яване, засла́ждане сжи. ср. ||за|сла́н-явамъ, за|сла́нямъ I. гл. прех. тр. III., екр. за|с|ла|н|я II. 1.; кор. въ слана ||за-с|ла́н|ямъ II. гл. прех. тр. III., екр. за|с|ло́ня II. 1.; кор. въ под|сло́нь ||засла́няване I.—II., засла́няне сжи. ср. ||за|сле́дявамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|ле́д|я II. 1. ||за|с|ли|вó|с|вамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|ли|вó|самъ III. ||засли|вó|сване сжи. ср. р.
 за|сло́нь сжи. м. ||за|сло́нявамъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|ло́ня II. 1.; вж. за|с|ла-н|ямъ ||за|с|лу́га сжи. ж. ||за|с|лу́г-у-вамъ гл. непрех. тр. III. ||за|с|лу́ж(у)-вамъ (заслу́живамъ) гл. прех. тр. III., екр. за|с|лу́ж|а II. 3. ||заслу́жень прил. м. (прич. мин. страд.) ||за|с|лух́тывамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|с|лух́тя II. 2. ||за|слу́шамъ гл. (не)прех. тр. III., екр. за|с|луш́амъ III. ||~ се гл. непрех. ||за|сл́вамъ гл. прех. тр. III., екр. за-с|ъл|на I. 5. ||за|сл́гъ сжи. м. обл.; вж. за|с|лу́га ||за|сл́нч(в)амъ глаг. прех. тр. III., за|сл́нч|а II. 3.; вж. засл́вамъ. ||за|сл́п́вамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|с|л́п́|ѣя I. 6. ||засл́п́явамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|л́п́|пя II. 1. ||за-сл́п́-ѣване, -яване сжи. ср. ||засл́п́-тел-ень, -ни прил. м. ||засл́п́ителность сжи. ж. ||засл́п́лене сжи. ср. р.
 за|с|мá|л|я|в|амъ|се) гл. (не)прех. тр. III., екр. за|с|мá|л|я(се) II. 1. ||за|с|м́ивамъ се гл. непрех. тр. III., екр. за|с|м́|я|се I. 6. ||засм́иване сжи. ср. ||за|с|м́ивка сжи. ж. ||за|с|мо́лявамъ, засмóлямъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|мо́ля II. 1.; вж. смола ||за-с|мо́ляване сжи. ср. ||за|с|мр́к(ну)вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|мр́к|амъ III. ||за|с|муќвамъ гл. прех. тр. III., екр. за-с|м|у|ча I. 10. ||за|с|мър́дявамъ гл. не-прех. тр. III., екр. за|с|мър́|д|я II. 2. ||за-с|мър́д|ѣль прил. м. (прич. мин. действ.) ||за|с|м́ивамъ (засм́ивамъ) (се) гл. (не)-прех. тр. III., екр. за|с|м́|я(се) I. 6. ||за-с|м́(й)ване сжи. ср. ||засм́нь прил. (прич. мин. стр.) м. ||засм́нь-ергень прил. сжи. м. 'видъ раст.' ||засм́ность сжи. ж. ||за|с|м́ш́ивамъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|м́ш́|а II. 3. ||засм́ждя-вамъ глаг. непрех. тр. III., екр. за-с|м|жд|я II. 2. ||засм́ждяване сжи. ср. ||за|с|н́|м|амъ (за|с|н́|емамъ) гл. прех. екр. III. ||засно́вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|но|вá I. 9. ||засно́ване сжи. ср. ||за|с|о́вамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|с|о́|вна I. 5. ||засо́вница сжи. ж. ||за-с|о́й сжи. м. 'коль...' (вм. за|сохъ; с|рав. со|ха ||за|со́л(ну)вамъ, засо́лямъ гл. прех. тр. III., екр. за|с|о́|лна I. 5. (ум.) и за|с|о́|ля II. 1. ||засо́л(ну)ване, засо-ляване сжи. ср. ||за|со́чвамъ гл. прех.

тр. III., екр. за|соча II. 3. || за|спавамъ гл.; *вж.* за|спивамъ || за|спаль прил. (прич. мин. действ.) м. || за|спалость сжиц. ж. || за|спивамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|спя II. 5. || за|спиване сжиц. ср. || за|спичамъ 'зашиламы' гл. прех. тр. III., екр. за|спича II. 3.; *вж.* спица || за|спорявамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|споря II. 2. || за|срамявамъ, за|срамямъ гл. прех. тр. III., екр. за|срамя II. 1. || засрамяване, засрамяне сжиц. ср. || за|срѣщамъ гл. прех. екр. III. || засрѣбвамъ гл. прех. тр. III., екр. за|срѣбамъ || за|срѣбывамъ, засрѣбываю I-II. гл. прех. тр. III., екр. за|срѣбья II. 2. || ~ се гл. непрх. || за|срѣбяване, засрѣбяне сжиц. ср. || за|срѣбява гл. 3-олич. тр. III., екр. за|срѣбь || за|става сжиц. ж. воен. || за|ставамъ, заста|н(у)вамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|стана I. 5. || заставане сжиц. ср. || за|ставамъ гл. прех. тр. III., екр. за|става II. 1.; *срв.* по|ставя... || за|старивамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|старѣя I. 6. || застариване сжиц. ср. || за|старѣль прил. (прич. м. действ.) м. || за|стаямъ гл. непрх. тр. III.; *вж.* заста|вамъ || за|стѣнямъ гл. непрх. тр. III., екр. за|стѣня I. 9.; др. степ. въ|стонъ || за|стивамъ (за|стинивамъ) гл. непрх. тр. III., екр. за|стѣна I. 5. (вм. *стид-на), др. степ. въ|студъ || за|стѣ(ну)ване сжиц. ср. || за|стѣг(ну)вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|стѣгамъ I. 5. || за|стѣг(ну)ване сжиц. ср. || за|стѣламъ гл. прех. тр. III., за|стѣля I. 4. || за|стѣлка сжиц. ж. || за|стѣскамъ (за|стѣс(ну)вамъ) гл. прех. тр. III., екр. за|стѣскамъ II. || за|стѣланъ прил. (прич. мин. стр.) м. отъ за|стѣля || за|стѣй сжиц. м. || за|стоивамъ (се) гл. непрх. тр. III., екр. за|сто|я (се) II. 5. || застоиване сжиц. ср. || за|стояль прил. м. (прич. мин. действ.) || за|стра сжиц. ж. обл.; кор. въ|утро; *срав.* лат. *ausoga* отъ *ausosa. || (за|страгъ сжиц. м. обл. вм. за|стрѣгъ; *вж.* за|стругъ) || за|странявамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|страня II. 1. || за|страстѣнь прил. м. (прич. мин. стр.) || за|страствамъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|страстѣ II. 1.; *вж.* страсть || за|страховамъ гл. прех. тр. III. || ~ се глаг. непрх. || за|страховател-ень, -ни прил. м. || за|страховка сжиц. ж. || за|страшывамъ гл. прех. тр. III., екр. за|страша II. 3. || ~ се гл. непрх. || за|страшыване сжиц. ср. || за|страшител-ень, -ни прил. м. || за|страшительность сжиц. ж. || за|стрѣльвамъ глаг. прех. мкр. усл. III., екр. за|стрѣлямъ III. || за|стрѣгвамъ гл. прех. тр. III., екр. за|стрижа (за|стрига) I. 10. || за|стрѣиване сжиц. ср. || за|стрѣивамъ (за|стрѣивамъ) гл. прех. тр. III., екр. за|стрѣй II. 1. || за|стрѣиване, за|стрѣиване сжиц. ср. || за|стрѣйка сжиц. ж. || за|стругъ, обикн. мн. за|струи, обл. за|

|стрѣ-гъ, -зи || за|стрѣгвамъ гл. прех. тр. III., екр. за|стрѣржа I. 10. (за|стрѣрга I. 10) || за|стрѣхвамъ гл. непрх. тр. III.; кор. въ|стрѣшелъ, страхъ || за|стрѣривамъ гл. прех. тр. III., екр. за|стрѣрив II. 1.; *вж.* стрѣвь || за|стрѣривамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|стрѣрча II. 5. || за|студява гл. 3-олич. тр. III., екр. за|студѣ I. 6. || за|студяване гл. прех. тр. III., за|студя II. 1. || за|студяване сжиц. ср. р. || за|стѣгамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|стѣгна I. 5. || за|стѣгалка сжиц. ж. || за|стѣгане сжиц. ср. || за|стѣп-вамъ, -ямъ гл. (не)прх. тр. III., екр. за|стѣпя II. 1. || за|стѣп-ване, -яне сжиц. ср. || за|стѣпка сжиц. ж. || за|стѣпникъ сжиц. м. || за|стѣпница сжиц. ж. || за|сѣивамъ (се) глаг. непрх. тр. III., екр. за|сѣйна I. 5. || за|сѣиванъ прил. (прич. мин. стр.) м. || за|сѣивамъ I-II. гл. (не)прх. тр. III., екр. за|сѣйча I. 10. || за|сѣиване I-II. сжиц. ср. р. || за|сѣивывамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|сѣивать II. 2. || за|сѣур(ну)вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|сѣурна I. 5.

за|сѣутромъ нар. (твор. п. ед. отъ утро). за|сѣихъ сжиц. м. || за|сѣиха сжиц. ж. || за|сѣивамъ гл. прех. тр. III., екр. за|сѣйша II. 3. || ~ се гл. непрх. || за|сѣиване сжиц. ср. || за|сѣйбѣрямъ гл. прех. екр. III.; *вж.* съ|боря, о|боря || за|сѣйбѣрямъ глаг. прех. екр. III. || за|сѣйблѣичамъ (се) глаг. (не)прх. екр. III. || за|сѣйнувамъ гл. (не)прх. екр. III. || за|сѣйривамъ гл. прех. екр. III. || за|сѣйриване гл. непрх. тр. III., екр. за|сѣйрив II. 2. || за|сѣйскамъ гл. непрх. екр. III. || за|сѣйх(ну)вамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|сѣйхна I. 5. || за|сѣйх(ну)ване сжиц. ср. || за|сѣивамъ гл. прех. тр. III., екр. за|сѣйя I. 6. || за|сѣиване сжиц. ср. || за|сѣйвь сжиц. м. || за|сѣйвки сжиц. мн. ж. || за|сѣйвникъ сжиц. м., ж. || за|сѣйвница за|сѣйгамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|сѣйна I. 5. || за|сѣйдамъ гл. (не)прх. тр. III., екр. за|сѣйна I. 5. || ~ се гл. непрх.; *вж.* за|сѣйивамъ се || за|сѣйдане сжиц. ср. || за|сѣйивамъ *вж.* за|сѣйивамъ || за|сѣйкъ сжиц. м., ж. || за|сѣйка || за|сѣйка гл. прех. тр. екр. I. 7., мкр. за|сѣйчамъ III. || за|сѣйнь прил. (прич. мин. стр.) || за|сѣйчено сжиц. ср. (отъ прич. мин. стр.) ср. || за|сѣйнявамъ, за|сѣйнямъ, -чывамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|сѣйня II. 1., *вж.* сѣйнка || за|сѣйка сжиц. м. || за|сѣйдя гл. прех. екр. II. 1.

затаивамъ (за|тайвамъ) гл. прех. тр. III., екр. за|тайя II. 1. || за|тайямъ гл. непрх. тр. III., екр. за|тая II. 5. || за|т(ну)вамъ гл. прех. тр. обл. III., екр. за|тна I. 5.; *вж.* за|тинамъ 'затулямы...' || за|твѣрямъ гл. прех. тр. III., екр. за|твѣрля II. 1.; *срв.* за|творъ; т|по|от|воръ. || ~ се гл. непрх. || за|твѣряне сжиц. ср. || за|твѣрь

сжц. м. || за|т|в|о|р|ка сжц. ж. || зат|в|о|р|никъ | сжц. м., жс. зат|в|о|р|ница, ср. ум. зат|в|о|р|ниче || зат|в|о|р|ническо прил. м. инар. || зат|в|о|р|ничество сжц. ср. || за|т|в|ъ|р|д|я|в|амъ | гл. (не)прх. тр. III., екр. непр. за|т|в|ъ|р|д|ѣ|я I. 6., прех. зат|в|ъ|р|д|ѣ|я II. 1. || за|т|в|ъ|р|д|я|в|ане сжц. ср. || за|т|в|ъ|р|д|ѣ|ль прил. (прич. мин. действ.) м. || за|т|ѣ|г|н|у|в|амъ, за|т|ѣ|г|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ѣ|г|н|а I. 5. || за|т|ѣ|г|н|у|ване, за|т|ѣ|гане сжц. ср. || за|т|ѣ|г|л|ю|в|амъ, -я|мъ | гл. (не)прх. тр. III., екр. за|т|ѣ|г|л|я II. 1. || за|те|ж|а|ла [жена] прил. (прич. мин. действ.) жс.; вж. т|ѣ|ж|ъ|къ || за|те|ка | гл. (не)прех. екр. I. 7.; вж. за|ти|чамъ || за|т|ѣ|къ|ль 'о|те|къ|ль' прил. (прич. мин. действ.) м. р. || зе|те|м|н|я|в|амъ глаг.; вж. за|т|м|н|ѣ|в|амъ непрх. || за|т|ѣ|р|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ѣ|рамъ III. 1., кор. въ по|те|ря || за|ти|ка|лка сжц. жс.; вж. за|т|ъ|к|в|амъ || за|ти|ка|лце сжц. ср. умал. || за|т|и|к|(ну)|в|амъ | гл. прх. тр. III., екр. за|т|и|к|на I. 5., за|т|и|к|а|мъ III. || за|т|и|к|(ну)|ване сжц. ср. || за|т|и|л|ница сжц. жс. || за|т|и|лъ|къ сжц. м.; кор. въ т|и|лъ || за|т|и|намъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|на I. 5.; кор. т|ъ|н- || за|т|и|р-в|амъ (зат|и|р-ну|в|амъ), -я|мъ (се) | гл. (не)прех. тр. III., екр. за|т|и|ря (се) II. 1., за|т|и|рна се I. 5. || за|т|и|с-(ну)|в|амъ, за|т|и|с|камъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|исна I. 5.; кор. т|и|с|к|(н)-; срав. на|т|и|с|камъ || за|т|и|с-(ну)|ване, -к|ане сжц. ср. || за|т|и|х|(ну)|в|амъ | гл. непрех. тр. III., екр. за|т|ихна I. 5.; вж. т|и|хъ || за|т|и|х|(ну)|ване сжц. ср. || за|т|и|чамъ глаг. прех. тр., екр. за|т|е|ка I. 7. || за|т|и|ч|в|амъ | се гл. непрх. тр. III., екр. за|т|ичамъ се III. || за|т|и|ка сжц. жс.; кор. т|ъ|к- въ за|т|ъ|к|в|амъ || за|т|и|ка|в|амъ | гл. прех. тр. III. вм. за|т|ъ|къ; екр. за|т|ка|я I. 6. || за|т|и|ка|л|никъ сжц. м. || за|т|и|ла|ку|в|амъ | гл. непрх. екр. III. || за|т|и|ла|пя|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ла|п|я II. 1. || за|т|и|ла|пя|ване сжц. ср.; срав. „въ т|л|пя|в|амъ“ || за|т|и|ла|с|к|в|амъ глаг. прех. тр. III., екр. за|т|ла|с|камъ III. || за|т|и|ла|ч|(в)|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ла|ча II. 3. || за|т|и|ла|ч|ване сжц. ср. || за|т|и|л|ѣ|в|амъ | гл. непрех. тр. III., екр. за|т|л|ѣ|я I. 6. || за|т|и|л|ѣ|ване сжц. ср. || за|т|и|л|ѣ|ст|ѣ|в|амъ | гл. непрех. тр. III., екр. за|т|и|л|ѣ|ст|ѣ|я I. 6. || за|т|и|л|ѣ|ст|ѣ|ване сжц. ср. || за|т|и|л|ѣ|ст|ѣ|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|и|л|ѣ|ст|ѣ|я II. 1. || за|т|и|л|ѣ|ст|ѣ|ване сжц. ср. || за|т|и|м|ѣ|ние сжц. ср. р. стар.; вж. за|т|м|ѣ|ние.

за|то|ва | нар. (съюзь).

за|то|ва|р-в|амъ, -я|мъ | гл. прех. тр. III., екр. за|то|ва|ря II. 1. || за|то|к|ъ сжц. м. р. 'за|ливъ'; др. кор. степ. въ те|ка || за|то|п-в|амъ, -я|мъ, за|то|пя|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|то|п|я II. 1. || за|то|п|л-я|мъ, -ю|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|то|п|ля II. 1. || ~ се гл. непрх. || за|то|п|л-я|не, -ю|ване сжц. ср. || за|то|ря|в|амъ | гл. прех. тр. III.,

екр. за|то|ря II. 1. || за|то|ча|в|амъ (за|то|ч|(у)|в|амъ) | гл. прех. тр. III., екр. за|то|ча II. 3. || за|то|ч|ѣ|ние сжц. ср. || за|то|ч|еникъ сжц. м., жс. за|то|ченица, ум. ср. за|то|чениче || за|то|ч|ень сжц. (прил.) м. отъ прич. мин. стр. || за|тра сжц. м. и за|з|р.; срав. за|т|ри|я 'за|губя' || за|т|ра|ж-в|амъ | гл. прех. тр. обл. III., екр. за|т|ра|жа II. 3. || за|т|ра|ж|в|амъ | гл. (не)прех. тр. III., екр., за|т|ра|ж|а|мъ III. || за|т|ре|в|ѣ|ль прил. (прич. мин. действ.) || за|т|ре|в|я|в|амъ | се гл. непрх. тр. III., екр. за|т|ре|в|я|е II. 1.; вж. т|ре|в|а || за|т|ре|п-в|амъ, -я|мъ | гл. (не)прх. тр. III., екр. за|т|ре|п|а|мъ III. (непрх.), за|т|ре|п|я I. 9. || за|т|ре|п|ѣ|р-в|амъ, -я|мъ | гл. непрех. тр. III., екр. за|т|ре|п|ѣ|ря I. 9. || за|т|ре|п|ѣ|р-в|ане, -я|не сжц. ср. || за|т|ре|п|ѣ|ря|в|амъ | гл. непрх. тр. III., екр. за|т|ре|п|ѣ|ря II. 2. || за|т|ре|п|ѣ|ря|ване сжц. ср. || за|т|ре|с|ва|нк|а | гл. 3-олич. тр. III., екр. за|т|ре|с|ѣ I. 7. || за|т|ре|с|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ре|с|а I. 7. || за|т|ре|щ|я|в|амъ | гл. непрех. тр. III., екр. за|т|ре|щ|я II. 4. || за|т|ри|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ри|я I. 6. || за|т|ри|ване сжц. ср., за|т|ри|вь сжц. м. || за|т|ро|п-в|амъ | гл. непрх. тр. III., екр., за|т|ро|п|а|мъ III. || за|т|ро|ш|а|в|амъ | глаг. прех. тр. III., екр. за|т|ро|ш|а II. 3.; кор. въ т|ро|ха || за|т|руд|н|ѣ|ние сжц. ср. || за|т|руд|н|ител-енъ | прил. жс. || за|т|руд|н|ител-ность сжц. жс. || за|т|ру|д|я|е | се гл. непрех. екр. II. 1. || за|т|ру|п|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ру|п|а|мъ III. || за|т|ру|п-ване сжц. ср. || за|т|ру|пя | гл. прех. екр. II. 1. || за|т|ру|ф|я|е | се гл. непрх. тр. III., екр. за|т|ру|ф|я се II. 1. || за|т|ръ|г|амъ 'за|д|ѣ|р|па|мъ' глаг. прех. екр. стар. III.; срав. стб. т|ръ|з|л|т|, рус. терзать. || за|т|ръ|г|на (се) | гл. (не)прх. екр. I. 5. || за|т|ръ|н-я|мъ, -ю|в|амъ | глаг. прех. тр. III., екр. за|т|ръ|ня II. 1. || ~ се гл. непрх. || за|т|ръ|с|в|амъ | глаг. прех. тр. III., екр. за|т|ръ|с|я II. 1. || за|т|ръ|с|к|в|амъ | глаг. прех. тр. III., екр. за|т|ръ|с|ка|мъ III.; стб. т|ръ|с-ъ. || за|т|ръ|ѣ|б-ва | гл. 3-олич. тр. III., екр. за|т|ръ|ѣ|ба III. || за|т|ръ|ѣ|б-в|амъ I., -я|мъ | гл. прех. тр. III., за|т|ръ|ѣ|бя II. 1. || за|т|ръ|ѣ|б|в|а|мъ II. гл. непрх. тр. III., екр. за|т|ръ|ѣ|б|амъ III.; вжс. гл. т|ръ|ѣ|б|ва || за|т|ръ|ѣ|с|камъ глаг. непрх. екр. III. || за|т|ръ|ж|б|я|в|амъ | гл. непрх. тр. III., екр. за|т|ръ|ж|б|я II. 1. || за|т|ръ|бу|ш|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ръ|бу|ш|а II. 3. || за|т|ръ|к|а|лю|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ръ|к|а|ямъ III., за|т|ръ|ко|ля II. 1.; срав. ко|ло, ко-ле|ло || ~ се гл. непрх. || за|т|ръ|н|ямъ, за|т|ръ|н|я|в|амъ | гл. прех. тр. III., екр. за|т|ръ|н|я II. 1.; кор. въ т|ръ|нъ || ~ се гл. непрх. || за|т|ръ|н|я|ване, за|т|ръ|н|я|не сжц. ср.

за|ту|й | нар. (сз.); вж. за|то|ва.

за|ту|лка сжц. жс. || за|ту|ля|мъ | гл. прех. тр. III., екр. за|ту|ля II. 1. || ~ се гл. непрх. || за|ту|ля|не сжц. ср. || за|ту|п|в|амъ | гл. (не)-

прех. тр. III., екр. за|тупамъ III., ум. за|тупкамъ III. || за|тупурквамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|тупуркамъ III.; срв. успор. кор. въ топотъ || за|тур-ямъ, -вамъ глаг. переход. тр. III., еднокр. за|турья II. I. || за|турмень 'задимень' прил. (прич. мин. стр.) м. || за|турмямъ гл. прех. тр. III., екр. за|турмя II. I.; навърно кор. ар.-алт.; срв. рус. тусклый; и.-е. *dhu-; *tu-... || за|тъвамъ (за|тънвамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|тъна I. 5. || за|тъкавамъ (и за|тъкаване) глаг. прех. тр. III., екр. за|тъка I. 9., за|тъка I. 6. || за|тъквамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|тъкна I. 5. || за|тъкъ сжиц. м. || за|тъкмявамъ гл. прех. тр. III., екр. за|тъкмья II. I. || за|тълкүвамъ гл. преход. екр. III. || за|тъмнение сжиц. ср. || за|тъмнѣвамъ глаг. непреход. тр. III., екр. за|тъмнѣя I. 6. || за|тъмнявамъ гл. прех. тр. III., екр. за|тъмня II. I. || за|тъмнѣване (непрх.), за|тъмняване (прех.) сжиц. ср. || за|тъмнень прил. (прич. мин. стр.) м. || за|тъмнятъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|тъмня се II. I.; кор. тѣн-разшир. съ т; срв. слухтя, треп-тя, || за|тънчавамъ гл. прех. тр. III., екр. за|тънчя II. 3.; кор. въ тѣнчкѣ || за|тъпк-вамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|тъпча I. 10. || за|тъп-рямъ, -ювамъ гл. прех. тр. III., екр. за|тъп-ря I. 9. || за|тъпгамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|тъгна I. 5. || за|тъпгане сжиц. ср. р.

за|тъ нар. (сз.); тур.

за|тъж-авамъ, за|тъжвамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|тъж-я II. 3. || за|тъжпявамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|тъжпя II. I. || за|тъжпяване сжиц. ср. || за|тъжк-вамъ глаг. прех. тр. III., вж. на|тъжк-вамъ.

за|уздавамъ, за|уздавамъ гл.; вж. за|уздавамъ || за|уздаване гл. прех. тр. III., екр. за|узмья II. 1., срв. на|умья. || за|у|рйгвамъ се гл. непрх. тр. III., екр. за|у|рйгамъ се III. || за|у|сн-увамъ глаг. непрех. обл. 'заспивамъ', екр. за|усна I. 5.; кор. въ сънъ || за|у|с(ну)ване сжиц. ср.

за|у-тра, за|у-тре нар. обл. 'следъ, задъ утре' (стар. род. и мѣст. п. ед.) || за|у-трешникъ

за|уш(у)вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|уша II. 3. || за|ушки сжиц. м., ж.; за|ушница

за|фел(у)вамъ глаг. непрход. тр. III., за|фелтъ II. 1.; срв. пелтекъ || за|ф-тá-с-вамъ глаг. (не)прех. тр. III., екр. за|ф-тá-самъ III. || за|ф-учá-вамъ гл. непрх. тр. III., екр. за|ф-учá II. 3. || за|ф-учá-ване сжиц. ср. р.

за|хаб-явамъ глаг. прех. тр. III., екр. за|хаб-я II. 1. || за|хаб-яване сжиц. ср. || за|хámч(у)вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|хámч-я II. 3.; кор. въ хамове, хамутъ || за|хámч(в)ане сжиц. ср. р. || за|хáp(ну)-вамъ, за|хáp-ямъ гл. прех. тр. III., екр. за|хáp-я I. 9. || за|хáp-ване, -яне сжиц. ср. || за|хáp-кь, -екъ сжиц. м. р.

за|харь сжиц. жс.; (за|харь † сжиц. м.); рус. сáхар м.; зап. слав. cukr (чеш.), cukier (пол.) отъ нѣм. Zucker; срб.-хрв. šećer отъ тур.; гръц. σακχαρον, σακχαρις отъ пали (ю. инд. будист.) sakkaḡā, санскр. śākaḡā. за|харе-нь пѣськъ... || за|хар-ень, -ни прил. м. || за|харница сжиц. жс. р. || (за|харо|варение сжиц. ср. р. || за|харóс-вамъ гл. прех. тр. III.

|| ~ се гл. непрех. || за|харóсване сжиц. ср. за|хвál-вамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. за|хвál-ля II. 1. || за|хвál-яне сжиц. ср. р. || за|хвána глаг. прех. екр. I. 5., мкр. за|хвá-щамъ (обл. за|хвáнувамъ) || за|хвá-тамъ гл. прех. тр. III., стар.; вж. за|хвá-щамъ || за|хвáтане сжиц. ср.; вж. за|хвá-щане || за|хвáтъ сжиц. м. || за|хвáтя гл. прех. екр. II. 1. стар.; вж. за|хвáна || за|хвáщамъ гл. преход. тр. III., екр. за|хвáтя II. 1., за|хвána I. 5. || за|хвэлт-вамъ гл. непрх.; вж. за|фелт-вамъ || за|хвѣрк-вамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|хвѣр-камъ III., за|хвѣр-кна I. 5. || за|хвѣр-лямъ, за|хвѣр-г-вамъ гл. преход. тр. III., екр. за|хвѣр-ля II. 1. || за|хвѣр-гване, -ляне сжиц. ср. р.

за|хере сжиц. ср. прост.; тур.; вж. и за|й-ре. за|хе-ц-вамъ! гл. ...; вж. за|е-ц-вамъ; срв. за|е-к-вамъ.

за|хйл-вамъ, -ямъ се гл. непрех. тр. III., екр. за|хйл-я се II. 1. || за|хирáкъ сжиц. м., ум. ср. р. за|хирáче || за|хирявамъ глаг. непрех. тр. обл. стар. III., екр. за|хир-бя I. 6. (рус. за|хыр-етъ, др. отглас. степ. за|хворать 'заболявамъ'.)

за|хитрувамъ гл. непрех. екр. III. || за|хитрявамъ глаг. непрех. тр. III., екр. за|хитрямъ III.; срв. над|хитря || за|хлад-явамъ (за|хлад-ямъ) глаг. прех. тр. III., екр. за|хлад-я II. 1. || за|хлад-ява, за|хлад-ясе гл. 3-олч. тр., екр. за|хлад-й II. 1. || за|хлад-яване сжиц. ср. р. || за|хлáсь сжиц. м. р. || за|хлáс(ну)вамъ се глаг. непрех. тр. III., екр. за|хлáс-на се I. 5., умал. тр. за|хлáс-квамъ III., екр. за|хлáс-к-амъ III. || за|хлáс(ну)ване сжиц. ср. || за|хлáс-нать прил. (прич. мин. страд.) м. || за|хлэнч-вамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|хлэнч-я II. 3. || за|хлйп-вамъ гл. непрех. тр. III., екр. за|хлйп-амъ III. || за|хлóp(ну)вамъ гл. прех. тр. III., екр. за|хлóp-амъ III. || за|хлóp-на I. 5. || за|хлóp(ну)ване сжиц. ср. р. || за|хлóst-вамъ, -ямъ глаг. прех. тр. III., екр. за|хлóst-я II. 1.; вж. лостъ || ~ се гл. непрех. || за|хлупáкъ сжиц. м. || за|хлуп-ка сжиц. жс. || за|хлупци сжиц. м. мн. || за|хлуп-вамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., мкр. за|хлуп-я II. 1.; и съю за|хлуп-вамъ...).

за|хметъ сжиц. м. прост.; тур. || за|хмет-ляя прил. за 3 р.

за|ходъ (обл. за|ходь) сжиц. м. р. || за|ход-ба сжиц. жс. || за|ход-бие сжиц. ср. 'западъ' || за|ход-никъ сжиц. м. || за|ход-в-вамъ, -ямъ, за|хбж-

дамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|х|о|д|я II. 1. || заходване, заходжане *сжц. ср.* || заходливъ *прил. м.* || заходница *сжц. жс.*
 за|х|о|к|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|х|о|к|а|м|ъ III. || за|х|о|р|а|т|я|вамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|х|о|р|а|т|я II. 1. || за|х|о|р|а|т|я|ване *сжц. ср.* || за|х|р|а|н|а|вамъ, -я|мъ, -ю|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|х|р|а|н|я II. 1. || за|х|р|а|н|а|ване, -я|не. *сжц. ср.* || за|х|р|и|п|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|х|р|и|п|на I. 5., рус. охрипнуть || за|х|р|и|п|вамъ, ум. за|х|р|и|п|камъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|х|р|и|п|к|а|м|ъ III.; обл. рипамъ || за|х|р|о|м|а|вамъ, -я|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|х|р|о|м|я II. 1. || за|х|р|у|п|вамъ *гл.* прех. тр. III., за|х|р|у|п|а|м|ъ III. || за|х|р|у|с|камъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|х|р|у|с|камъ III. || за|х|р|у|щ|я|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|х|р|у|щ|я II. 4. || за|х|р|ъ|с|камъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|х|р|ъ|с|камъ III. || за|х|р|ъ|щ|я|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|х|р|ъ|щ|я II. 4. || за|х|у|б|а|в|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|х|у|б|а|в|я II. 1.; кор. въ хубавъ || ~ се *гл.* || за|х|у|б|а|в|я|ване *сжц. ср.* за|х|у|к|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|х|у|к|а|м|ъ III. || за|х|у|л|я|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|х|у|л|я II. 1. || за|х|ъ|р|к|а|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|х|ъ|р|к|а|мъ III. || за|х|ъ|х|р|я|мъ, -ю|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. || за|х|ъ|х|р|я I. 9.
 за|ц|а|лу|вамъ *глагол.* .. *вжс.* за|ц|ъ|лу|вамъ || за|ц|а|п|а|н|ъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || за|ц|а|п|а|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ц|а|п|а|м|ъ III. || за|ц|а|п|а|ване *сжц. ср. р.* || за|ц|а|р|у|в|а|мъ *глагол.* непреход. тр. III. || за|ц|в|и|л|а|вамъ, -я|мъ, -я|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ц|в|и|л|я II. 1. || за|ц|в|ъ|р|ч|а|вамъ *глагол.* непреход. тр. III., екр. за|ц|в|ъ|р|ч|а| II. 4. || за|ц|в|ъ|т|я|вамъ *гл.* непреход. тр. III., екр. за|ц|в|ъ|т|я II. 2.; *вжс.* ц|в|ъ|т|ъ: ц|в|ъ|т|я || за|ц|е|ж|да|мъ *гл.* прех. III., екр. за|ц|е|ж|да II. 1. || за|ц|е|п|а|вамъ, -я|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ц|е|п|а| II. 1. || за|ц|и|ц|а|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ц|и|ц|а|мъ III. || за|ц|у|к|а|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ц|у|к|а|м|ъ III. || за|ц|у|н|к|а|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ц|у|н|к|а|мъ III. || за|ц|ъ|в|т|я|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ц|ъ|в|т|я II. 2. (ц|в|ъ|т|ъ. *ц|в|ъ|т|ъ; *срв.* друга отглас. степ. въ ц|в|ъ|т|ъ) || за|ц|ъ|р|к|а|вамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. за|ц|ъ|р|к|а|мъ III.
 за|ч|а|в|а|мъ *гл.* непрех. екр. III. || за|ч|а|д|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|а|д|я II. 1.; др. кор. степ. въ кад-я || за|ч|а|л|е|н|ъ, -н|и *прил. м.* || за|ч|а|ло *сжц. ср.*; книж. отъ рус.; кор. ч|ъ|н|ъ: ч|ъ|л|ъ; *вжс.* п|а|ч|е|н|а; ч|а|в|м. ч|е| по рус. || за|ч|а|л|я|мъ 'затр|ъ|н|я|мъ' *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|а|л|я II. 1.; *срв.* тур. чалия.
 за|ч|а|с|ъ *нар.*; *вжс.* за|в|ч|а|с|ъ || за|ч|а|т|ие *сжц. ср.* книж.; ч|а|в|м. ч|е| по рус., *срв.* за|ч|е|н|а || за|ч|е|б|р|ъ|с|(н|у)|вамъ *гл.* прех.

III., екр. за|ч|е|б|р|ъ|с|на I. 5. || за|ч|е|б|р|ъ|с|(н|у)|ване *сжц. ср.*; *срв.* б|р|ъ|с|к|а|м|ъ... || за|ч|е|в|а|мъ (за|ч|е|н|а|вамъ) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|ч|е|н|а (за|ч|на) I. 5.; кор. ч|е|н|, -ч|ъ|н|ъ, *срв.* п|о|ч|н|а... || за|ч|е|к|(н|у)|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|е|к|на I. 5.; кор. въ ч|е|к|о|р|ъ || за|ч|е|р|в|е|н|я|вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ч|е|р|в|е|н|ъ|я|се I. 6. || за|ч|е|р|в|е|н|я|ване *сжц. ср.* || за|ч|е|р|в|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|е|р|в|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || за|ч|е|р|в|я|ване *сжц. ср.* || за|ч|е|р|н|я|вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ч|е|р|н|ъ|я|се I. 6. || за|ч|е|р|н|я|мъ, -ю|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|е|р|н|я II. 1. || за|ч|е|р|н|я|не, -ю|ване *сжц. ср.* || за|ч|е|р|п|а|вамъ, -я|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|е|р|п|я II. 1. || за|ч|е|р|т|а|вамъ (за|ч|е|р|т|а|вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|е|р|т|а|я I. 6.; стар. и за|ч|е|р|т|а|вамъ || за|ч|е|с|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|е|с|т|а I. 10., обл. за|ч|е|с|т|я I. 9, II. 1. || за|ч|е|с|т|я|вамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. за|ч|е|с|т|я II. 1. || за|ч|е|т|а *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. за|ч|и|т|а|мъ III. || за|ч|е|т|енъ *прич. мин. стр. м.* за|ч|и|к|ъ|б|р|ъ|зъ *сжц. м.*; тур. 'зелень витриоль'; *вжс.* за|ч|и|я -- за|ч|и|н|а|мъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|ч|е|н|а, за|ч|на I. 5. || за|ч|и|н|я|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|и|н|я II. 1. || за|ч|и|с|л|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|и|с|л|я II. 1. || за|ч|и|с|т|я|вамъ, -я|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|и|с|т|я II. 1. || за|ч|и|т|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|е|т|а I. 8. || ~ се *гл.* непрех. || за|ч|и|т|ане *сжц. ср.* за|ч|и|я *жс.*; тур.; *вжс.* за|ч|и|к|ъ|б|р|ъ|зъ *сжц. м.* за|ч|и|м|а|я *гл.* непрех. екр. I. 11.; *срв.* ч|а|м|а|въ || за|ч|о|п|л|ю|вамъ, -я|мъ *гл.* прех. тр., екр. за|ч|о|п|л|я II. 1. || за|ч|у|в|а|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|у|я I. 6. || за|ч|уд|а|мъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|ч|у|д|я (се) II. 1. || за|ч|уд|ване *сжц. ср.* || за|ч|уд|ница *сжц. жс.* || за|ч|у|к|а|вамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. за|ч|у|к|а|мъ III. || за|ч|у|к|ване *сжц. ср.* || за|ч|у|л|а|вамъ, -я|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ч|у|л|я II. 1.; кор. въ чулъ || за|ч|у|л|в|ане, -я|не *сжц. ср.* || за|ч|у|м|е|р|в|а|мъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ч|у|м|е|р|я II. 1. || за|ч|у|м|о|с|в|а|мъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|ч|у|м|о|с|а|мъ III. || за|ч|у|м|я|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. за|ч|у|м|я II. 1.; *вжс.* ч|у|м|а || за|ч|у|м|е|нъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || за|ч|у|ру|л|к|а|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ч|у|ру|л|к|а|мъ III. || за|ч|у|р|я|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ч|у|р|я II. 1. обл. стар.; *срв.* рус. съ друга отгласна степень (за)курить || за|ч|ух|н|у|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ч|ух|на I. 5. за|ч|ъ|я|гъ *сжц.*; *вжс.* за|ч|я; тур. = „Oleum vitriolium“, с|ъ|р|на|к|ис|ели|на.
 за|ш|а|в|(н|у)|вамъ, за|ш|а|в|р|я|мъ *гл.* непрех. тр. III., екр. за|ш|а|в|а|мъ III., за|ш|а|в|р|я II. 1. || за|ш|а|м|а|т|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. за|ш|а|м|а|т|я II. 1.; *срв.* ш|а|м|а|т|а и ш|е|м|е|т|ъ || за|ш|е|г|у|вамъ се *гл.* непрех.

екр. III. || заш-эль, -ли прич. мин. действ. м. отъ зайда; *вж.* и зашэль || зашемедявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зашмедя II. 1.; *вж.* шеметь ~ се *гл.* непрех. || зашемедяване *сжиц. ср.* || зашеп-вамъ, -нувамъ, -тывамъ (ув. зашепотвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. зашепна I. 5., зашеп-отя, -тя II. 1. || зашепване *сжиц. ср.* || зашйбвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зашйбамъ III. || зашйвамъ *глаг.* прех. тр. III., екр. зашйя I. 6. || зашйване *сжиц. ср.* || зашйил-вамъ, -ямъ, -чвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зашйля II. 1., -ча II. 3. || зашлеивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зашлевя II. 1.; кор. не напълно ясенъ (хлѣв-; слив-....) || зашумолявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. зашумоля II. 1. || зашумявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. зашумя II. 1. || зашумтявамъ...; *вж.* зашумявамъ || зашущукамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зашущукамъ III. || зашѣквамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. зашѣкамъ III. || заш-ѣль, -ли прич. мин. действ. м. отъ зайда; *вж.* и зашель || зашѣп-вамъ *гл.*...; *вж.* зашепвамъ || зашйпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зашйпя I. 9. || зашйпване *сжиц. ср.* || зашйта *сжиц. ж.*; кор. въ шитъ || зашйт-енъ, -ни и -ител-енъ, -ни *прил. м.* || зашйтникъ *сжиц. м.*, *ж.* зашйтница || зашйтявамъ (зашищавамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. зашйтятъ II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || зашйтяване, зашйщаване *сжиц. ср.*

зашѣ нар. || зашѣто сз.

зашрѣк(ну)вамъ *глаг.* прех. тр. III., екр. зашрѣкамъ III. || зашрѣк(ну)ване *сжиц. ср.* || зашур-вамъ, -ямъ се *глаг.* непрех. тр. III., екр. зашурамъ се III., зашуря се II. 1. || зашурявамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. зашуря II. 1. (прех.) II. 2. (непрех.) || зашуряд(у)вамъ, зашурядывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. зашурядя II. 1.; *вж.* шуряд (шуряд) || зашуряд-ване, -яване *сжиц. ср.* || зашуря-а, -увамъ и т. н.; *вж.* зашурявамъ; кор. въ суръ.

зашуре нар. обл. стар., и зайтре 'други день, следъ утре'; *вж.* утре, обл. ютре.

заявитель *сжиц. м.*, *ж.* заявителька || заявление *сжиц. ср.* || заявлявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. заявля II. 1. || заягнювамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. заягня се II. 1. || заяждвамъ, заяждамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. заямъ I. 6. || заяждане, заяждане *сжиц. ср.* || заядка *сжиц. ж.* || заядливъ *прил. м.* || заядливость *сжиц. ж.* || заядбсвамъ се *гл.* непрех. екр. III. || заяздя *гл.* прех. екр. II. 1. || заяк(ну)вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. заякна I. 5. || заякчавамъ (заячавамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. заякча II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || заяк(ну)-ване, -чаване *сжиц. ср.*; кор. въ якъ.

заякъ *сжиц. м.*; *вж.* заекъ.

звѣ (звѣ) *гл.*; *вж.* зова || звѣнъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. отъ зова || звѣнъ *сжиц. ср.* || звѣние *сжиц. ср.* стар. книж. || звѣникъ *сжиц. м.* || звѣница *сжиц. ж.* || звѣнка *сжиц. ж.* || звѣтел-енъ, -ни *прил. м.*

звѣзда *сжиц. ж.*, ум. звѣдѣца, звѣдѣчка; стб. ЗВѢЗДА, рус. звѣзда, пол. gwiazda, чеш. hvězda, словен. zvezda, срѣб.-хърв. zvijezda...; кор. балт.-слав.; *срав.* лит. žvaigždė, žvaizdė, латв. zvaigšne...; балт. žvaig- отъ *gvaiz или слав. gvěz отъ *zvěg-.. || звѣзданъ *сжиц. м.* || звѣздатъ *прил. м.* || звѣздарница *сжиц. ж.*, лат. 'обсерватория' || звѣздель *сжиц. м.* || звѣзд-енъ, -ни *прил. м.* || звѣздо|брѣ-ецъ, мн. -йци *сжиц. м.* 'астрономъ' || звѣздо|брѣйство *сжиц. ср.* || звѣздо|вид-енъ, -ни *прил. м.* || звѣздовитъ *прил. м.* || звѣздо|врѣмка *сжиц. ж.* || звѣздо|гаданіе *сжиц. ср.* || звѣздо|гадатель *сжиц. м.* чужд. 'астрологъ' || звѣздо|гледъ *сжиц. м.* || звѣздо|образ-енъ, звѣздо|подѣ-енъ, -ни *прил. м.*

звѣкъ *сжиц. м.* отъ ЗКАКЪ, др. отглас. ст. въ стб. ЗКЖКЪ, рус. звук || звѣкамъ, звѣк(ну)вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. звѣкна I. 5. рус. звѣкать || звѣкомъ *нар.* (твор. п. ед. ч.) || звѣкотъ *сжиц. м.* || звѣчало *сжиц. ср.* звено *сжиц. ср.*; *срв.* рус. звено; *вж.* звѣна.

звѣзакъ *сжиц. м.*, *ж.* ср. звѣзка, *ср.* умал. звизе *вм.* дви-закъ 'започнало втора година'; *срав.* срѣб.-хърв. dvize, dvizak, лат. bitus, trimus 'двезимень' „тризимень“ = 2 годишень...; *вж.* зима.

звѣнковъ *прил. м. р.*; рус. звѣнкий || звѣонъ *сжиц. м.* стар. || звѣукъ *сжиц. м.*, чл. звѣукътъ, мн. звѣукове, звѣуди; отъ рус. звукъ у *вм.* стб. Ж, стб. ЗКЖКЪ; корень въ звѣнъ, звѣнья, стб. ЗКЖКЪ; друга отглас. степ. на кор. въ звѣкъ, звѣкамъ (стб. ЗКАК-); *сж.* щин. кор. само звѣн, а -къ наставка; кор. и-е. *g'hwon-.. или *swon-; *срв.* санскр. svanā-s звукъ, svanāti звучи, латин. sonus, гл. sonare (.. соната), ирл. sennaim, англос. swin музыка... || звѣкаръ *сжиц. м.* || звѣковъ *прил. м.* || звѣкомъ *брѣжѣ сжиц. м.* || звѣко|п|о|др|а|ж|аніе *сжиц. ср.* грц. ономато|пея || звѣко|по|дра|ж|а|тел-енъ, -ни *прил. м.* || звѣчъ *глаг.* непр. тр. II. 3. || звѣч-енъ, -ни *прил. м.* || звѣчѣние *сжиц. ср.* || звѣчность *сжиц. ж.*

звѣна *сжиц. ж.* = рус. звено I

звѣнъ *сжиц. м.* || звѣнаръ *сжиц. м.*, *ж.* звѣнарка || звѣнарница *сжиц. ж.* || звѣнарски *прил. м.* || звѣнѣние *сжиц. ср.* || звѣнѣць *сжиц. м.*, ум. звѣнчѣ, звѣнчѣние || звѣнѣйка *сжиц. ж. р.*, ум. *ср.* звѣнѣче || звѣнѣковъ *прил. м.* || звѣнѣило *сжиц. ср.* || звѣнѣич-енъ, -ни *прил. м.* || звѣнѣкалка *сжиц. ж.* || звѣнѣало *сжиц. ср.* || звѣнѣкамъ *гл.* непрех. тр. III. || звѣнкарка *сжиц. ж.* || звѣн-

лѣвъ *прил. м. р.* || звѣнлѣво *нар.* || звѣнлѣвость *сжиц. жс.* || звѣнтѣжъ *сжиц. м.* || звѣнтѣя *гл. непрех. тр. II. 2.* || звѣнтѣние *сжиц. ср.* || звѣнчѣ *сжиц. ср. ум.* || звѣнья *гл. непрех. тр. II. 1.*
звѣрь *сжиц. м., мн. звѣровѣ, обл. звѣрове;* стб. **SKĀRŭ**, рус. зверь, пол. zwierz, чеш. zvĕr, словен. zvĕr, срб.-хрв. zvijer.; кор. и. е.; с. ав. лит. žvėris, латв. zver, лат. ferus дивъ, гръц. thĕr, thĕrōs. < и.-е. *g'huēr- || звѣрещъ *сжиц. м. умал, ум. ср.* звѣрче || звѣ-рѣтина *сжиц. жс. увел.* || звѣ-рилница *сжиц. м.* || звѣрѣна *сжиц. жс.* || звѣрѣице *сжиц. ср. ув.* || звѣро|в|й|д-е|н|ъ, звѣро|о|б|р|а|з-е|н|ъ, звѣро|п|о|д|о|б-е|н|ъ, -ни, *прил. м.* || звѣро|под|б|и-е *сжиц. ср., -ность сжиц. жс.* || звѣр|о|л|о|б-в-е|ц|ъ, мн. -ци *сжиц. м.* || звѣро|л|о|б-в-о|в-с|т|во *сжиц. ср.* || звѣро|л|о|б-в-о|в-с|т|в-о|р|и|ц|а *сжиц. жс.* || звѣрски *прил. м. и нар.* || звѣрство *сжиц. ср.* || звѣрст-вуамъ *гл. непрех. тр. III.* || звѣрщина *сжиц. жс.* || звѣря се *гл. непрех. тр. II. 1.* || звѣрене *сжиц. ср.*
зданіе *сжиц. ср.;* стб. **зѣданнѣ**, отъ кор. **зѣд-**, др. огл. степ. въ зид-ъ, зидамъ.
здравъ *прил. м.;* стб. **сѣдракъ**, рус. здоров, здоровый, пол. zdrowy, чеш. zdravý, словен. срб. хрв. zdrav...; кор. и.-е. *dog-(v-), що и въ стб. **дрѣко**, дѣрво, дѣр-ва... *вж. т.* (санскр. dāru дѣрво... грц. dóru дѣрво, копие.); значение 'силенъ, якъ' въ зенд. dīva-, ст. перс. duruva, н. перс. durust здоров, лит. drūtas, лат. durus > фр. dure, ит. duro... твърдъ...; пра-славян. *su-dogvъ... || **здрава** *сжиц. жс. р.* || **Здрава** *сжиц. соб. лич. жс., ум. Здравка;* лич. соб. м. **Здраве**, умал. **Здравко** || **здравата** *нар. (вин. тв. п. ед. ч. ж. р.)* || **здравенакъ** *сжиц. м.* || **здравендалестъ** *прил. м.* || **здраве** (здравіе, здравье) *сжиц. ср.* || **здравецъ** *сжиц. м.* || **здравина** *сжиц. жс., ум. здравинка* || **здрависвамъ** *глагол. преход. тр. III., екр. здрависамъ III.* || **здрависване** *сжиц. ср.* || **здравица** *сжиц. жс.* || **здравица** *сжиц. жс. обл.* || **здравице** *сжиц. ср. ум.* || **здравич-ъкъ, -ки** *прил. м. умал.* || **здрав(н)еніч-ъкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **здравичко, здрав(н)енічко** *нар.* || **здраво** *нар., ум.* || **здраво|м|исленъ** *прил. м.* || **здраво|м|исленость** *сжиц. жс.* || **здраво|м|ислие** *сжиц. ср.* || **здраво|м|й|с-лящъ „прил.“** (прич. сег. действ.) *м.* || **здраво|с|л|о|в-ен-ъ, -ни** *прил. м.* || **здравословіе** *сжиц. ср.* 'хигиена' грц. || **здравость** *сжиц. жс.* || **здравувамъ** *сг. гл. взаим. тр. III.* || **здравуване** *сжиц. ср.* || **Здравчо** *сжиц. соб. лич. м. ум.; вж. Здравко* || **здравч-ецъ** *сжиц. м. ум.* отъ **здравецъ** || **здравѣя** *гл. непрх. тр. I. 6.* || **здравя** *гл. прех. тр. II. 1.*
здракъ *сжиц. м., мн. здраци* 'лжчъ' *вм. зракъ* *вж. т.* (съ вметн. д); кор. зър-

въ зря, зрение || **здрачъ** *сжиц. м. р.* || **здрачава** *сг. глаг.* З-олич. тр. III., екр. **здрачи** *II. 3.*

зѣбна *гл. непрех. тр. I. 3.* 'мръзна'; стб.

ЗѢБНЪ, рус. зябнуть, пол. ziąbnąć, чеш. zábnouti, словен. срб.-хрв. zebem...; не съвс. объясн.; мисли се, че кор. е сжица-ють въ зима (ЗѢб- < *zim-b(h)-.).

зѣбра *сжиц. жс.;* португ. отъ африк.

зѣвгаръ *сжиц. м.;* гр.; *срав.* гл. zévgnymi впрѣгамъ || **зѣвгарично** *нар.*

зѣвзѣкъ *сжиц.* (прил. неизм.); тур. || **зѣв(зе)-клендѣсвамъ** *сг. гл. непр. тр. III.* || **зѣв(зе)клендѣсване** *сжиц. ср.* || **зѣвзѣча** *сг. гл. непрх. тр. II. 8.,* || **зѣвзѣче** *сжиц. ср. ум.* || **зѣвкъ** *сжиц. м.;* тур.

зѣвникъ *сжиц. м. обл. вм. земникъ (зима-никъ); вж. т.*

зѣдѣ *нар. прост.* 'повече'; тур.; *вж.* зияде.

зѣеръ *сжиц. м. прост. обл.;* тур.; *вж.* зехиръ.

зѣзя *сжиц. жс. обл.* 'мжжева сестра, калинка'; умал. отъ зѣлва; *вж. т.*

зѣйка *сжиц. жс. = рус. хозяйка;* тур.-тат. (чрезъ рус.?)

зѣйтинъ *сжиц. м.;* тур. || **зѣйтинецъ** *сжиц.*

м. ум. || **зѣйтиневъ** *прил. м.* || **зѣйтиниенъ**

прил. м. || **зѣйтинникъ, зѣйтинликъ** *сжиц.*

м. || **зѣйтиненъ, зѣйтинянъ** *прил. м.*

зѣль-даль *прил.* (прич. мин. д.) чужд. 'квитъ'.

зѣле, стар. **зѣлье** *сжиц. ср.;* стб. **ЗѢЛЪ**; рус.

зѣлье, пол. ziele (за знач. на нб. з е л е

въ рус. пол. срб. и др.—kapusta, kupus.),

чеш. zelí, словен. срб.-хрв. zelje.; кор.

и.-е. *g'hel-: g'hl- (g'whel-...); *срав.* лит.

želiù зеленѣя се, žolėl трава, латв. zelt,

санскр. hāri... зеленикавъ, зенд. zaigri-

жълтъ, гръц. χλόη трава... , χλωρός зе-

лень... (> "хлоръ"...) лат. helvus блѣдо-

жълтъ... || **зѣлевъ** *прил. м.* || **зѣленъ** *прил.*

м., стб. ЗѢЛЕНЪ, рус. зеленый, пол. zielony,

чеш. zelený, слов. срб.-хрв. zelen...; отъ кор.

на предх. (съ наст. -енъ, както въ чер-

в енъ и др.); *срав.* санскр. harīṇa-s || **зе-**

ленаръ *сжиц. м. = тур. 'зарзаватчия'* || **зе-**

ленѣя *сг. гл. непрх. тр. I.* || **зеленѣя** *сжиц.*

жс. || **зеленѣкавъ** *прил. м.* || **зеленѣкавич-**

-ъкъ, -ки *прил. м. ум.* || **зеленѣкавичко**

нар. ум. || **зеленѣкавость** *сжиц. жс.* || **зеле-**

нило *сжиц. ср.* || **зеленина** *сжиц. жс. р., ум.*

зеленинка || **зеленица** *сжиц. жс. р.* || **зе-**

ленич-ъкъ, -ки *прил. м. ум.* || **зелениш-**

ка *сжиц. жс. р.* || **зелѣнка** *сжиц. жс.* || **зе-**

лѣнки *прил. м. ум.* || **зелѣнко** *прил. м.*

нар. ум. || **зелѣно** *сжиц. ср.* отъ прил. || **зе-**

лѣно|н|о|гъ *сжиц.* отъ прил. м. || **зелѣнче**

сжиц. ср., ум. отъ зѣле || **зелѣнчо** *сжиц. м.*

|| **зеленчукъ** *сжиц. м., ум. зеленчучецъ* || **зе-**

лѣнъ камъкъ *прил. сжиц. м.;* тур. 'сачи-

къбрьзъ' || **зелѣнъ кълвочъ (з. кълвачъ)**

прил. сжиц. м. птица Picus viridis. || **зелѣ-**

ни парички *прил. сжиц. мн. жс.* 'видъ

растение' || **зелень** *сжиц. жс.* 'зеленина'; *срв.* рус. || **зеленѣя се** *глагол. непрех. тр.* I. б. || **зеленѣя гл.** прех. тр. II. I. || **зеленѣясамъ гл.** непрех. тр. III., екр. **зеленѣясамъ III.** || **зеленѣяване сжиц. ср.** || **зелѣлице сжиц. ср.**, ум. отъ зелѣе || **зелѣлка сжиц. жс.**, ум. **зелѣчица** || **зелѣна пеперѣда прил. сжиц. жс.** || **зелѣникъ сжиц. м.**, ум. м. **зелѣничецъ, ум. ср. зелѣникъ** || **зелѣчѣ сжиц. ср.** ум. отъ зелѣка || **зелѣяръ сжиц. м.**, жс. **зелѣярка** || **зелѣярски прил. м.**
зѣмамъ гл. прех. тр. III. *вж.* (в)з|и|ма|мъ|
земе|в|ла|д|ѣ|л|е|ц|ъ сжиц. м. р., жс. **земе|в|ладѣлка** || **земе|в|ладѣние сжиц. ср.** || **земе|в|ладѣлство сжиц. ср.** || **земе|в|ладѣлски прил. м. и нар.** || **земе|дѣ|л|е|ц|ъ сжиц. м.** (и старин.: **земледѣлецъ**) || **земе|дѣ|л|е|ние сжиц. ср.** || **земе|дѣ|л|ски (земе|дѣ|л|чески) прил. м. р.; вж.** дѣ|ло || **земе|дѣ|л|опъ, земе|ко|п|а|ч|ъ сжиц. м.** || **земе|ко|п|енъ, -ни прил. м.** || **зѣм-енъ, -ни I.** *прил. м. р.;* стб.
земльнъ, земльнъ . . . || **зѣмень II.** *прич.* мин. стр. м.; *вж.* **в|зема** || **земле|мѣ|ръ, земле|мѣ|рецъ сжиц. м.** || **земле|мѣ|р-енъ, -ни прил. м.** || **земле|мѣ|рие сжиц. ср.; *вж.* мѣ|ра || **земле|п|исъ (земле|п|исъ) сжиц. м.** || **земе|п|ис-енъ, -ни прил. м.** || **земе|о|пи|с|а|тель сжиц. м.; *вж.* **пи|ша** || **земе|т|ре|с|еніе сжиц. ср.** || **земе|т|рѣ|съ сжиц. м.** || **земль|ца, земль|чка сжиц. жс.** ум. || **земль|ще сжиц. ср.** м. др.=лат. 'территория' || **земль|я сжиц. жс.** стар. и обл., ум. **земль|ца, земль|чка** || **земль|якъ сжиц. м., жс.** **земль|я|чка** || **земль|янка сжиц. жс.** рус.; воен. || **земль|я, стар. обл. земля сжиц. жс. р.; стб.
земля, рус. земля, пол. ziemia, чеш. země, словен. срб.-хърв. zemlja . . . ; кор. и.-е. *g'h(z)em-; *g'h(z)m- . . . ; *срв.* лит. žėmė, латв. zeme, санскр. род. пад. j̄mās, зенд. мѣст. п. zəmi, ново-перс. zāmi, фриг. ζαμηλω (Zamēlō) „майка-земля“, гръц. γαμαί на земи, χαμηλός, лат. humus прѣстъ, земля, humilis низыкъ . . . > фр. humble смиренъ . . . , homo = 'земень' (противополож. 'небесенъ' — богъ), гот. guma човѣкъ, нѣм. Bräutigam младоженецъ, лит. žmonės човѣци . . . || **земнйкъ сжиц. м.** || **земнйца сжиц. жс.** || **земнйче сжиц. ср.** ум. || **земно|в|од-енъ, -ни прил. м.**
зѣм(ну)вамъ гл. прех. мкр. усл. III., екр. **зѣмна I.** 5., **зѣма;** *вж.* **в|зема**.
**зем|парѣ сжиц. ср.; тур.; кор. перс. zāp жє-на . . . || **зем|парелйкъ! сжиц. м.; тур. 'женкарство'.
зѣмскы прил. м. || **земянинъ сжиц. м**
зенгйнъ прил. немѣн.; тур. || **зенгйнка сжиц. жс. || **зенгйнйкъ сжиц. м.** || **зенгйнски прил. м.**
зенгйя сжиц. жс.; тур. 'стреме' || **зенгййкъ сжиц. м. р.
зенитъ сжиц. м.; араб.**************

зеница сжиц. жс.; стб. **зѣница**, рус. зєни-ца, (пол. żrzenica по гл. zrēti) чеш. zepnice, словен. zēnica, срб.-хърв. zjenica . . . ; негли къмъ кор. въ з|и|н|а, з|ѣ|я (въ нѣк. слав. говори значи и 'гледамъ', 'гледамъ съ отворени уста'; *срв.* особ. зѣ|п|амъ| кор. зѣ|! ; но *срв.* пол. żrzenica!
зеръ нар.; тур.
**зердава сжиц. жс.; тур. отъ перс.
**зердѣ сжиц. ср.; тур.
зерзалия сжиц. жс. обл.; тур.; *вж.* **за|р|залия**.
зѣстра сжиц. жс., ум. зѣстрица; вѣроятно отъ *zēt-tra къмъ кор. въ следв. || **зѣтъ I.** *сжиц. м.;* стб. **затъ**, рус. зять, пол. zięć, чеш. zet', словен. срб.-хърв. zet . . . ; и.-е. кор. *g'ep- . . . ; *срв.* лит. žentas, лат. gener > фр. gendre, итал. genero . . . , зенд. zāmātar-, санскр. jāmātar-, грц. gambrós . . . || **зета|шинъ, зеташина сжиц. м.** обл. || **зѣтевъ, зѣтйовъ прил. м. р.** || **зѣтець сжиц. м.** ум. || **зѣтко сжиц. м.** гал. || **зѣтйовски, зѣтовски, зѣтски прил. м. и нар.**
зѣтъ II. *прич.* мин. страд. м. вм. **взетъ** отъ гл. **в|зема**; *вж.* **т.**
**зефйръ сжиц. м.; грц.
зехерѣ сжиц. ср. прост.; тур.; *вж.* **за|хере**.
зехйръ сжиц. м. прост.; тур. 'отрова' || **зѣхйрецъ сжиц. м.** ум. || **зехйрѣсамъ гл.** пр. тр. III., екр. **зехйрѣсамъ III.** || **зехйрѣсване сжиц. ср.**
зехтинъ сжиц. м.; тур.; *вж.* и **зейтинъ.
-зи част. въ мѣст. и нар. (този, онази, тогази . . .); подоб. е стб. **-жє (н-жє, м-жє, . . . пошежє . . .)**; кор. и.-е.; *срв.* гр. -γє, ст. герм. -k (гр. emē-ge, гот. mi-k, нѣм. mi-ch . . . ; кор. и.-е. *me-l)
**зифѣтъ, зяфѣтъ сжиц. м.; тур. 'гощавка'
зибйль сжиц. м. прост.; тур. || **зибйлѣс-вамъ, зибильсвамъ гл.** прех. тр. III., екр. **зибйлѣсамъ III.** || **зибйлѣсване сжиц. ср.**
зйвра сжиц. жс. || **зйврѣкъ сжиц. м.** || **зйври прил. м.,** || **зйврич-къ, -ки прил. м.** ум.; отъ кор. з|и|р- (сѣ|з|и|рамъ, сѣ|з|ря . . .)
зйдъ сжиц. м.; ум. **зидѣць м., зйдче ср.; стб.
зйдъ; гл. **зйдати**, сег. вр. **зйждй;** *вж.* **зда-ни е;** рус. (co)здъ, (co)зйжду, чеш. zed', род. zdi < *zъdъ, срб.-хърв. zid, zidam, zidati . . . ; кор. об.-слав. *zid- (*zъd-) отъ *g'hid-; *g'heidh- вм. и.-е. *dheidh- мѣся, мажа, лепя (въ слав. преметъ!); *срв.* гот. deigan мѣся, лепя, нѣм. Teig тѣсто, гръц. ζαίχος, ζαίχος зидъ . . . санскр. dēhmi замаз-вамъ, dēhi' „валь“, язъ . . . || **зйдамъ гл.** прех. тр. III. (зйдя I. 9.) || **зйдане сжиц. ср.** || **зйдаръ сжиц. м., ум. зйдарче ср. р.** || **зйдарски прил. м.** || **зйдарство сжиц. ср.** || **зйдина сжиц. жс.** || **зйдомъ нар.** (твор. п. ед. ч.) || **зйдѣсамъ гл.** прех. тр. III., екр. **зйдѣсамъ III.** || **зйдѣсване сжиц. ср.**************

зилюосвамъ глаг. непрех. тр. III., екр. зилйосамъ III.; отъ н. грц. ζήλος ревность... || зилйосване сжиц. ср. р. || зилйа сжиц. жс. || зилйатъръ сжиц. м., жс. зилйатърка.

зийль сжиц. м.; зилйя сжиц. жс.; зить тур.

зима сжиц. жс.; стб. зима, руски зима, пол. чеш., словен., срб.-хрв. zima.; кор. и.-е. *g'hei-: *g'hi-; срв. лит. žemà, латв. ziema, санскр. himā-, himā (и въ соб. Хималая!), hemanā-s., зенд. zaupa-, арм. dziun sn'gъ, dzmefn зима, гръц. хейма, хеймон, лат. hiems < фр. hiver.. ит. inverno...; келт. gaem, gam...; срв. още грц. химаифос козель, ст. исл. думт шиле; вж. з в и з а къ || зима нар. || зима ми е гл. 3-олич.

зимамъ (зэмамъ) глаг. преход...; вж. в з и м а мъ, в з е м а мъ.

зимбйлъ сжиц. м., ум. зимбйлче ср.; тур.

зимасъ, зимаска, по-стар. зимжсъ, зимжска нар. || зиме нар. (мѣст. п. ед. ч. стб.

зимѣ) || зиме обл. сжиц. ср. (по лѣте: лѣт-о) || зимелче сжиц. ср.; срв. и з в и м е л ч е || зимень, -ни прил. м. || зим|зеленъ сжиц. м. || зимица сжиц. жс. ум. || зимище сжиц. ср. || зимнакня сжиц. жс. || зимнѣвка-слива сжиц. жс. р. || зимникъ сжиц. м. || зимнина сжиц. жс. || зимница сжиц. жс. || зимниче сжиц. ср. р. ум. отъ зимникъ || зимни ябълки прил. сжиц. жс. р. мн. плодъ на раст. Helianthus tuberosa, обл. 'гърдуни', производ. отъ г р у д а... || зимовье сжиц. ср. = зимовина сжиц. жс., зимовище сжиц. ср. || зимѣпрахъ сжиц. м. || зимѣрливъ прил. м. || зимѣрливецъ сжиц. м. || зимѣрличавъ прил. м. || зимѣрливость, зимѣрличавость сжиц. жс. || зимувамъ гл. непрех. тр. III. || зимуване сжиц. ср. || зимжсъ, зимжска нар. (вин. п. ед. ч.) || зимжш-ень, -ни прил. м.

зин(у)вамъ гл. непрех. тр. III., екр. зина; вж. зѣвамъ || зин(у)ване сжиц. ср.

зинджиръ сжиц. м. р. 'верига'; тур.-перс.; вж. обикн. синджиръ || зинджирче сжиц. ср. ум. || зинджирля прил. обл.

зинджифйлъ сжиц. м.; тур.

зипни-лапни сжиц. отъ запов. нач. на гл.; вж. зѣйка.

зирка сжиц. жс. 'прозирка'...; кор. въ съ-|зирамъ, зърна, съзря || зиркамъ гл. прех. тр. ум. III. || зиркане сжиц. ср.

зифтъ сжиц. м.; тур. || зифтосвамъ глаг. прех. тр. III., екр. зифтосамъ III. || зифтосване сжиц. ср.

зиядѣ нар.; тур.; вж. зеде.

зияя гл., вж. зина, зѣя.

злакъ сжиц. м., мн. злакове, злаци; стб.

злакъ, рус. злак и т. н.; отъ и.-е. кор. (*g'h1b-.) въ зел-ень, зелье вж. т.; -къ е наст., както въ зна-къ! || злач-ень, -ни прил. м. р. || злачина сжиц. жс.

Злата сжиц. жс. соб. лич., ум. Златка; м. Златанъ, ум. Златко || златаръ сжиц. м., жс. златарка, ср. умал. златарче || златарница сжиц. жс. || златарски прил. м. || златарство сжиц. ср. || Злате, Злати сжиц. м. соб. лич. || злат-ень, -ни прил. м. || златене сжиц. ср. || злати прил. м. || Златилъ сжиц. м. соб. лич. || Златина сжиц. жс. соб. лич. || златинка сжиц. жс. || златисть прил. м. || златка сжиц. жс. || злат(н)о|късь прил. м.; вж. к о с а || злат(н)о|крйлъ прил. м.; вж. крило || златно|пѣлки прил. мн.; вж. по п к и 'виме' || злат(н)о|рѣжки прил. м. р.; вжс. рогъ || златношарки прил. м. ум. || з л а т о (и з л а т ъ) сжиц. ср.; ум. ср. златцѣ, златицѣ; стб. злато, руски зѣлото, пол. złoto, чеш. словен. срб.-хрв. zlato...; кор. и.-е. *g'(h)el- зелено-жълтъ...; срв. санскр. hāṭaka- (отъ и.-е. *gholt-), лет. zelts, гот. gulþ, нѣм. Gold, англ. gold...; съ др. наст. санскр. hiranya-, зенд. zaranya-..., ст. перс. дарихѣс златна монета (перс. Дарий по кор. = бѣлг. Злати, Златанъ!); вж. и з л а къ || злато|врѣхъ сжиц. м. || злато|главъ прил. м.; вжс. г л а в а || злато|кованъ прил. (прич. мин. стр.) м. || злато|късь прил. м. || злато|крайна кърпа прил. сжиц. жс.; вжс. край || злато|крилка сжиц. жс. || злато|крйлче сжиц. ср. || злато|крйлъ прил. м.; вжс. крило || злато|лкъ прил. м. || злато|лй стъ прил. м. || злато|лицъ прил. м. || златѣомъ нар. стар. (твор. пад. ед. ч.) || злато|нѣс-ень, -ни прил. м. || злато|рѣгъ прил. м. || златѣоръ сжиц. м.; вжс. з л а т у ръ || злато|струн-ень, -ни прил. м. || злато|т ѣ к а нъ прил. (прич. мин. стр.) м. || злато|усть прил. м.; вжс. у с т а || злато|цвѣт-ень, -ни прил. м. || златуръ сжиц. м. р. || златъ прил. м. || златя гл. прех. тр. II. 1.

злач-ень, -ни прил. м.; вжс. з л а къ.

злѣ нар., стб. зѣлѣ (мѣст. п. ед. ч.) || зѣлъ,

злй прил. м.; стблг. зѣлѣ, руски зол, злой, пол. zły, чеш. zlý, словен. zel, срб.-хрв. зао...; кор. и.-е.; срв. ст. перс. zarah-kaga- злотворецъ, предатель, санскр. hvāratē, hvālati врѣви неправо, спѣва се...; лит. pa-žūlnus непрѣкъ...; сжицо ирл. galatr болеть, грц. халаб ослабѣя, слабѣя...; хѣλος гнѣвъ... || злина сжиц. жс. р., ум. злиница || злѣ сжиц. (отъ прил.) ср. || злѣ нар. (вин. п. ед. ч. ср. р.) || злѣба сжиц. жс., стб. зѣлока, рус. злѣба, чеш. словен. zloba и т. н.; наст. -(о) б а || злѣбница сжиц. жс. ум. || злѣб-ень, -ни прил. м. || злѣбнич-ѣкъ, -ки прил. м. ум. || злѣбничко нар. ум. || злѣбно нар. || злѣбность сжиц. жс. || злѣбья гл. прех. тр. II. 1. || злѣ|вѣстникъ сжиц. м. || злѣ|вѣщъ прил. м. || злѣ|вѣн-ень, -ни прил. м. || злѣ|вѣ-ние сжиц. ср. || злѣ|вѣнность сжиц. жс. || злѣ|врѣд-ень, -ни

прил. м. || зловредность *сжц. ж.* || зло-
дѣй *сжц. м. р.* || злодѣецъ, мн. -йци
сжц. м., ж. р. злодѣйка, *ср.* злодѣй-
че || злодѣйски *прил. м. и нар.* || зло-
дѣйство *сжц. ср.* || злодѣйствувамъ
гл. непрех. тр. III. || злодеяние *сжц. ср.*
|| злоезиченъ, -ни *прил. м.* || злоезичие
сжц. ср. || злоезичникъ *сжц. м., ж.* зло-
езичница || злоезичность *сжц. ж.* || зло-
желаніе *сжц. ср.* || зложелателъ *сжц.*
м., ж. -на || зложелателенъ, -ни *прил. м.*
|| зложелателски *прил. м.* || зложелател-
ство *сжц. ср.* || зложелателствувамъ *гл.*
непрех. тр. III. || злозвученъ, -ни *прил.*
м. || злозвучие *сжц. ср. р.*, злозвучность
сжц. ж. гр. 'какофония' || злокачественъ
прил. м. || злокачественность *сжц. ж.* || зло-
кѣбенъ, -ни *прил. м.* лат. 'фаталенъ'
|| злокѣбность *сжц. ж.* || злокѣбникъ *сжц.*
м., ж. злокѣбница || зломѣ нар. (стб. твор.
п. ед. ч. || зломѣсликъ *сжц. м., ж.*
зломѣслица || зломѣсленъ *прил.*
м. || зломѣсленность *сжц. ж.*, зломѣслие
сжц. ср. || зломѣсленъ *прил.* (прич. мин.
стр.) м. || зломѣсленность *сжц. ж.* || зломѣ-
сленица || зломѣсленность *сжц. ж.*
|| злѣбно *сжц. м. р., ж.* злѣбна || зло-
нравенъ, -ни *прил. м.* || злонравіе *сжц.*
ср.; *вж.* нравъ || злонравность *сжц. ж.*
|| злопáмeт-енъ, -ни *прил. м.* || злопá-
метство *сжц. ср. р.* || злополука *сжц. ж.*;
срв. с|п|о|л|у|к|а || злополученъ, -ни
прил. м. р. || злополучіе *сжц. ср. р.*
|| злополучно *нар.* || злорáд-тъ (-енъ)
прил. м. р. || злорáдство *сжц. ср. р.*
|| злорáдствувамъ *глагол.* непрех. тр. III.
|| злорéчá *гл.* непрх. тр. II. 1., отъ *сжц.*
речъ || злорéчйвъ *прил. м.* || злорé-
чие *сжц. ср.* || злорéчивость *сжц. ж. р.*
|| злослѣвенъ, -ни *прил. м.* || злослѣ-
віе *сжц. ср.* || злослѣвецъ, мн. -ци *сжц. м.*
|| злослѣвья *глагол.* прех. тр. II. 1. || злостѣр-
ецъ, мн. -ци *сжц. м. р.* || злостѣрникъ
сжц. м., ж. злостѣрница || злостѣрство
сжц. ср. || злостенъ, -ни *прил. м.* || злостъ
сжц. ж. || злострадамъ *гл.* непрх. III.
|| злосърдеченъ, -ни *прил. м. р.* || зло-
сърдечіе *сжц. ср.* || злосърдечность
сжц. ж. || злотвѣренъ, -ни *прил. м. р.*;
вж. творя || злотвѣрецъ, мн. -ци *сжц.*
м., ж. -ка || злотвѣрство *сжц. ср.* || зло-
у|м|й|ш|л|енъ *прил. м. р.* (прич. мин.
страд.) || злоумишленикъ *сжц. м., ж.*
злоумишленица || злоумишленность *сжц.*
ж. || злоумишлявамъ *гл.* непреход. тр.
III. || злоу|п|о|т|рѣ|б|а *сжц. ж. р.* || зло-
употрѣбитель *сжц. м., ж.* злоупотре-
бителька || злоупотребленіе *сжц. ср. р.*
|| злоу|п|о|т|рѣ|б|я|вамъ *гл.* (не)прех. тр. III.
|| ~ се *гл. стр.* || злочѣст-тъ, -енъ, -(н)и
прил. м. || злочѣстие *сжц. ср.* || злочѣст-
-ина, -ія *сжц. ж.* || злочѣстникъ, мн. -ци
сжц. м., по рус. 'несчастникъ' || злочѣст-

ница *сжц. ж.* || злочѣн-енъ, -ни *прил. м.*
|| злочѣн-ецъ, -ци *сжц. м.* || злочинство,
злочиніе *сжц. ср.* || злочинствувамъ *гл.*
непрх. тр. III. || злощáст-енъ, -ни *прил. м.*
(-щастіе... по рус); *вж.* злочестъ
|| злощáстіе! *сжц. ср. вж.* злочестіе,
злочестина || злощáстно *нар.*; рус!
злѣч-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* жлѣченъ
|| злѣчка *сжц. ж.*; *вж.* жлѣчка.

змѣй *сжц. м., ум. м.* змѣецъ, *ср.* змѣйче
стб. змѣи, змѣи, змѣни, руски змей,
пол. zmiј, чеш. zmek, словен. срб.-хрв.
zmaј . . . ; кор. и.-е. *g'hem-:*g'hm-.. земля,
прѣсть . . . ; *вж.* земля; *срв.* особ. зъ-
мя . . . , 'шо е въ землята' ('пѣлзи по з.')

|| змѣйца *сжц. ж.* || змѣевъ *прил. м.* || зме-
йкѣня, змѣйница *сжц. ж.* || змѣйно *сжц.*
ср. (м.), произв. отъ змей || змѣйски
прил. м. || змѣйска трѣва *прил. сжц. ж.*
|| змѣйчевъ *прил. м.* || змѣхъ *сжц. м. обл.*
вм. змей; срв. особ. чеш. zmech || змѣй *сжц.*
ж., обл. вм. з м и я || змѣй *сжц. ж., ум. ж.*
змѣйка, *ум. ср.* змѣйчѣ; рус. змея, рус. обл.
змѣя: пол. дол.-луж. zmiја.; кор. въ змей,
з е м я || змѣевъ *прил. м.* || змѣевъ трѣнь
прил. сжц. м. || змѣевецъ *сжц. м.* || змѣево
грѣзде *прил. сжц. ср.* || змѣе|в|ид-енъ, -ни
прил. м. || змѣе|н|ос-ецъ, мн. -ци *сжц. м.*
|| змѣе|о|б|р|á|з-енъ, змѣе|п|о|д|б|о|р-енъ, -ни
прил. м. || змѣе|я|д-ецъ, мн. -ли *сжц. м.* || змѣ-
инъ *прил. м.* || змѣино грѣзде *прил. сжц.*
ср. || змѣйни лубеници *прил. сжц. ж. мн.*
|| змѣйска трѣва *прил. сжц. ж.* || змѣйска
хурка *прил. сжц. ж.* || змѣйски *прил. м.*
|| змѣйски бурењъ *прил. сжц. м.* || змѣй-
ски хурки *прил. сжц. ж. мн.* || змѣйско
грѣзде *прил. сжц. ср.* || змѣйско млѣно
прил. сжц. ср. || змѣйще *сжц. ср.* || зми-
ище *сжц. ср. р. ув.* || змиѣнка *сжц. ж.*
|| зми(й)ѣрна *сжц. ж. р.*; *вж.* е н г у л я
|| змиѣрче *сжц. ср. ум.* || змиѣлче *сжц.*
ср. ум. || змиѣрна *сжц. ж.*

знá-енъ, йни *прил. м.* || знáйно *нар.* || знáй-
никъ *сжц. м., ж.* знáйница || знáйтель
сжц. м., ж. знáйтелка || знáкъ *сжц. м.,*
мн. знáкове, знáци || знáлецъ *сжц. м.*
|| знáме *сжц. ср., ум. знáменце* || знáме-
ніе *сжц. ср.* || знáмень *сжц. м.* || знаме-
нáтель *сжц. м.* || знаменáтел-енъ, -ни
прил. м. || знаменáтелность *сжц. ж.*
|| знаменítъ *прил. м.* || знаменítость
сжц. ж. || знаме|н|ос-ецъ, мн. -ци *сжц.*
м.; вж. нося || знаменувамъ *гл.* не-
прех. тр. III. || знаменуване, знамену-
ваніе *сжц. ср.* || знáмъ *гл. 1. ед. ч. сег.*
вр.: вж. зная || знáніе *сжц. ср.* || знáт-енъ,
-ни *прил. м.* || знáтность *сжц. ж.* || знáтъ
прич. мин. страд. м. || знáх-арь, -орь *сжц.*
м.; рус. || знáча *глагол.* прех. тр. II. 3.
|| знáчашъ *прич. сег. действ. м.* || знáче-
ніе *сжц. ср.* || знáчець *сжц. м. ум.* отъ
знáкъ || знáчимость *сжц. ж.* || знáчй-

лит. žap̄bas, латв. zūbs, грц. gómfos. . .
коль. . . || **зжбалéць** *сжиц. м.* || **зжбарь**
сжиц. м., ж. **зжбарка** 'зжболѣкаръ, -ка'
|| **зжбарство** *сжиц. ср.* || **зжбать** *прил. м.*
|| **зжбелъ** *сжиц. м.* || **зжбенеце** *сжиц. ср.*
умал. отъ ум. зжбе || **зжбене** *сжиц. ср.*
|| **зжб-енъ, -ни** *прил. м.* || **зжберъ** *сжиц. м.*
|| **зжберакъ** *сжиц. м.* събир. || **зжб-естъ**
прил. м. || **зжбыло** *сжиц. ср.* || **зжбыще** *сжиц.*
ср. || **зжбльо** *сжиц. м., ж.* **зжбла** || **зжб-**

лívъ *прил. м.* || **зжбо|бóль** *сжиц. м. р.*
|| **зжбо|бóлие** *сжиц. ср.* || **зжбо|вíd-енъ,**
-ни *прил. м.* || **зжболѣкаръ** *сжиц. м., ж.*
-ка; вжс. зжбарь, зжбарка || **зжбо-**
лѣкарски *прил. м.* || **зжболѣкарство**
сжиц. ср. || **зжбо|обráз-енъ, -ни** *прил. м.*
|| **зжбо|чйстка** *сжиц. ж.* || **зжбий** *сжиц. м.*
мн. || **зжблó** *сжиц. ср.* || **зжборйна** *сжиц. ж.*
|| **зжбчестъ** *прил. м.* || **зжбя** *гл.* прех. тр.
II. I. || ~ *се гл.* прех.

И.

и I. сз.; стб. н, рус. и, пол., чеш. срб.-хрв.
i, словен. in . . . ; кор. и.-е.; *срав.* грц. ei
ако, гот. ei 'да, за да' . . . ; сжици кор.
и въ мѣст. числ. и нъ (е д-и нъ), санскр.
ē-ka-s, лат. oe-nos, unus (< *oi-nos),
гот. ains, нѣм. ein. . .

й-й I. II. межд. *срав.* предход.; мѣстоим. кор.
*i-: *ei . . . ; лат. is 'този', ea 'тази' . . .

й III. обл. З-олич. мѣст. дат. п. ед. ч. ж.; стб.

иен; ие безъ удар. изчезн.; *срав.* стб. **и-го**
— нб. го и др. под.

й IV. З-олич. обл. стар. мѣстоим. вин. п. м.
(*ср.*) *р.*; стблг. н, ие.

ибричь *сжиц. м.*; тур. отъ перс. 'водолѣй'
— āb 'вода', rixten 'лѣя', срод.; *срав.* грц.
ὕδρο|χέος || **ибриче** *сжиц. ср.* ум. || **ибричен-**
це *сжиц. ср.* ум. отъ ибриче || **ибричйя**
сжиц. м. р. || **ибричййски** *прил. м.* || **иб-**
рикчййство *сжиц. ср.*

ибришймъ *сжиц. м.*; тур. || **ибришймещъ**
сжиц. м. ум., ум. ср. **ибришймче** || **ибри-**
шимарка *сжиц. ж.* || **ибришйменъ** *прил. м.*

йва *сжиц. ж.* 'видъ вѣрба, козя в.', лат.

Salix capraea; стб. **ивд**, рус. йва, пол. iwa,
чеш., словен. срб.-хрв. jiva. . . ; кор. и.-е.;
срав. лит. evā, jėvā; латв. eiva, ст. вис. нѣм.
Iba, нѣм. Eibe, англ. yew, кимр. uw . . .
|| **йвинъ** *прил. м.*

Иванъ *сжиц. соб. лич. м.*; стб. **Ювниъ**,
рус. Иван, словен. Ivan, срб.-хрв. Jovan,
пол., чеш. Jan . . . ; отъ грц. Ἰωάννης, а то
отъ ст. евр.; чеш. пол. презъ лат. || **Ива-**
новски *прил. м.* И. мразове 'Иванден-
ски м.' || **Ивановъ-дeнь** *прил. сжиц. м. р.*
|| **Иванъ-дeнь** *прил. сжиц. м. р.* стар. обл.
'Еньовъ-дeнь', лѣтни св. Иванъ'.

йверъ *сжиц. м.*; рус. йверень, род. йверня,
чеш. jivega, срб. хрв. jiver, пол. wióg . . . ;
не напълно обясн.; нѣкои *срв.* санскр. vṛṣ-
cātī отсича. . . ; срод. съ ива *вжс.т.* || **йверецъ**
сжиц. ум. м., ж. **йверка**, ум. *ср.* **йверче**, **йви-**
ца *сжиц. ж.*, ум. *ж.* **йвичка**, ум. *ср.* **йвиче**.

йволга *сжиц. ж.* стар. обл.; стблг. **каѣга**,
рус. йволга 'жълтъ дроздъ', лат. Oriolus
galbula, пол. wilga, wywiłga, чеш. vlha,
словен. volga, volges, сѣрб.-хрв. vuga. . . ;

любопит. об. слав. име, отъ кор. и.-е. *v|:-
*vel-: *vol- 'издавамъ гласъ' . . . , *срав.* лит.
volungė; *вжс.* бълг. и авлига.

игла *сжиц. ж.*, ум. **иглица**, **игличка**; стб.

иглд, рус. игла, пол. igła, чеш. jehla,
словен. срб.-хрв. igla. . . ; кор. и.-е. *jēgh-. . .
съ разнообраз. (вариация); *срв.* ст. прус.
ayculo игла, грц. ἀίχλοαί|γωνία| τοῦ βέλου|ς
жгли (острия) на стрела. . . ; *срав.* об. слав.
ježъ, ст. сканд. igul, нѣм. Igel. . . || **иглъръ**
сжиц. м., ж. **иглърка** || **иглe** *сжиц. ср.* ум.
обл. || **иглекъ** *сжиц. м.* || **иглень** *прил. м.*
|| **игленйкъ** *сжиц. м., ум. ср.* **игленйче**
|| **иглестъ** *прил. м.* || **иглика** *сжиц. ж.* || **иг-**
ликови *прил. мн.* || **иглисть** *прил. м.* || **иг-**
личина *сжиц. ж., ср.* **игличе** || **игло|вй д-**
-енъ, -ни *прил. м.* || **игло|кбжи** *сжиц. мн.*
|| **игло|лйстенъ, -ни** *прил. м.* || **иглянка**
сжиц. ж.

Игнажъ-дeнь (вм. Игнащъ-д., щ отъ *i|
както среща: сретение), **Игнатовъ-дeнь**
прил. сжиц. м. || **Игнатъ** *сжиц. соб. лич. м.*;
лат. ignis 'огнь', срод.; *срав.* Огнянъ
|| **Иго** *сжиц. соб. лич. м., ум.*

йго *сжиц. ср.*; стб. **йго**, рус. йго, чеш. jho,
jiho, словен. igo, род. ižesa, igesa. . . ; кор.
и.-е. *jug- свѣрзвамъ, впрѣгамъ . . . ; *срав.*
санскр. yugā-m, грц. zygón, лат. jugum,
гот. juk, нѣм. Joch, лит. jūngas, гл. jūngiu;
срав. лат. con-j ungo 'спрѣгамъ. . .', conjux
'съ-пржгъ' (впренгнать заедно съ другиго),
ирл. ughain. . .

игра *сжиц. ж.*, ум. **игрица**, **игричка**; рус.
игра, пол. gra, igra, чеш. hra, словен.
срб.-хрв. igra. . . ; кор. и.-е.; спор. едни
кор. за жертвена игра и пѣсень: грц.
αἴγιος свещень, санскр. uṛjāti чувствува съ
благоговение и жертва; *срв.* Yaṅur-vēda-;
гр. an|igrón 'нечистъ' . . . ; др. сравн. съ
санскр. ējati (ijāti) движи се, старо-герм.
*eik-vegna, норв. eikorne, нѣм. Eichhorn
каторица, за 2-та часть *срв.* слав. вѣвe-
рица; гр. aiks, род. aigós коза = 'що ска-
ча, играе' . . . ; || **игравамъ** *гл.* мкр. усл. III.
отъ и г р а я || **играйка** *гл.* ум. (гал.) III.
|| **играл-енъ, -ни** *прил. м.* || **игралéць** *сжиц.*
м. || **игрალიще** *сжиц. ср.* || **игралка** *сжиц. ж.*
|| **игралó** *сжиц. ср., ум.* **игралце** || **игране** *сжиц.*

ср. || **игрaчъ** *сжц. м., ж.* || **игрaчка** I-II || **игрaя** *гл. (не)прех. тр. I. 6.*; стб. **игратн**, пол. **grać**, чеш. **hráti**, словен. срб.-хърв. **igrati** .; *вж.* || **игра** || **игрeць** *сжц. м.* || **игривъ** *прил. м.* || **игривость** *сжц. ж.* || **игрило** *сжц. ср.* || **игрище** *сжц. ср.* || **игроводъ** *сжц. м.* у Раков. за гр. хоро; *срав.* хоро|водъ.

игумень *сжц. м.*; н. гр. **igúmenos**, ст. гр. **hēdeómai** вървя напредъ.; *срав.* хегемония со зап.-европ. **hē-** за н. грц. **i** || **игуменка** *сжц. ж.* || **игуменски** *прил. м.* || **игуменство** *сжц. ср.* || **игуменствувамъ** *глагол. непрех. III.* || **игуменче** *сжц. ср.* ум.

йда *гл. непрех. тр. I.* (мин. действ. прич. (и)шълъ, -шелъ); стб. **идж**, **ити**, рус. **иду**, иттй, пол. **idę**, **iść**, чеш. **idu**, **ítí**, словен. **idem**, **iti**, срб.-хърв. **idem**, **íci** .; кор. и.-е. *ei : *- .; *срав.* лит. **eimi**, лат. **eo** < (*eio), неопр. нач. **ige**, гр. **eimi**, **ímen** .; гот. **iddja**, ирл. **etha** 'itum est', санскр. **ēti**, зенд. **aēiti** . . || **идвамъ** *гл. непрех. мкр. усл. III.*, *сжц. ср.* || **идване** || **идене** *сжц. ср.*

идеал-енъ, **-ни** *прил. м.*; лат. **idealis** || **идеализъмъ**, **идеальность** *сжц. м.*; против. **материализъмъ**, **материальность**.

идентич-енъ, **-ни** *прил. м.*; лат. || **идентичность** *сжц. ж.*

идеологъ *сжц. м.*; грц. || **идеология** *сжц. ж.*; *вж.* **идея**.

идея *сжц. ж.*; гр. **idéa** представа, видъ. .; срод. съ видъ, в видя.

иджаръ *сжц. м.*; тур.

идй-до(й)дй *изказъ отъ запов. глаг. 2-ро лице ед. число.*

идилля *сжц. ж.*; гр. **eidyllion** 'картинка' ... || **идиллически** *прил. м.*

идиотизъмъ *сжц. м.*; грц. **Idios** особень. . . || **идиотъ** *сжц. м.* || **идиотски** *прил. м.* и нар. || **идиотщина** *сжц. ж.*

идоль *сжц. м.*; грц. **eidōlon**, първич. осн. **eidos** 'видъ', срод. (вм. *veidos) || **идолопоклонникъ** *сжц. м., ж.* || **идолопоклонница** || **идолопоклонство** *сжц. ср.* || **идолопоклоннически** *прил. м.* || **идолски** *прил. м.*

йезуитинъ *сжц. м.* 'исусовець'; лат. **jesuita**, отъ **Jēsus**; нов. гръц. **lisūs** || **йезуитски** *прил. м.* || **йезуитщина** *сжц. ж.*

йерархъ *сжц. м.*; грц. || **йерархия** *сжц. ж.* || **йероглифъ** *сжц. м.* || **йерей** *сжц. м.*; грц. **ierēis** || **йеродяконъ** *сжц. м.* || **йерономахъ** *сжц. м.*

иждивение *сжц. ср.* 'разноски', тур. харчъ; стб. **иждивенне**, гл. **иждити** (вм. *изжити) || **иждивявамъ** *гл. прех. тр. III.* екр. **иждивя** II. 1. || **иждивяване** *сжц. ср.*

йжени *межд. обл.*, за очудване (? стбгл. **иждени** 'изгони').

изагнямъ *се гл. непрех. тр. III.*, екр. **изагня** *се* II. 1.

йза *сжц. ж.*; стб. **нстъба**, рус. **изба**, ум. рус. **избушка**, малорус. ум. **издебка**, истопка, пол. чеш. **izba**, ум. **izdebka**, срб.-хърв. **izba** .; стар. заемка отъ герм.—старовис. нѣм. **stuba**, нѣм. **Stube** . > френ. **étuve**... || **избаца** *сжц. ж.* ум.

избава *сжц. ж.* || **избавямъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избавя** II. 1. || **избавитель** *сжц. м. р.*, *ж.* || **избавителка** || **избавление** (стар.) || **избавяне** *сжц. ср.* || **избавникъ** *сжц. м.*, *ж.* || **избавница** || **избавище** *сжц. ср.* || **избадамъ**, **избаждамъ** *гл. преход. тр. III.*, екр. **избада** I. 8. || **избадане**, **избаждане** *сжц. ср.* || **избайвамъ** *гл. прех. тр. III.*, **избая** I. 11. || **избалаквамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избалакамъ** III. || **избаниямъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избания** II. 1. || ~ *се гл. непрех.* || **избарабарявамъ**, **избарабарямъ** *глагол. прех. тр. III.*, екр. **избарабаря** II. 1.; кор. тур. || **избарабаряване** *сжц. ср. р.* || **избарвамъ** *глагол. преход. тр. III.*, екр. **избарамъ** III. || **избасвамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избаскамъ** III. || **избацавамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избацамъ** III. || **избаяялдийсамъ** *гл. непрех. тр. III.*, екр. **избаялдисамъ** III., **избаялдиша** I. 10. || **изберá** *гл. прех. екр. I. 1.*; *вж.* мкр. **избирамъ** || **избедявамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избедея** II. 1. || **избедяване** *сжц. ср.* || **избесвамъ** *гл. прех. тр. III.*, **избеся** II. 1. || **избесване** *сжц. ср.* || **избивамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избйя** I. 6. || ~ *се гл. непрех.* || **избиване** *сжц. ср.* || **избикалямъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избиколя** II. 1.; *вж.* коло, около || **избий-колó** състав. *сжц. ср.* (запов. нач. 2-о л. ед. ч.) || **избий(й)-колець** *сжц. м.* || **избирь** *сжц. м.* || **избирамъ** *гл. прех. мкр. III.*, екр. **изберá** I. 1. || **избиране** *сжц. ср.* || **избираемъ** *прил.* (прич. сег. страд.) *м.* || **избираемость** *сжц. ж.* || **избиратель** *сжц. м.*, *ж. р.* || **избирателка** || **избирател-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **избирателски** *прил. м.* || **избирателство** *сжц. ср.* || **избирачъ** *сжц. м.*, *ж.* || **избирачка** || **избирькъ** *сжц. м.* || **изби-бйстр-ямъ**, **-ювамъ** *глагол. прех. тр. III.*, екрат. **избйстря** II. 1. || **избйстр-яне**, **-юване** *сжц. ср.* || **избйтъкъ** *сжц. м.*; стб.

избитъкъ 'изобилие'... || **избичвамъ** *гл. преход. тр. III.*, екр. **избйча** II. 3. || **изблагославямъ** *глагол. прех. тр. III.*, екр. **изблагословя** II. 1. || **изблázнямъ** *гл. прех. тр. III.*, **изблázня** II. 1. || ~ *се гл. непрех.* || **избледнявамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **избледнѣя** I. 6. || **избледняване** *сжц. ср.* || **изблещамъ** *гл. прех. тр. II.*, екр. **изблещя** II. 3. || ~ *се гл. непрех.* || **изблизвамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **изблйжа** I. 10. || **изблизване** *сжц. ср.* || **изблйк(ну)вамъ** *гл. непрех. тр. III.*, екр. **изблйкна** I. 5. || **изблйк(ну)ване** *сжц. ср.*

- || изблъсквамъ *глагол*. прех. III., екр. изблъскамъ III. || изблъскване *сжиц. ср.* || изблъйвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изблѣя I. 6. || изблюбвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изблю-вамъ III., -я I. 6. || изббождамъ *глагол*. прех. тр. III., избодѣ I. 8. || изббождане *сжиц. ср.* || изббозавамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббозая I. 6. || изббозаване *сжиц. ср.* || избболедувамъ *глагол*. непрех. екр. III.
- изборъ *сжиц. м.; срав. съборъ; бера...*
избор-ень, -ни *прил. м.* || избборность *сжиц. жс.*
- избоядйсвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. избоядйсамъ III., избоядйша I. 10. || изббраздявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббраздѣ II. 1. || изббраздяване *сжиц. ср.*
- избранъ *прич. мин. стр. м.* || изббран(н)икъ *сжиц. м., жс.* изббранница.
- избранявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббранѣ II. 1. || изббредно *нар.; др. степ. кор. въбродъ* || изббрисвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббрйша I. 10. || изббрйчвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббрйча I. 9., II. 1. || изббрѣд(у)вамъ, изббрѣждамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббрѣдѣ II. 1. || изббрѣявамъ, изббрѣйвамъ, -ювамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббрѣя II. 1. || изббрѣул-вамъ, -ямъ, изббрѣус-вамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббрѣуля II. 1., изббрѣуся II. 1. || изббрѣулване, -сване *сжиц., ср.* || изббрѣуламъ се, изббрѣусамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. изббрѣуля се, -ся се || изббрѣзвамъ, изббрѣзувамъ *глагол*. непреход. тр. III, екр. изббрѣзѣмъ III. || изббрѣнчавамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изббрѣнчѣ II. 4. || изббрѣсвамъ I, изббрѣснувамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббрѣсна I. 5. || изббрѣсвамъ II. *глагол*. прех. тр. III, екр. изббрѣрша I. 10.; *вжс.* изббрисвамъ || изббрѣсквамъ *глагол*. прех. тр. III, екр. изббрѣскамъ III. || изббрѣщамъ *глагол*. прех. тр. III.; *срв.* изббрѣщамъ, врѣщамъ; екр. изббрѣрна I. 5. || изббрѣщолѣвямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббрѣщолѣвя II. 1.
- изббуда *глагол*. непрех. екр. II. 1. || изббук(ну)вамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изббукна I. 5. || изббук(ну)ване *сжиц. ср. р.* || изббут(ну)вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббутѣмъ III. || изббут(ну)ване *сжиц. ср.* || изббутьямъ *глагол*. непреход. тр. III., екр. изббутѣя I. 5. || изббутѣль *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || изббутьяване *сжиц. ср. р.* || изббух(у)вамъ *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изббухамъ III. (прех.), изббухна I. 5. (непрех.) || изббухване *сжиц. ср.* || изббухъ *сжиц. м.* || изббухтявамъ *глагол*. непрех.; *вжс.* изббутьямъ || изббучк(у)вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббучкамъ.
- избушвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббуша II. 1. || изббушване *сжиц. ср.*
- изббѣр-ямъ, -ювамъ *глагол*. прех. тр. III., екр.
- избѣбрѣя I. 9. || изббѣлбл-вамъ, -ямъ *глагол*. прех. мкр. усл. III., екр. изббѣлбля II. 1. || изббѣлв(ну)вамъ *глагол*. прех. мкр. III., екр. изббѣлвамъ III. || изббѣрбл-вамъ, -ямъ, изббѣрблор-вамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббѣрбб-ля, -ря II. 1. || изббѣрзувамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изббѣрзамъ III. || изббѣрквамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббѣркѣмъ III. || изббѣрниквамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббѣрникѣмъ || изббѣрн-увамъ *глагол*. прех. III., екр. -а I. 3.; *вжс.* изббѣрна, обвѣрна || ~ се *глагол*. непрех. || изббѣрсувамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббѣрша I. 9.
- изббѣгвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изббѣгѣмъ III. || изббѣгна I. 5. || изббѣгване *сжиц. ср. р.* || изббѣл-вамъ, изббѣл-ювамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббѣлѣя II. 1. || изббѣл-ване, -юване, -яне *сжиц. ср.* || изббѣлѣль *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || изббѣлѣямъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изббѣлѣя I. 6. || изббѣлѣване *сжиц. ср.* || изббѣснявамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изббѣснаѣя I. 6. || изббѣсняване *сжиц. ср.*
- изббѣд(ну)вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изббѣдна I. 5.; *срав.* изббѣждамъ... || изббѣждамъ *глагол*. непрех. тр. III. || изббѣд(ну)ване, изббѣждане *сжиц. ср.*
- избвѣждамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. избвѣдѣ II. 1. || избвѣденъ *прич. мин. стр. м.* || избвѣждане *сжиц. ср.*
- избвалквамъ *глагол*. прех. тр. ум. III., екр. избвалкѣмъ III. || избвал-ямъ, -явамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. избвалѣя II. 1. || избвалѣямъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. избвалѣсе II. 1. || избвалѣване *сжиц. ср.*
- избвѣра *сжиц. жс.; вжс.* варѣя.
- избвѣрд-вамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. избвѣрдѣ II. 1. || избвѣрд-ване, -яне *сжиц. ср.*
- избвѣрица *сжиц. жс., ум.* || избвѣрчка *сжиц. жс., ум.* || избвѣрчичка *сжиц. жс., ум.* || избвѣрчанинъ *сжиц. м.* || избвѣркъ *сжиц. м.* || избвѣрявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. избвѣряя II. 1.; *вжс.* варѣя. || избвѣряване *сжиц. жс.*
- избвѣямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. избвѣя I. 1.; *вжс.* вѣягель || избвѣяние *сжиц. ср., лат.* 'скульптура'.
- избвѣювамъ *глагол*. прех. тр. обл. III.; *вжс.* вѣяжсц.
- избвѣднѣжъ, (избвѣднѣжъ) *нар.*
- избвѣждамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. избвѣдѣ I. 8. || избвѣждане *сжиц. ср.* || избвѣдрѣ се *глагол*. 3-олнч. тр. III., екр. избвѣдри се II. 1. || избвѣзвамъ I-II. *глагол*. прех. тр. III., екр. избвѣзѣ I. 7., I. 9. || избвѣргъ *сжиц. м.; отъ рус. съе; стб. избвѣргъ; срав.* избвѣргѣмъ 'избвѣрляемъ' || избвѣрженіе *сжиц. ср.; рус.* || избвѣхналь *прич. мин. дейст. м.* || избвѣх(ну)вамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. избвѣхна I. 5.; *вжс.* избвѣхвамъ || избвѣст-ень, -ни *прил. м.* || избвѣстие *сжиц. ср.* || избвѣсть *сжиц. жс.* || избвѣствямъ *глагол*. прех.

тр. III., екр. **извѣстѣя** II. 1. || **извѣстѣяване** *сжц. ср.* || **извѣтъ** *сжц. м.*, лат. 'пре-
текстъ'; кор. въ за|вѣтъ, съ|вѣтъ... ||
извѣхтявамъ *гл. непрх. тр. III.*, екр. **из-
вѣхтѣя** I. 6. || **извѣхтѣль** *прич. мин.*
действ. м. || **извѣхтя** *глагол. прех. екр. II. 1.*,
'правя да е вехто'... || **извѣщичамъ** *се*
гл. непрх. III., екр. **извѣщича** *се* II. 3.;
|| **извѣсямъ** *глагол. прех. тр. III.*, екр. **из-
вѣся** II. 1.; *срав.* **обесвамъ** || **извѣ-
вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **извѣя** I. 6.
~ *се глаг.* *непрх.* || **извѣване** *сжц. ср.*
извѣвка *сжц. ж. р.* || **извѣвь** *сжц. м.*
извѣтость *сжц. ж.* || **извѣдя** *гл. прех.*
екр. II. 2. || **извѣк(ну)вамъ** *гл. прех. мкр.*
усл. III., екр. **извѣкамъ** III., **извѣкна**
I. 5. || **извѣкване** *сжц. ср.* || **извѣкомъ** *нар.*
(твор. п. ед. ч.) || **извѣненіе** *сжц. ср.* || **из-
вѣннѣ** *прил. м.* (сег. страд. прич.) || **из-
вѣннѣтость** *сжц. ж.* || **извѣнител-енъ**, *-ни*
прил. м. р.; *вж.* **вина** || **извѣнявамъ** *гл.*
прех. тр. III., екр. **извѣня** II. 1. || ~ *се*
гл. непрх. || **извѣняване** *сжц. ср.* || **из-
вѣирамъ** *гл. непрх. тр. III.*, екр. **извѣря**
II. 2. || **извѣране** *сжц. ср.* || **извѣрь** *сжц.*
м.; *вж.* **изворъ** || **извѣискамъ**, **извѣищя**
гл. непрх. екр. III., II. 2. || **извѣисвамъ**
(**извѣисавамъ**) *гл. прех. тр. III.*, екр. **из-
вѣися** II. 1., **извѣишя** II. 3. || ~ *се гл.*
непрх. || **извѣитъ** *прил.* (прич. мин. стр.)
м. || **извѣитѣ** *сжц. ж.* || **извѣитявамъ** *се*
глагол. непрх. тр. III., екр. **извѣитя** II. 1.;
срав. **вѣтъ** || **извѣитяване** *сжц. ср.* || **из-
вѣих(ну)вамъ** *глагол. преход. тр. III.*, екр.
извѣихна I. 5.; *вж.* **на|вѣихна**.
извѣлакъ (обл. **из|лакъ**) *сжц. м.* || **извѣла-
чамъ**, **извѣличамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр.
извѣлача II. 3., **извѣлѣка** I. 7. || **извѣлѣся-
вамъ** *гл. непрх. тр. III.*, екр. **извѣлѣся** II. 1.;
срав. **вла|сѣница**.
извѣлѣг(ну)вамъ *гл. непрх. тр. III.*, екр.
извѣлѣгна I. 5.; *срав.* пол. *wilgotny*; др. кор.
въ|лага; || **извѣлѣчение** *сжц. ср.*
извѣлѣнѣ *нар.* стар.; *срав.* рус. *внутри*
извѣлѣ *сжц. м.* || **извѣлѣдникъ** *сжц. м.*,
ж. **извѣлѣдница** || **извѣлѣчя** *сжц. м.*, *ж.*
извѣлѣчійка || **извѣлѣдамъ**, *гл. преход.*;
вж. **извѣждамъ** || **извѣлѣждане** *сжц.*
ср. || **извѣлѣзамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр.
извѣлѣза II. 1., стар. **извѣзѣ** I. 7. || **из-
вѣлѣзъ** *сжц. м.* || **извѣлѣ** *сжц. м.*, кор. **въ|
вѣя**; *срав.* **завой** || **извѣлѣние** *сжц.*
ср. || **извѣлѣявамъ** *гл. непрх. тр. III.*, екр.,
извѣлѣя II. 1. || **извѣлѣяване** *сжц. ср.*
извѣлѣявамъ *се* *гл. непрх. тр. III.*, екр.
извѣлѣясе I. 6. || **извѣлѣ** *сжц. м.*;
кор. **vg-*: **veg-*: **vog-*; *вж.* **извѣря**, **извѣ-
рамъ**... || **извѣлѣ-енъ**, *-ни* *прил. м.* || **из-
вѣлѣрецъ** *сжц. м. ум.* || **извѣлѣ-овъ** *прил.*
м. || **извѣлѣорски** *прил. м.* || **извѣлѣ-орче** *сжц.*
ум. ср., *ум. м.* **извѣлѣорчеъ**.
извѣлювамъ *гл. преход. екр. III.* || **из-
вѣлѣрамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр.

извѣлѣрамъ III. || **извѣлѣ-ръ** *сжц. м.* (на
извѣлѣ-ръ) || **извѣлѣ-рѣнъ** *прич. мин. страд. м.*
|| **извѣлѣ-рѣнѣ** *сжц. ж.* || **извѣлѣ-рѣявамъ**
(**извѣлѣ-рѣявамъ**) *гл. прех. тр. III.*, екр. **из-
вѣлѣ-рѣя** II. 1. || **извѣлѣ-рѣние** *сжц. ср.*
|| **извѣлѣ-рѣндупямъ** *се* *гл. непрх. тр. III.*, екр.
извѣлѣ-рѣндупя *се* II. 1.; кор. **въ|вѣр|на**.

извѣлѣ-рѣхъ *нар.*

извѣлѣ-рѣщамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **из-
вѣлѣ-рѣна** I. 5. || **извѣлѣ-рѣщане** *сжц. ср.* || **из-
вѣлѣ-рѣвямъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **извѣлѣ-рѣ-
вя** II. 1. || **извѣлѣ-рѣ-камъ** *гл. непрх. екр. III.*
|| **извѣлѣ-рѣ-скамъ**, **извѣлѣ-рѣ-скамъ** *гл. непрх.*
тр. III., екр. **извѣлѣ-рѣ-скамъ** III., **из-
вѣлѣ-рѣ-сѣ** II. 2.

извѣлѣ-рѣторъ *нар.* 'втори пѣтъ'

извѣлѣ-рѣдвамъ, **извѣлѣ-рѣждамъ** *гл. прех. тр. III.*,
екр. **извѣлѣ-рѣдя** II. 1. || **извѣлѣ-рѣдване**, **из-
вѣлѣ-рѣждане** *сжц. ср.*

извѣлѣ-рѣнъ, **извѣлѣ-рѣнка** *нар.* || **извѣлѣ-рѣ-нѣ-
нѣ** *прил. м.*; *вж.* **мѣ-рѣ-ра** || **извѣлѣ-рѣ-нѣ-
нѣ-рѣ-нѣ** *сжц. ж. р.* || **извѣлѣ-рѣ-нѣ-нѣ-
нѣ** *прил. м.* || **извѣлѣ-рѣ-нѣ-рѣ-нѣ-нѣ** *сжц. ж.*

извѣлѣ-рѣвяване *глагол. (не)преход. тр. III.*,
екр. **извѣлѣ-рѣ-рѣ-вя** II. 2. || **извѣлѣ-рѣ-
вяване** *сжц. ср.* || **извѣлѣ-рѣ-рѣ-гвамъ** (стар.), **из(х)вѣ-рѣ-
лѣ-ямъ** *глагол. преход. тр. III.*, екр. **из-
вѣлѣ-рѣ-гвамъ**, **из(х)вѣлѣ-рѣ-лѣ** II. 1.; старобѣлг.

-кѣ-рѣ-гѣ-жѣ, **-кѣ-рѣ-жѣ-шн** || **извѣлѣ-рѣ-зுவамъ** *глагол.*

прех. тр. III., екр. **извѣлѣ-рѣ-жа** I. 10. || **из-
(х)вѣлѣ-рѣ-жѣ-жѣ** *сжц. м. р.* || **извѣлѣ-рѣ-г-
амъ**, **-явамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **извѣлѣ-рѣ-на** I. 5.,
извѣлѣ-рѣ-гѣ II. 2. || ~ *се гл. непрх.* || **извѣлѣ-рѣ-
тане** *сжц. ср.* || **извѣлѣ-рѣ-тѣ-чвамъ** *гл. прех. тр. III.*,
екр. **извѣлѣ-рѣ-тѣ-ча** II. 3. || **извѣлѣ-рѣ-ш(у)-
вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **извѣлѣ-рѣ-ша** II. 3.

извѣлѣ-рѣ-шуване *сжц. ср.* || **извѣлѣ-рѣ-шавамъ**
гл. прех. тр. III., екр. **извѣлѣ-рѣ-шѣ-я** I. 6., **из-
вѣлѣ-рѣ-ша** I. 10. || **извѣлѣ-рѣ-шаване** *сжц. ср.* || **из-
вѣлѣ-рѣ-шамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **извѣлѣ-рѣ-
шѣ-я** I. 6. || **извѣлѣ-рѣ-шване** *сжц. ср.* || **извѣлѣ-рѣ-
нѣ** *прил. м.* || **извѣлѣ-рѣ-рявамъ** *гл. прех. тр.*
III., екр. **извѣлѣ-рѣ-ря** II. 1. || **извѣлѣ-рѣ-ряване** *сжц.*
ср. || **извѣлѣ-рѣ-рявамъ** *гл. непрх. тр. III.*,
екр. **извѣлѣ-рѣ-рѣ-я** I. 6. || **извѣлѣ-рѣ-ряване**
сжц. ср. || **извѣлѣ-рѣ-рѣ-жамъ** *гл. непрх. тр. III.*,
екр. **извѣлѣ-рѣ-рѣ-жѣ** I. 5. || **извѣлѣ-рѣ-рѣ-жване** *сжц. ср.*
|| **извѣлѣ-рѣ-рѣ-жнѣ** *прил. м.* (прич. мин. стр.) || **из-
вѣлѣ-рѣ-рѣ-жнѣ-нѣ** *сжц. ж.*

извѣлѣ-рѣ-шѣ-свамъ *гл. непрх. тр. III.*, екр. **из-
вѣлѣ-рѣ-шѣ-сѣ** III.; кор. **въ|вѣ-шка**.

извѣлѣ-рѣ-жтре *нар.*

извѣлѣ-рѣ-гбамъ, **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-свамъ** *гл. прех. тр.*
III., екр. **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-скамъ** || **извѣлѣ-рѣ-
гбѣ-сване**, **-бѣ-сване** *сжц. ср.* || **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-сникъ** *сжц. м.*,
ж. **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-сница** || **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-сѣ** *гл. прех.*
обл. III., екр. **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-сѣ** II. 1. || **извѣлѣ-рѣ-
гбѣ-скамъ** *гл. непрх. тр. III.*, екр. **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-скамъ** III.;
срав. **д|ж|ав|камъ** || **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-сване** *гл. прех.*
екр. I. 5. || **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-скамъ** || **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-сѣ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **извѣлѣ-рѣ-гбѣ-сѣ** I. 5. || **из-
вѣлѣ-рѣ-гбѣ-сѣ** *сжц. ж.* 'горуха въ гърлото...'; кор.

др. степ. жег- въ жега (*gēg : *gōg)...
 изгагица *сщи. жс.* ум. || изгáждамъ *гл.*
 прех. тр. III., екр. изг о д я II. 1. || изгáж-
 дане *сщи. ср.* || изгáзвамъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. изгáз я II. 1. || ~ се *гл.* неперх.
 || изгáзване *сщи. ср.* || изгалáт-вамъ,
 -ямъ (изгалáщамъ) *гл.* прех. тр. III., екр.
 изг а л á т я II. 1. || ~ се *гл.* неперх. || из-
 галáт-ване, -тяне, -щане *сщи. ср.* || из-
 г а н ó с в а м ъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
 ганóсамъ III. || изганóсване *сщи. ср.* || из-
 гáря *сщи. жс.* || изгáрямъ *гл.* (не)прех.
 тр. III., екр. изг о р я II. 1. (прех.), II. 2.
 (неперх.) || изгáряне *сщи. ср.* || изгáс-
 (ну)вамъ *гл.* неперх. тр. III., екр. из-
 г á с н а I. 5. || изгáс-ямъ, -явамъ *глаго.*
 прех. тр. III., екр. изг а с я II. 1. || изгáс-
 (ну)ване, изгасяване *сщи. ср.* || изгаснѣ-
 вамъ *гл.* неперх. тр. III., екр. изг а с н ѣ я I. 6. || изгаснѣване *сщи. ср.* || из-
 гáсналь, изгаснѣль *прил.* (прич. мин.
 действ.) *м.* || изгáшамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. изг а с я II. 1. || изгáшане *сщи. ср.*
 (ш отъ *sj) || изгáщамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. изг в á ч а I. 9. || изгáбнувамъ (стар.),
 изгáбамъ *гл.* неперх. тр. III., екр. из гáна
 (изгáбна) I. 5. || изгáб я с в а м ъ *глаго.*
 прех. тр. III., екр. изгáб я с а м ъ III.; кор.
 въ гибель : губ-я || изгáб(ну)ване,
 изгибясване *сщи. ср.* || изгáбздамъ *гл.*
 прех. тр. III., екр. изгáб з д я II. 1. || из-
 гáбн(у)вамъ *гл. вж.* изгáбамъ || изгáб-
 н(у)ване *сщи. ср.*
 изгáглавье *сщи. ср.* 'възглав-ница, -ье' || из-
 гáглавямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изгáглав я
 изгáгладвамъ, изгáглаждамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. изг л á д я II. 1. || изгáглаждане *сщи.*
ср. || изгáладнѣвамъ *гл.* неперх. тр. III.,
 екр. изг л а д н ѣ я I. 6. || изгáладнѣване
сщи. ср. || изгáладнявамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. изгáладн я II. 1.; кор. въ гáдъ || изгá-
 ладняване *сщи. ср.* || изгáгласявамъ
глаго. прех. тр. III., екр. изг л а с я II. 1.
 || ~ се *гл.* неперх. || изгáгласяване *сщи. ср.*
 изгáгледъ *сщи. м.* || изгáгледвамъ *гл.* прех.
 тр. III., екр. изг л é д а м ъ III. || ~ се *гл.*
 страд. || изгáгледване *сщи. ср.* || изгáглед-
 дамъ *глаго.* (не)прех. тр. III., екр. изгáг-
 лé дамъ III. || изгáгледане *сщи. ср.* || из-
 гáгледникъ *сщи. м., жс.* изгáгледница || из-
 гáглед-ень, -ни *прил. м.* 'угледень' || из-
 гáглэвамъ *глаго.* преход. тр. III., екр. из-
 г л é з я II. 1. || изгáглэване *сщи. ср.* || из-
 гáглоб-ямъ, -явамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 изг л о б я II. 1. || изгáглоб-яне, -яване
сщи. ср. р. || изгáглоб(у)вамъ, изгáглоб-
 дамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. из-
 г л ó ж д а I. 9. || изгáглобз(у)вамъ *глаго.*
 преход. тр. III., екр. изг л ó з г а м ъ III.
 || изгáглобване, изгáглобване, изгáглобжане
сщи. ср. р. || изгáглоб-вамъ, -явамъ *глаго.*
 преход. тр. III., екр. изг л ж б я II. || из-
 гáмечвамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. из-

г м é ч а II. 3., ум. изгáмечкамъ III. || из-
 гáнание *сщи. ср.* || изгáнаникъ *сщи. м.,*
жс. изгáнаница || изгáнически *прил. м. и*
нар. || изгáничество *сщи. ср.*; др.кор. ст.
 въ г о н я || изгáнивамъ *гл.* неперх. тр. III.,
 екр. изг н í я I. 6. || изгáниване *сщи. ср.*
 || изгáниль *прил.* (прич. мин. действ.) *м.*
 || изгáнитамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
 г н е т á I. 8. || изгáноявамъ *глаго.* прех.
 тр. III., екр. изг н о я II. 1. || изгáнояване
сщи. ср. || изгáноясвамъ *гл.* неперх. тр.
 III., екр. изгáноясамъ III. || изгáговарямъ
гл. прех. тр. III., екр. изг о в о р я II. 1.
 || изгáговаряне *сщи. ср.* || изгáговоръ *сщи. м.*
 || изгáгода *сщи. жс.* || изгáгод-ень, ни *прил. м.*
 || изгáгодинувамъ *гл.* неперх. екр. III. || из-
 гáгодявамъ *глаго.* преход. тр. III., екр. из-
 г о д я II. 1. || изгáгон(ю)вамъ *глаго.* прех.
 мкр. усл. III., екр. изг ó н я II. 1. || из-
 гáгонване *сщи. ср.* || изгáгоръ *сщи. м.* || из-
 гáгóra *сщи. жс.*; кор. въ г о р я || изгáгорѣ-
 вамъ I, изгáгарямъ *гл.* неперх. тр. III., екр.
 изг о р я II. 2. || изгáгорявамъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. изг о р я II. 1. || изгáгорѣване, из-
 гáгоряване *сщи. ср. р.* || изгáгорѣль *прил.*
 (прич. мин. действ.) *м.* || изгáгорѣло *сщи. ср.*
 отъ прич. || изгáгорькъ *сщи. м. р.*
 изгáгоре *нар.*

изгáгостямъ *гл.* прех. тр. III., еднокр. из-
 гó с т я II. 1. || изгáготвямъ (изгáготву-
 вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изгóтв я II.
 1. || изгáготвяне *сщи. ср.* || изгáготвямъ *гл.*
 прех. тр. III., екр. изгóт ó в я II. 1. || из-
 гáгоявамъ (изгáгойвамъ, изгáгоювамъ) *гл.*
 прех. тр. III., екр. изгóя я II. 1. || изгáго-
 яване (изгáгой(ю)ване) *сщи. ср.* || изгáграб-
 вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изг р á б а м ъ
 III, изг р á б я II. 1. || изгáграб-ване, -яне
сщи. ср. || изгáградывамъ, изгáграждамъ
гл. прех. тр. III., екр. изг р á д я II. 1.
 || изгáградыване, изгáграждане *сщи. ср.* || из-
 гáграквамъ *гл.* неперх. мкр. усл. III., екр.
 изг р á к а м ъ III., изг р á ч а I. 10. || из-
 гáгрэбвамъ (изгáгрэбамъ, изгáгрэбывамъ)
гл. прех. тр. III., екр. изг р е б á I. 7., 9.
 || изгáгрэздвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
 г р é з д я II. 1.; кор. въ грэздей || из-
 гáгрэбамъ *гл.*; вж. изгáгрэбамъ || из-
 гáгрэзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изг р í-
 з á I. 9. || изгáгрэзване *сщи. ср.*
 изгáгробвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изг р ó-
 б я II. 1., кор. въ грóбъ || изгáгрóхотвамъ
гл. неперх. тр. III., екр. изг р о х ó т я II.
 1. || изгáгрубвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 изг р у б я II. 1. || изгáгруквамъ, изгáгрух-
 вамъ *глаго.* неперх. тр. III., екр. изг р ú-
 к а м ъ, изг р ú х а м ъ (и прех.) III., из-
 г р у х т я II. 2. || изгáгрѣвъ, изгáгрѣй *сщи.*
м. 'изтокъ' || изгáгрѣвамъ *гл.* неперх. тр. III.,
 екр. изг р ѣ я I. 6. || изгáгрѣване *сщи. ср.*
 || изгáгрѣшавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
 г р ѣ ш á II. 1. || изгáгрѣшаване *сщи. ср.*
 || изгáгуба *сщи. жс.* || изгáгуб-вамъ, -ямъ

гл. преход. тр. III., екр. изгубя II. 1. || изгугамъ глаг. непрех. екр. III. || изгугукамъ, изгугукамъ глаг. непреход. тр. III., екрат. изгугукамъ III., изгугукамъ III. || изгургулйкамъ III., изгургута II. 1., изгургуча глаг. непрех. екр. || изгурелясвамъ глаг. непрех. тр. III., екр. изгурелясамъ III. || изгурквамъ глаг. прех. тр. III., екр. изгуркамъ III. || изгуцамъ III. || изгушвамъ глаг. прех. тр. III., екр. изгуша II. 1. || изгъвамъ (-гън(у)вамъ) глаг. прех. тр. III., изгъна I. 5. || изгълт(у)вамъ глаг. прех. тр. III., екр. изгълтамъ III. || изгълчавамъ глаг. прех. тр. III., екр. изгълча II. 4. || изгълчаване *сжи. ср.* || изгърб-вамъ, -ямъ глаг. прех. тр. III., екр. изгърбя II. 1. || ~ се глаг. непрех. || изгърбване *сжи. ср.* || изгърмявамъ глаг. непрех. тр. III., екр. изгърмя II. 2. || изгърмяване *сжи. ср.* || издávамъ глаг. прех. тр. III., екр. издámъ I. 6. || издávане *сжи. ср.* || издávна нар. 'отдавна', отдавно. || издáv-я глаг. прех. екр. II. 1., мкр. -ямъ III. || издádень прич. мин. стр. м. || издádникъ *сжи. м., ж. р.* || издádница || издáйникъ *сжи. м., ж.* || издáйница || издáйнически прил. м. и нар. || издáйничество *сжи. ср.* || издалéно (издалéкъ), издалéч-е, -ъ нар. || издалéчко нар. ум. || издáмгóсвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издáмгóсамъ III. || издáние *сжи. ср.* || издáнка *сжи. ж. вж.* || издáнка, ум. || издáнница *ж.*, издáнче *ср.* || издáрявамъ глаг. прех. тр. III., екр. издáря II. 1. || издáтель *сжи. м.* (I значи обл. и 'издайникъ', предателъ') || издáтелка *сжи. ж.* || издáтелница || *сжи. ж.* 'издайница.' || издáтельство *сжи. ср.* || издáтець, издáтникъ *сжи. м. р.* 'издайникъ' *ж.* || издáтница || издáтниче *сжи. ср.* 'видъ растение'. || издвйгвамъ *гл.; вж.* из(в)дигамъ... || издебелъ, издебéло нар. 'издълбоко'. || издé нар. 'изгде'. || издéb-вамъ, -ямъ глаг. прех. тр. III., екр. издébна I. 5., издébя II. 1. || издéb-ване, -яне *сжи. ср.* || издебомъ нар. (сътвор. п. ед. ч.) || издэйствувамъ глаг. прех. екр. III. || издéка нар. обл. || издékато нар. || издékвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издékамъ III. || издéто нар. 'изгдето'. || издёр(ю)вамъ глаг. прех.; *вж.* издирамъ || изджáвамъ глаг. непрех. екр. III. || изджáсвамъ, изджáскамъ глаг. прех. тр. III., екр. изджáсамъ, изджáсамъ III. || издженабётвамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. издженабётя *се II. 1.*; кор. тур. < перс. || изджендемóсвамъ *се гл.* непр. тр. III., екр. изджендемóсамъ

се; кор. тур. || изджурквамъ глаг. прех. тр. III., екр. изджуркамъ III. || издзёнквамъ глаг. непрех. тр. III., екр. издзёнкамъ III. || издив-явамъ глаг. непрех. тр. III., екр. -бя I. 6. || издйг-амъ глаг. прех. тр. III., екр. -на I. 5. || издйпл-ювамъ глаг. прех. тр. III., екр. -я II. 1. || издйрамъ глаг. прех. тр. III., екр. издёрá I. 1. || издйране *сжи. ср.* || издйр-вамъ, -ямъ глаг. прех. мкр. усл. (тр) III., екр. -я II. 1. || издйр-ване, -яне *сжи. ср.* || издйрвách *сжи. м.* || издйхамъ, издйшамъ глаг. (не)прех. тр. III., екр. издйхамъ III., издйшна I. 5. || издйхване, издйшане *сжи. ср.* || издйш-амъ *сжи. м.* || издойвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издоя II. 1. || издокарвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издокарамъ III. || издокопвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издокопамъ III. || издопйвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издопйамъ III. || издопредá глаг. прех. екр. II. 8. || издофтáсамъ глаг. непрех. екр. III. || издошй-вамъ глаг. прех. тр. III., екр. издошйя I. 6. || издрáскамъ глаг. прех. тр. III., екр. издрáскамъ III., издрáщя I. 10. || ~ се глаг. непрех. || издрáсване *сжи. ср.* || издрйскамъ глаг. прех. тр. III., екр. издрйскамъ III. || издрйшя I. 10. || издроб-явамъ глаг. прех. тр. III., екр. издробя II. 1.

издругаде нар.

издрумóвамъ глаг. непрех. екр. III. || издрусвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издрусамъ III. || ~ се глаг. непрех. || издрёгвамъ глаг. преход. тр. III., екр. издрёгна I. 5. || издрёжка *сжи. ж. р.* || издрёнд-вамъ глаг. прех. тр. III., екр. -я II. 1.; *вж.* дрёндарь || издрёнкамъ глаг. (не)прех. тр. III., екр. издрёнкамъ III., издрёнчá II. 4. || издрёнкване *сжи. ср.* || издрёп(ну)вамъ глаг. прех. тр. III., екр. издрёпамъ III. || издрёст-вамъ, -ямъ глаг. прех. тр. III., екр. издрёстя II. 1. || издúвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издúя I. 6. || ~ се глаг. непрех. || издúване *сжи. ср.* || издúвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издúмамъ III. || издúване *сжи. ср.* || издúмамъ глаг. непрех. екр. III. || издúп-вамъ, -ямъ глаг. прех. тр. III., екр. издúпя II. 1. || ~ се глаг. непрех. || издúпване, издúпяне *сжи. ср.* || издúпч-вамъ глаг. прех. мкр. усл. III., екр. издúпча II. 3. || издúпч(у)ване *сжи. ср.* || издúть прил. м. (прич. мин. стр.) || издуя || издухамъ глаг. прех. тр. III., екр. издúхамъ III., издушна I. 5. || издушвамъ, издушáвамъ глаг. прех. тр. III., екр. издушамъ III., издуша II. 3. || издълбáвамъ (издлбáвамъ) глаг. прех. тр. III., екр. издълбáя I. 6. || издълбáване (издлбáване) *сжи. ср.* || издължáвамъ се (издължамъ се) глаг. непрех. тр. III., екр. издължáсе II. 3.

издължаване (издължане) *сжи. ср.* || издължна *сжи. жс.*, ум. издълнчица || издълн-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълня II. 1.; кор. въ дъно || издълн-ване *сжи. ср.* || издълно *нар.* || издълр-дър-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълрдоря II. 1. || издълржамъ (издълржѣвамъ) *гл.* (не)прех. тр. мкр. усл. III., екр. издълржѣ II. 5. || издълржѣ-ване, издълржане *сжи. ср.* || издълртя-вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. издълртѣя I. 6. || издълрцаамъ *гл.* прех. екр. III. || издълрхваамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. издълрхна I. 5., мкрат. усл. издълрхну-вамъ III. || издълрх(ну)ване *сжи. ср. р.* || издълр-ване, издълр(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълрѣна I. 5. || издълр(ну)ване, издълрнване *сжи. ср.* || издълрлвамъ I.-II., издълр-лямъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълрля II. 1. || издълрл-ване, -яне *сжи. ср.* || издълрлие *сжи. ср.* || издълрлкваамъ *гл.* прех. тр. ум. III., екр. издълрлкваамъ III. || издълрл-кване *сжи. ср.* || издълрлувамъ *гл.* непрех. екр. III. || издълр-чвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. издълрча II, 3. || издълрначѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълрначѣ II. 3.; кор. въ еднак-твъ || издълр-едно *нар.* || издълрнѣжъ (издълрнѣжъ) *нар.* || издълрн(у)вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. издълрнна I. 5. || издълрн(у)ване *сжи. ср.* || издълрннувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълрнна I. 5.; *вж.* в зѣма || издълрсе-ну-вамъ *гл.* непрех. тр. III. || издълр-тъ *сжи. м.; тур.* || издълрля *прил.* неизм. || издълрхтявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. издълрхтя II. 2. || издълрчѣ *гл.* непрех. тр. II. 4. || издълржѣл-вамъ, -ямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. издълржѣл II. 1. || издълржѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълржѣря II. 1. || издълржѣ-рѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълржѣрѣвя II. 1.; кор. въ жар-ѣ || издълржѣрѣвамъ *гл.* прех. тр. ум. III., екр. издълржѣркаамъ III. || издълржѣвѣк-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -амъ III. и издълржѣва I. 10. || издълржѣрѣ-се *гл.* непрех. екр. II. 1. || издълржѣгл-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълржѣгла II. 1.; кор. въ жегълъ... || ~ се *гл.* непрех. || издълржѣдн-явамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. -ѣя I. 6. || издълржѣн-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. -я II. 1. || издълрживѣвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. издълрживѣя I. 6. || издълрживѣ-ване *сжи. ср.* || издълржил(ю)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълржил II. 1. || издълржнѣ-вамъ *гл.*; *вж.* издълржнѣвамъ || издълржѣл-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълржѣл II. 1. || издълржѣн-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълржѣна I. 5. (издълрн-вамъ I, -а I. 5. II). || издълржѣбѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълржѣбѣва II. 1. || издълржѣбатѣчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълржѣбатѣча II. 1.; кор. тур. въ батак-ѣ || ~ се *гл.* непрех. || издълр-

въ множество предимно екр. *гл.*, наприм.: издълрза-берѣ I. 1. (тука надолу се отбеляз-ват само непрех. *гл.*) -бѣя I. 6., -богѣ-тѣя непрех. I. 6., -бодѣ I. 8., мкр. -бѣж-дамъ, -болѣя непр. I. 6. издълрзѣбѣ-вя II. 1. (екр.), -ямъ III. (мкр.) || издълрзѣбѣрѣждамъ III., издълрзѣбѣрѣдя II. 1. || издълрзѣбѣрѣкѣамъ III., -бутамъ III., -бикѣляамъ III., -бикѣлю II. 1.; (кор. въ около), -бѣгѣна непр. I. 5., -бѣлѣя II. 1., -валѣя II. 1., -варѣя II. 1., -варѣя II. 1., -ведѣ I. 8., -взѣма I. 4., -взѣ-мамъ III., -вѣя I. 6., -владѣя I. 6., -влѣ-чамъ III., -влѣка I. 7., -вѣдя II. 1., -вѣр-жа I. 10., -вѣртя II. 2., -гасѣя II. 1., -гѣна непр. I. 5., глѣдя II., -глѣхна непр. I. 5., -градѣя II. 1., -грѣждамъ III., -гѣбя II. 1., -гѣна I. 5.

издълрзѣдъ, издълрзѣдѣ *нар.*

издълрзѣ-димѣя II. 1., -домѣя II. 1., -дрѣмѣя непр. I. 9., -дрѣстѣя II. 1., -душѣя II. 3., -дѣня II. 1., -зѣпамъ се непр. III., -кар(в)амъ III. екр. (мкр.), -кача II. 1., -клѣшѣя II. 1., -клинѣя II. 1., -кляча II. 1., -ковѣя I. 9., -кѣля I. 2., -копѣя I. 9., -копѣя I. 6., -кривѣя II. 1., -крѣя I. 6., -крѣвамъ III., -кѣпя II. 1., -кѣлнѣя I. 5., -кѣснѣя непр. I. 6., -лѣпя II. 1., -лѣвамъ III., -лѣя I. 6., -личѣя II. 3., -ловѣя II. 1., -лѣжа II. 3., -лѣ-жа I. 10., -любѣя II. 1., -люлѣя I. 6., -мѣжа I. 10., -мѣйвамъ III., екр. -мѣя I. 11., -мѣ-цаамъ III., -мѣна (не)прех. I. 5., -мѣрѣна непр. I. 5., непр. -мѣлчѣя II. 4., -обикѣлю II. 1., -пѣря II. 1., -пелѣя I. 6.

издълрзѣпѣчатѣамъ III., -пѣша I. 10., -плѣша II. 3., -плюя I. 6., -прѣзднѣя II. 1., -прѣча II. 3., -пустѣя непр. I. 6., -пѣша II. 3., -пѣвамъ III., -пѣна I. 5., -пѣхтя непрех. II. 2., -рѣдѣвамъ се III., -растѣя непр. I. 7., -рѣвя II. 1., -садѣя II. 1., -сѣя I. 6., -смѣя се I. 6., -смоляя II. 1., -спѣя непр. II. 5., -стѣна непр. I. 5., -стѣгѣя I. 5., -сѣча I. 10., -сѣхна непр. I. 5., -тѣвѣря II. 1., -тѣкѣамъ III., -тѣрупамъ III., -тѣлюя II. 1., -тѣрчѣ се непр. II. 3., -хѣпя I. 9., -хлѣпя II. 1., -цѣ-памъ III., -чѣрнѣя(мъ) II., 1. (III.), -чѣрк-(в)амъ III., екр. (мкр.), -шѣя I. 6.

издълрзѣвнѣтявамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. издълрзѣвнѣтя II. 1. || издълрзѣвнѣтявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. издълрзѣвнѣтя II. 1. || издълрзѣдравѣсамъ *гл.* прех. екр. III. || издълрзѣбѣ-вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. издълрзѣбѣна I. 5. || издълрзѣленѣямъ *гл.* прех. екр. III. || издълрзѣм(в)амъ *гл.* прех. тр. III., екр. издълрзѣма I. 4. || издълрзѣдѣвамъ (издълрзѣдѣсамъ) *гл.* прех. тр. III., екрат. издълрзѣдѣамъ III. || издълрзѣд(ос)ване *сжи. ср.* || издълрзѣмѣвамъ *глагол.*; *вж.* издълрзѣмѣвамъ || издълрзѣмѣлчѣ *сжи. ср.*; кор. въ зима || издълрзѣмѣвамъ (издълрзѣмѣ-вамъ) *глагол.* непрех. тр. III., екр. издълрзѣмѣ II. 1. || издълрзѣмѣ-ване, -уване *сжи. ср.* || издълрзѣлатѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || издълрзѣно-я-вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. издълрзѣно-я се; кор. въ зноя || издълрзѣно-яване

сжи. ср. || иззобвамъ (иззобьявамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. иззобвамъ III., иззобване, -яване || иззодя *гл.* прех. екр. II. 1.; кор. въ зодчия || иззяносвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. иззяносамъ III., иззяня II. 1. || иззяносване *сжи. ср.*; кор. въ зиянь || изигравамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изиграя I. 6. || изиграване *сжи. ср.*

изйдамаъ *гл.* прех.; *вж.* изяждамаъ.

изинъ *сжи. м.*; тур.-араб. || изинаме *сжи. ср.*; тур. (перс.).

изйоханъ *прил. м.* (прич. мин. стр.); 'изпадналъ, ослабналь'; кор. „звукподр.“

изйск(у)вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. изйскамъ III., изйща I. 10. || изйск(у)ване *сжи. ср.* || изкаваля *гл.* прех. екр. II. 1. || изкадявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкадя II. 1. || изказъ *сжи. м.* || изказване *гл.* прех. тр. III., екр. изкажа I. 10. || изказване *сжи. ср.* || изкайратявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изкайратя II. 1. || изкайратяване *сжи. ср. р.* || изкалайс(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкалайсамъ III, изкалайша I. 10. || изкалафата *гл.* прех. екр. II. 1. || изкал(ю)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкалямъ III. || изкальпявамъ (изкальпвамъ, -ямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изкальпя II. 1. || изкальпяване, изальпване, -яне *сжи. ср.* || изкаламъ, изкаляе *гл.* прех. тр. III, екр. изкаля I. 2. || изканваръ *гл.* прех. тр. III., екр. изканваръ II. || ~ се *гл.* непрех. || изкапвамъ *гл.* непр. тр. III., екр. изкапья I. 9. || изкаранъ *прил. м.* (прич. мин. стр.) || изкар(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкарамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || изкар(у)ване *сжи. ср.* || изкаращисвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. изкаращисамъ III., изкаращиса I. 10. || изкаращисване *сжи. ср. р.* || изкарва (нкг. повънь) *гл.* 3-олич. тр. III. || изкаричаръ *сжи. м., ж.* изкаричарка, умал. *ср.* изкаричарче || изкастриювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкастрия II. 1. || изкастриюване *сжи. ср.* || изкатер-вамъ се, -ювамъ, -ямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. изкатеря се II. 1. || изкатур-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкатуря II. 1. || изкахъря се *гл.* непрех. екр. II. 1. || изкачвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкача II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || изкач(у)ване *сжи. ср.* || изкашлювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкашля I. 9., II. 4. || ~ се *гл.* непрех. || изкашлюване *сжи. ср.* || изквас-вамъ, -увамъ, -ямъ (изквашамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изквася II. 1. || изквас(у)ване, -яне, изквашане *сжи. ср.* || изквичавамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изквича II. 4. || изкикот-вамъ, -ямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. изкикота се II. || изкикот-ване, -яне *сжи. ср.* || изкилав-ямъ, изкил(у)-

-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкила въя, изкиля II. 1. || изкилено *сжи. ср.* отъ прич. мин. стр. || изкинвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкина I. 5. || изкинване *сжи. ср.* || изкипявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изкипя II. 2. || изкипяване *сжи. ср.* || изкис(ну)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкисна I. 5. || изкис(ну)ване *сжи. ср.* || изкискамъ се *гл.* непрех. екр. III. || изкисналь *прич. м.* действ. м., изкиснать *прич. мин. стр. м.* отъ изкисна || изкитвамъ (изкичвамъ) *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. изкитя, изкича II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || изкихвамъ се *гл.* (не)прех. тр. III., екр. изкихна се I. 5. || изклавамъ I-II. *глагол.* прех. тр. III., екр. изколя I. 2, изклада I. 8. || изкланъ *прич. мин. стр.* отъ изколя || изклас-ямъ, -явамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изклася II. 1. || изклас-яне, -яване *сжи. ср.*

изклеввамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изклевья I. 9. || изклинвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изклинья II. 1.; *вж.* клинь || изклин-ване, -яне *сжи. ср.* || изклинч-вамъ, -амъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. изклинча II. 3. || изклюва *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. *вж.* изкълывамъ || изключвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. изключя II. 3. || изключване *сжи. ср.*; кор. *вж.* ключъ || изключеніе *сжи. ср.* || изключител-ень, -ни *прил. м.* || изключителность *сжи. ж.* || изкобьявамъ (изкобвамъ) *глагол.* переход. тр. III., екрат. изкобя II. 1. || изкобьяване *сжи. ср.* || изковавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изковая I. 9. || изковецъ *сжи. м.* || изкокрывамъ, -ямъ, (изкокол-вамъ, -ямъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. изкокроя, -ля се II. 1. || изкол-вамъ, (-ювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изколя I. 2. || изколедувамъ *гл.* (не)прех. тр. III. || изкоматвамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкоматя II. 1.; *вж.* коматъ || изкоминявамъ *гл.* (не)прех. тр. III. || изкомк(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкомкямъ III. || ~ се *гл.* непрех. || изкопъ *сжи. м.* || изкопавамъ *гл.* прех. тр. мкр. усл. III., екр. изкопая I. 6. || изкопаване *сжи. ср.* || изкопка *сжи. ж.* || изкопнявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изкопня I. 6. || изкопняване *сжи. ср.* || изкопч(у)вамъ, -чамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкопча I. 9., II. 3. || изкоренитель *сжи. м.* || изкоренявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. -я II. 1.; -яване *сжи. ср.* || изкормушвамъ, изкормямъ *глагол.* переход. тр. III., екр. изкормуша II. 3., изкормя II. 1. || изкормуш(ване), изкормяне *сжи. ср.* || изкоруб-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкорубя II. 1. || изкоруб-ване, -яне *сжи. ср.* || изкоря *гл.* прех. екр. II. 1. || изкосявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изкося II. 1. || изкосяване *сжи. ср.* || изкот-вамъ, -ямъ се *гл.* непрех. тр. III.,

екр. изкѡтъясе II. 1. || изкѡшквямъ гл. прех. тр., III., екр. изкѡшквѣмъ III. || изкѡрадвамъ (изкѡрадноувамъ), изкѡраждамъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡрадѡ I. 8. || ~ се гл. непрех. || изкѡрад(ну)ване *сжиц. ср.*

изкѡрай-до|край нар.

изкрещ-явамъ гл. непрех. тр. III., екр. -я II. 2. || изкрѣ-вамъ гл. прех. тр. III., екр. -я I. 6. || ~ се гл. непрех. || изкривѣнъ прил. (прич. мин. стр.) м. || изкривѣно *сжиц. ср.* отъ прич. || изкриво(мъ) нар. || изкриво|крѣ-ствамъ, -щамъ гл. прех. тр. III., екр. изкриво|крѣ-ствѣя II. 1. || изкривявамъ гл. прех. тр. III., екр. изкривѣя II. 1. || ~ се гл. непрех. || изкривяване *сжиц. ср.* || изкривѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. изкривѣѣ II. 3.; *срав.* рус. крик, кричать || изкрѣ-йвамъ, -ювамъ, изкрѡявамъ гл. прех. тр. III., екр. изкрѡѣя II. 1. || изкрѡяване, изкрѡй-ване, -юване *сжиц. ср.* || изкрѡквямъ гл. непрех. тр. III., екр. изкрѡкѣмъ III.

изкрѣнк(у)вамъ гл. прех. тр. III., екр. изкрѣнкѣмъ III. || изкрѣнк(у)ване *сжиц. ср.* || изкрѣстѡс-вамъ гл. прех. тр. III., екр. -амъ III. || изкрѣ-ствѣя гл. прех. екр. II. 1. || изкрѣ-сквамъ гл. непрех. тр. III., екр. изкрѣ-скѣмъ III., изкрѣ-щѣя II. 2. || изкрѣ-квѣмъ гл. непрех. екр. III. || изку-курѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. изку-курѣѣмъ || изкулуцишквямъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. изкулуцишкѣмъ се III.; *вж.* клупъ || изкумувамъ, изку-мѣя гл. непрех. екр. III., II. 1. || изкумѣ-вамъ, изкумѣямъ се гл. непрех. тр. III., екр. изкумѣѣмъ се II. 1. || изкупувамъ (изкуп-вамъ, -ямъ) гл. прех. тр. III., екр. изкупѣя II. 1. || изкуп-(у)ване, -яне *сжиц. ср.* || изкупѡмъ, изкупѣ нар. (първич. твор. п. ед. ч. на -ѡмъ) || изкупитель *сжиц. м., ж.* || изкупителька || изкупление *сжиц. ср.* || изкусь *сжиц. м.* 'опитъ' || изкус-вамъ гл. прех. тр. III., екр. изкусѣмъ III. || изкус-енъ, -ни прил. м. || изкуситель *сжиц. м., ж.* || изкусителька || изкуситель-енъ, -ни прил. м. || изкусникъ *сжиц. м., ж.* || изкусница || изкусно нар. || изкуство *сжиц. ср. р.; вж.* и в|кусь || изкуственъ прил. м. || изкуственность *сжиц. ж.* || изкусурявамъ гл. прех. тр. III., екр. изкусурѣя II. 1.; *вж.* тур. кусуръ || изкус-явамъ гл. прех. тр. III., екр. -я II. 1.; -яване *сжиц. ср.* || изкуфѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. изкуфѣѣя I. 6. || изкуфяване *сжиц. ср.* || изкушѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. изкушѣѣмъ || изкушение *сжиц. ср.* || изкѡлѣв-амъ гл. прех. тр. III., екр. ѡ I. 9. || изкѡлѣнѡ гл. прех. екр. I. 4. || изкѡлц(у)вамъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡлцѣмъ III. || изкѡлцуване *сжиц. ср.* || изкѡлц(у)вамъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡлцѣмъ III. || изкѡлч(у)ване *сжиц. ср.*

|| изкѡрвав-я гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрех. || изкѡрп-ямъ, -вамъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡрпѣя II. 1. || изкѡрп-яне, -ване *сжиц. ср.* || изкѡрт-ямъ, -вамъ гл. прех. тр. III., екр. -тя II. 1. || изкѡрш-амъ, -увамъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡршѣя II. 3. || изкѡшлюване гл. непрех. тр. III., екр. изкѡшлѣя II. 1.; *вж.* кѡшла, тур. || изкѡждр-ямъ, -ювамъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡждрѣя II. 1. || изкѡжп-вамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡжпѣя I. 9. || ~ се гл. непрех. || изкѡжп-ване, -яне *сжиц. ср.* || изкѡжсвамъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡжсамъ III. || изкѡжс(у)ване *сжиц. ср.* || изкѡжтвамъ гл. прех. тр. III., екр. изкѡжтамъ III. || изкѡжтване *сжиц. ср.*

излѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. излѣѣмъ II. 1. || излѣгамъ гл. прех. тр. III., екр. излѣѣмъ II. 3. || излѣгане *сжиц. ср.* || изла-зарѣвамъ гл. (не)прех. екр. III. || изла-зѣмъ *сжиц. м.* || излаз-ямъ, -(у)вамъ гл. непрех. тр. (мкр.) III., екр. излѣзѣя I. 7., излѣзѣя II. 3. || излѣзяне, излѣз(у)ване *сжиц. ср.*

излѣйвамъ гл. непрех. III., екр. излѣѣя I. 11. || излѣакъ *сжиц. м.* обл. в. м. извлѣакъ; *вж.* т. || излѣпвамъ гл. прех. тр. III., екр. излѣпѣмъ III. || излѣпване *сжиц. ср.* || излѣ-ерямъ се гл. непрех. тр. III.; кор. въ стб. хлѣвъ, свѣрз. съ излѣжавамъ се... || излѣгнувамъ гл. непрех. тр. обл. III.; в. || излизамъ, екр. излѣгна I. 5. || излѣ-жавамъ гл. прех. тр. III., екр. и злѣ-жѣя II. 4. || ~ се гл. непрех. || излѣжаване *сжиц. ср. р.*

излека нар. (род. п. ед. ч.) || излеко(мъ) (-ѡмъ завѣрш. на твор. пад. ед. ч. ср. р.).

изленявамъ се гл. непрех. тр. III., екр. изленѣя се II. 1. || излѣп-ямъ, -явамъ гл. прех. тр. III., екр. излѣпѣя II. 1. || излѣп-яне, -яване *сжиц. ср.* || излѣтѣ *сжиц. м.* || излетникъ *сжиц. м., ж.* || излетница || излетявамъ, излѣт(ну)вамъ гл. непрех. тр. III., екр. излѣтѣя II. 2., излѣтна I. 5. || излѣтяване *сжиц. ср.* || излѣивамъ гл. прех. тр. III., екр. излѣѣя I. 6. || излѣиване *сжиц. ср.* || излѣизамъ гл. непрех. тр. III., екр. излѣѣзѣя I. 7. || излѣизане *сжиц. ср.* || излѣиз-вамъ гл. прех. тр. III., екр. излѣѣзѣя I. 10. || излѣизване *сжиц. ср.* || излѣинявамъ гл. непрех. тр. III., екр. излѣинѣя I. 6. || излѣиняване *сжиц. ср.* || излѣинѣлъ прил. (прич. мин. действ.) м. || излѣисквамъ гл. прех. тр. III., екр. излѣѣискѣмъ III. || излѣискване *сжиц. ср.* || излѣитамъ гл. непрех. тр. III., екр. излѣѣтѣя II. 2.

излѣчвамъ гл. прех. тр. III., екр. излѣчѣя II. 3. || излѣчване *сжиц. ср.* || излѣш-авамъ се гл. непрех. тр. III., екр. излѣшѣя се II. 3.; *вж.* лихъ || излѣшѣ-ване *сжиц. ср.* || излѣш-енъ, -ни прил. м. || излѣшество *сжиц. ср.* || излѣшно нар. || излѣшность *сжиц. ж.* || излѣшѣкъ *сжиц. м.* || излѣяние *сжиц. ср.; вж.* лѣя || из-

ловявамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* изла-
вямъ, екр. изловя II. 1.
излѡжба *сжи. ж.* || излѡжбень *прил. м.*
|| излѡжбище *сжи. ср. р.* || излѡжѣние
сжи. ср. || излѡжителъ *сжи. м., ж.* из-
ложителка; кор. лог-въ изложа; из-
лагамаъ || излѡквамъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. излѡкамъ III., излѡча I. 10.
излѡмѡтъя *гл.* непрех. екр. II. 1. || из-
ломявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. излѡмъ
II. 1. || излѡпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
излѡпамъ III.; *срав.* лапамъ || излѡб-
ств-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
лѡбствъ II. 1. || излѡшавявамъ *гл.* не-
прех. тр. III., екр. излѡшавѣя I. 6.
|| излѡшавяване *сжи. ср.* || излудявамъ
се *гл.* непрех. тр. III., екр. излудясе
II. 1. || излуп-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. излупя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
|| излуп-ване, -яне *сжи. ср.* || излүсп-ямъ,
-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. излүспя II. 1.;
кор. въ лүспа || излүщ-вамъ, -ямъ из-
лүщ-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
излүщя, излүщя II. 3. || излѣгвамъ
глагол. прех. тр. III., екр. излѣжа I. 10.
|| ~ се *гл.* непрех. || излѣгване *сжи. ср.*
излѣсквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. излѣс-
камъ III., непрх. излѣщя II. 2. || ~ се *гл.*
непрх. || излѣскване *сжи. ср.* || излѣст-
вамъ, -ямъ, -явамъ *глагол.* прех. тр. III.,
еднокр. излѣствъ II. 1. || излѣстникъ
сжи. м., ж. излѣстница излѣствяване,
излѣствяне *сжи. ср.* || излѣвамъ, излѣг-
вамъ *гл.* непрех. тр. III., обл. вм. излѣ-
замъ || излѣгаме *гл.* въ мн. ч. 1-3 л.,
непрех. екрат. 'да налѣгаме' || излѣзъ
сжи. м. || излѣз(ну)вамъ *глагол.* непрех.
мкр. усл. III., екрат. излѣза I. 7.; *вж.*
излизамъ || излѣзъ *сжи. м.* || излѣкү-
в(у)вамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. из-
лѣкүвамъ III., излѣча II. 3. || излѣкү-
в(у)ване *сжи. ср.* || излѣпвамъ се *глагол.*
непрех. тр. III., екрат. излѣпя се II. 1.
|| излѣпване *сжи. ср.*; *вж.* излупване.
измѣзвамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. из-
мѣжа I. 10. || измѣз(у)ване *сжи. ср.*
|| измѣзка *сжи. ж.* || измѣйвамъ (се) *гл.*
(не)прех. тр. III., екр. измѣя (се) I. 11.
|| измайстор-ѡсвамъ (-йсвамъ) *гл.* прех.
тр. III., екрат. измайстор-ѡсамъ
(-йсамъ III., -йша I. 10.) || измайсторя-
вамъ *гл.* прех. III., екр. измайсторя II. 1.
|| (измѣлямъ *гл.* обл. стар. вм. измѡл-
вамъ) || измѣма *сжи. ж.* || измѣм-вамъ,
-ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. измѣмая II. 1.
|| измѣмка *сжи. ж.* || измѣмникъ *сжи. м., ж.*
|| измѣмница, *ср. р. ум.* измѣмниче
|| измѣм-ни, -ень I. *прил. м.* || измѣмене II.
прич. мин. страд. || измѣмничество *сжи. ср.*
|| измѣмливъ *прил. м.* || измѣмливость
сжи. ж. р.
измѣх(ну)вамъ, измѣхкамъ *глагол.* преход.
тр. III., екр. измѣхна I. 5. || измѣхнать

прил. м. (прич. мин. страд.) || измѣх(ну)ване
сжи. ср. || измѣцвамъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. измѣцамаъ III. || измѣцване *сжи.*
ср. р. || измѣчквамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
измѣчкамаъ III. || измѣчкване *сжи. ср.*
измеждѣ *предл.*
измѣздрямъ, -ювамъ *глагол.* прех. тр. III.,
кор. въ мездра.
измѣкяр-инь, -ъ (изми кяръ) *сжи. м. прост., ж.*
измѣкярка, ум. *ср.* измѣкярче; тур.
(hizmet слугуване, перс. k'ar правя...) || из-
мекярлѣкъ *м. р.* || измекярски *прил. м.*
измѣлвамъ *гл.* прех. мкр. усл., *вж.* из-
миламаъ, екр. измѣля I. 3. || изметъ I.
сжи. м. || измѣт(ну)вамъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. измѣтна I. 5. || измѣтнагъ *прич.*
мин. стр. || измѣтнато *сжи. ср.* отъ прич.
измѣтъ II *сжи. м. р.* прост.; вм. хизметъ
вж. т.; тур.; *срав.* измекяръ.
изми кяр-ъ, -инь *сжи. м. прост. обл.*; *вж.*
измекяръ, хизметъ.
измѣйвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. измѣя
I. 6. || измѣйване *сжи. ср.*
измѣйламъ *гл.* прех. тр. III., екр. измѣля
II. 3. || измѣйлане *сжи. ср.* || измѣин-
ѡвамъ *глагол.* (не)прех. тр. III., екр. из-
мѣйна I. 5. || измѣин-ѡване, -ѡване *сжи.*
ср. || измѣирамъ *гл.* непрех. тр. III., екр.
измѣра I. 3. || измѣйране *сжи. ср.*
измирѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
мирѣша I. 10. || ~ се *гл.* непр. || изми-
рѣсанъ *прич. мин. стр. м.* || измирѣс-
ване *сжи. ср.* || измир-но *сжи. ср.*, -на
ж.; гръц.
измислителъ *сжи. м.* || измислица *сжи. ж.*
|| измислѣя *сжи. ж.* обл. прост. (за „изо-
бретение“) || измисл-ямъ, -ювамъ *глагол.*
прех. тр. III., екр. измѣисля II. 1. || из-
мисл-яне, -юване *сжи. ср.* || измѣитамъ
гл. прех. тр. III., екр. измѣитѣ I. 8. || из-
мѣитане *сжи. ср.* || измѣйткамъ *гл.* непрех.
екр. III. || измѣичъ „мжд.“ (сѣкрат. запов.
нач. 2-о л. ед. ч.) || измѣичамъ *гл.* прех.
тр. III., екрат. измѣкна I. 5.; кор. степ.
мѣк : мѣк, както дѣх-ъ : дѣхание;
вж. мкрат. измѣквамъ || измѣичане
сжи. ср. || измишлявамъ *гл.* прех. тр. III.,
срв. измислямъ : промишлявамъ
|| измишляване *сжи. ср.*
измѣлат-вамъ, -ямъ *гл.* прех. мкр. III., екр.
измѣлатъ II. 1. || измѣлашвамъ *гл.* прех.
мкр. III., екр. измѣлаша I. 10. || измѣлзъ-
(ну)вамъ, измѣлз-ямъ, -явамъ *гл.* прех.
тр. III., екр. измѣлзна I. 5., измѣлзъ
II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || измѣлзване *сжи.*
ср. || измѣлѣнь *прич. м. стр.* отъ измѣля
измѣокр-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
измѣокря II. 1. || измѣокр-яне, -юване
сжи. ср. || измѣола *сжи. ж.* || измѣол-вамъ,
-ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. измѣоля II. 1.
|| измор-явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -я
II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || измотавамъ
гл. прех. тр. III., екр. измотѣя I. 6. || из-

мотаване *сжи. ср.* || **из|мбч-амъ, -вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|мбча I. 9.* || ~ *се глаг. непрех.* || **из|мбчване** *сжи. ср.*
из|мр|а *гл. непрех. екр. I. 3., вж. мкр. из|ми|ра|мъ* || **из|мр|аз|я|в|амъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|мр|аз|я II. 1.* || ~ *се гл. непрех.* || **из|мр|з|вамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. из|мр|з|на I. 5., мкр. усл. из|мр|з|ну|вамъ III.* || **из|мр|з|ване (из|мр|з|нуване)** *сжи. ср.* || **из|мр|з|на-лъ** *прич. мин. д.; -ло сжи. ср. отъ прич.* || **из|мр|з|я|вамъ** *гл. прех. тр., вж. из|мр|аз|я|вамъ* || **из|мр|з|лъ** *прич. мин. действ. м. отъ из|мр|а.*
из|му|ш-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. из|му|ша II. 3.* || **из|му|ш-ване, -яне** *сжи. ср.* || **из|му|ш|ру|вамъ** *гл. прех. екр. III.* || ~ *се гл. непрех.* || **из|м|т|к|вамъ (из|м|т|к|нувамъ)** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|к|на I. 5.* || **из|м|т|к|(ну)ване** *сжи. ср.* || **из|м|т|л|з|а** *гл. прех. екр. I. 9. (7.); вж. мкр. из|м|т|л|з|вамъ* || **из|м|т|л|м|о|ла** *гл. екр. II. 1.* || **из|м|т|мр-ямъ, -ювамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|мр|я I. 9.* || **из|м|т|н-вамъ, из|м|т|н|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|на I. 5.* || **из|м|т|н|(у)ване** *сжи. ср.* || **из|м|т|мр|мб|р-ямъ, -ювамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|мр|мб|р|я II. 1.* || **из|м|т|мр|с-явамъ (из|м|т|мр|с|ямъ)** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|мр|с|я II. 1.* || **из|м|т|мр|с|яване (из|м|т|мр|с|яне)** *сжи. ср. р.* || **из|м|т|мр|ш|ав|я|вамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. из|м|т|мр|ш|ав|в|я I. 6.* || **из|м|т|мр|ш|ав|яване** *сжи. ср.*
из|м|т|на *сжи. ж. р.* || **из|м|т|н|ен|ие** *сжи. ср.* || **из|м|т|н|ливъ** *прич. м.; -ймъ* *прич. стр.* || **из|м|т|н|ливостъ** *сжи. ж.* || **из|м|т|н|я-мъ, -явамъ** *гл. непрех. тр. III., екр. из|м|т|н|я II. 1.* || ~ *се гл. непрех.* || **из|м|т|н|никъ** *сжи. м., ж. из|м|т|н|ница* || **из|м|т|н|яемъ** *прич. сег. стр. м.* || **из|м|т|р-вамъ, -ямъ** *глаг. прех. тр. III., екр. из|м|т|р|я II. 1.* || **из|м|т|р|ване** *сжи. ср.* || **из|м|т|р|в|ачъ** *сжи. м. р.* || **из|м|т|р|ен|ие** *сжи. ср.* || **из|м|т|р|имъ** *прич. сег. стр. м.* || **из|м|т|р|имостъ** *сжи. ж.* || **из|м|т|р|ителъ** *сжи. м. р.* || **из|м|т|с-вамъ, -ямъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|с|я II. 1.* || **из|м|т|с-ване, -яне** *сжи. ср.* || **из|м|т|с|-вамъ, -ямъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|с|тя II. 1.* || **из|м|т|с|-ване, -яне** *сжи. ср.* || **из|м|т|амъ, из|м|т|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|на I. 5.* || **из|м|т|ане** *сжи. ср.* || **из|м|т|ш|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|т|ш|амъ III., из|м|т|с|я II. 1.* || **из|м|т|ш|(у)ване** *сжи. ср.* || **из|м|т|ш|амъ** *гл. прех., вж. из|м|т|с|тямъ.*
из|м|жд-вамъ, -увамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. из|м|жд|я II. 1.* || **из|м|жд-ване, -яне** *сжи. ср.* || **из|м|ждр-ямъ, -ювамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|ждр|я II. 1.* || **из|м|ждр-яне, -юване** *сжи. ср.; вж. м|жд|р|ъ* || **из|м|жд-вамъ, -ямъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|м|жд|тя II. 1.* || **из|м|жд-ване, -яне** *сжи. ср.* || **из|м|жд|ч|вамъ (из|м|жд|чамъ)** *глаг. прех. тр. III., екр. из|м|жд|ча II. 3.*

|| **из|м|жч(в)ане** *сжи. ср.* || **из|м|жшамъ** *гл. прех. тр., вж. из|м|ж|твамъ.*
из|на- *въ доста много съставни глаголи:*
из|на|б|а|рамъ *гл. прех. екр. III.* || **из|на|б|ас|камъ** *гл. прех. екр. III.* || **из|на|бер|а** *гл. прех. екр. I. 1.* || **из|на|б|ив|амъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|б|ия I. 6.* || **из|на|б|л|тс-камъ** *гл. прех. екр. III.* || **из|на|б|од|а** *гл. прех. екр. I. 8.* || **из|на|б|ож|дамъ** *гл. прех. тр. III.* || **из|на|б|оз|а|вамъ** *се гл. непрех. тр. III., екр. из|на|б|оз|а|е I. 6.* || **из|на|б|р|ч|камъ** *гл. прех. екр. III.* || **из|на|б|у-тамъ** *гл. прех. екр. III.* || **из|на|б|у|ча** *гл. прех. екр. II. 3.* || **из|на|б|ъ|камъ** *гл. прех. екр. III.* || **из|на|б|ъ|х|твамъ** *гл. прех. тр. III., екр. I. 9. (II. 4.)* || **из|на|вал|я** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|вед|а** *гл. прех. екр. I. 8.* || **из|на|в|еч|ер|ямъ** *се гл. непрех. екр. III.* || **из|на|в|в|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|в|в|я I. 6.* || **из|на|в|ив|амъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|в|ия I. 6.* || **из|на|в|икамъ** *глаг. прех. екр. III.* || **из|на|в|ир|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|в|ир|я II. 1.* || **из|на|вл|а|ча** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|вл|из|амъ** *гл. непрех. тр. III., екр. из|на|вл|з|а I. 7.* || **из|на|вл|ич|амъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|вл|н|а I. 7.* || **из|на|в|ож|дамъ** *гл. прех. мкр. III.* || **из|на|в|р|тамъ** *гл. прех. екр. III.* || **из|на|в|р|жа** *гл. прех. екр. I. 10., из|на|в|р|з|вамъ* *мкр. III.* || **из|на|в|в|д|я** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|в|ж|ся** *се гл. непрех. екр. II. 1.* || **из|на|г|а|ждамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|г|од|я II. 1.* || **из|на|г|а|з|вамъ** *гл. (не)прх. тр. III., екр. из|на|г|а|з|я II. 1.* || **из|на|г|ид|я** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|г|л|е-дамъ** *се гл. непрех. екр. III.* || **из|на|г|нет|а** *гл. прех. екр. I. 8.* || **из|на|г|ост|я** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|г|от|в|ювамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|г|от|в|я II. 1.* || **из|на|г|о|я|вамъ** *гл. прех. тр. III., из|на|г|о|я* *екр. II. 1.* || **из|на|г|р|аб|амъ** *гл. прех. тр. III.* || **из|на|г|рад|я** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|г|р|в|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|г|р|в|я I. 6.* || **из|на|д|ар|я|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|д|ар|я II. 1.* || **из|на|д|р|ас|к|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|д|р|ас|к|амъ III., из|на|д|р|ащ|а I. 10.* || **из|на|д|р|об|я|вамъ** *гл. прех. тр. III., из|на|д|р|об|я* *екр. II. 1.* || **из|на|д|у|п|ч|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|д|у|п|ча II. 1.* || **из|на|ж|ж|вамъ** *се гл. непрех. тр. III., екр. из|на|ж|е|жа* *се II. 3.* || **из|на|ж|е|ж|а** *гл. прех. екр. I. 10.* || **из|на|ж|у|ля(мъ)** *глаг. прех. тр. III., екр. II. 1.* || **из|на|из|к|оч|а** *гл. непрех. екр. II. 3.* || **из|на|из|л|из|амъ** *гл. непрех. тр. III., екр. из|на|из|л|з|а I. 7.* || **из|на|ка|д|я** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|ка|жа** *гл. прех. екр. I. 10.* || **из|на|ка|лай|ша** *гл. прех. екр. III.* || **из|на|ка|н|я** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|ка|рамъ** *прех. екр. III.* || **из|на|ка|ч|а** *гл. прех. екр. II. 3.* || **из|на|к|в|ас|я** *гл. прех. екр. II. 1.* || **из|на|к|ит|вамъ** *гл. прех. тр. III., екр. из|на|к|ит|я II. 1.* || **из|на|к|ов|а** *гл. прех.*

екр. 1. 9. ||изна|крада гл. прех. екр. 1. 8., ||изна|кѣрмя гл. прех. екр. 11. 1. ||изна|кѣрша гл. прех. екр. 11. 3. ||изна|купѹ-
вамъ гл. прех. тр. III, екр. изна|купя II. 1. ||изна|кѣдря гл. прех. екр. 11. 1. ||изна|лапамъ гл. прех. екр. III. ||изна|лѣ-
гамъ гл. непрех. екр. III. ||изна|мазвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|мажа I. 10. ||изна|мацвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|мацамъ III. ||изна|мирамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|мѣря II. 1. ||изна|ми-
ране, изна|мѣр-ване *сжи. ср.*, -ливъ *прил. м.*, -ливостъ *сжи. ж.* ||изна|мотѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|мотѣя I. 6. ||изна|мрѣжда се гл. непрех. екр. 11. 1. ||изна|муся се гл. непрех. екр. 11. 1. ||изна|мѣнвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|мѣна I. 5. ||изна|надамъ се гл. непрех. екр. III. ||изна|надване *сжи. ср.* ||изна|неса гл. прех. екр. 1. 7., мкр. изна|нанисамъ III. ||изна|низвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|нижа I. 10.
изна|б|коло нар.
изна|падамъ гл. непрех. екр. III. ||изна|пазарявамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|пазаря II. 1. ||изна|палвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|пала II. 1. ||изна|пар-
ювамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. изна|паря II. 1. ||изна|пера гл. прех. екр. 1. 1. ||изна|пивамъ се гл. непрех. тр. III., екр. изна|пия се I. 6. ||изна|пикивамъ се гл. непрех. тр. III., екр. изна|пикая се I. 6. ||изна|писвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|пиша I. 10. ||изна|плѣвамъ се гл. непрех. тр. III., екр. изна|плѣча се I. 10. ||изна|плаша (се) гл. (не)прех. екр. 11. 3. ||изна|плитамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|плета I. 8. ||изна|плюя гл. прех. екр. 1. 6. ||изна|плюисамъ се гл. непрех. екр. III. ||изна|пѣлнямъ гл. прех. тр. III, изна|пѣлня екр. 11. 1.
изна|по|конь нар.; *срав.* стар. книж. ко-
нець 'край'.
изна|правямъ гл. прех. тр. III., изна|пра-
вя екр. 11. 1. ||изна|правяне *сжи. ср. р.* ||изна|прашвамъ гл. преход. тр. III., екр. изна|праша II. 3. ||изна|придамъ гл. преход. тр. III., екр. изна|предѣя I. 8. ||изна|прѣск-вамъ гл. прех. тр. III., екр. -амъ.
изна|прѣдъ, изна|прѣжъ нар.
изна|псувамъ гл. прех. екр. III. ||изна|пукамъ се гл. непрех. екр. III. ||изна|пухамъ гл. прех. екр. III. ||изна|пушвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|пуша II. 3. ||изна|пѣхамъ (се) гл. (не)прех. екр. III. ||изна|редя гл. прех. екр. 11. 1. ||изна|рѣзвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|рѣжа I. 10. ||изна|сады гл. прех. екр. 11. 1.
изна|с-вамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. изна|неса I. 7.; *вж.* и изнисамъ ||изна|с-ване, -яне *сжи. ср.*
изна|свѣткамъ се гл. непрех. екр. III., изна|сѣлямы (се) гл. (не)прех. екр. III. ||изна|

сѣлвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|сѣля II. 1. || ~ се гл. непрех. ||изна|сѣ-
рамъ (се) гл. (не)прех. тр. III., екр. изна|сѣра (се), изна|сѣчамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|сѣка I. 7. ||изна|смо-
лявамъ гл. прех. тр. III. ||изна|солямы гл. прех. тр. III. ||изна|спя се гл. непрех. екр. 11. 5. ||изна|стана гл. прех. екр. 1. 5. ||изна|стѣна непрех. екр. 1. 5. ||изна|сѣвамъ гл. преход. тр. III. ||изна|сѣввамъ преход. тр. III., екр. изна|сѣя I. 6.

изна|с-я гл. нкм. 3-олич. тр. III., екр. изна|сѣсе ||изна|сѣямъ гл. прех. тр.; *вж.* и з-
н и с а м ъ, изнасвамъ ||изна|сѣяне *сжи. ср.* ||изна|тѣквамъ гл. прех. тр. III. ||изна|тѣрвамъ гл. преход. тр. III., екр. изна|тѣря II. 1. ||изна|товаря гл. прех. екр. 11. 1. ||изна|топявамъ гл. прех. тр. III. ||изна|торявамъ гл. преход. тр. III. ||изна|точывамъ гл. преход. тр. III. ||изна|трошамъ гл. преход. тр. III., екр. изна|троша II. 3. ||изна|труфя (се) гл. (не)прех. екр. 11. 1.

изна|тѹпвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|тѹпамъ III. ||изна|тѹрямы гл. прех. тр. III. ||изна|тѣкмявамъ гл. прех. тр. III. ||изна|тѣпквамъ гл. преход. тр. III. ||изна|учвамъ (се) гл. (не)прех. тр. III. ||изна|хѣквамъ гл. прех. тр. III. ||изна|хлѹзвамъ, -хлѹзямъ гл. прех. тр. III. ||изна|хѹк(в)амъ гл. прех. тр. (екр.) III. ||изна|хрѣня(мъ) гл. прех. тр. III., (екр.) 11. 1. ||изна|цѣпамъ прех. екр. III. ||изна|цѣпвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|цѣпя II. 1. ||изна|чѣсвамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|чѣша I. 10. ||изна|чѣр-
ня(мъ) гл. прех. тр. III., екр. 11. 1. ||изна|чѹпя(мъ) гл. прех. тр. III., екр. 11. 1.

изна|ч|ало нар.

изна|шарвамъ гл. преход. тр. III., екр. изна|шаря II. 3. ||изна|шивамъ гл. прех. тр. III., екр. изна|шійя I. 6. ||изна|шле-
вямъ гл. преход. тр. III., екр. изна|шле-
вля II. 1. ||изна|щѣрбямъ гл. прех. тр. III. ||изна|шадамъ се гл. непрех. тр. III.
изне|вѣра *сжи. ж.* ||изне|вѣрни-къ *сжи. м.*, *ж.* -ца ||изне|вѣрявамъ, изне|вѣрямъ гл. прех. тр. III., екр. изне|вѣря II. 1. || ~ се гл. непрех. ||изне|вѣр-яне, -яване *сжи. ср.* ||изне|вѣ-решкомъ, -решкимъ, -решката нар.

изне|мало *сжи. ср.* 'дѣлбало'; гл. изне|не-
ма; *срав.* отне|ма ||изне|мѹга *сжи. ж.* ||изне|мѹгвамъ гл. непрех. тр. III., екр. изне|мѹга I. 7. ||изне|мѹгване *сжи. ср.* ||изне|мѹжямъ гл. непрех. тр. III., екр. изне|мѹжѣя I. 6 ||изне|мѹжяване *сжи. ср. р.* ||изне|мѹжѣль *прил. м.* (прич. мин. страд.)

изне|не|нада *сжи. ж.* ||изне|не|надвамъ (из-
не|не|наждамы) гл. прех. тр. III., екр. изне|не|на|дамъ III. ||изне|не|на|дѣно нар.

изнеса́, изнесѣ́ *гл.* прех. екр. I. 7.; *вж.* мкр. изнася(мъ) || изнѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изнѣжа I. 10. || изнѣзване *сжиц. ср.* || изнѣжъ *сжиц. м.* || изнѣж(ну)-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изнѣжна I. 5. || изнѣж(ну)ване *сжиц. ср.*

изнѣсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изнеса́ I. 7. || изнѣса́ *гл.* 3-о лич. тр.; *вж.* изнася || изнѣчамъ *гл.* непрех.; *вж.* изнѣжна, надѣжна || изнѣшамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изнѣша II. 3. || изнѣшане *сжиц. ср. р.* || изнѣщ-вамъ, ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изнѣщя II. 1. || изнѣщ-ване, -яне *сжиц. ср.*

изново *нар.*

изно́жвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изно́жа II. 1. || износáчка *сжиц. ж.* обл. || износ-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. износ-ся II. 1. || износ-ване, -яне *сжиц. ср.* || износено *сжиц. ср.* отъ прич. стр. 'вехтошина' || износ-енъ, -ни I.-II. *прил. м. р.* || износи, износ-я *гл.* обл. стар. 3-о лич.; *вж.* изнася || износъ I.-II. *сжиц. м.* чужд. 'экспортъ' || изнѣж-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -а II. 3. || изнѣженость *сжиц. ж. р.* || изнѣжтре *нар.* обл. стар. = извжтре

изнур-ѣние *сжиц. ср.* || -енъ („прил“) *прич.* мин. страд. м. || -ѣность *сжиц. ж.* || -ѣтеленъ, -ни *прил. м.* || -ѣтельность *сжиц. ж.*

изнур-явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -я II. 1. || -се *гл.* непрех.

изобáгнямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. изобáгна се II. 1.; *вж.* багна се съ б кмъ кор. въ агне; сир. об-агна се схванато като о-багна. Съ изоб-, предъ съгласки, често изоб-, има множество съставни глаголи както напр.; изобáждамъ (вм. *изобáждамъ; *срав.* на|ва|ждамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изобáдя („изобáдя“) II. 1. || изобáя *гл.* прех. екр. I. 11. || изобáивамъ преход. тр. III., екр. -вйя I. 6. (стб. **ОКИТИ** вмѣсто *оввити) || изобáврѣзвамъ прех. тр. III., екр. -в ѣ р жа I. 10.; изобáберá прех. екр. I. 1. || изобá-без-умѣвамъ непрех. тр. III., екр. -безумѣя I. 6. || изобáйда прех. екр. I. (изобишълъ).

изобáлье *сжиц. ср. р.*; стбълг. **ИЗКИЛІЕ** 'изобилие'...; нѣкои сравняватъ латин. *fēlix* честитъ... || изобáил-енъ, -ни *прил. м.* || изобáйлность *сжиц. ж.* || изобá-бйрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáберá || изобá-ковá *гл.* прех. екр. I. 9. || изобáблажá *гл.* прех. екр. II. 3. || изобáблѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáблѣжа I. 10., (и „изобáблѣзвамъ“, *гл.* „блѣжа“). || изобáблѣчá-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáблѣчá II. 3. || изобáблѣчаване *сжиц. ср.* || изобáблѣчителъ *сжиц. м., ж.* -ка || изобáблѣчител-енъ, -ни *прил. м.* || изобáблѣчителность *сжиц. ж.* || изобáблѣчамъ вм. *изобáблѣчамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изобáблѣка I. 7. || изобá-лепá *гл.* прех. екр. II. 1. || изобá-

лямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбля II. 1., отъ обáль || изобáбреніе *сжиц. ср.* || изобáбразителъ *сжиц. м., ж.* -ка || изобáбразител-енъ, -ни *прил. м.* || изобáбразителность *сжиц. ж.* || изобáбразявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбразяя II. 1. || изобáбразяване *сжиц. ср.* || изобáбретáтелъ *сжиц. м., ж.* -ка || изобáбретáтелность *сжиц. ж.* || изобáбретѣние *сжиц. ср.* || изобáбретя-вамъ *гл.* прех. тр. III.; кор. *вжс.* сретене, срещá || изобáбрѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбрѣча II. 3. || изобáбруля *гл.* прех. екр. II. 1. || изобáбърша (брѣша) *гл.* прех. екр. I. 10. || изобáбрѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбрѣсна I. 5. || изобáбрѣщамъ (вм. *изобáврѣщамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбрѣрна I. 5. || изобáбрѣз-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбрѣжа I. 10. || изобáбрувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбруя I. 6.; кор. *у.*; *срав.* лат. *ex-uo* = из-у-вамъ || изобáбшйвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбшйя I. 6.

изобáщо *нар.*

изобáкаляма *гл.* (не) прех. тр. III., екр. изобáколя II. 1.; кор. въ околó, предл. обá; об-б || изобáкаляне *сжиц. ср.* || изобáбля *гл.* прех. екр. II. 1. || изобáбѣся (вм. *изобáбѣся; не е кор. бѣс, а вес-, стар. вѣся; *срав.* рус. по|веситъ!); изобáбврѣшамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбврѣшá I. 7. (10) || изобáбгладнѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изобáбгладнѣя I. 6. || изобáбглѣждамъ *гл.* прех. тр. III. || изобáбглѣжда *гл.* прех. екр. I. 10. || изобáбглушáвамъ *гл.* непрех. тр. III. || изобáбголя-вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изобáбголѣя I. 9. || изобáбголямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изобáбголя II. 1. || изобáбгрáбямъ *гл.* прех. тр. III.

изогрáфъ *сжиц. м., ж.* изогрáфна; кор. грц.; *вж.* зогрáфъ || изогрáфисвамъ *глаг.* прех. тр. III., екр. изогрáфисамъ III., изогрáфѣша I. 10. || изогрáфис(у)ване *сжиц. ср.* || изогрáфски *прил. м.*

изогрáбямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изогрáбѣя I. 7. || изогрáбизвамъ *гл.* прех. тр. III. || изогрáдерá *гл.* прех. екр. I. 1. || изогрáжѣня *гл.* прех. екр. II. 1. || изогрáжѣна *гл.* прех. екр. I. 5.

изогрáжднѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изогрáжднѣя I. 6. || изогрáкáпя *гл.* непрех. екр. I. 9. || изогрáкáстря *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. изогрáкáстр-ямъ, -ювамъ III. || изогрáкáчвамъ *гл.* прех. тр. III. || изогрáкóзя се *гл.* непрех. екр. II. 1.

изогрáколо *нар.*

изогрá-косявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изогрá-кося II. 1. || изогрáкрѣшвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изогрáкрѣша I. 3. || изогрáкѣпя *гл.* прех. екр. I. 9. || изогрáкѣсамъ *гл.* прех. екр. III. || изогрáлопамъ *гл.* прех. екр. III. || изогрáмйвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изогрáмйя I. 6.

из|он|од-вамъ, -ямъ, из|он|ождвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|он|од|ья II. 1. (2), из|он|о|жд|амъ III.
 из|о|падамъ *глагол.* непрех. екр. III. || из|о|паса́ *гл.* прех. екр. I. 7. || из|о|пача́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|пача́ II. 3.; *вж.* о|пакъ || из|о|пача́ване *сжиц. ср. р.* || из|о|паче́нь *прил. м. р.* (прич. мин. страд.) || из|о|пвамъ || из|о|пинамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|пина I. 5.; кор. въ пъна-а || из|о|пване, из|о|пинане *сжиц. ср.* || из|о|пека́ *гл.* прех. екр. I. 7. || из|о|пера́ *гл.* прех. екр. I. 1. || из|о|пия́ (се) *гл.* (не-) прех. екр. I. 6. || из|о|пване *сжиц. ср.* || из|о|плюскамъ *гл.* прех. екр. III. || из|о|по́пя (се) *гл.* (не-) прех. екр. II. 1. || из|о|по́я *гл.* прех. екр. II. 1. || из|о|правда́я *глагол.* прех. екр. I. 6. || из|о|пра́вя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|о|пра́се *се гл.* непрех. екр. II. 1. || из|о|проста́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|о|пу́ля се *гл.* непрех. екр. II. 1. || из|о|пу́стѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. || из|о|пу́ша *гл.* прех. екр. II. 3. || из|о|пържа *гл.* прех. екр. II. 1. || из|о|пърля *гл.* прех. екр. II. 1.
 из|ор|авамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|ра́ I. 9. || из|ор|аване *сжиц. ср.* || из|о|ра|ди|сва|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|рад-|исамъ III, -|иша I. 10. || из|о|р|ѣзвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. из|о|р|ѣжа I. 10.
 из|о|сакатя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|о|свободя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|о|седла́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|се|д|ля́ I. 6. || из|о|ску́бя *гл.* прех. екр. I. 9. || из|о|скъ́пна *гл.* непрех. екр. I. 5. || из|о|сла́бвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. из|о|слаб(н)ѣя I. 6. || из|о|сланя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|о|слѣ́пѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. || из|о|ста́вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. из|о|ста́на I. 5. || из|оста́ване *сжиц. ср.* || из|оста́вямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. из|о|ста́вя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || из|оста́вяне *сжиц. ср.* || из|оста́ямъ *гл.* непрех.; *вж.* из|оставамъ || из|о|стри́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|стри-|га́, -|жа́ I. 10.; || из|о|стри́вамъ *гл.* прех. тр. III.
 из|об|стр-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|б|стри́ II. 1. || из|об|стр-яне, -юване *сжиц. ср.* || из|о|сж́ждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|сж́дя II. 1.
 из|от|б́ивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|б́ия I. 6. || из|от|б́ирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|бе́ра́ I. 1. || из|от|б́иране *сжиц. ср.* || из|от|б́лизу *нар.*
 Съ представки из|от|- сж образувани немалкъ брой съставни глаголи, както шо сж: из|от|бра́нямъ *глагол.* преход. тр. III., екр. из|от|бра́ня II. 1. || из|от|ва́рямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|во́ря II. 1. || из|от|веда́ *гл.* прех. екр. I. 8. || из|от|в́ия *гл.* прех. екр. I. 6. || из|от|влѣ́ка *глагол.* прех. екр. I. 7.
 из|от|вс́жде *нар.* || из|от|вѣ́нь, из|от|вѣ́нка *нар.*

из|от|вѣ́ржа *глагол.* прех. екр. I. 10. || из|от|вѣ́ртя *гл.* прех. екр. II. 2. || из|от|вѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6.
 из|от|вѣ́ждъ, из|от|вѣ́жд-и, -е *нар.* || из|от|вѣ́жд-ень, -ни *прил. м.* || из|от|вѣ́жтре *нар.*
 из|от|гле́ждамъ (из|от|гле́двамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|гле́дамъ III. || из|от|гон-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|гона́ II. 1.
 из|от|го́ре *нар.*
 из|от|гра́ждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|гра́дя II. 1. || из|от|греба́ *глагол.* прех. екр. I. 7., мкр. из|от|гри́бамъ III.
 из|от|дале́чь *нар.* || из|от|де́ *нар.* || из|от|ди́ре *нар.* || из|от|за́д-ъ, -е, -и *нар.*
 из|от|пий-вамъ, -ямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. -я II. 3. || из|от|по́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || из|от|пра́тя *гл.* прех. екр. II. 1.
 из|от|пре́дъ *нар.* за мѣсто || из|от|пре́ди *нар.* за време.
 из|от|прѣ́гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|прѣ́гна I. 5. || из|от|пу́швамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|пу́ша II. 3. || из|о|тра́вямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|тра́вля II. 1.; *вж.* о|трова; стб. кор. троу́тн: трокъж.
 из|от|са́мъ *нар.*
 из|от|сре́ща *нар.*
 из|от|сѣ́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|сѣ́я I. 6. || из|от|сичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|сѣ́ка́ I. 7., || из|от|ску́бя *глагол.* прех. екр. I. 9. || из|от|сла́б(ну)вамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. из|сла́бна I. 5.
 из|о|три́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|три́я I. 6. || из|о|три́б-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|три́б|я II. 1. || из|от|рѣ́б-ване, -яне *сжиц. ср. р.* || из|от|рѣ́звамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|рѣ́жа I. 10. || из|от|рѣ́зване *сжиц. ср.* || из|от|та́мъ *нар.* || из|от|та́тъкъ *нар.*
 из|от|те́глямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|те́гля II. 1. || из|от|ти́квамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|ти́камъ III.
 из|от|ту́к-а, -ъ *нар.*
 из|о|ту́пвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|ту́памъ III.
 из|от|учвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|уча́ III. 3.
 из|от|хлупвамъ *гл.* прех. тр. III. || из|от|це́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|от|ча́ивамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. из|от|ча́я *се* I. 11. || из|от|чу́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|от|ши́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|ши́я I. 6. || из|от|ѣ́м(ну)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|ѣ́мна I. 5.; кор. стб. ъм въ кѣз-ѣмъ „взема“, но кѣз-ѣтн, нб. мин. свѣрш. опред. вз|е-хъ; *срав.* по|ѣ-хъ, при|е-хъ, при|е-ма, при|и-ма мѣ... || из|от|ѣ́рк(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|от|ѣ́ркамъ III. || из|от|ѣ́сна-вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. из|от|ѣ́сна́ I. 6.

из|о|фѣйкв-амъ *гл.* непрех. тр. III., екр. -амъ; *срав.* н. гръц. févğđ бѣгамъ || из|о|х-вамъ, -камъ *гл.* непреход. тр. III., екр. из|о|хамъ III. || из|о|хлүзѣ *гл.* преход. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || из|о|чѣст-вамъ -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|о|чѣстѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || из|о|чүкамъ *гл.* прех. екр. III. || из|о|щърбѣя *гл.* прех. екр. II. 1... || ~ се *гл.* непреход.

из|пáдвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. из|пáд-дамъ III., изпáдна I. 5. || изпáдане *сжиц. ср. р.* || изпáдналь *прил. м.* (прич. мин. действ. отъ и з п а д н а) || изпáдналость *сжиц. ж.* || из|пазарѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пазарѣя II. 1. || из|пакостѣя *гл.* непрх. екр. II. 1. || из|пáр-вамъ, -ямъ I., -явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пáръя II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || из|пáрямъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. из|пáряне I.-II., изпáрване, изпáряване *сжиц. ср.* || из|пáс-ямъ, -явамъ (из|пáшамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. из|пáсá I. 7. || изпáс-яне, -яване (изпáшане) *сжиц. ср.; срав. сжиц.* паша || из|пáтя *гл.* непрх. екр. II. 1., мкр. из|пáт-вамъ, -ямъ и стар. из|пáшамъ III. || изпáтяне, изпáшане *сжиц. ср.* || из|пáдѣпс(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пáдѣпсá III.; кор. грц. || из|пé-кá *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. из|пичамъ III. || из|пелѣвамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. из|пелѣя се I. 6. || из|пепелѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пепелѣя II. 1. || из-перá *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. из|пирáмъ III. || из|пёр-вамъ, -ямъ се *глагол.* непрх. тр. III., екр. из|пёрѣя се II. 1. || из|пердáшвамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. из|пердáша II. 3. || из|пердúш-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пердúша II. 3. || изпердáшване, изпердúшване *сжиц. ср.* || из|печѣне *прил. м.* (прич. мин. стр. отъ и з п е к а) || из|печáл-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|печáля II. 1.; *срав.* печеля изт. бълг. || из|пѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пѣя I. 6. || из|пѣване *сжиц. ср.* || из|пикáвамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. из|пикáя (се) I. 6. || из|пикáване *сжиц. ср.* || из|пѣл-ювамъ се, -ямъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. из|пѣля се II. 1.; *вж.* пиле || из|пилявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пиля II. 1.; *вж.* пила || из|пѣлюване, из|пѣляване, из|пѣляне *сжиц. ср.* || из|пѣпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пѣпáмъ III. || из|пѣпване *сжиц. ср.* || из|пѣирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пѣира I. 1. || из|пѣране *сжиц. ср.* || из|писъ *сжиц. м.* || из|писвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пѣйша I. 10. || из|писване *сжиц. ср.* || из|писквámъ II. || из|пискване *сжиц. ср.* || из|питъ I. *сжиц. м.* || из|питáние *сжиц. ср.* || из|питáтел-ень, -ни *прил. м.* || из|пѣтвámъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|пѣйтáмъ III. || из|питвáчъ *сжиц. м.* || из|пѣт(у)ване *сжиц. ср.*

|| из|питѣя *сжиц. ж.* || из|питнѣя *сжиц. ж.* || из|пѣтие *сжиц. ср.* обл. *годеженъ за-пивъ || из|пѣйтъ II. *прил. м.* (прич. мин. стр. отъ гл. и з п и я) || из|пѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|п е ч á I. 7. || из|пѣчане *сжиц. ср.* || из|пищѣвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. из-плáв(у)вамъ *гл.* (не)прх. тр. III., екр. из-плáвамъ непрех. III., из|плáвѣя II. 1. (прех.), мкр. из|плáвямъ прех. || из|плá-вямъ се *гл.* непрех. || из|плáв(у)ване, из-плáвѣяне *сжиц. ср.* || из|плáквámъ I., из-плáкнувámъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-плáкна I. 5. || из|плáквámъ II. *гл.* непрх. тр. III., екр. из|плáчá I. 10. || ~ се *гл.* непр. || из|плáкване, из|плáкнване *сжиц. ср.* || из|платѣямъ *гл.* непрех. тр. III., екр. из|платѣя II. 1. || из|платѣяване *сжиц. ср.* || из|плáшвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|плáша II. 3. || ~ се *гл.* непрх. || из-плáшване *сжиц. ср.* || из|плáщáмъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. из|плáщя II. 1. || из|плáщане *сжиц. ср.* || из|плѣзвámъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|плѣзѣя II. 1. || ~ се *гл.* непр. || из|плѣзване *сжиц. ср.* || из|пле-сенѣямъ *гл.* непрх. тр. III., екр. из|пле-сенѣямъ III., из|плесенѣя I. 10. || из-плесенѣяване *сжиц. ср.* || из|плѣсквámъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|плѣскáмъ III.; *срав.* плоскостъ, с|плесканъ || из-плѣисквámъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-плѣискамъ III. || из|плѣискване *сжиц. ср.* || из|плѣитамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-плѣитá I. 8. || из|плѣитане *сжиц. ср.* || из-плѣощамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-плѣощя II. 1. (I. 10.) || из|плѣувámъ *гл.* непрх. тр. III., екр. из|плѣува мъ III. || из-плѣувване *сжиц. ср.* || из|плѣз(ну)вамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. из|плѣз н а се I. 5. || из|плѣз-ване, -нуване *сжиц. ср.* || из|плѣв-ямъ, -явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-плѣвѣя II. 1. || из|плѣсквámъ (из|плѣяск-вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. из|плѣщя II. 1. || из|плѣувámъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|плѣюя I. 6. || из|плѣюване *сжиц. ср.* || из|плѣюнч-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|плѣюнчá II. 3. || из|плѣюсквámъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|плѣюска мъ III. || из|плѣюскване *сжиц. ср.* || из|плѣюшвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. из|плѣюшя II. 4. || из|поáгна се *гл.* непрх. екр. II. 1. || из|побáрамъ *гл.* прех. екр. III. || из|побѣрá *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непрх. || из-по|бѣивámъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|по-бѣйá I. 6. || ~ се *гл.* непрх. || из|по|бѣлѣс-камъ *гл.* прех. екр. III. || из|по|бѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|по|бодá I. 8. || из|по|болѣтя се *гл.* непрх. екр. I. 6., мкр. из|по|болѣямъ се III. || из|по|бѣлгарѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || из|по|бѣркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрх. || из|по|бѣгамъ *гл.* прех. екр. III. || из|по|бѣснѣя *гл.* непрх. екр. I. 6.

из|по|ва́дя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|валя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|варя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|вди́гна *гл.* прех. екр. I. 5. || из|по|веселѣ́я *гл.* непрх. екр. I. 6. || из|по|вѣхнувамъ́, из|повѣхвамъ́ *гл.* непрх. тр. III. || из|по|ви́я *гл.* прех. екр. I. 6. из|по|влѣ́ка *гл.* прех. екр. I. 7. || из|по|врѣзвамъ́ *гл.* прех. тр. III. || из|по|вѣ́рбя *гл.* прех. екр. II. 1. из|по|въз|ви́я *гл.* прех. екр. I. 6. || из|по|въря́ (х в ъ р л я м ъ) *гл.* прех. екр. III. из|повѣ́двамъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. из|повѣ́дамъ́ III. || из|повѣ́дване *сжц. ср.* || из|повѣ́дание *сжц. ср.* || из|повѣ́дникъ́ *сжц. м.* || из|повѣ́дь *сжц. ж.* из|по|га́зя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|га́рямъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. из|по|го́ря II. 1. (прех.) II. 2. (непрех.) || из|по|га́сна *гл.* непрх. екр. I. 5. || из|по|га́ся *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|ги́на *гл.* непрх. екр. I. 5. || из|по|гло́згамъ́ III., из|по|гло́жда *гл.* прех. екр. I. 10. || из|по|гме́ча *гл.* прех. екр. II. 3. || из|по|гнѣ́я *гл.* непрх. екр. I. 6. || из|по|гра́бамъ́ *гл.* прех. екр. III. || из|по|грознѣ́я *гл.* непрх. екр. I. 6. || из|по|гу́бя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|гѣ́лтамъ́ *гл.* преход. тр. III., екр. из|по|гѣ́лна I. 5. || из|по|гѣ́рча *гл.* прех. екр. II. 3. из|по|да́вя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1. || из|по|да́мъ́ *гл.* прех. екр. I. 8. || из|подам|го́самъ́ *гл.* прех. екр. III. || из|пода́ря *гл.* прех. екр. II. 1. из|подъ́ *предл.*, из|поди́ *предл.* обл. из|под|ви́я *гл.* прех. екр. I. 6. || из|под|влѣ́ка *гл.* прех. екр. I. 7. || из|под|въ́рбя *гл.* преход. екр. I. 10. || из|под|гѣ́зна *гл.* непрх. екр. II. 5. || из|под|го́ря *гл.* прех. екр. II. 1., непрх. II. 2. || из|под|градя́ *гл.* прех. екр. II. 1. из|по|детиня́ се *гл.* непрх. екр. II. 1. || из|подивѣ́я *гл.* непрх. екр. I. 6. из|по|ди́рамъ́ *гл.* преход. тр. III., екр. из|по|де́ра I. 1. из|под|ка́стря *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|кв́асы *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|ков́а *гл.* прех. екр. I. 9. || из|под|кожу́ша се *гл.* непрх. екр. II. 3. || из|под|коп́ая *гл.* прех. екр. I. 6 || из|под|кривя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|ку́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|ку́рпя *гл.* прех. екр. II. 1. из|под|лѣ́жа *гл.* прех. екр. II. 3. || из|под|лудя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|лұ́ча *гл.* прех. екр. II. 3. || из|под|лѣ́жа *гл.* прех. екр. I. 10 || из|под|лѣ́стья *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|ма́ма *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|ме́та́ *гл.* прех. екр. I. 8. || из|под|мла́дя се *гл.* непрх. екр. II. 1. из|пѣ́дница *сжц. ж.* 'земя подь орницата'. из|под|новя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || из|под|об́стря *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|палвамъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. из|под|пала́ II. 1. || из|под|пи́ша *гл.* прех. екр. I. 10. || из|под|платя́ *гл.* прех. екр.

II. 1. || из|под|плáша *гл.* прех. екр. II. 3. || из|под|плѣ́скамъ́ *гл.* прех. тр. III. || из|под|пра́ (из|под|прѣ́ж) *гл.* прех. екр. I. 3. || из|под|пра́вя *гл.* прех. екр. II. 1. из|по|дра́скамъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. из|по|дра́самъ́ III., из|по|дра́ця I. 10. || из|под|рѣ́на *гл.* прех. екр. I. 5. из|по|дрѣ́самъ́ (се) *гл.* (не)прех. екр. III. || из|по|дро́бя *гл.* прех. екр. II. 1. из|под|рѣ́жа *гл.* прех. екр. I. 10. || из|под|сѣ́пя *гл.* прех. екр. I. 9. || из|под|сѣ́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || из|под|сно́ча *гл.* непрх. екр. II. 3. || из|под|сла́дя *гл.* прех. екр. II. 1. из|по|ду́хамъ́ *гл.* прех. екр. III. || из|по|ду́ша I.-II. *гл.* прех. екр. II. 3. из|подъ́ *предл.*; *вж.* из|поди́. из|под|шѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6. из|по|жа́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|же-га́, -жа́ *гл.* прех. екр. I. 7. || из|по|же́ня (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1. || из|по|жи́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|жѣ́лтѣя́ *гл.* непрх. екр. I. 6. || из|по|жѣ́лтѣя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|жѣ́на *гл.* прех. екр. I. 5. Съ три представки из|по|за: из|по|за|ба́вя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || из|по|за|белѣ́жа *гл.* прех. екр. II. 3. || из|по|за|берá *гл.* прех. екр. I. 1. || из|по|за|бѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6. || из|по|за|богатѣ́я *гл.* непрх. екр. I. 6. || из|по|за|брáвя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|за|бра́дя *гл.* прех. екр. 2. I. || из|по|за|бу́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|за|бу́ча *гл.* прех. екр. II. 3. || из|по|за|бъркамъ́ (се) *гл.* (не)прх. тр. III. || из|по|за|бѣ́гна *гл.* непрх. екр. I. 5. из|по|за|валя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|за|ва́рдя *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|за|ва́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|за|ведá *гл.* прех. екр. I. 8. || из|по|за|вѣ́на *глагол.* непрх. екр. I. 5. || из|по|за|ви́я *гл.* прех. екр. I. 6. || из|по|за|влѣ́ка *гл.* прех. екр. I. 7. || из|по|за|вра́ (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 3 || из|по|за|вѣ́дя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || из|по|за|вѣ́ртя *гл.* прех. екр. II. 2. || ~ се *гл.* непрх. || из|по|за|вѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрх. || из|по|за|гáс-на *гл.* непреход. екр. I. 5.; -я *глагол.* преход. екр. II. 1. || из|по|за|гáщя́ *гл.* преход. екр. II. 1. || из|по|за|гáна *гл.* непрх. екр. I. 5. || из|по|за|гáдя́ *гл.* преход. екр. II. 1. || из|по|за|глѣ́хна *гл.* непрх. екр. I. 5. || из|по|за|гнѣ́я *гл.* непрх. екр. I. 6. || из|по|за|говѣ́я *гл.* непрх. екр. I. 6. || из|по|за|гнѣ́з-дя се *гл.* непреход. екр. II. 1. || из|по|за|гоб́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || из|по|за|градя́ *гл.* преход. екр. II. 1. || из|по|за|губя́ *гл.* прех. екр. I. 1. из|по|за|да́вя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || из|по|за|де́ра *гл.* прех. екр. I. 1. || из|по|за|длѣ́жнѣя́ *глагол.* непреход. екр. I. 6. || из|по|за|дрѣ́мя *гл.* непрх. екр. I. 9. || из|по|за|ду́ша́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се

- гл. непрех. || **из|по|за|държ́а** гл. прех. екр. II. 4. || **из|по|за|жу́ля** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|за|игра́я** гл. непрех. екр. I. 6.
- из|по|за|кара́мъ** гл. прех. екр. III. || **из|по|за|кача́** гл. преход. екр. II. 3. || **из|по|за|ключо́ча** гл. прех. екр. II. 3. || **из|по|за|ковá** гл. прех. екр. I. 9. || **из|по|за|коля́** гл. преход. екр. I. 2. || **из|по|за|копáя** гл. прех. екр. I. 6. || **из|по|за|копчáя** гл. прех. екр. I. 6. || **из|по|за|кривя́** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|за|крíя** гл. прех. екр. I. 6. || **из|по|за|кър́пя** гл. преход. екр. II. 1. || **из|по|за|късн́я** гл. непрех. екр. I. 6.
- из|по|за|лея́я** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|за|личá** гл. (не)прех. екр. II. 3. || **из|по|за|ло́жа** гл. прех. екр. II. 3. || **из|по|за|лѣ́жа** гл. преход. екр. I. 10. || **из|по|за|лѣ́я** гл. преход. екр. I. 6.
- из|по|за|ма́жа** гл. прех. екр. I. 10. || **из|по|за|ма́цамъ** гл. прех. екр. III. || **из|по|за|ма́я** гл. прех. екр. I. 11. || **из|по|за|мижа́** гл. непрех. екр. II. 4. || **из|по|за|мо́гна се** гл. непрех. екр. I. 5. || **из|по|за|моря́ се** гл. непрех. екр. II. 1. || **из|по|за|мрѣ́зна** гл. непрех. екр. I. 5. || **из|по|за|мрѣ́кна** гл. непрех. екр. I. 5. || **из|по|за|занесá** гл. прех. екр. I. 7.
- из|по|за|обла́чи се** гл. 3-олич. екр. II. 3.; отъ о б л а к ъ в м. *о б в л а к ъ || **из|по|за|оби́коля́** гл. непрех. екр. II. 1.
- из|по|за|па́дна** гл. непрех. екр. I. 5. || **из|по|за|па́ля** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|за|печа́тамъ** гл. прех. екр. III. || **из|по|за|пíша** гл. прех. екр. I. 10. || **из|по|за|пла́ча** гл. непрех. екр. I. 10. || **из|по|за|пла́ша** гл. прех. екр. II. 3. || **из|по|за|плу́бя** гл. прех. екр. I. 6. || **из|по|за|пра́** гл. преход. екр. I. 3. || **из|по|за|празд́ня** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|за|пустѣ́я** гл. непреход. екр. I. 6. || **из|по|за|пу́ша** I-II. гл. (не)прх. екр. II. 3.
- из|по|за|раста́** гл. непреход. екр. I. 7. || **из|по|за|рб́вя** гл. прех. екр. I. 1. || **из|по|за|рѣ́жа** гл. прех. екр. I. 10.
- из|по|за|се́ля** гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрех. || **из|по|за|си́пя** гл. прех. екр. I. 9. || **из|по|за|смѣ́я се** гл. непрх. екр. I. 6. || **из|по|за|смоля́** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|за|спя́** гл. непрех. екр. II. 5. || **из|по|за|сра́м(се)** гл. (не)прх. екр. II. 1. || **из|по|за|су́ча** гл. прех. екр. I. 10. || **из|по|за|сѣ́хна** гл. непрех. екр. I. 5. || **из|по|за|сѣ́кнá** гл. прех. екр. I. 7. || **из|по|за|сѣ́я** гл. прех. екр. I. 6.
- из|по|за|твóря** гл. прех. екр. II. 1. (т по о т в о р я) || **из|по|за|трíя** гл. преход. екр. I. 6. || **из|по|за|трупáмъ** гл. прех. екр. III. || **из|по|за|тúря** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|за|търня́мъ** гл. прех. тр. III.
- из|по|за|хáпя** гл. преход. екр. I. 9. || **из|по|за|хвáна** гл. прех. екр. I. 5. || **из|по|за|хлúпя** гл. прех. екр. II. 1.
- из|по|за|чёр́пя** гл. прех. екр. II. 1.
- из|по|за|шеме́дя** глаг. преход. екр. II. || **из|по|за|шíя** гл. преход. екр. I. 6.
- из|по|за|щíпя** гл. прех. екр. I. 9.
- из|по|зеле́нѣвамъ** гл. непрех. тр. III., екр. || **из|по|зеле́нѣя** гл. I. 6. || **из|по|зеле́нявамъ** гл. прех. тр. III., екр. || **из|по|зеле́ня** II. 1. || **из|по|зема́ (из|по|взема́)** гл. преход. екр. I. 4. || **из|по|зб́бамъ** гл. прех. екр. III. || **из|по|из|блíжа** гл. прех. екр. I. 10. (б л и ж а отъ о б л и ж а > о б л и ж а) || **из|по|из|блѣ́я** гл. непрех. екр. I. 6. || **из|по|из|ва́дя** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|из|влѣ́кá** гл. прех. екр. I. 7. || **из|по|из|вѣ́трѣя** гл. непрех. екр. I. 6. || **из|по|из|гнíя** гл. непрех. екр. I. 6. || **из|по|из|горя́** гл. (не)прех. екр. II. 1. || **из|по|из|кíсна** гл. прех. екр. I. 5. || **из|по|из|злѣ́зá** гл. непрех. екр. I. 7. || **из|по|из|сѣ́кнá** гл. прех. екр. I. 7. || **из|по|из|стíна** гл. непрех. екр. I. 5. || **из|по|из|сѣ́хна** гл. непрех. екр. I. 5. || **из|по|из|зя́мъ** гл. преход. екр. I. 8.
- из|по|ка́дя** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|ка́жа** гл. прех. екр. I. 10. || **из|по|ка́камъ** гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непрех. || **из|по|ка́лямъ** гл. прех. екр. III. || **из|по|ка́ня** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|ка́пя** гл. непрех. екр. I. 9. || **из|по|ка́рамъ се** гл. непрех. екр. III. || **из|по|ка́стря** гл. преход. екр. II. 1. || **из|по|ка́теря́ се** гл. непрех. екр. II. 1. || **из|по|ка́туря** гл. преход. екр. II. 1. || **из|по|квáря** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|клóцамъ** гл. прех. екр. III. || **из|по|ковá** гл. преход. екр. I. 9. || **из|по|кóля** глаг. преход. екр. I. 2. || **из|по|копáя** гл. прех. екр. I. 6. || **из|по|кося́** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|крадá** гл. прех. екр. I. 8. || **из|по|кривя́** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|крíя (се)** гл. (не)прех. екр. I. 6. || **из|по|крѣ́стя** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|кúпя** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|кѣ́лцамъ** гл. прех. екр. III. || **из|по|кѣ́ртя** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|кѣ́рша** гл. прех. екр. II. 3. || **из|по|кѣ́самъ** гл. прех. екр. III.
- из|по|ла́памъ** гл. прех. екр. III.
- из|полд́жий** сжц. м., наст. тур.; 'из|поличарь' || **из|поли́ца** сжц. ж. р.; кор. въ полъ, пол-овина || **из|полу́** нар.
- из|по|ле́пя** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|ловя́** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|ломя́** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|лопамъ** гл. прех. екр. III. || **из|полудѣ́я** глаг. непрех. екр. I. 6. || **из|полѣ́жа** гл. прех. екр. I. 10. || **из|по|лю́бя** глаг. прех. екр. II. 1. || **из|по|лѣ́гамъ** гл. непрех. екр. III. || **из|по|лѣ́я** гл. прех. екр. I. 6.
- из|по|ма́жа** гл. прех. екр. I. 10. || **из|по|ма́мя** гл. прех. екр. II. 1. || **из|по|ма́чкамъ** гл. прех. екр. III.
- из|по|ме́ждý** предл. (нар.)
- из|по|ме́ля** гл. прех. екр. I. 3. || **из|по|метá** гл. прех. екр. I. 8. || **из|по|ми́на** гл. непрх. екр. I. 5. || ~ се гл. непрех. || **из|по|ми́ря** гл. прех. екр. I. 10. || **из|по|ми́ря**

- г. прех. екр. II. 1. || из|по|мра́ г. непрх. екр. I. 3. || из|по|мра́зя I-II. прех. екр. II. 1. || ~ се г. непрх. || из|по|мрача́ г. прех. екр. II. 3. || из|по|мръзна г. непрх. екр. I. 5. || из|по|мръкна г. прех. екр. I. 5. || из|по|мръжа г. прех. екр. II. 3.
- из|по|на|ба́вя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ба́скамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|бе́ра г. прех. екр. I. 1. || из|по|на|бе́ия г. прех. екр. I. 6. || из|по|на|бе́лскамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|бе́лободá г. прех. екр. I. 8. || из|по|на|бе́ухамъ г. преход. екр. III. || из|по|на|бе́бна г. непрх. екр. I. 5. || из|по|на|бе́рча г. прех. екр. II. 3.
- из|по|на|вди́гна г. прех. екр. I. 5. || из|по|на|ве́да г. прех. екр. I. 8. || из|по|на|ви́ря г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ви́я г. прех. екр. I. 6. || из|по|на|ви́камъ г. прех. екр. III. || из|по|на|вля́ка г. прех. екр. I. 7. || из|по|на|вля́ся се г. непрх. екр. II. 1.
- из|по|на|ви́здя г. прех. екр. II. 1. || ~ се г. глаг. непрех. || из|по|на|ви́мчамъ г. глаг. прех. екр. ум. III. || из|по|на|ви́гния г. непрх. екр. I. 6. || из|по|на|ви́гтвя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ви́гра́бамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|ви́грѣя г. прех. екр. I. 6. || из|по|на|ви́грча г. прех. II. 3. || из|по|на|ви́дя г. прех. екр. I. 6.
- из|по|на|до|ка́рамъ г. прех. екр. III. (4 предст.).
- из|по|на|дра́скамъ, из|по|на|дра́щя г. глаг. прех. екр. I. 10. || из|по|на|дро́бя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|дрѣ́нкамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|ду́пча г. прех. екр. II. 3. || из|по|на|ду́я (се) г. (не)прех. екр. I. 7. || из|по|на|ду́лямъ г. прех. екр. III.
- из|по|на|жу́ля г. прех. екр. II. 1.
- из|по|на|збо́я г. прех. екр. II. 1.
- из|по|на|ка́дя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ка́лямъ г. прех. екр. III. || из|по|на|ка́пя г. (не)прх. екр. I. 9. || из|по|на|кв́асы г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ки́тя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|кло́памъ г. прех. екр. III. || из|по|на|ко́ва г. прех. екр. I. 9. || из|по|на|кривя́ г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|кълца́мъ г. прех. екр. III. || из|по|на|кърша́ г. прех. екр. II. 3. || из|по|на|кърдра́ г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|кърсамъ́ г. прех. екр. III.
- из|по|на|ла́памъ г. прех. екр. III. || из|по|на|ла́гамъ г. непрх. екр. III. || из|по|на|ла́я г. прех. екр. I. 6.
- из|по|на|ма́жа г. прех. екр. I. 10. || из|по|на|ма́дамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|мла́тя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|мо́бря г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|мръ́жда, из|по|на|мръ́щя се г. непрх. екр. II. 1. || из|по|на|му́ся се г. непрх. екр. II. 1.
- из|по|на|па́ля г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|па́ря г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|пека́ г. прех. екр. I. 7. || из|по|на|пи́ша г. прех. екр. I. 10. || из|по|на|пия́ г. непрх. екр. I. 6. || из|по|на|пла́ча се г. непрх. екр. I. 10. || из|по|на|пла́ша (се) г. (не)прех. екр. II. 3. || из|по|на|пли́скамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|плѣ́скамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|плю́нча г. прех. екр. II. || из|по|на|пра́вя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|пра́скамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|пра́ша г. прех. екр. II. 3. || из|по|на|прика́жа се г. непрх. екр. I. 10. || из|по|на|прѣ́скамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|пу́хамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|пу́ша г. прех. екр. II. 3. || из|по|на|пѣ́лня г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ра́ня г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ре́дя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|рѣ́ся г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|рѣ́жа г. прех. екр. I. 10. || из|по|на|сѣ́ка г. прех. екр. I. 7. || из|по|на|со́ля г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|то́ва́ря г. глаг. прех. екр. II. 1. || из|по|на|то́пя г. глаг. прех. екр. II. 1. || из|по|на|то́ча г. прех. екр. II. 3. || из|по|на|тро́ша г. прех. екр. II. 3. || из|по|на|ту́памъ г. прех. екр. III. || из|по|на|тъ́кмя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|тъ́пча г. прех. екр. I. 10. || из|по|на|у́ча г. глаг. прех. екр. II. 3. || из|по|на|хо́камъ г. прех. екр. III. || из|по|на|хра́ня г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ца́памъ г. прех. екр. III. || из|по|на|че́ша г. прех. екр. I. 10. || из|по|на|чу́камъ г. прех. екр. III. || из|по|на|ша́ря г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|ши́бамъ г. прех. екр. III. || из|по|на|шле́вя г. прех. екр. II. 1. || из|по|на|я́кна г. непрх. екр. I. 5. || из|по|не|дѣ́лничá г. глаг. непрх. екр. II. 3. || из|по|ни́кна г. непрх. екр. I. 2. || из|по|о|бе́ра г. прех. екр. I. 1. || из|по|о|кърша́ г. прех. екр. II. 3. || из|по|о|кърсамъ́ г. прех. екр. III. || из|по|о|пия́ г. прех. екр. I. 6. || ~ се г. непрх. || из|по|о|рѣ́жа г. прех. екр. I. 10. || из|по|о|ску́бя г. прех. екр. I. 9. мкр. || из|по|о|ску́бамъ III. || из|по|о|сѣ́ка г. прех. екр. I. 7. || из|по|от|во́ря г. прех. екр. II. 1. || из|по|па́дамъ г. непрх. екр. III. || из|по|па́ля г. прех. екр. II. 1. || из|по|па́ря г. прех. екр. II. 1. || из|по|пи́ка́я г. прех. екр. I. 6. || ~ се г. непрх. || из|по|пия́ г. прех. екр. I. 6. || из|по|пла́к(ну)́вамъ г. прех. екр. III. || из|по|пла́ша г. прех. екр. II. 1. || из|по|плѣ́скамъ г. прех. екр. III. || из|по|пѣ́лня г. прех. екр. II. 1. || из|по|пра́вя г. прех. екр. II. 1. || из|по|пра́тя г. прех. екр. II. 1. || из|по|пра́ша г. прех. екр. II. 3. || из|по|пре|неса́ г. прех. екр. I. 7. || из|по|при|ка́жа г. прех. екр. I. 10. || из|по|прѣ́скамъ г. прех. екр. III. || из|по|пре|ди нар. || из|по|пу́камъ (се) г. (не)прех. екр. III. || из|по|пѣ́лня г. прех. екр. II. 1. || ~ се

гл. непрх. || изпопъпля гл. непрх. екр. II. 1. (I. 9.) || изпопържамъ гл. прех. екр. III. || „изпопъкамъ“ „офиц.“ гл. непрх. екр. III. вм. изпопъкамъ гл. непрх. екр. III. || изпópezя гл. прех. екр. II. || изпоразбѣя гл. прех. екр. I. 6., || изпоразваля гл. прех. екр. II. 1. || изпораздърпамъ гл. прех. екр. III. || изпоразнеса гл. прех. екр. I. 7. || изпоцепя гл. прех. екр. II. 1. || изпоразя гл. прех. екр. II. 1. || изпораста гл. непрх. екр. I. 7. || изпорвамъ гл. прех. екр. III., мкр. изпоря III., *сжц. ср.* изпорване || изпорецъ, мн. изпорци *сжц. м.* || изпорина гл. прех. екр. I. 5. || изпоритамъ гл. прех. екр. III. || изпоробя гл. прех. екр. II. 1. || изпорона гл. прех. екр. II. 1. || изпорѣжа гл. прех. екр. I. 9. || изпорци *сжц. м. мн.; срав.* изпорецъ. || изпоръва гл. прех. екр. I. 9. || изпоръбя гл. прех. екр. II. 1. || изпосядя гл. прех. екр. II. 1. || изпо синѣя гл. непрх. екр. I. 6. || изпо синя гл. прех. екр. II. 1. || изпо скарамъ гл. прех. екр. III. || изпо сланя гл. прех. екр. II. 1. || изпо сле, изпо следъ *нар.* || изпо слободня гл. непрх. екр. I. 6. || изпо соля гл. прех. екр. II. 1. || изпо сребря гл. прех. екр. II. 1. || изпо стеля гл. прех. екр. I. 4. || изпо стина гл. непрх. екр. I. 5. || изпо стя (се) гл. непрх. екр. II. 1. мкр. изпо стявамъ (се) III., *сжц. ср.* изпо стяване || изпо съборя гл. прех. екр. II. 1. || изпо съ будя гл. прех. екр. II. 1. || изпо съ дерá гл. прех. екр. I. 1. || изпо съкá гл. прех. I. 7. || изпо съя гл. прех. екр. I. 6. || изпо текá гл. непрх. екр. I. 7. || изпотенъ *прил. м.* (прич. мин. страд.) отъ изпотя се || изпотиря гл. прех. екр. II. 1. || изпо топя гл. прех. екр. II. 1. || изпо трова гл. прех. екр. II. 1. || изпо трошá гл. прех. екр. II. 3., мкр. изпотрошáвамъ III. || изпо туля гл. прех. екр. II. 1. || изпо турча гл. прех. екр. II. 3., мкр. изпотурчвамъ III. || ~ се гл. непрх.; *сжц. ср.* изпотурчване || изпо тъкмя гл. прех. екр. II. 1. || изпо тъна гл. непрх. екр. I. 5. || изпо тълчамъ гл. прех. тр. III., екр. изпо тълча I. 10. || изпотявамъ гл. прех. тр. III., екр. изпотя II. 1. || ~ се гл. непрх. || изпотяване *сжц. ср.* || изпо умáцамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непр. || изпо умáчнамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непрх. || изпо хабя гл. прех. екр. II. 1. || изпо хáпя гл. прех. екр. I. 9. || изпо хáрча гл. прех. екр. II. 1. || изпо хвáля гл. прех. екр. II. 1. || изпо хлупя гл. прех. екр. II. 1. || изпо хбкамъ гл. прех. екр. III. || изпо цепя гл. прех. екр. II. 1. || изпо чернѣя *глагол.* непреход. екрат. I. 6. || изпо черня гл. прех. екр. II. 1. || изпо

чёрпя гл. прех. екр. II. 1. || изпо чиня гл. прех. екр. II. 1. || изпо чупя гл. прех. екрат. II. 1. || изпо шáря гл. преход. екрат. II. 1. || изпо ща (изпо щя) гл. прех. екр. I. 10. (мин. свърш. опред. изпосахъ), мкр. изпо щвамъ (изпо щкамъ) III. || изпо я гл. прех. екр. II. 1. || изпо явя се гл. непрх. екр. II. 1. || изпо ядамъ, изпо яждамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. изпо ямъ I. 8. || изпо ядóсвамъ (се) гл. (не)прех. екр. III. || изправа *сжц. ж.* || изпрáвямъ гл. прех. тр. III., екр. изпрá я II. 1. || изпрáвяне *сжц. ср.* || изпрáз-вамъ, -нямъ, -нувамъ гл. прех. тр. III., екр. изпрáздня II. 1. || ~ се гл. непрх. || изпрáзд-няне, -нуване *сжц. ср.* || изпрáзднувамъ гл. непреход. екрат. III. || изпрáнь прич. мин. стр. м, отъ изпера. || изпрáсвамъ гл. прех. тр. III., екр. изпрá ся II. 1. || ~ се гл. непрх. || изпрáс-вамъ гл. непрх. тр. III., екр. изпрáс-камъ III. || изпрáсване *сжц. ср.* || изпрáтеникъ *сжц. м., ж.* || изпрáтеница || изпрáтѣкъ *сжц. м.* || изпрáтня *сжц. ж.* || изпрáтѣ *сжц. м.* || изпрáтня гл. прех. екр. ум. I. 5. || изпрáтя гл. прех. тр. II. 1., мкр. изпрáщамъ III., *сжц. ср.* изпрáщане || изпрáщáчъ *сжц. м., ж.* || изпрáщáчка. || изпрáщявамъ гл. прех. тр. III., екр. изпрáщя II. 2.; *вж.* изпрáскамъ. || изпребѣя гл. прех. екр. I. 6. || изпребоя-дйсамъ III., || изпребоядѣша гл. прех. екр. I. 10. || изпребрóдя гл. прех. екр. II. 1. || изпребрóя гл. прех. екр. II. 1. || изпревáрямъ гл. прех. тр. III., екр. изпревáря II. 1. || изпреведá гл. прех. екр. I. 8. || изпревзема гл. прех. екр. I. 4. || изпревѣя гл. прех. екр. I. 6. || изпревѣлкá гл. прех. екр. I. 7. || изпревѣрвямъ се гл. непрх. тр. III., екр. изпревѣрвя се II. 2. || изпревѣржа гл. прех. екр. I. 10. || изпревѣрна гл. прех. екр. I. 5. || изпревѣртамъ гл. прех. екр. III. || изпрегáзя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрх. || изпрегнѣя гл. непрх. екр. I. 6. || изпреглéдамъ гл. прех. екр. III. || изпрегоря гл. (не)прех. екр. II. 1.; II. 2. || изпреградя гл. прех. екр. II. 1. || изпрегрáкня гл. непрх. екр. I. 5. || изпрегрáзвамъ гл. прех. тр. III. || изпрегръб-я се, -áвя се гл. непрх. екр. II. 1. || изпредá гл. прех. мкр. I. 8., мкр. изпрáидамъ III. || изпред-вамъ, -ямъ, изпреждамъ гл. прех. тр. III., екр. изпредя II. 1. || изпредване, изпреждане *сжц. ср.* || изпредъ *предл.* || изпредѣй *нар.*; предл. || изпрежѣя гл. прех. екр. II. 1. || изпрежюля гл. прех. екр. II. 1. || изпрезрѣя гл. прех. екр. I. 6. || изпрекадя гл. прех. екр. II. 1. || изпрекáпя гл. непрх. екр. I. 9. || изпрекáрамъ гл. прех. екр. III. || изпрекáча гл.

- прех. екр. II. 3. || ~ се гл. непрех. || изпрекопая гл. прех. екр. I. 6. || изпрекрада гл. прех. екр. I. 8. || изпрекривя гл. прех. екр. II. 1. || изпрекрія гл. прех. екр. I. 6. || изпрекупя гл. прех. екр. II. 1. || изпрекълцамъ гл. прех. екр. III. || изпрекърша гл. прех. екр. II. 3.
- изпремаля гл. непрех. екр. I. 6. || изпремайна гл. прех. екр. I. 5. || изпреметна гл. прех. екр. I. 5. || изпремина гл. (не) прех. екр. I. 5. || изпремра гл. непрех. екр. I. 3. || изпремѣня гл. прех. екр. II. 1. || изпремѣря гл. прех. екр. II. 1. || изпремѣстя гл. прех. екр. II. 1.
- изпренеса гл. прех. екр. I. 7., мкр. изпренасямъ, (изпренисамъ) III.
- изпреобърна гл. прех. екр. I. 5. (срав. върна) || изпреора гл. прех. екр. I. 9.
- изпрепйша гл. прех. екр. I. 10. || изпреплета гл. прех. екр. I. 8. || изпреправа гл. прех. екр. II. 1. || изпрередя гл. прех. екр. II. 1. || изпрерѡва гл. прех. екр. II. 1. || изпрерѣжа гл. прех. екр. I. 10.
- изпресяда гл. прех. екр. II. 1. || изпресяла гл. прех. екр. II. 1. || изпресяча гл. прех. екр. I. 10. || изпресяхна гл. непрх. I. 5. || изпресяка гл. прех. екр. I. 7.
- изпретѣля гл. прех. екр. II. 1. || изпрепопя гл. прех. екр. II. 1. || изпрепѣря гл. прех. екр. II. 1.
- изпрехѡнамъ гл. прех. екр. III.
- изпрецедя гл. прех. екр. II. 1. || изпрецѣвтя гл. прех. екр. II. 2.
- изпречупя гл. прех. екр. II. 1.
- изпрешия гл. прех. екр. I. 6.
- изпреямъ гл. (не) прех. екр. I. 8.
- изприбера гл. прех. екр. I. 1. || изприбия гл. прех. екр. I. 6. || изприбързамъ гл. непрех. екр. III.
- изприведя гл. прех. екр. I. 8. || изпривлѣка гл. прех. екр. I. 7. || изпривържа гл. прех. екр. I. 10.
- изпригладя гл. прех. екр. II. 1. || изпригоря гл. прех. екр. II. 1. || изпригѡтвя гл. прех. екр. II. 1.
- изпридама гл. прех. тр. III., екр. изпредя I. 8., сжц. ср. изпрядане || изприкажа гл. прех. екр. I. 10. || изприлепя гл. преход. екр. II. 1. || изпримажа гл. прех. екр. I. 10. || изпримамя гл. прех. екр. II. 1. || изпримета гл. прех. екр. I. 8. || изпримча гл. прех. екр. II. 3. || изприпикамъ гл. непрех. екр. III. || изприщване сжц. ср. || изприщя се гл. непрх. екр. II. 1.
- изпринеса гл. прех. екр. I. 7.
- изприпукамъ гл. непрх. екр. III.
- изприсламча се гл. непрх. екр. II. 3. || изприспя гл. прех. екр. II. 5. || изпристана гл. непрех. екр. I. 5. || изпристигна гл. непрех. екр. I. 5. || изпристигна се гл. икм. 3-олич. екр. II. 1. || изпристигна се III.
- изпритворя гл. прех. екр. II. 1. || изприписна гл. прех. екр. I. 5. || изприпукамъ гл. прех. екр. III.
- изприфтасамъ гл. непрех. екр. III.
- изпричервя се гл. непреход. екр. II. 1. || изпричестя гл. прех. екр. II. 1.
- изпробера гл. прех. екр. I. 1. || изпробия гл. прех. екр. I. 6. || изпробода гл. прех. екр. I. 8.
- изпрѡваждамъ, изпрѡвождамъ глаг. прех. тр. III., екр. изпрѡвѡдя II. 1. || изпрѡводякъ (обл. изпрѡвадякъ) сжц. м. || изпрѡводня сжц. жс. || изпрѡваждане (изпрѡваждане) сжц. ср. || изпрѡвѡйна се гл. непрх. екр. I. 5. || изпрѡвървя се гл. непрх. екр. II. 2. || изпрѡвъртя гл. прех. екр. II. 2. || изпрѡвъртя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрех.
- изпрѡгледамъ глаг. непрех. екр. III. || ~ се гл. непрх. || изпрѡгѡня гл. преход. екр. II. 1. || изпрѡгоря гл. прех. екр. II. 1. || изпрѡгриза гл. прех. екр. I. 7.
- изпрѡдамъ гл. прех. екр. I. 8. (мин. св. опр. изпрѡдадохъ) || изпрѡдѣра гл. прех. екр. I. 1. || изпрѡдѡпча гл. прех. II. 3. || изпрѡдѣня гл. прех. екр. II. 1.
- изпрѡкисна се глаг. непрех. екр. I. 5. || изпрѡкълна гл. прех. екр. I. 4. || изпрѡкопая гл. прех. екр. I. 6. || изпрѡкопсамъ гл. (не) прх. екр. III. || изпрѡкудя гл. прех. екр. II. 1. || изпрѡкжсамъ гл. прех. III.
- изпрѡлѣтувамъ гл. непреход. екр. III. || изпрѡлѣя гл. прех. екр. I. 6.
- изпрѡмуша гл. прех. екр. II. 3. || изпрѡмѣкна се гл. непрех. екр. I. 5. || изпрѡмѣня гл. прех. екр. II. 1.
- изпрѡнижа гл. прех. екр. I. 10.
- изпрѡпадна гл. прех. екр. I. 5. || изпрѡпня гл. прех. екр. I. 6. || изпрѡправа гл. преход. екр. II. 1. || изпрѡпустна гл. прех. екр. I. 5. || изпрѡпѣдя гл. прех. екр. II. 1.
- изпрѡс-вамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. изпрѡся II. 1. || изпрѡсване сжц. ср. р. || изпрѡстна се I. 5. и изпрѡстря се гл. непрех. екр. I. 3., мкр. изпрѡстирамъ се III. || изпрѡстудя (се) гл. (не) прех. екр. II. 1.; вж. др. кор. степ. въ изпрѡстина I. 5.
- изпрѡтѡча гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрх. || изпрѡтѣркамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непрех.
- изпрѡхѡдя гл. непрх. екр. II. 1.
- изпрѡчетя гл. прех. екр. I. 8. || изпрѡчѡя се гл. непрех. екр. I. 6.
- изпрѡшаря гл. прех. екр. II. 1. || изпрѡш(ну)вамъ глаг. преход. екр. III. || изпрѡшя гл. прех. екр. I. 6. || изпрѡщавамъ гл. преход. тр. III., екр. изпрѡстя II. 1. || изпрѡужвамъ гл. преход. тр. III. обл., екр. изпрѡужа II.; сжц. ср. изпрѡужване || изпрѣс(ну)вамъ гл. непрех. тр. III., екр.

- изпрѣсна I. 5., *сжц. ср. р.* изпрѣсване || изпрѣскамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. изпрѣскамъ III., *сжц. ср.* изпрѣсване || изпрѣх(ну)вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изпрѣхна I. 5. || изпрѣхване *сжц. ср.* || изпрѣхтявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изпрѣх-тя, -я I. 6. || изпрѣхтяване *сжц. ср.* || изпрѣгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изпрѣгна I. 5. || изпрѣгане *сжц. ср.* || изпрѣч-вамъ *се гл.* непрех. екр. тр. III., екр. из-прѣча *се* II. 3. || изпрѣчване *сжц. ср.* || изпсофисвамъ *гл.* непреход. тр. III., екр. изпсофисамъ III.; кор. н. грѣц. (epsofise „пукна“) || изпсувамъ *гл.* прех. екр. III. || изпукаль прич. мин. действ. м. р. || изпуквамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изпукамъ III. || изпукване *сжц. ср.* || изпуля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех. || изпустъ *сжц. м.* || изпуста I. 5., изпускамъ *гл.* прех. екр. III. || изпусталъ *гл.* непрех. екр. I. 6. || изпухвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изпухамъ || изпуш-вамъ *гл.* прех. екр. III., екр. изпуша II. 3. || изпушвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изпушамъ III. || изпуш(ване) *сжц. ср.* || изпѣлявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. изпѣля II. 2. || изпѣлн-ямъ, -явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изпѣлня II. 1. || изпѣлнение, изпѣлняване *сжц. ср.* || изпѣлнитель *сжц. м., жс.* изпѣлнителька || изпѣлнитель-ень, -ни *прил. м.* || изпѣлнительность *сжц. жс.* || изпѣна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. изпѣнвамъ, изпѣнамъ III. || изпѣплямъ *гл.* непрех. тр. III., екр. из-пѣпля I. 9. (II. 1.) || изпѣрве(нь), изпѣрво(мъ) *нар.* (старин. пръвѣ мѣст. п. ед., пръвомъ твор. п. ед. ч.) || изпѣрдьямъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., из-пѣрдя (се) II. 2. || изпѣрдьяване *сжц. ср.* || изпѣрж-амъ (изпѣржвамъ) *гл.* прх. тр. III., екр. изпѣржа II. 1. || изпѣрж-ване *сжц. ср.* || изпѣрл-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изпѣрля II. 1. || из-пѣрл-яне, -юване *сжц. ср.* || изпѣстр-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изпѣ-стря II. 1. || изпѣстр-яне, -юване *сжц. ср.* || изпѣшквамъ *гл.* непр. мкр. усл. III., екр. изпѣшкамъ III. || изпѣшкване *сжц. ср.* || изпѣшамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изпѣшя I. 6. || изпѣждень прич. мин. страд. м. || из-пѣждамъ (изпѣждамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изпѣжда II. 1. || изпѣждане (изпѣд-ване) *сжц. ср.* || изпѣжвамъ (офиц. „прав.“ изпѣжамъ) *гл.* непрх. тр. III., екр. из-пѣжна (оф. „прав.“ изпѣжна) I. 5. || из-пѣжналь („изпѣжналь“ I оф.) *прил.* (прич. мин. действ.) м. || изпѣжналость (изпѣн-налость I) по офиц. „прав.“; рус. выпук-лость I) *сжц. жс.* || изпѣжчамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. изпѣжа *се* II. 3. („офиц.“ изпѣжа *се*).
- изрѣботвамъ (изрѣботувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изрѣботя II. 1. || изрѣбот(у)ване *сжц. ср.* || изрѣвни-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изрѣвня II. 1. || изрѣвн-яне, -юване *сжц. ср.* || изрѣвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изрѣвья II. 1. || изрѣвняе *сжц. ср.* || изрѣждамъ *се* II. 1. || изрѣждане *сжц. ср.* || изрѣжамъ, изрѣжывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изрѣзя II. 1. || изрѣжение *сжц. ср.* || изрѣзбѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || изрѣзбо-лѣя *се гл.* непрех. екр. I. 6. || изрѣзбѣдя *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзбѣркамъ *гл.* прех. екр. III. || изрѣзвая *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзвлѣка *гл.* прех. екр. I. 7. || изрѣз-вѣржа *гл.* прех. екр. I. 10. || изрѣзглѣзя *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзгнѣвѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзграбѣя *глагол.* прех. екр. II. 1. || изрѣзградѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзгрѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || изрѣзгърдя *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣздамъ *глагол.* прех. екр. I. 8. || изрѣз-дерѣя *гл.* прех. екрат. I. 1. || изрѣздѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзеленѣя *се гл.* непрех. екр. II. 1. || изрѣзитель *сжц. м.* || изрѣзитель-ень, -ни *прил. м.* || изрѣзительность *сжц. жс.* || изрѣзкаея *се глаг.* непреход. екр. I. 11. || изрѣзквичѣя *се гл.* непрх. екрат. II. 4. || изрѣзкѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || изрѣз-кѣсна *се гл.* непрех. екр. I. 5. || изрѣз-копѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || изрѣзкопчѣя *глагол.* прех. екр. I. 6. || изрѣзкѣрма *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзкрѣча (се) *гл.* (не)прх. екр. II. 3. || изрѣзкрѣвѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех. || изрѣзкж-самъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непр. || изрѣзлѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || изрѣзмѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || изрѣз-мѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || изрѣзмѣся *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзмѣтя *глагол.* прех. екр. II. 1. || изрѣзнѣма *гл.* преход. екрат. I. 4. (срав. снѣма) || изрѣзнесѣя *гл.* прех. екр. I. 7. || изрѣзобѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзорѣя *гл.* прех. екр. I. 9. || изрѣзпѣша *гл.* прех. екр. I. 10. || изрѣзпел-лѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || изрѣзпѣря *се гл.* непрех. екр. II. 1. || изрѣзпечѣтамъ *гл.* прех. екр. III. || изрѣзпѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзпѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || изрѣзпрѣсна *гл.* прех. екр. I. 5. || изрѣз-пѣна (изрѣзпѣна) *гл.* прех. екр. I. 5. || изрѣз-пѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изрѣз-пѣя I. 6. || ~ *се гл.* непрх. || изрѣзпѣдя *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзрѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || изрѣз-рѣвѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || изрѣзсѣр-дя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1. || изрѣз-сѣтъя *гл.* прех. екр. I. 7. || изрѣзтворѣя *гл.* прех. екр. II. 1. (т по отворѣя) || изрѣзтопя

гл. прех. екр. II. 1. || из|разтрошá гл. прех. екр. II. 3. || из|раз|трѣбѣя гл. прех. екр. II. 1. || из|раз|туря гл. прех. екр. II. 1. || из|раз|цѣпя гл. прех. екр. II. 1. || из|раз|цвѣтъ се гл. непрех. екр. II. 2. || из|раз|чүпя гл. прех. екр. II. 1. || из|раз|я-вамъ гл. прех. тр. III., екр. из|раз|я II. 1.; *срав.* с|разя, по|разя... || из|раз|яване *сжц. ср. р.; вж.* из|ра|жение || из|разъ *сжц. м. р.*

из|рámчвамъ гл. прех. тр. III., екр. из|рám-ча II. 3. || из|рámчване *сжц. ср.* || из|рaн|я-вамъ гл. прех. тр. III., екр. из|рaн|я II. 1. || из|рáствамъ (из|рáстнувамъ) гл. прех. тр. III., екр. из|рaст-á (-ж) I. 7. || из|рáстъ *сжц. м.* || из|рáст-енъ, -ни *прил. м.* || из|рáст(ну)ване *сжц. ср.* || из|рeвáвамъ гл. непрех. тр. III., екр. из|рeвá I. 9. || из|рeд-енъ, -ни *прил. м.* || из|рeдностъ *сжц. ж.; рус.* из|рeдство || из|рeждáмъ *глаг.* прех. мкр. III. екр. из|рeд|я II. 1. || из|рeждáне *сжц. ср.* || из|рeнчвамъ, из|рeнчáмъ гл. прех. мкр. усл. III., екр. из|рeк-á (-ж) I. 7. || из|рeкомъ *нар.* || из|рeндóсвамъ гл. прех. тр. III. || из|рeндóсване *сжц. ср.* || из|рeчeние *сжц. ср. р.* || из|рeчко *нар.* 'из|рeчно' || из|рeшвамъ (из|рeсвамъ) гл. прех. тр. III.; из|рeшáвамъ, екр. из|рeшá II. 3. || из|рeшване, из|рeсване; из|рeшáване *сжц. ср.*

из|рйгвамъ гл. прех. тр. III., екр. из|рйг-на I. 5. || ~ се гл. непрех. || из|рйгване *сжц. ср.* || из|рйгвамъ гл. прех. тр. III., екр. из|рйг-на I. 5. || из|рйгване *сжц. ср.* || из|рйсувамъ гл. прех. екр. III. || из|рйт-вамъ гл. прех. тр. III., екр. из|рйг-а мъ III. || из|рйчáмъ гл. прех. тр. III., екр. из|рeк-á I. 7. || из|рйчане *сжц. ср.* || из|рйч-но *нар.*

из|рббвамъ (из|рббувамъ), из|рббямъ гл. прех. тр. III., екр. из|рбб|я II. 1. || из|рбб(у)ване *сжц. ср.* || из|рбб-(у)вамъ, -ямъ гл. преход. тр. III, екр. из|рбб|я II. 1., *сжц. ср.* || из|рбб-(у)ване, -яне || из|рббъ *сжц. м.* || из|рбб|ямъ се (из|рбб|дамъ се) гл. непрех. тр. III., екр. из|рбб|д|я се II. 1. || из|рбб|яване (из|рбб|ждане) *сжц. ср.* || из|рббн-вамъ, -ямъ гл. прех. тр. III., екр. из|рббн|я II. 1. || из|рббнване *сжц. ср.* || из|рбб|ямъ се гл. непрех. тр. III., екр. из|рбб|о|я се II. 1. || из|рбб|яване *сжц. ср.* || из|рбб|рун-вамъ гл. (не)прех. тр. обл. род. III., екр. из|рбб|рун-а мъ III.; *кор.* р|у|к-; *срав.* р|у|ч|а; *рус.* р|у|к отъ др. отглас. степ. || из|рбб|рухт|ямъ гл. непрех. тр. III., екрат. из|рбб|рухт|я II. 1. || из|рбб|руч|авамъ гл. непрех. тр. III., екр. из|рбб|руч|а II. 3. || из|рбб|руч|авамъ обл. прех. тр. III., екр. из|рбб|руч|а мъ III. 'из|рбб|ямъ' || из|рбб|шкамъ гл. непрех. екр. III. || из|рбб|р|жчъ *нар.; вж.* р|ж|к|а.

из|рввáвамъ гл. преход. тр. III. екр. из|рввá I. 9. || из|рввáтамъ гл. прех. тр. III., екр. из|рввáтамъ III. || из|рвв|жд|ясвамъ гл.

непрх. тр. III. || из|рвв|жá гл. непрх. екр. II. 5. || из|рвв|жá гл. непрех. екр. II. 4. || из|рвв|нчá гл. непрех. екр. II. 4. || из|рвв-вамъ гл. прех. тр. III., екр. из|рвв|ся II. 1.

из|рвв|дкно *нар.*

из|рвв|звамъ гл. прех. тр. III., екр. из|рвв|ж|а I. 10. || из|рвв|зване *сжц. ср.* || из|рвв|ж|б|я гл. прех. екр. II. 1., мкр. из|рвв|ж|б|вамъ III.

из|сáд|я гл. прех. екр. II. 1., мкр. из|сáж-дамъ III. || из|сáж|дане *сжц. ср.* || из|сáл-ямъ гл. прех. тр. III., екр. из|сáл|я II. 1. || из|сáчáмъ гл. непреход. тр. обл.; *вж.* из|с|и|ч|а мъ || из|свáля гл. прех. екр. II. 1. || из|свйр|я (не)прех. екр. II. 1., мкрат. услов. из|свйр-ване, -ямъ || из|седл|ая гл. прех. екр. I. 6. || из|сед|явамъ гл. непрех. тр. III., екрат. из|сед|я || из|сeк(ну)-вамъ (се) гл. (не)прех. тр. III. || из|сeл|я гл. прех. екр. II. 1., мкр. из|сeл-вамъ, -ямъ III.

из|сeт|не *нар.*

из|сйпáнъ прич. минал. страд. м. р. || из|сйп-вамъ, из|сйп|ямъ гл. прех. тр. III., екр. из|сйп|я I. 9. || из|сйп|льчe *сжц. ср.* || из|сйр-омáшáвамъ гл. непрх. тр. III., екр. из|сйр-омáш|ея I. 6., *сжц. ср.* || из|сйр-омáшá-ване; *вж.* сйр-омáхъ || из|сйс|вамъ гл. прех. тр. III., екр. из|сйс|амъ || из|сйт|нeнъ прич. (прич. мин. стр.) м. || из|сйт|н|я гл. прех. екр. II. 1., мкр. из|сйт|н|ямъ III., *сжц. ср. р.* || из|сйт|н|яване || из|сйчáмъ гл. прех. тр. III., екр. из|сйчá I. 7., *сжц. ср.* || из|сйч|ане.

из|скáчáмъ гл. непрх. тр. III., екр. из|скбч|а II. 3. || из|скáч|ане *сжц. ср. р.* || из|скбк-(ну)вамъ гл. непрех. мкр. усл. III., екр. из|скбк|на I. 5., из|скбч|а II. 3. || из|скбк|о|п|я гл. прех. екр. II. 1. || из|скрй|я гл. прех. екр. I. 6. || из|скуб-вамъ, -ямъ гл. прех., мкрат. усл. III., екр. из|скуб|я I. 9., *сжц. ср.* || из|скуб|ане.

из|слáд|я се гл. непрх. екр. II. 1. || из|слeд-вамъ гл. прех. тр. III. || из|слeд|ване *сжц. ср.* || из|слeд|вáчъ, из|слeд|овáтeль *сжц. м., ж. р.* || из|слeд|вáчкa, из|слeд|овáтeлкa || из|слeд|овáтeлск|и прич. м. || из|слeд|овáтeлствo *сжц. ср. р.* || из|слeк|нa гл. непрех. екр. I. 5. || из|слугу|вамъ *глаг.* непрх. екр. III. || из|служ|а гл. непрх. екр. II. 3., мкр. из|служ|амъ III., *сжц. ср.* || из|служ|ване || из|служ|амъ гл. прех. екр. III., мкр. из|слуш|вамъ, *сжц. ср.* || из|слуш-ване || из|слънчáсамъ гл. непрх. екр. III., мкр. из|слънчáсамъ III.

из|смйв|амъ се (из|смйв|амъ се) гл. непрех. тр. III., екр. из|смй|я се I. 6., *сжц. ср. р.* || из|смй|ване, (из|смй|ване) || из|смoл|я II. 1., из|смoл|ясамъ гл. прех. III. екр. || из|смук|вамъ гл. прех. тр. III., екр. из|смук|а I. 10., *сжц. ср.* || из|смук|ване || из|смук|нувамъ гл. прех. мкр. III., екр. из|смук|на I. 5., *сжц. ср.* || из|смук(ну)ване || из|смърд|явамъ се гл. непрех. тр. III.,

- екрат. из|смърдѣя се I. 6., *сжиц. ср.* из-
смърдяване || из|смъркамъ (се) *гл.* (не)
прех. екр. III., мкр. из|смърк(у)вамъ (се),
сжиц. ср. из|смърк(у)ване.
- из|снова *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. из|сно-
вавамъ III. || из|свовамъ *гл.* прех. екр. III.,
мкр. из|св(ну)вамъ III. || из|соля *гл.* прех.
екр. II. 1., мкр. из|солявамъ III. || из|спя
(си) *гл.* непрех. екр. II. 5., мкр. из|спя-
вамъ (обл. из|спавамъ) III. || из|срамя се
гл. непрех. екр. II. 1.
- из|срѣдъ *нар.*
- из|ставамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|ста́в-
я II. 1., *сжиц. ср.* из|ста́вяне || из|сти́скамъ
гл. прех. екр. III., мкр. из|сти́сквамъ III.,
сжиц. ср. из|сти́скване || из|стойвамъ *гл.*
непрех. тр. III., екр. из|стой II. 5., *сжиц. ср.*
из|стойване || из|стрель *сжиц. м.* || из-
|стрѣлвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. из-
|стрѣлямъ III. || из|стрига́, из|стрижа́ *гл.*
прех. екр. I. 10., мкр. из|стригвамъ, *сжиц.*
ср. р. из|стригване || из|стру́жвамъ (из-
|стру́жвамъ) *гл.* преход. тр. III., екр. из-
|стружа II. 3.
- из|сти́вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. из-
сти́на I. 5. || из|сти́ване *сжиц. ср.* || из|сти́н-
ка *сжиц. ж.*; *срав.* на|сти́нка, др. кор.
степ. въ студъ.
- из|стрѣ́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
|стрѣ́жя I. 9. || из|стрѣ́ване *сжиц. ср.* || из-
|студя́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|сту-
дѣя II. 1. || из|студя́ване *сжиц. ср.* || из|стър-
вя́вамъ (из|стървѣямъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. из|стървя II. 1.; *вж.* стрѣвъ || из-
|стървя́ване *сжиц. ср.* || из|стѣ́пѣсвамъ се,
из|стѣ́пямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
из|стѣ́пѣсамъ се III., из|стѣ́пя се II. 1.
- из|су́квамъ (изсу-кувамъ, -чамъ) *гл.* прех.
тр. III., екр. из|су́ча I. 10. || из|су́к(у)ване,
из|су́чане *сжиц. ср.* || из|су́шавамъ *глагол.*
прех. тр. III., екр. из|су́ша II. 3. || из|су́ша-
ване *сжиц. ср.* || из|су́шеникъ *сжиц. м.*
- из|съ|бе́ра *гл.* прех. екр. I. 1. || из|съ|блѣ́ка
гл. прех. екр. I. 7. || из|съ|бо́ря *гл.* прех.
екр. II. 1. || из|съ|бу́дя *гл.* прех. екр. II. 1.
|| из|съ|бу́я *гл.* прех. екр. I. 6. || из|съ|де́ра
гл. прех. екр. I. 1. || из|съ|сѣ́ка *гл.* прех.
екр. I. 7.
- из|сѣ́хвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. из|сѣ́х-
на I. 5. || из|сѣ́хване *сжиц. ср.* || из|сѣ́х-
наль прич. мин. действ. м.
- из|сѣ́вамъ (из|сѣ́йвамъ) *глагол.* преход. тр.
III., екр. из|сѣ́я, *сжиц. ср.* из|сѣ́(й)ване
|| из|сѣ́ка *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. из|сѣ́-
чамъ; *вж. т.*
- из|сѣ́ждамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. из-
сѣ́жда се II. 1. || из|сѣ́ждане *сжиц. ср.*
- из|таврѣ́за *гл.* непрех. екр. II. 1. (*вж.* та-
врѣзъ вм. трѣзъ) въ съ|преметь)
|| из|тага́р-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. из|тага́ря II. 1., *сжиц. ср.* из|тага́р-
ване, -яне || из|та́йвамъ, из|та́ювамъ *гл.*
- непрех. III., екр. из|та́я I. 11. || из|та́камъ
гл. прех. тр. III., екр. из|то́ча II. 3., *сжиц.*
ср. из|та́кане || из|тама́нявамъ *гл.* прех.
тр. III., екр. из|тама́ня II. 1. || из|та́пямъ
гл. прех. тр. III., екр. из|то́пя II. 1. || из-
|та́рашу́вамъ *гл.* прех. екр. III. || из|та́сл-
-ювамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
|та́сля II. 1., *сжиц. ср.* из|та́сл-яне, -юване
|| из|та́я *гл.* прех. екр. II. 1. || из|те́гл-ямъ,
-ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|те́гля II.
1. || из|те́гл-яне, -юване *сжиц. ср.* || из|те́гна
гл. екр.; *вж.* из|те́гамъ || из|теза́вамъ *гл.*
прех. тр. III. || из|теза́ване *сжиц. ср.* от-
глагол. ново || из|теза́ние *сжиц. ср.* стар.
|| из|те́ка *гл.* непрех. екр. I. 7. || из|те́к-ъль,
-ли прич. мин. действ. м. || из|те́ля се *гл.*
непрех. екр. II. 1. || из|те́па(мъ) *гл.* прех.
екр. I. 9. (III.), мкр. из|те́пвамъ III. || из|те́п-
ване *сжиц. ср.* || из|те́рамъ *гл.* прех. екр. III.
|| из|те́самъ III., из|те́ша I. 10. *гл.* прех. екр.,
мкр. из|те́свамъ, *сжиц. ср.* из|те́сване.
- из|ти́квамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|ти́камъ,
сжиц. ср. из|ти́кване || из|тима́ря *гл.* прех.
екр. II. 1., мкр. из|тима́рявамъ III., *сжиц.*
ср. из|тима́ряване || из|ти́р-вамъ, -ямъ
гл. прех. тр. III., екр. из|ти́ря II. 1., *сжиц.*
ср. из|ти́рване, -яне || из|ти́ск(у)вамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. из|ти́скамъ III., *сжиц.*
ср. из|ти́ск(у)ване || из|ти́чамъ *гл.* непрех.
тр. III. екр. *вж.* из|те́ка, *сжиц. ср.* из-
|ти́чане || из|тла́скамъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. из|тла́скамъ III., *сжиц. ср.* из|тла́ск-
ване || из|тлѣ́вамъ *гл.* непрех. тр. III.,
екр. из|тлѣ́я I. 6., *сжиц. ср.* из|тлѣ́ване || из-
|тлѣ́ч(в)амъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр.
из|тлѣ́ка, из|тлѣ́ча I. 7., *сжиц. ср.* из-
|тлѣ́ч(ване).
- из|то́къ *сжиц. м. р.* || из|то́пл-ямъ, -ювамъ
гл. прех. тр. III., екр. из|то́пля II. 1. || из-
|топо́рвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
из|топо́ря се II. 1. || из|топо́рч(в)амъ се
гл. непрех. тр. III., екр. из|топо́рча се II. 3.
- из|то́първень *нар.* обл.; *срав.* тепърва.
- из|то́пявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|то́пя
II. 1., *сжиц. ср.* из|то́пяване || из|то́чвамъ
гл. прех. мкр. III., екр. из|то́ча II. 3., *сжиц. ср.*
из|то́чване || из|то́ч-ень, -ни прич. м.
вж. из|то́къ || из|то́ченъ прич. мин. стр.
м. отъ из|то́ча || из|то́чникъ *сжиц. м.*
|| из|тоща́вамъ (се) отъ рус. *гл.* (не)прх. тр.
III., екр. из|то́щя; прич. мин. стр. из|то-
щень || из|тощѣ́ние *сжиц. ср.* || из|тощѣ́-
ность *сжиц. ж.* || из|тра́в-ецъ, -никъ *сжиц.*
м., ум. ср. из|тра́вниче || из|тра́вямъ *гл.*
прех. тр. III., екр. из|тра́вя II. 1.; *вж.*
|трово́я; *сжиц. ср.* из|тра́вяне || из|тра́ж-
вамъ *гл.* преход. тр. III., екр. из|тра́жа
'издиря' обл., *сжиц. ср.* из|тра́жване || из-
|тра́йвамъ (из|тра́ювамъ) *глагол.* непрех.
тр. III., екр. из|тра́я I. 11., *сжиц. ср.* из-
|тра́йване, -юване || из|тра́камъ *гл.* не-
прех. екр. III., *сжиц. ср. р.* из|тра́кване
|| из|тра́мбушвамъ (из|трѣ́мбушвамъ) *гл.*

преход. тр. III., екр. из|тра(ъ)мбуша II. 3., *сжиц. ср.* из|тра(ъ)мбушване || из|трѣп-
вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|трѣпя I. 9.,
сжиц. ср. из|трѣпване || из|трѣса *гл.* (не)-
преход. екрат. I. 7., тр. из|трѣсамъ III.
|| из|трѣщявамъ *гл.* непрех. тр. III. екр.
из|трѣшя II. 2.; *вж.* трѣсѣкъ.

из|трѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из|трѣя
I. 6., *сжиц. ср.* из|трѣвачъ *сжиц. м., ж.* || из-
трѣвач-на || из|трѣване *сжиц. ср. р.* || из-
трѣще *сжиц. ср.* обл. 'изтѣрсакъ' || из-
трѣвъ-вамъ, -ямъ *гл.* прех. мкр. III., екр.
из|трѣвѣя; *сжиц. ср.* из|трѣвъ-ване, -яне
|| из|трѣон-вамъ, -ямъ *гл.* преход. тр. III.,
екр. из|трѣоня II. 1. || из|трѣон-ване, -яне
сжиц. ср. (трѣоня < о|трѣоня вм. о|трѣоня);
срав. трѣоха.

из|трѣпвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. из|трѣ-
памъ III., *сжиц. ср. р.* из|трѣпване || из-
трѣшявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
трѣшя II. 3., *сжиц. ср. р.* из|трѣшяване.
|| из|трѣшявамъ, (из|трѣшявамъ) *гл.* прех.
тр. III., екр. из|трѣшна I. 5., из|трѣгамъ III.
|| из|трѣг-ване (-ане, -нуване) *сжиц. ср.*

из|трѣп-вамъ (-нувамъ) *гл.* непрех. тр. III.,
екр. из|трѣпна I. 5. || из|трѣп(ну)ване *сжиц.*
ср. || из|трѣскамъ *гл.* *вж.* изтѣрсѣмъ
|| из|трѣшквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
трѣшкѣмъ III., *сжиц. ср.* из|трѣшкване.
|| из|трѣб-вамъ, -ямъ, -явамъ *гл.* преход.
тр. III., екр. из|трѣбѣя II. 1. || из|трѣб-ване,
-яне, -яване *сжиц. ср.* || из|трѣбѣит-еленъ,
-ни *прил. м.* || из|трѣбѣитель *сжиц. м.*

из|трѣз-амъ, -нувамъ, (из|трѣзнявамъ)
гл. непрех. тр. III., екр. из|трѣзнѣя I. 6.
|| из|трѣз-ване, из|трѣзнуване, из|трѣз-
няване *сжиц. ср.*; *срав.* и|з|та|врѣ|з|я|сѣ
предметъ.

из|тур-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
из|тура II. 1. || из|турване, -яне *сжиц. ср.*
|| из|туренъ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.*
|| из|турку)вамъ прех. тр. III., екр. из-
турк-амъ III. || из|турн(у)ване *сжиц. ср.*
|| из|турмямъ се *гл.* непрех. тр. III. екр.
из|турмия се II. 1. || из|турмяне *сжиц. ср.*
|| из|турч-амъ, -вамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
из|турча II. 3. || из|турчване *сжиц. ср.*
|| из|тъкавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
тъка I. 9., из|тъкаѣя I. 6., *сжиц. ср.* из-
тъкаване || из|тъкнявамъ *гл.* прех. тр.
III., екрат. из|тъкмя II. 1., *сжиц. ср.* из-
тъкняване || из|тъкнамъ (из|тъкннувамъ)
гл. преход. тр. III., екрат. из|тъкна I. 5.
сжиц. ср. из|тъкване.

из|тълкувамъ *гл.* прех. екр. III. || из|тълку-
ване *сжиц. ср.* || из|тълкуватѣль *сжиц. м., ж.*
из|тълкуватѣлка || из|тъкчявамъ *гл.*
прех. тр. III. екр. из|тъкчѣя II. 3. || ~ се
гл. непрех. || из|тъкчяване *сжиц. ср.* || из-
тъкчѣнъ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.*
|| из|тъкчѣновъ *сжиц. ж. р.* отъ прич.
из|тъкчявамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр.

из|тъкня II. 1., *сжиц. ср.* из|тъкняване || из-
тъпк(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
тъпкамъ III. и из|тъпча I. 10., *сжиц. ср.*
из|тъпкване || из|търбуш(в)амъ *гл.* прех.
тр. III., екр. из|търбуша II. 3., *сжиц. ср.* из-
търбуш(в)ане *вж.* и|з|тра|мбу|ш|ва|мъ,
из|трѣмбушвамъ || из|тървавамъ *гл.*
прех. тр. III. екр. из|търва I. 9., *сжиц. ср.*
из|търваване (от|ръва > о|ръва и из|тър-
ва) || из|търк-аляямъ, -алявамъ, -олявамъ
гл. прех. тр. III., екр. из|търколя II. 1.,
сжиц. ср. из|търк-аляне, аляване, -оляване.
из|търк(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. из-
търкамъ III., *сжиц. ср.* из|търкване || из-
търпявамъ *гл.* преход. тр. III., екрат.
из|търпя II. 2., *сжиц. ср. р.* из|търпяване
|| из|търс(у)вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. из|търся II. 1., *сжиц. ср.* из|търс(у)-
ване, -яне || из|търсакъ *сжиц. м., ум. ср.*
из|търсаче (из|търсѣкъ, из|търсѣче обл.
стар.) || из|тър-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр.
III., екр. из|търя I. 9., *сжиц. ср.* из|тър-
яне, -юване || из|търѣз-вамъ, -ямъ *гл.*
прех. тр. III., екр. из|търѣзѣя II. 1., *сжиц. ср.*
из|търѣз-ване, -яне || из|тъшявамъ (се)
гл. (не)прех. тр. III., 'изтѣнчвамъ (се)',
екр. из|тъшя (се) II. 1., *сжиц. ср. р.* из-
тъшяване; *срав.* книж. отъ рус. съ др.
знач. изтошявамъ, изтошѣнъ...

из|тъгамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр.
из|тъгна (се) I. 5., мкр. усл. из|тъгнувамъ
(се) III., *сжиц. ср.* из|тъгане.

из|тждѣва, из|тждѣзъ *нар.*

из|убѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || из|убаляямъ
гл. прех. екр. III. || из|убамъ *гл.* преход.
тр. III., екр. из|убя I. 6.; кор. само у; *срав.*
об|уб|ва|мъ об|уб|ща; *срав.* лат. ех-и-о
'из-убамъ' || из|убвѣхна *гл.* непрех. екр. I. 5.
|| из|убвехтѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр.
из|убвехтѣя I. 6., *сжиц. ср. р.* из|убвехтѣ-
ване || из|убвехтѣямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. из|убвехтѣя II. 1., *сжиц. ср. р.* из|уб-
вехтѣване || из|убвѣвамъ *гл.* преход. тр.
III., екр. из|убвѣя I. 6. || из|убвѣржа *гл.*
прех. екр. I. 10. || из|убгасна *гл.* непрех.
екр. I. 5. || из|убгасѣя *гл.* прех. екр. II. 1.
|| из|убдѣва *гл.* преход. екр. II. 1. || из|уб-
дрѣскамъ *гл.* прех. екр. III. || из|убдушѣя
гл. прех. екр. II. 3. || из|убжѣя *гл.* прех.
екр. II. 1. || из|убзд-вамъ, -ямъ *гл.* прех.
тр. III., екр. из|убзѣя II. 1., *сжиц. ср. р.*
из|убзд-ване, -яне.

из|убзрѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. || из|убка-
ляямъ *гл.* прех. екр. III. || из|убкрѣся *гл.*
прех. екр. II. 1. || из|убкрѣя *гл.* прех. екр.
I. 6. || из|убкѣя, из|убкѣча *гл.* прех. екр.
II. 1. (3). || из|убловѣя *гл.* прех. екр. II. 1.
|| из|убмажа *гл.* прех. екр. I. 10. || из|убма-
цамъ *гл.* прех. екр. III. || из|убмачкамъ
гл. прех. екр. III. || из|убмѣвамъ *гл.* непрех.
тр. III., екр. из|убмѣя I. 6., *сжиц. ср.* из-
умѣване; *вж.* у-мъ || из|убмирамъ *глаг.*
непрех. тр. III., екр. из|умра I. 3. || из|уб-

мири́ша (се) *глагол*. (не)прех. екр. I. 10. || измо́крѣ *глагол*. прех. екр. II. 1. || изморѣ́ *глагол*. прех. екр. II. 1. || измѣ́льчѣ се *глагол*. непрех. екр. II. 5. || изумѣ́вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изумѣ́ *глагол*. II. 1., *сжиц. ср.* изумѣ́ване; *вж.* у-мъ || изупа́за *глагол*. прех. екр. II. 1. || изупла́ша *глагол*. прех. екр. II. 3. || изплѣ́ша *глагол*. обл. стар. прех. екр. I. 10. || изплѣ́скамъ *глагол*. прех. екр. III. || изпой́ *глагол*. прех. екр. II. 1. || изпра́ша *глагол*. прех. екр. II. 3. || изпрѣ́скамъ *глагол*. прех. екр. III. || изпу́ша *глагол*. прех. екр. II. 3. || изпу́шкѣмъ *глагол*. прех. екр. III. || изурна́ (се) *глагол*. (не)прех. екр. I. 5. || изу́стъ *нар.* (род. пад. мн. ч. следъ из-1) || изу́ствамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изу́стя II. 1. || изу́стване *сжиц. ср.* || изу́ст-ень, -ни *прил. м.* || изу́тре *нар.* || изу́трина(та) *нар.* || изутолди́свамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изутолди́самъ III и изутолди́ша I. 10., *сжиц. ср.* изутолди́самъ; *кор.* тур. || изуца́памъ *глагол*. прех. екр. III. || изуча́вамъ, (из)уч(в)а́мъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изуча́ II. 3. || изуч-ване, -аване *сжиц. ср.* || изучѣ́рнямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изучѣ́рня II. 1. || изу́швамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изу́ша II. 3. || изу́шій *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. изу́шій-вамъ || изу́я *глагол*. прех., *вж.* изу́вамъ. || изфирѣ́мъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изфѣ́рѣ II. 1. || изфирѣ́не *сжиц. ср.* || изфирѣ́свамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изфирѣ́самъ III. || изфѣ́фл-ямъ, -ювамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изфѣ́фля I. 9. (II. 1.) || изфѣ́фрамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изфѣ́фрѣ II. 5. || изхабѣ́нь *прич. мин. стр. м.* || изхабѣ́вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изхабѣ́ II. 1. || изхабѣ́ване *сжиц. ср. р.* || изхайла́з-вамъ, -ямъ, -явамъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изхайла́зѣ (се) II. 1. || изхайла́зване *сжиц. ср.* || изхайманѣ́вамъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изхайманѣ́ (се) II. 1. || изхайманѣ́ване *сжиц. ср.*; *срав.* хайманá *тур.* || изхайт-вамъ, -ямъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изхайтѣ се II. 1.; *вж.* хайта *тур.* || изха́кѣвамъ *глагол*. прех. тр., екр. изха́камъ III. || изха́пвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изха́пя I. 9. || изхарѣ́жа *глагол*. прех. екр. I. 10. || изха́рчвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изха́рча II. 1. || ~ се *глагол*. непрех. || изха́рчване *сжиц. ср.* || изхра́камъ, изхра́чвамъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изхра́ча II. 3. || изхва́ля *глагол*. прех. екр. II. 1. || изхва́на *глагол*. прех. екр. I. 5.; || изхва́тя *глагол*. прех. екр. II. 1.; || изхва́шамъ *глагол*. прех. тр. III. || изхвѣ́р-ля *глагол*. прех. екр. II. 1. || изхитру́вамъ *глагол*. непрех. екр. III. || изхлѣ́скамъ *глагол*. прех. екр. III., мкр. изхлѣ́скамъ III.

изхлу́з-вамъ -нувамъ, -ямъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изхлу́зѣ (се) II. 1., || изхлу́зна се I. 5., *сжиц. ср.* изхлу́зване. || изхлу́скамъ *глагол*. прех. екр. III. || изхлѣ́з-вамъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изхлѣ́зна I. 5. || изходѣ́ *сжиц. м.* || изходѣ́-вамъ, -ямъ (изходѣ́мамъ) (се) *глагол*. (не)преход. тр. III., екр. изходѣ́ (се) II. 1., *сжиц. ср.* изходѣ́-ване, -яне, изходѣ́дане || изходѣ́-ень, -ни *прил. м.* || изходѣ́нь *прич. мин. стр. м.* || изходѣ́щъ *прич. сег. дейст. м.* || изходѣ́вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изхо́камъ III.

изхоратѣ́вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр., изхоратѣ́ II. 1. || изхра́н-вамъ, (-ямъ, -ювамъ) *глагол*. прех. мкр. III., екр. изхра́ня II. 1. || изхра́н-ване, -яне, -юване *сжиц. ср.* || изхра́чвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изхра́ча II. 1. (I. 10). || изхру́памъ *глагол*. прех. екр. III., мкр. изхру́памъ III. || изхру́скамъ *глагол*. прех. екр. III. || изхрѣ́к-вамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изхрѣ́камъ III. || изхуйлу́зѣвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изхуйлу́зѣ II. 1., *сжиц. ср.* || изхуйлу́зѣ-ване || изхулѣ́-вамъ, -ямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изхулѣ́ II. 1. || ~ се *непрех.*

изцалу́вамъ *глагол*. прех.; *вж.* и зцѣ́лува́мъ || изцѣ́лявамъ *глагол*. прех. тр. III. обл. стар.; *вж.* и зцѣ́лявамъ || изца́памъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изца́памъ III. || изцѣ́йл-вамъ, -ямъ, -ювамъ, -явамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. изцѣ́йлѣ II. 1. || изцѣ́вр-ча́вамъ *глагол*. непрех. тр. III. || изце́дявамъ (изце́ждамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. изце́дя II. 1. || изце́дѣкъ *сжиц. м.* || изце́п-вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изце́пя II. 1. || изцѣ́бр-ювамъ се, -ямъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. изцѣ́бра се II. 1. || изцѣ́цамъ *глагол*. прех. екр. III., мкр. изцѣ́цамъ III., *сжиц. ср.* || изцѣ́цване, || изцѣ́камъ *глагол*. прех. екр. III., мкр. изцѣ́камъ III., *ум.* екр. изцѣ́цамъ III. || изцѣ́клямъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изцѣ́кля (се) II. 1. || изцѣ́рквамъ *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. изцѣ́ркамъ III. || изцѣ́ркване *сжиц. ср.* || изцѣ́лѣтел-ень, -ни *прил. м.* || изцѣ́лѣние *сжиц. ср.* || изцѣ́ло *нар.* || изцѣ́лувамъ *глагол*. прех. екр. III. || изцѣ́лявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изцѣ́ля II. 1., *сжиц. ср.* || изцѣ́ляване || изцѣ́рѣвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изцѣ́рѣ II. 1., *сжиц. ср.* || изцѣ́рѣване || изцѣ́римъ *прич. сег. стр. м.* || изцѣ́ри́мость *сжиц. жс.*

изча́дие *сжиц. ср.*; съ а отъ рус.-цѣрк.сл.; *срв.* чедо || изча́кѣвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. изча́камъ, *сжиц. ср.* || изча́кване || изчѣ́врѣвамъ *глагол*. прех. тр. усл. III., екр. изчѣ́врѣкамъ III., *сжиц. ср.* || изчѣ́врѣ-ване; *вж.* и изчѣ́врѣкамъ || изчѣ́з-вамъ (изчѣ́знувамъ) *глагол*. непрех. тр. III., екр. изчѣ́зна I. 5., *сжиц. ср.* || изчѣ́з(ну)-ване || изчѣ́кѣвамъ *глагол*. прех. III., екр. изчѣ́кна I. 5., *сжиц. ср.* || изчѣ́кване || из-

человѣчвамъ *гл.*; *вж.* изчовѣчвамъ || изчмерявамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. изчмерѣя I. 6., *сжи. ср. р.* изчмеряване || изчепата се *гл.* непрх. екр. II. 1. || изчѣпя се *гл.* непрх. екр. II. 1. || изччервявамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. изччервѣя II. 1., отъ прил. червенъ, *сжи. ср.* изччервяване || изччервямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччервѣя II. 1. 'изтърбушвамъ', произ. отъ черво, черва, *сжи. ср.* изччервяне || изччернявамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. изччернѣя I. 6., *сжи. ср.* изччерняване || изччернямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччерня II. 1., *сжи. ср.* изччерпяване || изччерпя II. 1., *сжи. ср.* изччерпяване, -яне || изччертѣя *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. изччертѣвамъ III. || изччѣсамъ (изччѣсамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изччѣсамъ III., изччѣша I. 10., *сжи. ср.* изччѣсване || изччѣта *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. изччитамъ III. || изччквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччкамъ III., *сжи. ср.* изччкване; кор. тур. çik 'изчѣзъ' || изччисленіе *сжи. ср.* || изччислявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. изччисля II. 1. || изччисляване *сжи. ср.* || изччит-вамъ, -ямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. изччитя II. 1., *сжи. ср.* изччит-ване, -яне || изчитамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* изччѣта || изчитане *сжи. ср. р.* || изччовѣчвамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. изччовѣча II. 3. || изччовѣчване *сжи. ср.*; *вж.* стар. изччеловѣчване || изччопквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччопкма III. || изччопкване *сжи. ср.* || изччопл-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччопля II. 1. || изччопл-яне, -юване *сжи. ср.* || изччупвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччупя I. 6. || ~ се *гл.* непрх. || изччупване *сжи. ср.* || изччудвамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. изччудя се II. 1. || изччукамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. изччуквамъ || изччуп-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччупя II. 1. || изччух-вамъ, -нүвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. изччухна I. 5. || изччүшквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччүшкма III. || изччүшл-ювамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изччүшля II. 1. || изшар-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изшаря II. 1., *сжи. ср.* изшарване || изшѣтвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. изшѣтамъ III. || изшѣбвамъ *гл.* прех. тр., екр. изшѣбамъ III. || изшѣивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изшѣя I. 6., *сжи. ср.* изшѣиване || изшѣйл-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. изшѣйла II. 1. || изшѣйламъ *гл.* прех. тр. III., екр. изшѣйла II. 3. || изшѣт-вамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. изшѣтамъ III. || изщав-ямъ (изщав(у)вамъ) *гл.* прех. тр. III., изщавя II. 1. || изщѣнямъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. изщѣня се II. 1. || изщѣп-вамъ, -ямъ *гл.*

прех. тр. III., екр. изщѣпя I. 9. || изщѣричавъ *прил. м.*; *вж.* щѣрица || изщүквамъ (изщүкнүвамъ) *гл.* непрх. тр. III., екр. изщүкна I. 5. || изщдникъ *сжи. м., вж.* и зяждамъ. || изщдвамъ (изщдывамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изщдя II. 1., *сжи. ср. р.* изщдване (изщдыване) || изщденъ *прил. м.* (прич. мин. стр.) || изщд-вамъ, -ямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. изщдзя II. 1. || изщд-тюлдѣсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изщд-тюлдѣсамъ III., изщд-тюлдѣша I. 10.; тур. изщывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изщывя II. 1. || изщывител-ень, -ни *прил. м.* || изщывитель *сжи. м., ж.* || изщывителка || изщывленіе *сжи. ср. р.* стар. || изщывване *сжи. ср.* отглагол. ново || изщыгн-ямъ, -ювамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. изщыгна се II. 1. || изщядъ *сжи. м.* || изщяд(в)амъ, изщядамъ *гл.* прех. тр. III., екр. изщядя I. 8. || ~ се *гл.* непрх. || изщяд(в)ане, изщядане *сжи. ср.* || изщяд-ень, -ни *прил. м.* || изщядникъ *сжи. м., ж.* || изщядница, *вж.* и зщдникъ || изщяднина *сжи. ж.* || изщясненъ прич. мин. стр. м. отъ изщяснѣя || изщясненіе *сжи. ср.* || изщяснѣмъ *прил. м.* (прич. мин. страд.) || изщясийность *сжи. ж.* || изщяснител-ень, -ни *прил. м.* || изщяснителность *сжи. ж.* || изщяснител *сжи. м., ж.* || изщяснителка || изщясн-явамъ (изщяснямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. изщясня II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || изщясняване *сжи. ср.* (отглагол. ново). || изщщ-ень, -ни *прил. м.* книж., отъ рус.; стб. из-д-штѣнѣ; кор. въ гл. из-д-тн, из-д-мѣ, кѣз-д-тн 'взема'... || изщщность *сжи. ж. р.* || икавица *сжи. ж.* || икамъ *гл.* непрх. тр. III., рус. икаѣ, икаю; пол. диал. ikać, гор. луж. hikać, словен. ikati, срб.-хрв. icati.; звукоподраж.; *срав.* брет. hic, hoc, кимр. hicket, англ. hiccup, hiccough хълцане, фр. hoquet... || икиликъ *сжи. м.* прост.; тур. ikilik; iki „2“. || икиминъ *сжи. м.* прост.; тур. вм. хе киминъ. || икиндѣя *сжи. ж.*; тур. || ико́на *сжи. ж.*; н. грц. ikóna вин. п. отъ eikón. || иконоббр-ецъ, мн. -ци *сжи. м.* || иконоборство *сжи. ср.* || ико́нка, ико́ница, ико́ничка *сжи. ж.* умал... || икономѣсамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. икономѣсамъ III. и икономѣша I. 10. || ~ се *гл.* непрх. || икономѣсване *сжи. ср.* || икономѣя *сжи. ж.* прост. 'пестовность'; н. грц. *οἰκονομία*, oí = i. || икономѣя *сжи. ж.* книж.; *срав.* книж. и економѣя... съ е отъ зап. европ. < лат. || икономѣ *сжи. м., ж.* || икономѣка || икономѣсть *сжи. м., ж.* || икономѣстка || икономѣчески *прил. м.* || икономѣски *прил. м.* и нар. || иконопѣсець *сжи. м.* || иконопѣство *сжи. ср.* || иконопѣстась *сжи. м.*; грц.

йкра *сжц. жс.* 1. 'хайверъ' 2. 'пръсци' ('прасци') на кракъ; рус. икра, пол. *ikra*, чеш. *jikra* 1, словаш. 2, словен. срб. хрв. *ikra* 1, гор. луж. *jeck* 1.; кор. и.-е.; 1-то се сближава съ санскр. *yaḥṛt*, зенд. *yāhara*, н. перс. *džigār* (> тур. > бълг. **джигеръ**), лат. *jesur*, грц. *hērag*...; 2-то се сближава съ лит. *ikrai*, латв. *ikrs*, по-често мн. *ikrī*, ст. прус. *iccroū*., па и лат. *osgea*, гръц. *ikrion*, ирл. *osca*..

икрамъ *сжц. м.*; тур. (араб.) || **икрамджийа** *сжц. м., жс.* **икрамджийка**.

йлавица *сжц. жс.*; *вжс.* иловица || **йль** *сжц. м.*

илать *сжц. м.* обл. 'зейтинъ'; грц.

илачъ *сжц. м.* прост.; тур. || **илачлия** *прил.* неизм. за 3 рода.

илдйсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **илдйсамъ** III.; тур.

илдъзка *сжц. жс.* прост. 'жълтица'; тур.; *вжс.* ялдъзка.

илé I. *сжц. ср.* прост., тур.; *вжс.* хиле.

илé II. *сжц. ср.* обл. 'маслини'; гръц.

илий *свююзъ* (съкрат. въ поез. **иль**); отъ и + ли; *вжс. т.*

илимѣць *сжц. м.* обл.; *вжс.* (е)лимѣць.

Илйнь-день *прил. сжц. м.* 'день на Св. Илия' || **Илйя** *сжц. м.* соб. лич.; старо-евр. || **илйнки** *сжц. жс.* мн.

йллемъ! *свююзъ* прост.; тур.

илмй-хаберъ! *сжц. м.*; тур. 'вестъ за знанье', 'запись'..

йловица *сжц. жс.*; стб. **илъ**, рус. ил, прил. иловатый, пол. *il*, чеш. словен. *jil*.; кор. и.-е.; *срав.* грц. *ily* калъ, латв. *īls* твърде тъменъ..

илтизамъ † *сжц. м.*; тур. || **илтизамджийа** *сжц. м.* 'закупникъ' (на илтизамъ)

илчйя *сжц. м.*; тур.; *вжс.* и елчйя.

илямъ † *сжц. м.*; тур. (араб.).

илячъ *сжц. м.* прост.; *вжс.* илачъ.

имамъ I. *сжц. м.*; тур.

ймамъ II. *гл.* прех. тр. III.; стб. **имамъ** (**имѣж**), рус. имѣть, пол. *imać*, *mat*, чеш. *mítí*, *mát*, слов. *imeti*, *imati*, срб.-хрв. *imati*..; др. степ. на кор. *em- въ стб. **им-ти, къз-д-ти, къз-им-ж**, нбълг. в з | е ма, обл. (в)зъ ма; *вжс.* в з е ма, в з и мамъ; лат. *emō* купувамъ..

имамé *сжц. ср.*; тур. 'маме, кехлибарена топка на чибукъ, наргеле...' = рус. отъ нѣм. 'мундштук' (кор. ар.-алт. въ *mat(m)a* 'цица', итал. *mammella* = 'zinna, porra', фр. *mamelle*..)

имане *сжц. ср.*, отъ гл. **имамъ** || **имане** *сжц. ср.* отглаг. || **иманяръ** *сжц. м.* || **иманярски** *прил. м.* **иманярство** *сжц. ср.*

иманъ *сжц. м.*; тур. (араб.).

имаретъ *сжц. м.*; тур. (араб.).

имать *прил. м. р.* обл.; *вжс.* имотенъ || **имащъ** *прич. сег. действ. м.* || **имвамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III. отъ **имамъ**.

имдаты *сжц. м.*; тур. (араб.) 'помощь'.

йме *сжц. ср.*; ум. **йменце, ймице**; стб. **имла**, рус. имя, пол. *imię*, *imano*, чеш. *jměno*, словен. срб.-хрв. *ime*..; кор. и.-е., въ разни степ.; предслав. *imēn-; *срав.* санскр. *pāman-*, ст. перс. *pāma*, нов. перс. *pām*, гръц. *ōmata*, лат. *poten*, нѣм. *Namen*, англ. *name*..

ймела *сжц. жс. р.*, (м. **ймелъ, ср. ймело**)

'раст. *Viscum*'; стб. **имѣла**, рус. *омѣла*; пол. *jemiola*, *jemiolo*, обл. и *jemieli*., чеш. *jmělí*, *melí*..; срб.-хрв. *imela*, *mēla*, *omela*..; кор. и.-е.; *срав.* лит. *āmalas*, летон. *āma'ls*..; санскр. *amla-s* кисель, лат. *amarus* горчивъ... || **ймелянъ** *прил. м.*

йменемъ *нар.* стар. (твор. пад. ед.ч. отъ **име**)

|| **ймен-енъ, -ни** *прил. м.* || **именитъ** *прил. м.* || **ймѣнител-енъ, -ни** *прил. м.* || **имение** *сжц. ср.* книж.; рус. имение; *срав.* **имане, имотъ** || **имениникъ** *сжц. м.* || **йменно** *нар.* || **именувамъ** *гл.* прех. тр. III. || **именуване** *сжц. ср.* || **имѣ-някъ** *сжц. м.* || **ймерекъ †** *сжц. пр.* изр. 'като се рече [спомене] името' || **ймѣошъ!** || *прич.* сег. действ. м. отъ рус. **имашъ**.

ймила *сжц. жс.*; *вжс.* имела.

имовѣр-енъ, -ни *прил. м.* || **имовѣрность** *сжц. жс.* || **имовина** *сжц. жс.*, отъ гл. **имамъ**

|| **имовитъ** *прил. м.* || **имовице** *сжц. ср.*

|| **имотъ** *сжц. м.*, ум. м. **имотѣць** || **имот-енъ, имотни** *прил. м.* || **имотникъ** *сжц. м., жс.* **имотница** || **имотство** *сжц. ср.*

императоръ *сжц. м.*; лат. *imperator* 'заповѣдникъ'; *срав.* *imperativus* 'заповѣдникъ начинъ'; *жс.* **императрица** || **императив-енъ, -ни** *прил. м.* 'повелителенъ'

|| **империя** *сжц. жс.*; лат. *imperium* *ср.*..

имрендйсамъ *гл.* непрх. тр., екр. **имрендйсамъ** III., обл. **имрендйша** I. 10.

имъ *мѣст.* 3-олич. мн. ч. дат. п.; стбълг. **имъ**; рус. **им**, чеш. *jim* и т. н. . .

Имъ-планина *сжц. м. (жс.)* стар. книж.; *срав.* грц. *Naïmos*, лат. *Naemus*, санскр. *Himālaya* 'жилище на снѣговѣтъ', *вжс.* зима.

йнакъ, иначе *нар.*; стб. **инако**; рус. **иначе**,

пол. *inaczej*, *inak*, чеш. *jinak*, *jínac*.., словен. срб.-хрв. *inak(o)*, *inače*..; кор. въ **инъ**; *вжс.* ед | **инъ**; *срав.* санскр. *ēvām* така...; *ēka-s* единъ; нѣм. *allein* 'но': *eip* 'единъ'... || **йнаквамъ** *гл.* прех. тр. III.; *срав.* онождамъ. || **йнакъвъ, -ви** *прил. м.*

инатъ *сжц. м.*; тур. (араб.); ум. м. **инатець**

|| **инатчйя** *сжц. м., жс.* **инатчййка** || **инатя** *сжц. гл.* непрх. тр. II. I. || **инатѣне** *сжц. ср.*

инвалідъ *сжц. м.*; лат. *in|validus*, *in* 'не'

и *validus*; глаголъ *valeo* 'якъ, здравъ съмъ'.

инди *свююзъ*; тур. **imdi** 'и така, прочее, следователно' — || **индивакъ** *сжц. м., жс.* **индивачка**.

ин|диктъ *сжц. м.*; гръц. отъ лат. in|dictum; dico казвамъ.

иней *сжц. м. р.* 'скрежъ'; обл. събир. *ср.* **инье**; стб. **иньп**, **инни**, **инье**, **иние**; рус. иней, малор. иней, чеш. jíní; кор. и.-е.; *срав.* лит. ūpis, санскр. ěpī блестяща, ст. прус. ennoys 'calde'...

ини *прил. м.* стар. 'други'; *жс. йна, ср. йно*; *вжс.* ед-инъ, ино|роденъ, ино|въ|ренъ...

инициатива *сжц. жс.* книж. 'починъ'; производ. отъ лат. in|itium 'начало, начеване'...

иниярь *сжц. м.*; тур. (араб.) 'бъхъ'.

ино|вѣр-енъ, -ни *прил. м.* || **ино|вѣр-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* 'друговѣрецъ', *жс. ино|вѣрка|ино|вѣрие сжц.ср. инновѣрчески, инновѣрски прил. м.* || **инновѣрчество сжц. ср.** || **ино|зѣмецъ сжц. м.**, *жс. ино|зѣмка* || **инокъ сжц. м. р.**, произв. отъ инъ 'единъ', както гръц. μοναχός: mónos 'единъ, самъ' || **инокияна сжц. жс.** || **иночески прил. м.**: бълг. думи за гръц. 'калугеръ', '-ица', '-ски'! || **ино|рѣгъ сжц. м.** 'единорѣгъ', грц. μονόκερος || **ино|с|казание сжц. ср.**, гръц. 'алегория' || **ино|с|казател-енъ, -ни прил. м.** || **ино|с|казател-ность сжц. жс.** = чужд. 'алегоричность' || **ино|страненъ, -ни, инострански прил. м.** || **ино|стран-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*, *жс. иностранка* || **иночество сжц. ср.** || **иночувствамъ гл.** непрех. тр. III.

инсанъ! *сжц. м.* прост. обл.; тур. (араб.) || **инсанлъкъ сжц. м.** 'човѣщина' || **инсаниетъ сжц. м.**

инсифъ *сжц. м.*; тур. 'свѣнъ'.

ин|спекторъ *сжц. м.* 'надзорникъ', лат. in|spector, в 'въ', specio гледамъ, зря. || **инспекция сжц. жс.** 'надзорничество' || **ин|спирация! сжц. жс.**, лат. 'вдъхновение'; in + spirō дишамъ, дъхамъ || **ин|спирамъ! гл.** прех. тр. III. || **ин|стинктъ сжц. м.**; лат. 'нагонъ'; in + гл. stinguo 'бода'...

интер|есъ *сжц. м. р.*; лат. inter 'между', esse 'е'... || **интерес-енъ, -ни прил. м.** 'занимателенъ, занимливъ'...

интер|национал-енъ, -ни! *прил. м. р.* 'международенъ'; латин. inter между и patio народъ || **интернационал сжц. м.** || **интернационализъмъ сжц. м.**...

интизаль *сжц. м.* 'дажде отъ продадено'; тур. (араб.) || **интизалчйя сжц. м.**

интим-енъ, -ни *прил. м. р.*; осн. въ латин. прилаг. превъзх. степ. intimus 'най-вжтрешенъ'...

интовъ *сжц. жс.*; тур.

интрига *сжц. жс. р.*; фр. intrigue 'клюка, сплетня, коварство'...

интро|дукция *сжц. жс.* 'уводъ, въведение'; лат. inter между, intra вжтре въ, dico вода.

иня *сжц. жс.* обл.; *вжс.* иней, инье.

Йовски *прил. м. р.* въ изразъ Йовско тѣрпение; *вжс.* Йововски, по името на вехтозаветния праведенъ и многострадаленъ Йовъ.

йогуля *сжц. жс.* обл.; *вжс.* е(н)гуля, ягуля.

йокъ! *нар.* прост.; тур.

йол|дашъ! *сжц. м.* прост. обл.; тур. 'спжтникъ', 'другарь по пжтъ': jol пжтъ, отъ кор. ар.-алт.; daş другарь, отъ кор. перс. || **йолджия! сжц. м. р.** обл. прост.; тур. пжтникъ'.

йорганъ *сжц. м.* 'завивка вжтре съ памукъ'; тур.; || **йорганджия сжц. м.**, *жс. йорганджйика*...

Йордановъ-денъ *прил. сжц. м.* 'Богоявление' || **Йорданъ сжц. м.** соб. лич. по името на р. Йорданъ.

йорнекъ! *сжц. м. р.*; тур. 'образецъ'; *вжс.* юрнекъ.

йосма *прил.* неизм. 'който лудува'...; тур.; *вжс.* юсма.

йочко *сжц. м.* обл. родоп. 'щогърми'; *вжс.* ечко; отъ кор. въ гл. еча; *вжс. т.*

ипо|диаконъ *сжц. м.*; грц. 'под|диаконъ'; (h)уро 'подъ'; *вжс.* диаконъ || **ипо|стасъ сжц. м.**; грц. stásis; кор. и.-е. *sta-.. стоя. Богъ има три ипостаса || **ипо|тека сжц. жс.**; грц. the'ké полагање.; *срав.* бибблио|тека.

иравъ *прил. м.* обл. 'неомитъ, кирливъ'; *вжс.* хиравъ съ промѣна въ значението; *вжс.* хирѣя.

ирадѣ *сжц. ср.*; тур.

ирмикъ *сжц. м. р.* обл. 'видъ ситенъ булгуръ'; *вжс.* ермикъ; *вжс.* ярма.

ирмиликъ *сжц. м.* обл. прост. 'двадесетакъ'; тур. еггí „20“ || **ирмиличе сжц. ср.** ум.

ирмо|лѳогия (ирмо|лѳогий) *сжц. жс. (м.)*; грц. || **ирмосъ сжц. м.**; грц. 'начални стихъ на църковна пѣсень или канонъ'.

ирония *сжц. жс.*; грц.

искамъ *гл.* прех. тр. III., и йца I. 10.; стб.

искати, I. л. ед. ч **иптж**, рус. искать, ищю, пол. iskać, чеш. jískati, jískati, словен. срб.-хрв. iskati...; кор. и.-е.; *срав.* санскр. iśchāmi, *сжц.* iśchā 'желание'; зенд. isaiti; арм. aycanem; лит. jėškóti; стар. герм. aisk- въ старо-англ. ascian, англ. ask; стар. вис. нѣм. eiskōn, нѣм. (h)eischen... || **искатель сжц. м.**; рус. = който тѣрси || **искане сжц. ср. р.** || **искъ сжц. м. р.** || **исковъ прил. м. р.**; искова молба.

искон-енъ, -ни *прил. м.* 'изначаленъ, отъ край време'; стб. **исконьнъ**; кор. въ **кон-ць** 'край', др. коренна степ. въ **на-уд-мо** 'начало' (<*ken-:*kop-...) || **исконий нар.** стар. книж. 'изпърво, изначало'...; *срав.* на|п|оконъ, и|з|п|оконъ...

искра (искра́) *сжц. ж.*; ум. *ж.* **искрица**; (соб. лич. *ж.* **Искра**, соб. лич. *м.* **Искренъ**, **Искрьо**); стб. **искра**, рус. **искра**, пол. (i)skra, чеш. jiskra, словен. сѣрб.-хърв. iskra...; кор. и.-е.; *срв.* литв. áiskus, iskus ясенъ, грц. esúaga **огнище**... || **искрестъ** *прил. м.* || **искромет-ень**, мн. -ни *прил. м.* || **искря** *се гл.* **непр.** тр. II. 1.

искренъ *прил. м.* **книж.**; стб. **искрънь** 'близкъ' *прил.*; **искръ** *нар.* 'близко', рус. **искренний**, словен. iskæg 'най-близу', сѣрб.-хърв. iskrenji...; кор. **навѣрно** въ край; и.-е. кор. *(s)ker-:*kr-...; *срав.* латв. krīja **дървесна кора**...; *вж.* **к р о я** || **искрено** *нар.* || **искренность** *сжц. ж.*

ислямъ *сжц. м.*; тур. (араб.) || **ислямизъмъ** *сжц. м.* || **ислямски** *прил. м.*

иснафъ *сжц. м.*, **иснафски** *прил. м.*; *вж.* **еснафъ**...

исо *сжц. ср.* („държа **исо**“); н. грц. iso(n) 'тонъ', грц. isos 'равенъ'...

испáтъ *сжц. м.*; тур.

испѣнчъ *сжц. м.*; тур. 'спенджа', видъ **данкъ** отъ немусюлмани въ турско време'.

исполнѣ *сжц. м.* 'великанъ'; стб. **(н)с-полниъ**, пол. stolin, stwolin..., кашуб. stolem; отъ соб. име на народъ Spoli, Σπόλι между Волга и Донъ; кор. и.-е.; **сближ.** съ **споръ** = 'изобилие', санскр. sphirá-s (sphā- пълнѣя, дебелия...) не е за предпочитане **вмѣсто** друго — съ и.-е. *spel-: *spol- **цепа**, **дърпамъ**... въ лат. spoliium **плячка**, грц. spolás **одрана кожа**, **броня**..., ст. сканд. spella, spilla **развалямъ**, **убивамъ**...

истѣць *сжц. м. р.*; *вж.* **исти**, **ищець** **искамаъ**.

истилямъ *сжц. ж.*; тур. 'дознание'.

истий *прил. м. р.* стар.; стб. **нстѣ**, **нстовѣ**..., рус. **истый**, пол. istny; iscie **наистина**, чеш. jistý **известенъ**..., сѣрб.-хърв. isti...; кор. и.-е.; **едни** **сближ.** съ *jes-, *es-'съмъ', 'е', грц. Isthi 'бжди', арм. isk 'въ действителность' (i въ зап. слав. ist- **непълно** **обясн.**); др. **вадятъ** отъ *ъz-sto-'настоящъ', лаг. ex'sistere, ex'stare, фр. ex'ister 'сжществувамъ'..., **дори** отъ лат. iustus **справедливъ**... || **истина** *сжц. ж. р.*; стб. **нстннз**, рус. **истина**, чеш. старин. jistina, словен. сѣрб.-хърв. istina... || **истинитъ** *прил. м.* || **истиница** *сжц. ж.* ум. || **истинка** *нар.* обл. стар., **първич.** ум. *ж.* || **истин-ень**, -ни *прил. м.* || **истински** *прил. м.* и *нар.*

|| **истин(н)ость** *сжц. ж.* || **исто** *нар.* 'сжщо' || **исто|вѣренъ**, -ни *прил. м. р.* || **истомъ** (**истъмъ**) *нар.* 'сжщо така; тъкмо'...; стар. твор. пад. ед. п. мжж. срѣд. р.

история *сжц. ж.*; грц. (h)istoria, лат. historia... || **исторически** *прил. м.*

истунанъ *сжц. м.*; стб. **нстоуқанъ**, рус. **истуканъ**; отъ кор. въ стб. **нстоуқантн** 'издѣлвамъ, **извалямъ**...', др. степ. **тък-** въ **тъкмья**...; *вж.* **тъкна**, **из|тъкна**, **тъкмо**...

истѣба *сжц. ж.* стб.; *вж.* **изба**.

истюбечъ *сжц. м.* тур.; и **устюбечъ** 'бѣла **соль** отъ **куршумъ**...'.

и **такá**, и **тѣй** **съюзъ** **заклуч.**

ифтирá, **ифтирiя** *сжц. ж.*; тур. (араб.).

иха! **межд.**; *вж.* и **иху**.

ихмаллѣкъ! *сжц. м.*; тур. 'немарливость' || **ихмалджий** *сжц. м.*

ихрамъ *сжц. м.*; тур. (араб.) 'видъ **платъ**...'; *срав.* **махрама**.

ихтибаръ *сжц. м.*; тур. (араб.) || **ихтибар-лiя** *прил.* неизм.

ихтизá *сжц. ж.*; тур. 'потрѣба.'

ихтисáбъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* **интизапъ**.

ихтияджъ *сжц. м.*; тур. (араб.).

ихтjя *гл.* **непрех.** тр. II. 2.; *срв.* **ехтjя**, *вж.* **т.**

иху!, **иху-ху!** *межд.* (**подвикване** на **хоро**); *вж.* **иха** || **ихувамъ** *гл.* **непрех.** тр. III.

ихъ *межд.* за **досада**.

ичѣра *нар.* обл. **вм.** *йучера, **вчѣра**.

ичимикъ *сжц. м.*; *вж.* **ечимикъ**.

ич|огланъ *сжц. м.*; тур. о **lap** 'момче'.

иш|алла, **иш-аллахъ** *изр.* тур. 'ако щѣ **Богъ**' = **дай** **Боже!**; кор. тур.-араб.

ишъ!, **ишу!** *межд.* за **пждене** **домашни** **птици** || **ишкамъ** *гл.* **прех.** тр. III. || **ишка-не** *сжц. ср.* р.

ишлемѣ *сжц. ср.*; тур. || **ишликъ** *сжц. м.*, тур. 'работилница...'; тур. **иъ** **работа**.

ишу! *межд.*; *вж.* **ишъ**.

иша *глагол.* **преход.** тр. I. 10. (**мин.** **свърш.** **опред.** **стар.** **искахъ**); 'търся, **диря**'; стб.

иштjъ, **искатн**; *срав.* рус. **искать**; *вж.* **искамаъ**.

ишáхъ *сжц. м.*; тур. || **ишахлiя** *прил.* **неизмѣн.**; кор. **негли** и.-е., **алт.** и **семит.**, **сиречь** **евразийски**...; *вж.* **глагол.** **иша**...

ищене *сжц. ср.* отъ **ища**; *вж.* **т.** || **ищѣць** *сжц. м.*; *вж.* **истецъ** || **ищѣвница** *сжц. ж.* обл. 'любовница': 'съ **която** **нѣкой** **се** **ище**' (да **се** **взематъ**).

*) иконо|писане *сжц. ср.*
 иконо|про дав-ецъ, мн. -ци *сжц. м.*
 иконо|про давство *сжц. ср.*
 иконо|стасть *сжц. м.*; гръц.
 иконо|едъръ *сжц. м.*; 'двадесетостень'; грц.
 илюзйв-енъ, -ни *прил. м.*
 илюзия *сжц. ж.*; лат.
 илюзър-енъ, -ни *прил. м.*
 илюминация *сжц. ж.*; лат.
 илюстрация *сжц. ж.*
 илюстрирамъ *гл. прех. тр. III.*
 илюстрирамъ се *гл. непрех.*
 илюстриране *сжц. ср.*
 имущество *сжц. ср. книж. по рус. = имотъ.*
 ин|валідность *сжц. ж.*; кор. лат.; *вж.*
 валиденъ.
 ин|вентъръ *сжц. м.*; кор. лат.
 ин|дивидъ, (индивидуумъ) *сжц. м. р.*;
 кор. лат.
 индивидуализъмъ *сжц. м.*
 индивидуализ-йрамъ, -увамъ *гл. прх. тр. III.*
 индивидуалість *сжц. м.*
 индивидуалностъ *сжц. ж.*
 индиферент-енъ, -ни *прил. м.*; лат.
 индиферентность *сжц. ж.*
 индуктив-енъ, -ни *прил. м.*; лат.
 ин|дукция *сжц. ж.*; прот. дедукция.
 индустриал-енъ, -ни *прил. м.*
 ин|дустрия *сжц. ж.*; лат. промишлен-
 ность.
 инерт-енъ, -ни *прил. м.*
 инертность *сжц. ж.*
 инерция *сжц. ж.*; лат.
 ин|женеръ *сжц. м.*; кор. лат., съ френ. ж.
 инженерски *прил. м.*
 инженерство *сжц. ср.*
 ин|жекция *сжц. ж.*; кор. лат. съ френ. ж.
 ин|квизиторъ *сжц. м.*; лат.
 инквизиторски *прил. м.*
 инквизиция *сжц. ж.*
 ин|когнито *сжц. ср.*; лат.
 ин|окуляция *сжц. ж.*; лат.; кор. въ о. к. о.
 ино|плѣмен-енъ, -ни *прил. м.*
 ино|плѣменникъ *сжц. м.*
 ин|синуация *сжц. ж.*; лат.
 ин|спекторски *прил. м.*
 инспекторство *сжц. ср.*
 ин|станция *сжц. ж.*; лат.
 ин|ститутъ *сжц. м.*; лат.
 институтски *прил. м.*
 ин|структоръ *сжц. м.*; лат.
 инструкторски *прил. м.*
 инструкторство *сжц. ср.*
 инструкция *сжц. ж.*; лат.
 ин|струментъ *сжц. м.*; лат.
 инструментал-енъ, -ни *прил. м.*
 инструмент-енъ, -ни, -овъ *прил. м.*
 инструментѳвка *сжц. ж.*
 ин|тегралъ *сжц. м.*; лат.
 интеграл-енъ, -ни *прил. м.*
 интеграция *сжц. ж.*
 инте|лигент-енъ, -ни *прил. м.*; лат.
 интелігентность *сжц. ж.*

интелигентия *сжц. ж.*
 ин|тендантъ *сжц. м.*; кор. лат.
 интендантски *прил. м.*
 интендантство *сжц. ср.*
 интер|валъ *сжц. м.*; лат.
 интер|есувамъ *гл. прех. тр. III.*
 интересувамъ се *гл. непрех.*
 интер|полация *сжц. ж.*; лат.
 интер|ференция *сжц. ж.*
 интѳмно нар.
 интѳмность *сжц. ж.*
 ин|тонация *сжц. ж.*; лат.
 интригантъ *сжц. м.*
 интригантка *сжц. ж.*
 интригантски *прил. м. и нареч.*
 интригантство *сжц. ср.*
 интригувамъ *гл. непрех. тр. III.*
 интригуване *сжц. ср.*
 интрижка *сжц. ж. ум.*
 ин|туитив-енъ, -ни *прил. м.*
 интуитивно нареч.
 ин|туиция *сжц. ж.*; лат.
 ин|фантерійски *прил. м.*
 ин|фантерія *сжц. ж.*; кор. лат.
 ин|фексия *сжц. ж.* 'зараза'; лат.
 инфекциѳз-енъ, -ни *прил. м.*
 инфекциѳзность *сжц. ж.* 'зараз(ител)-
 ность'.
 ин|флексия *сжц. ж.*; лат.
 ин|флуенца *сжц. ж.*; итал. лат.
 ин|флуенчавъ *прил. м.*
 ин|фузѳрия *сжц. ж.*; лат.
 ипо|диаконски *прил. м.*
 ипо|диаконство *сжц. ср.*
 ипо|теза *сжц. ж.*; грц.; *вж.* и хипотеза.
 ипо|теч-енъ, -ни *прил. м.*
 ипо|текирамъ *гл. прех. тр. III.*
 ипо|хондрикъ *сжц. м.*
 ипохондрически *прил. м.*
 ипо|хондрия *сжц. ж.*; гръц.
 и(р)|рационал-енъ, -ни *прил. м.*; лат.
 и(р)|рационалность *сжц. ж.*
 ирония *сжц. ж.*; гръц.
 иронизйрамъ *гл. прех. тр. III.*
 иронизйрамъ се *гл. непреход.*
 иронич-енъ, -ни, -ески *прил. м.*
 иронически, иронично нареч.
 иригаторъ *сжц. м.*
 иригация *сжц. ж.*; лат.
 истѳрика *сжц. ж.*; гръц.
 истѳрич-енъ, -ни, -ески *прил. м.*
 истѳрично, истѳрически нареч.
 истѳрия *сжц. ж.*
 истѳрикъ *сжц. м.*
 историо|графъ *сжц. м.*; гръц.
 историо|графія *сжц. ж.*
 историограф-ски, -йчески *прил. м.*
 ихневмонъ *сжц. м.*; гръц.
 ихно|графия *сжц. ж.*
 ихнографически *прил. м.*
 ихтио|логъ *сжц. м.*; гръц.
 ихтио|логия *сжц. ж.*
 ихтиоло|гически *прил. м. **).*

*) — **) Тукъ се даватъ пропуснати чужди думи, получили 'право на гражданство' въ български.

К.

ка (ка') нар. обл. (съ дисим.) вм. какъ (както, като); **отка́'** вм. откакъ.
каза́ *сжиц. жс.*; тур. (араб.); *вж.* ка за.
каба́ *прил.* немѣн.; тур. || **каба́|дайя** (вм. **каба|дахія**) *сжиц. м.*; тур.
каба́къ *сжиц. м.* обл. прост. 'тиква'; тур. || **каба́че** *сжиц. ср.* умал.
кабала́ *сжиц. жс.* 'уречено количество работа'; тур. (араб.); *срав.* рус. кабала пакъ отъ тур.-тат.
каба́нина, **каба́ница** *сжиц. жс.*, ум. **каба́ничка**; срб.-хрв. *kabani*-ca, -na, чеш. *kabane*, *kabanice*; *срав.* ит. *gabbanno* 'ямурлукъ.'; *вж.* ка па, ке бе...
кабард́исвамъ *глаг.* непрех. тр. III., екр. **кабард́исамъ** III. и **кабард́иша** I. 10.; тур. || **кабард́исване** *сжиц. ср.*
кабах́атъ *сжиц. м.*; тур. (араб.) || **кабах́атецъ** *сжиц. м.* умал. || **кабах́атлія** *прил.* неизм.
кабзамáл-инъ, **-ъ** *сжиц. м.* 'селски бирникъ'; тур. || **кабзамáлски** *прил. м.*
кабелъ *сжиц. м.*; фр. англ.
кабиль (кабилъ е, не е кабилъ, да е кабилъ.) 'възможно.'; тур. (араб.) || **кабу́ль** *сжиц. м.*; тур. (араб.) || **кабуля́** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ **се гл.** непрех.
кабинетъ *сжиц. м.*; фр.
кабриолетъ *сжиц. м.*; фр.
кава́з-ъ, **-инъ** *сжиц. м.*; тур. (араб.); *вж.* и гавазинъ.
кава́къ *сжиц. м.* 'топола'; тур. || **Каваклі** *сжиц. соб. геогр.* = 'Тополово', тур. наст. -ly || **кава́чецъ** *сжиц. м.* ум., **кава́че** ум. *ср.*
кава́ль *сжиц. м.*, ум. *м.* **кава́лецъ**, ум. *ср.* **кава́лче**; *срав.* тур. *kaval*; кор. негли ар.-алт. || **кавалджия** *сжиц. м.*
кавалерія *сжиц. жс.*; фр. отъ ит. || **кавалерістъ** *сжиц. м.* || **кавалеръ** *сжиц. м.* || **кавалерство** *сжиц. ср.*
кава́на *сжиц. жс. р.* обл. 'видъ дреха'; *вж.* ка баница.
каварá *сжиц. жс.* обл. 'гльчъ, гюрултия...'; тур.; кор. ар.-алт. || **кавараджия** *сжиц. м.*
кава́съ *сжиц. м.*; *вж.* кавазинъ, гавазинъ.
кавга́ *сжиц. жс.*, тур.; кор. ар.-алт.; *срав.* санскр. *kāṭi* *вика*..., лат. *cauŕte* рева (за пантера...) || **кавгаджия** *сжиц. м.*, *жс.* **кавгаджийка**, ум. *ср. р.* **кавгаджийче** || **кавгаджийски** *прил. м.* и нар. || **кавгалия** *прил.* неизм., *сжиц. м.*
кавганá *сжиц. жс.*; тур.
кавѣ *сжиц. ср.*; *вж.* ка фе, ка х ве.
кавичка *сжиц. жс.*, обик. мн.; отъ рус.
кавра́къ *сжиц. м.*; тур. 'червено невѣстинско було'...
каврошатъ *прил. м.* || **каврѣкъ** *прил. м.*; тур.
каву́ль *сжиц. м.*; тур. (араб.); *вж.* и ка улъ.
каву́нь *сжиц. м.* 'пъпешъ'; тур.; *вж.* ка унъ.

кавуръ, **кавур-инъ** *сжиц. м.*, *жс.* **кавурка**, *ср.* ум. **кавурче**; тур.; *вж.* гявуринъ; *срав.* ка фри.
кавурма́ *сжиц. жс.*, умал. **кавурмица**; тур. || **кавурма́** *сжиц. жс.*; тур. || **кавурд́исвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **кавурд́исамъ** III. и обл. **кавурд́иша** I. 10. || **кавурд́исване** *сжиц. ср.*
ка́да I. *сжиц. жс.*; стб. **кадъ**, рус. **кадь**, срб.-хрв. *kad*, *жс.* *kada*, чеш. *kád*?, ум. *kadce* и *kádce*...; отъ гръц. *kádi*(on), *kádos*, а то отъ семит.; *вж.* ка ца (< *кадьца).
ка́да II. *сжиц. жс.*, обл.; тур. вм. ка дъ на.
кадайфъ *сжиц. м.*; тур. ум. **кадайфецъ**.
када́стъръ *сжиц. м.*; фр. || **кадастрáл-енъ**, **-ни** *прил. м.*
када́хъ *сжиц. м.*; тур.; *вж.* ка да I.
кадъ *сжиц. м.* || **кадѣжъ** *сжиц. м.* || **кадѣне** *сжиц. ср.* || **кадѣна** *вечеръ прил.* (прич. мин. стр.) *сжиц. жс.* 'бъдни-вечеръ'.
кадѣтъ *сжиц. м.*; рус. отъ френ.
кад́ия *сжиц. м.*; тур. (араб.) || **кад́ийка** *сжиц. жс.* || **кад́ийница** *сжиц. жс.* || **кад́ийски** *прил. м.* и нар. || **кад́ийство** *сжиц. ср.* || **кад́ийче** *сжиц. ср.*, умал.
кад́илка *сжиц. жс.* 'кадени (бъдни) вечеръ' || **кад́илница** *сжиц. жс.*, ум. **кад́илничка** || **кад́ило** *сжиц. ср. р.*, ум. **кад́илце**; *вж.* гл. ка дя.
ка́динка *сжиц. жс.* обл., ум. отъ ка да I.; *вж.* ка че, ка ченце.
кадифѣ *сжиц. ср.*, *ср.* ум. **кадифѣнце**; тур. || **кадифя́нъ** (**кадифѣнъ**) *прил. м.*
кадосъ *сжиц. м.* обл.; грц. *kádos*; *вж.* ка да, ка динка, ка ца.
кадри *прил. м.* прост. обл.; тур.; *вж.* ка дъ ренъ.
кадрі́ль *сжиц. м.*; френ.
кадро *сжиц. ср.* прост.; ит. *quadro*.
кадълькъ *сжиц. м.*; тур.; *вж.* ка д и я.
кад́на *сжиц. жс.*, ум. **кад́ница**, **кад́нка**, **кад́ничка** *жс.*, ум. *ср.* **кад́нче**; отъ тур. *kadun*; кор. ар.-алт. || **кад́нски** *прил. м.* и нар. || **кад́нүвамъ** *гл.* непрех. тр. III.
кад́ръ *прил.* неизм.; *вж.* ка дри || **кад́ръ-енъ**, **-ни** *прил. м.* прост.; тур.
кадя́ *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. усл. **кадя́вамъ** III.; стб. **каднло**, **каднтн**, **кадждж**, рус. **кадйъ**, **кажү**, пол. *kadzic*, чеш. срб.-хрв. *kaditi*, словен. *kaditi*.; др. кор. степ. въ ча дъ; и.-е. кор. *kēd-: *kōd-; *срв.* санскр. *kadgū-š* тьмень..., гръц. *kándagos* у Хезихия вжгленъ, *kodomŕi* 'която поджарява ечмикъ', лат. *in|cendium* пожаръ...
каѣ, **кай** прост. съкращ. на ка же 3. л. ед. ч. отъ глаголь ка жа || **кажува́чка** *сжиц. жс.* обл. 'казване' || **ка́жа** *гл.* прех. екр. I. 10.; мкр. *вж.* ка за амъ.
каза́ *сжиц. жс.*; тур.; *вж.* ка за а.

казакъ *сжц. м.*; рус. казак, козак, пол. козак; отъ тур. 'свободенъ скитникъ'; друга отгласна степенъ на кор. въ тур. *geztek* разхождамъ се...
казалець *сжц. м.* стар. 'показалець'...
 кор. въ *кажа*, *казвамъ*.
казанъ *сжц. м.*, ум. *м.* **казанецъ**, ум. *ср.* **казанче**; отъ тур. || **казанджия** *сжц. м.*, *жс.* **казанджийка**, *ср.* ум. **казанджийче** || **казанджийски** *прил. м.* || **казанджийство** *сжц. ср.* || **казанийще** *сжц. ср.* увел. **казандисвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **казандисамъ** III., **казандиша** I. 10.; отъ тур. мин. свърш. опр. време *kazandy* съ гръц. наст. -is- || **казандисване** *сжц. ср.* || **казанчъ** *сжц. м.*; тур. (араб.).
казарма *сжц. жс.*; кор. лат.
казартма *сжц. жс.*; тур.
казашки *прил. м.* и *нар.* отъ казакъ || ~ **бодиль** *прил. сжц. м.* 'бутракъ, магарешки трънъ'.
казвамъ (**казувамъ**) *гл.* прех. тр. III., екр. **кажа** I. 10.; стб. **КАЗАТН**, **КАЖЖ**, рус. **казать**, **кажу**, пол. *казаć* 'заповѣдвамъ, проповѣдвамъ', чеш. *kázati*, словен. срб.-хрв. *kazati*...; и.-е. кор. **kweg-*: **kwoǵ-*; *срав.* грц. *tékmar* знакъ (и.-е. **kwek-*); различни коренни разширения въ санскр. *kāśātē*, *čāstē* показва се, явява се, авест. *čašman* око... || **казване** *сжц. ср.*
казенъ *прил.* неизм. 'лихъ, лютъ'; тур.
казино *сжц. ср.*; итал.
казма *сжц. жс.*; тур.
казмиръ *сжц. м.*; тур.
казъкъ *сжц. м.* 'колъ'; тур.
кай обл. 1) *вм. гл.* **ка** (же); *вжс.* **кажа**, **казвамъ**; *негли* и въ запов. нач. **некай** 2) *л. ед. сег. вм.* **недей** 2) *нар.* *вм.* **где**, **кжде**, **както**...
кайвѣ, **кайвениче** *сжц. ср.* обл. прост... *вм.* **ка хв е.**; *вжс.* **ка фе**.
кайдисвамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. **кайдисамъ** III., обл. **кайдйша** I. 10. отъ тур. мин. свърш. опред. вр. съ гръц. наст. || **кайдисване** *сжц. ср.*
кайкъ *сжц. м.*, ум. *ср.* **кайче**; тур. || **каикчйя** *сжц. м.*, *жс.* **каикчййка**, *ср.* **каикчййче** || **каикчййски** *прил. м.*, || **каикчййство** *сжц. ср.*
кайль I. *прил.* неизм. (ставамъ, не с. к.); тур.
кайль II. *сжц. м.* обл. стар. 'видъ степна трева'; рус. **кавиль**; *вжс.* **ковиль**, **ковила**; кор. и.-е. и ар.-алт.
кайма *сжц. жс.*; тур. **каймйца** *сжц. жс.* ум.
каймакъ *сжц. м.*; тур. || **каймачець** *сжц. м.* ум. || **каймаклия** *прил.* неизм. за 3-тѣ р. **каймакамъ** *сжц. м.* 'управникъ на кааза'... || **каймакамлъкъ** *сжц. м.* || **каймакамски** *прил. м.*
каймѣ *сжц. ср.* 'банкнота'; тур.
кайнъ! *сжц. м. р.* обл. прост. 'букъ'; тур. || **кайновъ** *прил. м.*

кайнакъ *сжц. м.* 'изворъ'; тур.; *срв.* соб. геогр. **Кайнарджа** (**Кючүкъ Кайнарджа** = 'Малко Изворче').
кайнѣ *нар.*, съюзъ обл. *вм.* **както**, **когато**.
кайратя *гл.* непрх. тр. II. 1.; кор. тур. || **кайратене** *сжц. ср.*, произв. отъ следв. || **кайретѣ** *сжц. м.* = и **гайретѣ**.
каисй-енъ, *прил. м.* || **каисй-йя** *сжц. жс.*, ум. -ййка; тур.
кайдъ, **кайтъ** *сжц. м.*; тур. (араб.) || **каитя** *гл.* прех. тр. II., мкр. усл. **каитявамъ** III. || **каитяване** *сжц. ср.*
кайшъ *сжц. м.*, ум. *м.* **кайшець**, ум. *ср.* **кайшче**; тур.
кака I. *сжц. жс.*; *бълболна дума* отъ рода на **мама**, **тата**, фр. **рапа** и **мн.** под.; *подоб.* кор. въ **новоинд.** и **алт.** || **какинъ** *прил. м.* || **какица** *сжц. жс.* ум. || **какичка** *сжц. жс.* ум. отъ ум. **какица**.
кака II. *межд. гл.* прех. тр. **какамъ** III., за деца; *бълбол. дума*; *срв.* лат. *caso*, *casare*, нѣм. *kacken*, ирл. *sachaim* и т. н. || **какане** *сжц. ср.*
какавида *сжц. жс.*; *първия дѣлъ* (**кака**) напомня фр. *soson*, англ. *sosoon* и под.).
какалѣшка *сжц. жс.* обл.; 'ночанъ отъ оронена царевица'; кор. **кака** въ отглас. отнош. **къмъ** **кок** въ **кочанъ**, *вжс. т.*
какараска *сжц. жс.* 'сврака', лат. *Corvus pica*; *звукподраж.*: грц. *kórax* гарванъ, санскр. *kṛkālīkā* видъ птица, латв. *krāuklis* гарванъ и *мн.* др.; *срав.* **гарагашка**, **гарга**, **гарванъ** = лат. *corvus*. > ит. *corvo*, фр. *corbeau*, обл. **кърнавецъ**.
каквѣ мѣст. 'що?', *ср. р.* отъ **какъвѣ**, *жс.* **каквѣ**, *мн.* **каквѣ**; стб. **КАКЪ.**; *вжс.* **какъвѣ** || **каквѣ-годе**, **каквѣ-да-е** мѣст. *неопр.* 'що-годе' || **каквѣто** мѣст. *отн.*
како *нар.* стар.; стб. **КАКО**; *вжс.* **какъ**, **какъвѣ**; *срав.* **тамо**: **тамъ**, стб. **сѣмо**, **само**: **самъ** (**насамъ**) и под. || **както** *нар.*
какулата **змия**, **какуляста** **змия** *прил.* *сжц. жс.*; *вжс.* **качулка**; *срав.* санскр. *kaḍbh-*.
какъвѣ *прил. м.*, *мн.* **каквѣ**; стб. **КАКЪ**, *мн.* **КАЦН**, рус. **какой**, срб.-хрв. *kakav...*; || **какъ** *нар.*, стб. **КАКО**, рус. **как**, срб.-хрв. *kako...*; и.-е. (и арио-алтайски) мѣстоимененъ кор. **k wā-*: **k wo-*: **k wī-*...; *срав.* лат. *qualis* > фр. *quel*, ит. *quale*.., грц. *pē-lí-kos*, лит. *kòks*... || **какъвто** мѣст. *относ.*
какърдакъ *сжц. м.* 'видъ дива патица', лат. *Anas queguedula*; *срав.* и **чекръкчийка**, нѣм. *Krickente*; кор. *звукподр.* ар.-алт.; *вжс.* **какараска**.
калъ *сжц. м.*, член. **калтъ**, *мн.* **каловѣ**; **каль** *сжц. жс.*, членув. **калтá**; стб. **КАЛЪ**, рус. **кал**, **калуга**, **калужа**, пол. *kał*, словен.

- чеш. kal, сръб. хрв. као...; кор. и.-е *k wāi-: *k wōi...; *срав.* грц. pēlós, дор. pālós, санскр. kāla-s черенъ. . .; за успореденъ кор. и.-е. *kōi- (безъ бърнено закръгляне) говори гръц. *κάλος* петно. . .
- калабаданъ** (клубаданъ) *сжиц. м.*; тур. **калабалъкъ** *сжиц. м.*; тур. (араб.); кор. и.-е. — сем. . . || **калабалъчець** *сжиц. м.* ум. || **калабала** *гл.* непрех. тр. II. 1.
- калаваръ** *сжиц. м.* обл.; *вж.* к а л а м а р ъ
- калавузь** (калаузь) *сжиц. м.*; тур.
- кала-ень**, -йни *прил. м.* || **кала́й** *сжиц. м.*; тур. || **калае́ць** *сжиц. м.* ум. || **калайджия** *сжиц. м.*, *ж.* **калайджийка**, *ср.* ум. **калайджийче** || **калайджийски** *прил. м.* и *нар.* || **калайджийство** *сжиц. ср.* || **калайсвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **калайсамъ** III., **калайша** I. 10., *наст.* -is- отъ гръц. || **калайсване** *сжиц. ср.*
- каламаръ** *сжиц. м.*; произв. отъ осн. на лат. *calamus*, грц. *kálatos*; *вж.* **калемъ**; за знач. 'царевиченъ кочанъ, царица' *срав.* н. грц. *καλαμπόκι*, *сжицо* въ албан. || **каламотъ** *сжиц. м.* обл. 'лесá отъ тръстика. . .'
- каламбуръ** *сжиц. м.*; англ. *calembourg*.
- каламфиръ**, **кала(н)фиръ** област. прост. *сжиц. м.*; *вж.* к а р а м ф и л ъ
- калаузь-ъ**, -инъ *сжиц. м.*; тур.
- калафатаръ** *сжиц. м.* || **калафатя** *гл.* прех. тр. II. 1. 'дръстя, затъквамъ зирки на ладия'; *заето*; *срав.* итал. *calafatare*, фр. *calfater*. . .; кор. араб. *qalafa*. . .
- калбаса** *сжиц. ж.* (по-точно **кълбаса!**), ум. *ж.* **калбасица**; рус. *колбаса*, пол. *kiełbasa*, чеш. *klobása*, *klobasa*, словен. сръб. хърв. *kobasica* (*kubasica*). . .; общослав. дума; кор. навѣрно въ кълцамаъ, *наст.* -as- *сжицо* общосл.; *срав.* пол. *białasy* отъ бѣль; не *заето* отъ ст. еврейски, както бѣ изкаралъ единъ нѣмски ученъ; не ще е прѣко сродна и съ френ. *calé-basse* тиква. . . || **калбасница** *сжиц. ж.*
- калдъръмъ** *сжиц. м.*; тур. || **калдъръмець** *сжиц. ум. м.* || **калдъръмче** *сжиц. ср.* ум. || **калдъръмсвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **калдъръмсамъ** III., **калдъръмша** I. 10.; *наст.* -is- отъ гръц.
- калѣ** *сжиц. ср.*; тур. (араб.) || **калѣнце** *сжиц. ср.* умал.
- калѣвра** *сжиц. ж.*, обикн. мн. **калѣври**, ум. **калѣврица**; *заемка* негли чрезъ гръцки; *срав.* рус. *калига* 'видъ обувка, чехли'; лат. *caliga* войнишка обувка > грц. *καλίγα* *καλήγι(ον)* || **калѣврица** *сжиц. ж.* умал.
- калѣврички** *сжиц. ж.* ум. мн.
- калѣз-ма** *сжиц. ж.*, -мó *сжиц. ср.*; отъ н. грц. *kálestma*; *вж.* к а л е с в а м ъ, к а л е с к а.
- калѣко** *сжиц. м.*; произв. отъ гр. *kallós* хубавъ; *срав.* за знач. френ. *beau-frère* шурей, *зеть* . . ., *beau-père* . . . || **калѣковъ** *прил. м.* || **калемана**, **калимана** *сжиц. ж.*
- 'крѣстница', ум. **калимánка**; *срв* откъмъ знач. фр. *belle-mère*, *свекърва*, *тъща*. . .
- калѣмъ** *сжиц. м.*; тур. < гр. *kálatos* || **калѣмець** *сжиц. ум. м.*; **калѣмче** *сжиц. ум. ср.*
- календаръ** *сжиц. м.*; лат.
- калѣнь** I. *прич.* мин. страд. м. || **калѣне** *сжиц. ср.*; *вж.* к а л ѣ, к а л ѣ в а м ъ.
- кал-ень** II., -ни *прил. м.* || **калѣнийкъ** *сжиц. м.* 'риба линъ'; произв. отъ *сжиц.* **калъ**; *срав.* келт. > лат. *tinca* > фр. *tanche*; итал. *tinca*. . ., отъ кор. на тиня; френ. *an* отъ *in*, *както* въ *langue* < лат. *lingua*. . . || **калѣница** *сжиц. ж.*, ум. **калѣничка** || **калѣниче** *сжиц. ср.*
- калѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **калѣсамъ** III., обл. **калѣша** I. 10.; отъ н. грц.; грц. *kaléō*, *kalō* *викамъ*. . ., *s* отъ аористната основа || **калѣсаръ** *сжиц. м.*, *ж.* **калѣсарка**, ум. *ср.* **калѣсарче** || **калѣсване** *сжиц. ср.* || **калѣска** *сжиц. ж.*; н. гр. *kálesis*; *вж.* к а л е з м а || **калѣсникъ** *сжиц. м.*, *ж.* **калѣсница**, ум. *ж.* **калѣсничка**.
- калѣць** I. *сжиц. м.*, ум. отъ **калъ**; *вж.* т.
- калѣць** II. *сжиц. м.* обл., обик. мн. **калци**; **калцѹни** *сжиц. мн.*, ед. **калцѹнь**; презъ н. гр. *káltsa*, *kaltsuni*, отъ итал. *calzo*, *calzone*. . ., *срод.* но корень френ. *chaussette*, *chausure*. . .
- калѣшъ** *прил. м.* 'вакълъ, съ черно около *очитъ*'; *срав.* санскр. *kāla-s* черенъ. . .; *вж.* к а л ь. || **калѣшесть** *прил. м.* || **калѣша** *сжиц. ж.* || **калѣшече** *сжиц. ср.* р. ум. (агне *калѣшече*).
- калѣбъръ** *сжиц. м.*; лат.
- кали|графъ** *сжиц. м.* 'красно|писецъ'; грц. *kalós* хубавъ, *gráfo* пиша || **калиграфически**, **калиграфски** *прил. м.* и *нар.* || **калиграфія** *сжиц. ж.* 'краснопись'.
- кализмаръ**, **калезмаръ** *сжиц. м. р.* 'калесникъ'; *вж.* к а л е з м а, к а л е с в а м ъ.
- калий** *сжиц. м.*; кор. араб.; *срав.* алкалически.
- калимáвка** *сжиц. ж.*; съ *преметь* *вм.* **камилиáвка**; така (**камилиáвка!**) въ рус. отъ грц. *καμήλαβια*, *καμήλαβιον* 'капа отъ камилска вълна'. . .
- калина** *сжиц. ж.* 'видъ растение', ум. **калѣнка**. . . 'изв. *наѣкомо*'; рус. *калина*, пол. *kalina*, чеш. сръб.-хрв. *kalina*. . .; кор. и.-е.; *сравнява* се съ нѣм. *Holunder*, *Holder* *бъзь*. . .; *мисли* се и за санскр. *kāla-s* черенъ. . .; *вж.* к а л е ш ъ, к а л ь. . . || **калѣница** *сжиц. ж.* || **калѣнковъ** *прил. м.* || **калѣиновъ** *прил. м.* || **калѣинчица** *сжиц. ж.*, ум. отъ ум. **калинка** || **калѣнчевъ** *прил. м.* || **калѣнче** *сжиц. ср.*, ум. отъ **калина** || **калѣнь** *сжиц. м.* соб. лич. . ., *ж.* **Калина**, ум. **Калѣнка** || **калина-малина** *сжиц. ж. р.*
- калийомбашия** *сжиц. м.*; тур. 'капитанъ на корабъ'; *срв.* испан. *galeon* (*galione*) 'видъ корабъ' . . .

калитате, калтата *сжц. м.*: 'кръстникъ'; *вжс.* калекко, калмана.
калице *сжц. ср. р.* || **калищакъ** *сжц. м.* събир. увел. .; *вжс.* калъ.
калканъ *сжц. м.*; отъ тур.; корень арио-алт. *k(w)ol-: *k(w)ol-... издигамъ се.; *срав.* лат. columna 'колона'; лат. ex|celsus, сравнит. степ. ex|celsior 'повъзвишень'...
калманка *сжц. жс.* обл. 'живина невѣстуйка'; *вжс.* калимана.
калничъкъ, -ки *прил. м., ум.* отъ калень, *вжс. т.* || **каловитъ** *прил. м.*
калоферъ *сжц. м.* 'изв. цвѣте', ум. **калоферецъ**; срб.-хрв. kalôreg, рус. калуфер, кануфер, малор. кануфер.; заето, споредъ нѣкои, отъ нѣкой романски езикъ, лат. sappia-ferula? .; споредъ други въ свръзка съ грц. καρυόφυλλον; *вжс.* каламфиръ, к а р а м ф и л ъ. || **Калобферъ** *сжц. м.* соб. географ.
калпавъ *прил. м., ум.* **калпавичъкъ, -ки**; тур. kalp (kalb) отъ перс. || **калпазъан-инъ, -ъ** *сжц. м.*; тур. отъ иран.; н. перс. -zap, сродно съ лат. genus, грц. génos родъ... || **калпазанлъкъ** *сжц. м.* || **калпазъански** *прил. м.*
калпакъ *сжц. м.*; тур. || **калпаче** *сжц. ум. ср., ум. м.* **калпачецъ** || **калпакчия** *сжц. м.* || **калпакчийка** *сжц. жс.* || **калпакчиевъ** *прил. м.* || **калпакчийски** *прил. м. и нар.* || **калпакчийство** *сжц. ср.*
калтабанъ *сжц. м.*; тур. kalb-taban; *вжс.* калпавъ, табанъ.
калугеръ *сжц. м.* 'инокъ'; н. грц. kalós добъръ, dégōn старецъ; *срав.* н. грц. kalodégēdō 'отивамъ въ мнѣстиръ', „покалугерувамъ се“... || **калугерика** *сжц. жс., ум.* **калугеричка** || **калугерка** *сжц. жс.* 'инокиня' || **калугерски** *прил. м. и нар.* || **калугерство** *сжц. ср.* 'иночество' || **калугерче** *сжц. ср.* || **калугеря (се)** *гл. (не)-прех. тр. II. 1.* || **калугерене** *сжц. ср.* || **калугери** *сжц. м.* мн. обл. 'видъ растение'.
Калуда *сжц. соб. лич. жс.*; грц. || **калушъ** *сжц. м.*; н. грц. kallos („Хай на калушъ!“ — казвать калушари, кога подхвърлятъ боленъ нагоре, т. е. „хай на добро, на хубаво“ || **калушаръ** *сжц. м.* || **калушарски** *прил. м.*
калфа *сжц. м., ум.* **калфица**; тур. || **калфувамъ** *гл. непрх. тр. III.*
калцунъ-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* ум. отъ **калцунъ**; ум. *ср.* **калцунче**; *вжс.* калець, калци.
калъпъ *сжц. м.*; тур. || **калъпецъ** *сжц. м.* ум., *ср. ум.* **калъпче** || **калъпя** *гл. прех. тр. II. 1.* || **калъпене** *сжц. ср.*
калъфъ *сжц. м., ум. м.* **калъфецъ**, ум. *ср.* **калъфче**; тур.
калъчъ! *сжц. м.* прост. обл.; тур. || **калъчецъ** *сжц. м. р. ум.* || **калъчка** *сжц. жс.*

|| **калъчево** *сжц. (отъ прил.) ср.*: раст. 'порѣзнице, кантарсионъ'; тур. kalyç-otu || **калъчлия** *прил.* неизм. за 3 р.
каля *гл. прех. тр. II. 1., мкр. усл.* **калявамъ III**; стб. **калннн, калннъ**, рус. калить, калю, малор. калыты, сѣрб.-хърв. kaliti. .; кор. индоевроп. *kal-.; сближенieto съ лат. calidus горещъ, гр. kē'leos си остава въ сила; *срав.* още кюрд. k'alin кипя; ирл. calath, кимр. caled твърдъ, латв. kalss сухъ... || ~ се *гл. непрех.*
|| **каляване** *сжц. ср.*
Каля *сжц. соб. жс. лич.* || **Кальо** *сжц. соб. лич. м.*; *вжс.* Калина, Калининъ; свѣрз. и съ грѣц.; *срав.* Калуда.
калямъ *гл. прех. тр. III.* отъ калъ || **калънъ** („калянъ“ I.) *прил. м.*; стб. **калънъ** 'отъ калъ' || **калянъ II.** *прич. мин. стр. м.* || **каляне** *сжц. ср.*
каля-маля *сжц. жс. обл.*; *вжс.* калина-малина.
калячъ *сжц. м.* отъ гл. каля; *вжс. т.*
камá *сжц. жс., ум.* **камйца**, **камйчка**; тур.
камáра I.—III. *сжц. жс.*; у др. слав. и ко-тога; лат.-ром. samaga, ит. samega, грц. kamaga... || **камáрица**, **камáричка** *сжц. жс. ум.* || **камáрка** *сжц. жс. ум.* || **камáричца** *сжц. жс.*; ум. отъ ум. **камарка** || **камáрца** *сжц. жс.*; ум. *ср.* **камáрче**.
камат-енъ, -ни *прил. м.* 'за въ работа...'; производ. отъ грѣц. kamatos трудъ... || **каматный** *сжц. м.* || **каматнина** *сжц. жс.* || **каматница** *сжц. жс.* || **каматничъкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **камато** *сжц. ср.*
камбалó *сжц. ср. обл. прост.* || **камбана** *сжц. жс.*; н. грц. kampana отъ итал. campana || **камбанка** *сжц. жс. ум.*, и **камбаница**
камбио *сжц. ср.*; ит. || **камбиаленъ** *прил. м.*
камбуръ *прил.* неизм. *сжц. м.*; тур.; *срав.* гр. kamýlos изкривенъ...; кор. и.-е. *kamr-...; кор. въ к ж п и н а, срод. || **камбурка** *сжц. жс., ср. ум.* **камбурче**.
камджикъ *сжц. м.*; тур.; *вжс.* камшикъ
камелия *сжц. жс.*; по соб. име.
камень *сжц. м. стар., ум.* **каменче**; стб.
КАМЕНЬ, покрай **КАМЪ**, **КАМЪКЪ**; *вжс.* **камъкъ** || **каменакъ** *сжц. м.* съб. || **каменаръ** *сжц. м., жс.* **каменарка**, ум. *ср.* **каменарче** || **каменарски** *прил. м.* || **каменарство** *сжц. ср.* || **камен-енъ**, мн. -ни *прил. м.* || **каменикъ** *сжц. м.* || **каменисть** *прил. м.* || **каменитъ** *прил. м.* || **каменица** *сжц. жс.* || **каменичаръ** *сжц. м., жс.* **каменичарка**, ум. *ср.* **каменичарче** || **каменичарски** *прил. м.* || **каменище** *сжц. ср. ув.* || **каменливъ** *прил. м.* || **каменодѣлецъ** *сжц. м.* || **каменодѣлски** *прил. м.* || **каменодѣлство** *сжц. ср.* || **каменче** *сжц. ср. ум.* || **камень** *вм.* **камененъ** *прил. м.* || **Кáмень** *сжц. собств. лич. м.*; пред-ставя старъ преводъ на грѣц. πέτρος;

рѣтра 'камъкъ, камень'; *срав.* фр. Pierre *сжц.* собств. м. = „Петъръ“ = „Камень“: pierre *сжц. ж.* нариц. = 'камъкъ' || **каменѣя** *гл.* непрх. тр. I. б. || **каменѣене** *сжц. ср.*
камзамалъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* кабзамалъ.
камила *сжц. ж.*; стб. **камлнль**, рус. стар. камила, сrb.-хрв. kamila; kamilj м., kamilja ж.; отъ н. грц. *καμήλη* (ов), η = i; у зап. народи съ е отъ лат. *ē η* — нѣм. Kamel, англ. camel, ит. camello .. || **камиларъ** *сжц. м.*, ж. камиларка, ср. камиларче || **камилица** *сжц. ж.* ум. || **камиличе** *сжц. ср.* ум. || **камилка** *сжц. ж.* ум. || **камилникъ** *сжц. м.* || **камилски** *прил. м.* и *нареч.* || **камилче** *сжц. ср.* р. ум. отъ камила || **камилякъ** *сжц. м.*
камилявка *сжц. ж.* р. обл. стар.; *вж.* калимавка.
каминъ *сжц. м.*; *вж.* коминъ.
камышъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* камъшь.
камо *нар.* стар.; съкрат. **камъ**; стб. **камо**; *срав.* тамо: тамъ; мимо- въ мимоходомъ || **камо-ли** *нар.* („съюзъ“).
камуха *сжц. ж.* 'видъ копринена тъканъ'; тур.; *срав.* рус. камка отъ сев. тур. || **камушка** *сжц. ж.* ум.
камфора *сжц. ж.*; ср. камфаръ; въ европ. ез. отъ ср. лат. camphora, а то отъ араб. kafor; *срав.* простонар. бълг. кяфурия, кифирия (араб. презъ тур.) ..
(камчикъ), **камшикъ** *сжц. м.*; тур.; *срв.* и въ рус. камчук, пол. kamczuk и др.
камъкъ *сжц. м.*, старин. обл. **камикъ**, стб. **камы**, **камыкъ** и **камень**; рус. камень, пол. kamień, камук, чеш. kamen, камук, слов. сrb.-хрв. kamen...; кор. и.-е.; *срв.* санскр. aṣṭap kamъкъ, скала, небе („небесна твърдь“), зенд. aṣṭap, лит. aktīl rod. aktens, грц. *ἀκτῖον* наковалня, нѣм. Hammer чукъ...; *вж.* камень || **камъче** *сжц. ср.* ум., ум. м. **камъчець** || **камънакъ** *сжц. м.* съб. || **камънье** *сжц. ср.* събир. (м. мн. и **камъни**) || **камъняъ**, поточно **камънь** *прил. м. р.*; стб. **камънь**.
кана I. *сжц. ж.*; *вж.* гл. каня (се).
кана II. *сжц. м. р.*; нѣм. Kanne...; *вж.* каната.
канá III. *сжц. ж.*; тур.; *вж.* къна.
канавáза (**канавáзъ**) *сжц. ж.* (м.) р. обл.; *срав.* каната (ваза).
канáль *сжц. м.*; лат. || **канализация** *сжц. ж.* || **канализирамъ** *гл.* преход.
канáпé *сжц. ср.*; фр.
канáпчé *сжц. м.*, ум. м. **канáпецъ**, ум. ср. **канáпче**; н. грц. *κανάπη*; сред. слав. конопъ; *вж.* т.; кор. арио-алт.; *срав.* гур. кеневиръ
канарá *сжц. ж.*; тур. отъ перс. (канáг бръгъ...) || **канарйца**, **канарйчна** *сжц. ж.* ум. || **канарйсть** *прил. м.*
канáрчé *сжц. ср.*; отъ соб. географ.

канáта *сжц. ж.*; н. грц. kannáta, kannáti, отъ ср. латин. cannata, стар. нѣм. kanpa, нѣм. Kanne...; *вж.* каня II. || **канáтче** *сжц. ср.* ум.
канáтеъ *сжц. м.*; тур. || **канáтець** *сжц. м.* ум., ср. ум. **канáтче**.
канатáрка *сжц. ж.* 'която ходи да кани'; *вж.* каня || **канáчка** *сжц. ж.*, м. **канáчъ**.
канаятъ *сжц. м.* 'поминъкъ'; тур.
кáнджа *сжц. ж.*, р, ум. **кáнджица**; тур.; кор. ар.-алт.; *срав.* ченгелъ.
кандидáтъ *сжц. м.*, ж. кандидатна; лат. || **кандидатúra** *сжц. ж.*
кандйло *сжц. ср.*; **кандйль** *сжц. м.* обл.; стб. **кандйль**, рус. кандило, сrb.-хрв. kandiilo, kandil; отъ ср. гр. *κανδήλα*, *κανήλο*, лат. candela свѣщъ (= фр. chandelle...) .. || **кандйльче** *сжц. ср.* ум. || **кандйлецъ** *сжц. м.* ум. || **кандйлка** *сжц. ж.*, ум. **кандйльчица** || **кандйлкамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **кандйлна** I. 5. || ~ се *гл.* непрех. || **кандйлкане** *сжц. ср.* || **кандйльница** *сжц. ж.*, ум. **кандйльничка** || **кандйло-нафть** *сжц. м.*; гр.
кандйсамъ *гл.* непрх. тр., екр. **кандйсамъ** III. обл. и **кандйша** I. 10.; тур. || **кандйсване** *сжц. ср.*
кандулкамъ, **кандульна** *гл.*; *вж.* кандилкамъ.
кандърдйсамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. **кандърдйсамъ** III. и **кандърдйша** I. 10.; тур.; *вж.* непрех. **кандйсамъ** || ~ се *гл.* непрх. || **кандърдйсване** *сжц. ср.*
канéкъ *сжц. м.*; *вж.* канякъ.
канéла I.—II. *сжц. ж.* гр. отъ итал. 1) cannella; 2) cannello. || **канелйенъ** *прил. м.* || **канéлка** (**канéльчица**) *сжц. ж.* ум.
канёрвамъ *гл.* непрх. тр. III.; грц. вм. **канонáрхамъ**; грц. *κανονάρχω*, *κανονάρχης*; ёб, *ἀρχή* начало... || **канёрване** *сжц. ср.* || **канёрхисъ** *сжц. м.* 'канонархъ', 'който канерва въ църква'.
канзó *сжц. м.* въ изр.; Да го вземе канзó! (= Да го вземе дяволътъ); „канзó“ през. н. гр. вм. „кривиятъ“, „куциятъ“ и „кжсиятъ“; *вж.* канджа.
канйска (**канйнска**) *сжц. ж.* || **канйнски** *прил. м.* || **канйсно** *сжц. ср. р.*, **канйца** *сжц. ж.*, отъ гл. каня; *вж.* т.
канкалйвъ (**кънкълйвъ**) *прил. м.* обл. стар., 'кжкливъ' (кжкливица), съ дири отъ носово ж; стб. **кжколь** 'кжклица'.
канлйя *сжц. м.* прост. 'кръвникъ'; тур. kanly, производ. отъ кап 'кръвъ' || **канъ-парасж**, **канъ-хакж** *сжц.* прост. отъ тур. 'кръвнина, глоба за убийство'.
канóвъ *нареч.* (стар. твор. п. ед. ч.); *вж.* каня, каниска...
канонáда *сжц. м.*; френ.
канóнь *сжц. м.*; грц. *κανών* || **канóнецъ** *сжц. м.* ум. || **канонйсть** *сжц. м.* || **канонйчески** *прил. м.*, и *нареч.*; к-ко право.

каносвамъ *гл.* прех. тр., III, екр. каносамъ... *вм.* к'носвамъ; *вж.* т.

кански *нар.* въ изр.: пища кански; *вж.* канякъ (пища като канякъ); по нар. етим. сближав. съ тур. канъ 'кръв'

кантъръ *сжиц. м.*; тур., а то отъ гр. κεντῦ-
νάριον отъ лат.; кор. въ лат. centum '100';
въ старолат. с се е изговаряло като к:
centum = кентум, сетне въ итал. (ченто)
съ ч, въ фр. и др. съ ц > с; *срав.* н'ѣм.
отъ срѣд. латин. съ изговоръ ц *вм.* к;
сжиц. Zentner || кантарджий *сжиц. м.*, *жс.*
кантарджийка, *ср.* ум. кантарджийче
|| кантарджийски *прил. м. р.* || кантар-
джийство *сжиц. ср. р.* || кантъръ-парасъ
сжиц. (ср.); тур. || кантарець *сжиц. ум. м.*,
ум. *ср.* кантарецъ.

кантирионъ *сжиц. м.*; отъ лат. презъ гр.;
затова съ старинно к; *вжс.* кантаръ
|| червѣнъ кантирионъ *прил. сжиц. м.* —
раст. лат. Erythraea centaureium.

кантионъ *сжиц. м.*; кор. ар.-алт.; *срав.* ка-
тунъ... катунаринъ.

кантора *сжиц. жс. р.*, по рус. отъ френ.
comptoir.

канцелария *сжиц. жс.*; рус. отъ зап. европ.
|| канцеларски *прил. м.* || канцеларщина
сжиц. жс. || канцлеръ *сжиц. м.*

каня *гл.* прех. тр. II. I., мкр. усл. каню-
вамъ III.; словен. срб.-хрв. kaniti; кор.
и.-е. *к'оп-; *срав.* лат. cōnōg, cōnari 'ка-
ня се, опитвамъ...'

канякъ *сжиц. м.* (и каня *жс.*); рус. канюк,
обл. каня, пол. каня, чеш. káně, словен.
срб.-хрв. kanja, словен. и kanjās, kanjuh,
гор. луж., дол. луж. kanja; кор. и.-е.
*к'оп-...; *срав.* лат. cōnōnā 'щъркъ', диал.
(пренест.) cōnā 'щъркъ'...

капа *сжиц. жс.*, ум. капица; стб'лг. капа,
рус. капа, ум. капка, капочка, пол. кара
съ подоб. знач., чеш. карѣ, карѣ..., сло-
вен. срб.-хрв. кара...; н. гръц. κάπτα, отъ
къс. лат. сарра (> итал. сарра, фр. cha-
peau...); *вжс.* капела.

капавица *сжиц. жс.*; *вжс.* гл. капя; капка.
капакъ *сжиц. м.*; тур. || капаклия *прил.* не-
изм. тур. || капаче *сжиц. ср. ум.*; кор. ар.-алт.

капанъ *сжиц. м.*; тур. || капанецъ *сжиц. ум.*
м., ум. *ср.* капанче; кор. ар.-алт.; джа-
гат. каркап; *срав.* лат. саріо хващамъ'
б'лг. дојкопамъ...

капаро *сжиц. ср.* (капара *жс.*); срб.-хрв.
карага отъ ит. сарага || капаросъ *сжиц.*
м.; кор. лат. презъ алб. каратосъ въ изр.
„Тукъ има капаросъ“, сиречь Има н'що
да се грабне, да се каптиса; *вжс.* ка-
птисвамъ.

капасъзинъ *сжиц. м.*; тур. || капасъзь *прил.*
неизм'ѣн.

капвамъ *глагол.* непрех. мкр.; *вжс.* капя,
капна.

капела *сжиц. жс.* || капело *сжиц. ср.*; отъ ит.
cappello || капелина *сжиц. жс.* || капелица,
капелка *сжиц. жс. ум.*

капелия *сжиц. жс.* обл. прот.; отъ н. гръц.
καπυλεῖον 'кръчма' (η, ει = i).

капел'майсторъ *сжиц. м.*; къс. лат. н'ѣм...

капй-коса *запов. нач. 2. л. ед.* + *сжиц. жс.*:
видове раст. || капй-косъ *сжиц. м.*

капистра *сжиц. жс.* 'оглавъ'...; презъ нгрц.
отъ роман. (лат. capistrum; caput глава)

|| капиталъ *сжиц. м. р.*; лат. || капитанъ
сжиц. м. || капителъ *сжиц. м.* || капитула-
ция *сжиц. жс.* || капитонъ *сжиц. м.*

капище *сжиц. ср.*; стб. каппъ, каппште;

първоб'лг. дума кар (кар); кор. ар.-алт.
(и.-е.-монг.-тур.); *срав.* осм. тур. gibi (вм.
kari) 'подобно, както'...

капйя *сжиц. жс.*, ум. капййка; тур. кару.

капка *сжиц. жс.*, ум. капчица; стб. каппм, рус.

капля, капель, капелька, пол. kapia, kar-
la, карма, чеш. карма, словен. karlja,
срб.-хрв. karlja, кар...; кор. и.-е. *кар(h)-...;
срав. санскр. karha-s 'слизь', зенд. kafa-
'п'на', кюрд. kaf, осет. х'аф...

капламъ *сжиц. жс.*; тур. || капладисвамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. капладисамъ III. и кап-
ладйша I. 10.; отъ тур. осн. на мин. св.
опред. вр. kaprady съ н. гръц. наст. -is-
|| капладисване *сжиц. ср.*

капланъ *сжиц. м. р.*; тур. || капланче *сжиц.*
ср. р. умал.

каплъджъ *сжиц. жс.* 'видъ жито, лемець'; тур.
капнувамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. капна
I. 10.; *вжс.* капя || капналь *прил.* (прич.
мин. действ.) м. отъ капна || капнал-
ници *сжиц. жс.* мн. 'ржце, които да кап-
натъ', въ клетви.

капра *сжиц. жс.*; отъ ит. сарга, сарго 'козелъ'.
капризь *сжиц. м.*; фр. caprice.

капсуль *сжиц. м.*, *жс.* -а; френ.

каптисвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. каптй-
самъ III. и каптйша I. 10.; отъ тур.; кор.
ар.-алт.; *срав.* капанъ и латин. саріо
'ловя, хващамъ'...

капуджйя *сжиц. м. р.*; тур. 'вратаръ'; *вжс.*
капйя || капу-кехая *сжиц. м.*; тур. (тур-
перс.).

капуш-енъ, -ни *прил. м.* || капушки *сжиц.*
жс. мн.; *вжс.* капка || капчерйги *сжиц.*
м. мн. || капчестъ *прил. м.* || капчица
сжиц. жс. ум. || капчугъ *сжиц. м.*

кап'йолдашь *сжиц. м.*; тур. 'сжптникъ';
вжс. йолдашь || капъсъзь (капасъзь)
сжиц. м.; тур.

капя *гл.* непрех. тр. I. 9. (II. 5.), екр. кап-
на I. 5., мкр. усл. капнувамъ III., съкрат.
капвамъ III.; *вжс.* капка, капнувамъ.
кара *прил.* неизм.; тур. || карабаранъ *сжиц.*
м.; тур. || карабашъ *прил. сжиц. м.* 'чер-
нокапецъ' *сжиц. м.*; тур. baş 'глава'.

карабина *сжиц. жс.*; френ.

каравани, караванки *сжиц. жс. мн.*; тур.

- каравуль *сжц. м.*; тур.; отъ кор. kar-: dög-, döz гледамъ...; *вж.* карауль, караколь.
- кара(а)гачъ *сжц. м.* 'брѣстъ'; тур. kağaç 'черно дърво'. || карагъбозъ *сжц. м.* (отъ прил. неизм.) 'черноокъ...'; тур. || карагрошь *сжц. м.*
- карагуй *сжц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.; *вж.* крагуй.
- карагюмрукъ *сжц. м.* 'мито'; тур.; *вж.* гюмрукъ || караджейка I.-II. *сжц. ж.*
- карадузень *сжц. неизм. р.* || карававуръ *сжц. м., ж.* карававурка, ср. ум. карававурче *вж.* кавуринъ, гяуринъ || каракавурски *прил. м.* || каракайбъ *сжц. м. р.* || каракачанинъ *сжц. м.*; тур. || каракачански *прил. м.*
- каракашка *сжц. ж.* 'сврака'; звукоподраж.; *вж.* гарагашка, какараска.
- каракашлия *прил. неизм. р.* за 3 р. 'черно-веждъ'; тур. kaş вежда || караколь *сжц. м.*; тур.; *вж.* карауль.
- караконджо(каракончо), караконджуль, караконджаръ *сжц. м.* прост. обл.; отъ тур. korkundž страшилище; korkmak страхувамъ се... || караконджовъ, караконджаровъ *прил. м.*
- караманъ *сжц. м.*; тур. || караманлия *сжц. м.* || караманлийски *прил. м.*
- карамелъ *сжц. м.*; рус. отъ зап. европ.
- карамъ *гл.* прех. тр. III. *сжц. ср.* каране; кор. и.-е.; *срав.* келт. (гал.) carros 'кола', ст. ирланд. срѣд. кимр. carг, брет. carг 'возило...'; лит. karšiū бързамъ, вървя скоро...
- карамъ се *гл.* непрх. тр. III.; др. степ. на кор. *вж.* у|коръ, коря; стб. корити, оукарити; кор. и.-е.*kār-: *kar-: *(s)ker-...; *срв.* келт. ирл. saige, кимр. saicedd, корнв. saга, брет. saez 'укоръ', лат. carino хуля, присмивамъ се, лит. iš|kernóti злословя, гръц. kertoméо присмивамъ се, оскърбямъ... || каране *сжц. ср.* || караница *сжц. ж. р.*
- карамфилъ (каранфилъ) *сжц. м. р.*; отъ гръц. karýfýllon.
- карантина *сжц. ж.*; фр. отъ кор. лат.
- караръ *сжц. м.*; тур.
- каратъ *сжц. м.*; фр. carat, отъ араб. (грц. kerátion рогче...).
- карауль *сжц. м.*; тур.; *вж.* каравуль и караколь.
- карачилія *сжц. ж.* обл. прост.; тур. kağ-|çaly, çaly трънъ.
- карачь *сжц. м.* отъ гл. карамъ; *вж. т.*
- карашь *сжц. м.* 'видъ риба'; рус. карась, пол. karaś и т. н.; *срв.* лат. Carassius vulgaris..., нѣм. Karausche...
- карашькы! вмѣсто каръшькы *прил. неизм. и нар.*; тур. karýşuk || карашъклькы вм. каръшьклькы *сжц. м.* || карашисвамъ, по-точно каръщисвамъ *гл.* прех.
- тр. III., екр. карашисамъ III. и карашша I. 10.; тур. karýşturmak || се *гл.* непрх. || карашисване *вм. каръщисване сжц. ср.*
- карба *сжц. ж.* 'караница'; *вж.* карамъ се.
- каргуй *сжц. м.*; *вж.* крагуй.
- кардашь! *сжц. м.* прост.; тур. (< karın|daş 'едно|утробникъ', 'другаръ по утроба'; daş отъ кор. перс.
- кардиналь *сжц. м.*; отъ кор. лат. || кардиналь-ень, -ни *прил. м.* || кардинальски *прил. м.*
- карёзъ *сжц. м.*; тур. || карезлия *прил.* за 3 р.; *вж.* гарезъ...
- кариера *сжц. ж.*; фр. carrière... || карикатура *сжц. ж.*; итал.
- карламаданъ *нар.*; тур. || карма|карашькы *нар.*; тур.; *вж.* каръщисвамъ, карашисвамъ.
- карнабитъ *сжц. м.*, ум. м. карнабитець, ум. ср. карнабитче; тур.; *вж.* карфиоль
- карнавалъ *сжц. м.*; итал.
- карпа *сжц. ж.*, ум. карпица; кор. и.-е. *(s)ker-p-...; *срв.* алб. karpë, трак. Καρπάτης βρος...; швед. skrefva скалиста пропасть; *срв.* нѣм. прилаг. schroff 'стрѣмень'...; карпа първич. = 'остра скала, скална стена...'
- карпузъ *сжц. м.*, ум. м. карпузецъ, ум. ср. карпузче; тур.; *срв.* рус. арбуз отъ татар. || карпузчя *сжц. м.*
- карта *сжц. ж.*, ум. картица; рус. карта, чеш.-пол. karta...; отъ зап. европ. (ит. carta, фр. carte, нѣм. Karte... < лат. charta, грц. χαρτί).
- карталь *сжц. м.*; тур.
- картелъ *сжц. м.*; итал. фр.
- картёч-ень, -ни *прил. м.* || картёч *сжц. м.*; *срв.* нѣм. Kartätche, фр. cartouche... || картёчица *сжц. ж.*
- картина *сжц. м.*; рус. картина, съ наставка -ина производ. отъ карта-а; *вж. т.* || карто|графія *сжц. ж.*; гръц.
- картонъ *сжц. м.*; фр. || картонче *сжц. ср.* ум.
- каръ-топъ *сжц. м.*; раст. съ бѣли цвѣтове въ голѣма топка; тур. kar snëğъ и top.
- картофъ *сжц. м.*, обикн. мн.; рус. картофель; отъ нѣм. Kartoffel, нѣм. отъ итал. tartufo(lo)...
- каруца *сжц. ж.*, ум. каручка; итал. carozza, (влаш. căruță); кор. и.-е. въ келт. carг > лат. carrus; *вж.* карамъ.
- карфиоль 'цвѣтно зеле' *сжц. м.*; отъ кор. лат. (caulis > нѣм. Kohl зеле, ит. fiore < лат. flos, floris цвѣтъ...).
- карфица *сжц. ж.*, ум. карфичка; отъ н. грц. karfítsa съ наставка българ. (karfi гвоздей) || карфосвамъ *гл.* прех. тр. III. || карфосване *сжц. ср.*
- карчагъ *сжц. м.*, по-право кърчагъ; *вж. т.*
- карьшлькы *сжц. м.*; тур. (karşу насреща...)
- каса *сжц. ж.*, ум. касичка; итал. cassa.
- касаба *сжц. ж.* прост.; тур. (араб.) || касабалия *сжц. м., ж.* касабалийка.

касаветъ *сжц. м.*; тур. (араб.) || **касаветя** *сг. непрех. тр. II. 1.* || **касаветене** *сжц. ж.*
касáп-инъ, -ъ *сжц. м.*, ум. **касáпче**; тур. || **касáпка** *сжц. ж.* || **касáпница** *сжц. ж.*
 || **касáпски прил. м.** || **касáпство** *сжц. ср.*
касату́ра *сжц. ж.*; *вж.* кастря; *срав.* кося.
касáтелно! *нар.* отъ рус. || **каса́я** *сг. непрех. тр. I. 6.*; 3-олич. **касае** *сг. работата е за.*; стб. **КАСАТИ СА**, рус. **касáться**, **костнётся**, др. отглас. степенъ въ стбълг.
при|костнѣти са...; *срав.* лит. **kasù** обкопавамъ, **kasau**, **kasùli** дращя...
каса́ция *сжц. ж.*; кор. лат. || **каси́рамъ** *гл. преход.*
каста *сжц. ж.*; лат.
кастанъ *сжц. м.* обл. стар.; грц. **kástanon** отъ арм.; *вж.* кестенъ.
кастенъ *нар.*; тур. (араб.); *срав.* ен-кастенъ.
кастрия *гл. прех. тр. II. 1.*; лат.-ит. **castrare**; кор. ар.-алт.; *срав.* тур. **kesmek** рѣжа... || **кастриене** *сжц. ср.* || **кастрѣжъ** *сжц. м.* || **кастриница** *сжц. ж.*
ка́тъ *сжц. м.* 'етажъ'; тур.; кор. ар.-алт. **ка́тъ** *нар.*, *вж.* катю; *вж.* т.
ка́та „мѣст.“, въ сжцн. предл. грц. 'по, следъ...'; || **катадѣнски**, **катагодѣн-енъ**, -ни, **катадѣн-енъ**, -ни, **катаднѣв-енъ**, -ни *прил. м.* || **катакомба** *сжц. ж.*; грц.
каталáн-инъ, -ъ *сжц. м. р.* 'бездушникъ, лютъ...'; свързувано обикновено съ соб. име на Каталония, каталонинъ, а по-вѣроятно видоизмѣнение на тур. (араб.) **катилъ** 'убиецъ'... || **каталáнски прил. м.** || **каталясвамъ** *гл. непрех. тр. III.*; *вж.* катилясвамъ.
каталогъ *сжц. м.*; грц.
ка́тана *сжц. ж.* 'едъръ конь'; *срав.* мадж. **katona** войникъ (... < воененъ конь).
ката́нецъ *сжц. м.* и **ката́нъ**, *ум. ср.* **ката́нче**; ит. **catenaccio**, лат. **catena** 'верига'... производ. и н. грц. **katina**, **katinañton**... || **катанчáръ** *сжц. м.* || **катанчáрски прил. м.**; *вж.* катинарь.
катастро́фа *сжц. ж.*; грц. || **катего́рия** *сжц. ж.* || **катего́рич-енъ**, -ни *прил. м.* || **кате́дра** *сжц. ж.*
ка́терица *сжц. ж.*, ум. **ка́теричка** *ж.*, ум. *ср.* **ка́териче** || **ка́теричинъ** *прил. м.* || **ка́те́ря** *сг. непрех. тр. II. 1.*; споредъ нѣкои ужъ не съвсемъ ясно; *срав.* рус. **катитъ**, **кача́тъ** 'люлъбя', **ката́ться** пѣрзаямъ се, **скат** 'склонъ', чеш. **kotaleti**, **kotaliti**...; степен. **kat-**: **kat-** (праслав. **ō**: **ō**) твърде обикн.; *срав.* извънъ славян.; старолит. **skatau**, **skastu**, **skasti**... **скачамъ**...; лат. **scatere** (**scato**), грц. у Хезих. **δοκαστάριον**, **δοκαστήριον**; успор. кор. въ **скачамъ**: **скачкъ**...
ка́тизма *сжц. ж.*; грц. **káthisma** *ср. р.*
ка́тил-инъ, -ъ *сжц. м.* 'убиецъ'; тур. отъ

араб.; *вж.* каталанинъ || **катиляс-вамъ** *гл. непрех. тр. III.* 'капвамъ'... екр. **катилясамъ**; *срав.* у|мор-енъ; мор-ъ || **катилясване** *сжц. ср.*
ка́тина *сжц. ж.*; н. грц. **κατίνα** || **кати́наръ** *сжц. м.*; *вж.* и катанецъ.
кати́хизисъ *сжц. м.*; грц.
катла́дисвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **катла́дисамъ** III. и **катла́диша** I. 10.; *вж.* *сжц.* **ка́тъ** || **катла́дисване** *сжц. ср.*
ка́то *нар.*; *срав.* както, какъ (откато: откакъ).
католи́къ *сжц. м.*; гр. || **католи́чески прил. м.**
ка́тра́нъ *сжц. м. р.*, ум. **ка́тра́нецъ**; тур. || **катранджия** *сжц. м.*, *жс.* **катранджийка**, умал. *ср.* **катранджийче** || **катранджийски прил. м. р.** || **катранджийство** *сжц. ср.* || **катранджилъкъ** *сжц. м.*; тур. || **ка́тра́невъ** *прил. м.* || **ка́тра́никъ** *сжц. м.*, ум. *ср.* **ка́тра́ниче** || **ка́тра́ника** *сжц. ж.* || **ка́тра́нка** *сжц. ж.*
ка́трачъ *сжц. м.* || **ка́тре́зя** *сг. непрех. тр. II. 1.*; *вж.* **ка́тере́я** *сг. непрех. тр. II. 1.*; *вж.* **ка́тере́не** *сжц. ср.* || **ка́тричъ** *сжц. м.*
ка́трионъ *сжц. м.* прост.; *вж.* кантарионъ.
ка́ту́н-инъ, -ъ *сжц. м.*, *жс.* **ка́ту́нка**, *ср.* ум. **ка́ту́нче**; *срав.* рус.-църк. сл. **ка́ту́нъ** 'лагерь, станъ'...; срб.-хрв. **katun** 'мѣсто въ планината, дѣто се пасе и дои добитъкъ, особ. овце'; не само балканска дума, (албан. **katunt**, **katundi**, н. грц. **katúna**, влаш. **caṭun**), но и север-тур. (**katan**, **katun** 'егрекъ'), и монгол. **katan**; *срав.* и **кжтъ**, както и лат.-роман. **cantus** (итал. **canto** 'кжтъ, страна'...), та и фрэн. **canon**: **кату́нъ** и **canon** значать все 'мѣсто, дѣто се живѣе', 'станъ'...; кор. навѣрно арио-алт.; *вж.* **котецъ**, **кочина**... || **ка́туна́р-инъ**, -ъ *сжц. м.*, *жс.* **ка́туна́рка**, *ср.* ум. **ка́туна́рче** || **ка́туна́рски прил. м.** и *нар.* || **ка́туна́рство** *сжц. ср.*
ка́ту́ръ *сжц. м.* || **ка́ту́р-вамъ**, -ямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **ка́ту́рна** I. 5. и **ка́ту́ря** II. 1. || **ка́ту́р-ване**, -яне *сжц. ср.*; *срав.* рус. **катитъ** 'търкалямъ', чеш. **kotaleti**, **kotaliti**, пол. обл. **kotalić sić** търкалямъ се...; *срв.* и лат. **carri|catúra** 'катурияне на колата'...; *вж.* **ка́терица** || **ка́ту́рки** *сжц. ж.* множ.
ка́тъкъ *сжц. м.*; тур. || **ка́тъчецъ** *сжц. м. ум.*
ка́търъ *сжц. м.*, ум. *ср.* **ка́търче**, ум. *м.* **ка́търець**; тур. || **ка́търица**, **ка́търка** *сжц. ж.* || **ка́търджия** *сжц. м.*, *жс.* **ка́търджийка**. ум. *ср.* **ка́търджийче** || **ка́търджийски прил. м. р.** || **ка́търджийство** *сжц. ср. р.* || **ка́тъ́рки** *сжц. жс. мн.* || **ка́тъ́рство** *сжц. ср.*
кау́къ *сжц. м.*; тур. || **кау́че** *сжц. ср.*
кау́ль *сжц. м.*; тур.; *вж.* **кавуль**.
кау́нъ *сжц. м.* обл. прост.; тур. || **кау́нецъ** *сжц. ум. м.*, ум. *ср.* **кау́нче** || **каунджия** *сжц. м.* || **каунджийски прил. м.**

кау́р-инь, -ъ *сжи. м., ж.* кау́рка, ум. *ср.* кау́рче; *вж.* гяуринь...
 ка́учу́къ *сжи. м.;* америк.
 ка́фъ *сжи. м.;* тур.; (*срв.* грц. *kaib* отъ *kaFiō* паля, горя) || ка́фъ-кибри́ть *сжи. м.;* тур.
 кафа́ль *сжи. м.* обл.; *вж.* кавалъ.
 кафа́лдáръ *сжи. м.* 'другарь'...; тур.
 кафа́лти́я *сжи. ж.,* ум. кафа́лти́йка 'закуска, подхапкъ'; тур. 'подъ кафето', сир. що се яде преди кафето; тур. *altunda* 'подъ' (*minder altunda* 'подъ миндере'...) || кафе́ *сжи. ср. р.,* ум. *ср.* кафе́нце; тур. (араб.); *вж.* и кахве || кафе́дѣйя *сжи. м., ж.* кафе́дѣййка, ум. *ср.* кафе́дѣййче || кафе́дѣййски *прил. м.* || кафе́дѣййство *сжи. ср.*
 кафе́зъ *сжи. м.;* тур. || кафе́зець *сжи. ум. м.,* ум. *ср.* кафе́зче.
 кафе́не́ *сжи. ср. р.,* ум. кафе́ненце; тур. *kahve|hane* 'къща съ кафе'; *срав.* нѣм. *Kaffee|haus*, англ. *coffee-house*... || кафе́ниъ *сжи. м.,* ум. *ср.* кафе́ниче.
 кафта́нъ *сжи. м.,* ум. м. кафта́нець, ум. *ср.* кафта́нче; тур.; *срав.* рус. кафта́н отъ татар. || кафта́ндѣйя *сжи. м.* || кафта́ндѣййски *прил. м.*
 кафа́вь *прил. м.,* произв. отъ кафе.
 кахвѣ́ обл., и кайвѣ́ *сжи. ср.;* *вж.* кафе́ || кахведѣ́йя *сжи. м., ж.* кахведѣ́ййка, *ср.* ум. кахведѣ́ййче || кахведѣ́ййски *прил. м. р.* || кахвенѣ́ *сжи. ср.;* *вж.* кафе́не || кахвени́къ *сжи. м. р.,* ум. *ср.* кахвени́че.
 кахпе́ *межд.;* тур. || кахпелѣ́къ *сжи. м.* || кахпѣ́я *сжи. ж.*
 кахрема́нъ, кахримáнъ *сжи. м. р.;* тур.; *срав.* караманъ, караманлия.
 кахѣ́ръ *сжи. м.,* ум. кахѣ́рець; тур. || кахѣ́р-енъ, -ни *прил. м.* || кахѣ́рнич-ѣкъ, -ки *прил. м.* ум. || кахѣ́ря се *гл.* непрх. тр. II. 1.
 ка́ца *сжи. ж.;* отъ кадыца; *вж.* ка да || каца́ръ *сжи. м., ж.* каца́рка, ум. *ср.* каца́рче || каца́рница *сжи. ж.* || каца́рски *прил. м.* || каца́рство *сжи. ср.* || каца́рувамъ *гл.* непрх. тр. III. || каца́руване *сжи. ср.*
 ка́цамъ, ка́цавамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. ка́цна I. 5., мкр. усл. ка́цнувамъ; навѣрно не отъ осн. за мин. вр. на гръц. *kathizō* сѣдамъ, заседна, а отъ кор. въ катеря се; *вж.* т.
 кача́къ *сжи. м.* прот. 'бѣглець'...; тур. || кача́клькъ *сжи. м.* || кача́рдѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. кача́рдѣсамъ III. и кача́рдѣша I. 10. || ~ се *гл.* непрх. || кача́рдѣсване *сжи. ср.*
 качама́къ *сжи. м.,* ум. качама́чець; неяс., чуждин., негли отъ кор. на предход. || кача́милка *сжи. ж. р.* || кача́милникъ *сжи. м. р.*

ка́чвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ка́ча II. 3.; *гл.* непрход. ка́чвамъ се, екр. ка́ча се; сѣрб.-хърв. *okačiti, za|kačiti*...; словен. *kaciti* закачамъ, ядосвамъ...; очевидно срод. съ герман. кор. въ ст. нѣм. *hāhan* (*hiang*), *gi-hangan*, нѣм. *hāngen, hāngen* вися, *hāngen* окачвамъ, англ. *hang* гл. (не)прех. вися, окачвамъ...; *вж.* катеря се; *срав.* рус. качель, качели 'люлька'...
 качѣ́ *сжи. ср.,* ум. качѣ́нце; ум. отъ каца.
 качѣ́ство *сжи. ср.;* произв. отъ кор. въ ка к в ѣ в ѣ, и.-е. *kwo-; *вж.* кой || качѣ́ственъ *прил. м.*
 качка́ *сжи. ж.* || качу́нь *сжи. м.,* ум. качу́нка, качу́нчица *сжи. ж.;* *вж.* кокиче; степ. *б: *б > а: о слав.
 качу́ль *сжи. м.,* качу́ла *сжи. ж.,* ум. *ж.* качу́лица, качу́лка, качу́лчица, ум. *ср.* качу́лче; ум. м. качу́лець; „Балканска дума отъ недостовѣрно потекло“, (алб. *kašúl*’, -е, н. грц. *κα σούλα*, влаш. *cașula*); навѣрно ст.-трак.; *срав.* санскр. *kaḥubh-vr̥ṣh*...; *kakubhā-s* стърчащъ...; *срв.* кача.
 качу́ра *сжи. ж.* || качу́рвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. качу́рна I. 5., *сжи. ср.* качу́рване; *вж.* катурвамъ.
 качу́тка *сжи. ж.;* *вж.* качка, качунка.
 ка́ша *сжи. м.* 'главулекъ на седло'; тур.
 ка́ша *сжи. ж.,* ум. ка́шица; стб. ка́шица (Син. трѣб.), рус. ка́ша, ка́шица, пол. *kasza*, чеш. *kaše*, словен. *kaša*, сѣрб.-хърв. *kaša*...; отъ *kas-ja < и.-е. *(v)ā-th-s-; *срав.* литов. *kóšiv, kóšti*, латв. *kāsu, kāst* цеда...; санскр. *kvāthati* вари || ка́шавъ *прил. м.*
 кашкава́ль *сжи. м.,* ум. м. кашкава́лець; ще да представя изменение на кор. въ лат. *caseus* сирене > итал. *casio* (нѣм. *Kāse*...); съмнително е, дали -каваль е отъ итал. *cavallo* 'конь'...
 ка́шкамъ *гл.* преход. тр. III.; *вж.* каша || ка́шкане *сжи. ср.*
 ка́шлица *сжи. ж. р.,* ум. ка́шличка; рус. църк.-слав. ка́шель, рус. кашель, пол. *kaszel*, чеш. *kašel*, сѣрб.-хърв. *kašalj*, слов. *kašelj*...; кор. и.-е. *kwōs-...; *срав.* санскр. *kāsa-s* кашлица, лит. *kosulys*, лат. *kāsis, kāsa*, алб. *ko!* отъ *kost-, нѣм. *Husten*, ирл. *casachtach*... || кашлѣ́вь *прил. м.* обл. || кашлѣ́чавъ *прил. м.* || кашлѣ́чавче *сжи. ср.* || ка́шля, ка́шлешъ I. 9. (обл. ка́шлишъ), мин. свѣрш. опр. кашл-яхъ, -ихъ, -ахъ *глагол.* непреход. тр. и ка́шлямя́, ка́шляшъ III.; рус. кашляю, ка́шлять, пол. *kaślac, kasleć*, чеш. *kašlati* I. ед. *kašlu* и *kašlam*, слов. *kašljam*, сѣрб.-хърв. *kašljem*, гор. луж. *kašlic*, дол. луж. *kašliš*; *срав.* санскр. *kāsatē* кашля, лит. *kósiu, kōseti*, лат. *kāset*, нѣм. *husten*...

кашмеръ *сжц. м.*; тур. **кая** се глаг непреход. тр. I. 11.; стбълг. **КАЖ СА, КАМТИ СА**, рус. каяться, пол. kajac się, чеш. kaji se, словен. сърб.-хърв. kajati se...; кор. и.-е. *kʷōi-...; *срв.* зенд. kāu-, śi-kaupa; каѣпā наказание (срод. съ стб. цѣна), санскр. śauatē наказва, мъсти...; *вж.* це на || **каяне** *сжц. ср.*; *вж.* по|ка яние.

каяръ *сжц. м.*; тур. || **каяря** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср.* **каярѣне**.

квадратъ *сжц. м.*; лат., кор. срод. съ четирѣ.

квѣкъ-квѣкъ *межд.*; за крѣкане на жаби у Аристофана βρεχμηκέξ *κωάξ κωάξ* за кор. к в а к ъ *вж.* к в а ч к а || **квѣкамъ** *гл.* непрех. тр. III., *екр.* **квѣкна** I. 5.; *сжц. ср.* **квѣкане**; кор. звукоподр.; рус. квѣкаты, пол. kwakać, чеш. kvákati, словен. сърб.-хърв. kvakati...; *срав.* литов. kvakiù, нѣм. quaken, quacken...; *вж.* др. степ. к в и ч а... || **квѣкъ** *сжц. м.* (Ваз.).

кварталь *сжц. м.*; кор. лат.; *вж.* квадратъ || **квартиръ** *сжц. м. р.* || **квартира** *сжц. м.* нѣм., рус. отъ кор. лат.

кваря *гл.* прех. тр. II. 1.; малор. кварыты, словен. сърб.-хърв. kvariti, словаш. kvárit; според. нѣкои др. отгл. степ. въ праслав. с к в ѣ р н а, рус. скверный...; сравнява се и гръц. κηράνω 'кваря', κήρα... (η < и.-е. ā); кор. и.-е. *k(w)āg-...

квасъ *сжц. м.* членув. квасъть, ум. квасѣтъ; стб. **квасъ** (и 'кислое питие', както въ рус. квас; пол. kwas, чеш. kvas, словен. сърб.-хърв. kvās...; кор. и.-е. *kʷāt(h)-so-; *срав.* санскр. kvāthati вари, гот. hwathō пѣна; лат. cāseus сирене... || **квасарня** *сжц. жс.* || **квасеница** *сжц. жс.*; *вж.* и каша || **квасичнякъ** *сжц. м.* || **квасникъ** *сжц. м.*, ум. квасничъ || **квася** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср.* **квасѣне**.

квѣчка *сжц. жс.*; *вж.* к в а к а м ъ || **квѣча** *гл.* непрех. тр. I., прич. мин. свѣр. квакать I. 10. и квацаль || **квѣчене** *сжц. ср.* **квѣсторъ** *сжц. м.*, лат. **квестура** *сжц. жс.* **квѣчеру**, **квѣчерина** (**квѣчере**) *нареч.* 'привечеръ...' || **квѣчеру** *предл.* стар. къ съ дат. п. ед. ч. м. р. || **квѣчерче** *сжц. ср.*

кви! *межд.* || **квйкамъ** *гл.* непрех. тр. III., **квичѣ** II. 4., *екр.* **квйкна** I. 5., *мкр.* усл. **квйкнувамъ** III., свѣр. **квйквямъ**; кор. звукоподраж.; рус. квичать, обл. цвйкаты, пол. kwikać, kwiczeć, сърб.-хрв. словен. kvičati, словен. svičati...; *срв.* нѣм. quieken, лит. kvūkti...; *вж.* к в а к а м ъ.

квитанция *сжц. жс.*; чрезъ зап. европ. отъ кор. лат., срод. съ по|ч и в а м ъ... || **квйть** *прил.*

ке I. обл. спом. *гл.* З. л. ед. ч. сег. вр.; *вм.* щ е.

ке II. обл. *нар.*; *вм.* к ж д е, г д е; *вж.* к а й.

кебапъ *сжц. м.*; тур. || **кебапецъ** *сжц. м.* ум. || **кебапче** *сжц. ср.* ум. || **кебапчйя** *сжц. м. р.* || **кебапчйски** *прил. м. р.* и *нар.* || **кебапчйство** *сжц. ср.*

кебе *сжц. ср.*, ум. **кебенце**; тур. **кѣвъ!** *сжц. м.*; *вж.* к е ф ъ.

кевалия *сжц. м. р.* обл. стар. 'кметъ, градски глава'; отъ н. гръц. kefalí 'глава'; и въ стб. **кефалнѣ**.

кѣдъръ *сжц. м.*; гръц.

кезъ *сжц. м.*; тур. 'прицель'.

кезѣпъ *сжц. м.*; тур. отъ перс. tiz-āb 'силна, остра вода...'; срѣд.-лат. aqua fortis || **кезѣпецъ** *сжц. м.* ум. || **кезѣплия** *прил.* неизм. за З р.; наст. тур. -II.

кейфъ *сжц. м.* обл.; тур.; *вж.* к е ф ъ.

кекавъ *прил. м.*; не отъ алб. кеѣ 'лошъ', а *вм.* к л е к а в ъ; *вж.* т. и гл. к л ѣ к а м ъ.

кекерица *сжц. жс. р.*, епитетъ на жаба; звукоподраж.; *срав.* к в а к ъ - к в а к ъ и у Аристоф. („Жаби“) βρεχμηκέξ *κωάξ κωάξ*.

кекликъ *сжц. м.* обл. 'видъ яребица'; тур. **кѣлъ** (**кѣль**) *сжц. м. р.*; тур. 'струпеи по главата' || **кѣлавъ**, **кѣлявъ** *прил. м.* || **кѣлка** *сжц. жс. р.*

келаръ *сжц. м.*; съ к отъ н. гръц.; *вж.* к е л е р ъ, к и л е р ъ; *срав.* отъ латин. ум. въ френ. cellule = 'клетка', срод...; *вж.* к е л и я, к и л и я.

келемѣ *сжц. ср.*; тур.

келепиръ *сжц. м. р.*; тур. || **келепирецъ** *сжц. м.* ум. || **келепирджйя** *сжц. м.*, *жс.* **келепирджйка**, *ср.* ум. **келепирджйче** || **келепирджйлькъ** *сжц. м.* || **келепирджйство** *сжц. ср.*

келѣпъ *сжц. м.* 'гранка прежда'; тур.

келеръ *сжц. м.*; *вж.* к и л е р ъ, к е л а р ъ.

келѣшь *сжц. м.*; тур.

келймъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* к и л и м ъ.

келйя *сжц. жс.*, ум. **келййка**; н. гръц. kelli, лат. cella > итал. cella, фр. cellule...; срод. по кор. съ клетка; *вж.* и к и л и я.

келлѣ *сжц. ср.*; тур.

келнеръ *сжц. м.*; нѣм. Kellner, кор. въ лат. cella; *вж.* к е л а р ъ, к е л е р ъ; *срв.* клетка; клетъ II.

кѣлчо *сжц. м.*; *вж.* к е л ъ || **кѣлявъ** *прил. м.* || **кѣлявица** *сжц. жс.* || **кѣлявшина** *сжц. жс.* || **кѣлясамъ** *гл.* непрех. тр. III., *екр.* **кѣлясамъ** III. || **кѣлясване** *сжц. ср.*

кѣль *сжц. м.*; тур.

кеманѣ, **кеменѣ** *сжц. ср.*; тур. || **кеменджйя** *сжц. м.*, *жс.* **кеменджййка**, *ср.* ум. **кеменджйче** || **кеменджйски** *прил. м.* || **кеменѣнце** *сжц. ср. р.* ум. || **кеменчѣ** *сжц. ср.* ум. обл. || **кеменчеджйя** *сжц. м.* **кемеръ** *сжц. м.*; тур. || **кемерецъ** *сжц. ум. м.*, ум. *ср.* **кемерче** || **кемерлия** *прил.* неизм. за З р.

кенаръ *сжц. м.*; тур. отъ перс. || **кенарѣнь** *прил. м.* || **кенарѣецъ**, *мн.* -ци *сжц. м.* ум. || **кенарлия** *прил.* неизм. за З р.

кѣндзамъ, кѣнзамъ гл. непреход. тр. III. 'ходя по голѣма нужда', 'изпразвамъ се' въ „тарикатския“ таенъ езикъ; отъ грц. прил. *kenós* празень; *вж.* к е н е ф ѣ || **кен(д)зълникъ** *сжц. м.*

кенѣ *сжц. ср.*; тур.

кеневи́ръ (кениви́ръ) *сжц. м.*, ум. **кеневи́рецъ**; тур. (отъ кор. ар.-алт.) срод. съ конопъ; *вж.* т.

кенѣфъ *сжц. м.*, ум. **кенефець**, ум. *ср.* **кенефче**; тур.; кор. въ грц. *kenós* празень — 'мѣсто за изпражняне'; *вж.* к е н д з а м ѣ; *срв.* рус. испражнение, испражнятыя || **кенефчія** *сжц. м.*

кепазѣ *сжц.* (прил.) неизм.; тур. || **кепазеливъ** *сжц. м.*; и наст. тур. || **кепазя** гл. прех. тр. II. 1. || ~ се гл. непрех.

келѣ *сжц. ср.*; тур. || **келѣнекъ (келѣнкъ)**, обикн. мн. **келѣнци** *сжц. м.*

кераль *сжц. м.* обл. прост. вм. к е л а р ѣ; *вж.* т. и к и л е р ѣ.

керами́да *сжц. ж.*; *вж.* к е р е м и д а || **керами́ка** *сжц. м.*; гръц. || **керами́къ** *сжц. м.* || **керами́чески** прил. м.

керата́ *сжц. м.* прост.; тур.; кор. н. грц. въ *keratás* 'рогоносець'; никаквикъ; *keras* = рогъ || **кератія** *сжц. м.* обл.

кerváнь *сжц. м.*; тур. || **кerváнецъ** *сжц. м.* ум., ум. *ср.* **кerváнче** || **кervанджійя** *сжц. м.*, *жс.* **кervанджійка**, *ср. р.* ум. **кervанджійче** || **кervанджійски** прил. м || **кerváнка** *сжц. ж.* 'една звезда'; *вж.* л ѣ ж и - к е р в а н ѣ || **кerváнь-сарáй (н-серáй)** *сжц. м.*

кervízъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* и к е р е в и з ѣ. **кervдосвамъ** гл. прех. тр. обл. III., екрат. **кervдосамъ** III.; отъ н.гр. *kérdos* добивъ, печалба, съ грц. наст. -ос-.

кervízъ *сжц. м.*, ум. **кervízецъ**; тур. **кervмída** („кervмида“) *сжц. ж.*; (ре вм. грц. ра по удобление); н. грц. *keramídi*, мн. *keramídia* || **кervемидáръ** *сжц. м.* || **кervемидка** *сжц. жс.* ум. || **кervемид-енъ**, -(е)ни I.—II. прил. м. || **кervемидчія** *сжц. м.*, *жс.* **кervемидчійка**, *ср. р.* ум. **кervемидчійче** || **кervемидчійница** *сжц. жс.* || **кervемидчійски** прил. м.

кervино-око́ прил. *сжц. ср.* 'видъ растение'; отъ *сжц.* соб. К е р а, по-рѣдко К е р д а; (грц. *κέρως*; придобивка...)

кervестѣ *сжц. ср.*; тур. || **кervестеджійя** *сжц. м.* || **кervестѣнче** *сжц. ср.* ум.

кervивízъ *сжц. м.*; *вж.* к е р е в и з ѣ.

кervка обл. *сжц. жс.* р. 'дъщеря' вм. щ е р - к а < д ѣ щ е р к а; *вж.* т.

кervкенѣзъ (кervкенѣкъ), кervкенѣць *сжц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.; и-е. *sker-разкжс-вамъ...; *срв.* рус. коршун, обл. коршун 'видъ ястребъ', лит. *keršutas*...; но и звукоподраж. *ker-: *kor-: *kri : *kge... въ к р ѣ к а м ѣ, к р ѣ с ѣ к ѣ...

кervпичъ *сжц. м.*, ум. **кervпичецъ**, ум. *ср.* **кervпиче**; тур. || **кervпиччія** *сжц. м.*, || **кervпиччійница** *сжц. жс.*

кervтѣ *сжц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.; *срв.* и-е. *(s)ker-... 'рѣжа', лит. *kerù*... || **кervтосвамъ** гл. прех. тр. III., екр. **кervтосамъ** III. || **кervтосване** *сжц. ср.* || **кervтjа** гл. прех. тр. II. 1.

кervханá I.—II. *сжц. жс.* 'работилня'; тур. отъ перс. (срв. предходния кор. и слав. д ѣ л о, д ѣ л а т и: бълг. д ѣ л а м ѣ) || **кervхани́ца** *сжц. жс. р.* умал.

кervсаръ *сжц. м.*; отъ лат. *Caesar* презъ гр., затова съ к; *срв.* стб. ц ѣ с а р ѣ (ц ѣ с а р ѣ) > ц а р ѣ.

кervсáтъ *сжц. м.*; тур. || **кervсáтлѣкъ** *сжц. м.*

кervседжійя (кervсиджійя) *сжц. м.*; тур. **кervтек** 'сѣна, рѣжа'; кор. ар.-алт. || **кervседжійче** *сжц. ср. р.* ум. || **кervседжійски** прил. м. || **кervседжійствувамъ** гл. непрх. тр. III. || **кervсимъ** I.—II. *сжц. м.*; тур. 'едно на друго заедно', 'напрѣко'... || **кervсинъ** прил. неизм.

кervсия *сжц. жс. р.*, ум. **кervсийка**; тур.; *вж.* и к и с и я.

кervстенъ *сжц. м.*; отъ грц. презъ тур.; *вж.* к а с т а н ѣ || **кervстенякъ** *сжц. м.* || **кervстенецъ** *сжц. м.* ум.; ум. *ср.* **кervстенче** || **кervстенѣ-дорѹ** прил. неизм.; тур. 'кervстенево-дорестъ' || **кervстеневъ, кervстенивъ** прил. м.

кervстерѣчъ *сжц. м.* 'видъ риба'; тур. отъ бълг.; *вж.* к о с т у р ѣ.

кervтапъ *сжц. м.*; тур. (араб.) вм. к и т а б ѣ.

кervтѣкъ *сжц. м.* обл. вм. к ъ о т ѣ к ѣ; *вж.* т. **кervтѣпъ** *сжц. м.* прост. обл. 'писаръ'; тур.; вм. к я т и б ѣ.

кervфъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* и обл. к е й ф ѣ.

кervфáль *сжц. м.* 'видъ риба'; кор. гръц.; *срв.* обл. к е в а л и я.

кervфíль *сжц. м.* прост.; тур. || **кervфиллемѣ** *сжц. ср.* обл. прост. 'поржчителство'; тур. (< араб.-перс. *kefil-name*).

кervфлiя прил. неизмѣнно за 3 р.; тур.; отъ к е ф ѣ || **кervфне** нкм. 3-олич. гл. екр. I. 5., мкрат. **кervфнува** || **кervфсiзъ** прил. неизм.

|| **кervфсизликъ** *сжц. м.* || **кervфче** *сжц. ср.* ум.

кervфшъ *сжц. м.*; тур.

кervхайя *сжц. м.*; тур. отъ перс. || **кervхайца** *сжц. жс.* || **кervхайовъ** прил. м. || **кervхайовица** *сжц. жс.* || **кervхайовамъ** гл. непрх. тр. III. || **кervхайоване** *сжц. ср.*

кervхлибáръ, кervхрибáръ *сжц. м.*, ум. **кervхлибáрецъ** м., ум. *ср.* **кervхлибáрче**; тур. || **кervхлибáрень** прил. м.

кervшкѣкъ *сжц. м.*; тур. 'булгуръ'

кervшки нар.; тур. (перс.); кор. ар.-алт. **ки** част.; тур. (перс.); кор. ар.-алт. Не знамъ ки...

кибрíтъ *сжц. м.*; тур.

кивамъ гл. непрех. тр. III., екр. **кивна** I. 5., мкр. усл. **кивнувамъ** III., стб. **кiвкати**;

рус. кивать, киваю, пол. kiwnać, kinać, чеш. kivaťi, гор. луж. kivać, дол. луж. kivaš; кор. й.-е.; *срав.* лат. ceveo, ceveře 'движа напредъ и назадъ', лит. kutė'ti, kuti разтръсвамъ.; *вж.* кимамъ, споредъ кимна вм. кивна.

киворъ, кiuръ *сжц. м.* прост. обл.; отъ н. грц. kivŕgi; *срав.* кивотъ, стб. **кикотъ**, рус. м. рус. кивот, обл. кивотъ, кивотъ.; отъ грц. κιβωτός < ст. евр.

кика *сжц. ж.* 'чумбась, перчемъ'; стблг. **кѣка**, рус. кика, чеш. кука, кеќка, словен. кеќка, срб. хърв. kika.; кор. и.-е. *kū-k : *keu-k- и *(s)ku-.; *срав.* рус. чуб, чуп, пол. czub и т. н.; *срав.* гот. skuft 'кичуръ коси на главата'., ср. нѣм. schorpf...

кйкоть *сжц. м.* || **кйкоть** се *гл.* непрех. тр. II. 1.; звукоподр.; *срав.* рус. обл. кйкаты., м. рус. кыкаты = рус. куковать 'кукамъ'...; рус. хохотать 'смѣя се съ високъ гласъ'.. || **кйкотене** *сжц. ср.*

кила *сжц. ж.*; стб. **кѣла**, рус. килá, пол. kila, чеш. kuľa, словен. срб. хърв. kila.; кор. и.-е. съ дълга доегласна *ā(u) : *ū; *срав.* гр. йон. κήλη, атич. κήλη, ст. в. нѣм. hōla, негли лат. cūlus 'край на правото черво'... || **кйлавъ** *прил. м.* || **кйлавина**, **кйлавость** *сжц. ж.* || **кйлавщина** *сжц. ж.* || **кйлкавъ** *прил. м.* || **кйлкамъ** се *глаг.* непрех. тр. III. || **кйлкане** *сжц. ср.*, екр. кйлна се I. 5.

килёръ *сжц. м.*, ум. м. килёрецъ, ум. *ср.* килёрче; съ бълг. редукция на безударно е въ и по тур. со самогласково уподобление отъ н. грц. kellárgi(он); *вж.* келаръ, келеръ || **килерджия** *сжц. м.* || **килёрски** *прил. м.* || **килийка** *сжц. ж.* умал.; *вж.* килия.

килимъ *сжц. м.*, ум. *ср.* килимче, ум. м. килимецъ; тур.

килиндро *сжц. ср.* 'нѣщо валчесто като трупъ на дърво'..; отъ н. гр. kylindros; *срав.* сжщата дума презъ срѣд. лат. съ ц вм. к въ зап. европ. езици, та и у насъ — цилиндръ.

килия *сжц. ж.*, ум. килийка; стб. **келна**; рус. келья; отъ срѣд. гр. kellon, kella (съ преходъ на неудар. е въ и по единъ български звуковъ законъ).

кйлкамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* килавъ || ~ се *гл.* непрех. || **кйлкане** *сжц. ср.*

кило I. *сжц. ср.* 'мѣра за зърнени храни'; тур. kile, kilo отъ срѣд. грц. koilon (oi=i)

кило II. *сжц. ср. р.*; отъ зап. европ. вм. kilo|gramm, произв. отъ грц. χηλιοι '1000' (грама) || **килограмъ** *сжц. м.* || **километръ** *прил. м.* || **километъръ** *сжц. м.* || **килцѣ** *сжц. ср.* ум. **кйлчо** *сжц. м.*, *вж.* килавъ || **килякъ** *сжц. м.*

кймамъ *гл.* непрех. тр. III., *вж.* кивна. кйменъ II.

кйменъ I. *сжц. м.*; гр. || **кймионъ, кймбонъ (кймбонъ)** *сжц. м.*; грц.

кйм-енъ, -ни II. *прил. м.* 'к. стмъ' = имамъ нщ, противъ нѣкого, 'забележилъ съмъ го (за мѣсть)' || **кймамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. кймна I. 5., мкр. усл. кймнувамъ, съкрат. кймвамъ III.; *вж.* кивна, кивамъ; кимна вм. кивна съ назадно уподобление || **кймане** *сжц. ср.*

кйна I. обл. *глаг.* прех. тр. I. 5. 'кжсамъ'; *срав.* стб. **кѣдати**, рус. кйнуть, кидать, кидаю, чеш. kydati, kydám, пол. kidać 'хвърлямъ'.. кор. и.-е. *(s)kou-d.; *срав.* ст. сканд. skjōta хвърлямъ, ст. англ. sceōtan., нѣм. schiessen стрелямъ...

кйна II. обл. род. мѣст. въпросит. 'що?', *срв.* стб. **кѣин, кѣн** 'кой'; слов. kaj 'що?'..

кйнжалъ *сжц. м.*; рус. отъ тюрк.-кумиц. хунжал, казан. татар. kandzar.; *срав.* тур. < араб. çandzar.

кйнисвамъ обл. *гл.* непрех. тр. III. 'тръгвамъ, дигамъ се' екр. кйнисамъ III.; отъ грц. kinéō, kinō движа се...; *срав.* кинемато|графъ 'двигописъ'; кинетическа енергия...

кйно *сжц. ср.*; грц. вм. кинемато|графъ.

киноваръ *сжц. м.*; грц.

кино|вия *сжц. ж.* 'общезитие' (мънастирско); н. грц. κοινόβιον, κοινός общи, βίος животъ (β = „вита“, οи = и); *срав.* био|графъ био|графия... съ зап. европ. б, лат. b отъ ст. грц. β „бета“.

кйнтишъ *сжц. м.*; тур.; *срав.* контошъ (кунтошъ).

кйопавъ *прил. м. р.* 'хромъ, куцъ'; кор. негли *klop-; *срав.* кекавъ: клѣкавъ; *вж.* и кьопавъ (Думи съ кйо- *вж.* по сфиц. правонисъ и подь кьо-).

кйпоолу *сжц. м.* прост.; тур. 'кучи синъ'; көрек куче, oçlu 'синъ'; *вж.* кьпоолу.

кйоръ *прил. м.* неизм. за З. р.; тур. көг; *вж.* кьоравъ... || **кйоравъ** *прил. м. р.* прост. 'слѣпъ' || **кйораво** *сжц. ср.* 'келепиръ', прост.: „ударилъ к-вото“ || **кйоравецъ** *сжц. м. р.* прост. 'слѣпецъ', *ж. р.* кйорка || **кйорникъ** *сжц. м.*

кйосавъ *прил. м.* обл. || **кйосавецъ** *сжц. м.* обл., вм. косъ; *вж. т.* || **кйосѣ** *сжц. ср.*; тур.; *вж.* кьосе, кьосе || **кйосевица** *сжц. ж.*

кйосемъ *сжц. м.* 'овень-водачъ'; тур.; *вж.* кьосемъ.

кйостекъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* кьостекъ.

кйотекъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* кьотекъ.

кйошѣ *сжц. ср.* 'кжтъ, жгълъ'; ум. **кьошѣнце**; тур.; *вж.* кьоше, кьоше... || **кйошелия** *прил. м.* неизм. за З. рода 'жгловъ'...

кйошкъ *сжц. м.*, ум. кйошчѣцъ; тур.; *вж.* кьошкъ.

кипарисъ *сжиц. м.*; стб. **кипарисъ**, рус. кипарис., гръц. *kurárisso*s (отъ ст. евр. *dořit* смола...); лат. *supressus*... || **кипарисовъ** *прил. м.* || **кипарисче** *сжиц. ср. ум.*

кипéжъ *сжиц. м.* || **кипя** *гл.* непрех. тр. II. 2., екр. **кйпна** I. 5., мкр. усл. **кйпнувамъ**, **кйпвамъ** III.; стб. **кѣпѣти**, рус. кипеть, словен. *kipéti*...; кор. и.-е. **kŭp-*...; *срв.* санскр. *kŭruati*, *kŭrauati* ядосва се, кипва... латв. *ķirci*, *kŭr(ē)t*, латин. *cupio* 'желая, кипя отъ желание'...; лит. *kvāras* дыхание, гръц. *карпос* димъ...; *вж.* копно, копнѣя...

кйпри *прил. м.* 'кипналь, бухналь'...; *срв.* чеш. *kurgá padra* (*padra*) 'бухнали гърди'; и.-е. кор. **kŭp-*: **kou-p-*... въ *ку-пъ*; *вж. т.* || **кйпря (се)** *гл.* непреход. II. 1. || **кйпрене** *сжиц. ср. р.*

кипчэ *сжиц. ср.* 'черпало'; тур.; ум. **кипчэнце**.

кйръ † I. *сжиц. м.* 'господинъ'; н. грц. *кѹг* отъ *кугѹс* || **кйра** †, **кйраца** † *сжиц. ж. р.* 'господарка'.

кйръ II *сжиц. м.*; тур.; ум. м. **кйрець**.

кираджйя *сжиц. м.*; тур.; *жс.* **кираджййка**, *ср. р. ум.* **кираджййче** || **кираджййски** *прил. м.* || **кираджййство** *сжиц. ср.* || **кираджййкъ** *сжиц. м.*

киречъ *сжиц. м.* прост. 'варъ'; тур.; (кор. ар.-алт.; *срав.* лат. *calx*, нѣм. *Kalk*, итал. *calce*...; к а л ц и т ъ...) || **киречевъ** *прил. м.* || **киречецъ** *сжиц. м. р. ум.* || **киречливъ** *прил. м.* 'варовитъ' || **киречлийя** *прил. неизм.*; тур. наст. -li || **киреччйя** *сжиц. м.*, *жс. р.* **киреччййка**, *ср. ум.* **киреччййче** || **киреччййница** *сжиц. жс.* 'варница' || **киреччййски** *прил. м.*

киривйзъ *сжиц. м.*; тур.; *вж.* керевизъ.

кйрилица *сжиц. жс.*; по соб. име на св. Кириль (Константинъ) || **кйрилски** *прил. м.*

кйрйя I *сжиц. жс.*; тур. || **кйриджйя** *сжиц. м.*; *вжс.* кираджия || **кйрийка** *сжиц. жс. ум.*

кйрйя † II. *сжиц. жс. р.* 'господарка'; гръц.; *вжс.* киръ, кира.

кирливъ *прил. м.*; отъ тур. киръ || **кирливичъкъ**, **-ни**, **кирливки** *прил. м. ум.* || **кирливя** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжиц. ср. р.* **кирливене**.

кирпйчъ *сжиц. м.*; тур.; *вжс.* керпичъ.

кирясвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. **кйрясамъ** III., *сжиц. ср.* **кйрясване**; *вжс.* киръ II.

кйсель *прил. м.*, ум. **кйселичъкъ**, **-ни** **кйселки**; стб. **кѣсель**, рус. *кислый*, пол. *kisly*, чеш. *kyselý*, словен. *kisel*, сѣрб.-хърв. *kiseo*...; др. отгл. степ. на кор. въ *к в а с ъ*; *вж. т.* || **кйселекъ**, **кйселець**, **кйселикъ**, **кйселякъ** *сжиц. м.* || **кйселия** *сжиц. жс. р.*, ум. **кйселинка** || **кйселица** *сжиц. жс.*, ум. **кйселичка** || **кйселка** *сжиц. жс.* || **кйселекъ**, **кйселокъ** *сжиц. м.* || **кйселѣя** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* **кйселѣене**

|| **киселя** *гл.* преход. тр. II. 1. || **киселявъ** *прил. м.* || **киселякъ** *сжиц. м.* || **кйсна** *гл.* непрех. тр. I. 5., *сжиц. ср. р.* **кйснене**.

кйсйя *сжиц. жс. ум.* **кйсййка**; тур. *kese*; и отъ е безъ ударение и въ съседство съ удар. и); *вжс.* кесия.

кйскамъ *се гл.* непрех. тр. III. || **межд. кйсь!**-**кйсь!**; звукоподраж.; *срв.* подоб. „кор.“ съ др. „разширения“ въ кикотъ се, кикотъ; кукамъ... || **кйскане** *сжиц. ср.*

кйсло **рѹдъ** *сжиц. м.*; переводъ на лат. < гръц. *Oxy|genium* || **кйсло** **рѹд** **енъ**, **-ни** *прил. м.* || **кйслотá** *сжиц. жс.*; *вжс.* *кисель*.

кйсна *гл.*; *вжс.* *кисель*.

кйстцá I-II. *сжиц. жс. р.*; *вж.* кистъ-ца, кистъ отъ *кыт-ть; кор. въ кит-ка, китя; *вжс. т.*

кйтабъ *сжиц. м.*; тур. (араб.)...; *вжс.* и кетабъ.

кйтайка *сжиц. жс.* 'видъ платъ'; отъ соб. **кйтарá** *сжиц. м.*; гръц.

кйтатъ *прил. м. р.* || **кйтитовъ** *прил. м. р.* || **кйтица** *сжиц. жс.* обл. 'копито' || **кйт-енъ**, **-ни** I. *прил. м.* || **кйтень** II. *прич. мин. стр.* отъ к и т я || **кйтило** *сжиц. ср.* || **кйтка** *сжиц. жс.*, ум. **кйтчица**; стб. **кѣтл**, рус. *кита*, род. ед. киты, и кить, род. ед. кити 'врѣзка отъ тревы, отъ цвѣтя'...; пол. *kita*, *kitka* 'пера на шлемъ'...; чеш. *kyt* китка отъ пера, *kyta*...; слов. сѣрб.-хрв. *kita*... 'букетъ'...; кор. и.-е. **kŭt-*...; *срав.* общо-слав. *кысть*, рус. *кысть*, 'китка на ржка', пол. *kiśc*, дол. луж. *kiska*, *kistka*; бѣл. обл. **кйска**; *кысть*-отъ и.-е. *kŭt-tis; *срв.* лит. *kutá* = *кысть*; и.-е. кор. **kŭt-* е въ *сжщн.* разширение съ *t* на **kŭ-*: **kou-*... въ *ку-пъ*, *вж. т.*, нѣм., *Haufe*(n).

кйтель *сжиц. м.*; рус. отъ нѣм.

кйтомъ *нар.* (твор. пад. един. ч.) || **кйтуша** *сжиц. жс. р.*; *вжс.* китка.

кйть *сжиц. м.*; отъ гръц. *κῆτος* съ кѣсно < κῆ || **кйто** **вйд-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **кйто** **лѹв-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **кйто** **лѹвецъ** *сжиц. м.* || **кйто** **лѹвство** *сжиц. ср.*

кйтюкъ *сжиц. м.*; тур.; *вжс.* кютюкъ || **кй-тючецъ** *сжиц. ум. м.*, ум. *ср.* **кйтюче**.

кйта *гл.* преход. тр. II. 1., *сжиц. ср.* **кйтене**; *вжс.* китка.

кйфла *сжиц. м.*, ум. **кйфлица**, **кйфличка**; нѣм. *Kipfel*.

кйфурйя (**кйфирйя**) *сжиц. жс.*, ум. **кйфирййка**; тур.; *вжс.* к а м ф о р а.

кйхáвица *сжиц. жс.*, ум. **кйхáвичка** || **кйхамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **кйхна** I. 5., мкр. усл. **кйхнувамъ**, съкрат. **кйхвамъ** III.; кор. „звукоподр.“ 'издавамъ гласъ —ки, чи'; *срав.* рус. *чихать*; но и „кор.“ и.-е. **kŭk-* > общо-слав. *к ѳ к-*; рус. *кйчу*, *кйчатъ* 'викають, издавамъ гласъ' (за птицы) — „кйчет лебедь белая“, малор. *кыкаты* и сѣрб.-хрв. *kikati*, а чеш. *тъкмо* *kyhati* (за жеравъ, гжска)...; *срав.* лит.

кайткi рева, вия, гръц. кoкyб . . . ; *вж.* кикотя се . . . || **кихане** *сжиц. ср.* || **киха-тел-ень, -ни** *прил. м.*
кихрибаръ *сжиц. м.* обл. тур.; *вж.* кехлибаръ
кйча *гл.* прех. тр. II. 1. (вм. китча); *вж.* китка, китя. || **кйчене** *сжиц. ср.* || **кйчестъ** (**кйчистъ**) *прил. м.* || **кйчйло** *сжиц. ср. р.* || **кйчирйя** *сжиц. ж.* || **кйчка** *сжиц. ж.* || **кйчуръ** („кйчоръ“) *сжиц. м.*, ум. кйчурче.
кйша *сжиц. ж.*; срб.-хрв. kiša 'дъждъ'; кор. к'ыс-, др. отглас. степ. на кор. въ квасъ; *вж. т.*; *срав.* из|квася, наквася 'измокря' . . . || **кйшавъ, кйшовйтъ, кйшов-ень, -ни** *прил. м.* || **кйшавость, кйшовйтость** *сжиц. ж.* || **кйшица** *сжиц. ж.* ум.
кйякъ (**кйекъ, кйецъ, кйяцъ**) *сжиц. м.*; стб. **к'ын, 'чукъ'**, рус. кий, пол. kij, kije-
 jek прчка. . . , чеш. kuj, словаш. kujaк, срб.-хрв. kijak . . . ; кор. и.-е. *kū- . . . 'удря-
 мямъ, кова.'; *срав.* лат. cudo 'кова', лит. kùgis, kùjis голъмъ чукъ, kaujù, kàuiti удрямъ . . , латв. kaut . . . || **кйюта** *сжиц. ж.*
кйлобадънъ *сжиц. м. р.*; тур.; *вж.* калабаданъ.
кйлавамъ обл. *гл.* прех. III.; общобълг. екрат. **кйладá** I. 8., мкр. **кйладвамъ, кйлаждамъ**; стб. **кйладж**, рус. кладу, класть, пол. kłaść, чеш. klasti, úklad. . . ; слов. срб.-хрв. kladem, klasti. . . ; кор. и.-е. *klād- . . . ; въ сжц-
 ность първич., неразширенъ кор. и.-е. *klā-; *срав.* лит. klòju, klòti разстиламъ . . . , латв. klāju, klāt, ст. сканд. hladda, ст. нѣм. hladen, нѣм. laden товаря. || **кйладйво**
кйлавишъ *сжиц. м.*; рус., отъ кор. въ лат. clavis ключъ, срод.
кйлада *сжиц. ж.*, ум. **кйладица, кйладичка**; стб. **кйладд**, рус. колода, пол. kłoda, чеш. словен. kláda, срб.-хрв. klada . . . ; кор. и.-е. *kol-:k|- . . . ; *срв.* ирл. caill гора, кимр. celli, ст. сканд. ст. англ.holt, нѣм. Holz дърва, гора . . . ; грц. kládos 'клонъ' . . .
кйладенецъ *сжиц. м.*, ум. **кйладенче**; стбъл.
кйладъсь, рус. колдязь, колodeц, сѣрб.-хърв. kladenac . . . ; заемка отъ ст. герм. *kaldings, кор. въ ст. герм. kalds, нѣм. kalt, англ. cold студенъ. . . ; отъ и.-е. кор. *gel- . . . въ лат. gelu студъ. (фр. gelée мразъ. . .); *срав.* стб. **стоуденъць**; не ще е произ-
 вод. отъ клада. || **кйладенчевъ** *прил. м.*
кйладйво *сжиц. ср.*; *вж.* гл. клада.
кйладнйци *сжиц. ж.* мн. 'видъ гжиби'; *вж.* *сжиц.* клада.
кйладня *сжиц. ж.*; *вж.* глаг. клада (кля-
 дж); *срав.* с|кладъ || **кйладнйчка** *сжиц. ж.* умал.
кйлалъ *прич.* мин. действ. отъ коля.
кйламбунъ *сжиц. м.*, ум. м. **кйламбучецъ**, ум. *ср.* **кйламбуче** 'мѣхури отъ вода, кога вали . . .'; *срав.* стбълг. **кйлобукъ** 'нал-

пакъ' . . . ; *срав.* стб. **кйльбо** 'кълбо'; кор. арио-алт. . .
кйламъ обл. *глаг.* прех. вм. клада; *вж.* клавамъ
кйланъ *прич.* мин. страд. отъ коля || **кйлане** *сжиц. ср.* *вж.* коля || **кйланица** *сжиц. ж.* || **кйланич-ень, -ни** *прил. м.*
кйланикъ *сжиц. м.* обл. = гръц. пезуль; на-
 вѣрно вм. тланикъ, кор. въ стб. **тйло**, рус. по|толок 'таванъ' . . .
кйланямъ се *гл.* непрх. тр. III., прех. **кйла-
 нямъ**; стб. **кйланити сд**, рус. кйланяться, пол. kłaniać поздравявамъ, k. się почи-
 тамъ, чеш. klaněti навеждамъ, k. se. . . 'обо-
 жавамъ', словен. klanjati se, срб.-хрв. kla-
 njati (se) . . . ; кор. и.-е., др. степ. въ кло-
 ня, по|клоня се, по|клонъ . . . ; *срав.* ср. ирл. clen наклонность . . . , лат. cłipāge кло-
 ня, de|clinatio „с|клонение“ . . . || **кйла-нина** *сжиц. ж.* 'поздравъ, по|клонъ' . . . || **кйланя-
 не** *сжиц. ср.* || **кйланяте** *сжиц. ср.* обл. стар.
кйлапа I.—II., **кйлапá** *сжиц. ж.*; *срв.* рус. кйлапан, смѣтано за взето отъ нѣм. Klarpe, фр. claret отъ кор. „звукоподраж.“; а тоя звукоподр. кор. го има и въ слав. клеп-: клоп-: кляп- . . . || **кйлапамъ** *гл.* непрх. тр. III. 'хлопамъ' || **кйлапане** *сжиц. ср.* || **кйлапанйкъ** *сжиц. м.* || **кйлапатáрникъ** *сжиц. м.*; *срв.* клопотъ, клопотаръ; хлопка. . . || **кйлапáшка** *сжиц. ж.* 'раст. плюскаръ' || **кйлапйца** *сжиц. ж.* ум. || **кйла-
 пйчка** *сжиц. ж.* ум. отъ ум. || **кйлапка** *сжиц. ж.* 'звънецъ, хлопка'.
кйларнеть *сжиц. м.*; фр. отъ кор. лат. . .
кйласъ I. *сжиц. м.*, ум. м. **кйласецъ**; стбълг.
кйласъ, рус. колос, пол. kłos, чеш. klas, словен. срб.-хрв. klas . . . ; кор. и.-е. *kol- . . . ; предслав. *kol-so-s; *срав.* алб. kał, кимр. cola 'осиль' (на класъ, 'чекласъ'). . . colup col острие, бодиль, сѣд. ирл. colg осиль, бодиль. . . || **кйласйтица, кйласй-
 ница** *сжиц. ж.* || **кйласестъ** *прил. м.* || **кйла-
 сйнка** *сжиц. ж.* || **кйласйсть** *прил. м.* || **кйла-
 сйца** *сжиц. ж.* || **кйласо|вид-ень, -ни** *прил. м.* || **кйласовйтъ** *прил. м. р.* || **кйласовъ** I. *прил. м.* || **кйласура, кйласу́нка** *сжиц. ж.* || **кйласчэ** *сжиц. ср. р.* ум., по-обикн. кля-
 сець || **кйлася** *глаг.* непреход. тр. II. 1., мкр. усл. **кйласявамъ** III. || **кйласяване** *сжиц. ср.*
кйласъ II. *сжиц. м.* || **кйласа** *сжиц. ж.* книж. отъ зап. европ., френ. classe, нѣм. Klasse (отъ лат.) || **кйлас-ень, -ни** *прил. м.* || **кйла-
 сйкъ** *сжиц. м.* || **кйласйчески** *прил. м.* || **кйла-
 си|фйцйрамъ!** *гл.* прех. тр. III. || **кйласи-
 фйкация** *сжиц. ж.* || **кйласовъ** II. *прил. м.* || **кйласо|сь|знател-ень, -ни** *прил. м.* . . .
кйлатя *гл.* прех. тр. II. 1., **кйлатя се** гл. не-
 прех., *сжиц. ср.* **кйлатене**; стб. **кйлатити**, рус. колотить, колочу 'бия. . .', пол. kłó-

cić się карамъ се., чеш. klátiti = бълг., словен. klátiti, k. se.; и.-е. кор. *kol- 'бия, рѣжа'., съ разшир. -t- *kol-t-; *срав.* особ. рус. колот' бутало, дърво, съ което се бие, бута масло; и.-е. неразширенъ кор. *kol- *вж.* и въ клада < *kol-dā, *kold ā (разшир. и.-е. „кор.“ *kold-) || **клат-ешкѡмъ, -ешкѣмъ, -ешкѣта нар.** || **клатѣ-каца сжи.** неизм.; запов. нач. 2-о л. ед. и *сжи.* || **клатѣ шапка сжи. м.** || **клатѣки прил. м.** || **клатушкамъ, клатукамъ, клатуцамъ гл.** прех. тр. || ~ се гл. непрех. || **клату-шкане, -кане, -цане сжи. ср.** || **клатцкамъ глаг.** прех. тр. умал. III. || **клатцкане сжи. ср.**

клатуза сжи. жс.; лат. кор. срод. съ ключъ.

клатнѣкъ (клатенѣкъ) сжи. м. || **клатня сжи. жс.;** смѣта се за ранна заемка отъ ит. calza (= лат. calcea) 'чорапъ...'; *срав.* особ. сѣрб.-хърв. klašnja 'видъ чорапъ', мн. ч. 'грубо сукно.' || **клатнѣче сжи. ср.** умал.

клетѣта сжи. жс.; стб. **КЛЕТЕТА**, рус. клетѣта, чеш. kleveta.; кор. и.-е. *kleu-, който и въ клюка и въ клюнъ, кълва стб. **КЛѢКАТН.** || **клетѣтица сжи. жс.** ум. || **клетѣтникъ сжи. м., жс.** **клетѣтница** || **клетѣтнически прил. м.** || **клетѣтничество сжи. ср.** || **клетѣтя гл.** прех. тр. II. 1., *сжи. ср.* **клетѣтѣне.**

клеѣ сжи. м.; стб. **КЛЕН**, рус. клей, пол. чеш. словен. klej, чеш. и klij, klijh. .; кор. и.-е.; *срав.* грц. κόλλα, жолѣб 'слепямъ', лит. klijai мн. ч. столарски клей; klejuti.; кор. kol-: kl-... || **клеѣвъ, клеѣсть, клеѣйсть прил. м.**

клеѣмѡ сжи. ср. книж. рус., малор. клеѣмѡ, пол. обл. klejmo; сближава се не съ предход., а го броятъ за дума заета отъ герман. (дол. нѣм. kleemen, kleimen хол. kleemen, ст. сканд. kleima зацапвамъ... || **клеѣмѣя гл.** прех. тр. II. 1. || ~ се гл. непрех. || **клеѣмѣне сжи. ср.**

клеѣкъ сжи. м. р. 'дърво Pinus montana' 'смрика'; *срав.* словен. klek раст. Thuja, сѣрб.-хърв. kleka раст. Juniperus, 'смрика.'; кор. и.-е. *kle(n)k-.; *срав.* ст. нѣм. lenken сгъвамъ...; *вж.* гл. к л ѣ к а м ѣ || **клекашъ сжи. м.** стар. обл. 'гора отъ клекъ' || **клекавъ прил. м.** || **клекавецъ сжи. м., жс.** **клекавица** || **клекавина, клекавость сжи. жс.** || **клекна гл.** непрех. екр. I. 5.; *вж.* к л ѣ к а м ѣ || **кленджа, клеנדза сжи. жс.** || **клензамъ гл.** непрех. тр. III. 'подскачамъ на единъ, на 'куцъ' кракъ' (съ 'кривъ' кракъ') || **клензане сжи. ср.**

клень сжи. м. 'дърво Acer'; рус. клен, пол. klon, чеш. словен. сѣрб.-хърв. klen.; кор. и.-е.; *срав.* лит. klėvas кленъ, стар. кимр. kelin, ст. сканд. hlunr, ст. англ. hlun,

дол. нѣм. lāne, ст. макед. κλινότροχον... || **кленовъ прил. м.** || **кле́нче сжи. ср.** ум.

клепало сжи. ср., ум. **клепалце** || **клепане сжи. ср.** || **клепачъ сжи. м.** || **клепачка сжи. жс.** || **клепаче сжи. ср. р.** || **клепка сжи. жс.** || **клепки сжи. жс. мн.** || **клепнувамъ гл.** непрех. тр. III., съкрат. **клепвамъ**, екр. кле́пна I. 5. || **клепналь прич.** мин. действ. м. || **клепо|ухъ прил. м., чеш. klerouchy; вж.** у хо || **клепчица сжи. жс.** ум. || **клепя гл.** прех. тр. I. 9.; стб. **КЛЕП-АТН, -ЛЖ**, рус. клепа́ть, пол. kierać, чеш. словен. сѣрб.-хърв. klerati.; кор. и.-е. „звукотподраж.“ (затова и въ герм. съ k в м. съ h по Гримовия законъ); *срав.* ст. дол. нѣм. klappen 'бъбря.', както родоп. кле́пе; старо-англ. clappe, дан стар. klaffe клеветя...; нѣм. Klapper, Klapper, Klepper: бѣбрица...; *вж.* др. отглас. степ. к л о п к л а п.

кле́тва сжи. жс.; стб. **КЛАТКА**, рус. клятва...; *вж.* гл. кълна || **кле́твенъ прил. м. р.** || **кле́твона|руше́ние сжи. ср.** || **кле́твона|руши́тель-ъ сжи. м., жс.** **-на** || **кле́твона|руши́тельство сжи. ср.** || **кле́твoprестѣп-е́нь, -ни прил. м.** || **кле́твoprестѣпникъ сжи. м.** || **кле́твoprестѣпнически прил. м. и нар.** || **кле́твoprестѣпничество сжи. ср.** || **кле́тникъ сжи. м., жс.** **кле́тница, ср.** ум. **кле́тнѣче** || **кле́тнически, кле́тнѣшки прил. м.** || **кле́тъ I. прич.** мин. стр. м.; *вж.* кълна.

кле́тъ II. сжи. м. стар. обл. || **кле́тка сжи. жс.;** стб. **КЛѢТЬ, КЛѢТЬКА**, рус. кле́тъ, кле́тка, кле́точка, пол. klatka, чеш. словен. kletka.; и.-е. кор. *klē- (*qlē-) редомъ съ *k'el- *k'el-... подслонявамъ...; срод. затова въ грц. klisía колиба, шатъръ..., сѣрд. ирлан. cléthe покривъ., гот. hlīja, ст. сакс. hleo подслонъ, покривка... || **кле́тчица сжи. жс. р. ум.**

клефа́къ сжи. м. 'клекавъ човѣкъ'; *вж.* кле́къ.

клеца́мъ гл. (не)прех. тр. III., екр. **кле́чна I. 5.**, мкр. усл. **кле́цнувамъ, кле́цвамъ III.**; *вж.* кле́къ, к л ѣ к а м ѣ.

клеча́тъ прил. м. || **кле́чка сжи. жс., ум.** **кле́чица; вж.** кле́къ, к л ѣ к а м ѣ || **кле́чо сжи. м. р.**

клеща́къ сжи. м. || **кле́щѣ сжи. мн. жс.;** стб.

КЛѢШТА, рус. кле́щѣ, пол. kleszcze, чеш. kleště, словен. klešče, сѣрб.-хърв. klešte...; кор. и.-е. *klei-.; *срав.* санскр. klišṇā'ti, мжчи, притиска, klišyatē бива измжчванъ страда, klēša-s болка, страдание, мжчнотия... литов. klišė клещи на ракъ... || **кле́щестъ прил. м.**

клие́нтъ сжи. м.; кор. въ лат., срод. съ слушамъ || **клие́нтѣла сжи. жс.**

клизма сжи. жс.; грц.

клицамъ гл. прех. тр. III., екр. клигна I., 5., мкр. усл. кликнувамъ, съкрат. клик-
квамъ; стб. **кликати, кликати, кли-**
кати, рус. кликать, кликнуть, словен.
klicati, сrb.-хрв. kliknuti...; кор. и.-е.
звукоподр.; срав. лит. klykiù, klykti, ст.
фриз. hliа изказвамъ...; срав. успор.
крик-: крѣк-... || **клицъ** сщц. м. р.
|| **клицало** сщц. ср. || **клицане** сщц. ср.
|| **клицаръ** сщц. м. || **клицачъ** сщц. м.

климало сщц. ср., ум. клималце || **кли-**
мамъ гл. непреход. III., мкр. климнувамъ,
клямвамъ, екр. климна I. 5.; кор. и.-е.
*klei-; срв. гръц. klimax стълба, лат. climāre
клоня...; срод. клоня, кланямъ се...
|| **климане** сщц. ср. || **климать** сщц. м.;
грц. klima (klīma) ср. р., затова нѣм. das
Klima, фр. le climat... || **климатически**
прил. м. || **климійя** сщц. ж.

клинъ сщц. м.; стб. **клинъ**, рус. клин,
пол. klin, чеш. klin, словен. сърб.-хърв.
klin...; кор. и.-е. *kl-: *kol-...; срав.
рус. колотъ, колю 'бода'..., об. слав.
коль, грц. klāō 'чупя...', латв. kalt
бия, чукамъ, kales ковачъ... и и.-е.
*(s)-kel-: *(s)kol-... || **клинавъ** прил. м. р.
|| **клинавиче**, **клинаво** бйле сщц. ср. р.
|| **клинестъ** прил. м. || **клинецъ** сщц. м.
първич. ум.

клинника сщц. ж. р.; грц.; кор. срод. съ
(под)-слоня... || **клинически** прил. м.

клинка сщц. ж. р.; производ. отъ клинъ
|| **клинкамъ** гл. непрех. тр. III. || **клинкане**
сщц. ср. || **клинovid-енъ**, **клинovid-образ-**
-енъ, **-ни** прил. м. р. || **клинovidность**,
клинovidность сщц. ж. || **клинвиче**
сщц. ср. || **клинчало** сщц. ср. || **клинче**
сщц. ср. ум. || **клинчо** сщц. м. р. || **клиня**
глагол. непреход. тр. II. I.; вж. кълнъ,
кълня.

клиншамъ (кльошвамъ) гл. прех. тр., ум.
кльошкамъ (кльошкамъ) III., **кльошна**
I. 5., мкр. усл. кльошнувамъ III.; вж.
по официал. правописъ кльошвамъ,
кльошна; срав. клоцамъ.

клипавъ прил. м. 'слабъ, клекавъ'...; сrb.-
хрв. klijatati 'тежко удрямъ съ крила'...;
вж. клепя, клепоухъ...; кор. „звук-
оподр.“...; срав. нѣм. klapperig = „кли-
павъ“... || **клипчо** сщц. м.

клица сщц. ж. р. 'глина'; въ сщцность
'леплива' пръсть; кор. и.-е. *klī-; вж.
клеи; клица съ упазено с подиръ
и, понеже е отъ *klipsa; вж. клипавъ
|| **клицавъ** прил. м. || **клицавина** сщц. ж.
|| **клицавица** сщц. ж. || **клицакъ** сщц. м.
събират.

клицаръ сщц. м.; производ. отъ н. гръц.
(ек)klisía (ἐκκλησία) || **клицарка** сщц. ж.
|| **клицарче** сщц. ср. || **клицарски** прил. м.
|| **клицарство** сщц. ср.

клициръ сщц. м.; гръц.

клицура сщц. ж., ум. клицурица, клицур-
ка; н. грц. klisura (κλεισούρα) отъ лат. clau-
sura подъ влияние на κλειώ 'затварямъ'...

клицторъ сщц. м.; гръц.

кличъ сщц. м. обл. вм. ключъ; вж. тл.
кличе сщц. ср.; фр. || **кличирамъ** глаг.
прех. тр. III., съ нѣм. наст. -iegen.

кло-кло! межд. || **клокамъ** гл. непрех. тр.
III., екр. клонна I. 5., мкр. усл. клонну-
вамъ, съкрат. клонкамъ III.; „кор. *klok-

звукоподр.; срав. кликамъ; стб. **кло-**
котати; срав. Клокотница, кло-
коча; рус. клокотать, чеш. сърб.-хърв.
klokotati... || **клокотъ** сщц. м. || **клокот-**
тя гл. непрех. тр. II. I. и **клокоча** глаг.
непрех. тр. I. 9. || **клокотене** сщц. ср. р.

клонъ сщц. м., мн. клонове, клони, кло-
нье; едва ли е заемка отъ н. грц. κλόν,
особено поради общослав. гл. клони-
ти и чеш. klop=клонъ...; сщцински и.-е.
кор. само *kl-: *kol-...; вж. клинъ,
коль, коля... || **клонать** прил. м.

|| **клонедъ** сщц. м. ум., ум. ср. **клонче**
клонестъ (клонистъ) прил. м. || **клонче**
сщц. ср. ум. || **клончестъ** прил. м. || **клоня**

гл. непрех. тр. II. I.; стб. **клонити**, рус.
клоню, клонить, чеш. слов. сърб.-хърв.
kloniti...; успор. кор. слонити, под-
|слонъ...; стб. **под|клонити** значи под-
|слоня...

клопъ! межд. || **клопавецъ** сщц. м. 'гол-
лѣмъ звѣнецъ'; срв. клопотаръ || **клоп-**
памъ гл. непрех. тр. III., екр. клопна I.
5., мкр. усл. клопнувамъ, съкрат. клоп-
вамъ III.; стб. **клопотъ** 'шумъ'...; малор.

клопотаты, пол. kłopotac, k. się, чеш.
klopiti, klopiti 'тихо хлопамъ', словен.
сrb.-хрв. klopotati...; кор. звукоподр.
вж. клапа, клепа...; срав. хло-
памъ || **клопане** сщц. ср. || **клопаница**
сщц. ж. || **клопачъ** сщц. м., ж. **клопач-**
ка || **клопка** сщц. ж. || **клопкамъ** гл. не-
прех. тр. ум. III. || **клопкане** сщц. ср.

|| **клопотъ** сщц. м. стб. **клопотъ**, словен.
klopot, сърб.-хърв. klopka=бѣлг...; кор.

об.-слав. *klop-, вж. др. отглас. степень
въ клепа ло, клепя... || **клопотаръ** сщц.
м., ум. м. **клопотарецъ**, ум. ср. **клоп-**
отарче || **клопотче** сщц. ср. ум. || **клопота**
гл. (не)прх. тр. II. I., сщц. ср. **клопотене**

|| **клопушъ** сщц. м. р. стар. обл. 'дърве-
ница'; срав. рус. клоп || **клопче** сщц. ср.
|| **клопя** гл. непрех. тр. I. 9. (и **клопамъ**
III.) (за квачка); срав. производ. раз-
клопала се.

клосамъ гл. прех. тр. III., екрат. клосна
I. 5., мкрат. услов. клоснувамъ, съкрат.
клосвамъ III., сщц. ср. **клосане** || **клосанъ**
обл. прич. мин. страд. м. 'осакатенъ'; стб.

КЛОСЪНЪ = лат. claudus; кор. и.-е. *kləu-; първонач. негли *klo-b-s-: *klo-p-; *вж.* клоп-отъ. . .; *срав.* кимр. cloff хромъ, сакалъ, гел. clöb, летон. klībs. . .

кльоць *сжиц. м.* || **кльоца** *сжиц. ж.* || **кльоцамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **кльоцна** I. 5., мкр. усл. **кльоцнувамъ**, съкрат. **кльоцвамъ** III.; *сжиц. ср.* **кльоцане**; кор. общослав., умалит. обликъ на клоп-; *вж.* клокамъ; *срв.* клоп-: клеп-; първон. и.-е. кор. *kl-...; съ различ. разшир. подъ клинъ, колъ. . .

кльоца *гл.* непрех. тр. I. 9.; *вж.* клокамъ, клоць. || **кльоцка** *сжиц. ж.*

кльошчавъ *прил. м. р.* 'мършавъ'; *срав.* клосанъ.

клубъ *сжиц. м.*; англ.

клубия *сжиц. ж. р.* обл. 'кафезъ'; н. гръц. κλουβί, ст. грц. κλωβιον; кор. и.-е. *klōb-; *kl-ор-; *вж.* клопка.

кльокамъ *глагол.* преход. тр. III. област. 'клопамъ, кълцамъ, кълва. . .'; *срав.* стбълг.

КЛОТН, КЛЪКЖ 'кълва'; кор. „звукподр.“; *вж.* клоцане, кълцамъ. . . || **кльокай** (кльокай) *дърво* състав. запов. нач. 2. л. ед. ч. + дърво 'кълвачъ, кльови-дърво', 'кльокавецъ'; *вж.* кльононъ || **кльокане** *сжиц. ср.* || **кльокувамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **кльокуна** I. 5., мкр. усл. **кльокунамъ** || **кльоко** *дървецъ* *сжиц. м.* 'кълвачъ' || **кльокуса** *сжиц. ж.* 'кльока, клопка'.

кльоупъ *сжиц. м.*, ум. **кльоупецъ**; очевидно е, че кор. е само клю-, а -пъ е твърде старинна наставка; значения 'примка, ключъ, въртель. . .' показватъ, че трѣбва да се сравни съ кльокуса и кльока 'клопка, капанъ', предслав. кор. *kleu-: *klo- вь кльо-чъ, кльо-ка, клеветата и т. н., *вж.* т.; сжицански и.-е. кор. *kl-... *вж.* клононъ, клоцамъ. . .

кльобце *сжиц. ср.* ум. отъ кълбо; *вж.* т.

кльовна *гл.* прех. екр. I. 5., *вж.* кълва.

кльошвамъ, кльошкамъ *гл.* непрех. (по офиц. прав.); *вж.* кльошкамъ.

кльокамъ *гл.* непрех. тр. III., тр. **кльоца** II. 4., екр. **кльокуна** I. 5., мкр. усл. **кльокувамъ** III.; стб. **кльокуати, кльокуж, кльокуж**, малор. кльокаты, бѣлор. кльокацъ, пол. kłękać, kłękać, чеш. kleknouti, словен. klekam, срб.-хрв. kleknem...; кор. и.-е. *kle(n)k- първич. негли само *kl-; *вж.* клононъ. . .; *срав.* клека, клекавъ || **кльокавъ** *прил. м.* и срб.-хрв. kljaka.

кльононъ *сжиц. м.* 'видъ риба', лат. Squalius serphalus, рус. клень, пол. kleń, klenieć, чеш. kleň, словен. klēn, срб.-хрв. kljēn. . .; съ настав. -нъ, -нъ отъ и.-е. кор. вь клеи; *срав.* о|клеи (о|кльої), рус. уклея, уклеяка.

кльова обл. *глагол.* прех. тр. I. 9. = кълва || **кльоувъ** *сжиц. м.*, ум. **кльоувецъ** || **кльови-дърво** *сст.* отъ запов. нач. 2. л. ед. ч. +

дърво || **кльовица** *сжиц. ж.* 'кълвунъ' || **кльоувамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. **кльовна** I. 5.; *вж.* кълва || **кльово** *дър-веецъ* *сжиц. м.*, вм. кльови-дърво, кълвачъ || **кльокавецъ** *сжиц. м.* || **кльокамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **кльокуна** I. 5.; *срав.* обл. кльокай-дърво; първич. кор. само кльо- вь обл. кльока = кълва; стб.

КЛОУТН; *вж.* кльононъ || **кльокане** *сжиц. ср.*

кльокамъ, кльокувамъ *гл.* непрех. тр. III.; вм. кльокувамъ.

кльока *сжиц. ж.*; *срв.* рус. кльока 'коваренъ човѣкъ', старин. пере|кльокавъ 'надхитря', пол. kluczka 'хитрость, уловка. . .'; кор. и.-е. *kl-əu-; вь слав. кльо-чъ, латин. clavis > ит. chiave фр. clef. . ., гл. claudio заключувамъ, грц. κλεις. . .; *срв.* литов. kliaudzu прѣча, летон. kl'ūm-s-, a-, e прѣчка. . .; *срав.* синон. коварство, отъ кор. вь гл. кова || **кльокаръ** *сжиц. м.*, *ж.* **кльокарка**, *ср.* ум. **кльокарче** || **кльокарски** *прил. м. и нар.* || **кльокарство** *сжиц. ср.* || **кльокарствувамъ** *гл.* непрех. тр. III.

кльокунамъ, кльокувамъ *глагол.* непреход. тр. III., екрат. **кльокуна** I. 5.; *вж.* кльокунамъ.

кльононъ *сжиц. м.*, ум. *м.* **кльоонецъ**, ум. *ср.*

кльоноче; кор. само кльо- вь стб. **КЛОУТН, КЛЪКЖ**; *вж.* кълва, кльока || **кльо-ница** и **кльовица** *сжиц. ж.*

кльока *сжиц. ж.*; кор. само кльо-, що и вь кльо-чъ; *вж.* т.; *срав.* подоб. кор. вь клопка || **кльокица, кльокичка** *сжиц. ж. р.* ум.

кльокусамъ, кльокукамъ *гл.* непрех. тр. III., срб.-хрв. kljusati, словен. kjusati, чеш. klusati (klusám и kľusu), гор. луж. klusać, пол. klusować; кор. об. слав. *kljus-: *klus- отъ и.-е. *kleup-s-: *kloup-s-; *срав.* лит. klumpi, klúpti спъвамъ се, латв. klupinát, гот. hlauran тичамъ, нѣм. laufen, ст. англ. hlēaran...; допуца, се че 'корени' *kl'us-: *klus- могатъ да бждатъ и „звукподр.“; *срв.* кльока = клопка || **кльокусане** *сжиц. ср. р.* || **кльокусаница** *сжиц. ж.* || **кльокускане** *сжиц. ср.* || **кльокусаница** *сжиц. ж.* || **кльокувамъ** *гл.* непрех. тр., екр. **кльокуна** I. 5., мкр. усл. **кльокунамъ** III., *сжиц. ср.* **кльокуване** || **кльокусе** *сжиц. ср.*; стб. **КЛОУСА**, словен. срб.-хрв. kljuse, чеш. klíse, пол. стар. klusieć 'конъ'... || **кльокуста** *сжиц. ж.*

кльокутамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **кльокуна** I. 5., мкр. усл. **кльокунамъ**, съкр. **кльокувамъ**; умал. отъ кльока = кълва, *вж.* т. || **кльокуане** *сжиц. ср.*

кльокутъ *сжиц. м.*, ум. *м.* **кльокуецъ**, ум. *ср.*

кльокуе, кльокуене; стб. **КЛОУУ**, руски кльоку, пол. klucz, чеш. klíč, словен. срб.-хрв. ključ...; кор. и.-е. *kleu-...; *срв.* лат. clavis > фрэн. clef...; лат. claudio затварямъ, 'заключувамъ'; гръц. κλεις, гл. κλειω,

срѣд. кимр. cloi затварямъ...; ст. вис. нѣм. sliozzan, нѣм. schliessen гл., сжц. Schlüssel. || **ключалка**, **ключалница** *сжц. ж.* || **ключалчица** *сжц. ж.* || **ключанка** *сжц. ж.* || **ключаръ** *сжц. м.*, *ж* **ключарка**, *ср. ум.* **ключарче** || **ключица** *сжц. ж.* || **ключье** *сжц. ср. ум.* обл.

кљбцѣ *сжц. ср. ум.* отъ к љ б о; *вж. т.* стар. съ ж поради стб. **кљбко**, рус. клубок..

кмѣть *сжц. м.*; рус. стар. къметъ, кметъ 'селянинъ, земледѣлецъ'... малор. кмѣть, кметъ 'свободень селянинъ', чеш. словен. срб.-хрв. kmeti.; праслав. къметъ, лит. (отъ слав.) kumetis, ст. прус. kumetis; отъ лат. comes, comitis, срѣд. лат. comitia=comitatus; не се приема отъ нѣкои сблиз. съ грц. κῆμυ село — κημύτης селски житель.. || **кмѣтецъ** *сжц. м. ум.*, *ум. ср.* **кмѣтче** || **кмѣтица** *сжц. ж.* || **кмѣтски** *прил. м.* || **кмѣтство** *сжц. ср.* || **кмѣтувамъ** *гл. непрех. тр. III.*, *сжц. ср.* **кмѣтуване**.

кнѣзь *сжц. м. р.* обл. стар. 'кметъ'; *вж. т.* к н я з ъ.

кнѣга *сжц. ж.*, *ум.* **кнѣжица**, **кнѣжичка** и **кнѣжка**, **кнѣжчица**; стб. **кѣнѣга**, и мн. **кѣнѣгы**, рус. кнѣга, пол. ksiązka (księga голѣма кнѣга), чеш. kniha, словен. срб.-хрв. knjiga...; споредъ едни отъ стар. сканд. kenning 'бележка' ('знакъ', кор. въ нѣм. кенпен познавамъ, гръц. κηνώζω = зна а я., всички срод.), споредъ др. отъ асир. kuniuku 'печать', капіку 'нѣщо запечатано'..., отъ асир. е армен. knik 'печать'., и тур. (маджар. könyv).; споредъ едно старо схачане отъ китайски... || **кнѣги** *сжц. ж.* мн. 'карти за игра' || **кнѣго вѣзецъ** *сжц. м.* || **кнѣговѣзница** *сжц. ж.* || **кнѣговѣзство** *сжц. ср.* || **кнѣговодене** *сжц. ср.* || **кнѣговодитель** *сжц. м.*, *ж.* **кнѣговодителка** || **кнѣговодство** *сжц. ср.* || **кнѣговодителски** *прил. м.* || **кнѣгоиздатель** *сжц. м.*, *ж.* **кнѣгоиздателка** || **кнѣгоиздателски** *прил. м.* || **кнѣгоиздателство** *сжц. ср. р.* || **кнѣгопечатане** *сжц. ср.* || **кнѣгопечатень**, **-ни** *прил. м.* || **кнѣгопечатница** *сжц. ж.* || **кнѣгопродавецъ** *сжц. м.* || **кнѣгопродавница** *сжц. ж. р.* || **кнѣгохранѣлище** *сжц. ср.* || **кнѣгохранѣтель** *сжц. м. р.* || **кнѣжѣ** *сжц. ср. мн.* съб. || **кнѣжарница** *сжц. ж.*, *ум.* **кнѣжарничка** || **кнѣжаръ**, **-инъ** *сжц. м.*, *ж.* **кнѣжарка**, *ср. р.* *ум.* **кнѣжарче** || **кнѣжарски** *прил. м.* || **кнѣжарство** *сжц. ср.* || **кнѣже** *сжц. ср. ум.* || **кнѣжѣвень**, **-ни** *прил. м.* || **кнѣжѣвность** *сжц. ж. р.* || **кнѣжѣвникъ** *сжц. м.* стар. || **кнѣжѣвень**, **-ни** *прил. м.* || **кнѣжникъ** *сжц. м.*, *ж.* **кнѣжница** || **кнѣжнина**, **кнѣжнинѣ** *сжц. ж.* || **кнѣжбникъ** *сжц. м.* || **кнѣжбница** *сжц. ж.* || **кнѣжбность** *сжц. ж.*

кнѣчи *нар. обл.* 'до вѣчера'; стб. **кѣ ноци**; стар. предл. к ѣ.

кнѣгѣня *сжц. ж.*, *ум.* **кнѣгѣнка** || **кнѣжески** *прил. м.* || **кнѣжество** *сжц. ср.* || **кнѣзь** *сжц. м.*; съ я отъ стб. **А** по рус.; *вж. т.* зап. бѣлг. стар. к н е з ъ; стблг. **кѣнашъ**, рус. князь, пол. ksiązъ князь, ksiądz свещеникъ католически, чеш. kníže — kněz, словен. срб.-хрв. knez...; заемка отъ ст. герм. — ст. вис. нѣм. kuning, нѣм. König, ст. англ. cyning, англ. king...; кор. и.-е. *gen-: *gn- родъ.. || **кнѣзувамъ** *гл. непрех. тр. III.* || **кнѣзуване** *сжц. ср.* || **кнѣзчѣ** *сжц. ср.* умал.

ко *нар. обл. вм.* кога, ако; *вж. т.*

коалиция *сжц. ж.*; лат.

коба *сжц. ж.*; *срав.* п р о | к о б а, з л о | к о б е н ъ...; стб. **кобѣ**, рус. обл. кобѣ, чеш. стар. pokobiti se, срб.-хрв. kob...; кор. и.-е.; *срав.* ст. сканд. harr добротчестина; норв. herpen честить, благоприятенъ, англ. happy.; ирл. sob победа...; срб.-хрв. kob = 'добро предзнаменованіе' и 'лошо предчувствіе'...

кобелъ *сжц. м. обл.*; стб. **кѣблѣ**, руски кобел, кобл, пол. kubel, чеш. kbel, словен. kebel, kabel, срб.-хрв. kabaо...; може да е заемка отъ ст. герм. — ст. нѣм. kubil, нѣм. Kübel...; при все че има и въ други и.-е. езици думи отъ подобень корень (памир. kubin 'дървена чаша за пиене', пол. kubek...).. || **коблицѣ** *сжц. ж.* || **кобѣлица** *сжц. ж.*, *ум.* **кобѣлка II.**, **кобѣлчица**.

кобѣць *сжц. м.*, обл. стар. к о б ѣ ц ѣ 'видъ соколъ'; *срав.* нѣм. Habicht ястребъ...; *вж. т.* кор. въ коба, лат. Falco infaustus 'кобѣць'...

кобѣла *сжц. ж.*, *ум.* **кобѣлка**, **кобѣлчица**; стблг. **кобѣла**, рус. кобѣла, пол. kobyłka, словен. срб.-хрв. kobila...; кор. и.-е.; *срав.* лат. caballus > ит. cavallo...; френ. cheval., гръц. καβάλλος 'работень конь'; лат. caballus и cabo, cabonis е 'скопень конь'; кор. и.-е. *(s)kab-: *(s)kar- 'скопявамъ'; *вж. т.* скопѣ.

кобникъ *сжц. м.* 'който коби лошо'.

кобуръ *сжц. м.*; тур. *вж. т.* к у б у р ъ.

кобѣ *гл. прех. тр. II. I.*; *сжц. ср.* **кобѣне**; *вж. т.* коба, кобець.

коба I. *сжц. ж.* обл. 'време, доба', негли успор. обликъ отъ коба....

коба II. *сжц. ж.* прост. обл. вм. тур. кофа; *вж. т.*

ковѣ (**ковѣ**) *гл. прех. тр. I. 9.*, екр. **ковна I. 5.**, мкр. усл. **ковѣвамъ**, **ковнувамъ III.**, *сжц. ср.* **ковѣне**; стб. **ковѣж**, **-сѣн**, **ковѣн**, рус. ковать, пол. kować, kuć, чеш. kouti, kuju, kovati, словен. срб.-хрв. kovati, kujem...; кор. и.-е. *kou-; *срав.* лат.

сид-о, -еге ковж, incus наковалня (-d- въ лат. е кор. разшир.); ст. нѣм. houwan, нѣм. hauep удрямъ...; лит. kauti, kaju, kúgis голѣмъ чукъ, латв. kaut, ирл. cuad бия, боря се. || **коване** *сжиц. ср.* || **кованина** *сжиц. жс.* || **ковань** *сжиц. жс.* || **кованъ** *ирил. мин. страд. м. р.* || **коваренъ, -ни** *прил. м.* || **коварность** *сжиц. жс.* || **коварски** *прил. м.* || **коварство** *сжиц. ср. р.* 'изковане интриги...' || **коварствувамъ** *гл. не прех. III.* || **ковачъ** *сжиц. м. р., жс. ковачка* || **ковачество** *сжиц. ср.* || **ковачница** *сжиц. жс.* || **ковач(ес)ки, ковашки** *прил. м.*

ковѣтъ (кувѣтъ) *сжиц. м., ум. коветець;* тур. (араб.) **коветлия** *прил. неизм. за 3 р. кови, ковя, ковѣ (куви, -я, -ѣ)* *обл. мѣст. въпр. вм. кой, коя, кое; вж. т.*

ковиль *сжиц. м.* 'видъ трева', рус. ковыль; сравняватъ нѣм. Neu'stno = 'що се коси'; и.-е. кор. *keu-: *kou-...

ковлада *сжиц. жс., ум. ковлáдица* || **ковладя** *гл. прех. тр. II 1, сжиц. ср. ковлáдене;* кор. въ ко в-а; *срав. на|клопамъ;* свърз. нѣкакъ негли и съ тур. (араб.) кавуль...

коврада *гл. прех. тр. II 1.* 'вредя, кѣтна рана...; пипамъ'; *срав. рус. коверкать 'развалымъ'; не напълно ясно произв. отъ кор. въ ко в-а, кръстос. съ вредя...'*

ковригъ *сжиц. м., мн. -ци* 'видъ малки кравайчета'...; *срав. рус. коврига ж. 'кржгълъ хлѣбъ, кравайче...'; срв. тур. kuvruk, джатат. kuvrak кждравъ, извить...; отъ бълг. е румън. covrig || ковриженецъ* *сжиц. м.* 'коледарь, що получава ковриги' || **коврижалка** *сжиц. жс.*

ковчегъ *сжиц. м., ум. м. ковчѣжець, ум. ср. ковчѣже;* стб. **ковчѣегъ,** рус. ковчег, сръб.-хрв. kovčeg, kovčezic...; съпоставя се съ грц. *κοχλιον*, лат. saucis 'сждъ за пиене...'; любопитна е наст. -егъ, твърде старинна || **ковчѣжникъ** *сжиц. м.* || **ковчѣжнически** *прил. м.* || **ковчѣжничество** *сжиц. ср. р.*

ковъкъ, -ки *прил. м.* || **ковкостъ** *сжиц. жс.,* отъ гл. кова.

когá и обл. стар. **когí** *нар.;* стб. **кѣгъда,** **когъда,** рус. когда, област, когды, пол. kiedy, чеш. kehdy, дол. луж. стар. kegdy; сръб.-хрв. kada...; и.-е. кор. *kwo- въ кой *вж. т.;* -гъд- съ ъ отъ о; *срав. г о д - и н а,* рус. год... || **когáто,** обл. стар. **когíто** *нар.* || **когáш-енъ, -ни, когíш-енъ, -ни** *прил. м.*

когó *мѣст. вин. п. ед. ч. м. р. отъ кой; вж. т.*

кодексъ *сжиц. м.;* лат. **коди|фика́ция** *жс. р.*

коджа *нар.;* тур. || **коджа-ми-ти** *тур. прил.* съ мѣст. въ дат. пад. ед. ч., т. н. *dativus ethicus;* *срав. та|ки ва-ми-ти работи...* || **коджа-баш(я)** *сжиц. м.* 'селски кметъ' — 'мжжа глава'.

кодикъ *сжиц. м. р.;* н. гръц. отъ лат.; *срав. отъ латин. кодексъ; вж. простонар. кондика.*

кодóшка, кодóшница *сжиц. жс.* сводница; тур. || **кодóшь** *сжиц. м.*

кодъ! *предл. обл., отъ стбълг. къ + отъ, против. на отъ + къ(мъ);* сръб.-хрв. *kod. коé мѣст. въпр. ср. р. ед.;* като съюзъ удвоено = 'ту —ту'...; *вж. к о й.* || **коé-годе, коé-да-ѣ** *мѣст. неопр.*

ко|е|фициентъ *сжиц. м.;* лат.

кожа *сжиц. жс., ум. кожица, кожичка; стб. КОЖА,* рус. кожа, пол. *koza, чеш. kúze,* словен. сръб.-хрв. *koža..;* общослав. производ. съ наст. -jã отъ ко з-á, затова съ удар. върху кореня; *срв. санскр. śhã'ga-s козель, śhã'gã коза; гот. hakuls кожухъ, ст. сканд. ho,koll горня дреха...; кор. ар-алт.; срав. сев. тюрк. kãdzã, казан. kãzã, осм. kaçi коза... || кожаръ* *сжиц. м.* || **кожарница** *сжиц. жс.* || **кожарски** *прил. м.* || **кожарство** *сжиц. ср.* || **коженъ I. (кожанъ)** *прил. м. р.* || **кож-енъ II., -ни** *прил. м.* || **кожлѣ** *сжиц. ср. ум., кожленце* *ум. отъ кожлѣ* *сжиц. м.;* *вж. дера* || **кожур-ецъ, мн. -ци** *сжиц. м.* || **кожурокъ** *сжиц. м. р. обл.* || **кожухъ** *сжиц. м., ум. м. кожúшець, ум. ср. кожúшче (кожухче)* || **кожухаръ** *сжиц. м., жс. кожухарка, ср. ум. кожухарче* || **кожухарница** *сжиц. жс.* || **кожухарски** *прил. м. р.* || **кожухарство** *сжиц. ср.* || **кожущ-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **кожúшка** *сжиц. жс.*

козá *сжиц. жс., ум. козйца, козйчка; стб. КОЗА,* рус. козà, пол. чеш. *koza, сръб.-хрв. словен. koza...; кор. -и.-е. *(s)kog'-...; срав. санскр. śhã'gã, латв. kaza, алб. keʃ, keʃi, kets, ст. англ. hēsel, ст. дол. нѣм. hoken козле... || козана* *сжиц. жс. въ пѣс.* || **козаръ** *сжиц. м., ум. зв. пад. козáрко, жс. козáрка, ср. р. ум. козáрче* || **козáрски** *прил. м.* || **козáрство** *сжиц. ср.* || **козáчъ** *сжиц. м. обл.* || **козевъ** *прил. м.* || **козе-кракъ** *прил. м.* || **козекъ** *сжиц. м.;* *вж. к о з я къ* || **козель** *сжиц. м., ум. ср. козлѣ, козленце и козелче, увел. козлйше; стб. козълъ,* руски козёл, пол. *koziol, чеш. kozel, словен. kozel... || козе|рогъ* *сжиц. м.* || **козешки** *прил. м.* || **козьи (кози)** *прил. м., жс. козья ср., козье (козйо)* || **козьи дяволъ** *прил. сжиц. м.* || **козилячка** *сжиц. жс. р.* || **козина** *сжиц. жс., ум. козинка* || **козинаръ** *сжиц. м. р., жс. козинáрка, ср. ум. козинáрче* || **козинявъ (козиневъ)** *прил. м.* || **кози|рогъ** *сжиц. м.* || **кози цйци** *прил. сжиц. жс. мн.* || **козленийца** *сжиц. жс.* || **козолáкъ** *сжиц. м.*

козметика *сжиц. жс.;* гръц. || **козметически** *прил. м.* || **козмо|гония** *сжиц. жс.;* гръц. || **козмо|графия** *сжиц. жс.* || **козмо|лбгия** *сжиц. жс.* || **козмо|логйч-енъ, -ни, козмо-**

- логически прил. м. || козмо|по|лить сжиц. м. || козмополитски прил. м. || козмосъ сжиц. м. р.
- козун-акъ, мн. -аци („козонакъ“) сжиц. м.; нѣкои смѣтатъ думата за взета отъ н. грц. *κοζυνομάχ* = „звънче“...; *срав.* обл. козулакъ 'кочанъ отъ оронена царевица' ...
- козурица сжиц. ж. || козъ сжиц. м. *вж.* козелъ, прѣчь || козя се гл. *непреход.* тр. II. 1, сжиц. ср. р. козене || козя брада прил. сжиц. ж. р. 'видове раст.' || козьякъ сжиц. м.; *ум. ср.* козяче, *вж.* обл. козекъ.
- козно|творство сжиц. ср. || козни сжиц. ж. мн.; стб. кѣзин; кор. къ : ку-; ков-; *вж.* коварство.
- кой мѣст. м. р. (*ж.* коя, ср. коѣ); стб. кѣто, кѣн, кон, кѣн, рус. кто, пол. kto, чеш. словен. kdo, сѣрб.-хрв. ko, tko...; и.-е. осн. *kwo-; *kwi-; *срав.* санскр. kâ-s, зенд. kō, лит. kâs, латин. quis, (оск. pis), грц. tis, готски hwas, стар. вис. нѣм. hwer, нѣм. wer...
- койло сжиц. ср. обл.; *вж.* ковилъ || койло|гривки прил. м. *ум.*; *вж.* грива.
- кой|то мѣст. отн.
- Койчо, Койо сжиц. соб. лич м.; изглежда умалит. отъ чуждин. Константинъ / Костадинъ. > Кочо; *срав.* Райно, Райна, Райка, Райчо, Рачо... < Радъ, Рада.
- кокаъз сжиц. м. обл. 'червени боровинки'; *срав.* грц. kōkkos 'зърно'...
- кокаль сжиц. м., *ум. м.* кокалецъ, *ум. ср.* кокалче; н.грц. kōkkaion || кокаланъ сжиц. м., *ж. р.* кокаланка, *ср. ум.* кокаланче || кокалестъ прил. м. || кокаливъ, кокалистъ прил. м., *ум.* кокалив-ичкъ, -ички, -ки || кокалявъ прил. м. || кокаляс-вамъ гл. *непрех.* тр. III., *екр.* кокалясамъ III., сжиц. ср. кокалясване || кокалясть прил. м.
- кокарда сжиц. ж.; *френ.* || кокетка сжиц. ж. || кокетница гл. *непрех.* тр. II. 1. || кокетство сжиц. ср.
- кокили сжиц. мн.; *вж.* кукили.
- кокиче сжиц. ср. р., *ум.* кокиченце; *срав.* качунка || кокичка, кокичка сжиц. ж. 'костилка', грц. kōkkos 'зърно'... || кобо сжиц. ср. дет. 'яйце, орѣхъ'; *едва-ли* отъ грц. kōkkos 'зърно'...; *срав.* стб. кокотъ 'пѣтель', *френ.* соф...; кокошка...
- кокобна сжиц. ж.; н. грц. || кокобница, кокобнка сжиц. ж. *ум.* || кокобче сжиц. ср. *ум.*
- коко|но|ска сжиц. ж. р. 'бекасъ', по-право куконоска; *вж.* кука; *срав.* *френ.* бес клюнь...
- кокрене сжиц. ср. || кокор-ѣшь (-ежъ) сжиц. м. || кокорко сжиц. м., *ж.* кокорка || кокоря се II. 1., кокорча се II. 3. гл. *непрх.* тр.; сжиц. кокорчене || кокорче сжиц. ср.
- || кокбча гл. *непрех.* тр. II. 3. (пѣтельтъ кокоче да свика кокошкитѣ); кор. звуко-подраж.; стб. кокотъ 'пѣтель', полски kogut, по-старо kokot, чеш. kohout, луж. гор. и дол. kokot...; *срав.* фр. соф, дан kok, англ. соск... || кокошка сжиц. ж., *ум.* кокошчица ж., *ум. ср.* кокошче; стбълг. кокошь, чеш. словен. сѣрб.-хрв. kokoš, пол. kokosz... || кокоша слѣпотѣ прил. сжиц. ж. || кокошаръ сжиц. м., *ж.* кокошарка, *ум. ср.* кокошарче || кокошарски прил. м. || кокошарство сжиц. ср. || кокоши прил. м. || кокоши трѣнь прил. сжиц. м. 'мазолъ' || кокошина, кокошинка сжиц. ж. || кокошин-ецъ, мн. -ци сжиц. м. и кокошин-екъ, мн. -ки, кокошинякъ || кокошкаръ сжиц. м. || кокошкинь прил. м. коксъ сжиц. м.; *англ.*
- колъ, колець сжиц. м.; стб. колъ, руски кол, пол. koł, (kól), чеш. kůl, словен. kol, сѣрб.-хрв. kolac; кор. и.-е. *(s)kol-: *(s)kel-... рѣжа, цепя...; *вж.* коля; *срав.* *межд.* др. грц. kolobōō подрѣзвамъ...
- колѣ I. сжиц. мн. ср. (обл. и *ж. р.* ед. ч., та мн. ч. колѣ); стб. ед. ч. съб. коло, рус. колесо 'колело', чеш. kolo колело, мн. koleša 'колела' и стар. 'кола', словен. сѣрб.-хрв. kolo 'колело', множ. kola 'кола', полаб. мн. kōla 'кола'...; и.-е. кор. *kwoł-: *kwel-...; *срав.* санскр. śaratiдживи се, грц. rélōmai, polēb, лат. colo карамъ, обработвамъ...; ст. прус. kelan колело...; съ удвоение: санскр. śakrá-s, śakra-m колело, зенд. śaxrēt (отъ индо-иран. тур. śekruk > бълг. чекръкъ.); стар. сканд. hvel, hīðl колело...; *вж.* колело, о|коло.
- кола I-II. сжиц. ж., 'лепило'; грц. kōlla. колѣгерѣ! обл. прост.; тур. поздравъ 'помози Богъ'.
- колада сжиц. ж.; *вж.* коледа || колѣд-вамъ гл. *непреход.* тр. III.; *вж.* коледувамъ.
- колай сжиц. м.; тур. || колайлъкъ сжиц. м. колѣкъ сжиц. м.; *вж.* колѣчъ.
- колѣнъ сжиц. м. р.; тур. (отъ итал. collana 'огърлие'...) || колѣнецъ сжиц. м. р. *ум.*; *ум. ср.* колѣнче.
- колѣръ сжиц. м., *ж.* колѣрка, ср. *ум.* колѣрче; *вж.* колѣ I. || колѣрница сжиц. ж. || колѣрски прил. м. и нар. || колѣрство сжиц. ср.
- коластра сжиц. ж. р. 'първо млѣко следъ раждане'; отъ лат. colostrā (colostrum).
- колѣт-енъ, -ни прил. м. 'който е за кола'. К. пжъ; *срав.* оратна земя.
- колѣчъ сжиц. м., *ум. м.* колѣчець, *ум. ср.* колѣче; стб. колауъ, рус. колѣч, род. ед. колѣчѣ (затова пишатъ и „калѣчъ“); пол. гор. луж. kołacz, чеш. kořáč, словен. сѣрб.-хрв. koľac; произв. отъ сжиц. ср. р. коло 'колело'; *вж.* о|коло, колело.

- колба** *сжиц. ж.* обл. мак. 'гривна'; *срав.* коланъ; кор. и въ колело, об.слав. коло; *срав.* колачъ, руски колоб 'валчестъ, кржгълъ хлѣбъ'.
- колбаса** *сжиц. ж.*, **колбасъ** *сжиц. м.*; *вж.* калбаса, кълбаса.
- колджия** *сжиц. м.*; тур.; *вж.* караколъ, карауль.
- коле** *нар.*; *срав.* от|коле; стб. **ДОКОЛИ**, **ДОКОЛЪ**, рус. колы, коль...; кор. и.-е. *kwo-; *вж.* кой.
- колебая се** *гл.* непрех. тр. I. 6.; стб. **КОЛЪ-БАЖ СЯ**, рус. колебаться, пол. kolebać się, и т. н.; кор. и.-е. *kwoI- въ кола: клата се; *срав.* стар. сканд. skjalfa. skalf 'треперя', староанг. scylfrung колебательно движение. .; санскр. skhalati клати се. . . || ~ се *гл.* непрх. || **колебание** *сжиц. ср.* стар. || **колебане** *сжиц. ср.* отглагол. ново || **колебател-ень, -ни** *прил. м.* || **колѣбка** *сжиц. ж. р.* стар. обл. 'люлка', ум. **колѣбчица** || **колеблывъ** *прил. м.* || **колебливость** *сжиц. ж.*
- колѣга** *сжиц. м.*; лат. || **колѣгия** *сжиц. ж.* || **колегиал-ень, -ни** *прил. м.* || **колегиальность** *сжиц. ж.*
- коледа** *сжиц. ж.*; стб. **КОЛДА** 'нова година', рус. коляда, пол. koleśa, чеш. словен. срб.-хрв. koleđa. .; общослав. заемка отъ лат. calendae, н.-грц. *κόλιαντα* 'коледа' отъ бълг., а *καλάυδα* 'нова година' отъ лат. || **коледаръ** *сжиц. м.*, *ж.* **коледарка**, *ср.* **коледарче** || **коледарски** *прил. м.* || **коледачка** *сжиц. ж.* || **колед-ень, -ни** *прил. м. р.* || **коледница**, **коледичка**, **коледна** *сжиц. ж.* ум. || **коледникъ** *сжиц. м.*, *ж.* **коледничка** || **коледница** || **коледувамъ** *гл.* непрх. тр. III. || **колежникъ** *сжиц. м.* || **колеж-ень, -ни** *прил. м.* || **коледжәнецъ** *сжиц. м. р.* || **коледжански** *прил. м. р.*
- колективъ** *сжиц. м.* || **колектив-ень, -ни** *прил. м.* || **колѣкция** *сжиц. ж.*; лат. 'сбирка'
- колектать** *прил. м.* || **колектло** *сжиц. ср.*; отъ стар. коло, съ повтар. на сричката съ л; стб. **КОЛО**, новобълг. стар. областно и днесъ **колб** = „колело“, рус. колесо и т. н.; *вж.* кола || **колелце** *сжиц. ср.* ум. || **колелникъ**, **колникъ** *сжиц. м.* 'коларски пжтъ'
- колѣнда** *сжиц. ж.* стар. обл. съ диря отъ носовъ изговоръ на стб. **КОЛДА**; *вж.* коледа.
- колѣндра** *сжиц. ж.*, **колѣндръ** *сжиц. ср. р.* 'известно раст. съ неприятенъ дъхъ'; *срав.* пол. kolendra, koleśdra, kolandra, kolender, korjander, чеш. koliandr, korjandr, рус. кориандр; заемка отъ грц. koríanon (по kóris 'дървеница', поради лошата миризма); зап. слав. чрезъ нѣм. обл. kalander, kolander, koriander, отъ ср. лат. colliandrus, collandrum, coriandrum...
- колендръ** *сжиц. ср. р.* обл.; 'колесникъ за вършене'; кор. въ кола.
- колѣне** *сжиц. ср.* ново отъ гл. коля; *вж.* клане.
- колесаръ** *сжиц. м.*, *ж.* **колесарна** || **колесникъ** *сжиц. м.*, *ж.* **колесница** I.-II. || **колеснична** *сжиц. ж.* ум. || **колетія** обл. *сжиц. ср.* мн. съб. отъ кола. . .
- колѣтъ** *сжиц. м.* 'вързопъ'; фр. colis.
- кол-ецъ (колѣць)** *сжиц. м.*, мн.-ци; *вж.* колъ.
- коли** *нар.*; стб. **КОЛИ**; *вж.* от|коле; кор. въ кой.
- колиба** *сжиц. ж.*, ум. **колибка**, **колибица**; словен. koliba, срб.-хрв. чеш. koliba...; гр. kalýba, стар. *καλύβη* || **колибанъ** *сжиц. м.* събир. || **колибар-ь, -ецъ** *сжиц. м.*, *ж.* **колибарна**, *ср.* ум. **колибарче** || **колибарски** *прил. м.* || **колибарство** *сжиц. ср.* || **колибарщина** *сжиц. ж.*
- коливо** *сжиц. ср.*; стб. **КОЛНКО**, рус. коливо, срб. koljivo; н.-грц. kollyvon 'frumentum coctum'.
- колика** *сжиц. ж.*, обикн. мн. **колики** болки (бодежъ) въ корема (черва и желждкъ); н.-грц. κόλιχα; грц. κόλον черво...; и въ френ. colique, итал. colica и т. н.
- колико** *нар.* обл. стар.; стб. **КОЛНКО**; *вж.* колко.
- колица** *сжиц. ж.* обл. ум. отъ кола || **количка** *сжиц. ж.* ум. отъ колица.
- количаво билъе** *прил. сжиц. ср.*; *вж.* колика.
- количество** *сжиц. ср.* || **количественъ** *прил. м.*; кор. въ колко, кой.
- колжавъ (колжавъ, колковъ)** *мѣст.* въприсит, произв. отъ колъкъ || **колжавич-ъкъ -ки** *мѣст.* || **колжавто** *мѣст.* относ. || **колки** *мѣст.* въпр. м., *ж.* **колка...** || **колкич-ъкъ, -ки** *мѣст.* въпр. ум. || **колко** *нар.* (обл. стар. колико); стб. **КОЛНКО**, рус. сколько. . .; кор. въ кой; *вж.* коли, коле || **колко-гюде** *нар.* || **колкомка** *мѣст.* въпр. само за лица м. р. || **колкомъ** *нар.* относит. 'колкото' || **колкото** *нар.* относ. || **колладисвамъ** *гл.* прех. тр. III.; осн. тур. съ грц. наст. -is- || **коллукъ** *сжиц. м.*; тур. **колна** *гл.* прех. екр. I. 5. обл. стар.; отъ кор. въ коля. Колна ме по сърдцето — бодна. . .; *срав.* рус. колотъ 'бода'.
- колникъ** *сжиц. м.* 'коларски пжтъ'; *вж.* кола.
- колнувамъ** *гл.* прех. мкр. III. 'търналямъ', съкрат. **колвамъ**, екр. **колна** I. 5.; кор. въ коло (о|коло, колело).
- колб** *сжиц. ср.* стар. обл.; *вж.* кола, колело || **коло|байче** *сжиц. ср.* || **коло|вбзъ** *сжиц. м.* || **коло|взникъ** *сжиц. м.*, *ж.* **коловзница** || **коло|врат-ень, -ни** *прил. м.* || **коло|жегъ** *сжиц. м.*; стар. обл. 'м. декемврий — януарий'; *вж.* жега, жежа || **коло|игра** *сжиц. ж.*

коломбокъ *сжиц. м.* обл. 'царевичень кочанъ'; *срв.* алб. kolombok; н. гр. *καλαμπόκη*; кор. въ грц. *κολοβόω*, .. 'очуквамъ... орѣз-вамъ...'; *срв.* какалашка, кочанъ.
колбна *сжиц. жс.*; лат. || **колониада** *сжиц. жс.*
колония *сжиц. жс.*; лат. || **колониал-енъ**, -ни *прил. м.* || **колониз-ирамъ**, -увамъ *гл. прех.*
колосъ *сжиц. м.*; лат. < грц. || **колосал-енъ**, -ни *прил. м.*
колтукъ *сжиц. м.*; тур. || **колтуче** *сжиц. ср. ум.*
колца *сжиц. мн. ср. ум.* отъ кола; *вж. т.* || **колцѣ** *сжиц. ср.* обл. стар., умал. отъ коло 'колелце'.
колщина *мѣст. въпрос.* само за лица м. р.; *вж.* колко, колкома.
колцо! *сжиц. ср. ум.* обл. вм. колелце.
колчавъ *мѣст. въпросит.*; *срв.* колкавъ || **колчавто** *мѣст. относ.*
колчакъ *сжиц. м.*, тур. || **колчаклия** *прил. неизм.*
колчемъ, **колчимъ** *нар.*; *вж.* коли, колко...
колчець *сжиц. м.* ум. отъ колъ, колець *вж. т.*
колчистъ (колчестъ) *прил. м. р.* област. 'колелать'.
колче *сжиц. ср. ум.* отъ колъ.
колкъ *мѣст. въпрос.*, *жс.* колка., *вж.* колкавъ, колковъ, колчавъ || **колкъто** *мѣст. отн.*
колѣно I-II. *сжиц. ср.*, дв. ч. **колѣнѣ**, мн. **колѣна**, ум. **колѣнце**; стб. **КОЛѢНО**, пол. *kolano*, чеш. *koleno*, словен. *koléno*, срб.-хрв. *kolijeno*...; кор. и.-е. *k(w)ol-: *k(w)el-... *срв.* лит. *kelys*, грц. *skélos*, *kólon* членъ на тѣло, особено кракъ, колѣно... *кб'лѣрс*, *kóleá* подколѣнникъ, *колѣри* 'бедрена кость'...; *вж.* членъ, кълка || **колѣн-енъ**, -ни *прил. м.* || **колѣнница** *сжиц. м.* || **колѣнница** *гл. непрех. тр. II.* || (**колѣнничамъ** *гл. непрех. тр. III.*) || **колѣнничене** *сжиц. ср.* || **колѣннички** *нар.* || **колѣнничецъ**, **колѣнничомъ**, **колѣнничата**, **колѣнничкймъ** *нар.* || **колѣно|пре|клон-енъ**, -ни *прил. м.* || **колѣно|пре|клонѣние** *сжиц. ср.* || **колѣно|пре|клонно** *нар.* *вж.* гл. *клоня* || **колѣня** *гл. непрех. тр. II. 1.*, мкр. **колѣнявамъ** III.; *вм.* *колѣнница* || **колѣнясване** *сжиц. ср.*
коля *гл. прех. тр. I. 2.*; стб. **КОЛ-Ж**, -**ЖШИ**, **КЛАТИ**, (по-ново **къллати**), рус. *колѣтъ* 'бода. . . цепя...'; пол. *kolę*, чеш. *klátý*, словен. срб.-хрв. *koljem*, *klati*...; не бива да се дѣли *колж* 'коля' отъ *колж* 'бода...'; *срв.* нѣм. *ein Schwein stechen* 'коля свиня', а *stechen* значи 'бода'; кор. и.-е. *kol- [**(s)kel*: **(s)kol*-] рѣжа, бода, бия...; *срв.* лит. *kalù*, *kálti*, лет. *kal'is*, *kalu*, *kalt* удрямъ...; гот. *skilja* 'месарь, колячъ', лит. *skėiù* цепя...; кимр. *colup* 'острие, връхъ...'; *вж.* *колъ* || ~ *се гл. непрех.*

коля *сжиц. ср.* мн. събир.; *вж.* кола.
комай, **комахай** *нар.* обл.; *срв.* обл. сев.-изт. к у м а; негли отъ влаш. *acuma'sega*...
команда *сжиц. жс.*; нова заемка отъ рус., а рус. отъ зап. европ.; първич. лат. *commendare* (< итал. *comandare*, фр. *commander*, *commande*, и т. н.) || **командаря** *гл. прех. тр. II. 1.*; *срв.* тур. *komandar* || **командарѣне** *сжиц. ср. р.* || **командиръ** *сжиц. м.*, *жс.* **командирка** || **командирб-вамъ** *глагол. прех. тр. III.* || **командирб-ва** *сжиц. жс.* || **командирски** *прил. м.* || **командирувамъ** *гл. прех. тр. III.* = **командирб-вамъ** || **командирб-ване**, -уване *сжиц. ср.* || **командит-енъ**, -ни *прил. м.* || **командувамъ** *гл. прех. тр. III.* || **командуване** *сжиц. ср. р.*
команига *сжиц. жс.* 'видъ растение'; *вж.* *комонига*.
комаръ I. *сжиц. м.*; ум. *м.* **комарецъ**, ум. *ср.* **комарче**; стб. **КОМАРЬ**, рус. *комарь*, пол. *komar*, чеш. *komár*, словен. срб.-хрв. *komar*, гор. луж. *komog*; кор. и.-е. *kom-: *kem-: *km-...; *срв.* лит. *kamánė* дива земна пчела, ст. прус. *kamus*, нѣм. *Hummel* дива пчела... норв. *humte* тихо рѣжа... || **комаровъ**, **комарски** *прил. м.*
комаръ II. *сжиц. м.*; тур. || **комарджилкъ** *сжиц. м.* || **комарджия** *сжиц. м.*, *жс.* **комарджийка**, *ср. ум.* **комарджийче** || **комарджийница** *сжиц. жс. р.* || **комарджийски** *прил. м. и нар.* || **комарджийство** *сжиц. ср.* || **комарджилкъ** *сжиц. м. р.*
коматъ *сжиц. м.*, ум. *м.* **коматецъ**, ум. *ср.* **коматче**; рус. стар. *комать* 'кжсъ хлѣбъ'; отъ н. грц. *κομματί*, производ. отъ *κόμμα* кжсче, часть, тур. 'ларче' || **коматанъ** *сжиц. м.*, *жс.* **коматанка**, *ср. ум.* **коматанче** || **коматански** *прил. м.* || **коматаръ** *сжиц. м.*, *жс.* **каматарка**, *ср. ум.* **коматарче**.
комахай *нар.*; *вж.* *комай*.
комашъ *сжиц. м.*; тур. || **комашенъ** *прил. м.*
комбинация *сжиц. жс.*; лат. || **комбинирамъ** *гл. прех.*, съ нѣм. наст. -*legen*.
комбось, **комбусъ** *сжиц. м. р.* обл. прост. 'салата'...; чрезъ н. грц. посредство отъ лат. *compositum*; *срв.* н. бълг. обл. *к у п у с ъ* 'зеле', рус. *капуста* < латин. *composita*.
комедия *сжиц. жс.* (обл. *комѣндия*... 'всѣко зрелище'...); ум. *комѣдийка*; рус. *комедия*; отъ зап. европ. (нѣм. *Komödie*, фр. *comédie*), итал. *commedia* < лат. *comœdia* < гр. *κομῳδία*; гр. *ο* съ 'подписано' йота презъ *oi* = лат. *oel* || **комедиантъ** *сжиц. м. р.*
комендантъ *сжиц. м.*; рус. отъ зап. европ. || **комендантски** *прил. м.* || **комендантство** *сжиц. ср.*
коментаръ *сжиц. м.* || **коментаторъ** *сжиц. м.*; лат.

- комерчески прил. м.; кор. лат. 'търговски'.
 комета сжц. ж.; гръц.
 комикъ сжц. м.; гръц. || **комически**, **комич-ень**, **-ни** прил. м.
- коминъ** сжц. м., ум. м. **коминець**, ум. ср. **коминче**; стб. **КАМНА**, словен. *komín*, срб.-хрв. *komín*, чеш. *komín*, пол. *komín* > рус. обл., малорус. *комин* отъ пол. .; лат. роман. *camínus*, (грч. *káminos*)., ит. *camino*, фр. *cheminée*..
- комина** сжц. ж., **коминье** сжц. ср.; рус. *комитъ* *мачкамъ*.., срб.-хрв. *komiti* *олюшвамъ*..; чеш. *komínu* = бълг.; кор. и.-е. **ком-* 'стискама', *изтискама*..; срв. лит. *kamūti* 'притискама', нѣм. *hemmen* *прѣча*..
- комисаръ** сжц. м.; кор. лат. || **комисарство** сжц. ср. || **комисион(н)а** сжц. ж. || **комисион-ень**, **-ни** прил. м. || **комисионеръ** прил. м. || **комисионерство** сжц. ср. р. || **комисия** сжц. ж. || **комита** сжц. м. р. || **комитаджия** сжц. м. || **комитаджийски** прил. м. || **комитаджийство** сжц. ср. || **комитетъ** сжц. м. р. || **комитетски** прил. м. р.
- комка** сжц. ж.; стб. **КОМЪКА**, по лат. *com-
municā*, отъ гл. *комкамъ* се || **комкамъ** се гл. негрх. тр. III. (обл. *комкувамъ*, *комкавамъ* се); стбълг. **КОМЪКАТИ СЯ**, отъ лат. *communicare* 'причащавамъ се', т. е. *приобщавамъ се*, *ставамъ причастенъ*.. || **комкане** сжц. ср. р.; стбълг. **КОМЪКАНЕ** 'причастие съ светилъ дарове' || **комкалница** сжц. ж. р.; стбълг. **КОМЪКАЛНИЦА** 'потиръ, св. чаша'.
- комовница** сжц. ж.; вжс. *комина*.
- комонига**, **комоника** сжц. ж.; рус. *команика*, *команита* и *куманика*; пол. *komapnica* 'Melilotus officinalis', словен. срб.-хрв. *komonika*..; по значенията на рус. думи ('боровинки', 'кжпина'..) може да се сжди, че кор. ще да е общослав. *комъ*, *комъкъ* (рус. *комок*) 'бучка зрънце'. || **комоть** сжц. м. 'тржба платно'.
- компания** сжц. ж.; фр. отъ кор. лат. || **компански** прил. м. || **компаньонъ** сжц. м. || **компасъ** сжц. м.; кор. лат.
- компенсация** сжц. ж.; лат. || **компенсир-
рамъ** гл. съ наст. нѣм.
- компетент-ень**, **-ни** прил. м.; лат. || **компетентность** (компетэнция) сжц. ж.
- компилаторъ** сжц. ж.; лат. || **компиляция** сжц. ж. || **компилирамъ** гл. съ наст. нѣм.
- компиръ** сжц. м. обл. 'картефъ', ум. м. **компирецъ**, ум. ср. **компирче**; отъ по-стар. **кромпиръ**, **круппиръ** / нѣм. *Grundbirne* 'земна круша', съ т. н. хаплоглогия ('едноставно изговаряне'), поради дветъ съгласки р; сраб. *фанела* отъ *фланела*.
- комплектъ** сжц. м.; лат. || **компликация** сжц. ж. || **комплиментъ** сжц. м. || **комплотъ** сжц. м.; фрэн.
- композиция** сжц. ж.; лат. || **компози-
торъ** сжц. м. || **компонирамъ** гл. прех. тр. III. || **компонистъ** сжц. м.
- компотъ** сжц. м.; фр. отъ кор. лат. || **ком-
пресъ** сжц. м. || **компрометирамъ** гл. прех. тр.; фр. отъ кор. лат.; наст. -ирамъ по нѣм. || ~ **се** гл. негрх. || **компромисъ** сжц. м. || **комуна** сжц. ж.; лат. *com-mu-nis* общъ || **комунизъмъ** сжц. м. || **комун-
нистъ** сжц. м., жс. **комунистка** || **кому-
нистически** прил. м.
- комунъ** мвст. дат. п. ед. ч.; вжс. *кой*
комунига, **комуника** сжц. ж. обл.; вжс. *комонига*.
- комфортъ** сжц. м.; фр. отъ лат.
- комшия!** сжц. м. 'съседъ'; тур. *komşu*
 || **комшияна** сжц. ж. 'съседка' || **ком-
шийче** сжц. ср. || **комшийски** прил. м.
 || **комшиество** сжц. ср. р. 'съседство'
 || **комшу!** зв. п. тур. вм. 'съседе!' || **ком-
шулукъ** сжц. м., ум. ср. **комшулуче**.
- конакъ** сжц. м.; тур. || **конакчия** сжц. м., жс. **конакчийка**, ср. р. ум. **конакчийче**
 || **конвамъ** гл. негрх. тр. III.: вжс. *кон-
дисвамъ*.
- конвэнция** сжц. ж.; лат. || **конвэрсия** сжц. ж.; лат. || **конвобъ** сжц. м.; руски отъ фрэн. (*convouer* *придружавамъ*).. || **конво-
ень**, **-йни** прил. м. || **конвой-
рамъ** гл. прех. съ нѣм. наст.
- конвулсив-ень**, **-ни** прил. м. || **конвулсия** сжц. ж.; лат. || **конгломератъ** сжц. м.; кор. лат. || **конгрегация** сжц. ж.; лат. || **конгрэсъ** сжц. м.; лат.
- конда** сжц. жс. обл. 'просто кълчище'; сраб. рус. *конда*, род. п. ед. ч. *конды* въ сев. обл. 'видъ борова дърво'..; кор. и.-е. *sken-dh-цепя..; вжс. *скжденъ*, *о'скжденъ*.
- кондакъ** I. сжц. м.; тур. || **кондакля** прил. за 3 р. || **кондаче** сжц. ср. ум.
- кондакъ** II. сжц. м. църк.; гръц. *контаж(ов)*, стб. **КОНЪДАКЪ**.
- конджаль** сжц. м. обл. 'кончовъна обувка'; вжс. *конецъ*.
- конденсаторъ** сжц. м.; лат. 'сгжститель'.
кондика сжц. жс., **кондикъ** сжц. м.; вжс. *кодексъ*, *кодикъ*.
- кондисвамъ** гл. негрх. тр. III., екр. **кон-
дйсамъ** и **кондйша** I. 10; тур. отъ мин. св. опр. вр. *kondu* (неопр. нач. *kon-tak*) съ гръц. наст. -is-; вжс. *конакъ*, *кон-
вамъ* || **кондисване** сжц. ср.
- кондуръ** сжц. м.; тур.; вжс. *кундуръ*.
- коневъ** прил. м. отъ *конъ*; вжс. т. || **ко-
невъд-ецъ**, мн. -ци сжц. м. || **коневъд-
ски** прил. м. р. || **коневъдство** сжц. ср. || **коне|за|вобъ** сжц. м. || **конемъ** нар. 'съ конь, на конь', стар. твор. п. ед. ч. || **ко-**

не|крад-ецъ, мн. -ци *сжц. м. р.* || **коне-кравдски** *прил. м.* || **конекрадство** *сжц. ср.* || **кѡнень, -ни** *прил. м.*

конѣць I.—II. *сжц. м.*, мн. конци; ум. **кончѣ**; стб. **конырь**, рус. конѣц, пол. koniec, чеш. konec, словен. kopĕs, сѣрб.-хърв. kopas...; кор. слав. *кон-: чен-: чьн- 'край—начало' (по|ч(е)нж; *вж.* за|конь, на|чена, и скони.. 'отъ край до край); и.-е. кор. *ken-: *kon-; *срав.* санскр. kapuā момиче, зенд. kaini, вин. kapuāt, грц. κωνίς (отъ *kanjos), лат. gesepe novъ, прѣсенъ; *срав.* ирл. cenel родъ...

кѡничъкъ обл. мѣст. ум. 'колко малъкъ'; *вж.* колкавичъкъ.

кѡнишникъ *сжц. м.* 'конско лайно' || **кѡнище** *сжц. ср. ум.* || **кѡнь** *сжц. м.*, ум. *м.* **кѡнець**, ум. *ср.* **кѡнче**; стб. **конь**, рус. конь, пол. koń, чеш. kůň, словен. сѣрб.-хърв. konj...; не съвсемъ ясно; кор. *kob- и.-е. *(s)kob- въ кобила, *вж. т.*; *срав.* скопявамъ, или *ком- въ ст.рус. комонь, *жс.* комоница 'кобила', чеш. kotoň, пол. komonnik 'конникъ'; стар. редуване *kob-: *ком- не вѣзм.; пѣрвич. арио.-алт. кор. *(s)kom- въ хомотъ, нѣм. Kum(m)et хамутъ, яремъ...

кѡнубина *сжц. жс.* 'държанка, влаш. 'циатора'; лат. con|cubina 'наложница'.

кѡнникъ *сжц. м.* || **кѡнница** *сжц. жс. р.*; *вж.* конь.

кѡнопъ *сжц. м.*, обл. стар. **кѡнопъль**; мн. конопи; събир. конопье; старобългарски **коноплѣ**, рус. конопля, обл. конопѣль..., пол. kopor, обикн. мн. koporie, чеш. kopore, словен. koporja, сѣрб.-хърв. kopor, koporlje...; срод. съ ст. герм. (ст. нѣм.) hanaf, нѣм. Hanf, ст. сканд. hanpr, гръц. kánnabis > лат. cannabis, н. пер. kanab, kanav, арм. kanar', kaner', санскр. śamás, осе. san, и урало.-алт. думи като черем. купе, тур. kânevîr...; обща култ. арио.-алт. дума, не заемка отъ герман. || **конопецъ** *сжц. м. ум.* || **конопецъ** *сжц. м.* 'вже' || **конопарка** *сжц. жс.* || **конопарче** *сжц. ср.* || **конопище** *сжц. ср.* || **кѡнопье** *сжц. ср.* събир. || **кѡноп-ень, -ни** *прил. м.* || **кѡнопянь** *прил. м.* || **кѡнопешница**, **конопийшница** *сжц. жс.*; **конощипица** *сжц. жс.*; **кѡнощипъ** *сжц. м.* 'поволо прасе' Grillotalpa vulgaris.

кѡнски *прил. м.* отъ конь || **кѡнски зѣби** *прил. сжц. м.* мн. 'видъ раст.' || **кѡнска борѣка** *прил. сжц. жс.* 'папратъ' || **кѡнска папратъ** *прил. сжц. жс.* || **кѡнска сврака** *прил. сжц. жс.* || **кѡнска ребрѣ** *прил. сжц. ср.* || **кѡнско цвѣте** *прил. сжц. ср.*

кѡнтѣ *сжц. ср.*; и грц. kompsós 'элегантенъ, наконтенъ.', гл. κομψοφῶραι, повлияно

и отъ зап. европ. (ит. conte, френ. comte 'графъ'...) || **кѡнтѣ се** *гл.* непрх. тр. II. 1. **кѡнтошь** *сжц. м.*, ум. *м.* **кѡнтошець**, ум. *ср.* **кѡнтоше**; рус. обл. кунтуш, пол. чеш. kontusz, словен. kontuš, сѣрб. хърв. kuntos...; тур. отъ перс.; *срав.* у Ксеноф. κωνίδος 'персийска горна дреха съ широки рж-кави'...

кѡнтра! *нар.*; итал. < лат. || **кѡнтра|актъ** *сжц. м.*; лат. || **кѡнтра|банда** *сжц. жс.* || **кѡнтрабандистъ** *сжц. м.* || **кѡнтра|басъ** *сжц. м.* || **кѡнтра|марка** *сжц. жс.* || **кѡнтра|революция** *сжц. жс.* || **кѡнтра|революцион-ень, -ни** *прил. м.* || **кѡнтра|революцион-еръ** *сжц. м.* || **кѡнтра|стъ** *сжц. м.* || **кѡн-|трибуция** *сжц. жс.*; лат.

кѡнтрблъ *сжц. м.*; фр. || **кѡнтролирамъ** *гл.* прех. || **кѡнтрольбръ** *сжц. м.*

кѡнтузия *сжц. жс.*; лат. || **кѡнтузя** *гл.* прех. **кѡнузь** *сжц. м.*; лат.

кѡнущѣсвамъ *се гл.* непрх. тр. III., екр. **кѡнущѣсамъ** *се III.* и **кѡнущѣша** *се I.* 10.; тур. || **кѡнущѣсване** *сжц. ср.*

кѡн|федерация *сжц. жс.*; лат. || **кѡн|фѣкти** *сжц. м.* мн. || **кѡн|фѣренция** *сжц. жс.*; кор. лат. || **кѡн|фискүвамъ** *гл.* прех. тр. III.; кор. лат.; *вж.* фискъ || **кѡн|флѣктъ** *сжц. м.* || **кѡн|центрация** *сжц. жс.* || **кѡн-|центрирамъ** *гл.* прех. III. || **кѡн|центри-чески** *прил. м.*; *вж.* центъръ || **кѡн-|цѣпция** *сжц. жс.*; лат. || **кѡн|цѣртъ** *сжц. м.*; лат. (съ т. н. дисимилация) вм. con|centus 'спѣвка', кор. въ sapto пѣя.

кѡнчавамъ *гл.* прех. тр. обл. стар. 'свършвамъ'; *вж.* конецъ, кончина || ~ *се гл.* непрех.

кѡнче I. *сжц. ср.* ум. отъ конь.

кѡнчѣ II. *сжц. ср.* ум. отъ конецъ.

кѡнченце *сжц. ср.*, ум. отъ ум. конче, ум. отъ конь || **кѡнчетѣя** *сжц. ср.* мн. обл. събир. отъ ум. конче.

кѡнчина *сжц. жс.* I. книж. стар. 'край, смъртъ'...; II. обл. прост. 'видъ игра на книги'; *срав.* рус. обл. конѡк 'видъ игра на ашици' ('бабки'); кор. кон- въ на-|по|конъ, конецъ; *срав.* тур. son 'последенъ'...

кѡнцракъ *сжц. м.* 'конишникъ' || **кѡнюхъ** *сжц. м.*; стб. **кѡнюхъ**, рус. кѡнюх || **кѡ-|нюшна** *сжц. жс.*, **кѡнюшница** *сжц. жс.*, **кѡнюшникъ** *сжц. м.*, тур. 'ахъръ' || **кѡ-|нюшничка** *сжц. жс.* ум. || **кѡняга** *сжц. м.* увел. || **кѡнякъ** I. обл. *сжц. м.*; *вж.* кон-никъ.

кѡнь *сжц. м.*, ум. *ср.* **конче**; стб. **конь**, м. рус. кѡнь, коня, пол. koń, чеш. kůň, словен. сѣрб.-хърв. konj...; *вж.* кобила; споредъ нѣкои вм. праслав. *компъ (рус. комонь.), или сродно съ латин. (глос.) sabo, sabōnis скопенъ жребець, или вм. *корпъ отъ кор. и.-е. *(s)kor- въ ско-пявамъ...; *вж.* конище...

копякъ II. *сжц. м.*; фр. отъ соб.
копяникъ *сжц. м.* обл = конникъ || **копярь** *сжц. м.*, *жс.* **копярка**, *ср. р.* умал.
копярче || **копярникъ** *сжц. м.* || **копярница** *сжц. ж.*, ум. **копярничка** || **копярски** *прил. м.* || **копярство** *сжц. ср.*
копяраторъ *сжц. м.*; кор. лат. || **копяратив-ень**, *-ни прил. м.* || **копярация** *сжц. ж.* || **копярама** *гл. прех.* || ~ се *гл. непрех.* || **копярдната** *сжц. ж.*; лат. || **копярдната** *сжц. ж.*
копа I. *сжц. ж.*, ум. **копяща**, **копячка**; рус. **копа**, пол. **кора** (siana), чеш. словен. срб.-хрв. **кора.**; кор. и.-е. *(s)k(u)-p-, срод. съ **купъ**, нѣм. **Haufe(n)**.; *срав.* лит. **kāras** 'надгробна могила', **кара** = слав. **копа**, латв. **karš** 'копа...'; *срав.* рус. **накопять**, **накоплять** 'нагруппамъ'; **скопидом** 'спестовникъ, прибирникъ'...
копа II. *сжц. ж.*, **копье** *сжц. ср.* 'стрѣкъ отъ лукъ съ семето'; *срав.* **копие**.
копавамъ *гл. прех.* мкр. усл. III. отъ **копая**; *вж. т.* || **копало** *сжц. ср.* 'мотика' || **копамъ** *гл. прех.* тр. III. = **копая** || **копане** *сжц. ср.* || **копань** *сжц. ж.*
копани *сжц. мн. м.* 'малки на жаба още безъ крака'; по уподоб. на **копанъ** в валчеста бухалка'... || **копанче** *сжц. ср.* ум. отъ **копанъ** || **копанче** *сжц. ср.* ум. отъ **копанъ** || **копанъ** *сжц. м.* 'видъ чукъ...'; *срав.* грц. **κόραον** мечъ; н. грц. **κόρανος** 'съ което се удря'...; **κόρτο** удрямъ, бия, сѣка... || **копаня** *сжц. ж.*, ум. *жс.* **копанка**, ум. *ср.* **копанче**; словен. **koranja**... || **копанчице** *сжц. ср.* увел.
копаранъ *сжц. м.* 'контошъ'; тур. || **копаранче** *сжц. ср.* ум.
копачѣлникъ *сжц. м.* 'видъ мотика или търнокопъ' || **копачъ**, *-инъ* *сжц. м.* || **копачка** I-II. *сжц. ж.* || **копая** *гл. прех.* тр. I. б.; стб. **коп-ащ**, **-ащи**, рус. **копая**, **копаятъ**, пол. **корасъ**, чеш. словен. срб.-хрв. **korati.**; кор. и.-е. *(s)kar-...; *срав.* лит. **karoti**; **karlys**, латв. **karēt**, н. перс. **kāfa**, **kāva** копае..., грц. **skárto**; **skarānē** 'копачка', **skāfos** 'копане гробъ', лат. **scarula** 'плешка' (поради подобие съ копачка...), *вж. и* **копанъ**, **копаня** || **копвамъ** *гл. прех.* мкр. усл. III., екр. **копна** I. 5., мкр. усл. **копнувамъ** III., съкрат. **копвамъ**
копелакъ *сжц. м.*, ум. *ср.* **копелаче** || **копелана** *сжц. ж.* || **копеле** *сжц. ср.*, ум. **копелче**, рус. стар. **копел**, **копеличице**, малорус. **копыл**; *ср. р.* **копеля**, срб.-хрв. **koril**, **ко-р pile.**, алб. **koril'**, влаш. **coril** дете, **corilā** момиче, н. грц. **koréll**, **koré-láki** младъ мъжъ, **слуга.**, **koré(l)l** момиче, **слугиня**...; смѣта се за балканска ужъ дума, отъ нѣкакъвъ латински коренъ (< лат. *coiilis 'дете отъ нѣкоя сора' = 'кръчмарка', или < прост. лат. **cupella** 'чаша'!...; навѣрно първична слав. дума

отъ кор. и.-е. *(s)kar- дѣламъ, творя... , срод. съ нѣм. **schaffen** създавамъ, творя...; негли срод. и съ лат. **соря** множество...; **копи** л е, **копи** л е 'творение, издѣлие', ирон., затова и съ хулна отсѣнка въ всички слав. езици! || **копелетія** *сжц. мн. ср.* стб. || **копелкия** *сжц. ср.*
копѣнь *сжц. м.*, мн. **копни**; *вж.* **копа**.
копие *сжц. ср. р.*; стар. книж. **копье**, обл. стар. **копье** (к. на лукъ); стб. **коп-ые**, **коп-ие**, рус. **копье**, пол. стар. **коріе**, чеш. **korí**, стар. **коріе**, словен. **korje**, срб.-хрв. **korje**, дол. луж. **korio**, **korje**; кор. и.-е. *kor-: *ker- *(s)ker-) 'рѣжа, бода...'; *срв.* грц. **κόρτο** сѣка, **коля**...; **koris** боенъ, жертвенъ ножъ; крива сабя; **κόραον** мечъ...; срѣд. нѣм. **herre** стар. нѣм. **herra** 'сърповиденъ ножъ'... || **копие** | **вид-ень**, *-ни прил. м.* || **копие** | **нос-ецъ**, мн. *-ци сжц. м.*
копирамъ *гл. прех.*; съ нѣм. наст. отъ фр. < кор; лат.
копито *сжц. ср.*; рус. **копыто**, пол. **kozyto**, чеш. **koruto**, словен. срб.-хрв. **korito.**; кор. и.-е. *kor-: *kōr-.. 'копая, ровя...'; *срв.* нѣм. **Huf**, ст. англ. **hof**...; негли първич. срод. съ кор. въ **копая**.., **копие** || **копйтнякъ** *сжц. м.* || **копйтце** *сжц. ср.* ум.
копка *сжц. ж.* 'дупка въ ледъ...'; *вж.* **копая**.
копна *сжц. ж.*; *вж.* **копѣнь**, **копа**.
копнѣжъ *сжц. м.* || **копнѣя** *гл. непрх.* тр. I. б., *сжц. ср.* **копнѣене**; обл. **копна** I. 5.; производ. отъ **копно** 'дето се е стопилъ снѣгътъ'; следовъ **копнѣя** = **топая** се, **горя**, **чезна**... || **копно** *сжц.* отъ *прил. ср.*; малор. **kіпно** 'топи се', **кално** е, **копінъ** 'мѣсто останало безъ снѣгъ', срб.-хрв. **koran**, **korina** 'копно', словен. **korēn.**; кор. и.-е. др. степ. въ **кыпѣти**; *срав.* латв. **kūrēt** пуша, изпарявамъ се; **kupt** 'прекипявамъ', лит. **kvāras** дѣхъ..., санскр. **karī** кадило, грцъ. **karpos** димъ, **пушкъ**... н. грцъ. = **тютюнъ**, лат. **varog** пара... (и.-е. *kʷou-p-: *kʷar-...)
|| **копой** *сжц. м.* 'видъ куче' = **което души**, **подушва**, **мадж.** **коротъ** бълг. || **копѣйче** *сжц. ср.* ум. || **копоръ**, **копъръ** *сжц. м.* ум. **коп-орецъ**, **-ърецъ** 'който има дѣхъ'...
копралъ *сжц. ж.* (и **копралъ** м.); производ. негли отъ кор. и.-е. *kor-.. въ **копие**, **копая**... *вж. т.*...
копрѣцъ *сжц. м.*; *вж.* **копъръ**.
копрѣва *сжц. ж.* 'която пари, жари', малор. **копрѣва**, чеш. **korřiva**, словен. **korřiva** срб.-хрв. **korřiva.**; отъ и.-е. кор. въ **копно**, *вж. т.* || **копривакъ** *сжц. м.* стб. || **копривалникъ** *сжц. м.* || **коприванъ** *сжц. м.* || **коприваръ** *сжц. м.*, *жс.* **коприварка**, *ср. ум.* **коприварче** || **коприв-ень**, *-ни прил. м.* || **копрѣвица** *сжц. ж.* ум. || **копрѣвич-**

ка *сжц. ж. ум.* отъ ум. копрѣвица || копрѣвка *сжц. ж. ум. гал.* || копрѣна *сжц. ж. стб.* копрѣна, рус. стар. копрѣна, сѣрб.-хърв. корѣна.; отъ влакната на едра копрѣва се е гѣкаль платъ; *срав.* нѣм. Nessel копрѣва, Nessel Tuch копрѣвенъ платъ . . . || копрѣнаръ *сжц. м., ж.* копрѣнарка, *ср. ум.* копрѣнарче || копрѣница, копрѣнка *сжц. ж. ум.* || копрѣничка *сжц. ж. ум.* отъ ум. копрѣница || копрѣненъ (копрѣнянъ) *прил. м.* || копрѣнявъ *прил. м.*

коптѣсвамъ *се гл.* непрех. тр. III, екрат. коптѣсамъ *се III.* и коптѣша *се I.* 10.; осн. тур. и настав. грц. -is.

коптѣръ *сжц. м., ум. ср.* коптѣрче; навѣрно изгърво свързано съ слав. копѣтъ 'пушкѣ' . . .; рус. копѣтъ 'димъ, пушкѣ. . ситни сажди'; 'яма за правене катранъ'; гл. копѣтъ, пол. корѣс, корсѣс, чеш. koreť, kopí . . . срод. съ грц. карпѣс, латин. varog.; *вж.* копно, копнѣя . . .; ужъ отъ влаш. coplog. ., sortuga по латин. coctorium, отъ кор. на гл. соцо пека . . .

копчъ *сжц. ср.*; сѣрб.-хрв. корѣа, kovča, словен. корѣа, korčica . . .; отъ тур. и въ рум. сорсе, алб. корѣ: . . . || копчамъ *гл.* прех. тр. III. 'закопчая' || копчане, копчене *сжц. ср. р.* || копчило *сжц. ср.*

копъръ *сжц. м.*; кор. *вж.* въ копрѣва.

корá *сжц. ж., ум.* корѣца, корѣнка, корѣчка, кѣрка; стб. корá, рус. корá, пол. кога, чеш. kůга, словен. сѣрб.-хрв. кога . . .; кор. и.-е. *(s)kor-: *(s)ker- . . . рѣжа, отдѣлямъ . . .; *срав.* лат. corium кожа > фр. cuir, итал. couio, исп. cuero, исп. coriáceo коженъ . . .; лат. cor-tex coraí, лит. karpà 'лико', грц. keíro, karepaí отрѣзвамъ, стрижа, нѣм. Schege ножици . . .

кобрабъ *сжц. м., ум. м.* кобрабець, ум. *ср.* кобрабче; стб. кораб(л)ь, рус. корабль, пол. kořab, чеш. kořáb, сѣрб.-хрв. korabalj.; общослав. заемка отъ грц. *καράβιον, κάραβος* > лат. sagabus > . . . ит. sagavella, фрэн. sagavelle . . . || кобрабъ *сжц. м., ум. ср.* кобрабърче || кобрабърски *прил. м.* || кобрабърство *сжц. ср.* || кобрабчѣя *сжц. м.* || кобрабчѣйски *прил. м.* || кобрабчѣйство *сжц. ср. р.* || кобраб-енъ, -ни *прил. м. р.* || кобрабленикъ *сжц. м. р.* || корабо|крушѣние *сжц. ср.* || корабо|плáвание *сжц. ср.* || корабо|плáвател-енъ, -ни *прил. м.* || корабо|плáватель *сжц. м.* || корабо|строение *сжц. ср.* || корабо|стройтел-енъ, -ни *прил. м.* || корабо|стройтелъ *сжц. м.* || корабо|стройтелски *прил. м.* || корабо|стройтелница *сжц. ж. ср. р.* || корабо|стройтелство *сжц. ср.*

корáв-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* || корáвъ *прил. м.* || коравина *сжц. ж.* || корáвость *сжц. ж.*

|| корáвич-ѣкъ, -ки *прил. м. ум.* || коравѣя *гл.* непрех. тр. I. б. || коравѣене *сжц. ср.*

корáль *сжц. м.*; гр. korállion куклица . . . || корáловъ *прил. м.*

корáнь I. *сжц. м.*; тур. (араб.) kuran.

корáнь II. *сжц. м.* обл. 'пѣстьрва на известна възраст'; *вж.* кора || корáчь *сжц. м.*

кордѣла *сжц. ж.*; умал. отъ кор. лат. въ корда < грц. || кордѣлка *сжц. ж. ум.* || кордѣнь *сжц. м.*; фрэн.

„корегірамъ“ I *гл.* погрѣш. и невежеств. *вм.* коригірамъ || корѣкторъ *сжц. м.*; лат. || корѣкторски *прил. м.* || корѣкторство *сжц. ср.* || коректѣра *сжц. ж.*; лат. || коректѣр-енъ, -ни *прил. м.*

корѣмъ *сжц. м., мн.* корми, ум. м. корѣмець, ум. *ср.* кормѣ, кормѣнце, корѣмче; *срав.* н. грц. kormi (грц. korμός > и въ алб. kurtm; тур. kagun (и въ kardas < kagun|daş едно|утробникъ) показва, че кор. ще да е арио-алт.; *вж.* подъ корме: корместъ, кормина . . . || корѣм-енъ, -ни *прил. м.* || корѣместъ *прил. м., вж.* и корместъ || коремо|ногъ *прил. м., обикн. мн.* коремо|ноги *сжц. мн.* = лат. < грц. gastro poda.

корѣнь (корѣнь) *сжц. м., ум. м.* корѣнецъ, ум. *ср.* корѣнче, ув. *ср.* корѣнище; стб. корѣнь, рус. корѣнь, пол. korzeń, чеш. kofen, словен. koren, сѣрб.-хърв. korjen.; кор. и.-е.; *срав.* литов. kėgas стѣбло . . ., kerėti 'хващамъ корени'; лет. cerš дървесенъ корень . . ., ирл. gnann дърво, лат. cognus дрѣвнъ . . . || корѣнакъ *сжц. м.* събир. || корѣн-енъ, -ни *прил. м.* || корѣнестъ, корѣнисть *прил. м.* || корѣно|словъ *сжц. м.* || корѣно|словіе *сжц. ср.* 'этимология', 'издирване на словнитѣ корени'. || корѣня *гл.* прех. тр. II. I., мкр. усл. корѣнявамъ III. || корѣнене, корѣняване *сжц. ср.* || корѣнякъ *сжц. м.*

ко|ре|спондѣнтъ *сжц. м.*; лат. 'дописникъ' || кореспондѣнція *сжц. ж.* 'преписка' || кореспондирамъ *гл.* непрех. тр. III. съ нѣм. наст. || кореспондиране *сжц. ср.*

коригірамъ *гл.* преход. тр. III.; отъ лат. corrigo съ нѣм. наст. || коригіране *сжц. ср.*

коридѣръ *сжц. м.*; итал. > фр.; кор. лат. кѣристь *сжц. ж.*; стб. корнсть, рус. корысть, пол. korzyś, чеш. kofist, словен. сѣрб.-хрв. korist; кор. и.-е. *kor-: *ker-; *срав.* гр. kerdos печалба, изгода, kerdaleós печелящъ, полезящъ, хитър . . .; ст. ирл. cerd изкуство, занаятъ . . .; -d- е късно коренно разширение или кор. опредѣлитель . . . || кѣрист-енъ-ни *прил. м.* || кѣри-стникъ *сжц. м.* = користолубецъ || кѣристница *сжц. ж. р.* = користолубка || користолубецъ, мн. -ци *сжц. м.*; ж. користолубка || користолубивъ *прил. м.* || користолубие *сжц. ср.*

корито *сжц. ср.*, ум. **коритце**; стб. **корыто**, рус. **корыто**, пол. **korzyto**, чеш. **korzyto**, словен. **korito**, срб.-хрв. **korito**.; кор. и.-е. ***kor-**: *(s)ker- рѣжа, дѣлбляя.; *вж.* **к о р а**; *срав.* стар. прус. **gra|cartis**, 'корито', лит. **grā|kartus** ясли.; лат. **cortex** кора, лит. **kerū** удрямя.; *вж.* **к е р т я** || **коританъ** *сжц. м.*, *ж.* **коритана**, *ср. ум.* **коританче** || **коритаръ** *сжц. м.*, *ж.* **коритарка**, *ср. ум.* **коритарче** || **коритарски** *прил. м.* || **коритарство** *сжц. ср.* || **коритище** *сжц. ср.* *ув.* || **коритче** *сжц. ср. ум.*

корйца *сжц. ж.*, ум. отъ **к о р а** || **корйчка** *сжц. ж.* ум. отъ ум. **к о р и ц а**.

корифей *сжц. м.*; гръц.

корйя *сжц. ж.* 'бранище', ум. **корйица**, **корййка**; тур.

корка *сжц. ж.* ум. *вж.* **к о р а**.

коркбоя *гл.* непрех. тр. II. 1. обл.; *срав.* **к ъ р к о р я** || **коркбрене** *сжц. ср.*

коркулукъ *сжц. м.* прост. обл. 'плашило'; тур.

коркутъ *сжц. м.* 'ярма'; тур.; кор. ар.-алт.; *срав.* **к ъ р м а**.

корме, **корменце**, *сжц. ср.* ум. отъ **к о р е м ъ**; *вж.* **т**.

кормило *сжц. ср.*; рус. **кормило**; *вж.* **к ъ р м а**, **к ъ р м ч и я**.

кормина, **корминка** *сжц. ж.* ум., произв. отъ **к о р е м ъ** || **кормуша** *гл.* прех. тр. II. 3., *сжц. ср.* **кормушене**; *вж.* **к о р м я** || **кормушка** *сжц. ж.*

кормчия *сжц. ж. р.* (**кормчие** *сжц. ср.*); стб. **крѣмѣни** 'крѣмчия', рус. **кормчая**.; произв. отъ **к ъ р м а** 'корабно управище' *вж.* **к ъ р м а**, **к ъ р м и л о** || **кормчия** *сжц. м.* стар. *вм.* **к р ѣ м ч и я**.

кормя *гл.* преход. тр. II. 1., производ. отъ **к о р е м ъ**, стбѣлг. **к о р ѣ м ъ**, *сжц. ср. р.* **кормене**; *вж.* **к о р м и н а**, **к о р м у ш а**.

корнизъ *сжц. м.*; итал. < кор. лат. || **корниз-ень**, **-ни**, **-овъ** *прил. м.*

корня I-II. *гл.* прех. тр. II. 1., екр. **кёрна** I. 5., мкр. усл. **кёрнувамъ** III.; кор. *вж.* **в ъ к о р е н ъ**, **к о р а**...

короконджуль *сжц. м. р.* обл.; тур. *вж.* **к а р а к о н д ж о**.

короманче *сжц. ср. р.* ум. 'корица'; *вж.* **к о р а**.

корона *сжц. ж.*; лат. **corona** || **коронация** *сжц. ж.* || **корон-ень**, **-ни** *прил. м.* || **коронка** *сжц. ж.* ум. || **коронювамъ** *глагол.* прех. тр. III.; отъ рус. || **коронюванъ** *прич.* мин. *срар. м.* ('прилаг.'). || **коронясвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **коронясамъ** III. || **коронясване** *сжц. ср.*

корпусъ *сжц. м.*; презъ рус. (**нѣм.**) отъ лат. **corpus** *ср. р.*, фр. **corps** *м. р.*

корсажъ *сжц. м.*; фр. || **корсетъ** *сжц. м.* **корсаръ** *сжц. м.*; итал. < латин.

кортежъ *сжц. м. р.*; фр. < итал.; кор. лат. **коруба** *сжц. ж.*, ум. **корубица**, **корубка**; срб.-хрв. **korubati**, малорус. **закорубый**

'вцепененъ, коравъ...' показва, че и.-е. кор. е билъ *(s)kor-: *(s)ker- **в ъ к о р а**; за наст. -ба (-уба); *срав.* **у тр | о б а**... || **корубесть** (**корубисть**) *прил. м.* || **корубя се** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжц. ср. р.* **корубене**.

коруджия... *сжц. м. р.*; тур.; *вж.* **к у р у д ж и я**.

коруна *сжц. ж.* обл. прост.; *вж.* **к о р о н а**.

коря *глагол.* прех. тр. II. 1., мкр. усл. **корявамъ** III., *сжц. ср. р.* **корене**, **коряване**; *вж.* **у | к о р ъ**; кор. и.-е. ***ka-**; *срав.* лат. **capere** присмивамъ се, ирл. **caire**, кимр. **caredd**, корн. **caia** у|коръ; латв. **karināt** дразня...; *вж.* **и к а р а м ъ** се.

косъ *сжц. м.* 'видъ пойна птица', членув. **к о с ъ т ъ**; стб. **КОСЪ**, рус. **кòс**, род. ед. **кòса**, пол. чеш. словен. срб.-хрв. **гор. луж. дол. луж. kos**; *вм.* ***копсъ**; кор. и.-е.; *срав.* гръц. **kópsios**; слав. **к о с** - *вм.* ***kop-**, както **о с а** отъ ***vopsa**, лит. **varpá**, нѣм. **Wespe**...

коса I. *сжц. ж.*, ум. **косйца**, **косйчка**; стб. **КОСА**, рус. **коса** 'нестрижени и заплетени косми', пол. **kosa**, срб.-хрв. **kosa**, **гор. луж. kosa**; друга степ. на кор. **в ъ ч е с а м ъ**; и.-е. ***kos-**: ***kes-**; *срав.* лит. **kasai** чеша се (при сърбежъ), **kasu** копя, ирл. **cig** гребенъ (отъ ***cēsra**), **caas** кждрица...

коса II. *сжц. ж.*; стб. **КОСА**, рус. **коса**, пол. чеш. срб.-хрв. **kosa**, словен. **kosa**.; кор. както **в ъ к о с а** I., навѣрно и.-е. ***k(ʹ)os-**...; *срав.* санскр. **śasati** рѣже, алб. **ko**, **kuaf** жѣна; **kofo** (отъ ***kos-ŋa**) жѣт-ва...; *вж.* **и к о с а** I.

косакъ I. *сжц. м.*; *вж.* **к о с ъ** || **косаръ**, **косарець** *сжц. м.*

косакъ II., обл. **косакъ** *сжц. м.* || **косать** I. *сжц. м.*, ум. **м. косатець**, ум. *ср.* **косатче**; отъ кор. на **к о с а** II.; *вж.* **т**.

косать II. *прил. м. р.*; *вж.* **к о с а** I.; *срав.* **к о с м а т ъ** || **косатникъ** *сжц. м.*

косачъ *сжц. м.*, *ж.* **косачка**; *вж.* **к о с а** II. **косвамъ** (**се**) *гл.* книжов. (не)прех. тр. III., екрат. **кòсна** (**се**) I. 5., мкр. усл. **кòснுவамъ** (**се**) III., съкрат. **кòсвамъ** (**се**); стб.

КОСНУТИ СЯ, **КАСАТИ СЯ**, рус. **коснуться**, **касаться**; кор. и.-е.; нѣкои сравняватъ литов. **kasai**, **kasu**, латв. **kaškatēs** чеша се...; *вж.* **к о с а** I.-II. || **кòсване**, **кòснுவане** *сжц. ср.* || **кòсвень** *прил. м. р.*; рус. **косвенный**; против. **п р ѣ к ъ**. || **кòсвенность** *сжц. ж.*

косень *прич.* мин. страд. отъ **к о с я** || **косене** (**косенье**) *сжц. ср.* || **косеница** *сжц. ж.* || **кòсеръ** *сжц. м.*, ум. *ср.* **кòсерче** || **косило** *сжц. ср.* || **косйтба** *сжц. ж. р.* **кòсинусъ** *сжц. м.*; лат.

коситро *сжц. ср.* 'куршумъ'; отъ грѣц. *kassiteros* 'калай' || **коситрънь** *сжц. м.* народ. етим. вм. коситро.
косица *сжц. жс.* ум. отъ коса I. || **косичка** *сжц. жс.* ум. отъ ум. косица || **косичникъ** (обл. **косичнякъ**) *сжц. м.* || **ко-сйще** *сжц. ср.* увел. отъ коса I.
коскоджá, **коскоджá-ми-ти** *нар.*; тур.; *вжс.* коджа|ми|ти.
космаринъ *сжц. м.* || **космáтъ** *прил. м.* || **космя** *гл.* прех. тр. II. 1. *сжц. ср.* **кос-мéне**; *вжс.* косъмъ.
космйчески *прил. м.* || **космо|грáфия** *сжц. жс.*, по зап. европ. изговоръ козмогра-фия || **космографйчески** *прил. м.* || **кóс-мось** *сжц. м.*, грц.; *вжс.* и козмось...
кóснувамъ (се) *глагол.* (не)прех., *вжс.* ко-с-вамъ (се).
кóсовъ *прил. м.* отъ косъ; соб. геогр. Косово поле; Косовци...
косо|пáс-ъ, **-ецъ** *сжц. м.* || **косоплйтка** *сжц. жс.* || **косо|плйтникъ** *сжц. м.*; *вжс.* коса, плета.
костеливъ *прил. м.* отъ кость || **косте-лйвость** *сжц. жс.*
кóстенъ I. *сжц. м.* стар. 'кестень' || **кóсте-нець** *сжц. м.* ум. || **кóстеновъ** *прил. м.* || **кóстенче** *сжц. ср.* ум.
кóстенъ II. *прил. м.* || **кóстеница**, **костенурка** *сжц. жс.* || **костенбс-ень**, **-ни** *прил. м.* || **костенурче** *сжц. ср.* ум. || **костенуша** *сжц. жс.* || **костылка** *сжц. жс.*, ум. **костыл-чица** || **костылница** *сжц. жс.*; *вжс.* кость || **костилómъ** *сжц. м.* || **кóстка** *сжц. жс.*, *вжс.* коцкаръ || **кóстникъ** *сжц. м. р.* = чужд. 'скелеть' || **косто|бóль** *сжц. м.* || **кóстрáкъ** *сжц. м.* 'видъ риба' || **костуръ** *сжц. м. р.* || **кóстура** *сжц. жс. р.*, умал. **костурица**, **костурка** || **костурáкъ** *сжц. м. р.* || **костчйца** *сжц. жс.* умал.
кóстъ *сжц. жс.*; стб. **КОСТЬ**, рус. кость, пол. *kość*, чеш. *kost'*, словен. срб.-хрв. *kost.*; кор. и.-е.; *срав.* лат. *costa* 'ребро' > фр. *coûle*, итал. исп. *costa*.
костюмъ I *сжц. м.*; фр. || **костюмйрамъ** (се) *гл.* (не)прех. тр. III. съ наст. нѣм.
кóсче *сжц. ср.* ум. отъ косъ *вжс. т.*
кóсьмъ *сжц. м.*, ум. м. **кóсьмечъ**, ум. *ср.* **кóсьмче**; стб. **КОСМЪ**, рус. *kosmá жс.*, пол. чеш. *kosm*, срб.-хрв. *kosam.*; съ наст. -мъ отъ кор. на коса I.; производ. *космáтъ*, *космя*; *вжс. т.*
кося *гл.* прех. тр. II. 1. отъ кор. въ коса II.; и.-е. кор. съ k('); *срав.* санскр. *śá-sati*, *śásti* рѣже; *śastrá-m* ножъ, лат. *cas-trare* обрѣзvamъ, скопяvamъ... || **косявамъ** *гл.* прех. мкр. усл. III.
кóтъ, **котáкъ** *сжц. м.*, ум. *ср.* **котáче**; стб. **КОТЪКА** 'котва', рус. *кот*, пол. дол. луж. *kot*, чеш. *kotě*, срб.-хрв. стар. *kot.*; кор. и.-е.; *срав.* лат. *catus*, *cattus* < фр. *chat*,

итал. *gatto.*; ирл. *cat*, кимп. *cath*, корн. *kat*, брет. *caz.*; тур. *kadı.* || **котáна** *сжц. жс.*, ум. **котáнка** || **котарáкъ** *сжц. м.* ум. **котарáче**.
котáръ *сжц. м. р.* || **котáра** *сжц. жс.* обл. 'кошара'; *вжс.* котець, кочина; стб.
КОТЪ, **КОТЫРЬ**, срб.-хрв. *kotac*, словен. *ko-tec.*; кор. и.-е.; *срав.* зенд. *kata-* стая, н. перс. *kād kžša.* || **кóтарникъ** *сжц. м.*
кóтва *сжц. жс.*, ум. **кóтвица**, **кóтвичка**, рус. *кóтва*, пол. *kotew*, чеш. словен. *kot-va*, отъ кор. на котъ; стбълг. **КОТЪКА** ('закача се като котка'). || **кóтвень** *прил.*
котéль *сжц. м.*, ум. *ср.* **котéлче** **котлэ**, **котлэнце**, стб. **КОТЪЛЪ**, рус. *котёл*, пол. *kosciel*, *kosciol*, чеш. *otel*, словен. *otel*, срб.-хрв. *kotao.*; соб. геогр. **Котéль** (съ обл. удар.); не ще да е заемка отъ герм. поради ударението — гот. *kátils*; (нѣм. съ самогласк. уподобление и съ гласково разбутване *Kessel*); лат. *catél-lum*, ум. *catillus* отъ *catinus*; *срав.* санскр. *catvāla-s.*, грц. *kótylos* тиганъ...
кóте (обл. **котé**; нѣма дете, нѣма **котé**...) *сжц. ср. р.* отъ котъ, котка || **кóтене** *сжц. ср.* || **кóтенце** *сжц. ср.* ум. отъ коте || **кóтешки** *прил. м.* и *нар.*
котець *сжц. м.* обл. стар.; стб. **КОТЪЦЪ**, ум. отъ котъ; *вжс.* котара, кочина.
котйло *сжц. ср.* || **кóтица** *сжц. жс.* ум. отъ котка || **кóтичка** *сжц. жс.* ум. отъ ум. *котица*.
котилйбнь *сжц. м.*; фр.
котка *сжц. жс.*, *вжс. м.* **котъ**, **котáкъ** || **кóткамъ** *гл.* прех. тр. III., || ~ *се* *глагол.* непрх. || **кóткане** *сжц. ср.* || **кóтна** *прил. жс.*
кóтлень *прил. м.* отъ котель || **кóтли-ще**, **котлэ**, **котлэнце** *сжц. ср.* ум. || **кóт-ленийца** *сжц. жс.* || **котловнйá** *сжц. жс.* || **котловннкá** *сжц. жс.* ум. **кóтловище** *сжц. ср.* || **котлявйна** *сжц. жс.* || **кóтлянъ** *прил. м.* || **котлянйна** *сжц. жс.* || **котляс-вамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. **котля-самъ** III; *сжц. ср.* **котлясване**.
кóторъ *сжц. м.* || **кóтора** *сжц. жс.*; *вжс.* котара, котець, кочина; *срв.* коп-торъ || **кóторица**, **кóторка** *сжц. жс.* ум. **которáкъ** *сжц. м.*; *вжс.* котъ, котáкъ || **которáче** *сжц. ср.* ум.
кóторица *нар.* 'на отсѣкъ', 'изцѣло'; *вжс.* гйотурица.
кóбрá *гл.* прех. тр. II. 1. 'коткамъ' || **кó-тóркамъ** *гл.* прех. тр. III., *сжц. ср. р.* **кóтóркане**.
котрй *мѣст.* въпрос. обл. стар. 'кой'; *вжс.* и кутри.
котупъ, **кутупъ** *прил.* неизм. 'тжпъ'; тур. **кóтура** *сжц. жс.*; *вжс.* котора.
котурáкъ *сжц. м.*; *вжс.* которáкъ.
кóтя *се* *гл.* непрх. тр. II 1.; *вжс.* котъ, коте, котка, котна; *сжц. ср.* **кóтене**.

кофа *сжц. ж.*, ум. **кофица**; тур. **кофаръ** *сжц. м.*, ум. *м.* **кофарецъ**, ум. *ср.* **кофарче**; презъ н. гръц. отъ зап. европ.; *срав.* фр. *coffre* . . .

кофторъ *сжц. м.* обл.; *вжс.* **копторъ**. **коцакъ** *сжц. м.* || **коцалъ** *сжц. м.*; *вжс.* **косатникъ**, произв. отъ **коса**.

коцка *сжц. ж.* обл. *вм.* **костка**; *вжс.* **костъ** || **коцкаръ** *сжц. м.*, *жс.* **коцкарка**, ум. *ср.* **коцкарче** 'който играе съ лъжливи кости' (зарове) . . .

кочъ *сжц. м.*; тур. **коча билна** *прил. сжц. ж. вжс.* **кочи**, произв. отъ **котъ** (котакъ), **котешки** || **кочавъ** *прил. м. р.* || **коче билъе** *прил. сжц. ср. р.*

кочанъ *сжц. м.*, ум. *м.* **кочанецъ**, ум. *ср.* **кочанче**, рус. **кочан**, пол. обл. *koszan*, чеш. стар. *košan* срб.-хрв. *košan(j)*; стар. рус. и знач. „теп- brun v gile“; тогава ще да е срод. съ нѣм. обл. *hagen* бикъ за разплодъ, стар. англ. *hagan 'signalia'*, срѣд. нѣм. *hagen*, латв. *kakale*. . . 'мжжи детероденъ членъ' . . .

кочекъ *сжц. м.*; *вжс.* **котара**, **котецъ**, **кочина**.

кочень *прил.* (прич. мин. страд.) *м.*; *срав.* **коткамъ**.

кочина *сжц. ж.*; *вжс.* **котара**, **котецъ**. **кочекъ**.

коция *сжц. ж.*, ум. **кочийка**, сѣрб.-хърв. словен. малор. (обл.) *košija*; *срав.* фрэн. *coche*, ит. *cochio*, нѣм. *Kutsche* . . . отъ мадж. *kosci* по соб. мѣстоиме *Kocs*. . . || **коцияшъ**, **-инъ** *сжц. м. р.*; *срав.* рус. **кучер** отъ нѣм. *Kutscher*.

кошь *сжц. м.*, ум. *м.* **кошецъ**, ум. *ср. р.* **кошче**; стб. **кошь**, рус. **кош**, род. ед. *koša*, пол. *kosz*, чеш. гор. луж. словен. срб.-хрв. *koš*. . . ; кор. и.-е. **kwasjo-*; *срв.* лат. *quālum* плетенъ **кошь**, *quasillus* кошче. . .

кошава *сжц. ж.* 'североизточенъ вѣтъръ'; навѣрно тур. кор. *koš*, *kuš* въ **кошия**, (кушия) 'надбързане' — **силень**, (бързъ) **вѣтъръ**; *hava* 'повѣтрие' . . . || **кошья** *сжц. ж.*; сѣрб.-хърв. *košija*; тур. *košu*.

кошара *сжц. ж.*, ум. **кошарка**, **кошарница**, ум. *ср.* **кошарче**; *срв.* **кошъ** || **кошеръ** *сжц. м.*, ум. *м.* **кошерецъ**, ум. *ср.* **кошерче**, увел. **кошерйще** || **кошникъ** *сжц. м.* || **кошница** *сжц. ж.* ум. **кошничка** || **кошничаръ** *сжц. м.*, *жс.* **кошничарка**, *ср.* ум. **кошничарче** || **кошничарски** *прил. м.* || **кошничарство** *сжц. ср.* || **коше**, **кошче**, **кошченце** *сжц. ср.* ум.

кошуля *сжц. ж.* обл., ум. *жс.* **кошулица**, **кошулка**, ум. *ср.* **кошулке**; стб. **кошоула**, рус. обл. **кошуля**, пол. *koszula*, чеш. *košile*, стар. *košule*, словен. сѣрб.-хърв. *košulja* . . . ; общослав. заемка отъ прост. лат. *casūla*; отъ него и ср. грц. *κασούλα* съ удар. както въ славянски . . .

кошута *сжц. ж.*, ум. **кошутца**, **кошутка**, *ср.* ум. **кошутче**; срѣд. бѣлг. **кошоута**, словен. *košúta*, сѣрб.-хърв. *košuta*; чеш. обл. и стар. *košut* 'прѣчь'; сближението съ об. слав. **шутъ** 'безъ рога . . .' не обяснява срчка, ко- която нѣкои смѣтатъ за представка. . . || **кошутина** *сжц. ж.* || **кошутище** *сжц. ср.*

кощанъ *сжц. м. р.* обл.; *вжс.* **костанъ**, **кестень**.

кощрява *сжц. ж. р.*; произв. отъ кор. **костъ** р-, **костр-** 'който рѣже, боде' . . . **кошунъ** *сжц. м.*; стб. **коштоуна** „басня“, рус. **кошун**, малор. **кошчун**; навѣрно първобѣлг. дума; *срав.* каз. тат. *koštan* 'недобъръ, своеобразенъ човѣкъ' . . . ; първоизворъ ще да е санскр. *kaśā-s* лошъ, зълъ, срод. съ грц. *kakós* лошъ, зенд. *kasu-* малъкъ . . . || **кошунка** *сжц. ж.* || **кошунски** *прил. м. и нар.* || **кошунство** *сжц. ср.* || **кошуня** *гл.* непрех. тр. II. 1., **кошунствувамъ** III. || **кошунене**, **кошунствуване** *сжц. ср.*

крава *сжц. ж.*, ум. **кравница**, **кравичка**, **кравка**; стб. **кравка**, руски **корова**, пол. *krówa*, чеш. *kráva*, словен. сѣрб.-хърв. *krava*. . . ; праслав. *kor-va, и.-е. кор. **kor-*: **ker-* (**k'er-*). . . 'рогъ'; *срав.* лит. *kárvė*, лат. *servus* > фр. *serf*, ит. *servo*. . . елень, грц. *kéras* рогъ, кимр. *carw*, корн. *carow*, бретон. *kaго* елень. . . ; стар. прус. *carwis* (*karwon*) 'волъ' . . . || **кравай** *сжц. м. р.*, ум. *м.* **кравайче**, ум. *ср.* **кравайче**; стб.

краван, рус. **коровай**, словен. *kravajec*, сѣрб.-хърв. *krávalj*, негли по облика (извитъ, изкривенъ, закръгленъ); *срав.* **коча** чъ || **краваръ** *сжц. м.*, *жс.* **краварка**, *ср.* ум. **краварче** || **краварникъ** *сжц. м.* || **краварница** *сжц. ж. р.* || **краварски** *прил. м. и нар.* || **краварство** *сжц. ср.* || **кравешки** *прил. м.* || **кравьи**, (**кравий**) *прил. м.*, *жс.* **кравя**, *ср.* **кравье** || **кравень!** *прил.* (прич. мин. стр.), **кравя се!**, погрѣшно *вм.* **кравень**, **кравья се** *вжс. т.* (отъ **кравья**, а не отъ **кравя**)!

крагуй *сжц. м. р.*, ум. *ср.* **крагуйче**, стб. **крагоуи**, рус. **крагуй**. пол. *krągulec*, чеш. *kráhuř*, *kráhulec*, словен. *krógulj*, сѣрб.-хърв. *kraguř*; не ще да е заемка отъ тур., а образув. отъ общи ар.-ал. („звукотъ подражат.“) кор. *(s)kor-: **kt-*. . . , **kor-*: **ko-*. . . ; *срв.* лит. *krógii*, *krókiū* хъркамъ, грц. *κράζω*. . . ; *срав.* рус. **каркаты**; *вжс.* **крѣкамъ**, **крѣкамъ**. . . , рус. **кричать**. . . ; съ **г-гарга**, **гарванъ**, **грача**. . . || **крагуйски** *прил. м.*

крада *гл.* прех. тр. I. 8., стб. **крд-ж**, **-енин**, **крдсти**, рус. **краду**, **крать**, пол. *kradnę*, чеш. *kradu*, словен. сѣрб.-хърв. *kradem*. . . ;

сѣгл. d e кор. разшир.; пѣрвич. и.-е. кор. *kǵō-; .срав. лит. kǵaũjũ трупамъ., латв. kǵaũpi; др кор. степень въ общослав. к р ы т и 'укривамъ'; срав. съ друго разшир. грѣц. kǵy-p-tō крѣя, литов. kǵórti крада, латв. kǵârju, kǵêru, kǵârt ма- мя, крада...; за знач. срав. стбѣлг. тѣ-тѣ 'крадецъ': тѣнтѣ... **к р а д а ч ъ** *сѣщ. м., ж. р.* **к р а д а ч к а** || **к р а д е ж ъ** *сѣщ. м. р.* || **к р а д е н е** *сѣщ. ср.* || **к р а д е н о** *прич. мин. стр. ср. р.* (и катѣ сѣщ.) || **к р а д е ц ъ** *сѣщ. м. р.* || **к р а д е ш к о м ъ**, **к р а д е ш к а т а**, **к р а д е ш к и м ъ** *нареч.* || **к р а д љ о** *сѣщ. м., ж.* **к р а д љ а** || **к р а д љ и в ъ** *прил. м.* || **к р а д љ и в - е ц ъ**, мн.-ци *сѣщ. м., ж.* **к р а д љ и в к а** || **к р а д љ и в и ч ъ** *нк., -ни*, **к р а д љ и в к и** *прил. м.* ум. || **к р а д љ и в о с т ъ** *сѣщ. ж.* || **к р а д н а** *гл. прех. тр. I. 5.*, || **к р а д о м ъ** *нареч.* (стар. творит. п. ед. ч.) || **к р а ж б а** *сѣщ. ж.* (отъ *краждѣба; стб. **к р а ж д а**, **к р а ж д љ а**).

к р а е **ж г љ е н ъ**, **-ни** *прил. м.* || **к р а е н ъ**, **к р а й н и** *прил. м.* || **к р а й** *сѣщ. м.* и предл. ум. *м.* **к р а е ц ъ**, **к р а й ч е ц ъ**, *ум. ср.* **к р а й ч е**; стб. **к р а н**, рус. **к р а й**, пол. чеш. словен. срб.-хрв. kǵaj.; др. отглас степ. въ к р о я, общослав. kǵojiti; разшир. на и.-е. *(s)ker-: *(s)kog-; *kǵ-.. рѣжа..; латв. kǵija дървесна корѣ, kǵijât дѣра, литов. kǵijos мн. лико, кора... || **к р а й** **б р ѣ ж е н ъ**, **-ни** *прил. м.* **к р а й** **б р ѣ ж и е** *сѣщ. ср. р.*; *вж.* брѣгъ || **к р а й** **м о р - е ц ъ**, мн.-ци *сѣщ. м.* || **к р а й** **м о р и е** *сѣщ. ср. р.* || **к р а й** **м о р с к и** *прил. м.* || **к р а й н а**, **к р а й н а** *сѣщ. ж.* || **к р а й н и н а** *сѣщ. ж. р.* || **к р а й н о** *нар.* || **к р а й н о с т ъ** *сѣщ. ж. р.* || **к р а й ш н и к ъ** (**к р а е ш н и к ъ**) *сѣщ. м., ум.* **к р а й ш н и ч е** || **к р а й ш ч е** *сѣщ. ср.*, и соб. геогр. || **К р а й о**, **К р а й к о**, **К р а й ч о** *сѣщ. м.* соб. лич. 'к р а й н и', последенъ; противно П ѣ р в а н ъ || **к р а й р ѣ ч е н ъ**, **-ни** *прил. м.* || **к р а й р ѣ ч и е** *сѣщ. ср.*

к р а й ц е р ъ *сѣщ. м.; нѣм.*

к р а й ч е *сѣщ. ср.* ум. отъ к р а й || **к р а й ч е н ц е** *ум. ср.* ум. отъ ум. || **к р а й ш н и к ъ** *сѣщ. м. р.*

к р а љ ъ *сѣщ. м., мн.* (пѣрвич. двойств.) ч. кракѣ, обл. мак. стар. множ. ч. краци; членув. ед. кракѣтъ; ум. *м.* **к р а ч е ц ъ**, *ум. ср.* **к р а ч е**, **к р а ч е н ц е**; стб. **к р а к ѣ** (**д љ г о к р а к ѣ**), рус. о|корок 'задна четвѣръть шунка', пол. обл. kǵok, словен. сѣрб.-хърв. kǵak; кор. и.-е. *kog-.., наст. -к ъ; срав. лит. kǵaka 'преденъ кракъ съ плешка на свиня'; алб. kǵahъ плешка, рамо... **к р а б ѣ н д ж о љ** *сѣщ. м.* обл.; *вж.* к а р а - к о н д ж о .

к р а љ ъ *сѣщ. м.*; стб. **к р а љ љ**, рус. корѣль, пол. kǵól, чеш. kǵal, словен. срб.-хрв. kǵaj.; общослав. заемка отъ стар. вис. нѣм. Karl (К. Велики), об. слав. *korljъ... || **к р а**

л е в љ н а *сѣщ. ж.* || **к р а љ е в ъ** *прил. м.* || **к р а љ е в и ч ъ** *сѣщ. м.* книж. по рус. || **к р а љ и ц а** *сѣщ. ж.*, ум. *ж.* **к р а љ и ч к а** || **к р а љ е в и т ъ**, **к р а љ о в и т ъ** *прил. м.* || **к р а љ о в и ц а** *сѣщ. ж. р.* || **К р а љ и - М а р љ н о** *сѣщ. соб. лич. м.* || **к р а љ с к и** *прил. м.* || **к р а љ с т в о** *сѣщ. ср.* || **к р а љ ч е** *сѣщ. ср. ум.* || **к р а љ ш и н а** *сѣщ. ж.* || **к р а љ ю в а м ъ** *гл. непрех. тр. III.* || **К р а љ о** *сѣщ. соб. лич. м.* || **К р а љ а** *сѣщ. соб. лич. ж.*; срав. К р а й о...

к р а м о љ а *сѣщ. ж. р.*, ум. **к р а м о љ и ц а**, **к р а м о љ к а**; стб. **к р а м о љ а**, рус. стар. коромола, отъ стб. **к р а м о љ а**, пол. въ соб. мѣст. име Kromolow; рус. бѣлг. с. Крамолинъ (Севлиев.), чеш. словен. срб.-хрв. kramola; смѣта се за взето отъ сѣрд. лат. carmula (carmulus), а то отъ старогерм.; привежда се новонѣм. област. karmen ридая, оплаквамъ се...; ст. англ. cygm шумъ, вѣкъ...; но корень *kog-: *kaг- съ значеніе 'викамъ, коря, хуля' е известенъ и на слав., та нѣкои наопаки смѣтатъ сѣрд. латин. дума за взета отъ слав... || **к р а м о љ е н е** *сѣщ. ср.* || **к р а м о љ и в ъ** *прил. м.* || **к р а м о љ н и к ъ** *сѣщ. м., ж.* **к р а м о љ н и ц а** || **к р а м о љ н и ч е с к и** *прил. м. и нар.* || **к р а м о љ н и ч е с т в о** *сѣщ. ср.* || **к р а м о љ я** *гл. прех. тр. II. 1.*; удареніе то на нашитѣ думи не сочи никакъ кѣкъ германски.

к р а н т а *сѣщ. ж.* 'дѣртъ конь'; 'едѣртъ, не становитъ човѣкъ'...; любопытна дума съ неяс. етимол.; санскр. krandati значи м. др. 'цвила', а kǵantá-s е мин. действ. прич. м. отъ кор. въ kǵama-s стѣпка, ходъ, бѣгъ...; *вж.* к р а п ѣ II.

к р а љ љ *сѣщ. м.*; рус. отъ нѣм. **к р а љ љ I** *сѣщ. м.* обл. 'шаранъ', ум. *м.* **к р а п е ц ъ**, *ср. ум.* **к р а љ ч е**, малорус. короп, словен. срб. хрв. kǵar, чеш. kǵar (вм. kǵar); кор. вѣроятно и.-е. съ *k(ʷ); срав. ср. лат. сагра (итал. carino, фр. carpe.), нѣм. Karpfen...; праслав. *kogъ; обикнов. се срав. съ санскр. śarhara-s 'видъ шаранъ' (съ разподобл.), грѣц. kypǵinos, лит. šaralas вм. *karpalas...

к р а љ љ II, **к р а љ и** *прил. м.* обл. 'крѣпъ', 'крѣтъкъ.'; стб. (цѣрк.-сл.) **к р љ љ љ**, пол. kǵę-ru...; отъ и.-е. кор. *(s)kǵomp- (негли разшир. на и.-е. *(s)ker-.) въ норв. обл. skǵamp сухъ човѣкъ, мѣршавъ конь, нѣм. schǵumpfen сѣрчвамъ се...; *вж.* к р а н т а... || **к р а љ и ч ъ** *нк., -ни* *прил. м.* ум. || **к р а п о љ м ъ** *прил. м.* 'краткоумъ'.

к р а с а *сѣщ. ж.* обл. 'змѣя'; отъ кор. и.-е. *(s)kog-r-.. рѣжа>халя...; срав. кѣлцамъ, кѣлцна (за змѣя) 'халя'... отъ успор. кор. *(s)kel-: *(s)kol-... || **к р а с а т ъ** *прил. м.* 'възнисель', > 'който рѣже'...

к р а с а в е ц љ *сѣщ. м.*; отъ рус. || **к р а с а в и ц а** *сѣщ. ж.*; рус.

к р а с е н ъ, **-ни** *прил. м.*; стб. **к р а с а**, **к р а с љ н љ**, рус. красѣ, пол. krasa, krasny, чеш. krása,

krásny, срб. хрв. krasa. ; навѣрно основ. знач. 'блѣсъкъ, жаръ.' (затова и знач. 'червень' въ изв. езици, наприм. рус. краснѣй!); *срав.* лит. krósnis пещь, латв. krásns, krásne, kráss, лит. karštas, латв. ka'rsts горещь, лат. carbo < фр. charbon, итал. carbone. . вжгленъ, нѣм. Herd огнище. . . || красѣне *сжиц. ср.* || красивъ! *прил. м.;* отъ рус. || красивость *сжиц. ж.;* рус. ! || краска! *сжиц. ж.;* рус. || красникъ (красникъ) *сжиц. м.* || красничавъ *прил. м.* || красно писаніе *сжиц. ср.* || краснописецъ *сжиц. м.* || краснопись *сжиц. м.* || красноречивъ *прил. м.* || красноречіе *сжиц. ср.;* вж. речъ || красотá *сжиц. ж.*

краса *сжиц. ж.,* ум. красѣна, красѣна; стб. краста, рус. короста, пол. krosta, чеш. krásta, словен. срб. хрв. krasta. ; прасл. *korsta, кор. и.-е. *kors- чеша, -та е наст.; *срав.* лат. cargo дращя, чеша, санскр. káršati, лит. karšiù, káršti . . ; срѣд. ирл. saggach краставъ, шугавъ. . ; арм. kherem чеша. . ; *срав.* рус. чесотка 'суха краста' || краставъ *прил. м.* || краставецъ, мн. -ци *сжиц. м.* || краставица (обл. крастовица) *сжиц. ж.,* ум. краставичка || краставичаръ *сжиц. м., ж.* краставичарка, *ср.* ум. краставичарче || краставичарски *прил. м.* || краставѣя *гл.* непрех. тр. I. б.

крася *гл.* прех. тр. II. 1.; стбѣлг. красити, рус. красить 'багрѣ' и т. н.; вж. красенъ || ~ се *гл.* непрех. тр.

краталь *сжиц. м.* тур. вм. карталь; вж. т.

кратѣжъ *сжиц. м.* || крат-енъ, -ни *прил. м.;* производ. отъ стб. кратъ 'пжтъ' = френ. fois; *срав.* многократенъ, еднократенъ || кратич-ѣкъ, -ки *прил. м.* ум., отъ кратъкъ || кратко нар. || краткомъ нар. (твор. пад. ед. ч.) || кратковремен-енъ, -ни *прил. м.* || кратковременность *прил. м.* || кратконогъ *прил. м.;* вж. нога || кратко|сроч-енъ, -ни *прил. м.* || краткосрочность *сжиц. ж. р.* || краткость *сжиц. ж. р.* || краткоумень, -ни *прил. м. р.* || кратце нареч. (мѣст. п.); вж. в|кратце || кратъкъ, -ки *прил. м. р.;* стб. кратъкъ, рус. короткій, короток, пол. krótki, чеш. krátký, словен. kraték, срб.-хрв. kratak. ; основ. знач. 'отрѣзанъ', праслав. *kog-t-ѣкъ, кор. и.-е. *(s)kog-: (s)keg- рѣжа. . ; *срав.* латин. curtus > нѣм. kurz, лит. kartus горчивъ ('който рѣже'). || кратувамъ *гл.* преход. тр. III., екр. кратя II. 1.

кратуна *сжиц. ж.* (обл. кратуна, къртуна), ум. кратуна, кратунчица; негли не само по народ. етимолог. срод. съ кор. и.-е. *kog-. . . , вж. крат, кратя; *срав.* ст. грѣц. κρατήρ „сждъ, въ който

смѣсвали виното съ вода“, 'котель, кърчагъ, стомна...' . . .

краща *гл.* непрх. тр. II. 3. отъ кракъ; вж. т. || крачѣ *сжиц. ср.* ум. || крачене *сжиц. ср.* || крачѣсть *прил. м.* || крачище *сжиц. ср.* увел. || крачка, крачица *сжиц. мн. ср.* ум. отъ краче, ум. отъ кракъ || крачка *сжиц. ж.* || крачна *гл.* непрх. екр. ум. I. 5. отъ крача, мкр. усл. крачнувамъ, крачвамъ III. || крачуль (обл. крачуль, крачоль) *сжиц. м.,* ум. м. крачулецъ, ум. *ср.* крачулче || крачула *сжиц. ж.*

кращунъ (Кращунъ) *сжиц. м.* соб. (лич.), умал. крачунецъ; рус. стар. Корочунъ, словаш. обл. krahún 'Коледа' . . . ; обикн. се брои за взето отъ прост. лат. (< salatio, вин. пад. ед. ч. salationem 'Christi jejunium 'Христови пости' < creationem вин. пад. ед. ч. 'създаване..'); не твърде ясно . . .

кращамъ (се) *глагол.* (не)прх. тр. мкр. отъ кратя || кращане *сжиц. ср.*

креатура *сжиц. ж.;* лат.

крѣвамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. обл. III., екр. крѣна I. 5., мкр. усл. крѣнувамъ (се) 'дигамъ (се)'; *срав.* кретамъ 'движа се' (бавно) . . .

крѣватъ (обл. крѣветъ) *сжиц. м.;* стбѣлг.

крѣвать, рус. кровать ж. р.; срб.-хрв. krevet; отъ грѣц. kravvati(ón), κραββατος, н. бѣлг. и срб.-хрв. отъ късно грѣц. krevvati . . .

крѣдитъ *сжиц. м.;* къс. лат. || крѣдит-енъ, -ни *прил. м.* || крѣдитрамъ *гл.* преход.

тр. III. съ нѣм. наст. || крѣдиторъ *сжиц. м.*

крѣкетуша *сжиц. ж.,* ум. крѣкетушка || крѣчетална *сжиц. ж.* || крѣчетало *сжиц. ср.;* кор. звукоподраж. крѣк-, наст. -ет-, както въ трѣп-етъ; вж. крѣкамъ, крѣскамъ . . . || крѣчѣтя *глагол.* непрех. тр. обл. II. 4.

крѣмъ I. прост. обл. *сжиц. м.;* вж. кринъ || крѣмовъ *прил. м.*

крѣмъ II. *сжиц. м.* отъ фр. crême || крѣмовъ *прил. м. р.*

крѣмъкъ, обл. стар. крѣмикъ, крѣмень *сжиц. м.;* ум. *ср.* крѣмъче, крѣменче; стб.

крѣмъ, вин. п. крѣмень, руски кремѣнь, пол. krzemieñ, чеш. křemen, словен. срб. хрв. kremen . . . ; кор. и.-е.; *срав.* лет. krams; ср. нѣм. schram скална пропасть, ст. сканд. skráma топоръ . . . || крѣменица *сжиц. ж.* || крѣменливъ *прил. м.* || крѣменякъ *сжиц. м. р.* || крѣмъч-енъ, -ни *прил. м. р.*

крѣн|вирши! *сжиц. мн.;* нѣм.

крѣозѣтъ *сжиц. м.;* грѣц.

крѣобль *сжиц. м.;* фр. отъ исп.

крѣпъ *сжиц. м.;* френ.

крѣп-ѣкъ, -ки *прил. м.;* стбѣлг. крѣпѣкъ, рус. крѣпкий, пол. krzepki, чеш. křepký, словен. křerák, срб.-хрв. kćerak . . . ; кор. и.-е. *kręp-, т. е. *kręp-, разширение съ

кринолинъ *сщц. м.*; френ.
 кристáль *сщц. м.*; гръц. || кристáл-енъ,
 -ни *прил. м.* || кристализирамъ *гл. не-*
преход. III. || кристалогрaфия *сщц. ж.*
 критерий *сщц. м.* || критика *сщц. ж.*; грц.
 || критикъ *сщц. м. р.* || критикувамъ *гл.*
преход. тр. III. || ~ се *гл. непрех.* || кри-
 тицизмъ *сщц. м.* || критически, критич-
 ченъ, критични *прил. м.*
 крйя *гл. прех. тр. I.* б., *сщц. ср.* крйене
 крйемъ *нареч.* 'скришомъ' || крйеница
сщц. ж. || крйш-енъ, -ни *прил. м.*
 кроежъ *сщц. м.* || кроене *сщц. ср.* || кроенъ
прич. мин. стр. м. отъ кроя.
 крозъ *предл. обл., успор. обл. на кръзъ;*
др. отгл. степ. на чрезъ (чрѣзъ), вжс. т.
 крокодйлъ *сщц. м.*; отъ гръц. || кроко-
 дйлвоу *прил. м.* || крокодйлски *прил.*
м. и нар.
 кромидъ *сщц. м., ум. м.* кромидецъ, *ум.*
ср. кромидче, отъ нгр. kromyidin (kro-
 mtydion); стар. kromtyon || кромидаръ
сщц. м. || кромидарецъ *сщц. м.* || кромид-
 дарка *сщц. ж.* || кромиденъ, кромид-
 дьовъ *прил. м.*
 кромпиръ *вм. крумфиръ сщц. м. р. обл.*
 'картофъ', съ разпод. област. кромпйль
 срб.-хрв. kumpir, krompir, словен. krom-
 pir, чеш. kumpir и т. н.; отъ нѣм. Grund-
 birne = 'земна круша' по южно-нѣм. изг-
 ов. съ обл. нѣм. k и p (kumpir-...)
 крондиръ *сщц. м., съ разпод. обл. крон-*
дйлъ, ум. ср. крондйлче; срб.-хрв. kondir,
 kondir...; нѣмакво видоизмѣн. на
 гр. kántharos, лат. santharus > ит. san-
 terno...; d *вм. t* по гръцки изговоръ.
 крoсна *сщц. ж.* || кросно *сщц. ср.*; црксл.
 (стб.) кросно, рус. кросно, пол. малор.
 krosno, чеш. krosna...; словен., срб.-хрв.
 krosna...; споредъ нѣкои средно по кор.
 съ кресло, *вжс. т.*; но *срав. ср.* грц.
 krókē вжтъкъ, тъканъ, krékō тъка... — и-е.
 кор. *krok': *kge-k'...
 кротич-ъкъ, -ки *прил. м., ум. отъ кротъкъ*
 || кротичко *нар. ум.* || крoтко *нар.* || крот-
 ко|дyш-енъ, -ни *прил. м.* || кроткодy-
 ши *сщц. ср.* || крoтoмъ *нар.* (завър. на
 твор. п. ед. ч.) || крoтoсть *сщц. ж.* || крo-
 тyвамъ *гл. непрех. тр. III., сщц. ср.* крoтy-
 ване || крoтyшка *сщц. ж.* || крoтце *нар.*
 обл. мак.; стб. мѣст. п. ед. ч. кротъцъ
 || крoтjя *гл. прех. тр. II. 1., сщц. ср.* крoтене.
 || крoт-ъкъ, -ки *прил. м.*; стб. крoтъкъ,
 рус. крoткий, крoток, пол. krotki, чеш.
 krotký, словен. krotek, сбр.-хрв. krotak...;
 нѣкои мислятъ, че първич. знач. е 'укрo-
 тень чрезъ скопяване'; „кор.“ *krot- е
 тогава разширение на и-е. *(s)ker-: *kr-..
 рѣжа...; *срав. нѣм. Schere* ножици,
 scheren стрижа; *вжс. бълг. кърня...*

крoшá *гл. прех. тр. II. 3. обл. вм. троша;*
срав. клъсто: тлъсто; влияние на
 кърша...

крoшнjа *сщц. ж., ум. крoшница, крoш-*
ничка; рус. крошня (обл. обикн. въ мн
 ч. крошни), пол. krosna, krošna, чеш.
 krosna, (krůsna), словен. сбр.-хрв. kroš-
 nja...; отъ кор. въ кросно съ наст.
 -ja, смекч. на с въ ш презъ н; *срав. раз-*
 |мишление: мисли.

крoя *гл. прех. тр. II. 1., мкр. усл. кроявамъ*
 III.; цсл. стб. кронти, кройж, руски крою,
 кройтъ, пол. kroje, чеш. krojím, словен.
 krojím, сбр.-хрв. krojím...; разшир. на и-е.
 кор. *(s)ker-: *kr-... рѣжа...; *срв. нѣм.*
 Schere ножици, scheren стрижа; ст.
 сканд. skera рѣжа, стрижа, гръц. keirō
 стрижа, отрѣзвамъ... лет. křija дървес-
 на кора, křijāt дера... || кроячъ *сщц. м.,*
жс. кроячка || кроячески *прил. м.* || кро-
 ячество *сщц. ср.*

крyкaмъ *гл. непрех. тр. III., екр. крyкна*
 I. 5., мкрат. усл. крyкнyвамъ, съкрат.
 крyкaмъ III., *сщц. ср.* крyкaне; рус. обл.
 крук 'гарванъ', малор. крук; крукаты,
 пол. kruk; kukač грача...; кор. зву-
 коподр. *срав.* крѣкaмъ, крѣскамъ,
 крйкнyвамъ...; *срав.* лит. kraukti гра-
 ча, krauklys врана, лет. kraukls, санскр.
 krō'sati...; съ др. наст. грц. *κρωγ, ἦ* викъ,
 крѣсѣкъ, ст. сканд. hraukr морски
 гарванъ, гот. hrūkjan грача...

крупa *сщц. жс.* || крупка *сщц. жс.* ум. 'тро-
 ха...'; стб. кроуца, кроуцица 'троха',
 рус. крупá, пол. kupa, чеш. koupa, сло-
 вен. срб.-хрв. kupa...; кор. и-е. *krou-
 чупя... въ крухъ, крухъцъ 'бучка
 соль', наст. -пa; *срв.* грц. *κρωβω* бльскамъ,
 удрямъ, лит. krušū scyквамъ, скълцвамъ,
 лит. krušā градушка, както бълг. крy-
 пaвица!...; сжщиятъ и-е. кор. и въ
 кърша, крушение (кoрaбo|кpу-
 шeниe)... || крyп-енъ, -ни *прил. м.*
 || крyхъ, крyхъцъ *сщц. м. р.* (соль на
 крухци)...

крyчá *гл. непрех. тр. II. 4., сщц. ср.* крy-
 чене; *вжс.* крукaмъ.

крyшa *сщц. жс., ум. жс. крyшка, крyши-*
ца, крyшичка, крyшичица, ум. ср. крy-
шaкe, крyшe, крyшeнцe; срб.-хрв. kruška,
 чакав. krušva, пол. обл. krusza, дол. луж.
 kruša, кашуб. kreša...; рус. грyшa,
 малор. грyшa, словен. hrúška, чеш. hrúška,
 пол. grusza...; лит. křiaušė, стар. прус.
 scausios крyши; юрд. kurési, koresi...
 негли отъ кор. и-е. *krou- въ крупa,
 крушение, кърша... || крyшеница
сщц. жс. || крyшoвeнъ *прил. м. р.* || крyшo-
 вица *сщц. жс.* || крyшo|вид-енъ, крyшo-
 |oбpáз-енъ, -ни *прил. м. р.*

кpушyмъ *сщц. м.; вжс.* куршумъ.

крѣвъ *сжиц. жс.*, ум. **крѣвчица** (обл. **крѣвца**); стб. **крѣкъ**, рус. **крѣвъ**, пол. **kręw**, чеш. **kręv** (стар. **kręv**), слов. **kręv** (стар. **kręg**), срб.-хрв. **kręv**.; кор. и.-е. ***krę-**.; *срав.* лит. **kręvąs** **крѣвъ**, **kręvąs** **крѣвавъ**, санскр. **kręvi-š**, **kręvąm** сурово месо, zend. **kręm** **кжъ** **крѣваво** месо, грц. **kręas** месо, лат. **suor** **крѣвъ**, **suęntus** **крѣвавъ**, (фр. **suęl** **крѣвавъ**...), ирл. **krę**, кимр. **kręu**, корнв. **kręw** **крѣвъ**, нѣм. **krę** суровъ отъ **krę**... || **крѣвѣнъ** *прил. м.* || **крѣвѣница** *сжиц. жс.* || **крѣвѣничъкъ**, **-ки** *прил. м.* ум. || **крѣвѣнки** *прил. м.* ум. || **крѣвѣнѣя** *гл.* *непрех.* тр. I. 6. || **крѣви-носъ** *запов. нач.* 2-о л. ед. ч. и *сжиц.* || **крѣвнѣкъ** *сжиц. м.* || **крѣвнѣкъ** *сжиц. м.*, *жс.* **крѣвнѣца** || **крѣвнѣнина** *сжиц. жс.* || **крѣвнѣчество** *сжиц. ср.* || **крѣвнѣшки** *прил. м.* || **крѣвнѣкъ** *сжиц. м.* || **крѣвожѣд-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **крѣвожѣдностъ** *сжиц. жс.* || **крѣвоизли-ване**, **-яние** *сжиц. ср.* || **крѣволѣкъ** *сжиц. м. р.* || **крѣвонос-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **крѣвообрашѣние** *сжиц. ср.* || **крѣвопѣ-ецъ**, *мн.* **-йци** *сжиц. м.*, *жс.* **-йка** || **крѣвопѣйство** *сжиц. ср.* || **крѣвоплѣбене** *сжиц. ср.* || **крѣвопролитіе** *сжиц. ср.* || **крѣвопускане** *сжиц. ср.* || **крѣвосмѣсителъ** *сжиц. м.*, *жс.* **-ка** || **крѣвосмѣшѣние** *сжиц. ср. р.* || **крѣвотечѣние** *сжиц. ср.* || **крѣвохрѣчене** *сжиц. ср.* || **крѣвочистител-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **крѣвя** *гл.* *прех.* тр. II. 1.

крѣвкамъ I.—II. *гл.* (не) *прех.* мкр. усл. III., *екр.* **крѣкна** I. 5., мкр. **крѣкнுவамъ**; *вж.* **крѣккамъ**.

крѣкма *сжиц. жс.*, обикн. *мн.* **крѣкмѣ** || **крѣкѣмъ** *сжиц. м.*; тур. || кор. и.-е. . . .

крѣмѣя *сжиц. м.*, *произв.* отъ стар. **крѣма**; *вж.* **кормили**.

крѣнъ *прил. м.*, *жс.* **крѣрна**.; стб. **крѣнъ**, рус. **корноухий**, чеш. **kręniti** **подрѣзвамъ**, срб.-хрв. **kręniti**.; съ *наст.* **-нъ** (и.-е. **-nos**) отъ кор. ***krę-***(s)**krę-**.. **рѣжа**.; *срав.* санскр. **kręnāti**, **kręnōti** **ранява**., нѣм. **Schere** **ножици**, лат. **scorium** **кожа**, гр. **kręgō** **отрѣзвамъ**, **стрижа** = нѣм. **scheren**... || **крѣндѣкъ**, **крѣндѣль** *сжиц. м.* || **крѣнчо** *сжиц. м.*

крѣпка *сжиц. жс.* ум. отъ **крѣпа**, *вж.* *т.* || **крѣпчица** *сжиц. жс.*, ум. отъ **крѣпка**.

крѣсть *сжиц. м.*, ум. *м.* **крѣстѣцъ**, ум. *ср.* **крѣстче**, **крѣстѣ**, **крѣстѣнце**; стб. **крѣстъ**, рус. **крѣст**, род. ед. **крѣста**, пол. **kręst**, **chręst**, чеш. **kręst**, словен. срб.-хрв. **kręst**.; отъ стар. нѣм. *име* на Христа: **Krist**, **Christ** || **крѣстѣкъ**, **крѣстѣтка**, **крѣстѣчка** *сжиц. жс. р.* || **крѣстѣтъ**, **крѣстѣт-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **крѣстѣнъ**, **-ни** I. *прил. м.* || **крѣстѣнъ** II. *прич.* *мин.* *стр. м.* || **крѣстѣникъ** *сжиц. м.*, *жс.* || **крѣстѣница** || **крѣстѣне** *сжиц. ср.* || **крѣстѣцъ** *сжиц. м. р.*, *мн.* **крѣстѣцѣ** || **крѣстѣтель** *сжиц. м.* || **крѣстѣтелски** *прил. м.* || **крѣстѣтельство** *сжиц. ср.*

|| **крѣсто|вид-енъ** *прил. м.* || **Крѣстовъ-день** *прил. сжиц. м.* || **крѣстовище** *сжиц. ср.* || **крѣстомъ нар.** (стар. *твор.* п. ед. ч.) || **крѣсто|нос-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **крѣстонос-ецъ**, **-ци** *сжиц. м.* || **крѣсто|образ-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **крѣсто|по|клѣн-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **Крѣстопоклѣнна недѣля** *прил. сжиц. жс. р.* (4-та презъ велики пости) || **крѣсто|пѣтъ** *сжиц. м. р.* || **крѣстѣсвамъ** *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* **крѣстѣсамъ** III. || ~ *се* *гл.* *непрех.* || **крѣстѣсанъ** *прич.* *мин.* *стр. м.* || **крѣстѣсване** *сжиц. ср.* || **крѣсто|цвѣтні** *прил. мн.* = лат. **Cruciferae** || **крѣстя** *гл.* *прех.* тр. II. 1. || ~ *се* *гл.* *непреход.*

крѣтъ *сжиц. м.*; рус. **крѣт**, **крѣта**, пол. **kręt**, чеш. **kręt**, обл. **krę**, словен. **krę**, срб.-хрв. **kręta**.; кор. и.-е.; *едни* *сравняватъ* лит. **krętas** 'землеровка' отъ и.-е. *(s)**krę-** **дѣлба**, **рѣжа**., *разширение* съ **t** на и.-е. *(s)**krę-** **рѣжа**... || *кор.* **krę** **въ** **бѣлг.** **крѣр-тя**; *други* съ лит. **krętas** **подвиженъ**, **krętas**, **krętas** *движа* *се*... ||

крѣцвамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* **крѣцна** I. 5., мкр. усл. **крѣцнுவамъ**; *вж.* **крѣркама**, **скѣрцама**.

крѣчкама *гл.* *непрх.* тр.; *вж.* **крѣшкама** || **крѣчка**, стар. обл. **крѣчка** *сжиц. жс. р.*, ум. **крѣчкица**, **крѣчкичка**; старобѣлг.

крѣчма, рус. **корчма**, бѣлор. **малор.** **корчма**, **корчмарь**, пол. **korczma**, чеш. **словен.** **sręb-hręv** **kręta**, **гор.** **лужицки** **korczma**...; *общослав.* **дума** **съ** *наст.* **-ма**; *срв.* рус. **ведьма**; *кор.* **въ** **крѣрама** 'ямъ', **пия** **съ** **шумъ**; *срав.* **плюскама**, **пукама**... || **крѣчмаръ**, **-инъ** *сжиц. м.*, *жс. р.* **крѣчмарка** (**крѣчмарца**), *ср.* ум. **крѣчмарче** || **крѣчмарница** *сжиц. жс.*, ум. **крѣчмарничка** || **крѣчмарски** *прил. м.* || **крѣчмарство** *сжиц. ср.* || **крѣчмарувамъ** *глаг.* *непрех.* тр. III. || **крѣчмя** *гл.* *непрех.* тр. II. 1.

крѣшвамъ *глаг.* (не) *преход.* тр. III., *екр.* **крѣшна** I. 5., мкр. **крѣшнுவамъ** || **крѣш-енъ**, **-ни** *прил. м. р.* || **крѣшкама** *глаг.* *непрех.* тр. III. *първон.* ум., *екр.* **крѣшна** I. 5., *мкр.* усл. **крѣшнுவамъ** III., *сжиц. ср.* **крѣшкане**, **крѣшнуване**; *кор.* *въ* *гл.* **крѣрша** 'извивамъ та чупя'; *срв.* обл. **крѣчкама** отъ *гл.* **крѣрча** съ *подоб.* *знач.*

крѣкамъ *гл.* *непрех.* тр. III., *екр.* **крѣкна** I. 5., мкр. усл. **крѣкнுவамъ** III., **сър. **крѣккамъ**; *кор.* **kręk-**; рус. **крѣкать**, **малор.** **крѣкаты**, пол. **kręczęc**, чеш. стар. **krękař**, **kręchar**... 'видъ патица'; **бѣлгар.** **крѣк** отъ **kręk-**, *както* *въ* **krękamъ**; *кор.* **kręk-** *и* **под.**; *звук.* *подраж.* **крѣк** съ *вметната* *носовка*; *вж.* **крѣчеталка**; *срав.* **крѣскамъ**, **крѣк-вамъ**... || ~ *се* *глаг.* *непреход.* тр. II. || **крѣкливъ** *прил. м.* || **крѣкотъ** *сжиц. м.***

|| крѣкѡтя се *гл.* непрх. тр. II. 1. || крѣкѡ-
тѡша *сщц. жс.; срв.* крѣкетуша.
крѣскамъ *гл.* непрех. тр. III., тр. крещя
II. 2., *сщц. ср. р.* крѣскане; срб.-хърв.
kriještim.; кор. крѣск- може да е отъ
*крѣ-к-ск- > *крѣ-ск-; *вж.* крѣкамъ
|| крѣсла *сщц. жс.* || крѣсливъ *прил. м.*
|| крѣслив-ецъ, мн. -ци *сщц. м.* || крѣс-
ливѡсть *сщц. жс. р.* || крѣсльѡ *сщц. м.*
|| крѣсна *“крѣсна“* офиц. правопись *гл.*
непрех. екр. I. 5., мкрат. усл. крѣсну-
вамъ, крѣсвамъ III. || крѣськъ *сщц. м.*
крѣхаръ *сщц. м.* || крѣхкавъ *прил. м.* || крѣх-
къ *сщц. жс.* || крѣхъ-къ, -ни *прил. м.;*
стб. крѣхъкъ, кор. въ нб. крѣшвамъ,
крѣрша, *вж. т.;* ѣ отъ подоб. кор. съ
удължение || крѣхкавѡсть *сщц. жс.* || крѣх-
тинѡ *прил.*
крѣхѡтя се *гл.* непрех. тр. II. 1., *сщц. ср.*
крѣхѡтене; пѣрвич. кор. *крѣ- въ крѣ-
камъ, крѣскамъ и въ отглас. отно-
шение къмъ рус. крѣчатъ...; *срв.* крѣ-
котуша, крѣкота; крѣчеталка...
крѣя *гл.* непрех. тр. I. 11.; стб. (срб.-ред.)
о крѣятн, чеш. o|křeji освежавамъ се,
малор. крѣяты съ подоб. на знач. въ чеш.;
бълг. гл. сочи негли къмъ и.-е. кор. *krei-
въ крѣ въ *вж. т.;* за чеш. малор. *срв.* лат.
сгео създавамъ, ge|create > фр. gécrée;
gé création 'освежаване, забава'...
крѣщавамъ *глаг.* преход. мкрат. усл. отъ
крѣстя; *вж. т.* || ~ се *гл.* непреход.
|| крѣщаване *сщц. ср.* || крѣщавка *сщц. жс.*
|| крѣщѣл-ень, -ни *прил. м.* || крѣщѣл-
никъ *сщц. м., жс.* крѣщелница, *ср.* ум.
крѣщѣлничѣ || крѣщѣние и стар. обл.
крѣщенѣ *сщц. ср.*
крѣжъ *сщц. м., член.* крѣжтъ, ум. м. р.
крѣжѣтъ, крѣжѡкъ, ум. ср. крѣжче;
стб. крѣжъ, рус. крѣж, пол. krąg, чеш. kruh,
словен. króg, срб.-хърв. krúg...; кор. и.-е.
*krongh-: *krengh- свивамъ...; *срв.* стар.
сканд. hringr, стар. англ. стар. саксон.
st. нѣм. hring, нѣм. Ring прѣстенъ; умбр.
cringatro, cringatrum видъ раменна по-
везка, знакъ на длѣжность... || крѣжгльстѣ
прил. м. || крѣжъ-гль, -ли *прил. м.* || крѣж-
ловатъ *прил. м.* (по рус.) крѣжловатѡсть
сщц. жс. || крѣжгло|вид-ень, -ни *прил. м.*
|| крѣжглѡсть *сщц. жс.* || крѣжгль *гл.* прех.
тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || крѣжго|врѣтъ
сщц. м. || крѣжговрѣт-ень, -ни *прил. м.*
|| крѣжговрѣтнѡсть *сщц. жс.* || крѣжго|зѡръ
сщц. м., ум. м. крѣжгозѡрець, ум. ср.
крѣжгозѡрче; *вж.* гл. съ|зира мѣ...
|| крѣжгомъ *нар.* (стар. твор. пад. ед. ч.)
|| крѣжго|обрѣз-ень, -ни *прил. м.* || крѣж-
го|обрашѣние *сщц. ср.; вж.* крѣжго-
врѣтъ || крѣжго|свѣт-ень, -ни *прил. м.*
'околосвѣтски' || крѣжжѣло *сщц. ср. р.*
|| крѣжжникъ *сщц. м., жс.* крѣжжница.

кисило|графѣя *сщц. жс.; гръц.*
кѣиторъ *сщц. м.; гръц.* || кѣиторски *прил. м.*
|| кѣиторство *сщц. ср.*
куафѣра! (коафѣра) *сщц. жс. р.;* френ.
'прическа'.
кубѣ *сщц. м.;* зап.-европ. отъ латин. cubus
< гръц. kýbos 'игрална кость, като кубъ'
|| кубатѣра *сщц. жс.* || кубѣикъ *сщц. м.* отъ
прил. || кубѣически *прил. м.*
кубѣ *сщц. ср., ум.* кубѣнце; тур. (отъ перс.
или отъ кор. ар.-алт.); *срв.* к у п о л а, итал.
cupola, лат. cupa...; сщцински кор. само
*ку-...; *вж.* к у п ъ, к у к а... || кубѣлия *прил.*
неизм. за 3. р.; съ тур. настав.
кубѣръ *сщц. м.;* тур. || кубѣрець *сщц. м. ум.,*
ум. ср. кубѣрче || кубѣрлѣкъ *сщц. м.*
куверта *сщц. жс.;* френ.
куветъ *сщц. м.;* тур.; *вж.* коветъ.
кудѡ *сщц. жс.* 'ято птици', тур. 'бюлюкъ', ум.
кудѣница; стар. дума съ наст. *d(h)ā и кор.
к у - въ к у п ъ, рус. куча 'купъ, купчина...',
пол. kuczki малки купчини. || кудѣкудѡ
сщц. м. стар. обл. 'всѣкакви люде'...
кудкудѣкамъ *гл.* непреход. тр. III., зву-
ководража; *срв.* кокошка; стбълг.
кокотъ 'пѣтель'; френ. coq пѣтель...
|| кудкудѣкъ *межд.* || кудкудѣкамъ *гл.*
непрех. тр. III., екр. кудкудѣчна I. 5. и
кудкудѣча I. 10. || кудкудѣчка *сщц. жс.*
|| кудкудѣкане, кудкудѣчене *сщц. ср.*
кудѣя *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. коудѣти, рус.
про|кудѣть 'пакостя', пол. обл. przę|kud-
zić развалямъ..., словен. kuditи има знач.
подоб. на българ.; кор. и.-е. *kud-...; *срв.*
грц. kydázō хула, ругая..., санскр. kutsáyati,
н. перс. ni|kūhidān, швед. huta викамъ, ко-
ра...; стар. англ. hūsc хула, присмѣхъ...
|| кудене *сщц. ср. р.*
кузѣя, кузѣница *сщц. жс.* стар. обл. (родоп.)
'ковачница', малор. кузѣя, пол. kuźnia;
срв. стб. коузнѣць, рус. кузнѣц 'ковачъ';
кор. к у - въ стб. коу-ти, коуѣ, латин.
cudo...; *вж.* к о в а || кузѣничка *сщц. жс. ум.*
кузѣмъ зват. пад. ед. ч. по тур. 'агне мое'
|| кузу-гѡбѣ *сщц. ср.* 'видъ гѣба'; тур.
'агнешки пѣпъ'.
кузѣнѣкъ *сщц. м.; вж.* козунакъ.
кукъ *сщц. м., кѣирь* (кѣирѣ) *сщц. м.*
'смѣшникъ по сирица', т. е. 'който се
криви'...; кор. и.-е. *keu-: *kou-... из-
кривенъ, изпжкналъ, вдлѣбнатъ...;
вж. к у п а, к у п ъ, к у б е...; *срв.* лет.
kūkis джудже, литов. kūkas 'тала-
съмъ, вампиръ' 'духъ като джудже'...; kū-
kis 'гребло за торъ' ('като кука'); ст. прус.
sawh дяволь... || кѣна *сщц. жс., ум.* кѣница,
кѣничка; стб. коука (рус ред. коуко-
нось), срб.-хърв. kuka, словен. s|kučiti,
гор луж. дол. луж. kokula вм. ku-ku-
la...; кор. и.-е. *keu-: *kou, наст. -ка

(кор опредѣл. -к-); *срав.* санскр. kuśāti, kuṣatī изкривява се...; литов. kūkis гребло за торъ, ирл. síar кривъ, летон. kukurs, kučums гърбица... || **кукалецъ** *сжиц. м.* || **кукалица** *сжиц. ж.* || **кукистъ (кукестъ)** *прил. м.* || **куко|нось** *сжиц. м.* 'бекасъ'. **кукамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. kūna I. 5., мкр. усл. **кукнувамъ** III., съкрат. **кук-вамъ**, *сжиц. ср.* **кукане**; кор. звукоподраж.; *срав.* лит. kukū'ti, лет. kukūt.; *вж.* кукувица.

кукйли (нокйли) *сжиц. м. мн.*; *вж.* кука.

кукирь (кукерь), кукйрица (кукерица); *вж.* кукъ.

кукла *сжиц. ж.*, ум. **куклица, кукличка**; рус. кукла; кукольник 'който прави кукли'; стар. 'шутосъ...'; м. рус. кукла, пол. обл. kukia (отъ рус.), н. грц. *κωκίλα* || **куклинъ-день** *прил. сжиц. м.*

куко *сжиц. м.*; *вж.* кукувица.

куковъ-день *прил. сжиц. м.* || **куково лѣто** *прил. сжиц. ср.* = 'никога', на конски великдень', по лат. ad calendās graecas 'на гръцкитѣ календи'; отъ кукъ 'смѣшникъ по сирната недѣля презъ зимата'...; *вж.* кукъ, кука...

куку! *межд.* || **кукувамъ, куквамъ** *глаг.* непрех. мкр. усл. тр. III.; *вж.* кукамъ, *сжиц. ср.* **кукуване, кукане** || **кукувѣйка I-II.** *сжиц. ж.* || **кукувица (кукувана)** *сжиц. ж.*; ум. **кукувичка**; звукоподраж.; рус. кукѣшка, малор. кукулычка, пол. kukulka, kukawka, чеш. kukavka, kukavička, kukavka, kukučka, словен. сѣрб.-хърв. kukavica и т. н.; *срав.* лат. cuculus, ирл. cuach, нѣм. Kuckuck, френ. coucou, санскр. kūkilā-s, kūka-s, грц. kōkkuh и т. н. || **кукувичи** *прил. м.* || **кукувичинъ** *прил. м.* || **кукувичинъ хлѣбъ** *прил. сжиц. м.* || **кукувичина** *сжиц. ж.* || **кукувичина плѣнка** *прил. сжиц. ж.* || **кукувичина прѣжда** *прил. сжиц. ж.* || **кукувичино грѣзде** *прил. сжиц. ср.* || **кукувичини сълзи** *прил. сжиц. мн. ж.* || **кукувиѣ** *сжиц. ж.* 'кукумявка'.

кукулѣза (кукулѣза) *сжиц. ж.* 'насъкомо Forficula'; въ втората часть кор. на гл. стб. лѣзж, (в)лѣза, и злѣза) „Кукулѣза к. лѣза, де има дупка да влѣза?“... **кукуль** *сжиц. м. р. обл.* 'кожурецъ'; *срав.* фр. нѣм. Kokop, *вж.* какавида.

кукумявка *сжиц. ж.*, ум. *ж.* **кукумявчица**, ум. *ср.* **кукумявче**; звукоподр.; *вж.* кукувейка II. || **кукумявкамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* **кукумявкане**.

куку|нось, куку|носка *сжиц. ж.*, по-добре **куконось, куконоска** *вж. т.*

кукура *сжиц. м.* 'глупакъ'; произв. отъ кукъ; *вж. т.*; *срав.* шутъ.

кукуригамъ, кукурикамъ *гл.* непрех. тр. III.; екр. **кукурикна** I. 5., мкр. усл. **кукурикнувамъ** III., съкрат. **кукуриквамъ**; звукоподр.; рус. кукуреку! *межд.*; глаг.

кукурѣкатъ, обл. кукурикатъ и кукарѣкатъ, пол. kokorykaś, сѣрб.-хърв. kukurijekati...; *срав.* лат. cucurige, н. гр. kukurizō, нѣм. kikeriki, лит. kakarūkū, санскр. kukuṣa-s пѣтель... и т. н. || **кукуригу! кукурику!** *межд.* || **кукуригане, кукурикане** *сжиц. ср.*

кукуринъ, кукуробъ *сжиц. м. обл.*; *вж.* кукурякъ.

кукурузъ *сжиц. м. р.*, ум. *м.* **кукурузецъ**, ум. *ср.* **кукурузче**; рус. кукуруза, малор. кукуру(д)з; пол. kukuru(d)za, словен. kukurūza, kukorica, kogūza, сѣрб.-хърв. kukuruz., *срав.* тур. kokoroz; споредъ нѣкои южнослав. думи били отъ осн. на кукурякъ, словен. kukurjast кждравъ, кокога кждрица... || **кукурузень** *прил. м.* || **кукурузникъ** *сжиц. м.*, ум. *ср.* **кукурузниче** || **кукурчинъ** въ **турчинъ - кукурчинъ** *сжиц. м. р.* 'видъ насѣкомо'; *срав.* и кукулѣза...

кукурякъ (обл. **кукурѣкъ**) *сжиц. м.*, ум. *м.* **кукурячецъ**, ум. *ср.* **кукуряче**; доста много имена на разл. билки и раст. сж образувани въ слав. езици отъ основи kokog-; kukig-; рус. кокорыш, бѣлг. кокорче 'теменуга', чеш. kokofik и т. н.; *вж.* кукурузъ; *срав.* кокоря се, кокорка...

кукя *сжиц. ж.* обл. макед. вм. кжша.

кула *сжиц. ж.*, ум. **кулица, куличка**; тур. (араб.) kule.

кулавъ *прил. м.* стар. обл. = 'едноржкъ...'; тур. 'сакатъ'; *срав.* мал. рус. укулыты, закулыты, 'изкривявамъ, правя кулавъ', 'усакатывамъ'...; бѣлоруски кулявѣты 'хромъ, куцъ, сакатъ'...; словен. kuljav осакатенъ, kulj 'съ осакатени рога', пол. kulawy хромъ, куцъ...; чеш. kulhati куцамъ...; отъ и.-е. кор. *(s)kou-:*)s)ku-... изкривявамъ, който и въ кукъ...; грц. *κυλλός* кривъ, изкривень, съ осакат. крака и рже и санскр. kūṣa-s 'съ пречупени рога'... || **кулаво нар.** || **кулавость** *сжиц. ж.*

кулакля *прил.* неизм. за 3-тѣ рода, обл. прост. 'съ уши'; тур. kulak ухо, прил. kulakly.

куластра *сжиц. ж.* вм. коластра; *вж. т.*

кулестъ *прил. м.*; тур. kulā.

кулиса *сжиц. ж.*, обинн. мн. **кулиси**; френ. **куличка** *сжиц. ж.*, ум. отъ кула; *вж. т.*

кулякамъ *гл.* прех. тр. III. обл.; *сжиц. ср.* **кулякане**; вм. колякамъ, отъ кор. въ коло, колело, както е въ тѣрколя... **кумъ** *сжиц. м.*; рус. малор. кум, пол. словен. сѣрб.-хърв. kum; рус. стар. обл. и кмотръ, пол. чешки kmotr и т. н.; видоизм. съкрат. отъ лат. com-pater 'съ|баща, духовень баща', нѣм. Ge|vater... || **кума** *сжиц. ж.*; рус. малор. кумѣ, пол. словен. сѣрб.-хърв. kuma; стб. **къмотра**, отъ лат. com|mater, френ. com|tère...; отъ лат. com|pater е стб. *ж.* **коцнтра** *ж.*

куманѣга, куманѣка *сжц. жс.*; *вж.* ко-
монига.

кумашинѣ *сжц. м.*, произв. отъ кумъ;
вжс. т.

кумашъ *сжц. м.*; тур. || кумашлия *прил.*
неизм.

кумбара *сжц. жс.*; тур.

кумѣць *сжц. м.*, произв. отъ кумъ

кумѣнь *сжц. м.* *вжс.* коминъ.

кумѣрь *сжц. м.*; стб. коумѣрь, рус. ку-
мѣрь отъ старобѣлг.; пѣрвобѣлг. дума;
срав. сирийски kumrā жрецъ, ст. арм.
khuṅm идолослужитель, фин. kumarṭaa
кланямъ се...; *вжс.* Мнимитѣ фински
думи въ бѣлг. езикъ, „Сборникъ въ честь на
Ив. Д. Шишмановъ“ (София 1920) 87—88.

кумѣца *сжц. жс.*, отъ кумъ, ум. кумѣчка
|| кумѣча се *гл.* непрх. тр. II. 3. || кумѣ-
чене *сжц. ср.* || кумѣчинъ *прил. м.*

кумовъ *прил. м.* отъ кумъ || кумова сла-
ма *прил. сжц. м.* || кумовци *сжц. м.* мн.
кумрѣя *сжц. жс.* 'гугутка, гургулица'; тур.;
кор. звукоподраж...; *срав.* кукамъ:
гукамъ, гугушукъ...

кумство *сжц. ср.*; *вжс.* кумъ || кумувамъ
гл. непрх. тр. III., *сжц. ср. р.* кумуване
|| кумѣхъ *сжц. ср. ум.* || кумѣ *гл.* преход.
тр. II. 1. || ~ (кумѣ) се *глаг.* непреход.
|| кумѣне *сжц. ср.*

куна *предл.* обл. вм. конъ; стб. кѣ, рус.
к, ко.; *вжс.* и кѣмъ.

куна *сжц. жс.*, ум. кунѣца I., кунѣчка; отъ
н. грц. съ у отъ о подъ удар; *вжс.* икона.
|| кунѣстасъ *сжц. м. р.* прост. обл. вм.
иконѣстасъ; *вжс. т.* и куна.

кундура *сжц. жс.* || кундуръ *сжц. м.*, ум.
м. кундурецъ, ум. ср. кундурче; тур.
|| кундурадѣя (кундурѣя), област.
кундурадѣя) *сжц. м.*, жс. кундурадѣ-
ѣйка, ср. ум. кундурадѣѣче || кун-
дурадѣѣски *прил. м.* || кундурадѣѣ-
ство *сжц. ср.* || кундурадѣѣлъкъ *сжц. м.*

кунѣца II. *сжц. жс.*; стб. коуна, рус. куна
обикн. мн. кунѣ; кунѣца, малор. куна,
пол. чеш. г. луж. д. луж. словен. срб.-
хрв. kuna; *срав.* лит. kiūnė, лет. sāuna,
sāupe; грц. κουνήκη 'видъ варварска ко-
жа, облѣкло'...

кунка *сжц. жс.*; дет. дума за 'ржка'; рус.
обл. куна 'двѣтъ рѣче пълни'; кунка
'шепа'; необясн.; споредъ единъ българ-
ски „историкъ“ бѣлг. дума кунка била
сродна по кор. съ лат. quinque=петъ...;
по тоя 'методъ' би излѣзло, че и северн.
изт. бѣлг. обл. (Елен.) пѣнки, галена
(къмъ деца) дума за 'рже', е сродно съ
лит. penki = петъ!...

купъ *сжц. м.*, ум. м. купецъ, ум. ср. р.
купче; стб. коуна, рус. купа 'купъ,
множество', пол. чеш. кура, словен. срб.-
хрв. kup, луж. гор. и дол. кура могила...;

кор. и.-е. *kou- > слав. к у- съ наст. -пъ,
и.-е. *kou-ro-s; *срав.* лит. kauras; kupetā
купъ съно, лет. kupenis купъ снѣгъ...;
ст. перс. kaufa-, зенд. kaofa- планинско
гърбице, н. перс. kōh планина, алб. kipi'
купъ, ст. англ. hēar, нѣм. Haufe, ирл.
cūap... || купá I. *сжц. жс.*, ум. купѣца; *вжс.*
купа II.

купа II. *сжц. жс.* 'дълбока паница'; ум. ку-
пѣца, купѣчка; лат. сура (фр. соуре...);
кор. и.-е., сроденъ съ кор. въ предход-
нитѣ думи; и.-е. *kou-:... 'вдлѣбнать':
'изпжнать'; *срав.* санскр. kūra-s яма...,
kumbhā-s гърне...; *вжс.* купъ, купá I.
купель *сжц. жс.*, отъ рус. църк.сл. вм. стб.
кжпѣль, н. б. кжпель.

купѣе *сжц. ср.* съб. 'стока...'; *вжс.* ку-
пувамъ || купѣница *сжц. жс.* || купѣнчо
сжц. ср. || купѣнь *прич. мин.* страд. м.
|| купѣць *сжц. м.* || купѣцки *прил. м.*
'отъ, на купецъ' || купѣшки *прил. м. р.*
'който е купѣнь, що се купува отъ па-
заръ' || купѣлка *сжц. жс.* || купѣло *сжц. ср.*
купѣще *сжц. ср.*; *вжс.* купъ.

куплѣтъ *сжц. м.*; фр. || куплѣтче *сжц. ср. ум.*

купля *сжц. жс.* стар. обл.; стб. коупля; *вжс.*

купѣе, купувамъ || купѣникъ *сжц. м.*

купно *нар.* 'заедно', произв. отъ купъ

|| купомъ *нар.* (стар. твор. п. ед. ч.).

купола *сжц. жс.*; итал.; *вжс.* кубе, купъ.

купонъ *сжц. м.*; фр. || купон-енъ, ни *прил.*

м. || купонче *сжц. ср.*

купувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. купа II. 1.,

ум. купна I. 5., мкр. усл. купнувамъ III.,

съкрат. купвамъ; стб. коуп-ити, коу-

покатн, рус. купѣть, покупать, пол. kupić,

чеш. koupiti, словен. срб.-хрв. kupiti...;

смѣта се обикн. (едвали съ достат. осно-

вание) за общослав. заемка отъ стар.

герм.: гот. kauþōn, ст. нѣм. koufōn, нѣм.

kaufen., а тѣ отъ лат. caupo, cauponis

съдържателъ на кръчма... || купуване

сжц. ср. || купувачь *сжц. м.*, жс. купувачка.

купѣе *сжц. м.* обл. прост.; рус. купѣста,

пол. kapusta, словен. kapusta, срб.-хрв.

kupus...; споредъ едни отъ лат. composi-

sila, споредъ други отъ лат. sarputium

главица > ит. carruccio, фр. cabus въ chou-

cabus, англ. cabbage...;

купѣй *сжц. мн. м.* 'голѣмъ пазаръ, пана-

иръ'; *вжс.* купѣе, купувамъ || куп-

чѣя *сжц. м.*, жс. купчѣйка.

купчина *сжц. жс.*, ум. купчинка, произв.

отъ купъ, *вжс. т.* || купщина *сжц. жс.*

'голѣма челядь... тѣлпа'.

купа (купля) *сжц. жс.* обл. стар. 'стока за

проданъ'; стб. коупля, коупна, рус. куп-

ля, пол. kupia, kupia, чеш. koupě, срб.-

хрв. kuplja...; *вжс.* купѣе.

куръ *сжц. м.* стар. прост. обл. зап. за

penis = въ изт. бѣлг. и обл. зап. хуѣ;

вж. т.; въ стб. **коуръ** значи 'пѣтель', както **кокотъ**; *вж.* курець, курчо, курякъ.

курабия *сжиц. ж.*; тур. || **курабийка** *сжиц. ж.* умал.; успореденъ обликъ г у р а б и я.

куражъ! *сжиц. м.*; фр. courage || **куража!** *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*

курамъ *сжиц. м.*; тур. || **курамджия** *сжиц. м.*

курбанъ *сжиц. м.*, ум. *м.* **курбанецъ**, ум. *ср.* **курбанче**; тур. (араб.) || **курбанъ-байрямъ** *сжиц. м.*; тур.

курбелешки *нар.* обл. прост. вм. у р б у л е ш к и, в у р б у л е ш к и, *вж. т.*

курбеть *сжиц. м.*; тур.; *вж.* гурбетъ.

курва *сжиц. ж.*, ум. *ж.* **курвица**, **курвичка**, ум. *ср.* **курвѣ**, **курвѣнце**; увел. *ж.* **курвѣтина**; стб. **коурѣкка**, рус. **курва**, пол. **kurwa**, чеш. словен. срб.-хрв. гор. луж. **kurva**; смѣта се обикновено (поради слав. у отъ и.-е. *а, както въ нѣм. Mutter; лат. mater.) за стара заемка отъ ст. герм. (въ сжицность предгерм., преди прехода на и.-е. k въ об. герм. h); got. hōrs прелюбодеецъ > курваръ, ст.-исл. hōga, ст. вис. нѣм. huoga, нѣм. Hure, срод. съ лат. sāgus драгъ, лет. kārs похотливъ... || **курваръ-ъ**, **-инъ** *сжиц. м.*, *ж.* **курварка**, *ср.* ум. **курварче** || **курварски** *прил. м. и нар.* || **курварство** *сжиц. ср.* || **курварствувамъ** *гл. непрех. тр. III.*, *сжиц. ср.* **курварствуване** || **курвинъ** *прил. м.* || **курвински** *прил. м. и нар.* || **курвинство** *сжиц. ср.* || **курвувамъ** *гл. непрех. тр. III.*, *сжиц. ср.* **курвуване**.

курдѣсамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **курдѣсамъ** III и **курдѣша** I. 10. || ~ се *глаг. непрех.*; кор. тур. **kur-mak**, мин. св. вр. **kurdu** съгр. наст. -is- || **курдѣсване** *сжиц. ср.*

курецъ *сжиц. м.*; *вж.* к у р ь = въ стб. 'пѣтель'; *срав.* рус. **курица** = 'кокошка' || **курешка** *сжиц. ж.* || **курешница** *сжиц. ж.*

курелникъ *сжиц. м.* 'пржчка съ вързана слама, що се пали на сирница...'; кор. к у р - въ рус. курить 'пуша'; друга отгласна степ. на кор. *вж.* въ чуря;

куриеръ *сжиц. м.*; ит. **corriere**, фр. **courrier**.; кор. лат. || **куриерски** *прил. м.*

курина *сжиц. ж.* || **курка** *сжиц. ж.* || **куркой** *сжиц. м.*; *вж.* к у р ь.

куриоз-ень, **-ни!** *прил. м.* || **куриозитѣт!** *сжиц. м.* 'любопытность'; нѣм. **Kuriosität** отъ лат.; фр. **curiosité**.

курнамъ *глаг. непрех. тр. III.*; *вж.* к ѳ р - к о р я; к ѳ р к а м ѳ . || **куркане** *сжиц. ср.*

курникъ *сжиц. м.*, ум. *м.* **курничець**, ум. *ср.* **курниче**, **курниченце**; производ. отъ стб. к у р ь = 'пѣтель'...; *вж.* ку рець, ку р е ш к а.

курсивъ *сжиц. м.* || **курсив-ень**, **-ни** *прил. м.* || **кур-съ** *сжиц. м.*; лат. || **курсистъ** *сжиц. м.*, *ж.* **курсистка**.

куртизанка *сжиц. ж.*; френ.

куртка *сжиц. ж.*; рус. отъ френ.; кор. лат. **куртулѣсамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **куртулѣсамъ** III и **куртулѣша** I. 10.; кор. тур. съ гр. наст. -is- || ~ се *гл. непрех.* || **куртулѣсване** *сжиц. ср.* || **куртулѣя** *сжиц. ж.*

куруджия *сжиц. м.*; тур.; *вж.* к о р у д ж и я.

курулдѣсамъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. **курулдѣсамъ** се и **курулдѣша** се I. 10.; осн. тур. на страд. залогъ **kurulmak**, въ мин. свѣр. вр. съ грц. наст. -is-; *вж.* прех. к у р д и с в а м ѳ || **курулдѣсване** *сжиц. ср.*

курулекъ *сжиц. м.* обл. стар. 'кжшурка'; собств. 'димница'; *срав.* рус. курѣнь 'назашко село', 'колиба'...; кор. к у р - 'пуша, горя', въ друга степ. ч у р -; *вж.* к у р е л н и к ѳ ; ч у р я; споредъ нѣкои думата била заемка отъ тюркски (чагат. **küreñ** = лат. castra...); въ сжицн. кор. арио-алт.

курчо *сжиц. м.* обл. прост. 'penis'; пренос. отъ стбѣлг. **коуръ** 'пѣтель'; *срав.* нѣм. **Hahn** = пѣтель, но **Hahn, riphahn** е и = penis... || **куршумъ** *сжиц. м.*; тур. || **куршума** *сжиц. ж.* || **куршумецъ** *сжиц. м.* ум., ум. *ср.* **куршумче** || **куршумъ-мензил(и)** *сжиц. м.*, прост. обл.; тур.

курякъ *сжиц. м.* обл. стар.; *вж.* к у р ь.

кусь *прил. м.* 'безъ опашка или съ кжса опашка'; успор. облик. на к ж с ѳ , както г н у с ѳ ; г н ж с ѳ . . . || **кусамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **күсна** I. 5., мкр. усл. **күснувамъ**, съкрат. **күсвамъ** III.; кор. въ в | к у с ѳ ; *вж. т.*; *срав.* и к ж с ѳ ; к ж с а м ѳ || **куси!** *межд.* 'хапѣ' || **күся** *гл. прех. тр. II. 1.*: обл. 'хапѣ'; *вж.* к у ' с и !, к у с а м ѳ ; к ж с а м ѳ , нужда: стб. н ж ж д а . . .

кускунъ *сжиц. м.*; тур.

кускусъ *сжиц. м.* обл.; тур.

кустря *гл. прех. тр. II. 1.* 'подбуждамъ'; пѣрвич. к о с (т) р я, о безъ удар. > у; *срв.* рус. по|ощрятъ, отъ кор. въ прилаг. острый.

кусуръ *сжиц. м.*, ум. **кусурець**, ум. *ср.* **кусурче**; тур. || **кусуря** *гл. непрех. тр. II. 1.*

кутамъ *гл. прех. тр. III.*, успор. обл. к ж т а м ѳ , както к у с и : к ж с а м ѳ . . . ; *срав.* пол. **kućwa** скжперникъ... || **кутане** *сжиц. ср.* || **кутвамъ** *глаг. прех. тр. III.*, екр. **кутна** I. 5., мкр. усл. **кутнувамъ** III., на съкрат. **кутвамъ**, *сжиц. ср.* **кутване**; кор. и.-е. *(s)keu- покривамъ...; *срав.* литов. **kūlis** конюшна, лет. **kūts** обороъ за добитѣкъ.. ст. прус. **keuto**; лат. **cutis**, нѣм. **Haut** кожа. .

кутель *сжиц. м.*, ум. *ср.* **кутелче**, ум. *м.* **кутелець**; срб.-хрв. **kuta**...; смѣта се за илиро-роман. дума; *срав.* лат. **cotylus**...; ит. **ciotola** чаша за пиене; нгр. **kućála** 'черпалка' отъ слав...; *вж.* ч у т у р а . . . || **куткамъ** *гл. прех. ум.*

кутия *сжиц. ж.*, ум. *ж.* **кутййка**, ум. *ср.* обл. прост. **кутийче**; тур. **kutu** (kuću)

- ||кутийчица *сжиц. ум. ж.; ум. ср. кутийченце* отъ кутийче.
- куткудянамъ, куткудяча** *гл. непрех. тр. III; звукоподраж.; вжс. к у д к у д я к а м ъ* || **куткудякъ!** *межд.*
- кутла** *сжиц. ж. ||кутленце сжиц. ср. р. ум.; вжс. кутелъ ||кутлица сжиц. ж.*
- кутлѣ, кутро** *сжиц. ср. 'малкъ прѣстъ на ржка' ||кутрѣ I-II. сжиц. ср. 'кутлѣ'; 'малко куче' ||кутрѣцъ сжиц. м. р. ум. отъ кутро ||кутрѣнце сжиц. ср. р. ум. отъ кутре II. ||кутракъ, обл. и кутрикъ сжиц. м. 'малко кутре, кутренце'; кор. и.-е. *(s)k'ou „звукоподраж.“; *срав.* рус. обл. (сиб. пенз. губ.) кутенок 'кученце.'; грц. *σκύλαξ*... тукъ и бълг. куче, летон. *kuņa* кучка, гр. *κύων*... — съ вариация на кор. и.-е. *(s)kou-: k'u-...; въ рус. диал. куть!-куть! е дума за викане пилета или мисирчета; кор. звукоподраж. *kou-... въ санскр. *kāūtī* вика, лат. *cauŕge* рева...; *вжс. к у р ъ*.*
- кутри I-II.** *мѣст. стар. обл. (род. трак.); стб. кѣторын, рус. который, пол. *który*, чеш. *kteřý*, словен. *keri, kateri*...; кор. въ к о й, осн. и.-е.; *срав.* санскр. *katará-s*, зенд. *katara-*, лит. *katràs*, грц. *póteros*...; наст. и.-е. *tego-: *togo-...*
- кутурица** *нар.;* измѣн. тур.
- куфъ, кухъ** *прил. м.;* гръц. *κόφος* 'празень...' лат. *cavus*... ||**куфалница** *сжиц. ж. ||куфичъкъ, кухичъкъ, -ки прил. м. ум. ||куфинá, кухинá сжиц. ж. ||куфарица сжиц. ж.*
- кухаръ** *сжиц. м., ж. кухарница; кухарка* 'готвачка' отъ рус.; срб.-хрв. *kuhar, kuharica*; отъ рус. *кухня* *сжиц. ж.* 'готварница'; презъ рус. отъ герм. (нѣм.) *Küche*, сега нѣм. *Küche* „кухня“, заемка отъ лат. *coquina* = готварница, *coquo* 'готвя', срод. съ кор. въ п е к ж.
- куткамъ** *гл. обл. ум. отъ к у т а м ъ; вжс. т.*
- куць** *прил. м.; ум. кудичъкъ, -ки;* рус. куц, куций 'безъ опашка, или съ кжса опашка'; м. рус. куций, пол. *kuc, kucyk* 'дребенъ конь; живина безъ опашка'...; споредъ нѣкои отъ н. грц. *κοιτοβάς* хромъ, осакатенъ (н. гръц. *κοιτοσφῆρης* 'съ осакатени ржце'...); *срав.* обаче стбълг. **кжсъ, коусъ,** 'съ накрънена опашка', н. б. **кжсъ** и **кусъ,** словен. *kóstast* 'безъ опашка'; новогръц. дума ще да е отъ бълг.. а не наопаки... *вжс. к ж с ъ; к у с и.;* редуване на **ж с ъ у** прастаро, както въ **нжжда: ноужда,** нѣм. *Not*... || **куцáкъ** *сжиц. м. ||куцамъ гл. непрех. тр. III, екр. куца I. 5, мкр. усл. куцнувамъ, съкрат. куцвамъ; сжиц. ср. р. куцане ||куцаланъ сжиц. м. ||куцáнъ-граждъ сжиц. м.* видъ игра на куцькракъ ||**куцешкомъ, куцешката, куцешкимъ** *нар. ||куцáнна нар.*
- куча печурка** *прил. сжиц. ж. ||куча се гл. непрех. тр. II. 3. ||куче сжиц. ср., ум. кученце; срб.-хрв. обл. *kuće, kućak*, словен. *kučak*, пол. *kucziuk*; *вжс. к у т р е; срав.* лет. *kuņa* кучка., алб. *kutsik*...; кор. и.-е. (ар.-алт.) *(s)k'ou- въ грц. *kyōn, skyłax*, гот. *hunds*, нѣм. *Hund*... латин. *canis*... естон. *kuts*, мадж. *kuya*, вотяц. *kuťa*...; тур. *küçük, köpek*...; отъ и.-е. *k'u-... м. др. санскр. род. п. ед. *śupa-s*, зенд. род. ед. *sūpō*, мидийск. *σπάχ* > рус. собака, срещу домаш. рус. *ука*, пол. *suka*...; лит. *šū*, род. *sūns*, лет. *sūns*... армен. *šun*... ||**кучевъ** *прил. м. ||кучене сжиц. ср. ||кучебкъ* *прил. м. ||кучебчие сжиц. ср. ||кучешки* *прил. м. ||кучешка дѣвка* *прил. сжиц. ж., ~ лобода, ~ отрова, ~ печурка ||кучешко (кучье) грбзде* *прил. сжиц. ср. ||кучешката нар. ||кучешина сжиц. ж., ум. кучешинка... ||кучий (кучи)* *прил. м. Кучий сине!* = тур. *körooglu* || ~ **дрѣнь** *прил. сжиц. м. р. ||кучица сжиц. ж. ||кучка сжиц. ж. р. ||кучя гжба* *прил. сжиц. ж.**
- куця** *сжиц. ж. р.* стар. обл. 'варено жито за помень'; стб. **коутина, коунина, коунина,** рус. кутья, м. рус. кутья, бѣлор. куця, куця... отъ грц. *κοιχία* мн. 'бобъ', ед. ч. *κοιχι* отъ *κοικος* 'зърно'...
- кушáкъ** *сжиц. м.;* тур.
- кушкый** *прил. неизм.;* тур.
- кушла** *сжиц. ж. ||кушьло сжиц. м. ||кушленка сжиц. ж. ||кушлѣ сжиц. ср. = к у т р е 'малко куче'; вжс. к у ч е ||кушленце сжиц. ср.*
- кушрява** *сжиц. ж. вм. кошрява; вжс. т.*
- куюмджия** *сжиц. м., ж. куюмджийка, ср. ум. куюмджийче; тур. ||куюмджийница сжиц. ж. ||куюмджийски прил. м. ||куюмджийство сжиц. ср. ||куюмджилъкъ сжиц. м. р.*
- куюнь-джебъ** *сжиц. м.;* тур.
- къзмá** *сжиц. м. 'сърбежъ...';* тур.
- къзълъ** *сжиц. м.;* тур. ||**къзълджá** *сжиц. ж. къзълъ сжиц. зват. п.;* тур. 'мое момиче'.
- къкря** *гл. непрех. тр. I. 9; кор. звукоподр.;* съ т. н. непълно удвоение; *срав.* к ъ р - к а м ъ.
- къл-кълъ!** *межд.;* звукоподраж. к ъ л - к ъ р - к - съ разнообразяване л : р.
- кълбó** *сжиц. ср., ум. кълбце (стар. кълбце);* стб. **кължо,** рус. м. рус. клуб, род. клуба, пол. *klub*, род. *klębu*, чеш. *klub*, умал. *klubko*, словен. *klóbkó, klóbcé* 'топка за игра', срб.-хрв. *klupko*...; общослав. *klъbo* крие негли кор. *klon- въ клонъ, клоня...; и.-е. *kl-... извивамъ...; *вжс. и.-е. кор. *k(w)ol-* въ коло, ко л е л о... ||**кълбо/вид-ень, -ни** *прил. м. ||кълбовидность сжиц. ж. р.*
- кълвá** *гл. прех. тр. I. 9, екр. кълвна I. 5, мкр. усл. кълвнувамъ III, съкрат. кълв-*

вамъ; стб. **клькж**, неопр. нач. **клюти**; *срав.* клюнъ, област. клювница: **кльвва** || **кълване** (**кълване**) *сжиц. ср.* || **кълвачъ** (**кълвочъ**) *сжиц. м.* || **кълвунъ** *сжиц. м.*, ум. **кълвунецъ**, ум. *ср.* **кълвунче**. **кълка** *сжиц. ж.*, ум. **кълчица**; обл. стар. и **кълкъ м. р.; църк.-слав. **клька**, срб.-хрв. kuk, словен. kolk; срод. съ лит. kùlšis, kùlšė бедро, кълка..., kùlnis пета, лат. calx пета.; *вж.* кълча: **колъно**...**

кълнъ *сжиц. м.*, **кълно** *сжиц. ср.* 'растѣкъ, що кълни'; кор. само къл.; *срав.* пол. kiel, род. ед. kła, словен. kal 'кълнъ', срб. хрв. kalєс млада трева.; кор. и.-е. *kļ-: *kol- пробивамъ...; *вж.* сжиция кор. въ къл-ва || **кълнѣне** *сжиц. ср.*; *срав.* чеш. kletí. || **кълня** *гл.* непрех. тр. II. 1.

кълна *гл.* прех. I. 4., 5.; стб. **кльнж**, **кльти**, рус. клянѣ, пол. kłąc, kłnę, чеш. klíti, klnouti..., словен. kolnem, kleti, срб.-хрв. kunem, kleti...; кор. и.-е. е само *kļ- издавамъ гласъ...; *срав.* санскр. kṛandati реве, вика, ст. англ. hlímmān, ст. нѣм. (h)límman рева, вия, шумя... ст. сканд. hlýmia... || **кълна се** *гл.* непрех.

кълцамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **кльцна** I. 5., мкр. усл. **кльцнувамъ**, съкрат. **кльцвамъ**; *сжиц. ср.* **кълшане**; срб.-хрв. kucati тупамъ... (sgce тоје куса...); кор. и.-е. само *kļ-: *kol- удрямъ...; съ разшир. k (*kļ-k-); „звукотподраж.“; *вж.* кълка; *срав.* лат. calcare стѣпвамъ, стѣпквамъ... || **кълцаникъ** *сжиц. м.* || **кълцамъ се** *гл.* непрех.

кълча *гл.* преход. тр. II. 3., пол. kielcz пньъ, тояга, словаш. kľčovati кърча шумакъ за нива; kľč тояга... || **кълчене** *сжиц. ср. р.* || **кълча се** *глаг.* непрех. тр. II. 3. || **кълчестъ** *прил. м.*; *вж.* кълка || **кълчица** *сжиц. ж.* ум.

кълчища *сжиц. ср.* мн.; кор. *kļ-k- въ кълцамаъ || **кълчйщ-енъ**, **-ни** *прил. м.*

кълъ *предл.*, обл. **конъ**, **кунъ**; стб. **къл**, **ко**, рус. к, ко, пол. k, ku, чеш. k, ku, ке, срб.-хрв. k, ka.; кор. и.-е.; *срав.* санскр. част. kam следъ dativus commodi kasmāikām 'че кому'...; *срав.* слав.-ка, -ко (азика, менека...; рус. ну-ка...)

кълна *сжиц. ж. р.*; тур. **кълна-чичекъ** *сжиц. м.* || **кълносвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **кълносамъ**, *сжиц. ср.* **кълносване** || **кълня** *гл.* прех. тр. II. 1.

кълний *сжиц.* множ. (ед. „кълнка“); заемка отъ рус. конки, множ. ч. отъ конек, ум. отъ конъ.

кълнтя *гл.* непрех. тр. II. 2., екр. **кълнна** I. 5., мкр. **кълннувамъ** III., съкрат. **кълнвамъ**, *сжиц. ср.* **кълнтѣне**; кор. ар.-алт. *(s)kēn-: *(s)kēn-... 'издавамъ гласъ...'; *срв.* *сжиц.* ка и я, лет. skāņigs звучащъ...; тур. чанъ звънецъ...; гръц. *καναχί* шумъ..., *καναχέω* шумя..., *καναχός* шумъ..., лат. cano, canere,

canto, cantare пѣя..., cīconia щъркъ..., влаш. cînla пѣя...

къръ! *сжиц. м.* прост. обл.; тур. || **къръ-агасж** *сжиц. м.*

кървавъ *прил. м.*; *вж.* кървъ || **кърва-вица** *сжиц. ж.*, ум. **кървавичка** || **кърва-виче** *сжиц. ср.* || **кървавя** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* **кървавѣне** || **кървѣнъ** *прил. м.*, *вж.* кървѣнъ || **кървенина** *сжиц. ж. р.* || **кървенѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6.; *сжиц. ср.* **кървенѣене** || **кърви** *сжиц. мн. ж.* отъ кървъ || **кървожад-енъ**, **-ни** *прил. м.* = **кървожаденъ** || **кървожадность** *сжиц. ж.* или по старински **кървожадность** || **кърволокъ** (**кърволочникъ**) *сжиц. м.* || **кървопй-ецъ**, мн. -йци *сжиц. м.*, стар. и *жс.* **кървопйца** || **кървопйка** *сжиц. ж.* || **кървопйче** *сжиц. ср.* || **кървясамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **кървясамъ** III., *сжиц. ср.* **кървясване**.

Кърджали *сжиц. м.* соб. геогр. || **кърджалия** *сжиц. м.* обикнов. мн. **кърджалии** (истор. въ 18—19 в.) 'турски разбойници'; въ сжицность произв. отъ куг 'поле', kyrdža „поленце“ (*срав.* uzun 'дълъгъ', uzundža 'дългичкъ'...) кърджалии = поленци; даалии 'планинцы'... || **кърджалийски** *прил. м.* || **кърджий** *сжиц. м.* || **кърджийски** *прил. м.* || **кърджилъкъ** *сжиц. м.* || **кърещъ** *сжиц. м.* умал. || **кърйще** *сжиц. ср.*

къркамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. **къркна** I. 5., мкр. усл. **къркннувамъ** III., съкрат. **кърквамъ**; стб. **къркнж**, пол. обл. kar-kosz 'гжска', чеш. krkām, словен. krkatī...; кор. звукотподр. *kř-k-... издавамъ гласъ..., ямъ и пия съ шумъ...; *срав.* санскрит. kṛkaṅga-s видъ яребица, ирл. seḡs пѣтель, патица, лат. querquedula видъ патица...; *вж.* кърчма, къргачъ... || **къркотъ** (**се**) *гл.* (не)прех. тр. II. 1. || **къркоря** *гл.* непрех. тр. II. 1., съ коренно удвоение; *вж.* къркря: **куркамъ**... || **къркорене** *сжиц. ср.*

кърлежъ I. *сжиц. м.*, ум. *ср.* **кърлежче**; срб. хрв. krlja 'овча въшка', krlj видъ трънь...; негли отъ и.-е. кор. *kř-: *(s)keg... рѣжа, бода, щипя, хапя...; „кор.“ кърле съ разширение, каквото въ пърляя срещу паря...

кърлѣжъ II. *сжиц. м.* 'овчарска гега'; кор. въ кривъ; *вж.* кърлежъ I. отъ и.-е. кор. *(s)kř-. рѣжа... || **кърлици** *сжиц. ж. мн.* 'дървени куки...' || **кърлийгъ** *сжиц. м. р.* || **кърлюжка** *сжиц. жс.* || **кърлякъ** *сжиц. м.*

кърма I. *сжиц. жс.*, **кърмъ** *сжиц. м.* 'храна за добиткъ...; майчино млѣко'...; стблг.

кърмъ м.и **кърма** *жс.*; рус. корм, пол. karm, чеш. krm; словен. срб.-хрв. krma...; кор. и.-е. *k(ʰ)g-: *k(ʰ)og-.; *срав.* гр. kóros ситость, korénnymi насыщамъ, лит. rā-šaras кърма, šeriu, šerti храня...; žer-

- mens обѣдъ за поменъ...; *вж.* къркамъ, крѣчма... || **кърмакъ** *сжиц. м.* || **кърмачка** *сжиц. жс.* || **кърмачъ** *сжиц. м.*, **кърмаче** *ср.* || **кърмене** *сжиц. ср.* || **кърмилка** *сжиц. жс.* || **кърмилница** *сжиц. жс.* || **кърмилниче** *сжиц. ср.* || **кърмילו** *г. сжиц.* || **кърмилце** || **кърмител-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **кърмица** *г. сжиц. жс.* *ум.* || **кърмя** *глагол.* *прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл.* *непрех.*
- кърма** *II. сжиц. жс.*; *стб.* **крѣма**, *рус.* корма, *срб.-хрв.* krgma, *чеш.* когма (заемка?); *кор. и.-е.* *kʷr-...; *срав.* *грѣц.* rǫm̄p̄ē || **кърмачъ** *сжиц. м.* = *крѣмчия*, *кърмила* *р.* || **кърмילו** *II. сжиц. ср.* *книж.* *по ур.* **кормило** || **кърмиларъ** *сжиц. м.* = *стар. крѣмчия* || **кърмилце** *сжиц. ср. р.* || **кърмица** *II. сжиц. жс.* *ум.*
- кърменець** *сжиц. м.* *обл. стар.* 'видъ жълтица', *отъ нѣм.* Kurmünze; Münze < *лат.* moneta > *монета*.
- кърмиъзъ** *сжиц. м.*; *тур.* *отъ перс.* (индоиран.) kṛmī-š 'червей'; *срод.* съ *бълг.* *прил.* **червень** и *сжиц.* **червей**...; *срав.* *зап.-европ.* karmin — *нѣм.* Karmin, *френ.* carmin(e), *итал.* carmino и *т. н.*, *лат.* coccum...; *червена багра* *се добивала* *отъ известни 'червейчета'*, *насъкомо* Coccus ilicis...
- кърначе** *сжиц. ср.* *обл. прост.* = *тур.* 'кебапче'; *би могло да се приеме*, *че е* *отъ влаш.* (рум.) căpnaț, *производ.* *отъ влаш.* căpne 'месо', *лат.* caro, carnis, смѣс. съ *слав. кор.* въ *гл.* **кърня**...
- кърнае** *сжиц. ср.* || **кърновъ** *сжиц. м.* 'чепъ на бѣчва' || **кърно** | **врѣхъ** *прил. м.* || **кърноухъ** *прил. м.* || **кърня** *гл.* *прех. тр. II. 1.* 'орѣзвамъ...'
- кърпа** *сжиц. жс.*, *ум. жс.* **кърпица**, **кърпичка**, *ум. ср.* *прост. обл.* **кърпче**; *рус.* *обл.* *корпаты* (и *крѣпаты*), *корпѣтъ* 'кърпя', *м. рус.* *корпаты* 'рова, рия', *пол. обл.* *каграц*, *словен. срб.-хрв.* kgra, *словен.* kgrāč 'кърпачъ на обуца'; *гл. словен.* kgrati, *срб.-хрв.* kgriti...; *кор. и.-е.* *(s)ker-: *(s)kr-rѣжа... съ *разширение* (*kr-r-); *срав.* *ирл.* saírem *обушаръ*, *лит.* kùrė *обувка*, *лет.* kùrre, *грѣц.* krēpís, krēpidos *обувка*, *лат.* caprisculum *видъ обуца*; *лит.* kegrù, рѣжа... || **кърпатакъ** *сжиц. м.* || **кърпачъ** *сжиц. м.*; *вж.* *по-горе* и *словен.* || **кърпачка** *сжиц. жс.* || **кърпѣжъ** *сжиц. м.* || **кърпель** *сжиц. м.*, *ум. ср.* **кърпелче** || **кърпене** *сжиц. ср.* || **кърпий-гуня**, **кърпий-кожухъ**, **кърпий-квашникъ** 'есененъ минзухаръ', *лат.* Colchicum autumnale *сжиц.* съст. съ *заповѣд.* *нач. 2-о л. ед. ч.* на *1-о мѣсто* || **кърпий** *сжиц. м.* 'видъ игра' || **кърпулче** *сжиц. ср.*, *ум.* *отъ кърпа* || **кърпя** *гл.* *прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл.* *непрех. тр.*
- кърсно червило** *прил. сжиц. ср.* *обл. прост.* 'видъ растение'; *вж.* *къръ* 'поле'...
- къртъ**, **къртель** *сжиц. м.*; *вж.* *къртъ*.
- къртене** *сжиц. ср.*; *вж.* *къртя* || **кърти ми се гл.** *непрх.* *3-олич. тр. II. 1.*
- къртица** *сжиц. жс.*; *вж.* *крѣтъ* || **къртичавъ** *прил. м. р.* || **къртичинъ** *прил. м.* || **къртичина** *сжиц. жс.* || **къртичка** *сжиц. жс.* *ум.* || **къртога** *сжиц. жс.* || **къртокъ** *сжиц. м.* || **кърточина** *сжиц. жс.* || **къртуль** *сжиц. м.* || **къртя** *гл.* *прех. тр. II. 1.*; *пол.* kocić (отъ *бѣлорус.*) *гриза*, *мжча*; *руски обл.* *кортѣтъ боли*...; *срб.-хрв.* krtiti *мжча*...; *отъ разшир.* *и.-е. кор.* *krt-, *първич.* *(s)ker-: *(s)kr-... рѣжа...; *др. отглас.* *степень въ чърта*, *вж.* *т.* || **кърчѣтина** *сжиц. жс.*
- кърцамаъ** *гл.* (не) *прех. тр. III.*, *екр.* **крѣцна** *I. 5.*; *срб.-хрв.* krcati *чупя орѣхи*, *словен.* krcati, *чеш.* krcek *малькъ орѣхъ*, krcák *птица 'дъргачъ'*...; *кор.* *звукотъ* *подраж.* *кърч* *отъ кърк*; *вж.* *къркамъ*; *отъ бълг.* > *алб.* kertsás, kretsás, *нгр.* kraitsanizō...
- кърчагъ** *сжиц. м.* *стар. обл.* = *грѣц.* *стомна*; *ум. м.* **кърчажець**, *ум. ср. р.* **кърчаже**; *стб.* **крѣуагъ**, **крѣуага**, *рус.* *корчага*, *пол.* koczak *отъ рус.*; *чеш.* krcah, *срб.-хрв.* krcag; *старинна славянска дума* *отъ кор.* въ *сщцеств.* *крѣчма*, *и въ глаг.* *къркамъ*; *вж.* *т.*
- кършъ** *сжиц. м.* || **кърша** *гл.* *прех. тр. II. 3.*, *едкр.* **крѣшна** *I. 5.* *мкр.* *усл.* **крѣшнувамъ** *III.*, *съкрат.* **крѣшвамъ**; *стб.* *сжиц. жс.*
- крѣха** 'троха', *гл.* **крѣшнтн**, *рус.* *крохъ*, *крѣшйтъ*, *пол.* krechki *трошливъ*; *вж.* *крѣхъкъ*, „*крѣхъкъ*“; *словен.* *срб.-хрв.* kršim, krsiti...; *словен.* krš *скала*, krselj *видъ кърлежъ*...; *др. отглас.* *степ.* *на кор.* *вч* *круша*, *кора* *обрушение*...; *първич.* *и.-е. кор.* *(s)ker-: *(s)kr-: *(s)kr-ou-... рѣжа...; *чеш.* kruč *бучка*, *б. соль*, *пол.* kruč *кжсче*...; *срав.* *грѣц.* kroiō *блѣскамъ*, *бия*, *лит.* krušù *скълицвамъ*...; *krušā* *градушка*...; (*срав.* *макед.* **кърша** = „*чупя*“).. || ~ *се гл.* *непрех. тр.* || **кършень** *прич.* *мин. страд. м.*; *срав.* *прил.* *кършень*.
- кърс-енъ**, **-ни** *прил. м.*; *срб.-хрв.* kasan, *до-скап* *отъ doksna*, *словен.* kesno...; *вж.* *кърснѣя*.
- кърскънджия** *сжиц. м.*; *тур.* || **кърскъндисвамъ** *гл.* *непрх. тр. III.*, *екр.* **кърскъндисамъ** *III.* и **кърскъндиса** *I. 10.* || **кърскънмакъ** *сжиц. м.*; *тур.* || **кърскътия** *сжиц. м.*, *жс.*; *тур.* *дума* *повлияна* (или *повлияла*) *негли* *врѣху* *бълг.* *думи* *отъ общослав. кор.* въ *скжденъ*, *о|скжденъ*...; *вж.* *кътъ*, *кътлѣкъ*; *кор.* *ар.-алт.*...
- кърсмѣтъ** *сжиц. м.*; *тур.* (араб.) || **кърсмѣтлия** *прил.* *прост.* *за 3-тѣ рода*; *тур. наст.* -li.
- кърснич-ъкъ**, **-ки** *прил. м.* *ум.* *отъ кърсенъ* || **кърсничко** *нар.* *ум.* || **кърсно** *нар.* || **кърснѣя** *гл.* *непрех. тр. I. 6.*; *стб.* **кърснѣ-жъ**, **-кши**, **-ти**, *рус.* *отъ стб.* *кърснѣтъ*, *кърснѣтъ*, *словен.* kersniti, *срб.-хрв.* karsniti...; *не*

съвсемъ ясно; кор. навѣрно и.-е.; *срав.* лет. kusu, kŭstu, kust уморявамъ се, rĭ-kusinát прех. гл.; лит. kušlas, kušlus слабичькѣ..., лет. kusls слабъ...
кътлъкъ *сжиц. м.*; тур. || **кътъ** *прил. неизм.*; *вж.* къскѣтия.
къцамаъ *гл. непрех. тр. III., екр. къчна, мкр. усл. къцнувамъ III., съкрат. къц-вамъ; вж. кацамаъ.*
къчъ *сжиц. м.*; тур.
къшь-къшы *межд.*; кор. звукоподраж.; за пждене кокошки, птици; *срав.* и шу, рус. ши | ши ши ши | || **къшнамъ** *гл. прех. тр. III., екр. къшна I. 5., мкр. усл. къш-нувамъ III., съкрат. къшвамъ, сжиц. ср. къшкане.*
къшла *сжиц. ж.*; тур. производ. отъ куш зима || **къшлица** *сжиц. ж.* ум. || **къшличка** *сжиц. ж.* ум. отъ ум. къшлица || **къшлѹвамъ** *гл. непрех. тр. III., сжиц. ср. къшлѹване.*
къякъ *сжиц. м.* 'смѣлостъ'; тур.
къямѣтъ *сжиц. м.* 'цена'; тур.
къяфѣтъ *сжиц. м.*; тур.
къобавъ *прил. м.*... || **къобавъ** *прил. м.*... || **къосѣ** *сжиц. ср. р.*...; *вж.* съ кйо- подѣ кйо павъ..., кйоравъ... и т. н.
къостекъ *сжиц. м.*; тур.
къоше *сжиц. ср. тур.*; *вж.* кюше, кйоше.
къошкъ *сжиц. м. р.*; тур.; *вж.* кйошкъ
кюкюртъ *сжиц. м.* 'сѣра'; тур.
кюлафъ (**кюлахъ**) *сжиц. м.*; тур. (перс.) kŭlah.
кюлбастйа *сжиц. ж.*; тур. 'печено на жараво месо' || **кюлбоклукъ** *сжиц. м.*; тур. кюль 'пепель', 'сметъ' || **кюлханѣ** *сжиц. ср. р.* || **кюлчѣ** *сжиц. ср.*
кюмбѣ *сжиц. ср.*; тур. || **кюмбѣнце** *сжиц. ср. ум.*
кюмюръ (**кюмюръ**) *сжиц. м., ум. м. кюмюр-рецъ*; тур. || **кюмюрджия** *сжиц. м., ж. кюмюрджийка, ср. умал. кюмюрджийче || **кюмюрджийски** *прил. м.* || **кюмюрджийство** *сжиц. ср.* || **кюмюрйца** *сжиц. ж.* 'жизница' || **кюмюрче** *сжиц. ср. ум.*
кюнець и **кюнкъ** *сжиц. м., мн. кюнци*; тур.
кюпъ *сжиц. м., ум. м. кюпецъ, ум. ср. кюпче*; тур.; кор. ар.-алт...; *срв.* к у п ъ, к у п а I.-II...; тур. kuju 'дупка'...
кюприя! *сжиц. ж.* обл. прост. 'мостъ'; тур.; ум. **кюпрйка**.
кюрекъ! *сжиц. м.*; тур. 'лопата'.
кюркъ *сжиц. м.*; умал. *ср.* **кюркче**; тур. || **кюркчйа** *сжиц. м., ж. кюркчйя, ср. ум. кюркчйче || **кюркчйски** *прил. м.* || **кюркчйство** *сжиц. ср.*
кюспѣ *сжиц. ср.*; тур.; || **кюспѣнце** *сжиц. ср. ум.*
кюстекъ *сжиц. м.*; тур.; *вж.* къостекъ.
кюстереджйа *сжиц. м.*; тур. 'стругарь'.
кютукъ *сжиц. м.*; тур.
кютя *гл. непрех. тр. II. I. обл. 'мълча';* видоизм. отъ тур.
кюфтѣ *сжиц. ср.*; тур.; ум. **кюфтѣнце**.
кюхвамъ *гл. непрех. тр. III., екр. кюхна I. 5., мкр. усл. кюхнувамъ III., тр. кюхтя II. 2.;* навѣрно отъ звукоподр. междум. корень...**

кяръ *сжиц. м., умал. кярецъ*; тур. (перс.) || **кярлия** *прил. неизм.* за 3-тѣ р. съ наст. тур. -li || **кяровитъ** *прил. м.* || **кярувамъ** *глаг. непрех. тр. III., сжиц. ср. кяруване* || **кярйа** *гл. непрех. тр. II. I.*
кятйибъ *сжиц. м.*; тур. (араб.).

кждѣ *нар.*; стбъл. **къдѣ**, рус. куда, куды, пол. kędy, kađ, чеш. kudy, словен. kōd(i), срб.-хрв. kuda, kudije...; кор. въ кой.

кждѣля *сжиц. ж., ум. кждѣлица, кждѣлка*, рус. кудель, **кудѣля**, пол. kađziel 'хурка', чеш. koudel, словен. kōdelja, срб.-хрв. kudjelja...; кор. и.-е. *ko(n)d-; *срв.* лит. kedėnū, kedėnti влача вълна, лет. keda, kedga хурка, лит. kōdas...; лет. kōda повѣсмо...

кждѣто *нар. отн. отъ кжде* || **кждѣщ-енъ, -ни** *прил. м.*

кждравъ, кждри *прил. м.*; рус. кудрявый, пол. kađzierzawy, словен. kōdravec, срб.-хрв. kudrav... || **кждрене** *сжиц. ср.* || **кждрица** *сжиц. ж., ум. кждричка*; рус. кудеръ м., кудря ж., обл. мн. кудри, пол. kađziog, чеш. kudrna, словен. kōder, срб.-хрв. kudar... навѣрно отъ общослав. кор. въ к ж д е л я...; *вж. т.*; сжичински кор. негли к ж -: ку... въ к у к а, к и ч у р ъ, к у п ъ...

|| **кждря** *гл. прех. тр. II. I.*

кжжелъ *сжиц. м.*; рус. кужель, чеш. kužel, словен. kōžel, срб.-хрв. kuželj...; отъ кор. въ к ж д е л я, к ж д р а в ъ и срод. || **кжжелецъ** *сжиц. ум. м., ум. ср. кжжелче, ум. м. обл. (род.) кжжелчекъ.*
кжжлица (**кжжль**) *сжиц. ж. (м.)*; стбълг.

кжколь, рус. кюколь, пол. kaķol, чеш. koukol, словен. kōkolj, срб.-хрв. kukolj...; кор. навѣрно и.-е.; сравняватъ лит. kãp-kalas звѣнче (по облика на плодътъ и цвѣтътъ); санскр. kãpakañi украшение съ звѣнящи звѣнчета... || **кжжличка** *сжиц. ж.*

ум. || **кжжличавъ** *прил. м.* || **кжжлевъ** *прил. м.*

кжпйна *сжиц. ж.*; стб. **кжпйна**, рус. купйна, чеш. kupina, словен. kōrina, срб.-хрв. kupina...; отъ и.-е. кор. *komp- (kmp-)

вия се...; *срв.* грч. kãmpŭ-, kãmpŭlos изкривень, kãmpŭtō свивамъ..., лит. kũmpas кривъ, kũmpŭti кривя се... лит. kãmpas кжтъ

|| **кжпйнки** *сжиц. ж. мн.* || **кжпйнякъ** *сжиц. м.*

кжпонй, къпънй *сжиц. ж. мн.*; стб. (цсл.) **кж-пона, кжпонъ**; лат. campana... || **кж-понкй** *сжиц. ж. мн. ум.*

кжпя *гл. прех. тр. I. 9.*, || **кжпя се** *гл. непрех. тр.*; стб. **кжпатн (са)**, рус. купать(ся), пол. kąpac się, чеш. koupati (se), словен. kōpati, срб.-хрв. kupati...; недост. объясн.; нѣкои сблжя. корень к ж п - съ името на к о н о п а (грѣсти за шибане въ руска баня...) или отъ общослав. к ж п а 'ки-чуръ...' (за казаната цель)...; *вж.*

к ж д р а в ъ . . . || **кжпане** *сжиц. ср.* || **кжпанки** *сжиц. мн. жс.* || **кжпачъ** *сжиц. м. р.* || **кжпачка** *сжиц. жс.*
кжсь *сжиц. м.*; **кжсь** *прил. м.*; стб. **кжсь**, рус. кусок, пол. keś, pisek, чеш. kus, kousek, словен. kōs. . . ; кор. и.-е. *khond-; *срв.* лит. kándu, kešti хапя, лет. kúdu, санскр. khādati, дъвче, хапе, албан. ha ямъ, грц. κηδόν збещъ. . . || **кжсакъ** *сжиц. м.* || **кжсачъ** *сжиц. м.* || **кжсаче** *сжиц. ср. ум.* || **кжсамъ** *гл.* прех. тр. III, екр. **кжсна** I. 5., мкр. усл. **кжснுவамъ**, **кжсвамъ** III., *сжиц. ср.* || **кжсане** || **кжсѣць** *сжиц. м. ум.* || **кжсичъ**, **кжсичъ**, **кжсичъ** *прил. м. ум.* || **кжсогледъ** *прил. м.* || **кжсогледка** *сжиц. жс.* || **кжсодрѣшко** *сжиц. м.*, мн. **кжсодрѣшковци** || **кжсокракъ** *прил. м.* || **кжсокрачица** *сжиц. жс.* || **кжсопахъ** *прил. м.* || **кжсо свѣтъ** *прил. м.* || **кжсошйя** *прил. (сжиц.) неизм.* || **кжсче** *сжиц. ср. ум.* отъ к ж с ъ || **кжськъ** *прил. м.* || **кжсьо** *сжиц. м.*
кжтъ *сжиц. м.*; рус. кут, пол. kať, чеш. kout, словен. kót, срб. хрв. kut. . . ; кор. отъ и.-е. *kampr-t; *вжс.* к ж п и н а; *срав.* лит. kâmpas 'кжтъ' . . . , грц. kampré извитость, kâmpatō превивамъ, съгвамъ. . . || **кжтамъ** *гл.*

прех. тр. III, екр. **кжтна** I. 5., мкр. усл. **кжтнுவамъ** III., съкрат. **кжтвямъ**; *сжиц. ср.* || **кжтане** || **кжт-ень** **-ни** *прил. м.* || **кжтець** *сжиц. м. ум.* || **кжтина** *сжиц. жс.* || **кжтище** *сжиц. ср.* увел. || **кжтникъ** *сжиц. м.*, *ум. ср.* || **кжтнице** || **кжтче** *сжиц. ср. ум.* || **кжшей** *сжиц. м.* произв. отъ к ж с ъ, *вжс. т.*; *ум. ср.* || **кжшейче**.
кжща *сжиц. жс.*, *ум. жс.* || **кжщица**, **кжщичка**, **кжщурка**, *ум. ср.* || **кжщѣ**, **кжщѣнце**; стб. **кжшта**, словен. kōša, срб. хърв. kusa; отъ кор. въ к ж т ъ, к ж т а м ъ; *вжс. т.*; щ отъ праслав. *tj || **кжщ-ень**, **-ни** *прил. м.* || **кжщйще** *сжиц. ср.* ув. || **кжщникъ** *сжиц. м.*, *жс.* || **кжщница** || **кжщнина** *сжиц. жс.* || **кжщнически** *прил. м. и нар.* || **кжщничество** *сжиц. ср. р.* || **кжщов-ень**, **-ни** *прил. м.* || **кжщовникъ** *сжиц. м. р.*, *жс.* || **кжщовница** || **кжщовнически**, **кжщовнишки** *прил. м. и нар.* || **кжщовничество** *сжиц. ср.* || **кжщувамъ** *гл.* прех. тр. III. || **кжщуване** *сжиц. ср.* || **кжщурка** *сжиц. жс.*, *ум.* || **кжщурчица** || **кжщурче** *сжиц. ср. ум.* отъ ум. **кжщурка** || **кжщя** *сжиц. мн. ср. р.* събир.

Л.

лабедъ *сжиц. м.* стар. обл. = лебедъ, *вжс. т.*; въ лабедъ друга, по-старинна отгласна степенъ на кор. — и.-е. *alhb-bĕlъ. . . ; *срав.* лат. albus бѣлъ. . .
лабиринтъ *сжиц. м.*; гръц.
лаборатория *сжиц. жс.*; лат.
лабуть! *сжиц. м.*; тур.; *вжс.* л о б у т ь 'бой'.
лава *сжиц. жс.*; книж.; рус. лава, нѣм. и т. н. lava отъ ит. lava; кор. въ лат. lavare мия. . .
лавица *сжиц. жс.*; стар. рус. лавица, днесъ рус. лава, обикн. множ. лавы; лавка, пол. ława, ławica, чеш. lava, lavice. . . ; кор. и.-е.; *срав.* лит. lóva, лет. láva. . . ; обясн. различ.; споредъ едни отъ швед. lafve, фин. laava.., или срод. съ норв. laave хамбаръ..., дан. стар. lov. . . ; споредъ други наопаки — швед. и фин. думи отъ слав.; едни, изжодяйки отъ знач. „дѣска, отрѣзанъ кжсѣдърво“, свѣрзуваѣ думитѣ съ санскр. lupātī=рѣже, отрѣзва, lāva-s койторѣже. . . — най-вѣроятно кор. и.-е. *lōu-.*lu-.. рѣжа. . . ; други търсятъ кор. въ лат. lateo крия се, гръц. lantánō. . . ; (общослав. lava = „скривалище“? . . .) || **лавичка** *сжиц. жс.* *ум.* || **лавка** *сжиц. жс.* отъ рус.
лавунамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. **лавна** I. 5., тр. гл. *вжс.* л а я.
лавровъ *прил. м.*; лат. || **лавъръ** *сжиц. м.*
лагерь *сжиц. м.*; рус. отъ нѣм.
лагбд-ень, **-ни** *прил. м.* || **лагбдя** *гл.* прех. тр. II. I. 'отдавамъ се съ страсть' . . . ; църк. слав. лагодньъ conveniens, руски

лагода 'мир, редъ', пол. стар. łagoda, словаш. lahoda 'надлежно свойство' . . . ; *срав.* лат. languere 'отпуснатъ съмъ', laxus рававъ, гръц. lagarós; lōgás, род. lōgádōs у Хезих. 'курава' . . . ; споредъ други и.-е. кор. *lā- въ рус. лад 'сговоръ, съгласие' . . . , латв. lāda редъ. . . ; *вжс.* Л а д а .
лагъмъ *сжиц. м.*; тур. 'подкопъ'.
Лада *сжиц. жс.*; предполагана слав. богиня на любовта; *срв.* Леда (Λήδη) въ грц. митология; рус. лада. 'любима, любовница, ладушка 'любимецъ', малор. ладо 'мжжъ, съпругъ', чеш. стар. lada момиче, девица, lad редъ, съгласие. . . ; най-вѣроятно е сближението съ лагода, *вжс. т.*, толкова повече дето и въ двата реда думи кор. е само ла-, и.-е. *lā-: *lā-. . . ; *срав.* особен. л а с к а . . . || **ладанки** *сжиц. жс. р. мн.* || **ладене** *сжиц. ср.*; *вжс.* л а д у в а н е .
ладие **вид-ень**, **-ни** *прил.* || **ладия**, обл. стар. **ладья** *сжиц. жс.*, *ум.* || **ладийка**, **ладница**; стб. **ладдн**, **ладдн**, рус. лодья, лодка, пол. łódź, łódka, чеш. lod', lodka, словен. ladja, срб.-хрв. ladja. . . ; кор. и.-е. *al- движа се насамъ нататкъ. . . ; *срав.* гръц. álē; aláomai, лит. aldijā, eldija. . . ; стар. сканд. alda корито, норв. обл. olda. . . , латв. alveus улей, корито. . . || **ладийр-инъ**, **-ъ** *сжиц. м.* || **ладя** *се гл.* прех. тр. II. 1.
Ладинъ *прил. м.* || **Ладини** пѣсни 'на Лада'
ладувамъ *гл.* прех. тр. III. || **ладуване** *сжиц. ср.* || **Ладунка** *сжиц. соб. лич. жс. ум.*

лаене *сжиц. ср.* || **лай** *сжиц. м. вж.* гл. л а я; *срав.* троп-отъ, клоп-отъ. || **лають** *сжиц. м.*

Лазарь (Лазарь) *сжиц. м.* въ народ. словесность, въ обичаи, въ битови пѣсни; по името на Лазара въ Евангелието || **лазарвамъ (лазарувамъ)** *гл. непрех. тр. III., сжиц. ср.* **лазарване (лазаруване)** || **лазаретъ** *сжиц. м.* отъ рус. (зап. европ.), производ. отъ сжщото соб. име || **лазарница** *сжиц. ж.* || **лазарка** *сжиц. ж.* || **лазаркиня** *сжиц. ж.* || **лазарникъ** *сжиц. м.* || **лазарница** *сжиц. ж.* || **лазарня** *сжиц. ж.* || **лазаровъ** *прил. м.* || **лазарски** *прил. м.* || **лазарувамъ** *гл. непрех. тр. III., сжиц. ср.* **лазаруване.**

лазаче *сжиц. ср.* ум. 'дете що лази'; *вж.* гл. л а з я || **лазвамъ** *гл. непреход. мкр. усл. III.* || **лазене** *сжиц. ср.* || **лазешкомъ, лазешката, лазешкимъ** *нар.*

лазоръ *сжиц. м.; вж.* лазаръ || **лазорѳсамъ** *гл. прех. тр. III., екр. лазорѳсамъ III., сжиц. ср.* **лазорѳсване.**

лазуръ *сжиц. м.; вж.* рус. отъ зап. европ. > араб. перс. || **лазур-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **лазурность** *сжиц. ж.*

лазя *гл. непрх. тр. II. 1., екр. лѳзна I. 5., мкрат. услов. лѳзнувамъ, съкрат. лѳз-вамъ III.; стб. лѳзитн,* рус. лѳзитъ, пол. łazić, чеш. лѳзитн, сѳрб.-хрв. laziti. . . ; др. отглас. степ. на кор. л ѳ з - въ (в) л ѳ з а, (в)л ѳ з в а мъ : в | л а з я мъ . . . ; *вж.* л ѳ ствица, л ѳ стовица.

лай *сжиц. м.* || **лайвамъ** *гл. непрх.; вж.* л а я. **лайка** *сжиц. ж.; вж.* лай - кучка.

лай-кучка, лай-лай-кучка *сжиц. ж., на-вѳрно по народна етимология разложено на лай и кучка отъ лайкучка, ум. отъ лайка; кор. лай- отъ и.-е. *lōi- : *lei- въ л ѳ я, наливамъ поради това, че се употрѳбя въ народната медицина като чай. . .*

лайнѳ *сжиц. ср.; црк.-слав. (стб.) лѳнно,* малор. лайно, пол. lajno, чеш. lejno, стар. lajno, словен. сѳрб.-хрв. обл. (чак.) lajno. . . ; кор. и.-е. *lōi- : *lei- . . . ; *срав.* санскр. lāyatē прилепа се, прилѳга. . . лат. lino, līvi (lēvi), litum мажа, litmus калъ, нечистотия, грц. al'no. помазвамъ, ирл. lenim лепя се, нѳм. Leim лепило, ст. англ. lām прѳстъ, хумусъ. . . || **лайнѳнъ, лайнѳвъ, лайнѳнъ** *прил. м.* || **лайнѳвя** *гл. непрех. тр. II. 1., сжиц. ср.* **лайнѳвене** || **лайнѳвич-ѳкъ, -ки** *прил. м. умал.*

лайнувамъ *гл. непрх. мкр. усл. III., съкрат. лайвамъ, екр. лайна I. 5., тр.; вж.* л а я. **лакѳ** *сжиц. м.; фр.* || **лакѳйнича** *гл. непрх. тр. II. 3.* || **лакѳйски** *прил. м. и нар.* || **лакѳейство** *сжиц. ср.* || **лакѳейщина** *сжиц. ж.* **лакѳерда** *сжиц. ж., ум. лакѳердица, лакѳердичка; отъ н. грц. lakérda (тур. lakerda) < лат. lactera.*

лакъ *сжиц. м.; нѳм.; кор. перс.* || **лакирамъ** *гл. непрех.; съ нѳмска наставка.*

лакмазанъ *сжиц. м.* 'лакомецъ'; въ свѳрзка и съ подоб. тур. думи; *вж.* локумъ. **лакомъ** *прил. (прич. сегаш. стр.) м., стб.*

лакомъ, гл. **лакатн (лаќкатн)** = гладувамъ. . . ; рус. лакомый 'който лакомо се яде, вкусенъ', сжщ. лакомство. . . = 'нѳщо сладко или вкусно'; малор. лакомый по знач. = бѳлг. . . ; пол. lakoty, чеш. lakoty, словен. сѳрб.-хрв. lakom . . . ; кор. предслав. *ol-k-; *срав.* лит. alkti усѳщамъ гладъ, силно желая, alkanas гладенъ, лет. alkt, ирл. ois, eis лошъ. . . ; сжщински и.-е. кор. само *al-, може би и въ грц. algos болка || **лакомѳне** *сжиц. ср.* || **лаком-ецъ** *сжиц. м., ж.* **лакомка** || **лакомѳя** *сжиц. ж., ум. лакѳмѳйка* || **лакомѳица** *сжиц. ж.* || **лакомѳич-ѳкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **лакомѳичко нар. ум. || **лакомо нар. || **лакомство** *сжиц. ср.* || **лакомщина** *сжиц. ж.* || **лакомѳя се** *гл. непрех. тр. II. 1.*****

лаконѳзмъ *сжиц. м.; грѳц.* || **лаконѳчески** *прил. м. и нар.*

лакърдѳя *сжиц. ж., ум. лакърдѳйка; тур. lakyrđy.*

лакътъ (обл. **лакътъ**) *сжиц. м. р.; стбѳлг.*

лакътъ, рус. лѳкотъ, пол. łokieć, чеш. loket, словен. laket, сѳрб.-хрв. lakat . . . ; кор. и.-е. *ol-k- . . . ; *срав.* лит. alkunė, ū'lektis, ст. прус. alkunis, лет. elkonis, ūlekts, лат. lacertus горня часть на ржка. . . ; сжщински кор. само *ol- . . . ; затова сродни и лат. ulna, грц. ōlēnē, ст. ирл. uilen, гот. aleina; алб. lēns подмишница. . . ; санскр. aratni-š. . . ; отъ гледище ар.-алт. *срав.* аршинъ. . . || **лактѳнце** *сжиц. ср. ум.* отъ лакте, лакътъ || **лакуѳене** *сжиц. ср.* || **лакуѳтка** *сжиц. ж.* || **лакуѳтя** *гл. непрх. тр. II. 1.* || **лакуѳтушене** *сжиц. ср.* || **лакуѳтушка** *сжиц. ж.* || **лакуѳтуш-енъ, -ни** *прил. м.* || **лакуѳтче** *сжиц. ср. умал.*

лала *сжиц. м.; тур.* || **лаладжѳя** *сжиц. м., ж.* **лаладжѳйка** || **лаладжѳйство** *сжиц. ср.* || **лаладжѳлкъ** *сжиц. м. р.; кор.* „звукѳ-подр.“; *срав.* рус. лала, лаларъ 'бѳбрица', лалы 'бѳбрежъ, бѳртвежъ, шѳга'; гл. лалкатъ, пол. обл. и стар. lalka lalata, словаш. lalotat 'говоря неясно', lalo глупчо, сѳрб.-хрв. lalati. . . ; извѳнъ слав. *срав.* литов. lalųti, санскр. lalallā, грѳц. lalós бѳбривъ, laléó бѳбря, латин. lallāge, lallus „тананикане на дойка“, нѳм. lallen. . .

лалѳ *сжиц. ср., ум. лалѳнце; тур.*

лало *сжиц. м. обл.* 'бате, байко', ум. лалко; кор. и.-е. (и об.-чѳвѳш.) въ редица бѳлболни детски думи; *вж.* лала; „кор.“ *lōi- : *lōi- *вж.* л о л к а ; *lei- *вж.* л е л я . . . || **Лалушъ** *сжиц. соб. лич. м. р.,* || **Лал(н)а** *сжиц. соб. лич. ж.*

лалугеръ *сжиц. м., ум. м. лалугерѳцъ, ум. ср. лалугерче; необясн.; дали не е отъ*

и.-е. кор. *lā-. 'кривъ се, скривъ съмъ' въ ст. нѣм. luog пещера, логовище, luoga легловище на дивн животни, грц. атич. láŋra тайно, скришно, λαŋraŋos скривъ, гл. λαŋŋānō, аор. ἐλαŋon скривъ съмъ..., лат. lateo въ латентенъ...
ламъ *сжиц. м.* 'яма, рупа'...; кор. въ л о м я...; *срв.* деруга, д е р а : у | д а р ъ.
лама I. *сжиц. ж.*; исп. отъ перуан.
ламá II. *сжиц. м.*; тибет.
ламба *сжиц. ж.* прост. в м. л а м п а ; *вж. т.*
ламбада *сжиц. ж.*; отъ н. грц. lambáda, грц. λαμπάς, λαμπάδος || **ламберуда** *сжиц. ж.* 'свѣтулка'.
ламбикъ *сжиц. м.*; съкрат. отъ тур. (араб.); *срав.* и въ фр. alambic.
ламѣжъ *сжиц. м.* обл. в м. л е м е ж ъ ; *вж. т.*
ламия *сжиц. ж.*; *вж.* л а м я .
ламкамъ (**ламкамъ** се) 'правимъ ламканица' *гл.* прех. тр. III.; кор. само л а - ; *вж.* л а п а м ъ , л а к о м ъ ... || **ламкане** *сжиц. ср.* || **ламканица** *сжиц. ж.* || **ламна** *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. усл. **ламанувамъ**, **ламвамъ** III., *сжиц. ср. р.* **лам(ну)ване** || **ламентѣжъ** *сжиц. м.* || **ламя** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* **ламентѣне**; неяс.; отъ кор. и.-е. *lā-: lā-... въ л а с к а (чеш. láska любовь...), и.-е. *leubh- въ латин. libido страсть, санскр. lōbha-s, желание жадность..., англ. long, стар. англ. langian, нѣм. verlangen желая...; *срав.* и л а к о м ъ ...
ламотя *гл.* непрех. тр. II. 1; *вж.* л о м ѳ т я .
ламя (**ламия**) *сжиц. ж.*, ум. **ламица**, **ламийка** ум. *ср.* **ламыйче**, увелич. *ж.* **ламыйце**; отъ н. гр. lámia.
ланги *сжиц. ж.* мн. 'красавици' < 'кривъ'... — || **лангерá** *сжиц. м.*; 'прѣкоръ на гърци въ нѣкогашни 3 Пловдивски села'; отъ перс. презъ тур. lang 'кривъ'; *срав.* куцо в л а с и ... || **лангеръ** *сжиц. м. р.* 'слаба ракия, патока', н. грц. lángegas слабо вино, отъ вода въ джибри...
лангида *сжиц. ж.*, **лангидица** 'мекица, тиганица'; отъ н. грц. langána...
ландо *сжиц. ср.*; *френ.*
ланецъ *сжиц. м.*; „стб.“ **ланыцоугъ**, **ланыцоухъ** 'верига', словен. lanec, срб.-хрв. lanac, рус. диал. ланцуг, пол. łanćuch, чеш. lančuch...; срѣд. нѣм. lan, lanne...
лани (обл. стар. лані) *нар.*; стбѣлг. **лани**, рус. обл. сев.-изт. лоні, м. рус. лоны, пол. łoni, чеш. łoni, срб.-хрв. łani...; отъ праслав. *olni; кор. и.-е. (ар.-алт.) *ol-...; *срав.* лат. olī, olīm нѣкога си, ирл. aile другъ, ст.-арм. ail...; лат. alius другъ, állos, гот. aljis, стар. нѣм. ai|lendi чужда земля..., тур. ol|... || **лански** *прил. м. р.* || **ланш-ень**, **-ни** *прил. м.*
ланита *сжиц. ж.*, обикн. мн. **ланити** 'образи, страни на лице'; старинна само стб.

дума, минала въ старочешки и въ руски;
ланита, рус. ланита; кор. и.-е. *lā-n-(*lā-n-: *lā-m-...); *срав.* санскр. gaṛā'ta, lalā'ta чело..., лат. lamina, lamna металенъ листь, мет. дѣска... ('ламарина').
лапъ-лапъ *межд.*; *вж.* л а п а м ъ .
лапá I. *сжиц. ж.*; тур. || **лапáвица** *сжиц. ж.*
лапа II. *сжиц. ж.*; рус. лапа, пол. łapa, б. рус. лапа = и 'ржка'...; кор. и.-е. *lō : *lā- съ наставка -pā; *срав.* латв. lēpa, гот. lōfa, ст. сканд. lofi...; *вж.* л а п а м ъ ; л о п а т а ; л о в я ...
лапада, **лападець** *сжиц. м.*; рус. стар. лапота; обикновено се мисли за чуждица — отъ н. грц. lāpathon, мн. lāpatha; но кор. изглежда стариненъ, сроденъ негли съ слав. въ л а п а м ъ , л о п а м ъ ; *срав.* л о б о д а ...
лапамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **лапна** I. 5., мкр. усл. **лапнувамъ**, съкрат. **лапвамъ** III.; кор. само л а - ; п е корен. разширение, кор. 'детерминативъ'; и.-е. lā-p(h)-...: lā-b- и въ рус. лопать 'лапамъ', бѣлг. лóпамъ; *срав.* грц. lafýssō лапамъ, арм. larhel, алб. 'ар лоча, нѣм. Löffel лъжица съ б : ст. сканд. leria, англ. lar, ст. англ. larian; стб. **ЛОБЪЗАТИ** 'цѣлувамъ' лат. la bium устна, бърна...; *вж.* л а п а II. и л а к о м ъ || **лапáло** *сжиц. ср.* || **лапáне** *сжиц. ср.* || **лапáцáло** *сжиц. ср.* || **лапáцáмъ** *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* **лапáцáне**.
лапе *сжиц. ср.* обл. в м. хлапе, *вж. т.*
лапни-мухá, **лапни-шарáнъ** съст. отъ зап. нач. 2. л. ед. ч. и *сжиц. ж. (м.)* || **лапнишъ** *сжиц. м.* || **лапáшъ** *сжиц. м.* || **лапý-цамъ** *глагол.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* **лапу-цáне** || **лапуцáнъ** *сжиц. м., ж.* **лапуцáна**.
лапцини *сжиц. мн.*; рус. лапотъ *сжиц. м.*, 'царвуль, опинець' || **лаптище** 'голѣмъ царвуль', бѣлорус. лапоць, пол. łapiec...; *срав.* лит. lórai кърпя, лет. lārs кърпка..., нѣм. Larpen дрипель, кърпка...
ласица *сжиц. ж.* стар. обл. 'невѣстулка'; рус. ласица, ласка, пол. łasica, łaska, чеш. lasice, словен. срб. хрв. lasica...; кор. и.-е.; *срав.* лит. lōss, lōssains, (lāssains) жълтеникавъ, жълтокафявъ'...
ласка *сжиц. ж.*; стб. **ЛАСКА**, **ЛАСКАТИ**, рус. ласка, пол. łaska, чеш. láska, срб. хрв. łaska...; кор. и.-е. *(e)lā-s-; *срав.* лат. lascivus закачливъ, разпуснатъ, гот. lustus, нѣм. Lust удоволствие; ст. сканд. elska любя, грц. lalafomai силно желая, lástē у Хезихий 'която продава своитѣ ласки'... || **ласкавъ** *прил. м.* || **ласкаво** *нар.* || **ласкавость** *сжиц. ж.* || **ласкател-ень**, **-ни** *прил. м.* || **ласкателски** *прил. м.* || **ласкателство** *сжиц. ср.* || **ласкатель** *сжиц. м., ж.* **ласкателка**; || **ласка́я** *гл.* прех. тр. I. б. || ~ *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **ласкаене**.

ластарь (ластарь) *сжиц. м.*; отъ н. грѣц. *vlastári(n)* || **ластарецъ** *сжиц. м. ум.* || **ластѣна** *сжиц. ж.*, ум. **ластѣнка** || **ластунъ** *сжиц. м.* || **ластѣна** *сжиц. ж.*, умал. **ластѣнка**.

ластикъ *сжиц. ж.*; отъ фр. *élastique*; кор. грѣц. || **ластикъ** *сжиц. м.* || **ластѣици** *сжиц. мн.*

ластовица (ластавица) и **лѣстовица** *сжиц. ж.*, ум. **ластовичка**, **лѣстовичка**; стб. (рус. църк. сл.) **ластовица**, рус. **ласточка**, пол. *lastówka*, чеш. *lastovice*... словен. срб. хрв. *lastovica*... кор. навѣрно и.-е.; едни сравняватъ лит. *lakštai*, *lakštūti* летя наоколо, *lakštus* бързъ...; други — ирл. *los*, кимр. *llost*, брет. *lost* 'опашка'... || **ластовичевъ** *прил. м.* || **ластович-ень**, **-ни** *прил. м.* || **ластовичи** *прил. м.* || **ластовичинъ** *прил. м.*

латвикъ *сжиц. м.*, **латвица** *сжиц. ж.* 'делва', тур. 'кюпъ'; црк.-сл. (стб.) **латъкъ**, **латъкъ**, рус. **латка**, пол. стар. *łatka*, обл. *łatuszka*, чеш. *látka* 'гърне'...; кор. и.-е.; *срав.* лит. *lūtas* 'лодка', 'еднодрѣвка', срѣд. нѣм. *lade* дѣска...

латѣна *сжиц. ж.*, ум. *ж.* **латѣнка**, ум. *ср.* **латѣнче**; рус. **латѣть**, пол. *łataj*, срб.-хрв. *laćuni*...; необъяснено; отъ чужд. л а т и н к а , л а т и н и н ъ ? || **латѣн-инъ**, **-ецъ**, мн. **-и**, **-ци** *сжиц. м.*; отъ соб. географ. *Latium* || **латѣнски** *прил. м. и нар.* || **латѣнщина** *сжиц. ж.* 'латинизмъ'.

лаута *сжиц. ж.* обл. стар., малор. **лаута**, об. мн.; чеш. *lůtna*, *loutna*, словен. *lavta*...; тур. *lauta*, н. грѣц. *laŭta*... отъ араб. *al ud.*...; итал. *liuto*, *leuto* нѣм. *Laute*, рус. **лютня**... || **лау-таръ**, **-инъ** *сжиц. м.* ум. *ср.* **лаутарче** || **лаутарски** *прил. м.* || **лаутарство** *сжиц. ср.*

лафъ *сжиц. м.*, ум. **лафець**; тур. || **лафу-вамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* **лафу-ване**.

лахана (лахна)! *сжиц. ж.* прост. обл. 'зеле'; отъ грѣц. *λάχανον*, мн. *λάχана* > тур. **лаха се** 3-олич. *гл.* непрех. III. **пада се**, **прилича**; **случва се**; отъ н. грѣц.; *срав.* *λαχλον* (*i < ei*) лотария...

лахудъ *сжиц. м.* 'сланутъкъ'; в м. **нахутъ**.

лахуръ *сжиц. м.* 'лакомъ човѣкъ'; кор. само ла- и въ лапамъ, лапа...

лахуса *сжиц. ж.* в м. грѣц. **лахуса**, *вж. т.*

лахъмъ *сжиц. м.* в м. тур. **лагъмъ**, *вж. т.*

лая *гл.* (не)прех. тр. I. 11.; стб. **лаж**, **ла-жати**, рус. **лаю**, пол. *łajać* хуля, чеш. *lāti*, словен. срб.-хрв. *lajem*...; и.-е. кор. *lā-...; лит. *lōju*, лет. *lāju* *lāt*, лат. *lātrāre*, санскр. *gāyati* лае, арм. *lat* плача, лат. *lāmentum* оплакване, ст. сканд. *lā* коря... **ле** част. следъ звател. пад. (горо-ле, горо зелена.); *срав.* **въпрос. ли**.

лѣбедъ *сжиц. м.*, ум. *м.* **лѣбедецъ**, ум. *ср.* **лѣбедче**; стб. **лѣбѣдъ**, руски **лѣбедъ**, пол. *łabędź*, чеш. *labuť*, словен. *labod*,

сърб.-хърв. *labud*...; кор. и.-е. *el-bh-: *al-bh-; *срав.* лат. *albus* бѣлъ, грѣц. *alfós*; стар. нѣм. *elbiz*, *albiz* лѣбедъ, ст. сканд. *olpt*, *elpt*, *alptir*... || **лѣбедовъ** *прил. м.*

лебенѣца (обл. лебенѣца) *сжиц. ж.*, ум. *ж.* **лебенѣчка**, ум. *ср. р.* **лебенѣче**; стбѣлг. **лѣбѣ**, **лѣбѣ** 'черепъ', рус. **лѣб**, пол. *leb*, чеш. *leb*, словен. *lěb*, *lěbanja*...; негли по облия видъ; *вж.* **лѣбъ** || **лебенѣчевъ**, **лебенѣч-ень**, **-ни** *прил. м.*

леблѣбѣя *сжиц. ж.*, ум. **леблѣбѣйка**; тур. **лѣвъ** *сжиц. м.*, ум. **лѣвче**; *вж.* и **лѣвъ**, *ж.* **лѣвѣца**; стб. **лѣвъ**, рус. **лѣв**, пол. *lew*, чеш. *lev*, словен. срб.-хърв. *lav*...; заето ужъ презъ незасвидѣтелствувано готско *liwa < грѣц. *léōn*, латин. *leo*... (отъ кор. стар. египет.). || **лѣвски** *прил. м. и нар.*

левантѣн-ецъ, мн. **-ци** *сжиц. м.*, *ж.* **левантѣнка**; кор. итал. фр... || **левантѣнски** *прил. м.*

левенѣтъ (**лѣвенѣ**) *прил. (сжиц.) неизм.*; тур. || **левенѣтски** *прил. м.* || **левенѣтство** *сжиц. ср.* || **леленѣвамъ** *гл.* непреход. тр. III., *сжиц. ср.* **леленѣване**.

левитъ *сжиц. м.*; ст. евр. съ грѣц. настав. || **левитски** *прил. м.*

лѣвтеръ *прил. м.* неизм. 'нежененъ'; отъ н. грѣц. (e)levtherós 'свободенъ'; || **лѣвтерина** *сжиц. ж.* обл. стар. 'уволнительно свидѣтельство' || **лѣвтеръ** *сжиц. соб. лич. м.* в м. Елевтерий (отъ грѣц.) = сърб.-хърв. *Slobodan* || **Левтерѣя**, **Левтерѣца**, **Левтерѣка** *сжиц. соб. лич. ж.* = бѣлг. **Свобода**.

легал-ень, **-ни** *прил. м.*; лат. || **легалность** *сжиц. ж. р.*

легалъ *сжиц. ср.* 'легло'; *вж.* **лѣгамъ** || **легло** *сжиц. ср.*; *вж.* **лежа**; *срав.* гот. *liggs*, нѣм. *Lager*, грѣц. *léktron*... || **легловище** (**логъ-вище**, **леговѣще**) *сжиц. ср.* || **легнувамъ** *гл.* непрех. мкр. усл. III. отъ екр. **лѣгна** I. 5., изт.-блг. **лѣгамъ** || **легушъ** *сжиц. м. р.* || **лѣгълъ** *сжиц. м.* обл... 'полегнала нива' || **легълцѣ** *сжиц. ср. р.*, ум. отъ **легло**.

легалъ *сжиц. ср.*; итал.

легалъ *сжиц. м.*; лат. || **легалски** *прил. м.*

легалѣция *сжиц. ж.* || **легалѣон-ень**, **-ни** *прил. м. р.*

легалѣна *сжиц. ж.*; лат. || **легалѣн-ень**, **-ни** *прил. м.*

легалѣнъ *сжиц. м.*, ум. *м.* **легалѣнѣцъ**, ум. *ср.* **легалѣнче**; тур., а то отъ грѣц. *lekáñē*, н. грѣц. *lekáni*; *legéni* и въ н. грѣц.

легалѣонъ *сжиц. м.*; лат. || **легалѣонѣрски** *прил. м.* || **легалѣнѣ** *сжиц. ж.* || **легалѣнѣнѣ**, **-ни** *прил. м.* || **легалѣнѣмаѣция** *сжиц. ж.*; латин. || **легалѣнѣмаѣрамъ се** *гл.* непрех.

ледалъ *сжиц. м.* член. **ледалъ**, ум. **ледалецъ**; стб. **лѣдъ**, рус. **лед**, род. **лѣдъ**, пол. *lód*, чеш. *led*, словен. срб.-хърв. *led*...; кор. и.-е. *led-; *срав.* лит. *lėdas*, обл. *lėdus*, лет. *ledus*, ст. прус. *ladis*; ирл. *ladg* 'снѣгъ';

- допуша се отъ нѣкои и срод. съ гръц. lŭthos камѣкъ.
- лѣда** *сжиц. ж.* обл. стар., **лѣдина** 'нивище', ум. **лединка**, рус. стар. лядина, чеш. гор. луж. lado, дол. луж. lèdo, словен. сѣрб.-хърв. ledina. ; кор. и.-е.; *срв.* швед. област. linda угарь, стар. рус. lindan долина, гот. стар. англ. стар. сакс. нѣм. Land земля, ирланд. land, lann, фр. (отъ герм. келт.) lande степь...
- лѣдавица** *сжиц. ж.*; *вж.* ледъ, поледница || **лѣденъ** *прил. м.* || **лѣденѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6., *сжиц. ср. р.* лѣденѣене || **лѣденина** *сжиц. ж.* || **лѣдено** *сжиц. ср.* отъ прил. || **лѣденица** *сжиц. ж.*, ум. || **лѣденичка** || **лѣдениче** *сжиц. ср.* || **лѣдникъ** *сжиц. м.* || **лѣдниковъ** *прил. м.* || **ледовинъ** *сжиц. м.* || **ледовитъ** *прил. м.* || **ледо|разбивачъ** *сжиц. м.* || **ледо|рѣзъ** *сжиц. м.* || **лѣдъовче** *сжиц. ср.* = лѣдениче.
- лежѧ** *гл.* непр. тр. II. 4.; стб. **лѣжѧ**, **лѣжати**, рус. лежѹ, екрат. лѣчь, лягу, пол. leżeć, чеш. ležim, ležeti, екр. lehu, leci, словен. lézati, екр. ležem, leci, сѣрб.-хърв. ležati, екр. legnem, leci. ; кор. и.-е. *legh-; *срв.* гот. ligan, нѣм. liegen, лит. palégis лежанье, стар. ирл. lige постелка, грц. léktron легло, léxos постеля, lexó родилка.; *вж.* лехуса. || **лежѧне**, **лежѧне** *сжиц. ср.* || **лежѧчка** *сжиц. ж.* || **лежѧщъ** *прич. сег.* действ. м. || **лежеш-нѣмъ**, **-нѣта**, **-нѣмъ** *нар.* || **лежѧрѧ** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* **лежѧрене**.
- лезѣтъ** *сжиц. м.*; тур. кор. и.-е. — сем. || **лезѣтецъ** *сжиц. м.* ум. || **лезетлѧ** *прил.* неизм. м.; наст. тур. -li.
- лѣкъ** *прил. м.*, ум. **лѣнич-ѣкъ**, **-ни** *прил. м.*; стб. **лѣгѣкъ**, рус. лѣгкий, пол. lekki, чеш. lehký, словен. lahək, сѣрб.-хърв. lak. ; кор. и.-е. *leghu-; *срв.* санскр. laghú-š (laghú-š), лат. levis / фр. léger, ит. leggiero..), ирл. laigiu 'по-малѣкъ'; грц. elaxús (а отъ индо-европ. *ḡ), нѣм. leicht... || **лѣка-полѣка** *нар.*
- лѣкѣ** *сжиц. ср.*, ум. **лѣкѣнце**; тур. || **лѣкѣлѧ** *прил.* неизм. за 3 р. || **лѣкѣлѣдѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III., екрат. **лѣкѣдѣсамъ** III. || **лѣкѣлѣдѣша** I. 10.; ~ *се гл.* непрех.; *сжиц. ср.* **лѣкѣлѣдѣсване**.
- лѣйбъ-гвардѣйска** *прил. м.*; рус. отъ кор. нѣм. (герм.) || **лѣйбъ-гвардѧ** *сжиц. ж.*
- лѣйка** *сжиц. ж.*; отъ гл. лѣя.
- лѣкич-ѣкъ**, **-ни** *прил. м.*, ум. отъ лѣкъ || **лѣко** *нар.* || **лѣкомъ** *нар.* (стар. твор. п. ед. ч.) || **лѣко|вѣр-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **леко-вѣрие** *сжиц. ср.* || **лековѣрно** *нар.* || **леко-|мѣслень** *прил. м.* || **лекомѣслени-чѣкъ** **-ки** *прил. м.* ум. **лекомѣсленичко** *нар.* ум. || **лекомѣслено** *нар.* || **лекомѣсленость** *сжиц. ж.* || **лекомѣслени** *сжиц. ср.* || **лѣкѣность** *сжиц. ж.* || **лѣкотѧ** *сжиц. ж.* || **леко|ум-енъ**,
- ни** *прил. м.* || **леко|умно** *нар.* || **леко|умие** *сжиц. ср.*
- лѣле** *межд.* || **лѣлѣкамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. **лѣлѣкна** I. 5., мкр. усл. **лѣлѣкн-увамъ** III., сѣкрат. **лѣлѣквамъ**, *сжиц. ср.* **лѣлѣкане**; кор. звукоподраж.; *срв.* арм. lam плача, лат. lamento оплакванъ. ; срод. и съ лая...
- лексико|графъ** *сжиц. м.*; гръц. || **лексико|графѧ** *сжиц. ж.* || **лексико|граф-ски**, **-ическа** *прил. м.* || **лексико|нѣ** *сжиц. м.*; гръц. || **лексико|логѧ** *сжиц. ж.* || **лексиколо|гически** *прил. м.* || **лексико|логъ** *сжиц. м.*
- лѣкторъ** *сжиц. м.*; лат. || **лѣкторка** *сжиц. ж.* || **лѣкторски** *прил. м.* || **лѣкция** *сжиц. ж.*
- лѣлекъ** *сжиц. м.* 'шѣркель'; рус. леклек (както въ тур.-татар.), пол. lelek, чеш. lelek = лат. Ardea nycticorax, рус. лелек 'козодой', м. рус. лелека, сѣрб.-хърв. lelek, [il]jak шѣркѣ...; н. гръц. λελέκι, λελέκι, алб. ljeljek, лит. lelis, lela, let. lēlis. ; тур. lekkek, lejlek; кор. звукоподраж. съ удвоение...
- лѣлѣцамъ** *гл.* непрех. тр. III. и **лѣлѣча** II. 3., екр. **лѣлѣчна** I. 5., мкр. усл. **лѣлѣч-нувамъ** III., *сжиц. ср.* **лѣлѣчане**, **лѣлѣч-ене**; **ц** вторич. смекч. отъ **к**; *вж.* кор. въ межд. леле и гл. лелекамъ; *срв.* кликъ : въ з|лицание...
- лѣлѣйка** *сжиц. ж.* 'люлка' || **лѣлѣя** *глагол.* непрех. тр. I. 11., обл. **лѣлямъ** III.; *вж.* лѣля.
- лѣлекъ**, **лѣлинъ** *сжиц. м.* обл. стар. || **лѣля** *сжиц. ж.*, ум. **лѣлка**, **лѣлица**, рус. лѣля, 'кумъ'., мрус. лѣлка 'лѣля', пол. lala, lalka кукла, сѣрб.-хърв. ljelna кака, словен. lila кукла...; кор. въ думи бѣлболни; *срв.* кюрд. lalu вуйчо, лет. lele, lelis кукла...; санскр. līlā игра, глума... || **лѣлякъ** *сжиц. м.* || **лѣлинъ**, **лѣлгинъ** *прил. м.*
- лѣмѧ** *нар.*; *вж.* нема.
- лѣмѣжъ** (**лѣмѣшъ**) *сжиц. м. р.*; стбѣлг.
- лѣмѣшъ**, рус. лемех, лѣмеш, пол. lemiesz, чеш. lemech, lemež, словен. lemež, сѣрб.-хърв. lemeš, lemješ, lemež...; и.-е. кор. *lem-; *lom- чупя...; *вж.* ломѧ; *срв.* лет. lemesis, ст. прус. limtvei, ломѧ, разбивамъ, ст. исл. lemia бия, разбивамъ... грц. pōlemés непрекжснато... || **лѣмѣнь** *сжиц. м.* || **лѣмѣцъ** *сжиц. м.*
- лѣнгеръ** *сжиц. м.* 'котва на ладия': *вж.* лангера.
- лѣнъ** *сжиц. м.*, ум. **лѣнецъ**; стбѣлг. **лѣнѣ**, рус. лен, пол. чеш. гор. луж. len, словен. сѣрб.-хърв. lan...; кор. и.-е. *li-p-; *срв.* лит. linas л. стѣбла, мн. linai ленъ, лет. мн. lni, грц. λνον (но lita л. платно), лат. līnum, ст. ирл. līn, гот. lein, нѣм. Leinwand... || **лѣненъ** *прил. м. р.* || **лѣ-нѣще** *сжиц. ср. р.*
- лѣнта** *сжиц. ж.*; стб. **лѣн(ъ)тн**, **-нѣ**, рус. лѣнта, лѣнточка, малорус. лѣнта; *прил.*,

лентавий... отъ грц. λεντιον > лат. lin-teum; лат. linum сродно съ лень.

лѣнь, лѣно́сть *сжиц. жс.*; стб. **ЛѢНЬ** *сжиц. жс.*, **ЛѢНЬ** *прил. м.*; рус. лёнь, пол. leń *м. жс.*, чеш. стар. lén, lén, cega lenost. словен. lén *м.*, срб.-хрв. lijen *м.*...; кор. и.-е. *lê-d-; *срав.* лет. lénis бавень, ленивъ, лат. lénis, грц. lêdein тромавъ съмъ, ирланд. lasc отпущнать, гот. lats тромъ, гл. lētan, нѣм. lassen оставямъ... || **лѣнѣвъ** *прил. м.* || **лѣнѣвичъкъ, -ки, лѣнѣвки** *прил. м.*, || **лѣнѣвичко** *нар. ум.* || **лѣнливъ** *прил. м.* || **лѣнчо** *сжиц. м.* || **лѣня се** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* лѣнѣне.

лѣпавецъ *сжиц. м.* || **лѣпакъ** *сжиц. м.* || **лѣпвамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. лѣпна I. 5., мкр. усл. **лѣпнувамъ** III., тр. лѣпя II. 1.; стб. **ЛѢПНТИ СД**, рус. лепить, леплю, пол. lepić, чеш. lepiť, словен. lèpiti, срб.-хрв. lijepiti...; кор. и.-е. *loi-p-; *срав.* санскр. lēpa-s мазь, мазило, lēprayati намазvamъ, грц. aloifý мазь, гот. bi|aibjan оставамъ, нѣм. bleiben... || **лѣпѣжъ** *сжиц. м.* || **лѣпѣне** *сжиц. ср.* **лѣпѣтене** *сжиц. ср.* || **лѣпѣтя** *гл.* непрех. тр. II. 1., за дете 'бълбола...'; рус. лепетать, м. рус. лепетать, словен. lopofati...; кор. звукоподр. и.-е. *le-p-; *срав.* санскр. lāpāti бърбори, шьпне, говори..., каузат. lāprayati, памир. lōwan, lewan говоря, н. перс. lāba, lāwa просьба, кимр. llēf глась...; *срав.* и лапацало, лапацанъ...

лѣпѣта *сжиц. жс.* 'ножь безъ чирень'...; отъ н. грцц. lepida чирень...; ст. грцц. lepis, -idos люспа...

лѣпѣшка *сжиц. жс.* || **лѣпѣкъ** *сжиц. м.* || **лѣпѣло** *сжиц. ср.* || **лѣпка** *сжиц. жс.* || **лѣпкавъ** *прил. м.* || **лѣпкавина**, **лѣпкавость** *сжиц. жс.* || **лѣпкачъ** *сжиц. м.* || **лѣпливъ** *прил. м.* отъ гл. кор. въ лѣпя || **лѣпливость** *сжиц. жс.*

лѣпина *сжиц. жс.* обл. || **лѣпость, лепотá** *сжиц. жс.* || **лѣпичъкъ, -ки** *прил. м.* ум. отъ лѣпъ || **лѣпъ** *прил. м.*; стб. **ЛѢПЪ**, *срав.* нб. книж. великолѣп-ень, -ни; рус. стар. лѣпный, пол. lepszy по-добръ, чеш. lepu, словен. lèp, срб.-хрв. lijep...; отъ кор. и.-е. *loi-p- мажа... въ гл. лѣпя, *вж.* лѣпвамъ; *срав.* мазень.

лѣптá *сжиц. жс.*; грцц.

лѣпушка *сжиц. жс.* || **лѣпя** *гл.* прех. тр. II. 1., *вж.* лѣпвамъ || **лѣпянь** *сжиц. м.*, ум. лѣпянецъ.

лѣсь *сжиц. м.*; стб. **ЛѢСЪ**, рус. лёс, пол. las, чеш. les, словен. lés, срб.-хрв. lijes... || **лесá** I. *сжиц. жс.*, ум. лесница; рус. лесá, малорус. lisa, пол. lasa, чеш. lisa, словен. lésa, срб.-хрв. lijesa...; спор. нѣкои кор. въ лескá; и. е. *wloiskā, срод. съ ирл. flesc пржчка, жердь; сродно съ ирл., а не заето отъ келт.; сравниватъ и грц. álsoс свещенъ лесъ...

лѣса II. (**лѣса**) *сжиц. жс.* (кума л.); *вж.* ли-сица.

лѣс-ень, -ни *прил. м.*, ум. лѣсничъкъ, -ки; стб. **ЛѢСНЪ**, (църсл. стб.) **ЛѢСНО** < *ЛѢСЪ-НО, срб.-хрв. lastan, ж. р. lasna, та и м. р. lasan; кор. навѣрно въ лѣсть, стбълг. лѣсть, сродно съ нѣм. List хитрость... (ст. нѣм. list значи 'умение, изкуство'); лѣсно изпърво—'съ умение, изкусно'... || **леснина** *сжиц. жс.*, ум. лесникá || **леснотá** *сжиц. жс.* || **леснотѣя** *сжиц. жс.* **лесистъ** *прил. м.* || **лескá** *сжиц. жс.* || **лесковъ** *прил. м.*; стб. **ЛѢСКОВЪ** *прил. м.*; рус. лѣща, лѣщина 'лѣсковъ храсть', пол. laska пржчка, бастонъ, чеш. liska, стар. léska, словен. léska, срб.-хрв. lijeska...; *вж.* лѣса, лѣсь, и лѣсакъ || **лесничей** *сжиц. м.*; отъ рус. || **лесничейский** *прил. м.* || **лесничейство** *сжиц. ср. р.* || **лесовѣд-ень, -ни** *прил. м.* || **лесовѣдский** *прил. м.* || **лесовѣдство** *сжиц. ср.*; *вж.* лѣсь и вѣдя **лѣстя** *глагол.* прех. тр. II. 1. обл. стар. 'пригаждамъ, лѣстя...; стбълг. **ЛѢСТНТИ**; *вж.* лѣстя || **лѣстѣне** *сжиц. ср.* || **лѣсть** *сжиц. жс.* стар. книж. вм. лѣсть.

лѣствица *сжиц. жс. р.*, ум. лѣствичка; стб. **ЛѢСТНИЦА**, рус. лѣстница, лѣсенка, м. рус. лѣствыця...; отъ кор. лѣз- въ вѣз|лѣза, вѣз|лѣзямъ, в|лѣза и т. н.

летáргия *сжиц. жс.*; грцц.

лѣтва *сжиц. жс.*, ум. лѣтвица, лѣтвичка; *срав.* нѣм. Latte.

лѣтя *гл.* непрх. тр. II. 1., екр. лѣтна I. 5., мкр. усл. лѣтнувамъ III., съкрат. лѣтвамъ; стб. **ЛѢТЪТИ**, рус. летѣть, пол. latać, сжиц. м. lot, чеш. letěti, словен. letěti, срб.-хрв. letjeti...; кор. и.-е. *lek-; предслав. *lekt- > об. сл. let-, както санскр. ranktí-š; слав. **пáть**, лат. plecto; слав. плетж и под.; *срав.* лит. lekiù, lékti летя, lakstyti скачамъ...; лет. lėkát подскачамъ... грцц. lókaos птица щъркъ || **летѣжъ** *сжиц. м.* || **летѣне** *сжиц. ср.* || **летáло** *I *сжиц. ср.* споредъ чеш. letadlo за самолеть, аеропланъ || **лѣтка** *сжиц. жс.* || **леткáчъ** *сжиц. м.* || **летливъ** *прил. м.* || **летливость** *сжиц. жс.* || **летуга** *сжиц. жс.*

лѣфѣ *сжиц. ср.*; тур. 'плата за служба'.

лѣфтѣрь *сжиц. м.* 'ергенъ'; грц. eleutherós свободенъ... || **Лѣфтеръ** *сжиц. м.* соб. лич. = срб.-хрв. Slobodan; *срав. жс.* соб. Свобода.

лѣхá *сжиц. жс.*, ум. лѣхѣца, лѣхѣчка; стб. **ЛѢХА**, пол. lecha, чеш. licha, гот. луж. lecha...; отъ кор. и.-е.; предслав. редуване *loi-s-: *li-s... (*loisā = общослав. лѣха); *срав.* лит. lųsė, ст. прус. lyso, лат. līga браздавъ лѣха на нива, delirium лудость, 'излизане извънь браздата'...; гот. laists следа, нѣм. Ge|leise следа, коловозъ.

лехуса *сжц. ж. р.*; грц. *leχouša, leχō*; *вж.* лежа, срод. по корень || лехус-енъ -ни, прил. м.

лѣчка-полѣчка *нар. ум.*; *вж.* лека-полека; лекъ || лѣчкомъ *нар.* (-омъ по старобълг. творит. пад. ед. ч.).

лѣшъ *сжц. м. р.*; тур. (перс.) || лешо|ядъ; лешо|ядецъ, мн. -ци *сжц. м. р.* || лешо|ядче *сжц. ср. ум.*

лешія *сжц. ж.* 'луга'; отъ осн. лат.; *срав.* фр. *lessive*, ит. *lisciva*, исп. *lejía* (j е сега х)... || лѣша *гл.* прех. тр. II. 1.

лѣшникъ *сжц. м.*; *вж.* лещникъ || лещ-ченикъ *сжц. м.* обл. стар.

лѣща *сжц. ж. р.*, ум. лѣщица, лѣщичка; стб. лашта, рус. стар. ляча, м. рус. лѣнча, лѣнчица (презъ маджар. *lensce* < старобълг.), словен. *leša*, срб.-хрв. *leša*; *срав.* лат. *lens, lentis* (фр. *lenticille*, итал. *lenticchia*, въ физ. *lente.*), ст. нѣм. *linsi*, нѣм. *Linse...*; гръц. *lá'ugos* 'шушулковъ плодъ'... || лѣщенъ *прил. м.* || лѣщеница *сжц. ж.* || лѣщенка *сжц. ж.* || лѣщовина *сжц. ж.* || лешо|вид-енъ, -ни *прил. м.*

лѣщакъ *сжц. м.*; събир. отъ лѣска; *вж.* т. и лѣсъ || лещани *сжц. м.* мн. съб. || лещарка *сжц. ж.* || лѣщникъ *сжц. м.*, ум. лѣщиче || лѣщниковъ *прил. м. р.* || лѣщница *сжц. ж.* || лещничаръ *сжц. м.*, жс. лещничарка, *ср. р.* ум. лещничарче || лещничарски *прил. м.*

ли част. въпрос. и др.; стб. ли, рус. ли, чеш., пол., словен., срб.-хрв. *li...*; кор. и.-е.; обясн. различни; вм. и.-е. *wloi- кор. въ воля, гл. лат. *volō* искамъ...; *срв.* лат. *vel* отъ сжци корень = и|л и; или отъ допустителна частица лет. *lái*, лит. обл. *lai* или мѣст. основ. *li- < и.-е. *ol- онзи: *al- другъ...; *вж.* лани.

либавъ *прил. м.*, *вж.* любавъ.

либадѣ *сжц. ср.*, 'видѣ дреха съ памукъ...', ум. либадѣнце; тур.

либе *сжц. ср.*, *вж.* любе || либѣз-енъ, -ни *прил. м.* обл.; *вж.* любезенъ || либене *сжц. ср.* || либенецъ *сжц. ср. ум.* || либа *гл.* прех. тр. II. 1.; *вж.* любя.

либеница! *сжц. ж.* прост. обл. вм. лебеница, лобеница, лубеница; *вж. т.*

либералъ *сжц. м.*; кор. лат. || либерали-зъмъ *сжц. м.* || либерте! *сжц. ср.* заЗр.; фр.

ливада *сжц. ж.*, ум. ливадка, ливадица, ливадичка; рус. малор. ливада, срб.-хрв. *livada*; отъ н. гр. *liváda, livádi* || ливадакъ *сжц. м.* || ливадаръ *сжц. м.*, жс. ливадарка, *ср. ум.* ливадарче || ливадар-ниче *сжц. ср. р.* || ливадарски *прил. м.*

|| ливадарство *сжц. ср. р.* || ливадище *сжц. ср.* || ливадникъ *сжц. м.* || ливадски *прил. м.* || ливадче *сжц. ср. ум.* || ливадье *сжц. ср.* събир.

ливница *сжц. ж.*; *вж.* гл. лѣя, из|ли-вамъ... || ливнич-енъ, -ни *прил. м.*

ливря се *гл.* непрх. II. 1. обл. прост.; *срв.* из|левря се...

лига *сжц. ж.*; кор. и.-е. (*s)li-: (*s)lei-.. изливамъ, лѣя...; старинна наст. -га; *вж.* лѣя, из|ливамъ... || лигавъ *прил. м.* || лигавецъ I-II *сжц. м.*, ум. лигавче, 'плъжекъ, охлювъ' (че е лигавъ)...; *срв.* слимакъ, рус. слимакъ, пол. *ślimak...*, лат. *lītax* и др. || лигавина, лигавость *сжц. ж.* || лигавичекъ, -ки *прил. м.* ум. || лигавичко *нар. ум.* || лигавки *прил. м.* ум. || лигавко *нареч.* умал. || лигавникъ *сжц. м.*, ум. лигавиче || лигаво *нар.* || лигавя *глаг.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || лигавене *сжц. ср.* || лигарникъ *сжц. м.* || лигла *сжц. ж.*, м. лигльо || лиговецъ *сжц. м.* || лигуша *сжц. ж. р.* || лигушка *сжц. ж. р.*

лидье (лиде) *сжц. мн.* обл. вм. люде (люди), *вж. т.*

лиенъ *сжц. м.* обл. вм. тур. легенъ, *вж. т.*

лижа *глаг.* прех. тр. I. 10. (лизаль); стб.

лижъ, лизати, рус. лижу, лизать, пол. *lizać*, чеш. *lizati*, словен. срб.-хрв. *lizati...*; кор. и.-е. *lei-g'h-: *li-g'h-...; *срв.* лит. *lėžiù*, лет. *lazīt*, арм. *lizeṃ, lizanem*, зенд. гаѣм, н. перс. *lištan*, санскр. *lihati*, *сжц. м. р.* *lêhá-s*, грц. *leiχō, liχneūō* облизвамъ, лат. *lingo, ligula* лъжича, ирл. *ligim* лижа, и-диг езикъ, гот. *li|laigōn*, англ. *lick*, нѣм. *lecken...*; сжщиятъ кор. и въ семит. || ли-жене, по-старо и прав. лизане *сжц. ср.* || лизнувамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., съкрат. лизвамъ, екр. лизна I. 5. || лизачка *сжц. ж. р.*

лизгаръ *сжц. м.* 'желѣзна лопата съ дървена дръжка'; *срав.* н. грц. *lisgári, lisgos*; *вж.* лиска.

лийда *сжц. ж.* обл. 'лой'; н. грц. *ligda*, срод. по-корень.

ликтъ I. (II. III.) *сжц. м.*; лика *сжц. ж.*, *ср.* лицѣ; стб. ликъ, лице, рус. лик, лицо, пол. *lice*, чеш. *líce*, словен. срб.-хрв. *lik, líce...*; кор. и.-е. само *lei-: *li-, разшир. *lei-k-: *li-k- и *lei-g-: *li-g-...; *срав.* гот. *leik* тѣло, *ga|leiks* подобенъ, 'съ еднакъвъ ликъ'...; стар. сканд. *lík*, ст. нѣм. *līh* външенъ видъ, тѣло...; гръц. *ana|línkios* подобенъ; *re|líkos* колкавъ, *tē|líkos*, ирл. *lecco, leaca* 'страна на лице, образъ, буза'...; съ ясна сѣгл. като въ герм. и лит. *lygus* равенъ, нар. *lyg* точно... || ликомъ *нар.*

ликвидация *сжц. ж.*; кор. лат. || ликви-дирамъ *гл.* прех. тр. III. съ наст. нѣм. || ~ се *гл.* непрх.

лико *сжц. ср.* (ликъ *ж.*); рус. м. рус. лыко, пол. гор. луж. дол. луж. *lyko*, чеш. *lyko*, словен. сѣрб.-хрв. *liko...*; кор. и.-е. *lū(n)-k-; *срав.* лит. *lūnkaš*, лет. *lūks*, стар. прус. *lunkan*; санскр. *lunā'ti* рѣже, *luñcāti* скубе, олюшва...; лит. *lenkiū, lėnkti* или

- и.-е. кор. *lepk- огъвамъ... въ литов. lankūs гъвъкъ, lānkas обржчъ, lenkiū сгъвамъ се... || **ликовъ** *прил. м.*
- ликторъ** *сжц. м.; лат.* || **ликторски** *прил. м.*
- ликувамъ** *гл.* непреход. тр. III.; стбълг.
- ЛИКОКАТН.** рус. ликовать, малор. лыкувати...; *срв.* гот. laiks танецъ, ст. сканд. leikt игра, ст. нѣм. leih, leich игра, мелодия, пѣние, н. вис. нѣм. обл. laich, 'lusus venerius', санскр. gē'jatē скача...; н. перс. ālēxtān, кюрд. belezium танцувамъ, lizim играя...; сродни: кор. е и.-е. *lei-: *loi-... съ различни разширения; лит. laigyti лудешки тичамъ..., laigo танцува, лет. līgo танцуй!..., лат. lūdo играя, lūdos (стар. loidos) игра... || **ликуване** *сжц. ср. р.*
- ликуборъ** *сжц. м.;* френ.
- лиля** *сжц. ж. р.,* рус. лилия (лилея), пол. lilja, чеш. lilí(j)e, гор. луж. lilija, дол. луж. leluja, словен. lilja, lelija...; латин. lilium... || **лилиевъ** *прил. м.*
- лилякъ (лилекъ)** *сжц. м.,* лиляка *сжц. ж.,* ум. м. лилячець, ум. ср. лиляче; пол. lilak, чеш. lilák отъ тур. (пер.) leilak; чеш. и пол. негли чрезъ зап.-европ. — итал. испан. lilas..., френ. lilas... || **лиляковъ** *прил. м.*
- лиляйка** обл. *сжц. ж. р.,* гл. лиляемъ *вм.* люлка, люлѣя; *вж. т.*
- лиманъ** *сжц. м.,* ум. м. лиманецъ, ум. ср. лиманче; рус. лиман...; отъ тур. liman < ср. грц. liménas, liméni(on), ст. грц. limḗn... || **лиметъ, лимецъ** *сжц. м.;* *вж.* лемецъ: ломя.
- лимонъ** *сжц. м. р.,* ум. м. лимонецъ, ум. ср. лимонче; рус. лимон, малор. льмон, чеш. limon, limoun, пол. limon(j)a, limunja..., словен. limona, срб.-хрв. limun, lemon...; ит. limone, н. грц. limóni. < перс. limūn, араб. laimūn... || **лимоната (лимонáда)** *сжц. ж.;* итал. limonata, френ. limonade... || **лимоничъ** *сжц. м. р.* обл. 'маточина', лат. Melissa officinalis || **лимоновъ (лимоневъ)** *прил. м.*
- лимфа** *сжц. ж. р.;* лат. || **лимфатич-ески, -енъ, -ни** *прил. м.*
- линь I., линаръ** *сжц. м.,* ум. м. линецъ, ум. ср. линче 'риба каленикъ', лат. Tinsa vulgaris; рус. льнь, малор. льн, лень, льнож, пол. гор. луж. дол. луж. lín, чеш. lín, срб.-хрв. linj; кор. и.-е. *(s)lei- съмъ гладкъ, слизгавъ...; *срв.* ст. прус. linis, лит. lūnas, лет. linis, ст. англ. slīw, slēo, ст. нѣм. slīo, нѣм. Schleie 'линякъ'; Schleim слизъ, лига...; гр. lineús видъ морска риба...
- линь II.** *сжц. м.* 'голѣмъ сждъ, дето се тѣпче грозде за вино'; н. грц. linós (i отъ грц. η "ета" > "ита").
- лингвистика** *сжц. ж. р.;* отъ кор. латин. || **лингвистъ** *сжц. м. р.* || **лингвистически** *прил. м.* 'езикословенъ, езиковедски'.
- лине-енъ, -йни** *прил. м.;* отъ рус. || **линия** *сжц. ж. р.,* умал. **линийка**; рус. линия, пол. linja, чеш. linie и т. н.; отъ запад. европ. (нѣм. Linie... < лат. linea > итал. linea, фр. ligne...).
- линѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6., *сжц. ср.* **линѣене, линѣяне**; рус. линияю, линиятъ 'губя косми, вълна, пера, цвѣтъ', пол. linieć, linić się, чеш. línati, línĕti, срб.-хрв. línjati se (linjati исчезавамъ)...; кор. навѣрно и.-е. *lei- изливамъ се, изтичамъ, губя се...; *вж.* лѣя, изливамъ.
- лиохманъ (лъохманъ)** *сжц. м.* обл. 'кранта'...; едва-ли чужд.; *срв.* рус. обл. лахон, дрипа, 'дриплъо', пол. lachmanka одрипавѣла жена, lachman дрипи, малорус. ляхман..., рус. лохмотъ..., малор. лохмай, дриплъо...; сблизжава се по кор. съ дан. норв. las, lase дрипа, срѣд. нѣм. lasche, грц. lakis; гл. lakizō разжсвамъ...
- липá (липа)** *сжц. ж. р.,* ум. **липица, липичка**; рус. липа, м. рус. лыпа, пол. lipa, чеш. lípa, словен. срб.-хрв. lipa...; кор. и.-е. *lei-: *li- лепливъ, мекъ...; *срв.* лит. le'pa, лет. lēpa съ и.-е. настав. *rā, както слав.; кимр. llwyf, съ друга наст. нѣм. Linde 'липа', обл. lind, lint 'лико' (ужъ отъ и.-е. *lent), ст. сканд. linn мекъ, гладкъ, ср. ирл. lian нѣженъ... || **липáкъ** *сжц. м.* съб. || **липище** *сжц. ср.* || **липовъ** *прил. м.* || **липовина** *сжц. ж.,* ум. **липовинка** || **липовника** *сжц. ж.*
- липамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. липна I. 5. мкр. усл. **липнувамъ** III., съкрат. **липвамъ** *сжц. ср.* **липане**; *срв.* рус. хлипать 'хленча'...; 'звукподр.'; *вж.* хлипамъ.
- липкавъ, липки** *прил. м.* 'лепкавъ'. || **липина** *глагол.* прех. т. I. 5. = лепна || **липничъ** *сжц. м. р.* 'смола, клей, лепило'; друга отгл. степ. въ лепя, стб. льп-; лип-: лѣпъ.
- липса** *сжц. ж.* || **липсамъ, липсувамъ** *гл.* непрх. тр. III.; грц. аор. élipsa (ἐλεψα) отъ гл. leirō оставямъ...; и въ срб.-хрв. lipsati, алб. l'ipsem, рум. lipsesc || **липсана** *сжц. ж. р.*
- лира I.** *сжц. ж.* 'турска жълтица'; тур. отъ зап. европ. (итал. lira...).
- лира II.** *сжц. ж.* 'видъ свирило, уредъ за свирене'; грц. || **лиризъмъ** *сжц. м. р.*
- лирика** *сжц. ж.* || **лиричъ** *сжц. м.* || **лирически, лирич-енъ, -ни** *прил. м.*
- лисъ** *прил. м.,* ум. **лисич-ѣкъ, -ки**; стб. (цсл.) **къз** || **лисъ**, рус. лысый, пол. гор. луж., дол. луж. lysu, чеш. lysý, словен. срб.-хрв. lis...; кор. и.-е. *lu-k'- свѣтлина...; *срв.* санскр. rūśan- свѣтъль, бѣль, арм. lois свѣтлина, lusin месечина, lusp бѣло петно въ окоото...; *вж.* лучъ: лѣчъ; луна || **лисá I.** *сжц. ж.*
- лиса II.** *сжц. ж.,* ум. гал. („кума лиса“, „кума лѣса“) || **лисица** *сжц. ж.,* ум. ср. лисиче ум. ж. лисичка; стб. **лисъ, лисица**, рус.

- лиса, лисица, ум. лисичка (м. р. лис, род. пад. лиса по-малко употрѣбит)...; пол. чеш. слов. сръб.-хрв. *lis*, пол. слов. сръб.-хрв. *lisica*, чеш. гор. луж. дол. луж. *liška* и т. н.; кор. и.-е., но все малко различ. въ отд. езици; *срав.* лат. *lapsa*, санскр. *līrāśā-s*, ср. перс. *gōrās*, грц. *alīrēks*, брет. *louarn*, лит. *lārė*...; слав. лис- < *leip-so-
- лисива** *сжц. жс.*; *вж.* лишия, лешия.
- лисида** *сжц. жс.* обл. 'верига'; грц. *lyō* от-връзвамъ...
- лисець** *сжц. м.* обл. стар.; и соб. географ. Лисецъ; *вж.* лисъ || **лисинá** *сжц. жс.*
- лиси́чавъ, лиси́чевъ, лиси́чи** *прил. м. р.* || **лиси́ча** *опашка прил. сжц. жс.* || **лиси́чарь** *сжц. м.* || **лиси́че** I. *сжц. ср.* умал. отъ лисица || **лиси́ченце** *сжц. ср.* ум. отъ ум. || **лиси́чинъ** *прил. м.* отъ лисица || **лиси́чина** *сжц. жс.*, ум. **лиси́чинка** || **лиси́чникъ** *прил. м.* || **лиси́чникъ** *сжц. м.* || **лиси́че** II. *прил. ср.* отъ лисичи, обл. лисичо; *вж.* т. || **лиси́чо** *сжц. ср.* отъ прил. 'грозде лисичина'.
- лиско́, лисо́** *сжц. ср.*; *вж.* прил. лисъ || **лисо́чѣлъ** *прил. м.*
- лискá** („лѣска“) *сжц. жс.*; кор. и.-е. *leilēpa... грц. *litós* гладъкъ, ирл. перф. *go líl 'залепенъ'*...; *вж.* лизгаръ.
- ли́скамъ** *гл.* прех. тр. III.; кор. *вж.* гл. лѣя.
- ли́сть** *сжц. м., листо́* *сжц. ср.*; стб. **лнстѣ**, рус. лист, пол. чеш. словен. сръб.-хрв. *list*...; срод. по кор. съ лит. *laiškas* листъ, ст. прус. *lāiskas* книга; различ. кор. степ. и различ. наст.; кор. и.-е. *li- негли и въ санскр. *liśāti* скубе, отжсва... || **ли́ственица** *сжц. жс.*; рус. || **ли́ст-ень, -ни** *прил. м.* || **ли́стене** *сжц. ср.* || **ли́стѣ** *сжц. ср.* ум., *ср. р.* **ли́стѣнце** ум. отъ ум. || **ли́стѣць** *сжц. м. ум.* || **ли́стницѣ, листче** *сжц. ср. ум.* || **ли́стнатъ** *прил. м.* || **ли́стестъ** *прил. м.* 'ли́стнатъ' || **ли́стникъ** *сжц. м.* || **ли́стница** *сжц. жс.* || **ли́стна** *гл.* непрех. екр. I. 5. отъ ли ст я || **ли́стнатич-ъкъ, -ки** *прил. м.* ум. || **ли́стовъ** *прил. м.* || **ли́стопа́дь** *сжц. м.* || **ли́стурникъ** *сжц. м.* || **ли́стье** *сжц. ср.* съб. и мн. ч. отъ листъ (ли-стѣто...) || **ли́стя** *гл.* непрех. тр. II. 1.
- лисýгеръ** *сжц. м.* 'лиси́ца мжжкаръ'; *вж.* лисичаръ.
- ли́сья** *гл.* непрех. тр. I. 6.; *вж.* лисъ.
- ли́тъ** *прил.* (прич. мин. стр. стар.) отъ лѣя.
- ли́такъ** *сжц. м.* 'сукманъ съ тѣсни поли'; не ще да е отъ прич. ли-тъ (лѣж, ли-ти), ами отъ кор. въ сръб.-хрв. *lita*... видъ поясъ < н. гр. *lytári* (съ у=и отъ ст. грц. *γ*) > алб. *l'itár* 'конопено вжже'...
- ли́тамъ** *гл.* непрех. тр. III.. екр. **ли́тна** I. 5., мкр. усл. **ли́тнувамъ** III., съкрат. **ли́т-вамъ**; *сжц. ср.* **ли́тане**; *вж.* л е т я ; п о л и т а м ъ || **ли́таникъ** *нар.* обл. 'летешкомъ'.
- литания́!** *сжц. жс.*; *вж.* лития.
- Литва́** *сжц. жс.* соб. геогр.; рус. Литва́, пол. *Litwa*, нѣм. *Litauen*...; литов. *Lėtuvá*, срод. съ ирланд. *Leitha* 'Armorica; Latium', ст. кимр. *Llydaw*, *ledewic*, н. кимр. *llede-wic*, гал. *Litaviccus*; лат. *litus*, род. пад. *litoris* брѣгъ...; първич. знач. 'край-брѣжие, поморие'... 'що се залива'... || **ли-тов-ецъ**, мн. ци *сжц. м.* || **ли́товски** *прил. м. и нар.*; рус. литовский, пол. *litewski*, чеш. *litevsky*, сръб.-хрв. *litavski*...
- ли́т-ень, -ени, ли́т-ень, -ни** *прил.* отъ прич мир. страд. ли т ѣ (гл. лѣя...) || **ли́тишливъ** обл. (родоп.) *прил. м.* 'дъжделивъ'; *вж.* ле-тишливъ; обл. старинно леги = 'вали'.
- ли́тераторъ** *сжц. м.* || **ли́тераторски** *прил. м.* || **ли́терату́ра** *сжц. жс.*; лат. || **ли́тера-ту́р-ень, -ни** *прил. м.*
- лито́гия** *сжц. жс.*; ум. **лито́йка** 'църковна процесия'...; стб. **лнтгнá**, рус. лития, ли-тъя, м. рус. *лито́я*, сръб.-хрв. *litija*, отъ н. грц. *lití* (лѣтí) моление...).
- литма́ра** *сжц. жс.* настѣк. 'божа кравица, калинка', рус. божья коровка; отъ гл. литна и Мара; *срав.* Мара, куку-мара, путмара.
- лито́графъ** *сжц. м.*; кор. грц. || **литогра́фия** *сжц. жс.* || **литогра́ф-ски, -йчески** *прил. м.* || **литогра́фирамъ** *гл.* прех. съ нѣм. наст. || ~ се *гл.* непрех. || **лито-ло́гъ** *сжц. м.*; грц. || **лито́логия** *сжц. жс.*
- ли́тра** *сжц. жс.* 'мѣра за течности'...; отъ грц. *litra* < лат. *libra* (> фр. *livre*)... || **ли́тре** *сжц. ср.* || **ли́трени́ца** *сжц. жс.* || **ли́трило, литрени́це, ли́трище** *сжц. ср.*
- ли́тургия** *сжц. жс.*; грц. *λειτουργία* || **ли́тур-гисвамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **ли́тур-гисамъ** III., и **ли́тургия** I. 10., *сжц. ср.* **ли́тургис(у)ване** *ли́тургияшъ* *сжц. м.* 'чредникъ'.
- ли́хъ** *прил. м.*; стб. **лнхѣ**, рус. лихой, пол. *lichy*, чеш. *lichy*, словен. сръб.-хрв. *lih*...; кор. и.-е. *leikw-s- оставямъ...; гр. *leipō*; *leip-sanon* остатъкъ...; *вж.* бълг. липса отъ грц.; лит. *lėkū*, санскр. *giktā-s* свободен... гот. *leihwan*, нѣм. *leihen* давамъ на заемъ... || **ли́харъ** *сжц. м.* || **ли́хва** *сжц. жс.*; стб. **лнхка**, рус. лихва, пол. *lichwa*, старин. *lifa*, както простонар. и у насъ („лифа“), чеш. *lichva*, словен. сръб.-хрв. *lihva*, и т. н.; не заето отъ ст. герм. (*вж.* подъ лихъ), но сродно съ тѣхъ; за лихъ никой не твърди, че е заето (< и.-е. *leikw-s-o-s), та и за лихва нѣма основание да се подържа подобно мнение; за х отъ и.-е. *ks- *срав.* стб. рѣхъ < *gēk-s- || **ли́хваръ** *сжц. м., жс.* **ли́хварка** || **ли́х-ва́рски** *прил. м.* || **ли́хва́рство** *сжц. ср.* || **ли́хвица, ли́хвичка** *сжц. жс.* ум. || **ли́хич-ъкъ, -ки** *прил. м.* ум. || **ли́хичко** *нар.* ум. || **ли́хо** *нар.* отъ *сжц. ср.* || **ли́хо** *йм-ецъ*, мн. -ци *сжц. м. р., жс.* **ли́хоймка** || **ли́хо** *ймство* *сжц. ср.* 'вземане лихва,

лихварство' || лихотá *сжц. жс.* || лихотъ *сжц. м., обл. ли(х)уть и ливъ 'звѣръ гадъ'; вжс. лихъ; слав. рус. лихо 'зло,, злочестина' || лихувамъ гл. непрех. III. лице сжц. ср., ум. личице; вжс. ликъ || лицевъ прил. м.*
 лицей *сжц. м.; кор. грц. съ зап. европ. ц*
 отъ ст. грц. н. грц. к || лицейски *прил. м*
 лице|мѣръ, лице|мѣр-ецъ, мн. -ци *сжц. м., жс. лицемѣрка, ср. ум. лицемѣрче; вжс. лице, ликъ || лицемѣр-ень, -ни прил. м. || лицемѣрене сжц. ср. || лицемѣрие сжц. ср. || лицемѣрски прил. м. и нар. || лицемѣрство сжц. ср. || лицемѣрствувамъ гл. непрех. тр. III., лицемѣря гл. непрех. тр. II. I. || лице|прият-ень, -ни прил. м.; отъ рус. || лице|приятие сжц. ср. || лице|приятствувамъ гл. непрех. тр. III. || лице|приятствуване сжц. ср.*
 личá, лича I.—II. *гл. (не)прех. тр. II. 3., сжц. ср. личене || личба сжц. жс. || личбина сжц. жс. || личбица сжц. жс. ум. лич-ень, -ни прил. м. || личило сжц. ср. || личинка сжц. жс. книж. въ зоол. 'ларва < нѣм. Larve'; отъ рус. || лично нар. || личность сжц. жс. || личотá, личотія обл. сжц. жс. 'личбина'.*
 лишъ *сжц. м.—лишей || лишá I. гл. непрех. тр. II. 3. мкр. усл. лишáвамъ I. 'лъжа, мамя, играя лихо'...; сжц. ср. лишене.*
 лишá II. *сжц. жс. || лишá III. гл. прех. II. 3., лишáвамъ тр. III.; вжс. лихъ || ~ се гл. непрех. || лишáване сжц. ср. || лишене сжц. ср. || лишень, -ни прил. м.*
 лишавъ *прил. м. || лишей (лишай) сжц. м.; стб. лишан, рус. лишай, м. рус. лышай, пол. liszaj, чеш. lišej, словен. lišaj, сръб.-хрв. lišaj...; кор. само 'ли-и въ ли-хъ, па и въ грц. leiχn лишей, — leiχδ лижа... || лишинджия сжц. м. || лишинджийски прил. м.*
 лишанка *сжц. жс. обл. отъ лишанъ вм. тур. нишанъ 'белегъ...' Съ Мара лишанка ладувать презъ свѣтлата ('празна') недѣля, Мара да покаже, да даде 'нишанъ', кой коя любви.*
 лишия *сжц. жс. 'луга', нѣм. Lauge; отъ итал. lisciva, френ. lessive, испан. lejía... || ля гл. прех. тр. I. обл. стар.; вжс. лѣя.*
 лобъ *сжц. м.; книж. рус.; стб. ЛѢБЪ, рус. лоб, род. лба, малор. лоб, пол. łeb, род. пад. łba, чеш. leb, словен. ľab, ľaba, ľabá-nja..., хърв. lubanja.; кор. и.-е.; слав. грц. łobos... възвишение, връхъ...; слав. геогр. Букова г л а в а, Дрънова г л а в а и под. ..., и (или) стар. прус. lobis черепъ, лег. luba, ľubs кора, лубъ, лит. lubà дѣлана дѣска...; срв. лебеница || лоб-ень, -ни прил. м. (лобно мѣсто).*
 лобадъ, лободъ *обл. сжц. м. вм. лебедъ вжс. т.; слав. и въ словен. labod покрай lebed.*

лобеница *обл. стар. сжц. жс. вжс. лебеница; лобъ.*

лобода *сжц. жс. раст. Chenopodium; пѣтомна лобода Chenopodium album (листата изглеждатъ бѣлизникави); общо-слав. име съ настав. -ода и кор. и.-е. *alb(h)- бѣль...; рус. лебеда, обл. лобода, м. рус. лобода, чеш. loboda, lebeda, пол. łoboda, lebioda, lebiodka, гор. луж. дол. луж. loboda, словен. loboda, lebeda; lo-bodika; сръб.-хрв. loboda и т. н.; за л о б о д а < *olboda срв. р о б ъ: р а б ъ; сжц. кор. вжс. въ лебедъ; слав. лат. albus бѣль, грц. alfós и т. н.*

лобуъ *сжц. м.; тур.*

ловъ *сжц. м.; стб. ЛОВЪ, рус. лóв, род. ед. лóва, пол. гл. łowić, чеш. lov, словен. сръб.-хрв. lov...; кор. и.-е. *lou-...; слав. санскр. lō'tam, lō'tram плячка, лат. lucrum печалба, ирл. lóg, luach възнаграждение, гот. laúp, нѣм. Lohn, както ирл. ... || ловáчь сжц. м., обикн. ловецъ || ловджия сжц. м. || ловджийски прил. м. || ловджийство сжц. ср. || ловене сжц. ср.*
 ловина *сжц. жс. стар. обл. 'видъ питие отъ зърнени храни'; вжс. о л о в и н а.*

ловитба *сжц. жс. произв. отъ ловъ || лóвйца сжц. жс. || лóвка сжц. жс. тур. 'капанъ' || лóвкость сжц. жс. р.; отъ рус. || лóвчекъ обл. сжц. м. 'ловецъ', първич. ум. || ловчйя сжц. м., жс. ловчййка, ср. ум. ловчййче || ловчййски прил. м. и нар. || ловчййство сжц. ср. || лов-ъкъ, ки прил. м.; рус. || лóвя гл. прех. тр. II. I.; вжс. и зловя, доловя, уловя, наловя...*

логаритъмъ *сжц. м.; грц. || логаритмически прил. м. || логаритмирамъ (логаритмувамъ) гл. прех. тр. III. || логаритмиране сжц. ср. || лого|грѣфъ сжц. м.*

логика *сжц. жс.; грц. || логикъ сжц. м. || логич-ески прил. и нар. || логич-ень, -ни прил. м.*

логъ *сжц. м. месо или под. 'сложено' за стръвь; кор. въ гл. -ложити (по|ложа, с|ложа, на|ложа...); вжс. и в|логъ, по|логъ, за|логъ...*

логой *сжц. м.; сръб.-хрв. logov, пол. стар. łogosz, łokosz, отъ мадж. łógó висящъ...; łógós конь логой...*

лодка *сжц. жс., ум. лóдчица; рус. лодка; вжс. ладия || лодкаръ сжц. м. р. || лодкарски прил. м. || лодкарство сжц. ср.*

лодóзь *сжц. м. обл. 'юженъ вѣтъръ, донякъ, бѣломорецъ, бѣль вѣтъръ'; отъ тур. lodoz, a то отъ грц. nótos, тур. t>d и съ разподобл. (lodoz < *nodoz).*

лбевъ *прил. м. отъ лой; вжс. т. || лóень, лбянь прил. м. || лбець сжц. м. ум.*

ложá I. *гл. прех. тр. II. 3. 'налагамъ' рана; слав. по|ложá, с|ложá... || лóжа II.*

сжц. ж. 'вжтрешността на тиква'; *срв.* ложе, по|логъ...

ложа III. *сжц. ж.*; итал. loggia.

лoжe *сжц. ср. книж.* 'легло', народ. обл. и 'обвивка на новородено', въ която лежи; стб. **доже** 'легло', срод. съ нѣм. Lager...; кор. въ гл. лежа, нѣм. liegen..., срод. || **лoжина** *сжц. ж.*

ложемѣнтъ *сжц. м.*; фр. итал.; кор. ст. герм. **ложички** *сжц. ж.* ум. обл. мн. вм. ножички, по сблизж. съ кор. лог, с|ложи

|| **лoжникъ** *сжц. м.* || **лoжница** *сжц. ж.* **лoзa** *сжц. ж.*, ум. лозица, лозичка; стб.

лoзa, рус. лоза 'вейка, пржчка, върба'; виноградная л. = бълг. лоза, пол. łoża 'винолаш. łoża (винена за садъ)', словен. loza и т. н.; кор. и.-е. *log'-; *срав.* лит. lazda (lazá), лет. lagzda, ст. прус. laxde; алб. 'aiŋt' леска...; връзка съ гл. лѣзж, сжц. стар лѣствица повече отъ вѣроятна || **Лoзaнъ** *сжц. м.* соб. лич.; *срав.* Върбанъ; нѣкога въ бълг. поезия Лозанъ за лат. Vasshus, н. грц. Вакхъ; лозанови пѣсни: вакхически, вакханални || **Лoзaна** *сжц. ж.* соб. лич. || **лoзaнка** *сжц. ж.* 'лозинка' || **лoзaръ** *сжц. м.*, *ж.* лoзaрka, *ср. ум.* лoзaрчe || **лoзaрски** *прил. м.* || **лoзaрство** *сжц. ср.* || **лoзaчъ** *сжц. м.* 'лозаръ' || **Лoзъо** (Лoзъo) *сжц. м.* соб. лич. || **лoзe** (обл. стар. лoзъe, лoзъe) *сжц. ср.* ум. лoзeнцe, лoзицe || **лoзeвъ** *прил. м.* || **Лoзeна** *сжц. ж.* соб. лич. || **лoзйна** *сжц. ж.*, ум. лoзйнka || **лoзница** *сжц. ж.*; и за тур. асма || **лoзничe** *сжц. ср.* ум. || **лoзoвъ** *прил. м. р.* || **лoзoвидeнъ** *прил. м.* || **лoзъoвъ** (лoзъoвъ) *прил. м.*

лoй *сжц. ж.*, (м.), членув. старин. лойтът, обикн. лойта *ж.*; исл. (стб.) **дон**, рус. обл. лoй, род. пад. лoя, чеш. lůj, гор. луж. lój, дол. луж. lój, словен. ср.-хрв. loj...; кор. и.-е. *loi- е друга отгласна степенъ на кор. *lei- въ лѣя, из|ливамъ; *срав.* вия: вoй, рѣ-ка: пo|рoй: лат. rivus, фрэн. rivière 'рѣка'...; *вж.* и лепя; *срав.* лит. lydau, lydinu топя, лѣя лой, мазъ...; нѣкои сблизжаватъ и лат. lāridum, lardum сланина > итал. iardo. фрэн. lard. || **лoйчйца** *сжц. ж.* ум.; *вж.* с|лoяcвaмъ се, лoенъ...

лoкамъ *гл.* прех. тр. III., екр. лoкна I. 5., мкр. усл. лoкнyвaмъ III., съкрат. лoквaмъ; *вж.* и лoчa; стб. **лoкaти**, рус. лoкaть, лoкaю, обл. лoчy, лoчйтъ; пол. łokać, чеш. lokati (lákati гълтамъ; *срв.* лoкoмъ), словен. срб.-хрв. lokati...; кор. и.-е. звукоподр. само *lā-: lā... съ разлнч. разшир.; тукъ и.-е. *la-k-; *срав.* лит. lakù, lakti лoчa..., lakimas лoкaнe; lakùs лoкoмъ; лет. lakt, lakšana лoкaнe, армен. lakem, гръц. аорист. прич. laksas който е лoкaль, гл. laptò лoчa, лижa...; лат. lambo = lingo

лижа, арм. laphel лoчa, лижa, стар. нѣм. laffan...; *вж.* и лoпaмъ: лижa: лoбзaя... || **лoкaнe** *сжц. ср.* || **лoкaчъ** *сжц. м.*; и 'пьяница'

лoкaнкa *сжц. ж.*, ум. лoкaнчйца презъ н. гръц. lukániko отъ лат. Iucanica...; *вж.* лyкaнкa.

лoквa *сжц. ж.*, ум. лoквйца, лoквйчка; стблг. **лoквy**, род. ед. лoквѣ; словен. срб.-хрв. lokva; съ др. наст. сьрб.-хьрв. lokvanj, чеш. lokác, бълг. лoчкa...; и.-е. *lak- въ латин. lacus ezero, lacuna... лoквa, блатo (фр. lac, ит. lago, laguna...), ирл. loch ezero, ст. нѣм. lahha, laccha, ст. англ. ст. сакс. lagu, стар. исл. lo,gr, грц. lakkos вдлѣбнaтнa, дyкa, щepнa... || **лoквaнъ** *сжц. м.* || **лoквйя** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср.* лoквeнe.

лoкмa|рyхy *сжц. м.*; тур.

лoкнйца *сжц. ж.* отъ лoкaмъ 'плюснйца, пукнйца'; *вж.* лoкaчъ || **лoкнyвaмъ** *гл.* прех. мкр. усл. III. отъ лoкнa.

лoкo|мoбйлъ *сжц. м.*; лат. || **лoкo|мoтйвъ** *м.* **лoкyмъ** *сжц. м.*; тур.

лoлa I. *сжц. ж.*, ум. лoлнa, обл. стар.; др. кор. степ. въ лeля.

лoлa II. *сжц. ж.* обл.; срб.-хрв. lola, словен. lola eдра, несржчна жена, пол. обл. lola 'нередна жена'...; чеш. loula; н. грц. lólós, алб. l'olé, ит. обл. lollo..., нѣм. обл. (lulle, lölle.), лит. lulys, лет. lulis прoстъ чoвѣкъ...; отъ кор. „звукoпoдpаж.“...

лoмъ *сжц. м.* 'желѣзeнъ кoль за къртeнe камънe' || **лoмaдa** *сжц. ж.*, ум. лoмaдйца || **лoмѣнe** *сжц. ср.* || **лoмѣнйца** *сжц. ж.* || **лoмeцъ** *сжц. м.* ум. || **лoмй-кaмeнъ**, **лoмй-кaмъкъ** сьст. *сжц. м.* и 2. л. ед. ч. запoвѣд. нач. отъ гл. || **лoмлйвъ** *прил. м.* || **лoмлйвoстъ** *сжц. ж.* || **лoмoтйя** *глaг.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср.* **лoмoтeнe** || **лoмyстapъ** *сжц. м. р.* обл. 'хрущялъ' || **лoмйя** *гл.* прех. тр. II. 1.; стб.

лoмнити; рус. лoмйтъ, лoмлю, пол. łomic, чеш. словен. срб.-хрв. lomiti...; кор. и.-е. *lom-: *lem-...; *вж.* лeмeжъ...; *срав.* стар. исл. lemta удръмъ, разбивамъ..., стар. прус. limtvei чyпя...

лoнгoзъ *сжц. м.* 'зaтънтeнoмѣстo въ гoрa'...; презъ н. грц. lóngos запазено он за стб.

ж; стб. **лoжгъ**, рус. лyг, пол. łag, łeg и ług, чеш. luh, palouh, словен. lóg, срб.-хрв. ług...; кор. и.-е. *lou-, съ разширение *lou-g-, варияция *lon-g-... (*lou-k-...; *срав.* лат. Iucus джбpавa, гoрa, ст. нѣм. lōh въ имена като Hohen-lohe..., ст. англ. lēah, ст. сканд. lō нeскъ хpaстaлaкъ...

лoнджa *сжц. ж.* обл. стар. прoст. 'сьбpaннe на мaйтoри отъ eснeфъ'; презъ тур. (съ нoсoвa встaвкa) отъ ит. loggia; *срав.* др. (кнйж.) зaемкa лoжa III. въ тeaтъръ, на вoлнoзидapци и пoд.

лоно *сжц. ср.*; стб. **доно**, рус. м. рус. лоно, пол. гор. луж. дол. луж. łono.; съ наст. -но отъ и. е. *lo-k-s-no-, кор. *lok- въ сжществ. л а к ъ т ъ < *olk-ътъ, или отъ и.-е. łop-no- въ англ. lar... „скаутъ“, „пола“, ст. сакс. larro „крайчець“...
лопъ-лопъ! *межд.*; *вжс.* хлопамъ и следващето—лопамъ.
лопамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. лопна I. 5., мкр. усл. лопнувамъ, съкр. лопвамъ III.; др. отгл. степ. на кор. въ лапамъ; *вжс. т.*; *срав.* и рус. лопать = ... 'плюскамъ, пукамъ'; л а к о м ъ ... || ~ *глагол.* област. непреход. тр. III.; *вжс.* хлопамъ.
лопата *сжц. ж.*, ум. лопатка, лопатица; стб. **лопата**, рус. лопата, пол. łopata, чеш. срб.-хрв. łopata, словен. łopata.; рус. и лопта < *lorpta.; кор. и.-е. *lor-; *срав.* лит. łopeta, лет. łapsta. ст. прус. łopło.; праслав. кор. *lor- стои въ отглас. от нош. съ *lor- въ лапа || **лопатаръ** *сжц. м.* || **лопатарисвамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. лопатарисамъ III. и лопатариша I. 10.; *сжц. ср.* лопатарисване; наст. грц. -is || **лопатаръкъ** *сжц. м. обл.* || **лопатестъ** *прил. м.* || **лопатя** *гл. прех. тр. II. I.*, *сжц. ср.* лопатене.
лопенъ (лопянь) *сжц. м.* растение 'лепнянь'; пол. łopian; кор. негли лоп- въ лопухъ; *вжс. т.*
лопида *сжц. ж. р. обл.*; *вжс.* липида (лепида).
лопка *сжц. ж. обл.* 'лопка снѣгъ'; *срав.* рус. хлопок 'фандакъ' или кор. лоп-... 'отдѣлямъ...'; лопата; *срав.* лопамъ: хлопамъ...
лоповъ *сжц. м.* 'видъ растение'... || **лопой**, **лопухъ** *сжц. м.*; рус. лопух, лапух, пол. łopuch и łopian, чеш. łopuch, orouch. łopun, łopoun..., словен. łopuh, łaruh, срб.-хрв. łopuh... растения съ широки плоски листа...; *вжс.* лопень; кор. и.-е.; *срав.* лит. łapas листь, лет. łara, стар. нѣм. łaffa длань... навѣрно сродно и лат. łarra „репей“... || **лопушъ** („лопошъ“) *сжц. м.* раст. по латин. Łarra majор.
лордъ *сжц. м.*; англ. || **лордски** *прил. м. и нар.* || **лордство** *сжц. ср.*
лоскунъ *сжц. м.* 'л сапунъ', ум. лоскунець; (обл. старин. съ отгласъ: л е с к у н к а); рус. лоскут; стар. рус. лоскуть 'участкъ земья'; не напълно обясн.; *срав.* лит. łuska = рус. лоскут; кор. и.-е. само *lo(u)... въ лушья, л у с п а (л ю с п а); *срав.* лит. łaskana дрипа, срѣд. вис. нѣм. łasche; рус. лохмотье 'дрипа'...; *вжс.* л о х м а н ъ.
лостъ *сжц. м.*; ум. м. лостешъ, ум. ср. лостче; обикн. се вади отъ н. грц. lostós, а отношението ще да е обратно — н. гр. отъ бълг.; кор. и.-е. *(s)la-t-; *срав.* стар. ирл. н. ирл. slat пржчка, кимр. llath, бер-

тон. laz, нѣм. Latte 'летва', англ. lath и т. н.; л о с т ъ отъ и.-е. *lat-to-s...
лосъ *сжц. м.*; рус.
лотарія *сжц. ж.*; нѣм. Lotterie || **лотаріенъ**, **йни** *прил. м.*
лоцманъ *сжц. м.*; рус. отъ нѣм...
лоча *гл. прех. тр. I. 10.* (локаль) (и II. 3.); *вжс.* локамъ || **лочене** *сжц. ср.* || **лочка** *сжц. ж.* || **лочко** *сжц. м.* || **лочникъ** *сжц. м.*
лошъ *прил. м.*, ум. лошавъ, лошавич-
тъкъ, **-ки** и **лошич-тъкъ**, **-ки**; стб. **лошъ**, срб.-хрв. loš злочестъ...; отъ и.-е. *los-jo-s, кор. въ гот. lasiws слабъ, ст. англ. leswe слабъ, лошъ, ст. сканц. lasenn., м. би и лат. sub|lestus слабъ, дребень...; не е заемка отъ ст. герм. || **лошавина** *сжц. ж.*, ум. лошавинка || **лошо зѣрно** *прил. сжц. ср.* || **лоша пѣпка** *прил. сжц. ж. р.* болестъ Carbunculus || **лошич-тъкъ**, **-ки** *прил. м. ум.* || **лошичко** *нар. ум.* || **лошотá**, **лошотія** *сжц. ж.* || **лошо** *сжц. ср.* отъ прил. || **лошотникъ** *сжц. м. р., ж.* **лошотница**.
лобявъ, **лобянь** (лбень) *прил. м.* отъ лой || **лоясвамъ** *гл. непрех. тр. III.*, екр. лоясамъ III, *сжц. ср.* лоясване.
лубъ *сжц. м.*, ум. м. лубецъ, ум. ср. лубче; рус. луб, пол. lub, чеш. словен. сърб.-хрв. lub...; кор. и.-е., навѣрно само *lou-, a-bh- e кор. разширение (*lou-bh-); *срав.* лит. lubà дъска, lubas дъсченъ потонъ, lú'bas, lóbas кора, лет. luba летва, летвена дъска, лат. liber лико, лубъ, после 'книга'; ст. нѣм. louft орѣхова черупка, loft кора, лубъ, лико, ст. сканд. łort покривъ..., ирл. luchtar лодка...; *вжс.* и лупя, кор. и.-е. *lou-p-...
лубеница *сжц. ж.*, ум. лубеничка; *вжс.* лебеница, лобеница, лобъ...
лугá *сжц. ж.*, ум. лугица; рус. обл. луг, пол. гор. луж. дол. луж. ług, чеш. łouh, словен. срб.-хрв. ług. .; *срав.* ст. нѣм. louga, срѣд. нѣм. louge, нѣм. Lauge, ст. англ. leag, англ. lye, lie...; погрѣшно е мнението, че ужъ било заемка отъ герм. || **лугасвамъ** *глагол.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **лугасване** || **лугачка** *сжц. ж.*
лудъ *прил. м.*, ум. лудич-тъкъ, **-ки**; църк.-сл. стб. **лоудъ**, рус. стар. луд, малорус. лудыты 'примамямъ, подлудямъ', пол. u|luda примамяне, чеш. lud шутъ., словен. сърб.-хрв. lud, ludak.; гор. луж. ludač 'лицемѣря, лъжа'...; кор. и.-е.; *срав.* гот. liuta лицемѣря, liuts лицемѣрски, us|lutōn заблуждавамъ, ст. англ. lot измама..., може би ст. сканд. liuta навещамаъ се, ст. англ. lutan извивамаъ...; *вжс.* лутамъ се; кор. само и.-е. *lou- || **лудакъ** *сжц. м.* || **лудетина** *сжц. м. ж.* || **лудешки** *прил. м. и нар.* || **лудешк-бмъ**, **-ата**, **-ймъ** *нар.* || **лудина** *сжц. ж.*, ум. лудинка || **лудич-тъкъ**, **-ки** *прил. м. ум.* || **лу-**

дичко нар. ум. || лудница *сжиц. жс.* || лудничавъ *прил. м.*, по-често на лудничавъ || лудничавостъ *сжиц. жс.* || луднувамъ *се глаг.* непрех. тр. III., екр. лудна се I. 5. || лудно *сжиц. м.* || лудо билье *прил. сжиц. ср.* || лудо-младо *сжиц. ср.* || лудорія *сжиц. жс.*, ум. лудорійка || лудосія *сжиц. жс.* || лудостъ *сжиц. жс.* || лудувамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* лудуване || лудѣя *глаг.* непрех. тр. I. 6. || лудѣене, лудѣяне *сжиц. ср.* || лүза *сжиц. жс.* = 1) 'луга' 2) слюзъ, рус. слиз; *вж.* луга.

лүзгамъ *гл.* прех. тр. III., лүзгамъ *се гл.* не- прех., *вж.* лъзгамъ х лъзгамъ || лүз- нувамъ, лүзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. лүзна I. 5., рус. лүзнуть 'наносямъ ударъ', бълорус. лүзнаць олющвамъ, м. рус. на лүз- заты, сръб.-хрв. luzgati 'сдвѣквамъ...' ; кор. навѣрно и.-е. *lou-, съ разшир. -zg-; *срав.* лит. lúskos дрипи, luzgis, lúskis дриплъ, никаквикъ..., lúkštas, lúkštas 'люсна' отъ ябълки, черупка отъ орѣхъ, lúkštinti олющвамъ, бѣля.; *лет.* lauskas...

лүкъ *сжиц. м.*, ум. лүчещъ; стб. ЛОУКЪ, рус. лук, род. пад. лука, малорус. лүк, пол. luk, чеш. словен. сръб.-хрв. luk; смѣта се обикновено (безъ достатѣчни основания) за старо-герм. заемка < ст. сканд. laukr, ст. англ. léac, ст. нѣм. louh, нѣм. Lauch (англ. leek празъ)...; сродни, съ различ. кор. разшир. или наставки (и.-е. *lou-k-: *lou-g-); бѣлъ лүкъ: грц. leukós.

лукавъ *прил. м.* книж. отъ рус. црк. слав.; стб. ЛЖКАВЪ, рус. лукавый, отъ кор. общослав. л ж к- изкривявамъ, извивамъ...; *вж.* л ж къ || лүкавецъ *сжиц. м.* || лүка- вич-ъкъ, -ки *прил. м.* || лүкавство *сжиц. ср.* || лүкавствувамъ (лүкавнувамъ) *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* лүкавствуване || лүкавщина *сжиц. жс.*

лүканка *сжиц. жс.*, ум. жс. лүканчица, ум. *ср.* лүканче; чрезъ посрѣдство на нгр. lukániko отъ лат. lukanicum, lukanica (генуез. ломбард. lüganega...); *срав.* и локанка || лүканкаджия *сжиц. жс.* || лү- канкаджийница *сжиц. жс.*

лүкаръ *сжиц. м.*, жс. лүкарка, *ср.* ум. лү- карче; *вж.* лүкъ || лүкарски *прил. м.* || лүкарство *сжиц. ср.* || лүкашь *сжиц. м.* || лукобѣя *сжиц. жс.* || лүковица *сжиц. жс.*, ум. лүковичка || лүкович-ень, -ни *прил. м. р.* || луковицо | вид-ень, -ни *прил. м.* || лукозина *сжиц. жс.* обл. 'луковица'.

лүксъ *сжиц. м.*; лат. || лүксѳз-ень, -ни *прил. м.* || лүксѳзностъ *сжиц. жс.*

лүла *сжиц. жс.*, ум. лүлїца, лүлїчка; пол. lulka, luleczka, чеш. lulka, словен. сръб.-хрв. lula...; отъ тур. (перс.) lüle > н. грц. lúlés, алб. lul; || лүлачка *сжиц. жс.* || лүлѣ *сжиц. ср.* ум., лүлѣнце ум. отъ ум.

лүмба *междум.* за удряне; түмба-лүмба; *срав.* лупамъ т.

лүна *сжиц. жс.*, ум. лүница, лүничка; стб.

ЛОУНА, рус. лүна, пол. luna блѣсъкъ отъ огнь, старин. месечина, чеш. luna както пол., словен. сръб.-хрв. luna...; отъ и.-е. *lúks-nā; кор. и.-е. *louk- свѣтъ...; *срв.* лат. lūna, пренест. Losna, зенд. gaouxnā свѣтлина, ирл. luan, lōn месечина, грц. lūx- nos свѣтило; санскр. gōkā-s, gōcī-s, зенд. gaosañ свѣтлина, лат. lux...; *вж.* лучъ: лъчъ || лүнавъ *прил. м.* || лүн-ень, -ни *прил. м.* || лүничавъ *прил. м.* || луно | вид-ень, -ни; луно | об | раз-ень, -ни *прил. м.* || лүнявъ *прил. м.*

лүпамъ *гл.* (не) прех. тр. III. и 'блѣскамъ, бия', екр. лүпна I. 5., мкр. усл. лүпнувамъ, сѣкр. лүпвамъ III.; ум. лүпкамъ III.; съ разни отсѣнки въ знач... || лүпя *гл.* прех. тр. II. 1., непрех. лүпя се; цсл. (рус.) вылупити сѣ, рус. лупить, м. рус. лупыты, пол. lupić лупя, обѣлвамъ, ограбвамъ..., чеш. lupiti, lou- pati, словен. сръб.-хрв. lupiti...; цсл. ЛОУПЕЖЪ грабежъ, чеш. loupež...; и.-е. кор. *lou-, съ разшир. *lou-p-; *срав.* санскр. lōrayati наранява, лит. arlaurūti ограбвамъ, lau- rūti, лет. lāurpi олупя, ограба...; лит. lupū, lūpti лупя, обѣлвамъ, лет. lūpt ж- шо и 'грабѣя'; лит. lūpsnis обѣлена (олу- пена) кора...; lupinai, lupinos лупешки отъ плодове; *срав.* особ. блг. и словен. lupina черупка отъ плодове, орѣхи, яйца... || лүпане *сжиц. ср.* || лүпәръ *сжиц. м.* || лү- пене *сжиц. ср.* || лүпешка *сжиц. жс.* 'кора отъ нѣщо (дърво, бобъ...)', черупка отъ яйце... || лүпѳсвамъ *гл.* прех. тр. III. 'плесвамъ...' ; екр. лүпѳсамъ, *сжиц. ср.* лүпѳсване || лүпүръ | межд.; лүпүръ- тупүръ (низъ стълбитѣ).

лүспа *сжиц. жс.*, ум. лүспица, лүспичка; *срв.* особ. лүщя; *вж.* и люспа || лүс- павъ *прил. м.* || лүспестъ *прил. м.* || лүс- по | вид-ень, -ни *прил. м.* || лүспо | хрїли *прил. сжиц. мн.* || лүспя *гл.* прех. тр. II. 1.; ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* лүспене || лүс- пявъ *прил. м.*

лүстро *сжиц. ср.*; презъ н. грц. lūstron отъ итал. lustro (фр. lustre...); кор. латин. *вж.* лүксъ || лүстрѳсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. лүстрѳсамъ III.; съ грц. наст. -os- || лүстрѳсване *сжиц. ср.*

лүтамъ *се гл.* непрех. тр. III.; словен. сръб.-хрв. lutati; др. отгл. степ. въ рус. лыгать 'скитамъ се наоколо'; и.-е. кор. *lou-, който и въ лудъ, *вж.* т., само съ раз- шир. t(h) вм. d(h) || лүтане *сжиц. ср.*

лүхүса обл. *сжиц. жс.* вм. грц. лехуса; *вж.* т.

лүхүтъ *сжиц. м.* обл. вм. на х у т ъ, н у х у т ъ. лүчъ *сжиц. м.*, чл. лучѣтъ, често писано по- грѣшно „лжчъ“; лүчá („лжчá“) *жс.*; стб.

ЛОУУА (ЛОУУЪ), рус. лүч, род. лүчá, пол. lúczywo борина, както рус. лүчá; лүчина;

чеш. lúč; lúčovina борина слов. срб.-хрв. lúč...; праслав. *loukjo-s, *loukjā отъ и.-е. кор. *lou-k-, който и въ луна; *срав.* санскр. gó'catē свѣти, gōkā-s свѣтлина, грц. leukós свѣтълъ, бѣлъ, лат. lūx свѣтлина, lūceo свѣтя, ирланд. lóche свѣткавица, кимр. llug блѣсъкъ, готски liuhath, англ. light, нѣм. Licht свѣтлина. || **луча** I. *гл.* преход. тр. II. 3. 'мѣря въ нѣщо, хвърлямъ въ белегъ'... || **лучене** *сжиц. ср. р.* || **луча** II. *гл.* прех. тр. II. 3. 'турямъ лукъ (чесьнъ) въ ястие, подлучвамъ' || **лучавъ**, **лучень** *прил. м.* || **лучене** *сжиц. ср.* || **луче** *сжиц. ум. ср.*, **лучецъ** *сжиц. м. ум.* || **лучкамъ** *гл.* преход. тр. III. ум. отъ л у ч а I, екр. **лучна** I. 5. || **лучкане** *сжиц. ср.* || **лучникъ** *сжиц. м.*, *жс.* **лучница**, отъ л у к ъ || **луця** *гл.* прех. тр. II. 3., църк.-слав. (рус.) **лоуска** 'лушенка на плодъ', рус. луска, луца *сжиц. ж.*, луцить, пол. laska, гл. łuszczyć, luskać, чеш. laska luskati, louštit, словен. lusk, laska; гл. luskati, lusciti, срб.-хрв. ljska, гл. ljustiti...; срод. съ л у з г а м ъ, л у п а м ъ, л у с п а; *вж. т.* и л ю щ я; и.-е. кор. *leu-sk-: *lou-sk-...; *срав.* лит. lukštinti луця, обѣлвамъ... lūkštas, lūkštas луценка, кора на ябълки, черупки на орѣхи, lūskos дрипи. || **лушcene** *сжиц. ср.* || **лушценка** *сжиц. жс.* || **лушца** *сжиц. жс.* || **лушцнакъ** *сжиц. м.* || **лушцйна** *сжиц. ж. р.* 'лупа, кожица, кора, черупка', ум. **лушцнка**. || **лѣбъ** *сжиц. м.* обл. стар.; *вж.* л о б ъ; *срав.* л у б ъ || **лѣбець** *сжиц. ум. м.*, ум. ср. **лѣбче**. || **лѣгá** *сжиц. жс.* обл. стар.; *срав.* пол. lga; вм. *сжиц.* л ѣ ж á || **лѣганъ** *прич. мин. стр. м.* отъ гл. л ѣ ж а *вж. т.* || **лѣгане** *сжиц. ср.* || **лѣгомъ** *нар.* (твор. пад. ед. ч. отъ *сжш.* м. р. *лѣгъ; *срав.* нѣм. Lug) || **лѣгбѣта** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжиц. ср. р.* лѣгбѣтене || **лѣготня** *сжиц. жс.* || **лѣджа** *сжиц. м.* 'естествена топла баня'; тур. ...; *срав.* рус. обл. м. рус. лѣзня 'баня'..., чеш. lázeň, пол. łaźnia, łaźienka, луж. laźnja 'банска стая'... || **лѣжъ** *сжиц. м.* обл. стар. = лѣжець || **лѣжá** I. *сжиц. жс.*; стб. **лѣжа**, рус. лѣжь, год. ед. лжи, обл. лжá *сжиц. жс. р.*, пол. leż, чеш. lež, словен. ləza и ləž, laž, сѣрб.-хрв. laž 'лѣжа', сѣрб.-хрв. lāža е 'лѣжець'...; кор. и.-е. *lu-gh-...; *срав.* ирланд. lugaissi род. ед. лѣжá, ст. нѣм. lūgt, нѣм. Lüge, ст. англ. luge, н. англ. lie, lying, ст. исл. lygi. || **лѣжа** II. *гл.* прех. тр. I. 10. (лѣгалъ); стб. **лѣжж**, **лѣгати**, рус. лгý, лгáть; пол. lgać, lże, lge, чеш. lháti, lhu, словен. lažem, lažati (lagati), срб.-хрв. lažem, lagati...; *срав.* гот. liugan, ст. нѣм. liugan, нѣм. lügen, мин. несв. log, мин. прич. gelogen, ст. англ. lēogan, н. англ. lie... || **лѣжене**

сжиц. ср.; вм. лѣгане || **лѣже** | **апбстоль** *сжиц. м.* || **лѣжеапбстольски** *прил. м.* || **лѣжѣв-ень**, **-ни** *прил. м. р.* || **лѣжѣвность** *сжиц. жс.* || **лѣже мѣдрѣце** *сжиц. м.* || **лѣже** | **мѣдрость** *сжиц. жс.* || **лѣже** | **мѣдрувамъ** *глаг.* непрех. тр. III. || **лѣже** | **мѣдруване** *сжиц. ср. р.* || **лѣже** | **пророкъ** *сжиц. м.* || **лѣже** | **пророчески** *прил. м. р.* || **лѣжепророчество** *сжиц. ср. р.* || **лѣжепророчествувамъ** *глаг.* непрех. тр. III. || **лѣже** | **свидѣтель** *сжиц. м.*, *жс. р.* || **лѣже** | **свидѣтелка**, ум. *ср.* || **лѣжесвидѣтелче** || **лѣжесвидѣтелски** *прил. м.* || **лѣже** | **свидѣтелство** *сжиц. ср. р.* || **лѣжесвидѣтелствувамъ** *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* || **лѣжесвидѣтелствуване** || **лѣже учение** *сжиц. ср.* || **лѣже** | **учитель** *сжиц. м.* || **лѣжеучителски** *прил. м.* || **лѣжеучителство** *сжиц. ср.* || **лѣжець** *сжиц. м.* || **лѣжй-тревъ** *сжиц. м. р.* 'месець априль', л ѣ ж к о... ||

лѣжйца *сжиц. жс.*, ум. *жс.* **лѣжйчка**, ум. *ср.* **лѣжйче**; ц. сл. (стб.) **лѣжйца**, рус. м. рус. лѣжка, обл. лѣжка, пол. lżka, чеш. žlice отъ lžice, обл. ležka и lżka, словен. žlica, срб.-хрв. lažica, често тур. kasika...; *първично* *lžga < *lžga въ алб. l'uge отъ бѣлг.; кор. и.-е. *li-g(h)-... *вж.* л ѣ ж а; лат. ligula лѣжйца, ирл. liag, кимр. llwy; *сжшин.* кор. само *li-: *lei-: *la-...; *срв.* още дол. нѣм. холанд. lepel, ст. нѣм. leffil, нѣм. Löffel срещу ст. нѣм. laffan лижа...; *вж.* л а п а м ъ; л и ж а; л о б з а я; л о к а м ъ... || **лѣжйчаръ** *сжиц. м.*, *жс.* **лѣжйчарка**, *ср.* ум. **лѣжйчарче** || **лѣжйчарникъ** *сжиц. м.* || **лѣжйчарски** *прил. м.* || **лѣжйчарство** *сжиц. ср.* || **лѣжйчникъ** *сжиц. м.*, ум. *ср.* **лѣжйчиче**.

лѣжка *сжиц. жс.* || **лѣжкйня** *сжиц. жс.* || **лѣжко** *сжиц. м.* || **лѣжла** *сжиц. жс.* || **лѣжльо** *сжиц. м.* || **лѣжлецъ**, **лѣжливецъ** *сжиц. м.* || **лѣжливъ** *прил. м.*, ум. **лѣжливич-ъкъ**, **-ки** и **лѣжливки** || **лѣжйникъ** *сжиц. м.*, *жс.* **лѣжйница**. || **лѣжѣв-ень**, **-ни** *прил. м.* || **лѣжѣвность** *сжиц. жс.*

лѣзгавъ *прил. м.* || **лѣзгамъ** *гл.* прех. тр. III., ~ се *гл.* непрх.; *сжиц. ср.* **лѣзгане**; *вж.* л у з г а м ъ : л ѣ з г а м ъ : х л ѣ з г а м ъ || **лѣзгавина** *сжиц. жс.* || **лѣзгавость** *сжиц. жс.* || **лѣзгáчка** *сжиц. жс.* || **лѣзнувамъ** *гл.* непрех. мкр. усл. III., екр. **лѣзна** I. 5. (вм. л ѣ з г н а).

лѣкатуша *гл.* непрех. тр. || **лѣкатушенъ** *прил. м. р.*; *вж.* л ж к а т у ш а, л ж к а т у ш е н ъ.

лѣнгъзá *сжиц. м.* обл. стар.; тур. 'хаймана'; *вж.* х ѣ л г а з н и к ъ и *срв.* старочеш. chaluzník; стб. **халжга** 'плетъ'...

лѣсвамъ *глаг.* (не)прех.; *вж.* л ѣ с к а м ъ || **лѣска** *сжиц. жс.* || **лѣска** и **лѣска** *се гл.* 3-олич. тр. III. || **лѣскавъ** *прил. м.*, умал. **лѣскавич-ъкъ**, **-ки** || **лѣскавина** *сжиц. жс.*

- лъскаво нар. || лъскавость *сжиц. ж. р.*
 || лъскавче *сжиц. ср.* || лъскамъ *гл. прех.*
 тр. III., екр. лъсна I. 5., мкр. усл. лъс-
 нувамъ III., съкрат. лъсвамъ, тр. непр.
 лъщя II. 2. || ~ се *гл. непрех.*; кор. лъск-
 новъ, като погрѣшно било отдѣлено б
 отъ блъскамаъ; стб. БЛЪСТЪТН 'блещя,
 блъщя' (*облъскамъ > *облъскамъ, лъс-
 камъ); *вж.* и блъскамаъ; *срав.* прот.
 съб|уя съ б споредъ обуя; кор. у-
 из|уя || лъскачъ *сжиц. м.*
- лъсть *сжиц. ж.*; стб. ЛЪСТЬ; руски лѣсть,
 пол. стар. leść, чеш. lešť, срб.-хрв. last.;
 погрѣшно смѣтано за рано заето отъ
 ст. герм.:гот. list, нѣм. List.; думитѣ сж
 сродни; кор. и.-е. *li-: *lei-...; *вж.* леха.
 || лъстѣне *сжиц. ср.* || лъст-ѣць, мн.-ци
сжиц. м. || лъстивъ *прил. м.* || лъстиво
 нар. || лъстивость *сжиц. ж.* || лъститель
сжиц. м., ж. лъстителка || лъстителски
прил. м. и нар. || лъстителство *сжиц. ср.*
 || лъстникъ *сжиц. м., ж.* лъстница || лъстя
гл. прех. тр. II. 1. || ~ се *гл. непрех.*
- лъхъ I. *сжиц. м.* 'повѣй отъ чистъ въздухъ';
 негли стар. и.-е. кор. само *lu-: *leu-...;
срав. гот. luftus, нѣм. Luft въздухъ...; ст.
 прус. au|laüt умирамъ < издъхвамъ...
 лъхамъ *гл. непрех.* тр. III., екр. лъхна
 I. 5., мкр. усл. лъхнувамъ III., съкрат.
 лъхамъ; *сжиц. ср.* лъхане.
- лъхъ II. *сжиц. м.* обл. *вж.* лъжець, лъжъ;
срав. бѣхъ.
- лъчь *сжиц. м., лъча сжиц. ж.*, погрѣшно и
 невежествено писани „лжчь“, „лжча“;
 ускоренъ обликъ на лучъ отъ и.-е.
 кор. *lou-k-... свѣтина.. въ луна, лат.
 luna, нѣм. Licht, англ. light.; *вж.* лучъ,
 луна.. || лъче|зър-ень, -ни *прил. м.* || лъче-
 зърность *сжиц. ж.* || лъче|пре|чупване
сжиц. ср. || лъче|пре|ломъ *сжиц. м.* || лъче-
 пре|ломяване *сжиц. ср.* || лъчьистъ *прил. м.*
 лъщя *гл. непрех.* тр. II. 2.; *вж.* лъскамаъ
 се || лъщѣне *сжиц. ср.* || лъщина *сжиц. ж.*
 'лъскавина' || лъщѣя *се гл. непрех.* тр. I. 6.
- лъвъ *прил. м.*; стб. ЛВКЪ, рус. лѣвый, пол.
 lewy, чеш. levý, словен. lěv, срб.-хрв.
 lijevi.; кор. и.-е. *lai-v-... кривя.; *срав.*
 лат. laevus. и 'изкривенъ', гръц. laíos;
 лит. iš|lavóti правя извивки; лъвъ е
 против. на дѣс е нь, обшослав. п р а в ъ,
 нѣм. recht, фр. droit... || лъвакъ *сжиц. м.,*
ж. лъвакия || лъвашки *прил. м.* || лъ-
 вича *сжиц. ж.* || лъвичаръ *сжиц. м., ж.*
 лъвичарка, ср. ум. лъвичарче || лъви-
 чарски *прил. м.* || лъвичарство *сжиц. ср.*
 || лъво нар. || лъво|гривъ *прил. м.* || лъво-
 стрѣлецъ *сжиц. м.*
- лъгамъ *гл. непрех.* тр. III., екр. лѣгна I. 5.,
 мкр. усл. лѣгнувамъ, съкрат. изт.-бълг.
 лѣгамъ III. (зап.-бълг. лѣгвамъ), тр.
 лежā (лежж) II. 4.; *вж. т.* || лѣгане *сжиц. ср.*
- лъзā *гл. непрех.* тр. I. 7; стб. ЛЪЗЖ, рус.
 лѣзу, лѣзтъ, пол. leźć, чеш. lezti, lezti,
 словен. lēzem, lēsti, срб.-хрв. u|l|jezem...;
 др. отглас. степ. л а з я, съ предл. в|л ѣ з а,
 и з-, в ѣ з.; кор. и.-е. *loi-g' или *lē(l)-g';
срав. лет. lēzēti-с плъзгамъ се, стар. прус.
 līse пълзи; лит. lipū, lipū катеря се, възли-
 замъ, санскр. limpāti... || лъзѣне *сжиц. ср.*
- лъйка *сжиц. ж.*; *вж.* *гл.* лѣя.
- лъкъ *сжиц. м., ум.* лѣчець; стб. ЛЪКЪБА,
 рус. обл. лѣка *ж.*, лѣко *ср.* 'лекарство';
 лѣкаръ, пол. lek, чеш. lék, слов. lèk, срб.-
 хрв. liječ; безъ достат. основания се брои
 за стара заемка отъ гот. lēkeis лѣкаръ,
 lēkinōn лѣкувамъ, англ. leech... а тѣ отъ
 ирл. lfaig, род. lēga лѣкаръ...; първич. кор.
 само и.-е. *le-; *lo-, *срв.* лат. loquog гово-
 ря (лѣкувамъ е „бая“), *срав.* лат. fāgi говоря,
 грц. lēkēō говоря и т. н. || лѣкаръ *сжиц.*
м., ж. лѣкарница, лѣкарка, *ср. ум.* лѣ-
 карче || лѣкарски *прил. м.* || лѣкарство
сжиц. ср. || лѣковитъ *прил. м.* || лѣкувамъ
глаг. прех. тр. III., *сжиц. ср.* лѣкуване.
- Лѣсковецъ *сжиц. м.* соб. геогр., произв.
 отъ л е с к ā (съ е по официал. „правоп.“;
 Л ѣ с к о в е ц ъ трѣбва да се пише съ ъ,
 защото по източно български и се из-
 говаря ятово.
- лъстовица *сжиц. ж.*; *вж.* ластовица.
- лъто *сжиц. ср.*; стб. ЛѢТО, рус. лѣто, м.рус.
 літо, пол. lato, чеш. leto, lēto, словен. lēto,
 срб.-хрв. ljeto...; кор. и.-е., наст. *-to-; кор.
 *loi-: *lei-... лѣя.; *срв.* лит. lytūs, lētūs дъждъ,
 lūja, lyli вали, лет. lija, līt., кимр. liant рѣка,
 море...; нѣкои отричатъ това объяснение
 (лѣто—време, кога вали дъждъ, против-
 но: з и м а — кога вали с ѣ г ъ), и сбл-
 жав. ст. сканд. lathigs на пролѣтъ, швед.
 обл. lading, laing, lādigs въ миналата
 пролѣтъ..., ирланд. laithe день... || лѣте
нар.; стб. ЛѢТЪ, мѣст. пад. ед. ч. || лѣт-
 -ень, -ни *прил. м.* || лѣтникъ *сжиц. м.*
 || лѣтнина *сжиц. м.* || лѣтница *сжиц. ж. р.*
 || лѣто|броѣние *сжиц. ср.* || лѣто|брѣ-ець,
 мн. -йци *сжиц. м.* || лѣтов-ень, -ни *прил.*
м. р. || лѣтѣвище *сжиц. ср. р.* || лѣтомъ
нареч. (твор. п. ед. ч.) || лѣто|писъ *сжиц.*
м. р. || лѣто|писаніе *сжиц. ср. р.* || лѣто-
 пис-ень, -ни *прил. м. р.* || лѣто|пис-ець,
 мн. -ци *сжиц. м.* || лѣто|раслекъ *сжиц. м.*
 || лѣтосъ, лѣтоска *нареч.*; с отъ показ.
 мѣст.; стб. сь, си, се; *срв.* дне|сѣ, дене|сѣ,
 пролѣт|е|сѣ... || лѣтош-ень -ни *прил.*
м. || лѣтувамъ *гл. непрех.* тр. III., *сжиц.*
ср. лѣтуване.
- лъча *гл. прех.* тр. II. 3; *вж.* лѣкувамъ
 || лѣчѣб-ень, -ни *прил. м.* || лѣчѣб-никъ
 мн. -ници *сжиц. м.* || лѣчѣбница *сжиц. ж.*
 || лѣчѣбность *сжиц. ж.* || лѣчител-ень, -ни

прил. м. || лѣчитель *сжц. м., ж.* лѣчителька || лѣчителность *сжц. ж.*

лѣя *гл.* прех. тр. I. 6; стблг. **лѣжъ, љжъ,**

ЛѢЛТИ, ЛИЛТИ, мкр. нз-ЛНКАТИ...; рус. лью, лить, пол. leje, lać, чеш. leji, liti, словен. сrb.-хрв. lujem, liti...; кор. и.-е. *lei-: *loi-...; *срав.* лет. lėiju, lit, литов. lė'ju, lė'ti, алб. l'umə рѣка, l'isə, l'usə по-токъ...; *срав.* лѣто.

лю *нар.* част. съюзъ обл. родоп. 'само', 'а'; *вж.* ли, ле; *срав.* словен. lė 'само', малорус. обл. le-т 'но'..., (> обл. име лемки), чеш. le 'но', пол. етар. le 'само', 'а' ili...

люба *сжц. ж.* 'любѣ'; стб. прилаг. **ЛЮБЪ,**

ЛЮБА; словен. сrb.-хрв. *сжц.* ljuba, пол. прил. luby...; *вж.* любовь, срод. съ нѣм. Liebe, авгл. love, латин. lubido страсть... || **Люба** *сжц. ж.* соб. лич., ум. **Любка, Любича** || **любавъ** *прил. м.* || **любѣз-ень, -ни** *прил. м.* || **любѣзнича** *гл.* непрех. тр. II 3., *сжц. ср.* любѣзничене || **любѣзнич-ъкъ, -ки** *прил. м.* ум. || **любѣзничко** *нар. ум.* || **любѣзно** *нар.* || **любѣзность** *сжц. ж.* || **любене** *сжц. ср.*

любеница *сжц. ж.* обл.; *вж.* лебеница, лобеница.

любе *сжц. ср., ум* отъ люба || **любенце** *сжц. ср.* ум. отъ ум. любе || **любика** *сжц. ж., умал.* любичица 'теменужка', лат. Viola odorata... || **любимъ** *прил.* (прич. сег. страд.) отъ любя || **любимецъ** *сжц. м., ж.* любимка, *ср.* умал. любимче || **любитель** *сжц. м., ж.* любителька, *ср.* ум. любительче || **любительски** *прил. м.* || **любительство** *сжц. ср.* за чужд. 'аматьорство', 'дилетантство' || **Любича** *сжц. ж.* ум. отъ Люба || **любичиче** *сжц. ср.* ум. || **любиче** *сжц. ср.* || **любичекъ (любичякъ)** *сжц. м.; у* нѣкои поети преди освобождението Любичякъ е богъ на любовъта, лат. Amor, френ. Amour || **любна** *сжц. ж., звател.* галено любне! || **любне** *сжц. ср.* ум. || **любѣв-ень, -ни** *прил. м.* || **любѣвие, любѣвье** *сжц. ср.* стар. обл. 'либе', 'любѣ' || **любѣвникъ** *сжц. м., ж.* любѣвница, ум. любѣвничка; ум. *ср.* отъ м. любѣвниче любѣвнически (любѣвнишки) *прил. м.* || **любѣвно** *нар.* || **любѣвъ** *сжц. ж. р., умал.* любовчица (прост. отъ област. „любовъ“ м. р. — любовчещь); стб. **ЛЮБЪТ,** род. ед. **ЛЮБЪКЪ,** вин. ед. **ЛЮБЪКЪ, ЛЮБОКЪ;** *срав.* обл. макед. църковъ за 'църква'; рус. любовь, словен. сrb.-хрв. ljubav; кор. и.-е. *leu-bh-... желая, възбуденъ сѣмъ...; *срав.* санскр. lúbhyati силно желеа, lúbha-s желание, алчность, лат. lubido, libido страсть, нѣм. Neben, ст. англ. lufian любя, англ. love... || **любоде-ецъ,** мн. -йци *сжц. м., ж.* любодѣйка || **любодѣйски** *прил. м.*

и *нар.* || **любодѣйство** *сжц. ср.* || **любодѣйствуамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* любодѣйствуане || **любознаніе** *сжц. ср.* || **любознател-ень, -ни** *прил. м.* || **любознателность** *сжц. ж.* || **любопит-ень, -ни** *прил. м.* || **любопитность** *сжц. ж.* || **любопитство** *сжц. ср.; вж.* пита мъ || **любопитствуамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* любопитствуане || **любочестивъ** *прил. м.* || **любочестие** *сжц. ср.* || **любубамъ се** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* любубане || **любящъ** *прич.* сег. действ. м. (съ рус. удар. „любящъ“).

люде (стар. **людье, люди**) *сжц. м.* мн.; стб.

ЛЮДЬЕ мн., **ЛЮДНИ** 'свободенъ човѣкъ'; рус. люд 'народъ'; люди 'човѣци'; пол. ludzie (lud народъ), чеш. lidé (lid), словен. ljudje (ljud 'народъ'), сrb.-хрв. ljudi...; стар. и.-е. дума, кор. *leu-dh- раста...; раста свободно... свободенъ...; *срав.* стар. нѣм. liut, ст. англ. léod; нѣм. Leute 'люде', ст. англ. lēode..., лит. liaudis народъ, лет. l'audis мн. люде, народъ; санскр. gō'dhāti pастe, гот. liudan раста, лат. l'bergi деца, l'berг свободенъ; *срав.* стб. **ЛЮДНИ**, сжццо то знач., както лат.; гръц. eleutherós свободенъ... || **людод-яд-ъ, -ецъ,** мн. -ци *сжц. м.* || **людодядски** *прил. м.* || **людодядство** *сжц. ср.* || **людски** *прил. м.* и *нар.* || **людубамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* людубане.

люлека *сжц. ж., люлекъ* *сжц. м. р.; вж.* лилякъ || **люлековъ** *прил. м.; вж.* лиляковъ.

люли *межд.* звукоподр.; *вж.* следн.

люлка *сжц. ж.; рус.* малорус. люлька (за деца), сrb.-хрв. liuljaška люлка за люшкане... || **люлчица** *сжц. ж.* ум. || **люлѣя** *гл.* прех. тр. I. 6., (11.); рус. люлю *межд.* 'нани'; люлькатъ 'пѣя на деца да заспятъ'; пол. луж. lulać, чеш. lulati, l'lati както рус.; сrb.-хрв. l'juljati 'люлѣя...; кор. и.-е. *leu-...; *срав.* санскр. lō'lati движа се насамъ-нататъкъ; нѣм. lullen, англ. lull пѣя за приспиване, лет. lulūt разглезвамъ...; звукоподр., подоб. на лелѣя; *вж. т.; срав.* и пола... || ~ *се гл.* непрех. || **люлѣене** *сжц. ср.*

люлякъ *сжц. м., люляка* *сжц. ж. р.; вж.* лилякъ || **люляковъ** *прил. м.*

люлямъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* люлѣя || **люляна** *сжц. ж.* 'треска'; 'ракия, бѣла рада' || **люляне** *сжц. ср.*

люпъ *межд.* || **люпя** *глагол.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср.* люпене; *вж.* лупамъ, лупя.

люскамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **люсна** I. 5., мкр. усл. **люснубамъ** III., съкрат. **люс-вамъ,** *сжц. ср.* **люскане;** кор. и.-е. *leu-: *luc- блъскамъ...; *вж.* лупамъ, лузгамъ, луща... || **люсникъ** *сжц. м. р.* 'плесница'.

люспа, люспя. ; *вж.* луспа...

лють прил. м.; стб. **ЛЮТЪ**, нар. **ЛЮТЬ**; рус. лю́тый, пол. luty.. студень, февруарий; чеш. litý (стар. l'utý), словен. срб. хрв. l'jut. ; кор. навѣрно и.-е. *leu- възбуденъ съмъ.; срв. кимр. llid < *lūto- гнѣвъ, та и грц. lýssa бѣсъ отъ *lykja; лит. lūtis буря; нѣм. liederlich безпжтенъ.; тукъ (кор. и.-е. *leu-bh-) спада навѣрно и лат. lubido страсть и слав. лю-бити . . . ; *вж.* лю-бя || люта́къ *сжиц. м.* || лю́тба *сжиц. ж.* || люте́не *сжиц. ср.* || люте́ница *сжиц. ж.*

лютеранъ, -ецъ, -инъ *сжиц. м. р.* 'Луте-ровъ последователь . . .'; отъ соб. име || лютерански *прил. м.* || лютеранство *сжиц. ср.* (ю в м. у по влияние руско).

люти бурень *прил. сжиц. м. р.* || лютивъ *прил. м., ум.* лютивки, лютивичъкъ, -ки || лютивецъ *сжиц. м.* || лютивина́ *сжиц. ж.* || лютивость *сжиц. ж.* || лютикови растения *прил. мн.* || лютина́ *сжиц. ж.*, ум. лютинка́ || лютица *сжиц. ж.* || лютиче *сжиц. ср. р.* || лютливъ *прил. м.* || лютливичъкъ, -ки *прил. м. ум.* || лютливичко *нар. ум.* || лютливо *нар.* || лютивость *сжиц. ж.* || лютница́ *сжиц. ж.*; *вж.* люте-ница || люто́мъ *нар.* (стар. твор. пад. ед. ч.) || люто|плѣтъ *прил. м.* || лю-тость *сжиц. ж.* || лю́тя *гл.* непрех. тр. II. 2. || ~ се *гл.* непрех. || лю́тя *гл.* непрех. тр. I. 6.

люхъ *межд.* || лю́хвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. лю́хна I. 5.; за знач. *срав.* метна; мкр. усл. лю́хнувамъ III., *сжиц. ср.* лю́х-ване || лю́шкамъ *гл.* прех. тр. III., екр. лю́шна I. 5. мкр. услов. лю́шнувамъ, съкрат. лю́швамъ III., *сжиц. ср.* лю́шкане; кор. „звукоподр.“; *срав.* лъхъ; *вж.* лю-лѣя; лузгамъ . . .

люцерна *сжиц. ж.*; отъ зап. европ. (френ. luzern, итал. lucerna. . .)

лу́щя *гл.* прех. тр. II. 1.; *вж.* лу́щя.

лжъ *сжиц. м., член.* лжгѣтъ, мн. лжгове; събир. лжже; стб. **ЛЖГЪ**, рус. малорус. лѹг, пол. łag, łeg, чеш. luh, горно луж. luh, должно луж. ług, словен. lóg, срб.-

хрв. lug. . . ; кор. и.-е. *lou-. . . ; *lu-n-g-. . . ; *срв.* съ др. разшир. *lou-k- : *lu-k-. . . въ латин. lucus джбрава, стар. нѣм. lōh, стар. сканд. lō нискъ хрсталакъ . . . лит. laukas поле, собст. простѣна въ гора. || лжгакъ *сжиц. м.* събир. || лжговица *сжиц. ж.* || лжговище *сжиц. ср. р.*

лжкъ *сжиц. м. р., ум. м.* лжчець, ум. *ср.* лжкче; стб. **ЛЖКЪ**, рус. лѹк, пол. łek, чеш. luk, словен. lók, срб.-хрв. lúk. . . ; и.-е. кор. *lonk- : *lenk-. . . вия, кривя, извить. . . ; *срв.* лит. lankas обржчъ, lankūs гъвкавъ, лет. lūks криво дърво, наплатъ. . . ; *вж.* л ж к а ; *срв.* и.-е. „кор.“ *lai-v- въ лѣвъ 'кривъ', противополог. на п р а в ъ || лжко|вид-ень, -ни, лжко|об|раз-ень, -ни *прил. м.*

лжкă *сжиц. ж.*; стб. **ЛЖКА**, рус. лука, пол. łaka, чеш. louka (luka), словен. lōka, срб. хрв. luka. . . ; кор. и.-е. *lonk-. . . кривя, лж-катуша . . . ; *срав.* лит. lankā долина, lankas обржчъ . . . ; *вж.* л ж к ъ || лжкăвъ *прил. м.*; обикнов. въ рус. усл. обликъ лукавъ || лжкăвство *сжиц. ср. р., ж.* лжкăвщина; *вж.* л у к а в ъ. . . || лжкатуша (обл. лжкату́ча) *гл.* непр. тр. II. 3., *сжиц. ср.* лжкату́шене (лжкату́чене) || лжкату́ш-ень, -ни *прил. м.* || лжкатушка *сжиц. ж.* || лжкүта се (лжкѣта се) *глаг.* непрех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* лжкүтене, лжкѣтене. „лжчъ“! *сжиц. м.*, „лжчă“! *сжиц. ж.*; *вж.* лъчъ: лучъ . . .

лжча *гл.* прех. тр. II. 3. (въ раз|лжча, от|лжчвамъ . . .); стб. **ЛЖУЖ**, **ЛЖУНТН**, рус. отлжчуть, от|лжча, раз|лжча . . . , пол. łazucъ присъединявамъ . . . , чеш. loučiti (lučba химия), словен. lóčiti, срб.-хрв. lučiti. . . ; противоположностьта на значе-ния е старинска; кор. и.-е. *lonk- : *lenk- извивамъ. . . *вж.* л ж к ъ || лжча. . . ланкиоти отбивамъ се отъ пжтъ. . . , lankoti опитвамъ се нѣщо кораво да го направя гъвкавъ, лет. lūcīt ogvāvam. . . || лжчене *сжиц. ср.* || лжчило *сжиц. ср. р.* || лжчи́т-ба *сжиц. ж. р.*

М.

ма *межд.* прост. при зв. п. на имена отъ ж. р.; за м. р. обикн. б е; сред. съ грц. mén, мѣ, тесал. má 'но'; *срав.* санскр. sma (smā) изтъкваща частица. . . и.-е. *(s)me- : *(s)mē-. . .

маазă *сжиц. ж.*; тур. (араб.); *вж.* магаза, мазае || маазаджия *сжиц. м.* || маазй-ца *сжиц. ж.* ум. || маазичка *сжиц. ж.*, ум. отъ ум.

маасарé *сжиц. ср.*; тур. (араб.) 'обсада'.

ма́вамъ обл. *гл.*; *вж.* махамъ.

маволéй *сжиц. м.*; отъ соб. лич.

мавра́да *сжиц. ж.* обл. 'болестъ по лозята,

вжленъ. . .'; отъ н. грц. (māvros аѳрос че-ренъ) || мавру́дъ *сжиц. м.* 'черно грозде' || мавру́девъ *прил. м.* || ма́вѣръ *сжиц. м., мн.* маври; гръц. mauros, лат. maurus; стб.

моу́ринъ || ма́вѣрски *прил. м.*

ма́втамъ *гл.* прех. тр. обл. III.; *вж.* махамъ. **ма́гъ** *сжиц. м.* книж. 'вълшебникъ'; лат. magus < грц. mágos (отъ ст. иран.); *вж.* магия, магесникъ.

магаза́, **магазинъ** *сжиц. ж.*; тур. (араб.); *вж.* мааза || магазинъ *сжиц. м.*; рус. магазин отъ зап. европ. < араб.

маганъ *сжиц. м.* || **маганя** *гл.* прех. тр. II. 1. 'чистя памукъ отъ пъшки съ маганъ' || ~ *се гл.* непрех.; *срав.* н. грц. mánpa-пoп „преса...“; *срав.* чрезъ тур. мeн-гe мe; mánpóпo мачкамъ, изтисквамъ... || **маганене** *сжиц. ср.*

маганинъ *сжиц. м.* обл. 'циганинъ'; *срав.* манго.

магаре *сжиц. ср.*, ум. **магаренце**; срб.-хрв. магагас; навѣрно съ предметъ на сричка отъ н. грц. domáti 'товарно животно (domos товаръ) > алб. domari || **магаретъръ** *сжиц. м.*, ум. *ср.* **магаретърче** || **магаретърка** *сжиц. ж.* || **магаретърски** *прил. м.* || **магаретърство** *сжиц. ср.* || **магаретърщина** *сжиц. ж.* || **магаретина** *сжиц. ж.* увел. || **магаретя** *сжиц. ж.* (обл. съб. мн.) || **магарецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* 'магарокъ' || **магарешка** *къшлица прил. сжиц. ж. р.* || **магарешка млъчка** *прил. сжиц. ж.* || **магарешката нар.** || **магарешка ружа** *прил. сжиц. ж.* 'перуника' || **магарешки** *прил. м.* || **магарешки бодилъ** *прил. сжиц. м.* || ~ *костень*, ~ *пелинь*, ~ *трънь* *прил. сжиц. ж.* || **магарешки ушй** *прил. сжиц. мн.* ср. 'перуника' || **магарешникъ** *сжиц. м.* || **магарешкаръ** *сжиц. м.* обл. вм. магаретаръ; *вж. т.* || **магарешчина** *сжиц. ж.* || **магарйна** *сжиц. ж.*, увел. обл. || **магарича** *сжиц. ж.* || **магаричка** *умал. сжиц. ж.* || **магаричи се гл. непрех. тр. II. 3. || **магаричинъ** *прил. м.* || **магариче** *сжиц. ср.* увел. || **магария** *сжиц. ж.* || **магарокъ** *сжиц. м.* 'мжжко м.' || **магаросвамъ** *се гл.* непрех. тр. III., екр. магаросамъ *се II.*, *сжиц. ср.* магаросване; наст. -os- грц. || **магарски** *прил. м.* || **магарче** *сжиц. ср.* ум. || **магарщина** *сжиц. ж.* || **магарясвамъ** *се гл.* непрех. тр. III., екр. магарясамъ *се III.*, *сжиц. ср. р.* магарясване; наст. -ias грц.**

магданозъ *сжиц. м.*, ум. **магданозецъ**; тур. отъ н. грц.; *вж.* майданосъ.

магеръ *сжиц. м.* 'мънастирски готвачъ'; грц. mágeiros готвачъ || **магерене** *сжиц. ср.* || **магерница** *сжиц. ж.* || **магерски** *прил. м.* || **магеря** *гл.* прех. тр. II. 1.

магесвамъ, **магийосвамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* непрех. || **магесване**, **магийосване** *сжиц. ср.* || **магесникъ** *сжиц. м.*, *ж.* **магесница** и **магьосникъ**, **магьосница**, || **магеснически** и **магьоснически** *прил. м.* и *нар.* || **магесничаръ** *сжиц. м.*, обл. *ж.* **магесничарка**. || **магьосничество** *сжиц. ср.* || **магия** *сжиц. ж.*, ум. **магийка**; грц. magia (i < ei), лат. magia; *вж.* магъ.

магийстъръ *сжиц. м.*; рус. магистр... > лат. magister 'учитель...' || **магийстратъ** *сжиц. м.* || **магийстратски** *прил. м.* || **магийстра-тура** *сжиц. ж.* || **магийстърски** *прил. м.*

магийчески *прил. м.* и *нар.*; *сж.* магъ, магия.

магнать *сжиц. м.*; отъ кор. лат. въ magnus голѣмъ.

магнэзий *сжиц. м.*; отъ соб. геогр. || **магнэзиевъ**, **магнэзи-ень**, **-ени**, **-ини** *прил. м.* || **магнетизъмъ** *сжиц. м.* || **магнетически** *прил. м.*

магнитъ *сжиц. м.*; ст. рус. магнитъ; отъ срѣд. н.грц. magnitis (i < ст. гръц. η; затова по зап. европ. (отъ лат.-гръц. съ e) магнетизъмъ, а отъ новогръц. съ и — магнитъ) || **магнит-ень**, **-ни** *прил. м. р.* || **магнитизаторъ** *сжиц. м. р.* || **магнитизирамъ** *гл.* прех. тр. || ~ *се гл.* непрех.

мадънъ *сжиц. м.* 'самоковъ, вигня, видня'; тур. (араб.) || **мадънецъ** *сжиц. ум. м.*, ум. *ср.* **мадънче** || **мадънски** *прил. м.* || **мадэмъ** *сжиц. м.* 'руда'; тур. (араб.); ум. *м.* **мадѣмечъ**.

маджаринъ *сжиц. м.*; отъ народностно име мадж. madyar || **маджарка** (**маджаркина**) *сжиц. ж.*; и 'австро-унгарска (маджарска) жълтица' || **маджарче** *сжиц. ср.*; и 'сребрно грошче' || **маджарски** *прил. м.* и *нар.* || **маджарски поясъ** *прил. сжиц. м.* 'видъ шарка (шевъ) на кожуси' || **маджарстео** *сжиц. ср.* || **маджарница** *сжиц. ж.*

маджунъ *сжиц. м.*, ум. *м.* **маджунецъ**, ум. *ср.* **маджунче**; тур. отъ арийски, ; *вж.* мoзъкъ...

мадо̀на (**Мадо̀на**) *сжиц. ж.*; итал. madonna 'моя господарка', 'моя госпожа' (за Св. Богородица), както бъл. обл. Г o с п o (д) ж и н ъ д е н ъ е праздникъ „Голѣма Богородица“, 28. авг. (15. VIII. стар. стиль).

мадригалъ *сжиц. м.*; фр. отъ кор. лат. > грц.

мабъжъ *сжиц. м.* || **маѣне**, **маѣяне** *сжиц. ср.*; *вж.* ма а я.

маеранъ *сжиц. м.* 'видъ растение'; срѣд. лат. majogana.

ма̀жа *глагол.* прех. тр. I. 10. (мазаль), екр. **ма̀зна** I. 5., мкр. усл. **ма̀знувамъ**, съкр. **ма̀зvamъ** III.; стб. **ма̀жж**, **ма̀злти**; рус. мазать, мажу, м. рус. мазаты, мажу, пол. mazać, чеш. mazati словен. сърб.-хърв. mazati.; кор. и.-е. *mā-g'-: *mā-g'. мажа, мѣся...; *срав.* гръц. māza тѣсто, mássō гнета, мѣся, замѣсвамъ, mágeiros готвачъ, бретон. meza мѣся, кимр. maedd удрайки размѣсвамъ..., арм. masanin прилепямъ, стар. сакс. makōn приготавливамъ, стар. англ. masian, н. англ. make, нѣм. machen правя.; успор. кор. *ma-k- въ лат. maseia зидъ, ограда, („съ прѣстъ, калъ измѣсена...“), лет. makт притискамъ, чеш. maskati, бълг. ма ч к а м ъ... || **ма̀зь** *сжиц. ж.*; *вж.* и ма ст ѣ, скжсено ма с ѣ.

маза́ *сжиц. ж.*; тур. (араб.); *вж.* ма а з а, ма з ѣ || **мазаджия** *сжиц. м.*

ма̀зь *сжиц. ж.* || **маза̀ло** *сжиц. ср.*; кор. въ ма ж а; *вж. т.* || **маза̀не** *сжиц. ср.* || **маза̀ница** *сжиц. ж.* || **маза̀т-ень**, **-ни** *прил. м.* || **маза́чь** *сжиц. м.*, *ж.* **маза́чка** || **ма̀зvamъ**

гл. прех. мкр. усл. III. отъ мажа, екр. ум. **мазна** I. 5., мкр. усл. **мазнувамъ** III. **мазбата** *сжиц. жс.* 'изложение по нѣкакво дѣло.'; тур. (араб.).

мазгаль *сжиц. м.*; тур. (араб.); *вж.* мъзгалъ.

маздракъ *сжиц. м.*; тур. (перс.); *вж.* мъздракъ.

маз-енъ, -ни *прил. м.*; отъ кор. въ мажа || **мазна-Гана** *сжиц. жс.* || **мазилка** *сжиц. жс.*; *вж.* мажа || **мазило** *сжиц. ср.*

мазия *сжиц. м.* 'шишарка на дърво кипарисъ'; грц. *mazós* пжпка на грждь, *matstós* нѣщо кржгло, издигнато...

мазна гл. прех. екр., ум. отъ мажа; *вж.* мазвамъ || **мазни-кюкаль** *сжиц. м. р.*; произв. отъ екр. гл. мазна, *вж.* мажа || **мазникъ** I. *сжиц. м.* || **мазникъ** II. *сжиц. м.* обл. 'баница, млинъ' || **мазнина** *сжиц. жс.*, ум. **мазнинка** || **мазница** *сжиц. жс.* || **мазниче** *сжиц. ср.*, ум. отъ област. мазникъ II. || **мазниче** *сжиц. ср.*, ум. отъ мазникъ I. || **мазнич-ъкъ, -ки** *прил. м.* ум. || **мазничко** *нар. ум.* || **мазность** *сжиц. жс.* || **мазняя** гл. прех. тр. II. 1. || **мазчица** *сжиц. жс.*, ум. отъ мазъ.

мазурка *сжиц. жс.*; пол. *mazurek*.

май *сжиц. м.*; стб. **ман**, рус. май, пол. словен.

maj.; отъ гр. *maíos*, *maís* > лат. *maius*... **май** II. *нар.*; малорус. май 'почти'...; навърно отъ румън. *maí* повече < лат. *magis*.

майданозъ *сжиц. м.*, умал. **майданозецъ**; срб.-хрв. *majdanos*; тур. *magdanos* (*majdanos*), н. грц. *maídanós* (< *makedonísí*, по името на Македония...); *вж.* магданозъ.

майна *сжиц. жс.*, дат. ед. майце (майци); както мама и мале, произв. отъ стб.

МАТИ, рус. *mátъ*, род. ед. *máтери*, пол. стар. *maś*, обл. *macierz*, сега *matka*, чеш. *máti* (*mátě*, *mát'*), обикн. *matka*, гор. луж. *maś*, обл. *maśer*, дол. луж. *maś*, обл. *maśer*, словен. срб.-хрв. *mati*, род. *matere*.; кор. и.-е. **mā-* навърно отъ детскиятъ езикъ; *срав.* санскр. *māīā* (осн. *mātár-*), зенд. *mātar*, арм. *mair*, лит. *mótyna* майка, *moteriské* жена, лет. *māte*, грц. *matēr*, догр. *mat'ēr*, лат. *maīter* (> ит. *madre*, фр. *mère*, ..), ирл. *máthir*, ст. нѣм. *muoter*, нѣм. *Mutter*, англ. *mother* и т. н. и т. н.; съкрат. гръц. *maia* (въ „Одис.“), срѣд. дол. нѣм. *mōje* майчина сестра и др. || **майке** (**майки**) възклиц. прост. област. || **майкинь** *прил. м.*

майлка *сжиц. жс.* 'маежъ'; *вж.* ма я.

маймър-ъ, маймаринъ *сжиц. м.*; тур.

маймуна *сжиц. жс.* (обл. и м. р. **маймунъ**); тур. (перс.) || **маймунка** *сжиц. ум. жс.*, ум. ср. **маймунче** || **маймунски** *прил. м.* || **маймунство** *сжиц. ср.* || **маймунщина** *сжиц. жс.*

майна I., зв. п. въ нар. пѣс. **маино** ле стара майчице; произв. отъ майка,

вж. т. || **майна** *сжиц. жс.* прост. 'vulva' („Майната му майна!"); *срав.* бабина 'vulva', дѣдовъ 'penis'.

майна II. *сжиц. жс.* обл. (сторихме майна = 'спрѣхме, престанахме'); отъ тур., а то отъ итал. (*am*)*mainare*, *ammaina* 'свалямъ платната на ладия' > н. грц. *μαίναραι*... **майоръ** *сжиц. м.*; съ нелатин. удар.; кор. лат. — прил. *maior*, сравнит. степ. отъ *magnum* голѣмъ || **майорски** *прил. м.*

майсторъ *сжиц. м.*, *жс.* **майстрица** (жена на м.), **майсторка**, *ср.* ум. **майсторче**; рус. *мастер*, *мастерица*, *мастерша*, срб.-хрв. *majstor*; чрезъ н. грц. *maístōr*, < ит. *maestro* < лат. *magister*; *вж.* и масторъ < н. грц. *mástoras* || **майсторія** *сжиц. жс.* || **майсторлъкъ** *сжиц. м.*, наст. тур. *-lyk* || **майсторбсамъ** гл. прех. тр. III., екр. **майсторбсамъ** III., *сжиц. ср.* **майсторбсване** || **майсторски** *прил. м.* и *нар.* || **майсторство** *сжиц. ср.* || **майсторя** гл. прех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* **майсторене** || **майсторяга** *сжиц. м.* увел.

майтапъ *сжиц. м.* тур. (араб.) || **майтапене** *сжиц. ср.* || **майтапийа** *сжиц. м.*, *жс.* **майтапчийка** || **майтапчийски** *прил. м. р.* || **майтапчийство** *сжиц. ср.* || **майтая** се глаг. непрех. тр. II. 1.

майхощъ *прил. неизм.*; 'сладко-прокиселенъ'; тур. (перс.).

майца *сжиц. жс.* ум. отъ *сжш.* ма я, *вж.* т. **майча** гл. прех. тр. II. 3. || **майчинъ** *прил. м.* отъ майка || **майчина** *мѣтвика прил. сжиц. жс.* || **майчинія** *сжиц. жс.* || **майчински** *прил. м.* и *нар.* || **майчинство** *сжиц. ср.* || **майчица** *сжиц. жс.* ум. || **майчичка** *сжиц. жс.* 'която прилича на майка си'; *срав.* бащичко.

макъ *сжиц. м.*, ум. **мачець**, стб. (църк.сл.)

МАКЪ, рус. *māk*, чеш. *mák*, пол. гор. луж. дол. луж. словен. срб.-хрв. *mak*...; кор. и.-е.; *срав.* грц. *makōn*, догр. *makōn*, ср. нѣм. *mahen*, *mān*, нѣм. *Mohn*, нѣм. обл.

бавар. *magen*, *mahen*, дол. нѣм. *mān*, норвеж. обл. *mue*, *valmoeg*, *vall-mo*, *vall-moog*... замайване... || **маковъ** *прил. м.*

макавѣи *сжиц. м.* мн. 'първитѣ 12 дни отъ м. август. по ст. ст.'; отъ ст. евр. *Макавей* соб. лич. м. презъ н. гръц. (по ст. евр. и у запад. европ. съ б: *Makkabäus*.)

маказъ *сжиц. м.*; мн. **макази** 'ножици'; тур. || **маказчийка** *сжиц. жс.* 'видъ птица'.

макамъ гл. прех. тр. III., екр. **макна** I. 5., мкр. усл. **макнувамъ** III., *сжиц. ср.* **макане**; др. степ. на кор. въ мокря, *вж.* т.; стб. **макати**, рус. *makātъ* и т. н.

макаръ *связъ* 'при все чѣ, ако и да.'; тур. (новоперс. *ma+agag* < ст. перс. *haka-gat единъ пжъ...) и въ старин. итал. *masagi*, сега *magagi*, испан. стар. *magag*, въ н. грц. *μακάρι* 'да ще Богъ!' дано' и т. н.

макара́ *сжиц. ж.*, ум. **макари́ца**, **макари́чка**; тур.
макаро́ни *сжиц. мн.*; френ. macaroni, итал. maccherone, мн. maccheroni; навѣрно отъ кор. срод. съ мажа, *вж. т.*
мака́тъ *сжиц. м.*, ум. **мака́тець**; тур. (араб.).
макбу́ль *прил.* неизм. обл. 'приеть, признать'; тур. (араб.); *вж. кабуля.*
максу́ль *сжиц. м.*, ум. **максу́лецъ**, ум. *ср.* **максу́лче** 'произведение, рожба отъ землята'; тур. (араб.).
максу́пъ *сжиц. м.*; тур. (араб.) 'служба'.
максу́съ *нар.*; тур. (араб.) 'нарочно'.
ма́ль I. *сжиц. м.* прост. обл.; тур. (араб.); *вж. мюлкъ; мемлекетъ* || **малджия** *сжиц. м.* 'иманяр'.
ма́ль II. *прил.* старин. обл., *ж. р.* мала..., *вж. малъкъ.*
мала́! *межд.* прост. обл. = ала! мале!
мала́къ *сжиц. м.*, ум. *ср.* **мала́че** биволче || **малакы́ня**, **мала́чка** *сжиц. ж.* биволица; *срав.* тур. manda биволица; споредъ нѣкои отъ гръц. malakós мекъ, нѣженъ!..
мала́ксвамъ, **мала́кс(у)вамъ** *гл.* неперех. тр. III., *екр.* **мала́ксамъ** III., област. **мала́кша** I. 10., *сжиц. ср.* **мала́кс(у)ване**; гръц. прил. malakós мекъ., гл. malakóō, аор. emalakōsa омекамъ, ослабамъ, отпадамъ...
мала́мень *прил. м.*; новогръц. malamma злато, malammatenós златенъ || **маламо́свамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **маламо́самъ** 'позлатявамъ', *сжиц. ср.* **маламо́сване**; и наст. гръц. -os || **малахитъ** *сжиц. м.*, гръц.
ма́ле *зват. п.*; гал. отъ майка; *вж. т.*; и като межд.; *вж. мала* || **ма́ликъ** *сжиц. м. р.*; алитерационна клетва следъ обръщение съ мале, както „Брадва му глава отсѣкла!“ следъ братъ..
ма́лень, **ма́ленки**, **ма́лѣчки** обл. *прил.* ум. отъ малъкъ, стб. **МАЛЪ** || **ма́лѣчко** обл. *нар.* 'малко, малчичко'; стб. **МАЛСУКО** въ Синайския трѣбникъ || **малѣшка** *сжиц. ж.* 'малки прѣтъ на ржка'.
мали́га *сжиц. ж.* || **мали́гавъ** *прил. м.* 'съ грапи по лицего.. грапавъ..'; *срав.* рус. обл. малежъ = 'петно отъ рождение, лунничка'..; пол. обл. malinia; кор. и.-е. *mbi-: *mel-..; *срав.* гръц. mélas черенъ, брет. melen жълтеникавъ, кимр. melyn, корнуел. melyn, лит. mélyne петно... лет. melns, méls черенъ, стар. прус. mīlinap вин. пад. петно, melne синьо петно; срѣд. вис. нѣм. māl петно, н. нѣм. Mal, Mutter|mal... || **мали́гавость** *сжиц. ж.*
мали́на *сжиц. ж.*, ум. **мали́нка**, **мали́нчица**; рус. малина, пол. словен. malina, чеш. malina, срб.-хрв. malina..; кор. и.-е. *mbi-: *mel-.. въ думи за 'петно, черенъ, синь..'; *вж. и малигавъ; въ*

рус. малина значи и 'кжпина' I; *срав.* гръц. mélas черенъ, лит. mélynas синь., санскр. malinā-s нечистъ, черенъ, mála-s, mála-m нечистотию., гот. meljan пища, нѣм. malen рисувамъ... || **Мали́нь** *сжиц. соб. лич. м.*, ум. **Мали́нко**, **Мали́нчо**; *ж.* **Мали́на**, ум. **Мали́нка** || **мали́новъ** *прил. м.* || **мали́новка** *сжиц. ж.*
ма́лица *сжиц. м.* 'чукъ, быть въ валявица'; стар. дума отъ и.-е. кор. *mel-: *mol-..; блъскамъ удрямъ.. м. др. и въ мѣлния; *вж. т.*; *срав.* млатъ, млатя, рус. молот 'чукъ'; *вж. и* меля.
Ма́лка **Коледа** *прил. сжиц. ж.* || **ма́лкич-ъкъ**, **-ки** *прил. м.* || **ма́лкичко** *нар. ум.* || **ма́лко** *нар.* отъ малъкъ || **ма́лко** *сжиц. ср. р.* отъ прил.; мн. малки || **ма́лкомоъ** *нар.* (завърш. на твор. п. ед. ч.) **ма́лкинъ** и **малкоша́нъ** *сжиц. м.* обл. 'малки сѣчко' (февруарий), прот. голѣминъ 'голъмъ сѣчко' (януарий) || **ма́ло** *нар.* стар. обл.; стб. **МАЛО**, рус. ма́ло и т. н. 'малко' || **мало**бръе́нь, **-йни** *прил. м.* || **мало**бро́йно́сть *сжиц. ж.* || **мало**ва́ж-е́нь, **-ѣи** *прил. м. р.* || **мало**ва́жно́сть *сжиц. ж. р.* || **мало**во́д-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**во́д-е́ние *сжиц. ср.* || **мало**во́дно́сть *сжиц. ж.* || **мало**в́ре́мен-е́нь, **-ни** 'кратковремененъ' *прил. м.* || **мало**в́ре́менно́сть *сжиц. ж.* || **мало**в́ѣр-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**в́ѣр-е́цъ, мн. **-ци** *сжиц. м.*, *ж.* **мало**в́ѣрка || **мало**в́ѣрно́сть *сжиц. ж.* || **мало**в́ѣрство *сжиц. ср. р.* || **мало**го́д-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**го́д-е́ние *сжиц. ж.* || **мало**гра́мот-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**гра́мотно́сть *сжиц. ж.* || **мало**ду́ш-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**ду́шие *сжиц. ср.* || **мало**ду́шно́сть *сжиц. ж. р.* || **мало**зна́чащъ *прил.* (сег. действ. прич.) м. || **мало**зна́чител-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**зна́чи́телно́сть *сжиц. ж. р.* || **мало**крѣв-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**крѣв-е́ние *сжиц. ср. р.* || **мало**крѣв-но́сть *сжиц. ж.* || **мало**лѣ́т-е́нь, **-ни** *прил. м. р.* || **мало**лѣ́тие, **мало**лѣ́тство *сжиц. ср.* || **мало**лѣ́тникъ *сжиц. м.* || **мало**лѣ́тно́сть *сжиц. ж.* || **мало**лю́д-е́нь, **-ни** *прил. м.*; *вж.* люде || **мало**лю́д-но́сть *сжиц. ж. р.* || **мало**мо́щ-е́нь, **-ни** || **мало**мо́щие *сжиц. ср.* || **мало**мо́щя *гл.* прех. тр. II. 1. || **мало**мѣ́р-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**мѣ́рно́сть *сжиц. ж.* || **мало**о́къ *прил. м.* || **мало**о́пит-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**об-питно́сть *сжиц. ж.* || **мало**ра́сьель, **-ли** *прил.* (прич. мин. действ.) м. || **мало**ра́сло́сть *сжиц. ж.* || **мало**ра́слякъ (мало́ра́сле́къ) *сжиц. м. р.* || **мало**сна́женъ **-ни** *прил. м. р.* || **мало**сна́жно́сть *сжиц. ж. р.* || **мало**со́ч-е́нь, **-ни** *прил. м. р.* || **мало**со́ч-но́сть *сжиц. ж.* || **мало**у́м-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**у́м-е́ние *сжиц. ср.* || **мало**у|по́треб-и-тел-е́нь, **-ни** *прил. м.* || **мало**у|по́треб-и-

телность *сжиц. ж.* || **малоучень** *прил.* (прич. мин. страд.) *м.* || **малоцѣн-енъ, -ни** *прил. м.* || **малоцѣнность** *сжиц. ж.* || **малочисленъ** *прил. м.* || **малочисленность** || **малобя се** *гл. непрех. тр. II. 1.* || **Малуда** *сжиц. соб. лич. м.* || **малўнки** *сжиц. ж. мн.* || **малце** *нар. стар. обл. (мѣст. п. ед. ч.); стб. малциѣ; срав. добре, кротце, кратце. || малцина *неопред. мѣст. (прил.)* само за лица отъ м. р. || **малчижъ, малчимъ** *нар. обл. 'малко пжти'* || **Малчо** *сжиц. соб. лич. м. р.* || **малчуганъ!** *сжиц. м.; рус. мальчуган=бълг. 'момчурлякъ, хлапакъ'* || **малъкъ, -ки** *прил. м. р.; обл. стар. малъ; стбълг. малъ, луж. (гор. и дол.) malki; рус. малый, малорус. малый, пол. mały, чеш. malý, словен. сърб.-хърв. mali; (сърб.-хърв. м. р. и тао) кор. и -е. *(s)māl: *māl-: *(s)mal-...; срав. гръцки mēlon 'дребно добиче, овца, коза', ирл. mīl животно, ст. герм. smal малъкъ, гот. превъход. степ. smalista, стар. нѣм. стар. саксон. smal малъкъ, англ. small., лат. mātus лошъ || малѣ ми *гл. непрх. 3-о лич.* || **Малѣй (Малѣя)** *сжиц. соб. лич. м.* || **малѣвамъ** *гл. непрх. тр. III, екр. малѣя I. 6.* || **малякъ** *сжиц. м.* = 'малешка, малки пръстъ'.**

мама *сжиц. ж., ум. мамка, мамчица; предим. детска дума* *вм. майка; „кор.“* общо-и.-е. и извън-и.-е. въ множество детски (бълболни) думи съ разни видеоизмѣн.; общослав. дума: рус. мама, общо-рус., и маменька, мамаша, мамочка, пол. тама и matusia., чеш. тата и maminka, татиčka, словен. тата и татка, сърб.-хърв. тата и tatica, гор. луж. тата и tatka matuška, татиčka...; срав. н. перс. māmm mātmā, mātm 'мама', гръц. tātmā, алб. m m, лат. tatma, tatula, ирл. кимр. тат, нѣм. обл. (алем.) татте, лит. tātа, умал. tamyte, tamikė, tamūžė, лет. тата и т. н. ...

мама II. *сжиц. ж.; вж. мамя.*

мамалига *сжиц. ж.; малор. мамалыга, сърб.-хърв. mataliga, по-старо mataliga, отъ рум. māmāliga, а то ще да стои въ свързка съ итал. венец. melega, итал. melica (miglio просо); срав. особ. бълг. п р о с е н и к ъ 'хлѣбъ отъ царевично брашно'; кор. въ лат. milium просо' > итал. miglio, фр. millet... || мамалигарь* *сжиц. м. 'румънинъ, влахъ, що яде все мамалига'* || **мамалигарка** *сжиц. ж.* || **мамалигарче** *сжиц. ср. р. ум.* || **мамалигарски** *прил. м. и нар.* || **мамалигарство** *сжиц. ср.* || **мамалигарщина** *сжиц. ж. р.*

мамарець *сжиц. м.* животно лат. gyrinus patator; рус. 'вертячка'...; необясн.; мамарцитъ сж. 'животни (насъкоми) малки черни, плувать надъ тиха вода...';

дали името не е отъ и.-е. *mār-: *mog... черень, нечистъ, въ рус. марать 'цапамъ, черня'...; м. рус. мароватый нечистъ... въ грц. mōron черница, mōryssō черня., ирл. megen черница, кимр. meg-wydded...?

мамѣ *сжиц. ср.* „такъвмъ на чибукъ“, „цицка“...; тур. (перс.), отъ кор. ар.-алт.; „звукоподр.“ кор. въ и. е. *mamtā 'женска грждъ', 'цицка'...

мамелѣ *сжиц. ср. прост. обл. 'лихва'; тур. срав. гръц. tōkos лихва = 'рожда', бълг. майка = ... капиталъ, 'главница'...*

|| **мамеледжия** *сжиц. м.*

мамене *сжиц. ср.; вж. м а м я* || **мамѣць** *сжиц. м.; тур. 'яй', рус. пружина.*

маминъ *прил. м.* отъ м а м а; *вж. т.* || **маминка** *сжиц. ж. ум. гал. || маминки* *прил. м. ум.* || **маминко** *прил. ср. ум.* || **мамица** *сжиц. ж. ум. I.* || **мамка** *сжиц. ж. ум.* || **маминъ** *прил. м.* || **мамнўша** *сжиц. ж.* 'майчичка'.

мамица II., мамка II. *сжиц. ж. ум.* отъ м а м а II. = м а м е н е || **мамливъ** *прил. м.* || **мамливичъкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **мамливичко** *нар. ум.* || **мамливки** *прил. м. ум.* || **мамливость** *сжиц. ж.* || **мамникъ** *сжиц. м.* || **мамница** *сжиц. ж.*

мамбля *гл. прех. тр. II. 1.* || **сжиц. ср. мамблене;** звукоподраж. съ непълно удвоение отъ и.-е. *mol-: *mel-... меля...; срав. мърморя: мърря; бълболя: бълбля..

мамбона *сжиц. м.; ст. евр.*

маморець *сжиц. ж.; вж. мамарець; срав. мърморецъ...*

мамўль *сжиц. м., ум. м. мамўлецъ, ум. ср. мамўлче;* кор. и осн. както въ м а м а л и г а; *вж. т.* || **мамўльовъ** *прил. м.* 'царевичень'.

мамўшъ *сжиц. м. обл. 'кумъ, кръстникъ'; образув. отъ м а м а, както лат. com-mater, com-pater; вж. к у м ъ || мамчица* *сжиц. ж. ум.* отъ м а м к а, ум. отъ м а м а I.

мамя *гл. прех. тр. II. 1.; сърб.-хърв. matiti 'мамя' и 'докарвамъ въ бѣсъ', словен. matiti замайвамъ, пол. matić, обл. tatupa заблудителенъ духъ...; отъ кор. въ гл. ма-я съ коренно разширение *m- или наст. *-то-; срв. най-низка степ. въ грц. mīmos измамническа (замайна) игра, подражание на живота възъ сцена... || мамякъ* *сжиц. м.*

манá *сжиц. ж.* 'балсара...'; тур. (араб.).

манара (и манара) *сжиц. ж., ум. ж. манарича, манарка, манарчица, ум. ср. манарче;* обл. съ дисим. малара; отъ н. грц. manāra, manāri < итал. manna (mannaia), лат. manuaria 'ржчна брадва' (лат. manus ржа)...

манастирь *сжиц. м., ум. м. манастирець ум. ср. манастирче; стб. монастырь, рус. монастырь, сърб.-хърв. manastir; отъ гръц. monastirion (i <); „манастирь“*

по „офици. правопис“; по-близо до бълг. изговоръ е писане **мънастиръ**, подоб. на рус. монастырь съ ъ на края; писане „монастиръ“ напомня и сръбска съгласкова твърдостъ... || **монастирски** прил. м. || **манáф-инъ**, **-ъ** сжиц. м., ум. с. **-че**; тур. || **манáфски** прил. м. || **манáфщина** сжиц. ж. || **мангáль** сжиц. м., ум. м. **мангáлецъ**, ум. ср. **мангáлче**; тур. || **мангафа** сжиц. ж.; тур. mankafa 'който има хроническа хрема'. || **мáнго** сжиц. м.; циганинъ; отъ цигански (новоинд.); слав. санскр. manу-човѣкъ, сродно съ нѣм. Mann, стб. **мѣжъ**, и т. н. || **мангѣръ** сжиц. м., ум. м. **мангѣрецъ**, ум. ср. **мангѣрче**; тур. || **мáндало** сжиц. ср. р., ум. **мáндалце**; тур. mandal < н. грц. mándalos (срѣд. грц. mántalos) || **мандаринъ** сжиц. м. р.; кор. санскр. man-мисля, срод. съ лат. mens мисль, нѣм. Mann мжжъ., бълг. пàмeтeтъ; мжжъ... || **мандарина** сжиц. ж. || **мáнджа** сжиц. ж. 'ястие'; тур. отъ итал. — итал. гл. mangiare ямъ. || **мандолина** сжиц. ж.; итал. || **мáндра** сжиц. ж., умал. **мáндрица**, **мáндричка**; срб.-хрв. mandra, словен. mandrija; тур. < грц. mándra; вжс. архимандритъ || **мáндраджия** сжиц. м., ум. ср. **мáндраджийче** || **мáндраджийски** прил. м. || **мáндраджийство** сжиц. ср. || **мандуль** сжиц. м. обл. 'мотовилка'; отъ кор. въ махамъ; слав. обл. мане < махане, и махалка 'мандуль'. || **манéвра** сжиц. ж. || **манéври** сжиц. ж. мн.; френ. отъ кор. лат. || **маневрирамъ** гл. непрех. съ наст. нѣм. || **манé** сжиц. ср.; тур. (араб.). || **манéжъ** сжиц. м.; фр. manège, ит. maneggio, произв. отъ лат. manus ржка... || **манёрка** сжиц. ж.; отъ рус., а то отъ пол. manierka, произв. отъ manewg. || **маньеръ** сжиц. м. || **маниéра** ж.; френ. < кор. лат. || **манйкъ!** сжиц. м. вм. мѣникъ, вжс. т. || **манйсто** сжиц. ср.; вжс. мѣнисто, монисто. || **манитáрка** сжиц. (обл. и **мáнтарка**) ж. обл. 'гжба'; тур. mantar, н. грц. manitári = френ. champignon 'видъ гжба за ядене'. || **манипулация** сжиц. ж.; лат. || **манипулирамъ** гл. съ наст. нѣм. || **манифактура** сжиц. ж. р.; лат. || **манифактур-енъ**, **-ни** прил. м. || **манифактуристъ** сжиц. м. р. || **манифестъ** сжиц. м.; лат. || **манифестация** сжиц. ж. || **мáница**, **мáничка** сжиц. ж. ум. обл. прост.; и. грц. mánpa майка; кор. въ общочов. детски бълболни думи; вжс. мама, баба, дѣдо. || **мáния** I. сжиц. ж. 'лудина, лудость'; грц.

|| **маня** II. сжиц. ж. р. обл. стар. 'прахъ отъ вжлица'; кор. и.-е. *nep-. раздробявамъ... и въ мѣна, мѣничкъ...; слав. ирл. nep брашно; арм. man drebenъ, тнѣкъ... ирл. nepb малкъ, лит. tēpkas дребенъ...; вжс. мекъ. || **манóсвамъ** гл. прех. тр. III., екр. **манóсамъ** III., сжиц. ср. **манóсване**; вжс. манá. || **манóфель** сжиц. м. обл. 'видъ дреха, сукманъ'; отъ н. грц. monófyllos 'еднолистъ' monos самъ, единъ, fyllos листъ) || **манóфелки** сжиц. ж. мн. 'видъ шарки на сукманъ'. || **мантáрка** сжиц. ж. 'гжба'; н. грц. manitári; тур. mantar; вжс. и манитарка. || **манѣсто** сжиц. ср. обл. прост.; вжс. мѣнисто. || **мантиля** сжиц. ж.; исп. || **мáнтия** сжиц. ж. кор. въ грц. mánti(on)... || **мантó** сжиц. ср. р.; френ. отъ кор. латин. || **марá** I. сжиц. ж. 'налѣгане на сънь'; вжс. морá; слав. марокъ. || **Мáра** II. сжиц. соб. лич. ж., народенъ обликъ на **Мария** (кор. ст.-евр.) || **Мáрина душица** прил. мн. || **Мáрина** сжиц. ж. 'бабина душица'. || **марáзъ** сжиц. м. 'болестъ'; тур. (араб.). || **марангóзъ** сжиц. м.; срб.-хрв. marangun; тур. отъ итал. marangone (венеч.). || **марангочия** сжиц. м. || **марангочийски** прил. м. || **марангочийство** сжиц. ср. || **марангочилкъ** сжиц. м. || **мараня** сжиц. ж., ум. **маранйца**; срб.-хрв. oмага задуха, рус. мар 'слънчева топлина', маришь 'пека, грѣя' (за слънцето); кор. и.-е. *mar-... срод. съ мар- въ марá I.: морá; фр. sauchemar; слав. грц. maraino правя нѣщо да увехне; рус. об морок 'припадкъ'...; вжс. oмаpa. || **марбарабашия** сжиц. м.; тур. (baš глава). || **маргáзъ** сжиц. м., **маргазá** сжиц. м. (ж); тур. (перс.). || **мáргаръ**, **мáргарецъ**, **мáргаритъ** сжиц. м.; н. грц. margaritis (-tis съ грц. γη) || **маргаритаръ** сжиц. м. р. || **маргаритарка** сжиц. ж. || **мáргарит-енъ**, **-ни** || **маргаритецъ** сжиц. ум. м., ум. ср. **маргаритче** || **маргаритовъ** прил. м. || **мардá** сжиц. м.; тур. || **марé** межд.; вжс. мари, ма, море. || **мáрен-ъ**, **-ни** прил. м. 'затоплень...'; вжс. мараня. || **мáренъ (мáремъ)** сжиц. м. р. въ клетви; „Убилъ те м.!“ „Иди на м., да се не върнешъ“ и под.: нѣкои мислятъ за слав. богъ на смъртъта; кор. въ моря, у мариамъ...; вжс. и марá: морá. || **маренясвамъ** гл. непрех. тр. III., екр. **маренясамъ** III. въ клетви: да маренясашъ!; слав. и мараня, грц. maraino. || **марй** межд.; вжс. ма; слав. море, маре. || **маринáта** сжиц. ж.; итал. || **маринóванъ** прил. (прич. мин. стр) м. по рус. || **марифéтъ** сжиц. м.; тур.; вжс. мурафетъ.

мария *сжц. ж. р.* 'стара овца'; тур. (отъ иран.); срод. съ гръц. μέλον, mâlon, *вж.* подь малъкъ.

Марія *сжц. соб. лич. ж.; вж.* М а р а || **Мáрко** *сжц. соб. лич. м.; кор. ст.-евр.*

мáрка *сжц. ж.; кор. нѣм.* || **мáркаджия** *сжц. м. р.* 'темброфилъ', 'филателистъ' || **мáркаджийство** *сжц. ср.* || **мáркаджилъкъ** *сжц. м.* съ наст. тур.

маркйзъ *сжц. м.* || **маркйза** *сжц. ж.; фр.* отъ кор. ст.-герм.

маркйрамъ *глагол. прех. III.*; кор. нѣм.; *вж.* м а р к а; наст. нѣм. || **маркйране** *сжц. ср.*

маркучъ *сжц. м.; 'тржба на наргиле'...*; тур. (отъ перс. māgrīč; māg змия...)

мáрля, **мáрля се** *гл. обл. стар.; вж.* м ъ р л я, м ъ р л я се.

маро́къ I. II. *сжц. м.; 'котакъ' — срав.* маца, мара; 'плашило'; *вж.* мора; *срав.* маренъ, мараня...

мáрта *сжц. ж.* (ба́ба Мáрта), ум. **мáртица**; книж. **мáртъ** *сжц. м.*; грц. Mārtis Mārtios отъ лат. Martius || **мáртеница** *сжц. ж.*, умал. **мáртеничка** || **мáртинъ** *прил. м.* || **мáртина** *сжц. ж.*, умал. **мáртинка**; отъ соб. || **Мáртина сжбота** *прил. сжц. ж.* || **мáртинки** *сжц. ж. мн.*

мáртáкъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* мертекъ.

мáртиръ *сжц. м. обл. прех.* 'свидетель'; гръц. mártur || **мáртиръсвамъ** *гл. непрех.* тр. III., екр. **мáртиръсамъ** III., и **мáртиръша I.** 10.; наст. грц. -is || **мáртóрия** *сжц. ж.*

мару́ля *сжц. ж.*, ум. **мару́лка**, **мару́лица**; сrb.-хрв. marulja, marulj, чеш. marule... н. грц. marúli < лат., кор. въ прил. amarus 'горчивъ'.

мáря (не мáря) *глагол. непреход.* тр. II. 1.; сrb.-хрв. mar грижа, nejmar; mariti; ne marljiv; словен. mar (mar mi je koga); и.-е. кор. *mōg-: meг-...; *срав.* санскр. smāraṭi помни, спомня си, зенд. maraiti, гръц. mégimna грижа, латин. memoro (> итал. memoria, фр. mémoire...) память...

маршáль *сжц. м.*; фр. отъ кор. ст. герм. || **маршáлски** *прил. м. р.* || **маршáлство** *сжц. ср.*

мáршъ *сжц. м.*; френ. отъ кор. ст. герм. || **мáрширувамъ** *гл. непрех.* съ нѣм. наст. -iegen... || **мáрширóвка** *сжц. ж.*; съ наст. рус.

мáса I. *сжц. ж.*; отъ латин. mensa презъ влаш. (румън.) masă

мáса II. *сжц. ж.*; фр. < лат. отъ кор. гръц. || **масйв-ень, -ни** *прил. м.* || **масйвность** *сжц. ж. р.*

масáль *сжц. м.*; тур. (араб.).

мáска *сжц. ж.*; френ. || **маскара́** *сжц. м. ж.*; тур. (араб.) || **маскара́дъ** *сжц. м. р.* || **маскара́д-ень, -ни** *прил. м.* || **маскара́лъкъ** *сжц. м.* || **маскари́ца** *сжц. ж.* ум. || **маскари́** *глагол. прех.* тр. II. 1., *сжц. ср.* || **маскаре́не** || **маскйрамъ** *глагол. прех.* съ нѣм. наст. || ~ се *гл. непрех.* || **маскйране** *сжц. ср.*

мáсло *сжц. ср.*, ум. **масълцѣ**, **масленце**; стб. **МАСЛО**, рус. máсло, пол. maslo, чеш.

maslo, словен. сrb.-хрв. maslo...; отъ кор. въ ма жа, ма за хъ; наст. общо-слав. -slo (*maz-slo), както въ ве сло...; *вж.* ма жа: ма са II. || **масла́ръ** *сжц. м.*, *ж.* **масла́рка**, *ср.* ум. **масла́рче** || **масла́рски** *прил. м.* || **масла́рство** *сжц. ср.*

маслахáтъ *сжц. м.*; тур. (араб.).

масленйкъ *сжц. м.* || **маслене** *сжц. ср.* || **мáсленйца** *сжц. ж.* || **масленйче** *сжц. ср.* || **мáслень** *прил. м.*, произв. отъ ма с л о || **масли́на** *сжц. ж.*, ум. **масли́нка**, **масли́нчица**, **масли́ница** || **масли́нарь** *сжц. м.*, *ж.* **масли́нарка** || **масли́нарьски** *прил. м.* || **масли́нарство** *сжц. ср. р.* || **масли́ненъ** *прил. м.* || **масли́ниенъ** *прил. м.* || **масли́нковъ**, **масли́новъ** *прил. м.* || **маслодѣлъ** *сжц. м.* || **масло свѣтъ** *сжц. м.* || **масло|о|свещѣние** *сжц. ср.* || **мáсля** *гл. прех.* тр. II. 1. || ~ се *глагол. непрех.* || **мáслянъ** *прил. м.* || **мáслянка** *сжц. ж.*

масра́фъ *сжц. м.*, ум. **масра́фецъ**; тур. (араб.) || **масрафли́я** *прил. неизм.* за 3 р.

ма́сть, **ма́сь** *сжц. ж.* 'мазь' = и багрилка, вапсилка...; стб. **МАСТЬ** рус. ма́сть, пол.

maść, чеш. mast', словен. сrb.-хрв. mast...; отъ кор. ма з- въ ма жа, ма за хъ.

ма́стика *сжц. ж.*; срѣд. гръц. mastika, ст. гръц. mastixē 'смола...' < ср. лат. mastix > фр. mastic, итал. mastice..

ма́стил-ень, -ни *прил. м.* || **ма́стило** *сжц. ср.*; наст. **ма́стилце**; кор. въ ма с т ѣ *вж. т.*

|| **ма́стилни́ца** *сжц. ж.*, ум. **ма́стилничка**.

ма́ститъ *прил. м.* книж. отъ рус.; производ. отъ кор. въ ма с т ѣ *вж. т.* || **ма́ститость** *сжц. ж.*

ма́сторъ *сжц. м. обл. вм.* майсторъ, *вж. т.*

ма́стя *глагол. прех.* тр. II. 1. 'багря, боядисвамъ', производ. отъ ма с т ѣ, *вж. т.* и *срав.* мастило.

масъца́бъ *сжц. м.*; рус. отъ нѣм.; *вж.* и ма с а б ѣ.

масу́ръ *сжц. м.*, ум. *м.* **масуре́цъ**, ум. *ср.*

масу́рче 'голѣма цевъ за насукване прежда. калмуканъ, калемъ...; цевъ на пушка.'; тур. (араб.) к а л е м ѣ < н. грц. kalámi трѣстикъ, трѣстика; гръц. kálamos, лат. calamus, срод. съ нѣм. Halm „сламка, тревисто стѣбло“...

ма́тъ *сжц. м.* нар. (въ шахматна игра); перс.; *вж.* ша х м а т ѣ.

матема́тика *сжц. ж.*; гръц. || **математи́къ** *сжц. м.* || **математи́ч-ень, -ни**, **математи́чески** *прил. м. и нар.*

матѣри́къ *сжц. м. р.*; латин. || **матѣрия** *сжц. ж.*; лат. || **матѣри́ял-ень, -ни** (**матѣри́яленъ** по офиц. „правописъ“) *прил. м.* || **матѣри́ялизъмъ** *сжц. м. р.* (**матѣри́ялизъмъ** офиц. право). || **матѣри́яли́стъ** (офиц. **матѣри́яли́сть**) *сжц. м. р.*

материялистически (материалистически) прил. м. и нар.
матеръ сжиц. жс. обл. стар., стб. МАТН, вин. пад. МАТЕРЬ 'майна' || **матер-ень**, -ни прил. м. стар. книж. и обл. = 'майчинъ'
 || **материка**, **матерка** сжиц. жс. обл. стар.; вжс. машерика || **матечина** сжиц. жс., ум. **матечинка**, вжс. матичина, маточина || **матичина**, **маточина** сжиц. жс. обл., слав. произв. съ др. наст. машерка.
мати сжиц. жс. обл. стар., стб. МАТН, род. п. МАТЕРЕ, рус. мать, пол. стар. mać (sega matka), чеш. máti, словен. срб.-хрв. mati.; и.-е основа *māter-; слав. лат. māter (> итал. madre., фр. mère.), гръц. μήτηρ, армен. matg, н. перс. mādār, нѣм. Mutter, англ. mother, ирл. máthir и т. н.; кор. въ детски бълбол. думи.
матима сжиц. жс.; н. грц. máthima (н. гр. i отъ ст. грц. μα = ē; слав. математика съ е за ъ по зап.-европ. отъ латински).
матица сжиц. жс. стар. обл. 'майка; царица на пчели' || **матичина** сжиц. жс. растение Melissa officinalis; вжс. първич. кор. въ обл. стар. мати, матеръ, разшир. основа въ мащеха; слав. машерка || **матичинка** сжиц. жс. ум. || **матка** сжиц. жс.; кор. въ мати, майка: 1. (на жена или женска бозайна живина) = лат. uterus 'плодница'; 2. царица, 'майка' на пчели; 3. 'матка' на рѣка...
матовъ прил. м.; нѣм. matt.
маторъ стар. обл. прил. м. 'старъ'; сжиц. м. 'овень отъ 3 г. нагоре'; стб. за **маторѣкъ** 'застарѣлъ.'; рус. матерой, пол. za|matorzaly, чеш. matorny, словен. срб.-хрв. mator; др. отгл. степ. на кор. въ матеренъ, мати; сродно съ лат. matūrus грѣлно, а не заето отъ лат., както погрѣшно се е твърдѣло. Това се доказва отъ звуковия съставъ и ударението, па и отъ бълг. обл. маторъ = матичина, машерка || **матор-ень**, -ни прил. м. || **маторина**, мн.-ци сжиц. м. р. || **маторина**, **маторица** сжиц. жс. || **матористъ** прил. м. || **маторѣя** гл. непрех. тр. I. б. 'ставамъ маторъ, старѣя'.
матрица сжиц. жс.; фр. matrice отъ кор. лат., срод. съ матица, матеренъ...
матрапазъ сжиц. м.; тур. отъ перс. ('препродавачъ'; собств. 'който играе съ мѣрната'); кор. и.-е. само *mē...; старинд. (санскр.) mātra-m, mātrā. срод. съ мѣра, гръц. métron, нѣм. Mass и т. н.
матрозъ сжиц. м.; рус. отъ хол.
маф-ослунъ! обл. простонар. изреч. отъ тур. 'да е простенъ, просто да е'.
махалá сжиц. жс.; тур. (араб.) || **махалáнь** сжиц. м. р., жс. махалáна || **махалджия** сжиц. м. 'махаланъ', жс. махалджийка, ср. ум. махалджийче || **махалджийски**

прил. м. || **махалéнецъ**, **махалéнинъ** сжиц. м., жс. махалéнка, махлénка || **махалéнски** прил. м. р. || **махалйца**, **махалйчка** сжиц. жс. р. ум. || **махалка** II. сжиц. жс. обл. 'махалана' || **махалскй** прил. м. и нар. || **махалушъ** сжиц. м., жс. махалуша.
махъ сжиц. м. || **махалка** I. сжиц. жс., ум. махалчица || **махало** сжиц. ср., ум. махалце. || **махамъ** гл. прех. тр. III., екр. máxна I. 5., мкр. усл. máхнувамъ, съкрат. máхвамъ III., сжиц. ср. máхане; стб. (църк.-сл.) МАХАТН, рус. махать, обл. махом 'веднага.', пол. machać, чеш. máchat, словен. срб.-хрв. mahati.; първич. и.-е. кор. *mā-, съ разшир. *ma-s- (общослав. χ вмѣсто и.-е. *s по аналогия на случаитѣ съ χ отъ и.-е. *s подирѣ i, u...); вжс. и mā-я; слав. литов. mosú'ti махамъ... mosta-gú'ti... ржкомахамъ, 'жестикуюирамъ'... tozóti размахвамъ насамъ-нататъкъ... гръц. хом. maiomai, бжд. másetai стремя се., mástiks бичъ. || **маханина** сжиц. жс.
маханá сжиц. жс. р., ум. маханйца; тур. (араб.) || **маханджйя** сжиц. м., жс. маханджййка || **маханджилъкъ** сжиц. м.
махвамъ, **махкамъ** гл. прех. тр. III.; вжс. махамъ || **махване**, **махкане** сжиц. ср. || **махинямъ** гл. прех. тр. мкр. обл. вм махвамъ.
махлá сжиц. жс. || **махлэнецъ** сжиц. м. || **махлэнский** прил. м.; вжс. махала, махаленски.
махлюль сжиц. м. р.; тур. (араб.) 'имотъ останалъ следъ смъртъта на човѣкъ безъ наследници'.
махмудйя сжиц. жс., ум. махмудййка; тур. ('жълтица', по името на султанъ Махмудъ); слав. мендухия.
махмүзъ сжиц. м.; ум. м. махмүзецъ, ум. ср. махмүзче; тур., бълг. обл. острогъ.
махмүр-ень, -ни прил. м.; кор. тур. || **махмурлия** прил. неизм. за 3 р., съ тур. наставка -li || **махмурлүкъ** сжиц. м.; тур. (араб.).
маховъ прил. м. отъ махъ; вжс. махамъ || **махомъ** нар. (твор. п. ед. ч.).
махрамá сжиц. жс.; тур. (араб.) || **махрамйца**, **махрамйчка** сжиц. жс. ум.
маца сжиц. жс.; отъ кор. звукоподраж.; срв. нѣм. Miese; фр. прост. Marie; вжс. мачка, мякамъ, мяукамъ || **маць!** I. (маць-маць!) межд. за викане на котка.
маць! II. межд. за мацане || **мацамъ** глаг. прех. тр. III. 'цапамъ...', екр. маца I. 5., мкр. усл. мацнувамъ, съкрат. мацвамъ III., сжиц. ср. р. мацане; кор. и.-е. неразш. *mā-(*mā-):(s)mē... намазвамъ..., съ различ. разшир.; слав. рус. мара́тъ 'мацамъ, цапамъ', марушка петно, малорус. мароватый 'нечистъ', чеш. mogo-vatý петнисть..., отъ и.-е. *mō-g-: *mō-g-..., гръц. morýssō цапамъ, омѣрсявамъ...;

цъ въ мацамаъ е вм. к (и.-е. *ma-k-); *срав.* лат. macula петно; гръц. smáb намазвямъ...; sména масть, mōmos укоръ, безчестие — петно и т. н.; нѣм. Muttermal 'белегъ отъ рождение'...

мачарокъ *сжи. м.* 'котаракъ' || **маче** *сжи. ср.* 'коте', ум. отъ маца, мачка || **мачѣнце** *сжи. ср.* ум. || **маче|крѣкъ** *сжи. м.* 'тлъсто по червата на свиня' = 'покрѣкло за коткитѣ'...; *вж.* маца, мачка и къркамъ 'ямъ, пия' || **мачи** *прил. м.* 'котешки' || **мачка** *сжи. ж.* 'котка'; срб.-хрв. маџка, словен. mačka, маџак, маџе, чеш. maček, маџoug 'котакъ' = бълг. **мачокъ**, словаш. маџка...; нѣкои погрѣшно сж подържали, че отъ славян. били заети албан. matš, mašok „мачокъ“, mats „маца“, рум. mașă, н. грц. μάτσοу въ детския езикъ, че словаш. маџка и малорус. мачка били заети отъ маджарски, а маджар. таска пѣкъ заето отъ южнославянски...; маца, мачка не ще да е първич. умал. отъ Мария, ако и да има срб.-хрв. Маса, ум. отъ Мария, и нѣм. Miez(e) = 'Марийка' и 'котка'; сжшо френ. Marie, бълг. обл. мара 'маца' и др.; сблиз. съ Мария ще да е послешно; първич. звукоподраж. кор. *вж.* въ мякамъ, мяукамъ, нѣм. miauen, па и др. под. || **мачокъ** *сжи. м.* || **мачобръ**, **мачорокъ** *сжи. м.* увел. 'котаракъ'; *срав.* чеш. тасoug 'котакъ, мачарокъ'.

мачкамъ *гл.* прех. III., *сжи. ср.* **мачкане**, *сжи. ж.* **мачканица**; чеш. mačkati, mačkat, малор. мяккати мѣся (тѣсто)...; умал. отъ *makati; *срав.* лет. таси, makī притискамъ, мжча...; кор. *mak- срод. съ *menk-: *monk-... въ мжка, мжча; мекъ...; лат. *māssāre (*mācāre) въ ит. ap|тасаге, венец. таса(r), прованс. катал. тасаг...; *вж.* мацамаъ: мажа, мажа = с мачкамаъ... || **мачканъ** *сжи. м.* 'видъ качамакъ', 'попара съ пържени залци'.

мачкинъ *прил. м.* || ~ **сапунъ** *прил. сжи. м.* || **мачкино грозде** *прил. сжи. ср. р.* || **мачя (мача)** *стѣпка прил. сжи. ж.*

мачта *сжи. ж.*; рус. отъ хол. нѣм. || **мачтовъ** *прил. м.*

маша *сжи. ж.* 'щипци', ум. ж. **машйца**, **машйчка**, ум. *ср.* **машѣ**, **машѣнце**; тур. **машалла** „межд.“ за хвала...; тур. (араб).

машйна *сжи. ж.*, ум. **машйнка**; фр. machine отъ лат. < грц. || **машйн-ень**, **-ни** *прил. м.* || **машинъл-ень**, **-ни** *прил. м.* || **машинълно нар.** || **машинълностъ** *сжи. ж.* || **машинйстъ** *сжи. м.*

машабъ *сжи. м. р.*; рус. отъ нѣм.; *вж.* ма|с|ца|бъ 'мѣрилна пржчка'.

машеница *сжи. ж.* обл. 'мжтеница', ум. **машеничка**.

машерига, машерика, машрика, обикн. **машерка** *сжи. ж. р.*, отъ *matjeg-: *вж.* матери, матерень || **машеца (машиха)** *сжи. ж.*; стб. (църк.-сл.) **маштсха**, рус. стар. маџеца, сега маџиха, пол. гор. дол. луж. тасосча, чеш. тасеџа, словен. тасеџа, тасуџа, срб.-хрв. тасеџа, тасџа; произв. отъ осн. *mat-je- въ и.-е. *māt-eg-, слав. мат-(ер-), както гръц. mētryiá срещу mētēg || **машехъ!** *сжи. м.* (обл. ??).

машрапа *сжи. ж.*; тур. (араб.).

мая I. *сжи. жс.*, ум. **майца**, тур.

мая II. *сжи. жс.* обл., ум. отъ майка.

мая III. *гл.* прех. тр. I. 11.; рус. маю. маять; ~ **се глаг.** непрех., рус. маяться; *сжи.* рус. мая, маета мжжа, силно напрежение...; кор. и.-е. *mō-; *срав.* съ др. наст. или кор. разшир. гръц. mōlos трудъ, напрежение, мжжа, mōlyс утруденъ...; лат. mōlēs товаръ..., molestus затруднителенъ..., нѣм. müde уморенъ, ст. нѣм. muodi, готски af|mauiths... || **маяне, маене** *сжи. ср.*

маясьлъ *сжи. м.*; тур. 'хемороиди' || **маясьлливъ** *прил. м.* || **маясьллива тревá** *прил. сжи. жс.* || **маясьллия** *прил.* неизм. за 3 рода.

маяшка *сжи. ж.* обл. 'лъжа', 'съ каквото се замайватъ людетѣ'.

ме мьст. лит. вин. п. ед. отъ азъ; кор. и.-е.; *срав.* лат. me (>ит. me, фр. moi...) гот. mik, нѣм. mich, англ. me..., перс. mān...; кор. ар.-алт. — тур. джаг. мен, осм. тур. bep...

мебель *сжи. м.*; презъ рус. отъ нѣм. Möbel, а то отъ латин.; *вж.* мобили || **мебель-ень, -ни** *прил. м.*

медаль *сжи. м.*; фр. || **медалионъ** *сжи. м.*

медданъ *сжи. м.*; тур.; *вж.* и мейданъ.

медъ I. *сжи. м.*, членув. медтъгъ, ум. **медѣцъ**; стб. **МЕДЪ**, рус. мед, м. рус. мід, род. мѣду, пол. miód, род. miódu, дол. луж. mjod, гор. луж. mēd, mjód, чеш. med, срб.-хрв. словен. med; и.-е. *medhu-; *срав.* лит. medūs медъ, midūs медовина, лет. medus, стар.-прус. meddo санскр. mádhu медъ, медовина, гръц. méthy вино, нѣм. Met, стар.-нѣм. metu, стар.-англ. meodo, англ. mead, стар. исланд. mjóðr, ирланд. mid, род. падежъ meda. и т. н. || **медаръ** *сжи. м.* || **медарство** *сжи. ср.* || **медвѣдъ, медвѣда** *сжи. ж.* обл. стар.; стб. (църк.-сл.) **МЕДВѢДЪ**, рус. медвѣдъ, пол. обл. miedzwiędz, обикн. niedzwiedz, чеш. medvěd, словен. medvéd, срб.-хрв. medvjed...; < *medhu-ēd- 'що яде медъ'.

медъ II. *сжи. жс.*; стблг. **МѢДЪ**, рус. медъ, пол. miedz., чеш. mēd', словен. mēd, срб.-хрв. mjed...; кор. и.-е. *(s)mei-d(h)-...; *срав.* въ др. отгласна степенъ и съ друго ко-

ренио разшир. англ. smith, нѣм. Schmied
ковачъ, ст. исланд. smíðr, ст. нѣм. smid,
smeidar металоработникъ, ст. нѣм. smida
металъ, ирл. tēip(n) руда металъ. . .

меденъ I. прил. м. || **меденикъ** сжиц. м., ум.
медениче отъ медъ || **медовъ** прил. м.
|| **медова** кйтка прил. сжиц. жс. || **медови-**
на и **медовина** сжиц. жс., ум. медовинка.
мед-енъ, -ни II. прил. м. отъ медъ = тур.
'бакъръ' || **медникъ** сжиц. м., мн. **мед-**
ници, съкрат. **мѣнци**, ум. ср. **мѣдниче**,
скжсено **мѣнче**.

меджия сжиц. жс. 'работа безъ плата, като
данъкъ', 'плака'; тур.

меджлийсь сжиц. м. 'съветъ, събрание'; тур.

медниумъ сжиц. м.; лат., срод. по кор. съ
междá, между. . .

медицина сжиц. жс.; лат. || **медицински** прил.
м. || **медикъ** (**мѣдикъ**) сжиц. м., жс. **медичка**.
медленно нар.; рус.; срод. по коренъ съ
прил. **муденъ**, нар. **мудно**.

медресѣ сжиц. ср. 'училище'; тур.

медуза сжиц. жс.; гръц.

медунъ сжиц. м. 'мжка мечка'; произв.
отъ медъ I. м. || **медя** (**се**) гл. непрех.
тр. II. I. 'показвамъ се сладъкъ' || **мѣ-**
дяня прил. м.

мѣендизъ (**мѣндизинъ**) сжиц. м. 'инже-
неръ'; тур. (араб.).

межа сжиц. жс. обл. || **междá** сжиц. жс. (обл.)
мѣжъ, **меджá**), ум. **междица**, стб. **МЕЖ-**
дá, рус. межа, пол. miedza, чеш. meze,
словен. meja, срб.-хрв. medja.; кор. индо-
европ. *medh- срѣдá, срѣденъ. ; пред-
слав. сжществит. *medh-jā; *срав.* санскр.
mádhya-s срѣденъ, mádhya-m срѣдá, арм.
mej, гръц. méssos, mésois, лат. medius
гал. medio- въ Mediolanum 'Милано' =
'всрѣдъ равнината'; ст. ирланд. mide =
латин. medium, гот. midjis срѣденъ, ст.
нѣм. mitti, нѣм. Mitte срѣдá, Mittwoch
'срѣда' (срѣда на седмицата). . . || **меж-**
дѣлникъ сжиц. м. || **межденикъ** сжиц. м.
|| **межденица** сжиц. жс.; тур. 'чикмазъ-
сокакъ' || **междина** сжиц. жс., умал. **меж-**
динка || **межднина** сжиц. жс. р. || **меж-**
ду предл. || **междулякъ** сжиц. м. || **меж-**
ду време сжиц. ср. р. || **междувреме**
сжиц. ср. || **между** вжзлие сжиц. ср. || **меж-**
ду действие сжиц. ср. френ. 'антрактъ'
|| **между** линие сжиц. ср. || **между** кóст-
-енъ, -ни прил. м. || **между** мѣтие сжиц.
ср. = лат. inter|jectio || **между** мýскул-енъ,
-ни прил. м. р. || **между** на рóд-енъ, **-ни**
прил. м. || **между** о|сòб-енъ, **-ни** прил. м.
|| **между** о|сòбница сжиц. жс. || **между** прѣ-
шлен-енъ, -ни прил. м. || **между** рѣбрень
прил. м. || **между** рѣчие сжиц. ср., и соб.
географ. **Междурѣчие** = гръц. Месо-
потамия || **междурина** сжиц. жс. || **меж-**
ду цáрствие сжиц. ср. || **межурá** сжиц. жс.
обл. || **межурина** сжиц. жс.

мезáть сжиц. м. 'публична, явна проданъ
съ наддаване'; тур. (араб.).

мездра I. сжиц. жс. обл.; тур. (араб.) 'зем-
лище на едно село'; и въ географ. соб.
с. **Мездра**.

мездра II. сжиц. жс. 'тлъстина отъ овца или
говедо за лой; 'месо' на плодъ. . .; рус.
мездра (мяздрá) 'месо по вжтрешна стра-
на на кожа. . .; пол. стар. miązdra, обл.
miezdra, miazdra, чеш. mázdra, словен
срб.-хрв. mezdra.; производ. отъ общо-
слав. мѣсо 'месо'; *срав.* лат. membrāna
тънка кожа. . . || **мѣздрене** сжиц. ср. || **мѣздря**
гл. прех. тр. II. I. 'отъ заклана овца дѣля
месо за пастърма и тлъстина за лой'.

мезѣ сжиц. ср., ум. **мезѣнце**; тур. || **мезе-**
лийкъ сжиц. м.; и наст. тур. -lik.

мезилянá сжиц. жс. р. прост. обл.; тур. вм.
мензилхане; *вж.* т.

мезлийчъ сжиц. м.; тур.; *вж.* меджлийсь.

мейдánъ сжиц. м., ум. м. **мейдáнець**, ум.
ср. **мейдáнче**; тур.; *вж.* и мегданъ
|| **мейданлъкъ** сжиц. м.; и наст. тур. -lyk.

меймáръ сжиц. м. 'архитектъ'; тур. (араб.).

мѣкъ прил. м., ум. **мѣкич-ъкъ, -ки**; стб.
МАКЪКЪ, рус. мягкий, мягок, мягкá, пол.
miękki, гор. луж. mjěhki, по-старо mjachki,
дол. луж. mēki, по-старо mēkki, чеш.
měkký, словен. стар. mekak, cera mehək,
срб.-хрв. mek...; кор. и.-е. *mep-: *mp-...
стривамъ, мачкамъ, мѣна. . .; предслав.
*menk- + наставка *-uko-; *срав.* санскр.
mācatē смачкѣва, раздробѣва, лит. minkau,
minkyti мѣся (тѣсто), minkštas мекъ, min-
klas тѣсто, лет. mīkstis мекъ, грц. mássō
мѣся (тѣсто) . . .

мекерѣ сжиц. ср., умал. **мекерѣнце**; тур.
(араб.) mekiare 'товаренъ добитъкъ',
фр. sommier, 'bête de somme' || **мекер(е)-**
лъкъ сжиц. м.; -лъкъ вм. тур. наст. lik.

мекйкъ сжиц. м. || **мекйца** сжиц. жс. (съмнит.
сближ. съ тур. mekik 'совалка') || **мекина**
сжиц. жс.; *вж.* мекъ || **мекичáръ** сжиц. м.
|| **мѣкич-ъкъ, -ки** прил. м. || **мѣкичко** нар.
|| **мекйшъ** сжиц. м. || **мѣкна** гл. непрех. тр.
I. 5., мкр. усл. **мѣкнувамъ** III., съкрат.
мѣквамъ || **мѣко** нар. || **мѣкостъ** сжиц. жс.
мектѣбъ † сжиц. м.; тур. (араб.) 'училище'
|| **мектубъ** † сжиц. м.; тур. (араб.) 'письмо'.
мекушáвъ прил. м. отъ мекъ || **мекушá-**
вость сжиц. жс. || **мекушáръ** сжиц. м.
мекянь сжиц. м.; тур. (араб.).

мѣлезъ сжиц. м. 'животно смѣсь отъ два
вида'; срб.-хърв. melez; тур. отъ араб.
malas || **мѣлез-енъ, -ни** прил. м. || **мѣле-**
зянь прил. м.

мѣлене сжиц. ср. отъ мѣля || **мѣливо** сжиц.
ср. || **мѣлница** сжиц. жс.

мѣлица сжиц. жс. 'жлебъ съ дървенъ ножъ
да се мѣне ленъ или конопъ'. . .; кор. и.-е.
*mel-: *mol- . . . чукамъ. . .; *срав.* млатъ,
рус. молотъ 'чукъ' . . .

мѣлчевъ (мѣлчувъ) *сжиц. м. р.* обл. стар. 'плъжекъ, охлювъ'; пол. małz, бѣлорус. смоуж < смоуж, полаб. mouz; кор. и.-е. *(s)mel- слизь...; *срав.* лигавецъ, слимакъ, лат. limax...

мѣля *гл.* прех. тр. I. 3. (млѣхъ); стбѣлг.

МЕЛЖ, МЛѢТН, рус. мелю, молотъ, пол. miele, mlecъ, чеш. melu, mliti (mléti), словен. срб.-хрв. meljem...; кор. и.-е. *mel-: *mol-: *ml-... дробявамъ...; *срав.* арм. malem, грц. myllō, сжществ. mylē, mylos мелница, алб. miel брашно, лат. molo, ирл. melim, кимр. malu, брет. mala, лит. malū, лет. malū, нѣм. Mehl брашно, нѣм. mahlen меля...

мемѣ *сжиц. ср.*; тур. 'цицка на чубукъ', рус. мундштук; кор. ар.-алт.; тур. teme 'грѣдь'; *срв.* лат. mamma, фр. mamelle...; *вж.* маме.

мѣнъ *мѣст. лич. дат. и вин. пад. ед. ч. отъ азъ*; сѣкрат. *вм.* мене; *вж.* т. и м.е.

мѣнге *сжиц. ср.*; срб.-хрв. mengele, mendijele; тур. menzene < грѣц. μάγγανον; отъ грѣц. > лат. manganum > итал. manganno; погрѣшно се вади отъ итал. maschina.

менгушъ *сжиц. м., мн. и менгиши*; срб.-хрв. menđiše; тур. menđiř (отъ перс.) || **менгушецъ** *сжиц. ум. м., ум. ср. менгушка* || **менгушка** *сжиц. ж.*

мендѣрь *сжиц. м.* 'седъ, седедь'; тур.; *вж.* миндѣрь.

мендизинъ *сжиц. м.* 'инженеръ'; тур.; *вж.* меендизъ.

мендухиѣ *сжиц. ср.*, **мендухиѣ** *сжиц. ж.* 'малка тур. жѣлтица'; тур.; *срв.* ма хмудия.

мендюшъ *сжиц. м. обл., вм.* менгюшъ; тур. (перс.); *вж.* менгушъ.

мѣне *мѣст.* I-о л. ед. ч. дат. и вин. пад.; *им.* азъ; *вж.* т. и м.е.

менекше *сжиц. тр.* 'видъ цвѣте'; и 'теменуга'; тур.

мѣнецъ *сжиц. м.* 'справа за мънене ленъ'; *вж.* мѣна; *срав.* мелица.

мензилъ *сжиц. м., 'поща'*; тур. || **мензилханѣ** *сжиц. ср. р.* 'пощенска станция за смѣна на конетъ'; *вж.* мезиляна.

мензифаръ *сжиц. м.*; *срав.* тур. za'feran = 'шафранъ'; *вж.* минзухаръ.

мѣнта *сжиц. ж.*; лат.; *вж.* мѣтва.

ментѣ *сжиц. ср.* 'видъ горна дреха безъ ржкави'; тур.; *вж.* минтанъ.

меншество! **меншинство!** *сжиц. ср.*; отъ рус. меньшинство *вм.* малцинство.

мѣнъ *мѣст. лич.*; *вж.* мене, м.е.

мѣня *гл.* обл. прех. тр. II. 1.; *вж.* мѣна.

мерѣ *сжиц. м.* 'землище за пѣша'; тур. (араб.) || **меридца** *сжиц. ж.* ум. || **меричка** *сжиц. ж.* ум. отъ ум. || **меричъ** *сжиц. ср.* увелич.

меразъ *сжиц. м.* (тур.), меразчия... *вж.* миразъ...

меракъ *сжиц. м., ум.* мерачецъ; тур. (араб.)

мераклия *сжиц. м. и прил.* за 3 р. || **мераклийка** *сжиц. ж.*

мерамъ *сжиц. м.* 'умисълъ, намѣрение'; тур. **мерджанъ** *сжиц. м.*; тур. || **мерджанецъ** *сжиц. м. ум., ум. ср.* **мерджанче** || **мерджанлия** *прил.* неизм. за 3 р. || **мерджановъ** *прил. м.*

мерджелѣя се, мерджѣя се *гл.* непрех. тр. I. 6. 'мѣркамъ се'; кор. (*mer-, *mġ-) разшир. съ ясна съгл. (и.-е. *mer-g-) въ мерджелѣя се, рус. моргатъ 'мигамъ', м.-рус. моргаты, пол. mrgać, сжщ. mrgid мигъ..., и въ лит. mirgėti мерджелѣя се, блещукамъ, лет. mirgt блестя, ст. сканд. myrkt тьменъ..., tjo, rkvī тьмнота, ст. сакс. mīrki, ст. англ. mīerse, англ. mīrky мрачкавъ...; съ разшир. к въ мракъ, мрѣкна, сумракъ и др.; *срав.* рус. мерцать 'блещукамъ', гл. смеркаться 'мрѣкна се'; сжщ. сумерки 'зрачъ'; обл. морока 'сумракъ, потъмняване, припадане.' м.-рус. гл. меркнуты, сжщ. смерк 'зрачаване'; пол. mierzchnąć, чеш. smrká se, словен. mrknoti; срб.-хрв. mrknuti... , mrk 'черенъ'...

мермжемѣнъ *сжиц. м. р.* прост. обл.; тур. 'леща'.

меремѣтъ *сжиц. м.*; тур. || **меремѣтя** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* меремѣтене.

мерѣтъ *прил.* неизм. 'пусти'; тур. || **мерѣтина** *сжиц. ж.* 'пушина, пусто'.

мерзав-ецъ!, мн. -ци *сжиц. м.* 'мрѣсникъ'; отъ рус. (-ер *вм.* стб. рь!) || **мерзавшина!** *сжиц. ж.* || **мерзки!** *прил. м.* 'мрѣсенъ, отвратителенъ'; отъ рус. мерзкий, стбѣлг.

мрѣзкъ! || **мѣрзость** *сжиц. ж.* 'мрѣсотия'; отъ рус.; стблг. **мрѣзость.**

мери|дианъ *сжиц. м.*; лат.

меринось *сжиц. м.*; испан. || **мериносьовъ** *прил. м.*

мериша *гл.* прех. тр. I. 11.; *вж.* мириша (грц. μυρίζω)

мермеръ *сжиц. м.* 'мряморъ', ум. м. **мермерецъ**, ум. ср. р. **мермерче**; тур. mermer < грц. μάγματος, лат. magmor || **мермер-ень, -ни, мермерянъ** *прил. м.*

мерсинъ *сжиц. м.* 'риба 'есетра'; тур.

мертебѣ *сжиц. ср.* 'достоинство'; тур. (араб.).

мертѣкъ *сжиц. м.* 'грѣда'; тур.

мерудія *сжиц. ж.*, ум. мерудийка, **мерудийца**; *вж.* мирудия (грѣц.); *срав.* кор. въ гл. мириша, стъ грѣц.

мерхамѣтъ *сжиц. м.* 'милость'; тур. (араб.) || **мерхаметлия** *прил.* за 3 р. неизм.

меръ! *связъ обл.*; тур.

месаль *сжиц. м.* (погрѣшно „мѣсаль“ I), ум. м. **месалецъ**; ум. ср. **месалче**; н. грѣц. mesáli < ср. лат. mensale (mensa 'maca'..) || **месалникъ** *сжиц. м.*

месаръ *сжиц. м., ж.* **месарка, месаркия**, ум. ср. **месарче**; *вж.* **месо** || **месарница** *сжиц. ж.*, ум. **месарничка** || **месарски** *прил. м. и нар.* || **месарство** *сжиц. ср.* за тур. 'касаплъкъ' || **месать** *прил. м.* || **мѣс-**

- енъ, -ни** прил. м. || **мѣсѣсть, мѣсийсть** прил. м. || **мѣсни заговѣзни** прил. сщц. мн. || **мѣсница** сщц. жс. || **месници** сщц. мн.
- мѣсець** сщц. м.; стб. **МѢСАЦЪ**, рус. мѣсяцъ, пол. miesiąc, чеш. měsíc, словен. mesec, срб.-хрв. mjesec. .; кор. и.-е. *mē-мѣтра, мѣня. .; срав. лет. mėnesis, литов. mėnu, mė'nesis, гот. mėna, нѣм. Monat, Mond (луна), лат. mensis > итал. mese, фр. mois. .; гръц. μήν, арм. amis, санскр. mā's, mā's-as, н. перс. māh, кимр. стар.-ирл. корнуел. mis, бретон. miz, стар.-ирл. mí, mís . . . || **мѣсеч-енъ, -ни** прил. м. р. || **мѣсечко** сщц. м. ум. || **мѣсечина** сщц. жс., ум. **мѣсечинка**.
- меситъ, меситинъ** сщц. м.; н. грц. mesi-tis (is < ηs).
- меснѣтъ** сщц. м. 'важна служба'; тур. (араб.).
- месо** сщц. ср., ум. **месцѣ**, рус. малорус. мясо, пол. mięso, чеш. maso, гор. луж. mjaso, дол. луж. měso, словен. mesó, срб.-хрв. mēso; старинна и.-е. дума, не заемка отъ герман.; срав. санскр. maśá-т (и mā's) meso, армен. mīs, албан. miš, гот. mīmz, ст. прус. mensā, литов. mėsa, лет. mīsa. || **месопустъ** сщц. м. || **месопуст-енъ, -ни** прил. м. || **месояд-енъ, -ни** прил. м. || **месоядене** сщц. ср. || **месояд-ецъ**, мн. -ци сщц. м., жс. месоядка, ср. ум. месоядче || **месоядство** сщц. ср.
- мѣсть**, мн. мѣстьове сщц. м. 'лапчини, видъ обуша'; тур. || **мѣстица** сщц. жс. || **мѣстьовъ** сщц. м.
- метá** гл. прех. тр. I. 8.; стб. **МЕТЪ, МЕСТН**, рус. мету, мѣсти, пол. miote, mieść, чеш. metu, mēsti, словен. срб.-хрв. пете-tem, mestí. . .; екр. съ близко значение
- мѣтна** I. 5., мкр. усл. **мѣтнувамъ, мѣт-вамъ** и **мѣтамъ, мѣтвамъ** III.; кор. и.-е. *met- мѣтамъ, хвърлямъ . . .; срав. лит. metù, mēsti, лет. metu, mest мѣтамъ, хвърлямъ, ст. прус. metis хвърлей . . .; нѣкой сравняватъ още и лат. meto, mete-re жъна, кося, ирл. methel отдѣление жътвари, срѣд. брет. midiff жъна . . .
- метание** сщц. ср. 'поклонъ до зема'я'; срав. н. грц. metánia (i < ст. грц. oi) 'раз-каianie. . .; колѣнопреклонение'; сблиз. по народна етимология съ кор. м е т - в ъ м ѣ т а м ъ.
- метачъ** сщц. м., жс. **метачка**, отъ кор. въ мета || **мѣтенъ** прич. мин. стр. м. || **мѣ-тене** сщц. ср.
- метебръ** сщц. м.; гръц. || **метеорологія** сщц. жс. || **метеорологически** прил. м.
- материзъ** сщц. м. 'бойница, бранявище'; тур. (араб.).
- метиль** сщц. м. 'видъ овча болестъ': срб.-хрв. словен. metil; вж. митиль || **мети-лясвамъ** гл. непрех. тр. III., екр. мети-лясамъ, сщц. ср. метилясване.
- мѣткамъ** гл. мкр. усл. обл. III.; вж. мѣт-ка м ъ.
- метлá** сщц. жс., ум. **метлица, метличка**; отъ *met-yla; вж. мета || **метляръ** сщц. м., жс. **метлярна**, ум. ср. **метларче** || **метляр-ски** прил. м.; -ство сщц. ср. || **метлига** сщц. жс. || **метлика** сщц. жс. || **метличина** сщц. жс.
- метода** сщц. жс. || **методъ** сщц. м.; гръц. || **методически** прил. м. || **методистъ** сщц. м. || **метонимия** сщц.; грц.
- метохъ** сщц. м., ум. ср. **метохче**; н. грц. metóxi.
- мѣтрь** сщц. м.; грц. || **метрически** прил. м.
- механá** сщц. жс., ум. **механица, механич-ка**; тур. отъ перс. (mei-xāne 'винарни-ца'; н. перс. mei 'вино', xānā 'кжца') || **механджия** сщц. м., жс. **механджий-ка**, ум. ср. **механджийче** || **механджий-ски** прил. м. || **механджийство** сщц. ср. || **механджия** сщц. м. 'кръчмаръ'; вж. ма х а н д ж и я || **механски** прил. м.
- металургия** сщц. жс.; кор. лат., грц. || **ме-талъ** сщц. м.; лат. < грц. || **метал-енъ, -ни** прил. м. || **металически** прил. м. || **ме-тало|вид-енъ, -ни** прил. жс. || **металовъ** прил. м. || **метало|идъ** сщц. м.; гръц. eidos 'видъ'.
- метаморфоза** сщц. жс.; гръц. || **метафизика** сщц. жс.; гръц. || **метафизически** прил. м. || **мета|фора** сщц. жс. || **метафо-рически** прил. м.
- мѣтва** = **мѣнта** сщц. жс. стар. обл. стб. **МАТА**, рус. мята, старинно мятва, м. рус. мята, пол. mięta, miętka, обл. miętew, miętkiew, гор. луж. дол. луж. mjatéj, чеш. máta, словен. meta, metica, metva, срб.-хрв. metva, metvica; срав. лат. men-tha < гръц. mīnthē; обикн. се мисли, че слав. дума била заета чрезъ герман. посредство (ст. вис. нѣм. minza и tunza, нѣм. Minze, англ. mint (гот. *minta) . . .
- механикъ** сщц. м. || **механика** сщц. жс.; гръц. || **механизъмъ** сщц. м. || **механи-чески** прил. м.
- мехкемъ** сщц. м. 'турско сджилище.'; тур. (араб.); срав. хукюматъ, хекимъ.
- мехлѣмъ** сщц. м., ум. м. **мехлѣмецъ**, ум. ср. **мехлѣмче**; тур. (араб.).
- мѣца, мѣцана** сщц. жс. гал. за мечка || **мѣцинъ** прил. м.
- мѣчь** сщц. м., стб. **МЪУЪ**, рус. меч, пол. miecz, гор. луж. mjes, дол. луж. mjas, чеш. meč, словен. meč, срб.-хрв. mač. .; смѣта се за старинна заемка отъ гот. mēkeis; срс. обаче лат. macto коля, ирл. machtaim убивамъ, гръц. máxaiга кжсъ ножъ, сабя. . .; má ē битка сражение. . . навѣрно срод.; кор. съ разл. коренни раз-ширения — *mē-g(h)-: *ma-k- . . . || **меченос-ецъ**, мн. -ци сщц. м. || **мечо|вид-енъ, -ни** прил. м. || **мечо|об|раз-енъ, -ни** прил. м.

меча гл. непрех. тр. I. 10; *вж.* мякамъ. **мече**, **меченце** *сжц. ср. р.*, ум. отъ мечка || **мечи** *прил. м.* отъ мечка || **меча пита** *прил. сжц. ж.* 'видъ растение' || **меча стѣпка** *прил. сжц. ж.* 'иглика' || **мече вретено** *прил. сжц. ср.* 'конска борика, хвощъ' || **мече грозде** *прил. сжц. ср. р.* 'видъ растение' || **мече прасе** *прил. сжц.* 'животина попово прасе, конощипъ' || **мече руно** *прил. сжц. ср.* 'едно растение' || **мече ухо** *прил. сжц. ср.* 'видъ раст., лопянь' || **мечекъ** *сжц. м. р.* къмъ *ж.* мечка.

мечеть, **мечитъ** *сжц. м.*; тур. (отъ араб.); отъ араб. и нѣм. Moschee, фр. mosquée...

мечешки *прил. м.* отъ мечка || **мечинъ**, **мечкинъ** *прил. м.* || **мечыще** *сжц. ср.* увел.

|| **мечка** *сжц. ж.*; стб. **МЕУКА**, **МЕУКА**, рус. обл. мечка, срб.-хрв. теска; обикн. смѣтано за умал. отъ ст. слав. медвѣдъ, а нѣкои допуцатъ, че е отъ звукоподр. корень *тек-... 'меча', *вж.* мякамъ; *срв.* санскр. mākaśa- 'нѣкакъвъ звѣръ...'; лит. глаг. mekenū, mekenti, meknōti 'меча', грц. mēkās коза, mēkaōtai врѣщя (за коза), блѣя (за овца), крѣщя за живина, па и за човѣкъ., нѣм. meseken = грц. mēkaōtai на пукъ на „звуковитѣ закони“ (при такива звукоподраж. корени има всѣкакви вариации и разширения...), срѣд. нѣм. глаг. mechen, сщество. теске козелъ, прѣчь; лат. miccio... || **мечкаръ** *сжц. м., ж.* **мечкарка**, *ср.* ум. **мечкарче** || **мечкарски** *прил. м.* || **мечкарство** *сжц. ср.* || **мечкинъ** *прил. м. р.* || **мечкинъ день** *прил. сжц. м. р.* 30. XI. стар. ст., Св. Андрей || **мечленце** *сжц. ср.* ум. || **мечокъ** *сжц. м.* къмъ *ж.* мечка.

мечта *сжц. ж.*; стб. **МЬУТЪ** *ж.*, **МЬУТЪ** *ж.*, рус. мечта, срб.-хрв. mašta въображение фантазия...; мисли се за връзка съ кор. общослав. въ мѣкнѣа („носи се отъ крилати мечти“...), но по-вѣроятна е връзката съ кор. на лат. mīco, mīcare „мѣркамаъ се“ и глаголь мигамъ, сжц. мигъ..., *ж. т.*; сщински и.-е. кор. само *mī-...; лат. к и слав. г сж коренни разширения или пѣрвич. наставки || **мечтание** *сжц. ср.* || **мечтатель** *сжц. м., ж.* **мечтателка**, ум. *ср.* **мечтателче** || **мечтател-ень**, -ни *прил. м.* || **мечтателно** *нар.* || **мечтателски** *прил. м. и нар.* || **мечтателность** *сжц. ж.* || **мечтателство** *сжц. ср.*

меча гл. непрех. тр. II. I.; *вж.* мечта, мечка: мякамъ.

мешѣ *сжц. ср.* 'дърво джбъ; бой'; *вж.* мешиня; тур. (отъ перс.) || **мешя** гл. прех. тр. II. I. 'бия'.

мешинъ *сжц. м.*; тур. отъ кор. перс. — и перс. мѣш овенъ, овца...; *вж.* мѣхъ... || **мешинень**, **мешиневъ** и **мешинянь**

прил. м. || **мешинецъ** *сжц. ум. м., ум. ср.* **мешинче** || **мешиня** глаг. прех. тр. II. I. 'бия'; *вж.* мешя.

ми мьст. I. лц. ед. дат. пад., отъ азъ; *вж. т. и мене, ме.*

мй, **мие** обл. *мст.* I. л. мн. ч. им. п. старин. *вм. ние, вж. т.*; стб. **МЫ**, рус. мы, пол. ту и т. н.

миазма *сжц. ж.*; грц.

мивка *сжц. ж.*; *вж.* мия.

мигъ *сжц. м.*; стб. **МЬГНОКЕННЕ**, рус. миг, пол. mig, чеш. mih, словен. срб.-хрв. mig... || **мигали** (**мигли**) *сжц. ж.* мн. || **мигамъ** гл. непрех. тр. III., екр. **мигна** I. 5., мкр. усл. **мигнувамъ**, съкрат. **мигвамъ** III.; стб. **МИГАТИ**, рус. мигать, мигнуть, малорус. mīgati, мигнѣти, пол. migać, чеш. mihatī, словен. срб.-хрв. migat; любопитно е гор. луж. mikaś, mīknuś, дол. луж. mikaś, mīknuś, съ к *вм. г...*; кор. и.-е. само *mei-...; *срв.* лит. migti, mīngū заспивамъ, mēgū mēgōti спя..., лат. mīcare мѣркамаъ се..., ново-перс. mīza мигли, клепки... || **мигане** *сжц. ср.* || **мигачъ** *сжц. м.*

мигаръ (област. **мигеръ**) съюзъ; н. перс. māgār, презъ тур. meger; итал. magari, испан. стар. magari...; н. грц. makári 'дано'; *вж.* макаръ.

мигдалъ *сжц. м.*; н. грц. mygdalon отъ amygdalon; *вж.* миндалъ.

мигла *сжц. ж.*, м. р. **мигльо** || **мигли** *сжц. ж.* мн.; *вж.* мигамъ || **мигомъ** *нар.* (твор. п. ед. ч. отъ мигъ); рус. мигом || **мигновенъ** *прил. м.* || **мигновеніе** *сжц. ср.* книж. || **мигновено** *нар.* книж.

мида *сжц. ж.*, ум. **мидица**, **мидичка**; н. грц. mūdi || **мидинъ** *прил. м.* || **мидо|вид-ень**, **мидо|об|рѣз-ень**, -ни *прил. м. р.*

мидилъ *сжц. м.*; тур. || **мидилче** *сжц. ср.* ум. **мидюръ** *сжц. м.*; тур. (араб.), *вж.* мюдиръ.

мие|главецъ *сжц. м.* обл. прост. 'петкъ'; *вж.* мия и глава || **миене** *сжц. ср.*

мижѣ гл. непрех. тр. II. 4; *вж.* мигамъ,

|| **мижене** *сжц. ср.* || **мижавъ** *прил. м. р.*

|| **миженка** *сжц. ж.* || **мижѣшъ** *сжц. м.*

|| **мижешкомъ**, **мижешката**, **мижешкимъ**

нар. || **мижй-плюнка**, **мижитарка**, **мижй-татарка** *сжц. ж.* || **мижльо** *сжц. м.* || **ми-жборя** гл. непрех. тр. III. I., *сжц. ср.* **мижбрене** || **мижурлявъ** (**мижурлявъ**) *прил. м.*

миз|антропъ *сжц. м.*; грц. 'човѣкомра-зецъ'

|| **мизантропски** *прил. м. и нареч.*

|| **мизантропия** *сжц. ж.*

мизѣр-ень, -ни *прил. м.*; кор. лат. || **мизѣ-рия** *сжц. ж.* || **мизѣрно** *нареч.* || **мизѣр-ность** *сжц. ж.*

мизинецъ, (**мизюль**) *сжц. м.* 'най-малкъ синъ', *ж.* **мизинка** 'най-малка дъщеря';

стб. (ц. сл.) **МЪЗИНЦЪ**, рус. стар. мѣзи-нецъ, сега мизинец 'най-малкъ прѣстъ',

най-малъкъ синъ, братъ'; пол. стар. mi-
zuppu, miezuppu... , чеш. стар. mēzenec,
'безименния, четвърти пръстъ на ржка',
словен. mezinac, ж. mezinica, срб.-хрв. обл.
mjezinac...; кор. и.-е. само *moi-: *mi-...
въ общослав. **МЪНИ** по-малъкъ, мъни-
чкъ, лат. minus по-малъкъ, minimus най-
малъкъ, нѣм. mindest(ens) най-малко и
т. н.; з е коренно разширение или на-
ставка отъ и.-е. *g(h)-.

мийводица *сжц. ж.*; *вж.* мия и вода
мийникъ *сжц. м.*

микрѡбъ *сжц. м.*, обикн. мн. **микрѡби**;
гръц. || **микрѡграфія** *сжц. ж. р.*; гръц.
микрѡкозъмъ *сжц. м.*; гръц.; прот. м а-
к р о к о з ъ м ъ || **микрѡметъръ** *сжц. м.*
|| **микрѡскопъ** *сжц. м.* || **микрѡскопиче-**
ски *прил. м.* || **микрѡфонъ** *сжц. м.*; гръц.

мйлъ *прил. м.* стб.; **млѣ**, рус. мйлый, пол.
mily, чеш. milý, словен. mil, срб.-хрв. mio,
ж. mila...; кор. и.-е. съ наст. *lo-, ľa...;
срав. лит. mylùs, mé'las, лет. mil's, стар.
прус. mīls; лит. myliu, mylé'li, лет. mīlēt
обичамъ...; съ др. наст. санскр. māyas
ср. радость, удовольствие, лат. mītis мекъ,
приятелски, ирланд. mōith нѣженъ, албан.
mīge добъръ, хубавъ... || **мила** *сжц. ж.*
|| **мйлавъ** *прил. м.* || **Миладинъ** *сжц. соб.*
лич. м. || **милатьовъ** *прил. м.* || **мйлвамъ**,
милувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. мйлна
I. 5., мкр. усл. мйлнувамъ III; *сжц. ср.*
мйлване, **милуване** || **Милень** *сжц. соб.*
лич. м., умал. **Мйлко**, **Миленко**, *ж.*
Милена, **Мйлка**, **Милйца**.

милиардъ *сжц. м.*; фр. || **милиард-ень**, **-ни**
прил. м.

милиграмъ *сжц. м.* || **милиметъръ** *сжц. м.*;
лат.; гръц. || **милиметровъ** *прил. м.*

милионъ числ. (*сжц. м.*); фр. million || **ми-**
лион-ень, **-ни** *прил. м.* || **милионеръ** *сжц.*
м., ж. **милионѣрка** || **милионѣрски** *прил. м.*

милитаризъмъ *сжц. м.* || **милитаризирамъ**
гл. прех. съ нѣм. наст. || **милиция** *сжц.*
ж. р.; кор. лат. (miles, militis войникъ)
|| **милицион-ень**, **-ни** *прил. м.*

мйлич-ѣкъ **-ки** *прил. м.* ум. отъ милъ.

милкъ *сжц. м. р.* прост. обл.; тур. (араб.);
вж. мюлкъ.

Мйлка *сжц. соб. лич. ж.* || **мйлкавъ** *прил.*
м. || **мйлкамъ** *гл.* прех. тр. ум. III., мкр.
усл. мйлквамъ III. || **Мйлкана** *сжц. соб.*
лич. ж. || **мйлкане** *сжц. ср.* || **Мйлко** *сжц.*
соб. лич. м.

миллеть *сжц. м.* 'народъ'; тур. (араб.).

мйлни *прил. м.*, произв. отъ милъ || **мйло**
нар. || **мйловид-ень**, **-ни** *прил. м. р.*
|| **мйловидно** *нар.* || **мйловидность** *сжц.*
ж. || **мйлозливъ** *прил. м.* || **мйлозливо**
нар. || **мйлозливость** *сжц. ж.* || **мйлозликъ**
прил. м. || **мйлость** *сжц. ж.* || **мйлоствъ**
прил. м. || **мйлоств-ень**, **-ни** *прил. м.*
|| **мйлоствникъ** *сжц. м.*, ж. **мйлоствни-**

ца || **мйлоствно** *сжц. ср.* (обл.); *нар.* || **ми-**
лостивня *сжц. ж.* || **мйлоствня** *сжц. ж.*,
ум. **мйлоствника** || **мйлоствника** *сжц. ж.*
обл. 'любовница' || **мйлоствница** *сжц. ж.*
|| **мйлостврд-ень**, **-ни** *прил. м.* || **мйло-**
стврдие *сжц. ср. р.* || **мйлостврдно** *нар.*,
|| **Мйлошгъ** *сжц. соб. лич. м.* || **мйлувамъ**
глагол. прех. тр. III. || ~ се *глагол.* непрех.
|| **Мйлуно** *сжц. собств. лич. м.* умал.
|| **Мйлчо** *сжц. соб. лич. м.* ум.; *вж.* М и л-
к о || **мйлѣя** *гл.* прех. тр. I. 6., *сжц. ср.*
мйлѣене || **мйлинки** *прил. м.* ум. || **Мйльо**
сжц. соб. лич. м. || **Мйлянъ** *сжц. соб.*
лич. м., ж. **Мйляна**.

мймика *сжц. ж.*; грц.; *срав.* панто|мима
|| **мймически** *прил. м.*

мймо *нар.* книж.; стб. **МНМО**, рус. мймо,
пол. чеш. mīmo...; кор. само ми- < и.-е.
*mei-; *срав.* гл. пол. mījać; *вж.* м и н а-
в а м ъ.

мйна *сжц. ж.*; фр. отъ келт. || **мйн-ень**
-ни *прил. м.*

минавамъ, **минувамъ** *гл.* непрех. тр. III.,
екр. мйна I. 5.; стб. **МННЖ**, **МННЖТН**, рус.
мину, минуть, пол. mīne, mīnać, mījać, чеш.
mīnouti, словен. срб.-хрв. mīnem...; кор.
и.-е. *mei-...; *срав.* лат. meo, meare (*meia-
ge), срѣд. кимр. mynet...; *вж.* м и м о || **ми-**
наль *прич.* мин. действ. м.

минаре *сжц. ср.*; тур. (араб.).

мингуши *сжц. мн.*; тур. отъ перс.

миндаль *сжц. м.*, ум. м. **миндалецъ**, ум.
ср. миндалецъ; отъ прост. гръц. amyndá-
lion...; *вж.* м и г д а л ъ || **миндаловъ** *прил. м.*

миндѣръ *сжц. м.*, ум. м. **миндѣрецъ**, ум.
ср. **миндѣрче**; тур. (араб.) || **миндерликъ**
сжц. м.; тур. наст. -lik.

минѣй *сжц. м.*; къс. грц. мн. mīnaia 'ме-
сечни' (четения), производ. отъ mīn, mīn;
вж. месецъ; i < гр. η.

минераль *сжц. м. р.* || **минерал-ень**, **-ни**
прил. м.; *вж.* м и н а || **минера** | **логъ** *сжц. м.*
|| **минералогія** *сжц. ж.*; лат. грц. || **мине-**
ралогически („минералѡжки“) *прил. м.*
минѣшъ *сжц. м.* обл. прост. тур.; *срав.*
менекше.

мйнецъ *сжц. м.*; *вж.* м и н ц ъ; *срав.* к ѣ р-
м е н е ц ъ.

минзифаръ, **минзофаръ**, **минзуфаръ** *сжц. м.*
минзухаръ *сжц. м.*; *срав.* тур. za'feran
'шафранъ'; mī- семит. представка; *вж.*
м и н з и ф а р ъ.

министъръ *сжц. м.*; кор. лат. || **министѣр-**
ски *прил. м.* || **министѣрство** *сжц. ср.*
минтанъ *сжц. м.*, ум. м. **минтанецъ**, ум.
ср. **минтанче**; тур.; *вж.* м е н т е.

минувамъ, **минуване**; *вж.* м и н а в а м ъ.

мйнусъ *сжц. м.*; *нар.*; лат. || **мйнута** *сжц.*
ж., ум. **мйнутка** || **мйнут-ень**, **-ни** *прил.*
м. р. || **мйнутно** *нар.*

мйнцъ *сжц. м. р.*; 'австрийска жѣлтица';
нѣм. Münze (< лат. moneta).

миръ *сщ. м.*, членув. **мирътъ**; стб. **миръ**, рус. мир, м. рус. мѣр, пол. чеш. mĭr, стар. пол. ст. чеш. mĭeg, гор. луж. дол. луж. mĕr, словен. сѣрб.-хърв. mĭr. .; кор. и.-е. *mĭ-: *mei-. . . въ м-илъ; -ръ е наст., както въ д-аръ; *срв.* лет. mĭrs миръ; значения 'миръ' и 'свѣтъ' недѣлими. . .

миразъ *сщ. м.* 'наследство'; тур. (араб.). **миралай** *сщ. м.* 'полковникъ'; тур. (араб.). **миргишелѣ** *сщ. ср.*; тур.; *срв.* минзухаръ. **миръ-енъ**, -ни *прил. м.* отъ **миръ**. || **миръене** *сщ. ср.*; *вж.* миря, миря се. || **мирець** *сщ. м.*, ум. отъ **миръ**.

миризъ *сщ. м.*, сѣрб.-хрв. miris, отъ кор. гръц. || **миризливъ** *прил. м.* || **миризлива** *върба прил. сщ. ж. р.* 'дива маслина' || **миризливка** *сщ. ж. р.* || **миризливки** *прил. м. ум.* || **миризливо** *сщ. ср.* отъ прил. 'раст. калоферъ' || **миризма** *сщ. ж.*; гръц. tŭgĭsma || **миризмѣца** *сщ. ж. ум.* || **мириша** *гл. прех. тр. 1. 10.* (мирисаль), *екр. мирисна* I. 5., *мкр. усл. мириснувамъ* III., *съкрат. мирисвамъ*; сѣрб.-хрв. mirisati, *сщ. ср. мирисане*; погрѣшно *мериша*, *вж. т.*; гръц. tŭrgĭzō.

мирия *сщ. ж.*; тур. (араб.). **мирка** *сщ. м.* стар. обл. род. пад. ед. ч. отъ *миръкъ 'малко миръ', схван. като *сщ. ж.*, напр. нѣмамъ мирка редомъ съ неумалително нѣмамъ мира, все род. п. при отричане || **Мирка** *сщ. соб. лич. ж.*, ум. отъ **Мира**, *м. р. Мирко* || **мирничъкъ**, -ки *прил. м. ум.* || **мирничко** *нар. ум.* || **мирно** *нар.*

миро *сщ. ср.* 'благовноно масло'; стб.

миро, рус. миро; отъ грц. tŭrgon; *вж.* миросвамъ; *мириша*, *миродия*.

мировй *прил. м.* 'за помирение' (м. сждия); по рус. мировой, произв. отъ **миръ**.

мировъ *прил. м.* книж. отъ рус. мѣръ 'свѣтъ' || **миро|възрѣние** *сщ. ср.*; || **миро|глѣдъ** *сщ. м.* отъ **миръ** 'свѣтъ' и *гледамъ*.

миродія *сщ. ж.*; н. грц. tŭrgōdiā; погрѣшно писано „мирудія“ и още погрѣшно „мерудія“; *вж.* *мириша* („мериша“); *срв.* *сщ. ж.* *кор. въ миро* 'благовноно масло' . . .

миро|люб-ецъ, мн. -ци *сщ. м., ж.* **миро|любна** **миро|любивъ** *прил. м.* || **миро|любиво** *нар.* || **миро|любие** *сщ. ср.*; *вж.* *миръ*, 'спокойствие' и *любя* || **миро|любивость** *сщ. ж.* || **миронѣсящъ** *прич. сег. действ. м.* || **миромъ** *нар.* (твор. п. ед. ч.).

миро|нсици *сщ. ж. р. мн.*; производ. отъ **миро** и **нося** || **миро|по|мазанъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || **миро|п|о|м|а|з|в|а|м|а** *гл. прех. тр. III.*, *екр. миро|по|ма|ж|а* I. 10. || ~ се *гл. непрех.* || **миро|по|мазаніе** *сщ. ср.* старин. || **миро|помазанъ** *сщ. ср.* || **миросвамъ** *гл. прех. тр. III.*, *екр. мирѣсамъ* III., обл. **мирѣша** I. 10.; отъ аористна осн. на

гръц. tŭrgōn — tŭrgós-; *срв.* малорус. *мируваты* 'миросвамъ', безъ гръц. -os-; *вж.* *миро* || **миросване** *сщ. ср.*

миро|съ|зданіе *сщ. ср.* книж. стар., отъ стб. **миръ** = и 'свѣтъ' || **миросъздатель** *сщ. м.* || **миросъздателски** *прил. м.* || **миро|съ|зерцаніе** *сщ. ср.*; книж. отъ рус.; кор. въ *гл. зърна*; *сщ. зърнали*. **миротворецъ**, мн. -ци *сщ. м.* || **миротворски** *прил. м. и нар.*; производ. отъ **миръ** 'спокойствие' . . .

мирски *прил. м.* отъ **миръ** 'свѣтъ' **мирувамъ** *гл. непрех. тр. III.* *сщ. ср.* **мируване** отъ **миръ** 'спокойствие' || **Мирчо** *сщ. соб. лич. м. ум.*; *вж.* *Мирко*. **мирът** *сщ. м.*, **мирта** *сщ. ж.*; гръц. отъ перс. || **мирътовъ** *прил. м.*

миря *глагол.* прех. тр. II. 1. 'помирявамъ' (~ се *гл. непрех.* || **мирянинъ** *сщ. м.* (отъ **миръ** 'свѣтъ') — 'бѣлецъ' || **мирянка** *сщ. ж.* || **мирянски** *прил. м. и нар.* || **мирясамъ** *гл. непрех. тр. III.*; *екрат.*

мирясамъ III., обл. **миряша** I. 10., отъ **миръ** 'спокойствие' съ грц. наст. -as-

мѣса I. *сщ. ж.* 'разлатъ сждъ'; ум. **мѣска** I.; стб. **мнса**, рус. **мѣса**, пол. **misa**,

чеш. **mĭsa.**; презъ срѣд. грц. *μῆσα, μῆσσα* отъ прот. лат. **mĕsa** < клас. лат. **mensa**; *срв.* *месалъ*, *маса*.

мѣса II. *сщ. ж.* 'птица мисирка'; съкрат.; *вж.* *мисиръ*.

мисионеръ *сщ. м.*; фр. отъ лат. || **мисионерски** *прил. м. и нар.* || **мисионерство** *сщ. ср.* || **мѣсия** *сщ. ж.*; лат.

Мисиръ, **Мъсъръ** *сщ. соб. географ. м.* 'Египетъ'; отъ тур. (араб.), ст. евр. **Misraim** || **мисиръ** *сщ. м.* 'царевича'; 'птица пуйка'; въ името смѣсена зап. Индия (Америка) съ Египетъ; *срв.* за птицата: рус. *индюк*, *индѣйка*, френ. *dindon* 'отъ Индия', т. е. запад. Индия = Америка. . .

|| **мисирля** *прил.* неизм. за 3 р. **Земля М.** = Египетъ || **мисирекъ** *сщ. м.* 'мисирякъ', **мисирокъ** || **мисирецъ** *сщ. м.*, ум. отъ **мисиръ** 'царевича' || **мисирка** *сщ. ж.* || **мисирлякъ** *сщ. м.* 'царевичакъ' || **мисир-бкъ** *сщ. м. р.* 'мжко на птица мисирка'; -че *сщ. ср. ум.* || **мисирчи** *прил. м.* || **мисирякъ** *сщ. м.* || **мѣска** II. *сщ. ж.* ум. отъ **мѣса** II. (мисирка).

мѣскъ *сщ. м.* 'видъ благовнона масть'; сѣрб.-хрв. **misak**; отъ тур. **misk**, а то презъ араб. отъ перс. **mušk** = санскр. **muškā-s** 'малка мишка, мждо'; отъ перс. и срѣд. гръц. **mōschos**, лат. **muscus**, **moscus**, рус. **мѣскус** . . ., книжно отъ лат.; нѣм. **Moschus**, **Moschustier**, 'животно, отъ което се добива **Moschus**' = мѣскъ. || **мѣскѣтъ** *сщ. м.* 'гроздъ съ приятенъ дъхъ или миризъ, като мѣскъ'; рус. **мѣскатъ**, **мушкѣтъ**; мускатель отъ зап.-европ. — итал. **muscato**, френ. **muscat**; прил. **мѣскѣтъный**.

мискинъ, мискининъ *сжц. м.* (отъ прилаг.), *жс.* мискинка; тур. (араб.) miskin 'бедень, окаянъ...; м. прокаженъ' || мискинлийъ *сжц.* || мискинский *прил. м. и нар.* || мискинство *сжц. ср.* || мискинщина *сжц. жс.* мисла, мисля обл. *сжц. жс.*; *вжс.* мисль || мисленъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || мислене *сжц. ср.* || мислитель *сжц. м., жс.* мислителька || мислитель-ень, -ни *прил. м.* || мислительски *прил. м. и нар.* || мислительство *сжц. ср.* || мисля *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. МЫСЛНН, рус. мыслить, пол. myśleć, чеш. mysliti, словенски срб.-хрв. misliti...; кор. и.-е. *(s)mũdh-...; *срав.* грц. mythos слово, речъ, мисль..., гот. maudjan спомнямъ, ст.ирл. smũpanaim мисля; лит. ap|maudas грижа, печаль, mausti жала, тжжа...; слав. мьсль < *mũdh-sl-is || мислене *сжц. ср.* || мисловъ *прил. м.* || мислов-ень, -ни *прил. м.* || мисловность *сжц. жс.* = чужд. 'манталитетъ', произв. отъ лат. mens, mentis мисль, mentalis мисловень... мистерия *сжц. жс.*; грц. || мистерибз-ень, -ни *прил. м.* || мистерибно *нар.* || мистерибозность *сжц. жс.* || мистикъ *сжц. м.* || мисти|фикаторъ *жс.* || мистификация *сжц. жс.* || мистифицирамъ *гл.* грц.-лат. съ наст. нѣм. || мистицизмъ *сжц. м. р.* || мистически *прил. м. и нар.* || мистичность *сжц. жс.* мистрия *сжц. жс.*, ум. мистрийка; н. гр. mystri < ст. грц. mýstros 'видъ лъжица'. мисуръ *сжц. м.*, произв. отъ миса I.—II. || мисъкъ *сжц. м.* 'птица мисирокъ' || мисюрка *сжц. жс.*, произв. отъ миса I.—II. мисль *сжц. жс.*; стб. МЫСЛЬ, рус. мысль, пол. myśl, чеш. mysl, словен. misel, срб.-хрв. misao...; *вжс.* мисля || мисълчица *сжц. жс.*, ум. митаръ *сжц. м.*; *вжс.* мито || митарница *сжц. жс.*, умал. митарничка || митарски *прил. м. и нар.* || митарство *сжц. ср.* митие *сжц. ср.* стар. (обл. мйти, погрѣш. смѣтано за неопред. нач.); *вжс.* миене, мия || митъ *прич.* мин. страд. м. митиль *сжц. м.* 'овча болестъ въ черния дробь' || митилясамъ *гл.* непрх. тр. III.; *вжс.* по-право негли метиль, ако не е нѣкакъ свързано съ н. грц. ἰούτιλ носъ... митингъ *сжц. м.*; англ. митиризъ *сжц. м.*; тур. (араб.); *вжс.* митеризъ. миткало *сжц. ср.* 'който все митка' || миткамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. митна I. 5., мкр. усл. митнувамъ III., *сжц. ср.* миткане; др. отгл. степ. на кор. въ мет-, мѣтамъ; *срав.* и змета: измитамъ... || митливъ *прил. м.*; *срав.* и мито, нами то 'полегато'. митница *сжц. жс.*, стб. МЫТНИЦА, старо рус. мытница, пол. mytnica, чеш. mytnice... || митничаръ *сжц. м.* || митничар-

ски *прил. м.* || митничарство *сжц. ср. р.* || митнически *прил. м.* || митничка *сжц. жс.* ум. || митнишки *прил. м.* || мито *сжц. ср.*; стб. МЫТО, рус. стар. мыто, полски myto, чеш. myto, (mejto), срб.-хрв. словен. mlto 'подкупъ'...; смѣта се обикн. за ранна заемка отъ ст. герм.—гот. mōta мито...; mōtareis митаръ, ст. нѣм. mūto, нѣм. Maut (Mautner митаръ)...; *вжс.* обаче казаното подъ мѣзда, мѣсть II. мито *нар.*, нѣмито полегато, на веревъ; стб. МИТЪ 'посмѣнно'; кор. и.-е. *mei-общослав.; ми-, др. степ. мѣ- въ мѣна. Мйтко, Мито, Митъо *сжц.* соб. лич. м. ум. отъ грц. Димитъръ. митология *вжц. жс. р.*; грц. || митологически *прил. м.* митра *сжц. жс.*; грц. Мйтра *сжц. жс.*, м. Мйтъръ, съкрат. отъ Димитра, -ъръ; н. грц. съ i отъ ст. грц. η; зап. европ. Demetrius... || Митровъ-день *прил. сжц. м.* митрополитъ *сжц. м.*; н. грц. mitropolit (mi-, tis въ ст. грц. съ η) || митрополитски *прил. м.* || митрополійски *прил. м.* || митрополія *сжц. жс.*; ст. грц. mētrópolis; н. грц. съ i отъ η (ē) „ета“; mī'tēr майка, pólis градъ. Михаль, Михальо *сжц.* соб. лич. м. отъ ст. евр. по н. грц. изговоръ, съ и вм. ē < η, М и х а и л ъ, нѣм. Michaël..., фр. Michel, испан. Miguel...; за изрази: „Длъженъ е на Михалъ“, „Има да дава на М.“ и под. *срав.* н. грц. μυαλόν разумъ; δέν εἶχε μυαλά = нѣма разумъ || Михалко, Михалчо *сжц.* соб. м. умал. михлѣ *сжц. ср.*; тур.; *вжс.* и мюхле. михлѣзинъ (михлѣзъ) *сжц. м.*; тур. (араб.). Мйхо *сжц.* соб. лич. м., ум. отъ Михаль. михтарджия *сжц. м.*; тур. михюръ *сжц. м.* 'печатъ', ум. михюрець; тур. (араб.) || михюрледисамъ *гл.* прех. тр. III., екр. михюрледисамъ III. и михюрледйша I. 10., *сжц. ср.* михюрледисване мичманъ *сжц. м.*; рус. отъ англ. мйшь *сжц. м.* обл. стар. || мйшекъ *сжц. м.* || мйшеловъ *сжц. м.* || мйшелов-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* || мйшеловка *сжц. жс.* || мйшеморъ *сжц. м.* || мйшеморка *сжц. жс.* || мйшейядина *сжц. жс.* || мйшейядка *сжц. жс.*; *вжс.* ямъ || мйши *прил. м.* || мйшинъ *прил. м. р.* || мйшинъ-день *прил. сжц. м.*, 27. X. ст. ст. || мйши прѣздници *прил. сжц. м.* мн. || мйши-трѣнь *прил. сжц. м.* || мйшица *сжц. жс.* ум. || мйшка *сжц. жс.*, ум. мйше, мйшлѣ, мйшчѣ, мйшчѣнце; стб. МЫШЬ, рус. мышь, пол. mysz, чеш. myš, словен. срб.-хрв. miš...; и.-е. *mūs-...; *срав.* санскр. mūṣ, mūṣika-s м., mūṣikā ж., н. перс. mūš, арм. mukn, грц. mūs,

лат. *mūs*, ст. нѣм. *mūs*, нѣм. *Maus*, англ. *mouse*. . . || **мишкаръ** *сжиц. м.* || **мишница** *сжиц. жс.* || **мишнич-енъ, -ни** *прил. м.* || **мишovina** *сжиц. жс.* || **мишца** *сжиц. жс.*, ум. **мишчица** || **мишякъ** *сжиц. м.* || **мищина** *сжиц. жс.* (въздухътъ вони на мищина). **мищорія** *сжиц. м.*; тур. (араб.); *вж.* мющериа.

мия *гл.* прех. тр. I. 6., екр. ум. **мийна** I. 5., мкр. усл. **мийнувамъ**, съкрат. **мийвамъ** III., *сжиц. ср.* **миене**; стб. **мѣкъ, мѣтн**, рус. **мѣтъ, мою**, пол. *myć, myje*, чеш. *míti* (I. л. ед. ч. сег. вр. *tuji* и *tujiš*), словен. *míti*, срб.-хрв. *mijem..*; кор. и.-е. **mī-*..; *срв.* лет. *maut* потопявамъ се.., литов. *máudau, máudyti(s)* кжпя (се), гръц. *mýdos* влага, мокрота, *mudáinō* наводнявамъ, *mudáb* влаженъ съмъ, капя, санскр. *mū'tra-m* пикочъ, зенд. *mū'tga-* нечистотия.., срѣд. ирл. *mūn*, англ. *mud* тиня, калъ, *muddy* каленъ..; отъ и.-е. *(s)mī- нѣм. *Schmutz* нечистотия.. || **мийникъ** *сжиц. м.* || **миялка** *сжиц. жс.* || **мияльникъ** *сжиц. м.*

миямъ-балъж *сжиц. м.* прост. обл.; тур. 'отвара отъ сладка папратъ'; *bal* 'медъ'.

млადъ *прил. м.*; стб. **младѣтъ**, рус. **молод**, **молодой**, пол. *młody*, чеш. *mladý*, словен. срб.-хрв. *mład..*; кор. и.-е. **mol-d-*: **mel-d-*: **m̥l-d-*, разшир. на сжшински и.-е. корень **mel-*.. смекчавамъ..; *срв.* стар. прус. *malđai* мн. 'млади', *malđaisin* винит. пад. ед. ч. най-млади, *maldenikis* дете = младенець, санскр. *mṛdú-ś* мекъ, нѣженъ, грц. *méldomai* омеквамъ.., лат. *mollis* мекъ, нѣженъ.. ирланд. *meldach* мекъ, нѣженъ..; съ разшир. *dh(**mel-dh-*), гот. *mildeis*, нѣм. *mild*, мекъ, нѣженъ, крогъкъ.. || **младѣжъ** *сжиц. жс.* събир. книж. || **младѣжъ** *сжиц. м.* повече книж. 'юноша' || **младѣжки** *прил. м.* || **Младѣнь** *сжиц. соб. лич. м.*, ум. **Младѣнчо**, обл. **Младжо**, *жс.* **Младѣнка** || **младѣнецъ** *сжиц. м.*, ум. *ср.* **младѣнче**; стб. **младѣнѣнъ**, рус. отъ стб. **младѣнецъ**, чеш. *starý mládenec* 'старъ ергень' || **младѣнчески** *прил. м.* || **младѣнчество** *сжиц. ср.* || **младѣць** *сжиц. м.* || **младина** *сжиц. жс.*, ум. **младинка** || **младийца** *сжиц. жс.* || **младичъ** *сжиц. м.* обл. **младоженець**, **младѣжъ** || **младичъкъ, -ки** *прил. м.* ум. || **младийше** *сжиц. ср.* ув. || **младийа** *сжиц. м. жс.* || **младожѣне-ць**, мн. -ци *сжиц. м.* (**младожѣнъ**, **младожѣнекъ**, **младожѣнякъ**) || **младожѣнетъ** *прич. мин. стр. м.* обл. || **младожѣнка** *сжиц. жс.* || **младожѣнска** *прил. м.* || **младокъ** *прил. м.* || **младоба** *сжиц. жс.* обл. || **младобавъ** *прил. м.* || **младоликъ** *прил. м. р.* || **младоликость** *сжиц. жс.* || **младость** *сжиц. жс.* || **младоче** *сжиц. ср. р.* ум. || **младочка** *сжиц. жс.* ум. || **младобчн** *прил. м.* || **младѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6., *сжиц. ср.* **младѣяне** || ~ *се гл.* непр.

млазга *сжиц. жс.*; кор. и въ **млака**: *срав.* и **мъзга** || **млазница** *сжиц. жс.* 'овца що се дои' или 'мълзе'; кор. и.-е. **molg-*; *срав.* рус. **молозиво** 'първо млѣко следъ раждане', пол. *młodziwo*, чеш. *mleziwo..*; *срав.* латин. *mulgeo*, гръц. *amélgō*, нѣм. *melken* 'доя..'; *вж.* мълза.

млакъ *прил. м.* обл. (**млака** вода 'марна, не много топла'); срб.-хрв. *mlak*, словен. *mlacən*; кор. и.-е. **m(e)lā-*; *срав.* санскр. *mlā'yati* вежне; гръц. *malakós* мекъ, нѣженъ.., арм. *melk..*

млака *сжиц. жс.* 'мочурливо мѣсто..'; кор. само **mlā-*: **mol-*.. *вж.* подъ **млазница** || **млакйце** *сжиц. ср.*

мламожникъ *сжиц. м.* || **мламосъ** *сжиц. м.*; *вж.* **мля молъ, млямосвамъ..**

мласкамъ *гл.* прех. тр. III. и **млащя** I. 10. (мласкаль), екр. **мласна** I. 5., мкр. усл. **мласнувамъ**; *сжиц. ср. р.* **мласкане, мласчене**; друга отгласна степенъ на кор. въ **мляскамъ, мляска, млящя**; словен. чеш. *mlaskati*, срб.-хрв. *mljaskati*, пол. горно-луж. *mlaskać..*; кор. и.-е. **mlō(i)sk-*..; *срав.* ирл. *mlas* вкусъ, кимр. *bloesg*, санскр. *mlēcchā-s* 'варваринъ', лат. *blaesus* 'що бълболи'..; *вж.* **мляскамъ**.

млатъ *сжиц. м.* 'чукъ..'; стб. **млатъ**, рус. **м. рус. молот**, пол. *młot*, чеш. срб.-хрв. *mlat..*; кор. и.-е. **mol-*: **mel-* **сдробявамъ, счукамъ..**; пред.-слав. *mol-to-s, наст. и.-е. **-to-s* > общослав. -тъ; *вж.* **меля**; *срав.* латин. *malleus* 'чукъ..', стар. сканд. *mjo, lúir* 'чукътъ на бога Торъ'..; *вж.* **мълния** || **млатене** *сжиц. ср.* || **млатецъ** *сжиц. умал. м.*, ум. *ср.* **млатче** || **млатило** *сжиц. ср.* || **млатя** *гл.* преход. тр. II. I. 'бия, чукамъ, бруля..'.

млезга *сжиц. жс. р.*; стар. **млѣзга**; *вж.* **млазга**.

мленѣ *сжиц. ср.* отъ **меля**, мин. свѣр. вр. **млѣхъ** || **млѣнина** *сжиц. жс.*

мливъ *сжиц. ср.*, кор. въ **меля** || **мливаръ** *сжиц. м.*, *жс.* **мливарка** || **мливце** *сжиц. ср.* ум. || **млинь** *сжиц. м.*, ум. *м.* **млинецъ**, ум. *ср.* **млинь** || **млияръ** *сжиц. м.*, *жс.* **млиярка**, ум. *ср.* **млиярче**.

млого обл. *нар. в.* **много** (съ разподобление на жбнѣна носовка — **мн** > **мл**). **млазница** *сжиц. жс.*, ум. **млазничка**; *вж.* **мълза** || **млазничаръ** *сжиц. м.*, *жс.* **млазничарка**, ум. **млазничарче**.

млѣкъ! *запов. нач.* 2-о лц. ед. ч. отъ **млѣкна** || **млѣквамъ** *гл.* непрех. мкр. усл. съкрат. III., екр. **млѣкна** I. 5., мкр. усл. **млѣкнувамъ**; *вж.* **мълча** || **млѣкване, млѣкнுவане** *сжиц. ср. р.* || **млѣчь!** *вж.* **млѣкъ**.

млѣкаръ *сжиц. м. р.*, *жс.* **млѣкарка**, *ср.* ум. **млѣкарче** || **млѣкарница** *сжиц. жс.* || **млѣкарски** *прил. м.* || **млѣкарство** *сжиц. ср.* || **млѣкувамъ** *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.*

млъкуване || млъко *сжи. ср.*; стб. **млъко**, рус. м. рус. молоко, пол. mleko, чеш. mléko, словен. mléko, сръб.-хрв. mljeko.; отъ праслав. *mel-ko; кор. само и.-е. *mel-, който и въ мълза, нѣм. melken, гръц. amelgō и т. н., а не заето отъ герм.; нѣкои сближаватъ и кор. *mol- въ мляка; *вж. т.*; об. слав. дума е следов. сродна по кор. (*mel-: *mol.) съ гот. miluks, ст. сканд. mjolk, англ. milk, нѣм. Milch и т. н. || **млѣкъ** *сжи. ср.* ум **млѣнь** *прич.* мин. стр. м. отъ меля. **млѣчь** *сжи. м.* || **млѣч-ень**, -ни *прил. м.* отъ млѣко || **млѣченикъ** *сжи. м.* || **млѣченица** *сжи. ж.* || **млѣчениче** *сжи. ср.* ум. || **млѣчника** *сжи. ж.* || **млѣчице** *сжи. ср.* ум. || **млѣчка** *сжи. ж. р.* || **млѣчникъ** *сжи. м., ж.* || **млѣчница**, *ср.* ум. || **млѣчнице** || **млѣчѡкъ** *сжи. м.* || **млѣчѡсамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. млѣчѡсамъ III., *сжи. ср.* млѣчѡсване. **мля** обл. *гл.* прех. тр. II. I. вм. стар. мня 'мисля'; *вж. т.* **млямоля** *сжи. м.* || **млямолясамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. млямолясамъ III., *сжи. ср.* млямолясване || **мляѡсамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. мляѡсамъ, *сжи. ср.* мляѡсване || **мляѡсница** *сжи. ж.* || **млямось** и **млямось** *сжи. м.* 'видове болести у малки деца'; недост. объясн.; едва-ли чужд.; настав. os- отъ гръц.; въ млямо лъ кор. и.-е. *mol- смекчавамъ, сдробявамъ. . ., *вж.* меля; др. степ. *mlē- въ словен. mlēdan, сръб.-хрв. mledan сухъ, слабъ. . .; *срав.* още санскр. mlāyati омоква, става отпуснатъ. . .; отъ сжщия кор. **мляскамъ** *гл.* прех. тр. III., и млящя I. 10. (мляскамъ, *сжи. ср.* мляскане; *вж.* мляскамъ; *срав.* сръб.-хрв. mljeskati, mlještem. **мнемѡника** *сжи. ж.*; гръц. || **мнемѡнически** *прил. м.* || **мнемѡ** *технически* *прил. м.* **мнѣние** *сжи. ср.*; стб. **мнѣнїе**, рус. мнѣние; *вж.* гл. мня и прич. мнимъ. **мнѣсамъ** обл. *гл.* непрех. тр. вм. гр. мязамъ, *вж. т.* **мнїмъ** *прил. м.* (прич. сег. стр.) отъ гл. мня, *вж.* мнѣние; срод. по коренъ съ след. **мнїмосино** *сжи. ср.* 'помень за умрѣль'; н. грц. mnimosinon (1-то i отъ γ, 2-то отъ υ); срод. по кор. съ предход. — мнїмъ, и мнѣние. **мнїтел-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* мнїмъ и гл. мня || **мнїтельность** *сжи. ж.* **мноѡ** *нар.*; стб. **мъного**, рус. много, пол. mnogo, чеш. словен. mnogo, сръб.-хрв. mnogo.; кор. р. отъ прил. общослав. **мъногъ**; кор. и.-е. *mnop-; *срав.* гот. manags, англ. many, нѣм. mancher; Менде множество. . .; ирл. menic многочисленъ, корн. menough. . .; не заето отъ герм., а срод. || **многая** (на многая лѣта). . .

'за много години' книж. стар. прил. срѣд. р. мн. ч. || **мноѡбѡж-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡбѡжие** *сжи. ср.* || **мноѡбѡжникъ** *сжи. м. р., ж.* || **мноѡбѡжница** || **мноѡбрѡч-ень**, -ни *прил. м. р.* || **мноѡбрѡчїе** *сжи. ср.* || **мноѡбрѡчность** *сжи. ж.* || **мноѡбрѡб-ень**, -йни *прил. м.* || **мноѡбрѡбно** *нар.* || **мноѡбрѡбность** *сжи. ж.* || **мноѡвѡде-нь**, -ни *прил. м. р.* || **мноѡвѡдїе** *сжи. ср.* || **мноѡвѡдность** *сжи. ж.* || **мноѡглав** *прил. м.* || **мноѡглавїе** *сжи. ср.* || **мноѡглаголивъ** *прил. м.* || **мноѡглаголивость** *сжи. ж.* || **мноѡглас-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡгласность** *сжи. ж.* || **мноѡгласїе** *сжи. ср.* || **мноѡгодїишнь** *прил. м.* || **мноѡгодїишность** *сжи. ж.* || **мноѡгрѣш-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡднѣв-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡезїч-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡезїчїе** *сжи. ср. р.* || **мноѡезїчность** *сжи. ж.* || **мноѡезїчникъ** *сжи. м.* || **мноѡжѣн-ецъ**, мн. -ци *сжи. м.* || **мноѡжѣнство** *сжи. ср.* || **мноѡзнѡ-ень**, -йни *прил. м.* || **мноѡзнѡникъ** *сжи. м., ж.* || **мноѡзнѡница** || **мноѡзнаменѡтел-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡзнаменѡтельность** *сжи. ж.* || **мноѡзнѡчашъ** *прич.* сег. действ. м. (*прил.*) || **мноѡзнѡчїе** *прил. м.* || **мноѡзнѡчїе**, -ни *прил. м. р.* || **мноѡзнѡчїтельность** *сжи. ж.* || **мноѡкопїт-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡкратъ** *прил. м.* || **мноѡкрат-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡкратность** *сжи. ж.* || **мноѡкрѣв-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡкрѣт-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡкрѣтникъ** *прил. м.* || **мноѡолѣт-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡолѣтїе** *сжи. ср.* || **мноѡлюѡ-ень**, -ни *прил. м. р.* || **мноѡлюѡїе** *сжи. ср.* || **мноѡлюѡдность** *сжи. ж.* || **мноѡмїлѡстївъ** *прил. м. р.* || **мноѡмїлѡстївость** *сжи. ж. р.* || **мноѡмѡжїе** *сжи. ср. р.* || **мноѡмѡжїница** *сжи. ж.* || **мноѡначѡлїе** *сжи. ср.* || **мноѡнѡгъ** *прил. м.* || **мноѡобраз-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡобразїе** *сжи. ср.* || **мноѡобразность** *сжи. ж.* || **мноѡобъ** *прил. м.* || **мноѡобчїе** *сжи. ср.* || **мноѡплѡд-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡплѡдность** *сжи. ж.* || **мноѡслѡвїе** *сжи. ср.* || **мноѡслѡж-ень** и **мноѡсрїч-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡслѡжность** *сжи. ж.* || **мноѡснѣж-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡсрїчность** *сжи. ж. р.* || **мноѡстѣн-ъ** *сжи. м.* || **мноѡстѣн-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡгостѣнникъ** *сжи. м.* || **мноѡстраѡл-ень**, -ни *прил. м.* (Многостраѡлни Йовъ) || **мноѡстраѡлность** *сжи. ж.* || **мноѡстран-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡстранность** *сжи. ж. р.* || **мноѡстѣлп-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡстѣлпность** *сжи. ж.* || **мноѡструн-ень**, -ни *прил. м. р.* || **мноѡсѣмено дѣл-ень**, -ни *прил. м.* || **мноѡтѣрпелївъ** *прил. м. р.* || **мноѡтѣрпѣние** *сжи. ср.* || **мноѡум-ень**.

-ни прил. м. || много|цвѣт-енъ, -ни прил. м. || много|цвѣтие сщц. ср. || много|цвѣт-ность сщц. жс. || много|цѣн-енъ, -ни прил. м. || много|ценность сщц. жс. || много|численъ прил. м. || много|численность сщц. жс. || много|жгъл-енъ, -ни прил. м. = много|жгѣтенъ отъ жгѣтъ || много|жгъл-никъ сщц. м. || много|жгълность сщц. жс. **множа́** гл. прех. тр. II. 1., || ~ се гл. непрех. || **множе́не** сщц. ср. р. || **множественъ** прил. м. || **множественность** сщц. жс. || **множество** сщц. ср., стб. **МЪНОЖЬСТВО**; гот. managei, нѣм. Menge.; вж. м н о г о || **мно-жимо** сщц. ср. отъ сег. страдат. прич. || **множимъ**, **множишъ** нар. 'много пжти' || **множитель** сщц. м. || **множно** нар. ум. || **мнозина** прил. мн. ч. само за л. отъ м. р. | **мнукъ** обл. сщц. м. вм. внукъ, вж. т. (съ назадно уподобление — носово бър-нено м вмѣсто в подѣ влияние на след-ващето носово н). **мня** гл. стар. обл. непрех. тр. II. 1. 'мисля'; сжс. мнение. По-често въ безл. изказъ: мни ми се, мни му се' чини, струва мусе'. **мобель!** сщц. м. вм. **мобиль**; вжс. мебель || **моби́ли** сщц. мн.; ит. i mobili сщц. м. мн., прил. mobile < лат. mobilis 'подвиженъ'; срв. м е б е л ь презъ рус. отъ нѣм. || **моби-ли́рамъ** гл. прех. съ нѣм. наст. || **моби́ли-зация** сщц. жс.; рус. отъ зап. европ. — нѣм. Mobilisation отъ фр. mobilisation, итал. mobilitazione. || **моби́лизирамъ** гл. прех. тр. III., съ нѣм. наст. -ieren отъ фрэн. mobiliser. **мога** гл. непрех. тр. I. 7.; стб. **могъ**, **мошнн**, рус. могу́, мочъ, пол. moge, módz, чеш. mohu, mŕhu, močí, словен. mogem, močí, срб.-хрв. mogu, moći.; кор. и.-е. *magh-; срв. гот. magan, старо-вис. нѣм. magan, нѣм. I. л. ед. сег. mag, ст. сакс. mag, mugan, англ. may., ст. сканд. magn сила, мощь.; грц. mēxos помагало, mēxanή, дор. mā-xanā' орждие, срѣдство...; мнението на нѣком, че ужъ славян. дума била за-ета отъ ст. герм. е съвсемъ безосновно и погрѣшно. **моги́ла** сщц. жс.; стб. (црк.сл.) **могы́ла**, рус. моги́ла 'гробъ', пол. mogiła, срб.-хрв. mogila, словен. срб.-хрв. gomila.; кор. и.-е. *mag(h)-.; срв. зенд. maṭa- м., maṭā жс. 'яма'; срв. слав. купъ, иран. kaufa-, н. перс. kūh планина: лат. сира, санскр. kīra-s кладенецъ, кърчагъ, 'купа'. — из-пжница: вдлъбнатъ || **моги́лица**, жс., по-обикнов. **моги́лка** сщц. жс. ум. || **моги́лестъ** прил. м. || **моги́личка** сщц. жс. ум. отъ ум. || **моги́лче** сщц. ср. умал. **могъщъ** прил. м.; стб. сег. действ. прич. **могъ**, **могъшнн**, рус. могучий...; вжс. мога || **могъщественъ** прил. м. || **мо-гъщество** сщц. ср. || **могъщность** сщц. жс.

мода сщц. жс.; фр. mode, кор. лат. || **мо-дѣлъ** сщц. м. || **мод-енъ**, -ни прил. м. || **модѣр-енъ**, -ни прил. м. || **модѣрность** сщц. жс. || **модѣстка** сщц. жс. || **моди|фи-кация** сщц. жс.; кор. лат. || **модно** нар. || **модность** сщц. жс.

модри, **модъръ** прил. м. стар. и обл.; стб.

модръ, срб.-хрв. modar, слов. modэг, чеш. modrŭ, пол. луж. modry...; кор. и.-е. *mad-...; срв. лат. mado мокъръ съмъ, грц. madāb разливамъ се; madyon слива... || **модра метла** прил. сщц. жс. 'синчець' || **модра трѣва** прил. сщц. жс. || **модра чавка** прил. сщц. жс. || **модрикавъ** прил. м. ум. || **модриць** сщц. м. || **модрич-ъкъ**, -ки прил. м. ум. || **модро|кльонъ** сщц. м. || **модро|окъ** прил. м. || **модруга** сщц. жс. област. старин. || **модъръ шаторъ** прил. сщц. м. обл. 'видъ раст.'

модула́ция сщц. жс.; кор. лат. || **модули-рамъ** гл. прех. съ нѣм. наст.

може 3. л. един. ч. сегаш. вр. отъ мога || **може би** изказъ съ би като неопред. начинъ отъ б ж да, стб. **бъти**; рус. может быть || **мбж-енъ**, -ни прил. м. 'за-моженъ' || **мбжене** сщц. ср.

моза́нка сщц. жс.; фр. отъ лат.-грц. || **моза́-ич-енъ**, -ни прил. м.

мозо́лъ сщц. м., ум. **мозо́лецъ** и жс. **мо-зо́лка**; стб. **МОЗОЛЬ**, рус. мозо́ль, полски mozól, чеш. mozol, словен. mozolj, mozelj...; кор. и.-е.; срв. литов. mązgas вжзель., но не е съвсемъ ясно отношението къмъ грц. mólōps (*mōsl-) мозоль, нарастъкъ., срѣд. нѣм. masele прищка, отокъ., нѣм. Maser „жилка на дърво“...

мозъкъ сщц. м., ум. **мозъчець**, ум.

ср. **мозъче**; стб. **МОЗГЪ**, рус. мозг, пол. mozg, чеш. mozek, словен. mozog, mozeg, срб.-хрв. mozak...; кор. и.-е. *(s)mogz(h)-...; срв. зенд. mazga-, н. перс. ma ;z, белудж. maʒg, памир. muʒg, санскр. majjā' (maj-jān-)... и.-е. лит. smāgenės (съ премѣтъ), ст. сакс. mag, нѣм. Mark, стар. англ. mearg, англ. magrow, старо-исл. mergr..., спо-редъ нѣкои и стар.-ирл. medg (отъ *mz-ghā) суроватка... || **мозъч-енъ**, -ни прил. м. || **мозъчность** сщц. жс.

мо́й мьст. прил. м.; стб. **мои**, рус. мой, пол. mój, чеш. můj, словен. сѣрб.-хрв. moj...; и.-е. *moj-os: *mei-..., отъ осн. на и.-е. (и алт.) лич. мьст. *moi-... м и; срв. стар. прус. mais, лат. meus < и.-е. *meios, гот. meins, стар. нѣм. mīn, нѣм. mein, англ. my..., грц. emós, арм. im..., лит. manas... || **мо́йч-ъкъ**, (**мо́йч-ъкъ**), -ки умалит. прил. мьст.

мо́къръ, **мо́кри** прил. м., ум. **мо́крич-ъкъ**, -ки; стб. **мокръ**, руски мокрый,

пол. mokry, чеш. mokry, словен. mokog, срб.-хрв. мокар . . . ; кор. и.-е. *mak-... ; *срав.* лат. māsero, māserāre мокря . . . ; ирл. mōin блато (< *māk-ni), лит. maikonė локва, miklūs, лет. mikls влаженъ . . . ; коренно степенув. старин.; особ. инте-ресно е арм. mkrtem потопявамъ (> зап. арм. Məgrdičh = итал. Battista, отъ гръц. baptistās кръстителъ . . . || **мокрежъ** *сжц. м.* || **мокрене** *сжц. ср.* || **мокрець** *сжц. м., ж.* || **мокрица** || **мокрешъ** *сжц. м.* || **мокрич-тъкъ**, -ки *прил. м. р. ум.* || **мокричко** *нареч. ум.* || **мокришь** *сжц. м.* || **мокро** *прил. ср. ед. (и като сжц.) и нар.* || **мокро-пблъ** *прил. м. р.* || **мокротá** *сжц. ж. р.* || **мокрý** *гл. преход. тр. II. 1.*

молá I. *сжц. м.; тур. (араб.), по-добре вж. молла.*

молá II. *гл. област. прост., погрѣшно вм. моля; вж. т.* || **молбá** *сжц. ж., умал. молбица* || **молбень** *сжц. м.* (отъ прилаг., сиречь 'м. чинъ') отъ гл. моля || **мо-лѣбно** *нар.* || **молѣбствие** *сжц. ср.*

молекýла *сжц. ж., умал;* кор. лат. || **мо-лекул-ень**, -ни *прил. м.*

молене *сжц. ср.* отъ глаг. моля.

молепсвамъ *гл. прех. тр. III., екр. молеп-самъ; ~ се гл. непрех.; сжц. ср. мо-лепсване; отъ н. гърц.; срав. mólýnsis замърсяване, заразяване, mólýnō замър-свамъ, заразявамъ . . .*

молецъ, мн. молци *сжц. м.; стб. МОЛЬ*, рус. моль, род. пад. мѡли ж. р., пол. mól, род. пад. mola, и molik (бълг. мол-ецъ < и.-е. *mol-ikos), чеш. mol, гор. луж. дол. луж. mól, словен. molj, срб.-хрв. moljas . . . ; кор. и.-е. *mol-: *mel- сдробявамъ, сяж-дамъ . . . ; *срав.* гот. malb, старосл. molъr срещу гл. malan 'меля'; арм. mə́moʃ < и.-е. *molmol- . . . ; негли и санскр. malūka-s видъ червей, арм. mlukn дървеница . . . ; никакъ не е приемливо сближението на слав. думи съ грц. mēlon дребно добиче (овца, коза), ирл. mīl животина . . . ; *вж. малъкъ.*

моливъ *сжц. м., ум. м. моливецъ, ум. ср. моливче; отъ н. гръц. molývi (v отъ β „бета“ стар. гръц. molybdos олово . . . ; срав. нѣм. Blei олово: Bleistift 'моливъ'; срав. област. прост. пла (й) везъ < нѣм. Bleiweiss . . .*

молитва *сжц. ж., ум. молитвица, молит-вичка; стб. МОЛИТКА*, рус. молитва, пол. modlitwa, чеш. modlitba, стар. modlitva, словен. срб.-хрв. molitva . . . ; *вж. моля* || **молитвенъ** *прил. м.* || **молитвеникъ** *сжц. м., ум. ср. молитвениче* || **молитво-слбвъ** *сжц. м., ум. ср. молитвослбвче* || **молитвувамъ** *глаг. непрех. тр. III.* || **молитвѣ** II. 1. || **молителъ** *сжц. м., ж.* || **молителка** || **молителски** *прил. м. и нар.*

моллá *сжц. м.* 'сждия въ голѣмъ градъ'; тур. (араб.).

молнѣя *сжц. ж. книж. стар.; вж. мълния.*

молосъ (**молосъ**) *сжц. м.* 'ситни камъне, чакълъ.' (народна поговорка съ али-терация: „Молозакътъ държи дува-ра“); „тур.“ (кор. ар.-алт. *mol-: *mel- сдробявамъ . . .); *срав.* грц. mōlōrízō леко наранявамъ, изкълчвамъ (: кор. въ къл-ца мъ), mōlōrs изкълчване . . . ; *вж. мо-лецъ: малъкъ, рус. мелкий 'си-тенъ, дребенъ' . . .*

молбха *сжц. ж., молбхо* *сжц. ср.* 'раст. Malva и Althæa officinalis' . . . ; н. грц. мо-лбха = лат. malva, навѣрно новогръц. отъ бълг. (лат. a > слав. и бълг. o!) (пра-слав. *mal-sā, лат. — mal-va, ст. гръц. maláxē, санскр. maruva-s, maruvaka-s 'име на разл. растения' . . .

молѣ *глаг. прех. тр. II. || ~ се гл. непрх.;*

стб. **МОЛЖ**, **МОЛНТН**, рус. молю, молюсь, пол. modlić się, чеш. modliti se, словен. molim 'моля се Bory', molim se 'моля', срб.-хрв. molim, molim se . . . ; кор. и.-е. *mol-d- . . . ; *срав.* литов. maldà молитва, maldau, maldyti, meldžù моля (се), mildus набоженъ; нѣм. milde кротъкъ: мекъ . . . ; ст. исл. mildr милостивъ, милосърденъ . . . ; арм. malthem умолявамъ . . . гръц. amal-đýnō ослабямъ . . . , санскр. mārdati раз-мачква . . . ; || **молѣ** *сжц. ж.* 'искане мома или момъкъ за женене'.

момá *сжц. ж., ум. ж. момйца, момична, ум. ср. момѣ, момиче, момиченце; зват. пад. отъ мома: мѡме и (ум.) мѡмне;* срб.-хрв. omта 'момиче'; смѣта се за т. н. бълболна дума, и се привежда за сравнение рус. област. мома за мама 'майка'; *срав.* бълг. момá въ обрѣще-ние къмъ жени (мома, жено! мома Пено, къде си ходила?), *вж. и ма* || **момáръ** *сжц. м., ж. момáрка* || **момаряга** *сжц. ж., ув. отъ мома* || **момѣто** *сжц. ср.* 'момин-ство, девство' || **моминъ** *прил. м.* || **моми-на сълзá** *прил. сжц. ж.* || **момина свáт-ба** *прил. сжц. ж.* || **момини** *сжц. множ.* || **~ сълзи** *прил. сжц. ж. мн.* || **момино** *сжц. ср.* || **моминокъ** *сжц. м.* || **моминска кйтка**, ~ **сълзá** *прил. сжц. м.* || **момин-ски** *прил. м.* || **моминство** *сжц. ср.* || **мо-мйци** *сжц. ж. мн.* || **момковъ** *прил. м.* || **момкови** *сжц. м. мн.* || **момкини** *сжц. ж. мн.* || **момкувамъ** *гл. непрех. тр. III.* за тур. 'ергенувамъ' || **момкуване** *сжц. ср.* || **момляче** *сжц. ср. ум. обл.* || **момски** *прил. м.* || **момство** *сжц. ср.* 'моминство' || **момувамъ** *гл. непрех. тр. III., сжц. ср. момуване.*

момурузъ *сжц. м. обл.; вж. мамалига: мамулъ; кукурузъ* || **момуруз-ень**, -ни *прил. м.*

момчанъ прил. м. р. || **момчевъ** прил. м. || **момчѣ**, **момчѣнце** сжц. ср. ум. || **момчети**я сжц. ср. множ. събир. || **момчѣшки** прил. м. || **Момчиль** сжц. собств. лич. м. || **момчина** сжц. ср. мн. събир. обл. || **момчяга** сжц. м. увел. || **момчякъ** сжц. м. || **момънь** сжц. м., дат. зв. момку. .; срб.-хрв. *потак*; *вж.* м о м а || **момѣя** се гл. непрх. тр. I. 6. || **момѣне** сжц. ср. || **момя** гл. прех. тр. II. 1. || **момяга** сжц. жс. ув. || **Момяна** сжц. соб. лич. жс. обл.

монѣрхъ сжц. м.; грц. || **монархистъ** сжц. м. || **монархич-енъ**, **-ни** и **-ески** прил. м. || **монархически** нар. и **монархично** || **монархичность** сжц. жс. || **монархия** сжц. жс. || **монѣршески** прил. м. и нар. || **монѣршество** сжц. ср.

монастирь сжц. м. старин.; стблг. **монастирь**, рус. *монастирь*, срб.-хрв. *monastir*.; отъ новогръц. *monastirion* (н. грц. $\dot{\iota} < \eta$) || **монастирецъ**, **монастирче**, **монастирище**, **монастирски**; *вж.* подъ м ъ н а с т и р ь и „м а н а с т и р ь“ (по „официал. правоп.“).

монахъ сжц. м.; стб. **монахъ**, рус. *монах*, м. рус. *монах*, *монах*; отъ гръц. *monachos* || **монахия** сжц. жс. || **монашески** прил. м. и нар. || **монашество** сжц. ср.

монѣта сжц. жс.; лат. *moneta*.

монисто сжц. ср.; стб. **монисто** 'огърлица', рус. *монисто* 'нанизъ, огърлица, герданъ', малор. *монисто*.; кор. и.-е. **mon-* въ лат. *monile* 'огърлица, грива', санскр. *manuā* вратъ, шия. ирл. *muin-torc* огърлие; *muinel* шия, нѣм. *Mähne* грива, ст. нѣм. *meppi* кованъ герданъ. . .

монограмъ сжц. м.; гръц. || **монографія** сжц. жс. || **монографически** прил. м. || **монобкъль** мн. -ли сжц. м.; гръц.-латин. || **монологъ** сжц. м.; гръц.; *срав.* диалогъ || **монометализъмъ** сжц. м.; *срав.* биометалнизъмъ || **монополь** сжц. м.; гръц. || **монопъл-енъ**, **-ни** прил. м. || **монопозитивамъ** гл. прех. съ наст. гръц. и нѣм. || **монотеизъмъ** сжц. м. 'однобожие'; гръц. || **монотеистич-енъ**, **-ни** и **-ески** прил. м. || **монотон-енъ**, **-ни** прил. м.; гръц. || **монотонно** нар. || **монотония**, **монотонность** сжц. жс.

монифиль сжц. м.; отъ н. грц. *monophyllos* 'однолистъ'.

монументъ сжц. м.; лат. 'памятникъ'; по кор. сродни || **монументал-енъ**, **-ни** прил. м. || **монументальность** сжц. жс.

моръ сжц. м.; стб. **моръ**, рус. *мор*, пол. *móg*, чеш. *močen*. срб.-хрв. *mor*; кор. и.-е. **mog-*.; **me-*: *mg-* въ *мра*, *смъртъ*.; *срав.* лит. *mągas*, санскр. *māga-s*, *maḡa-s*, лат. *morbus* болѣсть. . . || **морѣ** сжц. жс., рус. *кики-мора* (*кики-* навѣрно срод. съ

к у к ъ, лит. *kaikas* таласъмъ), пол. *moга*, чеш. *múga*, *mogás*, словен. срб.-хрв. *moга*, дол. луж. *mogava*.; кор. и.-е. **mog-* въ *моря*. . .; *срав.* ст. нѣм. ст. англ. ст. исл. *maḡa*, нѣм. *Mahr*, ирл. *mor* [r] *igain* ламя, *морѣ*.; санскр. *mṛgā'ti* размачква, грц. *marainō*. ст. исл. *meḡia*, срод. и съ фр. *cauche-mar* (фр. *cauche* отъ кор. въ лат. *calcare* натискаемъ. . .) || **морѣва** сжц. жс. обл. стар. 'зълъ духъ, що души людетъ на сънь'; *срав.* особ. гор. луж. *mogava*, дол. луж. *muḡava*.

морѣва сжц. жс. 'зелена трева'; *вж.* м у р а в а.

морѣвъ (обл. **моръ**) прил. м., ум. **морѣвич-къ**, **-чки**, **морѣвки**; срб.-хрв. *mor*, словен. *moris* 'черна жаба'. . .; смѣта се за турска дума взета отъ тур. *mor*, а то отъ итал. *moḡo*, лат. *moḡus* отъ *maugus*, грц. *mauros* 'негръ'; въ сжцность 'тур.' кор. *mor* (тат. *buḡ* въ рус. *бурий*) ше да е арио-алтайски.

морѣль сжц. м.; лат. || **морѣль-енъ**, **-ни** прил. м. || **морѣльистъ** сжц. м.; съ наст. гръц. || **морѣльно** нар. || **морѣльность** сжц. жс. **морѣчъ** сжц. м. 'дивъ пелинь'; срб.-хрв. *moḡas*; отъ гръц. *amagáktion*. . .

морѣвъкъ сжц. м. обл.; *вж.* м о р а в ъ.

морѣ I. сжц. ср., ум. **морѣнце**; стб. **морѣ**, рус. *more*, пол. *moḡze*, чеш. *moḡe*, слов. срб.-хрв. *more*.; кор. и.-е. **mar-*; *срав.* лат. *mare*, гот. *maḡei*, нѣм. *Meer*, ст. ирл. *muḡ* гал. *moḡe*, ким. брет. корн. *moḡ*. . . || **морѣплаване** сжц. ср. || **морѣплаватѣль** сжц. м. || **морѣплаватѣлски** прил. м. || **морѣплаватѣлство** сжц. ср.

морѣ II. (и брѣ) *межд.* въ обрац. къмъ мжжъ; срб.-хрв. *moḡe*; *срав.* гръц. *moḡé* зв. п. отъ *moḡros* 'глупавъ'. . .; за ж. р. **морѣ** < грц. жс. *moḡí* (I = $\dot{\iota}$); *вж.* м а р и.

морѣнъ, **-ни** прил. м., производ. отъ *моръ*; *вж.* и гл. у|*моря* се || **морница** сжц. жс.; *вж.* моръ, моря се.

морски прил. м., отъ морѣ I. сжц. ср. **морѣя** сжц. жс.; *вж.* м о р ъ.

морковъ сжц. м.; стб. **морѣкты**, **морѣккъ**, рус. *морковъ*, пол. *marczech*, чеш. *mrkev*, *mrkva*, словен. срб.-хрв. *mrkva*. . .; бълг. отъ рус.? общослав. *mrъkъvъ се смѣта обикн. за взето отъ герм. (ст. нѣм. *moḡa*, нѣм. *Möhre*. . .); нѣма достат. основаня за това.

морѣнка сжц. жс.; *вж.* м у р а.

морѣвакъ сжц. м. 'синъ патладжанъ', производ. отъ м о р а в ъ.

морѣна сжц. жс.; рус. *мурѣна*, *мирѣн*, пол. *muḡena*, срб.-хрв. *moguna*. . .; негли отъ латин. *muḡaena*; н. гръц. *muḡroina*, ст. грц. *muḡaina*.; тукъ поставятъ обикн. и мрѣна; *вж.* т. || **морѣнать** сжц. м. || **морѣнень** прил. м. || **морѣница**, **морѣнка** сжц. жс. ум.

морѣнъ, **морѣни** сжц. м.; гръц.

морфология *сжц. ж.*, гръц. || **морфологически** *прил. м.*; „морфоложки“ по подражание на сръбско-хърватски.

моря *гл. прех. тр. II. 1.*; стб. **морѣ**, **морѣти**, рус. морю, морить, пол. morzyć, чеш. moriti, сръб.-хрв. moriti...; кор. и.-е. *mog- въ моръ, мра, смъртъ; *вж. т.*

морякъ *сжц. м.*, рус. моряк; произв. отъ море || **морянецъ** *сжц. м.*, *жс. морянка*. **мосандра** *сжц. ж.*; тур.; *вж. мусандра*. **моска** *сжц. ж.*; тур. муска; *вж. т.*

москѡв-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* прот. 'русинъ'; произв. отъ соб. геогр. Москва; тур. moskov || **москѡвски** *прил. м.* 'руски' || **Московія** *сжц. ж.* прот. 'Русия'.

мостъ *сжц. м.*, ум. м. **мостецъ**, ум. *ср.* **мостче**; стб. **МОСТЪ**, руски мост, пол. чеш. слов. сръб.-хрв. most...; кор. и.-е. *mot- (отъ предслав. *mot-to-s > мостъ): *met-... поставямъ...; споредъ други отъ герм. (ст. нѣм. mast, нѣм. Mast 'мачта'...!).

мѡстра *сжц. ж.*; итал. || **мѡстрень** *прил. м.*

мотаѣ *гл. прех. тр. I. 6.*, мкр. усл. **мотавамъ** III.; ~ се *гл. непрех.*, *сжц. ср. р.* **мотане**, **мотане**; стб. **МОТАТИ СЯ**, рус. мотать, мотать, пол. motać, чеш. словен. сръб.-хърв. motati...; кор. и.-е. *mot(h)-: *met(h)... и съ носова вставка *mont(h)-: *ment(h)-...; *срв.* грц. mōthos шумъ отъ битка, отъ военни колесници, дор. mōthōn несдържанъ човѣкъ, нескромненъ танецъ...; санскр. máthati тресе, разбърква..., лет. mentēt коная съ лопата, мѣтамъ, mente лопата...; *вж.* кор. въ мета; *срав.* мотика.

мотивъ *сжц. м.*, фр. отъ кор. лат. || **мотивирамъ** *гл. прех.* съ нѣм. наст.

мотика *сжц. ж.*, ум. **мотичка**; стб. **МОТЪКА**, рус. мотыка, пол. motyka, чеш. motyka, словен. сръб.-хрв. motika...; кор. общо-слав. мот- отъ и.-е. *mat-...; *срв.* лат. mateola оржие за вбиване въ земята, санскр. matyā-m branā, ирл. moth 'penis'...; и.-е. *mad- негли въ англ. mattock мотика, търнокопъ, въ ст. ирланд. maidim чупя се...; *вж.* мотая метам... || **мѡтка** *сжц. ж.* обл. вм. мотика || **мотовѣла**, **мотовѣлка** *сжц. ж.*, ум. *жс.* **мотовѣлчица**, ум. *ср.* **мотовѣлче** || **мотолавя** *гл. прех. тр. II. 1.*, *сжц. ср.* **мотолавене** || **мѡтя** *гл. прех. тр. II. 1.*

мѡтря *гл. (не)прех. тр. II. 2.*, обл. стар. *сжц.* *ср.* **мѡтрене**; рус. смотрѣть, сръб.-хрв. motriti...; кор. и.-е.; *(s)mat-...; *срав.* лит. mataū, matyti гледамъ, išmatrus острогледъ; лет. matīt забелѣвамъ, грц. mateiōб търся (у Хезихия ματαί ζηταί)...

мохамедан-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* отъ кор. араб. въ соб. име || **мохамедански** *прил. м.* || **мохамеданство** *сжц. ср.*

мѡчь област. стар. *сжц. ж.* 'пикня' || **мѡча** *глагол. непрех. тр. II. 1.*, обл. стб. **МОУЖ**, рус. мочить(ся), пол. moczyc, чеш. словен. сръб.-хрв. mocii...; значение 'пикая' отъ м о к р я; *вж.* м о к ѳ р ѳ || **мѡчава** *сжц. ж.* || **мѡчаръ** *сжц. м.* || **мѡчене** *сжц. ср. р.* || **мѡчка** *сжц. ж.* област. 'пикочъ'; рус. мочка 'намокряне' || **мѡчкамъ** *глагол. обл. непреход. тр. III.* 'пикая' || **мѡчкане** *сжц. ср. р.* || **мѡчла** *сжц. ж. р.* 'пикла', м. **мѡчльо** || **мѡчникъ** *сжц. м.* || **мѡчуръ** *сжц. м.* || **мѡчур-ень**, -ни *прил. м.* || **мѡчурлакъ** *сжц. м. р.* събир. || **мѡчурливъ** *прил. м.* || **мѡчурливость** *сжц. ж.* || **мѡчурясамъ** *гл. непрех. тр. III.*, *екр.* мѡчурясамъ III., *сжц. ср.* мѡчуряване.

мошѣнникъ *сжц. м.* книж. || **мошѣнница** *сжц. ж.*; стб. **МОШЬНИКЪ**, руски мошѣнник, производно отъ общославян. м о ш ѳ н а 'торба...'; (рус. мошна 'торбичка, чанта, кесия...') м. рус. бѣло-рус. мошонка, пол. moszna, moszenka, гор. луж. mošeń, mošna, дол. луж. mošupa, словен. сръб.-хрв. mošnja...; дума незапазена сѣкашъ въ българския народ. езикъ; *срав.* рус. карманник 'джебчия' < карман джебъ' || **мошѣннически** *прил. м. и нар.* || **мошѣнничество** *сжц. ср.* || **мошѣнничествувамъ** *гл. непрех. III.*

мошѣя *сжц. ж.*; румѣн.; *вж.* мушия.

мѡщъ *сжц. ж. р.*; стб. **МОШТЬ**, рус. мочь, м. рус. мѣч. пол. чеш. тос, гор. луж. дол. луж. тос, словен. тоš, сръб.-хрв. тоš...; отъ праслав. *mog-ti-s. кор. въ мѡга; *вж. т.*; *срав.* нѣм. Macht, ст. нѣм. maht, стар. сакс. macht, стар. англ. meahht, miht, англ. might, гот. mahts, ст. исл. máttir м. р., гръц. μαχάνη оржие... възможность... || **мѡщ-ень**, -ни *прил. м. р.* || **мѡщи** *сжц. жс. мн.* || **мѡщници** *сжц. жс. мн.* || **мѡщно** *нареч.* || **мѡщне** *нареч.* стар. обл. 'силно, много', 'мощно'; стб. **МОШТЫНЪ**, мѣст. пад. ед. ч. || **мѡщность** *сжц. жс.*

мра *гл. непрех. тр. I. 3.*; стб. **МРЪЖ**, **МРѢТИ**, рус. мру, мрѣш, мерѣть, пол. mrze, гор. луж. mru, mręju, mręc, дол. луж. mręś, mręju, чеш. mřiti, mru, словен. mréti, сръб.-хрв. mrijeti...; кор. и.-е. *mer-: *mr-...; *срав.* лит. mirti, санскр. mārāte, mriyāte, зенд. miryeite, лат. morior, арм. mefanim, нѣм. Mord убийство, англ. murder убиець < умъртвитель...; *вж.* моръ.

мрава, **мравий**, (**мравѣца**), **мравка** *сжц. жс.*, ум. **мравунка**, **мравунчица**, **мравчица**; стб. (цсл.) **мрѡкн**, рус. муравей, ум. муравшка, пол. mrówka, гор. луж. mrōwja, mroja, дол. луж. mroja, чеш. mravek, mravenec, словен. сръб.-хрв. mrav...; кор. и.-е. *mog- съ твърде различни облици — *mogwl-, *mogwo-...; *срв.* зенд. maoiriž,

- н. перс. mōg, арм. mrgj'imn, стар. ирланд. moifb, кимр. mug, брет. merien-enn, стар. сканд. maug, норв. maug, швед. muga, дан. muge...; гръц. murgēks, лат. formica (> итал. formicola, френ. fourmi...)
- || **мравешки** прил. м. || **мрави** (стар. **мравъи**) прил. м., ж. **мравя**, ср. р. **мравье** (**мравьо**) || **мравестъ** (**мравистъ**) прил. м. р. || **мравиняче** сжиц. ср. || **мравливъ** прил. м. || **мравуля** гл. непех. тр. II. 1., сжиц. ср. **мравуленъ** || (**мравулякъ**), **мравулякъ** сжиц. м. || **мравунище** сжиц. ср. || **мравучка** сжиц. ж. || **мравя** сжиц. ж. || **мравякъ** сжиц. м. || **мравялникъ** сжиц. м.
- мразъ** сжиц. м., ум. **мразецъ**; стб. **мрлзъ**, рус. мороз, пол. luz, mroz, чеш. mráz, словен. срб.-хрв. mraz...; кор. и.-е. *mog-g'-: *mḡ-g'- и *mog-k-...; вж. **мракъ**: **мръзна** || **мразене** сжиц. ср. || **мразливъ** прил. м. || **мразовецъ** сжиц. м. || **мразовитъ** прил. м. || **мразорци**, **мразулци** сжиц. м. мн. || **мразя** I. гл. непех. тр. II. 1. || **мрзая** II. гл. прех. тр. II. 1.
- мракъ** сжиц. м.; стб. **мракъ**, рус. морок м. морока ж. (срав. бълг. географ. М р а к а), пол. дол. луж. mrok, чеш. mrak, словен. срб.-хрв. mrak...; кор. и.-е. *mog-, наст. *ko-; срав. санскр. marká-s затъмнение, помрачение...; неразшир. кор. *mog-: *mḡ-..., който и въ **мразъ**: **мръзна** и въ **моръ**: **смъртъ**, **мра** || **мракобѣсие** сжиц. ср. || **мракобѣсникъ**, **мракобѣсници** сжиц. м. || **мракобѣснически** прил. м. и нар. || **мракобѣсничество** сжиц. ср.
- мраморъ** сжиц. м., ум. м. **мраморецъ**; стб. **мрамортъ**, рус. отъ стб. **мрамор**, пол. marmur, гор. луж. marmor, чеш. mramor, словен. mramor...; отъ гръц. marmaros; срв. мермеръ презъ тур. || **мраморенъ**, **ни** прил. м. || (**мраморлия**) прил. обл. прост. неизм. съ тур. наст. -li-).
- мратинякъ** сжиц. м. 'зълъ духъ, що мори домашнитѣ птици'; произв. отъ кор. въ **моръ**, **мра** || **мратинци** сжиц. м. мн. || **мратинче** сжиц. ср.
- мрачя** гл. прех. тр. II. 3. || **мраченикъ** сжиц. м., произв. отъ **мракъ** || **мрачй** гл. непех. 3-олич. 'тъмно е' || **мраченъ**, **ни** прил. м. || **мрачина** сжиц. ж. || **мрачкавъ** прил. м. || **мрачкавина** сжиц. ж. || **мрачкаво** нареч. || **мрачкавость** сжиц. ж. || **мрачясвамъ** глаг. непех. тр. III., екр. **мрачясамъ** III, сжиц. ср. **мрачясване**.
- мрежа** сжиц. ж., ум. **мрежица**; стб. **мръжа**, рус. мережа, укр. (м. рус.) мережа, чеш. mříže, пол. стар. и обл. mżeża, mżeżka, mżeżna, кашуб. mfeża, mfeżka, словен. mřeža, срб.-хрв. mreža...; кор. и.-е.; срав. гръц. bḡxos примка, bḡxis „примка на чорапъ“, „око на мрежа“...; ирл. braig < *mragi-) верига, braga < *mragant-
- пленникъ... , лет. meža... църковенъ хоръ (преградень съ мрежа)... || **мрежавъ** прил. м. р. || **мрежестъ** прил. м. || **мрежица**, **мрежичка** сжиц. ж. ум. || **мрежа** гл. прех. тр. II. 1. 'замреждамъ', сжиц. ср. **мрежене** || **мрежо** вид-енъ, **ни** прил. м. || **мрежовидностъ** сжиц. ж. || **мрежо** крил-ъ прил. м., мн. -и = лат.-гръц. Neuroptera || **мрежомъ** нар. 'съ мрежа' (по аналогия на подобни облици, напр. миромъ, редомъ...) || **мрежатъ** сжиц. м.
- мренѣ** сжиц. ср. отъ гл. **мра**; вж. т.
- мрѣстя се** обл. гл. непех. тр. II. 1., **мрѣстене**; вж. **мрѣстя се**.
- мрия** обл. гл. прех. тр. I. 'моря' и непех. 'мра', сжиц. ср. р. **мриене**; срав. санскр. mriyātē, независ. отъ бълг. обл. м р и я; вж. **мра**.
- мръвка** сжиц. ж., умал. **мръвчица**; умал. отъ **мърва**, **вж. т.**; стбълг. **мръкнѣ** 'трошица.' за лат. mica, м. рус. мерва; чеш. mřva, пол. mierzwa, гор. луж. mjerwa, дол. луж. mjerwa, срб.-хрв. словен. mřva кор. и.-е. *mḡ-... раздробявамъ... наст. *-vā; срав. лит. marva = нѣм. Mischmasch „смѣсца“.
- мръдла** сжиц. ж., м. **мръдльо** || **мръднувамъ**, **мръдвамъ** глаг. непех. мкр. III., екр. **мръдна** I. 5.; вж. **мърдамъ**.
- мръждя** гл. прех. тр. II. 1., ~ **се** гл. непех., сжиц. ср. **мръждене**; успор. обликъ **къмъ** **мръшя**; вж. т.; сжичински кор. *mḡ-: *mog-... въ **мракъ**: **мръкна**. || **мръжделивъ** прил. м. р. || **мръжделивость** сжиц. м. || **мръждолѣя**, ~ **се** гл. непех. тр. I. 6., сжиц. ср. **мръждолѣне**; срав. мержелѣя се || **мръждорй** гл. непех. 3-олич.; вж. **мърси**.
- мръзла** сжиц. ж., м. **мръзльо**; вж. **мързелъ**.
- мръзна** глаг. непех. тр. I. 5., мкр. усл. **мръз-нувамъ**, **-вамъ** III; стб. **мръзнѣ(ти)**, рус. мѣрзнутъ, пол. marznąć, чеш. mrznouti, гор. луж. mjerznuć, дол. луж. marznúš, словен. mrznóti, срб.-хрв. mrznuti...; кор. и.-е. *mḡ-g'-: mog-g'-... въ **мразъ** (< *mog-g'o-s) вж. т.; сжичински първич. кор. само *mog-...; вж. **мракъ** (< *mog-ko-s), и **смъртъ**, **мра** (отъ степенъ *mḡ-) || **мръзнене** (**мръзнате**) сжиц. ср.
- мръква**, **мръкнува** гл. непех. тр. 3-олич. 'смрачавя се', екр. **мръкна** I. 5.; стб. **мръкнѣти**, рус. смѣркатъся, чеш. smřká...; вж. **мракъ**; кор. и.-е. *mḡ-k-: *mog-k- < и.-е. *mḡ-... || **мръклица** сжиц. ж. р. || **мръкнало** сжиц. ср. (прич. мин. действ.).
- мръмря** гл. прех. тр. I. 9., сжиц. ср. **мръмрене**; вж. **мърморя**, звукоподр.; кор. все съ удвоение въ различни отгласни степени || **мрънкамъ** гл. преход. тр. III., сжиц. ср. **мрънкане** || **мрънко** сжиц. м. р. || **мрънна** гл. прех. екр. I. 5.

мръс-енъ, -ни *прил. м.* || **мръсь** *гл.* непрех. тр. 3-олич. II. 2. (1.) 'ръми', рус. моросить; обл. рус. морось 'дребенъ дъждъ' и мороха, морозга, чеш. mrholiti 'падамъ като мъгла...'; mrhůka дребенъ дъждъ, словен. mršeti...; кор. и.-е. *merg(e'g'h)...; *срав.* летски mergūt 'вали дребно', merga, marga ситенъ дъждъ, гръц. broxh, broxētós дъждъ, brēxei вали... (въ гръц. br- в м. m-); || **мръсникъ** *сщц. м.*, *жс.* **мръсница**, ум. *ср.* **мръсниче**; *срав.* лит. mūršime, mūr(k)slinti 'мръся'.. || **мръсници** *сщц. м.* мн. || **мръсно нар. || **мръсно|дѹм-ецъ**, множ. -ци *сщц. м.*, *жс.* -ка || **мръснодѹм-енъ**, -ни *прил. м.* || **мръснодѹмникъ**, мн. -ници *сщц. м.*, *жс.* **мръснодѹмница** || **мръсотá**, **мръсотя** *сщц. жс.* || **мръстя се** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сщц. ср.* **мръстене**; *вм.* мръси; мъркамъ, мърля.**

мрътвѣць, **мрътвина**.; *вж.* мър- || **мрътвѣя** *глагол.* непрех. тр. I. 6., производ. отъ мъртъвъ.

мръхтя *глагол.* непрех. II. 2. (1), 'мърморя'; кор. звукоподраж. || **мръхтене** *сщц. ср.*; *срав.* мръщя се.

мръшлякъ *сщц. м.*; *вж.* мърша.

мръщя *гл.* прех. тр. II. 1., ~ се *гл.* непрх.; стб. **сѣ-мръшити** ('сѣмръштено усло), рус. мрщить, мрщю, м. рус. морщыты, пол. marszczyć, m. się, гор. луж. moršćić, чеш. smrsknouti se, срб.-хрв. mršiti se...; ненапълно обяснено; кор. *mor-sk-, който и въ мракъ (отъ *mog-k-); навѣрно мръщя се = 'ставамъ мраченъ'; въ мръждя (се) негли кор. и.-е. съ *-zg-; *срав.* рус. мерещиться 'мерджелѣ се', мърка се като на сѣне...; и.-е. кор. *m-к- и въ гот. maurgins, ст. сакс. ст. нѣм. morgān, нѣм. Morgen утро, англ. morgow..., първонач. 'утренъ здрачъ'... когато е още мрачково... .

мръна *сщц. жс.*, умал. **мрънка**, **мръница**, **мръничка**; пол. mrzana, чеш. mřínka, mřínek, mřen, mřenek, mřenka; срб.-хрв. mrena...; тѣзи облици сочатъ къмъ предслав. *merpā, та не ще да е вѣрно, че думата е заета отъ грц. murgaina или лат. mūrāena; *вж.* моруна; кор. из.-европ. *(s)mer- слизгавъ, мазенъ... се признава за гръц. mūrōn 'миро', smūrna; mūrāina, нѣм. schmierēn намазавъ... .

му мѣст. 3-олич. дат. пад. ед. ч. на той; *вж.* т.; стб. **къмоу**, рус. ему, пол. чеш. jemu и скжсено mu...; и.-е. мѣст. *is, *eia... въ лат. показ. мѣст. is, ea, id, санскр. ayāt той, idāt това, ст. перс. iyam, гот. is, нѣм. er той..., литов. jls той... .

муд-енъ, -ни *прил. м.* 'бавенъ'; стб. **моу-дснъ**, **мжднъ**, *гл.* **моудити**, **мждити**, и **мѣднтити**, **мѣднтити**; рус. медлетъ, ста-

ро-рус. мудити и мѣдлити, медлети, пол. mdy... и гл. mudzić, словен. гл. medlěti и muditi...; кор. и.-е., но не обясненъ напълно; сравнява се гръц. mēō 'оставамъ' съ неразширенъ коренъ *men-, който се редува съ *mon-; въ слав. личи и.-е. кор. *mon-d- въ стб. **мѣднтити**...; стб.

мѣднъ се сравнява съ санскр. manda-s бавенъ, мударъ, тромавъ; тур. manda биволица...; други степ. *mon-d-, *mud-... || **мудность** *сщц. жс.*

мудро нар. отъ рус. ц. слав. вм. м ждро || **мудро|словесие** *ф сщц. ср.* || **мудрословеснейши** *ф прил.* превъзх. степ. 'премждрословесенъ' || **мудрощина** *сщц. жс.* **муждѣ** *сщц. ср.*; тур. (перс.); *вж.* мюжде.

муза *сщц. жс.*; гръц. || **музѣи** *сщц. м.* || **музѣ-енъ**, -йни *прил. м.* || **музика** *сщц. жс.* || **музикáл-енъ**, -ни *прил. м.* || **музикáлность** *сщц. жс.* || **музикáнтъ** *сщц. м.* || **музикáнтски** *прил. м.*

музълъ *сщц. м.* обл. вм. мозолъ; *вж.* т. **музуръ** *сщц. м.*; тур. (араб.); *вм.* мюзуръ 'слуга, разсиленъ въ турско учреждение'

мукава *сщц. жс.*, ум. **мукавица**, **мукавичка**; тур. (араб.).

мукалитъ, по-право **мукалйдъ** 'смѣшникъ' *прил.* неизм.; тур. (араб.).

мукъ *сщц. м.* || **мука** *сщц. жс.* въ детски езикъ 'крава' = 'дето вика му!' || **мукамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **мукна** I. 5., мкр. усл. **мукнувамъ**, съкрат. **муквамъ** III.; кор. звукоподраж. 'викамъ му!' || **мукане** *сщц. ср.* || **муканица** *сщц. жс.* || **муковъ-денъ** *прил. сщц. м.* 'праздникъ, 11. II. стар. стилъ' = 'Власовъ день'.

мукаѣтъ, **мукаятъ** *сщц. м. р.*; тур. (араб.) (ставамъ м.; не ставамъ м.).

мулава *гл.* прех. тр. II. 1., *сщц.* **мулаване** 'превалямъ нѣщо въ уста'; звукоподраж. кор. и.-е. *mū-...; *срав.* санскр. mūkha-t срѣд. родъ 'уста', нѣм. Maul муцуна, ст. нѣм. mūla, ст. англ. mūle...; *срав.* муцуна... .

мулатъ *сщц. м.*; испан. итал.; производ. отъ кор. въ лат. mūlus; *вж.* муле.

муле *сщц. ср.*, ум. **муленце**; рус. м. рус. мул, пол. muł, гор. луж. muł; (гръц. mō-ūlos), латин. mulus отъ осн. и.-е. *mud'ghso-, *mud'gh- slo-...; *срав.* зенд. sāi[mužoīs 'който има пѣстри мулета'; кор. личи въ венециан. musso, ферар. фриул. muss magare..., гръц. фок. (у Хезих.) μυλλός magare за разплодъ...; *срв.* мѣска || **мулетаръ** *сщц. м.*, *ср.* ум. **мулетарче** || **мулетарски** *прил. м.* и *нар.* || **мулетарство** *сщц. ср.* || **мулетарщина** *сщц. жс. р.*

мумджия *сщц. м.*, *жс.* **мумджийка**; тур. 'свѣщаръ' || **мумджийница** *сщц. жс. р.* || **мумджийство** *сщц. ср.* || **мумджилъкъ** *сщц. м.* кор. и наст. турски.

мумия *сжц. ж.*; изт. (араб. перс.).
мумулець *сжц. м.* обл. 'молецъ'; съ удвоение и у в м. о безъ ударение.
мурмурузъ *сжц. м.* обл. 'царевница'; *вж.* мамулъ: мамалига.
мунасибъ (мунасъпъ) *нар*; тур. (араб.).
мундъръ *прил. неизм. и нар.* прост. обл.; тур.; съ разподобление в м. мурдаръ; *вж. т.* || **мундарлънкъ** *сжц. м.* прост. обл.
мундъръ *сжц. м.*; рус. отъ нѣм. презъ пол.
мура *сжц. м.* 'жълтъ боръ'...; необясн.; може би отъ (или по-вѣроятно срод. съ) грц. μαύρος тъменъ; *срав.* особ. за знач. н. грц. τιγιά, πορέα 'черница, плодъ на дудъ'; лат. мн. мога, ед. тогит (итал. тога, френ. тиге...)... || **муренка** *сжц. ж.* || **мурица, муричка** *сжц. ж.* ум.
мурава *сжц. ж.*; ум. **муравка, муравица, муравичка**; успор. обл. **морава**; рус. муравя 'чимъ, зелена трева', обл. муравый, муравой 'зелень, покрить съ мурава'; малор. мурава 'лжгъ, словен. muḡava trava 'трева що расте около кжщитѣ и по пжтищата'...; кор. и.-е.; *срав.* лет. mauga трева около кжщата; трева; лжгъ; maugs, лит. mauga... || **муравъ** *прил. м.* обл. 'зеленикавъ'; *срв.* рус. обл. муравой 'зелень, покрить съ мурава'; *вж.* м у р а.
мурафетъ *сжц. м.*, ум. **мурафетецъ**; тур. (араб.) || **мурафетлия** *прил. неизм.* за 3 р.
мур(г)ви *ж.* обл. мн. 'черници'; *вж.* м у р а.
мургавъ, муръгъ *прил. м., ж.* **мурга, ср. р. мурго**; рус. мургий, 'тъмно кафявъ', малор. мургий, муругий, мурыгий 'черносивъ'...; чеш. обл. muḡasa пѣстьръ, сръб.-хрв. muḡgast 'черница съ маслинева багра'...; грц. μαύρός черенъ, албан. muḡk, muḡe, muḡasa, ἀσπρογάλακτος; *срв.* особ. бълг. соб. географ. М у р г а ш ъ, което не е нито албан., нито румън., а бълг. и по коренъ и по наставка...; кор. *muḡ-... изглежда не само и.-е., но и арио-алтайски; *вж.* м о р о в а к ъ...; румън. muḡ < латин. amugsa, amugsa...; *вж.* м у р а || **мургавичъкъ, -ки** *прил. м.* ум. || **мургичъкъ, -ки** *прил. м.* ум. || **мурджо** *сжц. м.*
мурдъръ *прил. неизм. и нар.*; тур. (перс.) || **мурдароти** *сжц. ж.* мн.
муркамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. **мурна се** I. 5., мкр. усл. **мурнувамъ се** III.; *вж.* гмурамъ се и нуркамъ се (може би кръстосване).
муртазенкъ *сжц. м.* обл. 'глечъ'; тур.
муртатъ *сжц. м.* 'вѣроотстъпникъ'; тур. (араб.) murledd 'genégat'.
мусага *сжц. ж.* 'цвѣтястало на сирене, туршия и под', ум. **мусагница**; кор. и.-е. само *mou-: *mu-, който и въ м у х ъ л ъ, м ъ х ъ; *срав.* лит. musai 'мухълъ на кисело млѣко', рус. обл. мур 'мухълъ', ст. ирл. mosach, брег. mous 'нечиствъ'...;

кор. и.-е. *mou-.. и грц. mysarós нечиствъ...; *срав.* м у р г а в ъ...
мусандра *ж.* 'долапъ въ стена.'; тур.(араб.).
мусафиръ *сжц. м. р.* прост. обл. 'гостъ'; тур. (араб.).
мускя *сжц. ж.*; тур.
мускълъ („мжскаль“) *сжц. м.*; тур.
мускуль *сжц. м.*; латин. || **мускулатура** *сжц. ж.* || **мускул-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **мускулестъ** *прил. м.*
мускусъ *сжц. м.*; стб. и ст. рус. **мѣскоусть, москошь**, рус. мускус; отъ кор. въ изт. (перс.) лат. muscus > итал. musco, muschio, исп. musco, фр. musc...; срѣд. грц. μύσχος..., (перс. mušk, санскр. mūṣhika-s 'мишка. . testicul.'...); *вж.* м и с к ъ || **мускус-енъ, -ни, -овъ** *прил. м.*
мустанъ *сжц. м.*, мн. мустанки и мустанци; ум. м. **мустанецъ**, ум. *ср.* **мустанче**; ит. mustacchi, фр. moustache, н.гр. mustáki. старогрц. mústaks || **мустанкътъ** *прил. м.* || **мустанкитичъкъ, -ки** *прил. м.* умал. || **мустанчки** *сжц. м.* мн. ум. || **мустанчко** *сжц. м.* || **мустанчуръ** *сжц. мн. м.*
мусто *сжц. ср.* обл. 'мѣствъ, сладко вино'; лат. mustum презъ н.грц. músto(s).
муся се *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжц. ср. р. мусене*; кор. първич. само му- въ м у р г а в ъ...; *срв.* рус. обл. мулить мжтя (вода); арм. muth 'тъменъ', рус. обл. мурий 'тъмносивъ'...; *вж.* м о р о в а к ъ; *срв.* мусага.
мутъ *прил. м.* прост. обл.; лат. mutus нѣмъ.
мутáfъ *сжц. м.*, ум. **мутáfче** || **мутафчийа, „мутафчийа“, мутафинъ** *сжц. м. р.*; тур. (араб.) || **мутафчийка** *сжц. ж.* || **мутафчийски** *прил. м.*
муталавъ *гл.* прех. тр. обл.; *вж.* мотолавя.
мутвákъ *сжц. м.*, ум. м. **мутвácецъ**, ум. *ср.* **мутвácе**; тур. (араб.).
мутлакъ *нар.*; тур. (араб.).
мутра *сжц. ж.* 'лице' (хул.), ум. **мутрица, мутричка**; *срав.* санскр. mūrti-ś 'материяленъ образъ'... н.-грц. mútron, рус. мѣрда, умал. мѣрдка, мѣрдочка, малорус. бѣлор. морда...; *вж.* м у ц у н а.
муфтъ *нареч.* 'даромъ, безплатно'; отъ турски || **муфтчийа** *сжц. м.*
муфт(а) *сжц. ж.* обл. рус. муфта; нѣм. Muff..
мухя *сжц. ж.*, ум. **мушйца**; стб. **моуѡа**, рус. м. рус. муха, пол. mucha, полаб. meucho, чеш. moucha, сръб.-хрв. muha, слов. muha...; кор. и.-е. *mu-: *mou-...; *срав.* ст. прус. muso, лит. musé, лет. mūsa и muša, лат. musca, грц. myia, алб. mize, mūz...; арм. mun; нѣм. Mücke комаръ, швед. mygg, mygga, старосаксон. muggia, англос. musc...
мухабѣтъ *сжц. м.*; тур. (араб.).
мухалебиѣ (обикн. прост. „малебие“) *сжц. ср.*; тур. (араб.).

мухамъ гл. прех. тр. III., екр. мухна I. 5., мкр. усл. мухнувамъ, съкрат. мухвамъ, сжиц. ср. мухане; вжс. мушкамъ.
мухла сжиц. жс.; вжс. мухлъ || мухливъ прил. м. || мухльо сжиц. м. || мухлясвамъ гл. непрех. тр. III., екр. мухлясамъ; прич. мин. действ. п. мухлясалъ; сжиц. ср. р. мухлясване.
мухловка сжиц. жс.; вжс. муха, ловя || мухоморка сжиц. жс.
мухтачъ прил. неизм. 'такъвъ, що има потреба отъ нѣщо'; тур. (араб.).
мухълъ сжиц. м.; друга отглас. степенъ на кор. въ мѣхъ; корень и.-е. *mou-: *mu-; срав. особ. лит. обикн. мн. mušai 'плесень на кисело млѣко', mūšas; вжс. мухла, мухливъ.
муцямъ гл. прех. тр. III., екр. муцна I. 5., мкр. усл. муцнувамъ, съкрат. муцвамъ III. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. муцане; успор. обликъ на мацамъ (съ „варияция“); вжс. т.
муцка, муцѹна сжиц. жс., умал. муцунка; срав. н. грц. mūtunon; mūtūna е 'маска'; вжс. мутра; н. грц. mūtiron; срав. рус. морда || муцѹнестъ прил. м.
муча гл. непрех. тр. II. 4.; вжс. мукамъ; кор. звукоподраж. || мучене, мучение I. сжиц. ср.; вжс. мукане.
мучение † II. сжиц. ср. книж. отъ рус. ц. сл. вм. мжчение || мученикъ † сжиц. м. рус. црксл. вм. мжченикъ.
мучникъ сжиц. м. 'въ воденица заградено съ дѣски мѣсто, дѣто пада брашното отъ подъ воденичнитъ камъни', стар. обл. дума вм. 'мжчъникъ, произв. отъ *мжкѹ 'брашно'; вжс. мжчникъ; срав. рус. мука 'брашно', пол. mąka, чеш. mouka...
муша гл. прех. тр. II. 3., ум. мушкамъ III., екр. мушма I. 5., мкр. усл. мушнувамъ, съкрат. мушвамъ; срав. мухамъ; кор. и.-е. само *mou-: *mu-...; пол. muskać, musnąć глядя...; лит. mušti, mušū бия, mūšis битка, сражение, ударъ...; санскр. muṣṭi-ś пестникъ, тур. юмрукъ; прен. и „penis“... || мушѹ сжиц. жс. || мушакъ сжиц. м. мушамѹ сжиц. жс., ум. мушамйца, мушамйчка; тур. || мушамбакъ сжиц. м.
мушаферѣ (мушаверѣ) сжиц. ср. 'съвещание'; тур. (араб.).
мушене сжиц. ср. отъ муша; вжс. т. || муш-трѣнче сжиц. ср., муш-трѣнь сжиц. м.
муш-йца, -йчка сжиц. жс. ум., вжс. муха.
мушйя сжиц. жс.; влаш. (румън.) moşie || мушиеръ сжиц. м. р., жс. мушиерна; вжс. и мошия, понеже влаш. о безъ ударение се приближава до у, както въ български.
мушкаленъ сжиц. м. обл. 'цвѣтътъ, стржкъ съ сѣмето на червенъ лукъ', 'копие' I повлияно и отъ иран. (чрезъ тур.) съответствия (зенд. mušti) на санскр. muṣṭi-ś...; вжс. муша || мушкане сжиц. ср., мушканица сжиц. жс. || мушморокъ сжиц. м.; обл.

прост. негли отъ кор. въ гл. муша и въ марокъ, морѹ... || мушница сжиц. жс.
мушкѹто сжиц. ср., 'видъ цвѣте'; отъ зап. европ. (итал. muscato, френ. muscat, нѣм. Muskat...), произв. отъ лат. Muscatelleraube, инакъ тамянка все поради приятния дѣхъ || мушкѹт-енъ, -ни прил. м.
мушмуль сжиц. м., жс. мушмула, ум. м. мушмулецъ, ум. ср. мушмулче, ум. жс. мушмулка; тур.; срав. лат. Mespilus germanica, нѣм. Mispel...
муша сжиц. жс. р. 'дървень чукъ...'; вжс. муша, мушкаленъ; срав. зенд. mušti, н. перс. mušt (> и въ тур.) пестникъ, тур. юмрукъ...
мушрѹвамъ гл. прех. тр. II.; рус. муштровать отъ нѣм. mustern (чрезъ пол. mustrować) || ~ се гл. непр. || мушрѹване сжиц. ср.
мушулукъ сжиц. м.; тур. (отъ перс.) 'даръ за приятна вестъ'; вжс. мюжде || мушулуджйя сжиц. м.
мъждракъ (мъздрѹкъ) сжиц. м. р.; тур. (араб.) myzrak || мъждрачеъ сжиц. м., ум. ср. мъждраче.
мъзгѹ сжиц. жс.; вжс. мязга; срав. млъзга.
мъзгѹлъ сжиц. м., ум. мъзгѹлецъ, ум. ср. мъзгѹлче; тур.
мъзда сжиц. жс. стар. книж.; стб. МЪЗДА, рус. мзда 'въздавание, плата.', чеш. mzda, гор. луж. mzda, zda; кор. и.-е. *mi- давамъ плата, отплащамъ...; грц. misθós, гот. mizdō, стар. англ. meord, mēd, англ. meed, нѣм. Miete наемъ...; зенд. miždēm, н.-перс. muzd (muzd), санскр. mīdhā-m награда..., награда, цена (отъ перс. презъ тур. мюжде 'даръ за добра вестъ'), осет. mīzd, myzd плата, награда...; отъ сжйция кор. е и лат. miles, militis войникъ <наемникъ съ плата (латин. I вм. d по сабински, както въ lacrima, lacrima сълза срещу старолатин. dacruma, грц. dákyron... или въ латин. lingua езикъ срещу старолатин. dingua, готски tungō, англ. tongue, нѣм. Zunge и подоб. Съвсемъ безосновно е твърдението на единъ нѣмски ученъ, че славян. мьзда било заето отъ стар. герман.: думата е старинна общоиндоевропейска || мъздо|въз|дѹтель сжиц. м. || мъздовъздайние сжиц. ср.; вжс. книж. по рус. без|въз|мездень.
мѣкна гл. прех. тр. I. 5., мкр. усл. мѣкнுவамъ, мѣквямъ III.; стб. МѣКНѢТН Сѹ, рус. мкнѹтъ (примкнѹтъ...), пол. mknąć, m. się, чеш. mknouti, m. se, словен. tek-pōti, maknōti, срб.-хрв. maknuti...; срав. лит. mūkti измѣквямъ се, mākūi спущамъ се..., лет. mukt; maukt измѣквямъ; санскр. muṣṭati, muṣṭāti освобождая..., ст. англ. smuggan пълзя, нѣм. Schmuggler контрабандистъ, schmuggeln 'пренасяемъ контрабанда', 'скришно вмѣквямъ'...

мъкамъ *гл.* непрех. тр. III.: *срав.* хъкъ-мъкъ; кор. звукоподраж.; *срав.* мънкамъ; мъмкамъ, мьцамъ; мъкамъ...; друга отгласна степенъ *вж.* въ мукамъ || **мъкане** *сжиц. ср.*

мълвѣ *сжиц. жс.*, ум. **мълвѣца**; стб. **млѣва**, рус. молва, пол. mowa речъ, говоръ, гл. mówić говоря, чеш. mluva, гл. mluvití говоря.; кор. и.-е. „звукоподраж.“; *срв.* зенд. mṛavīti (mṛāiṣi), vyā|mr̥vīta отрекълъ се, санскр. brāvīti (вм. *mṛavīti; brūhī, brūyāt); *вж.* м е л я (‘дрънка като праздна воденица’)... || **мълвя** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжиц. ср.* **мълвене**.

мълзѣ *глагол.* прех. тр. II. 1., ‘доя млѣко’, ~ *се гл.* непрх.; стб. **млзъ-ж**, **млѣстн**, рус. молзиво ‘първо млѣко следъ раждане’, м. рус. молзиво, сръб.-хрв. muzem, пол. młodziwo, чеш. mlezivo ср. р. и mleziva ж., словен. molzem, molsti, mlēsti...; кор. и.-е. *mel-g’-...; *срав.* гръц. amelgō, лат. mulgeo, лит. mėlžu, санскр. mṛjāti, mā’jāti ‘изтрива’, зенд. mərəzaiti, mərəzaiti...; ирл. mlegun мълзене, melg n- (ес-основа), mlícht, blícht млѣко, нѣм. melken ‘мълза, доя’...; *вж.* млѣко || **мълзене** *сжиц. ср.*

мълкомъ *нар.* (-омъ отъ твор. пад. ед. ч. м. р.); *вж.* мълча, мълчна.

мълмоля *глагол.* прех. тр. II. 1., *сжиц. ср. р.* **мълмолене**; основа съ удвоень кор.; *срв.* мърморя, бърборя и др.; *вж.* мълва, мълвя; меля...

мълния *сжиц. жс.*; стб. **млнни**, рус. молния, бѣлорус. маладня, малорус. молня, молонья, сръб.-хрв. тунја, полаб. тауна; кор. и.-е. *mel-: *mol-; *m|... удрямъ, сдробявамъ...; *срав.* ст. сканд. tjo, lniг чукъ на бога Торъ, старо-прус. tealde мълния, лет. milpa ‘чукъ на Перкуна’ (Перунъ)...; санскр. mṛṇā’ti раздробява, разбива..., кимр. mellt мълния; *вж.* м е л я: м л а т ь, рус. молот ‘чукъ’... || **мълни-ень**, -йни *прил. м.* || **мълние|вид-ень**, -ни *прил. м. р.* || **мълние|нос-ень**, -ни *прил. м.*

мълчѣ *гл.* непрех. тр. II. 4.; стб. **млчу-ж**, -**дтн**, рус. молчу, молчатъ, пол. milczeć, чеш. mlčeti, словен. molčati, сръб.-хрв. tučati, tučim...; недост. объяснено; кор. и.-е. *mel-k-: *m|k-, разшир. на *mel-...; за знач. *срав.* ‘пукни!’ < мълчи!; нѣкои *срав.* санскр. mṛktá-s повреденъ, mṛṣāya-s слабъ..., лет. milkamsilks ‘обезсиленъ’... (лат. mulco, mulcare обиждамъ, multa ‘наказание’...) || **мълчалѣвъ** *прил. м.* || **мълчальность** *сжиц. жс.* || **мълчанъ** *сжиц. м.* || **мълчаніе** *сжиц. ср. р.* || **мълчашъ** *прил.* сег. действ. м. || **мълчеш-ень**, -ни *прил. м.* || **мълчеш-кѣмъ**, -**ката**, -**кѣмъ** *нар.*

мъмкамъ *глагол.* прех. тр. III.; кор. звукоподраж.; *срав.* англ. to mumble...; *вж.* мъмря, мъмкамъ, мъмроря.

мъморець *сжиц. м.*; *вж.* мамарець.

мъмря *гл.* прех. тр. I. 9., *сжиц. ср.* **мъмране**, **мъмрене**; осн. съ непълно удвоение вм. *mṛmря; кор. звукоподраж. *mṛ-: *mṛg-...; *срав.* мърморя, бърборя...

|| **мъмъръ** *сжиц. м.* || **мъмъртѣя** *сжиц. жс.*

мъна *гл.* прех. тр. I. 5., рус. мнѹ, мять, пол. mneć, чеш. mnu, mnouti, словен. tapet, meti...; кор. и.-е. *men-; *срав.* лит. minù, minti... мъна лень, лет. mīt тьпча; гръц. máteisai ‘които тьпчатъ съ нозе’...

мънастѣрь (по-точно: **мънастѣрь** по източнобѣлг. старин. съ мекъ завършкъ, както въ руски) *сжиц. м.*; стб. **монастѣрь** и **манастѣрь**, рус. монастырь, род. -я, обл. манастѣрь, маластѣрь..., малорус. монастыр, манастыр, пол. monaster, monastyr, чеш. monastyr, сръб.-хрв. monastir и manastir, обл. съ премѣтъ namastlr...; *вж.* по офиц. правопись **манастѣрь!**...

мъндръсамъ *гл.* прех. тр. III. ‘друсамъ’; *сжиц. ср.* **мъндръсане**; въ отгл. отнош. съ друсамъ; *вж.* и мъна, дрѣстя.

мънѣкъ *сжиц. м.* обл. стар. ‘малко куче’ || **мънѣче** *сжиц. ср. ум.* || **мънѣченце** *сжиц. ср.* умал. отъ ум. мънѣче || **мънѣчк-и** *прил. м. ум., жс. -а, ср. -о*; *вж.* мънѣчкъ || **мънѣчк-и** *нар. ум.*

мънѣсто *сжиц. ср.*; стб. **монѣсто**, рус. монѣсто ‘огърлица’, м. рус. монѣсто ‘нанизъ корали’, полаб. müōmeist’ a ‘кораль’...; *срав.* латин. monile огърлица; грива, санскр. mapuā вратъ, шия, ст. нѣм. menni огърлие, mapna грива, ст. ирл. muin-togo...; muinel вратъ, шия, нѣм. Mähne грива...

мънѣчко *нар. ум.* || **мънѣчкъ**, -**ки** *прил. м.*, производ. отъ осн. на сравнит. степ.

стб. **мънѣн**, **мънѣнн** ‘по-малкъ’ = рус. меньшій, пол. mniejszy, чеш. menší, словен. menjši, сръб.-хрв. manji...; *срав.* отъ рус. меншинство; и.-е. кор. *men-: *mṛ-... ‘малкъ’ съ разни разширения или наставки, въ арм. mapuk дете, ст. ирл. menb малкъ, menbach частичка < ‘мънѣчко’...; санскр. mapā’k малко, литов. mėnkas малкъ, незначителенъ, тохар. meñki...; *срав.* мекъ ‘сдробенъ на ситно’... рус. мука ‘брашно’; *вж.* м ж ч н и к ь.

мъмкамъ *гл.* прех. тр. III.; кор. звукоподраж.; *вж.* мъмкамъ, мъмря; *срав.* англ. to mumble... || **мъмк-и** *сжиц. м.*

мъмня *гл.* прех.; *вж.* мъна, *срв.* меница.

мърва *сжиц. жс.* ‘кжсъ’...; *нар.* ‘малко’; *вж.* мръвка; *срав.* още швед. stōgja отпадъци; купъ горящи жглища; ст. исл.

meġa скълцвамъ... || **мървакъ** *сжиц. м.*
 || **мървица, мървичка** *сжиц. жс. ум.*
мърдамъ *гл. непрех. тр. III., екр. мръдна*
 I. 5., мкр. усл. **мръднувамъ**, съкрат.
мръдвамъ III.; стб. **мръд-ати, -аѣ**, срб.-
 хрв. словен. чеш. mrdati, чеш. mrdny
 пѣргавъ, пол. mardać ogonem = мърдамъ
 съ опашка.; кор. и.-е. *mer-d- : mġ-d-...;
срав. лит. mürday, mürdyli разбърквамъ
нѣщо въ вода...; mürdyнас извористо
мѣсто въ почвата, 'гдето мърда'...; лет.
mürdi клокоцящъ изворъ, mürdēt кло-
котя... || мърдѣлка, мърдѣлка *сжиц. жс.*
 || **мърдане** *сжиц. ср.* || **мърдо|гѣзица** *сжиц.*
жс. 'стърчи-опашка', рус. трясо|гузка.
мържда се *гл. непрех.; вжс. мръжда се.*
мърза *сжиц. жс.* || **мързель** *сжиц. м.; кор.*
който и въ (о)мръзна, мразъ вжс. т.
 || **мързелівъ** *прил. м.* || **мързелів-ецъ**, мн.
ци сжиц. м., жс. мързелівка, ср. ум. мър-
зелівче || **мързѣжъ** *сжиц. м. р.* || **мързе-**
лѣвичъкъ, -ки, мързелівки *прил. м.*
ум. || мързелівщина *сжиц. жс. р.* || **мързѣ**
ме *гл. непрех. 3-олч. тр. II. 2. (мързѣло)*
 || **мързѣ** *гл. прех. тр. II. 1. обл.; вжс. мразѣ*
 || **мързѣнъ** *сжиц. м.* || **мързѣно** *прил. ср.*
 'омразно' (мързѣно ми е).
мъркъ (мръкъ), мърки, жс. мъркѣ, ср.
мъркѣ *прил. обл. стар. 'черникавъ, мур-*
гавъ'; коренъ и.-е. *mer- въ мракъ,
мръкна...; успор. кор. и.-е. *mau-g- въ
мургавъ вжс. т.; грц. maurós, лат. maugus...
мъркамъ I. *гл. прех. тр. III.; кор. мър-*
звукотподраж.; срв. мърморѣ.
мърка се *гл. прех. тр. III. и мърля се*
 II. 1. (за овце и др. 'съзкупяватъ се');
 кор. и.-е. само *mġ- : *mer-; *срв. мръси*
'ръми, прѣска...'; мръсенъ... || мър-
кане *сжиц. ср.* || **мърлушавъ** *прил. м.*
 || **мърлямъ** *лаг. прех. тр. III. || мърльо*
сжиц. м.
мърморя *гл. прех. тр. II. 1., сжиц. ср. мър-*
мѣрене; кор. звукотподраж. *mġ- съ удво-
 ение и степенуване...; *срав. бърборѣ...*
 || **мърмѣрене** *сжиц. ср.*
мърсенъ *прил. м.; вжс. мръсенъ || мър-*
сий *гл. непрех. 3-олч. ('безлич.');* *вжс.*
мръси, мръсенъ; срав. мърлямъ
 || **мърсѣль** *сжиц. м., ум. м. мърсѣлецъ,*
ум. ср. мърсѣльче || мърсолівъ *прил. м.*
 || **мърсолів-ецъ, -ци** *сжиц. м., жс. мър-*
солівка || мърсолівость *сжиц. жс. || мър-
солѣще *сжиц. ср. увел. || мърсотѣ* *сжиц. жс.;*
вжс. мръсота || мърсотѣ *гл. тр. II. 1.,*
сжиц. ср. мърсотѣне || мърсувамъ *лаг.*
непрх. тр. III., сжиц. ср. мърсуване || мър-
суль *сжиц. м. || мърсулка* *сжиц. жс. || мър-
сулявъ *прил. м. || мърся* *гл. прех. тр. II.*
 I., || ~ се *гл. непрех.*
мъртъвъ, мъртви *прил. м.; стб. мръткъ,*
 рус. мѣртвый, пол. martwy, чеш. mrtvý,
 словен. mrtev...; кор. и.-е. *mer- въ мр а**

(умирамъ), моръ, смъртъ; *срав. особ.*
 лат. mortuus мъртъвъ, наст. и.-е. *-uo-,
 както въ слав.; безъ наст. -uo-: санскр.
 mṛtá-s, и съ друга отгласна степенъ má-
 ta-s смъртенъ, и martya-s, зенд. mēgēta-
 мъртъвъ, умрѣль и marēta-, ст. перс.
 marēta- смъртенъ, човѣкъ...; арм. mart
 човѣкъ... || **мъртва** *копрѣва прил. сжиц.*
жс. || мъртва кѣсть (стар. обл. мъртвѣ
кѣсть) *прил. сжиц. жс. р. || мъртвѣльникъ*
сжиц. м. || мъртва сѣбота *прил. сжиц. жс.*
 || **мъртвѣцъ** (и стар. **мъртвѣцъ**) *сжиц. м.,*
 мн. мъртвѣци || **мъртвѣчина** *сжиц. жс. р.*
 || **мъртвѣшки** (и старин. **мъртвѣшки**) *прил.*
м. и нар. || мъртвилѣ *сжиц. ср. || мърт-*
винѣ *сжиц. жс. р. || мъртвица* *сжиц. жс.*
 || **мъртви́чавъ** *прил. м. || мъртви́чина*
сжиц. жс. || мъртвѣя (и старин. **мъртвѣя**)
гл. непрех.; вжс. мрътъѣя.
мърхавица *сжиц. жс. р. 'хрема'; кор. и.-е*
 *mġ-...; *вжс. мръси 'ръми'.*
мърѣна *сжиц. жс.; съ ц в м. к, новообра-*
зув. отъ кор. мрък-, въ сжшность мър-
 (и.-е. *mer-...) въ мъртъвъ, мр а
 (мрж), смъртъ... || **мърцо** *сжиц. м. р.*
 'мърцина мжжъ'.
мърѣния се *лаг. обл. непрех. 3-о лич.*
 'мръква се'; *вжс. мръкъ, мъркъ;*
ц отъ смекч. к; др. степ. на кор. срав.
въ мракъ.
мърчѣ *гл. прех. тр. II. 3., ~ се гл. непрх.*
 'замрачавамъ'; отъ др. степ. (*mġ-k-) на
 кор. въ мракъ, *вжс. т. || мърчѣне* *сжиц.*
ср. || мърчинѣ *сжиц. жс.; вжс. мрачина.*
мърша *сжиц. жс., ум. мършица, увел. ср.*
мършице; новообраз. основа отъ кор.
 мър- въ мр а, мъртъвъ...; *срав. мър-*
цина || мършавъ *прил. м. || мършавѣя*
гл. непрех. тр. I. б., сжиц. ср. мършавѣя-
не (мършавѣене) || мършавинѣ *сжиц. жс.*
 || **мършаръ** *сжиц. м. || мършелъ* *сжиц. м.*
 || **мършо|яденъ, -ни** *прил. м. || мършо-*
яд-ецъ, мн. -ци *сжиц. м. || мършо|ядски*
прил. м. || мършоядство *сжиц. ср.*
мърскъ *сжиц. м. || мърскѣ* *сжиц. жс. 'женско*
муле'; срав. грц. moushon, умалително
 отъ móschos младо говедо, млада крава,
 теле, арм. mozi теле, младо говедо...;
вжс. муле; итал. венец. musso, ферар.
 фриул. muss magare || **мърскѣ** I. *сжиц. жс.*
 = муле; II. обл. в м. мурскѣ; тур.
мърсть I. *сжиц. м. р. 'сладко неприкипѣло*
вино'; стб. мърсть, рус. мест, род. мста;
 мсто; чеш. mstí, род. mstu, срб.-хрв.
 mast, must...; отъ латин. mustum > англ.
 must, нѣм. Most...; гор. луж. дол. луж.
 mošt отъ нѣм., както и пол. muszcz,
 muszcz... || **мърстакѣ** *сжиц. жс. || мър-
стеница *сжиц. жс.*
мърсть II. *сжиц. жс. 'отвръщане за зло со*
зло'; стб. мърсть, рус. мечь, чеш. msta,
 пол. чеш. pomsta; кор. и.-е. *mi- : *mei-...*

отплащамъ...; *вж.* м ъ з да; *срав.* латин. *mūtāre* промѣнямъ, размѣнявамъ, *mutuus* взаименъ, гръц. (сицил.) *moitos* възнаграждение, плата, гот. *maithms* подаръкъ (*срав.* сѣрб.-хърв. *podmititi* подкупувамъ), староангл. *māthum* подаръкъ... || **мѣстител-енъ**, -ни *прил. м.* || **мѣстителъ** *сщц. м., ил. мѣстителка* || **мѣстителность** *сщц. жс.* || **мѣстїя** *сщц. м. и жс.* 'мазникъ, мазница'..., 'блюдолизецъ.'; *тур.*

мѣхъ, членувъ. мѣхѣтъ *сщц. м.*; стб. **МЪХЪ**, рус. мох, пол. дол. луж. чеш. *mech*, словен. *meh*, сѣрб.-хърв. *mah*. ; кор. и.-е. **mu-*...; м ъ х ъ < **mu-sos-*; *срав.* лат. *muscus*, лит. *mūsas*, обикн. мн. *musai* плесень на кисело млѣко...; ст. нѣм. ст. англ. *mos*, нѣм. *Moos*..., арм. *matuġ* мѣхъ, водорасля... || **мѣхавъ** *прил. м.* || **мѣхавость** *сщц. жс.* || **мѣхалница** *сщц. жс.* || **мѣховид-енъ**, -ни *прил. м.*

мѣцамъ *гл.* *непрех.* тр. III.; ц отъ смекч. к, както напр. възклициание: кликамъ; *срав.* мѣкамъ, мукамъ.

мѣщєніє † *сщц. ср.*; *вж.* мѣсть II, отъ мѣщєніє.

мѣна *сщц. жс.*; стб. **МѢНА**, рус. мена, пол. стар. *miāna*, чеш. *měna*, словен. *mēna*, сѣрб.-хърв. *mijena*. ; кор. и.-е. **moi-*: **mei-*, наст. и.-е. -*nā* (*moi-nā); *срав.* лит. *mainas*, āt|*mainas*, at|*maina* размѣна, лет. *mainis*, *maina*, гл. литов. *mainai*, *mainyti*, лет. *mainīt*; санскр. *māyatē* размѣнява, гот. *ga|mains* общи, нѣм. *gemein* общи, сщц. *Ge-meinde* община, лат. *com|munis* общъ, (> фр. *commun.*); съ др. настав. гот. *maīdjan*...; лат. *mīnus*; *mīnīa* подарѣци ('шо се взаимно размѣняватъ')...; съ друго разширение лат. *mūtāre* мѣня...; *вж.* мѣсть II.

|| **мѣнатице** *сщц. ср.* || **мѣнѣжъ** *сщц. м.* || **мѣнѣне** *сщц. ср.* || **мѣнител-енъ**, -ни *прил. м.* || **мѣнителница** *сщц. жс.* || **мѣнителнич-енъ**, -ни *прил. м.* || **мѣнка** *сщц. жс.* || **мѣновникъ** (**мѣнѣновникъ**) *сщц. м.* || **мѣнувамъ** *гл.* *непрех.* тр. III., *сщц. ср.* || **мѣнуване** || **мѣня** *гл.* *непрех.* тр. II. 1., мкр. усл. *мѣнявамъ* (и *мѣнувамъ*) || ~ се *гл.* *непрех.* || **мѣняване** *сщц. ср.*

мѣра *сщц. жс.*, умал. **мѣрица**, **мѣричка**; стб. **МѢРА**, рус. мѣра, пол. *miara*, гор. луж. дол. луж. *mēra*, чеш. *míra*, словен. *mēra*, сѣрб. хърв. *mjera*. ; кор. и.-е. **mē-* мѣря (наст. и.-е. **-gā*, праслав. *mē-gā); *вж.* и м е с е ц ъ; *срав.* санскр. *mā'ti*, *mī-* | *mā'ti* мѣри; *mā'trā* мѣрка (и *mā'tra-m* ср. р.), и *mā'na-m* мѣрка; лат. *mē'tior* мѣря, грц. *mētrop* мѣрка, гот. *mēla* шиникъ („мѣрка“), нѣм. *Mass*... || **мѣрачъ** *сщц. м.* || **мѣрачество** *сщц. ср.* || **мѣрене** *сщц. ср.* || **мѣрил-енъ**, -ни *прил. м.* || **мѣрилка** *сщц. жс.* || **мѣрыло** *сщц. ср.*, ум. **мѣрылце** || **мѣрител-енъ**, -ни *прил. м.* || **мѣритель**

сщц. м. || **мѣрка** *сщц. жс.*, ум. **мѣрица** || **мѣркамъ** *гл.* *непрех.* тр. III., екр. **мѣриа** I. 5., мкр. усл. **мѣрнувамъ**, сѣкр. **мѣр-вамъ** III. || ~ се *гл.* *непрех.* || **мѣркане** *сщц. ср.* || **мѣря** *гл.* *непрех.* тр. II. 1. || ~ се *гл.* *непрех.*

мѣся *гл.* *непрех.* тр. II. 1., екр. **мѣсна**, мкр. усл. **мѣснувамъ** III., сѣкрат. **мѣсвамъ** III.; стб. **МѢСНТН**, рус. месить, мешу, пол. *miesić*, *miesze*, чеш. *mísiti* (стар. *měsiti*), словен. *měsiti*, сѣрб.-хърв. *mijesiti*. ; кор. и.-е. (и семит.) **mei-* съ разл. разшир.; *срав.* санскр. *gl. mēkṣayati*, *mē'kṣa-na-m* прѣчка за мѣшане, лит. *maišyti*, лет. *māisīt*, грц. *mignymi*, *meḗksō*; *miga*, *mīgda* смѣсено; лат. *miscēo* (*mixtus* смѣсенъ > фр...), ирл. *mescaim*, кимр. *inf. mysgu*, стар. нѣм. *miscan*, стар. англ. *miscian*, нѣм. *miscen*... || ~ се *гл.* *непрех.* || **мѣсарїя** *сщц. жс.* || **мѣсарѣка** *сщц. жс.* || **мѣсарникъ** *сщц. м.* || **мѣсачка** *сщц. м.* || **мѣсачка** *сщц. жс.* || **мѣсеница** *сщц. жс.* || **мѣсийка** *сщц. жс.* || **мѣсу-вамъ** *глагол.* *непрех.* мкр. усл. ; *вж.* м ѣ с я.

мѣсто *сщц. ср.*, ум. **мѣстице**, **мѣстєнце**; стб. **МѢСТО**, рус. мѣсто, пол. *miejscę* 'мѣсто', *miasto* 'градъ', чеш. *místo* мѣсто: мѣсто 'градъ', гор. луж. дол. луж. *město* 'градъ', словен. *město*, сѣрб. хърв. *mjesto*. ; кор. и.-е. **mōi-*: **mei-* пребивавамъ...; *вж.* м а я с е; *срав.* зенд. *maē* апѣт мѣстопробивание, жилище кѣща; ирл. *methos* погранична область, ср. нидерл. *mēge* граница, ст. англ. разширение *mūrus* > итал. *muro*, фр. *mur*... стена, зидь... || **мѣстя** *гл.* *непрех.* тр. II. 1., мкр. усл. **мѣствамъ** III. || ~ се *гл.* *непрех.*, *сщц. ср.* || **мѣстєне** || **мѣст-енъ**, -ни I. *прил. м.* || **мѣстенъ** II. *прил. мин.* || **мѣстность** *сщц. жс.* || **мѣстожителство** *сщц. ср.* || **мѣстоимє** *сщц. ср.* || (мѣстоимєне *сщц. ср.*) || **мѣстоимєн-енъ**, -ни *прил. м.* || **мѣсто|на|значєніє** *сщц. ср.* || **мѣсто|о|писаніє** *сщц. ср.* || **мѣсто|положеніє** *сщц. ср.* || **мѣсто|прєбиваніє** *сщц. ср. р.* || **мѣсто|рожденіє** *сщц. ср.*

мѣталка *сщц. жс.* || **мѣтамъ** *гл.* *непрех.* тр. III., екр. **мѣтна** I. 5., мкр. усл. **мѣтнувамъ**, сѣкрат. **мѣтвамъ** III, зап. бѣлг. **мѣтвамъ** ум. **мѣткамъ**; *вж.* м е т н а, м е т а || **мѣтанє** *сщц. ср.* || **мѣтател-енъ**, -ни *прил. м.*

мѣхъ *сщц. м.*, член. мѣхѣтъ; стб. **МѢХЪ**, рус. мѣх, мн. мѣхъ 'кожуси', мѣхи 'мѣхове за духанє'; пол. *miech*, чеш. *měch*, гор. луж. дол. луж. *měch* 'човаль', словен. *mēh*, сѣрб. хърв. *mijeh*. ; кор. и.-е.; *срав.* санскр. *mēṣā-s* овенъ; кожа, лит. *māišas* *māiša* мрежа, торба за сѣно, лет. *māiss*, *māikss* 'човаль' = рус. *mешок*...; *вж.* м е ш и н ъ... || **мѣхунїца** *сщц. жс.*, ум. **мѣхунїчка** || **мѣхунїца** *сщц. ср.* ум. || **мѣ-**

хўнка *сжц. жс.* || мѣхуръ *сжц. м.*, умал. м. мѣхурець, ум. *ср.* мѣхурче || мѣхурень *прил. м.* || мѣхурникъ *сжц. м.* || мѣше *сжц. ср.* умал. || мѣшенце *сжц. ср.*, ум. отъ ум. мѣше || мѣшина *сжц. жс.*, ум. мѣшинка || мѣшковъ *сжц. м.* || мѣшлѣ *сжц. ср.* ум. || мѣшлѣнце *сжц. ср.*, ум. отъ ум. || мѣшлина *сжц. жс.*, ум. мѣшлинка || мѣшница *сжц. жс.* 'гайда'., ум. мѣшнична.

мѣшава, (мѣша), мѣшавина *сжц. жс.* отъ мѣся, мѣшамъ || мѣшамъ *гл. прех. тр. III.* (мѣш- отъ *mēs + j-) || мѣшане *сжц. ср.* || мѣшаница *сжц. жс.* || мѣшанія *сжц. жс.*; *срав.* отъ рус. в|мѣша-тельство || мѣшарка *сжц. жс. р.* || мѣшачка *сжц. жс.*

мюдиръ, мюдиринъ и мюдуръ, мюдуринъ *сжц. м.* 'управитель на по-малкъ градъ'; тур. (араб.).

мюждѣ *сжц. ср.* 'даръ за обадена радостна вѣсть'; тур. (отъ перс.); *вж.* мѣзда и мѣсть II., *срод.* по кор. съ перс. || мюждѣнце *сжц. ср.* умал.

мюзевиръ, мюзевиринъ *сжц. м. р.*; тур. (араб.) || мюзевирликъ *сжц. м.*; наст. тур. -lik || мюзевирски *прил. м. и нар.* || мюзевирство *сжц. ср. р.* || мюзевирщина *сжц. жс.*

мюлкъ *сжц. м.*, ум. мюлчець; тур. (араб.).

мюрѣ *сжц. ср.*; тур.

мюслиманинъ, мюсюлманинъ *сжц. м.*; тур. (араб.), кор. въ ислѣямъ || мюслимански *прил. м.* || мюсюлманство *сжц. ср.*

мюстешаринъ *сжц. м.* 'свѣтникъ'; тур. (араб.).

мютевеллия *сжц. м.* 'настойникъ на вакъфъ'; тур. || мютевелликъ *сжц. м.*

мюхлѣ *сжц. ср.*; тур.; *срав.* михле.

мюхлѣтъ *сжц. м.* 'срокъ'; тур. (араб.).

мюхлюъзъ *сжц. м.*; тур. (араб.) 'банкрутъ'.

мюхюръ *сжц. м.* 'печать'; тур. (араб.).

мюширъ *сжц. м.* 'държавенъ свѣтникъ'; тур. (араб.).

мющерія *сжц. м.*; тур. (араб.).

мявнамъ *гл.* непрех. тр. III.; рус. обл. мявкаты; *вж.* мякамъ, мяукамъ || мявкане *сжц. ср.* || мявкна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. усл. мявкнувамъ III.

мязамъ *гл.* непрех. тр. III.; отъ грц. homo-iázō; кор. въ homofos подобень; *срв.* хомеопатия; омоними.

мязгá *сжц. жс.*; рус. старин. мѣзга, сега: мезга, мязга, пол. miazga, чеш. mizha, гор. луж. mjēzha, дол. луж. mēzga, словен. mēzga, срб.-хрв. mezga; кор. и.-е.; отъ предслав. *moig'zghā или *moig'-skā; *срав.* санскр. mēhati никае, mēha-s пикочъ, зенд. maēžaiti никае; тори, н. перс. mēzīdān, арм. mizem, сжц. mēz; лат. mingo, грц. omīxēfn (omīxēin), лит. mežū, лет. mīzl, ст. исл. mīga, ст. англ. mīgan никая,

mīgod, mīsga пикочъ... нѣм. Mist торъ; *вж.* мѣзга.

мякамъ *гл.* непрех. тр. III., мкр. усл. мяк-вамъ; звукоподр.; *сжц. ср.* мякане; *вж.* мяукамъ, мявкамъ, меча.

мяу *межд.*; рус. межд. мяу-мяу!.

мяукамъ *гл.* непрх. тр. III., *сжц. ср.* мяука-не; кор. звукоподраж.; рус. мяукаю, мяу-каты, и мяучу, мяучить, обл. север. мяв-каты; *вж.* мявкамъ; сжц. ср. мяукане; нѣм. miauen, фр. miauler, ит. miagolare, англ. mew; н. перс. maw. || мяукнувамъ *гл.* непрх. мкр. усл. III., съкрат. мяуквамъ, екр. мяука I. 5. || мяуцать *гл.* непрех. тр. III. (ц отъ вторично 'смекчение' на кI); *сжц. ср.* мяцане || мяча *гл.* непрх. тр. II. 10. (мякамъ); *срав.* меча; *сжц. ср.* мячане.

мждо *сжц. ср.*, ум. мждѣнце, двойств. в. мн. мжде; мн. обл. и мжди м.р.; стб. мждо, пол. mądo, чеш. moud, moudí, словен. mōde мн. ж., mōdī мн. м., срб.-хрв. mudo..., полаб. mōda, montwa 'evony-mus': срб. попова муда, гор. луж. mud, рус. м. рус. мудо; кор. и.-е. недостат. объясненъ; навѣрно отъ кор. въ лат. mapeo оставамъ, грц. ménō; *срав.* тур. taşak 'мждо' отъ кор. taş влѣка, рус. тащить...; надали *срод.* съ италиан. manzo 'воль' < бикъ, отъ *mandio-?... || мждѣница *сжц. жс.*; *вж.* на деница.

мжд-ень, -ни обл. *прил. м.* 'муденъ', навѣрно 'който се влѣче'; *вж.* муденъ; и негли мждо; *срав.* тур. taşak мждо, taşmak влѣка...

мждъръ, мждри *прил. м.*; стб. мждръ, рус. мудрый, пол. mądry, чеш. moudry, словен. mōder, срб.-хрв. mudar.; кор. и.-е. *mon-: *men- мисля.; съ разширение — *mon-dh- (и наст. -ръ както въ доб-ръ—и.-е. *mon-dh-ro-s); *срав.* санскр. mandhātá' разумень, зенд. mązdra уменъ, гот. mundrei цель.; лит. mundrūs бодъръ, нѣм. munter пѣргавъ... || мждрене *сжц. ср.* || мждрець *сжц. м.* || мждрость *сжц. жс.* || мждрувамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* мждруване || мждра се *гл.* непрх. тр. II. 1. || мждърствувамъ *гл.* непрх. тр. III.

мжжъ *сжц. м.*, членув. мжжътъ, мн. мжжѣ, ум. м. мжжѣць. и „Epiglottis“, ум. *ср.* мжжлѣ; стб. мжжл, рус. муж, пол. maż, чеш. muž, словен. mōž, срб.-хрв. muž...; кор. и.-е. *mon-: *men- мисля. (предсл. *mon-g-ios); *срав.* санскр. mānu-ṣ, зенд. manuš, гот. manna, нѣм. Mann, англ. man...; лат. mens, mentis мисль... *вж.* паметъ...; не е отъ сжция корень лит. žmogūs... || мжжа *гл.* прех. тр. II. 3. || мжжѣца *гл.* непрех. || мжжѣца *сжц. м.* увел. || мжжѣтица *сжц. жс.* || мжжѣбѣсие *сжц. ср.* || мжжѣвъ *прил. м.* || мжжѣлѣж-ецъ, -ни-къ, мн. -ци *сжц. м.* || мжжеложество

сжц. ср. || **мжже**мразка *сжц. жс.*; *вж.* мразя || **мжжена** *сжц. жс.* (прич. мин. страд.) || **мжже**неѣство *сжц. ср.*; отъ рус. за чужд. нимфомания, *вж.* мжжебѣсие || **мжжене** *сжц. ср.* || **мжжѣн**це *сжц. ср.* у. м. гал. || **мжжески** *прил. м.* старинно, и мжжски || **мжжественост** *сжц. жс.* || **мжжественъ** *прил. м.* || **мжжест**во *сжц. ср.* || **мжже**убийца *сжц. жс.* || **мжже**убийство *сжц. ср.* || **мжжѣт**ница *сжц. жс.* || **мжжѣцъ** *сжц. м.* у. м. || **мжжило** *сжц. ср.* || **мжжище** *сжц. ср.* увел. || **мжж**карець *си. м., жс.* || **мжж**карка || **мжжно** *сжц.* (отъ прил.) *ср.* || **мжжни** *прил. м.* || **мжжовъ** *прил. м.* || **мжжов**ница *сжц. жс.* || **мжжчѣ** *сжц. ср.* умал.

мжка *сжц. жс.*; стб. **мѣкѣ**, руски мѣка, пол. тека, чеш. сrb.-хрв. tuка, словен. tōka; кор. и.-е. *mōp-: *mep притискавъ, сдобривамъ...; *срав.* лит. mánkau, mánkyti притискавъ, мачкамъ, minkau mēsya, minkštas mekь, minklas tēsto, санскр. mácatē, mácatē раздробява...; друга степ. на кор. въ мекъ (общослав. мѣкъкъ) || **мж**котія *сжц. жс.* || **мжк**увамъ *гл.* (не)прех. тр. III., *сжц. ср.* **мжк**уване.

мжтвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., тр. **мж**тя II. I.; стб. **мѣтнѣ**, рус. мутить, пол. macić, чеш. moutiti, слов. mōtiti, сrb.-хрв. mutiti; кор. и.-е. *month-; *срав.* санскр. manthati máthati разтърсва, бърка, зенд. mant-, let. mentēt бърка съ лопата, лит. mentūris бъркалка... лет. mente дървена лопата за бъркане...; mēturs джурулекъ, прчка за бъркане... || **мжтѣжъ** *сжц. м.* || **мжтѣкъ** *сжц. м.* || **мжтенъ** *сжц. м.* || **мжт**-енъ, -ни *прил. м.*

|| **мжтене** *сжц. ср.* || **мжтенѣ** се *гл.* непр. тр. I. 6. || **мжтеница** *сжц. жс.*, у. м. **мжтенич**ка || **мжтенѣ**не *сжц. ср.* || **мжтил**на *сжц. жс.* || **мжтило** *сжц. ср.* || **мжтилякъ** *сжц. м.* || **мжтка** *сжц. жс.* || **мжтнѣ** се *гл.* непрех. тр. I. 6. || **мжтнѣ**ца *сжц. жс.* || **мжтнич**-ъкъ -ки *прил. м.* у. м. || **мжто**къ *сжц. м.* || **мж**толякъ *сжц. м.* || **мжтякъ** *сжц. м.*

мжча *гл.* прех. тр. II. 3.; стблг. **мжчнѣ**, рус. мучить, пол. męczyć, кашуб. mance, дол. луж. muceś, чеш. сrb.-хрв. mučiti... || **мжч**-енъ -ни *прил. м.* отъ мжка || **мж**чене *сжц. ср.* отлагол. ново || **мжчѣ**ние *сжц. ср.* старин. || **мжченикъ** *сжц. м., жс.* || **мжченица**, *ср. у. м.* || **мжченичѣ** || **мжчени**ковъ *прил. м.* || **мжченически** *прил. м.* || **мжченичество** *сжц. ср.* || **мжчи**лище *сжц. ср.* || **мжчило** *сжц. ср.* || **мжчителъ** *сжц. м., жс.* || **мжчителка**, *ср. у. м.* || **мжч**ителче || **мжчително** *нар.* || **мжчителски** *прил. м.* и *нар.* || **мжчителство** *сжц. ср.*

мжчникъ *сжц. м.* старин. обл. 'ковчегъ, въ който пада брашно отъ изподъ воденични камъни'; произв. отъ стб. ***мжк**а 'брашно'; *срав.* рус. мукá, пол. така, чеш. mouka, сrb.-хрв. tuка; tučnica = 'ковчегъ, въ който пада брашно отъ изподъ воденични камъкъ', т. е. точно съответствие на бълг. дума съ разлика само на граматичния родъ и др.

мжчнич-ъкъ -ки *прил. м.* умал. отъ мжченъ, *вж.* мжка || **мжч**ниина, (**мжч**ность), **мжч**нотá, **мжч**нотія *сжц. жс.* || **мжч**някъ *сжц. м.*; *вж.* мжчникъ. || **мжченица** *сжц. жс.*; *вж.* мжтеница; у. м. **мжщеничка**.

Н.

на I. *предл.*; стб. **на**, рус. на, пол. чеш. лужиц. словен. сrb.-хрв. на; и.-е. *anō; *срав.* грц. anō горе, aná, ana, гот. ana, нѣм. an, англ. on, ст. прус. po, лит. лет. pà, зенд. ana, санскр. ā... .

на II. *показ. част. (межд.)*; рус. ná ná-те, ná-ка; малор. на, nate, пол. па, паś, паście, паści, чеш. па, pá, nate, páte, словен. па, nate...; въ свръзка съ показ. мѣст. слав. онъ, она, оно; *срав.* и ст. грц. ναί „да, върно“, лат. nē, санскр. nā'-nā по разни начини, т. е. така и така... .

наагнямъ се *гл.* непрх. тр. III.. екр. **на**агня се II. 1. — || **на**аиквамъ се *гл.* непрх. тр. III., екр. **на**аикамъ се III. || **на**аикамъ се *гл.* непрх. екр. III.

нааленя *гл.* прех. св. II. 1., **на**аленявамъ тр. мкр. усл. III. || ~ се *гл.* напрех.

наамболясамъ *гл.* прех. тр., екр. **на**амболясамъ III. || ~ се *гл.* непрх. — || **на**

|**аргасамъ** *гл.* прех. екр. III. — || **на**артисамъ *гл.* непрех. екр. III. и **на**артиша I. 10. || **на**аскамъ се *гл.* непрех. екр. III 'да се наскитамъ'; кор. въ тур. astak 'вися...' || **на**ахамъ и **на**ахамъ се *гл.* непрех. св. III. — || **на**ашладисамъ III, **на**ашладйша I. 10., *гл.* прех. св.; *вж.* ашлама; тур.; наст. -di- тур., -is- грц.

набабувамъ се *гл.* непрх. екр. III. || **на**бавя *гл.* прех. екр. II. 1., **на**бавямъ *гл.* тр. мкр. усл. III. || **на**бавка *сжц. жс.* || **на**бавяне *сжц. ср.*

набагря *глаг.* преход. екр. II. 1., мкр. усл. **на**багрювамъ, **на**багрямъ III., *сжц. ср.* || **на**багряне, **на**багрюване.

набадамъ *гл.* прех. тр. III. 'набождамъ', екр. **на**бодá I. 8., *сжц. ср.* || **на**бадане, **на**баждане; *вж.* и **на**бождане, **на**бодване.

набаданосамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **на**баданосамъ III.: производ. отъ тур. ба да на.

набадина *сжиц. ж.* обл. 'дълга вила', производ. отъ набадамъ, набаода'...
 ||набадня *сжиц. ж.* = набадина.
 набайвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. набая I. 11., *сжиц. ср.* набайване— ||набакамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III. — ||набаламъ *гл.* прех. екр. обл. III. — ||набални се *гл.* непреход. 3-олич. II. 1. обл., 'да домжчнѣе', мкр. набалнява се, *сжиц. ср. р.* набалняване.
 набаносамъ се и набанямъ се *гл.* възврат. екр. III.
 набарвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. набарамъ.
 набаскамъ *гл.* прех. екр., мкр. усл. набасквямъ III., *сжиц. ср.* набаскване ||набастисамъ III., набастыша I. 10. *глагол.*
 набатамъ *гл.* прех. екр. III., набатвамъ тр. мкрат. усл. III., *сжиц. ср.* набатване.
 набаткамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл. набатк(у)вамъ III., *сжиц. ср.* набатк(у)ване
 набѣцамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
 набая *гл.* (не)прех. екрат. I. 11.; *вж.* набайвамъ.
 набѣдреникъ *сжиц. м.*; производ. отъ бедро.
 набедя *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. набедявамъ III. и набеждавамъ, набеждамъ, *сжиц. ср.* набеждаване. — ||набелѣжа *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. набелѣжвамъ и набелѣзвамъ (по офиц. „правопись“ набелязвамъ); *сжиц. ср. р.* (по офиц. „правопись“) — набелязване.
 набера *глагол.* преход. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непрех. — ||набѣся *гл.* прех. екр. II. 1.
 набивамъ *гл.* преход. тр. (мкрат. усл.) III., екр. набія I. 6., *сжиц. ср. р.* набивване,
 набирамъ *глагол.* преход. тр. (мкрат. усл.) III., екрат. *вж.* набера || ~ се *глагол.* непрех. ||набирание *сжиц. ср.* ||набирка *сжиц. ж.* ||набиркамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 набить прич. мин. страд. м.; *вж.* гл. бия ||набитость *сжиц. ж.*
 набичвамъ, набичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. набича II. 3., *сжиц. ср. р.* набичване, набичане; *срав.* бичкия.
 набія *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. усл.; *вж.* набивамъ.
 на благославамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на благословя II. 1.
 на благувамъ се *гл.* непрех. екр. III. наблажа се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 на блѣзня се *гл.* непреход. екр. II. 1.
 на блѣгна *гл.* непрех. екр. I. 5., по гл. облегна, мкр. усл. на блѣгнувамъ III., и на блѣгамъ III., *сжиц. ср.* на блѣгане, зап. бълг. на блѣг(ну)ване.
 наближа *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
 наближа се *гл.* непрех. екр. I. 10. (наблизаль се).
 наближавамъ *глагол.* (не)преход. тр. III. ||наблизичко *нар. ум.* ||наблѣзу (на-

блѣзо) *нар.* ||наблизя *глагол.* непреход. екр. II. 1., тр. мкр. наблизывамъ III.
 на блудувамъ се *гл.* непрех. екр. III.; *вж.* блудъ.
 на блѣскамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл. ||на блѣсквямъ III., *сжиц. ср.* на блѣскване
 на блѣгамъ *гл.* преход. тр. III.; *вж.* на блѣгна.
 на блѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 на блювамъ *гл.* непрех. екрат. III., мкр. усл. на блювнувамъ, съкр. на блюввамъ, *сжиц. ср.* на блювване, на блювнуване,
 на блюдавамъ *гл.* прех. тр. III., ~ се *гл.* непрех. ||на блюдаване *сжиц. ср. р.* ||на блюдател-ень, -ни *прил. м.* ||на блюдатѣль *сжиц. м., ж.* на блюдатѣлка ||на блюдатѣлность *сжиц. ж.* ||на блюдение *сжиц. ср.*; кор. стб. блюд-ж 'пазя'; *срв.* съблюдавамъ; *вж.* и блюдо.
 на блждая се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 на богувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 набодъ *сжиц. м.* ||на бодвамъ *глагол.* прех. III. и набобждамъ III., екр. набода I. 8., мкр. усл. на боднувамъ, съкрат. на бодвамъ III. ||на бодване *сжиц. ср.* ||на бодынамъ *гл.* прех. екрат. умал. III. ||на бодка *сжиц. ж. р.* 'вилица'; *срв.* набадина, набадня ||набодня *сжиц. ж.* 'видъ дълга вила' ||набодно *сжиц. ср.* ||набодчица *сжиц. ж.* умал. ||набоджане *сжиц. ср.*
 набоженъ, -ни *прил. м.*; кор. въ богъ. ||набожность *сжиц. ж.*
 на бозавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. набозая I. 6. || ~ се *гл.* непрех. ||набозаване *сжиц. ср.*
 на бой *сжиц. м. р.* 'отекло, набито.'; кор. въ бой, бия.
 на бойдѣсвамъ *гл.* прех.; *вж.* на боядисвамъ.
 на боклѣча *гл.* непрех. екр. 3. ||на боклѣчамъ, на боклѣч(у)вамъ *гл.* тр. III., *сжиц. ср.* на боклѣч(у)ване; *вж.* тур. боклукъ.
 на боledувамъ се *гл.* непрех. екр. III. ||на болява ме *гл.* непрех. 3-олич. III., екр. на болѣе I. 6.
 на боръ *сжиц. м.* ||на боръ *сжиц. м.*, производ. отъ гл. бера: боръ (съборъ, изборъ...) ||набор-ень, -ни *прил. м.*
 на болясвамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* болясвамъ, отъ кор. гръц.
 на бочвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. набоча, *сжиц. ср.* на бочване ||на бочница *сжиц. ж. р.* обл.
 на боядѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на боядѣсамъ III. и на боядѣша I. 10. ||на боядѣсанъ *прич. мин. стр. м.* ||на боядѣсване *сжиц. ср.*
 на браздявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на браздя II. 1., *сжиц. ср.* на браздяване (областно на брездявамъ, на брезнявамъ).
 набранъ *прил.* (прич. мин. страд. отъ набера) м.

на|браня *гл.* прех. екр. II. 1. 'да завлѣка съ брана'.
 на|брашнѣя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. набрашнѣяма, набрашнѣяне.
 на|брича *глагол* прех. екр. II. 3., мкр. усл. набричвамъ III., *сжиц. ср.* набричване.
 на|брѡдвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. набрѡдя II. 1., *сжиц. ср.* набрѡдване.
 на|брой *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. набройвамъ III., *сжиц. ср.* набройване и (на|бройв-амъ, -ане).
 на|бружда се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|бруля *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. набрульвамъ, набруляма III., *сжиц. ср.* набрульване, набруляне.
 на|бруся *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. набрусьвамъ III., *сжиц. ср.* набрусьване.
 на|брѣдникъ *сжиц. м.*; *вж.* на|брѣдила.
 на|брѣзвамъ *гл.* прех. тр. III. 'напрѣскамъ'; *срав.* рус. брызгать.
 на|брѣскамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл. на|брѣскамъ III., *сжиц. ср.* на|брѣсване.
 на|брѣждавамъ (на|брѣждама) *гл.* непрех. мкр. III., екр. на|брѣжда I. 6.
 на|брѣнкама се *гл.* непрех. екр. III., и на|брѣнча се II. 4.
 на|брѣстя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. на|набрѣстямъ, брѣстѣяма, III., *сжиц. ср.* на|брѣстяне, на|брѣстяване.
 на|брѣтвя *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|брѣчвамъ *глагол* прех. тр. III., *сжиц. ср.* на|брѣчване || на|брѣчкама *гл.* прех. тр. ум. III., мкр. усл. на|брѣчка(у)вамъ III., *сжиц. ср.* на|брѣчка(у)ване; *вж.* на|брѣрча.
 на|брѣщолѣвя *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|бузвама се *гл.* непрех. тр. III., екр. на|буз се II. 1., *сжиц. ср.* на|бузване; кор. *вж.* буза.—|| на|буля *гл.* прех. екр. II. 1.—|| на|бумтя се *гл.* непрех. мкр. II. 2. || на|бумча се *гл.* непрех. екр. II. 4.
 на|буня *сжиц. ж.* обл., *вм.* на|бодня *вж. т.*
 на|бурвамъ се, (на|буряма се) *гл.* непрех. тр. III., екр. на|буря се II. 1., *сжиц. ср.* на|бурване (на|буряне).
 на|бутамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл. на|бутвамъ III., *сжиц. ср.* на|бутване.
 на|бухамъ *глагол* прех. екр. III., мкр. усл. на|бухвама III., *сжиц. ср.* на|бухване || на|бухтя се *гл.* непрех. екр. II. 2.
 на|буцвамъ *гл.* прех. тр. III., обл., екр. на|буцама; *вж.* на|бутвамъ.
 на|бучвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|буча II. 3., *сжиц. ср.* на|бучване.
 на|бучкамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл. на|бучка(у)вамъ, *сжиц. ср.* на|бучка(у)ване.
 на|буша *гл.* прех. екр. II. 3.
 на|бѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|бѣбна I. 5., мкр. усл. на|бѣбнувамъ, *сжиц. ср.* на|бѣбване, на|бѣбнуване; така по „офиц. правописъ...“; *срав.* обаче рус. бѣбен 'шамански тѣпанъ', 'дааре', полу-

тѣпанче съ звѣнци. пол. *bęben* барабанъ.; би трѣбвало да се пише на|бѣбна; *срав.* 'надулъ се като тѣпанъ'...
 на|бѣбря *глагол* прех. екр. I. 9. (бѣбрахъ), мкр. усл. на|бѣбрявамъ.
 на|бѣкмама *глагол* прех. екр. III., мкр. усл. на|бѣкмама II., *сжиц. ср.* на|бѣкмама.
 на|бѣлвамъ *гл.* прех. екр. III.
 на|бѣрболя, на|бѣрболря *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|бѣрделкама *сжиц. ж.* мн. || на|бѣрдила *сжиц. ср.* р. мн., *ум.* на|бѣрдила; *вж.* бѣрдо.
 на|бѣрзо, на|бѣрже (обл. на|бѣрзе, на|бѣрго) *нар.*
 на|бѣркама *глагол* прех. екр. III., мкр. усл. на|бѣркама.
 на|бѣркама се *гл.* непрех. екр. III.
 на|бѣрля *гл.* непрех. екр. I. 6. обл.
 на|бѣрча *глагол* прех. екр. II. 3.; *вж.* на|бѣрчвамъ, бѣрдо.
 на|бѣлвамъ, на|бѣляма *гл.* прех. тр. III. || на|бѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || на|бѣлѣсвамъ, на|бѣлѣсвамъ *гл.* прех. тр. III. || на|бѣлване, -ѣсване *сжиц. ср.*
 на|бѣснѣвамъ се, на|бѣснѣя се *глагол* непрех. I. 6.
 на|бѣхтя *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. усл. на|набѣхтвама (на|набѣхтвама) III.; кор. бѣхтя: бухамъ || на|набѣхтване (на|набѣхтване) *сжиц. ср.*
 на|бѣбвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|набѣбна I. 5., *вж.* по офиц. „правописъ“ на|набѣбвамъ.
 на|навадамъ I.-III., на|наваждама, на|наваждама I.-III., екр. на|навадя II. 1., *сжиц. ср.* на|навадяне, на|навадяне.
 на|навайкамъ се *гл.* непрех. екр. III.—|| на|наваксвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|наваксмама || се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* на|наваксване.
 на|навалъ *сжиц. м.* || на|навала *сжиц. ж.* || на|навалвамъ, на|навалювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|наваля II. 1. || на|навали *гл.* непрех. 3-олич. екр. II. 2. (навалѣло) || на|навалица *сжиц. ж.* умал. на|наваличка || на|навалниче *сжиц. ср.* || на|навално *сжиц.* (отъ прил.) *ср.* || на|навалѣва *гл.* непрех. 3-олич. тр. III. || на|навалѣвамъ, на|навалѣма *гл.* прех. тр. III. || се *гл.* непрех. || на|навалѣване, на|навалѣяне *сжиц. ср.*
 на|навамо, на|навама обл. *нар.* старин. 'насамъ'; стб. (о)намамо.
 на|навапсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|навапсамъ III. || се *гл.* непрех.
 на|наваракладѣсамъ *гл.* прех. III., екр. на|наваракладѣша I. 10.; на|наваракладѣс(у)вамъ *гл.* тр. мкр. || на|наваракладѣсмама *гл.* прех. екр. III., тр. мкр. на|наваракладѣсмама.
 на|навардя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|наваркамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|наварѡсамъ *гл.* прех. екр. III., тр. мкр. усл. на|наварѡсмама III.

наваря́ I. II. *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. наваря́вамъ, наваря́ръмъ III., *сжц. ср.* наваря́ване, наваря́не.
 наваря́камъ се (зап. бълг. наваре́камъ се) *гл.* непрех. екр. III.
 нава́самъ, нава́свамъ, *гл.* обл.; *вж.* нава́ксвамъ.
 нава́ювамъ се *глагол.* непрех. екр. III. 'да бжда вая достатъчно', рус. наняичиться.
 нава́бывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. нава́бйя I. 6.
 нава́бодá *гл.* прех. екр. I. 8.
 нава́бутамъ *гл.* прех. екр. III.
 нава́гоня *гл.* прех. екр. II. 1.
 нава́дйгамъ *глагол.* прех. екр. III., *сжц. ср.* нава́дйгане, екр. нава́дйгна I. 5., мкр. усл. нава́дйгнувамъ, съкрат. нава́дйгвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 нава́двовувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 нава́двюано, нава́двюанъ *нар.* обл. 'отъ невидено, ненадейно'; кор. въ духамъ, дүя.
 нава́ддйна *гл.* прех. екр. I. 5.
 нава́ведвамъ *гл.* мкр. усл. и нава́еждамъ III., екр. нава́ведá I. 8. || ~ се *глагол.* непрех. || нава́денъ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.* (обл. стар. ударение нава́денъ) || нава́денъ дѣдо *прич. сжц. м.* 'раст. кривъ дѣдо'.
 нава́еднажъ *нар.* („офиц.“).
 нава́едя (обл. нава́едя) *гл.* прех. екр. II. 1. 'навидя, посетя', обл. стар., отъ кор. стб. въ гл. **кѣдѣтн: килѣж** (мкр. нава́еждамъ, нава́еждамъ), *сжц. ср.* нава́еждане (нава́еждане).
 нава́еднжжъ (по официалния правопис нава́еднажжъ) *нар.*
 нава́ежа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. усл. нава́езвамъ, *сжц. ср.* нава́езване.
 нава́езá *гл.* прех. екр. I.
 нава́есъ *сжц. м.*; рус. навес; *вж.* навесяя.
 нава́еселя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 нава́еся *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. нава́есямъ и нава́ешамъ III.
 нава́ехто *нар.*
 нава́ечерие *сжц. ср.* || нава́ечерямъ се *гл.* непрех. екр. III.
 нава́зема *гл.* прех. екр. I. 4., мкр. усл. нава́зймамъ III.
 нава́зйрамъ се *глагол.* прех. тр. III., екр. нава́зря се I. 3., *сжц. ср.* нава́зйране.
 нава́зничъ *нар.* 'на гръбъ'; *срав.* възнакъ, ничкомъ.
 нава́н *сжц. жс. мн.* 'зли духове, женски сжщества, що мжчатъ родилки...'; стблг. **накъ** ед. ж., рус. навъ, чеш. стар. нав 'смъртъ', словен. navje (navje)...; кор. и.-е. *neuc-: *pou-... изнурявамъ, уморявамъ, умъртвявамъ...; *срав.* лит. pûvuti povijti умъртвявамъ, ст. прус. powis трупъ, лет. pâve смъртъ, pâvēt умъртвявамъ; гот.

paus мрътвецъ, гръц. peneukénaí = teth-pékénaí у Хезихия...
 нава́йва *сжц. жс.* || нава́ивáлка *сжц. жс.* || нава́ивамъ I.-II. *гл.* прех. тр. III., екр. нава́йя I. 6., *сжц. ср.* нава́иване.
 нава́видѣе *сжц. ср.* обл. 'навиждане; ходене съ ястие и питие у родилка'; *вж.* понуда.
 нава́видокъ, нава́видомъ *нар.* (дойдохъ н. = д. да се видимъ; *сжц.* в. видокъ както въ рус. съ малка разлика въ знач. || нава́видѣло (нава́идело) *нар.* || нава́идя *гл.* прех. екр. II. 2., *сжц. ср.* нава́иждане; *срав.* нава́едя.
 нава́викъ *сжц. м.* || нава́иквамъ (се) *гл.* (не-) прех. тр. III., екр. нава́икна (се) *гл.* (не-) прех. I. 5.
 нава́икамъ *гл.* прех. III.; мкр. усл. непр. нава́икнувамъ III., съкрат. нава́иквамъ; *сжц. ср.* нава́икване, нава́икнуване.
 нава́ивоко *нар.*
 нава́ильосвамъ *гл.* прех. тр. III., 'бера сѣно съ вила...'; екр. нава́ильосамъ III., кор. въ вила, нава́ильякъ; *сжц. ср.* нава́ильосване || нава́илка *сжц. жс.*
 нава́илница *сжц. жс. ср.* обл. 'болестъ отъ нави'; *вж.* т.
 нава́илнѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6., мкр. нава́илнявамъ се (стар. нава́илнѣвамъ се) III.
 нава́ильякъ *сжц. м.*, произв. отъ вила; *вж.* нава́ильосвамъ.
 нава́ирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. нава́вра́ I. 3., 'натикамъ...'; || ~ се *гл.* непрех. (възвр.); *сжц. ср.* нава́иране.
 нава́ирямъ I. *гл.* прех. тр. III., 'вдигамъ нагоре' III., мкр. усл. нава́ирвамъ, екр. нава́иря́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || нава́ирване, нава́иряне *сжц. ср.* || нава́иренъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*
 нава́ирямъ II. *гл.* прех. тр. III., отъ изразъ в. иръ сълзи || ~ се *гл.* непрех. 'напълнямъ се съ сълзи'...
 нава́исвамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. нава́йсна́ I. 5., мкр. нава́йснувамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* нава́исване; кор. въ вися, нава́исва.
 нава́искамъ се *гл.* непрех. екр. III., 'нацвила се'; *вж.* вишя.
 нава́ить *прич.* мин. стр. *м.* („прил.“) отъ гл. нава́ия || нава́йткамъ *гл.* прех. тр. III. || нава́итькъ *сжц. м.* || нава́ихвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. нава́ихна́ I. 5., мкр. усл. нава́ихнувамъ, *сжц. ср.* нава́ихване; *вж.* нава́ихвамъ.
 нава́ищя се *глагол.* непрех. екр. II. 2. 'нацвила се'; *вж.* нава́искамъ се; кор. срод. съ нѣм. wiehern.
 нава́ия *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. нава́ивамъ; *вж.* т.
 нава́икарамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. нава́икар(у)вамъ || ~ се *гл.* непрех.
 нава́ладикувамъ се *гл.* непрех. екр. III.

на|владѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 на|влáжвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
 влáжа II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 на|влáзвамъ, на|влáзямъ *гл.* непрех. III.;
вж. и на|влáзимъ, *сжц.* ср. на|влáз-
 ване, на|влáзяне.
 на|влáчвамъ, навлáчамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|влáча II. 3.; произв. отъ *сжц.*
 влáкъ, друга отгласна степенъ на *гл.*
 влáкa || навлáчливъ *прил. м.* || навлáч-
 ливость *сжц. ж.* || навлáчничавъ *прил.*
м. || навлáчване, навлáчане *сжц. ср.*
 на|влóжвамъ, навлóжамъ *глаг.* непрех.
 тр. III., екр. навлóжа I. 7., *сжц. ср.* на-
 влóжване, навлóжане.
 на|влѣквамъ, и навлѣчамъ *гл.* прех. мкр.
 ум. III., екр. на|влѣка I. 7., *сжц. ср.* на-
 влѣчане || навлѣча *гл.* прех. екр. II. обл.
 погрѣш. *вм.* на|влѣка.
 на|вмѣквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
 в|мѣкна.
 на|внесá *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. на|внѣ-
 самъ I. 5.
 на|внѣтре *нар.* обл. стар. 'навѣтре'; стб.
 съ различни отгласни степени **кѣнѣтрѣ**
 и **кѣнатрѣ**.
 на|воднѣние *сжц. ср.* || на|воднѣнъ *прил.*
 мин. стр. *м.* отъ екр. глаголь на|воднѣя.
 на|водникъ *сжц. м.* 'юнецъ въ 2. година';
 кор. вода; *жс.* наводница.
 на|воднявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. наводнѣя
 II. 1., кор. въ *сжц.* вода; отглаг. *сжц. ср.*
 наводняване; *срв.* наводнѣние стар.
 на|водъ *сжц. м.* || на|водѣя *гл.* прех. тр. II.
 I., екр. на|ведá I. 8., мкр. усл. навóж-
 дамъ III., *сжц. ср.* навóждане.
 на|вóзвамъ (навóзувамъ) *гл.* прех. III., екр.
 на|вóзѣя II. 1.
 на|вой I. *сжц. м.* || на|вóй II. *сжц. м.* || на-
 вóбище *сжц. ср.*; др. степ. на кор. въ вѣя.
 на|вонѣвамъ I. (оф. „прав.“ на|вонѣвамъ)
гл. непрех. тр. III., екр. на|вонѣя I. 6.
 || на|вонѣвамъ *глаг.* прех. тр. III., екр.
 на|вонѣя II. 1.
 на|вóсчамъ (навóсчавамъ) *гл.* прех. тр.
 III., екр. навóсча (навóсчя) II. 3., про-
 изв. отъ вóсчкъ || навóсчане (навóсч-
 чаване, навóсчаване) *сжц. ср.*
 на|воювамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|впрѣгамъ *гл.* прех. екр. III.
 на|врага *нар.* 'пóврага'; *вж.* врагъ.
 на|вражувамъ *гл.* прех. екр. III. и на|вра-
 жа II. 3.— || на|вранóсвамъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. на|вранóсамъ III.
 на|враскамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл.
 на|врасквамъ III., *сжц. ср.* навраскване.
 на|вратарувамъ се *гл.* непрех. екр. III. || на-
 в|вратáя *гл.* прех. екр. II. 1. — || на|в|врачү-
 вамъ *гл.* прех. екр. III. и на|в|врача II. 3.
 на|врѣдъ, на|врѣдомъ *нар.*

на|врѣдя *гл.* (не)прх. екр. II. 1., мкр. усл.
 на|врѣждамъ III., на|врѣждане; *вж.*
сжц. вреда.
 наврѣмен-енъ, -ни *прил. м.* || наврѣменно
нар. || наврѣменнй *нар.*; *вж.* време || на-
 врѣменность *сжц. ж. р.* || наврѣменя-
 вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|вре-
 менѣя II. 1., *сжц. ср.* навременяване || на-
 времѣя *гл.* непрех. екр. II. 1., тр. навре-
 мявамъ, *сжц. ср.* навременяване.
 на|врѣзъ *предл.*
 на|врѣзвамъ *гл.* преход. тр. III., екр. на-
 вѣржа I. 10. (прич. мин. действит. на-
 вѣрзаль).
 на|врѣхъ *предл.* || наврѣшвамъ *гл.* прех.;
вж. на|врѣша.
 на|врѣщамъ *гл.* прех. екр. III., екр. на-
 вѣрна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 на|врѣвѣя *гл.* прех. екр. II. 1. обл. старинно
 || ~ се *глаг.* непрех.; *вж.* врѣва.
 на|врѣкнато *нар.* 'сърдито'; *вж.* врѣкамъ
 на|врѣкамъ се *гл.* непрех. екр. III., екр.
 („офиц.“ наврѣкна.) и на|врѣча се II. 3.
 || на|врѣскамъ се *глаг.* непрех. екр. III.
 и на|врѣщя се („офиц.“ наврѣщя) II. 2.
 на|врѣя I.—II. *гл.* прех. екр. I. 2., мкр. усл.
 на|врѣямъ III.; *срв.* заврѣя, завирамъ...
 на|всегдá *нар.* стар. || на|всѣкога *нар.* || на-
 всѣкжде, на|всжде на|всждү *нар.*
 на|вѣтквамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. на-
 в|тѣкамъ || навѣтканъ *прич.* мин. стр.
м. отъ екр. *гл.* || навѣткване *сжц. ср.* —
 || на|вѣтѣраза, на|вѣтѣрузя *гл.* прех. екр.
 II. 1., мкр. усл. навѣтѣраз-вамъ, -ямъ,
 навѣтѣруз-вамъ -ямъ || навѣтѣраз-ване,
 -яне, навѣтѣруз-ване, -яне *сжц. ср.* || на-
 в|тѣтрия *гл.* прех. тр. III., екр. на|вѣтѣ-
 ря II. 1., *сжц. ср.* навѣтѣряне.
 на|вѣуше *сжц. ср.* 'навой, на|воище'...;
 кор. въ на|вѣивамъ'...; *срв.* отъ успор.
 кор. об|уца, глаг. об|у-вамъ, и|з|у-
 вамъ, лат. ех|ц-о...
 на|вѣчасъ *нар.*
 на|вѣвра *гл.* прех. екр. I. 3., мкр. навѣ-
 вирамъ III.
 на|вѣдвамъ и на|вѣждамъ *гл.* прех. мкр.
 усл. III., екр. на|вѣдя II. 1., *сжц. ср. р.*
 навѣждане (навѣдане).
 на|вѣзъ *предл.* || на|вѣз|бóгъ *нар.* || на-
 вѣз|знакъ *нар.*
 на|вѣз|сѣдна *гл.* (не)прех. екр. I. 5., мкр.
 усл. на|вѣз|сѣдамъ III.
 на|вѣнъ, на|вѣнка *нар.*; *вж.* вѣнъ.
 на|вѣрвѣя I. *гл.* непрех. екр. II. 2.
 на|вѣрвѣя II. *гл.* прех. екр. II. 1., отъ вѣрвѣ
 || навѣрвѣвамъ *гл.* (не)прех. тр. III. || ~
 се *гл.* непрех. || на|вѣрвѣямъ *гл.* прех. тр.
 III. || ~ се *гл.* непрех. || навѣрвѣване
сжц. ср. || навѣрвѣяне *сжц. ср.*
 на|вѣржа *гл.* прех. екр. I. 10., (вѣрзахъ),
 мкр. усл. навѣрзвамъ; *вж.* т.
 на|вѣрлѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6., на-
 вѣрлувамъ се III.

навѣрна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. усл. навѣрнувамъ III и навѣрщамъ || навѣрне *гл.* непрех. екр. 3-олич. обл. I. 5. 'да навали'.

навѣртамъ *се гл.* непрех. тр. III, *сжи. ср.* навѣртане || навѣртявамъ *гл.* прех. тр. III, екр. навѣртя II. 2. || навѣртяване *сжи. ср.* навѣрховата *гл.* прех. екр. II. 1. производ. отъ вѣрховато, произв. отъ вѣрхъ || навѣршамъ (навѣршване, навѣршувамъ) *гл.* прех. мкр. усл., екр. навѣрша II. 3. || навѣрш(ув)ане *сжи. ср.*

навѣршавамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. навѣршав I. 9., навѣршав I. (навѣршавъ в м. навѣрхохъ) || шаване *сжи. ср.* навѣвамъ (навѣйвамъ, навѣювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. навѣя I. 6., *сжи. ср.* навѣване, навѣ(й)юване || навѣйничавъ *прил. м.* || навѣйничавостъ *сжи. ж.* навѣкѣвамъ *се гл.* непрех. екр. III.; *вж.* вѣкѣ; вѣкувамъ.

навѣра *нар.* || навѣрвамъ *гл.* тр. III., екр. навѣра II. 1. || навѣрно *нар.* || навѣромъ *нар.* || навѣррявамъ, навѣррямъ I. *гл.* непрех. 'взимамъ на вѣра' || ~ II. *гл.* прех. 'давамъ на-вѣра'; чужд. 'кредитирамъ'.

навѣхвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. навѣхна („навѣхна“) I. 5., мкр. усл. навѣхнувамъ III., *сжи. ср.* навѣхване (навѣхнуване). навѣжвамъ *се (навѣжсямъ се) гл.* непрех. тр. III., екр. навѣжся се II. 1. || навѣжсване (навѣжсяне) *сжи. ср.* || навѣжсень *прил. (прич. мин. стр.) м.* || навѣжсеностъ *сжи. ж.*

навѣтре *нар.*

навѣкъ *сжи. м.; вж.* на в и.

навѣккамъ *се глаг.* непрех. екр. III. 'наджавкамъ се'; гавкамъ—успор. обликъ на джавкамъ, както гвача: жвакамъ. навѣврѣтвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. навѣврѣтамъ III. и навѣврѣтна I. 5.

навѣвря *се гл.* непрех. екр. II. 1.

навѣдя I. *гл.* прех. екр. II. 1.

навѣдя II. *гл.* прех. екр. II. 1.; *вж.* нагодя; мкр. нагаждамъ III., *сжи. ср.* нагаждане.

навѣзя *гл.* (не)прех. екр. II. 1., мкр. усл. нагазвамъ, нагазямъ III., *сжи. ср.* отглагол. нагазване, нагазяне || нагазище *сжи. ср.* || нагазувачка *сжи. ж.*

навѣйтаня *гл.* прех. екр. II. 1.

навѣгля *гл.* прех. екр. II. 1.

навѣганосвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. навѣганосамъ III.

навѣгарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. навѣгоря II. 1., *сжи. ср.* нагаряне; *срав.* угаръ; др. отглас. степ. на кор. въ гл. горя; *вж.* нагоряване.

навѣгася *гл.* прех. екр. II. 1.

навѣгатвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. нагатна I. 5., мкр. усл. нагатувамъ III., *сжи. ср.* нагатване, нагатуване.

навѣгачамъ *гл.* прех. екр. III. и навѣгача I. 10 (гвачахъ), кор. успор. съ жвакамъ. навѣгидямъ *гл.* прех. тр. III., екр. навѣгидя II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжи. ср.* навѣгидяне.

навѣгизна *гл.* непрех. екр. III., мкр. усл. навѣгизнувамъ, съкрат. навѣгизвамъ; *сжи. ср.* навѣгизнуване, навѣгизване.

навѣглавникъ *сжи. м.; вж.* глава || навѣглаво|б о л я *гл.* непрех. екр. II. 1. || навѣглавци *сжи. м. мн.* || навѣглавя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. наглавявамъ, наглавямъ III., *сжи. ср.* наглавяване, наглавяне.

навѣгладувамъ *се гл.* непрех. екр. III.

навѣгладя *гл.* прех. екр. II. 1.

навѣглася *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. навѣгласявамъ и навѣгласямъ III., *сжи. ср. р.* навѣгласяване и навѣгласяне || навѣгласямъ *глаг.* прех. тр. III., *сжи. ср.* навѣгласяне; *срав.* съглашение.

навѣгледъ *сжи. м.* || навѣгледъ *нар.* || навѣгледамъ *се гл.* непрех. екр. III. || навѣгледенъ, -ни *прил. м.* || навѣгледникъ *сжи. м., ж.* навѣгледница || навѣгледнически *прил. м.* || навѣгледничество *сжи. ср.* || навѣгледностъ *сжи. ж.* || навѣгледвамъ и навѣгледдамъ *глаг.* прех. тр. III., *сжи. ср.* навѣгледване, навѣгледане.

навѣглеза *се гл.* непрех. екр. II. 1.

навѣгледосвамъ (нагледжосамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. нагледосамъ (нагледжосамъ) || ~ *се гл.* непрех.

навѣглобя *гл.* прех. екр. II. 1.

навѣгложда *гл.* прех. екр. I. 10. (глозгалъ) и наглозгамъ III., мкр. наглозг(у)вамъ III.

навѣглумя *се глаг.* непрех. екр. II. 1.

навѣгмѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. нагмѣча II. 3., ум. екр. нагмѣчкамъ III., тр. мкр. усл. нагмѣчвамъ, *сжи. ср.* нагмѣчване, нагмѣчкване.

навѣгмурамъ *се гл.* непрех. екр. III.

навѣгнетá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. усл. навѣгнитамъ и навѣгнетявамъ, *сжи. ср.* навѣгнитане и навѣгнетяване || навѣгнетá-теленъ, -ни *прил. м.*

навѣгния *гл.* непрех. екр. I. 6., тр. навѣгнивамъ, *сжи. ср.* нагниване || навѣгнийль *прил. (прич. мин. действ.) м.*

навѣгнитамъ *гл.* прех. тр. III., екр. навѣгнетá I. 8.

навѣгноя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. навѣгноявамъ III., *сжи. ср.* нагнояване || навѣгноявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. нагноясамъ, *сжи. ср.* нагноясване.

навѣгнѣздамъ *се, навѣгнѣздямъ се глаг.* непрех. тр. III., екр. навѣгнѣздя *се* II. 1., *сжи. ср.* навѣгнѣздове, навѣгнѣздяне.

наговарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. наговоря II. 1., мкр. усл. наговорявамъ III. || ~ *се гл.* непрех. || наговаряне *сжи. ср.* наговедарувамъ *се гл.* непрех. екр. III. наговѣя *се гл.* непрех. екр. I. 6.

на|го|да *сжиц. жс., вжс.* гл. нагодя.
 на|го|ди|на *нар.* обл.; *вжс.* до|го|ди|на.
 на|го|дя|гл. прех. екр. II. 1., мкр. усл. на-
 го|дя|вамъ и на|га|ждамъ III., *сжиц. ср.*
 на|го|дя|ване и на|га|ждане.
 на|го|ло *нар.*
 на|го|лѣ|мо *нар.* || на|го|лѣ|м|я|вамъ гл. не-
 прех. тр. III., екр. на|го|лѣ|м|ѣ|я I. 6., *сжиц.*
ср. на|го|лѣ|м|я|ване.
 на|го|н|вамъ (на|го|н|ю|вамъ) гл. прех. тр.
 III., екр. на|го|н|я II. 1. || на|го|н|ъ I. *сжиц. м.*
 ('на единъ н.' = 'на единъ пжтъ') || на-
 го|н|ъ II. *сжиц. м.* книж. за чуждин. 'ин-
 стинктъ' || на|го|н-енъ, -ни *прил. м.* || на-
 го|н|ски *прил. м.* 'инстинктивенъ' и *нар.*
 'инстинктивно'.
 на|го|рд|ѣ|я се гл. непрех. екр. I. 6.
 на|го|ре *нар.* || на|го|р-енъ, -ни *прил. м.*
 на|го|реш|я|вамъ гл. прех. тр. III., екр. на-
 го|реш|я II. 1., *сжиц. ср.* на|го|реш|я|ване
 || на|го|реш|енъ *прич. мин. стр. м.*
 на|го|ри|на *сжиц. жс.* || на|го|рни|ще *сжиц. ср.*
 на|го|рѣ|лъ *прич. мин. дейст. отъ горя*
 на|го|ря|вамъ гл. прех. тр. III., екр. на|го|р|я
 II. 1., *сжиц. ср.* на|го|ря|ване.
 на|го|спо|да|ру|вамъ се гл. непрех. екр. III.
 на|го|сто|я|вамъ гл. прех. тр. III., екр. на|го|сто|я
 II. 1.; *вжс.* на|го|що|а|вамъ, *сжиц. ср.*
 на|го|сто|я|ване
 на|го|то|во *нар.* || на|го|т|ву|вамъ (на|го|т|во-
 я|вамъ), на|го|т|вя|мъ (обл. стар. и на|го|т-
 вя|мъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. на|го|т|в|я
 II. 1., *сжиц. ср.* на|го|т|вя|не, на|го|т|в|ю|ване,
 на|го|т|вя|не.
 на|го|що|а|вамъ гл. прех. III., екр. на|го|сто|я;
вжс. на|го|сто|я|вамъ.
 на|го|я|вамъ гл. прех. тр. III., екр. на|го|я
 II. 1., *сжиц. ср.* на|го|я|ване.
 на|гра|б|вамъ и на|гра|б|ямъ гл. прех. тр. III.,
 екр. на|гра|б|амъ III. и на|гра|б|я II. 1.,
сжиц. ср. на|гра|б|ване, на|гра|б|яне.
 на|гра|да I. *сжиц. жс.* || на|гра|дя|вамъ и на-
 гра|дя|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 на|гра|д|я, *сжиц. ср.* на|гра|д|я|ване I. и
 на|гра|д|я|ване, на|гра|д|ѣ|ние 'възна-
 граждаване' || на|гра|д|ѣ|тель *сжиц. м.*
 на|гра|д|я|вамъ II., на|гра|ждамъ гл. прех.
 тр. III., 'съграждамъ, изграждамъ', екр.
 на|гра|д|я (на|гра|д|я), *сжиц. ср. р.* на|гра|ж-
 дане, на|гра|д|я|ване II.
 на|гра|н|вамъ гл. (не)прех. тр. III., екр. на-
 гра|н|камъ и на|гра|н|ча II. 3. и I. 10. (на|гра-
 н|калъ), *сжиц. ср.* на|гра|н|ване.
 на|гра|м|а|д|вамъ (на|гра|м|а|жд|вамъ) *глагол.*
 прех. тр. III., екр. на|гра|ма|д|я II. 1., *сжиц.*
ср. на|гра|м|а|д|ване (на|гра|м|а|жд|дане).
 на|гра|н|я|вамъ гл. непрех. тр. III., екр. на-
 гра|н|я II. 1.
 на|гра|ф|ѣ|нъ *прич. мин. стр. м.;* кор. грц.
 || на|гра|ф|я|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 на|гра|ф|я II. 1.
 на|гр|ѣ|б|вамъ гл. прех. тр. III., *вжс.* и на-
 гр|ѣ|б|амъ, екр. на|гр|ѣ|б|а I. 7. 9.

на|гр|ѣ|з|д|вамъ (на|гр|ѣ|з|д|я|вамъ) гл. прех.
 тр. III., екр. на|гр|ѣ|з|д|я II. 1. 'надрас-
 камъ'; кор. въ грездей: грездъ;
сжиц. ср. на|гр|ѣ|з|д|ване (на|гр|ѣ|з|д|я|ване).
 на|гр|ѣ|б|амъ гл. прех. тр. III., екр. на-
 гр|ѣ|б|а, *сжиц. ср.* на|гр|ѣ|б|ане.
 на|гр|ѣ|жа се *глагол.* непрех. екр. II. 3., тр.
 на|гр|ѣ|ж|амъ се III.
 на|гр|ѣ|з|вамъ гл. прех. тр. III., екр. на|гр|ѣ-
 з|а I. 7., I. 9.
 на|гр|оз|я|вамъ гл. прех. тр. III., екр. на-
 гр|оз|я II. 1., *сжиц. ср.* на|гр|оз|я|ване.
 на|гр|о|хамъ гл. прех. екр. III.
 на|гр|уб|я гл. прех. екр. II. 1., мкр. усл. на-
 гр|уб|я|вамъ, на|гр|уб|ямъ III., *сжиц. ср.*
 на|гр|уб|я|ване, на|гр|уб|яне.
 на|гр|у|камъ гл. прех. екр. III.
 на|гр|у|хамъ гл. прех. екр. III., мкр. услов.
 на|гр|у|хамъ || ~ се гл. непрех. екр. III.
 || на|гр|ух|тъ се гл. непрех. екр. II. 2.
 на|гр|ѣ|бъ *нар.* || на|гр|ѣ|б|вамъ гл. прех. тр.
 III., екр. на|гр|ѣ|р|б|я || ~ се гл. непрех.
 на|гр|ѣ|ч|вамъ (на|гр|ѣ|ч|у|вамъ) гл. прех. тр.
 III., екр. на|гр|ѣ|р|ча || ~ се гл. непрех.,
сжиц. ср. на|гр|ѣ|р|ч|ване (на|гр|ѣ|р|ч|у|ване).
 на|гр|ѣ|д|ки *сжиц. жс. р. мн.* || на|гр|ѣ|д|никъ
сжиц. м.; *вжс.* гѣрди.
 на|гр|ѣ|вамъ гл. прех. тр. III., екр. на|гр|ѣ|я
 I. 6., *сжиц. ср.* на|гр|ѣ|ване || на|гр|ѣ|в|а|л-
 никъ *сжиц. м.*
 на|гр|ѣ|ш|а *глагол.* прех. екр. II. 3. мкр. усл.
 на|гр|ѣ|ш|а|вамъ || на|гр|ѣ|ш|а|ване *сжиц. ср.*
 на|гр|у|гамъ се *глагол.* непрех. екр. III.
 на|гу|г|у|камъ се *глагол.* непреход. екр. III.
 || на|гу|гу-т|я се, -ч|а се гл. непрех. екр.
 II. 1. (нагугутиль) I. 10.
 на|гу|гу|ш|камъ гл. прех. екр. III., тр. на|гу-
 гу|ш|камъ || ~ се гл. непрех.
 на|гу|ждамъ *глагол.* прех. екр. III., екр.
 и на|гу|д|я II. 1., мкр. на|гу|д|ю|вамъ, на-
 гу|ж|ду|вамъ III.
 на|гу|камъ се гл. непрех. екр. III.
 на|гу|р|б|ѣ|ту|вамъ се гл. непрех. екр. III.
 на|гу|р|камъ гл. прех. тр. III., екр. на|гу|р-
 камъ III., *сжиц. ср.* на|гу|р|к|ване.
 на|гу|камъ се гл. непрех. екр. III.; *вжс.*
 на|гу|камъ се.
 на|гу|ша се гл. непрех. екр. II. 3., тр. мкр.
 усл. на|гу|ш|вамъ се III.
 на|г|в|амъ гл. прех. тр. III., екр. на|г|ъ|на
 I. 5.; *сжиц. ср.* на|г|в|ане || на|г|в|на *сжиц. жс.*
 на|г|д|ѣ|л|ч|камъ гл. прех. екр. III. || ~ се
глагол. непрех. || на|г|д|ѣ|ч|камъ гл. прех.
 екр. III. || ~ се гл. непрех.
 на|г|л|т-амъ гл. прех. екр. III., мкр. на-
 г|л|т|(у)|вамъ III. и на|г|л|т|вамъ.
 на|г|н|вамъ, на|г|н|у|вамъ мкр. услов. III.
 отъ на|г|ъ|на || на|г|н|у|ване (на|г|н|ване)
сжиц. ср.
 на|г|р|ѣ|бе *нар.* || на|г|р|ѣ|р|у|ш|вамъ се гл. непрех.
 тр. III. (старин. мѣст. пад. ед. ч.) || на-
 г|р|ѣ|ямъ се гл. непрех. тр., екр. на|г|р|ѣ|б|се.

нагъркамъ се *глагол*. непрех. екр. 'да се нагукамъ'; *вж.* гърлица || нагърля *глагол*. прех. екр. II. 1.
 нагърнувамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. нагърна I. 5.
 нагътвамъ *глагол*. прех. екр. III., мкр. усл. нагътвамъ III.
 нагъбвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. нагъбна I. 5., мкр. услов. нагъбнувамъ, *сжиц. ср.* нагъб(ну)ване.
 нагъжвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. нагъжя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.; *сжиц. ср.* нагъжване, нагъжяне || нагъжурвамъ (нагъжурямъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. нагъжуря II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.; *сжиц. ср.* нагъжурване и нагъжуряне || нагъжуркамъ *глагол*. прех. екр. ум. III., мкр. услов. нагъжуркамъ, *сжиц. ср.* нагъжуркване.
 надъ *предлог*; стб. надъ, руски над (надо предъ две съгласни), пол. nad (nade; nadę mpa; рус. надо мною...), чеш., словен. срб.-хрв. nad.; разшир. осн. отъ кор. въ на, както по: подъ, за: задъ; това и.-е. *d сравняватъ съ лат. въ pro-d, ge-d..., или съ и.-е. кор. *dhē- поставямъ, *вж.* дѣна, или пъкъ съ предлогъ до, грц. -а и др.
 нада *сжиц. ж.*; -да отъ и.-е. кор. *dō- въ давамъ или и.-е. *dhē- въ дѣвамъ || надавамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. надамъ I. 6., *сжиц. ср.* надаване || надавка *сжиц. ж.*, ум. надавчица || нададенъ *прич.* мин. стр. м.
 надавосвамъ се *глагол*. непрех. екр. III.
 надаврандйсамъ се *глагол*. непрех. екр. III.
 надавя *глагол*. прех. екр. III.
 надалеко (надалекъ) *нар.* || надалече (надалечъ) *нар.* || надалечко *нар.* ум. на-да-ли (надали, надали) *нар.*; въсжщн. нѣкога цѣль иззакъ: не знамъ, старин. 'не вѣмъ' дали...
 надамгосамъ *глагол*. прех. екр. III.
 надамъ *глагол*. прех.; *вж.* надавамъ.
 надамъ се *глагол*. непрех. тр. III. 'надѣвамъ се' || надане *сжиц. ср.*; *срав.* надѣжда: на дѣвамъ се.
 надарача *глагол*. прех. екр. II. 3.
 надармѡня *глагол*. прех. екр. II. 1.
 надаря *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. услов. надарявамъ III., *сжиц. ср.* надаряване.
 надаскаля *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. усл. надаскалявамъ III.
 надбáва *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. услов. надбáвамъ, *сжиц. ср.* надбáвяне.
 надбáрямъ (обл. стар.) и надбóрвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. надбóря II. 1., *сжиц. ср.* надбóрване („надбаряне“).
 надбелѣжвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. надбелѣжа II. 3., *сжиц. ср.* надбелѣжване.
 надбрѣзвамъ, надбрѣжямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. надбрѣзя II. 1., *сжиц. ср.* надбрѣзване, надбрѣзяне.

надвáжъ *нар.*
 надвáрвамъ (надвáрювамъ, надвáрямъ) *глагол*. прех. тр. III.; *срав.* и з|пре|варямъ екр. надвáря II. 1., *сжиц. ср.* надвáрване, -яне || надвáрквамъ *глагол*. прех. тр. ум. III., екр. надвáрквамъ, *сжиц. ср.* надвáркване.
 на́две *нар.* || на́две-на́три *нар.* 'какъ да е', 'презъ купъ за грошъ'.
 надведá *глагол*. прех. екр. I. 8. || надвѣденъ *прич.* мин. страд. м 'наведенъ'.
 надвѣсвамъ (надвѣсямъ, надвѣсювамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. надвѣся II. 1. || ~ се *глагол*. непрех. || надвѣсване (надвѣсяне, надвѣсване) *сжиц. ср.*
 на́двечеръ *нар.*
 надвѣшамъ (се) *глагол*. (не)прех. тр. III. старин. *вж.* надвешамъ (старин. ш отъ *sj); *срав.* рус. вешать 'беса, обесвамъ'; *сжиц. ср.* надвѣшане.
 надвѣма *глагол*. прех. екр. I. 4., мкр. надвзймамъ (надвзймамъ) III., *сжиц. ср.* надвзймане (надвзймане).
 на́двивъ *сжиц. м.* || надвйвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. надвйя I. 6. || надвйване *сжиц. ср.* || надвйвачъ *сжиц. м.* 'победителъ'...
 надвйгамъ *глагол*. прех. III., обл. стар. *вж.* на́вдигамъ.
 надвйквамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. надвйкна I. 5., *сжиц. ср.* надвйкване.
 надвйсвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. надвйсна I. 5., мкр. усл. надвйснувамъ III., *сжиц. ср.* надвйс(ну)ване.
 надвишáвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. надвишá II. 3., *сжиц. ср.* надвишáване; отъ кор. въ високъ; *срав.* повшивамъ.
 надвйя *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. надвйвамъ I. 8. || надвйване *сжиц. ср.*
 надвлáст-енъ, -ни *прил. м.* || на́двлáстие *сжиц. ср.* || на́двлáстникъ *сжиц. м.*, *ж.*
 на́двлáстница || на́двлáстнически *прил. м. и нар.* || на́двлáстничество *сжиц. ср.*
 на́двѡд-енъ, -ни *прил. м. р.*, *вж.* вода; против. подвѡденъ.
 на́двѡждамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. на́двѡдѣ, *сжиц. ср.* на́двѡждане.
 на́двѡръ *нар.* обл. 'вънъ' || на́двѡра *сжиц. ж.* 'болестъ припадане' 'падане отвънъ' || на́двѡр-енъ, на́двѡреш-енъ, -ни *прил. м.* || на́двѡрище, на́двѡрщине *сжиц. ср.* || на́двѡрщина *сжиц. ж.* = на́двѡра.
 на́двѡрѣшамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. на́двѡрѣрна I. 5., *сжиц. ср.* на́двѡрѣшане.
 на́двѡрѣямъ *глагол*. прех. тр. III., обл., екр. на́двѡрѣвя II. 1., *сжиц. ср.* на́двѡрѣвяне.
 на́двѡрвявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. на́двѡрвѣ II. 2., *сжиц. ср.* на́двѡрвѣяване.
 на́двѡртамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. на́двѡртѣя II. 2.
 на́двѡршамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. на́двѡрша II. 3.
 на́дглав-енъ, -ни *прил. м.* 'що е надъ главата човѣку'; за чужд. 'зенитъ'...

надгледвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. надгледамъ III., *сжиц. ср. р.* надгледване || надгледникъ *сжиц. м., ж.* надгледница || надгледжамъ *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* надгледждане.

надговарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. надговоря II. 1., *сжиц. ср.* надговоряне.

надгроб-енъ, -ни *прил. м.*

надгрѣвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. надгрѣя I. 6., *сжиц. ср.* надгрѣване.

наддавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. наддамъ I. 6., *сжиц. ср.* наддаване || наддавачъ *сжиц. м., ж.* наддавачка.

надделявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. надделѣя I. 6.; др. оглас. степ. на кор. въ пре|одолѣя, коренно степ. дел-: дол-, различ. отъ дѣл-...; затова бива да се не пише 'наддѣлявамъ' || надделяване *сжиц. ср.*

наддзипквамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. наддзипкамъ *се* III., 'надхвърляме се въ игра дзипканица' || наддзипкване *сжиц. ср.*

наддигамъ *гл.* прех. екр. III.

наддѣумвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. наддѣумамъ, *сжиц. ср.* наддѣумване.

наддѣ („нагдѣ“) *нар.* обл. в.м. на|кжде; *вж. т.*

надебелѣвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. надебелѣя I. 6., *сжиц. ср.* надебелѣване || надебелѣлъ *прил.* (прич. мин. дейст.) *м.*

надебелявамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. надебеля II. 1., *сжиц. ср.* надебеляване II.

надѣжъ *сжиц. ж. и м.* || надѣжба, надѣжда *сжиц. ж., ум.* надѣжбича надѣжбичка, надѣждица, надѣждичка || надѣждень, -ни *прил. м.* || надѣждностъ *сжиц. ж.* || надѣждувамъ *гл.* прех. тр. III. 'обнадеждамъ нѣкого', екр. надѣждя ('обнадежда') II. 1., *сжиц. ср.* надѣждуване.

надѣка *обл. нар.* в.м. на|кжде; *вж. гдѣ* (дѣ) || надѣкато *нар.*

надѣлямъ *гл.* прех. обл. тр. III., екр. надѣля II. 1.; *вж.* над|делѣя; *сжиц. ср.* надѣляне.

надѣнь *прич.* мин. страд. *м.* 'нададень, наставень'; *вж.* на|да.

наденица *сжиц. ж., ум.* наденичка; старинно се пише надѣница, като се схваща, че е отъ кор. въ|гл. дѣна, на|дѣна, надѣнувамъ... || наденичаръ *сжиц. м., ж. р.* наденичарка || наденичарство *сжиц. ср.*

надѣно *нар.* обл. (родоп.) || надѣто *нар.*; *вж.* на|кждето.

надѣсно *нар.* обл. (старин.; стб. ДЕСНО), *вж.* на|дѣсно (по офиц. правописъ)

наджѣвамъ *се гл.* непрех. екр. III.

наджѣкъ *сжиц. м.* 'брадва'; тур (отъ иран.); кор. негли арио-алтайски...

наджѣскамъ *гл.* прех. екр. III.

наджнѣвамъ *гл.* прех. тр. III. обл. 'наджнѣвамъ' отъ гл. *жнѣвати; кор. стб. ЖНѣ, || над|жнѣвамъ (несогдно обл. наджѣн-

вамъ поради съпадажъ съ кор. въ|гл. женя. Нивитѣ се жнѣнать, а чеда се жнѣнать) *гл.* прех. тр. III., екр. наджѣна („наджѣна“) I. 5. || над|жнѣване („наджѣнване“) *сжиц. ср.*

наджѣрквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|жѣрквамъ III.

надзѣдъ *нар.* обл. стар. в.м. на|задъ.

надзѣстра *нар.* обл. 'на заранѣта'.

надзѣм-енъ, -ни *прил. м.,* производ. отъ зема; противополож. *вж.* под|земаенъ.

надзѣто *сжиц.* (прич. мин. стр.) *ср.* || над|зѣтамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|зѣма I. 4.; *вж.* над|зема, над|зѣмамъ.

надзѣпамъ *се гл.* непрех. екр. III. 'да се наричамъ'...; *срв.* и межд. дзупа-дзупъ.

надзѣравамъ *гл.* прех. III., *сжиц. ср.* над|зѣраване || над|зѣрамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. надзря II. 2., *сжиц. ср.* над|зѣране; *срв.* съ|зѣрамъ || над|зѣра|тель *сжиц. м., ж. р.* над|зѣра|телски *прил. м.* || над|зѣра|телство *сжиц. ср.* || над|зѣра|чъ *сжиц. м.* || над|зѣоръ *сжиц. м., ум.* над|зѣорецъ; кор. степенъ -зор- въ про|зорецъ || над|зѣорникъ *сжиц. м., ж.* над|зѣорница || над|зѣрна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. усл. над|зѣрнувамъ, съкрат. над|зѣрвамъ || над|зѣртамъ *гл.* непрех. тр. III. || над|зѣрт-ане, -ване *сжиц. ср.*

надзѣупвамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. надзѣупа *се* II. 1. отъ междум. кор.; *вж.* на|цупвамъ *се.*

надзѣурлямъ *се глагол.* непрех. тр. III., екр. надзѣурля *се* II. 1., *сжиц. ср.* надзѣурлюване, -ляне; *вж.* зур|ла (надула си з).

надзѣнкамъ *се гл.* непрех. екр. III.; *срв.* дзѣнкамъ; звѣнъ, звѣнкамъ.

надѣ *предл.* обл.; *вж.* на|дъ.

надѣвъ *се гл.* непрех. екр. II. 1.

надѣгамъ *се гл.* непрех. тр. III, екр. на|дѣгна *се* I. 5.

надѣгравамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|нгра I. 6., || ~ *се гл.* взаим. || над|нграване *сжиц. ср.*

надѣмѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|димѣ II. 1. || ~ *се гл.* непрех. || на|димѣване *сжиц. ср. р.*

надѣнатѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|динатѣ II. 1. || ~ *се гл.* непрех.

надѣплювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣпля II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* на|дѣплюване; *вж.* дѣпла.

надѣрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣра I. 1.

надѣре (обл. стар. на|дѣря) и на|дѣръ *нар.*; *вж.* сжществ. и глаголъ дѣря.

надѣхамъ III; *вж.* др. степ. на корена въ дѣхамъ || надѣханъ *прич.* мин. страд. *м.* || надѣхване *сжиц. ср.* || надѣшамъ *се гл.* непрех. екр. III., мкр. надѣшвамъ *се.*

надкалѣсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|калѣсамъ III.

над|качвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над-кача II. 3.
 над|колѣн-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* колѣно.
 над|корѣменъ, -ни *прил. м.* || надкорѣмие *сжи. ср.*; *вж.* коремъ
 над|кривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над-крія I. 6., *сжи. ср.* надкриване || над-крілие *сжи. ср.*; *вж.* крило.
 над|лежашъ *прич.* сег. действ. м. || надлѣ-ж-енъ, -ни *прил. м.*
 над|любие *сжи. ср.*; *вж.* лобъ.
 над|лѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над-лѣжа I. 10. (лѣгалъ) || ~ се *лаг.* взаим.
 над|лѣжъ *нар.*; *вж.* дѣлго, дѣлжина || надлѣж-енъ, -ни *прил. м.*
 над|мѣхамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над-мѣхна I. 5., мкр. усл. надмѣхнувамъ || *сжи. ср.* надмѣхнуване.
 над|мѣн-енъ, -ни *прил. м.* книж. отъ рус.; стб. надмѣнѣтъ 'надуть' — инфин. джтн, сег. вр. дѣмѣж, прич. мин. стр. надмѣнѣтъ — новобѣлг. надуть || надмѣнно *нар.*; рус. || надмѣнность *сжи. ж.* книж. за 'надутость'; стб. презъ рус.
 над|мигвамъ *гл.* непрех. тр. III, над|мигнувамъ III., екр. над|мигна I. 5., *сжи. ср.* над|мигване; *вж.* на|мигвамъ.
 над|минѣвамъ, над|минѣвамъ *лаг.* прех. тр. III, екр. над|мина I. 5., *сжи. ср.* над-|минѣване, над|минѣване.
 над|могвамъ (над|могнувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. над|могна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* над|могнуване || над-|мощвамъ (над|мощямъ) *гл.* прех. тр. III, екр. над|мошя II. 1., *сжи. ср.* над-|мошване (над|мошяне) || над|мош-енъ, -ни *прил. м.* || над|мошье *сжи. ср.*
 над|мърдувамъ *гл.* прех. тр. III.
 над|мѣнвамъ се *гл.* взаим. тр. III.
 над|мѣрвамъ, над|мѣрямъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|мѣря II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || над|мѣрване, над|мѣряне *сжи. ср.*
 над|мѣтамъ *гл.* прех. III, екр. над|мѣтна I. 5., *сжи. ср.* над|мѣтане.
 над|мѣдрямъ *лаг.* прех. тр. II., екрат. над|мѣдря II. 1., *сжи. ср.* над|мѣдряне.
 над|днекъ *сжи. м. р.* обл. 'надница', кор. въ день.
 над|нема *лаг.* прех. екр. I. 4., мкр. усл. над|нимамъ III., *сжи. ср.* над|нимане; *срв.* снѣма, подѣма.
 над|неса *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. усл. над|нисамъ III; *срв.* под|неса...; *сжи. ср.* над|нисане.
 над|дни *нар.* обл.; *вж.* день, дни
 над|никвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. над-|никна I. 5., мкр. усл. над|никнувамъ III., *сжи. ср.* над|ник(ну)ване.
 над|дница *сжи. ж. р.*, произв. отъ день || над|дница *гл.* непрех. тр. II. 3. 'ямъ веднѣжъ на день'; *срв.* еднѣница < *еднодница.

над|ничамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжи. ср.* над|ничане; *вж.* над|никна.
 над|дничаръ *сжи. м.*, *ж.* над|дничарка, *ср.* ум. над|дничарче, произв. отъ над|дница, произв. отъ день; *вж. т.* || над|дничарски *прил. м.* || над|дничарство *сжи. ср.*
 над|добѣвамъ *гл.* прех. III., екр. на|добія I. 6.
 над|добрувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 над|довлѣчамъ, над|довлѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|овлѣка I. 7.
 над|дѣвамъ *гл.* прех. тр. III., обл.: *вж.* над|оювамъ, над|оювамъ.
 над|дѣйда *гл.* непрех. екр. I. (дошѣлъ, дошѣлъ), мкр. над|охождамъ.
 над|докарвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-|докарвамъ III.
 над|дѣле *нар.* (обл.); *вж.* долу || над|дѣл-енъ, -ни *прил. м.* || над|дѣлно *сжи. ср.* отъ прил. || над|дѣлнина *сжи. ж.* || над|дѣл-нище *сжи. ср.* || над|дѣлу *нар.*
 над|долявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|оля II. 2.; *срв.* пре|о|долявамъ и над-|делѣя; коренно степенуване дол-: дел || над|оляне (над|оляване) *сжи. ср.*
 над|домета се *гл.* непрех. екр. I. 8.
 над|домѣтна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
 над|донѣсамъ *гл.* прех. тр. III, екр. на|до-неса I. 7.
 над|допра *гл.* прех. екр. I. 3.
 над|досадя *лаг.* прех. екр. II. 1., мкр. на-|досаждамъ.
 над|достігна *гл.* (не)прех. екр. I. 5.
 над|дотекѣ *гл.* непрех. екр. I. 7.
 над|дохждамъ, над|дохждамъ *гл.* непрех. тр. мкр. III. отъ екр. над|оюда.
 над|дофтѣсамъ *гл.* непрех. екр. III.
 над|доювамъ, над|доювамъ *гл.* преход. тр. III., екр. на|дою II. 1., *сжи. ср.* над|ою-ване, над|оюване.
 над|дѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|дѣя I. 6. || ~ се взаим., *сжи. ср.* над|дѣване.
 над|дѣрамъ се *гл.* непрех. тр. III. 'пре-пирамъ се', екр. над|пра се I. 3., *сжи. ср.* над|дѣране.
 над|дѣпись *сжи. м.* || над|дѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. над|дѣша I. 10., *сжи. ср.* над|дѣсване || над|дѣс-енъ, -ни *прил. м.*
 над|дѣлвамъ *гл.* прех. екр. III.
 над|дѣлащамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над-|дѣлатя II. 1. || над|дѣлашане *сжи. ср.*
 над|дѣлтамъ *лаг.* прех. тр. III., екр. над-|дѣлета I. 8., *сжи. ср.* над|дѣлитане.
 над|дѣлувамъ *гл.* прех. екр. III., *сжи. ср.* над|дѣлуване.
 над|дѣпра *гл.* прех. екр. I. 3., *вж.* над|дѣ-рамъ.
 над|дѣвѣрямъ *лаг.* прех. тр. III., екр. над|дѣвѣря II. 1. || ~ се *гл.* взаим., *сжи. ср.* над|дѣвѣряне.
 над|дѣпускамъ *гл.* непрех. (по офиц. правоп.), екр. над|дѣпусна I. 5.; *вж.* над|дѣприпускамъ.

над|пре|стѡл-ень, -ни *прил. м.* Надпрестолно евангелие.
 над|прѣтекъ *нар.* 'най-напредъ' — 'на изпреваварѣ'; кор. стб. тек- 'тичамъ'.
 над|припкамъ *гл.* непрех. екр. III.
 над|при|пѹскамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. надприпѹсна I. 5., *сжиц. ср.* надприпѹскане, *сжиц. жс.* над|при|пѹсканица.
 над|пѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|пѣя I. 6., *сжиц. ср.* над|пѣване.
 над|рабѡтвамъ *гл.* преход. тр. III., екрат. надрабѡта II. 1. || над|рабѡтваме се *гл.* взаим.
 на|драгѹвамъ се (обл. родоп, стар. надрагѡвамъ) *гл.* непрех. екр. III.
 на|драсквамъ *глагол.* преход. тр. III., екрат. надраскамъ III. и на|дрѡщя I. 10. (драскахъ); *сжиц. ср.* надраскване.
 над|раствамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|раста I. 7.
 на|дрѣбно *нар.*
 над|рѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|рѣка I. 7.
 на|дрѣскамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|дрѣскамъ III. и на|дрѣщя I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* на|дрѣскване.
 на|дрѡбямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дрѡбя II. 1., *сжиц. ср.* на|дрѡбяване.
 на|дрѡча се *гл.* непрех. екр. II. 3; *вж.* дрѡча.
 на|другаде *нар.*
 на|другѹвамъ се и на|другувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|друсамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|друсамъ III., ум. екр. на|друскамъ, мкр. усл. надрускамъ (стар. надрускувамъ) || ~ се *гл.* непрех. || надрускване *сжиц. ср.*
 на|дрѣгвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|дрѣгна I. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* надрѣгване; рус. дергать; *срав.* обл. надрѣндзано || на|дрѣзамъ *гл.* прех. екр. III. 'да начеша, намѣна' (ленъ...); з < г.
 на|дрѣнквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дрѣнкамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || на|дрѣнча II. 3. и I. 10.
 на|дрѣстя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. на|дрѣствамъ, надрѣстямъ III.
 на|дрѣцамъ *гл.* прех. екр., мкр. на|дрѣцвамъ III.
 на|дрѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дрѣжа I. 10., *сжиц. ср.* надрѣзваие.
 на|дрѣивамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на|дрѣива се I. 9.
 над|свѣр-вамъ (-ювамъ, -ямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. надсвѣря II. 1. || ~ се *гл.* непрех. взаим., *сжиц. ср.* надсвѣрване.
 над|сѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|сѣкѣ I. 7.
 над|скачамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|скабѡ II. 3., над|скабѡна I. 5., мкр. усл. над|скабѡнувамъ, съкрат. над|скабѡване III. || ~ се *глагол.* взаим. || над|скабѡване *сжиц. ср.*

над|слѡвъ *сжиц. м. р.*; *вж.* слово || над|слов-ень, -ни *прил. м.*
 над|смѣвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. над|смѣя се I. 6.
 над|с|мѡгвамъ (над|с|мѡгнувамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. над|с|мѡгна I. 5., *сжиц. ср.* над|с|мѡгване.
 над|с|рѣщиякъ *сжиц. м. обл.*; *вж.* с р ѣ щ а.
 над|сѣдвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. над|сѣдна I. 5., *сжиц. ср.* над|сѣдане.
 над|сѣкѣ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. над|сѣчамъ, *сжиц. ср.* над|сѣчане.
 над|стрѣлвамъ се *гл.* непрех. тр. III.
 над|тѣглювамъ (над|тѣглямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. над|тѣгля II. 1., *сжиц. ср.* над|тѣглюване, над|тѣглюе || над|тѣгнувамъ *гл.* непрех. тр. III., съкрат. над|тѣгвамъ, екр. над|тѣгна I. 5., *сжиц. ср.* над|тѣгнуване || над|тѣгналь *прич. мин.* действ. м. || над|тежѡвамъ *гл.* непрех. тр. III.; *вж.* и над|тѣгвамъ; екрат. над|тежѡ.
 над|тѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|тѣчамъ III. || над|тѣчваме се *гл.* взаим.; || над|тѣчване *сжиц. ср.*
 на|дѣтуръ *сжиц. м.* || на|дѣтурямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣтура II. 1., *сжиц. ср.* на|дѣтуряне.
 на|дѣтърѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣтърѡ II. 4., *сжиц. ср.* на|дѣтърѡване.
 на|дѣтѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|дѣтежѡ II. 4.; *вж.* и на|дѣтежавамъ.
 на|дѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣя I. 6., *сжиц. ср.* на|дѣване || на|дѣвачъ *сжиц. м.*
 на|дѣивамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|дѣивамъ III. || ~ се *гл.* непрех. взаим., *сжиц. ср.* на|дѣиване || на|дѣивка *сжиц. жс.*
 на|дѣивкамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣивкамъ, *сжиц. ср.* на|дѣивване.
 на|дѣндямъ се, на|дѣндѣрямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на|дѣндѣ-се, -ѣря се II. 1.
 на|дѣпч-вамъ (-сувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣпча II. 3., *сжиц. ср.* на|дѣпч(у)ване.
 на|дѣпямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣпя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* дупе; *сжиц. ср.* на|дѣпяне.
 на|дѣрля се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|дѣуть *прил.* (прич. мин. стр.) м. || на|дѣух-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣухамъ III., *сжиц. ср.* на|дѣухване || на|дѣушвамъ I.—II. *гл.* прех. тр. III., екр. на|дѣуша II. 3. *сжиц. ср.* на|дѣуш(в)ане.
 над|хѣрчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|хѣрча II. 3.
 над|хѣрлямъ *гл.* прех. тр. III.
 над|хѣтрювамъ, над|хѣтрямъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|хѣтря II. 1., *сжиц. ср.* над|хѣтр-юване, -яне.
 над|хѡдвамъ, над|хѡждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|хѡда II. 1., *сжиц. ср.* над|хѡдване, над|хѡждане.
 над|хѡратѣямъ *гл.* прех. тр. III., екр. над|хѡратѣя II. 1., *сжиц. ср.* над|хѡратѣяване.

над|чета́ гл. прех. екр. I. 8., мкр. усл. над-
читамъ III., *сжц. ср.* над|читане.
над|шивамъ гл. прех. тр. III., екр. над|шийя
I. 6., *сжц. ср.* над|шийване.
над|дъвквамъ (над|дъвкувамъ) глаг. прех.
тр. III., екр. над|дъвкамъ III., над|дъвча I. 10.
над|дѣдря гл. прех. екр. I. 10., мкр. на-
дѣдр-ямъ, -ювамъ III.
над|дълбая гл. прех. екр. I. 6., мкр. над|дъл-
бавамъ.
над|дълбоко нар.
над|дълго нар.
над|дѣнвамъ гл. прех. тр. III., екр. над|дѣня
II. 1., ум. над|дѣнкамъ III., отъ кор. въ
дѣно, *сжц. ср.* над|дѣнване, над|дѣняне
ум. над|дѣнване.
над|дѣрвямъ (над|дѣрвявамъ) гл. прех. тр. III.,
екр. над|дѣрвья II. 1. || ~ се гл. непрех.,
сжц. ср. над|дѣрвяне, над|дѣрвяване.
над|дѣрдоря гл. прех. екр. II. 1., мкр. на-
дѣрдор-вамъ, -ямъ и -ювамъ III.
над|дѣржамъ се гл. непрех. тр. III., екр.
над|дѣржа́ се II. 1., *сжц. ср.* над|дѣржане.
над|дѣрпамъ гл. прех. екр. III.
над|дѣхвамъ гл. прех. тр. III., екр. над|дѣ-
хамъ III., *сжц. ср.* над|дѣхване.
над|дѣвъ *сжц. м.* обл. 'над|дѣване, надежда'
|| над|дѣвамъ глаг. прех. тр. III.; *вж.* на-
дѣнувамъ || над|дѣвамъ се I. гл. не-
прех. тр. III., екр. над|дѣна се I. 5. || над|дѣ-
вамъ се II. глаг. непреход. тр. III. (обл.
над|дѣямъ се III) и над|дѣя се I. 11. || на-
дѣване I.-II. *сжц. ср.* || над|дѣяне *сжц. ср.*
|| над|дѣянъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*
над|дѣлвамъ гл. прех. тр. III., екр. над|дѣ-
ламъ (стар. обл. над|дѣлямъ) III. отъ дѣ-
ламъ 'тесамъ', ум. над|дѣлкамъ III., мкр.
усл. над|дѣлквамъ III., *сжц. ср.* над|дѣл-
ване, над|дѣлване.
над|дѣля гл. прех. екр. II. 1. отъ дѣль,
мкр. усл. над|дѣлявамъ, над|дѣлямъ, както
ра з п о д ѣ л я м ъ III., *сжц. ср. р.* над|дѣ-
ляване.
над|дѣнувамъ (над|дѣнвамъ) гл. прех. тр.
III., екр. над|дѣна || ~ се гл. непрех.; *срав.*
да се за|дѣна.
над|дѣсно нар.
над|дюлгерувамъ се гл. непрех. екр. III.
над|яда *сжц. ж.* || над|ядамъ и над|яж-
дамъ гл. прех. тр. III., екр. над|ямъ I.
6., *сжц. ср.* над|ядване и над|яждане
|| над|яждамъ се глаг. взаим. тр. III.
на|едіне нар. (мѣст. п. ед. ч.)—'на|саме'.
на|едно нар.
на|еднѣжъ нар. („офиц.“ правопись: наед-
нажъ).
на|едрявамъ гл. непрех. тр. III., екр. на-
едрѣя I. 6., *сжц. ж.* наедряване.
на|ежвамъ гл. прех. тр. III., екр. наежа
II. 3. || ~ се гл. непрех., *сжц. ср.* наеж-
ване || на|еженъ *прич.* мин. стр. *м.* || на-
еженость *сжц. ж.*

на|емъ *сжц. м.* || на|емамъ гл. прех. тр. III.
екр. на|ема I. 4. || ~ се глаг. непрех.
|| на|емане *сжц. ср.* || наемател-енъ, -ни
прил. м. || наемателъ *сжц. м., ж.* нае-
мателка || наемателски *прил. м.* || наем-
-енъ, -ни *прил. м.* || наемникъ *сжц. м.,*
ж. наемница || наемнически *прил. м.*
|| наемничество *сжц. ср.* || наемнувамъ
глаг. прех. тр. III., екр. наемна I. 5.
на|ергенувамъ се гл. непрех. екр. III.; *вж.*
ергенъ, ергенувамъ.
на|есень нар.
на|ехтя́ се гл. непрех. екр. II. 2., на|еча́
се II. 4.
на|етъ прич. мин. страд. м. отъ наема.
на|жабурвамъ се гл. непрех. тр. III., екр.
на|жабуря се II. 1., ум. нажабурквамъ
се, екр. на|жабуркамъ се III. и нажа-
бурча се II. 3., *сжц. ср.* нажабур(к)ване
на(д)жа́вкамъ се глаг. непрех. екр. III.
на|жаленъ прич. мин. стр. м. || на|жалé-
ние *сжц. ср.* || нажаленость *сжц. ж.*
|| на|жалі ми се глаг. непрех. 3-олич. II.
1., мкр. нажалява ми се III. || нажалѣя се
гл. непрех. екр. I. 6. || на|жалявамъ глаг.
прех. тр. III., екр. нажаля́ II. 1., *сжц. ср.*
нажаляване.
на|жамоля́ се глаг. непрех. екр. II. 1.
|| на|жва́камъ гл. прех. тр. III. и нажва-
ча I. 10. || ~ се гл. непрех.
на|ждамъ гл. прех. тр. III., екр. на|дя́ II. 1.;
кор. само д- (: дѣ) въ гл. дѣвамъ,
на|дежда...
на|ждрѣбя́ се гл. непрех. екр. II. 1.
на|жѣлювамъ (нажѣглямъ) гл. прех. тр.
III., екр. нажѣгля, *сжц. ср.* нажѣглю-
ване, нажѣгяне || нажегá и нажежá
гл. прех. екр. I. 7., мкр. усл. нажежáвамъ
III., *сжц. ср.* нажежáване.
на|женвамъ! обл., по-добре на|жнвамъ
и стар. на|жннамъ гл. прех. тр. III., екр.
на|жѣна I. 5. (несогдно на|жѣна, пора-
ди частично съвпадение съ облици отъ
гл. жєня, жєня се. Ниви се жєнатъ,
а люде се жєнятъ).
на|живѣя́ се гл. непрех. екр. I. 6.
на|жйжамъ гл. прех. екр. III.; *вж.* на|же-
жа; *сжц. ср.* на|жйжане.
на|жйлвамъ и на|жйлямъ гл. прех. тр. III.,
екр. на|жйля́ II. 1., *сжц. ср.* на|жйлване,
на|жйляне || на|жйльници *сжц. м. мн.*
на|жнйвамъ гл. прех. тр. III., обл. *вж.*
на|жннвамъ || на|жннйя гл. непрех.
екр. обл. I., мин. св. неопр. на|жнналъ;
на|жна́ I. 5. обл. старин. в. на|жнна.
на|жрѣбя́ се гл. непрех. екр. II. 1.
на|жубурквамъ се глаг. непрех. III., *вж.*
на|жабурквамъ се.
на|жуля́ гл. прех. екр. II. 1., мкр. усл. на-
жулвамъ и нажуля́мъ III., *сжц. ср.* на-
жулване (и нажуляне) || на|жуля́ва гл.
прех. екр. II. 1.

на|журкамъ *гл.* прех. екр. III.
 на|жѣдѣвамъ *се гл.* непрех. екр. III. || на-
 |жѣмя *гл.* непрех. екр. II. 2., по-обикн.
 на|жумя II. 2. вм. на|мижа II. 4.
 на|жѣнвамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. на-
 |жѣна I. 5.
 на|зъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* на|злѣмъ
 на|зѣветъ *нар.*
 на|зѣдъ (на|зѣде, на|зѣди) *нар.* || на|зад-
 |ничавъ *прил. м.* за латин. 'ретрогра-
 денъ' || на|задничавость *сжц. жс.* = чужд.
 (отъ лат. кор.) ретроградство || на|зѣд-
 |нувамъ *гл.* непрех. тр. III., чужд. 'ре-
 гресирамъ'!; противно: на|предѣвамъ
 || на|зѣдѣкъ *сжц. м.* = чужд. 'регресъ'!
 противно: на|предѣкъ.
 на|зѣмъ *нар.* || на|зѣма *гл.* прех. екр. I. 4.
 на|за|карамъ *гл.* прех. екр. III.
 на|за|ключача *гл.* прех. екр. II. 3.
 на|за|ковѣ *гл.* прех. екр. I. 9.
 на|за|лепя *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|за|мрѣжа *гл.* прех. екр. II. 3.
 на|за|несѣ *гл.* прех. екр. I. 7.
 на|зарѣда *нар.*
 на|затвѣря *гл.* непрех. екр. II. 1., тр. мкр.
 на|затвѣрямъ III.
 на|зѣвѣря *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|зѣвѣнкамъ *се, назѣвѣнтя се, назѣвѣня*
се гл. непрех. екр. III., II. 2., II. 1.
 на|здрѣве! *нар.* || на|здрѣв-енъ, -ни *прил. м.*
 || на|здрависвамъ *гл.* прех. екр. III., на-
 |здравиша I. 10., *сжц. ср.* на|здрависване
 || на|здрѣвица *сжц. жс.*, ум. на|здрѣвичка
 || на|здрѣво *нар.*
 на|зѣбна (се) *гл.* непрех. екр. I. 5.
 на|зѣма, на|зѣмамъ *глагол.* прех. екр.; *вж.*
 на|взема, на|взимамъ.
 на|зѣми *нар.* (мѣст. п. ед. ч. ж. р. отъ земля,
 основа мека, затога завѣршѣкъ и вм. ѣ).
 на|зивѣемъ *прич. сег. страд.* („прил.“) *м.*
 книж.; стб. на|зтыкаемъ или зокомъ, рус.
 называемый.
 на|зидѣвамъ *гл.* прех. тр. III. || на|зидѣние
сжц. ср. || на|зидѣтел-енъ, -ни *прил. м.*
 || на|зидѣтелность *сжц. жс.* || на|зидѣмамъ
гл. прех. екр. III., екрат. на|зидамъ III.
 на|зима *нар.*
 на|зичмамъ *гл.* прех.; *вж.* на|взимамъ.
 екр. на|взема.
 на|зичмиче *сжц. ср.*, произв. отъ зима.
 на|зичрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|зря II.
 2.; кор. въ зѣр-на, съзичрамъ...
 на|злѣ *сжц. жс.* || на|злѣ *нар.* || на|злѣ *нар.*
 || на|злѣво билье *прил. сжц. ср.*
 на|злѣндисвамъ *се гл.* непрех. III., прост;
 кор. тур. съ наст. тур. -di- и гръц. -is-
 || на|злѣмъ (на|злѣ) *прил.* неизм.; *вж.*
 на|зъ.
 на|значѣвамъ *гл.* прех. тр. III. екр. на-
 |значѣ II. 3., *сжц. ср.* на|значѣване || на-
 |значѣнъ *прич. мин. стр. м.* || на|значѣ-
 |ние *сжц. ср.* старин.

на|зѣбамъ *се гл.* непрех. екр. III. || на|зо-
 |бѣвамъ (на|зѣбамъ) *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|зѣбѣ I. 9., *сжц. ср.* на|зѣбѣване
 (на|зѣбване).
 на|зѣвѣвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на-
 |зѣвѣ I. 2.
 на|зѣвѣвамъ (на|зѣвѣямъ, на|зѣвѣювамъ) *гл.*
 прех. тр. III., екр. на|зѣвѣ II. 1. 'посипя съ
 нѣщо'...; *срв.* рус. золѣ 'пепель, мърва'.
 на|зѣвѣрливъ *прил. м.* 'кривогледъ...' || на-
 |зѣвѣромъ *нар.* (съ твор. п. ед. ч. м. р.).
 на|зѣвѣрямъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на-
 |зѣвѣря I. 6.
 на|зѣря *гл.* непрех. II. 2., мкр. тр. *вж.* на-
 |зѣрирамъ.
 на|зѣрупа (на|зѣрупа) *се, на|зѣрупа се глагол.*
 непрех. екр. II. 1.; *вж.* зѣрупа; цѣрупа се;
 зѣрупа въ: свирѣпа.
 на|зѣвѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|зѣвѣ
 I. 9.; *вж.* зѣвѣ, на|зѣвѣ; *сжц. ср.* на-
 |зѣвѣване.
 на|зѣвѣрямъ *гл.* прех. тр. III. екр. на|зѣвѣ-
 |ря I. 5.
 на|зѣвѣрничавъ *прил. м. р.*, произв. отъ
 зѣвѣрно.
 на|зѣвѣртамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на-
 |зѣвѣрна I. 5.; *вж.* на|зѣрирамъ; *сжц.*
ср. на|зѣртане.
 на|зѣвѣпамъ *се гл.* непрех. екр. III. || на|зѣвѣ-
 |памъ *се гл.* непрех. тр. III. || на|зѣвѣ *се*
гл. непрех. екр. I. 11.
 на|зѣвѣвамъ (на|зѣвѣямъ) *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|зѣвѣ II. 1. || ~ *се гл.* непреход.;
сжц. ср. на|зѣвѣване, -яне || на|зѣвѣнъ
прил. (прич. мин. стр.) *м.* || на|зѣвѣность
сжц. жс.
 на|й- I. част. за превѣзх. степ.; стб. на|й, рус.
 на|й, пол. па|й, чеш. пе|й, словен. срб.-хрв.
 па|ј...; осн. въ предл. на; и (и) ще да е
 отъ мѣст. основа i-: *ei-... *ijo-: *yā...
 (стб. н, ѡ, ю); *срв.* лат. is, ea (отъ
 eiā), id...; *вж.* му; *срв.* на|дъ || на|й II,
 съюзъ противоп.; по кор. срод. съ но,
 нъ, *вж.* т.
 на|йв-енъ, -ни *прил. м.*; фр. || на|йвно *нар.*
 || на|йвность *сжц. жс.*
 на|йвече (на|йвече) *нар.*; *срв.* вече, по-
 вече.
 на|йгрѣвамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр.
 на|йгрѣя *се* I. 6. *сжц. ср.* на|йгрѣване.
 на|йда I. *гл.* прех. екр. I. 7. (нашѣлъ), тр. на-
 |хѣждамъ || на|йда *сжц. жс.* соб. лич.; *м.*
 на|йденъ *прил.* мин. стр. *м.*; *срв.* Об|рѣ-
 |тенъ || на|йда II. *глагол.* непрех. екр. I. 7.
 (на|ишѣлъ) || на|йденникъ *сжц. м., ср.*
 ум. на|йдениче.
 на|из|вѣдя *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|из|вѣдѣ *гл.* прех. екр. I. 8.
 на|из|влѣбѣ *гл.* прех. екр. I. 7.
 на|из|карамъ *гл.* прех. екр. III.
 на|из|качамъ *гл.* непрех. екр. III.
 на|из|лѣза *гл.* непрех. екр. I. 7.

на|из|неса́ *гл.* прех. екр. I. 7.
 на|из|па́дамъ *гл.* непрех. екр. III.
 на|из|пра́тя *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|из|пъсть *нар.*; кор. въ гл. екр. плесна
 на|из|пъсть *нар.* (-устъ род. п. мн. ч. отъ
 уста).
 на|йма́мъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* наема́мъ
 || наймане *сжц. ср.*
 на|имену́вамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.*
 непрех. || наимену́ване *сжц. ср.*; старин.
 (стбълг. и рус.) на|именова́ние 'име, наз-
 вание'.
 на|йма́ обл. екр. вм. наема; *вж.* найма́мъ.
 на|йна́къ *нар.*
 на|ина́тъ *нар.* 'напукъ'; отъ *сжц.* инатъ; *тур.*
 || на|инатя́ се *гл.* непрех. екр. II. 1.,
 мкр. на|инатя́вамъ се III.
 на|й-паче *нар.* стар. книж.; *вж.* пакъ;
 паче.
 на|й-по|ко́нь и на|й-на|по|ко́нь *нар.*; *вж.*
 на|по|ко́нь; кор. въ ко́н-ецъ 'край';
 друга отглас. степ. въ на|чена (чен-
 отъ *кен-: *кон-)...
 на|йска́мъ *гл.* прех. екр. III.
 на|йсти́на *нар.*
 на|кадя́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|кадя́
 II. 1., *сжц. ср.* на|кадя́ване,
 на|казъ́ *сжц. м.* || на|ка́за *сжц. ж.* || на|ка́з-
 вамъ I-II. *гл.* прех. тр. III., екр. на|ка́-
 жа I. 10. || ~ се *гл.* непрех. || *сжц. ср.*
 отглагол. ново на|ка́зване, старин на-
 |ка́зание || на|каза́тел-е́нь, -ни *прил. м.*
 на|калай-сва́мъ *гл.* прех. III., екр. -ша I. 10.
 на|калафа́тя *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|ка́лвамъ (на|ка́лювамъ) *гл.* прех. тр.
 III., екр. на|ка́лямъ III., *сжц. ср.* на|ка́л-
 ване, на|ка́лю|ване.
 на|калеса́мъ *гл.* прех. екр. III.
 на|каля́ *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. усл.
 на|каля́вамъ III. 'каля въ огнь', *сжц.*
ср. на|каля́ване.
 „на|ка́мъ“ I, „на|ка́мто“ I *предл.*; *вж.* на-
 |къмъ, на|къмто.
 на|ка́нь *сжц. м.* || на|ка́нвамъ (на|ка́ню-
 вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|ка́ня II. 1.
 || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* на|ка́н(ю)ване.
 на|ка́п-вамъ, -ямъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр.
 на|ка́пя I. 9. || ~ се *гл.* непрех. || на|ка́пва-
 не *сжц. ср.* || на|ка́пише *сжц. ср.*
 на|ка́рвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ка́-
 рамъ, *сжц. ср.* на|ка́рване.
 на|ка́стря́мъ, на|ка́стря́вамъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. на|ка́стря II. 1., *сжц. ср.* на|ка́-
 стрия́не, на|ка́стря́ване.
 на|ка́теря́ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|ка́траня́вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 на|ка́траня́, *сжц. ср.* на|ка́траня́ване.
 на|ка́трэ́зя се *гл.* непрех. екр. II. 1. 'да се
 на|ка́теря́'.
 на|ка́туря́мъ *гл.* прех. екр. III.
 на|кахъ́рявамъ *гл.* прех. тр. III., на|кахъ́-
 ря́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* на-
 |кахъ́ря́ване.

на|каца́рувамъ се *глагол.* непрех. екр. III.,
 произв. отъ каца́рь, произв. отъ каца́.
 на|ка́цвамъ *гл.* непрех. мкр. усл. III., екр.
 на|ка́цамъ III.
 на|ка́чвамъ (на|ка́чамъ) *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|ка́ча II. 3., *сжц. ср.* на|ка́ч(в)ане.
 || ~ се *гл.* непрех.
 на|качу́лвамъ (на|качу́лямъ) *глагол.* прех.
 тр. III., екр. на|качу́ля II. 1., *сжц. ср.* на-
 |качу́лване (на|качу́ляне).
 на|качу́рвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ка-
 чу́ря II. 1., *сжц. ср.* на|качу́рване.
 на|ка́шля́мъ се III. и на|ка́шля́ се I. 9. (и
 обл. II. 1.).
 на|кваса́вамъ (на|кваса́ямъ) *гл.* прех. мкр.
 III., екр. на|кваса́я II. 1., *сжц. ср.* на|кваса́-
 ване, на|кваса́яне.
 на|квика́мъ се III. и на|квича́ се II. 4. *гл.*
 непрех. екр.
 на|кери́самъ *гл.* прех. екр. III. обл. 'да на-
 |скроби́'; гръц.
 на|кеха́ювамъ се *глагол.* непрех. екр. III.;
 производ. отъ кеха́я, тур. отъ перс.
 на|кико́тя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|ки́мвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на-
 |ки́мна I. 5., *сжц. ср.* на|ки́мване.
 на|ки́на *гл.* прех. екр. I. 5.; *вж.* стар. обл.
 гл. ки́на 'кжсамъ'...
 на|ки́пъ *сжц. м.*; кор. въ гл. кипя.
 на|ки́прувамъ (на|ки́прямъ) *гл.* прех. тр.
 III., екр. на|ки́прия II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. на|ки́пруване, на|ки́прия́не.
 на|ки́пявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на-
 |ки́пя II. 2.; и 3-олч. (безлич.).
 на|кирли́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
 |кирли́вя II. 1., *сжц. ср.* на|кирли́вяне;
 произв. отъ *сжц.* киръ, тур.
 на|ки́свамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ки́сна
 I. 5., мкр. усл. на|ки́снувамъ III., *сжц. ср.*
 на|ки́с(ну)ване || на|ки́сналь *прич.* мин.
 действ. м. || на|ки́снатъ *прич.* мин. страд. м.
 || на|ки́селя́вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр.
 на|ки́селѣ́я II. 1., *сжц. ср.* на|ки́селѣ́яне.
 на|ки́скамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|ки́тить *сжц. м.* ум. м. на|ки́титецъ, *сжц.*
жс. на|ки́тка || на|ки́твамъ, на|ки́чвамъ
гл. прех. тр. III., екр. на|ки́тя II. 1., на-
 |ки́ча II. 3., *сжц. ср.* на|ки́тване, на|ки́ч-
 ване.
 на|ки́хамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|кичу́рвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ки-
 чу́ря II. 1., *сжц. ср.* на|кичу́рване; про-
 извод. отъ кор. въ китя́, кича́; *срав.*
 на|ки́чвамъ.
 на|кла́вамъ, на|кла́двамъ, на|кла́ждамъ
гл. прех. тр. III., екр. на|кла́да I. 8. (обл.
 на|кла́мъ), *сжц. ср.* на|кла́-ване, -дване,
 на|кла́ждане; *срв.* обл. ю.-зап. кла́вамъ,
 'турямъ'.
 на|кла́вамъ *гл.* прех. мкр. усл. III. отъ на-
 |кóля; *срав.* за|кла́вамъ || на|кла́нъ
прич. мин. стр. м., гл. на|кóля.

- на|клáнямъ *гл.* прех. тр. III., екр. наклоня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* на|клáняне.
- на|клатушвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|клатуша, *сжц. ср.* на|клатушване 'за|клопване' || на|клатямъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. на|клатя се II. 1.
- на|клеветявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|клеветя II. 1., *сжц. ср.* на|клеветяване.
- на|клéйвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|клéя I. 6., *сжц. ср.* на|клéйване.
- на|клéпвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|клéпя I. 9., *сжц. ср.* на|клéпване.
- на|к|л|икамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл. на|к|л|иквамъ.
- на|клонъ *сжц. м.* || на|клон-енъ, -на I. *прил. м.* || на|клоненъ II. *прич.* мин. стр. м. отъ екр. гл. на|к|л|оня || на|клонение *сжц. ср.* || на|клонность *сжц. ж.* || на|клоня-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|клоня II. 1., *сжц. ср.* на|клоняване,
- на|к|л|опвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|к|л|опамъ III., *сжц. ср.* на|к|л|опване; *вж.* друга отглас. степ. въ гл. клепа.
- на|к|л|оцвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|л|оц-дамъ III., *сжц. ср.* на|к|л|оцване || на|к|л|ъцвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. *вж.* кълцамъ, *сжц. ср.* на|к|л|ъцване
- на|к|л|ѣкамъ *гл.* прех. екр. III. (да н.; отъ екр. клека: к|л|ѣкамъ).
- на|к|люцвамъ *гл.* прех. тр., екр. на|к|лю-цвамъ III., *сжц. ср.* на|к|люцване; *вж.* к|люнъ, обл. глаголъ к|люва = кълва.
- на|к|лянквамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на|к|лянквамъ се III., *сжц. ср. р.* на|к|лянкване.
- на|к|метувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- на|ковáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ковá I. 9., *сжц. ср.* на|ковáване || на|ковáлия (стар. обл. на|ковалня) *сжц. ж.*, умал. на|ковáлница, на|ковáлничка.
- на|ковлáдвамъ (на|ковлáждамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|ковлáдя II. 1., отъ тр. гл. ковлáдя; *сжц. ср. р.* на|ковлáдване, на|ковлáдяне, на|ковлáждане.
- на|к|бж-енъ, -ни *прил. м.* 'върху кожа' ...
- на|к|бзя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- на|к|к|б|рвамъ се (на|к|к|орямъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. на|к|к|б|ря се, *сжц. ср.* на|к|к|б|рване (на|к|к|обряне) || на|к|к|б|рч-вамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. на|к|к|б|рча се II. 3.
- на|к|колай *нар.*; *вж.* сжц. колай, тур.
- на|к|блвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|бля I. 2., *сжц. ср.* на|к|блване; *вж.* и на|к|л-ва-мъ.
- на|к|олникъ *сжц. м.*, произв. отъ коло. колело || на|к|оло *нар.* стар.; *вж.* на|о|коло.
- на|к|олне *нар.* || на|к|олне *нар.* (дв. ч. ср. р.) || на|к|олбникъ *сжц. м. р.* || на|к|олбни-чамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|к|олб-нича II. 3.
- на|к|ондйша, на|к|ондйсамъ *гл.* непрех. екр. I. 10., III., тр. мкр. на|к|ондйсу|вамъ III.
- на|к|онéцъ *нар.*, книж.; стб. ко|ньць 'край'; рус. конец, както старобълг.
- на|к|онче *сжц. ср.* обл.; навърно отъ кор. кон- въ на|п|о|конъ, конéць...; по нар. етимол. сблиз. съ конъ...
- на|к|о|п|а|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|о-пáя I. 6., *сжц. ср.* на|к|о|п|а|ване.
- на|к|оравявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|к|оравя I. 6., *сжц. ср.* на|к|оравяване.
- на|к|ордвамъ обл. стар. *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|ордя II, 1. 'нараждамъ едно по друго'; *сжц. ср. р.* на|к|ордване; коренъ -к|орд- област. вм. к|ърд- стадо; друга отглас. степ. *kerd- въ стб. чрѣда, н. бълг. чарда, чърда (лчреда); *срв.* срб.-хрв. krd 'стадо', словен. krdelo, словаш. k'rdel 'стадо, чарда'.
- на|к|орявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|оря II. 1.
- на|к|осба *сжц. ж.* на|косена зелена трева' || на|к|осявамъ *гл.* прех. мкр. II. 1., екр. на|к|ося II. 1., *сжц. ср.* на|к|осяване
- на|к|откамъ *гл.* прех. екр. III.
- на|к|рáдвамъ (на|к|рáждамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|рáдá I. 8., *сжц. ср.* на|к|рáд-ване (на|к|рáждане).
- на|к|рá-енъ, -йни *прил.*; произв. отъ на|к|рáй || на|к|рáй *нар.*
- на|к|рáк|отя се *гл.* непрех. екр. II. 1. 'на|к|икотя се'; кор. „звукотподраж.“; *срв.* крѣкамъ, крѣскамъ...
- на|к|рáкъ *нар.* || на|к|рáки *нар.* (старин. вин. пад. мн. ч., затова -ки отъ стб. -кы) 'на|к|рака'.
- на|к|рaс|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|рaс|я II. II. 1.
- на|к|рáча се *гл.* непрех. екр. II. 3
- на|к|рáщамъ старин. обл. *гл.* преход. III. 'привършамъ'.
- на|к|рéвамъ (на|к|рénвамъ) обл. стар. *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|рéна I. 5. 'вдигамъ'; кор. *вж.* крета|мъ || ~ се *гл.* непрех. || на|к|рéване *сжц. ср.* || на|к|ривамъ *глагол.* прех. тр. III., е. р. на|к|рйя I. 6.
- на|к|риво *нар.* || на|к|риве ми *гл.* непрех. 3-о лич. I. 6. || на|к|ривявамъ *гл.* тр. III., екр. на|к|ривя II. 1. || на|к|ривяване *сжц. ср.*
- на|к|р|ой|вамъ, на|к|р|о|я|вамъ (на|к|р|о|ю|вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|р|о|й II. 1., *сжц. ср.* на|к|р|о|я|ване (на|к|р|о|ю|ване, на|к|р|о|й-ване).
- на|к|ротувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- на|к|рулвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|ру-ля II. 1. 'удрямъ на|н|ѣжде', *сжц. ср.*
- на|к|рулване; кор. само к|ру-, що и въ по|к|русá и след. || на|к|русвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|к|русамъ III., *сжц. ср.* на|к|русване.
- на|к|рѣст-ъ *нар.* || -бсвамъ *гл.* прех. тр. III.
- на|к|рѣтвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. на|к|рѣтя II. 1.

на|кръхвамъ се *гл.* обл. непрех. мкр. III., екр. на|кръвна се I, *сжиц. ср.* накръхване; *вж.* накръхота се.
 на|кръвна II. *гл.* прех. екр. I. 5. 'накривя'; кор. *вж.* кърша.
 на|кръчмарувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|кръщамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* накрътвамъ, къртя.
 на|кръщавамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. на|кръстя II. 1.
 на|кръкамъ се *гл.* непрех. екр. III. || на|кръкѡта се, на|кръхотя се *гл.* непрех. екр. II. 1. || на|кръскамъ се *гл.* непрех. екр. III. || на|кръщя се (офиц. съ е вм. ъ) *гл.* непреход. екр. II. 2.
 на|кубя обл. *гл.* прех. екр. II. 1., вм. на|скубя.
 на|кудвамъ, на|куждамъ *гл.* прех. тр. II., екр. на|кудя II. 1., *сжиц. ср.* на|кудване, на|куждане; *вж.* старин. *гл.* кудя.
 на|кудукдякамъ се III. и на|куткудяча се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 на|кукамъ се, на|кукувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|кукуригамъ се, на|кукурикамъ се *гл.* непрех. екр. III
 на|кумувамъ се и на|кумя се *гл.* непрех. екр. III.
 на|купъ *нар.*
 на|купувамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., екр. на|купа II. 1.,
 на|курдйсамъ *гл.* прех. III., екр. на|курдйсамъ III., на|курдйша I. 10.
 на|кусамъ (на|кусувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|куся II. 1.; *срав.* за|ку|с|я...; *сжиц. ср.* на|кусуване
 на|кутупъ *нар.*; тур. кутупъ (кутубъ).
 на|куцвамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* на|куцване.
 на|кушамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ку|с|я, *сжиц. ср.* на|кушане; *срав.* за|звукъ|ш|отъ|с|рус.|кушатъ|'ямъ',|'пия'.
 на|кърбя се *гл.* непрех. екр. I. 9.
 на|кълцамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. на|кълъцамъ || ~ се *гл.* непрех.
 на|кълвѡ *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. усл. на|кълвѡвамъ III., *сжиц. ср.* на|кълвѡване.
 на|кълча се *гл.* непрех. екр. II. 3
 на|кьносвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|кьносамъ III. и на|кьня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 на|кървавѡ *гл.* прех. екр. II. 1, мкр. ум. на|кървѡвамъ (на|кървѡвявамъ) III. || ~ се *гл.* непрех. || ~ се *гл.* непрех. || на|кървѡвяване (на|кървѡвяване) *сжиц. ср.* || на|кървѡ *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|кървявамъ се *гл.* непрех. тр. III, екр. на|кървя се II. 1. 'ставамъ крѡвѡнъ'.
 на|къркамъ се *гл.* непрех. екр. III., мкр. на|кръквамъ се, *сжиц. ср.* на|кръкване; *вж.* къркамъ; къркавецъ... || на|къркѡчъ *нар.* (нося нѣкого на|к. = 'на|гърбъ съ рѡцѡтъ на носеня около шия-

та на носача') || на|къркѡта се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|кърмя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. на|кръмвамъ и на|кърмямъ III., *сжиц. ср.* на|кърмяне, на|кърмяване.
 на|кърня *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. на|кърнявамъ III., *сжиц. ср.* на|кърняване.
 на|кърпелясамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|кърпелясамъ III., *сжиц. ср.* на|кърпелясване; *вж.* кърпелъ.
 на|къртя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. на|крътвамъ и на|кръртувамъ.
 на|кѡцвамъ *гл.* непрех тр. III.; *вж.* на|кацвамъ.
 на|кърша *гл.* прех. екр. II. 3. и на|кършамъ III., мкр. на|кръшвамъ и на|кършувамъ III.
 на|кждѡ *нар.* || на|кждѡто *нар.*; обл. стар. на|кждѡ.
 на|кждря *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. на|кждрямъ и на|кждрювамъ III., *сжиц. ср.* на|кждряне и на|кждрюване.
 на|кжпя се *гл.* непрех. екр. I. 9.
 на|кжсамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл. на|кжсамъ III., *сжиц. ср.* на|кжсване || на|кжсичко *нар.* умал. отъ на|кжсо || на|кжсо (на|кжсомъ) *нар.* || на|кжсявамъ, на|кжсямъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех. II. 1.
 на|кжтвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|кжтѡтамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* на|кжтване || на|кжщѡвамъ се *гл.* непрех. тр. III.
 на|кярувамъ се *гл.* непрех. тр. III.
 на|лѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ловѡ II. 1. ~ се *гл.* непрех. || на|лѡвяне *сжиц. ср.*
 на|лѡгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|лѡжа II. 3. || ~ се *гл.* непрех. || на|лѡгане *сжиц. ср.* || на|лѡганица *сжиц. ж.*
 на|ладувамъ се (на|ладвамъ се) *гл.* непрех. тр. III. екр. на|ладѡмъ се; *вж.* лада, ладувамъ.
 на|лѡзвамъ (на|лѡзямъ) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. на|лѡзя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 на|лѡйвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|лѡя I. 11.
 на|лѡйнѡвѡ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. на|лѡйнѡвѡ-ямъ, -явамъ III., *сжиц. ср.* на|лѡйнѡвяване, на|лѡйнѡвяване; *вж.* лайно.
 на|лѡмнамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
 на|ламѡтя се *гл.* непрех. екр. II. 1.; *вж.* и лѡмотѡ.
 на|лѡпамъ *гл.* прех. екр. III., тр. на|лѡпвамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* на|лѡпване.
 на|лафувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|лѡнтъ, на|лѡнтинъ *сжиц. м. р.*; тур. (араб. перс.) (na| араб., перс. band 'оковавамъ'... срод. съ нѣм. binden, band 'връзвамъ') || на|лѡнтница *сжиц. ж.* || на|лѡнтски *прил. м.* || на|лѡнтство *сжиц. ср.*
 на|лебен(т)увамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|лѡгна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. запад. на|лѡгнувамъ, съкрат. на|лѡгвамъ; *вж.* на|лѡгамъ.

на|ле́дица *сжиц. ж.* обл.; *срв.* по|ле́дица.
 на|леж́а се *гл.* непрех. екр. II. 3., тр. мкр.
 на|леж́авамъ се ||належ́итъ *прил. м. р.*
 ||належ́итостъ *сжиц. ж.*
 на|лекедй́свамъ *гл.* прех. тр., екр. на|ле-
 кедй́-самъ III., -ша I. 10. ||се *гл.* непрех.;
 тур. по кор. (leke петно), наст. тур. -di- и
 гръц. -is-
 на|ле́ко *нар.*
 на|ле́камъ се и на|ле́цамаъ се *гл.* не-
 прех. екр. III. и на|ле́ча се I. 9. и II. 3.;
 производ. отъ межд. леле.
 на|ле́ляъ се *глагол.* непрех. екр. I. 6. (обл.
 на|ле́лямаъ, на|ле́лямаъ); *вжс.* люл́ѣя.
 на|лепéтя се *гл.* непрех. екр. II. 1. 'да се
 набълболя'.
 на|лепъ́ *сжиц. м.* ||налеп́явамъ (на|леп-
 вамъ, на|леп́ямаъ) *гл.* прех. тр. III., екр.
 на|леп́я II. 1.; *сжиц. ср.* на|леп́яване и на-
 ле́пяне.
 на|ле́сно *нар.*
 на|ле́тъ *прил.* неизм.; тур. (араб.) ||налет-
 лемé *сжиц. ср.*
 на|ле́т-енъ, -ни *прил. м.* ||на|ле́тише *сжиц.*
ср. ||на|лет́явамъ *гл.* непрех. тр. III., екр.
 на|лет́я и на|лет́я II. 2., *сжиц. ср.* на|ле-
 т́яване, на|лет́яне; *вжс.* на|литамъ.
 на|леш́авамъ *гл.* прех. тр. III. 'правя на
 лехи', екр. на|леш́а II. 3., *сжиц. ср.* на-
 леш́аване.
 на|лй́ (не|лй́) *нар.*
 на|лй́ба се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|лй́вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|лй́я,
сжиц. ср. на|лй́ване ||на|лй́вка *сжиц. ж.*
 ||на|лй́вникъ *сжиц. м.* (превед. за лат.
 'инфузория').
 на|лиѓавя се *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр.
 усл. на|лиѓавямаъ се III., *сжиц. ср.* на|ли-
 ѓавяне.
 на|ли́жа се *гл.* непрех. екр. I. 10., мкр. усл.
 на|ли́звамъ се III., *сжиц. ср.* на|ли́зване.
 на|ли́къ *сжиц. м.* 'подобие',
 на|ли́тамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. на-
 лéтя, *сжиц. ср.* на|ли́тане.
 на|ли́чамъ *глагол.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.*
 на|ли́чане.
 на|ли́ч-енъ, -ни *прил. м.*; кор. въ|ли́къ,
 ли́це ||на|ли́чие *сжиц. ср. р.* ||на|ли́ч-
 ностъ *сжиц. ж.*
 на|лиш́а се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 на|лно́вамъ(се) *гл.* (не)прех. тр. обл. (родоп.)
 III., екр. на|лна 'налегна...'; кор. льп-,
 *на-льп-нж > на-лна; *срв.* рус. при-
 льнуть 'прилепямъ се'...
 на|ло́ обл. съюзъ противоп.; *срв.* но, ала,
 на|лов́явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ло-
 вя II. 1.; *срав.* на|ла́вямъ, *сжиц. ср.*
 на|лов́яване.
 на|логъ́ *сжиц. м.*
 на|логи́ *сжиц. мн.* обл. прост. по нар. етим.
 на+логъ, въ *сжщн.* гръц. ана|лог|он;
срав. ана|лог.

на|ло́жвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ло́жа
 II. 3.; *вжс.* съ друга отгласна степенъ на
 кор. на|ла́гамъ, *сжиц. ср.* на|ло́жване
 ||на|ло́жка *сжиц. ж.* ||на|ло́жникъ *сжиц. м.*
 ||качамакъ... ум. на|ло́жнице ||на|ло́ж-
 ница *сжиц. ж.* книж. за лат. concubina
 = прост. държанка; производ. отъ
 ло́же = легло.
 на|ло́квамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ло́-
 камъ III. и на|ло́ча I. 10. ||се *гл.* не-
 прех., *сжиц. ср. р.* на|ло́кване.
 на|ломóтя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|лом́явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
 лом́я II. 1., *сжиц. ср.* на|лом́яване.
 на|ло́пвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|ло́-
 памъ III., *сжиц. ср. р.* на|ло́пване; сродно
 рус. лопать; *срв.* на|ла́памъ; старинно
 степенуване ло-п-: ла-п-
 на|ло́чвамъ *вм.* на|ло́квамъ *гл.* обл. прех. тр.
 III., екр. на|ло́ча II. 3 и I. 10., *сжиц. ср.*
 на|ло́чване *вм.* на|ло́кване *сжиц. ср.*
 на|ло́явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ло́я II.
 1., *сжиц. ср. р.* на|ло́яване.
 на|лу́дничавъ *прил. м. р.*; производ. отъ
 лу́дъ, *вжс. т.* ||на|лу́дувамъ се *глагол.*
 непрех. екр. III.
 на|лу́звамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вжс.* на-
 хлу́звамъ.
 на|лу́пвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|лу́пя
 II. 1. ||се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* на-
 лу́пване ||на|лу́пкамъ *гл.* прех. мкр. ум.
 III., обикн. екр. на|лу́пкамъ III.
 на|лу́стрóсамъ *гл.* прех. екр. III.; *вжс.* лу-
 стро́чужд.
 на|лу́тамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|луч́вамъ *глагол.* прех. тр. III., екрат. на-
 луч́а II. 3., *сжиц. ср.* на|луч́ване ||на-
 лу́чквамъ *гл.* прех. тр. ум. III., екр. на-
 луч́камъ III., *сжиц. ср.* на|луч́кване.
 на|лу́щвамъ (на|лю́щвамъ) *гл.* прех. тр.
 III., екрат. на|лу́щя II. 3., *сжиц. ср. р.* на-
 лу́щване; *вжс.* лу́щя и лю́щя.
 на|лѣ́гвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|лѣ́жа
 I. 10. ||на|лѣ́жкя *нар.* обл. 'на глума' <
 'не на истина, на лъжа'.
 на|лѣ́мъ *сжиц. м.*, обикн. мн. на|лѣ́ми; тур.
 (араб.); *вжс.* на|лѣ́бантъ.
 на|лѣ́во *нар.*
 на|лѣ́гамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. прех.
 на|лѣ́гна I. 5., *сжиц. ср.* на|лѣ́гане.
 на|лѣ́за обл. стар. *гл.* непрех. екрат. I. 7.,
 мкр.; *вжс.* на|ла́зямъ.
 на|лѣ́тувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|лѣ́я *глагол.* преход. екрат. I. 6., мкр. усл.
 на|ли́вамъ.
 на|лю́бя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|люл́ѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6., обл. на-
 лю́лямаъ се III.
 на|лю́скамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|лю́тѣнъ „*прил.*“ (прич. мин. стр.) *м.* ||на-
 лю́тявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на-
 лю́тя II. 2. ||на|лю́тя се *глагол.* непрех.
 екр. II. 1.

на|люхъ *нар.* || на|люхамъ се *гл.* непрех. екр. III., мкр. на|люхвамъ се || на|люшкамъ се *гл.* непрех. екр. III., ум.
 на|мъ лич. мѣст. дат. п. мн. ч. I. л.; *вж.* н и е.
 на|мъ (н'амъ) (н'амъ що си, н. какво си, н. кжде си...) *вм.* не|знамъ 'не зная'.
 на|маганя *гл.* прех. екр. II. 1. 'набивамъ'; отъ грц. μαγάνω 'премазвамъ...' *срав.* презъ тур. сѣществ. менгеме; срод. съ мажа.
 на|магнитизирвамъ, на|магнитисвамъ *гл.* прех. тр. III., првизвод. отъ магнитъ; *вж.* т. || ~ се *гл.* непрех.
 на|мажа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. усл. на|мазвамъ III., *сжц.* ср. на|мазване.
 на|малѣние *сжц.* ср. || на|малител-ень, -ни *прил.* м. р. || на|малко *нар.*; *вж.* на|с|малко || на|малѣвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. на|малѣя I. 6. || на|малявамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. на|маляя II. 1. || на|маляване II. (на|маляване I.) *сжц.* ср.
 на|мамвамъ, на|мамямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мамя II. 1., *сжц.* ср. на|мамване, на|мамяне.
 на|мамобля се *гл.* непреход. екрат. II. 1., отъ удв. м'ъл|моля 'набълболя се'; кор. звукоподраж.
 на|марена (на|марень) *нар.*; *вж.* м а р е н ъ.
 на|маслювамъ, на|маслямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|масля II. 1.
 на|мастявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мастя II. 1., *сжц.* ср. на|мастяване.
 на|махамъ (се) (не)прех. екр. III., мкр. на|махвамъ (се) III., екр. на|махна I. 5., *сжц.* ср. на|махване.
 на|мацвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мацавамъ, *сжц.* ср. на|мацване.
 на|мачквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мачкамъ III., *сжц.* ср. на|мачкване.
 на|мая се *гл.* непрех. екр. I. 11., мкр. на|майвамъ (на|маювамъ се) III.
 на|дъръ (на|дарджия) *сжц.* м. прост. обл. 'именитъ'; тур. отъ перс. (перс. pām име, dārem имамъ).
 на|мезатъ *нар.*; *вж.* тур. мезатъ.
 на|меквамъ I. *гл.* непр. тр. III., екр. на|мекна I. 5.; отъ кор. въ прил. мекъ.
 на|меквамъ! II. *гл.* прех. тр. книж. отъ рус.; екр. на|мекна || на|мекъ! *сжц.* м.; рус. на|мекъ.
 на|меля *гл.* прех. екр. I. 3.
 на|метъ *сжц.* м. || на|метъ *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. на|митамъ III. || на|метна *гл.* прех., екр. I. 5., мкр. усл. на|метнувамъ III. || на|метникъ *сжц.* м., *ж.* на|метница.
 на|мешиня, на|меша *гл.* прех. екр. II. 1.; *вж.* мешинъ, меше.
 на|мигамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|мигна I. 5., мкр. усл. на|мигнувамъ, съкрат. на|мигвамъ III., *сжц.* ср. на|мигане, на|мигване, || на|мигболъ *сжц.* м. || на|мижъ се *гл.* непрех. екр. II. 4.

на|миламъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|меля, мкр. усл. на|милвамъ, *сжц.* ср. на|милане.
 на|милкамъ се *гл.* непрех. екр. III. || на|милувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|минавамъ, на|минувамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|мина I. 5., *сжц.* ср. на|минаване, на|минуване.
 на|мирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мѣря II. 1., мкр. усл. на|мирвамъ III., *вж.* и на|мѣрвамъ, *сжц.* ср. на|миране.
 на|мирисвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на|мириша I. 10., *сжц.* ср. на|мирисване; кор. грцъ.
 на|мирувамъ се *гл.* непрех. екр. тр. III.
 на|мисамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мѣся II. 1., || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. на|мисане.
 на|митамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|метъ I. 8.
 на|мислямъ (на|мислювамъ) *гл.* прех. тр. III, екр. на|мисляя II. 1.; *сжц.* ср. на|мисляне, на|мислюване.
 на|митамъ се, на|митнамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|мишлявамъ *гл.* прех. тр. III., *сжц.* ср. на|мишляване III., ш както въ раз|мишление : раз|мисълъ...
 на|мия се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 на|младоч-ень -ни *прил.* м. || на|младувамъ се *гл.* непрех., екр. III., на|младя се II. 1.
 на|млѣскамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|млѣвамъ (на|млѣтувамъ, на|млѣтамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|млѣтя, *сжц.* ср. на|млѣ(у)ване, на|млѣтяне.
 на|млѣщя *гл.* прех. екр. I. 10.
 на|млѣнь *прил.* мин. страд. м. отъ меля.
 на|мляскамъ се (и на|млѣскамъ се) *гл.* непрех. екр. III.
 на|множ-вамъ, -увамъ и -ѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|множъ II. 3., *сжц.* ср. на|множване, -уване, -ѣване.
 на|модрямъ (на|модрювамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. на|модря, *сжц.* ср. на|модряне, -юване.
 на|мокрень *прич.* мин. страд. м. || на|мокрямъ, на|мокрювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мокря II. 1., *сжц.* ср. на|мокряне, -юване.
 на|моля се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|момувамъ се III. и на|момѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 на|мотавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мотая I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. р. на|мотаване.
 на|мотря се *глагол.* непрех. екр. II. 2. обл. стар.; *срав.* не|с|мотрень.
 на|мочвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|моча II. 3., ум. на|мочкамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. на|мочване.
 на|мразвамъ, (на|мразувамъ), на|мразявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мразя II. 1., *сжц.* ср. на|мразване, -уване и -яване.

на|мръждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
мръждя II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.*
ср. на|мръждване.
на|мръзна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
на|мрънкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
на|мръщвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
мръщя II. 3.; *сжц.* *ср.* на|мръщване.
на|музлѣкъ *сжц.* м. 'безчестие'; тур.
на|мукамъ се *гл.* непрех. III., на|муча се
II. 4., мкр. на|мучавамъ се III.
на|мулѣвамъ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
на|муртвамъ (на|муртувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. на|мурта II. 1. || ~ се *гл.* не-
прех., *сжц.* *ср.* на|муртване.
на|му́свамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр.
на|му́ся (се) II. 1. || на|му́сенъ *прич.* мин.
стр. (прил.) м. || на|му́сеность *сжц.* ж.,
сжц. *ср.* на|му́сване.
на|му́съ *сжц.* м.; тур. (араб.); *вж.* на му з-
лѣкъ.
на|мушвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на-
муша II. 3., *сжц.* *ср.* на|мушване.
на|мѣквамъ (на|мѣкнувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. на|мѣкна I. 5., *сжц.* *ср.* на|мѣк-
(ну)ване.
на|мѣлвѣ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
на|мѣлзѣ *гл.* прех. екр. II. 1. и I. 7, 9.,
мкр. усл. на|мѣлзѣвамъ (на|мѣлзувамъ)
III., *сжц.* *ср.* на|мѣл-зѣване (-зуване).
на|мѣмрямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мѣмря
I. 9. || на|мѣмря се *гл.* непрех. екр. I. 9.
на|мѣнвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|мѣна
I. 5., *сжц.* *ср.* на|мѣнване.
на|мѣрдамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.*
непрех.
на|мѣрмбря се *гл.* непрех. екр. II. 1.
на|мѣрсѣвамъ *гл.* прех. III., екр. на|мѣр-
сѣ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* на-
мѣрсѣване || на|мѣрсѣвамъ се *гл.* не-
прех. екр. III.
на|мѣстѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на-
мѣстѣ II. 1., *сжц.* *ср.* на|мѣстѣване.
на|мѣня *гл.* прех. екр. II. 1.
на|мѣра *сжц.* ж. на|мѣрвамъ, на|мѣр-
ювамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* и
на|мирамъ || на|мѣря *гл.* прех. екр. II. 1.
|| ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* на|мѣр-ване,
-юване, -яне || на|мѣрванъ *прил.* (прич.
мин. стр.) м. || на|мѣрѣние *сжц.* *ср.* || на-
мѣрѣки *нар.* || на|мѣрѣникъ *сжц.* м.
на|мѣса *сжц.* ж. р. || на|мѣсвамъ (на|мѣ-
сямъ) *глагол.* прех. тр. III., *вж.* и на|ми-
самъ, екр. на|мѣся II. 1., || ~ се *глагол.*
непрх., *сжц.* *ср.* на|мѣсване, на|мѣсяне.
на|мѣста, на|мѣстѣ, (на|мѣстѣ) *нар.* || на-
мѣст-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
мѣсия II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.*
на|мѣстване || на|мѣстичавъ *прил.* м.
|| на|мѣстѣникъ *сжц.* м., ж. на|мѣстѣница
|| на|мѣстѣничавъ *прил.* м. || на|мѣстѣниче-
ство *сжц.* *ср.* || на|мѣсто *нар.* = 'вмѣсто'.
на|мѣталка *сжц.* ж. || на|мѣтамъ *гл.* прех.
тр. III., екр. на|метна, *сжц.* *ср.* на|мѣ-

тане || на|мѣтвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III.,
сжц. *ср.* на|мѣтване.
на|мѣша *сжц.* ж.; *вж.* на|мѣса || на|мѣ-
шамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. на|мѣш-
вамъ || ~ се *гл.* непр., *сжц.* *ср.* на|мѣшване.
на|мѣщамъ стар. *гл.* прех. тр. III., за на-
мѣст-вамъ, -ямъ, *сжц.* *ср.* на|мѣщане.
на|мѣвкамъ се, на|мѣкамъ се *гл.* непрех.
екр. III.; *вж.* мѣкамъ...
на|мѣяукамъ се, на|мѣяцамъ се *глагол.* не-
прех. екр. III.; *вж.* мѣяукамъ.
на|мѣждрувамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
на|мѣждря се II. 1.
на|мѣжчвамъ (на|мѣжчувамъ) *глагол.* прех.
тр. III., екр. на|мѣжча II. 3.
на|на I. *сжц.* ж. 'вуйна, уйчиня...; стри-
на'; 'баба'...; бълболна („детска“) дума;
срб.-хрв. папа, пѣпа, кашуб. папа, пѣпа,
пѣпа 'майка'; *срав.* санскр. papā майка,
майчица, н. перс. papā майка, гръц. pápa-
па, pépa pípa леля, тетка, алб. paps
майка...; рус. няня 'бавачка, дойка', обл.
и „по-стара сестра“...; *вж.* на|не I.
на|на II. *сжц.* ж. обл. *вж.* на|не.
на|на|вѣнъ *нар.*
на|на|горе *нар.* || на|на|гор-енъ, -ни *прил.* м.
|| на|на|горѣние *сжц.* *ср.*; *вж.* гора.
на|на|двамъ (на|на|ждамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. на|на|дя II. 1. (I. 8.) || ~ се *гл.* не-
прх.; *сжц.* *ср.* на|на|дване (на|на|ждане).
на|на|дѣлу (обд. на|на|дѣле) *нар.* || на|на|дѣл-
енъ, -ни *прил.* м. || на|на|дѣлѣние
сжц. *ср.*; *вж.* долъ.
на|на|самъ *нар.*; *срав.* от|самъ; *срав.*
стб. стѣмо.
на|на|сямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|на|неса
I. 7., *сжц.* *ср.* на|на|сяне.
на|на|не I. *сжц.* м., обл. 'чичо'; 'бае', бълбол.
дума; *срав.* гор. и дол. лужицки pap ба-
ща; извѣтъ слав. ез. *срав.* гръц. pápos,
pépos чичо и думитъ подъ нана I.; *вж.*
и нени, неня, тур. nene...
на|на|не II. *сжц.* *ср.*; лат. 'мента'; тур.
на|на|несвамъ (на|на|несвамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. на|на|неса I. 7.; *вж.* и на|на|самъ,
на|на|сямъ, на|на|освамъ.
на|на|нѣжа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. усл.
на|на|нѣзъмъ III., *сжц.* *ср.* на|на|нѣзване
|| на|на|нѣзь *сжц.* м., ум. м. на|на|нѣзецъ, ум.
ср. на|на|нѣзче.
на|на|ни! (на|на|ни-на) *межд.* за приспиване
дете; кор. въ бълбол. детски думи; *срав.*
рус. м. рус. няня 'бавачка' 'която при-
спива, бави деца'...; обл. вел. рус. няня
е обръщение къмъ по-голяма сестра;
пол. piana, papa, piana...; санскр. pa-
pā' мамка, грц. πατήρ, πατήρ леля, тетка...;
вж. на|на I.; неня.
на|на|нѣквамъ (на|на|нѣкнувамъ) *гл.* непрех.
тр. III., екр. на|на|нѣкна I. 5., *сжц.* *ср.* на-
|нѣк(ну)ване.
на|на|нинъ *прил.* отъ на|на I.; *вж.* т.

на|нисамъ *гл.* прех. тр. III., екр. нанеса, *сжиц.* нанисане.
 на|нища *сжиц. ж.* ум. отъ нана || нанчица *сжиц. ж.* ум. отъ ум. нанка || нанка *сжиц. ж.* ум. отъ нана || Нанка *сжиц.* соб. лич. *ж.*, *м.* Нанко, Наньо; може да се свързува и съ кор. на имена като Найденъ, Найчо, Нако, Начо...
 на|ничамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. нанича *се* II. 3., 'да се загледамъ'; *срав.* за|ничамъ.
 на|нишамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 на|нишя *гл.* прех. екр. II. 3.
 нанкамъ *гл.* прех. тр. III., отъ дет. бълбол. кор.; *вж.* нани, нани-на; нана I.
 на|ново *нар.*
 на|нозе *нар.* (дв. ч. отъ нога).
 на|нось *сжиц. м.* || на|носвамъ (на|носямъ) *гл.* прех. тр. III.; *вж.* нанасямъ, нанисамъ, екр. на|неса I. 7. || на|нося *гл.* прех. екр. II. 1., *сжиц. ср.* на|носване, на|носяне.
 на|ношувамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 на|нункамъ *се гл.* непрех. екр. III. (дет. езикъ); *срав.* нанкамъ.
 на|нуркамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 на|ннкамъ *се гл.* непрех. екр. III.; *срав.* наннукамъ *се*; нанкамъ.
 на|обѣля *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. на|обѣляемъ, наобѣлвамъ III.
 на|обикалямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|обикаля II. 1.; кор. въ коло, около.
 на|обложка *се гл.* непрех. екр. II. 3.
 на|облѣка *гл.* непрех. екр. I. 7., кор. влѣк-; мкр. на|обличамъ III. || ~ *сегл.* непрех.
 на|обогатя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|обумъ *нар.*; *срав.* при|умица.
 на|овамо, наовамъ *нар.* стар. обл.; *вж.* на|на|самъ.
 на|оглавямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|оглава II. 1.
 на|огжя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|окачвамъ, на|окачамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|окача II. 3., *сжиц. ср.* на|окачване.
 на|около *нар.*
 на|омразъ *нар.* (седи н. 'гърбомъ, гжзомъ къмъ нкг.').
 на|онака *нар.* 'наинакъ'; *вж.* старин. мѣст. онъ; нар. онака, така.
 на|онждамъ *гл.* прех. екр. III. и на|онодя II. 2., мкр. усл. наонд-вамъ, -ямъ, наонждвамъ III.; кор. *вж.* оно, онодя.
 на|обаки, на|обако (на|обакъ) *нар.* || на|обакъ *прил. м. ж.* на|обака... || на|обаце *нар.* обл. стар. (мѣст. п. ед. ч. срѣд. р.); *срав.* кротце, блазе...
 на|опаша *гл.* прех. екр. I. 10.
 на|опекъ *гл.* прех. екр. I. 7.
 на|опеть *прил. м.*; *срав.* на|петь, на|пѣна; — рус. опять 'пакъ'.
 на|опия *се гл.* непрех. екр. I. 6.
 на|оравамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ора I. 9., *сжиц. ср.* на|ораване.

на|ортачвамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. на|ортача *се* II. 3.; отъ тур. ортакъ || наортачване *сжиц. ср.*
 на|оседлая *глагол.* прех. екр. I. 6.
 на|острямъ, на|обструвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|остря II. 1., *сжиц. ср.* на|обстриане, на|обстриване.
 на|отзадъ *нар.*
 на|отсѣкъ *нар.* = 'кутурица, топтанъ'.
 на|охамъ *се*, на|охкамъ *се* III., на|охтя *се* II. 2. *гл.* непрех. екр.; отъ межд. охъ.
 на|очари *сжиц.* мн. обл. 'очила'.
 на|падамъ *гл.* прех. тр. III. и непрех., екр. прех. на|падна I. 5., мкр. усл. на|падноувамъ III., съкрат. на|падвамъ, *сжиц. ср.* на|падане || на|падатель *сжиц. м.* || на|падатель-енъ, -ни и на|падателски *прил. м.* || на|падение *сжиц. ср.* стар. || на|падки *сжиц. мн.* || на|падливъ *прил. м.* || на|падливость *сжиц. ж.*
 на|пазарявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пазаря II. 1.
 на|пая *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|пакостявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пакостя II. 1., *сжиц. ср.* на|пакостяване; *вж.* пакостъ.
 на|палазъ *нар.* обл.; ужъ тур.; *вж.* палазъ (паластъ); кор. плазъ:плезъ.; *срав.* на|из|плесъ, из|плесна *се*...
 на|палвамъ, на|палямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пала II. 1., *сжиц. ср.* на|палване (на|паляне).
 на|паметь *нар.* 'наизустъ'.
 на|па|нагонъ *нар.* 'отгоре на нѣщо приданено', 'придавушки'; напълно необясн.; навѣрно видоизмѣн. на|изразъ на|поконъ 'най-накрай'; *вж.* конецъ...
 на|пара *сжиц. ж.* || на|парка *сжиц. ж.* || на|парвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пара II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* р. на|парване.
 на|парясамъ *гл.* прех. екр. III.
 на|пасвамъ (на|пасявамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|паса I. 7. || ~ *се гл.* непреход. || на|пасване, -яване *сжиц. ср.*
 на|пастъ *сжиц. ж.*, отъ кор. на глаг. падамъ; *срв.* про|пастъ || на|пастявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пастя II. 1., *сжиц. ж.* на|пастяване.
 на|патвамъ *се* (на|пашамъ *се*) *гл.* непрех. тр. III., екр. на|пата *се* II. 1., *сжиц. ср.* на|патване, на|пашане.
 на|пахамъ *гл.* прех. екр. III., да 'наора' (обл. стар.); *срав.* рус. пахать.
 на|пеквамъ, на|пичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пекъ I. 7.
 на|перъ *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. усл. на|пирамъ III. || на|первамъ *гл.* прех. тр. III. || на|перя II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* на|перване, на|перешки *нар.* 'урболешки' || на|пердъшамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пердъша II. 3. || на|перча *се гл.* непрех. екр. II. 3.

на|пéть *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* отъ стб. на|пън-ж : на|пъ-тъ; *срав.* о|пнать, о|пънать; *вж.* на|опеть.

на|пéцвамъ *се гл.* *непрех.* тр. III., *екр.* на|пéцамъ *се III.*, *сжиц. ср.* на|пéцване || на|пéча! *гл.* *прех.* *екр.* обл. погрѣш. *вм.* на|пека || на|пéчяля *старин.*, и на|пéчэля (съ обл. прегласъ на а въ е; *срав.* печалба.) *гл.* *прех.* *екр.* II. 1. || на|пéчатамъ *гл.* *прех.* *екр.* III. || на|пéчатанъ *прич.* *мин. стр. м.* || на|пéчатемъ *гл.* *прех.* *мкр.* III., *сжиц. ср.* на|пéчатване.

на|пивáлка *сжиц. ж.* || на|пíвамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пíя I. 6. || ~ *се гл.* *непрех.*, *сжиц. ср.* на|пíване || на|пíвка *сжиц. ж.* || на|пíйвамъ *мкр. усл.* III.

на|пика́вамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пика́я I. 6. || ~ *се гл.* *непрех.*, *сжиц. ср.* на|пика́ване || на|пика́мъ (се) *гл.* (не) *прех.* обл. ново, *вм.* на|пика́я (се).

на|пíл-вамъ, -ямъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пíля II. 1. || ~ *се гл.* *непрех.*

на|пíнамъ, на|пíнвамъ (на|пíнувамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пíна (на|пíна) I. 5. || ~ *се гл.* *непрех.*; *сжиц. ср.* на|пíнване на|пíнки *сжиц. ж. мн.*

на|пíпвамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пíпамъ III., *сжиц. ср.* на|пíпване.

на|пипéр-вамъ, -ямъ (на|пипéрювамъ) *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пиперя́ II. 1. || ~ *се гл.* *непрех.*; *сжиц. ср.* на|пипéр-ване, -яне, -юване.

на|пíрамъ I.—II. *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пéра I. 1. (на|пралъ) и на|пíра I. 3. (на|прѣлъ), *сжиц. ср.* на|пíране I.—II.

на|пíс-вамъ, -увамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пíша I. 10., *сжиц. ср.* на|пíсване.

на|пíскамъ *се гл.* *непрех.* *екр.* III.

на|пíтъ *прич.* *мин. стр. м.* (прил.) || на|пíт-тъкъ *сжиц. м.*; *рус.*:- (и -ка *ж.*); *обикн. мн.* на|пíтки.

на|пíчамъ (на|пéк-вамъ) *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пéка, *сжиц. ср.* на|пíчане.

на|пíщенъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*; *рус.* || на|пíщенность *сжиц. ж.*; 'надутость'..; *кор.* общо-слав. *пъшт- отъ праслав. *pŭ-sk-..; *вж.* пу-х-.. || на|пíщя *се I. гл.* *непрех.* *екр.* II. 3.

на|пíщя *се II. гл.* *непрех.* II. 4., *мкр.* на|пíщивамъ *се III.*; *произв.* отъ *кор.* въ|пíс-тъкъ, пíщ-ѣлка, пíщя.

на|пíя *гл.* *прех.* *екр.*, *мкр.* *вж.* на|пí-вамъ || ~ *се гл.* *непрех.* || на|пíянству-вамъ *се гл.* *непрех.* *екрат.* III.

на|плавъ́ *сжиц. м.* || на|плáвямъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|плáвя II. 1.; *сжиц. ср. р.* на|плáвяне.

на|плáквамъ *се гл.* *непрех.* тр. III., *екр.* на|плáча *се I.* 10.

на|пладн́вамъ *се гл.* *непрех.* *екр.* III.

на|пласт́ямъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|пласт́я II. 1. || ~ *се гл.* *непрех.*, *сжиц. ср.* на|пласт́яване.

на|платъ́ *сжиц. м.*, *ум. м.* на|плате́ць, *ум. ср.* на|платче || на|плата́ *сжиц. ж.* || на|плати́свамъ, на|платя́вамъ и на|плати́щамъ I. *гл.* *прех.* тр. III., 'турямъ наплати', *екр.* на|плати́ша I. 10. и на|плата́ (I) II. 1. || ~ *се гл.* *непрех.*; *сжиц. ср.* на|плати́сване, на|платя́ване (на|платя́не I.). на|плата́ (II) *гл.* *прех.* *екр.* II. 1. 'давамъ отплата', тр. (мкр. усл.) на|плати́щамъ III. и на|платя́мъ || ~ *се гл.* *непрех.*, *сжиц. ср.* на|плати́щане, на|платя́не, на|платя́ване (II).

на|плащ́увамъ *се гл.* *непрех.* *екр.* III., *ум.* отъ на|плати́вамъ *се гл.* *непрех.* тр. III., *екр.* на|плати́ча *се I.* 10.

на|плащ́вамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|плати́ща II. 3. || ~ *се гл.* *непрех.*; *сжиц. ср.* || на|плати́ш-енъ, -шенъ *прич.* *мин. стр. м.* || на|плати́шенность *сжиц. ж.* || на|плати́шване *сжиц. ср.*

на|плéзя *се гл.* *непрех.* *екр.* II. 1.

на|плéскамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|плéскамъ III., *сжиц. ср.* на|плéскване.

на|плетá *гл.* *прех.* *екр.* I. 8., *мкр. усл.* на|плет́вамъ III.; *вж.* по-обикн. на|плита́мъ || на|плет́ка *сжиц. ж.*

на|плéша *се I.* 10. и на|плéсамъ *се III.* *старин.* обл. *гл.* *непрех.* *екр.* = *чужд.* 'натанцувамъ се'; *кор.* и-е.; *срав.* стб. ПЛАСАТИ, *рус.* плясать, *чеш.* ples 'балъ'...

на|плéщи (обл. на|плечки) *нар.*

на|плéщя *гл.* *прех.* *екр.* I. 10. (плескаль).

на|плíвамъ *се стар.* обл. *гл.* *непрех.* *екр.* III.; *вж.* на|плывамъ *се*; *срав.* *рус.* плыть; *степенув.* стб. пло-в-ж: плути: плавати: плыти <и-е. *plŭ:- *plou-...

на|плíскамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|плíскамъ III. || ~ *се гл.* *непрех.*, *сжиц. ср.* на|плíскване.

на|плíтамъ *гл.* *прех.* тр. III., *мкр. усл.* на|плит́вамъ, *екр.* на|плетá I. 8. || ~ *се гл.* *непрех.*; *сжиц. ср.* на|плит́ане || на|плит́тъкъ *сжиц. м.*, *ум. ср.* на|плит́че; *кор.* плет-; *срав.* сплитъ.

на|плóдвамъ, на|плод́ямъ, на|плод́дамъ (на|плóдувамъ) *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|плóдъ II. 1., *сжиц. ср. р.* на|плóдване, на|плод́яване, на|плóждане, на|плóдудване.

на|плóщя *гл.* *прех.* *екр.* II. 1., *мкр. усл.* на|площ́ямъ (на|площ́вамъ), *сжиц. ср.* на|площ́ване (на|площ́яване).

на|плу́вамъ *се гл.* *непрех.* *екр.* III.

на|плу́вля́ *гл.* *прех.* *екр.* II. 1., *мкр.* на|плу́вля́-вямъ, на|плу́вля́вамъ III.

(на|плу́камъ обл. *гл.* *прех.* *екр.* III. *вм.*) на|плу́вамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|плу́я I. 6., *сжиц. ср.* на|плу́ване || на|плу́в-ецъ *мн.* -ци *сжиц. м.* || на|плу́вка *сжиц. ж.* и на|плу́вьтъкъ *сжиц. м.* || на|плу́нчвамъ, на|плу́нчамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* на|плу́нча II. 3., *сжиц. ср.* на|плу́нчване.

наплюсквамъ се глаг. неперех. тр. III., екр. наплюскамъ се III., *сжиц. ср.* наплюскване,
наплячкамаъ се, наплячкбсмаъ се глаг. неперех. екр. III.; произв. отъ плячка.
напна глаг. прех. екр.; *вж.* напъна, мкр. усл. напнувамъ; *вж.* напинамаъ, напъвамъ.
наповаля глаг. прех. екр. II. 1.
наповторъ нар.; *вж.* втори.
наповия глаг. прех. екр. I. 6.
напоганя глаг. прех. екр. II. 1. || ~ глаг. непереход.
напорѣжа глаг. прех. екр. I. 10.
напобнъ прич. мин. стр. м. || напой *сжиц. м.* || напойвамъ глаг. прех. тр. III. обл.; *вж.* по я, напоявамъ.
напокажа глаг. прех. екр. I. 10.
напобонъ нар. стар. 'най-сетне', 'най-напослед', кор. въ конецъ 'край' м. || напоконш-енъ, -ни прич. м.
напокрія глаг. прех. екр. I. 6.
напожсамъ глаг. прех. екр. III.
наполеонъ *сжиц. м.* 'жълтица френска съ образа на Наполеона III.', сетне 'златна монета отъ 20 франка', безъ Наполеоновъ образъ, а съ галски пѣтель или др.
наполнощъ нар.
наполъ, напблѣ (напблѣ, наполова), напбловина нар.
напоминаніе *сжиц. ср.*; стар. книж. || напоминател-енъ, -ни прич. м. || напомнювамъ, напомнямаъ (напбвмамаъ) глаг. прех. тр. III., екр. напбмня II. 1., кор. стб. мѣн- въ мнение, мни ми се.; и-е. *теп-.; *вж.* па метъ; *сжиц. ср.* напбмняне (напбмнюване).
напонъ *сжиц. м.*; *вж.* напънъ || напонка *сжиц. ж.*; *срав.* спонецъ.
напбля глаг. прех. екр. II. 1.
напбържамъ глаг. прех. екр. III. || ~ се глаг. неперех.
напблѣвамъ се глаг. неперех. екр. III. || напбля глаг. прех. екр. II. 1.
напбръ *сжиц. м.*, *вж.* напирамъ, напбръ.
напбраста глаг. неперех. екр. I. 7.
напбседокъ нар. (*сжиц. м.* обл.); отъ глаг. 'поседа', първич. отъ глаг. по сѣтя; *срв.* чужд. 'визита'...
напбслѣдкъкъ *сжиц. м.*
напбсбкі (напбсбкі) нар.; *вж.* соча.
напбстѣля глаг. прех. екр. I. (попстлѣхъ), мкр. напбстѣламаъ III.
напбтя се глаг. неперех. екр. II. 1.
напбоямаъ глаг. прех. тр. III., екр. напбоя II. 1. || напбояване *сжиц. ср.*
напбядъ нар. обл. 'на пукъ, за ядъ'.
напбръ глаг. прех. екр. I. 3.; *вж.* напирамъ.
напбрава *сжиц. ж.*, ум. напбравѣца || напбравлѣніе! *сжиц. ср.*, рус. = 'посока' || напбравлямаъ глаг. прех. тр. III. = бълг. 'насочвамъ' || ~ се глаг. неперех. || напбравѣ нар. || напбравямаъ, напбраввамаъ глаг. прех. тр.

III., екр. напбравѣ II. 1., *сжиц. ср.* напбравяне.
напбраз-енъ, -ни („напбразденъ“ по офиц. „правописъ“) || напбраздно нар. („офиц.“) || напбразднувамъ се глаг. неперех. екр. III.
напбранъ прич. мин. стр. м. отъ напбра.
напбрасквамаъ глаг. преход. тр. III., екр. напбраскамаъ, *сжиц. ср.* напбраскване.
напбрас-енъ, -ни прич. м., нар. напбрасно || напбрасница *сжиц. ж.* || напбрасничавъ прич. м.; не напблно обясн.; *срав.* се м. др. санскр. prasabham внезапно, насилно бързо; prāsūta-h... напбратенъ... (сближ. се и съ напбразно и др.).
напбратвамаъ (напбращамаъ) глаг. прех. тр. III. екр. напбратѣ II. 1 || напбратенъ прич. мин. страд. м.
напбращвамаъ глаг. прех. тр. III., екр. напбраща II. 3., *сжиц. ср.* напбращване.
напбращамаъ глаг. прех. тр. III.; *вж.* напбратвамаъ || напбращане (напбратване) *сжиц. ср. р.*
напбращявамаъ глаг. неперех. тр. III., екр. напбращя II. 2. *сжиц. ср. р.* напбращяване; кор. въ праскамаъ.
напбреваря глаг. прех. екр. II. 1.; *вж.* в а р я.
напбрегна глаг. прех. екр. I. 5., мкр. усл. напбрегнувамъ и напбрегмаъ III., *сжиц. ср.*
напбреггане || напбрегнатъ прич. мин. стр. м. („прил.“) || напбреженіе *сжиц. ср.* стар.
напбредъ нар. || напбредвамаъ I. глаг. неперех. тр. III., (грозна и непотрѣбна чуждица 'прогресирамаъ'!), екр. напбредна I. 5., мкр. усл. -нувамъ, *сжиц. ср.* напбредване.
напбредвамаъ II. глаг. прех. тр. III. произв. отъ преда; *вж.* напбрадамаъ.
напбредвар-вамаъ, -ямаъ глаг. прех. тр. || ~ се глаг. вз. тр. III., *сжиц. ср.* напбредварване, -яне.
напбред-енъ, -ни прич. м. || напбредна глаг. неперех., екр. I. 5.; *вж.* напбредвамаъ || напбреднина *сжиц. ж.* || напбредничавъ прич. м. р. || напбредничавостъ *сжиц. ж.*, || напбредкъкъ *сжиц. м.* (прекрасна бълг. дума за лишната чуждица 'прогресъ'!) || напбрежъ (обл. напбрежна) нар. || напбреж-енъ, -ни прич. м.
напбрезумица нар.
напбремѣня глаг. прех. екр. II. 1. || ~ се глаг. неперех.
напбремѣтамаъ глаг. прех. екр. III. || ~ се глаг. неперех.
напбресѣка глаг. прех. екр. I. 7.
напбрестбл-енъ, -ни прич. м. р. || напбрестблѣ *сжиц. ср.*
напбреумица (напбприумица) нар.
напбречакъ нар.; кор. въ чакамаъ.
напбригбтвя глаг. прех. екр. II. 1., мкр. усл. напбригбтвямаъ III.
напбпридамаъ глаг. прех. тр. III., екр. напбредѣ I. 8., *сжиц. ср.* напбпридане.
напбприказвамаъ глаг. прех. тр. III., екр. напбприказжа I. 10. || ~ се глаг. неперех.

на|при|личвамъ *гл.* непрех. тр. III.
 на|при|мѣръ *нар.*; *вж.* при|мѣръ.
 на|при|неса *гл.* прех. екр. I. 7.
 на|при|пквамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр.
 на|при|пкамъ *се* III.
 на|при|смѣхъ *нар.*; *вж.* при|смѣхъ.
 на|при|щвамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр.
 на|при|щя *се, сжц. ср.* на|при|щване.
 на|про|въртя *гл.* прех. екр. II. 2.
 на|про|лѣтъ (обл. стар. на|про|лѣтъ) *нар.*;
вж. лѣто, пролѣтъ.
 на|про|стирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
 про|стра́ I. 3.
 на|про|ся *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|проти́въ (и на|проти́въ) *нар.*
 на|пру́жа *се гл.* непрех. екр. II. 1.; *срав.*
 пружи́на — ||на|пру́ци („на|пруци“) *сжц. м. мн.*; *вж.* гл. пруса́мъ обл. стар.
 на|прѣ́жвамъ *гл.* прх. тр., екр. на|прѣ́жа
 II. 1., *сжц. ср.* на|прѣ́жване.
 на|прѣ́сквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|прѣ́-
 сквамъ III. ||~ *се* непр., *сжц. ср.* на|прѣ́-
 скване.
 на|прѣ́стекъ *сжц. м., ум. ср.* на|прѣ́стече
 и на|прѣ́стникъ, ум. на|прѣ́стниче; *вж.*
 прѣ́сть.
 на|прѣ́цвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
 прѣ́цамъ ||на|прѣ́чвамъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. на|прѣ́ча, (на|прѣ́ча), *сжц.*
ср. на|прѣ́чване.
 на|прѣ́швамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|прѣ́-
 ша II. 3., *сжц. ср. р.* на|прѣ́шване;
 кор. пѣр-х-.
 на|прѣ́ки, на|прѣ́ко *нар.* ||на|прѣ́чвамъ *гл.*
 прех. тр., екр. на|прѣ́ча II. 3., ум. на|прѣ́ч-
 квамъ, екр. на|прѣ́чкамъ III., *сжц. ср.*
 на|прѣ́ч(к)ване ||на|прѣ́чникъ *сжц. м.*
 на|псу́вамъ *гл.* прех. екр. III., тр. мкр. усл.
 на|псу́вамъ (на|псу́вувамъ) III. ||~ *се*
гл. непрх.
 на|пу́дрямъ *гл.* прех. екр. III.; *вж.* пу́дра.
 на|пу́къ *нар.* ||на|пу́квамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|пу́камъ III. ||~ *се гл.* непрех.,
сжц. ср. на|пу́кване.
 на|пу́ля *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|пу́пвамъ *гл.* прех. тр. III., обл. екр. на-
 пу́пя II. 1. ||~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.*
 на|пу́пване.
 на|пу́скамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пу́сна
 I. 5. и на|пу́стя II. 1., мкр. усл. на|пу́сну-
 вамъ, на|пу́скамъ, на|пу́свамъ и на-
 пу́шамъ III. ||на|пу́стеникъ *сжц. м., ж.*
 на|пу́стеница ||на|пу́сто *нар.*
 на|пу́хвамъ I.—II. *гл.* (не)прех. тр. III., екр.
 прех. на|пу́хамъ III., екр. непрех. на-
 пу́хна I. 5., *сжц. ср.* на|пу́хване.
 на|пу́швамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пу́-
 ша II. 1. ||~ *се гл.* непрех.; *сжц. ср.*
 на|пу́шване.
 на|пу́шамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|пу́сна
 I. 5., на|пу́стя II. 1.; *сжц. ср.* на|пу́шване.
 на|пѣ́вамъ *гл.* прех. тр. III., *вж.* на|пѣ́-
 намъ, екр. напѣ́на I. 5., мкр. на|пѣ́ну-

вамъ III. ||~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.*
 на|пѣ́ване.
 на|пѣ́лвамъ (на|пѣ́лнямъ, на|пѣ́лновамъ)
гл. прех. тр. III., екр. на|пѣ́лн я II. 1. ||на-
 пѣ́лн явамъ *гл.* непреход. тр. III., екр.
 на|пѣ́лн я I. 6., *сжц. ср.* на|пѣ́лн яване
 ||на|пѣ́лно *нар.* ||на|пѣ́лнямъ *вж.* на-
 пѣ́лвамъ, *сжц. ср.* на|пѣ́лване, на-
 пѣ́л-няне, на|пѣ́лноване.
 на|пѣ́нь *сжц. м.*; *вж.* гл. екр. на|пѣ́на.
 на|пѣ́плювамъ, на|пѣ́плямъ *гл.* (не)прех.
 тр. III., екр. на|пѣ́пля I. 9.
 на|пѣ́рзаямъ *се гл.* непрех. екр. III.
 на|пѣ́рля *гл.* прех. екр. II. 1.
 на|пѣ́рхамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 на|пѣ́рцамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл.
 на|пѣ́рцвамъ ||на|пѣ́рча *глагол.* прех. екр.
 II. 3., мкр. усл. на|пѣ́рчвамъ.
 на|пѣ́рша *глагол.* прех. екр. II. 3., мкр. усл.
 на|пѣ́ршвамъ; *срав.* кор. пѣр-х- въ
 пѣр-х- отъ...
 на|пѣ́стрямъ (на|пѣ́стриювамъ) *гл.* прех.
 тр. III., екрат. на|пѣ́стря II. 1., *сжц. ср.*
 на|пѣ́стрияне, на|пѣ́стриюване.
 на|пѣ́хамъ *гл.* прех. тр. (мкр.) III., екр.
 на|пѣ́хамъ III., *сжц. ср.* на|пѣ́хване
 кор. общо-слав. и стб. пѣх-, срод. съ
 лат. pinso.; *вж.* пшеница.
 на|пѣ́хтя *се гл.* непреход. екр. II. 2. ||на-
 пѣ́шкамъ *се гл.* непрех. екр. III.; кор.
 общо-слав. и стб. пѣх-: пух-...; друга
 отгласна степ. общо-слав. пѣх- въ рус.
 пыхтеть 'пѣхтя, тешко дишамъ'...
 на|пѣ́ж-вамъ, -ямъ и на|пѣ́ждамъ *гл.*
 прех. тр. III., екрат. на|пѣ́жда II. 1., *сжц.*
ср. на|пѣ́ж-ване, -яне, на|пѣ́жване.
 на|пѣ́жвамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр.
 на|пѣ́жкамъ (се) III., *сжц. ср.* на|пѣ́жва-
 не; по офиц. правоп. съ въ кор. —
 „изпѣ́жвамъ“, „изпѣ́жнамъ“...
 на|пѣ́пвамъ (на|пѣ́пямъ) *гл.* непрех. тр.
 III., екр. на|пѣ́пя II. 1., *сжц. ср.* на|пѣ́п-
 вание, на|пѣ́пяне ||на|пѣ́пчамъ *се гл.*
 непрех. тр. III., екр. на|пѣ́пча *се* II. 3.
 на|пѣ́твамъ (на|пѣ́тювамъ, на|пѣ́тямъ)
гл. преход. тр. III., екрат. на|пѣ́т я II. 1.
 ||~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* на|пѣ́тване.
 (на|пѣ́тияне, на|пѣ́тювание) ||на|пѣ́т-енъ,
 -ни *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*
 на|пѣ́ча *се гл.* непрех. екр. II. 3.; по офиц.
 „правописъ“ „пѣ́ча се“.
 на́ръ *сжц. м.*; тур. (перс.).
 на|ра́бѣтвамъ (на|ра́бѣтювамъ) *гл.* прех.
 тр. III., екр. на|ра́бота II. 1., *сжц. ср. р.*
 на|ра́бѣтване.
 на|ра́вно *нар.*
 на|ра́двамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 на|ра́ждавамъ *гл.* преход. мкр. III., екр. на-
 ра́ждамъ III. и наро́дя II. 1.
 на|разпо́ръ! *нареч.* „пораспоръ“ (пѣрвич.
 пара|споръ; не е отъ гл. ра|з|по|ря!) =
 на дребно; (област. прост. 'распоръ —
 чаршия'); тур. 'парлама'; въ свръзка съ

- н. гръц. *sprogádin* 'разсѣяно'; *srógos* 'сѣме'...; не само по простонародна етимология въ свръзка съ кор. общо-слав. въ споръ, спорно.
- на|ра́мвамъ** (на|ра́мямъ, на|ра́мювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. *нара́мя* II. 1., *сжц. ср. р.* *нара́мване*, *нара́мъне* (*нара́мване*) || *нара́мка* *сжц. жс.* || *нара́мникъ* *сжц. м.* || *нара́мница* *сжц. жс. р.* || *нара́мо нар.* || *нара́мчвамъ* (*нара́мчамъ*) *гл.* преход. тр. III. (произв. отъ *нарамка*...), екр. *нара́мча* II. 3. || *нара́мчина* *сжц. жс.* || *нара́мякъ* *сжц. м.*
- на|ра́нджа** (*нара́ндза*) *сжц. жс. обл.*; тур. (тур. отъ перс. *paendz* 'портокалъ'...); кор. въ *нардъ*; *вж. т*
- на|ра́нина** *нар.*
- на|ра́нявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. *нара́ня* II. 1., *сжц. ср.* *нара́няване*.
- на|ра́ствамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. *нара́ста* I. 7., (*расъль*), *сжц. ср.* *нара́стване* || *нара́слякъ* *сжц. м.*, *умал. ср.* *нара́сляче* || *нара́сль м.*, *жс. нара́сла*... *прич. мин. действ.* || *нара́стъкъ* *сжц. м. р.* || *нара́щение* *сжц. ср.*; *книж.* отъ рус. (стб.).
- на|раха́тувамъ** *се гл.* непрех. екр. III.
- на|рава́ль** *сжц. м.* 'морски еднорогъ' (отъ рода *делфини*); презъ рус. отъ сканд. швед. *дан. pāghval*, *исланд. pāhvalr*...; сканд. *hvalg*, *нѣм. Wallfisch* *китъ*...
- на|ргиле́** *сжц. ср.*; тур.
- на|рѣдъ** *сжц. м.* 'видъ благовоно растение'...; грц. *párdos* (отъ ст. евр. < санскр.).
- на|рева́вамъ** *се гл.* непрех. тр. III., екр. *нарева́* се I. 9.
- на|ре́дъ** (обл. *наредъ*) *нареч.* || *наредъ* *сжц. жс.* || *наре́да* *сжц. жс. р.* || *наредба* *сжц. жс.* || *наредѣнь* *прич. мин. стр. м.* || (*на|редвамъ*), *на|реждамъ* *глагол.* мкр. усл. III., екр. *наредя́* II. 1. *сжц. ср. р.* *на|режда́не*.
- на|ре́къ** *сжц. м.* || *наре́квамъ* *гл.* прех. мкр. усл. III., *вж. на|рича́мъ*, екр. *на|река́* I. 7. || *наре́ченъ* *прич. мин. страд.* („прил.“) *м.* || *наре́чи* 2. *лц. ед. ч. запов. нач.*, както въ *току-речи* („наречи — цивилизация“ = тъй наречена цивилизация) || *наре́чне* *сжц. ср.* || *наре́чникъ* *сжц. м. р.*, *жс. на|ре́чница* || *на|ре́чници* *сжц. жс. множ.*; *вж. гръц. орисници*.
- на|рендо́свамъ** *гл.* прех. тр. III.
- на|ре́ша** (*нареша́*) *гл.* прех. екр. II. 3.
- на|ри́камъ** *се гл.* непрех. екр. III.
- на|ри́нвамъ** (*нари́вамъ*) *гл.* прех. тр. III., екр. *на|ри́на* I. 5., *сжц. ср.* *на|ри́(н)ване*.
- на|рису́вамъ** *гл.* прех. екр. III., *сжц. ср.* *на|рису́ване*.
- на|ри́твамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. *на|ри́тамъ* || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* *на|ри́тване*.
- на|рица́тел-енъ, -ни** *прил. м.* || *на|рица́телно* *име прил. сжц. ср.*; кор. въ екр. *гл. на|река*.
- на|ри́чамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. *нарека́* I. 7. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* *на|ри́чане*.
- на|рѣ́къ** *сжц. м.*; тур. (перс.).
- на|рѣ́коза** *сжц. жс.* || *на|рѣ́котически* *прил. м.*; отъ зап. европ.; кор. гръц.
- на|робу́вамъ** *се гл.* непрех. екр. III.
- на|рѣ́вья** *се гл.* непрех. екр. II. 1.
- на|ро́дъ** *сжц. м.*, *ум. м.* *на|ро́дець*, *ум. ср.* *на|ро́дче*; *вжс. родъ* || *на|ро́д-енъ, -ни* I. *прил. м.* || *на|ро́дець* *прич. мин. стр. м.* || *на|ро́диость* *сжц. жс.* = *чужд.* 'националностъ'! || *на|ро́до|вла́стие* *сжц. ср. р.* || *на|ро́до|вла́стникъ* *сжц. м.* || *на|ро́до|вла́стнически* *прил. м. р.* = 'демократически' || *на|ро́дo|вла́стничество* *сжц. ср.* || *на|ро́до|на|се́ление* *сжц. ср.* || *на|ро́до|пре|бро́яване* *сжц. ср.* || *на|ро́дски* *прил. м.* || *на|ро́дство* *сжц. ср.* (*Бори се за народство*) || *на|ро́дственъ* *прил. м.* || *на|ро́дья-вамъ* *се гл.* непрех. тр. III., екр. *на|ро́дья* се II. 1., мкр. *на|ра́ждамъ* *се вжс. т.*
- на|ро́й** *сжц. м.* „наносъ“; кор. общослав. съ редуване въ *рой*: *рѣка*, *срод.* съ лат. *rivus*, *френ. rivière* *рѣка*...
- на|ромоня́** *глагол.* прех. екр. II. 1.; *вж. ромоня* обл. род. 'говоря'.
- на|ро́нвамъ** *гл.* прех. екр. III., екр. *на|ро́ня* II. 1., *сжц. ср.* *на|ро́нване*.
- на|рося́вамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. *на|рося́* II. 1., *сжц. ср.* *на|рося́ване*.
- на|ро́чвамъ**, (*на|ро́чамъ*) *гл.* прех. тр. III., екр. *на|ро́ча* II. 3., *сжц. ср.* *на|ро́чване* || *на|ро́ч-енъ, -ни* *прил. м. р.* || *на|ро́читъ* *прил. м.* || *на|ро́чно*, *на|ро́чито* *нар.*
- на|ру́бя** *гл.* прех. екр. обл. II. 1.
- на|руга́я** *гл.* прех. екр. I. 6.
- на|ру́жвамъ** (*се*) *гл.* (не)прех. тр. III., обл. 'на|китвамъ (*се*)', екр. *на|ру́жа* се II. 3., *сжц. ср.* *на|ру́жване*.
- на|ру́квамъ** *гл.* прех. тр. обл. III. 'на|гълчавамъ', *на|ру́камъ* III., *сжц. ср.* *на|ру́кване*.
- на|руменя́** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр. *на|рухтя́* *се гл.* непрех. екр. II. 2.
- на|ру́чвамъ** *се гл.* непрех. тр. III., обл. 'на|обѣдвамъ *се*', екр. *на|ру́чамъ* *се*.
- на|ру́чкамъ** *гл.* прех. екр. III., *ум.*
- на|руша́вамъ** *гл.* прех. мкр. III., екр. *на|руша́* II. 3. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* *на|руша́ване*, стар. *сжц. ср.* *на|руше́ние* || *на|рушитель* *сжц. м.*, *жс. на|рушителька* || *на|рушительски* *прил. м.* || *на|рушительство* *сжц. ср.*
- на|рѣ́вавамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. *на|рѣва́* I. 9. и *на|рѣ́вамъ* III.
- на|рѣ́гвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. *на|рѣ́гамъ* и *на|рѣ́гна* I. 5., мкр. усл. *на|рѣ́гнувамъ* || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* *на|рѣ́гване*; кор. *вжс. рѣженъ*.
- на|рѣ́жъ** *се гл.* непрех. екр. I. 9. || *на|рѣ́м-жъ* *се гл.* непрех. екр. II. 4. || *на|рѣ́н-камъ* *се* III. и *на|рѣ́нчъ* *се* II. *гл.* непрех. екр.

нарѣсвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. нарѣся II. 1., *сжиц. ср.* нарѣсване.

нарѣдко *нар.*

нарѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. нарѣжа I. 10. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср. р.* нарѣзване.

нарѣжбвамъ, нарѣжбямъ *гл.* прех. тр. III., екр. нарѣжа II. 1., *сжиц. ср.* нарѣжбване, нарѣжбяне.

нарѣжкѣвници *сжиц. м. мн.* || нарѣжкѣвци *сжиц. ж. мн.* || нарѣжки *нар.* (стар. вин. пад. мн. ч.) || нарѣжчъ *сжиц. м.* || нарѣжч-енъ, -ни *прил. м.* || нарѣжчникъ *сжиц. м.* || нарѣжчвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. нарѣжчамъ III., *сжиц. ж.* нарѣжчка, *сжиц. ср.* нарѣжчване.

на́съ *мѣст.* I. лц. вин. п. мн. ч.; кор. общо-и.-е.; *срав.* лат. pōs > фр. pous, ит. poi., санскр. pas, дв. ч. pāu, зенд. pa, осет. pa, пā, грц. дв. ч. pō, pōin, pōn, ст. ирл. pí, кимр. брет. pi, пу, гот. nēm. ups...

на́сады *сжиц. м. р.* || на́садывамъ (на́сѣ-дямъ), на́саждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. насады II. 1., *сжиц. ср.* насадыване, -не, насадыване; стар. *сжиц. ср.* насадывание.

на́салмывамъ се *гл.* непрех. екр. III. на́салыамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на-соля II. 1.

на́самъ *нар.*; *срав.* от |самъ; стб. сѣмо.

на́самѣ *нар.* (стар. мѣст. п. ед. ч.) || на́самѣ *нар.* || на́самывамъ се *гл.* непрех. екр. III. на́саполивя *гл.* прех. обл.; *вж.* на́со-поливя.

на́сапунывамъ (на́сапу́нямъ) *гл.* прех. мкр. III., екр. насапуны II. 1., *сжиц. ср.* насапуныване (насапу́няне).

на́сбѣрамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. на-сбѣра I. 1.

на́сбѣя *гл.* прех. екр. I. 6.

на́сбѣра се *гл.* непрех. екр. II. 1., обл. 'да се наприкажа'.

на́свадывамъ, на́свадыдамъ *гл.* прех. тр. III., екр. насвады II. 1., *сжиц. ср.* насвадыване (насвадыване).

на́сваляамъ *гл.* прех. тр. III.

на́сваря *гл.* прех. екр. II. 1.

на́сватывамъ се *гл.* непрех. екр. III.

на́сватывамъ се *гл.* непрех. екр. III.

на́свѣивамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. на-свѣя I. 6., *сжиц. ср.* насвѣиване.

на́свѣткывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-свѣткамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* насвѣткване || на́свѣтлявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. насвѣтля II. 1., *сжиц. ср.* насвѣтляване || на́свѣтывамъ се *гл.* непрех. екр. III.

на́сѣ *нар.* обл. 'насема'; стб. на и сѣ 'себе'.

на́седлаа *гл.* прех. екр. I. 6. || на́седна *гл.* (не) прех. екр. I. 5., мкр. насѣдывамъ || на́седнать *прич. мин. стр. м.* || на́седѣк-ывамъ се *гл.* непрех. екр. III. || на́се-

дывамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на-седя се II. 1.

на́сѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5.

на́сѣлвамъ (на́сѣлявамъ, на́сѣляамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на́сѣля II. 1., *сжиц. ср.* на́сѣлване, на́сѣлянье.

(на́сѣрвамъ), на́сѣрамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. на́сѣра || ~ се *гл.* непрех.

на́сѣтне *нар.*

на́сѣла *нар.* || на́сѣлвамъ (на́сѣляамъ, на́сѣлювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на́сѣ-ля II. 1., *сжиц. ср.* на́сѣлване (на́сѣля-не) || на́сѣл-енъ, -ни *прил. м.* || на́сѣлие *сжиц. ср.* || на́сѣльникъ *сжиц. м., ж.* на́сѣл-ница || на́сѣлнически *прил. м. и нар.* || на́сѣлно *нар.* || на́сѣломъ *нар.* (подъ влия-ние на подобни облици съ -омъ, отъ твор. п. ед. ч. м. и ср. р.) || на́сѣлств-енъ *прил. м.* || -ено *нар.* || на́сѣлство *сжиц. ср.*

на́синѣвамъ I. *глагол.* непрех. тр. III., екр. на́синѣя I. 6., *сжиц. ср.* на́синѣване || на́синѣлъ *прич. мин. действ. м.* („прил.“) || на́синявамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. на́синя II. 1., *сжиц. ср.* на́синяване.

на́сипъ *сжиц. м.* || на́сипецъ *сжиц. м.* ум. и *ср.* на́сипче || на́сипище *сжиц. ср.* || на́сипывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на́сипя I. 9., *сжиц. ср.* на́сипване.

на́сиракуывамъ се *гл.* непрех. екр. III.

на́сирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на́сѣра; || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* на́сиране.

на́сѣрвамъ (на́сѣряамъ, на́сѣрювамъ) *гл.* прех. тр. III. 'подсѣрвамъ', екр. на́сѣря II. 1.

на́сѣсамъ се *гл.* непреход. еднокр. III.

на́сѣтъ *сжиц. м.* || на́сѣта, на́сѣтка *сжиц. ж.* || (на́сѣтывамъ) на́сѣщамъ, на́сѣ-тяамъ („на́сѣтывамъ“) *гл.* прех. мкр. III., отъ сѣтъ; екр. на́сѣтя II. 1., || на́сѣт-ливъ *прил. м.* || на́сѣтливость *сжиц. ж.* || на́сѣщане *сжиц. ср.*

на́сѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на́сѣка I. 7., *сжиц. ср.* на́сѣчане.

на́скамѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на́скамѣсамъ III., *сжиц. ср.* на́скамѣсване.

на́скачамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на́ска-ча II. 3. и на́скачна I. 5., *сжиц. ср.* на́скачане.

на́скимтъ се *гл.* непрех. екр. II. 2.

на́скитамъ се *гл.* непрех. екр. III.

на́скѣкывамъ *гл.* (не) прех. тр. и на́скѣкну-вамъ III., *сжиц. ср. р.* на́скѣк(ну)ване || на́скѣкъ *нар.*

на́скоро *нар.* || на́скорош-енъ, -ни *прил. м.*

на́скрипудамъ (на́скрибудамъ) се *гл.* непрех. тр. III.

на́скрѣя *гл.* прех. екр. I. 6.

на́скрѣя *гл.* прех. екр. II. 1.

на́скрѣзь *предл.* обл., друга отгласна сте-пень на чрезъв.

на́скубвамъ, на́скубямъ (на́скубывамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на́скубя I. 9. (и на́скубамъ III. обл.), *сжиц. ср.* на́скуб-ване.

на|скутъ *нар.* обл. старин.; на|скутъ; *вж.* скутъ.
 на|скърбявамъ (наскърбямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|скърбя, *сжц. ср.* на|скърбяване (наскърбяне) || на|скърбѣнь *прич.* мин. страд. м. || на|скърбител-енъ, -ни *прил. м.*
 на|скърцамъ (се) *глагол.* (не)прех. екр. III.
 на|скѣжтамъ *гл.* прех. екр. III., тр. мкр. усл. наскѣжтамъ.
 на|слѣгамъ *глагол.* прех. екр. III., екр. на|слѣжа II. 3. || наслѣганъ *прил.* мин. стр. м.; *срав.* полагамамъ, прилагамъ, разлагамъ...
 на|слава *сжц. ж.* || на|сладявамъ (на|слаждамъ), на|слаждавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|сладя II. 1. || ~ се *сжц. ср.* || на|слаждане *сжц. ср.*, стар. на|слаждѣние.
 на|слѣзямъ (на|слѣзвамъ) *глагол.* непрех. тр. III., екр. на|слѣза I. 7.
 на|слѣнямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|слоня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 на|слѣдъ *предл.* || на|слѣдникъ *сжц. м., ж.* на|слѣдница || на|слѣднически, на|слѣдниковъ *прил. м.* || на|слѣдственъ *прил. м.* || на|слѣдственостъ *сжц. ж.* || на|слѣдство *сжц. ср.* || на|следявамъ, (на|слѣд(у)вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|слѣдя II. 1., *сжц. ср.* на|слѣдяване, на|слѣд(у)ване.
 на|слизамъ *гл.* непрех. тр. III.; *вж.* на|слазямъ, на|слѣза.
 на|слободувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|словъ *сжц. м.* 'заглавие' || на|словие *сжц. ср.*; *вж.* слово.
 на|слобжвамъ (на|слобжувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|слобжа II. 3., *сжц. ср.* на|слобжване; *вж.* наслagamъ...
 на|слонъ *сжц. м.* || на|слонявамъ *гл.* прех. тр. III., *вж.* и насланямъ, екр. на|слоня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 на|служувамъ се *гл.* непрех. екр. III. || на|служба се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 на|слѣка *нар.*; *срав.* слѣпка.
 на|слушвамъ *гл.* непрех. тр. III. || на|слушамъ се *гл.* непрех. екр. III. || на|слушки *сжц. ж. р. мн. обл.* (съ уподобление наслѣски).
 на|слюнчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|слюнча II. 3., *сжц. ср.* на|слюнчване.
 на|сълзявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на|сълзя се II. 1, *сжц. ср.* на|сълзяване.
 на|сма̀лко *нар.*; на + с(ъ) + малко.
 на|сметѣ *гл.* прех. екр. I. 8. || на|смитамъ *гл.* прех. мкр. III., *сжц. ср.* на|смитане; *вж.* гл. мета; *сжц.* с|метѣ.
 на|смо̀гвамъ *гл.* непрех. тр. III., на|смо̀гна I. 5., *сжц. ср.* на|смо̀гване.
 на|смолявамъ *гл.* преход. тр. III., екр. на|смоля II. 1., *сжц. ср. р.* на|смоляване.
 на|смѣквамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. на|смѣча I. 10. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* на|смѣкване.

на|смърдява *гл.* непрех. 3-олич. тр. III.
 на|смърквамъ се (насмъркувамъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. насмърквамъ се III.
 на|смѣхъ *нар.* || на|смѣшавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|смѣша II. 3., *сжц. ср. р.* на|смѣшаване || на|смѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6., мкр. на|смѣивамъ се III.
 на|сновѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|сновѣ I. 9., *сжц. ср.* на|сновѣване || на|сновѣнь *прич.* мин. стр. м. (н. човѣкъ 'набитъ, якъ').
 на|снопявамъ, на|снопямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|снопя II. 1., *сжц. ср.* на|снопяване, на|снопяне.
 на|соввамъ (на|сов(ну)вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|совамъ III., *сжц. ср.* на|сов(ну)ване.
 на|сѣка *сжц. ж.*; кор. *вж.* въ гл. соча || на|сѣчвамъ *гл.* прех. тр. III.
 на|солявамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* на|соляямъ, екр. на|соля II. 1., *сжц. ср.* на|соляване.
 на|сопвамъ се *глагол.* непрех. екрат. III.
 на|сополивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|сополивя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* на|сополивяне.
 на|сѣвамъ (се) *глагол.* непрех. тр. III., екр. на|сѣсамъ (се) III., *сжц. ср.* на|сѣсване.
 на|сѣчвамъ *гл.* преход. тр. III., екр. на|сѣча II. 3. || ~ се *гл.* непреход., *сжц. ср.* на|сѣчване.
 на|спѣвамъ се *глагол.* непрех. екр. III., успоредно и на|спѣивамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. на|спѣя се II. 5., умал. на|спѣнкамъ се II. 1.
 на|спѣрямъ *гл.* преход. мкр. III., мкр. старин. на|спѣрявамъ III., екр. на|спѣря II. 1.
 на|споменѣ *гл.* прех. екр. I. 5.
 на|спѣредъ *предл.*; на + с(ъ) + по и *сжц.* редъ.
 на|спорявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|споря II. 1., *сжц. ср.* на|споряване.
 на|спрѣтивъ (на|спрѣтѣ, на|спрѣтивѣ) *предл.*; на + с(ъ) + ...
 на|спущамъ *глагол.* преход. екрат. III. || ~ се *гл.* непрех.
 на|спѣя се *гл.* непрех. екр. II. 5., мкр. на|спѣивамъ се III. (на|спѣивамъ се).
 на|срѣнь *прич.* мин. страд. м. отъ гл. екр. на|сера.
 на|срѣща *нар.* || на|срѣщ-енъ, -ни *прил. м.*
 на|срѣдъ *нар.* и *предл.*
 на|ставамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. на|стана I. 5., *сжц. ср. р.* на|ставане || на|ставка *сжц. ж.* || на|ставлѣние *сжц. ср.* || на|ставникъ (на|ставитель) *сжц. м., ж.* на|ставница (на|ставителька) || на|ставлявамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех. || на|ставнически (на|ставителски) *прил. м. и нар.* || на|ставничество (на|ставителство) *сжц. ср.* || на|ставѣе *сжц. ср.* || на|ставямъ *гл.* прех. тр. III. 'продължа-

- вамъ, удължавамъ', екр. **наста́вя** II. 1., *сжиц. ср.* **наста́вяне** || **настаменявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **настаменя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **настаменяване** || **настанъ** *сжиц. м.* || **наста́на** *гл.* непрех. екр. I. 5.; *вж.* **наставамъ** || **наста́наль** *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || **настанявамъ** *гл.* прех. тр., екр. **настаня** I. 1., *сжиц. ср.* **настаняване** || **наста́ямъ** *гл.* (не)прех. тр. III., екр. **наста́на** I. 5., *сжиц. ср.* **наста́яне**.
- насте́ля** *гл.* прех. екр. I. 4.; *вж.* **настила́мъ**.
- насте́ня** се *гл.* непрех. екр. I. 9.
- насти́вамъ** (**насти́нвамъ**) *гл.* непрех. тр. III., екр. **настина** I. 5.
- насти́гамъ** *гл.* (не)прех. тр. III., екр. **насти́гна** I. 5., мкрат. усл. **насти́гнувамъ**, съкрат. **насти́гвамъ**, *сжиц. ср.* **насти́гнуване** || **насти́гомъ** *нар.*
- насти́ламъ** (обл. **насти́лямъ**) *гл.* прех. тр. III., екр. **насте́ля**, *сжиц. ср.* **насти́лане** || **насти́лка** *сжиц. жс.*
- насти́на** *гл.* непрех. екр. I. 5.; *вж.* **насти́вамъ** || **насти́нка** *сжиц. жс.*; кор. стб. стъд-, др. отгласна степ. студъ.
- насти́пѣсамъ** *глагол.* прех. екр. III., тр. (мкр. усл.) **насти́пѣсвамъ**; *вж.* стипца.
- насти́скамъ** *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непреход.
- насти́ланъ** *прич.* мин. стр. м. отъ **насте́ля**.
- насти́б-ень**, -йни *прил. м.* || **насти́бникъ** *сжиц. м., жс.* **насти́бница** || **насти́бнически** *прил. м.* || **насти́бничество** *сжиц. ср.* || **насти́бчивъ** *прил. м.* || **насти́бчивость** *сжиц. жс.* || **насти́ваемъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **насти́я** II. 5. || **насти́я** се *гл.* непрех. екр. II. 5. 'доволно стоя'. || **насти́ятел-ень**, -ни *прил. м. р.* || **насти́ятельность** *сжиц. жс.* || **насти́ятель** *сжиц. м., жс.* **насти́ятелка** || **насти́ятелство** *сжиц. ср.* || **насти́ятелственъ** *прил. м. р.* || **насти́ящъ** сегаш. действит. прич. м. по рус. 'сегашенъ'; отъ рус. „настояще време“, вм. бълг. „сегашно време“ || **насти́яще** *сжиц. ср.* отъ прил. (прич. сег. действ. отъ рус.) въ грамат. за 'време' = бълг. сегашно; *срав.* бждаше; минало.
- насти́радамъ** се III. и **насти́радая** се *гл.* непрех. екр. I. 6.
- насти́ранъ** *нар.*
- насти́рахамъ** се *гл.* непрех. екр. III.
- насти́рляамъ** се *гл.* непрех. екр. III.
- насти́ргвамъ** (**насти́ргувамъ**; „насти́ржвамъ“) *гл.* прех. тр. III., екр. **насти́рга** I. 7 и **насти́ржа** I. 10., *сжиц. ср.* **насти́ргване**.
- насти́роение** *сжиц. ср.* || **насти́роенъ** *прич.* мин. стр. м. || **насти́роявамъ** (**насти́ройвамъ**) *гл.* прех. тр. III. || **насти́рой** *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **насти́рояване**.
- насти́рѣвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **насти́рѣ** I. 10., *сжиц. ср.* **насти́рѣване**.
- насти́рѣвамъ** *глагол.* непрех. тр. III., **насти́рѣна** I. 5., *сжиц. ср.* **насти́рѣване**.
- насти́удувамъ** се *гл.* непрех. екр. III.
- насти́рѣжа** *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. **насти́рѣвамъ**.
- насти́рѣча** се *гл.* непрех. екр. II. 4.
- насти́рѣвамъ** *гл.* прех. тр. III., **насти́рѣва** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **насти́рѣвяване**.
- насти́рѣпала** *сжиц. ср.* мн. || **насти́рѣпамъ**, **насти́рѣпамъ** *гл.* (не)прех. тр. III., екр. **насти́рѣпа** II. 1., *сжиц. ср.* **насти́рѣпане** и **насти́рѣпане** || **насти́рѣпател-ень**, -ни *прил. м.* || **насти́рѣпение** *сжиц. ср.* старин.
- насти́скамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **насти́ска** I. 10.
- насти́скамъ** се *гл.* непрех. екр. II. 2.
- насти́скамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **насти́ска** II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* **насти́скамъ** (се), *сжиц. ср.* **насти́сване**.
- насти́скуравамъ** (**насти́скуркамъ**, **насти́скуравамъ**) *гл.* прех. екр. III.
- насти́скуравамъ** се *гл.* непрех. екр. III. 'почвамъ да зрѣя'.
- насти́сухо** *нар.* || **насти́сухамъ** се *гл.* непрех. екр. III.
- насти́ска** *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. *вж.* **насти́скамъ**.
- насти́сушавамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **насти́суша** II. 3., *сжиц. ср.* **насти́сушаване**.
- насти́сѣберъ** *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. **насти́сѣбрамъ** III.
- насти́сѣблѣка** *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. **насти́сѣблѣчамъ** III.
- насти́сѣбѣря** *гл.* прех. екр. II. 1.
- насти́сѣзѣвамъ** се *гл.* непрех. тр. III., екр. **насти́сѣзѣ** се II. 1., *сжиц. ср.* **насти́сѣзѣване**
- насти́сѣне** (**насти́сѣне**) *нар.* (мѣст. пад. ед. ч.) || **насти́сѣнувамъ** се *гл.* непрех. екр. III.
- насти́сѣрбамъ** се *гл.* непрех. екр. III., мкр. **насти́сѣрбвамъ** се.
- насти́сѣрдѣвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **насти́сѣрдѣ** II. 3. || **насти́сѣрдѣвамъ** се *глагол.* непрех. тр. III., екр. **насти́сѣрдѣ** се II. 3.; *сжиц. ср.* **насти́сѣрдѣване** || **насти́сѣрдѣние** *сжиц. ср.* старин. || **насти́сѣрдѣител-ень**, -ни *прил.* || **насти́сѣрдѣителъ** *сжиц. м., жс.* **насти́сѣрдѣителка**.
- насти́сѣрдѣ** се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- насти́сѣркамъ** се обл. *гл.* непрех. екр. III. = 'насти́рбамъ се', мкр. **насти́сѣркувамъ** се, **насти́сѣркувамъ** се, *сжиц. ср.* **насти́сѣркване**.
- насти́скамъ** и **насти́скамъ** *гл.* прех. екр. III., мкр. **насти́скамъ**, **насти́скамъ** III., *сжиц. ср.* **насти́скване** и **насти́скване**.
- насти́сѣвамъ**, **насти́сѣивамъ** *гл.* прех. тр. III., **насти́сѣ** I. 6., *сжиц. ср.* **насти́сѣване**.
- насти́сѣдамъ** *гл.* (не)прех. екр. III.
- насти́сѣвамъ** (**насти́сѣвамъ**) *гл.* прех. тр. III., екр. **насти́сѣ** I. 7. || **насти́сѣкомъ** *нар.* (твор. п. ед. ч. м.) || **насти́сѣкомѣ** *сжиц. ср.* (прич. сег. страд.), мн. ч. **насти́сѣкомѣ**; отъ рус.

на|сѣкжде *нар.*; *вжс.* навсѣкжде.
 на|сѣча *гл.* прех. екр. обл. вм. насѣка.
 на|сжде (на|сжду) *нар.*; *вжс.* навсжде.
 на|сжда се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 на|сжш-енъ, -ни *прил. м.*; *вжс.* сжши.
 на|сюквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. насюк-
 камъ III.; *сжщ. ср.* насюкване.
 на|таврювамъ, на|таврямъ *гл.* прех.; *вжс.*
 натафрямъ.
 на|тадѣва *нар.*, погрѣшно вмѣсто натж-
 дѣва; *вжс. т.*
 на|тае *нар.* старин. обл. 'тайно'.
 на|такамъ, на|таквамъ *гл.* прех. мкр. усл.
 III., екр. на|точа II. 3., *сжщ. ср.* на|такане.
 на|таманявамъ *гл.* прех. екр. III., *сжщ. ср.*
 натаманяване, отъ таманъ, тур.
 на|тамъ, на|тамѣ, на|тамо *нар.*
 на|тананікамъ се *гл.* непрех. екр. III.,
 на|тапямъ *гл.* прех. екр. III.; *вжс.* нато-
 пямъ.
 на|тарашувамъ (на|търъшувамъ) *глагол.*
 екр. III.
 (на|тата, на|татакъ!) *нар.* обл., вмѣсто на-
 татъкъ; *вжс. т.*
 на|татразвамъ успоредно съ натъраз-
 вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|татразя
 (натътразя) II. 1., *сжщ. ср.* на|татразване
 (натътразване).
 на|татъкъ *нар.* || на|татъш-енъ, -ни *прил. м.*
 на|тачамъ *гл.* прех. мкр. III.; *вжс.* нато-
 ча.
 на|таврямъ *гл.* прех. тр. III. обл. вм. на-
 товарямъ *вжс. т. . .*
 на|теглямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тегля
 II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || на|тегнувамъ
гл. непрех. тр. I. 1., екр. на|тегна I. 5. || на-
 тежамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. на-
 тежа II. 3. || на|тежава 3-олич. непрех.
 тр., екр. на|тежее I. 6.
 на|тека *гл.* непрех. екр. I. 7., мкр. нати-
 чамъ III.
 на|тема *сжщ. жс.* прост. вм. грѣц. ана-
 тема; *вжс. т.* || на|темисвамъ *гл.* прост.
 прех. тр. III., екр. на|темисамъ III. и на|те-
 мйша I. 10. || на|темия *сжщ. жс.* обл.
 на|тѣпамъ (на|тѣпямъ) *гл.* прех. тр. III., екр.
 на|тѣпамъ III. и на|тѣпя I. 9., *сжщ. ср.*
 на|тѣпване, на|тѣпне.
 на|тѣрвамъ обл. прех. тр. III., екр. на|тѣ-
 рамъ III.; *срав.* п от е р я, *сжщ. ср.* на|тѣр-
 ване.
 на|тѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѣ-
 самъ III. и на|тѣша I. 10., *сжщ. ср.* на-
 тѣсване.
 на|тѣлвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
 на|тѣля се II. 1. || на|тѣлякъ *сжщ. м., жс.*
 на|тѣлячка.
 на|тиквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ти-
 камъ III. и на|тикна I. 5., мкр. усл. на-
 тикнувамъ III., *сжщ. ср.* на|тикване.
 на|тимарявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
 тимаря II. 1., *сжщ. ср.* на|тимаряване
 на|тинямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тиня
 II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

на|типарявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на-
 типаря II. 1., *сжщ. ср.* на|типаряване;
 кор. грѣц. въ типография; типъ и под.
 на|тирвамъ, на|тирямъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|тиря II. 1., *сжщ. ср.* на|тирване,
 на|тиряне; *срав.* потеря, област. те-
 рамъ.
 на|тискъ *сжщ. м.* || на|тискамъ *гл.* прех.
 тр. III., екр. на|тисна I. 5., мкр. усл. на-
 тиснувамъ и на|тисквамъ III., *сжщ. ср.*
 на|тискане.
 на|тичамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. натека
 I. 7. || на|тичамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 на|ткавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|ткая
 I. 6., *сжщ. ср.* на|ткаване, *вжс.* и нате-
 кавамъ.
 на|тлака *сжщ. жс.* 'талогъ'.
 на|тлапъ *сжщ. м.* || на|тлапа *сжщ. жс. р.*
 || на|тлапанъ *сжщ. м.* 'последниятъ отъ
 вълчитѣ праздници, 14. XI. старъ стиль'
 || на|тлапвамъ и на|тлапямъ *глагол.* прех.
 тр. III., екр. на|тлапя II. 1., *сжщ. ср.* на-
 тлапване, на|тлапне.
 на|тласквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тлас-
 камъ III., *сжщ. ср.* на|тласкване.
 на|тлачамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тлача
 II. 3., *сжщ. ср.* на|тлачане—|| на|тлъка *гл.*
 стар. прех. екр. I. 7., мкр. на|тлъчамъ.
 на|тлъстѣвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр.
 на|тлъстѣя I. 6., *сжщ. ср.* на|тлъстѣване
 || на|тлъстѣямъ II. *гл.* прех. тр. III., екр.
 на|тлъстѣя II. 1., *сжщ. ср.* на|тлъстѣване.
 на|тлъчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тлъчя I.
 10., *сжщ. ср.* на|тлъчане; *вжс.* на|тлачамъ
 на|товарямъ, на|товарямъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. на|товаря II. 1., *сжщ. ср.* нато-
 варване, на|товаряне.
 на|топлювамъ, на|топлямъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. на|топля II. 1., *сжщ. ср.* на|топлъ-
 лование, на|топляне.
 на|топорвамъ, на|топорямъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. на|топоря II. 1. || ~ се *гл.* не-
 прех., *сжщ. ср.* на|топорване, -яне.
 на|топявамъ и на|тапямъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|топя II. 1., *сжщ. ср.* на|топяване
 и на|тапяне.
 на|торявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|торя
 II. 1., *сжщ. ср.* на|торяване.
 на|точвамъ (на|точувамъ, на|точамъ и
 на|такамъ, на|тачамъ) *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|точа II. 3., *сжщ. ср.* на|точване.
 на|тра *сжщ. жс.* 'нищки на станъ отъ едно-
 то кросно до друго'; кор. стб. тьр-,
 и.-е. *(s)teg- 'простирамъ се.'; *срав.* про-
 сторъ, страна отъ *storna. . .
 на|травямъ *гл.* прех. тр. III.; *вжс.* на|тро-
 вямъ.
 на|трака *сжщ. м. жс.* || на|тракамъ *глагол.*
 прех. екр. III.
 на|трапъзъ *сжщ. м.* обл. вм. матрапазъ
вжс. т.
 на|трапвамъ (на|трапямъ) *гл.* прех. тр. III.,
 екр. на|трапя II. 1.; др. степ. на кор. въ

- търпя; малор. трапыты, пол. trapić, чеш. словен. хърв. trapati мжча, т. е. 'правя нѣкого да търпи'; търпѣти е гл. непрех., а trapati преход. ('каузативенъ', 'фактивенъ'); *сжц. ср.* натрапване, (на)трап(яне) || на|трапѣнь *прич.* мин. страд. м. || на|трапникъ *сжц. м., ж.* на|трапница || на|трапнически *прил. м.* || на|трапничество *сжц. ср.*
- на|трая се *гл.* непрех. екр. I. 11.
- на|трѣвамъ, на|трѣпямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|трѣпя I. 9.
- на|трѣпѣря се *гл.* непрех. екр. I. 9.
- на|трѣса се *гл.* непрех. екр. I. 7.
- на|три, на|две-на|три *нар.*
- на|тривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|трия I. 6 || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* на|триване.
- на|трѡвамъ на|трѡвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|трѡвья II. 1., *сжц. ср.* на|трѡвване, на|трѡвяне.
- на|трѡнвамъ, на|трѡнювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|трѡнья II. 1., *сжц. ср.* на|трѡнване; кор. въ роня, като отъ гл. от|роня билъ отдѣленъ погрѣшно предлогъ о — о|троня; влияние на-вѣрно и отъ троша.
- на|трѡпамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- на|трошавамъ (обл. на|трѡшвамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. на|трошя II. 3., *сжц. ср.* на|трошаване (обл. на|трѡшване).
- на|трѡпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|трѡп-памъ III., *сжц. ср.* на|трѡпване || на|трѡп-пямъ *гл.* прех. тр. III. 'правя на трупове', екр. на|трѡпя II. 1., *сжц. ср.* на|трѡпяне.
- на|труфвамъ, на|труфювамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|труфья II. 1., *сжц. ср.* на|труф(у)ване.
- на|тръгъ *нар.* обл. вм. на|трагъ; кор. въ сѣществ. трагъ следа, дия (,иди без-|трага|' клетва); *срав.* гл. обл. старин. тража 'дия'.
- на|трѣквамъ, (на|тѣркувамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. на|трѣкамъ, *сжц. ср.* р. на|тѣрк(у)ване.
- на|трѣсвамъ, на|трѣскамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. на|трѣскамъ; *вжс.* и на|тѣрся, *сжц. ср.* на|трѣсване.
- на|трѣтвамъ, на|трѣщамъ *гл.* прех. мкр. III.; *вжс.* на|тѣртямъ, екр. на|тѣртя.
- на|трѣшвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|трѣшкамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* на|трѣшване.
- на|трѣскамъ се *гл.* непрех. тр. II., екр. на|трѣскамъ се, *сжц. ср.* на|трѣсване.
- на|трѣбя *гл.* непрех. екр. II. 1.
- на|тукъ, на|тука *нар.*
- на|тѡпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡп-памъ III., *сжц. ср.* на|тѡпване.
- на|тѡра! *сжц. жс.* вм. природа, естество; лат. || на|тѡрал-енъ, -ни *прил. м.* || на|тѡрализирамъ (се) *гл.* (не)прех. III. || на|тѡрализация *сжц. жс.* || на|тѡрали-
- зъмъ *сжц. м.* || на|тѡралисть *сжц. м.* (въ смисълъ на 'естественикъ', 'природоизпитателъ' лишна чуждица).
- на|туръ *сжц. м.* || на|туранъ *сжц. м., жс.* на|турана || на|турвамъ, на|турямъ (на|тѡрювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡря II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || на|тур-ване, -яне, -юване *сжц. ср.* || на|тур-никъ *сжц. м., жс.* на|турница || на|турнически *прил. м.* || на|турничество *сжц. ср.*
- на|тѡчамъ (на|тѡчвамъ) *гл.* прех. тр. III. 'правя тучно...', екр. на|тѡча II. 3.; *сжц. ср.* на|тѡчане.
- на|тѡкавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡкя (обл. на|тѡчя) I. 10., *сжц. ср.* на|тѡкаване — || на|тѡквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡкна I. 5., мкр. усл. на|тѡкнுவамъ, *сжц. ср.* на|тѡкване.
- на|тѡкмывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡкмья II. 1., *сжц. ср.* на|тѡкмыване.
- на|тѡлѣча *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. на|тѡлчямъ (на|тѡлѣчвамъ) III.; *вжс.* на|тѡлача.
- на|тѡпквамъ (на|тѡпкувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡпча I. 10. и на|тѡпкамъ III., *сжц. ср.* на|тѡпк(у)ване.
- на|тѡргѡвамъ се *глагол.* непрех. екр. III.
- на|тѡркѡлвамъ, на|тѡркѡл-ямъ, -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡрколя II. 1.
- на|тѡркамаъ *гл.* прех. екр. III., мкр. на|тѡрквамъ (на|тѡркувамъ).
- на|тѡрпя се *гл.* непрех. екр. II. 2., мкр. на|тѡрпявамъ се III.
- на|тѡртя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. на|тѡр-тямъ III.; *вжс.* на|тѡртвамъ.
- на|тѡрся *гл.* прех. екр. II. 1.; *вжс.* на-тѡрсьвамъ.
- на|тѡрчя непрех. екр. II. 4.
- на|тѡтрямъ (на|тѡтрѡвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡтрия I. 9., *сжц. ср.* на|тѡтр-яне (на|тѡтрѡване).
- на|тѡгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡгна I. 5.
- на|тѡсно *нар.*
- на|тѡквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на|тѡкна I. 5., *сжц. ср.* на|тѡкване.
- на|тѡжѡвамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- на|тѡждѣва *нар.*
- на|тѡжѡвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на|тѡжѡ се II. 3., *сжц. ср.* на|тѡжѡване || на|тѡжѡва ми се *гл.* непрех. 3-олич. тр. III., екр. на|тѡжѡ мѡ се II. 3. || на|тѡжѡнъ *прил.* (прич. мин. стр.) м.
- на|убѡя *гл.* прех. екр. I. 6.
- на|увѡсна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- на|угаря *гл.* прех. екр. II. 1.
- на|угоръ *нар.* обл.; *вжс.* горе.
- на|ука *сжц. жс.*; др. степ. на кор. въ на-|викъ. стб. въ|къ...
- на|уловя *гл.* прех. екр. II. 1.
- на|улѡка *нар.*; *срав.* на|с|лука.
- на|умъ *сжц. м.* || на|умывамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. на|умья II. 1. || (на|умило се нкм. нщ. гл. безлич. непрех.) || *сжц. ср.* на|умыване.

на|у|по|редъ нар. 'успоредно'.

на|у|ст нар.; *вж.* на|из|у|стъ || на|у|стница *сжц. ж.* || на|у|ствамъ (на|у|стувамъ, на|у|ствявамъ, на|у|стяямъ) *глагол.* прех. тр. III. 'подсторвамъ...'; *сжц. ср.* на|у|ст-ване, -яне, -уване, -яване.

на|у|чвамъ (на|у|чувамъ, научавамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. нау́ча II. 3., *сжц. ср.* на|у|ч-ване, -уване, научаване || на|у|ч-енъ, -ни I. *прил. м.* || на|у|ченъ II. (стар. обл. наученъ) *прич. мин. стр. м.*

на|у|швамъ (на|у|шувамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. нау́ша II. 3., *сжц. ср.* на|у|шване || на|у|шки *сжц. ж. мн.* 'обеци'.

на|фе|ли́я *прил.* неизм.; кор. тур...

на|фе|лътя се *глагол.* непрех. екр. II. 1.

на|фи|ле́ нар.; тур. (араб.).

на|ф|лянкамъ се *глагол.* непрех. екр. III.; кор. звукоподраж.; *вж.* на|х|лянкамъ се.

на|фо|ра *сжц. ж.*; *вм.* анафора; грц. ana-fo-rá; умал. на|фо|рка.

на|ф|раскамъ *глагол.* прех.; *вж.* навраскамъ.

на|ф|дуля́ се *глагол.* непрех. екр. II. 1.

на|фу|тъ *сжц. м.*, *вж.* нахутъ, нухутъ; тур. || на|фу|тець *сжц. ум. м.*, *ум. ср.* на-фу|тче.

на|ф|фля́ (се) *глагол.* (не)прех. екр. I. 9.

на|ха|бявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на-ха|бя II. 1., *сжц. ср.* на|ха|бяване.

на|ха|ждамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* на-хо|ждамъ.

на|ха|йдутувамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|ха|йлазувамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|ха|йманувамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|ха|квамъ || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* на|ха|к-ване || на|ха|канъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*

на|ха|лъ́ *сжц. м.*; рус. || на|ха|л-енъ, -ни *прил. м.*; рус. нахальный; кор. общослав.

ха|л-, въ отгласно отношение съ хо|л-въ о|хо|ленъ = и 'надмененъ', словен. oholí 'гордъ', лат. superbus, oholiti se 'държа се гордо', срб.-хрв. ohola, oholost надменность...; срод. негли и съ ха|ла; халосвамъ; *вж. т.* || на|ха|лъ́ность *сжц. ж.* || на|ха|лъ́ство *сжц. ср.*

на|ха|лосамъ *глагол.* прех. екр. III.; отъ кор. на|сжц. ха|ла; *срав.* грц. Хомер. χαλασα градушка... || на|ха|лъ́сть нар.

на|ха|пано́ *сжц.* (прич. мин. стр.) *ср.* || на|ха|пвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|ха|пя I. 9., *сжц. ср.* на|ха|пване; *вж.* гл. ха|п-я, сжществ. ха|п-ка...

на|ха|ри́жа *глагол.* прех. екр. I. 10.

на|х|вала́ *сжц. ж.* || на|х|ва́лвамъ, на|х|ва́ля-рямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|х|ва́ля II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* на-х|ва́лване, на|х|валяне.

на|х|ва́щамъ (на|х|ва́тамъ) *глагол.* прех. мкр. III., екр. на|х|ва́на I. 5. и на|х|ва́тя II. 1., *сжц. ср.* на|х|ва́щане.

на|х|ву́камъ *глагол.* прех. екр. III., *вм.* на|ф|у-ка|ма|мъ || на|х|вуча́ се *глагол.* непрех. екр. II. 5., *вм.* на|ф|у|ча|се.

на|х|вѣ́ргамъ, на|х|вѣ́рпямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|х|вѣ́рля II. 1., *сжц. ср.* на|х|вѣ́р-гане, на|х|вѣ́рляне; кор. въ стб. КРГ-Ж;

срав. и з|вѣ|р|же|ние, низ|вѣ|р|г|на|тъ...

на|х|и́ля се *глагол.* непрех. въ екр. II. 1.

на|х|и́я *сжц. ж.*, *ум.* на|х|и́йка, тур. || на|х|и́й-ски *прил. м.*

на|х|ле́нча се *глагол.* непрех. екр. II. 3.

на|х|ле́вѣ се *глагол.* непрех. екр. II. 1.

на|х|ли́памъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|х|ло́памъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|х|лу́вамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. на|х|лу́я I. 6., *сжц. ср.* на|х|лу́ване.

на|х|лу́звамъ (на|х|лу́зямъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. на|х|лу́зя II. 1., *сжц. ср.* на|х|лу́з-ване (на|х|лу́зяне).

на|х|лу́йвамъ *глагол.* непрех.; *вж.* на|х|лу́вамъ.

на|х|лу́п нар. || на|х|лу́пвамъ, на|х|лу́пямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|х|лу́пя II. 1., *сжц. ср.* на|х|лу́пване, на|х|лу́пяне.

на|х|лѣ́згамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|х|лѣ́твамъ *глагол.* непрех.; *вж.* на|х|лѣ-та|мъ III.

на|х|лю́скамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на-х|лю́скамъ III.; *сжц. ср.* на|х|лю́с-кване.

на|х|ля́нкамъ се *глагол.* непрех. екр. III.; *срав.* и на|ф|лянкамъ.

на|хо|дъ́ *сжц. м.* || на|хо|д|вамъ, на|хо|ж-дамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* на|хо|ж-дамъ,

екр. на|хо|йда || на|хо|д|вамъ се, на|хо|ж-дамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. на|хо|дя се II. 1., *сжц. ср.* на|хо|ж-дане, на|хо|ж-ване.

на|хо́квамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|хо́к-камъ III., *сжц. ср.* на|хо́к-ване.

на|хо|ра́тявамъ и на|хо|ро́тувамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|хо|ра|тъ и на|хо|ро|тъ се II. 1., *сжц. ср.* на|хо|ра|тяване, на|хо|ро|туване.

на|хо́ракамъ *глагол.* прех. екр. III.; *вж.* на-х|ра|ча.

на|хо́ривамъ, на|хо́рнямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|хо́рня II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* на|хо́р-ване, на|хо́р-яне.

на|хо́рпамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. на-х|ра́памъ се III., *сжц. ср.* на|хо́р-ване.

на|хо́рчвамъ (на|хо́рчувамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. на|хо́рча II. 3. и I. 10. (хракахъ), *сжц. ср.* на|хо́р-чване.

на|хо́рипамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|хо́ривамъ *глагол.* непрех. тр. III., 'на|хо́р-вамъ'; отъ прил. хо́р|омъ 'куць'.

на|хо́рупамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|хо́рѣвамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* на|х|р-ка|ма|мъ.

на|хо́рѣкамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

на|хо́квамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. на|хо́к-камъ; *сжц. ср.* на|хо́к-ване.

на|хо́уля́ *глагол.* прех. екр. II. 1, мкр. на|хо́у|л|вамъ, на|хо́у|лямъ III.

на хуръ *сжц. м.* 'сждъ за ракия'; кор. тур. на хутъ *сжц. м.*; *вжс.* нухутъ; тур. на хуча се *гл.* непрех. екр. II. 5.; *вжс.* и нафуча се. нахъ, *предл.* обл. родоп.; негли вл. стб. ил+кх 'накъм'.

на хълтамъ *гл.* непрех. екр. III., мкр. на хълтувамъ III.; *вжс.* и нахлътвамъ, *сжц. ср.* на хълтуване.

на хълцамъ се *гл.* непрех. екр. III.

на хърбеля *гл.* прех. екр. II. 1.

на хързаямъ се *гл.* непрех. екр. III.

на хъркамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. на хъркувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *вжс.* на хръквамъ се; *сжц. ср.* на хъркуване; друга отласна степ. на кор. въ нахракамъ, нахрача.

на цалувамъ, нацеливамъ *гл.* прех. екр. III. обл. вл. нацълувамъ; *вжс. т.* || ~ се *гл.* непрех.

на цапвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на цапамъ III., *сжц. ср.* на цапване || ~ се *гл.* непрех.

на царувамъ се *гл.* непрех. екр. III.

на цвильа се *гл.* непрех. екр. II. 1.

на цвѣтявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на цвѣтя се II. 1.; *вжс.* на цвѣтяване; *сжц. ср.* на цвѣтяване.

на цѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на цѣдя II. 1.

на цѣнявамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. на цѣня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

на цѣпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на цѣпя II. 1., *сжц. ср.* на цѣпване || ~ се *гл.* непрех.

на циклосамъ *глагол.* прех. екр. III.

национал-енъ, -ни! *прил. м.* 'народенъ' 'народността' || националностъ! *сжц. жс.* || нация! *сжц. жс.*; лат. natio 'народъ'.

на цйцамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. на цйцвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

на цѣпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. на цѣпамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

на црѣквамъ *гл.* прех.; *вжс.* на црѣкамъ.

на црѣця се *гл.* непрех. екр. I. 9.; *вжс.* и на црѣця.

на цукамъ се *гл.* непрех. екр. III., мкр. на цукамъ се III.

на цупвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на цупа се II. 1., *сжц. ср.* на цупване.

на цвѣтявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на цвѣтя се II. 2., *сжц. ср.* на цвѣтяване.

на цѣквамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на цѣкамъ се III.

на цѣркамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. на цѣрк(у)вамъ III.; *вжс.* и на црѣк(у)ване I.

на цѣрча се *гл.* непрех. екр. II. 4.

на цѣрювамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. на цѣрря се I. 9.

на цѣло нар. || на цѣлувамъ *глагол.* прех., *вжс.* стар. обл. на цалувамъ.

начадявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. начадя

II. 1., *сжц. ср.* начадяване; *вжс.* чадъ; обшо-слав. кор. чад-, успоред. на кор. кад- въ кадя.

начаквамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. начакамъ се III., *сжц. ср.* начакване.

начатие *сжц. ср.*; рус.; стбълг. науатне; кор. въ начена, почевамъ.

начвамъ *гл.* прех. тр. III. вл. начънвамъ, екр. начна I. 5.; *вжс.* начевамъ, кор. чън- въ почна, начна; въ начвамъ отъ корена само ч! || начало *сжц. ср.*; стб. наудало, -ча- по рус. вл. -че- || начал-енъ, -ни *прил. м.* || началникъ *сжц. м., жс.* началница, *ср.* ум. началниче || началнически *прил. м.* || началство *сжц. ср. р.*; рус. || началствъ *прил. м.* || началствувамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* началствуване.

начарувамъ се *гл.* непрех. екр. III.

начатъкъ *сжц. м.*; рус.; *срв.* по четъкъ.

начевамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. начена и начна I. 5., мкр. усл. наченвамъ и начинамъ III.; *вжс.* начвамъ, начало.

начеквамъ, начекнувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. начекна I. 5., *сжц. ср.* начек(ну)ване.

начена *гл.* прех. екр. I. 5.; *вжс.* начвамъ.

начѣпкамъ *гл.* прех. екр. III.

начервенявамъ *гл.* преход. тр. III., екр. начервеня II. 1. || ~ се *глагол.* непреход.; *сжц. ср.* начервеняване || начервисвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. начервисамъ III. и начервиша I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* начервисване || начервявамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. начервя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* начервяване.

начѣрно нар. || начѣрнювамъ, начѣр-нямъ *гл.* прех. тр. III., екр. начѣрня II. 1., *сжц. ср.* начѣрнюване, начѣрняне.

начѣрпеамъ, начѣрпямъ *гл.* прех. тр. III., екр. начѣрпя II. 1. || ~ се *гл.* непреход.; *сжц. ср.* начѣрпване, начѣрпяне.

начертavamъ *глагол.* прех. тр. III., екр. начертая I. 6. || начертывание *сжц. ср.*, старин. начертание.

начѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. начѣша I. 10., *сжц. ср.* начѣсване.

начеститки нар., обл. ю. зап. начѣститокъ.

начѣсто нар. || начѣстичавъ *прил. м.*

начѣтвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III.; *вжс.* начитамаъ, екр. начѣта I. 8. || начѣтенъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. || начѣтеность *сжц. жс.*

начѣтокъ *сжц. м.* стар.; *вжс.* начвамъ...

начинамъ *гл.* прех. тр. III., екр. начена и начна; *срв.* по чна: по чена; *сжц. ср.* начинане, стар. начинание.

начинъ *сжц. м.*; кор. *вжс.* гл. чиня || начинвамъ, начинямъ *гл.* прех. тр. III., екр. начиня II. 1., *сжц. ср.* начинване, начиняне.

начиракувамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

- на|чѣсго нар. || на|чѣстя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се глаг. непрех. || на|чѣстенъ прич. мин. страдат. м.
- на|чѣтамъ гл. прех. тр. III., на|четá I. 8. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. начѣтане.
- на|чѣткамъ гл. прех. тр. III. || на|чѣшкамъ глаг. прех. екр. III., мкр. начѣшквямъ.
- начна гл. прех. екр. I, 5.; вж. начена || на|чници сжц. м. р. мн. обл. 'порѣзаници'; кор. чън-въ начена, начна || на|чнувамъ гл. прех. мкр. усл. отъ начна.
- на|чѣплювамъ, на|чѣплямъ глаг. преход. тр. III., екр. начѣпля II. 1., сжц. ср. р. начѣплюване, начѣпляне.
- на|чѣдвамъ се глаг. непреход. тр. III., екр. начѣдъ се II. 1., сжц. ср. р. начѣдване.
- на|чѣквамъ глаг. прех. тр. III., екр. начѣквямъ III., сжц. ср. начѣкване.
- на|чумѣрвамъ (начумѣрямъ) гл. прех. тр. III., екр. начумѣря II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. р. начумѣрване (начумѣряне) || на|чумрювамъ гл. прех. тр. III., екр. начумря II. 1., || ~ се гл. непрех. сжц. ср. р. начумрюване.
- на|чѣпвамъ, на|чѣпямъ гл. прех. тр. III., екр. начѣпя II. 1., сжц. ср. р. начѣпване, начѣпяне.
- на|чуруликамъ се глаг. непрех. екр. III.
- на|чушквамъ глаг. преход. тр. III., екрат. начѣшквямъ III., сжц. ср. р. начѣшкване.
- нашъ мѣст. (прил.) м. р. I. лц. мн. ч.; общосл. нашъ отъ предслав. *nōsjos; стб. нашь, рус. наш, пол. nasz, чеш. словен. сѣрб.-хѣрв. naš...; кор. и.-е. *nō-; пр...; слав. лат. posteg > итал. postro, фр. potre...; нѣм. ups...; вж. насъ, намъ.
- на|шáвамъ се гл. непреход. екр. III. || на|шáвря се гл. непрех. екр. II. 1. (I. 9).
- на|шаматя се гл. непрех. екр. II. 1.
- на|шáрвамъ, на|шáрямъ гл. прех. тр. III., екр. на|шáря II. 1., сжц. ср. р. на|шáрване, на|шáряне.
- нашата нар. отъ нашъ.
- на|шегá нар. || на|шегѣвамъ се глаг. непреход. екр. III.
- на|шен-ещъ, мн. -ци сжц. м., жс. нашенка, ср. ум. нашенче || на|шенско сжц. ср. р. (отъ прилаг.) || на|шенски прил. м. и нар. отъ нашъ.
- на|шѣпвамъ глаг. прех. тр. III., вж. и на|шѣпвамъ; екр. на|шѣпна I. 5., сжц. ср. р. на|шѣпване.
- на|шѣствие сжц. ср. р. книж.; стб. нашѣствіе; рус. нашествіе; кор. стб. шѣд-въ прич. мин. свѣри. неопред. до|шѣлъ: до|шелъ, на|шѣлъ: на|шелъ...
- на|шѣтвамъ се глаг. непрех. тр. III., екрат. на|шѣтамъ се; вж. и шѣтамъ.
- наши притеж. мѣст. мн.: вж. нашъ.
- на|шѣбвамъ гл. прех. тр. III., екр. на|шѣбамъ III., сжц. ср. р. на|шѣбване.
- на|шѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. на|шѣя I. 6., сжц. ср. р. на|шѣване || на|шѣвъ сжц. м. р., умал. на|шѣвецъ || на|шѣвка сжц. жс., ум. на|шѣвчица.
- на|шѣйникъ (на|шѣйеникъ) сжц. м., ум. ср. р. на|шѣйниче (на|шѣйениче), производ. отъ ш и я 'вратъ'.
- на|шѣкерѣсвамъ гл. преход. тр. III., екр. на|шѣкерѣсамъ III., сжц. ср. р. на|шѣкерѣсване || на|шѣкерѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. на|шѣкерѣя II. 1., сжц. ср. р. на|шѣкерѣяване; отъ тур. ш и к е р ъ 'захаръ'; вж. и шѣкеръ.
- на|шѣръ нар. || на|шѣроко нар. || на|шѣря се глаг. непреход., екрат. II. 1., мкр. на|шѣрямъ се III.
- на|шѣич-ѣкъ, -ки прит. мѣст. ум. отъ нашъ.
- на|шѣйшквямъ гл. прех. тр. II., екр. на|шѣйшквямъ III., сжц. ср. р. на|шѣйшкване.
- на|шѣя гл. прех. екр. I. 6.; вж. на|шѣивамъ.
- на|шѣлевѣвамъ гл. преход. тр. III., екрат. на|шѣлевѣя II. 1., сжц. ср. р. на|шѣлевѣване.
- на|шѣлякамъ се гл. непреход. екр. III.
- на|шѣляпвамъ гл. преход. тр. III., екр. на|шѣляпамъ III., сжц. ср. р. на|шѣляпване.
- на|шѣлѣпвамъ глаг. прех. тр. III., екр. на|шѣлѣпя II. 1. — || на|шѣмѣлвамъ гл. прех. тр. III., екр. на|шѣмѣля II. 1. — || на|шѣлѣпамъ гл. прех. тр. III., екр. на|шѣлѣпамъ III.
- на|шѣартѣсамъ гл. прех. екр. III.
- на|шѣмоля гл. непрех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрех. || на|шѣмѣтя гл. непрех. екр. II. 2. || ~ се гл. непрех. III.
- на|шѣуркамъ се гл. непрех. екр. III. и на|шѣурча се II. 5.
- на|шѣушвамъ гл. преход. тр. III., екр. на|шѣушна I. 5. || на|шѣущя II. 1., сжц. ср. р. на|шѣушване, на|шѣущяне.
- на|шѣпвамъ гл. преход. тр. III., екр. на|шѣпна I. 5. || на|шѣпѣтя гл. прех. екр. II. 1.; вж. на|шѣпвамъ.
- на|шѣтамъ се гл. непрех. екр. III.; вж. и на|шѣетамъ се.
- на|шѣáвя гл. прех. екр. II. 1.
- на|шѣáпамъ се гл. непрех. екр. III.
- на|шѣ нар. 'на гладно' (на|шѣ сѣрдце вино се не пие); стб. на|шѣтѣ; стб. прилаг. тѣшѣ 'празень'; 'на|шѣ (отъ тѣщѣ) сѣрдце = на|шѣ празень желждѣкъ ('стомахъ'); слав. рус. тощій, на|шѣак, словен. на|шѣče, сѣрб.-хѣрв. на|шѣ srce, пол. па|шѣczo и т. н.
- на|шѣпвамъ (на|шѣпямъ) гл. прех. тр. III., екр. на|шѣпя I. 9. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср. р. на|шѣпване, на|шѣпяне.
- на|шѣрапá сжц. жс. р. обл. (сѣ разподобл. н — п отъ м — п); вм. тур. ма|шѣрапа.
- на|шѣрѣкъ нар. вм. на|шѣрѣгъ, отъ старин. изразъ на|шѣрѣгъ; стб. стрѣгъ пазя, рус. стерегу...; друга отгласна степень на|шѣ корена въ|шѣражъ, стра|шѣжа, рус. сторож...

нащръкна *гл.* непрех. екр. I. 5.; щ отъ ст; *вж.* стърча; *срав.* нащрекъ.
 нашу́лци *сжиц. м.* мн. 'кукили, стулци'.
 нащупмаъ (нащупямаъ) *гл.* прех. тр. III., екр. нащупя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* нащупване, нащупяне.
 нащърбявамъ, нащърбямаъ *гл.* прех. тр. III., екр. нащърбя II. 1., *сжиц. ср. р.* нащърбяване, нащърбяне.
 наюрвамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. наюря се II. 1., *сжиц. ср.* наюрване; *срав.* тур. въ юрюшъ; кор. *ur- ар.-алт.
 наямвамъ се *гл.* обл. вм. наядвамъ се; *вж. т.*
 наяве *нар.* (стар. мѣст. пад. ед. ч.); стбъл. въ **ѡѡѡ**, рус. на яву, на яви, в яве, во яве, м. рус. на яви „въ действительность“, бѣлорус. ява *сжиц. ж.*...; пол. па jawie, па jaw', jawia, чеш. па jев, v jев, срб.-хрв. па jавi...; *вж.* явенъ.
 наянга се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 наядна *нар.* 'за ядъ; на пукъ'.
 наядмамъ *глагол.* прех. тр. III., мкр. усл. наядмамъ наядмамъ III., екр. наядмаъ обл. наядна I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* наядане || наяденъ *прич.* мин. стр. м. || наядна *сжиц. ж.*
 наядбсамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
 наядкъ *сжиц. м.* || наяддане *сжиц. ср.*
 наядза се *глагол.* непрех. екр. II. 1.
 наядквямъ (наядкнвямъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. наядкна I. 5., *сжиц. ср.* наядкване; *вж.* прил. якъ.
 наярча се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 наяхамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 не *нар.* отриц. част. отдѣлно и въ съедин. съ имена и глаголи; стб. **не**, руски не, пол. nie, чеш. словен. срб.-хрв. не; кор. и.-е. *ne — лит. nè, санскр. зенд. ст. перс. па, лат. пе въ nescio не зная, въ nullus никакой (*ne ullus)...; гот. ni, ст. сканд. пе, ст. нѣм. пе, pi... ст. ирл. пе-ch нѣкой...
 небѣ, стар. и обл. небо *сжиц. ср.*, мн. небеса; стбълг. **небо**, рус. небо 'небе' = небесенъ сводъ, небо 'небецъ' (въ устата), пол. niebo, чеш. nebe, гор. луж. дол. луж. hebjo, словен. срб.-хрв. nebo.; и.-е. *nebhos; *срав.* санскр. nabhas облакъ, въздушни просторъ...; лит. debesis облакъ, грц. nefos, лат. nebula, нѣм. Nebel мъгла, англос. nifol тъмень... || небѣнце *сжиц. ср.* ум. || **небѣ-енъ, -ни прил. м.** || **небѣс-енъ, -ни прил. м.** || **небѣсница сжиц. ж.**
 небѣтъ *сжиц. м.* 'поредатъ'; тур.
 небивалъ *прич.* мин. действ. (прил.) м. || **небивалица сжиц. ж.** || **небидница сжиц. ж.**
 неблаговремен-енъ, -ни прил. м. || **нонар.** || **неблаговременность сжиц. ж.**
 неблагодар-енъ, -ни прил. м. || **неблагодарность сжиц. ж.** || **неблагодарство сжиц. ср.**

неблагондѣжд-енъ, -ни прил. м. || **неблагондѣждность сжиц. ж.**
 неблагондѣренъ прил. м. || **неблагондѣреность сжиц. ж.**
 неблагоприлич-енъ -ни прил. м. || **неблагоприличность сжиц. ж.**
 неблагоразум-енъ, -ни прил. м. || **неблагоразумность сжиц. ж.**
 неблагоразум-ие *сжиц. ср. || **неблагоразумность сжиц. ж.**
 неблюдъ *нар.* 'неожданъ', кор. въ на-блюдавамъ; стб. **блюдъ**, 'пазя'...
 небо|сводъ *сжиц. м.* || небо|склонъ *сжиц. м.*; *вж.* небе.
 небо|зливъ прил. м. р. || **небозливность сжиц. ж.**
 небрѣж-енъ, -ни прил. м.; кор. въ стб. **врѣжъ** пазя, обръщамъ внимание, рус. берегу...; срод. нѣм. bergen крия, гот. baigan...; погрѣшно е да се твърди, че славян. дума била заета отъ ст. герм.: думитъ сж сродни отъ прастаро време. || **небрѣжение сжиц. ср.** старин. || **небрѣжливъ прил. м.** || **небрѣжность, небрѣжливость сжиц. м.**
 небро-енъ, -йни прил. м. || **неброенъ** (прич. мин. стр.) м.
 небѣл-енъ *прич.* мин. стр. м.
 не|важ-енъ, -ни прил. м.
 не|ведение *сжиц. ср.* || **неведомъ прич.** сег. стр. м.; книж. старин. || **невежа сжиц. м.**; стб. **не|вѣждъ**, рус. книж. отъ стб. невежда, рус. невежа || **невежество сжиц. ср.** || **невежественъ прил. м.** || **невежливъ прил. м.**, *ж.* **невежливость.**
 не|веда (не|веда) *сжиц. ж.*; кор. общослав. вѣд- въ веда и при|видение || **не|вѣждъ прил. м. р.**; книж. старин.; *срав.* по рус. невежа, сжици коренъ въ не|ведение.
 не|вѣнь *сжиц. м.* отъ кор. стб. **вд-** въ книж. отъ рус. не|увядаемъ 'който не увѣхва', подъ влияние на изговоръ увѣхва съ я вм. **д** = е, и обликъ не|вѣнъ, и собств. име Невѣна, Нѣ|вѣнка.
 не|весель прил. м. р. || **не|вѣщъ прил. м.**
 не|вещественъ прил. м. || **не|вещественность сжиц. ж.**
 не|взискател-енъ, -ни прил. м. || **не|взискательность сжиц. ж.**
 не|вид-енъ *прич.* мин. стр. || **не|виделица сжиц. ж.** || **не|видимъ прил.** (прич. сег. стр. м. || **не|видимость сжиц. ж.** || **не|видимка сжиц. ж.***

не|вйн-енъ, -ни прил. м. || не|вйнность сжц. ж. || ненинов-енъ, -ни прил. м. || невинность сжц. ж.
 не|вкүс-енъ, -ни прил. м.; вжс. вкүсѣтъ.
 не|вмѣняемъ прил. (прич. сег. страд.) м. || не|вмѣняемость сжц. ж.; осн. ст. слав. въ гл. въ|мѣнити 'смѣтамъ нѣщо въ друго'; срав. вмѣнявамъ въ дѣлгъ.
 не|вмѣстимъ прил. (прич. сег. страд.) м. отъ в|мѣстѣя—|| не|вмѣстѣтелство сжц. ср., рус.; вжс. не намѣса.
 не|ви иманіе сжц. ср.; кор. стб. ѡм-: им-въ взема: взймамъ, поема: по-имамъ (поемамъ)... || не|внимател-енъ, -ни прил. м. || невнимательность сжц. ж.
 не|во време нар.
 не|водъ сжц. м.; стб. НЕКОДЪ, рус. невод, пол. piewod, чеш. pevod, дол. луж. pavod; необясн. напѣлно; кор. и.-е. *vod-; срав. лет. vadus, vads голѣма риболовна мрежа, неводъ, лит. vedėjā, ср. нѣм. wade, wate риболовска мрежа...; неясно, дали не е пълна степ. на и.-е. предлогъ *п' въ'...
 не|вол-енъ, -ни прил. м. || не|волитъ прил. м. || не|волия сжц. ж. || не|волникъ сжц. м. р.; жс. неволница || не|волно нар. || не|волность сжц. ж. || не|воля сжц. ж. ум. неволица, неволичка || не|воля, обикн. мн. неволимъ гл. непрех. тр. II. 1. 'прекарваме съ неволи'...
 не|в|прѣгнать прич. мин. страд. м.
 не|в|разумител-енъ прил. м. || не|в|разумително нар. || не|в|разумительность сжц. ж.
 не|врѣлгя сжц. ж.; гръц. || не|врѣлгически прил. м. || не|врѣстѣния сжц. ж. р.; гръц. || не|врѣстѣникъ сжц. м. || не|врѣлгоя сжц. м.; гръц.
 не|в|рѣть сжц. м. 'саль'; кор. въ|вращамъ: върѣщамъ, върѣтя (се) и|вра|ница; срав. за не неводъ.
 не|врѣд-енъ, -ни прил. м. || не|врѣдимъ прил. (прич. сег. страд.) м. р.; вжс. гл. вредя, повреждамъ || не|врѣдимость сжц. ж. || не|врѣдител-енъ, -ни прил. м. || не|врѣдникъ сжц. м., жс. не|врѣдница || не|врѣдность сжц. ж.
 не|врѣст-енъ, -ни прил. м.
 не|врѣтъ сжц. м.; вжс. и неврѣтъ; кор. въ|врѣна се.
 не|врѣбли-не|кипѣли сжц. ж. мн. (прич. мин. действ.).
 не|втасаль! прил. (прич. мин. действ.); вжс. не|фтасаль.
 не|въз|врат-енъ, -ни прил. м. || не|въз|вратно нар. || не|въз|вратимъ прич. сег. страд. (прил.) м. || не|въз|вратимость сжц. ж. || не|въз|вратность сжц. ж.
 не|въз|държ-анъ прич. мин. страд. (прил.) м. || -аност сжц. ж. || -аніе сжц. ср.
 не|въз|мѡж-енъ, -ни прил. м. || не|въз|мѡжно нар. || не|въз|мѡжность сжц. ж.
 не|въз|мутимъ прич. сег. страд. (прил.) м.; книжов. отъ стб. презъ руски, затова съ

у вм. ж; кор. въ|прил. м|ж|т|енъ... || не|въз|мутимо нар. || не|въз|мутимость сжц. ж.
 не|въз|наградимъ прич. сег. стр. (прил.) м.
 не|въ|об|разимъ прич. сег. стр. (прил.) м. отъ въ|об|разѣя || не|въ|об|разимость сжц. ж.
 не|въртакъ (покрай не|с|вѣрткъ) сжц. м. въ|изр.: четвѣрткъ-не|въртъкъ.
 не|въмъ нар.; стб. НЕ КЪМЪ 'не зная'; кор. и.-е. *void-; срав. гръц. oida, санскр. vēda, зенд. vaēda, арм. gitem < *vēd-, ст. прус. waidimai знаемъ, гот. wāt, нѣм. weiss зная, ирл. fíiss, кимр. gwys знание...
 не|вънъ сжц. м. || Не|въна сжц. ж. соб. лич., ум. Не|вънка; вжс. и невенъ.
 не|въра сжц. ж. || не|въренъ прил. мин. стр. || не|върѣщъ, не|върникъ сжц. м., жс. р. не|върница || не|върїе сжц. ср. || не|върство сжц. ср.
 не|върѡят-енъ, -ни прил. м. (рус. -ят вм. стб. ѡТ-Н, НМѡ 'вземамъ, хващамъ' || не|върѡятность сжц. ж.
 не|вѣста сжц. ж.; стб. НЕВѢСТА, рус. невеста, м. рус. nevísta, пол. niewiasta, чеш. nevěsta, гор. луж. nevjesta, словен. nevěsta, срб. nevesta...; несъмнено стара дума; общопрїето обяснение нѣма; не се смѣта за отрицание; кор. въ|стб. вѣстѣ, из|вѣстѣнъ; при|едноврем. видъ|бракъ|невѣстата е била 'неизвестна'; други смѣтатъ не за съкраг. вм. и.-е. *nevo, *povo и кор. в е д-ж- — 'ново-въведена'; срав. санскр. vadhu-ṣ не|вѣста, а зенд. vādhaयेti води, завежда у себе си — vadəmpō младоженецъ; срав. лат. uxorem ducō, бѣлг. „коя води“? = за|коя е|женецъ?...; сравняватъ и лит. vaišā плодородие; не|вѣста — 'не|плодотворена', други съ общославян. вѣно, лат. vendo продавамъ; не|вѣста — 'не|продана' и т. н... || не|вѣстинъ, не|вѣстински прил. м. || не|вѣстица сжц. ж. ум. р. || не|вѣстка, не|вѣстѣлка сжц. ж. || не|вѣстче сжц. ср. ум. отъ не|вѣста.
 не|гасенъ прил. (прич. мин. стр.) м.
 не|гативъ сжц. м.; кор. лат. || не|гатив-енъ, -ни! прил. м. = отрицателенъ || не|гативность сжц. ж.
 не|глад-ѣкъ, -ки прил. м. || не|гладко нар. || не|гладность сжц. ж.
 не|гли нар. 'може би'; стб. НЕГЪЛН, не|гЪЛН; срав. не|жели.
 не|гнйащъ прич. сег. действ. м. („прил.“).
 не|го мѣст. 3. лц. вин. п. ед. ч. м. (и ср. р.); стб. не|го, следъ|предлози,|инакъ|не|го; вжс. не|ей; и.-е. кор. *i-: jo-... || не|говъ мѣст. притеж. 3. лц. м. и ср. || не|говата нар. (вин. п. ед. ч. жс. (работа, дума) ед. ч.).
 не|гѡ-денъ, ни прил. м. || не|гѡдникъ сжц. м., жс. не|гѡдница || не|гѡдность сжц.

ж. || негодувамъ гл. непрех. тр. III., сжц. ср. негодуване; стар. и рус. сжц. ср. негодование || негодяй! сжц. м. рус., ж. негодяйка вмѣсто негодникъ... негостопріѣмень, -ни прил. м. || негостопріѣмность сжц. ж. || негостопріѣмство сжц. ср.
негоціантъ! сжц. м.; кор. лат.
неграмот-ень, -ни прил. м.; грц. grámmata 'писмена'. || неграмотность сжц. ж.
негрижливъ, (негрѣж-ень, -ни) прил. м. || негрижливость сжц. ж. 'безгрижность'.
негъръ, мн. негри сжц. м.; ит. negro < лат. piger 'черенъ'.
Неда сжц. соб. лич. ж., ум. Недка: срав. Недѣля, Недѣлка.
недав-ень, -ни прил. м. || недавнаш-ень, -ни прил. м.; срав. от'давна || недавно нареч.
недалѣко, (недалѣкъ) нар. || недалечѣ, (недалечъ) нар., ум. недалѣчко || недалѣч-ень, -ни прил. м.,
недаромъ нар. (стар. твор. п. едч. м. р.) 'ненапрасно'; стб. и рус.
недвижимъ прил. (прич. сег. стр.) м. || недвижимость сжц. ж. || недвиж-ень, -ни прил. м. || недвижность сжц. ж.
недоближимъ прил. (прич. сег. стр.) м. || недоближимость сжц. ср.
неденъ-ни прил. м. (разбойникътъ н.1); вж. единъ, обл. еденъ < стб. ЕДНЪ; сърб.-хърв. jedan, чеш. jeden...
недействител-ень, -ни прил. м. || -ность сжц. ж. || недействуващъ прич. сег. действит. м || недейтел-ень, -ни прил. м. || недѣйте (недѣйте) запов. нач. 2-о лице мн. ч. отъ старинния гл. дѣя; срав. Дѣяно; недѣй, недѣйте не е равнозначно съ не: недѣй(те) изисква следъ себе цѣль изказъ отъ да и опредѣл. гл. (недѣйте да слушател) или стар. изказъ съ непредѣл. нач. (infinitivus) — недѣйте слуша, а следъ не стои само обикнов. за пов. нач. (не слушайте!).
недоборъ сжц. м.; кор. въ гл. бер-а; срав. рус. беру 'взимамъ'.
недобрина сжц. ж.
недоброжелателъ сжц. м., ж. недоброжелателка || недоброжелател-ень, -ни прил. м. || недоброжелателство сжц. ср.
недобросѣвѣстенъ, -ни прил. м. р. || недобросѣвѣстность сжц. ж.
недобъръ, недобри прил. м.
недоваря гл. прех. екр. II. 1., мкр. усл. не доварявамъ III., сжц. ср. недоваряне, не доваряване.
недовайждамъ гл. (не)прех. тр. III., сжц. ср. недовайждане.
недовол-ень, -ни прил. м.; кор. вж. в о л я || недоволникъ сжц. м., ж. недоволница || недоволство сжц. ср.

недо|врѣлъ прил. (прич. мин. действ.) м., гл. вря II. 2.
недо|вършенъ прил. (прич. мин. стр.) м., отъ гл. до|врѣша.
недо|врѣе сжц. ср. || (не)до|врѣ-ень, -ни), недовѣрливъ, не|до|врѣчивъ прил. м. || не|до|врѣчивость сжц. ж. || не|до|врѣ-рявамъ (се) гл. (не)прех. тр. III.
недо|гáдливъ прил. отъ гл. не до|га|дя се || недогадливость сжц. ж.
недо|глѣд-ень, -ни прил. м. || не|до|глѣж-дамъ (не|до|глѣдвамъ) гл. (не)прех. тр. III., сжц. ср. недоглѣждане, недоглѣд-ване.
недо|го|вѣждамъ се гл. непрех. тр. III., кор. стб. вѣд- 'зная' въ невѣмъ, неведение; г-о- негли отъ предлогъ къ, ко, по нар. етим. го || недоговѣждане сжц. ср. р.
недо|дѣланъ прил. (прич. мин. стр.) м.
не до|зволѣнъ прил. (прич. мин. стр.) м.; з вм. с, съ споредъ из|зв|о|ля.; срав. пол. (do)zwolić.
недо|зрѣлъ прил. (прич. мин. действ.) м. || недозрѣлость сжц. ж.
не до|ймъкъ сжц. м.; кор. въ гл. имамъ.
не до|кипѣлъ прил. (прич. мин. действ.) м.
не до|макинъ сжц. м., ж. недомакия.
не до|мрѣлъ прил. (прич. мин. действ.) м.
не до|нось сжц. м. || не|до|нось-ень прич. мин. стр. || недоносче сжц. ср. и недоносъкъ сжц. м.
не до|печень прич. мин. стр. м.
не до|плáта сжц. ж. || недоплащане сжц. ср.
не до|правенъ прич. мин. стр. м.
не до|пушане сжц. ср.
не до|раз|биране сжц. ср.
не до|раз|умѣние сжц. ср.
не до|расл-якъ, екъ сжц. м.; срав. рус. недоросль || не|до|расъль прич. мин. действ. м., отъ гл. раста.
не до|солѣнъ прич. мин. стр. м.
не до|співане сжц. ср.
не до|статъкъ сжц. м.; рус. недостаток за латин. 'дефектъ' || не|до|статъч-ень, -ни прил. м. || недостатъчность сжц. ж.
не до|стѣгъ сжц. м. за чуждин. (лат.) 'дефидитъ'. || не|до|стижимъ прич. сег. стр. („прил.“) м. || не|до|стижимость сжц. ж.
не до|сто|вѣр-ень, -ни прил. м.; доста < *до съта, друга отгг. степ. до сита, вж. ситъ, стблг. сът- || не|до|стовѣрность сжц. ж.
не до|сто-ень, -йни прил. м. || не|до|стѣин-ство сжц. ср.
не до|стѣп-ень, -ни прил. м. || не|до|стѣп-ность сжц. ж.
не до|сушенъ прич. мин. стр. м. || не|до-сѣхналъ прич. мин. действ. м.
не до|сѣгаемъ прич. сег. стр. („прил.“) м. || не|до|сѣгаемость сжц. ж.
не до|сѣтливъ прил. м. || не|до|сѣтливость сжц. ж. || не|до|сѣщане сжц. ср.

не|до|тъкмeнь *прич.* мин. стр. м. || не до-
тъкмeнoсть *сщи.* жс.
не|до|у̀къ *сщи.* м. || не|до|учeнь *прил.* (прич.
мин. стр.) м. || не|до|учeнoсть *сщи.* жс.
не|до|умeниe *сщи.* ср. р. || не|до|умѣвaмъ
гл. непрех. III.
не|до|чу́вaмъ *глaг.* прех. тр. III., екр. не-
дочу́я I. б. || недочу́ване *сщи.* ср.
не|до|яждaнe *сщи.* ср.; отъ гл. я м ъ.
недрá *сщи.* ср. мн.; стб. нѣдра; *вж.* нѣдра.
недрáгъ *прил.* м.
не дуга, недугавъ обл. в м. не д ж г ъ, не-
д ж г а в ъ.
недѣлимъ *прич.* сег. страд. м. || недѣли-
мoсть *сщи.* ср.; *вж.* дѣль.
недѣля *сщи.* жс.; кор. въ дѣло, стб. дѣ-
лати 'работя', ум. недѣлица, недѣ-
личка, соб. име Недѣля, Недѣлка || не-
дѣл-ень, -ни *прил.* м. || недѣлникъ *сщи.*
м. || недѣлничень *прил.* м. || недѣляс-
вaмъ гл. непрех. тр. III., екр. недѣля-
ш-ень, -ни *прил.* м.
недѣжъ (недѣжа) *сщи.* м.; стар. съчета-
ние съ предслав. дума *dangus 'твърдь,
якъ...'; чеш. duh преуспѣване, dužný
'силенъ', прот. неджгавъ; малорус дуж-
жий 'якъ...' — недужий 'болень'...; *срв.*
лит. dangūs 'небесна твърдь', лат. firmam-
entum 'небесна твърдь' и прилаг. infir-
mus 'неджгавъ'; кор. ар.-алт.; *срв.* тюрк.
tāngı (кор. *dang-) небе; Богъ || недѣж-
гавъ *прил.* м., ум. недѣжгавич-ъкъ, -ки
недѣжгавoсть *сщи.* жс.
не|еднáк-ъвъ, -ви *прил.* м. || не|еднáк-
вoсть *сщи.* жс.
не|едно|крат-ень, -ни *прил.* м. || не|едно-
кратнoсть *сщи.* жс.
не|естeствeнь *прил.* м. || не|естeственoсть
сщи. жс.
не|желáние *сщи.* ср. || не|желáтел-ень, -ни
прил. м. || не|желáтелнoсть *сщи.* жс.
не|же|ли (неже) *свюзь*; *срв.* негли, на й,
не|женeнь *прил.* (прич. мин. стр.) м., отъ
гл. женя (се).
не|жítъ *сщи.* м.; стб.; не|жнítъ || не|жítо
сщи. ср.; кор. въ живѣя, живѣ.
не|за|бáв-ень, -ни *прил.* м. || незабáвно
нареч. || не|за|бáвнoсть *сщи.* жс.
не|за|белeжeнь „прил.“ || не|за|белъзанъ
(по офиц. „правописъ“ незабелязанъ),
(прич. мин. стр.) м. отъ гл. забележа
|| незабележимъ *прич.* сег. страдат. м. р.
(„прилаг.“) || незабележимoсть *сщи.* жс.
не|за|бравимъ „прил.“ (прич. сег. стр.) м.
|| не|за|бравeнь *прич.* мин. стр. м.
не|за|вид-ень, -ни *прил.* м. || не|за|вид-
нoсть *сщи.* жс.
не|за|вísимъ *прил.* (прич. мин. стр.) м., отъ
гл. вися... || не|за|вísимoсть *сщи.* жс.
не|завísилъ *прил.* м. || незавísилъoсть
сщи. жс.

не|за|до|вoл-ень, -ни I. *прил.* м. || незадо-
вoлнoсть *сщи.* жс. || не|за|до|вoлeнь II.
прич. мин. стр. м., гл. за до во ля || не-
задовoлeнoсть *сщи.* жс. || не|за|до|вoлй-
тeлeнь, -ни *прил.* м. || незадовoлйтел-
нoсть *сщи.* жс. р.
не|за|дължítел-ень, -ни *прил.* м. || неза-
дължítелнoсть *сщи.* жс.
не|закoн-ень, -ни *прил.* м. || не|закoнко-
родeнь *прил.* (прич. мин. стр.) м. || не-
закoннoсть *сщи.* жс.
не|за|мѣнимъ *прил.* (прич. сег. стр.) м.
|| не|за|мѣннoсть *сщи.* жс.
не|за|пáлимъ *прил.* (прич. сег. стр.) м. || не-
за|пáлнoсть *сщи.* жс. р.
не|за|пoмнeнь (не|за|пáмeт-ень, -ни) *прич.*
мин. страд. (прил.) м.
не|за|разítел-ень, -ни *прил.* м. || незара-
зítелнoсть *сщи.* жс.
не|за|служeнь *прил.* (прич. мин. стр.) м.
|| не|за|служeнoсть *сщи.* жс.
не|зашчíteнь *прич.* мин. страд. м. || не|за-
щít-ень, -ни *прил.* м. р. „беззашчíteнь“
|| незашчít-нoсть, -eнoсть *сщи.* жс.
не|звáнь „прил.“ (прич. мин. стр.) отъ гл.
зoвa.
не|згoдa! *сщи.* жс. в м. не|с|гoдa; *вж.* т.
не|здравъ *прил.* м. а.; стбълг. сѣ|дрaкъ
|| не|здравo|слoв-ень, -ни *прил.* м. в м.
чужд. (грц.) 'нехигиениченъ' || не|здра-
вo|слoвнoсть *сщи.* жс. в м. чужд. 'нехи-
гиеничнoсть'.
не|зинь обл. притеж. мѣст. отъ не зи в м.
не й|зи; *вж.* не ин ъ.
не|злoб-ень, -ни *прил.* м. || не|злoбívъ
прил. м. || не|злoбívoсть *сщи.* жс. || не-
злoбие *сщи.* ср. || незлoбнoсть *сщи.* жс.
не|знá-ень, -йни *прил.* м., обл. прич. мин.
стр. м. не|знáнь || не|знáйно *нар.* || не-
|знáйнoсть *сщи.* жс. || не|знáние *сщи.* ср.
|| не|знáяне *сщи.* ср. отглаг.
не|знáчítел-ень, -ни *прил.* м. || не|знáчít-
телно *нар.* || не|знáчítелнoсть *сщи.* жс.
не|зрѣль *прил.* (прич. мин. действ.) м.
|| не|зрѣлoсть *сщи.* жс.
не́й *мѣст.* 3-олич. дат. пад. ед. ч. ж. р.,
подъ удар., безъ удар. й; стб. н'ен (следъ
предл.), кен; рус. ней, ей, срб.-хрв. пјој,
јој.; стб. им. пад. ж. р. ѡ, м. р. н, ср. р. ѳ,
и.-е. *jos — is.; *срв.* лат. is, ea, id...
не|из|бирáемъ *прич.* сег. стр. (прил.) м.
|| не|из|бирáемoсть *сщи.* жс.
не|из|бѣж-ень, -ни *прил.* м. || не|из|бѣжно
нар. || не|из|бѣжнoсть *сщи.* жс.; кор. въ
бѣгамъ.
не|из|вѣст-ен, -ни *прил.* м., || не|из|вѣстно
нареч. || не|из|вѣстнoсть *сщи.* жс.
не|из|винимъ *прич.* сег. страд. м. || неиз-
винимoсть *сщи.* жс. || не|из|винítел-ень,
-ни *прил.* м. || неизвинítелнoсть *сщи.* жс.

не|из|гаряемъ прич. сег. страд. м., чуждин. 'азбестъ' || не|из|гаряемость сжц. жс.
 не|из|гладимъ прич. сег. страд. („прил.“) м.
 не|из|глед-енъ, -ни прил. м.
 не|и|зинъ обл. вм. не|инъ
 не|из|казанъ прил. (прич. мин. страд.) м. || не|из|казано нар. || неизказ-енъ, -ни прил. м. || неизказаность сжц. жс.
 не|из|кус-енъ, -ни прил. м. || не|из|куснобрач-енъ, -ни прил. 'такъвъ', що не е изпиталъ бракъ'.
 не|из|лѣчимъ прил. (п; ич. сег. страд.) м. || неизлѣчимость сжц. жс.
 не|из|мѣн-енъ I, -ни прил. м. || не|из|мѣненъ II прич. мин. страд. м. || не|из|мѣнимъ прич. сег. стр. м. || неизмѣнимость сжц. жс. || неизмѣнность сжц. жс. || не|из|мѣняемъ прич. (прич. сег. стр.) м. || -ость сжц. жс.
 не|из|мѣримъ прич. сег. стр. м. || неизмѣримость сжц. жс.
 не|из|питанъ прич. мин. стр. м. || неизпитаность сжц. жс.
 не|из|прав-енъ, -ни прил. м. (н. длѣжникъ) || неизправность сжц. жс. р. || не|из|правимъ прил. (прич. сег. стр.) м.; срав. не|по|правимъ || неизправимость сжц. жс.
 не|из|пълнение сжц. ср. || не|из|пълнимъ прил. (прич. сег. стр.) м. || не|из|пълнимость сжц. жс.
 не|из|разимъ прич. сег. стр. м. || не|из|разимость сжц. жс. || не|из|разител-енъ, -ни прил. м. || неизразителность сжц. жс.
 не|из|реченъ прич. мин. страд. м. (прил.) отъ гл. река.
 не|из|тощимъ прич. сег. стр. м. („прил.“) || неизтощимость сжц. жс.
 не|из|цѣлимъ прич. сег. стр. м. || неизцѣлимость сжц. жс. || неизцѣримъ прич. сег. страд. м. || неизцѣримость сжц. жс.
 не|из|черпаемъ прил. сег. стр. м. || не|из|черпаемость сжц. жс.
 не|из|числимъ прич. сег. стр. („прил.“) м. || неизчислимость сжц. жс.
 не|из|яснимъ прил. сег. страд. м. || неизяснимость сжц. жс.
 не|имо|вѣр-енъ, -ни прил. м. || не|имовѣрность сжц. жс.
 не|и|инъ, не|и|ни мѣст. притеж. м.; вж. не|и|ей || не|и|ната членув. притеж. мѣст. 3-о лиц. ед. ч. ж. р., и 'нар.'
 не|и|скренъ прил. м. || не|и|скренность сжц. жс.
 не|и|стина сжц. жс. р. || не|и|стин-енъ, -ни прил. м. || не|и|стинность сжц. жс. || не|и|стински прил. м. и нар.
 не|ка|сюзъ за образув. подчинт. запов. нач. съ сюзъ да; рус. обл. нехай, бѣлорус. гл. нехаць оставямъ, малор. неха, нехай, хай, най, няй; пол. niech, niecha], словен. nehati, чеш. pechati, pech 'остави'. . . ; срб.-хрв. nek, neka, а гл. hajem = бълг. ха я, рус. бѣлорус. малор. нехай вм. пусть = нека, сир. остави = не|х|ай; вж. и не|х|аенъ.

не|ка|дѣр-енъ, -ни прил. м. р., кор. тур. || не|ка|дѣрность сжц. жс. 'неспособность'
 не|ка|дѣрникъ сжц. м. р., жс. не|ка|дѣрница.
 не|ка|йлникъ сжц. м., жс. не|ка|йлница; вж. ставамъ к а и лъ (тур.) || не|ка|йлство сжц. ср.
 не|ка|лѣтъ прил. (прич. мин. стр.) м., гл. к а л я, мкр. к а л я в а м ъ (желѣзо).
 не|ка|ненъ прич. мин. стр. м.
 не|кѣ|зинъ (не|кѣ|зъ) сжц. м.; тур. (перс.).
 не|кѣ|ни нар. обл. вм. нѣ|к|ни 'презъ дене си' съчет. отъ мѣст. нѣ|к|(о)и (обл. и отъ онъ) и день, дни.
 не|ко|мпетент-енъ, -ни прил. м.; кор. лат. || не|ко|мпетентность сжц. жс.
 не|ко|рѣктенъ, -ни прил. м.; кор. лат. || не|ко|рѣктность сжц. жс.
 не|красивъ прил. м. по рус.
 не|кро|логъ сжц. м.; гръц. || не|кро|манія сжц. жс.
 не|крѣкъ сжц. м.
 не|крѣстенъ прил. (прич. мин. страд.) м. || не|крѣстениче сжц. ср. ум. || не|крѣсть, не|крѣць сжц. м. || не|крѣстче сжц. ср. ум.
 не|ктаръ сжц. м.; гръц. отъ семит.
 не|ктѣ сжц. мн.; вж. нокте.
 не|култур-енъ, -ни прил. м.; кор. лат.
 не|легал-енъ, -ни прил. м.; кор. лат. || не|легальность сжц. жс.
 не|ленивъ прил. м. || не|ленивость сжц. жс.
 не|лѣпость сжц. жс. р., вж. велико|лѣп-енъ.
 не|ли|сюзъ; вж. на ли.
 не|лице|прият-енъ, -ни прил. м.; рус. || не|лице|цеприятие сжц. ср.
 не|ло| (нелъ) сюзъ противоп. обл.; вж. но (разподобл. нело отъ *нено.).
 не|лов-ъкъ, -ки прил. м.; рус. || не|ловкость сжц. жс.
 не|ма|, ни|ма| сюзъ; срв. на ли (нели).
 не|малко нар. || не|маловаж-енъ, -ни прил. || не|маловажность сжц. жс.
 не|ма|рене сжц. ср. || не|ма|рливъ прил. м. || не|ма|рливость, не|ма|рливщина сжц. жс. || не|ма|ря гл. непрех. тр. II. 1.
 не|мѣ|ленно нар.; рус. 'незабавно'.
 не|ми|енъ прич. мин. стр. м. вж. не|ми|тъ.
 не|ми|ль прил. м. || не|ми|ль—не|драгъ прил. м. || не|ми|лостивъ прил. м. || не|ми|лостив-енъ, -ни прил. м. || не|ми|лостивость сжц. жс. || не|ми|лость сжц. жс.
 не|мин|уемъ прил. (прич. сег. стр.) м. 'кой-то не може да се не|ми|не': стб. гл. миновати, рус. миновать.. || не|мин|уемость сжц. жс.
 не|ми|р-енъ, --ни прил. м. || не|ми|рникъ сжц. м., жс. не|ми|рница || не|ми|рнически прил. м. || не|ми|рничество и не|ми|рство сжц. ср. || не|ми|руване сжц. ср.
 не|ми|слимъ прил. (прич. сег. стр.) м. || не|ми|слимость сжц. жс.

не|митъ *прич.* мин. стр. м.; *срв.* не ми енъ.
 не|мно́го *нар.* || не|мно́зйна *прил.* (неопр. мѣст. мн. ч. само за лица м. р.).
 не|мо́жене *сщц. ср.* || не|мбй обл. а) изт. бълг. = не може, б) зап. бълг. = недѣй отъ не мози; *срав.* по мози Богъ!
 не|мо́щъ *сщц. м.* || не|мо́щ-енъ, -ни *прил. м.* || не|мо́щность (немо́щница) *сщц. ж.* || не|мо́щѣя *гл.* непрех. тр. I б.
 не́му 3-олич. мѣст. м. р. дат. пад. ед. ч. подъ удар.; съкрат. безъ удар. м у; *вж. т.*; стб. следъ предл. **НЕМОУ**; руски нему, пол. niemu, срб.-хрв. словен. njemu...; *срав. ж. р.* ней: й.
 не|мѣ́женъ *прил.* (прич. мин. стр.) м.
 не|на|вѣ́дья II. 2., не|на|вѣ́ждамъ III. *глаг.* прех. тр., *сщц. ср.* не|на|вѣ́ждане || не|на|вѣ́сть *сщц. ж.* || не|на|вѣ́ст-енъ, -ни *прил. м.* || не|на|вѣ́стникъ *сщц. м.*, *ж.* не|на|вѣ́стница || не|на|вѣ́стнически *прил. м.* || не|на|вѣ́стничество *сщц. ср.*
 не|на|вѣ́кналь *прил.* (прич. мин. действ.) м.
 не|на|вре́ме *нар.* || не|на|вре́мен-енъ, -ни *прил. м.* || не|на|вре́менно *нар.* || не|на|вре́менность *сщц. ж.*
 не|на|да́нь, *прил.* (прич. мин. стр.) м., *прил.* не|на|да́-енъ, -йни || не|на|да́но, не|на|да́йно *нар.* || не|на|да́ность, не|на|да́йность *сщц. ж.* || не|на|да́ежь *сщц. ж.* || не|на|да́жд-енъ, -ни *прил. м. р.* || не|на|да́ждность.
 не|на|ка́занъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. || не|на|ка́заность *сщц. ж.* 'безнаказаность'.
 не|на|мѣ́са *сщц. ж.*; *срав.* рус. невмѣшательство.
 не|на|рани́мъ *прил.* (прич. сег. стр.) м. || не|на|рани́мость *сщц. ж.*
 не|на|редѣ́въ *прил.* (прич. мин. страд.) м. || не|на|редѣ́ность *сщц. ж.*
 не|на|руши́мъ *прич.* сег. страд. м. || не|на|руши́мость *сщц. ж.*
 не|на|се́ленъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. || не|на|се́леность *сщц. ж.*
 не|на|си́т-енъ, -ни *прил. м.* || не|на|си́т-ность *сщц. ж.* || не|на|си́тникъ *сщц. м.*, *ж.* не|на|си́тница.
 не|на|у́зда, не|на|у́зданица *нар.* обл. 'не надано'; < *не|на|въз|да-.
 не|на|у́ка *сщц. ж.*
 не|на|хо́денъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. 'що не се е находилъ'.
 не́ни! не́ни! *межд.* за приспиване деца обл.; *вж.* нани! нункамъ...
 не|ни́ца (не|ни́ка) *сщц. ж. р.* въ прик. съ гатан. за соль 'що не никне'.
 не|нормáл-енъ, -ни *прил. м.*; кор. латин. || не|нормáльность *сщц. ж.*
 не|ну́ж-енъ, -ни („не|ну́жденъ“) *прил. м.* || не|ну́ж(д)ность *сщц. ж.*
 не́ня *сщц. ж.* обл. 'леля, майчина сестра'; *срав.* нани; детска бълбол. дума, рус. няня 'бавачка'...

не|об|еза́тел-енъ, -ни! *прил. м.*; рус. вм. незадължителенъ || не|об|еза́тельность *сщц. ж.*
 не|об|еза́ветвенъ *прил. м.* 'що не е оставенъ безъ вейки'; стб. **ВѢТКЪ**, 'вейка, клонъ'.
 не|об|еза́печенъ *прич.* мин. стр. м. = чужд. 'не|об|сигуренъ' || не|об|еза́печеность *сщц. ж.*
 не|об|икнове́нь *прил. м.*; кор. общослав. вык-; обикновенъ < *об|вык|нов; *срав.* облѣка: обличамъ, на|вличамъ || не|об|икнове́ность *сщц. ж.*
 не|об|ита́емъ *прил.* (прич. сег. стр.) м.; < *не|об|вит-; кор. *вж.* гл. вита я || не|об|ита́емость *сщц. ж.*
 не|об|ича-енъ, -йни *прил. м.* кор. об. слав. вык-; *вж.* не обикновенъ || не|об|ичайно *нар.* || не|об|ичайность *сщц. ж.* || не|об|ичанъ *прич.* сег. стр. м. || не|об|ич-енъ, -ни *прил. м.* || не|об|ичность *сщц. ж. р.* || не|об|ичливъ *прил. м.* || не|об|ич-ливість *сщц. ж.*
 не|об|лѣ́ченъ *прич.* мин. стр. м.; < *не|об|влѣч-; *срав.* на|влѣкохъ (дреха).
 не|об|ми́сленъ *прич.* мин. стр. м. || не|об|ми́слено *нар.* || не|об|ми́сленость *сщц. ж.*
 не|об|ори́мъ *прич.* сег. стр. м.; гл. боря (се) || не|об|ори́мость *сщц. ж.*
 не|об|ра́ботенъ *прич.* мин. стр. м. || не|об|ра́ботеность *сщц. ж.*
 не|об|разова́нь *прил.* (прич. мин. стр.) м.; книж. по стб. и рус.; *срав.* старин. обл. (родоп.) глаголи на-ѡ-вамъ вм. -увамъ; *вж.* о|б|разъ, кор. разъ: рѣзъ (рѣжа); *срав.* не|о|дѣланъ || не|об|образова-ность *сщц. ж.*
 не|об|рѣ́занъ *прич.* мин. стр. м. || не|об|рѣ́зание *сщц. ср. р.* старин. || не|об|рѣ́заность *сщц. ж. р.*
 не|об|у́зданъ *прич.* мин. стр. м.; кор. въ юзда: узда || не|об|у́зданость *сщц. ж.*
 не|об|у́тъ *прич.* мин. стр. м.; кор. само у; *срав.* лат. ех-и-о, из|у-я, из|у-вамъ: об-у-я, об-у-вамъ... || не|об|у́тость *сщц. ср.*
 не|об|ходи́мъ *прич.* сег. стр. м. || не|об|ходи́мо *нар.* || не|об|ходи́мость *сщц. ж.*
 не|об|ясни́мъ *прич.* сег. стр. м. || не|об|ясни́мость *сщц. ж.*
 не|о|грани́ченъ *прич.* мин. стр. м. || не|о|грани́чено *нар.* || не|о|грани́ченость *сщц. ж.*
 не|о|да́вна *нар.* вм. не|о|т|давна; *вж. т.*
 не|о|душеве́нь *прил.* (прич. мин. стр.) м.
 не|о|дѣла́нь *прил.* (прич. мин. стр.) м.
 не|о|пису́емъ *прил.* (прич. сег. стр.) м.
 не|о|пит-енъ, -ни *прил. м.* || не|о|питность *сщц. ж.*
 не|о|правда́емъ *прич.* сег. стр. м. || не|о|правда́нь *прич.* мин. страд. м. || не|о|правда́е-мость *сщц. ж.* || не|о|пра́дано́сть *сщц. ж.*
 не|о|пра́венъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. р. || не|о|пра́веность *сщц. м.*

не о пранъ прич. мин. стр. м. || неопраность сжиц. жс.
 не|о|предѣленъ прил. (прич. мин. стр.) м. || не|о|предѣлимъ прич. сег. страд. м. || не|о|предѣлености сжиц. жс. || не|о|предѣлитель-ень, -ни прил. м. || неопредѣлительность сжиц. жс.
 не|о|про|вержимъ прич. сег. стр. м.; рус.; кор. рус. верг-, стб. **крыг**, нб. обл. старин. в ъ р г а м ъ 'хвърлямъ'.. || не|о|про|вержимость сжиц. жс.
 не|о|органически прил. м.; кор. грц. въ ѓг-апоп орждие.
 не|о|брѣзъ сжиц. м., *срав.* нерѣзъ 'шипарь'.
 не|о|сезаемъ прич. сег. стр. м.; кор. въ гл. по|сегна, до|сѣгамъ...; з отъ г, както ц отъ к въ възклицание срещу кликамъ... || не|о|сезаемость сжиц. жс.
 не|о|скверненъ прич. мин. стр. м.; рус. кср. въ сквер-ный; стб. **скврын-**; *срав.* обл. скърнавъ.
 не|о|скажд-ень (не|о|скуд-ень), -ни прил. м.
 не|о|слаб-ень, -ни прил. м.
 не|о|сновател-ень, -ни прил. м. || не|о|снователность сжиц. жс.
 не|о|с поримъ прич. сег. стр. м. || не|о|с поримость сжиц. жс.; споръ отъ съ поръ, кор. въ пера 'бия'...; различ. споръ 'изобилие', спорно.. < и.-е. *sp(h)ə-g...
 не|о|сжществимъ прич. сег. стр. м. = фр. irréalisable || неосжществимость сжиц. жс.
 не|о|гърленъ прил. м. (прич. мин. стр.) 'съ неотворени гърди'...
 не|о|тѣсанъ прил. м. (прич. мин. стр.); кор. въ тесла; *срав.* не одѣланъ.
 не|от|коле нар. || неотколеш-ень, -ни прил. м.; *вжс.* отколе, коли.
 не|от|лож-ень, -ни I. прил. м. || неотложень II. прич. мин. страд. м. || не|от|ложимъ прич. сег. стр. м. || не|от|ложно нар. || не|от|ложность, не|от|ложимость сжиц. жс.
 не|от|лжч-ень, -ни прил. м. || не|от|лжчно нар. || не|от|лжчность сжиц. жс.
 не|от|мѣняемъ прич. сег. страд. м., отъ несвърш. глаг. видъ || не|от|мѣн-ень, -ни I. прил. м. || неотмѣненъ II. прич. мин. стр. м. || не|от|мѣнимъ прич. сег. стр. м. (глаг. отъ свърш. видъ) || неотмѣненость, не|от|мѣнимость, не|от|мѣняемость сжиц. жс. р.
 не|от|рицаемъ прич. сег. стр. м.
 не|от|стѣпчивъ прил. м. || неотстѣпчивость сжиц. жс.
 не|от|чуждаемъ прич. сег. стр. м. || не|от|чуждаемость сжиц. жс.
 не|от|търсенъ прил. (прич. мин. стр.); кор. въ търся: треса.
 не|о|фициал-ень, -ни прил. м. || неофициалность сжиц. жс.
 не|о|хот-ень, -ни прил. м. || не|о|хотно нар.;

кор. стб. хот-. въ хотѣти (хъщ ж) 'искамъ', *вжс.* охота, похта...
 не|о|ценимъ прич. сег. стр. м. || неоценимость сжиц. жс.
 не|о|чакванъ прич. мин. стр. м. || не|о|чаквановано нар. || не|о|чакваность сжиц. жс.
 не|па|ситъ сжиц. м.; *вжс.* не|ситъ; па предст., както въ па|берки, пащерка.
 не|питашь нар. отъ дѣеприч. мин. дейст. *не пѣтавъши.
 не|плата сжиц. жс. || не|платѣжъ сжиц. м. р. || не|платежоспособ-ень, -ни прил. м. || неплатежоспособность сжиц. жс.
 не|плода сжиц. жс., отъ приказ. съ гатан. за мѣска; *срав.* не|ница || не|плод-ень, -ни прил. м. || не|плodie сжиц. ср. || не|плодность сжиц. жс. || не|плодо|рѣд-ень, -ни прил. м. || неплодородие сжиц. ср. || неплодородность сжиц. жс. || не|плодство сжиц. ср.
 не|по|бедимъ прич. сег. стр. м. || не|победимость сжиц. жс.
 не|по|вреденъ прич. мин. стр. м. || не|повреденость сжиц. жс.
 не|по|грѣшимъ прил. м. (прич. сег. стр.) || не|по|грѣшимость сжиц. жс.
 не|по|датливъ прил. м.; кор. въ да ва м ъ || не|по|датливость сжиц. жс.
 не|по|движ-ень, -ни прил. м. || неподвижность сжиц. жс.
 не|под|куп-ень, -ни прил. м. || не|под|купимъ прич. сег. стр. м. || не|под|купность, не|под|купимость сжиц. жс.
 не|под|лежащъ прич. сег. дейст. м.
 не|по|доб-ень, -ни прил. м. || не|под|дража-емъ прич. сег. стр. м.; *вжс.* подража-вамъ || неподражаемость сжиц. жс.
 не|под|сжд-ень, -ни прил. м. || неподсждность сжиц. жс.
 не|под|ход-ящъ, (ящъ съ удар. по рус) прич. сег. дейст. м.
 не|по|зволѣнъ прил. (прич. мин. стр.) м. чрезъ рус.; -з- < -съ- споредъ подобни звук. замѣни, както въ из|зволение...
 не|по|знаваемъ прич. сег. стр. м. || непознаваемость сжиц. жс.
 не|по|знатъ прич. мин. стр. м.
 не|по|каянъ прил. прич. мин. стр. м. || не|по|кваренъ прич. мин. стр. м. || непоквареность сжиц. жс.
 не|по|колебимъ прич. сег. стр. м. || не|по|колебимость сжиц. жс.; *вжс.* ко ле ба я (се).
 не|по|кѣр-ень I., -ни прил. м. || -ень II. прич. мин. стр. м. || не|по|кѣрность сжиц. жс. || не|по|кѣрство сжиц. ср.
 не|по|кжтнать прич. мин. стр. м. || не|по|кжтнатость сжиц. жс.
 не|по|носимъ прич. сег. стр. м. || непоносимость сжиц. жс.
 не|по|нят-ень, -ни прил. м. рус.; руски гл. по|н|ятъ = стб. **поати** 'поемна' (въз-|при|ема. . .) || непонятность сжиц. жс.

не|по|правимъ прич. сег. стр. м. || не|по|правимость *сжиц. жс.*
 не|по|рѣч-ень, -ни *прил. м., вжс.* порокъ: гл. река (рекж) || не|по|рѣч-ность *сжиц. жс.*
 не|по|сѣдко *сжиц. м.*; отъ гл. седя
 не|по|следовател-ень, -ни *прил. м.* || не|по|следовател-ность *сжиц. жс.*
 не|по|слуш-ень, -ни *прил. м.* || не|по|слуш-никъ *сжиц. м., жс.* не|по|слушница || не|по|слуш-ность *сжиц. жс.*
 не|по|срѣд-ень, -ни, -ственъ *прил. м.* || не|по|срѣд-ность, -ственость *сжиц. жс.* *жс. р.*
 не|по|стижимъ прич. сег. стр. м.; кор. въ стигна || не|по|стижимость *сжиц. жс.*
 не|по|стойн-ень, -ни *прил. м.* || не|по|стойн-ность *сжиц. жс.* || не|по|стойнство *сжиц. ср.*
 не|по|тѣб-ень, -ни *прил. м.* || не|по|тѣб-ность, не|по|тѣбщина *сжиц. жс.*
 не|по|хвал-ень, -ни I. *прил. м.* || не|по|хва-ленъ II. *прич. мин. стр. м.* || не|по|хва-ленность *сжиц. жс.*
 не|по|хванатъ прич. мин. стр. м. || не|по|хван-ень, -ни *прил. м.* || не|по|хван-тность *сжиц. жс.* — не|по|хванатъ прич. мин. стр. м. — не|по|хван-тъ *прил. м.* || -ость *сжиц. жс.*
 не|правъ *прил. м.* || не|правда *сжиц. жс., ум.* не|правдича || не|правдина *сжиц. жс., ум.* не|правдинка || не|правед-ень, -ни *прил. м.* || не|праведникъ *сжиц. м., жс.* не|праведница || не|праведно *нар.* || не|праведность *сжиц. жс.*
 не|правил-ень, -ни *прил. м.* || не|правилно *нар.* || не|правил-ность *сжиц. жс.*
 не|право|мѣр-ень, -ни *прил. м.* || не|право-мѣр-ность *сжиц. жс.*
 не|право|с|по|сѣб-ень, -ни *прил. м.*; кор. въ мѣст. себе || не|право|с|по|сѣб-ность *сжиц. ср.*
 не|празд-ень, -ни *прил. м.* || не|празд-на (жена) *прил. сжиц. жс.*
 не|прегнатъ прич. мин. стр.; *вжс.* в|прегна
 не|преда (не|пѣда) *сжиц. жс.* (срѣда—не-пѣда), римув. дума отъ гл. преда.
 не|пред|виденъ прич. мин. страд. м. || не|пред|виден-ность *сжиц. жс.* || не|пред|вид-ливъ *прил. м. в.* || не|пред|вид-ливость *сжиц. жс. р.*
 не|пред|пазливъ *прил. м.* || не|пред|пазлив-ность *сжиц. жс.* = излиш. рус. 'неосторожность'
 не|пре|клон-ень, -ни *прил. м.* || не|пре-клон-ность *сжиц. жс.*
 не|пре|кжснать прич. мин. стр. м. || не|пре-кжснатость *сжиц. жс.*
 не|пре|мисленъ прич. мин. стр. м.
 не|пре|мѣнно *нар.*
 не|пре|одолимъ прич. сег. стр., гл. пре-|о|долѣя || не|пре|одолимость *сжиц. жс.*
 не|пре|сѣкливъ *прил. м.* || не|пре|сѣкнать прич. мин. страд. м.; кор. въ не|пре|х. гл. секна...
 не|пре|ста-ень, -йни *прил. м.* || не|пре|ста-ень, -ни *прил. м. р.* || не|пре|ста-инность, не|пре|ста-инность *сжиц. жс. р.*

не|при|викналъ прич. мин. действ. м. || не|при|викналость *сжиц. жс.*
 не|при|год-ень, -ни I. *прил. м.* || не|при|год-ень II. *прич. мин. страд. м.* || не|при|год-ность, непригоденность *сжиц. жс.*
 не|при|емливъ *прил. м.* || не|при|емлив-ность *сжиц. жс.*; гл. при|ема
 не|при|знател-ень, -ни *прил. м.* || не|при|знател-ность *сжиц. жс.*
 не|при|косновѣнъ прич. мин. стр. м. || не|при|косновѣн-ность *сжиц. жс.*
 не|при|лич-ень, -ни *прил. м.* || не|при|лич-чье *сжиц. ср.* || не|при|личность *сжиц. жс.*
 не|при|миримъ *прил. (прич. сег. стр.) м.* || не|при|мирим-ность *сжиц. жс.*
 не|при|нуденъ прич. мин. стр. м. || не|при|нуден-ность *сжиц. жс.*
 не|при|стѣ-ень, -йни *прил. м.* || не|при|стѣ-инность *сжиц. жс.*
 не|при|страст-ень, -ни *прил. м.* || не|при|страст-ие *сжиц. ср.,* || не|при|страст-ность *сжиц. жс.*
 не|при|стжп-ень, -ни *прил. м.* || не|при|стжп-ность *сжиц. жс.*
 не|при|сжтственъ *прил. м.*; кор. въ спо-магат. гл. сж 3. лц. мн. сег. вр.
 не|при|част-ень, -ни *прил. м.*; а по рус.; *вжс.* часть || не|при|част-ность *сжиц. жс.* || не|при|част-ие *сжиц. ср. р.*
 не|прия-знь *сжиц. жс. р.* || не|прия-зненъ *прил. м.*
 не|прият-ень, -ни *прил. м.* || не|приятел-ь *сжиц. м., жс.* не|приятелка || не|приятел-ски *прил. м. и нар.* || не|приятел-ство *сжиц. ср.* || не|прият-ность *сжиц. жс.*
 не|про|биваемъ прич. сег. страд. м.
 не|про|дължител-ень, -ни *прил. м.* || не|про|дължител-ность *сжиц. жс.*
 не|про|зраченъ, -ни *прил. м. р.*; кор. въ зракъ, зрение, съ|зира-мъ || не|про|зрач-ность *сжиц. жс.*
 не|про|изводител-ень, -ни *прил. м.* || не|про|изводител-ность *сжиц. жс.*
 не|про|из|вѣл-ень, -ни *прил. м.* || не|про|из|вѣл-ность *сжиц. жс.*
 не|про|мѣнливъ *прил. м.* || не|про|мѣнлив-ность *сжиц. жс.*
 не|про|ничаемъ прич. сег. страд. м.; *срав.* про|ницателенъ; кор. ниц- < ник-; || не|про|ничаем-ость *сжиц. жс.*
 не|про|свѣтенъ прич. мин. страд. м. (прил.) || не|про|свѣтен-ность *сжиц. жс.*
 не|простенъ прич. мин. стр. м. р. || не|простимъ прич. сег. стр. м. || не|про-стител-ень, -ни *прил. м.* || -ность *сжиц. жс.*
 не|про|ход-ень, -ни *прил. м.* || не|про|ход-имъ прич. сег. стр. м. р. || не|про|ход-имость *сжиц. жс.*
 не|рабѣт-ень, -ни *прил. м.* || не|рабѣтенъ прич. мин. стр. м. || не|рабѣтен-ность *сжиц. жс.* || не|рабѣтен-ность *сжиц. жс.*
 не|рав-ень, -ни *прил. м.* || не|рав-енство *сжиц. ср. р.*

не|равно|мѣр-енъ, -ни *прил. м.* || неравно-
мѣрность *сжиц. жс.*
не|равно|стран-енъ, -ни *прил. м.* || нерав-
ностранный *сжиц. жс.*
не|равно|жгль-енъ, -ни (неравножгль-енъ)
прил. м. р. || неравножглеленость (нерав-
ножгльность) *сжиц. жс.*
не|раде|ние *сжиц. ср.* || не|ради|че *сжиц. ср.*
не|раз|боръ *сжиц. м.* || не|раз|бория *сжиц. жс.*
не|раз|бранъ *прил. (прич. мин. страд.) м.*
не|раз|бранщина *сжиц. жс.*
не|раз|вить *прич. мин. стр. м.* || не|разви-
тость *сжиц. жс.*
не|раз|говорливъ *прил. м.* || не|раз|говор-
ливость *сжиц. жс.*
не|раз|дѣл-енъ, -ни I. *прил. м.* || не|раз|дѣ-
ленъ I. *прич. мин. страд. м.* || не|раз|дѣ-
лимъ *прич. сег. стр. м.* || не|раз|дѣле-
ность, не|раз|дѣлимость, не|раз|дѣл-
ность *сжиц. жс.*
не|раз|лжченъ, -ни *прил. м.* || не|раз|лж-
чимъ *прич. сег. стр. м.* || не|раз|лжчимость
сжиц. жс. || не|раз|лжчноть *сжиц. жс.*
не|раз|мисленъ *прич. мин. стр. м.*
не|раз|положенъ *прил. (прич. мин. стр.) м.*
|| -ость *сжиц. жс. р.* || не|раз|положение
сжиц. ср. — || не|раз|по|редител-енъ, -ни
прил. м. || -ность *сжиц. жс.*
не|раз|решимъ *прич. мин. стр. м.* || не|раз-
решимость *сжиц. жс.*
не|раз|рушимъ *прич. сег. стр. м.* || не|раз-
рушимость *сжиц. жс.*
не|раз|сждителе-нъ, -ни *прил. м.* || не|раз-
сждливъ *прил. м. р.* || не|раз|ссждител-
ность, не|раз|ссждливость *сжиц. жс.*
не|раз|ум-енъ, -ни *прил. м.* || не|раз|ум-
ность *сжиц. жс.* — || не|рационал-енъ, -ни
прил. м.; кор. лат.
нѣрв *сжиц. м.; вж. нѣрвзъ.*
нерандзъ *сжиц. м., неранза, неранца, не-
ранджа сжиц. жс.; тур. (перс.).*
нѣрв *сжиц. м. (нерва † сжиц. жс.), мн. нѣр-
ви; въ бѣлг., както и въ останалитѣ*
европ. езици отъ грц. πένρον (πένρον), пѣнга
съ преметь (лат. nervus, фр. nerf [нер] и
т. н.) || нѣрв-енъ, -ни прил. м. || нѣрвбз-
енъ, -ни прил. м. || нѣрвбзность сжиц. жс.
не|рѣд-енъ, -ни прил. м. || не|рѣдноть
сжиц. жс. || не|рѣдов-енъ -ни прил. м.
|| не|рѣдовноть сжиц. жс.
не|рѣшимъ прич. сег. страд. м. || не|рѣши-
тел-енъ, -ни прил. м. р. || не|рѣшител-
ность сжиц. жс.
не|рѣда сжиц. жс. обикн. въ приказ. съ гат.
(мина нерѣда, води неплода, носи
неица = мина калугеръ, води
мъска, носи соль) || не|рѣдѣнъ прич.
мин. стр. м. || не|рѣдливъ прил. м. || не-
рѣдливность сжиц. жс.
не|рѣд-тъкъ, -ки прил. м. || не|рѣдко нар.
нѣрѣзъ сжиц., ум. м. нѣрѣзецъ, ум. ср.
нѣрѣзче || нѣрѣзина сжиц. жс.

не|ржко|творенъ, -ни *прил. м.* || не|ржко-
творность *сжиц. жс.*
нѣсъ, нѣска *обл. нар. вм. днесъ, днеска*
чрезъ уподобл. н < нн < дн.; стб. днь|сь
„този день“, рус. род. под. въ други
редь сегодня = „дне|сь“.
не|свое|врѣмен-енъ, -ни *прил. м.* || не|свое-
врѣменность *сжиц. жс. р.*
не|свѣрзанъ *прич. мин. стр. м.* || не|свѣр-
заность *сжиц. жс.*
не|свѣртал-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* || не|свѣр-
тъкъ *сжиц. м. (четвѣрткъ — несвѣрткъ).*
не|свѣршенъ *прич. мин. стр. м.* || не|свѣр-
шенность *сжиц. жс.*
не|свѣсть *сжиц. жс. р.* || не|свѣст-енъ, -ни
прил. м.; кор. въ стб. къ|сть, вѣсть,
съ|вѣсть, ведение 'знание'.
не|сгаряемъ *прич. сег. стр. м.* || не|сга-
ряемость *сжиц. жс.*
не|сгласенъ *прил. (прич. мин. стр.) м.* || не-
сгласеность *сжиц. жс.*
не|сговоръ *сжиц. м.* || не|сговор-енъ, -ни
прил. м. || не|сговорливъ *прил. м.* || не-
сговорность, не|сговорливость *сжиц. жс.*
не|сгѣда *сжиц. жс.* || не|сгѣд-енъ, -ни *прил.*
м. || не|сгѣдноть *сжиц. жс.*
несѣтъръ *сжиц. м.; вж. е|с|тра; неяс. н.*
нѣ|ситъ сжиц. м. 'птица пеликанъ'; срав.
стар. рус. неяснть, стб. не|съ|тъ; кор.
въ в|е|ма.
не|склоняемъ *прич. сег. стр. м.* || не|скло|не-
нъ, I. -ни *прил. м.* || не|скло|ненъ II. *прич.*
мин. стр. м. || не|скло|нимъ *прич. сег. стр. м.*
|| не|скло|няемость, не|скло|нноть *сжиц. жс.*
не|скѣпѣс-енъ, -ни *прил. м.* || не|скѣпѣс-
никъ *сжиц. м., жс. -ница || -ноть сжиц. жс.*
нескрѣм-енъ, -ни *прил. м.* || не|скрѣ|мноть
сжиц. жс.
не|сло|га *сжиц. жс. 'несговоръ'; кор. лег-: лог-*
не|смѣняемъ прич. сег. действ. м. || не|смѣ-
няемость сжиц. жс.
неса *гл. прех. тр. I. 7. 'нося'; (за|неса,*
от|неса. .); кор. и.-е. *nek'-; срав. лит.
nešù, лет. nest, грц. e|penkein, санскр.
pášati достига. . .
не|сми|лаемъ *прич. сег. стр. м.* || не|сми-
лател-енъ, -ни *прил. м.* || не|сми|лае-
мость, не|сми|лателноть *сжиц. жс.*
не|сми|сленъ *прил. (прич. мин. стр.) м.*
|| не|сми|сленность *сжиц. жс.*
неснѣс-енъ, -ни *прил. м.* || не|снѣ|сноть
сжиц. жс. = не|по|носимоть.
не|спо|коб-енъ, -йни *прил. м.* || не|спо|коб-
ство *сжиц. ср.; др. кор. степ. въ по|чина.*
не|спо|лука *сжиц. жс.* || не|спо|луч-енъ, -ни
прил. м. || не|спо|лучливъ *прил. м.* || не-
спо|лучливность *сжиц. жс.*
не|спѣр-енъ, -ни *прил. м.* || не|спѣ|рноть
сжиц. жс. р.
не|спо|сѣб-енъ, -ни *прил. м.* || не|спо|сѣб-
ность *сжиц. жс.*

не|справедливъ прил. м. || не|справедли-
вость *сжиц. жс.*
не|спрѣт-ень, -ни прил. м. || не|спрѣтнать
прич. мин. стр. м. || неспретнатость
сжиц. жс.
не|сравнѣнь прил. (прич. мин. стр.) м.
|| не|сравнѣно нареч. || не|сравнѣность
сжиц. жс.
не|срод-ень, -ни прил. м. || не|срѣдность
сжиц. жс.
не|срѣч-ень, -ни прил. м. || не|срѣч-
ность *сжиц. жс.* || не|срѣчки нар. (рѣчки
старобѣлг. род. пад. ед. ч. ж. р. отъ р ж к а).
не|стинари *сжиц. мн.; вж. ни стинари.*
не|стрѣнь, -йни прил. м. || нестройность
сжиц. жс.
не|сход-ень, -ни прил. м. || не|сходность
сжиц. жс. || не|сходство *сжиц. ср.*
не|съ|вмѣстимъ прич. сег. стр. м. || не|съ|в-
|мѣстимость *сжиц. жс.*
не|съ|гласимъ прич. сег. стр. м. || не|съ|гласи-
мость *сжиц. жс.*
не|съ|глас-ень прил. м. || не|съ|гласие *сжиц.*
ср. || не|съ|гласно нар. || не|съ|гласность
сжиц. жс. || не|съ|гласуемъ прич. сег. страд.
м. || не|съ|гласуемость *сжиц. жс.*
не|сѣмнѣнь прил. (прич. мин. стр.) м. || не-
|сѣмнѣно нар. || не|сѣмнѣность *сжиц. жс.*
не|съ|вѣршѣнь прил. м. || не|съ|вѣршенность
сжиц. жс. || не|съ|вѣршенство *сжиц. ср.*
не|съ|звуч-ень, -ни прил. м. || не|съ|звучие
сжиц. ср. || не|съ|звучность *сжиц. жс.*
не|съ|измѣримъ прич. сег. стр. м. || не-
|съ|измѣримость *сжиц. жс.*
не|съ|крушимъ прич. сег. стр. м.; *вж. кру-*
шение: кърша (кръша)... || не-
|съ|крушимость *сжиц. жс.*
не|съ|образ-ень, -ни прил. м. || не|съ|об|рази-
|телен-ень, -ни прил. м. || не|съ|об|рази-
|тельно нар. || не|съ|образительность *сжиц.*
жс. || не|съ|образность *сжиц. жс.*
не|съ|раз|мѣр-ень, -ни прил. м. || не|съ|раз-
|мѣрность *сжиц. жс.*
не|съ|стоятел-ень, -ни прил. м. || не|съ-
|стоятельность *сжиц. жс.*
не|тлѣн-ень, -ни прил. м. || не|тлѣнность
сжиц. жс.
не|то *связь, вж. нито.*
не|топъ *сжиц. м. обл. 'женски сребърень*
накитъ, що се носи на челото'; съ упо-
добл. нет-вмѣсто мет-отъ грц. тѣ-
тѣрон чело.
не|топиръ *сжиц. м. обл. стар. 'прилепъ'; стб.*
не|топырь, руски устар. не|топырь, м. рус.
не|топырь, непотырь, недопырь, топырь, пол.
nie|topierz, niedo|perz, чеш. neto|půř, сло-
вен. netopir, nadopir, letopir, сѣрб.-хърв.
f netopjer, nadopir и мн. др.; негли отъ пред-
слав. *ne|kto-|per- (*|nokto-|per) = 'който
леви ноцемъ'; *вж. ноцъ, за пер-срв.*
рус. порхатъ, бѣлг. пе|перуда...

не|точ-ень, -ни I. прил. м. р. || не|тѣченъ
прич. мин. стр. м., отъ гл. точка (ножъ) || не-
|тѣченность *сжиц. жс.* || не|тѣчность *сжиц. жс.*
не|тре нар. обл. вм. в|нотре, старинно
успр. обликъ на в|жтре.
не|трѣзвень прил. м. р. || не|трѣзвенность
сжиц. жс.; с|рав. обл. съ преметь та-в-
рѣзь отъ стб. трѣзвъ.
не|търпеливъ прил. м. || не|търпеливость
сжиц. жс. || не|търпение *сжиц. ср.* || не|тър-
|пимъ прич. сег. стр. м. || не|търпимость
сжиц. жс. р.
не|у|важение *сжиц. ср.* не|у|важител-ень,
-ни прил. м. || не|у|важительность *сжиц. жс.*
не|у|ведаемъ прич. сег. страд. м. 'що не
увѣхва', рус. неувядаемый, кор. слав. в|в-
|дати, в|внжти 'вена, вехна'.
не|у|гасимъ прич. сег. страд. м. || не|у|гаси-
мость *сжиц. жс.*
не|у|года *сжиц. жс. р.* || не|у|год-ень, -ни
прил. м. || не|у|годность *сжиц. жс.*
не|у|дѣб-ень, -ни прил. м. || не|у|дѣбность
сжиц. жс. || не|у|дѣбство *сжиц. ср.*
не|у|добо|из|пълнимъ прич. сег. страд. м.
|| не|у|добоизпълнимость *сжиц. жс.*
не|у|довлетворител-ень, -ни прил. м. || не-
|у|довлетворительность *сжиц. жс.* || не-
|у|довлетворенъ прич. мин. стр. м. || не-
|у|довлетворенность *сжиц. жс.*
не|у|до|волствие *сжиц. ср.; кор. въ воля.*
не|у|зрѣль прил. (прич. минал. дейст.) м.
не|у|къ прил. м.; кор. въ ука, наука,
уча...
не|у|коризненъ прил. м. 'безукоренъ', рус.
|| не|у|коризненность *сжиц. жс. р.*
не|у|кротимъ прич. сег. страд. м. || не-
|у|кротимость *сжиц. жс.*
не|у|ловимъ прич. сег. страд. м. || не|у|лови-
мость *сжиц. жс.*
не|умение *сжиц. ср. р.* || не|умѣт-ень, -ни
прил. м.
не|у|мишленъ прил. (прич. мин. страд.) м.
|| не|у|мишленность *сжиц. жс.; кор. въ ми-*
съль, мишл-отъ *myslj-...
не|у|молимъ прич. сег. стар. м. || не|у-
|молимость *сжиц. жс.*
не|у|мор-ень, I. -ни прил. м. || не|уморенъ I.
прич. мин. страдат. м. || не|уморенность
сжиц. жс. || не|у|моримъ прил. (прич. сег.
страдат.) м. || не|уморимость *сжиц. жс.*
не|у|мѣренъ прил. (прич. мин. страд.) м.
|| не|у|мѣренность *сжиц. жс.*
не|у|мѣст-ень, -ни прил. м. || не|у|мѣстно
нар. || не|у|мѣстность *сжиц. жс.*
не|умѣль прил. (прич. мин. действ.) м. || не-
|умѣлость *сжиц. жс.*
не|у|пой-гѣсть *сжиц. м.*
не|у|потрѣбимъ прил. (прич. сегаш. страд.)
м. || не|у|потрѣбитель-ень, -ни прил. м.
|| не|у|потрѣбительность *сжиц. жс.*
не|у|редѣнь I. прил. (прич. мин. стр.) м. || не-
|уред-ень, -ни II. прил. м. || не|у|ред-ность,
-енность, -ица *сжиц. жс.* || не|у|редъ *сжиц. м.*

- неуслужливъ *прил. м.* || *неуслужливость* *сжц. жс.* — || *неу|сѣтливъ* *прил. м.* || *неу|сѣтливость* *сжц. жс.*
- неу|спѣхъ *сжц. м.* || *неу|спѣш-енъ*, -ни *прил. м.* || *неу|спѣшность* *сжц. жс.*
- неу|стойка *сжц. жс.* || *неу|стойчивъ* *прил. м.* || *неу|стойчивость* *сжц. жс.*
- неу|страшимъ *прич. сег. стр. м.* || *неу|страшимость* *сжц. жс.*
- неу|стробенъ *прил. (прич. мин. стр.) м.* || *неу|стробеность* *сжц. жс.* || *неу|стройство* *сжц. ср.*
- неу|тѣш-енъ, -ни *прил. м.* || *неу|тѣшимъ* *прич. сег. стр. м.* || *неу|тѣшность* *сжц. жс.* || *неу|тѣшимость* *сжц. жс.*
- неу|толимъ *прич. сег. стр. м.* || *неу|толимость* *сжц. жс.*
- неу|ученъ *прил. (прич. мин. стр.) м.* || *неу|ученость* *сжц. жс.*
- неу|учтивъ *прил. м.* || *неу|учтливость* *сжц. жс.*; *кор. въ чета, стб. чѣтж; за|читамъ...*
- не|фѣламъ *гл. непрех. тр. III.* 'не струвамъ, не ме бива', *вж.* и *не|хеламъ*, *не|хвелама*; *срав.* *грѣц. ófelos* полза; и само *гл. хеламъ*, *не|хеламъ*, *не|фѣламъ*; после *фѣламъ*, *хеламъ* бива свързано и съ тур. (араб.) *изразъ на филѣ* 'неполезенъ'...; *сжц. ср. не|фѣлане* || *не|фелить* *прил. м.* || *не|фелитость* *сжц. жс.*
- не|фѣсъ *сжц. м.*; *тур. (араб.).*
- не|фритъ *сжц. м.*; *грѣц.*
- не|фтъ *сжц. м.*, *не|фта* *жс.*; *тур. (перс.) neft*; *грѣц. páftha*, *отъ халд. naphtha*, *араб. nafth, nifh*, глаголенъ *корень nafatha* 'кипя'.
- не|фтасалъ *прил. (прич. мин. действ.) м.*; *кор. грѣц. || не|фтасія* *сжц. жс.*
- не|хѣ-енъ, -йни *прил. м.* || *не|хѣене* *сжц. ср.* || *не|хѣйков-ецъ*, *мн. -ци* *сжц. м.* || *не|хѣйникъ* *сжц. м.*, *жс. не|хѣйница*, *ср. умал. не|хѣйничче* || *не|хѣйство* *сжц. ср.* || *не|хѣя* *гл. непрех. тр. I, II.*; *срав.* *словен. nehati*, *чеш. nehati* оставямъ, *пол. niechać*, *малорус. nehаты*...; *вж. не|ка; хая.*
- не|харь *сжц. жс.* и *не|харь* *сжц. м.*, *погрѣш. не|хъръ; вж. т.*
- не|хвель *сжц. жс.* || *не|хвѣламъ* *гл. непрех. III.* || *не|хвѣл-енъ*, -ни *прил. м.*; *вж. не|фѣламъ.*
- не|хра *сжц. жс.*, *вж. не|хривъ*, *не|хъръ*.
- не|хранй-кѣща, *не|хранй-майка* и *не|хранй-майко* *сжц. м.*; *обикнов. мн. ч. м. р. не|хранй-майковци; не|хранй-майко-вецъ* *сжц. м.* по *мн. ч.*
- не|хривъ *прил. м.* || *не|хривецъ* *сжц. м.*, *жс. не|хривка* || *не|хривич-ъкъ*, -ки *прил. м.* *ум.* || *не|хривщина* *сжц. жс.* || *не|хърю* *сжц. м.*, || *не|хъръ* *сжц. м.*, *не|хъръ* *сжц. жс.* *жс. вж. не|харь* 'мързель'; *кор. въ н. грѣц. hágis.* *удоволствие*...; *не|харъ* 'неудовольствие въ работа' < *леность*...
- не|ценѣтъ *прил. м.* *обл. (прич. мин. стр.)* 'безценъ'.
- не|цѣло|мѣдренъ *прил. м.* || *не|цѣломѣдрене* *сжц. ср. р.* || *не|цѣло|мѣдреность* *сжц. жс.*
- не|чѣканъ *прил. (прич. мин. стр.) м.* || *не|чѣкано* *нар.* || *не|чѣканость* *сжц. жс.*
- не|человѣчески *прил. м.* *книж. старин. и нар.*; 'нечовѣшки', 'нечовѣчно'.
- не|чѣст-енъ, -ни *прил. м.* || *не|чѣстивъ* *прил. м.* || *не|чѣстив-ецъ* *сжц. м.*, -*ость* *сжц. жс.* || *не|чѣ-ст-ие* *сжц. ср.* || *-ность* *сжц. жс.*
- не|чет-енъ, -ни *прил. м.* || *не|четливъ* *прил. м.* || *не|четливость* *сжц. жс.*
- не|чйстъ *прил. м.* || *не|чйстникъ* *сжц. м.*, *жс. не|чйстница* || *не|чйсто* *сжц. ср.* *отъ прил. не|чисто|крѣв-енъ*, -ни *прил. м.* || *не|чистокрѣвность* *сжц. жс.*
- не|чисто|плѣт-енъ, -ни *прил. м.* || *не|чистоплѣтнотъ* *сжц. жс.*
- не|чистотѣ, *не|чистотія* *сжц. жс.*
- не|чүванъ *прич. мин. стр. м.*
- не|чувствител-енъ, -ни *прил. м.* || *не|чувствителность* *сжц. жс.*
- не|чүтъ *прил. (прич. мин. стр.) м.*
- не|щѣст-енъ, -ни *прил. м.* *книж. рус. = 'злочестъ'* || *не|щѣстие* *сжц. ср.* *рус. = бълг. 'злочестина'* || *не|щѣстникъ* *сжц. м.* *рус. = бълг. злочестникъ* || *не|щѣстница* *сжц. жс. = бълг. злочестница.*
- не|щѣнъ *сжц. м.*, *отъ гл. ща, щѣлъ* (*мързѣнъ* и *нещѣнъ* — *два брата*) || *не|щѣне* *сжц. ср.* 'неискане'.
- не|я 3-олич. *мѣст. жс. р. ед. ч. вин. п.*; *срв. дат. пад. не|й.*
- не|явка *сжц. жс.*; *рус. || не|явване* *сжц. ср.*
- не|ядене *сжц. ср.* || *не|ядка* *сжц. жс.*, *гл. ямъ.*
- не|якъ *прил. м.*
- не|яс-енъ, -ни *прил. м.* || *не|ясность* *сжц. жс.*
- ни *сюзъ, ни-* *отриц. частица; стб. нн*, *рус. ни*, *пол. чеш., словен., срб.-хрв. ni*,; *и.-е.*nei*, *съ др. отгласъ *ne*; *срав. лит. nei*, *зѣнд. паѣ-*, *лат. nī*, *старин. nei*, *оскийски nei*, *лат. nei* (*ei = t*). *ст. нѣм. pi*, *нѣм. nein*, *ст. сканд. nei*, *ст. англ. nā*, *англ. по...*
- ни I. *нар. (сюзъ)* *отриц.*; *срав. не|.*
- ни II. *мѣст. дат. вин. п. мн. ч. безъ удар.*; *съ удар. вж. намъ, насъ.*
- ни|ва *сжц. жс.*, *ум. ни|вица*, *ни|вичка*; *обл. ум. ср. нивѣ*, *нивенѣцъ*; *стб. ннка*, *рус. нива*, *пол. niwa*, *чеш. níva*, *словен. срб.-хрв. njiva*...; *и.-е.*nei-vā*, **nei-vo-*...; *срав. грѣц. neiós (gê)* *поле*, *нива*, *nefatos* *най-низъкъ...* *лет. pēwāt* *унижавамъ*...; *кор. който и въ низъ 'надолу'*; *вж. т.*, *ни|цъ* (*ни|чк|омъ*), *ни|к|на*...; *за значенията* *срав. нѣм. Grund* *почва*, *земя*...; *слав. г|ру|да* (*бълг. ум. г|рудка*) *буца прѣсть*... || *ни|в-енъ*, -ни *прил. м.* (*нивенъ* *синоръ*) || *ни|вище* *сжц. ср.* || *ни|внина* *сжц. жс.*

нива нар.; *вж.* никога.
ни|где (обл. нийде, нигдека) нар.
ни|единъ прил. (числит.) м.; *срв.* недень.
ние, ний *мѣст.* 1-о лц. мн. ч. им. п.; стб.

мы, рус. мы, пол. my, чеш. my, словен.
срб.-хрв. mi...; осн. и.е.; *срав.* арм.
mekh, лит. mės, ст. прус. mes...

ниетъ *сщ. м.* 'умисълъ'; тур. (араб.).

нижа гл. прех. тр. I. 10. (низахъ); стбълг.

низати, др. отгласна степ. КЪ-НИЗТИ...;
руски вонзйтъ, вонжѹ, пол. panizać, чеш.
vanznouti, словен. nizati, nižem, срб.-хрв.
paniz...; др. отгл. степ. въ ножъ; кор.
и.е. *epo(i)gh-...; *срав.* грц. êpōs ко-
пие, pŷssō удрямъ..., ирл. pess рана,
нѣм. pagen гриза, pecken дразня...
||нижене, низане *сщ. ср.* ||низъ I. *сщ.*
м. ||низа *сщ. ж.* ||низална *сщ. ж.* ||ни-
зѣ *сщ. ср.* бол. ум.

ниж-енъ, -ни прил. м.; произв. отъ низъ II.

||низъ II. *предл.*; стб. низъ, низ-, нис-,
рус. низ-, нис-, чеш. словен. срб.-хрв.
niz...; кор. и.е. *pi-; *срав.* санскр. pi
(pi-) надолу, низъ..., зенд. pi-, ст. перс.
piy-, н. перс. осет. pi, грц. peiós, ст.
сакс. pidhar, ст. нѣм. pidar, нѣм. pie-
der, англ. nether...; *срв.* низъкъ, нива.

ни|защб нар.

низ|брѣдно (низбрѣзно), низбрѣдце нар.
и *сщ. ср.*; *вж.* бърдо.

низ|вергавамъ гл. прех. тр. III., отъ рус.

||низвержение *сщ. ср.*; рус. = бълг.

низ|вѣргане ||низ|вѣргамъ гл. прех. тр.

III.: кор. стб. крѣг-ж, нбълг. обл. вѣр-

га мѣ 'хвърлямъ'.

низич-ѣкъ, -ки прил. м. ум. ||низинá, ни-

зия *сщ. ж.*

низ|ка́рвамъ гл. прех. тр. III., екр. низка́-

рамъ, *сщ. ср.* низка́рване.

низко нар.; отъ кор. низъ II.

низко|гледѣ прил. м.

низко|по|клбн-енъ, -ни прил. м. ||низко-

|по|клбнность.

низкота *сщ. ж.*

низ|кѣртя гл. прех. екр. II. 1., мкр. низ-

кѣртвамъ и низкрѣщамъ III., *сщ. ср.*

низкѣртвање, низкрѣщане.

низнинá *сщ. ж.*, ум. низнинка́ ||низость

сщ. ж.

низ|па́дамъ гл. непрех. тр. III., екр. низ-

па́дна I. 5., мкр. усл. низпа́днувамъ III.

низ|пра́здвамъ гл. прех. тр. III., екр. низ-

пра́здня II. 1., мкр. усл. низпра́здну-

вамъ III., *сщ. ср.* низпра́здване (низ-

пра́зднуване).

низ|прѣгамъ гл. прех. тр. III., екр. низ-

прѣгна I. 5., мкр. услов. низпрѣгнувамъ

III., *сщ. ср.* низпрѣгане.

низ|ржа нар.

низ|та́камъ, низто́чвамъ гл. прех. тр. III.,
екр. низто́ча II. 3., *сщ. ср.* низта́кане,
низто́чване.

низ|трѣ́гамъ гл. прех. тр. III., екр. низ-

трѣ́гна I. 5., мкр. усл. низтрѣ́гнувамъ

III., *сщ. ср.* низтрѣ́г(в)ане.

низ|ту́рямъ гл. прех. тр. III., екр. низту́ря

II. 1., *сщ. ср.* низту́ряне.

низ|хо́дящъ, съ рус. ударение низходящъ

(„оф.“ низходещъ) *прич.* сег. действ. м.

низ|чи́ствамъ, низчи́стямъ гл. прех. тр.

III., екр. низчи́стья II, 1., *сщ. ср.* низ-

чи́стване, низчи́стяне.

ни́ши прил. старин. сравнит. степ. отъ

низъкъ; по-старо ниши, нисши

(старинно съ уподобяване ш в м. сщ, зш)

||низъкъ прил. м.; *вж.* низъ II.

ни́й *мѣст.* лич.; *вж.* ние.

ни́йде нар. в м. нигде; *вж.* т.

ни́ка *сщ. ж.* 'което никне'; *вж.* никна;

срав. не|ница.

ни́какъ нар.; стб. ннкакo.

ни́как-ѣвъ, -ви мѣст. (прил.) м. ||ни́как-

ви́къ (обл. ни́каквецъ) *сщ. м., ж.* ни́-

каквица.

ни́кель *сщ. м. р.*; рус. никель; отъ зап.

европ. (нѣм. Nickel, англ. nickel...) ||ни́-

келовъ прил. м.

ни́кна гл. непрех. тр. I. 5.; стб. нннжтн,

рус. никнуть, пол. piknąć, чеш. vzičknouti,

словен. pikati, срб.-хрв. piknem, pići...;

кор. и.е. *pi-; *pei-...; *вж.* ни|зъ II., ни-

зъкъ, ни|чкoмъ...; *срав.* санскр. pi-

sa-s низъкъ, отъ puñc, puac, pi-..., лит.

pikstù изчезвамъ; *срав.* за знач. пол.

zniknąć изчезвамъ, пропадамъ..., арм.

pkholim чезна, изнемогавамъ, pkhthim гла-

денъ съмъ (отъ осн. *nikho-)... (и грц.

pikē победа...) ||ни́кнене *сщ. ср.*

ни́кога нар. ||ни́когашъ, обл. старин. ни́-

коги нар.

ни́кой *мѣст.* неопр.

Нико́ла *сщ. м.*; грц. Nikoláos (гл. nikáo,

pikó побеждавамъ, láos народъ); умал.

Никóлчо; Кóлчо, Кóльо, Кóле...; *ж.*

Николи́на, Николинка...

ни́колко нар.

ни́комъ нар. (стар. твор. п. ед. ч. м. р.);

срав. ни|чкoмъ; стб. нннѣ; кор. *вж.*

низъ, никна...

Никѹлденъ *сщ. м.* Никѹл- < *Николь

'Николовъ' съ наст. *jь, праслав. *jos;

у в м. о по н. грѣц., както куна отъ

и к о н а; *срав.* Игнаждень <Игнаштдень,

съ шт отъ* тѣъ (въ Игнать) ||ни́кѹлден-

ски прил. м. ||Никѹлица *сщ. ж.* ||ни́кѹл-

ски прил. м.

ни|ку́три *мѣст.* (прил.) стар. обл. родоп.

'никой'; стб. нн кѹторѹн; *срав.* рус. ко-

торый = кой, пол. który (ó въ сегаш.

пол. = у)...

ни|кжде *нареч.*

никяхъ *сжи. м.*; тур. (араб.) 'пари на булка, които остават нейни при разводъ'.

ни|мá *нар.*

нймъ *мъст.* 3-олич. дат. пад. мн. ч. обл. старин. вм. тѣмъ; енкл. имъ; стб. следъ предл. н'нмъ; *вжс.* ни хъ старин. = тѣхъ

нймфа *сжи. ж.*; гръц. nymfē || нимф|омá-ния *сжи. ж.* 'мжжебѣсие'.

ни́не *нар.* стар. и обл.; стб. нѣнѣ, руски ныне, нынче, пол. pynie, чеш. nyní.; и -е. *пѣ-: *пѣ-п-; *срав.* лит. p̃i, p̃iapa, санскр. p̃iapa, зенд. p̃i, н. перс. p̃i, гръц. p̃i, p̃i, лат. p̃i, нѣм. p̃i. . .; || нинеш-енъ, -ни *прил. м.*

ни|по|шó *нар.*

ни|пúсто *прил.* = неопр. мѣст. нищо.

нириндѣ *сжи. ср.* обл.; *вжс.* ренде.

нирѣць *сжи. м.* || нирѣць *сжи. ср.*; кор. праслав. нъ р-, др. отгл. степ. въ нор- (п-норъ), нуркамъ се.; стб. — нѣрж, нн-ратн, рус. нырять, чеш. pofes, срб.-хрв. pofirati. . .; кор. и -е. *пег-: *пог-. . .; *срав.* лит. periu, лет. pirt, nirdat, грц. Nēreús, fēgēdes, н. грц. perō 'вода' . . .

нистинáрь (нестинáрь) *сжи. м., ж.* нистинáрка 'които по празника св. Константинъ и Елена скачатъ презъ огънь.'; отъ н. гръц. estia огнище, (en estia 'въ огнище = въ огънь') . . . || нистинáрски *прил. м.*

нис-ъкъ, -ки *прил. м.*; нисши; *вжс.* низъкъ. нита *сжи. ж.* обл. стар. вм. нищка; *срв.* рус. нить.

ни|то (ни|ти) *свюзь (нар.).*

нифа *сжи. ж.* обл. 'невѣста'; отъ н. гръц. nīmfī (съ уподобление mf > f).

ни́хъ *мъст.* 3-олич. вин. пад. мн. ч. стар. вм. тѣхъ; стб. ннхъ следъ предл., рус. них, пол. чеш. nich, срб.-хрв. njih. . . || них-ни *мъст.* прит. отъ нихъ, стар. и обл. вм. тѣхни.

ни́цина *сжи. ж. р.* обл. стар. 'видъ цирей подъ мишницата.'; кор. *вжс.* въ никна.

ни́ча *гл.* непрех. тр. II. 3, стар. обл. (ни-чамъ III), вм. никна; стб. ннѣтъ = 'никне'; *сжи. ср.* ничене, ничане.

ни́чий *мъст. м. р., ж.* ничия. . .

ничкомъ (ничко и нички) *нар.*; кор. само ни- въ низъ 'надолу', ни ва, ни кна.; стб. ннѣ, производ. *ничкъ, твор. пад. ед. ч. ничкомъ; рус. ничкомъ; срб.-хрв. ničice, ničke = българ. рус. ничкомъ. . . || ничкóсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ничкóсамъ III., ~ се 'падамъ по лицето си.'; *сжи. ср.* ничкóсване.

ни́ша *гл.* прех. тр. II. 3. вм. нишаня; || ~ се I. *гл.* непрех.

ниша се II. *гл.* непрех. тр.; *вжс.* нисъкъ; *сжи. ср.* нишене, *жс.* нишина.

нишадѣрь *сжи. м.* 'амонячна соль', ум. нишадѣрець; тур. (араб.).

ни́шамъ *гл.* прех. тр. III. 'залюлявамъ, люшкамъ', екр. нишна I. 5., мкр. усл. нйшнувамъ, съкр. нйшвамъ, ум. нишкамъ; *срв.* ниша се || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* нйшане || нишáлка *сжи. ж.* 'люлка'; стб.

3á-нишнѣти са, хърв. pišati, словен. pihati, срб. pihat, njihati; кор. навѣрно само ни- въ низъ, низъкъ 'издигамъ се отъ низко нагоре'; *срав.* ни-к-на; кор. пакъ само ни-, и въ ниша се.

нишáнь *сжи. м., ум. м.* нишáнець, *сжи. ср.* нишáнче; тур. (перс.) || нишанджйя *сжи. м., ж.* нишанджйя, ум. *ср.* нишанджйяче || нишандйсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. нишандйсамъ III., *сжи. ср.* нишандйсване || нишанлйя *прил.* неизм.; *сжи. м., ж.* нишанлйя, *ср.* ум. нишанлйяче || нишаня *глагол.* преход. тр. II. I., *сжи. ср.* нишанене.

нишестѣ *сжи. ср.*; тур. (перс.) || нишестѣнь (нишест-енъ, -янь) *прил. м.*

нищелки *сжи. ж.* мн.; *срав.* стар. обл. нити || нищелникъ *сжи. м.* || нищка (фонет. нишка), ум. нищница, обл. мн.

ни́ти; стб. ннть и ннѣа, рус. нить и нитка, пол. nić, nitka, чеш. nit', словен. срб.-хрв. nit, мн. niti = бълг. нити, нищелки, рус. ниченики.; кор. и -е. *(s)nē(i)... преда, готвя за тъканъ . . .; шия; *срав.* лит. p̃ytis бърдо, лет. snāte платнено покривало, грц. *пѣо, p̃ythō преда, p̃ēma нишка, прежда, стар. ирл. snāthe нишка, корн. nethe преда, нѣм. Nadel игла . . .; санскр. snā'yu- тетива . . .; *вжс.* и с нова || ни́щя *гл.* прех. тр. II. 5., *сжи. ср.* нищене.

нищѣрь *сжи. м.* 'сѣчиво за пушане кръвъ'; тур. (перс.).

нищета́ *сжи. ж.* 'сиромашия', чужд. 'мизерия' || нищи *прил. м.* книж. за 'бедень духомъ' — нищи духомъ, рус. нищий 'просякъ', срб.-хрв. ništ; кор. и -е. *пѣ- въ низъ, низъкъ, низина. . .; *вжс.* т. праслав. *ni-skjo- или *ni-z-tjo- . . .

ни́що *мъст.*, ум. нищичко; *вжс.* що; стб.

у́то || нищóж-енъ, -ни *прил. м.* || нищóжество *сжи. ср.* || нищóжность *сжи. ж.*

но *свюзь* противополог.; стб. нѣ, сетнеш. нѣ, рус. но, словен. no, срб.-хрв. стар. пу, па, по, обикн. nego, чеш. pe-ž. . .; и -е. кор. *пѣ: *пѣ: *пѣ-... въ ст. слав. нъ нѣ сега; *вжс.* ни не; *срав.* лит. p̃i, p̃i-gi = рус. ну-же!, гот. pu, нѣм. pup, англ. now, гръц. p̃i, p̃i, пуп, санскр. pu . . .

но́вь *прил. м., ум.* нович-ъкъ, -ки; стб.

но́къ, рус. но́вый, пол. nowy, чеш. nový, словен. срб.-хрв. pov . . .; кор. и -е. *пѣ-: *по-: *пѣ-: пѣ- въ общослав. нъ нѣ

'сега', новъ—'сегашень' (отъ този мигъ); *вж.* но; *срав.* санскр. páva-s, pávuas, зенд. pavō, арм. пог, лит. стар. pavas, сега pavas, гот. piujis, нѣм. пеу, англ. pew, холанд. pieuw, ст. ирл. p̄e, кимр. newidd, лат. novus, (> итал. nuovo, фр. nouveau.), грц. néos... || **новáкъ** *сжц. м.*; соб. лич. *м.* **Новáкъ**, челядно **Новáковъ**. **новéла** *сжц. ж.*; итал.; производ. отъ кор. на лат. novus = новъ; срод. по кор. || **новелíсть** *сжц. м.*; *срав.* и нувела, нувелисть съ у, както въ френ. **новина́** I-II. *сжц. ж.*, ум. **новинка́** || **новíца** *сжц. ж.* || **нович-ъкъ**, -ки *прил. м. ум.* || **новишатъ** *прил. м.* || **новненíч-ъкъ**, -ки *прил. м. ум.* **ново|бранець** *сжц. м., прил. м.* **ново|брани**; отъ кор. въ бера; *срав.* **на|боръ**, **на|борна** комисия...; нѣ отъ стб. **брань** 'война', войска, отъ кор. въ **борясе**. **ново|брач-ень**, -ни *прил. м.*; *вж.* **бракъ**. **ново|веде́ние** *сжц. ср.* **ново|годи́ш-ень**, -ни *прил. м.*, отъ **Нова** годíна. **ново|дош-эль**, -эль, -лй *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* **ново|завет-ень**, -ни *прил. м.* **ново|избранъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* **ново|издаденъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* **ново|изна|мѣренъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* **ново|изобрѣтенъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* **ново|лунне** *сжц. ср.*; *вж.* луна. **ново|мѣсечие** *сжц. ср.* **ново|мод-ень**, -ни *прил. м.* **ново|обра́щенъ**, **ново|обѣрнатъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*, отъ гл. вратя, върна. **ново|открíтъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* **ново|посѣленъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* **ново|поставенъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* **ново|пострѣнъ** *прич. мин. стр. м.* **новороде́нъ** *прич. мин. стр. м.* **новоржко|полбоженъ** *прич. мин. стр. м.* **ново|сѣлие** *сжц. ср.*; по рус. новоселье. **новость** *сжц. ж.* **новотá** *сжц. ж.* || **новотíя** *сжц. ж.* **нога́** *сжц. ж.*, дв. за мн. нозѣ; стбълг. **нога**, рус. нога, пол. словен. срб.-хрв. пода, чеш. noha...; кор. и.-е.; *срав.* ст. прус. поде 'нога', лит. pagà 'копиго', págas 'нокътъ', грц. ónyks 'нокътъ', лат. unguis, ст. ирл. inga, нѣм. Nagel гвоздей, нокътъ..., санскр. añghri-šнога, съ kh: pakhá-m, pakhága-s.-m нокътъ... || **ногáвица** *сжц. ж.* || **ногáлка** *сжц. ж.* || **ногáчки** *сжц. ж.* мн. || **ногáйца**, **ногáчка** и по стар. **ножйца**, **ножйчка** *сжц. ж.* уи. || **ногйще**, по-старо **ножйще** *сжц. ср.* увел. || **ножйнка** *сжц. ж.* ум. гал. || **но-гътъ** *сжц. м.*; *вж.* **нокътъ**.

ножъ *сжц. м.*, ум. *м.* **ножець**, ум. *ср.* **ножѣ**, **ножлѣ**, **ножче**, ум. отъ ум. **но-жѣнце**, **ножлѣнце**, **ножченце**, увел. **ножйще** *сжц. ср.*, **ножага** *сжц. м. и ж.*; стб. **ножь**, рус. нож, пол. noż, чеш. piž, словен. срб.-хрв. pož...; кор. и.-е.*pod'(h)-: *ped'(h)... 'пронизвамъ... просичамъ...'; *вж.* н и ж а; кор. навѣрно арио-алтайски; *срав.* тур. отъ перс. pize копие, padžak видъ брадва; любопитно е сближението и съ н о г а и сроднитѣ думи; нѣм. Nagel значи и 'гвоздей', 'клинецъ'... || **ножáкъ** *сжц. м.* 'сѣкира'; *вж.* **наджакъ** || **но-жáръ** *сжц. м. р.* || **ножáрница** *сжц. ж.* || **ножáрски** *прил. м.* || **ножáрство** *сжц. ср.* || **нобжица** *сжц. ж.*, обикн. мн. **ножици**, ум. **ножичка** ед., обик. **ножички**; и *ср. р.* ум. **ножичета**, ед. *ср.* **ножиче** || **нож-ница** *сжц. ж.*, ум. **ножничка**. **ножйще** *сжц. ж.* увел. отъ н о г а. **ноёмврий** *сжц. м.*; кор. лат. въ числит. повет „9“, у насъ заето презъ гръц., за-това съ в в м. б; *срв.* нѣм. Novemer, фр. novembre... || **ноёмврийски** *прил. м.* **ноздра** (**ноздря**) *сжц. ж.*, обикн. мн. **ноз-дри**, ум. **ноздрица**; стб. **ноздри**, рус. ноздря, обикн. мн. ноздри, пол. pozdrze ср., мн. -а, чеш. pozdra, словен. срб.-хрв. pozdrva (с. х. и pozdra)...; отъ кор. въ н о с ъ; *вж. т.*; *срав.* лит. pasraĩ 'носна и устна кухина'..., англ. nostrils, нѣм. Nüster ноздра (на конь...), нѣм. Nase носъ, стар. сканд. nos носъ, ноздра, лат. nāris, обикн. мн. nāres ноздри — nāsus носъ, санскр. nāsā дв. ч. 'носъ', сир. дветѣ ноздри... **нозѣ** *сжц. ж.* р. дв. ч. отъ н о г а. **но́й**, **но́йни** обл. *мнст.* в м. ней, неинъ. **Нб́йко** *сжц. м.* соб. лич., съ бълг. наст. отъ старо-евр. Ной (Noah). **но́кътъ** *сжц. м.*, мн. **нокте**, **нокти**, ум. *м.* **но́кътець**, ум. *ср.* **но́кътче**; успор. обл. *вж.* **некте**, **нехте**; стб. **ногѣтъ**, рус. нóготь, род. нóгтя, словен. pohet, пол. pogieć, pokieć 'негодникъ', razpogieć, raz-pokiećнокътъ; стб. **пазногѣтъ**, **пазнегѣтъ**; произв. отъ кор. въ н о г а; *срав.* лит. pagūtis отъ págas; ст. прус. pagutis; грц. ónyks, лат. unguis, санскр. pakhá-s, съ др. наст. нѣм. Nagel... || **нокто|ядина** *сжц. ж.* **нокъви**, **нокъемъ**, **нокъеска**... обл. мак. в м. **нощви**, **нощемъ**, **нощесъ**. **нолó** (**ноль**) *свюзь* против. област. старин.; *вж.* **но**, **ала**. **номенклату́ра** *сжц. ж.*; латин. **но́меръ** *сжц. м.*; отъ рус., а то негли отъ кръстосване на френ. pomēre и латин. pumerus число, брой...; *срв.* бълг. прост. **нумеро**, **номеръ**.

номинал-ень, -ни *прил. м.*; лат.; срод. по кор. съ име

нонь-парейль *сжиц. м.*; френ.

норма *сжиц. ж. р.*; лат. || нормал-ень, -ни *прил. м.* || нормалность *сжиц. ж.*

норвамъ (се) 'спущамъ се въ вода...' *гл.* (не)прех. тр. III, екр. норна I. 5, *сжиц. ср.* норване; кор. общо-слав. нор- въ по|норъ, нурамъ се... || норче *сжиц. ср.* 'птица гмурецъ', малорус. норец 'видъ патица', бълор. нырка, слов. rop-drét, сжщест. пога 'пещера'; *срав.* по|норъ; *срав.* литов. periu, nérti норвамъ се, Neris име на рѣка Вилия, притокъ на Нѣманъ, лет. piņa, piņga, лит. pãgas = рус. нырок (видъ патица), лет. nirdāt потапямъ се...

носачъ *сжиц. м.* || носба *сжиц. ж.* || носвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III, *сжиц. ср.* носене || носень I. *прич.* мин. страд. м. || носеница *сжиц. ж.* || носило *сжиц. ср.* || носилки *сжиц. ж.* мн. || носия *сжиц. ж.* || нося *гл.* прех. тр. II. I.; стб. носити, пошж, рус. носить, ношу, пол. nosić, чеш., словен. срб.-хрв. positi...; *вж.* не са; кор. и.-е. *nek'-: *nok'...; *срав.* лит. pešù, лет. nest, pēsāt...

носъ *сжиц. м.*, ум. м. носецъ, ум. ср. носе, нослѣ, носчѣ, ум. отъ ум. носенце, нослѣнце *ср.*; стб. носъ, рус. нос, пол. гор. луж. дол. луж. nos, чеш. nos, словен. срб.-хрв. nos...; и.-е. *nās-: *nās-; *срав.* ст. нѣм. nasa, нѣм. Nase, ст. англ. nasu, англ. nose, лат. nāsus, лит. nōsis, лет. nāsis, санскр. nas-, nā'sā дв. ч. ...; *вж.* ноздря || носать *прил. м.* || нос-ень, -ни II. *прил. м. р.* || носиче *сжиц. ср.* увел. || носни (носень II.) *прил. м.* || носерь *сжиц. м.* || носестъ *прил. м. р.* || носовъ *прил. м.* || носовка *сжиц. ж.* || носовость *сжиц. ж.* || носорогъ *сжиц. м.*

нота *сжиц. ж.*, ум. нотка; кор. лат. || нотариусъ (нотаръ) *сжиц. м.* || нотариал-ень, -ни *прил. м.* || нотация *сжиц. ж.* || нот-ень, -ни *прил. м.*

(нохтѣ и нехтѣ обл. *сжиц. м.* мн. вм. нокте, нокти, разподобление хт < кт).

нохуть *сжиц. м.*; *вж.* нахуть; тур.

нохче обл. *сжиц. ср.* ум. отъ ножъ (разподобление хч < жч).

ночь *сжиц. ж.* обл. сев. зап. || ночемъ *нар.* || но|чевамъ *гл.* непрех. || ночѣска *нар.*, вм. ношъ, ношемъ, ношувамъ, ношес(ка).

нощъ *сжиц. ж.*, ум. ношца; стб. ношть, рус. ночь, пол. гор. луж. дол. луж. чеш. nos, словен. poč, срб.-хрв. poč...; и.-е. *nokt-, предслав. *noktis: *срав.* лит. naktis, лет. naktis, ст. прус. naktin вин. пад. ед. ч., нѣм. Nacht, англ. night, санскр. nāk, мн. nāktīś, дв. ч. naktā, нар. виниг. ед. nākta-m,

грц. nŷks, род. nyktós, наречие nyktōr ношемъ, алб. nats, лаг. nox, noctis > итал. notte., ирл. nocht, старин. innocht ношесъ..

|| ношемъ *нар.* споредъ денемъ (твор. пад. ед. ч. м. р). || нош-ень, -ни *прил. м.* || ношесъ (ношеска) *нар.* 'тази ношъ', отъ

стб. ношть и съ показат. мѣст., въ Родоп. со а, са и членъ.. || ношѣш-ень, -ни *прил. м.* || ноши *нар.* стар. (род. пад. ед. ч.) || ношия, ношя („ношѣ“) *нар.*; стар. твор.

пад. ед. ч. ноштыж, ноштыж; *срв.* рус. ночью, сѣрб.-хрв. поци; по ношя и деня, както по денемъ и ношемъ || ношно пиле *прил. сжиц. ср.* 'прилепъ'; *срав.* нетопиръ || ношувамъ *гл.* непрех. тр. III, *сжиц. ср.* ношуване; *сжиц. ж.* ношувка.

ношви (ношови), обл. ношкови *сжиц. ж.*

мн.; стб. нѣшткы, рус. нѣшви, пол. nieśka, чеш. pesky, словен. pešče, пѣске, пѣске...; срб.-хрв. pašve...; кор. и.-е.; *срав.* ст. нѣм. puosk жлабъ, корито за добитъкъ, ст. нѣм. puosch, новонѣм. бавар. puesch...; ст. сканд. pokkie лодка, ст. англ. паса, ст. нѣм. pahho, нѣм. Nachen...; разл. кор. разшир. и наст.; нѣ може-би, а повече отъ вѣроятно е сродство и съ и.-е. думи за „корабъ“ и „корито“; *срав.* особ. кимр. и норв. думи: лат. navis, грц. nauš корабъ, арм. pav, санскр. nāu корабъ, ладия, ст. ирл. nau, род. пѣе корабъ, кимр. пое ношви, норв. пѣ корито отъ издълбано дървено стѣбло, pōla голѣмо корито, лодка...; *вж.* и нѣшви.

нравъ *сжиц. м.*; *вж.* нѣравъ || нраво|учѣние *сжиц. ср.* || нраво|учител-ень, -ни *прил. м.* || нраво|учитель *сжиц. м.*, жс. нраво|учителка || нравственъ *прил. м.* || нравственность *сжиц. м.* || нравя се *гл.* непрех. тр. II. I., за грц. „харесвамъ се“, рус. нравиться.

нувѣла *сжиц. ж. р.*; *вж.* новела || нувелисть *сжиц. м.*

нудя *гл.* прех. тр. II. I.; стб. ноудити и нждити, рус. при|нудить, по|нудить, пол.

nudzić, словен. срб.-хрв. отъ праслав. nuditi.. || нуджа *сжиц. ж.* жд (< *dj), ум. нуджа

дица, нуджичка; стб. ноуджа — нжджа,

рус. отъ стб. нуджа, малор. нуджа и нуджа, бѣлорус. нуджа, пол. nudza, чеш. pouze, гор. луж. дол. луж. nuza, словен. puja...; кор. и.-е.

*pou-, въ и з н у|рявамъ; *вж.* и нави, навясвамъ... съ разширение *dh-

(*nou-dh-ja...) или *-d-; *срав.* санскрит. nudāti тика, прогона, каузат. гл. pñdayati,

гот. nauhts нуджа, принуждение, ст. англ. pñod желание, нѣм. Not нуджа, лит. аор. panudau силно желая.. || нудж-ень, -ни

прил. м. обикн., изговаряно нудж-ень, -ни || нуджникъ *сжиц. м.* (фонет. нуджникъ;

(ж в. жд вследствие на уподобление и стѣгане).
нұла *сжц. жс.*; рус. нуль, нѣм. Null., отъ лат. nullus никакъвъ, никой, nulla нищо, никаква, никакви...; *вжс.* не || **нұлевъ** *прил. м.*; отъ рус. нулевой.
нұмеръ *сжц. м.* || **нұмеро** *сжц. ср.*; итал. numero < латин. numerus || **нұмерурамъ**, **нұмерувамъ**, отъ рус. **номеровамъ** *гл. прех. тр. III.*
нумизматина *сжц. жс. р.*; кор. гръц. лат. || **нумизматически** *прил. м.*
нұни! (**нұни-нұни**) *межд.* за приспив. дете || **нұн-камъ** *гл. непр. тр. III., ум., екр. -на I. 5., дет. дума; сжц. ср. нұнкане; вжс. нани.*
нұнка *сжц. жс.* обл. 'крѣстница', м. **нұнко** 'крѣстникъ, кумъ'; *срав.* н. грц. поппа, поппос, срѣдно-лат. poppus, poppa 'инокъ, инокиня', сетне 'гледачка на дете'...; първично бълболна дума; *вжс.* на на, нани и *срав.* нани : нункамъ; *срав.* особ. луж. pap = 'баша' и рус. крестный отец = бълг. обл. 'нунко'; словен. pupa 'инокиня' < лат. poppa...
нұнций *сжц. м.*; лат.
нұръ *сжц. м.*; тур. (араб.).
нұрамъ се *гл. непрех. тр. III., екр. нұрна се I. 5., мкрат. усл. нұрнувамъ се III.; умал. нұрнамъ се, сжц. ср. р. нұране, нұркане; вжс. норвамъ се; срав. по-норъ || нұрка сжц. жс. р.*
нұфузъ *сжц. м.*; тур. (араб.).
нѣ *свюзъ; вжс.* но || **нѣй** *свюзъ; вжс.* на й.
нѣни! *межд.* || **нѣнкамъ** *гл. непрех...; вжс. нани, нанкамъ : нункамъ.*
нѣравъ *сжц. м., ум нѣравецъ, сжц. ср. нѣравие; стб. нѣракъ,* рус. нрав, пол. nagów, pogów, чеш. pnav, nrag, словен. pnav, pagav, срб.-хрв. pagav...; кор. и.-е.; *срав.* лит. pógas воля, желание, искане. poré'ti, pógiu искаме, pirsti ставамъ упоритъ, ставамъ 'своенравенъ'...; санскр. sū-ṇṛ'tā благодушие, доброта, щедрость (sū = грц. heu 'добре' и санскр. ṇṛ-, nag-: грц. ap'ug мжжъ, човѣкъ...), зенд. hu-paga-добродетель; н. перс. hunag доблесть; въ новобълг. обл. презъ тур. у н е р ъ; санскр. ṇṛtu-ṣ heroй, nāgu-s мжжественъ грц. ané'g, лат. Nero соб., ст. ирл. pert мжжество...; алб. ñer мжжъ, арм. air...; и.-е. кор. за „мжжъ“ се явява тукъ въ най-низка степ.; *срав.* особ. санскр. ṇṛ-, арм. a(i)g-; *вжс.* и нравъ, нравственъ...; за развоя на знач. *срав.* особено лат. virtus > фр. vertu, итал. virtù, испан. virtud. „добродетель“ срещу латин. vir 'мжжъ', vis 'сила'... || **нѣравъ се** *гл. непрех. тр. II. I., сжц. ср. р. нѣравене.*
нѣщъ *сжц. жс.* обл.; *вжс.* но щъ.
нѣщки, нѣщви, нѣщови обл. *сжц.; вжс. н о щ в и.*

нѣ (ня) обл. отриц. част. = 'не е'; стблг.

нѣстъ, рус. старин. нѣтъ, сега : нет...

нѣвга *нар. в. м. нѣ ко га; вжс. т.*

нѣга *сжц. жс.* нариц.; стб. **нѣга**, рус. нега, старорус. нѣга, б. рус. нега, срб.-хрв. piјega || **Нѣга** (ѣ = я!) *сжц. соб. лич. жс., м. р. Нѣгуль* (наставка -уль, -о ль старослав. I. .). Мисли се, че потеклото на думитѣ е неизвестно, а сближението съ санскр. snēha-s гладкость, лепливость, наклонность... snīhyati 'прилепа се, изпитва склонность'.. не се приема отъ нѣкои, понеже ужъ не се съгласувало значението и не се обяснявало славянското ударение. Въ сжцность мжчнотитѣ сж привидни: отъ и.-е. кор. *(s)nei- : *(s)ni-.. се обясняватъ добре и славянскитѣ и санскритскитѣ думи. Въ славян. наставка е -га, както въ стру-га (Струга) отъ и.-е. кор. *stou- „тека“, който и въ Стру-ма, въ ли-га и др.; ударението въ нѣга е коренно, както и въ струга, и не се нуждае отъ особени обяснения. || **нѣжа** *гл. прех. тр. II. 3. 'изнѣжвамъ'.. рус. нежить, нежити... м. рус. нѣжыться; срб.-хрв. piјegovati.. || ~ се* *гл. непрех. || нѣж-ень, -ни прил. м. р. || нѣжность сжц. жс.*

нѣ|где (нѣ|йде) *нар. || нѣгде-си (нѣйде-си) нар.*

нѣдрá старин. *сжц. срѣд. р. мн. ч.; стблг. ед. ч. ѡдро, нѣдро, мн. ѡдра; нѣдра;* рус. недро, мн. недра, м. рус. надро, нѣдра; пол. nadro, обл. niadro, гор. луж. дол. луж. padra, чеш. padra мн. „пазуха, гърди“; словен. jadro; nēdro 'лоно, пазуха', мн. padra; срб.-хрв. pedro, мн. pedra; не съвсемъ ясно; споредъ едни първичната дума е ѡ д р о, споредъ други н ѣ д р о; въ последния случай сближаватъ гръц. νῆδος коремъ, майчина утроба; недро, а за ѡ д р о се мисли, че е сродно съ армен. aitnum подувамъ се, aitumn подутость. гръц. oidáb, oidéb подувамъ се (и въ соб. име Едипъ, Oedipus 'съ подути крака'...) и сжц. oidos, oidma; нѣм. Eiter „цирей“, ст. нѣм. eitar... или нѣм. Ader жила, ст. нѣм. adara, ирлан. inathar вжтрешности, грц. êtron коремъ...

нѣ|какъ *нар.*

нѣ|какъ-въ, -ви мѣст. неопр.

нѣ|кога (нѣ|когаш, обл. старин. нѣ|коги) *нар. || нѣ|когаш-ень, -ни прил. м. (обл. стар. нѣ|когишень).*

нѣ|кой мѣст. неопр.

нѣ|колко мѣст. неопр. (прил.) || **нѣ|колци-на, нѣ|колкома** неопр. мѣст. само за лица отъ м. р.

нѣ|кжде *нар.*

нѣмъ *прил. м.*; стб. **нѣмъ**, рус. немой, пол. niemy, чеш. pĕtý, словен. pĕm, срб.-хрв.

пiет...; недостат. обясн.; м. би въ значение 'издаващъ неясни звукове' звукоподраж., както въ грц. *barbaros*, бърборя, мляска мѣ, санскр. *mīśśha-s* и под.; *срав.* лет. *mēms* нѣмъ; общослав. нѣмъ; ст. нѣм. *peiman* говоря...; ст. нѣм. *peiman*: нѣмъцъ, както слово: словѣнинъ... || нѣмачка, нѣмица *сжц. жс.* || нѣмець *сжц. м.* 'нѣмъ' || нѣмець 'ein Deutscher': 'нѣмець не значи 'нѣмъ', а тъкмо такъвъ що изговаря неразбрани (за славянина) звукове. Нѣкои сж се обявявали противъ това обяснение, като сж посочвали името на едно старогерм. племе (у Цезаря *pemetes*) и келт. *pemesios* 'благороденъ'; всички тия думи би могли да бждатъ все пакъ сродни — кор. съ дълга и кратка самогласка е (*пѣт-: пѣт-, нажско *пѣт-)...

нѣмамъ *глаго.* тр. отъ *не имамъ; *срав.* малор. 3-олич. нема, пол. *piema*, срб.-хрв. *petam*... || нѣма 3-олич. гл. съ отрицание || нѣмай стегнато дѣеприч. сег. вр.; стбълг. *не имамъ* = 'не имайки, нѣмайки' въ изказ, като: прави го отъ нѣмай-къде, отъ нѣмай-какво и под. || нѣмане *сжц. ср.* || нѣмачникъ *сжц. м., жс.* нѣмачница || нѣмотия *сжц. жс.* || нѣмотенъ, -ни *прил. м.* || нѣмца *сжц. жс.* нѣмѣя *гл.* непрех. I. б., отъ кор. въ прилаг. нѣмъ || нѣмкйна *сжц. жс.* || нѣмота *сжц. жс.* || нѣмско *прил. м. и нар.* || Нѣмско *сжц. соб. ср.* = „Германия“ || нѣмтуръ *сжц. м., жс.* нѣмтурица || нѣмтурски *прил. м.* || Нѣмца, Нѣмция *сжц. соб. жс.* прост. обл. = Нѣмско, „Германия“ || нѣм-

чѣ *сжц. ср.* ум. отъ нѣмець || нѣмчо *сжц. м.* 'нѣмъ'.

нѣнка *сжц. жс.*, ум. нѣнчица; кор. въ детски бълболни думи; *срав.* и.-е. и общочов. **ma(m)ā* за 'майка' и 'майчина грѣдь', 'нѣнка', отъ която се бозае, и за 'дойка, кърмачка', рус. няня — рус. *māma*, пол. *matka*...; френ. *tammelle*; лат. *mammalia* сж 'бозайници', 'бозайни живини'... || нѣня *сжц. жс.* 'кака', бълбол. дума; *вж.* нѣнка и нана; въ ст. вис. нѣм. *muota* значи 'майчина сестра' = бълг. обл. *неня, леля*, нѣм. *Muhme*...

нѣчий *мѣст.*

нѣщо *мѣст.*, ум. нѣщичко.

нюноря *гл.* прех. тр. II. I. 'глезя' || ~ се 'глезя се'; кор. само ню-; *срав.* рус. *нюня* 'плачко', *нюнить* 'плача, ция се' || нюра *сжц. м.* 'мълчаливъ, опакъ човѣкъ' || нюренщина *сжц. жс.*; кор. само ню-; както въ нюноря; *срав.* и рус. понура 'умърлушенъ човѣкъ', 'който е навелъ глава'...; рус. може и да е въ връзка съ кор. *нюрамъ*, и *зюренъ*...; по-скоро негли отъ кор. изъ детския езикъ, успоред. къмъ кор. *на-ня-;* *срав.* рус. *няня* 'бавачка...'; *вж.* *нани, нунка* мѣ.

нюшкамъ *гл.* прех. тр. III., екр. *нюшна* I. 5., мкр. *нюшнувамъ* III. 'душа, мириша...'; || ~ се взаим. отъ кор. на рус. *нюх, нюхати*, срб.-хрв. *njušiti* 'нюхамъ', *сжц. жс.* *njuška* кучи носъ...; кор. и.-е., различ. по разширение отъ общослав. *жхати* (благоухание...); *вжс.* *вжхамъ;* *срв.* нѣм. обл. *nüstern, nüstern* тикамъ си носа, душа; *вжс.* *носъ, ноздри*.

О.

о! *межд.* възкликание; първич. (ō или ō съ разни разширения) въ слав. и много други езици: рус. о, ого, ой, ох...; грц. ω, глаголь ωω охамъ, лат. ō, ōh, гот. ō. о-, об-, оби- представка въ съставни имена и глаголи; стб. о-, об-, обѣ, обѣ, обн-, рус. и предл. о, об, пол. чеш. сѣрб.-хърв. предл. о и предст. о-, об-...; и.-е. *obhi: *bhi-; *срав.* санскрит. *ab-hi*, гот. *bi*, нѣм. *bei*, англ. *by*, латин. *ob*... споредъ други и *mbhi (*ambhi) въ стар. нѣм. *imbī*, нѣм. *im*, гръц. *amfi* около, лат. *amb*, *am*, и т. н....

о|агна се *глаго.* непрех. тр. II. I.; *вж.* и *обагна*, *багна* се.

оба числ. м., обе ж. и ср. стар. обл.; стб. *оба, обѣ*, рус. *оба* м. ср., *обе* ж., пол. чеш. *oba*, гор. луж. *vobaј*, дол. луж. *hobeј*, полаб. *vübē*, словен. *oba*, срб.-хрв. *oba*, *obje*...; кор. и.-е.; *срав.* лит. *abū*, *obikni*.

abūdu, ж. *abidvi*, както у бълг. и у други слав. *obadva*, *obēdvē*; летски *abī* = *оба*, *abidvi*, ст. прус. *abbai*, грц. *ámfb*, лат. *ambo*, гот. *bai*, род. мн. *baddjē*, ст. сканд. *baða*, нѣм. *beide*, англ. *both*, санскр. *ubhāu*, *zend. uba*, *uwa*...

о|бавямъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|бавя II. I., *сжц. ср.* обавяне.

о|б|агнувамъ се, о|б|агнямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. о|б|агна се II. I.

о|б|агрювамъ, о|б|агрямъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|б|агра II. I., *сжц. ср.* об|аграене, об|агрюване.

о|б|адвамъ, о|б|аждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|ада II. I., отъ *об|вад- — предл. о- и гл. *вадья, на|важдамъ;* *вж.* *с|вада*...; *сжц. ср.* об|аждане, об|адване || об|адителъ, об|аждачъ *сжц. м.*

о|б|айвамъ, о|б|айювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|б|ая I. II., *сжц. ср.* р. об|айване, старин. книж. об|айние.

обаница числ. обл. за лица м. р.; *вж.* о ба, *срав.* двојца.

об|бáнѣмъ (об|бáнѣвамъ) *глаго.* прех. тр. III., *екр.* обáня II. 1. || ~ *се гл.* непреход.; *сжиц. ср. р.* обáнѣне || об|бáнѣсамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обáнѣсамъ III., *сжиц. ср.* обáнѣсване.

об|бáрямъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бóря, *сжиц. ср.* обáряне.

обáче *свюыз* против.; стб. **облауе**; словен. обасе, обаш, овак, оваку впрочемъ, 'отъ дветъ страни'...; кор. о б-; и-е. редуване *аро-: *ро- и *bh- въ о ба...; санскр. áрага-s заденъ, последенъ, другъ., гот. afta назадъ, срѣд. нѣм. after после.; *срв.* нѣм. aber но, ала...

об|бáювамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* обáя I. 11., *сжиц. ср.* обáюване; стар. об|бáйние || об|бáй-ниче *сжиц. ср.* || об|бáйтел-енъ, -ни *прил. м.* || об|бáйтелски *прил. м.* || об|бáйтель *сжиц. м., ж.* об|бáйтелка || об|бáйтелство *сжиц. ср.*

об|бáрямъ, об|бáрямъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáря, об|бáря II. 1., *сжиц. ср. р.* об|бáряне.

об|бáднѣжъ *нар.*; *вж.* об|бáднѣжъ.

об|бáвѣвамъ *глаго.* прех. тр., *екр.* об|бáвѣжа I. 10. *сжиц. ср.* об|бáвѣване.

об|бáвѣмамъ *глаго.* прех. III.; *вж.* об|бáвѣмамъ. об|бáвѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáвѣжа I. 6., *сжиц. ср.* об|бáвѣване || об|бáвѣвка *сжиц. ж.*

об|бáвинѣние *сжиц. ср.* старин.; *вж.* вина || об|бáвинѣтель *сжиц. м., ж.* об|бáвинѣтелка || об|бáвинѣл-енъ, -ни *прил. м.* || об|бáвинѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáвинѣжа II. 1., *сжиц. ср.* об|бáвинѣване; *срв.* об|бáвинѣние.

об|бáвѣсамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáвѣсна I. 5; мкрат. усл. об|бáвѣснѣвамъ; *сжиц. ср.* об|бáвѣсване.

об|бáвѣрз(у)вамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáвѣржа I. 10., *сжиц. ср.* об|бáвѣрзване.

об|бáга *сжиц. ж.* 'разточено тѣсто, петура, губа'; *вм.* *об|бáга; кор. общо-слав. въ гы б а т и, др. степень г ѣ н а *вм.* *гѣбнѣж; *вж.* б а н и ц а отъ *гѣбаница.

об|бáгда *глаго.* прех. *екр.* II. 1., мкрат. об|бáгдамъ III., *сжиц. ср.* об|бáгдане.

об|бáгара *сжиц. ж.* || об|бáгарямъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáгоря II. 1., *сжиц. ср.* об|бáгаряне. об|бáгледамъ (об|бáгледвамъ) *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáгледамъ III., *сжиц. ср.* об|бáгледане, об|бáглед(у)ване.

об|бáглозгамъ III., об|бáгложда I. 10. *глаго.* прех. *екр., мкрат.* об|бáглождвамъ (об|бáглождувамъ) III., *сжиц. ср.* об|бáглождване, об|бáглозг(у)ване.

об|бáгнѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáгнѣжа I. 6., *сжиц. ср.* об|бáгнѣване.

об|бáгорѣвамъ I. *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáгоря II. 1. (об|бáгорихъ), *сжиц. ср.* об|бáгорѣване.

об|бáгорѣване (об|бáгорѣвамъ) II. (об|бáгарямъ) *глаго.* непрех. тр. III., *екр.* об|бáгоря II. 2. (об|бáгорѣхъ), *сжиц. ср.* об|бáгорѣване (об|бáгаряне).

об|бáгждамъ (об|бáгждавамъ) *глаго.* непрех. тр. III., *екр.* об|бáгжда II. 1., *сжиц. ср.* об|бáгждане (об|бáгждаване).

об|бáгрѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáгрѣжа I. 7., I. 9.; *сжиц. ср.* об|бáгрѣване.

об|бáгрѣшамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáгрѣшна I. 5., *сжиц. ср.* об|бáгрѣшване; *вж.* грѣсти.

об|бáдарявамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáдаря II. 1., *сжиц. ср.* об|бáдаряване.

об|бáденѣ се *глаго.* непрех. 3-олич. *екр.* II. 1., мкрат. об|бáденѣва се, *сжиц. ср.* об|бáденѣване || об|бáденѣница *сжиц. ж.* 'денница, зорница'. об|бáдера *глаго.* прех. *екр.* I. 1., тр. мкрат. об|бáдѣрамъ III., *сжиц. ср.* об|бáдѣране.

об|бáдѣрвамъ, об|бáдѣрямъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáдѣря II. 1., *сжиц. ср.* об|бáдѣрване, об|бáдѣряне.

об|бáдрѣгвамъ *глаго.* непрех. тр. III., *екр.* об|бáдрѣгна I. 5., *сжиц. ср.* об|бáдрѣгване; *вж.* об|бáдрѣгване.

об|бáдѣлвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáдѣламъ III., *сжиц. ср.* об|бáдѣлване.

об|бáединѣние *сжиц. ср.* || об|бáединѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáединѣжа II. 1. || ~ *се гл.* непрех. || об|бáединѣване *сжиц. ср.*

об|бáеднѣжъ *нар.* обл.; *вж.* об|бáеднѣжъ, офиц. еднѣжъ.

об|бáеднѣвамъ *глаго.* непрех. тр. III., *екр.* об|бáеднѣжа I. 6.; *вж.* беденъ || об|бáеднѣване *сжиц. ср.*

об|бáедѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáедѣжа II. 1.; *вж.* набѣдѣвамъ, бѣдѣжа.

об|бáбез|бáоженъ *прич.* мин. страд. м. 'лишенъ отъ съзнание за Бога'; *гл.* об|бáбез|бáожѣ *глаго.* прех. *екр.* II. 3., тр. об|бáбез|бáожване III.

об|бáбез|бáглавѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáбез|бáглавѣжа II. 1., *сжиц. ср.* об|бáбез|бáглавѣване.

об|бáбез|бáгрѣжвамъ се *глаго.* непрех. тр. III., *екр.* об|бáбез|бáгрѣжа се II. 3., *сжиц. ср. р.* об|бáбез|бáгрѣжване.

об|бáбез|бáкуражѣвамъ! *глаго.* прех. тр. III., об|бáбез|бáкуражѣжа II. 1. = бълг. об|бáбез|бáсърдча, об|бáбез|бáсърдчаване...

об|бáбез|бáлиствамъ, об|бáбез|бáлистѣмъ *глаго.* преход. тр. III., *екрат.* об|бáбез|бáлистѣжа II. 1., *сжиц. ср.* об|бáбез|бáлистѣване, об|бáбез|бáлистѣване, об|бáбез|бáлистѣне.

об|бáбез|бáлюдѣвамъ *глаго.* прех. тр. III. || об|бáбез|бáлюдѣжа II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* об|бáбез|бáлюдѣване.

об|бáбез|бáнадѣждвамъ (об|бáбез|бáнадѣждѣмъ) *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáбез|бáнадѣждѣжа II. 1. || ~ *се гл.* непрех.; *сжиц. ср.* об|бáбез|бáнадѣждѣване (об|бáбез|бáнадѣждѣне).

об|бáбез|бáобразѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáбез|бáобразѣжа II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* об|бáбез|бáобразѣване; *вж.* об|бáбразѣж.

об|бáбез|бáоржѣжвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екр.* об|бáбез|бáоржѣжѣжа II. 3., *сжиц. ср.* об|бáбез|бáоржѣжѣване; *вж.* оржѣжѣне.

об|бáбез|бáпечѣвамъ *глаго.* прех. тр. III., *екрат.* об|бáбез|бáпечѣжа II. 3. || ~ *се гл.* непрех.; *сжиц.*

ср. о|без|печáване в м. чужд. „осигуряване“, с|жц. ср. старин. о|без|печéние.
 о|без|плодявамъ (обезплóждамъ) гл. прех. тр. III., екрат. о|без|плодѣ II. 1., с|жц. ср. о|без|плодяване (обезплóждане).
 о|без|по|койвамъ (обезпокойвамъ) гл. прех. тр. III., екрат. о|без|по|кой II. 1.; кор. въ по|кой; друга отгласна степ. по|чина (чи отъ *кѣ, и. е. *кѣІ.; срв. латин. quies, ге|quiet..) || ~ се гл. непрех. || о|без|покойване (обезпокойване) с|жц. ср. р.
 о|без|силвамъ, о|без|силямъ гл. прех. тр. III., екр. о|без|сила II. 1. || ~ се гл. непрех.; с|жц. ср. о|без|силване (обезсилване).
 о|без|слáвень прич. мин. стр. м. || обезслáвя гл. прех. екр. II. 1., тр. мкр. обезслáвямъ III. || ~ се гл. непрех.
 о|без|смъртявамъ (о|без|смъртямъ) гл. прех. тр. III., екр. о|без|смъртя II. 1. || ~ се гл. непрех., с|жц. ср. о|без|смъртяване, о|без|смъртяне.
 о|без|срамямъ (обезсрамямъ се) гл. непрех. тр. III., екрат. о|без|срамѣ се II. 1., с|жц. ср. о|без|срамяне, обезсрамяване.
 о|без|страшáвамъ се гл. непрех. тр. III., екр. о|без|страшá се II. 3., с|жц. ср. р. о|без|страшáване.
 о|без|сърдчáвамъ гл. прех. тр. III., екр. о|без|сърдчá II. 3. = чужд. „обезкуражавамъ“ || ~ се гл. непрех. || о|без|сърдчáване с|жц. ср. || обезсърдчéние с|жц. ср. стар. || о|без|сърдчѣтел-енъ, -ни прич. м.
 о|без|умѣвамъ I. гл. непрех. тр. III., екр. о|без|умѣ I. 6., с|жц. ср. р. о|без|умѣване.
 о|без|умявамъ II. гл. прех. тр. III., екр. о|без|умя II. 1., с|жц. ср. о|без|умяване.
 о|без|цвѣтвамъ, обезцвѣтямъ, обезцвѣтѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. о|без|цвѣтѣ II. 1., с|жц. ср. обезцвѣтване, обезцвѣтѣне, обезцвѣтѣване.
 о|без|чáдвамъ гл. прех. тр. III., екр. обезчáдѣ II. 1.; кор. въ старин. чáдо: чéдо.
 о|без|честявамъ (о|без|честямъ) гл. прех. тр. III., екр. о|без|честѣ II. 1., с|жц. ср. о|без|честяване (о|без|честяне); старин. о|без|честéние.
 о|без|щетявамъ гл. прех. тр. III., екр. о|без|щетѣ II. 1., с|жц. ср. о|без|щетѣване, стар. о|без|щетéние; кор. въ щета.
 об|ектъ с|жц. м. 'предметъ'; рус. об|ект < нѣм. Objekt < лат. objectum > фр. objet, итал. oggetto...; против. с|уб|ектъ 'подметъ' || об|ективъ с|жц. м. || об|ективенъ прич. м. || об|ективность с|жц. м.; в|ж. и об|ектъ.
 об|емъ с|жц. м. || об|емамъ, об|нимамъ гл. прех. тр. III., екр. об|ема (об|нѣма) I. 4., с|жц. ср. об|емане (об|нѣмане); срв. в|з|ема, с|н|ема. || об|ем-енъ, -ни прич.

м. || об|емистъ прич. м. || об|емность, об|емистость с|жц. ж.
 об|беръ-хоф|маршалъ с|жц. м.; нѣм. || об|беръ-хоф|майсторъ с|жц. м. р. || об|беръ-камерхеръ с|жц. м. || об|беръ-квартир|майстеръ с|жц. м. || об|беръ-офицеръ с|жц. м.; рус. отъ измѣн. нѣм.
 об|берá гл. прех. екр. I. 1., мкр. об|ирамъ (об|ервамъ) III. || (об|еръ с|жц. м. в м. об|биръ || (об|ерникъ с|жц. м. в м. об|бирникъ).
 об|ѣсвамъ (обл. старин. об|ѣсвамъ) гл. прех. тр. III., екр. об|ѣся II. 1. отъ *о-б-вѣс-, др. отгл. степ. на кор. въ непрех. в|и|с|я, срв. зѣя: з|и|на; с|жц. ср. об|ѣсване || об|ѣсникъ, (об|ѣсилникъ), (обл. стар. об|ѣшнякъ) с|жц. м., ж. об|ѣс-еница, -ница, -илница || об|ѣсникъ с|жц. м. предл. об. + кор. стб. вѣс-; стб. вѣснѣти; об|ѣсникъ отъ *об|вѣс-ьникъ, затова рус. по|веса=обесникъ || об|ѣсница с|жц. жс. || об|ѣснически прич. м.
 об|ещá (обесца > *об-вѣс-.) (негли и *об-вед-...) с|жц. жс.; обл. об|етка, об|ица; кор. вис-: вѣс (в|е|с-), въ об|ѣсвамъ.
 об|ѣтъ с|жц. м. р. < *ob-větъ; срв. съветъ; || об|ѣтованъ прич. мин. стр. м. || об|ещавамъ гл. прех. тр. III., екр. об|ещá I. 6. отъ *об-вѣштати, кор. общослав. вѣт-въ от|вѣтѣ, съ|ветъ, чеш. věta 'изречение'... || об|ещáние с|жц. ср.
 об|жегá, об|жежá гл. прех. екр. I. 7., мкр. об|жигамъ (об|жигамъ) III.
 об|завѣждамъ гл. прех. тр. III., екр. об|завѣда I. 8., с|жц. ср. об|завѣждане.
 об|залагамъ се гл. непрех. тр. III., екр. об|залажа се II. 3., с|жц. об|залагане || об|залагъ с|жц. м.
 об|зѣмамъ, об|зимамъ гл. прех. тр. III., екр. об|зѣма I. 4., с|жц. ср. об|зѣмане, об|зимане; в|ж. в|з|ема, об|в|з|емамъ.
 об|зйждамъ гл. прех. тр. III., екр. об|зйждамъ III.; в|ж. с|ществ. зидъ.
 об|зйрамъ се гл. непрех. тр. III., екр. об|зрá се I. 2., с|жц. ср. об|зйране || об|зъръ с|жц. м.; р. в|ж. в|з|ирамъ се, сѣ|зрá, в|з|оръ.
 об|знáвамъ (се) гл. (не)прех. тр. III., екр. об|знáя се I. 6. и II. 1., с|жц. ср. об|знáване.
 об|зорявамъ се гл. непр. тр. III., екр. об|зоря се II. 1., с|жц. ср. об|зоряване; отъ зора.
 об|зървамъ се гл. в|ж. непрех. тр. III., екр. об|зърна се I. 5., мкр. об|зърнувамъ, с|жц. ср. об|зър(ну)ване || об|зъртамъ се гл. непрех. тр. III., екр. об|зърна се I. 5., с|жц. ср. об|зъртане; „кор.“ зърт- отъ зър-; срв. отношение вѣртя : об|зр-на; стбълг. зърѣтн. .; срв. об|зоръ, в|з|оръ; про|з|ор-ецъ...
 об|бивамъ гл. прех. тр. III., екр. об|бйа 'б|ия', чукамъ о другъ предметъ, очуквамъ || ~ се гл. непрех., с|жц. ср. об|биване.

оби|вивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. оби|вѣя I. 6., *сжц. ср.* оби|вѣване.
 оби|грáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. оби|грáя I. 6., *сжц. ср.* оби|грáване.
 оби|грáждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. оби|градя II. 1., *сжц. ср.* оби|грáждане, *вж.* об|граждамъ.
 об|грѣщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|грѣна; *сжц. ср.* об|грѣщане; кор. въ грѣсти; рус. горсть.
 об|бѣда I. *сжц. ж.*; стб. **обнѣд**, рус. обѣда, кор. бид-, др. отгласна степ. въ общослав. бѣд- (н. б. бед-) въ бедя; *срав.* зина: зѣя; кор. и.-е. *beid(h)-...; *срав.* гот. baidan принуждавамъ, ст. англ. bædan, ст. сакс. bēdian изисквамъ. || об|бѣд-енъ I., -ни *прил. м.* р. 'оскърбителенъ' || об|бѣденъ II. *прич.* мин. стр. м. || об|бѣд-никъ *сжц. м.* || -чивъ *прил. м.* || об|бѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣдя II. 1., *сжц. ср.* об|бѣждане; мнението, че обивждамъ е отъ *об|виждамъ, както не|на|виждамъ, не е за предпочитане.
 об|бѣда II. *гл.* прех. екр. I. (обидохъ, обидѣлъ, -ли), мкр. об|бѣждамъ 'обикалямъ', отъ глаг. и да, *сжц. ср. р.* об|бѣждане || об|бѣдка *сжц. ж.*
 об|бѣкалямъ *гл.* (не) прех. тр. III., екр. об|бѣколя II. 1., *сжц. ср.* об|бѣкаляне; отгласъ кол-: кал-; кор. кол-о, о|коло, колело. || об|бѣкълка *сжц. ж.*, ум. об|бѣкълчица.
 об|бѣквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣкна I. 5., мкрат. об|бѣкнுவамъ III.; кор. ст. слав. вѣк-; *срав.* на|виквамъ; гл. об|бѣкна < *об-вѣк- || об|бѣкнать *прил.* (прич. мин. стр.) м. || об|бѣкновѣнъ *прил. м.* || об|бѣкновѣние *сжц. ср.* книж. || об|бѣкновѣно *нар.* || об|бѣчай *сжц. м.* отъ праслав. *ob|vuk-ěi.
 об|бѣколя *гл.* (не) прех. екр. II. 1. || об|бѣкълка *сжц. ж.*; *вж.* обикалямъ; кор. въ о|коло.
 об|бѣкравамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣкравча II. 3., *сжц. ср.* об|бѣкравчане; *вж.* об|бѣкравчамъ.
 об|бѣл-енъ, -ни *прил. м.* || об|бѣлие *сжц. ср.*; *вж.* изобилие; стб. **обнлнѣтъ, обнлнѣ**, рус. обильный, обилие, чеш. obilь зърнени храни, обл.'рѣжь'; obilna магазинъ за з. храни, словен. obilje пълнота...; вм. *ob-vil-, стб. и **изкнлнѣ**; кор. и.-е. *vei-... *vi-... спущамъ (се); силно, изобилно...; *срав.* санскр. vīti-изобиленъ обѣдъ, dēvāvilī-пиръ за боготвѣтъ, лат. vis, вин. пад. vim сила, гръц. ἴς, ἴφι съ сила (нѣкогаш. твор. пад.)...
 об|бѣрадвамъ (се) *гл.* (не) прех.; *вж.* об|бѣрадвамъ (се).
 об|бѣирамъ (об|бѣрвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣра I. 1., *сжц. ср.* об|бѣране || об|бѣбиръ *сжц. м.*, ум. об|бѣирецъ || об|бѣирачъ *сжц. м.*, ж. об|бѣирачка || об|бѣирка *сжц. ж.* || об|бѣирникъ *сжц. м.*, ж. об|бѣирница || об|бѣ-

нически (об|бѣирнишки) *прил. м. и нар.* || об|бѣирничество *сжц. ср.*
 об|бѣискъ *сжц. м.*; рус. обыск, както роз|иск, с|иск... || об|бѣискувамъ *гл.* прех. тр. III. книж. 'правя обыскъ, претърсвамъ', кор. въ искамъ, и ща' търся', недобре бълг. съ нѣм. наст. „обискирамъ“, „обискиране“.
 об|бѣитáвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. об|бѣитáя; кор. въ вита я; обитая < *об|бѣитати; *сжц. ср. р.* об|бѣитáване || об|бѣитáемъ *прил.* (прич. сег. страд.) м. || об|бѣитáемость *сжц. ж.* || об|бѣитáлище *сжц. ср.* || об|бѣитáлница *сжц. ж.* || об|бѣитáтель *сжц. м.*, ж. об|бѣитáтелка || об|бѣитáтельство *сжц. ср.* || об|бѣитѣль *сжц. ж.*; стб. **обитѣль** || об|бѣитѣлски *прил. м.* 'отъ обитѣль', 'мънастирски'; по народна етимология 'Битолски просекъ' вѣсто 'обитѣлски' = мънастирски (просекъ).
 об|бѣихóждамъ, об|бѣихáждамъ (об|бѣихóд-вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣихóдя II. 1.; *вж.* об|бѣихóждамъ, *сжц. ср.* об|бѣихóждане, об|бѣихáждане || об|бѣихóдъ *сжц. м.* || об|бѣихóд-енъ, -ни *прил. м.*
 об|бѣихвáщамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* об|бѣихвáщамъ.
 об|бѣица *сжц. ж.*, ум. об|бѣичка; *вж.* и об|бѣица; кор. въ вис-я въ вѣс-я (вѣсити, вм. об|бѣся); *вж.* об|бѣица: об|бѣся.
 об|бѣичъ *сжц. ж.* р. < *об-вѣк- || об|бѣичамъ *гл.* прех. тр. III. екр. об|бѣикна I. 5., мкр. усл. об|бѣикнுவамъ, съкрат. об|бѣичвамъ III.; об|бѣик-, об|бѣич- < *об-вѣк-, *об-вѣч-; *срав.* на|виквамъ, на|викъ: об|бѣичай < *об-вѣк-ѣи || об|бѣичане *сжц. ср.* || об|бѣичай *сжц. м.* || об|бѣичá-енъ, -ѣни *прил. м.* || об|бѣич-енъ, -ни *прил. м.* || об|бѣичливъ *прил. м.* || об|бѣичливо *нар.* || об|бѣичниче *сжц. ср.* || об|бѣичность, об|бѣичливость *сжц. ж.*
 об|бѣило *сжц. ср.* 'навой...'; < *об-ви-; кор. въ вия: вой || об|бѣя *гл.* прех. екр.; *вж.* об|бѣивамъ. — об|бѣектъ *м.*, *вж.* об|бѣектъ.
 об|бѣкáчамъ (об|бѣкáчвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣкáча II. 3., *сжц. ср.* об|бѣкáч(в)ане.
 об|бѣкáйтвамъ (об|бѣкáйтямъ), об|бѣкáичвамъ (об|бѣкáичамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣкáитя II. 1., об|бѣкáича II. 3., *сжц. ср.* об|бѣкáйтване, об|бѣкáичване; *вж.* китка.
 об|бѣкóва *сжц. ж.* || об|бѣкóвáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣкóвá (об|бѣкóвж) I. 9., *сжц. ср.* об|бѣкóвáване; *сжц. ж.* мн. об|бѣкóви; *вж.* о|кóви.
 об|бѣкóлвамъ (об|бѣкóлѣвамъ, об|бѣкóлѣсвамъ) *гл.* прех. тр. III. 'заобикалямъ', екр. об|бѣкóля II. 1., (об|бѣкóлѣсамъ, об|бѣкóлѣша I. 10.), *сжц. ср.* об|бѣкóл-ване, об|бѣкóлѣсване.
 об|бѣкóпáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣкóпáя I. 6., *сжц. ср.* об|бѣкóпáване; *срав.* окопáвамъ || об|бѣкóпъ *сжц. м.*
 об|бѣкравчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бѣкравча II. 3., *сжц. ср. р.* об|бѣкравчане; *вж.* об|бѣкравча.

об|крътвамъ *гл.* прех. тр.; *вж.* об|кръ|тъ|я|
 об|кръ|тъ|швамъ *гл.* прех. тр. III., екр. *вж.*
 об|кръ|тъ|ша.
 об|кръ|жъ|вамъ (об|кръ|жвамъ) *гл.* прех.
 тр. III., екр. об|кръ|жъ| II. 3., *сжи. ср.* об|
 кр|жъ|ване (об|кръ|жване).
 об|бл|ага *сжи. ж.*, ум. об|бл|а|ги|ца; кор. въ
 благо.
 об|бл|агамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|о|жа
 II. 3., *сжи. ср.* об|бл|а|гане; *вж.* об|бл|о|гъ|:
 на|бл|агамъ.
 об|бл|а|год|етел|ствувамъ *гл.* прех. тр. III.;
 кор. въ д|б|я; *вж.* б|ла|го|детелъ || об|
 ла|год|етел|ствуване *сжи. ср.*
 об|бл|а|го|род|явамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 об|бл|а|город|я| II. 1., *сжи. ср.* об|бл|а|город|я|
 ване || об|бл|а|город|енъ *прил.* (прич. мин.
 страд.) *м. р.*
 об|бл|а|да|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|а|д|а|
 д|а|я I. 6.; кор. въ вл|а|д|я; обладавамъ
 < *об-владавамъ; *сжи. ср.* об|бл|а|да|ване.
 || об|бл|а|да|ние *сжи. ср.* старин. книж.
 об|бл|а|жъ|вамъ (об|бл|ажвамъ) *гл.* прех. тр.
 III. 'давамъ н|ко|му| б|ла|жно| да| яде...',
 екр. об|бл|ажъ II. 3. || ~ се *гл.* непрех.,
сжи. ср. р. об|бл|аж|ване (об|бл|ажване);
 съвършено различно е у|б|л|а|ж|а|в|а|мъ
 'с|м|ѣ|тамъ| б|ла|женъ| или| б|ла|г|а|тъ|къ',
 у|б|л|а|ж|а.
 об|бл|азвамъ (об|бл|азямъ) *гл.* прех. тр. III.,
 екр. об|бл|а|з|а II. 1., *сжи. ср.* об|бл|аз|ване,
 об|бл|аз|яне.
 об|бл|акъ *сжи. м.* отъ *об|в|л|а|къ; друга
 отгласна степенъ на кор. *вж.* вл|б|ка.
 об|бл|акъ|тъ|вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
 об|бл|акъ|тъ| II. 1., *сжи. ср.* об|бл|акъ|тъ|
 ване.
 об|бл|а|сть *сжи. ж.* < *об-власть, стъ < дтъ,
 кор. въ вл|а|д|я || об|бл|а|ст-енъ, -ни *прил. м.*
 об|бл|а|чамъ, об|бл|ичамъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. об|бл|л|к|а I. 7. < *обвличамъ, *об-
 вл|б|ка; *срав.* на|в|л|ичамъ; *сжи. ср.*
 об|бл|а|чане, об|бл|ичане.
 об|бл|аче *сжи. ср.*, ум. отъ об|бл|акъ || об|
 б|л|ач-енъ, -ни *прил. м.* || об|бл|ачецъ *сжи.*
 умал. *м. р.*
 об|бл|егна *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.; *вж.* об|бл|л|гамъ.
 об|бл|екъ *сжи. м.* стар. обл. (обл. и мн. об|
 б|л|я|ци) 'зърна жито останали неовърхани,
 съ луспи 'обл|б|чени'; надали отъ стб.
 от|бл|кк|ъ 'остаткъ'; *вж.* об|бл|ички,
 об|бл|б|ка.
 об|бл|екъ|чамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|
 б|л|екъ| II. 3.; кор. въ л|екъ; стб. л|б|г|к|ъ,
 рус. л|б|гкий || об|бл|екъ|чане *сжи. ср. р.*
 || об|бл|екъ|ч|ение *сжи. ср.* стар. книж. || об|
 б|л|екъ|ч|ител-енъ, -ни *прил. м.*
 об|бл|енявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
 об|бл|ен|я се II. 1., *сжи. ср. р.* об|бл|ен|яване.
 об|бл|епявамъ (об|бл|епвамъ), об|бл|епямъ *гл.*

прех. тр. III., екр. об|бл|еп|я II. 1., *сжи. ср.*
 об|бл|еп|яване, об|бл|епване, об|бл|епяне.
 об|бл|ещя се *гл.* непрех.; *вж.* об|бл|ещвамъ се.
 об|бл|ивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. *вж.* об|бл|б|я.
 об|бл|игация *сжи. ж.*; кор. лат. || об|бл|ига|
 ци|он-енъ, -ни *прил. м.*
 об|бл|извамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|и|жа
 I. 10., *сжи. ср.* об|бл|изване.
 об|бл|изу (об|бл|изо), об|бл|изомъ *нар.*
 об|бл|икъ *сжи. м.* 'форма, образъ'.
 об|бл|истямъ се, об|бл|иствамъ се *гл.* непрех.
 тр. III., екр. об|бл|ист|я се II. 1.
 об|бл|итамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|ет|я II. 2.
 об|бл|ичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|л|к|а;
 вм|сто. *об-вл|б|ж; *срав.* на|в|л|ичамъ;
сжи. ср. об|бл|ичане.
 об|бл|ичител-енъ, -ни *прил. м.*, *вж.* и з|о|б|
 л|ичавамъ || об|бл|ичителность *сжи. ж.*
 об|бл|ички *сжи. ж.* обл.; *вж.* об|бл|екъ.
 б|бл|и (и об|б|л|л) *прил. м.*; отъ *об-в|л|-,
 кор. въ в|л|а|г|амъ || об|бл|о *прил. ср.* и *нар.*;
вж. об|б|л|л || об|бл|ость *сжи. ж.* || об|бл|ене
сжи. ср., *гл.* прех. об|бл|я II. 1.
 об|бл|огъ *сжи. м.* || об|бл|ожвамъ *гл.* прех. мкр.
 III., *вж.* об|бл|а|гамъ, екр. об|бл|о|жа II. 3.
 || об|бл|ожникъ *сжи. м.* 'дъждъ при ц|б|ло
 об|бл|ожено небе'.
 об|бл|омъ-зкъ *сжи. м. р.*, мн. -ци; кор. въ
 гл. л|о|м|я.
 об|бл|л|вамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* об|бл|ю|
 в|а|мъ, екр. об|бл|л|вамъ.
 об|бл|л|гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|л|гна
 I. 5., мкр. об|бл|л|гнувамъ || ~ се *гл.* непрех.,
сжи. ср. об|бл|л|гане || об|бл|л|гало *сжи. ср.*
 || об|бл|л|галка *сжи. ж.*
 об|бл|л|к|а *гл.* прех. екр. I. 7. отъ *об|в|л|л|ж|
 мкр. об|бл|л|чамъ, об|бл|л|чамъ || об|бл|л|кл|о
сжи. ср. || об|бл|л|чка *сжи. ж.*
 об|бл|л|щвамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр.
 об|бл|л|ещя се II. 1., *сжи. ср.* об|бл|л|щване.
 об|бл|л|б|я *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. об|бл|л|вамъ
 III.; прич. мин. стр. м. об|бл|л|тъ, об|бл|л|нъ,
сжи. ср. об|бл|л|ване.
 об|бл|лювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|лю|вамъ
 III, об|бл|лю|я I. 6., *сжи. ср.* об|бл|люване.
 об|бл|любенъ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.*
 об|бл|ля *гл.* прех. тр., *вж.* об|бл|и.
 об|бл|ляци *сжи. м.* мн. обл., *вж.* об|бл|екъ,
 об|бл|ички.
 об|бл|м|азвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|м|а|жа
 I. 10., *сжи. ср.* об|бл|м|азване.
 об|бл|м|ивамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. об|бл|м|ия
 I. 6., *сжи. ср.* об|бл|м|иване.
 об|бл|м|ир|исвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|м|и|
 р|и|ша I. 10., *сжи. ср.* об|бл|м|ир|исване.
 об|бл|м|ислямъ, об|бл|м|ислювамъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. об|бл|м|ис|ля II. 1., *сжи. ср.* об|бл|м|ис|
 ляне, об|бл|м|ислюване.
 об|бл|мит|явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|мит|я
 II. 1., *сжи. ср.* об|бл|мит|яване; *вж.* м|ит|о.
 об|бл|м|от|авамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|бл|м|о|
 т|а|я I. 6., *сжи. ср.* об|бл|м|от|аване.

- об|мѣна *сжц. ж.* || об|мѣнѣ *сжц. м.* || об|мѣ-
нямъ, об|мѣнявамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
об|мѣня II. 1., *сжц. ср.* об|мѣняване.
- об|надѣждвамъ (об|надѣждямъ) *гл.* прех.
тр. III., екр. об|надеждя II. 1., *сжц. ср.*
обнадѣждване, обнадѣждяне.
- об|на́жвамъ *глагол.* прех. тр. III.; отъ рус.;
кор. въ стб. **НАГЪ** „голь“ || об|на́женъ
прич. мин. страд. м. (*прил.*), (о мечъ: из-
ваденъ, голь мечъ).
- об|на́рѣдвамъ (об|на́рѣдудвамъ) *гл.* прех.
тр. III. за чуждин. 'публикувамъ' || ~ се
глагол. непрех., || об|на́рѣдване *сжц. ср.*
= 'чужд. 'публикуване, публикация'.
- об|на́сямъ (об|на́свамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. об|на́сѣ I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.*
ср. об|на́сяне.
- об|на́мамъ, об|на́ймамъ *глагол.* прех. тр. III.,
вж. обемамамъ.
- об|на́извамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|на́ижа
I. 10., *сжц. ср.* об|на́изване.
- об|на́иквамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. об-
на́икна I. 5., *сжц. ср.* об|на́икване.
- об|на́исамъ *гл.* прех. тр. III., *вж.* обна́сѣ
|| ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* об|на́исане.
- об|на́итачъ *сжц. м. р.* обл. 'подножие на
станъ...'; представ. об- и сжществит.
нити 'нищелки...'. .
- об|на́ова *сжц. ж.*; *вж.* новъ || об|на́овѣтель
сжц. м. р., *ж.* об|на́овѣтелка || об|на́овѣ-
телски *прил. м.* || об|на́овѣтелство *сжц.*
ср. || об|на́овѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
об|на́овѣ II. 1., *сжц. ср. р.* об|на́овѣване
|| об|на́овѣление *сжц. ср.* старин.
- об|на́оска *сжц. ж.*, об|на́осн. мн. || об|на́осямъ
гл. непрех. тр., *вж.* обна́сѣмъ се,
сжц. ср. об|на́осяне.
- об|на́общавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. об-
на́общѣ II. 1., *сжц. ср. р.* об|на́общаване;
произв. отъ прил. об|на́и.
- об|на́богатѣвамъ (об|на́богатѣвамъ) *гл.* прех.
тр. III.; *срав.* за|на́богатѣвамъ, екрат. об|на́богатѣѣ
I. 6., *сжц. ср.* об|на́богатѣване || об|на́богатѣ-
теленъ, -ни *прил. м.* || об|на́богатѣтель *сжц. м.*
- об|на́богатявамъ II. *глагол.* преход. тр. III., екр.
об|на́богатѣѣ, *сжц. ср.* об|на́богатѣване.
- об|на́боготворявамъ *гл.* преход. тр. III., екрат.
об|на́боготворя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.,
сжц. ср. об|на́боготворяване и старин. обо-
готворѣние.
- об|на́бѣдъ *сжц. м.*; отъ кор. въ бѣда; *вж.*
о|на́бѣдъ.
- об|на́бѣрѣние *сжц. ср.* || об|на́бѣрѣтеленъ, -ни
прил. м.; рус. || об|на́бѣрѣвамъ *гл.* преход.
тр. III., екр. об|на́бѣрѣ II. 1. || ~ се *гл.* не-
прех., *сжц. ср.* об|на́бѣрѣване.
- об|на́божѣвамъ *гл.* преход. тр. III.; кор. *вж.*
бо|на́божѣ, *сжц. ср.* об|на́божѣване || об|на́божѣ-
тель *сжц. м. р.*, *ж.* об|на́божѣтелка.
- об|на́обзначавамъ *гл.* преход. тр. III., екр.
об|на́обзначѣ II. 3., *сжц. ср.* об|на́обзначаване,
старин. об|на́обзначѣние.
- об|на́о́зрѣние *сжц. ср. р.* 'прегледъ'; книж.
отъ рус.
- об|на́о́блярявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
об|на́о́бляря се II. 1., *сжц. ср.* об|на́о́бляряване;
вж. бо|на́о́бляринъ.
- об|на́о́няние *сжц. ср.* книж. старин. и рус.;
кор. и.-е. *ап-, общо-слав. *он-; *срав.*
латин. animus духъ, грц. ánemos вѣтъръ,
санскр. ániti дѣша...; и ж-хати 'ми-
риша'; *вж.* въ ж-хамъ; благоухание
|| об|на́о́нятеленъ, -ни *прил. м.*; рус.
- об|на́о́рѣ *сжц. м.*, умал. об|на́о́рець, умал. *ср.*
об|на́о́рече в.м. об|на́о́рѣ; кор. вор- въ от-
|на́о́рѣ, от|на́о́рѣ, за|на́о́рѣ. || об|на́о́брище
сжц. ср. || об|на́о́брски *прил. м.*
- об|на́о́бравямъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат.
об|на́о́бравѣ се II. 1., *сжц. ср.* об|на́о́бравѣване
об|на́о́бравямъ (об|на́о́бравямъ) *гл.* прех. тр. III., екр.
об|на́о́бравѣ II. 1., *сжц. ср.* об|на́о́бравѣване, об|на́о́бравѣ-
ване
- об|на́о́ротъ *сжц. м.*; рус. в.м. *об|на́о́воротъ, бѣлг.
(съ друго значение) об|на́о́ратъ, отъ пред-
слав. *ob|vort-; друга отглас. степенъ на
кор. въ вѣртѣ, латин. vertere... .
- об|на́о́бсѣвамъ (об|на́о́бсѣвамъ) *гл.* непрех. тр.
III., екр. об|на́о́бсѣѣ I. 6., *сжц. ср.* об|на́о́бсѣ-
ване (об|на́о́бсѣване).
- об|на́о́работвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об|на́о́ра-
бѣтя II. 1., *сжц. ср.* об|на́о́работване (обра-
бѣтяне) || об|на́о́работка *сжц. ж.*
- об|на́о́радвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *глагол.*
непрех. || об|на́о́радванъ *прич.* мин. страд. м.
- об|на́о́раждамъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат.
об|на́о́родѣ се II. 1., *сжц. ср.* об|на́о́раждаване.
- об|на́о́образъ *сжц. м.*, ум. *ср.* об|на́о́образче; стблг.
об|на́о́разъ, рус. образ, пол. чръ. сб-хрв.
obraz.; кор. общо-слав. рѣзъ: рѣзати
'рѣжа', редуване както въ из|на́о́рѣза:
из|на́о́лазямъ, сѣдѣти: садити сѣд
(рус. садитесь 'седнете').. || об|на́о́разецъ
сжц. м. || об|на́о́образцовъ *прил. м. р.* || обра-
зѣвамъ *гл.* преход. книж. по рус.; *срав.*
обл. родоп. гл. на -о|на́о́вамъ (ку|на́о́вамъ...)
|| об|на́о́образованіе *сжц. ср.*; рус. || об|на́о́образова-
ность *сжц. ж.* || об|на́о́образованъ *прил.* (*прич.*
мин. страд. м. старин., рус.) || об|на́о́образовѣтел-
енъ, -ни *прил. м.* || об|на́о́образувамъ *гл.* прех.
тр. III., *сжц. ср.* отглас. образѣване.
- об|на́о́образуямъ *гл.* прех. тр. III., екр. об-
на́о́образуѣ II. 1., *сжц. ср.* об|на́о́образуѣване.
- об|на́о́бранъ *прич.* мин. стр. м. отъ об|на́о́бера.
- об|на́о́брана *сжц. ж.*; *вж.* от|на́о́брана.
- об|на́о́бранямъ *гл.* прех. тр. III., екр. I. об|на́о́браня
II. 1., *сжц. ср.* об|на́о́браняне; *вж.* бранѣ.
- об|на́о́бранявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. об-
на́о́бранѣ II. 1.; *вж.* рано. об|на́о́браня. под|на́о́бра-
нявамъ, *сжц. ср.* об|на́о́браняване.
- об|на́о́брасѣлъ, -ли *прил.* (*прич.* мин. действ.)
м., *вж.* раста || об|на́о́брасѣвамъ *гл.* непрех.
тр. III., екр. об|на́о́брасѣ I. 7., об|на́о́брасѣна I. 5.,
мкрат. об|на́о́брасѣнувамъ III., *сжц. ср. р.*
об|на́о́брасѣване.

- об|ра|тъ *сжиц. м.* народ. || об|ра|тъ *сжиц. м.* книж.; *вм.* *об|в|ра|тъ; *вжс.* рус. об|о|ро|тъ; *срав.* об|ла|къ || об|ра|т-енъ, -ни *прил. м.* || об|ра|тно *нар.*
- о|бра|шня|вямъ (обрашневявамъ) *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* непрех.
- об|ра|щамъ *гл.* прех. тр. III.; отъ кор. въ|в|ра|тъ: въ|р|тя, въ|щ|амъ; *вжс.* об|р|ъ|щамъ, *сжиц. ср.* об|ра|щане || об|ра|щѣние *сжиц. ср.* книж. старобълг., и въ рус.; *срав.* об|р|ъ|щане.
- об|ре|дѣ *сжиц. м.*; стб. об|р|а|дѣ, рус. об|р|яд.; *вжс.* редѣ || об|ре|д-енъ, -ни *прил. м.* || об|ре|ждамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* об|ре|дѣ II. 1. 'изредя', *сжиц. ср.* об|ре|ждане.
- об|ре|ка *глагол.* прех. *екр.* I. 7., *мкр. вжс.* об|ри|чамъ || об|ре|къ *сжиц. м.* обл. отъ *гл.* река; *вжс.* об|р|окъ.
- о|бре|ня|вямъ *гл.* прех. тр. III. книж. рус.; стб. брѣ|м|а 'товаръ' || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* об|ре|ня|ване || об|ре|ня|тель *сжиц. м.* | об|ре|ня|тел-енъ, -ни *прил. м.*
- об|ре|тѣние *сжиц. ср.* старин. 'намиране'; стб. об|р|ѣ|тѣние, рус. об|р|етѣние; *срв.* и з-|об|р|ѣ|тѣние; кор. ст. слав. рѣ|т-: р|л|т-въ срѣ|щамъ: срѣ|щна < *сѣ-рѣ|т|а-, *сѣ-р|л|т|а; *срв.* срб.-хрв. s|r|e|ѣ|a 'доброчестина'... || об|ре|тѣнъ (об|р|ѣ|тѣнъ) *сжиц. соб. лич. м.*, произв. Об|р|ѣ|шко *вм.* *Об|р|ѣ|шко || об|р|ѣ|швамъ (об|р|ѣ|шувамъ) *гл.* прех. тр. III. старин. област. 'намирамъ', *екрат.* об|р|ѣ|шна I. 5.; *срав.* срѣ|щна, *сжиц. ср.* об|р|ѣ|шване, *сжиц. соб. лич. м.* Об|р|ѣ|шко (Об|р|ѣ|шко).
- об|ри|вамъ I. и об|ри|нвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* об|ри|на I. 5. (и старин. об|ри|я I. 6.); стбъл. *гл.* р|н|т|н || об|ри|ва *сжиц. жс.* 'сипаница, шарка'; др. отгг. степ. въ|р|ов|я; *сжиц. ср.* об|ри|(н)ване || об|ри|въ *сжиц. м.*
- о|бри|вамъ II. *гл.* прех. тр. обл. стар. III., *екр.* об|ри|я I. 6. 'обръсна'; *вжс.* об|ри|ч-вамъ; *срав.* бр|ичъ 'бръсначъ', об|ри|ч(у)вамъ (се).
- о|бри|свамъ *гл.* прех. тр. III.; *вжс.* об|ъ|р-с(у)вамъ II., об|ъ|р|ша, *екрат.* о|бри|ша I. 10.
- об|ри|чамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* об|ре|ка I. 7., *сжиц. ср.* об|ри|чане.
- о|бри|чвамъ *гл.* прех. тр. III., обл. старин. *екрат.* об|ри|ча II. 3. (4.); *вжс.* бр|ичъ 'бръсничъ', словен. brivag брѣ|снарь...; *срав.* об|ри|я, *сжиц. ср. р.* об|ри|чване (и о|бри|чване, отъ обл. бр|ия).
- об|ро|дѣ (се) *гл.* (не)прех. тр. II. 1., *мкр.*; *вжс.* об|ра|ждамъ || об|ро|дѣнъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*
- об|ро|къ *сжиц. м. р.*; кор. др. степ. въ|р|ек-а || об|ро|карь *сжиц. м., жс.* об|ро|карька, *ср.* ум. об|ро|карьче || об|ро|карьски *прил. м.* || об|ро|чище *сжиц. ср.*
- об|ро|нвамъ (об|ро|нямъ, об|ро|нювамъ) *глагол.* прех. тр. III., *екр.* об|ро|ня II. 1., *сжиц. ср.* об|ро|н-ване, об|ро|няне.
- об|ро|ся|вамъ *глагол.* прех. тр. III., *екр.* об|ро|ся II. 1., *сжиц. ср.* об|ро|сяване.
- об|ро|чище *сжиц. ср.* произв. отъ об|ро|къ.
- об|ру|жвамъ *гл.* прех. тр. III., обл. 'въоръжавамъ', *екр.* об|ру|жа II. 3. || ~ *се гл.* непрех. || об|ру|жа *сжиц. жс.* || об|ру|жамъ *гл.* прех. тр. III. обл. || ~ *се гл.* непрех. 'да се нажитъ'...
- о|бру|лвамъ, о|бру|лямъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* о|бру|ля II. 1., *сжиц. ср.* о|бру|лване, о|бру|ляне.
- о|бру|свамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* о|бру|с II. 1., *сжиц. ср.* о|бру|сване.
- об|ру|съ *сжиц. м.* стар. обл. 'кърпа за изтриване (избърсуване) лице и рже'; тур. пешкиръ; кор. б|р|у-с, др. отгг. степ. брѣ|с- 'бриша' и брѣ|с- 'бърша, обърсувамъ'; *вжс.* об|ъ|р|шецъ; стб. о|к|роу|съ и оу|к|роу|съ || об|ру|сецъ *сжиц. м.* ум.
- об|ру|чѣние *сжиц. ср.* книж. отъ рус. ц.сл.; стб. об|р|у|ченне; *вжс.* об|р|ж|ки || об|ру|ч-вамъ (обручавамъ) *гл.* прех. тр. III.; църк. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* об|ру|ч-ване || об|ру|чал-енъ, -ни *прил. м.*
- об|рѣ|гвамъ *гл.* непрех. тр. III., *екр.* об|рѣ|гна I. 5., *сжиц. ср.* об|рѣ|гване.
- о|бѣ|р|квамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* о|бѣ|р-камъ (о. пржда); *вжс.* об|ъ|р|к-вамъ.
- о|бѣ|р|свамъ I. *гл.* прех. тр. III. 'обричвамъ', *екр.* о|бѣ|р|сна I. 5. || ~ *се гл.* непреход., *сжиц. ср.* об|ѣ|р|сване.
- о|бѣ|р|свамъ (обърсувамъ) II., о|бѣ|р|швамъ *гл.* прех. тр. III. 'избрисвамъ, изтривамъ.', *екр.* об|ѣ|р|ша I. 10. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* об|ѣ|р|суване (обѣр(ш)ване). || об|ѣ|р|скамъ *глагол.* прех. тр. III., *екр.* об|ѣ|р|скамъ III., *сжиц. ср.* об|ѣ|р|сване.
- об|ѣ|ръ|тъ *сжиц. м.* (*об|ѣ|ръ|тъ) 'край на нива, дѣто се обръща рало при оранъ'.
- об|ѣ|р|щамъ *глагол.* прех. тр. III. (*об|ѣ|врѣ|тъ-|а-; *tj > шт), *екр.* об|ѣ|ръ|на I. 5. (*об|ѣ|врѣ|тъ-|нж), *сжиц. ср.* об|ѣ|р|щане.
- об|ѣ|р|ѣ|вамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* об|ѣ|р|ѣ|жа I. 10., *сжиц. ср.* об|ѣ|р|ѣ|зване и старин. об|ѣ|р|ѣ|зание || об|ѣ|р|ѣ|зки *сжиц. жс.* мн. (ед. об|ѣ|р|ѣ|зка) || об|ѣ|р|ѣ|зало *сжиц. ср.*
- об|ѣ|р|ж|вамъ (обѣржамъ) *гл.* прех. тр. III., *екр.* об|ѣ|р|ж|а II. 3. || ~ *се гл.* непрех.; *сжиц. ср.* об|ѣ|р|ж|аване; *вжс.* о|ѣ|р|ж|ж|ие.
- об|ѣ|р|ж|чь *сжиц. м. р.*, ум. *м. р.* об|ѣ|р|ж|ецъ, ум. *ср.* о|ѣ|р|ж|че; стб. о|ѣ|р|ж|уѣ (*-ржк-|ъ); *вжс.* кор. въ|р|ж|ка, т. || об|ѣ|р|ж|ки *сжиц. жс.* мн. 'годежъ...'; *вжс.* отъ рус. църк. сл. об|ру|чѣние || об|ѣ|р|жѣние *сжиц. ср.* *вм.* рус. об|ру|чѣние || об|ѣ|р|ж|авамъ *гл.* прех. тр. III. *вм.* рус. църк. сл. об|ру|ч-вамъ (сѣ рус. у отъ стб. ж). || ~ *се гл.* непрех.

обса́да *сжиц. ж.*; друга отглас. степ. въ кор. се дя 'седя наоколо'; *срав.* срод. лат. *obsideo* 'обсаждамъ' *вм.* *ob-sedeo, фр. *siège* 'седалище.. обсада', *obsidional* 'обсаденъ' прилагат... || обса́ждамъ *гл.* прех. III., *екр.* обса́дя II. 1., *сжиц. ср.* обса́ждане || обса́д-ень I., -ни *прил. м.* || обса́д-ень II. *прич.* мин. страдат. *м.* || обсади́тель *сжиц. м.* || обсади́тельный *прил. м.* || обса́ждащъ *прич.* сег. действ. *м.*

обсе́б-вамъ, -ямъ (обсебя́вамъ) *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсе́бя II. 1. || ~ *се гл.* непр., *сжиц. ср.* обсе́б-ване, -яне, обсебя́ване.

обсе́рвамъ (обсе́ирамъ) *гл.* прех. мкр. III., *екр.* обсе́ра I. 1.

обсе́рватория *сжиц. ж.*; кор. лат.

обсе́гна *гл.* прех.; *вж.* обсе́гамъ.

обсе́дла́мъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсе́дла́я I. 6.; *вж.* осе́дла я || обсе́дна *гл.* прех. *екр.* I. 5., мкр. обсе́днувамъ III.; *вж.* възсе́дна.

обсе́йда! *сжиц. ж.* обл. 'наплата', н. грц. *apsída* *вин. п. ед. ч.* отъ ст. грц. *apsís, apsídos*, 'джга...'; *срав.* абси́да (въ черква) || обсе́йдица, обсе́йдка *сжиц. ж.* ум. обл. прост. || обсе́дбсамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсе́дбсамъ III., *сжиц. ср.* обсе́дбсване; *вж.* и обсе́йда...

обсе́йнамъ *гл.* прех. тр. III., обл. старин., *екр.* обсе́йна I. 5. (за пламъкъ 'обхващамъ...'); кор. въ сияя, сияние.

обсе́йнамъ I., обсе́йнувамъ *глагол.* непрех. тр. III., *екр.* обсе́йна I. 5.; *вж.* пре́си пна 'прегракна' || обсе́йвамъ II., обсе́йпямъ, (обсе́йпувамъ) *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсе́йпя I. 9. || ~ *се гл.* непр., *сжиц. ср.* обсе́йпване, обсе́йпване; кор. стбълг. **сѣп-**; *срав.* насе́пне, сипаница: пре́спа (стб. прѣ́спа)...

обсе́ирамъ *гл.* прех. тр. III. *екр.* обсе́ра I. 1., *сжиц. ср.* обсе́иране.

обсе́йчамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсе́йка || ~ *се гл.* непр., *сжиц. ср.* обсе́йчане.

обскуранти́змъ, обскурантство *сжиц. ср.*; кор. лат. || обскурантъ *сжиц. м.*

обсно́вамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсно́ва I. 9., *сжиц. ср.* обсно́ване.

обсо́лявамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсо́ля II. 1. || ~ *се гл.* непр., *сжиц. ср.* обсо́ляване.

обсра́нъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* отъ обсе́ра.

обста́новка *сжиц. ж. р.*; рус.; кор. въ сжществу. станъ отъ *sta-ntъ; *срв.* стоя, обстоятелство...

обсто́-ень, -йни *прил. м., нар.* обстойно || обсто́явамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсто́й II. 1., *сжиц. ср.* обсто́яване || обсто́ятел-ень, -ни *прил. м.* || обсто́ятелственъ *прил. м.*; *вж.* обсто́енъ || обсто́ятелство *сжиц. ср.*

обстре́лвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обстре́ляемъ III., *сжиц. ср.* обстре́лване.

обстре́гвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обстре́жа I. 10., *сжиц. ср.* обстре́гване.

обсте́пвамъ, обсте́пямъ *глагол.* прех. тр. III., *екр.* обсте́пя II. 1. || ~ *се гл.* непрх. || обсте́пване, обсте́пване; *срав.* обса́ждане.

обсу́квамъ (обсукувамъ, обсу́чамъ) *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсу́ча I. 10. || ~ *се гл.* непрх., *сжиц. ср.* обсу́кване (обсу́чане).

обсу́шавамъ *гл.* прех. тр. III., *екрат.* обсу́шá II. 3. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* обсу́шаване.

обсѣ́хвамъ *гл.* непрех. тр. III., *екр.* обсе́хна I. 5., *сжиц. ср.* обсе́хване.

обсе́гамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсе́гна I. 5., мкр. обсе́гнувамъ III. || ~ *се гл.* непр., *сжиц. ср.* обсе́гване, обсе́г(ну)ване.

обсе́дамъ *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* обсе́дане, *екр.* обсе́дна I. 5., *вж. т.*

обсе́дка (обл. прост. обсе́чка) *гл.* преход. *екр.* I. 7., мкр. обсе́чка мъ || ~ *се гл.* непрех. || обсе́чене *сжиц. ср.* народ.

обсе́нь *сжиц. ж.*; *вж.* се́нка; стб. **сѣнь.**

обсе́ждамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обсе́жда II. 1. || ~ *се гл.* непр., *сжиц. ср.* обсе́ждане.

обте́камъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обте́ча II. 3. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* обте́кане.

обте́гъ *сжиц. м.* || обте́гнувамъ *гл.* прех. мкр. III., *екр.* обте́гна I. 5. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* обте́гнуване, *вж.* и обте́гамъ, обте́гане.

обте́ка *гл.* (не)прех. *екр.* I. 7., мкр. обте́чамъ.

обте́свамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обте́самъ III. и обте́ша I. 10. || ~ *се гл.* непр., *сжиц. ср.* обте́сване; кор. въ тесла.

обте́чвамъ *гл.* непрех. тр. III., *екр.* обте́чамъ III., *сжиц. ср.* обте́чване.

обто́ка *сжиц. ж.* || обто́чвамъ *гл.* прех. тр. III., *вж.* обта́камъ, *екр.* обто́ча II. 3.; кор. тек-а:токъ...

обтро́шавамъ *глагол.* преход. тр. III., *екр.* обтро́ша II. 3. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* обтро́шаване.

обтру́п-вамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* -амъ III. || ~ *се гл.* непрх., *сжиц. ср.* обтру́пване.

обте́рчавамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обте́рча́ II. 5., *сжиц. ср.* обте́рчаване.

обте́гамъ *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* обте́гане || ~ *се гл.* непр., *екр.* обте́гна; *вж. т.*

обте́жвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обте́жа II. 3. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* обте́жване.

обу́вамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обу́я I. 6. (об-у-хъ, об-у-лъ); кор. само у отъ и.-е. **ou-*; *вж.* и зу́вамъ, и зу́-я, *срав.* срод. лат. *ex-и-о* 'изувамъ'; *сжиц. ср.* обуване || обува́чка *сжиц. ж.* || обу́вка *сжиц. ж.*, умал. обу́вчица.

обу́зимамъ *гл.* прех. тр. III. обл. *вм.* об-взимамъ, *екр.* обу́зема I. 4. *вм.* обвзема.

обу́здавамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обу́з-

- дѣя I. 6. и об|уздѣ II. 1., *сжиц. ср.* об|уз-
дѣване; *вж.* узда (юзда).
- о|булчвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* о|булча
II. 3. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|булч-
ване; *вж.* булча.
- об|умъ *въ* изразъ: на обумъ *нар.* 'на при-
|умица', 'намѣрки, на посоки'...; про-
изв. отъ умъ.
- об|у|слѣвямъ (об|у|словявамъ) *гл.* прех. тр.
III., *екр.* об|у|словя II. 1. || ~ се *гл.* не-
прех., *сжиц. ср.* обуслѣвяне (обусловя-
ване, обусловване).
- об|у|тъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || обутина
сжиц. ж., ум. обутинка || обуя *гл.* прех.
екр. I. 6., *вж.* обувамъ.
- об|у|хвамъ (об|у|хувамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. о|бухамъ III., *сжиц. ср.* о|бухване.
- об|учавамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* об|уча I.
3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отглагол. обу-
чѣване; старин. *сжиц. ср.* обучѣние, кор.
въ уча.
- об|у|швамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* об|уша
II. 3., *вж.* ухо; *сжиц. ср.* обушване.
- об|ушарвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* об|уш-
аря II. 1., *сжиц. ср.* обушарване, произв.
отъ кор. въ бухамъ, *вж.* о|бухвамъ.
- об|у|ща *сжиц. мн. ср.*; *вж.* о|бушвамъ; кор.
само у; *срав.* лат. ex u-о 'из|увамъ' || обу-
шаръ *сжиц. м.*, *ж.* обушарка, *ср.* умал.
обушарче || обушарски *прил. м.*, || обу-
шарница *сжиц. ж.* || обушарство *сжиц.*
ср. || обл. обушва *сжиц. мн. ср.* и обуше
сжиц. ср. ед.
- об|ухждамъ *гл.* прех. тр. III.: *вж.* об-
хждамъ.
- об|хвѣтъ *сжиц. м.* || об|хвѣщамъ (обл. стар.
об|хвѣтамъ) *гл.* прех. тр. III., *екр.* об-
хвѣна I. 5. и стар. обл. об|хвѣтя II. 1.,
мкр. усл. обл. об|хвѣн(у)вамъ), *сжиц. ср.*
обхвѣщане (обл. старин. обхвѣтане).
- об|хода *сжиц. ж.* || об|ходъ *сжиц. м.* || об-
ходвамъ, обхождамъ *гл.* прех. тр. III.
екр. обходя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц.*
ср. обхождане.
- об|цѣда *сжиц. ж.* обл. прост.; грц.; *вж.* об-
сида.
- об|чѣквамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обчѣ-
камъ III., *сжиц. ср.* обчѣкване.
- об|чѣртавамъ *гл.* прех. тр.; *вж.* обчѣр-
тавамъ.
- об|чѣнвамъ (об|чѣннювамъ), об|чѣнямъ *гл.*
прех. тр. III., *екр.* обчѣня II. 1. || ~ се *гл.*
непрех.; *сжиц. ср.* обчѣнване, обчѣняне.
- об|чухнувамъ, об|чухвамъ *глагол.* непрех.
тр. III., обл., *екр.* обчухна I. 5., *сжиц. ср.* об-
чух(ну)ване.
- об|чъртавамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обчър-
тая I. 6., *сжиц. ср.* обчъртаване.
- об|шѣствамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обшѣ-
стя II. 1., *сжиц. ср.* обшѣстване.
- об|шѣтвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., *екр.* обшѣ-
тамъ III., *сжиц. ср.* обшѣтване; *вж.* шѣ-
тамъ и шѣтамъ.
- об|шйвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обшйя
I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* обшй-
ване || обшйвка *сжиц. ж.*
- об|шйр-енъ, -ни *прил. м.* || обшйрность
сжиц. ж.; *вж.* шйрь, шйрокъ.
- об|шѣтвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., *екр.* обшѣ-
тамъ III., *сжиц. ср.* обшѣтване; *вж.* и о б-
шетвамъ.
- об|шъ, обшй *прил. м.*; стб. обшйть, рус.
общий, пол. obcy 'чуждъ' (не свой), чеш.
obespý, словен. obščj, obšep, сѣрб.-хѣрв.
opći, сѣрб. отъ стб. општи; отъ предл.
(предст.) объ 'около...' и настав. *tjo-;
срав. нищъ и; нищй и й || обшѣкъ *сжиц. м.*
- об|шѣдо|стѣп-енъ, -ни *прил. м.* || обще-
достоѣнность *сжиц. ж.*
- об|шѣжителство *сжиц. ср.* || обшѣжитиѣ
сжиц. ср.
- об|шѣизвѣст-енъ, -ни и обшѣизвѣст-енъ,
-ни *прил. м.*
- об|шѣство *сжиц. ср.* || обшѣственъ *прил. м.*
|| обшѣственость *сжиц. ж.*
- об|шѣна *сжиц. ж.*, умал. обшѣница, об-
шѣнка || обшѣнски *прил. м.* || обшѣнаръ
сжиц. м.
- об|шѣтел-енъ, -ни *прил. м. р.* || обшѣтел-
ность *сжиц. ж.*
- об|шйпвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* обшй-
пя I. 9., *сжиц. ср.* обшйпване.
- об|шность *сжиц. ж.*
- об|шѣ *нар.* отъ прил. обшй.
- об|шѣно|арод-енъ, -ни *прил. м.*
- об|шѣно|полѣз-енъ, -ни *прил. м.* || обшѣно-
лѣзность *сжиц. ж.*
- об|шѣно|при|ѣтъ *прич.* мин. стр. („прил.“).
- об|шѣно|упо|трѣбйтеленъ, -ни *прил. м.* || об-
шѣноупотрѣбйтельность *сжиц. ж.*
- об|шѣль, обшй *прил. м.* (*ob-vyl-, кор. въ
валямъ, валякъ).
- об|шѣрвамъ (об|шѣрсувамъ) *гл.* прех. тр.
III., *екр.* обшѣра I. 10., *сжиц. ср.* обшѣр-
ване; *срав.* обрисвамъ.
- об|шѣхтявамъ, об|шѣхтямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. обшѣхтя II. 2. (1.) и I. 9.
- об|шѣдъ *сжиц. м.*, ум. об|шѣдецъ || обшѣд-енъ,
-ни *прил. м.* || обшѣдвамъ *гл.* (не)прех.
тр. III., *сжиц. ср.* обшѣдване; кор. обшѣслав.
ѣд-, въ ямъ, ядене; и.е. *ed-; *ēd-;
срав. лат. edo, грц. esōb, англ. eat, нѣм.
essen, санскр. ādmi, арм. utem и т. п.
- об|шѣлвамъ (об|шѣлямъ, об|шѣлювамъ) *гл.*
прех. тр. III., *екр.* обшѣля II. 1. || ~ се *гл.*
непрех.; *вж.* бѣль; *сжиц. ср.* обшѣлване,
обшѣляне.
- об|шѣлѣвамъ („обшѣлявамъ“) *гл.* непрех. тр.
III., *екр.* обшѣлѣя I. 6., *сжиц. ср.* обшѣлѣ-
ване (обшѣляване).
- об|шѣздамъ (об|шѣздувамъ) *гл.* прех. тр.
III., *екр.* обшѣздя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сжиц. ср. обшѣздане; *вж.* юзда, об-
уздавамъ.
- об|шѣя *сжиц. ж.* || обшѣявление *сжиц. ср.* || об-

явитель *сжц. м.* || обявявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. обявя I. 1. || ~ се *гл. непрех.*; *сжц. ср. обявяване.*

обягнувамъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. обягна се.

обязан(н)ость! *сжц. жс.*; рус. (кор. общо-слав. *кѣз* 'свързвамъ') || обязател-енъ, -ни! *прил. м.*; отъ рус. в м. 'задължителенъ'.

обяздвамъ (обяздувамъ), обяздымъ *гл. прех. тр. III.*, екр. обяздя II. 1. || ~ се *гл. непрех.*; *сжц. ср. обяздване, обяздуване, обяздяне.*

обяло *сжц. ср. в м.* обяло (< *об-вяло).

обяловя се *гл. непрех. екр. II. 1.*

обяснение *сжц. ср.* || объяснитель *сжц. м.* || объяснявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. объясня II. 1. || ~ се *гл. непрех.* || об-яснител-енъ, -ни *прил. м.* || объяснительность *сжц. жс.*

обятия *сжц. ср. мн.*; отъ рус. — стб. *гл. ОБЛТН* 'обхващамъ'...; *вж.* об|ема.

обяхвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. обяхамъ III. || ~ се *гл. непрех.*, *сжц. ср. обяхане.*

овá *сжц. жс.*; прост.; тур. 'поле, поляна' || оваджия *прил. (сжц.) неизм. прост. обл.*; 'пущина!', често ваджия || оваджийски *прил. м.* прост., често обл. ваджийски, ваджійшки 'пусти'...

о|вадь *сжц. м.*; *вж.* оводъ.

о|вайкамаъ *гл. прех. екр. III.*

овака, овако 'така' *нар. обл. отъ стб. и н. блг. обл. овъ, овъй, овой, ова, ово (този.)*; стб. *ОКАКО* || овакъвъ, оваква *мъст. (прил. м., жс. обл. 'такъвъ')*.

овамъ, овамъ *нар. обл. стар. 'насамъ, тука'*.

овдѣ, овдѣка *нар. област. 'тука'*; стбълг.

ОКЪДЕ, пол. *owdzie*, сръб.-хрв. *ovdje*, и т. н.; кор. и.-е. *ovo-; *срав.* санскр. *ovdje*, и т. н.

о|валвамъ (овалувамъ) *гл. прех. тр. III.*, екрат. овалямъ III. || ~ се *глагол. непрех.*; *сжц. ср. овалване, овалане.*

овал-енъ, -ни! *прил. м.*; латин., производно отъ *сжц. ovum* яйце; оваленъ = яйцевиденъ || овалность *сжц. жс.*

овдовявамъ ('офици.'): овдовѣвамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. овдовѣя I. 6., *сжц. ср. овдовѣване* ('овдовяване') || о|вдовѣлъ *прил. (прич. мин. действ.) м., вж.* вдовець, вдовица.

о|веднажъ *нар. обл.*

овенъ *сжц. м., ум. м. овенець, ум. ср. овнѣ, овенче*; стб. *ОВННЪ*, рус. отъ староб. овен, пол. стар. *owien*, словен. *oven*, сръб.-хрв. *ovan*; кор. и.-е. *ovi-, въ овца (отъ *ovikā), *вж. т.*; и.-е. *ovinos > общо-слав. о в ъ н ъ; *срав.* лит. *avinās*, лет. *aunš*, ст. прус. *awins*, лат. *ovis*. гръц. *ois* и т. н.

овесъ *сжц. м., ум. овесець*; стб. *ОКСЪ*, рус. *овѣс*, пол. *owies*, гор. луж. *ovovs*, дол. луж. *hovs*, полаб. *vŭv'as*, чеш. *oves*, сло-

вен. *oves*, сръб.-хрв. *ovās*; кор. и.-е.; *срав.* лит. *avižā*, лет. *auzas*, ст. прус. *wuse*, лат. *avēna*, санскр. *avaśat* храна... || овесище *сжц. ср.* || овесеніна *сжц. жс.* || овесовъ *прил. м.* || овесянъ (стар. овесънъ) *прил. м.* || овесяница *сжц. жс.*

о|веселявамъ *глагол. прех. тр. III.*, о|веселя II. 1. || ~ се *гл. непрех.*, *сжц. ср. овеселяване.*

о|вехтѣвамъ I. (по официал. правописъ „овехтѣвамъ“) *гл. непрех. тр. III.*, екр. о|вехтѣя I. 6., *сжц. ср. овехтѣване* (овехтѣване) || овехтѣлъ *прич. мин. действ. („прил.“) м.*

овехтѣвамъ II. *глагол. прех. тр. III.*, екрат. о|вехтѣ II. 1., *сжц. ср. овехтѣване.*

о|вивамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. о|вия I. 6.; *вж.* у|вивамъ || ~ се *гл. непрех.* || о|вивател-енъ, -ни, о|вив-енъ, -ни *прил. м.* || о|вивка *сжц. жс.*; *вж.* об|вивка.

о|виквамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. о|викамаъ III., *сжц. ср. о|викване.*

овина *сжц. жс. обл. в м. хвоина, вж. т.*

о|вирамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. о|вра I. 3. 'навра' || ~ се *гл. непрех.*; *сжц. ср. овиране*; *вж.* вьвирамъ; *срав.* у|вирамъ.

о|висвамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. о|висна I. 5., мкр. о|виснувамъ; *вж.* у|висвамъ || о|висналь *прич. мин. действ. (прил.) м.* || овисналость *сжц. жс.*

о|влáгнувамъ *глагол. непрех. тр. III.*, екрат. овлáгна I. 5.; *срав.* овлáгнувамъ.

о|влáдвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. о|влáдамъ III., *сжц. ср. о|влáдване* || о|влáдьявамъ (по „офици. право.“); овладѣвамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. о|овладѣя I. 6. *сжц. ср. о|овладѣване.*

о|владичвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. о|овладича II. 3., *сжц. ср. о|овладичване.*

о|влажнѣя *глагол. непрех. екрат. I. 6.*, мкр. овлажнѣямъ (по офици. „право.“), овлажнѣвамъ III. || овлажнѣване *сжц. ср.*

о|влáчвамъ (о|влáчамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. овлáча II. 3., *сжц. ср. о|влáчване.*

о|влѣгнувамъ *гл. непрех. тр. III* 'ставамъ влаженъ', екр. о|влѣгна I. 5.; словен. *odvolgnóti*; *сжц. ср. о|влѣгнуване*; др. отгласна степ. въ *сжц. влага*: степ. влѣг-личи въ стб. *КЛѢГЪКЪ*, пол. *wilgi*, *wilgotny* 'влаженъ', чеш. *vlhký* и т. н.; *вж.* и овлагнувамъ.

овнаръ *сжц. м.* 'що пасе овни' || овнарски *прил. м.* || овнѣ *сжц. ср.* ум. отъ овенъ || овненце *сжц. ср.* ум. отъ ум. || бвнешки *прил. м.*

о|водъ *сжц. м.* 'видъ настѣкомо *Tabanus*, отъ което говедата шръклѣятъ' (*ob-vod-) прави да обикалятъ'; кор. въ вода; *срав.* и о|бодъ отъ кор. въ бода.

овой, ови *мъст. пок. старин. обл. за близки предм.*; стб. *ОКЪ*, пол. *ow*, чеш. *ov*, словен. сръб.-хрв. *ovaj*...; и.-е. *ovo-; кор. *ou-

- *и-; *срав.* зенд. ст. перс. ава... || **овоблюк** нар. 'толкова'.
- овоще** (овоще) *сжиц. ср.* || **овощка** *сжиц. ж.*, ум. **овощчица**; стб. **ОВОШТЬ**, **ОКОШТНЕ**, **ОКОШТЬКА**, рус. овощ, пол. owos, чеш. ovos, срб.-хрв. voće, voška...; *срв.* ст. нѣм. obaz, срѣд. нѣм. obez, нѣм. Obst, ст. англ. ofet, хол. ooft...; взаим. отнош. не съвсемъ ясни; споредъ нѣкои слав. дума била заета отъ герм. || **овощарь** *сжиц. м., ж.* **овощарка** || **овощарница** *сжиц. ж.* || **овощарство** *сжиц. ср.* || **овощ-ень**, **-ни** *прил. м.* || **овощникъ** *сжиц. м.* 'овощна градина'.
- оврагъ** *сжиц. м.* 'долъ съ стрѣмни, 'вѣрли' брѣгове'; рус. овраг; кор. въ вѣрло 'стрѣмно' (<*о)вѣр-агъ, о)вѣр-агъ); нѣко мислятъ, че коренътъ е сжизиятъ въ гл. въ рѣти 'вря', в ирѣ, и з в и р а м ѣ; пѣрвич. значело 'порой', 'буенъ потокъ', сетне 'ровъ'...; *срав.* дере... ||
- овратъ** *сжиц. м.*
- овреме** нар.
- овръзвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **овѣржа** I. 10. || ~ *се* *гл.* непрх.; *сжиц. ср.* **овръзване**.
- овръшвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. стар. **овръшѣ** (овръшешъ...) 'овръшея', *сжиц. ср.* **овръшване**; стб. **връшѣ**; *срв.* вѣршитба.
- овсига** *сжиц. ж.* 'дивъ овесъ'; *вж.* овесъ.
- овца** *сжиц. ж.*, ум. **овчица**, **овчичка**; стб. **ОВЦА**, рус. овца, м. рус. вівця, пол. owca, гор. луж. vouca, дол. луж. vejca, полаб. vůca, чеш. ovse, словен. срб.-хрв. ovca...; и.-е. *ovikā, *срв.* санскр. avikā', и *ovis въ санскр. āvi-ṣ, грц. ois, ofs, лат. ovīs, лит. avis, староирл. ói, ст. англ. ēow, англ. ewe; ст. нѣм. ouwi, ou, гот. awistr овчарница... || **овцевѣд-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **овцевѣдски** *прил. м.* || **овцевѣдство** *сжиц. ср.* || **овчакъ** *сжиц. м.* || **овча** *опашка* *прил. сжиц. ж.* 'видъ растение' || **овчаринъ**, **овчаръ** *сжиц. м., ж.* **овчарка**, *ср.* ум. **овчарче** || **овчарница** *сжиц. ж.* || **овчарски** *прил. м.* || **овчарко** зв. пад. вмѣсто овчарю, овчарью || **овчаровъ** *прил. м.* || ~ *стѣпъ* *прил. сжиц. м.* 'видъ растение' || **овчарска звезда** *прил. сжиц. ж.* = планета Венера || **овчарска мирудия**; ~ **торбичка** *прил. сжиц. ж.* 'видове растенія' || **овчарско пиле** *прил. сжиц. ср.* 'птица папунякъ, циганско пѣтле' || **овчарство** *сжиц. ср.* || **овче|брѣй** *сжиц. м.* || **овченикъ** *сжиц. м.* || **овчи** *прил. м.* (ж. овча, ср. овче, обл. и : овчо) || **овчина** *сжиц. ж.* || ~ **дьяволъ** *прил. сжиц. м.* 'прищка Carbunculus' || **овче|душ-ень**, **-ни** *прил. м.*; || **овче|душие** *сжиц. ср.*; *вж.* душа. || **овчи** *черевцѣ* *прил. сжиц. ср.* мн. 'видъ растение'.
- овѣржа** *гл.* прех. екр. I. 10; *вж.* овръз-вамъ.
- овѣршѣ** I. 7., **овѣршѣ** I. 9., **овѣршѣя** I. 6. (вѣршалъ) *гл.* прех. екр., мкр. **овѣршѣвамъ** (овѣршувамъ) III., *сжиц. ср. р.* **овѣршѣване** (овѣрш(у)ване).
- овѣшкѣвамъ** (овѣшкѣвамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. **овѣшкѣвѣя** I. 6., *сжиц. ср.* **овѣшкѣвѣване**.
- овѣвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **овѣя** I. 6. || ~ *се* *гл.* непрех. *сжиц. ср.* **овѣване**.
- огади ми се** *гл.* 3-олич. непрех. екр. II. 1. **огад-ень**, **-ни** *прил. м.*; *срав.* га денъ.
- огалѣвамъ** (огалѣямъ, огалѣшамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. **огалѣя** II. 1. || ~ *се* *гл.* непрх., *сжиц. ср.* **огалѣ-тване**, **-тване**, **-щане**.
- огарекъ**, **огарецъ**, **огарякъ** *сжиц. м., ум. ср.* **огарче** отъ кор. въ глг. г о р я, *срав.* у'г а р ѣ || **огарямъ** *глагол.* преход. тр. III., || ~ *се* *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* **огаряне**.
- огинь** обл. *сжиц. м.*; *вж.* огънь.
- оглавъ** *сжиц. м.*, ум. **оглавецъ** || **оглавлѣние** *сжиц. ср.* книж. отъ стбѣлг. презъ рус. || **оглавникъ** I. *сжиц. м.*, ум. *ср. р.* **оглавниче** || **оглавникъ** II. *сжиц. м.* обл.; *вж.* г л а в н и к ѣ 'годеникъ' || **оглавявамъ** *гл.* прех. тр., екр. **оглавя** II. 1. || ~ *се* 'годявамъ се', *сжиц. ср. р.* **оглавяване** || **оглавямъ** *гл.* прех. тр. III., 'турямъ оглавъ'..., екр. **оглавя** II. 1., *сжиц. ср. р.* **оглавяне**.
- огладвамъ**, **оглаждамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **огладя** II. 1. || ~ *се* *гл.* непрх., *сжиц. ср.* **огладяване**!, **огладжамъ**; *вж.* гладжкъ.
- огладнѣвамъ** (поофици., *правоп.* "огладнявамъ") *глагол.* непрех. тр. III., отъ кор. въ г л а д ѣ; екр. **огладнѣя** I. 6., *сжиц. ср. р.* **огладнѣване** (оф. **огладняване**) || **огладявамъ** *гл.* прех. тр. III. 'правя нѣкого да гладува', екр. **огладя** II. 1., *сжиц. ср.* **огладяване** II.
- огласявамъ** (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. **оглася** (се) II. 1., *сжиц. ср.* **огласяване** || **огласитель** *сжиц. м.* || **огласител-ень**, мн. -ни *прил. м.* || **оглашавамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **оглашѣ** II. 3., *сжиц. ср.* **оглашѣване** || **оглашамъ се** *гл.* непрех. тр. III. 'отзовавамъ се', екр. **оглася се** II. 1., *сжиц. ср.* **оглашане** || **оглашѣнь** *прич. мин. стр. м.* || **оглашѣние** *сжиц. ср.*
- огледъ** *сжиц. ж.* ед. и **огледи** *сжиц. м.* мн. || **огледѣло** *сжиц. ср.*, ум. **огледѣще** || **огледвамъ** (огледувамъ), **оглѣждамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **огледамъ** III., **оглѣдна** I. 5. || ~ *се* *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **оглѣдване**, **оглѣждане** || **огледки** *сжиц. ж.* мн. || **оглѣдникъ** *сжиц. ж., ж.* **оглѣдница**.
- оглѣждавамъ**, **оглѣзг(у)вамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **оглѣзгамъ** III. и **оглѣжда** I. 10. || ~ *се* *гл.* непрх., *сжиц. ср.* **оглѣждане**, **оглѣзгване** (оглѣзгуване).
- оглу** *сжиц. м.* особ. въ челядинъ имена (Денкоглу, Кудоглу...); тур. o lu, oçul 'синъ'; *срав.* въ герман. езици -son или -sen... — швед. Johans|son, дан. Pedersen, дол.

- нѣм. Paulsen, англ. Джонсънъ, John|son 'Ивановъ синъ'...; араб. ibn-, ст. евр. bep-'синъ'.
- о|глупѣвамъ (офиц. „правоп.“ о|глупѣвамъ) гл. непрех. тр. III., екр. о|глупѣя I. 6., с|жц. ср. о|глупѣване (оф. о|глупѣване)
- о|глухци (о|глушци) с|жц. м. мн. и о|глушки ||о|глушавамъ гл. прех. и непрх. тр. III., екр. прех. о|глушѣ II. 3., екр. непрех. о|глушѣя I. 6., с|жц. ср. о|глушаване ||о|глушенъ прич. мин. стр. м. ||о|глушител-енъ, -ни прил. м. ||о|глушителность с|жц. ж.
- о|глѣхвамъ гл. непрх. тр. III., екр. о|глѣхна I. 5., с|жц. ср. о|глѣхване; кор. г л ѣ х - е друга отгласна степеня на г л у х ѣ; срав. с ѣ х н а : с у х ѣ , д ѣ х а м ѣ : д у х ѣ ...
- о|гнь с|жц. м., ум. м. о|гнецъ, о|гньчецъ, ум. ср. о|гньче; стб. о|гнь, рус. о|гнь, пол. ogień, гор. луж. वोहेñ, дол. луж. वोдеñ, ходеñ, полаб. vüď'in, vüďün, чеш. oheň, словен. ogenj, срб.-хрв. ogañj...; кор. и.-е.; срв. санскр. agñi-š, лат. ignis, литов. ugnis... ||о|гневица с|жц. ж. р. ||о|гневид-енъ, -ни прил. м. ||о|гнегадание с|жц. ср. ||о|гнегадатель с|жц. м., ж. о|гнегадателька ||о|гнегадательски прил. м. ||о|гнегадательство с|жц. ср. ||о|гнегаситель-енъ, -ни прил. м. р. ||о|гнедишацъ прил. (прич. сег. действ.) м. ||~ -а планина прил. и с|жц. ж. 'вулканъ' ||о|гнемёт-енъ, -ни прил. м. ||~ -на планина 'вулканъ' ||о|гнемѣръ с|жц. м. ||о|гненос-енъ, -ни прил. м. ||о|гнень прил. м. ||о|гнепоклонение с|жц. ср. ||о|гнепоклонникъ с|жц. м., ж. о|гнепоклонница ||о|гнепоклоннически прил. м. ||о|гнепоклонничество, о|гнепоклонство с|жц. ср. ||о|гнеслужение с|жц. ср. ||о|гнестъ прил. м. ||о|гнестрѣл-енъ, -ни прил. м. ||о|гнестрѣль с|жц. м. ||о|гнеупор-енъ, -ни прил. м. ||о|гнецъ с|жц. м. ум. ||о|гниво с|жц. ср., ум. о|гнивце ||о|гнивче с|жц. ср. ||о|гнило с|жц. ср., ум. о|гнильце ||о|гнисть прил. м. ||о|гница с|жц. ж. ||о|гничавъ прил. м. ||~ -о билье прил. с|жц. ср. ||о|гничище с|жц. ср. ||о|гнище с|жц. ср. ||о|гнищ-енъ, -ни прил. м.
- о|гнивамъ гл. непрех. тр. III.; вж. у|г н и - в а м ѣ .
- о|гнѣвя гл. прех. екр. II. 1. ||~ се гл. непрех. ||о|гнѣвѣнъ прич. мин. стр. м.
- о|гнявя гл. прех. екр. II. 1., гл. гнявя 'гмеча'. о|гнянь прил. м. ||О|гнянь с|жц. соб. лич. м.; стб. О|гникъ, ж. О|гняна ||о|гняникъ с|жц. м. (змей о.) ||о|гняница с|жц. ж. р. ||о|гняница с|жц. ж. обл. за 'желѣзница', по тур. ateş-araba (ateş о|гнь, araba 'кола').
- о|говорка с|жц. ж.; срав. у|г о в о р я , д о |г о в о р ѣ .
- о|гбйвамъ гл. прех. тр. III. ||~ се гл. непр., вж. о|гоя ||о|гбйка с|жц. ж.; вж. гоя
- ||о|гбйници с|жц. ж. мн. 'кръвеници, гойници'.
- о|гблъ прил. м. ||о|гблвамъ I. (о|гблювамъ) гл. прех. тр. III., екр. о|гбля II. 1. ||~ се гл. непрех., с|жц. ср. о|гблване.
- о|голѣвамъ II. („оголявамъ“) гл. непрх. тр. III., екр. о|голѣя I. 6., с|жц. ср. о|голѣване.
- о|гонвамъ, о|гонямъ гл. прех. тр. III., екр. о|гоня II. 1. (за конь 'обяздвамъ') ||~ се гл. непрех., с|жц. ср. о|гонване, о|гоняне.
- о|горчавамъ гл. прех. тр. III., екр. о|горчѣ II. 3. ||~ се гл. непр.; с|жц. ср. о|горчаване, стар. о|горчение ||о|горчител-енъ, -ни прил. м. ||о|горчитель с|жц. м., ж. о|горчителка.
- о|горѣвамъ I. гл. непрех. тр. III., екр. о|горя II. 2. (о|горѣль).
- о|горявамъ II. и о|гарямъ гл. прех. тр. III., екр. о|горя II. 1. (о|гориль), с|жц. ср. р. о|горѣване непрех., о|горяване прех.
- о|гоя с|жц. ж. (не е за о.: кога дадатъ нкм. малко отъ нѣщо на ядене) ||о|гоявамъ гл. прех. тр. III., екр. о|гоя II. 1. ||~ се гл. непрех., с|жц. ср. о|гояване; вж. и у|г о я в а м ѣ .
- о|грабвамъ, о|грабямъ гл. прех. тр. III., екр. о|грабя II. 1. ||~ се гл. непрх., с|жц. ср. о|грабване, о|грабяне ||о|грабенъ прич. мин. страд. м.
- о|града с|жц. ж. р. ||о|градявамъ, о|граждамъ гл. прех. тр. III., екр. о|градя II. 1. ||~ се гл. непрех., с|жц. ср. о|граждане (о|градяване) ||о|градница, о|градка с|жц. ж. ум. ||о|градня с|жц. ж.
- о|градисвамъ гл. прех. тр. III., екр. о|градйша I. 10., с|жц. ср. о|градисване; отъ тур. (oghratmak), мин. свѣр. oghratdy съ гръц. наст. -is-; вж. и о|радисвамъ.
- о|грань с|жц. ж. стар. ||о|гранчавамъ гл. прех. тр. III., екр. о|гранчѣ II. 3. ||~ се гл. непр.; с|жц. ср. о|гранчаване, старин. о|гранчение ||о|гранченъ прил. (прич. мин. стр.) м. ||о|гранченость с|жц. ср. ||о|гранчител-енъ, -ни прил. м.
- о|греба гл. прех. екр. I. 7. мкр.; мкр. о|гриба м ѣ ||~ се гл. непрех.
- о|грибамъ (о|грибамъ) гл. прех. тр. III., екр. вж. о|греба ||~ се гл. непрех.; с|жц. ср. о|грибане ||о|грибачъ с|жц. м. ||о|грибка с|жц. ж. р., умал. о|грибница ||о|грибки с|жц. ж. мн.
- о|гризвамъ гл. прех. тр. III., екр. о|гризѣ I. 7. ||~ се гл. непр., с|жц. ср. о|гризване ||о|гризки с|жц. мн., ум. о|гризници ж. мн.
- о|грознѣвамъ („офиц.“ о|грознямъ) гл. непреход. тр. III., екрат. о|грознѣя I. 6., с|жц. ср. р. о|грознѣване (оф. „правоп.“ о|грозняване) ||о|грозявамъ гл. прех. тр. III., екр. о|грозя II. 1., с|жц. ср. о|грозяване.
- о|гроб-енъ, -ни прил. м. 'който поразява съ голѣмина, като съ грѣмъ'; кор. въ стб. громъ 'грѣмъ' ||о|гробность с|жц. ж. р.

огрубѣвамъ (огрубявамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. о|г|рубѣя I. 6., *сжиц. ср. р.* огрубѣване || о|г|рубнувамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. о|г|рубна I. 5., *сжиц. ср.* о|г|рубнуване. о|г|рухвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|г|рухамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|г|рухване. о|г|рѣднувамъ *гл.* непрех. тр. III. обл., екр. о|г|рѣдна I. 5. 'погрознѣя', *сжиц. ср. р.* о|г|рѣднуване; обл. кор. гѣрд-, книж. по рус. гордѣ-, горделивъ. о|г|рѣщамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* о|г|рѣна, о|б|г|рѣщамъ. о|г|рѣвъ *сжиц. м.* || о|г|рѣва *сжиц. ж. р., ум.* о|г|рѣвка, ум. отъ ум. о|г|рѣвчица || о|г|рѣвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. о|г|рѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|г|рѣване || о|г|рѣйвамъ, о|г|рѣйнувамъ *глагол.* прех. тр. обл.; *вж.* о|г|рѣвамъ, екр. о|г|рѣйна I. 5. о|г|рѣшавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|г|рѣша II. 3. || ~ се *гл.* непр.; *сжиц. ср.* о|г|рѣшаване. о|г|гуриявамъ се, о|г|гуриямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. о|г|гурия се II. 1., *сжиц. ср.* о|г|гурияване, о|г|гурияне. о|г|гвамъ, о|г|гн(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|г|гна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср. р.* о|г|гн(у)ване || о|г|гвки *сжиц. ж. мн., умал.* о|г|гвчици. о|г|грядамъ обл. *гл.* прех. тр. III. 'загрозявамъ', екр. о|г|гря II. 1.; кор. въ стб. г|р|дѣ, книж. 'гордѣ'; *вж.* о|г|г|р|д|ну|вамъ; *срв.* обл. г|р|ду|ля|въ || ~ се *гл.* непр. о|г|г|р|ле (о|г|г|р|лье) *сжиц. ср.; вж.* г|р|ло || о|г|г|р|лица *сжиц. ж., ум.* о|г|г|р|личка || о|г|г|р|ля *сжиц. ж.* || о|г|г|р|лякъ *сжиц. м.* || о|г|г|р|лякъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|г|г|р|ля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|г|г|р|ляне. о|г|г|ртамъ, о|г|г|р|щамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. о|г|г|рна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|г|г|ртане, о|г|г|р|щане; *вж.* г|р|ѣ|сти; *срв.* о|б|г|р|ѣ|щамъ || о|г|г|р|т|ачъ *сжиц. м.* о|г|г|з|вамъ, о|г|г|з|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|г|г|зя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|г|г|зване, о|г|г|зяне. о|д|а I. *сжиц. ж.; гръц.* о|д|а II. *сжиц. ж.* обл. прост.; тур.; *вж.* о|д|а|я || о|д|а|баша *сжиц. м. р.* (тур. baş глава) || о|д|ад|ж|я *сжиц. м.* о|д|авна *нар.; вж.* о|д|а|вна || о|д|авнаш-енъ, -ни *прил. м.* о|д|авникъ *сжиц. м.* обл. 'предатель, издайникъ', *ж.* о|д|авница. о|д|арявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|д|аря II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|д|аряване. о|д|ая *сжиц. ж.* прост. обл., ум. *ж.* о|д|айца, о|д|айчка, о|д|айка, ум. *ср.* о|д|айчѣ, о|д|айчѣнце; тур. o|d|a 'стая'. . . о|д|важъ *нар.* обл. о|д|вай *нар.* обл. 'едва'. о|д|ве *нар.* о|д|ебелѣвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. о|д|ебелѣя I. 6., *сжиц. ср.* о|д|ебелѣ-

ване || о|д|ебелѣвамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. о|д|ебелѣя II. 1., *сжиц. ср.* о|д|ебелѣване. о|д|елѣя *гл.* прех. екр. I. 6.; *срв.* съ друга отгл. степ. въ кор. п|р|е|о|д|олѣя. о|д|ѣве (обл. прост. о|д|ѣвека) *нар.; кор.* въ стб. д|л|ѣ, о|т|д|а|вна, рус. давеча || о|д|ѣвеш-енъ, -ни *прил. м.* || о|д|ѣвце, о|д|ѣвцѣкъ *нар.* умал. о|д|еверя *гл.* прех. екр. II. 1. о|д|ѣжда *сжиц. ж.* книж. старин. обикн. мн. о|д|ѣжди; *срв.* на|д|ѣжда: на|д|ѣ|вамъ|се; кор. об.-слав. дѣ-: де-: д- о|д|ера *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. о|д|ера|вамъ; || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* о|д|ира|мъ. о|д|жакъ *сжиц. м., ум. ср.* о|д|жаче; тур. о|д|жаскамъ *гл.* прех. екр. III. о|д|ирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. *вж.* о|д|ера, || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|д|ира|не. о|д|исея *сжиц. ж.* наричат. отъ собств.; гръц. о|д|ма|хъ *нареч.* обл. 'веднага', 'за единъ махъ (мигъ)'; *вж.* ма|хъ. о|д|обрѣние *сжиц. ср.* || о|д|обрѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|д|обрѣя II. 1.; погрѣшно: „удобрѣвамъ“ || ~ се *глагол.* непр.; *сжиц. ср.* о|д|обрѣване || о|д|обрѣтел-енъ, -ни *прил. м.* || о|д|обрѣтель *сжиц. м., ж.* о|д|обрѣтелка || о|д|обрѣно *сжиц. ср.* (отъ прич. м.стр. ср.) || о|д|обро|в|лямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. о|д|обро|во|ля II. 1., *сжиц. ср.* о|д|обро|во|ляне || о|д|обрувамъ се *гл.* непрех. тр. III.; *сжиц. ср.* о|д|обруване. о|д|олявамъ (о|д|о|фиц.); о|д|олѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|д|олѣя I. 6.; *срв.* п|р|е|о|д|олѣя. о|д|о|мѣ|тъ|ръ *сжиц. м.; кор.* грц. о|д|о|м|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|д|о|м|я II. 1. || ~ се *гл.* непр.; *сжиц. ср.* о|д|о|м|я|ване. о|д|о|н|ждъ *нар.* старин. обл. 'отвждъ' (отъ мѣстоимененъ коренъ онъ, както отвждъ отъ мѣстоимененъ коренъ овъ). о|д|о|ц|н|у|вамъ (о|д|о|ц|вамъ) *гл.* обл. непрех. тр. III. 'закъснявамъ', екр. о|д|о|ц|нѣя, о|д|о|ц|на I. 5.; *сжиц. ср.* о|д|о|ц|н|у|ване, -яване. о|д|р|аз|г|ав|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екрат. о|д|р|аз|г|авѣя I. 6., *сжиц. ср.* о|д|р|аз|г|авѣ|ване; *срв.* д|р|ез|г|авъ. о|д|р|аки *сжиц. ж.* мн. обл. 'раст. пресѣкниче'; кор. въ дера, драка || о|д|р|анъ *прич.* мин. ст. м. отъ одера. о|д|р|ас|к|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|д|р|ас|камъ III.; кор. д|р|ас|к-, разширение на дер-: дра- въ гл. дера и сжиц. драка; *сжиц. ср.* о|д|р|ас|к|ване. о|д|р|ип|ав|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. о|д|р|ип|авѣя, о|д|р|ипѣя I. 6., *сжиц. ср.* о|д|р|ип|авяване; *вж.* д|р|ип|а; друго разширение на кор. въ драка; драпя... о|д|р|ус|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|д|р|усамъ III., ум. о|д|р|ускамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.; екр. о|д|р|ускамъ, *сжиц. ср.* о|д|р|усване, о|д|р|усване.

о|дрѣгвамъ (о|дрѣгнувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. о|дрѣгна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|дрѣг(ну)ване || о|дрѣгнуто *сжиц. ср.* (отъ прич. мин. стр. ср.).

о|дрѣжна *сжиц. ж.; вж.* и удръжка.

о|дѣумвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|дѣумамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|дѣумване || о|дѣумки *сжиц. ж.* мн. || о|дѣумникъ *сжиц. м., ж.* о|дѣумница || о|дѣумнически *прил. м.* || о|дѣумничество *сжиц. ср.*

о|дѣухвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|дѣухамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|дѣухване || о|духо|творѣние *прич.* мин. страд. м. || о|духо|творѣние *сжиц. ср.* || о|духотворявамъ *гл.* преход. тр. III., екр. о|духотворя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|духотворяване; *вж.* сжщ. духъ, душа || о|душье (б|души) *сжиц. ср.* || о|душевѣнь *прил.* (прич. мин. стр.) м. || о|душевлѣние *сжиц. ср.* || о|душевявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|душевя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* о|душевяване.

о|дѣлжывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|дѣлжѣ II. 3.; *вж.* сжществит. дѣлгъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|дѣлжыване 'задѣлжыване'...

о|дѣръ *сжиц. м., ум. м.* о|дѣрець (о|дрѣць), *сжиц. ср.* о|дѣрче; стб. о|дрѣ, рус. о|др книж., народ. обл. одѣр, род. одра, м. рус. одрына = „хлѣвъ“, чеш. odg, словен. odgi, срб.-хрв. odag. ; кор. и.-е.: сближав. съ литов. ardaĩ подставка. (за сушене лень) (< adrai); кор. в д е р а; други — съ ирл. adart възглавица, ст. сакс. edog, ст. англ. eodor плетъ, заградено мѣсто, грц. ostrimon хлѣвъ, оборъ... и под.

о|дѣржывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|дѣржѣ II. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|дѣржване.

о|дѣрзостывамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. о|дѣрзостѣ се II. 1., *сжиц. ср.* о|дѣрзостыване.

о|дѣрпамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. о|дѣрпувамъ (о|дрѣпвамъ) || ~ се *гл.* непрех. || о|дѣрпанъ *прич.* мин. стр. м.

о|дѣртывамъ (по „оф.“); о|дѣртывамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. о|дѣртѣя I. 6., *сжиц. ср.* о|дѣртыване, о|дѣртыване.

о|дѣрцамъ, о|дѣрצים *гл.* прех. екр. III. 'да о м ѣ н а'; кор. *deg- : *dġ-; ; *срв.* др ѣ с т я

о|дѣцна *нар.* обл. 'късно'; *вж.* одоцна.

о|дѣлвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|дѣламъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|дѣлване.

о|дѣло *сжиц. ср. р.* 'облѣкло', ум. о|дѣлце || о|дѣяние *сжиц. ср.* стар. книж. || о|дѣывамъ (о|дѣнывамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. о|дѣна I. 5.: *срав.* надѣна || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* о|дѣване || о|дѣяло *сжиц. ср., рус.* || о|дѣялце *сжиц. ср.* умал.

о|дѣнце, о|дѣнѣкъ *нар.* обл. стар. 'отвждъ'; *вж.* о|д о н ж д ѣ.

о|дѣяча *гл.* прех. екр. II. 3. 'правя нѣкого дяконъ' („дьякъ“). || ~ се *гл.* преход.

о|евтинывамъ („оф.“); оевтинывамъ *глагол.* непрех. тр. III., екрат. оевтинѣя I. 6., *сжиц. ср.* оевтиныване.

о|жалостывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|жалостѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || о|жалывамъ (о|жалывамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. о|жалѣя II. 1., *сжиц. ср.* о|жалване, о|жалване.

о|жарывамъ, о|жарывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|жарѣя, о|жарѣя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* о|жарыване, о|жарыване.

о|ждрѣбывамъ се, о|ждрѣбывамъ се, -ямъ се *гл.* непреход. тр. III., екр. о|ждрѣбѣ се II. 1., *сжиц. ср.* о|ждрѣбване (о|ждрѣбване); отъ кор. въ ж р е б е (ж д р е б е),

о|жегъ *сжиц. м.; кор.* въ н а | ж е ж а, ж е г а || о|жега, о|жежа *гл.* прех. екр. I. 7. стар. обл. || ~ се *гл.* непрех.

о|жеднывамъ („оф.“); о|жеднывамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. о|жеднѣя I. 6., *сжиц. ср.* о|жедныване, -ныване; *вж.* и о|жѣднывамъ

о|жежѣ *гл.* прех. екр. I. 8. 'да огорѣ'...

о|женывамъ I., о|женывамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. о|женѣя II. 1.; кор. въ сжществ. жена; *сжиц. ср.* о|женване, о|женване || о|женень *прил.* (прич. мин. стр.) м.

о|женывамъ II. обл. *глагол.* прех. тр. III. вм. о|женывамъ; о|жена (нивата) *глагол.* прех. екр. I. 9. вмѣсто о|жѣна (недобре да се казва „ожена нивата“ поради частично съвпадение на нѣкои облици съ предход.); *вж.* о|женывамъ; жетва: жѣтва.

о|желтывамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. о|желтѣя I. 5. || о|желтывамъ, -ывамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. о|желтѣя II. 1.; отъ прил. желтъ : жѣлтъ.

о|жесточывамъ *гл.* преход. тр. III., екрат. о|жесточѣя II. 3.; *вж.* жестокъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|жесточыване, старин. о|жесточѣние || о|жесточѣнь *прич.* мин. стр. м. || о|жесточѣность *сжиц. ж.*

о|живѣнь *прил.* (прич. мин. стр.) м. р. || о|живѣность *сжиц. ж.* || о|живител-ень, -ни *прил. м.* || о|живлѣние *сжиц. ср. р.* || о|живо|творѣние *сжиц. ср.* || о|животворител-ень, -ни *прил. м.* || о|животворявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|животворя II. 1. || о|живывамъ I. („офиц.“); о|ж и в ѣ в а м ѣ *гл.* непрех. тр. III., екр. о|живѣя I. 6. *сжиц. ср.* о|живыване прех.; о|живыване непрех. || о|живывывамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. о|живѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* о|живыване.

о|жидамъ (о|жидывамъ) *гл.* (не)прех. тр. III.; негли отъ кор. въ прил. же ден ѣ : ж ѣ ден ѣ ; *срав.* лит. geidžiũ силно желая; *сжиц. ср.* о|жидане || о|жидател-ень, -ни *прил. м.* 'окавкателень' || о|жидателность *сжиц. ж.*

о|жижамъ *гл.* прех.; *вж.* о|жега.

о|жилывамъ I *глагол.* прех. тр. III. погрѣшно вм. у|жилывамъ.

- о **жйнамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о ж е н а обл. вмѣсто о ж н в а м ъ, о ж ѣ н а.
- о **жрѣвамъ се** (о ж р ѣ б я м ъ с е) *гл.* непрех. тр. III., екр. о ж р ѣ б я с е II. 1., *сжц. ср.* о ж р ѣ б в а н е, о ж р ѣ б я н е; *вж.* и о ж д р е б я м ъ с е . . .
- о **жұл-вамъ, -ямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. -я II. 1. || ~ с е *гл.* непр.; *сжц. ср.* о ж ұ л в а н е || о ж у л е н о *сжц. ср.* (прич. мин. страд.).
- о **журвамъ** (о ж у р я м ъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. о ж у р я II. 1. || ~ с е *гл.* непр.; *сжц. ср.* о ж у р в а н е, о ж у р я н е.
- о **жъгвамъ** *глагол.* прех. тр. III., обл. 'пѣра' (за коприва); екр. о ж ѣ г н а I. 5., *сжц. ср.* о ж ѣ г в а н е; *вж.* ж е г а, ж е г н а, ж е ж а.
- о **жъднѣвамъ** (о ж ѣ д н я в а м ъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. о ж ѣ д н ѣ я I. 6., *сжц. ср. р.* о ж ѣ д н я в а н е, о ж ѣ д н ѣ в а н е.
- о **жълтявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о ж ѣ л т я II. 1. || о ж ѣ л т ѣ в а м ъ *гл.* непрх. тр. III., екр. о ж ѣ л т ѣ я I. 6., *сжц. ср.* о ж ѣ л т ѣ в а н е.
- о **жънвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о ж ѣ н а I. 9., *сжц. ср.* о ж ѣ н в а н е; *вж.* о ж е н в а м ъ II.; ж ѣ т в а : ж е т в а.
- о **заглав-ямъ, -явамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ с е *гл.* непр., *сжц. ср.* о з а г л ѡ в - я н е, - я в а н е.
- о **задачавамъ** *гл.* прех. тр. III.; по рус.
- о **зарана, о заранъ** (о з ѡ р н а, о з ѡ р а н к а) *нар.* || о з ѡ р а ш - е н ъ, - н и (о з ѡ р а н ш - e н ъ) *прил. м.*
- о **зарарявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о з а р а р я II. 1. || ~ с е *гл.* непр.; *сжц. ср.* о з а р а р я в а н е; отъ тур. сжществ. з а р а р ѣ ть.
- о **заренъ** *прич.* мин. стр. м. || о з а р я в а м ъ *гл.* прех. тр. III., екр. о з а р я II. || ~ с е *гл.* непр.; *сжц. ср.* о з а р я в а н е, старин. о з а р ѣ н ие; *вж.* з а р я, з о р а; друга отглас. степ. на кор. въ с ѣ з р я : с ѣ з и р а м ъ.
- о **звърѣнъ** *прич.* мин. стр. м. || о з в ѣ р я в а м ъ *гл.* прех. тр. III. || о з в ѣ р я в а м ъ с е *гл.* непрех. тр. III., екр. о з в ѣ р я с е II. 1., *сжц. ср.* о з в ѣ р я в а н е.
- о **згоре** (о з г ѡ р ѣ) обл. *нар.* 'отгоре' < *o(т)ъ + съ + горе (старин. горъ род. п. ед. ч. (з отъ с г.))
- о **здбле** (о з д ѡ л ѣ) обл. *нар.* 'отдолу' (< от(ъ) + съ + долу) (доле).
- о **здраввамъ, о здравѣвамъ** I. (о з д р а в я м ъ) *гл.* непрх. тр. II., екр. о з д р а в ѣ я II. 1., *сжц. ср.* о з д р а в в а н е, о з д р а в я н е, о з д р а в ѣ в а н е.
- о **здравявамъ, оздравямъ** II. *гл.* прех. тр. III., екр. о з д р а в я II. 1., *сжц. ср.* о з д р а в я в а н е.
- о **зѣбвамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. о з ѣ б н а I. 5., *сжц. ср.* о з ѣ б в а н е || о з ѣ б н а л ѣ *прил.* (прич. мин. действ.) м.
- о **зимка** *сжц. жс. ум. ср.* о з и м ч е; *вж.* з и м а, и з з и м е л ч е.
- о **зирамъ се** *гл.* непрех. тр. III., екр. о з р ѡ с е I. 3., (о з р я с е II. 2.), *сжц. ср.* о з и р а н е.
- о **златявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о з л а т я II. 1. || ~ с е *гл.* непрех.
- о **злач-авамъ се** *гл.* непр. тр. III., екр. -а с е II. 3.; *вж.* з л а ч а к ѣ, *сжц. ср.* о з л а ч а в а н е.
- о **злиявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о з л и н я II. 2. || ~ с е *гл.* непр., *сжц. ср.* о з л и н я в а н е.
- о **злюбенъ** *прич.* мин. стр. м. || о з л о б ѣ н о с т ѣ *сжц. ср.* || о з л о б я в а м ъ *гл.* прех. тр. III., екр. о з л o б я II. 1. || ~ с е *гл.* непр.; *сжц. ср.* о з л o б я в а н е || о з л o б и т е л - e н ъ, - n и *прил. м.* || о з л o б и т е л ѣ *сжц. м., жс.* о з л o б и т е л к а.
- о **знаменувамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ с е *гл.* непрех.; произв. отъ з н а м е; *вж.* з н а я.
- о **значавамъ** *гл.* прех. тр. III.; *вж.* з н а к ѣ || о з н а ч ѣ н и e *сжц. ср.* старин. || о з н а ч а в а н e *сжц. ср.*
- о **зноба** *сжц. жс.* стар. 'измръзване' || о з н o б я в а м ъ *гл.* прех. тр. III., екр. о з н o б я II. 1., *сжц. ср.* о з n o б я в a n e; *срав.* з e б н a.
- о **зноявамъ се** *гл.* непрех. тр. III., екрат. о з н o j с e II. 1., *сжц. ср.* о з n o j в a n e 'изпотяване'; отъ старин. сжщ. з н o j.
- о **зобвамъ** (о з o б я м ъ) *гл.* прех. тр. III., екр. о з o б я I. 9. и о з o б а м ъ III. || ~ с e *гл.* непрех.; *сжц. ср.* о з o б в a n e.
- о **зовавамъ се** *гл.* непрх. тр. III., екр. о з o в ѡ s e I. 9., 'найда се нѣгде неочаквано' *сжц. ср.* о з o в ѡ в a n e; свѣршено различенъ е преход. гл. о т ѣ з o в a в a м ъ н ѣ к o г o 'повиквамъ го назадъ', съ който не бива да се мѣси.
- о **зорява се** *гл.* непрех. 3-олич. тр. III., екр. о з o p и с e II. 1., *сжц. ср.* о з o p я v a n e; *вж.* з o p a.
- о **зъвавамъ се** *гл.* непрех. старин.; *вж.* о з o в a v a m ъ s e.
- о **зърнувамъ се, озъртамъ се** *гл.* непрх. тр. III., екр. о з ѣ р n a s e I. 5. и о з р ѡ (о з р я) с e I. 3., *сжц. ср.* о з ѣ р t a n e || о з р ѣ т л и в ѣ *прил. м.*
- о **жбвамъ се** *гл.* непрех. тр. III., екрат. о ж ѣ б s e, *сжц. ср.* о ж ѣ б v a n e.
- о **й межд.**
- о **йдамаъ** *гл.* обл. прех. тр. III., екр. о я м ѣ I. 8.; *срав.* и з ѣ i д a m ѣ т ѣ, *сжц. ср.* о i d a n e.
- о **йда** обл. *гл.* непрех. екр. I (ойдохъ, ошълъ) 'отида, пойда'.
- о **йнакъ** *сжц. м.:* тур.
- о **ойще** *сжц. ср.* обл. 'воище', дългото дърво на рало'.
- о **окъ** *сжц. м.;* тур.; кор. ар.-алт. 'дълго дърво на талига'.
- о **оканикъ** *жс., ум. окница, окичка;* тур. || о к а н и к ѣ *сжц. м.* || о к а н и ц а *сжц. жс.*
- о **окахабатявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о к а х a б a т я II. 1. || ~ с e *гл.* непрех.; *сжц. ср.* о к а х a б a т я в a n e; отъ тур. кабахатъ.
- о **окадявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о к a д я II. 1. || ~ с e *гл.* непрех. || о к a д я v a n e *сжц. ср.*
- о **оказвамъ** (о. услуга) *глагол.* прех. тр. III., екр. о к а ж a I. 10., *сжц. ср.* о к а ж v a n e; различно е **указвамъ** (по рус.) = бъл. посочвамъ.
- о **окайвамъ, окаявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. о к а я I. 11. || ~ с e *гл.* непрех. || о к а й v a n e *сжц. ср.*

о|ка́лвамъ (ока́лювамъ) *гл.* прех. тр. III., екрат. *ока́лямъ* III. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* *ока́лване*.

о|калпазани́вамъ *глагол.* прех. тр. III., екрат. *окалпазани́я* II. I. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* *окалпазани́ване*.

о|каменя́вамъ („оф.“); *окаменѣ́вамъ гл.* непрех. тр. III., екрат. *окаменѣ́я* I. 6., *сжиц. ср.* *окаменѣ́ване* („окаменяване“).

окаменя́вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. *окаменя́ се* II. I., *сжиц. ср.* *окаменя́ване*.

о|ка́паль *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || *ока́паникъ сжиц. м., ж.* *ока́паница гл.* прех. тр. III., екрат. *ока́пвамъ гл.* непрех. тр. III., екрат. *ока́пя* I. 9., *сжиц. ср.* *ока́пване*.

о|ка́стрямъ (ока́стриювамъ) *гл.* прех. тр. III. екрат. *ока́стря* II. I. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* *ока́стрияне, ока́стриване*.

ока́тъ *прил. м.* 'съ очи'.

о|кача́лка *сжиц. ж.* || *окача́мъ гл.* прех. тр. III., екрат. *окача́* II. 3. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* *окача́не*.

ока́янъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || *ока́яникъ сжиц. м., ж.* *ока́яница гл.* прех. тр. III., екрат. *ока́ячески прил. м.* || *ока́яничество сжиц. ср.* || *ока́яность сжиц. ж.* || *ока́янство сжиц. ср.* || *ока́ювамъ (ока́йвамъ) гл.* прех. тр. III., екрат. *ока́я* I. 11. || ~ се *глагол.* непреход.; *сжиц. ср.* *ока́юване (ока́йване)*.

о|квася́мъ *гл.* прех. тр. III., екрат. *о|квася́* II. I., *сжиц. ср.* *о|квася́не*.

о|квича́ *гл.* прех. тр. III., екрат. *о|квича́* II. 4.

о|кеа́нъ *сжиц. м.*; грц. || *океа́нски прил. м.*

о|келавѣ́вамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екрат. *о|келавѣ́я* I. 6., *сжиц. ср.* *о|келавѣ́ване*.

о|келавя́вамъ II. *гл.* прех. тр. III., екрат. *о|келавя́* II. 1., *сжиц. ср.* *о|келавя́ване*.

о|ки́нувамъ *гл.* прех. тр. III. обл., екрат. *о|ки́на* I. 5. 'о|кжсамъ'; *вжс.* *к и н а*.

о|кйоравѣ́вамъ (о|кйоравя́вамъ „оф.“) I. *гл.* непрех. тр. III., 'о|слѣпѣвамъ'; кор. тур.; екрат. *о|кйоравѣ́я* I. 6. 'о|слѣпѣя', *сжиц. ср.* *о|кйоравѣ́ване*.

о|кйоравя́вамъ II. *гл.* прех. тр. III. 'о|слѣпѣвамъ', екрат. *о|кйоравя́я* II. 1. 'о|слѣпѣя', *сжиц. ср.* *о|кйоравя́ване*.

о|кирли́вамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. *о|кирли́ва* II. I. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* *о|кирли́ване*.

о|кисле́нъ *прич. мин. стр. м.* || *о|кисля́вамъ гл.* прех. тр. III., екрат. *о|кисля́* II. I. || ~ се *гл.* непрех. || *о|кисля́ване сжиц. ср.*

о|клаги́я *сжиц. ж.* прост. обл. 'точилка'; тур. || *о|клама́ сжиц. ж.*; отъ турски.

о|клеветя́вамъ (о|клеветѣ́вамъ) *гл.* преход. тр. III., екрат. *о|клеветя́* II. I. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* *о|клеветя́ване, о|клеветѣ́ване, о|клеветѣ́яне*.

о|кле́й *сжиц. м.* 'видъ риба'; рус. *уклея*; за кор. *вжс.* *негли кле́й*; *срав.* *линѣя*.

о|клетя́ *сжиц. ж.* 'проклетия' || *о|клетя́ се гл.* непрех. екрат. II. I. 'ставамъ клетникъ'.

о|кли́канъ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.* 'прочуть' || *о|кли́квамъ гл.* прех. тр. III., екрат. *о|кли́камъ* III.

о|кльо́пъ *сжиц. м.*; стб. *ОКЛОПЪ*; кор. обшослав. *к л е п*: *к л о п*; *вжс.* *к л е п я*.

о|кльо́бсамъ *гл.* преход. тр. III. 'о|чу́квамъ' екрат. *о|кльо́бсамъ* III., *сжиц. ср.* *о|кльо́бсване*; *срав.* стблг. *КЛОСЪНЪ* 'claudus, laesus'

о|кльо́бцамъ *глагол.* прех. тр. III., екрат. *о|кльо́бца́мъ* III., *сжиц. ср.* *о|кльо́бцване*.

о|кльо́бцамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. *о|кльо́бца́мъ*, *сжиц. ср.* *о|кльо́бцване*; *кълц-* отъ *кль-к-; кор. и.-е. само *к]-: *kol-...; *срав.* *к л е п*: *к л о п*...; *вжс.* *о|кльо́бца́мъ*...

о|кльо́х|нувамъ *гл.* непреход. тр. III., екрат. *о|кльо́хна* I. 5., *сжиц. ср.* *о|кльо́хване*.

о|кно́ *сжиц. ср.* || *о|кница сжиц. ж.* 'прозорецъ на кѣщни покривъ'...; стб. *ОКНО*, рус. *окно*, пол. чеш., словен. срб.-хрв. *окно*; гор. луж. *wokno*, дол. луж. *wokno*, по-кно, полаб. *wakni*; кор. *въ око*; наст. -но || *о|кб(о)к(о) обл. стар* || *о|кб(о)к(о) ср., мн.* (дв.) *очи*, ум. *о|кбце, о|кбцице, о|кбце, о|кбцице*; стб. *ОКИ*, рус. *око*, пол., чеш., словен., срб.-хрв. *око*; гор. луж. дол. луж. *woko*, и обл. чеш. *woko*; дол. луж. и *hoko*; полаб. *wakü*; кор. и.-е. *okw-; *срав.* литов. *akis*, ст. прус. *attkis*, гръц. *ósse* (*okje) ср. р. дв. ч., *ómma* (съ уподобл.), лат. *oculus*, арм. *акп*, мн. ч. *ačkhk*...; санскр. съ др. наст. *akṣi*, па и гот. *augō*, нѣм. *Auge*...

о|ковавамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. *о|ковавá* I. 9. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* *о|ковавáne* || *о|кови сжиц. ж. р.* мн., ум. *о|ковичи, о|ковички*.

о|ко́бзамъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. *о|ко́бза́ се* II. 1., *сжиц. ср.* *о|ко́бзване*.

о|ко́брвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. *о|ко́брва́ се* II. 1., *сжиц. ср.* *о|ко́брване* || *о|ко́ко́рчамъ се гл.* непрех. тр. III., екрат. *о|ко́ко́рча́ се* II. 3., *сжиц. ср.* *о|ко́ко́рчване*; *срав.* особено следващитъ: *о|ко́ко́твамъ се обл. гл.* непрех. тр. III., екрат. *о|ко́ко́тjá се* I. 1. *сжиц. ср.* *о|ко́ко́тване*; кор. *негли въ стб. КОКОТЬ* 'пѣтель', а за предход. *срав.* стб. *КОУРЪ* 'пѣтель'...

о|ко́л-енъ, -ни *прил. м.*; кор. *въ коло, колело* || *о|ко́лий сжиц. ж.*, ум. *о|ко́лийка* || *о|ко́лийски прил. м.* || *о|ко́лина сжиц. ж.* || *о|ко́лисамъ гл.* прех. тр. III., екрат. *о|ко́лиса́мъ* III. и *о|ко́лиша* I. 10., *сжиц. ср.* *о|ко́лисване* || *о|ко́лище сжиц. ср.* || *о|ко́лность сжиц. ж. р.* || *о|ко́ло (око́ль) нар.* || *о|ко́лич-енъ, -ни прил. м.*

о|ко́ло|врате́не *сжиц. ср.* || *о|ко́ло|вратя́ се гл.* непрех. екрат. II. I. || *о|ко́ло|врѣ́сть нар.* || *о|ко́ло|плѣ́дие сжиц. ср.* || *о|ко́ло|плѣ́дникъ сжиц. м.*

о|ко́ло|свѣ́тски *прил. м. р.* || *о|ко́ло|свѣ́та нар.* обл. (о. го I 'по дяволитѣ I').

о|ко́ло|сърди́е *сжиц. ср.*

околосѣменєнь, -ни *прил. м.* || околосѣменникъ *сжиц. м.*
 околоушєнь, -ни *прил. м.*
 ооло цвѣтєи *сжиц. ср.* || ооло цвѣтникъ *сжиц. м.*
 ооблчєсть *прил. м. р.* || ооколявамъ (околясамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. ооколя (околясамъ) II. 1. || ~ се *гл. непрех.*, *сжиц. ср.* ооколяване (околясване).
 оокончавамъ *гл.* прех. тр. III., отъ рус. 'свършвамъ'; *представка о и конецъ 'край'* || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср. р.* оокончаванє; стар. оокончанє || оокончателєнь, -ни *прил. м.*; рус. || оокончатєлно *нар.* || оокончатєлностъ *сжиц. ж.*
 ооконч(у)вамъ се *гл.* непреход. тр. III., 'ождребывамъ се', екр. ооконча се II. 3.; производ. отъ конъ, *сжиц. ср.* оокончуванє, оокончанє. Съ тѣзи народни думи си служеше д-ръ Богоровъ въ борбата си противъ русизма „окончанє“ и под.
 оопъ *сжиц. м.*, ум. м. оопєць, ум. *ср.* оопчє || оопчи *сжиц. ср.* || оокопавамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. оокопая I. 6., *сжиц. ср.* оокопаванє || оокопанъ *прич. мин. стр. м.*
 оокопѣвамъ се (оокопѣвамъ се) *гл. непр. тр. III.*, екр. оокопѣтя се II. 1., *сжиц. ср. р.* оокопѣванє; (и оокопитомѣвамъ се, оокопитомѣ се, оокопитомѣванє).
 оокоравѣвамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. оокоравѣя I. 6., *сжиц. ср.* оокоравѣванє || оокоравѣль *прил.* (прич. мин. действ.) *м. р.*
 оокосявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. оокося II. 1., *сжиц. ср.* оокосяванє.
 оокотвамъ се, оокотямъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. оокотя се II. 1., *сжиц. ср. р.* оокотванє, -яне; *вжс.* котъ, котка.
 оокочанѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр., оокочанѣя I. 6., *сжиц. ср.* оокочанѣванє.
 оокрадвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. оокрада I. 8. (крадохъ), *сжиц. ср.* оокрадванє.
 оокраставѣвамъ („офиц.“); оокраставѣвамъ *гл. непр. тр. III.*, екр. оокраставѣя I. 6., *сжиц. ср.* оокраставѣванє (оокраставѣванє).
 оокрачвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. оокрача II. 3., *сжиц. ср.* оокрачванє.
 оокрепа *сжиц. ж.* || оокрепалка *сжиц. ж. р.*, ум. оокрепалчица || оокреп(ну)вамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. оокрепна I. 5., *сжиц. ср.* оокрепванє (оокрепнуванє).
 оокривѣвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. оокривѣ II. 1. || ~ се *гл. непрех.*, *сжиц. ср.* оокривѣванє.
 оокришъ *сжиц. ж. р.* (обл. оокрѣшъ); по народна етимол. сблизав. съ кърша, а ще да е отъ кор. въ кривъ; първич. сродни — и.-е. *k^h-ei-: *k^h-eu-...
 оокривамъ (оокривамъ, оокривамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. оокривя II. 1. *сжиц. ср.* оокривванє, оокривуванє, оокриванє.
 оокропъ *сжиц. м.* 'вино, стоплено и подсладено съ медъ... на сватба', ум. оокропєць; стбълг. кропила 'капка', оокропъ

'кипяща вода'..., рус. гл. кропить...; *срв.* литов. kgarinti прѣскамъ... || оокропникъ *сжиц. м.*, *жс.* оокропница || оокропчя *сжиц. м.*
 оокротѣвамъ (оокротѣвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. оокротѣя I. 6.; *срв.* и гл. прех.; *вжс.* гл. прех. у|к ротѣвамъ.
 оокрухъ *сжиц. м.* старин. обл. 'хлѣбъ' (сватбенъ, обреденъ), словен. хърват. kruh хлѣбъ, чеш. k^huch кжсъ...; кор. въ общославян. крушити (корабокрушенє): кърша...
 оокрѣсть *нар.* обл. 'около'; *срв.* рус. окрест, окрестность 'околностъ'.
 оокрѣшъ *сжиц. м.*; *вжс.* окрѣшъ; *срв.* оокрухъ || оокрѣшвамъ *гл.* прех. тр. II., екр. *вжс.* окърша, *сжиц. ср.* оокрѣшванє; || оокрѣшлякъ *сжиц. м.*
 оокрѣшамъ *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср. р.* оокрѣшчанє, екр. *вжс.* оокъртя.
 оокрѣкамъ *гл.* (не)прех. тр. III.
 оокрѣщѣвамъ, оокрѣскамъ *гл. прех. тр. III.*
 оокржгъ *сжиц. м.* || оокржглєсть *прил. м.* || оокржглямъ *гл.* прех. тр. III., екр. оокржгля II. 1. || ~ се *гл. непр.*, *сжиц. ср.* оокржгланє || оокржжавамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. оокржжя II. 3.; *вжс.* оокржжавамъ, *сжиц. ср.* оокржжаванє || оокржженєнь, -ни I. *прил. м.* || оокржженъ II. = оокржженъ *прич. мин. стр. м.* || оокржженє *сжиц. ср.* || оокржжно *сжиц. ср.* (отъ прил.) = чуждъ циркуляръ || оокржжностъ *сжиц. ж.*
 ооксия *сжиц. ж.* 'остро ударенє'; н. грц. oksia (i < ei).
 ооктава *сжиц. ж.*; лат. || ооктантъ *сжиц. м.*
 ооктаръ *сжиц. м.* обл.; н. грц., производ. отъ okto '8', срод.
 оокто єдъръ *сжиц. м.*; грц.
 ооктомврий (съ м по „септемврий“, народ. октоврий) *сжиц. м.*; презъ н. грѣц. okto'vrios (з „вита“ v < ст. грѣц. β „бета“ b) отъ лат. (окт. е 8-и месецъ въ мартенската година на римлянитѣ), лат. okto '8', срод. || ооктомврѣйски *прил. м.*
 ооктоихъ *сжиц. м.* 'осмогласникъ'; отъ н. гр. oktoixos (i отъ ст. грц. η „ета“); *срв.* е х о.
 оокто подъ *сжиц. м.*; грц.; *вжс.* и ахтаподъ.
 оокулисть *сжиц. м. р.*; кор. лат., срод. съ славян. въ око.
 оокултѣзмъ *сжиц. м.*; кор. лат. || оокултѣсть *сжиц. м. р.*
 оокумямъ (окумявамъ, окумвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. окумя II. 1. || ~ се *гл. непрех.*; *сжиц. ср.* окумянє (окумванє).
 оокусвамъ *гл. прех. тр. III.* 'опитвамъ', екр. окуся II. 1., *сжиц. ср.* окусванє.
 оокупация *сжиц. ж.*; кор. лат. || оокупирамъ *гл. прех.*; съ наст. нѣм.
 оокутря се *гл. непрех.* екр. II. 1. 'окуча се', *вжс.* к у т р е.
 оокуцѣвамъ („окуцѣвамъ“) I. *гл.* прех. тр. III., екрат. оокуцѣя I. 6., *сжиц. ср. р.* окуцѣванє.

окуцявамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. окуця II. 1., *сжиц. ср.* окуцяване; *вж.* кучъ.
 окупвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. окуча се II. 3., *сжиц. ср. р.* окучване; *кор.* *вж.* куче.
 окушамъ *гл.* прех. тр. *вж.* окусвамъ.
 окълвавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. окълва I. 9., *сжиц. ср.* окълване.
 окълцамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. окълцувамъ III.
 окървавявамъ (окървавявамъ) I. *гл.* непрех. тр. III., екр. окървавя I. 6., *сжиц. ср.* окървавяване.
 окървавявамъ, окървавямъ II. *гл.* прех. тр. III., екрат. окървавя II. 1., *сжиц. ср.* окървавяване.
 окърнямъ, окърнявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. окърня II. 1. || ~ *гл.* непрех.: *сжиц. ср.* окърняне, окърняване.
 окърша *гл.* прех. екр. II. 3., *вж.* окръшвамъ, мкр. окършвамъ, окършамъ (и окръшвамъ) || окършване, (окръшване) *сжиц. ср.*
 окъснѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. окъснѣ I. 6., *сжиц. ср.* окъснѣване (окъснѣване „оф.“)
 окъоравявамъ *гл.* (не)прех. III., окъоравѣя непрех. I. 6.; *вж.* и окйоравявамъ.
 окжпвамъ (окжпямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. окжпя I. 9. || ~ се *гл.* непр.; *сжиц. ср.* окжпване, окжпване.
 окжсамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. окжсамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || окжсанъ *прич.* мин. страд. *м. р.* || окжсване *сжиц. ср.* || окжслякъ *сжиц. м. р.*, умал. окжсляче, производ. отъ *кор.* въ сжцестве. и прил. кжсъ, *гл.* кжсамъ || окжсѣвамъ („окжсявамъ“ I.) *гл.* непрех. тр. III., екр. окжсѣ I. 6., *сжиц. ср.* окжсѣване, отъ *прил.* кжсъ; и *гл.* прех. II. окжсявамъ тр. III., екр. окжся II. 1. || ~ се непрех., *сжиц. ср.* окжсяване.
 олайнѣвамъ (олайнѣямъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. олайнѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* олайнѣяне, -яване.
 олапвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. олапамъ || ~ се *гл.* непрех.
 олба *сжиц. ж.* обл. 'разточено тѣсто', *вж.* обга (вм. огъба); *кор.* *вж.* въбаница (отъ *гъбаница).
 бле (блеле) *межд.*; стб. олс, ст. рус. оле, м. рус. оле, сrb.-хрв. lele и *гл.* lelekatī...; „звукотподраж.“ въ разни езици; *срав.* гръц. (λελε) викъ за военна радость или скръбъ, *гл.* elelezo, санскр. alalā, agē, aragē, стар. англ. lāl hoial, нѣм. hoiall, литов. alóli' викамъ alo'...; подоб. *кор.* въ лелекамъ, варекамъ; (стб. о келе!...)...
 олеандръ *сжиц. м.*; и рус. олеандр; нова заемка отъ зап. европ. (нѣм. Oleander, итал. oleandro., < ср. лат. lorandrum, а то вм. гръц. rhododendrum подъ влияние и на laurus.

олевенявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. олевеня се II. 1., *сжиц. ср.* олевеняване; *вж.* левен(т)ъ.
 оледенѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 олейнъ *сжиц. м.*; *кор.* лат.
 оленвамъ (олѣннувамъ) *гл.* непрех. тр. III., екрат. олѣнна I. 5., *сжиц. ср. р.* олѣн(ну)ване || олекотявамъ *глагол.* прех. тр. III., екрат. олекотя II. 1., *сжиц. ср. р.* олекотяване || олекчавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. олекчѣ II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* олекчаване.
 блеле! *межд.*; *вж.* блеле; *кор.* „звукотподраж.“ въ много слав. и неслав. езици—малор. оле, сrb.-хрв. lele, чеш. стар. veji вм. leli...; грц. elelel санскр. alalā, ст. англ. lāl... || олелѣйка *сжиц. ж.* 'ношна птица, що издава гласъ като да плаче дете'; *срав.* санскр. úlūka-s м. 'кукумявка', гр. ololydaia епитетъ на кукумявката, ololyzō викамъ ('лелекамъ')... || олелѣйка, олелѣйка *гл.* непрех. тр. III., екр. олелѣча II. 3., *сжиц. ср.* олелѣйкане, олелѣчене || олелѣйка *гл.* непрех. тр. III. || олелѣйкане *сжиц. ср.* || олелѣя *сжиц. ж.* || блемале *межд.*; *вж.* мале обл. и нар. 'ужъ, божемъ'.
 олѣп-вамъ, -ямъ (-явамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. олѣпя II. 1. || ~ се *гл.* непр.; *сжиц. ср.* олѣпване, олѣпяне, олѣпяване.
 олѣснявамъ, олѣсня *гл.* прех. тр.; *вж.* улѣснявамъ...
 олѣтявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. олѣтя II. 2., *сжиц. ср.* олѣтяване.
 олигархъ *сжиц. м. р.*; гръц. || олигархия *сжиц. ж.*
 олизвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. олижа I. 10. || ~ се *гл.* непр.; *сжиц. ср.* олизване. олимпѣяда *сжиц. ж.*; гръц. || олимпийски *прил. м.*
 олинѣвамъ („олинявамъ“) *гл.* непрех. тр. III., екр. олинѣя I. 6., *сжиц. ср.* олинѣване, олинѣване.
 олисѣвамъ („олисявамъ“) *гл.* непрех. тр. III., екр. олисѣя I. 6. *сжиц. ср.* олисѣване, (олисяване).
 олитамъ *гл.* непрех. тр. III., екр.; *вж.* олѣтя.
 олици|творѣние *сжиц. ср.* || олици|творявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. олицетворя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* олицетворяване.
 оличавамъ *гл.* прех. тр. III. 'правя, нѣщо да личи', екр. оличѣ II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* оличаване.
 блов-ень, -ни *прил. м.* || бловникъ *сжиц. м.* 'моливъ' отъ грц. (н. грц. molývi) || блов-во *сжиц. ср.*; стб. олоко, рус. олово 'калай', пол. olów, полаб. vülív, гор. луж. vołoj, дол. луж. voluj, vołoj, чеш. словен. сrb.-хрв. olovo; *кор.* и.-е.; *срав.* лит. álvas, лет. alvs, alva цинкъ, ст. прус. alwis, свинець = тур. куршумъ...; *кор.* въ лат.

- albus бѣлъ...; негли ирл. luaide 'сви-
нецъ' (отъ *lou-dia, *lou-do-)..., ст. вис. нѣм.
elo жълтъ...
- оловина** *сжиц. ж.*, ум. оловинка 'видъ
питие отъ жито' стар. обл.; стб. **Олъ**,
ОЛОВИНА, рус. обл. ол, оловина, словен.
ol, olej, vol 'пиво', volar 'пивоваръ',
стар. и.-е. дума отъ кор. *al-u- въ лат.
alū-men стипца; *срав.* литов. alūs пиво,
лет. alus, ст. прус. alu медовина, ст.
англ. ealu, англ. ale, швед., дан.-норв.,
исл. öl пиво...
- олѡквaмъ** *гл.* прех. тр. III., екр. олѡча I.
10. || ~ се *гл.* непр.; *сжиц. ср.* олѡкване.
- олѡпвaмъ** *гл.* прех. тр. III., екр. олѡпамъ
III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* олѡпване.
- олѡчвaмъ** *гл.* прех.; *вж.* олѡквaмъ.
- олошавѣвaмъ** („олошавѣя“) *гл.* не-
прех. тр., екр. олошавѣя I. 6., *сжиц. ср.*
олошавѣване (олошавѣяване).
- олтáр** *сжиц. м. р.* отъ лат. altare; (споредъ
нѣмко презъ гръц.); кор. въ altus високъ
|| **олтáр-енъ**, -ни, **олтарски** *прил. м.*
- олу́** *сжиц. м.* отъ тур. oġlu (oġhlu) 'синъ',
особ. въ челядни имена; *вж.* и оглу
(Кудоглу, Денкоглу.) || **олу́мъ** тур. зват.
п. 'синко мой'.
- олупвaмъ**, **олупя́мъ** *гл.* прех. тр. III., екр.
олупя II. 1. || ~ се *глагол.* непр.; *сжиц. ср.*
олупване, олупяне.
- олуспвaмъ**, **олуспя́мъ** *гл.* прех. тр. III.,
екр. олуспя II. 1. || ~ се *глагол.* непреход.;
сжиц. ср. олуспване, олуспяне.
- олушчвaмъ**, **олушчя́мъ** и **олюшчвaмъ**, **олю-**
шчя́мъ *гл.* прех. тр. III., екр. олущя, о-
лущя II. 3. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.*
олушчване, олущяне.
- олузвaмъ** *гл.* прех. тр. III.; *вж.* олуп-
вaмъ, олюшчвaмъ...; *срав.* и охлуз-
вaмъ.
- олѣгaмъ**, **олѣгaмъ се** *гл.* (не)прех. тр. III.,
вж. облѣгaмъ, екр. олѣгна I. 5.
„олучвaмъ“ *гл.* прех. тр. III., погрѣшно
вм. улучвaмъ.
- олювица** *сжиц. ж.* 'нощна птица...'; *вж.*
оле лейка и *срав.* особ. грц. ololygaia
эпитетъ на кукумявка, ololyzo викамъ...
- олюлѣвaмъ се** *гл.* непрех. тр. III., екр.
олюлѣя се I. 6., *сжиц. ср.* олюлѣване.
- олюпвaмъ** *гл.* прех. тр. III., екр. олюпя
II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *вж.* олуп-
вaмъ.
- олюспвaмъ**, **олюспя́** *глагол.* преход.; *вж.*
олуспвaмъ.
- олушчвaмъ**, **олушчя́** *гл.* прех.; *вж.* олу-
шчвaмъ; кор. и.-е. *leu-p-: *leu-sp-: *leu-
-sk-> общослав. лю-п-: лю-с-п-: лю-ш-;
и.-е. *lou-p-: *lou-sp-... > общославян.
лу-п-: лу-с-п-...
- ома!** *межд.* за обръщане къмъ жени (мо-
ми); (божемъ отъ м о м а).
- омагѡбсвaмъ** (омагѡсвaмъ) *гл.* прех. тр.
- III., екр. омагѡбсамъ (омагѡсамъ) III.;
сжиц. ср. омагѡбсване; *вж.* ма г и я.
- ома́йвaмъ** *гл.* прех. тр. III., екр. омáя I.
11. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* омáйване
|| **о́м-áенъ**, -йни *прил. м.* || **о́мáйникъ** *сжиц.*
м., р. ж. омáйница || **ома́йтел-енъ**, -ни
прил. м.; *срав.* за́м а я нъ; *гл.* ма́я...
о́мáла *сжиц. ж.* 'о(т)мáлѣване' || **о́мáл-енъ**,
-ни *прил. м.* || **ома́лѡя** *сжиц. ж.*
- о́мáлáксвaмъ** *гл.* непрех. тр. III., екрат.
ома́лáксамъ III., *сжиц. ср.* ома́лáксване
- о́мáлѣвaмъ** *глагол.* непрех. тр. III., екрат.
о́мáлѣя I. 6., *сжиц. ср.* ома́лѣване.
- о́мáлодушвaмъ** *гл.* прех. тр. III., екр. ома-
лодуша II. 3. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.*
ома́лодушване.
- о́мáломошчя́вaмъ** (ома́ломошчвaмъ, ома-
ломошчя́мъ) *гл.* прех. тр. III., екр. ома-
ломошчя || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* мо ш ч ъ.
- ома́нъ** *сжиц. м.*, общослав. (малор., пол.,
чеш., слов., серб.-хрв. . .); надали заемка;
по-скоро може би отъ кор. въ о́м а я,
о́м а й в a мъ; кор. навѣрно ар.-алт.
- ома́ра**, **ома́рина**, **ома́рина** *сжиц. ж.*, ум.
ома́рица, ома́ричка; *вж.* ма ра н я.
- ома́скаря́вaмъ** *гл.* прех. тр. III., скр. омас-
каря II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.*
ома́скаряване.
- ома́торѣвaмъ** *гл.* непрех. тр. III., екрат.
ома́торѣя I. 6., *сжиц. ср.* ома́торѣване.
- ома́хъ** *сжиц. м.* 'прохлада...'
- ома́цвaмъ** *гл.* прех. тр. III.; *вж.* у́м а ц -
в a мъ, ма ца м ъ.
- ома́чвaмъ се** обл. *гл.* непрех. тр. III., 'окот-
вaмъ се', екр. о́мáча се II. 3., *сжиц. ср.*
ома́чване; *вж.* ма ч ка.
- ома́шлякъ** (о́мáшленъ) *сжиц. м.*, ум. *ср.*
ома́шляче 'тояга'; кор. въ ма ха м ъ.
- ома́ювaмъ** *гл.* прех. тр. III., екр. омáя I. 11.;
|| ~ се *гл.* непр.; *вж.* гл. мая; *сжиц.* о́манъ.
- омбрéла** *сжиц. ж.*; итал. ombrella, произв.
отъ ombra сѣнка < лат. umbra.
- омéквaмъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. омéк-
на I. 5., *сжиц. ср.* омéкване || **омéкотя́-**
вaмъ *гл.* прех. тр. III., екр. омекотя́ II.
1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* омекотя́-
ване || **омекчáвaмъ** *гл.* прех. тр. III., екр.
омекчá II. 3. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.*
омекчáване, стар. омекчéние || **омéк-**
наль *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || **омéк-**
налость. *сжиц. ж.*
- о́мeтá** *гл.* преход. екрат. I. 8., мкрат. *вж.*
о м и т а м ъ || ~ се *гл.* непрех.
- о́мeчa се** *гл.* непрех. екр. III. обл. 'раждамъ
мече'.
- о́мивaмъ** *гл.* прех. тр. III., екр. омíя I. 6.,
|| ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* омíване
|| **о́мивáлникъ** *сжиц. м.*, ум. *ср.* о́мивáлниче
|| **о́мивка** *сжиц. ж.* || **о́мивякъ** *сжиц. м.*
- о́милѣвaмъ** *глагол.* непрех. тр. III., екр. оми-
лѣя I. 6.
- о́мисирча се** *гл.* непрех. екр. II. 3. 'опуй-
ча се, стоя замисленъ като мисирокъ'.

о|мисъль *сжц. м.*; *вж. у* мисъль.

о|митъ *сжц. м.* ||о|митамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. *вж.* омета, *сжц. ср.* омитане.

о|миткамъ *гл. прех. тр. III.*; *вж.* миткамъ 'обикалямъ.', свърз. и съ предст. 'душа, мириша, врж носътъ си', н. грц. τυτή 'носъ'.

о|мо|нѣмъ *сжц. м.*; гръц. *вж.* хомеоплатия; грц. *о*пома име, срод.

о|мотавамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. *омотая* I. 6. ||~ *се гл. непрх., сжц. ср.* *омотаване.*

о|мо|фѣръ *сжц. м.*; грц.

о|мѣчвамъ *гл. прех. тр. III.* 'намокрямъ,' екр. *омѣча* ||~ *се гл. непр., сжц. ср.* *омѣчване.*

о|мрѣза *сжц. ж.* ||о|мрѣзъ *сжц. м.* ||о|мрѣз-енъ, -ни *прил. м.* ||омразитъ *прил. м.*

||омразія *сжц. ж.* ||(омразлѣкъ *сжц. м.* прост. обл., съ тур. наст.) ||омразница *сжц. ж.* ||омразниче *сжц. ср.* ум. (биле оразниче) ||омразявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. *омразя* II. 1. ||омразявамъ *се гл. непрх., сжц. ср.* *омразяване.*

о|мрачавамъ (омрачавамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. *омрачѣ* II. 3. ||омрачавамъ *се гл. непрх., сжц. ср.* *омрачаване.*

о|мрѣзвамъ (омрѣзнувамъ) *гл. непрех. тр. III.*, екр. *омрѣзна* I. 5., *сжц. ср.* *омрѣз-нуване.*

о|мрѣкнамъ (о|мрѣкнувамъ) *гл. непрех. тр. III.*, екр. *омрѣкна* I. 5. 'замрѣкна', *сжц. ср.* *омрѣк(ну)ване.*

о|музъ *сжц. м.* обл. прост.; тур. 'рамо'; кор. негли ар.-алт. (лат. *umerus*, гот. *ams.*.)

о|мундарявамъ (омундарямъ) *гл. прех. тр. III.*, прост. обл. екр. *омундаря* II. 1., *сжц. ср.* *омундаряване, омундаряне;* отъ тур. мундаръ, мундаръ (< перс.).

о|мѣкнамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. *омѣкна* I. 5. ||~ *се гл. непрх., сжц. ср.* *омѣкване.*

о|мѣна *гл. прех. тр. III.*

о|мърлѣшвамъ *се гл. непрех. тр. III.*, екр. *о|мърлѣша* *се* II. 3., *сжц. ср.* *о|мърлѣшване* || *о|мърлѣшенъ* *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*; *вж.* мърлушавъ, кор. и.-е. *mṛ- гмеча.; *срав.* мора..

о|мърлювамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. *омърля* II. 1. ||омърля *се гл. непрх., сжц. ср.* *омърлюване.*

о|мърсявамъ (омърсямъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. *омърся* II. 1. ||~ *се гл. непрх., сжц. ср.* *омърсяване.*

о|мършавѣвамъ („омършавявамъ“) *гл. непреход. тр. III.*, екр. *о|мършавѣя* I. 6., *сжц. ср.* *омършавѣване;* *вж.* мърша.

о|мязъ *сжц. м.* обл. 'прилика'; н. грц. *ομιάζω* (i < oi, стар. гръц. *homoiάζō*) ||о|мяз-итъ *прил. м.* ||о|мясвамъ (о|мясувамъ) *гл. непрех. тр. III.*; *сжц. ср.* *о|мяс(у)ване.*

о|мждрявамъ (омждрямъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. *о|мждря* II. 1., *сжц. ср.* *омждряване.*

о|мжжвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. *о|мжжа* II. 1., *сжц. ср.* *омжжване.*

о|мѣсвамъ (омѣсямъ) *глаг. прех. тр. III.*, екр. *омѣся* II. 1. ||~ *се гл. непрх., сжц. ср.* *омѣсване (омѣсяне)* ||омѣсенъ *прич. мин. стр. м.*: Нѣма нигде омѣсенъ, па обесенъ, сир. хлѣбъ на готово.

о|нѣ *мѣст.* 3-о л. ед. ч. м. р., *она* *ж. р.*; *ср. р.* оно; *вж. т.*; стар. книж. и обл.

вм. той, тя; стблг. *онѣ, она*, рус. он, она, пол. чеш. словен. срб.-хрв. *он, она*;

кор. и.-е. *оп-; *срав.* санскр. *apa-*, *zand. apa-*, лит. *apaš, āns*, грц. *ἐπὶ* 'други день'; лат. *epit* защото., задпоставенъ членъ въ ст. арменски -п и т. н.

о|нѣ|гѣръ, мн. онагри *сжц. м.* 'диво магаре'; гръц.

о|нѣ|зи (о|нѣ|зъ) показ. мѣст. ж. р. (она + част. -зи); *вж.* онъ; оно ||оназ|годѣш-енъ, -ни *прил. м.*

о|на|ка (о|на|кай) *нар.*; прот. на така; обл. стар. *онако (онакъ)*, съотв. на стблг. како, н. блг. какъ.

о|на|кѣвъ, -ѣва, -ѣво и *онакѣвъ-зи (-зъ), онакѣзи, онакѣв-зи (-зъ)* *мѣст.* отъ показ. мѣст. онъ, съотв. на такъвъ, производ. отъ стб. тѣ, той.

о|на|мо (о|на|мъ) *нар.* обл. стар. за мѣсто, (отдалеч.) съотв. на тамо (тамъ).

о|на|я *мѣст.* пок. ж.; *вж.* онѣзи.

о|нда|лѣкъ *сжц. м.* 'десеткъ'; тур. *on* '10', *onda(n)* отъ 10-тѣ ||о|нда|лѣкчия *сжц. м.* 'събирачъ на о-лѣкъ', 'десеткаръ'.

о|ндѣ (о|ндѣна, о|ндѣкъ, о|ндѣй, о|ндѣва) *нар.* стар. обл. съотв. на старин. овде, тждѣва и въпрос. кжде.

о|ндѣ|нъ *сжц. м. р.* (*нар.*) стар. обл. 'други день следъ утре'; стб. показ. мѣст. *онѣ*,

и сжществит. *днѣн.*

о|не|мир-явамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. -я II. 1. ||~ *се гл. непрх., сжц. ср.* *онемиряване.*

о|не|правдѣвамъ *глаг. прех. тр. III.*, екр. *о|не|правдѣя* I. 6. ||~ *се гл. непрх., сжц. ср.* *о|не|правдѣване;* старин. *о|не|правдѣние.*

о|нѣ|зи (*ж. онѣзи, ср. онава, стар. онози.*), мн. *онѣзи* пок. мѣст. онъ + зи...; *вж.* онъ ||о|нѣ|зика *мѣст.* пок. м., ж. (о|нѣ|зика, о|нѣ|зка.) ||о|нѣ|мѣст. 3-олич. стар. мн. 'тѣ'; отъ онъ старин. = той.

о|нѣ|къ(ну)вамъ *гл. непрех. тр. III.* 'навеждамъ глава', екр. *онѣкна* I. 5., *сжц. ср.* *онѣк(ну)ване.*

о|нѣ|къ *сжц. м.*; грц.

о|нѣ|лѣкъ! *сжц. м.* прост. обл. 'десетакъ'; тур.; умал. *онѣлѣче* монета отъ 10 пари, 'десетаче'.

о|нѣ|о *сжц. ср.*, прост. обл. стар. мѣст. (вмѣсто всѣко име, що не иде на умъ човѣку въ мигтъ', особ. благоречиво (евфреместич.) за лат. *repis* 'мжжи детероуенъ удъ'; *вж.* м. р. онъ ||о|нѣ|о *мѣст.* показ. ср.: *вж.* онзи, ум. *о|нѣ|о|чка* ||о|нѣ|о|динѣ *нар.*

обл. стар. (мѣст. пад. ед. ч. *о|нѣ|о|динѣ*)

'лани, миналата год.') || **оно́диямъ**, **оно́ждамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **оно́дя** II. 1. (2). (онод'ълъ), *сжц. ср.* **оно́ждане** прот. (вмѣсто всѣки глаголь, що не иде на умъ човѣку, особ. по благоречие вмѣсто лат. *fituo* 'върша полово действие').

оно́зи (**оно́зъ**, **оно́зка...** **оно́зина**) *мѣст.* пок. срѣд. род. обл. старин. вм. **оно́ва** || **оно́мняся** *нар.* обл. стар. (отъ мѣст. п. ед. ономъ дъне + съ > оно́мдн'ъс.) || **оно́мдняш-енъ**, **-ни** *прил. м.* обл. 'онзиденшенъ' || **о́нсица** (обл. и **о́нщица**) *мѣст.* неопр. стар. обл. 'еди-кой-си'; стбълг. **о́нѣсница**.

оно́й пок. мѣст. срѣд. р. 'оно́ва'; *срв.* старин. обл. **оно́й** = 'оно́ва', ум. **оно́йцакъ**.

оно́й *нар.*, успор. на **тѣй** за така.

оно́равямъ *гл.* прех. тр. III., 'правя да има лошъ нѣравъ', екр. **оно́равъ** II. 1. || **оно́равясе** *гл.* непр. || **оно́равянес** *сжц. ср.*

оно́мѣвамъ I. *гл.* непрх. тр. III., екр. **оно́мѣя** I. 6., *сжц. ср.* **оно́мѣване**.

оно́мѣвамъ II. *гл.* прех. тр., екр. **оно́мѣя** II. 1., *сжц. ср.* **оно́мѣване**.

оно́я *мѣст.* пок. м. р., ж. **оно́я**; *вжс.* **оно́зи**.

опа́двамъ *гл.* непрх. тр. III., екр. **опа́дамъ** III., *сжц. ср.* **опа́дване** || **опа́длика** *сжц. жс.*

опа́звамъ, **опа́зямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **опа́зая** II. 1.; *вжс.* у **пазая**.

опа́къ *прил. м.* и *нар.* || **опа́къ ра́къ** *прил. сжц. м.* 'кривъ ракъ' || **опа́ко** *сжц. ср.* (отъ *прил.*); **нао́пако** *нар.* 'наопаки' || **опа́ки** *сжц. ср.* ед. отъ твор. п. мн. ч.; стб. **опа́ки**, членув. новобълг. **опаки** **т** **о** и *нар.* (нао́паки); стб. **опа́ко**, **опа́кы**, рус. обл., малор. **опа́к**, **опа́ко...**, пол. чеш. срб.-хрв. **опа́к...**; кор. и.-е.; предл. ***аро**: ***орі...**; *срав.* санскр. **áṛāka-s** страниченъ, отдалеченъ, **áṛāca-s** заденъ, западенъ, лат. **orācus** сънчестъ (< отвърнать отъ слънцето)...

опа́ль I. *сжц. м.* || **опа́ла** *сжц. жс.* (Опала го опалила!) || **опа́лвамъ** (**опа́лювамъ**), **опа́лямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **опа́ля** II. 1. || **се** *гл.* непрх.; *сжц. ср.* **опа́лване**, **опа́ляне** || **опа́ленъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || **опа́лия** *сжц. жс.* || **опа́лина** **свѣта Недѣ́ля** *прил. сжц. жс.* прот. празникъ 7. юлий ст. ст. (св. Кириакия) || **опа́лникъ** *сжц. м., жс.* **опа́лница**.

опа́ль II. *сжц. м.* 'видъ сжпоцененъ камъкъ...'; грц. **οράλλιον** < санскр. **úṛāla-**

опа́метявамъ *гл.* прех. тр. III. || **се** *гл.* непрх.; кор. стблг. **мѣн**: **мѣл** *вжс.* въ мнѣние, по **мнѣ**, **па́метъ**..

опанджакъ (**опанчакъ**) *сжц. м.*; тур.; *срв.* и рус. **епанча**, малор. **опонча...** < тур. **jarundža...**

опа́рвамъ, **опа́рямъ** и **упа́рвамъ** *глагол.* прех. тр. III., екр. **опа́ря** II. 1. || **се** *гл.* непрх., *сжц. ср.* **опа́рване**, **-яне** || **опа́р-**

ки *сжц. жс.* мн.; кор. въ *гл.* **па́ря**; *вжс.* **опа́рвамъ**, **упа́рвамъ...**

опа́рничавъ *прил. м.* 'опа́къ'; *вжс.* негли по-право **опа́рничавъ**.

опа́свамъ (**опа́сувамъ**) I. *гл.* прех. тр. III., екр. **опа́са** I. 7., **опа́сване**; *срав.* *гл.* **паса**, **сжцеств.** **па́ша**.

опа́свамъ (**опа́сувамъ**) II. *гл.* прех. тр. III., екр. **опа́ша** I. 10.; кор. въ **по́ясъ**, *сжц. ср.* **опа́сване** || **опа́сая** *сжц. м.* 'по́ясъ'.

опа́с-енъ, **-ни** *прил. м.*; стб. **опа́снѣ**, рус. **опа́сный**, срб.-хрв. **opasan...**; кор. и.-е. *(s)pek'- 'гледамъ, пазя'; *срав.* санскр. **páśyati**, **spáśyati** гледа...; *занд.* **spra-syeiti** (лат. **specio...**, **species** видъ..., грц. **skēr-** **skēr-** **skēr-** вл. ***spek'-**) въ **sképtomai**, **skoríá** стража... || **опа́сение** *сжц. ср.* || **опа́сность** *сжц. жс.* || **опа́сывамъ се** *гл.* непрх. тр. III., *сжц. ср.* **опа́сыване**, стар. **опа́сение**.

опа́тя се *гл.* непрх. екр. II. 1. 'измжтывамъ патета'.

опа́ча *гл.* прех. тр. II. 3. (мкр. **опа́чавамъ** III.), *сжц. ср.* **опа́чене**; *вжс.* **опа́ко** || **опа́ченъ**, **-ни** *прил. м.* || **опа́чина** *сжц. жс.* (и за *м.*) || **опа́чникъ** *сжц. м. р.* = **опа́къ ра́къ** 'кривъ ракъ'.

опа́шь *сжц. жс.* || **опа́ша** *сжц. жс.* || **опа́шатъ** *прил. м.* || **опа́шина** *сжц. жс.* || **опа́шитъ** *прил. м.* || **опа́шка** *сжц. жс.*, умал. **опа́шчица**; стб. **опа́шь**, руски стар. **опа́шь**; кор. въ старорус. **пахати** 'вѣя', **пахати се** 'развѣвамъ се'; старобълг. **па́хати** 'ventilare', срб.-хрв. **pahati**, **pašem** отдухамъ, **pahati**, **paham** развѣвамъ се...; кор. „звукотодр.“ и.-е. съ вариация ***phā**: ***bhā**- **покрай** ***phu-** (пухъ...); ***bhu-**...; *срв.* санскр. **bhāstrá** мѣхъ, мѣхуръ, **bhasád-** (**bhasát-**) задникъ..., лат. **pustula** мѣхуръ, подпухнало..., лит. **pusnis** навѣянъ **снѣжень** **купъ**, срѣд. дол. нѣм. **vese** плѣва..., стар. вис. нѣм. **fesa** плѣва... || **лиси́ча** **опа́шка** *прил. сжц. жс.* 'видъ растение' || **о́вча** **опа́шка** *прил. сжц. жс.* 'видъ растение' || **опа́шкаръ** *сжц. м., жс.* **опа́шкарна**, *ср.* ум. **опа́шкарче** || **опа́шникъ** *сжц. м.* || **опа́шница** *сжц. жс.* || **опа́шченъ** *прил. м.*

опа́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **опа́на** I. 5., кор. **пѣн-**; (стб. **пын-**, **па-ти**: **опа́на** въ **опа́на**, **разпа́на**, **разпа́на**: **разпа́пети** **петъкъ**... || **се** *гл.* непрх. || **опа́ване** *сжц. ср.*

опа́ка *гл.* прех. екр. I. 7. мкр. (тр.) **опа́чамъ**; *вжс. т.* || **се** *гл.* непрх. || **опа́ка** *сжц. жс.* || **опа́кунъ** *сжц. м.*, който има грижа („попечение“, 'пече се') за малолѣтници..., *жс.* **опа́кунка** || **опа́кунство** *сжц. ср.*

опа́пелявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **опа́пеля** II. 1. || **се** *гл.* непрх.; *сжц. ср.* **опа́пеляване**.

опа́ра I. (**опа́рж**) *глагол.* прех. екр. I. 1., мкр. **опа́рамъ** || **се** *гл.* непрх.

- опера II. *сжц. жс.*; итал. отъ латин. *opus, operis* || **о̀пер-енъ**, -ни *прил. м.* || **о̀перета** *сжц. жс.*
о̀ператив-енъ, -ни *прил. м.* || **о̀ператоръ** *сжц. м.* || **о̀перация** *сжц. жс.*; кор. лат. || **о̀перацион-енъ**, -ни *прил. м.* || **о̀перирамъ** *гл. прех. тр.*, съ наст. нѣм.
о̀первамъ (**о̀перювамъ**) *гл. преход. тр. III.*, екр. **о̀пéря** II. 1. || ~ **се гл. непрех.**
о̀пердашвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пердаша** II. 3.; *вж.* пердахъ, тур. отъ перс.; кор. ар.-алт.; срод. съ пера 'бия'... || ~ **се гл. непрех.**, *сжц. ср.* **о̀пердашване**.
о̀перушинямъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. **о̀перушиня** *сг. II. 1.*; производ. отъ **перо**; *вж.* **о̀первамъ**.
о̀пéтъ *нар. обл. стар.*; стб. **о̀паль**, рус. **опять** || **о̀пéтъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* отъ **о̀п(ъ)на**; стб. **о̀пънж**, **о̀пътн** || **о̀петлявамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀петля** II. 1., -**ѣя** 6. || ~ **се гл. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀петляване**; *срав.* петелка.
о̀печалювамъ (**о̀печалюамъ**) *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀печаля** II. 1. || ~ **се глаг. непрех.** || **о̀печалюване** *сжц. ср.*
о̀пивамъ, **упивамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пйя**, **упйя** I. 6. || ~ **се глаг. непрех.**, *сжц. ср.* **о̀пиване**.
о̀пий *сжц. м.*; *вж.* **о̀пиумъ**.
о̀пйля I. *гл. прех. екр. II. 1.* 'излупямъ пилета' || ~ **се гл. непрех.**
о̀пиля II. *гл. непрех. екр. II. 1.*; *вж.* пилѣ.
о̀пинамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пна**, **о̀пъна**, *вж. т.*; *сжц. ср.* **о̀пйнане** || **о̀пйналка** *сжц. жс.* || **о̀пйнци** *сжц. м. мн.* (ед. **о̀пйнкъ**, **о̀пйнякъ**, **о̀пйнецъ**) 'царвули' || **о̀пйнки** *сжц. мн. жс. р.* (стар. *м.*) || **о̀пйнячъ** *сжц. м. обл.*
о̀пйвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пйпамъ** III. || ~ **се гл. непр.** || **о̀пйпомъ** *нар.* (стб. твор. пад. един. ч. *м. р.* съ завършкъ **о-мъ**) || **о̀пйпкавѣя** *гл. непрех. екр. I. 6.* 'стана пипкавъ'.
о̀пйрамъ I. *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пéра** I. 1. (опраль); *сжц. ср.* **о̀пйране** отъ **гл. пера**.
о̀пйрамъ II. *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀п́ра** I. 3. (опрѣль), отъ **гл. о̀п ра**, **д о̀п ра**; *сжц. ср.* **о̀пйране** *гл. 3-о лич. тр. о̀пйра*, екр. **о̀п́ре**.
о̀пись *сжц. м.* || **о̀писаніе** *сжц. ср.* || **о̀писвамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пйша** I. 10.; || ~ **се глаг. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀писване** || **о̀писател-енъ**, -ни *прил. м.* || **о̀писателъ** *сжц. м., жс. -ка* || **о̀пис-енъ**, -ни *прил. м.*
о̀пистъе *сжц. ср. обл.* 'подопашникъ, ремѣкъ подъ опашката на конь... отъ грц. нар. (и предл.) *opisthen* 'назадъ, отзадъ...'; тур. **палдымъ**.
о̀пить *сжц. м. р.*; рус. **опыт**; кор. **въ гл. пита мъ**; стб. **пйтати** || **о̀пйтвамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пйтамъ** || **о̀пйтвамъ** *гл. непрех.*; *сжц. ср.* **о̀пйтвање** || **о̀пйтвачъ** *сжц. м.* || **о̀пйт-енъ**, -ни *прил. м.* || **о̀пйтанъ** *прич. мин. стр. м.* || **о̀пйтностъ** *сжц. жс.*
о̀питомявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀питомя** II. 1. || **о̀питомявамъ се** *гл. непрех.*; *вж.* **питоменъ**; *сжц. ср.* **о̀питомяване**.
о̀пиумъ *сжц. м.*; *вж.* **о̀пий**; рус. **опий** и **опиум**; лат. отъ грц.; *вж.* и **афионъ**.
о̀пйчамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пéка** I. 7. || ~ **се гл. непр.**; *сжц. ср.* **о̀пйчане**.
о̀пйя *гл. прех. екр.*; *вж.* **мкр. о̀пйивамъ**. || **о̀пйяненъ** *прич. мин. стр. м.* || **о̀пйянявамъ**, **упйянявамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пйяня**, **упйяня** II. 1. || ~ **се гл. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀пйяняване**, **упйяняване**; *вж.* **пйянь**; **пйя**.
о̀плавямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плáвя** II. 1. || ~ **се гл. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀плáвяне**.
о̀плакъ *сжц. м.* || **о̀плаквамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плача** I. 10. || ~ **се гл. непрех.**, *сжц. ср.* **о̀плакване** || **о̀плаквачка** *сжц. жс.* 'тжачка, жена, що оплаква мъртвецъ'.
о̀плакнувамъ (**о̀плаквамъ**) *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плакна** I. 5. || ~ **се гл. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀плак(ну)ване**.
о̀плэзвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плэзя** II. || ~ **се гл. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀плэзване**.
о̀пленявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀пленя** II. 1. || ~ **се гл. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀пленяване**.
о̀плэсквамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плэскамъ** || ~ **се гл. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀плэскване**.
о̀плетá, **уплетá** *гл. прех. екр. I. 8.* *вж.* **мкр. о̀плита мъ**, **уплита мъ** || ~ **се гл. непрех.** || **о̀плитане**, **уплитане** *сжц. ср.*
о̀плэщя *гл. прех. екр. I. 10.*; *вж.* **оплескамъ**.
о̀плэшки *сжц. жс. мн.* 'везба по ризи'; *вж.* **плэши**.
о̀плита мъ, **уплита мъ** *глаг. прех. тр. III.*, екр. **о̀плетá** I. 8., *сжц. ср.* **о̀плитане**, **уплитане**.
о̀плодо̀твореніе *сжц. ср.* старин.; рус. || **о̀плодо̀творявамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плодо̀твори** II. 1. || ~ **се гл. непрех.**; *сжц. ср.* **о̀плодо̀творяване** || **о̀плодо̀творител-енъ**, -ни *прил. м.*
о̀плотвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плотя** II. 1., *сжц. ср.* **о̀плотване**; *вж.* **плотъ**.
о̀плувамъ (**о̀плуявамъ**) *глаг. непрех. тр. III.*, екр. **о̀плуя** I. 6., *сжц. ср.* **о̀плуване** (**о̀плуяване**); *срав.* **плуя**; **с|плуя се**.
о̀плъзнувамъ, **о̀плъзвамъ** *глаг. непрех. тр. III.*, екр. **о̀плъзна** I. 5., *сжц. ср. р.* **о̀плъз(ну)ване**.
о̀плъзвявамъ (**о̀плъзвямъ**) *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плъз-я** II. 1. || ~ **се гл. непр.**; *сжц. ср.* **о̀плъзвяване**.
о̀плювамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **о̀плюя** I. 6. || ~ **се гл. непр.**; *сжц. ср.* **о̀плюване**.
о̀плюск-вамъ *гл. прех. тр. III.*, екрат. -**камъ** III. || ~ **се гл. непр.**; *сжц. ср.* **о̀плюскване**.

- о|пнувамъ *гл.* прех. тр. III., *вж.* о|пвамъ, екр. о|пна I. 5.; *вж.* мкр. и о|пнамамъ, екр. о|пна, *сжц. ср.* о|пнуване, о|пване, о|пване.
- о|по|вивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|по|вивя I. 6. ||~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* о|по|виване.
- о|поганявамъ, опоганямаъ *гл.* прех. тр. III., екр. опоганя II. 1. ||~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* опоганяване, опоганяне.
- о|по|жарявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. опожаря II. 1. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* опожаряване.
- о|позиция *сжц. ж.*; лат. ||о|позицион-енъ, -ни *прил. м.*
- о|по|знавамъ, у|познавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|по|зная, упозная I. 6. ||~ се *гл.* непрех. взаим. стр.; *сжц. ср.* опознаване, упознаване.
- о|по|зорявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|по|зоря II. 1. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* опозоряване.
- (о|пойтел-енъ, -ни), упойтел-енъ, -ни *прил. м.* || (о|пойвамъ), упойвамъ *глагол.* прех. тр. III. ||~ се *гл.* непрех.; *вж.* у|по|явамъ, о|по|явамъ || упойване *сжц. ж.* || упойка *сжц. ж.*
- о|по|бнямаъ се, о|по|бнямамаъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. о|по|бняма се II. 1., *сжц. ср.* опобняне, опобняване.
- о|понентъ *сжц. м.*; кор. лат. и въ позиция : о|позиция || опонирамаъ *глагол.* прех. съ наст. нѣм.
- о|по|пвамъ, о|по|пьямаъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|по|пя II. 1. ||~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* о|по|пване, опопяне; *вж.* по|пъ.
- о|пора *сжц. ж.*; *вж.* опирамаъ се || опорець *сжц. м. р.* || опоритъ и о|поритъ *прил. м.*; *вж.* упоритъ || опоритостъ *сжц. ж.*; *вж.* упоритостъ; *срав.* Опръо.
- о|по|рбжа *гл.* прех. екр. II. 3. 'вържа говедо за рогата.' || опорбженъ *прич. мин. стр. м.*
- о|порбча *гл.* прех. екр. II. 1., тр. (мкр. усл.) опорбчвамъ III. ||~ се *гл.* непрех. || опорбчване *сжц. ср.*
- о|по|бскамъ, опбщвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|по|бскамъ III. и о|по|бщя I. 10. (опоскалъ) ||~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* опбскаване, опбщяне.
- о|по|явамъ, упо|явамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. опоя, упо|я II. 1., *сжц. ср.* опояване, упо|яване.
- о|по|ясвамъ *гл.* прех. тр. III. ||~ се *гл.* непрех.; *вж.* о|п|ас|свамъ, о|п|аша : сжц. поясъ.
- о|пра *гл.* прех. екр. I. 3., мкр. опирамаъ; *вж. т.* ||~ се *глагол.* непрех.; *вж.* о|п|оритъ, уп|оритъ.
- о|правъ *сжц. м.* || о|права и о|правя *сжц. ж.* || о|правдамаъ *глагол.* прех. тр. III., екр. оправдая I. 6. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* оправдаване и стар. оправдание || оправдател-енъ, -ни *прил. м. р.*; *вж.* правда || оправщина *сжц. ж.* || о|пра-
- вямъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|права II. 1. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* о|праване; *вж.* права.
- о|празднувамъ, о|празднямаъ *глагол.* прех. тр. III., екр. опраздня II. 1., *сжц. ср. р.* опразднуване, опраздняне.
- о|пранъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м. р.* отъ гл. опера, опрахъ.
- о|прасвамъ се (о|прасямаъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. опрася се II. 1., *сжц. ср.* опрасване, опрасяне; *вж.* прасе.
- о|прасквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|праск-камъ III. ||~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* опраскване.
- о|пращамъ (о|пращамаъ) *гл.* прех. тр. III., екр. о|праща II. 3.; кор. *вж.* прахъ ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* опращване.
- о|прегачъ *сжц. м.* обл. 'престилка', кор. въ спрегна.
- о|пред|ѣление *сжц. ср. р.* || о|пред|ѣленъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || о|пред|ѣлено *нар.* || о|пред|ѣленостъ *сжц. ж.* || о|пред|ѣлимъ *прил.* (прич. сег. стр.) *м.* || о|пред|ѣлимостъ *сжц. ж.* || о|пред|ѣлител-енъ, -ни *прил. м.* || о|пред|ѣлительность *сжц. ж.* || о|пред|ѣлямаъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|пред|ѣля II. 1., *сжц. ср.* о|пред|ѣляне, о|пред|ѣляване.
- о|прет(ну)вамъ се *гл.* прех. тр. III., екр. опретна се I. 5., *сжц. ср.* опретнуване; *вж.* за|претна се || опрет-енъ, -ни *прил. м.* || опретнатъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*; *вж.* за|прет|натъ; кор. общо-слав. прат-, стб. о|пратати, рус. прятать 'крива...'; срод. и общо-слав. пржтъ.
- о|прѣлъ *прич. мин. действ. м.* || о|прѣнъ *прич. мин. стр. м.*; *вж.* о|пра : о|пора, о|поритъ.
- о|прѣснѣкъ, о|прѣснѣкъ *сжц. м.*; стблг. о|прѣснокъ; *вж.* прѣсенъ.
- о|при|дамаъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. о|предя I. 8. ||~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* опридане.
- о|при|личавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -а II. 3. ||~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* оприличаване.
- о|примча *гл.* прех. екр. II. 3. обл. ||~ се *гл.* непрех.; *вж.* примка, в|примчвамъ.
- о|про|вергавамъ *гл.* прех. тр. III. книж. отъ рус.; кор. стб. крѣгати, нблг. обл. въргамъ „хвърлямъ“ > о|про|въргамъ || о|про|вержение *сжц. ср. р.* отъ руски = бълг. о|про|въргване; от-въргане.
- о|про|пастявамъ (о|пропастямаъ) *гл.* прех. тр. III., екр. о|про|пастя II. 1. ||~ се *гл.* непрех. тр., екр. опропастя се II. 1., *сжц. ср.* о|про|пастяване (о|пропастяне); *вж.* сжц. про|пастъ, гл. про|падамаъ.
- о|простенъ *прич. мин. стр. м.* || о|простя-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|простя II. 1., ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* опростяване.

- о|простѣвамъ *глагол. неперех. тр. III., екр. спростѣя I. 6., сжиц. ср. опростѣване* || опростител-енъ, -ни *прил. м.*
- о|просѣвамъ *глагол. неперех. тр. III., ставамъ просѣкъ', екр. опросѣя I. 6. || опросѣване сжиц. ср.*
- о|прощѣвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. опростѣя II. 1. || ~ се глагол. неперех., сжиц. ср. опрощаване, старин. опрощение.*
- о|пружвамъ *глагол. обл. прех. тр. III., простирамъ, протѣгамъ', екр. опружа II. 3. || ~ се глагол. неперех., сжиц. ср. опружване.*
- о|прѣжвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. опрѣжа II. 3. || ~ се глагол. неперех., сжиц. ср. опрѣжване.*
- о|прѣскамъ *глагол. прех. тр. III., екр. опрѣскамъ III. || ~ се глагол. неперех., сжиц. ср. опрѣскаване.*
- О|прѣо *сжиц. м. соб. лич.; отъ кор. въ глагола пирамъ се, прил. опоритъ: упоритъ вжс. т.; срав. Запрѣнъ.*
- оптика *сжиц. жс.; грц.; кор. срод. съ око || оптически прил. м.*
- оптимизъмъ *сжиц. м.; кор. лат. (optimus най-добъръ); против. пессимизъмъ || оптимистически прил. м.; против. пессимистически || оптимистъ сжиц. м.; против. пессимистъ.*
- о|пуйчвамъ *се глагол. неперех. тр. III., екр. опуйча се II. 3., сжиц. ср. опуйчване.*
- опулвамъ, опулямъ *глагол. прех. тр. III., екр. опуля II. 1. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. опулване, опуляне.*
- о|пустошѣвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. опустошѣ II. 3. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. опустошаване; вжс. пустошь || опустошител-енъ, -ни прил. м. р. || опустошительность сжиц. жс.*
- о|пустѣвамъ I. (по офиц. „правоп.“); опустѣвамъ *глагол. неперех. тр. III., екр. опустѣя I. 6., сжиц. ср. р. опустѣване, опустѣване.*
- о|пустѣвамъ II. *глагол. прех. тр. III., екр. опустѣя II. 1. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. опустѣване; вжс. пустъ.*
- о|пухвамъ (опухнувамъ) *глагол. неперех. тр. III., екр. опухна I. 1., сжиц. ср. опухване.*
- о|пушвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. опуша II. 3. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. р. опушване.*
- о|пушнувамъ (опушвамъ), опушквамъ *глагол. прех. тр. III., убивамъ (съ пушка.), застрѣлвамъ', екр. опушна I. 5. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. опуш(ну)ване.*
- о|пушение *сжиц. ср., книж. отъ рус. (исл. стб.); кор. въ глагола пускамъ: отпускъ, пушя...*
- о|пѣвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. опѣна I. 5.; вжс. и опинамъ, опна, || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. опѣване.*
- (о|пълно|мошѣвамъ), *упълномощѣвамъ глагол. прех. тр. III., екр. (опълномощѣ) упълномощѣя II. 1. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. упълномощѣване || (опълномощѣ-*

щѣнъ) *упълномощѣнъ прич. мин. страд. м. || (опълномощѣтель) упълномощѣтель сжиц. м., жс. (опълномощѣтелка), упълномощѣтелка.*

- о|пълтѣвамъ *се (опълтѣмъ се) глагол. неперех. тр. III., екр. опълтѣ се II. 1., ставамъ пълтеникъ', сжиц. ср. опълтѣване, опълтѣване; вжс. плѣтъ, пълтеникъ.*
- о|пълчѣвамъ *се (опълчвамъ се, опълчувамъ се) глагол. непереход. тр. III., екрат. опълча се II. 3.; сжиц. ср. опълчаване (опълч(у)ване) || опълчѣнецъ, мж. -ци сжиц. м. || опълчѣние сжиц. ср. отъ кор. въ стблг. пльк-ъ, сега по рус. полкъ, срод. съ нѣм. Volk народъ, англ. folk...; кор. само и-е. *pl-, който и въ лат. plebs > плебей, грц. plēthos... и въ прил. пълненъ, нѣм. voll, англ. full, .. латин. plenus... || опълчѣнски прил. м.*
- о|пѣнъ *сжиц. м.; срав. напѣнъ, напѣвамъ се.*
- опѣржа *глагол. прех. екр. II. 3., мкр. опѣржамъ; вжс. и опрѣжвамъ || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. р. опѣржане (опрѣжване).*
- опѣрлямъ (опѣрлювамъ) *глагол. прех. тр. III., екр. опѣрля II. 1. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. опѣрляне, опѣрлюване.*
- о|пѣрничавъ *прил. м.; кор. въ стб. пѣрнѣ 'препирня', нб. глагола опира (вм. *опѣра), опирамъ се 'протива се'; вжс. опарничавъ съ а вм. неудар. ъ; срв. и сръб-хрв. parnica 'процесъ'... || опѣрничавость сжиц. жс.*
- о|пѣрпанъ *прил. (прич. мин. стр.) м. || опѣрпамъ се глагол. неперех. екр. III., мкр. опѣрпвамъ се III.; кор. пѣр-: пор-... 'кжсамъ, поря...'; срав. пѣртушина, пѣртакеши 'дрипи' (дри-па отъ кор. въ дер-а 'кжсамъ')...*
- о|пѣрчамъ (опѣрчвамъ) *глагол. прех. тр. III., екр. опѣрча II. 3. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. опѣрчане (опѣрчване); кор. прѣч-, прѣк-, отгл. степ. на прѣк-, свѣрз. и съ прѣчѣ.*
- о|пѣвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. опѣя I. 6. || ~ се глагол. неперех.; сжиц. ср. опѣване || опѣло сжиц. ср.*
- о|пѣтѣвамъ *глагол. прех. тр. III.; вжс. по-точно упѣтѣвамъ, упѣтване...*
- орá (орѣ) *глагол. прех. тр. I. 9.; стб. орати, орѣ, рус. обл. орать, орю, орѣш, ма-логус. ораты, пол. orać, чеш. orati, гор-луж. vorać, дол. луж. voraš, полаб. varat, словен. сръб-хрв. orati; кор. и-е. *ar-; срав. лат. ago, arare, грц. arōb, лит. arū, arti, лет. arī, got. arjan...*
- орадѣсвамъ *глагол. неперех. тр. III.; вжс. оградѣсвамъ || орама сжиц. жс. вм. ограма.*
- оракуль *сжиц. м.; лат. || оракулски прил. м. || оракулство сжиц. ср.*

орало *сжц. ср. р.* и рало (стбълг. рало), *вж. т.*; ум. **оралце** отъ гл. ора (орж) || **ора** *сжц. ж.* || **оране** *сжц. ср.* || **ораница** *сжц. ж.* || **орань** *сжц. ж.*
оранжерія *сжц. м. р.*; фр.; кор. лат. отъ източ. ез.; *вж.* на ранджа || **оранжевъ** *прил. м.*; кор. фр.
орарь *сжц. м.*; лат.
ораста *гл.* непрех. екр. I. 7.
орат-енъ, -ни *прил. м. р.*, отъ гл. ора || **орачъ** *сжц. м.* (и **орачарь**) || **орачески** *прил. м.* || **орачество** *сжц. ср.*
ораторъ *сжц. м.*; лат. || **ораторски** *прил. м.* || **ораторство** *сжц. ср.* || **ораторствувамъ** *гл.* непр. || **ораторствуване** *сжц. ср.*
орбита *сжц. ж.*; лат. (orbis кржг...)
органъ *сжц. м.*; грц. || **организаторъ** *сжц. м.*; кор. грц. и лат. наст. || **организаторски** *прил. м.* || **организация** *сжц. ж.* || **организацион-енъ, -ни** *прил. м.* || **организирамъ** *гл.* прех.; грц. съ наст. нѣм. || **се гл.** непрх. || **организъмъ** *сжц. м.* || **органически** *прил. м.*
оргия *сжц. ж.*; грц.
орда и **ордия** *сжц. ж.*; рус. орда, сѣрб.-хърв. ordija; отъ тур. (осм. ordu, tat. orda...) и въ зап. европ. (френ. horde, нѣм. Horde, ит. orda...) || **ордулукъ** *сжц. м. р.*
орденъ *сжц. м.*; презъ рус. отъ нѣм.; кор. лат.
ординаторъ *сжц. м.*; лат.
ординарець *сжц. м.*; отъ рус.; кор. лат.
оревавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **орева** I. 9. || **се гл.** непр.; *сжц. ср.* **ореваване**.
орезиля *гл.* прех. екр. II. 1., тр. мкр. **орезилявамъ** || **се гл.** непрех., *сжц. ср.* **орезиляване**; *вж.* резиль.
орель *сжц. м.*, ум. м. **орелець**, ум. *ср.* **орелче**, **орле**, **орленце**; стб- **орьль**, рус. **орѣл**, м. рус. **орел**, пол. orzeł, гор. луж. voŕol, дол. луж. jeŕel, heŕel, полаб. vŕgal, чеш. orel, словен. orel, сѣрб.-хърв. oŕao...; кор. и.е. *og-; *eg-...; *срав.* лит. eŕelis, aŕelis, êras, âras, лет. êrglis, гот. ara, ст. нѣм. ago, нѣм. Aar (и въ Adler < adal-ar благороденъ орель), кимр. eŕug, брет. корн. eŕ; грц. ôgnis 'птица'... || **ореловъ** *прил. м.*; *вж.* **орловъ**.
оржъ обл. *сжц. ж.* в.м. рѣжъ; *вж. т.*
оробль *сжц. м.*; фр. отъ кор. лат.
оригвамъ *се гл.* непрех. отъ ригамъ.
оригиналь *сжц. м. р.*; лат. || **оригинал-енъ, -ни** *прил. м.* || **оригинальность** *сжц. ж.*
ориентал-ецъ, мн.-ци *сжц. м.*; кор. лат. || **ориенталисть** *сжц. м.* || **ориентирамъ** *гл.* прех. тр. III. съ наст. нѣм. || **ориентирамъ** *се гл.* непрех.
оризъ *сжц. м.*, умал. **оризецъ**; стбълг.
оризъ, рус. рис, сѣрб. oriz, пол. guż, малор. ріж...; стблг. нблг. и сѣрб. отъ грц.

ôryzon, ôryza, отъ изт. ез. (санскр. vŕhi-š, н. перс. birindz > тур. pirindz), афган. vŕize; отъ грц. чрезъ лат. oŕyza и въ зап. европ. езици (итал. riso, френ. riz, нѣм. Reis...). || **оризище** *сжц. ср.* || **оризници** *сжц. ж.* мн. || **оризенъ, оризянъ** *прил. м.* || **оризовъ** *прил. м.* || **оризяница** *сжц. ж.* || **оризьовъ** *прил. м.*; *вж.* **оризовъ**.
оринвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **орина** I. 5. || **се гл.** непрех.; *сжц. ср.* **оринване**.
брионъ (**Орионъ**) *сжц. м.* отъ соб.; митол. грц.
орисвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **орисамъ** III. и **орина** I. 10., *сжц. ср.* **орисване**; отъ нгрц. orizō (старогрц. съ придих. horizō) опредѣлямъ, заповѣдвамъ...; още въ сѣд.бълг. оризмo 'царско опредѣление, царска повеляли заповѣдь'. || **орисаникъ** *сжц. м.*, *ж.* **орисаница** || **орисница** *сжц. ж.* 'сждба', рус. рок || **орисници** *сжц. ж.* мн. = бѣлг. на рѣчници и (наржчници), рѣченици...; отъ кор. въ глг. рѣж, както лат. fātum 'сждба', т. е. речено, уречено, рус. рок, отъ гл. fati говоря...
оркестрь *сжц. м.*; заемка отъ зап. европ.; кор. старогрц. || **оркестровъ** *прил. м.* || **оркестровна** *сжц. ж.*
орла *сжц. ж.*, по-обикнов. **орлица** || **орле**, **орленце** *сжц. ср.* ум. || **брлекъ** *сжц. м.*, *вж.* орлякъ || **орльище** *сжц. ср. р.* увел. || **орловъ** *прил. м.* || **-а папратъ** *прил. сжц. ж.* || **-и нокте** *прил. сжц. м.* мн. 'видъ растение' || **орлякъ** *сжц. м.* събир. || **орльовъ** *прил. м.*; *вж.* **орловъ**.
орманъ *сжц. м.*; тур. (отъ иран.) || **орманецъ** *сжц. м.* ум., ум. *ср.* **орманче** || **орманище** I. *сжц. ср.* || **орманище** II. *сжц. ср.* увеличително.
орнаментъ *сжц. м.*; лат.
орнито | **логия** *сжц. ж.*; грц. || **орнито** | **логъ** *сжц. м.* || **орнито** | **логически** *прил. м.*
орница *сжц. ж.*; производ. отъ гл. ора || **орницакъ** *сжц. м.*
оровъ *сжц. м.*; н. грц. ôrovos (v < ст. грц. β „бета“); *срав.* и нѣм. Erbse грахъ, ст. нѣм. araweiz, arwiz, сѣрд.-ирл. orbaind 'зърна', англосакс. earfan, ers... и пакъ грц. eŕebinthos (съ друга отгласна степ. на корена) || **оровяница** *сжц. ж.* 'оровена слама'.
орографія *сжц. ж.*; грц. || **орографически** (**орографски**) *прил. м.*
орогушвамъ *глагол.* переход. тр. III., екрат. **орогуша** II. 3., *сжц. ср.* **орогушване**.
оролопъ *межд.* въ изразъ: направиль оролопъ — шоролопъ; *вж.* шоролопъ.
оронвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. **орбня** II. 1. || **се глг.** непрех.; *сжц. ср. р.* **оронване**.
ороскопъ *сжц. м.*; грц.
оросявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **орося** II. 1. || **се гл.** непрех.; *сжц. ср.* **оросяване**.

орта *сжц. ж. р.*; тур. || **орталъкъ** *сжц. м.*
ортакъ *сжц. м.*; тур. || **ортаклъкъ** *сжц. м.*
 || **орташки** *прил. м. и нар.*
ортография! *сжц. ж.* = правописъ;
 гръц. || **ортографически (-ски)** *прил. м.*
ортодоксаленъ, -ни *прил. м. р.*; грц. съ
 лат. наст. предъ българската.
ортома *сжц. ж.* обл. 'вжже' (за връзване
 товаръ); *срав.* хортома, н. гръц. fórtoma
 товаръ, време, отъ кор. fog- въ гл.
 fégo нося, както българ. време; стб.
орѣма (< предслав. *bhermen) отъ сж-
 щия коренъ.
ортопедия *сжц. ж.*; грц. || **ортопедически**
прил. м.
оружие! *сжц. ср.* (книж. отъ рус. цсл.) *вм.*
 оружие.
оручамъ *глаго.* обл. преход. екр. III.; *вж.*
 ручамъ, ручокъ.
орфанъ *сжц. ж.* обл. прост. 'сирота, си-
 раче'; грц. orfan-ós, -í (н. гръц. í < стар.
 гръц. ἴ), -ón.
орѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **орѣва**
 I. 9., кор. общо-слав. рѣв-, рус. рвать.,
 и.-е. *гу-; *гоу-.. и въ руша.. и **орѣ-**
фамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрх.
 || **орѣфанъ** *прил.* (прич. мин. страд.) *м.*
орѣдѣвамъ (**орѣдѣвамъ**) *гл.* непрех. тр.
 III., екр. **орѣдѣ** I. 6.. *сжц. ср.* **орѣдѣ-**
ване (**орѣдѣване**)
орѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **орѣжа** I. 10.
 || ~ *се гл.* непрех.; *сжц. ср.* **орѣзване**
 || **орѣзало** *сжц. ср.*
орѣхъ *сжц. м.*, *ум.* **орѣшець**, *ум. ср. р.*
орѣшче (**орѣхче**); стбълг. **орѣхъ**, руски
 орѣх, м. рус. орѣх, ворѣх, пол. orzech, по-
 лаб. vřich, гор. луж. дол. луж. vořech, чеш.
 ořech, словен. oreh, срб.-хрв. oraĥ.; кор.
 и.-е. *аг-.; *гѣі-.; *срав.* гръц. обл. áгуа
 (Хез.), алб. аѣ, лит. gėšutas, лет. gēkstis
 орѣхъ, лещникъ, стар. прус. geis̄is въ
 buss̄a|geis̄is буковинка = буювъ орѣхъ...
 || **орѣхъръ** *сжц. м.*, *ж.* -ка, *ср.* **орѣхър-**
че || **орѣховъ** *прил. м.* || **орѣшакъ** *сжц. м.*
 || **орѣшка** *сжц. ж.* || **орѣшко** *сжц. м. р.*
 || **орѣшковица** *сжц. ж.* || **орѣшаръ** *сжц.*
м., *ж.* **орѣшарка**.
орѣдние *сжц. м.*, *ум.* **орѣднийце**; стбълг.
орѣдне, рус. орудіе, чеш. orudí, словен.
 orôd, orôdje, сѣрб.-хѣрв. orudje.; кор.
 общо-слав. рѣд-, друга отгласна степенъ
 рѣд- (ред-я); неосноват. смѣтани за
 старогерм. — стар. сакс. ārundi пратени-
 чество, поржчение, стар. нѣм. āruntí,
 срѣд.-вис. нѣм. arunt = mandat...
оржѣенъ, -ни *прил. м.*; по рус. || **орж-**
жѣйна *сжц. ж.* 'арсеналь' || **оржѣно-**
сецъ, *мн. -ци* *сжц. м.* || **оржжие** *сжц. ср.*;
 стбълг. **оржжне**, рус. оружіе, малорус.
 руже, ружо, оруже, ружница, ручница,
 бѣлорус. ружжѣ, ружжѣ, пол. oręż, oręże,

кашуб. rężnica, чеш. oğuží, словен. orôžje,
 сѣрб.-хѣрв. oğuže; дума отъ общослав.
 рѣг-, съ кор. носовка; кор. праслав.
 *gong-; *срав.* рѣженъ, рѣгамъ 'муш-
 камъ'; въ рус. рожѣн, пол. чеш. гор.
 луж. гоžen, дол. луж. gožop — кор. безъ
 носовка; отъ кор. въ ро гѣ 'що бode'...
осъ *сжц. ж.*; стб. **осъ**, рус. осъ, малорус.
 вісь, полаб. vūs, кашуб. vost за рус. 'ре-
 пейникъ', гор. луж. voska, пол. oś, чеш.
 os, ost', словен. сѣрб.-хѣрв. os; кор. и.-е.
 *ak'-s-; *срав.* лит. ašis, лет. as, санскр.
 ākṣa-s, грц. āksōn, лат. axis, нѣм. Achse...
оса *сжц. ж.*; стб. **оса**, рус. малорус. оса,
 бѣлорус. осва, полаб. vasa, горно луж.
 vosa, дол. луж. vos, пол. osa, чеш. vosa,
 (osva, os), словен. срб.-хрв. osa.; < и.-е.
 *vopsā, *vobhsā; *срав.* лит. vapsā 'оводъ',
 стар. прус. wobse, лат. vespa, (фр. guêpe),
 нѣм. Wespe, белудж. gvabz пчела, оса...
осакатѣвамъ I. *глаго.* непрех. тр. III., екр.
осакатѣя I. 6., *сжц. ср.* **осакатѣване**.
осакатѣвамъ II. (**осакатѣвамъ**) *глаго.* прех.
 тр. III., екр. **осакатѣ** II. 1. || ~ *се гл.*
 непрех.; *сжц. ср.* **осакатѣване** (**осакатѣ-**
щане); *вж.* тур. сакатъ.
осалямъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* не-
 прех.; *вж.* осолявамъ.
осанна *сжц. ж.* книж. отъ рус., а то отъ;
 стб. **санъ**, *вж.* санъ, сановникъ.
осанна! въ Еванг.; отъ гръц. ὁσαννά, а то
 отъ староевр. hōsa'na! запов. нач. отъ
 hōšia' спасавамъ, помагамъ.
осатанявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **оса-**
таня II. 1.; кор. семит. въ сатана;
 тур. шайтанъ, *сжц. ср.* **осатаняване**.
осатка *сжц. ж.* 'видъ жито'; *срв.* осиль.
осведомѣнъ *прич.* мин. страд. м. = чужд.
 'информиранъ' || **осведомѣностъ** *сжц. ж.*..
 рус. отъ осн. на сег. страд. прич.; стб.
къдомъ 'който се знае'; *срав.* ведом-
 ство || **осведомлѣние** *сжц. ср.* старин..
 рус. осведомление = чужд. 'информация'
 || **осведомявамъ** *глаго.* прех. тр. III. || ~
се гл. непрех. || **осведомяване** *сжц. ср.*
освежѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -ā II. 1.
 || ~ *се гл.* непрх.; *сжц. ср.* **освежѣвий**..
 кор. въ прил. свежий, рус. свежий...
освѣнъ (обл. стар. изговор. освянъ) *нар.*;
 стб. **оскънь**, **скънь**...; кор. въ свой,
 особенъ, особа, себе.
осветителенъ, -ни *прил. м.* || **осветитель**
сжц. м. || **осветѣвамъ (-щѣвамъ)** *глаго.*
 прех. тр. III., екр. **осветѣ** II. 1. || ~ *се гл.*
 непрх.; *сжц. ср.* **осветѣване -щѣване**;
 кор. стб. **скатъ**, светъ, свещенъ.
освидетелствувамъ *гл.* преход. тр. III.
 || ~ *се гл.* непр.; *сжц. ср.* **освидетел-**
ствуване.

- о|свирепявамъ *глагол*. *непрех.* III.; *сжиц. ср.* освирепяване; *кор.* въ *прилаг.* сви-репъ, стб. **СКЕРЪПЪ**.
- о|свирквамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* о|свирк-камъ III., *сжиц. ср.* освиркване.
- о|свободител-енъ, -ни *прил. м.* ||освободителъ *сжиц. м., ж. р.* освободителка ||освободителски *прил. м.* ||о|свобожд-авамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* освободя II. 1. || ~ се *гл.* *непрех., сжиц. ср.* освобождаване, *старин.* освобожделение.
- о|своявамъ, и съ малка разлика въ значен. усвоявамъ *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* о|свой II. 1., *сжиц. ср.* освояване; *срав.* присвоя; *вж.* свой.
- о|свѣстниче *сжиц. ср.* ||о|свѣстявамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* о|свѣстя II. 1. || ~ се *глагол*. *непрех., сжиц. ср. р.* о|свѣстяване; *вж.* с|вѣсть : с|вѣсть, вѣсть; с|ведение...
- о|свѣтлявамъ *глагол*. *преход.* тр. III., *екр.* о|свѣтля II. 1. || ~ се *гл.* *непрех., сжиц. ср.* освѣтляване, *старин.* освѣтление; *вж.* свѣтълъ; свѣтъ.
- о|свѣтявамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* освѣтя II. 1. || ~ се *гл.* *непрех., сжиц. ср.* освѣтяване; *вж.* свѣтъ; *кор.* свѣтъ.
- о|седлавамъ *гл.* *прех.* тр. III. *екр.* оседля I. 6., *сжиц. ср.* оседлаване.
- о|сезавамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* осезая I. 6. *книж.* отъ рус. осезать; *кор.* общославян. сдг- (сегна : сѣгамъ, досѣгамъ.); *вж. т.* ||осезаемъ *прил.* (*прич. сег. стр.*) *м.* ||осезаемость *сжиц. ж.* ||о|сезание *сжиц. ср.* 'пипане' ||о|сезател-енъ, -ни *прил. м.* ||осезателность *сжиц. ж.*
- осель *сжиц. м.* 'магаре' (*книж.*); стбълг. **ОСЪЛЪ**, рус. осел, *м. рус.* осел, *пол.* osioł, osieł, *полаб.* asal, *гор. луж.* vosol, *дол. луж.* vosol, *чеш.* osel, *словен.* osel; *срав.* лит. asilas, *ст. прус.* asilis, *гот.* asilus, *ст. нѣм.* esil, *нѣм.* Esel.; *лат.* asellus, *вин.* asellum, *asinus*, *гръц.* ónos отъ нѣкой малоаз. ез; *срав.* арм. eš, *род. пад.* išoу; *тур.* eşek...
- о|семъ (бсѣмъ, обл. бсумъ) *числ.*, *умал.* осѣмки; стбълг. **ОСМЪ**, рус. восемь, *м. рус.* vísim, *пол.* osiem, *о́см*, *гор. луж.* vosom, *дол. луж.* vosum *чеш.* osm, *словен.* osmi, *осем*, *срб.-хрв.* osam.; *кор.* и -е. *ok'(t)-; *срав.* ст. прус. asman *вин. п.*, *санскр.* aṣṭā́, aṣṭā(u), *занд.* aṣṭa, *лит.* aštūni, *гот.* ahtau, *нѣм.* acht, *ирл.* ocht n-, *лат.* octo, *гръц.* októ... ||осем|десѣтъ *числ.* *осн.* ||осем|десѣти *числ.* *поред. м.* ||осем|на|десѣтъ *числ.* *осн.* ||осем|на|десети *числ.* *поред. м.* ||бсем|стотинъ *числ.* *осн.* ||осем|стотни *числ.* *поред. м.* ||осем|тина *числ.* (*изпърво само за лица отъ м. р.*).
- обсень *сжиц. м.*, *ум. м.* обсенець, *ум. ср.* обсенче; рус. осина, *малор.* осыка, *осына* („трепета“), *пол.* osa, osina, (osika), *гор. луж.* vosa, vosyna, *дол. луж.* vosa, *чеш.* osina, *словен.* jasika, jesika, *срб.-хрв.* ja-sika.; *кор.* и -е; *срав.* лет. arsa, *ст. прус.* anbe, *лит.* arušis, aruše, *ст. сканд.* o.sr, *англ.* asp, *нѣм.* Espe, *англ.* aspen.; *кор.* *ар-, *аб- : *ер-. , *лат.* abies 'ела'...; *вж.* и о с и к а, я с и к а ||осеновъ *прил. м.*
- о|сѣра *гл.* *прех.* *екр.* I. 1., *мкр.* осирамъ III. **ОСИЙ** *прил. м. р.* *обл.* 'съ много и остъръ власъ'; *кор.* ос- въ остъръ, *вж. т.*
- о|сийя се *гл.* *непрех.* *екр.* II. 1.
- о|сигуровка *сжиц. ж. р.* ||о|сигурител-енъ, -ни *прил. м. р.* ||осигурявамъ *гл.* *прех.* тр. III., *чужд.* = бълг. о|б е з|п е ч а в а м ъ. || ~ се *гл.* *непрех., сжиц. ср.* осигуряване.
- осика *сжиц. ж.* 'трепетлика'; *вж.* осень, ясика.
- осиль *сжиц. м.*, *ум. м.* осилецъ отъ и.-е. *кор.* (*вж.* ось), съ *настав.* -илъ, както бодиль, отъ *кор.* въ *гл.* бода; *и.-е. кор.* *ак'- и *ак-...; *срав.* *лат.* acus *игла*, *особ.* арм. aselп *игла*, *острие*, *ст. исл.* ax klast, *ст. нѣм.* ahil, *ст. англ.* egle, *англ.* ails, *нѣм.* обл. agel, ägel, Achel, *дол. нѣм.* aggel...; *лит.* akú'tas, *лет.* akúts *осиль*...; *успор.* обликъ *ст.* бълг. ос(ъ)ла, *рус.* оселокъ 'брусъ за острене ножъ'... ||осилестъ *прил. м. р.* ||осилко *сжиц. м.* (*епитетъ на ечмикъ*) ||осиловъ *прил. м.*
- о|сий(ну)вамъ *глагол*. *непрех.* тр. III., *екр.* о|сийна I. 5., *сжиц. ср.* осий(ну)ване.
- о|сирамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* осѣра I. 1., || ~ се *гл.* *непрех. сжиц. ср.* осираене.
- осиромашавамъ I. *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* о с и р о м а ш а II. 3., (*осиромашиль*), *сжиц. ср.* осиромашаване.
- о|сиромашевамъ (осиромашявамъ), осиромашавамъ II. *гл.* *непрех.* тр. III., *екр.* осиромашея I. 6. (*осиромаш-ялъ, -аль осиромашель*) ||осиромашя(а)ване, *зап. бълг.* осиромашеване.
- о|сиротѣвамъ I. („офиц.“ осиротявамъ) *гл.* *непрех.* тр. III., *екр.* осиротѣя I. 6., *сжиц. ср.* осиротѣване.
- о|сиротявамъ II. *гл.* *прех.* *мкр.* II. 1., *екр.* осиротя III., *сжиц. ср.* осиротяване.
- осица I-II. *сжиц. ж.* *ум.* отъ оса и ось; ||осичка *сжиц. ж.*, *ум.* отъ ум. осица.
- о|сичамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* осѣка I. 7., || ~ се *гл.* *непрех., сжиц. ср.* осичане.
- о|сиявамъ *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* осияя I. 6. || ~ се *гл.* *непрех.* ||осияване *сжиц. ср.* ||осияние *сжиц. ср.* *старин.*
- о|сквърнявамъ (осквернявамъ съ е отъ рус.) *гл.* *прех.* тр. III., *екр.* осквърня II. 1., *сжиц. ср.* осквърняване; *вж.* *книж.* отъ рус. сквернословие; *обл.* народ. скърнавъ ||осквърнение, *сжиц. ср.*; отъ рус. *црксл.* осквернение ||осквернителъ рус.; *побълг.* о|сквърнителъ *сжиц. м., ж.* осквернителка съ рус. е; *побълг.*

- о|сквѣрнителка ||осквернителе-нъ, -ни прил. м.; кор. сквер- по рус.; побългар. осквѣрнител-енъ, -ни.
- о|скомина *сжц. жс.* (обл. оскóмени, оскóмецъ); стблг. **скомина, оскомнина**, рус. оскома, оскóмина, малорус. оскома, скомена, оскомына, б.рус. оскома 'апетитъ'..; пол. oskoma, skomina, oskoma, чеш. oskominá, покрай laskovina, laskovina, voskovina; гор. луж. loskovina словен. срб.-хрв. skomina ...; кор. *skom- : *skem- ...; *срав.* лит. skomas вкусовъ усѣтъ, лет. kamût (kamôt) мжча, нѣм. hem- meп рѣча...:срб.-хрв. сатат очаквамъ съ досада, словен. štèti чувствувамъ болка, кашуб. śatic są мжчи се (отъ без- сѣница).
- о|скóруша *сжц. жс.*, стб. **оскоруша** = лат. sorbus, м. рус. оскоруша, пол. skorusza, чеш. oskoruše, словаш. skoruša, словенски oskoruša, oskoruš, oskorš, skorš, срб.-хрв. oskoruša... необясн.; о е вѣроятно представка; навѣрно отъ и.-е. кор. *(s)kor- : *(s)ker- рѣжа, драця... въ стб. **оскрѣдъ** = instrumentum lapicidae (каменарско остро орждие), словен. oskiv воденичарски чукъ, рус. оскорд, чеш. oškrd остъръ чукъ, пол. oskard остра брадва...; *срав.* рѣзливъ.
- о|скотѣвамъ I. („офиц.“ **оскотявамъ**) *гл.* непрех. тр. III., екр. **оскотѣя** I. 6., *сжц. ср.* **оскотѣване**.
- оскотявамъ II. (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. о|скотя (се) II. 1., *сжц. ср.* **оскотяване**.
- о|скруша *сжц. жс.*; *вж.* оскоруша ||о|скрѣбъ *сжц. м.* ||оскрѣб-енъ, -ни прил. м. ||оскрѣбвамъ (оскрѣбнувамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. **оскрѣбна** I. 5., *сжц. ср.* **оскрѣб(ну)ване** (за жби: изтрѣпвамъ, добивамъ оскомина...; *вж.* оскоруша; *срав.* нѣм. herb трѣпчивъ...)
- о|скубвамъ, (о|скубувамъ, оскубямъ) *гл.* прех. тр., екр. о|скубя I. 9., обл. **оскубамъ** III. ||~ се *глагол.* непрех.; *сжц. ср.* **оскубване, оскубяне**.
- о|скудѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. **оскудѣя** I. 6. *вм.* оскждѣвамъ; *вж.* оскжд-енъ ||оскудия (о|скждия) *сжц. жс. р.*
- о|скрѣбень *прич. мин.* страд. м.; кор. въ скрѣбь (скрѣбь) ||оскрѣбител-енъ, -ни прил. м. ||оскрѣбитель *сжц. м., жс.* **оскрѣбителка** ||оскрѣблѣние (оскрѣблѣние) *сжц. ср. р.*, рус. оскорблѣние ||о|скрѣбывамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. о|скрѣбя II. 1. ||~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* **оскрѣбяване**.
- о|скрѣцамъ *гл.* прех. екр. III. 'да орѣжа', мкр. **оскрѣцамъ** III. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **оскрѣцване**; кор. бълг. скрѣц-, разширение на и.-е. корень *(s)kr- : *(s)ker-
- рѣжа; *срав.* нѣм. Schere ножици...; *вж.* м др. оскоруша ||оскрѣци *сжц.* множ.
- о|скжд-енъ, -ни прил. м. р. ||оскждица *сжц. жс. р.*; *вж.* оскудия ||оскждность *сжц. жс.* ||оскждѣвамъ („оскждявамъ“) I. *гл.* непрех. тр. III., екр. **оскждѣя** I. 6. ||оскждѣване *сжц. ср.*
- оскждявамъ II. *гл.* прех. III., прех. **оскждя** II. 1. ||оскждяване *сжц. ср.*
- о|скжпвамъ (о|скжпнувамъ), о|скжпывамъ I. **оскжпывамъ** *гл.* непрех. тр., III., екр. о|скжпна I. 5., о|скжпѣя I. 6., *сжц. ср.* (оскжп-ване, -нуване, -ѣване) ||оскжпывамъ II. *гл.* прех. тр., екр. -я II. 1.
- о|слаба *сжц. жс.* ||о|слабвамъ, ослабывамъ I. о|слабямъ *гл.* прех. тр. III., екр. **ослабя** II. 1., *сжц. ср.* **ослабване, ослабывание, ослабване**.
- ослабѣвамъ II. *гл.* непрех. тр. III., екр. **ослабѣя** I. 6., *сжц. ср. р.* **ослабѣване** ||ослабнѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. **ослабнѣя** I. 6., *сжц. ср.* **ослабнѣване**.
- о|сладывамъ, о|слаждамъ *гл.* прех. тр. III., (подслаждамъ); *срав.* у|слаждамъ, екр. **осладя** II. 1. ||~ се *гл.* непреход., *сжц. ср.* **осладывание, осладжане**.
- о|слан-явамъ, о|слан-ямъ I. *гл.* прех. тр. III., екр. -я II. 1. ||~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* -яване, -яне; *вж.* слана.
- о|сланямы *гл.* прех. тр. III., екр. **ослоня** II. 1. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **осланяне**; *вж.* слонъ, подслонъ.
- о|слѣквамъ *гл.* непрех. тр. III. обл. стар. 'умирамъ' (за добитъкъ), екр. **ослѣкна** I. 5.; кор. **лжк-**: **лжк-** 'кривъ, извить...; *срав.* извърна се, та умрѣ.
- ослица *сжц. жс.* книж.; *вж.* осель.
- ослицамъ *глагол.* непрех. тр.; *вж.* ослеквамъ, услицамъ.
- о|слободя *гл.* прех. екр. II. 1., о|слободждамъ III. прост. и обл. съ разподобл. на в (въ л) поради следзачето б; *срв.* слободенъ, слободия; *вж.* **освободя, освободявамъ**.
- о|слонявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **ослоня** II. 1.; ||~ се *глагол.* непрех. *вж.* **осланямъ** II. ||ослоняване *сжц. ср.*
- о|слушвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|слушамъ III. ||~ се *гл.* непрех. ||ослушване *сжц. ср.*
- о|слѣпѣвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. о|слѣпѣя I. 6., *сжц. ср.* о|слѣпѣване
- о|слѣпѣямъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. о|слѣпя II. 1. *сжц. ср.* **ослѣпяване** ||ослѣпѣникъ *сжц. м., жс.* **ослѣпѣница** ||ослѣпител-енъ, -ни прил. м. ||ослепительность *сжц. жс.*
- осмакъ *сжц. м.*, произв. отъ осемь ||осмакия *сжц. жс.*
- осмарь! (о вмѣсто у безъ ударение) *сжц. м.* обл. стар. 'който шави кожи', тур. табакъ; *вж.* усмарь ||осмарски *прил.*

- м. || **осмарство** *сжц. ср.* || **осменъ** *прил.* (прич. мин. страд.) м. обл. 'щавнъ'.
- о|с|м|я|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.,* екр. о|см|ѣя I. б. || ~ *се гл. непрех.* || **осмиване** *сжц. ср.* || **осмивачъ** *сжц. м., жс. осмивачка.*
- ос|м|я|на *сжц. жс. и числ. само за лица отъ мъжки родъ, умал. осмйнка; вжс. о семъ* || **осми** *прил. м.* || **осмица** *сжц. жс.*
- осмо|г|л|ас|н|икъ *сжц. м. р. =* гръц. окто|и|хъ; *вжс. т.*
- осмо|г|од|й|ш|енъ, -ни *прил. м.*
- осмо|г|р|ан|енъ, -ни *прил. м.*
- осмо|д|н|ев|енъ, -ни *прил. м.*
- осмо|к|он|еч|енъ, -ни *прил. м.,* отъ рус. вм. осмокраенъ.
- осмо|к|р|а|енъ, -йни *прил. м.*
- осмо|к|р|акъ *прил. м.* || **осмо|к|р|ачо** *сжц. м.,* епитетъ на ракъ: рачо осмокрачо.
- осмо|л|й|ст|енъ, -ни *прил. м.*
- о|с|м|о|л|я|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.,* екр. осмоля II. 1. || ~ *се гл. непрех.* || **осмоляване** *сжц. ср.*
- осмо|м|ж|ж|ие *сжц. ср. р.;* гръц.; въ бот. ok|andria
- осмо|н|огъ 1) *сжц. м.;* преводъ на гръц. октоподъ; 2) *прил. м.* 'осмокракъ'.
- осмо|р|ка *сжц. жс. =* осмица.
- осмо|с|т|и|ш|ие *сжц. ср.;* лат. октава.
- осмо|с|т|ен|енъ, -ни *прил. м.* || **осмо|с|т|ен|никъ** *сжц. м.;* грц. октоедъръ
- осмо|с|т|р|ан|енъ, -ни *прил. м.*
- осмо|с|т|ъл|п|енъ, -ни *прил. м.*
- о|с|м|о|т|р|й|тел|енъ, -ни *прил. м.;* по рус.; *вжс. обл. стар. не|с|м|о|т|ренъ.*
- осмо|ж|гъл|енъ, -ни *прил. м.* || **осмо|ж|гъл|никъ** *сжц. м.*
- о|с|м|у|к|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.,* екр. осмуча I. 10. || ~ *се гл. непрех., сжц. ср.* осмукване.
- о|с|м|ж|д|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.,* екр. осмждна I, 5.; *вжс. смждна* || ~ *се гл. непрех.* || **осмждване** *сжц. ср.* || **осмждено** *сжц. ср. р. отъ* прич. мин. страд. 'запарено'...
- ос|с|т|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.,* екр. осмѣя I. 6. || ~ *се гл. непрех., вжс. осмивамъ.*
- о|с|м|ѣ|л|я|в|а|мъ *се гл. непрех. тр. III.,* екр. осмѣля се II. 1.; *вжс. смѣлъ; сжц. ср.* осмѣляване.
- о|с|н|о|в|а *сжц. жс.; срв. гл. о|с|н|о|в|а (-ж)* || **о|с|н|о|в|а|в|а|мъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. основа I. 9. || ~ *се гл. непрех., сжц. ср.* основаване || **основание** *сжц. ср. книж. старин.* || **основенъ, -ни** *прил. м.* || **основница** *сжц. жс. ум.* || **основичка** *сжц. жс. ум. отъ ум.* || **основателенъ, -ни** *прил. м.* || **основателъ** *сжц. м., жс. основателка* || **основателность** *сжц. жс.*
- о|с|б|а *сжц. жс. книж., рус. м. рус. бълорус. особа, пол. osoba, гор. луж. vosoba лице, дол. луж. vosoba достоинство., чеш. словен. срб.-хрв. osoba.; кор. въ личн. мѣст. се|б|е, твор. п. ед. ч. общослав. собож, сир. лице 'о|с|о|б|ъ', 'за себе си', зап. слав. и днесъ мѣст. п. ед. ч. sobě (sobie) || о|с|о|б|енъ *прил. м.* 'такъвъ, що има качества за себе' || **особено** *нар.* || **особенность** *сжц. жс.* || **особито** *прил. м.* || **особито** *нар.* || **особитость** *сжц. жс.* || **особливо** *нар.* || **особливость** *сжц. жс.**
- о|с|б|е *сжц. ср.* || **о|с|б|й** *сжц. м. р.* || **о|с|о|б|я,** **о|с|о|б|я|ка** *сжц. жс.;* кор. въ гл. сияя, сжществ. сияние. против. присой, припекъ; *вжс. усое* || **осб-енъ, -йни** *прил. м.* || **о|с|о|б|й|ни|ца,** **о|с|о|б|и|ца** *сжц. жс., ум. о|с|о|б|й|ни|чка* || **о|с|о|б|й|ни|че** *сжц. ср.*
- о|с|о|л|я|в|а|мъ (осолвамъ, осблямъ) *гл. прех. тр. III.; вжс. и о|с|а|л|я|мъ,* екр. осоля II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжц. ср.* осоляване.
- о|с|о|т|о|н|я|в|а|мъ *глагол. прех. тр. III.* 'осатанявамъ', екр. о|с|о|т|о|н|я II. 1.; *срав. стбълг. СОТОНА 'сатана', сжц. ср. осотоняване.*
- о|с|о|ч|в|а|мъ *глагол. прех. тр. III.* 'осушавамъ' (за рѣка), екр. о|с|о|ч|а II. 3. || ~ *се глаг. непрех., сжц. ср.* осочване; кор. въ отгл. отнош. къмъ секна 'преставамъ да тека'; *вжс. т.*
- ос|о|б|я *сжц. жс.; вжс. усоя, осое.*
- о|с|п|о|р|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.* книжов., екр. о|с|п|о|р|я II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжц. ср.* оспорване; кор. *пор-: *пер-: *пър- въ разпръ, съперникъ..., препирамъ се, не и.е. *spher... въ спорно 'изобилно', п|р|е|у|с|п|ѣ|в|а|мъ... || **оспорйвъ** *прич. сег. страдат. м.* || **оспорймость** *сжц. жс.*
- о|с|п|о|т|й|в|а *нар.* 'настрещу'; с < стб. стъ.
- о|с|р|а|м|я|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.,* екр. о|с|р|а|м|я II. 1. || ~ *се глаг. прех., сжц. ср.* осрамяване.
- о|с|р|анъ *прич. мин. страд. м.; вжс. о|с|е|р|а.*
- о|с|р|е|б|р|я|в|а|мъ (осребрямъ) *глагол. прех. тр. III.,* екр. о|с|р|е|б|р|я II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжц. ср.* осребряване (осребряне).
- ос|р|ѣ|в|а|мъ *гл. преход. тр. III.,* екр. осърбамъ III., *сжц. ср.* осрѣбване.
- о|с|т|а|в|а|мъ *гл. непрех. тр. III.,* екр. остана I. 5., *сжц. ср.* оставане || **остаямъ, остан(у)вамъ, остайвамъ** *гл. непрех. тр.; сжц. ср.* **остаяне (остануване)** || **о|с|т|а|в|я|мъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. о|с|т|а|в|я II. 1., *сжц. ср. р.* оставяне || **оставка** *сжц. жс.* || **о|с|т|а|н|алъ** *прил. (прич. мин. действ.) м.* || **останка** *сжц. жс., обикн. мн. останки.*
- о|с|т|ан|о|в|я|в|а|мъ *гл. прех. тр. III.* 'спирамъ, правя да спре', екр. о|с|т|ан|о|в|я II. 1., рус. остановить, различ. отъ установявамъ, *вжс. т. за чужд. констатирамъ.*
- о|с|т|ар|ѣ|в|а|мъ I. *гл. непрех. тр. III.,* екр. о|с|т|ар|ѣ|я I. 6., *сжц. ср.* остарѣване.
- о|с|т|ар|я|в|а|мъ II. *гл. прех. тр. III.,* екр. о|с|т|ар|я|я II. 1., *сжц. ср.* остаряване.
- о|с|т|ар|о|с|в|ѣ|т|а|тъ *гл. прех. екр. II. 1.* 'взема за старъ сватъ'.
- о|с|т|а|т|к|и *сжц. жс. р. мн.; вжс. останки, остана* || **остатъкъ** *сжц. м.*

о|стегарка *сжц. ж. р.* 'тояга ластагарка'; свърз. съ кор. стегна, стѣгамъ.
 остѣнь *сжц. м., ум. м.* остѣнецъ, ум. *ср.* остѣнче; стб. **ОСТЫНЪ** = лат. stimulus, рус. (малко употрѣб.) остѣн, пол. oścień, чеш. osten, словен. osten, срб.-хрв. ostan; отъ кор. и.-е. *ak'- острие. въ ось, рус. ось 'осиль', осиль, обл. oŭci 'тризжбець на рибари', пол. oŭnik видъ ножъ...
 о|сторѣж-енъ, -ни! *прил. м.:* рус. I отъ предслав. корень *storg- въ стражъ, стража, вм. предпазливъ || **осторожность!** *сжц. ж.:* рус. I вм. предпазливость; рус. гл. стерегу 'пазя'..
 остракизмъ *сжц. м.:* гръц.
 острене *сжц. ср. р.* отъ остря || **острѣцъ** *сжц. м.*
 о|стригамъ (острижвамъ) *гл. прех. тр. III.* екр. **острижа** I. 10. и **острига** I. 9., *сжц. ср. острижване (острижване) || остриганъ*, старин. **острижень** прич. мин. стр. м.
 остриѣ *сжц. ср.;* *вж.* остъръ, остень. || **остриѣ** *сжц. ж.* || **острина** *сжц. ж.* || **острица** *сжц. ж.* || **острич-ъкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **остро** *сжц. ср.* отъ прил. ср.; и нар.
 б|стровъ *сжц. м., ум. м.* б|стровецъ, ум. *ср.* б|стровче; стб. **островъ**, рус. м. рус. б|стров, пол. ostrow, кашуб. vostrov, полаб. vastrūv соб. мѣстно назв., дол. луж. votšov, чеш. ostrov, срб. остро; вм. *o-srov-: кор. и.-е. *sreu-: *srou- 'тека'; островъ=около което тече вода, затова хрв. словен. otok = островъ; така и лат. in-sula отъ кор. *sel-... въ имена като Сала, тур. sel порой; *срв.* санскр. srāvati тече, грц. rhēō, лит. sravā течение, гл. sraviū, sravė'ti, грц. rho(F)ŭ рѣка, слав. струа, р. Струма, ст. трак. Strumōn, ирл. sruth рѣка, нѣм. Strom течение, голѣма рѣка, англ. stream..; др. степ. въ лит. strové, лет. strāv-e, -a рѣка, гл. strāvēt, и мн. др.; t въ слав. трак. балт. и герм. вметнато; *срв.* сестра, нѣм. Schwester: санскр. svasār-, лат. soror... || **остров-енъ, -ни** *прил. м.* || **островитянинъ** *сжц. м., ж.* **островитянка**.
 остро|вѣрхъ *прил. м.;* кор. въ остъръ
 остро|главъ *прил. м.*
 остро|бъ *сжц. м.* 'побить колъ срѣдъ копа сѣно...'; *вж.* ось, остъръ...
 остро|зурлица *сжц. ж.*
 остро|зжбъ *прил. м. р.*
 остро|кльонъ *сжц. м.*

остро|конѣч-енъ, -ни *прил. м.* отъ рус. 'съ остъръ край' || **остроконѣчность** *сжц. ж.*
 остро|листникъ *сжц. ж.*
 остро|ножица *сжц. ж.*
 остро|окъ *прил. м.* — **остротá** *сжц. ж.*
 остро|ум-енъ, -ни *прил. м.* || **остроумие** *сжц. ср.* || **остроумность** *сжц. ж.* || **остроум-ецъ**, мн. -ци, **остроумникъ** *сжц. м. р., ж. р.* **остроумница**.
 остро|жгъл-енъ, -ни *прил. м.*
 о|стругвамъ *гл. прех. тр. III.;* *вж.* стругъ; *срв.* съ друга отгласна степень остръг-вамъ || **остругáлка**, **остругáчка**, **остружка** *сжц. ж.* 'огрибка'.
 о|струпѣвамъ (острупявамъ) *гл. непрех. тр. III.*, екрат. о|струпѣя I. 6. 'ставамъ съ струпеи', *сжц. ср.* **острупване**.
 о|стругвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр **острѣжá** I. 10., **острѣгá** I. 9. || ~ се *гл. непрех.;* *сжц. ср.* **острѣжане**; кор. въ стругъ; *вж.* о|стругвамъ.
 о|стря *гл. прех. тр. II. I.* || ~ се *гл. непрех.* || **остъръ**, **остри** *прил. м.;* стб. **остръ**, рус. м. рус. острый, б. рус. вострый, пол. ostrzy, кашуб. vestry, дол. луж. votšy, гор. луж. votry, чеш. ostrý, словен. oster, ojšter, срб.-хрв. ostar...; кор. и.-е. *ak'- въ лат. acus игла, грц. akis острие, ст. нѣм. ahhil 'о-силь', арм. aseln игла *вж.* осиль; наставка и.-е. *-го-; остръ < и.-е. *ak'gos съ вметнато t, както въ струя, сестра и др. *вж.* о|стровъ; *срв.* лит. astrūs остъръ, грц. akros крайни, врѣхни, латин. ācer, ācris остъръ, санскр. aśrī-ŝ край...
 о|студявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. о|студя II. 1. || ~ се *глагол. непреход.;* *сжц. ср. р.* **остудяване**.
 о|суетявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **осуетя** II. 1. || ~ се *глагол. непрех.;* *вж.* суета || **осуетяване** *сжц. ср.*
 о|сушáвамъ (осушвамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. о|сушá II. 3. || ~ се *глагол. непрех.;* *сжц. ср.* **осушáване (осушване)**.
 о|сѣвнувамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. **осѣв-на** I. 5., *сжц. ср.* **осѣвнуване**; кор. сѣв-въ сѣвна, съ назадно уподобление сѣвна (се) вм. стб. свѣт-: свѣт-: свитати; сѣвна < стб. **сквнж**, *svbt-pa.
бсѣмъ *числ.;* *вж.* осемъ.
 о|сѣмнувамъ, о|сѣмна *гл. непрех.* съ назадно уподоб. вм. осѣвнувамъ; *вж. т.*
осѣтъ *сжц. м.* обл. стар. 'магарешки бодилъ'; рус. ocot, пол. чеш. oset, ostu; гор. луж. vost, дол. луж. voseť 'бодилъ', словен. osat, oset; кор. общослав. ос-въ остъръ, осиль, ось, и.-е. *ak'- въ лат. acus игла, грц. akis...
 о|сѣкá *гл. прех.* екр. I. 7., мкр. *вж.* **осй-чамъ** || ~ се *гл. непрех.*
 о|сѣнявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **осѣня** II. 1. || ~ се *глагол. непреход.;* *сжц. ср. р.* **осѣняване**; *вж.* сѣнка.

- о|сѣтя, о|сѣщамъ *глагол. прех. вжс. у|сѣтя, усѣщамъ.*
- о|сѣденъ *прич. мин. стр. м. || осжденикъ осждителенъ, -ни прил. м. || осждителность сжц. жс. || осждамаъ гл. прех. тр. III., екрат. о|сжда II. 1. || ~ се гл. непрех. || осждана сжц. ср.*
- о|сжществявамъ *гл. прех. тр. III., екрат. о|сжществя II. 1., вж. чужд. „реализирамаъ“ I || ~ се гл. непрех. || осжществень прич. мин. стр. м.; сжц. ср. осжществяване = непотрѣб. чужд. „реализиране“.*
- отъ (от-) *предл. (представ.); стб. от(ъ), рус. от, малор. вод, від, пол. чеш. od, ode-, полаб. vūt, словен. od, срб.-хрв. od, oda-; кор. и -е. *ot-: *at-: *ad-...; срав. санскр. áti свърхъ, зенд. aiti, гръц. éti още, лат. et=и стар. ирл. aith-, предъ ударение ad- пакъ, изъ., н. кимр. ad-, ed- надъ, извънъ... и лат. ad 'при' (презъ 'отъ при'; срав. от|къмъ и сърбо-хрв. k|od 'при'; срав. още: изъ и възъ!)*
- ота́ва *сжц. жс., ум. ота́вица 'трева израсла подиръ косене'; рус. ота́ва, пол. otawa, чеш. словен. срб.-хрв. otava; кор. и -е. *tōu-: *tū-.. въ тученъ..; срв. тучни пасбища; тур. ot трева ще да е отъ подобенъ кор. арио-алт.; слав. дума е навѣрно срод. съ турската, както ще да сочи и армен չոտ (вж. hot)...*
- о|тайвамъ (се) *гл. прех. тр. III., екр. о|тая (се) I. 11., сжц. ср. отайване || отайка сжц. жс. 'що се отайва на дъното'; вжс. та́я, та́ешъ; разлч. у|тайвамъ; вжс. та́я, та́йшь 'крив'.*
- о|та́квамъ се *гл. непрех. тр. III. 'завръщамъ се', екр. о|та́кна се I. 5.; срв. кор. въ друга отгг. степ. тек- (стекоха се): то к-.*
- о|та́слювамъ, о|та́слямъ, *гл. прех. тр. III., екр. о|та́сля 'орѣзвамъ, отесвамъ' || ~ се гл. непр.; кор. въдр. отгг. степ. вжс. тесла.*
- о|та́ръ *сжц. м. обл. прост. 'межда'; срв. тур. otāg пасбище...; рус. обл. отара 'стадо овце'...; вжс. негли ота́ва.*
- от|ба́вамъ *гл. прех. тр., екр. от|ба́ва II. 1., сжц. ср. от|ба́ване.*
- от|ба́йвамъ *гл. прех. тр. III., екр. от|бая I. 11.*
- от|ба́рямъ се *гл. непрех. тр. III., екр. от|ба́ря се II. 1.*
- от|басáрвамъ, от|бас́квамъ *гл. прех. тр. III. 'отсичамъ...'; вжс. басамъ, баския; екр. от|басаря, от|баскамъ III. || ~ се гл. непрех.; сжц. ср. от|басарване, от|баскване.*
- от|белѣ́вамъ (по офиц. „правоп.“ отбелѣ́вамъ) *гл. прех. тр. III., екр. от|белѣжа || ~ се гл. непрех.; сжц. ср. отбелѣжване, отбелѣжване (отбелѣжване).*
- от|бeра́ *гл. прех. екр. I. 1. || ~ се гл. непрех.; мкр. вжс. от|бирамъ.*
- от|бѣ́вамъ *гл. прех. тр. III., екр. от|бѣя I. 6. || ~ се гл. непрех.; сжц. ср. от|бѣиване || от|бѣивъ сжц. м.*
- от|бѣ́ирамъ *гл. прех. тр. III., екр. от|бера I. 1. || ~ се гл. непрех.; сжц. ср. от|бѣирание || от|биръ сжц. м.; вжс. и от|боръ || от|бирачъ сжц. м., жс. отбирачна || от|бирка сжц. жс.*
- от|блaгoдaря́вамъ, от|блaгoдaря́мъ *гл. (не)прех. тр. III., екр. от|блaгoдaря́ II. 1., сжц. ср. от|блaгoдaря́ване, от|блaгoдaря́не.*
- от|блaжá *гл. непрех. екр. II. 3.*
- от|блѣ́зу *нар.*
- от|блѣ́сквамъ, от|блѣ́скувамъ *гл. прех. тр. III., екр. от|блѣсна I. 5.; вжс. блѣскамъ || ~ се гл. непрех.; сжц. ср. от|блѣскване, от|блѣснуване.*
- от|бoждaмъ *гл. прех. тр. III., екр. от|бoдá I. 8. || ~ се гл. непр.; сжц. ср. от|бoждане.*
- от|бoзáвамъ *гл. непрех. тр. III., екр. от|бoзáя I. 6.*
- от|бoй *сжц. м.; кор. въ гл. бия; степенув. бия: бой, както вия: вой. пия: пой (водопой)...*
- от|бoля́вамъ (от|бoлѣ́вамъ) *глагол. непрех. тр. III., екр. от|болѣя I. 6., от|болѣя II. 1.*
- от|бoрѣ́ сжц. м. || от|бoрeнѣ́, -ни *прил. м.*
- от|бoрвaмъ се *гл. непрех. тр. III.; вжс. и отбарямъ се, екр. от|бoря се II. 1.*
- от|бoрчa се *гл. непрех. екр. II. 3., 'да се наплата'; производ. отъ тур. борчъ.*
- от|брáждамъ *гл. прех. тр. III., екр. от|брaд́я II. 1. || ~ се гл. непрех.; сжц. ср. от|брaждане.*
- от|брaнѣ́ *прич. мин. стр. м.; вжс. от|бера.*
- от|брaнa *сжц. жс.; вжс. браня || от|бранитель сжц. м. || от|бранителенъ, -ни прил. м. || от|бра-ня́вамъ, от|брaнѣ́ямъ гл. прех. тр. III., екр. от|брaн́я II. 1. || ~ се гл. непрех.; сжц. ср. от|брaнѣ́ване, от|брaнѣ́яне.*
- от|брoя́вамъ *гл. прех. тр. II, екр. от|брoя́ II. 1. || ~ се гл. непр.; сжц. ср. от|брoя́ване.*
- от|бру́лвамъ, от|бру́ля́мъ *гл. прех. тр. III., екр. от|бру́ля II. 1. || ~ се гл. непрех.*
- от|бру́свамъ *глагол. прех. тр. III., екр. от|бру́ся II. 1. || ~ се гл. непрех.*
- от|брѣ́нкамъ си *гл. непрех. екр. III.*
- от|брѣ́скамъ *гл. прех. тр. III., екр. от|брѣ́скамъ III. || ~ се гл. непрех.*
- от|бу́лвамъ, от|бу́ля́мъ *гл. прех. тр. III., екр. от|бу́ля II. 1. || ~ се гл. непр.; сжц. ср. от|бу́лване, от|бу́ляне; вжс. бу́ло.*
- от|бу́твамъ *гл. прех. тр. III., екр. от|бу́тамъ III. || ~ се гл. непрех.*
- от|бѣ́лбoлa си, от|бѣ́лбoрa си *гл. непрех. екр. II. 1. || от|бѣ́брa си гл. непрех. екр. I. 9.*
- от|бѣ́г-вaмъ (-нyвaмъ) *гл. (не)прех. тр. III., екр. от|бѣ́гна I. 5., сжц. ср. от|бѣ́гване.*
- от|бѣ́лвaмъ (от|бѣ́лювaмъ) *гл. прех. тр. III., екр. от|бѣ́ля II., I. || от|бѣ́лване (от|бѣ́ляне) сжц. ср.*

отвадыамъ, отваждамъ I. гл. прех. тр. III., екр. отвадя II. 1., кор. *вж.* сжществит. вада, *сжщ. ср.* отвадяне, отваждане. отвадыамъ, отваждамъ II. обл. гл. непрех. тр. III. *вм.* отхадждамъ, кор. въходя.

отваляамъ (отвалювамъ) гл. прех. тр. III., екр. отваля II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжщ. ср.* отваляне (отвалюване).

отва́ра *сжщ. жс.*, умал. отва́рица 'извара, подвара; урда', рус. творог; кор. твар-твор-, свърз. съваря; *вж.* творя, тварь, срод. съ ст. иран. tīgī 'млѣко станало като сирене', грц. τυρός.; *срав.* лат. forma; френ. fromage сирене... || отварявамъ (отварямъ) гл. прех. тр. III., екр. отваря II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжщ. ср.* отваряване (отваряне).

отва́ряамъ, отва́рювамъ гл. прех. тр. III., екр. отва́ря II. 1., *сжщ. ср.* отва́ряне (отва́рюване); кор. първон. вор-, вр-; *срав.* чеш. zavřeno 'затворено', а после твор- (по отворя съ т отъ предл.), та и глаг. затварямъ (затворено).

отведна́жъ ('офици.' съ а); отведни́жъ нареч.

отвеждамъ гл. прех. тр. III., екр. отведá I. 8., *сжщ. ср.* отвеждане.

отве́жа гл. прех. екр. I. 10., тр. мкр. отве́звамъ III.; кор. въ везба, везмо... отве́за глаг. прех. екр. I. 7.; *вж.* отвозвамъ.

отвелявамъ гл. прех. тр. III., екр. отвеля II. 1. (2).

отве́рстие! *сжщ. ср.*; рус.; кор. въ отворя; *вж.* отвърстие: отворъ.

отвесе́ *сжщ. м.* || отвес-енъ, -ни прил. м.; кор. об.-слав. вѣс-, *вж.* друга отгласна степенъ въ непрех. гл. вис-я.

ответъ́ *сжщ. м. р.* книж. отъ стб. и рус. || ответникъ *сжщ. м. р.*; *срав.* съветъ || ответственъ прил. м.; рус.

отвечері́ се гл. непрех. 3-олит. екр. II. 1., тр. (мкр.) отвечерява се III.; *срав.* сивечери се.

отвещавамъ гл. прех. тр. III., екр. отвещая́ I. 6., книж. отъ стб. рус.; *вж.* вещая, весть...; *срав.* ответъ, съветъ... отвивамъ гл. прех. тр. III., екр. отвивя́ I. 6. || ~ се гл. непрех., *сжщ. ср.* отвиване.

отвикъ́ *сжщ. м.*; против. на|викъ || отвивкамъ I. (от|викнувамъ) гл. непрех. тр. III., екр. от|викна́ I. 5., и ~ се; *сжщ. ср.* от|вик(ну)ване || от|виквамъ II. глаг. прех. тр. III., екр. от|викамъ III.; *срав.* от|зовавамъ., *сжщ. ср.* от|викване.

отвилни́я се гл. непрех. екр. I. 6.

отвише́ нар. обл. 'премногo, повече отъ много'; стб. кѣши́с 'по-високо', сръб.-хрв. више́ 'повече'...

отвлáчамъ, отвлíчамъ гл. прех. тр. III., екр. отвлѣ́ка I. 7. || ~ се гл. непрех.,

сжщ. ср. от|влáчane, от|влíчane || от|влѣ́ченъ прил. (прич. мин. стр.) м. = чуждин. отъ кор. латин. 'абстрактенъ' || отвлѣ́ченость *сжщ. жс.*

отводъ́ *сжщ. м. р.* || от|вождамъ 'отвеждамъ' гл. прех. тр. III., екр. отведá I. 8. || ~ се гл. непрех.

отво́дяамъ и отво́ждамъ гл. обл. *вм.* от|хождамъ, от|ходямъ 'отивамъ', (*вж.* и отваждамъ), *сжщ. ср.* отво́ждане.

отво́звамъ, отво́зямъ гл. прех. тр. III., екр. (съ отгласъ или степенуване) от|везá I. 7.

отволявамъ си глаг. непрех. тр. III., екр. от|воля́ си II. 1.

отво́нка нар. обл. 'отвънъ'; *срав.* стбълг. КОНЪ, КЪНЪ.

отво́ръ *сжщ. м.*, ум. м. отво́рець, *сжщ. ср.* отво́рче; *срав.* по рус. от|верстие, стбълг. от|върстие || от|во́ренъ прил. (прич. мин. страд.) м. || от|во́рвамъ глаг. прех. мкр. III., (*вж.* и отварямъ), екр. отво́ря II. 1.

отвою́вамъ гл. прех. тр. III.

от|вратъ́ *сжщ. м.* 'видъ растение' || от|вратки́ *сжщ. жс. р.* мн. 'повратки, отвъртки' следъ сватба; *вж.* вратъ, вращамъ се: връщамъ се, върна се... || от|враті́тел-енъ, -ни прил. м. || -ность *сжщ. жс. р.* || от|враща́вамъ се гл. непрех. тр. III., екр. от|вратя́ се II. 1., *сжщ. ср.* отвраща́ване и стар. отвраще́ние.

от|вредъ́ нар.; *вж.* вредъ.

от|врѣ́з-вамъ гл. прех. тр. III., екр. от|врѣ́жа I. 10. || ~ се гл. непрех., *сжщ. ср.* -ване.

от|врѣ́тки *сжщ. жс. мн.*, *вж.* отвратки || от|врѣ́тникъ́ *сжщ. м.*, *жс. р.* от|врѣ́тница || от|врѣ́т-енъ, -ни прил. м. || от|врѣ́щамъ гл. прех. тр. III., екр. от|врѣ́на I. 5. || ~ се гл. непрех., *сжщ. ср.* от|врѣ́щане.

от|врѣ́вяамъ гл. прех. тр. III. обл. 'отговарямъ', екр. от|врѣ́вя II. 1.; врѣ́ва обл. = говоръ, речъ; врѣ́вя 'говоря'.

от|всѣ́ нар.; кор. въ мѣст. в се; стбълг. въсѣ... || от|всѣ́кѣжде нар. || от|всѣ́жде (от|всѣ́жду) нар.

от|вѣ́ждамъ гл. прех. тр. III., екр. от|вѣ́дя II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжщ. ср.* от|вѣ́ждане.

от|вѣ́нъ, от|вѣ́нка нар.

от|вѣ́рвявамъ гл. (не)прех. тр. III., екрат. от|вѣ́рвя II. 2.

от|вѣ́ргамъ гл. прех. екр. III. обл. старин.; стб. от|врѣ́жъ || ~ се гл. непрех.; *вж.* от|хвѣ́рляамъ.

от|вѣ́рдѣ́вамъ („от|вѣ́рдѣ́вамъ“) гл. непреход. тр. III., екр. от|вѣ́рдѣ́я I. 6., *сжщ. ср.* от|вѣ́рдѣ́ване (от|вѣ́рдѣ́ване).

от|вѣ́р-жа́ I. 6. прех. екр. I. 10., мкр. -з(у)вамъ III. || ~ се гл. непрех.; *вж.* и от|врѣ́звамъ.

от|вѣ́рстие *сжщ. ср.* по бълг. *вм.* по руски от|ве́рстие 'отворъ'.

- от|въртявамъ (от|въртямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. от|въртя II. 2., *сжиц. ср.* от|въртяване (от|въртене).
- от|вѣвамъ (от|вѣйвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. от|вѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|вѣване (от|вѣйване) || от|вѣвки *сжиц. жс.* мн 'дребна плѣва, мекина и луспи при от|вѣване жито...' || от|вѣтъ *прич.* мин. страд. *м.*
- от|вѣрявамъ *глаго.* преход. тр. III., екрат. от|вѣря II. 1.
- от|вѣждъ, от|вѣжде, от|вѣжди *нареч.* (*от|овжд-; производ. отъ мѣст. стб. и обл. стар. овъ, ова, ово за близки предм.) || от|вѣжд-енъ, -ни *прил. м.* || от|вѣждне-нець *сжиц. м.*, обикн. мн. от|вѣжднѣнци, *жс.* от|вѣждненка.
- от|вѣжтре *нар.*
- от|гадавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|гадѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|гадѣване.
- от|галѣямъ *гл.* прех. тр. III., екрат. *вжс.* от|голя || ~ се *гл.* непрех. || от|галѣяне *сжиц. ср.*
- от|гарѣямъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|горѣя, || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|гарѣяне.
- от|гатвамъ (от|гатнувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. от|гатна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|гат(ну)ване.
- от|гдѣ *нар.*; *вжс.* от|кжде.
- от|глабол-енъ, -ни *прил. м.* || от|глабол-ността *сжиц. жс.*
- от|глади *нареч.* (стар. род. пад. ед. ч. по основи на і), от|гладъ (обл. от|гладе).
- от|гласъ *сжиц. м.* || от|глас-енъ, -ни *прил. м.* || от|гласямъ се (от|гласявамъ се) *гл.* непрех. тр. III., екрат. от|глася се II. 1., *сжиц. ср.* от|гласяне, от|гласяване.
- от|глѣждамъ, от|глѣждавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|глѣдамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|глѣждване, от|глѣждане.
- от|глождвамъ (от|глождувамъ, от|глоз-вамъ) *глаго.* прех. тр. III., екр. от|глѣжда I. 9. (10). || ~ се *гл.* непрех.
- от|говарѣямъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|говорѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|говарѣяне || от|говоръ. *сжиц. м.*, ум. *м.* от|говорецъ, ум. *ср.* от|говорче || от|говор-енъ, -ни *прил. м.*, от|говорникъ *сжиц. м.*; *срав.* от|ветникъ; *жс.* от|говорница || от|говорность *сжиц. жс.*
- от|говѣвамъ („от|говѣвамъ“) *гл.* непрех. тр. III., екр. от|говѣя, *сжиц. ср.* от|говѣване („от|говѣване“); *сжиц. жс.* мн. от|говѣлки.
- от|голвамъ *гл.* прех. тр. III.; *вжс.* и от|гальямъ, екр. от|голя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- от|гонвамъ, от|гонѣямъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|гонѣя II. 1. || ~ се *глаго.* непрех.; *сжиц. ср.* от|гонване, от|гонѣяне.
- от|горе *нар.*, ум. от|горѣе.
- от|горѣя *гл.* (не)прех. екр. II., непрех. 2., прех. 1., мкр. от|горѣвамъ I. *глаго.* непрех. III.; от|горѣвамъ II. *гл.* прех. III., || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|горѣване (непрех.) и от|горѣване (прех.).
- от|гойвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|гой II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|гойване.
- от|гражда-мъ *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* -не, екр. от|градѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- от|гребъ *сжиц. м.* || от|гребвамъ, от|гребамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|гребѣя I. 7. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|гребване (от|гребване).
- от|грижвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. от|грижа се II. 3.
- от|гризвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|гриза I. 7. (9). || ~ се *гл.* непрех.
- от|гробвамъ, от|гробѣямъ *гл.* прех. тр. III., кр. от|гробѣя II. 1., *сжиц. ср.* от|гробване, от|гробѣяне.
- от|грѣщамъ и от|грѣтамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|грѣрна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср. р.* от|грѣщане; *срав.* за|грѣщамъ...; кор. *вжс.* грѣсти; *срав.* рус. горсть...
- от|грѣвамъ *гл.* преход. тр. III., екр. от|грѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- от|грѣждамъ (от|грѣждавамъ) *гл.* прех. тр. III.; кор. стб. грѣждъ, грѣжди; екрат. от|грѣжда (от|грѣжда) II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|грѣждане (от|грѣждане).
- от|гѣвамъ (от|гѣнвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. от|гѣна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|гѣване (от|гѣнване).
- от|гѣрляямъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|гѣрля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|гѣрляне; кор. *вжс.* гѣрло.— от|гѣрн-увамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -а I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *срав.* от|грѣщамъ...; за|грѣщамъ...
- от|давамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|дѣамъ I. 6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|дѣване.
- от|дѣвна *нар.* (стар. род. п. ед. ч. *ср. р.*); *срв.* давно || от|дѣвнаш-енъ, -ни *прил. м.*
- от|далѣко, от|далѣкъ (от|далѣкъ, от|далѣче) *нар.* || от|далѣчавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|далѣчѣя II. 3. || ~ се *гл.* непрех. || от|далѣчаване *сжиц. ср.*, стар. от|далѣчѣние || от|далѣчѣ-енъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || от|далѣчѣность *сжиц. жс.*
- от|двоѣн-ъ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.* || -о *нар.* || от|дво-явамъ (-явамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. от|двоѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|двоѣяване (от|двоѣяване).
- от|дѣ (прост. обл. от|дѣка) *нар.*; *вжс.* от|где, от|кжде.
- от|дерѣ *глаго.* прех. екр. I. 1., мкр. от|дѣрамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- от|дѣто (обл. от|дѣнато) *нар.*
- от|дѣрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|дерѣ I. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* от|дѣране.
- от|дѣре *нар.* || от|дѣр-енъ, -ни *прил. м.*; *вжс.* дѣря, по|дѣрѣ, дѣрникъ...
- от|дихъ *сжиц. м.*; *вжс.* дѣхъ, дѣхамъ; ди|шамъ || от|дѣишвамъ, от|дѣишамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* от|дѣишване.
- от|дой *сжиц. м.* || от|дойвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|дой II. 1. || ~ се *глаго.* непрех.; *сжиц. ср.* от|дойване.

от|дѡл-енъ, -ни прил. м. || от|дѡлу (обл. отдѡле) нар.
 от|дрѡнъ прич. мин. стр. м., вжс. ст дер а.
 от|дрѡгаде нар.
 от|дрѣпвамъ (от|дрѣпнувамъ) гл. прех. тр. III., екр. от|дрѣпна I. 5. || ~ се гл. непрх., сжиц. ср. от|дрѣпнуване, от|дрѣпване.
 от|дѡмвамъ гл. прех. тр. III. екр. от|дѡмамъ III. || ~ се гл. непрх., сжиц. ср. от|дѡмване.
 от|дѡхъ сжиц. м. || от|дѡхвамъ гл. прех. тр. III., екр. от|дѡхамъ || ~ се глаг. непрех., сжиц. ср. р. от|дѡхване || от|дѡшникъ сжиц. м. от|дѡлбоко нар.
 от|дѣнвамъ (от|дѣнновамъ, от|дѣнямъ) гл. прех. тр. III., екр. от|дѣня II. 1. || ~ се гл. непреход.
 от|дѣрдѡря си гл. непрех. екр. II. 1.
 от|дѣхвамъ (от|дѣхнувамъ) глаг. непрех. тр. III., екр. от|дѣхна I. 5., сжиц. ср. от|дѣхване, от|дѣхнуване.
 от|дѣвамъ (от|дѣннамъ) гл. непрех. тр. III., екр. от|дѣна I. 5. || ~ се гл. непрх., сжиц. ср. от|дѣване.
 от|дѣлъ сжиц. м. || от|дѣлѣние сжиц. ср.; кор. въ дѣля || от|дѣлѣ-нъ, I. -ни прил. м. || от|дѣлѣнъ прич. мин. стр. м. || от|дѣлно нар. || от|дѣлность сжиц. жс. р. || от|дѣл-вамъ I. от|дѣляемъ гл. прех. тр. III., екр. от|дѣля II. 1. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. от|дѣлване I., от|дѣляне
 от|дѣлвамъ II. гл. прех. тр. III.; срав. и з|дѣлвамъ, дѣла мъ; екр. от|дѣ-ламъ III., сжиц. ср. от|дѣлване II. отъ гл. дѣла мъ.
 от|еднѡжъ; отеднѡжъ нар.
 от|тегѡвамъ гл. прех. тр. III., екр. о|тегѡ́а II. 3. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. о|тегѡ́аване; кор. тег-; стб. ТМГ-, въ тежъкъ, тегло. || о|тегѡ́ител-енъ, -ни прил. м. р. || о|тегѡ́ителность сжиц. жс.; вжс. и фонетично отекѡавамъ...
 от|тека глаг. непрех. екр. I. 7., мкр. вжс. отичамъ || о|тѣкълъ прич. (прич. мин. действ.) м.
 от|текѡавамъ гл. прех., фонетич. вмѣсто отегѡавамъ; вжс. т. || ~ се гл. непрх.
 от|телвамъ се (от|телямъ се, отѣлювамъ се) гл. непрех. тр. III., екр. о|тѣля се II. 1., сжиц. ср. отѣлване, отѣляне, отѣлюване.
 от|ѣм-амъ (-нувамъ) глаг. прех. тр. III., екр. от|ѣма I. 4., от|ѣмна I. 5. || ~ се гл. непр.; (обл. стар. о|тѣм на, както вз|ема: обл. вз|ѣма), сжиц. ср. от|ѣм-ане, -нуване.
 от|ѣпвамъ гл. прех. тр. III., екр. о|тѣпа I. 9. и о|тѣпамъ III. || ~ се гл. непрех.
 от|тѣсвамъ гл. прех. тр. III., екр. о|тѣсамъ III. || ~ се гл. непрх.; вжс. тесамъ, тесла.
 отѣць сжиц. м., зват. отче, мн. отцѣ, книж. отъ стб., рус. црксл. вм. баща въ духов. смисълъ (църковни отци; О. (отець) за свещеникъ...); стблг. отѣць, рус. отѣц,

пол. ojcies, гор. луж. वोस, дол. луж. वोस, чеш. otec, словен. oče, сръб.-хрв. otac; отъ бѣлбол. и.-е. кор. *at-, *atta, както и въ тат-к о, тате; срав. лат. atta, грц. átta, гот. atta, умал. въ Attila „Бащица“ (> старовис. нѣм. Etzel), ст. нѣм. atto, санскр. atā майка, по голѣма сестра...; об. слав. о т ѣ ц ѣ < предславян. *atti-kos || отѣчески прил. м. книж. || отѣчество сжиц. ср.; стб. отѣуѣство, рус. отечество 'башиния', татковина'...; рус. отчество 'башино име'... || отѣчественъ прил. м.
 от|жѣглювамъ (от|жѣглямъ) гл. прех. тр. III., екр. от|жѣгля II. 1. || ~ се гл. непрх.
 от|живѣвамъ („офиц.“) отживѣвамъ гл. непрех. III., екр. от|живѣя I. 6.
 от|жѣна („отжѣна“) гл. прех. екр. I. 5.
 от|зѣдъ, от|зѣди (от|зѣде) нар. || от|зад-енъ, -ни прил. м.
 от|зарана, от|заранъ нар.
 от|зѣмамъ си (фонетич. вм. от|вз|ѣмамъ си) гл. непрех. III., екр. от|зѣма си I. 4.; вжс. етимолог. вз|ема мъ: от|вз|ѣмамъ, от|вз|ѣмамъ гл. прех. тр. III., екр. от-взѣма I. 4. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. отвзѣмане, отвзѣмане.
 от|зивъ сжиц. м. || от|зовѡвамъ гл. прех. тр. III., екр. от|зовѡ I. 9. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. отзовѡване и стар. обл. от-зѣвѡвамъ се, отзѣвѡ (се), отзѣивамъ се тр., екр. от|зивѡ се I. 9.; различ. е озова се 'найда се неочаквано...'
 от|зорѣ нар., вжс. зора.
 от|зѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. от|зѣя I. 6., сжиц. ср. отзѣване.
 оти нар. (съюзъ); н. грц. óti 'че'...
 от|ѣвамъ гл. непрех. тр. (мкр.) III., екр. от|ѣда I. (отидохъ, отиш-ълъ, -ель); вжс. и да; кор. и.-е. *i, *ei-; лат. eo, ire..., сжиц. ср. отѣване.
 от|ѣглювамъ (от|ѣглямъ) гл. прех. тр. III., екр. от|ѣгля II. 1.; кор. въ и гла.
 от|игрѡвамъ си глаг. непрех. тр. III., екр. от|играя си I. 6.
 от|из|ново нар.
 от|ѣмамъ гл. прех. тр. III., екр. от|ѣма I. 4., от|ѣмна I. 5., обл. стар. отма I. 4. (отель; стб. отѣмъ); вжс. имамъ и вз|ема: стар. (в)зѣма, взимамъ || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. отѣмане.
 от|имарѣвамъ (отимарѣвамъ) гл. прех. тр. III., екр. о|тимаря II. 1. || ~ се гл. непрх., сжиц. ср. отимарѣване, отимарване; кор. въ т и м а р ѣ (тур. отъ араб.).
 от|имнувамъ гл. прех. тр., екр. отимна; вжс. отимамъ, отем (н) а.
 от|истина нар.
 от|ичамъ гл. непрех. тр. III., екр. от|екá I. 7. сжиц. ср. отичане; вжс. отокъ съ друга отгласна степенъ.
 от|кá нар. прост. вм. откáкъ; вжс. т.

- от|кадявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. от-кадя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- от|казъ *сжиц. м.* || от|казвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. от|кажа I. 10., || ~ се *глагол*. *сжиц. ср.* от|казване.
- от|какъ, от|както *нар.* (съюзъ) || от|как-вото *нар.* (съюзъ).
- от|калафатя *глагол*. прех. екр. II. 1.
- от|калъпя *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. усл. от-калъпявамъ, откалъпявамъ, откалъпямъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
- от|камъ (от|камто) *предл.*; *вж.* от|къмъ; *срав.* стб. и нб. обл. старин. камо 'кжде', 'где'...
- от|капвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. от-капя I. 9.
- от|капчвамъ *глагол*. прех. тр. III., др. отгл. степ. къмъ откопчavamъ, копче.
- от|карвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. от|карамъ III. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* откарване.
- от|катб (от|катъ) *нар.*; *вж.* от|какъ; като.
- от|качвамъ (от|качувамъ) от|качамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. от|кача II. 3. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* откачване.
- от|кашлювамъ *се глагол*. непрех. тр. III., екр. от|кашла *се* I. 9. (II. 1.) и от|кашлямъ *се* III. от|квича *се глагол*. непрех. екр. II. 5.
- от|кйн(у)вамъ обл. *глагол*. прех. тр. III. 'откжс-вамъ', екр. от|кина I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
- от|кйсвамъ *се глагол*. непрех. тр. III., екрат. откйсна *се* I. 5.
- от|кланямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. *вж.* отклоня || ~ се *глагол*. непрех.
- от|кликъ *сжиц. м.* || от|кликвамъ *се глагол*. непрех. тр. III., екр. откликна *се* I. 5., мкр. усл. откликнувамъ *се*.
- от|кличъ *сжиц. м.* обл. в. отключъ || от-кличвамъ *глагол*. преход. тр. III.; *вж.* отключвамъ.
- от|клонение *сжиц. ср.* || от|клонявамъ *глагол*. прех. тр. III.; *вж.* и отклонямъ *се*, екр. отклоня II. 1. || ~ се *глагол*. непрех. || отклоняване *сжиц. ср.*
- от|клоп-вамъ, (от|клопямъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. отклбпя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех. || от-клоп-ване, отклбпяне *сжиц. ср.*
- от|ключъ *сжиц. м.* || от|ключалка *сжиц. жс.* || от|ключвамъ (от|ключаемъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. отключа II. 3. || ~ *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* отключване || от|ключаръ *сжиц. м.*
- от|ковavamъ *глагол*. прех. тр. III., екр. откова I. 9. || ~ се *глагол*. непрех. || отковаване *сжиц. ср. р.*
- от|кога, от|когато *нар.*
- от|коле(и от|коли) *нар.* || от|колеш-ень, -ни *прил. м.*
- от|колкото *нар.* (съюзъ).
- от|копavamъ *глагол*. прех. тр. III., екр. откопая I. 6. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* от|копаване.
- от|копчavamъ, от|копч-увамъ, -вамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. откопча II. 1., I. 9. || от-копча I. 6. (откопчахъ) || ~ се *глагол*. непрех.
- от|корвамъ (от|корнувамъ) *глагол*. прех. тр. III. обл.; отъ кор. въ кърня; свърз. и съ след. || ~ се *глагол*. непрех.
- от|коренявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. откореня II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- от|корна *глагол*. прех. I. 5., обл. кор. кър-н-н; *срав.* кър-ша: кър-ня. || ~ се *глагол*. непрех.
- от|косъ *сжиц. м.*, умал. *м.* от|косецъ, ум. *ср.* от|косче || от|косявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. откося II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- от|крадвамъ (от|краднувамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. открадна I. 5. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* открад(ну)ване.
- от|край *нар.* || от|край-време *нар.* || от|край-докрай *нареч.*
- от|крѣхвамъ (от|крѣхнувамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. открѣхна I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.; кор. стслав. крѣт-'движа', *срв.* крѣтамъ 'бавно ходя', 'бавно се движа'; *срб.-хрв.* kretati se 'движа се'; *рокет* движение изобщо, не само 'кретане'...; редуване ъ: е отъ стбългарски ъ, както въ впрѣгамъ: впрегна, посѣгамъ: посегна и други.
- от|кривамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. открия I. 6. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* открийване || открийвателъ *сжиц. м.*, *жс.* открийвателка || открийвателски *прил. м. р.* || открийвателство *сжиц. ср. р.* || от|крить *прил.* (прич. мин. стр.) *м. р.* || открийтие *сжиц. ср.* старин. || открито *нареч.*
- от|кровение *сжиц. ср.* книж., стб. от(ъ)кровенне = грц. апокалипсисъ; кор. кров-, *срав.* покровъ, др. отгл. степ. кри-, стб. крты- въ открия || откровень *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* 'откритъ, искренъ', против. с|кр|и|т|е|н|ъ || откровено *нар.* 'открито, искрено' || откровеность *сжиц. ср.*
- от|кроявамъ (от|крбйвамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. открой II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.; *сжиц. ср.* откройване (окрбйване).
- от|крѣтвамъ (от|крѣтямъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. открѣтя II. 1. || ~ се *глагол*. непреход.; *сжиц. ср.* открѣтване (открѣтяне).
- от|крѣцвамъ (от|крѣцнувамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. открѣцна I. 5. || ~ се *глагол*. непреход.; „кор.“ крѣц-, разширение на праслав. *кѣ- отъ и.-е. *(s)кѣ-: *(s)кѣг-..; *срав.* нѣм. Schere ножици...
- от|крѣшвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. *вж.* откѣрша II. 3. || ~ се *глагол*. непреход.; *сжиц. ср.* открѣшване; кор. кѣрш-: крѣх- въ отгласно отношение къмъ крух-, крушение; грц. κροῖον блѣскамъ, бия... || открѣшлякъ (открѣшлекъ) *сжиц. м.*
- от|крѣщамъ *глагол*. преход. тр. III., *вж.* от-крѣтвамъ.

- от|купъ *сжиц. м.* || откупувамъ (откупямъ) *глагол.* преход. тр. III., екрат. откупя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* откупуване (откупяне) || откупувачъ (откупвачъ) *сжиц. м. р.*
- от|ку́свамъ *глагол.* прех. тр. III., екрат. отку́ся II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* отку́сване.
- от|кѣмъ (откѣмто) *предл.*, стб. отъ и къ, или и *нареч.* камо; *вжс.* откамъ.
- от|кѣрмямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. откѣрмя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* откѣрмяне.
- от|кѣртямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. откѣртя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *мкр. вжс.* откѣртвамъ, *сжиц. ср.* откѣртяне.
- от|кѣршамъ *глагол.* прех. тр. III., *вжс.* и откѣршвамъ, екр. откѣрша II. 3. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* откѣршане.
- от|кѣждѣ (обл. старин. откѣжду) *нар.*; стб. отъкѣжд-оу, -е || откѣждѣто *нар.* || откѣждѣш-енъ, -ни *прил. м.*
- от|кѣсвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. откѣсна I. 5., *мкр.* откѣснувамъ || ~ се *глагол.* непреход.; *сжиц. ср.* откѣсване (откѣснване) || откѣслякъ (откѣслекъ) *сжиц. м.*; *вжс.* и откѣршлякъ.
- от|лѣгамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. *вжс.* отлѣжа II. 3. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* отлѣгане || отлѣгачъ *сжиц. м.*
- от|лѣзvamъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. отлѣзя II. 1. 'съ лазене отивамъ на страна'; срб.-хрв. odlaziti 'трѣвамъ' (и най-бързитѣ желѣзнични влакове по срб.-хрв. odlaz-ватъ)... || отлѣзване *сжиц. ср.*
- от|лѣкъ *сжиц. м.* обл. прост.; отъ тур. 'паша'; *вжс.* отава || отлѣкъ-парадж *сжиц. тур.* 'плата за паша'—бълг. *вжс.* тревнина.
- от|лѣмямъ *глагол.* прех. тр. III.; *вжс.* отломямъ, отломявамъ.
- от|лѣя се *глагол.* непрех. екр. I. 11
- от|лѣжавамъ *глагол.* (не)прех. тр. III., екрат. отлѣжѣ II. 4.; *сжиц. ср.* отлѣжаване || отлѣжѣлъ *прич.* мин. действ. (прил.) *м.*
- от|лѣкvamъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. отлѣкна I. 5., и 3-олич. тр. отлѣква, екр. отлѣкне; *сжиц. ср.* отлѣкване.
- отлѣпявамъ, отлѣп-ямъ, -ване *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣпя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* отлѣпяване, отлѣп-яне, -ване.
- отлѣтъ *сжиц. м.* || отлѣтявамъ *глагол.* непрех. тр. III., *вжс.* и отлѣтамъ, екр. отлѣтя II. 2., *сжиц. ср.* отлѣтяване.
- отлѣбя *глагол.* прех. екр. II. 1. обл.; *вжс.* отлѣлюбя.
- отлѣивъ *сжиц. м.*; против. приливъ; др. отгласна степенъ на кор. въ лѣя *вжс. т.* || отлѣивамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣя I. 6. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* отлѣиване.
- отлѣизvamъ *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣиза I. 10. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* отлѣизване.
- отлѣика *сжиц. ж.*; прот. прилика; кор. *вжс.* ликъ.
- отлѣитамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. отлѣтя II. 2., *сжиц. ср.* отлѣитане, *вжс.* отлѣтявамъ.
- отлѣичavamъ *глагол.* (не)прех. тр. III., екрат. отлѣичѣ II. 3. || ~ се *глагол.* непрех. || отлѣичаване *сжиц. ср.* || отлѣичамъ *глагол.* (не)прех. тр. III., *сжиц. ср.* отлѣичане || отлѣич-енъ, -ни *прил. м.* || отлѣичие *сжиц. ср.* || отлѣичител-енъ, -ни *прил. м.* || отлѣичител-ность *сжиц. жс.* || отлѣично *нар.* || отлѣич-ность *сжиц. жс.*
- отлѣогъ *сжиц. м.* || отлѣожа *глагол.* прех. екр. II. 3., *мкр.* усл. отлѣожвамъ (отлѣожувамъ) III. || ~ се *глагол.* непрех.; *вжс.* и отлѣогамаъ || отлѣожение *сжиц. ср.* старин. 'изваждане' || отлѣожимъ *прич.* сег. страд. *м.* (прил.), против. неотложимъ || отлѣожимостъ *сжиц. жс.*, против. неотложимостъ.
- отлѣомямъ (отлѣомявамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣомя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* отлѣомяне (отлѣомяване) || отлѣомка *сжиц. жс.* и отлѣомкъ *сжиц. м.*
- (отлѣопвамъ се (отлѣопямъ се) *глагол.* непрех. тр. III., екр. отлѣопя се II. 1).
- отлѣошavamъ се *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣошавѣ се II. 1. 'отвърщамъ се отъ лошавото'.
- отлѣопвамъ (отлѣопямъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣопя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* отлѣопване, отлѣопяне.
- отлѣгvamъ *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣжа I. 10. || ~ се *глагол.* непрех. || отлѣгване *сжиц. ср.*
- отлѣгствavamъ *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣгствѣ II. 1. || отлѣгствяване *сжиц. ср.*
- о(т)лѣгствѣвамъ (о(т)лѣгствявамъ) I.-II. *глагол.* прех. тр. III., екр. непрех. отлѣгствѣя I. 6., прех. отлѣгствѣ II. 1.; *сжиц. ср.* о(т)лѣгствѣване, (о(т)лѣгствяване).
- отлѣзvamъ *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣза I. 7.; *срав.* излѣзvamъ...; друга отглас. степ. на кор. *вжс.* отлазvamъ.
- отлѣбя *глагол.* прех. екр. I. 6., *мкр.* *вжс.* отливамаъ || ~ се *глагол.* непреходенъ.
- отлѣжчvamъ (отлѣжчамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣжча II. 3. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* отлѣжчване || отлѣжчка *сжиц. жс.*
- отлѣлюбvamъ (отлѣлюбвамъ, отлѣлюбямъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣлюбя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* отлѣлюбване (отлѣлюбяне).
- отлѣютя се *глагол.* непрех. екр. II. 1.,
- отлѣмагамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣмна I. 5., против. на помагамъ: помагна.
- отлѣмѣвамъ („отлѣмѣвамъ“) *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣмѣя I. 6., *сжиц. ср.* отлѣмѣване || отлѣмѣлъ *прич.* мин. действ. *м.* (прил.) || отлѣмѣлостъ *сжиц. жс.*
- отлѣмамvamъ (отлѣмамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. отлѣма II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* отлѣмване, отлѣмаане.

от|ма́рямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. от-
моря се; *вж.* и отморявамъ се.
от|ма́хвамъ (от|ма́хнувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|ма́хна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. от|ма́х(ну)ване.
от|ме́квамъ (от|ме́кнувамъ) *гл.* (не)прех.;
вж. о|меквамъ.
от|ме́та *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. *вж.* от-
митамъ || ~ се *гл.* непрех. || от|ме́тна
гл. прех. екр. I. 5., мкр. усл. от|ме́тамъ
|| ~ се *гл.* непрех. || от|ме́тникъ *сжц. м.,*
жс. от|ме́тница; *вж.* от|ме́тамъ (се)
|| от|ме́тнически *прил. м.* || от|ме́тничес-
тво *сжц. ср.* || от|ме́тнина *сжц. жс.*
от|ми́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|ми́я
I. 6. || ~ се *гл.* непрех. || от|ми́ване *сжц. ср.*
от|ми́лвамъ (от|ми́лувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|ми́ля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
сжц. ср. р. от|ми́лване.
от|ми́лѣвамъ (по оф. прав. от|ми́лявамъ)
глаг. непрех. тр. III., екр. от|ми́лѣя
I. 6., *сжц. ср. р.* от|ми́ляване („оф“); от-
ми́лѣване.
от|ми́навамъ, от|ми́нувамъ *гл.* (не)прех.
тр. III., екр. от|ми́на I. 5., *сжц. ср.* от|ми-
наване, от|ми́нуване || от|ми́нать *прич.*
мин. страд. *м.*
от|ми́тамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|ме́та
I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* от|ми́тане.
от|ми́ца *сжц. жс.* 'невѣста от|мъкната'; кор.
мък- въ от|мъкна, друга отгласна
степ. мък-; *срав.* рус. примыкать; съ ц
вм. к (отмица < *отмыка); *срав.* влача
(мома) || от|ми́чамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
от|мъ́кна I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
от|мо́бвамъ (от|мо́гнувамъ) *гл.* непреход.
тр. III., екр. от|мо́гна I. 5., против. на
по|могна; *вж.* от|магамъ.
от|мо́лвамъ (от|мо́л-ювамъ, -ямъ) *гл.* прех.
тр. III., екр. от|мо́ля II. 2. || ~ се *гл.* непрех.
от|мо́ръ *сжц. м.* || от|мо́ра *сжц. жс.*; против.
у|мо́ра || от|мо́рявамъ се (от|ма́рямъ се)
гл. непреход. тр. III., екр. от|мо́ря се II.
1., *сжц. ср.* от|мо́ряване (от|маряне).
от|мо́тавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|мо-
та́я I. 6. || ~ се *гл.* непрех. тр. III. || от-
мо́таване *сжц. ср.*
от|мо́ра́ямъ (от|мо́ра́ямъ се) I-II. *гл.* прех.
тр. III., екр. от|мо́ра́я II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. от|мо́ра́яване, от|мо́ра́яне.
от|мо́реж-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -а II. 1.
|| ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* от|мо́режване.
от|мо́ръз(ну)вамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр.
от|мо́ръзна I. 5.
от|мо́къвамъ (от|мо́кнுவамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|мо́кна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
|| от|мо́к(ну)ване *сжц. ср.* || от|мо́кчамъ
(се) обл. вм. от|мо́квамъ; *срав.* от-
ми́чамъ.
от|мо́стѣйтел-енъ, -ни *прил. м.* || от|мо́стѣй-
тель *сжц. м., жс.* от|мо́стѣйтелка || от-
мо́стѣйтелность *сжц. жс.* || от|мо́стѣявамъ
гл. непрех. тр. III., и от|мо́щавамъ III.,

екр. от|мо́стѣя II. 1., *сжц. ср.* от|глаг. от-
мо́стѣяване, от|мо́щаване и старин. от-
мо́щѣние.

от|мо́ѣна *сжц. жс., сжц. ср.* старин. от|мо́ѣне-
ние || от|мо́ѣнникъ *сжц. м., жс.* от|мо́ѣн-
ница || от|мо́ѣнявамъ, от|мо́ѣнямъ *глаг.*
прех. тр. III., екр. от|мо́ѣня || ~ се *гл.* не-
прех. || от|мо́ѣняване (от|мо́ѣняне) *сжц. ср.*
от|мо́ѣрвамъ, от|мо́ѣрямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|мо́ѣря II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. от|мо́ѣрване, от|мо́ѣряне.

от|мо́ѣствамъ, от|мо́ѣстѣямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|мо́ѣстя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. от|мо́ѣстване, от|мо́ѣстѣяне.

от|мо́ѣтамъ (от|мо́ѣтувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|ме́тна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. от|мо́ѣтане (от|мо́ѣтуване).

от|мо́ѣщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|мо́ѣ-
стя II. 1.; *вж.* от|мо́ѣствамъ, от|мо́ѣ-
стѣямъ || от|мо́ѣщане *сжц. ср.*

от|на́|вала, от|на́|воль *нар.* обл.; кор. въ
валя, воля.

от|на́|дворъ *нар.* обл.; *вж.* на|дворъ
'вънка'.

от|на́|прѣдъ, от|на́|прѣди, от|на́|прѣжъ *нар.*
от|на́сѣямъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* и отно-
сѣямъ, екр. от|не́са I. 7. || ~ се *гл.* непрех.

от|не́мамъ (от|не́ймамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|не́ма I. 4. || ~ се *гл.* непреход.,
сжц. ср. от|не́мане (от|не́мане); кор.
-ем- въ вз|ема; им- въ имамъ; стб.

КХЗ-ЪМЖ : КЪЗ-А-ТН; съглас. н по по-
добие на случаи съпредл. като *съп,
*чъп- въ сж-прѣжъ, кж-тъкъ; руски
по|няtie... *срав.* лат. сит, грц. сун
'съ', лат. in, грц. en 'въ'...

от|не́на́дано *нар.*; *срав.* не|на|дѣйно.
от|не́са *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. *вж.* от-
на́сѣямъ, от|не́сѣямъ || ~ се *гл.* непрех.

от|не́|где (от|не́|йде), от|не́|кжде *нар.*

от|не́|ймамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|нема,
сжц. ср. р. от|не́|мане; *вж.* от|немамамъ.
от|не́|не *нар.* стар. книж. обл.

от|не́|самъ *гл.* преход. тр. III., екр. от|не-
сна || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.*
от|не́|сане.

от|но́во *нар.* — от|но́ги *нар.* обл. старин.
'отъ крака' 'стоешкомъ'.

от|но́сѣйтел-енъ, -ни *прил. м.* || от|но́сѣйтел-
но *нар.* || от|но́сѣйтелность *сжц. жс.* || (от-
но́с-енъ, -ни *прил. м.* съкр. вм. от|но́сѣй-
теленъ) || от|но́сно *нар.* вм. от|но́си-
телно || от|но́сѣямъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.*
отна́сѣямъ, от|не́самъ, екр. от|не́са
I. 7., *сжц. ср.* от|но́сѣяне || от|но́ше́ние
сжц. ср. книжов. старин.

от|не́|кжде *нар.*

от|о́|да́вна *нареч.* || от|о́|да́внаш-енъ, -ни
прил. м.

от|о́|де́ве *нар.* || от|о́|де́вѣш-енъ, -ни *прил. м.*
от|о́|за́ра́на (от|о́|за́ранъ) *нар.* обл.

- отождествявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. отождествя II. 1., книж. отъ рус.; основа въ стб. мѣст. **ТО ЖДЕ** 'това сжщото'; *вж.* тъждественъ, отъждествявамъ.
- отозвѣвамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. отозвѣ се I. 9.; кор. стб. обл. зъв-; *вж.* зова.
- отокъ I-II. *сжиц. м. р.*, кор. друга от гласна степенъ въ тека, отека.
- отокколо *нар.*
- отонждъ *нар.* обл. 'отвждъ', отъ мѣст. онъ, както отвждъ отъ мѣст. основа въ овъ.
- отоплѣние *сжиц. ср. р.* || отоплявамъ (отопляемъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. отопля II. 1. || ~ се *гл.* непрех. и 3-олич. непрх. тр. отопля се III., екрат. отопли се II. 1.; *сжиц. ср.* отопляване, отопляне.
- оторица *сжиц. ж. р.* 'взаимопомощъ при оране', 'поредно оране'; кор. въ гл. ора.
- оточка *нар.* обл. старин. 'одеве, преди малко', вм. отточка: кор. тък- въ тъкмо, съ изяснен. на тъ въ о; *срав.* стбълг. **ТОКМО, ТОУНИЖ; ТЪУНИЖ;** сжици кор. въ сжществ. отъ рус. точка; *вж.* т.
- отощо *нар.* обл. 'отколкото'.
- отпадамъ (отпадавамъ, отпаднавамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. отпадна I. 5.; *сжиц. ср.* отпадане (отпаднаване) || отпадъкъ *сжиц. м.*
- отпазвамъ (отпазувамъ) *глагол*. прех. тр. екр. отпазя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* отпазване.
- отпарямъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* и отпорвамъ, екр. отпоря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отпаряне.
- отпасвамъ I-II. *глагол*. прех. тр. III., екр. отпаша I. 10., отпасá I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отпасване.
- отпелявамъ (по 'оф. право.'): отпелѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отпелѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* отпеляване, отпелѣване.
- отпетлявамъ, отпетлямъ *гл.* преход. тр. III., екр. отпетля || ~ се *гл.* непрх.; *сжиц. ср.* отпетляване, -яне; *вж.* петелка; кор. въ гл. пѣна; стбълг. **ПЪН-Ж; ПЛ-ТН.**
- отпечатавамъ *глагол*. преход. тр. III., екр. отпечатамъ III. и отпечата II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отпечатаване || отпечатъкъ *сжиц. м.*
- отпивамъ *гл.* прех. тр., екр. отпийа I. 6. || ~ се *гл.* непрех. || ~ си *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отпиване.
- отпийлямъ, отпийлювамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. отпиля II. 1. 'остръгвамъ съ пила' || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отпийляне || отпийлки *сжиц. ж. мн.*
- отпинамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отпйна I. 5.
- отпирамъ I-II. *гл.* прех. тр. III.; *вж.* и отпорвамъ, отпарямъ; екр. отпоря II. 1. и отпра I. 9., *сжиц. ср.* отпиране.
- отписвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отпиша I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отписване.
- отплавамъ *гл.* непрех. екр. III.; *вж.* отплувамъ.
- отпладне *нар.*; *вж.* пладне (<*полдъне; дъне родит. пад. ед. ч. старин. отъ день, стб. **ДЪНЬ**, чеш. poledne, půdne, сръб.-хрв. rodne, рус. полдень...).
- отплата *сжиц. ж.* || отплащамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отплата II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* отплащане.
- отплесъ *сжиц. м.* || отплес(ну)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отплѣсна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отплес(ну)ване.
- отплетá *гл.* прех. екр. I. 8, мкр. отпли-тамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- отплискамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || отплиснатъ *прил.* (прич. мин. страд.) м., 'пернатъ, блъснатъ'; отъ сжщия кор. др. отгласна степ. въ гл. плѣсвамъ, плѣскамъ.
- отплитамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. *вж.* отплетá I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отплитане.
- отплувамъ *гл.* непрех. екр. III.
- отпознавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отпозная I. 6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* отпознаване.
- отпойвамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* отпоявамъ.
- отпоръ *сжиц. м.*; кор. въ споръ; др. отгласна степ. на кор. пир- въ препирня... || отпорвамъ *гл.* прех. тр., екр. отпоря II. 1., *сжиц. ср.* отпорване; *вж.* отпирамъ, отпра.
- отпосле *нар.*
- отпостя *гл.* непрех. екр. II, 1., тр. отпостямъ, отпостювамъ, отпостявамъ III.
- отпотявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. отпотя се II. 1.
- отпочивамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. отпочйна I. 5., *сжиц. ср.* отпочиване || отпочивка *сжиц. ж.*
- отпра *гл.* прех. екр. I. 3.; против. по дпра.
- отправление *сжиц. ср. р.*; старин. книж. отъ рус.
- отправлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. отправя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || отправяне *сжиц. ср.*; съ разлика въ знач. рус. отправление.
- отпрáнь *прич. мин. стр. м.*; *вж.* отпоря.
- отпращамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отпрáтя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* отпращане.
- отпрéгна *глагол*. прех. екр. I. 5., мкр. орпрéгнувамъ, III.; *вж.* и отпрéгамъ.
- отпрéдъ, отпрéде (отпрéди) *нар.* за мѣсто || отпрéд-ень, -ни *прил. м.* || отпрéдй *нар.* за време.

- от|прѣт(ну)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от-
прѣтна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* за-
прѣтна се.
- от|придамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|предѣ
I. 8. || ~ се *гл.* прех.; *сжц. ср.* отпридане.
- от|прѣгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|прѣгна
I. 5. || ~ се *гл.* непр.; *сжц. ср.* от|прѣгане.
- от|пускъ *сжц. м.* || отпúсамъ, от|пú-
щамъ (от|пúстнувамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|пúстна I. 5. || ~ се *глагол.* непрех.,
сжц. ср. от|пúщане (от|пúстнуване).
- от|пушвамъ I. *гл.* прех. тр. III., екр. от-
пуша II. 3. || ~ II. се *гл.* непрех.; *сжц.*
ср. от|пушване; кор. пуш- < пух, др.
отгл. степ. пѣх- (пѣхвамъ; запуш-
вамъ); и отъ кор. въ пуша 'димя' || от|пу-
шалка *сжц. ж.* за чужд. „тир|б у ш о н ъ“.
- отпúщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отпúс-
ка I. 5.; *вж.* отпúскъ: отпúстъ || от-
пúщеникъ *сжц. м.* 'волноотпущеникъ',
ж. отпúщеница.
- от|пѣвамъ (от|пѣнвамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|пѣна I. 5. || ~ се *гл.* непреход.,
сжц. ср. от|пѣване.
- от|пѣрвомъ, (от|пѣрвемъ, от|пѣрвень)
нар.; стб. -омъ въ твор. п. ед. ч. ср. р.
имен. осн. на о; стб. -жмъ мѣст. п. ед.
ч. м. ср. р. по мѣстоим. склонение.
- от|пѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|пѣя I.
6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* от|пѣване
|| отпѣвка *сжц. ж.* || отпѣвъ *сжц. м.*
- от|пѣнвамъ (от|пѣнямъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|пѣня II. 1. || ~ се *гл.* непреход.,
сжц. ср. от|пѣнване, отпѣняне.
- от|пѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отпѣжда
II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* от-
пѣждане.
- от|пѣтүвамъ *гл.* прех. тр. III., *сжц. ср.* р.
отпѣтүване.
- от|рѣбѣвамъ, от|рѣбѣтямъ *гл.* прех. III.,
екр. от|рѣбѣя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.
|| от|рѣбѣване, от|рѣбѣяне *сжц. ср.*
- от|рѣва *сжц. ж. р., вж.* отрова || от|рѣ-
вамъ I. *гл.* прех. тр. III., екр. от|рѣва II. 1.
|| ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* от|рѣвяне.
(от|рѣвямъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. от-
рѣвя II. 1., обл. несгод. в. м. и з р а в я м ъ :
из р о в я) || ~ се *гл.* непрех.
- от|рѣда *сжц. ж., срав.* радость || от|рѣд-
енъ, -ни *прил. м.* || от|рѣдность *сжц. ж.*
- от|рѣжѣвамъ (от|рѣжѣвамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|рѣжѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. от|рѣжѣване (от|рѣжѣване), стар.
сжц. ср. от|рѣжѣние || от|рѣжѣтел-енъ, -ни
прил. м. за чужд. 'рефлексенъ' || от|рѣжѣ-
тельность *сжц. ж.* за чужд. 'рефлексив-
ность' || от|рѣжѣтель *сжц. м.* чужд. 'реф-
лекторъ'; кор. раз-, друга отгласна
степ. рѣз- 'удрямъ...'; *срав.* по|ра-
жение, с|ражение.
- от|рѣано *нар.*
- от|рѣасъль *сжц. ж.* || от|рѣаствамъ *гл.* не-
прех. тр. III., екр. от|рѣаста I. 7. и от|рѣаст-
на I. 5. || от|рѣаслякъ *сжц. м.*
- от|рѣдѣть *сжц. м., рус.* от|рѣдѣть || от|рѣд-
енъ, -ни *прил. м.* || от|рѣдѣдамъ (от|рѣдѣ-
вамъ, от|рѣдѣямъ) *гл.* прех. тр. III., екр.
от|рѣдѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.*
от|рѣдѣдане, от|рѣдѣване, от|рѣдѣяне.
- от|рѣзвѣние *сжц. ср. р.* старин.; стбѣлг.
трѣзкъ 'трезвень', област. прилаг. съ
преметъ т а в р ѣ з ъ || от|рѣзвѣвамъ *гл.*
непрех. тр. III., екрат. от|рѣзвѣя I. 6.,
сжц. ср. от|рѣзвѣване.
- от|рѣквамъ *гл.* мкр. III., екр. от|рѣка I. 7.,
мкр. вж. и от|рѣчамъ.
- от|рѣпка *сжц. ж.*; вж. и от|рѣбка.
- от|рѣченъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.,* отъ гл.
от|рѣка || от|рѣченіе *сжц. ср.* старин.
- от|рѣшвамъ (от|рѣшювамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|рѣшѣ (обл. от|рѣша) II. 3.
'от|рѣшвамъ', стб. от|рѣшж; *вж.* ре-
шавамъ.
- от|три *нар.*; *срав.* от|двѣ.
- от|тривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|трія I. 6.,
|| ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* от|триване
|| от|тривалка *сжц. ж.*
- от|тривистъ *прил. м.*; отъ рус.; кор. общо-
слав. рѣы-, (рѣы-): рѣвати 'рѣвамъ',
кжсамъ'.
- от|тривка *сжц. ж.* отъ гл. т р и я, т ѣ р к а м ъ
|| от|тривникъ *сжц. м.* 'кърпа, обрусъ'.
- от|трїгна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
- от|трїнвамъ (от|трїнвамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|трїна I. 5. || ~ се *гл.* непреход.,
сжц. ср. от|трї(н)ване; кор. общослав.
рѣы, въ рїя 'рѣвя', рїна.
- от|трїтвамъ (от|трїтнувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|трїтна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
сжц. ср. от|трїтване.
- от|трїцаніе *сжц. ср.* старин. || от|трїцател-
енъ, -ни *прил. м.* || от|трїцатель *сжц. м.,*
ж. от|трїцателка || от|трїцательно *нар.* и
сжц. ср. отъ прил. || от|трїцательность *сжц.*
ж. || от|трїчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от-
рѣка I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.*
от|трїчане.
- от|трѣбвамъ (от|трѣбувамъ) *гл.* прех. тр. III.,
против. за|рѣбвамъ || ~ се *гл.* непрех.
- от|трѣва *сжц. ж., умал.* от|трѣвица || от|трѣ-
вѣчка *сжц. ж.* || от|трѣвенъ, -ни I. *прил. м.*
|| от|трѣвїтъ *прил. м.* 'от|трѣвенъ' || от|трѣ-
ввамъ (от|трѣбувамъ) *глагол.* преход. тр.
III., екр. от|трѣва; кор. ст. сл. т р у - т р о в :
т р а в - 'храня.', стб. трѣу-ти : трѣж;
срав. ядѣ : ямъ; *вж.* обл. старин. от-
р у я || от|трѣвїтель *сжц. м., ж.* от|трѣвї-
телка || от|трѣвно бїлье *прил. сжц. ср.*
'развалниче', раст. Atropa Belladonna || от-
рѣвность *сжц. ж.*

- отровень II. прич. мин. стр. м., отъ глаг. от|рова въ м. из|рова (от|рова глаг. прех. екр. II. 1., обл. мкр. от|равямъ III. негод. за изрова, изравямъ!).
- от|родявамъ (от|рѣдвамъ) гл. прех. тр. III., екр. от|родя II. 1. || ~ се гл. непрех. || от|родяване за чужд. 'денационализация'; с|рав. и 'отнародяване' || от|родѣна жена прил. (прич. мин. стр.) с|жц. ж. обл. 'жена престанала да ражда'.
- от|рѣкъ с|жц. м. стар. от|рѣчѣ; жс. книж. стар. от|рѣковица || от|рѣчески прил. м. || от|рѣчество с|жц. ср.; кор. рок-: рек-; стб. от|рѣкъ 'дете', както лат. infans, френ. enfant 'което не говори'; кор. лат. fā- въ fāgи говоря, fabula басня, с|род. съ стб. и общослав. б а я.
- от|ромѣнямъ гл. прех. тр. III., обл. родоп. 'отговарямъ', екр. от|ромѣня II. 1.; с|рав. ромѣнъ: рѣмѣня, рѣми, рѣмоли.
- от|рѣнвамъ гл. прех. тр. III., екр. от|рѣня II. 1. || ~ се гл. непрех.; с|жц. ср. от|рѣнване.
- от|трѣшвамъ (от|трѣшвамъ, от|трѣшвамъ) гл. прех. тр. III., екр. от|трѣша II. 3. || ~ се глаг. непрех.; с|жц. ср. р. от|трѣшване (от|трѣшу(в)ане).
- от|трѣпамъ III. || ~ се глаг. непрех.; с|жц. ср. от|трѣпване.
- от|трѣя гл. прех. екр. I. 6., мкр. от|трѣямъ III. 7., обл. стар. 'отравямъ, отрова'; с|рав. стб. от|трѣтн: трѣж.
- от|трѣпвамъ (от|трѣпнувамъ) гл. непрех. тр. III., екр. от|трѣпна I. 5., с|жц. ср. р. от|трѣпване.
- от|трѣсвамъ гл. прех. тр. III., екр. от|трѣрся II. 1. || ~ се гл. непрех. || от|трѣсване с|жц. ср. || от|трѣслякъ с|жц. м. от|трѣс-енъ, -ни прил. м.
- от|трѣбвамъ, от|трѣбямъ гл. прех. тр. III., екр. от|трѣбя II. 1., || ~ се гл. непрех., с|жц. ср. от|трѣбване, от|трѣбяне || от|трѣбка с|жц. жс., ум. от|трѣбчица; отъ кор. трѣб-; и от|трѣпка, отъ кор. въ трѣп- (трепя; рус. трепье, тряпки.); трѣп-...
- от|трѣзвамъ гл. прех. тр. III., екр. от|трѣжа I. 10., с|жц. ср. от|трѣзване || от|трѣзъ, от|трѣзка с|жц. жс.
- от|рѣядъ с|жц. м.; рус.; вж. от|редъ.
- от|рѣжки нар.; стб. рѣжкы, род. пад. ед. ч. отъ рѣжка, затова запазено -ки.
- от|сѣмъ нар.; с|рав. на|сѣмъ; стбълг. сѣмо, сѣмо, както тамо, камо || от|сѣм-енъ, -ни прил. м. (и от|сѣмш-енъ, -ни, както тукашенъ, вчерашенъ).
- от|сѣчамъ глаг. прех. тр. III., старин. обл. в м. от|сичамъ.
- от|сѣгоре нар. обл.; съ 2 предл. отъ, съ = 'отъ' || от|сѣдѣле нар. обл.
- от|сѣбвамъ гл. прех. тр. III., екр. от|сѣбя II. 1. 'махвамъ нѣкого отъ себе си, избавямъ се...'
- от|сѣгá нареч.
- от|сѣдлавамъ, от|сѣдлямъ гл. прех. тр. III., екр. от|сѣдлѣя I. 6.
- от|сѣтне нар.
- от|сѣпвамъ (от|сѣпувамъ; от|сѣпямъ) гл. прех. тр. III., екр. от|сѣпя I. 9., с|жц. ср. от|сѣпване, от|сѣпяне.
- от|сѣчамъ гл. прех. тр. III., екр. от|сѣкá I. 7., с|жц. ср. от|сѣчане.
- от|сѣкачамъ (от|сѣкѣнувамъ) гл. непреход. тр. III., екр. от|сѣкѣна II. 3. и от|сѣкѣна I. 5., с|жц. ср. от|сѣкѣчане || от|сѣкокъ с|жц. м.
- от|сѣкѣро нар.
- (от|сѣкрѣвамъ) гл. прех. тр. III., екр. от|сѣкрѣя I. 6.).
- от|сѣкубнувамъ, от|сѣкубвамъ, от|сѣкубямъ гл. преход. тр. III., екр. от|сѣкубя I. 9., от|сѣкубна I. 5. (обл. от|сѣкубамъ III.).
- от|сѣкѣпвамъ гл. непрех. тр. III., екр. от|сѣкѣпна I. 5.
- от|слабвамъ I., от|слабямъ гл. прех. тр. III., екр. от|слабѣя II. 1. || ~ се гл. непр. || от|слабване, от|слабяне с|жц. ср.
- от|слабвамъ II. (от|слабнувамъ) гл. непрех. тр. III., екр. от|слабна I. 5., с|жц. ср. от|слаб(ну)ване || от|слабнѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. от|слабнѣя I. 5.
- от|слѣня гл. прех. екр. II. 1.
- от|слѣга с|жц. жс. || от|слѣжвамъ гл. (не)прех. тр. III., екр. от|слѣжа II. 3., с|жц. ср. от|слѣжване.
- от|спѣвамъ си гл. непрех. тр. III., екр. от|спѣя си II. 1., с|жц. ср. от|спѣване.
- от|спрѣтѣва нар. 'настрѣча'; съ два предлога (с = съ = въ стб. и 'отъ').
- от|спрамямъ (от|спрамямъ, от|спрамвамъ) се гл. непрех. тр. III., екр. от|спрамѣ се II. 1., с|жц. ср. от|спрамѣване (от|спрамѣне, от|спрамване).
- от|спрѣща нар. || от|спрѣщ-енъ, -ни прил. м.; кор. общослав. рѣт-: рѣт- вж. и з|обретение; Об|рѣтѣнъ...
- от|спрѣчвамъ гл. преход. тр. III., екр. от|спрѣча II. 3. || ~ се гл. непрех., с|жц. ср. от|спрѣчване || от|спрѣченъ прич. мин. стр. м. || от|спрѣчка с|жц. жс.
- от|спрѣбвамъ глаг. прех. тр. III., екр. от|спрѣбна I. 5., мкр. от|спрѣбнувамъ || ~ се гл. непрех.
- от|спрѣдвамъ се гл. непрех. тр. III., екр. от|спрѣдя се II. 1.
- от|стоявамъ глаг. (не)прех. тр. III., мкр. от|стой II. 5., с|жц. ср. от|стояване.
- от|страня нар. || от|странѣние с|жц. ср. старин. || от|странѣнъ прич. мин. страд. м. (прил.) || от|странявамъ глаг. прех. тр. III., екр. от|страня II. 1. || ~ се гл. непрех.; с|жц. ср. от|страняване.
- от|стригвамъ (от|стрижвамъ) гл. прех. тр. III., екр. от|стригá I. 7. (9.), (от|стрижá) I. 10. || ~ се глаг. непрех.; с|жц. ср. от|стригване.

- от|стръгвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от-
стържа I. 10.
- от|стѣпъ *сжц. м.* || от|стѣпвамъ (от|стѣ-
пямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. отстѣпа II. 1.
|| ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* от|стѣп-
ване, отстѣпане || отстѣпимъ *прич.*
мин. страд. м. (прил.) || отстѣпѣтел-енъ,
-ни *прил. м.* || от|стѣпка *сжц. ж.* || от-
стѣплѣние *сжц. ср.* старин. || от|стѣп-
никъ *сжц. м., ж.* || от|стѣпница || от-
стѣпнически *прил. м. и нар.* || отстѣп-
ничество *сжц. ср.* || от|стѣпчивъ (от-
стѣпливъ) *прил. м. р.* || от|стѣпчив-
ость, от|стѣпливость *сжц. ж.*
- от|сѣквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|сѣка
I. 10. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* от-
сѣкване.
- от|сѣу́тра *нар.* (род. пад. ед. ч. ср. р. следъ
2 предл. отъ + съ (= въ стб. и 'отъ') || от-
сѣутре *нар.* (смѣс. съ мѣстенъ падежъ
утре).
- от|сѣрбамъ *гл.* прех. екр. III. и отсѣрбна
I. 5., мкр. отсѣрбнувамъ III., съкрат. от-
сѣрбвамъ || ~ се *гл.* непрех.
- от|сѣрдямъ (отсѣрднувамъ, отсѣрдвамъ)
се *гл.* непрех. тр. III., екр. от|сѣрдя се
II. 1.; *сжц. ср.* отсѣрдяне (отсѣрдване,
отсѣрдване).
- от|сѣхнувамъ (отсѣхвамъ) *гл.* непрех. тр.
III., екр. от|сѣхна I. 5., *сжц. ср. р.*
отсѣх(ну)ване.
- от|сѣямъ *гл.* преход. тр. III., екр. отсѣя
I. 6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* отсѣ-
ване || отсѣвки *сжц. ж. мн.*
- от|сѣдамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. *вж.*
отседна || от|сѣдѣвамъ *гл.* (не)прех.
тр. III., екр. отсѣдя II. 2. || от|сѣднувамъ
гл. непрех. тр. III.; *вж.* и отсѣдамъ,
екр. отсѣдна I. 5.
- от|сѣнкъ *сжц. м.* || отсѣнка *гл.* прех. екр. I. 7.,
мкр. *вж.* отсичамъ || отсѣнаръ *сжц. м.*
- от|сжда *сжц. ж.*; *срв.* при|сждамъ
|| от|сждамъ (от|сждвамъ) *глагол.* прех.
тр. III., екр. от|сжда II. 1. || ~ се *гл.* непр.;
сжц. ср. от|сждане, от|сждване.
- от|сжде́ *нар.* вм. отвсжде, отвсѣкжде.
- от|сѣствие *сжц. ср. р.*, рус. отсутствие;
производ. отъ 3. лц. мн. ч. на спомаг.
гл. с ж, стб. сжтъ, против. при|сѣствие;
срав. лат. absēst отсѣстивува, absunt
мн. ч., adēst присѣстивува и т. н., фр. absent
отсѣстивуващъ, absence отсѣстивуване.,
основа въ лат. сег. действ. прич. отъ sum
(-ens, -entis) || от|сѣстивувамъ *гл.* непрех.
тр. III., *сжц. ср.* отсѣстивуване || от-
сѣстивуващъ *прич.* сег. действ. м.
- оттадѣ обл. *нареч.*, вм. стар. от|тждѣва;
вж. отвждѣ.
- от|такамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|то́ча
II. 3. || ~ се *гл.* непрех. || от|такане *сжц.*
ср.; *срав.* претакамъ.
- от|тамъ *нар.* || от|тамош-енъ, -ни *прил. м.*
- от|таткъ *нар.* || от|татъш-енъ, -ни *прил. м.*
- от|тѣлямъ (от|тѣлювамъ) *глагол.* прех. тр.
III., екр. от|тѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.;
сжц. ср. от|тѣляне, от|тѣлюване.
- от|тека́ *гл.* непрех. екр. I. 7., мкр. (тр.) от-
тичамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.*
оттичане || от|теч-енъ, -ни *прил. м.*
- от|тйквамъ (от|тйкнувамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|тйкна I. 5. || ~ се *глагол.* непрех.;
сжц. ср. р. от|тйкване, от|тйкнуване.
- от|тласвамъ (от|тласнувамъ), от|тласк-
вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|тласна I. 5.,
от|тласкамъ III. || ~ се *гл.* непр.; *сжц. ср.*
от|тласване, от|тласкуване, от|тласнуване
|| от|тласкател-енъ, -ни *прил. м.* || от|тлас-
кателность *сжц. ж.*
- от|тогáва, от|тогáзи (от|тогáзъ) *нар.*
- от|то́къ *сжц. м.*; *вж.* от|тека || от|то́ч-
вамъ *гл.* прех. тр. III., *вж.* от|токамаъ,
екр. от|то́ча II. 3. || ~ се *гл.* непр.; *сжц.*
ср. от|то́чване.
- от|то́чка, от|то́чки *нар.* обл. северозап.,
изгов. отб́чка, (отб́чки) *вж. т.*; отъ
кор. стб. тѣк- : ток- въ нар. стб. нб.
тѣк-мо : ток-мо, стб. тѣуи́къ : тоуи́къ;
вж. сжществ. точка.
- от|трйвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|трйя
I. 6., *вж.* и от|трйвамъ || ~ се *гл.* не-
прех.; *сжц. ср.* от|трйване.
- от|трош́вамъ (от|трбшвамъ, от|трбшу-
вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. от|трошá II.
3. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжц. ср.* от|тро-
шáване (отрбш(у)ване).
- от|трү́памъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|трү-
памъ III. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжц. ср.*
от|трү́пване.
- от|тръ́гвамъ (от|тръ́гнувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|тръ́гна I. 5. || ~ се *гл.* непр.,
сжц. ср. от|тръ́гнуване.
- от|тръ́нямъ (от|тръ́нйвамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|тръ́нй II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- от|тръ́свамъ (от|тръ́швамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. от|тръ́ся II. 1. || ~ се *гл.* непр.;
сжц. ср. от|тръ́сване, от|тръ́сяне.
- от|ту́ка (обл. от|ту́ва), от|ту́къ *нар.*
- от|ту́лямъ (от|ту́лвамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. от|ту́ля II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.;
сжц. ср. от|ту́лване, от|ту́ляне.
- от|ту́рямъ *гл.* прех. тр. III., екр. от|ту́ря
II. 1., от|ту́рна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.;
сжц. ср. от|ту́ряне.
- от|туш́вамъ си (оттуш(у)вамъ си) *гл.* не-
прех. тр. III., екр. от|тушá си II. 3., *сжц.*
ср. от|тушáване (оттуш(у)ване).
- от|търкамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. от|тръ́к-
вамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || от|тръ́кване
(от|тръ́куване) *сжц. ср.*; кор. въ тѣр-
камъ: трия.
- от|търка́л-ямъ *гл.* прех. мкр. III., -вамъ, екр.
от|търко́ля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- от|търча́вамъ (от|търч(у)вамъ) *гл.* непрех.
тр. III., екр. от|търчá II. 3.

- оттждѣва нар. (обл. оттжде 'отвждѣ'...).
- отука *сщц. ж.* 'отвикване, отучване'; прот. наука 'навиване'; *вж.* отучвамъ.
- отупвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отупамъ III. || ~ се *гл.* непр.; *сщц. ср.* отупване.
- отупрежь нар. обл. 'отсрѣща'... || отупрежь-ень, -ни *прил. м.*
- отучвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отуча II. 3.; *вж.* отука || ~ се *гл.* непр., *сщц. ср.* отучване.
- отхадямъ (отхадямъ) *гл.* непрх. тр. III., *вж.* отхождамъ.
- отхаки нар. *срав.* и дохаки; *вж.* тур. хаки.
- отхапвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отхапя I. 9. || ~ се *гл.* непрех. || отхапка *сщц. ж.* || отхапъкъ *сщц. м.*
- отхвѣргамъ, отхвѣрлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. отхвѣрля II. 1. || ~ се *гл.* непр.; *сщц. ср.* отхвѣрляне, стб. вѣргъж, област. стар. вѣргамъ; *срв.* низвѣргнатъ, рус. извержение, опровержение...
- отхвѣрк(ну)вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. отхвѣрка I. 5., *вж.* отфѣрка.
- отхлупвамъ (отхлупямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. отхлупя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *сщц. ср.* отхлупване, отхлупяне || отхлупка *сщц. ж.*
- отходъ *сщц. м.* || отходвамъ, отхождамъ (отходямъ) *гл.* непрех. III., екр. отида I. (отидохъ, отишьль; отишель), *сщц. ср.* отходжане (отходяне) || отходки *сщц. ж.* множ.
- отхрана *сщц. ж.* 'възпитание' || отхранвамъ, отхранямъ *гл.* прех. тр. III., екр. отхраня II. 1. || ~ се *гл.* непр.; *сщц. ср.* отхранване (отхраняне).
- отцѣдки *сщц. ж.* множ. || отцѣд-ень I., -ни *прил. м. р.* || отцѣдѣнь *прич.* мин. страд. *м. р.* || отцѣждамъ (отцѣдявамъ, отцѣдямъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. отцѣдя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сщц. ср. р.* отцѣждане (отцѣдяване, отцѣдяне).
- отцѣпвамъ, отцѣпямъ *гл.* прех. тр. III., екр. отцѣпя II. 1. || ~ се *гл.* непрх., *сщц. ср.* отцѣпване (отцѣпяне) || отцѣпникъ *сщц. м., ж.* отцѣпница || отцѣпнически *прил. м. и нар.* || отцѣпничество *сщц. ср.*
- отцеубиѣецъ, отцеубийца *сщц. м., ж.* отцеубийка || отцеубийски *прил. м. р.* || отцеубийство *сщц. ср.*
- отчайвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отчая I. 11. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* отчайване || отчаяние *сщц. ср.* старин. || отчаянь *прил. м. р.* (прич. мин. стр.) || отчаяникъ *сщц. м., ж.* отчаяница || отчаяно нар. || отчаяность *сщц. ж.*
- отчасти нар. (стар. род. п. ед. ч. *ж. р.*); отъ рус.; въ стб. *сщц.* уасть = рус. часть.
- отче I. зв. п. отъ отецъ || отче II. *сщц. ср.* ум. отъ отецъ; *вж. т.* || отчевъ *прил. м.* || отчево грозде *прил. сщц. ср.* обл.
- отчѣзвамъ (отчѣзнавамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. отчѣзна I. 5.
- отчѣквамъ (отчѣкнужамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. отчѣкна I. 5. || ~ се *гл.* непрх.; *сщц.* отчѣк(ну)ване; кор. чек...
- отче нашъ *сщц. ср.* (зв. п. м. р.) = лат. pater noster; *вж.* отче, отецъ; мѣст. нашъ.
- отчѣрпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- отчѣснувамъ (отчѣсвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. отчѣсна I. 5. || ~ се *гл.* непр.; *сщц. ср.* отчѣсване, отчѣснужане; кор. чес...
- отчѣтъ *сщц. м.*; кор. въ гл. чета || отчѣт-ень, -ни *прил. м.* || отчѣтливъ *прил. м.* || отчѣтливость *сщц. ж.* || отчѣтностъ *сщц. ж.* || отчѣтникъ *сщц. м.* || отчѣтнически *прил. м.* || отчѣтничество *сщц. ср.* || отчѣта *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. отчитамъ III. || ~ се *глагол.* непрех., *сщц. ср.* отчитане.
- отчинвамъ (отчинямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. отчина II. 1.
- отчислѣние *сщц. ср.* стар. || отчислявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отчисля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сщц. ср.* отчисляване.
- отчовъ (отчухъ, отчувъ) *сщц. м.* обл. = 'не сщци баща' произв. отъ отецъ, стб. отъць || отчово грозде обл. *прил. сщц. ср.* 'морско грозде'; *вж.* отчевъ.
- отчуждавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отчуждя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сщц. ср.* отчуждаване || отчуждѣние *сщц. ср. р.* старин. (съ малка разлика въ смисъла — духовно о.).
- отчүквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отчүкамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сщц. ср.* отчүкване.
- отчѣплямъ, отчѣплювамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. отчѣпля II. 1. || ~ се *глагол.* непр. || отчѣплюване, отчѣпляне *сщц. ср.*
- отчүпвамъ, отчүпямъ *гл.* прех. тр. III., екр. отчүпя II. 1. || ~ се *гл.* непрх. || отчүпване, отчүпяне *сщц. ср.*
- отчүшквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отчүшкамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сщц. ср.* отчүшкване.
- отшѣлникъ *сщц. м., ж.* отшѣлница || отшѣлнически *прил. м.* || отшѣлничество *сщц. ср. р.*; кор. въ прич. (от)ишель, гл. отида.
- отшйвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. отшйя I. 6. || ~ се *глагол.* непрех.; *сщц. ср.* отшйване.
- отщѣтявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отщѣтя II. 1. 'о'безщѣтявамъ' || ~ се *гл.* непрх.; *сщц. ср.* отщѣтяване; *вж.* противно ошѣтявамъ.
- отщйпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отщйпна I. 5., отщйпя I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* отщйпване.
- отщѣ нар.
- отщѣва се *гл.* непрех. 3-олич. тр. III., екр. отщѣ се I. 3. || отщѣване *сщц. ср.*
- отгкмявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. отгкмя

II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* откъм-
мяване; *вж.* уткъм я.
откъмвамъ (откъмнувамъ) *гл.* прех. тр. III.
обл. старин. вмѣсто от(н)е мамъ, екр.
откъмна (и откъвна, съ разподобле-
ние); кор. въ стб. от-къмъ; *срав.* къз-
къмъ 'взема', обл. взкъма; *вж.* о тема,
отемна.
откънчавамъ, откънчавамъ II. *гл.* преход. тр.
III., екрат. откънчъ II. 3., откънчъ II. 1.,
сжц. ср. откънчаване, откънчане; кор.
вж. ткън-къкъ.
откънѣвамъ I. *глагол.* непреход. тр. III., екр.
откънѣ I. 6. *сжц. ср.* откънѣване.
откървavamъ (откървамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. откървъ I. 9. || ~ се *глагол.* непрех.;
сжц. ср. откървване; отъ кор. въ глаг.
ръва, ръвамъ; откърва < откър-
ва... съ пренесено т; *срав.* изкърва,
споредъ откърва вм. откърва, сир.
откърва || откърва ми *гл.* 3-олч. („без-
лич.“) тр. Не ми о. || откърви-душъ *сжц.*
м., мн. откърви-душовци.
откъркамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. откърку-
вамъ (откъркамъ) || ~ се *гл.* непрех.;
сжц. ср. откърк(у)ване, откърване.
откърсямъ *гл.* прех. тр. III., екр. откърся,
|| ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* откърсяне;
вж. откърсявамъ.
откърчувамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр.
откърчъ II. 4., *сжц. ср.* откърчуване.
откъснѣвамъ (откъснѣвамъ) I. *гл.* непрех.
тр. III., 'ставамъ тѣсенъ', екр. откъснѣ
I. 6. || откъснѣване (откъснѣване) *ср. р.*
откъснѣвамъ II. *глагол.* прех. тр. III., екрат.
откъснѣ, *сжц. ср.* откъснѣване.
откъпквамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* уткъп-
квамъ.
откъпѣвамъ I. *глагол.* непрех. тр. III., екр.
откъпѣ I. 6., *сжц. ср.* откъпѣване.
откъпѣвамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. откъпѣ
II. 1., *сжц. ср.* откъпѣване.
откъждамъ, откъждамъ, откъждамъ *гл.* прех.
тр. III., екрат. откъжъ I. 6. (ядохъ, ялъ)
|| ~ се *гл.* непрех.
откъздя си *гл.* непрех. екр. II. 1.
откъквамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. откък-
вамъ; *вж.* натъкquamъ; *сжц. ср. р.*
откъкване.
откъмежд. (за обаждане при повикване).
откъфѣквамъ (откъфѣкувамъ) *гл.* непрех. мкр.
(тр.) III., екр. откъфѣкамъ III., видеоизмѣн.
на н. грц. févgo бѣгамъ.
офицѣръ *сжц. м.;* отъ рус., а рус. отъ зап.
европ. (нѣм. Offizier, френ. officier...);
осн. въ лат. officium служба, фр. office..
|| официал-енъ, -ни *прил. м.* || офи-
циално *нар.* || официалность *сжц. ж.*
|| официоз-енъ, -ни *прил. м.;* отъ една-
къвъ кор. съ различ. наставки за различ.
значенийни откънки || официозно *нар.*
|| официозность *сжц. ж.*

офтальмология *сжц. ж.;* грц. || офтальмо-
лог-ъ *сжц. м.* || -ический *прил. м.*
бѣтика *сжц. ж. р.* прост.; въ сжцность
по-близко до първичната (гръцка) дума
(fthisis 'чезнене'); *вж.* охтика || опти-
кѣсвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. опти-
кѣсамъ III., *сжц. ср.* оптикѣсване.
оухъ *межд.*
оухабявамъ (оухабямъ) *гл.* прех. тр. III., екр.
оухабя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.*
оухабяване, оухабяне.
оухал-енъ, -ни *прил. м.;* *вж.* охоленъ.
оухамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. оухна I. 5.,
сжц. ср. оухане; кор. междуметень.
оухвѣщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. оухвѣна I. 5.,
сжц. ср. оухвѣщане; *срав.* обухвѣщамъ.
оухвѣкамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* офукамъ.
оухкамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. оухна I. 5.;
вж. оухамъ; *сжц. ср.* оухкане.
оухладѣвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр.
оухладѣ I. 6. и оухладнѣвамъ III. екр.
оухладнѣ I. 6.
оухладявамъ II. (оухладямъ) *гл.* прех.
тр. III., екр. оухладя II. 1. || ~ се *гл.*
непрех. || оухлад(н)ѣване *сжц. ср.* непрех.,
прех. оухладяване, оухладяне.
оухлитки *сжц. ж.* мн. 'раковини'; *срав.* у-
литка, охлювъ.
оухлѣвамъ, оухлѣвамъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. оухлѣ I. 1. || ~ се *гл.* непреход.;
сжц. ср. оухлѣване, оухлѣяне.
оухнувамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. оухна I.
5.; *вж.* оухамъ, оухкамъ.
оухо-хо *межд.* (за викане, за почуда).
оухловъ (оухловъ) *сжц. м. р.* 'плъжекъ',
'плъжковъ', негли съ т. н. хапология
(еднократно изговаряне) вм. *кохловъ;
срав. н. грц. κοχλιας 'охлювъ, мида';
вж. и охлитки; латин. cochlea.
оухол-енъ, -ни и оухол-ни *прил. м.;* кор.
охол-въ рус. холостой 'нежененъ'; кор.
и.-е. *(s)kol-: *ksol-..., и.-е. *ks > слав. х;
срав. ср. ирл. scáilim отпушамъ, разкъ-
вамъ..., кимр. chwalu...; *срав.* и хала,
наухаленъ || оухолство *сжц. ср.* || оухолъ
се *гл.* непрех. тр. II. 1.
оухота *сжц. ж.;* кор. въ стб. хотѣти 'ис-
камъ'; *срав.* рум. (отъ бълг.) poftă вм
похѣта; кор. хотѣти: хѣтѣти, н.
бълг. ща (щѣ) отъ (хѣ)щѣ || оухот-
енъ, -ни *прил. м.* || оухотно *нар.* || оухот-
никъ *сжц. м.* 'любитель', *жс.* оухотница.
оухрана *сжц. ж. р.* книжов. || оухранѣние
сжц. ср. || оухранител-енъ, -ни *прил. м.;*
вж. хранителъ, съхранявамъ
|| оухранявамъ *глагол.* прех. тр. III. 'опаз-
вамъ'; книж. отъ стб. презъ рус.; отъ
сжция кор. съ храна, храня..
оухранвамъ! *гл.* прех.; *вж.* ухранвамъ.
оухрип(ну)вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр.
оухрипна I. 5.; кор. звукоподраж.; *срав.*

хракамъ, пре|гракналъ; въ рус. хриплый...
 о|хромѣвамъ („охромявамъ“) I. гл. непр. тр. III., екр. охромѣя I. б.; *вж.* хромът.
 о|хромявамъ II. глаг. прех. тр. III., екрат. о хромѣ II. 1.; *сжц. ср.* охромяване.
 о|хрупамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непрх.
 о|хрускамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непр.
 о|хръскамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непр.
 охтика *сжц. жс.*; грц. φθίσις fthísis „чезнене“; *срав.* рус. гл. чахнуть, чахотка = „охтика“; *вж.* офтика; фтикъо || охтикясамъ глаг. непреход. тр. III., екр. охтикясамъ || охтикясване *сжц. ср.* || охтичавъ прил. м. (охтикливъ) || охтичавость *сжц. жс. р.* || охтич-ень, -ни прил. м.
 охто|подъ *сжц. м.* 'осмоного', ум. м. р. охтопододецъ, ум. ср. охтоподче, гръц. (oktō '8', н. грц. ródi нога, кракъ); бълг. хт в м. кт по разподобление; *вж.* а х т а подъ, октоподъ.
 о|хулвамъ, (о|хулювамъ, охуляемъ) глаг. прех. тр. III., екр. охуля II. 1. || ~ се гл. непрех.; *сжц. ср.* охуляване (охуляване, охуляне) || охулникъ *сжц. м.*, *жс.* охульница || охульнически прил. м. || охульничество *сжц. ср.*
 о|цапвамъ гл. прех. тр. III., екр. оцапамъ III. || ~ се гл. непр.; *сжц. ср.* оцапване.
 о|цеждамъ гл. прех. тр. III., екр. оцедя II. 1; || ~ се гл. непрех.; *сжц. ср.* оцеджане.
 о|ценявамъ (оценямъ) гл. прех. тр. III., екр. оцения II. 1.; *вж.* цена || ~ се гл. непрех., *сжц. ср.* оценияване (оценяне) || оцѣнка *сжц. жс.* || оцѣнитель *сжц. м.*, *жс.* оцѣнителька || оцѣнителски прил. м. || оцѣнителство *сжц. ср. р.* || оцѣнявачъ *сжц. м. р.*
 о|цепенѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. оцепенѣя I. б.
 оцѣтъ *сжц. м.*; стб. оцѣтъ, рус. обл. оцет, род. оцта, оцту, м. рус. оцет, б. рус. оцет, воцет, пол. чеш. oset, словен. oset...; отъ лат. asētum, гот. akeit || оцетаръ (оцедаръ) *сжц. м.*, *жс.* оцетарка (оцедарка), *сжц. ср.* оцетарче || оцетарски (оцедарски) прил. м. || оцѣтовъ прил. м. || оцѣт-ень, -ни прил. м. || оцѣтянъ (обл. оцѣдянъ) и оцѣтявъ (оцѣдявъ) прил. м.
 о|цуквамъ гл. прех. тр. III., екр. оцукамъ III.
 оцутра нар. обл. в м. о|сутра.
 о|цѣклямъ се, оцѣклявамъ се гл. непрх. тр. III., оцѣкля се II. 1.; *вж.* цѣкло (тс—вм. ст съ преметъ): стѣкло.
 оцѣлѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. оцѣлѣя I. б.
 о|чаквамъ гл. прех. тр. III., *сжц. ср.* очакване; кор. *вж.* чакамъ.
 о|чарвамъ се гл. непрех. тр. III., екрат. очарамъ се III. 'изсхвамамъ отъ копнежъ...'; *вж.* чародейство || очаровавамъ гл. прех. тр. III., екр. очарова

I. б., *сжц. ср.* очароваване, *сжц. ср.* стар. очарование || очаровател-ень, -ни прил. м. || очарователъ *сжц. м.*, *жс.* очарователка || очарователность *сжц. жс.* || очарователски прил. м. || очарователство *сжц. ср.*
 очѣ *сжц. ср. р.* ум. отъ око, мн. очѣта; *сжц. ср.* очѣнце, ум. огъ ум., мн. очѣнца; *вж. т.* || очичѣ *сжц. ср.* ум. отъ ум. очѣ. || очѣболъ *сжц. м.* || очѣболець *сжц. м.*
 очѣ|вад-ень, -ни прил. м. 'що вади, отваря очи' || очѣвадникъ *сжц. м.*, *жс.* очѣвадница || очѣвадски прил. м. р. || очѣваднически прил. м. || очѣвадство *сжц. ср.* || очѣвадничество *сжц. ср.*
 очѣ|вид-ень, -ни прил. м. || очѣвидецъ *сжц. м.*, *жс.* очѣвидка || очѣвидность *сжц. жс.*
 о|чекорвамъ (о|чекорювамъ, очекорявамъ) гл. (не)прех. тр. III., екр. очекоря II. 1. || ~ се гл. непрех.; *сжц. ср.* очекорване, очекоряване.
 о|человѣчвамъ гл. прех. тр. III. стар. в м. очовѣчвамъ.
 оч-ень, -ни прил. м. р. отъ око; *вж. т.* || очѣнце *сжц. ср.* ум.; *вж.* очѣ.
 очервенявамъ гл. прех. тр. III., екр. очервеня II. 1. || ~ се гл. непрех.
 о|червѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. очервѣя I. б.; *вж.* червей.
 о|черкъ *сжц. м.* отъ рус.; *вм.* бълг. очертъ, старин. о|чъртъ.
 о|чѣрнямъ, очѣрнювамъ гл. прех. тр. III., екр. очѣрня II. 1. || ~ се гл. непр.; *сжц. ср.* очѣрняне, очѣрняване.
 о|чертъ *сжц. м.* || очѣртавамъ гл. прех. тр. III., екр. очертая I. б. || ~ се гл. непрех.; *сжц. ср. р.* очѣртаване, *сжц. ср.* старин. очертаніе.
 о|чѣсвамъ гл. прех. тр. III., екр. очѣша I. 10. || ~ се гл. непрех., *сжц. ср.* очѣсване || очѣска *сжц. жс.*
 очѣта *сжц. ср. мн.*, ум. отъ око; *вж.* очѣ; значи и раст. теменужка, лат. Viola tricolor || очѣ *сжц. мн. ср.* || очѣвѣст-ень, -ни прил. м. 'очевидень' || очѣла *сжц. мн. ср.*, ум. очѣла || очлѣ *сжц. ср.* умал. || очлѣнце *сжц. ср.* ум. отъ ум. || очѣнки *сжц. мн. жс.* ум. отъ очѣ.
 о|чѣпквамъ гл. прех. тр. III., екр. очѣпкамъ III., 'окжпвамъ'; дет. бълбол. дума; (кор. чип-негли въ нѣкакво отгл. отношение съ кжп-; *срв.* тур. сурлак голъ..)
 о|чѣствамъ (о|чѣстямъ) гл. прех. тр. III., екр. о|чѣстия II. 1. || ~ се гл. непрх. || очѣститель *сжц. м.* || очѣститель-ень, -ни прил. м. || очѣстка *сжц. жс.* || очѣстване, очѣстяне *сжц. ср.* и очѣщення *сжц. ср.* старинно.
 о|чѣци *сжц. мн.* умал. || очѣчки *сжц. мн.* ум. отъ ум. очѣци || очѣца *сжц. мн. ср.* отъ ум. очѣци, ум. отъ око; значи и цвѣте 'моминска съзла' || очѣще *сжц. ср.* увел. отъ око || бчникъ *сжц. м.*

- о|човѣчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|човѣча II. 3. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* старинно очеловѣчвамъ; *сжц. ср. р.* очовѣчване.
- о|чѡплювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|ч ѡ пл я II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжц. ср.* очѡплюване.
- о|чѹвамъ *гл.* прех. екр. III., обл. 'отглеждамъ' (дете); *срав.* ч у в а м ъ 'пазя'.
- (о|чѹдвамъ), учѹдвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. учѹдя (о|чѹдя) II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжц. ср.* учѹдване (очѹдване).
- о|чѹквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|чѹкамъ III., || ~ се *гл.* непрех. *сжц. ср.* очѹкване || очѹкутвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. очѹкут я II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* очѹкутване.
- о|чѹпвамъ (очѹпямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. очѹпя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех. || очѹпване, очѹпяне *сжц. ср.*
- о|чѹхвамъ *гл.* прех. тр. III., обл. трак. род. 'изсъхвамъ', екрат. очѹхна I. 5.; негли успор. обликъ отъ *об|съхна : об|сухна.
- о|чѹшквямъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|ч ѹ ш к а м ъ III. и о|чѹшлямъ III., екр. о|чѹшля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- б|чѹртъ *сжц. м.* стар. вм. очертъ, очертаніе || очѹртѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. очѹртѡ я I. 6. стар.; стб. ѹрѹтати; *вж.* ново о|чертавамъ.
- ошѡвъ *сжц. м.*, ум. ошѡвѣць; тур. (отъ перс.); *вж.* хошавъ.
- бшвица *сжц. ж.* 'шарки на риза...'; (> о|шѡв-ица); *вж.* шевица.
- ошѡль *прич.* мин. действ. обл. стар. вм. отишель; отишьль; *вж.* ойда, отида.
- о|шйбвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. о|шйбамъ III.
- о|шлѡквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошлѡкна I. 5. || ~ се *глагол.* непрех.; *вж.* шлакно.
- о|шлевѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошлевѡ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* зашлевѡ; *срав.* хлѡв-; хлѡвоустъ.
- о|шмѹлвамъ, о|шмѹлямъ, о|шмѹлювамъ, ошмѹлявамъ *глагол.* прех. тр. III., екрат. ошмѹля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- о|шугавѡвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. ошѹгавѡ я I. 6. || ошугавѡмъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошугавѡ я I. 1.
- о|шумо|главѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошумоглавѡ II. 1., *сжц. ср.* ошумоглавѡване.
- о|шутѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошутѡ я II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; кор. *вж.* въшутъ.
- о|шѹшквямъ (ошѹшквямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. ошѹшкя II. 1. и ошѹшкна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *срав.* до|сѹшъ (дошѹшъ); „до|сѹшъ“.
- о|шѡвѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошѡвѡ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* ошѡвѡване.
- о|шѡстливѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошѡстливѡ II. 1. книжов. по рус. || ~ се *гл.* непрех.
- ѡще (ѡщѡ) *нар.*; стб. еште, кште, (нб. обл. йѡще); рус. ещѡ, обл. ишча, ешто, ишто, иша, ошшо, ошѡ, м. рус. ещѡ, ищѡ, шѡ, ишѡ; пол. jeszcze, полаб. ist; горнолуж. hišce, hišcen, долнолуж. hyšc, hyšci, hyscer, чеш. ještě, словен. ješce, jošce, išce, сръб.-хрв. još (jošte)...; кор. и.-е.; *срав.* санскр. ācchā къмъ, до...; грц. éste (йон. ékke) до, докато., лат. usque (ако е отъ *osque)...; други съпоставятъ санскр. āti твърде, зенд. aiti, грц. éti = още, лат. et, got. ith и т. н. (предслав. *etjo : *estjo.).
- о|шѡнѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошѡнѡ II. 1. || ~ се *гл.* непрех. 'ошѡнѡвамъ се'; *вж.* щѡне.
- о|шѡтетѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошѡтетѡ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* ошѡтетѡване.
- о|шйпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. ошйп я I. 9. || ~ се *глагол.* непреход. || ошйпване *сжц. ср.* || ошйпки *сжц. ж. р. (м.)* мн. и ошйпкъ *сжц. м.* ед.
- ѡщичко (ѡщко) *нар.* ум. отъ още.
- ѡщравъ *прил. м.* обл., произв. отъ остръ; *срав.* по|ощрявамъ.
- о|щрѡклѡвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. ошрѡклѡ я I. 6.; отъ кор. стб. стрѡклати 'щракамъ'; стб. стрѡклато 'бодиль...'; *срав.* о|бодѡ : о|водѡ.
- о|щурѡвамъ (ощурѡвамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. ошурѡ я I. 6. || ошурѡва се *гл.* непрех. З-олич. тр. III., екр. ошурѡ се; *вж.* щуръ.
- ѡщуръ (обл. и ѡщиръ) *сжц. м.* 'нравъ...'; тур.; *вж.* хошуръ.
- о|щѡрѡбѡвамъ I. *глагол.* непрех. тр. III., екр. ошѡрѡбѡ я I. 6.
- ошѡрѡбѡвамъ II. *гл.* преход. тр. III., екрат. ошѡрѡбѡ II. 1., *сжц. ср.* непрех. ошѡрѡбѡване и прех. ошѡрѡбѡване.
- о|ягнѡмъ се (оягнѡвамъ се) *гл.* непрех. тр. III., екрат. оягнѡ се II. 1. || оягнѡне, оягнѡване *сжц. ср.*
- о|ядамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. оямя се I. 8. (ядохъ, ямъ) || оядане *сжц. ср.*

П.

па *свюзь*; **па-** [предст. 'отпосле...'; *вж.* п|а|то|ка, п|а|берки, п|а|щерка...]; *срв.* рус. п|а|д|черица, п|а|сынок, п|а|тока...; сжцо въ стбълг. п|а|м|а|ть, п|а|меть...; срод. съ предл. по = после, подиръ; кор. и.-е. *рб: *рб-.. (*рб); *срв.* лит. рб, (р|о|с|ūnis 'пасинкъ') предст. рб-, ра-, лет. ра (ра-), лат. ро- (въ ро-situs.), грц. а|р|о 'отъ'.., алб. ра (ра-) безъ..; ро (аро) „да“; зенд. ра-, санскр. ара отъ..; *срв.* и свюзь п|ъ|к|ъ.

п|а|беръ, **п|а|берекъ**, **п|а|берькъ** *сжц. м.*, обикн. мн. (стб. вин. пад. мн. ч.) **п|а|берки**; съ уподобл. и свърз. съ баба; баберки и **п|а|беркувамъ** *гл. непрх. тр. III.*

п|а|вечерка *сжц. ж.*

павилионъ *сжц. м.*; *френ.* || **павилионче** *сжц. ср. ум.*

п|а|вить (**п|а|ветъ**) *сжц. м.* (1. Clematis vitalba 'дива лоза', 2. Humulus lupulus 'хмель'); *вж.* п|а|в|о|й|..

павица *сжц. ж.* 'пауница' ('женски паунъ'); *срв.* рус. пава; *вж.* паунъ.

п|а|влака *сжц. ж.*; кор. въ сжц. влакъ, стар. влака, *гл.* влѣка.

п|а|влюе *пиле прил. сжц. ср. обл.* видъ птица; народ. етимологич. сближение съ соб. П|а|в|е|л|ъ; *срв.* 'циганско пѣтле'; *вж.* 'врабче'.

павликяннинъ *сжц. м.* 'българинъ католикъ', *ж.* павликянка, *ср. ум.* павликянце; по соб. име П|а|в|е|л|ъ; *срв.* п|а|в|л|е|во|пиле || **павликянски** *прил. м.* || **павликянство** *сжц. ср.*

п|а|вой *сжц. м.*, *ум. м.* **п|а|воецъ**; *вж.* п|а|в|и|тъ.

п|а|врѣзка *сжц. ж.* 'късно узрѣли, завързали гроздове..'

павт|а *сжц. ж.*, обикн. мн. **павт|и** 'преждила на женски поясъ'; *вж.* пахти, пафти.

павунъ *сжц. м.*, *ум. м.* **павунецъ**, *ум. ср.*

павунче стар. обл. *вм.* паунъ; лат. ravo, raronis.

п|а|губа *сжц. ж.*, *ум. м.* **п|а|губица** || **п|а|губ-ень**, **-ни** *прил. м.* || **п|а|губникъ** *сжц. м.*, *ж.* **п|а|губница** || **п|а|губнически** *прил. м.* || **п|а|губничество** *сжц. ср. р.* || **п|а|губио** *нар.* || **п|а|губность** *сжц. ср.*

п|а|дъ *сжц. м.* || **п|а|д|а|вница** *сжц. ж.* || **п|а|д|а|ло** *сжц. ср.*, *ум.* **п|а|д|а|лце** || **п|а|дамъ** (**п|а|д-вамъ**) *гл. прех. тр. III.*, *екр.* **п|а|дна** I. 5., *мкр.* **п|а|днувамъ** III., *сжц. ср.* **п|а|дане**; стблг. п|а|д-а|ти; п|а|д|ъ, п|а|сти; рус. п|а|д|у|падеш, п|а|сть; пол. padać, paść, чеш. padati, pasti, словен. срб.-хрв. padati, pasti..; кор. и.-е. *рбд-: *ред-...; *срв.* санскр. pádyate пада, прич. м. р. pánā-s, причинит. (каузат.) pādáyati, арм. hest настжпващъ

кимр. eddyw|d| (*ped-) „ти си ходиль“, ст. англ. fetan падамъ, ст. сканд. fet крачка, гот. fōtus кракъ..; *срв.* още арм. hata-pem сѣка, т. е. правя да падне; откъмъ значение *срв.* нѣм. fallen сѣка: fallen падамъ; англ. fell сѣка: fall падамъ... || **п|а|дащъ** *прич. сег. дейсв. м.* (небълг. „падающъ“, „падаещъ“) || **п|а|дѣжъ** *сжц. м.* || **п|а|дѣние** *сжц. ср.* старин. || **п|а|д|и|косъ** *сжц. м.*; *вж.* коса || **п|а|д|ина** *сжц. ж.*, *ум.* п|а|д|инка.

падишахъ *сжц. м.*; *тур.* (перс.); *срв.* ш а х ъ.

падпад|а|йка *сжц. ж.* обл. || **падпад|ъ|къ** *сжц. м.* обл.; звукоподраж.; *вж.* п|ъ|д-п|ъ|д|ъ|къ.

п|а|ежина *сжц. ж.*; *вж.* п|а|я|ж|и|на || **п|а|екъ** *сжц. м.* (отъ срѣд. блг. п|а|й|къ; стбългар. п|а|й|къ); *вж.* паякъ || **п|а|еч-ень**, **-ни** *прил. м. р.*

п|а|жъ *сжц. м.*; *фр.* page || **п|а|жески** *прил. м.*

п|а|за *сжц. ж.*; *вж.* *гл.* п|а|з|я.

п|а|з|аръ (обл. и **п|а|з|арь**) *сжц. м. р.*, *ум. м.* **п|а|з|арецъ**, *ум. ср. р.* **п|а|з|арче**; *тур.* (отъ перс. bazar) начално по вмѣсто б по турски звуковъ законъ || **п|а|зарг|а|тъ** *сжц. м.* 'който е ходиль на п.'; *тур.* отъ перс. (или индо-ирански); gātā-s мин. действ. причаст. м. р. 'ходиль') || **п|а|зарджия** *сжц. м. р.*; наст. *тур.* || **п|а|зарджийски** *прил. м. р.* || **п|а|з|ар-ень**, **-ни** *прил. м. р.* || **п|а|з|ар|и|ще** *сжц. ср.* || **п|а|зарл|ъ|къ** *сжц. м.*; -лук *тур.* наст. || **п|а|зарски** *прил. м.* || **п|а|зарувамъ** *гл. прех. тр. III.*, **п|а|заря** *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.* || **п|а|зарявамъ** *гл. прех. тр. III.*, *сжц. ср.* **п|а|заруване**, **п|а|зарене**, **п|а|заряване** || **п|а|зарянинъ** *сжц. м.*, *ж.* **п|а|зарянка**.

п|а|з|ачъ *сжц. м.*, *ж.* **п|а|з|ачка**; *вж.* *гл.* п|а|з|я.

п|а|зва *сжц. ж.* *вм.* п|а|з|уха; *вж.* т. || **п|а|з-в|арникъ** *сжц. м.* || **п|а|з|вица** *сжц. ж.* *ум.* || **п|а|з|вичка** *сжц. ж.* *ум.* отъ *ум.*

п|а|з|вантъ (**п|а|з|вантинъ**) *сжц. м.*; *тур.* (отъ перс. razvand *прил. причаст.*) || **п|а|з|ванче** *сжц. ср.* устар. 'дребна медна пара отъ Пазвантоглу, нѣкогашенъ Видински независимъ паша'; *срв.* к|а|р|а|в|ел|че.

п|а|з|вуща *сжц. ж.*; *вж.* п|а|з|ва, п|а|з|уха.

п|а|з|дѣръ *сжц. м.* 'кълчищ...' ; стб. **п|а|з|дѣръ**, **п|о|з|дѣръ**, рус. стар. паздеръ, (рус. обл. паздера, паздира..; м. рус. паздир.. съдрано лико, пол. paździór м., paździerz ж., гор. луж. paźdźeř, дол. луж. paźdzere, чеш. paźdeř, словен. paźdeř, poźdeř..; навѣрно не отъ п|а|с|ъ|дѣ|р|ъ, (*гл.* д|е|р|а|въ|с|м|е|сь|лъ|на|удр|я|мъ|...; *срв.* рус. драка..), а отъ сжция праслав. корень съ представка праслав. paz-: poz-: — paz|der; *срв.* латин. post после...)

пазене *сжц. ср.* отъ пазя || **пазии** *сжц. жс. мн.* 'первазии', пармаклъци, рус. перила; рус. паз Fuge... || **пазитель** *сжц. м. жс.* **пазителка**.

пазия *сжц. жс.*, име на разл. растения; тур. разу... 'цветло за салата', фр. poirée...; кор. негли ар.-алт. . .

пазува *сжц. жс.* || **пазуварка**, **пазуничка** *сжц. жс.* || **пазуха** *сжц. жс.*; стб. **пазоуха**, рус. пазуха, пол. чеш. pazucha, словен. razduha, сrb.-хрв. razuha...; споредъ нѣкои вмѣсто *паздуха; кор. и.-е. паз-вжс. въ паздеръ, а-духа сродно съ санскр. dās, род. п. ед. dās-ā-s 'предплещице...'; зенд. daoša-, н. перс. dās ramo...; други приематъ корена въ паз-я и наставка -уха... .

пазно *сжц. м.* стар. обл., мн. пазнове 'копито, нокътъ' || **пазнътъ** *сжц. м.* и **пазнъхтье** *сжц. ср.* обл. стар.; стб. **пазногътъ**, **пазнегътъ**, рус. пазноготъ, пол. paznogieć, чеш. pazneht, paznehet, paznohet копито, нокътъ... словен. paznoht; отъ паз-ногътъ; за паз-вжс. паздеръ и пазуха; *срв.* литов. posnāgas копито, лит. rānagės 'подноктие' — пазногътъ 'коренъ на нокътъ'...

пазя *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. **пазити**; **опазньвѣ**, словен., сrb.-хрв. paziti, успор. кор. къмъ пас-в съ|паста, спа-ся-ва мъ; сжчински кор. и.-е. *pā-: *pō-... гледамъ, храня — съ разни разширения...; въ латин. specio гледамъ, species видъ, speculum огледало, гръц. sképtomai, вм. *spektomai...; *срв.* арм. hayil гледамъ; разширенъ кор. и.-е. *(s)pe-k'-: *spe-g'-... (*sprā-g'-... въ стар. сканд. sprak спокоенъ, мждъръ)...

пай *сжц. м.*, ум. **пáецъ**; тур.

пайвántъ *сжц. м.* 'вжже за връзване преденъ и заденъ кракъ на конь'; тур. (отъ перс.); перс. pāibānd, pāi 'кракъ', срод. съ лат. pas, pedis, фр. pied, итал. pede..., гръц. pod- въ okto-pod-, слав. пеш и...; bānd 'връзвамъ', срод. съ нѣм. глаголъ binden *сжц.* знач. . .

пайдѹшка *сжц. жс.* 'видъ буйно хоро': (предст. па-'после.' и кор. въ ида повръщанията, идвания назадъ), или ?..

пайка *сжц. жс.* обл. вм. **патка**, ум. **пáйче**. **пайтáкъ** *прил.* неизм., (за конь, чиито задни крака се сбиратъ), рус. 'клевеще-ногий'; тур. (отъ перс.); *срв.* п ай в а н т ъ.

пáкъ *нар.*; стб. **пакъти**, ст. рус. пакъ, паки, пако, чеш. rak, сrb.-хрв. rak...; кор. и.-е.; *вж.* па; *срв.* о|пакъ; о паки.

пакéтъ *сжц. м.*; кор. герм. || **пакетйрамъ** *гл.* прех. тр. съ наст. нѣм.

пáкость *сжц. жс.*, стб. **пакость**, рус. пакость, м. рус. пакість, б. рус. пакосць,

дол. луж. rakosć, пол. rakosć, чеш. rakost', сrb.-хрв. rakost...; споредъ нѣкои отъ *нар.* пак о, о|пак о, изпърво пакость = опачина, opakость. Ала много по-вѣроятно е, че па- може да е представка и кор. *к-ость отъ и.-е. *(s)kath-ti-s; *срв.* гръц. a|skēth'is 'неповреденъ'...; гот. skathian повреждамъ, ст. нѣм. scadon, scaden и особ. *сжц.* гот. skathis 'пакость', сканд. skaði 'вреда, загуба, нѣм. Schaden...; ирл. scathaim осакатявамъ, алб. kot напразно... || **пакостéне** *сжц. ср. р.* || **пáкост-енъ**, -ни *прил. м.* || **пакостйца** *сжц. ср.* ум. || **пакостливъ** *прил. м.* || **пакостливость** *сжц. жс.* || **пáкостникъ** *сжц. м.*, *жс.* **пáкостница**, *ср.* ум. **пáкостниче** || **пáкостнически** *прил. м.* и *нар.* || **пáкостничество** *сжц. ср.* || **пáкостность** *сжц. жс.* || **пакостя** *гл.* непрех. тр. II. 1.

пáла *сжц. жс.* 'брадва, съ която отсичатъ глава човѣку'; *срв.* рус. палашъ 'видъ голѣмъ мечъ'; пол. pałasz, чеш. palaš, сrb.-хрв. paloš; пол. pałasić 'саблица'...; *срв.* тур. pala 'кинжалъ' и въ зап. европ. (нѣм. Pallasch, ст. фр. palache, palanche, итал. Pallaschio...); кор. ар.-алт. *(s)pal-: *(s)pel-... 'разполювамъ, разсичамъ'...; *срв.* нѣм. spalten цепя; латин. spoliium плячка; одрана кожа; (рус. драться 'бия се'); съ различ. степени гръц. pélekys, санскр. paraśu-...; лит. spāliai омънки отъ лень...; *вж.* и п а л е ш н и к ъ 'който рѣже, сѣче земята'...

пáлавъ *прил. м.*, ум. **пáлавич-ѣкъ**, -ки; въ н. грц. palavós 'людъ побърканъ' — собств. 'дръпнатъ'; взаимоотнош. ?; кор. и.-е. *(s)phāl- дърпамъ, бия се...; *срв.* санскр. āsphālayati прави да се удари, разбива, грц. psállō дърпамъ струни, psaltis музикантъ (на струненъ инструментъ)...; *вж.* п а л а м ъ; п а л а || **пáлавина**, **пáлавица** *сжц. жс.* || **пáлавость** *сжц. жс.* || **пáлав-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*

пáламъ *гл.* прех. тр. III., обл. 'диря'; *вж.* п а л а в ъ; *срв.* т ѳ р с я : т р е с а ; *сжц. ср.* **пáлане**.

пáлавра *сжц. жс. р.*, обикн. мн. **пáлаври** 'клюки, лъжи, лъжливи приказки' презъ испан. евр. — испан. palabra дума, обещание (исп. b=v); презъ лат. parabola отъ грц.; сжцо въ фр. parole речъ, кличка...; фр. глаг. parler 'говоря' отъ parabolare...

паламáрка *сжц. жс.*, производ. отъ н. грц. palámi (i < ст. грц. η „ета“) || **паламáръ** *сжц. м. р.*

паламйда *сжц. жс.*; сrb.-хрв. palamida, palamuda = serratula arvensis; нѣкои съпоставятъ съ следвацитъ думи (кор. грц. ?); или отъ и.-е. кор. *pelā 'простирамъ се широко и равно...'; паламида

< 'степна трева', тогава срод. съ кор. на поле, швед. fala равнина, особено безлесна, степь, нѣм. Feld поле...
паламудъ *сжиц. м.* 'видъ риба'; обл. **паламидъ** *сжиц. м.*; *срав.* н. гръц. palamyda, тур. palamud; *срав.* п л а т и к а...
паланка *сжиц. ж.*, умал. **паланчица** 'градецъ'; рус. обл. паланка 'малко укрепление', 'градецъ'; м. рус. паланка, пол. palanka, сѣрб.-хърв. palanka; *срав.* итал. palanca 'ограда...', фр. palanque и т. н.; отъ сжици корень рус. палисад 'ограда отъ колове...', френ. palissade...; отъ срѣд.-лат. palissata., производ. отъ кор. латин. palus 'коль'...; нѣкои смѣтатъ за първоизточникъ гръц. pálanx, pálangos...
паласка *сжиц. ж.*; *срав.* тур. palaska...
палатъ *сжиц. м.*; рус. палаты; (палата 'видъ учреждение' — сждебна, смѣтна... —); бѣлг. **палата** *сжиц. ж. р.*, чеш. palata и palác 'дворецъ', словен. palača, сѣрб.-хърв. palata, palača...; отъ срѣд.-лат. palatia (ед. palatium) палатински хѣлмъ — дворецъ...; кор. въ лат. palus 'коль'; *срав.* п а л а н к а || **палатка** *сжиц. ж.*
палачъ *сжиц. м.* 'джелатинъ'; рус. палач; отъ кор. на п а л а, *вж. т.*
палачинки *сжиц. ж. мн.*; м. рус. палачынта., мадж. palacsinta, влаш. plăcintă < лат. placenta...
палашъ *сжиц. м.*, ум. *ср.* **палашче**, **палаше** 'видъ ловждейско куче'; кор. въ бѣлгар. обл. глаг. п а л а м ъ 'диря'; *срав.* рус. ищей, ищейка 'ловждейско куче'; глаг. ищю 'диря'...
палдѣмъ *сжиц. м.* 'подопашникъ'; тур.
пале *сжиц. ср.*, ум. **паленце**; *срв.* п а л а ш ъ.
палѣжъ *сжиц. м.* || **палене** *сжиц. ср.*; *вж.* гл. паля.
палео|графъ *сжиц. м.*; гръц. || **палео|графія** *сжиц. ж.* || **палео|графически** (**палео|графски**) *прил. м.*
палеонто|логія *сжиц. ж.*; гръц. || **палеонто|логъ** *сжиц. м.*
палець *сжиц. м.*, мн. палци; стб. **палыць**, рус. палець 'прѣстъ', м. рус. палюх, пол. paluch = бѣлг. палець, pales = рус. палец, кашуб. palc, полаб. polac, polca умалит.; дол. луж. pal'es, гор. луж. palc, чеш. словен. pales, сѣрб.-хърв. palac...; кор. и.-е. *(s)pal- 'пипамъ'...; *срав.* лат. palma (> итал. palma, френ. paume.) длань, palma допирамъ се, грц. palámē длань, ржка (> бѣлг. п а л а м а р к а), стар. ирл. lám (съ исчезнало *p), старонѣм. palma ржка...; нѣм. fühlen чувствувамъ, усѣцамъ (чрезъ допиране), ст. сканд. palma пипамъ, барамъ...; откъмъ знач. *срав.* нѣм. Finger 'прѣстъ': fangen, fing хватцамъ, тур. parmak (barmak) 'прѣстъ': бѣлг. б а р а м ъ; кор. арио-алтайски...; *вж.* п а л а м ъ, п а л а ш ъ.

палешъ *сжиц. м.* обл. стар. 'видъ сабя'...; *вж.* п а л а.
палешникъ *сжиц. м.* (и **палечникъ**) 'лемежъ'; словен. palčnice = съзвездие Орионъ, бѣлгар. п а л и ц а, пол. paliczka = словен. palčnice 'ралникъ' = желѣзо, що рѣже землята; отъ кор. на п а л а, *вж. т.*; *срав.* особ. санскр. phāla-s 'палешникъ'; нѣм. spalten цепя...
палѣя (**палѣя**) *сжиц. ж.*; рус. палѣя; отъ гръц. palaia...
паливо *сжиц. ср.*; *вж.* гл. паля.
паликарѣ *сжиц. ср. р.*; н. гръц. pal(i)kari 'младежъ, юноша, юнакъ'.
палимпсестъ *сжиц. м.*; гръц.
палитра *сжиц. ж.*; рус. палитра, видеоизмѣн. отъ итал. palette.
палител-ень, -ни *прил. м.* || **палителъ** *сжиц. м.*; *вж.* п а л я.
палица *сжиц. ж. р.* стар. обл. 'тояга'; стб. **палница**, рус. палка, палица, пол. pala, palka, palica, paliczka, чеш. palice 'кривакъ', palička, словен. palica...; кор. и.-е. *(s)pōl-: *(s)pol-... 'разполовявамъ, цепя...'; *срав.* бѣлгар. цепеница; нѣм. глаг. spalten 'цепя'; срѣд.-нѣм. spele цепъ (въ тъкашки станъ) цепеница, санскр. sphāyati цепя (t < *it), phāla-m дѣска (отцеп. дѣрво), летва...; *срв.* бѣлг. п о л и ц а, рус. пѣлка; п а л а, п а л е ш н и к ъ и др.
паличе *сжиц. ср.*=(тур.) 'кибричъ', произв. отъ гл. п а л я; *срав.* чеш. záranka, мн. záranky = паличе, паличета...
пальо *сжиц. м.* (не е лудъ пальо, а дальо), 'който иска и взима'; кор. въ п а л а м ъ, *вж. т.*
палма *сжиц. ж.*; лат. || **палмовъ** *прил. м.*
палникъ *сжиц. м.*; *вж.* гл. паля.
палтѣ *сжиц. м.*; френ.
палуба *сжиц. ж.* рус. палуба, пол. pałuba, чеш. paluba; *срав.* рус. лубянка 'кутия отъ лубъ', малорус. лубка 'табакерка', лубянка 'кола, каруца обшита съ лубъ'... *вж.* л у б ъ.
паля I. *гл.* прех. тр. II. 1., екр. **пална** I. 5., мкр. усл. **палнувамъ**, съкрат. **палвамъ** III., стб. **пал-иж, -ити**, съ друга отгл. степ. не-прх. **палъж, полѣти** 'горя, запаленъ съмъ', **палити** 'пламвамъ', **палити, пламенс** 'пламъкъ', рус. палю, палить, малорус. палыты, пол. palić, гор. луж. palić, дол. луж. paliś, чеш. páliť, словен. сѣрб.-хърв. paliti...; кор. и.-е. *pōl-: *peī- (не-пелъ 'що остава следъ палене'): *pī-... — лет. palīt 'стрелямъ', навѣрно заемка отъ рус.; *срав.* ст. сканд. flōr топѣль; отъ др. степ. лит. pelėnė огнище, лет. pelni пепелъ, кимр. ulw = лат. favilla...
паля II. *сжиц. ж.* обл. вм. п а л а; *вж. т.* *срав.* и п а л е ш н и к ъ.

памбукъ *сжц. м.* обл. прост. вм. па м у к ъ; тур. pambuk.

па|меть *сжц. жс.*; стблг. ПАМАТЬ, рус. па-мять, пол. pamięć, чеш. paměť, словен. срб.-хрв. pamet...; кор. и.-е. *men: *mŋ- въ по-мня; стб. МЫНѢТИ; *срав.* и.-е. кор. въ лат. mens, mentis мисль, лит. at|mintis, санскр. matī-ś, нѣм. Vor|mund, настой-никъ, 'който предмисля'... || **памет-ень, -ни** *прил. м.* || **паметливъ** *прил. м.* || **паметливость** *сжц. жс.* || **паметность** *сжц. жс.* || **паметникъ** *сжц. м.* || **паметаръ** *сжц. м., жс.* **паметарка** || **паметувамъ** *глагол.* прех. тр. III., *сжц. ср.* паметуване.

памидъ *сжц. м.* 'видъ грозде'; тур.-гръц. || **памидовъ** *прил. м.*

пампаци *сжц. мн.*; испан.

пампоръ *сжц. ср.* прост. обл. 'параходъ' или желѣзница; ит. varone (фр. vapeur) 'пара', съ вторично вметнато м.

памтене *сжц. ср.* отъ гл. стар. обл. па-|мтя = 'по|мня' || **памти-вѣка** (отъ **памти-вѣка**) старин. изразъ; *вж.* паметь и вѣкъ || **памтя** 'помня, паметувамъ' *гл.* прех. тр. II. 1., произв. отъ паметь; *срав.* пол. pamiętać 'помня', pamięć 'паметь'... || **памти-вѣка** *нар.* въ изр. **отъ памти-вѣка** (стар. род. пад. ед. ч.).

памукъ *сжц. м., ум.* памучецъ; тур. || **памуклия** *прил. м.* и тур. наст. li || **памукчия** *сжц. м.* и наст. тур. ci (dzi) || **памукчийски** *прил. м.* || **памуч-ень, -ни** *прил. м.*

панъ I. *сжц. м.*; пол. pan 'господинъ', чеш. pan, ст. чеш. hpan < *gъpan-ъ, срод. съ жу|па|нъ — || **панъ** II. *сжц. м.*; гръц. **панъ** III. *нар.* обл. 'сѣвсемъ'; грц. pan все, всичко..

пан|агѣя *сжц. жс.* обл. прост.; гръц. **панайръ** (обл. **панайръ, панайоръ**) *сжц. м., ум. м.* **панайр-ецъ, ум. ср. -че;** отъ н. грц. paniguri (pi < vi) || **панайрски** *прил. м.*

панаконъ (напанагонъ) *сжц. м.* 'прибавка, товаръ или пари', 'отгоре надъ всичко'; навѣрно повлияно отъ изр. като на|по|к|онъ 'най-накрай' и грц. (pan)agon надборване, напрегнато усилие..

панакѣда *сжц. жс.* обл. вм. пинакида (гръц.).

панацѣя *сжц. жс.*; грц.

пангъръ (и пангаль) *сжц. м.* *мѣсто въ църква, гдето продаватъ свѣщи и държатъ дискоситѣ' отъ н. грц.; н. грц. pāngos (παγκος) 'банка'..

панго *сжц. м.* обл. епитетъ на дявола; отъ циган. pangō 'куцъ, хромъ'; *срав.* 'еднокракиятъ', 'куциятъ дяволъ'.

пан|дѣкти *сжц. мн.*; грц.

панджа *сжц. жс.* обл. 'лапа' (длань, отъ кракъ предимно на хищни животни); тур. pandža (негли отъ перс.); кор. ар.-алт.

панджакъ *сжц. м. (и панджа сжц. жс.)* вм. япанджакъ 'ямурлукъ'; тур.

панджаръ *сжц. м.* обл. 'цвекло'; тур.

пандзуръ *сжц. м.* 'броня, панцирь' (стар.

въ нар. пѣс.); стб **паньсырь**, рус. панцирь, пол. pancierz, чеш. pancíř, rancif срб.-хрв. rancijer..; отъ нѣм. Panzer, ср. нѣм. panzier, panzer, a то отъ итал. ranciere, ср. лат. rancera.. (ит. rancia ко-ремъ..; ranciere 'що покрива корама')..

|| **пандзур-ень, -ни** *прил. м.* || **пандзурлия** *прил. м., наст. тур. -li.*

Пандо *сжц. соб. лич. м. (и Пáнто), съкрат. отъ гръц. Пантелеймонъ* (н. гръц. нд < vt).

панегѣрикъ (панигѣрикъ) *сжц. м.*; гръц. || **панигѣрически** *прил. м.* || **панигѣристь** *сжц. м. р.*

пандуръ *сжц. м.* 'християнинъ пазачъ въ турско време'; тур. отъ н. гръц. (panda < panta 'всичко, всички нѣща' и гл. oğab гледамъ; *срав.* гръц. fruga стража, frugós пазачъ...; или произв. отъ banda 'дружина'...; тогава п вм. б по турски звуковъ законъ; *срав.* тур. пусула отъ итал. bussola.

панѣръ *сжц. м.* и **панѣра** *сжц. жс., ум. м.* **панѣрецъ, ум. жс. панѣрка, ум. ср. панѣрче;** отъ итал. paniere 'кошица за хлѣбъ'..., фр. panier, (произв. отъ латин. panis хлѣбъ)..

панихѣда *сжц. жс.*; гръц. || **панихѣд-ень, -ни** *прил. м.*

паница *сжц. жс., умал. паничка, ум. ср.*

паниче; стб. **паница, (о)паны.. жс., род.**

п. **панъке,** малор. пановка, пол. panew', panwa, чеш. pánev, pánva, гор. луж. ро-по|, дол. луж. panej, panva, словен. panev, ropnev, сърб. паница..; негли отъ ст. нѣм. pfanna, нѣм. Pfanne; ст.-нѣм. може да е отъ латин. patina.. || **паничаръ** *сжц. м., жс. паничарка* || **паничникъ** *сжц. м.* **паноръ** *сжц. м.* обл. 'мѣсто, дето потокъ или рѣка се губи въ земята...'; *вж.* поноръ.

пан|орáма *сжц. жс.*; гръц.

пансионъ *сжц. м. р.*; френ. pension ж. р. *срав.* пенсия || **пансионѣръ** *сжц. м., жс. панионѣрка* || **пансионѣрски** *прил. м.* **пан|славизъмъ** *сжц. м.*; гръц. || **панславистически** *прил. м.*

панта *сжц. м.* 'бездѣльникъ.'; презъ тур. (навѣрно отъ ит. banda; тур. p, t < b, d| въ пусула < bussola и под.); *вж.* пандуръ.

панталони *сжц. м.* множ.; итал. pantalonі, || **панталонъ** обл. м., както въ френ. (м. р. ед. ч.).

пантахуса *сжц. жс.* 'владишко окръжно тежерѣ'; н. гръц. (производ. отъ гръц. pantaχū 'навѣскжде')..

пан|тейзъмъ *сжц. м.*; гръц. || **пантеистъ** *сжц. м.*

пантѣра *сжц. жс.*; лат. отъ кор. гръц.
панто|мѣма *сжц. жс. р.*; грц.
пантофъ *сжц. м. р.*, обикн. мн. пантофи;
 умал. м. пантофци, умал. жс. пантофки,
 умал. ср. ед. пантофче; рус. обл. пан-
 туфли 'женски обувки', пол. pantofla,
 чеш. pantofel. ...; отъ зап. европ.; *срав.*
 нѣм. Pantoffel, фр. pantoufle, итал. pan-
 tofola и т. н.
пан|нуда *сжц. жс.*, ум. паннудица; предст.
 па- 'отпосле' и кор. на гл. нудя 'ка-
 рамъ, подканямъ'... (да яде родилката);
срав. сжц. при|нуда, при|нудя..
пану|кла *сжц. жс.*; н. грц. panùkla.
панциръ *сжц. м.*, прил. панцирля; *вж.*
 пандзуръ.
пан|жда *сжц. жс. стар.*; *вж.* па|нуда; *срав.*
 гнжс; гнжс; гнжс; стб. нжда: нжда..
папа *сжц. м.* 'римски папа'; латин. papa
 'отець', 'баща'..
папагаль *сжц. м.*; итал. papagallo, рус.
 попугай, нѣм. Papagei... || **папагалски**
прил. м. и нареч.
папазъ *сжц. м.*; тур. (отъ гръц. páppas)...
 || **папазъ-яхний** *сжц. жс.*
папамъ *гл.* прех. тр. III. 'ямъ', детска дума;
вж. папо; папа.
папарокъ *сжц. м.* обл. 'патарокъ' (мжко
 на патица или гжска); звукоподраж.; *срав.*
 н. гръц. parrí, párria патичка; циган.
 papí патарокъ..
папаронка и **папоруна** *сжц. жс. р.* обл.
 'дивъ макъ', латин. Paraver ghoas; *срав.*
 н. гръц. paragúna 'макъ'..
папаруна *сжц. жс.* обл. вм. пеперуга
 (за дъждъ).
па|перъ *сжц. м.* 'прамень, пашкулъ вълна
 отъ руно'; па- представка и кор. въ
 пер-о; и.-е. *рег-; *рг- фърча..
папизъмъ *сжц. м.*; *вж.* папа || **папистъ**
сжц. м. || **папски** *прил. м.* || **папство** *сжц. ср.*
папийна глава *прил. и сжц. жс. р.* 'куку-
 рякъ'; *вж.* папарокъ.-онка || **папийнъ**
сжц. м. || **папиния** *сжц. м. жс.* 'глупакъ'..
 сиречь 'патокъ, патарокъ'..
срав. фитъ..
 || **папийа** *сжц. жс.* 'патица'; н. грц. parrí.
папироса *сжц. жс.*, умал. **папироска**; рус.
 папироса, пол. papieros, papiros отъ па-
 pier, нѣм. Papier 'хартия'; завършкъ
 -os навѣрно по испан. cigarros..
папирусъ *сжц. м.*; латин. papyrus, гръц.
 párugos; отъ сжция корень съ папуръ..
папишъ *сжц. м. р.* обл.; *вж.* пѣпешъ,
 пипонъ.
папишашъ, **папишашинъ** *сжц. м.*, 'като-
 ликъ'..
 произв. отъ папа.
папка *сжц. жс.* ум., отъ нѣм. Papper.
па|плъчъ *сжц. жс.* (неточно 'паплачъ');
 кор. въ стб. **плькъ**, рус. полкъ, изпърво
 'множество'; *срав.* нѣм. Volk народъ, англ.
 folk, ст. исл. folk тълпа, племе народъ,

англосакс. folk тълпа, войска, народъ,
 ст. вис. нѣм. folk, folch тълпа, войска...;
 па- 'после'.., старинна представка.
папо *сжц. ср.*, ум. **папиче**, детска бълбол.
 дума за 'хлѣбъ' и за 'баща'; рус. папуш-
 ник 'видъ меки гурабии, обл. твер. псков.
 папуша 'хлѣбъ', м. рус. папушник 'велик-
 денски колачъ'; *срав.* обаче лат. panis
 (фр. pain, итал. pane...) хлѣбъ, санскр.
 pūra- м. р. тѣстено сладко, точено, (и
 rūpālā, rūpālikā, rūpālī, rūpālī...), rūra-
 śālā лекарница!...; *срав.* още паша,
 пшита; кор. и.-е. *ра-, *рѣ(i)-..
па|прать (па|пръть) *сжц. жс.*; рус. м. рус.
 папоротъ, пол. pargoś, кашуб. parpacs,
 гор. луж. pargoś, чеш. parpat, срб.-хрв.
 parpat, словен. parpat, parpat, parprot...;
 представка па- и кор. и.-е. *rog-: *рег-
 летя...; *срав.* лит. parártis, лет. pararde,
 зенд. rəgəpa- крило, перо, н. перс. parp
 перо, крило, нѣм. Farn папрать, англ. fern...
 въ келт. съ исчезнало и.-е. *p: гал. ratis,
 ирл.raith, брет. raden...
папуджия *сжц. м.*; тур. || **папуджийски**
прил. м. || **папукъ** *сжц. м.* обл. 'чехлъ',
 обикн. мн. || **папуци** *сжц. мн.* 'чехли'.
папунякъ *сжц. м.*, обл. и **пупавецъ**, **пупу-**
нецъ 'птица удотъ, циганско пѣтле'; кор.
 „звукподр.“; *срав.* лат. цура; *вж.* па-
 пия || **папунясвамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр.
папунясамъ III., *сжц. ср.* папунясване.
папуръ *сжц. м.* обл. име на раст. 'царе-
 вица' (американ. раст.) и общобълг. на
 'сазь'; *срав.* грц. párugos, лат. papyrus,
 (египетско растение 'папирусъ'...) нѣм.
 Papier, фр. papier 'хартия, книга'... || **па-**
пуреникъ *сжц. м.* обл. 'хлѣбъ отъ ца-
 ревично брашно' || **папурецъ** *сжц. м.* ум.
папухия *сжц. м.* обл.; *вж.* папуджия.
папъръ *сжц. жс.* обл. **папърдакъ** *сжц. м.*
 обл.; *вж.* папрать.
па|ра I. *сжц. жс.*, ум. **па|рица**; стб. **па|ра**, рус.
 пар, м. рус. пара, пол. para 'па|ра', par
 'жега', гор. луж. para; par 'горещина',
 чеш. pára, словен. срб.-хрв. para...; кор.
 и.-е. *pōr-: *рег-...; *срав.* лит. periù, pēti
 pára, pirtis баня; гръц. pímpēmi духамъ,
 запалямъ.., prēstýr вихъръ.., санскр. pra-
 |pruth- духамъ, apa|prōthāi отдухва, из-
 духва..
па|ра II. *сжц. жс.*, ум. **па|рица**, **па|ричка**, тур.;
срав. въ срѣб. пара = стотинка.
па|ра|бола *сжц. жс.*; гръц.
па|ра|графъ *сжц. м.*; гръц.
па|радъ *сжц. м.*; рус. отъ зап. европ.; кор.
 лат. въ френ. parade, нѣм. Parade. || **па-**
ра|д-ень, **ни** *прил. м.* || **пара|дирамъ** *гл.*
 непрх. тр. III. съ нѣм. наст.
пара|дистъ *сжц. м.* обл. 'рай' (въ народ.
 пѣс. 'рай'); гръц. parádisos, ст. гръц.
 parádeisos (отъ ст. иран. pairidaēza 'гра-
 дина, ограда...'); отъ грц. въ лат. para-

- dīsus < итал. paradiso, фр. paradis, нѣм. Paradies, англ. paradise и т. н.
- пара|дѡксъ** *сжц. м.*; гръц. || **парадоксал-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **парадоксалность** *сжц. ж.*
- пара|зѣйтъ** *сжц. м.*; гръц. || **паразит-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **паразитизъмъ** *сжц. м. р.* || **паразитность** *сжц. ж.*
- пара|клѣисъ** *сжц. м.*, ум. *ср.* **пара|клѣисче**; отъ н. грц. (paraklisis 'молене'...); *срав.* 'църква' — н. грц. ekklesia (kli < ст. грц. klē съ „ета“, лат. ecclesia > фр. église...).
- пара|алѣлъ** *сжц. м.*; гръц. || **паралѣл-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **паралелно нар.** 'успоредно' || **паралелизъмъ** *сжц. м.* || **пара|алело-|грѣамъ** *сжц. м.*; грц. || **паралел|епи|пѣдъ** („паралел|опи|пѣдъ“) *сжц. м.*
- пара|лизѣрамъ** *гл. прех. тр. III.*; кор. грц. съ наст. нѣм. || ~ *се гл. непрех.* || **пара-лизѣранъ** *прич. мин. стр. м.* || **парали-тикъ** *сжц. м.* || **параличъ** *сжц. м.*
- паралѣя** *г. сжц. ж.*, ум. **паралѣйка** (обл. и **паралѣшна**) 'низка кржгла поставка (столъ) за ядене, софра, трапеза'; отъ н. грц. paralaia < parallagē 'смѣна...'; paralia 'крайбръжие'...; *срав.* нѣм. Bord, фр. bordure—англ. board.. 'маса за хранене, храна, пансион'...
- паралѣя** *II. прил. м.* прост. обл.; тур. paraly 'който има парѣ'.
- парамѡнъ** *сжц. м.* обл. 'прѣкоръ'; съ пре-мѣтане *вм.* парамѡмъ, н. грц. parapotē 'прѣкоръ'; ѳнома 'име'...
- пѣрамъ** *гл. прех. тр. III*, обл. 'разпарямъ', *вж.* поря.
- пара|анѳора** *сжц. ж.* обл. въ народ. словесн. 'ангорска чоха'; т. е. отъ гр. Ангора ('Анкара'), грц. pará отъ, откъмъ...
- парапѣтъ** обл. *прил.* (прич.) *м.* 'празденъ'; отъ н. грц. parapéftō 'отпадамъ, изоставямъ'...
- пара|плувъ** *сжц. м.*, *вж.* **пара|плувъ**, **пара|ходъ**.
- пара|спѡръ** *сжц. м.* обл. 'имамъ овце п.—дадени съ други въ стадо, като азъ си плащамъ разноски и взимамъ щото ми се пада'; отъ н. грц. (гл. spērgō прѣскамъ, сѣя...; сжц. spērgma сѣме, sporás, sporádos разсѣянъ (< „спорадически“)...) ; лат. spargo прѣскамъ...; *вж.* и на|ра-споръ.
- пара|стѣсъ** *сжц. м.* 'отстояване за умрѣлъ'; ст. грц., н. грц. parástasis...; *срав.* о|т|с|т|о|я-ва мъ 'служба, черпя'.
- пара|тикъ** *прил. м.* обл. югоизт. трак.; обикн. мн. **пара|тики** (работи) притуренъ, празенъ, не за въ работа...; отъ н. грц.; *срав.* грц. parátithēmi поставямъ край друго...; para-thēkē притурка... въ н. грц. i „ита“ за η отъ ст. грц. η (ē) „ета“.
- пара|тѣръ** *сжц. м.* обл. юж., прозорецъ; н. грц. parathyri (paráthyron).
- пара|фрѣза** *сжц. ж.*; грц.
- пардесѡ** *сжц. ср.*; фр.
- пара|дѡнъ** *сжц. м.*; фрэн.
- пара|емѣйникъ** *сжц. м.*; кор. грц. || **пара|емѣя** *сжц. ж.* църк. 'четиво отъ Свещеното писание за вечерня'; грц. paroimía притча...; лат. paroemia.
- пѣренъ** *I. прич. мин. стр. м.* отъ пѣря; *вж.* пѣ-ра || **пѣр-енъ**, **-ни** *II. прил. м.* || **пѣрене** *сжц. ср.* || **пѣренина** *сжц. ж.* 'запарена слама.' || **пѣрыло** *сжц. ср.* || **пѣрливъ** *прил. м.* || **пѣр-ли-вость** *сжц. ж.* || **пѣрнувамъ** *гл. прех. тр. III.* екр. **пѣрна** *I. 5.* || ~ *се гл. непрех.*
- пѣрѣ** *сжц. ср.* обл. ум. отъ пѣра; *вж.* т. || **пѣренце** *сжц. ср.* умал. отъ ум. пѣре || **пѣрица** *сжц. ж.*, ум. отъ пѣра || **пѣричка** *сжц. ж.*, ум. отъ ум. пѣрица || **пѣрич-енъ**, **-ни** *прил. м.*
- пѣрия** *сжц. м.*; кор. ст. инд.
- пѣркъ** *сжц. м.*; фр.; кор. лат.
- пѣркѣтъ** *сжц. м.*; фрэн.
- парладѣсвамъ** *гл. прех. тр. III*, екр. **пар-ладѣсамъ** *III.* и **парладѣша** *I. 10.*; отъ тур.; *срав.* парче || **парламá** *нар.* 'на дребно' (*срав.* 'на парче').
- парламентъ** *сжц. м.*; отъ зап. европ. (фр. parlement, англ. parliament...); кор. лат. (отъ грц.); *вж.* палаври; *срав.* 'говорилия' || **парламентѣр-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **парламентаризъмъ** *сжц. м.*
- пѣрливость** *сжц. ж.*; кор. въ паря.
- пѣрлогъ** *сжц. м. р.* обл. стар. 'напуснато лозе' отъ прялогъ (прѣлогъ) (презъ маджар. parlag въ сръб.-хрв. parlog *сжц. знач.*; *срав.* рус. перелог угаръ', словен. prélog, чеш. přiloh и т. н.)
- пармáкъ** *сжц. м.*; тур. || **пармаклѣя** *прил. м.*, неизм. за 3 р. (наст. тур. -li) || **пармаклѣкъ** *сжц. м.* (наст. тур. -luk).
- парнáръ** *сжц. м.* 'дѣланка, дѣлкотина'. 'кждрица'...; ум. **парнáрче**; кор. ар.-алт. *per-: *pōg-.. пера, удрямъ, сѣка...
- пара|вѡзъ** *сжц. м. р.* || **паровѡз-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **пара|мѣръ** *сжц. м. р.* || **пара-|плувъ** *сжц. м.* || **пара|плув-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **пара|плувство** *сжц. ср.* || **пара-|хѡдъ** *сжц. м.* || **пара|хѡд-енъ**, **-ни** *прил.*
- пара|ѡдия** *сжц. ж.*; грц.
- пара|оксѣзмъ** *сжц. м.*; грц.
- пара|ѡла** *сжц. м.*; фр.; кор. латин. отъ грц.; *срав.* парламентъ, палаври.
- пѣрса** *сжц. ж.*; тур. отъ кор. и.-е.
- пѣрта** *сжц. ж.* 'плата, кърпа везана съ златенъ шевъ'; кор. ар.-алт. *per-: *pōg-: *pōg-; т е наст. или корененъ опредѣлитель (детерминативъ); *срав.* рус. порт, родит. пад. порт-а, устар. и обл. 'платно', порты 'гащи отъ п.', обл. портно 'грубо платно'; портной 'шивачъ'...; старорус. порть, пѣрть, пѣрть 'кжсъ отъ тъканъ, облѣкло покривало'... пол. part 'грубо платно', partacz кърпачъ, чеш. prt вехтошина,

срб.-хрв. *prt|jag* 'багажъ' бълг., партикѣши, пѣртушина; въ тур. *срав. purtu* дрипи, багажъ..., *rugtyk* разжсанъ...; погрѣшно е да се твърди, че слав. думи сж отъ тур., или наопаки: тукъ имаме общи ар.-алт. елементи || **парталъ** *сжц. м. р.* || **парталавъ**, **парталивъ** *прил. м.* 'дрипавъ' || **партушина** *сжц. жс.*

партѣрь *сжц. м.*; фр. отъ кор. лат.

партида *сжц. жс.* || **партизанинъ** *сжц. м.*; фр., кор. лат. || **партизански** *прил. м.* || **партизанство** *сжц. ср.* || **парти-енъ**, **-йни** *прил. м.* || **парттия** *сжц. жс.*; френ. отъ кор. лат.

парфиюмъ *сжц. м.*; френ., отъ кор. лат.; *fumer* 'пуша', *срод. съ димъ...* || **парфиомерия** *сжц. жс.*

парцалъ *сжц. м.*, ум. **парцалець**, ум. *ср.* **парцалче**, увел. **парцаличе**, увел. **парцалѣкъ** *сжц. м.* || **парцалѣтина** *сжц. жс.* увел. || **парцал-анъ**, **-анко** *сжц. м.*, *жс.* **парцал-ан-а**, **-ка** || **парцаливъ** *прил. м.* || **парцаливко** *сжц. м.* || **парцаливость** *сжц. жс.* || **парцалко** *сжц. м.*

парчѣ *сжц. ср.*, ум. **парчѣнце**; тур. *pağça*, отъ кор. ар.-алт. *рег-...; *вжс.* предходнитѣ думи и **парта** || **парчелія** *прил.* за 3 рода, наст. тур. -и || **парчеледисвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **парчеледисамъ** III., **парчеледіша** I. 10., *сжц. ср.* **парчеледисване** || **парчетия** *сжц. мн. ср.* събир.

паря *гл.* прех. тр. II. 1., екр. **пърна** I. 5., мкр. **пърнувамъ**, **първамъ** III.; *вжс.* **пѣра**.

парявъ *прил. м. р.* обл. който е съ пари = тур. *паралия*; *вжс.* **пѣра** || **парявич-ѣкъ**, **-ки** *прил. м. р.* ум. || **парявки** *прил. ум. м.*

парясвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **парясамъ** III., *сжц. ср.* **парясване**; грц. *paraítō* 'напущамъ, изоставямъ'; съ грц. наст. *-ias-* || **паряси́на** *сжц. м.* 'лозе парлогъ' || **паря́сникъ** *сжц. м. р.*, *жс.* **паря́сни́ца**.

пасѣ *гл.* прех. тр. I. 7., екр. **пѣсна** I. 5., мн. усл. **пѣснувамъ**, съкрат. **пѣсвамъ** III.; стб. **пасж**, **пасти**, рус. *пасу́*, *пасти́*, пол. *paść*, *pasac*, полаб. *posé* „пази“, гор. луж. дол. луж. *paść*, чеш. *pásti* 'пазя', *spas* 'спаситель', словен. *pasti*...; кор. и.-е.; *срав.* лат. *pāscō*, *pavi*, *pāstum*, *pāscere* 'паса' (прех.), *карамъ* на *паша*, *pāscor* *непрех.*, *pāstor* *пастухъ*...; кор. и.-е. *рѣ-ямъ, *храня*...; грц. *patéomai*-ямъ, гот. *fōdjan* *храня*, нѣм. *Futter* *кърма*..., арм. *haç* 'хлѣбъ', санскр. *pítu-ṣ*, *zend.* *pítuṣ* *храна*... общослав. *pítati* *храня*; стб. **пи́цта**...; но кор. *рѣ(i)-: *рѣ... значи 'пазя', 'гледамъ', както показва *храна*, *храня*: съ *хранявамъ*, *охрана* следов. тука спадатъ и санскр. *páṣyati* *гледа*; (кор. и.-е. *(s)pek'...) и *spāṣati*, лат. *specio*,

specio, *speciāre*; *auspex*, *haruspex* *гадатель* (който гледа птицитѣ — *вжтрешноститѣ* на *жъртвени животни*), нѣм. *spāhen* *съгледателствувамъ*, *Spāher* *шпионъ*...

пасѣжъ *сжц. м.*; френ. || **пасажѣръ!** *сжц. м.*; *вм.* **пѣжтникъ** || **пасажѣрски** *прил. м.* = **пѣжтшики**.

пасешкомъ, **паскомъ** *нар.*

пасище, **пѣсище** *сжц. ср. р.*

пасив-енъ, **-ни** *прил. м.* || **пасивность** *сжц. жс.* || **пасивъ** *сжц. м.*; лат.

пасинокъ *сжц. м.*; кор. *вжс.* **синъ**.

пасквиль *сжц. м.*; отъ зап. европ. < итал. *соб.* име *Pasquino*...

паску́рница *сжц. жс.* обл. 'боговица, жертвенъ хлѣбъ'; *видоизмѣн.* (съ двойно разподобление или *хаплоглогия*, *едноставно изговаряне*) отъ грц. *prosp|fora* 'профора, приношение за *християнска безкръвна жертва*'; *вжс.* *про с|ф ора*, съ едно разпод. *про с|к ура* и др.

пѣсмина *сжц. жс.*, ум. **пѣсминка** 'родъ, влакѣ...' || **пѣсмѣ** *сжц. ср.*, ум. **пѣсменце** 'прежда, повѣсмо'; рус. м. рус. б. рус. *пѣсмо*, пол. луж. *pasmo*, чеш. *pásmo*, словен. срб.-хрв. *pasmo*...; кор. и.-е.; *срав.* нѣм. *Faser* *влакно*, *нишка*, ст. нѣм. *fasa* *ж.*, *faso* *м.*, грц. *pēnos* у *Хезих.* 'везмо' (*pās-no-s)...

пѣсмолець *сжц. м.* обл. 'пѣлжекъ, охлювъ'; кор. въ *смола*; *срав.* *лигавецъ* || **пѣсочѣ** *сжц. ср.* обл. 'охлювъ'; кор. въ *сокъ*; *срав.* *предход.* и рус. обл. *слимак*, м. р. *слымак*, чеш. *slimák* *охлювъ*..., лат. *līmax*, грц. *leīmax*, литов. *slė'kas*...; кор. и.-е. *(s)lei- въ *лига*...

пѣспѣль *сжц. м.*, ум. **пѣспѣлецъ** 'прахъ отъ брашно по греди въ воденица'; *срав.* грц. *paspālē* (*paipālē* и само *pālē* *прахъ* отъ *брашно*); кор. и.-е. *pel-: *pl-: *p|-: *pōl-...; *срав.* грц. *póltos* *каша* (*брашнена*), *pélanos* *брашно тѣсто*..., лат. *pulvis* 'прахъ, барутъ'; (*срав.* рус. *порох*), ст. прус. *pelanne* *пепель*, лит. *pelnai* *мн.*, лет. *pelni*... (*слав.* *pe|pelъ*, *po|pelъ*...)... || **пѣспѣль** *прил. м.*

пѣспѣрть *сжц. м.*; отъ рус. < зап. европ.; кор. лат. || **пѣспѣрт-енъ**, **-ни** *прил. м.*

пѣста *сжц. жс.*, ум. **пѣстица**, **пѣстичка**; отъ зап. европ.; кор. срѣд. лат. > итал. *pasta*, френ. *pâte*. || **пѣстѣль** *сжц. м.*; отъ зап. европ. < итал., отъ кор. на *пѣста* || **пѣстѣтъ** *сжц. м. р.*

пѣстарма *сжц. жс.*; тур.; *вжс.* **пѣстѣрма**.

пѣстбище *сжц. ср.*; *вжс.* **пѣсище**, **пѣсище** || **пѣство** *сжц. ср.* || **пѣстнрь** *сжц. м.*, *жс.* **пѣстирка**, ум. *ср.* **пѣстирче**; стб.

пѣстнрь, малорус. *пастыр*, пол. *pasterz* (*pastyrz*), полаб. *postarnik*, чеш. *pastýř*, гор. лужиц. дол. лужиц. *pastýř*, словен.

pastir, сърб.хърв. pastir, pastijer; *вж.* гл. паса; *срав.* лат. pāstor || **пáстирски** *прил. м.* || **пáстирство** *сжц. ср.*
пáсторъ *сжц. м.*; лат., срод. по кор. съ п а с т и р ь || **пáсторáла** *сжц. жс.* || **пáсторáл-ень, -ни** *прил. м.* || **пáсторски** *прил. м.* || **пáсторство** *сжц. ср.*
пá|сторокъ, пáстрокъ *сжц. м.* 'не сжци, втори баща на заварено дете'; въ стб. и др. слав. ез. означава и несжщински, заварени или доведени деца; стб. **пáсторыкы, пáсторыкын'и** 'пашерка', **пáсторъкъ** = рус. пасынок, чеш. pastorek, словен. pastorek, pastork, pastorka..., сърб.-хърв. pastorak, ж. pastorka.; не ще да е видоизмѣн. на предслав. *pa|dъkter- 'па|шерка', ами отговаря на лит. pastaras (pasteras, pasturas) последенъ, лет. pastars, лат. posterus... (послешенъ баща или послешни деца)...
пáстря *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ **се** *гл.* непрех. стб. **пáстренне** „запазване“, производ. отъ гл. пазя: паса, които сж синоними, *вж.* т. (и.-е. *rā-; rā-...); отъ бълг. сж алб. pastar чистъ, pastroj чиста, арум. spastrā, spāstritu 'чистъ', гр. pastreúō, а не бълг. отъ грц. l..
пáстухъ *сжц. м.*; кор. въ гл. паса; *вж.* пастирь || **пáстухески** *прил. м.*
пáстърмá *сжц. жс. р.*, умал. **пáстърмйца, пáстърмйчка**; тур. pastyrma (bastyrma), гл. basmak, baslyrmaк 'притискаемъ, потискаемъ'...
пáсха *сжц. жс.*; стб. **пáсха, пáска**, руски пасха, м. рус. паска, б. рус. паска „пасхаленъ колачъ“; отъ грч. *пáсха, пáсха*, а то отъ ст. евр. (pesach...) || **пáсхáл-ень, -ни** *прил. м.* || **пáсхáлия** *сжц. жс.*
пáсьмцé *сжц. ср.* ум. отъ п а с м о, *вж.* т.
пáтъ I. *сжц. м.* 'дървено легло, одъръ'; грц. pátos подъ..
пáтъ II. *сжц. м.*; *вж.* патокъ || **пáтъ-пáтъ** *межд.* за викане патици.
пáтъ III. *нареч.* въ **чáтъ-пáтъ** 'твърде малко'; тур.
пáтáкъ, пáтарокъ, пáтáкъ *сжц. м.*, ум. **пáтáче, пáтарáче, жс. пáтица, пáтка**, ум. **пáтичка**, ум. *ср.* **пáте, пáтенце**; название звукоподр. ар.-алт.; словен. сърб.-хърв. pátka, алб. pát gъska, pátak gъsoкъ...; *вж.* п а п и я, пайка, п а п а р о к ъ...; тур. bat, pat, bád...; pátka 'видъ морска патица' повлияно и отъ перс.; успор. кор. съ вариация въ предслав. *pъt- въ стб.
пáтнйцá, чеш. pтák.. || **пáтарушка** *сжц. жс.*
пáталéцъ *сжц. м.* 'патилъ човѣкъ'; *вж.* патя.
пáтанóгъ (вм. пътонóгъ) *прил. м. р.* 'съ бѣли копита' или бѣло около копитата...';

< *пáттоногъ, стб. **пáтто** 'окови', 'що спѣва'; кор. въ сп ѣ н а, (стбълг. **пън-: ПАТН : Пáтто**); *срав.* хърв. putonog 'който има петно на крака'; друга кор. степ.въ петелка || **пáтанóжецъ** *сжц. м.* **пáтáксвамъ (пáтáксвамъ)** *гл.* непрех. тр. III. 'сѣдамъ, ставамъ миренъ' (откакъ съмъ ударенъ или ударилъ); навѣрно отъ грц. patássō, бжд. вр. patáksō удрямъ...
пáтардйá *сжц. м.*, прост. обл.; тур.
пáтáти *сжц. мн. жс.* 'картофи'; обл. и ед. ч. **пáтáта**; н. грц. patáta ж.
пáтéнтъ *сжц. м. р.*; презъ рус. отъ запад. европ. (нѣм. Patent.); кор. лат. || **пáтéнт-ень, -ни** *прил. м.* || **пáтéнтóвамъ** *глагол.* прех. тр. III., отъ рус. || **пáтéнтóванъ** *прич. мин. стр. (прил.) м.*
пáтерйкъ *сжц. м.* църк. 'отечникъ' 'книга съ жития на преподобни отци'; рус. пáтерйкъ, отъ грц. paterikón (сиречь biblion) || **пáтерица** *сжц. жс.* ('отческа тояга') (обл. **пáтерига**) || **пáтеричка** *сжц. жс. ум.*
пáтета *сжц. ср.* мн...; *вж.* пате || **пáтешки** *прил. м.*, *вж.* патъ II. патокъ, патка.. || **пáти-пáти** *межд.* за викане патици.
пáтетйчески *прил. м. р.*; кор. грц.; *вж.* патосъ.
пáтйло *сжц. ср.* || **пáтиль** *прич.* мин. действ. м.; *вж.* патя || **пáтима** *сжц. жс.*; н. грц. páthima (< páthēma съ η „ета“), páthos страдание...
пáтка *сжц. жс.*, *вж.* патъ II., патокъ || **пáтко|кльонъ** *сжц. м.* || **пáтко|кльвка** *сжц. жс.* || **пáтко|нобъ** *сжц. м.*
пáтлáкъ *сжц. м.* обл.; тур. (даде п. 'пукна'); обл. прост. алтж-патлакъ 'що пука бпжти', 'револьверъ'... || **пáтлицы** *сжц. жс. р.* мн. обл. 'пуканки, пукани царевници'; свърз. и съ кор. п а т - (въ патка, п а т о к ъ), та наричани и **пáтки, пáтароци**; *срв.* г ѣ л ж б и || **пáтовникъ** *сжц. м.* обл. 'продавачъ на пуканки', на 'патки'.
пáтла|джáнъ (пáтлáджáнъ, пáтлáджáнъ, обл. пáтлйджáнъ) *сжц. м.*, ум. м. **пáтлйджáнецъ**, ум. *ср.* **пáтлйджáнче**; тур.; отъ кор. за 'пуканка'; *срав.* название тур. имамъ-баялдж, имамъ-баялмъшъ за видъ ястие отъ 'сини патладжани', 'мороваци'...
пá|тока *сжц. жс.*, мн. **пá|токи**; и **пá|токъ** *сжц. м.*, мн. **пá|тоци**; предст. п а - 'от-после' и др. отгласна степ. на кор. въ гл. тека.
пáто|логйчески *прил. м.* || **пáтологъ** *сжц. м.*; грц. || **пáтологйя** *сжц. жс.* || **пáтосъ** *сжц. жс.*; грц.
пáтпáдъкъ *сжц. м.*; кор. „звукоподражат.“; *срав.* лит. pùtpela, словен. ropodica..., препелица; *вж.* п ѣ т п ѣ д ѣ к ѣ.
пá|травъ *прил. м.* 'съ криви навѣтре крака'; и **пá|търъ, пáтри**; кор. навѣрно

и.-е. *ter-... трия, дърламъ || **патро|нога** *прил. ж.* за п а т и ца: 'съ патрави нозе'.
патрахиль *сщ. м.*; отъ н. грц. epit|traxi-
 lion 'навратникъ' (χι < ст. грц. χη съ
 „ета“); traxilos вратъ, шия; *срав.* т р а х е я
 „дихателна тржба“.
патри|архъ *сщ. м.*; стб. **ПАТРИАРХЪ**, рус.
 патриарх; грц. patriárchēs 'отчевластникъ',
 родоначалникъ—patr̄g, patrós баща, агх̄,
 власт || **патриархъл-енъ**, -ни *прил. м.*
 || **патриархълно нар.** || **патриархълностъ**
сщ. ж. || **патриаршески прил. м.** || **па-**
триаршійя (патриархія) *сщ. ж.* || **патри-**
аршество *сщ. ср. р.* || **патриаршеству-**
вамъ гл. непрех. III. || **патрикъ** *сщ. м.*
 народ. вм. патриархъ || **патрик|анă** *сщ.*
ж. народ. 'патриаршия'; отъ патрикъ 'па-
триархъ и тур. (перс.) hanā... кѣща
 || **патришки прил. м.**
патри|отъ *сщ. м.*; гръц. || **патриотизъмъ**
сщ. м. || **патриотически прил. м.**
патриций *сщ. м.*; лат.
патронъ *сщ. м.*; кор. лат. || **патрон|ташь**
сщ. м.; рус. отъ нѣм.
патруль *сщ. м.*, кор. ар.-алт.; м. рус. па-
 траты, чеш. patřiti гледамъ, пол. patrzeć,
 patrzyć; *срав.* и.-е. *(s)pā-, *(s)pek'-... гле-
 дамъ.. паса.. пазя..; *срав.* караулъ; стар.
 тур. kağamak (görmek) гледамъ...
пáтя *гл.* непрех. тр. II. 1. 'бая, гледамъ
 на бобъ'; чеш. patřiti; пол. patrzeć, pa-
 trzyć гледамъ, малорус. патраты; *срав.*
 п а т р у л ь (п а т р а у л ь), смѣтано обик-
 новено за взето отъ тур.; кор. ар.-алт.
 само *ра-; *вж.* пазя, паса...
пáтуръ *сщ. м.* обл.; *вж.* паторъ, па-
 тьръ, патокъ; паџица.
пáтури *сщ. мн. ж.* обл.; *вж.* потури.
пáтъръ *сщ. м.*; *вж.* паторъ, патокъ.
пáтърдїя *сщ. ж.* 'врѣва, шумъ...'; тур.;
вж. и патардия.
пáтя *гл.* непрех. тр. II.; срб.-хрв. patiti;
вж. патима; патологически; па-
 тосъ; лат. patior, pati (прост. лат. pa-
 tīre), н. грц. pathénō (е < ai).
пауза *сщ. ж.*; кор. гръц.
паужина *сщ. ж.* обл.; *вж.* паяжина.
пауънъ *сщ. м.*, ум. *ср.* пауънче, обл. па-
 вуънъ; лат. pavo, вин. ravonem, ит. ra-
 vono (фр. раон, нѣм. Pfau...); *вж.* и па-
 вица || **Пауънъ** *сщ. соб. лич. м.*, ум.
Пауънчо, ж. Пауна, ум. Пауънка; *срав.*
 Соколъ, Славейко... || **пауница**,
пауънка *сщ. ж.* || **пауновъ прил. м.** || **па-**
уънки прил. м.
пафти, (пафтин) *сщ. ж. мн.*; *вж.* пахти.
пахамъ *гл.* прех. тр. III., обл. ('ора и сѣя,
 суша на вѣтъръ...'); рус. пахатъ, пашу,
 пашешъ, чеш. páchatí правя, върша; ора,
 пол. paszać копая (за знач. *срав.* фр.
 labourer ора < лат. laborare работя); кор.
 и.-е. само *rā-...; *срав.* лат. rāla лопата,
 мотика, търнокопъ; *вж.* пала; п а л е ш-

никъ и за знач.—дѣла мъ: з е м е дѣ-
 л и е, сѣка (желт. > френ. soc палеш-
 никъ...), pastinum градински, лозарски
 търнокопъ... || **пахане** *сщ. ср.*
пахаръ *сщ. м.*, ум. **пахарче**; рум. (влаш.)
 pănar чаша; *срав.* итал. bicchiere (нѣм.
 Becher) < прост. лат. bicarium 'сждъ за
 пиене', кор. въ гл. bibo пия, санскр. pí-
 bati пие.; *срав.* лат. pōculum чаша.,
 итал. boccale... лат. bocca > итал. bocca,
 фр. bouche уста...; *вж.* бокалъ, бѣ-
 кѣлъ...
пахлупаче *сщ. ср.*, **пахлупци** *сщ. мн.*
м.; *вж.* п о х л у п а ч е, п о х л у п ц и.
пахове *сщ. м. мн.* 'слабини', 'страни на
 човѣкъ между ребрата и седалишнитѣ
 кости'; рус. пах, род. паха 'подкоремна
 вдлѣбнатина', пол. pacha, pachwina, малор.
 пахвіна 'долня и странична (бокова)
 часть отъ коремъ на животни, отъ пѣ-
 пѣтъ до паховетъ'...; предлагани сж били
 различни объяснения, не до тамъ задово-
 лителни (сближ. съ п а з у х а поради
 чеш. paždi..., съ гл. п а з я..., съ санскр.
 pása-s, гръц. réos, латин. penis < *pesnis
 'мжки детероденъ удъ' и др.; *срав.*
 рус. паз 'вдлѣбнатина, жлабъ за стѣлъбъ.'
 — лат. rango вбивамъ, закрепямъ..., грц.
 p̄gnupí втиквамъ...
пахти *сщ. ж. мн.* 'преждила на женски
 поясъ за закопчаване', навѣрно отъ лат.
 pascā 'сглобени', гл. paciscor, pactus sum
 'склучвамъ договоръ'; *срав.* книж. бѣлг.
 п а к т ь = договоръ, rango, perigi pactum
 закрепявамъ, вбивамъ...; *вж.* пафтии.
пахуръ *сщ. м.* обл. 'сждъ за ракия';
срав. пахаръ; кор. и.-е. за 'пия'...;
 или нѣкаква заемка...
пациентъ *сщ. м.*; кор. лат.
пача *сщ. ж.*, ум. **пачица** 'ястие отъ
 крака на добиткъ'...; тур. (кор. перс.)
 || **пачавица** *сщ. ж.* 'кращуль'...; тур.
 paça 'jambes d'un pantalon, des cale-
 çons etc'...
пачавра *сщ. ж.*, ум. **пачаврица, пачав-**
ричка; тур.
паче *нар.* ('сюзъ') 'като че...'; стб. ПАУЕ..
 'повече'...
пáчи *прил. м.*, произв. отъ п а т к а (патчи)
 || **пáчи кракъ прил. сщ. м.** 'жѣлта гѣмба'
 || **пáчи кракă прил. сщ. мн. м.** 'лошо
 писмо; видъ игра съ врѣвъ...' || **пáчи**
пелінъ прил. сщ. м. || **пáчина** *сщ. ж.*
 раст. = пáча тревă.
пáша I. *сщ. ж.*, ум. **пáшица** 'пасище'..
 произв. отъ кор. въ гл. паса; *вж.* т.
 || **пáшйт-енъ, -ни прил. м.** 'що е за
 пáша' || **пáшитници** *сщ. мн. м.* 'стадо
 коне'; тур. хергеле.
пáшă II. *сщ. м.*, ум. **пáшица**; тур. || **па-**
шалъкъ *сщ. м.* || **пáшинъ прил. м.** || **па-**
шійнка *сщ. ж.* || **пáшин-ецъ, пáшен-ецъ**
сщ. м., мн. пашинци, пашанци 'пашови

люде' || пашовъ прил. м. || пашовница сжиц. ж. || пашовци сжиц. м. 'пашинци' || пашина туга обл. прил. сжиц. ж. 'цвѣте *Fritillaria imperialis*'.

пашкулъ сжиц. м., ум. м. пашкулецъ, ум. ср. пашкулче 'кожурецъ, мѣхунка на коприненъ червей, на копринена буба...'; смѣт. за тур.; по-скоро тур.-бълг. производ. отъ грц. *skólēks* (н. грц. *skolíki.*) червей, предст. тур. перс. ба- (ра-), бъл. па-...

пашамъ гл. непрех. мкр.; вж. паша.

пашчерича сжиц. ж. обл. стар., обикн. пашчерка, пашчерича сжиц. ж. 'не сжца дъщеря, доведеница, завареница', вж. предст. па- и щерка, дъщеря.

паякъ сжиц. м. (обл. паяккъ, паяукъ, паяукъ...), ум. ср. паяче; стб. паяккъ, паяккъ, рус. паук (обл. павук, павок...), малорус. паук, павук, пол. *rajak*, кашуб. *rajik*, гор. луж. дол. луж. *rawk*, чеш. *rawouk*, словен. *rajok*, *rawok*, *rajek*, *rajk*, сръб.-хрв. *pauc*...; кор. и.-е., (**oik-*: **oik-*), но нееднаково объясняванъ; споредъ едни кор. и.-е. **oi-*, **u-* 'тъка...', санскр. прич. *ustá-s*, инф. *ḍ-tum*, зенд. сег. вр. *váyati* тъче, плете, лит. *vóras* паякъ, *austi* тъка...; ст. сканд. *vād* тъканъ, ст. нѣм. *wattan* обличамъ...; споредъ други -жкъ срод. съ грц. *ópkos* кукица, лат. *uncus* кука (поради изкривенитѣ „дапи“).... || паяжина (паячина) сжиц. ж.

паянтъ сжиц. м.; тур. || паянтовъ прил. м. паята сжиц. ж. обл. 'кошара', тур. къшла; словаш. *rajata* плѣвня...; мадж. *rajta*; вж. поята.

пѣга сжиц. ж. обл. стар., мн. пеги, 'луничка, петно, сивъ белегъ по лице човѣку'; стб. пѣгъ, рус. пегий 'петнисть', пежина 'свѣтло петно на тъмна козина' (удобиткъ), пол. *piega*, дол. лужиц. *rjega*, гор. лужиц. *riha*, чеш. *riha* = стбълг.

пѣгъ, словен. *pég*, *péga*...; кор. и.-е. **roig-*: **rig-* редомъ съ **roik-*: **rik-*... въ п и ш а, п ѣ с т ѣ р ѣ; вж. т.; сраб. санскр. *riṅjaga-s* жълто-червень, златисть, *riṅgálá-s*, *riṅga-s* тъмно-червень, *rinktē* шари, пѣстри, лат. *ringo*, *rinxi*, *rixtum* рисувамъ съ бои, *rixtor* живописецъ... || пѣгавъ прил. м. || пѣгавость сжиц. ж.

пѣдаль сжиц. м.; кор. лат.

пѣдагогъ сжиц. м.; грц. || педагогически прил. м. || педагогѣя сжиц. ж. = дословно 'дете|водство'...

пѣдѣпсамъ (пѣдѣпсувамъ) гл. прех. тр. III., екр. пѣдѣпсамъ III; отъ н. грц. *pedévo* (ст. грц. *paidevo*) възпитавамъ, отъ т. н. сигматич. аористна основа *pedevs*; *pedevs* възпитание, ст. грц. *país*, *paídós* дете, сжщия кор. въ книж. педагогѣя, педагогически... || пѣ-

дѣпсване сжиц. ср. || пѣдѣя сжиц. ж. обл. 'слуга' т. е. момче < дете; н. грц. *pedí* 'дете, момче, прислужникъ'.

пѣдей сжиц. м., пѣда (пѣдя) сжиц. ж., ум. пѣдица, пѣдичка (обл. стар. пѣдь сжиц. ж.); стб. пѣдъ, рус. пядь, пядень, пол. *piędź*, гор. луж. *piędź* дол. луж. *rjež*, *piędź*, чеш. *pid*, словен. *ped*, *peden*, сръб.-хрв. *ped*, *peda*, *pedalj*...; кор. и.-е. *(s)*rep-* пѣна, протѣгамъ, опѣвамъ...; стб.

пѣ-тн: пѣн-ж, н.б. о|пѣна: на|пѣтъ, рус. пять, пну...; 'пѣдя' е разстояние между опѣнати палець и показалець; сраб. нѣм. *Spanne*, ст. нѣм. *spanna*, англ. *span*, ст. англ. *spann*, ст. сканд. *spenn* 'пѣдя'; сжщия корень и въ нѣм. *spinnen* преда, *spannen* обтѣгамъ, опѣвамъ...

пѣдѣрасть сжиц. м.; грц. || пѣдѣрастѣя ж. р. пѣдологѣя I. сжиц. ж. 'детеведение'; грц. (кор. въ *país*, *paídós* дете...).

пѣдологѣя II. сжиц. ж. 'почвознание'; грц. (кор. въ сжщ. *pedon*, *pedon* поле...).

пѣдомѣтърь сжиц. м.; кор. грц.

пѣза сжиц. ж. обл. 'подигравка, подбивъ'; н. грц. *pezo* (< ст. грц. *ai* въ *país*, *paídós* дете...).

пѣзевѣнкъ (прост. обл. пѣзевѣнгинъ) сжиц. м. 'сводникъ'; тур. (кор. перс., настав. *venk* вм. перс. *vend*, санскр. *vant-*...).

пѣзи|волъ сжиц. м. 'примка на мрежа'; отъ н. грц. *pezóvolos* рибарска мрежа за мѣтане, неводъ; -volos отъ н. грц. гл. *vállō* ($v < \beta$ „бета“, ст. грц. *bállō* мѣтамъ, хвърлямъ...); сраб. балистика...).

пѣзуль сжиц. м. 'издадено отъ стена като лавица...'; ум. м. пѣзулецъ, умал. ср. пѣзулче; н. грц. *pezúli* 'каменна пѣйка.' || пѣзънь сжиц. м. обл. 'пѣзуль'.

пѣй сжиц. м. 'задаткъ, капаро'; тур. || пѣйледѣсвамъ гл. прех. тр. III., екр. пѣйледѣсамъ III и пѣйледѣша I. 10., || ~ гл. непрех., сжиц. ср. пѣйледѣсване.

пѣйка сжиц. ж.; тур. *peike*...

пѣйливанъ сжиц. м. обл. прост.; вж. пѣхливанъ.

пѣкъ сжиц. м. || пѣка (прост. пѣча) глаг. прех. тр. I. 7.; стб. пѣк-ж, пѣшти, рус. пѣку, пѣчешъ, пѣчь, пол. *piekē*, *pies*, полаб. *pict inf.*, гор. луж. *rjes*, дол. луж. *rjas*, чеш. *peku*, *peci*, словен. *pečem*, *peči*, сръб.-хрв. *pečem*, *peći*...; кор. и.-е. **pek^w-*...; сраб. санскр. *rácati* пѣче, вари, *rakvá s* сваренъ, зенд. *pač-*, н. перс. *rixtan*, алб. *rjek* пѣка, грц. *peśso* варя (< **pekjō-*), лат. *coquo* пѣка, варя, *coquus* готвачъ (> нѣм. *Koch*, англ. *cook*), бретон. *rober* пѣкарь, кимр. *porpuyes* пѣкарка... || пѣкаръ сжиц. м., ж. пѣкарка || пѣкарница сжиц. ж. || пѣкарски прил. м. || пѣкарство сжиц. ср. || пѣкнувамъ, съкрат. пѣквамъ гл. прех. мкр. усл. III., екр. пѣкна I. 5.

пекé *сжц. ср.* обл. вм. пейка; *вжс. т.*
пеклб, пеклило *сжц. ср.*, съ изясн. на стб. ъ и сближ. съ кор. пека, вмѣсто пѣкло; *вжс. т.* || **пеколъ** *сжц. м.* обл.; *вжс. пѣкълъ.*
пекмѣзъ *сжц. м.* 'преварено сладко вино съ рѣзени тиква...'; тур. (отъ перс.; кор. и.-е. *рек^w-; *вжс.* пека; тур. (перс.) теі 'вино'; *вжс.* механа.
пексемѣдъ, пексимѣтъ *сжц. м.* 'препечени рѣзени хлѣбъ...'; ум. м. **пексемѣдець**, ум. *ср.* **пексемѣдче**; тур. (кор. рек- персийски, срод. съ пека); *вжс. т.*
пеленá (пелена) *сжц. жс.*, ум. **пеленкá, пеленица**, ум. отъ ум. **пеленичка**, обл. *ср.* **пеленче**; стбълг. **пелена, пълна**, рус. пелена, м. рус. пелана, пелнка; польох, опелинок... пол. pielucha, гор. луж. pjelucha, дол. луж. pjel'uch, чеш. pléna. plína, словен. pléna, plénica, сръб.-хрв. pelena мн. pelene...; и.-е. кор. *pel-, предсл. *peinā > стб. **пълна**, и *pel-e-nā; *срвв.* лат. pellis кожа, palla горня дреха.. pallium одеяло, намѣтало, грц. péllas кожа..., réltē лекъ щитъ съ обтегната кожа, литов. plėnė кожа..., нѣм. Fell кор. лат., англ. ст. англ. ст. сакс. fell (< *felna < и.-е *pel-nā)... || **пеленáкъ** *сжц. м.*, обикн. ум. *ср.* **пеленáче**, обл. и **пелѣнче**.
пелерина *сжц. жс.*; зап. европ.; отъ кор. лат. съ разподобление.
пелѣшка *сжц. жс.*; *срвв.* пелена || **пелѣшчици** *сжц. жс.* мн. || **пелѣшатъ** *прил. м.*
пелѣх *гл.* прех. тр. II. 2. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжц. ср.* **пелѣне**; кор. и.-е. *pel-: *rol-...; *вжс.* паспаль.
пеликáнъ *сжц. м.*; отъ лат.; кор. грц.
пелинъ *сжц. м.*, умал. м. **пелинець**, ум. *ср.* **пелинче**; стбълг. **пелѣнъ, пелѣнъ**, рус. полынь, м. рус. польн. пелун, пол. pólup, pólup, гор. луж. rólup, дол. луж. rólup, чеш. pelup, relup, словен. сръб.-хрв. pelip...; кор. и.-е. *pel-: *rol-... въ п а л я (< и.-е. *rōl-); наречень по горчивия вкусъ; *срвв.* общослав. горькъ 'горчивъ' отъ кор. въ гл. горя; нѣкои сближавать съ кор. *rol- въ п л а в ъ 'бѣло жълтъ...' по цвѣтътъ; по-вѣроятнo е първото; *срвв.* горчи като пелинь || **пелинáшъ (обл. пелинáчъ)** *сжц. м.* || **пелиновъ** *прил. м.*
пѣлка *сжц. жс.* 'двойна сѣкира'; *срвв.* грц. pélekys, н. грц. peléki 'брадва'; кор. и.-е. *(s)pel-: *(s)rol рѣжа, цепя...; грц. еол. spalis ножици, нѣм. spalten цепя, разполовявамъ, санскр. phā'la-s палешникъ ('що рѣже земята')...
пелтѣ *сжц. ср.* = фр. 'желе'; тур.
пелтѣкъ *сжц. м.*; тур. || **пелтѣча** *гл.* непрех. тр. II. 3. 'заеквамъ' || **пелтѣ** *гл.* непрех. тр. II. 2., *сжц. ср.* **пелтѣне**.

пемперуга *сжц. жс.* обл.; *вжс.* пеперуга, пеперуда.
пендара *сжц. жс.* (**пендаръ** *сжц. м.*), ум. жс. **пендарка**, ум. *ср.* **пендарче** (обл. и м. **пендарецъ**); н. грц. pendára, произв. отъ ст. гръц. pénte „5“, изгов. н. гръц. pénde, срод. съ петъ, *вжс. т.*
пѣнджеръ *сжц. м.* 'прозорецъ', обл. **пѣнджера** *сжц. жс.*; обл. и **пѣнджуръ**, ум. м. **пѣнджерецъ**, ум. *ср.* **пѣнджерче**; тур.
пендикостаръ *сжц. м. р.* църк. 'книга за служба отъ Свѣтла недѣля до св. Троица' (50 дни); н. грц. pendikostári; гръц. pen-tēkostí 'петдесетница' (<... фр. pentecôte, нѣм. Pfingsten).
пѣнезъ *сжц. м.* обл. стар.; стб. **пѣнзашъ**, ст. рус. пѣнзашъ 'сребърна или медна монета', м. рус. пѣнзашъ, пол. pieniaż, мн. pieniażde 'пари', гор. луж. pjeńez, дол. луж. peńez, чеш. peníz, мн. peníze 'пари', словен. pēnez, pēnezi, сръб.-хрв. penezi...; стар. заемка отъ ст. герм. penning- (ст. сканд. penningr, нѣм. Pfennig, англ. penny...) || **пѣнезки** *сжц. жс.* мн. обл. стар. 'дребни монети по една пара'.
пенсионѣръ *сжц. м. р. жс.* **пенсионѣрка**; видоизмѣн. отъ френ.; кор. лат.; *срвв.* пансионъ, пансионѣръ съ френ. -а н- за лат. -е н- || **пенсионѣрски** *прил. м.* || **пенсионѣрство** *сжц. ср. р.* || **пѣнсия** *сжц. жс.*, ум. **пѣнсийка**.
пентамѣтъръ *сжц. м.*; гръц.
пенюга *сжц. жс.* обл., ум. **пенюжка** (обл. и **пенюжка**), произв. отъ стб. **пѣнъ** (съ изясн. на стб. ъ въ е); *срвв.* рус. пенѣкъ; *вжс.* пѣнъ.
пѣпель *сжц. м.* стар. (членув. пепелтъ) и обикн. **пѣпель** *сжц. жс.*, членув. **пепельтá**; стб. **пепелъ, попелъ**, рус. книж. пепел, нар. **пѣпел**, мал. рус. попіл, пол. rorіóń, полаб. rüpel, гор. луж. rorjel, дол. луж. roriel, чеш. ropel, словен. ropel, реpel, сръб.-хрв. rereо...; кор. и.-е. *pel-: *rol-: *rōl-... въ п а л я; *срвв.* лет. pelni, лит. pelenai множ. ч., старопрус. pelanne, въ лит. pelėnė огнище, грц. pálē... прахъ, пепель, най-ситно брашно; raipálē, raspálē, лат. pulvis прахъ, кимр. ylw пепель...; *вжс.* паспаль || **пепелáнъ** *сжц. м.*; жс. **пепелáна** || **пепелáшка** *сжц. жс.* || **пепелѣшка** *сжц. жс.*; *вжс.* пепеляшка || **пепелець** *сжц. м.* ум. || **пепеливъ** *прил. м.* || **пепелина** *сжц. жс.* || **пепелище** *сжц. ср.* || **пепелникъ** *сжц. м.*, др. знач. **пепелникъ** || **пепелница** *сжц. жс. р.*, др. знач. **пепелница** || **пепелничавъ** *прил. м. р.* || **пепелбѣръ** *сжц. м.* събир. || **пепелѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **пепелѣсамъ** III., *сжц. ср.* **пепелѣсване** || **пепелуша** *сжц. жс.* 'пепелашка' || **пепелушка** *сжц. жс.* 'пепе-

лянка' || **пепелчѹкъ** *сѣщ. м.* обл. събир. || **пепелчокъ** *сѣщ. м.* || **пепелюша** *сѣщ. ж.* || **пепелявъ** *прил. м.* || **пепелянь** *прил. м.* || **пепелявка** *сѣщ. ж.* = **пепелява осойница** *прил. сѣщ. ж.* || **пепеляна** *сѣщ. ж.* || **пепелянка** *сѣщ. ж.* || **пепелярка** *сѣщ. ж.* || **пепеляшка** *сѣщ. ж.*

пеперѹда, (област. **пеперѹга**, **пемперѹга**) *сѣщ. ж.*, ум. **пеперѹдка**, **пеперѹдица**; *срав.* н. грц. *petalŭda* 'пеперуда', кор. и.-е. **per-* въ *п е р о*, **rog-* съ непълно удвоение въ *п а п р а т ѹ*, **rog-* въ общослав. *ragiti* 'лея, хвърча', напр. рус. *патить*, *високопарный*; *срав.* словен. *perŭt* крило, *perut*, *perutnica*, бълг. *перушина* и др.; съ пълно удвоение бълг. **преперница**, рус. *перепер*, *перепел*, *перепёлка*, пол. *perzpioга*, словен. *perpelica*, сърбо-хърв. *perpelica*, и съ раздвоение словен. *perpelica*, рус. *пелепелка*, малор. *пелепельця* и т. н.; *вжс.* *преперница*; за знач. 'додола' *срав.* кор. **reg-*: *rg...* въ *пръскама*, чеш. *prsi* вали... || **пеперѹна** *сѣщ. ж.*; *вжс.* *пеперуда* 'додола'.

пепунъ *сѣщ. м.* обл., отъ грц. *perŭn*; *вжс.* *пипонъ* и *пъпешъ*.

перá *гл.* прех. тр. I. 1.; знач. 'съ вода и сапунъ мия' е отъ *пера*=*удрямъ*, *бухамъ*; *срав.* *пералка*: *бухалка*; *пернатъ* = *блъснатъ* = 'ударенъ въ главата'...; ст. бълг. **перж**, **пърхти**, рус. обл. стар. *перу*, *перѣш*, общорус. *пращка* 'пещачка', малорус. *перу*, *праты*; *прело* 'дѣска за пране', пол. *perŭge*, *peras*, *полаб. perŭt*, *perŭt*; *peraiка* *пещачка*, гор. луж. *pergu*, *peras*, дол. луж. *peru*, *peras*, чеш. *peru*, *perati*; *prádlo* 'пране', словен. сръб.-хрв. *perem*, *perati*...; и.-е. кор. *(s)*per-*... *пера*, *тъпча*...; *срав.* лит. *spirŭi* *тъпча* съ *крака*, (и слав. *попирати* 'тъпча съ *крака*), *spardŭti*, лет. *spert*, лат. *sperno*, *sperevi*, *spereŭtum* *отблъскамъ*...; санскр. *spurŭti* *отблъсква* съ *крака*...; летов. *perŭ* *бия* съ *пръчка*, лит. *perŭi* 'бия се съ вѣйникъ' — 'кпя се', арм. *hagi*, аор. *e-hag* отъ *harkanem* *бия*, *убивамъ*...; *срав.* *Перунъ* || ~ *се глаг.* *непрех.* || **перáлище** *сѣщ. ср.* || **перáлка** *сѣщ. ж.* || **перáло** *сѣщ. ср.* || **перáтникъ** *сѣщ. м.*, умал. *ср.* **перáтниче** || **перáчь** *сѣщ. м.* || **перáчка** *сѣщ. ж.* || **перáчица** *сѣщ. ж.* || **перáшка** *сѣщ. ж.* обл. старин. 'великденско червено яйце' (по народ. етимол.—'що се чука', 'пере'...) || **перáшница** *сѣщ. ж.* || **перáвамъ** *гл.* прех. мкр. III. отъ *пера*, екрат. *перна* I. 5., мкр. усл. *пернувамъ* || **перáлка** *сѣщ. ж.*

первáвъ *сѣщ. м.* 'издадено по краищата на нѣщо', рус. отъ зап. европ. 'корнизъ'; ум. **первáвецъ**; тур. (отъ перс.) || **первázлиá** *прил.* за 3 р.

первѣръ *сѣщ. м.* 'простиране на слънце табашки кожи...'; тур. (отъ перс.).

пергамѣнтъ *сѣщ. м.*; рус. *пергамѣнт*; въ рус. отъ нѣм.; кор. грц. по собств. име на градъ.

пергѣлъ *сѣщ. м.*, ум. *м.* **пергѣлецъ** и ум. *ср.* **пергѣлче**; тур. (отъ перс. *pergiar*). *просто*народ. съ раздвоение. *pergel*.

пердáхъ *сѣщ. м. р.*; тур. (перс. *perdāxt*); *срав.* *гл.* *п е р а* || **пердáша** *гл.* прех. тр. II. 3. || ~ *се гла.* *непрех.*, *сѣщ. ср.* **пердáшене**,

пердѣ *сѣщ. ср.* 'завеса', умал. **пердѣнце**; тур. (перс.); кор. и.-е.; *вжс.* *п е р о* || **пердѣлиá** *прил.* за 3 р.; тур. *perdeli*.

пердѹхъ *сѣщ. м.*, ум. *ср.* **пердѹхче**; кор. въ *п е р о*; *вжс.* *п е р у ш и н а* || **передрѹжки** *сѣщ. ж.* мн. въ н. п., *епитетъ* на *кокошки* || **перѣсть** (**перѣистъ**) *прил. м.*

перигѣй *сѣщ. м.*; грц.; против. *а н о г е й*; грц. *gē* *земя*.

пері|кардій *сѣщ. м.*; грц.

пері|метъръ *сѣщ. м.*; грц.

пері|одъ *сѣщ.*; грц. || **періодически** (**періодиченъ**, **ни**) *прил. м.*

пері|патѣтикъ *сѣщ. м.*; грц. || **пері|патетически** *прил. м.*

пері|стиль *сѣщ. м.*; грц.

пері|ферія *сѣщ. ж.*; грц.

пері|фраза *сѣщ. ж.*; грц.; *срав.* *парафраза* || **перифразирамъ** *гл.* прех.; съ нѣм. наст.

пері|хѣлій *сѣщ. ж.*; грц.

перінчъ *сѣщ. м.*; *вжс.* *пиринчъ*.

перка *сѣщ. ж.*, ум. **перчица**; производ. отъ *п е р о*: (*перна*); *вжс.* *т.* || **пернатъ** I. *прил. м.* отъ *п е р о*; стб. **перьнатъ**.

перкамъ *гл.* прех. тр. III., ум. отъ *пера* 'удрямъ', екр. **перна** I. 5., мкр. усл. **пернувамъ**, съкрат. **первамъ**; *сѣщ. ср.* **перване**, **перкане** || **пернатъ** II. *прич.* мин. стр. *м.* отъ *перна*; *срав.* *блъснатъ*, *шибнатъ*, *ударенъ* въ *главата*...

перница I.—II. *сѣщ. ж. р.*, ум. **перничка** 'възглавница', отъ *сѣщестъ* *п е р о*; 'въ воденица *колело* съ „пера“, въ които *удря водата*'; отъ *гл.* *п е р а* 'бия'.

перо *сѣщ. ср.*, ум. **перцѣ**; стбълг. **перо**, рус. *п е р о*, пол. *perŭ*, *полаб. perŭ*, гор. луж. *perŭ*, д. луж. *perŭ*, чеш. *perŭ*, словен. *perŭ*, род. *pera* и *peresa*, сръб.-хрв. *perŭ*...; кор. и.-е. *(s)*per-*: **rg...* *лея*, *хвърча*...; *срав.* санскр. *perŭ*-*m* *крило*, *п е р о*..., *zend.* *perŭna* *п е р о*, *крило*, н. перс. *perŭ*, лит. *perŭnas* *крило*, *перка*, нѣм. *Farn* *папратъ*, англ. *fern*, ирл. *raith*, брет. *raden*...; нѣкои *предполагатъ*, че *слав. п е р о* е отъ и.-е. кор. **pet-* (**pet-go-*) и *сравняватъ* грц. *perŭn* *п е р о*, *perŭyks* *крило*, *perŭmai* *лея*, лат. *perŭna* *п е р о*, *крило*...; но отъ *предслав.* **tr-* *не* *изчезва* *t*, ако *се* *излиза* отъ *pet-go; по-вѣроятно *би*

било следоват. съ нулева степен на кор. — *pt-ero > *pego...
перонъ *сжц. м.*; френ.
перпендикуляръ *сжц. м.* отъ рус.; кор. лат. || **перпендикуляр-енъ**, **-ни** *прил. м.*
персона *сжц. жс.*; лат. || **персонал-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **персоналъ** *сжц. м.*
перспектива *сжц. жс.*; лат.
пертурбация *сжц. жс.*; лат.
перука *сжц. жс.*; нѣм.
перушъ *сжц. м.*, обикн. **перушина** *сжц. жс.*, ум. **перушинка**, *сжц. м.* събират. **перушинякъ**.
Перунъ *сжц. м.*: старославянски богъ на гърма ('славянски Зевс' или 'Юпитер'); рус. книжов. перун 'гърмовна стрела, мълния', пол. piorun гъръмъ, гърмовна стрела, полаб. perūdan 'четвъртъкъ', по нѣм. Donnerstag (Donner гъръмъ), чеш. perun, словен. perun.; навѣрно съ наставка -унъ (*срв.* бѣгунъ, пискунъ...) отъ и.-е. кор. *reg- 'бия, удрямъ, пера...', *вж.* пера; *срв.* лит. Perkūnas=Перунъ, гъръмъ, лет. perkūns гъръмъ, санскр. Parjāpuṣas, алб. perëndi', perudī богъ, небе. || **перуника**, **перунига** *сжц. жс.* || **перунишки** *прил. м.* || **перушанъ** *сжц. м.* въ гат. за гърмотевица: скокна перушанъ, подскокна, всичката земя потърси (разтърси).
перустія *сжц. жс.* обл. отъ грц.; *вж.* по-право пирустия.
перушина *сжц. жс.*; производ. отъ перо; *вж.* пердухъ.
пѣрча *гл.* прех. тр. П. 3. || ~ се *гл.* непрх., произв. отъ кор. въ перо, перушина, пердухъ (перчи се като паунъ, като пѣтель на купиче.); *вж.* перя се.
перчѣмъ, **перчѣмъ** *сжц. м.* (**перчѣ** *сжц. ср.*), ум. **перчѣмецъ**, ум. **ср. перчѣмче**, **перчѣмче**; срб.-хрв. perčin, тур. perçem, отъ перс.; навѣно рег-çin 'китайски косичник'; *срв.* обл. прост. чения в м. чиния.; *срв.* особ. обл. **перчѣкъ** *сжц. м.* задняя часть на главата || **перчѣм-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **перчѣмия** *гл.* прех. тр. П. 1. || ~ се *гл.* непрех.
перя (се) *гл.* (не)прех. тр. П. 1. произв. отъ кор. въ перо; *срв.* перча се.
перя въ 3-олч. („безлич.“): пери ме нѣщо 'тика ме' отъ кор. въ напирамъ, 'натискамъ', напоръ, напра, срод. съ пер- въ пера удрямъ...; *срв.* из|би-ва го на лудость...
перяникъ *сжц. м.*; производ. отъ перо.
пѣсъ *сжц. м.* (и старин. **пѣсъ**; *вж.* т.); стб.
пѣсъ, **пѣсъ**, рус. пѣс, б. рус. м. рус. пес, пол. pies, полаб. p'as, гор. луж. pos, дол. луж. pjes, чеш. pes, словен. pes, срб.-хрв. pas...; кор. и.-е. *(s)pek'- гледамъ, пазя; срод. съ санскр. paśu добиткъ, paśu-ḥ

жертвено животно., зенд. pasuḥ; кюрд. rez, осет. fus, fys овца, лат. pecu, род. pecus и pecus, pecoris добиткъ (итал. pecora овца), pecunia пари, гот. faīhu пари, състояние, нѣм. Vieh добиткъ, лит. pėkus добиткъ, старвпрс. pēsku...; славян. пѣсъ е не 'добиткъ', а 'който пази' (добитъка), и.-е. *pek'('u)- 'което се пази (пасе, гледа)', 'добиткъ', слав. ъ въ пѣсъ в м. е поради неудачность (санскрит. paśu — rāśu); нѣкои обясняват пѣсъ отъ съвсемъ др. корень — и.-е. *pik'- шаря, пиша... въ пѣстъръ: писмо...: общослав. пѣсъ споредъ това обяснение е 'шаро'...
пѣсецъ *сжц. м.* 'видъ болестъ', негли отъ кор. въ пѣстърва: пѣстърва; *вж.* пѣсь.
пѣси(й) *прил. м., жс.* пѣся., отъ пѣсь: пѣсъ; бълг. прост. пѣсий сине или пѣсий сине = тур. кьпоолу.
песимизъмъ *сжц. м.*; лат.; против. оптимизъмъ || **песимистъ** *сжц. м.* || **песимистически** *прил. м.*
пѣсница, **пѣсница** *сжц. жс.* = пѣсецъ || **пѣсичивъ** *прил. м.*; *вж.* пѣсецъ.
пѣсоглав-ецъ, мн.-ци *сжц. м.*; *вж.* пѣсь и глава.
пѣсѣсанъ *прил.* (прич. мин. страд. м. отъ пѣсо свамъ се) производ. отъ пѣсь или пѣсецъ).
пѣстѣливъ *прил. м.* || **пѣстѣливость** *сжц. жс.*
пѣстѣль *сжц. м.*, ум. **пѣстѣлецъ**; тур.
пѣстникъ *сжц. м.* (и **пѣстница** *сжц. жс.*) в м. тур. юмрукъ; производ. съ наст. -никъ отъ стб. **пастъ**, рус. пѣсть 'китка на ржката'... ст. рус. = сегаш. кулак 'пѣстникъ', пол. pięść, кашуб. piśc, полаб. pašt, гор. луж. pjasć, дол. луж. pjesć, чеш. pěst', словен. срб.-хрв. pest...; кор. и.-е. *pṛ-: *pen-: *peu-...; *срв.* нѣм. Faust, ст. нѣм. fūst, ст. англ. fýst, англ. fist...; др. кор. степ. и наст. въ лат. pugnus 'пѣстникъ', pugil 'който се бие съ п.', pugna сражение, първично борба съ пѣстници, pugno... бода, pugio кама, грц. pýks 'съ пѣстникъ', pugm' пѣстникъ...
пѣстѣв-енъ, **-ни** *прил. м.* || **пѣстѣвность** *сжц. жс.* || **пѣстѣ** *гл.* прех. тр. П. 1.; стб.
пѣстѣвати обл. стар. **пѣстѣвамъ**...; стб.
пѣстѣвѣ *сжц. м.*; рус. пѣстун 'възпитатель'... обл. пѣстунца 'бавачка', пѣстѣвать 'възпитавамъ', пол. piastun възпитатель, piastować, чеш. pěstiti отглеждамъ, изнѣжвамъ, pěstoun, pěstování развъждане, възпитание, словен. pěstunja бавачка...; негли отъ др. степ. на кор., който въ старослав. питати 'храня'; стб. **пѣштѣ** храна; общослав. *pěstunъ < *pět-tunъ, пѣстѣ < *pět-tili?; бълг. гл. дава основание да се мисли за връзка съ кор. въ постѣя,

- ст. герм. fasten 'постя'...; основно значение 'пазя'; затова стбълг. постити сѧ, както и гот. sik fastan.
- пѣсчавъ** прил. м.; *вж.* пѣсъ, пѣсець || **пѣськѣиня** *сжц. ж.* 'билка за лѣкуване болестъ пѣсець'.
- пѣсякъ** *сжц. м.* 'кучешки зжбъ' || **пѣсянчанинъ** *сжц. м.* за друговѣрецъ (турчинъ), 'пѣся вѣра'.
- пѣтъ** числ. осн.; стб. **ПАТЬ**, рус. пять, пол. pięć, полаб. pať, гор. луж. pjeś, дол. луж. rjeś, чеш. pět, словен. srb.-хрв. pet...; и.-е. кор. *penkʷ-; *срав.* санскр. pañca, pankti-ś, грц. pente, лат. quinque, арм. hing, лит. penki, нѣм. fünf, ст. нѣм. fimf, англ. five, ст. ирл. coic, кимр. pŷpwr...
- пѣта** *сжц. ж.*, ум. **пѣтица**, **пѣтичка**; стб. **ПАТА**, рус. пята, пол. pięta, гор. луж. pjata, дол. луж. pjeta, чеш. pata, словен. peta, srb.-хрв. peta...; кор. и.-е. *(s)pen- пѣна, опинамъ...; *вж.* пѣна, пѣдя; *срав.* ст. прус. pentis, лит. pintis пѣта; pentis тѣпа страна на коса, ūspentis шипъ на пѣтльовъ кракъ, на пѣтл. пѣта...
- пѣтакъ** *сжц. м.*, ум. **пѣтаче**; *вж.* пѣтъ.
- пѣтало** *сжц. ср.*, ум. **пѣталце** 'подкова'; *срав.* грц. pétalon 'подкова, листь отъ цвѣте...'
- пѣтгодиш-ень**, -ни прил. м.; *вж.* година || **пѣтгодишнина** *сжц. ж.* || **пѣтдесѣтъгодиш-ень**, -ни прил. м. || **пѣтдесетгодишнина** *сжц. ж.* || **пѣтдесетлѣтие** *сжц. ср.* книж. стар.; рус. = пѣтдесетгодишнина || **пѣтдесѣтникъ** *сжц. м.* || **пѣтдесѣтница** *сжц. ж.* || **пѣтдесѣтъ** числ. осн.; **пѣтдесѣти** числ. поред.
- пѣтѣлка** *сжц. ср.*, ум. **пѣтѣлица**; стб. **ПЕТАЛА**, **ПЕТЕЛА**, рус. петля, пѣтѣлька, петлица 'видъ нашивка на военни и гражд. дрехи'...; м. рус. петелька, б. рус. петля, пол. pętelka, pętla, pętlica, чеш. pětlice; srb.-хрв. petlja „fibula“...; кор. и.-е. *pen- пѣна, запѣна...; об. слав. *pentel; *вж.* пѣна || **пѣтлѣя** *глагол.* прех. тр. I. б. 'врѣзвамъ'.
- пѣти** числ. поред. м. || **пѣтилѣтие** *сжц. ср.* книж. рус.; 'пѣтгодишнина' || **пѣтима** числ. само за лица отъ м. р.
- пѣтим-ень**, -ни прил. м.; грц. || **пѣтимія** *сжц. м. ж.* || **пѣтимйсамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **пѣтимйша** I. 10., *сжц. ср.* **пѣтимйсване**; грц. epithymō 'желая' съ грц. наст. is.
- пѣтина** *сжц. ж.* и числ. || **пѣтинка** *сжц. ж.* ум. отъ пѣтина || **пѣтица** *сжц. ж.*, ум. **пѣтичка** || **Пѣтко**, **Пѣтканъ** *сжц.* соб. лич. м., *жс.* **Пѣткана** || **Пѣтровъ-день** прил. *сжц. м.* 'день на св. Петка', грц. св. Параскева; н. грц. paraskevi (vi < ст. грц. vi съ „ета“); ἡ Μεγάλη Παρασκευή = 'Велики Петъкъ'...
- пѣтмѣзъ** *сжц. м.*; тур. (перс.); *вж.* пек-мезъ || **пѣтмезарка** *сжц. ж.*
- пѣтмѣсеч-ень**, -ни прил. м. || -ие *сжц. ср.*
- пѣтмина** числ. само за лица м. р. || **пѣтнѣ** || **пѣтнѣдесять** числ. осн., **пѣтнѣдесети** числ. поред.
- пѣтно** *сжц. ср.*, ум. **пѣтнѣ**; старорус. пятьно, рус. пятно, пол. piętno 'клеймо'; кор. вѣроятнo и.-е. *pinkʷ-: *pikʷ...; *срав.* санскр. pinktē изписва, багри. лат. pingo живописвамъ, pictus пѣстъръ...; *срав.* пѣсець; пѣстъръ; **пѣтно** производ. отъ общослав. *pęť- съ наст. -ьно; обл. пѣгавъ 'съ пѣтна, лунички по лицето...' || **пѣтня** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх.
- пѣтократ-ень**, -ни прил. м. || **пѣтолѣст-ень**, -ни прил. м. || **пѣтолистникъ** *сжц. м.* || **пѣтолѣт-ень**, -ни прил. м. || **пѣтолѣтие** *сжц. ср.*; рус.; *вж.* пѣтилѣтие || **пѣтопроцѣнтовъ** прил. м.
- пѣтопрѣст-ень**, -ни прил. м. || **пѣтопрѣстица** *сжц. ж.* р. 'ржка' || **пѣтопрѣстница** *сжц. жс.* || **пѣтопрѣстъ** 'раст. иглика' || **пѣтосрѣч-ень**, -ни прил. м. || **пѣтостѣн-ень**, -ни прил. м. || **пѣтострун-ень**, -ни прил. м. || **пѣточлѣн-ъ** *сжц. м.* || **пѣточлѣн-ень**, -ни прил. м. || **пѣтожгъл-ень**, -ни прил. м. || **пѣтожгълникъ** *сжц. м.*
- Пѣтъръ** *сжц.* соб. лич. м., **Петранъ**, **Петрунь**, **Петрушь**, *жс.* **Пѣтра**, **Петрана**, **Петруна**; грц. Pétros; *сжц.* нариц. ж. р. pétra 'камъкъ, каменъ', тъй че бълг. съответствие на чуждинския 'Петъръ' е—Каменъ; *срав.* френ. Pierre 'Петъръ' — pierre нариц. 'камъкъ', 'каменъ' || **Петрови** **пѣсти** прил. *сжц. м.* 'Петровденски' || **петрѣвка** *сжц. жс.* 'видъ ябълка или круша, що зрѣе по Петровденъ' || **петрѣвски** прил. м. 'Петровденски'. П. пекове, Ивановски мразове || **петрѣвче** *сжц. ср.* (пиле п.) || **Петрѣвъ-дѣнь** прил. *сжц. м.* || **Петрѣвъ-крѣсть** *сжц. м.* 'видъ раст.' || **петрѣвигашчи** *сжц. мн.* 'видъ раст.'
- петрографія** *сжц. жс.*; грц. || **петрографъ** *сжц. м. р.* || **петрографски** (петрографически) прил. м.
- петрожилка** *сжц. жс.* раст. 'жиловлѣкъ'... || **петрѣль** (петрѣлеумъ) *сжц. м. р.*; кор. грц.-латин.
- петружѣль** *сжц. м.* 'раст. магданосъ'; рус. м. рус. петрушка, чеш. petružel, petržel, пол. piotruszka, pietruszka, гор. луж. pjetruska, словаш. përašin, srb.-хрв. peršun, petrasin.. < лат. petroselinum < грц. petroselinon... > френ. persil, нѣм. Petersilie...; *жв.* в с по запад.-слав., както въ Парижъ < Paris, Parisii... || **пѣтура** *сжц. жс.* 'разточено тѣсто на листь', обгга, ум. пѣтурка; *срав.* н. грц. pétalon листь; побѣлг. съ наст. -ура.
- пѣтъкъ** (обл. пѣтокъ) *сжц. м.*, производ. отъ числ. пѣтъ, пѣти || **пѣтъч-ень**, -ни прил. м. || **пѣточнина** (обл.), обикн. пѣтъчнина *сжц. жс.*

пѣт|стотинъ *числ. основ.* || **пѣтстѣт-енъ, -ни** *числ. поред.*

пѣхеръ *сѣщ. м. обл., жс.* пѣхера 'свекър-ва'; н. грц. pentherós свекъръ, pentherá свекърва (и petherós, petherá).

пѣхливанъ (**пѣхлеванъ**) *сѣщ. м., ум. ср.* пѣхливанче, *жс.* пѣхливанка; тур. (отъ перс.; *срав.* балванъ, балабанъ) || **пѣхливанлъкъ** *сѣщ. м.; наст. тур.* -лук || **пѣхливански** *прил. м.* || **пѣхливанство** *сѣщ. ср.* || **пѣхливанщина** *сѣщ. ср.*

пѣхѣта *сѣщ. жс., рус.* пѣхѣта, пол. pięchota; кор. и.-е. въ пѣшь I. || **пѣхѣт-енъ, -ни** *прил. м.* || **пѣхѣтин-ецъ, -ци** *сѣщ. м. р.* || **пѣхѣтински** *прил. м.*

пѣцамъ *гл. прех. тр. III., екр.* пѣчна I. 5., мкр. пѣцнувамъ, пѣцвамъ 'жилна, жегна'; отъ кор. въ пѣка, съ вторично 'смекчение' (ц. в. м. к), както напѣримъ въ з|клицание: кликамъ..; *срав.* жаря, жаркамъ, жарава, жегна: жега..

Пѣци, Пѣцо, Пѣчо *сѣщ. соб. лич. м., ум.* отъ Петъръ; *вж. т.*

пѣчá *обл. прост. гл. в. м.* пѣкá || **пѣчáль** *сѣщ. жс.; стб.* пѣуль < *пѣкъль 'което пече' човѣка; рус. пѣчáль || **пѣчáль, пѣчáла, пѣчáлба** *сѣщ. жс., ум.* пѣчáлбича 'онова, за което човѣкъ се 'пече', залѣга да го има', 'придобивка', чеш. рѣсе, пол. piecza грижа, попечение... || **пѣчáл-енъ, -ни** *прил. м.* || **пѣчáлене** *сѣщ. ср.* старин. отъ гл. пѣчáля || **пѣчáлникъ** *сѣщ. м., 'който печели', жс.* пѣчáлница || **пѣчаловитъ** *прил. м.* || **пѣчаловникъ** *сѣщ. м.* = пѣчалникъ || **пѣчáль стар. обл., обикн.** пѣчеля *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех.; вж.* пѣчалба || **пѣчаля се гл. непрех. тр. II. 1.; вж.** пѣчáль 'скръбь'.

пѣчáть I-II. *сѣщ. м., ум.* пѣчáтець; ум. ср. пѣчáтче; стб. пѣУАТЬ, рус. мал. рус. пѣчáть ж. р., род. печати, пол. pieczęć ж., гор. луж. pjeśat м., чеш. pečet' ж., словен. pečat м., сѣрб.-хърв. pečat м..; навѣрно отъ кор. въ пѣка: удрямъ нагорешенъ пѣчать; *срав.* жиго свамъ; после печатамъ се употрѣбя и за по|тискамаъ буквы възъ книга, френ. im|primer...; отъ слав. нѣм. Pertschaft... || **пѣчáтамъ** *глагол. прех. тр. III., сѣщ. ср.* пѣчáтане || **пѣчáтáръ** *сѣщ. м., жс.* пѣчáтáрка, ум. ср. пѣчáтáрче || **пѣчáтáрски** *прил. м.* || **пѣчáтáрство** *сѣщ. ср.* пѣчáтá-енъ, -ни *прил. м.* || **пѣчáтница** *сѣщ. жс.* || **пѣчáтничка** *сѣщ. жс. ум.* || **пѣчáтѣрѣзачъ** *сѣщ. м., жс.* пѣчáтѣрѣзачка || **пѣчáтѣрѣзачески** *прил. м.* || **пѣчáтѣрѣз-ецъ, -и** *сѣщ. м. р.*

пѣчеля *гл. прех. тр. II. 1.; вж.* обл. стариин. пѣчала || ~ *се гл. непрех.* || **пѣчелене** *сѣщ. ср. р.*

пѣченъ I. *прич. мин. стр. м.* отъ пѣка || **пѣченъ** II. *сѣщ. жс.* 'печиво'.. || **пѣчене** *сѣщ. ср.* || **пѣченица** *сѣщ. м. обл.* 'черенъ дробъ', произв. отъ пѣка || **пѣченка** I. *сѣщ. жс. обл. стар.* 'черенъ дробъ'; *срав.* стѣлг.

пѣУСНЬ, рус. печень 'черенъ дробъ', а почка 'бжбрекъ', чеш. pečenka 'бжбрекъ'.., словаш. černá rečenka 'черенъ дробъ'.. || **пѣченка** II. *сѣщ. жс. обл. в. м. тур.* 'кебабче' || **пѣчивъ** *сѣщ. м. р.* 'баница, млинъ' || **пѣчиво** *сѣщ. ср.* || **пѣчка** *сѣщ. жс.* || **пѣчурка** *сѣщ. жс. р., ум.* пѣчурница || **пѣчурница** *сѣщ. жс.*

пѣшь, пѣши *прил. м. и нар., пѣша нар.;*

стб. пѣшь, рус. пеш, пеша, пол. pieszy, гор. луж. pješi, дол. луж. pješu, чеш. pěší, pěču; *срав.* пѣхѣта, словен. pēs, сѣрб.-хърв. pješe, pješice; коренъ и.-е. *pēd-: *pōd-.. кракъ; *срав.* лат. pes, pedis кракъ, pedester пеши, грц. pōs., pōus, род. ед. podós кракъ, pezós пеши, нѣм. Fuss, англ. foot кракъ, лит. pėsčias пеши, санскр. pā, pā'da-m кракъ... || **пѣшáкъ** *сѣщ. м.* || **пѣшáчка** *сѣщ. жс.* 'посадникъ' || **пѣшехѣдецъ** *сѣщ. м., жс.* пѣшехѣдка || **пѣшехѣдство** *сѣщ. ср.*

пѣшь II. *сѣщ. м.* 'долня пола на дреха'; тур. (перс.), навѣрно срод. съ предход. **пѣшинъ** *нар. прост.* 'първомъ'; тур. (перс.). **пѣшкѣшъ** *сѣщ. м.* 'подарѣкъ'; тур. **пѣшкъръ** *сѣщ. м., ум. м.* пѣшкѣрецъ, ум. ср. пѣшкѣче; тур.

пѣшкѣтъ *нар.; вж.* пѣши.

пѣшь *сѣщ. жс., ум.* пѣщяца; стб. пѣшть, рус. печь, пол. piec, чеш. pec, словен. peč, сѣрб.-хърв. peč, отъ праслав. *pek-ti-s; кор. въ пѣка, наст. -тъ; пѣшь = 'въ което се пече'..

пѣшемáль *сѣщ. м., ум. м.* пѣшемáлецъ, ум. ср. пѣшемáлче; тур. || **пѣшемáлукъ** † (**пѣшемáлтъкъ**) *сѣщ. м.; наст. тур.* -лук, -lik-, -luk; *срав.* бок|лукъ.

пѣшерá, пѣшера; и соб. геогр. Пѣшера *сѣщ. жс., ум.* пѣшерка, пѣшерица || **пѣшчер-енъ, -ни** *прил. м.; отъ коренъ въ пѣшь, пѣка* || **пѣшчерникъ** *сѣщ. м. р.* 'хлѣбъ пѣшникъ' || **пѣшникъ** *сѣщ. м. р., производ. отъ пѣшь < гл. пѣка* || **пѣшничка** *сѣщ. жс.* || **пѣш-ни, пѣшенъ** *прил. м. р.* || **пѣшца** *сѣщ. жс.* 'пѣшь за желѣзна руда'..

пѣ-пи! *межд.* (за викане кокошки, пилета). **пианино** *сѣщ. ср.* || **пиано** *сѣщ. ср.;* итал. || **пианисимо** *нар. (сѣщ. ср.)* || **пианистъ** *сѣщ. м., жс.* пианистка.

пианно *сѣщ. ср. прост.* 'лотария'; итал. bianco 'бѣло'; презъ тур. съ п в. м. б. **пѣвъ** *сѣщ. м. р., произв. отъ кор. въ пия* || **пѣвка** *сѣщ. жс.* 'пиене' || **пѣвни** *прил. м.* 'що се сладко пие' || **пѣвница** *сѣщ. жс., ум.* пѣвничка || **пѣво** *сѣщ. ср.;* кор.

- въ гл. пия || **пиво**варъ *сщц. м.* || **пиво**варница *сщц. ж.* || **пиво**варски *прил. м.* || **пиво**варство *сщц. ср.*
- пие**во *сщц. ср. р.* || **пие**не *сщц. ср.* отъ гл. тр. прех. **пйя**, *вжс. т.*; екр. **пййна** I. 5., мкрат. **пййнувамъ**, съкрат. **пййвамъ** III. || **пйеница** *сщц. ж.* || **пйеница** *сщц. м.* в м. **пйяница**; *вжс. т.* || **пйень** *прич. мин.* страд. м. обл.; *вжс. п. и т.* (пиено-платено I).
- пигмэй** *сщц. м.*; грц. || **пигмэйски** *прил. м.* **пигментъ** *сщц. м.*; латин.
- пиедесталь** *сщц. м.*; френ.
- пйеса** *сщц. ж.*; френ. || **пйеска** *сщц. ж.* ум.
- пйжо** *сщц. м.* 'некръстено дете'; *жс. пйжа* син. голка, гушла...; „звукподр.“ кор. и.-е. *pū-: *pñū- въ пухъ, подпухналъ., рус. пузырь 'мъхуръ'...; *срав.* рус. пйж кълбо, кълбце...; пйжик 'дребень надуть човѣкъ', птица чйжик-пйжик 'пйжит перья'; пйжиться 'надувамъ се'; *срав.* бебе, англ. baby, лет. pūns шишарка, подуточность...; лат. puer момче, puella момиче, санскр. putrá-s синь, дете, pōta-s, pō'taka-s малко на живини, зенд. ст. перс. puθa- синь, лит. puýtis младо животно, млада птица...; стбълг.
- пътнѣл**, **пътнѣть** и т. н.
- пйзма** *сщц. ж.* 'мъсть, инать...'; грц. pisma (i < ст. грц. ei) || **пйзмя** *гл.* прех. тр. II. I. 'мразя...' || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* **пйзмене**.
- пййвикъ** *сщц. м.*, *жс. пййвица* 'видъ птица'; кор. звукподр.; *срав.* рус. пйгалица, обл. пйглица, пйгалка, пйголка 'разни видове птици'; м. рус. пйгычка 'чайка'...; *срав.* нѣм. Fink, англ. finch... || **пййвъецъ** *сщц. м.* обл. 'видъ раст.'; *вжс. пйя* въецъ, пйявица.
- пййнувамъ** *гл.* прех.; *вжс. пйя въ, пйя.*
- пйка** *сщц. ж.*; френ.; кор. лат.-герм.
- пйкамъ** I. *гл.* непрех. тр. III., екр. **пййна** I. 5., (за птица) 'викамъ' 'пйю', 'пйюкамъ...'; звукподраж.; *вжс. пй-пй*, **пййвикъ**. || *срав.* друга отгласна степенъ въ пѣя || **пйкане** *сщц. ср.*
- пйкълникъ** *сщц. м.* = фр. 'писоаръ' || **пйкамъ** II. обл.; *вжс. пйка* я; кор. „звукподраж.“, както въ предход.
- пйкълнт-ень**, **-ни** *прил. м.*; отъ френ. || **пйкълнтность** *сщц. ж.*
- пйкъл** *гл.* (не)прех. тр. I. 6., екр. **пййна** I. 5., мкр. **пйкннувамъ**, съкрат. **пйкннамъ**; стб. **пйнкълнна** 'urina', чеш. píkati, píkati 'пйка'; *срав.* още словен. сrb.-хрв. píkca и пол. píca, píčzka, píčhna 'vulva'... мадж. pícsa, pícs, píť 'vulva'...; *вжс. пйш* камъ; обл. пйца; кор. звукподраж. — нѣм. pissen пйкая, френ. písser...; *сщц. кор.* само *pí-: pť-... || **пйкълне** *сщц. ср. р.* || **пйкълно** *сщц. м.*, *жс. пйкъл* || **пйкълвъ** *прил. м.* || **пйкълвъ-ецъ**, мн. -ци *сщц. м.*, *жс. пйкълвъка* || **пйкълвъность** *сщц. ж.*
- пйкнникъ** *сщц. м.*; англ.
- пйкнй** *сщц. ж. р.*, ум. **пйкнйца** || **пйкочъ** *сщц. ж. р.* (обл. и м.) || **пйкоч-ень**, **-ни** *прил. м. р.* || **пйкочепро**вод-ень, **-ни** *прил. м.* || **пйкочепроводникъ** *сщц. м.* || **пйкочина** *сщц. ж.*
- пйкамъ** III. обл. *гл.* прех. тр. III., екр. **пййна** I. 5., мкр. **пйкннувамъ** 'турямъ' собствено 'пѣхамъ'; кор. въ' друга отглас. степенъ общослав. пѣх х-: *срав.* рус. обл. пйхътъ, пйхѣю 'тласкамъ'... и екр. пхнуть, пол. pchać, pchnąć, чеш. píčhati, словен. pñati, pehnóti, pahnóti...; *вжс. пѣх* амъ II.
- пйла** *сщц. ж.*; стб. **пйлл**, рус. пйла 'ножъ съ зжби', м. рус. пыла, пол. гор. луж. pila, дол. луж. pila, чеш. словен. сѣрб.-хрв. pila...; *срав.* стар. герман.: стар. вис. нѣм. fīla, fīhala, стар. англ. feol, нѣм. Feile, англ. file.. (общогерм. кор. *fih- < и.-е. *př-, *pik'- дѣлбая., *вжс. пй* с м о.) || **пйлица**, **пйличка** *сщц. ж.* ум. || **пйля** I *гл.* прех. тр. II. 1., екр. **пйлна** I. 5., мкр. **пйлнувамъ** III. || ~ се *гл.* прех.; *сщц. ср.* **пйлене**.
- пйлатъ** *сщц. м.* нариц. отъ собств. 'мжчитель', рус. пйлат; *гл.* пйлатить 'мжча'.
- пйлафъ** (**пйлавъ**) *сщц. м.*, ум. **пйлафець**, ум. *ср. р.* **пйлафче**; рус. пйлав (обикн. плов) 'ястие като каша съ овнешко месо', сrb.-хрв. pilav 'варенъ оризъ, оризова каша' тур. || **пйлафчйя** *сщц. м. р.* 'който яде пйлафъ'.
- пйле** *сщц. ср.*, мн. пйлета и пйлци; умал.
- пйленце**; словен. pilić, сrb.-хрв. pile, pilića, pilić; pīlad събир.; полаб. pīlа млада патица, гор. луж. pīlo както въ полаб., дол. луж. pīl'e гжчица.; лит. pīlė, pīlis патица; тур. pīlid пйле; не е заето отъ лат. pulvis; > п у л к а (обл.); отъ кор. звукподр.
- || **пйлекъ** *сщц. м.*, *вжс. пйлякъ*, пйлюкъ || **пйлене** *сщц. ср.* || **пйлегарка** *сщц. ж.* || **пйлешки** *прил. м.* || **пйльи** *прил. м.* = пйлешки (пйля чорба.).
- пйливоръ**, **пйливоръ** обл. *сщц. м.* 'градина' (съ преметъ в м. **пйливолъ**; *вжс. т.* — н. грц. pērivóli).
- пйлигрймъ** *сщц. м.*; презъ рус. отъ зап.-европ.; рус. пйлигрим, пол. pīelgrzym; англ. pilgrim, нѣм. старин. pilgrim; сrb.д. нѣм. pīligrīm; кор. лат.; *срав.* пелерина.
- пйлижникъ** обл. *сщц. м.* в м. пйлешникъ.
- пйлйло** (**пйливо**) *сщц. ср.*
- пйлушка** *сщц. ж.* || **пйля** II. *глаг.* прех. тр. II. 1. 'лупя пйлци' || ~ се *глаг.* непрех. || **пйлякъ**, **пйлюкъ** *сщц. м.* 'хищна птица, що граби пйлета'; стблг. **пйлюкъ**, рус. пйлюк (др. знач.), м. рус. пйлюк, словен. pīljuh, сrb.-хрв. pīljug 'видъ соколъ'...; споредъ вйкть пй-и|пй-ю!; *вжс. пй* камъ I, пйле.
- пйльи** *гл.* прех. тр. I. 6., *вжс. пй* л ѣ я.
- пйлюль** *сщц. м.*; френ.; англ. pill.

пинвамъ (пинувамъ) обл. гл. прех. мкр. екр. пйна I. 5. в.м. пийна, пийну-вамъ, ум. отъ пия.

пингвинъ сщц. м.; лат.

пинци (ед. пинець, пинокъ) обл. сщц. мн. в.м. о пинци 'царвули'.

пйнта сщц. жс. 'видъ малъкъ сждъ за ракия', ум. пинтица; срб.-хрв. pinta, словен. pint.; слав. нѣм. Pinte, ит. pinta...

пионеръ сщц. м.; рус. отъ зап. европ. || **пионерски** прил. м. || **пионерство** сщц. ср.

пйпа сщц. жс., ум. пйпка; вжс. пипе.

пйпамъ гл. прех. тр. III., екр. пйпна I. 5., мкр. пйпнувамъ, съкрат. пйпвамъ III.;

сщц. ср. пйпане; стб. пйпати, хрв. pìpav, срб. пипати, чеш. pìpatì; съ удвоение отъ успор. кор. подобень на и.-е. *(s)p̥hā-.. въ палець, обл. гл. паламъ; вжс. т.; слав. и лат. palpare 'гладейки пипамъ', palma шепа. ., нѣм. fühlen || **пйпавъ** прил. м. || **пйпал-о** сщц. ср., обикн. мн. -а || **пйпалци** сщц. м. мн. || **пипешкомъ** нар.

пйпе I. (пйпи) сщц. ср. въ изказъ: Каквото куко, таквотъ и пипе; кор. звукоподр. въ межд. п!и, п!и-п!и!; пиле; вжс. т.; слав. рус. пйкаты 'издавамъ звукъ', пичуга 'птица', съ удвоение, санскр. pìrakā видъ птица, pìrika-s, грц. pìros птиченце, pìrìzò, лат. pìro, pìrìlage, нѣм. rìeren. ., рус. пипка 'пищѣлка'...; слав. за други птици още: рус. пигалица, обл. пиглица, пигалка, пиголка, м. рус. пыгычка 'чайка'...; успореденъ кор. *bì- вжс. въ бибѣа, бибѣе, алб. bibe. . || **пйпици** сщц. мн. жс. 'кокошинки, кокоши вѣшки', т. е. що се вѣдятъ по 'пипета'

пйпе II. сщц. ср. 'умъ'; вжс. пипе I., пипа (пипка); пипамъ.

пиперъ сщц. м., ум. пиперець || **пиперка** сщц. жс., ум. пиперчица; стб. пйпърь,

рус. перець, пол. pierz, чеш. perř, словен. pper, срб.-хрв. papar...; стар. заемка отъ грц. pèperl (> лат. piper, френ. poivre, нѣм. Pfeffer...); грц. дума отъ санскр. pìpālī 'piper longum'... || **пиперакъ** сщц. м. || **пиперевъ** прил. м. || **пиперестъ** прил. м. || **пиперивъ** прил. м. || **пиперивость** сщц. жс. || **пиперище** сщц. ср. || **пиперливъ** прил. м. || **пиперливость** сщц. жс. || **пиперйжа** гл. непрех. тр. I. 9., сщц. ср. пиперйжене || **пиперко** сщц. м. || **пиперникъ** сщц. м. || **пиперница** сщц. жс. || **пиперожд-ецъ**, мн. -ци сщц. м. р., жс. пиперождка || **пиперче** сщц. ср. ум. || **пиперявъ** прил. м.

пипетница сщц. жс. р. 'болезнь пипка'; вжс. т. || **пйпетничавъ** прил. м.

пйпка сщц. жс., ум. пйпчица 'болезнь по домашни птици...'; малор. пыпотъ, пыпець, бѣлорус. пыпло, пол. пурес; слав. нѣм. Pips 'пипка'; ит. pìpita, фр. pépie,

англ. pìp...; кор. „звукоподраж.“; вжс. пипе I. || **пйпница** сщц. жс.

пйплавъ прил. м., произв. отъ пипамъ; вжс. т. || **пйпкавичъ-ѣкъ, -ки** прил. м. р. ум. || **пйпкавость** сщц. жс. || **пйпкамъ се** гл. непрех. тр. ум. III.; сщц. ср. пйпкане || **пйпнешкомъ** нар. || **пйпнйвъ** прил. м. || **пйпнувамъ** глаг. прех. мкр. усл. III., съкрат. пйпвамъ, екр. пйпна I. 5.; вжс. пипамъ || ~ се гл. непрех.

пйпонъ сщц. м., ум. м. пйпонецъ, умал. ср. пйпонче; срб. пипун; съ 'редукция' на е въ и отъ н. грц. pèronì (pèron), лат. pèro; слав. по народ. етимол. пѣпешъ; папешъ || **пйпонице** сщц. ср. || **пйпоньовъ** прил. м. р.

пйпрень прил. м. 'пиперявъ'; вжс. пиперъ.

пйръ I. сщц. м. книж.; стб. пйрѣ, рус. пир, словен. срб.-хрв. pìr; старин. произв. отъ кор. п!и- въ пия; вжс. т.; за наставката слав. да-рь, грц. dō-to-п: гл. да-мъ...

пйрамыда сщц. жс.; грц.-лат. || **пйрамидаленъ, -ни** прил. м. || **пйрамид-енъ, -ни** прил. м.

пйръ II. сщц. м.; вжс. пирей.

пйратъ I. сщц. м. обл. 'голѣмо дърво за залостване врата'; отъ кор. въ под|пйрамъ, подпра.

пйратъ II. сщц. м. 'морски разбойникъ'; грц. peiratēs || **пйратски** прил. м. || **пйратство** сщц. ср.

пйргъ сщц. м., мн. пиргове 'кула'; стб.

пйртѣгъ, ст. срб. пирѣгъ; отъ грц. pūrgos > въ тур. burgus; слав. Бургасъ; съ разнобразяване на кор. слав. нѣм. Burg, гот. baurgs...

пйрей сщц. м., пировина сщц. жс. 'видъ трева'; стб. пйро 'просо' 'лимець', рус.

пырѣй растение Triticum repens (отъ рода на житнитѣ), ст. руски = лимецъ; м. рус. пырѣй, перѣй, б. рус. пырник, пол. perz, чеш. rug, руг 'пйрей', гор. луж. руг, дол. луж. руг, руго, словен. pìra лимецъ, срб. pìr 'ръжь', pìrjevica = рус. пйрей; кор. и.-е. негли *p̥r̥g- 'първобитно житно растение'...; слав. лит. p̥r̥gāi мн. пшеница, зимница, мн. 'зимно жито', летски p̥r̥gī, ст. прус. ruge кжклица, грц. rugós пшеничено зърно, пшеница, хомер. rugón пшениченъ хлѣбъ...; кор. и. е. *p̥r̥-: *p̥r̥-...; вжс. п!ита, санскр. p̥r̥ga-s млинъ=грѣц. rugós пшеница, англосакс. furs житно растение 'пйявица'...

пйринчъ сщц. м. 'жѣлта медь, сплавъ отъ медь и калай; тур. (срод. съ бронзъ) || **пйринченъ** прил. м.

(пйринчъ II. обл. сщц. м. 'оризъ'; тур., отъ н. перс. birindž).

пйркйя сщц. жс. обл. 'риба костуръ'; лат. perca fluviatilis.

пирогра́фия *сжц. ж.*; грц. пироксилѣнъ *сжц. м.*; грц. пиромѣтъръ *сжц. м.*; грц. пиронъ *сжц. м.*, ум. м. пиронѣцъ, ум. ср. пиронѣ; срб. пирон, влаш. pirop, н. грц. piropi (pi съ ei или „ита“), итал. област. pirop ...

пиротѣхника *сжц. ж.*; грц. || пиротѣхникъ *сжц. м.* || пиротѣхнически *прил. м.*

пирпѣркамъ *гл. непрех. тр. III.*, 'махамъ криле', съ удвоение отъ кор. въ перо; *вж. т.* || пирпѣркане *сжц. ср.* || пирпирѣя *сжц. ж.* обл. 'гърдо ходене'...

пиростѣя, пирустѣя *сжц. ж.*; грц.

пирувамъ *гл. непрех. тр. III.*, *сжц. ср. р.* пируване; рус. пировать; *вж. сжц.* пиръ, *гл. пия* || пиршество *сжц. ср. р.*; стб.

пиръшѣство || пиршѣствувамъ *глагол. непрех. тр. III.*

пирусъ *сжц. м.* обл. прост.; грц. pygostiá. пирсъ *межд.* (за пждене на котка) || пирса I. *сжц. ж.*, детска дума за 'котка'; 'звукотподраж.'; *срав.* маца; нѣм. Mieze... пирса II. обл. *сжц. ж.* 'смола, зифтъ'; н. грц. píssa < лат. píx < нѣм. Pech; *срав.* пекло, пѣкъль.

писалище *сжц. ср.* || (писаджия *сжц. м.* обл. прост.; съ тур. наст. 'писарь') || писалищ-енъ, -ни *прил. м. р.* || писалка *сжц. ж.*, ум. писалчица || писанъ *прич. мин.* страд. м. отъ пиша || писана трѣва *прич. мин. стр. и сжц. ж.* 'нѣкакво растение' || писанѣ *сжц. ср.* стар. Свещено Писане || писане *отглагол. сжц. ср. р.* отъ пиша || писарь *сжц. м.*, *ж.* писарка, умал. *ср.* писарче; ум. хул. писарушка || писарски *прил. м.* || писарство *сжц. ж.* || писарница *сжц. ж.* 'кантора, бюро' || писателъ *сжц. м.*, *ж.* писателка, ум. *ср. р.* писателче || писателски *прил. м.* || писателство *сжц. ср.* || писачъ *сжц. м.*, *ж.* писачка || писачески *прил. м.* || писачество *сжц. ср.* || писвамъ I. *гл.* прех. мкр. III. отъ тр. пиша I. 10., екр. (I.) писна I. 5., мкр. (I.) писнувамъ III., различ. писна II. (пискамъ) || писѣць *сжц. м.*, мн. писци.

пискаль *сжц. м. р.* 'риба кротушка', рус. пискаръ, пол. piskorz, чеш. piskoř, словен. piskog, сърб.-хърв. piskog; *срав.* лат. piscis риба, нѣм. Fisch, англ. fish...

пискало *сжц. ср.* || пискамъ *гл. непрех. тр. III.* и екр. (II.) писна I. 5., мкр. (II.) писнувамъ III. пишя II. 2.; стб. пискати, пиштж, рус. пишѣть, пишцѣ, екр. пискнуть, м. рус. пыщаты, пол. piskac, pis(k)nac, кашуб. piskac, гор. луж. pišćec, дол. луж. pišćaš, чеш. piskati, pisknouti, словен. piskati, I. ser. pišćem, сърб.-хърв. piskati, piskat...; звукоподраж. кор.*pi-; sk-е разширение на кор. или приставка —*pisk-; *срав.* санскр. piščhōḡā, piščhōḡā свирка флейта, лит. rūški, pyškė'ti праскамъ.,

исланд. pískra шумоля, шѣпна.; *вж.* пипе I. || пискане *сжц. ср.* || пискливъ *прил. м.* || писливо *нар.* || писливость *сжц. ж.* || пискотъ *сжц. м. р.* 'пискъ' || пискотница *сжц. ж.* || пискуданъ *сжц. м.* || пискунъ *сжц. м.*, ум. м. пискунець, ум. *ср.* пискунче.

пискюль *сжц. м. р.*, ум. м. р. пискюлець, ум. *ср.* пискюлче; тур.

писмѣтъ *сжц. м.* прост. вм. пексимѣтъ.

писмо *сжц. ср.* отъ кор. въ пиша, писакъ || писменъ *прил. м.* || писмовникъ *сжц. м.* || писменость *сжц. ж.* || писмов-енъ, -ни *прил. м.* || писмовникъ *сжц. м.* || писна I. *гл.* прех. екр. отъ пиша I. 5., мкр. писнувамъ I., писвамъ I.

писна, писнувамъ II. *глагол. непрех.*; *вж.* пискамъ || писукамъ *гл. непрех. тр. ум. III.*; *вж.* и писукамъ; *сжц. ср.* писукане || пискъ *сжц. м.*

писоаръ I. *сжц. м.*; френ. 'пикалник'.

писъмце *сжц. ср.* ум. отъ писмо; кор. *вж.* пиша.

писю, писю *межд.* за викане котка; против. *вж.* писъ!

писюкамъ *гл. непрех. тр. ум.* отъ пискамъ; *сжц. ср.* писюкане; *вж.* и писукамъ, писукане.

питъ *прич. мин. стр.* отъ пия; *вж.* пиенъ.

пита *сжц. ж.*, ум. питка.; стб. питати, питати 'храня', пишта (<*pitja) храна', рус. питать, питаю, пол. pića „провиантъ“, чеш. гл. pitati, сщцеств. píce кърма, фуражъ, гор. луж. дол. луж. píca, словен. срб.-хърв. pilati...; кор. и.-е.*pei-:*pī-...; съ разшир. t—*peit-...; *срав.* лит. pētūs (piētūs) обѣдъ, санскр. pitu-s ядене, храна, зенд. pituš, осет. fid, fyd mесо, ст. ирл. ithim (<*pit-) ямъ, hith зърно, жито..., ст. сканд. feitr ухраненъ, тученъ, нѣм. feist тлъсть...; сравнявать и кор. въ паса, паша... *вж. т.*: *срав.* още папо, лат. panis, ит. рапе, френ. pain хлѣбъ...

питагорѣ-ецъ, мн. -йци *сжц. м.* отъ соб.; грц. || питагорѣйски *прил. м.* || питагоровъ *прил. м.*

питамъ *гл.* прех. тр. III., стб. питати, рус. питать, м. рус. пытаты, бѣлорус. пытаць „питаць“, обл. рус. распытать 'разузнавамъ', допытаться = литер. дознаться...; пол. pytać, гор. луж. pytać, дол. луж. pytaš, чеш. ptáti, старин. pytati, словен. срб. хърв. pitati; кор. и.-е.*pī-:*pī-...; *срав.* санскр. pṛaṇā'ti очиства, лат. putāre смѣтамъ, обмислямъ, мисля..., pūrus чистъ... грц. pērytios неразумень || питане *сжц. ср.* || (питанка *сжц. ж.*).

питарь *сжц. м.* 'кравай, пита' || питѣ *сжц. ср.* умал., питѣнце ум. отъ ум. || питень *прил. м.* || питѣнки *сжц. ж.* мн. || питица *сжц. ж.* ум., питичка ум. отъ ум. || пит-

ка *сжц. ж. ум.*: *вж.* пита || **питовия** *сжц. ж. обл. стар.*: трева питовия 'що храни, угоява' || **питов-енъ, -ни** *прил. м. обл.* вмѣсто питоменъ, отъ кор. въ гл. стб. питати 'храня' || **питом-енъ, -ни** *прил. м.*, произв. отъ прилаг. = прич. сег. страд.

питомія *сжц. м.* 'видъ растение'; негли отъ кор. въ стб. питати 'храня'.

питропъ *сжц. м. р.* прост. вмѣсто епитропъ; гръц.

питулица *сжц. ж. ум. обл.* 'мекица'; *вж.* пита || **питуличаръ** *сжц. м.* || **питуличарница** *сжц. ж.* сждъ за пържене мекици.

пиувийка *сжц. ж.* 'птица Vanellus cristatus'; рус. пигалица; пиглица, пигалка.; кор. звукоподр. *pi-; *срав.* пискамъ, писукамъ, пипе... || **пиукамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **пиукане**.

пиутка *сжц. ж. обл. вм.* пиявица; кор. въ пия.

пихтия *сжц. ж. ум.* **пихтийка**; отъ грц.; *срав.* н. грц. рахѳitis (рахѳита, i < η „ета“). тлъстина... || **пихтѳсвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* пихтѳсамъ III., || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **пихтѳсване**.

пица *сжц. ж. обл. прост.*; *срав.* чеш. píkati, pískati пикая, пол. pisa, pichna, piczka, словен. pícka vulva, маджар. picca, pics, pit...; *вж.* пикая; пичъ...

пиция *сжц. м.* 'стиснатъ, скжперникъ'; отъ кор. въ пѣна, за|пинамъ и пека; *срав.* петелка; за|пекъ, за|печенъ; *вж.* и ция.

пичъ *сжц. м.* 'незаконно родено дете'... 'копиле'; 'странично отъ корена изникнало стѣбло'; тур.; кор. негли ар-алт.; *вж.* пикая... || **пичлемѳ** *сжц. ср.* || **пичка** *сжц. ж.* прост. обл. = vulva — 'що пикае'; *срав.* пишка || **пичкар-инъ, -ъ** *сжц. м.* прост. || **пичкарлѳкъ** *сжц. м.* прост., съ наст. тур. || **пичкарски** *прил. м.* || **пичкарство** *сжц. ср.*

пйша *гл.* прех. тр. I. 10., *екр.* (II.) пйсна I. 5., *мкр.* пйс(н)увамъ, *съкрат.* пйсамъ III., стб. **пйсати, пйшиж**, рус. писать, пишу, пишешъ, м. рус. пйсаты, пол. pisać, гор. луж. pisać, дол. луж. pisaś, чеш. psáti, словен. сѳрб.-хѳрв. pisati, pšiem...; кор. и.-е. *rei-k'- пѳстря, багрѳ...; *срав.* старопрус. reišāi пише, лит. pėšiū чѳртая, пиша...; санскр. piś- украшавамъ, pēśa-s образъ, багра...; *зѳнд.* paēsa- м. и ср. 'украса'..., ст. перс. nipistanaiy пиша, н. перс. niwišān, грц. poikilos пѳстъръ, санскр. pingalá-s piñjāra-s червеникавъ...; *вж.* пѳстъръ || **пишбобъ, пишпойпъ** *сжц. м.* обл. 'раст. блѳнъ', наричано обл. и 'шаръ' || **пиши-попадййна** *сжц. ж.* 'невѳстуйка' || **пиширогъ** *сжц. м.* 'охлювъ, пѳлжекъ'; *срав.* пасмолецъ, лигавецъ.

пишманъ *прил.* неизм.; тур. отъ перс. (pāš-i-mān 'който отпосле се размисля'...; кор. mān- и въ лат. mens, mentis мисълъ, въ по|мнѳя, мнѳение... || **пишманлѳкъ** *сжц. м.*, наст. тур. -lyk || **пишманя** *се гл.* непрех. тр. II. 1.

пйшъ!-пйшъ! *межд.* дет. бѳлбол. за пикаене || **пйшка** *сжц. м.* дет. дума за tembrum virile, кор. звукоподр. въ пикая; пика; *срав.* нѳм. pissen, фр. pissier...; *вж.* пичъ... || **пйшкамъ** *гл.* прех. тр. III., *ум.*; дет. бѳлболна дума.

пищѳвъ *сжц. м.*, *ум. м.* **пищѳвецъ**, *ум. ср.* **пищѳвче**; **пищѳбъ** *сжц. м.*, *ум. м.* **пищѳблецъ**, *ум. ср.* **пищѳбче**, народ. обликъ на **пистолетъ**; рус. пистолет, фр. pistolet, чеш. pistol...; обикн. се тѳлкува отъ името на гр. Пистоя въ Италия, който се славѳлъ съ изработка на оржжия (Pistoja, pistoliers...)

пищя *гл.* непрех. тр. II. 2., *сжц. ср.* **пищѳне, пишѳние**; *вж.* пискамъ, писъкъ || **пищялѳ** *сжц. м.*, *ум. м.* **пищялецъ**; стб. **пнштѳлъ** *ж. р.*; **пищялка** (стар. по-точно **пищѳлка**) *сжц. ж.*, *ум.* **пищялчица**; стб. **пнштѳлъ**.

пйя *глагол.* прех. тр. I. 6., *екр.* **пййна** I. 5., *мкр.* усл. **пййнувамъ** III., *съкрат.* **пййвамъ, сжц. ср.** **пйене, пййнуване**; стб. **пнпн, пѳж, пнж**; рус. пить, пью; м. рус. пыты, пол. pić, полаб. pait, гор. луж. pić, д. луж. piś, чеш. pítí, словен. сѳрб. хрв. pítí, píjet; кор. и.-е. *rei-: *rō(i)- (*rō-)...; *срав.* санскр. pítī-ś питие, pā'tī 'пие', причаст. pítā-s, pibatī пие; ст. прус. роūt пия, лит. pū'ta пиръ, pė'nas млѳко, грц. pínō, еол. τώνω, pínōn 'ечмичено питие', пиво, рѳма, рѳтос, рѳсис питие, н. грц. potfirion 'чаша' (ti < η съ „ета“), лат. pōtor пиячъ, rōculum чаша, албан. pī, стар. ирл. ibid пийте... || **пйявецъ** *сжц. м.* 'раст. пиявица' || **пйявица** *сжц. ж.* 1) живина лат. итал. sanguisuga 'кѳрвосмукачка' 2) житно раст. лат. Lolium temulentum 'упойтелно жито' || **пйявичка** *сжц. ж.* *ум.* || **пйявка** *сжц. ж.* обл. 'пиявица' || **пйяне** *сжц. ср.*, *вж.* пйене || **пйянь** *прил.* (нѳког. прич.) *м.* || **пйянець** *сжц. м.* || **пйяница** *сжц. м. и ж.* || **пйяниче** *сжц. ср.* *умал.* || **пйянство** *сжц. ср.* || **пйянствувамъ** *глагол.* непреход. тр. III., *сжц. ср.* **пйянствуване** || **пйянушко** *сжц. м.* обл. 'пияница'.

пйяца *сжц. ж. р.*; итал.; по итал. писане, пикаца.

пйячъ *сжц. м. р.*, *ж.* **пйячка** I. || **пйячка** II. *сжц. ж.* обл. = пиене.

плавъ *прил. м.* обл. старин. 'бѳложълтъ; сивосинъ'...; стб. **плактъ**, рус. половой, чеш. plavý, сѳрб.-хрв. plaví синъ; русъ...;

отъ сжщия кор. е ст. слав. име на куманитѣ (тур. kök-maп 'синеокъ човѣкъ') — рус. половцы, чеш. plavci...; кор. и.-е. *pal-...; *срав.* лит. pãlvas, лет. pãls жълтеникавъ..., латин. pallidus бледенъ, pallor бледность, ст. вис. нѣм. falo бледенъ, бѣлизникавъ, нѣм. fahl и falb, грц. peliós тъмно синь, poliós сивъ..., санскр. palitá-s сивъ, зенд. rouguša-, ср. ирл. lath, арм. alikh побѣлѣла брада, бѣли коси, alevog сивъ...

плавамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. **плавна** I. 5., мкр. **плавнувамъ** (**плаввамъ**) III., стб.

плавати, рус. плавать, м. рус. плиты, пол.

pluwać, полаб. plaije, гор. луж. plować тека, дол. луж. plavić, чеш. plavati, срб.-хрв. plivati...; кор. и.-е. *plōu- редомъ съ *plou- въ **п л у в а м ъ**; *срав.* санскр. plávate плава..., plavá-s лодка, плаване; птица патица = бълг. обл. старин. п л о в к а, грц. pléb в м. pléfo, бжд. pleúsomai (plev-), латин. pluvius дъждъ, нѣм. Fluss рѣка... || **плаване** *сжщ. ср.* || **плавател-енъ**, **-ни прил. м.** || **плавателность** *сжщ. жс.* || **плаватель** *сжщ. м.* || **плавачъ** *сжщ. м., жс.* **плавачка** || **плав-енъ**, **-ни прил. м. р.** || **плавность** *сжщ. жс.* || **плавунъ** *сжщ. м.*

плавя *гл.* прех. тр. II. 'правя да плава...'; *вж.* предход. || ~ **се гл.** непрех.

плагиатъ *сжщ. м.*; кор. лат.-грц. || **плагиаторъ** *сжщ. м.* || **плагиатство** *сжщ. ср.*

пладвамъ *гл.* непрех. тр. III., в м. **пладнувамъ**; *сжщ. ср.* **пладване.**

пладень *сжщ. м.* обл. 'пладне'; *срав.* рус. полдень, род. полудня (и полдня, п. не прошло) || **пладне** *сжщ. ср. р.*; ст. бълг.

полоудъне, **пладъне** (производ. отъ *pol(ъ)дъне 'половината на деня'); малорус. полудень, полуденок, бѣлорус. полудзень, полдня, полудне, пол. południe, кашуб. rawnie, чеш. poledne, словен. poludne, срб.-хрв. rōdne, pladne...; съставна дума отъ общослав. полъ 'половина' и дъне, род. п. ед. ч. отъ день, общослав. дънь || **пладненъ** *прил. м.* || **пладнешки** *прил. м.* || **пладнило** *сжщ. ср. р.* || **пладнина** *сжщ. жс.* || **пладнище** *сжщ. ср.* || **пладнувамъ** *глагол.* непрех. тр. III.; м. рус. полудновати, срб.-хрв. plandovati; *сжщ. ср.* **пладнуване** || **пладня гл.** непреход. тр. II. 1.; *сжщ. ср. р.* **пладнене** || **пладня** *сжщ. жс.* (пладня гореща у П. К. Яворовъ) редомъ съ обикн. **пладне** *сжщ. ср. р.*

плавница *сжщ. жс.* || **плавъ** I.—III. *сжщ. м.*, рус. плъоз, пол. plōza 'плазъ на шейна', чеш. plaz 'часть на плугъ...'; отъ друга отгласна степ. на кор. въ пълъяз (пра-славян. *polz-ъ) || **плавей** *сжщ. м.* 'стрѣм-на горска пжтека'...

плазма *сжщ. жс.*; грц. (прото)плазма); *вж.* пластиченъ.

плайвасъ *сжщ. м.* обл. 'моливъ' (н. грц. moluvi олово; моливъ); отъ южнотѣм. Blei|weiss (обл. нѣм. b > p) 'оловно бѣлило'; *срав.* Blei|stift 'моливъ' Blei 'олово'...

плакъ *сжщ. м.*; *вж.* плачъ || **плагане** *сжщ. ср. р.*

плака *сжщ. жс.* 'плоча за писане'; н. грц. pláka (вин. п. ед. отъ pláks).

плагедъ, **плагенда** *сжщ. жс.* обл. 'баница, млинъ'; *срав.* лат. placenta (чрезъ новогрц., затова съ к и нд!); ит. placenta; *срав.* палачинка || **плагета** *сжщ. жс.* обл. = **плагенда.**

плагирамъ *гл.* прех. III. съ нѣм. наст.; *вж.* плака.

плагия *сжщ. жс.*; отъ н. грц. plaki = нѣм. Ragout [отъ фр. ragoûl] (особ. отъ риба).

плагна *гл.* прех. тр. I. 5., мкр. усл. **плагнувамъ** III., съкрат. **плагвамъ**; стбълг.

плагати, **плагати**, рус. полоскати, малор. полоскати, бѣлорус. полоскаць, пол. plōkać, горно луж. plōkać, чеш. plákati, pláknouti, словен. plákati, spláknoti, spláhnoti, срб.-хрв. plákati, pláćem...; кор. и.-е. *pol-k-, затова въ рус. съ пълногласие, а въ полски plō-; сжщински кор. е само *pl-... (:*pol-) въ **плавамъ**, **плувамъ**; *срав.* особ. грц. plūpō = мия, кор. и.-е. *plu-! санскр. palrūláyati отмива, palrūlita-s мить (съ пепеляна вода), palrūlāpa-m вода за пране...

плавмамъ *гл.* непрех. тр. (мкр.) III., екр. **плавма** I. 5., мкр. **плавнувамъ**, съкрат. безъ ну-; *сжщ. ср.* **плав(ну)ване** || **плавменъ** *сжщ. м.* стар. 'плавмъкъ', както

каменъ: камъкъ; стб. **плавмы**, вин. п. **плавмень**, рус. нар. поломя, книж. отъ стб. плавма, м. рус. поломя, пламе, пламин и поломень, б. рус. поломя, польмя, пломень, пламя..., дол. луж. plōmje, гор. луж. plōmjo, пол. plōmień, чеш. словен. срб.-хрв. plāmen; *вж.* **плавмъкъ** || **плавмен-енъ**, **-ни прил. м.** || **плавменно нар.** || **плавменность** *сжщ. жс.* || **плавменица** *сжщ. жс. р.* || **плавменче** *сжщ. ср. ум.* || **плавмикъ**, (**плавмикъ**) *сжщ. м.* стар.; стб. **плавмыкъ**

|| **плавмиче** *сжщ. ср. ум.* старин. || **плавмливъ** *прил. м.* || **плавмливость** *сжщ. жс.* || **плавмя гл.** непрех. тр. II. 2.; *сжщ. ср.* **плавмтене** || **плавмъкъ** *сжщ. м. р., ум. м.* **плавмъчець**, ум. *ср.* **плавмъче**; стбългар. **плавмыкъ**, съ наставка -къ къмъ първич.

плавмы; *вж.* и пламенъ, предслав. *polmen: *polmōn-... друга отгласна степенъ на кор. въ гл. палити, въ сжществ. пелпелъ; *вж. т.*

планета *сжщ. жс.*; грц. || **планет-енъ**, **-ни прил. м.**

плани|метрия *сжц. ж.*; гръц. || плани|ме-
трически *прил. м.*

планина *сжц. ж.*, ум. планинка I. и плани-
ниция; стб. планина, малорус. поло-
нына 'висока равнина', чеш. planý без-
плоденъ, горски, сръб.-хрв. planina 'пани-
нинска гора'...; и.-е. кор. *pol- : *pel-...
простирамъ се...; ст. исланд. fell, fjall
планина, fold земя, поле, нѣм. Feld поле,
лат. plānus равенъ, нар. palam явно, от-
крито., ср. ирл. lathaig мѣсто, площъ...
|| планинѣць *сжц. м.*, *ж.* планинка II.,
ум. ср. планинчѣ || планинѣць *прил. м.*
р. || планински *прил. м.* || (планинчовъ
прил. м.).

планирамъ *гл.* прех.; кор. лат. съ наст.
нѣм. || плани|сфера *сжц. ж.*; лат.-гръц.

плантация *сжц. ж. р.*; лат. || плантаторъ
сжц. м. р.

пласа *сжц. ж.* обл. старин. 'пасмо вълна,
кога се влачи на даракъ'; стб. паса,
рус. м. рус. б. рус. полоса ивица, ивица
земя, ивица ливада..., чеш. plasa, словен.
plasa 'ravnicna na gor', хърв. plasa = лат.
'argvum', сръб. plasa leda 'кжсь ледъ...';
кор. и.-е. *pol-... простирамъ се, протѣ-
гамъ се; *вж.* планина; *срав.* нѣм. Flur
поле (ниви, ливади.), ср. нѣм. vluor
земя, ливада..., ср. дол. нѣм. vlōt ливада...

пласть *сжц. м.*, ум. м. пластѣць I., ум. ср.

пластче; стб. пасть, рус. пласт, чеш.
plást пита воцина, словаш. plást' (medu),
пол. plást гор. луж. plást пита медъ,
словен. plást малъкъ купъ сѣно, plasta
пласть, сръб.-хрв. plást.; кор. и.-е. *plō-t-,
наст. *to-s-; и.-е. *plō- : *pol- : *pel-... *вж.*
по-горе подъ паса; -t следъ *plō-t-
> *plást корененъ опредѣлитель или
корен. разширение; *срав.* лит. plātūs,
гръц. platýs, широко, лет. plātīt разпро-
стирамъ; пол. plaski плоскъ; лет. plaskains
(plāskains) плоскъ, гладкъ, ра-
венъ и широко, plakt ставамъ, съмъ пло-
съкъ лит. plókščas плоскъ, гръц. pláks
вин. п. ед. pláka плоскость, равнина...
вж. плоча || пластѣсть *прил. м.* || пла-
стѣць II. *сжц. м.* 'който пласти'.

пластика *сжц. ж.*; гръц. || пластиченъ, -ни
прил. м. || пластичность *сжц. ж.*

пластинка *сжц. ж.* умал.; *вж.* пласть;
срв. пластика.

пластъръ *сжц. м.* 'видъ лапа на листъ'...
стб. пластырь, рус. пластырь, пол. plastr...;
отъ лат. роман. plastrum < лат. грц. ém-
|plastron; нѣм. Pflaster...; по кор. срод. съ
плоскъ и предходн. думи (пласть)...

пластовълнка *сжц. ж.* 'овца съ вълна
гжста'... || пласть *гл.* прех. тр. II. 1., *сжц.*
ср. пластѣне; *вж.* пласть.

платъ *сжц. м.*, ум. м. платѣць (I.), ум. ср.

платче; стб. платъ, рус. плат; платье
'дрехи'; платок 'кърпа.', пол. plát, гор.
луж. plát, дол. луж. plát; кор. изт.-европ.
*plā- : *pol-...; праслав. разширенъ 'ко-
ренъ' *plāt-; *срав.* санскрит. paṭa-s тѣ-
канъ, кжсь платъ, кърпа... (t отъ и.-е. *It,
изт.-европ. *polt); нѣм. falten сгъвамъ,
Falte гънка, лат. du|plus двоенъ, гръц.
diplós, diploús...; *вж.* платно || плата
сжц. ж., ум. платица; стблг. плашта
(шт < *tj, общослав. *platja), рус. плата,
пол. plasa, чеш. pláse, сръб.-хрв. пласа...;
отъ кор. въ платъ: кжсове платъ сж
служили като размѣнно срѣдство, както
и кожи, добитъкъ и т. н.; заплащамъ,
заплата = давамъ платъ...; *вж.* пла-
тѣць II. *сжц. м.* || платка *сжц. ж.* = плата,
заплата; *срв.* за наст. рус. платок 'кърпа'.

платанъ *сжц. м.*; гръц.-лат.

платѣжъ *сжц. м.*; *срв.* плата || платѣж-
-енъ, -ни *прил. м.* || платежо|спо|сбб-
-енъ, -ни *прил. м.* || платежо|способ-
ность *сжц. ж.* || платѣнъ *прич.* мин. стр.
(прил.) м. || платѣць II. *сжц. м.* || платимъ
прич. сег. стр. м.

платйка *сжц. ж.*, платица 'видъ риба';
рус. плотва, плотица, м. рус. плитка, пло-
тычка, пол. płocica, płotka, словен. plati-
ca, platnica, гор. луж. plóćica; *срав.* срѣд.
лат. platissa; лат. platissa (отъ кор. на
грц. platýs) се предава на рус. камбала,
плоскуша; думитѣ ще да сж тогава
негли сродни...

платина *сжц. ж.*; рус. платина; испан.

платка *сжц. ж.*; *вж.* плата.

платно *сжц. ср.*, ум. платнѣнце, платнѣць;

стб. платно, рус. полотно, м. рус. б. рус.
полотно, пол. płotno, чеш. plátno, сло-
вен. platno, сръб.-хрв. platno..., отъ кор.
въ платъ; *вж.* т.; (праслав. *pol-t-yno)
|| платнъръ *сжц. м.*, *ж.* платнърка, ум.
ср. платнърче || платнърски *прил. м.* и
нар. || платнърство *сжц. ср.* || платнѣнъ
прил. м. || платникъ *сжц. м.* || платнище
сжц. ср. || платнянъ (платнѣнъ) *прил.*
м.; стблг. платнѣнѣ, съ разподоблен.
платнѣнѣ || платнѣнка (платнѣнка) *сжц.*
ж. || платнянки *сжц. ж.* мн. ч. 'долни
гащи'.

плато *сжц. ср.*; френ.

платонически *прил. м.* отъ соб. || плато-
низъмъ *сжц. м.*

плат|форма *сжц. ж.*; рус. платформа; отъ
зап.-европ. (френ...).

платя *глагол.* прех. тр. II. 1., мкр. плашамъ
III.; кор. *вж.* въ платъ.

плáхъ I. *сжц. м.* 'уплахъ' || плáхъ II. *прил.*
м.; стб. плахъ 'боязливъ', рус. полóх.
переполóх 'уплахъ...'; м рус. полóх, по-

лохльвий, пол. płochy, дол. луж. porloch, чеш. plachý, словен. срб.-хрв. plah...; кор. и.-е. *pel-: pol-... удрямъ, бия.; *срав.* грц. pelemizomai треперя, rólemos война, гот. us|filma изплашенъ, извънъ себе си, ст. сканд. felms|fullg изпълненъ съ страхъ, felmtg страхъ, лат. palpitare трептя... || **плахтуя, плахуя** *гл.* непрех. тр. I. б. 'плаша се'.

плацукамъ *глагол.* прех. тр. III., ум. отъ плача, плакна; *вж.* т.

плáčь *сжц. м.*; стб. **пЛАУЪ**, рус. плач, пол. płacz, чеш. pláč, срб.-хрв. plač... || **плáча** *гл.* непрех. тр. I. 10.; стб. **пЛАКАТИ, ПЛАУЖ**, рус. плакать, пол. płakać, полаб. plokati, гор. луж. plakaś, дол. луж. plakaś, чеш. plakati, словен. срб.-хрв. plakati, plačeti...; и.-е. кор. *plāk- (*plāk-): *plāg- (*plāg-): удрямъ, бия...; *срав.* лит. plakù, plakti бия...; грц. plḗssō plḗttō, сжц. ж. р. plēgē, дор. plāgā' ударъ, лат. съ носова вставка plango бия, бия се въ гърдитъ, оплаквамъ, ст. саксон. flōkan, ст. нѣм. fluohhōn, нѣм. fluchen проклинамъ ст. ирл. lēn (*plakno) оплакване, скръбъ, lēn рана, lēssaim силно удрямъ... || **плáчащъ**, „плачещъ“ *прич.* сег. действ. („прил.“) *м.*; отъ рус. „плачущъ“ || **плáчѣв-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **плáчѣвно** *нар.* || **плáчене** *сжц. ср.* = **плáкане** || **плáчѣць** *сжц. м. р.* ум. || **плачешкомъ** (**плачешкѣмъ**, **плачешкáта**) *нар.* || **плáчка** *сжц. ж.* 'плачъ' || **плáчко** *сжц. м.* 'който плаче' || **плачливъ** *прил. м.* || **плачливо** *сжц. м. р., ж.* **плáчла** || **плачлив-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **плачливо** *нар.* || **плачливость** *сжц. ж. р.*

плáша *гл.* прех. тр. II. 3., кор. *вж.* п л а х ъ || **плáшащъ** *прич.* сег. действ. *м.* || **плáшене** *сжц. ср.* || **плашйло** *сжц. ср.* || (**плáшйлка** *сжц. ж.*) || **плашливъ** *прил. м.* || **плашлив-ецъ**, мн. -ци *сжц. м. р., ж.* **плашливка** || **плашливо** *нар.* || **плашливость** *сжц. ж.*

плашйци *сжц. ж.* мн. 'дребни рибета'; *срав.* платика, платица || **плашичáрь** *сжц. м.*

плáщъ *сжц. м.*; старобълг. **пЛАШТЬ**, рус. м. рус. плащ, м. рус. плащок 'младенческа риза', пол. płaszcz, гор. луж. plášč, дол. луж. plaś, чеш. plášť, словен. plašč, plajš, срб.-хрв. plašt...; производ. отъ кор. на пласть, *stj > šč, št, но сжцински и.-е. кор. е само *plā-: *pel-, *pol-...; *вж.* платъ, платно; *срав.* и плосъкъ.

плáщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. платя II. 1. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжц. ср.* **плáщане**; кор. *вж.* плата, платъ || **плáщáчъ** *сжц. м.*; *вж.* платець II.

плащаница *сжц. ж.*; стб. **пЛАШТАНИЦА**; *вж.* плащъ.

плебей *сжц. м.*; лат. || **плебейски** *прил. м.* || **плебейство** *сжц. ср.*

плеврйть *сжц. м.*; грц. || **плеврйт-енъ**, **-ни** *прил. м.*

плѣзя *глагол.* прех. тр. II. 1. || ~ **се**; стб.

пЛѢЖЖ, **пЛѢСТН**, рус. полóзить, полóжу, словен. plēzati катеря се, 'чеплезя се', пол. płożyć się пълзя, чеш. plžiti se..., др. коренна степ. на пълзя, плазь || **плѣзмина** *сжц. ж.* 'влака, колѣно корень...'

плѣме *сжц. ср.*; стб. **пЛѢМА**, рус. племя, пол. plemię, чеш. plémě, plemeno, словен. срб.-хрв. pleme...; отъ предслав. *pledhmen; *срав.* др. отглас. степ. на кор. въ плодъ, но сжцински и.-е. кор. е само *pl-: *plē-: *pel-: *pol-... въ пълень; *вж.* полкъ; *срав.* нѣм. Volk, англ. folk народъ... || **плѣмен-енъ**, **-ни** *прил. м.* || (**плѣменски** *прил. м.*) || (**плѣменникъ**, **плѣменикъ** *сжц. м.* 'братанецъ, сестринецъ'; отъ рус.; *ж.* **плѣмenniца** (**плѣмenniца**) 'братаница, сестриница'; отъ рус.)

плѣнъ *сжц. м.*, въ поез. и **плѣнъ** = плянъ;

пЛѢНЪ, рус. полѣн, отъ стб. плен, пол. plon 'плячка', мн. plony жетва, чеш. plen, словен. plēn, срб.-хрв. plijen...; кор. и.-е., предслав. *pelnos. степ. лит. pēlnas плата, заработъкъ, pelnai, pelnyti изкарвамъ съ работа, лет. pelna, pelns заработъкъ, печалба, санскр. rapa-s условно възнаграждение (р отъ *in)...; грц. plēn продавамъ, plēn продажба, ст. сканд. falr продаженъ, ст. вис. нѣм. fāli, feilli, нѣм. feil продаженъ... || **плѣнѣние** *сжц. ср.* книж. стар. || **плѣнител-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **плѣнитель** *сжц. м.*, *ж.* **плѣнителька** || **плѣнительно** *нар.* || **плѣнительность** *сжц. ж.* || **плѣнникъ** *сжц. м.*, *ж.* **плѣнница**, ум. *ср.* **плѣнниче** || **плѣнничество**; **плѣнство** *сжц. ср.* || **плѣннически** *прил. м.* || **плѣня** *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. **плѣнявамъ** III. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжц. ср.* **плѣняване**.

плѣнá I. *сжц. ж.* 'жилка, пукнатина на желѣзо, стомана...'; стб. **пЛѢНЪ**; рус. пле-на, б. рус. пленка за рус. щербинка, м. рус. плнка, чеш. plēna, пол. wuplenić „чрезъ изчукване правя по-тънко“, словен. plen рѣзка въ острие на бравда, plina сгурия...; кор. и.-е.; *срв.* лет. plāva плоска рѣзка въ металл, лит. plēnas стомана...; кор. надали сжщиятъ въ плесень; *вж.* т.; *срав.* лит. plėiskanos тънки корици по кожа || **плѣнáвъ** *прил. м.*

плѣна II. *сжц. ж.* обл. стар., умал. множ. **плѣнки**, по-право **плѣнки** (обл. **плѣнки**); стб. **пЛѢНА**; *вж.* пелена.

плѣникъ *сжц. м.*, **плѣница** *сжц. ж.*, ум. *ж.* **плѣничка**, ум. *ср.* **плѣниче**; *срав.* рус.

пленница 'сплить лукъ...'; *вж.* плетеница, гл. плета.

плеоназмъ *сжц. м.*; грц. || плеонастически *прил. м. и нар.*

плесь! *межд.*; *вж.* и усупоред. обликъ плясъ! || **плёсвамъ** (**плёснувамъ**) *глагол.* преход. мкр. III., екр. плёсна I. 1., тр. мкр. плёскамъ III. и плёщя I. 10., *сжц. ср.* плёскане; стб. **плескати**, **плеснѣти**, рус. плескати, плескати, пол. плесzczeć, чеш. pleskati, plesnouti, словен. pleskati, срб.-хрв. pljeskati, pljesnuti; кор. звукоподр. и.-е.; *срв.* грц. πλατάγος; *вж.* плача; плюскомаъ, рус. плюнуть .. || ~ *се гл.* непрх. || **плёскало** (**плескало**) *сжц. ср.* || **плёсканица** *сжц. ж.* || **плескачъ** *сжц. м. р.* || **плескѹда** *сжц. ж.* || **плескѹница** *сжц. ж.* || **плескѹнка** *сжц. ж.* || **плёсъкъ** *сжц. м.*; *вж.* плёсъкъ || **плесникъ** *сжц. м.*, *жс.* плесница, ум. *жс.* плесничка.

плесень *сжц. ж.*; стб. **плѣснь**, рус. плесень, плеснь, м. рус. плісна, пол. pleśń, гор. луж. plesń, дол. луж. plasn̄, pl'esn̄, чеш. pliseň, словен. plēsen, срб.-хрв. plesan, plisan...; кор. и.-е. *plē-: pel-...; *срв.* лит. pelė'ju, pelė'ti плесенясвамъ, pelėsiai мн. ч. плесень, лет. pelēt, pelejes, pelejums плесень .. || **плесенясаль** *прич.* мин. действ. (*прил. м.* || **плесенясвамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. плесенясамъ III., обл. плесеняша I. 10., *сжц. ср.* плесенясване || **плёсна** *сжц. ж.* 'болезнь лишей'; *срв.* лит. plėiskanos 'тънки корици по кожата' || **плеснивъ** *прил. м.*

плётъ *сжц. м.*, чл. плётеть, ум. *м. р.* плётеть, ум. *ср.* плётче, стб. **платъ**, **плетъ**, рус. плетѣнь; плот, пол. гор. луж. plot, чеш. дол. луниц. plot, словен. срб.-хрв. plot...; корень съ самогласка о; *срв.* -веда: -водъ, -неса: -носъ...; българ. е отъ глагола || **плетá** *глагол.* преход. тр. I. 8.; стб. **платъ**, **плетъ**, руски плетѹ, плетстй, малоруски плету, плесты, полски plotę, pleść, гор. луж. plesć, дол. луж. pl'esć, pl'asć, чеш. pletu, plēsti, словен. срб.-хрв. pletem, plesti...; кор. и.-е. *plekt- и само *plek-; *срв.* лат. plecto, plexi; plico, plicare..., нѣм flechten, ст. англ. fleohtan...; гот. flahhta; грц. plékō; plēktí' вжже, мрежа, грц. plégma, plókos ср. р., plókanon плетеница... || ~ *се гл.* непрех. || **плетáчъ** *сжц. м.*, *жс.* плетáчка || **плетáч-енъ**, **ни** *прил. м.* (п. машина) || **плетáчество** *сжц. ср.* || **плетвáръ** *сжц. м.*, *жс.* плетвáрка || **плетѣникъ** *сжц. м. р.*, *жс.* плетѣница || **плетѣнка** *сжц. ж.* || **плетешкомъ** (**плетичкомъ**, **плетешкимъ**) *нареч.* || **плѣтиво** *сжц. ср.*, ум. плетивцѣ || **плетиня** *сжц. м.* || **плетница** *сжц. ж.* || **плетище** *сжц. ср.* увел. || **плетища** *сжц. мн.* отъ

плеть < плетище || **плётка** *сжц. ж.* || **плётница** *сжц. ж.* || **плётня** *сжц. ж. р.* 'плеть'; *срв.* рус. плетѣнь м. р. || **плетушка** *сжц. ж.*

плеша обл. (ю.-изт. трак.) стар. *гл.* непрех. тр. I. 10.; стб. **пласати**, **пласишъ**; руски пляшѹ, плясати, пол. plesać, чеш. plésati скачамъ., словен. срб.-хрв. plesati танцувамъ.; кор. и.-е.; *срв.* ст. ирл. lingim скачамъ, грц. plissomai крача, движа нозе, plígma, plíks крачка.; гот. plinsjan негли отъ слав. || **плёсане**, **плёшене** *сжц. ср.*

плёщестъ *прил. м. р.* || **плещи** *сжц. мн.*; стб. **плеште**, руски плечѹ, мн. им. плечи и плечá, плѣча, пол. plec м. ж. р., полаб. plíc, гор. луж. pleso, дол. луж. pl'aso, чеш. plese, словен. pleče, срб.-хрв. pleći. pleče плещна лопатка...; кор. и.-е. *plet-, *ple-... (предслав. *pletje); *срв.* санскр. práthati, разтѣга, разширява, грц. pláks, plakós плоскость, равнина. ; *вж.* п л о ч а с, лет. plakti плоскъкъ съмъ, лит. plókšcas плоскъкъ, равень... || **плѣщка** (**фонетич. плѣшка**) *сжц. ж. р.*, ум. **плѣщчица** (**плѣщчица**).

плеяда *сжц. ж.*; грц.

плешивъ *прил. м.*; стб. **плѣшивъ**; руски плешивый; плешь 'голо мѣсто на глава човѣку, на кожа у животни...'; м. рус. плшывый, пол. pleszowaty, чеш. plešivý, plechatý..., гор. луж. plech, словен. plēšast, срб.-хрв. plešiv, plešivec...; кор. и.-е. *ploi-s (*ploi-kh)...; *срв.* лит. plikas. споредъ нѣкои заето (отъ слав.), лит. обл. pleikė, лет. pleikis = рус. плешь и особ. лит. pleinė безлесна равнина, прилаг. rūpnas безлесенъ, норв. flein оголенъ..., които ясно показватъ, че сжчинскія корень е само и.-е. *plei-: *ploi-... || **плешивецъ** *сжц. м.* въ соб. географ. назв., по нар. етим. П л а ш и в е ц ѣ; *срв.* срб.-хрв. Pleševica, чеш. plešivý || **плешивость** *сжц. ж.*

плещя *гл.* прех. тр. I. 10, екр. плёсна I. 5., мкр. плёснувамъ III., *сжц. ср.* плещене; *вж.* плесвамъ, плѣскамъ.

плывамъ *гл.* непрех. тр. III., обл. старин., екр. **плывна** I. 5. 'плувамъ, плавамъ'; *срв.* рус. плыть, плывѹ (**и**, **ы** отъ и.-е. ū, *plū-: *plou- въ п л у в а м ѣ, и.-е. *plū- > праслав. *plav- въ п л а в а м ѣ) || **плыване** *сжц. ср.* || **пливецъ** *сжц. жс.* 'плавачъ' || **пливо** | **морка** *сжц. ж. р.* 'която преплавала морето'.

пلياга *сжц. ж.* обл. 'мѣхуръ, прищка на ржка отъ работа'...; н. гръц. pligi (стар. гръц. plēgí рана, ударъ...).

пликъ *сжц. м. р.*; негли чрезъ н. гръц. plikos, ако не и направо отъ роман.; (итал. plico 'пакетъ...', латин. plico съвамъ, исп. plica 'запечатанъ документъ'...).

плискамъ *гл.* (не)прех. тр. III, екр. **плисна** I. 5., мкр. **плиснувамъ**, съкр. **плисвамъ** III. || ~ **се гл.** непрех.; кор. навѣрно отъ **плы-ск-** (и.-е. ***plū-** плувамъ, пливама...); *срав.* знач. 'изливамъ'; кор. ***pleu-sk-** въ плюскамъ се редува съ ***plei-sk-**; *срав.* рус. **плиска** 'стърчи опашка', пол. **pliszka**, чеш. **pliska**, словен. **pliskavica**, срб.-хрв. **pliska**, **pliskuta**.; *вж.* и **плеск а мъ**, всички отъ корени „звукподр.“... || **плискане** *сжц. ср.* || **плисъкъ** *сжц. м.*

плйтъ *сжц. м. р.*; отъ кор. въ плета; *вж.* **плитка**, **сплитъ**.

плїта и **плїтна** обл. *сжц. жс.* || **плитарь** *сжц. м.* 'кирпичъ, плоча...'; отъ н. грц.; *срав.* ст. гръц. **plinthos** тухла...

плїтка *сжц. жс.* 'сплитъ...'; кор. въ гл. плета. **плитко|умъ** *прил. м. р.*; *вж.* **плитъкъ** || **плїтчинā** *сжц. жс.*

плїчкамаъ *гл.* (не)прех. тр. III, *сжц. ср. р.* **плїчкане**; *вж.* **плискамъ**.

плїт-ъкъ, -ки *прил. м.*; стб. **плїтѣкъъ**, пол. **plytki** плоскъ...; чеш. **plytký**, словен. **plitek**, **plitev**, срб.-хрв. **plitak**, **plitav** недълбокъ; кор. навѣрно и.-е. ***plei-** редомъ съ ***plū-**; ***pleu-** въ рус. **плить** (бълг. старин. **пливамъ**); (първично се 'пли ва' въ плитко.); *вж.* **плискамъ**.

Пловдивъ *сжц. м.*; бълг. народно видоизмѣнение на ст. трак. **Pulpu|deva** 'Филиповъ градъ', грц. **Philippou|polis**, тур. **Филибе** || **Пловдинъ** *сжц. м.* обл. в м. Пловдивъ, по нар. етимол. и **Плодинъ** || **пловдина** *сжц. м.* 'видъ грозде'.

пловѣъ *сжц. м. р.* 'плавачъ' || **пловѣтба** (**пловѣдба**) *сжц. жс.* || **пловка** *сжц. жс.* обл. 'патица', м. **пловѣкъ** 'патока', старин. дума отъ кор. въ стб. **пловѣти**, **пловѣж** 'плавамъ'; *срав.* особ. санскр. **plavā-s** патица.

плодъ *сжц. м.*, чл. **плодѣтъ**, мн. **плодовѣ**; ум. **м. плодѣцъ**, ум. *ср.* **плодче**; стб.

плодъж, рус. **плод**, род. **плодā**, пол. **plod**, чеш. **plod**, словен. срб.-хрв. **plod**.; *срав.* племе; „кор.“ и.-е. ***pledh-**: ***plodh-**, въ сжцность ***pl-**: ***pel-**: ***pol-**: ***plē-**... въ пълненъ, лат. **plē-nus**.; *срав.* ирл. **loth** жребе, кимр **llwdn** 'малко на животни', ср. брет. **lozn**, **loezn**, новобрет. **loen**; кор. и.-е. ***plod(h)**: ***plot-**...; лат. **pullus**; гот. **fula**, нѣм. **Füllen**, **Fohlen** жребе, алб. **prjet**, **riet** раждамъ... || **плод-енъ**, -ни *прил. м.* || **плодѣне** *сжц. ср.* || **плодило** *сжц. ср.* || **плодникъ** *сжц. м.* || **плодниковъ** *прил. м.* || **плодница** *сжц. жс.* 'матка, лат. **uterus** у животни' || **плодовѣтъ** *прил. м.* || **плодовитостъ** *сжц. жс.* || **плодовѣ** *прил. м.* || **плодо|нбс-енъ**, -ни *прил. м.* || **плодонбс-ие** *сжц. ср.* || **плодонбсность** *сжц. жс.* || **плодо|род-енъ**, -ни *прил. м.* || **плодородие** *сжц. ср.* || **плодо-**

родность *сжц. жс.* || **плодо|твор-енъ**, -ни *прил. м.* || **плодотворность** *сжц. жс. р.* || **плодо|яд-енъ**, -ни *прил. м.* || **плодо|яд-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*, *жс.* **плодо|ядна** || **плодо|ядство** *сжц. ср.* || **плодѣ** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ **се гл.** непрех.

плѣмба *сжц. жс.*; френ., кор. лат. || **плѣмбѣрамъ** *гл.* прех., наст. нѣм.

плѣска *сжц. жс.* 'бъклица', 'малкъкъ плоскъкъ и кржглестъ сждѣ...' ; стб. **ПЛОСККА**, срб.-хрв. **ploska**; смѣта се за старинна заемка отъ ср. лат. **flasca** (*срав.* ит. **fiasco** стъкло, фр. **flacon**...), ст. нѣм. **flasca**, нѣм. **Flasche**...; може би първич. срод. съ **прилаг. пл о с ъ къ**, **сжц. пл о щ ѣ**... || **плоска|тъ** *прил. м.* || **плоска|чъ** *сжц. м.* 'видъ джбъ съ голѣми листа'... || **плоско|дѣн-енъ**, -ни *прил. м.* || **плоско|лїкъ** *прил. м.* || **плоско|нбс** *прил. м.* || **плоскостъ** *сжц. жс.* || **плоско|ушка** *сжц. жс.* || **плѣ-сѣкъ**, -ки *прил. м.*; стб. **ПЛОСКЪ**, рус. **плѣский**, пол. **plaski**, чеш. **plaský**, словен. **plask** 'плоскостъ', срб.-хрв. **plask**, **plosan**, **plosat**...; кор. несъмнено и.-е., неясно е само, дали слав. дума е отъ ***plasko-** или ***plathsko** ***plasko-**; *срав.* лет. **plaskains**, **plāskains** равень и широкъ, лит. **plūkšas** плоскъкъ, гладкъкъ, или спада къмъ лит. **plātus** широкъ, санскр. **prāthas**, гръц. **plátos** ширина, **plātýs** широкъ...; — **plakóeis** плоскъкъ...; **plákinos** дъскообразенъ и др... || **плѣсни** (**плѣсенъ**) *прил. м.* 'плоскъкъ'.; *вж.* **пл о ч а**, **пл о щ ѣ** || **плѣстникъ** *сжц. м.* 'видъ риба'; *срв.* **п л а т и к а**, **п л а т и ц а** || **плѣтїка**, **плѣтїца** *сжц. жс.* 'видъ риба'.

плѣтъ *сжц. м.* обл. стар.; *вж.* **плетъ**.

плѣча *сжц. жс.*, ум. **плѣчица**, **плѣчка**, ум. *ср.* **плочѣ**; стб. **ПЛОУА**, срб.-хрв. **ploča**, словен. **ploča**, **plōka**; *вж.* **пл о щ ѣ**, *срав.* **п л а к а**; н. гръц. **plāka** (вин. п. отъ **plāks**) || **плѣч-енъ**, -ни *прил. м.* || **плѣчестъ** *прил. м.* || **плѣч-никъ** *сжц. м.* за чужд. 'тро-тоаръ'.

плѣщъ *сжц. жс.*, отъ кор. въ **пл о с (ъ) къ**, **плоскостъ** || **плѣщадъ** *сжц. м.* (отъ *жс.*), рус. **плѣщадь** *ж.* || **плѣщад-енъ**, -ни *прил. м.* || **плѣщадность** *сжц. жс.* || **плѣщїца** *сжц. жс.*, ум. отъ **пл о щ ѣ** и **пл о ч а** || **плѣщїчка** *сжц. жс.*, ум. отъ **пл о щ и ц а** || **плѣщїца** *гл.* преход. тр. II. 3. и I. 10. || **плѣщене** *сжц. ср.*

плувамъ *гл.* непрех. тр. III, екр. **плувна** I. 5., мкр. **плувнувамъ** (**плуввамъ**) III.; кор. и.-е. ***plou-**: ***pleu-** **plū-**...; *вж.* **п л а в а м ѣ**, обл. стар. **пливамъ** || **плувачъ** *сжц. м. р.*, *жс.* **плувачка** || **плувешкѣмъ** (**плувешкѣта**, **плувешкїмъ**) *нар.*

плугъ *сжц. м.*, ум. **плугче**; ст. рус. **плугъ**, рус. **плуг**, пол. **plug**, полаб. **pleug**, гор. луж. **pluh**, чеш. **pluh**, словен. срб.-хрв. **plug**...; обикнов. се смѣта за стара за-

емка отъ герм.—ст. исланд. *plögg*, ст. нѣм. *pfлюог*, нѣм. *Pflüg*; подържа се, негли съ по-голѣмо право, и обратното — че герм. думи сж отъ славянски... || **пругарь** *сжц. м.*, обл. 'орачь' || **пругница** *сжц. ж.*
пругежъ, **пругежовъ** *сжц. м.* обл.; *вж.* пругежъ, пругежовъ, отъ кор. въ пругъ.
пругамъ обл. *гл.* прех. III., екр. **пругна**...; *вж.* пругя.
пругскоть *сжц. м.* 'врѣва, крѣсъкъ...' ; *вж.* пругскамъ.
пруга *сжц. ж.* обл. стар; *срав.* пругото.
пругонически *прил. м.*; гръц.
пругя *гл.* непрех. тр. I. б. 'пругамъ, кисна пругна на едно мѣсто'; кор. и.-е. **plou-*... *вж.* пругамъ: **plou-* пугамъ.
пругъ *сжц. м.* || **пруга** *сжц. ж.* || **пругавъ** *прил. м.*; стб. **пругъкъ** || **пругавость** *сжц. ж.* || **пругамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **пругна** I. 5., мкр. **пругувамъ**, съкрат. **пругамъ** III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **пругане**, **пруг(ну)ване**; *вж.* пругъ || **пругежъ**, **пругежковъ** *сжц. м.*; стб. **пругъжъ**; *вж.* охлювъ, па|смолецъ, лигавецъ || **пругица** *сжц. ж.* || **пругливъ** *прил. м.* || **пругливость** *сжц. ж.*; кор. пругъ- (пругъ-), въ др. отглас, степень пругъ- (пругъ-); пругъ-..
пругъ *сжц. м.* стар. книж.; стб. **пругъкъ**, рус. полкъ; *вж.* полкъ (отъ рус.), полковникъ и (съ бѣлг. -ъл- срещу рус.-ол-) о|пругченецъ, о|пругчение; корень и.-е. **pl-* въ пругенъ, *вж.* и племе; *срав.* (срод. по кор.) нѣм. Volk народъ, англ. folk и т. н.
пругъ *сжц. ж.*; стб. **пругъ**, рус. полсть, пол. *piłśc* и *piłśn*, чеш. *plst'*, гор. луж. *pljelsc*; кор. и.-е. **pl-*: **pel-*...; *срав.* нѣм. Filz пругъ, англ. felt пругъ 'бито, валляно'. ; *срв.* ст. нѣм. *anafalz* наковалня... || **пругстаръ** *сжц. м.*, *ж.* **пругстарка** || **пругстина** *сжц. ж.*, ум. **пругстинка** || **пругстица** *сжц. ж.* ум. || **пругстенъ** (пругстянь) *прил. м.*
пругъ *сжц. ж.*; стб. **пругъ**, рус. плоть; пол. *plęc*, дол. луж. *pl'eś* багря, цвѣтъ на лицето..., чеш. *pl'*, *plet'*, *plti*, срб.-хрв. *put'*...; кор. и.-е. **plu-*: **pleu-*: **pl-*... въ пругенъ, пругя...; *срав.* лет. *pluta* месо, тьнка кожа, *plutains* гладкъ, лит. *pluta* кора... || **пругъ** *гдн* *прил. м.*, рус. плотный || **пругникъ** *сжц. м.*; *вж.* пугтеникъ || **пругничъкъ**, -ки *прил. м.* ум. || **пругность** *сжц. ж.* р. || **пругоу** *гдн* *сжц. ср.* || **пругоу** || **пругоудливъ** *прил. м.* || **пругоудливость** *сжц. ж.* || **пругоудникъ** *сжц. м.*, *ж.* **пругоудница** || **пругоу** || **пругоуднически** *прил. м.* и *нареч.* || **пругоуд-**

ничество *сжц. ср.* || **пругоуд-** *гдн* *сжц. ср.* || **пругоудность** *сжц. ж.* || **пругоудецъ** *сжц. м.* || **пругоудски** *прил. м.* || **пругоудство** *сжц. ср.* || **пругтски** *прил. м.* и *нар.* || **пругтянь** *прил. м.* (голь пругтянь 'свѣсемъ голь').
пругъ *сжц. м.*, ум. **пругшобъ** (пругшобъ), ум. *ср.* **пругче**; стб. **пругъ**, словен. *polh*, *puh*, срб.-хрв. *puh*, чеш. *plch*, пол. *plch*; *срав.* ст. нѣм. *pillh*, н. нѣм. *Bilch*, *Bilich*; кой отъ кого е заемалъ, неясно, а може думитъ и да сж сродни, образувани отъ успоредни корени, съ засловно разнообразяване (и.-е. **pel-*: **b(h)el-*...).
пругва *сжц. ж.*, ум. **пругвица**, **пругвичка**; стб. **пругва**, рус. полва, обл. пелѣва, пела, м. рус. полова, пол. *plęwa*, полаб. *plawa*, гор. луж. *plüwa*, дол. луж. *pl'ova*, чеш. *plüva*, *pléva*, словен. *pléva*, срб.-хрв. *pljeva*...; кор. и.-е. **pel-*, наст. -*vā* (праслав. *pelvā); *срав.* ст. прус. *pelwo* пругва, лет. *pelavas*, *pelūs*, литов. *relai*, *relus*; лат. *palea* пругва, гръц. *plē*, *paipalē*, *raspalē* 'ситно брашно'...; *вж.* паспаль... || **пругвачъ** *сжц. м.*, *ж.* **пругвачка** || **пругвель** *сжц. м.* р.; старобѣлг. **пругвель** || **пругвене** *сжц. ср.* || **пругвенъ** *сжц. м.* 'раст. пивявица' || **пругвникъ** *сжц. м.*, *ж.* **пругвница** || **пругвница** *сжц. ж.* ум. отъ пругвня || **пругвничка** *сжц. ж.* ум. отъ пругвница || **пругворъ** *сжц. м.* събир. || **пругвня** *сжц. ж.* р. || **пругвѣ** *глагол.* прех. гр. II. I.; стт. **пругвж**, **пругвн**, рус. полотъ, полю, полешъ пол. *plęc*, гор. луж. *pléс*, *plęju*, дол. луж. *pl'as*, *plęju*, чеш. *pléti*, сер. вр. I. л. ед. *plęji*, словен. *pléti*, сер. *pléjem* и *plévet*, срб.-хрв. *plęviti*, *plęvet*...; кор. и.-е. *(*s*)(*h*)*el-*...; *вж.* пругва; *срв.* лит. *plė'siu*, *plė'sti* дърпамъ, *spāliai* кълчищенъ дребъ отъ лень, грц. *spālak*, *aspālak*, (*a*)*sfalak* крѣтъ, крѣтица, лат. *spolium* пруга, 'шото е изтрѣгнато'..
пругамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. **пругна**, **пругвна**, **пругйна** I. 5., мкрат. **пругнувамъ**, **пругйнувамъ**, тр. **пругя** I. б., *сжц. ср. р.* **пругване**, **пругене**; стб. **пругвати**, **пругвнн**, **пругвж**, рус. пугать, пугю, пугешь, бѣлоруски пугаць, малоруски пуготы, пуговаты, гор. луж. *plüvaс*, *plünyс*, дол. луж. *pl'üvaс*, пол. *plęc*, *plwaс*, чеш. *plti*, *plvati*..., словен. *pljuvati*, *pljunoti*; кор. и.-е. *(*s*)(*p*)(*h*)*eu-*...; *срав.* лит. *spāiuju*, *spāuti*, лат. *spuo*, *spui*, *sputum*, гръц. *plūб*, стар. исл. *spýja*, гот. *speiwan*, нѣм. *spucken*... || ~ *се гл.* непрех. || **пругвалникъ** *сжц. м.*, ум. **пругвалниче**.
пругало *сжц. ср.* 'пругало' || **пругавиче** *сжц. ср.* *вм.* пругскавиче; *вж.* т.

плюкамъ, плю̀кна обл. вм. плювамъ...
 || плю̀нка, плю̀мка *сжц. жс.* || плю̀нокъ *сжц. м.* обл. || плю̀нча *гл.* прех. тр. II. 3.
 || ~ се *глаго.* непряч., *сжц. ср.* плю̀нчене
 || плю̀нчица (плю̀мчица) *сжц. жс.* ум.

плю̀ска *сжц. жс.* || плю̀скавица *сжц. жс.*,
 ум. *жс.* плю̀скавичка, ум. *ср.* плю̀ска-
 виче || плю̀скало *сжц. ср.* || плю̀скамъ
гл. (не)прех. тр. III., екр. плю̀сна I. 5.,
 мкр. плю̀снувамъ, плю̀свамъ III., *сжц. ср.*
 плю̀скане; рус. плюнуть, плюсну, пол.
 pluskać, pluszczeć, чеш. pliskati, pluskati,
 словен. срб.-хрв. pljuscati...; кор. „звучно-
 коподраж.“ въ плесна, плѣскамъ
 межд. плясъ!; *вжс. т.*; *срв.* лит. pliauški
 плещя, високо говоря; гръц. platagein
 хлопамъ, чукамъ... || плю̀скавиче *сжц. ср.*
 (неумал.) || плю̀сканица *сжц. жс.* || плю̀ска-
 каръ *сжц. м. р.* 'видъ раст.' || плю̀скачъ
сжц. м. || плю̀сковъ, плю̀сковецъ *сжц. м.*
 || плю̀сковина *сжц. жс.* || плю̀сколавъ *прил. м.*
 || плю̀скотъ *сжц. м.* || плю̀сникъ *сжц. м.*,
жс. плю̀сница I. || плю̀сница II. *сжц. жс.*

плю̀то *сжц. ср.* 'на заложена мрежа дър-
 во или гжба, що плува надъ водата';
 кор. плю- отъ *pleu-, както плу- отъ
 *plo-; *вжс.* обл. плута.

плю̀щя *гл.* непряч. тр. II. 2.; кор. *вжс.*
 плю̀скамъ || плю̀щавиче *сжц. ср.*

плю̀мпамъ *гл.* прех. тр. III., обл. 'бърборя',
сжц. ср. плю̀мпане звукоподраж.; *срав.*
 безъ носовка нѣм. plappern; *вжс.* успо-
 реденъ коренъ въ плѣскамъ, межд.
 плясъ! и плю̀скамъ, плю̀щя...
 || плю̀мпало *сжц. ср.*

плю̀съ! *межд.*; плю̀скамъ *гл.* непряч. III.;
вжс. плѣскамъ: плесна.

плю̀чка *сжц. жс.*, срб.-хрв. pljaska; *срав.*
 алб. rĭjakos нападамъ... гръц. plakōnō;
 кор. и.-е. *(s)pel-: *(s)pol-: *pl-...; *срав.*
 латин. sproisum плячка...; *вжс.* пленъ
 || плю̀чкѡсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 плю̀чкѡсамъ, срб.-хрв. pljaskati || ~ се
гл. непряч.; *сжц. ср.* плю̀чкѡсване || плю̀ч-
 каджия *сжц. м.* съ тур. наст., срб.-хрв.
 pljaskadžija || плю̀чкаджийски *прил. м.*
 || плю̀чкаджийство *сжц. ср. р.* || плю̀чка-
 джилькъ *сжц. м.*

пневматика *сжц. жс.*; гръц. || пневматиче-
 ски *прил. м.* || пневмония *сжц. жс.*

по *предл.*, по- *предст.*; стб. по, рус. по,
 пол. чеш. словен. срб.-хрв. ро; отъ и.-е.
 *ro-: *rō; въ м. рус. по значи прѣ-,
 лат. p̄mis, потяжкий 'премногo тежкъ',
срав. лит. rō, rō-, ра-, rās при, лет. ра,
 ра-, ст. прус. ра-, ро-; лат. ро- (въ ро-
 situs, posterus послешене. и под.), ст.
 сакс. fa-p, алб. ра, ра-, рас следъ, гръц.
 αρ̄, санскр. ара, зенд. ра...; друга от-
 гласна степень, съ удължение, и.-е. *rō
 въпредставка па-, *вжс. т.*; слав. по-: па-,
 както про-: пра-

поаджедѣсвамъ *глаго.* прех. тр. III., екр.
 поаджедѣсамъ III., и поаджедѣша *гл.*
 непряч. екр. I. 10.

поа̀йкамъ *гл.* непряч. екр. III.
 поалащѣсамъ *гл.* непряч. екр. III., и по-
 алащѣша I. 10.; кор. тур., наст. гръц.

поа̀рамъ обл. вм. поа̀рамаъ *гл.* прех. тр.
 III. 'разваля...'

поа̀рти-самъ *гл.* непряч. III., и -ша екр. I. 10.
 поа̀скамъ се *гл.* непряч. екр. III., 'поски-
 тамъ се'

поа̀хамъ *гл.* непряч. екр. III.

поа̀чтѣша (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 10.

поа̀шкамъ *гл.* прех. екр. III.

поба̀бѡта *гл.* непряч. екр. II. 1; *вжс.* бо-
 бота; бубота...

поба̀бувамъ *гл.* непряч. екр. III.

поба̀вья *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. поба-
 вьямъ III. || ~ се *гл.* непряч.

поба̀гаря се *гл.* непряч. екр. II. 1., мкр.
 поба̀гарявамъ се („побугарявамъ се“)
 III. 'измѣнямъ си шара, баграта', *сжц. ср.*

поба̀гаряване.

поба̀грювамъ *гл.* прех. тр., екр. поба̀гря
 II. 1. || ~ се *гл.* непряч.

поба̀данѡсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непряч.

поба̀йвамъ *гл.* (не)прех. екр. III.

поба̀илдѣсамъ *гл.* непряч. III., и поба-
 илдѣша екр. I. 10.

поба̀нка *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.

поба̀ламъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.*
 непряч. || поба̀лѡсамъ *гл.* прех. екр. III.

поба̀носамъ се *гл.* непряч. екр. III.

поба̀рамъ *гл.* прех. екр. III., тр. (мкр.)

поба̀рвамъ III. || поба̀рна *гл.* прех. екр.
 I. 5., мкр. поба̀рнувамъ III. || ~ се *гл.*
 непряч., *сжц. ср.* поба̀рване.

поба̀скамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. по-
 ба̀скамъ III. || ~ се *гл.* непряч.

поба̀талаясамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непряч.

поба̀ткамъ *гл.* непряч. екр. III., мкр. по-
 ба̀тквямъ III. || ~ се *гл.* непряч.

поба̀цна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. поба̀ц-
 нувамъ, поба̀цвамъ III. || ~ се *гл.* непряч.

поба̀шка *нар.*; *вжс.* тур. башка.

поба̀щимъ *сжц. м.* 'старосватъ' || поба̀-
 щимски *прил. м.* и *нар.* || поба̀щимство
сжц. ср. || поба̀щимьямъ *гл.* прех. тр. III.,
 екр. поба̀щимья II. 1., || ~ се *гл.* непряч.;
сжц. ср. поба̀щимьяване.

поба̀ювамъ (поба̀йвамъ) *гл.* прех. тр.
 III., екр. поба̀я I. 6. || ~ се *гл.* непряч.

победа *сжц. жс.* || победѣнь I. *прич.* мин.
 страд. м. || победѣ-ень, II. -ни *прил. м.*

|| победѣтель *сжц. м.*, *жс.* победѣтелка
 || победѡнобѣ-ень, -ни *прил. м.* || победѡ-
 нѡс-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* || победѣя *гл.*
 прех. екр. II. 1., мкр. победѣямъ, по-
 беждавамъ III. || ~ се *глаго.* непряч.,
сжц. ср. победѣяване, побеждаване.

по|берá *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. усл. побй-рамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|бесѣдвамъ *гл.* непрех. екр. III. || побесѣдва се *гл.* непрех. 3-олич. (безл.) || побесѣдване *сжц. ср.*
 по|бѣся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|бивъ *сжц. м.* || побивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. побйя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* побиване. || побйивамъ (побивамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. побййна I. 5. и побйя I. 6., мкр. побййнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|бирамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|берá I. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* побйране.
 по|биркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || по|бирь *сжц. м.* || побйрькъ *сжц. м.* 'паберки'.
 по|бйстра *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|бй-стрямъ, по|бйстриувамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|бйстр-яне, -юване.
 по|бйча *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|бйч-вамъ (по|бйчувамъ) || ~ се *гл.* непрех.
 по|бйя *глагол.* прех. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* побй(й)вамъ (се).
 по|благо|дарявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|благо|даря II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|благо|словя *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. усл. по|благо|славямъ III. || ~ *гл.* непрех.
 по|блажá *глагол.* прех. екр. II. 3., мкр. по|блажáвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* по|блажáване.
 по|блázня *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|блáz-нямъ, по|блázнювамъ, по|блázвамъ (по|блázнувамъ) III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|бледнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., мкр. по|бледнѣвамъ III., *сжц. ср.* по|бледнѣ-ване.
 по|блещукамъ *гл.* непрех. екр. III., ум. || по|блещя *гл.* непрех. тр. II. 2., мкр. по|блещявамъ; *вж.* по|блѣсквамъ.
 по|блйзвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|блйзна I. 5., мкр. по|блйзнувамъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|блудувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|блѣскамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл. по|блѣскамъ III., екр. по|блѣсна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|блѣстя *гл.* прех. екр. II. 2., по|блѣщя II. 1.; обл. стар. блѣст-, *вж.* блестя по|блѣщукамъ *гл.* непрех. екр. III. ум; *вж.* блещукамъ.
 по|блѣнувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|блѣска се *гл.* непрех. 3-олич. III.
 по|блѣскамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|блѣскамъ; *вж.* блестя, блещя..
 по|блѣя *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по|блѣй-вамъ III.
 по|блждáя *гл.* прех. екр. I. 6., по|блж-дýя II. 1.
 (по|блждá|слóвья *гл.* прех. екр. II. 1.; отъ рус.).
 по|бобóтя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|богувамъ *гл.* прех. екр. III.

по|бодá *гл.* прех. екр. I. 8., ум. по|бодна I. 5., мкр. по|бод(ну)вамъ III., || по|бож-дамъ III. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжц. ср.* по|бобждане.
 по|ббж-енъ, -ни *прил. м.* 'на|боженъ'.
 по|ббзáя *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по|бо-зáвамъ III.
 по|ббздйша *гл.* прех. екр. обл. I. 10., съ наст. -ис- първич. гръц. (отъ тур. мин. св. опред. *bozdu*, неопред. нач. *bozmak*).
 по|ббзна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|ббз(ну)вамъ III., отъ ббзая.
 по|ббй *сжц. м.* || по|ббйникъ *сжц. м., жс.* по|ббйница, ум. *ср.* по|ббйниче || по|ббйни-чески *прил. м.* || по|ббйничество *сжц. ср.*
 по|ббйдйша *гл.* прех. екр. обл. в. по|бб-бодйша I. 10.
 по|бблва ме (по|бблява ме) *гл.* прех. 3-олич. тр. III., екр. по|бблй II. 2.
 по|ббледувамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|бблѣвамъ се *гл.* прех. тр. III., екр. по|бблѣя се I. 6., *сжц. ср.* по|бблѣване.
 по|ббля *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. прех. по|бблявамъ III.; различ. отъ прех. по|бблѣвамъ се; *сжц. ср.* по|ббляване.
 по|бблярувамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|ббравя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|ббравамъ *гл.* прех. тр. мкр. III., екр. по|ббравя II. 1. || ~ се *гл.* прех. || по|бб-рникъ *сжц. м.* || по|ббрнически *прил. м.* || по|ббрничество *сжц. ср.*
 по|ббцкамъ *гл.* прех. тр. III. умал. отъ по|ббода || ~ се *гл.* прех.
 по|ббоя се *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|ббоягамъ се III., *сжц. ср.* по|ббояване.
 по|ббраздýя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* прех.
 по|ббранъ *прич. мин. стр. м.* отъ по|бб-ера.
 по|ббрáня I. *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* прех.
 по|ббрáня II. *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* прех.
 по|ббрáтимъ *сжц. м., жс.* по|ббрáтимйца, по|ббрáтимкa, ум. *ср.* по|ббрáтимче || по|ббрáтимски *прил. м. и нар.* || по|ббрáтим-ство *сжц. ср.* || по|ббрáтимя *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. по|ббрáтимйвамъ III. || ~ се *гл.* прех.; *сжц. ср.* по|ббрáтимяване.
 по|ббрáтя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|ббрá-тявамъ III. || ~ се *гл.* прех.; *сжц. ср.* по|ббрáтяване.
 по|ббрйсвамъ, по|ббрйсувамъ (по|ббрйш-вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|ббрйша I. 10. || ~ се *гл.* прех.; *срв.* по|ббрйш-а.
 по|ббрйча *гл.* прех. екр. II. 1., I. 9., мкр. по|ббрйчвамъ || ~ се *гл.* прех.
 по|ббродя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|ббрóя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* прех.
 по|ббрóлвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ббрóля II. 1. || ~ се *гл.* прех.
 по|ббрóсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ббрóся II. 1. || ~ се *гл.* прех.
 по|ббръзвамъ *гл.* прех. тр. III. екр. по|б-бързамъ.

- по|бръзгамъ („побръзгамъ“) *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бръквамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* побъркамъ.
- по|брънквамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. по|брънкамъ и по|брънча II. 5.
- по|бръскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непреход.
- по|бръсна *глагол.* прех. екр. I. 5., мкр. по|бръснувамъ III., съкрат. по|бръсвамъ || ~ се *гл.* непрех.
- по|брътвя *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|брьшолёва *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|буботя *гл.* непрех. екр. II. 1.
- (обл. по|бугарча *гл.* прех. екр. II. 3. || по|бугаря се *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|бугарявамъ се III.; бугар- в м. българ-). по|будаля *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|будалявамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|будаляване.
- по|будтя *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|бунвамъ (побунямъ, побунувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|буния II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|бунване, побуняне.
- по|бутамъ *гл.* прех. екр. III., по|бутна екр. I. 5., мкр. по|бут(ну)вамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|бут(ну)ване.
- по|бухамъ *гл.* прех. екр. III. и по|бухна I. 5., мкр. по|бухнувамъ, по|бухвамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || по|бухтя *гл.* непрех. екр. II. 2.
- по|буцамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бучвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|буча II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бушвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|буша II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|буяя *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|бъбля *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бъбря *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бънкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|българенъ *прич.* мин. страд. м. || по|българя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. по|българявамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|българяване.
- по|бърбървамъ, по|бърбърювамъ *глагол.* (не)прех. тр. III., екр. по|бърбъря II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бързувамъ *гл.* непрех. тр. III.; *вж.* и по|бързвамъ, екр. по|бързамъ.
- по|бъркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бъхтя *глагол.* прех. екр. II. 1., I. 9., мкр. по|бъхтявамъ (по|бъхтямъ) III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бъцкамъ *гл.* прех. екр. III.
- по|бъшвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|бъшя II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бъщя *гл.* прех. екр. II. 2; кор. въ|бъхтя; *вж.* по|бъхтя.
- по|бѣгвамъ (по|бѣгнувамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. по|бѣгна I. 5., *сжц. ср.* по|бѣг(ну)ване.
- по|бѣлвамъ (по|бѣлювамъ) *гл.* прех. екр. III., екр. по|бѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бѣлиша *глагол.* прех. екр. I. 10., по|бѣлисамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бѣлосамъ *гл.* прех. екр. III.
- по|бѣлтя *гл.* непрех. екр. I. 6., мкр. по|бѣлтявамъ III., *сжц. ср.* по|бѣлтяване.
- по|бѣлявамъ II. *гл.* прех. екр. III., отъ екр. по|бѣля I. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|бѣса *сжц. ж.* || по|бѣснтя *гл.* непрех. екр. I. 6., мкр. по|бѣснтявамъ III., *сжц. ср.* по|бѣснтяване.
- по|бѣжда *гл.* непрех. екр. I. (бидохъ, билъ).
- по|вабя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|вадя I.-II. *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|вайкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- по|вълвамъ, по|вълямъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|въля II. 1., по|вълкамъ ум. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || по|вълъ *сжц. м.* || по|въляне (по|въляване) *сжц. ср.*
- по|вълна *гл.* непрех. екр. I. 5., по|въля II. 1., мкр. по|вълнувамъ, по|вълвамъ.
- по|вапсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|варакосамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|варачки *сжц. ж.* мн., обл. 'превилушки'; носятъ на пов. 'на кобилица'.
- по|вѣрдвамъ (по|вѣрдямъ, по|вѣрдювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|вѣрдя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|варейна *сжц. ж.*
- по|варзосамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непреход.
- по|варка *сжц. ж.* || по|варкамъ обл. *гл.* непрех. екр. III.; *вж.* варкамъ, пред-варя...
- по|варница *сжц. ж.*, за чужд. к у х н я отъ *гл.* по|варя || по|варя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|варявамъ (по|варямъ) III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|васъ обл. *сжц. м.* в м. поясъ.
- по|васвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|васамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|васване; *срав.* на|ваксвамъ; кор. грц.
- по|вѣбя *гл.* прех. екр. I. 6.
- по|вѣдамъ се *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|вѣдигъ *сжц. м.* 'вдигане', 'революция', малко различно отъ по|вдигъ, подви|звамъ се, ако и да сж отъ единъ корень || по|вѣдигамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|вѣдигна I. 5., мкр. по|вѣдигнувамъ || ~ се *гл.* непрех. || по|вѣдигане *сжц. ср.*
- по|вѣдига ме и по|вѣдига ми се *гл.* непрех. екр. 3-олит. тр. III.
- по|вѣдлѣвамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непреход.
- по|вѣдовувамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|вѣдѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|вѣдѣна I. 5.
- по|вѣдение *сжц. ср.* книж. по стб. рус., др. отгласна степ. на кор. *вж.* въ|гл. вода (се) || по|вѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|вѣда I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|вѣждане.

по|вѣжа гл. прех. екр. I. 10. || ~ се гл. непр.
 по|веза́ гл. прех. екр. I. 7. || ~ се гл. непрх.
 по|вѣзване гл. прех. тр. III, екр. повѣжа
 || повѣзване *сжиц. ср.* || повеза́чъ *сжиц. м.*
 || повеза́чка *сжиц. ж.* || повези́я, повѣзка
сжиц. ж. р.
 по|вѣке обл. нар. 'повече'.
 по|вѣла *сжиц. ж.* обл. вм. по|веля || по-
 |вела́чъ (повеля́чъ, повелюва́чъ) *сжиц.*
 м. обл. вм. повелитель || повелѣние
сжиц. ср.; *вж.* гл. веля || по|велитель-енъ,
 -ни *прил. м.* || повелитель *сжиц. м.* старин.
 книж. 'заповѣдникъ', *ж.* повелителька,
 ум. *ср.* повелительче || повелително нар.
 || повелителностъ *сжиц. ж.* || повели́я
сжиц. ж. обл. 'повеля' || повѣля *сжиц. ж.*
 старин. 'заповѣдь' || повеля́ гл. прех.
 екр. II. 2, мкр. повеля́вамъ и повѣля́мъ
 III. || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср.* повеля́-
 вание и повѣляне.
 по|веселѣвамъ I. гл. непрех. тр. III, екр.
 по|веселѣ́я I. 6. || повеселѣ́ване *сжиц. ср.*
 (непрех.) || по|веселя́ гл. прех. екр. II. 1.,
 (II.) мкр. по|веселя́вамъ III. || ~ се гл.
 непрех. || повеселя́ване *сжиц. ср.* (прех.).
 по|вѣсть *сжиц. ж.*; *вж.* вѣсть, вѣстя...
 || по|вестова́тел-енъ -ни *прил. м.* || по|ве-
 |стова́телски *прил. м.* || повествова́-
 |телство *сжиц. ср.* || по|вѣстѣя се гл. непрх.
 екр. II. 1., мкр. усл. повѣстѣ́вамъ се.
 по|вѣся гл. прех. екр. II. 1.
 по|вѣтица *сжиц. ж.* обл.; *вж.* па|витъ.
 по|вѣхна гл. непрех. екр. I. 5., друга от-
 гласна степ. на кор. съ удължение въ по-
 |вѣхвамъ гл. непрех.; *вж.* т.
 по|вѣть *сжиц. м.* обл.; *вж.* па|витъ.
 по|вѣче, (по|вечъ) нар.: *вж.* обл. по|вече
 || по|вечко нар. ум.
 по|вечѣрие *сжиц. ср.*; *вж.* павечерка
 || повечѣ́рямъ (повечѣ́рвамъ) гл. прех.
 екр. III.
 по|вѣшамъ гл. прех. екр. III, обл. стар.;
 кор. вѣся.
 по|вѣзря́ се гл. непрех. екр. II. 2. и I. 3.
 по|вѣвамъ гл. прех. тр. III, екр. по|вѣя́ I.
 6. || ~ се гл. непрех.; *сжиц. ср.* по|вѣване
 || по|вѣваче *сжиц. ср.* || по|вѣвика *сжиц. ж.*
 || по|вѣвци *сжиц. м. мн.* || по|вѣвче *сжиц. ср.*
 по|вѣдвамъ, по|вѣждамъ гл. прех. тр. ум.
 III, екр. по|вѣдя́ II. 2. || ~ се гл. непр.
 || по|вѣдѣло нар.; *вж.* гл. видя.
 по|вѣвикъ *сжиц. м.* || по|вѣвкамъ гл. прех.
 мкр. III, екр. по|вѣикамъ III. и по|вѣикна
 I. 5., мкр. по|вѣикнувамъ || ~ се гл. непр.
 || по|вѣикване *сжиц. ср.*
 по|вилну́вамъ гл. непрех. тр. III, *сжиц. ср.*
 по|вилну́ване.
 по|вилнѣ́я гл. непрех. екр. I. 6. || по|вил-
 |нѣ́ване *сжиц. ср. р.*
 по|вѣирамъ гл. непрех. мкр. III, екр. по-
 |вѣя́ II. 2.
 по|вѣиря́ гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрех.

по|вѣискамъ гл. непрех. екр. III.
 по|вѣисулки *сжиц. ж.* мн. || по|вѣися гл. не-
 прех. екр. II. 2.
 по|вѣитъ *сжиц. м.*; *вж.* па|витъ обл. (по-
 |ветъ) || по|вѣита́че *сжиц. ср.* || по|вѣитица
сжиц. ж. || по|вѣиткамъ гл. прех. екр. III.
 || ~ се гл. непр. || по|вѣитосамъ се *глагол.*
 непрх. екр. III.
 по|вѣиша́вамъ гл. прех. тр. III, екр. по-
 |вѣиша́ II. 3.; кор. въ|високъ || ~ се гл.
 непрех., *сжиц. ср.* по|вѣиша́ване || по|вѣи-
 |ше́ние *сжиц. ср.* старин.
 по|вѣишя́ гл. непрех. екр. II. 2.
 по|вѣия́ I.-II. гл. (не)прех. екр. I. 6. || ~ се
 гл. непреход.
 по|вѣка́рамъ *глагол.* прех. екрат. III. || ~ се
 гл. непреход.
 по|вѣка́ча (се) гл. (не)прх. екр. II. 3.
 по|вѣкиселя́ се гл. непрех. екр. II. 1., тр.
 по|вѣкиселя́вамъ се III.
 по|вѣкисна се *глагол.* непр. екрат. I. 5., тр.
 по|вѣкиснувамъ се III.
 по|вѣкуся́ гл. прех. екр. II. 1., мкр. по|вѣкуся́-
 |вамъ III. || ~ се гл. непрех.
 по|вѣлада́мъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл.
 непрех. || по|вѣладѣ́я *глагол.* прех. екр. I. 6.
 || по|вѣла́ствувамъ гл. непрех. екр. III.
 по|вѣлаци́ *сжиц. м. мн.* 'лоши кълчица съ
 клечки' || по|вѣла́чамъ (повла́чувамъ)
глагол. прех. мкр. III, екр. по|вѣла́ча II. 3.
 || по|вѣла́чамъ, по|вѣла́чамъ гл. прех. мкр.
 III, екрат. по|вѣла́ка (обл. по|вѣла́ча) I. 7.
 || ~ се гл. непрех.; *сжиц. ср.* по|вѣла́чание
 (повла́чание).
 по|вѣло́жа гл. прех. екр. II. 3. || ~ се гл.
 непрех.; *срав.* по|ложа и в|ложа.
 по|вѣлѣ́за (повлѣ́зна I. 5.) гл. непр. екр. I. 7.
 по|вѣлѣ́къ *сжиц. м.* || по|вѣлѣ́ка *сжиц. ж.* || по-
 |вѣлѣ́ка (обл. по|вѣлѣ́ча) гл. прех. екр. I. 7.
 || ~ се гл. непрех. || по|вѣлѣ́канъ *сжиц. м.*,
ж. по|вѣлѣ́кана || по|вѣлѣ́кло *сжиц. ср.* || по-
 |вѣлѣ́ч-енъ I., -ни *прил. м.* || по|вѣлѣ́ченъ
 II. *прич. мин. страд.*
 по|вѣлю́дя се гл. непрех. екр. II. 1.
 по|вѣнеса́ гл. прех. екр. I. 7., по|вѣнѣ́сямъ,
 по|вѣнѣ́самъ III. || ~ се гл. непрех.
 по|вѣо́вря гл. прех. екр. I. 3. || ~ се гл. непр.
 по|вѣо́вдь *сжиц. м.* || по|вѣо́вдамъ гл. прех.
 мкр. III, екр. по|вѣо́вдя́ II. 1. || ~ се гл.
 непрех. || по|вѣо́вдѣлка *сжиц. ж.* || по|вѣо́в-
 |ни́къ *сжиц. м.*
 по|вѣо́вдѣе, по|вѣо́вдие *сжиц. ср.* 'наводнение';
срав. соб. географ. с. С|во|дѣ|е („Своге“)
 < съ|во|дѣ|е (съ|во|дѣ|е), дете се с|ли-
 |вать (в|ливать) водитѣ на р. Искрецѣ въ
 р. Искръ.
 по|вѣо́вць *сжиц. м.* ум. отъ по|во|й; || по-
 |во|й *сжиц. м.*; кор. въ|г|в|ия; *срав.* раз-
 |в|ия, раз|в|итие...; *вж.* раз|во|й...
 || по|во|йница *сжиц. ж.* || по|во|йничѣрка
сжиц. ж. || по|во|йниче *сжиц. ср.* || по-
 |во|йче *сжиц. ср.* ум. отъ по|во|й.
 по|во|нѣ́я гл. непрех. екр. I. 6. и по|во|нѣ́ II. 1.

- по|во̀ра и по|во̀рка *сжиц. жс.* 'врѣвь'; съ др. кор. степ. (вор-: вр-.) *срав.* в р ѳ з в а м ѳ.
- по|во̀о̀вама̀мъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|во̀п̀рѐгна̀мъ *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|во̀п̀рѐгна̀ма̀мъ III. (по|во̀п̀рѐгнува̀мъ) || ~ се *гл.* непр.
- по|во̀ра̀га̀ *нар.* (стар. вин. п. ед. ч. м. р.) || по|во̀ра̀гу̀вама̀мъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|во̀ра̀жа̀ *гл.* прех. екр. II. 3. обл.; *вж.* по|во̀ра̀чу̀вама̀мъ.
- по|во̀ра̀но̀сама̀мъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀ра̀скама̀мъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
- по|во̀ра̀тару̀вама̀мъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|во̀ра̀теничѐ *сжиц. ср.* 'дете, що повторно бозае', 'повратило се да б.' || по|во̀ра̀тѝду̀ша̀ съст. дума отъ заповѣд. нач. 2. лц. ед. ч. и сжиц. ж.; епитетъ на ечемикъ въ нар. прик., гдето виното е 'весели-кѣща'.
- по|во̀ра̀тъ *сжиц. м. и* || по|во̀ра̀тка̀ *сжиц. жс.* мн. ч. по|во̀ра̀тки || по|во̀ра̀тама̀мъ се обл. *гл.* непрех. екр. 'оправя се, надебелѣя'. || по|во̀ра̀ту̀лка̀ *сжиц. жс.* 'повѣртало'. || по|во̀ра̀тя̀ *гл.* прех. екр. II. 1., старин.; *вж.* в ѳ р н а || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀ра̀чу̀вама̀мъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|во̀река̀ *се гл.* непрех. екр. I. 7.
- по|во̀реда̀ *сжиц. жс.*, ум. по|во̀реди́ца || по|во̀ре́дя̀ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|во̀ре́ждама̀мъ. *гл.* прех. екр. II. 1. старин. || ~ се *гл.* непрех. III. || ~ се *гл.* непр. (I); кор. въ сжиц. вредѣ; *сжиц. ср.* по|во̀ре́жда̀не.
- по|во̀ре́дя̀ (се) (II) *гл.* (не)прех. екр. II. 1., 'да се вредя'; кор. въ сжиц. редѣ.
- по|во̀ре́мен-е́нь, -ни *прил. м.* || по|во̀ре́мен-е́но *нар.* || по|во̀ре́менность̀ *сжиц. жс.* || по|во̀ре́меня̀ *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по|во̀ре́менявама̀мъ III. 'почаквамъ, потраивамъ'; *срав.* рус. по|го́ди 'почакай': год..
- по|во̀ри́я̀ *гл.* прех. екр. I. 6. отъ р и я 'рѣвя', мкр. по|во̀ри́на̀, мкр. по|во̀ри́(н)вама̀мъ. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́вама̀мъ *гл.* прех. екр. III. старин. *вж.* вѣр҃гамъ, хвѣр҃лямъ || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́звама̀мъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
- по|во̀рѣ́зка̀ *сжиц. жс.* || по|во̀рѣ́злѣ̀ *сжиц. ср.*
- по|во̀рѣ́кѣма̀мъ *глагол.* непрех. екр. III.; *вж.* вѣр҃камъ, хвѣр҃ча.
- по|во̀рѣ́твама̀мъ *глагол.* прех. мкр. III., екрат. по|во̀рѣ́тна̀ I. 5., мкр. по|во̀рѣ́тнувама̀мъ III, екр. *вж.* и по|во̀рѣ́р҃тя̀ || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́рътъ̀ *сжиц. м.*
- по|во̀рѣ́хнинѣ̀ *сжиц. жс.* || по|во̀рѣ́хно̀ *нар.* || по|во̀рѣ́хность̀ *сжиц. жс.* || по|во̀рѣ́хност-е́нь, -ни *прил. м.* || по|во̀рѣ́хностность̀ *сжиц. жс.*
- по|во̀рѣ́цкама̀мъ *гл.* прех. екр. III. ум. отъ вѣр҃тя̀ || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́швама̀мъ (по|во̀рѣ́шувама̀мъ) *гл.* прех. екр. III. произв. отъ вѣр҃ша.
- по|во̀рѣ́шавама̀мъ *гл.* прех. екр. III., по-добре по|во̀рѣ́шавама̀мъ, производ. отъ вѣр҃ха, (вѣр҃шѣ), вѣр҃ше́я.
- по|во̀рѣ́щама̀мъ *гл.* прех. мкр. III., екр. *вж.* по|во̀рѣ́рна̀ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.*
- по|во̀рѣ́щанѐ || по|во̀рѣ́щанка̀ *сжиц. жс.* || по|во̀рѣ́щу̀лка̀ *сжиц. жс.*
- по|во̀рѣ́вѣя̀ *гл.* прех. екр. обл. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́жа̀ *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. по|во̀рѣ́жама̀мъ || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́кѣма̀мъ *гл.* прех. екр. III., по|во̀рѣ́к-на̀ I. 5. (и по|во̀рѣ́ча̀ II. 3.), мкрат. по|во̀рѣ́кѣма̀мъ, по|во̀рѣ́кнумама̀мъ III.
- по|во̀рѣ́скама̀мъ *гл.* прех. екр. III. и по|во̀рѣ́щя̀ (по|во̀рѣ́щя̀) II. 2.
- по|во̀рѣ́ска̀ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. по|во̀рѣ́скама̀мъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́тарѣ̀ *сжиц. м.* 'второ косено сѣно', 'отава' || по|во̀рѣ́тарѣ̀ *сжиц. жс.*; *вж.* по|во̀рѣ́теничѐ. || по|во̀рѣ́тарѣ̀ма̀мъ, (по|во̀рѣ́тарѣ̀вама̀мъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|во̀рѣ́тарѣ̀ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по|во̀рѣ́тарѣ̀не.
- по|во̀рѣ́тѣ́кѣма̀мъ *гл.* прех. екр. III. по|во̀рѣ́тѣ́кна̀ I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́торе́цъ̀ *сжиц. м., жс.* по|во̀рѣ́торка̀ || по|во̀рѣ́торкѝ *сжиц. жс.* мн. || по|во̀рѣ́торна̀ *сжиц. жс.* отъ прилаг. || по|во̀рѣ́тор-е́нь, -ни *прил. м.* || по|во̀рѣ́тора́къ̀ *сжиц. м.* || по|во̀рѣ́торѣ́ниѐ *сжиц. ср.* || по|во̀рѣ́торѣ́тел-е́нь, -ни *прил. м.* || по|во̀рѣ́торѣ́тельность̀ *сжиц. жс.* || по|во̀рѣ́торѣ́тель̀ *сжиц. м.* || по|во̀рѣ́торникъ̀ *сжиц. м.* || по|во̀рѣ́торно̀ *нар.* || по|во̀рѣ́торомъ̀ (старин. твор. п. ед. ч.) и по|во̀рѣ́торъ̀ *нар.*
- по|во̀рѣ́трѣ́сѣ̀ *З-олич.* мкр. III., екр. по|во̀рѣ́трѣ́сѐ I. 7..
- по|во̀рѣ́чу́а̀ *гл.* непрех. екр. II. 4., обл. тр. по|во̀рѣ́чу́авама̀мъ *гл.* по|во̀рѣ́чу́ча(вама̀мъ), по|во̀рѣ́чу́чавама̀мъ звукоподраж.
- по|во̀рѣ́дя̀ *гл.* прех. екр. II. 1. старин., || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́зѣ́ря̀ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
- по|во̀рѣ́зѣ́рѣ́вама̀мъ *гл.* (не)прех. мкр. III., екр. по|во̀рѣ́зѣ́рѣ́вѣя̀ I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́зѣ́го́ля̀ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|во̀рѣ́зѣ́гѣ́ляма̀мъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́зѣ́ди́шама̀мъ *гл.* прех. екр. III.
- по|во̀рѣ́зѣ́ка́ча̀ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|во̀рѣ́зѣ́ка́чѣ́вама̀мъ (по|во̀рѣ́зѣ́ка́чувама̀мъ) III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́зѣ́кѣ́йснѣ̀ *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|во̀рѣ́зѣ́кре́пя̀ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́зѣ́лѣ́за̀ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. по|во̀рѣ́зѣ́лѣ́зѣ́ма̀мъ, по|во̀рѣ́зѣ́лѣ́зѣ́ма̀мъ III.
- по|во̀рѣ́зѣ́несѣ̀ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́зѣ́пра́вѣя̀ *гл.* прех. екр. II. 1. || по|во̀рѣ́зѣ́пра̀ *гл.* прех. екр. I. 3., мкр. по|во̀рѣ́зѣ́пѣ́рама̀мъ III.
- по|во̀рѣ́зѣ́прѣ́тна̀ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́зѣ́рѣ́я̀ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|во̀рѣ́зѣ́се́дна̀ *гл.* прех. екр. I. 5.
- по|во̀рѣ́зѣ́сло́ня̀ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|во̀рѣ́зѣ́слѣ́нѣ́ма̀мъ || ~ се *гл.* непрех.

по|въз|суча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|въз|судя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|въ|нъ, по|въ|нка *нар.*
 по|въ|рвѣя *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по-
 вървѣвамъ (стар. повървѣвамъ) III.
 по|въ|ргѣлямъ *гл.* прех. екр. стар. III., мкр.
 повъргѣлювамъ (повъргѣлювамъ) III. || ~
 се *гл.* непрех. екр. III. || по|въ|ргамъ *гл.*
 прех. старин. III.; *вж.* похвърлямъ
 || ~ се *гл.* непрех.
 по|въ|ржа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. по-
 вързувамъ, повързvamъ III. || ~ се *гл.*
 непрех. || по|въ|рзѣльникъ *сжц. м.* || по|въ|р-
 зѣло *сжц. ср.*
 по|въ|ркамъ *гл.* непрех. екр. III.; *вж.* по-
 фъркамъ, похвъркамъ.
 по|въ|рлѣвамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|въ|рлямъ *гл.* прех. екр. обл. старин.
 III.; *вж.* похвърлямъ || ~ се *гл.* непр.
 по|въ|рна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. *вж.* по-
 врѣшамъ || ~ се *гл.* непрех. || по|въ|рт-
 тѣло *сжц. ср.* и (по|въ|ртѣль *сжц. м.*)
 || по|въ|ртя *гл.* прех. екр. II. 2. || ~ се
гл. непрех.
 по|въ|рчѣ *гл.* непрех. екр. II. 4.; *вж.* по-
 фърча, похвърча.
 по|въ|ршѣ *гл.* прех. екр. I. 7., I. 9. (вър-
 халъ, врѣхълъ, вършалъ...), мкр.
 по|въ|ршѣвамъ III.; *вж.* върхѣ, (вър-
 ша, вършѣя).
 по|въ|рша *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. по-
 вършвамъ (повършувамъ, повърше-
 вамъ) III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|въ|ршлясамъ (повършлясамъ) *гл.* непрех.
 екр. III., тр. повършлясвамъ (повърш-
 свамъ); кор. *вж.* въшка.
 по|въ|рвамъ (по|въ|рѣвамъ) *гл.* (не)прех. тр.
 III., екр. по|въ|рѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|въ|рвамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|въ|рѣя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|въ|рѣ-
 вамъ III., *сжц. ср.* по|въ|рѣване || ~ се
глагол. непреход.
 по|въ|рѣря *глагол.* непрех. екр. I. 6. || ~ се
глагол. непреход.
 по|въ|рхамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по-
 вѣхна I. 5., *сжц. ср.* повѣхване.
 по|въ|рсмо *сжц. ср.* || по|въ|рсмѣлка *сжц. ж.*
 по|въ|ркамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|въ|рвѣря *се гл.* непрех. екр. II. 1., мкр.
 по|въ|рвѣрявамъ *се гл.* по|въ|рвѣрявамъ *се III.*
 по|въ|рѣдамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|въ|рѣ-
 дя *гл.* II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; по|въ|рѣди *ми*
се гл. 3-олич. екр. II. 1. || по|въ|рѣдкамъ
гл. прех. екр. III. ум.
 по|въ|рѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. *вж.*
 по|въ|рѣжда || ~ се *глагол.* непрех. || по|въ|рѣ-
 ждане *сжц. ср.*
 по|въ|рѣзvamъ *гл.* прех. тр. III, екр. по|въ|рѣзѣя II. 1.
 || ~ се *гл.* непрех. || по|въ|рѣзване *сжц. ср.*
 по|въ|рѣзѣя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1., тр.
 мкр. по|въ|рѣзvamъ (се) III.

по|въ|рѣзvamъ (по|въ|рѣзvamъ, по|въ|рѣзvamъ) *гл.*
 прех. мкр. III., екр. по|въ|рѣзѣя II. 1. || ~ се
глагол. непрех. || по|въ|рѣзване (по|въ|рѣзване,
 по|въ|рѣзване) *сжц. ср.*
 по|въ|рѣнекъ, по|въ|рѣнець I. (обл. стар. по|въ|рѣнець)
сжц. м. 'плѣхъ' || по|въ|рѣнець II. по|въ|рѣнинъ
сжц. м. 'нехристиянинъ, езичникъ; не-
 чистъ човѣкъ'; стб. по|въ|рѣнинъ, рус. по-
 ганный 'нечистъ', пол. rogani 'езичникъ',
 чеш. rohan, словен. срб.-хрв. rogan 'не-
 чистъ'..; отъ лат. rogatus 'селски' (фр.
 raïen, ит. ragano.), произв. отъ ragus
 'село..' (фр. pays 'страна' — paysan 'се-
 лянинъ'..) || по|въ|рѣня *сжц. ж.* || по|въ|рѣнски
прил. м. || по|въ|рѣнство *сжц. ср.* || по|въ|рѣнче
сжц. ср. ум. || по|въ|рѣнщрѣкъ *сжц. м.* обл.
 'мише лайно'.
 по|въ|рѣничъ *сжц. м.* обл. вм. по|въ|рѣничъ.
 'момче, що подгонва овце къмъ стрѣга'..
 || по|въ|рѣнчаръ (по|въ|рѣничаръ) *сжц. м.*, ум.
 по|въ|рѣнчарче 'погониче'.
 по|въ|рѣсвамъ *гл.* непрех. тр. III, екр. по|въ|рѣ-
 сна I. 5., мкр. по|въ|рѣснувамъ III. || по|въ|рѣ-
 сѣмъ *прич. сег.* страд. м. || по|въ|рѣсѣтел-
 енъ, -ни *прил. м. р.* || по|въ|рѣснѣя *гл.* не-
 прех. екр. I. 6., мкр. по|въ|рѣснѣвамъ III.
 || по|въ|рѣсѣя *гл.* прех. екр. II, 1., мкр. по|въ|рѣ-
 сѣвамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.*
 по|въ|рѣсѣване; и по|въ|рѣсѣвамъ (по|въ|рѣсѣ-
 шамъ) *глагол.* прех. тр. (екр.) III., *сжц. ср. р.* по|въ|рѣ-
 сѣване особ. прен. за дългъ; и старин.
 по|въ|рѣсѣние *сжц. ср.*
 по|въ|рѣткамъ *гл.* непрех. екр. III. || ~ се *гл.*
 непрех.; кор. въ|въ|рѣт|нка, успор. кор.
 въ|въ|рѣт|га|да|я.
 по|въ|рѣча *сжц. ж.*, ум. *ж.* по|въ|рѣчка и по|въ|рѣ-
 чница; ум. *ср.* по|въ|рѣче, ум. отъ ум. по|въ|рѣ-
 ченце; рус. по|въ|рѣч, чеш. rogás, словен.
 rogaša, срб.-хрв. rogaša; старин. заемка
 отъ роман. — итал. focassia (срѣд. лат.
 focāsi-us -ia, фр. fouace) производ. отъ
 кор. на лат. focus 'огнище' (ит. fuoco
 огонь..) || по|въ|рѣчаръ *сжц. м.*
 по|въ|рѣшavamъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* по-
 гасѣямъ || по|въ|рѣшѣние *сжц. ср.*; *вж.*
 по|въ|рѣшavamъ : по|въ|рѣшavamъ.
 по|въ|рѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|въ|рѣ-
 гна I. 5., мкр. по|въ|рѣнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.;
 кор. гн- вм. гън-, *вж.* гонѣя; др. от-
 глас. степ. (стб. гънати) въ|въ|рѣ|г|н|а|н|е...
 по|въ|рѣцвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-
 гвѣча I. 10. (по|въ|рѣ|ц|а|хъ) ~ се *гл.* непр.
 по|въ|рѣвамъ (по|въ|рѣбнувамъ) *гл.* непр. тр. III.
 екр. старин. по|въ|рѣбна, обик. по|въ|рѣбна, по-
 гвѣвамъ (по|въ|рѣбнамъ) *гл.* непрех. тр. III.,
 екр. по|въ|рѣбна I. 5. || по|въ|рѣбване *сжц. ср. р.*
 (стар. по|въ|рѣбване) || по|въ|рѣбжежъ *сжц. м. р.*
 || по|въ|рѣбелъ *сжц. ж.* || по|въ|рѣбнуване (по-
 гвѣбване) *сжц. ср.*
 по|въ|рѣзѣдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* прех.
 по|въ|рѣзѣваръ *сжц. м. р.*; *вж.* гла|ва, *срав.*
 гла|ва|гаръ.

- по|гладвамъ (поглаждамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. погладя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* погладване.
- по|гладувамъ *глагол.* непрех. екр. III., мкр. усл. погладув(у)вамъ III. || погладуване *сжц. ср. р.*
- по|глаждамъ (поглаждавамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. погладя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|гледъ *сжц. м.* || по|гледвамъ (погледувамъ), погледнувамъ (погледжамъ) *гл.* прех. мкр. III, екр. погледамъ III и погледна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* погледжане || погледище *сжц. ср.*
- по|глѣзя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|гледѣсамъ (погледжѣсамъ) *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|глождамъ (поглождамъ) поглѣзамъ *гл.* прех. тр. III., екр. поглѣжда I. 9. и I. 10. (поглѣзгахъ) || ~ се *глагол.* непреход. || по|гложкамъ *глагол.* преход. тр. умал. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|глумя се *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по|глумявамъ се.
- по|глубѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|глѣщамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. погълна I. 5., и погълтна I. 5., и погълтамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || поглѣщане *сжц. ср.*
- по|гълчѣя *гл.* прех. тр. II. 4 мкр. погълчѣвамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || погълчѣване *сжц. ср.*
- по|гмѣчкамъ *гл.* прех. екр. III. ум., екр. погмѣча II. 3., тр. погмѣчвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|гмурямъ се *гл.* непрех. екр. III.
- по|гнѣвѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|гнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., тр. погнѣвамъ III.
- по|гнувамъ *гл.* прех. мкр. III., съкрат. *вж.* погвамъ, екр. по|гна I. 5.; *срав.* стб. *гл.* гнѣнати, *сжц.* книж. стар. изгнание; др. отгласна степ. на кор. въ гоня.
- погнусѣнъ (погнжѣсѣнъ) *прич.* мин. стр. м. || по|гнусявамъ се, (по|гнжсявамъ се), погнусявамъ се, погнушамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. по|гнуся се (по|гнжся се), *сжц. ср.* по|гнусяване, погнжсяване, погнушане.
- по|говарямъ, по|говѣрвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|говѣря II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|говѣдарувамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|говѣрка *сжц. ж.*, умал. поговѣрчица; *срав.* по|словица || по|говѣря *гл.* прех. екр. II. 1.; *вж.* поговарямъ. || ~ се *гл.* непрех.
- по|говѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|гѣда, по|гѣдба *сжц. ж.* и по|гѣдъ *сжц. м.* || по|годя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|годявамъ, погаждамъ, погѣждамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|голѣмѣя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|гѣнвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|гѣня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|гѣнване.
- по|гѣнъ I. *сжц. м.*, ум. погѣнецъ 'мѣра за земя, загонъ', 'уврагъ'... || по|гонѣнъ *сжц. м.* 'момче погонвачъ...' ум. погониче; *вж.* поганичъ || по|гѣнъ II. (прост. пагѣнъ, отъ рус.) *сжц. м.* 'ивица вм. еполетъ у военни, рус. погѣн, а то божемъ отъ пол. рогоп вм. огоп 'опашка' (I)...; негли отъ преход.; *срав.* ивица земя... || по|гѣрдѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6. (и по|гѣрдѣя се II. 1.).
- по|горка *сжц. ж.* || погоря *глагол.* (не)прех. екр. II. 1. (прех.), 2. (непрех.) || по|гѣр(ю)вамъ III. *гл.* прех.; || по|горявамъ III. *гл.* непрех. || ~ се *гл.* непрех. || погорѣлъ *прич.* мин. действ. м.
- по|господарувамъ *глагол.* непрех. екр. III.
- по|гостувамъ *гл.* непрех. екр. III. || по|гостя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|гостѣвамъ (погостѣвамъ) III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|гѣтѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|гѣя *гл.* прех. екр. тр. (мкр.) погѣявамъ III. || ~ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|грабъ *сжц. м. р.* || по|грабвамъ *глагол.* прех. мкр. III., екр. по|грабѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|градѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|гракамъ *гл.* непрех. екр. III. и по|грача II. 3.
- по|гѣрнич-енъ, -ни *прил. м.*
- по|гребъ I-II. *сжц. м.*; у воен. отъ рус. || по|гребѣя, по|гребѣя *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. по|гребвамъ, по|гребѣвамъ (и по|гребѣямъ) III. || ~ се *гл.* непрех. || по|гребѣлка *сжц. ж.* || по|гребѣло *сжц. ср.* обл. = погребение *сжц. ср.* || по|гребѣчъ *сжц. м.* 'гробарь...' || по|гребѣямъ *гл.* прех. тр. III.; вм. погребвамъ.
- по|гребѣвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. по|гребѣя се II. 1. *сжц. ср.* по|гребѣване,
- по|гребѣя *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|грозѣвамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. по|грозѣя I. 6., *сжц. ср.* по|грозѣване || по|грозѣя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|грозѣямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|грозѣяване.
- по|грубѣч-ѣкъ, -ки *прил. м.* обл. умал. 'грозничѣкъ' || по|грубѣя *глагол.* прех. екр. II. 1. обл. мкр. по|грубѣямъ III. 'погрозѣвамъ' || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|грубѣяне.
- по|грукамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|грухамъ *глагол.* (не)прех. екр. III. || по|гружкамъ *гл.* (не)прех. екр. III. ум. || по|гружтѣя *гл.* непрех. екр. II. 2.
- по|грубѣвамъ *гл.* (не)прех. мкр. III., екр. по|грубѣя I. 6. || по|грубѣя *сжц. м.*
- по|грубѣшка *сжц. ж.*, ум. по|грубѣшчица || по|грубѣшѣя *гл.* (не)прех. екр. II. 3., мкр. по|грубѣшѣвамъ III., *сжц. ср.* по|грубѣшѣване.

по|гръчвамъ *гл.* прех. тр. III. и по|гръч(у)вамъ III., екр. по|гръча II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|гръчване, по|гръч(у)ване.

по|губител *сжц. м., ж.* по|губителка || по|губителски *прил. м. р.* || по|губителство *сжц. ср.* || по|губя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|губвамъ, по|губямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|губване, по|губяне.

по|гу|гамъ *гл.* непрех. екр. III. || по|гу|гу|ча *гл.* непрех. екр. II. 3.

по|гудя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|гунамъ *глагол.* непрех. екр. III., тр. мкр.

по|гуквамъ (по|гукувамъ).

по|гулявамъ *глагол.* непрех. III., екр. по|гуляя I. 6.; рус.

по|гурамъ се *глагол.* непрех. екр. III.

по|гурбетувамъ *гл.* непрех. екр. III.

по|гургуликамъ *гл.* непрех. екр. III.

по|гуркамъ се *гл.* непрех. екр. ум. III.

по|гуцамъ *гл.* непрех. екр. III.

по|гушкамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III., мкр. по|гушк(у)вамъ (се) III. || по|гушна *глагол.*

прех. екр. I. 5., мкр. по|гушнувамъ III., съкрат. по|гушвамъ || ~ се *гл.* непрех.

по|гър|гя *гл.* непрех. екр. I. 9.

по|гъ|дел|ч|камъ (по|гъ|дел|ч|камъ) *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || по|гъ|д|ч|камъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се

гл. непрех. || по|гъ|дувамъ *гл.* прех. екр. III.

по|гъл|на *гл.* прех. екр. I. 5.; *вж.* по|гъл|т|на || по|гъл|тамъ *гл.* прех. екр. III.; *вж.*

по|гъл|щ|амъ || ~ се *гл.* непрех.

по|гъл|ч|а *гл.* прех. екр. II. 4., мкр. по|гъл|ч|авамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

по|гър|г|оря *гл.* непрех. екр. II. 1.

по|гър|камъ *гл.* непрех. екр. III.

по|гър|ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|гър|мя *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по|гър|мявамъ III.

по|гър|ча *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. по|гър|чамъ III. и по|гър|чувамъ (по|гръчвамъ)

III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* по|гър|чане, по|гър|чуване (по|гръчване).

по|гът|на *глагол.* прех. екр. I. 5., мкр. усл. по|гът|нувамъ, съкрат. по|гът|вамъ || ~ се

гл. непрех.

по|гъ|жна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. усл. по|гъ|гнувамъ, съкрат. по|гъ|гвамъ III.

по|гъ|ж|ей *сжц. м.* обл. ю-изт. 'сватъ откъмъ невеста'; по|гъ|ж|езина *сжц. ж.*

'ядиво и питие, гошавки за погжзентъ'; по народна етимология свърз. съ г ж зъ;

срав. тур. bo az (bogaz, po az) 'гърло...'

по|гъ|жна (по|гъ|жна) *гл.* непрех. екр. I. 5.

п|д|бъ I. *сжц. м.*; стб. п|д|бъ, рус. под, чеш.

půda 'почва', словен., срб.-хрв. rod; др. отгласна на и.-е. кор. *ped- 'кракъ...'; *срав.* лит. pãdas стжпало, санскр. padã-t следа, 'отпечатъкъ отъ кракъ, мѣсто, зенд. padãt, арм. het следа отъ кракъ, грц. pãdon почва, pedion поле, ст. исл.

fet следа, латин. opipidum градъ; келт. inãd мѣсто (*eni-pedo)...; *вж.* пеши, пешакъ.

п|д|бъ II. *предл.* (и предст. под-); стб. п|д|бъ, рус. под, пол. чеш. словен. срб. хрв. pod; навѣрно срод. съ предход. *сжц.* п|д|бъ (I.); *срв.* още и предл. на дъ, за дъ, предъ, по-старин. по-дъ, на-дъ, за-дъ... || п|д|ба *сжц. ж.* 'мжчникъ, ковчегъ, въ който пада смлѣното жито въ воденица'.

п|д|давамъ *гл.* прех. тр. III, екр. п|д|дãмъ I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* п|д|даване || подавачъ *сжц. м.* || п|д|даваница *сжц. ж.* || подавникъ *сжц. м.* прост. обл. = рус. подданный; *сжц. ж.* подавница || подавци *сжц. мн. м. р.* 'даване'. (Отъ подавци къща се съсипва).

п|д|давранд|самъ се III. (обл. и подавранд|ша се I. 10.) *гл.* непрех. екр.

п|д|дагра *сжц. ж.*; гръц.

п|д|дãд|вамъ (п|д|дãд|нувамъ) *гл.* прех. тр. умал. III., екр. п|д|дãд|на I. 5. || подадене *сжц. ср.* || п|д|данъ *сжц. ж.* стар. 'даждие, данъкъ'; *срав.* рус. подãть.

п|д|дãй|ниче *сжц. ср.* ум.; производ. отъ мкр. гл. п|д|даямъ; *вж.* п|д|дой|ниче 'кърмаче' отъ екрат. гл. п|д|до|я на|до|я.

п|д|дãни|къ (п|д|дãни|къ) *сжц. м., ж.* п|д|дãни|ца (п|д|дãни|ца) || п|д|дãн|ство (п|д|дãн|ство) *сжц. ср.*

п|д|дãрã|ча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *гл.* непрех. п|д|дãрã|тель *сжц. м.*,

п|д|дãр|моня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

п|д|дãр|е *сжц. ср.* обл., производ. отъ п|д|дã *сжц. м.*

п|д|дãр|ъкъ *сжц. м.* || п|д|дãрã *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. п|д|дãрãвамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* п|д|дãрãване.

п|д|дãс|кал|увамъ *гл.* непрех. екр. III.

п|д|дãт|ливъ *прил. м. р.*; кор. въ дамъ, давамъ || п|д|дãт|лив|ость *сжц. ж.* || по|д|дãт|ень, -ни *прил. м.* || п|д|дãт|ность *сжц. ж.*

п|д|дãя|мъ *гл.* прех. екр. III., кор. отъ друга отгласна степен на гл. до|я; *вж.* по|дãй|ниче

п|д|дãвã|я *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. п|д|дãвã|вямъ III, *срв.* прибавямъ || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср. р.* п|д|дãвã|яне.

п|д|дãдã|дамъ *гл.* прех. тр. III, екр. п|д|дãдã|да I. 8. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* п|д|дãдã|дане.

п|д|дãб|ерã *глагол.* прех. екр. I. 1., мкр. п|д|дãб|ирамъ III. || ~ се *глагол.* непрех.; *сжц. ср.* п|д|дãб|иране.

п|д|дãб|ивъ *сжц. м.* || п|д|дãбã|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. п|д|дãбã| I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* п|д|дãбã|ване || п|д|дãбã|шегã *сжц.*

(запов. глаг. 2. лц. ед. ч. и *сжц. ж.*) (на п. 'за присмѣхъ, на подбивъ')

|| п|д|дãбã|тина *сжц. ж.*

- под|блажа́ *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. под|блажа́вамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|блажа́ване.
- под|бодá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. под|бóждамъ III. (и под|ба́дамъ) || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|бóждане (под|ба́дане).
- под|бозáвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. под|бозáя I. 6., *сжиц. ср.* под|бозáване.
- под|бoръ́ *сжиц. м. р.*; *вж.* *гл.* под|бе-ра: под|бирамъ.
- под|бoбя́къ *сжиц. м.*, мн. под|бoйци; кор. въ бия: бой.
- под|бра́дка *сжиц. ж.* || под|бра́дникъ *сжиц. м.*, *ум. ср.* под|бра́дниче | под|бра́дя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|бра́ждамъ (под|бра́двамъ, под|бра́дявамъ) III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|бра́ждане (под|бра́ждане, под|бра́дяване).
- под|бра́нъ *прич.* мин. стр. м. отъ подбера.
- под|бри́ча *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. под|бри́чамъ, под|бри́чвамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|бри́ч(в)ане.
- под|бръ́свамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|бръ́сна I. 5., мкр. под|бръ́снувамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|бръ́сване (под|бръ́снуване).
- под|бръ́скамъ *глагол.* прех. екр. III., мкр. под|бръ́сквамъ III || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|бръ́скване.
- под|бръ́квамъ (нод|бъркувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|бъркамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|бръ́кване.
- под|бу́да *сжиц. ж.* || под|бу́дя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|бу́ждамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* р. под|бу́ждане || под|бу́ждение *сжиц. ср.* старинно.
- под|бу́твамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|бу́тна I. 5., мкр. под|бу́тнувамъ III., || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|бу́тване, (под|бу́тнуване).
- под|бу́хна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- под|бѣ́гвамъ (под|бѣ́гнувамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. под|бѣ́гна I. 5., *сжиц. ср.* под|бѣ́гване.
- под|бѣ́ль *сжиц. м.* || под|бѣ́ля *сжиц. ж.* || под|бѣ́лвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. под|бѣ́ля II. 1., непрех. под|бѣ́ля I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|бѣ́ляване *сжиц. ср.*
- под|ва́ль *сжиц. м.* 'дърво подложено подъ бъчва...' || под|ва́ла *сжиц. ж.* у Г. С. Раковски за 'ангария' || под|ва́ля *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. под|ва́лямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|ва́ляне.
- под|ва́ра *сжиц. ж.* 'извара', *ум. ж.* под|ва́рица, под|ва́рка || под|ва́ря *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|ва́рявамъ, под|ва́рямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|ва́ряване, под|ва́ряне.
- по|двe *нар. (сжиц. ср.)* 'игра рженица'.
- под|ве́да, под|ве́дница *сжиц. ж.* 'сводница', жена пезевенкъ тур.; кор. въ *гл.* вода : с|веждамъ... || под|ве́да́ *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. под|ве́ждамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|ве́ждане || под|ве́дничество *сжиц. ср.* 'сводничество'.
- под|ве́дникъ *сжиц. м.* 'съгледвач', *ж.* под|ве́дница; кор. въ стб. **КЪДЖТН** 'зная'.
- под|вѣ́жа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. под|вѣ́звамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|вѣ́зване || под|вѣ́зачъ *сжиц. м.*, *ж.* под|вѣ́зачка || под|вѣ́зия, под|вѣ́зка *сжиц. ж.* под|вѣ́черъ *нар.* 'надвечер', *привечер'.*
- под|взр́я се *гл.* непрех. екр. I. 3., мкр. усл. под|взрирамъ се III.
- под|ви́вамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. под|ви́я I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|ви́ване.
- по|двигъ́ *сжиц. м.* || по|двигамъ́ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|двигна́ I. 5. || ~ се *глагол.* непрех.; кор. дига́мъ || по|двиг-е́нь, -ни *прил. м. р.* || по|двигникъ́ *сжиц. м.*, *ж.* по|двигница || по|двигнически *прил. м.* || по|двигничество́ *сжиц. ср. р.* || по|двиза́вамъ се *гл.* непрех. тр. III.
- под|ви́къ *сжиц. м.* || под|ви́квамъ́ *гл.* прех. III., екр. под|ви́камъ III., под|ви́кна I. 5. *сжиц. ср.* по|двикване.
- под|ви́рамъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. под|вра́ I. 3. || ~ се *гл.* непрех.; *срав.* за|вирамъ се, у|вирамъ се... , *сжиц. ср.* по|двиране.
- под|ви́рище́ *сжиц. ср.* 'тресавище'; кор. въ из|вирамъ : из|воръ... .
- под|влáст-е́нь, -ни *прил. м.*
- под|влáчамъ, под|влáчимъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. под|влáкна́ I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|влáчане, под|влáчане.
- под|водникъ́ I. *сжиц. м.* 'дъска подъ водника' || под|во́д-е́нь, -ни *прил. м.* 1) 'такъвъ що може да се пои съ вода, да се вади (п.-дна градина) 2) 'такъвъ що се намира или се движи подъ вода' || под|во́дникъ́ II. *сжиц. м.*, *ж.* под|водница 'сводникъ..' отъ *гл.* под|ве́да || под|во́дникъ́ III. *м.*, *ж.* под|водница 'подводенъ паракодъ' || под|во́дство́ *сжиц. ср.* 'работа на подводникъ', тур. 'пезевенкликъ' || под|во́ждамъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. под|ве́да́ I. 8 || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|во́ждане.
- по|двои́ца *сжиц. ж.*; на п. ми е = 'двоумя се'.
- под|во́ня́ *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. под|во́нявамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|во́няване
- по|дво́рие́ *сжиц. ср.*; кор. въ дво́ръ.
- по|дво́я́ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|дво́явамъ́ 'раздѣлямъ' || ~ се *гл.* непрех. 'двоумя се'; *вж.* по|двои́ца; *сжиц. ср.* по|дво́яване.
- под|вра́́ *гл.* прех. екр. I. 3., мкр. под|ви́рамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

под|вратникъ *сжц. м.*
 под|вредя *гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
 вреждамъ* ||~ се *гл. непрех.; сжц. ср. под-
 вреждане.*
 под|врѣгамъ *гл. прех. тр. стар. III., екр. под-
 врѣгамъ III., под|врѣля II. 1.; вж. под-
 хвърлямъ* ||~ се *гл. непрех.; сжц. ср. под|врѣгане 'под|хвърляне'.*
 под|врѣзамъ, под|врѣзувамъ *гл. прех. тр. III., екр. под|врѣжа I. 10.* ||~ се *гл. непрех.; сжц. ср. под|врѣзване (под-
 врѣзуване)* || под|врѣзка *сжц. ж.*
 под|врѣщамъ се *гл. непрех. тр. III., екр. под|врѣшна се I. 5., сжц. ср. под|врѣ-
 щане.*
 под|вѣтикамъ *гл. прех. тр. III., екр. под-
 вѣтична I. 5., мкр. усл. под(в)ѣтикувамъ* ||~ се *гл. непрех., сжц. ср. подвѣтикане.*
 под|вѣда *сжц. ж.* || под|вѣдя *гл. преход. екр. II. 1., мкр. под|вѣждамъ* ||~ се *гл. непрех., сжц. ср. подвѣждане.*
 под|вѣргамъ *гл. прех. тр. III., старин.; вж. под-
 хвърлямъ; срав. книжов. по рус. о|про|вержение... ||~ се гл. непрех., сжц. ср. подвѣргане; вж. под|хвърляне.*
 под|вѣржа *гл. прех. екр. I. 10., мкр. под-
 вѣрзувамъ III., (под|врѣзамъ и под-
 вѣрзувамъ)* ||~ се *гл. непрех., сжц. ср. под|врѣзуване || под|врѣзачъ сжц. м., ж. под|врѣзачка || под|врѣзачница сжц. ж. || под|врѣзій сжц. ж., ум. под|врѣзійка.*
 под|вѣркамъ *глагол. непрех. тр. III.,; вж. под|хвърлямъ (под|фъркамъ) || под-
 въркачъ сжц. м. р. (под|хвъркачъ, под|фъркачъ).*
 под|вѣрлювамъ се *глагол. непрех. тр. III., екр. под|вѣрля се II. 1.; отъ вѣрль.*
 под|вѣрля *гл. прех. екр. стар. II. 1., мкр. под|вѣрлямъ III.* ||~ се *глагол. непрех.; вж. под|хвърля(мъ), сжц. ср. р. под-
 вѣрляне (под|хвърляне).*
 под|вѣрна се *гл. непрех. екр. I. 5., мкр. под|вѣрнувамъ се III.; вж. под|врѣ-
 щамъ се.*
 под|вѣша *глагол. прех. тр. III., екр. под-
 вѣя I. 6.* ||~ се *гл. непрех., сжц. ср. р. под|вѣшане.*
 под|дѣвря се *гл. непрех. екр. II. 1., мкр. под|дѣврямъ се III., сжц. ср. под|дѣвряне.*
 под|дѣзая *гл. прех. екр. II. 1., мкр. под|дѣз-
 вамъ, под|дѣзямъ III.* ||~ се *гл. непрех., сжц. ср. под|дѣзване, под|дѣзание.*
 под|дѣлвамъ (под|дѣлювамъ), под|дѣлямъ *глагол. прех. мкр. III., екр. под|дѣля II. 1.* ||~ се *гл. непрех.*
 под|дѣрямъ *гл. прех. тр. III., екр. под-
 дѣоря прех. II. 1.* ||~ се *глагол. непрех.; сжц. ср. под|дѣряне.*
 под|дѣвямъ *гл. прех. мкр. III., екр. вж. под|дѣвтя II. 1.*
 под|дѣизвамъ *гл. непрех. тр. III., екр. под-
 дѣизна I. 5., мкр. усл. под|дѣизнувамъ; сжц. ср. под|дѣизване.*

под|дѣлваница *сжц. ж., по-точно в м. въз-
 главница; вж. т. |под|дѣлваницки сжц. ж. р. умал.*
 под|дѣлжда *гл. прех. екр. I. 10., мкр. под-
 дѣлждамъ (под|дѣлждавамъ) III.* ||~ се *гл. непрех.*
 под|дѣврямъ *гл. прех. тр. III., екр. под-
 дѣворя II. 1.* ||~ се *гл. непрех.; сжц. ср. под|дѣвряне || под|дѣвдоръ сжц. м.*
 под|дѣлмѣнъ *прич. мин. страд. м. отъ под-
 дѣлмѣя се II. 1., под|дѣлмѣя се I. 6. гл. непрех. екр., мкр. под|дѣлмѣямъ се III., сжц. ср. под|дѣлмѣяване (под|дѣл-
 мѣване).*
 под|дѣнвамъ, под|дѣнямъ *гл. прех. мкр. III., екр. под|дѣня II. 1.* ||~ се *гл. непрех.; сжц. ср. под|дѣнване, под|дѣняне.*
 под|дѣрець *сжц. м., ж. под|дѣрка || под-
 дѣрие сжц. ср. || под|дѣрски прил. м.*
 под|дѣрчя *гл. прех. екр. II. 3., мкр. под-
 дѣрчавамъ (обл. и под|дѣрч(у)вамъ) III.* ||~ се *гл. непрех.; сжц. ср. р. под|дѣр-
 чаване, под|дѣрчуване.*
 под|дѣря *гл. прех. II. 1., мкр. под|дѣря-
 вамъ III.; вж. под|дѣрямъ ||~ се гл. непрех., сжц. ср. под|дѣряване.*
 под|дѣтвля *гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
 дѣтвямъ III.; вж. и под|дѣтвямъ ||~ се глаг. непрех.; сжц. ср. р. под|дѣтвяне || под|дѣтвитель сжц. м. р. || под|дѣтвитель-
 енъ, -ни прил. м. || под|дѣтвитель сжц. м. р., ж. под|дѣтвителька под-
 дѣтвочна сжц. ж. || под|дѣтвень прил. мин. страд. м. || под|дѣтвеность сжц. ж.*
 под|дѣрадя *гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
 дѣраждамъ (под|дѣраждавамъ) III.* ||~ се *гл. непрех.*
 под|дѣрбнач-енъ, -ни *прил. м.*
 под|дѣрбд-енъ (старин. под|дѣрбд-енъ), -ни *прил. м. р.*
 под|дѣрблникъ *сжц. м.; вж. гърло.*
 под|дѣрвамъ *гл. прех. тр. III., екр. под-
 дѣрѣя I. 6.* ||~ се *гл. непрех., сжц. ср. под|дѣрване.*
 под|дѣгуша *нар. (забраждамъ п.) || под|дѣгуш-
 никъ сжц. м.*
 под|дѣгамъ (под|дѣнвамъ) *гл. прех. мкр. III., екр. под|дѣгна I. 5.* ||~ се *гл. непрех.; сжц. ср. под|дѣгане; кор. гѣб-
 (*гѣб-нж-); вж. баница.*
 под|дѣрбя се *гл. непрех. екр. II. 1., мкр. под|дѣрбямъ се (под|дѣрбямъ се) III., сжц. ср. под|дѣрбяне.*
 под|дѣжзникъ *сжц. м. || под|дѣжжнякъ сжц. м. област.*
 под|дѣavamъ се *гл. непрех. тр. III., екр. под|дѣамъ се I. 6., сжц. ср. под|дѣване.*
 под|дѣвгамъ *гл. прех. тр. III., екр. под-
 дѣвгна I. 5.; вж. под|дѣвгамъ ||~ се глаг. непрех.*
 под|дѣдой *гл. прех. екр. II. 1., мкр. под|дѣ-
 довамъ III.* ||~ се *глагол. непрех.; сжц. ср. под|дѣдояване.*

- под|дръжка *сжиц. жс., ум. поддръжчица; вж. под|дръжамъ.*
 под|дѹвамъ *гл. прех. тр. III., екр. под|дѹя I. 6. || ~ се гл. непрех.; вж. по-обикн. подѹвамъ (се), сжиц. ср. поддѹване в м. подѹване || поддѹтъ прич. мин. страд. м. || поддѹтина сжиц. жс.*
 под|дѣржамъ *гл. прех. тр. III., екр. под|дѣржѧ II. 1. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. поддѣржане.*
 по|дебелѣвамъ *гл. непрех. тр. III., екрат. по|дебелѣя I. 6., сжиц. ср. подебелѣване.*
 по|дѣбя *глагол. (не)прех. екр. II. 1. || ~ се глаг. непреход.*
 по|дѣйствувамъ *гл. непрех. тр. III.*
 под|дѣзич-енъ, -ни *прил. м. р.*
 под|дѣкамъ *гл. преход. екр. III., обл. стар. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. по|дѣкване.*
 под|дѣмъ (под|дѣмъ) *сжиц. м. || под|дѣмамъ (под|дѣмамъ) гл. прех. тр. III., екрат. под|дѣма (под|дѣма) I. 4. || ~ се гл. непр.; сжиц. ср. под|дѣмане (под|дѣмане).*
 по|дѣра I. *сжиц. жс. 'подерница' || по|дѣра II. гл. прех. екр. I. 1., по|дѣрна ум. I. 5., мкр. усл. по|дѣрвамъ (по|дѣрнувамъ) III. || ~ се гл. непрех.*
 по|дѣрвишвамъ (по|дѣрвишѧвамъ) *глагол. преход. мкр. III., екр. по|дѣрвиша II. 1. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. по|дѣрвишване (по|дѣрвишѧване).*
 по|дѣре *сжиц. ср. вж. по|дѣре.*
 по|дѣрникъ *сжиц. м., жс. по|дѣрница; вж. гл. дѣра, по|дѣра.*
 по|дѣсенъ *сжиц. жс. нар.; срав. под|дзимъ.*
 по|детинѧвамъ *се гл. непрех. тр. III., екр. по|детинѧ се II. 1.*
 по|дѣжѧвамъ *гл. непрех. екр. III.*
 по|дѣжѣвря *се гл. непрех. екр. II. 1.*
 по|дѣжендемѧсамъ *гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непрех.*
 по|дѣжомѧла *гл. прех. екр. II. 1.*
 по|дѣжѹркамъ *глагол. прех. екр. III. || ~ се гл. непрех.*
 под|за|дѣвамъ *гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непрех.*
 под|за|мѧна *гл. (не)прех. екр. I. 5.*
 под|за|пѧа *гл. прех. екр. I. 3. || ~ се гл. непр.*
 под|за|спѧя *гл. непрех. екр. II. 5., мкр. под|за|спѧивамъ III.*
 по|дѣзѣкамъ *гл. непрех. екр. III. || ~ се гл. непрех.*
 под|зѣмамъ *в м. под|взѣмамъ гл. прх. тр. III., мкр. усл. под|зѣмвамъ, екр. под|зѣма I. 4.; || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. под|взѣмане || под|(в)зѣмка сжиц. жс.*
 по|дзѣмъ *сжиц. м. || под|зѣм-енъ, -ни прил. м., вж. зѣмѧ || под|зѣмѧе сжиц. ср. небълг. 'сутеренъ' I < фр. sou|terrain (фр. terre < лат. terra земля) || под|зѣмникъ сжиц. м.*
 под|зидъ *сжиц. м. 'пещера...' || под|зидкамъ (под|зидвамъ) гл. прех. тр. III., екр. под|зидамъ || ~ се гл. непрех. || под|зиджане (под|зидване) сжиц. ср.*
- по|дзимъ *сжиц. м. 'есень' || под|зидмаш-енъ, -ни прил. м. || под|зидме нар. (сжиц. ср. обл.).*
 под|зидмамъ *в м. под|(в)зидмамъ глаг. прех. тр. III., екр. под|(в)зидме вж. т. || ~ се гл. непрех.*
 по|дзина *гл. непрех. екр. обл. стар. I. 5. в м. по|зина.*
 по|дзидпамъ *гл. прех. екр., умал. под|зидпамъ III.*
 по|дзидпа се *гл. непрех. екр. II. 1.*
 по|дзидря се *гл. непрех. екр. II. 1.*
 по|дзиднкамъ *гл. непрех. екр. III.*
 по|ди *предл. обл. стар. (както преди, зади...) в м. по|дъ.*
 по|дивѣвамъ I. *гл. непрех. тр. III., екр. по|дивѣя I. 6. || по|дивѣлъ прил. (прич. мин. дей ст в.) м. || по|дивѣване I. сжиц. ср. (непрех.) || по|дивѧ гл. прех. екр. II. 1., мкр. (II.) по|дивѧвамъ III., сжиц. ср. по|дивѧване.*
 по|дигѧло *сжиц. ср. || по|дигѧмъ гл. прех. тр. III., екр. по|дигѧ I. 5. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. по|дигѧне.*
 по|дигрѧвамъ *гл. прех. тр. III., екр. по|дигрѧя I. 6. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. по|дигрѧване || по|дигрѧвка сжиц. жс. р. || по|дигрѧвател-енъ, -ни прил. м. || по|дигрѧвателно нар. || по|дигрѧвателность сжиц. жс. || по|дигрѧвател сжиц. м. р., жс. по|дигрѧвателка || по|дигрѧвачъ сжиц. м., жс. по|дигрѧвачка || по|дигрѧло сжиц. ср.*
 по|диз|лѧзѧмъ (по|диз|лѧзамъ) *гл. непрех. тр. III., екр. по|дизлѣза I. 7.*
 по|дѧмамъ *гл. прех. тр. III. (и по|дѣмамъ), екр. по|дѣма I. 4. || ~ се гл. непрех.*
 по|димѧ *гл. непрех. екр. II. 1. || ~ се гл. непр.*
 по|дѧръ, по|дѧре *нар. и предл. || по|дѧрвамъ (по|дѧрямъ) гл. прех. тр. III., екр. по|дѧря || ~ се глаг. непрех.; сжиц. ср. по|дѧрване, по|дѧряне || по|дѧр-енъ, I. -ни прил. м. || по|дѧренъ II. прич. мин. стр. м. || по|дѧреш-енъ, -ни прил. м. || по|дѧрки сжиц. жс. мн. 'патока' (отъ ракия).*
 по|дѧрамъ (по|дѧрѧвамъ) *гл. прех. тр. III., екр. по|дѧра I. 1. || ~ се гл. непрех.*
 по|дѧшамъ *глагол. прех. екр. III., мкр. усл. по|дѧшвамъ || ~ се гл. непрех.*
 по|дѧдя *гл. прех. екр. II. 1., мкр. по|дѧдявамъ (обл. по|дѧждамъ, по|дѧдѧвамъ) III. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. по|дѧдяване (по|дѧдѧдане, по|дѧдѧване).*
 по|дѧжа *гл. прех. екр. I. 10., мкр. по|дѧжамъ III. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. по|дѧжване || по|дѧжанъ прич. мин. стр. м. || по|дѧжвачъ сжиц. м.*
 по|дѧлва *се 3-олич. глаг. непрех. тр. III., екр. по|дѧля се.*
 по|дѧменикъ *сжиц. м. 'мокрица'.*
 по|дѧнъ *сжиц. м. || по|дѧнѧ гл. прех. екр. II. 1., мкр. усл. по|дѧнѧмъ (по|дѧнѧвамъ) III. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. по|дѧнѧ-*

няне (подкánване) || подкánител-ень, -ни *прил. м.* || подкánитель *сжц. м., ж.* подкánителка || подкánителски *прил. м.* || подкánителство *сжц. ср.*
 подкáпникъ *сжц. м., ум. ср.* подкáпниче; производ. отъ сжщ. капа, *вжс. т.*
 подкáрамъ *гл.* прех. екр. III., тр. подкáр-вамъ (подкáрувамъ) || ~ се *гл.* непрх.; *сжщ. ср.* подкар(у)ване.
 подкáстря *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. подкá-стрямъ, подкáстрювамъ III. || ~ се *гл.* непрх.; *сжщ. ср.* подкáстряне, подкá-стрюване.
 подкáтъчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под-кáтъча II. 3., *сжщ. ср.* подкáтъчване, *вжс. кáтъкъ.*
 подкáча *гл.* прех. екр. II. 3., тр. (мкр.) под-кáчамъ и подкáчвамъ III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкáчване.
 подквасъ *сжщ. м. р.* || подкваса *сжщ. жс.* || подквасвамъ (подквасямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. подкваса II. 1. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подквасване (подквасяне) || подквасецъ *сжщ. м. ум.* || подквасица *сжщ. жс. ум.* || подквашамъ *гл.* прех. тр. III., *сжщ. ср.* подквашане.
 подкíсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. подкíсна I. 5., мкр. подкíснувамъ III. || ~ се *гл.* непрх.; *сжщ. ср.* подкíс(ну)ване.
 подкíселя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. подкíселявамъ || ~ се *гл.* непрх.; *сжщ. ср.* подкíселяване.
 подклада I. *сжщ. жс.* || подкладá II. *глагол.* прех. екр. I. 8., мкр. подккладдамъ (подккладвамъ) || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* р. подккладдане (подккладване) || подккладка *сжщ. жс.*
 подклекáръ *сжщ. м.* || подклекна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. подклекнувамъ и подклекамъ III.
 подклепъ *сжщ. м. р.*
 подковъ *сжщ. м.* || подкóва I. *сжщ. жс., ум.* подкóвица, подкóвичка || подкóва II. *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. подкóвавамъ III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóваване || подкóвачъ *сжщ. м.*
 подкóж-ень, -ни *прил. м.* || подкóжуръя се *гл.* непрх. екр. II. 1., мкр. подкóжуриявамъ се (подкóжуриямъ се, подкóжуриявамъ се) III. || подкóжуша се *гл.* непрх. екр. II. 3., мкр. подкóжушáвамъ се (подкóжушáвамъ се, подкóжушувамъ се) III., *сжщ. ср.* подкóжурияване, подкóжурияне, подкóжушване...
 подколѣн-ень, -ни *прил. м.* || подколѣнникъ *сжщ. м.*
 подкóмисия *сжщ. жс.; кор. лат.*
 подкóпъ *сжщ. м.* || подкóпáвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. подкóпáя I. 6. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóпáване.
 подкóрен-ень, -ни *прил. м.*
 подкóст-ень, -ни *прил. м.*

подкóся *гл.* прех. екр. II. 1., тр. мкр. подкó-сявамъ (обл. подкóсвамъ) III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср. р.* подкóсяване, обл. подкóсване).
 подкóраль *сжщ. м.* (фр. vice-roi), *жс.* подкóралица || подкóралство *сжщ. ср.*
 подкóрача *гл.* прех. екр. I. 3., мкр. подкóрач(в)амъ (подкóрачувамъ) III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóрачане, подкóрач(у)ване.
 подкóращамъ *гл.* прех. тр. III., екр. подкóратя II. 1. || ~ се *гл.* непрх.
 подкóрэвамъ, подкóренувамъ обл. *глагол.* прех. тр. III. 'подигамаъ' (вм. *подкретнувамъ; *вжс. кретамаъ*), екр. подкóрена I. 5. || ~ се *глагол.* непрх., *сжщ. ср. р.* подкóре(ну)ване.
 подкóрепа *сжщ. жс.* || подкóреплéние *сжщ. ср.* старин. || подкóрепя *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. подкóрепямъ (подкóрепявамъ) III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóрепяне (подкóрепяване).
 подкóривя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. подкóривявамъ (подкóривямъ) III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóривяване, подкóривяне.
 подкóрил-ень, -ни *прил. м.* || подкóрилие *сжщ. ср.* стар. книж.
 подкóрпъ *сжщ. м.* || подкóрпвамъ *гл.* прех. тр. III. *вжс.* и подкóрпямъ, екр. *вжс.* подкóрпя || ~ се *гл.* непрх.
 подкóръсть *сжщ. м.* || подкóръстникъ *сжщ. м., жс.* подкóръстница.
 подкóумъ, подкóумникъ *сжщ. м.* || подкóумство *сжщ. ср.*
 подкóупъ *сжщ. м.* || подкóупя *гл.* преход. екр. II. 1., мкр. (тр.) подкóупвамъ (подкóупувамъ) III. и подкóупямъ III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóуп(у)ване, подкóупяне || подкóупвачъ (подкóупвачъ) *сжщ. м.* || подкóупимъ *прич. сег. страд. м.* || подкóупникъ *сжщ. м., жс.* подкóупница || подкóупнически *прил. м.* || подкóупничество *сжщ. ср.*
 подкóустря *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. подкóустрювамъ (подкóустрямъ) III.; *вжс.* кость, костуръ... || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóустрюване, подкóустряне.
 подкóръня *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. подкóрънявамъ, подкóрънямъ III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóръняване, подкóръняне.
 подкóръпя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. подкóръпямъ (подкóръпявамъ) III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóръпяне.
 подкóръша *гл.* прех. екр. II. 3., тр. (мкр.) подкóръшамъ (подкóръшувамъ, подкóръшвамъ) III. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср.* подкóръшане (подкóръшване, подкóръшване).
 подлáгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. подлáжа II. 3. || ~ се *гл.* непрх., *сжщ. ср. р.* подлáгане.

- подла́звамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. под-
ла́зя II. 1.
- подле́гна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. под-
ле́гнувамъ III. и подлѣ́гамъ III., *сжиц.*
ср. подлѣ́гане.
- подле́жа *глагол.* непрех. тр. II. 4. || *подле-
жа́щъ прич.* сег. дейст. м. („подлежащ“ I)
|| *подлежа́ще сжиц. ср.* отъ прич. сег.
действ. за лат. 'суб(й)ектъ' > фр. *sujet*;
рус. подлежащее; *срав.* подлѣ́метъ.
- подле́дя се *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр.
подлѣ́дявамъ се III., *сжиц. ср.* подлѣ-
дяване.
- подле́пя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. подлѣ-
пявамъ, подлѣ́пямъ III. || ~ *се гл.* непрех.,
сжиц. ср. подлѣ́пяване, подлѣ́пяне.
- подлеско́въ *прил. м.*; *вж.* леска || *под-
леско́й сжиц. м.* 'цвете теменуга' || *под-
лесни́ци сжиц. ж. мн.*
- подле́ць *сжиц. м.* || *подли(й) прил. м.*;
кор. въ подѣ.
- подлѣ́жа (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 10., мкр.
подлѣ́з(ну)вамъ (се) *гл.* непрех., *сжиц.*
ср. подлѣ́зване || *подлѣ́зница сжиц. м., ж.*
ср. || *подлизу́рка сжиц. м. ж.* || *подлизу́лка*
сжиц. ж. обл. || *подлѣ́зъ сжиц. м.*
- подлѣ́инь *сжиц. м.* 'каца'; *вж.* линѣ.
- подлѣ́стникъ *сжиц. м.*
- подлѣ́твамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. под-
лѣ́тна I. 5.
- подло́ *нареч.*; кор. въ подѣ; *вж.* под-
лець, подлость.
- подло́бие *сжиц. ср.*
- подло́гъ *сжиц. ж.*; *срав.* влогъ, за-
логъ... || *подло́га сжиц. ж.*, ум. подло́-
гица || *подло́жа гл.* прех. екр. II. 3.,
мкр. подлѣ́жвамъ и подлѣ́гамъ III.
|| ~ *се гл.* непрех. || *подло́жка сжиц. ж.*,
ум. подло́жница.
- подло́сть *сжиц. ж.* 'низость'; отъ кор. въ
сжиц. и предлогъ подѣ...
- подлопа́тъч-ень, -ни *прил. м.*
- подло́ствамъ (подло́стямъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. подлѣ́бствя II. 1. || ~ *се гл.* непрех.,
сжиц. ср. подло́бстване (подло́бствяне).
- подло́я *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. подлѣ́-
явамъ || ~ *се глаг.* непрех., *сжиц. ср. р.*
подло́яване.
- подлудѣ́вамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр.
подлудѣ́я I. 6., *сжиц. ср.* подлудѣ́ване
- подлудя́ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. (II.) под-
лудя́вамъ III., *сжиц. ср.* подлудя́ване.
- подлузгвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под-
лузг(г)на I. 5., мкр. подлу́знувамъ || ~
се гл. непрех., *сжиц. ср.* подлузгване,
подлу́знуване.
- подлу́н-ень, -ни *прил. м. р.*
- подлу́пя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под-
лу́пвамъ (подлу́пямъ) III. || ~ *се гл.*
непрех., *сжиц. ср. р.* подлу́пване (под-
лу́пяне).
- подлу́ча *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под-
лу́чвамъ (подлу́чамъ) III.; кор. въ лукъ
|| ~ *се глаг.* непрех., *сжиц. ср.* подлу́ч-
(в)ане.
- подлѣ́бамъ *гл.* прех. екр. III.; *вж.* дѣл-
бая.
- подлѣ́гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под-
лѣ́жа I. 10., *сжиц. ср.* подлѣ́гване.
- подлѣ́згамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под-
лѣ́з(г)на I. 5. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц.*
ср. подлѣ́згване.
- подлѣ́стя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под-
лѣ́стявамъ, подлѣ́стя III., *сжиц. ср.* под-
лѣ́стяване, подлѣ́стяне.
- подлѣ́гамъ *глагол.* непрех. тр. III, *вж.* и
подле́гнувамъ, екр. подлѣ́гна I. 5.
- подлѣ́звамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. под-
лѣ́зна I. 5.
- подлѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. подлѣ́-
вамъ III. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.*
подлѣ́ване.
- подлѣ́юта, подлѣ́ютѣнина *сжиц. ж.* || *под-
лѣ́ютѣнь прич.* мин. стр. м. || *подлѣ́юте-
ность сжиц. ж.* || *подлѣ́ютя гл.* прех. екр.
II. 1., мкр. подлѣ́ютявамъ, подлѣ́ютямъ III.
|| ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* подлѣ́ютя-
ване, подлѣ́ютяне.
- подма́жа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. под-
ма́звамъ || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.*
подма́зване.
- подма́ма, подма́мка *сжиц. ж.* || *подма́мя*
гл. прех. екр. II. 1., мкр. подма́мвамъ,
подма́мямъ III. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц.*
ср. подма́мване, подма́мяне.
- подме́дя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под-
ме́дявамъ III. || ~ *се гл.* непрех.
- подме́та *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. подми-
тамъ III. || ~ *се гл.* непрех. || *подме́тень I*
прич. мин. страд. м. || *подме́тка сжиц. ж.*
|| *подме́тъ сжиц. м.* въ грамат. 'каквото се
подме́та', лат. *subjectum* отъ гл. *subjicio*
'подме́тамъ', френ. *sujet* || *подме́т-ень,*
-ни прил. м. || *подме́тна гл.* прех. екр.
I. 5., мкр. подме́тамъ III. || ~ *се гл.* непрех.
- подми́вамъ *гл.* прех. тр., екр. подми́я I.
6. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* подми́ване.
- подми́гамъ, подми́г(ну)вамъ *гл.* непрех.
тр. III., екр. подми́гна I. 5., *сжиц. ср.*
подми́гане, подми́г(ну)ване.
- подми́лквамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр.
подми́лкамъ се, *сжиц. ср.* подми́лкване.
- подми́на *гл.* (не)прех. екр. I. 5., мкр. усл.
подми́навамъ, подми́нувамъ (подми́н-
вамъ) III.
- подми́самъ *гл.* прех. мкр. III.: *вж.* и
подми́сямъ; екр. подми́ся II. 1.
- подми́сля *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл.
подми́слямъ, подми́слявамъ (старин.
подми́слямъ) III. || ~ *се глаг.* непрех.,
сжиц. ср. подми́сляне.
- подми́тамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под-
мета I. 8. || ~ *се гл.* непрех.
- подми́цалки *сжиц. ж. мн.* 'поднизъ, прѣ-
тъе на покривъ...'

под|младя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под-младявамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* подмладяване.

под|млѣзна *гл.* прех. екр. I. 5., под|млѣз-вамъ (подмлѣзнувамъ) III. || ~ се *гл.* непреход.

под|мога *сжи.* *ж.* 'помощь' || под|могвамъ (под|могнувамъ) *гл.* непреход. тр. III., екр. под|могна I. 5., *сжи.* *ср.* подмог-(ну)ване.

под|могна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. под-мог(ну)вамъ III.; кор. *вж.* мокъръ || под|мокрювамъ, под|мокрямъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|мокра II. 1., *сжи.* *ср.* р. под|мокрюване, под|мокряне.

под|моль *сжи.* *м.*, ум. *м.* подмолецъ, ум. *ср.* подмолче под|мол-ень, -ни *прил.* *м.* || под|молість, под|молить *прил.* *м.*

под|мрѣжица *сжи.* *ж.*

под|мрѣдна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. под-мрѣднувамъ и под|мрѣдамъ III., || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* под|мрѣд(ну)-ване, под|мрѣдане.

под|мушна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. под-мушвамъ (под|мушнувамъ) III. || ~ се *гл.* непрех.

под|мѣквамъ, под|мѣккувамъ (под|мѣ-чамъ) под|мѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|мѣчна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* под|мѣк(ну)ване (под|мѣчане).

под|мѣна *сжи.* *ж.* || под|мѣняя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|мѣняявамъ, под|мѣ-нямъ || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* под-мѣняяване, под|мѣняне.

под|мѣсъ *сжи.* *м.*, *ж.* под|мѣса || под|мѣс-вамъ, под|мѣсямъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|мѣся II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* под|мѣсване, под|мѣсяне.

под|мѣтамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под-мѣтна I. 5., *сжи.* *ср.* под|мѣтане; *вж.* под|метъ || под|мѣтало *сжи.* *ср.*

под|мѣстямъ (под|мѣщамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|мѣстя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* под|мѣстяне, под|мѣщане.

под|мѣшамъ *гл.* прех. тр. III., *вж.* и под-мѣсямъ, екр. под|мѣся II. 1., *сжи.* *ср.* под|мѣшане.

под|на|ведѣ се *гл.* непрех. екр. I. 8.

под|насямъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|не-сѣ I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* под-насяне || под|несенъ *прич.* мин. стр. *м.*

под|на|чѣлникъ *сжи.* *м.* || под|на|чѣлниче-ски *прил.* *м.* || под|на|чѣлничество *сжи.* *ср.* под|дне *нар.* 'денемъ' (стб. мѣст. п. ед. ч. дъне).

под|небѣс-ень, -ни *прил.* *м.* || под|небѣс (под|небѣсие) *сжи.* *ср.*

под|нохте *сжи.* *м.* мн. 'копита'.

под|нижа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. под-низвамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || под-низъ *сжи.* *м.* 'подмицалки' (на покривъ).

под|никъ *сжи.* *м.* 'конюшница'; кор. въ подъ...

под|никна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. под-никнувамъ (под|никчамъ) III.

под|нисамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под-неса; *вж.* поднасямъ.

под|ница *сжи.* *ж.*, ум. *ж.* под|ничка, ум. *ср.* под|ниче; кор. въ подъ || под|ничаръ *сжи.* *м.*, *ж.* -ка || под|ничарникъ *сжи.* *м.*

под|ноба *сжи.* *ж.*, ум. под|нобица || под-новя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|но-вявамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* под|новяване.

под|нога *нар.* || под|ножье *сжи.* *ср.* народ. || под|ножие *сжи.* *ср.* книж. || под|ножь *сжи.* *м.*, ум. под|ножець, *ж.* под|нож-ка 'подножье въ тъкаченъ станъ'.

под|ноктица *сжи.* *ж.* 'видъ болестъ'; *вж.* нокътъ.

под|ноль *сжи.* *м.* обл. *вм.* под|моль (чрезъ разподобл. на бърн. п-м > п-н).

под|нось, под|носникъ *сжи.* *м.* || под|носья *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|носямъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* поднасямъ, под|нисамъ; *сжи.* *ср.* под|носьяне.

под|добъ *сжи.* *м.* 'начинъ'; кор. въ доба *срав.* удообенъ; сѣгода : сѣгодень || под|добава, под|добае *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., I. 6. || под|доб-ень, -ни *прил.* *м.* || под|добие *сжи.* *ср.* р. || под|добно *нар.* || под|добностъ *сжи.* *ж.* || под|добо|знѣч-ень, -ни *прил.* *м.* р. 'синонименъ' || под|добо-страст-ень *прил.* *м.* || под|добо|страстие *сжи.* *ср.* р.

под|добивамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-добія I. 6. || под|добично (< подобитъчно) *нар.*

под|дблч-ень, -ни *прил.* *м.*

под|добрень *прич.* мин. стр. *м.* || под|добрѣ-ние *сжи.* *ср.* || под|добрювамъ *гл.* непрех. тр. III. || под|добрѣва ми *гл.* 3-олич. непрех. тр. III., екр. под|добрѣе ми I. 6.

|| под|добрѣя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под-добрѣвамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* под|добрѣване и старин. под|добрѣние.

под|до|ведѣ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* негр.

под|до|върша *глагол.* прех. екр. II. 3., мкр. тр. под|дoвршвамъ (под|дoвршувамъ)

|| ~ се *гл.* непрех.

под|дoзрѣние *сжи.* *ср.*; рус. отъ стб. под|дo-зрѣнїе; *срав.* про|дoзрѣнїе || под|дoзрѣ-тел-ень, -ни *прил.* *м.* || под|дoзрѣлностъ *сжи.* *ж.* || под|дoзрѣ *гл.* прех. екр. II. 2., (мкр. под|дoзрѣвамъ III.) || под|дoзрѣрамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.

под|дoйдѣ *гл.* непрех. екр. I. (под|дoйдохъ, под|дoшълъ), мкр. под|дoхoждамъ, под-дoхoдвамъ, под|дoхoждамъ.

под|дoйникъ *сжи.* *м.*, ум. под|дoйниче || под-дoйница *сжи.* *ж.* || под|дoйничаръ *сжи.* *м.*; *вж.* под|дoя.

под|дoкaрамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. под-дoкaр(у)вамъ || ~ се *гл.* непрех.

под|мишница *сжц. ж.*
 по|до|кунди́свамъ *гл.* прех. тр. III. прост.; кор. тур. || ~ се *гл.* непрех.
 по|д|неса́ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. по|д|на́-сямъ и по|д|нисамъ III.
 по|до|па́шникъ *сжц. м.* || 'подопашень ремькъ...'; *сжц. ж.* по|до|па́шница.
 по|до|пра́вя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. по|до|пра́вямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|до|ра́ *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. по|до|ра́-вамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|до|б́стря *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|до|б́стрямъ (по|до|б́стрявамъ) || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* по|до|б́стряне (по|до|б́стряване).
 по|до|сѣ́тя се *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по|до|сѣ́шамъ се III., *сжц. ср.* по|до|сѣ́щане.
 по|до|т|пу́стя *гл.* преход. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|до|фице́ръ *сжц. м. р.*; рус. отъ зап.-европ.; кор. лат. || по|до|фице́рски *прил. м.* || по|до|фице́рство *сжц. ср.*
 по|до|хо́двамъ, по|до|хо́дямъ, по|до|хо́жда-мъ *глагол.* непрех. тр. III. || по|до|хо́д-ень, -ни *прил. м.* || по|до|хо́дность *сжц. ж.*
 по|до|чу́вамъ *гл.* прех. тр. III, екр. по|до|чу́я I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|до́й *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|до́й-вамъ (по|до́йвамъ) III. || ~ се *гл.* непр., *сжц. ср.* по|до́йване, по|до́йване.
 по|до|па́дамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|до|па́дна I. 5., мкр. по|до|па́днувамъ, *сжц. ср.* по|до|па́дане (по|до|па́д(ну)ване).
 по|до|па́ла *сжц. ж.* || по|до|па́ля *гл.* преход. екр. II. 1., мкр. по|до|па́львамъ (по|до|па́лю-вамъ), по|до|па́лямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|па́лване, по|до|па́ляне.
 по|до|па́свамъ (по|до|па́сувамъ) *гл.* преход. тр. III. (вм. по|до|па́сувамъ), екр. по|до|па́ша I. 10. || ~ се *гл.* непрех. || по|до|па́с-ка *сжц. ж.*
 по|до|пека́ *гл.* прех. екр. I. 7, мкр. по|до|пѣ-чамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пѣчане.
 по|до|петѣ́нь *прич.* мин. страд. м. || по|до|пе-тя́вамъ (по|до|петя́мъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. по|до|петя́ II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср. р.* по|до|петя́ване.
 по|до|печáтамъ *гл.* прех. екр. III., екр. по|до|печáтамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* по|до|печáтване.
 по|до|пѣ́вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. по|до|пѣ́я се I. 6. || по|до|пѣ́ване *сжц. ср.*
 по|до|пика́вамъ (по|до|пиквамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|до|пика́я I. 6. (обл. по|до|пика́мъ) || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пика́ване.
 по|до|пи́лявамъ (по|до|пѣлювамъ), по|до|пи́-ляюмъ *глагол.* прех. тр. III., екр. по|до|пи́ля II. 1. || ~ се *гл.* непр., *сжц. ср.* по|до|пи́ляне, по|до|пи́л(ю)ване.
 по|до|пина́мъ *глагол.* прех. тр. III., екр. по|до|пѣ́на I. 5.

по|до|пира́лка *сжц. ж.* || по|до|пи́рамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. по|до|пра́ I. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пѣране.
 по|до|пи́сь *сжц. м.* || по|до|пи́свамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|до|пи́ша I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пи́сване || по|до|пи́с-ка *сжц. ж.* || по|до|пи́сникъ *сжц. м., ж.* по|до|пи́сница || по|до|пи́снически *прил. м.* || по|до|пи́сничество *сжц. ср.*
 по|до|пѣ́тамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|до|пѣ́тамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пѣ́тване.
 по|до|пѣ́чамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. по|до|пѣ́ка I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пѣ́чане.
 по|до|пѣ́щвамъ (по|до|пѣ́шямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|до|пѣ́шя II. 3. (за вада и под.) || ~ се *гл.* непр., *сжц. ср.* по|до|пѣ́щ-ване, -яне; *срав.* кор. др. степ. пуш., пуск-...
 по|до|пѣ́чамъ *гл.* прех.; *вж.* по|до|пѣка.
 по|до|пла́дня *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|до|пла́днямъ; *вж.* пла́дне.
 по|до|пла́та *сжц. ж.*, ум. по|до|пла́тица || по|до|пла́тка *сжц. ж.* || по|до|пла́тя *гл.* преход. екр. II. 1., мкр. по|до|пла́тявамъ, по|до|пла́-щамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пла́тяване, -щане; *вж.* пла́ть.
 по|до|пла́ха *сжц. ж.* || по|до|пла́ша *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|до|пла́швамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пла́шване.
 по|до|плѣ́звамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. по|до|плѣ́за се II. 1.
 по|до|плѣ́сь *сжц. м. р.* || по|до|плѣ́свамъ, по|до|плѣ́снувамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. по|до|плѣ́сна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|до|плѣ́скамъ *гл.* прех. екр. III. и по|до|плѣ́сна I. 5., тр. по|до|плѣ́сquamъ III., *сжц. ср.* по|до|плѣ́скване.
 по|до|плета́ *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. по|до|плѣ́тамъ III., *сжц. ср. р.* по|до|плѣ́тане || по|до|плета́чъ *сжц. м.* || по|до|плѣ́тникъ *сжц. м. р.* 'видъ цвѣте' || по|до|плѣ́тница *сжц. ж.* 'птиче орѣшко'.
 по|до|плѣ́звамъ, по|до|плѣ́знувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|до|плѣ́зна I. 5., || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|плѣ́зване, по|до|плѣ́зване.
 по|до|полко́вникъ *сжц. м.*; рус.; *срв.* о|пѣ́л-ченецъ || по|до|полко́внически *прил. м.*
 по|до|полбо́жна *сжц. ж.* 'видове растения трева съ класове', 'птица пѣдѣдъкъ'...
 по|до|пома́гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|до|пома́гна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|до|пома́гане; *вж.* мога: по|ма-гамъ.
 по|до|по́ръ *сжц. м., ж.* по|до|по́ра, по|до|по́р-ка; друга отглас. степ. на кор. *вж.* въ *гл.* по|до|по́ра, по|до|по́рамъ || по|до|по́рѣшка *сжц. ж.*, ум. *ср. р.* по|до|по́рѣше.
 по|до|по́ручикъ *сжц. м.*; отъ рус.; кор. въ по|до|по́ржамъ || по|до|по́ручки *прил. м.*
 по|до|по́я *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|до|по́явамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

под|пра́ гл. прех. екр. I. 3., мкр. под|пи́-
рамъ III. || ~ се гл. непрех.
под|пра́ва сжиц. жс. || под|пра́вка сжиц. жс.
|| под|пра́вя гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
пра́вямъ || ~ се гл. непрех., сжиц. ср.
подпра́вяне || под|пра́вячъ сжиц. м.
под|пра́тя гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
пра́щамъ (подпра́твамъ) III. || ~ се гл.
непрех., сжиц. ср. подпра́щане (под-
пра́тване).
под|пра́твамъ, подпра́тнувамъ гл. прех.
тр. III., екр. под|пра́тна || ~ се гл. непрех.,
сжиц. ср. подпра́тване (подпра́тнуване).
под|при́пвамъ гл. непрех. тр. III., екрат.
под|при́пна I. 5., мкр. усл. подпри́пну-
вамъ, сжиц. ср. подпри́пване.
под|пръ́жвамъ гл. прех. тр. III., екр. под-
пръ́жа II. 1. || ~ се гл. непрех.
под|пръ́гъ сжиц. жс., вж. под|пръ́гъ.
под|пръ́чъ сжиц. м. 'пиратъ, морски раз-
бойникъ'.
под|пръ́жъ сжиц. м. 'поясъ, ремъкъ за стъ-
гане седло...; др. степ. кор. въ в|пръ́-
гамъ; вж. под|пръ́гъ.
под|пу́стя гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
пу́стямъ III. || ~ се гл. непрех.
под|пу́хамъ гл. непрех. тр. III., екр. под-
пу́хна I. 5., сжиц. ср. подпу́хване || под-
пу́хналь прич. мин. действ. м. || подпу́х-
нало сжиц. ср. отъ прич.
под|пу́ша I. гл. прех. екр. II. 3., мкр. под-
пу́швамъ III., сжиц. ср. подпу́шване отъ
гл. ду́ша 'помирисвамъ'.
подпу́ша II. гл. прех. екр. II. 1., мкр. по-
душáвамъ (поду́шувамъ), отъ гл. ду-
шá 'давя'...
под|пъ́вамъ гл. прех. тр. III., екр. под-
пъ́на I. 5., вж. подпинамъ; сжиц. ср.
подпъ́ване.
под|пъ́ля гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл.
непрех. || подпъ́лно нар.
под|пъ́налка сжиц. жс.
под|пърди́-махáлка сжиц. жс. обл. прост.
'птица стърчи-опашка, търси-чжица';
срав. рус. трясогузка.
под|пържа́ гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
пържувамъ, под|пър́жвамъ || ~ се гл.
непрех.
под|пърза́лямъ (се) (под|пърза́ламъ се)
гл. (не)прех. тр. III., екр. под|пързо́ля
(се) II. 1., сжиц. ср. под|пърза́лване, -яне.
под|пърля́ гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
пърля́мъ III. (под|пърлювамъ) III. || ~
се гл. непрех.
под|пъ́хнувамъ гл. прех. тр. III., съкрат.
подпъ́хамъ, екр. под|пъ́хна I. 5. || ~
се гл. непрех.
под|пъ́жтамъ (подпъ́жтамъ) се гл. непрех.
тр. III., екр. подпъ́жта се II. 1., сжиц. ср.
подпъ́жтане (подпъ́жтане).
под|равна́ гл. прех. екр. II. 1., мкр. под-
равня́вамъ, подравня́мъ || ~ се гл. непрех.,
сжиц. ср. подравня́ване, подравня́не.

под|ра́вямъ глаг. преход. тр. III., екр. под-
ра́вля II. 1. || ~ се гл. непрех.
по|драгу́вамъ гл. преход. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|дража́вамъ I. гл. непрех. тр. III. 'ста-
вамъ драгъ'; срав. до|дражее, кор.
въ драгъ.
по|дража́вамъ II. гл. (не)прх. тр. III., книж.
старин., екр. под|ража́я I. 6. 'правя нѣщо
както другъ', кор. раз-, съ смекч. ра ж-,
въ о б р а з ъ, и з о б р а з я в а м ъ : по-
ра ж а в а м ъ ; по р а ж е н и е., сжиц. ср.
подража́ване, старинно подража́ние
|| подража́теленъ, -ни прил. м. р. || по-
дража́тель сжиц. м., жс. подража́телка
|| подража́телски прил. м. и нар. || по-
дража́телство сжиц. ср.
под|раз|би́рамъ гл. прех. тр. III., екр. под-
раз|бера́ I. 1. || ~ се гл. непрех.; сжиц.
ср. под|раз|би́ране.
под|раз|дѣ́ля глаг. прех. екр. II. 1., мкр.
под|раз|дѣ́лямъ III. || ~ се гл. непрех.,
сжиц. ср. под|раз|дѣ́ляне и старин. под-
раз|дѣ́леніе.
под|раз|дѣ́лявамъ (по|дрáзнямъ) гл. прех.
тр. III., екр. по|дрáзня II. 1. || ~ се гл. непрех.
под|раз|умѣ́вамъ („по|дрáзумявамъ“) гл.
прех. тр. III., екр. под|раз|умѣ́я I. 6. || ~
се гл. непрех.; сжиц. ср. под|раз|умѣ́ване.
по|дрáнь прич. мин. страд. м., гл. по|дѣра.
по|дрáнявамъ (по|дрáнямъ, по|дрáню-
вамъ) гл. непрех. екр. III., екр. по|дрá-
ня́ II. 1., сжиц. ср. по|дрáня́ване (по-
дрáняне, по|дрáняване).
по|дрáскамъ гл. прех. тр. III., екр. по-
дрáскамъ III. и по|дрáця I. 10. || ~
се гл. непрех.
по|дрáсникъ сжиц. м.; вж. расо.
по|дрáствамъ (по|дрáстнувамъ) гл. непрех.
тр. III., екр. по|дрáста I. 7., по|дрáстна I. 5.,
сжиц. ср. по|дрáстване (по|дрáстнуване).
по|дрéбица сжиц. жс. 'дребулия'.
по|дрéбрень (по|дрéбър-ень, -ни) прил. м.
по|дрéждамъ гл. прех. тр. III., екр. под-
редя́ II. 1. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср.
подре́ждане.
по|дрéсявамъ гл. непрех. тр. III., екр. под-
реся́ II. 1., кор. въ сжиц. ж. реса.
под|ри́вамъ гл. прех. тр. III., екр. под|ри́я
I. 6. || ~ се гл. непрех.; сжиц. ср. под-
ри́ване; срав. друга степ. на кор. въ
р о в я || подри́вачъ сжиц. м.
под|ри́гва ми се гл. 3-олнч. (безлнч.) тр.
III., екр. подри́гне ми се.
под|ри́зникъ сжиц. м. р., жс. под|ри́зница.
под|ри́на гл. прех. екр. I. 5, мкр. под|ри́н-
вамъ (под|ри́нувамъ) || ~ се гл. непрех.;
сжиц. ср. под|ри́н(у)ване
под|ри́пвамъ (под|ри́пнувамъ) гл. непрех.
тр. III., екр. под|ри́пна I. 5.
по|дрис́камъ (по|дрискувамъ) глаг. не-
прех. тр. III., екр. по|дрискамъ III., по-
дрисна I. 5., по|дри́ця I. 10.

под|ри́твамъ (под|ри́тнувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|ри́тна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|ри́т(ну)ване.
 под|дро́б-енъ, -ни *прил. м.* || подрóбно *нар.* || подрóбность *сжиц. жс.*, *вжс.* дробъ; друга отглас. степ. на кор. *вжс.* дребенъ, дребъ || подрóбя *гл.* прех. екр. II. 1.
 под|рòбвамъ (подрáвямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|рòвя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* подрáвване, подрáвяне,
 под|рòча *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
 под|рòгъ *сжиц. м.* 'другарь', *жс.* под|рòгъа 'другарка' || под|рòгарувамъ *гл.* непрех. екр. III. || под|рòгувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 под|рòкнувамъ *гл.* непрех. тр. III. (обл. родоп.), екр. под|рòкна I. 5., мкр. усл. под|рòкнувамъ 'подвиквамъ'.
 под|рòмъ *сжиц. м.*; тур. bodrum подземникъ.
 под|рòмиче *сжиц. ср.* 'известно растение'; 'лайкучка . . .'; *вжс.* д р у м ъ (н. гръц.) || под|рòмувамъ *гл.* непрех. екр. III. || под|рòумчанка *сжиц. жс.*
 под|рòсувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|рòсуамъ III. и под|рòсна I. 5. || ~ се *гл.* непреход.
 под|рòучвамъ *гл.* прех. тр. III. (обл.), екр. под|рòучамъ III. || под|рòучòкъ (под|рòучькъ, под|рòучакъ) *сжиц. м.*
 под|дрь́гна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. под|дрь́гнувамъ III.; *вжс.* д р ъ г н а, кор. дръг-, съ разшир. г отъ *der-, *dġ-... || ~ се *гл.* непр.
 под|дрь́нквамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. под|дрь́нкамъ III. и под|дрь́нча I. 10., II. 4.
 под|дрь́пвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|дрь́пна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 под|дрь́стя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 под|рѣ́звамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|рѣ́жа I. 10. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|рѣ́зване.
 под|рѣ́м-вамъ, -нувамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. под|рѣ́мна I. 5. и под|рѣ́мя I. 9.
 под|рѣ́ж-енъ, -ни *прил. м. р.* || под|рѣ́жчикъ *сжиц. м.*
 под|рѣ́ясникъ *сжиц. м.* 'подрасникъ'; *вжс.* рѣса, расо.
 под|сáчамъ I. обл. *гл.* прех. тр. III., *вжс.* под|сáчамъ, екр. под|сáкă I. 7.
 под|сáч(в)амъ II. *гл.* прех. тр., екр. под|сáча II. 3.
 под|сáбъркамъ *гл.* прех. екр. III.
 под|сáвирвамъ (под|сáвирнувамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. под|сáвирна I. 5.
 под|сáвѣщникъ *сжиц. м.*
 под|сáглавница *сжиц. жс.*, *вжс.* в ѣ з | г л а в н и ц а, глава.
 под|сéбя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|сéбявамъ (под|сéбямъ) III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|сéбяване, под|сéбяне.
 под|сéкретáрь *сжиц. м.*; *вжс.* секретарь || под|сéкретáрски *прил. м.* || под|сéкретáрство *сжиц. ср.*

под|седлáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|седлáя I. 6. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|седлáване.
 под|синя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|синявамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|синяване.
 под|сипъ *сжиц. м.* || под|сипя *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. под|сипвамъ (под|сипямъ) III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|сипване (под|сипяне).
 под|сир́вамъ (под|сир́ямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|сир́я II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|сирване (под|сиряне).
 под|сичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|сѣкă I. 7. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|сичане.
 под|ска́звамъ *глагол.* (не)прех. тр. III., екр. под|ска́жа I. 10. || ~ се *гл.* непреход.; || под|ска́зване *сжиц. ср.* || под|ска́звачъ *сжиц. м. р.*, *жс.* под|ска́звачка || под|ска́зване *сжиц. ср.*
 под|скáчамъ *глагол.* непрех. мкр. III., екр. под|скáча II. 3., под|скáкна I. 5., мкр. под|скáкнувамъ III., съкрат. под|скáкнамъ III., *сжиц. ср.* под|скáчане || под|скáкокъ *сжиц. м.*
 под|скорòбвамъ (под|скорòбсамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|скорòсамъ; кор. в ѣ с к о р о . . . || под|ско(ко)рòбване *сжиц. ср.*
 под|слáда *сжиц. жс.* || под|слáдя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|слáждамъ, под|слáдявамъ || ~ се *глагол.* непрех.; *сжиц. ср.* под|слáждане, под|слáдяване.
 под|слáнямъ (под|слòн-вамъ, -ямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|слòня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|слáняне (под|слòнване)
 под|слéдявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|слéдя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 под|слòнь (първич. под|слòнь) *сжиц. м.*, *жс.* под|слòна, ум. м. под|слòнецъ || под|слòнвамъ, под|слòнямъ *гл.* прех. || ~ се *гл.* непрех.; *вжс.* под|слáнямъ.
 под|слúшвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. под|слúшамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|слúшване || под|слúшвачъ *сжиц. м.*, *жс.* под|слúшвачка.
 под|сл́нчевъ *прил. м.*
 под|смй́вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. под|смй́ва се I. 6., *сжиц. ср.* под|смй́ване || под|смй́вачъ *сжиц. м.*, *жс.* под|смй́вачка.
 под|смъркáчъ *сжиц. м.* || под|смърќнувамъ *гл.* непрех. мкр. III., съкрат. под|смърќвамъ III., екр. под|смърќна I. 5., тр. и под|смърчамъ III., *сжиц. ср.* под|смърчане.
 под|смѣ́хъ *сжиц. ср.*
 под|смѣ́дявамъ (под|смѣ́ждамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|смѣ́дя II. 1. и под|смѣ́дна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *сжиц. ср.* под|смѣ́дяване (под|смѣ́ждане).
 под|со́лявамъ (под|сòлвамъ), под|сòлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|сòля II. 1. || ~ се *глагол.* непрех. || под|сòляване, под|сòляне *сжиц. ср.*

под|сопна *гл.* прех. екр. обл. I. 5. 'спѣна', мкр. усл. под|сопнувамъ, под|сопвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

под|срѣдвамъ, под|срѣдыамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|срѣдя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

под|ставъ *сщц. м.* || под|ставка *сщц. ж.* || под|ста́вя *гл.* прех. екр. II. 1., мкрат. под|ста́вямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|ста́вяне.

под|ста́на *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. под|ста́нувамъ, съкрат. под|ста́вамъ III.

(под|ста́рямъ III), по обикн. под|ста́рвамъ (под|ста́рювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|ста́ря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср. р.* под|ста́р(ю)ване.

под|сте́гна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. запад. под|сте́гнувамъ, съкрат. под|сте́гвамъ III., *вж.* под|сте́гамъ || ~ се *гл.* непрех. || под|сте́гъ *сщц. м.* || под|сте́гамъ *глагол.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.

под|сто́рникъ *сщц. м., ж.* под|сто́рница, *вж.* под|ста́рямъ.

под|стра́нки *сщц. ж.* мн.

под|стрека́вамъ *гл.* прех. тр.; отъ стб. и рус.; *срав.* стблг. **СТРѢКАЛО** 'бодиль'.; *вж.* шрекъ: шра́камъ... || ~ се *гл.* непрех. || под|стрека́тель *сщц. м., ж.* под|стрека́телска || под|стрека́телски *прил. м.* || под|стрека́телство *сщц. ср.*

под|стри́гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|стри́га I. 7., под|стри́жа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|стри́гване.

под|стру́вамъ *гл.* прех. тр. III. 'подсторвамъ' 'подбутвамъ' 'подстрекавамъ', екр. под|сто́ря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|стру́ване || под|стру́вникъ *сщц. м.*

под|стрѣ́гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|стрѣ́жа I. 10. || ~ се *гл.* непрех.

под|стѣ́хва *сщц. ж.*

под|стѣ́квамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|стѣ́кна I. 5., мкр. под|стѣ́кнувамъ || ~ се *гл.* непрех.

под|стѣ́жпъ *сщц. м.* || под|стѣ́жпвамъ, под|стѣ́жпямъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. под|стѣ́жп II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|стѣ́жп-ване, -яне.

под|су́нвамъ (под|су́нямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|су́на I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* суна, совамъ.

под|суша́вамъ (под|су́швамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|суша́ II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|суша́ване (под|су́шване).

под|слѣ́неч-енъ, -ни *прил. м.; вж.* под|слѣ́нчевъ *прил. м.*

под|сѣ́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|сѣ́я I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|сѣ́ване || под|сѣ́въ *сщц. м. р.* || под|сѣ́вки *сщц. ж. мн.*

под|сѣ́дамъ (под|сѣ́двамъ) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. под|сѣ́дна I. 5., мкр. под|сѣ́днувамъ || ~ се *гл.* непрех.; *сщц. ср.* под|сѣ́д(в)ане (под|сѣ́днуване).

под|сѣ́къ *сщц. м.* || под|сѣ́ка (обл. прост. под|сѣ́ча) *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. под|сѣ́чамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || под|сѣ́чане *сщц. ср.*

под|сѣ́нвамъ се (под|сѣ́нямъ се, под|сѣ́нявамъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. под|сѣ́ня се II. 1., *сщц. ср.* под|сѣ́нване (под|сѣ́няне).

под|сѣ́тя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. под|сѣ́щамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|сѣ́щане.

под|сѣ́жд-енъ, -ни *прил. м.* || под|сѣ́ждимъ *прил.* (прич. сег. страд.) *м.* || под|сѣ́жди-мость *сщц. ж.* || под|сѣ́ждность *сщц. ж.*

под|твѣ́рждавамъ (под|твѣ́рждавамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|твѣ́рдя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|твѣ́рдяване, под|твѣ́рждаване (и само: потвѣ́рдявамъ...).

под|ти́квамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|ти́кна I. 5., мкр. усл. под|ти́кнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* под|ти́кване (под|ти́кнуване) || под|ти́квачъ *сщц. м.*

под|ти́скамъ *гл.* прех. екр. III. (и поти́скамъ), екр. под|ти́сна I. 5., мкр. под|ти́свамъ (под|ти́снувамъ) || ~ се *глагол.* не рех. || под|ти́снать *прич. мин. стр. м.* || под|ти́сникъ *сщц. м., ж.* под|ти́сница || под|ти́снически *прил. м.* || под|ти́сниче-ство *сщц. ср.* (и само: поти́сничество).

под|тремъ *сщц. м.*

под|тѣ́рколя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

под|ду́вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. по|ду́я се I. 6., *сщц. ср.* по|ду́ване.

(по|ду́кунди́свамъ! *вж.* по|ду́кунди́с-вамъ III.).

по|ду́мамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|ду́мамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* по|ду́мване.

по|ду́мкамъ *гл.* прех. екр. III.

по|ду́навецъ *сщц. м.* 'видъ вѣтъръ', по соб. Дунавъ || Подуна́вие *сщц. ср.* соб. геогр. || по|ду́навски *прил. м.* || по|ду́нав-ка *сщц. ж.*

по|ду|пра́витель *сщц. м.* || по|ду|пра́витель-ски *прил. м.* || по|ду|пра́вительство *сщц. ср.*

по|ду́пча *глагол.* прех. екр. II. 3., мкр. по|ду́пч(у)вамъ, по|ду́пчамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

по|ду́ствамъ, по|ду́стямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ду́стя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* по|ду́ст-ване, -яне || по|ду́стникъ *сщц. м., ж.* по|ду́стница.

по|ду́хвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. по|ду́хамъ III. и по|ду́хна I. 5., мкр. по|ду́хнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* по|ду́хване.

по|ду́чвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ду́ча II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* по|ду́чване.

по|ду́ша́ I. *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. по|ду́шавамъ III. || ~ се *глагол.* непрех.; *вж.* у|ду́швама́.

- по|дѹшвамъ, по|дѹш(ув)амъ *гл.* прех. тр. III., екр. II) по|дѹша II. 3. || ~ се *глагол* непрех., *сжиц. ср.* по|дѹшване, по|душ-(ав)ане, по|душване; кор. *вжс.* духъ, *гл.* душа.
- по|души *сжиц. жс.* мн. 'задушница'; *вжс.* сжществ. душа.
- по|дѹякъ *сжиц. м.* 'вѣтъръ подунавецъ'.
- под|хѹждамъ *глагол*, непрех. тр. III., *вжс.* под|хождамъ.
- под|хѹпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|хѹпна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|хѹпване || под|хѹпка *сжиц. жс.* || под|хѹпкъ *сжиц. м.* 'закуска' старин. обл.
- под|хвана *гл.* прех. екр. I. 5. и под|хвѹтѹ II. 1., мкр. под|хвѹшамъ III. и под|хвѹшвамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|хвѹшане (под|хвѹшване, под|хвѹшване) || под|хвѹтѹ *сжиц. м.* || под|хвѹтина *сжиц. жс.*
- под|хвѹргамъ, под|хвѹрлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|хвѹрѹ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|хвѹрѹгане, под|хвѹрѹгане.
- под|хвѹркамъ (под|хвѹрчамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. под|хвѹркна I. 5., *сжиц. ср.* под|хвѹркване, под|хвѹрчане.
- под|хлѹзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|хлѹзна I. 5., мкр. под|хлѹзнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- под|хлѹзвамъ (под|хлѹзнувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|хлѹзна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|хлѹзване (под|хлѹзване).
- под|ходѹ *сжиц. м.* || под|ход-ень, -ни *прил. м.* *вм. рус.* прич. под|ходящъ || под|ходѹ *гл.* непрех. екр. II. 1, мкр. под|хондамъ III., *сжиц. ср. р.* под|хондане || под|ходѹщъ *прил.* (прич. сег. действ.) *м.*
- под|цѹнявамъ (под|цѹнямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. под|цѹнѹ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|цѹняване (под|цѹняване).
- под|цѹпвамъ, под|цѹпямъ *глагол*, прех. тр. III., екр. под|цѹпя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- под|чѹртѹвамъ и старин. под|чѹртѹвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|чѹртѹя, под|чѹртѹя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|чѹртѹване, под|чѹртѹване.
- под|чинѹнѹ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.* || под|чинѹние *сжиц. ср.* || под|чинѹность *сжиц. жс.* || под|чинѹвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|чинѹ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|чинѹване.
- под|чѹствамъ, под|чѹстямъ *гл.* прех. тр. мкр. III. || ~ се *гл.* непрех.; *вжс.* по|чи|ствамъ...
- под|шѹвамъ *глагол*, прех. тр. III., екр. под|шѹя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|шѹване || под|шѹвка *сжиц. жс.* || под|шѹивъ *сжиц. м.*
- под|шѹшвамъ *глагол*, прех. тр. III., екр. под|шѹшна I. 5., мкр. под|шѹшнувамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|шѹшване (под|шѹшване).
- под|шѹпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|шѹпя I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|шѹпване.
- под|шѹрекъ *сжиц. м.* 'видъ раст.'
- под|шѹдрѹя *глагол*, прех. екр. I. 9., мкр. усл. под|шѹдрѹямъ (-ювамъ) || ~ се *гл.* непрех. —
- под|шѹв-квѹмъ *гл.* прех. тр. III., екр. -ча I. 10.
- под|шѹль, под|шѹдли *прил. м.*, производ. отъ предл. подъ, *сжиц.* подъ...
- под|шѹлбѹвамъ *глагол*, прех. тр. III., екр. под|шѹлбѹя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|шѹлбѹване.
- под|шѹнкамъ *гл.* прех. екр. III., ум., екр. под|шѹнѹ II. 1., мкр. усл. под|шѹнѹмъ || ~ се *гл.* непрех.
- под|шѹрѹя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- под|шѹрдѹрѹя *гл.* прех. екр. II. 1, мкр. усл. под|шѹрдѹрѹювамъ, под|шѹрдѹрѹямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- под|шѹржѹ *гл.* прех. екр. II. 4., мкр. усл. под|шѹржѹвамъ, под|шѹржѹмъ III. || ~ се *глагол*, непрех.
- под|шѹрѹя *гл.* прех. екр. II. 1. и I. (дѹрѹляхъ), мкр. под|шѹрѹямъ (под|шѹрѹлювамъ) III. || ~ се *гл.* непрех.
- под|шѹрпѹмъ *глагол*, прех. екр. III., екр. под|шѹрпна I. 5., мкр. под|шѹрпнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- под|шѹхамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- под|шѹвѹка *сжиц. жс.*, ум. под|шѹвѹчица; *вжс.* девица.
- под|шѹбѹла *сжиц. жс.*; кор. въ *сжс.* м. дѹль.
- под|шѹбѹламъ *гл.* прех. екр. III., ум. под|шѹбѹкамъ; кор. въ *сжс.* ср. дѹло.
- под|шѹбѹленѹе *сжиц. ср.* || под|шѹбѹла *сжиц. жс.* || под|шѹбѹлямъ, под|шѹбѹлявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|шѹбѹя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; кор. въ *сжс.* м. дѹль.
- под|шѹбѹбиче *сжиц. ср.* || под|шѹбѹя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- под|шѹдѹюкамъ *гл.* непрех. екр. III.
- под|шѹюкамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. под|шѹюкна I. 5. и под|шѹюкамъ III., *сжиц. ср.* под|шѹюкване.
- под|шѹюгерѹвамъ *гл.* непрех. екр. III.
- под|шѹюволѹвамъ *гл.* непрех. екр. III.
- под|шѹядѹвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|шѹядѹ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|шѹядѹване.
- под|шѹядѹдамъ *гл.* прех. тр. III., екр. под|шѹядѹмъ I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* под|шѹядѹдане.
- под|шѹяквѹмъ *гл.* непрех. тр. III., екр. под|шѹякна I. 5., мкр. под|шѹякнувамъ; *сжиц. ср.* под|шѹякване, *вжс.* прил. якъ.
- по|еврѹвѹрѹчѹмъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. по|еврѹвѹрѹчѹ се II. 1. || по|еврѹвѹрѹчѹ се *глагол*, непрех. екр. II. 1.
- по|еврѹвѹтинѹвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. по|еврѹвѹтинѹя I. 6, *сжиц. ср.* по|еврѹвѹтинѹване.
- по|еврѹвѹтинѹямъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. по|еврѹвѹтинѹя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

поеглендисвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. поенглендиша се I. 10.
 поегюпчвамъ се *гл.* прех. тр. III. обл., екр. поегюпча се II. 3.: ставамъ 'егюпецъ', 'поциганявамъ се'.
 поезия *сжи. ж.*, рус. поезия, отъ запад.-европ. < гръц. poîsis, гл. poîeb — poîb 'права, творя' || поема *сжи. ж.*; чрезъ запад.-европ. < гръц. poîema, -atos 'творение' ср. р., затова френ. м. р...
 поёмамъ (поёмнувамъ) *гл.* прех. тр. III., екрат. поёмна I. 5, поёма I. 4., *вж.* и поймамъ || ~ се *глагол.* непрех., *сжи. ср.* поёмане || поём-ень, -ни *прил. м.* || поёмча се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 поёне *сжи. ср.* отъ гл. по я, др. отгласна степ. на кор. въ гл. пия.
 поёргенувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 поётъ *сжи. м., ж.* поётеса, поётка; гръц. || поетизирамъ *гл.* (не)прех. тр. III. || поетич-ень, -ни *прил. м.* || поетически *прил. м. и нар.* || поетство *сжи. ср.*
 поехтя *гл.* непрех. екр. II. 2. || поечя *гл.* непрех. екр. II. 3.
 пожабуркамъ се *глагол.* непрех. екр. III.
 пожавкамъ *вм.* поджавкамъ *гл.* непрех. екрат. III.
 пожалбя *гл.* (не)прех. I. 6. || пожаля *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. пожалвамъ, пожалямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 пожаръ *сжи. м., ум.* пожарець, ум. *ср.* пожарче || пожаревъ *прил. м.* || пожар-ень, -ни *прил. м.* || пожарище I. || пожариче II. *сжи. ср.* || пожаря *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. пожарявамъ || ~ се *гл.* непрех. || пожаряване *сжи. ср.* || пожарникаръ *сжи. м.* || пожарникарски *прил. м.*
 пожбарамъ *глагол.* обл. прех. екр. III. *вм.* 'посбарамъ, потърся' || ~ се *гл.* непрех.
 пожвакамъ *глагол.* преход. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 пожега *сжи. ж.* || пожега (пожежа) *гл.* прех., *вж.* пожегна || пожегамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пожегна I. 5., мкр. усл. пожегнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 пожегля *гл.* прех. II. 1., мкр. усл. пожеглювамъ III.
 пожелавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. пожелая I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* пожелаване и старин. пожелание.
 пожелтввамъ *гл.* непрех. тр. III.; *вж.* пожелтввамъ.
 поженвамъ I. обл. *гл.* прех. тр. III. *вм.* поженвамъ; екр. пожена I. 5. обл. *вм.* пожена I. 5.
 поженвамъ се II. *гл.* непрех. тр. III., екр. пожена се II. 1., *сжи. ср.* поженване.
 пожертувамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* пожертуване || пожертувател-ень, -ни *прил. м.* || пожертувател *сжи. м., ж.* пожертувателка, *сжи. ср.* стар. пожертувание.

пожеть *прич.* мин. страд. м. старин. обл. *вм.* поженать.
 поживотя *гл.* непрех. екр. II. 1. (и поживотбя I. 6.), и поживотувамъ III.
 поживввамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. поживвбя I. 6.
 поживя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. II. поживявамъ III.
 поживовина *сжи. ж.* 'уригване, с'горуха'.
 пожилна *гл.* прех. екр. I. 5. и пожилля II. 1., мкр. пожилнувамъ, съкрат. пожилвамъ || ~ се *гл.* непрех.
 пожмя обл. *гл.* непрех. екр. II. 1. (отъ *по-мъжж) *вм.* помижа, старинна отгласна степ. мъг; *срав.* стб. рус мгновение 'мигь'.
 пожняя обл. *гл.* прех. екр. I. *вм.* пожна.
 пождувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 пожелтввамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. пожелтбя I. 6., *сжи. ср.* пожелтване (непрех.).
 пожелтявамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. пожелтя II. 1., *сжи. ср. р.* пожелтяване (непрех.).
 пожмяя обл. *гл.* непрех. екр. II. 2. съ премець, *вм.* стар. *по-мъжж; *вж.* пожмя и помижа.
 поженвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пожена I. 5., *сжи. ср.* поженване, недобре „поженвамъ“, „пожена“ (поради частично съвпадение съ гл. жена) || ~ се *гл.* непрех.
 пожулявя *гл.* прех. екр. II. 1.
 пожулвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пожуля II. 1, пожулна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 пожумя *гл.* непрех. екр. II. 1. (съ премець и бърнено закржглане *вм.* *пожмя отъ помижа).
 пожуркамъ *гл.* прех. екрат. III. || ~ се *гл.* непрех.
 пбза *сжи. ж.*; фр.; кор. лат.
 позабавлявамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 позабавямъ *гл.* прех. тр. III., екр. позабавя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 позабатача *глагол.* прех. екр. II. 3., мкр. позабатачвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 позабелэжвамъ (позабелзвамъ; по офиц. „правописъ“: „позабелязвамъ“) *гл.* прех. тр. III., екр. позабелэжа II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 позабэра *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. усл. позабирамъ III.
 позабикалямъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. позабиколя *вм.* позабиколя; кор. въ о'коло, старин. коло || ~ се *гл.* непрех.
 позабия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 позаблажя *гл.* непрех. екр. II. 3.
 позаблудя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 позаблъскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.

по|за|блѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|богатѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., мкр. по|за|богатѣвамъ III.
 по|за|бодá *гл.* прех. екр. I. 8.
 позаболѣва ме *гл.* 3-олич. („безлич.“) тр. III., екр. позаболѣ ме.
 по|за|болѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|борáвя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|борчлѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., прост. I вм. по|за|длѣжнѣя.
 по|за|брáвя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|за|брáвямъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|брадѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|браня́ I. *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|браня́ II. *гл.* прех. екр. II. 1 || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|бтѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|за|бтѣша I. 10; съ б [кор. араб. въ|за|бити(нѣ)], ако и да се чува по|за|птѣсвамъ
 по|за|буля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|за|бутамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непреход.
 по|за|буча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
 по|за|бързамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|за|бъркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|бълѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|бѣля *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|за|бѣснѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|валѣя *гл.* непрех. 3-олич. екр. II. 2., мкр. по|за|валяява III.
 по|за|валяя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. по|за|валяемъ, по|за|валявамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|варвамъ (по|за|варямъ) *гл.* преход. тр. III., екр. по|за|варя II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|за|вардя́ *гл.* прех. екр. II. 1., тр. мкр. по|за|вардвамъ, по|за|вардяемъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вдѣгна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|ведá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
 по|за|вѣжа́ *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.
 по|за|вѣжна́ *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. усл. по|за|вѣх(ну)вамъ (зап.) и по|за|вѣхвамъ III.
 по|за|взѣма́ *гл.* прех. екр. I. 4. || ~ се *гл.* непр.
 по|за|вѣдя́ *гл.* непрех. екр. II. 2., мкрат. по|за|вѣждамъ III.
 по|за|вѣя́ I.-II. *гл.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|владѣя́ *глагол.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|влѣкá *глагол.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вонѣя́ *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|вра́ (по|за|врѣжъ) *гл.* прех. екр. I. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|врѣя́ *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по|за|вчера́ *нареч.*

по|за|вѣржа́ *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. по|за|вѣрзвамъ (по|за|вѣрзувамъ) III.
 по|за|вѣртѣя́ *гл.* прех. екр. II. 2., мкр. по|за|вѣртѣвамъ (стар. по|за|вѣртѣвамъ) и по|за|вѣртвамъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вѣря́ *гл.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|га́зя *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по|за|га́звамъ III.
 по|за|га́сна́ *глагол.* непрех. екр. I. 5. || по|за|га́ся́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|за|га́тна́ *глагол.* прех. екр. I. 5., мкр. по|за|га́тнувамъ, съкрат. по|за|га́твамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|га́щя́ *глагол.* прех. екрат. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|главя́ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|за|главяемъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|гла́дя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|глѣдамъ се *гл.* непрех. екр. III., тр. мкр. по|за|глѣждамъ се (по|за|глѣждаемъ се) III.
 по|за|глобя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|гло́жда́ *глагол.* прех. екр. I. 9. и I. 10.
 по|за|глушá *глагол.* преход. екр. II. 3., мкр. по|за|глушавамъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|глу́хна́ *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. по|за|глу́хнувамъ, съкрат. по|за|глу́хвамъ III.
 по|за|гнетá *глагол.* преход. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|гнѣ́здяемъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|за|гнѣ́здя II. 1. || по|за|гнѣ́здя се *глагол.* непрех. екр. II. 1.
 по|за|гнѣя́ *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|говѣя́ *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|говоря́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|голя́ *глагол.* преход. екр. II. 1 || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|горчá *глагол.* непрех. екр. II. 3., мкр., по|за|горчавамъ III.
 по|за|горя́ *глагол.* (не)прех. екр. II. 2., прех. II. 1., мкр. непрех. по|за|горѣвамъ III., мкр. прех. по|за|горявамъ III.
 по|за|гра́бча́ *гл.* прех. екр. II. 3. || по|за|гра́бля́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.
 по|за|градя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|греба́ *глагол.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|грѣжа́ се *глагол.* непрех. екрат. II. 4. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|грозя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|грѣ́дя́ стар. (по|за|грѣ́дя) *гл.* прех. екр. II. 1., вж. гърди || ~ се *гл.* непр.
 по|за|грѣ́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|за|грѣ́я I. 6.
 по|за|губвамъ, по|за|губяемъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|за|губя́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|за|гълч^а *глагол*. прех. екр. II. 4. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|гъна *глагол*. преход. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|гърмя *глагол*. непрех. екр. II. 2.
 по|за|гърна *глагол*. прех. екр. I. 5., мкр. по|за|гъртамъ и по|за|гъръщамъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^авя (се) *глагол*. (не)прех. екр. II. 1.
 по|за|дъдъ *предлог*. (нар.).
 по|за|дебелѣя *глагол*. непрех. екр. I. 6., мкр. позадебелѣвамъ || позадебел-я *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. -явамъ || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|дер^а *глагол*. прех. екр. I. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|димя *глагол*. непрех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|дигна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|дир^амъ *глагол*. прех. тр. III., екр. по|за|дир^а I. 1.
 по|за|дирямъ *глагол*. прех. екр. III.
 по|за|длъжнѣвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. по|за|длъжнѣя I. 6.
 по|за|домя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|драск^амъ *глагол*. прех. екр. и по|за|др^ащя I. 10. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|дрѣмя *глагол*. непрех. екр. I. 9.
 по|за|думамъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ухамъ *глагол*. (не)прех. екр. III.
 по|за|душ^а *глагол*. прех. екр. II. 3. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ня *глагол*. преход. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|държ^а *глагол*. прех. екр. II. 1. (3). ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|дѣна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ема *глагол*. прех. екр. I. 4. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|житя се *глагол*. непрех. екр. II. 1., произв. отъ жито.
 по|за|ж^уля *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|зеленѣя се *глагол*. непрех. екр. I. 6.
 по|за|зир^амъ се *глагол*. непрех. екр. III.
 по|за|зор^я се *глагол*. 3-олич. непрех. екр. II. 1.
 по|за|зр^я се *глагол*. непрех. екр. II. 2.
 по|за|зѣпамъ се *глагол*. непрех. екр. III.
 по|за|з^айгля *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|з^аигра^я *глагол*. непрех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|з^айма (по|за|з^айма) *глагол*. прех. екр. I. 4. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|з^аинат^я *глагол*. непрех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|кажа *глагол*. прех. екр. I. 10. || ~ се *глагол*. непреход.
 по|за|калаф^итя *глагол*. прех. екр. II. 1.
 по|за|карамъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се I.-II. *глагол*. непрех.

по|за|кач^а *глагол*. прех. екр. II. 3., мкр. по|за|кач^амъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|кашлювамъ се *глагол*. непрех. екр. III., екр. по|за|кашля се I. 9., по|за|кашлямъ се III.
 по|за|квич^а *глагол*. непрех. екр. II. 4., мкр. по|за|квич^авамъ III.
 по|за|кл^атя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|кл^епя *глагол*. прех. екр. I. 9. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|кл^ещя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непреход.
 по|за|клин^я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непреход.
 по|за|к^люча *глагол*. прех. екр. II. 3. (1) || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|ков^а *глагол*. прех. екр. I. 9. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|к^обля *глагол*. прех. екр. I. 2. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|коп^ая *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|копч^ая (по|за|копч^ея) *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|коравѣя *глагол*. непрех. екр. I. 6.
 по|за|кр^еп^я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|крив^я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|кр^ия *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|к^усвамъ *глагол*. прех. тр. III.
 по|за|к^ъкря *глагол*. непрех. екр. I. 9.
 по|за|к^ълн^а *глагол*. прех. екр. I. 4.
 по|за|к^ърв^я се *глагол*. непрех. екр. II. 1.
 по|за|к^ърпя *глагол*. прех. екр. II. 1.
 по|за|к^ъснѣя *глагол*. непрех. екр. I. 6., мкр. по|за|к^ъснѣвамъ III.
 по|за|л^ая *глагол*. (не)прех. екр. I. 11.
 по|за|л^егна *глагол*. прех. екр. I. 5.
 по|за|л^епя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|л^иб^я (и по|за|л^юб^я) *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непреход.
 по|за|л^ич^а *глагол*. (не)прех. екр. II. 3. (прех.), II. 4. (непрех.).
 по|за|л^исамъ *глагол*. прех. екр. III., по|за|л^иша I. 10.; *срав.* за|ли|сия. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|л^ов^я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|л^об^я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|л^ъжа *глагол*. прех. екр. I. 10. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|л^ъя *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. по|за|л^ъивамъ III || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|л^юб^я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|л^юлѣя *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. по|за|л^юлѣвамъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|л^ютѣя *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. непрех. по|за|л^ютѣвамъ III.
 по|за|л^ют^я *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. прех. по|за|л^ют^явамъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|м^ажа *глагол*. прех. екр. I. 10. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|м^айвамъ *глагол*. прех. мкр. III., екр. по|за|м^ая I. 11. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|м^ацамъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|м^етна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|м^иж^а *глагол*. прех. екр. II. 4.
 по|за|мин^увамъ (по|за|мин^авамъ) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. по|за|м^ина I. 5.
 по|за|м^исля се *глагол*. непрех. екр. II. 1.

- по|за|блѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|богатѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., мкр. по|за|богатѣвамъ III.
 по|за|бодѣя *гл.* прех. екр. I. 8.
 позаболѣва ме *гл.* 3-олич. („безлич.“) тр. III., екр. позаболѣи ме.
 по|за|болѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|боравя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|борчлѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., прост. I вм. позадлъжнѣя.
 по|за|бравя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|за|бравямъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|брадѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|браня I. *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|браня II. *гл.* прех. екр. II. 1 || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|бтѣисвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|за|бтѣиша I. 10; съ б [кор. араб. въ забити(нъ)], ако и да се чува позаптѣисвамъ
 по|за|бўля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|бўтамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непреход.
 по|за|бўча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|бързамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|за|бъркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|бълѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|бѣля *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|за|бѣснѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|валѣя *гл.* непрех. 3-олич. екр. II. 2., мкр. по|за|валява III.
 по|за|валяя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. по|за|валяямъ, позавалѣвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|варвамъ (по|за|варямъ) *гл.* преход. тр. III., екр. по|за|варя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вардя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. мкр. по|за|вардвамъ, по|за|вардямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вдѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|ведѣя *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вѣхна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. усл. позавѣх(ну)вамъ (зап.) и позавѣхвамъ III.
 по|за|взѣма *гл.* прех. екр. I. 4. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вѣдя *гл.* непрех. екр. II. 2., мкрат. позавѣждамъ III.
 по|за|вѣя I.-II. *гл.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|владѣя *глагол.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|влѣкнѣя *глагол.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вонѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|вра (позавръж) *гл.* прех. екр. I. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вряя *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по-за|вчера *нареч.*
- по|за|вѣржа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. по|за|вѣрзамъ (позавѣрзувамъ) III.
 по|за|вѣртя *гл.* прех. екр. II. 2., мкр. по|за|вѣртявамъ (стар. позавѣртѣвамъ) и по|за|вѣртвамъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|вѣя *гл.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|газя *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по|за|газvamъ III.
 по|за|гасна *глагол.* непрех. екр. I. 5. || по|за|гася *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|гатна *глагол.* прех. екр. I. 5., мкр. по|за|гатнувамъ, съкрат. позагатвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|гащя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|главя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|за|главямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|гладя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|глѣдамъ се *гл.* непрех. екр. III., тр. мкр. позаглѣждамъ се (позаглѣдвамъ се) III.
 по|за|глобя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|глобжда *глагол.* прех. екр. I. 9. и I. 10.
 по|за|глушѣя *глагол.* преход. екр. II. 3., мкр. позаглушавамъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|глѣхна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|за|глѣхнувамъ, съкрат. позаглѣхвамъ III.
 по|за|гнетѣя *глагол.* преход. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|гнѣздямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|за|гнѣздя II. 1. || по|за|гнѣздя се *глагол.* непрех. екр. II. 1.
 по|за|гнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|говѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|за|говоря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|голя *глагол.* преход. екр. II. 1 || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|горчѣя *глагол.* непрех. екр. II. 3., мкр., по|за|горчавамъ III.
 по|за|горя *глагол.* (не)прех. екр. II. 2., прех. II. 1., мкр. непрех. по|за|горѣвамъ III., мкр. прех. по|за|горявамъ III.
 по|за|грабча *гл.* прех. екр. II. 3. || по|за|грабѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.
 по|за|градя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|гребѣя *глагол.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|грѣжа се *глагол.* непрех. екр. II. 4. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|грозя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|грѣдя стар. (позагрѣдя) *гл.* прех. екр. II. 1., вж. гърди || ~ се *гл.* непрех.
 по|за|грѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|за|грѣя I. 6.
 по|за|губвамъ, позагубямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|за|губя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|за|гълч^а *глагол*. прех. екр. II. 4. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|гърна *глагол*. преход. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|гърмя *глагол*. непрех. екр. II. 2.
 по|за|гърна *глагол*. прех. екр. I. 5., мкр. по|за|гъртамъ и по|за|гърщамъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^авя (се) *глагол* (не)прех. екр. II. 1.
 по|за|д^адъ *предл.* (нар).
 по|за|дебелѣя *глагол*. непрех. екр. I. 6., мкр. позадебелѣвамъ || позадебел-я *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. -явамъ || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ера *глагол*. прех. екр. I. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|димя *глагол*. непрех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^игна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ирамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. по|за|д^ера I. 1.
 по|за|д^ирямъ *глагол*. прех. екр. III.
 по|за|д^лжнѣвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. по|за|д^лжнѣя I. 6.
 по|за|д^ом^я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^расквамъ *глагол*. прех. екр. и по|за|д^ращя I. 10. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^рѣмя *глагол*. непрех. екр. I. 9.
 по|за|д^умамъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ухамъ *глагол* (не)прех. екр. III.
 по|за|д^уш^а *глагол*. прех. екр. II. 3. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ѣня *глагол*. преход. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ѣрж^а *глагол*. прех. екр. II. 1. (3). || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ѣна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^ѣма *глагол*. прех. екр. I. 4. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^житя се *глагол*. непрех. екр. II. 1., произв. отъ жито.
 по|за|д^жуля *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зеленѣя се *глагол*. непрех. екр. I. 6.
 по|за|д^зирамъ се *глагол*. непрех. екр. III.
 по|за|д^зоръ се *глагол*. 3-олич. непрех. екр. II. 1.
 по|за|д^зря се *глагол*. непрех. екр. II. 2.
 по|за|д^зѣпамъ се *глагол*. непрех. екр. III.
 по|за|д^зяйгля *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зиграя *глагол*. непрех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^займа (по|за|д^заѣма) *глагол*. прех. екр. I. 4. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зинатя *глагол*. непрех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зажа *глагол*. прех. екр. I. 10. || ~ се *глагол*. непреход.
 по|за|д^закал^аф^атя *глагол*. прех. екр. II. 1.
 по|за|д^закар^амъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се I.-II. *глагол*. непрех.

по|за|д^зача *глагол*. прех. екр. II. 3., мкр. по|за|д^зачвамъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^закашлювамъ се *глагол*. непрех. екр. III., екр. по|за|д^закашля се I. 9., по|за|д^закашлямъ се III.
 по|за|д^заквич^а *глагол*. непрех. екр. II. 4., мкр. по|за|д^заквич^авамъ III.
 по|за|д^закл^атя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^закл^епя *глагол*. прех. екр. I. 9. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^закл^ещя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непреход.
 по|за|д^закл^иня *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непреход.
 по|за|д^закл^юча *глагол*. прех. екр. II. 3. (1) || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ова *глагол*. прех. екр. I. 9. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^оля *глагол*. прех. екр. I. 2. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^оп^ая *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^оп^чая (по|за|д^зак^оп^чея) *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^оравѣя *глагол*. непрех. екр. I. 6.
 по|за|д^зак^репя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ривя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^рия *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^усвамъ *глагол*. прех. тр. III.
 по|за|д^зак^ъря *глагол*. прех. екр. I. 9.
 по|за|д^зак^ъл^на *глагол*. прех. екр. I. 4.
 по|за|д^зак^ър^вя се *глагол*. непрех. екр. II. 1.
 по|за|д^зак^ър^я *глагол*. прех. екр. II. 1.
 по|за|д^зак^ъснѣя *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. по|за|д^зак^ъснѣвамъ III.
 по|за|д^зак^ъл^ая *глагол* (не)прех. екр. I. 11.
 по|за|д^зак^ъл^егна *глагол*. прех. екр. I. 5.
 по|за|д^зак^ъл^епя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ибя (и по|за|д^зак^ъл^юбя) *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непреход.
 по|за|д^зак^ъл^ич^а *глагол* (не)прех. екр. II. 3. (прех.), II. 4. (непрех.).
 по|за|д^зак^ъл^исамъ *глагол*. прех. екр. III., по|за|д^зак^ъл^иша I. 10.; *срав.* залисия. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^овя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^об^я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ъжа *глагол*. прех. екр. I. 10. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ъбя *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. по|за|д^зак^ъл^ъб^амъ III || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^юбя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^юл^ъбя *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. по|за|д^зак^ъл^юл^ъб^амъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ют^ъбя *глагол*. прех. екр. I. 6., мкр. непрех. по|за|д^зак^ъл^ют^ъб^амъ III.
 по|за|д^зак^ъл^ют^я *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. прех. по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ *глагол*. прех. екр. I. 10. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ *глагол*. прех. мкр. III., екр. по|за|д^зак^ъл^ют^я I. 11. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
 по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ *глагол*. прех. екр. II. 4.
 по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ (по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ) *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. по|за|д^зак^ъл^ют^я I. 5.
 по|за|д^зак^ъл^ют^яб^амъ се *глагол*. прех. екр. II. 1.

по|за|млѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5., и по-
за|млѣчѣ II. 4.
по|за|могна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
по|за|морѣя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
по|за|мотая *гл.* прех. екр. I. 6., старин.;
обл. позамотамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
по|за|мразя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
по|за|мрѣжа *гл.* прех. екр. II. 1. (3.) || ~
се *гл.* непрех.
по|за|мрѣзна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр.
(тр.) по|за|мрѣзнавамъ, съкрат. поза-
мрѣзвамъ III.
по|за|мрѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр.
(тр.) по|за|мрѣкнувамъ, съкрат. поза-
мрѣкнамъ III.
по|за|мъгли се *гл.* 3-олич. („безлич.“)
екр. II. 1.
по|за|мъкна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по-
замъкнувамъ, съкрат. позамъкнамъ
|| ~ се *гл.* непрех.
по|за|мѣня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|мѣся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|не|мощѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|за|несѣ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непр.
по|за|не|фѣламъ (по|за|не|хвѣламъ) *глагол.*
непрех. екр. III.; кор. грц.; *вж.* не|ф|е|л|а
по|за|нѣмѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|за|нйчамъ *гл.* непрех. екр. III.
по|за|носыя *гл.* прех. мкр. III. || ~ се *гл.*
непреход.
по|за|оби|калямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
по|за|оби|коля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
по|за|облачава се *гл.* 3-олич. тр. III., екр.
позаоблачй се II. 3.
по|за|обстря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|падна *гл.* непрех. екр. I. 5.
по|за|пазя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣша *гл.* прех. екр. I. 10., *вж.* о-
п|а|с|ва|мъ, по|ясъ. || ~ се *гл.* непрех.
по|за|пекѣ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. поза-
пйчамъ || ~ се *гл.* непр.
по|за|пелѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|за|петлѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се
гл. непрех.
по|за|печѣтамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|за|пйнамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-
за|пѣна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
по|за|пйрамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-
за|пѣ I. 3. || ~ се *гл.* непрех.
по|за|пйсамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-
за|пѣша I. 10. || ~ *гл.* непрех.
по|за|пйсамъ *гл.* непрех. екр. III. и по-
за|пйщя II. 2., мкр. усл. позапйщявамъ III.
по|за|пйтамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пйщя I. *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|за|пйщя II. *гл.* непрех. екр. II. 2.; *вж.*
позапйскамъ; кор. въ|п|исъ|къ.
по|за|пйя се *гл.* непрех. екр. I. 6.

по|за|пладня *гл.* прех. екр. II. 1.
по|за|платя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|плѣча *гл.* непрех. екр. I. 10., мкр.
позаплѣкнамъ III.
по|за|плѣша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех.
по|за|плесенясамъ *глагол.* непрех. екр. III.
по|за|плеснивѣя I. 6.
по|за|плѣскамъ *гл.* прех. екр. III., екр. по-
за|плѣсна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
по|за|плетѣ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
по|за|плѣщя *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.*
непреход.
по|за|плюя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пна *гл.* прех. екр. I. 5. *вж.* по|за|пѣна.
по|за|повѣдамъ *гл.* прех. екр. III., *вж.*
за|повѣ|дъ.
по|за|повня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.; *срав.* па|метъ.
по|за|пѣра *гл.* прех. екр. I. 3. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣздня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|за|пѣтя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣда *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣтна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣмча *глагол.* прех. екр. II. 3., *вж.*
п|р|им|к|а || ~ се *гл.* непрех.
по|за|пѣпна *гл.* непр. екр. I. 5., мкр. по-
за|пѣпнувамъ, съкрат. позапѣпнамъ,
ум. позапѣпкамъ III.
по|за|пѣщя *гл.* прех. екр. II. 1. (3.) || ~ се
гл. непрех.
по|за|пѣча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
непреход.
по|за|пѣстна *гл.* преход. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
по|за|пѣстѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|за|пѣша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
по|за|пѣна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
по|за|пѣхтя се *гл.* непрех. екр. II. 2.
по|за|пѣня се *гл.* непрех. екр. II. 1.
по|за|пѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
по|за|равня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|радвамъ се *гл.* непрех. екр. III.
по|за|раствѣ *гл.* непрех. екр. I. 7. || по|за-
ра|стна *гл.* непрех. екр. I. 5.
по|за|рева *гл.* непрех. екр. I. 9.
по|за|река *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непр.
по|за|рина *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
по|за|рова *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|росй *гл.* 3-олич. екр. II. 1., мкр. по-
за|росява III.
по|за|рѣва (по|за|рѣвамъ) *гл.* прех. екр.
I. 9. (III.) || ~ се *гл.* непрех.
по|за|рѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.
по|за|рѣчамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.*
непреход.
по|за|садя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|за|сѣгна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. усл.
позасѣгнувамъ, позасѣгамъ III. || ~ се
гл. непрех.

по|за|се́дна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. по|за|се́днувамъ и по|за|се́дамаъ III. || по|за|се́дя се *гл.* непрех. екр. II. 2., мкр. по|за|се́дѣвамъ се (позасе́дявамъ се) III. по|за|се́ля се *гл.* непрех. екр. II. 1. по|за|си́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|си́ля *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр. по|за|си́чамъ *гл.* прех. тр мкр. III.; екр. *вж.* по|за|си́чка || ~ се *гл.* непрех. по|за|скобя́ *гл.* прех. екр. II. 1 по|за|скре́жа се *гл.* непрех. екр. II. 1. по|за|скж́пна *гл.* непрех. екр. I. 5. и по|за|скж́пнѣя I. 6., мкр. по|за|скж́п(ну)-вамъ, по|заскж́пнѣвамъ III. по|за|скж́пя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|за|скж́пявамъ III. по|за|сла́дя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|сливо́самъ *гл.* прех. екр. III. по|за|сло́ня *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|за|сло́нявамъ и по|засла́нямаъ III. || ~ се *гл.* непрех. по|за|слѣ́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|смоля́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|смѣ́я се *гл.* непрех. екр. I. 6., мкр. по|за|смѣ́ивамъ се III. по|за|смж́дя *гл.* непрех. екр. II. 2 по|за|со́лна *гл.* прех. екр. I. 5., по|за|со́ля II. 1. по|за|спи́вамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. по|за|спя́ II. 5. по|за|сти́пча *глагол.* преход. екр. II. 3., *вж.* сти́пца. по|за|сра́мя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́вя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́на *гл.* непрех. екр. I. 5 по|за|ста́рѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. по|за|ста́гна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|за|ста́гмаъ III. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́ля *глагол.* прех. екр. I. 2. || ~ се *гл.* непрех. по|за|сти́гна *глагол.* прех. екр. I. 5 || ~ се *гл.* непрех. по|за|сти́на *гл.* непрех. екр. I. 5. по|за|сто́я се *гл.* непрех. екр. II. 5. по|за|стра́ля *глагол.* прех. екр. II. 1. и (по|обикн.) по|за|стра́лямаъ III. по|за|стро́я *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|студя́ се *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по|за|студя́вамъ се III. || по|застудѣ́я *гл.* 3-олич. екр. I. 6., мкр. по|застудѣ́ва III. по|за|ста́рѣя се *гл.* непрех. екр. II. 1. по|за|ста́жпя́ *глагол.* прех. екр. II. 1 || ~ се *гл.* непрех. по|за|су́ча *глагол.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех. по|за|су́ша́ *глагол.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.

по|за|сърби́ ме *гл.* 3-олич. екр. II. 2., мкр. по|за|сърбя́ва ме III. по|за|сърна́ *гл.* непрех. екр. I. 5. по|за|сърка́ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. по|за|сърча́маъ || ~ се *гл.* непрех. по|за|сърѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по|за|сърѣ́вамъ III. по|за|ста́я *глагол.* преход. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́вря *глагол.* прех. екр. II. 1.; съгл. т по|ста́вря *вж.* т. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́гна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|за|ста́гмаъ и по|заста́г(ну)вамъ III. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́ка *гл.* прех. екр. I. 7. по|за|ста́кна *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́сна *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́стѣ́я *гл.* непрех. екр. I. 5. по|за|ста́пля *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́пя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́ре́ря *гл.* непрех. екр. I. 9. по|за|ста́ре́се ме *гл.* 3-олич. екр. I. 7. по|за|ста́рия́ *глагол.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́рупамаъ *гл.* прех. екр. III. по|за|ста́рѣя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́руля́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́руря́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́рна́ *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́рнѣ́ се *гл.* 3-олич. екр. II. 1., мкр. по|за|ста́рнѣ́ва се. по|за|ста́рна *гл.* непрех. екр. I. 5. по|за|ста́трѣя́ *глагол.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́душа́ *гл.* прех. екр. II. 3. || по|заста́душа́ се *гл.* непрех. екр. II. 3. по|за|ста́фта́самъ *гл.* (не)прех. екр. III. по|за|ста́хпвамъ́ *гл.* прех. мкр. тр. III., екр. по|за|ста́хпя́ I. 9. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́хва́ля *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́хва́на *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́хва́тя *глагол.* прех. екр. II. 1, старин. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́хитрѣ́я *гл.* непрех. екр. I. 6. по|за|ста́хладѣ́ се *гл.* 3-олич. екр. II. 1., мкр. по|за|ста́хладя́ва се III. по|за|ста́хлас(ну)вамъ́ се *гл.* непрех. тр. III. екр. по|за|ста́хласна́ се I. 5. по|за|ста́хлѣ́пна *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех. по|за|ста́хлупя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се по|за|ста́хоратя́ (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.

- по|за|хра́ня *гл.* прех. екр. II.1. || ~ *се гл.* непр. по|за|ца́памъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
- по|за|ца́пя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
- по|за|че́рвя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1., мкр. по|за|че́рвявамъ (се) III.
- по|за|чу́вамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|за|чу́я I. 6.
- по|за|чу́камъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
- по|за|ши́лча, по|за|ши́ля *гл.* прех. екр. II. 3. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
- по|за|ши́я *глагол.* преход. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непрех.
- по|за|ше́метя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
- по|за|щи́пя *глагол.* прех. екр. I. 9. || ~ *се гл.* непрех.
- по|за|ю́сна *гл.* обл. непрех. екр. I. 5. стар.
- по|за|я́кна *гл.* непрех. екр. I. 5. || по|за|я́ча (позаякча) *гл.* прех. екр. II. 3.; *вж.* якъ.
- по|за́ *гл.* обл. старин. I. 9., *вм.* позъва, позова.
- по|зв́екамъ *гл.* непрех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.; кор. въ звъня; стбълг. звѣкъ; звжкъ > по рус. звукъ.
- по|зв́оление *сщц. ср.* || по|зв́олител-ень, -ни *прил. м.* || позволительно *сщц. ср.* отъ прилаг. || по|зв́олявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. позволяя II. 1. || ~ *се гл.* непрех.; *сщц. ср.* позволяване; кор. общослав. вол-ити въ благо|воление, благоволя и под.; *срв.* зап. слав. (пол.) roz|wolić, roz|walać (zw *вм.* sw); *срв.* още из|воление.
- по|зв́ьнкамъ *гл.* непрех. екр. ум. III. || ~ *се гл.* непр. || по|зв́ьня *гл.* непр. екр. II. 1.
- позд-ень, -ни *прил.* старин. обл. м. 'късенъ'; стб. **поздъни**; рус. поздний, ж. поздняя, рус. обл. поздний, пол. późny, чеш. pozdní...; кор. и.-е. *ro-s-...; *срв.* санскр. raścā́ после, по-късно..., raścā́d после..., зенд. raśca, н. перс. ras после, зади, лат. post следъ, арм. ǽst по, лит. paskui после, pastaras последенъ., лат. posterus... || **поздно нар.** старин. обл. („късно, посно“); стб. **поздъ**; рус. поздно, пол. późno, чеш. pozdě, словен. pozdo...
- по|здравъ *сщц. м.* || по|здравление *сщц. ср.* || по|здравитель *сщц. м., ж.* по|здравителка || по|здравител-ень, -ни *прил. м.* || по|здравителски *прил. м. р.* || по|здравявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|здравяя II. 1., по|здрависамъ III., *сщц. ср.* по|здравяване, по|здрависване.
- по|зв́бна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|звезклендиша *се гл.* непрех. екр. I. 10.; *вж.* зевзекъ.
- по|зеле́нѣвамъ I. *гл.* непрех. тр. III., екр. по|зеле́нѣя I. 6., *сщц. ср.* по|зеле́нѣване.
- по|зеле́ня *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. (II.) по|зеле́нявамъ III. || по|зеле́няване *сщц. ср.*
- по|зеле́нясамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|зѣ́мкинъ *прил. м.* || по|зѣ́мленъ *прил. м.*; стб. **ЗЕМЛЪНЪ**, рус. поземельный || по|зѣ́мникъ *сщц. м.*; отъ земля.
- по|зѣ́ма, по-добре по|звѣ́ма *гл.* прех. екр. I. 4., мкр. по|зѣ́мамъ, по-добре по|звѣ́мамъ III.
- по|зѣ́тямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|зѣ́тя II 1.
- по|зѣ́дамъ *гл.* прех. екр. III || ~ *се гл.* непр.
- по|зѣ́мувамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|зѣ́йна *гл.* непрех. екр. I. 5.; друга отгласна степ. на кор. *вж.* зѣ́я, зѣ́въ.
- по|зѣ́памъ *гл.* прех. екр. III.
- по|зитѣв-ень, -ни *прил. м.*; кор. лат. || по|зитѣя *сщц. ж.* || по|зитѣвъ *сщц. м.*
- по|зитѣ́бсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
- по|зѣ́ия *гл.* непрех. екр. I. 6., стар.; *вж.* по|зѣ́ина; друга отгласна степень на кор. *вж.* гл. зѣ́я.
- по|зл́аница *сщц. ж.* — || по|зл́ата *сщц. ж.* || по|зл́атя *глагол.* прех. екр. II., мкр. по|зл́атявамъ (по|зл́ащамъ стар.) || ~ *се гл.* непрех.; *сщц. ср.* по|зл́атяване || по|зл́ашенъ *вм.* по|зл́атенъ старин. *прич.* мин. страд. м.
- по|зл́ѣва ми *гл.* непрех. 3-олич. III., екр. по|зл́ѣе ми I. 5.
- по|зн́авамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. по|зн́ая I. 6. || ~ *се гл.* непрех. || по|зн́ание *сщц. ср.* || по|зн́авател-ень, -ни *прил. м.* || по|зн́авачъ *сщц. м., ж.* по|зн́авачка || по|зн́айникъ *сщц. м., ж.* по|зн́айница || по|зн́анство (по|зн́анство) *сщц. ср. р.* || по|зн́ать *прил.* (*прич.* мин. страд.) м. || по|зн́атость *сщц. ж.*
- по|зоб́амъ *гл.* прех. екр. (свърш.) III. и по|зоб́на I. 5. (ум.) || по|зоб́я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
- по|зоб́авамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|зоб́а I. 9. || ~ *се гл.* непрех. || (по|зоб́вдѣя обл. *сщц. м. р.* 'позовникъ, калесникъ') || по|зоб́вникъ *сщц. м.*
- по|зоб́ръ *сщц. м.* || по|зоб́р-ень, -ни *прил. м.* || по|зоб́рище *сщц. ср.*; отъ църк. слав.; сръб. = 'театъръ' || по|зоб́риш-ень, -ни *прил. м.* 'театраленъ'; друга отгласна степ. на кор. въ съзря; съзиравамъ 'съгледамъ'; зрение: про|зоре-ецъ...
- по|зѣ́памъ *гл.* прех. екр. III
- по|зѣ́я *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|зорлади́ша *глагол.* прех. екр. обл. I. 10; кор. въ тур.; *вж.* зоръ || ~ *се гл.* непрех.
- по|зупя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|зъ́ва *гл.* прех. екр. I. 9. стар., мкр. по|зъ́вавамъ III., *вм.* по|зовавамъ || ~ *се гл.* непрех.; *сщц. ср.* по|зъ́ваване.
- по|зѣ́бъ *се гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|зѣ́носамъ, но|зѣ́ияносамъ *гл.* прех. екр. III. прост. обл.; *вж.* з(и)янъ; тур. || ~ *се гл.* непрех.

по|игравамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. по-
играя I. 6.
по|идвамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. по-
йда I. (по|шълъ, по|шелъ, *ж. р.* пошла.)
|| по|йда *гл.* непрех. екр. I. (по|шълъ.).
по|из|бавя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
непрех.
по|из|баня се *гл.* непрех. екр. II. 1.
по|из|барабаря се *гл.* непрех. екр. II. 1.,
прост. (кор. тур.); *вж.* барабаръ.
по|из|берá *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.*
непрех.
по|из|бэся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
непрех.
по|из|бистря *гл.* прех. екр. II. 1., мкр.
по|из|бистрямъ, по|из|бистрювамъ III.
|| ~ се *глагол.* непрех.
по|из|бйча *гл.* прех. екр. II. 1. (3.). || ~ се
гл. непрех.
по|из|бйя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
по|из|блйжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
по|из|блэскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|из|бловамъ *гл.* прех. екр. III.
по|из|бодá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.*
непрех.
по|из|бозáя *гл.* прех. екр. I. 6.
по|из|браздя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
глагол. непрех.
по|из|брйча *гл.* прех. екр. II. 1. (I. 9.). || ~
се *гл.* непрех.
по|из|броя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
непрех.
по|из|брънчá *гл.* непрех. екр. II. 4.
по|из|бузя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
по|из|бутамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|из|ббъря *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.*
непрех.
по|из|бълболя *гл.* прех. екр. II. 1.
по|из|бълвамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|из|бъркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|из|ббгна *гл.* непрех. екр. I. 5.
по|из|бблбйя *гл.* непрех. екр. I. 6. || по|из-
бблбля *гл.* прех. екр. II. 1.
по|из|вáдя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
из|вáждамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
по|из|вáлямъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|из|вдйгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
по|из|ведá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.*
непрех.
по|из|вэжа *глагол.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
по|из|вэдри се *гл.* 3-олич. екр. II. 1., мкр.
по|из|вэдря се III.
по|из|везá *гл.* прех. екр. I. 9. (i) || ~ се *гл.*
непрех.

по|из|вестя *гл.* прех. екр. II. 1.
по|из|вехтбйя *гл.* непрех. екр. I. 6. || по|из-
вехтйя *гл.* прех. екр. II. 1.
по|из|вйвамъ *гл.* прех. екр. III., екр. по-
из|вйя I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
по|из|виня се *гл.* непрех. екр. II. 1.
по|из|влáча *глагол.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех. || по|из|влбкá *гл.* прех. екр.
I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
по|из|вбргамъ стар. *гл.* прех. екр. III. *вж.*
по|из|хвбрлямъ.
по|из|вбржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
по|из|вбрна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|из-
вбръшамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
по|из|вбйя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
по|из|вбртйя *глагол.* прех. екр. II. 2. || ~ се
гл. непрех.
по|из|вбтрбйя *гл.* непрех. екр. I. 6. || ~ се
гл. непрех.
по|из|габбсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|из|гадя *гл.* прех. екр. II. 1.
по|из|газя *гл.* прех. екр. II. 1.
по|из|галáтя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|из|гарямъ *глагол.* (не)прех. мкр. III., екр.
по|из|горя II. 1. (прех.); II. 2. (непрех.).
|| ~ се *гл.* непрех.
по|из|гаснбйя *гл.* непрех. екр. I. 6. и по-
из|гасна I. 5.
по|из|гася *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
непрех.
по|из|гйна *гл.* непрех. екр. I. 5.
по|из|гладнбйя *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|из|гладя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
из|гладдамъ (поизгладдамъ) III. || ~
се *гл.* непрех.
по|из|глéдамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|из|гложда *гл.* прех. екр. I. 9. (I. 10.).
|| ~ се *гл.* непрех.
по|из|гнйя *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|из|говбря *гл.* прех. екр. II. 1.
по|из|гбня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|из|горя *гл.* (не)прех. екр. II. 1. (прех.)
II. 2. (непрех.) (обл. стар. : г о р я непрех.;
г о р я прех.), мкр. по|из|гарямъ || ~ се
гл. непрех.
по|из|грабамъ *гл.* прех. екр. III. и по|из-
грабйя II. 1., мкр. по|из|грабвамъ, по-
из|грабямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
по|из|градя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|из|гребá *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непр.
по|из|грйзá *гл.* прех. екр. I. 9. (7).
по|из|грухамъ *гл.* (не)прех. екр. III.
по|из|грухтйя *гл.* непрех. екр. II. 2.
по|из|грбйя *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|из|губя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|из|гукамъ *гл.* непрех. екр. III.
по|из|гжзя се *гл.* непрех. екр. II. 2.
по|из|дáмъ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.

поиздѣба *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 поиздѣра *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр.
 поиздѣламъ *гл.* прех. екр. III., мкр. усл.
 поиздѣламъ; ум. поиздѣлкамъ III.
 || ~ се *гл.* непрех.
 поиздѣгамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-
 издѣгна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 поиздѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 поиздѣхна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 поиздой *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх.
 поиздраскамъ *гл.* прех. екр. III. и по-
 издращя I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 поиздрисна *гл.* прех. екр. I. 5.
 поиздробя *гл.* прех. екр. II. 1.
 поиздрѣнкамъ *гл.* (не)прех. екр. III.
 поиздрѣпна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
 поиздумамъ *гл.* прех. екр. III.
 поиздупча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех.
 поиздухамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 поиздуя (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 6.
 поиздълбѣя, поиздълбамъ *гл.* преход.
 екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 поиздѣня *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поиздържѣ *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 поиздъртѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 поиздѣхна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 поизжѣвамъ, поизжѣвамъ *гл.* не-
 прех. екр. III.
 поизжѣднѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 поизжѣля *гл.* прех. екр. II. 1.
 поизжѣря *гл.* прех. екр. II. 1.
 поизжѣгля *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 поизжѣна *глагол.* прех. екр. I. 5. обл. вм.
 поизжѣна || ~ се *гл.* непрех.
 поизжѣня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизжиля *гл.* прех. екр. II. 1.
 поизжѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 поизжѣднѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 поизжѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 поиззѣбна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 поиззобамъ *гл.* прех. екр. III.
 поизиграя *гл.* прех. екр. I. 6.
 поизкажа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.
 поизкалямъ *гл.* прех. екр. III.
 поизкапя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се
гл. непрех.
 поизкарамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 поизкастря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизкача *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 поизкашля се I. 9, поизкашлямъ се
 III. *гл.* непрех. екр., мкр. поизкашлю-
 вамъ се III.
 поизквѣся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизквичѣ *гл.* прех. екр. II. 4.

поизкибѣ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 поизкиля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непреход.
 поизкина *гл.* прех. екр. I. 5., стар. обл.
 = 'поизкжсамъ' || ~ се *гл.* непрех.
 поизкипя *гл.* непрех. екр. II. 2.
 поизкисна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 поизкитя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех. || поизкича *гл.* прех. екр. II. 3.
 || ~ се *гл.* непрех.
 поизклиня *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизковѣ *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
 поизколя *гл.* прех. екр. I. 2. || ~ се *гл.* непр.
 поизкопѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 поизкопча *гл.* прех. екр. II. 1., I. 9.
 поизкореня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизкорюша *гл.* прех. екр. II. 1. (3).
 поизкормя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизкорубя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизкося *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 поизкрадѣ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.*
 непрех.
 поизкривя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 поизкричѣ *гл.* прех. екр. II. 4.
 поизкрѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.*
 непрех.
 поизкроя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 поизкрукамъ *гл.* непрех. екр. III.
 поизкрѣнкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 поизкрѣкамъ *гл.* непрех. екр. III.
 поизкрѣсамъ *глагол.* непрех. екр. III. и
 поизкрѣщя II. 2.
 поизкуфѣя *гл.* прех. екр. I. 6.
 поизкълвѣ *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.*
 непрех.
 поизкълцамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 поизкълча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех.
 поизкърнѣя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизкърпя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизкъртя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 поизкърша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех.
 поизкѣпя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
 поизкжсамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 поизкжтамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 поизлѣзамъ *гл.* непрех. екр. III., екр. по-
 излѣза I. 7.

по|из|ла́йвамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. по|из|ла́я I. 11.
 по|из|ла́памъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лежа́ *гл.* прех. екр. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|леня́ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|из|лепя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|летя́ *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по|из|лйжа́ *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лй́звамъ *глагол.* непрех. мкр. III., екр. по|из|лй́замъ III. и по|из|лй́за I. 7.
 по|из|лича́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лиша́ *глагол.* прех. екр. II. 3., мкр. по|из|лиша́вамъ III.
 по|из|ловя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лб́жа *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лб́намъ *гл.* прех. екр. III. и по|из|лб́ча I. 10., II. 3.
 по|из|лмо́я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лпамъ́ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лупя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лүспя́ *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|из|лүщя́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лю́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лѓвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|из|лѓжа I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лз́на (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 5.
 по|из|лз́скамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лз́стя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лз́за́ *гл.* непрех. екр. I. 7.
 по|из|лз́ку́вамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|лз́я́ *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по|из|лй́вамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ма́жа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ма́ввамъ́ *глагол.* прех. мкр. III., екр. по|из|ма́мя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ма́цамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ма́чкамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ме́ля *гл.* прех. екр. I. 2. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ме́та́ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ме́тна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ми́на *гл.* (не)прех. екр. I. 5.

по|из|ми́риша́ се *гл.* непрех. екр. I. 10.
 по|из|ми́сля́ *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|из|ми́ткамъ́ *гл.* непрех. екр. III.
 по|из|ми́я́ *глагол.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мо́кря́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мо́бля́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мо́ря́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мота́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мо́ча́ се *гл.* непрех. екр. II. 3. (4), обл. стар.
 по|из|мра́ *гл.* непрех. екр. I. 3.
 по|из|мразя́́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мрз́на́ *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|из|му́ша (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
 по|из|му́щру́вамъ́ *гл.* прех. екр. III.
 по|из|мъ́кна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мъ́лз-я́ (-я́) *гл.* прех. екр. I. 7. (II. 1.).
 по|из|мъ́мря́ *гл.* прех. екр. I. 9.
 по|из|мъ́на́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мършавя́́ *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|из|мъ́ня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|мб́ря́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мб́стя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мб́ся́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|мжд́ря́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мж́тя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|мж́ча́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|на́мб́ря́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|на́троша́́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|не́мошчя́́ *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|из|неса́́ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ни́жа́ *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ни́кна́ *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|из|ни́щя́́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|но́ся́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|о́кж́самъ́́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|о́пита́мъ́́ *гл.* прех. екр. III.
 по|из|о́ра́́ *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|о́ста́вя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

- по|из|о|стрия *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|па|дна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|из|па|ря се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|из|па|тя *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|из|па|чкамъ *гл.* прех. екр. III.
- по|из|пе|дѣ|самъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пе|ка́ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пе|лѣ|я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пе|ра́ *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пе|р|да|ша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пи|скамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|из|пи|тамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пи|ша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пи|щя́ *гл.* непрех. екр. II. 2.
- по|из|пи|я́ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пла|в|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пла|к|на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пла|тя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пла|ча́ *гл.* непрех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пла|ша́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|плѣ|зя́ *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|из|плѣ|скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|плет|а́ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|плѣ|щя́ *гл.* прех. екр. I. 10.
- по|из|пли|скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пл|ощя́ (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
- по|из|плу|вамъ *гл.* непрех. екр. III. и стар. обл. по|из|пли|вамъ III.
- по|из|плѣ|зна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|из|плѣ|вя́ *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|из|плю|скамъ *гл.* прех. екр. III. || по|из|плю|щя́ *гл.* непрех. екр. II. 2.
- по|из|плю|я́ *гл.* прех. екр. I. 6.
- по|из|по|бол|ѣ|х|ме се *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|из|по|вѣ|х|натъ *глагол.* непрех. екр. I. 5., мкр. по|из|по|вѣ|х|ватъ III.
- по|из|по|па|дамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|из|по|при|ка|жа *глагол.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|по|ра|зя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|по|тро|шя́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|по|тя́ (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
- по|из|пра|вя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пра́зд|ня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пра́скамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|из|пра́тя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пра́шамъ старин. обл. *гл.* прех. екр. III. 'поизпитамъ'; стб **кѣ-прашатн** : **кѣ-проситн**.
- по|из|пра|щя́ *гл.* непрех. екр. II. 2.
- по|из|пре|гна́ (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 5.
- по|из|пре|да́ *гл.* прех. екр. I. 5. и ум. по|из|пре|дна́ I. 5., мкр. по|из|при|дамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|при|бер|а́ *глагол.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|при|ка|жа́ *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|при|щя́ се *гл.* непрех. екр. II. 1. (3).
- по|из|про|б|ся́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|про|скамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|про|х|на́ *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|из|про|х|тя́ *гл.* непрех. екр. II. 2.
- по|из|про|ч|а́ *гл.* прех. екр. II. 3. || по|из|про|ч|вамъ се *гл.* непрех. мкр. III.
- по|из|пу|камъ (се) *гл.* непрех. екр. III.
- по|из|пу|сна́ *гл.* прех. екр. I. 5. и по|из|пу|стя́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пу|хамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пу|ша́ *гл.* прех. екр. II. 3.
- по|из|пѣ|л|ня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пѣ|на́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пѣ|п|ля́ *гл.* непрех. екр. I. 9.
- по|из|пѣ|р|жа́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пѣ|р|ля́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пѣ|стря́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пѣ|ш|камъ́ *гл.* непрех. екр. III.
- по|из|пѣ|я́ *гл.* прех. екр. I. 6.
- по|из|пѣ|дя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|пѣ|к|на (оф. „правоп.“ „поизпѣкна“) *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|из|пѣ|ч|а́ („поизпѣча“) *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|ра|б|от|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|ра|в|ня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|ра|ста́ *гл.* непрех. екр. I. 7. и по|из|ра|ст|на́ I. 5.
- по|из|ре|ва́ *гл.* непрех. екр. I. 9., мкр. по|из|ре|ва|вамъ III.
- по|из|ре|д|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

- по|из|реша *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|рина *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|ритамаъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|рия *гл.* прех. екр. I. 6., съ др. кор. степ. по|из|рѡвѡ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|родѡ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|рѡня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|рукамаъ *гл.* обл. (родоп.) старин. непрех. екр. III.; *срав.* съ др. отглас. степ. ре ва.
- по|из|ручамаъ обл. (запад.) *гл.* прех. екр. III.
- по|из|рѣнча се *гл.* непрех. екр. II. 4.
- по|из|рѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|рѣжа *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
- по|из|свѣря *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|из|сѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|из|сѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|сѣпя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|скѡкна *гл.* непрех. екр. I. 5. и по|из|сбча II. 3.
- по|из|скубя *гл.* прех. екр. I. 9. и ум. по|из|скубна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|служа *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
- по|из|слушамъ *гл.* прех. екр. III.
- по|из|смѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|из|смѣча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|смѣркамаъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|соля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
- по|из|стѣна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|из|стѣскамаъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|студѣ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|стѣржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|сѣча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|сушѡ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непреход.
- по|из|сѣрбамъ, обл. по|из|сѣркамаъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|сѣхна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|из|сѣка *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непреход.
- по|из|сѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тавряза *гл.* обл. стар. непрех. екр. II. 2. вм. по|из|трезвѣя, по|из|трезнѣя I. 6.
- по|из|тагаря *гл.* обл. прех. екр. II. 1.
- по|из|таманя *глагол.* прост. прех. екр. II. 1. отъ кор. тур.; вм. по|из|тъкмѡ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|таѡ *гл.* непрех. екр. I. 11.
- по|из|тѣгля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣгна *глагол.* преход. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех., мкр. по|из|тѣгамъ се.
- по|из|текѡ *гл.* непрех. екр. I. 7.
- по|из|тѣпя *гл.* прех. екр. I. 9. и по|из|тѣпамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣрамъ *гл.* обл. прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.; *срав.* сжществ. по т е р а.
- по|из|тѣсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тимаря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; кор. тур. (араб.).
- по|из|тѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣскамаъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣскамаъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣля *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|из|топя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѡча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|траѡ *гл.* непрех. екр. I. 11.
- по|из|трезнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. (по|из|трезня II. 1. обл.).
- по|из|трѣпя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|трѣбя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|трѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|трѡвѡ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
- по|из|трѡня *глагол.* преход. екр. II. 1.; *вж.* роня, *(о)троня. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|трѡпамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|из|трошѡ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|трѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|трѣпна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|из|тѣркамаъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣка *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣкмѡ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣнчѡ *гл.* прех. екр. II. 3. || по|из|тѣнчѡ *гл.* прех. екр. I. 6. || по|из|тѣнчѡ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣпча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣрбуша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|из|тѣрва *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непреход.
- по|из|тѣркамаъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.

по|из|търпя *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по|из|търся *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|тътразя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|тътря *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|у|валямъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|умѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|из|умя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|из|уча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|уя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|фирясамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|из|хабя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|хайлазя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|из|хайманя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|из|хайтя *глагол.* преход. екр. II. 1., мкр.
 по|из|хайтвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|харча *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|хлѣсамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
 по|из|хлѣзя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|хѳдя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|из|хѳкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|хоратя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|из|хрѳня *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|хрѳча (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 3. I. 10.
 по|из|цапамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|цвѣля *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|из|цедя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|целя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|из|цѣлѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|из|цѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|цѣря *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|цѣбря се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|из|цѣцамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|из|цуцамъ *гл.* прех. екр. III., ум. по|из|цуцкамъ III.
 по|из|цѣкля се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|из|цѣркамъ *глагол.* прех. екр. III. и по|из|цѣрчѣ II. 4. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|чевѣркамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|чѣзна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|из|червя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|из|четѣ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|чѣша *глагол.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|чѣстя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|чѣвѣркамъ *гл.* прех.; *вж.* по|из|чѣвѣркамъ || ~ се *гл.* непрех.

по|из|чѳпля *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|чѳкамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|чѳля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|чѳхна *гл.* непрех. екр. I. 5. обл. ю-изт. трак.
 по|из|чѳшамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|шѣтамъ и по|из|шѣтамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|из|шилча *гл.* прех. екр. II. 3. и по|из|шилѣ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|щукна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|из|юдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
 по|из|ямъ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
 по|из|ясня (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1. || по|из|яснѣ се *гл.* 3-олч. екр. II. 1.
 по|ймакъ *гл.* непрех. екр. III., стар. обл. 'лохѣдламъ'.
 по|икономѣсамъ *гл.* прех. екр. III. и по|икономѣша I. 10 || ~ се *гл.* непрех.
 поило *сжц.* ср. 'мѣсто за поене', 'водопой'; *вж.* по|я|п|я.
 по|имѣлки *сжц.* ж. мн. 'видъ растение'.
 по|ймамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|ёма *вж.* и по|емамъ; *сжц.* ср. р. по|имане
 по|йма *гл.* прех. екр. I. 3. обл. старин. вм. по|ема; стб. по|имж; *вж.* по|емамъ: по|имама.
 по|ймавамъ *гл.* прех. мкр. III. отъ |имама 'имама по нѣкога'.
 по|имен-енъ, -ни прил. м. || по|именно нар.
 по|инатя се *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр.
 по|инатявамъ се III.
 по|искамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. по|исквамъ (по|искувамъ) III., *сжц.* ср. по|искване.
 по|ище *сжц.* ср. р. 'поило, водопой'; *вж.* поило; *срав.* по|я|п|я.
 по|йща *гл.* прех. екр. I. 10. (поискахъ).
 по|кабардѣша *гл.* непрех. екр. I. 10. и по|кабардѣсамъ III.; кор. тур.
 по|кабуля *гл.* прех. екр. II. 1.; кор. тур. (араб.).
 по|кадя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|кадявамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кажа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. (тр.) по|казвамъ (по|казувамъ) III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. р. по|казване || по|казъ *сжц.* м. || по|казалець *сжц.* м., ум. ср. р. по|казѣлче || по|казѣлка *сжц.* ж., ум. по|казѣлчица || по|казѣние *сжц.* ср. || по|казѣтел-енъ, -ни прил. м. || по|казѣтель *сжц.* м., ж. по|казѣтелка || по|казѣвъч *сжц.* м.
 по|казандѣша *гл.* прех. екр. I. 10.; кор. тур.
 по|кайвамъ се *гл.* непрех. екр. III., *сжц.* ср. по|кайване.

по|кайдѣша *гл.* (не)прех. екр. I. 10.
 по|кайратя *гл.* непрех. II. 1.
 по|какамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|калабала *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|калайша *гл.* прех. екр. I. 10.
 по|калафатя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|калѣсамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|калпазанувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|калугеря (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1., тр. по|калугерявамъ (се), по|калугерямъ (се) III., *сжц. ср.* по|калугеряване (по|калугеряване).
 по|калфувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|каля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кана *сжц. жс.*, ум. по|каница, по|каничка || по|канъ *сжц. м.* || по|канвамъ, по|канямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|каня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|канване, по|каняне.
 по|кандѣлкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|кандѣша *гл.* непрех. екр. I. 10.
 по|кандърдѣша *гл.* прех. екр. I. 10.
 по|канѣрвамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|капвамъ (по|капямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|капя I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|капване (по|капяне).
 по|капладѣша *гл.* прех. екр. I. 10.
 по|капті-самъ, -ша *гл.* прех. екр. III. 1., I. 10.
 по|карамъ I.—II. *гл.* (не)прех. екр. III., мкр. по|карвамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|карване || по|карачъ *сжц. м.* || по|карувачъ *сжц. м.*
 по|карашѣша *гл.* прех. екр. I. 10. и по|карашѣсамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кастрия *гл.* преход. екр. II. 1., мкр. по|кастриювамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|катѣрвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. по|катѣря се II. 1., *сжц. ср.* по|катѣрване (и по|катрѣзвамъ се, по|катрѣзване обл.).
 по|катунувамъ *гл.* непрех. екр. III. 'по|чергарувамъ'.
 по|катуря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кахърѣ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|кацарувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|кача *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. по|качвамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* по|качване.
 по|кашкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кашлювамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. по|кашля I. 9. (II. 1.) и по|кашлямъ III.
 по|кая се *гл.* непрех. екр. I. 11., тр. по|каювамъ се, по|кайвамъ се III. || по|кайние *сжц. ср.* стар. || по|кайване *сжц. ср.* || по|кайнь *прил.* (прич. мин. страд.) м. || по|кайникъ *сжц. м.*, ж. по|кайница.
 по|квѣкамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|квѣра *сжц. жс.* || по|кваренъ *прил.* (прич. мин. страд.) м. || по|квареность *сжц. жс.*

|| по|кварѣтель *сжц. м.* || по|кварѣтелски *прил. м.* || по|кварѣтелство *сжц. ср.* || по|квѣря *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|квѣрямъ, по|квѣрвамъ III. *сжц. ср.* по|квѣряне, -ване.
 по|квѣся *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|квѣча *гл.* непрех. екр. II. 3. (I. 10.).
 по|квѣкамъ *гл.* непрех. екр. III. и по|квѣкна I. 5., и по|квѣчѣ II. 4., мкр. по|квѣчѣвамъ III.
 по|келѣсамъ *гл.* непрех. екр. III., *вжс.* к е л ѣ.
 по|кердѣсамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|кертѣсамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|кехаѣвамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|кѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екрат. ло|кѣвна I. 5.
 по|кикѣтя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|килкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|кимамъ *гл.* непрех. екрат. III. и по|кимна I. 5.
 по|кипна *гл.* непрех. екр. I. 5., по|кипя II. 2.
 по|кирлѣвѣ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || по|кирѣсамъ *гл.* непрех. екр. III., *вжс.* кир ѣ. II.
 по|киселѣ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кѣсна *гл.* непрех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кѣтя, по|кѣча *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кѣхамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|кѣладѣ *глагол.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех. || по|кѣлади *сжц. мн. жс.* 'заговѣзни' || по|кѣладувамъ *гл.* непрех. тр. III.
 по|кѣланѣтъе *сжц. ср.* обл. стар. 'поздравѣ, поклонѣ' || по|кѣланямъ *гл.* прех. тр. III. и 'подарѣвамъ' || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|кѣланяне.
 по|кѣлапамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|кѣлѣпя || по|кѣлапѣль *сжц. м.* обл. 'по|хлупакъ'.
 по|кѣлѣтамъ, по|кѣлѣщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|кѣлѣтя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|кѣлѣтване, по|кѣлѣщане || по|кѣлатушкамъ, (по|кѣлатукамъ, по|кѣлатуцѣмъ) *гл.* прех. екр. III. умал. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кѣлѣветѣ *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|кѣлѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5., и по|кѣлѣчѣ екр. II. 4. и по|кѣлѣкамъ, мкр. по|кѣлѣквамъ III.
 по|кѣлѣндзамъ *гл.* прех. екр. III. обл.
 по|кѣлѣпачъ *сжц. м.* || по|кѣлѣпвамъ *глагол.* прех. мкр. III., екр. по|кѣлѣпя I. 9.
 по|кѣлкамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. по|кѣлквамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кѣлѣмамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. по|кѣлѣмна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|кѣлѣнкамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|кѣлѣсаръ *сжц. м.* (грц.; *вжс.* к л и с а р ѣ).
 по|кѣлѣкамъ *гл.* непрех. екр. III., по|кѣлѣкна I. 5. и увел. по|кѣлѣкѣтя II. 1.
 по|кѣлонъ *сжц. м.*, умал. по|кѣлонѣць || по|кѣлонѣнь (по|кѣлонѣтъ) *прил.* (прич. мин

- страд.) *м.* || **поклонѣние** *сщц. ср.* || **поклѣбникъ** *сщц. м., ж.* **поклѣбница** и за тур. 'хаджия', 'хаджийка' || **поклѣбнически** *прил. м.* || **поклѣбничество** *сщц. ср.* || **поклоня** *гл. прех. екр. II. 1.* мкр. **поклонявамъ** 'подарявамъ' || ~ *се гл. непрех.; сщц. ср.* **поклоняване.**
- поклѣпъ** *сщц. м.* и **поклѣпкъ** 'захлупакъ' || **поклѣпамъ** *гл. (не)прех. екр. III.* и **поклѣпна** I. 5., мкр. **поклѣпвамъ** III. || **поклѣпкамъ** *гл. прех. екр. III.* ум. || **поклѣбници** *сщц. м. мн.* || **поклѣпя** *глагол. прех. екр. II. 1., мкр. поклѣпямъ III., || ~ *се гл. непрех., сщц. ср.* **поклѣпяне.***
- поклѣсамъ** *гл. прех. екр. III., ствр.* и **поклѣсна** I. 5. 'пожиля'.
- поклѣсамъ** *гл. прех. екр. III.* и **поклѣсна** I. 5., мкр. **поклѣцвамъ** III. || ~ *се гл. непрех.*
- поклѣча** *гл. непрех. екр. II. 3. (I. 10.); вж.* *клочка 'квачка'.*
- поклѣпка** *сщц. ж.* 'похлупка'; *вж.* и **поклѣпъ.**
- поклѣвна** *гл. прех. екр. I. 5.*
- поклѣцвамъ** *гл. прех. мкр. III., екр. поклѣцна* I. 5. || ~ *се гл. непрех.*
- поклѣквамъ** *глагол. непрех. мкр. III., екр. поклѣкамъ* и **поклѣкна** *вж. т.*
- поклѣвна** *гл. прех. екр. I. 5.*
- поклѣкамъ** *гл. прех. екр. III., стар.; вж.* *клюдка.*
- поклѣюмамъ** *гл. прех. св. III., скр. поклѣюма* I. 5.
- поклѣюсамъ** *глагол. непрех. екр. III.; вж.* *клюдсе, ум. поклѣюсамъ* III.
- поклѣюцамъ** *гл. прех. екр. III.* умал. *отъ клѣвна и поклѣючна* I. 5.
- поклѣтувамъ** *гл. непрех. екр. III.*
- поклѣбя** *гл. прех. екр. II. 1.*
- поклѣва** *глагол. прех. екр. I. 9.* || **поклѣвица** *сщц. ж.* 'глава на гвоздей'...
- поклѣвля** *гл. прех. екр. II. 1.*
- поклѣе (поклѣе)** *нар. обл.; вж. на поклѣе.*
- поклѣе** *сщц. м. р.; кор. др. степ. вж.* *гл. причина* || **поклѣе-ень, -йни** *прил. м.* || **поклѣе-никъ** *сщц. м., ж.* **поклѣе-ница.** || **поклѣе-никовъ** *прил. м.*
- поклѣбрча се** *гл. непрех. екр. II. 3.* и **поклѣбрча се** II. 1.
- поклѣбвамъ** *глагол. непрех. екр. III., вж.* *коледа.*
- поклѣбвамъ (поклѣбювамъ)** *гл. прех. мкр. III., екр. поклѣбя* I. 2.
- поклѣбѣя** *гл. прех. екр. I. 6.* || ~ *се гл. непрех.*
- поклѣбювамъ** *гл. непрех. екр. III.*
- поклѣбне** *сщц. ср.* за чуждин. „генерация“ || **поклѣбничя** *глагол. непрех. екр. II. 1. (3).*
- поклѣмандря** *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех.*
- поклѣкамъ се** *гл. непрех. екр. III.*
- поклѣдѣша** *гл. непрех. екр. I. 10.*
- поклѣнтя се** *гл. непрех. екр. II. 1.*
- поклѣнушѣша (се)** *гл. (не)прех. екр. I. 10.*
- поклѣпамъ** *гл. прех. мкр. III., екр. поклѣпа* I. 6. и **поклѣпна** I. 5.
- поклѣпнѣя** *гл. непрех. екр. I. 6., поклѣпнѣя* I. 6., **поклѣпнѣя** *стар. гл. непрех. екр. 2. II.*
- поклѣра** *сщц. ж.* || **поклѣре-ень, -ни** *прил. м.* || **поклѣренѣ** *прич. мин. стр. м.* || **поклѣренѣ-ние** *сщц. ср.* || **поклѣритель** *сщц. м.* || **поклѣрливъ** *прил. м.* || **поклѣрливостъ** *сщц. ж.*
- поклѣреня** *гл. прех. екр. II. 1.*
- поклѣрмя** *глагол. прех. екр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех.*
- поклѣрно** *нар.* || **поклѣрностъ** *сщц. ж.* || **поклѣрство** *сщц. ср.* || **поклѣря** *глагол. прех. екр. II. 1., тр. поклѣрявамъ III. || ~ *се гл. непрех., сщц. ср.* **поклѣряване.***
- поклѣсо** *сщц. м.* и **поклѣсникъ, поклѣснякъ** *сщц. м., вж. к о с я* || **поклѣсница** *сщц. ж.* || **поклѣсѣ** *гл. прех. екр. II. 1., тр. поклѣсѣвамъ III. || ~ *се гл. непрех., сщц. ср.* **поклѣсѣване.***
- поклѣткамъ** *гл. прех. екр. III.* и **поклѣтѣря** *ув. II. 1.* || ~ *се гл. непрех.*
- поклѣтлясамъ** *гл. непрех. екр. III.*
- поклѣшкамъ** *гл. прех. екр. III.*
- поклѣрадѣ** (и обл. **поклѣрамъ**) *гл. прех. I. 8., мкр. поклѣрадвамъ III. || ~ *се гл. непрех.**
- поклѣрай** *предл. (нар.)* || **поклѣраина, поклѣраина** *сщц. ж.*
- поклѣрася** *гл. прех. екр. II. 1.*
- поклѣрчвамъ** *глагол. непрех. мкр. III., екр. поклѣрча II. 3.*
- поклѣревамъ** *гл. прех. тр. III. обл. екр. поклѣрена* I. 5. 'повдигамъ', *кор. вж. к р е т а м ъ; сщц. ср.* **поклѣреване.**
- поклѣркло** *сщц. ср., вж. поклѣркло.*
- поклѣрѣтамъ** *гл. непрех. екр. III., поклѣрѣткамъ,* || **поклѣрѣтуцамъ** *ум. III.*
- поклѣрѣщя** *гл. непрех. екр. II. 2.*
- поклѣривъ** *сщц. м.* || **поклѣривамъ** *гл. прех. тр. III., екр. поклѣрия* I. 6. || **поклѣривалка** *сщц. ж.* || **поклѣривачъ** *сщц. м.* || **поклѣривча** *сщц. ж.* умал. **поклѣривчица.**
- поклѣривна** *гл. непрех. екр. I. 5.* || **поклѣривуличя** *гл. непрех. екр. II. 3.* || **поклѣривуля** *гл. непрех. екр. II. 1.*
- поклѣривъ се** *глагол. непрех. екр. II. 1., мкр. поклѣривѣвамъ се* III., *сщц. ср.* **поклѣривѣване.**
- поклѣривна** *гл. непрех. екр. I. 5., мкр. поклѣривнувамъ III.*
- поклѣривъ** *прил. м. (прич. мин. страд.) м.* || **поклѣривостъ** *сщц. ж.*
- поклѣривѣ** *гл. непрех. екр. II. 4.*
- поклѣривѣ**, *вм. поклѣривѣ* *гл. непрех. екр. II. 2.; срав. крѣсѣкъ.*
- поклѣривъ** *сщц. м., кор. др. степ. въ гл. поклѣривамъ* || **поклѣривѣ** *сщц. м.* || **поклѣривина** *сщц. ж.* || **поклѣривитель** *сщц. м.,*

- ж. покривителка || покривителски прил. м. и нар. || покривителство сжиц. ср. р. || покривителственъ прил. м. (покривит. мита, тарифа.) || покривче сжиц. ср. ум.
- покрѣпвамъ стар. гл. прех. тр. III. 'напрѣскамъ', екр. покрѣпя II. 1., сжиц. ср. покрѣпване.
- покрѣтѣвамъ глаг. непрех. екр. III. || покрѣтце нар. стар. (обл.) мѣст. падежъ ед. ч. ср. родъ; вж. кротко.
- покрѣя гл. прех. екр. II. 1.
- покрѣкамъ гл. непрех. екр. III, мкр. покрѣквамъ.
- покрѣса сжиц. ж. || покрѣснамъ гл. прех. тр. III., екр. покрѣся II. 1.; сжиц. ср. покрѣсване; н грц. κτῖδ блъскамъ., срод. съ крушение, съкрушенъ...
- покрѣвясамъ гл. непрех. екр. III.
- покрѣнна гл. непрех. екр. I. 5.
- покрѣствамъ (покрѣстямъ, старин. покрѣщамъ) глаг. прех. тр. III., екр. покрѣстя II. 1., сжиц. ср. покрѣстване (покрѣстяне, старин. покрѣщане) || покрѣстѣе сжиц. ср. || покрѣстеникъ сжиц. м. || покрѣстѣсамъ гл. (не)прех. екр. III.
- покрѣтвамъ гл. прех. мкр. III., екр. покрѣтя II. 1., сжиц. ср. покрѣтване || покрѣтва, покрѣща ми се гл. 3-олич. тр. III., екр. покрѣрти ми се.
- покрѣцкамъ гл. непрех. екр. III.
- покрѣчмарувамъ гл. непрех. св. III. и покрѣчмя II. 1.
- покрѣкнамъ гл. непрех. тр. III., екр. покрѣкна I. 5.
- покрѣскамъ гл. непрех. тр. III., екр. покрѣсна I. 5.
- покудвамъ гл. прех. тр. III., екр. покудя II. 1. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. покудване.
- покудукудякамъ гл. непрех. екр. III. и покудукудяча II. 3.
- покунамъ гл. непрех. екр. III. || покукувамъ гл. непрех. екр. III.
- покукуригамъ гл. непрех. екр. III.
- покумувамъ гл. непрех. екр. III. || покумя гл. прех. екр. II. 1.
- покупателъ сжиц. м. р., ж. покупателка; по рус. || покуп-вамъ, -увамъ гл. прех. тр. III., екр. покупя II. 1., сжиц. ср. покупване || покупка сжиц. ж. || покупникъ сжиц. м., ж. покупница за тур. 'мюшерия' || покупна гл. прех. екр. ум. I. 5.
- покурдйша гл. прех. екр. I. 10., и покурдйсамъ III. || ~ се гл. непрех.
- покуртулйша се гл. непрех. екр. I. 10.
- покурулдйша се гл. непрех. екр. I. 10.
- покусъ сжиц. м. 'покушение'. — || покусамъ гл. прех. екр. III. и покусна I. 5.
- покустря гл. прех. екр. II. 1.
- покуся се гл. непрех. екр. II. 1., мкрат. покусывамъ се III., сжиц. ср. покусыване.
- покуцвамъ гл. непрех. мкр. III., екр. покуцамъ III.
- покуча се гл. непрех. екр. II. 3.
- покушамъ се глаг. непрех. екр. 'покушывамъ се' || покушѣние сжиц. ср. 'атенататъ'; покусъ.
- покрѣкря гл. непрех. екр. I. 9.
- покълвѣ гл. прех. екр. I. 9. || ~ се гл. непр.
- покълнѣ гл. прех. екр. I. 4.
- покълцамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непр.
- покрѣнвамъ гл. непрех. мкр. (тр.) III., екр. покрѣнна I. 5. покрѣнтя II. 2., сжиц. ср. покрѣнване.
- покрѣносамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непрех.
- покрѣркамъ гл. (не)прех. екр. III.
- покрѣрма глаг. прех. екр. II. 1., мкр. покрѣрмямъ III. || ~ се гл. непрех.
- покрѣрня гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непр.
- покрѣрпя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непр.
- покрѣртя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непр.
- покрѣрти ми се гл. 3-олич. екр. II. 1.
- покрѣрша гл. прех. екр. II. 3. || ~ се гл. непр.
- покрѣдря гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрех.
- покрѣпя гл. прех. екр. I. 9. || ~ се гл. непр.
- покрѣсамъ (се) гл. (не)прех. екр. III., тр. покрѣсвамъ III., сжиц. ср. покрѣсване.
- покрѣсна обл. старин. гл. прех. екр. I. 5.; кор. въ в|кусь.
- покрѣтвамъ гл. прех. тр. III., екр. покрѣтна I. 5. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. покрѣтване.
- покрѣщнина сжиц. ж., ум. покрѣщнинка; вж. кжща; кжтъ.
- покрѣтя (се) обл. гл. непрех. екр. II. 1. 'помѣлча'.
- покрѣхтя гл. непрех. екр. II. 2.
- покрѣрувамъ гл. (не)прех. екр. III.
- полъ сжиц. м.; стб. ПОЛЪ, рус. пол, пол. pól, чеш. pól, сrb.-хрв. pól.; кор. и.-е. *(s)phel-: *(s)phol- 'разполовявамъ'; срв. нѣм. spalten цепя, санскр. phalaka-т полица...; вж. полица, рус. полка. || полѣ сжиц. ж. || половъ прил. м.
- полѣвна гл. непрех. екр. I. 5.
- полѣлагъ сжиц. м. обл.; вж. пологъ || полѣлагамъ гл. прех. тр. III., екр. положя II. 3. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. положане.
- полѣладувамъ гл. непрех. екр. III.
- полѣлаза, полѣлазица сжиц. ж.; вж. полѣзъ съ др. кор. степенъ.
- полѣлазарувамъ (полѣлазървамъ) гл. непрех. екр. III.; вж. Лазаръ.
- полѣлазвамъ (полѣлазямъ) гл. непрех. екр. III. и полѣлазя II. 1., сжиц. ср. полѣлазване, -яне.
- полѣлаивамъ (полѣлаювамъ) гл. непрех. мкр. III., екр. полѣлая I. II. и обл. ум. полѣлайна I. 5.
- полѣлайнѣвя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непрех.

по|лакомя се *гл.* непрех. екрат. II. 1., тр. полакомявамъ се III., *сжиц. ср.* полакомяване.

по|ламкамъ *гл.* прех. екр. III.

по|ламотя *гл.* прех. екр. II. 1.; *вж.* ломотя.

по|ламтя *гл.* непрех. екр. II. 2.

по|лани *нар.* || по|лански *прил. м.* || по|ланш-енъ, -шни *прил. м.* 'отъ по-миналата година'.

по|лапамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. по|лапамъ III., екр. и по|лапна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.

по|ларизация *сжиц. ж.*; кор. лат.-грц; *вж.* поляренъ, поляризация.

по|лапацамъ *гл.* прех. екр. III.

по|лапуцамъ *гл.* прех. екр. III.

по|лаская *глаг.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.

по|лата *сжиц. ж.* 'отворено мѣсто въ горни катъ на кжца', 'тремъ, чардакъ'...; стб. ПОЛАТА, рус. палата книж., обл. донск. полати мн. ч. 'чардакъ'...; отъ лат. мн. palatia, ед. palatium > грц. palátion; *вж.* палатъ || по|латица, по|латичка *сжиц. ж.* ум.

по|лафувамъ *гл.* непрех. екр. III.

по|лаювамъ *гл.* непрех. мкрат. III. и по|лаивамъ; екр. по|лая I. 11.

полвина обл. *сжиц. ж.* вм. половина.

полѣ *сжиц. ср.*, мн. поля и полѣта, членув. полята, недобре полѣтата; старобълг.

ПОЛѢ, рус. поле, пол. чеш. pole, словен. срб.-хрв. polje...; кор. и.-е. *pel-:*rol-... открито равно мѣсто...; *срав.* ст. герм. feld, нѣм. Feld, англ. field; лат. palat явно, открито, plānus равенъ..., санскр. grāthāte разширява се...; *вж.* планина; пол. płony равенъ, безплоденъ..., чеш. planina равнина...

по|левентувамъ *гл.* непрех. екр. III.

полевй *прил. м.*; книж. отъ рус.; военноп. сждъ; произв. отъ поле.

по|легатъ *прил. м.* || по|легато, по|легнато *нар.* || по|легна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. по|легнувамъ и по|лѣгамъ III.

по|ледѣно *нар.* 'напразно', 'на сухо, на голо' || по|ледица *сжиц. ж.* || по|ледя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|ледявамъ (по|лѣждамъ) III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по|ледяване (по|лѣждане).

по|лежѣа *гл.* непрех. екр. II. 4., мкр. по|лежѣвамъ.

полѣз-енъ, -ни *прил. м.*; отъ полза; стб.

ПОЛЪЗНЪ, отъ сжщств. ПОЛЪЗА. || по|лѣзность *сжиц. ж.*

по|лѣка *нар.*; *вж.* лекъ || по|лѣкичка *нар.* ум. (обл. стар. по|лѣгинка).

по|лелѣнамъ и по|лелѣцамъ *гл.* непрех. екр. III. и по|лелѣча II. 3., произв. отъ межд. леле.

по|лелия *сжиц. ж.* обл. 'палене рубли на сирни заговѣзни'; *срав.* негли общослав. полѣти 'палѣ'; полѣно отъ кор. въ пламъкъ: пе|пелъ...

полѣмика *сжиц. ж.*; грц. || по|лемически *прил. м.* и *нар.*

поленець *сжиц. м.* обл. *вж.* полянецъ, *ж.* поленка; *вж.* полянка || по|лѣнце *сжиц. ср.* ум. отъ поле.

полѣно *сжиц. ср.* стар.; стб. ПОЛѢНО, рус. полѣно 'цепеница'; *вж.* по|лелия.

по|леня се *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. по|ленявамъ се III, *сжиц. ср.* по|леняване.

по|лепя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|лепявамъ и по|лепямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по|лепяване, по|лепяне.

по|лѣсокъ *сжиц. м.* обл. стар.

полѣтъ *сжиц. м.* || по|летя *гл.* непрех. екр. II. 2., мкр. по|летявамъ III.

по|лѣчка *нар.* ум. отъ полѣка.

по|лза *сжиц. ж.*, ум. ползница; старобълг.

ПОЛЪЗА, рус. полза, произв. отъ кор. въ стб. ЛЪГЪКЪ 'лекъ', рус. легкий (вм. *полъга; *срав.* противополож. рус. не|лзья 'не може...'); *вж.* лекъ, срод. лат. levis, нѣм. leicht, лит. lengvūs, алб. l'eh, санскр. laghūs... || по|лзовитъ *прил. м.* || по|лзовитость *сжиц. ж.* || по|лзувамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по|лзуване (по|лзване).

поли|андрия *сжиц. ж.*; грц.

по|либвамъ (по|либнувамъ) *гл.* непрех. екр. III. (за вѣтъръ 'полъхва') || по|либникъ *сжиц. м.* 'тихъ вѣтрець, зефиръ' || по|либѣа *гл.* прех. екр. II. 1., вм. по|любѣа || по|либе *сжиц. ср.* 'полибникъ'.

по|ливъ *сжиц. м.* 'глечъ' || по|ливамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|лѣа I. 6., *сжиц. ср.* по|ливане || по|ливалка *сжиц. ж.* || по|ливалникъ *сжиц. м.* || по|ливка *сжиц. ж.*, мн. по|ливки 'мѣсто, дѣто сж поливали болникъ за лѣкъ', 'вода, съ която го сж поливали'...; чеш. polévka, polívka супа, чорба... || по|ливникъ *сжиц. м.* || по|ливо *сжиц. ср.* 'водене булка да налѣе вода въ понедѣльникъ следъ сватба'...

по|лигѣвѣа се *гл.* непрех. екр. II. 1.

поли|гѣмия *сжиц. ж.*; грц. || по|лигѣонъ *сжиц. м.* 'многожѣльникъ' || по|лигѣфия *сжиц. ж.* || по|лигѣдѣръ *сжиц. м.* р. 'многостенъ'.

поли|елѣй *сжиц. м.*; грц. polyélaios 'многомасленикъ' (ἐλαίον дървено масло, елей), т. е. 'многосвѣщникъ'; обикнов. съкратено по|лиелъ, обл. по|люелъ; *вж.* т. по|лижа *гл.* прех. екр. I. 10. и по|лизна I. 5., мкр. по|лизвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

по|лиелъ *сжиц. м.*; грц.; *вж.* по|лиелей

поли|морфизъмъ *сжиц. м.*; кор. грц. || по|липь *сжиц. м.*

полирамъ (полирѡвамъ) *гл.* прех. тр. III.; фр. нѣм.; кор. лат. || полир(о)вѣчь *сжиц. м.* || полирѡвка *сжиц. жс.*; рус.
 полинѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. полинѣя I. 6., *сжиц. ср.* полинѣване.
 полипсамъ *гл.* непрех. екр. III., мкр. полипсувамъ.
 политамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. политана I. 5. и полетя II. 2., *сжиц. ср.* политане.
 политейзмъ *сжиц. м.*; грц. 'многобожие' || политейстъ *сжиц. м.* || политѣхника *сжиц. жс.* || политѣхнически *прил. м.*
 политика *сжиц. жс.*, рус. политика...; отъ зап. европ. (нѣм. Politik...) < грц. politikḗ (téchpē) 'гражданство' (изкуство) politikḗs гражданинъ, pólis градъ || политикъ *сжиц. м.* || политиканъ *сжиц. м.*; прост. обл. политикашъ || политикански *прил. м.* || политиканство *сжиц. ср.* || политиканствувамъ *гл.* непрех. || политичень, -чни *прил. м.* || политически *прил. м.*
 политура *сжиц. жс.*; лат.
 полифония *сжиц. жс.*; грц.
 полихувамъ *гл.* непрех. екр. III.; *вж.* лихъ.
 полица I. *сжиц. жс.*, ум. поличка; стбълг. полица, рус. полка, пол. словен. polica, чеш. policc, сrb.-хрв. polica...; кор. и.е. *p(h)el. *p(h)ol- и *(s)phol-... цепя, разполовявамъ въ полъ; *вж.* т.; *срав.* санскр. phálakat дъска, щить...; гот. spilda дъсчица за писане, грц. sfélas скамейка..., ст. исл. fjo! дъска...; новогрц. polítsa 'долапче...' отъ български.
 полица II. *сжиц. жс.* 'записи за взети пари...'; отъ итал. polizza (лат. polliceor, pollicerí обещавамъ [се]...) || полицай *сжиц. м. р.* 'полицейски служителъ'; съ измѣнено значение отъ нѣм. Polizei (изговаряно-ай) 'полиция', сближено съ българ. имена на -ай || полиция *сжиц. жс. р.*, рус. полиция; отъ зап. европ. (итал. polizza, нѣм. Polizei...) < лат. politia гръц. politeía управление..., pólis градъ...) || полицѣйски *прил. м.*; отъ рус. полицейский по сев. нѣм. Polizei съ -ей...
 полице|мѣря *гл.* непрех. екр. II. 1.
 поличба *сжиц. жс.*, ум. поличбица; *вж.* личба 'знамение' || поличава *гл.* 3-олич. тр. III., екр. поличй II. 2.; *вж.* гл. лича.
 поличка *сжиц. жс.* ум. отъ полица I. || поличка *сжиц. жс.* ум. отъ полица II.
 полиша *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. полишавамъ || се *гл.* непрех., *сжиц. ср. р.* полишаване; *вж.* кор. въ лихъ.
 полка *сжиц. жс.*; запад. слав. (чеш. пол.) || полка-мазурка *сжиц. жс.*
 полкъ *сжиц. м.*; презъ рус.; рус. сжществ. полкъ; староблг. плъкъ; *срав.* о|пълченецъ, о|пълчение || полковй *прил.*

м. || полкѡвникъ *сжиц. м. р.* || полкѡвнически *прил. м. р.* || полкѡ|вѡд-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* || полкѡвѡдски *прил. м.* || полкѡвѡдство *сжиц. ср.*
 полнощъ *сжиц. жс.* стар.; *вж.* полнощъ || полнощ-ень, -ни *прил. м.*
 половѣчка *сжиц. жс.* || полови *прил. м.* отъ полъ || половйна *сжиц. жс.* (изговар. и половинъ), ум. половинка, произв. отъ полъ, полу || половникъ *сжиц. м.*, *жс.* половница, ум. *жс.* половничка.
 полѡвѣрь *сжиц. м.*, *жс.* полѡвѣрка; *вж.* вѣра.
 полѡвя II. *гл.* прех. екр. II. 1.
 полѡвякъ *сжиц. м.* || полѡвяч-ень, -ни *прил. м.* || полѡвя I. *гл.* прех. екр. II. 1. 'дѣля на половина'; *вж.* разполовя.
 полѡгъ *сжиц. м.*; кор. лог-, др. отгласна степ. въ лег-на, лежа || полѡжа *гл.* прех. екр. II. 1. 'правя да лежи', тр. полѡжвамъ (полѡжувамъ) III. || се *гл.* непрех. || полѡжение *сжиц. ср. р.* || полѡженица *сжиц. жс.* || полѡжить *прил. м.* || полѡжител-ень, -ни *прил. м.* || полѡжително *нар.* || полѡжителность *сжиц. жс.*
 полѡкамъ *гл.* прех. екрат. III. и полѡча I. 10. (II. 3).
 полѡмъ *сжиц. м.*, отъ гл. ломя || полѡмѡтя *гл.* прех. екр. II. 1. || полѡмѡя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. полѡмѡвамъ III. || се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* полѡмѡване.
 полѡпамъ I. *гл.* прех. екр. III., обл. в.м. полѡпамъ, екр. полбна I. 5., мкр. полѡп-вамъ III. и полѡпнувамъ III. || се *гл.* непрех.
 полѡпамъ II. *гл.* непрех. екрат, III., обл. прост. в.м. похлопамъ.
 полѡча *гл.* прех. екр. I. 9. (II. 3).
 полѡясамъ *гл.* непрех. екр. III.
 полѡпжти *нар.* стар. 'на половина пжтъ'; *вж.* полъ.
 полски *прил. м. р.* отъ поле и отъ полякъ.
 полу *нар.* (стар. род, мѣст. п. ед. ч. отъ полъ, осн. и.-е., праслав. *polu-) || полу-бѡгъ *сжиц. м.* || полу|бѡжески *прил. м.* || полу|(о)брѣснатъ *прич. мин. стр. м.* || полу|вѣрникъ *сжиц. м.* || полу|гѡлавецъ *сжиц. м.* обл. 'малко на жаба'.
 полугаръ *сжиц. м.* обл. 'кошара.' в.м. полгаръ (полѡг-, раз-по-ложено), не отъ угаръ; *срав.* станъ || полу|глас-ень, -ни *прил. м.* || полу|гласность *сжиц. жс.* || полу|гѡдие *сжиц. ср.* || полугодѣш-ень, -ни *прил. м.* || полу|гѡмот-ень, -ни *прил. м.* || полу|гѡмотность *сжиц. жс.*
 полѡда *сжиц. жс.* || полѡдица *сжиц. жс.*
 полудѣнникъ *сжиц. м.* (лат. 'меридианъ', 'полуденна, пладненска чърта') || полу-днѣв-ень, -ни *прил. м.*
 полудѣвъ *прил. м.*
 полудувамъ *гл.* непрех. екр. III. || полудѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. полу-

- дѣя I. 6., *сжц. ср.* полудѣване || полу-
дѣвка *сжц. ж.* || полудя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. полудягамъ III., *сжц. ср.* по-
лудяване.
- полу|живъ *прил. м.*
полу|згамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
полу|а *сжц. ж.*; *вж.* с|п о|лук а.
- полу|крыли *сжц. мн.* отъ прил.; *вж.* к|ри-
ло || полу|крѣгъ *сжц. м., мн.* полу|крѣ-
гове || полу|крѣгъ-гълъ, -ли *прил. м.* || полу-
кълбъ *сжц. ср.* || полу|месець *сжц. м.*
|| полу|месеч-ень, -ни *прил. м.* || полу-
мрѣкъ *сжц. м. р.* || полу|мрѣч-ень, -ни
прил. м. || полу|мѣртъвъ, -ви *прил. м.*
- полу|иа|жалѣнь *прич. мин.* страд. (прил.) *м.*
полу|нощъ *сжц. ж. р.* || полу|нощ-ень,
-ни *прил. м.* || полу|нощница *сжц. ж.*
|| полу|нощници *сжц. ж. мн.* || полу|ока
сжц. ж. (1/2 ока, тур.) || полу|островъ
сжц. м. || полу|остров-ень, -ни *прил. м.*
полу|памъ *гл.* прех. екр. III. || полу|пна
I. 5., полу|пкамъ *ум.* III. || ~ се *гл.* непр.
полу|пя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
полу|рота *сжц. ж.*; *вж.* рота.
- полу|свѣтина *сжц. ж.* || полу|свѣтло *нар.*
полу|спя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
полу|стихъ *сжц. м.* || полу|стѣшии *сжц. ср.*
полу|стрѣсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
- полу|сѣнь *сжц. м. р.* || полу|сѣн-ень, -ни
прил. м.
- полу|тамъ *се гл.* непрех. екр. III.
- полутина *обл.* стар. *сжц. ж.* *вм.* поло-
вина.
- полу|тѣнь *сжц. м.*; гръц. || полу|трауръ
сжц. м.; нѣм.
- полу|устѣвъ *сжц. м. р.* || полу|устѣв-ень,
-ни *прил. м.* || полу|учѣнь *прил.* (прич.
мин. страд.) *м.* || полу|учѣность *сжц. ж.*
- полу|луча I. *гл.* прех. екр. II. 3., тр. (мкр.)
полу|чавамъ (получвамъ) III., *сжц. ср.*
полу|чаване (получване) || полу|чатѣль
сжц. м. || полу|луча II. *гл.* прех. екр. II. 3.,
екр. *ум.* полу|чкамъ III. 'помѣря, при-
цѣла се'; полу|чавамъ = приемамъ, т. е.
'у|лучвамъ' (да взема); *вж.* луча; *срв.*
с|п о|лука,
- полу|щя *гл.* прех. екр. II. 1. (3) || ~ се
гл. непрех.
- полце *сжц. ср.* *ум.* обл. отъ поле; *вж.*
поленце.
- полѣгамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. полѣ-
жа I. 10. || ~ се *гл.* непрех. || полѣгѣтя
гл. прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- полѣзгамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
- полѣскамъ *гл.* (не)прех. мкр. III., екр. пол-
ѣсна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- полѣстя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- полѣхамъ *гл.* (не)прех. екр. III. и полѣх-
на I. 5., тр. (мкр.) полѣхвамъ III. || ~ се
гл. непрех.
- полѣщя *глагол.* непрех. екр. II. 2. || ~ се
гл. непрех.
- полѣгамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по-
лѣгна I. 5., мкр. услов. полѣгвамъ III.,
сжц. ср. полѣгане.
- полѣзъ *сжц. м.* || полѣзвамъ *гл.* непрех.
тр. III., екр. полѣза I. 7., *сжц. ср.* по-
лѣзване || полѣзникъ *сжц. м., ж.* по-
лѣзница || полѣзовъ-день *сжц. м.*
- полѣкѣвамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
- полѣкатуша *гл.* непрех. екр. II. 1.
- полѣжча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- полѣбвамъ (полѣбувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. полѣбья II. 1. || полѣбувамъ *се*
глагол. непрех. екр. III., *сжц. ср.* полѣб-
-ване, -уване || полѣбю|питствувамъ *гл.*
непрех. екр. III. || полѣбю|ба *сжц. ж.* || по-
лѣбю|бникъ *сжц. м.* 'вѣтърь полюбникъ'.
полѣлю|бй *сжц. м.* обл. прот. *вм.* полилѣй
отъ поли|елей, *вж. т.*; по народ. етим.
сближ. съ кор. въ люлѣя и съ отраж.
на старо-гръц. изгов. на ипсилонъ
като ю (?).
- полѣлю|бвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. по-
лѣлю|бй I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.*
полѣлю|бване || полѣлю|бвна *сжц. ж.*
'люлка'; и обл. сжществит. *мн.* полѣ-
лѣйки *сжц. зн.*
- поллюсь *сжц. м.*; съ ю по фр.; кор. лат.
отъ гръц.
- поллю|тѣвамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. по-
лю|тѣя I. 6. || поллю|тѣя *гл.* прех. екр. II. 1.
- поллю|шквамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-
лю|шкамъ III. и поллю|шна I. 5.
- полякъ I.-II. *сжц. м.* произв. отъ поле;
(полякъ 'човѣкъ отъ полска народ-
ность', о|б|ла къ 'полски пждарь', *сжц. ж.*
полячка, *ум. ср.* поляче; *вж.* поле-
нецъ поляна *сжц. ж.*, *ум.* полянка и
полянница || полянець *сжц. м., ж.* по-
лянка, *ср.* умал. полянчѣ || полянский
прил. м. и *нар.* отъ поляне-ецъ, -ка
|| полянский *прил. м. р.* отъ поляна.
- поляр-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* полюсь
|| поляризация *сжц. ж.*; *вж.* и пола-
ризация || полярность *сжц. ж.*
- помагала *сжц. ж.*, умал. помагальчица
|| помагало *сжц. ср.*, умал. помагальце
|| помаганъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по-
могна I. 5., мкр. по|могнувамъ, съкрат.
по|могвамъ III., *сжц. ср.* помагане || по-
магачъ *сжц. м., ж.* по|магачка.
- помагеря *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
- помагйбсамъ (помагйесамъ) *глагол.* прех.
екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- помада *сжц. ж.*; фр. отъ кор. лат.
- помажа *глагол.* прех. екр. I. 10., тр. (мкр.)
помазвамъ III., екр. *ум.* по|мазна I. 5.,
мкр. по|мазнувамъ III., *сжц. ср.* по|маз-
ване || помазание *сжц. ср.*, старин.
книж. || помазулка *сжц. ж.*
- помайвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-
ма|мая I. 11. || ~ се *гл.* непрех.

tune bon *gratme, rade nabal + tunc ad edoigo la qualite de l'origine de l'homme; bonab nupriach: nupriach (indig.) ouks. (indigena) et nupriach (indig.) nupriach (indig.)*

A. Prokhorov: Bull. des Sci. B. (Soviet) 8 (1942) 355

пома́йчвамъ (пома́йчувамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. пома́йча II. 3. || пома́йчима *сщи. ж.*
 пома́къ *сщи. м. р.* 'българинъ мохамеданинъ'; необясн. достат.; неприемливи сближения съ гл. помагамаъ (помагаъчъ → помакъ!), помама (помам-енъ, помама-ъкъ → помакъ!), помъкна се (обл. съ а вм. ъ) и под.; неглисъкрат. отъ *помохамедов-акъ, *срв.* по|турнакъ || помакы́я *сщи. ж.*, умал. ср. помакы́нче || пома́че *сщи. ср.* ум. отъ помакъ || пома́шки *прил. м. и нар.*
 по|ма|ла|ра|самъ *гл.* непрех. екр. III. || по|ма|ла|ма|самъ *гл.* прех. екр. III., по|ма|ла|самъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|ма|ма|ло (обл. стар. по|ма|ло) *нар.*
 по|ма|ма *сщи. ж.* || по|ма|ма|вамъ, по|ма|ма|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ма|ма II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщи. ср.* по|ма|ма|ване, по|ма|ма|яне || по|ма|ма|ка *сщи. ж.*
 по|ма|мо|ля *гл.* прех. екр. II. 1. 'по|бъл|бо|ля'.
 по|ма|но|самъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|ма|ска|ря *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|ма|ста|я *гл.* прех. екр. II. 1. 'по|ба|гр|я'.
 по|ма|ха|ма|тъ *гл.* прех. св. III., мкр. по|ма|ха|(ну)вамъ III., екр. ум. по|ма|хна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|ма|ца|ма|тъ *гл.* прех. екр. III., ум. по|ма|ца|на I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|ма|чка|ма|тъ *гл.* прех. екр. III., тр. (мкр.) по|ма|чка|вамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщи. ср.* по|ма|чка|ване.
 по|ма|ю|вамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|ма|я I. 11. || ~ се *гл.* непрех.
 по|ме|жда *сщи. ж.* обл. 'по|ме|жда' || по|ме|жду *предл.*
 по|ме|ля *гл.* прех. екр. I. 4. || ~ се *гл.* непрех.
 по|ме|нь *сщи. м.* || по|ме|на *гл.* прех. екр. I. 5., тр. (мкр.) по|ме|ну|вамъ III., *сщи. ср.* по|ме|ну|ване; кор. и.-е. *теп- : *тп- въ па|ме|тъ съ предст. въ др. степ. — по- : па- *вж. т.* || по|ме|ни|къ *сщи. м.*, умал. *ср.* по|ме|ни|че.
 по|ме|рд|жел|ѣ|я *се гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|ме|ре|ме|тя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|ме|тъ *сщи. м.* || по|ме|та *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. усл. по|ме|твамъ и по|ме|та|ма|тъ III., || ~ се *гл.* непрех., *сщи. ср.* по|ме|те|ние (стар.), по|ме|т|ане || по|ме|тна *гл.* прех. екр. I. 5.; мкр. *вж.* по|ме|та|ма|тъ || ~ се *гл.* непрех. || по|ме|тна|тъ *прич.* мин. стр. м. || по|ме|т|никъ *сщи. м.*, *ж.* по|ме|т|ница.
 по|ме|шин|я *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|ми|вамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|ми|я I. 6. || ~ се *гл.* непрех. || по|ми|вка *сщи. ж.* || по|ми|вя|къ *сщи. м.* || по|ми|йка *сщи. ж.* ум. отъ по|ми|я || по|ми|й|никъ *сщи. м.*
 по|ми|га|ма|тъ *гл.* непрех. екр. III., екр. умал. по|ми|гна I. 5. || по|ми|жа *гл.* непрех. екр. II. 3. || по|ми|ж|о|ря *гл.* непрех. екр. II. 1. ув.

по|ми|л|вамъ (по|ми|лу|вамъ) *гл.* прех. екр. III., по|ми|лка|ма|тъ *гл.* прех. екр. III. ум. || ~ се *гл.* непрех.
 по|ми|нь *сщи. м.* 'по|ми|нь|къ' || по|ми|на|лка *сщи. ж.* || по|ми|н|вамъ, по|ми|ну|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|ми|на I. 5. || (по|ми|ну|вамъ *се гл.* непрех.); обикн. само свърш. (екр.) видъ по|ми|на *се значи* и 'почина, умра'; *сщи. ср.* по|ми|ну|ване, по|ми|н|ване || по|ми|нь|къ *сщи. м.* || по|ми|нь|ч|ен|ъ, -ни *прил. м.*
 по|ми|ре|ние *сщи. ср.* стар. || по|ми|ри|тел|ен|ъ, -ни *прил. м.* || по|ми|ри|тел|ъ *сщи. м.*, *ж.* по|ми|ри|тел|ка || по|ми|ри|тел|ски *прил. м. и нар.* || по|ми|ри|тел|ство *сщи. ср.* || по|ми|ря|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ми|ря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщи. ср.* по|ми|ря|ване.
 по|ми|ри|с|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ми|ри|ша I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сщи. ср.* по|ми|ри|с|ване.
 по|ми|ру|вамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|ми|с|ля *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|ми|с|ля|ма|тъ, по|ми|с|лю|вамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщи. ср.* по|ми|с|лю|ване, по|ми|с|ля|не || по|ми|с|ль *сщи. ж.* (и -тъ м.).
 по|ми|та|ма|тъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ме|та I. 8. || ~ се *гл.* непрех.; *сщи. ср.* по|ми|та|не || по|ми|ту|ша *сщи. ж.*
 по|ми|ти|ля|самъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|ми|тка|ма|тъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|ми|ш|ле|ние *сщи. ср.* книж. стар.; *вж.* по|ми|с|ль.
 по|ми|я *сщи. ж.*; *вж.* по|ми|й|никъ...
 по|м|ла|д|ѣ|я (се) *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|м|ла|ска|ма|тъ *гл.* прех. екр. III. и по|м|ла|щ|я I. 10; *вж.* и мяскама|тъ.
 по|м|л|ъ|кна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|м|не|не *сщи. ср.* || по|м|ни|че *сщи. ср. р.* || по|м|ня *гл.* прех. тр. II. 1., кор. стбълг. мьн-, и.-е. *теп- : *тп- *вж.* па|ме|тъ, по|ме|нь. || ~ се *гл.* непрех.
 по|м|но|го *нар.* сравн. степ. || по|м|но|жа|тъ *гл.* прех. екр. II. 3., тр. по|м|но|жа|вамъ III., || ~ се *гл.* непрех., *сщи. ср.* по|м|но|жа|ване и стар. по|м|но|же|ние.
 по|мо|г|вамъ, по|мо|гну|вамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. по|мо|гна I. 5. и стар. обл. по|мо|га I. 7. (повел. [желат.] нач. въ помози Богъ!).
 по|мо|др|ѣ|я *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|мо|кр|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|мо|л|вамъ (по|мо|лю|вамъ, по|мо|ля|ма|тъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|мо|ля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщи. ср.* по|мо|л|(ю)ване.
 по|мо|л|ѣ|тъ|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|мо|л|ѣ|тъ|ва II. 1.
 по|мо|л|о|гия *сщи. ж.*; кор. гат. и гръц.
 по|мо|м|ѣ|я *се гл.* непрех. екр. I. 6. || по|мо|му|вамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|мо|р|ен|ъ, -ни *прил. м.*; отъ моръ.
 по|мо|ри|е *сщи. р.*; стб. по|мо|рис...

- по|мѡркиня I. *сжц. ж.* (риба п.: отъ море || по|мѡрски *прил. м.*)
- по|мѡркиня II. *сжц. ж.*: чума п.: поморница, която моги; произв. отъ моръ || по|морливъ *прил. м.*; отъ моръ || по|мѡрница *сжц. ж.* = поморкиня II. (чума п.) || по|моря *гл. прех. екр. II. 1.*
- по|мотавамъ *гл. прех. мкр. III., екр. по|мотая I. 6.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѡча *гл. прех. екр. II. 3., стар. обл. тр. по|мѡчвамъ III. 'пикаа', ум. по|мѡчкамъ III.* || ~ се *гл. непрех.* || по|мѡчко *сжц. м. обл. 'пикльо'.*
- по|мощъ *сжц. ж., ум. по|мощица || по|мощ-ень, -ни прил. м. 'спомагателенъ' || по|мощникъ сжц. м. р., ж. по|мощница (обл. помощ-никъ, -ница), ум. ср. р. по|мощниче*
- помпа *сжц. ж.*; френ. ...
- по|мрзая *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мрача *гл. прех. екр. II. 3., тр. по|мрачавамъ III.* || ~ се *гл. непрех.*; *сжц. ср. по|мрачаване, по|мрачене, стар. книж. помрачение || по|мрач-ея (< *ѣя) глаг. непрех. екр. I. 6. (-чаль) || по|мрачнѣя гл. непрех. екр. I. 6., тр. по|мрачнѣвамъ III.*
- по|мрѣдвамъ (по|мрѣднувамъ) *гл. (не) прех. тр. III., екр. по|мрѣдна I. 5.* || ~ се *гл. непрех.*; *сжц. ср. по|мрѣд(ну)ване.*
- по|мрѣжда се *гл. непрех. екр. II. 1.*
- по|мрѣзвамъ (по|мрѣзнувамъ) *гл. непрех. тр. III., екр. по|мрѣзна I. 5., сжц. ср. по|мрѣз(ну)ване || помрѣзлекъ, помрѣзлякъ сжц. м. || по|мрѣзница сжц. ж. || помрѣзникъ сжц. м.*
- по|мрѣкъ *сжц. м. 'мрѣкване'. || по|мрѣк-вамъ гл. непрех. тр. III.; ср. с|мрѣк-вамъ се (за лице човѣку).*
- по|мрѣмря *гл. прех. екр. I. 9.*
- по|мрѣнкамъ *гл. непрех. екр. III.*
- по|мрѣща се *гл. непрех. екр. II. 1.*
- по|мѡкамъ *гл. непрех. екр. III., умал. по|мѡкна I. 5.*
- по|мѡся се *гл. непрех. екр. II. 1.*
- по|мѡхамъ *гл. прех. екр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мухлясамъ *гл. непрех. екр. III.*
- по|мѡча *гл. непрех. екр. II. 4.*
- по|муша *гл. прех. екр. II. 3., мкр. по|муш-вамъ III, ум. екр. по|мушна I. 5., по|муш-камъ III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѣглямъ се *гл. непрех. тр. II. 1.*
- по|мѣквамъ (по|мѣкнувамъ) *гл. прех. тр. III., екр. по|мѣкна I. 5.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѣлвя *гл. прех. екр. II. 1.*
- по|мѣлз-а *гл. прех. екр. I. 7 (II. 1.)* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѣлчā *гл. непрех. екр. II. 4., мкр. по|мѣлчавамъ III.*
- по|мѣмря *гл. прех. екр. I. 9., тр. по|мѣм-* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѣна *гл. прех. екр. I. 5.* || ~ се *гл. непр.*
- по|мѣнкамъ *гл. (не) прех. екр. III.*
- по|мѣрдамъ *гл. (не) прех. екр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѣрмѡря *гл. прех. екр. II. 1.*
- по|мѣрсѡвамъ *гл. непрех. екр. III.* || по|мѣрся *глаг. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѣрчā *гл. непрех. екр. II. 4.*
- по|мѣня *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непр.*
- по|мѣрвамъ *гл. прех. тр. III., екр. по|мѣря II. 1.* || ~ се *глаг. непрех., сжц. ср. по|мѣрване и стар. по|мѣрение || по|мѣ-рень прич. мин. страд. м. 'съ побѣр-канъ умъ'.*
- по|мѣркамъ се *гл. непрех. екр. III.* || по|мѣрки *сжц. ж. мн. (на по|мѣрки = на-мѣрки, на посоки) || по|мѣрна се глаг. непр. екр. I. 5., мкр. по|мѣр(ну)вамъ се III.*
- по|мѣствамъ *гл. прех. тр. III., екр. по|мѣ-стя II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѣся *гл. прех. екр. II. 1., мкр. по|мѣс-вамъ III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|мѣтамъ *глаг. прех. тр. (мкр.) III., екр. по|мѣтна I. 5., сжц. ср. по|мѣтане.*
- по|мѣшечки *нар. обл. стар. 'лежешкомъ по коремъ'; вжс. мѣхъ, мѣшина.*
- по|мѣщамъ *гл. прех. тр. III. стар., екр. по|мѣстя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. по|мѣщане || помѣщение сжц. ср. книж.*
- по|мѣдರುವамъ *гл. непрех. екр. III.* || по|мѣдря се *гл. непрех. екр. II. 1.*
- по|мѣтя *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непр.*
- по|мѣжвамъ (по|мѣжчувамъ) *глаг. прех. III., екр. по|мѣжча II. 3.* || ~ се *гл. непр.*
- по|мѣякамъ, по|мѣякамъ, по|мѣякамъ *гл. непрех. екр. III.*
- по|на|бāвя *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бāгря *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бāламъ *глаг. прех. екр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бāрамъ *гл. прех. екр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бāскамъ *гл. прех. екр. III.*
- по|на|бāткамъ *гл. прех. екр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|берā *глаг. прех. екр. I. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бīвамъ *гл. прех. мкр. III., екр. по-на|бīя I. 6.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бīча *гл. прех. екр. II. 3.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бīгна *гл. прех. I. 5.* || ~ се *гл. непр.*
- по|на|бīжā *гл. (не) прех. екр. II. 3.*
- по|на|бīскамъ *гл. прех. екр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бīювамъ *гл. прех. екр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- по|на|бодā *гл. прех. екр. I. 8.* || ~ се
- по|на|бозāя се *гл. непрех. екр. I. 6.*

- по|на|бок|луча *гл.* непрех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|бол|ѣва ме *гл.* 3-олич. тр. III.
- по|на|бразд|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|браш|невя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол.* непрех. || по|на|браш|ня *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|на|бро|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|бру|ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|бру|ся *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|бр|ѣскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|бр|ѣшолёв|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|бу|тамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|бу|хамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|бу|ча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|бу|ша *гл.* прех. екр. II. 3
- по|на|б|ѣбна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|на|б|ѣб|ря *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|б|ѣкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|б|ѣлвамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|б|ѣркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|б|ѣрча *гл.* прех. екр. II. 3. (4). || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|б|ѣхтя *гл.* прех. екр. I. 9. (II. 5). || ~ се *гл.* прех.
- по|на|б|ѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|дя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|ксамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|рякамъ се (по|на|ва|рекамъ се) *гл.* непрех. екр. III.
- по|на|ва|дигна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|ведá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. по|на|ва|вѣждамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|веса *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|вечерямъ се *глагол.* непрех. екр. III.
- по|на|ва|викамъ *глагол.* прех. екр. III. || по|на|ва|в|икна *гл.* непрех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|вилнѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|на|ва|в|ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|в|я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|влáча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|влѣза *гл.* непрех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* 3-олич. непрех.
- по|на|ва|влѣна́ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|водня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|возя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|впрѣгамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|вра́ *гл.* прех. екр. I. 3. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|враскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|вѣдя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
- по|на|ва|вѣрв|я I. *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|вѣрв|я II. *гл.* непрех. екр. II. 2. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|вѣрв|жа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|вѣртамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- по|на|ва|вѣ|я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|в|жся се *гл.* непрех. екр. III.
- по|на|ва|газ|я *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
- по|на|ва|г|вача́ *глагол.* прех. екр. I. 10. (по|на|ва|г|вацахъ).
- по|на|ва|г|издя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|г|ляс|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|лѣдамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. по|на|ва|г|лѣдвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|мѣчкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|нетá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|н|я *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|на|ва|г|ной *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
- по|на|ва|г|оворя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|од|я́ *гл.* прех. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|г|олѣм|ѣя́ *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|на|ва|г|он|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|г|орещ|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|орчáвамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|на|ва|г|ост|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|г|отв|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|г|о|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|ва|г|раб|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. (по|на|ва|г|раб|амъ III.) || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|рад|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|ракамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
- по|на|ва|г|ребá *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|роз|я́ *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|на|ва|г|рѣ|я́ *гл.* прех. екр. I. 6., тр. мкр. по|на|ва|г|рѣ|вамъ III.
- по|на|ва|г|рѣ|б|я́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|г|рѣ|рча́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ва|на́да *сжиц. ж.* обл. в. п. а н у д а (п о н у д а).
- по|на|ва|на́дамъ се *гл.* непрех. екр. III. в. п. по|на|ва|на́дѣвамъ се || по|на́дане *сжиц. ср.*

- по|на|даря *гл.* прех. екр. II.1. || ~ се *гл.* непр.
 по|над|висна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|над|вия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|дворъ *нар.* обл. 'по|вънъ'.
 по|на|дебелѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|на|дебеля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дзуля се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|дзурля *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|над|зърна *гл.* непрех. екр. I. 5. || по-
 над|зря *гл.* непрех. екр. I. 3. (II. 2.).
 по|на|дйгамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр.
 понадйгна I. 5.
 по|на|димя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дйпля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дйхамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|над|мѣтна *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|над|мйна *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|над|никна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|на|дой *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|над|пйша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|драскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дробя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|друсамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|на|дрѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|дрѣнкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|над|тѣгна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|над|турямъ *гл.* прех. екр. III.
 по|на|думамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|думкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дупча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|душа *гл.* прех. екр. II. 3.
 по|на|дуй *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|дѣдря *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дѣня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|дѣрвя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дѣрдроря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дѣхамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. по-
 надѣхамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|дѣвамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|дѣлкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|дѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|едрѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|на|ѣжа се *гл.* непрех. екр. II. 1. (3).
 по|на|жабуря се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|жаля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|жегá *гл.* прех. екр. I. 7. и по|на-
 жежá II. 3. || понажежá се *гл.* непрех.
- по|на|жуля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|жѣна *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|на|зландйсамъ се *гл.* непрех. тр. III.,
 екр. поназландйсамъ се III. и поназ-
 ландйша се I. 10.
 по|на|зобамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|зобя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|на|зжбя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|играя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|на|кадя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|кажа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|калямъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|каня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|карамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|кастря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|на|кача *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех.
 по|на|кашлювамъ *гл.* непрех. тр. III. || по-
 на|кашля се *гл.* непрех. екр. I. 9.
 по|на|квася *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|квича се *гл.* непрех. екр. II. 4.
 по|на|кикбта се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|кипря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|кирлйвя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|киселявамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|кйскамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|кйна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|кйта, по|на|кйча *гл.* прех. екр. II. 1., 3.
 || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|кладá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|клеветя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|клѣя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|клоня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|клопамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|клянкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|ковладя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|ковá *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|кбля *гл.* прех. екр. I. 2. || ~ се *гл.*
 непреход.
 по|на|копáя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се
гл. непреход.
 по|на|кося *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|крадá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
 по|на|крѣскамъ се *гл.* непрех. екр. III. и
 понакрѣщá се II. 2.
 по|на|кривя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|на|крйя *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|на|крой *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.

по|на|купувамъ *гл.* прех. екр. III. || по|на|
купуя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|куся *гл.* прех. екр. II. 1.
по|на|кървя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|кърмя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|кърня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|къртя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|кърша *гл.* прех. екр. II. 1. (3.). || ~
се *гл.* непрех.
по|на|кѣдря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|кѣсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|на|кѣтамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|на|лѣпамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|на|лѣя се *гл.* непрех. екр. I. 11.
по|на|лѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
по|на|лѣжѣ се *гл.* непрех. екр. II. 4.
по|на|лѣпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|лѣтя *гл.* непрех. екр. II. 2.
по|на|лигавя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
непрех. екр.
по|на|лижа се *гл.* непрех. екр. I. 10.
по|на|ловя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|лѣжа *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
по|на|ломя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|лопамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
по|на|лѣча (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 9. (II. 3).
по|на|лудувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
по|на|лупамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех. || по|на|лупкамъ ум. III. || ~
се *гл.* непрех.
по|на|лупя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|лутамъ се *гл.* непрех. екр. III.
по|на|луча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се непр.
по|на|луця *гл.* прех. екр. II. 1. (3). || ~ се
гл. непрех.
по|на|лѣжа се *гл.* непрех. екр. I. 10.
по|на|лѣзна *гл.* прех. екр. I. 5.
по|на|лѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
по|на|люлѣя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|на|люлѣкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
по|на|люлѣвамъ *гл.* непрех. екр. III.
по|на|лютя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|мажа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
по|на|малѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
по|на|маля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|мастя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|махамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мацамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непреход.
по|на|мачкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мѣнна *гл.* непрех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.

по|на|мѣля *гл.* прех. екр. I. 2. || ~ се *гл.* непр.
по|на|метѣ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
по|на|мѣтна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
по|на|мигна *гл.* непрех. екр. I. 5.
по|на|мина *гл.* непрех. екр. I. 5.
по|на|миръсвамъ *гл.* непрех. тр. III.
по|на|мисля *гл.* прех. екр. II. 1.
по|на|миткамъ се *гл.* непрех. екр. III.
по|на|млѣскамъ се *гл.* непрех. екр. III.
по|на|млѣта *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|млѣщя се *гл.* непрех. екр. I. 10.
по|на|множѣ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
непрех.
по|на|мѣдря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мѣкря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мотѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мѣча *гл.* прех. екр. II. 3., по|на|
мѣчкамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
по|на|мрѣзя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мрѣжда се *гл.* непрех. екр. II. 1. (3.).
по|на|мрѣщя се *гл.* непрех. екр. II. 1. (3.).
по|на|мўся се *гл.* непрех. екр. II. 1.
по|на|мѣкна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
непрех.
по|на|мѣлѣя *гл.* прех. екр. I. 9. (7.), (II. 1.).
по|на|мѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
по|на|мѣрдамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|мѣстя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мѣся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|мѣтамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непр.
по|на|мѣча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
непрех.
по|на|нѣса *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непр.
по|на|нижа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
по|на|окача *гл.* прех. екр. II. 1. (3). || ~
се *гл.* непрех.
по|на|ора се *гл.* непрех. екр. I. 9.
по|на|обстря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
по|на|пѣдна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непреход.
по|на|пазаря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
по|на|пѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|пѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
по|на|пасѣ се *гл.* непрех. екр. I. 7.
по|на|пекѣ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.*
непрех.
по|на|пѣчатамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
по|на|пикѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
по|на|пипамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.

- по|на|пиша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непреход.
- по|на|пия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пластя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|платя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|плáча се *гл.* непрех. екр. I. 10.
- по|на|плáша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|плéскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|плетá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|плéщя *гл.* прех. екр. I. 10.
- по|на|плýскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|плýнча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|плýскамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- по|на|плýю *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|пна *гл.* прех. екр. I. 5.; *вж.* по-обикн.
- по|на|пъна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|помня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пой *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|правя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|прáскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|прáша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пращя *гл.* непрех. екр. II. 2.
- по|на|прéгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|предá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|прéдъ *нар.* сравн. степ.
- по|на|при|кажа *гл.* непрех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|припкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- по|на|прýскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пълнйя *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|на|пълня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|пържа *гл.* прех. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|пърча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пърша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|псúвамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пукамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пýс(т)на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пúхамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пúша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пъна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пърша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пъстря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пъхамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|пъшкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- по|на|пъся се *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|на|пъжда *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|работя се *глагол.* непрех. екр. II. 1.
- по|на|радвамъ се *глагол.* непрех. екр. III.
- по|на|рámча II. 1. (3) и по|на|рámя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|раня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|растá *гл.* непрех. екр. I. 7. || по|на|растна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|на|рева́ се *глагол.* непрех. екр. I. 9
- по|на|редя́ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. пона-реждамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ри́на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|ри́тамъ се *глагол.* непрех. екр. III.
- по|на|рос-ява *глагол.* 3-олич. тр. III., екр. -й.
- по|на|рѣва́ *глагол.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|рѣся́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|рѣжа́ *глагол.* прех. екр. I. 10., мкр. пона-рѣзвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|рѣбя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|садя́ *глагол.* прех. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|сапýня́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|свйря́ се *глагол.* непрех. екр. II. 1.
- по|на|свѣткамъ се *глагол.* непрех. екр. III.
- по|на|свѣтля́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|свѣтувамъ се *глагол.* непрех. екр. III.
- по|на|седя́ се *глагол.* непрех. екр. II. 2.
- по|на|селя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|серá (обл. -сера) *глагол.* прех. екр. I. 1 || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|си́ля *глагол.* прех. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|си́пя *глагол.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|си́тя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|на|си́чамъ *глагол.* прех. мкр. III., екр. *вж.* понасѣва.
- по|на|скúбя́ *глагол.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|скърбя́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|сладя́ (се) *глагол.* (не)прех. екр. II. 1.
- по|на|следя́ *глагол.* прех. II. 1.
- по|на|слýнча́ *глагол.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|смоля́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|смúча се *глагол.* непрех. екр. I. 10.
- по|на|смѣя́ се *глагол.* непрех. екр. I. 6.
- по|на|снова́ *глагол.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
- по|на|соля́ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|на|соча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|спя се *гл.* непрех. II. 5.
 по|на|ста́вя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|станя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|сте́ля *гл.* прех. екр. I. 2. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|сти́гна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|сти́на *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|на|сти́скамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|сто́я *гл.* непрех. екр. II. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|стри́га *гл.* прех. екр. I. 9. и 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|стро́й *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|стрѣ́хна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|на|стѣ́рвя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|стѣ́ржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|стѣ́пя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|на|су́пя (по|на|цу́пя) се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|су́ча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|су́ша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|сѣ́рбамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|сѣ́рдча́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|сѣ́скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|сѣ́ка́ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. по|на|сѣ́чамъ III.
 по|на|сѣ́щамъ *гл.* прех. тр. III.
 по|на|сѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|на|на́сыамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|на|не́са́ I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тама́ня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|те́гля се *гл.* непрех. II. 1.
 по|на|те́гна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|на|те́самъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ти́намъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тима́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ти́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ти́сна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тка́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тла́пя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|на|тла́скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тла́стѣ́я *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|на|това́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|на|то́пля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|то́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|то́ря *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|то́ча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тра́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|трепе́ря се *гл.* непрех. екр. I. 9.
 по|на|три́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тро́ня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тро́ша *гл.* прех. екр. II. 3. (1). || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тру́памъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тру́фя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|трѣ́скамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|ту́памъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ту́рямъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тъ́ка́ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тъ́кмя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тъ́кна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тъ́пча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тъ́тря *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|тъ́жжа́ се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 по|на|тъ́кна *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ту́мя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ту́ча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ха́пя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|хва́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|хлу́зя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|хлу́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|хлу́я *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|на|хо́дя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|хо́камъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|хора́тя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|хра́ня (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|на|хра́памъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|хря́скамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|на|ху́камъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ца́памъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|це́дя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|на|цѣпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|цѣцямъ *се гл.* непрех. екр. III.
 по|на|цѣкамъ *се гл.* (не)прех. екр. III.
 по|на|цѣкамъ *се гл.* прех. екр. III.
 по|на|цѣркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|чадя *гл.* прех. екр. II. 1. стар. обл. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|чѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|червя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|чѣрня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|чертѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|чѣша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|чунамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|чумѣря *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|чупя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|чѣшкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|шѣря *гл.* прех. екр. II. 1. (обл. III.) || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|шѣбамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|ширя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|шѣшкамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 по|на|шѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|шлѣвя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|на|шмѣля *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|на|шѣпамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|шѣрбя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|шѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|на|шѣдя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|на|шѣна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. по|на|шѣнувамъ, съкрат. по|на|шѣвамъ III.
 по|на|шѣволя *нар.* в. по не|воля.
 по|нѣ *нареч.*
 по|не|дѣлникъ (обл. пондѣлникъ) *сжиц. м.* 'следъ недѣлния день'; бѣлъ п., чистъ п., великъ п., страстни п., размѣтни п., бѣсни п., пѣси п. || по|не|дѣлнича *глагол.* непрех. екр. II. 3., *сжиц. ср.* понедѣлничене.
 по|нѣже *свюзъ*, стб. по|нѣже, ѣже 'което'.
 по|несѣ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|не|ча (се) *гл.* непрех. екр. II. 3.;? кор. неч- въ нека *вж. т.*
 по|нижа I. *гл.* прех. екр. I. 10.

по|нижа II. *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. по|ни|жавамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* понижаване || понижение *сжиц. ср.* || по|низя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. понизявамъ III., *сжиц. ср.* понизяване || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* кор. въ низъ, низъкъ.
 по|никва *сжиц. жс.* || по|никвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|никна I. 5., мкр. поникнувамъ III., *сжиц. ср.* поник(ну)ване.
 по|никомъ *нареч.*
 по|нисамъ *гл.* прех. тр. III., екр. понесѣ I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 поница и понца *сжиц. жс.* обл. в. м. подница 'изба, земникъ'.
 по|ничамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|никна I. 5., *сжиц. ср.* поничане.
 по|нишкамъ III. и по|ниша II. 3. *гл.* прех. екр. III., ум. понишна I. 5. || ~ се *гл.* непрех. || пониша обл. *гл.* прех. екр. II. 3. (понишамъ III.) в. м. по|ни|жѣ (кор. низ-), споредъ повиша, кор. въ нис-окъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|нобрь *сжиц. м.* 'валогъ, дето вода на рѣка се губи подъ земята'; *срв.* съ друга отглас. степ. на кор. нѣрише.
 по|нось *сжиц. м.* || понѣсвамъ *глагол.* прех. мкр. III., екр. по|нось I. 1. || ~ се *гл.* непрех. || по|но|ситель *сжиц. м. р.*; книж. рус. || понѣсямъ в. м. понѣсямъ *гл.* прех. тр. III., екр. понесѣ I. 5. || по|но|си 3-о лич. *гл.* непрех. тр. II. 1., и понѣси, понѣся III. (така му п.) 'износи, изнася' || по|но|шѣние *сжиц. ср.* книж. стб. рус.
 по|но|шѣвамъ *гл.* непрех. екр. III. || по|но|шѣя (поиошѣ), поношѣска *нар.*; *вж.* ношѣ.
 по|нравямъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. по|нравя *се* II. 1.
 понтонъ *сжиц. м.*; фр. отъ кор. лат.
 по|нуда *сжиц. жс.*, ум. понудица, понудка || по|нудя *гл.* прех. екр. II. 1. 'покаянъ', тр. понуждамъ III. || ~ се *гл.* непрех. *сжиц. ср.* понуждане; *срав.* при|нудя, нужда; кор. нуд- и нжд-; стб. нждѣ, *вж.* обл. понада в. м. понжда.
 по|нункамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|нурамъ *се гл.* непрех. екр. III.; *вж.* по|норъ; ум. по|нуркамъ *се*.
 понца *сжиц. жс.* обл.; *вж.* поница в. м. подница.
 по|нѣрѣя *се гл.* непрех. екр. II. 1., тр. по|нѣрѣямъ *се* III.; *вж.* нравѣ.
 по|нѣгде, по|нѣйде *нар.* || по|нѣ|кога, по|нѣ|когажъ *нар.* || по|нѣ|колко *нар.* || по|нѣ|къде *нар.*
 по|нѣмѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|нжда *сжиц. жс.* стар., ум. понждица; *вж.* по|нуда; кор. общослав. нжд- въ стб. нждѣ и нуд- въ нужда || по|нждя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. понждамъ III.; *вж.* по|нудя, при|нудя.

пoнoшвaмъ (пoнoшнyвaмъ) стар. обл. гл. прех. тр. III. *пoдyшвaмъ, пoмнрнсвaмъ, екр. пoнoшнa I. 5., ум. пoнoшкaмъ III.; *сжц. ср. пoнoшвaнe; сpав.* рус. нюхaть, стб. ЖХАТН 'мнрншa', словен. vohati и pjuhati, pjušati..., праслав. *жхати и *ухати, *юхати, *вън-юхати, *въ-нюхати, пo-нюхати; *влж.* блaгoуханиe; *сpав.* стб. нб. нyждa и стб. НЖЖДА, гнyсътъ: гнжсътъ и пoд.

пoнaт-енъ, -ни *прнл. м.,* oтъ рус. || пoнaтнe *сжц. ср. кннж.* oтъ рус.; *вм.* *пoнaтнe, сътъ н спoредътъ др. прeдлoзн (въ-: вж-, вжтъткъ, сът-: сж-, стб. сжсътдъ.); *кop.* въ стб. ЯТН, НМЖ, н. бълг. пo eмa пo eмaмъ, пo ннaмъ...

пo oбaгpя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбaдa (ce) гл. (нe)прех. екр. II. 1.

пo oбaя гл. прех. екр. I. 11. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбвнaя глaг. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбвнa гл. прех. екр. I. 6. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбвържa гл. прех. екр. I. 10. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбгopя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбдpъгна гл. нeпрех. I. 5.

пo oбepa гл. прех. екр. I. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбeсa (*o б|вeс-) гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбeщaя (*o б|вeщ-) гл. прех. екр. I. 6.

пo oбнвнa глaг. прех. екр. I. 5. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбнгрaя (ce) гл. (нe)прех. I. 6.

пo oбнгрна гл. прех. екр. I. 5.

пo oбнда (пooбндoхъ, пooбнш-ълъ, -лa...) гл. прех. екр. I.

пo oбнкна (*o б|внк-) гл. прех. екр. I. 5. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбнкoлa гл. прех. екр. II. 1., мкр. пo oбнкa лaмъ III. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбнкpачa гл. прех. екр. II. 3. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбнкнa глaг. прех. екр. II. 1. и пo oбнкнчa II. 3. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбнкoвa гл. прех. I. 9. || ~ се гл. нeпр.

пo oбнкoпaя гл. прех. екр. I. 6. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбнкpачa гл. прех. екр. II. 3.

пo oбнклaжa глaг. прех. екр. II. 3. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбнклeгнa (ce) гл. (нe)прех. екр. I. 5.

пo oбнклeпa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oбнклъкa глaг. прех. екр. I. 7. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблбa гл. прех. екр. I. 6. || ~ се гл. нeпр. пo oблмaжa гл. прех. екр. I. 10. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблмнcлa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблмнa гл. прех. екр. I. 6. || ~ се гл. нeпр.

пo oблмoтaя гл. прех. екр. I. 5.

пo oблoгaтa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoрaвa ce гл. нeпрех. екр. II. 1.

пo oблoрa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoрaбoтa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoрaзyмaя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoрaстa гл. прех. екр. I. 7. (-pасълъ, -pаслa.)

пo oблoрaстнa гл. нeпрех. екр. I. 5.

пo oблoрaшнeвa гл. прех. екр. II. 1.

пo oблoрeкa глaг. прех. екр. I. 7. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoрнчa гл. прех. екр. II. 3. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoрншa гл. прех. I. 10. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoрyлa глaг. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoрyсa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoръскaмъ (ce) гл. (нe)прех. екр. III.

пo oблoръснa гл. прех. екр. I. 5. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoръжa глaг. прех. екр. I. 10. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoръшa гл. прех. eкpат. I. 10. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoрънa (вм. *пo oблoрънa) глaг. прех. екр. I. 5. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoсeбa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoснпa гл. прех. екр. I. 9. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoсолa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoсyчa гл. прех. екр. I. 10. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoсyшa гл. прех. eкpат. II. 3. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoсълнa гл. нeпрех. екр. I. 5.

пo oблoтeгнa гл. прех. екр. I. 5., мкр. усл. пo oбтeг(нy)вaмъ и пo oбтeгaмъ III. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoтoчa гл. прех. екр. II. 3. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoyздaя гл. прех. екр. I. 6. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoбyхaмъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoбyя глaг. прех. екр. I. 6. *влж.* и з|yя, o б|yя || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoбxвaнa гл. прех. екр. I. 5. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoбxвaтaя гл. прех. екр. II. 1. стар. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoбxoдa гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. нeпр.

пo oблoбчъртaя гл. прех. екр. I. 6. || ~ се гл. нeпрех.

пo oблoбшeтaмъ (oбл. пo oблoбшeтaмъ) гл. прех. екр. III.

пo oблoбшнa гл. прех. екр. I. 6. || ~ се гл. нeпр.

по|обѣдвамъ *гл.* непрех. екр. III,
 по|обѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|овдовѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|овлѣгна *гл.* непрех. екр. I. 5. (кор. съ
 друга отглас. степенъ въ влага).
 по|овърша *гл.* грех. екр. I. 7., и повършея
 I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|огалатя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|огладнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|оглаждамъ *гл.* прех. тр. мкр. III., екр.
 пооглѣда II. 1.
 по|оглѣдамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|огложда *гл.* прех. екр. I. 10. и по|о-
 глозгамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|оглушея *гл.* непрех. екр. I. (оглушалъ,
 зап. оглушелъ).
 по|оголѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|оголя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|огорчѣя *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
 по|огой *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|огрѣбя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|огрѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|ограничѣя *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех.
 по|огребѣя *гл.* прех. екр. I. 7. (9). || ~ се
гл. непрех.
 по|огриза *гл.* прех. екр. I. 7. (9). || ~ се
гл. непрех.
 по|огрухамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|огрѣя *глагол.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се
гл. възвр.
 по|огрѣша се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 по|огъна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 по|огъзя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|одерѣя *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|одрипавѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. и по-
 одрипѣя I. 6.
 по|одрѣгна *гл.* (не)прех. екр. I. 5.
 по|одухамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
 по|одъртѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|одѣламъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
 по|ожѣна *гл.* прех. екр. I. 5. обл. вм. по-
 о ж ѣ н а || ~ се *гл.* непрех.
 по|ожѣня (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|оживѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|ожуля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|ожъднѣя (обл. по|ожаднѣя, поожед-
 нѣя) *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|ожъна *гл.* прех. екр. I. 5. (обл. поожена).
 по|озарѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|оздравѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. || по|о-
 здравя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|озѣбна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|озлача се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 по|озобамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
 по|озърна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|озжбя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|окадѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|окапя *гл.* непрех. екр. I. 9.
 по|окастрия *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|окача *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.

по|окирлѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|оклосамъ стар. *гл.* прех. екр. III. || ~
 се *гл.* непрех.
 по|оклоцамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|оковѣя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
 по|ококоря се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|окопѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|окопѣя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|окося *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|окраставѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|окүся *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|окуцѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|окълвѣя *гл.* прех. екр. I. 9.
 по|окълдамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|окървавѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|окърнѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|окъртя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* вепр.
 по|окърша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
 по|окѣпя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
 по|окѣсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
 по|олапамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
 по|олѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|олекчѣя *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
 по|олижа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.
 по|олинѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|олокамъ *гл.* прех. екр. III. и по|олѣча
гл. прех. екр. I. 9. (II. 3.)
 по|олүпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|олүщя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|омалѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|омаскаря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|омайя *гл.* прех. екр. I. 11. || ~ се *гл.* непр.
 по|омѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|ометѣя *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
 по|оміяя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|омотѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|омоча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
 по|омрѣзна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|омѣкна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 по|омѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 по|омърлүща се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 по|омършавѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|онождамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|опадамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|опалѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|опасѣя *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непр.
 по|опаша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.
 по|опекѣя *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непр.
 по|оперѣя *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|опивамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
 по|опитомѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|опиша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.
 по|опиѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|оплѣвя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|оплакна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.

по|о|пла́ча *гл.* прех. екрат. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|плéзя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|о|плу́я *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|о|плюска́мъ *гл.* прех. екр. III.
 по|о|плѣ́вя *гл.* прех. екрат. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пна и по|о|пѣ́на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|по|знáя *глагол.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пó|мня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|по́я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пра́ *гл.* прех. екр. I. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пра́вя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пра́здня *гл.* прех. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пра́ша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|прéтна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|прѣ́скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пу́ля се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|о|пустѣ́я *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|о|пу́ша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пѣ́на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пѣ́ржа *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|пѣ́рля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|ра́ *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|ро́ня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|рѣ́дѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|о|рѣ́жа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|сакатѣ́я *гл.* непрех. I. 6.
 по|о|свободá *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|си́рома-ше́я *глагол.* непрех. екр. I. 6., (-шалъ, зап. бълг. -шелъ).
 по|о|ску́бя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|скърб́я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|скъ́пна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|о|сла́бна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|о|сла́ба *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|сло́ня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|смѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|о|смѣ́дя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|о|сра́мя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|ста́вя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|ста́на *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|о|ста́рѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|о|стри́га *гл.* прех. екр. I. 7., поострижа I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|ста́ржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.

по|о|су́ша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|сѣ́кá *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|сѣ́дя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|бе́ра *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|бѣ́гна *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|о|т|бѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|бра́ня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|бро́я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|бру́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || по|о|т|бру́ся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|брѣ́скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|бу́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|бу́тна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|ва́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|ва́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|ве́да *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|ве́жа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|вѣ́кна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|вѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|влѣ́кá *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|во́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|вѣ́ржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|вѣ́рна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|вѣ́ртя *гл.* прех. екр. II. 2. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|вѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|гле́дамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|говóря *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|о|т|го́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|го́ня *гл.* прех. екр. II. 5.
 по|о|т|гра́дя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|гре́ба *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|гри́за *гл.* прех. екр. I. 9.
 по|о|т|гѣ́на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|гѣ́рдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|гѣ́рна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|дале́ча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|де́ра *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|о|т|дрѣ́пна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.

по|от|духамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|от|дѣхна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр.
 поотдѣхнувамъ, съкрат. поотдѣхвамъ.
 по|от|дѣламъ *гл.* прех. екр. III.
 по|от|дѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|дѣхна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|от|тека *гл.* непрех. екр. I. 7.
 по|от|йда *глагол.* непрех. екрат. I. (-идохъ,
 -ишълъ, -ишелъ, -ишла...)
 по|от|тимаря *гл.* прех. II. 1. || ~ се *гл.* не-
 прех.
 по|от|кажа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|карамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|кача *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|клоня *гл.* прех. екр. II. 1 || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|клопя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|ключа *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|ковá *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|копáя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|копч-ея, (-áя) *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|от|кося *гл.* прех. екр. II. 5.
 по|от|крдна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|крѣхна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|крія *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|купя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|куся *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|от|къртя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|кърша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|кѣсна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|лѣкне *глагол.* 3-олич. I. 5.
 по|от|лѣпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|ложá *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|ломя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|лупя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|лѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|лжча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|малѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|от|мáхна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|мѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|от|метá *гл.* прех. екр. I. 8.

по|от|мина *гл.* (не)прех. екр. I. 5.
 по|от|мия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|от|моря *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|от|мѣкна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|мѣстя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|от|мѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|от|мѣстя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|нема *гл.* прех. екр. I. 4. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|несá *гл.* прех. екр. I. 7.
 по|от|пáдна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|от|пáша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|пелѣя *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|от|перá *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|от|пийа *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|от|платя *гл.* непрех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|плѣсна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|плетá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|пóря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|почйна *си гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|от|пратя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|прѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 поотпрѣтна (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 5.
 по|от|прищя *гл.* прех. екр. I. 1. (3) || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|пúстна *гл.* непрех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех. || по|от|пúстя *гл.* прех. екр.
 II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|от|пуша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|пѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|пáдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|растá *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.*
 непрех. || по|от|растна *гл.* непрех. екр.
 I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|от|редя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|резнѣя *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|от|рина *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|ритна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|трия I. *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|трия II. *гл.* прех. екр. I. 6., обл. || ~
 се *гл.* непрех.; *всм.* следн.
 по|от|рöвя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|рöня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|от|рѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.*
 непрех.

по|от|сипя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|скѡкна *гл.* непрех. I. 5. и по|от|скѡча II. 3., мкр. поотск-ачамъ, -ок(ну)вамъ III.
 по|от|скубна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|слабна *гл.* непрех. екр. I. 5. || по|от-слабѧ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|от|спя си *гл.* непрех. екр. II. 5.
 по|от|срамѧ *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|от|странѧ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|стѣпя *гл.* (не)прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|сърбамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|сѣкѧ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|сѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|сѣдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|тѣгля (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|от|тека се *гл.* непрех. I. 7.
 по|от|тласнамъ *гл.* прех. екр. III. и по|от|тласна I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|точа *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|трошѧ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|туля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|от|тѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|туша си *гл.* непрех. екр. II. 3.
 по|от|тупамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|туча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|хѧпя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|хлѣпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|хранѧ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|цедѧ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|цѣпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѣкна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѣпля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѣпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|щѣпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по-отщѣпна I. 5. и по|от|щѣпя I. 9. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|тъкмѧ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|тъкнѧ *гл.* прех. екр. II. 3. || по|от|тъ-нѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|от|тъснѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|от|тѣпя *гл.* непрех. екр. I. 6.

по|от|ямъ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *си гл.* непр.
 по|от|хамъ *гл.* непрех. екр. III., по|от|хна I. 5.
 по|от|хѧпя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ *се гл.* непр.
 по|от|хладнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|от|хладѧ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|хлѣзя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|хрѣпна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|от|хрѣпамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|от|хрускамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|от|хуля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|цѣкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|цѣкля се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|от|чѣкѡря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѣрнѧ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѣртѧ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѣша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѣстѧ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѡвѣча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чѡпля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|от|чѡдя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|от|чукамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|чушкамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|шѣбамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|от|шлѣвя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|от|шмѣля *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|шугавѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|от|шушкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|щрѣние *сжц. ср.* книж.; отъ стб. рус.; кор. въ прилаг. оствъръ || по|от|щрѣител-енъ, -ни *прил. м.* || по|от|щрѣителъ *сжц. м., жс.* по|от|щрѣителка || по|от|щрѣивамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|щурѣя *гл.* непрех. екр. I. 6
 по|от|щърбѧ *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|от|пѣ *сжц. м., стб.* по|от|пѣ, рус. поп, род. по|от|пѣ, малорус. піп, род. по|от|пѣ, пол. чеш. словен. с|рб.-хрв. рор, полаб. рір.; ; навѣрно отъ грц. pōpās (срав. удар. въ рус.), а не отъ ст. герм. (ст. нѣм. pfaffo, нѣм. Pfaffe) || по|от|падѧя, обл. по|от|падѧ *сжц. жс., ум.* по|от|падѧйка (име и на разл. живини и раст.) || по|от|падѧица *сжц. жс.* || по|от|падѧйче *сжц. ср.;* стб. по|от|падѧица, рус. по|от|падѧя, малорус. по|от|падѧя, пол. отъ обл. м. рус. рораду|от|пѣ; отъ н. грц. paradiā.
 по|от|падамъ *гл.* непрех. тр. (екр.) III., екр. по|от|падна I. 5., мкр. па|от|падвамъ, по|от|падна

- нувамъ III, *сжиц. ср. р.* по|па|д(ну)ване
 |попа|дѣние *сжиц. ср.* старобълг., рус.
 по|па|заря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|па|звямъ *гл.* прех. тр. III., екрат. по-
 па|звѣ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|па|костя *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|па|ла́вя се *гл.* непрех. екр. II. 1., тр. по-
 па|ла́вямъ се III., *сжиц. ср.* по|па|ла́вяне.
 по|па|лвамъ, по|па|лнувамъ *гл.* прех. мкр.
 III., екр. по|па|ля II. 1., ум. по|па|лна I. 5.
 || ~ се *гл.* непрех.
 по|па|метѣвамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|па|гаръ *сжиц. м.* по|па|ра *сжиц. ж.*, ум.
 по|па|рка, по|па|рица || по|па|р-вамъ, -ямъ,
 -ювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|па|ря II.
 1. || ~ се *гл.* непреход. || по|па|рникъ
сжиц. м. || по|па|рна *гл.* прех. екр. ум. I.
 5, мкр. по|па|рнувамъ II. || ~ се *гл.* непр.
 по|па|свамъ (по|па|сувамъ) *гл.* (не)прех.
 мкр. III., екр. по|па|сá I. 7. || ~ се *гл.*
 непрех. || по|па|скн *сжиц. мн. ж. (м.)* и
 по|па|сѣкъ *сжиц. м.*
 по|па|та́ксамъ *гл.* непрех. екр. III.; кор. грц.
 по|па|тра *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|па|тя *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|па|дѣпсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|па|кѣ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* не-
 прех. || по|па|кѣна *гл.* непрех. I. 5. ум., мкр.
 по|па|квамъ, по|па|кннувамъ III.
 по|па|пелѣя *гл.* прех. екр. I. 6., тр. по|па|пелѣ-
 вамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.*
 по|па|пелѣване.
 по|па|пене *сжиц. ср.* отъ по|па|пя, *сжиц. по|па|пъ.*
 по|па|перá *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. по|па|пѣрамъ
 III., ум. по|па|пѣрна I. 5., мкрат. по|па|пѣр-
 нувамъ III., ум. тр. по|па|пѣркамъ III. || ~
гл. непрех.
 по|па|пердѣша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех.
 по|па|пѣрча се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 по|па|пѣрл се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|па|пестя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|па|пѣзъ *сжиц. м.* ум., ум. отъ по|па|пъ.
 по|па|печáля (обл. по|па|печѣля) *гл.* прех. екр.
 II., 1.; осн. въ печалба || по|па|печаля се
гл. непр. екр. II. 1.; кор. пек- въ печалъ.
 по|па|печáтамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|па|печѣние *сжиц. ср.* книж., отъ стб.; кор.
 въ гл. пекá; *срав.* печалба, печеля
 || по|па|печѣтель *сжиц. м.* || по|па|печѣтельски
прил. м. || по|па|печѣтельство *сжиц. ср.*
 по|па|пѣивамъ (по|па|пивамъ) *гл.* прех. мкр.
 III., екр. по|па|пѣя I. 6., ум. по|па|пѣйна I. 5,
 || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по|па|пѣй-
 ване || по|па|пѣвател-ень, -ни *прил. м.*
 по|па|пѣкавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|па|пѣ-
 кая I. 6. (обл. по|па|пѣкамъ III.) || ~ се *гл.*
 непрех., *сжиц. ср.* по|па|пѣкаване || по|па|пѣкна
гл. непрех. ум. I. 5., мкр. по|па|пѣкн-
 вамъ, скжсено по|па|пѣквамъ III.
 по|па|пѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- (по|па|пнвамъ *гл.* обл. вм. по|па|пнйвамъ).
 по|па|пнвамъ *гл.* прех. екр. III., тр. (мкр.) по-
 па|пнвамъ III., екр. ум. по|па|пнна I. 5.,
 мкр. по|па|пннувамъ III. || ~ се *глагол.*
 непрех., *сжиц. ср.* по|па|пн(ну)ване || по-
 па|пнкамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|па|пнсамъ (по|па|пннувамъ I.) *гл.* прех. мкр.
 III., екр. по|па|пнша I. 10. || ~ се *гл.* непр.
 по|па|пнсамъ *гл.* непрех. тр. III., ум. по-
 па|пнсна I. 5., мкр. усл. (II) по|па|пнсувамъ.
 по|па|писвамъ III.
 по|па|питъ *сжиц. м.* || по|па|пита́мъ *гл.* прех. екр.
 III., тр. по|па|питвамъ III. || ~ се *гл.* не-
 прех., *сжиц. ср.* по|па|питване || по|па|питомъ
нар. (стар. твор. п. ед. ч.).
 по|па|пихтѣсамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|па|пичамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|па|пѣ-
 ка I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|па|пишманя́вамъ се *гл.* непрех. тр. III.,
 екр. по|па|пишманя́ се II. 1., *сжиц. ср.* по-
 пишманя́ване.
 по|па|пищя́мъ *гл.* непрех. екр. II. 3., мкр. по-
 па|пнщя́вамъ III.; *вжс.* по|па|пискамъ.
 по|па|пнйствувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|па|плавъ *сжиц. м., ж.* по|па|пла́ва || по|па|пла-
 вамъ *гл.* непрех. екр. III. || по|па|пла́вя *гл.*
 прех. екр. II. 1., тр. по|па|пла́вямъ III. || ~
 се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по|па|пла́вяне.
 по|па|пла́дннувамъ (по|па|пла́двамъ) *гл.* непрех.
 тр. III., екр. по|па|пла́дня II. 1,
 по|па|плакъ *сжиц. м., ж.* по|па|плака || по|па|пла́к-
 вамъ I. (по|па|пла́кувамъ) *гл.* непрех. мкр.
 III., екр. по|па|пла́ча I. 10.
 по|па|пла́кнамъ II. (по|па|пла́кннувамъ) *гл.* прех.
 тр. III., екр. по|па|пла́кна I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех. || по|па|пла́кване I-II *сжиц. ср.* || по-
 па|па́кннуване *сжиц. ср.*
 по|па|пла́мна *глагол.* непрех. екр. I. 5. и по-
 па|па́мтѣя II. 1., мкр. по|па|ла́м(ну)вамъ, по-
 па|па́мтѣявамъ III.
 по|па|пла́стѣя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 па|па́стѣявамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|па|пла́тѣя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|па|пла́цукамъ *гл.* непрех. екр. ум. III. || по-
 па|па́лча *гл.* непрех. екр. I. 10.; *вжс.* по-
 па|па́квамъ I. || ~ се *гл.* непрех.
 по|па|пла́ша *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. по-
 па|па́швамъ (по|па|па́шнувамъ) III. || ~ се
гл. непрех.
 по|па|пла́звамъ (се) *гл.* (не)прех. мкр. III., екр.
 по|па|ла́зѣя (се) II. 1.
 по|па|пла́нець *сжиц. м.* || по|па|пла́нея *гл.* прех.
 екр. II. 1., тр. (мкр.) по|па|пла́неявамъ III.,
 || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по|па|пла́неяване.
 по|па|пла́сенясамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|па|пла́скамъ *гл.* прех. екр. III. и по|па|пла́с-
 на I. 5. умал.
 по|па|пла́тѣя *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|па|пла́тѣ-
 вамъ (по|па|пла́тѣувамъ), по|па|пла́тамъ III.
 || ~ се *гл.* непр.
 по|па|пла́ша *гл.* непрех. I. 10. обл. стар. 'по-
 танцувамъ'; стб. **ПЛАСАТИ**, рус. плясать...

по|плещя *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.
 по|плисвамъ *глагол.* непрех. мкр. III. || по-
 плискамъ *глагол.* прех. екр. III., тр. по-
 плискамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|плитамъ *гл.* прех. тр., *вж.* екр. по|пле-
 та I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц.* ср. р.
 по|плитане || по|плитокъ *сжиц.* м.
 по|плодя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|плъзгамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|плювамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. по-
 плюя I. 6., екр. умал. по|плюйна I. 5.,
 мкр. по|плюйнувамъ III. || ~ се *глагол.*
 непрех., *сжиц.* ср. по|плюване || по|плюв-
 ко *сжиц.* м. р. || по|плюнча *гл.* прех. II. 3.
 || ~ се *гл.* непрех.
 по|плюскамъ *гл.* (не) прех. екр. III.
 по|плющя *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по|пникъ *сжиц.* м., кор. пн- в м. пън-;
 стб. пнн-; *срав.* о|пна: о|пъна и под-;
 умал. ср. по|пниче.
 по|побарамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|побутамъ *гл.* прех. екр. III. и по|по-
 бутна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|побъгна *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|пôвъ *прил. м.* || по|пôва булчица *прил.*
сжиц. жс. || ~ каша *прил. сжиц. жс.* || ~
 коледа *прил. сжиц. жс.* || ~ лъжйца *прил.*
сжиц. жс. || ~ рѣба *прил. сжиц. жс.* || ~
 чашка *прил. сжиц. жс.* || по|пово прасе *прил.*
сжиц. ср. || по|пови вѣшки *прил. сжиц. жс.*
 мн. обл. в м. 'бабини гниди', 'овчарска
 торбица', латин. *Capsella bursa pastoris*
 || ~ лъжйчета *прил. сжиц. ср. мн.* || по-
 повски *прил. м.* || по|повство *сжиц. ср.*
 по|повдѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
 по|повѣкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|повѣя *гл.* (не) прех. екр. I. 6., мкр. по-
 повѣвамъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|поглѣдамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|под|берá *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|бия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|блажá *гл.* прех. екр. II. 3.
 по|под|брѣскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|под|бъркамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|под|бѣгна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|под|бѣля *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|под|варя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|под|вѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|под|вѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|влѣна *гл.* прех. екр. I. 7.
 по|под|вредя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|под|вѣржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
 по|под|гизна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|под|гôня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.

по|под|градя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|под|грѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|под|гъна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|под|зѣма в м. по|под|взѣма *гл.* прех.
 екр. I. 4. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|дивѣя *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|под|играя *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по-
 подигравамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|каня *гл.* прех. екр. II. 1, мкр. по-
 подкан-вамъ, -ямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|карамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. по-
 подкар(у)вамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|кастрия *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подкастр-ямъ, -ювамъ III. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|кача *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. по-
 подкâч(у)вамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|квâся *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подквâс-ямъ, -ювамъ III. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|киселя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр.
 поподкиселявамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|кладá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. по-
 подклá-двамъ, -ждамъ III. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|ковá *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. по-
 подковáвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|копáя *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по-
 подкопáвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|крепя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подкрѣп-ямъ, -явамъ III. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|кривя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подкривявамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|купя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|под|кърня *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подкърн-ямъ, -явамъ III. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|кърпя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подкърпямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|лепя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подлѣп-ямъ, -явамъ III. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|лиз-на *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр.
 поподлизвамъ III.
 по|под|лôжа *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подлôгамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|лузна *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. по-
 подлуз(ну)вамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|лупя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подлупямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|луча *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. по-
 подлучвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|лъжа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. по-
 подлѣгвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|лъстя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. попод-
 лѣст-ямъ, -явамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|лѣя *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. попод-
 ливамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|лютя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подлют-вамъ, -явамъ III. || ~ се *гл.* непр.
 по|под|мáжа *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. по-
 подмáзвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|под|мáмя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-
 подмам-вамъ, -ямъ III. || ~ се *гл.* непр.

- по|под|метá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. по-подмйтáмъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|мѣтна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по-подмѣтамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|миг-на *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. -(ну)вамъ III.
- по|под|милкамъ *се гл.* непрех. екр. III.
- по|под|мйя *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по-подмйвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|мѣкна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|мѣся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|обстра *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|паля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|паря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|паша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|петя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|пйтамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|пйшя *гл.* прех. екр. II. 1. (3). || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|плата *гл.* грех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|плаша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|плѣсна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|плъзна *гл.* грех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|прá *гл.* прех. екр. I. 3. || ~ се *гл.* непр.
- по|под|пыхна *гл.* прех. екр. I. 5.
- по|под|пѣна *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|равня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|раня *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|под|рйтна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|рия *гл.* прех. екр. I. 6. стар. обл.
- по|под|рѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|сѣкá *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|сйпя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
- по|под|сйря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|шйя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|под|шупна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|под|ьямъ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|(й)ема *гл.* прех. екр. I. 4. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|жълтѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. || по-поджълтѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|зеленѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. || по-подзеленѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|клáтя *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|под|крйя *гл.* прех. екр. I. 6.
- по|под|кѣсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|лázя *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
- по|под|лка *сщц.* ж., отъ полá, ум. по-лолчика.
- по|под|лско *сщц.* ср. отъ прил.; вж. поле.
- по|под|никна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|под|растá *гл.* непрех. екр. I. 7. и по-по-растна I. 5.
- по|под|оскамъ *гл.* прех. екр. III., тр. (мкр.) по|под|осквамъ; вж. поскамъ, пошя.
- по|под|остя *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|под|отърся *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-по|под|отърсвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|отя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|под|ощя (по|под|оща) *гл.* прех. екр. I. 10. (I. 9).
- по|под|оя I. *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|под|пой II. *гл.* прех. екр. I. 9. обл. стар. вм. по|под|пѣя; стб. поѣж, рус. пою.
- по|под|правъ *сщц.* м. р. || по|под|правймъ *прил.* (прич. сег. страд.) м. || по|под|правител-ень, -ни *прил.* м. || по|под|правка *сщц.* ж., ум. по|под|правчица || по|под|правленіе *сщц.* ср. р. || по|под|правя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по-по|под|правямъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *сщц.* ср. по|под|правяне || по|под|правячъ *сщц.* м.
- по|под|празднувамъ I. *гл.* непрех. екр. III., *срв.* сщцеств. праз(д)никъ.
- по|под|празднувамъ II. *гл.* непрех. екр. III. съ-крат. по|под|праз(д)вамъ, екр. по|под|праздня II. 1., отъ прил. празень
- по|под|праскамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|под|пратя *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|под|праха *сщц.* ж. 'ситень снѣгъ', ум. по-по|под|прашца || по|под|праша *гл.* прех. екр. II. 3. || по|под|прашвамъ I. (по|под|прашамъ) III. || ~ се *гл.* непрех., ум. *ср.* по|под|прашване.
- по|под|прашвамъ II. (по|под|прашувамъ) обл. стар. *гл.* прех. екр. III. 'попитвамъ'; *срв.* стб. къ|под|прашатн, екр. по|под|прашамъ III.
- по|под|прашамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|под|пратя II. 1. || ~ се *гл.* непрех, *сщц.* ср. р. по|под|пращане.
- по|под|пращя *гл.* непрех. екр. II. 3.
- по|под|пребáя *гл.* прех. екр. I. 11.
- по|под|пребѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|под|пребледнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|под|пребоядѣша (по|под|пребойдиша) *глагол.* прех. екр. I. 10., по|под|пребоядѣсамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|преболя *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|под|пребрѣдя *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|под|преброй *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|под|превалѣ *гл.* 3-олич. екр. II. 2. || по|под|пре-валѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || по|под|превалѣва *гл.* 3-олич. мкр. III.
- по|под|преваря *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|под|преваря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|пре|веда́ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
 по|пре|вѣя́ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|пре|влѣна́ *гл.* прех. екр. I. 7.
 по|пре|врѣ́я *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по|пре|вѣржа́ *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|вѣрна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|вѣя́ *гл.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|гáзя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|пре|глѣдамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|глѣтна́ *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|пре|гнѣ́я *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|пре|говоря́ *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|пре|горя́ *гл.* прех. екр. II. 1., непрех. II. 2.
 по|пре|градя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|грáкна́ *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|пре|гризá́ *гл.* прех. екр. I. 7. (9).
 по|пре|грѣшá́ *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
 по|пре|гѣ́на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|гѣ́рна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непреход.
 по|пре|дá́ *гл.* прех. I. 8., мкр. попридамъ́ III.
 || по|предка́ *сжц. ж.*, обикн. попре́лка.
 по|пре|дáмъ́ *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. по-
 пре́давамъ́ III.
 по|пре|двáря́ *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|пре|дѣ́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|длóжа́ *гл.* прех. екр. II. 3.
 по|пре|дпо́четá́ *гл.* прех. екр. I. 8.
 по|пре|дрѣ́ша *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|дúмамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|жáля́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|пре|жéня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
 по|пре|живѣ́я *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|пре|жѣ́ля *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|пре|зрѣ́я *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|пре|кадѣ́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|каля́ *глагол.* (не)преход. екр. II. 1.
 || се *гл.* непрех.
 по|пре|карамъ́ *гл.* (не)прех. екр. III.
 по|пре|кату́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|кача́ се *гл.* непрех. екр. II. 3.
 по|пре|клоня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|ковá́ *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|пре|копáя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се
гл. непреход.
 по|пре|кося́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|кратя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.

по|пре|краща́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|пре|кривя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.*
 непрех.
 по|пре|крѣ́стя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непреход.
 по|пре|кúпя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|кѣ́рша́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|кѣ́сна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|летя́ *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по|пре|ломя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|лѣ́жа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|лѣ́стя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|лѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.*
 по|пре|лютя́ *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по|пре|мáхна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|мѣ́тна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|мѣ́йна́ *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|пре|мѣ́сля́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|мѣ́жа́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|мѣ́лчá́ *гл.* прех. екр. II. 4. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|мѣ́ня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|мѣ́ря́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|мѣ́стя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|несá́ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|облѣ́кá (*-о б-в л ѣ к а) *гл.* преход.
 екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|пре|образя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|обѣ́рна (*-о б-в ѣ р н а) *гл.* преход.
 екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|пре|орá́ *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
 по|пре|пáля́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|пáша́ *гл.* прех. екр. I. 10.
 по|пре|пенá́ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непр.
 по|пре|пѣ́ша́ *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|пѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|пре|плúвамъ́ *гл.* непрех. екр. III.
 по|пре|половя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|пráвя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|пратя́́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 по|пре|предá́ *гл.* прех. екр. I. 8.

- по|пре|пръча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|пълня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|пъна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|пъстивувамъ *гл.* непрех. екр. III., книж. отъ рус.; *вж.* отъ рус. препятствие 'пръчка, спънка'.
- по|пре|рабoтa *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|пре|редя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|рoвья *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|пре|рѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|сaдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|сѣгна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|пре|сѣдна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|пре|сѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|пре|сѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|сѣпна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|пре|скoнна *гл.* прех. екр. I. 5. и по-пре|скoчa II. 3.
- по|пре|соля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|срѣщна *гл.* прех. екр. I. 5.
- по|пре|стaна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|пре|старѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|пре|стѣля *гл.* прех. екр. I. 2. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|стoря се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|пре|стържа *гл.* прех. екр. I. 10.
- по|пре|стѣпя *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
- по|пре|суча *гл.* прех. екр. I. 10.
- по|пре|сушa *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* неерех.
- по|пре|сѣхна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|пре|сѣкa *гл.* прех. екр. II. 1. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|сѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|пре|тѣгля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|товaря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|топя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|тoчa *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|тресѣ *гл.* 3-олич. екр. I. 7.
- по|пре|трѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|туря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|търколя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|тър-пя *гл.* непрех. екр. II. 2. || -пи се *гл.* безл. (3-олич.).
- по|пре|търся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|уча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|храня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|цапамъ *гл.* прех. екр. III.
- по|пре|цедя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|чѣйста *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|чупя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|шѣя *глагол.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пре|рямъ *гл.* (не)прех. екр. I. 8., мкр. по-пре|рядамъ III.
- по|при|бавя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|берa *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|при|бия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|при|блѣжa *гл.* (не)прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|блѣскамъ *гл.* прех. екр. III.
- по|при|бързамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|при|вaрдя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|при|вдѣгна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|вѣжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|вѣйна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|при|вѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|при|влѣкa *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|вѣржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|гладя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|гладѣмъ *гл.* прех. екр. III.
- по|при|горя *гл.* прех. екр. II. 1., непр. II. 2.
- по|при|гoтвѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|градя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|грѣзa *гл.* прех. екр. I. 9. (7).
- по|при|грѣя *глагол.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|дaмъ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
- по|при|дaмъ *гл.* прех. тр. III., екр. по-|предa I. 8.
- по|при|дoбѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|дружa *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|зѣма *вм.* по|при|взѣма *гл.* прех. екр. I. 4. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|зрa се *гл.* непрех. екр. I. 3.
- по|при|кaжа *гл.* прех. екр. II. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|кaрамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|кaчa *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|клѣщя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|при|ковa *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.

- по|при|крия *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|кротя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|купя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|лѣгна *глагол*. непрех. екр. I. 5.
- по|при|леля *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|личвамъ *глагол*. непрех. тр. III.
- по|при|лѣя *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|мажа *глагол*. прех. екр. I. 10.
- по|при|метá *глагол*. прех. екр. I. 8. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|мóля се *глагол*. непрех. екр. II. 1.
- по|при|мѣкна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|мѣрдамъ *глагол*. непрех. екр. II. 1.
- по|при|мѣся *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|несá *глагол*. прех. екр. I. 7. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|нудя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|падна *глагол*. непрех. екр. I. 5.
- по|при|паря *глагол*. непрех. екр. II. 1.
- по|при|пекá *глагол*. прех. екр. I. 7. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|пискамъ *глагол*. непрех. екр. III.
- по|при|пйша *глагол*. прех. екр. I. 10. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|пкамъ *глагол*. непрех. екр. III.
- по|при|повдйгна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|пукамъ *глагол*. прех. екр. III.
- по|при|сѣдна *глагол*. прех. екр. I. 5.
- по|при|сйля *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|сйпя *глагол*. прех. екр. I. 9. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|слáмча се *глагол*. непрех. екр. II. 3.
- по|при|смѣя се *глагол*. прех. екр. I. 6.
- по|при|спя *глагол*. прех. екр. II. 5.
- по|при|стáна *глагол*. прех. екр. I. 5.
- по|при|стйгна *глагол*. прех. екр. I. 5.
- по|при|стйскамъ *глагол*. прех. екр. III.
- по|при|стжпя *глагол*. прех. екр. II. 1.
- по|при|творя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|тѣгля *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|тека *глагол*. прех. екр. I. 7. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|трóпамъ *глагол*. прех. екр. III.
- по|при|трúпамъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|трѣбя *глагол*. прех. екр. II. 1.
- по|при|тупамъ *глагол*. прех. екр. III.
- по|при|туря *глагол*. прех. екр. II. 1., мкр. усл.
- по|при|тур-ямъ, -вамъ || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|тѣкмй *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|тѣкна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|тѣмнѣ *глагол*. 3-олич. екр. I. 6.
- по|при|тѣпча *глагол*. прех. екр. I. 10. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|уча *глагол*. прех. екр. II. 3. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|хвáна *глагол*. прех. екр. I. 5. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|чиня *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|чукамъ *глагол*. прех. екр. III. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|шѣпна и по|при|шѣпна *глагол*. прех. екр. I. 5.
- по|при|шйя *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|при|шѣ ми се *глагол*. 3-олич. екр. I. (по|при|шѣло).
- по|при|ще *сжц. ср., стб. пошриште, прѣ-шриште*, рус. (отъ стб.) поприще; кор. навѣрно не общослав. пѣр- въ пера, п р а л ѣ въ смисълъ 'удрямъ, тѣпча' (поприще — мѣсто, 'попираемо съ нозе'), а и.е *рег-: *рог- преминавамъ... въ п ѣ р т и н а, грч. rógos 'проходъ'...
- по|про|берá *глагол*. прех. екр. I. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|бйя *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|будя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|бѣркамъ *глагол*. прех. екр. III.
- по|про|валя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|вйкна се *глагол*. прех. екр. I. 5.
- по|про|влѣкá *глагол*. прех. екр. I. 7.
- по|про|водя *глагол*. прех. екр. II. 1.
- по|про|вѣртя *глагол*. прех. екр. II. 2. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|вѣтрѣя се *глагол*. прех. екр. I. 6. || по|провѣтря *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|вѣя *глагол*. прех. екр. I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|гледна *глагол*. прех. екр. I. 5.
- по|про|говоря *глагол*. прех. екр. II. 1.
- по|про|гбня *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|горя *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|гризá *глагол*. прех. екр. I. 7. (9.) || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|дámъ *глагол*. прех. екр. I. 8. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|дерá *глагол*. прех. екр. I. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- по|про|думамъ *глагол*. прех. екр. III.
- по|про|дупча *глагол*. прех. екр. II. 3. || ~ се *глагол*. непрех.

- по|про|дължа́ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|дѣня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|жѣна́ *гл.* прех. екр. I. 5.
- по|про|зѣбна́ *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|про|играя́ *гл.* (не)прех. екр. I. 5.
- по|про|ка́пя *гл.* непрех. екр. I. 9.
- по|про|ка́рамъ *гл.* прех. екр. III.
- по|про|ка́шля(мъ) се *гл.* непр. екр. III. (I. 9).
- по|про|кѣсна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|про|копая́ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|копсамъ́ *гл.* непрех. екр. III.
- по|про|кълна́ *гл.* прех. екр. I. 5.
- по|про|кѣсамъ́ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|лѣя́ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|мѣя́ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|мѣкна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|мѣня́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|мѣся́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|нижа́ *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|па́дна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|про|пе́ра *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|пра́вя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|пуша́ *гл.* прех. екр. II. 3.
- по|про|пѣдя́ *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|про|раста́ *гл.* непрех. екр. I. 7.
- по|про|рѣйна́ *гл.* прех. екр. I. 5.
- по|про|року́вамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|про|рѣжа́ *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|рѣся́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|про|сла́вя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|ста́йна *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|про|стра́ *гл.* прех. екр. I. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|сѣхна́ *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|про|сѣя́ *гл.* прех. екр. I. 6.
- по|про|те́ка *гл.* непрех. екр. I. 7.
- по|про|тѣвѣ́ се *гл.* непрех. екр. II. 1
- по|про|тѣгна́ *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|то́ча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|тѣря́ *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|тѣрка́мъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|умѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6, тр. по|про|умѣ́вамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|ухла́дя́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|хо́дя *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|про|хо́ратя́ *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|про|цо́пя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|чо́ша *гл.* прех. екр. I. 8.
- по|про|чо́тамъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. по|про|чо́та I. 8.
- по|про|чо́пля *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|про|чо́я се *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|про|шо́ря́ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|шо́я *гл.* прех. екр. I. 6.
- до|про|шо́ямъ́ *гл.* прех. екр. I. 8.
- по|про|шо́янъ́ се *гл.* 3-олич. екр. II. 1. _р
- по|про|шо́самъ́ обл. стар. *гл.* непрех. екр. III.
- по|про|шо́двамъ́ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|про|шо́дамъ III., по|про|шо́дя II. 2.
- по|про|шо́живамъ́ I. *гл.* прех. мкр. III., екрат. по|про|шо́ржа II. 1. (3) || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|шо́жвамъ́ II. *гл.* прех. тр. III., обикн. по|про|шо́ржамъ́ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. по|про|шо́ржане || по|про|шо́ржня́ *сжи.* ж. р. (обл. и по|про|шо́ржа).
- по|про|шо́скамъ́ *гл.* прех. екр. III., тр. по|про|шо́скамъ́ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|шо́тница́ *сжи.* ж. обл. стар. 'върволиця'; *срав.* по|про|шо́ртина || по|про|шо́ртникъ́ *сжи.* м., ж. по|про|шо́ртница.
- по|про|шо́ривамъ́ *гл.* непрех. екр. III.
- по|про|шо́ривамъ́ *гл.* непрех. мкр. III., ум.
- по|про|шо́рѣча́ *гл.* непрех. екр. II. 3., тр. по|про|шо́рѣч-вамъ́ III., *сжи.* ср. по|про|шо́рѣчване.
- по|про|шо́ржъ́ *сжи.* м., ум. ср. по|про|шо́ржже 'по|про|шо́ржъ, подстежъ, коланъ на добитъкъ то-варенъ или яздитенъ'; кор. по|про|шо́ржъ; др. отгл. степ. въ в|по|про|шо́рна; стб. по|про|шо́ржъ: по|про|шо́ржамъ́ *гл.* прех. екр. III. 'върз-вамъ́ по|про|шо́ржъ', екр. по|про|шо́ржна I. 5. и по|про|шо́ржа II. 3.
- по|про|шо́сѣвамъ́ *гл.* прех. тр. III., екр. по|про|шо́сѣтя́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; отъ по|про|шо́сѣ, лѣсѣ.
- по|про|шо́ски *прил.* м. и нар. отъ по|про|шо́пъ || по|про|шо́пство́ *сжи.* ср.
- по|про|шо́сувамъ́ *гл.* прех. екр. III., мкр. по|про|шо́сув-вамъ́ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|шо́увамъ́ *гл.* непрех. екр. III.; отъ по|про|шо́пъ; *сжи.* ср. по|про|шо́уване; обл. ж. по|про|шо́ува́чка.
- по|про|шо́укамъ́ *гл.* непрех. екр. III., мкр. усл. по|про|шо́уquamъ III., екр. ум. по|про|шо́ука́на || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. по|про|шо́уване.
- по|про|шо́ульвамъ́ се *гл.* непрех. мкр. III., екр. по|про|шо́уля се II. 1.
- по|про|шо́уля́р-енъ, -ни *прил.* м.; кор. лат. || по|про|шо́уля́ризи́рамъ́ *гл.* прех. тр. III.; наст. -iz, гръц., -ирамъ́ отъ нѣм. || по|про|шо́уля́рность́ *сжи.* ж.
- по|про|шо́уствна́ *гл.* прех. екр. I. 5. и по|про|шо́уствя́ II. 1.
- по|про|шо́ухамъ́ *гл.* прех. екр. III., тр. по|про|шо́ух-вамъ́ III., екр. ум. по|про|шо́ухна́ I. 5., мкр. по|про|шо́ухнувамъ́ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|про|шо́уша́ *гл.* (не)прех. екр. II. 3., мкр. по|про|шо́ушвамъ́ III.

- по|пушка *сжц. ж.* || по|пушкамъ *гл.* прех. екр. III.
- по|пушамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|пуст-на I. 5. -тя II. 1., *сжц. ср.* по|пушане.
- по|пче *сжц. ср.*, ум. отъ по|пъ; и 'видъ риба'.
- по|пкъмъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|пълзовѣние *сжц. ср.* книж., стб.; рус. поползновение || по|пълзямъ *гл.* (не)- прех. тр. III., екр. по|пълзя II. 2.
- по|пълня *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|пъл-вамъ, по|пълнямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|пържамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непр.
- по|пъхамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
- по|пъхтя *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|пъча *се гл.* непрех. екр. II. 3. (по оф. „прав.“ съ ъ в м. ж); *вж.* по|пъча се.
- по|пъшкямъ *гл.* непрех. екр. III., мкр. по|пъшквамъ III.
- по|пъпля *гл.* (не) прех. екр. I. 9., мкр. по|пъплювамъ III., *сжц. ср.* по|пълюване.
- по|пъстря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|пъя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|пжда *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|пжд-вамъ, по|пждамъ III.
- по|пжтѹвамъ *гл.* непрех. екр. III.
- по|пжча *се гл.* непрех. II. 3.
- по|ръ *сжц. м.*, ум. м. по|рещъ, ум. *ср.* по|рче; кор. и.-е. *rog-; *rōg- въ пара, *ргѣ- въ рус. прелый 'гниль', сопреть 'изгни-вамъ'...
- по|ра I. *сжц. ж.* 'възраст'; стб. ПОРА 'сила.'; рус. порá 'време, благоприятно време, сила, възраст'; пол. рога, луж. рогаś, рогаś извършвамъ...; навѣрно отъ кор. и.-е. *reg-; *rog- 'вървя съ сила, поря...; *срав.* гръц. rógos проходъ... reigō прониз-вамъ...; гот. fagan регв, нѣм. fahren пж-тувамъ, гръц. степ. рѣв и въ rérap 'от-вждъ, на другата страна'...
- по|ра II. *сжц. ж.*; отъ грц.; по кор. срод. съ по|ра I.
- по|работвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по-рабѹтъя II. 1.
- по|рабошамъ *гл.* прех. стар. книж. тр. III., рус. отъ стб. порабошати 'поробвамъ'... || порабошѣние *сжц. ср.*; книж. стб.
- по|равня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|радвамъ *гл.* прех. екр. III. || по|рад-вамъ *се* (стар. по|радувамъ *се*) *гл.* не- прех. екр. III.
- по|раді *предл.*
- по|раждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|родя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср. р.* по|раждане.
- по|ражавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пора-зя II. 1. || пораженіе *сжц. ср. р.*; рус. поражение; *срав.* с|ражение; кор. об.-слав. р а з - и т и 'удрямъ, по|раз я.'; др. отг. степ. въ рѣжа, рѣзъ. || пора-жен-ецъ, мн. -ци, *сжц. м.* книж. за фр. défaitiste || пораженство *сжц. ср. р.* за фр. „дефетизъмъ“.
- по|раза *сжц. ж. р.*; *вж.* поражавамъ, пора-зя
- по|разберá *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. по-раз|бѣрамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разбія *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по-раз|бѣвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разбогатѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|разболѣвамъ *се гл.* непрех. мкр. III., екр. по|раз|болѣя *се* I. 6.
- по|разбрѣскамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разбѹдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разбѹтамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разбрѣкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разваля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|развамъ (по|разувамъ, пора-зѣвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|разя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|разване.; кор. *вж.* пораженіе.
- по|разваря *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|развдѣгна *гл.* прех. екр. I. 5.
- по|разведá *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. по-развѣждамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разведри *се гл.* непр. (3-олич.) екр. II. 1.
- по|развѣждамъ *глагол.* прех. мкр. III., екр. поразведá I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
- по|развеселя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|развѣикамъ *се гл.* непрех. екр. III.
- по|развѣія *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|развлѣка *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
- по|развѹдя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по-развѹждамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|развонѣя *се гл.* непрех. екр. II. 2.
- по|развратя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* прех.
- по|разврѣскамъ *се гл.* непрех. екр. III., по|разврещя *се* II. 2
- по|развѣдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|развѣржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
- по|развѣртя *гл.* прех. екр. II. 2. || ~ се *гл.* непрех.
- по|развѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|разгазя *гл.* прех. екр. II. 1.
- по|разгáля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|разгáщя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непреход.
- по|разгвáча (поразгвáцамъ III.) *глагол.* прех. екр. I. (поразгвáцахъ) || ~ се *гл.* непрех.
- по|разглѣдамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разглѣзя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|разглобя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|раз|гнѣва *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|говоря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|говѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|раз|гоня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|горя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|раз|грабя *гл.* прех. екр. II. 1. || по|раз-
 грабамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|градя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|гиза *гл.* прех. екр. I. 9. (7).
 по|раз|грѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|гълча се *гл.* непрех. екр. II. 4.
 по|раз|гѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|гърдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|дѣмъ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|дѣмъ *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|дѣра *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|джурнамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|раз|дразня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* не-прех.
 по|раз|здрач-й се *гл.* 3-ол. екр. II. 1., мкр. -ава се; *вж.* здрачъ и здрачъ (зрачъ).
 по|раз|дробя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|дрѣннамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|дрѣмя се *гл.* непрех. екр. I. 9.
 по|раз|думамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|духамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|дѣвча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|дѣля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|зѣнъ *прич.* мин. стр. м.; *вж.* по|ра|з|я, по|ра|же|ние, др. степ. на кор. въ рѣжа || по|раз|зеникъ, по|раз|зеникъ *сжц.* м., ж. поразница (по|раз|зеница) || по|раз|зильникъ *сжц.* м., ж. по|раз|зильница || по|раз|зилья *сжц.* ж. р. || по|раз|зитель-енъ, -ни *прил.* м. || по|раз|зительность *сжц.* ж. || по|раз|зитель *сжц.* м., ж. поразителька.
 по|раз|зйна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|играя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|идемъ се *гл.* непрех. екр. I. (по-разишли се); *вж.* от|и|да.
 по|раз|кажа *гл.* прех. екр. I. 10.
 по|раз|карамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|кахъря се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|раз|каа се *гл.* непрех. екр. I. 11.
 по|раз|квѣся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|квича се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|раз|кисна (се) *гл.* (не)прех. I. 5.

по|раз|клѣтя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|копая *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|крача (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
 по|раз|кривя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|кріяя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|кѣкря се *гл.* непрех. екр. I. 9.
 по|раз|кѣрвавя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|раз|кѣртя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|кѣрша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|кѣсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|лїстя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|раз|лѣжа *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|ломя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|лѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|лѣтя (обл. поразлѣтя) *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|лѣжа *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мажа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мацамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мачкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мая се *гл.* непрех. екр. I. 11.
 по|раз|метѣ *гл.* прех. екр. I. 8.
 по|раз|метна *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|раз|мириша се *гл.* непрех. екр. I. 10.
 по|раз|мїсля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мїя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мотая *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мразя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мрѣзна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|раз|муша *гл.* прех. екр. II. 1. (3).
 по|раз|мнїя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мѣстя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|мѣся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|нѣма *гл.* прех. екр. I. 4. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|неса *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|нїжа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|нїця *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|раз|о|б|оря *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|раз|о|п|на, по|раз|о|п|на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|ра *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|па|ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|па|ша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пе|л|ѣ|я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пе|ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пе|ча|тамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пи|тамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пи|щ|я *гл.* прех. екр. II. 1.; и отъ ст. ъ; др кор. степ. *вж.* пуста. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пл|а|к|на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пл|ат|я (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|раз|о|пл|а|ча (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 10.
 по|раз|о|пл|ѣ|с|камъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пл|ет|а *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|пл|ѣ|щ|я *гл.* прех. екр. I. 10.
 по|раз|о|по|л|о|жа (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
 по|раз|о|п|на (обл. стар. поразпна) *глагол.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|оръ! *нар.* обл. прост. *вм.* параспоръ; по *нар.* етим. по|раз|о|п|оръ като отъ *гл.* поря, а въ *сжщн.* гръц. предлогъ *para* и *spogos* 'разсѣтъ'.
 по|раз|о|п|оря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|ра|ва *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|ра|тя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|ре|гна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|ро|д|а|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. поразпродамъ I. 8. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|ро|с|тра *гл.* прех. екр. I. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|р|сна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|уст|на (се) *гл.* (не)прех. екр. I. 5.
 по|раз|о|п|уст|я (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|раз|о|п|на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|п|д|я *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|раз|о|р|ав|ямъ *гл.* прех. III., екр. поразроря II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|ан|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|ев|а *се гл.* непрех. I. 9.
 по|раз|о|р|еш|а *гл.* прех. екр. II. 1.

по|раз|о|ри|на *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|раз|о|ри|тамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
 по|раз|о|ри|я *гл.* прех. екр. I. 6. обл. стар.
 по|раз|о|р|о|ва *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. поразроря III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|д|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|ѣ|жа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|с|ад|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|с|ед|на *се гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|раз|о|р|с|ип|я *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|с|л|а|б|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|с|т|ѣ|ля *гл.* прех. екр. I. 2. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|с|у|ча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|с|ѣ|мна *се гл.* 3-олич. непрех. екр. I. 5.
 по|раз|о|р|с|ѣ|р|дя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 по|раз|о|р|с|ѣ|х|на *се гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|раз|о|р|с|ѣ|к|а *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|с|ѣ|я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|с|ѣ|д|я *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|раз|о|р|т|в|оря I. *гл.* прех. екр. II. 1. („кор.“ твор-въ разтворя—поотвор-я>отвор-я); *срав.* чеш. zavřeno 'затворено'.
 по|раз|о|р|т|в|оря II. *гл.* прех. екр. II. 1.; *вж.* сжщ. разтворъ || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|ѣ|г|ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|ѣ|г|на *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|и|камъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|о|вар|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|о|п|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|о|ч|а *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|р|е|во|жа *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. поразтрревожвамъ III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|р|ес|а *гл.* прех. екр. I. 7.
 по|раз|о|р|т|р|ия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|ро|ш|а *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|р|ѣ|б|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|у|ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|ѣ|п|ча *се гл.* непрех. екр. I. 10.
 по|раз|о|р|т|ѣ|рк|амъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|ѣ|р|ся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|раз|о|р|т|у|м|ѣ|я *гл.* прех. екр. I. 6.
 по|раз|о|р|т|х|а|пя *гл.* прех. екр. I. 9.

по|раз|хладя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|хлѡпча (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 4.
 по|раз|ходя (се) *гл.* (не)прех. екр. II. 1., мкр. поразхѡждамъ (се) III.
 по|раз|цѣпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|цѣвтя се *гл.* непрех. екр. II. 2.
 по|раз|чѣша *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|чїстя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|чѡпля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|чүпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|чүя се *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|раз|шїя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|широчавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. поразшироча II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|шумя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|раз|шѣтамъ се и по|раз|шѣтамъ се *гл.* непрех. екр. III.
 по|разя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. поразявамъ, поразяямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по разяване; кор. развъ|образъ, и|з|о|б|ра|з|я, и|з|о|б|ра|ж|ение; *вж.* поражение; др. кор. степ. въ рѣжа, рѣзахъ.
 по|раз|ядамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|раз|ямъ I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|ядѡсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|раз|яря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|раз|ясня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|ра|ивамъ, по|ра|ивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ра|ива II. 1.; *срав.* на|ра|ива.
 по|ра|ива *гл.* прех. екр. II. 3., екр. по|ра|ивчамъ III., *сжиц. ср.* по|ра|ивване, по|ра|ивяне.
 по|ра|ивомъ *нар.* стар. 'рано'.
 по|ра|ива *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|ра|ивчамъ III., *сжиц. ср.* по|ра|ивване.
 по|ра|ста *гл.* непрех. екр. I. 7. || по|ра|стна I. 5., тр. по|ра|ствамъ, (по|ра|стнувамъ) III., *сжиц. ср.* по|ра|стване || по|ра|с-ълъ, -ли *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* отъ -раст-ль, *гл.* раста.
 по|рѣ|бъръ *нар.* (рѣжа п. 'полегато, не на дълъж или напрѣко').
 по|рѣ|ва *гл.* непрех. екр. I. 9., екр. ум. по|рѣ|вна I. 5., тр. (мкр.) по|рѣ|вивамъ, *сжиц. ср.* по|рѣ|иване || по|рѣ|вива *сжиц. ж.* за тур. джамия ('огдето [вика|ло, минаре] се реве').
 по|рѣ|вна *сжиц. ж.* || по|рѣ|вна се *гл.* непрех. екр. I. 5., тр. по|рѣ|внувамъ се III., *сжиц. ср.* р. по|рѣ|внуване; *срав.* ревнивъ, ревность.
 по|рѣ|въ, по|рѣ|домъ *нар.* || по|рѣ|д-енъ, -ни *прил. м.* пореденъ. „номеръ“ *вм.* пореденъ брой, поредно число || по|рѣ|дїя *сжиц. ж.* 'эпидемия'; обл. редня || по|рѣ|дя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|рѣ|ж-

дамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* по|рѣ|ждане.
 по|рѣ|къ *сжиц. м.* 'зарекъ, заречь' || по|рѣ|ка *гл.* прех. екр. I. 7., тр. по|рѣ|квямъ III. || ~ се *гл.* непрех. || по|рѣ|клѡ *сжиц. ср.* 'прѣкоръ', рус. прозвище.
 по|рѣ|рене *сжиц. ср.* отъ *гл.* поря.
 по|рѣ|рестъ (пористъ) *прил. м.* 'съ пори'; отъ гръц. сжщевит. пора.
 по|рѣ|ривамъ се, (по|рѣ|ивамъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. по|рѣ|рива се II. 1., обл. 'портурчвамъ се, ставамъ турски', хулно; кор. негли въ срѣб. реп 'опашка'.
 по|рѣ|реша *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|рѣ|реша *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. порешавамъ III.
 по|рѣ|ривъ *сжиц. м.* || по|рѣ|ривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|рѣ|рива I. 6.
 по|рѣ|ривамъ стар. обл. *гл.* прех. тр. III.; *вж.* уригвамъ се; стб. рыгати.
 по|рѣ|риваче *сжиц. ср.* 'дете, що ходи по риза'.
 по|рѣ|ривамъ *гл.* (не)прех. екр. III.; др. отглас. степень на кор. въ рукама; рева...
 по|рѣ|рина *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|рѣ|ривчамъ III., *сжиц. ср.* по|рѣ|ривване.
 по|рѣ|рисувамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|рѣ|ристъ (порестъ) *прил. м.*; *книж.*; отъ кор. гръц.; *вж.* пора II.
 по|рѣ|ривамъ *гл.* (не)прех. екр. III., екр. ум. по|рѣ|ривна I. 5., мкр. по|рѣ|ривнувамъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|рѣ|ривчамъ *глагол.* преход. тр. III.; стб. по|рѣ|ривати; кор. въ *гл.* рекж: наричамъ... || ~ се *гл.* непрех. || по|рѣ|ривачие *сжиц. ср.* || по|рѣ|ривачелъ *сжиц. м.*, *ж.* по|рѣ|ривачелка || по|рѣ|ривачел-енъ, -ни *прил. м.*; *срав.* отрицателенъ.
 по|рѣ|ривграфъ *сжиц. м.*; гръц. || по|рѣ|ривграфически, по|рѣ|ривграфски *прил. м.* || по|рѣ|ривграфия *сжиц. ж.*
 по|рѣ|риввамъ (поробявамъ, поробямъ) *гл.* прех. III., екр. поробя II. 1., || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пороб-ване, -яне, -яване.
 по|рѣ|рива *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|рѣ|ривчамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|рѣ|ривъ *сжиц. м.* || порода *сжиц. ж.* за чужд. раса. || породенъ *прич. мин. стр. м.* || породистъ *прил. м.* || породица *сжиц. ж.* || по|рѣ|рива *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|рѣ|риввамъ (по|рѣ|ривувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|рѣ|рива II. 1., *сжиц. ср.* по|рѣ|ривчване || по|рѣ|ривъ *сжиц. ж.* и по|рѣ|ривница, и по|рѣ|риве *сжиц. ср.* 'поводникъ вързанъ за рога на добиткъ'.
 по|рѣ|ривъ *сжиц. м.*, ум. *м.* || по|рѣ|ривецъ, ум. *ср.* по|рѣ|ривче; кор. и.-е. *roi-, др. отглас. степ. *rī-, *rēi-; *вж.* рѣ-ка (< праслав. *roi-ka); *срав.* чеш. zdroj 'изворъ'; лат. rivus потокъ, фр. rivière рѣка... || по|рѣ|рив-енъ, -йни *прил. м.* || по|рѣ|ривтъ *прил. м.*

по|ро̀къ *сжц. м.*; *срав.* о|бро̀къ, с|ро̀къ, про|ро̀къ, др. отгл. степ. на кор. въ гл. река: на|ричамъ...

по|ро̀нвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ро̀ня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|ро̀нване.

по|ро̀птая *гл.* непрех. екр. I. 6.

по|ро̀ся *гл.* непрех. екр. II. 1.

по|ро̀ч-ень, -ни *прил. м.* || порочность *сжц. ж.*

по̀ртъ *сжц. м.*; лат. || по̀рта *сжц. ж.*, ум. по̀ртица, по̀ртичка; лат. porta 'врата' || по̀рталь *сжц. м.*; книж. || по̀рталь, по̀ртаръ *сжц. м.* прост. и по̀траль || по̀ртиеръ! *сжц. м.*; чужд. (фр. ...) вм. вратаръ || по̀ртиерка *сжц. ж.* = вратарка.

порт|монé *сжц. ср.*; фр.

по̀рто *сжц. ср.*; итал.

порт|ока̀ль, порт|ука̀ль *сжц. м.*, ум. м. порт|ока̀лецъ, ум. *ср.* порт|ока̀лче; кор. лат. отъ соб. || порт|ока̀левъ, порт|ока̀ленъ *прил. м.*;

порт|ре́тъ *сжц. м.*; фр. || порт|ре́тъ *сжц. м.*

порт|упéй *сжц. м.*; (измѣн.) презъ рус. отъ фр. || порт|упéй-юнкеръ *сжц. м.*

порт|фе́йлъ *сжц. м.*; фр.

по|ру́гавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ру́га I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* по|ру́гаване || по|ру́гане *сжц. ср.*

по|ру́камъ *обл. гл.* прех. родоп. III.

по|руменѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., по|руменѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.

по|ру́свамъ *гл.* прех. тр. III. || по|ру́сѣя *гл.* непрех., екр. I. 6., *сжц. ср.* по|ру́сване || по|ру́ся *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. по|ру́сявамъ || ~ се *гл.* непрех.

по|ру́твамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ру́тя II. 1. || ~ се *гл.* непр. *сжц. ср.* по|ру́тване.

по|ру́чикъ *сжц. м.*; рус. (съ у вм. ж).

пор|фи́ръ *сжц. м.*; гръц. || пор|фи́ра *сжц. ж.*; *срав.* пурпуръ.

пор|целáнь *сжц. м.*; нѣм. ...

пор|цио̀нъ *сжц. м.*; чрезъ рус. отъ кор. лат. || по̀рция *сжц. ж.*, ум. по̀рцияка.

по|рѣ́ва *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.

по|рѣ́гна *гл.* прех. екр. I. 5.

по|рѣ́ждясамъ *гл.* непрех. екр. III.

по|рѣ́жжя *гл.* прех. екр. II. 4.

по|рѣ́свамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|рѣ́ся II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|рѣ́сване.

по|рѣ́тя *гл.* прех. екр. II. 1.; *вж.* по|ру́тя.

по|рѣ́зъ *гл.* прех. екр. I. 10., тр. по|рѣ́з-вамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|рѣ́зване.

по|рѣ́зъ *сжц. м.* || по|рѣ́заникъ *сжц. м.*, *ж.* по|рѣ́заница, ум. по|рѣ́заничка, ум. *ср.* по|рѣ́заниче || по|рѣ́звамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|рѣ́жа I. 10. || ~ се *гл.* непрех. || по|рѣ́зване *сжц. ср.* || по|рѣ́зничевъ *прил. м. р.* || по|рѣ́знато билъ *сжц. ср.*; тур. 'кальчъ-оту'.

по|рѣ́чие *сжц. ср.*; *вж.* *сжц.* рѣ́ка.

по|рѣ́бвамъ, по|рѣ́бямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|рѣ́бѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|рѣ́бване, -яне.

по|рѣ́жа *сжц. ж.* || по|рѣ́жъ *сжц. м.* || по|рѣ́жка *сжц. ж.* обл. и по|рѣ́жва || по|рѣ́ж(в)амъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|рѣ́жване || по|рѣ́жчитель *сжц. м.*, *ж.* по|рѣ́жчителка || по|рѣ́жчителскъ *прил. м.* || по|рѣ́жчителство *сжц. ср.* || по|рѣ́жчителствамъ *гл.* прех. тр. III. || по|рѣ́жчикъ *сжц. м.*; *вж.* рѣ́жа || по|рѣ́жа се *гл.* непрех. екр. II. 3., тр. по|рѣ́жавамъ се.

по̀ря *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; кор. въ др. отглас. степень *вж.* пера; срод. съ пѣртина; и-е *рег-: *рог-: *срав.* гръц. регѣ произизвамъ...

по|ря́зъ („по|рѣ́з“) *област. сжц. м.* 'северенъ вѣгъръ, горнякъ'; по тур. влияние п вм. б и по бѣгл. народна етимология (сближение съ кор. въ рѣ́жа — фонет. ряз-) отъ грц. βορέας.

по|са́дникъ *сжц. м.* || по|са́дя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|са́ждамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|са́ждане; др. отглас. степ. на кор. въ седя.

по|са́квамъ *гл.* прех. тр. III. обл. стар; *вж.* сакамъ || по|са́кливъ *прил. м.* || по|са́кль *сжц. мн. м.* обл. 'порежка'.

по|са́пникъ *сжц. м.* 'подопашникъ'; *вж.* сапъ.

по|салму́вамъ *гл.* непрех. екр. III.

по|са́лямъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|соля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

по|сбе́ра *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр.

по|сбѣ́я *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.

по|сблѣ́жъ *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.

по|сблѣ́скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.

по|сбодá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.

по|сбѣ́рникъ *сжц. м. р.* обл. за рима на вторникъ, както по|седѣ́льникъ на понедѣ́льникъ; *вж.* обл. макед. сборъ 'приказване'. || по|сбѣ́ря *обл. гл.* прех. екр. II. 1. 'поговоря', мкр. по|сбору́вамъ III.

по|сбу́тамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.

по|сбѣ́ркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.

по|сва́дя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.

по|сва́ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.

по|сва́ря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.

по|сва́тбинъ *сжц. м.* 'сватбаръ' || по|сва́тбувамъ *гл.* прех. екр. III. || по|сва́тимъ *сжц. м.* || по|сва́тимски *прил. м.*

по|све́да *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.

по|све́жа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непр.

по|све́тя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|све́тявамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|све́тяване || по|све́щение *сжц. ср.* стар.

по|свѣря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|свѣйкама *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непр.
 по|свѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непр.
 по|свѣлка *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ *се гл.* непр.
 по|свободнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|своему *нар.*; предл. и дат. пад. ед. ч. отъ мѣст. свой, свое || по|своей *гл.* прех. екрат. II. I., тр. по|своеявамъ III., || ~ *се гл.* непрех. *сжц. ср.* по|своеяване.
 по|свѣржа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* непрех.
 по|свѣрша *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|свѣршвамъ III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|свѣршване.
 по|свѣня *се гл.* непрех. екр. II. I., тр. по|свѣнявамъ *се* III.
 по|свѣстѣя *гл.* прех. екр. II. 5. || ~ *се гл.* непр.
 по|свѣтвамъ, по|свѣтнувамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. по|свѣтна I. 5., ум. по|свѣткама || по|свѣтлѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., тр. по|свѣтлѣвамъ III., *сжц. ср.* по|свѣтлѣване || по|свѣтувамъ *гл.* непрех. екр. III. || по|свѣтя *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|сгазя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгвѣча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непр.
 по|сглобя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгмѣча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непр. || по|сгмѣчкама *гл.* прех. екр. III. ум.
 по|сговоря *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|сгодѣ (се) (не)прех. екр. II. 1.
 по|сгорещя *гл.* прех. екрат. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|сготвя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгребѣ *гл.* прех. екр. I. 7. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгромолѣсамъ (се) *гл.* (не)прех. екр. III.
 по|сгрухамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгрѣшѣ *гл.* непрех. екр. II. 3.
 по|сгрѣя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгшша *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгѣна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгѣрна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгѣрча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непр.
 по|сгжстѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сдавя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сидерѣ *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сиджуркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|сдѣпля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сдѣбия *се гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|сдичрай *се гл.* 3-олит. („безлич.“) екр. II. 3., мкрат. по|сдичрава *се* III.; *вж.* здракъ; зракъ.
 по|сдиробя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 по|сдѣвча *гл.* прех. екрат. I. 10. || ~ *се гл.* непрех.
 по|сдѣржа *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|сегатѣлство *сжц. ср.* || по|сегатѣль *сжц. м.* || по|сегна *гл.* грех. екр. I. 5., мкр. зап. по|сег(ну)вамъ || ~ *се гл.* непрех.; *вж.* по|сѣгамъ.
 по|седа *сжц. ж.* || по|седлавамъ *гл.* прех. тр. III. 8., екр. по|седлая I. 6., *сжц. ср.*

по|седлаване || по|седна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. по|седнувамъ III.; *вж.* мкр. по|седдамъ || по|седникъ *сжц. м.* || по|седня обл. *сжц. ж.*, по|седъкъ, по|седокъ *сжц. м.* || по|седя *гл.* непрех. екр. II. 1., тр. по|седявамъ III. || по|седейко, по|седѣлко *сжц. м. р.* || по|седѣльникъ *сжц. м.* рима къмъ по|недѣльникъ; *срав.* по|сборникъ.
 по|сѣкна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. по|сѣк(ну)вамъ III. || ~ *се гл.* непрех.
 по|сѣлвамъ (по|сѣлювамъ) *гл.* прех. тр., екр. по|сѣля II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|сѣлване и стар. по|селение.
 по|сѣмъ-сега *нар.*, 'тепърва отъ сега нататкъ'; по|сѣмъ мѣст. п. ед. ч. отъ стб. мѣст' ср. р. се, м. р. стб. съ 'този'; *вж.* днесъ < дньъ + съ.
 по|сѣпна *се гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|сѣра *гл.* прех. екр. I. 1., мкр. по|сѣрамъ III. || ~ *се гл.* непрех. || по|сѣрко *сжц. м.*
 по|сѣстрима *сжц. ж.*, ум. по|сѣстримка *ср.* по|сѣстримче || по|сѣстримски *прил. м.* и *нар.* || по|сѣстримство *сжц. ср.* || по|сѣстря *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|сѣстряма, по|сѣстряваме III., *сжц. ср.* по|сѣстряне, -юване.
 по|сефувамъ *гл.* непрех. екр. III; *вж.* тур. се фалия.
 по|сивѣя *гл.* непрех. екр. I. 6., тр. по|сивѣвамъ III., *сжц. ср.* по|сивѣване.
 по|силвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|силѣя II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|силване || по|сил-енъ, -ни I. *прил. м.*; против. непосилень || по|силень II. *прич. м.* стр. м. || по|силеникъ *сжц. м.*, *ж.* по|силеница || по|силникъ *сжц. м.*, *ж.* по|силница.
 по|синвамъ *гл.* прех. тр. III., обл. екр. по|сийня II. 1. 'уиновявамъ', *сжц. ср.* по|сийнване (стб. стнѣ съ ери) || по|сийненикъ *сжц. м.*, *ж.* по|сийненица, умал. *ср.* по|сийнениче 'хранениче, уиновено'.
 по|синѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|синѣя I. 6., *сжц. ср.* по|синѣване || по|синѣя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|синѣвамъ (по|син-вамъ, -ямъ) III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|синѣване; кор. въ стб. прил. сннѣ съ и.
 по|сипвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|сипя I. 9. || ~ *се гл.* непрех. || по|сипване *сжц. ср.* || по|сипѣлка *сжц. ж.*, ум. по|сипѣлчица || по|сипѣльникъ *сжц. м.*
 по|сирама *гл.* прех. тр. III., екр. по|сера I. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|сиране || по|сиръ *сжц. м.*
 по|сисамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|ситница *сжц. ж.* 'дребулия'... || по|ситня *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|сичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|сѣка I. 7. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|сичане.

по|с|ка|жа *гл.* прех. екрат. I. 10. тр. по|с|ка|звамъ || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|кане *гл.* прех. тр. III. 'пошя', *сжи.* *ср.*
 по|с|кане, *прич.* мин. стр. м. по|с|канъ.
 по|с|ка|рамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|ка|чамъ *гл.* непрех. мкр. III., екр. по|с|к|о|ча II. 3., по|с|к|о|чна I.
 по|с|к|им|тя *гл.* непрех. II. 2.
 по|с|к|итамъ (се) *гл.* непрех. екр. III.
 по|с|к|о|ва *глаго.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|о|к|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|с|к|о|чна I. 5., по|с|к|о|ча II. 3., *сжи.* *ср.* р. по|с|к|о|к|ване и по|с|к|о|къ м.
 по|с|к|о|ко|ша *гл.* преход. екрат. II. 1.; *вж.* скокотъ 'гъдель'.
 по|с|к|о|ся *глаго.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|р|епя *глаго.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|р|ия *глаго.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|р|оя *глаго.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|р|ъ|ст|о|самъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|убя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|ър|цамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|с|к|ър|ша *глаго.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|ъ|п|на *гл.* непрех. екр. I. 5., тр. по|с|к|ъ|п|ну|вамъ, и по|с|к|ъ|п|н|я I. 5., тр. по|с|к|ъ|п|н|вамъ
 по|с|к|ъ|пя *гл.* прех. II. 1., тр. по|с|к|ъ|пя|вамъ, по|с|к|ъ|пя|мъ III.
 по|с|к|ъ|самъ *глаго.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|ъ|ся *гл.* прех. екр. II. 1. 'по|с|к|ъ|к|ратя' || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|к|ъ|тамъ *глаго.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|л|а|бя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|л|а|вя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|л|а|гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|с|л|о|жа II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* по|с|л|а|гане.
 по|с|л|а|ждамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. по|с|л|а|дя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* по|с|л|а|ждане и по|с|л|а|ди *сжи.* м.
 по|с|л|а|ние *сжи.* *ср.* || по|с|л|а|никъ *сжи.* м. || по|с|л|а|ница *сжи.* ж.; стб. гл сълати 'пращамъ' || по|с|л|а|нически *прил.* м. р. || по|с|л|а|ничество *сжи.* *ср.*; *вж.* посолство отъ рус.
 по|с|л|аня *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|с|л|а|ня|вамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* по|с|л|а|ня|ване.
 по|с|ле *нар.*; стб. по|с|л|а, рус. после... (по-сле; *срав.* до|к|ле, от|к|оле...) || по|с|л|едъ *предл.* || по|с|л|ед|вамъ *гл.* непрех.; *вж.* последувамъ || по|с|л|ед|вашъ *прил.* (*прич.* сег. действ.) м. || по-

сл|ед-енъ, -ни *прил.* м. || по|с|л|е|дица *сжи.* ж. || по|с|л|е|до|вателъ *сжи.* м., ж. по|с|л|е|до|вателка || по|с|л|е|до|вател-енъ, -ни *прил.* м. || по|с|л|е|до|вателность *сжи.* ж. || по|с|л|е|д|ствие *сжи.* *ср.* || по|с|л|е|ду|вамъ *гл.* непрех. тр. III., съкрат. по|с|л|е|д|вамъ || по|с|л|е|д|я|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|с|л|е|д|я. по|с|л|е|д|я II. 1. || по|с|л|е|д|къ *сжи.* м. || по|с|л|е|об|денъ, -ни *прил.* м. || по|с|л|е|с|л|овие *сжи.* *ср.* || по|с|л|еш-енъ, -ни *прил.* м.
 по|с|л|и|ша *гл.* непрех. екр. II. 3.; *вж.* лихъ.
 по|с|л|о|бодн|я *гл.* непрех. екр. I. 6.
 по|с|л|о|вица *сжи.* ж. || по|с|л|о|вич-енъ, -ни *прил.* м.; кор. *вж.* слово.
 по|с|л|о|жа *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|л|о|мя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|л|о|шй ми се *гл.* 3-олич. екр. II. 1.
 по|с|л|уга *сжи.* ж. || по|с|л|у|гу|вамъ *гл.* непрех. екр. III. || по|с|л|у|ж|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|с|л|у|жа || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* по|с|л|у|ж|ване.
 по|с|л|ух|тя *гл.* непрех. екр. II. 2. || по|с|л|ухъ *сжи.* м.
 по|с|л|у|ча *гл.* прех. екр. II. 3.
 по|с|л|у|ш|ание *сжи.* *ср.* стар. || по|с|л|у|шамъ *гл.* прех. екр. III., тр. по|с|л|у|ш|вамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* *ср.* р. по|с|л|у|ш|ване || по|с|л|у|ш-енъ, -ни *прил.* м. || по|с|л|у|ш|ливъ *прил.* м. || по|с|л|у|ш|ливость *сжи.* *ср.* || по|с|л|у|ш|никъ *сжи.* м., ж. по|с|л|у|ш|ница || по|с|л|у|ш|ность *сжи.* ж.
 по|с|л|ъ|гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|с|л|ъ|жа I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|л|ъ|за *гл.* непрех. екр. I. 7., мкр. по|с|л|ъ|з|вамъ III.
 по|с|л|ъ|п|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|с|л|ъ|пя, *сжи.* *ср.* по|с|л|ъ|п|ване || по|с|л|ъ|пя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|л|ъ|бя *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. по|с|л|и|вамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|м|а|жа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|м|а|ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|а|чкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 по|с|м|е|ля *гл.* прех. екр. I. 2. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|е|та *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|ивамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. по|с|м|я се, *сжи.* *ср.* по|с|м|иване.
 по|с|м|йна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|с|м|ия се *гл.* непрех. екр. II. 1.
 по|с|м|иря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|исля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|ия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|ла|скамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|с|м|о|ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|о|тя *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|р|ая *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 по|с|м|р|ачй се *гл.* 3-олич. екр. II. 3.
 по|с|м|р|ъ|зна се *гл.* непрех. екр. I. 5.
 по|с|м|р|ъ|кна *гл.* прех. екр. I. 5.
 по|с|м|р|ъ|кна (се) *гл.* непрех. екр. I. 5.

по|с|мъртъче *сжиц. ср. ум.; вж. смъртъ.*
 по|с|мутя *гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непр.*
 по|с|мунка *гл. прех. екр. I. 5. || по|с|муча*
гл. прех. екр. I. 10.
 по|с|мушкамъ *гл. прех. екр. III. || ~ се гл.*
непрех.
 по|с|мънкамъ *гл. прех. екр. III.*
 по|с|мърдя *гл. непрех. екр. II. 2. || ~ се гл.*
непрех.
 по|с|мъркамъ *гл. (не)прх. екр. III. || по|с|мър-*
чамъ гл. непрех. екр. III.
 по|с|мѣстя *гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непр.*
 по|с|мѣся *гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непр.*
 по|с|мѣшище *сжиц. ср. || по|с|мѣшка сжиц. жс.*
 по|с|мѣя *гл. непрех. екр. I. 6.*
 по|с|мѣя се *гл. непрех. екр. I. 6.*
 по|с|мѣдна *глагол. прех. екр. I. 5., тр. по-*
смѣдя; II. 1., сжиц. ср. по|с|мѣдяване.
 по|с|найда *гл. прех. екр. I. (поснашло.)*
 по|с|неса *глагол. прех. екр. I. 7. || ~ се гл.*
непрех.
 по|с|нижѧ се *гл. непрех. екр. II. 3. || по-*
с|низя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл.
непрех.
 по|с|новѧ *гл. прех. екр. I. 9. || ~ се гл. непр.*
 по|с|обие *сжиц. ср. отъ рус. вм. помагало;*
отъ кор. на лич. мѣст. соб-е; себ-е;
зап. слав. дат. п. sobě, стб. твор. п. со-
бож, рус. собою; срв. собственность.
 по|с|овамъ *гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непр.*
 по|с|ока *сжиц. жс.; вжс. гл. соча.*
 по|с|олъ *сжиц. м. р. рус. вм. посланикъ*
 || *посолство сжиц. ср. отъ рус. вм. стб.*
по|с|ълство; вж. посланикъ.
 по|с|оля *гл. прех. екр. II. 1., тр. по|с|оля-*
вамъ III. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср.
по|с|оляване.
 по|с|оча *гл. прех. екр. II. 3., тр. по|с|оч-*
вамъ III. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср.
по|с|очване.
 по|с|пѧвамъ *гл. непрех. тр. III. обл.; вжс.*
 по|с|пивамъ, *спя.*
 по|с|пѧдамъ *гл. непрех. тр. III., екр. по-*
спѧдна I. 5.
 по|с|малѧ *гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. непр.*
 по|с|пѧря *гл. прех. екр. II. 1., тр. по|с|пѧ-*
рямъ III. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср.
по|с|пѧряне.
 по|с|пѧстрия *гл. прех. екр. II. 1., тр. по-*
спѧстривамъ, по|с|пѧстриямъ III. || ~
се гл. непрех.
 по|с|пѧка *гл. прех. екр. I. 7. || ~ се гл. непр.*
 по|с|пѧстя *гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл.*
непрех.
 по|с|пѧчѧля (стар. по|с|пѧчѧля) *гл. прех.*
екр. I. 7. || ~ се гл. непрех.
 по|с|пѧвамъ *гл. непрех. тр. III., екр. по-*
спѧ, сжиц. ср. по|с|пѧване.
 по|с|спѧрамъ *гл. (не)прех. тр. III., екр. по-*
спѧ I. 3. || ~ се гл. непрех.
 по|с|пѧчамъ *гл. прех. тр. III., екр. по|с|пѧ-*
кѧ || ~ се гл. непр., сжиц. ср. по|с|пѧчане.

по|с|плѧшвамъ *гл. прех. тр. III., екр. по-*
 |с|плѧша II. 3. || ~ се гл. непрех.
 по|с|спѧрвамъ *гл. непрх. тр. III., екр. I. по-*
 |спѧря II. 1.; книж. рус.; отъ сжществ.
 спор = разпрѧ; различ. бълг. споръ
 изобилие; да на спори Господь!

по|с|спѧря *гл. непрех. екр. II. 1. нар. отъ*
 споръ = изобилие.

по|с|спѧшѧвамъ *гл. непрех. екр. III., стар.*
сжиц. ср. по|с|спѧшѧване и стар. по|с|спѧ-
шѧние; срв. у|спѧхъ.
 по|с|спѧя *гл. непрех. екр. I. 6. стар.; срв.*
 у|спѧя.

по|с|срамя *гл. прех. екр. II. 1., мкр. по|с|сра-*
 |мямъ, по|с|срамявамъ III. || ~ се гл. непрх.,
 сжиц. ср. р. по|с|срамяване, посрамяне,
 стар. по|с|срамление.

по|с|сребрямъ *гл. прех. тр. III., екр. по|с|сре-*
 |бря II. 1. || ~ се гл. непрех.

по|с|срѧчно *нар.; отъ срѧрокъ.*
 по|с|срѧдъ *предл. нар. || по|с|срѧдникъ сжиц.*
м., жс. р. по|с|срѧдница || по|с|срѧдница
гл. непрех. тр. II. 3. || по|с|срѧднически
прил. м. || по|с|срѧдничество сжиц. ср. р.
 || *по|с|срѧдственъ прил. м. || по|с|срѧдст-*
веность сжиц. жс. || по|с|срѧдствомъ предл.
(нар.), стар. твор. п. ед. ч. || по|с|срѧдству-
вамъ гл. непрех. тр. III.

по|с|срѧщамъ *гл. прех. тр. III., екр. по|с|срѧщ-*
 |на I. 5 || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. по-
 |с|срѧщане, отъ предств. по, съ и кор.
 въ обрѧтение, и зобрѧтение...;
 вжс. срѧща; стб. сѧрѧшта || по|с|срѧщѧчъ
 сжиц. м., жс. по|с|срѧщѧчка.

постъ I. *сжиц. м., мн. стар. по|сти; стб. ПОСТЪ,*
 рус. пост, пол. post, чеш. půst, словен.
 срб.-хрв. post.; кор. и-е; срв. ст. герм.
 гот. fastan, нѣм. fasten 'постя'; гот. sik
 fastan = ПОСТНИ Сѧ; кор. и въ нѣм. fest
 крепкъ, Festung крепость; срв. и арм.
 hast якъ, твърдъ, крепкъ.; постя се
 'стоя твърдъ, въздържамъ се.'...

постъ II. *сжиц. м., мн. постове, чужд.; ит.*
 posto, фр. poste, нѣм. Posten...; отъ лат.
 positum 'поставен'...

по|ста обл. *сжиц. жс. вм. по|стать || по|ставъ*
сжиц. м. || по|става сжиц. жс. || по|ставямъ
гл. прех. тр. III., екр. по|става II. 1. || ~
се гл. непрех., сжиц. ср. по|ставяне.

постѧлъ I. *сжиц. м., обикн. мн. постѧли,*
 ум. постѧлци 'видъ обувки'; рус. обл.
 постѧлы 'сандали', малорус. постѧл, пол.
 postoly, словен. pōstol, срб.-хрв. postō;
 състав. кор. и. е.; срв. санскр. padatalē
 подметки, лат. pastala обувка.

по|стѧлъ II. *прил. м. || по|стѧлъя гл. не-*
 |прех. екр. I. 6. || по|стѧлость сжиц. жс. р.;
 свърз. съ постъ и кор. на гл. стана.

постаментъ *сжиц. м.; кор. лат.*

по|стано́влѣние *сжи. ср.* || по|стано́вѣвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. постановя II. 1* || ~ се *гл. непрех.*
 (по|ста́равамъ *сг. гл. непрех. тр. III., екр. постарая се I. 6. (отъ рус. стараться 'залѣгамъ, грижа се...')*).
 по|ста́рому *нар. (стар. дат. п. ед. ч ср. р.)*.
 по|ста́егна *гл. прех. екрат. I. 5., мкр. постѣгамъ III. и постег(ну)вамъ || ~ се гл. непрех., сжи. ср. постѣгане.*
 по|ста́еля, поста́елка *сжи. ж.* || по|ста́еля *гл. прех. екр. I. 2., мкр. постыламъ III. || ~ се гл. непрех.*
 поста́-енъ, -ни *прил. м.* || поста́ене *сжи. ср. отъ постя; вж. т.*
 по|ста́епен-енъ, -ни *прил. м.* || по|ста́епенно *нар. || постепенность сжи. ж. р.; вж. степенъ.*
 по|ста́игамъ *гл. прех. тр. III., екр. постигна I. 5., сжи. ср. постигане || ~ се гл. непрех. || постижимъ прил. (прич. сег. страд.) м. || постижимость сжи. ж.*
 по|ста́иламъ *гл. прех. тр. III., екр. вж. постеля, сжи. ср. постылане || постылка сжи. ж.*
 по|ста́искамъ *гл. прех. екр. III. и постисна I. 5., мкр. постисквамъ III. || ~ се гл. непр.*
 по|ста́ланъ *прич. мин. страд. м. отъ гл. постеля.*
 поста́ница *сжи. м., ж. постница I. || постница II. сжи. ж. 'кжица, пещера на п.' || постнически прил. м. и нар. || постничество сжи. ср.*
 по|ста́орѣн-енъ, -ни! *прил. м. р. 'страничень'; рус.*
 по|ста́оя *гл. непрех. екр. II. 5., мкр. постоявамъ III., сжи. ср. постояване || постоян-енъ, -ни прил. м. || постоянно нар. || постоянность сжи. ж. || постоянство сжи. ср. || постоянствувамъ глаг. непрех. тр. III.*
 по|ста́радамъ *гл. непрех. екр. III., пострадада I. 6., мкр. пострадавамъ (постраждавамъ) III., сжи. ср. пострадаване.*
 по|ста́рѣлямъ *гл. прех. екр. III.*
 по|ста́рѣсна *гл. прех. екр. I. 5., мкр. зап. пострѣснувамъ, пострѣсвамъ, изт. пострѣскамъ III. || ~ се гл. непрех., сжи. ср. пострѣскане (пострѣсване).*
 по|ста́стригвамъ *гл. прех. тр. III., екр. пострига I. 6., мкр. пострижамъ I. 10. (7) || ~ се гл. непрех., сжи. ср. постригане || постриженъ прич. мин. страд. м. || постриженникъ сжи. м., постриженица.*
 по|ста́строенъ *прич. мин. страд. м. || построение сжи. ср. || построика сжи. ж. || постройка гл. прех. тр. III., екр. построй || ~ се гл. непрех., сжи. ср. построиване.*
 по|ста́стъепен-енъ, -ни *прил. м.; вж. постепененъ.*
 по|ста́тъегамъ *гл. прех. тр. III., екр. постѣгна I. 5. || ~ се гл. непрех.*

постя *гл. непрех. тр. II. 1.; вж. постъ I.*
 по|ста́тъль *сжи. м. || постѣпка сжи. ж. р. || постѣп-вамъ, -ямъ гл. непрех. тр. III., екр. постѣпа II. 1., сжи. ср. постѣпване.*
 по|ста́тъветвамъ *гл. прех. екр. III. || ~ се гл. взаим.*
 по|ста́тъживявамъ *гл. прех. тр. III., екр. постъживя II. 1. || ~ се гл. непрех.*
 по|ста́търна *гл. непрех. екр. I. 5., мкр. постърнувамъ III., сжи. ср. постърнуване || постърналь прил. (прич. мин. действ.) м.; кор. навѣрно сроденъ съ праслав. *ser- въ рус. обл. серен 'гололедица, поледица', ст. рус. прилаг. серень 'бѣль'; стб. срѣнь 'бѣль', словенски sgr̃en 'иней, скрежъ, първи снѣгъ', чеш. sřin, sřin ледъ по клонове на дървета, пол. śrzop, śron, szron иней... и т. н.; срав. лит. šarnà иней, šerkšnas свѣтлосивъ, лет. seršns, seršna скрежъ, serksnis поледица..., арм. saṙn ледъ, ст. сканд. hjarn твърдо замръзналъ купъ снѣгъ и т. н.*
 по|ста́тъскамъ *гл. непрех. екр. III.*
 по|ста́тъвъ *сжи. м., отъ гл. съ я || постъвамъ гл. прех. мкр. III. || ~ се гл. непрех.*
 по|ста́тъгамъ *гл. непрех. тр. III., екр. постѣгна.*
 по|ста́тъжъ *сжи. м. || постѣжъ гл. прех. екр. I. 7. || постѣжливче сжи. ср., иначе постѣжена трева ж. или постѣжено билъе ср.*
 по|ста́тъжъ *гл. прех. екр. II. 1., тр. постъжъвамъ (постъжывамъ) III., сжи. ср. постъжъване (постъжыване) и старин. постъжъвание || постъжителъ сжи. м. || постъжъ гл. прех. екр. II. 1., тр. постъжъвамъ III., сжи. ср. постъжване.*
 по|ста́тъся *гл. прех. екр. I., мкр. постъсвамъ || ~ се гл. непрех., сжи. ср. постъсване.*
 по|ста́тъть *сжи. м., ум. потецъ; стб. ПОТЪ, пол. чеш. словен. сръб.-хрв. pot; др. отгласна степенъ на кор. въ гл. пѣка (предслав. *pok-to-s); сравненията съ гл. пия и съ гръц. potamós рѣка, Poseidōn не сж. яко приемливи.*
 по|ста́тъ-енъ, -йни *прил. м. || по таявамъ, потаявамъ, потаямъ гл. прех. тр. III., екр. потая II. 1. || ~ се гл. непрех. || потайникъ сжи. м. || потайниче сжи. ср. || потайно нар. || потайность сжи. ж.*
 по|ста́тънцувамъ *гл. непр. екр. III.; кор. нѣм. по|та́пямъ гл. прех. тр. III., екр. потопя II. 1. || ~ се гл. непрех. || потаппникъ сжи. м. потасий сжи. м. || поташъ сжи. м.; кор. френ. нѣм. . .*
 по|ста́тъвърдявамъ и потвърждавамъ *глагол. прех. тр. III., екр. потвърдя II. 1. || ~ се гл. непрех., сжи. ср. потвърдяване, потвърждаване; старин. потвърждение || потвърдител-енъ, -ни прил. м.*
 по|ста́тъглямъ *гл. (не)прех. тр. III., екр. потѣгля II. 1. || ~ се гл. непрех. || потѣглица сжи. ж.*

- по|тѣгна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. потѣгнувамъ съкрат. потѣгвамъ зап.; изт. потѣгамъ III. || ~ се *гл.* непр., *сжц. ср.* потѣгнуване, потѣгане; *срав.* с|тегна.
- по|тека́ *гл.* непрех. екр. I. 7., мкр. потичамъ III. || потекло́ *сжц. ср.*
- по|т-ень, -ни *прил. м.* || потѣне *сжц. ср.* отъ *гл.* потя се; *вж.* потъ.
- по|тера (по|теря) *сжц. жс.*; кор. въ *глагол.* бълг. обл. терамъ 'гоня', сѣрб.-хърв. tjerati, берати; кор. *ter-: *toг-...; *срав.* рус. торопить 'карамъ нѣкого да бърза', торопиться 'бързамъ', тороп 'бързина' торопливо 'бързо...'. || потѣр-вамъ, потѣрямъ *гл.* обл. прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || потѣраджия *сжц. м.* (наст. тур.).
- по|тикъ *сжц. м.* (<подтикъ, *срав.* под|буждамъ, под|бождамъ...) || потиквамъ *глагол.* прех. тр. III., екрат. потикна I. 5., мкр. потикнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* потик(ну)ване.
- по|тира *сжц. жс.* обл. *вж.* потеря || потирвамъ *гл.* прех. тр. III., *вжс.* потервамъ; *срав.* на|тирвамъ; екр. потира II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|тиръ *сжц. м.*; стб. потиръ, рус. потир; отъ н. грѣц. potir(ion) (ti съ η „ета“ > н. гр. i), кор. въ пия, поя, грѣц. ríno и p nō, лат. rōculum чаша, санскр. pātram и т. н.
- по|тисвамъ, по|тискамъ *гл.* прех. тр. III., екр. потисна I. 5., мкр. усл. потиснувамъ, *сжц. ср.* потискане || потисникъ *сжц. м. р., жс.* потисница || потиснически *прил. м. и нар.* || потисничество *сжц. ср.*; кор. тис- (тиск-); др. отгл. степ. тѣс-, *вж.* при|тѣснявамъ...
- по|тихомъ *нар. стар.*
- по|тичамъ I.-II. *гл.* непрех. екр. III., екр. потекá I. 7., мкр. усл. потичвамъ III.
- по|тливъ *прил. м. р.* отъ потъ || потливость *сжц. жс.*
- по|товарвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|товаря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|товарване.
- по|токъ (обл. стар. по|токъ) *сжц. м., ум. ср.* потѣче, потѣченце; др. отгл. степ. на кор. въ *гл.* тека.
- по|тѣмѣць и по|тѣмъкъ *сжц. м., мн.* по|тѣмци; рус. потомок, пол. чеш. potomek; *срав.* нар. стб. по|томъ, рус. по|томъ 'после' т. е. 'следъ, подиръ това' отъ предл. по и мѣст. пад. ед. ч. отъ показ. мѣст. тъ, ср. р. то; потомъкъ е: (който иде) 'по това' (поколѣние) или 'следъ това' изобщо || потѣмство *сжц. ср.*; рус. потѣмство, пол. potomstwo, чеш. potomstvo...
- по|тѣнь *сжц. м., умал. м.* по|тѣнець, ум. ср. по|тѣнче = тур. 'таванъ'; *срав.* рус. при|тѣн 'скривалище, свѣрталище'; кор.
- *ten-: *top- навѣрно въ об. слав. *гл.* ТАН 'отсичам...'; словен. natoп 'мѣсто предъ кмжата за сѣчене дърва', пол. обл. natoп, „gdzie się drzewo rąbie“, natonie, naciunie = drewnitnia, drwalnia...
- по|топъ *сжц. м.* || по|топявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|топя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* по|топяване; кор. об. слав. въ топя; *срав.* рус. топъ *сжц. ж.* 'затѣнливо мѣсто, мочуръ'; *вж.* *гл.* непрех. тѣна, потѣна, потѣвамъ, рус. тонуть 'потѣвамъ'...; производ.: до|по|топенъ, пред|по|топенъ. (отъ *top-*na*) || по|топень, -ни *прил. м.*
- по|точа́ *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. потѣчвамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || по|точе́ *сжц. ср. р.* ум. отъ потокъ.
- по|трайвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|трая I. 11., *сжц. ср.* по|трайване.
- по|тракамъ *гл.* (не)прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|тревожа́ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. потревѣжвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|трепѣвамъ (по|трепѣрямъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. по|трепѣра I. 9., *сжц. ср. р.* по|трепѣрване || по|трепна́ *гл.* непрех. екр. I. 5.
- по|тресъ́ *сжц. м.* || по|треса́ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. по|трѣсвамъ (по|трѣсявамъ) III., || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* потрѣсване || по|трѣс-ень, -ни *прил. м.* || по|трѣсность *сжц. жс.* || по|трѣсеніе *сжц. ср.* || по|трѣсяващъ *прич.* сег. действ. м. (по рус. влияние „потресяющъ“).
- по|трѣтамъ, по|трѣтямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|трѣта II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|трѣтяне (по|трѣтване); *вж.* трети.
- по|трѣщя́ *гл.* непрех. екр. II. 4., мкр. потрѣщивамъ III.; кор. *вж.* трѣсъкъ, трѣскамъ.
- по|тривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|трия I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|триване.
- по|тропамъ *гл.* непрех. екр. III. и ум. по|тропна I. 5., мкр. по|тропнувамъ III. || по|тропкамъ *гл.* непрех. екр. III. ум. *гал.* || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|тропване.
- по|трошá *гл.* прех. екр. II. 3., тр. по|трошавамъ (по|трошвамъ) III. || ~ *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|трошаване.
- по|трудвамъ се, по|трудямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. по|трудя се II. 1.
- по|трѣгвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|трѣгна I. 5., мкр. по|трѣгнувамъ III.
- по|трѣпвамъ (по|трѣпнувамъ) *гл.* непрех. тр. III., екр. по|трѣпна I. 5., *сжц. ср.* по|трѣп(ну)ване.
- по|трѣсвамъ (потѣрсямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|трѣрса II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|трѣрса ми се *гл.* 3-лич. тр. III.
- по|трѣба́ *сжц. жс.* || по|трѣб-ень, -ни *прил. м.* || по|трѣбитель *сжц. м.* за лат. 'консу-

- маторъ', *жс.* по|трѣ|бителка || потрѣб|тел-енъ, -ни *прил. м.* 'консумативенъ' || потрѣб|ителски *прил. м.* || потрѣб|ител-ность *сжц. жс.* 'консумативность' || потрѣб|леніе *сжц. ср.* за чужд. 'консумация' || потрѣб|явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|трѣб|я II. 1. || ~ се *гл.* непрх., *сжц. ср.* потрѣб|яване || потрѣб|ность *сжц. жс.* по|трѣб|я *гл.* непрех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|вамъ, поту|лямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ту|ля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|ту|ляне.
- по|ту|пвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ту|пна I. 5., ум. по|ту|пкамъ III. || ~ се *гл.* непр. по|ту|рвамъ *гл.* непрех. тр. III.; *вж.* по|ту|рямъ.
- поту|ри *сжц. мн.*; тур. *potur.*
- по|ту|рнѣкъ, по|ту|рнѣкъ *сжц. м., жс.* по|ту|рнѣчка, по|ту|рнѣчка или по|ту|рнѣя, *ср.* ум. по|ту|рнѣче, по|ту|рнѣче и по|ту|рнѣче || потурнѣшки (потурнѣшки) *прил. м. и нар.* || по|ту|рски *нар.* || по|ту|рч-вамъ се (по|ту|рчамъ се) *гл.* прех. тр. III., екр. по|ту|рча се II. 3., *сжц. ср.* по|ту|рчване
- по|ту|рямъ, по|ту|рвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|ту|ря II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* по|ту|р-яне, -ване.
- по|ту|шѣвамъ (по|ту|швамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|ту|шѣ II. 3. || ~ се *гл.* непрх., *сжц. ср.* по|ту|шѣване (по|ту|шване).
- по|тъ|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|тъ|на I. 5., мкр. по|тъ|нувамъ (по|тъ|нвамъ), *сжц. ср.* по|тъ|ване.
- по|тъ|кѣ *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. усл. по|тъ|кѣвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|тъ|кѣямъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|тъ|кѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|тъ|кѣяване.
- по|тъ|мнѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. по|тъ|мнѣя I. 6., || по|тъ|мнѣя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|тъ|мнѣямъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|тъ|мнѣване (отъ непрех.), по|тъ|мнѣване (отъ прех.).
- потѣ|на *гл.* непрех. *вж.* по|тъ|вамъ.
- по|тъ|нно *нар.*
- по|тъ|пкѣвамъ, по|тъ|пкѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|тъ|пча I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|тъ|пкѣване.
- по|тъ|рпѣя *гл.* (не)прех. екр. II. 3., тр. по|тъ|рпѣямъ III., || ~ се *гл.* непрех.
- потѣ|рся I. *гл.* прех. екр. II. 1. || II. потѣ|рся (потрѣ|сва) ми се *гл.* 3-олнч. непрх. III., екр. потѣ|рся ми се II. 1.
- по|тъ|рѣзѣвамъ и по|тъ|рѣзѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|тъ|рѣзѣ, по|тъ|рѣзѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || по|тъ|рѣзѣ *гл.* прех. екр. I. 9., тр. по|тъ|рѣзѣмъ (по|тъ|рѣзѣвамъ) III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|тъ|гѣмъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|тъ|гѣна || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* по|тъ|гѣне.
- потѣ|се *гл.* непрех. тр. II. 1.; *вж.* по|тъ|.
- по|тъ|жѣ|вамъ *гл.* непрех. екр. III. || по|тъ|жѣ| *гл.* непрех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|б|истря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|б|ія *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|бодѣ *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|гѣ|дя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|гѣ|сна *гл.* непрех. екр. I. 5. || по|ту|гѣ|ся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|гѣ|дѣ|дя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|гнѣ|я *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|ту|годѣ *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
- по|ту|гостѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|гой *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|грѣ|жа се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- по|ту|дѣ|рѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. *вж.* удѣ|рѣ|тъ; кор. и.-е. *dēg- : *dōg- : *dēg- : *dōg- ...
- по|ту|дрѣ|скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрх.; „кор.“ дрѣ|с|к-, разширение на дер...
- по|ту|жѣ|у|ля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|зрѣ|я *гл.* непрех. екр. I. 6.
- по|ту|ка *сжц. жс.*; *срав.* на|у|ка; кор. ук-вѣ|уча...
- по|ту|кадѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|кѣ|ля|ямъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|кѣ|пя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|корѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|красѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|кротѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|маломощѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|малѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|мѣ|цамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|милостивѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|ми|рѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|мнѣ|я *гл.* непрех. екр. I. 6., тр. по|ту|мнѣ|вамъ III, *сжц. ср.* по|ту|мнѣ|ване.
- по|ту|мѣ|крѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|морѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|мѣ|ся *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|несѣ|се *гл.* непрех. екр. I. 7.
- по|ту|пѣ|зѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|плѣ|ша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|плѣ|скамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|пой *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|прѣ|вѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. усл. по|ту|прѣ|вѣ|ямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|пращѣ|я *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- по|ту|предѣ|я *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непр.
- по|ту|прѣ|скамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.

поу|пуша *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непр.
 поу|пушна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непр.
 поу|редя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 поу|ригна *се гл.* непрех. екр. I. 5.
 поу|рочасамъ *гл.* (не)прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех.
 поу|свой *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 поу|силя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 поу|скоря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 поу|сладя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 поу|слушамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 поу|смиря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 поу|смйхна *се гл.* непрех. екр. I. 5.
 поу|спокою *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 поу|страшя *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 поу|строй *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 поу|суча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* непр.
 поу|съмня *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 поу|сѣтя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 поу|талбжа *гл.* прех. екр. II. 1. (3). || ~ *се гл.* непрех.
 поу|тѣп-я (-а) *гл.* прех. екр. I. 9. и поу|тѣпамъ III. || ~ *се гл.* непрех.
 поу|тешя *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех.
 поу|тихвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. поу|тихна I. 5., мкр. усл. поу|тихнувамъ III.
 поу|тѣпча *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* непр.
 поу|хяпя *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ *се гл.* непр.
 поу|хйла *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 поу|ча *гл.* прех. екр. II. 3., мкр. поу|чявамъ (поу|чвамъ) III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* поу|чяване (поу|чване), старин. поу|чѣние || поу|чител-ень, -ни *прил. м.* || поу|читель *сжц. м., ж.* поу|чителка || поу|чителски *прил. м.* || поу|чителство *сжц. ср.*
 поу|шия *гл.* прех. екр. I. 6., тр. поу|шивамъ III. || ~ *се гл.* непрех.
 поу|шърбя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех.
 по|философствувамъ *гл.* непрех. екр. III.
 по|хабъ *сжц. м.* || по|хаба *сжц. ж.* || по|хабьявамъ (по|хабвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. по|хабя II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|хабяване || по|хаб-ень, -ни I. *прил. м.* || по|хабѣнь *прич. мин. стр. м.* || по|хабѣность *сжц. ж.*
 по|хапвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. по|хапна I. 5., мкр. по|хапнувамъ III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|хапване || по|хапка *сжц. ж.*
 по|хярча *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|хярчвамъ III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|хярчване.
 по|хваля и по|хваля *сжц. ж.*, ум. по|хвалыца || по|хвал-ень, -ни *прил. м.* || по|хвално *нар.* || по|хвалникъ *сжц. м.* 'самохвалець', *ж.* по|хвалница || по|хваля *гл.* прех. екр. II. 1., тр. по|хвалявамъ,

по|хвалямъ III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|хваляване, по|хваляне.
 по|хвана *гл.* прех. екр. I. 5., старин. обл. похвѣта II. 1., тр. по|хвѣщамъ (по|хвѣтамъ) III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* по|хвѣщане || по|хвѣтъ *сжц. м.* || по|хвѣт-ень, -ни *прил. м.* || похвѣтность *сжц. ж.*
 по|хититель *сжц. м. р., ж.* по|хитителька || по|хитывамъ (по|хищывамъ) *гл.* прех. тр. III., старин. книж. екр. по|хитя II. 1., *сжц. ср.* по|хищыване и стар. по|хищѣние; кор. х и т-, стб. по|хыт-, друга отгласна степень хват-; *вж.* хищ-никъ: хващ-амъ...
 по|хлѣнча *гл.* непрех. екр. II. 1. (3).
 по|хлѣпвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. по|хлѣпамъ III., ум. похлѣпна I. 5. || ~ *се гл.* непреход.
 похлупакъ *сжц. м., ж.* похлѣпка, ум. похлѣпчица, *сжц. ум. ср.* похлупаче || по|хлѣпвамъ, по|хлѣпямъ *гл.* прех. тр. III., екр. похлѣпя II. 1. || ~ *се гл.* непрех. *сжц. ср. р.* похлѣп-ване, -яне || похлѣпци *сжц. м.* мн. 'заstrузи, гаванки'.
 по|ходъ *сжц. м.* народ. (и по|ходъ книж.) || по|ходывамъ, по|ходывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. похѣдя II. 1., *сжц. ср.* по|ходване, по|ходване || по|ход-ень, -ни *прил. м.* || по|ходѣние *сжц. ср.* старин. || по|ходѣжникъ *сжц. м.*
 по|хобкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непр.
 по|хоть *сжц. ж.*; стб. по|хоть, рус. по|хоть... || по|хот-ень, -ни *прил. м.* || по|хотливъ *прил. м.* || по|хотливость *сжц. ж.* || по|хѣтность *сжц. ж. р.*; кор. хот-'искамы, (и)ща, желая' въ стб. хотѣти, хоштѣ и хъштѣ, новобъл. гл. ща, сжц. щѣние, по щѣвка...
 по|хрѣня *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непреход.
 по|хрѣча *гл.* прех. екр. I. 10. (II. 3).
 по|хрѣпя *гл.* прех. екр. II. 1.
 по|хрѣпамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|хрѣскамъ *гл.* прех. екр. III.
 по|хта *сжц. ж.* 'охота', лат. 'апетитъ'; отъ былг. въ румѣн. (влаш.) poftă; кор. стбъл. хѣт-: хот- въ хотѣти: хъштѣ; *срав.* по|хоть || по|хти ми *се гл.* 3-олич. екр. II. 2. || по|хтѣнка *сжц. ж.* 'поревка' и пощѣнка (щ вм. хѣт- (хт) подъ влияние на гл. ща, шешъ < хъштѣ, хъштѣши...)
 по|хула *сжц. ж.* || по|хульвамъ, по|хуляемъ *гл.* прех. тр. III., екр. похуля II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* похуль-ване, -яне.
 по|хъ! *межд.* (предъ хората похъ-похъ!, у дома охъ-охъ!).
 по|цапамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непр.
 по|царувамъ *гл.* прех. екр. III.

поцвиля *гл.* непрех. екр. II. 1.
 поцедя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 поцѣпя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 поциганя *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 поцицама *гл.* прех. екр. III.
 поцукна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 поцъвтѣя *гл.* непрех. екр. II. 2.
 поцъркамъ *гл.* (не)прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 поцѣля, поцѣря *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 почакъ *сжиц. м.* || почакама *гл.* (не)прх. екр. III., тр. почакама *1.1.* || ~ се *гл.* непр., *сжиц. ср. р.* почакаване..
 почва *сжиц. ж.*, рус. почва; мисли се, че е отъ *подъшва; *срав.* рус. обл. почва = 'подошва', т. е. стъпало, ходило; *срв.* и чеш. рошев *м.* и роѣва *ж.* = рус. подошва; *вж.* подъ; възможно е и и.-е. *ро-к-, смекч. слав. *поч- отъ предслав. *ро- (грц. аро...) и *-к(о)-; *срав.* опакъ; стбъл. пакы... арм. haka 'противо-...' || почвенъ *прил. м.* || почвознание *сжиц. ср.*
 почвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. почна I. 5., мкр. почнувамъ; кор. стб. чън- : чм- въ **поуатн:** поуънж || ~ се *гл.* непрех.; *срав.* за|чена, на|чена: починъ, на|чинание..
 почекъ *сжиц. м.* (обл. зап.); *вж.* почакъ.
 почена *гл.* прех. екр. I. 5.; *вж.* почвамъ, починамаъ.
 почервенѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 почервя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 почеркъ *сжиц. м.*; рус. почерк.; кор. черк-, успор. къмъ черт- < чърт-, стбъл. ұртатн, нб. черта, старин. чърта..
 почернѣя *гл.* непрех. окр. I. 6. || почерня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх.
 почерпвамъ, почерпяма *гл.* прех. тр. усл. III., екр. почерпя II. 1. || ~ се *гл.* непрх., *сжиц. ср.* почерпване, почерпяне.
 почесвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. почеса I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* почесване.
 почестъ *сжиц. ж.* || почестяма *гл.* прех. тр. III. 'почерпяма за почестъ'.
 почитать *сжиц. ж.* (и почета *м.*), обикн. почитамъ *сжиц. ж.* подъ влияние на гл. почитамъ || почета *гл.* прех. екр. I. 8., тр. почитамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || почетенъ, -ни I. *прил. м.* || почетенъ II. *прич.* мин. стр. м.
 почетькъ *сжиц. м.* = рус. 'начало'; кор. стб. чм-, н. б. че(н)-; *срв.* на|чена, наченки, начевамаъ... начинание..
 почивамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. почина I. 5., *сжиц. ср.* почиване || почивалище *сжиц. ср.* вм. чужд. „почивна станция“ || почивенъ, -ни *прил. м.* || почивь *сжиц. м.* || почивка *сжиц. ж.*; кор. общ.-слав. чи-; др. отгл. степ. -кой; *срав.* по-чи-

вамъ: по|кой || почивши (почившъ) *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* книж. стар. = починалъ.
 починама *гл.* прех. тр. III., екр. почена и почна I. 5. (мин. свърш. старин. поче хъ); *вж.* почевама || починъ *сжиц. м.* за чужд. 'инициатива' (отъ лат. initium 'начало, почетькъ').
 починки *сжиц. мн. ж.* обл. 'трици'..
 почивствама *гл.* прех. тр. III., екр. почистя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* почивстване.
 почитамъ *гл.* прех. тр. III || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* почитане и стар. почитание || почитаема *прич.* сег. стр. *м.* || почитать *сжиц. м.* и *ж.* почитать; *вж.* почетъ || почитатель *сжиц. м.*, *ж.* почитателька.
 почна *гл.* прех. екр. I. 5., отъ старобълг. по уънж, *вж.* почена, починамаъ, починъ, мкрат. почнувамъ, скжсено почвамъ III.; стб. кор. уън- гласи чен- подъ ударение, инакъ остава само чн- || ~ се *гл.* непрех.
 почитение *сжиц. ср.*, стб. по уѣтене, рус. почитение; кор. чт- вм. чѣт-; *вж.* по|четъ; по|читамъ || почитенъ *прил. м.*, въ сжщность прич. мин. страд. отъ стб. гл. по уѣтж 'почета'.
 почитѣ *нар.*, рус. почит; отъ общослав. стбълг. по|чѣти (екр. гл. почѣтж 'почета') 'смѣтай' — 'речи, току-речи'.
 почивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. почива I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 почивствувамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 почивуда *сжиц. ж.* || почивудамъ *гл.* прех. екр. тр. III., екр. почивуда II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* почивудване, почивудица, почивудица *сжиц. ж.* и почивудище *сжиц. ср.* || почивуденъ, -ни *прил. м. р.* || почивуденъ, почивудени *прич.* мин. стр. *м.*
 почивкамъ *гл.* (не)прех. тр. мкр. III., екр. почивкамъ III. и ум. почивкна I. 5., мкр. почивкувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 пошь *сжиц. м.*, ум. *ср.* пошьче (обл. по|чече); тур.
 пошавнувамъ *гл.* непрех. мкр. тр. III., екр. пошавамъ III., ум. пошавна I. 5.
 пошегувамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 пошепна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. пошепнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 пошепамъ *гл.* непрех. екр. III.
 пошивамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. пошива I. 6., || пошивя *сжиц. ж.* обл. 'гжжва, чалма' || пошили I *прил. м.*; книж., отъ рус. пошлый; прил.—прич. пошьль, както прошлый 'миналъ'.. || пошло *нар.*, рус. || пошлость *сжиц. ж.* за чужд. 'тривиальность'.
 пошлякамъ *гл.* непрех. екр. III.; етимол. необясн.

пошмуля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.
 пошүшна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непр.
 пошѣтамъ *гл.* непрех. екр. III.
 поща *сжц. ж.*, рус. почта; отъ зап. европ.
 (фр. poste, нѣм. Post, итал. posta... <
 лат. posita 'поставени'); *вжс.* постъ.
 пощавя *гл.* прех. екр. II. 1.
 пощадѣа *сжц. ж.*, рус. пощада; кор. об.
 слав. стб. штѣд- (*skend-) 'жаля... пестя',
 сър.-хрв. šteditiona 'спестовна каса',
 др. степ. на кор. въ о|с к жд-енъ (*skond-).
 пощаджия *сжц. м.* (настав. тур.); *вжс.* поща.
 пощадя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* глаг.
 непрех.; *вжс.* гл. щ а д я || пощадявамъ III.
 пощалибнъ *сжц. м.*, фр. нѣм. postillon
вжс. сжц. поща || пощенски *прил. м.*
 пощипвамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.*
 непрех. || пощипкъ *сжц. м.*
 пощобнар.; по-що—за-що 'за колкото и да е'.
 пощръкльль *прич.* мин. действ. (*прил. м.*)
 || пощръклья *гл.* непрех. екр. I. 6.
 пощурамъ *се гл.* непрех. екр. III. || по-
 щурѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 пощѣва ми *се гл.* 3-олич. тр. III. || пощѣвка,
 пощѣнна *сжц. ж.*; кор. въ гл. щ а м, мин.
 св. щ ѣ х ѣ < стб. хъштѣ, хътѣхъ,
 рус. хотѣть, хочѣ.
 пощя („поща“) *гл.* перх. тр. I. 10.; *вжс.*
 поскамъ; *срав.* лат. posco 'искамъ,
 ища'. || ~ *се гл.* непрех.
 поя *гл.* прех. тр. II. 1.; кор. по й, др. отгл.
 степ. въ п и я.
 (поя, обл. поёмъ *гл.* стар. прех. тр. I. 6.
 вм. стб. поёмъ 'пѣя', рус. пою, неопред.
 нач. пѣ-ть).
 поява *сжц. ж.* || появявамъ *се гл.* непрх.
 тр. III., екр. появъ *се* II. 1., *сжц. ср.* по-
 явяване и стар. появление.
 поядамъ, поядвамъ, пояждамъ *глаг.*
 прех. тр. III., екр. пояъм I. 8. || ~ *се гл.*
 непрех. || пояд(в)ане, пояждане *сжц. ср.*
 поядбсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. поядб-
 самъ III. || ~ *се гл.* непрх. || поядъ *нар.*
 на п. 'на пукъ, на инатъ'.
 пояздя *гл.* (не)прех. екр. II. 1.
 поясъ *сжц. м. р.*, ум. *ср. р.* поясче; стб.
 поасъ, рус. пояс, пол. pas, чеш. pás, сло-
 вен. сръб.-хрв. pojas, pás.; об.-слав. по-
 яс-ъ, предст. по- и кор. яс-ъ; *срав.* зенд.
 yāsta- опасанъ, грч. zōstós, лит. jūsta по-
 ясь, jū'siu, jū'smi опасвамъ, лет. jūst, гр.
 zōpē поясъ (отъ гръц. въ бълг. книж.
 зона и прост. обл. зунка, зунца. 'д-
 жга — Богородиченъ поясъ'...). || поя-
 с-енъ, -ни *прил. м.*
 поясненіе *сжц. ср.*; *вжс.* кор. въ прилаг.
 ясенъ, ясни || пояснитель *сжц. м.*, *жс.*
 пояснителька || пояснител-енъ, -ни *прил. м.*
 || пояснителство *сжц. ср.*
 поясница *сжц. жс.*; *вжс.* поясъ || поясни-
 чаръ *сжц. м.*

поята *сжц. жс.* обл. прост. 'кошара'; въ
 слав. по алб.-рум. звукови закони отъ
 прост. лат. palat(i)a; *вжс.* палатъ || по-
 ятица *сжц. жс.* ум.
 пра- представка въ множество съставни
 имена за предци и родство отъ твърде
 отдалечено време: прѣ|баба, прѣ|дѣдо,
вжс. и.-е. кор. *рго- съ дълго или кжсо о
 прѣ|дѣди, прѣ|внукъ...; стб. прѣдѣдъ,
 прѣдотыи и под.; отговаря на нѣм. Uг-;
 (и.-е *ргō > об.-слав. пра-: предст. пр о
 съ кжсо о; *срав.* лит. rgō, лат. rgō, rgōd.);
вжс. и правъ || прѣ|баба *сжц. жс.* || прѣ-
 бабинъ *прил. м.*
 прѣвъ *прил. м.*, ум. прѣвич-къ, -ки и
 прѣвинки; стб. прѣкъ, рус. прѣвый, пол.
 prawy, чеш. pravý, сръб.-хрв. prav.; кор.
 въ и.-е. предст. *ргō-: *рго- и наставка
 *wo (и.-е. *ргō-wo-s); *срав.* лат. rgōbus
 честенъ, добъръ..., лет. rgāvs, rgāvs зна-
 чителенъ, 'какъвто трѣбва да бжде'.
 || прѣвата *нар.* (вин. твор. п. ед. ч. ж. р).
 || прѣвачъ (прѣвачъ) *сжц. м.* 'който по-
 правя изкълчено'. || прѣвѣда, прѣвѣдина
сжц. жс., ум. *жс.* прѣвѣдица, прѣвѣдичка,
 прѣвинка || прѣвѣвъ *прил. м.* || прѣвѣ-
 диво *нар.* || прѣвѣдлюбивъ *прил. м. р.*
 || прѣвѣдлюбѣе *сжц. м.*, *жс.* прѣвѣдо-
 любка || прѣвѣдолубивость *сжц. жс. р.*
 || прѣвѣдлюбие *сжц. ср.* || прѣвѣдо|подѣб-
 енъ, -ни *прил. м.* || прѣвѣдо|подѣбие *сжц.*
ср. || прѣвѣдо|подѣбность *сжц. жс.* || прѣ-
 вед-енъ, -ни *прил. м.* || прѣвѣдникъ *сжц.*
м., *жс.* прѣвѣдница || прѣвѣдность *сжц. жс.*
 прѣв-енъ, -ни I. *прил. м.* отъ право.
 прѣвенъ II. *прич.* мин. стр. м. отъ права
 || прѣвене *сжц. ср.* || прѣвѣць, прѣвѣлецъ
сжц. м. р. || прѣвил-енъ, -ни *прил. м. р.*
 || прѣвило *сжц. ср.*, ум. прѣвилце || прѣ-
 вѣило *сжц. ср.*, наст. -ило твърде раз-
 простр. || прѣвилникъ *сжц. м.* || прѣвил-
 ность *сжц. жс.* || прѣвина, прѣвица *сжц. жс.*
 || прѣвѣтелство *сжц. ср.* || прѣвѣтелственъ
прил. м. || прѣвичката, прѣвичко *нар.* ум.
 || прѣвини („прѣвенъ“) *прил. м.* 'отъ, на, по
 право'; *срав.* и правови || прѣвникъ
сжц. м. за лат. (съ гръц. наст.) 'юристъ'
 || прѣвнически *прил. м.* 'юридически'
 || прѣвничество *сжц. ср.*
 прѣвнукъ *сжц. м.*, *жс.* прѣвнучка, прѣвну-
 кѣня, ум. *ср.* прѣвнуче, ум. отъ ум. прѣ-
 внученце.
 прѣво *сжц. ср.* и *нар.* || прѣвовъ *прил. м.*
 правовъ редъ. || прѣво|вѣдение *сжц. ср.*
 || прѣво|вѣдецъ *сжц. м.* 'юристъ' || прѣво-
 вѣр-енъ, -ни *прил. м.* || прѣво|вѣр-ецъ, мн.
 -ци *сжц. м.*, *жс.* прѣво|вѣрка || прѣво|вѣ-
 рие *сжц. ср.* || прѣво|душенъ, -ни *прил. м.*
 || прѣво|душие *сжц. ср.* || прѣво|крѣли
прил. м., грч. Orthoptera || прѣво|лин-ѣенъ
 -ѣйни *прил. м.* || прѣво|линѣйность *сжц.*

жс. || право|писъ *сщц. м.* || право|писаніе *сщц. ср.* || право|пис-енъ, -сни *прил. м.* || право|рогъ *прил. м.* || право|слав-енъ, -вни *прил. м.* || право|славие *сщц. ср.* || право|способ-енъ, -ни *прил. м.* || право|способнoсть *сщц. жс.* || право|сждъ *сщц. м.* || право|сжд-енъ, -ни *прил. м.* || право|сждіе *сщц. ср.* || право|сжд-ность *сщц. жс.* || правотá *сщц. жс.* || право|жгъл-енъ, -ни *прил. м. р.* || право|жгълникъ *сщц. м.* || правáя *гл. прех. тр. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*

прагъ *сщц. м., ум. ср.* прагче и пражé; стб. прагъ, рус. порог, пол. próg, чеш. práh, práh, словен. срб.-хрв. prag.; отъ сщциа кор. е името на гр. Прага, чеш. Praha, нѣм. Prag; кор. и.-е. *rog- : *reg- : *rǵ- въ за|пра, с|пра: поря: пѣр-ти на...; настав. -гъ, (праслав. *rog-go-s); *срав.* лит. régas лодка, ст. сканд. fogkr дѣрво, кривакъ, тояга, лат. porta 'врата' portus пристанище...

прагматически *прил. м.;* кор. гръц. пра́дѣдо, пра́дѣдъ, пра́дѣдá *сщц. м., мн. пра́дѣди (пра́дѣдовци)* || пра́дѣ-довъ пра́дѣдовски *прил. м.*

пража *гл. прех. тр. II. 1.* || пражень *прич. мин. стр. м.;* *вж.* пѣр жа.

праждосвамъ *глагол. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.;* *вж.* и прѣждосвамъ се.

празъ I. *сщц. м.* (член. празъть и празъть) 'прази лукъ'; грц. práson; *вж.* и п р а с а.

празъ II. *сщц. м.* 'нескопенъ овень'; стб.

празъ, рус. пороз, словен. срб.-хрв. prag; *срав.* хол. varken свиня, англос. fear, ст. вис. нѣм. fargo, нѣм. fage бикъ; гръц. πρῶζ (поет.), πρῶζι юнецъ, юница, санскр. pṛthuka-s., негли и лат. pagio раждамъ.

(празд-енъ, -ни), обикн. праз-енъ, -ни *прил. м.:* стб. празднъ, рус. отъ стб.

праздний, рус. народ. порожний, пол. prózny, чеш. prázdny, словен. prazden, срб.-хрв. prazan; необяс. достат. || праз(д)-нене *сщц. ср.* отъ гл. праздня || праз(д)-ненство *сщц. ср.* || празникъ (праздникъ) *сщц. м.* || празднич-енъ, -ни *прил. м. р.*

|| праз(д)нинá *сщц. жс.* || праздно|гла-в-ецъ, мн. -ци *сщц. м. р.* || праз(д)но-главски *прил. м. и нар.* || праздно|скитане *сщц. ср.* || праздно|скитáл-ецъ, мн. -ци, праздно|скитникъ *сщц. жс.* || праздно|скиташъ се *прич. сег. дейст. м. р.* (неправильно „праз(д)носкитающъ се“) || праздно|слóб-енъ, -ни *прил. м.* || праз-

дно|слóб-ецъ, мн. -ци *сщц. м.* || празд-но|слóбие *сщц. ср.* || празд|нотá *сщц. жс.* || празднувамъ *гл. (не)прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех., сщц. ср. р.* праз(д)нуване || праздня *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ се *гл. непр.*

прази-лукъ, празъ-лукъ *сщц. м.;* *вж.* празъ I. и праса.

практикъ *сщц. м.* || практика *сщц. жс. р.;* кор. гръц. || практикáнтъ *сщц. м. р., жс.* практикáнтка || практич-енъ, -ни *прил. м.* || практически *прил. м. и нареч.;* гръц. praktikós, гл. práttó действувамъ, работя, правя... || практикувамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех....*

праматáръ, -инъ *сщц. м.,* произв. отъ н. грц. prá(?)mata нѣща. ; pra(g)matia (i < ei) 'стока, дребни работи за проданъ...'; prá ta 'нѣщо, работа... ' || праматáрка *сщц. жс.* || праматáрски *прил. м.* || праматáрство *сщц. ср.*

прамень *сщц. м.* стар. обл. и прáмикъ 'вълна за кждели' 'вълна отъ руно; лашкулъ, паперъ'...; стб. прамѣнь 'нишки', словен. срб.-хрв. prámen...; негли отъ кор. rog- 'дѣля...'

пранга *сщц. жс., р.,* обикн. мн. пранги, 'окови'; тур. || прангаджия *сщц. м.* 'верижникъ, окованъ въ вериги'

пранé *сщц. ср.;* *вж.* гл. пера || пранъ *прич. мин. стр. м.*

праотéць *сщц. м.* || праотéчески *прил. м.* || прáотечество *сщц. ср.* 'прародина', нѣм. U|heimat || праотечественъ *прил. м.*

пра|прабаба *сщц. жс.* || пра|прадѣдо *сщц. м. р.* || пра|правнукъ *сщц. м.* || пра|прав-нучка *сщц. жс.* || пра|родитель *сщц. м., мн. пра|родители* 'прапредци', обикн. 'Адамъ и Ева' || пра|родителски *прил. м. р.*

прапоръ и прапорець *сщц. м.* стар. обл.; *вж.* прѣ порецъ; *срав.* чеш. prárog, рус. прапорщик 'първи офицерски чинъ', ст. рус. прапор (поропор), малор. прапир 'знаме'; кор. и.-е. *(h)er- : *(h)og-летя, развѣвамъ се..., об. слав. па-рити 'летя', стб. небо|парнь орель.

празъ I. *сщц. м.;* *вж.* празъ I.

празъ II. *вж.* празъ II.

празъ! III. *межд. вж.* праскамъ.

праса *сщц. жс. р.;* грц. práson, *вж.* празъ I., празъ-лукъ.

прасé *сщц. ср., мн. прасéта I.-II. и прасци I.-II.,* (ед. м. прасецъ), умал. прасенце; стб. прасá, рус. поросенок, мн. поросята, пол. prosię, чеш. срб.-хрв. prase, словен. prase.; стара и.-е. дума, корень *rogk' (*rog-k'-); *срав.* лат. porcus (> фр. porc, ит. porco, porcello.), лит. pàršas, ст. нѣм. farah, нѣм. Ferkel, келт. (ср. ирл.) ois..

|| прасене *сщц. ср.* || прасица *сщц. жс., ум.* прасичка || прасило *сщц. ср.* || прася се *глагол. непрех. II. 1.,*

праскамъ *гл. непрех. тр. III.,* екр. прасна I. 5., мкр. праснувамъ III., *сщц. ср. р.* праскане; *вж.* межд. прасъ и глаг. прашя II. 3.

прасна *прил. жс.* 'спрасна, супрасна'. праскова (прасква) *сщц. жс., ум.* праск(о)вица, праск(о)вичка; ранна заемка отъ *porsica; лат. (prunus) persica = пер-

- сийска слива; *срав.* рус. пёрсик, нѣм. Pfirsich, исп. persigo, grisco, фр. pêche..
- пратеникъ** *сжц. м., жс. пратеница* || **пратенически** *прил. м.* за чужд. 'легационенъ' || **пратеничество** *сжц. ср. р.* за чужд. (кор. и наст.) 'делегация' || **пратенство** *сжц. ср. . .* 'легация'; *вж.* отъ рус. по о с л с т в о || **пратка** *сжц. жс.* || **пратя** *глагол.* прех. екр. II. 1., тр. (мкр.) **пращамъ** III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **пращане** || **пратня** *сжц. жс., вжс.* прашка; *срав.* словен. сѣрб.-хърв. praiti 'придружавамъ', пол. prasa, чеш. práse 'работа'...
- прахъ** *сжц. м.,* членув. прахѣтъ (неправ. обл. *жс. р.* „прахѣта“), ум. **пращецъ**; стб. **прахъ**, рус. порох 'гърмеливъ прашецъ, барутъ', пол. proch, гор. луж. дол. луж. proch, чеш. prách, словен. сѣрб.-хърв. praħ...; кор. *рог- (об. слав. *рогхъ); др. кор. степ. въ пѣрхотъ, пѣрххавъ, пѣрша, рус. парша, паршивый, пѣрскамъ *вжс. т.* || **пращавица** *сжц. жс.* || **пращань!** *сжц. жс. р., вжс.* по-точно **пращънь** || **пращавсамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **пращавсане** || **пращосникъ** *сжц. м., жс. прашосница* || **пращоснически** *прил. м. и нар.* || **пращосничество** *сжц. ср.* || (**пращтѣ** *гл.* непрех. тр. II. 2., *сжц. ср.* **пращтѣне** *вжс.* пѣрхтѣ) || **пращуница** *сжц. жс., ум.* **пращуничка** || **пращунливъ** *прил. м.* || **пращунъ** *сжц. жс. вжс.* **пращънь** || **пращутка** *сжц. жс.* || **пращънь** *сжц. жс., ум.* **пращънчйца**; *срв.* стб. прил. **пращънчъ** = гръц. sargós || **праща** *гл.* прех. тр. II. 3. || ~ *се гл.* непр., *сжц. ср.* **пращане**. **пращамъ** обл. стар. *гл.* прех. III. 'питамаъ'; *срав.* стб. **къ прашати . . . къ просити**; въпросъ 'питане'.
- пращ-енъ, -ни** *прил. м. р.* отъ прахъ || **пращинка** *сжц. жс. р.* || **пращливъ** *прил. м. р.* || **пращиникъ** *сжц. м. р.* || **пращища** *сжц. мн. ср. (м.)* отъ прашище || **пращулка** *сжц. жс.* || **пращуля** *гл.* непрех. тр. II. 1., за дъждъ 'вали ситень като прахъ'; *срав.* чеш. práš 'вали'; *срав.* пѣрскамъ.
- пращамъ** *гл.* прех.; *вжс.* пратя || **пращачъ** *сжц. м., жс. прашачка*. **пращка** (**праща**, **пращова** обл.) *сжц. жс., ум.* **пращница**; стб. **пращита**, рус. праша (пращъ) отъ стб., пол. prasa, словен. prása, сѣрб.-хърв. prása; кор. и.-е. *рог- въ об. слав. парити 'летя' (стб. небопарънь орьль), предслав. *рог-тја; и.-е. отгласна степ. *ргā-: ргō- негли въ пратя, прашамъ || **пращило** *сжц. ср.*
- пращини** *сжц. жс. мн.*; кор. въ праскамъ; звукоподр.; *вжс.* межд. прасъ III.; *срав.* пѣрскамъ, пѣрщя. || **пращя** *гл.* непрех. тр. II. 3.
- пре-**, старин. **прѣ-** представка въ множествено имена и глаголи; стб. **прѣ-**, рус. пере- (пре- отъ стб.), пол. prze, чеш. pře-, словен. prě-, сѣрб.-хърв. pre-, prije..; кор. и.-е. *per-; *срав.* лит. pėg презъ, съ прил. и нар. = пре-, прѣ- (лит. pėg-didis.., лат. per-magnus, 'преголѣмъ . . .'), лат. per и предл., гръц. peri, pégi предст. и предл. (peri-kailýs преікрасенъ, прехубавъ), ст. герм. гот. faig. nēm. veg-, санскр. rági = гръц. peri, зенд. raigi и т. н. . .
- (**прѣбаба** *сжц. жс.* обл.; *вжс.* прабабя). **прѣбагря** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **прѣбагряне**, **прѣбагрюване**. **прѣбарамъ** *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **прѣбарване**. **прѣбая** *гл.* прех. екр. I. 11. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **прѣбайване**. **прѣбивавамъ** *гл.* непрех. тр. III. || **прѣбиваване** *сжц. ср. и старин.* **прѣбиванне** || **прѣбилъ** *гл.* непрех. прич. мин. действ. м. билъ отъ гл. съмаъ; билъ и **прѣбилъ** . .
- прѣбия** *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср. р.* **прѣбиване**. **прѣбирамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **прѣбера** 'много пробирамъ', различ. дори отчисти противопол. **прѣбирамъ!** (Която мома много пребира, после премира, сир. остава неомжжена).
- прѣблагъ** *прил. м.* || **прѣблагостъ** *сжц. жс.* **прѣбледнѣя** *гл.* непрех. екр. I. 6. **прѣбодѣ** *гл.* прех. екр. I. 8. 'бодвамъ тукъ-тамъ' || ~ *се гл.* непрех. **прѣбозѣя** *гл.* непрех. екр. I. 6. 'премного б., преставамъ да б.'.
- прѣбойдисамъ** *гл.* прех. екр. III.; *вжс.* и **прѣбоядисамъ** || ~ *се гл.* непрех. **прѣболѣя** *глагол.* непрех. екрат. I. 6. и **прѣболѣя** II. 1. **прѣборя** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр. **прѣбошъ** обл. стар. (прѣбошъ) *нар.* 'на боси крака' . .
- прѣбрадѣ** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех. **прѣбраня** *гл.* прех. екр. II. 1. **прѣбрича** *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* непрех. **прѣбриша** *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* непрех. **прѣбродѣ** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех. **прѣброя** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр. **прѣбрѣквамъ** (**прѣбрѣкувамъ**) *гл.* прех. тр. III., екр. **прѣбрѣкамъ** III. || ~ *се гл.* непрех. **прѣбрѣскамъ** *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* непрех. **прѣбрѣсна** *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* непрех. **прѣбуля** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* непр.

(прѣбушь нар.; *вж.* прѣбошъ).
 прѣбѣль *прил.* превѣзх. степ. м. р.
 прѣбѣгамъ *гл.* непрех. екр. III. 'отъ едно мѣсто на др. бѣгамъ'.
 прѣбѣда *гл.* непрех. екр. I., мин. прич. пребилъ (билъ и пребилъ); *вж.* пребивавамъ.
 прѣвѣдя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 прѣвѣаль *сжиц. м.*, ум. прѣвалець || прѣваля *гл.* (не)прех. екр. II., прех. II. 1., непрех. II. 2. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣпсамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣваръ *сжиц. м.* || прѣвѣра *сжиц. ж.* || прѣвѣрица *сжиц. ж.* || прѣвѣрникъ *сжиц. м.* || прѣвѣряя *г.* (не)прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣваряя *II. г.* прех. екр. II. 1., мкр. прѣварявамъ || ~ се *гл.* непрех.
 прѣведѣ *гл.* прех. екр. I. 8. 'преведѣ отъ единъ езикъ на др., отъ едно мѣсто на др.' (но привѣда = доведѣ...), привѣденъ зеть = зеть на приводъ), тр. мкр. усл. прѣвѣждамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣжа *гл.* прех. екр. I. 10.; *вж.* прѣвѣзка. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣзѣ *гл.* прех. екр. I. 7.; др. отглас. степ. на кор. въ возя.
 прѣвѣзѣкъ *сжиц. м.* || прѣвѣзка *сжиц. ж.*; кор. въ гл. вежа, везвамъ.
 прѣвѣсвамъ *гл.* прех. екр. III., 'забраждамъ булка съ превесъ' || прѣвѣсъ *сжиц. м.* 'було'.
 прѣвѣче *нар.* обл. 'премногъ'.
 прѣвѣма *гл.* прех. екр. I. 4. 'съ битка завладѣя...'. || ~ се *гл.* непрех. || прѣвѣзѣтъ *прил. м.* (прич. мин. стр. м) 'надуть...'.
 прѣвѣдя *гл.* прех. екр. II. 2.
 прѣвѣилушка *сжиц. ж.* 'мameць', тур. 'яй'.
 прѣвѣири ми *се гл.* 3-олич. II. 1. 'омръзна ми'.
 прѣвѣишамъ *гл.* прех. тр. мкр. III., екр. прѣвѣишѣ II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣия *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непр.
 прѣвѣлкѣ *гл.* прех. екр. I. 7., тр. прѣвѣличамъ III. 'отъ едно мѣсто на др. прѣнасямъ влачейки' (различ. при вл и личамъ къмъ себе). || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣнукъ *сжиц. м.* обл. в. прѣвнукъ.
 прѣвѣодъ (и прѣвѣодъ) *сжиц. м.* || прѣвѣодачъ *сжиц. м.*, ж. прѣвѣодачка || прѣвѣодачески *прил. м.* || прѣвѣодачество *сжиц. ср.* || прѣвѣждамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* и прѣвѣждамъ, екр. прѣведѣ I. 8.
 прѣвѣозъ *сжиц. м.* || прѣвѣоз(в)ачъ *сжиц. м.* || прѣвѣозвамъ *гл.* прех. тр. III. 'возя отъ едно мѣсто на друго' || ~ се *гл.* непрех. || прѣвѣоз-ень, -ни *прил. м.*
 прѣвѣой *сжиц. м.*; кор. въ гл. вия.
 прѣвѣонѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 прѣвѣпрѣгамъ *гл.* прех. екр. III. 'впрѣгамъ изново...'. || ~ се *гл.* непрех.

прѣвѣра *гл.* прех. екр. I. 3.; *срав.* за в р а, за в р ѣ н ѣ || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣратъ I. *сжиц. м.* 'превѣрнато вино...'. || прѣвѣратъ II. *сжиц. м.* (държавенъ п. = фр. *сoup d'état*) || прѣвѣратѣя *гл.* прех. екр. II. 1. стар. 'превѣрна', мкр. усл. прѣвѣрашамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣрѣвамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || прѣвѣрѣзка *сжиц. ж.* || прѣвѣрѣзло *сжиц. ср.*
 прѣвѣрѣшамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.; *срав.* прѣвѣрашамъ.
 прѣвѣрѣскамъ *гл.* непрех. екр. III. 'прѣстана да в'.
 прѣвѣрѣча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.
 прѣвѣзѣмѣгвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. прѣвѣзѣмѣгна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣзѣнесѣ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. прѣвѣзѣнасямъ || ~ се *глагол.* непрех. || прѣвѣзѣнесенъ *прич.* мин. стр. м. 'превѣзгордѣлъ се'.
 прѣвѣзѣход-ень, -ни *прил. м.* || прѣвѣзѣходителство *сжиц. ср. р.* || прѣвѣзѣходно *нар.* || прѣвѣзѣходство *сжиц. ср.* || прѣвѣзѣхождамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || прѣвѣзѣхѣждане *сжиц. ср.*
 прѣвѣрѣжа *глагол.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех. || прѣвѣрѣзалка *сжиц. ж. р.* || прѣвѣрѣзалникъ *сжиц. м.*
 прѣвѣрна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣрѣшѣвамъ *гл.* прех. тр. III. 'прѣставамъ да върша', екр. прѣвѣрѣшѣя I. 6., *сжиц. ср.* прѣвѣрѣшѣване.
 прѣвѣнчѣя *глагол.* прех. екр. I. 6. (съ ѣ по официал. 'правопись') || ~ се *гл.* непрех.
 прѣвѣя *гл.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣга (прѣга) *сжиц. ж.* обл. стар.; кор. въ в прѣгна : в прѣгамъ.
 прѣгазя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣгаленъ *прил.* (прич. мин. стр.) м.
 прѣгарѣямъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. прѣгарѣя II. 1., 2. || ~ се *гл.* непрех. || прѣгарѣя *сжиц. м.*
 прѣгасна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 прѣгат-ень, -ни *прил. м.*; *вж.* в прѣгамъ.
 прѣгвѣцамъ *гл.* прех. екр. III. и прѣгвѣча; кор. стб. жѣвѣти; *вж.* жѣвакамъ || ~ се *глагол.* непрех.
 прѣгладенъ I. *прил.* (прич. мин. стр. отъ гл. гладя) м.
 прѣглад-ень, -ни II. *прил. м.* превѣзх. степ. 'премногъ изгладнѣлъ' || прѣгладнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 прѣгладя *гл.* прех. екр. II. 1. 'гл. изново' (различ. при гл ад я).
 прѣгледъ *сжиц. м.* || прѣгледѣмъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || прѣглед-ень, -ни *прил. м.* || прѣгледность *сжиц. ж.*
 прѣглѣтна *гл.* прех. екр. I. 5., тр. прѣглѣшамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣгнѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.

- сийска слива; *срав.* рус. пёрсик, нѣм. Pfirsich, исп. persigo, prisco, фр. pêche..
- пратеникъ** *сжиц. м., жс. пратеница* || **пратенически** *прил. м.* за чужд. 'легаационенъ' || **пратеничество** *сжиц. ср. р.* за чужд. (кор. и наст.) 'делегация' || **пратенство** *сжиц. ср. . .* 'легация'; *вжс.* отъ рус. по|с ол ст во || **пратка** *сжиц. жс.* || **пратя** *глагол. прех. екр. II. 1., тр. (мкр.) прашамъ III.* || ~ *се гл.* *непрех., сжиц. ср.* **пратяне** || **пратня** *сжиц. жс., вжс.* пр а щ а; *срав.* словен. сѣрб.-хърв. prātiti 'придружавамъ', пол. praca, чеш. práce 'работа'...
- прахъ** *сжиц. м., членув. прахътъ* (неправ. обл. *жс. р.* „прахъта“), ум. **прашець**; стб. **прахъ**, рус. порох 'гърмеливъ прашецъ, барутъ', пол. proch, гор. луж. дол. луж. rosch, чеш. prach, словен. сѣрб.-хърв. praħ...; кор. *rog- (об. слав. *rogħъ); др. кор. степ. въ пѣр х о т ъ, п р ѣ х к а в ъ, п ѣ р ш а, рус. паршѣ, паршивый, п р ѣ с к а м ъ *вжс. т.* || **прахавица** *сжиц. жс.* || **прахань!** *сжиц. жс. р., вжс.* по-точно **прахънь** || **прахосвамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* *непрех., сжиц. ср.* **прахосване** || **прахосникъ** *сжиц. м., жс.* **прахосница** || **прахоснически** *прил. м. и нар.* || **прахосничество** *сжиц. ср.* || (**прахтя** *гл.* *непрех. тр. II. 2., сжиц. ср.* **прахтѣне** *вжс.* п р а щ т я) || **прахуница** *сжиц. жс., ум.* **прахуничка** || **прахунливъ** *прил. м.* || **прахунъ** *сжиц. жс. вжс.* п р а х ѣ н ъ || **прахутка** *сжиц. жс.* || **прахънь** *сжиц. жс., ум.* **прахънчика**; *срв.* стб. прил. **прахънънъ** = грѣц. sargós || **праша** *гл.* прех. тр. II. 3. || ~ *се гл.* *непр., сжиц. ср.* **прашене**.
- прашамъ** обл. стар. *гл.* прех. III. 'питамаъ'; *срав.* стб. къ прашати . . . къ просити; въпросъ 'питане'.
- праш-енъ**, -ни *прил. м. р.* отъ прахъ || **прашѣнка** *сжиц. жс. р.* || **прашливъ** *прил. м. р.* || **прашникъ** *сжиц. м. р.* || **прашища** *сжиц. мн. ср. (м.)* отъ прашище || **прашулка** *сжиц. жс.* || **прашуля** *гл.* *непрех. тр. II. 1., за дѣждъ* 'вали си-тенъ като прахъ'; *срав.* чеш. prší 'вали'; *срав.* п р ѣ с к а м ъ.
- прашамъ** *гл.* прех.; *вжс.* пр а т я || **прашачъ** *сжиц. м., жс.* **прашачка**.
- прашда** (**праща**, **прашова** обл.) *сжиц. жс.*, ум. **прашчица**; стб. **прашта**, рус. праша (пращъ) отъ стб., пол. prasa, словен. prasa, сѣрб.-хърв. praša; кор. и.-е. *rog- въ об. слав. п а р и т и 'летя' (стб. небо|парьнъ орьль), предслав. *rog-tja; и.-е. отгласна степ. *rgā-: rgō- негли въ пр а т я, п р а щ а м ъ || **прашило** *сжиц. ср.*
- прашино** *сжиц. жс. мн.*; кор. въ п р а с к а м ъ; звукоподр.; *вжс.* межд. п р а с ѣ III.; *срав.* п р ѣ с к а м ъ, п р ѣ щ я. || **пращя** *гл.* *непрех. тр. II. 3.*
- пре-**, старин. **прѣ-** *представка* въ множествѣ имена и глаголи; стб. **прѣ-**, рус. пере- (пре- отъ стб.), пол. prze, чеш. pře-, словен. prě-, сѣрб.-хърв. pre-, prje...; кор. и.-е. *reg-; *срав.* лит. rėg презъ, съ прил. и нар. = пре-, прѣ- (лит. rėg-didis..., лат. reg-magnus, 'преголѣмъ...'), лат. reg и предл. грѣц. regi, rēgi предст. и предл. (peri-kallūs пре|красенъ, пре|хубавъ), ст. герм. got. fair. нѣм. veg-, санскр. rāgi = грѣц. regi, зенд. raigi и т. н. . .
- (**прѣбаба** *сжиц. жс.* обл.; *вжс.* п р а б а б а).
- прѣбагря** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* *непрех., сжиц. ср.* **прѣбагряне**, **прѣбагрюване**.
- прѣбарамъ** *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* *непрех., сжиц. ср.* **прѣбарване**.
- прѣбая** *гл.* прех. екр. I. 11. || ~ *се гл.* *непрех., сжиц. ср.* **прѣбайване**.
- прѣбивавамъ** *гл.* *непрех. тр. III.* || **прѣбиваване** *сжиц. ср.* и старин. **прѣбивание** || **прѣбилъ** *гл.* *непрех. прич. мин. действ. м.* билъ отъ гл. сѣмъ; билъ и прѣбилъ . . .
- прѣбия** *гл.* прех. екр. I. 6. || ~ *се гл.* *непрех., сжиц. ср. р.* **прѣбиване**.
- прѣбирамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **прѣберѣ** 'много пробирамъ', различ. дори отчисти противополоп. п р и б и р а м ъ! (Която мома много пребира, после премира, сир. остава неомужена).
- прѣблагъ** *прил. м.* || **прѣблагость** *сжиц. жс.*
- прѣбледнѣя** *гл.* *непрех. екр. I. 6.*
- прѣбодѣ** *гл.* прех. екр. I. 8. 'бодвамъ тукъ-тамъ' || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣбозѣя** *гл.* *непрех. екр. I. 6.* 'премного б., преставамъ да б.'
- прѣбойдисамъ** *гл.* прех. екр. III.; *вжс.* и **прѣбойдисамъ** || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣболѣя** *глагол.* *непрех. екрат. I. 6.* и **прѣболѣя** II. 1.
- прѣборѣя** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* *непр.*
- прѣбошъ** обл. стар. (прѣбошъ) *нар.* 'на боси крака' . . .
- прѣбрадѣя** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣбраня** *гл.* прех. екр. II. 1.
- прѣбрича** *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣбриша** *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣбрѣдя** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣбрѣя** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* *непр.*
- прѣбрѣквамъ** (**прѣбрѣкувамъ**) *гл.* прех. тр. III., екр. **прѣбрѣкамъ** III. || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣбрѣскамъ** *гл.* прех. екр. III. || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣбрѣсна** *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ *се гл.* *непрех.*
- прѣбуля** *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ *се гл.* *непр.*

(прѣбушъ нар.; вж. прѣбошъ).
 прѣбѣль прил. превѣх. степ. м. р.
 прѣбѣгамъ гл. неперх. екр. III. 'отъ едно мѣсто на др. бѣгамъ'.
 прѣбѣда гл. неперх. екр. I., мин. прич. пребилъ (билъ и пребилъ); вж. пребивавамъ.
 прѣвѣдя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. неперх.
 прѣвѣль сжиц. м., ум. превалець || превѣля гл. (не)перх. екр. II., прех. II. 1., неперх. II. 2. || ~ се гл. неперх.
 прѣвѣпсамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. неперх.
 преваръ сжиц. м. || превѣра сжиц. ж. || превѣрица сжиц. ж. || превѣрникъ сжиц. м. || превѣря I. гл. (не)перх. екр. II. 1. || ~ се гл. неперх.
 превѣря II. гл. прех. екр. II. 1., мкр. превѣрявамъ || ~ се гл. неперх.
 превѣдѣ гл. прех. екр. I. 8. 'преведа отъ единъ езикъ на др., отъ едно мѣсто на др.' (но приведа = доведа..., привѣденъ зеть = зеть на приводѣ), тр. мкр. усл. превѣждамъ III. || ~ се гл. неперх.
 превѣжа гл. прех. екр. I. 10.; вж. превѣзка. || ~ се гл. неперх.
 превѣзѣ гл. прех. екр. I. 7.; др. отглас. степ. на кор. въ возя.
 превѣзѣкъ сжиц. м. || превѣзка сжиц. ж.; кор. въ гл. вежа, везвамъ.
 превѣсвамъ гл. прех. екр. III., 'забраждамъ булка съ превесъ' || превѣсъ сжиц. м. 'було'.
 превѣче нар. обл. 'премного'.
 превѣзма гл. прех. екр. I. 4. 'съ битка завладѣя...' || ~ се гл. неперх. || превѣзѣтъ прил. м. (прич. мин. стр. м) 'надуть...'.
 превѣйдя гл. прех. екр. II. 2.
 превѣилушка сжиц. ж. 'мамечь', тур. 'яй'.
 превѣири ми се гл. 3-олич. II. 1. 'омръзна ми'.
 превѣишавамъ гл. прех. тр. мкр. III., екр. превѣишѣ II. 3. || ~ се гл. неперх.
 превѣия гл. прех. екр. I. 6. || ~ се гл. неперх.
 превѣлкѣ гл. прех. екр. I. 7., тр. превѣлчамъ III. 'отъ едно мѣсто на др. пренасямъ влачейки' (различ. при вличамъ къмъ себе). || ~ се гл. неперх.
 превѣвнукъ сжиц. м. обл. вм. правнукъ.
 превѣводъ (и преводъ) сжиц. м. || превѣводачъ сжиц. м., ж. превѣводачка || превѣводачески прил. м. || превѣводачество сжиц. ср. || превѣвождамъ гл. прех. тр. III.; вж. и превѣждамъ, екр. превѣдѣ I. 8.
 превѣвозъ сжиц. м. || превѣвоз(в)ачъ сжиц. м. || превѣвозамъ гл. прех. тр. III. 'возя отъ едно мѣсто на друго' || ~ се гл. неперх. || превѣвоз-ень, -ни прил. м.
 превѣвой сжиц. м.; кор. въ гл. вѣя.
 превѣонѣя гл. неперх. екр. I. 6.
 превѣпрѣгамъ гл. прех. екр. III. 'впрѣгамъ изново'. || ~ се гл. неперх.

превѣра гл. прех. екр. I. 3.; сраз. за вѣра, за вѣрѣнъ || ~ се гл. неперх.
 превѣратъ I. сжиц. м. 'превѣрнато вино...' || превѣратъ II. сжиц. м. (държавенъ п. = фр. *сoup d'état*) || превѣратя гл. прех. екр. II. 1. стар. 'превѣрна', мкр. усл. превѣрашамъ III. || ~ се гл. неперх.
 превѣрѣвамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. неперх. || превѣрѣзка сжиц. ж. || превѣрѣзлъ сжиц. ср.
 превѣрѣшамъ глаг. прех. екр. III. || ~ се гл. неперх.; сраз. превѣрашамъ.
 превѣрѣскамъ гл. неперх. екр. III. 'престана да в'.
 превѣрѣжа гл. прех. екр. II. 3. || ~ се гл. неперх.
 превѣзѣмогамъ глаг. прех. тр. III., екр. превѣзѣмогна I. 5. || ~ се гл. неперх.
 превѣзѣнесѣ гл. прех. екр. I. 7., мкр. превѣзнѣсямъ || ~ се глаг. неперх. || превѣзнѣсенъ прич. мин. стр. м. 'превѣзгордѣль се'.
 превѣзход-ень, -ни прил. м. || превѣзходителство сжиц. ср. р. || превѣзходно нар. || превѣзходство сжиц. ср. || превѣзходждамъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. неперх. || превѣзходждане сжиц. ср.
 превѣрѣжа глаг. прех. екр. I. 10. || ~ се гл. неперх. || превѣрѣзѣлка сжиц. ж. р. || превѣрѣзѣлникъ сжиц. м.
 превѣрна гл. прех. екр. I. 5. || ~ се гл. неперх.
 превѣрѣшавамъ гл. прех. тр. III. 'преставямъ да вѣрша', екр. превѣрѣшѣя I. 6., сжиц. ср. превѣрѣшаване.
 превѣнчѣя глаг. прех. екр. I. 6. (съ ѣ по официал. „правописъ“) || ~ се гл. неперх.
 превѣнѣя гл. (не)перх. екр. I. 6. || ~ се гл. неперх.
 прѣга (прѣга) сжиц. ж. обл. стар.; кор. въ впрѣгна: впрѣгамъ.
 прѣгазя гл. прех. екр. II. 1. || ~ се гл. неперх.
 прѣгаленъ прил. (прич. мин. стр.) м.
 прѣгарѣямъ гл. (не)перх. тр. III., екр. прѣгарѣя II. 1., 2. || ~ се гл. неперх. || прѣгарѣ сжиц. м.
 прѣгасна гл. неперх. екр. I. 5.
 прѣгат-ень, -ни прил. м.; вж. впрѣгамъ.
 прѣгвѣцамъ гл. прех. екр. III. и прѣгвѣча; кор. стб. жѣкати; вж. жѣвакамъ || ~ се глаг. неперх.
 прѣгладенъ I. прил. (прич. мин. стр. отъ гл. гладѣ) м.
 прѣглад-ень, -ни II. прил. м. превѣх. степ. 'премного изгладнѣлъ' || прѣгладнѣя гл. неперх. екр. I. 6.
 прѣгладѣя гл. прех. екр. II. 1. 'гл. изново' (различ. при гл. гладѣ).
 прѣгледѣ сжиц. м. || прѣгледѣямъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. неперх. || прѣглед-ень, -ни прил. м. || прѣгледность сжиц. ж.
 прѣгледѣтна гл. прех. екр. I. 5., тр. прѣгледѣшамъ III. || ~ се гл. неперх.
 прѣгнѣя гл. неперх. екр. I. 6.

преговоръ *сжц. м. р.* || преговорямъ *гл.*
 прех. екр. III. || преговорка *сжц. ж.*
 прегоря *гл.* (не)прех. екр. II. 1., 2.
 прегѡбста *сжц. ж.*
 преграбъ *сжц. м.* || преграбча *гл.* прех.
 екр. II. 3. и преграбя II. 1.
 преграда *сжц. ж.*, ум. преградица, пре-
 градичка || преградка *сжц. ж.*, ум. пре-
 градчица. || преградя *гл.* прех. екр.
 II. 1., мкр. усл. преграждамъ III. || ~ се
гл. непрех.
 прегракна *гл.* непрех. екр. I. 5.
 прегрижа се *гл.* непрех. екр. II. 3. 'пре-
 много се грижа'.
 прегривамъ *гл.* прех. тр. III.
 прегрѡзникъ *сжц. м.*
 прегрѡзникъ *сжц. м.*
 прегрѡша *гл.* непрех. екр. II. 3.
 прегрѡя *гл.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.*
 непрех.
 прегушна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 прегвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прегъна
 I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* прегъ-
 ване || прегъвка, прегънка *сжц. ж.*,
 ум. прегъница.
 прегърбавя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. пре-
 гърбавамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || пре-
 гърбя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. прегър-
 бямъ (прегърбвамъ) || ~ се *гл.* непрех.
 прегърля *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непр.
 прегърна *гл.* прех. екр. I. 5. || ~ се *гл.* непр.
 предъ *предл.* (пред- представка въ мно-
 жество имена и глаголи); стб. **прѣдъ**,
прѣдъ, рус. перед(-), отъ стбълг. пред(-),
 пол. przed, чеш. před, словен. grêd, сръб.-
 хрв. pred.; отъ единъ коренъ съ пре-
 (п р ѣ-); -дъ наставка или коренно раз-
 ширение както въ надъ: на, подъ:
 по...
 предѧ *гл.* прех. тр. I. 8.; стб. **прѣдѧ**, рус.
 пряду. прясть, пол. przęde, prząść, чеш.
 předu, словен. сръб.-хрв. predem.; кор.
 и.-е. *(s)pre-n-d- 'изтѣгамъ.'; *срав.* лит.
 sprindis педя, sprėndži разтѣгвамъ, отъ-
 мѣрямъ съ педя, ст. сканд. spretta раз-
 хвърлямъ.; и.-е. *sprēi-d- въ ср. ирл. srē-
 dīm хвърлямъ,срѣд. вис. нѣм. sprēten раз-
 пространявамъ се, нѣм. spreiten разсти-
 ламъ... || предѧчка *сжц. ж.* || предѧне
сжц. ср. || предѧиво *сжц. ср.* || предѧнка
сжц. ж. || предѧнкувамъ *гл.* непрх. екр. III.
 || прѣлица *сжц. ж.* за чужд. 'хурка' (лат.
 fugca) || прѣлка *сжц. ж.* || прѣло *сжц. ср.*
 || прѣслица, прѣлка *сжц. ж.*
 предѧвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-
 дѧмъ I. 8., *сжц. ср.* предѧване || пре-
 дѧвникъ *сжц. м.*, *жс.* -ница (обл. и пре-
 дѧтникъ-ца; предѧтичество) || пре-
 дѧние *сжц. ср.* || прѣданъ *прил.* (прич.
 мин. стр.) *м.* стар. || прѣдан(н)ость *сжц.*
жс. || прѣдѧтель *сжц. м.*, *жс.* прѣдѧтелка
 || прѣдѧтелски *прил. м.* и *нар.* || прѣдѧтел-

ство *сжц. ср.* || прѣдѧтелствувамъ *гл.*
 непрех. екр. III.
 предѧрдя *глагол.* прех. екр. II. 1. || ~ се
гл. непрех.
 предѧрител-енъ, -ни *прил. м.* || пред-
 ѧря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх.
 предѧвѣстие *сжц. ср. р.* || предѧвѣстникъ
сжц. м., *жс.* предѧвѣстница || (предѧвѣ-
 стявамъ) и предѧвѣщавамъ *гл.* прех.
 екр. III., *сжц. ср.* предѧвѣщаване (пред-
 ѧвѣщаване) || предѧвѣщѧтель *сжц. м. р.*,
жс. предѧвѣщѧтелка.
 предѧвидливъ *прил. м.* || предѧвидливость
сжц. жс. || предѧвидя *гл.* прех. екр. I. 2.,
 тр. предѧвиждамъ III. || ~ се *гл.* непрх.,
сжц. ср. предѧвиждане.
 предѧводитѣль *сжц. м.*, *жс.* предѧводитѣл-
 ка || предѧводитѣлски *прил. м.* || пред-
 ѧводитѣлство *смц. ср.* || предѧводитѣл-
 ствувамъ *гл.* непрех. екр. III. || ~ се
гл. непрех. || предѧвѡждамъ *гл.* прех.
 тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пред-
 ѧвѡждане.
 предѧвъзѣствявамъ *гл.* прех. екр. III. || ~
 се *гл.* непрех.
 предѧвѣч-енъ, -ни *прил. м.* || предѧвѣч-
 ность *сжц. жс.*; *вжс.* вѣкъ.
 предѧговоръ *сжц. м.*, ум. *ср.* предѧговорче.
 предѧгорие *сжц. ср.*; *срав.* старин. гора
 'планина'.
 предѧградие *сжц. ср.*, отъ градъ.
 предѧ(д)вѣрие *сжц. ср.*; *вжс.* дѣвери.
 прѣд-енъ, -ни *прил. м.*; *вжс.* прѣдъ.
 прѣденувамъ *гл.* непрех. екр. III.; *срав.*
 прѣношувамъ.
 прѣди *нар.*; *вжс.* прѣд-; стб. **прѣдъ**, **прѣ-**
дѧ, рус. в|преди, с|преди || прѣди|врѣ-
 мен-енъ, -ни *прил. м.*; *вжс.* старин. пре-
 ждевремененъ || прѣди|врѣменность
сжц. жс.
 прѣди|идещъ (прѣди|идящъ), стар. прѣди|и-
 джщъ (отъ рус. прѣди|идущъ!) *прич.* сег.
 действ. м. отъ гл. -и да.
 прѣди|изѣвѣстие *сжц. ср.* || прѣди|изѣвѣстѣ-
 тель *сжц. м.*, *жс. р.* прѣди|изѣвѣстѣтелка
 || прѣди|изѣвѣстявамъ *гл.* прех. екр. III.,
 || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* прѣди|изѣвѣ-
 стѧване.
 прѣди|изѣвиквамъ *гл.* прех. тр. III. за гроз-
 ната чужд. 'провокирамъ'! || прѣди|из-
 ѧвикване *сжц. ср. р.* || прѣди|изѣвиканъ
прил. (прич. мин. стр.) *м.* || прѣди|изѣвика-
 тель *сжц. м.* лат. 'провокаторъ', *жс. р.*
 прѣди|изѣвикѧтель || прѣди|изѣвикѧтелски
прил. м. || прѣди|изѣвикѧтельство *сжц. ср.*
 за чужд. 'провокация'!
 прѣди|имство *сжц. ср.*; кор. въ имамъ,
 в|з|имамъ; *срав.* рус. преимущество
 || прѣди|мственъ *прил. м.*
 прѣди|пля *гл.* прех. екр. II. 1. 'прегъна'
 || ~ се *гл.* непрех.
 прѣди|р-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III.

преди|словие *сжц. ср.* 'пред|говоръ'.
 пред|иш-енъ, -ни *прил. м.*; *вж.* предъ.
 пред|кажа *гл.* прех. екр. I. 10. || ~ се *гл.* непрех.
 пред|лагамъ *глагол.* прех. тр. мкр. III., екр.
 пред|ложѧ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пред|лагање.
 пред|лежѧ *гл.* непрех. екр. II. 4. || пред|ле-
 жащъ *прич.* сег. *дейст. м.*
 пред|логъ *сжц. м.* || пред|лож-енъ, -ни
прил. м. || пред|ложѧние *сжц. ср.* || пред-
 ложитель *сжц. м.*, *жс.* пред|ложителка.
 пред|метъ *сжц. м.*, *ум. м.* пред|метецъ,
ум. ср. пред|метче; *кор.* въ мет-на;
срав. лат. ob-jectum; *кор.* jasio 'мѣ-
 тамъ' || пред|мет-енъ, -ни *прил. м.*
 пред|мисл-ювамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III.
 || ~ се *гл.* непрех.
 пред|на|значавамъ *гл.* прех. тр. III., екр.
 пред|на|зачѧ II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 пред|на|значавање *сжц. ср.*, и старин.
 пред|на|значѧние.
 пред|на|мѣренъ *прил.* (*прич.* мин. стр.) *м.*
 || пред|на|мѣренѧние *сжц. ср.* || пред|на|мѣ-
 реностъ *сжц. жс. р.* || пред|на|мѣривамъ
гл. прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 пред|на|чѣртавамъ, стар. пред|на|чѣрта-
 вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пред|на|чѣр-
 тая, пред|на|чѣртая I. 6. || ~ се *гл.* не-
 прех., *сжц. ср.* пред|на|чѣртавање, пред-
 на|чѣрたване и стар. пред|на|чѣртѧ-
 ние, пред|на|чѣртѧние.
 пред|на|чинѧние *сжц. ср.* 'починъ', чужд.
 'инициатива'; *кор.* въ по|чна, на|чна,
 на|чинѧние...
 пред|никъ *сжц. м.*, *ум. ср.* пред|ниче, *жс.*
 пред|ница, *ум.* пред|ничка; *кор.* въ пред-
 логъ п р е д - || пред|нина *сжц. жс.*, *умал.*
 пред|нинка || пред|нише *сжц. ср.*
 пред|обря *гл.* прех. екр. II. 1., тр. пред|до-
 брявамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.*
 пред|обрявање.
 пред|обѣд-енъ, -ни *прил. м.*
 пред|доенъ *прич.* мин. стр. *м.* отъ предоя.
 пред|о|предѣленъ *прич.* мин. страд. *м.*
 || пред|о|предѣленѧние *сжц. ср.* || пред|о-
 предѣля *гл.* прех. екр. II. 1., тр. пред|о-
 предѣлямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 пред|о|ставямъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се
гл. непрех., *сжц. ср.* пред|о|ставѧние.
 пред|о|сторож-енъ, -ни!! *прил. м.*; *рус.* *вм.*
 предпазливъ || пред|о|сторожностъ!
сжц. жс.; *рус.* за предпазливостъ.
 пред|от|вратявамъ предотвращамъ *гл.*
 прех. тр. III., екрат. пред|от|вратѧ II. 1.
 || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* пред|от-
 вратѧвање, предотвращѧвање и старин.
 предотвращѧние.
 пред|о|хранѧние *сжц. ср.* || пред|о|храни-
 тел-енъ, -ни *прил. м.* || предохранител-
 ностъ *сжц. жс.* || предохранявамъ *глагол.*
 прех. тр. III., екрат. предохранѧ II. 1.
 || ~ се *гл.* непрех.

пред|доивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. предоя
 II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *сжц. ср.* пре-
 доиване.
 пред|пѧзвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 пред|пѧзѧ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.*
ср. пред|пѧзване || пред|пѧз-енъ, -ни
прил. м. || предпазитель *сжц. м.* || пред-
 пазител-енъ, -ни *прил. м.* || предпазй-
 телностъ *сжц. жс. р.* || пред|пѧзливъ
прил. м. || пред|пѧзливостъ *сжц. жс.*
 пред|писѧние *сжц. ср.* || пред|писвамъ
гл. прех. тр. III., екр. пред|пиша I. 10.
 || ~ се *гл.* непрех.
 пред|плата *сжц. жс.* || пред|платѧ *глагол.*
 прех. екр. II. 1., тр. пред|платѧмъ III.
 || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пред|платѧ-
 щане.
 пред|по|лагаемъ *прич.* сег. стр. *м.* || пред-
 по|лагамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.*
 непрех., *сжц. ср.* пред|по|лагане, стар.
 пред|по|ложѧние || пред|по|ложител-
 енъ, -ни *прил. м.* || предположително
нар. || пред|по|ложитель *сжц. м.* || пред-
 по|ложителностъ *сжц. жс.*
 пред|по|слѣд-енъ, -ни *прил. м.*
 пред|по|топ-енъ, -ни *прил. м.*
 пред|почѧтамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 пред|почѧтѧ I. 8. || ~ се *глагол.* непрех.,
сжц. ср. пред|почѧтане || предпочѧ-
 тел-енъ, -ни *прил. м.* || предпочѧтел-
 но *нар.*
 пред|приѣма *глагол.* прех. екр. I. 4., мкр.
 предприѣмамъ (предприймамъ) || ~ се
гл. непрех. || предприѣмачъ *сжц. м. р.*
 || предприѣмачески *прил. м.* || предпри-
 ѣмачество *сжц. ср. р.* || предприѣмчивъ
прил. м. || предприѣмчивостъ *сжц. жс.*
 || пред|приѣтие *сжц. ср.* (*книж.* съ *рус.*
 я *вм. е.*)
 пред|раз|полагамъ *глагол.* прех. III., екр.
 пред|раз|положа II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 || *прич. м.* страд. *м.* пред|раз|положенъ
 || предразположенѧние *сжц. ср.* || предраз-
 положеностъ *сжц. жс.*
 пред|раз|сѣдкъ *сжц. м.* || пред|раз|сѣж-
 дамъ *гл.* прех. екр. III., *сжц. ср.* пред-
 разсѣждане, стар. пред|раз|сѣждѧние.
 пред|рѣшавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
 пред|рѣшѧ II. 1., *сжц. ср.* пред|рѣшавање
 и стар. предрѣшѧние.
 пред|рѣша II. *гл.* прех. екр. II. 3., тр. пре-
 дрѣшвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.; *кор.*
 въ дрѣха; *сжц. ср. р.* предрѣшване
 || предрѣшенъ *прич.* мин. стр. *м.* 'пре-
 облѣченъ'.
 пред|ричамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пред-
 рекѧ I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.*
 пред|ричане.
 пред|седатель *сжц. м.*, *жс.* пред|седател-
 ка || пред|седателски *прил. м.* || пред|се-
 дателство *сжц. ср.* || пред|седателству-
 вамъ *гл.* непрех. екр. III., *сжц. ср.* пред-
 седателствуване.

- пред|с|казание *сжиц. ср.* || пред|с|казатель *сжиц. м. р., ж.* предсказателка || пред|с|казвамъ *гл. прех. тр. III., екр. пред|с|каза I. 10.* || ~ се *гл. непрех.* || пред|с|казвачъ, предсказатель *сжиц. м., ж.* предсказвачка, предсказателка || пред|с|казателство *сжиц. ср.*
- пред|с|кутникъ *сжиц. м.* 'престилка'.
- пред|с|мъртенъ, -ни *прил. м. р.;* стб. СЪ-МРЪТЬ, кор. *мог- : *тег- : *тг-...
- пред|става *сжиц. м.* || пред|ставител-енъ, -ни *прил. м. р.* || пред|ставителность *сжиц. ж.* || пред|ставитель *сжиц. м., ж.* р. пред|ставителка || пред|ставителски *прил. м.* || представительство *сжиц. ср.* || пред|ставка *сжиц. ж., умал. представчица* || пред|ставление *сжиц. ср.* || (пред|став(л)явамъ), пред|ставямъ *глагол. прех. тр. III., екр. пред|ставя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* пред|ставяне, (пред|став(л)яване).
- пред|стоя *гл. непрех. екр. II. 1., мкр. пред|стоявамъ, сжиц. ср. р.* пред|стояване || пред|стоятель *сжиц. м., ж.* пред|стоятелка || пред|стоятелски *прил. м.* || пред|стоятельство *сжиц. ср.* || пред|стоящ(и) *прич. сег. действ. м.*
- пред|тѣча *сжиц. м. р.;* кор. въ стб. текъ ж 'тичамъ, вървя напредъ'.
- пред|убедѣнъ *прич. мин. стр. м.* || пред|убеждѣваемъ *се гл. непрех. тр. III., екр. предубедя се II. 1.* || пред|убеждѣние *сжиц. ср.*
- пред|убеждавамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.* || предубеждаване *сжиц. ср., старин. предубеждѣние.*
- пред|угаждамъ *глагол. прех. тр. III., екр. пред|угадя II. 1.* || ~ се *глагол. непрех., сжиц. ср.* предугаждане.
- пред|уготовя *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непр.* || пред|угот(о)витель *сжиц. м., ж.* пред|угот(о)вителька || пред|уготовляване *сжиц. ср. стар.; и пред|уготовяване.*
- пред|ударѣние *сжиц. ср.* || пред|удар-енъ, -ни *прил. м.*
- пред|узнавамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- пред|дѣмамъ *гл. прех. тр. III., екр. пред|дѣмамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* пред|дѣмане || пред|дѣмки *сжиц. ж. мн.* || пред|дѣмникъ *сжиц. м., ж.* пред|дѣмница.
- пред|умишленъ *прил. (прич. мин. стр.) м.* || предумишлено *нар.* || предумишленность *сжиц. ж.*
- пред|удрежда *глагол. прех. екр. II. 1., мкр. предупреждавамъ III.* || ~ се *гл. непр.* || предупреждѣние *сжиц. ср.*
- пред|усѣщамъ *гл. прех. екр. III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* пред|усѣщане.
- пред|ходникъ *сжиц. м., ж.* пред|ходница за старин. предшественикъ || пред|ход-енъ, -ни *прил. м. р.;* *вж.* предшествуващъ.
- пред|храмие *сжиц. ср.;* *вж.* храмъ.
- пред|чувствие *сжиц. ср.* || пред|чувству-вамъ *гл. прех. екр. III.*
- пред|шествовамъ *гл. (не)прех. екр. III., сжиц. ср.* пред|шествоване || пред|шественикъ *сжиц. м., ж.* пред|шественица || пред|шествоващъ *прич. сег. действ. м.;* *срав.* предходенъ.
- пред|дѣвкамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* пред|дѣвкане.
- пред|явямъ *гл. прех. тр. III., екр. пред|явя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* пред|явяване || пред|явитель *сжиц. м., ж.* пред|явителька.
- пред|дѣдъ, пред|дѣдо *сжиц. м.;* обл.; *вж.* прадедо.
- пред|дѣлъ *сжиц. м. р.* || пред|дѣл-енъ, -ни *прил. м.* || пред|дѣлямъ, пред|дѣлвамъ *I. гл. прех. тр. III., екр. пред|дѣля II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- пред|дѣлвамъ *II. гл. непрех. тр. III., екр. пред|дѣламъ, отъ дѣламъ.* || ~ се *гл. непрех.*
- прежъ *нар.;* *вж.* преди, напрежъ.
- прежѣламъ, прежѣлямъ *гл. прех. тр. III., екр. прежѣля II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- прежѣр-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. прежѣря II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- прежда *сжиц. ж., ум. преждица (праслав. *preǰja); вж.* гл. преда.
- преждебѣвши *прил. (прич. мин. действ. I.) м.;* стб. прѣжде = 'по-преди' || прежде-времен-енъ, -ни *прил. м. р.* старин. || преждеврѣменно *нар.* 'предивременно' || преждеврѣменность *сжиц. ж.* || прежде-о|свещенъ *прич. мин. стр.* || прежде-почѣвши *прич. мин. действ. I. м.*
- преждило *сжиц. ср.* 'прѣжка', тур. тока; корень *rpen-d-; *rpen-g- въ преда: с|прегна...
- прежелтѣя *глагол. непреход.;* *вж.* пре-жѣлтѣя.
- преж-енъ, -ни *прил. м.;* стб. прѣжде' по-предишенъ' (съ наст.-ѣнъ); *вж.* преди, прежде.
- прежѣнамъ, прежѣнямъ *гл. прех. тр. III., екр. прежѣня II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* прежѣнване, -яне.
- преживѣя *гл. (не)прех. I. 6., тр. непрех.* преживѣвамъ *III., сжиц. ср.* преживѣване.
- преживямъ *глагол. прех. тр. III., 'предѣв-квямъ' (за добиткъ); кор. стб. жь в-а-ти;* *вж.* жвакамъ, *сжиц. ср.* преживяне.
- прежълтѣя *гл. непрех. екр. I. 6.*
- прежуля *гл. прех. екр. II. 1.*
- преждѣнтя *гл. непрех. екр. I. 6.*

- пре|зивиъ (пре|зивиъ) *сжиц. м.*; кор. з о в а; *срав.* съ др. предст. при|зивиъ.
- пре|зъ *предл.* (представка през-); стбъл.
- прѣ|зъ, рус. обл. през, пол. pzez, гор. луж. pzez, дол. луж. pzez; кор. и.-е. *рег-който и въ пре-дъ; -з(ъ) настав. или кор. разшир.; *срв.* безъ, изъ, низъ...
- пре|з|глава *нар.* старин. (обл. стар. ъ = я, „ягъ“ въ изт. българ., зап. българ. през-|глава).
- пре|з|име *сжиц. ср.*; ум. през|именце.
- пре|з|имувамъ *гл.* непрех. тр. III.
- пре|з|ирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. през|зря I. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* през|зирание || през|зирачъ *сжиц. м.*
- пре|з|камбичвамъ *се гл.* непрех. екр. III., обл.; *срав.* ит. gamba кракъ....
- пре|к|онникъ *сжиц. м.*
- пре|к|осникъ *сжиц. м.*
- пре|к|ундя (и през|кундя) *се гл.* (не)прех. екр. II. 1. обл.; н. гръц. kundō (nd < nt) блъскамъ....
- пре|з|море *сжиц. ср.* (обл. по-новъ българ. изговоръ презморе) || през|морецъ *сжиц. м.*, *жс.* през|морка, умал. *ср.* през|морче || през|морски *прил. м.* || през|морянинъ *сжиц. м.*, *жс.* през|морянка.
- пре|з|половявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. през|половя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- пре|з|рамка (обл. прер|амка) *сжиц. жс. р.* (мн. пре(з)рамаки) за чужд. „тиранти“.
- пре|з|рѣние *сжиц. ср. р.*; стб. глаг. зѣрѣти 'гледамъ' || през|зрѣтел-ень,-ни *прил. м.*; *вж.* гл. пре|з|ирамъ, пре|з|ря.
- пре|з|рѣя *глагол.* непрех. екр. I. 6., тр. през|рѣвамъ III.
- пре|з|рѣжа *нар.* || през|рѣжникъ *сжиц. м.*
- пре|з|умъ, през|умица (на п.) *нар.*
- пре|й|да *гл.* непрех. екр. I. (-йдохъ, -ишълъ).
- пре|из|обил-ень, -ни *прил. м.* || пре|из|обилие *сжиц. ср.* || пре|из|обилность *сжиц. жс.* || пре|из|обилствувамъ *гл.* непр. III.
- пре|из|подня *сжиц. жс. р.* 'адъ, подземно царство...'; кор. въ подъ.
- пре|из|пълня *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. пре|из|пълнямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- пре|именувамъ *глагол.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|именуване (стар. книж. пре|именование *сжиц. ср.*).
- пре|имущество *сжиц. ср.*; рус. || пре|имущество-ственъ *прил. м.* || пре|имуществоно *нар.* || пре|имуществовамъ *глагол.* непрех. III. 'имамаъ преимущество или предимство'.
- пре|иначавамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. пре|инач| II. 3. || ~ се *гл.* непрех. *сжиц. ср.* пре|инач|ване.
- пре|кадя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. прека-|дявамъ и прека|ждамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прека|дяване, прека|ждане.
- прека|ленъ *прич.* мин. стр. (прил.) *м.* || прека|леность *сжиц. жс.* || прека|ля *гл.* прех. екр. II. 1., тр. прека|лявамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прека|ляване.
- прека|пна *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. прека|п(ну)вамъ III.
- прека|ралъ *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || прека|рвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. прека|рамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прека|рване || прека|ръ *сжиц. м.*
- прека|рямъ *гл.* прех. тр. III., екр. преко-|ря II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- прека|тервамъ (прека|терямъ) *се гл.* непрех. тр. III., екр. прека|тер|я се II. 1., *сжиц. ср.* прека|тер-ване, -яне.
- прека|турвамъ, прека|турямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прека|тур|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прека|тур-ване, -яне.
- прека|чвамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. прека|ча (се) II. 1. 'качвамъ (се) отъ едно мѣсто на друго', нѣм. um|steigen; различ. при|ка|ч|вамъ къмъ нѣщо.
- преки|пявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. преки|пя II. 1., *сжиц. ср.* преки|пяване.
- преки|селѣя *гл.* прех. екр. II. 1. || преки|селѣ *гл.* прех. екр. II. 1.
- преки|сна *гл.* непрех. екр. I. 5. 'премно-го кисна', мкр. преки|снувамъ, преки|свамъ III.
- прек|ладникъ *сжиц. м.* 'бъдникъ'; *вж.* клада.
- прек|ланямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прек|лон|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прек|ланяне; старин. прек|лонѣние.
- прек|линамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прек|ълна I. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- прек|лонѣнъ *прич.* мин. страд. (прил.) *м.* || прек|лонѣние *сжиц. ср.* старин. || прек|ло-неность *сжиц. жс.* || прек|клонявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прек|лон|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прек|клоняване.
- прек|ков|а *гл.* прех. екр. I. 9., тр. преко|ва-|вамъ III. 'кова изново...' || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср. р.* преко|ваване; различ. при|ко|ва|къмъ нц.
- прек|коп|ая *глагол.* прех. I. 6., тр. мкр. усл. преко|п|авъ III. || ~ се *глагол.* непрех. || пре|копъ *сжиц. м.*
- прек|ос|явамъ (обл. прек|ос|вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. пре|кося II. 1. || ~ се *гл.* непр.
- прек|ра|д|вамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. пре|кра|дна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- прек|рас-ень, -ни *прил. м.* || пре|красно *нар.*
- прек|рат|явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|крат|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прек|рат|яване; *вж.* и прек|ра|щ|явамъ.
- прек|ра|чвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|кращ|а II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- прек|ра|щ|явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|крат|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || пре|кращ|аване *сжиц. ср.*; старин. прек|ра|щ|ѣние.
- прек|ривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|крив|я I. 6., различ. отъ при|крив|я|вамъ || ~ се *гл.* непрех.
- прек|рив|явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|крив|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

- прекр^овъ *сжц. м. и жс. прекр^овка* || прекр^ойка *сжц. жс.* || прекр^о-я *глагол. прех. екр. II. 1., мкр. прекр^оявамъ* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прекр^ояване.*
- прекр^ъст^освамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
- прекр^ъст^вамъ *гл. прех. тр. III., екр. прекр^ъст^я II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- прекр^ъш^вамъ (прекр^ъш(у)вамъ) *гл. прех. тр. III., екр. прекр^ъша II. 3.* || ~ се *гл. непр.*
- прекр^ъщ^авамъ *гл. прех. тр. III. и прекр^ъщ^амъ, екр. прекр^ъст^я III.* || ~ се *гл. непрех.*
- прекуп^увамъ *гл. прех. тр. III., екр. прекуп^я II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прекуп^уване* || прекуп^увачъ и прекуп^нникъ *сжц. м., жс. прекуп^увачка, прекуп^нница.*
- прек^ъл^на *гл. прех. екр. I, тр. прекл^намъ III.* || ~ се *гл. непрех.*
- прекр^ъря *гл. прех. екр. II. 1., мкр. прекр^ърямъ III.* || ~ се *гл. непр., сжц. ср. прекр^ъряне.*
- прекр^ъря *глагол. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- прекр^ъря *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непр.*
- прекр^ъря *гл. прех. екр. II. 1. (3).* || ~ се *гл. непрех.*
- прекр^ъсвамъ (прекр^ъсн^увамъ) *гл. прех. тр. III., екр. прекр^ъсна I. 5.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прекр^ъс(ну)ване.*
- прекр^ълазъ и прел^ъзъ *сжц. м.* || прел^ъз^я *гл. непрех. екр. II. 1., тр. прел^ъз^ямъ III.*
- прел^ъгъ *сжц. м.* || прел^ъг^а *гл. непрех. II. 4., тр. прел^ъг^авамъ III.* 'преношувамъ', различ. отъ прилежавамъ; *сжц. ср. прел^ъг^аване.*
- прел^ъпя *гл. прех. екр. II. 1.* 'лепя изново', различ. прилепя 'долепя къмъ нѣщо' || ~ се *гл. непрех.*
- прел^ъсть *сжц. жс.; рус.; стб. прѣлъсть; вж. лъсть* || прел^ъст^о-енъ, -ни *прил. м.*
- прел^ъть *сжц. м.* || прел^ът^о-енъ, -ни *прил. м.* (прелетни птици) || прел^ът^я *гл. непрех. екр. II. 2., тр. прел^ът^явамъ III.*
- прел^ъвамъ *гл. прех. екр. I. 6., мкр. прел^ъя III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прел^ъване* || прел^ъвачка *сжц. жс.* || прел^ъивки *сжц. жс. мн.*
- прел^ъст^ямъ *гл. прех. тр. III. и прел^ъст^вамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прел^ъст^ване, -яне.*
- прел^ътамъ *гл. (не)прех. тр. (мкр.) III., екр. прел^ът^я II. 2 и прел^ът^на I. 5., сжц. ср. прел^ътане.*
- прел^ъгъ *сжц. м.* 'угарь.' || прел^ъж^а *гл. прех. екр. II. 3.* || ~ се *гл. непрех.* || прел^ъж^ки *сжц. жс. мн.* || прел^ъж^никъ *сжц. м., ум. прел^ъж^ниче.*
- прел^ъмъ *сжц. м.* || прел^ъм^я *гл. прех. екр. II. 1., тр. прел^ъм^явамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прел^ъм^яване.*
- прел^ъг^вамъ *гл. прех. тр. III., екр. прел^ъг^а I. 10.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прел^ъг^ване.*
- прел^ъст^ъитель *сжц. м., жс. прел^ъст^ъителка* || прел^ъст^ъителенъ, -ни *прил. м.* || прел^ъст^ъникъ *сжц. м. р., жс. прел^ъст^ъница* || прел^ъст^ъявамъ *гл. прех. тр. III., екр. прел^ъст^я II. 1., сжц. ср. прел^ъст^яване, старин. прел^ъщение; слав. отъ руски прел^ъсть, прелестенъ съ малка разлика въ значението.*
- прел^ъзъ *сжц. м., ум. прел^ъзецъ* || прел^ъз^вамъ *гл. непрех. тр. III., екр. прел^ъз^а I. 7.*
- прел^ъг^увамъ *гл. непрех. екрат. III. отъ лѣто; слав. пр^ъзимувамъ.*
- прел^ъбод^о-енъ, -йни *прил. м.* || прел^ълюбод^о-ецъ, мн. -йци *сжц. м. р., жс. прел^ълюбод^ойка* || прел^ълюбод^оеяние и прел^ълюбод^оеяство *сжц. ср.* || прел^ълюбод^оеяствувамъ *гл. прех. тр. III.*
- прел^ъют^ъя *гл. непрех. екр. I. 6.*
- прем^ъжа *гл. прех. екр. I. 10., тр. прем^ъз^вамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. р. прем^ъз^ване.*
- прем^ъйвамъ (прем^ъй^овамъ) *се гл. непрех. тр. III., екр. прем^ъя се I. 11.*
- прем^ъл^нъй и прем^ъл^нъйя *гл. непрех. екр. I. 6.*
- прем^ъм^яя *гл. прех. екр. II. 1. = прел^ъжа.*
- прем^ъх^вамъ *гл. прех. тр. III., екр. прем^ъх^на I. 5.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прем^ъх^ване.*
- прем^ъж^дие *сжц. ср. (обл. прем^ъж^да жс.).*
- прем^ъеля *гл. прех. екр. I. 2., тр. прем^ъиламъ III.* || ~ се *гл. непрех.*
- прем^ъет^а *гл. прех. екр. I. 8., тр. прем^ъитамъ* || ~ се *гл. непрех.*
- прем^ъет^на *гл. прех. екр. I. 5., тр. прем^ъитамъ III.* || ~ се *гл. непрех.*
- прем^ъивамъ *гл. прех. тр. III., екр. прем^ъия I. 6.* || ~ се *гл. непрех.*
- прем^ъигамъ *гл. непрех. тр. III.*
- прем^ъилъ *прил. м. р.*
- прем^ъиламъ *гл. прех. тр. III.; вж. прем^ъеля.*
- прем^ъинавамъ, прем^ъин^увамъ *гл. (не)прех. тр. III., екр. прем^ъина I. 5.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. прем^ъин^аване, -уване.*
- прем^ъирамъ I. *гл. непрех. тр. III., екр. прем^ъира I. 3., сжц. ср. прем^ъиране; кор. мър-въ с|мъртъ: моръ: у|мирамъ. (прем^ъирамъ II. вм. прем^ъирамъ или прем^ъирамъ гл. прех. тр. III., екр. прем^ъира II. 1.)* || ~ се *гл. непрех.*
- прем^ъирамъ! III. *глагол. преход. III. чужд. за награждавамъ; кор. лат. съ наст. нѣм. отъ фр. пр^емия *сжц. жс.; лат. прем^ъислямъ гл. прех. тр. III., екр. прем^ъисля II. 1.* || ~ се *гл. непрех.**
- прем^ъитамъ *гл. прех. тр. III., екр. прем^ъит^а I. 8.* || ~ се *гл. непр., сжц. ср. прем^ъитане* || пр^емитъ *сжц. м.* 'голѣма метла'..
- прем^ъладъ *прил. м.*

пре|млъзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-
|мълзѧ II. 1. (I. 7.). || ~ се *гл.* непрех.
|| пре|млъзъ *сжиц. м.*; *срав.* пре|доѧ.
пре|многo *нар.*
пре|мотѧвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. пре-
|мотѧ I. 6. || ~ се *гл.* непрех. || пре|мо-
|тѧване *сжиц. ср.*
пре|мрѧ *гл.* непрех. екр. I 3., мкр. *вж.*
пре|мрѧ I.
пре|мрѧжа *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. пре-
|мрѧжвамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.*
пре|мрѧжване.
пре|мрѧзвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. пре-
|мрѧзна I. 5., мкр. пре|мрѧзнувамъ III.
пре|мрѧквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-
|мрѧкна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; различ.
примѧквaмъ (се).
пре|мълчѧвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр.
пре|мълчѧ II. 4. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц.*
ср. пре|мълчѧване.
пре|мѧна *гл.* прех. екр. I. 5.
пре|мѧрѧ *гл.* прех. екр. II. 1.
пре|мѧна *сжиц. ж.*, ум. пре|мѧница, пре-
|мѧничка || пре|мѧнувамъ *гл.* прех. тр. III.
и пре|мѧнѧвамъ, пре|мѧнѧмъ III., екр.
пре|мѧнѧ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц.*
ср. пре|мѧнѧване, пре|мѧнѧне.
пре|мѧрѧвамъ, пре|мѧрѧямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. пре|мѧрѧ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
|| пре|мѧрѧване, -ѧне *сжиц. ср.*
пре|мѧсвамъ, пре|мѧсямъ *гл.* прех. тр. III.,
екр. пре|мѧся II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сжиц. ср. пре|мѧсване, пре|мѧсяне.
пре|мѧствамъ, пре|мѧстѧмъ *гл.* прех. тр.
III., екр. пре|мѧстѧ II. 1. || ~ се *гл.* не-
прех., *сжиц. ср.* пре|мѧстѧване, -ѧне.
пре|мѧтъна *гл.* прех. тр. III., екр. пре|мѧт-
|на I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре-
|мѧтѧне.
пре|мѧждрoсть *сжиц. ж.* || пре|мѧждѧръ, -ри
прил. м.
пре|мѧжжвамъ *гл.* прех. тр. III. 'прежен-
|вамъ' || ~ се *гл.* непрех.
пре|надамаъ се *гл.* непрех. екр. III. 'пре-
|многo се надѧвамъ, та губѧ надежда'.
пре|насямъ (пре|нисамъ, пре|носѧямъ) *гл.*
прех. тр. III., екр. пре|несѧ I. 7., *сжиц. ср.*
пре|насяне; съвс. различ. при|насямъ.
пре|не|брѧгвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
пре|не|брѧгна I. 5. || ~ се *глагол.* непрех.,
сжиц. ср. пре|не|брѧгване; кор. въ стб.
БРѧГ-ж, *срав.* не|брѧженъ; корена и.-е.
*bher-gh-.; *срв.* ст. гер. гот. baigan, нѧм.
bergen крѧя, запазвамъ, спасавамъ...
|| пренебрежѧне *сжиц. ср.* стар. || прене-
|брежителѧнъ, -ни *прил. м.* || пренебре-
|жителность *сжиц. ж.*
прѧне *сжиц. ср.* 'препирня'; стб. пѧрѧне,
рус. прѧне за чужд. 'диспутъ'; словен.
(др. отгл. степ.) рѧпѧ. .; кор. и.-е. *рег-:
*рог-: *рг- въ споръ (вм. съ|поръ), съ-
|перникъ. .; чеш. pŕiti, пол. przeć sie

'спорѧ, препирамъ се'. .; *срав.* санскр.
ragi-, ragin- противникъ, рѧt-, рѧtanā бор-
|ба, споръ; зенд. ragət-, лит. spiriu 'опи-
|рамъ се' (*sper-. ., лет. spertēs). . .
пре|нисамъ *гл.* прех. тр. III. отъ екр. пре-
|не|са || ~ се *гл.* непрех. || пре|носъ *сжиц.*
м. отъ гл. пре|не|са || пре|носѧчъ (пре-
|носѧчъ) *сжиц. м.* || пре|носѧнъ, -ни *прил.*
м. || пре|носѧтель *сжиц. м.* || пре|носѧность
сжиц. ж. || пре|носѧямъ *гл.* прех. тр. III.
|| ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|носѧне;
вж. пре|насяне, пре|нисане || пре|
|носъ *сжиц. м.* (съ ѧ стар., ятово „прѧносъ“
'църковенъ п'. .).
пре|нощѧвамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.*
пре|нощѧване.
пре|номерѧрамъ II *гл.* прех. тр. III.; *вж.*
номеръ, номеро.
пре|обладѧвамъ *гл.* непрех. тр. III. (*-об-
|владавамъ > облад.), *сжиц. ср.* пре|обла-
|дѧване и старин. преобладѧние || пре-
|обладѧващъ *прич.* сегаш. действ. *м.*
пре|облѧчамъ, пре|облѧчамъ *гл.* прех. тр.
III., екрат. пре|облѧкѧ I. 7. (*-об|влѧк-,
*-об-вѧч- > облѧк-; *срав.* на|влѧка
|| ~ се *гл.* непрех. || пре|облѧчѧне, пре-
|облѧчѧне.
пре|об|ражѧвамъ, пре|об|ражѧвамъ *глагол.*
прех. тр. III., екр. пре|ображѧ II. 1.; *вж.*
об|ражъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.*
пре|ображѧване (пре|ображѧване) и
стар. пре|ображѧне, народ. пре|обра-
|женѧ. — || преобразѧмъ *прич.* сег. стр.
(прил.) *м.* || преобразѧвамъ, преобразѧ-
|вамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.
|| преобразѧвание *сжиц. ср.* || преобразѧ-
|вателъ *сжиц. м.*, *жс.* преобразѧвателка
|| преобразѧвателѧнъ, -ни *прил. м.* || пре-
|образѧвателство *сжиц. ср.* || преобра-
|зѧвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непр.
преобразѧвамъ, ~ се *вж.* преобра-
|жѧвамъ.
пре|обращѧмъ, пре|обращѧмъ *гл.* прех.
тр. III., екр. пре|обращѧ I. 5. (*-об|врѧ-
|щамъ, *-об|вращамъ, *-об|врѧна > -обрѧ-
|щамъ. . . || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* р.
пре|обращѧне, пре|обращѧне.
пре|об|увамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-
|об|уѧ I. 6.; *срав.* и|зу|ва|мъ || ~ се *гл.*
непрех., *сжиц. ср.* пре|об|уване.
пре|огорчѧвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
пре|огорчѧ II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || пре-
|огорчѧване *сжиц. ср.*, старин. пре|огор-
|чѧне.
пре|одолѧмъ *прич.* сег. страд. (прил.) *м.*
|| пре|одолѧвъ *гл.* прех. екр. I 6., тр. пре-
|одолѧвамъ („пре|одолѧвамъ“) III.,
|| ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|одо-
|лѧване.
пре|одпѧлвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се
гл. непрех.
пре|одпѧсвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.*
непрех.

- пре|о|ра|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|о|ра I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|о|раване.
- пре|о|с|вещенъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || пре|о|с|вещенство *сжц. ср.*
- пре|о|с|видетелствувамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|о|с|видетелствуване.
- пре|о|б|стря|вамъ (пре|о|б|стрявамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. пре|о|б|стря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|о|б|стряне, -юване.
- (пре|о|т|ема|мамъ, пре|о|т|има|мамъ) и пре|о|т|не|ма|мамъ пре|о|т|нима|мамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|о|т|ема, пре|о|т|нема I. 4. (кор. въ в з е | м а ; н по *гл.* с|нема, с|нима|мамъ отъ *сн|нема, предл. сѣ- лат. cum, грц. sup.; *сжц. ср.* пре|о|т|немане, пре|о|т|нима|не.
- пре|п|ала *сжц. ж.* 'изгора' || пре|п|алвамъ, пре|п|алямъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|п|ала II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|алване, -яне.
- пре|п|ас|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|п|аша I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *срав.* о|п|а с|ва|мамъ, по|ясъ; *сжц. ср.* пре|п|асване. || пре|п|асъ *сжц. м.* || пре|п|ашка *сжц. ж.*
- пре|п|екъ *сжц. м.* 'ракия дважа печена, препечена', различ. при|пекъ (на припекъ слънце); *вж. т.* || пре|п|екъ *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. пре|п|ичамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- пре|п|елица, пре|п|ерица *сжц. ж.* 'пъдпъдъкъ'; рус. перепел, перепелка, перепелица, чеш. pterelice, пол. przelotka, словен. срб. pterelica, хрв. perelica. ; брой се азб. звукоподраж., както е и пъдпъдъкъ; първич. *pep-pep-, съ разподоб. *per-pep > бълг. препелица, рус. перепел. ; ; *срав.* ст. прус. perpało, лит. perala, rutrela, лет. raipala *сжц.* знач.; нѣкои смѣтатъ първич. *per-per > бълг. п р е п е р и ц а ; особ. любопитно е звукоподраж. словен. rodprda и rodrodica; чеш. kferel, kferelice. . .
- пре|п|ерá *гл.* прех. екр. I. 1. || ~ се *гл.* непр. пъдпъдъкъ. .
- пре|п|еловъ *прил. м.*, отъ п р е п е л - ъ , - и ц а .
- пре|п|ечá|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|п|ечáтамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|ечáтване.
- пре|п|еченъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* отъ *гл.* п р е п е к а || пре|п|ечникъ, пре|п|ещникъ *сжц. м.*
- пре|п|ивъ *сжц. м.* || пре|п|ивамъ *гл.* прех. тр. III. || пре|п|ия I. 6., 'пия премного. . .', *сжц. ср.* пре|п|иване.
- пре|п|ика|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|п|икая I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|икаване.
- пре|п|ина|мамъ *гл.* прех. тр. III. и пре|п|ивамъ екр. пре|п|ина I. 5. и пре|п|ина || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|инане, пре|п|иване || пре|п|инáтел-енъ, -ни *прил. м.* (п. знакъ).
- пре|п|ира|мамъ I. *гл.* прех. тр. III., екр. пре|п|ира I. 1. || ~ се *гл.* непрех. || пре|п|ирки *сжц. ж.* мн.
- пре|п|ира|мамъ се II. *гл.* непрех. тр. III. 'вода препирня', екр. пре|п|ира се I. 3., *сжц. ср.*
- пре|п|ира|не II. || пре|п|ирня *сжц. ж.*
- пре|п|ис|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. пре|п|ийша I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|исване, различно п р и п и с в а м ъ || пре|п|исвáchъ *сжц. м. р.*, *ж.* пре|п|исвáchка || пре|п|иска *сжц. ж.* за чужд. 'кореспонденция' || пре|п|исъ *сжц. м.*
- пре|п|ита|мамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех. || пре|п|итаване *сжц. ср.*, старин. пре|п|итание.
- пре|п|ичамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. пре|п|ека I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|ичане.
- пре|п|пка *сжц. ж.* обл. вм. препънка 'спънка'.
- пре|п|ла|вамъ, пре|п|лу|вамъ и стар. пре|п|ли|вамъ *глагол.* (не)прех. екр. III. || пре|п|ла|ва *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. 'плава отново'.
- пре|п|ла|квамъ *гл.* прех. тр. III. 'преставамъ да оплаквамъ'.
- пре|п|ла|кна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. II. пре|п|ла|к(ну)|вамъ *глагол.* прех. III. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* *гл.* плакна 'мия. . .'
- пре|п|латя I-II *гл.* прех. екр. II. 1. 'да срежа платъ. . . || пре|п|ла|щамъ III. 'плащамъ премного'.
- пре|п|летъ *сжц. м.* || пре|п|летá *гл.* прех. екр. I. 8., тр. пре|п|лита|мамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|литане.
- пре|п|лива|мамъ *гл.* прех. екр. III., старин. обл. *вж.* п р е п л а в а м ъ .
- пре|п|лѣ|вя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. пре|п|лѣ|вямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
- пре|п|пна *гл.* прех. екр. I. 5.; *вж.* п р е п ъ н а .
- пре|п|о|вивамъ *гл.* прех. тр. III, екр. пре|п|о|вия I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|о|виване.
- пре|п|о|дávамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|п|о|дávамъ I, 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|о|дávане || пре|п|о|дáváтел *сжц. м.*, *ж.* пре|п|о|дáváтелка || преподавáтел-енъ, -ни *прил. м.* || пре|п|о|дáváтелски *прил. м.* || преподавáтелство *сжц. ср.*
- пре|п|о|дб-енъ, -ни *прил. м.* || пре|п|о|дб|е *сжц. ср.*
- пре|п|о|зна|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. пре|п|о|пзна|я I. 6. 'криво познавамъ, взимамъ одного *вж.* др.', различ. п р и п о з н а в а м ъ , *сжц. ср.* пре|п|о|пзна|ване.
- пре|п|оло|вя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. пре|п|оло|вявамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пре|п|оло|вяване и стар. пре|п|оло|вение; *вж.* п о л о в и н а .
- пре|п|она *сжц. ж.* 'препка, спънка'.
- пре|п|опор|ецъ! *сжц. м.*, *вж.* п р ѣ п о р е ц ъ .
- пре|п|ор|ъжа *сжц. ж.* || пре|п|ор|ъчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|п|ор|ъчамъ III. (пре|п|ор|ъча II. 3.) || ~ се *гл.* непрех. || пре|п|ор|ъчанъ (пре|п|ор|ъченъ) *прич.*

мин. страд. м., *сжиц. ср.* препоржчване
 || препоржчител-енъ, -ни *прил. м.* || препоржчитель *сжиц. м., ж.* препоржчителка.
 препо|стѣля *гл.* прех. екр. I. 2., тр. препо|стѣламъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 препо|стникъ *сжиц. м.*
 пре|права, преправка *сжиц. ж.* || пре|пращамъ *гл.* прех. тр. III., екр. преправя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* преправяне.
 пре|празднѣямъ (препразд(ну)вамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. препраздния II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* препразднение.
 (пре|пращамъ), препращамъ *гл.* прех. тр. III., екр. препраща II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* препращане (препращане).
 пре|пращамъ *гл.* стар. обл. прех. тр. III. 'поразчиствамъ'. ; кор. въ пра хъ.
 пре|придамъ *гл.* прех. тр. III., екр. препредѣ I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* препридане.
 пре|прица *сжиц. ж.* 'кречеталка'; кор. въ пера 'бия' ...
 пре|провождамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. препроводя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 пре|про|давамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|про|дама I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* про|про|даване.
 пре|прѣжвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣпържа II. 1. (3), *сжиц. ср.* прѣпържване
 пре|прѣгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣпъргна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣпъргане.
 пре|прѣчка *сжиц. ж.* 'прѣчка' || пре|прѣчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣпърча II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
 пре|пускамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. прѣпусна („прѣлѣстна“) I. 5., *сжиц. ср.* прѣпускане || прѣпусница *сжиц. ж.* || прѣпускане *сжиц. ср.* || прѣпусканница *сжиц. ж.*
 пре|пѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣпѣна I. 5. || ~ се *гл.* непр., *сжиц. ср.* прѣпѣване.
 пре|пѣлнямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣпѣлня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣпѣлняне.
 пре|пѣнка *сжиц. ж.* 'спѣнка' || прѣпѣндупка *сжиц. м.*
 пре|пѣвамъ *гл.* прех. тр. III. (п. молитви ...), екр. прѣпѣя I. 6. || ~ се *гл.* непреход., *сжиц. ср.* прѣпѣване.
 пре|пѣнямъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непр.
 пре|пѣтствие! *сжиц. ср.* отъ рус. 'прѣпѣнка, спѣнка. . .'; кор. въ стбѣлг. прѣ|пѣ|ти 'спѣвамъ, обл. съ|пинамъ. . .' || прѣ|пѣтствувамъ! *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* прѣ|пѣтствуване 'спѣване, прѣчене' ...
 пре|рабѣтвамъ *гл.* (не) прех. тр. III., екр. прѣрабѣтя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣрабѣтване.
 пре|рѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣрѣвѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

пре|рѣждамъ *гл.* прех. тр. III. || прѣ|рѣдѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|рѣждане.
 пре|раз|казвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. прѣ|раз|казжа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|раз|казване || прѣ|раз|казъ *сжиц. м.*
 пре|рѣамъ-вамъ, -чвамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|рѣамъ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|рѣамъ-ване, -чване, -яне || прѣ|рѣамка, прѣ|рѣамница *сжиц. ж.*, обикн. мн. прѣ|рѣамки.
 прѣ|ранъ *прил. м.*
 прѣ|рѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|рѣдѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣ|рѣканіе *сжиц. ср.*; книж. отъ стб. рус.; кор. въ гл. рѣк ж.
 прѣ|рѣвѣямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|рѣвѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣ|рѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|рѣся II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|рѣсване.
 прѣ|рѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|рѣжа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|рѣзване.
 прѣ|садъ *сжиц. м.* 'прѣсадено дърво'; различ. прѣ|садъ; *вж. т.* || прѣ|садѣя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. прѣ|саждамъ, прѣ|саждавамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|саждане (прѣ|саждане).
 прѣ|сакъ, прѣ|сѣкъ (прѣ|сѣкъ) *сжиц. м.* 'прѣсѣклица', болестъ. . .
 прѣ|сѣлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|сѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|сѣляне.
 прѣ|сѣтанѣямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. прѣ|сѣтанѣя II. 1. 'прѣлѣстѣямъ'; кор. семит. въ сѣтана; *сжиц. ср.* прѣ|сѣтанѣяване.
 прѣ|сѣтъ (прѣ|сѣтъ) *прил. м.* || жсѣ прѣ|сѣта *сжиц.* (прил.) *ж. р.* 'недѣля всѣхъ свѣтыхъ'.
 прѣ|сѣгна *гл.* непрех. екр. I. 5., тр. прѣ|сѣгамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 прѣ|сѣкна *гл.* непрех. екр. I. 5., тр. прѣ|сѣкнамъ III.
 прѣ|сѣдя *гл.* непрех. екр. II. 2., тр. прѣ|сѣдѣвамъ III., *сжиц. ср.* прѣ|сѣдѣване.
 прѣ|сѣдлавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|сѣдлая I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|сѣдлаване || прѣ|сѣдливъ *прил. м.* || прѣ|сѣдна *гл.* непрех. екр. I. 5., тр. прѣ|сѣдамъ III.
 прѣ|сѣлвамъ, прѣ|сѣлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|сѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|сѣлване, -яне и старин. прѣ|сѣлѣние || прѣ|сѣлѣнецъ, прѣ|сѣлѣникъ *сжиц. м., ж.* прѣ|сѣлѣница.
 прѣ|сѣлвамъ, прѣ|сѣлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣ|сѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣ|сѣлване, -яне || прѣ|сѣлено нар. отъ прич. мин. страд.
 прѣ|синѣя *гл.* непрех. екр. I. 6. 'прѣмногo посинѣя'.

пре|сипвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-|сипя I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|сипване || пре|сипна *гл.* непрех. екр. I. 5., тр. пре|сип(ну)вамъ III., *сжиц. ср.* пре|сипнуване, пре|сипване || пре|сипналь *прил.* (прич. мин. действ.) *м.*
 пре|сичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|сѣка I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|сичане.
 пре|сичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-|сита III. || ~ се *гл.* непрех.
 пре|скачамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. пре-|скоча II. 3., ум. пре|скокна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|скачане || пре-|скачаница *сжиц. ср.* || пре|скакулка, пре-|скакулица *сжиц. жс.* || пре|скакул-ень, -ни *прил. м.*
 пре|слапъ (погрѣш. „преслабъ“) *сжиц. м.*; кор. слап- въ слапей; **СЛАП-** и **СЛѦП-** (въ старобългар.-слѣпнжти 'скачамъ'; срод. по кор. тур. sel порой...)
 пре|слѣдвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср. р.* пре|слѣдване || пре-|слѣдвачъ *сжиц. м. р., жс.* преследвачка.
 пре|слица *сжиц. жс.* 'прелка', лат. фурка.
 пре|словутъ *прил. м.* 'прочутъ', чуждин. 'фамозень' || пре|словутоуъ *сжиц. жс.*
 пре|сломъ, пре|слопъ *сжиц. м.*, *вм.* пре-|слапъ, *вж. т.*; пресламъ по раз-|подоб. и нар. етимол.
 пре|слушамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. пре-|слушамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* преслушване.
 пре|смѣтамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-|смѣтна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|смѣтане || пре|смѣтвачъ *сжиц. м. р., жс.* пре|смѣтвачка.
 пре|снѣма *гл.* прех. екр. I. 4., тр. пре|снѣ-|мамъ, пре|снѣмамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || пре|снѣмало *сжиц. ср.*
 пре|сѣлъ *сжиц. м.*, ум. пре|сѣлецъ || пре-|соля *гл.* прех. екр. II. 1., тр. пре|соля-|вамъ III. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* пре|соляване.
 пре|сѣпна *гл.* прех. екр. I. 5. 'препѣвамъ' || ~ се *гл.* непрех.; кор. въ пѣна.
 пре|сѣпа и пре|сѣпа *сжиц. жс.*, ум. пре|сѣ-|пца, пре|сѣпчика; кор. сѣп- (< прѣ|сѣ-|па), друга отглас. степ. въ сипвамъ, сипя; *вж. т.*
 пре|спя *гл.* непрех. екр. II. 5., тр. пре-|спивамъ III. (и преспавамъ), *сжиц. ср.* пре|спиване.
 пре|спокою-ень, -йни *прил. м.* || пре|спо-|койно *нар.*
 пре|споловявамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* през|половямъ и пре|половявамъ.
 пре|срамявамъ се, пре|срамямъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. пре|срамя се II. 1., *сжиц. ср.* пре|срамяване, пре|срамяне.

пресрѣчвамъ! *гл.* прех. *вж.* просрѣч-|вамъ.
 пре|срѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-|срѣчна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|срѣчване.
 пре|ставъ *сжиц. м.* || пре|ставамъ и пре-|стаямъ *гл.* непрех. тр. III., екр. пре|стана I. 5., *сжиц. ср.* пре|ставане.
 пре|ставямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. пре|става се II. 1. 'помина се', рус. п(е)-|реставиться — 'премѣстямъ се, застаямъ се на друго мѣсто', не 'представямъ се', *сжиц. ср.* пре|ставяне || пре|ставямъ *гл.* прех. тр. III. 'отбивамъ вада, рѣка'.
 пре|станъ *сжиц. м.* || пре|станка *сжиц. жс.*
 пре|стапулка *сжиц. жс.* обл. *вм.* пре|стж-|пулка = простжпалникъ.
 пре|старѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. пре|старѣя I. 6. || пре|старѣлъ *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || пре|старѣлость *сжиц. жс.*
 пре|стѣгна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. пре-|стѣгамъ и пресстѣгнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 пре|стѣлка *сжиц. жс.* обл. и пре|стѣлка, ум. пре|стѣлчица || пре|стѣля *гл.* прех. екр. I. 2., тр. пре|стѣламъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре|стѣлане.
 пре|стѣскамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-|стѣсна I. 5.
 пре|стѣлъ *сжиц. м.*, ум. *м.* пре|стѣлецъ, ум. *ср.* пре|стѣлецъ || пре|стѣл-ень, -ни *прил. м.* || престолона|слѣдие, престо-|лонаследяване *сжиц. ср.* || пре|столона-|слѣдникъ *сжиц. м.* || престолонаслѣ-|дически *прил. м.*
 пре|стѣрвамъ, пре|стѣрбямъ и пре|стѣру-|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре|стѣр-|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пре-|стѣр-|ване, -яне || пресстѣренъ *прич. мин.* стр. (прил.) *м.* || пре|стѣрникъ *сжиц. м., жс. р.* пре|стѣрница || пресстѣрнически *прил. м.* || пре|стѣрничество *сжиц. ср.*
 пре|стоявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. пре-|стоя II. 5., *сжиц. ср.* пре|стояване || пре-|стоялъ *прич. мин. действ. м.* (прил.).
 пре|страшавамъ се, пре|страшамъ се *гл.* непрех. III., екр. пре|страша се II. 3., *сжиц. ср.* пресстраш-ане, -аване.
 пре|стрѣлка *сжиц. жс. р.* || пре|стрѣл-|вамъ, -ямъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 пре|стригамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-|стрига (I. 9.) (I. 7.) пре|стрижа I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 пре|стройникъ *сжиц. м.* || пре|строй *глагол.* прех. екр. II. 1., мкр. пресстоявамъ (пре-|стройвамъ) III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пресстройкаване (пристройване), *сжиц. жс.* пресстройка.
 пре|струвамъ се *гл.* непрех. тр. III. екр. пре|стрѣя се II. 1., *сжиц. ср.* пре|стру-|ване || пре|струвка *сжиц. м.*; кор. стб.

твор- въ сътвор-я, отъ *сѣтворувамъ > створувамъ > сторувамъ > струвамъ.
 пре|стругъ *сжиц. м.* || пре|стрѣга *сжиц. жс.*
 ||пре|стрѣгамъ *гл. прех. тр. III., екр. пре|стрѣжа I. 10.* || ~ се *гл. непрех.*
 пре|стѣгамъ *глагол. прех. тр. III., екр. пре-|стѣгна I. 5.* || ~ се *гл. непрех.*
 пре|стѣпвамъ, пре|стѣпямъ *гл. (не)прех. тр. III., екр. пре|стѣпа II. 1., сжиц. ср. прил. м. р.* ||пре|стѣпление *сжиц. ср. р.*
 ||пре|стѣпникъ *сжиц. м., жс. пре|стѣпница* || пре|стѣпнически *прил. м. и нар.*
 ||пре|стѣпность *сжиц. жс. р.*
 пре|сѣквамъ *гл. прех. тр. III., екр. пре-|сѣча I. 10.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. пре|сѣкване.*
 пре|сѣшавамъ *гл. прех. тр. III., екр. пре-|сѣшá II. 3.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. пре|сѣшаване.*
 пре|сѣхвамъ *гл. непрех. тр. III., екр. пре-|сѣхна I. 5., мкр. пре|сѣхнувамъ, сжиц. ср. пре|сѣх(ну)ване.*
 пре|сѣвамъ *гл. прех. тр. III., екр. пре|сѣя, тр. III., екр. пре|сѣя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. пре|сѣване.*
 пре|сѣдане *сжиц. ср. вж. преседна.*
 пре|сѣкъ *сжиц. м.* ||пре|сѣкá *гл. прех. екр. I. 7., мкр. пре|сѣчамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. пре|сѣчане* || пре|сѣкѹлка *сжиц. жс.* || пре|сѣчка *сжиц. жс.*
 пре|сѣжда *сжиц. жс.* 'сѣдебно решение'
 ||пре|сѣждамъ, пре|сѣждамъ *гл. прех. тр. III., екр. пре|сѣжда II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. пре|сѣждане.*
 пре|тáкамъ *гл. прех. тр. III., екр. пре|тáча II. 3.* || ~ се *гл. непр., сжиц. ср. пре|тáкане.*
 прѣтамъ *гл. непрех. тр. III.; стб. о-прл-тати, рус. прятать, пол. sprzątas очи-|стямъ ..., словен. spręten, срб.-хрв. sprętan ...; кор. *(s)pren-t-; вж. прѣда < *pren-d-...*
 пре|тарашѹвамъ *гл. прех. тр. III., сжиц. ср. прѣтарашѹване.*
 пре|творявамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ-|творя II. 1.* || ~ се *гл. непрех.* || прѣтво-|ряване *сжиц. ср.*
 пре|тѣглямъ, пре|тѣглювамъ *гл. прех. тр. III., екр. пре|тѣгля II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. пре|тѣглюване, -юване.*
 пре|тѣкá *гл. (не)прех. екр. I. 7., тр. прѣ-|тѣчамъ III.* || ~ се *гл. непрех.*
 пре|тѣквамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.*
 пре|тѣчвамъ *гл. непрех. тр. III.*
 пре|тлѣя *гл. непрех. екр. I. 6., тр. прѣ-|тлѣвамъ, сжиц. ср. прѣ|тлѣване.*
 пре|товáрвамъ, пре|товáрямъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ|товáря II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* || прѣ|товáр-|ване, -яне.
 пре|топявамъ и прѣ|топямъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ|топя II. 1.* || ~ се *гл. непр., сжиц. ср. прѣ|топяване, прѣ|топяне.*

пре|тóчвамъ *гл. прех. тр. III., екр. пре-|тóча II. 3.* || ~ се *гл. непрех.*
 пре|тáйвамъ *глагол. непрех. тр. III., екр. пре|тáря I. 11., сжиц. ср. прѣ|трайване.*
 пре|тресѣ ме *гл. 3-олич. екр. I. 7., мкр. прѣ-|трѣса ме III.*
 пре|трѣивамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ-|трѣя I. 6.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. прѣ|трѣиване.*
 пре|трошáвамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ-|трошá II. 3.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. прѣ|трошáване.*
 пре|трупвамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ-|трупамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. прѣ|трупване.*
 пре|трѣпвамъ *гл. непрех. тр. III., екр. прѣ-|трѣпна I. 5., сжиц. ср. прѣ|трѣпване.*
 пре|трѣсвамъ и прѣ|трѣсямъ *глагол. прех. тр. III., екр. прѣ|трѣся II. 1.* || ~ се *гл. непреход., сжиц. ср. р. прѣ|трѣсване и прѣ|трѣсяне.*
 пре|трѣб-ямъ, -вамъ *гл. прех. тр. III., екр. -я II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. прѣ-|трѣбяне.*
 пре|тѹпамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ|тѹпамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. прѣ|тѹпване.*
 прѣ|туръ *сжиц. м.* || прѣ|турвамъ, прѣ|тур-|ямъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ|туря II. 1., || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. прѣ|тур-|ване, прѣ|туряне.*
 прѣ|тѹкавамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ-|тѹкá I. 9.* || ~ се *гл. непрех.*
 прѣ|тѹлкѹвамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. прѣ|тѹлкѹване.*
 прѣ|тѹн-|явамъ, -чáвамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ|тѹнъя II. 1. и прѣ|тѹнчá II. 3.* || ~ се *гл. непрех.*
 прѣ|тѹпкѹвамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ-|тѹпча I. 10.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. прѣ|тѹпкѹване.*
 прѣ|тѹргъ *сжиц. м., рус. перетóрг м. и пе-|реторжка ж.*
 прѣ|тѹркамъ *гл. прех. екр. III., тр. прѣ-|тѹрквамъ и прѣ|тѹрк(у)вамъ III.* || ~ се *гл. непрех.*
 прѣ|тѹрпявамъ (така по офиц. „правоп.“; прѣ|тѹрпѣвамъ, зап. бълг. прѣ|тѹрпѣ-|вамъ) *гл. прех. тр. III., екр. прѣ|тѹрпя II. 2.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. прѣ-|тѹрпяване.*
 прѣ|тѹрсямъ (прѣ|тѹрс(у)вамъ) *гл. прех. тр. III., екр. прѣ|тѹрся || ~ се гл. непр., сжиц. ср. прѣ|тѹрсяне.*
 прѣ|тѹтрямъ, прѣ|тѹтряювамъ *гл. преход. тр. III., екр. прѣ|тѹтря I. 9. (II. 1.)* || ~ се *гл. непрех.*
 прѣтя *гл. прех. тр. II. 1.; стб. прѣ|тити, рус. отъ стб. прѣ|тить, срб.-хрв. прѣ|тити; „кор.“ и.-е. *pre-t-; срв. прѣ|тча.*
 пре|увеличáвамъ *гл. прех. тр. III., екр. прѣ|увеличá II. 3.* || ~ се *глагол. непрех.,*

- сжиц. ср.* преувеличаване, *сжиц. ср.* старин. преувеличение || преувеличителенъ, -ни *прил. м.*
- преумножавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. преумножа II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- преуспѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. преуспѣя I. 6., *сжиц. ср.* преуспѣване; *вж.* у|спѣвамъ.
- преустройвамъ *глаг.* прех. тр. III., екр. преустрой II. 1. || ~ се *глаг.* непрех., *сжиц. ср.* преустройство.
- преуча *гл.* (не)прех. екр. II. 3., мкр. преучамъ III. || ~ се *гл.* непрех., 'премногу уча'; различ. приучвамъ.
- префинявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. префиня II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || префиненъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*; *вж.* чужд. финъ.
- префтасвамъ („превтасвамъ“) *гл.* непрех. тр. III., екр. префтасамъ III., *сжиц. ср.* префтасване; *гл.* гръц. fthánō.
- прехъпвамъ, прехъпямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прехъпя I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прехъпване, -яне.
- прехвѣлямъ (прехвѣлвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. прехвѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прехвѣляне, -ване.
- прехвѣна *гл.* прех. екр. I. 5. старин. прехвѣтя II. 1., мкр. прехвѣщамъ (тая болестъ прехваща = 'преминава' и върху др.); различ. прихвѣна || ~ се *гл.* непрех. || прехвѣтъ *сжиц. м.* || прехвѣтникъ *сжиц. м., ж.* прехвѣтница.
- прехвѣркама *гл.* непрех. екр. III., тр. прехвѣрчамъ, прехвѣрчамъ III.
- прехвѣрляма *гл.* прех. тр. III., екр. прехвѣрля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прехвѣрляне.
- прехитряма, прехитрювамъ *глаг.* прех. тр. III., екр. прехитря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прехитряне, -юване.
- прехлѣсамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. прехлѣсна се I. 5., *сжиц. ср.* прехлѣс(ну)ване.
- прехлѣпвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- преходъ *сжиц. м.* || преходенъ, -ни *прил. м.* || преходждама *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* преходждане || преходница *сжиц. ж.*
- прехрана *сжиц. ж.* || прехранвамъ, прехранямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прехраня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прехранване, -яне.
- прецапамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. прецапамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прецапване.
- прецвѣквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прецвѣкна I. 5. || прецвѣкнато *прич.* мин. стр. ср. р. 'престиснато, прещипнато'; нѣм. zwicken 'щипя'...
- прецвѣркама *гл.* непрех. тр. III. || прецвѣркъ *сжиц. м. р.* ('кога овце престанатъ да даватъ млѣко).
- прецедя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. прецѣждама III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прецѣждане.
- преценявамъ *гл.* прех. тр. II., екр. преценя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* преценяване и старин. преценѣние || преценитель *сжиц. м., ж.* преценителька || преценка *сжиц. ж.*
- прецвѣтявамъ *глаг.* непрех. тр. III., екр. прецвѣтя II. 1., *сжиц. ср.* прецвѣтяване || прецвѣтѣль *прич.* мин. действ. *м.*
- пречакъ *сжиц. м.* || пречаквамъ *гл.* тр. III., екр. пречакамъ III. 'посрѣщамъ' || ~ се *гл.* непрех.
- пречекорвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пречекоря II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- пречертavamъ *гл.* прех. тр. III., старин. пречъртамъ, екр. пречертая (пречъртая) I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пречертване (пречъртаване).
- прѣчестъ *прил. м.*
- прѣчетя *гл.* прех. екр. I. 8. 'реброя' || ~ се *гл.* непрех.
- прѣчѣствама, прѣчѣстямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣчѣстя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣчѣстване, -яне || прѣчѣстъ *сжиц. м.* || прѣчѣста *прил. ж. р.* (сжш.) 'Св. Богородица', сир. прѣчѣста Божя майка || прѣчѣстина *ржка сжиц. ж.* 'видъ растение'.
- прѣчѣквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣчѣкума || ~ се *глаг.* непрех.; различ. причѣквамъ.
- прѣчѣпвамъ, прѣчѣпямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѣчѣпя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣчѣпване, -яне.
- прѣшаря *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- прѣшѣвамъ *глаг.* прех. тр. III., екр. прѣшѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прѣшѣване.
- прѣшленъ *сжиц. м., ум. м.* прѣшленецъ, ум. ср. прѣшленче || прѣшленестъ *прил. м.*
- прѣшѣпамъ *гл.* непрех. екр. III. || прѣшѣпунникъ *сжиц. м., вж.* простъ пулникъ.
- прѣшѣпна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. -(ну)вамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || прѣшѣпъ *сжиц. м.*
- преядамъ, преяждама *гл.* (не)прех. тр. III., екр. преяма I. 8., *сжиц. ср.* преяждане и преяждане || преядка *сжиц. ж.* 'закуска', 'десертъ', *вж.* приядка 'мезе'.
- при *предл.* и *предст.*; стб. при, рус. при, пол. przy, чеш. při, словен. pri...; кор. и.-е. *prei-: *grai-..., срещу рег,рго...; *срав.* лит. grė, предст. grė-, pri-, ст. прус. grei, латин. grae предъ...
- прибавѣтеленъ, -ни *прил. м. р.* || прибавка *сжиц. м.* || прибавямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прибавя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* прибавяне и старин. прибавление || прибавѣченъ, -ни *прил. м.* || прибавѣчностъ *сжиц. ж.*

при|бáя гл. прех. екр. I. 11.
 при|беръ *сжиц. м.* || при|беричъ *сжиц. м.*
 ||при|берá гл. прех. екр. I. 1., мкр. при-
 би́рамъ III. || ~ се гл. непрех.
 при|бивамъ гл. прех. тр. III., екр. приб́йя
 I. 6. || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср.* при-
 биване.
 при|би́рамъ гл. прех. тр. III., екр. прибе-
 ра́ I. 1. || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср.*
 приби́ране || при|би́рци *сжиц. м. мн.*
 при|би́тка *сжиц. ж.*
 при|блѣя гл. непрех. екр. I. 6.
 при|ближа́вамъ гл. (не)прех. тр. III., екр.
 приближа́ II. 3. || ~ се гл. непрех., *сжиц.*
ср. приближа́ване и стар. приближе́ние
 ||при|ближе́нь прич. мин. стр. (прил.) м.
 || приближе́ность *сжиц. ж.* || прибли́зи-
 тел-енъ, -ни *прил. м.* || прибли́зител-
 но нар. || прибли́зителность *сжиц. ж.*
 при|блѹва ми се гл. 3-олч. тр. III., екр.
 приблѹе ми се I. 6.
 при|боръ *сжиц. м.*; кор. въ гл. бера ||при-
 |бра́нь прич. мин. стр. м. < гл. при|бера.
 при|брѣж-енъ, -ни *прил. м.* ||прибрѣжие
сжиц. ср.
 при|брѣзвамъ гл. непрех. тр. III., екрат.
 прибрѣзамъ III., *сжиц. ср.* прибрѣзване.
 при|брѣскамъ гл. прех. екр. III. || ~ се
 гл. непрех.
 при|бѣгвамъ гл. непрех. тр. III., екр. при-
 бѣгна I. 5., *сжиц. ср.* прибѣгване 'бѣгане
 къмъ нѣкого', разл. отъ пребѣгвамъ
 'бѣгане отъ едно мѣсто на друго' ||при-
 бѣжище *сжиц. ср.*
 при|ва́рдвамъ, прива́рдямъ гл. прех. тр.
 III., екр. прива́рдя II. 1. | ~ се глаг.
 непрех., *сжиц. ср.* прива́рд-ване, -яне.
 при|ва́ркамъ гл. стар. обл. ум. непрех. екр.
 III. 'прибѣрзамъ'.
 при|варя гл. прех. екр. II. 1. 'да притуря
 да се вари още', разл. отъ пре|варя.
 при|вди́гамъ гл. прех. тр. III., екр. при-
 вдигна I. 5. || ~ се гл. непрех.
 при|ведá гл. прех. екр. I. 8., тр. привѣж-
 дамъ III. || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср. р.*
 привѣждане || при|вѣденикъ *сжиц. м.,*
ж. привѣденица 'доведеница', ум. *ср.*
 приведениче || при|ведъ *сжиц. м.*; *вж.*
 приводъ.
 при|вѣжа гл. прех. екр. I. 10. || ~ се гл. непр.
 при|везá гл. прех. екр. I. 7. || ~ се гл.
 непрех. || при|везло *сжиц. ср.*
 при|вѣтъ *сжиц. м.* || при|вѣтливъ *прил. м.*
 ||при|вѣтливость *сжиц. ж.* ||при|вѣтствие
сжиц. ср. || при|вѣтствувамъ *глаг.* прех.
 екр. III. || ~ се гл. непрех.
 при|вечеръ нар.
 при|взема́мъ, при|взѣмамъ гл. прех. тр.
 III., екр. при|взѣма I. 4. 'довзема, взема
 къмъ друго', различ. пре|взема. || ~
 се гл. непрех.
 при|ви́вамъ гл. прех. тр. III., екр. при-
 |ви́я I. 6. || ~ се гл. непрех.

при|ви́д-енъ, -ни *прил. м.* || при|видѣ́ние
сжиц. ср. р. 'призракъ'. || при|видность
сжиц. ж. р. — || при|видище *сжиц. ср. р.*
 'облага'; тур. кяръ, файда'. || при|ви́ж-
 дамъ гл. прех. тр. III., екр. при|ви́дя II. 2.
 || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср.* при|ви́ждане.
 при|ви́камъ I. гл. (не)прех. екр. III., мкр.
 приви́квамъ III. || ~ се гл. непрех.; *срав.*
 при|зиви́въ.
 при|ви́квамъ (при|ви́кнувамъ) II. гл. непрех.
 тр. III., екрат. при|ви́кна I. 5., *сжиц. ср.*
 при|ви́кване || при|ви́чка *сжиц. ж.*
 при|вилѣ́гия *сжиц. ж.*; лат. || при|вилеги-
 ро́вамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. не-
 прех. || при|вилегиро́вань прич. мин. стр.
 м. (прил.).
 при|влѣ́кател-енъ, -ни *прил. м.* || при|влѣ́-
 кáтелность *сжиц. ж.* || при|влѣ́чамъ (при-
 |влáчамъ) гл. прех. тр. III., екр. при-
 |влѣ́ка I. 7. || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср.*
 при|влѣ́чане (при|влáчане).
 при|внесá глаг. прех. екр. I. 7., мкр. тр.
 при|вни́самъ, при|вни́сямъ III.
 при|водъ *сжиц. м.* || при|водѣ́къ *сжиц. м.*
 'приведенъ зеть' || при|водни́ца *сжиц. ж.*
 || при|вожда́мъ гл. прех. тр. III., екр. при-
 |ведá I. 8. || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср.*
 при|во́ждане.
 при|во́звамъ, при|во́зямъ гл. прех. тр. III.,
 екр. при|везá I. 7. || ~ се глаг. непрех.,
сжиц. ср. при|во́зване.
 при|во́й *сжиц. м.* || при|во́йница *сжиц. ж.*
 при|вре́мен-енъ, -ни *прил. м.* || при|вре́-
 менность *сжиц. ж.*
 при|врѣ́звамъ и при|врѣ́зувамъ гл. прех.
 тр. III., екр. при|врѣ́жа I. 10. || ~ се гл.
 непрех., *сжиц. ср.* при|врѣ́зване и при-
 |врѣ́зуване || при|врѣ́женикъ *сжиц. м.,*
ж. при|врѣ́женица || при|врѣ́занъ прич.
 мин. страд. (прил.) м. || при|врѣ́заность
сжиц. ж. за рус. 'привязанность'.
 при|врѣ́ртамъ гл. прех. тр. III., екр. при-
 |врѣ́ртя II. 2. || ~ се гл. непрех.
 при|врѣ́рш(у)вамъ („при|врѣ́швамъ“) гл.
 прех. тр. III., екр. при|врѣ́рша II. 3. || ~ се
 гл. непрех., *сжиц. ср.* при|врѣ́ршване.
 при|вѣ́вамъ гл. (не)преход. тр. III., екрат.
 при|вѣ́я || ~ се гл. непрех.
 при|га́ждамъ гл. прех. тр. III., екр. при-
 |годя́ II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср.*
 при|га́ждане.
 при|га́рь *сжиц. м.* || при|га́рямъ гл. прех.
 тр. III., екр. при|горя́ II. 1. || ~ се гл. не-
 прех., *сжиц. ср.* при|га́ряне.
 при|гла́ждамъ гл. прех. тр. III., екр. при-
 |гла́дя II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжиц. ср.*
 при|гла́ждане.
 при|гла́шамъ гл. непрех. тр. III., *сжиц. ср.*
 при|гла́шане || при|гла́шение! *сжиц. ср.*
 'покана'; (отъ рус. изъ стб. приглаша́-
 вать гл. прех. 'каня').

при|гледждамъ (при|гледвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. пригледамъ 'п. сиромаси'; различ. отъ пре|гледждамъ || при|гледване, пригледване *сжц. ср.*
 при|говоръ *сжц. м.*; различ. отъ пре|говоръ || при|говарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. приговоря II. 1., различ. отъ пре|говарямъ || ~ се *гл.* непрех.
 при|готвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. приготвя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|готвяне.
 при|года *сжц. ж.* и при|годия || при|год-енъ -ни *прил. м.* || при|годникъ *сжц. м. р., ж.* при|годница || при|годность *сжц. ж. р.* || при|годявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. пригодя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|годяване.
 при|горъ *сжц. м.* || при|гория *сжц. ж.* и при|горийка || при|горѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., при|горявамъ прех., екр. пригоря II. 1., непрех. II. 2. || при|горенъ *прич. мин. стр. м.*
 при|гостникъ *сжц. м. р.*, обикн. мн. при|гостници.
 при|готвенъ *прич. мин. стр. м.* || при|готвено *нар.* || при|готвитель-енъ, -ни *прил. м. р.* || при|готвямъ *гл.* прех. тр. III., екр. приготвя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|готвяне и старин. при|готовление || при|готовителенъ -ни *прил. м.*
 при|гощавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пригостя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|гощаване.
 при|граб-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. приграбя II. || ~ се *гл.* непрех.
 при|градя *гл.* прех. екр. II. 1. 'градя още', различ. отъ пре|градя, преграда; *вж. т.*
 при|грѣдки, прегрѣдки *сжц. ж. мн.* || при|грѣщамъ и прегрѣщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пригрѣрна, прегрѣрна I. 5., *сжц. ср.* при|грѣщане.
 при|грѣя *гл.* (не)прех. екр. I. 6. || ~ се *гл.* непрех.
 при|гудя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. при|гуждамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|гуждане.
 при|гушвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пригуша II. 3., ум. при|гушкамъ III., екр. ум. при|гушна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|гушване.
 при|дъ *сжц. м.* (при|дъ *сжц. ж.*) = тур. 'агър-лъкъ'...; *вж. след.*
 при|данъ *сжц. ж. р.* 'зестра'; тур. чеизъ, грѣц, прикя. || при|давамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|дәмъ I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|даване || при|давка *сжц. ж.* || при|давушка *сжц. ж.* || при|давче *сжц. ср.* 'новородено дете' || при|давъ *сжц. м. I.-(II. = приданъ) || при|датыкъ сжц. м. р.* по рус. || при|датыч-енъ, -ни *прил. м.*
 при|дворъ *сжц. м.* || при|двор-енъ, -ни *прил. м.* || при|дворникъ *сжц. м. р., ж.*

при|дворница || при|дворнически *прил. м. и нар.* || при|дворничество *сжц. ср.*
 при|дебвамъ (при|дебямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. придебна I. 5., придебя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|дебване, -яне || при|деб-енъ, -ни *прил. м.*
 при|дигамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|дигна I. 5., мкр. при|диг(ну)вамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|дигане.
 при|дѣрвамъ (при|дѣрямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. при|дѣря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|дѣрване, -яне || при|дѣрка *сжц. ж.* || при|дѣрчивъ *прил. м. р.* || при|дѣрчиво *нар.* || при|дѣрчивость *сжц. ж.*
 при|дихъ *сжц. м.* и при|дихание *сжц. ср.* || при|дихател-енъ -ни *прил. м.* стар. || при|дихателность *сжц. ж.*
 при|дисавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|дисача II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|дисачване; *вж. дисакъ, мн. дисаги.*
 при|дки *сжц. ж. р.* мн. вм. прѣтки, *вж. прѣтка;* кор. въ стѣкна.; *срв. прѣдъ.*
 при|добѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|добѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|добѣване || при|добѣвѣтъ *сжц. м. р.* || при|добѣвка *сжц. ж.* || при|добѣтие *сжц. ср.*
 при|добрявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|добря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|добряване.
 при|дойда *гл.* непрех. екр. I. (при|дойдохъ, при|дошълъ), тр. при|дохждамъ III., *сжц. ср.* при|дохждане || при|дошлецъ *сжц. м.*; *вж. пришелецъ.*
 при|дружавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. при|дружамъ II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* при|дружаване || при|дружавашъ *прич. сегаш. действ. м.* || при|дружникъ *сжц. м., ж.* при|дружница || при|дружнически *прил. м.* || при|дружничество *сжц. ср.*
 при|дрѣва ми се *гл.* 3-олич. тр. III., екр. I. 9. мин. свѣр. (сег. бжд.) при|дрѣме ми се.
 при|дрѣнквамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при|дрѣнкамъ III.
 при|думвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|дүмамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|думване.
 при|дѣржамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|дѣржамъ II. 1. (3.) || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|дѣржане.
 при|дяволь *сжц. м.*
 при|емъ *сжц. м.* || при|емамъ, при|ймамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|ема I. 5., при|емна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|емане, при|имане || при|ем-енъ, -ни *прил. м.* || при|ематель *сжц. м., ж.* при|емателка || при|емателски *прил. м. р.* || приемателство *сжц. ср.* || при|емливъ *прил. м.* || при|емливость *сжц. ж.* || при-

|емникъ *сщц. м., жс.* при|емница || при|емничество *сщц. ср.*
 при|живе *нар.* (стар. при|живѣ *мѣст. пад.* ед. ч. м. ср. р. отъ прил. живѣ).
 при|за|емамъ *гл. прех.* тр. III., екр. при|за|ема (при-за-йма) I. 4. 'заемамъ къмъ заето', различ. отъ пре|за|емамъ 'заемамъ отъ втора ржка' || ~ се *гл.* непрех.
 при|зване *сщц. ср.* || при|званъ *прич.* мин. стр. м. р. (прил.), (приз|вавамъ I *гл.* прех. вм. при|з|ова|вамъ).
 при|земамъ; *вж.* при|земамъ.
 при|земие *сщц. ср.* за френ. 'пар|теръ'; *срав.* под|земие 'су|терень' I || при|зем-енъ, -ни *прил. м.* 'партерень'.
 при|зетъкъ *сщц. м.* 'зетъ на приводъ, приводъкъ' || при|зетвамъ *гл.* прех. тр., екр. при|зетъ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 при|зивиъ *сщц. м.;* кор. въ зова.
 при|зирамъ *гл.* непрех. тр. III. 'назъртамъ' || при|зирамъ се *гл.* непрех. тр. III., при|зря се I. 3.; различно отъ гл. пре|з|ирамъ; *сщц. ср.* при|зирание; кор. зър-зир-; *вж.* съ|з|ирамъ, на|з|ирамъ...
 при|зма *сщц. жс.;* грц. || призматич-енъ, -ни *прил. м.* || призматичность *сщц. жс.*
 при|знавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. при|зная I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при|знаване и старин. при|знание || при|знакъ *сщц. м.* || при|знагъ *прич.* мин. стр. м. || при|знагел-енъ, -ни *прил. м.* || при|знагелность *сщц. жс.*
 при|зовъ *сщц. м.* обл. стар. || при|зовавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|зовá I. 9. || ~ се *гл.* непрех.; *сщц. ср.* при|зоваване || при|зовка *сщц. жс.*
 при|зори *нар.* (стар. мѣст. п. ед. ч. ж. р. отъ зоря); обл. стар. при|зоръ *нар.* (мѣст. п. ед. ч. отъ зора); кор. -зор-въ др. отгл. степ. з(ъ)-р-, зир-въ о|з|ерт-амъ се, съ|з|ирамъ... || при|зорява се *гл.* 3-лич. тр. III. || при|зракъ *сщц. м.* 'привидение' || при|зрач-енъ, -ни *прил. м.* || при|зрачность *сщц. жс.*
 при|зъвавамъ *глагол.* прех., екр. при|зъва стар.; *вж.* при|з|ова|вамъ).
 при|зъртамъ се *гл.* непрех. тр., екр. при|зря се I. 3., при|зърна се I. 5., *сщц. ср.* при|зъртане.
 при|йда *гл.* непрех. екр. I. 8. (при|ишълъ), тр. (мкр.) при|йждамъ III., *сщц. ср.* при|йждане.
 при|ймамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* при|емамъ || при|имачъ *сщц. м.* вм. при|емачъ.
 при|иска ми се *гл.* 3-лич. екр. III. || при|искамъ *гл.* прех. тр. III. 'искамъ още'.
 при|казъ *сщц. м.* (за чудо и приказъ); (рус. при|казъ = у|ка|зъ) || при|казвамъ *глагол.* прех. тр. III. екр. при|кажа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при|казване || при|казвачъ *сщц. м., жс.* при|казвачка || при|казка *сщц. жс.,* ум. при|каз-

чица || при|казливъ *прил. м.* || при|казливость *сщц. жс.* || при|казница *сщц. жс.* 'приказка', ум. при|казничка || при|казище *сщц. ср.* 'приказъ'.
 при|каламйсамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. прикаламйша се I. 10., *сщц. ср.* прикаламйсване; представ. бълг. а кор. чужд. — н. грц. kalamizō 'намотавамъ калеми'...
 при|канвамъ, при|канямъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|каня II. 1. || ~ се *гл.* непрех. *сщц. ср.* при|кан-ване, -яне.
 при|карвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|карамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при|карване.
 при|качамъ, при|качвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|качá II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при|кач(в)ане.
 при|квечеръ *нар.* обл. (съ два подобознач. предл.); при|квечерй се *гл.* 3-лич. екр. II. 1., тр. при|квечерява се.
 при|ке *сщц. ср.* || при|кия (при|кя) *сщц. жс.* 'зестра, приданъ'; н. грц. píkis, píkia, píkisis (i < oi).
 при|кладъ *сщц. м.,* рус. приклад; *вж.* гл. кла|да || при|клавамъ вм. прикладвамъ *гл.* прех. тр. III., обл., екр. при|кладá I. 8.
 при|клéкна *гл.* непрех. екр. I. 5., тр. (мкр.) при|клéквамъ изт., зап. при|кле(ну)вамъ III., *сщц. ср.* при|клéкване.
 при|клéщамъ (при|клéщвамъ) *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* р. при|клéщане (при|клéщване).
 при|клоня *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 при|ключвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|ключá II. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* отглагол. при|ключване и стар. (съ малка значенийна разлика) при|ключéние.
 при|ковавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|ковá I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при|ковáване.
 при|командировамъ *глагол.* прех. тр. III., книж. рус. отъ кор. лат. || ~ се *гл.* непрех.
 при|коснувамъ се *гл.* непрех. тр. III. книж. екр. при|косна се I. 5., *сщц. ср.* при|коснуване и стар. по рус. при|косновéние 'допиране'... || при|косновéность *сщц. жс.*
 при|кося *гл.* прех. екр. II. 1. 'накося къмъ друго'...
 при|кóтквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|кóткамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при|кóткване.
 при|кóтóрвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|кóтóря II. 1., ум. при|кóтóркамъ III., *сщц. ср.* при|кóтóрване, при|кóтóркване.
 при|кóтя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 при|крепявамъ, при|крепямъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|крепя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех. *сщц. ср.* при|креп-яне, -яване.
 при|кривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|крйя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.*

прикриване || прикрытие *сщц. ср.* || при-
критость *сщц. ж.*
прикривѣ ми *гл.* 3-олич. екрат. I. 6., тр.
прикривѣва ми 'докривѣва ми'.
прикротявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-
кротя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.*
прикротяване.
прикроя *гл.* прех. екр. II. 1. 'кроя допъл-
нително', различно отъ пре|кроя-
(ва мѣ).
прикукамъ *гл.* непрех. екр. III.
прикумя се *гл.* непрех. екр. II. 1.
прикупя, прикупка *сщц. ж.* || прикупу-
вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прикупя II.
1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср. р.* при-
купуване.
прикя *сщц. ж.* 'зестра', отъ н. гръц.; *вж.*
прикия.
прикжтвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-
кжтамъ III., ум. прикжтна I. 5. || ~ се
гл. непрех., *сщц. ср.* прикжтване || при-
кжтливъ *прил. м.*
прилагамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. при-
лажа II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.*
прилагане || прилагател-енъ, -ни *прил.*
м. || прилагателно *сщц. ср.* отъ прил.
прилая *гл.* непрех. екр. I. 11.
прилѣгна *гл.* непрех. екр. I. 5. || прилѣгъ
сщц. м. и прилѣжъ || прилѣжавамъ *гл.*
непрех. тр. III., *сщц. ср.* прилѣжаване
и стар. прилѣжаніе || прилѣжател-енъ
-ни *прил. м.* || прилѣжателность *сщц.*
ж.; по-добре: прилѣж-енъ, -ни *прил. м.*
|| прилѣжность *сщц. ж.* || прилѣжѣ *гл.*
непрех. тр. II. 3. 'намирамъ се до нѣщо'
|| прилѣжѣщъ *прич.* сег. действ. *м.* (*прил.*)
(граматикарски „прилежешъ“).
прилепъ *сщц. м.* || прилепвамъ (приле-
пявамъ, прилепямъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. прилепя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сщц. ср. прилеп-ване, -яне, -яване || при-
лепнувамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при-
лепна I. 5. || ~ се *гл.* непр. || прилеповъ
прил. м. || прилепче *сщц. м.* ум. || прилеп-
чивъ *прил. м.* || прилепчивость *сщц. ж.*
прилетявамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр.
прилетя II. 2., *сщц. ср.* прилетяване.
приливамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прилѣя
I. 6.; различ. пре|ливамъ || ~ се *гл.*
непрех., *сщц. ср.* приливане || приливъ
сщц. м. р.
прилика *сщц. ж.*
прилистникъ *сщц. м.*
прилитамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при-
летя II. 2., *сщц. ср.* прилитане.
приличамъ *гл.* непрех. тр. III. || прили-
ченъ -ни *прил. м.* || приличие *сщц. ср.*
|| прилично *нар.* || приличность *сщц. ж.*
прилогъ *сщц. м.* || приложение *сщц. ср.*
|| приложвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
приложа II. 3. *вж.* и прилагамъ
|| ~ се *глагол.* непрех. || прилож-енъ I., -ни
прил. м. || приложенъ II. *прич.* мин. стр.

м. („прил.“) || приложимъ *прич.* сег. стр.
м. „прил.“ || приложимость *сщц. ж. р.*
|| приложность *сщц. ж.* || приложникъ
сщц. м., ж. приложница.
прилѣчвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
прилѣча се II. 3., *сщц. ср.* прилѣчване.
прилѣгвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-
лѣжа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.*
прилѣгване.
примадона *сщц. ж.*; итал.
примазвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-
мажа I. 10. 'смазвамъ' || ~ се *глагол.*
непрех., *сщц. ср.* примазване.
примамвамъ, примамямъ *гл.* прех. тр.
III., екр. примамя II. 1. || ~ се *глагол.*
непрех., *сщц. ср. р.* примам-ване, -яне
|| примамка *сщц. ж.* || примамливъ *прил.*
м. || примамливость *сщц. ж.* || при-
мамникъ *сщц. м., примамница.*
примачвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-
мачкамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сщц.*
ср. примачкване.
приметѣ *гл.* прех. екр. I. 8., тр. прими-
тамъ III. || ~ се *гл.* непрех.
примилквамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
примилкамъ се III., *сщц. ср.* примилкване.
примирамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при-
мра I. 3., *сщц. ср.* примиране.
примирѣние *сщц. ср.*; *вж.* примиря-
вамъ.
примирисва ми *гл.* 3-олич. тр. III., екр.
примирше ми I. 10.
примирявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-
миря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.*
примиряване и стар. примирѣние || при-
мирие *сщц. ср.* || примиритель *сщц.*
м., ж. примирителька || примирител-енъ,
-ни *прил. м.* || примирителность *сщц. ж.*
примитамъ *гл.* прех. тр. III., екр. приметѣ
I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при-
митане.
примитив-енъ, -ни *прил. м.,* за първо-
битенъ; лат., срод. по кор. || примитив-
ность *сщц. ж. р.*
примичамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III. || при-
мичъ! *межд.* (повел. нач.); *вж.* при-
мѣквамъ, примѣкѣ || примка *сщц.*
ж. р., вм. примѣка; кор. въ гл. при-
мѣкна, гл. примѣкна съ удар.; *срав.* и
рус. примкнѣтъ.
примобвамъ (се), примоблямъ (се) *глагол.*
(не)прех. тр. III., екр. примобля (се) II.
1., *сщц. ср.* примобл-ване, -яне.
приморие *сщц. ср.* || приморецъ *сщц. м.,*
ж. приморка, приморкия || примор-
ски *прил. м.*
примра *гл.* непрех. екр. I. 3., мкр. при-
мирамъ.
примракъ *нар.* || примрачѣ се *гл.* 3-олич.
екр. II. 3., тр. примрачава се III.
примча *гл.* прех. тр. II. 3. отъ примка,
сщц. ср. примчене || примчица *сщц.*
ж. ум.

при|мѣкъ *межд.* || при|мѣквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|мѣкна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|мѣкване.
 при|мѣръ (при|мѣръ) *сжц. м., ум. м.* при|мѣрець, *ум. ср.* при|мѣрче || при|мѣр-енъ, -ни *прил. м.* || при|мѣрность *сжц. жс.*
 при|мѣсь *сжц. м.* (и при|мѣсь *жс.*) || при|мѣсвамъ и при|мѣсямъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|мѣсь || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|мѣс-ване, -яне || при|мѣш-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|мѣш-шамъ || ~ се *гл.* непрех.
 при|мякамъ *гл.* непрех. екр. III. || при|мя-укамъ *гл.* непрех. екр. III. и при|мяуча II. 3., тр. при|мяукамъ, *сжц. ср.* при|мяуковане.
 при|над|лежѣ *гл.* непрех. тр. II. 4. || при|над|леж-енъ, -ни *прил. м.* || при|над|лежность *сжц. жс.*
 при|на|дѣямъ, при|на|дѣвамъ, при|на|дѣ-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|на|дѣ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|на|дѣяне, при|на|дѣване.
 при|на|емамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-наема I. 4. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|на|емане 'наемамъ допълнително'. различ. отъ пре|на|е|мамъ.
 при|на|сямъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-неса I. 7.; *вж.* и при|на|самъ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|на|сяне.
 при|не|волявамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. при|не|воля II. 1., *сжц. ср.* при|не|воля-ване.
 при|ни|самъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-неса I. 7.; *вж.* и при|на|сямъ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|ни|сане.
 при|ни|чамъ (при|ни|квамъ, при|ни|кн-вамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. при|ни|кна I. 5., *сжц. ср.* при|ни|к(ну)ване, при|ни-чане; *срав.* за|ни|чамъ; ни|ч|комъ...
 при|новъ *сжц. жс.* 'новородено дете'.
 при|но|сь *сжц. м.* || при|но|свамъ, при|но-сямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. при|но-са I. 7. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* р. при|но|с-ване, -яне || при|но|ситель *сжц. м. р., жс. р.* при|но|сителька, различно отъ пре|но|ситель, пре|но|свачъ || при|но|сникъ *сжц. м., жс.* при|но|сница || при|но|шение *сжц. ср.* старин.
 при|ну|да *сжц. жс.* || при|ну|дѣнъ *прич. мин. стр. м.* || при|ну|дено *нар.* || при|ну|деность *сжц. жс.* || при|ну|дитель-енъ, -ни *прил. м.* || при|ну|дительность *сжц. жс.* || при|ну|жда-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|ну|дя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при-ну|ждаване и стар. при|ну|ждѣние; *вж.* ну|жда.
 при|нцъ *сжц. м., жс.* при|нцѣса; зап. европ. (нѣм. Prinz.) отъ кор. лат.
 при|нципъ *сжц. м.; лат.* || при|нципиал-енъ, -ни; при|нцип-енъ, -ни *прил. м.*
 при|н|ждавамъ, при|н|ждавамъ...; *вж.* при|ну|ждавамъ.

при|общавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-общя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|общаване и стар. при|общѣние.
 при|падамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при-падна I. 5., *сжц. ср.* при|падане || при-падничавъ *прил. м., за грц.* 'эпилептикъ' || при|падничавость *сжц. жс.* || при|пад-дѣкъ *сжц. м.*
 при|палвамъ *гл.* прех. тр. III. обл., екр. при|паламъ III.
 при|палѣямъ (при|палвамъ) II. *глагол.* прех. тр. III., екр. при|палѣя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || при|паль *сжц. м.* 'кожно възпа-ление' || при|пално бѣлье *прил. сжц. ср.*
 при|първамъ, при|пърямъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при|пърѣ II. 1., *сжц. ср.* при-първане, при|пъряне || при|пърка *сжц. жс.*
 при|пасъ *сжц. м.* обикн. мн.; рус. при|пас, мн. при|пасы за чужд. 'провизи'; *срав.* за|па|съ; кор. въ|па|са|па|зѣ.
 при|пекъ *сжц. м.* || при|пекѣ (се) *гл.* (не) прех. екр. I. 7., тр. при|печамъ (се) III. || при|печина *сжц. жс.*
 при|печѣвамъ, при|печѣлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|печѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || *сжц. ср.* при|печѣл-ване, -яне.
 при|пѣва ми се *гл.* 3-олич. тр. III., екрат. при|пѣе ми се.
 при|пѣрамъ (се) *гл.* непрех. тр. III., екр. при|пѣра (се) I. 6. || *сжц. ср.* при|пѣране.
 при|писвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-пиша I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|писване 'придавамъ съ писане', различ. отъ пре|пи|свамъ 'изъ едно вече написано правя препись' || при-писъ *сжц. м.* и при|писка *сжц. жс.*, различ. отъ пре|писъ: пре|писка.
 при|пи|чамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|пекѣ I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|пи|чане.
 при|пи|щѣ *гл.* непрех. екр. II. 2., тр. при-пи|щѣвамъ III.
 при|пкамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при|п-на I. 5.; кор. негли пѣн-безъ удар. пн-, *сжц. ср.* при|пкане || при|пканица *сжц. жс. р.* || при|пкѣчъ *сжц. м.*
 при|плѣва ми се *гл.* 3-олич. тр. III., екр. при|плѣче ми се I. 10. || при|плѣквамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при|плѣча I. 10., *сжц. ср.* при|плѣкване.
 при|плѣтка *сжц. жс.* 'подплата' || при|плѣ-тя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. при|плѣщамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|плѣщане.
 при|плѣскамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-плѣскамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|плѣсване.
 при|плетѣ *гл.* прех. екр. I. 8., тр. при|плѣ-тамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|плѣтане 'пл. къмъ нѣщо изплетено', различ. отъ пре|плѣ|та 'пл. отново'...
 при|плодъ *сжц. м.*
 при|повдѣгамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. при|повдѣгна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* при|повдѣгане.

- при|по|вѣрямъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-повтѣря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* приповтѣряне и старин. приповтѣрѣние.
- при|познавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-позна I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* припознаване.
- при|по|мнямъ (при|по|мньювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. припомня II. 1.; кор. мн-въ мнѣние, стбълг. мѣн-, и-е. *тпд-: *теп-...; *вж.* по|мня: па|метъ...
- при|по|магамъ *глаг.* непрех. тр. III., екр. при|по|мога I. 5. || при|по|мощъ *сжиц. жс.*
- при|по|ямъ *гл.* прех. екр. II. 1. 'споявамъ' || при|пой *сжиц. м.*
- при|пра|гл. непрех. екр. I. 3., тр. *вж.* при-пирамъ.
- при|пра|ва, при|пра|вка *сжиц. жс.* различ. отъ пре|правка || при|пра|вямъ *глаг.* прех. тр. III., екр. приправа II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; различно отъ пре|правя.
- при|прѣ|скамъ *гл.* непрех. екр. III.
- при|прѣ|гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-прѣгна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* при|прѣ|гане.
- при|прѣ|нъ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.*, *гл.* при|пра: при|пирамъ || при|прѣ|но *нар.* || при|прѣ|ность *сжиц. жс.*
- при|пу|камъ *гл.* непрех. екр. III.
- при|пу|скамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при-пусна I. 5., *сжиц. ср.* при|пу|скане, при-пусканица || при|пу|шамъ (и при|пу|скамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. при|пу|стя II. 1. и при|пу|сна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* при|пу|щане.
- при|пу|ша *гл.* непрех. екр. II. 3.
- при|пъ|ля|вамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при|пъ|ля| II. 3. 'допълязъ'; *сжиц. ср. р.* при|пъ|ля|ване.
- при|пъ|въ *сжиц. м.* || при|пъ|ванки *сжиц. жс.* мн. || при|пъ|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|пъ| I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* при|пъ|ване.
- при|ра|бѣ|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-рабѣтя II. 1., различ. отъ пре|рабѣт-вамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср. р.* при|ра|бѣ|ване.
- при|рав|ня|вамъ, при|рав|нямъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|равня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* при|равняване, старин. книжов. приравнение.
- при|ра|ждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-родя II. 1.: 'къмъ родени вече раждамъ още' || ~ се *гл.* непрех., съвсемъ различ. отъ пре|ра|ждамъ (се).
- при|ра|стъ *сжиц. м.* || при|ра|ствамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при|ра|ста I. 7., *сжиц. ср.* при|ра|стване, старин. прарашѣние || при|ра|с-ълъ, -ли *прич.* мин. действ. *м.*
- при|ро|да *сжиц. жс.* || при|ро|д-енъ, при|ро|д-ни *прил. м. р.* || при|ро|дѣнъ *прич.* мин. стр. *м. р.* отъ при|ро|дя (п. деца 'отъ втора или трета жена'); различ. отъ пре|ро|д-енъ 'възроденъ...'
- при|ро|ся|ва *гл.* 3-олич. (безлич.) тр. III., екр. приросъ II. 1.
- при|рѣ|свамъ, при|рѣ|сыамъ *гл.* (не) прех. тр. III., екр. при|рѣ|ся II. 1., *сжиц. ср.* при-рѣ|с-ване, -яне.
- при|са|дъ *сжиц. м.*, ум. *м.* при|са|дець, ум. *ср.* при|са|дче || при|са|дка *сжиц. жс. р.* || при|са|дня *сжиц. жс. р.* || при|са|дя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. при|са|ждамъ III. || ~ се *глаг.* непрех., *сжиц. ср.* при|са|ж-дане || приса|дѣнъ *прич.* мин. страд. *м.* || при|са|жда|чь *сжиц. м.*
- при|сво|енъ *прич.* мин. стр. (прил.) *м.* || при-сво|еніе *сжиц. ср. р.* старин. || при|сво|я-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|сво|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* присво|я-ване, старин. при|сво|еніе || при|сво|я-тель *сжиц. м.*, *жс.* при|сво|ителка.
- при|се|стра *сжиц. жс.* (отъ друга майка).
- при|си|л|вамъ, при|си|ля|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. при|си|ля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* при|си|л-ване, -яне 'насилване, принуждение', различно отъ пре|си|л-вамъ (се) 'преуморявамъ (се)'. || при|си|п-вамъ, -ямъ *глаг.* прех. тр. III., екр. при|си|пя I. 9. 'досипвамъ', различ. отъ пре-|си|п-вамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* при|си|п-ване.
- при|ска|чамъ *гл.* непрех. екр. III. 'извед-нъжъ заскачамъ.', различ. отъ прех. и непрех. пре|ска|ча|мамъ (скачамъ презъ нѣщо.).
- при|скъ|рб-енъ, -ни *прил. м.* || при|скъ|рбие *сжиц. ср. р.*
- при|слъ|м|ча|мъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. при|слъ|м|ча се II. 3., *сжиц. ср. р.* при-|слъ|м|чване.
- при|слъ|ня|мъ се *глаг.* непрех. тр. III. и при|слъ|ня|вамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., екр. при|слъ|ня се II. 1., *сжиц. ср.* при|слъ|няне.
- при|сле|дъ *сжиц. м. р.* || при|сле|д|вамъ *гл.* прех. тр. III. (за мома: побѣгвамъ съ нѣкого, приставамъ му'), различ. отъ *гл.* преход. пре|сле|д|вамъ 'гоня.', *сжиц. ср.* при|сле|д|ване.
- при|слу|га *сжиц. жс.* събир. || при|слу|ж|вамъ *гл.* непрех. тр. III. || при|слу|ж|никъ *сжиц. м.*, *жс.* при|слу|ж|ница.
- при|слу|ш|вамъ *гл.* (не) прех. тр. III., екр. при|слу|ш|вамъ III. || ~ се *глаг.* непрех., *сжиц. ср.* при|слу|ш|ване || прислу|ш|никъ *сжиц. м.*, *жс.* прислу|ш|ница || прислу|ш|ниче-ски *прил. м.* || прислу|ш|ничество *сжиц. ср.*
- при|смив|амъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. при|смив|а се I. 6., *сжиц. ср.* при|смив|ане || при|смив|ачъ *сжиц. м.*, *жс.* при|смив|ачка || при|смив|ка *сжиц. жс.* || при|смив|никъ *сжиц. м.*, *жс.* при|смив|ница || (при|смив|у-л-енъ, -ни *прил. м.*) || при|смив|улка *сжиц. жс.*) || при|смив|хъ *сжиц. м.* (при|смив|ха *жс.*) || при-смив|вамъ се *гл.* непрех. тр. III. || при-смив|хулникъ *сжиц. м.*, *жс.* при|смив|хул-

- ница и при|смѣхуль *м.*, при|смѣхула *ж.* || при|смѣхул-ень -ни *прил. м.* || при-смѣхулнически *прил. м.* || присмѣху-лничество *сжц. ср.*
- присно † нар. 'винаги', стб. **присно**, рус. присно отъ стб.; представ. при и кор. *s-: *es- въ сѣмъ, стб. **сѣтъ**, лат. sunt, санскр. santi, нѣм. sind 'сж'...; **при-с-ьнѣ** 'истински.' || присно|благѣнъ *прил. м.* || присно|дѣва *сжц. ж.* || присно|памет-ень, -ни *прил. м.* || присно|сжщъ, присно-сжщ-ень, -ни *прил. м.*
- при|сбе *сжц. ср.* || при|сой *сжц. м.* || при-сойка *сжц. ж.*; кор. со и, др. отгл. степ. си-въ сияя *вж. т.*; прот. у|сой, о|сой; срб.-хрв. prisoje = рус. солнопек 'слън-цепекъ, припекъ' || при|сб-ень, -йни *прил. м.* || при|сойна *сжц. ж.* || при|сой-ница *сжц. ж.*
- при|спѣвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при|спя II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* при-спѣване || при|спивател-ень, -ни *прил. м.* || при|спивателность *сжц. ж.* || при|спи-вачъ *сжц. м., ж.* при|спивачка.
- при|способимъ *прич. сег. стр. м. (прил.)* || приспособимъ; приспособенъ *сжц. ж.* || приспособѣнъ *прич. мин. стр. м.* || при|спо|собявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при|спо|собя II. 1.; кор. со б- въ мѣст. стб. твор. п. собож, др. отгл. степ. въ се б-е; *срав.* о|со б а, п|о|со б и е, с|п о-со б е н ъ... || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* при|спо|собяване и стар. при|спо-собленіе.
- при|спѣвамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. при-спѣя I. 6., *сжц. ср.* при|спѣване; *срав.* спѣшность, у|спѣхъ...
- при|срамѣвамъ (при|срамѣмъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. при|срамя II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* при|срам-яне, -яване, различ. отъ пре|срамѣ се.
- при|ставамъ (при|стаямъ) *гл. непрех. тр. III.*, екр. при|стана I. 5., *сжц. ср.* при-ставане, при|стаене.
- при|ставямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. при-става II. 1. || ~ се *глагол. непрех., сжц. ср. р.* при|ставяне || при|ставъ *сжц. м., ум. ср.* при|ставче || приставски *прил. м.* || при|ставство *сжц. ср.* || при|ставулки *сжц. ж. мн.*
- при|сталь обл. стар. (*прич. мин. действ. м.* 'достоенъ, прилеженъ').
- при|станище *сжц. м.* || (при|станъ *сжц. ж.*; рус.) || пристанищ-ень, -ни *прил. м.* — || при|станка, при|стануша *сжц. ж.*
- при|стигамъ *глагол.* (не)прех. тр. III., екр. при|стигна I. 5., мкр. при|стигнувамъ, *свкрат.* при|стигвамъ III., *сжц. ср.* при-стигане.
- при|стигивамъ *гл. прех. тр. III. обл.*, екр. пристикна I. 5., *вж.* при|стѣк-вамъ || ~ се *гл. непрех.*
- при|стискамъ *се гл. непрех. тр. III.*, екр. при|стисна се I. 5.
- при|сто-ень, -йни *прил. м.*; *срав.* съ малко др. знач. до|стоенъ || пристойность *сжц. ж. р.*
- при|стор-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.* || присторѣнъ *прич. мин. стр. (прил.) м.* || присторенъ *сжц. ж.*
- при|стоявамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. при-стоя II. 1.; *срав.* на|стоятель.
- при|страст-ень, -ни *прил. м.* || при|стра-стие *сжц. ср.* || при|страстность *сжц. ж.* || при|страствамъ (се) *гл. (не)прех. тр. III.*
- при|стройвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при-строа II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* при|стройване (пристройване).
- при|струвамъ *се гл. прех. тр. III.*, екр. при|сторя се II. 1. || при|струвка *сжц. ж.*
- при|стѣгамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. при-стѣгна I. 5. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* при|стѣгане.
- при|стѣпъ *сжц. м.* || при|стѣпамъ, при-стѣпямъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. при-стѣпя II. 1., *сжц. ср.* при|стѣп-ване, -яне.
- при|сѣвъ|купявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при|сѣвъ|купя II. 1. || ~ се *гл. непрех. сжц. ср.* при|сѣвъ|купяване.
- при|сѣдинявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при|сѣдиня II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* при|сѣдиняване и стар. при-сѣединѣние за чужд. 'анексия' || при-сѣединител-ень, -ни *прил. м. р.* за чужд. 'анексионенъ'.
- при|снѣямъ се, при|снѣивамъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. при|снѣя се II. 1., *сжц. ср.* при|снѣяване, при|снѣяне.
- при|сърдце нар.
- при|сѣгамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при-сѣгна I. 5.
- при|сѣдамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. при-сѣдна I. 5., *сжц. ср.* при|сѣдане || при-сѣдина *сжц. ж.*
- при|сѣжда *сжц. ж.*, рус. присѣд *сжц. м. р.* || при|сѣждамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. при|сѣжа || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* при|сѣждане.
- при|сѣтственъ *прил. м.*, рус. присутствен-ный; отъ кор. на гл. 3-о лице мн. ч.; стб. сжтъ 'сж', рус. суть; *срав.* и рус. суть 'сжщность' || при|сѣтствие *сжц. ср.*, против. от|сѣтствіе || при|сѣт-ствувамъ *гл. непрех. тр. III.*
- при|таивамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при-тая II. 1. || ~ се *гл. непрех.*
- при|такамъ, при|тѣчвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при|тѣча II. 3. 'точа къмъ наточе-но', различ. отъ претакамъ || ~ се *гл. непрех.*
- при|татко *сжц. м.* 'втори, несжщи баща'.
- при|тварямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. при-твѣря II. 1. || ~ се *гл. непрех.*; сжцин-ски кор. вор-, вѣр-, за|вирамъ.. (от|варямъ..).

- при|твѡръ *сщц. м. р.* || при|твѡр-енъ, -ни *прил. м.* || притвѡрно *нар.* || при|твѡр-ство *сщц. ср.*; *срав.* при|струвка...
 при|тегѡтел-енъ, -ни *прил. м.* || при|тегѡ-гѡтелность *сщц. ж.* || при|тегѡлямъ (при-тегѡлювамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. при-тегѡля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при|тегѡляне.
 при|тежѡвамъ *гл.* прех. тр. III., *сщц. ср.* при|тежѡване и старин. при|тежѡние || при|тежѡтел-енъ, -ни *прил. м.* || при-тежѡтель *сщц. м., ж.* при|тежѡтелка.
 при|текѡ *гл.* непрех. екр. I. 7., тр. при|тѣ-чамъ (при|тѣквамъ) III. || ~ се *гл.* непр.
 при|тѣскамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-тѣсна I. 5., мкр. при|тѣснுவамъ || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* при|тѣскане.
 при|тѣна *сщц. ж.*; кор. тѣк- въ в|тѣк-вамъ, из|тѣквамъ, (*при-тѣка), по-грѣшно придка.
 при|тлѣя *гл.* непрех. екр. I. 6.
 при|токъ *сщц. м.*
 при|трепѣря *гл.* непрех. екр. I. 9.
 при|трѣбвамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. при|трѣбамъ III. || при|трѣбья *гл.* прех. екр. II. 1., тр. при|трѣбьямъ III. || ~ се *гл.* непрех.
 при|тупвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-тупамъ || ~ се *глагол.* непрех., *сщц. ср.* при|тупване.
 при|тупуркамъ *гл.* непрех. екр. III.
 при|турка *сщц. ж., ум. ж.* при|турчица || при|турямъ (при|турвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. при|туря II. 1. || ~ се *гл.* непр., *сщц. ср.* при|туряне, при|турване.
 при|тѣча *сщц. ж., стблг.* притѣчу, руски притча, малорус. притча 'произшествие, анекдотъ...'; срб. притча 'разказъ...'; кор. тѣк- въ из|тѣкна, на|тѣкна... (*притѣка) — || при|тѣквамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. притѣка || ~ се *гл.* непрех. || при|тѣквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-тѣкна I. 5. || ~ се *глагол.* непрех. || при-тѣкмявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-тѣкмя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* притѣкмяване.
 при|тѣмнѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екрат. притѣмнѣя I. 6.
 при|тѣпквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-тѣпкамъ III. и притѣпча I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* притѣпкване.
 при|тѣрѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екрат. притѣрѣ II. 4.
 при|тѣгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-тѣгна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
 при|тѣснявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-тѣсня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* притѣсняване и старин. притѣснение || притѣснител-енъ, -ни *прил. м.* || при-тѣснителски *прил. м.* || притѣснитель *сщц. м. р., ж. р.* притѣснителка || при-тѣснителство *сщц. ср. р.*
- при|тѣжа *сщц. ж. р.* || притѣжж-енъ, -ни *прил. м.*
 при|тѣплявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-тѣпля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 при|тѣучамъ *гл.* прех. III., екр. притѣуча II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* притѣчане.
 при|фтѣсвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при-фтѣсамъ III. (произволно съ в „привтас-вамъ“); грѣц. *гл.* fthánō = бълг. при-спѣя, по|спѣя...
 при|хв-амъ, -амъ *гл.* непр. тр. III., екр. при-хна I. 5., *сщц. ср. р.* прихване; звукопо-драж. кор. съ разл. отглас. степ.; *срав.* прухтя, за рус. фырхатъ; *вжс.* и прѣхтя.
 при|хвѣщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-хвѣна I. 5., стар. прихвѣтя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* прихвѣщане || при-хвѣтливъ *прил. м. р.* || прихвѣтливостъ *сщц. ж. р.*
 при|хлѡпамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-хлѡпна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* прихлѡпване.
 при|хлѡпамъ, прихлѡпямъ *гл.* прех. тр. III., екрат. прихлѡпя || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср. р.* прихлѡпване, -яне.
 при|ходъ *сщц. м.* || приход-енъ, -ни *прил. м.* || при|ходо|нос-енъ, -ни *прил. м. р.* || при|ходо|разход-енъ, -ни *прил. м. р.* || при|ходеникъ, приходѣкъ (обл. при-ходокъ) *сщц. м.* 'приведенъ зеть, до-мѣзеть' || при|хѡждамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. при|йда I. 8. (-ишьль) || при|хѡ-ди ми се *гл.* 3-олич. екр. II. 1., тр. при-хѡжда ми се III.
 при|цвѣтникъ *сщц. м.*
 при|цѣль *сщц. м. р.*; рус., отъ кор. нѣм. || при|цѣл-вамъ се, -ямъ се *гл.* непрех. тр. III. || при|цѣл-енъ, -ни *прил. м.*
 при|ценявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-ценя (обл. прицѣнимъ) II. 1. 'ценя, усла-вямъ още...'; различ. отъ пре|ценя-вамъ 'оценявамъ'...
 при|чѣкамъ *гл.* прех. тр. III., екр. при-чѣкамъ III. (напр. обирници пр. нѣкого..).
 при|чѣстие *сщц. ср.*; стблг. причѣстне, бълг. -ча отъ руски (причѣстие); *срав.* причѣщение съ бълг. -че < стб. чд. || причѣс-тень, -тни *прил. м.* || причѣс-тникъ *сщц. м., ж.* причѣстница || при-чѣщение *сщц. ср. р.*; рус.; *вжс.* при-чѣщение || причѣсть *сщц. м. р.* || при-чѣстнo *сщц. ср. р.* област. || при-чѣ-щавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. при-чѣстя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* причѣщане и стар. причѣщение, по рус. съ -ча- (причѣщение); кор. стб. въ УАСТЬ, рус. часть; причѣщавамъ = лат. communicare, отъ което бълг. комкамъ (се), (по рус.) причастие = комка (отъ кор. лат. — communis 'общъ'); *срав.* у|частие, съ|у|частникъ...

причервявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. причервя се II. 1.

причернѣя *глагол.* непрех. екр. I. 6. || при-чернѣ ми *глагол.* 3-олич. екр. I. 6., тр. причернѣва ми III.

причѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. причѣша I. 10. || ~ се *гл.* непрех. || причѣска *сжц. ж.*

причѣствямъ *гл.* прех. тр. III., екр. причѣствя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех.; *вж.* причастие, комка.

причѣть *сжц. м.* 'почитание' || причѣта *гл.* прех. екр. I. 8., тр. причѣтамъ III. 'почитамъ' || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* причѣтане.

причина *сжц. ж.* || причинявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. причиня II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || причиненъ *прич.* мин. стр. м. || причй-ненъ, -ни *прил. м. р.* || причинность *сжц. ж.* за чужд. 'каузалность' || причинитель *сжц. м. р., ж.* причинителка.

причислявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. причисля I. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* причисляване и старин. причисление.

причта *сжц. ж.* *вм.* притча (премѣтане, въ свръзка негли съ корень общослав. чѣт-, чет-).

причукамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *глагол.* непрех.

пришелѣць и пришлѣць *сжц. м.;* кор. въ прич. -шелъ (-шълъ); както: отида — оти-шелъ, -шълъ, -шли.

пришѣпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пришѣпна I. 5., мкр. пришѣпнувамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* пришѣпване и пришѣпвамъ, пришѣпна, пришѣпване.

пришѣствие *сжц. ср.* (съ уподобл. стбълг. пришьствкне *вм* *пришьдствкне); погрѣш. „пришѣдствие“.

пришивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пришйя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пришиване || пришивка *сжц. ж.*

пришумоля *гл.* непрех. екр. II. 2.

пришълѣць *сжц. м.;* *вж.* пришелѣць

пришѣпвамъ . . . ; *вж.* пришепвамъ.

прищъ *сжц. м. р., мн.* прищѣе, прищове, *ум. м.* прищѣць || прищѣй *сжц. м. р.* || прищка (и пришка) *сжц. ж., ум.* прищчица (прищчица фонет. I); стб. прышь, рус. прыщ, *ум.* прыщик, пол. pryszcz, чеш. pryskyř, словен. prišč, orgič, срб-хрв. prišt; кор. общослав. прыск-, др. отглас. степ. прыскамъ (се) (прышьт < *прыск-jo-); *срв.* стб. прыснѣти, чеш. pryskati, пол. pryskać.; кор. и.-е. *prū-s-(k-); *срв.* санскр. prūṣṭī, prūṣayāti прыска, ст. исланд. frýsa, frúsa прухтя. . . || прыскавъ *прил. м.* || прыщя се *гл.* непрех. тр. II. 1.

прищъ се (прищъ се) *гл.* непр. екр., мин. свър. прищъ се, тр. прищѣвамъ се III., *сжц. ср.* прищѣване и прищѣвка; отъ стб. гл. хъштъ—хъткъхъ 'ща'.

приютъ! *сжц. м.;* рус. = 'подслонъ' . . . || приютявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. приютя II. 1. = подслоня. . . || ~ се *гл.* непрех.

приявя се *гл.* непрех. екр. II. 1.

приядѣ ми се *гл.* 3-олич. екр. I. 8., мкр.

прияжда (прияда, приядва) ми се III || приядка *сжц. ж.* (тур. 'мезе').

приятель *сжц. м., ум.* (ср. приятелче, *ж.*

приятелка; стб. приѣтель, рус. приятель, пол. przyjaciel, чеш. přítel, словен. срб.-хрв. prijatelj.; кор. и.-е. *prī-. . . ; *срв.* санскр. priyā-s драгъ, милъ., grē-tān- любовь, приятъ, заенд. grīnāiti обича; *срв.* латин. amo 'обичамъ': amicus 'приятель'; гот. frijōn обичамъ: ст. нѣм. front, нѣм. Freund приятель, англ. friend, ст. сканд. Frigg жена на Одина', стар. герм. Frija 'богиня на любовъта', нѣм. Freitag, англ. frijday=лат. Veneris dies, френ. vendredi 'день на Венера'. . . || приятелски *прил. м. и нар.* || приятелство *сжц. ср.* || прият-ень, -ни *прил. м.* || приятно *нар.* || приятность *сжц. ж.* || приятствувамъ *гл.* непреход. тр. III. 'благоприятствувамъ' || прияя *гл.* непрех. тр. I. 6.

про- *представ.*, др. отглас. степ. въ пра-;

стб. про-, рус. про предл. и предст., чеш. pro предл. и предст., въ др. слав. ез само представ.; кор. и.-е. *pro: *prō; *срв.* лат. pro (prō. . . предл. и предст.), гр. pro pro-, ст. герм. гот. fra-, ст. нѣм. fir-, for-fra-, лит. pra-, prō, санскр. pra- пред- през-, заенд. fra-. . .

проба *сжц. ж.;* срѣд. лат. proba, отъ гл. probare 'опитвамъ' . . .

прободамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пробода I. 8. || ~ се *гл.* непрех.

пробвамъ *гл.* прех. тр. III.; презъ рус. отъ кор. лат. || проб-ень, -ни *прил. м.;* *вж.* проба.

пробѣра *гл.* прех. екр. I. 1., тр. пробырамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

пробивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пробйя I. 6. || ~ се *гл.* непрех. || пробйй-глава *сжц.* 'вино' || ~ гора *сжц.* 'лудегина'. || проблажъ *гл.* непрех. екр. II. 3.

проблѣмъ *сжц. м. и* || проблѣма *сжц. ж.;* гръц. || проблематич-ень, -ни *прил. м.* || проблематичность *сжц. ж.* || проблематически *прил. м.*

проблескъ, проблѣсъкъ *сжц. м.* || проблѣсвамъ *гл.* непрех. тр. III.

пробода *гл.* прех. екр. I. 8., тр. прободвамъ, пробождамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* пробождане.

пробранъ *прич.* мин. стр. м. отъ пробѣра.

- пробуждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-бүдя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. пробүждане.
- пробүтвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-бүтама || ~ се *глагол.* непрех., *сжц.* ср. пробүтване.
- проваждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-вөдя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. проваждане || провадякъ *сжц.* м. р. 'изпроводякъ'.
- провалъ *сжц.* м. || провала *сжц.* ж. р. || провалникъ *сжц.* м., ж. || провалница || провалямъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-валя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. проваляне.
- проварникъ *сжц.* м., об. мн. проварни-ци; кор. въ из|пре|варя.
- провдигамаъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-вдїгна I. 5. || ~ се *глагол.* непрех., мкр. провдїгнувамъ, *сжц.* ср. р. провдїг-(ну)ване.
- проведря се *гл.* 3-олич. тр. III., екр. про-ведрї се II. 1.
- провеждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-ведá I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. провеждане.
- провесвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-веса II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. провесеване.
- Провидение *сжц.* ср. || провиждамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. провїдя II. 2. || ~ се *гл.* непрех.
- провизия *сжц.* ж., обикн. мн. 'припаси', френ. provision...; корень латин., сред. съ предход.
- провиквамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. провїкна се I. 5, мкр. провїкнувамъ се III., *сжц.* ср. провїкване, провїк-нуване.
- провинция *сжц.* ж.; лат. provincia; кор. въ гл. vīpco побеждавамъ. || провинциал-енъ, -ни *прил. м.* || провинциализъмъ *сжц. м* || провинциалистъ *сжц. м.*
- провинявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. провиня се II. 1.
- провирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. проврá I. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. про-вїране || провир-енъ, -ни *прил. м.* || про-вїрица *сжц. ж.* || провирци *сжц. мн.*
- провисвамъ *гл.* (не)прех. III., екр. непрех. провїсна I. 5., *гл.* прех. провїся (про-веса) II. 1., мкр. непрех. провїснувамъ III., *сжц.* ср. провїснуване.
- провлакъ *сжц. м.* || провлачамъ и про-влїчамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. про-влѣка I. 7. || ~ се *гл.* непрех. || про-влѣченъ *прич.* минал. страд. м. (*прил.*) || провлѣчено *нареч.*, *сжц.* ср. провлѣ-чане и провлїчане.
- проводия *сжц. ж.*, проводякъ *сжц. м.* || провөждамъ *гл.* прех. III., екр. про-вөдя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. *сжц.* ср. провөждане || провөдникъ *сжц. м.* (и
- електрич. п.), ж. провөдница || провө-деникъ *сжц. м.*, ж. провөденица || про-вөдность *сжц. ж.* и провөдничество *сжц. ср. р.* || провөждачъ *сжц. м.*, ж. провөждáчка.
- провра́ *гл.* прех. екр. I. 3., тр. *вж.* про-вїрамъ || ~ се *гл.* непрех.
- проврѣскамъ *гл.* непрех. екр. III.
- проврѣя *гл.* непрех. екр. II. 2. 'почна да вря, да кипя'.
- провъзвестявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. провъзвєстя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. провъзвєстяване.
- провъзгласявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. провъзглася II. 1. || ~ се *глагол.* непрех. || провъзгласенъ *прич.* мин. страд. м. || провъзгласителъ *сжц. м.*, ж. провъз-гласителка, *сжц. ср.* провъзгласяване и стар. (книж. по рус. отъ стб.) провъз-гласиение.
- провървя *глагол.* непрех. екр. II. 2. || ~ се *гл.* непрех.
- провъртявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. пре-вѣртя II. 2. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц.* ср. провѣртяване.
- провѣвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непр. провѣрка *сжц. ж.* || провѣривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. провѣрїя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. провѣрїяване || про-вѣрїтель *сжц. м.* за чужд. 'контро-льоръ', ж. провѣрїтелка.
- провѣтряване *гл.* прех. тр. III., екр. про-вѣтря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. провѣтряване.
- прогáзвамъ *гл.* непрех. тр. III.
- прогима *сжц. ж.* обл. ю. изт. 'закуска'; н. гръц. prógēvta, (гл. geíotai вкуса-вамъ).
- прогимназия *сжц. ж.*; кор. гръц. || про-гимназиал-енъ, -ни *прил. м.*
- прогласъ *сжц. м.* || прогласявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. проглася II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. прогласяване.
- прогледвамъ, проглеждамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. проглєдамъ III., *сжц.* ср. проглє-дване, -ждане.
- прогложда *гл.* прех. екр. I. 10., мкр. про-глождамъ, проглозгувамъ III. || ~ се *глагол.* непрех.
- проглушавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. проглушá II. 3. || ~ се *гл.* непрех, *сжц.* ср. проглушáване || проглушител-енъ, -ни *прил. м.*
- прогнивамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. про-гнїя I. 6., *сжц.* ср. прогнїяване || про-гнїль *прич.* мин. действ. м. (*прил.*).
- прогнѣвявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-гнѣвя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* ср. прогнѣвяване.
- проговорвамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. проговөря II. 1., *сжц.* ср. проговөряване.
- прогонвамъ, прогонямъ *гл.* прех. тр. III., екр. прогөня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,

сѣщ. ср. про|го|нв-ане, -яне || про|гонъ сѣщ. м.
 про|го|ра сѣщ. ж. обл. 'изгора' || про|го|рица сѣщ. ж. || про|го|рявамъ гл. (не)прех. III, екр. прех. про|го|ря II. 1., неперх. II. 1.
 про|гра|ма сѣщ. ср. 'разпись'; гръц. грó-|gramma, grámma написание, буква, grá-|fo пиша || про|гра|м-енъ, -ни прил. м.
 про|гра|чамъ гл. неперх. екр. I. 10., мкр. про|гра|квамъ (про|гра|цамъ) III.
 про|гресъ! сѣщ. м. = былъ. на|предъкъ; лат. pro|gressus, pro напредъ, гл. gradior, gressus sum крача, сродно съ стб. градъ, рус. отъ стб. грядущее 'което иде'... || про-|гресив-енъ, -ни прил. м. || прогресив-ность сѣщ. ж. р. || прогресивамъ! гл. неперх. тр. III. = на|предвамъ || про-|гресивъ сѣщ. м. || про|гресия сѣщ. ж.
 про|гривамъ гл. прех. тр. III., екр. про-|грива I. 9. (7) || ~ се гл. неперх. || про-|гриване сѣщ. ср.
 про|гулявамъ гл. прех. екр. III., екр. про-|гуляя I. 6. || ~ се гл. неперх.
 про|грмявамъ глаг. неперход. III., екр. про|грмя II. 2.
 про|давамъ глаг. прех. тр. III., екр. про-|дамъ I. 8. || ~ се гл. непр. || про|даваемъ прич. сег. страд. м. (прил.) || про|даване сѣщ. ср. || про|давачъ сѣщ. м., ж. про-|давачка || про|давница сѣщ. ж. || про-|давател-енъ, -ни прил. м. || про|дажба сѣщ. ж. || про|дажбенъ прил. м. р. || про-|даж-енъ, -ни прил. м. || про|дажникъ сѣщ. м., ж. про|дажница || про|дажни-|чески прил. м. || про|дажничество сѣщ. ср. р. || про|дажность сѣщ. ж. ср. р. || про-|данъ сѣщ. ж. р. || Прó|данъ сѣщ. соб. лич. м., ж. Прó|да.
 про|дѣра гл. прех. екр. I. 1., тр. про|дѣрамъ III. || ~ се гл. непр., сѣщ. ср. про|дѣране.
 про|диктувамъ гл. прех. екр. III.; кор. лат. || ~ се гл. неперх.
 про|до|волственъ прил. м. || про|до|вол-|ствие сѣщ. ср. || про|до|волствувамъ гл. прех. тр. III. || ~ се глаг. неперх.
 про|дóлина сѣщ. ж. 'нанадолниче'.
 про|дранъ прич. мин. страд. м.; гл. дера.
 про|дрискамъ глаг. прех. екр. III. || ~ се гл. неперх.
 про|дуктъ сѣщ. м. 'производъ, произведе-|ние'; лат. || про|дуктив-енъ, -ни прил. м. || про|дуктивность сѣщ. ж.
 про|думвамъ глаг. прех. тр. III., екр. про|дү-|мамъ III. || ~ се гл. непр., сѣщ. ср. про|дү-|мване.
 про|дүпчвамъ гл. прех. тр. III., екр. про-|дүпча II. 3. || ~ се гл. неперх., сѣщ. ср. про|дүпчане.
 про|дүхъ сѣщ. м. стар. обл. = 'въздушно |течение' || про|дүхва гл. непр. 3-олит. тр. про|дълбавамъ гл. прех. тр. III., екр. про-|дълбáя I. 6.

про|дълговать прил. м. || про|дълговá-|тость сѣщ. ж. || про|дължавамъ глаг. прех. тр. III., екр. про|дължá || ~ се гл. неперх., сѣщ. ср. про|дължаване и стар. про|дължение || про|дължител-енъ, -ни прил. м. || про|дължителность сѣщ. ж.
 про|дѣнвамъ, про|дѣнямъ гл. прех. тр. III., екр. про|дѣня II. 1. || ~ се гл. не-|перх., сѣщ. ср. про|дѣн-ване, -яне
 про|дѣвамъ глаг. прех. тр. III., екр. про-|дѣна I. 5. || ~ се гл. неперх.
 про|ектъ сѣщ. м.; лат. || про|ектирамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. неперх. || про|екция сѣщ. ж. || про|екцион-енъ, -ни прил. м. || про|екторъ сѣщ. м.; френ. (съ ж отъ лат. j, i).
 про|живѣя гл. неперх. екр. I. 6.
 про|жулявамъ, про|жуляя гл. преход. тр. III., екр. про|жуля II. 1. || ~ се гл. не-|перх., сѣщ. ср. про|жул-ване, -яне.
 про|за сѣщ. ж.; лат. || про|зайч-енъ, -ни, -ески прил. м.
 про|звище сѣщ. ср.; кор. въ гл. зова.
 про|звѣнявамъ гл. неперх. тр. III.
 про|зелитъ сѣщ. м.; грц. || про|зелитѣзмъ сѣщ. м. || про|зелитски прил. м. || про-|зелитство сѣщ. ср.
 про|зополѣя сѣщ. ж.; грц.; вж. про|со-|по|пя.
 про|зирамъ гл. прех. тр. III., екр. про|зра, -|я) I. 3. || ~ се гл. неперх., сѣщ. ср. про-|зиране || про|зиренъ, про|зир-ни прил. м. || про|зирка сѣщ. ж., ум. про|зирчица. || про|зорець, про|зоръ сѣщ. м., ум. ср. про|зорче || про|зорка сѣщ. ж. || про|зор-|ливъ прил. м. || про|зорливость сѣщ. ж.
 про|зра-ченъ, -чни прил. м. || про|зрач-|ность сѣщ. ж. р.; ср. сѣщ. зракъ, здрачъ; корень въ-р- въ зрение зъркел; вж. про|зираемъ, о|зър-|тамъ се...
 про|зърна гл. (не)прех. I. 5. || про|зъртамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. неперх., сѣщ. ср. про|зъртане; кор. общослав. зър-|и въ зрение, пре|зрение: зър-|кел; рус. зеркало 'огледало': зора: |презираемъ...
 про|зѣвамъ се (про|зѣвамъ, се) гл. не-|перх. тр. III., екр. про|зѣя се I. 6. и про-|зѣяна се I. 5., сѣщ. ср. про|зѣване (про-|зѣване) || про|зѣвка сѣщ. ж.
 про|зѣбвамъ се гл. неперх. тр. III., екр. про|зѣбья се II. 1.
 про|игравамъ гл. прех. тр. III., екр. про-|играя I. 6. || ~ се гл. неперх., сѣщ. ср. про|играване.
 про|йда гл. неперх. екр. I. 8. (про-|шълъ).
 про|изведá гл. екр. I. 8., тр. про|извѣ-|дамъ III., сѣщ. ср. про|извѣждане || про-|изведение сѣщ. ср. || про|изведенъ прич. мин. стр. м. || про|изводъ сѣщ. м. = лат. 'продуктъ' || про|извод-енъ, -ни прил. м. || про|изводител-енъ, -ни

- прил. м. || производителност *сжц. жс.* за чужд. 'продуктивност' || производителски *прил. м.* || производѣство *сжц. ср.*; кор. вед.: вод-
- про|из|во|лъ *сжц. м.* || произво|лъ-енъ, -ни *прил. м.* || произво|лно *нар.* || произво|л-ностъ *сжц. жс.*; *вж.* во|ля.
- про|из|ла|зямъ и про|из|лизамъ *гл.* не-прех. тр. III., екр. произлѣза I. 7., *сжц. ср.* произлѣзяне, произлѣзване.
- про|из|на|сямъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-изнеса I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* произнасяне.
- про|из|но|сямъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* стар. про|из|но|ше-ние; *срав.* жертво|при|ношение.
- про|из|ра|ствамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. произрастѣ I. 7., *сжц. ср.* произрастване.
- про|из|ти|чамъ *гл.* непрех. тр. III., екрат. произтека I. 7. *сжц. ср.* произтичане.
- про|из|хо|дъ *сжц. м.* || про|из|хо|ждамъ *гл.* непрех. тр. III. *сжц. ср.* произхожде-ние и стар. произхожде|ние || про|из|ше|ствие *сжц. ср.*
- про|ка|женъ *прил.* (прич. мин. страд.) м. || про|ка|женикъ *сжц. м. жс.* про|ка|же-ница || про|ка|за *сжц. жс. р.*; кор. каз-, смекч. каж- въ отлас. отнош. съ чез-въ чез-на; *срав.* и арм. хасанет 'ха-пя, бода'...; *сжц.* кор. и въ старобълг. **КАЗНИЦЪ** 'евнухъ'.
- про|ка|звамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-кажа I. 10. 'изказвамъ, издавамъ...' || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* про|ка|зване.
- про|ка|пвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. про-капя I. 9., *сжц. ср.* про|ка|пване.
- про|ка|рвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-карамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* про|ка|рване.
- про|ка|шлювамъ *се глаг.* непрех. тр. III., екр. про|ка|шля се I. 9. и про|ка|шлямъ се III., *сжц. ср.* про|ка|шлюване.
- про|ки|свамъ (про|ки|снувамъ) *се гл.* не-прех. тр. III., екр. про|ки|сна се I. 5., *сжц. ср.* про|ки|сване || про|ки|сел-енъ -ни *прил. м.*; *прич.* мин. страд. м. про-киселенъ || про|ки|снатъ *прич.* мин. стр. м. || про|ки|ша *сжц. жс.* 'прѣсно млѣко оста-вено да прокисне' (ш < *с), рус. просто-|кваша.
- про|клѣвамъ, про|клѣнамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|клѣна I. 4. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* про|клѣнание, про|клѣване || про|клѣтъ *прил.* (*прич.* мин. страд.) м. || про|клѣтѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|клѣтѣша I. 10., *сжц. ср.* про|клѣтѣс-ване || про|клѣтѣя *сжц. жс.* || про|клѣт-никъ *сжц. м., жс.* про|клѣтница, про-|клѣтѣца.
- про|ко|бявамъ (про|ко|бямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. про|ко|бя II. 1. || ~ се *гл.* не-прех. *сжц. ср.* про|ко|б-яне, -яване.
- про|ко|н|су|лъ *сжц. м.*; лат. || про|ко|н|су|лъ-ски *прил. м.* || про|ко|н|су|лъство *сжц. ср.*
- про|ко|пъ *сжц. м. р.* || про|ко|па|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|ко|па I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* про|ко|па|ване || про|ко|пъ *сжц. м.*
- про|ко|псанъ *прил. м.* (прич. мин. стр. м.); отъ основ. съ s на н. гръц. про|ко|рѣ|то преуспѣвамъ... || про|ко|псаникъ *сжц. м., жс.* про|ко|псаница || про|ко|псвамъ *глаг.* непрех. тр. III., екрат. про|ко|псамъ III., (обл. про|ко|псамъ III. и про|ко|пша I. 10.), *сжц. ср. р.* про|ко|псване || про|ко|псия *сжц. жс. р.*
- про|крѣ|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-|крѣ|рия I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* про|крѣ|ване.
- про|крѣ|ствамъ 'вадя прѣкоръ.' *гл.* прех. тр. III., екр. про|крѣ|стя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* про|крѣ|стване.
- про|ку|да *сжц. жс. р.* || про|ку|ждамъ, про-|ку|ждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|ку-|дя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* || про|ку|дване, про|ку|ждане || про|ку|де-никъ *сжц. м., жс.* про|ку|деница.
- про|ку|чамъ *гл.* непрех. екр. III.
- про|ку|куригамъ *гл.* непрех. екр. III.
- про|ку|роръ *сжц. м.*; кор. лат. || про|ку-|рорски *прил. м.* || про|ку|рорство *сжц. ср.*
- про|к|ля|на *гл.* прех. екр. I. 5., тр. *вж.* про-|к|лева|мъ, про|к|лина|мъ || ~ се *гл.* непрех.
- про|к|ръ|тя *гл.* прех. екр. II. 1.
- про|к|жсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про-|к|жсамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* про|к|жсване.
- про|ла|зъ *сжц. м.* || про|ла|звамъ, про|ла-|зямъ *гл.* непрех. тр. III., екр. про|ла|зя II. 1., *сжц. ср.* про|ла|зване, про|ла|зяне || про|лѣ|зъ *сжц. м.*
- про|ли|въ *сжц. м.* || про|ли|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|лѣ|я I. 6. || ~ се *гл.* не-прех., *сжц. ср.* про|ли|ване || про|ли|в-енъ, -ни *прил. м.*
- про|ли|ствамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. про|ли|стна се I. 5. 'разлистя се'.
- про|ли|тамъ *гл.* непрех. тр. III. екр. про-|летя II. 2.
- про|ло|мъ *сжц. м. р.* || про|ло|мя *гл.* прех. екр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- про|лу|къ *сжц. м.* || про|лу|ка *сжц. жс. р.* 'процепка, разтрога — прозирка'; отъ кор. лук-въ луч- („лжч“): 'презъ де-то се прозира, или прониква свѣтлина'.
- про|лѣ|тъ *сжц. жс.*; кор. *вж.* лѣ|то || про-|лѣ|т-енъ, -ни *прил. м.* || про|лѣ|тнина *сжц. жс.* || про|лѣ|тнякъ *сжц. м.* || про-|лѣ|тняче *сжц. ср.* || про|лѣ|теть, про|лѣ-|тоска *нар.*; -съ отъ стб. показ. мѣст. съ; *вж.* д|не|съ < стб. д|нь|съ || про-|лѣ|теш-енъ, про|лѣ|тош-енъ, -ни *прил. м.* || про|лѣ|тувамъ *гл.* непрех. тр. III.

промеждутъкъ! *сжиц. м.*, отъ рус. промежуткъ за междина.
 промѣля *гл.* прех. екр. I. 3., тр. промѣла *III.* || ~ се *гл.* непрех.
 прометѣ *гл.* прех. екр. I. 8., тр. промѣтамъ *III.*
 промивамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про мива I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* промиване || промивка *сжиц. ж.* || промивенъ, -ни, промивател-енъ, -ни *прил. м.*
 промислитель *сжиц. м. р.* || промисълъ *сжиц. м. р.* || промишлявамъ *гл.* непрех. тр. *III.*, екр. про мисля II. 1. || промишленъ *прил. м.* || промишленость *сжиц. ж.* за чужд. 'индустрия' || промишленикъ *сжиц. м.* 'индустриалець', *ж.* промишленица.
 проминавамъ и проминувамъ (се) *гл.* непрех. тр. *III.*, екр. про мина (се) I. 5., *сжиц. ср.* проминаване и проминуване.
 промка *сжиц. ж.* обл. 'седловина'; кор. въ мѣкна.
 промушвамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про муша II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* промушване.
 промѣквамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про мѣкна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* промѣкване.
 промѣлвѣ *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. промѣлвямъ *III.* || ~ се *гл.* непрех.
 промѣнкамъ *гл.* непрех. екр. *III.*
 промѣрмор-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. промѣрморѣ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 промѣна *сжиц. ж.* || промѣнитъ *прил. м.* || промѣнилъ *прил. м.* || промѣнливостъ *сжиц. ж.* || промѣница *сжиц. ж.* ум. || промѣнявамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. промѣня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* промѣняване и старин. промѣненіе.
 промѣсвамъ (промѣшамъ) *гл.* прех. тр. *III.*, екр. промѣся II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* промѣсване || промѣсилъ *прич. мин.* дейст. (прил.) *м. р.* 'съ прошарена коса'.
 пронизвамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про нѣжа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* пронизване || пронизител-енъ, -ни *прил. м.* || пронизителность *сжиц. ж.*
 прониквамъ *гл.* непрех. тр. *III.*, екр. про нѣжна I. 5., мкр. проникнувамъ *III.* || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* проник(ну)ване.
 пронисамъ *глагол.* прех. тр. *III.*, екр. про несѣ I. 7.
 проницавамъ *гл.* прех. мкр. *III.*, стар.; екр. про нѣжна I. 5. || проницател-енъ, -ни *прил. м.* || проницателность *сжиц. ж. р.*; кор. ницъ отъ ник- со второ смекч. на к въ ц.
 прооравамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про ора I. 9. || ~ се *гл.* непрех.
 пропаганда *сжиц. ж.*; лат. || пропагандаторъ *сжиц. м.* || пропагандаторски *прил.*

м. р. || пропагандирамъ *гл.* прех. тр. *III.* || ~ се *гл.* непрех.
 пропадамъ *гл.* непрех. тр. *III.*, екр. про падна I. 5., *сжиц. ср.* про падане.
 пропар-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про парѣ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* про пар-ванн, -яне.
 пропасть *сжиц. ж.* (< *пропад-тъ).
 пропѣтя *гл.* прех. екр. II. 1.
 пропелѣя *гл.* прех. екр. I. 6.
 проперѣ *глагол.* прех. екр. I. 1., тр. про пѣрамъ *III.* || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* про пѣране.
 пропѣвамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про пѣя || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* про пѣване.
 пропѣка *гл.* непрех. екр. I. 6.
 пропилѣвамъ *гл.* прех.; *вж.* пропелѣя.
 пропищывамъ *гл.* непрех. тр. *III.*, екр. про пищѣ II. 2.
 проплавамъ *гл.* прех. екр. *III.*
 проповѣдъ *сжиц. ж.* || проповѣдвамъ *гл.* преход. тр. *III.*, екр. про повѣдамъ *III.* || ~ се *глагол.* непреход., *сжиц. ср. р.* проповѣдване || проповѣдникъ *сжиц. м. р.*, *ж. р.* проповѣдница || проповѣднически *прил. м. р.* || проповѣдничество; кор. общослав. вѣд- въ стб.
 вѣдѣти 'зная' въ из|по|вѣдъ, с|веде|дени|е, обл. не|вѣ|мъ = първич. 'не зная', 'може би'...
 пропорция *сжиц. ж.*; лат. кор. въ пор|ци|я || пропорционал-енъ, -ни *прил. м.* || пропорционалность *сжиц. ж.*
 проправямъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про правѣ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 пропусвамъ *гл.* прех. екр. *III.*
 пропускамъ, и пропушамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. пропусна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср. р.* пропушкане и пропушчане || пропушкател-енъ, -ни *прил. м.* || пропушкъ *сжиц. м.*
 пропуша *гл.* (не)прех. екр. II. 3.
 пропѣлзямъ *глагол.* непрех. тр. *III.*, екр. пропѣлзѣ II. 1., *сжиц. ср.* пропѣлзѣване.
 пропѣплямъ, пропѣплювамъ *гл.* непрех. тр. *III.*, екр. пропѣпля I. 9., *сжиц. ср.* пропѣпляне, пропѣплюване.
 пропѣхвамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про пѣхна I. 5. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* пропѣхване.
 пропѣвамъ *гл.* (не)прех. тр. *III.*, екр. про пѣя I. 6., *сжиц. ср.* про пѣване.
 пропѣждамъ, пропѣждамъ *гл.* прех. тр. *III.*, екр. про пѣдя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* про пѣждане, пропѣждане.
 проработвамъ *глагол.* непрех. тр. *III.*, екр. про работѣ II. 1., *сжиц. ср.* про работване.
 прораствамъ *гл.* непрех. тр. *III.*, екр. про растѣ I. 7., *сжиц. ср.* про растване.
 проревѣ *гл.* непрех. екр. I. 9.
 прорекѣ *глагол.* прех. екр. I. 7., тр. про рѣчамъ *III.* || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.*

про|ри|чане || про|ри|цатель *сщц. м. р.*, лат. 'оракулъ', *ж.* про|ри|цателька || про|ри|цалище *сщц. ср. р.*; кор. рек-, съ удълж. рик-, смекч. риц- и рич-; др. отгл. степ. рок- въ про|ро|къ || про|ро|къ *сщц. м., ж.* про|ро|чица || про|ро|кувамъ *гл.* (не)прех. тр. III, *сщц. ср. р.* про|ро|куване || про|ро|чески *прил. м.* || про|ро|чество *сщц. ср.* || про|ро|чествувамъ *гл.* непрех. тр. III.

про|ри|я I. 6. и про|ро|вя *гл.* прех. екр. II. 1., тр. про|ри|вамъ, про|ри|ваемъ, *сщц. ср.* про|ри|ване, про|ри|вяне.

про|ри|звамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|ри|жа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|ри|зване.

просанить *сщц. м. обл.*, про|б|сець *сщц. м.* || про|с|ачъ *сщц. м. р.* || про|с|ба *сщц. ж.* || про|с|бо|писецъ, мн. -ци *сщц. м.* || про|с|етикъ *сщц. м.* || про|с|еное *сщц. ср.* отъ *гл.* прося; *вж. т.*

про|св|ѣта *сщц. ж. р.*; кор. въ св|ѣ|тъ, св|ѣ|тина, св|ѣ|тя || про|св|ѣтенъ *прил.* (прич. мин. страд.) *м.* || про|св|ѣтеность *сщц. ж.* || про|св|ѣтителъ *сщц. м., ж.* про|св|ѣтителка || про|св|ѣтителски *прил. м.* || про|св|ѣтителство *сщц. ср.* || про|св|ѣтывамъ и про|св|ѣщывамъ *гл.* прех. тр. III., мкр. про|св|ѣтя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|ѣтыване, про|св|ѣщыване и старин. про|св|ѣщение.

про|св|ѣдна се *гл.* непрех. екр. I. 5., тр. про|св|ѣдамъ се || про|св|ѣдникъ *сщц. м., ж.* про|св|ѣдника.

про|св|екъ *сщц. м.*, отъ *гл.* прося; *вж.* просякъ || про|св|ешки *прил. м.*

про|св|екторъ *сщц. м.*; лат.; *срав.* секция; кор. и.-е. и въ срод. *гл.* с|ѣ|ка, про|св|ичамъ...

про|св|енъ (стар. п|о|св|енъ) *прил. м.* || про|св|еникъ *сщц. м., ж.* про|св|еница, произв. отъ про|св|о || про|св|енина *сщц. ж.*

просія *сщц. ж.*; *вж.* *гл.* прося || про|св|ителъ *сщц. м., ж.* про|св|ителка || про|св|ителски *прил. м.* || про|св|ителство *сщц. ср.* про|св|ичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. *вж.* про|св|ика || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|ичане.

про|св|ивамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. про|св|ия I. 6., *сщц. ср.* про|св|иване.

проск|ѣ|фаль *сщц. м. обл.* 'възглавница', отъ н. грц. про|св|о|к|ѣ|фалон, просkefálaion (н. грц. kefalí glas).

про|св|комидия *сщц. ж.*; н. грц. proskomidi (i < η „ета“) || про|св|комидисвамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. про|св|комидиша I. 10.

про|св|кубвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|св|кубя I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|кубеане.

про|св|кура *сщц. ж.* обл. прост. *вм.* про|св|фора; грц. || про|св|курникъ *сщц. ж.*

про|св|слава *сщц. ж.* || про|св|славямъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|св|слава II. 1. || ~ се *гл.*

непрех., *сщц. ср.* про|св|авяне и старин. про|св|авлене.

про|св|едявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|св|едя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|едяване.

про|св|лужвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. тр. про|св|лужа II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|лужване || про|св|лужень *прич. мин. страд. м.*

про|св|смуквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|св|смуча I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|смукване.

просня *сщц. ж.* 'просия.'; *вж.* *гл.* прося.

про|св|со (про|св|об) *сщц. ср.*, ум. про|св|сцѣ; стб.

про|св|со, рус. про|св|со, пол. чеш. словен. срб.-хрв. гор. луж. proso; *срв.* ст. прус. prassan; н|ѣ|кои сравнивать ст. англ. fyrz, англ. furze 'прещипъ, дивъ фасуль, изтравниче' или грц. práson 'празъ-лукъ'... || про|св|со|вид-енъ, -ни *прил. м.*

про|св|сопъ *сщц. м. обл.* 'кърпа за изтриване, обрусъ, убрусъ'; грц. práso|brón 'лице' (> кърпа за лице).

про|св|обдия *сщц. ж.*; грц. || про|св|одически *прил. м.*

про|св|опо|п|ѣя *сщц. ж.*; грц. 'олицетворение'.

про|св|спавамъ *гл.*; *вж.* про|св|спивамъ.

про|св|спѣтъ *сщц. м.*; лат.

про|св|спивамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. про|св|спя II. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|спиване.

про|св|срочвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. про|св|сроча II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|срочване || про|св|срочка *сщц. ж. р.*; *вж.* срочкъ.

про|св|стѣ *прил. м.*, умал. про|св|стичькъ; стб.

про|св|стѣ, рус. простой, (обл. про|св|стый), пол. prosty, чеш. prostý, словен. срб.-хрв. piost(i)...; не е проста дума, а съставна — и.-е. *pro-st(h)o-s, отъ предст. *pro и кор. на *гл.* ст|о|я, лат. sto, stare...; затова про|св|стѣ значи и 'правъ', 'стоящъ правъ, на крака'... || про|св|стакъ *сщц. м. ж.* про|св|стачка и про|св|стакяня; кор. *вж.* про|св|стѣ || про|св|сташки *прил. м. и нар.* || про|св|сташина *сщц. ж.*

про|св|стѣна *гл.* непрех. екр. I. 5.

про|св|стивамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. про|св|стѣна I. 5., *сщц. ср.* про|св|стиване; кор. общослав. стьд-, др. степ. на студ- (про|св|стѣна < *про|св|стѣд-нж).

про|св|стирамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. про|св|стра I. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* про|св|стиране.

про|св|стител-енъ, -ни *прил. м.* || про|св|сто нар. 'простено' и 'на крака', 'стоешномъ' || про|св|сто|душ-енъ, -ни *прил. м. р.*; *вж.* душа || постодушие *сщц. ср.* || про|св|сто|душность *сщц. ж. р.* || п|о|сто|люб-енъ, -ни *прил. м.* || про|св|сто|любность *сщц. ж.* || про|св|сто|людие *сщц. ср. р.* || про|св|сто|на-

||рѡд-енъ, -ни прил. м. ||простонародие *сжц. жс.* ||простонародность *сжц. жс.*
 ||просто|сърдѣч-енъ, -ни прил. м. ||просто|сърдѣчие *сжц. ср. р.* ||просто|сърдѣчност *сжц. жс.*
 ||прѡститѹтка *сжц. жс.*; кор. лат. ||прѡсти|тѹция *сжц. жс.*
 ||прѡстич-ѹкъ, -ки прил. м. ум. отъ прѡстѣ ||прѡстомъ *нар.* ||прѡстотѡ *сжц. жс. р.* ||прѡстотѹя *сжц. жс.*
 ||прѡстѡръ *сжц. м.* ||прѡстѡр-енъ, -ни прил. м. ||прѡстѡрност *сжц. жс.*; кор. и.-е. *steg-: *stog- прѡстирамъ се. . .; *вжс.* след.
 ||прѡ|стрѡн-енъ, -ни прил. м. ||прѡ|стрѡнност *сжц. жс.* ||прѡ|стрѡнственъ *прил. м.*; кор. и.-е. *ster-: *stog-: *stř- . . .; стб. стър-въ прѡ|стра(-стърж)...; *вжс.* страна (/*stornā) ||прѡ|стрѡнство *сжц. ср.*
 ||прѡ|стрѣлвамъ, прѡ|стрѣлямъ *глагол.* прех. тр. III. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* ||прѡ|стрѣл-ване, -яне ||прѡ|стрѣль *сжц. м.*
 ||прѡ|стрѣнь *прич.* мин. стр. м. (прил.) отъ гл. прѡ|стра.
 ||прѡ|стѹда *сжц. жс.* ||прѡ|стѹдявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѡ|стѹдѹя II. 1. ||~ се *гл.* непрех.; *вжс.* прѡ|стѹдина *гл.* непр. съ друга отгласна степенъ; *сжц. ср. р.* ||прѡ|стѹдѹване.
 ||прѡ|стѹя *глагол.* прх. екр. II. 1.; *вжс.* прѡ|ш|а-|ва|мъ.
 ||прѡ|стѹжка *сжц. жс.*
 ||прѡ|шѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѡ|шѹя II. 1. ||~ се *гл.* непрех. ||прѡ|шѡване *сжц. ср. р.* ||прѡ|ш|ка (прѡ|ш|ка) *сжц. жс.*
 ||прѡ|шѡфямъ *гл.* прех. тр. III.; *вжс.* гл. ш|а|в|я.
 ||прѡ|сѡфѡра *сжц. жс.*, ум. прѡ|сѡф|орка; грѣц. pros|forá 'приношение', гл. pros|fērō.
 ||прѡ|сѡзлѹявамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. прѡ|сѡзлѹя *се* II. 1., *сжц. ср.* ||прѡ|сѡзлѹя-|ване||прѡ|сѡзлѹенъ *прич.* мин. стр. м. (прил.)
 ||прѡ|сѡ|ница *сжц. жс.*; *вжс.* сѡ|нѹ.
 ||прѡ|сѡ|х|вамъ *гж.* непрех. тр. III., екр. прѡ|сѡ|х|на I. 5. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* ||прѡ|сѡ|х|ване.
 ||прѡ|сѡ|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѡ|сѡ|я I. 6. ||~ се *гл.* непр., *сжц. ср.* ||прѡ|сѡ|ване.
 ||прѡ|сѡ|къ *сжц. м.* отъ гл. сѡ|ка 'видѣ сѡ|чиво'; *сжц.* соб. географ. ||прѡ|сѡ|къ 'прѡ|сѡ|чено мѣ|сто'; кор. и.-е. *sek-.. и въ латин. сек|ция. . . ||прѡ|сѡ|ченикъ *сжц. м.* ||прѡ|сѡ|къ *гл.* прех. екрат. I. 7., тр. прѡ|сѡ|чамъ III. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* ||прѡ|сѡ|чане.
 ||прѡ|сѡ *гл.* прех. тр. II. 1.; стблг. ||прѡ|сѡ|нти, рус. прѡ|шѹ, прѡ|ситъ 'моля', пол. prosić, чеш. prositi, словен. prositi . . .; и.-е. кор. *prok'- покрай *prek'-: *přk'-... въ множ. производни; *срав.* лит. prašyti, prašai искамъ, моля, prašū искамъ, прѡ|сѡ|невѣ|ста, санскр. гл. pṛcchati=пита, зенд. pərəsaiti, н. перс. pursidan, лат. presco моля, прех молба, procius женихъ, posco (отъ *přk'-

-sk'ō), арм. harçanem, гот. fraihnan, нѣм. fragen питамъ, forschен изследвамъ. . . ||прѡ|сѡ|къ *сжц. м.*, *жс.* ||прѡ|сѡ|к|иня, ум. *ср.* за м. прѡ|сѡ|чае, ум. *ср.* за *жс.* ||прѡ|сѡ|к|инче ||прѡ|сѡ|шки *прил. м. р.*; *вжс.* и прѡ|сѡ|секъ. . .
 ||прѡ|сѡ|ня *прил. м.*, отъ прѡ|сѡ; *вжс.* ||прѡ|сѡ|сенъ ||прѡ|сѡ|няникъ *сжц. жс.*; *вжс.* ||прѡ|сѡ|сеникъ ||прѡ|сѡ|няница *сжц. жс.*
 ||прѡ|тѡ|къ *сжц. м.*, ум. *ср.* ||прѡ|тѡ|чае; *вжс.* и прѡ|тѡ|къ.
 ||прѡ|тѡ|камъ *гл.* прех. тр. III., екр. прѡ|тѡ|ча II. 3. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* ||прѡ|тѡ|кане; кор. тек-а: то|к-, съ удѣлж. так-
 ||прѡ|тѡ|ж|ирамъ! *гл.* прех.; кор. лат. съ фр. ж|и|нѣм. наставка; *вжс.* ||прѡ|тѡ|ж|иторъ.
 ||прѡ|тѡ|гна *гл.* прех. екр. I. 5., тр. прѡ|тѡ|г|амъ III. ||~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* ||прѡ|тѡ|гане.
 ||прѡ|тѡ|кѡ *гл.* непрех. екр. I. 7., тр. прѡ|тѡ|ч|амъ III., *сжц. ср.* ||прѡ|тѡ|ч|ане ||прѡ|тѡ|ч|енъ, прѡ|тѡ|ч|ни *прил. м.* 'който течѣ', рус. 'текучий'.
 ||прѡ|тѡ|ж|иторъ *сжц. м. р.*; лат. ||прѡ|тѡ|ж|итор|атъ *сжц. м.* ||прѡ|тѡ|ж|иторски *прил. м.* ||прѡ|тѡ|ж|иторство *сжц. ср. р.* ||прѡ|тѡ|ж|и|кция *сжц. жс.* ||прѡ|тѡ|ж|и|онизъмъ *сжц. м. р.* ||прѡ|тѡ|ж|и|онистъ *сжц. м.*
 ||прѡ|тѡ|ж|естъ *сжц. м.*; лат. ||прѡ|тѡ|ж|ест|антинъ *сжц. м.* ||прѡ|тѡ|ж|ест|антски *прил. м.* ||прѡ|тѡ|ж|ест|анство *сжц. ср.* ||прѡ|тѡ|ж|ест|ирамъ *гл.* (не)прех. III.
 ||прѡ|тѡ|живъ *предл.*, стб. ||прѡ|тѡ|ж|ка, рус. прѡ|тѡ|жив, пол. съ др. степ. przeciw, чеш. proti, protiv(o) . . ., произв. отъ прѡ|ти, и.-е. *proti, разшир. на и.-е. *pro-; *срав.* санскр. prāti, грѣц. proti и prós, лет. pret предл. и нареч. preti, pretē, pretā, pretim . . ., лат. pretium 'цена' сир. каквото се дава 'на|срѣща', 'прѡ|тивъ' друго. . . ||прѡ|тѡ|ж|ива *сжц. жс.* ||прѡ|тѡ|ж|ив-енъ, -ни *прил. м.*, ум. ||прѡ|тѡ|ж|ивнич-ѹкъ, -ки ||прѡ|тѡ|ж|ивниче *сжц. ср. р.* ||прѡ|тѡ|ж|ивникъ *сжц. м. р.*, *жс. р.* ||прѡ|тѡ|ж|ивница, ум. *ср. р.* ||прѡ|тѡ|ж|ивниче ||прѡ|тѡ|ж|ивнически *прил. м.* ||прѡ|тѡ|ж|ивно (прѡ|тѡ|живо) *нар.* ||прѡ|тѡ|ж|ивност *сжц. жс. р.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|е|сь *сжц. м. р.*; рус. ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|е *сжц. ср.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ваемъ *гл.* непрех. тр. III. ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ва|ющъ *прич.* сег. действ. м. ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ственъ *прил. м.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ственност *сжц. жс.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|ва *сжц. жс.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в-енъ, -ни *прил. м.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж-енъ, -ни *прил. м. р.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ност *сжц. жс.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ив|аемъ *гл.* прех. III. ||~ се *гл.* непрех. ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ив|аемъ *глагол.* непрех. тр. II. 3. ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ив|аемъ *прил. м.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ив|аемъ *сжц. жс.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ив|аемъ *сжц. ср.* ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ив|аемъ *гл.* прех. тр. II. 1. ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ив|аемъ *прич.* сег. действ. м. ||прѡ|тѡ|ж|ив|дѣ|йстви|ствен|о|тра|в|но|б|ж|ив|аемъ *сжц. ср.*;

- вж. **противоотрова** || **противя се** *глагол*.
непрех. тр. II. 1.
- протка** *сжиц. ж.* умал. обл. прост.; вж. порта.
- протогер** *сжиц. м., ж.* **протогерка**, ум. ср. **протогерче**; отъ гръц. *protógeros*, 'първостаръ...'
- протодяконъ** *сжиц. м.*; грц. || **протодяконски** || **протодяконство** *сжиц. ср.*
- протоиерей** *сжиц. м.* отъ н. гръц. *protóios* 'първи' и *ierévs* свещеникъ || **протоиерейски** *прил. м.* || **протоиерейство** *сжиц. ср. р.*
- протоколъ** *сжиц. м.*; кор. грц. || **протоколирамъ** *гл.* прех. екр. III. наставка нѣм. || ~ се *гл.* непрех.
- протокъ** *сжиц. м.*; вж. др. отгл. степ. на кор. въ гл. тека.
- протомайсторъ** *сжиц. м.*; вж. майсторъ.
- протоплазма** *сжиц. ж.*; гръц.
- протопопъ** *сжиц. м.*; гръц. || **протопопски** *прил. м.* || **протопопство** *сжиц. ср.* || **протосингелъ** *сжиц. м. р.*; гръц. *protósýn-gellos* (пг < писано ѱк.).
- прототипъ** *сжиц. м.*; гръц.
- проточвамъ** *гл.* прех. тр. III.; вж. и **протакамъ**, екрат. **проточа** II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **проточване**.
- протривамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **протрия** I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **протриване**.
- протрѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **протѣрся** II. 1. *сжиц. ср.* **протрѣсване**.
- протрѣбвамъ** *глагол*. прех. тр. III., екр. **протрѣбъ** II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- протѣкъ** *сжиц. м.*; вж. **протакъ**, **протокъ** 'по-ситно решето'.
- протѣлкувамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- протѣпквамъ се** *гл.* непрех. тр. III., екр. **протѣпча** се I. 10. 'разтѣпча се'.
- протѣркамъ** *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **протѣрки(у)ване**.
- протѣгамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **протѣгна** I. 5. || ~ се *гл.* непрех.
- протумѣвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **протумѣя** I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **протумѣване**.
- протучвамъ** *глагол*. прех. тр. III., екр. **протуча** II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **протучване**.
- профанъ** *сжиц. м.*; лат. || **профанация** *сжиц. ж.* || **профанирамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех. || **профански** *прил. м.* || **профанство** *сжиц. ср.*
- професия** *сжиц. ж.*; кор. лат. || **професионал-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **професоръ** *сжиц. м.* || **професорски** *прил. м.* || **професорство** *сжиц. ср.*
- [**профетъ** || *сжиц. м.* 'пророкъ'; грц. *profēt̄s*].
- профилъ** *сжиц. м.*; кор. лат.
- профѣрля** *гл.* прех. екр. II. 1.; вж. **хвърля** мъ,
- прѣхавъ** *сжиц. м. р.* 'задни проходъ', вж. **хабя**.
- прѣхалникъ** *сжиц. м. р.* 'лудетина.'; вж. **хала**, **нахаленъ**.
- прѣхандакѣсвамъ се** *гл.* непрех. тр. III. 'продѣнямъ се' (за гробъ); *срав.* н. гръц. *χανδακονѣ*, произв. отъ *χανδákи* и *χандакs* < перс. (тур.) *hāndák* ровъ.
- прѣхлада** *сжиц. ж. р.* || **прѣхлад-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **прѣхладител-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **прѣхладявамъ** и **прѣхладядамъ** *глагол*. прех. тр. III., екр. **прѣхладя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **прѣхладяване** и **прѣхладяване**.
- прѣходъ** *сжиц. м. р.* || **прѣход-енъ**, **-ни** *прил. м. р.* || **прѣходимъ** *прил.* сег. страд. м. || **прѣходимость** *сжиц. ж.* || **прѣходывамъ** и **прѣходывдамъ** *глагол*. непрех. тр. III., екрат. **прѣходя** II. 1., *сжиц. ср.* **прѣходване**, **прѣходване** || **прѣходящъ** *прич.* сег. действ. м. (удар. по рус.).
- прѣхоратя** *гл.* прех. екр. II. 1., **прѣхоратувамъ** *гл.* екр. III.
- прѣхълмявамъ се** *гл.* непрех. III.
- прѣцвѣркамъ** *гл.* непрех. екр. III.
- прѣцедура** *сжиц. ж.*; лат.
- прѣцѣдявамъ**. **прѣцѣждамъ** *глагол*. прех. тр. III., екрат. **прѣцѣдя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **прѣцѣдяване**, **прѣцѣждане**.
- прѣцентъ** *сжиц. м.*; лат
- прѣцѣпвамъ**, **прѣцѣпямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **прѣцѣпя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **прѣцѣпване**, **прѣцѣпване** || **прѣцѣпка** *сжиц. ж. р.*, умал. **прѣцѣпчица** || **прѣцѣпъ** *сжиц. м.*
- прѣцѣсь** *сжиц. м.*; лат. || **прѣцѣсия** *сжиц. ж.* || **прѣцѣсуал-енъ**, **-ни** *прил. м.*
- прѣцѣцирувамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **прѣцѣцра** I. 9.
- прѣчѣе нар.** (*свюзъ*); стб. **ПРОУЕ(Є)** 'прочее', ст. рус. **прочѣ** 'по-нататкъ...'; отъ прилаг. **прѣчѣи** 'останалъ други'; нѣм. *übrig*; затова **прѣчѣе**=нѣм. *übrigens*, лат. *cele-git*; вж. **впрѣчѣемъ** || **прѣчѣе** (обикн. писано „и пр.“), (старин. и **прѣчѣя** срѣд. р. мн. ч. = и други, и останалитѣ, латин. *et cetera*); общо-слав. **прѣчѣи** е производ. отъ **прѣчѣ** (рус. *сжиц.* 'полза.'), а то отъ и.-е. **pro-* 'напредъ.' и наст. -*къ* (предслав. *pro-ko-s); *срав.* гр. *prókа* веднага., лат. *geisiprosus* взаименъ, *сирѣчь* 'обърнати напредъ и назадъ'...
- прѣчѣлье** *сжиц. ср. р.*, произв. отъ **чѣло**, 'чвѣте на полуенець, що го носятъ млади невѣсти'.
- прѣчѣта** *гл.* прех. екр. I. 8., тр. **прѣчѣтамъ** III. || ~ се *гл.* непрех. *сжиц. ср.*, **прѣчѣтане** || **прѣчѣтити** *сжиц. м. р.* || **прѣчѣтливъ** *прил. м.*
- прѣчѣст-вамъ**, **-ямъ** *глагол*. прех. тр. III., екр. **прѣчѣстя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **прѣчѣст-ване**, **-яне**.

про|чувамъ *глагол*. *непреход.* тр. III., *екрат.* **про|чуя** I. 6.; *срав.* проглеждамъ, || ~ *се гла.* *непрех.* 'ставамъ известенъ'. *сжиц. ср.* **про|чуване** || **про|чуть** *прил. м.* **про|чувственъ** *прил. м.*; *вж.* чувство.
про|шарвамъ, **про|шарямъ** *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* **про|шаря** II. 1. || ~ *се гла.* *непрех.*, *сжиц. ср.* **про|шарване** **про|шаряне**.
про|шэние *сжиц. ср.*; *стб.* **про|шэние**, руски *прошение*, отъ об.-слав. гл. просити 'прося, моля'; *вж.* просба || **про|шэно-пй|с-ецъ**, мн. -ци *сжиц. ср.*; *вж.* просбописецъ.
про|шэпнувамъ *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* **про|шэпна** I. 5., *сжиц. ср.* **про|шэпнуване**; *вж.* обл. и **про|шэпна**.
про|шэтвамъ *се гла.* *непрех.* тр. III., *екр.* **про|шэтвамъ** *се* III., *сжиц. ср.* **про|шэтване**.
про|шйвамъ *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* **про|шйя** I. 6., *сжиц. ср.* **про|шйване** || ~ *се гла.* *непрех.*
про|ширявамъ *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* **про|ширя** II. 1. || ~ *се гла.* *непрех.*, *сжиц. ср.* **про|ширяване**.
про|шка *сжиц. ж. р.*; *вж.* прошка (има гръшка, има и прошка).
про|шумоля *глагол*. *непрех.* *екр.* II. 1., *мкр.* **про|шумолявамъ** III.
про|шэпвамъ *глагол*. *вж.* **про|шепвамъ**.
про|шавамъ *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* **про|шавя** II. 1. || ~ *се гла.* *непрех.*, *сжиц. ср.* **про|шаване** || **про|шавал-енъ**, -ни *прил. м. р.* || **про|шэненъ** *сжиц. ср.* и старин. **про|шэние** || **про|шка** *сжиц. ж. р.*; *вж.* и прошка.
про|ява *сжиц. ж.* || **про|явявамъ** *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* **про|явя** II. 1. || ~ *се гла.* *непрех.*, *сжиц. ср.* **про|явяване** и стар. **про|явление**.
про|ядамъ (**про|ядвамъ**), **про|яждамъ** *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* **про|яймъ** I. 8. || **про|яйдина** *сжиц. ж.* || **про|яжба** *сжиц. ж.* || **про|яжди-на** *сжиц. ж. р.*
про|яждвамъ, **про|яждамъ** *глагол*. *прех.* тр. III., *екрат.* **про|яжда** II. 1. || ~ *се гла.* *непрех.*, *сжиц. ср.* **про|яжд-ване**, -яне.
про|яснявамъ (*се гла.* (не)*прех.* тр. III., *екр.* **про|ясня** (*се*) II. 1., *сжиц. ср.* **про|ясняване**.
пру|жйа *сжиц. ж.*, отъ кор. въ пьр гавъ; *стб.* **пру|ж-ъ**, рус. *прил.* упругий...
пру|самъ *глагол*. *непрех.* тр. III., *екр.* **пру|сна** I. 5. 'ситно ходя', *сжиц. ср.* **пру|сане**; кор. и.-е. *prou-, съ разшир. и отгл. *prou-d-s-, *prou-t-s-; *неразш.* кор. *pru- въ санскр. vi-pru- 'отскачамъ на вси страни', prāvātē 'бърза, подскача'...; *успоред.* кор. *pren-d- въ п р е д а.; *срав.* о|п р и д а мъ, пол. przedki бързо...
пру|стъ *сжиц. м.* (първонач. 'ходникъ'), *ум. м.* **пру|стець**, *умал. ср.* **пру|стче**; (негли отъ *proud-to-s...); *вж.* прусамъ.
пру|хтя *глагол*. *непрех.* *екр.* II. 2.; *вж.* пръхтя, пръхкамъ; кор. прух-: пръх-, както дих-: дъх-...

пръвъ *прил. м.*; *вж.* първакъ, първи.
пръ|дла *сжиц. ж.* || **пръ|дльо** *сжиц. м.* || **пръ|д-ливъ** *прил. м.* || **пръ|дливість** *сжиц. ж.* || **пръ|двамъ** *глагол*. *непрех.* тр. III., *екр.* **пръ|дна** I. 5., *мкр.* **пръ|днувамъ** III., *сжиц. ср.* **пръ|дване** || **пръ|дня** *сжиц. ж.*; кор. и.-е. *rǵd-; *вж.* гл. пърдя.
пръ|ждома *сжиц. ж.* и *нар.* (пръждома ти главата...) || **пръ|ждосвамъ** (*се гла.* (не)*прех.* тр. III., *екр.* **пръ|ждосамъ** (*се*) III., *сжиц. ср.* **пръ|ждосване**; *срав.* прък-вамъ *се*; пръскамъ...
пръ|жка *сжиц. ж.*, *умал.* **пръ|жчица**; *вж.* пържа.
пръ|кло *сжиц. ср.* || **пръ|квамъ** *глагол*. *прех.* тр. III., *екр.* **пръ|кна** I. 5. || ~ *се гла.* *непрех.*, *сжиц. ср.* **пръ|кване**; *вж.* пръждосвамъ *се*; кор. и.-е. rǵ-: *reg... съ разшир. или наст. к-; раждамъ; *срав.* лат. pario, peperit раждамъ, кимр. erthyly раждамъ рано, erthyl преждевременно родено, лит. regiù мжтя...; отъ сжиция кор. съ друго разшир. за|пърткъкъ; *вж.* т.
пръ|нна *глагол*. *прех.* *екр.* I. 5. 'въртя, пека пържа нѣкого да ми даде нѣщо'; кор. само пръ-, най-низка степ. на кор. въ п а р - я; *срав.* пърля, пърпдоря 'горя на пресклиц' || **пръ|пнячъ** *сжиц. м.* 'който пръпне, пече за нѣщо' || **пръ|п-нячка** *сжиц. ж.*
пръ|скало *сжиц. ср.* || **пръ|скамъ** *глагол*. (не)*прех.* тр. III., *ум.* **пръ|свамъ** тр. III., *екр.* **пръ|сна** I. 5. || ~ *се гла.* *непрех.*, *сжиц. ср.* **пръ|скане** || **пръ|скачъ** *сжиц. м.*; корень пръск- въ др. отгл. степ. прыск-, както дъх-: дых- (въздъхна: въздишка...); *стбълг.* **пръ|снжтн**, рус. прыс-кать малорус. прыскаты, пол. pryskać, чеш. pryskati, но словен. prskati; кор. и.-е. *prou-sk-: *pru-s-... и *pr-s-; *срав.* санскр. prushñ'ti, prushayáti, prushñ'ti..., пръска..., лит. pruskia попрусква, ръми, ст. сканд. frúsa, frýsa прухтя..., санскр. prṣānti капка; *срав.* чеш. prší вали, обл. бълг. пършули.
пръ|стъ I. *сжиц. м.*, *ум. м.* **пръ|стець**, *ум. ср.* **пръ|стче**, **пръ|стé**, **пръ|стéнце**; *стбълг.* **пру|стъ**, рус. перст (понѣк. пёрст), чеш. prst, гор. луж. porst, срб.-хрв. словен. prst; кор. и.-е. *(s)rǵ- допирамъ *се*... (*срав.* тур. parmak (barmak) < глагол. кор. bar- (барамъ.); санскр. sprṣāti допира *се*, прич. sprṣtā-s, лит. pirštas пръсть, ст. прус. pristans; *едва-ли* *сродно* съ общослав. пьрси, *стбълг.* пръсн 'гърди', *сравнявано* съ санскр. pársu-s ребро, сърп, *зэнд.* rəgəsu- и т. н. || **пру|статъ** *прил. м.* || **пру|стенъ** I. *сжиц. м.*, *ум. м.* **пру|стенець**, *ум. ср.* **пру|стенче**, рус. пёрстень, пол. pierścień, чеш. словен. срб.-хрв. prsten || **пру|**

стенка *сжиц. жс.* || пръстеновиденъ, -ни *прил. м.* || пръстенувамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.* 'годявамъ се' (мѣня пръстенъ); *вж. мѣня, сжиц. ср. пръстенуване.*

(пръстенъ II. *прил. м. вж. стар. прил. пръстѣнь*, произв. отъ пръстѣ II. *сжиц. жс.*). пръстѣ II. *сжиц. жс.*, ум. пръстѣца (пръстѣца); стб. пръстѣ, рус. книж. и обл. пѣрстѣ, пол. стар. pierśc 'прахъ', чеш. prst'; отъ корень въ прахъ, отгл. отнош. *rog- (*rogъ < прахъ): *rǫ-st- (пръстѣ); *срав. санскр. rūṣā-т зема, пърхотъ, прахъ, rṣāp- опръсканъ, rṣatā-т капка; вж. пръскамъ, лет. pērsia 'снѣжни кристали'... || пръстѣ *гл. прех. тр. II. I.* 'замазвамъ съ пръстѣ' || пръстѣанъ (пръстѣнь) *прил. м.*; *срав. глинянъ || пръстоходни живини прил. сжиц. множ.* 'digitigrades'. прѣтъ *сжиц. м. р.* || прѣтка *сжиц. жс.*; *вж. прѣтъ, прѣчка...**

прѣкхавъ *прил. м.*; *вж. прѣхна, прѣхкъ, прѣхотъ.*

прѣкнамъ *гл. непр. тр. (ум.) III. и прѣхтя II. 2.*, екр. I. прѣхна I. 5., мкр. прѣхнувамъ, съкр. прѣхвамъ III., *сжиц. ср. прѣхкане, прѣхтѣне* (за конь или добиче: силно издишамъ чрезъ носътъ...), рус. фыркать; кор. и.-е. *rǫ-; *вж. подъ прѣскамъ, напим. ст. сканд. frýsa, grúsa прѣхтя, прухтя, санскр. rṣuṣyati, rṣuṣpāti.*

прѣхна II. *гл. непрех. екр. I. 5.* 'сѣхна'; *вж. прѣхотъ, прѣшей, прахъ || прѣхтъкъ, -ки прил. м.*

прѣцъ *межд.* (кога нѣщо нѣма да стане.); *срав. негли прѣкна се.*

прѣцкамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. прѣцна I. 5., ум. отъ прѣрдя; *вж. т.*

прѣчь *сжиц. м., ум. ср. прѣчлѣ;* словен. rǫč, срб.-хрв. rǫčevina, чеш. rǫč 'пърчова миризма', пол. rakacz 'козель що воні...'; кор. и.-е. *rǫk-: *rogk- покрай *rogk'- въ прасе, лат. rocus, фр. rocs.; и.-е. *rogd'- въ празъ I., а сжчинския неразшир. кор. ще да е само *rǫ... въ лат. rāgō, reregī раждамъ; *срав. прѣкна се и вж. гл. за живини прѣрцамъ, прѣрцамъ се 'съвкупявамъ се' (за оплодяване и раждане); за отношението на прѣчь къмъ прѣрцамъ срв. нѣм. Eber 'нерѣзъ, мжжка дива свиня' къмъ общослав. еб-ж, санскр. uabhati 'ебе, прѣца', грц. ἀφαίω...*

прѣшь *межд.* за повикъ на магаре; свърз. съ следното?

прѣшь *сжиц. м.*; *вж. прѣша, прѣшей и прѣхотъ.*

прѣщя *гл. непрех. тр. II. 2.*; *вж. пращя, праскамъ || прѣщини сжиц. жс. мн.*; *вж. пращини.*

прѣтъ *сжиц. м.*, мн. прѣтове, събир. прѣтъе, умал. м. прѣтець, мн. прѣтовци; стб.

прѣтъ, рус. прут, мн. прутьи и събират. прутья, малорус. прут, пол. rǫęt, събир. rǫęcie, полаб. rǫęt, чеш. гор. луж. rǫęt; дол. луж. rǫęt, слов. rǫęt, срб.-хрв. rǫęt; кор. негли праслав. *rǫęnt-: *rǫęnt-.. въ с|претнать... , кор. и.-е. *rǫęnt-d- въ преда... || прѣчка *сжиц. жс.* ум. прѣчица. прѣзь-глава, прѣзь-море *нар.*

прѣкъ *прил. м.*; стб. прѣкъ, рус. поперек, поперечный, пол. przeczny, чеш. обл. rǫký, словен. rǫk, срб.-хрв. rǫeko, rǫęcas...; отъ и.-е. кор. *rǫę- въ пре- (прѣ-) съ наст. ко- (предслав. *rǫę-ko-s); *срв. рус. прокъ, прочный: про; лат. perita върлина... , умбр. вин. ед. rǫkat (мн. rǫkaf) прѣчка... || прѣко, прѣкомо *нар.* (-омъ отъ стар. тв. пад. ед. м. ср. р.) || прѣко|морски *прил. м.* || прѣко|просто *нар.* 'безъ хитрость' || прѣко|рѣкъ *прил. м.* || прѣко|рѣчие *сжиц. ср.* || прѣко|ридски *прил. м.* || прѣко|словене *сжиц. ср.* || прѣко|слобѣ *гл. непрех. екр. II. I.* || прѣко|усти *прил.* (> *сжиц.*) м. мн.*

прѣкоръ *сжиц. м.*, ум. м. прѣкорецъ, ум. ср. прѣкорче, корень въ коря; *срав. у|коръ.*

прѣ|нось *сжиц. м.* старин. обл.; гл. нося.

прѣ|порецъ *сжиц. м.*, ум. ср. прѣпорче; старин. и прапоръ, прапорецъ; кор. и.-е. *r(h)ęg-: *r(h)ǫg- (предслав. *rǫęrǫę-); общослав. парити 'летя' (стб. небо|парень орьлъ); *срав. перо.*

прѣс-енъ, -ни *прил. м.*; стб. прѣсьнъ (о-прѣсьнъ: о|прѣсьнъкъ 'прѣсенъ, неква-сенъ хлѣбъ'), рус. пресный 'некислый', пол. rǫzasny, чеш. rǫsny, rǫfsny... , словен. rǫsēn...; кор. и.-е. *rǫi-sk- 'неотдавнашенъ...'; *срав. лит. rǫęskas (rǫęskas), ст. нѣм. frisk, нѣм. frisch, англ. fresh... || прѣснакъ, прѣсникъ *сжиц. м.* || прѣсникъ *сжиц. жс.* || прѣснотъ *сжиц. жс.* || прѣснич-къ, -ки *прил. ум. м.* || прѣсно|слень *прич. мин. стр. м.* || прѣсно|слѣть *прил.* (сжиц.) м.; риба пр.*

прѣспа *сжиц. жс.*, соб. геогр. Прѣспа; ум. прѣспца, прѣспичка; кор. съп-: < прѣ|съпа; др. отглас. степ. (общослав. съп-) въ сипвамъ, сипя; *срав. обл. со|спа.*

прѣча *гл. прех. тр. II. 3.*, кор. въ прѣкъ || прѣчка *сжиц. жс.*

псаломъ *сжиц. м. и псалмъ;* стб. Псалмъ, > рус. псалом, отъ грц. psalmós. || псалѣ *гл. прех. тр. II. I.* обл. прост. 'пѣя въ църква' и псалнѣя I. 6., екр. псална I. 5., псалнувамъ III., *сжиц. ср. псалене и псалнуване;* грц. psállō || псалтъ *сжиц. м.*, ум. м. р. псалтець, ум. ср. псалтче 'църков. пѣвецъ'; грц. psállēs || псалтикъ и псалтикий *сжиц. жс.*; н. грц. psaltikí (kí < ст. грц. ký) || псалтирь *сжиц. м.* ('-тирь'),

- стб. **псалмѣтьрь**, рус. псалтырь м. (по-нѣкога и ж.) псалтирь; отъ н. грц. psalterion (ti < ст. грц. té'), а пол. psalterz, чеш. zaltář отъ лат. (ст. грц.) psalterium; *срав.* френ. psautier... || **псалмопѣв-ецъ** мн. ч. -ци *сжц. м.* || **псалмопѣв-ица *сжц. ср.* || **псаломски** *прил. м.* || **псалтир-ень**, -ни *прил. м.* || **псалтирски** *прил. м.***
- псѣ** *сжц. ср.*, мн. псѣта, ум. отъ пѣсь и пѣсь; *вж. т.*; стб. **пѣсь**, рус. пѣс, ум. стб. **пѣса** || **псѣнце** *сжц. ср. р.* ум. отъ псе || **псѣтина** *сжц. ж. р.* 'кучещина...' || **псѣшкн** *прил. м. и нареч.* || **псѣшлякъ** *сжц. м. р.* || **псѣще** *сжц. ср.*, увел. отъ пѣсь (пѣсь).
- псевдонимъ** *сжц. м.* = 'лъжеиме'; грц. pseudónymon.
- психиатрия** *сжц. ж.* || **психиатрически** *прил. м. р.* || **психически** *прил. м.*, грц. psyhikós, отъ psyhí душа || **психология** *сжц. ж.* 'душесловие' || **психопатология** *сжц. ж. р.* || **психопатологически** *прил. м. р.*
- псовисвамъ** (**псофисамъ**) *гл. непрех. тр.* III., екр. псовисамъ III и псовиша I. 10., *сжц. ср. р.* || **псовисване** (**псофисване**); н. грц. psofó, мин. свѣрш. вр. e|psófise (fi < fŷ).
- псѡва** *сжц. ж.* || **псѡвамъ** *гл. прех. тр.* III. (обл. стар. псѡа I.); производ. отъ пѣсь (пѣсь); *вж. т.*; пс- безъ е или ѣ вследствие на безударность; стбѣлг.
- псокати**, словен. psovati, сръб.-хрв. psovati, psujem. || **псѡване** *сжц. ср.* || **псѡв-ня** *сжц. ж.*
- птица** *сжц. ж.*, ум. ж. птѣчка, птѣчица, ум. *ср.* птѣче, птѣченце; стб. **пѣта**, **пѣтѣца**, рус. птица, пол. г. луж. ptak, чеш. pták, слов. ptič, vtič, tič, сръб.-хрв. ptica, ti-ca...; (и въ бѣлг. обл. фтиче, фтичка, тичка...); кор. и.-е. *pu- : *reu-... за малко на живина или човѣкъ: лет. putis птица, лит. putė кокошка, птица, лат. puer момче, putus дете, pullus малко на птица, на живина, санскр. putrá-синъ, зенд. putra-; навѣрно и ст. герм. гот. fugls птица, нѣм. Vogel... || **птицевѣд-ень**, -ни *прил. м.* || **птицевѣд-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **птицевѣдство** *сжц. ср.* || **птицелѡвъ** *сжц. м. р.* || **птицелѡв-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **птицелѡвство** *сжц. ср. р.* || **птичешки** и **птѣчи** *прил. м.*
- птомаинъ** *сжц. м.*; кор. грц.
- публика** *сжц. ж.*; лат. || **публикация** *сжц. ж.* || **публикувамъ** *гл. прех. тр.* III. || ~ се *глагол. непрех.* || **публицистъ** *сжц. м.*, *ж.* **публицистка** || **публицистика** *сжц. ж.* || **публич-ень**, -ни *прил. м.* || **публично** *нар.* || **публичность** *сжц. ж.*
- пѡвка** *сжц. ж.*; кор. *вж.* пѡхамъ || **пѡв-лякъ** *сжц. м.*
- пѡдингъ** *сжц. м.*; англ.
- пѡдра** *сжц. ж.*; френ. нѣм. || **пѡдря** *гл. прех. тр.* II. I. || ~ се *гл. непрех.*
- пѡекъ** *сжц. м.*, ум. *ср.* пѡече, *ж.* пѡйка, ум. *ж.* пѡйчица, ум. *ср.* пѡйче; сръб. puĵka, малорус. пулька, пуйка, мадж. pulyka, róka и др., сблиз. обикн. съ лат. pullus пиле...; но *вж.* подъ птица балт. (лит. putė, лет. putns)...; кор. негли само *rou- : *ru-...; *срав.* словен. puĵa кокошка, чеш. puĵa, словен. puĵa пуйка, puĵan пѡекъ, сръб.-хрв. puĵa, puĵan, рус. пурш... || **пѡйчи** *прил. м.*
- пѡздерки** *сжц. ж.* мн. поздерки; *вж.* паздеръ.
- пѡкѡв-ица** *сжц. ж.*; -ици мн. отъ пукамъ.
- пѡкаль**, **пѡкъль** *сжц. м.* 'прѣстянь сждъ за вино...'; *срав.* бѣкъль, по нар. етимол. сблиз. съ гл. пукамъ (Пука като пукаль).
- пѡкъ** *межд.*, **пѡкъ** *сжц. м.* (на пукъ) || **пѡ-камъ** *гл. (не)прех. тр.* III., екр. пѡкна I, мкр. усл. пѡкнувамъ, пѡкнамъ III. || ~ се *гл. непрех.*, *сжц. ср.* пѡкане, пѡкване; стб. **пѡкнѣти**, рус. пѡкати, пол. pęknąć, чеш. pukati, словен. pōkniti, pōkati, pōkač, сръб.-хрв. pući, puknem...; кор. и.-е. *rouk- : *rouk-...; *срав.* лат. rānus (отъ *rank-po-s) прищъ; кичуръ на просо; rāpicum 'просо', 'растение съ кичуръ'... || **пѡкаль-ки** *сжц. ж.* отъ пукамъ || **пѡканиша** *сжц. ж.* || **пѡканка** *сжц. ж.*, обикн. мн. **пѡканки** || **пѡкнать** *прич. мин. стр. м.* || **пѡкнатина** *сжц. ж.*, ум. пѡкнатинка || **пѡкникъ** *сжц. м. р.*, *ж.* пѡкница || **пѡ-коть** *сжц. м.*
- пѡль** *сжц. м.*, ум. м. пѡлецъ, ум. *ср.* пѡлче; тур. (перс.) || **пѡлосанъ** *прил. (прич. мин. стр.) м.* 'на пулове'.
- пѡлада** *сжц. ж.*, ум. пѡлѡдка, пѡлѡдица 'ярка, пиле'; н. грц. pulāda 'пѣтле, пиле.', лат. pullus пиле...
- пѡлата** *сжц. ж.* обл. вм. полата, пѡ-ята; *вж. т.*
- пѡлверизаторъ** *сжц. м.*; кор. лат.
- пѡле** *сжц. ср.*, ум. пѡленце 'осле, магаренце'; лат. pullus малко на животно, нѣм. Füllen, Fohlen конче, жребе, грц. pōlos...
- пѡлка** *сжц. ж.*, ум. пѡлче; *вж.* пулада || **пѡлта** *сжц. ж.* 'мисирка'; *вж.* пѡекъ, пѡйка || **пѡлякъ** *сжц. м.* 'орель що граби пилета'; *срав.* пѡлякъ, пѡлюкъ
- пѡльсь** *сжц. м.*; лат.
- пѡлтъ** *сжц. м.*; нѣм.
- пѡля** *гл. прех. тр.* II. I. || ~ се *гл. непрех.* 'опулвамъ се' — 'гледамъ като пуле'. || **пѡлебни** *прил. м.* || **пуливаковци** 'македон. българи, що викатъ пуливака' 'гледай така'.
- пуля се** II. *гл. непрех. тр.* II. I., за магарница: раждамъ пуле *вж. т.*

пумъ *межд.* (за падане, за пумкане) || **пумпалъ** *сжц. м.*, ум. **пумпалче**; кор. звукоподр.; *срав.* б у м ъ || **пумпалица** *сжц. ж.* 'глава'.

пунгашъ *сжц. м.* обл. прост. 'мошениник'; влаш. **runğaş** || **пунгия** *сжц. ж.*, ум. **пунгияка**; *ср.* гръц. **pingi** (i < eta), н. грц. **pinga**, гот. **rungs** кисия; стб. **пжгы**, влаш. **runğa**...

пунктъ! *сжц. м. р.* 'точка, бодец'; нѣм. **Punkt** отъ лат. **punctum**, произв. отъ гл. **pingo** бода...

пуншь (**пунчь**, **пънчь**) *сжц. м. р.*; англ. отъ новоинд.

пупанецъ *сжц. м. р.* || **пупанецъ** *сжц. м.* 'птица циганско пѣтле'; латин. **uriparops**, рус. удод || **пупамъ** *глаг.* непрех. тр. III. 'издавамъ гласъ' (за птица **пупавецъ**); кор. звукоподраж.

пупка *сжц. ж.* обл. 'хлѣбъ, пита, кравай', умал. *ср.* **пупче**; *вж.* п а п о.

пуризъмъ *сжц. м.* 'езикочистка'; производ. отъ латин. **purus** чистъ || **пуристъ** *сжц. м.* 'езикочистникъ', 'ревнитель за езикова чистота' — **пуританинъ** (**пуританецъ**, мн.-ци) *сжц. м.* 'ревнитель за нравствена чистота', *ж.* **пуританка** || **пуритански** *прил. м.* || **пуританство** *сжц. ср.*

пурпуръ *сжц. м.*; отъ зап. европ.; кор. гръц.; *вж.* п о р ф и р а || **пурпуренъ**, **ни** *прил. м.* || **пурпуро|виденъ**, **ни** *прил. м.*

пусать *сжц. м.* 'оржжие'; тур.

пусия *сжц. ж.*, ум. **пусийка** 'засада'; тур.

пуска *сжц. ж.* р. обл. 'пикочни мѣхуръ'; н. гръц. **fûska**.

пускамъ и **пушамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **пусна** I. 5. и **пустя** II. 1., *сжц. ср.* **пускане**, **пушане**; стб. **поустити**, **поуститати**, рус. **пукать**, пол. **puścić**, чеш. **pušiti**, сѣрб.-хърв. **puštiti**, словен. **puštiti**., кор. въ прилаг. **пусты** и неопр. **накл. пустыти**, **пусттати**; за „кор.“ **п у с к - с р в .** от | **п у с к ъ** (вм. *от|пѣстѣкъ); първонач. знач. 'оставямъ на свобода', 'оставямъ да хване пустинята'... || **пусни-кръвчица** *сжц. ж.* 'видъ растение'.

пустъ *прил. м.*, ум. **пустичкъ**, **-ки**; стб. **поустъ**, руски **пустой**, пол. **lужицки** **pusły**, чеш. **puslý**, словен. **srб.-хрв.** **pusť**; кор. и.-е. *rou-: *ræu... опразнямъ.; грц. **райб** спирамъ, карамъ да престане (отъ сжция кор. п а у з а l), лат. **pūst** очищать, мета, освобождавамъ; *вж.* **пускамъ**, **пушамъ** || **пусті-кръвчица** *сжц. ж.*; *вж.* **пустни-кръвчица** || **пустиня** (обл. **пустйна**) *сжц. ж.* || **пустиненъ**, **ни** *прил. м. р.* || **пустинникъ** *сжц. м.*, *ж.* **пустинница** || **пустиннически** *прил. м.* и *нареч.* || **пустинничество** *сжц. ср.* || **пустино|житель** *сжц. м.*, *ж.* **пустино|жителка** || **пустино|жителство** *сжц. ср.*

|| **пустинякъ** *сжц. м.* || **пусто|сель** *сжц. м.*; *вж.* село || **пустотя** *сжц. ж.* || **пустотія** *сжц. ср.* || **пустобвамъ** *гл.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **пустобване** || **пустошь** *сжц. ж.* || **пустош-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **пустя** I. *гл.* прех. тр. II. 1. 'пушамъ'; *прич.* мин. стр. м. **пустень** || **пустя** II. *гл.* прех. тр. II. 1. 'правя да стане пусто, запустявамъ' || **пустѣя** *гл.* непрех. тр. I. б., *сжц. ср.* **пустѣене**.

пусула *сжц. ж.*, ум. **пусулка**, презъ тур. (затова п вм. б) отъ итал. **bussola**.

путьо *сжц. м.* прост., тур. 'амъ-серсеминь'; тур. **am 'vulva'** *вж.* и.-е. думи подъ птица, санскр. **putrā-s** синь, лат. **puer**... || **путка** *сжц. ж.* прост. 'vulva' *срав.* негли ит. **puttana**, фр. **putaine** курва; *вж.* и п и ш к а.

пұхъ I. *межд.*; *вж.* гл. **пұхамъ** || **пұхъ** *сжц. м.* 'бой, пұхане'.

пұхъ II. *сжц. м.* 'перушиненъ п., гжба прахутка', ум. **пушѣць**; рус. **пұх**, бѣлорус. малорус. **пұх** пол. чеш. **puch**, словен. **puh**; кор. и.-е. *reu-... подпұхвамъ, надувамъ, съ разшир. -s- и.-е. *rou-s > обшослав. п у х -; *срав.* лит. **pūslė** мѣхуръ, лат. **pūslis**, лит. **pūsti**, **pučiū** надувамъ, лат. **pūst**, **pūtu** духамъ, вѣя, **pūga** зимна виялица, грц. **fūsa** ковашки мѣхъ..., **fysab** надувамъ... лат. **pustula** мѣхуръ, арм. **phukh** дихание... || **пұхамъ** *гл.* (не)прех. тр. III., *екр.* **пұхна** I. 5., *сжц. р.* **пұхане**, ум. **пұхамъ**; *вж.* др. отглас. степ. въ п ѣ х а м ъ, п ѣ х т я || **пұхавица** *сжц. ж.* р. 'гжба прахутка' || **пұхалець** *сжц. м.* 'кжса цевъ на гайда, духало' || **пұхавъ** *прил. м.* || **пұхко** *сжц. м.*

пұцамъ обл. **гл.** непрех. тр. III. вм. **пұкамъ**, съ смекч. (но тукъ неорганично) на к в ъ ц, както въ кликамъ: въ з | к л и ц а н и е, *екр.* **пұцна** I. 5., *мкр.* **пұцнувамъ**, съкрат. **пұцамъ** III., *сжц. ср.* **пұцане**.

пұша *гл.* прех. тр. II. 3., *сжц. ср.* **пұшене**; сѣрб.-хрв. **pušiti**, пол. **puszyć**, кашуб. **pariżony** 'надуть, гордъ', рус. **пушить** съ вторич. знач.; производ. отъ кор. п у х -; *вж.* **пұхамъ** || **пұшекъ** *сжц. м.* и **пұшкъ** („пұшакъ“) **пушылка** *сжц. ж.* **пушылло** *ср.*

пушійа *сжц. ж.* обл. 'копринена кърпа'; тур.; *вж.* по ш ѣ.

пушка *сжц. ж.*, ум. **пушчица**; рус. **пушка** 'орждие', тур. 'топъ', малорус. **пушка** 'орждие', нѣгде 'пушка', пол. **puszka**, чеш. **puszka**, словен. сѣрб.-хърв. **puška**; думата обикн. се брои за взета отъ нѣм. — ст. нѣм. **buhsa**, нѣм. **Vüchse** (въ южнотѣм. и строго-високотѣмски говори тѣкмо съ р вм. b); но сближено и съ кор. на думи като **пұхамъ** 'бия', **пұшкамъ**, **пұкамъ** || **пұшкълка** *сжц. ж.*, ум. **пұшкълчица** отъ бѣзова цевъ || **пұшкълло** *сжц. ср.*, ум. **пұшкълце** || **пұшкаръ** *сжц. м.*, *ж.* **пұшкарка**, ум. *ср.* **р. пұшкарче** || **пұшкария** *сжц. ж.*; отъ влаш. || **пұш-**

камъ гл. прех. тр. III., екр. пушна I. 5., мкр. пушнувааъ III. сжц. ср. пушкане || пушка се гл. 3-олич тр. III.

пуштъ сжц. м. 'развратникъ'; тур. (отъ перс.). пушамъ гл. прех. тр. III.; вж. пус камъ || пушало сжц. ср.

пушна сжц. ж. 'име за нѣщо неприятно, и за vulva'; отъ кор. на пусть, о|пустѣло || пушинакъ сжц. м. || пушиньё сжц. ср. || пушиния сжц. ж.

пуйакъ сжц. м.; вж. пукъ, ум. пуйаче; вж. пуйче.

пфалц|графъ сжц. м.; нѣм.; кор. лат. грц. || пфалц|графиня сжц. ж. || пфалц|графски прил. м. || пфалц|графство сжц. ср. пчелá сжц. ж., ум. пчелица, пчеличка; стб. БУУЕЛА, БУУЕЛА, рус. пчелá, умал. пчёлка, пол. pszczoła, обл. pszoła, чеш. včela, словен. včela, čela, čmela, čebela., срб.-хрв. рčela, čela.; поради обликъ стб.

БУУЕЛА се брои за производ. отъ звукоподр. кор. *бък-, др. отгл. степ. б у к въ б у ч а; и.-е. *bhuk-: *bhouk-; ала стб.

БУУЕЛА и др. и.-е. думи сочатъ къмъ коренъ и.-е. *bhei-, съ разшир. к (*bhi-k-); срв. лит. bills и bitė; лет. bite, ст. англ. beo, ст. нѣм. bīa, binī, нѣм. Biene, ирл. bech < и.-е. *bhi-ko-, а слав. < *bhi-k- съ настав. -(e)lā; срв. т ё с - л а || пчелáръ сжц. м. р., ж. р. пчелáрка, умал. ср. пчелáрче || пчелáрникъ сжц. м. || пчелáрски прил. м. || пчелáрство сжц. ср. || пчел-енъ, -ни прил. м. || пчелинъ сжц. м. || пчелинокъ сжц. м. || пчелинъкъ сжц. м. || пчёлникъ сжц. м. || пчёлнокъ сжц. м. || пчелобъкъ сжц. м. || пчело|вѣд-ецъ, мн.-ци сжц. м., ж. пчеловѣдка || пчеловѣдски прил. м. || пчеловѣдство сжц. ср. || пчелоядъ сжц. м. || пчелыакъ сжц. м.

пчене сжц. ср. обл. старин. 'гнида, яйце отъ въшка или бълха'; кор. пък- въ пъкамъ, др. отгл. степ. пук- (пчене' < *пъч-); кор. пч- вм. пъч- (пък-) вследствие на безударность.

пченица, пченичка сжц. ж. обл. вм. пшеница (пч вм. пш съ вметнато т следъ изчезване на ь въ стб. пшеница; (пъш > пш < птш, пч-) || пченка сжц. ж. обл. за ц а р е в и ц а (успоред. обликъ вм. пшенка, пшеница) || пченковина, пченковица сжц. ж. р. 'стъбло отъ пченка, царевичина'.

пшеница сжц. м., ум. пшеничка; стбъл. пшеница, рус. пшеница, пол. pszenica, чеш. pšenice, рšenička, словен. ršenica, срб.-хрв. ršenica.; общослав. пъшеница отъ кор. пъх-, и.-е. *pis- 'тъпча удрямъ', образувано както лат. triticum = пшеница отъ tero, trivi, tritum 'често стжпвамъ, стривамъ...'; срв. рус. пшено 'обтлъчено просо'; срв. лит. друга

отгл. степ. paisaū, paisýti 'тъпча' (ечемикъ), санскр. piśāsti сдробява, тъпче, piśā-s смлѣнь| piśā-tm брашно, зенд. piś-тъпча, меля, н. перс. piś брашно, лат. pinso, супин. pinstum и pistum., ст. нѣм. fesa мекина, луспа, шушлупина отъ зърно, ср. дол. нѣм. visel чукало. || (пшенич-анъ, -ани прил. м.) || пшенич-енъ, -ни прил. м. || пшеничнина сжц. ж. 'слама отъ пшеница'.

пъдпъдъкъ (пждпждъкъ) сжц. м., ум. ср. пѣдпѣдѣче; приблизит. съответствие представя словен. podpodica (не съ ъ, затова не и „пждпждъкъ“) покрай rod-prda, което съдържа на 2-о мѣсто друга отгл. степ. на бълг. пре|перлица; вж. пре|перлица; словен. и rperelica, rperelica, както у насъ.

пъздѣръ сжц. м.; вж. паздеръ.

пъздя глаг. непрех. тр. II. 2. 'безгласно пърдя', словен. pezdēti, рус. бездѣть, пол. bzdić, чеш. bzdiť, срб.-хрв. bazdjeti.; срв. лат. pēdo отъ *pezdo, грц. bdéō (< *pes-dejō), нѣм. обл. Fisz пърдня... || пъздѣне сжц. ср. || пѣзня сжц. ж.

пѣй межд. (за досада).

пѣкамъ гл. (не)прех. тр. III., сжц. ср. р. пѣкане; кор. пък- въ отгласно отношение съ пук- въ п у к а м ъ.

пѣкълъ сжц. м. и пѣклó сжц. ср.; стб.

Пѣклъ 'смола, адъ', рус. пекло област. 'жаръ, огънь, преизподня, смола', малорус. пекло 'адъ', пол. piekło адъ, piekiel дяволъ, чеш. peklo, словен. pekel, срб.-хрв. rakao, род. ед. rakla.; по нар. етимол. сблизавано съ кор. въ п е к а (въ ада грѣшницитъ горятъ въ вѣчень огънь); сжцин. и.-е. кор. *pik'- смола; срв. лат. pīx, pīcis смола, катранъ (и pinus 'боръ, смолисто дърво', фр. pin...) грц. píssa, píttā (pītys = лат. pinus), лит. pikis смола, pikinis смоленъ, лет. pīcis; отъ лат. ст. нѣм. pēh, нѣм. Pech, англ. pitch... || пѣкленъ прил. м. || пѣкъльски прил. м. р. || пѣкленникъ сжц. м., ж. р. пѣкленница, пѣкъльница.

пѣл-енъ, -ни прил. м., ум. пѣлнич-ъкъ, -ки; стб. пѣлнъ, рус. пѣлный, пол. pełny, чеш. plný, словен. poln, срб.-хрв. pun.; кор. и.-е. *p| - съ различ. отгл. степени; срв. санскр. pīṅgā-s, зенд. paṅəpa-, н. перс. piṅ, арм. li вм. *pli, лит. pilnas, лет. pilns, ст. герм. got. fulls, нѣм. voll, англ. full, ирл. lān вм. *pl-, лат. plēnus (фр. plein, ит. pieno...), plus повече, plēbs тълпа, грц. πλήγς, pléos... .

пѣлъзя гл. непрех. тр. II. 2., екр. пѣлъзна I. 5., мкр. усл. пѣлъзувамъ III, съкрат. пѣлъзамъ; сжц. ср. пѣлъзене; стб. пѣлъзж, пѣлъзстн, пѣлъзѣтн..., рус. ползти, ползѣ, пол. pelzać, чеш. plznouti, plzati, слов.

- polznoti, polzati. срб.-хрв. puziti.; *вж.* пълзливъ: плазъ: плезя; кор. и.-е., ала безъ особенно близки съответствия; *срав.* англ. felly брана, ст. нѣм. felge 'curvatura rotae.. брана', нѣм. Felge наплать. || пълзешкомъ (пълзешката) *нар.* || пълзящъ *прич.* сегаш. действ. м. || пълзачъ *сжиц. м., ж.* пълзачка.
- пълкъ *сжиц. м.* старин. книж., *ув. ср.* пълчище; мн. пълчища; *срав.* о пълчение; *вж.* полкъ отъ рус.
- пълнежъ *сжиц. м. р.* || пълно *нареч.*; *вж.* пълень || пълно|влѣст-ень -ни *прил. м. р.* || пълно|влѣсте *сжиц. ср.* || пълно|взраст-ень -ни *прил. м. р.* || пълно|крѣв-ень, -ни *прил. м.* || пълно|крѣвие *сжиц. ср.* || пълно|ликъ *прил. м.* || пълно|лѣт-ень, -ни *прил. м. р.* || пълно|луние *сжиц. ср.* || пълно|лѣтие *сжиц. ср.* || пълно|мѣсечие *сжиц. м.* || пълно|мощ-ень, -ни *прил. м.* || пълно|мощие *сжиц. ср.* || пълно|мощникъ *сжиц. м., ж.* пълно|мощница || пълно|прав-ень, -ни *прил. м.* || пълно|правие *сжиц. ср.* || пълно|правность *сжиц. ж.* || пълнотѣ *сжиц. ж.* || пълнѣя *глагол.* *непрех.* *екр.* I. 6. || пълня *гл.* *прех.* *тр.* II. 1., *сжиц. ср.* пълнене (*прех.*) и пълнѣне (*непрех.*).
- пѣнь *сжиц. м., ум. м.* пѣнецъ, *ум. ср. р.* пѣнче; *стб.* пѣнь, *рус.* пѣнь, *пол.* pień, *чеш.* peň, *словен.* penj, ranj, *сърб.-хрв.* ranj; кор. и.-е. *rip-; *срав.* грц. pínaks.. дѣска, писмена дѣсчица (п и н а к и д а), *санскр.* pínaka-т стѣбло, кривакъ. || пѣнчуга *сжиц. ж., увел. сжиц. ср.* пѣнчужище || пѣнюжка *сжиц. ж. р.* *умал., обл.* пѣнюга, пѣнюжка.
- пѣна *гл.* *прех.* *тр.* I. 5.; *стб.* пѣнж, пѣтн, *рус.* пнѹ, пѣть, *пол.* pnie, piąc, *чеш.* pni, (piti) pnoutl, *сърб.-хрв.* peti, penjem.; кор. и.-е. *(s)pen-; *срав.* лит. pinù, pinti плета, *ст. англ.* spannan, нѣм. spannen напѣгамъ, *гот.* spinpan, нѣм. spinnen преда, *грц.* pépotai трудя се, *собств.* напѣгамъ се, *напѣвамъ* се, *лат.* pendeo *виси*, *pendo, pendere* (*фр.* pendre.) *беся*, *опѣвамъ* да *виси.*
- пѣпешъ *сжиц. м.* — *бѣлг.* *стар.* *обл.* диня, *рус.* дыня, *чужд.* пипонъ, пѣпунъ, *лат.* Cucurbita péro, *грц.* répōn, *алб.* pjerp.; *по нар. етимол.* *негли* *сближено* съ *кор.* въ п ж п-; *вж.* п ж пъ, п ж п к а.
- пѣпля *гл.* *непрех.* *тр.* I. 9., *сжиц. ср.* пѣплене; *отъ кор.* *pl-, *p]- *въ пълно*, съ *т. н.* *пречупено* (*непълно*) *удвоение* (*пѣ|пля*), *както* *бѣ|бря*, *дѣ|дря*, *кѣ|ря* *и* *под.* *срещу* *пълно* *удвоение* *въ* *бѣ|р|бора*, *дѣ|р|доря*, *кѣ|р|коря.* || пѣплавецъ *сжиц. м.* || пѣплѣжъ *и* пѣплежъ *сжиц. м.* 'гѣмжило' || пѣплякъ *сжиц. м.; срав.* п а | п л ѣ ч ѣ отъ *сжица* *кор.* *въ* *пѣленъ* *и* *въ* *п л ѣ к ѣ*, *о п ѣ л ч е н и е*...
- пѣпна *гл.* *непрех.* *тр.* I. 5. 'не *стоя* *ми-* *рень* *на* *одно* *мѣсто*, *клатя* *се*, *шавамъ*'; *сжиц. ср.* пѣпнене *отъ* *кор.* *пѣн-*, *безъ* *ударение* *пн-* (*и.-е.* *(s)pen-... *вж.* *подъ* *пѣна*, *съ*, *„пречупено“* *удвоение* (*пѣ|пна*)).
- пѣпра (пѣпря) *гл.* *прех.* *тр.* I. 9. || ~ *се* *гл.* *непрех.*; *сжиц. ср.* пѣпране; *отъ* *кор.* *и.-е.* *p]-: *pег-. *въ* *на|пра*, *на* *пи* *ра* *мъ* *съ*, *„непълно“* *удвоение* (*пѣ|пра*), *както* *пѣ|пля*, *бѣ|бря* *и* *под.*; *вж.* *др.* *отг.* *степень* *въ* *на|поръ*, *за|поръ.* || пѣприца *сжиц. ж.,* *отъ* *гл.* *пѣ|пря.*
- пѣрвѣкъ *сжиц. м., умал. ср.* пѣрвѣче; *мн.* пѣрвѣци *въ* *зоол.* 'Protozoa' || Пѣрванъ *сжиц. м.* *собств. лич.* || Пѣрвуль *сжиц. м.* *соб.* *лич.* *отговаря* *на* *лат.* Primus; *кор.* *и* *настав.* (-у л ѣ) *славян.* I; *срв.* *съ* *лат., грц.* pŕōtos *и* *т. н.* || пѣрвемъ (пѣрвенъ) *нар.* || пѣрвенецъ *сжиц. м.* || пѣрвенство *сжиц. ср.* || пѣрвенствувамъ *гл.* *непрех.* *тр.* III. || пѣрвенствувашъ *прич.* *сег.* *действ. м.* (*по* *рус.* „пѣрвенствующъ“) || пѣреескийя *сжиц. ж.* || пѣрескинче *сжиц. ср.* || пѣрви *прил. м.; стб.* пѣркъ, *рус.* пѣрвый, *пол.* pierwszy (pierwy), *чеш.* prvŭ, prvni, *словен.* сѣрб.-хрв. prvŭ; *отъ* *и.-е.* *кор.* *p]-: (pŕo.) 'напредъ'.. *съ* *наст.* *wo- (*пред-* *слав.* *p]-wo-s), *въ* *др.* *и.-е.* *ез.* *и* *др.* *на-* *ставки*; *срав.* *санскр.* pŕiva-s, *зенд.* pougva-, *ст. перс.* paruva-; *лит.* pŕimas, *лет.* pŕimajs, *лат.* primus, *грц.* pŕōtos, *англ.* first 'пѣрви', *нѣм.* Fürst 'князь', *сир.* пѣрвиятъ, *гот.* frauja *господарь*, *нѣм.* Frau *госпожа.* || пѣрвица *сжиц. ж.* *и* *нар.* || пѣрвиче *сжиц. ср. р.* пѣрвич-ень, -ни *прил. м.* || пѣрво|бѣт-ень, -ни *прил. м.* || пѣрво|бѣтность *сжиц. ж.* || пѣрво|бѣрѣч-ень, -ни *прил. м.* || пѣрво|бѣрѣче *сжиц. ср.* || пѣрво|звѣнъ *прич.* *мин.* *стр. м., гл.* *з о в а* || пѣрво|из|бѣрѣникъ *сжиц. м.* || пѣрво|клас-ень, -ни *прил. м.* || пѣрвомъ *нар.* (*старин.* *твор.* *п.* *ед.* *ч.* *ср.* *м. р.*) || пѣрво|мжчѣникъ *сжиц. м. р., ж.* пѣрво|мжчѣница || пѣрво|начѣл-ень, -ни *прил. м.* || пѣрво|об|рѣзъ *сжиц. м.* || пѣрво|об|рѣз-ень, -ни *прил. м.* || пѣрво|об|рѣзность *сжиц. ср.* || пѣрво|разрѣд-ень, -ни *прил. м.* || пѣрво|разрѣдность *сжиц. ж.* || пѣрво|рѣд-ень, -ни *прил. м.* || пѣрво|рѣдство, пѣрво|рѣдѣние *сжиц. ср.* || пѣрво|свѣщѣникъ *сжиц. м.* || пѣрво|свѣщѣнически *прил. м.* || пѣрво|свѣщѣнство *сжиц. ср.* || пѣрео|стѣпѣн-ень, -ни *прил. м.* || пѣрво|тѣлка *сжиц. ж., вж.* *теле* || пѣрво|ягненица *сжиц. ж.*
- пѣрдя *гл.* *непрех.* *тр.* II. 2., *екр.* пѣрдна I. 5, *мкр.* пѣрднувамъ, *сѣкрат.* пѣрд-*вамъ* III., *сжиц. ср.* пѣрдѣне; *вж.* *ум.* *п р ѣ ц к а м ѣ*, *п ѣ р ц а м ѣ*; *сѣрб.-хрв.* pŕdjeli, *словен.* pŕdĕti, *чеш.* pŕdĕti, *пол.* pierdziec, *рус.* пердѣтъ; *кор.* *и.-е.* *perd-; *срав.* *лит.* perdzŭ, persti, *лет.* perdu, pirst,

нѣм. furzen, грѣц. pérdéin, санскр. кор. pard-... || **пърдежъ** *сжц. м.*
пържа *гл. прех. тр. II. 1.(3); сжц. ср. пържене*; стб. **пържити**, рус. обл. прячь, прягү, пряжешъ, пряженица, малорус. прягты и пражыты, пол. pгаżуć, чеш. словен. pгаžiti, срб. хрв. pгžiti, pгžim и pгаžiti, pгаžim, както въ бълг.; кор. и.-е. *(s)perg-: *(s)prāg- и *spher-... 'издавамъ шумъ'...; *срав.* лит. spigān, spiginti 'пържа', spragū 'пукамъ', грѣц. sfragéomai пукамъ...; нѣкои свързватъ и ст. англ. sprēcan, ст. сакс. sprēkan, нѣм. sprechen 'говоря' — издавамъ гласъ... || **пърженица** *сжц. жс.*, ум. **пържунка**.
пързалка *сжц. жс.*, ум. **пързалчица** съ разподоб. (дисимиляция) отъ пълзалка; кор. пълз-: пълз- въ пълзгамъ се; *вж. т.* || **пързалия** *се гл. непрех. тр. III*, *екр. пързоля се II. 1.*, *сжц. ср. пързалияне*.
пърля *гл. прех. тр. II. 1.*, *сжц. ср. пърлене*; срб.-хрв. pгljiti, чеш. pgliti (Kopřiva pгlí, ráli); кор. въ най-низка степенъ (*pг-) разшир. -l- срещу др. отглас. степ. въ паря, п а р а.
пъртина *сжц. жс.*, ум. **пъртинка** 'пжть, пжтека презъ снѣгъ', срб.-хрв. pгtina, чеш. pгt' пжтека, пол. pіerć 'пжтека въ скалисти планини', малор. перть; общослав. *пърть отъ и.-е. кор. *pг-, най-низка отглас. степенъ; *срав.* лат. porta врата, portus пристанище, зенд. pəətus проходъ, бродъ, мостъ..., ст. англ. ford, нѣм. Furt бродъ (и въ соб. Frankfurt), гал. ritu бродъ, ст. кимр. rīt бродъ..., степ. и.-е. *pog- въ грѣц. pōgos проходъ, pogeipomai пжтувамъ, нѣм. fahren пжтувамъ... || **пъртя** *гл. прех. тр. II. 1.* 'отварямъ пжть презъ снѣгъ'.
пъртушина *сжц. жс.*, ум. **пъртушинка** 'вехти рехи, постелки. ; багажъ'..., срб.-хрв. pгt-ijad 'багажъ', чеш. pгt ветушина, пол. part грубо платно, рус. порт, мн. порты 'гащи отъ такова грубо платно', портянка 'платнина увивка за носе', портной 'шивачъ' и т. н.; кор. и.-е. *pг-: *pog-... 'поря, разрѣзвамъ...' въ п о р я, рус. пороть, срб.-хрв. poriti...; погрѣш. смѣтано за нѣкаква заемка отъ тур. pурту дрипи, багажъ; по-скоро думитѣ сж отъ общи ар. алт. корень... || **пъртянъ** *прил. м.* 'кълчищень' || **пъртяница** *сжц. жс.* 'дебель шаякъ' || **пъртакѣши** (**партакѣши**) *сжц. мн.* 'дрипи, багажъ'...
пърхамъ *гл. непрех. тр. III.*, *сжц. ср. пърхане*: *вж. прѣхамъ*.
пърхотъ *сжц. м.*; рус. пѣрхотъ, обл. першъ, срб.-хрв. pгhut; кор. въ най-низка теп. общослав. *пърх- (и.-е. *pг-s-); др. отглас. степ. въ прахъ), предслав. *pog-s-

> общослав. *пор-х-, рус. порох), *вж. прахъ*; съ разшир. *sk- на кор. въ най-низка степенъ и прѣскамъ; *вж. т.*
 || **пърша** *сжц. жс.* || **пършей** *сжц. м.*
пърцамъ *гл. прех. тр. III.*, *сжц. ср. пърцане*; 1) умал. вм. п р ѣ ц к а м ъ отъ гл. п р ѣ р д я; *вж. т.* 2) извършвамъ полово действие (за животни, да се размножаватъ) || **пърцамъ се гл. взаим.**; корень и.-е. *pг- съ разширение k (< и.-е. *pг-k-, въ слав. съ вторич. смекчение *пърц-, бълг. пѣрц-; *срав.* съ пѣрвич. смекчение ч < k въ п р ѣ ч ѣ ъ; *вж. т.*; отъ и.-е. *pog-k- или *pг-k- лат. porcus 'свине', ирл. ogc, бълг. п р а с е и т. н., и.-е. *pogk': pгk'-; (за знач. п р ѣ ч ѣ 'който пърца, оплодява' *срав.* нѣм. Eber мжжка дива свиня, нерѣзъ, отъ кор. въ общослав. jebh-ж и.-е. *jebh-, санскр. yabhati futuit)...
пърчъ *сжц. м.*; *вж. прѣчъ*.
пърша се гл. непрех. тр. III. 3. 'резперямъ козина', 'перя се'; отъ кор. *per- въ п е р о, най-низка отглас. степ. съ разшир. s (*pг-s-)...
пършуля (**пършоля**) *гл. непрех. тр. II. 1.* 'рѣмя, ситно вала' (за дѣждъ); *срав.* чеш. pгší вали; *срав.* пѣрхотъ, прахъ, прѣскамъ.
пѣсь *сжц. м.* 'куче' || **пѣсий** *прил. м. р.*; *вж. песъ, песий* || **пѣсни** *прил. м. р.* обл. 'нечистъ' || **пѣсня** *обл. гл. прех. тр. II. 1.* 'мацамъ' (негли къмъ следнитѣ думи...)
пѣстъръ, **-ри** *прил. м.*, ум. **пѣстричъкъ**, **-ки**; стб. **пѣстры**, руски пѣстрый, пол. pstry, чеш. pstrý, словен. pester; отъ общослав. кор. *пѣс- въ гл. пѣ с а т и; др. отглас. степ. пис- въ пишж; *срав.* писано яйце пѣстро, шарено'; и.-е. кор. *pik'- > общослав. *пѣс- както и.-е. peik'- > общослав. пис-; *вж. писмо, пиша*; *срав.* грц. poikilos пѣстъръ (отглас. степ. *poik'-), санскр. piś- украшавамъ, зенд. paēs-; лит. pėšiù, pė šli пиша, чертая, гот. filu-faihs разнообразень, пѣстъръ, ст. нѣм. fēh пѣстъръ, ст. англ. fāh, fāg...
 || **пѣстърва** *сжц. жс.* || **пѣстрило** *сжц. ср.*, мн. **пѣстрила** || **пѣстрина** *сжц. жс.* || **пѣстротá** *сжц. жс.* || **пѣструга** *сжц. жс. р.* || **пѣстрия** *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех.*, *сжц. ср. пѣстрене*.
пѣхамъ I. *гл. непрех. тр. III.* и **пѣхтя II. 2.**, *сжц. ср. пѣхане, пѣхтене*, ум. **пѣшкамъ**, *сжц. ср. пѣшкане*; кор. и.-е. *p(h)u-: *p(h)ou-... въ множ. думи; и.-е. *prou-s- въ бълг. п у х т я *вж. пухъ, пухамъ*; *срав.* лит. pūslė, лет. pūslis мѣхуръ, лит. rūšiù, rūsti духамъ, rūkščiù, rūkšti пѣхтя, арм. pḥukh дихание...
пѣхамъ II. *гл. прех. тр. III.* 'завирамъ', *екр. пѣхна I. 5.*, *сжц. ср. пѣхане*; рус. пхать, пхнуть, пѣхать, пхатп, пол. pchać, pchnąć,

чеш. pcháti, словен. pchati, pehnoti, pah-poti...; кор. и.-е. *pí-натиквамъ, тѣпча...; *срав.* лит. pisti 'coire cum femina', напѣвамъ и...; paisyti оцуквамъ осиль на ечмични зърна...; *вж.* пшеница.

пѣвамъ (пѣйвамъ) *гл.* прех. мкр. III., тр.

пѣя I. б. (обл. стар. поя); стб. **пѣтн**, 1. лице ед. сег. **поѣж**, рус. пѣтъ, пою, пол. piąć, pięje, чеш. pĕti, pĕju, словен. pĕti, rojet, срб.-хрв. pevati, rojetm...; кор. и.-е. *pej-: *roi-; *срав.* грц. paĩn, атич. paĩw'п собств. цѣлитель, епитетъ на Аполона, 'пѣсень въ честь на бога-цѣлитель'...; пѣрвич. навѣрно звукоподр. кор. *pí-; *вж.* пищя, пи-ска-мъ, межд. пи-пи... || **пѣвѣчка** *сжц. ж.* (въ кафене и под.), различ. отъ пѣвица || **пѣвѣць** *сжц. м.*, мн. **пѣвци**, *ж.* **пѣвица** || **пѣвка** *сжц. ж.* || **пѣвчески** *прил. м.* || **пѣвекъ** *сжц. м.* 'птичка чучулига', лат. Alauda arvensis || **пѣене** *сжц. ср.* отъ гл. пѣя || **пѣешкомъ** *нар.* || **пѣй** *сжц. м.* 1) 'черковно пѣене, 2) учене четмо и писмо, 3) прочитане'... || **пѣйвичка** *сжц. м.* 'име на птици', (рус. чайка, рус. пѣгалица)... || **пѣйка** *сжц. ж.* въ гат.: Пѣйка пѣе въ усое (брадва) || **пѣйникъ** *сжц. м.* 'който знае пѣй' (1—3) || **пѣнь** *прич. мин. стр. м.*

пѣна *сжц. ж.*, ум. **пѣница**, **пѣничка**; стб.

пѣна, рус. пѣна, пол. piana, чеш. pĕna, рѣна, словен. pĕna, срб.-хрв. rijena...; кор. и.-е. *(s)phĕ(i); *срав.* санскр. pĕna-s, осет. fing, finkhā, fynkh, нѣм. Feim, ст. нѣм. feim, ст. англ. fām, англ. foam, лит. spainė 'пѣнисты гребень въ вода отъ вѣтъръ', лат. spūna... || **пѣнене** *сжц. ср.* || **пѣнестъ**, **пѣнисты** *прил. м.* || **пѣнливъ** *прил. м.* || **пѣнливость** *сжц. ж.* || **пѣня** *гл.* прех. тр. II. || ~ *се гл.* непрх.

пѣние *сжц. ср.* отъ пѣя || **пѣсень** *сжц. ж.*, ум. **пѣсенчица**, **пѣсничка**, **пѣсница**, обл. **пѣсна** || **пѣснопѣй**; **пѣснопѣецъ** *сжц. м.*, мн. -йци, *ж.* **пѣснопѣйка**, ум. *ср.* **пѣснопѣиче** || **пѣснопѣв-ецъ**, *сжц. м.* || **пѣснопѣние** *сжц. ср.* || **пѣснословя** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ *се гл.* непрх. || **пѣсня** *сжц. ж.* обл. старин. = пѣсень.

пѣськъ (обл. стар. **пѣсокъ** *сжц. м.*), ум. **пѣсьчець**; стб. **пѣськъ**, рус. песок, малорус. пісок, пол. piasek, полаб. pösak, гор. луж. дол. луж. pjesk, чеш. písek, словен. pĕsek, срб.-хрв. rijesak...; кор. и.-е.; *срав.* санскр. pĕnsú-s (pā,śu-s), зенд. pāsnū, грц. диал. pāsokos = pēlōs у Хез. 'глина'... || **пѣскаръ** *сжц. м.* || **пѣськливъ** *прил. м.* || **пѣськливость** *сжц. ж.* || **пѣсулякъ** *сжц. м.* съб. || **пѣсьчивъ** и **пѣсьчливъ** *прил. м.* || **пѣсьчливость** *сжц. ж.* || **пѣсьч-ень**, **ни** *прил. м.* || **пѣсьч-никъ** и **пѣсчани-къ** *сжц. м.*

пѣтѣль *сжц. м.*, прсизв. отъ кор. въ пѣя; стб. **пѣтълъ**, рус. петух, словен. pĕtĕlin, срб. pevac и rijetao, хърв. pĕteh, пол. obl. rĕjak и мн. под. || **пѣтѣлецъ** *сжц. м.* ум. || **пѣтѣлчакъ** *сжц. м.* ум. обл. родоп. || **пѣтлѣ** *сжц. ср.* ум., ум. отъ мн. **пѣтлѣне** || **пѣтльовъ** *прил. м.* || ~ **гребень** *прил. сжц. м.* 'име на растение' || ~ **-а опашка** *прил. сжц. ж.* 'видъ раст.' || ~ **-и нокте** *прил. сжц. м.* мн. 'видъ раст.' || ~ **и гащи** || ~ **мжде** *прил. сжц. мн.* 'видове раст.' || **пѣтльище** *сжц. ср.* увел. || **пѣтлѣць** *сжц. м.* 'видъ раст.' || **пѣтльуга** *сжц. ж.* 'видъ раст.' || **пѣяне** *сжц. ср.*; *вж.* пѣене || **пѣянъ** *прич. мин. стр. м.*; *вж.* пѣнь; обл. пѣянъ *вм.* учень т. е. който знае пѣй, да 'пѣе' писмо || **пѣяшкомъ** *нар.*; *вмѣсто* пѣешкомъ.

пѣдя *гл.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср.* **пѣдене**;

стб. **пѣдѣтн**, рус. обл. пѣдить, пол. pędzić, чеш. срб.-хрв. puditi, словен. pōditi; кор. и.-е. *(s)pon-d-, безъ точни съответствия по знач.; *срав.* лит. spėndžiu турямъ примки, spąstas примка, клюса, spandūti опѣвамъ, лат. pando разширявамъ, разпространявамъ, pendo беся, pendo вися... || **пѣдәръ** *сжц. м. р.*, ум. *ср.* **пѣдәрче** || **пѣдәрски** *прил. м.* и *нар.* || **пѣдәрщина** *сжц. ж. р.* || **пѣдәрство** *сжц. ср. р.*

пѣпъ *сжц. м.*, обл. **пѣпѣкъ**, ум. **пѣпець**, ум. *ср.* **пѣпче** (обл. съ бърнено закрж-ляне пупокъ.); стбълг. **пѣпъ**, рус.

пуп, пол. pęp, pępek, чеш. pıpek, словен. pōpek, rōres, срб.-хрв. pırak; кор. и.-е. *p(h)om-p-: *pem-p- 'набѣвамъ...'; гръц. pombólux мѣхуръ, pémfix воденъ мѣхуръ, арм. pamphušt пикочень мѣхуръ, лит. pampstū, pāmpți подувамъ се, лет. pemp, pamp, pumpt набухна pempis тѣрбухъ, лит. pamplys дебель тѣрбухъ... || **пѣпка** *сжц. ж.*, ум. **пѣпчица** || **пѣпчасвамъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. **пѣпчасамъ** III, *сжц. ср.* **пѣпчасване** || **пѣпчивъ** *прил. м. р.* || **пѣпчивость** *сжц. ж.*

пѣть *сжц. м.*, ум. *м.* **пѣтець**, ум. *ср.* **пѣтче**, ум. *ж.* **пѣтека**, ум. **пѣтечка**; стб.

пѣть, рус. путь, пол. pąć, чеш. pouť, словен. pōt, срб.-хърв. put; кор. и.-е. *pon-(h)-: *pŕ(h)-; *срав.* санскр. pánthā-, ведич. вин. pántham, pāthyā', зенд. pantā, (pañā, pañt), ст. прус. pintis, лат. pons, pontis мостъ (фр. pont, ит. ponte.), грц. pátos следа, patéo стѣпвамъ, арм. hun пѣть...; стп. *pent(h)- въ нѣм. finden намирамъ, англ. find...; *срав.* рус. на-ход-ить, лат. in-ven-ire... || **пѣтешѣст-вие** *сжц. ср. р.* || **пѣтешѣствувамъ** *гл.* непреход. тр. III., *сжц. ср. р.* **пѣтешѣ-ствуване** || **пѣтище** *сжц. ср.* || **пѣтничъ** *сжц. м.*, *ж.* **пѣтница**, ум. *ср.* **пѣтнице**

||пжт-ень, -ни прил. м. || пжтувамъ гл. непрех. тр. III., сжц. ср. пжтуване ||пжт-овъ прил. м.
пжча гл. прех. тр. II 3. ||~ се гл. непрех., сжц. ср. пжчене; стб. пжкнжтн, вѣспж-

ѸНТИ = грц. anaklān; производ. из |пжча се, из |пжкна лѣ.; рус. пучиться. вѣ|пукльї; пол. рѣкпаѣ пукамъ се.; кор. общослав. пжк-се редува съ пук-; вжс. пукамъ (се).

Р

рабъ сжц. м. книж. стар. вм. робъ; вжс. т.; стб. рабъ, рус. книж. отъ стб. раб, отъ праслав. *orbъ > стб. рабъ; корень и.-е. *orbh- лишень отъ нѣщо...; срас. лат. orbis, грц. orfanós сиракъ, лишень, арм. orb, ст. ирл. orbe наследникъ..., гот. arbi наследие, нѣм. Erbe наследникъ; наследство, санскр. arbhā-s малъкъ... ||рабиня сжц. ж. книж. стар. ||рабо|лѣп-ень, -ни прил. м. ||раболѣпие сжц. ср.; вжс. лепъ, велико|лепенъ... ||раболѣпно нар. ||раболѣпность сжц. ж. ||рабо|лѣпствувамъ гл. непрех. тр. III.
работа сжц. ж., ум. работица, работичка; стб. работа 'робство...'; рус. отъ стб. поработитъ 'поробвамъ', работа..., пол. чеш. робота, срб.-хрв. gabota = „ангария, безплатна работа отъ страна на селяни въ полза на землевладелецъ“; производ. отъ рабъ съ наст. -ота; срас. ст. герм. гот. arbaiths, нѣм. Arbeit работа... ||рабѣт-ень, -ни прил. м. ||работилница (работилня) сжц. ж. ||работливъ прил. м. ||работливость сжц. ж. ||работникъ сжц. м. р., жс. работница, работничка, ум. ср. работниче ||работнически (работнишки) прил. м. ||работничество сжц. ср. ||работя гл. прех. тр. II. 1. сжи. ср. р. работене ||рабски прил. м. р. книж. стар.; вжс. робски ||рабство сжц. ср. книж. старин.; вжс. робство ||рабствувамъ глаг. непрех. тр. III., сжц. ср. рабствуване.

рабошъ и рабушъ сжц. м., умал. рабушецъ, по нар. етимол. рѣбошъ (ржбошъ; срб.-хрв. gaboš редомъ съ govaš, словен. govaš, чеш. gabiše пакъ редомъ съ govaš, малор. роваш; срас. мадж. govás; нѣм. обл. gabisch, gobisch отъ славян.; срб.-бълг. рабошъ, чеш. gabiše, се смѣтатъ обикнов. за измѣн. въ свръзка съ нѣм.; вѣ govaš кор. и.-е. *gou-; *gū- > слав. ры-ти: ровя=дълбая: пиша; срас. нѣм. graben копая, англ. grave... (отъ дол. нѣм. и френ. graver 'гравирамъ'); грц. gráib пиша...

раванъ сжц. м.; тур. отъ перс.

рав-ень, -ни прил. м.; стб. ракынъ, рус. равный отъ стбѣлг. ровный, пол. rowny, чеш. rovný, словен. raven, срб.-хрв. gavan; отъ праслав. *orynъ или *go-ynъ; срас. лат. agrum нива. изорано поле,

лит. agras свободенъ, кимр. корн. egw поле... или зенд. gavañ далечина, пространство, лат. gūs село, гот. gūms пространство, просторенъ, ст. сканд. gūt свободно мѣсто..., нѣм. Raum пространство, ст. ирл. gbe, gbi равно поле || ра-венство сжц. ср.

равинъ сжц. м.; ст. евр. съ късно грц. β („вита“) вм. б („бета“; нѣм. Rabbiner) ||равински прил. м.

равнежъ сжц. м. р. ||равнець сжц. м. ||равнилка сжц. жс. ||равнило сжц. ср. ||равнинă сжц. жс., ум. равнинка ||равнинѣ сжц. ср. ||равниче сжц. ср. и зачужд. (френ.) „ниво“, рус. „уровень“ ||равно|апѣстоль сжц. м. ||равно|апѣстолски прил. м. ||равно|бѣдренъ прил. м. ||равно|бѣдреникъ сжц. м. ||равно|бѣдренность сжц. жс. ||равно|вѣс-ень, -ни прил. м. ||равно|вѣсие сжи. ср. ||равно|дѣйствуващъ прич. сег. действ. м. ||равно|дѣн-ень, -ни, равнодѣнственъ прил. м. ||равно|дѣнствие сжц. ср. ||равно|дѣш-ень, -ни прил. м. ||равно|дѣши сжц. ср. ||равно|дѣшность сжи. жс. ||равно|знáчачъ прич. сег. действ. м. ||равно|знáч-ень, -ни прил. м. р. ||равно|мѣр-ень, -ни прил. м. р. ||равно|мѣрность сжц. жс. ||равно|прав-ень, -ни прил. м. ||равно|правие сжц. ср. ||равно|правка сжц. жс. ||равно|правность сжц. жс. ||равно|сил-ень, -ни прил. м. ||равно|силность сжц. жс. ||равно|стрán-ень, -ни прил. м. ||равно|стрánность сжц. жс. ||равня гл. прех. тр. II. 1. ||~ се гл. непрех., сжц. ср. равняване, старин. равнѣние.

равонъ сжц. м. ||равнона сжц. жс. 'смѣна'...; грц. (отъ семит.) ||равонисвамъ гл. прех. тр. III. и равонъ II. 1. ||~ се гл. непрех. 'годявамъ се', сжц. ср. равонисване.

радъ, ради прил. м.; стб. радъ, руски рад, радá, радо, пол. луж. словен. срб.-хрв. rad, чеш. rád; кор. и.-е. *erō- обичамъ (и *or-d-?); срас. грц. érōs любовь, лит. rōds охотенъ, съ радо сърдце, стар. англ. gōt радостенъ, добъръ, ā-gētan ободрявамъ стар. нѣм. guowa, gāwa, gasta покой, нѣм. ruhig спокоенъ, Ruhe почивка... ||Радъ, рад. соб. лич. м. соб. лич. ||Рáда сжц. жс. добъ. лич. ||радвамъ гл. прех. тр. III. ||~ се гл. непрех., сжц. ср. радване ||рад-ень, -ни прил. м.

||**Ра́де, Ра́ди, Раде́нка, Ради́ль, Ради́нь** *сжц. м. соб. лич.*

ра́ди *предл. стар.* 'за, заради, поради'; стб.

ра́ди, рус. ра́ди, малор. бѣлорус. ради, сѣрб.-хѣрб. radi; точно съответствие въ стар. перс. gādiy: avahya-gādiy съ родит. пад. както и въ славян. = ового ради, стб. и сего ради ||**ради́въ** *прил. м.*

ра́дий *сжц. м.* || **ра́дио** *сжц. ср.* || **радио-предава́тель** *сжц. м.* || **ра́диусъ** *сжц. м.*; лат.

ради́ка *сжц. ж.* негли срод. съ лат. radix коренъ; *вж.* рѣдѣкъ ва ||**радика́ль** *сжц. м.* отъ *прил.* || **радика́л-енъ, -ни** *прил. м.* || **радика́лизъмъ** *сжц. м.* || **радика́лски** *прил. м.* || **радика́лство** *сжц. ср.* || **ради-ка́лщина** *сжц. ж.*

Ра́дка *сжц. ж.* соб. лич., ум. отъ Рада; кор., *вж.* радѣ ||**Ра́дко** *сжц. м. р. соб. лич.*, умал. отъ Радѣ ||**Ра́дньо** *сжц. м.* соб. лич. || **Радо́й** *сжц. м. соб. лич.*; настав. старин. -ой; *срав.* Благой, Станой. ; *ж.* **Радо́ница** || **Радо́миръ** *сжц. м. соб. лич.* (и географ.); *срв.* рус. Влади́мир лич. и геогр. || **Радо́сла́въ** *сжц. м. соб. лич.* || **радо́сть** *сжц. ж.*, ум. **радо́стчи́ца** || **радо́ст-енъ, -ни** *прил. м.* || **радо́стливъ** *прил. м.* || **радо́стно** *нар.* || **Радо́ль** *сжц. м. соб. лич.* || **Радо́на** *сжц. ж. соб. лич.*, ум. **Радо́нка** || **Радо́шь** *сжц. м. соб. лич.* || **радо́ш-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **радо́ш-ность** *сжц. ж. р.* || **Ра́йо, Ра́йко, Ра́йно, Ра́йчо, Райчи́нь** *сжц. м. соб. лич.*, гал. отъ Ра́д-и, -ьо || **Ра́йка, Ра́йна** *сжц. ж.* соб. лич. гал. отъ Рада || **ра́дѣя** *гл. не-прех. тр. I. 6.*; *вж.* радѣя || **ра́дѣя** *гл. не-прех. тр. II. 1.*; стб. (**не**)**ро́днѣи, не****ра́днѣи**, рус. радѣть, радѣю 'грижа се' обл. радивый, гор. луж. godzić искамъ, стремя се, дол. луж. gožeš грижа се, чеш. nego-biti не искамъ, не грижа се, словен. goditi грижа се; кор. и.-е. *rōdh: *rēdh-. ; *срв.* санскр. gādhyati приготвяля, gādhyatē готовъ е, зенд. gāhaiti, гот. -gēdan, нѣм. raten съветвамъ, грижа се; лит. gōdaу, rōdyti показвамъ. . .

ра́ждамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **ро́дѣ** II. 1., || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* **ра́ждане**; *вж.* родѣ.

раз- *предст.* (за дѣлене на части, действие или движение въ различни посоки, привождамъ въ друго състояние и подоб.): **разда́вамъ**, **разка́рвамъ**, **разко́вавамъ**, **разпла́квамъ**.; стб.

раз-, рус. роз- (отъ стб. раз-), пол. чеш. луж. гоз, слов. сѣрб.-хрв. gaz-; кор. навѣрно и.-е. *ag-dh-, прасл. *og-(z-), отъ което зап. слав. и рус. goz-, ю. слав. gaz-; сравняватъ и санскр. ārdha-s частъ, половина; ḡ'dhak (rdh) отдѣлно, лит. ardaū,

arđyti раздѣлямъ. . ; слав. -з-, както въ из-, без-. . .

разба́гнувамъ се *гл. непрех. тр. мкр. III.*, екр. **разба́гна се** II. 1.; *вж.* (о)ба́гна се отъ об|а́гна се, кор. въ агне. **разбе́ра** *глагол.* преход. екр. I. 1., мкр. **разбе́рвамъ** III.; *вж.* и **разби́рамъ** III. || ~ се *гл. непрех.*

разби́вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **разби́я** I. 6. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* **разби́ване** || **разби́й-пърти́на** *сжц. ж. обл.* 'разсипникъ'.

разби́рамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **разбе́ра** I. 1. || ~ се *гл. непрех. сжц. ср.* **разби́ране**.

разби́стря се *гл. непрех. екр. II. 1.*

разби́шкамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **разби́шна** I. 5. || ~ се *гл. непрех.*

разбла́жа *гл. прех. екр. II. 3.*

разблуда́ *сжц. ж.* 'разочарование' || **разблудѣя** *сжц. ж.* 'размирица' || **разблуд-енъ, -ни** *прил. м.* || **разблудѣя** *гл. прех. екр. II. 1.*, тр. **разблудѣвамъ** III., *сжц. ср.* **разблудѣване**.

разблѣнувамъ се *гл. непрех. екр. III.*

разблѣя се *гл. непрех. екр. I. 6.*

разбогате́вамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. **разбогате́я** I. 1., *сжц. ср.* **разбогате́ване**.

разбо́й *сжц. м. р.* || **разбо́йни камѣкъ** *прил. и сжц. м.*; грѣц. 'аеро|литъ', 'камѣкъ отъ разбито небесно тѣло' || **разбо́йникъ** *сжц. м. р.*, *ж.* **разбо́йница** || **разбо́йнически** *прил. м. и нар.* || **разбо́йничество** *сжц. ср.* || **разбо́йничест-вувамъ** *гл. непрех. тр. III.*

разболѣвамъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. **разболѣя се** I. 6., *сжц. ср. р.* *непрех.* **разболѣване** || **разболявамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **разболя́** II. 1., *сжц. ср.* *прех.* **разболяване**.

разбо́рь *сжц. м.*; кор. др. степ. въ раз-бе́ра || **разбо́рьтъ** *прил. м.* и **разбо́ренъ, разбо́рни**.

разбра́ждамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **бра́дѣ** II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* **разбра́ждане**.

разбра́здявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **бра́здя** II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* **разбра́здяване**.

разбра́нь *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*

разбрѣ́бря се *гл. непрех. екр. I. 9.*

разбрѣ́нча се *гл. непрех. екр. II. 3.*

разбрѣ́сквамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. **раз-брѣ́скамъ** III., ум. **разбрѣ́сна** I. 5. || ~ *гл. непрех., сжц. ср.* **разбрѣ́скване**.

разбрѣ́шолѣва се *гл. непрех. екр. II. 1.*

разбу́дѣ *сжц. м.* || **разбу́ждамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **разбу́дя** || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* **разбу́ждане**.

разбу́лвамъ, разбу́лямъ (и **разбу́лос-вамъ**) *гл. прех. тр. III.*, екр. **разбу́ля** II. 1. || ~ се *глагол.* *непрех., сжц. ср.* **разбу́л-ванс, -яне, разбу́лосване**.

- разбулчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. разбулча II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- разбун-вамъ, -увамъ, разбунявамъ, разбун-ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. разбуня II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* разбун-ване, -яне.
- разбунтувамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* разбунтуване.
- разбутвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. разбута III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* разбутване.
- разбухтѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. разбухтѣя I. 6.
- разбушувамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- разбѣбря се *гл.* непрех. екр. I. 9.
- разбѣкамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех. || разбѣкчамъ *гл.* прех. тр. III., ум. || ~ се *гл.* непрех. || разбѣкчване *сжиц. ср.*
- разбѣлболѣ се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- разбѣрзамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- разбѣрквамъ (разбѣркувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. разбѣрка III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* разбѣркване.
- разбѣрниквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. разбѣрник III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* разбѣрникване.
- разбѣгвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. разбѣгамъ се II., разбѣгна се I. 5., *сжиц. ср.* разбѣгване.
- разбѣснѣвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. разбѣснѣя се I. 6. || разбѣс(н)увамъ се *гл.* непрех. тр. III. (за кучка...).
- разваждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развадя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* разваждане, против. на 'свадя (се)'.
разваля *сжиц. ж.* || развалѣнъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*; *вж.* разваля || развалѣнка *сжиц. ж.* || развали-кѣща, ~пъртина *сжш.* общи р. || развали-трапѣза състав. *сжш.* общи р. || развалина *сжиц. ж. р.* || развалниче *сжиц. ср.* || разваляемъ *гл.* прех. тр. III., екр. разваля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* разваляне.
- разварявамъ (разварвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. разваря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* разваряване.
- развдѣгамъ *гл.* прех. тр. III. ...; *вж.* развдѣгамъ.
- развѣденъ *прич.* мин. стар. (*прил.*) *м.*, отъ *гл.* разведе се; *вж.* разводи || развѣден-ецъ *сжиц. м.*, *ж.* развѣденица.
- развѣдряемъ се (развѣдрювамъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. развѣдря се II. 1., *сжиц. ср.* развѣдряне.
- развѣждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. разведѣ I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развѣждане.
- развѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развѣжа I. 10. и развѣржа I. 10., *сжиц. ср.* развѣзване || развѣзка *сжиц. ж.*
- развенчавамъ *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* развенчаване; *вж.* по офиц. „правописъ“ развѣнчавамъ неумѣстно съ ъ.
- развеселѣнъ *прич.* мин. страд. *м.* || развеселѣнъ-лни *прил. м.* || развеселявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развеселя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развеселяване.
- развивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развиване и старин. развѣитие.
- развѣдря се *гл.* непрех. екр. II. 1.; *вж.* развѣдря се (крѣстосъвъ *гл.* видя).
- развѣдѣли се *гл.* 3-олич. екр. II. 1., тр.
- развѣдѣлява се III., *сжиц. ср.* развѣдѣляване.
- развѣкчамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. развѣкчамъ се.
- развилнѣвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. развилнѣя се I. 6., *сжиц. ср.* развилнѣване.
- развинтвамъ, развинтямъ *гл.* прех. III. || ~ се *гл.* непрех. || развинт-ване, -яне *сжиц. ср.* отъ винтъ.
- развѣитие *сжиц. ср.*; *вж.* развивамъ се || развѣитостъ *сжиц. ж.* || развѣитъ *прич.* мин. стр. *м.* (*прил.*).
- развладичвамъ, развладичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развладича II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развладичване.
- развлѣчамъ, развлѣчамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развлѣка I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развлѣчане, развлѣчане || развлѣчничавъ *прил. м. р.* || развлѣканъ *сжиц. м.*, *ж.* развлѣкана || развлѣченіе *сжиц. ср.* старин., различ. отъ развлѣчане, развлѣчане...
- разводѣ *сжиц. м.*; кор. въ др. отгл. степ., *вж.* разведѣ || разводникъ *сжиц. м.*, ум. *ср.* разводниче.
- разводнявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. разводня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развондяване; *вж.* вода.
- развождамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развѣдя II. 1. и разведѣ I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развождане; кор. *гл.* вед-: вода.
- развозвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развозя I. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развозване.
- развой *сжиц. м.*; кор. въ др. отгл. степ. *вж.* развивамъ (се) развитие || развѣенъ, -йни *прил. м.* за чужд. евалюционенъ...
- развонѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. развонѣя I. 6. || развонявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. развоня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* развонѣване, прех. развоняване.
- развратъ *сжиц. м.*; кор. въ др. отгл. степ. *вж.* развѣртя, об(в)ѣрна... || развратенъ-ни *прил. м.* || развратѣнъ II. *прич.* мин. стр. *м.* || развратѣтеленъ-лни *прил. м. р.* || развратѣтель *сжиц. м.*, *ж.* развратѣтелка || развратѣтелски

- прил. м. || развратителство *сжц. ср.* || развратникъ *сжц. м., ж.* развратница || развратнича *гл. непрех. тр. II. 3.* || развратнически *прил. м.* || развратявамъ, развращавамъ *глагол. прех. тр. III., екр. развратя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* развратяване, -щаване, и книж. старин. развращение.
- разврждамъ *гл. прех. тр. III., екр. развредя II. 1.* || ~ се *гл. непр., сжц. ср.* разврждане.
- разврзвамъ (разврзу(у)вамъ) *гл. прех. тр. III., екр. развржа I. 10.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. р.* разврзване (разврзване).
- разврщамъ *гл. прех. тр. III., екр. разврна I.* 5.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разврщане.
- разврщамъ се *гл. непрех. екр. III.* — || разврщамъ се *гл. непрех. екр. III., разврещя се II. 2.*
- разврждамъ *гл. прех. тр. III., екр. разврдя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разврждане.
- разврвявамъ се *гл. непрех. тр. III., екр. разврвя се II. 2., сжц. ср.* разврвяване,
- разврзанъ *прич. мин. стр. м.;* отъ гл. ввржа, врзвамъ || ~ бурянь *прил. сжц. м.* || разврзанъ *сжц. ср.*
- разврна *гл. прех. екр. I. 5. тр.* || ~ се *гл. непрех.; вж. врщамъ.*
- развртявамъ (развртвамъ) *гл. прех. тр. III., екр. развртя II. 2.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* развртяване развртане, развртяне.
- развршамъ *гл. прех. тр. III., екр. разврша II. 3. развалямъ* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* развршане.
- разввамъ *гл. прех. тр. III., екр. разввя I. 6.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* развване || разввий плѣва, разввий-прахъ *состав. сжцеств. м. (и общи р.)*
- развнчавамъ *гл. прех. тр. III., така (съ ъ) безъ достат. основания по „офиц.“ праводись; вж. развенчавамъ* || ~ се *гл. непрех.*
- разврря се *гл. непрех. екр. II. 1., тр. развррявамъ се III.*
- разгзвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. разгзая II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- разгйдвамъ *глагол. прех. тр. III., екр. разгйдя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разгйдване.
- разгълвамъ, разгглямъ *I. гл. прех. тр. III., екр. разггяла* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разгглане, разггяне *I.*
- разгглямъ *II. гл. прех. тр. стар. обл. III., екр. разггля II. 1.,* отъ кор. на прилаг. голъ || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разггяне *II.*
- разггаръ *сжц. м., разггарямъ гл. прех. III., екр. разггоря II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- разггшвамъ, разггшамъ *гл. прех. тр. III., екр. разггшя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разггшване, -яне || разггшченъ *прич. мин. стр. м. (прил.)* || разггшченость *сжц. ж.*
- разггшвамъ *гл. прех. тр. III., екр. разггшача I. 9.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разггшване.
- разггеле *нар.; тур. (кор. тур. и перс.; gāst перс. 'правъ, право' 'тъкмо', срод. съ нѣм. recht..., и тур. глаголъ gel-mek дойда (<*раст|геле) || разггелдйсамъ гл. прех. тр. III., екр. разггелд-йсамъ III. и -йша I. 10; тур.; сжц. ср. разггелдйсване.*
- разггизямъ *глагол. прех. тр. III., екр. разггиздя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разггизд-ване, -не.
- разгггбямъ *глагол. прех. тр. III., екр. разггглобя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разгггбямъ || разгггбямъ се *обл. глаг. непреход. тр. III. екр. разггглавя се II. 1. 'разгодявамъ се'.*
- разгггсвамъ, разгггсямъ, старин и разгггшавамъ, разгггшамъ *гл. прех. тр. III., екр. разгггся II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. р.* разгггс-яне, -сяване, -шане, -шаване || разггггсителъ *сжц. м., ж.* разггггсителка.
- разгггждамъ, разггггдвамъ *гл. прех. тр. III., екр. разггггдямъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ж.* разггггдване, -ждане.
- разгггзвамъ, разггггзямъ *гл. прех. тр. III., екр. разггггзя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разггггзване, -яне || разггггзень *прич. мин. страд. м.*
- разггглобявамъ (разггглобямъ, разггглоб-вамъ) *гл. прех. тр. III., екр. разггглобя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разггглобяване.
- разгггмечвамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разгггмечкване.
- разгггнвѣнъ *прич. мин. страд. м. (прил.)* || разгггнвѣнность *сжц. ж.* || разггггнвѣ-вамъ *гл. прех. тр. III., екр. разггггнвѣя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разггггнвѣяване.
- разггговарямъ *глагол. (не)прех. тр. III., екр. разггговоря II. 1.* || ~ се *глагол. непрех., сжц. ср.* разггговаряне || разгггговоръ *сжц. м.* || разгггговора *сжц. ж., ум. разгггговорка* || разгггговор-ень, -ни *прил. м.* || разгггговорливъ *прил. м.* || разгггговорливость *сжц. ж.* || разгггговорность *сжц. ж.*
- разггговѣвамъ *гл. непрех. тр. III., екр. разггговѣя I. 6.* || разггговѣлки *сжц. ж. мн., сжц. ср.* разггговѣване.
- разгггодявамъ *разггговля гл. прех. тр. III., екр. разгггодя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разгггодяване.
- разггголвамъ, разггголямъ *гл. прех. тр. III., екр. разггголя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* разггголване, -яне; *вж. обл. и разгггглямъ II.*

раз|голо|гащвамъ се *глагол*. неперех. тр. III., екр. раз|голо|гащя се II. 1.
 раз|голо|гжзвамъ се *глагол*. неперех. тр. III., екр. раз|голо|гжзя се II. 1.
 раз|гбнъ *сжиц. м.* || раз|гбнвамъ, раз|гбн-
 нямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|гбн-
 я II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз-
 |гбн-ване, -яне || раз|гбнка *сжиц. ж.*
 раз|горещявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр.
 раз|горещя II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|горещяване.
 раз|горявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-
 горя II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|горяване.
 раз|гбтвя се *гл.* неперех. екр. II. 1.
 раз|грабвамъ, раз|грабямъ *гл.* прех. тр., III., екр. раз|грабя II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|граб-ване, -яне.
 раз|градявамъ, раз|граждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. разградя II. 1. || ~ се *глагол*. неперех., *сжиц. ср.* раз|граждане. раз|граждяване.
 раз|граничавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|гранича II. 3. || ~ се *гл.* неперех.; *сжиц. ср.* раз|граничаване, старин. раз|граничение.
 раз|граня се *гл.* неперех. екр. II. 1.
 раз|греба *гл.* прех. екр. I. 7. (9.), тр. раз|грибамъ III. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|грибване.
 раз|гризвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|гриза I. 9. (7) || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|гризване.
 раз|грббя *гл.* неперех. екр. II. 1.
 раз|грбмъ *сжиц. м.* || раз|громявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|громя II. 1. || ~ се *глагол*. неперех., *сжиц. ср.* раз|громяване; съ о по стб. и рус.
 раз|грбдвамъ, раз|грбдямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|грбдя II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|грбд-ване, -яне.
 раз|грбщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|грбна I. 5. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|грбщане.
 раз|грбвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|грбя I. 6. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|грбване.
 раз|грбшавамъ *гл.* прех. тр. III.
 раз|гугамъ се, раз|гугамъ се, раз|гугамъ се *гл.* неперех. екр. III. || раз|гугача се *гл.* неперех. екр. I. 9. (II. 3).
 раз|гбвамъ (раз|гбнвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. раз|гбна I. 5. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|гбване (раз|гбнване).
 раз|гбгря || се *гл.* неперех. екр. I. 9.
 раз|гблчавамъ се *гл.* неперех. тр. III., екр. раз|гблчя се II. 3. (1).
 раз|гбрлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|гбрля II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|гбрляне.
 раз|давамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дамя I. 8. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|даване

|| раздавачъ *сжиц. м. в., ж.* раздавачка
 || раздавъкъ (обл. раздавокъ) *сжиц. м.*
 раз|далечъ *нар.*
 раз|двбй *сжиц. м.* || раз|двбйникъ *сжиц. м. ж.* раз|двбйница || раз|двбйнямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|двбй II. 1. || ~ се *глагол*. неперех., *сжиц. ср.* раз|двбйване и старин. раз|двбйение.
 раз|дбнва, раз|дбнява се *глагол*. 3-олич. тр. III., екр. раз|дбнй се II. 1., *сжиц. ср.* раз|дбн-ване, -яване.
 раз|дбдвръ *гл.* прех. екр. I. 1., тр. раз|дбдвръ III. || ~ се *глагол*. неперех., *сжиц. ср.* раз|дбдвръяне.
 раз|дбгвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбгтамъ III. || ~ се *глагол*. неперех., *сжиц. ср.* раз|дбгване.
 раз|дбплямъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* неперех.; кор. гръц.
 раз|дбрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдвръ I. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|дбдвръяне || раз|дбдврътел-енъ, -ни *прил. м.*
 раз|дбмывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдомя II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|дбдомяване.
 раз|дббръ *сжиц. м.* || раз|дббрица *сжиц. ж.*, кор. въ др. отгл. степ. *вж.* раз|дбдвръя.
 раз|дбдражвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдраж II. 3. || ~ се *гл.* неперех. || раз|дбдражване *сжиц. ср.*; и раз|дбдрязнямъ, раз|дбдрязнямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдрязня II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|дбдряз-няне, -няване и стар. раз|дбдрязнбние || раз|дбдрязнбнъ *прич. мин. стр. м.* || раз|дбдрязнбность *сжиц. ж.* || раз|дбдрязнбн-тел-енъ, -ни *прил. м.* || раз|дбдрязнбн-тельность *сжиц. ж.* || раз|дбдрязнбн-тель *сжиц. м. ж.* раз|дбдрязнбн-телка.
 раз|дбдрасквамъ *глагол*. прех. тр. III. || ~ се *гл.* неперех.
 раз|дбдрачява се *гл.* 3-олич. тр. III., екр. раз|дбдрачй се, *сжиц. ср.* раз|дбдрачяване; *вж.* здрачъ.
 раз|дбдробывамъ, раз|дбдробывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдробя II. 1. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср. р.* раз|дбдроб-яне, -яване, книж. стар. раз|дбдробление.
 раз|дбдрбмъ *сжиц. м.*
 раз|дбдрусамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдрусамъ III., ум. раз|дбдрускамъ III. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|дбдрусване.
 раз|дбдрбнквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдрбнкамъ III. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|дбдрбнкване.
 раз|дбдрбпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдрбпамъ III. || ~ се *гл.* неперех.
 раз|дбдрбмывамъ се *гл.* неперех. тр. III., екр. раз|дбдрбмй се II. 1., *сжиц. ср.* раз|дбдрб-мыване || раз|дбдрбмка *сжиц. ж.*
 раз|дбдумывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|дбдумамъ III. || ~ се *гл.* неперех., *сжиц. ср.* раз|дбдумване || раз|дбдумка *сжиц. ж.*

раз|духвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-духамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раздухване.

раз|дѣвквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-дѣвквамъ III. и раздѣвча I. 9. (10) || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раздѣвкване.

раз|дѣрпанъ *прич.* мин. страд. м., отъ гл. дѣрпамъ || раздѣрпаность *сжц. жс.*

раз|дѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раздѣна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раздѣване.

раз|дѣль *сжц. м.* || раздѣла *сжц. жс.* || раздѣлба *сжц. жс.* || раздѣлвамъ, раздѣ-ляль *гл.* прех. тр. III., екр. раздѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раздѣл-ване, -яне || раздѣлѣнь I. *прич.* мин. стр. м., || раздѣл-ень, -ни II. *прил. м.* || раздѣлимъ *прич.* сег. страд. м. || раздѣл-мость *сжц. жс.*

раз|дѣчвамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* дяконъ.

раз|единѣнь *прич.* мин. стр. м. || раз|еди-неность *сжц. жс.* || разединител-ень, -ни *прил. м.* || раз|единявамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. разединя (се) I. 1., *сжц. ср.* разединяване и стар. разединѣние.

раз|екія *сжц. жс.* 'видъ едро грозде'; тур. отъ перс. *газ*, сродно съ л о з а, и А к и я, гр. Сень-Жанъ д'Акръ „Св. Иванъ...“

раз-ень, -ни *прил. м. р.*; стбълг. разнь, рус. (отъ стбълг.) разный, и рѣзный, пол. różny, чеш. různý; произв. отъ кор. въ предст. раз- *вжс. т.*

раз|ѣшвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ѣша II. 3. против. на с|ѣшвамъ; *вжс.* ешъ.

раз|жълвамъ *глагол.* прех. тр. III., отъ рус., *сжц. ср. р.* раз|жълване 'лишаване отъ чинъ и значение', чужд. 'деградиране'.

раз|жървамъ се, раз|жърямъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. раз|жъря се II. 1., *сжц. ср.* раз|жър-ване, -яне.

раз|жѣн-вамъ, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|жѣня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|жѣн-ване, -яне.

раз|жъря се *гл.* прех. 3-олич. тр. III., екр. раз|зоръ се II. 1.

раз|зеленявамъ се *гл.* непр. тр. III. екр. раз-зеленя се II. 1., *сжц. ср.* раз|зеленяване.

раз|зѣма *вм.* раз|взѣма *гл.* прех. екр. I. 4., тр. раз|зѣмамъ, раз|зѣмамъ *вм.* раз-взѣмамъ III, *сжц. ср.* раз|зѣмане.

раз|зинувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-зйна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|зинуване.

раз|знáвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз-знáя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|знáване; *срав.* раз|у|знавамъ.

раз|зорява се *глагол.* 3-олич. тр. III., *сжц. ср.* раз|зоряване.

раз|зѣвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. раз-зѣя се I. 6.

раз|игрáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-игрáя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|игрáване.

раз|йда се *глагол.* непрех. екр. I. 8. (раз-ишълъ, раз|ишелъ се), тр. раз-йждамъ се III., *сжц. ср.* раз|йждане.

раз|йсквамъ *глагол.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|йскване.

раз|казвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-кáжа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|казване || раз|казвателень, -ни *прил. м.* || разказвачъ *сжц. м., жс.* разказвач-ка || раз|казъ *сжц. м., умал. м.* раз|каз-зецъ, умал. *ср.* раз|казче || раз|казливъ *прил. м.*

раз|кайвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. раз|кая се I. 11., *сжц. ср.* раз|кайване и старин. раз|кайние || раз|кайна *сжц. жс.* за тур. 'пишманлъкъ'.

раз|калвамъ се, раз|калювамъ се *глагол.* непрех. тр. III. екр. раз|калямъ се III.

раз|калугервамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III. || раз|калугерство *сжц. ср.*

раз|капанъ *прич.* мин. стр. м. (прил.) || раз-капалость, раз|капаность *сжц. жс.* || раз-капвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. раз-капя се I. 9., *сжц. ср.* раз|капване.

раз|карвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-карамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|карване.

раз|кахървамъ се (раз|кахърямъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. раз|кахъря се II. 1., *сжц. ср. р.* раз|кахър-ване, -яне и раз-кахъряване.

раз|качвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.; прот. о|качвамъ.

раз|кашквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-кашкма III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|кашкване.

раз|кашлювамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. раз|кашлямъ се III. (раз|кашля се I. 9.).

раз|квáсвамъ, раз|квáсыя *гл.* прех. тр. III., екр. раз|квáся II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|квáс-ване, -яне.

раз|квáчвамъ се *глагол.* непреход. III. обл. за раз|клопамъ се; производ. отъ квачка.

раз|квичáвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. раз|квичá се II. 3., *сжц. ср. р.* раз|кви-чаване.

раз|кикѣтя се *гл.* непрех. екр. II. 1.

раз|кипявамъ се *глагол.* непрех. III., екр. раз|кнпя се II. 2.

раз|кисвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз-кисна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|кисване.

раз|клáпвамъ се *глагол.* непреход. тр.; *вжс.* раз|клопвамъ се.

раз|клáтвамъ, раз|клáтямъ и раз|клá-щамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|клáтя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз-клáт-ване, -тяне, раз|клáщане.

раз|кликамъ се *гл.* непрех. екр. III.

раз|клинча *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непр.

раз|кисáвамъ се *гл.* (не)прех. тр. III.

раз|клоня́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|клоня́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|клоня́ване и стар. раз|клонене́ние.
 раз|кло́бвамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. раз|кло́памъ *се* III., раз|кло́пя *се* I. 9.
 раз|кло́бцамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. раз|кло́бцамъ *се* III., *сжи. ср.* раз|кло́б-ване.
 раз|ковáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ковá I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|ковáване || раз|ко́вниче *сжи. ср.* ум. || раз|ко́вникъ *сжи. м.* || раз|ко́вно *сжи.* (прил.) *ср.*
 раз|ко́блъ *сжи. м.*, умал раз|ко́блецъ.
 раз|колеба́вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз|колеба́ I. 6. || ~ се *глагол.* непрех., *сжи. ср.* раз|колеба́ване.
 раз|ко́лничавъ *прил. м.* || раз|ко́лнически *прил. м.* || раз|ко́лничество *сжи. ср.*
 раз|копа́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|копа́ I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|копа́ване || раз|ко́пка *сжи. ж. р.*, обикн. мн. раз|ко́пки.
 раз|копча́вамъ, раз|копча́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|копча́-я (е́я) I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|копча́ване || раз|копча́нъ *прич. мин.* страд. *м.*
 раз|корму́швамъ, раз|ко́рмямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|корму́ша II. 3., раз|ко́рмя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|корму́шване, раз|ко́рмяне.
 раз|ко́стыа *се гл.* непрех. екр. II. 1.
 раз|кося́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|кося́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|кося́ване.
 раз|ко́шь *сжи. м.* книж.; стб. раскошь, рус. рѣскошь, пол. gozkosz, чеш. gozkoš, срб.-хрв. gaskoš 'наслаждение'; споредъ нѣкои отъ кор. въ общослав. к о с н ж т и, 'допирамъ се' — глася-лаская-любя-наслаждавамъ се'; по зап. слав. kochati (чеш. k, пол. kochać.) значи 'любя'; пол. kochanka 'възлюблена'; споредъ други срод. съ лет. kārs лакомъ, санскр. kā'yatāna-s стремящъ се къмъ нѣщо, любящъ (kāma-любовь) лет. sagus драгъ милъ (фр. cher, ит. caro.), ирл. cara-обичамъ, гот. hōgs, нѣм. Hure курва < любовница... || раз|кош-ень, -ни *прил. м.* || раз|ко́шество *сжи. ср.* || раз|ко́шность *сжи. ж.* || раз|ко́шествувамъ *глагол.* непрех. тр. III.
 раз|крачъ *сжи. м. р.* || раз|кра́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|кра́ча II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|кра́чване || раз|кра́ченъ *прич. мин.* стр. *м.*
 раз|крещя́вамъ *се глаг.* непрех. III.; *срв.* отъ сжция кор. съ др. разшир. раз|крѣ́квамъ *се.*
 раз|крыва́мъ *гл.* прех. тр. III. екр. раз|крія́ I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|крыва́не.

раз|криве́нъ *прич. мин.* стр. *м.* || раз|кри-вено́сть *сжи. ж.* || раз|кривя́вамъ (и раз|кривя́мъ) *гл.* прех. тр. III., екр. раз|кривя́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|кривя́ване, раз|кривя́не.
 раз|крй́лвамъ, раз|крй́лямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|крй́ля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|крй́л-ване, -яне.
 раз|кроя́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|кроя́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|кроя́ване.
 раз|крѣ́стица, раз|крѣ́стница *сжи. ж. р.* || раз|крѣ́стякъ *сжи. м.* 'крѣстопѣтъ'.
 раз|крѣ́камъ *се гл.* непрех. екр. III. || раз|крѣ́скамъ *се, раз|крещя́вамъ се глаг.* непрех. III.
 раз|ку́дкудя́камъ *се гл.* непрех. екр. III.
 раз|кукури́гамъ *се гл.* непрех. екр. III.
 раз|куми́чкамъ *се, раз|ку́мямъ се гл.* непрех. тр. III., екр. раз|куми́ча *се* II. 1. и раз|ку́мя *се* II. 1.
 раз|купу́вамъ (раз|ку́пвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ку́пя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|ку́п(у)ване.
 раз|кълва́ *гл.* прех. екр. I. 9. || ~ се *гл.* непреход.
 раз|кълца́мъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
 раз|кърва́я *гл.* прех. екр. II. 1., тр. раз|кърва́вамъ (раз|кърва́явамъ) III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|кърва́яне (раз|кърва́яване).
 раз|кърта́ *гл.* прех. екр. II. 1., тр. раз|кър-т(у)вамъ, раз|кърта́мъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|кърт-ване, -яне.
 раз|кърша́ *гл.* прех. екр. II. 3., тр. раз|кър-ш(у)вамъ (раз|кърш́вамъ) III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|кърш(у)ване.
 раз|къркря́ *се гл.* непрех. екр. I. 9.
 раз|кж́самъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|кж́самъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|кж́сване.
 раз|ла́гамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ла́жа II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* раз|ла́гане и старин. разложе́ние.
 раз|ла́тъ *прил. м. р.* (< *раз|стъ латъ, раз|стъ ланъ, гл. раз|стъ лятъ).
 раз|ле́гна *се гл.* непрех. екр. I. 5., и раз|ле́жа *се* II. 4.; мкр. раз|ле́гамъ *се* III.
 раз|ле́нямъ *се гл.* непрех. екр. III. отъ кор. въ ленивъ.
 раз|лепя́вамъ, раз|ле́пямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|лепя́ II. 1. || ~ се *гл.* непрех. *сжи. ср.* раз|лепя́ване, раз|ле́пяне.
 раз|летя́ *се гл.* непрех. екр. II. 2., тр. раз|ли́тамъ *се* III.
 раз|лнвъ́ *сжи. м.* || раз|ли́вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|лѣ́я I. 6. || ~ се *глагол.* непрех., *сжи. ср.* раз|ли́ване || раз|ли-вище *сжи. ср.*
 раз|лигáвамъ *се гл.* непрех. тр. III., екр. раз|лигáва *се* II. 1., *сжи. ср.* раз|лигáвяне,

- ра̀з|лика *сжц. ж. р.*, против. при|лика; *срав.* от|лика || раз|лѣч-енѣ, -ни *прил. м.* || раз|лѣчие *сжц. ср.* || раз|лѣчавамъ, раз|лѣчамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|лѣча II. 3.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|лѣчаване (раз|лѣчане).*
- раз|лѣствамъ се, раз|лѣстямъ се *гл. непрех. тр. III.*, *екр. раз|лѣстя се II. 1.*, *сжц. ср. раз|лѣств-ване, -яне.*
- раз|лѣжа *гл. прех. екр. II. 3.*, *тр. вж. раз|лагамъ || раз|лѣженѣ прич. мин. стр. м. р.* || раз|лѣженіе *сжц. ср.* || раз|лѣженость *сжц. ж.*
- раз|лѣжывамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|ломя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|ломыване.*
- раз|лѣпывамъ, раз|лѣпямъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|лѣпя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. р. раз|лѣп-ване, -яне.*
- раз|лѣютывамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|люлѣя I. 6.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|люлѣване.*
- раз|лѣютывамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|лютя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|лютяване.*
- раз|лѣюшкамъ (се) *гл. (не)прех. екр. I. 7.*
- раз|лѣжчывамъ, раз|лѣжчамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|лѣжча I. 3.* || ~ се *гл. непр., сжц. ср. раз|лѣжчване, (раз|лѣжчане).*
- раз|мѣзвямъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мажа I. 10.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣзване.*
- раз|мѣивамъ (раз|мѣювамъ) *гл. прех. тр. екр. раз|мѣя I. 11.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣйване (раз|мѣюване).*
- раз|мѣивамъ, раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиване, -яне.*
- раз|мѣивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣхамъ III.*, *ум. раз|мѣхна I. 5.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣхване.*
- раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣцамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣцване.*
- раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣчкамъ III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣчкване.*
- раз|мѣивамъ *сжц. м.* || раз|мѣта *гл. прех. екр. I. 8.*, *тр. раз|мѣитамъ III.* || ~ се *гл. непрех.* || раз|мѣитни *понеделникъ прил. сжц. м.* || раз|мѣитно *нар.*
- раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣя I. 6.* || ~ се *гл. непр., сжц. ср. раз|мѣиване.*
- раз|мѣивамъ и раз|мѣивамъ се *гл. непрех. тр. III.*, *екр. раз|мѣина се I. 5.*, *сжц. ср. раз|мѣиване, раз|мѣиване.*
- раз|мѣивамъ *сжц. м.* || раз|мѣивамъ *сжц. м.* || раз|мѣивамъ-енѣ, -ни *прил. м.* || раз|мѣиваніе *сжц. ср.* || раз|мѣиваніца *сжц. ж.* (прост. и раз|мѣиваніца) || раз|мѣиваніи *сжц. м., ж.* раз|мѣиваніца || раз|мѣиванічески *прил. м. р.* || раз|мѣиванічество *сжц. ср.* || раз|мѣиваніство *сжц. ср.* || раз|мѣиваніств-ване *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивані II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніване.*
- раз|мѣивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.*
- раз|мѣивамъ *сжц. м. (ж.)* || раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. р. раз|мѣиваніе || раз|мѣиваніств-ване стар. гл. непрех. тр. III.*, *сжц. ср. раз|мѣиваніств-ване и старин. раз|мѣиваніе.*
- раз|мѣивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ I. 8.* || ~ се *гл. непрех.*
- раз|мѣивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 3.* || ~ се *гл. непреход., сжц. ср. раз|мѣиваніе и старин. раз|мѣиваніе || раз|мѣиванітел-енѣ -ни прил. м.*
- раз|мѣивамъ, раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.* 'раз|мѣивамъ мома', *чужд. (лат.) де|флоривамъ, екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе, -яне, -яване.*
- раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ I. 6.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе.*
- раз|мѣивамъ *сжц. м.* || раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе.*
- раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ I. 5.*, *мкр. раз|мѣивамъ III.* || ~ се *гл. непрех.*
- раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 3.* || ~ се *гл. непрех.*
- раз|мѣивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*
- раз|мѣивамъ *гл. прех. екр. III.*, *тр. раз|мѣивамъ (раз|мѣивамъ) III.* || ~ се *гл. непрех.*
- раз|мѣивамъ *сжц. ж.* || раз|мѣивамъ, раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе, раз|мѣиваніе и старин. раз|мѣиваніе.*
- раз|мѣивамъ *сжц. м.* || раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе, -яне.*
- раз|мѣивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе, -яне.*
- раз|мѣивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе, -яне.*
- раз|мѣивамъ, раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе, -яне.*
- раз|мѣивамъ *глагол. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ I. 5.*, *мкр. раз|мѣивамъ, съкрат. раз|мѣивамъ (зап.)* || ~ се *гл. непрех.* || раз|мѣиваніе, раз|мѣиваніе *сжц. ср.*
- раз|мѣивамъ, раз|мѣивамъ и стар. раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. раз|мѣиваніе, -тяне и -щане.*
- раз|мѣивамъ, раз|мѣивамъ, раз|мѣивамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. раз|мѣивамъ I. 7.* и раз|

нося II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|насяне, раз|насяне и раз|носяне.
 раз|не|битвамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|не|битя II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|не|битване || раз|не|битенъ прич. мин. стр. м. || раз|не|битеностъ *сжи. ж.*
 раз|немамъ, раз|немамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|нема I. 4. || ~ се гл. непрех.; *вж.* сн|ем(амъ), {сн-отъ подоб. съчет. съ общослав. сж-...} в з|ем а м ъ ..., *сжи. ср.* раз|немане, раз|немане.
 раз|неса гл. прех. екр. I. 7., тр. *вж.* раз|на с я м ъ ...
 раз|низвамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|нижа I. 10. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|низване.
 раз|нишвамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|ниша II. 1. (I. 9.) || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|нишване.
 раз|нишвамъ, раз|нишямъ гл. прех. тр. III, екр. раз|нишя II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|ниш-ване,-яне.
 раз|но нар. || раз|овитъ бұрянъ прич. *сжи. м.* || раз|но|бáгрень прич. м. || раз|но|бáгрень *сжи. ж.* || раз|но|вид-ень, -ни прич. м. || раз|но|видность *сжи. ж.* || раз|но|глас-ень, -ни прич. м. || раз|но|гласие *сжи. ср.* || раз|но|гласность *сжи. ж.* || раз|но|гледъ прич. м. || раз|но|гледость *сжи. ж.* || раз|но|езич-ень, -ни прич. м. р. || раз|но|езичие *сжи. ср. р.* || раз|но|езичность *сжи. ж.* || раз|но|знач-ень, -ни прич. м. || раз|но|значность *сжи. ж.* || раз|но|имен-ень, -ни прич. м. || раз|но|именность *сжи. ж.* || раз|но|калйбрень прич. м. (р.-ни орджия...) отъ чужд. кали бъръ || раз|но|калйбрень *сжи. ж.* || раз|но|кач-ественъ прич. м. || раз|но|качественостъ *сжи. ж.* || раз|но|мисленъ прич. м. || раз|но|мислие *сжи. ср.* || раз|но|об|ра|з-ень, -ни прич. м. || раз|но|об|ра|зие *сжи. ср.* || раз|но|об|ра|зность *сжи. ж.* || раз|но|плé-мен-ень, -ни прич. м. || раз|но|плé-менность *сжи. ж. р.* || раз|но|рòд-ень, -ни прич. м. || раз|но|рòдность *сжи. ж.* || раз|но|стрáн-ень, -ни прич. м. || раз|но|стрáнность *сжи. ж.* || раз|но|цвѣт-ень, -ни прич. м. || раз|но|цвѣтность *сжи. ж.* || раз|но|шá-ренъ прич. м. || раз|но|шáрие *сжи. ср. р.*
 раз|нось *сжи. м.*, отъ гл. нося || раз|но-свáchъ *сжи. м.*, *ж.* раз|но|свáchка || раз|но-ски *сжи. ж. мн.* || раз|но|с-ень-ни прич. м.
 раз|нуздвамъ гл. прех. тр. III обл., 'разнуз-дамъ', екр. раз|нуздя II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|нуздване.
 раз|нѣжвамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех.
 раз|облачвамъ се гл. непрех. тр. III. || раз|облачвамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|облачание.
 раз|обáрямъ и раз|оббравамъ гл. прех. тр. III, *сжи. ср. р.* раз|обáряне, раз|оббравне.

раз|обíрамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непреход.
 раз|оборъ *сжи. м.* и раз|оборья *сжи. ж.*
 раз|обкавица *сжи. ж.* обл. 'разногледа'.
 раз|опачáвамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|опачá II. 3. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|опачáване.
 раз|опíнамъ и раз|оппвамъ (вм. раз|оппвамъ) гл. прех. тр. III, екр. раз|оппна (вм. раз|оппна) I. 5. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|оппнание и раз|оппване.
 раз|оръ *сжи. м.* || раз|орáвамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|орá I. 9. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср. р.* раз|орáване || раз|оря-вамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|оря II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|оряване и старин. раз|орение || раз|орител-ень, -ни прич. м. || раз|орителъ *сжи. м.*, *ж.* раз|орителка || раз|орителски прич. м. р. || раз|орителство *сжи. ср.*
 раз|ортáчвамъ се гл. непрех. тр. III.; *вж.* ортáкъ.
 раз|оржжáвамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|оржжá II. 1. (3.) || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|оржжáване и старин. раз|орж-жение.
 раз|отйвамъ се гл. непрех. тр. III, екр. раз|отйда се I. 8. (раз|отйшли се.), *сжи. ср.* раз|отйване.
 раз|очарóвамъ, разочарóвамъ гл. прех. тр. III.; екр. разочарóва I. 6. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* (раз|очарóване), обикн. старин. раз|очарóвание.
 раз|пáдамъ се гл. прех. тр. III, екр. раз|пáдна се I. 5., *сжи. ср.* раз|пáдане.
 раз|пакóвамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех.; презъ рус.; кор. нѣм. || раз|пá-кóвка *сжи. ж.*
 раз|пáлвамъ, раз|пáлямъ гл. прех. тр. III, екр. раз|пáля II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|пáл-ване,-яне || раз|пáлень прич. мин. стр. м. || раз|пáленость *сжи. ж.*
 раз|пáра *сжи. ж.* (на р.); *вж.* раз|пóря (пара|спóрь) || раз|пáрвамъ, раз|пáрямъ гл. прех. тр. III, екр. раз|пóря II. 1. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|пáрване,-яне.
 раз|парцáлáдйсамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|парцáлáдйша I. 10. || ~ се гл. непрех.; *вж.* парцáлъ съ наст. тур. ди и грц. (и)с || раз|парцáлявамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|парцáля II. 1. || ~ се гл. непрех.
 раз|пáсвамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|пáша I. 10. || ~ се гл. непрех.; *вж.* поясъ.
 раз|пáсвамъ се II. гл. непр. тр. III, екр. раз|пáса се I. 7., *сжи. ср.* раз|пáсване.
 раз|пвамъ гл. прех. тр. обл. (вм. раз|пвамъ, безъ удар. -пв-) 'разпинамъ'. || ~ се раз|пекá гл. прех. тр. I. 7.
 раз|пелѣвамъ гл. прех. тр. III, екр. раз|пелѣя I. 6. || ~ се гл. непрех., *сжи. ср.* раз|пелѣване || раз|пелѣй-пáхъ състав. *сжи.* общи родъ.

- раз|перъ *сжц. м. р.* || раз|перá *глагол. прех.* екр. I. 1., прич. мин. страд. раз|прáнь || раз|перá се *гл. непрех.* екр. I. 1. отъ гл. пера.
- раз|пёрвамъ, раз|пёрямъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пёра II. 1., отъ кор. въ сжц. перо || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пёр-ване, -яне || раз|пердúшвамъ *глагол. прех.* тр. III., екр. раз|пердúша II. 3. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пердúшване.
- раз|пёрчвамъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пёрча II. 3. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пёрчване.
- раз|пéти-пéтъкъ *прил.* (прич. мин. страд.) *сжц. м. р.*, старин. раз|пéтъ в м. раз|п(ъ)натъ || раз|пéтие *сжц. ср.*; по руски разпятие.
- раз|печáтвамъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|печáтамъ III. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|печáтване.
- раз|пíвамъ се *глагол. непрех.* тр. III., екр. раз|пíя се I. 6.
- раз|пилѣвамъ („раз|пилявамъ“) *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пилѣя I. 6. || ~ се *гл. непрех.* || раз|пилѣй-пíрахъ *сжц. м. ж. вж.* и раз|пелѣя.
- раз|пилявамъ, раз|пилямъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пиля II. 1.; *вж.* пила.
- раз|пíнамъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пíна (рáзнa старин. обл.) I. 5. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. р.* раз|пíнaне.
- раз|пíрамъ I., раз|пíрямъ *глагол. прех.* тр. III., екр. раз|пóря II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пíране I.
- раз|пíрамъ II. „спирамъ“ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пíра I. 3., *сжц. ср.* раз|пíране II.
- раз|пíсь *сжц. м.* || раз|пíсьвамъ (раз|пíсувамъ) *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пíша I. 10. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пíсь(у)ване и старин. раз|пíсьание || рáз-писка *сжц. ж.*, ум. рáз|писчица.
- раз|пíть *сжц. м.* || раз|пíтвамъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пíтамъ || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пíтване.
- раз|пíчамъ *глагол.* преход. тр. III., екр. раз|пéка I. 7.
- раз|пíщвамъ, раз|пíщямъ *гл. прех.* тр. III. „отпищямъ“, екр. раз|пíщя II. 3. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пíщване, раз|пíщяне; др. отглас. степенъ на кор. въ пущамъ.
- раз|пíщявамъ се *гл. непрех.* III. отъ гл. пишя, сжц. пишъкъ.
- раз|плáвамъ I. *глагол.* прех. тр. III., екр. раз|плáча I. 10. || ~ се *глагол. непрех., сжц. ср.* раз|плáване.
- раз|плáвамъ II, раз|плáкнyвамъ *гл. прех.* тр. III., екрат. раз|плáкна I. 5. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|плáк(ну)ване II.
- раз|пластьямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз|пласть II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пластьяване.
- раз|плáта *сжц. ж.* || раз|платя *глагол.* прех. екрат. II. 1., тр. (мкр.) раз|плáщамъ III. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|плáщане (раз|платяване).
- раз|плéзамъ се *гл. непрех.* тр. III., екр. раз|плéза се II. 1., *сжц. ср.* раз|плéзване.
- раз|плéскамъ (раз|плéськамъ) *гл. прех.* тр. III., екрат. раз|плéскамъ (раз|плéськамъ) III., раз|плéщя I. 10., *сжц. ср.* раз|плéськване (раз|плéськване).
- раз|плетá *гл. прех.* екр. I. 8., тр. раз|плитамъ III. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|плитане, прич. мин. страд. (прил.) м. раз|плитень.
- раз|плóдникъ *сжц. м.* || раз|плóдйвамъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|плóдй || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|плóдйване.
- раз|плóскамъ *гл. прех.* тр. III. || раз|плóсщямъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|плóщя II. 1. (3.). || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. р.* раз|плóскване, раз|плóщяне.
- раз|плyвамъ се I.—II. *гл. непрех.* тр. III., екрат. раз|плyя се I. 6., *сжц. ср.* раз|плyване.
- раз|повíя *гл. прех.* екр. I. 6. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|повívане.
- раз|пóдѣля *гл. прех.* екр. II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пóдѣляне.
- раз|пóзнáя *гл. прех.* I. 6. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пóзнáване.
- раз|пóкжсамъ *гл. прех.* екр. III., тр. раз|пóкжсамъ || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пóкжсване.
- раз|пóлагамъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пóлжа II. 3. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пóлагане || раз|пóложение *сжц. ср.* старин. || раз|пóлженъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. || раз|пóлженость *сжц. ж.*
- раз|пóловя *гл. прех.* екр. II. 1., тр. мкр. раз|пóловьямъ III. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пóловьяване.
- раз|пóнка *сжц. ж.*; кор. п он-, др. отглас. степ. въ гл. -пъна.
- раз|пóпъ *сжц. м.* и раз|пóпица *сжц. м.* || раз|пóпвамъ, раз|пóпямъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пóпя II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пóп-ване, -яне.
- раз|пóрвамъ, раз|пóрямъ *гл. прех.* тр. III., екр. раз|пóря II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пóрване, раз|пóряне.
- раз|пóрь *сжц. м.* (нар. „на дребно“) (по народна етимол. сблизен. съ кор. въ поря; гръц. -spéigъ сѣя, sporós сѣме.; *вж.* параспоръ).
- раз|пóредíтел-ень, -ни *прил. м.* || раз|пóредíтелность *сжц. ж.* || раз|пóредíтникъ *сжц. м.*, ж. раз|пóредíница || раз|пóредíчески *прил. м.* || раз|пóредíничество *сжц. ср.* || раз|пóрédжамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз|пóредя II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пóрédжане.
- раз|пóстéля *гл. прех.* екр. I. 2., тр. раз|пóстíламъ III. || ~ се *гл. непрех.*

- раз|правъ *сжц. м.* || раз|права *сжц. ж.*, ум. раз|правка || раз|правия *сжц. ж.*, умал. раз|пра|вийка || раз|правямъ, (раз|прав|явамъ прост.) *глагол. прех. тр. III.*, екр. раз|правя *II. 1.* || ~ се *глагол. непрех., сжц. ср.* раз|правяне (раз|прав|яване), раз|пранъ *прич. мин. страд. м.* отъ раз|пера 'разпоря'.
- раз|прашвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|праша *II. 3.* || ~ се *гл. непрех.*
- раз|пращамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пра|тя *II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пра|щане.
- раз|прѣгна *гл. прех. екр. I. 5.*, тр. изт. раз|прѣгамъ, зап. раз|прѣг(ну)вамъ *III.* || ~ се *гл. непрех, сжц. ср.* раз|прѣгане.
- раз|предá *гл. прех. екр. I. 8.*, тр. раз|пр|идамъ, *сжц. ср.* раз|пр|идане.
- раз|предѣлямъ *гл. прех. тр. III.*, екрат. дамъ *III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пр|едѣля *II. 1.* || ~ се *гл. непрех, сжц. ср.* раз|пр|едѣляне и старин. раз|пр|едѣлѣние || раз|пр|едѣлитель *сжц. м., ж.* раз|пр|едѣлителька || раз|пр|едѣлитель-енъ, -ни *прил. м.*
- раз|прѣтвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|прѣтамъ *III.*, ум. раз|прѣтна *I. 5.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|прѣтване.
- раз|при|казвамъ се *глагол. непрех. тр. III.*, екр. раз|при|кажа се *I. 10.*
- раз|припкамъ се *гл. непрех. екр. III.*
- раз|прихвамъ се *гл. непрех. екр. III.*
- раз|продáвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|продáмъ *I. 8.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|продáване || раз|продáжба *сжц. ж.*
- раз|простирамъ *гл. прех. тр. III.*, екрат. раз|простра́ *I. 3.*, обл. раз|прострнá *I. 5.* (съ разподобл.) || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|прост|ирање.
- раз|пространитель *сжц. м., ж.* раз|пр|остранителька || раз|пр|остранявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пр|остраня́ *II. 1.* || ~ се *глагол. непрех., сжц. ср.* раз|пр|остраняване и старин. раз|пр|остранѣние.
- раз|прощáвамъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. раз|пр|остя́ се *I. 1.*, *сжц. ср.* раз|пр|ощáване, (старин. раз|пр|ощѣние).
- раз|прусамъ се *гл. непрех. екр. III.*
- раз|прѣскамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|прѣскамъ *III.*, и раз|прѣсна *I. 5.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|прѣс|кване || раз|прѣсникъ *сжц. м.* 'прахосникъ', *ж.* раз|прѣсница.
- раз|прѣстица *сжц. ж.* 'мърка отъ върха на разперенъ показалець до върха на разперено кутре'.
- раз|пуквамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пукамъ *III.*, раз|пукна *I. 5.*, мкр. усл. раз|пук|нувамъ *III.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пук|ване.
- раз|пулвамъ се, раз|пулямъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. раз|пуля́ се *II. 1.*, *сжц. ср.* раз|пулване (раз|пуляне).
- раз|пусъ *сжц. м.; вж. разпустъ.* || раз|пускамъ, раз|пушамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. раз|пусна (раз|пусна) *I. 5.* || ~ се *гл. непрех.* || раз|пуснатъ *прич. мин. страд. м. (прил.)* || раз|пуснатость *сжц. ж.* || *сжц. ср.* раз|пускане, раз|пушане.
- раз|пустъ *сжц. м.* || раз|пуста́ *гл. преход. екр. II. 1.*, тр. раз|пушамъ *III.* || ~ се *лг. непрех.*
- раз|пухамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пухамъ *III.*, и раз|пухна *I. 5.*, мкр. раз|пухнувамъ *III.*, *сжц. ср.* раз|пух(ну)ване.
- раз|пушвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пуша́ *II. 3.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пушване.
- раз|пушамъ *глагол. прех. тр. III.*; *вж. раз|пускамъ* || раз|пушенѣ *сжц. ср.* 'разпушане'. '27. X. ст.'
- раз|пвáлка *сжц. ж.* || раз|пв́вамъ (раз|пв́нвамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пв́на *I. 5.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пв́ване (раз|пв́нване) || раз|пв́налка *сжц. ж.* || раз|пв́нки *сжц. ж. мн.*
- раз|пв́камъ се *гл. непрех. екр. III.*
- раз|пплювамъ се, раз|пплямъ се *глагол. непрех. тр. III.*, екр. раз|ппля́ се *II. 1.*
- раз|пв́стрямъ (раз|пв́стрявамъ) *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пв́стря́ *II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пв́стряне (раз|пв́стряване).
- раз|пв́хамъ се *гл. непрех. екр. III.* и раз|пв́хтя́ се *II. 2.*
- раз|пв́шкамъ се *гл. непрех. екр. III.*
- раз|пв́въ *сжц. м.* || раз|пв́вамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пв́я́ *I. 6.* || ~ се *глагол. непрех., сжц. ср.* раз|пв́ване.
- раз|пв́нямъ, раз|пв́нвамъ, раз|пв́нйвамъ *глагол. прех. тр. III.*, екр. раз|пв́нйа́ *II. 1.*, || ~ се *глагол. непрех., сжц. ср.* раз|пв́н|ване, -яне, -яване.
- раз|пнѣтие *сжц. ср.* по рус. църк.-слав. 'разпване'; *вж. по бълг. разпетие, разпети-петѣкъ.*
- раз|пв́ждамъ, раз|пв́ждвамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|пв́жда́ *II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|пв́ждане (раз|пв́ждване).
- раз|пв́пвамъ се, раз|пв́пямъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. раз|пв́пя́ се *II. 1.*, *сжц. ср.* раз|пв́п-ване, -яне.
- раз|пв́жтъ *сжц. м.* || раз|пв́жтя́ *сжц. ж.* || раз|пв́жтѣ *сжц. ср.*
- раз|рáбѣтвамъ, раз|рáбѣтамъ *гл. преход. тр. III.*, екрат. раз|рáбѣтя́ *II. 1.* || ~ се *сжц. ср.* раз|рáбѣтване (раз|рáбѣтване).
- раз|рáвямъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|рáвья́ *II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|рáв|яне.
- раз|рáнявамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. раз|рáня́ *II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* раз|рáняване.
- раз|рáствамъ се *гл. непрех. тр. III.*, екр. раз|рáстá́ се *I. 7.*, раз|рáстна́ се *I. 5.*, *сжц. ср.* раз|рáстване.

- раз|ре|ва|вамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. раз|ре|ва| (се) I. 9., *сжц. ср.* раз|ре|ва|ване. раз|ре|дъ *сжц. м.* 'класа' || раз|ре|жда|мъ, раз|ре|два|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ре|д|е|д|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* редъ, мн. редове, *сжц. ср.* раз|ре|жда|не, раз|ре|дя|ване.
- раз|ре|ся *се гл.* непрех. екр. II. 1.; *вж.* р е с а. раз|ре|ш|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ре|ш|ша II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ре|ш|ване.
- раз|ре|ша|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ре|ш|а II. 3. || ~ се *гл.* непрех. *сжц. ср.* раз|ре|ша|ване и старин. разрешѣние (на задача...).
- раз|ри|вь *сжц. м.* || раз|ри|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ри|я I. 6. старин.; *вж.* и р о в я || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ри|ване.
- раз|ри|нва|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ри|на I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ри|н|ване.
- раз|ри|тва|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ри|та|мъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ри|т|ване.
- раз|ро|б| се *гл.* 3-олич. екр. II. 1. 'започна се робия, плѣнъ'.
- раз|ро|бва|мъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз|ро|в|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ро|в|ване.
- раз|ро|га *сжц. ж.* 'несъгласие'.
- раз|ро|нва|мъ, раз|ро|ня|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ро|ня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ро|н|ване, -яне.
- раз|ро|ся *се глагол.* непрех. екр. II. 1.; *вж.* р о с а.
- раз|ро|ш|вамъ, раз|ро|ш|амъ, раз|ро|ш|увамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз|ро|ш|а II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ро|ш|ване, -ане, -уване || раз|ро|ш|а|в|ямъ *гл.* прех. тр. III., екрат. раз|ро|ш|а|в|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* раз|ро|ш|а|в|я|не.
- раз|ру|два|мъ (раз|ру|дувамъ) *глагол.* прех. тр. III., 'гася варъ', екр. раз|ру|д|я II. 1., || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ру|д|в|ване, -уване.
- раз|ру|меня|вамъ *се гл.* тр. непрех. III.; *вж.* прил. стб. румѣнъ.
- раз|ру|тва|мъ, раз|ру|тувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ру|т|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ру|т|ване, (раз|ру|туване).
- раз|ру|чка|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ру|чка|мъ III., ум. отъ предход. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ру|чка|ване; кор. и.-е. *rou-...
- раз|ру|ха *сжц. ж.*; кор. и.-е. *rou-... || раз|ру|ша|вамъ, раз|ру|ш|амъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|ру|ш|а II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|ру|ш|аване, раз|ру|шане и старин. разрушѣние || раз|ру|ш|ител-енъ, -ни *прил. м.* || раз|ру|ш|ителъ *сжц. м., ж.* раз|ру|ш|ителка || раз|ру|ш|ителски *прил. м.* || раз|ру|ш|ителство *сжц. ср.*
- раз|р|ѣ|жда|мъ и раз|р|ѣ|дя|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|р|ѣ|д|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* прил. рѣдъкъ, рѣдкн, *сжц. ср.* раз|р|ѣ|жда|не, раз|р|ѣ|дя|ване.
- раз|р|ѣ|зъ *сжц. м.* || раз|р|ѣ|зва|мъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|р|ѣ|жа I. 10., || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|р|ѣ|з|ване.
- раз|са|д|я *сжц. м., ум.* раз|са|де|ць || раз|са|д|енъ I. -ни *прил. м.* || раз|са|д|енъ II. *прич.* мин. страд. м. р. || раз|са|д|никъ *сжц. м.* || раз|са|жда|мъ, раз|са|дя|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|са|д|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|са|жда|не, раз|са|дя|ване.
- раз|с|а|л|вамъ се, раз|с|а|лямъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. раз|с|а|л| се II. 1., *сжц. ср.* раз|с|а|л-ване, -яне (за да не се разсала дете, солятъ го).
- раз|с|в|р|вамъ се *гл.* прех. тр. III., екр. раз|с|в|р|я се II. 1., *сжц. ср.* раз|с|в|р|ване.
- раз|с|виреп|я|вамъ се *глагол.* непрех. тр. III., *сжц. ср. р.* раз|с|виреп|я|ване || раз|с|виреп|ѣ|ль *прич.* мин. действ. м. р. (*прил.*) || раз|с|виреп|ѣ|лость *сжц. ж.*
- раз|с|вѣ|тя|вамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. раз|с|вѣ|т|я се || раз|с|вѣ|т|я|ва се *гл.* 3-олич. тр. III.
- раз|с|ѣ|л|вамъ, раз|с|ѣ|лямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|с|ѣ|л|я || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|с|ѣ|л-ване, -яне.
- раз|с|ѣ|д|а|вамъ, раз|с|ѣ|д|ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|с|ѣ|д|л|я I. 6., раз|с|ѣ|д|ля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|с|ѣ|д|л|а|ване, раз|с|ѣ|д|ля|не || раз|с|ѣ|д|лица *сжц. ж.* || раз|с|ѣ|дна се *гл.* непрех. екр. I. 1., мкр. раз|с|ѣ|да|мъ се III. и зап. раз|с|ѣ|д|ну|вамъ се III., *сжц. ср.* раз|с|ѣ|д|ну|ване, раз|с|ѣ|да|не || раз|с|ѣ|д|нато *сжц. ср.* отъ прич. мин. стр. ср.
- раз|с|и|ля се *гл.* непрех. екр. II. 1.
- раз|с|ипъ *сжц. м.* || раз|с|ип|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|с|ип|я I. 9. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* раз|с|ип|ване || раз|с|ип|ень, -пни *прил. м. р.* || раз|с|ип|н-к|ща съст. *сжц.* общи родъ || раз|с|ип|н|я *сжц. ж.* || раз|с|ип|никъ *сжц. м., ж.* раз|с|ип|ни|ца.
- раз|с|к|а|чамъ се *гл.* непрех. екр. III.
- раз|с|ла|бъ *сжц. м.* || раз|с|ла|ба *сжц. ж.* || раз|с|ла|б|вамъ, раз|с|ла|б|ямъ *гл.* прех. тр. III., екрат. раз|с|ла|б|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* раз|с|ла|б-ване, -яне || раз|с|ла|бенъ *прич.* мин. страд. м., старобългар. раз|с|ла|бленъ || раз|с|ла|беность *сжц. ж.* || раз|с|ла|бленіе *сжц. ср.* старин. || раз|с|ла|бно *нареч.* и *сжц.* отъ прил. || раз|с|ла|бител-енъ, -ни *прил. м.*; -но *сжц. ср.*
- раз|с|м|я|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз|с|м|ѣ|я I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|с|м|я|ване || раз|с|м|ѣ|ш|а|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|с|м|ѣ|ш|а II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* раз|с|м|ѣ|ш|аване, *вж.* с м ѣ х ѣ.

раз|снопявамъ, раз|снопямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|снопя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|сноп-яне, -яване, *вж.* снопъ.

раз|соватъ *прил. м.* в м. раз|сохатъ, *вж.* раз|соха.

раз|сой *сжиц. м.* в м. раз|сохъ (раз|соха).

раз|сблъ *сжиц. м.*, ум. раз|сблецъ, ум. *ср.* раз|сблче || раз|сблница *сжиц. жс.* || раз|сбловъ *прил. м.* || раз|солявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|соля II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|соляване.

раз|сополивя се *глагол*. непрех. екр. II. 1.

раз|сбха *сжиц. жс.* 'раздвоено като вила', тур. чатахъ; общослав. *сжиц.* соха, санскр. śā'khā, лит. šakā клонъ, šakė вила, гот. hōha плугъ...

раз|срѣдвамъ, раз|срѣждамъ (по-обикн. раз|сърдыамъ и раз|сърдыамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|сърдя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср. р.* раз|сърдяване, раз|срѣждане, раз|сърдяне.

раз|стѣвка *сжиц. жс.* || раз|стѣвень *прил. м.* 'просторенъ, широкъ' || раз|стѣвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|стѣва II. 1. || ~ се *глагол*. непрех. || раз|стѣямъ се *глагол*. непрех., екр. раз|стѣна се I. 5., *сжиц. ср.* раз|стѣяне.

раз|стѣламъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|стѣля I. 2. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|стѣлане.

раз|стойяние *сжиц. ср.*

раз|страямъ *глагол*. прех. тр. III. обл. 'мѣся хлѣбъ', екр. раз|строя II. 1.

раз|стригамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|стрига (раз|стригá) I. 7. (9.) || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|стригване.

раз|стрѣйвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|стрѣя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср. р.* раз|стрѣйване (раз|стрѣйване) || раз|стрѣйство *сжиц. ср.*

раз|студка *сжиц. жс.* || раз|студявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|студя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|студяване.

раз|стѣпъ *сжиц. м.* || раз|стѣпвамъ се, раз|стѣпямъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. раз|стѣпя се, *сжиц. ср.* раз|стѣп-ване, -яне.

раз|сукъ *сжиц. м. р.* || раз|сукáлка *сжиц. жс.* || раз|суквамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|суча I. 10. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|сукване || раз|сучáлъ *сжиц. м.* и раз|сучáла *сжиц. жс.*

раз|сѣмва се *глагол*. 3-олч. III., екр. раз|сѣмна се I. 5. в м. раз|сѣвна се, а то съ предметъ в м. *раз|сѣвна се; стб. кор. **СКН**-въ **СКН**ЖТН в м. *свѣт-нжти, др. отгл. степ. въ свѣтъ (*срав.* рус. разсвѣтъ 'разсвѣтуване, разсѣмване' и стб. свѣтати; старинно и по-прав. раз|сѣмнува се III., екр. раз|сѣвна се; *сжиц. ср.* раз|сѣмнуване и по-кратно (съ уподобление и разподоб.) раз|сѣмване в м. раз-

|сѣмнуване (въ последнитѣ облици коренътъ е съвсемъ затъмненъ).

раз|сѣнница, раз|сѣнка *сжиц. жс.* || раз|сѣнямъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. раз|сѣня се II. 1., *сжиц. ср.* раз|сѣн-ване, -яне.

раз|сърдыамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|сърдя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|сърдяне.

раз|сѣхвамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. раз|сѣхна се I. 5., *сжиц. ср.* раз|сѣхване.

раз|сѣвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|сѣя I. 6. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|сѣване || раз|сѣяне *прил. м.* (прич. мин. страд.) || раз|сѣяностъ *сжиц. жс.*

раз|сѣкá *глагол*. прех. екр. I. 7., тр. раз|сѣичамъ III. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|сѣичане.

раз|сѣждъ *сжиц. м.* || раз|сѣждливъ *прил. м.* || раз|сѣждител-енъ, -ни *прил. м. р.* || раз|сѣждливостъ, раз|сѣждителностъ *сжиц. жс.* || раз|сѣждкъ *сжиц. м.* || раз|сѣждавамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. раз|сѣжда II. 1. || раз|сѣждамъ *глагол*. прех. тр. III. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср. р.* раз|сѣждаване, раз|сѣждане и старин. раз|сѣждѣние.

раз|тѣйвамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. раз|тѣя се II. 1., *сжиц. ср.* раз|тѣйване 'разтопяване'.

раз|тѣкъ *сжиц. м.* || раз|тѣкамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|тѣча II. 3. || ~ се *глагол*. непрех.

раз|тѣрямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|тѣоря II. 1. (кор. не *твор, а -вор; по от|воря > отворя, та за|творя, раз|творя) || раз|тѣор-енъ, -ни *прил. м.* 'що отваря охота за ядене, за чужд. 'аперитивъ'

раз|тѣоръ *сжиц. м.* (въ хим.), отъ гл. т в о р я.

раз|тѣгъ *сжиц. м.* || раз|тѣглямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|тѣгля II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|тѣгляне.

раз|тѣквамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|тѣкамъ III. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|тѣкване,

раз|тѣрвамъ, раз|тѣрямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|тѣря II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|тѣр-ване, -яне; *срав.* по|тера съ основ. отгл. степ. т е р .

раз|тѣчивамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. раз|тѣчамъ се III.

раз|тѣлвамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. раз|тѣля се I. 6., *сжиц. ср.* раз|тѣляване и старин. раз|тѣление (раз|тѣление).

раз|товарвамъ, раз|товарямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|товаря II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|товар-ване, -яне.

раз|тока *сжиц. жс.*, др. отгл. степ. на кор. въ тека.

раз|топявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|топя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|топяване.

раз|точвамъ (раз|точамъ, раз|токама) *глагол*. прех. тр. III., екр. раз|точа II. 3. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* раз|точване || раз-

точител-енъ, -ни *прил. м.* || разточителност *сжц. ж. р.* || разточителство *сжц. ср.*; др. отгласн степ. на кор. въ тека || разточено *сжц. ср.* отъ прич. мин. страд. 'точено', 'баница' || разточникъ *сжц. м.* || разточница *сжц. ж.*
 разтража *се гл. неперех. екр. II. 3.*; *вж.* трагъ, тража старин. обл.
 разтрепървамъ се, разтрепърямъ се *гл. неперех. тр. III.*, *екр. разтрепѣря се I. 9.*, *сжц. ср. разтрепѣр-ване.*
 разтрѣсе ме *гл. 3-олич. мин. свърш. опр. I. 7.*, *тр. разтрѣса ме III.*
 разтривамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтрѣя I. 6.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтриване* || разтривка *сжц. ж.*
 разтрогъ *сжц. м. и разтрога сжц. ж. р.* 'пролука.', тур. 'аралъкъ'; кор. въ трѣгна (с е).
 разтрѡпвамъ се *гл. неперех. тр. III.*, *екр. разтрѡпамъ се III.*, *сжц. ср. разтрѡпане.*
 разтрошавамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтрѡша II. 3.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтрошаване.*
 разтрупвамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтрупамъ III.* и *разтрупя II. 1.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтрупване* || разтрупено ми е 'разстроено съмъ, нѣщо не ми е добре'; *вж.* трупъ; строя.
 разтруфямъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтруфя II. 1.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтруфяне.*
 разтрѣгна *гл. прех. екр. I. 5.*, *мкр. усл. разтрѣгнувамъ I. 5.*, *съкр. разтрѣгвамъ* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтрѣг(ну)ване.*
 разтрѣквамъ, разтрѣк(у)вамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтрѣкамъ III.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтрѣксване, разтрѣкс-ване, -ямъ глаг. прех. тр. III.*, *екр. разтрѣрся II. 1.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтрѣксване, разтрѣрсяне* || разтрѣс-енъ, -ни *прил. м.*
 разтрѣтвамъ, разтрѣрт(у)вамъ, разтрѣр-тямъ *гл. прех. III.*, *екр. разтрѣртя II. 1.* || ~ се *гл. неперех.*
 разтрѣбвамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтрѣбя II. 1.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтрѣб-ване, -яне.*
 разтржбямъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтржбя II. 1.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтржбяване.*
 разтупвамъ *се гл. неперех. тр. III.* *екр. разтупамъ се, сжц. ср. разтупване.*
 разтуря *сжц. ж.* || разтурачъ *сжц. м., ж.* разтурачка || разтурвамъ, разтурямъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтуря II. 1.* || ~ се *глаг. неперех., сжц. ср. разтур-ване, -яне* || разтуренъ *прич. мин. страд. м.* || разтурка *сжц. ж.* || разтурникъ *сжц. м. р., ж.* разтурница.
 разтуха *сжц. ж.* || разтушамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтуша II. 3.*, || ~ се *гл.*

неперех., сжц. ср. разтушане; кор. ту х-въ по туша; *вж. т.*; кор. и.-е. *tous-утешавамъ, успокоявамъ...; *срв.* санскр. tūṣyati успокоява се, tōṣāyati задоволява, радва, лит. tausyti стихва (за вѣтъръ), ст. ирл. tuae мълчание, ст. швед. thyster тихъ, мълчащъ...
 разтѣкavamъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣк(а) I. 9. (6).* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтѣкване.*
 разтѣкямвамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣкмя II. 1.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтѣкмяване.*
 разтѣлкѣвамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтѣлкѣване.*
 разтѣпкамъ се *гл. неперех. тр. III.*, *екр. разтѣпча се I. 10.*, *сжц. ср. разтѣпкване.*
 разтѣнявамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣня II. 1.* || ~ се *гл. неперех.* || разтѣнчавамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣнчя II. 3.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтѣнч-ване, -чаване.*
 разтѣрбушвамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. неперех.*
 разтѣрѣвамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣрѣ I. 9.* (кор. рѣв-:рв-; *вж.* рѣва, по отрѣва—отѣрва). || ~ се *глаг. неперех.*
 разтѣркамъ *гл. прех. екр. III.* || ~ се *гл. неперех.*
 разтѣрся *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непер.*
 разтѣртя *гл. прех. екр. II. 1.* || ~ се *гл. непер.*
 разтѣртямъ, разтѣтрювамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣртя I. 9.* || ~ се *гл. непер., сжц. ср. разтѣтр-яне, -юване.*
 разтѣгвамъ, разтѣгамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣгна I. 5.*, *мкр. усл. зап. разтѣгвамъ, разтѣгнувамъ, сжц. ср. разтѣг-гане, разтѣгнуване.*
 разтѣжжвамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣжжя II. 3.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтѣжжване* || разтѣжж-енъ, -ни *прил. м.* || разтѣжжѣнъ *II. прич. мин. страд. м.*
 разтѣждавамъ *гл. прех. тр. III.*, *екрат. разтѣбедя II. 1.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтѣбеждаване и старин. разтѣбеждѣние.*
 разтѣвамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣя I. 6.* || ~ се *гл. неперех.; вж. обтѣя, и зтѣя, сжц. ср. разтѣване.*
 разтѣздвамъ (разтѣздавамъ), разтѣздямъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣздя II. 1.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтѣзд-ване, -яне.* *разтѣзка сжц. ж.*; *срв.* против. на тѣка.
 разтѣзнавамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр. разтѣзная I. 6.* || ~ се *гл. неперех., сжц. ср. разтѣзнаване* || разтѣзнавател-енъ, -ни *прил. м.* || разтѣзнавателъ *сжц. м., ж.* разтѣзнавателка разтѣзнавателски *прил. м.* || разтѣзнавателство *сжц. ср.* || разтѣзнаватѣкъ *сжц. м., ж.* разтѣзнаватѣчка || разтѣзнаватѣчески *прил. м.* || разтѣзнаватѣлство *сжц. ср.*

ра|з|у|мъ *сжиц. м.* || раз|у|м-енъ, -ни *прил. м.*
 || раз|у|мникъ *сжиц. м., ж.* раз|у|мница
 || раз|у|мнось *сжиц. ж.* || раз|у|мноу *гл.*
 прех. тр. III., екр. раз|у|мно I. 6. || ~ се
гл. непрех., сжиц. ср. раз|у|мноване.
 раз|у|чвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|у|ча
 || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* раз|у|чване.
 раз|ф|учавамъ се *гл. непрех. тр. III., екр.*
 раз|ф|уча се II. 4., *сжиц. ср.* раз|ф|учаване.
 раз|х|аждамъ се *гл. непрех. тр. III., стар.,*
 обикн. раз|х|аждамъ се III., екр. раз|х|о-
 дя се II. 1,
 раз|х|апвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|х|а-
 п I. 9. || ~ се *глагол. непрех., сжиц. ср.*
 раз|х|апване.
 раз|х|арчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-
 х|арча II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.*
 раз|х|арчване.
 раз|х|валвамъ, раз|х|валямъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. раз|х|валя II. 1. || ~ се *гл. непрех.,*
сжиц. ср. раз|х|вал-ване, -яне.
 раз|х|ващамъ *глагол.* прех. тр. III., екрат.
 раз|х|ва I. 5. и старин. раз|х|ва I. 1. || ~
 се *гл. непрех.*
 раз|х|вѣрлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-
 х|вѣрля II. 1. || ~ се *гл. непрех.*
 раз|х|лабявамъ, раз|х|лабямъ *гл.* прех. тр.
 III., екр. раз|х|лабя II. 1. || ~ се *гл. непрех.;*
вж. х л а б а в ъ.
 раз|х|ладител-енъ, -ни *прил. м.* || раз|х|ла-
 дително *сжиц. ср.* отъ *прил.* || раз|х|ладя-
 вамъ, раз|х|лаждамъ *глагол.* прех. тр. III.,
 екр. раз|х|ладя II. 1. || ~ се *гл. непрех.,*
сжиц. ср. раз|х|ла-ждане. -дяване.
 раз|х|лапвамъ 'разхлопвамъ' *глагол.* прех.
 тр. III., екр. раз|х|лапамъ || ~ се *гл. непрех.*
 раз|х|ласнамъ *гл.* прех. екр. III.
 раз|х|лѣнчвамъ се *гл. непрех. тр. III., екр*
 раз|х|лѣнча се II. 3.
 раз|х|липамъ се *гл. непрех. екр. III.*
 раз|х|лисамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 раз|х|лѣпамъ се *гл. непрех. тр. III., екр.*
 раз|х|лѣпамъ се III., *сжиц. ср.* раз|х|лѣп-
 ване
 раз|х|лупямъ, раз|х|лупвамъ 'отхлупвамъ'
гл. прех. тр. III., екр. раз|х|лупя II. 1. || ~ се
гл. непрех., сжиц. ср. раз|х|лупване, -яне.
 раз|х|одъ *сжиц. м.* || раз|х|одъ *сжиц. м.* || раз-
 х|од-енъ, -ни *прил. м.* || раз|х|одна *сжиц.*
ж., ум. раз|х|одчица || раз|х|одникъ *сжиц.*
м. обл. вм. раз|х|одникъ || раз|х|од-
 вамъ *гл.* прех. тр. III. („разх. бюджетни
 суми“), *сжиц. ср.* раз|х|одване || раз|х|од-
 дамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз|х|одя II. 1.
 || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* раз|х|оджане.
 раз|х|оратявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-
 х|оратя II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.*
 раз|х|оратяване
 раз|х|рупамъ се *глагол.* непрех. екр. III.
 раз|х|русамъ се *гл. непрех. екр. III.*
 раз|х|убавявамъ *гл.* непрех. тр. III., екр.
 раз|х|убавя и || ~ се *гл. непрех.* || раз-

х|убавявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. раз-
 х|убавя II. 1., *сжиц. ср.* раз|х|убавяване
 отъ *гл.* прех.; непрех. : раз|х|убавяване.
 раз|х|умвамъ се, раз|х|умямъ се *гл. не-*
 прех. тр. III., екр. раз|х|умя се II. 1.; *вж.*
 х у м а, *сжиц. ср.* раз|х|ум-ване, -яване.
 раз|ц|веля (се) *гл.* (не)прех. II. 1. обл. стар.;
вж. друга отгг. степ. въ цвилая, раз-
 цвилая се.
 раз|ц|ѣпя *гл.* прех. II. 1. || ~ се *гл. непрех.,*
сжиц. ср. раз|ц|ѣп-ване, -яне || раз|ц|ѣпка
сжиц. ж. || раз|ц|ѣплѣние *сжиц. ср.* старин.
 раз|ц|вила се *гл. непрех. екр. II. 2.*
 раз|ц|ивкавя се *гл. непрех. II. 1.* 'разсопо-
 ливя се'.
 раз|ц|ивря се *гл. непрех. II. 1.*
 раз|ц|ия се *гл. непрех. II. 1.*
 раз|ц|ирйкама се *гл. непрех. III.*
 раз|ц|вѣтя се *гл. непрех. екр. II. 2. и раз-*
 ц|вѣтна се I. 5.
 раз|ц|ѣлүвамъ *глагол.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 раз|ч|евѣрквамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се
гл. непрех.
 раз|ч|ѣкна *гл.* прех. екр. I. 5., раз|ч|ѣсна
 I. 5. и раз|ч|ѣсна I. 5. || ~ се *гл. непрех.,*
сжиц. ср. раз|ч|ѣзване, раз|ч|ѣкване, раз-
 ч|ѣсване.
 раз|ч|екѣря *гл.* прех. II. 1. || ~ се *гл. не-*
 прех., *сжиц. ср.* раз|ч|екѣрване.
 раз|ч|ѣпкама *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.*
 непрех.
 раз|ч|ѣсамъ *глагол.* прех. III. || ~ се *гл. не-*
 прех., *сжиц. ср.* раз|ч|ѣсване.
 раз|ч|ѣта *гл.* прех. екр. I. 8., тр. раз|ч|ѣтамъ
 III. || ~ се *гл. непрех.*
 раз|ч|ѣстя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. раз-
 ч|ѣст-вамъ, -ямъ III., *сжиц. ср.* раз|ч|ѣст-
 ване, -яне.
 раз|ч|ѣтамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. раз-
 ч|ѣта || ~ се *глагол. непрех., сжиц. ср. р.*
 раз|ч|ѣтане.
 раз|ч|овѣрквамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех.
 раз|ч|ѣпля *гл.* прех. II. 1. || ~ се *гл. непрех.*
 раз|ч|үя (се) *глагол.* (не)прех. I. 6., тр. раз-
 ч|үвамъ (се) III., *сжиц. ср.* раз|ч|үване.
 раз|ч|үнамъ *гл.* прех. III. || ~ се *гл. непрех.*
 раз|ч|үпя *глагол.* прех. II. 1. || ~ се *гл. не-*
 прех., *сжиц. ср.* раз|ч|үпване.
 раз|ч|үшкама *глагол.* прех. екр. III. || ~ се
гл. непрех. || раз|ч|үшна недѣля (2-ата
 предъ сирница, когато се 'руши', блажи
 въ срѣда и петък); 'руш на нед.'
 раз|ш|авамъ се *глагол.* непрех. тр. III., раз-
 ш|авря се *гл. непрех. II. 1.*
 раз|ш|ѣтамъ се *гл. непрех. III.*
 раз|ш|ивамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл. не-*
 прех., *сжиц. ср.* раз|ш|иване.
 раз|ш|ирѣние *сжиц. ср.* || раз|ш|ироча *глагол.*
 прех. екр. II. 3. || ~ се *гл. непрех., сжиц.*
ср. раз|ш|ирочаване || раз|ш|иря *гл.* прех.
 екр. II. 1., мкр. раз|ш|ирявамъ III. || ~ се

гл. непрех., *сжц. ср.* **разширяване**, старин. **разширение**.
разшумя се гл. непрех. екр. II 1.
разшъкамъ се гл. непрех. екр. III.
разшътамъ се непрех. екр. III.
разшъркля се гл. непрех. екр. I 6.
разшъкамъ се гл. непрех. екр. III.
разюдя гл. прех. екр. I 6. || ~ се гл. непрех., *сжц. ср.* **разюдване**.
разюдзя гл. прех. екр. II 1. || ~ се гл. непрех., *сжц. ср.* **разюдване**.
разягня се гл. непрех. екр. II 1., тр. **разягнувамъ** (**разягнямъ**) се III.
разядамъ, **разяждамъ** гл. прех. тр. III., екр. **разямъ** (обл. **разядá**) I 8. || ~ се гл. непрех., *сжц. ср. р.* **разядане**, **разяждане**.
разядобсамъ гл. прех. тр. III., **разядобсамъ** III. || ~ се гл. непрех., *сжц. ср.* **разядобване**.
разядзя гл. прех. тр. III., екр. **разядзя** II 1. || ~ се гл. непрех.
разярень прич. мин. стр. (*прил.*) м. || **разяреность** *сжц. ж.* || **разярявамъ** гл. прех. тр. III., екр. **разяря** II 1. || ~ се гл. непрех., *сжц. ср.* **разяряване**.
разяснямъ, **разяснювамъ** гл. прех. тр. III., екр. **разясня** II 1. || ~ се гл. непрех., *сжц. ср.* **разяснюване** || **разяснявамъ** гл. прех. тр., екр. **разясня** II 1. || ~ се гл. прех., *сжц. ср.* **разясняване** и старин. **разяснение**.
рай *сжц. м.*, ум. **раецъ**; стб. **рли**, рус. **рай**, пол. луж. словен. **гај**, чеш. сrb.-хрв. **гај**; вѣроятно отъ и.-е. кор. *gēi- *gōi- тека., успор. на *lei- *loi- 'лѣя, изобилно тека...'; *срав.* санскр. gāyis даръ, съкровище... gās благо, съкровище, богатство, gāsātē дава, разпредѣля, gēvant- богатъ, зенд. gā- издържа, дава въ заемъ..., лат. gēs вещь, нѣщо...; за лит. gōjus рай, лет. гаја се твърди, че сж заети отъ слав., ала вѣроятно е, че сж сродни... || **райски** прич. м. || **райковъ** **корень** прич. *сжц. м.* 'сладка папратъ', свърз. съ име **Райко**; *вж.* следн.
Райко, **Райо**, **Райно**, **Райчо**, **Райчинъ** *сжц.* собств. лич. м., *ж.* **Райка**, **Райна**; *вж.* **Радъ**, **Рада**, прич. **ради**, **рада**.
ракъ *сжц. м.*, мн. **раци**, стар. обл. (вин. пад. мн.) **раки**, **зват. ед. рачо** (стар. **раче**, **раку**); стб. **ракъ**, рус. **рак**, пол. чеш. словен. сrb.-хрв. **гак**; кор. и.-е. *ka- (съ удвоение...); *срав.* санскр. karka-s, kārkaṭa-s **ракъ**, грц. karkinos, лат. capitec, приема се и праслав. кор. *ōtk-, лит. arké, erké **кърлежъ**, лет. ēgse...
рака *сжц. ж.* 'столецъ въ воденица'...; *вж.* **ракла**; **арка**.
ракамъ *сжц. м.* прост. 'смѣтане'; тур.; *вж.* и **рокамъ**.

ракета *сжц. ж.*; френ.
раки-енъ, **-йни** прич. м. || **ракия** *сжц. ж.*, ум. **ракийка**, **ракийца**; тур. **gaky**; въ зап. европ. отъ араб.: англ. **gask**, **agask**, френ. **gask**, нѣм. **Agak**, итал. исп. **agac**; въ рус. отъ тур. **gaka** 'първа вонеща ракия...' || **ракийръ** *сжц. м.* || **ракъджия** *сжц. м.* (и наст. тур.).
ракиа *сжц. ж.*, ум. **ракиака**; рус. обл. **ракиа**, пол. **rokita**, чеш. **rokyta**, словен. сrb.-хрв. **gakita**...; праслав. *orkyta, и.-е. кор. *ark-; *срав.* грц. árkeuthos хвойна, смрика, смърчъ...; други сравняватъ санскр. arkás видъ растение, или лат. **agrus** лжъ, джга; *вж.* **ракла**, **ракло**: ст. англ. **earh**, англ. **agrow**... || **ракиакъ** *сжц. м.* събир. || **ракиовъ** прич. м.
ракла 'съндъкъ'; стбълг. **рака** ковчегъ...; рус. **рака**, стб. **рака** гробница, хрв. **gakva**, чеш. **takev** мъртвешки ковчегъ, полаб. **gáka** съндъкъ...; брой се за взето отъ лат. **arca**, божемъ чрезъ ст. герм. гот. **arka** съндъкъ, Ноевъ ковчегъ, ст. нѣм. **araha**, **archa**...; ум. **раклица**, **ракличка**; *срав.* **рака**, **арка**.
ракло *сжц. ср.* обл. 'извита часть на мостъ между две подпори' ('мостъ съ три **ракла**'); лат. **arcus** джга, френ. **arc** джга, **арка**...
раковъ прич. м. || **рако|вид-енъ**, **-ни** прич. м. || **раковина** *сжц. ж.*, ум. **раковинка**.
ралика *сжц. ж.* || **ралица** *сжц. ж.*, ум. *ж.* **раличка** || **ралникъ** *сжц. м.* || **рало** *сжц. ср. р.*, ум. **ралце**; стб. **рало**, рус. **рало**. старин. обл. **рълник**, пол. **gadlo**, чеш. **gádlo**, словен. сrb. хрв. **galo**...; отъ кор. въ **ора**; *вж. т.*; наст. *-dhlo-, праслав. *ordlo-; *срав.* съ друга наст. лит. **arklas**, ст. сканд. **arðr**, грц. **árotron**, лат. **aratrum**, ст. ирл. **arathar**, арм. **araur**...
рамазанъ *сжц. м.*; тур. (отъ араб. **ramadan**).
рамен-енъ, **-ни** прич. м. р. || **раменица** *сжц. ж.* || **раменици** *сжц. книж.*
рамка *сжц. ж. р.*; кор. нѣм. ... || **рамковъ** прич. м. р.
рамо *сжц. ср.*, мн. **рамена**; стбълг. **рамно** и **рамма**; руски **рамо**, пол. **ramie**, чеш. **gámě**, род. пад. **ramene**, словен. **game**, сrb.-хрв. **game** и **gamo**; кор. *pa-, и.-е. *ag-, наст. **мо**, и.-е. *mo-; *men-...; *срав.* лат. **agmus** **рамо**, плешка, нѣм. **Arm** горна часть на ржката, арм. **armukn**, зенд. **arəta-**, староинд. **írmá-s**, стар. прус. **irmo**.
ранъ („**ранень**“) I. прич. м., **раний**, умал. **ранич-ъкъ**, **-ки**; стб. **ранъ**, рус. нар. отъ срѣд. р. **рано**, пол. **ganu**, чеш. **ganý**, словен. **gan**, сrb.-хрв. **gani**...; и.-е. *wǝōbdh-no-...; **w**, неслог. у предъ съглас. изпадало въ слав. споредъ мнозина; *срав.* грц. **órthros** 'рано утро', санскр. **várdhatē**, **vǝdhāti**

възраства, усилюва се... и слав. родъ; *срав.* ра ж да се (слънцето)...

ра̀на *сжц. жс.*, ум. **ра̀ница**, **ра̀ничка**; рус. ра̀на, пол. луж. словен. срб.-хрв. гапа, чеш. гапа ударъ.; обикн. се сбличава съ санскр. vṛaṇá-s (vṛaṇá-m); алб. vaŕe < и.-е. vorna (a слав. гапа < и. е *wǝnā); но *срав.* зенд. гапа-, гапа- борець, воинъ и слав. рать. || **ранѣнь** *прич. мин. страд. м.*

ра̀нецъ *сжц. м. и ра̀ница сжц. жс.*; презъ рус. отъ нѣм. Ranzen || **ра̀нецевъ**, **ра̀нцовъ** *прил. м.*; *ран. запасъ.

рано *нареч.*; рус. рано пол. чеш. словен. гапо... || **ра̀нина** *сжц. жс.*; *вжс.* ранъ, рано || **ра̀нинье** *сжц. ср. р.* || **раниче**, **ра̀ниче** *сжц. ср.*, ум. (р. ягне) || **раничко**, **ра̀нко** *нар. ум.* || **рано|бүд-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **рано|бүдникъ** *сжц. м.*, *жс.* **рано|бүдница** || **рано|пб-енъ**, **-йни** *прил. м.* || **раномъ** *нар.* (стар. твор. п. ед. ч. ср. р.) || **ра̀нски** *прил. м.* || **ра̀ня** I. *гл.* непрех. тр. II. 1., (под|ра̀ня...) мкр. (тр.) **ра̀нявамъ** III. **ра̀ня** II. *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. (тр.) **ра̀нявамъ** III. | ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* **ра̀няване**; *вжс.* ра̀на || **ра̀нявъ** *прил. м.* || **ра̀нясвамъ** *гл.* непрех. тр. III., *екр.* **ра̀нясамъ** III, *сжц. ср.* **ра̀нясване**.

ра̀пѣра *сжц. жс.*; презъ рус. отъ нѣм. фр. **ра̀пица** *сжц. жс. р.*; нѣм. Raps, Rapskohl, Kohlraps...

ра̀пка *сжц. жс.* обл. 'царевича', лат. Zea mais', вм. арапка, сир. 'арабско' зърно, 'ар. жито'.

ра̀понъ *сжц. м.*, ум. **ра̀понецъ**, ум. *ср.* **ра̀понче**; грц. гапанос, гафанѣ; *вжс.* рѣпа.

ра̀портъ *сжц. м.*; фр. ра̀на || **ра̀портирамъ!** *глагол.* прех. III. съ наст. нѣм. || **ра̀портьбъръ** *сжц. м.*

ра̀са I. *сжц. жс.*; *вжс.* ра са о.

ра̀са II. *сжц. жс.*, рус. ра̀са 'порода, племе'; нова заемка отъ зап. европ (нѣм. Rasse, фр. race, отъ исп. порт. raza, ит. razza, които се вадятъ отъ араб. gās родъ, произходъ...) || **ра̀совъ** *прил. м.*

ра̀со *сжц. ср.* и **ра̀са** *сжц. жс.* увел. **ра̀сище**; стб. **раса**, рус. ряса, сърб.-хърв. gasa, словен. gas; грц. gáson 'изтъркано облѣкло'...

ра̀ста *гл.* непрех. тр. I. 7. (-рас-ълъ, -сли); стб. **растж**, **расти**, рус. расту, расти отъ стб., обл. росту, рѣсть, пол. rość и rosnać, чеш. rŕstu, rŕstí, словен. срб.-хрв. rastem, rasti...; объясняватъ го отъ и.-е. *ord-to- и сравняватъ лат. arduus високъ, ст. ирл. ard високъ, голѣмъ, гал. arduo въ Arduenna silva 'Арденска гора', зенд. arəwā- възстановень, високъ...; санскр. rdhāti, rdhnō'ti. успѣва, достига, арм. ordi синъ, алб. ritem раста; грц. ogothynō подигамъ, дрменос стбѣло, дрменос вѣйка и др... || **ра̀сть** *сжц. м.* || **ра̀стеніе** *сжц. ср.* || **ра̀стене** *сжц. ср.* отъ гл. ра с т а

|| **ра̀стѣл-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **ра̀стѣл-ность** *сжц. жс.* || **ра̀стица** *сжц. жс.* || **ра̀стница** *сжц. жс.* || **ра̀стовитъ** *прил. м.*

ра̀тъ *сжц. жс.*, стб. **ратъ**, рус. рать, срб.-хрв. rat; кор. и.-е.; *срав.* санскр. rti-s, rti-s нападение, споръ, гапа-s борба, зенд. гапа- борець, грц. éris препирня, борба, ст. нѣм. ernust борба, ревность...; не-съмнена е връзката съ рана и кор. раз- въ ср а з я, ср а ж е н и е...

ра̀тай *сжц. м.*, *сжц. ср.* **ра̀тайче**; стбълг. **ратан**, рус. стар. ратай, пол. rataj, полаб. rataj, словен. rataj, срб.-хрв. rataj, ratar...; отъ кор. въ гл. ора и рало *вжс. т.*; праслав. *or-tajъ, лит. artjōas (artjōjis) || **ра̀тайиня** *сжц. жс.* || **ра̀тайнишки!** *прил. м.* || **ра̀тайски** *прил. м.* || **ра̀тайство** *сжц. ср.*

ра̀тило *сжц. ср.* 'прорастване на сѣме, на пржчка въ торъ, вода...' || **ра̀тя** *гл.* непрех. тр. II. 1. и ~ се, мкр. **ра̀тявамъ** 'рътя (се), прораствамъ...' ; кор. въ р а с т а *вжс. т.*, но безъ разшир. -d предъ t

ра̀т-енъ, **-ни** *прил. м. р.* отъ р а т ь || **ра̀т-никъ** *сжц. м.*, *жс.* **ра̀тница** || **ра̀тнически** *прил. м.* || **ра̀тничество** *сжц. ср.* || **ра̀то|ббр-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **ра̀тоббр-ецъ** мн. -ци *сжц. м.* || **ра̀тоббрски** *прил. м.* || **ра̀тоббрство** *сжц. ср.* || **ра̀тувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **ра̀туване**.

ра̀ти|фѣкация *сжц. жс.*; кор. лат. || **ра̀ти-фицирамъ** *гл.* прех. тр. III., съ настав. нѣм. | ~ се *гл.* непрех. || **ра̀тифициране** *сжц. ср.*

ра̀финерія *сжц. жс.*; френ. || **ра̀финирамъ** *гл.* прех. тр. III. | ~ се *гл.* непрех. || **ра̀финиранъ** *прич. мин. стр. м. (прил.)*.

ра̀фтъ *сжц. м.*, мн. рафтове; тур. **ра̀фтака** *сжц. жс.* и **ра̀птикѣ** *сжц. ср.*; отъ н. грц. raptiká мн. ч. ср. р.

ра̀хатъ *сжц. м.* и **ра̀хатлъкъ**; тур. || **ра̀хат-лия** *прил.* неизм. за 3 р. || **ра̀хатландър-дѣсвамъ!** *гл.* прех. тр. прост. III., *екр.* **ра̀хатландърдѣша** I. 10. (съ тур. настав. dug-dí и грц. -is) || **ра̀хатувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **ра̀хатуване** || **ра̀хат-тѣсвамъ** *гл.* непрех. тр. III., *екр.* **ра̀хат-тѣсамъ** III., *сжц. ср.* **ра̀хаттѣсване**.

ра̀хаванъ *сжц. м.*; тур. *вжс.* и **ра̀ванъ**. **ра̀хитѣзмъ** *сжц. м.*; грц. || **ра̀хитч-енъ**, **-ни** *прил. м.*

ра̀ционал-енъ, **-ни** *прил. м.*; лат. || **ра̀цио-нализмъ** *сжц. м.* || **ра̀ционалисть** *сжц. м.* || **ра̀ционално** *нар.* || **ра̀ционалность** *сжц. жс.*

ра̀ча *гл.* прех. тр. II. 3.; стб. **ра̀унти**, рус. обл. север. рачить 'усърдно се грижа...', пол. gaszyć благоволя, съизволя, чешки гаčiti искама, благоволявамъ, словен. гаčiti; твърде старин. общослав. дума отъ

- кор. праслав. *gōk-, удължение на *gok-: *gek- въ гл. река 'казвам...'; *вж. т.*; погръшно нѣкои смѣтатъ, че значението на рача 'искамъ' било отдалечено отъ това на рекъ; прекрасна успоредица ни дава пакъ славян. бѣлг. веля (вели и говори), срб.-хрв. velim е 'казвамъ', а общослав. волити 'искамъ' (благоволити и пр.); лат. volo, velle искамъ... || **рачене** *сжц. ср.*
- Рачо** *сжц.* соб. лич. м. е умал. отъ Радъ (Раданъ и под.) *вм.* Рад-чо; *срв.* Радко, и нѣма нищо общо нито съ сжц. ракъ, нито съ гл. рача.
- рачець** *сжц. м.* ум. отъ ракъ; *вж. т.* || **рачешки** *прил. м. и нар.* || **рачешката нар.** || **рачка** *сжц. ж.* || **рачникъ** *сжц. м.* 'астие рачи съ оризъ'; *срав.* рибникъ || **рачѣкъ** *сжц. м.*
- раша се** *гл.* непрех. тр. II. 3. (за риба: бия се, мръста се, хвърлямъ си хайвера); кор. негли въ свръз. съ раста, ратя... || **рая** *сжц. ж.*; тур.
- рва се** *гл.* непрех. тр. I. 9.; *вж.* рѣва.
- реабилитация** *сжц. ж. р.*; кор. лат.; *вж.* рехабилитация... || **реабилитирамъ се** *гл.* непрех. III.
- реагѣнтъ** *сжц. м.*; лат. || **реагирамъ** *глагол.* непрех. III. || **реакция** *сжц. ж.* || **реакционѣръ** *сжц. м.* || **реакционѣрски** *прил. м.* || **реакционѣрство** *сжц. ср.*
- реал-енъ, -ни** *прил. м.*; лат. || **реализация** *сжц. ж.* || **реализирамъ** *гл.* прех. тр. III. || **се!** *гл.* непрех. || **реализъмъ** *сжц. м.* || **реалистъ** *сжц. м.* || **реалистически** *прил. м.* || **реалность** *сжц. ж.*
- рѣбрестъ** *прил. м.* || **рѣбро** *сжц. ср.*, ум. **рѣбръцѣ**; стб. **рѣбро**, пол. żebro, чеш. řebro, словен. срб.-хрв. řebro.; кор. и.-е. *rebh- (*erebh-), -ро е наст.; *срав.* ст. дол. нѣм. gibbi, ср. дол. нѣм. gibbe, gebbe, ст. англ. gibb, англ. gib, ст. нѣм. girri, gibbi, нѣм. Rippe рѣбро, ср. ирл. ríbar сито, решето... || **рѣбромъ (рѣбрómъ)** *нареч.* (стар. твор. п. ед. ч. ср. р.) || **ребренякъ** *сжц. м.* || **ребрика** *сжц. ж.* || **рѣбря се** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжц. ср.* **рѣбрене**.
- рѣвъ** *сжц. м.* || **рѣва** *гл.* непрех. тр. I. 9., *срв.* **рѣвна** I. 5.; стб. **рѣкж, ріотн**, рус. ре-вѣ, реветѣ, пол. rzuć, rzuje, чеш. řevu, řúti, řítí..., словен. řevem, řjovem, řjuti, срб.-хрв. řevem, řevati...; по рева (стб. гл. ріоти) на дивеча презъ разплодна доба е нареченъ м. септември въ старобѣлг. || **рjоннъ**, чеш. říjen, řafí, рус. зарев 'августъ', лит. rújis септември...; кор. звукоподр. твърде разпростр.; *срав.* санскр. řá'uti, řuváti, řavati реве, 'вика, řáva = ревъ, řavas, грц. řyōmai вия, рева..., лит. řietí, řejū викамъ възъ нѣкого, лет.
- řiet, řāt, лат. řavus пресипналъ, ст. англ. řuan, řun рева, řeon ридание, плачъ... || **рѣвѣнш!** *сжц. м.*; френ. || **рѣванширамъ се!** *гл.* непрех. III; наст. нѣм.
- рѣвешкомъ** *нареч.* (рѣвешката, рѣвешкимъ), отъ гл. рева || **рѣвѣло** *сжц. м.*, *ж.* **рѣвла** || **рѣвливъ** *прил. м.* || **рѣвли-вость** *сжц. ж.* || **рѣво** *сжц. м.* || **рѣвотъ** *сжц. м.* || **рѣвунчо, рѣвчо** *сжц. м.*
- рѣвизия** *сжц. ж.*; лат. || **рѣвизоръ** *сжц. м.* || **рѣвизорски** *сжц. м. р.* || **рѣвизорство** *сжц. ср.*
- рѣвматизъмъ** *сжц. м.*; гръц. || **рѣвматически** *прил. м.*
- рѣвна се** *гл.* непрех. тр. I. 5.; кор. и въ стб. **рѣкнѣ** съперникъ, **рѣкнокатн**, рус. ревноватъ 'изпитвамъ и проявямъ чувство на ревность...', пол. gzewny задушевенъ, чеш. řevnovati; гор. луж. řevnić стремя се...; кор. и.-е.; нѣкои сравняватъ лат. řivalis съперникъ, грц. řeinýs богиня на отмъщението., řeis свада, споръ...; стб. ри-стати 'тичамъ'... || **рѣвнивъ** *прил. м.* || **рѣвнивость** *сжц. ж.* || **рѣвнителъ** *сжц. м.*, *ж.* **рѣвнителка** || **рѣвнителски** *прил. м.* || **рѣвнителство** *сжц. ср.* || **рѣвнове** *сжц. м.* мн. 'зависть', тур. 'кѣс-кѣнджилѣкъ' || **рѣвновитъ** *прил. м.* || **рѣвность** *сжц. ж.* || **рѣвност-енъ, -ни** *прил. м.* || **рѣвнота** *сжц. ж.* || **рѣвнувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **рѣвнуване**.
- рѣвоблверъ** *сжц. м.*; кор. лат.
- революция** *сжц. ж.* || **революцион-енъ, -ни** *прил. м.* || **революционѣръ** *сжц. м.*, *ж.* **революционѣрка** || **революционѣрски** *прил. м.* || **революционѣрство** *сжц. ср.*
- регѣнтъ** *сжц. м.*; кор. лат. || **регѣнтски** *прил. м.* || **регѣнтство** *сжц. ср.*
- регистъръ** *сжц. м.*; кор. лат. || **регистраторъ** *сжц. м.*, *ж.* **регистраторка** || **регистраторски** *прил. м.* || **регистраторство** *сжц. ср.* || **регистратура** *сжц. ж.* || **регистрайрамъ** *гл.* прех. III. || **се** *гл.* непрех.
- регламентъ** *сжц. м.* || **регламентация** *сжц. ж.*; кор. лат. || **регламентирамъ** *гл.* прех. III. || **се** *гл.* непрех.
- регрѣсъ** *сжц. м.*; лат. || **регресив-енъ, -ни** *прил. м.* || **регресирамъ** *глагол.* непрех. III.
- регулаторъ** *сжц. м.*; кор. лат. || **регулация** *сжц. ж.* || **регулацион-енъ, -ни** *прил. м.* || **регулирамъ** *гл.* прех. III. || **се** *гл.* непрех.
- редѣ** *сжц. м. р.*, чл. редѣтъ; умал. м. **редѣць**, ум. *ж.* **редушка**, ум. *ср.* **редче**; стб. **рѣдѣ**, рус. ряд, пол. řząd, řzęd. управа, чеш. řád, словен. срб.-хрв. řed.; корень несъмнено и. е.; *срав.* лит. řinda редѣ, редица, лет. řinda (řinda), гл. ředu. řist редя, лат. ordo редѣ, (фр. ordre, итал. ordine.), стар. ирл. řind 'constellatio'..., може би и. е. *řrdō- тогава и ирл. řann ж. м. часть, стихъ...; други излизатъ отъ и. е.

- *arē... и съпоставятъ грц. arithmós число, лит. gé'ti редя, гот. ga-gēdan обмисляма... || **редá** *сжц. ж.*
- редакторъ** *сжц. м.*; кор. лат. || **редакторски прил. м. р.** || **редакторство** *сжц. ср.* || **редакция** *сжц. ж.*
- редѣжъ** *сжц. м.* || **редйца** *сжц. ж.*, умал. **редйчка** || **редникъ** *сжц. м.* || **реднически прил. м.** || **редничина** и **редня**, **редушка** *сжц. ж.* 'эпидемия' || **редов-ень**, **-ни прил. м.** || **редовитъ прил. м.** || **редовникъ** *сжц. м.* || **редовность** *сжц. м.* || **редомъ нар.** (стар. твор. пад. ед. ч. м.) || **редома**, **редъмъ нар.** || **редуда** *сжц. ж.*, умал. **редудка**.
- редуть** *сжц. м.*; френ.
- редушка**, **редушчина** *сжц. ж.*; *вжс.* **редъ** || **редя** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **редѣне**.
- режймъ** *сжц. м.*; френ. || **режисьоръ** *сжц. м.* || **режисьорски прил. м.** || **режисура** *сжц. ж.*
- резѣ** *сжц. ср.* (обл. **резá** *жс.*); тур. (корень перс.); *срав.* нѣм. Riegel.
- резѣрва** *сжц. ж.*, фр.; кор. лат. || **резѣрв-ень**, **ни прил. м.** || **резервоаръ** *сжц. м.*
- резидѣнция** *сжц. ж.*; лат.
- резиль** *сжц. м.*; тур. || **резиля** *глагол.* прех. тр. II. 1. || ~ *се глаг.* непрех., *сжц. ср.* **резилѣне**.
- резюлюция** *сжц. ж.*, фр.; кор. лат. || **резю-нансъ** *сжц. м.*; фр. отъ кор. лат. || **результатъ** *сжц. м.* || **резюмѣ** *сжц. ср.*; френ.
- река** (**реж**) *гл.* прех. екр. I.7., ум. **рѣкна** I.5., мкр. усл. **рѣкнுவамъ**, съкрат. **рѣквамъ** III., *сжц. ср.* **рѣкване**; стб. **рѣкй**, **рѣштн**, рус. книж. **реку**, **речь**, пол. rzeka, rzec, чеш. řka, řeky řici словен. rečeta, reči, сърб.-хърв. rečeta, reči. ; кор. и.-е.; *срав.* санскр. gaśayati привежда въ редѣ, образуга, gaśāna-t редъ, нареждане., гот. gagin съветъ, ga-gēhsns опредѣление, срочъ, ст. сканд. gegin. . богове и др.; първич. кор. може да е билъ звукоподражател.; тогава би се сравн. литов. rékiù, ré'kti рева, лет. rékt, стар. нѣм. ruohhōn, лат. gasso, gasso рева (gāna жаба отъ *gāksnā 'която крѣка'), кимр. ghege пътпѣдъкъ, ирл. géimт викъ и под.
- рѣквиемъ** *сжц. вин п. ед. ч. ж. р.*; лат. || **рѣквизийа** *сжц. ж.*; лат.
- рѣклáма** *сжц. ж.*; кср. лат. || **рѣкламйрамъ** *гл.* прех. III. || ~ *се гл.* непрех.
- рѣкогносцйрамъ** *гл.* прех. III.; кор. лат. съ наст. нѣм. || **рѣкогносцирбвка** *сжц. ж.* || **рѣкомендация** *сжц. ж. р.*, чрезъ рус.; кор. лат.
- рѣкордъ** *сжц. м.*; френ.; кор. лат.
- рѣкрутъ** *сжц. м.*; рус. отъ нѣм.; кор. фр. || **рѣкрутирамъ** *гл.* прех. III. || ~ *се гл.* непреход,
- ректификация** *сжц. ж.* 'поправка'; кор. лат. || **рѣкторъ** *сжц. м.*; лат. rector (отъ гл. reго управлявамъ), нѣм. Rektor, рус. ректор... || **ректоратъ** *сжц. м.*
- рѣлигия** *сжц. ж. р.*; лат. religio = френ. religion... || **рѣлигиоз-ень**, **-ни прил. м.** || **рѣлигиозность** *сжц. ж.*
- рѣлиѣфъ** *сжц. м.*, фр.; *срв.* барелиѣфъ, орелиѣфъ.
- рѣлса** *сжц. ж.*; англ. мн. ч.
- рѣма** *сжц. ж.* 'хрема!' 'кога нѣкому отъ настинка тече носътъ и често киха'; новогръц. révта течение... || **рѣмавъ** *прил. м.*
- ремѣнь** *сжц. м.* стар. обл. || **рѣмъкъ** *сжц. м.* и обл. стар. **рѣмйкъ**, умал. *ср.* **рѣмъче**, умал. *жс.* **рѣмйчка**; стбълг. **рѣмъ**, винит.
- рѣмень** и **рѣмъкъ**, руски **ремѣнь**, пол. rzemień, чеш. řemen, луж. řetjeń, слов. срб.-хърв. reţen; смѣта се обикновено за стара заемка отъ герм., стар. нѣм. стар. сакс. riomo, стар. англ. réoma, нѣм. Riemen; споредъ нѣкои общослав. *jeţmen можело да е сродно съ iarъмъ, iarъмъ, латин. argumentъ едъръ добиткъ... та не ще да е заето.
- рѣмонть** *сжц. м.*; фр. || **рѣмонтйрамъ** *гл.* прех. III., наст. нѣм.
- рѣндѣ** *сжц. ср.*, ум. **рѣнденце**; тур. || **рѣндѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III. (наст. -os- отъ гръц. || ~ *се гл.* непрех.
- рѣнегатъ** *сжц. м.*; кор. лат. || **рѣнегатски прил. м.** || **рѣнегатство** *сжц. ср.*
- рѣнесансъ** *сжц. м.*; фр. ж. р.
- рѣнкъ**, **рѣнгъ** *сжц. м.* 'шаръ'; тур. отъ перс. **реномѣ** *сжц. ср.*; фр.
- рѣнта** *сжц. ж.*; фр. || **рѣнтиѣръ** *сжц. м. р.*, *жс.* **рѣнтиѣрка** || **рѣнтирамъ** *се гл.* непрех. III.; настав. нѣмска.
- рѣнчупѣринъ** *сжц. м.* 'черноработникъ'; кор. тур. (перс.).
- рѣорганизаця** *сжц. ж.*; кор. лат. и гръц. || **рѣорганизирамъ** *гл.* прех. III. || ~ *се гл.* непрех.
- рѣпамъ** *гл.* прех. тр. III. 'скубя космитъ отъ лицето нкм.'; кор. и.-е.; алб. гјер изтрѣгвамъ, лат. gario изтрѣгвамъ, грабя, грц. egréptomaí, ст. лит. ar|gepti улавямъ., gérlés клеци...
- рѣпертоаръ** *сжц. м.*; фр.
- рѣпетиция** *сжц. ж.*; лат.
- рѣплика** *сжц. ж.*; кор. н. лат.
- рѣпортѣръ** *сжц. м.*; *вжс.* **рапортъ** оръ.
- рѣпресйв-ень**, **-ни прил. м.; кор. лат. || **рѣпресалии** *сжц. ж.* мн.**
- рѣпродукция** *сжц. ж.*; лат.
- рѣпублика** *сжц. ж.*; фр.; кор. лат. || **рѣпубликан-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*, *жс.* **рѣпубликанка** || **рѣпубликански прил. м.** || **рѣпубликанство** *сжц. ср.*

ре|пу|та|ция *сщц. ж.*; кор. лат.
 ре|са́ *сщц. ж.*, ум. *ресяца*; стб. *рлса*, рус.
 ряса, пол. gęsa рясница, чеш. řása водо-
 расля, словен. сѣрб.-хърв. gesa. || *ресна́*
сщц. ж., обикн. мн. *ресни*, ум. *ресница*;
 кор. и.-е. *ге(п)к'- връзвамъ.; за послед.
 дума *срав. особ. санскр. gaṣanā* връвъ,
 вжже, поясъ., гаṣmī ремъкъ, поводникъ;
 отъ индоевр. успореденъ кор. *гег'- *срв.*
 м. др. ст. сканд. gekendi ср., gekendr ж.
 мн. 'окови. . .; вж. ре зе || *ресарка* *сщц.*
ж. || *ресатка* *сщц. ж.* || *ресачка* *сщц. ж.*
 || *рѣсенъ* *сщц. м.* || *рѣс-ень, -ни* *прил.*
м. р. || *реснатъ* *прил. м.* || *ресулка* *сщц.*
ж. || *ресуливъ* *прил. м.* || *реся* *глагол.* не-
 прех. тр. II. 1.
 ре|симъ *сщц. м.* 'планъ.; сждебни разнос-
 ки'; тур.
 ре|скриптъ *сщц. м.*; лат.
 ре|ста|вра|ция *сщц. м.*; лат. || *реста|ври|рамъ*
глагол. наст. нѣм. || ~ се *глагол.* непрех.
 ре|сторантъ *сщц. ж.*; фр.
 ре|сурси *сщц. мн. ж.*; фр.
 ре|торика *сщц. ж.*; гръц.
 ре|торта *сщц. ж.*; лат.
 ре|тро|градъ *сщц. м.*; лат. || *ретро|градство*
сщц. ср. р.
 ре|туширамъ *глагол.* прех.; фр.; настав. нѣм.
 ре|фератъ *сщц. м.*; кор. лат. || *референтъ*
сщц. м. р. || *референци* *сщц. ж. мн.*
 ре|флексия *сщц. ж.*; лат. || *рефлексив-ень,*
-ни *прил. м.* || *рефлѣкторъ* *сщц. м.*
 ре|форма *сщц. ж.*; лат. || *реформаторъ*
 'преобразователь' *сщц. м.*, *ж.* *реформаторка*
 || *реформаторски* *прил. м.* || *ре-*
форматорство *сщц. ср.* || *реформация*
сщц. ж. || *реформирамъ* *глагол.* прех. III.,
 наст. нѣм. || ~ се *глагол.* непрех.
 ре|фракторъ *сщц. м.*; лат. || *рефракция*
сщц. ж. р.
 ре|хабилитация *сщц. ж.*; лат. || *ре|хабили-*
тирамъ се *глагол.* непрех.; съ настав. нѣм.
 ре|хнизмъ *сщц. м.* 'залогъ'; тур.
 ре|цензентъ *сщц. м.*; лат. || *рецензия* *сщц.*
ж. || *рецензирамъ* *глагол.* прех. III., наст. нѣм.
 ре|цепта *сщц. ж.*; лат.
 ре|цидивъ *сщц. м.*; лат. || *рецидивистъ*
сщц. м., ж. *рецидивистка.*
 речъ *сщц. м.*; стб. *рѣчь*, рус. *речь*, сѣрб. хърв.
 rije и т. н. отъ кор. въ гл. река, съ
 удѣлж. на кор., затова общослав. рѣчь
 < и.-е. *гѣк-іс || *рѣчба* *сщц. ж.* || *рече-*
нийци (*рѣчници*) *сщц. ж. мн.* 'наречници',
 грц. 'орисници'. || *рѣчникъ* *сщц. м.* || *рѣч-*
никовъ *прил. м.* за чужд. 'лексиконовъ'
 || *речнико|писецъ* *сщц. м.* за грц. 'лекси-
 кографъ' || *речовитъ* *прил. м.*
 ре|хавъ, ре|хнавъ *прил. м.*; кор. и.-е. *гѣ-...;
срав. рохнавъ...; вж. рѣша.
 ре|ша *глагол.* прех. тр. II. (ресѣхъ) 'чеша съ
 гребенъ' || ~ се *глагол.* непрех., *сщц. ср.* *рѣше-*
не || *рѣшѣ* *глагол.* прех. тр. II. (3) мкр. (тр.) *ре-*

шавамъ III. || ~ се *глагол.* непрех., *сщц. ср.* *рѣшѣ-*
ване и стар. *рѣшеніе* || *рѣшител-ень,*
-ни *прил. м.* || *рѣшительность* *сщц. ж.*;
 стб. *рѣшити* *solvere*, рус. *решить*, сѣрб.
 дријешити *развѣрзвамъ* (< *од|рѣшити);
 кор. и.-е.; *срав.* лит. rĩšũ, rĩšau, rĩšti *връз-*
вамъ., rĩšaũ, rĩšyti, лет. raišit *отвръз-*
вамъ... или санскр. rē'sati, rĩsyati *пов-*
врежда се, зенд. gaēša-пукнатина. . . лет.
 rĩsēns *дупка*, рус. *поррѣха* || *рѣшето* *сщц.*
ср.; стб. *рѣшето*, рус. *рѣшето*, пол. gzeszo-
 to, чеш. řešeto, словен. сѣрб.-хърв. řešeto. . .;
 за знач. *срав. особ. зенд.* и лет. rĩsēns
 || *рѣшетаръ* *сщц. м.*, *ж.* *рѣшетарка* || *рѣ-*
шетка *сщц. ж.*, ум. *рѣшетчица* || *рѣшетья*
глагол. прех. тр. II. 1. 'сѣя презъ рѣшето',
сщц. ср. *рѣшетене.*
 ри|ба *сщц. ж.*, ум. *ж.* *рыбка*, *рыбца*, *ры-*
бичка, ум. *ср.* *рибѣ*, *рибѣнце*, *риблѣ*,
рибѣнце; стб. *рыба*, рус. *рыба*, пол.
 чеш. луж. *guba*, словен. сѣрб.-хърв. rĩba; кор.
 и.-е.; но сравнението съ ст. нѣм. gũrra,
 gũra, нѣм. Raure *гженица*, Aal-raure
видъ рыба, 'михалца', рус. *налим* не е
 твърде задоволително; вѣроятно отъ и.-
 е. кор. *гũ- *движа се бърже*; *срав.* швед.
 gũsa *бързачъ*, ст. швед. guska, ср. дол.
 нѣм. gũsch *бръзъ*, *стремителенъ*, чеш.
 guchlũ *бързъ*, пол. guch *движение* (*бързо*
дв.), малор. порух *движение.*..; отглас.
 отнош. ры-: ру-, както въ дыхание: духъ
 || *рибаръ* *сщц. м.*, *ж.* *рибарка*, ум. *ср.*
рибарче || *рибарница* *сщц. ж.* || *рибар-*
ски *прил. м.* || *рибарство* *сщц. ср.* || *риб-*
-ень, -ни *прил. м.* || *рибевъ* (*рибьявъ*)
прил. м. обл. || *рибьи* *прил. м.*, *ж.* *рибья*,
ср. *рибье* || *рибникъ* *сщц. м.* || *рибница*
сщц. ж. || *рибнякъ* *сщц. м.* || *риболвъ*
сщц. м. || *риболвѣцъ*, мн. -ци *сщц. м.*
 || *риболв-ень, -ни* *прил. м.* || *риболв-*
ски *прил. м. р.* || *риболвство* *сщц. ср.*
 || *рибо|вид-ень, -ни*; *рибо|образ-ень,*
-ни *прил. м.* || *рибо|ядъ, рибо|ядецъ* *сщц.*
м., ж. *рибойдка* || *рибьякъ* *сщц. м.*
 ри|гамъ *глагол.* непрех. тр. III. екр. rĩgna I. 5.,
 мкр. rĩgnuвамъ, сѣкар. rĩgvамъ, *сщц.*
ср. *ригане*; *срав.* из|ригамъ, из-
 |ригване; стб. *рыгати*, *ригати*, пол.
 gzygać, чеш. řihati, словен. řigati se, сѣрб.-
 хърв. řignuti.; кор. и.-е. *rũ-g-: *геу-g-...;
срав. гръц. egeũgomai *бълвамъ*, изриг-
вамъ, лат. erũgo, ructo, лит. raũgũti, raũ-
 gũju, стар. raugnũ, лет. raugtēs, raugotēs,
 ст. англ. rocetpan rĩgamъ, арм. oցամ, н.
 перс. ā-го, уригване.
 ригоризъмъ *сщц. м.*; кор. лат. || *ригористъ*
сщц. м.
 ридъ и ритъ *сщц. м.*, вж. хритъ и
 рѣтъ вм. хрѣтъ, рус. *хребет*, стб.
 хрѣбтъ; възможно е и сродство съ рус.
 стар. рѣнь 'низкъ брѣгъ', лит. rėvā

хълмъ, скала..., и.-е. кор. *rei-: *roi-. Въ полза на последното ще да говори нѣкакъ и прил. обл. **ридъ**, ж. **рида** (че потекла рида вода).

ридая глаг. непрех. тр. I. 6., *сжц. ср. ридане* и стар. **риданіе**; стб. **рыдѣжъ**, **рыдатн**, рус. рыдать, рыдаю, чеш. rydati, г. se, срб.-хрв. ridati. ; и.-е. кор. *gū-: *geu- въ рева съ разшир. d (и.-е. *gū-d- > общослав. рыд-); *вж.* рикамъ < и.-е. *gū-k-: *gu-g-; ; *срав.* лит. gaudā ридание, плачь, gaudoti, gaudóju, лет. gaudas мн., gaudāt плача, ст. англ. gēotan плача, оплаквамъ се, лат. rudo (gūdo) рева, викамъ (за магаре), зенд. gaod- плача, санскр. gōditi, gudāti плаче, въ пие, причин. gōdayati. . .

рийждъ прил. м. 'жълточервеникавъ' (и **рийжъ**); стб. **рыждъ**, рус. рыйжий, пол. Rudyzy, чеш. guzy, сър.-хрв. ridji. . . ; кор. и.-е. *geudh-: *gūdh- > общослав. рыд- (*gūdjos > общослав. *gudjъ); *срав.* санскр. gō'hifa-s червень (вм. godh- < *goudh-: *geudh-), lohā-s червеникавъ; медь, лит. gaudas червень, gaudonas, gaudā, лет. ruds, грц. erythros червень, ereuthō правя червень, обагрямъ, ereuthos червенина, лат. gūbidus тъмночервень, ruber червень, (френ. rouge. . .), ст. нѣм. rōt, нѣм. rot, гот. gauths, англ. red червень. . .

риза *сжц. ж.*, ум. *ж.* **ризица**, **ризичка**, **ризка**, ум. *ср.* **ризé**, **ризéнце**, **ризлэ**, **риزلэнце**; стб. **риза**, рус. риза 'свещенич. одежда'. . . малор. риза, ризыя, чеш. říza, срб.-хрв. ríza одежда, сукно. . . ; кор. и.-е. *rei-g'-, въ др. отгл. степ. *gē(i)-g'- рѣжа, кроя; *срав.* ст. англ. rift дреха, ст. сканд. rift (ript) ж. р. 'кжсь плата', ст. нѣм. reinrefta гащи, и др., лит. gē'ziu, gē'zti рѣжа; *вж.* рѣжа || **ризица** *сжц. ж.*

ризыкъ *сжц. м.* 'сждба', тур. късметъ; н. гръц. rizikón, нѣм. Risiko 'рискъ', френ. risque. . . || **ризийкар-ень**, -ни прил. м. 'честить, късметлия'.

рикамъ гл. непрех. тр. III., екр. **рикна** I. 5., мкр. **рикнувамъ**, съкрат. **риквамъ** III. 1., *сжц. ср.* **рикане**; стб. **рыкатн**, рус. рычачь, ричу, пол. guszeć, гукпаć, чеш. gucheti, срб.-хрв. rikati, řícem. . . ; и.-е. кор. *gū-k-: *gū-k-, разшир. съ к на *geu- въ рева *вж. т.*; *срав.* лет. fūkt, fūcu рева, рикамъ, ст. нѣм. gōhen рева, ср. нѣм. gōhen. . . , ирл. gucht свиня (или къмъ и.-е. кор. gu-: *gou- ровя, рия) || **рикачъ** *сжц. м.* обл. 'бивольт'.

рикошеть *сжц. м.*; френ. || **рикоширамъ** гл. непрех. III., настав. нѣм.

рилка *сжц. ж.* 'муцуна на животнo', 'съ което рие', и **рилица**, **рило** *сжц. ср. р.*, умал. **рилцэ**; стб. **рылница** 'лопата', рус.

рыло, пол. guj 'рило', чеш. rydlo; кор. общослав. ры- въ рия, ровя; *вж. т.* **рима** *сжц. ж.*; кор. ст. герм., нѣм. rīm, (н. нѣм. Reim) || **римувамъ** глаг. прех. III. || **римуванъ** прил. мин. стр. м. (прил.)

римски прил. м.; стб. **рымскъ**, рус. римский, пол. rzymski. . . || **Римъ** *сжц. соб. м.*; стб. **Римъ**, рус. Римъ, пол. Rzym. словен. срб.-хрв. Rim; рано заето отъ лат. Rōma презъ нѣкой диалектъ съ ū, ō, i вм. ō, а това ū въ лат. > i. . . || **рим(л)янинъ** *сжц. м. р.*, ж. **рим(л)янка**; стб. **рымлянинъ**, рус. римлянин.

рина гл. прех. тр. I. 5. 'чистя, хвърлямъ съ лопата торъ' || ~ **се** гл. непрех.; стб.

ринѣти, **отрѣвати**, рус. ринуть, рину хвърля. . . , сърб.-хрв. rinem, rinuti блѣскамъ. . . ; кор. и.-е. *rei-: *ri- . . . ; рус. санскр. rīnā'ti, rīnvali карамъ да бѣга, грц. oγίπό движа. . . ; успор. кор. и.-е. *geu-: *gū- въ ровя. . . || **ринопластика** *сжц. ж.*; гръц.

рипамъ гл. непрех. тр. III., екр. **рипна** I. 5., мкр. **рипнувамъ**, съкрат. **рипвамъ** III.; съгл. п тукъ е коренно разширение, и.-е. *rei-p-, първич. кор. *rei- движа се силно, скачамъ; *вж.* рина, рѣя, рѣка; *срав.* и.-е. кор. *rei-s- дигамъ се, *rei-dh- движа се, пжтувамъ. ; *срав.* гот. uŕreisan дигамъ се, англ. rise, нѣм. reisen пжтувамъ; англ. ride, нѣм. reiten яздя. . .

рисъ *сжц. м.* дива живина Lynx; стбълг.

рысь, рус. рысь, пол. guś, чеш. gus, словен. срб.-хрв. ris; въ др. сродни езици кор. съ l; *срав.* лит. lūšis, lūšys, лет. lūsis, ст. прус. luysis, ст. нѣм. luhs, ст. англ. lox, нѣм. Luchs, срѣд. ирл. lug, род. loga, грц. lŷnks, род. lŷnkós, арм. lušanunkh; появата на слав. р вм. л по различни възможни влияния (по гл. рыкати, или рѣвати, или и.-е. *geudhs- червень, чеш. guś. . .) || **рисовъ** прил. м.

рискъ *сжц. м.*; френ. || **рискувамъ** гл. непрех. III. || **рискованъ** прил. (прич. мин. стр. м. (по рус.).

ристалище *сжц. ср.* мѣсто за надбѣгване. . . ; ст. рус. ристати и рискоати препускамъ; кор. и.-е. *rei-: *ri- съ разшир. с-к-: с-т-; *вж.* рипамъ; и.-е. кор. *rei-dh-t > слав. *rist-; *срав.* стар. англ. rīdan, англ. ride, нѣм. reiten яздя. . .

рисувамъ гл. прех. тр. III., *сжц. ср.* **рисуване** и стар. **рисувание**; рус. рисовать, пол. rysować, словен. risati; заето отъ нѣм. reißen чъртая, ст. нѣм. rīzzan, навѣрно чрезъ полски || **рисувал-ень**, -ни прил. м. || **рисувачъ** *сжц. м.*, ж. **рисувачка** || **рисунка** *сжц. ж.*

риъ *сжц. м.*; *вж.* ридъ. **рита** гл. прех. тр. III., екр. **ритна** I. 5., мкр. усл. **ритнувамъ**, **ритвамъ** III., *сжц.*

ср. *рѣтане*; стб. *рѣтъ* 'гжери, задникъ', словен. *rit*, *ritniški iti*, срб.-хрв. *ritati*, чеш. *řit*, пол. *gzuć*.; *срав.* лит. *gėtas* слабини.; кор. и.-е. само **rei-*:**ri-*., който въ рина, *вж. т.* (изрина — изритама.) || *рита-ница* *сжц. ж.* || *рѣтльо* *сжц. м.*, *ж. рѣтла* || *рѣтничъ* *сжц. м.* || *рѣтница* *сжц. ж.*
рѣтма *сжц. ж.* презъ рус. || *рѣтѣмъ* *сжц. м.*; кор. грц. || *рѣтмич-енъ*, -ни *прил. м.* || *рѣтмически* *прил. м.* || *рѣтмувамъ* *гл.* прех. III., *вж.* римувамъ, рима.
рѣцаръ *сжц. м.*; рус. пол. отъ кор. нѣм. || *рѣцарски* *прил. м.* || *рѣцарство* *сжц. ср.*
рѣя *гл.* прех. тр. I. 6.; стб. *рѣтъ*, рус. *рыть*, пол. *guc*, чеш. *řiti*, словен. срв.-хрв. *řiti*, *řijem*.; кор. *ры-* въ и.-е. **ri-* въ отглас. отнош. съ *ров-* (и.-е. **rou-*); *вж.* *рова*.
робъ *сжц. м.*, ум. *робецъ*, ум. *ср. робче*; стб. *робъ* (Супр-сборн.); обикн. *рабъ*, рус. *пáробок*, обл. *робитъ* 'работя', *робѣть* 'чувствувамъ страхъ', *робость* 'страхливость като робско чувство...; пол. чеш. *rob*, *robota*, пол. *robić* работя, чеш. *robiť*, срб.-хрв. *rob*, *robiti* робя, *robovati* робувамъ.; *вж.* *рабъ*, работа; кор. и.-е. **ogh-* || *робѣня* *сжц. ж.*, ум. *робѣнка*, *робѣница* || *робски* *прил. м. р.* || *робство* *сжц. ср.* || *робувамъ* *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср. робуване* || *робя* *гл.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср. робене*,
ровъ I. *сжц. м.*, ум. *м. ровецъ*, ум. *ср. ровче*; стб. *ровъ*, рус. *ров*, пол. *gów*, чеш. словен. срб.-хрв. *gov*; кор. и.-е. **gu-*:**gu-* въ общослав. *рыти*, руски *рыть*...; *вж.* *рия* || *ровѣна* *сжц. ж.* || *ровѣтина* *сжц. ж.* || *ровинекъ* (*ровинякъ*) *сжц. м.* || *ровѣки* (*ровѣкъ*) *прил. м.*, ум. *ровѣчѣкъ* || *ровя* *глаг.* прех. тр. II. 1., екр. ум. *ровна* I. 5., мкр. *ровнувамъ* III. || *се* *гл.* непрех., *сжц. ср. ровене*.
ровъ II. обл. *сжц. м.* вм. *оровъ*; *вж.* *т. рогъ* *сжц. м.*, ум. *м. рожецъ*, ум. *ср. рогче*; стб. *рогъ*, рус. *рог*. малорус. *riг*, пол. *góg*, чеш. *roh*, словен. срб.-хрв. *god*...; кор. и.-е. **goh-*... изпжквямъ стърча; *срав.* лит. *gągas* рогъ, лет. *gags*, ст. прус. *gagis*; *gagintis* елень, т. е. 'рогачъ', нѣм. *gagen* стърча, ст. сканд. *gā* върлина, прѣтъ, корабна напрѣчна върлина за връзване платна, срѣд. нѣм. *gāne*, норв. обл. *gaaga*...; грц. *ἀρχὸ* стоя на чело > издигнатъ съмъ... , *ἀρχατος* началникъ.. || *рогачъ* *прил. м.* || *рогачъ* *сжц. м.*, ум. *ср. рогаче* || *рогачка* *сжц. ж.* || *рогльо*, *роглѣцъ*, *рогльовецъ* *сжц. м.* || *роговъ* *прил. м.* || *роговѣд-енъ*, *рогообраз-енъ*, -ни *прил. м.* || *рогоз-енъ*, -ни *прил. м.* || *рогозка* *сжц. ж.* || *рогозѣна* (*рогожина*) *сжц. ж.* || *рогуль* *сжц. м.* 'кжтъ, рогъ' || *рогуша* *сжц. ж.*, ум. *рогушка* || *рожковъ* *сжц. м.*

родъ *сжц. ср.*, чл. *родѣтъ*; стбълг. *родъ*, рус. *род*, пол. чеш. словен. срб.-хрв. *rod*: и.-е. кор. *(w)rodh- или *ordh-; *rodh-: *redh-...; *срав.* санскр. *várdhati* увеличава... , *várdhatē* расте, увеличава се, гот. *ga-wirsqands* приносящъ плодъ, лет. *rasma* <*(u)rodhsma обилие, родидба, лит. *gasmė*,... , ирл. *ard* голѣмъ... || *родá* *сжц. ж.* || *род-енъ*, -ни *прил. м.* || *родѣнь* *прич.* мин. стр. м. отъ *родя* || *родѣл-енъ*, -ни *прил. м.* || *родѣлка* *сжц. ж.* || *родѣлница* *сжц. ж. р.* || *родѣна* *сжц. ж. р.* || *родѣтел-енъ*, -ни *прил. м.* || *родѣтель* *сжц. м.*, *ж. родѣтелка* || *родѣтелски* *прил. м.* и *нар.* || *родливъ* *прил. м.* || *родѣна* *сжц. общир., ум. ж. родѣнка* *родѣнски* *прил. м.* || *родѣнство* *сжц. ср.* || *родовъ* *прил. м.* || *родовѣтъ* *прил. м.* || *родолюбѣцъ* *сжц. м.*, *ж. родолюбка* || *родолюбче* *сжц. ср.* || *родолюбѣвъ* *прил. м.* || *родолюбие* *сжц. ср.* || *родолюбѣвствъ* *сжц. ж.* || *родолюбски* *прил. м.* || *родолюбство* *сжц. ср.* || *родомъ* *нар.* || *родоначалникъ* *сжц. м.* || *родослов-енъ*, -ни *прил. м.* || *родословие* *сжц. ср. р.* || *родственъ* *прил. м.* || *родство* *сжц. ср.* || *родѣя* *се* *гл.* непрех. тр. I. 6. || *родѣне* *сжц. ср.* || *родявамъ* *се* *гл.* непрех. тр. III.; *вж.* *родѣя* *се* || *рожда* *сжц. ж.*, ум. *рождица*, *рождичка* || *рождѣние* *сжц. ср.*; *жд* отъ общослав. **dj-*; кор. въ *родъ* || *рождество* *сжц. ср.* || *рождѣнь* *прил.* (стар. прич. мин. стр.) *м.* || *рожденѣкъ* *сжц. м.* || *рождѣнка* *сжц. ж.*
рожковъ I. *сжц. м.* 'охлювъ'; кор. въ *рогъ* || *рожковъ* II., *рожков-ецъ*, мн.-ци *сжц. м.*
роза *сжц. ж.*; лат. || *розалия* *сжц. ж.* || *розѣтка* *сжц. ж.* || *розовъ* *прил. м.* || *розовѣд-енъ*, -ни *прил. м.*
роѣне *сжц. ср.* || *роѣ* *сжц. м.*, умал. *роѣцъ*; стб. *рон*, рус. *рой*, пол. *gój*, чеш. *луж.* словен. срб.-хрв. *goj*; кор. и.-е. **roi-*: **rei-*:**ri-* въ *рѣка*, *рѣя* *се*: *рина* *вж. т.*; стбълг. *сърон*, бълг. *по|рой*; *срав.* особено санскр. *gāya-s* течение... || *ройни* *прил. м.*, *ж. роѣна* (*роѣно* вино) || *ройница* *сжц. ж.* || *ройность* *сжц. ж.* || *роѣна* (*се*) *гл.* непрех. екр. I. 5. ('да се завървима за нѣкъжде мнозина', — цѣлъ рой) || *ройкъ* *сжц. м.* || *рой* и *се* *гл.* непрех. тр. II. 1.
рокля *сжц. ж.*, ум. *роклѣчка*; кор. нѣм. (Rock...) || *роклѣчки* *сжц. ж.* множ.
ро克福ръ *сжц. м.*; френ.
роль *сжц. ж.*; рус. отъ фр. нѣм. || *роля* *сжц. ж.*
ромъ *сжц. м.*; зап. европ. (англ. *rum*, нѣм. *Rum*...)
романъ *сжц. м.*; кор. лат. ... || *романистъ* *сжц. м.*, *ж. романистка* || *романсъ* *сжц. м.* || *романтизмъ* *сжц. м.* || *романтически* *прил. м.* || *романтичност* *сжц. ж.*

ромбъ *сжц. м.*; гръц. || **ромбоидъ** *сжц. м.*
|| **ромбоид-ень, -ни** *прил. м.*

ромоня *глагол. обл. родоп. прех. тр. II. 1.*
'говоря'; звукоподраж. || **ромонь** *сжц. м.*; *срав. ръми.*

роня *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех., сжц. ср. ронене*; стб. **ронити**, рус. ронить, роню, пол. гор. луж. ronić, дол. луж. roníš, чеш. срб.-хрв. roniti; кор. и.-е. *(s)gəp- 'права да тече...' (роня сълзи), разшир. на и.-е. *ser- тека (санскр. sárati, sisarti...; *срав. грц. raínō пръскамъ, ръся, ranís, ranidos.*; за изчезнал. и.-е. *срав. аористъ érgāna* || **ронливъ** *прил. м.* || **ронливостъ** *сжц. ж.*

ропа *сжц. ж.*, умал. **ропка** 'дупка', руски обл. ropá 'солнник.'; успор. обликъ на рупа *вж. т.*; кор. и.-е. *rou-... 'рия, ровя.'; *срав. словаш. garúch съ сипаничаво лице.*

ропотъ *сжц. м.* || **роптáне** *сжц. ср.*; стб.

рпѣтъ, рпѣтанне, руски ропот, роптанье, чеш. ropot, герт, словен. ropot; кор. звукоподраж., съ др. самогл. и разшир. въ р е в а: рикамъ и под.; отъ сжщия и.-е. кор. *ger-... (или успоред. обликъ съ l) *срав. санскр. rápati и lápati говори, шуми...; памир. lówat, lewat говори...; н. перс. lába, láwa просьба...; кимр. lléf гласъ, брет. leff вить, плачь... || ропотливъ *прил. м.* || **ропотливостъ** *сжц. ж.* || **роптáтель** *сжц. м.* || **роптáя** *гл. непрех. тр. I. б. старин. и рѣща I. 10.**

роса *сжц. ж.*, ум. **росица, росичка**; стб.

роса, словен. gosa, пол. чеш. сърб.-хрв. gosa; кор. и.-е. *gos- съ разшир. s отъ и.-е. *eg(e)-: *gei-: *goi-, *geu-: gu-... тека, ръся.; *срав. лит. gasá, лет. gasa роса, дребенъ дъждъ, санскр. gasā' влажностъ, gāsa-s течностъ, сокъ, зенд. Rañha- име на рѣка, скит. Rā 'р. Волга'; срав. бълг. р. Росица; латин. gōs, gōris роса...; кор. *eg-s- въ санскр. ágšati тече, лат. ego отъ *ergo движа се насамъ-натамъ, блуждая, арм. eġat съмъ въ безпокойно движение... || **росень** *сжц. м.* || **рѣс-ень, -ни** *прил. м.* || **росилекъ** *сжц. м.* || **рѣсманъ** *сжц. м.* || **рѣсница** *сжц. ж.* || **росниче** *сжц. ср.* || **рося** *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех. сжц. ср. росене.**

рѣсбифъ *сжц. м.*; *англ*

рѣта *сжц. ж.*; рус. отъ нѣм. || **рѣт-ень, -ни** *прил. м.* || **рѣтмистъръ, -ри** *сжц. м.* || **рѣтмистърски** *прил. м. р.* || **рѣтмистърство** *сжц. ср.*

рѣхавъ *прил. м.*; *вж. рошавъ.*

рѣхавъ, рѣх-ѣкъ, -ки *прил. м. р.*; *вж. рѣх-ѣкъ*; *срав. рѣхавъ* || **рѣхостъ** *сжц. ж.*

рѣхлисть *прил. м.* || **рѣх-ѣлъ, -ли, рѣшавъ** *прил. м.*; *срав. рѣша.*

рѣша *сжц. ж.* (прибери си рошитъ) || **рѣша** *гл. прех. тр. II. 3.* 'права чорлавъ' || ~ *се гл. непрех.*; рус. **рѣшить**; *срав. латин. ēg, ēris, ericius ежъ, таралежъ, санскр. hágšatē (hāgšati), hr̥yati настръхва...; лат. horreo, horgēre дохождамъ въ ужасъ...; взаим. отнош. не напълно ясни* || **рѣшавъ** *прил. м.* || **рѣшавостъ** *сжц. ж.*

рояль *сжц. м.*; френ. || **роялизъмъ** *сжц. м. р.* || **роялистъ** *сжц. м.* || **роялистически** *прил. м.*

рѣба *сжц. ж.* 'облѣкло, рухо', срб.-хрв. guba покрай goba; алб. gobe, лит. guba дреха; тур. guba...; *срав. рухо; ит. goba отъ ст. нѣм. gouf плячка, нѣм. Raub грабежъ...*

рѣбашка *сжц. ж.*; рус.

рѣбинъ *сжц. м.*; кор. лат.

рѣбия *сжц. ж.*, ум. **рѣбийка**, ум. *ср. рѣбѣ, рѣбѣнце*; тур. отъ араб. < перс. инд. gūriyah; кор. санскрит.

рѣбла *сжц. ж.*; отъ рус. (рубль)...

руганне *сжц. ср.* || **ругáтел-ень, -ни** *прил. м.*

|| **ругáя** *гл. прех. тр. I. б.*, обл. **ругамъ** *сжц. ср.* || **ругáене** и стар. **ругáние** || ~ *се гл. непрех.*; стб. **ржгати са**, рус. ругать, ругаю, пол. uragać się глумясе, чеш. ruhati, rouhaní хула, ругание, словен. rógati se, срб.-хрв. rugati se...; др. отгл. степ. (ржг-, руг- по рус. ц. сл.) на кор. въ об. слав. ржг-зѣя; следа отъ носовка въ бълг. рѣнжа, рѣмжа; *сравн. се съ лат. rīngō vm. *rēngō 'отварямъ уста и се жбъя; отъ общослав. кор. ржг-сж: срб.-хрв. rēžim жбъя се, гада кучешко рѣмжене и жбене, словен. rēžati зѣя... || ругáя се глаг. непрех. взаим.* || **ругáтель** *сжц. м.*, *ж. ругáтелка* || **ругáтелски** *прил. м.* || **ругáтелство** *сжц. ср.*

рѣдъ *прил. м.*, срб.-хрв. gud кждравъ (guda kosa), словен. gōd грапавъ...; рѣдъ на у съ ж въ кор., както въ нужда: стбълг. нжда, гнустъ: гнжсъ и под.; общослав. *рждъ се сближава съ ст. нѣм. arandi грапавъ || **рѣдѣца** *сжц. ж.* 'овца съ руда вълна'.

рѣда *сжц. ж.*, ум. **рѣдица**; стб. **роуда**, рус. руда, пол. луж. чеш. словен. срб.-хрв. guda, др. отгл. степ. (и.-е. *roudh-) на кор. въ риждъ, стбълг. **рѣждъ**; *вж. риждъ; срав. санскр. gōhita-s 'червень' редомъ съ lohita-s и lohā-s vm. *gohas. godha-s червеникаво, а като сжцеств. медь (руда), желѣзо, лит. gaudā червена багра, лет. gauda, лат. gōbigo ржда, нѣм. Rost ржда покрай, нѣм. rot червень, латин. rubeo червень...*

руданъ *сжц. м.* обл. стар., ум. **руданче**; *срав. кор. въ лат. rota колело, нѣм. Rad...*

руд-ень, -ни *прил. м.*, отъ руда || **рударь** *сжи. м.* || **рударски** *прил. м.* || **рударство** *сжи. ср.* || **рудище** *сжи. ср.* || **рудникъ** *сжи. м.* *ж.* **рудница** || **рудокопъ**, **рудокопачъ** *сжи. м.* || **рудокопание** *сжи. ср.* || **рудокопски** *прил. м.* || **рудокопство** *сжи. ср.* || **рудя** *гл.* прех. тр. II. 1.

рудинá *сжи. ж.*, ум. **рудинкá** 'планинско пасище, равно мѣсто въ планина съ хубава паша...'; производ. отъ прил. рудъ = и 'хубавъ'; но рудина може да значи и мѣсто, очистено отъ шумакъ, производно отъ и.-е. кор. *geu-dh- 'кърча' или 'трѣбя', чистя почвата отъ дървета или храсти, нѣм. reuten, roden; *срав.* зенд. gaoidya- 'правя обработваемъ', ст. сканд. gjō'a трѣбя гора... gjō'g отворено, отрѣбено мѣсто въ гора, ст. нѣм. giiti чрезъ трѣбежъ направено обработваемо мѣсто, ст. сканд. gið ср. р. 'трѣбежъ въ гора', нѣм. обл. Ried... И така, рудина ще да е старин. дума за мѣсто, очистено отъ шумакъ, и съответствува по корень напълно на ст. сканд. gjōda (gjōdha,) gið и нѣм. Ried...

руевъ *прил. м.* и **руенъ**, -йни *прил. м.* 'жълто-червень'; *вж.* ру.й.

ружа *сжи. ж.*; *вж.* роза.

руй *сжи. м.* 'растение лат. Rhus cotinus, смрадлика' = рус. красильный желтникъ; кор. и.-е.; *срав.* руда...

руйна, **руйна** *гл.* непрех. екр. I. 5- 'почвамъ да тека извезднжъ много...'; мкр. **рукнувамъ**, **руквамъ**; кор. и.-е. *rou-: *geu- (покрай *(s)rou- въ струя) и редомъ *gei-: *goi- въ ро.й, по.рой; за разшир. к въ рук-на *срав.* гръц. гуáкс потокъ, н. гръц. гуáкион поточе.

рунамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. **рукна** I. обл. родоп. вма. стар. рюкна; кор. и.-е. *geu- въ рева; стб. **риютн**, **режж**; общобъл. **ручá** *гл.* непрех. тр. II. 4. 'буча, шумно тека...'; *срав.* словаш. гиѣат' рева (lev gobí rev, гиѣí, гуѣí); *вж.* рикамъ (стб. рык-) и рева || **рукотъ**, **рукъ** *сжи. м.*

рулетка *сжи. ж.*; френ., кор. лат.

румания *сжи. ж.* нариц. вма. соб. (отивамъ на р. 'на жѣтва'; отъ нѣкогаш. Romania, тур. Rumeni, източна Румелия = южна България || **руманикá** *сжи. ж.* 'мома, що отива на руманя'.

руменъ *прил. м.*; стб. **роумѣнъ**, рус. румяный, пол. gumiany, чеш. guměny. словен. срб.-хрв. gumen...; отъ праслав. *gudmē-; кор. и.-е. *rou-dh- червень... въ рыждъ: руда, ру.й || **румения** (**румения**) *сжи. ж.* || **руменѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6. || **руменѣцъ** *сжи. м.* || **руменость** *сжи. ж.*

румбля, **румбня** обл. ю. бълг. (родоп.) *гл.* прех. тр. II. 1. 'говоря...'; кор. звуко-подраж.; *срав.* ромонъ, ромоль.

руни *сжи. ж.* мн.; ст. герм. || **рунически** *прил. м.*

руно *сжи. ср.*; стб. **роуно**, рус. руно, пол. гуно, чеш. goupo...; кор. и.-е. *rou- дърпамъ, ръ в а(мъ), наст. -н о. || **рунестъ** *прил. м.* || **рунтавъ** *прил. м.*, произв. отъ руно съ нови настав., *срв.* чеш. gupatý 'косматъ'; умал. **рунтавич-ъкъ**, -ки || **рунтя се** *гл.* непрех. тр. II. 1.

рупъ, *сжи. м.* '1/4 отъ грошъ', ум. **рупче** 'дребна монета отъ 5 стотинки'; тур...

рупа *сжи. ж.*, срб.-хрв. гура, словен. гура (яма, въ която се губи потокъ), м. рус. рупа 'яма за картофи'; кор. и.-е. *rou- въ ровъ, наст. -п а (и.-е. *rou-pā > рупа).

русъ *прил. м.*; стб. **роусъ**, рус. русый 'тъмно-риждъ', пол. rusy, чеш. rusý, словен. срб.-хрв. rus, отъ и.-е. кор. *roudh- червень (*rou-dh-so-s > русъ); *вж.* риждъ: руда...; *срав.* лат. gussus кърваво-червень, (фр. roussâtre червеникавъ...), лит. gūvas тъмно-червень, лет. gūsa рѣжда...

|| **Русинъ**, **Руско** *сжи. обл. лич. м., ж.* **Руска** отъ прил. русъ; *срв.* Бѣлчо, Черно.

русалия *сжи. ж.* || **русалски** *прил. м.*; стб.

роусалниá 'Петдесетница', ст. руски русалия мн. 'предъ 50-ница' || **русалка** *сжи. ж.* 'водно същество...'; чеш. gusalka, словаш. gusadla, словен. gusalí, срб.-хрв. gusalje, gusalja...; първоизворъ въроятно лат. gosalia 'pascha rosata, rosarum', итал. pasqua rosata, срб.-хрв. gusalía; рус а лки сж нѣкакви женски същества въ слав. митология, смѣсени съ християн. празникъ || **русалá** *сжи. ж.*

русинъ *сжи. м.* (прост. **руснákъ**), *ж.* **рускийня**; стб. **роусинъ**, рус. русский; отъ ст. швед. (име на варягитѣ); *срав.* фин. ruotsi 'шведи' отъ ст. швед. *roths-menn, *roths-karlár 'мореплаватели'; източнитѣ славяни приематъ чуждо име, както българитѣ и както романизуванитѣ гали (отъ нѣм. Franken > français).

русокъбъ *прил. м.*; *вж.* русъ.

рутище *сжи. ср.* 'рухо, облѣкло', въ сжицн. 'дрипа' || **рутя** *гл.* прех. тр. II. 1. 'събарямъ...'; кор. и.-е. *rou-, който и въ ру-ша, съ др. разшир. t (*rou-t-), ст. рус. рутити ся, санскр. rutá-s разрушенъ...

руфѣтъ *сжи. м.*; тур. (отъ араб.).

рухвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. **рухна** I. 5., мкр. усл. **рухнувамъ**; ум. **рухнамъ**, *сжи. ср.* р. **рухване**, **рухнуване**, **рухкане**; рус. рухнуть, пол. ruszać трѣгвамъ чеш. rušiti...; отъ и.-е. кор. *rou- дърпамъ... съ разшир. -s- бързо движа, събарямъ...; *срав.* лит. gauti, gauji изтрѣгвамъ. лат. ruo, ruí, rutum рухвамъ... гуна развалина, ирл. guathar нападение, санскр. кор. ru-, gav- разбивамъ..., gutá-s разрушенъ...

рухо *сжиц. ср.*; стб. **роухо**, рус. рухо 'д्रे-ха', пол. gucho, чеш. goucha, goucho, словен. guha, срб.-хрв. guho дрехи...; основ. значение негли 'движимо имущество' отъ кор. въ ру х в а м ъ, *вжс. т.*, пол. guh движение, guchому движимъ...; *вжс. и р у б а...*

рухтя *гл.* непрех. тр. II. 2.; кор. само *gou- въ р у ч а...

ручá *гл.* непрех. тр. II. 4.; отъ и.-е. кор. *gou-: *geu-.. рева... съ разшир. к; *вжс. др.* отглас. степ. р и к а м ъ, обл. родоп. р у к а м ъ; р у ч а м ъ; рева || **ручей** *сжиц. м.*, умал. *ср.* **ручейче** || **ручене** *сжиц. ср.* || **ручило** *сжиц. ср.* (и **ручáло**) на гайда.

ручкамъ *гл.* прех. тр. III. 'поволяемъ', ум. отъ р у т я; *вжс. т.*

рушá *гл.* прех. тр. II. 3., екр. **рушна** I. 5., мкр. **рушнувамъ** || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср. р.* **рушене**, старин. **рушение**; старобълг. **роушж**, **роушнтн**, руски рушить, чеш. rušiti, словен. rožušiti, сърб.-хърв. rušiti, пол. ruszyć тръгвамъ, ди-гамъ се...; кор. руш- в м. ру х -, а той отъ и.-е. *gou-... съ разшир. s; *вжс.* ру х н у в а м ъ; *срав.* лат. guo 'руша'..., guina 'рушевина', развалина.

рушвѣтъ *сжиц. м.*; тур. || **рушветчйя** *сжиц. м.* || **рушветчилкъ** *сжиц. м.*

рушкамъ *гл.* прех. тр. III. 'блъскамъ', ум. отъ р у ш а; *вжс. т.*

рѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **рѣвна** I. 5. || ~ се *гл.* непрех.; стб. **рѣкати**, рус. рвѣтъ, рву, пол. rwać, gwać, чеш. rváti, словен. срб.-хрв. rvati, gvet...; кор. и.-е. *gu-: *gou- въ санскр. gu-, gav- разби-вамъ, раздробявамъ, прил. (прич.) gulá-s, лит. gauju ráuti и gáupli издрѣпвамъ, рѣва, лат. guo, норв. обл. gū зимна вѣл-на...; *вжс.* р у н о, р у х о...

рѣгамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. **рѣгна** I. 5., мкр. **рѣгнувамъ**, съкрат. **рѣгвамъ** || ~ се *глагол.* непреход.; производ. отъ корена рѣг- въ рѣженъ 'съ което се рѣга' || **рѣженъ** *сжиц. м. р.*; стбълг.

раженъ, пол. гор. лужица. gožen, чеш. gožen, gožeň, словен. gažen, сърб.-хърв. gažanj; кор. въ р о г - ъ съ разл. отглас. степ. (съ удълж. *gūg > rag-, raj-), въ бълг. и срб.-хрв. рѣг- рѣж- съ редукция на белудар. о; *срав.* стб. м ѣ н о г ъ в м. *моногъ, гот. manags; връзка съ р а з я (с|р а з я, с|р а ж е н и е...) възможна; сжи-цин. кор. само въ *го- || **рѣгамъ** II. *гл.* непрех. тр. III., екр. **рѣгна**.

рѣжъ *сжиц. ж.*, ум. **рѣжчйца**; стб. **рѣжь**, рус. рожь, пол. żeź, чеш. žeź, словен. gž, срб.-хрв. gaž...; кор. и.-е.; *срав.* лит. gudys, лет. gudzi, ст. сканд. gudr, ст. англ. gude, англ. gye, ст. вис. нѣм. goddo, gosko,

нѣм. Roggen... || **рѣжень** I. *прил. м.* || **рѣ-женйкъ** *сжиц. м.* || **рѣженица** *сжиц. ж.* **рѣждá** *сжиц. ж.*, ум. **рѣждйца**; стбълг.

рѣжда, рус. ржа, ржавчина, пол. rdza, gza, чеш. gza, żeź, слов. gja, сърб.-хърв. rdja...; кор. и.-е. *rudh- червень (*rudhjá > рѣжда); *срав.* санскр. rudhirá-s червень, rudhirá-m кръвь, лит. rudis рѣжда, лет. ruds червеникавъ, лат. ruber (фр. rouge...), грц. erythrós, нѣм. rot червень, Rost рѣжда, ст. сканд. gudr, gud рѣжда. го:га кръвь... || **рѣждйвъ** *прил. м.* || **рѣждáвъ** *прил. м.* || **рѣждйсамъ** *гл.* непрех. тр. III., екрат. **рѣждйсамъ** III., *сжиц. ср. р.* **рѣждйсане**.

рѣженъ II. *сжиц. м. р.*; *вжс.* раженъ, о-жегъ, ватраль.

рѣжйá, **рѣжйá** *гл.* непрех. тр. II. 4., *сжиц. ср.* **рѣжйене**; кор. стб. ржг- съ остат. отъ носовка ж (-ъм-, -ън-); др. отглас. степ. рлг- *вжс.* подъ ругая; *срав.* срб.-хрв. žežim зжбя се, geđa кучешко рѣж-ене и зжбене...

рѣсть *сжиц. м.*; *вжс.* раста.

рѣся *глагол.* преход. тр. II. 1. || ~ се *глагол.* непреход., *сжиц. ср.* **рѣсене**; др. отглас. степ. на кор. въ роса, *вжс. т.*; и.-е. кор. *er(e)-s смѣс. съ *gu-dh-s (и.-е. *(s)ru- тека... въ струя, санскр. srávati тече, нѣм. Strom течение...); *срав.* санскр. aršati рѣся — 'права да капе...'

рѣтя *гл.* непрех. тр. II. 1 и ~ се, мкрат. **рѣтявамъ** III.; *вжс.* ратило, ратя.

рѣд-ъкъ, -ки *прил. м.*; стб **рѣдкъ**, рус. рѣдкий, пол. rzadki, чеш. řídký, словен. řédek, срб.-хрв. rijedak; кор. и.-е. *gē-... който и въ решето, *вжс. т.*; *срав.* лит. rėtas рѣдкъ, rėtis решето, санскр. rē' безъ, освенъ..., лат. rēte мрежа, gārus рѣдкъ, грц. araiós рѣдкъ, araióð раз-рѣдявамъ... || **рѣдич-ъкъ**, -чки *прил. ум.* || **рѣдихълъ** *сжиц. м.* || **рѣдко** *нар.* || **рѣд-комъ** *нар.* (стар. твор. пад. ед. ч. ср. р.) || **рѣдко|прѣсто** *прил. м.* || ~ а жена 'мръдлива, що подадва' || **рѣдкость** *сжиц. ж.* || **рѣдче**, **рѣдчижъ** *нар.* стар. обл.

рѣжа *гл.* прех. тр. I. 10., екр. **рѣзна** I. 5., мкр. **рѣзнувамъ**, съкрат. **рѣзвамъ** *сжиц.*

ср. **рѣзане**; стб. **рѣжж**, **рѣзати**, рус. рѣжу, рѣзать, пол. gzezać, чеш. řezati, словен. řezati, сърб.-хърв. rezati; кор. и.-е. *gē- (*wřēg'-?), степ. *gā- въ с ѣ р а з и т и, с|р а ж е н и е...; *срав.* лит. rėžiu, rėžti рѣжа, rėžys рѣзка, черта, лет. reiza, reize редъ, слой...; грц. (F)gūgnūmi бия, чупя...; сжи-щиятъ кор. и въ рана, ратъ, *вжс. т.*

|| **рѣжа се** *гл.* непрех. || **рѣзáло** *сжиц. ср.* || **рѣзáчъ** *сжиц. м.* || **рѣзень** *сжиц. м.*, ум. *м.* **рѣзенець**, ум. *ср.* **рѣзенче**, **рѣзнé** || **рѣзйтба** *сжиц. ж.* || **рѣзка** *сжиц. ж.*, ум. **рѣзчица** || **рѣзливъ** *прил. м. р.* || **рѣзлы-**

востъ *сжиц. ж.* || рѣзнакъ *сжиц. м.* || рѣзкъ *прил. м.* || рѣзкость *сжиц. м.* || рѣзнь *сжиц. ж.* отъ рус. 'сѣчь, клане'.

рѣка *сжиц. ж.*, ум. рѣчица и рѣчка; стб.

рѣка, рус. река, м. рус. ріка, пол. rzeka, полаб. řeka, гор. луж. дол. луж. řeka, чеш. řeka, říčka, словен. řeka, сѣрб.-хрв. rijeka; отъ и.-е. кор. *roi- : *rei- : *ri- тека, рѣя се. *вж.* р о й, п о р о й; р ѣ я с е (предсл. *roikā > общослав. рѣка); *срв.* лат. rivus потокъ (фр. rivière рѣка.), санскр. rāya-s потокъ, бѣгъ. , gēta-s течение, gīpa-s тецащъ. . || рѣчень, -ни *прил. м.*

рѣпа *сжиц. ж.*, ум. рѣпица, рѣпичка, рѣпка; рус. репа, репка, репка, малорус. ріпа. пол. řepa, лужиц. řepa, чеш. řepa, словен. řepa, сѣрб.-хрв. репа. ; откъмъ самогласки не напълно съответствувать на славян.: латин. rāpum, gāra, gārīpa, гръц. rāpus и rāfys, rāfanos, rāfānē, ст. нѣм. ruoba, нѣм. Rübe, лит. rōpė, гор. рѣпа = лат. rāpina събир. 'рѣпа, рѣпно поле'..; гал. erfin цвекло, н. брет. irvin алабашъ. . || рѣпей *сжиц. м.*

рѣя се *гл.* непрех. тр. I. 6. (11); стб. рѣяти, риняти, рус. реять, ринуть, чеш. řínouti se струя се. . ; *вж.* р ѣ к а : р о й, п о р о й.

рѣжь *сжиц. м.*, чл. рѣжьтъ, ум. м. рѣбець, ум. с. р. рѣбче; стб. рѣжьтъ, рус. рубецъ, пол. rąb, чеш. rúb, словен. rób, сѣрб.-хрв. rúb. . ; кор. и.-е.; *срв.* лит. rūmbas, rumbū'ti рѣжа, лет. rūbs. . ; и кор. общогерм. gam- въ ст. нѣм. gamft, ganft край, обшивка (рѣжь), нѣм. Rand. . || рѣбать *прил. м.* || рѣбатость *сжиц. ж.* || рѣбежь *сжиц. м.* || рѣбель *сжиц. м.*; *вж.* и х ѣ р б е л ь || рѣбеть *прил. м.* || рѣбя *глаг.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. . . *сжиц.* с. р. рѣбене.

рѣгя *гл.* прех. тр. I. 5.; *вж.* ругая.

рѣка *сжиц. ж.*, ум. рѣчица, рѣчка, рѣчичка, *сжиц. ср.* рѣчѣ, рѣченце, увел.

рѣчище; стбълг. рѣка, рус. рука, пол.

reka, лужиц. (гор., дол.) чеш. сѣрб.-хрв. ruka, словен. rōka. . ; кор. и.-е. *ronk-, друга отгласна степеня на *renk- въ лит. renkū, rinkti събирамъ; *срв.* лит. rankā = рѣка, лет. rōka || рѣкавь *сжиц. м.*, ум. м. рѣкавецъ, ум. с. р. рѣкавче || рѣка-

вѣли *сжиц. м.* мн. || рѣкавица *сжиц. ж.*, ум. рѣкавичка, пол. rēkawica, rēkawiczka || рѣко|блудие, рѣко|блудство *сжиц.*

ср. р. 'Онановъ грѣхъ' || рѣко|водителъ *сжиц. м. р.*, *ж.* рѣко|водителка || рѣко-

|водителски *прил. м.* || рѣко|водителство *сжиц. ср. р.* || рѣководство *сжиц. ср.*

|| рѣководя *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрх.; *сжиц. ср.* рѣководене || рѣко|га-

даніе *сжиц. ср.* || рѣко|гадатель *сжиц. м.* *ж.* рѣко|гадателька || рѣко|гадательство *сжиц. ср.* за грц. 'хиромантия' || рѣко-

|движеніе *сжиц. ср.* 'жестъ'.. || рѣко|дѣ-

лие *сжиц. ср.* || рѣко|дѣл-ень, -ни *прил. м.* || рѣко|дѣлець *сжиц. м.*, *ж.* рѣко|дѣл-

ка || рѣко|йка *сжиц. ж.*, ум. рѣко|йчица || рѣко|махамъ *гл.* непр. III. || рѣко|махане *сжиц. ср.* || рѣко|мѣлка *сжиц. ж.* 'рѣчна мелница'

|| рѣко|пись *сжиц. м.* || рѣко|писаніе *сжиц. ср.* старин. || рѣко|пис-ень, -ни *прил. м.* || рѣко|плѣскамъ (рѣко|плѣсканъ),

гл. непрх. тр. III. рѣко|плещая. 10. || рѣко|плѣскане *сжиц. ср.* || рѣко|плескачь *сжиц. м.* || рѣко|полагамъ *гл.* прех. тр. III.

|| ~ се *гл.* непрех. *сжиц. ср.* рѣко|полагане и стар. рѣко|положеніе || рѣко-

|твор-ень. -ни *прил. м.* || рѣко|хвѣтка *сжиц. ж.* || рѣкувамъ се *гл.* непрех. тр. III.

|| рѣч-ень, -ни *прил. м.* || рѣченикъ *сжиц. м. р.* || рѣченица *сжиц. ж.* || рѣчка *сжиц. ж.* 'дръжка'.

С

съ *предл.*; *вж.* с ѣ с ѣ, с о.

саадѣ *прил.* неизм. и нар.; тур.

сааламъ *прил.* неизм. и нар.; тур.; *вж.* сагламъ.

саачъ *сжиц. м.* 'захлупакъ на подница', и сачъ; тур.

сабахленъ (сабахле), обл. сабайле *нар.*; тур. твор. п. ед. ч.; тур. отъ араб. saḥaḥ утро.

сабица, сабичка *сжиц. ж.*, ум. отъ сабя, || сабленъ *прил. м. р.* || сабя *сжиц. ж.* стар. и обл. сабля, ум. саблица, саб-

личка; руски сабля, пол. szabla, дол. лужиц. sabl'a, словаш. šabl'a, чешки šavle, словен. сѣрб.-хрв. sablja; споредъ нѣкои думата е първобълг. отъ кор. урал. алт. šab- рѣжа; въ мадж. szabni рѣжа, кроя, szabó шивачъ, още въ стар.

рус. сабля; чрезъ слав. и мадж. szablya въ остан. европ. езици (нѣм. Säbel, по-стар. Sabel, френ. sabre, исп. sable и т. н. Въ зап. европ. ез. по-късно (у нѣмцитѣ около 1500. г.).

сабуръ *сжиц. м.* 'търпение'; тур. (отъ араб.).

саванъ *сжиц. м.* || савана *сжиц. ж.*; н. грц. sávanon (в вм. „бета“); sávanon отъ араб. sabaniyat 'тъкань отъ Сабанъ, близу до Багдатъ'...

Саваотъ *сжиц. м. р.* 'Господь на силитѣ'; презъ н. грц. съ в („вита“) вм. „бета“, (ѣ) отъ ст. евр. Tzebaóth, мн. ч. отъ tzābā 'воинство, сила'.

сагмалъ *сжиц. м.* 'стадо овце за доене.', ум. сагмалець; тур. || сагмалджия *сжиц. м.* || сагмалджийски *прил. м.*

садъ *сжиц. м.* 'новопосадено лозе.', ум. **садець** || **садалка** *сжиц. ж. р.* 'седело, гнѣздо' || **садачъ** *сжиц. м., ж.* **садачка** || **садене** *сжиц. ср.* || **садино** *сжиц. ср.* || **садилка** *сжиц. ж.* || **садило** *сжиц. ср., умал.* **садилце** || **садина** *сжиц. ж.* || **садинакъ** *сжиц. м.* || **садиновъ** *прил. м.* || **садище** *сжиц. ср.*

садразамъ, **садразаминъ** *сжиц. м.* 'първи министъръ въ Турско'; тур.

садя *глагол. переход. тр. II. 1.* || ~ *се глаго.* **непрех.**; стб. **сдѣти**, **сдѣть**, рус. садить сад 'градина', пол. sadzić, чеш. словен. сѣрб.-хрв. saditi...; отъ друга отгласна степенъ (индо.-европ. *sōd- > сад-) на гл. се д я, *вж. т.*; 'садя' — 'правя да седи'; рус. садиться 'сѣдамъ' = нѣм. sich setzen, срод. || **садя се** *гл. непрех.* || **садно** *сжиц. ср.* отъ прил.; чеш. sadno, пол. sadno, sedno || **садносвамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **садносамъ** *III.*, *сжиц. ср.* **садносване** || **сажба** *сжиц. ж.*

сажди *сжиц. ж. мн.*; стб. **сажда**, рус. сажа, пол. sadze, чеш. sáze, словен. saja...; отъ кор. сад- въ садя; *вж. т.*, друга отгл. степ. на се д я : сажди 'което седи', 'се осажда, се наслажда отъ димтъ'...

саженъ *сжиц. м. и сѣжень*; стб. **сажнь**, рус. сажень, сажень жен. р., м. рус. сажень, пол. sażeń, чеш. sáh, словен. seženj, сѣрб.-хрв. sezanj...; отъ кор. се г-, общослав. стб. саг- 'обсѣгамъ', затова чеш. sáh, инакъ наст. -нь, -ень.

сазь *сжиц. м.* 'рогозъ...', ум. **сазецъ** || **сазлѣкъ** *сжиц. м.*; тур.

сазанъ *сжиц. ж.* обл. стар 'шаранъ', ум. м. **сазанецъ**, ум. ср. **сазанче**; рус. sazan обл. изт. (у С. Аксаковъ и др.), чеш. sazan; отъ тур. тат. sazan, н. грц. sazáni; sazan и šagan — успоредни облици...

сайбия! *сжиц. м.* 'стопанъ', *ж.* **сайбийка**; тур. (отъ араб.) || **сайбийски** *прил. м. и нар.*

сайвантъ *сжиц. м. р.* 'подслонъ.', ум. м. **сайвантецъ**, ум. ср. р. **сайванте**; тур. (отъ перс.).

сайгя *сжиц. ж.* 'почить.', тур. || **сайди-свамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **сайдиша** *I. 10.*, *сжиц. ср.* **сайдисване**.

сакъ *сжиц. м.* 'видъ мрежа за риболовъ.', стб. **САКЪ**, рус. сак, пол. чеш. словен. сѣрб.-хрв. sak...; отъ грц. sakkos, sákos.. чуваль., а то отъ евр. saq...; отъ грц. е лат. saccus и натат. фр. sac, нѣм. Sack... **сакъ** *сжиц. ж.*; тур. || **сакаджия** *сжиц. м.* || **сакаджійски** *прил. м.* || **сакаджійство** *сжиц. ср.*

сакатъ *прил. м.*; тур. || **сакатлѣкъ** *сжиц. м.* || **сакатя** *глагол. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гла.* **непрех.** || **сакатѣльникъ** *сжиц. м.* обл., *ж.* **сакатѣлница**.

сакерича *сжиц. ж.* обл.; *вж.* сойка.

саксия *сжиц. ж.*, ум. **саксийка**; тур.

сакъзъ *сжиц. м.* 'дѣвка гвачка'; тур.

сакънъ *имен. глаго.* обликъ 'пази се'... тур.; гл. sakmak крия.

саль *I. сжиц. м.*; тур. (кор. ар.-алт.) || **салджия** *сжиц. м.*

саль *II. нар.* *вм.* с алтъ; *вж. т.*

саламъ *сжиц. м.*, обикн. мн. **салами**; кор. негли лат. sal соль.. въ салата || **саламура** *сжиц. ж.*, ум. **саламурка**, **саламурица**; н. грц. salamára, исп. salmuera, ит. salamoia (ст. грц. halmúra.); произв. отъ сжществ. лат. sal (грц. hals) соль.. || **салата** *сжиц. ж.*, ум. *ж.* **салатка**, **салатица**; рус. салат м. р.; отъ зап. европ. (итал. salata...).

салашъ *сжиц. м.* 'колиба отъ дъски', ум. м. р. **салашецъ**, ум. ср. **салашче**; тур. (отъ иран.).

салгънъ *сжиц. м.* 'потечище, редня', 'эпидемия'; тур. (кор. ал.-алт.); *срав.* с алъ || **салдисвамъ** *гл. непрех. тр. III.*, екр. **салдиша** *I. 10.* 'спущамъ се.'; *вж.* селъ; кор. ар.-алт.

салепъ *сжиц. м.*, ум. м. **салепецъ**, ум. ср. **салепче**; тур. || **салепчия** *сжиц. м.* || **салепчийски** *прил. м.* || **салепчийство** *сжиц. ср.*

салитра *сжиц. ж.*; ит. salnitro < лат. salnitrum соль лугавична; *вж.* и селитра.

салкъмъ *сжиц. м.*, ум. **салкъмецъ**, ум. ср. **салкъмче**; тур.

салладисвамъ *гл. прех. тр. III.* (с. каукъ) 'клатя шапка', 'угоднически одобрявамъ'; тур. salmak || **салма** *сжиц. ж.*; тур. || **салмувамъ** *гл. непрех. тр. III.*, *сжиц. ср.* р. **салмуване** и **салмѣя** *I. 6.*, **салмѣне**.

салнамé *сжиц. ср.* 'календаръ'; тур. (кор. перс.)

сало *сжиц. ср.*, ум. **салце**; стб. **САЛО**, рус. сало. пол. луж. sadło, чеш. sádlo, словен. сѣрб.-хрв. salo; кор. въ общослав. с а д и т и, др. отгл. степ. на се д я (сало — 'що се осажда, насѣда по месото'; лет. sals и ст. прус. saltan заети отъ слав. **салонъ** *сжиц. м.*; фр. || **салон-ень**, *ни прил. м.* **салтъ** *нар.*; тур.; *вж.* и с алъ II.

салтамарка *сжиц. ж.*, ум. **салтамарица**; чужд.; необясн. достат.

салтанатъ *сжиц. м.*, ум. **салтанатецъ**; тур. || **салтанатлия** *прил. м.* за 3 р.

салфѣтка *сжиц. ж.*; рус. отъ зап. европ... **салхана** *сжиц. ж.*, ум. **салханица**, **салханка**, **салханичка**; тур. (-хана отъ тур.-перс. hanā кѣша.).

салца *сжиц. ж.*; итал. salsa, произв. отъ sal(e) 'соль' — 'солень отвар', лат. sal-sus солень...; *срав.* рус. соусъ отъ фр. sause (и въ англ., нѣм...), съответствие на salsa...

самъ *I. прил. мѣст., ж.* **самá**, *ср.* **самó**; стб. **САМЪ**, рус. сам, самá, самый, самая., пол. sam, чеш. sám, слов. сѣрб.-хрв. sam...; кор. и.-е. *sem- 'единъ'..., отглас. степ.

*sōm-; *срав.* зенд. hāma- 'сжциятъ', рус. самый ., 'равенъ', стар. сакс. sōmī изредно .; степ. съ о: санскр. samā-s сжций ., зенд. ст. пер. hama-; *срав.* тур. отъ перс. хемениъ...; гот. sama, нѣм. gleich-sam, гръц. homós еднакъвъ ., лат. similis вм. *semīis подобень . .

сáмъ II. нар.; *вж.* са мо II.; стбълг. **СѢМО** 'насамъ', 'тукъ'.

самáвитка *сжц. жс.* отъ самъ I. || **самé** нар. (стб. мѣст. пад. ед. ч. м. прил.; обикн. на-самé) || **самецъ** *сжц. м.* 'самъ човѣкъ или живина', различ. рус. sameц 'мжж-карь' || **самѣнки** *прил. м. ум.* || **самѣца** *сжц. жс.* (сама самаца) || **самка** *сжц. жс.*, различ. отъ рус. самка 'женско' || **самйч-ѣкъ**, -ки *прил.* умал. както самѣнки || **самненйч-ѣкъ**, -ни *прил.* умал. и самне-нѣнки || **сáмо I.** нар.

сáмо II. нареч. за мѣсто старин. 'насамъ', тукъ', стб. **СѢМО**; *вж.* са мъ II.

само|бйт-ень, -ни *прил. м. р.* || **само|бйт-ность** *сжц. жс. р.* || **само|бойка** *сжц. жс.* || **само|варъ** *сжц. м.*; *вж.* варя || **само|вила** *сжц. жс.*; *вж.* вила, вилнѣя || **само|вилникъ** *сжц. м.* || **само|вилски** *прил. м.* || **само|вилско|цвѣте** *прил. сжц. ср.* || **само|власт-ень**, -ни *прил. м.* || **само|властие** *сжц. ср.* || **само|властнически** *прил. м.* || **само|властничество** *сжц. ср.* || **само|внушение** *сжц. ср.* || **само|вол-ень**, -ни *прил. м.* || **само|вол-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **само|волие** *сжц. ср.* || **само|волникъ** *сжц. м.* || **само|волно** нар. || **само|главъ** *прил. м.* || **само|глав-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **само|главница** *сжц. жс.* || **само|главница** *сжц. жс.* || **само|глѣдникъ** *сжц. м.* || **само|горски** *прил. м.* || **само|градъ** *сжц. м.* || **само|двйгъ** *сжц. м.* || **само|двйж-ень**, -ни *прил. м.* || **само|двйжашъ** се *прич.* сег. действ. м. || **само|дѣва** *сжц. жс.*; *вж.* само|вила || **само|дѣвникъ** *сжц. м.* || **само|дѣвски** *прил. м.*, ~ **босйлякъ**, ~ **бур-нянъ**, ~ **хвоощъ** *прил. сжц. м.* 'вид. расте-ния' || **само|дѣвска хурна** *прил. сжц. жс.* видъ хвоощъ || **само|дѣвско дърво** *прил. сжц. ср.* || **само|дѣвско** 'брекиня, скороуша'; ~ **цвѣте** *прил. сжц. ср.* цвѣте зимъ-зелень' || **само|довол-ень**, -ни *прил. м.* || **само|довол-ство** *сжц. ср.* || **само|държав-ень**, -ни *прил. м.* || **само|държавие** *сжц. ср.* || **само|държ-ецъ**, мн. -дрѣжци *сжц. м.* || **само|живъ** *прил. м. р.* || **само|живецъ** *сжц. м.*, *жс.* само|живка || **само|живщина** *сжц. жс. р.* || **само|живщини** *сжц. жс. мн.* || **само|за|бвение** *сжц. ср.* || **само|за|брава** || **само|за|бравиль** се *прич.* мин. действ. м. || **само|за|щита** *сжц. жс. р.* || **само|за-щищавамъ** се *глагол.* непреход. III. || **само|звѣанъ** *прич.* мин. стр. м. р. || **само|звѣнецъ** *сжц. м. р.* || **само|звѣанство** *сжц. ср. р.* || **само|кйтъ** *сжц. м. р.*

|| **само|китка** *сжц. жс. р.* || **само|личность** *сжц. жс.* || **само|люб-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **само|любивъ** *прил. м.* || **само|любие** *сжц. ср. р.* || **само|любовство** *сжц. жс.* || **само|мнение** *сжц. ср.* || **само|на|дѣянъ** *прил.* (прич. мин. страд.) м. || **само|надѣ-яность** *сжц. жс.* || **само|наречень** *прил.* (прич. мин. страд.) м. || **само|об|винение** *сжц. ср. р.* || **само|об|ладание** *сжц. ср.*; коренъ въ владѣя || **само|об|личение** *сжц. ср.* || **само|об|ощавамъ** се *гл.* непр. III.; кор. лъ ст- || **само|об|разование** *сжц. ср.* || **само|об|разовамъ** се *глагол.* непрех. || **само|об|разовател-ень**, -ни *прил. м.* || **само|от|брана** *сжц. жс.* || **само|от|вержень** *прил.* (прич. мин. стр.) м.; отъ рус. съ е || **само|от|вержение** *сжц. ср.* || **само|от|вѣрженость** *сжц. жс.* || **само|от|расъль** *прил.* (прич. мин. действ. стр.) м. || **само|от-речение** *сжц. ср. р.* || **само|помощъ** *сжц. жс.* || **само|раслякъ** *сжц. м.* || **само|род-ень**, -ни *прил. м.* || **само|родность** *сжц. жс.* || **само|стб-ень**, -йни *прил. м.* || **само|стб-ность** *сжц. жс.* || **само|стойтел-ень**, -ни *прил. м.* || **само|стойтелность** *сжц. жс.* || **само|стрѣль** *сжц. м.* || **само|стрѣл-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **само|стрѣлка** *сжц. жс.* || **само|стрѣлякъ** *сжц. м.* || **самость** *сжц. жс.* || **самотá** *сжц. жс.* || **самот-ень**, -ни *прил. м.* || **самотникъ** (самотаръ) *сжц. м.* || **самотность** *сжц. жс.* || **самотворъ** *сжц. м.* || **самотя** *сжц. жс.* || **самотокъ** *сжц. м.* || **само|убйецъ** и **само|убйица** *сжц. м.*, *жс.* само|убийка || **само|убийски** *прил. м.* || **само|убйство** *сжц. жс.* || **само|у|важение** *сжц. ср. р.* || **само|у|вѣренъ** *прил.* (прич. мин. стр.) м. || **само|у|вѣре-ность** *сжц. жс.* || **само|у|къ** *сжц. м. р.*, *жс.* само|учка || **само|уче** *сжц. ср.* || **само|у|ни-жавамъ** се *гл.* непр. III. || **само|унижение** *сжц. ср. р.* || **само|управление** *сжц. ср.* || **само|управство** *сжц. ср. р.* || **само|у|съ-вършенствование** *сжц. ср.* || **само|у|съ-вършенствовамъ** се *гл.* непр. III. || **само-учитель** *сжц. м.* || **само|хвалецъ** *сжц. м.*, *жс.* само|хвалка || **само|хвалство** *сжц. ср.* || **само|чѣр-ень**, -ни *прил. м.* (с.-а. вълна) || **само|чрѣнка** *сжц. жс.* (с. вълна) || **само-щина** *сжц. жс.* || **само|юда** *сжц. жс.*; *вж.* ю да || **самуша** *сжц. жс. р.*

самсаръ, **самсаринъ** *сжц. м.*; тур. (тъ перс.) 'посрѣдникъ при купуване и продаване' || **самсарлъкъ** *сжц. м.*; наст. тур. || **самсарски** *прил. м.*

самсй *мѣст.* вм. самъ-си.

сам|сомблецъ вместо сам|самъ; 'видъ пълтеникъ' || **самувамъ** *гл.* непрх. гр. III., *сжц. ср.* самуване.

самунъ *сжц. м.*, умал. м. самунецъ, умал. ср. самунче; заето отъ н. грц. psōmí(ōn) хлѣбъ.

самуръ *сжц. м.*, умал. самурецъ, ума. ср. самурче; тур.; срод. съ рус. соболь

- живина *Mustela zibelina*, нѣм. Zobel, фр. zibeline...
- санъ** *сжи. м.*; стб. **САМЪ** (**САМЪУНИ** 'управителъ'.), рус. сан, отъ първобългар. тюрк. *sanamak* броя, зачитамъ, куман. *san* четъ, число...; *срав.* почетъ: почитъ; кор. ар.-алт.; *срав.* санскр. *śānu-vr̥x̄h*, срѣд. нѣм. *sane*, нѣм. *Sahne* каймакъ... || **сановитъ** *прил. м.* || **сановникъ** *сжи. м.*
- санаториумъ** *сжи. м.*; кор. лат.
- сандаль** I-II. *сжи. м.*, обикн. мн. **сандали**; гръц. *santalón* < санскр. *śandana* > араб. *zandal*...
- санджакъ** *сжи. м.* 'окржгъ'; тур. (първич. 'знаме') || **санджакъ-бегъ** *сжи. м.* || **санджак-и-шерифъ** тур. 'свещено знаме'.
- санджкъ** *сжи. м.*, ум. м. **санджечъ**, ум. *ср.* **санджче**; тур.; *вж.* и сѣнджкъ, рус. сундук.
- сандърдисвамъ** *гл.* прех. тр. III., екрат. **сандърдиша** I. 10. || ~ се *гл.* непрех.; тур., сѣ тур. наст. ді и гръц. *is*.
- сани** *сжи. ж.* мн. старин. 'шейна'; ст. рус. сани, рус. *sāni*, пол. *sanie*, чеш. *saně*, словен. *sanj*, срб.-хрв. *sanice*; кор. и.-е.; *срав.* лит. *šonas* страна, бокъ, *šoninė* ребра, лет. *sāns*, *sānis*...; нѣкои *сравн.* гръц. *sanís*, *sanidos* дебела дъсна...; въ лапл.-угро-фин. подобни думи (лапл. *š'onne*, вогул. *šup*...) || **санки** *сжи. ж.* мн.
- санитаренъ**, -ни *прил. м.*; кор. лат.
- санки**, **санкимъ** *нар.*; тур. (кор. ар.-алт.); *срав.* стб. **САТЬ** 'каза', лат. *senſe* ценя...
- санкция** *сжи. ж.*; кор. лат. || **санкционирамъ** *гл.*, прех. III. || ~ се *гл.* непрех.
- санскритски** *прил. м.*; старо-инд.
- сансаръ** *сжи. м.*; *вж.* самсаръ.
- санти** | **грабъ** *сжи. м.*; **санти**-по френ.; *вж.* грабъ || **санти** | **метъръ** *сжи. м.*; фр.; грц. || **сантимъ** *сжи. м.*; фр.
- сантрачъ** *сжи. м.*; тур.
- сантуръ** *сжи. м.*; тур.
- сáпъ** *сжи. м.*, ум. м. **сáпецъ**, ум. *ср.* **сáпче**; тур. || **сапница** *сжи. ж.*
- сапика́свамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **сапика́самъ** III. и **сапика́ша** I. 10.; отъ н. гръц. *apikázō* съ предст. (гръц. 's, ls...); и въ албан. || **сапика́сване** *сжи. ср.* || **сапика́сливъ** *прил. м.*
- сапóль** *сжи. м.* || **саполанъ** *сжи. м.* || **саполивъ** *прил. м.* и т. н.; *вж.* сапóль...
- сапунъ** *сжи. м.*, ум. м. **сапу́нецъ**, ум. *ср.* **сапунче**; стб. **сапу́нъ**, сър.-хрв. *sapun*, словен. *sopun*; гръц. *sáron*, н. гръц. *sapúnj*, тур. *sapun* (*sabun*) < ит. *sapone* (фр. *savon*...)... || **сапуна́рь** *сжи. м.*, ж. **сапуна́рка**, ум. *ср.* **сапуна́рче** || **сапуна́рски** *прил. м.* || **сапуна́рство** *сжи. ср.* || **сапунджия** *сжи. м.*; наст. *dži* тур., ж. **сапунджийка**, *ср.* ум. **сапунджийче** || **сапунджийница** *сжи. ж.* р. || **сапун-енъ**, -ни
- прил. м.* || **сапунисвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **сапуни́ша** I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* **сапунисване** || **сапунко** *сжи. м.* || **сапунявъ** *прил. м.* || **сапунясвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **сапунясамъ** III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* **сапунясване**.
- сапфиръ** *сжи. м.*; грц. < изт. || **сапфир-енъ**, -ни *прил. м.*
- сараджá** *сжи. ж.* 'болестъ живеница', чужд. 'скрофули'; тур. || **сараджаливъ** *прил. м.* || **сараджаливецъ** *сжи. м.*, ж. **сараджаливка**.
- сарáй** *сжи. м.*, ум. м. **сарáецъ**, ум. *ср.* **сарáйче**; тур.
- саралъкъ** *сжи. м.*, по-точно **сарълъкъ** 'жълтеница'; тур. *sarı* жълтъ, *sarılyk*.
- сарандáръ** *сжи. м.* 'молитви за умрѣлъ на 40-и день...'; н. гръц. *sarandári* (*ср.* гръц. *sarákonta*...) || **сарандóсвамъ** *гл.* (не)прех. тр., екр. **сарандóсамъ** III., *сжи. ср.* **сарандóсване**.
- сарáфинъ**, **сарáфъ** *сжи. м.*, 'размѣнвачъ' ум. *ср.* **сарáфче**; тур. || **сарафлѣкъ** *сжи. м.* || **сарáфски** *прил. м.* || **сарафладисвамъ** *гл.* прех. тр. III.
- сарáчъ** *сжи. м.* 'седларъ'; тур. || **сарáчница** *сжи. ж.* || **сарáшки** *прил. м.*
- сардѣла** *сжи. ж.*, ум. **сардѣлка**, **сардѣлица**; рус. сардина..., ит. *sardina*, *sardella* (по името на о-въ Сардиния)...
- сардисвамъ** *гл.* прех. тр. III. 'обсаждамъ', екр. **сардисамъ** III. и **сарди́ша** I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* **сардисване**; кор. тур. (арио-алт.), наст. тур. *di* и гръц. *is*.
- сардонически** *прил. м.*; гръц.
- сарказъмъ** *сжи. м.* || **саркастич-енъ**, -ни, **саркастически** *прил. м.* р. || **сарко** | **фа́гъ** *сжи. м.*; гръц.
- сармá** *сжи. ж.*, ум. **сарми́ца**, **сарми́чка**; тур.
- сарпъ** *прил.* неизм. 'лютъ, върлъ...'; тур. (ар.-алт.).
- сарчá!** *сжи. ж.* обл. прост. 'стъкло'; тур.
- саръкъ!** *сжи. м.* 'върлина...'; ум. м. **саррѣчецъ**, ум. *ср.* **саррѣче**; тур.
- сатанá** (**сатáнъ**) *сжи. м.*; стб. **СОТОНА**, ст. рус. *сотона*, рус. *сатана*, пол. *szatan*, чеш. *satan*, *satanáš*, слов. *sotona*...; отъ грц. *satanás*, а то отъ евр. *šātān* противникъ, врагъ, *šatan* противя се, араб. *šejtan*...
- сáтирь** *сжи. м.*; гръц. || **сати́рски** *прил. м.*
- сати́ра** *сжи. ж.*; лат. || **сати́р-енъ**, -ни *прил. м.* || **сати́рикъ** *сжи. м.* || **сати́рически** *прил. м.*
- сатра́пъ** *сжи. м.*; перс. || **сатра́пски** *прил. м.*
- Сату́рнъ** *сжи. м.*; лат.
- сатъръ** *сжи. м.*, ум. м. **сатърецъ**, умал. *ср.* **сатърче**; тур.
- сафй** *прил.* неизм. 'съ чисто тегло, нето'; тур. (отъ грц.)
- саханъ** *сжи. м.*, ум. м. **саханецъ**, ум. *ср.* **саханче**; тур.

- сахать! *сжц. м.*, ум. *м.* сахатець, ум. *ср.* сахатче; тур. (араб.) || сахатчйя *сжц. м.* 'часовникарь' || сахатчйски *прил. м.* || сахатчйство *сжц. ср.*
- сахтиань *сжц. м.* 'обработена козя кожа', ум. сахтианець; тур. || сахтиановъ *прил. м.* || сахтианджйя *сжц. м.*
- сачъ *сжц. м.* 'връшникъ...'; тур.
- сачакъ *сжц. м.* 'край...'; тур.
- сачй-къбръзъ *сжц. м.* 'вещество желъзень сульфатъ', рус. железный купорос; тур.
- сачма *сжц. ж.* 'дробинка', ум. сачмица; тур.
- сачйсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. сачйсамъ III. и сачйша I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* сачйсване; тур. şaş-tak, наст. тур. ti и грц. is (съ разподоб.); *срав.* ш а ш а р м а; ш а ш к ъ н ъ.
- сая *сжц. ж.* 'подслонъ...'; ум. сайца; тур. (кор. ар.-алт.); *срав.* с ѣ н н и к ъ, грц. skiá сѣнка...
- с|бачичасамъ се *гл.* непрех. екр. III., *сжц. ср.* сбачичасване || с|бачья се *гл.* непрех. екр. II. 1., *сжц. ср.* сбачяне.
- с|б|арамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- с|б|аскамъ *гл.* прех. екр. III.
- с|б|ацамъ *гл.* прех. екр. III.
- с|б|ерá *гл.* прех. екр. I. 1., тр. с|б|ирамъ III., || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|б|ерáло в м. с|б|ерáло 'сборище'.
- с|б|ивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|б|ия I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|б|иване.
- с|б|ирише *сжц. ср.* 'сборище' || с|б|ирйткъ *сжц. м.* 'сбирщина' || с|б|ирка *сжц. ж.* ум. с|б|ирчица || с|б|ирнакъ *сжц. м.* || с|б|ирнина *сжц. ж.* || с|б|ирня *сжц. ж.* || с|б|ирщина *сжц. ж.*
- с|б|итъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. || с|б|иткъ *сжц. м.*
- с|б|лажá *гл.* прех. екр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- с|б|лижá *гл.* прех. екр. II. 3., тр. с|б|лижáвамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|б|лижáване, старин. с|б|лижéние.
- с|б|лѣскамъ *гл.* прех. екр. III., тр. с|б|лѣскамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|б|лѣскване || с|б|лѣскъ *сжц. м.*
- с|б|богомъ *нар.* в м. с|б|огомъ; стб. съ Богомъ (твор. п. ед. ч. м.) || с|б|богосамъ се *гл.* непрех. екр. III.) || с|б|богúвамъ се *гл.* взаим. тр. III., *сжц. ср.* с|б|богúване.
- с|б|одá *гл.* прех. екр. I. 8. || ~ се *гл.* непрех.
- с|б|ойца *сжц. ж.* 'болесть, кога нѣкой е съхтанъ отъ самодиви'; кор. въ бой.
- с|б|олѣе *гл.* 3-олич. екр. I. 6.
- с|б|орвамъ се I., с|б|орямъ се *гл.* непрех. тр. III., *вжс.* б|ор|я се.
- с|б|орвамъ II, с|б|орувамъ *глагол.* прех. екр. обл. мак. 'говоря' отъ с|б|оръ (зборъ), 'дума, разговоръ...'; тур. б|ор|, друга отгл. разг. б|е|р-; *вжс.* с|б|ера || с|б|ор-ень, -ни *прил. м.* || с|б|оръ *сжц. м.*, ум. с|б|орець.
- с|б|оричкамъ се *гл.* непрех. тр. III. || с|б|оричкване *сжц. ср.*
- с|б|орише *сжц. ср.*, гл. бера: бор-|| с|б|орливъ обл. *прил. м.* 'приказливъ'; кор. въ || с|б|орникъ *сжц. м.*, умал. *ср.* с|б|орниче || с|б|оря *гл.* прех. тр. II. 1., обл.; *вжс.* с|б|орувамъ || с|б|орянинъ *сжц. м.*, *жс.* с|б|орянка, *ср.* ум. с|б|орянче || с|б|орáнь *прич.* мин. стр. м. отъ с|б|ера.
- с|б|ратимъ се *гл.* непрех. екр. II. 1., тр. с|б|ратимъвамъ се III. || с|б|ратимъване *сжц. ср.*
- с|б|рѣдно *сжц. ср.* (отъ прил.) и нар. 'нанадолнише...'; *вжс.* б|р|до.
- с|б|рѣквамъ, с|б|рѣк(у)вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|б|рѣкамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|б|рѣкване, с|б|рѣкване.
- с|б|рѣскамъ *гл.* прех. екр. III.
- с|б|рѣчвамъ, (с|б|рѣчувамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. с|б|рѣча II. 3. || ~ се *гл.* непрех., ум. тр. с|б|рѣчкамъ III., екр. с|б|рѣчкамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|б|рѣчкване, с|б|рѣкване || с|б|рѣчк(у)вамъ *глагол.* прех. тр. III. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* р. с|б|рѣчк(у)сване.
- с|б|уна *сжц. жс.*
- с|б|утвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|б|утамъ III., || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|б|утване.
- с|б|ъркамъ *гл.* прех. екр. III. || ~ се *гл.* непрех.; мкр. *вжс.* с|б|рѣквамъ в м. с|б|рѣквамъ.
- с|б|рѣчвамъ (се) *глагол.* (не)прех. III., *вжс.* с|б|рѣчвамъ, с|б|рѣчквамъ (се).
- с|б|рѣхтамъ (с|б|рѣщувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. с|б|рѣхтя (с|б|рѣщя) I. 9. (обл. II. 1.) || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|б|рѣхтване, с|б|рѣщване || с|б|рѣхтáвиче *сжц. ср.*
- с|б|ждвамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. с|б|ждна се I. 5., *сжц. ср. р.* с|б|ждване || с|б|ждникъ *сжц. м.*, *жс.* с|б|ждница, ум. *ср.* с|б|ждниче.
- с|в|áда *сжц. жс.*; кор. общослав. вад- въ вадити 'клеветя...' (с|в|а|да, с|в|а|дити); *срав.* о|б|а|дя (отъ *о|б|ва|дити) ст. рус. вадити обвинявамъ, чеш. svaditi дразня, пол. wadzić скарвамъ...; кор. и.-е. *wōdh-: *wedh-; *срав.* гот. ga|wadjōn давамъ обетъ, ст. англ. wedding сключвамъ договоръ, нѣм. Wette обзалогъ...
- с|в|áдба *сжц. жс.*, *вжс.* сватба.
- с|в|áдливъ *прил. м.*, ум. свадливич-къ, -ки отъ свáда || свадливостъ *сжц. жс.* || свáждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. свáдя II. 1. 'скарвамъ'... || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* свáждане.
- с|в|áко *сжц. м.* 'лелинъ, тетинъ'; тур. баджанакъ = своякъ...; отъ кор. въ мѣст. с|в|о|й; *вжс.* сватъ.
- с|в|áлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. свáля II. 1., || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* свáляне.
- с|в|áпирѣсвамъ се, с|в|áпирѣсвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. с|в|áпирѣсамъ се III. и с|в|áпирѣсамъ се III. и с|в|áпирѣсамъ се II. 1.
- с|в|áра I. *сжц. жс.* стар. обл. 'свада'; стб. с|в|áрa, рус. с|в|áра, пол. swag, гор. луж.

- svág хулна дума..., чеш. sväg, словенски svag смъряне, укорь...; кор. и.-е. *svōg-говоря.; *срав.* гот. swagan кълна се, ст. сканд. svaga отговарям, ст. сакс. ст. англ. swerian; нѣм. schwören кълна се, Schwur клетва.; лат. sermo разговоръ.; може би и гръц. herméneús тълкувателъ, herméneúō тълкувамъ. . .
- с|вара** II. *сжиц. ж.* || **с|варвамъ**, **с|варямъ** I. *гл.* прех. тр. III., екр. **с|варя** II. 1. 'заваря', || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **с|вар-ване**, **-яне**; *срав.* из **п|ре|варвамъ**, **п|ре|варително**...; кор. и.-е.; *срав.* нѣм. warnen предупреждавамъ, англ. to warn.
- с|варявамъ** (**с|варвамъ**, **с|варямъ**) II. *гл.* прех. тр. III., екр. **сваря** II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **сваряване**, **с|варване**, **с|варяне**; *вж.* в **аря**.
- с|ватъ** *сжиц. м., ж.* **с|вата**, **с|вахá**; стбълг. **с|к|атъ**, рус. сват, пол. swat, swach, чеш. словен. срб.-хрв. svat.; отъ кор. на свой; *вж.* с в а к о; *срав.* гръц. хом. étēs (Fētēs) родственикъ, другаръ, лит. svėcas гостъ. . . || **с|ватба** *сжиц. м.* ум. **с|ватбица**, **с|ватбичка** || **с|ватбъръ**, **с|ватбаринъ** *сжиц. м., ж.* **с|ватбърка**, ум. *ср.* **с|ватбърче** || **с|ватбърски** *прил. м.* || **с|ватбарина** и **с|ватбина** *сжиц. ж.* || **с|ватбень** *прил. м. р.* || **с|ватбински** *прил. м.* || **с|ватбувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср. р.* **с|ватбуване** || **с|вати** *сжиц. ж. мн.* || **с|ватица** *сжиц. ж.* || **с|ватко** *сжиц. м.* || **с|ватовъ** *прил. м. р.* || **с|ватови** *сжиц.* (отъ прил.) *м. мн.* || **с|ватовникъ** *сжиц. м., ж.* **с|ватовница** || **с|ватовски** *прил. м.* || **с|ватовство** *сжиц. ср.* || **с|ватовщина** *сжиц. ср.* || **с|ватосвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **сватосамъ** III. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **с|ватосване** || **с|ватувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* **с|ватуване** || **с|ватя** *се гл.* непрех. тр. II. 1. || **с|вахица**, **с|вахица** *сжиц. ж.*, ум. отъ с в а х а.
- с|ведá** *гл.* прех. екр. I. 8., тр. **с|вѣждамъ** III.; || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **с|вѣждане**, *вж.* с в о ж д а м ъ || **с|веденé** *сжиц. ср.*
- с|вѣдение** *сжиц. ср.*; кор. стб. в ѣ д - 'зная'; *срав.* у|ведомявамъ, ведомостъ; не|вѣмъ || **с|ведокъ** *сжиц. м.* стар. обл. 'свидетель'; стб. **с|вѣдатель**; **с|ведокъ** < с ъ | в ѣ д о к ъ (отъ кор. общослав. в ѣ д ѣ т и 'зная') 'който заедно съ други знае', както с|видетель = 'който съ други е видѣль'. . . || **с|вѣдушъ!** отъ рус. сег. действ. прич. м. 'знаящъ, вещь'.
- с|вѣзвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **с|вѣжа** I. 9. обл. стар. 'сврѣзвамъ', екр. **с|везá** обл. старин. I. 7. 'свозвамъ' || **с|вѣзка** *сжиц. ж.*, умал. **с|вѣзчица**.
- с|веклó** *сжиц. ср.* обл.; *вж.* ц в е к л о; *срав.* рус. свѣкла, въ сев. вел. рус. цвѣкла || **с|веклóвъ** *прил. м. р.*
- с|вѣкрище** *сжиц. ср. р.* увеличит. || **с|вѣкъръ** *сжиц. м.*, ум. м. **с|вѣкърецъ**, ум.
- ср.* **с|вѣкърче**; стб. **с|векръ**, рус. свѣкор, пол. swiekier, чеш. svekr, словен. sveker, срб.-хрват. svekar. . . кор. и.-е. *swek'-г-. . .; *срав.* литов. šėsuras, санскрит. śváśura-s, zend. ūvasura-, новоперс. xusur, гръц. hekyrós, лат. socer, алб. vjeh ĩ, гот. swaihra, нѣм. Schwieger(vater) кимр. chwegrwn. . . || **с|векърва** *сжиц. ж.*, ум. **с|векървица**, **с|векървичка**; стб. **с|векрѣи**, *вж.* **с|векрѣвъ**, рус. свекровь, пол. świókra, swiekrucha, чеш. svekrev, svekra, svekruše, словен. срб.-хрв. svekrva. . .; *срав.* санскр. śváśrū-š, н. перс. xusrū, арм. ske-sur, гръц. hekyrá, лат. socrus, -rūs, алб. vjeh ĩ, гот. swaihrō, ст. нѣм. swigar, нѣм. Schwieger(mutter), корн. hwegr. . . || **с|вѣкровъ** *прил. м.* || **с|векървинъ** *прил. м.* || **с|векървище** *сжиц. ср.* увел. || **с|вѣкърски** *прил. м.* || **с|вѣкрѣство** *сжиц. ср.*
- с|веслó** *сжиц. ср.* в м. с ъ | в е с л о 'грозде на пръчки окачено да виси'; кор. въ в е с и т и; в и с ѣ т и.
- с|вѣстка** *сжиц. ж.* стар. обл. за тур. 'балдъза', ст. рус. свѣсть, (стб. *свьсть), рус. обл. сев. свѣстья 'своячица', пол. обл. świeśc, чеш. стар. svěst', срб.-хрв. svast.; кор. и.-е. *swe-'свой'. . .; *срав.* лит. svainis, мжжъ на балдъза, свояжъ, svainė, 'балдъза'; *вж.* с в а к о.
- с|ветѣ**, **с|вети** *прил. м., ж.* **с|ветá**, *ср.* **с|ветó**; стб. **с|к|атъ**, рус. святой, пол. święty, чеш. svatý, словен. срб.-хрв. svet. . .; отъ кор. и.-е. (об. слав. **с|ватъ** < и.-е. *k'wep-tos); *срав.* лит. svėntas, ст. прус. swints, zend. spənta-; може би и гот. hunsl жертва и лат. pontifex жрецъ. . . || **с|ветáя** **с|ветихъ** 'най-светото (най-светитѣ мн. ч. 'ср. р.) отъ 'светитѣ', стар. мн. ч. ср. р.; стб. **с|к|атамá** **с|к|атинихъ** || **с|ветейши** *прил. м.* *стар. превъзх. степ.; стб. **с|к|атинини** 'най-светъ' || **с|ветейшество** *сжиц. ср.* || **с|ветенъ** *прич. м.* мин. страд. || **с|ветене** *сжиц. ср. в.* * || **с|ветецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **с|ветилище** *сжиц. ср.* || **с|ветиня** *сжиц. ж.* || **с|ветитель** *сжиц. м.* || **с|ветителски** *прил. м. р.* || **с|ветителство** *сжиц. ср.* || **с|ветица** *сжиц. ж.* || **с|ветичаръ** *сжиц. м.* || **с|ветичарски** *прил. м.* || **с|ветия** *сжиц. м.* || **с|свето|гór-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **с|свето|гórски** *прил. м.* || **с|ветóство** *сжиц. ж.* || **с|свето|тáт-ецъ**, мн. -ци, **с|свето|тáтъ** *сжиц. м.* || **с|светотáтски** *прил. м.* || **с|светотáтство** *сжиц. ср.* || **с|светотáтствувамъ** *глагол.* непрех. тр. III. || **с|ветчé** *сжиц. ср.* || **с|ветявамъ** *глагол.* прех. тр. III., екр. **с|ветя** II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **с|ветяване**.
- с|вѣчера** *нар.* стар. обл. 'отъ вечерь' (род. п. ед. ч.); *срав.* с|н о щ и || **с|вечерй** *се гл.* 3-олич. екр. II. 1., тр. свечерява се III.

свещѣникъ *сжц. м.; вжс. кор. въ светъ* || **свещѣнически** *прил. м.* || **свещѣничество** *сжц. ср.* || **свещѣнодѣйствувамъ** *гл. непрех. тр. III.* || **свещѣнодѣйстви** *сжц. ср.* || **свещеномжченикъ** *сжц. м.* || **свещеномжченически** *прил. м.* || **свещеномжченичество** *сжц. ср.* || **свещеноначалие** *сжц. ср. за гръц. 'иерархия'* || **свещеноначалникъ** *сжц. м. 'иерарх'* || **свещенослужѣние** *сжц. ср.* || **свещенослужителски** *прил. м.* || **свещенослужителство** *сжц. ср.* || **свещѣнство** *сжц. ср.* || **свещѣнствувамъ** *глагол. непрех. тр. III., сжц. ср. свещѣствуване.*

свѣи *мѣст. неопред. мн. ч. обл. вм. в с и, отъ стб. късн, ед. ч. м. р. късь; вжс. в е с | д е н ъ.*
свѣивъ *сжц. м.* || **свѣиваемъ** *прич. сег. стр. (прил.) м. р.* || **свѣиваемость** *сжц. жс. р.* || **свѣивамъ** *гл. прех. тр. III., екр. свѣя I. 6.* ~ *се глаг. непрех., сжц. ср. свѣиване* || **свѣивачъ** *сжц. м.* || **свѣивател-енъ, -ни** *прил. м.* || **свѣивателность** *сжц. жс.* || **свѣици** *сжц. м. мн.* || **свѣивъкъ** *сжц. м.* || **свѣитъкъ** *сжц. м.*

свидѣтель *сжц. м., жс. свѣдетелка; стб.*
сѣвѣдѣтель и **сѣвидѣтель**, *рус. свидетель 'който съ други е видѣлъ' или 'знае' ...; кор. в ѣ д - зная и вид - видя сж въ отгласно отнош.; вжс. с в е д о к ѣ* || **свидѣтелски** *прил. м.* || **свидѣтелство** *сжц. ср.* || **свидѣтелствувамъ** *гл. непр. тр. III., сжц. ср.* || **свидѣтелствуване** || **свид-енъ, -ни** *прил. м.* || **свидно ми е** *гл. прех. 3-олич.* || **свиди ми се** *гл. 3-олич. екр. II. 2.* || **свидла** *сжц. жс.* || **свидливъ** *прил. м.* || **свидливость** *сжц. жс.* || **свидльо** *сжц. м. р.* || **свиждамъ се** *гл. непрх. тр. III.* || **свиждане** *сжц. ср.; вжс. в и д я, в и ж д а м ъ.*
свиквамъ *гл. прех. и непр. тр. III., екр. пр. свѣкамъ III., непрех. свѣкна I. 5., ~ се глаг. непрех., сжц. ср. свѣкване; вжс. в и к а м ъ, п р и | в и к в а м ъ.*

свила (обл. стар. **свилѧ**) *сжц. жс. 'коприна'; стб. свила, словеш. срб.-хрв. svila; навѣрно отъ свѣвила (кор. въ гл. в и я), алато е по народ. етимол.; срав. англ. silk, ст. англ. seolc, seoluc (както milk: ст. англ. meolc 'млѣко'), ст. сканд. silki 'коприна, свила' < китайски se, sei 'коприна' ...; срв. рус. шелк, лат. sēricum по грц. Sēres китайски... || свиларъ* *сжц. м., жс. свиларка, ср. умал. свиларче* || **свиларски** *прил. м.* || **свиларство** *сжц. ср.* || **свиленъ** *прил. м.* || **свиленица** *сжц. жс. р.* || **свиллица, свилличка** *сжц. жс. умал.* || **свилникъ** *сжц. м.*
свинѣцъ *сжц. м. книж. стар.; рус. = тур. куршумъ; кор. и.-е. въ гръц. kūanos синь, сивъ... || свин(е)цѣвъ* *прил. м.*

свиня *сжц. жс., умал. жс. свѣнна, умал. ср. свинчѣ; стб. свинна, рус. свинья, пол.*

świnia, чеш. svině, слов. срб.-хрв. svinja. ; кор. и.-е. *sū, *su-īn-, *swīn- *срав. санскр. sūkara-s свиня, нерѣзъ (sū- що ражда), зенд. hū-, н. перс. хūk; грц. hūs (sūs), лат. sūs свиня, suīnus свински, кимр. hucc. ., стар. англ. стар. нѣм. sū, гот. swēin, англ. swine, нѣм. Schwein... , алб. thi вл. si. . || свинарникъ* *сжц. м.* || **свинарь** *сжц. м., жс. свинарка* || **свинарче** *сжц. ср. умал.* || **свинарски** *прил. м.* || **свинарство** *сжц. ср.* || **свинѣ** *сжц. ср.* || **свинѣвѣд-ецъ**, *мн. -ци* *сжц. м., жс. свинѣвѣдка* || **свинѣвѣдски** *прил. м.* || **свинѣвѣдство** *сжц. ср.* || **свинка** *сжц. жс. (ум.)* || **свински** *прил. м. и нар.* || **свинци** *сжц. жс. мн.* || **свинокъ** *сжц. м.* || **свинопасъ** *сжц. м.* || **свинство** *сжц. ср.* || **свинурка** *сжц. жс.* || **свиноурчѣсвамъ** *гл. непрех. тр. III.* || **свинщина** *сжц. жс. р.* || **свинарь-ъ** *сжц. м., -ски* *прил.; вжс. свинарь... || свинарче* *сжц. ср. умал* || **свинарница** *сжц. жс.; вжс. свинарникъ.*

свѣирамъ *гл. прех. тр. III., екр. свѣра I. 3.*

|| ~ *се гл. непрех., сжц. ср. свѣиране; срав. за | в и р а м ъ, за | в р а.*

свирѣпъ *прил. м.; стб. свѣрѣпъ, рус. свирѣпый книж., обл. казан. сурѣпый, бѣлг. обл. дзурѣпавъ 'сприхавъ'... , чеш. svěřepu, словен. sřep, пол. świerzopa (świerzopa) 'кранта'; кор. и.-е.; срв. лит. siūrpti, siūrptū трепамъ (ст. прус. sweriapis жребецъ отъ пол.), старин. дума съ наст. или кор. разшир. -пъ, -ѣпъ; срод. м. др. и съ нѣм. schwer тежъкъ, ст. нѣм. swāgi, swār, лит. svarūs тежъкъ, лат. serius 'сериозенъ'... || свирѣпъкъ-ѣкъ -ки* *прил. м.* || **свирѣпо** *нареч.* || **свирѣпость** *сжц. жс.* || **свирѣпство** *сжц. ср. р.* || **свирѣпщина** *сжц. жс.* || **свирѣпѣя** *гл. непрех. тр. I. 6. и свирѣпствувамъ III.*

свѣиря *гл. (не)прех. тр. II. 1., екр. свѣирна I. 5., мкр. свѣирнувамъ, съкрат. свѣирвамъ III.* || ~ *се глаг. непрех., сжц. ср. свѣирене, свѣирнуване; стбѣлж. свѣирити,*

свѣир-ити, -ати, *ст. рус. свѣирити, свѣиряти, книжов. сжц. свирель, сърб.-хърв. svirati, sviriti; кор. и.-е. *swer-: *sur-... ; срав. лит. surmā гайда, свирка, нѣм. surgen бръмча, schwirgen свѣиря, Schwarm рой, англ. swarm, лат. su|surgus съскане..., susurgo шѣпна... , санскр. svāratī звучи, svāga-s звукъ, гласъ... || свѣирачъ* *сжц. м., жс. свѣирачка* || **свѣиренъ** *прич. мин. стр. м.* || **свѣирѣцъ** *сжц. м., множ. свѣирци* || **свѣирешкомъ** *нар.* || **свѣирка** *сжц. жс., умал. свѣирчица, умал. ср. свѣирчѣ* || **свѣирчѣ** *сжц. жс.* || **свѣирканѣ** *гл. прех. тр. ум. III., сжц. ср. свѣиркане* || **свѣирня** *сжц. жс.* || **свѣирчовина** *сжц. жс.* || **свѣирѣль** *сжц. м.*

свѣисло *сжц. ср.; вжс. свѣисло.*

свѣита *I. сжц. жс. народ. 'видѣтъкань'... , ум. свѣйтица; стбѣлж. свѣита, рус. свѣита 'видѣ*

дреха', словен. svita, срб.-хрв. svita видъ облѣкло, сукно...; едва-ли само по народ. етимол. сблизавъ съ свила; *вж. т.*

свита II. *сжц. жс. р.* 'съпровожданица'; рус. свита отъ фр. suite, производ. отъ гл. suivre (лат. sequor...) следвамъ...

свить *прич. мин. стр. м. (прил.)* отъ екр. гл. свия || **свѣтич-ѣкъ, -ки** *прил. м. ум.* || **свѣтка** *сжц. жс.* || **свѣткамъ** *гл. прех. тр. ум. III.* отъ гл. свия, по-точно отъ прич. осн. на свить... || **свѣто** *сжц. ср.* (отъ прич. мин. стр. ср. р.) || **свѣто-кѣста** *прил. (прич. мин. стр.) жс.* (жена свитокоста 'съ свить, тѣсенъ тазъ') || **свѣтъкъ** *сжц. м.*

свѣше *нар. книж. стар.*; отъ предлогъ съ и више, сравнит. степ. по староб. (въше) отъ високо.

свѣя *гл. прех. вжс.* свивамъ, свить.

свлѣчамъ, свлѣчамъ *гл. прех. тр. III, екр.* || **свлѣка** I. 7. || ~ се *гл. непрх., сжц. ср.* свлѣчане, свлѣчане.

свобѣда *сжц. жс.*; стб. **СВОБОДА**, рус. свобода, пол. swoboda и swieboda, чеш. svoboda, словен. svoboda и sloboda, срб.-хрв. sloboda.; и въ бълг. народ. **слободія** чрезъ разподоб. на първата бърнен. (своб-> слоб-); несъмнено стар. дума отъ първич. кор. и.-е. *swo- : *swe-, *so- : *se- въ свой, себе и под.; къмъ кор. сво-първич. наст. и.-е. *bho-, както въ стб. **СВО-БЪ-СТКО** 'persona' и санскр. sahhā, śābhya, гот. sibja, нѣм. Sippe 'роднин-сво' (свои)...; що се отнася до -ода, то се брой за наставка, ала може да е и нѣкогашна отдѣл. дума, така че свобода би било архаично тричленно съчетание *swo-bhuo-dā' „свое битие даваще“ (наст. bho- отъ кор. въи.-е. *bhuo- : *bhū-, слав. **БЪ-ТН**...) || **свобѣд-енъ, -ни** *прил. м.* || **свободія** *сжц. жс. вжс.* съ разподобление слободия || **свободнякъ** *сжц. м.* за чужд. 'либераль' || **свобѣдя** *гл. прех. екр. II. 1.* 'освободя', тр. **свобѣждамъ** III. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* **свобѣждане** || **свободолюбивъ** *прил. м.* || **свободолюбивость** *сжц. жс.* || **свободолюбие** *сжц. ср.* || **свободомислие** *сжц. ср.* || **свободомислящъ** *прич. сег. дей. м. р.*

свѣдъ *сжц. м.* за чужд. 'кубе, куполь' || **свѣда** *сжц. жс.* събир. 'много деца, човѣци въ купъ', друга отгл. степ. на кор. въ гл. веда. — **свѣдѣтъ** *прил. м.* || **свѣдникъ** *сжц. м., жс.* свѣдница 'шо свежда или свежда', отъ сжщия кор. съ влошено значение || **свѣдница** *гл. непрех. тр. II. 3.* || **свѣднически** *прил. м.* || **свѣдничество** *сжц. ср. р.* || **сводо** **вѣд-енъ, -ни** || **сводообраз-енъ, -ни** *прил. м.* || **сводѣямъ, свѣждамъ** *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех., екр.* свѣдя се II. 1., *сжц. ср.* свѣждане, свѣдяне.

свое **вѣл-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **свое** **вѣolie** *сжц. ср.* || **свое** **вѣлница** *гл. непрех. тр. II. 3.* || **свое** **глѣвъ** *прил. м.*; *вжс.* свой, глава || **свое** **глѣвостъ, свое** **глѣвшина** *сжц. жс.* || **свое** **врѣмен-енъ, -ни** *прил. м.* || **свое** **врѣменно** *нар.* || **свое** **врѣменность** *сжц. жс.* || **свое** **гѣрода** *книж. отъ рус. (стб.);* род. пад. ед. ч. отъ свой родъ 'особенъ р.' || **свое** **нрав-енъ, -ни** *прил. м.* || **свое** **нравие** *сжц. ср.* || **свое** **нравность** *сжц. жс.* || **свое** **образ-енъ, -ни** *прил. м.* || **свое** **образіе** *сжц. ср.* || **свое** **образность** *сжц. жс.* || **свое** **образница** *гл. непрех. тр. II. 3.* || **свое** **не** *сжц. ср.* отъ гл. своя || **свое** **ржч-енъ, -ни** *прил. м.* || **свое** **ржчно** *нар.* || **свое** **нравіе** *сжц. жс.* обл. 'свойщина, роднина.'

свѣзвамъ (свѣзямъ) *гл. прех. тр. III, екр.* **свѣзѣ** I. 7., **свѣзѣ** II. 1., || ~ се *глаг. непрех., сжц. ср.* свѣзване (свѣзне).

свой *мѣст. прит., жс. р.* **своя** (обл. своя), *ср. евое*; стб. **СКОН**, рус. свой, пол. swój, чеш. svůj, словен. срб.-хрв. svoj.; отъ и.-е. кор. *swo- : *swe-, *so- : *se- на 3-олич. възврат. мѣст. (себе...); *срав.* лат. suus свой, санскр. svá-s собственъ, зенд. hva-, алб. vetz, ирл. féin, fadéin самъ... || **свѣбень, свѣйни** *прил. м. р.* || **свѣйникъ** *сжц. м.* || **свѣйски** *прил. м. и нар.* || **свѣйство** *сжц. ср.* || **свѣйственъ** *прил. м.* || **свѣйщина** *сжц. жс.* || **свѣй** *гл. прех. тр. II. 1.*; *срв.* при|с|во... || **свѣйск** *сжц. м.*; тур. 'баджанакъ' || **свѣята** *сжц. жс.* член. отъ прил. < мѣст. прит. ж. р. ед. ч.

свѣлочъ! *сжц. жс. книж.*; съ руско пълногласие отъ кор. въ глаголь влѣка: влѣча; непотрѣб. русчина вм. слганъ, па|плѣчь.

сврѣ *гл. прех. екр. I. 3.* || ~ се *гл. непрех., вжс. тр.* свирамъ (се).

сврѣка *сжц. жс.*, умал. **сврѣчица**; стбѣлг. **скрѣка**, рус. сорѣка, пол. sroka, чеш. straka, словен. sraka, straka, срб.-хрв. svraka.; кор. и.-е. *k'wor- : *k'wŕ- редомъ съ *(s)og- : *sor-... звукоподраж.; къмъ и.-е. *kwŕ- (*qwr-) и *(s)kwor-... сочатъ бѣлг. цвѣрча, скворецъ *вжс. т.*; *срав.* лит. sárka, ст. прус. sarke, алб. sofe vrana, санскр. śárikā индийска сврѣка, śá'ri-s 'нѣкаква птица'...; срод. сж и грц. kóraks, лат. corvus (френ. corbeau...) гарванъ; т. н., па и руски сжществе свѣрчокъ, гл. циркаты, бѣлг. цѣркамъ... || **сврѣчи** *прил. м.* || **сврѣчка** *сжц. жс.*

сврѣделъ *сжц. м., вжс. и сврѣделъ (сврѣделъ)*; стб. **скрѣдѣль**, рус. сверло, устар. свѣрдел, малор. свѣрдел, бѣлор. свѣрдел, пол. świder, чеш. svider, словен. sveder, срб.-хрв. svrdao; svrdlo.; кор. и.-е. *(s)ver- (*swer-) успоред. съ *k'wer-, разшир. съ t — и.-е. *ver-t (*wer-t) 'вѣртя' ('провѣртя

съ свределъ'.), и съ бърн.: *k'werg-bh-, *k'werg- въ герм. езици, напр. нѣм. Wirbel, Wirbelwind вихрушка, ст. сакс. hwarf кржгъ.; нѣкои вадятъ и общославян. свръдѣль отъ *svrgb-dlo- съ друга настав. или инакъ разшир. корень...

с|врѣга *сжц. жс.* 'нарастъкъ на раст. или живина'; *вж.* в рѣга; *кор.* и. е. *wt-d(h)-раста; *срав.* санскр. vārdhatē издига, прави да расте, лат. radix корень, грц. rídza...

сврѣделъ *сжц. м., умал. ср.* **сврѣделче**, **сврѣдле**, *вж.* свределъ || **сврѣделарь** *сжц. м.*

с|врѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* **с|врѣжа** I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **с|врѣзване** || **с|врѣзка** *сжц. жс., ум.* **с|врѣзчица**

с|врѣтка *сжц. жс.* отъ гл. вѣртя, с|вѣртя се (*екр.*), с|вѣртамъ се.

с|врѣхъ *предл.* || **сврѣх|естѣв-енъ**, -ни *прил. м.* старин. || **сврѣх|естѣственостъ** *сжц. жс.* || **сврѣх|човѣкъ** *сжц. м.* || **сврѣх|човѣшки** *прил. м.; вж.* и свѣрх|естественъ; свѣрх|човѣшки...

с|врѣщамъ *гл.* (не)прех. тр. III., *екр.* **с|врѣрна** I. 5., *мкр.* **свѣрнувамъ** III., *сжц. ср.* **свѣрщане**.

с|врѣзанъ *прич.* мин. стр. м. отъ гл. *екр.* свѣржа, тр. свѣрзувамъ III. || ~ се *гл.* непрех. *вж.* и свѣрзвамъ.

с|врѣрна *глагол.* непрех. *екрат.* I. 5. *вж.* тр. свѣрщамъ.

с|врѣталище *сжц. ср.* || **с|врѣтамъ** *глагол.* прех. тр. III., *екр.* с|врѣтя II. 2. || ~ се *гл.* непрех. || **свѣртка** (свѣртка) *сжц. жс.*

сврѣх|естѣственъ *прил. м.* || **сврѣх|естѣственостъ** *сжц. жс.*; *вж.* свѣрхестественъ.

сврѣх|човѣкъ *сжц. м.; вж.* и свѣрх|човѣкъ || **сврѣх|човѣшки** *прил. м.* и *нар.*

свѣрша *гл.* прех. *екр.* II. 3., тр. **свѣршамъ**, **свѣршувамъ**, **свѣршвамъ** (свѣршвамъ) III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **свѣрш(у)ване** (свѣршване) || **с|вѣршенъ** *прил.* (*прич.* мин. страд. м.) || **с|вѣршекъ** и **с|вѣр-шкъ** *сжц. м.*

свѣкамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* **свѣйна** I. 5., *мкр.* **свѣкнумамъ** III., *сжц. ср.* **свѣкане** = **сѣкамъ** 'удрямъ огнило о кремъкъ.', *рус.* высѣкать, смѣс. съ свѣтя; *кор.* сѣк- (гл. сѣка) удрямъ, *срав.* *рус.* сѣчь розгамъ + свѣт-...

свѣнъ *сжц. жс.* || **свѣнумамъ** се *гл.* непрех. тр. III., *екр.* **свѣня** се II. 1., *сжц. ср. р.* **свѣнумане**, **свѣнене**; старин. **свѣненіе**; стблг. **скѣштн** *сг* 'отстранявамъ се, стѣснявамъ се, срамувамъ се...'; *кор.* въ мѣст. възврат. и.-е. *swe-: *se-; стб. **скѣш**, **скѣшнѣ...** *нар.* 'извѣнъ...'; *срав.* о|с|обенъ, о|свѣнъ || **свѣнливъ** *прил. м.* || **свѣнливость** *сжц. жс.*

с|вѣрявамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* вѣра;

свѣсть *сжц. жс.* (прост. обл. и **свѣсь** *м. жс.*);

стб. **сѣкѣсть**, разграничило се като *нар.* дума за 'съзнание.' отъ книж. **сѣвѣсть** като нравств. понятие; *срав.* *сжц.* отнош. въ фр. con|science: science, нѣм. Ge|wis-sen: Wissen; *кор.* въ общослав. стблг. вѣдѣти и 'зная' (вѣсть < *vêd-tb); *срав.* санскр. vêda, грц. (F)oida, нѣм. wissen... || **свѣст-енъ** (и **свѣс-енъ**), -ни *прил. м.* || **свѣстѣвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **свѣстѣя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **свѣстѣване**.

свѣтъ *сжц. м., чл.* свѣтътъ, мн. свѣтовѣ; стб. **свѣтъ**, *рус.* свѣт, *пол.* świat, *гор.* луж. дол. луж. svjet, *чеш.* svět, *словен.* svēt, *срб.-хрв.* svijet; *кор.* и.-е. *k'voi-t-svĕtja, сияя...; *срав.* лит. švitù, švitė'itī блестя, švaityti правя свѣтло, санскр. śvétā-s бѣлъ, свѣтълъ, śvétatē свѣти... (друга отгл. степенъ въ švitrá-s бѣлъ), *занд.* sraēta- бѣлъ, *н. перс.* sipēd, isrēd бѣлъ, негли лат. vitrum стькло...; съ др. *кор.* разшир. ст. герм. гот. hweits, англ. white, нѣм. weiss бѣлъ (и.-е. *k'wei-d)... || **свѣтило** *сжц. ср. р.* || **свѣтил-енъ**, -ни *прил. м.* || **свѣтильникъ** *сжц. м., ум.* *ср.* **свѣтильниче** || **свѣткавица** *сжц. жс. р.* || **свѣткавич-енъ**, -ни *прил. м.* || **свѣт-вамъ**, **свѣтнувамъ** *глагол.* непрех. тр. III., *екр.* **свѣтна** I. 5. *ум.* **свѣткамъ** || ~ се *гл.* непрех. || **свѣтка** се *гл.* 3-олич. тр. III., *екр.* **свѣтна** се I. 5., *сжц. ср.* **свѣткане** || **свѣтлѣтъ** се *гл.* непрех. тр. I. 6. || **свѣт-ливъ** *прил. м.* || **свѣтливость** *сжц. жс. р.* || **свѣтликъ** *сжц. м.* || **свѣтликавъ** *прил. м.* || **свѣтликавостъ** *сжц. жс.* || **свѣтлина** *сжц. жс., ум.* **свѣтлинкѣ** || **свѣтлин-енъ**, -ни *прил. м.* || **свѣтличъкъ** *прил. м. ум.* || **свѣтло-зеленъ** *прил. м.* || **свѣтло|мѣръ** *сжц. м.* || **свѣтло|синъ** *прил. м.* || **свѣтлостъ** *сжц. жс.* || **свѣтнувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *екр.* **свѣтна** I. 5. || **свѣтов-енъ**, -ни *прил. м.* || **свѣто|дѣржець** *сжц. м.* || **свѣто|зѣр-енъ**, -ни *прил. м.* || **свѣто|сѣнка** *сжц. жс.* || **свѣтски** *прил. м.* || **свѣтумамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **свѣтумане** || **свѣ-тулка** *сжц. жс., ум.* **свѣтулчица** || **свѣ-тъль**, -ли *прил. м.* || **свѣтя** *гл.* непрех. тр. II. 1.

с|вѣхвамъ се *глагол.* непрех. тр. III., *екр.* **свѣхна** I. 5.; *сжц. ср.* **свѣхване**.

свѣщъ *сжц. жс.* (обл. стар. **свѣща**; обл. макед. **свѣкя**); стб. **скѣшта** (< *svĕtja), *рус.* свечѣ и т. н.; *кор.* *вж.* свѣтъ... || **свѣщѣрница** *сжц. жс.* || **свѣщѣрь** *сжц. м., жс.* **свѣщѣрка** || **свѣщѣрски** *прил. м.* || **свѣщѣрство** *сжц. ср.* || **свѣщница** *сжц. жс. ум.* || **свѣщникъ** *сжц. м., ум. ср.* **свѣщ-ниче** || **свѣщѣлникъ** *сжц. м.* || **свѣщѣл-никъ** *сжц. м.*

с|габосвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* **сгабосамъ** III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **сгабосване**.

- с|гадва ми се *гл.* 3-олич. тр. III., екрат. с|гади ми се II. 1.
- с|гаждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|годя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гаждане.
- с|газвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гáзя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|газване.
- с|ганъ *сжи.* ж., др. отгл. степ. на кор. въ гл. гоня; книж. отъ рус. сволочъ вм. сганъ; *вж.* сволочъ.
- с|гарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|горя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- с|гащвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гащя II. 1.; *срав.* за|гащя; кор. въ гащи.
- с|гвацвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гвац-цамъ III. и с|гвача I. 10. (с|гвацахъ), || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гвацване.
- с|глабъ *сжи.* м., ум. с|глабець; др. отгл. степ. на кор. въ гл. с|глобя, с|глобя-вамъ, с|глобъ.
- с|главье *сжи.* ср. обл. || с|главница *сжи.* ж. обл. вм. възглавница.
- с|глаждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гла-дя II. 1. || ~ се *глаго.* непрех., *сжи.* ср. с|глаждане.
- с|гласявамъ, с|гласямъ и старин. с|гла-шамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|глася II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гла-сяне, -сяване, -шаване.
- с|гледъ *сжи.* м. || с|гледа *сжи.* ж. || с|глед-вамъ, с|гледжамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гледамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гледване, с|гледжане || с|гледникъ *сжи.* м. || с|гледница *сжи.* ж.
- с|глобъ *сжи.* м. || с|глобьямъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|глобя II. 1.; *вж.* слабъ || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|глобяване.
- с|гмечквамъ, с|гмечвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гмечкамъ III. и с|гмеча II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гмеч-кване, -ване.
- с|гнетаемъ *прич.* сег. стр. м. (*прил.*) || с|гнет-аемость *сжи.* ж. || с|гнетявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гнетá I. 8. (с|гнетя II. 1.) || ~ се *гл.* непрех.
- с|гнивамъ се *глаго.* непрех. тр. III., екр. с|гния се I. 6.
- с|гнжсява се *нкм. гл.* 3-олич. тр. III., екр. с|гнжй се II. 1.; *вж.* гнжсь; гнусъ.
- с|говарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|говоря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|говаряне.
- с|говнявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гов-ня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- с|говоръ *сжи.* м. || с|говора *сжи.* ж. || с|го-вор-ень, -ни *прил. м.* || с|говорникъ *сжи.* м., ж. с|говорница || с|говорнишки *прил. м.* || с|говорно *нар.* || с|говорность *сжи.* ж.
- с|года *сжи.* ж. || с|годень I. *прич.* мин. стр. м. || с|год-ень II. -ни *прил. м.* || с|годенникъ *сжи.* м., ж. с|годеница || с|годявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|годя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|годяване || с|годятикъ *сжи.* м., ж. с|годятица 'сватовница'.
- с|гомоть *сжи.* ж. обл. стар. 'шумъ. глъчь'; *срав.* рус. гомон, м.рус. гомін, пол. gomon; кор. звукопор.; *срав.* ст. нѣм. gaman игра, шегá, ст. сканд. gaman весели...
- с|гонъ *сжи.* ж. за тур. 'хайка' || с|гон-вамъ, с|гонямъ *гл.* прех. тр. III., екрат. с|гоня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гонване; *вж.* сганъ.
- с|горещывамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|го-рещя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|горещыване.
- с|гория *сжи.* ж. (с|гурия) свърз. съ кор. въ горя, по нар. етим...; *срв.* и м. рус. гар; грц. skōria... || с|горуха, с|горушица *сжи.* ж. || с|горявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. с|горя се II. 2. (преход. I.) *сжи.* ср. с|горяване.
- с|готвямъ (с|готвувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. с|готвя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. р. с|готвяне (с|готвюване).
- с|грабвамъ, с|грабямъ и с|грабчвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|грабя II. 1., с|грабча II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|граб-ване, -яне, -чване || с|грабиче *сжи.* ср.
- с|грагоря *гл.* прех. екр. II. 1.
- с|града *сжи.* ж. (с|градье *сжи.* ср.), ум. с|радица, с|радичка || с|граждамъ, с|граждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|градя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|граж-дане, с|граждане.
- с|гребá *гл.* прех. екр. I. 7., тр. с|гребамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гребане.
- с|громолясвамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. с|громоля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|громолясване.
- с|грубъ *глаго.* прех. екр. II. 1. обл. старин. 'загрозя' || ~ се *гл.* непрех.
- с|грут(у)вамъ се *глаго.* непрех. тр. III., (за млѣко: 'ставамъ на грудки').
- с|грухамъ *гл.* прех. екр. III. || с|грухвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. с|грухамъ се III., *сжи.* ср. с|грухване.
- с|гръмол-явамъ, -ясвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|ръмол-я, -ясамъ III. || ~ се *глаго.* непрех., *сжи.* ср. с|гръмол-яване, -сване.
- с|гръщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гръна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гръ-щане.
- с|гръвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|грѣя II. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|грѣване.
- с|гръшавамъ *гл.* прех. тр. III. (и непрех.), екр. с|грѣшá II. 3., *сжи.* ср. с|грѣшаване.
- с|гургурбсвамъ се *гл.* непрех. тр. III.
- с|гурия *сжи.* ж., с|гуръ *сжи.* м., с|гуръ *сжи.* ж. и с|гуря *сжи.* м.; грц. skōria...; *вж.* и с|го-рия || с|гурьявъ *прил. м.* || с|гурью *сжи.* м.
- с|гутавямъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. с|гу-тавя се II. 1., *сжи.* ср. с|гутавяне.
- с|гушвамъ, с|гушамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гуша II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. с|гушване.
- с|гъвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|гъна I. 5., мкр. с|гънувамъ III. || ~ се *гл.* непрех.,

- сжиц. ср. сгъване*; кор. гън-вм. гъб-н ж, мкр. гыб-ати; *вж.* баница < *гъбаница.
- с|гъгрямъ** (**с|гъгрювамъ**) *се гл. непрех.* тр. III., *екр. сгъгря се* II. 1.
- с|гърбомъ** *нар.* 'гърбомъ' (стар. твор. п. ед. ч. отпредъ, съ предл. с(ъ)).
- с|гъртачъ** *сжиц. м.* 'бреме, хвать, колкото може да обгърне човѣкъ'.
- с|гърчъ** *сжиц. м.* || **с|гърча гл. прех.** *екр.* II 3., тр. **с|гърч(у)вамъ** (**с|гръчвамъ**) III. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. сгърчване.*
- с|гжжвямъ** *се глаг. непрех.* тр. III., *екр. с|гжжвя се* II. 1., *сжиц. ср. с|гжжвяне.*
- с|гжстявамъ**, **с|гжст-вамъ**, **-ямъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|гжстя II. 1.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|гжстване, -яне, -яване* || **с|гжстѣнь прич.** мин. страд. *м. (прил.)* || **с|гжстѣность сжиц. ж. р.** || **с|гжститель сжиц. м.** за лат. 'кондензаторъ'.
- с|давамъ гл. прех.** тр. стар. обл. вм. съ-давамъ, *книж. по рус. за тур. 'теслимя'*, *екр. с|дámъ I. 8.* || ~ *се глаг. непрех.* || **с|дáва ми се** 3-олич. *гл. прех.* тр. III., *екр. с|дадѣ се I. 8.* отъ рус. 'удава се' || **с|даденица сжиц. ж.** || **с|даване сжиц. ср.** || **с|даванка сжиц. ж.**
- с|давямъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дáвя II. 1.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|дáвяне.*
- с|дебелявамъ** *се гл. непрех.* тр. III., *екр. с|дебеля се* II. 1., *сжиц. ср. с|дебеляване.*
- с|дѣквамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дѣкамъ III.* || ~ *се гл. непрех. (взаим.), сжиц. ср. с|дѣкване* || **с|дѣквамъ се гл. непрех.** тр. ум. III., *екр. с|дѣчкамъ се III., сжиц. ср. с|дѣчкване.*
- с|дерá гл. прех.** *екр. I. 1.*, тр. **с|дýрамъ III.** || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|дýране.*
- с|джурквамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|джуркамъ III.* || ~ *се глаг. непрех., сжиц. ср. с|джуркване.*
- с|диплювамъ**, **с|диплямъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дипля II. 1.* || ~ *се гл. непрех. с|дипл-юване, -яне.*
- с|дйхъ сжиц. м.** 'дъхъ' || **с|дйхвамъ гл. непрех.** тр. III. 'отдъхамъ'...
- с|добáвя гл. прех.** *екр. II. 1.* || **с|дббивъ сжиц. м.** 'печала...'; кор. быти : ба в и т и... || **с|добивамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|добия I. 6.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|добиване.*
- с|добрявамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|добря II. 1.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|добряване, старин. с|добрѣние.*
- с|додѣва ми се** 3-олич. *гл. непрех.* тр. III., *екр. с|додѣе ми се I. 6.* || **с|додѣване сжиц. ср. р.**
- с|дой сжиц. м.**; *вж.* доя.
- с|дрáнь прич.** мин. стр. *м.*; *вж.* с(ъ)|дѣра || **с|дрáность сжиц. ж.** вм. с|дрáность.
- с|дрáчъ**, **с|дрáчава се**... погрѣшно вм. *здрáчъ*; *вж. т.*; коренътъ не е въ гл. дѣра, драхъ, а стблг. зърѣти.
- с|дрезгавява се гл.** 3-олич. тр. III., *екр. с|дрезгави се* II. 1.
- с|дробявамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дробя II. 1.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|дробяване.*
- с|дружáвамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дружá II. 3.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|дружáване и старин. с|дружение* || **с|дружникъ сжиц. м.**; *вж.* с|дружи́никъ...
- с|дúвамъ се глаг. непрех.** тр. III., *екр. с|дúя се I. 6.*, *сжиц. с|дúване.*
- с|дúвамъ се глаг. непрех.** тр. III., *екр. с|дúмамъ се III., сжиц. ср. с|дúване.*
- с|дúтъ прич.** (прич. мин. стр.) *м.* отъ глаг. с|дúя се.
- с|дúхамъ се глаг. непрех.** тр. III., *екр. с|дúхамъ се III., сжиц. ср. с|дúхване.*
- с|дúшвамъ** (**с|дúшáвамъ се**) *гл. непрех.* тр. III., *екр. с|дúшá се II. 3.*, *сжиц. ср. с|дúшване (с|дúшáване).*
- с|дѣвквамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дѣвкамъ III. и с|дѣвча I. 10.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|дѣвкване.*
- с|дѣрвйвамъ се гл. непрех.** тр. III., *екр. с|дѣрвй се II. 1.*, *сжиц. ср. с|дѣрвйване.*
- с|дѣржамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дѣржá II. 3.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. с|дѣржане* || **с|дѣржанъ прич.** мин. стр. *м. (прил.)* || **с|дѣржаность сжиц. ж.**
- с|дѣлка сжиц. ж.**, отъ рус., произв. отъ дѣло.
- с|дѣлкамъ гл. прех.** *екр. III.* || **с|дѣлювамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дѣлямъ III.*, *вж. дѣламъ.*
- с|дѣнвамъ гл. прех.** тр. III., *екр. с|дѣна I. 5.*, *сжиц. ср. с|дѣнване*; *вж.* в|дѣна, за|дѣна...
- сѣ** *вм. всѣ*; *вж. т.*
- сѣансъ сжиц. м.**; фр.; кор. въ сѣдя, срод.
- сѣбе** *мѣст.* 3-олич. вин. дат. пад. (стб. вин. **сѣбе**, дат. **сѣкѣ**), *енклит. (безудар.)* вин. **се**, дат. **си**, стб. **сá**, **си**, рус. вин. **себя**, (стар. ся), -сь, дат. **себѣ'**, пол. siebie, się, дат. sobie, чеш. sebe, se, дат. sobě, si, словен. srb.-xpv. sebe, se, дат. sebi, si.; кор. и.-е. *se-; *so- и *sewe-; *swe-: swo-...; *срав.* лат. sui, sibi, se, got. sik, ст. нѣм. sich, нѣм. sich 'се...'; *вж.* свой. || **сѣбелюб-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **сѣбелюбивъ прич. м.** || **сѣбелюбивость сжиц. ж.** || **сѣбелюбие сжиц. ср.** || **сѣбелюбна сжиц. ж.**, *ср. ум. сѣбелюбче.*
- сѣбѣбъ сжиц. м.** 'поводъ.'; тур.
- сѣвдá сжиц. ж.**, ум. **сѣвдйца**; тур. (тюрк.) sevda, гл. sevtek обичамъ || **Сѣвда**, **Севдалина сжиц. соб. лич. ж.** 'Люба', рус. Любовь || **сѣвдалия прич.** за 3 р. || **сѣвдигймъ**, **сѣвдймъ!** обл. прост. 'любезна моя'; тур.
- сѣверъ сжиц. м.**; стб. **сѣкерх**, рус. север, пол. siewier, чеш. sever 'снѣжна буря'; кор. и осн. и.-е. *(s)k'ewero-...; *срав.* лит.

siauré северъ, siaurys северень вѣтъръ, лат. saurus (sōrus) сев. вѣтъръ, ст. нѣм. skūr, нѣм. Schauer силенъ (северень) вѣтъръ, англос. scūr... || **сѣвер-ень, -ни прил. м.** || **северо|западъ сѣщ. м.** || **северозапад-ень, -ни прил. м.** || **северо|йзтокъ сѣщ. м.** || **северо|йзточ-ень, -ни прил. м.** || **севля; Севлиево; вжс. селвия.**
сегá нар., стар. обл. сегй; обл. сегана, сеганакъ, сеганка, сеганкана; стб. **сѣга, сѣгы,** за стар. *сѣгъда; срв. стб. **тѣгъда** 'тогава'; сѣрб.-хрв. sada, sad, словен. sada, zdaj. || **сегаш-ень, -ни прил. м. р.** || **сегинка, сегичка нар.** ум. || **сегйзъ-тогйз нар.**
сегмѣнь сѣщ. м.; тур. (перс.) sāgmān 'песякъ', sāg куче: вжс. сѣйменъ.
сегментъ сѣщ. м.; кор. лат.
седѣмъ числ., обл. старин. сѣдѣмъ; стб. **сѣдмъ,** рус. семь, пол. siedm, чеш. sedm, словен. sedem, сѣрб.-хрв. sedam.; кор. и.-е. *sebd-mo-s : *sept-; срв. санскр. sapta-má-s „7-и“, sapta „7“, н. перс. haftum „7-и“, зенд. haptaθa, лит. septyni, арм. ewthn, грц. hepta, лат. septem, гот. sibun, нѣм. sieben, англ. seven, ирл. secht... || **седемдесѣтъ числ. осн.** || **седемдесѣти числ. поред.** || **седем|надесѣтъ и седемнайсетъ числ. осн.** || **седемнаде-сети, седемнайсети числ. поред.** || **седем|стотинъ числ. осн.** || **седемстот-ень, -ни числ. поред.** || **седмина сѣщ. ж., ум. седминка числ.** за лица м. р. || **седемтина числ. осн.** само за лица м. р.
седмо|... по-добре седем|годйш-ень, -ни прил. м. || **седем|днѣвѣнь, -ни, прил. м.** || **седем|крат-ень, -ни прил. м.** || **седем-мѣсеч-ень, -ни прил. м.**
седѣфъ сѣщ. м., ум. м. **седѣфець, ум. ср. седѣфче; тур. (араб.).**
седешкомъ нар.; вжс. гл. седя.
седжадѣ сѣщ. ж. 'килимче'; тур.
седина сѣщ. ж. 'посивѣли косми', рус. седина; стб. **сѣдъ;** кор. и.-е. *k'ēi-; срв. санскр. śāgá-s прошарень, шарень, ст. англ. hāg посивѣльъ...
седмакъ сѣщ. м., ум. ср. седмаче || **седми числ. поред.** || **седмица сѣщ. ж., ум. седмичка** || **седмич-ень, -ни прил. м. р.** || **седмо числ. поред. ср. р. и нар.** || **седмо-годче сѣщ. ср.** || **седмо|крыли прил. м.** || **седмо|пѣли прил. м.** || **седмѣрка сѣщ. ж.** || **седмо|стѣн-ень, -ни прил. м.** || **седмо-стѣнникъ сѣщ. м.** || **седмо|струн-ень, -ни прил. м.** || **седем|стѣлбовъ прил. м.** || **седмо-жгъл-ень, -ни прил. м. р.** || **седмо-жгълникъ сѣщ. м.**
седя гл. непрех. тр. II. 2., екр. сѣдна I. 5., мкр. сѣднувамъ III. и сѣдамъ III. || **седѣне сѣщ. ср.;** стб. **сѣдѣти,** рус. сидѣть,

сѣсть, пол. siedzieć, чеш. sedu, сѣрб.-хрв. sjedu...; кор. и.-е. *sed- : sēd-...; срв. лат. sedeo, грц. hézomai (< *sedjomai), санскр. sad-, śādāyati поставя да седи, sādás седалище, зенд. had сѣдамъ, кимр. seddu седя, гот. sitan, англ. to sit, нѣм. sitzen седя., Sattel седло. || **седáло сѣщ. ср.** || **седáче сѣщ. ср.** || **седáлище сѣщ. ср.** || **седéло сѣщ. ср.** || **седешкомъ нар. (обл. и седешката, седешкимъ) седлѣя гл. прех. тр. I. 6.** || **се гл. непрех.** || **седлѣ сѣщ. ср.** || **седловина сѣщ. ж., ум. седловинка; срв. пр. е. слапъ.** || **седѣнка сѣщ. ж.** || **седѣнкувамъ глаг. непрех. тр. III., сѣщ. ср. седѣнкуване** || **седѣнко сѣщ. м.** 'видъ растеніе'.
сѣ-едно нар. обл. 'непрестайно'; 'едноманъ'.
сѣйбйя сѣщ. м. обл. (вм. тур. сайбйя).
сѣйванъ сѣщ. м. обл. прост., вм. тур. сайвантъ) вжс. т.
сѣйзинъ, сѣйзъ сѣщ. м., ум. сѣйзче; тур. сѣйменъ, сѣйменинъ сѣщ. м. 'стражаръ', ум. ср. **сѣйменче;** тур. отъ перс.; вжс. **сегменъ** || **сѣйменски прил. м.**
сѣйръ сѣщ. м., ум. сѣйрець 'весело зрелище'; тур.
сѣканъ сѣщ. м.; кор. лат. (сег. действ. прич.).
сѣквамъ гл. (не)прех. тр. III., преставамъ да тека, 'правя да не течѣ' (носъ), екр. сѣкна I. 5., мкр. сѣкнувамъ III., сѣщ. ср.
сѣкване, сѣкнуване; стб. сакнѣти, рус. сякнуть 'пресѣкнѣть', пол. śiąknąć, чеш. sáknouti, сѣрб.-хрв. useknuti, словен. usek-poti; кор. и.-е.; срв. лет. sikt, siku, лит. sūnkti, санскр. á-sakra-s 'що не пресѣк-ва', лит. seklūs плиткѣкъ, лет. sekls, нѣм. seicht...
сѣквѣнция сѣщ. м. лат. || **сѣквѣстьръ сѣщ. м.; латин.** || **сѣквѣстирамъ гл. прех. III.** наст. нѣм. || **се гл. непрех.** || **сѣквѣ-страция сѣщ. ж.**
сѣксана (сѣйсана) сѣщ. ж.; тур. 'товарень конь съ имане'.
сѣкрѣтъ сѣщ. м. 'тайна' || **сѣкретаръ сѣщ. м., жс. секретарка** || **сѣкретарски сѣщ. м.** || **сѣкретарство сѣщ. ср.** || **сѣкрѣт-ень, -ни прил. м.** отъ латин. secretus.
сѣкстантъ сѣщ. м.; кор. лат. || **сѣкстѣтъ сѣщ. м.**
сѣкта сѣщ. ж.; лат.; срод. по кор. съ гл. сѣкѣ || **сѣктантъ сѣщ. м., жс. сѣктантка** || **сѣктантски прил. м.** || **сѣктантство сѣщ. ср.** || **сѣкторъ сѣщ. м.** || **сѣкция сѣщ. жс.** || **сѣкцион-ень, -ни прил. м.**
секуларизация сѣщ. жс.; лат.
секунда сѣщ. жс.; лат. || **секундантъ сѣщ. м.**
сѣлъ сѣщ. м. 'порой'; кор. ар.-алт.; вжс. слапъ.
селáченинъ (селáчъ) сѣщ. м., жс. селá-ченка, селáчка, умал. ср. селáченче; вжс. селянинъ, село || **селáшки прил. м. и нар.; срв. селяшки.**

- селвѣя** *сжиц. ж. р.* 'дърво кипарисъ'; тур.; обл. и севлия; отъ него **Севліево**.
- селда** *сжиц. ж.*; кор. герм., и.-е.
- селемѣтъ (селямѣтъ)** *сжиц. м.* прост. 'помощь, избава'; тур. (араб.).
- селемикѣя** *сжиц. ж.* 'жълто салкъмче'; тур.
- селемѣя** *сжиц. ж.* 'копринена тъкань съ сърма по нея'; тур.; *вж.* свила.
- селенинъ (селенець), селенка** и т. н.; *вж.* по-правилно **селянинъ, селянка**; *срав.* рус. поселянин || **селенія** *сжиц.* събир. *ж.* обл., членув. -та.
- селѣмъ** *сжиц. м.* 'раст. девесиль.'; тур.
- селѣтра** *сжиц. ж.* 'азотно-кисела соль, sal nitrum' > итал. salnitro . . , рус. селитра; *вж.* и салитра, тур. геверд желе.
- сѣлище** *сжиц. ср.*, произв. отъ сѣло (обл. стар. селѣ), *сжиц. ср.* умал. селцѣ; стб. **сѣло** 'поле, селище', рус. селѣ, пол. siolo, sielo, no siodlak 'селякъ', чеш. selo, no sedlak, словен. срб.-хрв. selo. . ; може би първично две общо-славян. думи отъ кор. и.-е.: зап. слав. *sed- сочи къмъ общо-слав. и и.-е. кор. *sed- 'седя', въ лат. sedeo, нѣм. sitzen. — sedlak, селянинъ 'който е оседналь нѣгде' 'не скитникъ', а зап. слав. облици безъ *d (selo. .) (въ смисль 'поле, земля') ще да сж отъ и.-е. *sel- : *sol-, въ лат. solum почва, земля. . . , старосакс. seli жилище (< *sali), стар. сканд. salr стая, стар. нѣм. sal кжша, зала, нѣм. Saal. . . || **сѣлски** *прил. м. и нареч.* || **сѣлци** *сжиц. множ. м.* 'селяни', (ед. ч. селѣць †) || **сѣлчанинъ** *сжиц. м. р.* || **сѣлщина** *сжиц. ж.* || **селякъ** *сжиц. м. р.* || **селяшки** *прил. м.* || **селящина** *сжиц. ж.* || **сѣла се** *гл.* непрех. тр. II. 1.; стб. **селити сѣ**, рус. селиться. . . || **селянинъ** *сжиц. м., ж.* **селянка**, *ср.* умал. **селянче**; *вж.* обл. селенинъ. . . ; произв. отъ село съ общослав. наст. -janin, както отъ градъ — *градјанинъ > гражданинъ, Римъ — римлянинъ и мн. др.
- селямъ** *сжиц. м.* 'здрависване.'; тур.-араб.
- селямѣя** *сжиц. ж.*; *вж.* селемѣя.
- сѣма, сѣмата** *мъст.* обл. стар. 'всички'; стб. дат. п. мн. **късѣмъ**, дв. ч. **късѣма**.
- семѣръ** *сжиц. м.*; тур.
- семидаль** *сжиц. м.* 'много ситень булгуръ'; н.грц. semi dāli грисъ, брашно, пшенично брашно: *вж.* семолина.
- семидъ, семидчѣя**; *вж.* обикн. с и м и дъ, с и м и д ч я . . .
- семинаръ** *сжиц. м.*; кор. лат. || **семинарія** *сжиц. ж.* || **семинаристъ** *сжиц. м.* || **семинарски** *прил. м.*
- семѣтъ, -инъ** *сжиц. м. р.*; кор. ст. евр. по соб. име Семъ (Симъ), Ноевъ синъ || **(семитически) семѣтски** *прил. м.*
- семолина** *сжиц. ж.*; *вж.* семидаль.
- семселѣ** *сжиц. ср.* 'поколѣние, колѣно'; тур.
- сенатъ** *сжиц. м.*; отъ лат. senatus, произв. отъ латин. senex старецъ || **сенаторъ** *сжиц. м.* || **сенаторски** *прил. м.* || **сенаторство** *сжиц. ср.*
- сенѣтъ (сенѣдъ)** *сжиц. м.* 'записъ, мѣнителница'; тур.-араб.
- сензация** *сжиц. ж.*; кор. лат. || **сензационенъ, -ни** *прил. м.*
- сѣнова** *нар.* обл. стар. за време 'сега' || **до сѣнова** 'до сега'; отъ кор. на мѣстоим. стб. **сѣ** 'този' въ сега, *вж. т.*, стб. **сѣлѣ**, после и др.; *срав.* особ. рус. по[с]удова 'до сега'.
- сенсуализъмъ** *сжиц. м.*; лат. || **сенсуалистъ** *сжиц. м.* || **сенсуалистически** *прил. м.*
- сентенция** *сжиц. ж.*; кор. лат. || **сентиментализъмъ** *сжиц. м.* (и съ френ. а: **сентиментализъмъ**) || **сентименталенъ, -ни (сентим.)** *прил. м.* || **сентименталностъ** *сжиц. ж.*
- сепаративенъ, -ни** *прил. м.*; лат. || **сепаратистъ** *сжиц. м.*
- сѣпвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. сѣпна I. 5., мкр. сѣпнувамъ III. || **сѣ** *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **сѣпване**; кор. с|п ъ н а с е, с|п ъ в а м ѣ, смѣс. съ с е к н а; *вж. т.* (сепна се водата).
- сѣпія** *сжиц. ж.*; гръц. sēpia.
- септѣмврий** *сжиц. м.*; кор. лат.; в по късно-грц. в м. **б септѣтъ** *сжиц. м.*
- сѣръ, сѣри** *прил. м.* стар. обл. 'сивъ.'; стб.
- сѣрѣ**, рус. серый, словен. sêr . . ; *вж.* сѣра.
- сѣра (сѣрѣ, сѣра)** *гл.* (не)прех. тр. I. 1.; стб. **сѣрѣ**, **сѣратн**, рус. срать, пол. srać, чеш. sratí, seru, словен. serjem, sratí, срб.-хрв. serem, sratí. . ; отъ кор. и.-е. *ser- тека. . . , пушамъ да тече; *срв.* санскр. sárati тече. . . , sarít рѣка, потокъ. . . , sará-s тѣчень, течни, лат. serum 'сироватка' . . . ; гал. Sarnus 'име на рѣка' *срав.* съ рѣч. ни имена **Сѣрава** при Скопие, **Сѣретъ, Стрѣма** (< *Ser-mā и др. || **сранѣ** *сжиц. ср.* **серафимъ** *сжиц. м. р.*; ст. евр. || **серафимски** *прил. м.*
- сѣрбѣзъ** *прил.* неизм. м., 'смѣлъ. . . ; тур. ser-bez отъ перс. (ser глава, bāz играя. . .)
- сѣрбѣтъ** *прил. м.* и неизм. за 3 р. 'бикоглавъ'; тур. (перс.) . .
- сѣргѣя** *сжиц. ж.*, ум. **сѣргѣйка, сѣргѣица**; тур. || **сѣргиджѣя** *сжиц. м. р., ж.* **сѣргиджѣйка** || **сѣргиджѣйски** *прил. м.* || **сѣргѣй-параж** *сжиц.*; тур.
- сѣрдаръ** *сжиц. м.* 'командиръ, главатаръ.'; тур. отъ перс. (ser глава, главенство, dār 'що има', глаг. dārem имамъ); *срав.* к ѣ р с е р д а р ѣ .
- сѣрвизъ** *сжиц. м.*; френ. service служба. . . || **сѣрвитутъ („сѣрвитюдъ“)** *сжиц. м.*; лат.
- сѣрей** *сжиц. м.* 'потъ, киръ отъ потъ по овцетъ'; 'що тече по вълната на овцетъ' || **сѣрейливъ** *прил. м. р.* || **сѣривъ** *прил.*

м. 'що има серей' (с. вълна 'съ серей, съ киръ отъ теклия потъ'); *вж.* серъ; серава.

серенада *сжц. ж.*; итал. .; кор. лат. **сержант** *сжц. м.*; *френ.*

серибозенъ, -ни *прил. м.*; кор. латин. || **серибозность** *сжц. ж.*

сэрия! *сжц. ж.* книж. чужд.; *фр.* série < лат. series.

сермия *сжц. м.* 'капиталъ', *бълг.* главноица, умал. **сермийка**; *тур.* sermi отъ перс. (перс. ser 'глава'; *срав.* капита- талъ; лат. seruit, род. caritís глава; *фр.* capital м. р. 'капиталъ, главница' и capitale ж. р. 'главненъ градъ').

сэрникъ *сжц. м.* 'нуждникъ, заходъ' отъ гл. сера || **серботина** *сжц. ж.* 'петно срано отъ бълха и под.'

сербозенъ, -ни! *прил. м. р.*, отъ серумъ.

серпентинъ *сжц. м.*; кор. лат.

сера|сэмъ *прил.* неизм. за З р.; *тур.* отъ перс. (sâr глава, за sârn *срав.* санскр. sâma- 'безъ рога, шутъ' и *срв.* бълг. обл. (мак.) шутъ, рус. шут. = нѣм. Narr глупецъ, шуръ; шуть... || **серсэминъ** *сжц. м.*

сэртъ *прил.* неизм. 'лотъ'...; *тур.*

сертмэ *сжц. ср.*, ум. **сертмэнце**; *тур.*

сэрумъ *сжц. м.*; лат.; *срав.* серозень.

серчимъ *сжц. м.* 'данъкъ за свине'; *тур.*

сэсия *сжц. ж.*; лат. отъ и.-е. кор. sed-, *срод.*

сестра *сжц. ж.*, ум. *ж.* **сестрица**, **сестричка**, ум. *ср.* **сестриче**, **сестриченце**; стб.

сестра, *рус.* сестра, пол. siostra, полаб. sestra. *гор.* луж. sołtra, дол. луж. sołša, чеш. сѣрб.-хѣрв. sestra, словен. sestra.; кор. и.-е.; *срав.* лит. sesũ, род. sesẽrs, н. перс. xvânar, санскр. svâsar, арм. khoug, лат. soror (*френ.* sœur, итал. sorella...), кимр. schwaer, гот. swistar, англ. sister, нѣм. Schwester... || **сэстринь** *прил. м.* || **сэстринець** *сжц. м.* = рус. 'племянникъ отъ сестры' || **сэстриникъ (сэстринекъ)** *сжц. м., ж.* **сэстриница** = рус. 'племянница отъ сестры' || **сэстринство** *сжц. ср.* || **сестричникъ** *сжц. м., ж.* **сестричинца** || **сэстра** *гл.* прех. тр. II. 1.

сэт-ень, -ни *прил. м.*; стб. **сэтынъ**; къмъ кор. не спада съгл. т; кор. и.-е. *se-: sē- (*sē(i)-.. късенъ, послешень; *срв.* лат. sēnus късенъ, sēgō късно, гот. seithus късенъ, thana-seiths 'отъ тогава насетне', ст. англ. sīd късно, нѣм. seitdem отъ тогава... || **сэтне** *нар.* 'после.'; стб. **сэтынъ**, мѣст. пад. ед. ч. отъ **сэтынъ** || **сетнакъ** *сжц. м.* || **сэтнеш-ень, -ни** *прил. м.* || **сетнина** *сжц. ж.*, умал. **сетнинка (сэтиники, сэтинич-ъкъ, -ки** *прил. м.* ум. || **сетница** *сжц. ж.*

сефа *сжц. ж.* 'удоволствие'; *тур.* || **сефаджия** *сжц. м.* || **сефалия** *прил.* неизм.

за З р. || **сефувамъ** *гл.* непрех. тр. III, *сжц. ср.* **сефуване**.

сефэрь *сжц. м.* 'походъ.'; *тур.* отъ араб. || **сефэрь-тасъ** *сжц. м.*

сефтэ *сжц. ср.*; *тур.* || **сефтосвамъ** *глагол.* прех. тр. III., *екр.* **сефтосамъ** III. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжц. ср.* **сефтосване**.

сјешавамъ (сјешвамъ) *гл.* прех. тр. III., *екр.* сјеша || 1.; *вж.* ешъ, *тур.* || **сјешаване** *сжц. ср.*

си I. *гл.* спомаг. 2. л. ед. ч. сег. вр.

си II. *мѣст.* 3-олич. (възвр.) дат. п. ед. ч.; *вж.* се себе.

сй III. *мѣст.* неопр. обл. вм. стар. въ си 'всички' (или: и ед. ч. м. р. 'всичкиятъ') Сите люде вм. вситъ л. 'всички хора'.

сивъ *прил. м.*, ум. **сивич-ъкъ, -ки, сивнавь, сивки**; стб. **снкъ**, *рус.* сивый (за конь), м.-рус. сивый, пол. siwy, *гор.* луж. sywy, дол. луж. syvik, чеш. sivý, словен. сѣрб.-хрв. siv.; кор. и.-е. *kei-, наст. -въ; *срав.* лит. šivas бѣлизникъ, ст. прус. sywap (вин. п.) сивъ; *слав.* šyāwá-с тѣм-но-кафявъ, н. перс. siyāh черень, арм. seav, ст. англ. haeven сивъ, ирл. себ, род. síach мѣгла... || **сиве** *сжц. ср.* 'кукувица'; *рус.* сивка 'име на птица' || **сивина** *сжц. ж.*, ум. **сивника** || **сивкавость** *сжц. ж.* || **сивка** *сжц. ж.* 'сива крава или овца', *рус.* сивчик 'сивъ конь', бѣлорус. сивак || **Сивко, (Сиво** *сжц.* собств. лич. м. р., челяд. име Сивковъ, Сивевъ) || **сиво|главъ** *прил. м.* || **сиво|окъ** *прил. м.* || **сивота** *сжц. ж.* || **сивчо** *сжц. м.* 'сивъ конь или волъ' || **сивѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6. || ~ **се** *гл.* непрех. || **сивякъ** *сжц. м.* 'видъ змия съ рогче'...; *срав.* пепелянка...

сигналь *сжц. м.*; кор. лат. || **сигнализа-ция** *сжц. ж.* || **сигнализирамъ** *гл.* непр. III.

сйгур-ень, -ни *прил. м.*; кор. лат. || **сйгурно** *нар.* || **сйгурность** *сжц. ж.*

сидерить *сжц. м.*; гръц. || **сидеросвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **сидерсамъ** III. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжц. ср.* **сидеросване** III.; н. гръц. siderónō 'гладя съ желѣзо.' sidero (ст. гръц. sídēros) желѣзо.

сиджимъ *сжц. м.* 'врѣвъ, тѣнко вѣже', ум. *м.* **сиджимецъ**, ум. *ср.* **сиджимче**; *сжц. ж.* **сиджимма**, ум. **сиджимчица**; *тур.*

сидя обл. *гл.* непрех. тр. II. *вж.* седя.

сиенить *сжц. м.*; отъ соб.

сиквó-таквó *мѣст.* 'таквозъ-онаквозъ, ед-но-друго'; стар. обл., стб. **снкокъ, снкъ** 'такъвъ'; хѣрв. siko 'така...'

сико|фантъ *сжц. м.*; гръц.

сила *сжц. ж.*, ум. **силица**, **силичка**; стб. **сила**, *рус.* сила, м. *рус.* сыла, пол. siła, дол. луж. syła, *гор.* луж. syła множество, чеш. síla, словен. сѣрб.-хрв. síla.; кор. и.-е. *sē(i)-.; ст. прус. seilin (вин. ед.) залѣгане, прилежание, т. е. усилие; па-seilin 'духъ' и навѣрно гот. saíwala душа;

ст. сакс. *sēola, sīola*, ст. нѣм. *sēla, sīla*, англ. *soul*, нѣм. *Seele* душа...; съ образнообраз. на кор. санскр. *śī'la-m* нравъ, характеръ... || **сил-ень, -ни** прил. м., ум. **силнич-ѣкъ, -ки**.

силабически прил. м.; кор. лат.

силогайзмъ сжиц. м.; гръц.

силомъ нар. (съ завѣрш. -омъ по „аналогия“ на нар. отъ м. ср. р. като ви-к о м ъ, д о б р о м ъ. || **силомичка** нар. ум. || **сила** гл. прех. тр. II. 1. || ~ **се** гл. непрех. || **Силянь** сжиц. соб. лич. м.

силяхъ сжиц. м. прост. 'оружие'; тур.

сима сжиц. ж. р. 'образъ, видъ, изгледъ'; тур. *suma* 'visage, physionomie'; н. гръц. *suma* знакъ, белегъ...

симвамъ обл. гл. прех. тр. III., екр. **симна** I. 5. вм. **сн|ема** м, **сн|имамъ** (съ, праслав. **съп-* + гл. *имати*..).

сим|воль сжиц. м. р.; гръц., съ н. гръц. в („*vita*“) вм. ст. гръц. б („*beta*“, β); въ зап. европ. съ б || **символйзмъ** сжиц. м. || **символйстъ** сжиц. ж. || **символйчески** прил. м.

си|метрия сжиц. ж.; гръц. || **си|метрически** прил. м.

симйтъ (**симидъ**) сжиц. м.; тур. *simid, simit*; вж. *семидаль*.

Симо сжиц. соб. лич. м.; отъ **Симеонъ** (ст. евр. *Simon, Simon.*.)

сим|патия сжиц. ж.; гръц. || **симпатизирамъ** гл. непрех. III. съ наст. нѣм. || **симпатич-ень, -ни, -ески** прил. м.

сим|птомъ сжиц. м.; грц. || **сим|птоматй-чески, -чень, -чни** прил. м.

сим|фония сжиц. ж.; грц. || **симфонй-чень; -чни, -чески** прил. м.

синъ сжиц. м., чл. **синѣтъ**, ум. м. **синѣць** I., ум. ср. **синчѣ**, зват. **синко**, мн. ув. **синковци**, стб. **сыннъ**, рус. **сын**, пол. чеш. гор. луж. дол. луж. *syn*, словен. срб.-хрв. *sin.*; ; кор. и.-е. **сѣ-* раждамъ, настав. **-pu-s*; *срав.* лит. *sūpus*, санскр. *sūpú-s*, зенд. *hupu-š*, гот. *supus*, нѣм. *Sohn*, англ. *son.*; ; гръц. *huiys, huiós* съ др. наст.; вж. кор. и.-е. **сѣ-* въ свиня 'що много ражда'... || **сннчѣга** сжиц. м. увел. || **сннбв-ень, -ни** прил. м. || **синица, синовица** сжиц. ж.

синь прил. м., ж. **синя, ср. синьо** (старин. **синье**), ум. **синич-ѣкъ, синички**, старобълг. **снн'ъ**, рус. **синий**, словен. *sinj*, срб.-хрв. *sinji*, съ твърд. осн.: пол. *sinu*, чеш. *sinu.*; ; кор. е само сричка с и-, и.-е. **k'ei-*, а -н'ъ, -н'ъ е наставка; вж. сжция кор. въ сивъ и гл. с и я я; *срав.* алб. *si* (отъ осн. **sin-*) 'око' || **синь камѣкъ** прил. сжиц. м., рус. **синий** (медный) купоросъ, лат. *Vitriolum coeruleum* || **синь минзухаръ**, ~ **патладжанъ** прил. сжиц. м. 'видъ раст.' || **синевѣ, синевинѣ** сжиц. ж. || **синѣвица, синѣковица** сжиц. ж. 'синя пжпка.' || **синей** сжиц. м. р. || **синекон-**

вица сжиц. ж. 'синя гарга' || **синеконъ** прил. м. || **синецъ** сжиц. м., обикн. множ. **синци** 'мѣниста' || **синевецъ** сжиц. м.; отъ прил. **синь**; *срав.* **синчець** || **синѣць** II. сжиц. м. обл.

синагога сжиц. м.; отъ гръц. *syn|agōgē* 'събрание, с|иждане', рус. 'с|ходка'.

синапъ сжиц. м., ум. **синапецъ**; н. гръц. *sināpī* (ст. гръц. *sināpī* отъ египет.). || **синнапйзмъ** сжиц. м.

сингерь сжиц. м. обл. 'морска гжба' вм. **сюнгеръ** вж. ст.

синджиръ сжиц. м., ум. ср. **синджирче**; тур. (перс.) *zindžir* || **синджирля** прил. 3. р.

синдикъ сжиц. м. || **син|дикатъ** сжиц. м.; кор. гръц. || **синдикал-ень, -ни** прил. м. || **синдикализъмъ** сжиц. м. р. || **синдикалистъ** сжиц. м.

сине|кура сжиц. ж.; лат.

синѣць I. сжиц. м. ум. отъ **синъ**.

синйгеръ (старин. **синйгиръ**) сжиц. м. р. 'известна птица', *срав.* рус. **синица**..

|| **синйкавъ** прил. м. р. || **сини кокошки**, ~ **кйтки**, ~ **метли** 'видъ растение' || **синилйчки** сжиц. ж. множ. 'синчець', || **синйлка** сжиц. ж. || **синйло** сжиц. ср., умал. **синйльце** отъ прилаг. **синъ** || **синина**, **синица** сжиц. ж. 'синигерь.' || **синич-ѣкъ, -ки** прил. м., ум. **синкавъ** || **синки** прил. м. ум. || **синокъ** обл. сжиц. м. вм. **синчець** || **синчѣць** сжиц. м. || **синѣя** се гл. непрех. тр. I. 6. || **синьо рибарче** прил. сжиц. ср. || **синьо цвѣте** прил. сжиц. ср.

|| **синьшйика** сжиц. ж. || **синя** гл. прех. тр. II. 1. || ~ **се** гл. непрех. || **синявецъ** сжиц. м. || **синявица** сжиц. ж. || **синя гарга** прил. сжиц. ж. 'изв. птица' || **синя билка**, ~ **жлѣчка**, ~ **метла** или ~ **метлйчина**, ~ **млѣчка**, ~ **рўжа**, ~ **тинтява** и др. прил. сжиц. ж. 'видове растения' || **синячка** сжиц. ж. || **синяче** сжиц. ср.

синя сжиц. ж. обл. 'софра.', ум. **синй-ка**; тур.

синко вжц. м. зват. пад. отъ умал. стблг. **сыннѣкъ**; м. рус. **сынку**.

син|копъ сжиц. м.; гръц. || **синкопйрамъ** се гл. непрех. III.

синодъ сжиц. м.; гръц. || **синодал-ень, -ни** прил. м. || **синодикъ** сжиц. м.

снн|онймъ сжиц. м.; гръц. || **синоним-ень, -ни** прил. м. || **синонимия** сжиц. ж.

синоръ сжиц. м. 'межда, граница.'; гръц. *synogon* (*syn* 'съ' и *ogon* планина, дѣлъ), минало и въ тур. || **синорникъ** сжиц. м. обл. 'змия смок'.

синпуръ сжиц. м. р. обл. вм. с ѣ ра 'ясножълто вещество, що запалено гори съ с и н ѣ пламѣкъ' (измѣнено по народ. етимология отъ лат. *sulpur* (*sulphur*) > френ. *soufre*) 'сѣра'; *срав.* още срод. по кор. гръц. *kyanós* **синь**, *kyanos* **синчець**... || **синпур-ень, -ни** прил. м.

сйн|таксисъ *сжц. м. (сйн|такса сжц. ж.)*
 ||(синтаксически прил. м.) ||син|тант|ич-
 -енъ, -ни, -ески прил. м.

сйн|тэзъ (сйн|тэзисъ) *сжц. м. р. ||сйн|тэза*
сжц. ж.; гръц. || синтетически прил. м.
 ||сйн|тэ|т|ич-енъ, -ни прил. м.

сйн|ну|сь *сжц. м.;* лат.

сйн|хро|н|изъмъ *сжц. м.;* гръц. || син|хро-
 -нически прил. м.

сйн|ч|а|га *сжц. м. увел.;* *вж. сжц. сйнъ.*

сйн|ч|э|ъ *сжц. м.;* *вж. прил. сйнъ* || сйн-
 н|ѣя се *гл. непрех. I. б.*

сйн|ца *мъст. 'всички' (обикн. за 1. и 2. л.*
мн.) *вм. в сйнца вж. т., стб. късн.*

сй|озъ! *обл. прост. сжц. м. 'дума, слово';*
 тур. söz || сй|оз|ба, соз|ба *сжц. ж. || сй|оз-
 -л|ия!* *прил. м. и за 3 р. 'словесенъ'.*

сй|п|вамъ *лаг. тр. III.,* *екр. сй|п|я I. 9.,* *ум.*
сй|п|на I. 5, мкр. сй|п|ну|вамъ III. || ~ се
гл. непрх., сжц. ср. сй|п|ване, сй|п|нуване;

стб. **с|ы|патн**, руски сыпать; в разсып-
 ную 'въ всички посоки' (разбегатся),
 пол. гор. луж. sypać, пол. sypnu, чеш.
 sypati, словен. sipati.; др. отгл. степ. на
 кор. об. слав. съп- въ прѣ|спа, со-
 |спа, *срав. на|сипъ.*; кор. и.-е. *sūr-:
 *sup- (*swep-). разсипвамъ.; *срав. лат.*
*supo, supāre; dissipo, dis|sipāre (фр. dissipa-
 re.), лит. sūpti люлѣя.; съ др. разш-*
шир. (и.-е. *su-b- : swe-b-) въ ст. сканд.
sōra мета, sōfl метла... дол. нѣм. swab-
bein (за вода и под.)... плискамъ се на-
самъ-натамъ... || сй|пе 3-олич. гл. тр. I. 9.
'вали дъждъ.' || сй|п|а|къ *сжц. м. || сй|п|а-*
ница сжц. ж., *ум. сй|п|аничка;* *въ рус.*
и др. слав. езици отъ др. отглас. степ.
 (*съп-) рус. о|спа, пол. оспа, чеш. срб-
 хрв. ospa. || сй|п|аничавъ *прил. м. || сй|п|ей*
сжц. м. || сй|п|и|ще сжц. ср. || сй|пка сжц.
ж. ... 'сипаница' || сй|п|кавъ прил. м. || сй|п-
кавинā, сй|п|кавость сжц. ж. || сй|п|л|ивъ
прил. м. || сй|п|л|ивость сжц. ж.

сй|р|а|къ *сжц. м.,* *ум. ср. сй|р|аче сй|р|аченце;*
 стб. **сй|р|акъ**, срб.-хрв. sīrak, рус. срб.-хрв.

сирота, пол. sierota.; кор. и.-е. *k'hēi-...
 съ кор. разшир. *k'hēi-g-; *срав. лит. šeigūs*
вдовець, šeigė вдовица, гръц. χήγα вдовица,
χόγίς отдѣлно, безъ, санскр. jāhātī
напуца, оставя... || сй|р|а|шки прил. м.

сй|р|а|тка *сжц. ж. обл. стар.;* *вж. сур-о-*
ватка.

сй|рене *сжц. ср.,* *ум. сй|ренце;* стб. **сй|р|ъ**,
 рус. сыр, пол. sér *вм. syr, чеш. sýr, словен.*
срб.-хрв. sir...; кор. и.-е. sūr-... 'кисель,
солень, горчивь...; срав. лит. sūgas
солень, sūgis сирене, ст. сканд. sūgg
кисель, неприятень, sūga 'текла отъ
млѣко вода и станала кисела', ст. нѣм. ст.
англ. sūg, нѣм. sauer кисель...; алб. hīfz
млѣко...; др. отглас. степень на

кор. *вж. суровъ* || сй|р-енъ, -ни *прил. м.*
 || сй|рен|аръ *сжц. м. || сй|рен|арски прил. м.*
 || сй|рен|арство *сжц. ср. || сй|реневъ прил.*
м. || сй|ренявъ прил. м.

сй|р|ечъ *нар.,* *собств. съчет. стб. сн 'тая' и*
рѣчь = то е, т. е., именно.

Сй|ри|у|сь *сжц. м.;* гръц.-лат.; кор. и.-е.

сй|ри|ца *сжц. ж. || сй|ри|ще сжц. ср.;* *вж.*
сй|рене || сй|рна-нед|ѣ|ля прил. сжц. ж.
 || сй|рница *сжц. ж.,* *ум. сй|р|ничка || сй|ро-*
в|атка сжц. ж. || сй|ро|вица сжц. ж. || сй|ро-
пу|ст-енъ, -ни прил. м. || сй|ро|с|вамъ
се гл. непрх. тр. III., *екр. сй|ро|самъ се III.,*
сжц. ср. сй|ро|с|ване || сй|р|че сжц. ср. обл.,
ум. отъ сй|ръ || сй|ръ старин. обл. сжц. м.
 || сй|ря *гл. прех. тр. II. 1. || ~ се гл. непр.*

сй|рма *сжц. ж.;* тур. *вж. сърма* || **Сй|рма**
сжц. соб. лич. ж. обл. отъ сърма; срв.
Злата, Сребренъ.

сй|ро|м|а|хъ *сжц. м.,* *жс. сй|ро|ма|х|к|ня, сй|ро-*
ма|х|к|ня, сй|ро|машк|ня; кор. сй|р-
вж. сй|р|акъ || сй|ро|машъ сжц. ж. събир.
 || сй|ро|маш|ея *гл. непрех. тр. I. б. (-шалъ,*
-шѣли), сжц. ср. сй|ро|маш|еене || сй|ро-
маш|я гл. прех. тр. II. 3. || сй|ро|маш|ия сжц.
ж., *ум. сй|ро|маш|ийка || сй|ро|маш|л|къ!*
сжц. м. || сй|ро|маш|ина, сй|ро|маш|я сжц.
ж. || сй|ро|маш-енъ, -ни прил. м. обл.

сй|р|опъ *сжц. м. отъ зап. европ.;* кор. араб.
 (перс.)...; *срав. ши|ра || сй|р|оп-енъ, -ни*
прил. м.

сй|рота *сжц. ж.,* *ум. сй|рот|ица, сй|рот|ичка;*

стб. **сй|рота**, рус. сй|ротá, пол. sierota, sie-
 rotka, чеш. sirota, словен. sirota, срб.-хрв.
 sirota... || сй|рот|и|ня (обл. сй|рот|и|на) *сжц.*
жс. || сй|рот|и|нски прил. м. || сй|рот|че сжц.
ср. ум., *ум. отъ ум. сй|рот|ченце || сй|рот-*
ница сжц. жс. || сй|рото|пит|алище сжц.
ср.; *вж. старин. гл. питая 'храня'.*

сй|са *сжц. ж.,* *ум. сй|ска;* рус. народ. сй|ска,
 срб.-хрв. sisa; отъ кор. степ. сыс-, отъ

друга отгл. степ. (*със-) стб. **с|съ|съ,** **с|съ-**
с|сь|сь, рус. сосѣк, отъ ст. бълг. сосѣц, чеш.
 sesek, словен. ses... || сй|с|а|л|че *сжц. ср.*
 'бозайниче' || сй|с|а|мъ *гл. прех. тр. III.,*

стб. **сй|с|а|тн**, пол. w|sysać, словен. срб-
 хрв. sisati, чеш. отъ друга степ. sesati.;
 кор. „звукотподражат.“; за и.-е. *su-: *sou-
 „смуча“, „сърбамъ“... съ различни раз-
 ширения *срав. лат. su-go смуча., sap-*
guisuga пиявица, вж. суча, сучалче;
и.-е. *su-p- въ санскр. sū-pa-s отвара,
„супа“; и.-е. *su-b- въ ст. сканд. сжц.
и гл. sūra сърбамъ, ст. англ. sūpan, англ.
sup, ст. нѣм. sūfan, нѣм. saufen сър-
бамъ...; вж. супа || сй|с|ане сжц. ср.

сй|ст|ема *сжц. жс.;* гръц. || сй|ст|емат|ич-енъ,
 -ни, -ески *прил. м.*

сй|т-енъ, -ни прил. м., *ум. сй|т|нич-ъкъ, -ки,*
 кор. въ сй|то || сй|т|н|е|жъ *сжц. м. || сй|т-*
ница сжц. ж. || сй|тно нар. || сй|тномъ нар.

- (стар. твор. пад. ед. ч.) || **ситноръ** *сжиц. м.* || **ситнорія** *сжиц. ж.* || **ситно|рбснече** *сжиц. ср.*; *вж.* роса || **ситнотā** *сжиц. ж.* || **ситня** *гл.* (не)прех. тр. II. 1. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **ситнене** || **сито** *сжиц. ср.*, ум. **ситце**; стб. **снто**, рус. сито, пол. sito, чеш. sito, словен. срб.-хрв. sito.; отъ кор. и.-е. *sē(i)-пресѣвамъ; *вж.* сѣя; *срав.* лит. sė'las сито, sijóti, sijóju сѣя, лет. sėts, ср. ирл. sithlad пресѣване, кимр. hidl, ст. брет. sizl, н. брет. sil сито, ст. сканд. sǫld (вм. sǫ la) сито, гръц. éthmós цедилка, сито, ῥῆμα цедя. . .
- ситъ** *прил. м.*; стб. **сйтъ**; кор. общослав. syt-, сроденъ съ *syt- въ доста, (dosti < do sŕti) „до ситость“, срод. съ лат. satis доста, довольно, нѣм. salt ситъ, гот. sōths... || **ситка** *сжиц. ж.* обл. || **ситость** *сжиц. ж.* **сифилис** *сжиц. ж.*; гръц. || **сифили(с)тич-енъ**, -ни *прил. м.*
- сифонъ** *сжиц. м.*; гръц.
- сички**, **сичкома** *мъст.*; *вж.* всички. . .
- сия-енъ**, -йни *прил. м.*; срб.-хрв. sjaĵan || **сияйница** (**сяйница**) *сжиц. ж.* (звезда с.) || **сияние** *сжиц. ср.* || **сиятельство** *сжиц. ср.* || **сияя** *гл.* непрех. тр. I. 6.; стб. **снѣж**, **снѣжн**, рус. книж. снѣж, сияю.; кор. и.-е. *sk'ēi. . . блестя.; *срав.* гот. skeinan, ст. сканд. skīna, ст. англ. ст. нѣм. scīnan, англ. shine, нѣм. scheinen свѣтя, блестя, сияя.; санскр. śhāyā' блѣсъкъ, блещуване, та и 'сѣнка'); *вж.* сѣнка, о|с|о|й, при|сой.
- ска́звямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **ска́жа** I. 10. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **ска́зване** и стар. **ска́заніе** за герм. 'сага' || **ска́за** *сжиц. ж. р.* || **ска́звачъ** *сжиц. м. р.*, *ж. р.* **ска́звачка** || **ска́зка** *сжиц. ж.* || **ска́зуемо** *сжиц. ср.* отъ *прич.* сег. стр. 'щото се казва или сказва'.
- скакал-ецъ** *сжиц. м.*, мн. -ци (обл. **скакаль**) || **ска́камъ** стар. обл. и **ска́чамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **ска́кна** I. 5., *сжиц. ср.* **ска́чане**, **ска́кане**; стблг. **скакати**, екр. **скоунти**, рус. скака́тъ, выскочить, отско-чить, перескочить. . ., пол. skakać, sko-zyć, чеш. словен. skakati, skočiti. . .; кор. и.-е. *skōk-. . . скачамъ.; *срав.* лит. šokū, šokti скачамъ, играя хоро, ст. нѣм. schein бързо излизамъ, изкачамъ, нѣм. ge|sche-hen излизвамъ се, schicken пращамъ, ст. ирл. scuchim отстѣпвамъ. . . || **ска́кулецъ**, **ска́кунецъ**, **ска́кълъ** *сжиц. м.* обл. вм. скакалецъ.
- скала** I. *сжиц. м.*, ум. **скалица**; стб. **скала** 'petra', рус. скала, пол. skała, чеш. skála, словен. skala.; кор. и.-е. *skōl-: *skel-. . . разсичамъ. . .; *срав.* лат. saxum скала: гл. secare сѣка.; лит. skellū, skėlti цепя, skalā трѣска, лет. škēlt, ст. сканд. skalm мечъ, рѣженъ, гот. skilja месарь, ирл. scaillm раздѣлямъ. . .; друга степ. на кор. (и.-е. *skol-) *вж.* сколка || **ска́листь** *прил. м.* || **ска́ливня** *гл.* прех. обл. тр. II. 1. **ска́ла** *сжиц. ж.*, обл. мн. **ска́ли** 'стълба', ум. **ска́лица**; лат. scala отъ гл. scando скачамъ. . .; ит. scala (> и въ н. грц. skála).
- ска́лесвамъ** *глаг.* прех. тр. III. || **ска́леска** *сжиц. ж.*, *вж.* калесвамъ, калеска.
- ска́льпосвамъ** *гл.* прех. тр. III.; *вж.* калъпосвамъ.
- ска́мейка** *сжиц. ж.*, отъ рус. 'пейка, чинъ, столче', рус. скамейка, умал. отъ ска-мья < гръц., мн. skamniá; *срв.* скемле.
- ска́меняемъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **ска́меня** II. 1., обл. **ска́мня** II. 1. || ~ **се** *гл.* непрех.
- ска́ндаль** *сжиц. м.*; грц. skándalon събла-знь || **ска́ндаль-енъ**, -ни *прил. м.* || **ска́ндалиоз-енъ**, -ни *прил. м.* || **ска́ндализи́рамъ** *глаг.* прех. тр. III. || ~ **се** *гл.* непрех. || **ска́ндалиозность**, **ска́ндальность** *сжиц. ср.*
- ска́ндирамъ** *гл.* прех. тр. III.; кор. лат., срод. съ предход. грц.; *срав.* още ска-чамъ: скокъ; *вж.* ска́ла.
- ска́панъ** *прич.* мин. стр. м. (прил.) || **ска́паность** *сжиц. ж.* || **ска́пвамъ**, **ска́пямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **ска́пя** I. 9. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **ска́пване**.
- ска́ра** *сжиц. ж.*, ум. **ска́рица**, **ска́ричка**; н. гръц. skára.
- ска́рвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **ска́рамъ** III. || ~ **се** *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **ска́рване**.
- ска́ред-енъ**, -ни *прил. м.* 'пестеливъ'; стб. **скара́дъ** мръсенъ. . . руски скара́дный 'скжперникъ. . .', пол. zskaradny, чеш. skagedy безобразенъ. . .; мысли се, че е старинна дума, отъ кор. и.-е. *skōr- от-дѣлямъ. . .; *срв.* санскр. apa|skara-s, ava-|skara s сметь, тат. боклукъ, грц. skōr, род. skatós 'сгория', лат. mus|cerda мишлякъ, мише говно, su|cerda свинско г., ст. сканд. skarn сметь. . .; поради редуване *skv-: *sk- сравнява се и стб. **ска́рѣна**, нб. обл. скърѣна въ рус. скверный. . . || **ска́редя** **се** *гл.* непрех. II. 1. 'скжля се. . .'.
- ска́рида** *сжиц. ж.*; гръц. skarís, род. skarí-dos 'скачащ червей', Хезих. 'скачаща риба', skáros, askarís. . .; askarízō скачамъ и skairō (отъ *skaríō). . .
- скарлатина** *сжиц. ж.*; ит. scarlattina, произв. отъ ср. лат. scarlatum силно червена багра. . . фр. écarlate.; *срав.* нѣм. Schar-lach|fieber. . .
- ска́стряемъ** *гл.* прех. тр. III.; *вж.* ка́стря || ~ **се** *гл.* непрех.
- ска́чамъ** *гл.* непрех.; *вж.* скакалецъ: скокъ, скоча || **ска́чанца** *сжиц. ж.* || **ска́чка** *сжиц. ж.* || **скачобъ** *сжиц. м.* обл. || **скачешкомъ** *нар.*

- с|ка́чвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|ка́ча II. 3.; *вж.* гл. кача, кача се || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* ска́чване || с|ка́ченъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* (с. сждове въ физик.)
- с|ка́шквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|ка́ш-камъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|ка́шкване; *кор.* *вж.* каша.
- сквѣр-енъ, -ни *прил. м.*; *отъ* рус.; *стб.* СКВРЪНЪ; *срав.* скърнавъ || скверно-слова *глагол.* непрех. тр. II. 1., *сжц. ср.* сквернословие *отъ* рус.; *стб.* СКВРЪНО-СЛОВНЕ.
- сквор-ѣць *сжц. м.*, *мн.* -ци 'птица скорецъ'; *стб.* СКВОРИЦЬ, *рус.* скворец, *словен.* skvorec, škorec, и skogec, *срб.-хрв.* skvorac, svorak, škvorak, *пол.* skorzeń, skorzek, *луж.* škorc; *вж.* и скорецъ; *кор.* звукоподр. *skvog-: *skveg-...; *срав.* *стб.* СКРЪУАТИ, СКРЪКАТИ 'цвѣрча' (за разгорещено желѣзо), СКРЪУЪТЬ, СКРЪУЪ 'щурецъ', *рус.* глаг. сверчатъ, сжществ. сверчок = щурецъ, *чеш.* svrčeti svrčeti, *сжц.* svrček, svrček, svrk, *пол.* świerk, świrk, świercz, świerszcz...; *срав.* цвѣркамаъ.
- скѣле *сжц. ср.*, *ум.* скѣленце; скѣля *сжц. ж.*, *ум.* скѣлица, скѣличка; *отъ* тур. iskele < *итал.* scala.
- скѣлетъ *сжц. м.*; *за* 'костникъ'; *гръц.* скѣмле *сжц. ср.*, *ум.* скѣмленце и скѣмля *сжц. ж.*; *отъ* тур. iskemle < *н.* гръц. skamni (< *лат.* scammum > *ит.* scabello...); *вж.* скамейка *отъ* рус.
- скѣпаръ *сжц. м.* *обл.* 'тесла...'; *отъ* *н.* гръц. skerágni 'брадва...'
- скѣптикъ *сжц. м.*; *грц.* || скептицизмъ *сжц. м.* || скептически *прил. м.*
- с|кймамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. с|кймна I. 5.; *вж.* кивна, кимамъ || скймва, скймнува *гл.* 3-олич. гр. III., екр. скймне I. 5.
- скимтя *гл.* непрех. тр. II. 2., скимчя II. 3., скимуча I. 9., *сжц. ср.* скимтѣне, скимчѣне, скимучане; *кор.* звукоподр.; *срав.* *н.* грц. skýlos куче, skýla кучка и грц. skýтпос малко на животно > *стб.* СКИМЪНЪ, *рус.* църк.-слав. скимень 'лъвче...'; *кор.* звукоподр. и.-е. *sku-...; *срав.* куче.
- с|кйнвамъ с|кйнувамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. с|кйна I. 5. *обл.* 'сжсамъ' || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* скйн(у)ване; *кор.* общослав. кыд-; *стб.* КЫДАТИ 'хвърлямъ', *рус.* кидать, кидаю, *срб.-хрв.* kida-ti, *чеш.* kydati, *пол.* kidać...; *кор.* и.-е. *(s)kū-d-...; *срав.* санскр. skūdatē бърза, *лит.* skudrūs бързъ, *ст.* сканд. skiota хвърлямъ, стрелямъ, *ст.* англ. scutan, *англ.* shoot., *нѣм.* schiessen стрелямъ...
- скйния *сжц. ж.*; *гръц.* съ і *отъ* η (ст. грц. „ета“ — *н.* грц. „ита“); *срод.* съ сцена (ц късно-латин.).
- с|кйпрювамъ, с|кйпрямъ *гл.* прех. тр. III., екр. скйпря II. 1.; *вж.* кипря, кипри.
- скйптъръ *сжц. м.*; *гръц.* съ і *отъ* η (затова въ др. езици съ е, фр. sceptre...).
- с|кйсвамъ (с|кйснувамъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. с|кйсна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* скйс(ну)ване.
- скйтамъ и скйтамъ се *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* скйтане; *стб.* СКЙТАТИ СЛ, с. скитаться, *словен.* срб.-хрв. skitati se...; *кор.* и.-е. *skū- съ разшир. t(h) (*skū-th-), *напр.* въ *ст.* англ. scūdan и scyndan бързамъ, *ст.* сканд. skynda, *англ.* to scud, to scuttle избѣгвамъ, бързамъ...; *лит.* ku-trūs бързъ; *тукъ* спада негли и народного име *латин.* scytha (*гръц.* skythēs), *ст.* герм. 'вандали' (нѣм. lustwandeln разхождамъ се) и *тюрк.* kazak, kirgiz 'полски скитникъ'... || скитал-ѣць, *множ.* -ци *сжц. м.* || скитал-чески *прил. м.* || скитал-чество *сжц. ср.* || скитачъ *сжц. м.* 'скитникъ' || скитникъ *сжц. м.*, *жс.* скитница || скитнически *прил. м.* || скитничество *сжц. ср.* || скитня *сжц. жс.* || скитѣсвамъ (се) *гл.* непр. тр. III. || скитѣсване *сжц. ср.* кйца *сжц. жс.*; *нѣм.* Skizze. || скицирамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- с|кйчвамъ *гл.* прех. тр.; *вж.* кича.
- с|клáдъ *сжц. м.*; *кор.* въ клада с|клáждамъ (склáдвамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. складá I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* склáждане ||, склáдырамъ "I вм. склáждамъ = оставямъ на складъ... "
- с|клáнямъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. склоня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* склáняне || склáняемъ *прич.* сег. страд. *м.* || склáняемость *сжц. жс.*
- с|клáпвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. склопя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* клепя; *клопка* || склапачъ *сжц. жс.*
- склѣшвамъ, склѣшямъ *гл.* прех. тр. III., екр. склѣщя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* склѣщ-ване, -яне.
- склйчъ-вѣжди *сжц. жс.* *мн.* *обл.* 'сключени в'.
- с|клѣнъ *сжц. м.* || склѣн-енъ, -ни *прил. м.* || склѣнность *сжц. жс.* || склонявамъ *гл.* (не)прех. тр. III., екр. склоня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *вж.* и склáнямъ; *сжц. ср.* склоняване и старин. склонѣние, малко разл. по смисълъ || склоняемъ *прич.* сег. страд. *м.* || склоняемость *сжц. жс.*
- с|клѣпвамъ, с|клѣпямъ, с|клѣпявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|клѣпя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* склѣп-ване, -яне, -яване || склопий *сжц. м.* *мн.* (ед. склопецъ) 'захлупци, гаванки...'
- с|клѣцвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. с|клѣцамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

с|к|л|ѣ|ц|в|а|м|ъ, с|к|л|ѣ|ц|в|а|м|ъ (с|к|л|ѣ|ц|у|в|а|м|ъ) гл. прех. тр. III., екр. с|к|л|ѣ|ц|а|м|ъ III. || ~ се гл. непрех., *с|ж|ц|.* ср. с|к|л|ѣ|ц|в|а|н|е.

с|к|л|ѣ|ч|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. с|к|л|ѣ|ч|а| II. 3. || ~ се гл. непрех., *с|ж|ц|.* ср. с|к|л|ѣ|ч|а|в|а|н|е || с|к|л|ѣ|ч|е|н|ъ прич. мин. стр. м. (*прил.*) || с|к|л|ѣ|ч|е|н|о|с|т|ъ *с|ж|ц|.* ж.

с|к|о|б|а *с|ж|ц|.* ж., ум. с|к|о|б|ка, с|к|о|б|и|ца, с|к|о|б|и|ч|ка; рус. скоба, скобка, чеш. skoba, словен. срб.-хрв. skoba, пол. skobel; кор. и.-е. *sko(m)b- извить съмъ...; *срав.* лит. kabė, kablūs кука... kīp.bū, kibti закачалъ се, закрепямъ се, лет. kablīs, норв. обл. hempa връзка, кука, скоба, гръц. kómbos връзка, завръзка; санскр. skambhā-s подпорка, стълбъ, skabhā'yati, skabhñōti, skabhñāti укрепява, поддържа... || с|к|о|б|е|л|ъ *с|ж|ц|.* м. р. || с|к|о|б|а|р|ъ *с|ж|ц|.* м. || с|к|о|б|е|р|ъ *с|ж|ц|.* м.

с|к|о|в|а|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. с|к|о|в|а| I. 9. || ~ се гл. непрех., *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|в|а|н|е. с|к|о|в|р|а|н|ъ *с|ж|ц|.* м. обл. стар. || с|к|о|в|р|а|н|е|ц|ъ *с|ж|ц|.* м. обл. вм. скворецъ; *вж.* и сколовранецъ.

с|к|о|й|ка *с|ж|ц|.* ж. обл. вм. сколка, *вж.* т.

с|к|о|к|а|л|я|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. с|к|о|к|а|л|я| II. 1. || ~ се гл. непрех., *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|к|а|л|я|в|а|н|е; *вж.* кокаль вм. кость.

с|к|о|к|ъ *с|ж|ц|.* м.; *вж.* скокачъ м.

с|к|о|к|а|м|ъ обл. гл. прех. тр. III. 'гъделичкачъ', *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|к|а|н|е; негли сродъ съ предход. и следващитъ.

с|к|о|к|в|а|м|ъ гл. непрех. тр. III., екр. с|к|о|к|на I. 5., мкр. усл. с|к|о|к|н|у|в|а|м|ъ; др. отгласна степенъ въ с|к|а|ч|а|м|ъ || с|к|о|к|к|л|е|с|т|ъ (с|к|о|к|л|и|с|т|ъ) *прил.* м. || с|к|о|к|л|е|ш|к|о|м|ъ, с|к|о|к|н|о|м|ъ *нар.* || с|к|о|к|л|ивъ *прил.* м. || с|к|о|к|о|м|ъ *нар.* (староблг. твор. п. ед. ч. м. р.).

с|к|о|к|о|т|ъ *с|ж|ц|.* м. 'гъдель'; *вж.* предход. || с|к|о|к|о|т|и|ш|к|а|м|ъ гл. прех. тр. III. и с|к|о|к|о|щ|а| II. 1. (I. 10) || ~ се гл. непрех., *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|к|о|т|е|н|е, -щене -т|и|ш|к|а|н|е || с|к|о|к|о|т|л|ивъ *прил.* м. 'гъделивъ' || с|к|о|к|о|т|л|ив|о|с|т|ъ *с|ж|ц|.* ж.

с|к|о|л|а|с|в|а|м|ъ гл. непрех. тр. III., екр. с|к|о|л|а|с|а|м|ъ III., *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|л|а|с|в|а|н|е; н. грц. skolázō (ст. грц. skolázō) имамъ свободно време...

с|к|о|л|ка *с|ж|ц|.* ж., умал. с|к|о|л|ч|и|ца; *вж.* обл. с|к|о|й|к|а; стбълг. с|к|о|л|к|а, ст. рус. сколька, сколия 'раковина...; отъ др. отгл. степ. на кор. въ с|к|а|л|а I., *вж.* т.; и.-е. кор. *skol-/*skel-...; *срав.* лит. skalà треска, ст. нѣм. scale, нѣм. Schale черупка, аггл. shell раковина, черупка...

с|к|о|л|в|р|а|н|е|ц|ъ *с|ж|ц|.* м. р. обл. *вж.* с|к|о|в|р|а|н| (е|ц|)ъ; *срав.* скворецъ.

с|к|о|м|е|н|ч|е и с|к|а|м|е|н|ъ *с|ж|ц|.* м. за рус. 'скамейка'; лат. scamnum > грц. skamni; *срав.* скемле (тур.).

с|к|о|м|и|на *с|ж|ц|.* ж., ум. с|к|о|м|и|н|ка; стбълг.

с|к|о|м|н|а, о|с|к|о|м|н|а, руски с|с|к|о|м|и|на, словен. skomina и oskomina, срб.-хрв. skomina, пол. skomina и oskomina...; навѣрно старин. и.-е. кор. *skom-: *skem-.. притискамъ, причинявамъ болка...; *срав.* лит. skomas вкусъ (заемка отъ пол.); србд. вис. нѣм. новонѣм. hemmen за-държамъ, прѣча, лет. kamūt (kamōt) мжа-ча..., негли и грц. kámpō мжа се, страда-мъ...; срб.-хрв. samati 'очаквамъ съ досада'... (отъ степ. *kēm-); *вж.* ч|а|м|а|в|ъ.

с|к|о|м|р|я (с|к|о|м|б|р|я) *с|ж|ц|.* ж.; лат. scomber; *вж.* и с|к|у|м|р|я.

с|к|о|н|ф|у|з|в|а|м|ъ *г|л|а|г.* прех. тр. III. || ~ се гл. непрех.; презъ рус. отъ зап. европ. (лат. cōn|fundo, cōn|fusus...).

с|к|о|н|ч|а|м|ъ, с|к|о|н|ч|а|в|а|м|ъ стар. обл. *г|л|а|г.* прех. тр. III., екр. с|к|о|н|ч|а| II. 3. || ~ се гл. непрех., *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|н|ч|а|н|е, -а|в|а|н|е и старин. с|к|о|н|ч|а|н|е; *вж.* к|о|н|е|ц|ъ.

с|к|о|п|а|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. с|к|о|п|а| I. 6. || ~ се гл. непрех.

с|к|о|п|а|к|ъ *с|ж|ц|.* м. 'скопень конь' || с|к|о|п|е|н|ъ *прич.* мин. стр. м. отъ с|к|о|п|я || с|к|о|п|е|б|ъ *с|ж|ц|.* м. 'евнухъ' || с|к|о|п|я|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III. (обл. с|к|о|п|е|в|а|м|ъ), екр. с|к|о|п|я| II. 1., || ~ се гл. непрех. *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|п|я|в|а|н|е; стб. с|к|о|п|и|т|н|, рус. с|к|о|п|и|т|ь, пол. skopić, чеш. skopiti—skop(е)с и '(скопень) овень', словен. skopiti, срб. хрв. škopiti...; кор. и.-е. *skop-/*skop-..., разширение на *sk- въ *sek- сѣка...; *срав.* лит. skopivū, skopti изрѣзвамъ съ ножъ, skāptas кривъ ножъ, skarpoju, skarpoji, лет. sk'ēps копие, гръц. sképarnon брадва, skáptō копая...

с|к|о|п|о|с|ъ *с|ж|ц|.* м.; грц. skópos цель, намѣрение, планъ... || с|к|о|п|о|с|е|н|ъ, -н|и *прил.* м. || с|к|о|п|о|с|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. с|к|о|п|о|с|а| III. || ~ се гл. непрех., *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|п|о|с|в|а|н|е || с|к|о|п|о|с|н|и|к|ъ *с|ж|ц|.* м., ж. с|к|о|п|о|с|н|и|ца.

с|к|о|п|ч|а|в|а|м|ъ (-у|в|а|м|ъ, -а|м|ъ) гл. прех. тр. III., екр. с|к|о|п|ч|а| II.3. || ~ се гл. непр., *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|п|ч|в|а|н|е; *вж.* к|о|п|ч|е, д|о|к|о|п|а|м|ъ.

с|к|о|р|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., мкр. усл. с|к|о|р|н|у|в|а|м|ъ III., екр. с|к|о|р|на I. 5. обл. || ~ се гл. непрех.; *срав.* п|о|д|с|к|о|р|о|с|в|а|м|ъ, *с|ж|ц|.* ср. с|к|о|р|в|а|н|е; *вж.* с|к|о|р|о.

с|к|о|р|е|ц|ъ *с|ж|ц|.* м.; *вж.* скворецъ, кор. звукоподраж.

с|к|о|р|ни *с|ж|ц|.* м. мн. (ед. с|к|о|р|е|н|ъ) старин. обл; кор. предслав. и и.-е. *skor-/*sker-рѣжа...; 'кожени обувки, чизми'; стб.

с|к|о|р|а кожа, рус. скорā 'кожа' (суро́ва), рѣдко, скорняк 'кожухарь', шкүра, чеш. skora, пол. skóra кожа...; *вж.* к|о|р|а; *срав.* ст. сканд. skega рѣжа,стрижа, нѣм. scheren; ст. ирл. scaraim отдѣляемъ, лат. corium (фр. cuir...) кожа, санскр. kṛāti, kṛāti ранява, убива, грц. keirō...

с**к**оръ, с**к**ори *прил. м.*, ум. с**к**оричъкъ, -ки; стб. с**к**оръ, рус. скорый, пол. skory, чеш. skory. . . ; кор. и.-е. *skog- : *sker- : *skġ-. скачамъ, играя. . . ; *срав.* грц. skairō (отъ *skairō) скачамъ, танцувамъ, skirtāb, лат. scurra шутъ, ст. нѣм. scerōn правя шеги, scern глума. . . ; съ разшир. *d : санскр. kūrdati скача, грц. kōrdaks видъ танцъ въ комед., нѣм. Scherz шега. . . || с**к**оро *нар.*, ум. с**к**оричко || с**к**оро|зрѣй-на *сжц. ж.* || с**к**оро|зрѣ-ень, -йни *прил. м.* || с**к**оро|зрѣль *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* || с**к**оро|зрѣлецъ *сжц. м.* || с**к**оро|зрѣла *сжц. ж.* || с**к**оро|зрѣлость *сжц. ж.* || с**к**оро|мжжена *прич. мин. стр. ж.* || с**к**оро|печѣт-ень, -ни *прил. м.* || с**к**оро-печѣтница *сжц. ж.* || с**к**оро|писъ *сжц. м.* || с**к**оро|пис-ень, -ни *прил. м.* || с**к**оро|пис-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* || с**к**оро|постѣж-ень, -ни *прил. м.* || с**к**оро|постѣжно *нар.* || с**к**оро|постѣжность *сжц. ж.* || с**к**оро|стрѣл-ень, -ни *прил. м.* || с**к**оро-стрѣлка *сжц. ж.* || с**к**оро|хѣд-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* || с**к**орбость *сжц. ж.* || с**к**оро|тѣча *сжц. м.* стар. обл. 'сороходець' || с**к**оро|тѣч-ень, -ни *прил. м.* || с**к**оро-хвѣтъ *сжц. м.* || с**к**орбш-ень, -ни *прил. м.* || с**к**орбчо *сжц. м.* || с**к**орбчавъ *прил. м.* || с**к**орьясамъ *се гл. неперх.* екр. III.

с**к**орпия *сжц. ж.*; стб. с**к**ор(ъ)-пни и -пни, с**к**рапни, рус. скорпий, скорпион; отъ грц. skorpios (скорпионъ отъ зап. европ., фр. scorpiōn. . .); *вжс.* с к р и п я I.

с**к**осявамъ *гл. прех.* тр. III., екр. с**к**ося II. 1. || ~ *се гл. неперх., сжц. ср. с*косяване || с**к**осень *прич. мин. стр. м.*

с**к**отъ *сжц. м.*; стб. с**к**отъ, рус. скот, пол. луж. чеш. с**к**от; с**к**от; срод. съ ст. герм. (гот.) skatts парі, ст. сакс. skat, нѣм. Schatz съкровище. . . ; по-старинно е знач. на слав. дума, навѣрно отъ и.-е. кор. *skə-th- : *skə-d- коля. . . разширение на и.-е. *sek- сѣна, рѣжа; *срав.* ирл. scathaim осакатявамъ, гръц. alskedŷs незачекнатъ, добре запазень. . . арм. ха'aget унищожавамъ. . . , гот. skathlan повреждамъ, ст. сканд. skadī, нѣм. Schaden вреда, загуба, schaden вредя. . . || с**к**ото|бой-на, (-ня), -ница *сжц. ж.*; рус. за тур. с а л х а н а || с**к**ото|вѣд-ень, -ни *прил. м.* || с**к**ото|вѣд-ецъ, мн. -ци *сжц. м.* || с**к**ото|вѣдски *прил. м.* || с**к**ото|вѣдство *сжц. ср.* || с**к**ото|подоб-ень, -ни *прил. м. р.* || с**к**ото|подобие *сжц. ср.* || с**к**ото|подобность *сжц. ж.* || с**к**отски *прил. м. и нар.* || с**к**отство *сжц. ср.* || с**к**отѣцъ *сжц. ж.* || с**к**отясвамъ *гл. неперх.* тр. III., екр. с**к**отясамъ III., *сжц. ср. р.* с**к**отясване. с**к**офя *сжц. ж.* 'видъ шапка. . . ' вм. скуфя; ср. гръц. skúfia (skúfi, мн. skufiá).

с**к**бча *глагол.* неперх. екр. II 3, тр. с**к**а-

ч а мъ, *вжс. т.* || с**к**бчець *сжц. м.* ум. отъ с**к**окъ.

с**к**очанясамъ (с**к**оченясамъ) *се гл. неперх.* тр. III., екр. с**к**очанясамъ *се III., сжц. ср.* с**к**очаняване; кор. *вжс.* к о ч а н ъ.

с**к**рай *нар.*

с**к**рамолявамъ *гл. прех.* тр. III., екр. с**к**рамоля II. 1. || ~ *се гл. неперх., сжц. ср.* с**к**рамоляване.

с**к**рапля *сжц. ж.* стар. обл.; стб. с**к**рапни (с**к**рапни. . .) *вжс.* с**к**орпия, с**к**рипя I.

с**к**рапявамъ *гл. прех.* тр. III., екр. с**к**рапя II. 1. || ~ *се гл. неперх., сжц. ср.* с**к**рапяване, произв. отъ обл. к р а п о 'кжсо'; стб. крѣпъ 'contractus'; и. е. *skrom-p-. . . , въ сжщность разширение на *(s)ker- : *(s)krġ-. . . рѣжа. . .

с**к**раставявамъ *се гл. неперх.* тр. III., екр. с**к**раставя *се II. 1., сжц. ср.* с**к**раставяване; *вжс.* к р а с т а.

с**к**ратявамъ *гл. прех.* тр. III., екр. с**к**ратя II. 1. || ~ *се гл. неперх., сжц. ср.* с**к**ратяване.

с**к**рая *нар.* обл. 'далечъ. . . ' (стар. род. п. ед. ч. м. р.); *срав.* с**к**раіѣ.

с**к**рѣба *сжц. ж.* || с**к**рѣбъръ *сжц. м.* раст. Clematis vitalba, павитъ; стб. с**к**робоутъ, с**к**рб.-хрв. skrobot; кор. и.-е. *(s)kerebh-via *се, въртя. . . ; срав.* гръц. kárfos сухи вейки, сжчки, лат. corbis кошница ('плетена'), лет. kribas плетъ за шейна. . . || с**к**рѣбър-ень, -ни *прил. м.*

с**к**рѣжъ *сжц. м.* 'иней. . . ' ; словен. srēž (s. po zidu in po drēvji), strēž, чеш. stráž ж. първи тънъкъ ледъ, словаш. strež, пол. śrzeż, śreż, гор. луж. sřež слана по дървета, иней. . . ; кор. навѣрно и.-е. *k'eg-mr̥zna, успоред. къмъ *k'ġ- : k'ol-. . . въ сл а н а ; *срав.* санскр. śíśira-s студень, зенд. sarəta- студень, лит. šalti мръзна, saltas студень, лет. sāļts, лит. šalnā слана. . . ; кор. и.-е. *k'eg-mr̥zna. . . е ар.-алт., арм. safn ледъ, лит. šarṡā слана, рус. обл. серен поледица, ирл. sġiūn прохладень. . . ; особ. е любопитно, лит. serksnis слегналь отъ топлота и замръзналь снѣгъ. . . || с**к**рѣжець *сжц. м.* ум. || с**к**рѣжавамъ *се гл. неперх.* тр. III., екр. с**к**рѣжъ *се II. 1.*

с**к**рептя *гл. неперх.* тр. обл. II. 2; *вжс.* с к р и п т я, с к р и б у ц а м ъ.

с**к**репя *гл. прех.* екр. II. 1., тр. с**к**репявамъ, с**к**репямъ III. || ~ *се гл. неперх.; сжц. ср.* с**к**репяване, с**к**репяне.

с**к**рибуцамъ *гл. неперх.* тр. III., екр. с**к**рибуца I. 5., *сжц. ср.* с**к**рибуцане; кор. звукоподр., *с**к**риб- : *с**к**рип- съ различ. кор. разширения; сжщински кор. само *(s)krġ- : *krġ- : *krġ-. ; *вжс.* гл. с к р и п я т я.

- с|крива́лище *сжц. ср.* || с|крива́мъ *глагол.* прех. тр. III., екр. с|крія I. 5. || ~ се *гл. непрех., сжц. ср. р.* скриване || скрѣть *прим. мин. страд. м.*
- скрижа́ль *сжц. жс.*; стб. **скрижалъ**, руски отъ стб. скрижалъ 'дъска, каменна плоча', пол. обл. skrzyżal.; кор. въ срб.-хрв. гл. križati рѣжа. разсичамъ, стб. скрижаль < *skrig-ěль; „кор.“ *skrig- въ сжцн. разшир. на и.-е. *skr- : *sker-. , *skr-i-. рѣжа; *срав.* нѣм. Schere ножици, scheren стрижа...
- скринъ *сжц. м., ум.* скринѣць, умла. *ср.* скринче; итал. scrigno < лат. scrinium > френ. écriп, нѣм. Schrein...
- скрипá *сжц. жс.* обл., **скрипá** I. *сжц. жс.* 'стенога, скорпия...'; *вж.* скорпия.
- скрипалець *сжц. м., обикн.* скрипѣць *сжц. м., мн.* скрипцѣй || скрипѣ II. *гл. непрех. тр. II. 2.* и скрипѣть, екр. скрипна I. 5., мкр. скрипнувамъ, *сжц. ср.* скрипѣне, скрипѣне; кор. звукоподр.; *вж.* с к р и б у ц а м ъ; стб. **скрипати**, рус. скрипѣть, скриплю, пол. skrzybieć, skrzybać, гор. луж. škripotać, křipac...; чеш. škřipěti, škřipati, словен. срб.-хрв. škripati; въ остан. и.-е. езици се редуваѣт кор. *skr- : *kr-.; лит. skrebiù, skrebe'ti шумоля, санскр. kṛpatē оплаквамъ се...; лат. scro пукамъ...; ст. нѣм. scřian, нѣм. schreien...; *вж.* общо-слав. к р и к ъ, бълг. к р ѣ к а м ъ...
- с|крѣть *прим. мин. стр. м.*; отъ гл. крѣя || с|крѣт-енъ, -ни *прим. м.* || скрѣто нар. || скрѣтноть *сжц. жс.* || с|крѣтомъ, скрѣшомъ *нар.* || с|крѣш-енъ, -ни *прим. м.* || скрѣшната нар. || скрѣшница *сжц. жс.*
- скрѣбъ I. *сжц. м. и скрѣбъ сжц. жс.*; кор. с к р о б-, въ др. отгл. степ. *skreb- стържа; стб. **оскрѣжъ**, пол. skrobać, сжществ. oskrobki, рус. скрѣбать, скрѣбу, скрѣсти, обл. скрѣбать, чеш. škřabati, м. рус. скрѣбаты, шкрѣбаты; скрѣбую; гор. луж. škřabać, дол. луж. křabaš...; кор. и.-е. *skrebh-, *skrobh-...; *срав.* лет. skrabt, лит. àt|skřabai „остатьци“, англ. to scrape = рус. скрѣсти, срѣд. вис. нѣм. schrapfe оржиде за стъргане...; лет. skarba „отломъкъ“, ст. вис. нѣм. scarp, scarf, нѣм. scharf остъръ, срѣд. ирл. serbaim рѣжа, serb остъръ...
- скрѣбъ II. *сжц. м.* || скрѣбѣла (скрѣбѣла) *сжц. жс.*; за тур. 'нишесте'; срб.-хърв. skrob, чеш. skrob, škrob, пол. skrob', рус. обл. скорбить, скорбило; *срав.* предход., (ст. сканд. skaгрг изсѣхналъ, ст. саксон. skaгр, ст. англ. sceagr остъръ...) и южннѣм. kroft вм. kraft въ Kraftmehl „силно брашно“, инакъ нѣм. Stärke (stark силенъ), началн. s е може би съкрат. юж. нѣм. членъ s kroft(mehl) < das Kroftmehl... || скрѣбѣл-енъ, -ни *прим. м.* || скрѣбѣвамъ *гл. прех. тр. III., екр. скрѣбѣ II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* скрѣбѣване || скрѣбѣвъ *прим. м.*
- с|крѣвище *сжц. ср.*; кор. кров- въ др. отгл. степ. *к р ы- въ с|крѣя, с|крѣвалище; *срав.* по-обикнов. сѣ|к р о в и щ е.
- с|крѣй *сжц. м.* за фр. 'фасонъ' (на дреха); *вж.* кроя, кроежъ.
- скрѣмъ *прим. м.* стар. обл. || скрѣм-енъ, -ни *прим. м., ум.* скрѣмнич-ѣкъ, -ки; рус. скрѣмный, бѣлор. скромнѣ(ся), пол. гор. луж. skromny, чеш. skromný; кор. въ общо-слав. к р о м а „граница, край“, рус. крѣме извѣнь, безъ; старобългар.
- кромѣшьнь** = грц. εχέματος „краенъ“...; (скромень < първич. (о)граниченъ)... || скрѣмо нар. || скрѣмноть *сжц. жс.*
- с|крѣтявамъ *гл. прех. тр. III., екр. с|крѣтя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* скрѣтяване; *вж.* крѣтъкъ.
- с|крѣявамъ *гл. прех. тр. III., екр. с|крѣя II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжц. ср.* скрѣяване.
- скрѣмъ *сжц. м.* 'сгорена вълна...'; тур. kugum сажиде...; кор. арио-алт. (тур. kuru 'сухъ'..., рус. курить 'пуша', бълг. обл. чурѣ 'пуши') || скрѣмѣ *гл. прех. тр. II. 1.*
- с|крѣпець *сжц. м.* обл. стар. (с. соль 'буца...'; *вж.* к р у п а.
- с|крѣхъць *сжц. м.* обл. стар.; срб.-хърв. kruh хлѣбъ... || с|крѣшець *сжц. м. р.*; *срав.* крушение.
- скрѣбъ *сжц. жс. р.*; стбългар. **скрѣбъ**, руски скрѣбъ, словен. срб.-хрв. skrb; съ наст.-бъ или съ кор. разшир. *bh- къмъ кор. и.-е. *kr- : *sker- рѣжа...; *срав.* нѣм. Schere ножици, scheren стрижа...; нѣм. scharf остъръ, англ. sharp...; ст. вис. нѣм. scarbōn рѣжа на кжсове, ирл. serbaim рѣжа; лат. scřio пиша < чертая съ острие...; скрѣбъ < 'що рѣже', както грижа < 'що гриже'... || **скрѣб-енъ, -ни прим. м.**
- скрѣзъ *предл. обл. стар., др. отгл. степ.* на кор. въ ч р е з ъ; стб. и **крозъ**; *срв.* срб.-хрв. skroz, чеш. skrz, skrze, skroz... || скрѣндза *сжц. общи р. стар. обл.*; отъ кор. общо-слав. скрѣг- разшир. *skřg- въ рус. скряга 'скжперникъ, скрѣндза'; кор. и.-е. *skr- : *sker- рѣжа, съ разшир... *вж.* с к ѣ р ж а в ъ.
- с|крѣпка *сжц. жс., вж.* к ѣ р п я, к р ѣ п к а.
- с|крѣствамъ *гл. прех. тр. III., екр. скрѣстѣ II. 1.* || ~ се *глагол. непрех., сжц. ср.* скрѣстване || с|крѣсти *сжц. м. мн.* 'излизане на молитва за дѣждъ...'; старин. сѣ|крѣсты твор. п. мн. ч. м. р. || скрѣстѣсамъ *гл. прех. тр. III., екр. скрѣстѣсамъ III., сжц. ср.* скрѣстѣсоване.
- скрѣць *межд.* || скрѣцамъ *гл. (не)прех. тр. III. обл. стар.*; обикн. **скѣрцамъ III., екр. скрѣцна I. 5., мкр. скрѣцнувамъ III., сжц. ср.** скѣрцане; кор. звукоподр. сѣ

- сѣчет. *skg-...; *срав.* скрибуцамъ, скриптя...
- скръшвамъ, скръшувамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* *вж.* скърша.
- скубѣкъ** *сжц. м.* || **скубѣ** *гл.* прех. тр. I. 9. (обл. **скубамъ** III.), *екрат.* **скубна** I. 5., || ~ *се глаг.* *непреход., сжц. ср.* **скубане**; стб. **скоубѣ**, рус. обл. **скубсти**, **скусти**, **скусть**, пол. **skubać, skuść**, гор. луж. **škubac**, дол. луж. **skubac**, чеш. **skubati (škubati)**, словен. сѣрб.-хърв. **skubem, skubsti...**; кор. и.-е. *skoubh-: *skeubh- и *kseubh-...; *срав.* гот. af-skiuban отблѣскамъ, ст. англ. scēofan, scūfan, англ. shove, ст. нѣм. scioban, нѣм. schieben бутамъ, блѣскамъ..., лит. skūbtī скоро върша, санскр. kṣō'bhātē, kṣubhyati движи се... || **скубѣчь** *сжц. м., жс.* **скубѣчка** || **скубѣ-свекѣрва** *сжц. жс.* 'зла снѣха'.
- скүд-енъ, -ни** *прил. м.*; стб. **(о)скүднѣ**, рус. **скүднѣй**, сѣрб.-хърв. **oskudan...**; **скүд-успор.** обликъ редомъ съ **скүжд-** (**о)скүжд-енъ**: **кжсь...**); общослав. **скүжд-** < *skond- *се редува съ предслав.* *skend- > общослав. **штүд-** въ **щадя, щедя**; и.-е. *skend-: *skond-... *е навѣрно разшир.* на и.-е. *sek- рѣжа, сѣка-; първич. рѣжа, отдѣлямъ — малъкъ дѣлъ — недостатъчностъ...; *вж.* слръндза; *срав.* *звнд.* scandayeiti разбива, skand разцепване..., ср. ирл. scaindred, scandred разпрѣстване, scandal битка...; безъ носовставка: санскр. skhadatē раздѣля, лит. kedė'ti пука се... || **скүдно** *нар.* || **скүдость** *сжц. жс.* || **скүдо|ум-енъ, -ни** *прил. м.* || **скүдо|умие** *сжц. ср.* || **скүдѣ** *гл.* непр. тр. I. 6.
- скуламентъ** | *сжц. м.* прост. обл. (**и сколументъ**) 'болестъ триперъ или гноетокъ, гнойно течение'; чрезъ н.грц. skulamento отъ нов. роман.; *срав.* френ. écoulement 'изтичане.', гноетокъ, триперъ.
- скулүфъ** *сжц. м.*, обикн. мн. **скулүфи** 'зулүфи'; тур. zuluf (zulfi)...; кор. ар.-алт.
- скуприя** *сжц. жс.*, ум. **скуприйка**; отъ н. грць. съ у *вм.* о *подъ удар.* (scomber, skómbros); народ. бълг. обликъ **скжб-рица** < *skombg-; рус. **скупбра, скупбрия**.
- скуп(у)вамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **скупя** II. 1., || ~ *се гл.* *непр., сжц. ср.* **скупване** || **скупъ** *нар.* || **скупямъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **скупя** II. 1. 'да събера въ купъ' || ~ *се гл.* *непр.*; *срав.* сѣрб. скупштина 'народно събрание'... || **скупомъ** *нар.* (стар. твор. п. ед. ч. м. р. отъ купъ) || **скупчвамъ, скупчамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **скупча** II. 3.
- скүрвямъ** *гл.* *непрех. тр. III., екр.* **скүр-вя** II. 1., отъ кор. въ сжц. **курва**; *срав.* съ *алитер.* обл.: **курва** — знае да **скүрви** и да **скүта** ('скрие').
- скүртѣйка** *сжц. жс.* обл. 'видъ жса горня дрешка.'; произв. отъ лат. curtus кра-тъкъ, кжсь, собств. 'отрѣзанъ'.
- скүтъ** *сжц. м.*, ум. **скүтець**, стб. **скоутъ**, рус. обл. **скүты** 'топли навуша, навои'; сѣрб.-хърв. **skut**; погрѣшно смѣгано за стар. заемка отъ гот. skauts, ст. сканд. skaut, нѣм. Schooss *пола, скүтъ*; кор. и.-е. не *skoud-, а само *skou- съ разшир. d (въ герм.) и t (въ слав.); *вж.* **скүбя** || **скүта, скүтайка** *сжц. жс.* || **скү-тѣкъ** *сжц. м., жс.* **скүтѣчка** || **скүтвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **скүтамъ** III.; *вж.* и *успор.* кор. въ **кжтамъ** || ~ *се гл.* *непреход., сжц. ср.* **скүтване** || **скүтина** *сжц. жс.* || **скүтинче** *сжц. ср.* || **скүтничъ** *сжц. м., жс.* **скүтница**, умал. *ср.* **скүт-ниче** || **скүт-енъ, -ни** *прил. м.*
- скуфа** *сжц. жс.* 'видъ шапка'; ср. грць. skúfia; *вж.* и **скуфя**.
- (скүч-енъ, -ни** II *прил. м.*; отъ рус. **скүч-ный** за бълг. **додаденъ, тегостенъ, до-дейливъ...**).
- скүчна** *прил. жс.* ед. 'която ще се кучи'; *срав.* **стелна** **скотна, спрасна...**
- скърбя** *гл.* *непрех. тр. II. 1.* *вж.* **скръбъ**.
- скърдя се** *гл.* *непрех. екр. II. 1.* обл. стар. 'сбирамъ се на купъ', отъ др. отгл. степ. на кор. въ **чърда**, стб. **урѣд**; *срав.* словен. krdēlo стадо, сѣрб.-хърв. krd 'стадо отъ домашни живини, особено свине', старинно и krdо, krdag свинарь, старин. krdelo 'grex porcorum', *словаш.* krdel.
- скържавъ** *прил. м.* 'скжперникъ...' *вм.* **скржжавъ**; отъ кор. об. слав. **скржг-**; др. отгл. степ. на **скрлг-** въ рус. **скряга** 'скжперникъ', т. е. **скържавецъ**; *вж.* **скръндза** и *срав.* **скүденъ** || **скържавецъ**, мн. -ци *сжц. м., жс.* **скържавка** || **скържавость** *сжц. жс.*
- скърналци** *сжц. м.* мн.; кор. **звукподр.**; *вж.* **скрипци**.
- скърнамъ** *гл.* *непрех. тр. III.* *вж.* **кър-камъ**.
- скърна** *сжц. жс.* р. обл. старин. || **скър-навъ** *прил. м. р.* 'който не яде всичко. гнуселивъ'; *вм.* **сквърнавъ** т. е. 'който намира, че нѣщо е сквърно, рус. църк. слав. **скверно** = нечисто...'; стбълг.
- сккрѣнакъ**, рус. **сквѣрный** 'гнусенъ...', словен. skvrnav; чешки skvrna, škvrna 'петно'...
- скърнявамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **скър-ня** II. 1. 'окастривамъ' || ~ *се гл.* *непр., сжц. ср.* **скърняване**; отъ и.-е. корень *sker-: *skg- рѣжа...; *вж.* **крѣнъ**.
- скърпямъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **сккър-пя** II. 1. || ~ *се гл.* *непрех., сжц. ср.* **скър-пяне**.
- скърцамъ** *гл.* *непрех. тр. III., екр.* **скръц-на** I. 5., *мкрат.* **скръщнувамъ** III. *вж.* **скръцвамъ**; кор. **звукподр.**; *срав.* **скрибуцамъ, скриптя**.

с|кърша *гл.* прех. екр. II. 3., тр. скършувамъ (скръшвамъ) || ~ се *гл.* непрех. скжбрица *сжц. жс.*; обл. стар. бълг. съответствие на грц. skómbros; *вж.* скумрия скжд-енъ, -ни *прил. м., вж.* скуденъ || скждость *сжц. жс.*

с|кжкълвамъ, с|кжкълнувамъ *гл.* прех. тр. III., екр. скжкълна I. 5., *сжц. ср. р.* скжкъл(ну)ване; *вж.* кжкълъ, кжклица.

с|кжпвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. с|кжпя II. 1. || ~ се *гл.* непреход., *сжц. ср. р.* скжп(в)ане, *вж.* кжпя.

скжпъ *прил. м., ум.* скжпич-къ, -ки, стб.

скжпъ, руски скупой 'скжперникъ', пол. skąpy, чеш. skoupy, словен. skópr, сърб. хърв. skup...; кор. и.-е. *(s)komp-, навърно разшир. на и. е. *sek- рѣжа, както и *skreng- (*skrong) въ скържавъ, *вж. т.*; нѣкои сравняват лит. kúmpas кривъ, kúmpri кривя се, грц. kámpō сви-вамъ...; за знач. *срав.* стиснатъ...

|| скжпёрникъ *сжц. м., жс.* скжпёрница || скжпёрнически *прил. м.* || скжпёрничество *сжц. ср.* || скжпёць *сжц. м.* || скжпйя, скжпотйя *сжц. жс. р.* и скжпотá || скжпливъ *прил. м.* || скжпльо *сжц. м., жс. р.* скжпла || скжп-енъ, -ни *прил. м.* || скжпо|цён-енъ, -ни *прил. м.* || скжпо|цённость *сжц. жс.* || скжпѣя *глагол.* непрех. тр. I. 6.

с|кжсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|кжсамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* скжсване || скжсанъ *прич.* мин. страд. м. (*прил.*) || скжсаность *сжц. жс.* — || скжсявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|кжся II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* скжсяване; *вж.* прилагат. и сжществ. кжсъ.

с|кжтвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|кжтатъ III., ум. скжтна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* скжтване.

с|кжрүвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|кжря II. 1.; *вж.* кяръ (тур.).

слабъ *прил. м., умал.* слабич-къ, -ки; стб. слабъ, рус. слабый, пол. słaby, чеш. slabý, словен. срб.-хрв. slab.; кор. и.-е. *slōb-: *selēb-... слабъ съмъ...; *срав.* лит. slóbtī слабъ, slabnūs слабъ, лет. slabēt спадамъ...; гот. slēpan спя, старосакс. slāpan, нѣм. schlafen спя, латин. labor, labi 'олабямъ...' || слабакъ *сжц. м.* || слабинá *сжц. жс., умал.* слабинкá; обикн. множ. слабиний || слабител-енъ, -ни *прил. м.* || слабѣя, слабнѣя *глагол.* непрех. тр. I. 6. и слабна I. 5., *сжц. ср. р.* слабнѣне || слабо|гржд-енъ (слабо-гърд-енъ), -ни *прил. м.* || слабо|душ-енъ, -ни *прил. м.* || слабо|душие *сжц. ср. р.* || слабо|кръв-енъ, -ни *прил. м.* || слабо|кръвие *сжц. ср. р.* || слабо|кръвность *сжц. жс. р.* || слабо|мощ-енъ, -ни *прил. м.* || слабо|нога *сжц. жс.* || слабо|ум-енъ, -ни *прил.*

м. р. || слабо|умие *сжц. ср. р.* || слабо|умность *сжц. жс. р.* || слабо|пънь *сжц. м.* || слабость *сжц. жс.* || слабо|характер-енъ, -ни *прил. м.* || слабо|характерность *сжц. жс.* || слабувамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср. р.* слабуване || слабунявъ *прил. м.* ум. обл.

слава *сжц. жс., умал.* славица, славичка

|| слава *сжц. соб. лич. жс., умал.* славка || славъ *сжц. соб. лич. м., умал.* славе,

Славко, Славчо; стб. слака, рус. слава,

пол. sława, гор. луж. slava, чеш. sláva,

сърб.-хърв. slava.; кор. и.-е. *k'lou-,

друга отгласна степенъ въ слово,

слухъ, *вж. т.*; *срав.* литов. сжщата

отглас. степ. съ др. наст. slové велико-

лепие, блѣсъкъ; отъ степ. и.-е. *k'leu-,

санскр. śrávas-, грц. kléos (kléFos), ирл.

cloth, slú слава.., старосаксон. hlūdъ въ

Ludwig славенъ въ бой; нѣм. laut глас-

но, съ високъ гласъ... || слáв-енъ, -ни

прил. м. || славо|любивъ *прил. м.* || славо|

любие *сжц. ср.* || славо|люб-ецъ, мн. -ци

сжц. м. || славо|словие *сжц. ср.* || славо|

слова *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* не-

прех., *сжц. ср. р.* славо|словене || слáвя

гл. прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.*

ср. р. слáвене.

славей *сжц. м., ум. м.* славейко, ум. *ср.*

слáвейче; не е отъ корень на слава,

защото въ рус. е соловей < *solv-, м. *рус.*

соловій, сжщо пол. słowik, чеш. slavík,

словен. slavec, slavíč, сърб.-хърв. slavič,

slavuj. .; отъ праслав. прил. *solvъ 'сивъ,

сивозеленъ'; стбълг. слакоуѣне, сирѣчь

сѣроуѣне, рус. сѣрый 'сивъ'; *срав.* ст.

англ. salo тъменъ, англ. sallow бледенъ,

жълтеникавъ, тъменъ, исл. sólг жълтени-

кавъ, гел. sal калъ въ улици (руски

'сѣра в ушах') || славейко *сжц. соб. лич. м.*

славянинъ *сжц. м., жс.* славянна, ум. *ср.*

славянче; стб. слокъиннъ, рус. славянин,

пол. slowianin, чеш. slovan, словен. slovē-

pec, кашуб. slowince' часть отъ кашубитъ',

полаб. slüvėnsky..; у визант. sklavinós (ví

съ „бета“ и „ета“), (лат. sclavenus) sklávōi,

sklavinoi; има много опити за обяснение

(< слава, < слово, < -Славъ въ

Мирославъ, Ярославъ.); < и.-е. slau-os

'народъ', грц. lāós, laFós; < и.-е. *k'lou-

вода, рѣка...)... Обикновено се приема

първото обяснение (отъ слава), ала то

е неточно: трѣбва да се излиза отъ степ.

*k'lou- въ слово (стб. слокъне!), а не

отъ *k'lou- въ слава. Сближението съ

грц. lāós 'народъ' представя любопитна

успоредница къмъ германското име (об-

щогерм.) готски thiuda народъ, нѣм.

deutsch нѣмецъ (латин. teutōnes нѣм-

ци, предгерман. teutō- > thiuda-). А пъкъ

обяснението отъ и.-е. *k'ou- вода, що измива (словѣне = 'които живѣятъ край води') напомня поляне (полянци), дрѣвѣне и под. стар. названия; но въ слав. отъ тоя корень не сж запазени други думи; сравняватъ обикнов. латин. старолат. cluo 'чистя', cloaca (cloaca, cloaca), грц. klúzō плакна... || **славянски прил. м.** || **славянство** *сжц. ср.* || **славянщина** *сжц. ж.*

слáгамъ *гл. прех. тр. III., екр. слóжа II. 3.* || ~ **се** *гл. непрех., сжц. ср.* **слáгане**; *срав.* влагамъ, полагамамъ... || **слáганица** *сжц. ж. р.* || **слаговитъ** *прил. м. р. област.*

слáдь *сжц. м.* || **слáдь** *сжц. ж.* || **слáдъкъ**, **-ки** *прил. м. р., ум.* **слáдичъкъ**, **-ни**; стбълг. **сладъкъ**, рус. отъ стб. слáдкий, обл. солодкий, пол. słodki, чеш. sladký, словен. sladek, сръб.-хрв. sladak...; кор. и.-е. *sol-d 'соль' (сладкъ < първич. подсолнен), затова рус. солодкий, пол. słodki...; *срав.* лит. saldūs сладъкъ, saldinu подслаждамъ, гот. salt соль, англ. salt, нѣм. Salz...; *вж.* соль; предслав. *sal-dus, както въ лит. въ слав. съ наст. -къ (праслав. *saldukos > стб. сладъкъ...) || **сладина** *сжц. ж.* || **сладица** *сжц. ж.* || **слáдка билка**, ~ **папратъ** (обл. **папъръ**) *прил. сжц. ж.* 'вид. растения' || **сладкарница** *сжц. ж.* || **сладнаръ** *сжц. м., ж.* **сладнарка** || **сладнарски** *прил. м.* || **сладкарство** *сжц. ср.* || **сладкишъ** *сжц. м.* || **слáдо** *сжц. ср.* отъ *прил.*; и *нар.* || **сладко|глá-сень**, **-ни** *прил. м.* || **сладко|глáсие** *сжц. ср.* || **сладко|глáсность** *сжц. ж.* || **сладко|горчийвъ** *прил. м.*; грц. glyukurigós „сладко-горчивъ“ (за жилото на любовта)... || **сладко|дүмъ**, **сладко|дүм-ень**, **-ни** *прил. м.* || **сладко|дүм-ецъ**, *мн. -ци сжц. м., ж.* **сладко|дүмка** || **сладко|дүмникъ** *сжц. м. ж.* **сладко|дүмница** || **сладко|дүмство** *сжц. ср.* || **сладко|звүч-ень**, **-ни** *прил. м.* || **сладкозвүчие** *сжц. ср.* || **сладкозвүчность** *сжц. ж.* || **сладко|кисель** *прил. м.* || **слáдко|кóренче** *прил. сжц. ср.* 'сладка-папратъ', *прен.* 'penis' || **сладко|пб-ень**, **-йни** *прил. м.* || **сладко|пб-ецъ**, *мн. -йци, сжц. м., ж.* **сладко|пбйка** || **сладко|пбйникъ** *сжц. м., ум. ср.* **сладко|пбйнице**, *ж.* **сладко|пбйница** || **сладко|пбсн-ень**, **-ни** *прил. м.* || **сладко|речивъ** *прил. м.* || **сладко|речивость** *сжц. ж.* || **слáдкость** *сжц. ж.* || **сладнѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6. || **сладо|лédъ** *сжц. м.* || **слáдость** *сжц. ж.* || **слáдост-ень**, **-ни** *прил. м.* || **сладо|стрáст-ень**, **-ни** *прил. м.* || **сладо|стрáстие** *сжц. ср.* || **сладунъ** *сжц. м.* 'видъ вжбъ' || **сладчина** *сжц. ж.* || **Сладунка** *сжц. соб. лич. ж.* || **сладүшка** *сжц. ж.* || **слáдѣя** *глаг. непрех. тр. II. 1.* || **слáдй** *гл. прех. II. 1.* || ~ **се** *гл. непрех.*

слáзямъ *гл. непрех. тр. III., екр. сллѣза I. 7.; вж. и слйзамъ; срав.* влазямъ..

слáма *сжц. ж.* съб., *ум.* **слáмица**, **слáмичка** || **слáмка** *сжц. ж.* 'одно стблос.', *ум.* **слáмчица**; стб. **сЛАМА**, рус. солома, малорус. солома, пол. гор. луж. słoma

дол. луж. słoma, полаб. slāma, чеш. slāma, словен. сръб.-хрв. slama; кор. и.-е. *k'ol-, наст. -ма (< *k'ol-mā); *срав.* лет. salms слама, ст. прус. salme; гръц. kála mos. kalámē трѣсть, стблос, сламка, > лат. calamus, ст. нѣм. halam, halm, нѣм. Halm сламка, стблос тревисто... || **сламенарка** *сжц. ж.* || **слáмень** *прил. м.* || **слáмкинъ** *прил. м.* || **слáменикъ**, **слáмникъ** *сжц. м.* || **слáменица** *сжц. ж.* || **сламүжина** *сжц. ж.* *ув.* || **сламурякъ** *сжц. м.* стбир. увел. || **сламеняча** *сжц. ж. обл.*

слaná *сжц. ж., ум.* **сланйца**; стб. **сЛАНА**, словен. сръб.-хрв. slana (въ рус. пол. чеш. нѣма); кор. и.-е. *k'ol > прасл. *sol- прасл. *solna, наст. -на; *срав.* лит. šalná слана, šaltas студень, šalti мръзна, лет. sālt мръзна, sālts студень, salna слана, санскр. śag- въ síśiga- студъ, студень, зенд. sarəta- студень... ст. исл. hēla слана... || **сланя** *гл. прех. тр. II. 1.*

слáнь *прил. стар. обл.* 'солень', *произв.* отъ соль, *вж. т.*; стб. **сЛАНЬ** < *sol-нъ; || **слáникъ** *сжц. м.* 'бѣла каменная соль' || **сланйна** *сжц. ж., ум.* **сланйнка**; рус. солонина 'солено говеждо месо', словен. slanina, сръб.-хрв. чеш. slanina, пол. słonina... || **сланүтъкъ** *сжц. м.* 'нахуть', *раст.* Pisum cicer; стб. **сЛАНЮТЪКЪ**.

слáпъ и **слáпей** *сжц. м.* 'вълна...'; стб. **сЛАНЬ** fluctus, словен. slap 'вълна, водопадъ...'; сръб.-хрв. slap (slapi morski), чеш. slap водопадъ, душъ...; (отъ праслав. *sol-p-os); кор. и.-е. (и ар.-алт.) *sel-: *sol- тека силно...; *вж.* с а л ь; с е л ь; *срв.* р. Saale въ Германия, Selenga въ Монголия и *мн. др.*; наст. -пъ (или коренно разшир. -р-; *slp: *selp- > стб. **кѣ|слѣпати**, **кѣ|слѣпѣти** 'salire'); *срв.* ст. прус. salus порой, лит. sálti тека, átįsala локва, санскр. salilá-s течащъ, вълнуващъ се, sarigā-m приливъ, наводнение...; *успор.* кор. и.-е. *seg- *вж.* с е р а...

слáсть *сжц. ж.* 'сладость' (*слад-тъ); *вж.* слáдкъ || **слáсто|люб-ецъ**, *мн. -ци сжц. м. р., ж.* **слáстолюбка** || **слáстолюбивъ** *прил. м.* || **слáстолюбивость** *сжц. ж.* || **слáстолюбие** *сжц. ср.* || **слáстолюбски** *прил. м.* **слáстолюбство** *сжц. ср.* **слáтина** *сжц. ж.* 'изворъ, чысто вода не блика...' (< праслав. *soltina, кор. и.-е. *sol-: *sel-, -t- кор. разшир.; *вж.* с л а п ѣ.

слапей и сель || Слатина *сжиц. соб. географ. ж.* име на села у насъ и у др. славяни.

с|лѣга *гл. непрех. обл. екр. I. 5., тр. (мкр.)*

слѣгнувамъ *слѣгвамъ III.* || ~ *се гл. непр.*

слѣдъ *предл. || слѣда сжиц. ж., както д и р я, обикн. мн. следй; стб. СЛѢДЪ, КЪ*

СЛѢДЪ, рус. след, род. ед. следа, пол. ślad, чеш. sled, срб.-хрв. slijed...; кор. и.-е. *sloi- : *slei- : *sli- хлъзгамъ се..., обл. стар. 'слизнувамъ се', съ разшир. dh (< и.-е. *sloi-dh-); *срв.* санскр. srē'dhati блуждае, лит. slidūs гладъкъ, хлъзгавъ, гл. slūsti, аор. slydau хлъзгамъ се, лет. slids, гл. slidēt, ст. сканд. sleði шейна, ст. нѣм. slito, нѣм. Schlitten, англ. slide хлъзгамъ се, грц. olisthánō, прил. olisthērōs хлъзгавъ, ср. ирл. slāet пързалка, хлъзгалка... || слѣдвамъ *гл. (не)прех. тр. III.* || слѣд-енъ, -ни *прил. м.* || следя *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. слѣд-ване, слѣдѣне.*

слѣзь *сжиц. ж.* обл. стар. и слеза́ 'мека часть въ тѣло на животното, която отдѣля необходими сокове (хормони)' .. || слѣзень *сжиц. м.* || слѣзенка, слѣзка *сжиц. жс., тур. 'далакъ', н. грц. 'сплина', ст. грц. > лат. splēn > англ. spleen...; вжс. сплина, сплинъ; твърде старо общослав. название съ любопитни съответствия въ други изт.-европ. езици: ст. бълг. СЛѢЗЕНА, рус. селезенка = бълг. слезенка (по тур. 'далакъ'!), пол. śledziona, ślodziona, чеш. slezina, словен. slezéna...; най-близо до праславян. *selz- стой ирл. selg, сетне зенд. spərəzan, н. перс. supurs, санскр. plīhān-, па грц. splēn 'слезенка' и splānha (nh < γ) 'вжтрешности', лат. lien, лит. blužnis и т. н.; „корени“ и.-е. *spelg'(h) : *selg'(h)- и *plīg'h- : *lig'h-... || слѣзь *сжиц. м.* 'раст. Malva silvestris', споредъ цвѣта, и слѣзень, *жс. слѣзенка || слезйсть прил. м. || слѣзка сжиц. жс.**

с|лѣкавъ *прил. м.* област. стар. 'гърбавъ' 'изкривень'...; кор. общослав. лѣк-: лжк-, и.-е. *(s)lenk-; *срв.* нѣм. link 'лѣвъ' прот. на десень 'правъ'; *вжс. лѣвъ || слѣкъ сжиц. м.* 'моръ', *сжиц. жс. слѣкавица.*

слѣме *сжиц. ср.* 'било, гредна на покривъ'; стб. СЛѢМА, рус. селемено, пол. szlemię за ślemię, чеш. slēmě, словаш. slemeň, словен. slēme, срб.-хрв. sljeme...; кор. и.-е. *(s)k'el- (*sel-...) издигамъ се..., наст. *men (< *k'el-men); *срв.* лит. selmuo, želmenis било, слеме, žalma гредна, грц. sélma греди на кжца., ст. сакс. selmo одъръ...

с|лѣпвамъ, с|лѣпямъ, слѣпявамъ *гл. прех. тр. III., екр. с|лѣп я II. 1.* || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. слѣп-ване, -яне, -яване.*

с|лѣтявамъ *глаго. (не)прех. тр. III., и слѣ-тамъ, екр. с|лѣт я II. 2., сжиц. ср. слѣт-ване, слитане || слѣтй-носá сжиц. жс. р.* (отъ запов. нач. 2. л. ед. ч. на глаг. и сжществ. е к.), раст. 'чернококъ...'.

слива *сжиц. жс., ум. сливница, сливичка, сливка; стб. СЛИКА, рус. слива, пол. śliwa, чеш. slíva, словен. sliva, ср.-хрв. šljiva (sliva)...; и.-е. кор. *(s)lei-: slī-... синъ, синкавъ... -ва е наст., срв. лит. slyvā, slyvas, ст. прус. sliwaytos, ст. нѣм. slēha, нѣм. Schlehe трънка (тръносливка), ст. англ. slāh, slā, англ. sloe трънка..., лат. līveo синѣя се, līvidus синъ..., ст. ирл. lī багра, блѣсъкъ, кимр. llīw... || сливакъ *сжиц. м.* събир. || сливаръ *сжиц. м., жс. сливарка || сливици сжиц. жс. мн. 'заушки' || слив-енъ -янъ прил. м. || сливовъ прил. м. || сли-вовица сжиц. жс., ум. сливовичка.**

с|ливамъ *гл. прех. тр. III., екр. с|лѣ я I. 6., || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. с|ливане. || сливици сжиц. м. мн. 'останало въ чаши вино, ракия или др. и слѣно въ една чаша'.*

с|лизамъ *гл. непрех. тр. III., екр. слѣза I. 7.; вжс. и слазямъ, слѣзvamъ, сжиц. ср. слѣзане.*

слизь 1. *сжиц. м. обл. вжс. слезъ, слезенка; вжс. т.*

слизь 2. *сжиц. жс. р. 'лигаво вещество'. рус. слизь... || с|лизвамъ се глаг. непреход. тр. III., екрат. с|лизна се I. 5. 'подхлъзвамъ се', екрат. слизнувамъ се III., сжиц. ср. р. сліз(ну)ване; срв. и облици полски ośliznąć, się подхлъзвамъ се; стб. СЛѢЗЪКЪ. отъ *skliz-..., рус. склизий 'гладъкъ и мокъръ', скользнуть...; кор. и.-е. *(s)lei- : *sklei-...; *срв.* лит. slidūs хлъзгавъ, лет. slidēt хлъзгамъ се, ст. сканд. slīkr гладъкъ, ст. нѣм. slīchan; sleicha шейна, нѣм. schleichen пълзя, ср. дол. нѣм. sliik, slich леплива тиня, глина... || слізгавъ *прил. м. || сліз-зестъ, слизйсть прил. м. || слізозсть сжиц. жс. || слізъ-тъкъ, -ки прил. м.**

с|лика *сжиц. жс. 'прилика'; вжс. ликъ. слимакъ сжиц. м. обл. и слимукъ 'пължекъ'; кор. вжс. слизь II.*

слина *сжиц. жс., ум. слиница, слиничка || слинна сжиц. жс. 'плюнка'; кор. и.-е. *(s)lei-:(s)lī-...; срв. грц. обл. leimax Хезих. 'охлювъ, пължекъ', рус. слизень, лат. līmax отъ грц.; вжс. слимакъ; съ др. наст. и знач. лит. slėkas, ст. прус. slayh дъждовень червей, ст. нѣм. slīm, нѣм. Schleim слизь, лига.: вжс. слизь || слинякъ *сжиц. м. обл. име на пължекъ, охлювъ.* с|лйсвамъ *гл. прех. тр. III., екр. слйсване III. || ~ се гл. непрех., сжиц. ср. слйс-ване; вжс. за лисвамъ, за лисия я.; грц. lūb отвързамъ...**

с|лѣтамъ *гл.* (не)прх. тр. III., екр. с|лѣтя II.2., *сжи. ср.* || с|лѣтане || с|лѣтамъ *се гл.* не-прех. тр. III., екр. с|лѣтна *се* I.5. || с|лѣтъкъ *сжи. м.*; рус.

с|лѣчамъ *гл.* прех. тр. III., обл. стар., екр. с|лѣка I.7; кор. влѣк- въ облѣкло, вм. събличамъ.

с|лѣшавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|лѣша II.3. 'излѣгвамъ, правя 'лихо' въ игра'; *сжи. ср.* с|лѣшаване; *вж.* лихъ, лихо.

слободѣ *сжи. ж.* прот. съ разподоб. вм. свобода *вж. т.*; рус. обл. слобода = 'свобода', а слобода 'поселение...'
|| слободѣя *сжи. ж.* книж. за 'разлоз-даность, прекалена свобода' || слобод-енъ, -ни *прил. м.* прот. за 'свободенъ'; книж. за 'отпуснать, комуто е широко около врагътъ' || слободжамъ *гл.* прех. тр. III., екр. слободѣя II.1. || ~ *се гл.* не-прех., *сжи. ср.* слободжәне.

словарь I. *сжи. м.* прот. 'що сказва слова', проповѣдникъ' || словарь II. *сжи. м.* отъ рус. 'книга, ще съдържа думи или „слова“; 'речникъ' || слобво *сжи. ср.*, мн. слова и старин. словеса; ум. словцѣ; стб. слоко, род. ед. словесе, рус. слово, пол. słowo и за 'глаголь', както латин. verbum за 2-тѣ значен...; чеш. slovo; sloveso 'глаголь', словен. срб. хрв. slovo.; кор. и.-е. *k'lou-. слушамъ, чуя въ слухъ, *вж. т.*, *k'lou- въ слава; *срав.* санскр. śrōṣati, śrōṣtra m уха, зенд. sraṇah- 'слово', грц. klēFos слава, ст. сакс. hlust слухъ, ухо... ст. сканд. hlust уха... || словес-енъ, -ни *прил. м.* || словесность *сжи. ж.* || словеснейши превъзход. степ. отъ прил. словесенъ книж. старин. || словесие *сжи. ср.* книж. стар. 'ученъ човѣкъ' || словоливница *сжи. ж. р.* вм. букволѣярница; (тукъ слово въ знач. 'буква' както въ следъ' || слово|с|лагателъ *сжи. м. р.* || слово|с|лагателски *прил. м.* || слбвница *сжи. ж. р.* унѣкой за гра-матика (грц. gramma 'буква' или 'сло-во') || слово|ббрство *сжи. ср. р.* || слб-вомъ *нар.* стар. теор. пад. ед. ч. ср. р. по осн. на о, не на s || слово|охбтливъ *прил. м.* || слово|охбтливость *сжи. ж. р.* || слово|прѣние *сжи. ср.* || слово|про|из-вѣдство *сжи. ср.* 'этимология' || слово-произвѣдственъ *прил. м.* || слово|с|чи-нѣние *сжи. ср. р.* 'синтаксисъ'. || слово-ударѣние *сжи. ср.* || словцѣ *сжи. ср.* ум. || словянинъ *сжи. м.*; *вж.* славянинъ.

с|лѣгъ *сжи. м.*; 1. народ. 'межда, синоръ' (между ниви...) 2. книж. за гръц. лат. 'стиль'; 3. книж. за 'сричка', лат. syllaba; стб. сѣ догъ, рус. слог...; кор. лог-, др. отгл. степ. въ лег-на, лежа: с|лагамъ; *вж. т.*; *срав.* в|логъ, пред|логъ, за-логъ... || с|лѣга *сжи. ж. р.* народ. за 'сговоръ', книж. 'съгласие'; сѣрб.-хърв.

sloga || слѣгамъ *се* (слѣгнувамъ *се*) *гл.* не-прех. тр. III., екр. слѣгна *се* I.5. 'слагамъ *се*', *сжи. ср.* слѣг(ну)ване || с|лѣ-жа *гл.* прех. екр. II.3., мкр. с|лѣжвамъ и с|лагамъ III. || ~ *се гл.* не-прех. || слѣ-ж-енъ, -ни I-II *прил. м.*, (народ. и кни-жов.) ум. слѣжнич-тъкъ, -ки || слѣж-ность *сжи. ж.* || сложѣще *сжи. ср.* ув. и съб. отъ слогъ 'межда'.

с|лѣй *сжи. м.*, ум. м. с|лѣецъ, ум. ср. с|лѣйче; кор. въ гл. лѣя, староб. ли-ати: лой...

с|лѣввамъ, с|лѣбямъ и сломѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|ломѣя II.1. || ~ *се гл.* не-прех., *сжи. ср.* сломѣване (слѣм-ване, -яне).

слонъ *сжи. м.*; стб. слонъ, рус. слон, обл. (сев.) слѣнь, пол. słoń, чеш. словен. slon; отъ кор. на гл. общослав. слонити с|л *наслонявамъ *се*, допирамъ *се*, по-ради сѣрѣднѣвѣк. вѣрване, че слонъ тѣ не може да си свива колѣнетъ и спи правъ, п р и | с | л о н е н ъ, подпрѣнъ къмъ нѣкое дърво... || слѣнь и слѣнь *сжи. м.* стар. обл. 'подслонъ, сушина', рус. 'са-рай'; успор. кор. клонити: слонити || слѣнецъ *сжи. м.* умал., умал. *ср. р.* слѣнче || слѣновъ *прил. м.*

слѣта *сжи. ж.* 'лошо, мокро време'; стб.

слѣта, рус. слѣта, пол. slota, чеш. словен. slota.; отъ и.-е. кор. *k'la-: *k'ol- и *sel-... (<*(s)k'l-...):*(s)lei-...; *вж.* слана; *срав.* лит. šaltas студенъ, pašolys ношень мразъ, лет. salts, зенд. sarāta студенъ, осет. sald студъ..., норв. slatr, sletta снѣгъ съ дъждъ, ирл. lathach тиня...

с|лошѣва *се гл.* 3-олич. тр. III., екр. сло-шій *се* II.1.

с|лоясвамъ *се гл.* непр. тр. III., екр. слоя-самъ *се* III., обл. слояша *се* I.10.; *вж.* лой.

слугѣ *сжи. м.*; стб. слоуга, руски слуга, пол. sluga, чеш. slouha, sluha, словен. sluga, сѣрб.-хърв. sluga...; кор. слу-и наст. -га, и.-е. *k'lou- слушамъ... (*k'lou-gā 'що слуша'); *вж.* слово, слухъ; лат. cliens (cluens) 'клиентъ'; кор. *(s)k'lou- *slou- <*(k')lou, затова *се* сравн. отъ мѣкки и ирл. sluag тѣла, кимр. llu войска, дружина, гал. Catu-slugi... || слуг-гаръ *сжи. м. р.*, ж. слугарка, *ср.* ум. слугарче || слугарски *прил. м.* || слуг-говъ *прил. м.* || слугиня *сжи. ж. р.*, ум. ж. слугинка, ум. *ср.* слугинче || слугински *прил. м.* || слугомъ *нар.* обл. || слугувамъ *гл.* не-прех. тр. III., *сжи. ср.* слугуване. || слугица *сжи. ж.* умал. || служа *глагол.* не-преход. тр. II.3. || ~ *се глаг.* не-преход., *сжи. ср.* служене || служашъ (служешъ) *прич.* сег. действ. *м. р.* || служба *сжи. ж. р.*, умал. служ-бица, службичка; стб.блг. слоужьба

- || службашъ *сщц. м.* || службо|гѣн-ецъ мн. -ци *сщц. м.* || службо|гѣнски *прил. м.* || службо|гѣнство *сщц. ср.* || службень, службѣ-ень, -ни *прил. м.* || службѣбникъ *сщц. м.* || служитель *сщц. м., ж.* служителька || служителски *прил. м.* || служителство *сщц. ср.* || служкиня *сщц. ж., умал. ср.* служкинче || служникъ *сщц. м., ж. р.* служница.
- слузъ *сщц. м* и слузъ *сщц. ж.*; кор. и.-е. *sleu-, *k'lu-: *slei-...; *вж.* слизь; словен. slug голъ охлювъ, лат. sloaca водосточна трѣба, гръц. kluzb мия; *срав.* словѣнинъ (славянинъ)... || слузгавъ *прил. м.* || слузвямъ *се гл.* *непрех. тр. III.*, *екр. слузна се I. 5.*, *сщц. ср. р.* слузване; *вж.* слизвямъ се, слизгавъ.
- слука *сщц. ж. р.*; *вж.* случай. с|по|лука.
- слупвамъ, слупямъ *глагол.* *непрех. тр. III.*, *екр. слупя II. 1.*, *ум. слупкамъ* || ~ *се гл.* *непрех.*, *сщц. ср.* слупване.
- слухъ *сщц. м.*; стб. слохъ, рус. слух, пол. sluch и отъ др. отглас. степ. sluch (<*k'lu-s-), чеш. slech (отъ общослав. слъх-, и.-е. *k'lu*s) и sluch...; отъ и.-е. кор. *k'lou-s- и *klou-s- слушамаъ...; *срав.* санскр. śrōṣati слуша, зенд. sraoṣa- слухъ, послушание, лит. klausyti, klausai слушамаъ, лет. klausīt, ст. прус. klausiton, ст. сакс. hlust слухъ, ухо, слушане, ст. сев. hlust слухъ, ухо, слушане, ст. англ. hlust слухъ, ст. ирл. cluas ухо, кимр. clust... || слуховъ *прил. м.* || слухомъ *нар.* 'отъ, чрезъ слушане'; стар. твор. п. ед. ч. отъ слухъ || слухтя *гл.* *непрех. тр. II. 2.*, *сщц. ср.* слухтене.
- случай *сщц. м.*; стбъл. сѣ|лоуѣан, с|лоуѣѣн, рус. случай, срб.-хрв. slučaj...; кор. луч-, лук- въ с|лука, рус. лука, малорус. лучыты 'улучвамъ', рус. лучить 'печеля', по-лучай 'сѣдба', при-лучай 'случай'; *вж.* бълг. прилука, зло|по|лука, с|по|лука...; кор. и.-е. *louk- 'свѣтя'... и 'гледамъ', та 'улучвамъ'; за знач. на рус. получай 'сѣдба' *срав.* Провидение; *срав.* още извънь слав.: санскр. lō'katē, lō'catē забелязва, lōkāyatī, lōṣayatī разглежда, лет. lūkūt гледамъ..., грц. leüssō (кор. leuk- въ leukōs 'бѣлъ, свѣтълъ') и т. н.; кор. и.-е. *lenk- (: *lengh-), вариация на *leuk-, въ лит. geg-lėnkis сполучвамъ, грц. lāchos сѣдба, lōpχē (пχ < gh) дѣлъ, участь... || случа-ень, -йни *прил. м.* || случайно *нар.* || случайность *сщц. ж.* || случвамъ *гл.* *непрех. тр. III.*, *екрат. случа II. 3.* || ~ *се гл.* *непрех.*, *сщц. ср.* случване || случка *сщц. ж. р.*
- слушамъ *гл.* *непрех. тр. III.*, *екр. ум. слушана I. 5.* ум. галено смекч. слушкамаъ III. (за деца: послушни сж), *сщц. ср.* слушане; *вж.* слухъ || слуша *гл.* *непрех. обл. стар. тр. II. 3.* за дреха 'прилича', 'изглежда добре'; *срав.* чеш. slušeti приличамъ, прилѣгамъ..., slusnosti благоприличие... || слушатель *сщц. м., ж.* слушателька || слушателски *прил. м.* || слушателство *сщц. ср.* || слушнй *сщц. ж.* 'слушане, прислужване'.
- слѣбъ *сщц. м.* обл. || слѣба *сщц. ж.* обл., *вм. стѣлбъ, стѣлба, вж. т.*
- слѣгвамъ *гл.* *непрех. тр. III.*, *екр. слѣжа I. 10.* || ~ *се гл.* *непрех.*, *сщц. ср.* слѣгване.
- слѣзвамъ, слѣзнувамъ *гл.* *непрех. тр. III.*, *екр. слѣзна I. 5.* || ~ *се гл.* *непрех.*, *сщц. ср.* слѣз(ну)ване; *вж.* слизвямъ || слѣзгавъ *прил. м.*; *вж.* хлѣзгавъ; *срав.* стб. слѣзъкъ, гл. скользижти, рус. скользнуть, прил. склизок; слизь 'мокрота', словен. sklizek, sliznoti, срб.-хрв. slizak, sklizak, пол. ślizgać się...; кор. и.-е. *(s)leig'- глady... ст. сканд. slīkr глadyкъ, ст. нѣм. slīchan хлѣзгамъ, нѣм. schleichen пълза, ср. д. нѣм. slīk леплива калъ...; *вж.* слизь...
- слѣнце *сщц. ср.*, умал. слѣнице; стб. слѣнице, рус. солнце, пол. słońce, чеш. slunce, словен. solnce, срб.-хрв. sunce...; кор. и.-е. *sāu-l-: *sul-...; *срав.* лит. saulė, лет. ст. прус. saule слѣнце, лат. sol (фр. soleil, итал. sole...), санскр. sū'gyas-, sūras, svar, зенд. hvare, гот. sauil, гръц. hēlios, дор. ā lios..., гот. sunnō, нѣм. Sonne, англ. sun... || слѣнце|стойние *сщц. ср.* || слѣнчасвамъ *гл.* *непрех. тр. III.*, *екр. слѣнчасмаъ, сщц. ср.* слѣнчасване || слѣнчевъ и по ново слѣнчовъ *прил. м.* || слѣнчева майка, ~ сестра, ~ любовница *прил. сщц. ж.* *народ. обл.* 'слѣногледъ' || слѣнчевина *сщц. ж. р.* || слѣнчево око *прил. сщц. ср.* 'слѣногледъ' || слѣнчо *сщц. м.* || слѣнчовница *сщц. ж.* || слѣнчогледъ *сщц. м.*
- слюда *сщц. м.*, ум. слюдка 'плочница, на която плюють...', рус. слюда 'известень минераль' и обл. слюда 'скала', 'видъ прозраченъ минераль', недостат. объяснен; *срав.* слузъ, слизь, слизвямъ се... || слѣгамъ *гл.* (не)*непрех. тр. III.*, *екр. слѣгна I. 5.* мкр. слѣгнувамъ III. || ~ *се гл.* *непрех.*, *сщц. ср.* слѣгане, слѣгнуване.
- слѣзвамъ *гл.* *непрех. тр. III.* и с|лизамъ, с|лязамъ III., *екр. слѣза I. 7.* и ум. слѣзна I. 5.; *срав.* в|лѣзвямъ, в|лѣза, и з|лѣза.
- слѣпъ *прил. м.*, ум. слѣпичъкъ, -ки; стб. слѣпъ, рус. слепой, м. рус. слѣпый, пол. ślepy, чеш. slepý, словен. slēp, срб.-хрв. slijep...; кор. и.-е. *slēp-, въ сщцность

*sloi-, съ кор. разшир. *р (и.-е. *slēp- > славян. слѣп-); *срав.* лит. slėpiù, slėpli скривамъ, лет. slėpt, slėpēt; и.е. *slēp- негли отъ *(s)klēr- въ множ. думи за укривамъ... крада (гръц. klérto, гот. hlifan, гръц. klōrs крадецъ, слав. заклопнати 'затварямъ'... || слѣпъ мишь *прил.* *сжи.* м. обл. || слѣпъ чирей *прил.* *сжи.* м. || слѣпа баба *прил.* *сжи.* ж. 'видъ игра' ~ кѳтка, обл. ~ мачка = 'слѣпа баба' || слѣпа-ўлица *прил.* *сжи.* м. = тур. 'кѳорь-сокакъ' || слѣпамъ *гл.* обл. непр. тр. III., екр. слѣпна I. 5., тр. слѣпѣя I. 6. || слѣпата *нар.* || слѣпачка *сжи.* ж. || слѣпѣцъ *сжи.* м., мн. слѣпци, ж. слѣпѣца || слѣпи-гѣшъ, слѣпирѳкъ *сжи.* м. 'слѣпѳкъ', въ слѣпи-гѣшъ на 2-о мѣсто г ж ш ъ в м. (в) ж ж ъ; стб. жъ, 'змия'; *срав.* г ж сеница, в ж сеница; съ стб. жъ, руски уж, пол. wąż и под. сж срод. лат. anguis змия, лит. angis, зенд. aži- и др. || слѣпичище *сжи.* ср. 'слѣпъ чирей' || слѣпешкѳмъ, слѣпешката *нареч.* || слѣпи-очѳ *прил.* *сжи.* мн. ср. = рус. 'виски' || слѣпо кўче *прил.* *сжи.* ср. 'слѣпѳкъ, попово прасе или коношицѳ'... || слѣпѳкъ *сжи.* м. || слѣпоѳкъ *прил.* м. || слѣпо пѳле *прил.* *сжи.* област. 'прилепъ' || слѣпо|родѣнь *прич.* мин. страд. м. || слѣпо око *прил.* *сжи.* м., обикн. мн. слѣпи-очѳ || слѣпо-|бч-ѣнь, -ни *прил.* м. || слѣпотѳ *сжи.* ж. || слѣпотѳя *сжи.* ж. || слѣпѳче *сжи.* ср. ум. отъ 'слѣпѳкъ' || слѣпчивъ *прил.* м. || слѣп-|чо *сжи.* м. || слѣпѣя *гл.* непрех. тр. I. 6. слюда *сжи.* ж.; рус. слюда, обл. слуда; недостат. объясн.; *срав.* негли слузъ, слизъ... || слѣнь, слѣтъ *прич.* мин. стр. м. || слѣѣя *гл.* прех. екр. I. 6., тр. (мкр.) слѣивамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || слюдѳвамъ се *гл.* непрех. тр. III., 'стъкмявамъ се за у люде', екр. слюдѳя се II. 1., *сжи.* ср. слюдѳване; кор. въ люде, срод. съ нѣм. Leute... || слюмакъ *сжи.* м. обл.; *вж.* с лимакъ. || слюна *сжи.* ж. и слюнка 'плюнка', ум. слюница, слюнчица; стб. слнна, рус. слюна, слюнка, стар. слина, пол. ślina, чеш. словен. slina...; отъ и.-е. кор. *sleu-: *slei-...; *вж.* слузъ; слизъ, с люмакъ; слимакъ; *срав.* лет. slėkas плюнка, ст. сканд. slīm слизъ, мокрота, ст. англ. slīm, англ. slime лига, тиня, каль, нѣм. Schleim..., лат. saliva слюнка, ср. ирл. salach нечистъ, ст. нѣм. salo калень... отъ неразшир. и.-е. кор. *sel- тека... || слюнавъ *прил.* м. || слюн-|ка *сжи.* ж.; *вж.* п люнка || слюнча *гл.* прех. тр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех. || смадбкъ *сжи.* м. обл. стар. 'видъ риба'; *вж.* негли по-правилно см ж дѳкъ. || смѳзvamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѳжа I.

10. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. смѳз-|ване || смѳзка *сжи.* ж.; рус. смѳйvamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѳя I. 11. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. смѳйване. || смѳмълъ *нар.* 'на|смалко' || смѳмѳvamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѳмѳя II. 1. || ~ се непрех., *сжи.* ср. смѳмѳване. || смѳмѳvamъ, смѳмѳямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. смѳмѳя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжи.* ср. смѳмѳ-|ване, -яне. || смѳмѳуля *гл.* прех. екр. II. 1. || смѳмарѳгдъ *сжи.* м.; гръц. || смѳмарѳйда (Сма-|рѳгда) *сжи.* ж. соб. лич. || смѳмарѳгдовъ *прил.* м. 'изумрудень'. || смѳмѳтрамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. смѳмѳтрање; стб. стѳ ма-|трѳти, съ др. отгласна степенъ на кор. || стѳ|мѳтрѳти, стѳмѳтрѳтън..., рус. смѳтрѣтъ, смѳтрѳю, сѳрб.-хѳрв. motriti и smatrati, бѳлг. старин. обл. безъ представка и отъ др. отглас. степ. мѳтра, *прил.* (прич.) не-|смѳтрѳнѳ; „кор.“ и.-е. *mot-...; *срав.* лит. mataù, matyti гледамъ, видя, лет. matīt чувствувамъ, усѳщамъ, забелѳзvamъ, грц. matēō, mateūō тѳрся, mātōs тѳрсене; за гръц. „кор.“ mat- се допуша да е разшир. на *ma- въ ma|oma| pipamъ... || смѳмѳxvamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѳмѳхна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. смѳмѳх-|ване || смѳмѳхнатъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. || смѳмѳцvamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѳмѳцна III., ум. смѳмѳцна I. 5., мкр. смѳмѳцнуvamъ || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. смѳмѳц(ну)|ване. || смѳмѳчкvamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѳмѳч-|камъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. смѳмѳчкване || смѳмѳчкѳсvamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѳмѳчкѳсамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. смѳмѳчкѳсване. || смѳмѳюvamъ *гл.* прех. тр.; *вж.* смѳмѳйvamъ. || смѳмѳжни! *прил.* м. книж. отъ рус. смежный, вм. стѳ|мѳжд-ѣнь, смѳмѳжд-ѣнь, -ни 'съ-|седень, съ обща межда'. || смѳмѳекчѳvamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѳмѳекчѳ II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжи.* ср. смѳмѳекчѳ-|ване и стар. смѳмѳекчѳѣние || смѳмѳекчѳѣтел-ѣнь, -ни *прил.* м. || смѳмѳекчѳѣность *сжи.* ж. || смѳмѳѳvamъ *гл.* прех. тр. обл. III., *вж.* смѳмѳи-|ламъ; екр. смѳмѳѳя I. 3. || смѳмѳѳѳ *сжи.* ж., член. смѳѳѳтъ, и смѳмѳѳѳ *сжи.* м., член. смѳѳѳтъ; отъ кор. въ гл. мѳѳѳѳѳ съ предст. съ-; стб. смѳмѳѳѳ || смѳмѳѳѳ I. (смѳ-|тѳжъ) *гл.* прех. екр. I. 8., тр. (мкр.) смѳмѳѳѳ III. || смѳмѳѳѳ II. *сжи.* ж. 'влѳчение, мѳтане кѳмъ грѳхъ' || смѳмѳѳѳана *сжи.* ж. р., отъ кор. степ. съ носова вставка (*ment-); стб. стѳ|мѳмѳѳана > влаш. (рум.) smintānă; но и безъ носова вставка: рус. м.-рус. б.-рус. сметана, смѳтанѳ, сметанка, пол. śmietana, śmiotana, чеш. smetana, словен. smetana (smetena); > въ нѣм. обл. schmet-

ten, schmant > чеш. šmant || с|метѣжъ *сжиц. м.* || с|метенѣ *сжиц. ср.* || сметенікъ *сжиц. м., ж.* сметеніца || смѣтище *сжиц. ср.* || смѣтлище *сжиц. ср.* || сметнікъ *сжиц. м.* || сметѡвище *сжиц. ср.*

с|мѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|мѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* смѣване.

с|мѣгамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. с|мѣгна I. 5., *сжиц. ср.* смѣгане.

смидаль *сжиц. м.* обл. 'кжсове хлѣбъ, полѣни съ масло; понуда, повойница, гошавка кога се роди дете'; *вжс.* семидаль, симидъ; *срав.* н.грц. semigdali 'пшенично брашно'...

с|мѣламъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|мѣла I. 3., || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* смѣлане || смилател-енъ, -ни *прил. м.* || смилателность *сжиц. ж.*

смѣль *сжиц. м. р.* раст. 'Helichyrsom arena-gium' || бѣль смѣль *прил. сжиц. м.* раст. 'Gnaphalium dioicum'; словен. smilj 'Helich. angustifolium', сѣрб.-хѣрв. smilj 'Gnaph. arena-gium'; необясн.; дали не е отъ и.-е. кор. *smēi- мажа, трия. въ грц. smēma, smīlē мазь, мехлемъ, нѣм. schmieren, арм. tis тиня.; *срав.* см о л а... || Смѣль, Смѣленъ, Смѣлецъ *сжиц. соб. лич. м.* || смѣленъ *прил. м. р.* || смѣловъ, смѣльовъ *прил. м.*

с|милявамъ *се глаг.* непрех. тр. III., екр. с|миля се II. 1., *сжиц. ср.* смѣляване; *кор.* *вжс.* миль.

смѣнь *сжиц. м.* 'раст. смѣль'; *вжс.* т.; ум. смѣнецъ || смѣновъ *прил. м.*

смѣн|духъ *сжиц. м.*; раст. Thymus Rochelianus, грц. thymos... въ тимянь, темянь, тамянь...

с|мѣр-енъ, -ни *прил. м.* || с|мѣренъ *прил. м.* (прич.) || смѣреніе *сжиц. ср.* || с|мѣреномѣждъръ *прил. м.* || смѣреномѣждрено нар. || смѣреномѣждрие *сжиц. ср.*

с|мѣрисвамъ *се гл.* непрех. обл. вм. |м|и|р|ис|вамъ *се.*

смѣрна *сжиц. ж.*, прост. измѣрна (измѣрно *сжиц. ср.*); грц.

с|мѣривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|мѣрия II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* смѣриване.

с|мѣсамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|мѣся II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* смѣсане; *вжс.* смѣсване.

с|мѣсленъ *прил. м.* || с|мѣсленость *сжиц. ж.* || с|мѣсль *сжиц. м.*, рус. смысл м. р.; *вжс.* мисль || с|мѣслямъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѣсля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

с|мѣтамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|метѣ I. 8., *сжиц. ср.* смѣтане.

с|мѣчамъ *гл.* прех. тр. III.; *вжс.* смѣк-вамъ, смѣкна; отгл. степ. стб. мьк.

с|мишлявамъ *гл.* прех. мкр. стар III.; *вжс.* екр. смѣсля.

с|млѣсquamъ *гл.* прех. тр. III., екр. смлѣ-щя I. 10.

с|млѣтвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|млѣ-тя II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

с|млѣнь *прич.* мин. стр. м. отъ с|мѣля.

с|мѣгвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. с|мѣгна I. 5., мкр. смѣгнувамъ III., *сжиц. ср.* смѣгну- (ну)ване.

смѣкъ *сжиц. м.*, ум. м. смѣочецъ, ум. ср. смѣоч; стб. смѣкъ, ст. рус. смѣкъ 'змея', пол. чеш. smok крилатъ змея, драконъ; *срав.* лит. smākas драконъ; корень и.-е. *smok- покр. *smuk-; *smōuk- въ мѣкна се.; стб. смѣкати сѣ пълзя, рус. по стб. прѣсмькаться, прич. прѣсмькающийся пълзящъ..., сѣрб.-хѣрв. smūka видъ змия, smukaj, чеш. smykati влача...; откъмъ значен. *срав.* лат. serpens (фр. serpent...) змия; глаг. serpo пълзя... || смѣковъ *прил. м.*

смѣква *сжиц. ж.*, ум. смѣквица, смѣквичка; стб. смѣкты, вин. п. ед. ч. смѣкѣкы || смѣкѣня *сжиц. ж.* произв., отъ стб. смѣкы ум. смѣкѣнка; рус. смѣква, словен. smokva, сѣрб.-хѣрв. smokva; брой се, едва ли основат., за стара герм. заемка: гот. smakka или *smakkō; по-скоро и.-е. кор. *(s)me- съ разшир. *gh и *k., въ лит. mē'gti задоволява..., smaguriai деликатеси, smaguriāuti обичамъ да похапна сладко, нѣм. schmecken вкусамъ, es schmeckt хареса ми по вкусъ...; *срав.* успор. кор. въ смуча.

смѣла *сжиц. ж.*, ум. смѣлица, смѣличка; стб. смѣла, рус. смѣла, пол. smola, чеш. сѣрб.-хѣрв. smola, словен. smola; кор. и.-е. *(s)mol-; *(s)mel- съ различ. разшир. (*k: *d); *срав.* лит. smilkūti, smilkaū пуша (съ благовония), smilkti, smilktū леко димя, лет. smeli смолисти цепеници, дол. нѣм. smelen горя непѣлно и димя..., нѣм. schmelzen разтопявамъ, грц. mēldō... || смѣлайка *сжиц. ж.* || смѣлничъ *сжиц. ж.* || смѣлничавъ *прил. м.* || смѣлѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѣлѣсамъ III. || ~ се *гл.* непрех. *сжиц. ср.* смѣлѣсване || смѣля *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *глаг.* непрех., *сжиц. ср.* смѣлене || смѣлявъ *прил. м. р.* || смѣлясамъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѣлясамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* смѣлясване.

с|мѣмникъ *сжиц. м. р.* 'сватовникъ'; *вм.* снѡбникъ, свѣрз. съ мѡма.

с|мѣтѡвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. смѣтѡя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* смѣтѡване.

с|мѣтравамъ *гл.* прех. тр. III.; *вжс.* смѣт-рѣмъ || смѣтренъ *прил.* (прич. мин. страд.) м. || смѣтѣрь *сжиц. м.* отъ рус. 'войсковы прегледъ'.

смѣрадъ *сжиц. м.*, ум. смѣрадецъ; стбълг. смѣрадъ, рус. обл. смѣрод, пол. smród.

- чеш. словен. срб.-хрв. smrad...; кор. и.-е. *smeg-: *smog- съ разшир. *d: *(s)mer-d-: *smog-d-; *срав.* лит. smirstu, aop. smirdau ставамъ смръдливъ, smirdziu, smirdėti смръдя воня, smirdas смръдлю, smardė воня, лет. smirdėt, лат. merda говно...; *вж.* с мърдя || **смадливъ** *прил. м.* || **смадлива тревá** *прил. сжц. ж.* 'видъ раст.' || **смадлика** *сжц. ж.* || **смадлякъ** *сжц. м.*
- смразявамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смразя** II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср. р.* **смразяване**; *вж.* мразъ, мразя.
- смраморвамъ**, **смраморямъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смраморя** II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **смрамор-ване, -яне.**
- смрачава** *се гл.* 3-олич. тр. III., *екр.* **смрачй** *се* II. 3. || **смрачаване** *сжц. ср.*
- смрѣжвамъ**, **смрѣжямъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смрѣжя** II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **смрѣж-ване, -яне.**
- смрека** *сжц. ж.*; стбълг. **смръкъ**, **смръку** 'кедръ', рус. стар. обл. м. рус. смерек и смерека ж. р., и др. отгл. степенъ въ стб.
- смръкъ**, пол. smrek, smereka, świerk, чеш. smřek ж. р. 'боръ', 'ела', и smřek, словен. smreka, срб.-хрв. smreka, smraka...; кор. и.-е. *smeg- мажа; нѣщо смолисто...; *вж.* и с мърчъ; *срав.* арм. тагх, род. тагхi смолисть боръ, гръц. тyготаi мажа, тyгоп миризлива течность > 'миро', гот. smairthг мазнина, ст. сканд. smjog масло, лит. smarsas мазнина, англ. smear мажа, нѣм. schmieren; Schmar... || **смрековъ** *прил. м.* || **смрика** *сжц. ж.* || **смриковъ** *прил. м.*
- смръдливъ** *прил. м., вж.* смрадъ, смърдя || **смръдливость** *сжц. ж.* || **смръдлика** *сжц. ж.*
- смръзвамъ (се)** *глаго.* (не)прх. тр. III., *екр.* **смръзна** I. 5., мкр. **смръз(ну)вамъ** III. || ~ *се гл.* непр., *сжц. ср.* **смръз(ну)ване**; *вж.* др. отглас. степ. на кор. въ мразъ.
- смръква** *се гл.* 3-олич. тр. III., *екр.* **смръкне** *се* I. 5. || **смръкване** *сжц. ср.*
- смръкнувамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смръкна** I. 5., *сжц. ср.* **смръкнване.**
- смрътъ** *сжц. ж.* стар., *вж.* смъртъ.
- смръчь** *сжц. м.* *вж.* смрека, смърчъ, смърча.
- смүкъ** *межд.* || **смүкало** *сжц. ср.* || **смүкалка** *сжц. ж.* || **смүкалце** *сжц. ср. ум.* || **смүкател-ень, -ни** *прил. м.* || **смүкачъ** *сжц. м., ж.* **смүкачка** || **смүквамъ (смүкнுவамъ)** *глаго.* прех. мкр. III., *екр.* **смүкна** I. 5., тр. **смүча** I. 10. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **смүкване.**
- смуртя** *се гл.* непрх. *екр.* II. 1. 'навжся се'...; рус. нахмурить; *прил.* пасмурный, пол. smuga дъждовенъ облакъ, чеш. smouga, кашуб. smuga мъгла...; *срав.* рус. мурый 'тъмно-сивъ', лет. murit изцапвамъ...; *срав.* мурава; рус. смүрый 'съ тъмна багра'...; кор. и.-е. (s)mouг-...; *срав.* гръц. tauгós тъменъ, черенъ, amaугós тъменъ...
- смүтъ** *сжц. м.* || **смүт-ень, -ни** *прил. м.* || **смүтѣнь** *прич. мин. страд. м.* || **смүтѣность** *сжц. ж.* || **смүтѣтель-ъ** *сжц. м., ж.* -**ка** || **смүтня** *сжц. ж.*; стб. **смѣтъ**, руски смут, чеш. moutiti 'мжтя', словен. mōtiti; smōta, срб.-хрв. smuta снѣжна буря...; кор. и.-е. *ment-: *mont- (*met-) *вж.* мжтенъ: метежъ... || **смүтолявямъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смүтолявя** (обл. **смүтолевя**) II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **смүтолявяне.**
- смүча** *гл.* прех. тр. I. 10. *вж.* смукна.
- смүшвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смүша** II. 3. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **смүшване.**
- смүшавамъ (смүтявамъ)** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смүтя** II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **смүшаване, смүтяване, смүтяване.**
- смүдя** *гл.* непрех. II. 1.; *вж.* смждвамъ.
- смүквамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смүкна** I. 5., мкр. **смүкнுவамъ** III. || ~ *се гл.* непрех. *сжц. ср.* **смүк(ну)ване.**
- смүлчавамъ** *се гл.* непрех. тр. III., *екр.* **смүлчá** *се* I. 5. **смүлчна** *се* I. 5., *сжц. ср.* **смүлчаване.**
- смүмрямъ (смүмрювамъ)** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смүмря** I. 9. (обл. II. 1.) || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **смүмря-не, -юване.**
- смүнквамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **смүнкамъ** *звук. подр.*; *срав.* мърмя, мъркамъ...
- смърдя** *гл.* непрех. тр. II. 2., стб. **смръдѣти**, рус. смердѣтъ, м. рус. смердты, пол. śmierdzieć, полаб. smardi, гор. луж. smierdżec, дол. луж. smjerżec, чеш. smrděti, словен. smrděti, срб.-хрв. smrdeti; кор. и.-е. *smeg-d-...; *срав.* лит. smirdėti, smirdziu, *прил.* smirdas смръдящъ, лет. smirdēt...; навѣрно и лат. merda говно (френ. merde...).
- смъркамъ** *глаго.* непрех. тр. III. (обл. и ш мъркамъ), *екр.* **смъркна** I. 5.; стб.
- смъркати, смърцати**, рус. сморкать, м. рус. сморкаты, пол. smarkaç, гор. луж. smorkac, дол. луж. smarkaš, чеш. smrkati, словен. smrkati, смrkati, срб.-хрв. šmrkati...; кор. и.-е. „звук. подр.“; *срав.* лит. smurgis сополъ, мокрота въ носътъ, smurgas, smarglis; лет. smurgul'i; нѣм. schmirgel тютюн. осадка въ лула...; *сжц.* шин. кор. само *smeg-...; лит. и мн. smar-katos сополи, слизь... || **смъркачъ** *сжц. м.*
- смърся** *гл.* прех. *екр.* II. 1., мкр. **смърсявамъ** III. || ~ *се гл.* непрех.; *вж.* мръсенъ.
- смъртъ** *сжц. ж.*, стбълг. **смрътъ**, рус. смерть, пол. śmierć, гор. луж. smjerć, дол. луж. smerś, чеш. словен. срб.-хрв. smrt;

кор. и.-е. *mŕ- въ гл. мѣра (мѣрѣ); у-
|мирамъ; санскр. mṛtī-s, лит. mirtis,
лат. mors, mortis.; нѣм. Mord умѣр-
ване, убиство. || **смѣрт-енъ**, -ни *прил. м.*
|| **смѣртникъ** *сщц. м.* || **смѣртонѡс-енъ**,
-ни *прил. м.* || **смѣртно**, смѣртноѡсно *нар.*
|| **смѣртность** *сщц. ж.*

смѣрчъ *сщц. м.*; стбѣлг. **смѣрѣуь**, **смѣрѣуь**,
рус. събир. смерчие, м. рус. смѣрек, пол.
śmierk, świerk, чеш. smrk, словаш. smre-
čina, гор. луж. śmřek, śmřok, śmřeka боръ,
дол. луж. śmřok червена ела.; кор. и.-е.
*(s)mŕ- : *smēr-.. смолисто дърво.; *срав.*
арм. maḡ смолистъ боръ; нѣм. schmie-
gen мажа..; *вж.* смѣрека.

смѣль *прил. м.* (прич. мин. действ. отъ
смѣя); стб. **смѣлъ**; рус. смѣлый, пол.
śmiały, чеш. smělý.. || **смѣлость** *сщц.*
ж. чужд. 'куражъ'; *вж.* гл. смѣя.

смѣна *сщц. ж.*; *вж.* мѣна, мѣня || **смѣн-**
неніе *сщц. ср. стар.* || **смѣнявамъ** *гл. прех.*
тр. III., *екр.* **смѣня** II. 1. || ~ *се глаг.*
непреход., *сщц. ср.* смѣняване.

смѣрямъ *гл. прех.* тр. III., *екр.* **смѣря** II. 1.
смѣсь *сщц. ж. р.* || **смѣса** *сщц. ж. р.* и
смѣша *сщц. ж.* || **смѣсвамъ** *гл. прех.*
тр. III., *екр.* **смѣся** II. 1. || ~ *се гл.* не-
прех., *сщц.* **смѣсяване** и стар. **смѣ-**
шеніе || **смѣсенъ** *прич. мин. страд.*
м. || **смѣс-енъ**, -ни *прил. м.* || **смѣсеность**
сщц. ж. || **смѣсна** *итка прил. сщц. ж.*
'видъ раст.' || **смѣсомъ** *нар.*

смѣствамъ, **смѣстямъ** *гл. прех.* тр. III.,
екр. **смѣстя** II. 1. || ~ *се гл.* непреход.,
сщц. ср. смѣстване, яне.

смѣтамъ *глаг.* прех. тр. III., *екр.* смѣт-
на I. 5., мкр. смѣтнувамъ III. || ~ *се*
глаг. непреход., *сщц. ср.* смѣтане; рус.
смѣта, замѣтитъ 'забелязвамъ', несмѣт-
ный... (сега съ е въ корена); малорус.
міта, замітаты, прыкмітаты, бѣлорус.
мѣта, мѣтитъ; сѣр.-хрв. zamijetiti; кор.
и.-е. *mēi- съ разшир. *ti *d(h); *срав.*
гот. maítan рѣжа, зарѣзвамъ, ст. сканд.
meita рѣжа, ст. нѣм. meizen, нѣм. meis-
seln дѣлба, Meissel длѣто... (и.-е. *mei-d-
об. герм. съ -t-, вис. нѣм. съ ss); *срав.* и
санскр. mēhī-s и mēdhī-s м., mēhī', mēdhī'
стѣльбъ, (като белегъ), лет. mēts коль,
maidīt поставямъ колове, ирл. methos
пограниченъ стѣльбъ... || **смѣтанка** *сщц.*
ж. || **смѣтáčъ** *сщц. м. р., ж.* смѣтáчка
|| **смѣтна** *сщц. ж., ум.* смѣтчица.

смѣхъ *сщц. м.* || **смѣхор-ія** *сщц. ж. ум.-ийка*
|| **смѣхо|твѡр-енъ**, -ни *прил. м.* || **смѣхо-**
твѡрски *прил. м.* || **смѣхотвѡрство** *сщц. ср.*
|| **смѣшá** *гл. прех.* тр. II. 3. 'разсмивамъ'
|| **смѣш-енъ**, -ни *прил. м.* || **смѣшникъ**
сщц. м., ж. смѣшница || **смѣя** *се гл.* непр.
I. 6.; стб. **смѣѣ** *сд.*, рус. смеюсь, пол.
śmiać się, чеш. smíti se, smáti se, словен.

smějati se, сѣр.-хрв. smijati se; кор. и.-е.
*smēi-.; *срав.* санскр. smáyatē смѣе се,
лет. smēt, smeiju смѣя се, smaida смѣхъ...
лат. mīro(r) удивлявамъ се, грц. meidān
усмихамъ се, англ. to smile... || **смѣшá** *гл.*
прех. тр. II. 3. || **смѣшльо** *сщц. м.* || **смѣш-**
ность *сщц. ж.*

смѣя *глаг.* непрех. тр. I. 6.; стб. **смѣѣѣ**,
рус. смѣть, пол. śmieć, чеш. smíti, словен.
smēti, сѣр.-хрв. smijem.; кор. и.-е. -mē-;
срав. нѣм. Mut смѣлость, грц. mēnīs
гнѣвъ... или и.-е. *k'mē- въ санскр.
śmī- ревность, грижа, śámati грижи се,
грц. kámnō трудя се.; *вж.* ч а м а в ъ...
смѣдвамъ *глаг.* прех. тр. (мкр.) III., *екр.*
смѣждна I. 5., мкрат. смѣждувамъ III.,
сщц. ср. смѣжд(ну)ване; стб. **смѣждити**,
словен. smòditi, сѣр.-хрв. smuditi, чеш.
smoud пушкѣтъ, димъ., пол. smąd.; кор.
и.-е. *smond- : *smend-.. покрай *swend;
*smond- : (*smend-) навѣрно по назад.
уподоб. *вм.* *(s)vend- въ глаголь вена
(вехна), стб. **квѣждити** (*вм.* *vend-ŋ-ti),

оу|квэдати, н. бѣлг. книж. не|у|веда-
емъ 'неувѣхвашъ' по рус. не|у|вѣдае-
мый, руски книжов. увядать, увядание,
рус. народ. вянуть, прилаг. (прич.) вѣлый,
вялость, пол. więdnąć, чеш. svadnouti...;
срав. ст. англ. swindan съхна, чезна, нѣм.
schwinden, каузат. (ver) schwinden пилѣя,
правя да исчезне... || **смѣждокъ** *сщц. м.*
'видъ риба' || **смѣждя** *гл. прех.* тр. II. 2.
|| **смѣждъ** *глаг.* 3-олич. тр. II. 2., *сщц. ср.*
смѣждене.

смѣждрямъ се *глаг.* непрех. тр. III., *екр.*
смѣждря се II. 1., *сщц. ср.* смѣждряне
|| **смѣждрень** *прил.* (прич. мин. страд.) *м.*

смѣжт-енъ, -ни *прил. м.* || **смѣжтность** *сщц. ж.*
|| **смѣжното яйце** *прил. сщц. ср.* (м. р. *смж-
тъкъ), кор. въ гл. м ж т я || **смжтня** *сщц.*
ж., вж. и смутня || **смжтявамъ** (**смж-**
щавамъ) *гл. прех.* тр. III., *екр.* **смжтя**
II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сщц. ср.* **смж-**
тяване, **смжщаване** и старин. **смжщѣ-**
ние; *вж.* и смущение.

смжчва се *нкм. гл.* 3-олич. тр. III., *екр.*
смжчи се II. 3.

сна|бдявамъ *гл. прех.* тр. III., *екр.* **сна-**
бдя II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сщц. ср.*
снабдыване; кор. *вж.* глаг. б д я, б о д
д ѣ р ѣ (стбѣлг. бѣд-рѣ), др. отглас. степ.
въ б у д я; < стбѣлг. **съна|бѣдити**; рус.
снабдить, мкр. снабжѣтъ || **снабдѣтел-енъ**,
-ни *прил. м.*

сна-гá *сщц. ж., ум.* -гйца (-жйца), снажка,
-гйчка (-жйчка); стб. ст. рус. снага, м.
рус. снага 'сила', сѣр.-хрв. snaga сила;
чеш. snaha стремежъ, усилие.; кор. и.-е.
*snō(u)- : *snā-.. (*вж.* (о)с н о в а) и наст.

-га (<*snōga.); въ словен. snažen значи 'хубавъ', а въ пол. snażny — 'спретнать, чистъ', та нѣкои сравняватъ слав. дума съ гръц. (Хом.) pēgáteuos 'хубавъ', па и съ санскр. snā'ti, snāyatē кже се, snā'tá-s изкжпаль се, зенд. snā, snayeitē, гръц. παῖδ (паФῖ), пѣб плавамъ, лат. pāge, ирл. snāim...; откъмъ знач. се сравнява лат. lautus 'великолепенъ, значителенъ, голѣмъ' отъ гл. lavāre 'мия'... || **снаж-енъ, -ни прил. м. р. снажестъ, снажистъ прил. м. р. || снажность сжц. жс.**

снайда гл. прех. екр. I. 8. (-нашгълъ...), мкр. снахождамъ; *вж.* и да, ходя, **снамирамъ, снамѣрвамъ** гл. прех тр. III., екр. **снамѣря** II. 1. 'снайда', *сжц.* ср. **снамиране, снамѣрване.**

снасямъ гл. прех. тр. III., екр. **снеса** I. 6., *сжц.* **снасяне**; кор. въ гл. неса: нося. **снаха** *сжц. жс.*; *вж.* снѣха...

снѣмамъ глаг. прех. тр. III, и **снѣмамъ**, екр. **снѣма** I. 4., мкр. **снѣвамъ, снѣмувамъ, снѣмамъ** III., *сжц. ср.* **снѣмане, снѣмане**; гл. кор. е м.; стб. ъ м-въ в з|е ма, стб. **кѣз ъмѣ**, рус. воз|ѣму, неопред. накл. *ētī, стб. **л-тн** (**л-тн**, въ мин. св. в з|е-хъ, рус. в з|я-лъ; съ предст. праслав. *сън-, срод. съ лат. соn-(com-), гръц. суп- < ***снѣмѣ**, ***снѣлтн** — снѣма, сн|е хъ; *срав.* по|е ма, при|е ма., || **снѣтъ** *прич.* мин. стр. м. || **снѣтей** *сжц. м.* 'чернилка въ жито'...

снесвамъ глаг. прех. мкр. тр. III.; *вж.* **снасямъ, снисамъ**, екр. **снеса** I. 7.; *вж.* нося.

снизямъ гл. прех. тр. III., екр. **снизя** II. 1. || **сснишавамъ** гл. прех, тр. III., екр. **ссниш** II. 3. || ~ се гл. непрех. отъ кор. въ низъкъ; съ ш споредъ по|вишавамъ, кор. въ високъ.

снова гл. (не)прех. тр. I. 9.; стб. **сноути**, **снокѣ**; **о снокатн.**; *вж.* о|снова; рус. сновать, сную, пол. snować, snuć, гор. луж. snovać, дол. луж. snuvać, чеш. snouti, snuji, словен. snovati, snuti, срб.-хрв. snovati, snujem...; кор. и.-е. *(s)nou-... **снова, обтѣгамъ.**; *вж.* с н а г а; *срв.* лет. snāt, snāju, санскр. snā'van-врѣзка, жила, зенд. snāvarə суха жила, арм. peard влакно, суха жила, грц. пейгоп, лат. nervus 'нервъ', ст. нѣм. snoug, нѣм. Schnur, норв. snog 'шнуръ'... || **снова́лка** *сжц. жс.*, ум. *жс.* **снова́лчица** || **снова́чъ** *сжц. м. р.*, *жс. р.* **снова́чка.**

снопъ *сжц. м.*, ум. *м.* **снопецъ**, ум. *ср.* **снопче**; стбъл. **снопѣ**, рус. б. рус. сноп, м. рус. сніп, пол. чеш. лужиц. словен. срб.-хрв. спор, полаб. snǫp; кор. и.-е. *(s)ně(u)-врѣзвамъ.; степ. и.-е. *спэ-и

наст. *-ро-...; *срав.* ст. вис. нѣм. snuaba, snuobili; лат. parūgae „сламена преврѣзка“...; кор. и.-е. *(s)neu-; *срав.* нервъ (грц.), нѣм. шнуръ.; *вж.* снова || **сноп-честъ** *прил. м.*

сносямъ гл. прех. тр. III.; *вж.* с|насямъ || **снос-енъ, -ни прил. м.**

сношавамъ се гл. непрх. тр. III., *сжц. ср.* **сношаване** || **сношѣние** *сжц. ср.* стар.; ш отъ праслав. *-sj; кор. въ гл. нося.

снощ-енъ, -ни прил. м. || **снощи** *нар.*; *вж.* ношь.

снѣха *сжц. м.*, ум. **снѣшица**; стб. **снѣха**, рус. сноха, пол. sneszka (новообраз. synowa), слов. sneha, snaha, срб.-хрв. snaha; кор. и.-е. *(s)nu-, редукция на *sūnu- 'синъ': снѣха — 'синова' (жена), както въ пол. synowa; *срв.* санскр. snuśā', арм. пи, гръц. nuós, лат. nurus, ст. нѣм. snug, нѣм. Schnur, ст. сканд. snog, алб. pus... || **снѣгъ** *сжц. м.*, членув. снѣгътъ, ум. **снѣжѣцъ**; стб. **снѣгъ**, рус. снег, м. рус. сніг, пол. śnieg, гор. луж. śneg, дол. луж. śneg, чеш. snh, словен. snēg, срб.-хрв. snijeg...; кор. и.-е. *snoi-g(w)h-. (основна представа 'блести' или 'топи се'...; *вж.* с н а г а); *срав.* зенд. snaēzaiti 'вали снѣгъ', санскр. snihyati става мокръ., прич. мин. snigdha-s (вм. *snigh-ta-s), лит. snėgas снѣгъ, лет. snēgs, ст. прус. snaygis, литов. sninga, snėkt снѣжи, гот. snāws, нѣм. Schnee снѣгъ, ст. англ. snāw, англ. snow..., ср. ирл. snechta снѣгъ, лат. nix, nivis снѣгъ (френ. neige...), pinguit снѣжи, гръц. nefei снѣжи, pifa вин. п. ед. снѣгъ... || **снѣгарь** *сжц. м.* 'видъ птица'; (*срав.* рус. снегирь 'синигеръ'.) || **снѣговитъ** *прил. м.* || **снѣгушка** *сжц. жс.* ум. || **снѣжанка** *сжц. жс.* || **снѣж-енъ, -ни прил. м.** || **снѣжий** гл. 3-олич. тр. II. 3. || **снѣжинка** *сжц. жс.* || **снѣжна кйтка** *прил. сжц. жс.* 'раст. калина'; тур. kar-top = снѣжна топка || **снѣжавица** *сжц. жс.* || **снѣжановъ** *прил. м. р.* || **снѣжовица, снѣговица** *сжц. жс.* 'снѣжна топка'.

снѣма гл. 3-олич. тр. III., мин. неопр. **снѣ-мало**; *вж.* нѣма мъ.

со I. *предл.* стар. обл. и у добри книжовници (П. П. Слав.: „со златни писмена“) въ мн. състав. гл.: сосватвамъ се, сосдробямъ...; *вж.* съ, съсъ; кор. и.-е. *kom (*k'om) *som- въ санскр. sam-(sa), лит. sù, лат. cum (com-) „съ“, ст. ирл. соn-, представ. гал. com-; ст. ирл. com-, гръц. суп... || **со II.** обл. членъ за близ. предм. ср. р. ед. ч. (родоп. детесо..., ж. р. са, м. р. сѣ); стб. **съ, ж. сн, ср. сѣ**; *вж.* дне|сѣ; *срав.* лѣтосѣ, зимасѣ...; *вж.* и следв. **сба (сбя, сой)** показ. мѣст. обл. родоп. 'този', (стб. съ „този“ за близ. предм.)

сбба *сжц. ж.*, ум. **сббница**, **сббичка** 'пещь' - 'стая съ пещь'; тур. *soba* (< зап. европ. ст. герм. *stuba* > френ. *étuve* стая съ пещь..., сушилна; нѣм. *Stube* 'стая'..; срод. съ **изба**; стб. **нстѣба**... || **сбба-**

джия *сжц. м.*

соболѣцъ *сжц. м.* 'животина лалугеръ'; отъ единъ кор. съ разлики въ значен., рус. **соболь** жив. *Mustela Zibelinea*, м. рус. **соболь** и **собольца**, чеш. пол. *sobol*; *срв.* лит. *sabalà* = рус. **соболь** (за краеслов. удар. *срав.* бѣлг. **соболѣцъ**.); санскр. *śabāla-s* 'пстьъръ, петнистъ, бѣлг. обл. пегавъ"...; *вж.* с а м у р ъ; нѣм. *Zobel*, фр. *zibeline*.; срѣд. лат. *sabellum*...

собственъ *прил. м.*; отъ др. отгл. степ. на мѣст. с е б е, *вж.* т. (стб. твор. п. ед. ч. **собож**); *срв.* о с о б а || **собственность** *ж.*

совá *мѣст. пок. стар. обл. (родоп.)* 'това'; стб. **сѣ** 'това'..; *вж.* - с о II.

совáлка *сжц. ж.*, ум. **совáлчица** || **совамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **сôвна** I. 5., мкр. **сôвнувамъ** III. || ~ се *глаг. непрех.*, *сжц. ср. р.* **соване**; стбѣлг. **сокатн**,

соунѣтн, руски област. **совать** тласкамъ...; пол. *sunąć*, чеш. *sunouti*, гор. луж. *suvać*, дол. луж. *sunpuš*, словен. *sovati*, *suвати*, *sunoti*, срб.-хрв. *sunuti*; *вж.* с у л и ц а; кор. и.-е. *sk'ou-.. бърже движа...; *срав.* лит. *šauju*, *šauti* стрелямъ, лет. *šaut*; ст. сканд. *skjöta*, **совамъ**, тласкамъ, стрелямъ...; ст. англ. *scōtan*, англ. *shoot* стрелямъ, мѣтамъ, нѣм. *schieszen*..

соватъ *сжц. м.* 'чарда говеда, стадо овце хранени за клане'... 'паша за с'; тур. || **соватчія** *сжц. м.* || **соватчийски** *прил. м.* || **соватчилѣкъ** *сжц. м.* || **соватландисвамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **соватландисамъ** III. || **соватландиша** I. 10., *сжц. ср.* **соватландисване**.

совѣлка (совѣлка) *сжц. ж.* обл. вм. **сo-вaлка**, *вж.* т.

сб|влѣкъ *сжц. м.* стар. обл. 'скребъръ, павить; попадали стрѣкове конопъ'; кор. въ гл. **влѣка**.

с|o|врѣзвамъ *гл. прех. тр.*, екр. с|o|врѣжа I. 10. обл. 'разврѣзвамъ' (< съ-о(т)-вр) || ~ се *гл. непрех.*

сб|вѣсть *сжц. ж.* стар. обл.; *вж.* съ|вѣсть.

с|o|гôламъ *гл. прех. тр. III.*, екр. с|o|гôля II. 1. || ~ се *гл. непрех.*, *сжц. ср.* **сogôлване**, **-яне**.

с|o|грáждамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. с|o|грáдя II. 1. 'разградя' || ~ се *гл. непрех.*; *срав.* с|o|врѣзвамъ; *сжц. ср.* **сogрáждане**.

сôда *сжц. ж.*; негли итал.; подоб. кор. въ ст. герм. || **сôдовъ** *прил. м.*

со|жвáквамъ *гл. прех. тр. III.*, екр. со-жвáкамъ III. обл. 'съжвакамъ, съдѣк-вамъ'..

со|зѣмемъ се *гл. непрех. екр. I. 4.*, обл. мн. ч. 'да се вземемъ' (единъ съ др.).

сôй *сжц. м.* прост. 'родъ, колѣно, племе'..; тур. || **сойлия** *прил.* за 3 р.

сойка *сжц. ж.*, ум. **сойчица**; стб. **соа**, рус. **сой**, пол. гор. луж. *soja*, пол. *szagna soja*, чеш. словен. срб.-хрв. *sojka*..; кор. *сой-, др. отгл. степ. въ гл. с и -я -я; назв. на птич. по перата; кор. с и - и въ с и в ъ; *вж.* с и н ъ, въ др. ез. 'черенъ' || **сой-кинъ** *прил. м.*

сойтарá, сойтарія *сжц. м.* обл. 'смѣшникъ, шутъ'..; тур. || **сойтарлѣкъ** *сжц. м.*

сôкъ *сжц. м.*, ум. **сôчець**; стб. **сокъ**, рус. **сок**, пол. словен. срб.-хрв. *sok*; кор. и.-е. *s(u)ok- : *s(u)jek-..; *срав.* лит. *sakaĩ* мн. ч. смола, ст. прус. *sackis*, лет. *swek'is*; алб. *g'ak* крѣвь...; лат. *sucus* (фр. *suc*, ит. *sugo*...)...; *sugo* бозая, лет. *sukt*, нѣм. *saugen* суча, бозая...; *вж.* с у ч а; с у п а.. || **сôковъ** *прил. м.*

сока *сжц. ж.* обл. вм. **соха**, **разсоха** и **сойка**; *вж.* т.

сокай, сукáй *сжц. м.*, *ср. р.* ум. **сокайче** 'видъ украса женска за глава като шапчица и кърпа пусната надолу'.. 'видъ женски фесъ'..; у народа свързв. съ кор. с у к въ суча, сукно; *срав.* сукня, сукманъ; възм. и връзка съ лат. *soccus* 'обувка'..; за знач. *срав.* бѣлг. чепици и 'обувки'; рус. чепецъ 'видъ женска шапка', 'забрáдка'...; кор. навѣрно ар-алт., не само и.-е. || **соканица** *сжц. ж.*

сокакъ *сжц. м.* прост. 'улица', ум. *ср.* **сокаче**; тур. || **сокашки** *прил. м.* 'уличень'.

сôкерица *сжц. ж.* 'сойка'; *вж.* сока.

сокоблѣцъ *сжц. м.*, ум. м. **сокоблѣцъ**; (Соко-лѣцъ соб. геогр., м. др. староб. крепость въ сев.-зап. бѣлг. обл., сега Соколы-Баня, „Sokó-Banja“ подъ срб. властъ), ум. *ср.*

соколче; стб. **соколъ**, рус. **сокол** и обл. **сокôл**, пол. *sokol*, чеш. словен. *sokol*, срб.-хрв. *sokô*..; кор. и.-е. *k'ok-..; *срав.* санскр. *śakuna-s* видъ голѣма птица (*śakūni-s*, *śakūnta-s*..), грц. *kúkno* лебедъ и санскр. *śocati* блести... отъ *k'eu-k-..;

|| **соколѣ** (**соклѣ**) *сжц. ср. р.* ум. || **соколѣнце** *сжц. ср.* ум. отъ ум. || **соколинъ** *сжц. м.* || **соколовъ** *прил. м.* || **Сокôловъ** челядно име м. както **Сокôлъ**

лично соб. м. име; *срав.* Паунъ: Пауновъ, Гълъжбъ: Гълъжбовъ, Славейко: Славейковъ...

сôль *сжц. ж.*, ум. **сôлчица**; стб. **соля**, рус. **сôль**, м. рус. **силь**, пол. *sól*, полаб. *sŭli*, чеш. *sůl*, словен. *solj*, срб.-хрв. *sô*, род. *solĩ*..; кор. и.-е. *sal-; *срав.* лет. *sāls* (осн. на нѣк. i), ст. прус. *sal*, лит. въ произв. *saidūs* 'сладкъ' и въ *sólumas* разсоль, саламура; въ герм. съ кор. разшир. или наст. *d > t*, вис. нѣм. *z*: гот.

salt, ст. сканд. ст. сакс. salt, англ. salt, нѣм. Salz, лат. sal ст. ирл. salann, кимр. hall, грц. hals, арм. ał (a) < sal... || **соларь** *сжиц. м.* || **соларникъ** *сжиц. м.* || **соларски** *прил. м.* || **соларство** *сжиц. ср.* || **солень** *прил. м.* (прич. мин. стр.) *м.* || **сол-ень, -ни** *прил. м.* || **соленикъ** *сжиц. м., ж.* **соленница**, ум. **соленичка** || **соленич-ъкъ, -ни** *прил. м. ум.* || **солѣнки** *прил. м. р. ум.* || **солѣность** *сжиц. ж.* || **сол(е)нѣя** *глагол.* **непрех. тр. 1. б.** || **солило** *сжиц. ср.* || **солинарникъ** *сжиц. м.* || **солникъ** *1. сжиц. м., ж.* **солница** *1., солникъ* *2.* || **солца** *сжиц. ж. ум. обл.* || **соля** *гл. прех. тр. II. 1.* || **се** *глагол. непрех.* || **солярь, солярка** *сжиц. м., ж. обл.*

солдѣтинъ! *сжиц. м.* 'войникъ'; презь рус. отъ итал.; кор. лат.

солецизьъмъ *сжиц. м.*; гръц.

солидѣр-ень, -ни *прил. м. р.*; лат. || **солидѣрность** *сжиц. ж.* || **солидѣн-ень, -ни** *прил. м.* || **солидноть** *сжиц. ж.*

солко, солкова *нар. обл.* (родоп.) 'толкова', отъ стб. мѣст. съ; *вж. со а.*

солло *сжиц. ср.*; итал.

соломонія *сжиц. ж.* **прост.** 'премждрость Соломонова въ книга...'

солмура *сжиц. ж.* **обл. вм. чужд. с аламура**, *вж. т.*; свѣрз. съ соль, срод.

солукъ, сулукъ *сжиц. м.* 'дѣхъ'; тур.; кор. навѣрно ар.-алт.; *срав.* англ. soul душа <...>, гот. saiwala, нѣм. Seele.; гръц. aïólos (*sai-) подвиженъ. 'Еолова арфа', духане на вѣтъра...

солунски трѣнь *прил. сжиц. м. обл.* за 'акация, салкъмъ'; *срав.* за сжицото раст. обл. 'б е ч к о дѣрво' = „Виенско д.“

сомъ *сжиц. м., ум. м.* **сомецъ**, ум. *ср.* **сѣмче, сомлѣ**; стб. **сомъ**, рус. сом, словен. срб.-хрв. som, чеш. пол. sum; *срав.* лит. šamas, лет. sams 'сомъ', подоб. кор. въ лат. salmo сомъ (<фр. saumon 'видъ лавкерда', итал. salmone...)) || **сѣмовъ** *прил. м.*

сомнѣамбулизъмъ *сжиц. м.*; лат. || **сомнѣамбулисть** *сжиц. м.*

сомунъ *сжиц. м., ум. м.* **сомунецъ**, умал. *ср.* **сомунче**; тур. somun < н. грц. psōmī (psōmīon) хлѣбъ...

сонъ *сжиц. м.* **стар. обл.**; *вж.* сѣнъ || **сѣнище** *сжиц. ср.*

сопъ *сжиц. м. обл. стар.* 'чучуръ' (чешма съ 2 сопа); кор. *сѣп-сѣ изясн. соп-, др. степ. с и п- въ с и п в а м ѣ, *вж. т.*; *срав.* рус. сѣпка 'малкъ вулканъ', сопля обл. 'сополъ'...; *вж.* сопоть.

сопа *сжиц. ж., ум. сѣница, сѣпичка*; тур. || **сѣпаджия** *сжиц. м.* || **сѣпаджийски** *прил. м.* || **сѣпаджийство** *сжиц. ср.*

сѣпазвямъ (предл. съ+о) *гл. прех. тр. III. обл.*, **сѣпазѣя** *II. 1.* || **се** *гл. непрех., сжиц. ср.* || **сѣпазване**; успоред. обликъ у|п а з в а м ѣ.

сопамъ се *гл. непрех. тр. III.*, **сѣпна се** *1. 5.*, **сѣпнувамъ се** *III.*, **сѣкрат. сѣпвамъ се**, *сжиц. ср.* **сѣпане**; коренъ общослав. соп- 'издавамъ гласъ' въ сопоть...; *вж. т.*; срб.-хрв. sopsti хъркамъ, чеш. sopiti пѣхтя.

сѣпазвямъ *гл. прех. тр. III.*, **сѣпаша** *1. 10.*, *сжиц. ср.* **сѣпаване** 'отпасвамъ' (< предл. съ+о(со), кор. въ поясъ).

сѣпелка *сжиц. ж. обл.* 'свирка'; *вж.* сопъ, сопоть; м. рус. сопѣлка.

сѣпинамъ (се) *гл. (не)прех. тр. III.*, **обл. стар.**, **сѣпана (се)** *1. 5.* 'спѣна'..., *сжиц. ср.* **сѣпана**.

сѣпирамъ **обл. гл. прех. тр. III.**, **сѣпире** *1. 3.* 'спирамъ', *сжиц. ср.* **сѣпиране**.

сѣпѣнка *сжиц. ж. обл.* (негли < *сѣ|пѣнка 1. 'спѣнка'; 2. *вж.* сопъ).

сопѣль *сжиц. м., ум. м.* **сопѣлецъ**, ум. *ср.* **сопѣлче**; стбѣлг. **сопѣль, сопѣль** 'скачащъ изворъ'..., рус. обл. сопля 'сопѣль', сопливый 'комуто текать сопля' = бѣлг. сополивъ, б. рус. сопел, пол. чеш. soper, срб.-хрв. sopolj; коренъ и.-е. *s(u)er- : *s(u)or- : *sup- изсипвамъ, лѣя..., разшир. съ *р на *s(u)е- : *seu-...; *вж.* сопъ, сопоть; *срав.* лит. sulà изтичащъ дѣрвесењ сокъ..., санскр. sū'ras 'супа', ст. нѣм. sūf, ср. нѣм. suf, sof супа..., гръц. huetós 'силенъ дѣждъ', алб. si дѣждъ, тохар. swese... || **сополанъ, сополанко** *сжиц. м., ж.* **сополана, сополанка** || **сополивъ** *прил. м.*, умал. **сополивич-ъкъ, -ки** || **сополивость** *сжиц. ж.* || **сополна, сополуша** *сжиц. ж.* || **сополивя, сополиа** *гл. прех. тр. II. 1.* || **се** *гл. непрех.* || **сополко** *сжиц. м.* || **сополисамъ** *гл. непрех. тр. III.*, **сѣр. сополисамъ** *III.*, *сжиц. ср.* **сополисане**.

сопотъ *сжиц. м.* 'дѣрвена водопроводна трѣба'...; стб. **сопотъ** 'canalis' (и въ геогр. соб. имена **Сѣпотъ**), словен. срб.-хрв. sopot 'водопадъ', срб.-хрв. sopiti пѣхтя, рус. сопѣть 'сумтя', сопелька 'свирка'...; наст. -от-, кор. *sop- въ сопъ, сопка, сопѣль. || **сѣпѣль** *сжиц. м. р. мн.* сопля 'първа желѣзна трѣба на духало до огъня', рус. сѣплѣ желѣзна трѣба на ковашки мѣхъ...

сѣбра, сѣсѣбра *стар. обл. сжиц. ж.* 'кариница, крамола', рус. ссора; коренъ и.-е. *s(u)er- : *s(u)or- издавамъ гласъ...; *вж.* в р ѣ в а; *срав.* санскр. svārati звучи..., лат. sermo разговоръ, гот. swaran кълна се, нѣм. schwören...

сѣрватка! *сжиц. ж., вж. суроватка*

сѣортѣчвамъ се *глагол. непрех. тр. III.*, **сѣортѣча се** *II. 3.*; отъ тур. ортакъ.

сѣртъ *сжиц. м.*; френ. || **сѣртиривамъ** *гл. прех. тр. III.*; презь рус. отъ зап. европ..

сѣсвамъ *гл. непрех. тр. III.*, **сѣсана** *III.*, *сжиц. ср.* **сѣсане** 'бивамъ доста, кап-

- вамъ... , н. гръц. *σῶνθ, σῶποτε* (ε < ai) свършвамъ се... > алб. *sos*, рум. *soși*.
сб|спа *сжи. ж.* обл. ум. **сбспица**, **сбспичка**; кор. съп-, др. степ. съп- въ сип-я (< солсъпа, *съ|съпа); *срав.* прѣ|спа. **сбсъ** (сбусъ) *сжи. м. р.*; отъ зап. европ.; кор. лат.
- сотона** *сжи. ж.* стар. обл. вм. сатана; стб. **СОТОНА**; кор. семитски (евр.-араб.); *срав.* шайтанъ.
- софá** *сжи. ж.*; френ. < араб.
- софйзъмъ** *сжи. м.*; гръц. || **софйстъ** *сжи. м.* || **софйстика** *сжи. ж.* || **софйстически** *прил. м.*
- софрá** *сжи. ж.* 'трапеза' (грц.), ум. **софрйца**, **софрйчка**; тур.
- софтá** *сжи. м.* 'турски учитель'; тур.
- сохá** *сжи. ж.*, ум. **сохйца**, **сохйчка**; стб. **СОХА**, рус. м. рус. *сохá* 'рало' и 'подпорка вилообразна...', пол. чеш. *socha*, словен. срб.-хрв. *soha*...; кор. и.-е. *sok (: *sek-сѣка) или успор. съ нач. небно *k'*; *срав.* лит. *šaká* клонъ, сжкъ, чепъ, *šákė* вила, санскр. *śā'khā*, н. перс. *šax*, арм. *cah*, гот. *hōha* рало...; за кор. *sok-*срав.* ст. нѣм. *seh* лемешъ, палешникъ, *sahs* мечъ, лат. *seco* рѣжа, сѣка...
- социаль-демократъ** *сжи. м.*; лат.-гръц. || **социаль-демократически** *прил. м. р.* || **социал-енъ**, **-ни** *прил. м.*; кор. лат. || **социализъмъ** *сжи. м.* || **социалистъ** *сжи. м., ж.* **социалистка** || **социалистически** *прил. м.* || **социолѳгъ** *сжи. м.*; лат.-грц. || **социолѳгия** *сжи. ж.* || **социолѳгически** *прил. м.*
- сбча** *гл.* прех. тр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех.
- соунтн**, сѣрб.-хѣрв. *sočiti* 'донасямъ', рус. обл. сочѣть, ст. рус. сочѣба 'донось', пол. *o|soczyć*, чеш. *sok* съперникъ; обл. клеветникъ...; кор. и.-е. *sok-(w) : *sek-(w) . казвамъ, показвамъ...; *срав.* лит. *sakaū, sakūti* говоря, *sekmė* разказъ, *ra|saka* приказка, ст. сакс. *seggian*, нѣм. *sagen*, англ. *say* казвамъ, гръц. *enpérō*, лат. *inquam* (вм. *insquam), *insectiones* разкази, ст. ирл. *inse* речь, па и съ лит. *sekū* следвамъ, лат. *sequo*, санскр. *sácaté* следва...
- сбчөнъ**, **сбчни** *прил. м.* отъ сокъ || **сбчөнсть** *сжи. ж.* || **сбчиво** *сжи. ср.*
- с|пáдъ** *сжи. м.* || **с|пáдамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **с|пáдна** II. 5., мкр. **спáднувамъ**, съкрат. **спáдвамъ** III. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* **спадане**.
- с|пазарявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **с|пазаря** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* **спазаряване**.
- с|пáзямъ** (с|пáзямъ) *глагол.* прех. тр. III., екр. **с|пáзя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* **спáзване**.
- с|пáлвамъ**, **с|пáлямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **спáля** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* **спáл-ване**, **-яне**.
- спáл-енъ**, **-ни** *прил. м. р.*, отъ глаг. кор. въ спя, спалъ || **спáлния** *сжи. ж.*, ум. **спáлница**, **спáлничка**.
- спанáкъ** *сжи. м.*, ум. м. **спанáчецъ**, ум. *ср.* **спанáче**; срб.-хрв. *sparač*, пол. *spinak*, *szpinak*, чеш. *spínak*, н. гръц. *spínákí*, итал. *spina*-се. мн. -*ci* (нѣм. *Spinat*, фр. *épinards*...)... отъ перс. *aspanākh*... || **спанáчникъ** *сжи. м.*
- спáпъ** *сжи. м.* обл. 'дрехи-зестра...'; тур. *espar* 'стока'...
- спарангъ** *сжи. ж.* мн. обл. 'раст. *Asparagus*', рус. спаржа..., нѣм. *Spargel*, фр. *asperge*... < гръц. *aspáragos* > лат. *asparagus*...
- с|пáрвамъ** се (с|пáрювамъ се, с|пáрямъ се) *гл.* непрех. тр. III., екр. **спáря** се II. 1., *сжи. ср.* **спáрване**, **-яне**, **-юване**. **спáргель** *сжи. м.*; *вжс.* спаранги.
- с|пардүшвамъ** се *гл.* непрех. тр. III., екр. **с|пардүша** се II. 3., *сжи. ср.* **спардүшване**; *срав.* спарвамъ се...
- спáрта** *сжи. ж.* 'черта теглена съ изопнать конецъ' || **спартбсамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **спартбсамъ** III., *сжи. ср.* **спартбсване**, отъ н. гръг.; *срав.* *spartarō* шавамъ...
- Спáсь** *сжи. м.* соб. лич.; стб. **СЪ ПАСЬ** 'спаситель' = гръц. Сотиръ, н. гръц. *sōtír(i* < ета), ст. гръц. нариц. *sōtír* | **свети Спáсь** 'Спасовъ день' || **спасйтель** *сжи. м.* || **спасйтелевъ** *прил. м.* || **спасйтель-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **спасйтелски** *прил. м. р.* || **спасйтельность** *сжи. ж.* || **Спáса**, **Спáсия**, **Спáсуна** *сжи.* соб. лич. ж. || **с|пасявамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **спáся** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* **спáсяване** и старин. **спáсеніе** || **Спáсовъ-день** *прил. сжи. м.* 'Възнесение на Спасителя', 'вс. Спáсь'.
- с|пáстра** *сжи. ж.* || **с|пáстрямъ** (**спáстриювамъ**) *гл.* прех. тр. III., екр. **спáстря** II. 1. || ~ се *сл.* непрех., *сжи. ср.* **спáстр-яне**, **-юване**; отъ общослав. кор. въ *паса*, *спáся*...; погрѣшно смѣтано за гръц. . .
- спатйя** *сжи. ж.* прост. обл. (въ игра на карти); н. грц. *spáti*...
- спáхий** *сжи. м.*, ум. *ср.* **спáхийче** 'едно-временешъ турски войникъ — конникъ... 'господарь на населена земля, подарена отъ султана...'; тур. (отъ перс., перс. *asr* конь, санскр. *śvas*, лат. *equus*...; откъмъ знач. *срав.* френ. *chevalier* 'ряцарь': *cheval* конь... || **спáхийца** *сжи. ж.* || **спáхийски** *прил. м.* || **спáхилькъ** *сжи. м.* || **спáходарь** *сжи. м.*; даръ отъ перс. *dātem* 'имамъ'; *вжс.* байрактаръ, хазнадаръ...

с|пекá гл. прех. екр. I. 7., мкр. спѣчамъ III.
|| ~ се гл. непрех.

спектро|скопъ сжц. м.; лат.-гръц. || спек-
трáл-енъ, -ни прил. м. || спѣктъръ сжц.
м.; лат. || спекулатив-енъ, -ни прил. м.
|| спекулативность сжц. ж. || спекулантъ
сжц. м. || спекулантски прил. м. || спеку-
лантство сжц. ср. || спекуляция сжц.
ж. || спекулирамъ глаг. непрех., настав.
нѣмска.

спелео|лѳия сжц. ж.; гръц.; вж. с п и л а.
с|пелѣвамъ се гл. непрех. тр. III., екр. с|пел-
рѣ се I. 6., сжц. ср. спелѣване.

спѣнджа сжц. ж. 'видъ данѣкъ въ турско
време'; тур. ispendž; кор. гръц. spëndö..
поднасямъ...

с|пепелѣвамъ (с|пепелѣвамъ) гл. прех.
тр. III., екр. с|пепелѣсамъ (спепелѣ) III.
|| ~ се гл. непрех., сжц. ср. спепелѣс-
ване (спепелѣване).

спѣрма сжц. ж.; гръц. || сперма|цѣтъ сжц.
м.; гр. срѣд.-лат.

с|пестѣтель сжц. м.; отъ гл. п е с т я || спес-
тѣтельски прил. м. || спестѣтелство сжц.
ср. || спестѣв-енъ, -ни прил. м. || спестѣв-
ность сжц. ж. || спестѣвамъ гл. прех.
тр. III., екр. с|пестѣ II. 1. || ~ се глаг.
непрех., сжц. ср. спестѣване.

с|печáлвамъ, сбикн. по сев. изт. бълг.
с|печѣлвамъ (с|печѣлювамъ) гл. прех. тр.
III., екр. стр. с|печáля, с|печѣля II. 1. || ~
се гл. непрех., сжц. ср. р. спечѣлване
(спеч-ѣлюване, -áлване).

специерѣя сжц. ж. р. прост.; вж. с п и ц е р-
я || специáл-енъ, -ни прил. м.; лат.
|| специáлисть сжц. м. || специализация
сжц. ж. || специализирамъ гл. непрех.,
наст. нѣм. || специáлность сжц. ж. || спе-
цификация сжц. ж. р. || специфически
прил. м.

спѣла сжц. ж. обл. 'скалá', збержь, кар-
па; пещера...'; срб.-хрв. spila, špilja пе-
щера, алб. špilje, špels; отъ гръц. spílā-
ion, н. грц. spília...; срав. с п е л е о|лѳия...

спира́ла сжц. ж.; кор. гръц. || спира́-ленъ,
-ни прил. м.

спѣ ми се 3-олич. гл. тр. II. 5., вж. с п я.
с|пѣрамъ гл. прех. тр. III., екр. с|пѣра I. 3.
|| ~ се гл. непрех., сжц. ср. спѣране;
кор. п и р, отгл. степ. на стб. п ъ р -: п о р -;
вж. о|п о р а... || спира́чь сжц. м. || спи-
ра́чка сжц. ж.

с|пѣрисвамъ гл. прех. тр. III., екр. спѣри-
самъ III., сжц. ср. спѣрисване; отъ н.
гръц. (... рѣг огнь) || спѣри сжц. ж. мн.
(въ изразъ: За какви спѣри съмъ азъ
тука? срав. пáла, пáлия.); н. гръц.
sprugi 'прищъ, чирей... зрънце...'

спиритѣзъмъ сжц. м.; кор. лат. || спѣри-
тѣстъ сжц. м. || спиритически прил. м.
|| спѣртъ сжц. м. || спѣрт-енъ, -ни прил.
м. || спирито|мѣръ сжц. м. || спиритѣсамъ
гл. прех. III. || ~ се гл. непрех.

с|писáние сжц. ср., ум. списáнище || спи-
сáтель сжц. м., ж. списáтелка || списá-
телски прил. м. || списáтельство сжц.
|| с|пѣсвамъ (с|пѣсувамъ) гл. прех. тр. III.,
екр. с|пѣша I. 10. || ~ се гл. непрех.,
сжц. ср. спѣсване || спѣськъ сжц. м.
спѣскамъ глаг. непрех. екр. III.

спитáль сжц. м. || спитáле сжц. ср. обл.
прост. 'болница'; отъ зап. европ. (испан.
hospital, нѣм. Spital... < ср. лат. hospiti-
tale.)

с|спѣтѣсвамъ се гл. непрех. тр. III., екр.
спѣхтѣсамъ се III., сжц. ср. спѣхтѣс-
ване; вж. п и х т я || с|спѣхтѣвамъ се гл.
непрех. тр. III., екр. спѣхтѣ се II. 1., сжц.
ср. спѣхтѣване.

спѣца сжц. ж., ст. рус. стѣпца (въ ко-
лело), рус. обл. (сев.) спѣца = 'луч в
колесе', 'заострена прѣчка'.; пол. śpica,
szpica, гор. луж. stpica, stvica и śpic; словен.
špica, срб.-хрв. spica; ако не сжцеству-
ваха старинни облици стѣпца, stpica,
stvica, би могло да се говори за ст. герм.
заемка—божемъ отъ нѣм. Spiess копие,
пика, шишъ; прил. spitz острѣ...; въ
сжцность и кор. и.-е. *spi- не е само герм.:
лит. spīnā острѣ въ спрежъ или тока,
лат. spīca острѣ край, класъ (съ осилъ);
ст. рус. стѣпца и луж. облици со-
чатъ къмъ и.-е. кор. *stup-, разшир. на
*steu-, *stoi-...; срав. нѣм. Stock прѣчка...
|| спѣчня сжц. м. || спѣцѣринъ сжц. м.

спѣциерѣя, спѣциарѣя сжц. ж. прост. обл.
'аптека, дрогерия'...; въ сжцность 'про-
давница на различни species' (= латин.
'видъ'—лѣкарство или др. стока); срод.
съ френ. épicerie 'бакалница'... отъ ср.
лат. (e)speceria (испан. especería.) || спи-
цѣринъ сжц. м. прост. 'аптекарь'.

с|пѣчамъ гл. прех. тр. III., екр. вж. спѣ-
к а || ~ се гл. непрех.

спѣя обл. ю. зап. гл. непрех. тр. вм. с п я.

с|плáвямъ гл. прех. тр. III., екр. с|плáвя
II. 1. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср.
сплáвяне.

с|плáстѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. с|пла-
стѣ II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср.
сплáстѣване.

с|сплатѣвамъ гл. прех. тр. III., екр. с|сплатѣ
II. 1. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср.
сплатѣване.

с|сплáшвамъ гл. прех. тр. III., екр. с|сплáша
II. 3. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср.
сплáшване.

с|сплѣс-квaмъ гл. прех. тр. III., екр. -кaмъ
III. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. сплѣс-
кване || сплѣснaтъ прич. мин. стр. м. (прил.).

с|сплетá гл. прех. екр. I. 8., мкр. сплѣтамъ
|| ~ се гл. непрех. || сплѣтенъ прич. мин.
стр. (прил.) м. || сплѣтнѣ сжц. ж. множ.
'кюки' || сплѣтнѣкъ сжц. м., ж. сплѣт-
нѣца.

- с|плещя *гл.* прех. екр. I. 10. *вж.* сплес-
ка мъ.
- спл|инъ *сщц. м.*; *англ.*; *кор.* гръц. || спл|ина
сщц. ж. обл. южно за бълг. 'слезенка', тур.
'далакъ'; н. гръц. splīna; ст. гръц. splīn
> лат. splēn > *англ.* spleen.; *срод.* съ
бълг. слезенка, *вж. т.*, рус. селезенка
|| спл|иница *сщц. ж.* ум. обл. и спл|инна.
- спл|итъ *сщц. м.*, ум. м. спл|итецъ, ум. *ср.*
спл|итче; *кор.* въ гл. плета || с|пл|итамъ
гл. прех. тр. (мкр.) III., екр. с|пл|етá I. 8.,
|| ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* спл|итане
|| спл|итка *сщц. ж.*, ум. спл|итчица.
- с|плот|явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|пл|отя
II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; *книж.* отъ рус.
- с|плу|вамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. с|плу|
вамъ се I. 6., *сщц. ср.* с|плу|ване.
- с|плъ|звамъ (с|плъ|знувамъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. сплъ|зна I. 5. || ~ се *гл.* непрех.,
сщц. ср. сплъ|з(ну)ване.
- с|плъ|стявамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
с|плъ|стя се II. 1., *сщц. ср.* сплъ|стяване.
- с|плъ|чк|вамъ *гл.* прех. тр. III., ум. 'сплъстя-
вамъ', повлияно отъ сбръчк|вамъ.
- с|плю|вамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. сплю|я
I. 6., *сщц. ср.* сплю|ване.
- с|плю|сквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|плю|с-
камъ III., ум. с|плю|сна I. 5. || ~ се *гл.* непр.
- с|плю|ганина *сщц. ж.*, отъ кор въ сплю|я.
- с|побу|вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр.
спобу|тамъ се III, *сщц. ср.* спобу|тване.
- с|пог|аждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|по-
г|одя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.*
спог|аждане; *вж.* спогодба отъ др.
отглас. степенъ.
- с|пог|гнувамъ (с|пог|гвамъ) *гл.* прех. тр. III.,
'подгонвамъ', екр. с|пог|гна I. 5.; *кор.*
стб. гън-: гон- въ гоня...
- с|пог|лѣждамъ се *гл.* непрех. тр. III. мкр.
с|пог|лѣдамъ се III., ум. споглѣдна се
I. 5., *сщц. ср.* споглѣждане.
- с|пог|одба (с|пог|ода) *сщц. ж.* 'договоръ'
|| с|пог|од-енъ, -ни *прил. м.* || с|пог|од-
бенъ *прил. м.* || с|пог|од|явамъ *гл.* прех.
тр. III., екр. с|пог|одя II. 1. || ~ се *гл.*
непрех., *сщц. ср.* спогод|яване; др. от-
глас. степ. въ с|пог|аждамъ.
- с|пог|онвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. спог|о-
ня II. 1., *сщц. ср.* спогонване; *кор.* стб.
гън- въ погна...
- с|по|даря *гл.* прех. екр. II. 1.
- с|под|валямъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|под-
валя II. 1., *сщц. ср.* сподваляне.
- с|под|виж|никъ *сщц. м.*, *ж.* сподвижница;
кор. въ движа, по|дига мъ. || спод-
виж|нически *прил. м.* || сподвиж|ниче-
ство *сщц. ср.*
- с|под|об|явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|по-
доб|я II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.*
сподоб|яване.
- с|под|ѣлямъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|по-
д|ѣля II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- спо|е|нь *прич.* мин. стр. м. отъ екр. споя.
с|по|йм|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|по|е|ма
(обл. с|по|йма) I. 4., *гл.* екр. по|е|м(н)а.
с|по|йка *сщц. ж.*; *вж.* *гл.* с|по|явамъ.
с|по|кб-енъ, -йни *прил. м.*; *кор.* въ по-
|кой: почина || спо|койствие *сщц. ср.*
с|по|л|аз|вамъ и с|пол|лъ|звамъ *гл.* преход.
тр. III., екр. с|по|л|азя II. 1. (споллъ|за I. 7.).
спо|л|ай прост. изр. за 'благодаря', съкрат.
отъ спо|л|айти, схванато като съставъ отъ
гл. спо|л|ай и лич. мѣст. 2. л. ед. ч. ти 'на
тебе', та се казва и спо|л|ай му, спо-
|л|ай на Бога, спо|л|ай ви и т. н.; а
въ *сщцн.* < н. грц. (i)s pollà éti = 'за мно-
го години'; стб. (на) м|но|га|мъ лѣта.
- с|полет|явамъ, с|пол|итамъ *гл.* прех. тр.
III., екр. с|полет|я II. 2., *сщц. ср.* спо-
л|итане.
- с|поли|чка *сщц. ж.*, ум. отъ *сщцеств.* (с)по-
л|ичка 'поличка'.
- с|полу|ка *сщц. ж.*; *кор.* *вж.* с|лу|ка || с|по-
лу|чвамъ (сполу|чамъ) *гл.* прех. тр. III.,
екр. сполу|ча II. 3. || ~ се *гл.* непрех.,
сщц. ср. сполу|чване || с|полу|чай *сщц.*
м. 'сполучване, сполука'; *срав.* с|лу|чай;
наст. старобълг. -ън (съ|лоу|чън) || спо-
лу|чливъ *прил. м.* || сполу|чливость *сщц. ж.*
- с|пом|агамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. с|по-
м|обна I. 5., *сщц. ср.* спом|агане || спомо-
г|ател-енъ, -ни *прил. м.* || спомощество-
ваніе *сщц. ср.* стар. || с|пом|ощникъ *сщц.*
м. р., *ж.* спомощница || спомоществу-
вателъ *сщц. м. р.*, *ж.* спомоществува-
телка.
- с|пом|енъ *сщц. м.* || споменикъ *сщц. м.*
|| с|пом|енувамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
с|пом|енá I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сщц.*
ср. споменуване; *вж.* по|и|енъ || спом-
н|ювамъ, -ямъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
с|пом|ня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- с|пона *сщц. ж.*, ум. с|п|онка 'вжже за
спъване конь...'; *кор.* пон-, др. отгл. степ.
на пън-а, *вж. т.*; стб. пьнж: патн:
опона... || спон|ецъ *сщц. м.* 'стълбъ...'
|| с|п|онки *сщц. ж.* мн.
- спонд|ей *сщц. м.*; гръц.
- с|пону|да *сщц. ж.*, ум. спону|дица; *вж.*
по|нуда || с|пону|ждамъ *гл.* прех. тр.
III., екр. с|пону|дя II. 1., *сщц. ср.* спон-
н|удане; *срав.* *кор.* въ нуд-я, при-
|нудя, нужда...
- с|поп|адувамъ (спопад|нувамъ) *гл.* не-
прех. тр. III., екр. с|поп|адна I. 5.
- с|поп|ъна *гл.* прех. екр. I. 5. и стар. обл.
I. 4. (с|по|пехъ) 'напъна'...; стб. пьн-ж,
па-тн; *вж.* с|пона
- споб|рь I. *сщц. м.* 'спорержъ, спорене, изо-
билие', тур. 'берекетъ' || спор|ержъ *сщц.*
м.; стб. спорь 'изобилень', рус. спо-
рый, пол. spory, чеш. spory, словен. spro-

- gen 'шедъръ', сръб.-хрв. srog...; кор. и.-е. *sp(h)ǝ-г-: *sp(h)ǝ-... пре|у|спѣвамъ...; *срав.* санск. sphigá-s.. богатъ, лит. spé'gus.. бързъ, ст. сканд. sragg, нѣм. sragen пестя, англ. spate употрѣбямъ пестеливо...; лат. ragso пестя, арм. rhartham богатъ... || **спѡр-енъ, -ни** *прил. м.* || **спѡрень** *сжиц. ж.* обл. || **спѡрина** *сжиц. ж.* || **спѡрници** *сжиц. ж.* мн. || **спѡря** *гл. непрех. тр. II. 1.*
- спѡрь** II. *сжиц. м.* книж. стар. и по рус. 'препирня'...; стб. **спѡрь**, рус. спор, м. рус. спѡр, спѡр, чеш. srog., др. отгл. степ. на кор. пер- (пѣр-): пѣр- въ раз|пѣр-я: пѣр|пѣр-ня, пѣр|пѣр-амъ с е., словен. рѣпја, сръб.-хрв. рѣм се, рѣти се, чеш. рѣе 'разпѣр-я', рѣти *гл.*, пол. рѣзец, рус. пѣр-я (распѣр-я) и т. н.
- спѡра** *сжиц. ж. р.*; грѣц. || **спорадически** *прил. и нар.*
- спѡразумѣвамъ** *гл. прех. тр. III.,* екрат. **спѡразумѣя** I. 6. || ~ *се глаг. непрех., сжиц. ср.* **спѡразумѣване** и старин. **спѡразумѣние** (стар. съ ъ).
- спѡразямъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спѡразя** II. 1. || ~ *се гл. непр., сжиц. ср.* **спѡразяне**; *срав.* по|р-а-з-и-я; кор. раз-, др. отглас. степ. на кор. въ рѣжа, рѣза хъ...
- спѡредъ** *предл.*; *срав.* сръб.-хрв. ро|гед 'до, редомъ, съ...'. || **спѡредникъ** *сжиц. м.* || **спѡред-увамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. -я II. 1. || ~ *се гл. непр., сжиц. ср.* **спѡредуване.**
- спѡрежъ** *сжиц. м.,* отъ споръ I. || **спѡр-енъ, -ни** I. *прил. м.* || **спѡрене** *сжиц. ср.* || **спѡри** 3-олич. *гл.*
- спѡр-енъ, -ни** II. *прил. м.;* книж. отъ рус. стб.; *вж.* спѡр ѡ II. || **спѡря** *гл. непрех. тр. II. 1.*
- спѡсобъ** *сжиц. м.* 'начинъ...'; кор. въ мѣст. 3-олич. твор. пад. ед. ч. стб. **СОБОЖЪ**, въ о|сѡ-ба, о|сѡ-бенъ...; др. отгл. степ. въ се бе, *вж. т.* (зап. слав. дат. пад. sobě в м. стб. себѣ) || **способ-енъ, -ни** *прил. м.* || **способность** *сжиц. ж.* || **спѡсобству-вамъ** *гл. непрех. тр. III.*
- спѡтаявамъ** (**спѡтѣямъ, спѡтѣйвамъ**) *гл. прех. тр. III.,* екр. **спѡтѣя** II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спѡтаяване.**
- спѡтѣивамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спѡтѣикамъ** III. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спѡтѣиване.**
- спѡтѣрвамъ** (**спѡтѣрямъ**) *гл. прех. тр. III.,* екр. **спѡтѣря** II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спѡтѣр-ване, -яне**; *срав.* на-|тѣ-ря-мъ, по|тѣ-ря...
- спѡтулямъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спѡтуля** II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спѡтуляне.**
- спѡтурямъ** *се гл. непрех. тр. III.,* екр. **спѡтура** *се* II. 1., *сжиц. ср.* **спѡтуряне.**
- спѡтутвамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спѡтутъ** II. 1., *сжиц. ср.* **спѡтутване**; кор. въ тут-ка-въ 'пипкавъ'; *гл. тур.* tutmak държа...
- спѡхадямъ, спѡхаждамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спѡхѡдѣя** II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спѡхѡ-ждане, -дѣне**; кор. х а д-, удѣлж. на х о д- || **спѡхѡдъ** *сжиц. м. р.* || **спѡхѡждамъ** (**спѡхѡдѣямъ**) *гл. прех. тр. III.,* екр. **спѡхѡдѣя** || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спѡхѡждане** || **спѡхѡдникъ** *м.*
- спѡявамъ** (**спѡювамъ, спѡйвамъ**) *глаг.* прех. тр. III., екр. **спѡя** II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср. р.* **спѡяване** (**спѡ-йване, -юване**).
- спѡрава** *сжиц. ж.* 'направа за работене, орждие, сѣчиво'... || **спѡраведливъ** *прил. м.* || **спѡраведливость** *сжиц. ж.* || **спѡрав-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **спѡравка** *сжиц. ж.*; рус. справка || **справямъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **справя** II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **справяне.**
- спрама** *предл.* стар. обл. вм. спрѣмо.
- спрасн-а, -и** *прил. ж.* (**спрасенъ**) 'що има да роди прасета' (спрас. свинка); *срав.* с|т-ел-на, с|к-от-на...
- спреваръ** *сжиц. м.* || **спреваря** *сжиц. ж.* || **спревар-ямъ, -явамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спреваря** II. 1. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спревар-яне, -яване, -ване.**
- спрегаемъ** *прич. сег. страд. м.* || **спрегна** *гл. прех. екр. I. 5.,* мкр. **спрегнамъ**, зап. **спрег(ну)вамъ** III || ~ *се глаг. непрех., сжиц. ср.* **спрежение** *сжиц. ср.*
- спредавкъ** *сжиц. м.*
- спрема** *предл.* обл. вм. спрѣмо (по оф. „павол.“ **спрямо**); *вж.* и спрама || **спре-мамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спремя** II. 1. || ~ *се глаг. непрех., сжиц. ср.* **спремане.**
- спрепвамъ** и **спрепѣвамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спрепна** и съ удар. **спрепѣна** I. 5., мкр. и **спрепѣнамъ**; кор. стб. **пѣн-**, *срав.* препинателни знакове || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спрепѣване** и **спрепѣване** || **спрепѣлка** *сжиц. ж., м.* **спрепѣлко.**
- спретвамъ, спретнувамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спретна** I. 5. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спрет(ну)ване**; *вж.* за|прет-ва-мъ (се), рус. у|прятать 'дрѣпвамъ...'. || **спрет-енъ, -ни** *прил. м.* || **спретнатъ** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.*
- спримчамъ, спримчувамъ** *гл. прех. тр. III.,* екр. **спримча** II. 3. || ~ *се гл. непрех., сжиц. ср.* **спримчане** (**спримчуване**); кор. въ мѣкна; *вж.* при|м-ка вм. *при-мѣка (вследствие на безудар. ъ изчез.), но да при|мѣ-кна.
- сприхавъ** *прил. м.;* стб. **пѣр-хавне** 'пѣрх-тене, сумтене', покрай **пѣр-хавне**, словен. рѣhati кашляма...; *вж.* при|хавъ; *срав.* лит. prunkštavoti || **сприхавость** *сжиц. ж. р.* || **сприя** *сжиц. ж.* стар. обл. 'вихрушка съ прахъ, дѣждъ, гѣрмоте-вица...'.

- с|приятелявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. с|приятеля II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* сприятеляване.
- с|про|вирамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|про|вра I. 3. || ~ се *гл.* непрех. || спровиране *сжц.* *ср.*
- с|про|вървя се *гл.* непрех. екр. II. 2.
- с|проти́ *предл.*; рус. обл. прѣти, м. рус. прѣты, чеш. protí, naroti...; словен. proti, sproti, срб.-хрв. proto, suprot...; кор. и.-е. *proti въ лет. предл. pret, нареч. preti, pretē, pretim..., санскр. práti, гръц. proti и pros...; *вж.* противъ.
- с|прѣгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|прѣгна I. 5.; мкр. спрѣгнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || спрѣга *сжц.* *жс.*
- с|прѣпвамъ се *гл.* непрех. тр. стар. III., екрат. спрѣпна (стар. спрѣпна) се I. 5.; *вж.* с|прѣпвамъ; кор. въ *гл.* пѣна.
- с|прѣчкавамъ (с|прѣчкувамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. с|прѣчка III. || ~ се *гл.* непрех. || с|прѣча се *гл.* непр. екр. II. 3.
- с|при|казвамъ се *гл.* непр. тр. III., екр. сприкажа се I. 10., *сжц.* *ср.* сприкажаване.
- спуза *сжц.* *жс.* обл. 'пепель горещъ съ още свѣтли вжгленчета въ него...', ум. спузница; м. рус. спуза, спудза; влаш. (рум.) spuză отъ слав.; кор. и.-е. *(s)roug'-покрай *(s)rong'-: *speng'...; *срав.* стар. прус. spraxli (напис. soapxti) искра, лит. springė'iti свѣта, блестя, лет. spigulis свѣтулка, англ. sprink искра, нѣм. Funke искра...
- с|пуквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. спукамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* спукване || спукѡтя *гл.* непрех. екр. II. 1.
- с|пулна *прил.* *жс.* обл. 'що има да роди пуле (спул. магарица); *срв.* с|прасна, с|телна...
- с|пускъ *сжц.* *жс.* || с|пускамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|пусна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* спускане || спусница (спустница) *сжц.* *жс.* 'заслонъ, подслонъ.' || с|пуствамъ *гл.* прех. тр. III, екр. ум. с|пустна I. 5., мкр. спустнувамъ, екр. спустя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* спустване || с|пушамъ *гл.* прех. тр. III, екр. спустя II. 1., ум. спустна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* спущане; об.-слав. „кор“. пуск- и пуст-; *вж.* пушамъ, пустья.
- с|пѣвамъ (с|пѣнвамъ) *глагол*. прех. тр. III., екр. с|пѣна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* спѣване (спѣнване) || спѣнать *прил.* (прич. мин. страд.) *м.* || спѣнка *сжц.* *жс.*, ум. спѣнчица.
- с|пѣхамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. с|пѣхна се I. 5., *сжц.* *ср.* спѣхване.
- с|пѣвка *сжц.* *жс.*; отъ пѣя.
- спѣхъ *сжц.* *м.* стар. *вжс.* у | спѣхъ || с|пѣшень, -ни *прил.* *м.* || спѣшность *сжц.* *жс.* || спѣя I. *гл.* непрех. тр. II. 1. стар. 'успѣ-
- вамъ', стб. СПѢТН, рус. спеть 'зрѣя', пол. śpiał, чеш. spěti, словен. spěti...; кор. и.-е. *spē- преуспѣвамъ...; *срв.* лит. spėjus 'спѣшенъ', лит. spēt силенъ съмъ, латин. spējare надѣвамъ се; pro|spējare е тъкмо 'преуспѣвамъ'..., санскр. sphā'yati пълнѣе...
- спѣя II. *гл.* прех. екр. I. 6., мкр. спѣвамъ *вжс.* пѣя.
- спя́ *гл.* непрх. тр. II. 5.; стб. сьп(л)ж, сьп-пдтн, рус. сплю, спать, пол. spać, śpić, чеш. spát, словен. spati, срб.-хрв. spavati...; кор. и.-е. *sup-: *(s(w)er): *(s(w)or-...; *вжс.* сьнъ (< и.-е. *sup-no-s); *срв.* лит. sarpn'ūti, лет. sarpnōt, санскр. svāpiti, svapatī spi, sup'tá-s мин. прич. 'заспаль', каузат. svāpāyati приспива, лат. sōpio, sopire за-спивамъ, sōrog дълбокъ сънь, ст. сканд. svefia приспивама...
- с|пѣтникъ *сжц.* *м.*, *жс.* спѣтница || спѣт-нически *прил.* *м.*
- с|рабѡтвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|рабѡта II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* *ср.* срабѡтване.
- с|равнѣние *сжц.* *ср.* || с|равнител-енъ, -ни *прил.* *м.* *р.* || с|равнителность *сжц.* *жс.* || с|равнително *нар.* || с|равнявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. с|равня II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжц.* *ср.* *р.* с|равняване || с|равнямъ, с|равнювамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|равня II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
- с|радище стар. обл. *сжц.* *ср.*; *вжс.* с|рѣдище.
- с|ражавамъ се *глагол*. непрех. тр. III., екр. с|ражая се II. 1. || с|ражение *сжц.* *ср.* *р.*; *срав.* поражение; кор. раз-, др. отглас. степень въ рѣз-а-ти...
- с|рака *сжц.* *жс.* обл. стар., ум. с|рачка; *вжс.* сврака (срв. рус. сорока тъкмо безъ в отъ предсл. *sor-ka), и.-е. *(s(w)er-: *(s(w)or-... || с|ракамъ *гл.* непрех. тр. III. обл. 'грача, крѣкамъ' (за сврака) || с|ракане *сжц.* *ср.*
- с|ра́мъ *сжц.* *м.*, член. срамътъ, ум. срамѣць; стб. срамъ, рус. отъ стб. срам, срамный..., народ. рус. sōrom, м. рус. sorom и страм, пол. srom, sromota, луж. sromota, словен. sram, срб.-хрв. sram; кор. и.-е. *(p)k'og-m...; *срав.* зенд. аблат. f̄sagətaf 'отъ срамъ', и. перс. žam, ст. сканд. harmr... посрамление..., ст. сакс. harm страдание, мжчение, нѣм. Harm тѣжа., harmlos безобиденъ... || с|рамежливъ *прил.* *м.*, ум. с|рамежливич-ѣкъ, -ки || с|рамежливче *сжц.* *ср.* || с|рамежлика *сжц.* *жс.* 'видъ раст.' || с|раме-нъ, -ни *прил.* *м.* || с|рамливъ *прил.* *м.*, ум. с|рамливичѣкъ || с|рамливость *сжц.* *жс.* *р.* || с|рамниче *сжц.* *ср.* *р.* || с|рамнич-ѣкъ, -ки *прил.* *м.* умал. || с|рамота *сжц.* *жс.* (с|рамотъ *сжц.* *м.*) || с|рамот-енъ, -ни *прил.* *м.*, ум. с|рамотнич-ѣкъ, -ки, || с|ра-

- моѳя *сжи. ж.* || **срамотникъ** *сжи. м., ж.* || **срамотница** || **срамувамъ се** *гл. непрех. тр. III., сжи. ср.* || **срамуване** || **срамушка** *сжи. ж., м.* || **срамушко** || **срамѳ** *гл. непрех. тр. II. 1., || ~ се гл. непрех., сжи. ср.* || **срамене**.
- сранъ** *прич. мин. стр. м.* отъ сера || **сранѳ** *сжи. ср.*
- сраствамъ се** (**сраствуюамъ се**) *гл. непрех. тр. III., екрат. срастѳ се I. 7. и ум. срастна се I. 5., сжи. ср.* || **срастване**.
- сребро** *сжи. ср.:* стб. **сьребро**, руски сребро, пол. srebro (вм. Źzebrow), кашуб. strzebro, полаб. srebrų, гор. луж. slebro, дол. луж. sl'abro, sl'obro, чещ. střbro, словен. срб.-хрв. srebro...; *срав.* нѳм. Silber, англ. silver, гот. silubr, ст. сакс. silubhar., лит. sidabras, ст. прус. sirablan (вин. ед.), лет. sidrabs, обл. sudobr(i)s; нѳкои сравняватъ първата часть на думата съ грѳц. sēlas свѳтлина, сияние, а втората часть смѳтатъ за отгласна степ. на и.-е. *bher- 'нося' (*sъlebhro свѳтло, 'свѳтлоносно'), др. говорятъ за неизвестенъ, неиндоевропейски коренъ... || **Срѳбра** *сжи. соб. лич. ж. р.* || **Срѳбрьо**, **Срѳбрень** *сжи. соб. лич. м., съотв. на грѳ. Аргиръ* (грѳ. argyros сребро..) || **срѳбраръ** *сжи. м.* || **срѳбрень** *прил. м.* и **срѳбър-ень**, **-ни** || **срѳбрѳсть** *прил. м.* || **срѳбробѳст-ъръ**, **-ри** *прил. м.* || **срѳбровид-ень**, **-ни** *прил. м.* || **срѳброглав-ъ**, **-и** *прил. м.* || **срѳброкъос-ъ**, **-и** *прил. м.* || **срѳбролюб-ецъ**, **мн.-ци** *сжи. м., ж.* || **срѳбролюбка** || **срѳбролюбѳвѳ** *прил. м.* || **срѳбролюбѳне** *сжи. ср.* || **срѳбронос-ень** **-ни** *прил. м.* || **срѳброржк-ъ**, **-и** *прил. м.* || **срѳбрѳ** *гл. прех. тр. II. 1., рус. серебрить...* || **~ се гл. непрех.** || **срѳбърникъ** *сжи. м., ж.* || **срѳбърница** || **срѳбърце** *сжи. ср. ум.* || **срѳбрянъ** *прил. м.*
- срѳка** *гл. прех. екр. I. 7., тр. срѳчамъ III.* || **~ се гл. непрех.**
- срѳня** обл. *сжи. ж.* 'срѳща', за тур. 'късметъ'; обл. къ вм. общобѳлг. щ; сѳрб. хърв. sreća).
- срѳмъ** *сжи. м.* въ нар. пѳс. 'кочия...' (с. кочия); по името на областъ Срѳмъ въ Югославѳя (бив. Ю. Маджар.); Срѳмъ, старин. Срѳмъ отъ *serm-, Sermium 'Порѳчие'; *срав.* р. Стрѳма < Sermios, стар. трак. назв., кор. и.-е. *serg- тека въ санскр. sārati = тече; *срав.* р. Серава при Скопие, гр. Сѳръ (Сересъ), р. Серетъ и мн. под. || **срѳмджѳ** *сжи. м.* || **срѳмски** *прил. м. р.*
- срѳсвамъ** *гл. прех. тр. III., екр. срѳрѳша II. 3.* || **~ се гл. непр., сжи. ср.** || **срѳсване**.
- срѳтвамъ** *гл. прех. тр. III. обл. стар., екр. срѳрѳта II. 1., ум. срѳтна I. 5.; вж. срѳщ-* на || **Срѳтень** *сжи. соб. лич. м.; срав.* Обрѳтень; кор. стб. рѳт- въ и зобрѳрете-
- ние 'изнамиране', откъмъ знач. *срав.* Найдень || **Срѳтѳние** (Госпѳдне) *сжи. ср.* || **срѳт-ень**, **-ни** *прил. м.* стар. 'честитъ, добрѳчестенъ' — 'що намира или срѳща добро'.
- срѳча** обл. с. зап. *сжи. ж. вм. срѳща*); *вж. и срѳкя.*
- срѳщна** *гл. прех. екр. I. 5., мкр. срѳщну-* **вамъ III. и срѳщамъ III.** || **~ се гл. непрех.** || **срѳща** (стар. обл. „срѳща“) *сжи. ж.* || **срѳщба** *сжи. ж.* || **срѳщу** *предл. (нар. насрѳщу)* || **срѳщ-ень**, **-ни** *прил. м.* („с; е-що“) | **вм. срѳщу** || **срѳщу** | **полѳж-ень**, **-ни** *прил. м.* || **срѳщомъ** *нар.*
- срѳинвамъ** *гл. прех. тр. III., екр. срѳина I. 5.* || **~ се гл. непрех., сжи. ср.** || **срѳинване**.
- срѳитвамъ** *гл. прех. тр. III., екр. срѳитамъ III.* || **~ се гл. непрех., сжи. ср.** || **срѳитване**.
- срѳичамъ** *гл. прех. тр. III., екр. срѳекѳ I. 7., сжи. ср.* || **срѳичане** || **срѳичка** *сжи. ж.*
- срѳия** *гл. прех. екр. I. 6., обл. стар.; кор. въ стб. ры-ти; вж. др. оглас. степ. въ ровя.*
- срѳрд-ень**, **-ни** *прил. м.* || **срѳрдникъ** *сжи. м. р., ж.* || **срѳрдница** || **срѳрдство** *сжи. ср.* || **срѳрѳвамъ** *глагол. прех. тр. III.* || **срѳрѳдѳвамъ се** *гл. непрех. тр., екр. срѳрѳдѳ се II. 1., сжи. ср.* || **срѳрѳдѳване** || **срѳрѳдѳс-** **вамъ се гл. непрех. тр., екр. срѳрѳдѳ-** **самъ се III., сжи. ср.** || **срѳрѳдѳване**.
- срѳрокъ** *сжи. м.:* стб. **сѳрокъ**, рус. срок, друга отгл. степ. на кор. въ гл. рек-а (рекж) || **срѳрѳч-ень**, **-ни** *прил. м.*
- срѳрубвамъ** *гл. прех. тр. III., екр. срѳрубѳ II. 1.* 'сѳка дърва отъ корена' || **~ се гл. непрех., сжи. ср.** || **срѳрубване**; рус. срубѳть; кор. об. слав. р ж б- въ р ж бѳ и р ж б- сѳ рѳдѳв. ж : у, както гнус- : гн ж с...
- срѳрукна се** *гл. непрех. екр. I. 5.; вж. руча.*
- срѳрутвамъ** *гл. прех. тр. III., екр. срѳрута II. 1.* || **~ се гл. непрех., сжи. ср.** || **срѳрутване**; кор. само ру-; *срав.* руша, лат. ruina 'рушевина, развалина'.
- срѳрна** *гл. прех. екр. I. 5., тр. сѳрбамъ III.; вж. т.*
- срѳрдба**, **срѳрднѳ** *сжи. ж.;* *вж. сѳрдѳсе* || **срѳрдла** *сжи. ж., м.* || **срѳрдльо**.
- срѳрдце** *сжи. ср.* обл. стар.; *вж. сѳрдце.*
- срѳрднѳкъ** *сжи. м. р.* обл.; *вж. сѳрна*, сѳрнецъ.
- срѳрѳда** I. *сжи. ж.* (самотукъ **ѳ** е действително „ятъ“) 'срѳрѳдни день въ седмицата следъ вторникъ и предъ четвъртъкъ'; стб. **срѳрѳда**, рус. середѳ, вин. п. въ серѳду 'въ срѳрѳда', пол. Źrzoda, чещ. střda, словен. sreĉa, срб.-хрв. srijeda...; кор. и.-е. *k'erd- : *k'rd- въ сѳрдце, *вж. т.*, особ. сѳрдцевина; *срав.* лет. sērde сѳрдцевина на дърво, лит. Źirdis сѳрдцевина (сѳрдце), сир. 'што е въ срѳрѳдата'. Неоснователно сж мислили, че **срѳрѳда** взело да означава

срѣдни день на седмицата подъ нѣмско влияние: въ нѣм. 'срѣда' е Mittwoch, слож. отъ Mitte 'срѣда, срѣдина' и Woche 'седмица', а въ слав. е станало уразличаване (дифференцияция) по ударение и наставка: срѣда, рус. вин. среду е Mittwoch, а пъкъ срѣда, срѣдина е изобщо 'Mitte'.

срѣда II. *сжц. ж.* (тукъ ъ и по източно-българне е вече „ятъ“, а е = е) || **срѣдъ** *предл.* || **срѣдало** *сжц. ср. р.* || **срѣде**, **стрѣде** *предл.* обл. (мѣст. п. един. ч.) || **срѣд-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **срѣдемъ**, **срѣдомъ** *нар.* (предл.) || **срѣдзйма** *сжц. ж.* (Атанасовъ-день, 18/31 януарий) || **срѣдй** *предл.* || **срѣдизем-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **Срѣдиземно Морѣ** *прил. сжц. ср.* || **срѣдина** (**срѣдина**) *сжц. ж. р.* || **срѣдица**, **срѣдичка** *сжц. ж.* умал. || **срѣдище** *сжц. ср.* || **срѣдлѣт-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **срѣдникъ**, **срѣднякъ** *сжц. м.* || **срѣдновѣковъ-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **срѣдновѣковие** *сжц. ср.* || **срѣдопост-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **срѣдопостница** *сжц. ж.* || **срѣдорѣкъ** *сжц. м. р.* 'островъ, вървѣдъ рѣка...' || **срѣдоточие** *сжц. ср.* за чужд. 'центъръ', *вж.* точка || **срѣдство** *сжц. ср.* || **срѣдълка** *сжц. ж. р., м.* **срѣдүлякъ**.

срѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **срѣжа** I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **срѣзване**.

срѣща *сжц. ж.*, старин. обл.; старобългар **сърѣшта**, *срав.* **обрътенне** || **срѣщамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **срѣщна** I. 5.; кор. отъ др. отгласна степ. съ носова вставка **рл-** (**сърл-**, **сърлшт-**), *сжц. ср.* **срѣщане** || **срѣщачъ** *сжц. м. ж.* **срѣщачка**.

срѣжки *нар.*, старобългар. род. пад. ед. ч. отъ р ж к а следъ предл. сь || **срѣжч-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **срѣжчикъ** *сжц. м.* || **срѣжчностъ** *сжц. ж.*

срѣждамъ *се глаг.* непрех. тр. III., екр. **срѣжда се** II. 1., *сжц. ср. р.* **срѣждане**; *вж.* съ|срѣждамъ се 'сиривамъ се'...

срѣба *сжц. ж.* обл.; *вж.* **сора**. || **срѣвъ** *сжц. м.* старин. || **срѣва** *сжц. ж.*; *вж.* **ставъ**, **става** || **срѣвямъ** *гл.* прех. тр. III., против. на **разсрѣвямъ**, екр. **срѣвѣя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **срѣвяне**.

срѣждъ *сжц. м.* старин. || **срѣждина** *сжц. ж.* старин.; *вж.* **срѣждъ** II., **срѣждина**.

срѣвъ *сжц. м.* || **срѣва** *сжц. ж.*; отъ гл. кор. въ статисъ **А** 'наставямъ се'... || **срѣвалка** *сжц. ж.* || **срѣвамъ**, **срѣямъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **срѣана** I. 5., мкр. стар. **срѣанувамъ**, **срѣямъ** III. *сжц. ср.* **срѣване**; *вж.* **стоя**; стб. **стати**, **станѣ**, **статати**, рус. **стать**, **стану**, вставѣтъ, пол. **stanać**, **stawać**, чеш. **stávati státi**, словен. **сърб.-хърв.** **stati**, **stanem**, **stajati**...; кор. и.-е.

*stā-; *срав.* лит. **stóju**, **stóti** **ставамъ**, рус. **становиться**, ст. прус. **poistāt**, лат. **sto**, **stāre**, нѣм. **stehen**, гот. **standan** **стоя**, гръц. **hístēmi**, санскр. **tíṣhāmi**... || **срѣвелецъ** *сжц. м.* || **срѣвалка** *сжц. ж.* || **срѣвило** *сжц. ср.*, умал. **срѣвилце** || **срѣвина** *сжц. ж.* || **срѣвица** *сжц. м.* ум. || **срѣвка** *сжц. ж.* || **срѣвя** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || **срѣвякъ** *сжц. м.* 'раст. хвощъ' (на 'стави').

стадо *сжц. ср.*; стб. **стадо**, рус. **стадо**, пол. словен. **срб.-хърв.** **stado**, чеш. **stádo**...; отъ предход. кор. **ста-** въ **ставамъ**, **стоя**, *вж.* **т.**; *срав.* рус. **стойло** мѣсто за добиче въ оборъ'..., наст. и.-е. *dho-; *срав.* ст. сканд. **stōd** конски заводъ (кобили съ жребци), ст. англ. **stōd** 'конско стадо', нѣм. **Stute** кобила, англ. **stud** конезаводъ... || **стадаръ** *сжц. м., ж.* **стадарка**, ум. *ср.* **стадарче** || **стадарски** *прил. м.* || **стадарство** *сжц. ср.* || **стад-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **стадникъ** *сжц. м.* 'стопанинъ на стадо'.

стаканъ! *сжц. м.*; отъ рус.

стакотъ *сжц. ср.*; итал.

сталактитъ *сжц. м.*; кор. гръц. || **сталактитъ** *сжц. м.*

стайца *сжц. ж.* ум. отъ **стая** || **стайчка** *сжц. ж.* ум. отъ **стайца** || **стайко** *сжц.* соб. лич. *м., ж.* **стайка**; кор. въ **стоя**, **ставамъ**; *срав.* **Стоянъ**, **Стояна**, **Стойко**, **Стойчо**...; **Станъ**...

стамболецъ *сжц. м.* 'видъ гризачъ', по нар. етимол. сблизъ съ **Стамболъ**, *вм.* българ. (отъ кор. общослав.) **соболецъ**, *вж.* **т.**

Стамболъ, **Стамбулъ** *сжц.* соб. геогр. *м.*; „тур.“ за Цариградъ, а въ сжцн. отъ н. грц. съчет. 's tin pólin 'въ градътъ' (на Константина Велики) > **Stamból**... || **стамболски** *прил. м. р.* 'Цариградски'.

Стáмень, **Стáмо** *сжц.* соб. лич. *м., ж.* **Стáменка**; кор. **-ста**; *вж.* **Стайко**, **Стойко**... || **стáмень** *сжц. м.* (прил.), **стáмни** 'който стои'.

станъ *сжц. м.*, ум. *м.* **стáнець**, ум. *ср.* **стáнче** 'с. за тъкане'; воененъ с. 'лагеръ', овчарски с., пѣтнически с. 'падало'...; стб. **станѣ**, **станѣште**, рус. **стан** 'лагерь'...; пол. чеш. слов. **stan**...; кор. **ста-** : **сто-я**...; и.-е. *stā- (*sthā-) : *st(h)ə-...; *срав.* санскр. **sthā'na-m**, *zend.* ст. перс. **stāna-** ср. р. мѣсто, мѣстопребивание (н. перс. > тур. въ множ. имена на страни — Arabistān, Turkistan, Indu-stānъ, Белуджистанъ...), гръц. дор. **dýstānos** 'въ лошо състояние', злочестъ, лит. **stónas** състояние... || **Стáнь** *сжц. м.* както **Радъ** || **станáникъ** *сжц. м.* || **станáнуване** *сжц. ср.* || **Стáно́й** *сжц. м.* както **Радóй** || **Стáньо** *сжц. м.*, ум. **Стáнко**.

Станчо, ж. Стана, умал. Станка, Станчица; *срав.* Стайко, Стамень; Стойко... || **Станеникъ** *сжц. м., ж.* Станеница || **Станенички** *прилаг. м. р.* || **Станимень** *сжц. собств. землепис. м.* за гръц. Станимака || **Станинь**, **Станининъ** *сжц. м.* 'станеникъ' || **Станище** *сжц. ср.* || **Становѣ-енъ** *прил. м.* || **Становить** (**становитень**) *прил. м.* || **Становище** *сжц. ср.* || **Станувамъ** *гл. непрех. тр. III, сжц. ср.* **Стануване** || **Стануль** *сжц. собств. лич. м.* отъ Станъ, както Радуль < Радъ, наст. -уль е стар. слав. (и.-е. *lo-, съ различни самогласки предъ него...), а не отъ членъ -ul въ влашки; *срав.* пол. matula 'маминка', babula... || **Станяникъ** *сжц. м. и станянинъ.*

Станция *сжц. ж.;* измѣн. отъ лат. statio (фр. station...) || **Станцион-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **Стапъ** *сжц. м.* обл. мак. 'тояга...'; стб. **СТАПЪ**, и **ШТАПЪ**, словен. ščar, хърв. ščar, срб. стап, штап; стап- отъ и.-е. кор. *stā- съ кор. разшир. *р или наст. *-ро-; *срав.* нѣм. Stab съ *bh-, *bh-; обликъ штап- (ščar-) отъ и.-е. *skē(i)-рвъ цеп-еница, *вж. т;* *срав.* гръц. skípōn, лат. scípō тояга... || **Стѣпецъ** *сжц. м. ум., ср. ум.* **стѣпче.**

Стѣръ *прил. м., ум.* **стѣрич-ъкъ**, **-ни**; стб. **СТАРЪ**, рус. старый, пол. stary, чеш. starý, словен. срб.-хрв. star...; отъ и.-е. кор. *stā-... (*st(h)ō(u)... стоя, престоивамъ... съ наст. и.-е. *го-; *срав.* лит. stógas обемистъ, ст. сканд. stógg голѣмъ, гордъ, ст. швед. stūg, дан. швед. stór голѣмъ, нѣм. starr неподвиженъ, вкочанясанъ...; гръц. stereós, ат. sterrós твърдъ... санскр. sthira-s твърдъ..., sthūra-s силенъ... || **Старѣтел-енъ**, **-ни** *прил. м.*; отъ рус. || **Старѣтелность** *сжц. ж.* || **Старѣя** *се гл. непрех. III.* || **Старѣкъ** *сжц. м.* обл. стар. || **Старѣцъ** *сжц. м., умал. ср.* **старѣче**, *ж.* **старѣца** ум. галено **старѣчка** || **Старѣй** *сжц. м.* || **Старѣйшина** *сжц. м. р.* (обл. и **старѣшина**) || **Старѣшки** *прил. м. и нар.* || **Старѣя** *глагол.* непреход. тр. I. б. || **Старѣкъ** *сжц. м.,* както рус. старик || **Старѣло** *сжц. ср.* || **Старниа** *сжц. ж.* || **Старинаръ** *сжц. м.* || **Старинарски** *прил. м.* || **Старинарство** *сжц. ср.* || **Стариньѣ** *сжц. ср.* || **Старинность** *сжц. ж.* || **Старински** *прил. м.* || **Стѣри сватъ** *прил. сжц. м.* || **Старичинъ** *сжц. м.* || **Старичински** *прил. м.* || **Старичка** *сжц. ж.* ум. 'бабичка' || **Старѣя** *сжц. м.* || **Стѣрнина** *сжц. ж.* || **Старо бѣлье** *прил. сжц. ср.* раст. Atropa Belladonna || **Старо-врѣмен-енъ**, **староврѣмеш-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **Староврѣмски** *прил. м. и нар.* || **Старо-вѣр-ецъ** *сжц. м., мн. -рци,* и **старо-вѣръ**, *ж.* **старовѣрка** || **Старовѣрски** *прил. м.* || **Старовѣрство** *сжц. ср.* || **Старо-**

завѣт-енъ, **-ни** *прил. м.* || **Старѣйка**, обл. **старѣя** *сжц. м. р., ж.* **старѣйкиница** || **Старѣкъ** *сжц. м., ж.* **старѣкиня** || **Старѣна** *сжц. м.* || **Старѣнавь** *прил. м.* || **Старѣновъ** *прил. м.* || **Старѣкя** *сжц. м. и ж.* обл. || **Старо-линь** *прил. м.,* против. младоликъ || **Старо-мѣд-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **Старо-мѣдность** *сжц. ж.* || **Старо-свѣтъ** *сжц. м. и старосвѣтецъ, ж.* **старосвѣтица**, **старосвѣтка**, **старосвѣтя** I. 'старокиня' || **Старосвѣтя** II. *гл. прех. тр. II. I., сжц. ср.* **старосвѣтене** || **Старо-свѣха** *сжц. ж. р.* || **Старость** *сжц. ж.* || **Старо-цвѣте** *прил. сжц. ср.* || **Старо-цвѣтъ** *сжц. м. р.* 'смиль' || **Старски** *прил. м.* || **Старувамъ** *гл. непрех. тр. III.* 'съмъ старей.' || **Старчески** *прил. м. р.* || **Старчество** *сжц. ср.* || **Старчище** *сжц. ср.* увел. || **Старчуга** *сжц. м. (ж.)* увел. || **Старчякъ**, **стѣрчекъ** *сжц. м. ум. (обл. родоп.)* || **Старчюга** *сжц. м. обл.* || **Стѣрши** *прил. м.;* книж., староб. сравнит. степ., презъ рус.

Стѣсамъ *гл. непрех. тр. III, екр.* **стѣсамъ** вм. „втасвамъ“, фтасвамъ, *вж. т.* (отъ гръц.) || **Стѣсване** *сжц. ср.*

Стѣтика *сжц. ж.;* гръц.; кор. и.-е. || **Стѣтически** *прил. м.* || **Стѣтистика** *сжц. ж. р.* || **Стѣтистикъ** *сжц. м. р.* || **Стѣтистически** *прил. м.*

Стѣтила *сжц. ср. мн.* 'всички части на станъ'; кор. *вж.* станъ.

Стѣтия (**стѣтия**) *сжц. ж., ум.* **стѣтийка**; отъ рус. стѣтья.

Стѣтуть *сжц. м.;* лат. || **Стѣтуя** *сжц. ж., ум.* **стѣтуйка.**

Стѣфѣда *сжц. ж.;* н. гръц. stafda вин. п. < stafis сухо грозде, stafyli (stafily) грозде || **Стѣфѣдица**, **стѣфѣдка** *сжц. ж. ум.*

Стѣчка *сжц. ж.;* новообраз. отъ кор. об.-слав. и и.-е. *stā- 'стоя'... || **Стѣчникъ** *сжц. м., ж. р.* **стѣчница** || **стѣчко** || **наѣрушитель** *сжц. м.*

Стѣя *сжц. ж., ум.* **стѣица**. **стѣичка**; стб.

СТАЯ 'колиба', словен. staja, срб.-хрв. staja 'оборъ'. чеш. staj мѣстостоение, пол. stajnja 'оборъ', м. рус. стая=стадо, б. рус. стайня, рус. стѣя 'ято, орлякъ', обл. 'оборъ'...; кор. *вж.* ставамъ, стоя, стадо || **Стѣямъ** *гл. непрех. тр. III.* 'ставамъ', *сжц. ср.* **стѣяне.**

Стѣваръ *сжц. ж.* обл. и **стѣваръ** *м.* 'нѣщо, вещь', срб.-хрв. stvar, словен. stvar създание, творение, нѣщо, чеш. stvor, stvůga създание...; пол. twóg, рус. тварь, 'народно название на всички неруси'...; кор. твар, др. отгл. степ. на твор-; *вж.* тварь:творя.

Стѣвълъ *сжц. м., ум. м.* **стѣвонецъ**, *ум. ср.* **стѣвълче**; стб. **СТКОЛЪ**, **нѣ**, чеш. stvol (štvol), срб. цволика, цволина 'луково стѣбло'...; кор. и.-е. *stuo-:*sti-... стоя...

вж. стъбло (стволь < *stǫb-ol или < *stǫ-ol- < *stǫw-ol-...) || **СТВОЛОВАТЬ** *прил.* м. и съ изчезн. в отъ ств- съ наклонка възъ стол-; столоватъ (с-то дърво); и.-е. кор. *stol-: stel-..., разшир. на *stā-. **СТВОРЯВАМЪ** *гл.* прех. тр. III., екр. **СТВОРЯ** II. 1. в м. съ|твор-, отъ створя > стор-; отъ створувамъ > струвамъ; *вж. т.* || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* створяване.

„ствя“ (ствѣж) обл. непрех. гл. в м. стоя. сте спом. *гл.* 2. л. мн. ч. сег. вр. отъ съ мъ. **СТЕАРИНЪ** *сжц. м.*; кор. грц.

СТЕБЛО *сжц. ср.*, ум. **СТЕБЪЛЦЕ**; стбълг.

СТЪБЛО, рус. стеблѝ, стѣбель, м. руски стеблѝ, словен. steblo...; *вж.* стъбло || **СТЕБЛЯ** *гл.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср. р.* **СТЕБЛЕНЕ** || **СТЕБЛО|ВИД-ЕНЪ**, -ни *прил. м.* **СТЕГАТЕЛ-ЕНЪ**, -ни *прил. м.* || **СТЕГНА** *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. (тр.) **СТЪГАМЪ**, **СТЕГ(НУ)ВАМЪ** || ~ се *гл.* непрех. || **СТЕГНАТЬ** *прич.* мин. стр. (прил.) м. || **СТЕГНАТОСТЪ** *сжц. ж.*

СТЕЖЕРЪ *сжц. м.* 'стожеръ, колъ всрѣдъ гумно, токъ или харманъ' (тур.); стбълг.

СТЕЖЕРЪ, срб.-хрв. stežer, м. рус. обл. стежар..., чеш. stežen 'мача'...; кор. и.-е. *steg- редомъ съ отгл. степ. *stog- въ стожеръ, *вж. т.*; *срав.* лит. stegerys 'дълго сухо стъбло', лет. stēga, stēgs колъ тояга, пржтъ...; въ сжщн. кор. *steg-: *stog- е разшир. на праслав. *sto- и.-е. *stā-... стоя.

СТЕКЪ *сжц. м.* 'добивъ...', кор. въ тека; *срав.* с|тока || **СТЕКА** *гл.* прех. екр. I. 7. тр. **СТІЧАМЪ** III. || ~ се *гл.* непрх. || **СТЕКАЧЪ** *сжц. м.* (Господь е стекачъ 'знае кому що да даде — да остави да (му се) стече...').

СТЕЛНА *прил. ж.* 'що има да роди теле'; *срав.* с|прасна, с|котна, с|кучна...

СТЕЛЯ *гл.* прех. тр. I. 2. 'постиламъ' || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* **СТЕЛЕНЕ**; стб.

СТЕЛЪ, **СТЕЛЪТИ**, рус. стлѣть, словен. stielj, slač, чеш. stelu, stlāti, словен. stlati...; кор. и.-е. *(s)tel- ширя се...; *срав.* лет. tālāt, telināt, tilināt простирамъ се, лит. pātalas постелка, одъръ, tiltas мостъ, лат. latus страна, бокъ, lātus широкъ, сир. 'разстланъ', негли и Latium... || **СТЕЛЕ** *сжц. ср.* 'покривъ...' || **СТЕЛЯ** *сжц. ж.* 'покривка...'

СТЕМНІ се стар. обл. *гл.* 3-олич. екр.; *вж.* темень: тѣмень.

СТЕНА *сжц. ж.*; стб. **СТѢНА**, руски стена, пол. ściana, чеш. stěna, словен. stēna, срб.-хрв. stijena...; кор. и.-е. *stoi-: *stei-; *срав.* гот. stains, нѣм. Stein камъкъ, ст. англ. stān, англ. stone., зенд. styāna- 'затвърдѣлъ', грц. stía, stíon камъче... || **СТЕН-ЕНЪ**, -ни *прил. м.* || **СТЕНИЦА** I., **СТЕНИЧКА** *сжц.*

ж. ум. || **СТЕНИЦА** II. *сжц. ж.* обл. 'дървеница' || **СТЕНОВИТЬ** *прил. м.* || **СТЕНО|ПИСЪ** *сжц. м.* **СТЕНО|ГРАМА** *сжц. ж.*; грц. || **СТЕНО|ГРАФЪ** *сжц. м.*, *ж.* **СТЕНОГРАФКА** || **СТЕНОГРАФИЯ** *сжц. ж.* || **СТЕНОГРАФИРАМЪ** *гл.* прех. III.; наст. нѣм. || ~ се *гл.* непрех. || **СТЕНОГРАФИЧЕСКИ**, **СТЕНОГРАФСКИ** *прил. м.*

СТЕНА *гл.* непрех. тр. I. 9. 'пшкъамъ'; стб.

СТЕНИЖ, **СТЕНАТИ**, рус. стенѣть, по-обикн. стонѣть, стонѣ, пол. stękać, чеш. stenati stonati, словен. срб.-хрв. stenjati, stenjem...; кор. и.-е. *(s)ten-: *(s)ton- стена...; *срав.* грц. гл. stēnō, сжщств. stónos, санскр. stánati шуми, tányati.. гърми, лат. tonitru, tonitrus гърмотевица, tonāre гърмя, лит. stenū, stenė'ti охкамъ, стена, лет. stenēt, нѣм. stöhnen стена, Donner гърмотевица... || **СТЕНЕНЕ** *сжц. ср. р.*, старин. **СТЕНАНИЕ** || **СТЕНКАМЪ** *гл.* непрех. тр. ум. III.; *срав.* пол. stękać; *сжц. ср.* **СТЕНКАНЕ**.

СТЕПЪ *сжц. ж.*, рус. степь; съ разшир *п-на кор. въ с то я; *срав.* нѣм. Stätte мѣсто.

СТЕПВАМЪ *гл.* прех. тр. III., екр. **СТЕПАМЪ** III., *сжц. ср.* **СТЕПВАНЕ**.

СТЕПЕНЪ *сжц. ж. р.*; стб. **СТЕПЕНЪ**, рус. степень; отъ и.-е. кор. *ste-p- разшир. на *sto-... стоя, въ стбълг. стопа, въ ст ж пка и под.; *вж. т.*; лит. stapytis стоя, нѣм. stehen стоя, Stadt, Stätte мѣсто, Stadt градъ...

СТЕРЕО|МЕТРИЯ *сжц. ж.*; грц. || **СТЕРЕО|МЕТРИЧЕСКИ** *прил. м.* || **СТЕРЕО|СКОПЪ** *сжц. м.* || **СТЕРЕО|СКОПИЧЕСКИ** *прил. м.* || **СТЕРЕО|ТИП-ЕНЪ** -ни *прил. м.* || **СТЕРЕОТИПИЯ** *сжц. ж.*

СТЕРИЛ-ЕНЪ, -ни *прил. м.*; лат. || **СТЕРИЛИЗІРАМЪ** *гл.* прех. III.; наст. нѣм. || ~ се *гл.* непрех. || **СТЕРИЛИЗАЦИЯ** *сжц. ж.*

СТЕРЛИНГЪ *сжц. м.*; англ.

СТЕФАНЪ *сжц.* соб. лич. м. 'Венко', старин. 'Вѣнко'; грц. stéfanos 'вѣнецъ', ум. **СТЕФАНЧО**, **СТЕФКО**, **СТЕФЧО**, обл. **СТЕФЧЕ**. ; *ж. р.* **СТЕФАНА**, **СТЕФАНИЯ**, ум. **СТЕФАНА**, **СТЕФКА** 'Вена, Венка', стар. 'Вѣнка'. **СТЕЧЕНИЕ** *сжц. ср.*

СТИВАВАМЪ *гл.* прех. тр. III., екр. **СТИВАСАМЪ** III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* **СТИВАСВАНЕ** 'натрупвамъ, бия памукъ...'; н. грц. stivázō (н. грц. stív < стар. stoib-) || **СТИВЪ** *сжц. м. р.* 'пласть' || **СТИВА** *сжц. ж.* || **СТИВОСАМЪ** *гл.* прех. тр. III., екр. **СТИВОСАМЪ** III. || ~ се *глагол.* непреход., *сжц. ср.* **СТИВОСВАНЕ** || **СТИВОСАЧЪ** *сжц. м.* || **СТИВЪ** *гл.* прех. тр. II. I. 'редя на стивове' || ~ се *гл.* непрех. || **СТИВЯ** *сжц. ж.* || **СТИВЯСТАРЪ** *сжц. м. р.*

СТИГА *сжц. м.* (Добра стига) || **СТИГА** *гл.* 3-олич. тр. III., като нар. = доста || **СТИГАМЪ** *гл.* (не)прх. тр. III., екр. **СТИГНА** I. 5., мкр. **СТИГНУВАМЪ**, **СТИГВАМЪ** III. || ~ се *гл.* непр., *сжц. ср.* **СТИГАНЕ**; кор. и.-е. *steigh-...; *срав.*

- санскр. stighnōtī възлизамъ, лит. staigūti бързамъ, лет. steigēs бързамъ, грц. steiχō двѣжа се напредъ, вървя, stīχos редъ. стихъ, ст. ирл. tīagu вървя, гот steigan, нѣм. steigen възлизамъ, качвамъ се... || **стѣж-енъ**, **-ни прил. м.**
- стѣглицъ** *сжц. м.* обл. 'птиче кадѣнка'; рус. щегѣл, пол. szczygieł, дол. луж. sčigel'e, гор. луж. sčihlica, чеш. stehlec, štehlík, словен. štiglec (štrgiinec), сѣрб.-хрв. steglic; *срав.* нѣм. Stieglitz, ст. нѣм. stigliž, stigeliz. || кор. звукоподраж.
- стѣль** *сжц. м.*; лат.-грѣц. || **стильистъ** *сжц. м.*, *жс.* **стильистка** || **стильистика** *сжц. жс.* || **стильистически** *прил. м.*
- стѣмуль!** *сжц. м.*; лат. || **стимулирамъ** *гл.* прех. III., наст. нѣм. || ~ *се гл.* непрех.
- стѣна** *глагол.* непрех. тр. I. 5. отъ *styd-na; *срав.* наѣстина, изѣстина...; др. отглас. степ. на кор. въ студъ.
- стѣпендия** *сжц. жс.*; лат. || **стипенди-ятъ** (-,янтъ) *сжц. м.*, *жс.* **стипендиятка.**
- стѣпча** *сжц. жс. р.*; сѣрб.-хрв. stipsa, tipsa; грц. stypsis || **стѣпцѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **стѣпцѣсамъ** III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **стѣпцѣсоване** || **стѣпчивъ** (**стѣпчавъ**) *прил. м.* || **стѣпчивина**, **стѣпчивость** *сжц. жс.*
- стѣсвамъ** *гл.* захв. (инхоат.) мкр. III., екр. **стѣсна** I. 5., мкр. **стѣснுவамъ** III., тр. **стѣскамъ** || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **стѣсване**; кор. тис-вънагискамъ и под.; друга отглас. степ. въ тѣсенъ, *вж. т.*; стб. **тиснѣтн**, словен. tisnoti, tiskati, *сжц.* tēska tēsень проходъ = стб. **сѣтѣска**, сѣрб.-хрв. tisnuti, tiskati, чеш. tisknouti, пол. cisnąć, ciskać... || **стѣскало** *сжц. ср.* || **стѣскалка** *сжц. жс.* || **стѣсльо** *сжц. м.*, *жс.* **стѣсла** || **стѣсливъ** *прил. м.*, ум. **стѣсливичкъ** || **стѣснатъ** *прил. м.* (прич. мин. стр.), ум. **стѣснатичъкъ**, **-ки.**
- стѣфъ** *сжц. м.* обл.; н. грц. stīfos, stivās; *вж.* стивасвамъ.
- стѣхъ** *сжц. м.*, член. стихътъ; стб. ст. рус. **стѣхъ**, рус. стих; отъ грц. stīχos || **стѣхаръ** *сжц. м.* || **стѣхѣра** *сжц. жс.*
- стѣхѣя** *сжц. жс.*; стб. **стѣхѣня**, **стѣхѣнна**, **стѣхѣнна**.; ст. рус. stīchiie, stīchiie... рус. стѣхѣя; н. грц. stīχion (ст. грц. stoiχeion) *ср. р.*; въ слав. ж. р. отъ мн. ч. || **стѣхѣ-енъ**, **-ѣни прил. м.** || **стѣховитъ** *прил. м.* || **стѣхѣбсамъ** *гл.* прех. тр. III. 'ударя...' || ~ *се гл.* непрех. || **стѣхѣплѣть** *сжц. м.* отъ стѣхъ || **стѣхѣ|с|ложѣние** *сжц. ср.* || **стѣхѣ|творѣние** *сжц. ср.* || **стѣхѣ|твѣр-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*, *жс.* **-ка** || **стѣхѣтвѣрски** *прил. м.* || **стѣхѣтвѣрство** *сжц. ср.*
- стѣчамъ** *гл.* прех. тр. III, екр. **стѣка** I. 7. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **стѣчане.**
- стѣлѣбъ** *сжц. м.*; *вж.* стѣлѣбъ, стѣлѣбѣцъ. **стѣлѣквямъ** (**стѣлѣквямъ**) *гл.* прех. тр. III., екр. **стѣлѣча**.; *вж. т.*; рус. толкач...
- стѣ** числ.; стб. **сѣто**, рус. стѣ, пол. чеш. словен. сѣрб.-хрв. луж., sto; и.-ѣ. *k'mtō-m отъ *(d)k'mtō-m' десета (сиречь 10-адесетица); *срав.* санскр. śatām,zend. satəm, осет. sātā, лит. simtas, ст. нѣм. hunt, нѣм. hundred, англ. hundred, кимп. cant, лат. centum (> фр. cent, итал. cento...), грѣц. hekatón...
- стѣборъ** *сжц. м.*, ум. *м.* **стѣборецъ**, ум. *ср.* **стѣборче**; стб. (късно) **стѣборъ**, ст. рус. стѣборъ, сѣрб.-хрв. stobor, словен. steber...; кор. и.-ѣ. *sto-bh-: *stei-... стоя...; *срав.* швед. обл. staver 'коль въ плетѣ', ст. сканд. stafr стѣлбъ, подпорка...; лит. stēbas стѣлбъ, обл. stūburas и stuguras; *вж.* стѣжеръ, стѣжеръ; лет. stēbe мачта, stabs коль, прѣчка, стѣлбъ...
- стѣварвамъ**, **стѣварямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **стѣваря** II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **стѣвар-ване**, **-яне** || **стѣварище** *сжц. ср.*
- стѣвна** *сжц. жс.* обл. съ разподѣл. вм. стомна (грѣц.), *вж. т.*, ум. *жс.* **стѣвница**, **стѣвничка**, ум. *ср.* **стѣвнѣ**, **стѣвнѣнце.**
- стѣгъ** *сжц. м.* 'купя снопые...'; стб. **СТОГЪ**, рус. стог 'купя сѣно...'; м. рус. stīg, пол. дол. луж. stog, чеш. гор. луж. stoh, словен. сѣрб.-хрв. stog; кор. и.-ѣ. *stogh-, разшир. на *stē... стоя; *срав.* ст. сканд. stakkr стогъ сѣно > англ. stack, алб. tok, togu 'стогъ', ст. англ. stac дѣлга върлина, лет. stēgs, stēga коль...; *вж.* стѣжеръ, стѣжеръ; *срав.* още и санскр. sthāgati, sthāgayati покрива, лит. stēgti, лат. tego покривамъ, нѣм. decken...; кор. и.-ѣ. *(s)teg-...
- стѣглавъ**, **-а прил. м.** || **стѣгодѣш-енъ**, **-ни прил. м.** || **стѣгодѣшнина** *сжц. жс.* || **стѣградус-енъ**, **-ни прил. м.**
- стѣошкѣмъ** *нар.*, отъ гл. стѣо.
- стѣожеръ** *сжц. м.*, обл. и стар. **стѣожаръ** 'коль всрѣдъ гумно...'; *вж.* и стѣжеръ; ст. рус. стѣожаръ, стѣжеръ 'върлина затѣквана въ земята всрѣдъ стога', рус. обл. стѣожаръ, стѣожар, произв. отъ стог; др. отглас. степ. стѣг-въ стѣжеръ; *срав.* лит. stāgaras, арм. thakn кривакъ, сопа...
- стѣой!** *глагол.* запов. нач. 2. л. ед. ч. || **стѣой** (**стѣю**), **стѣойко**, ум. **стѣойчо** *сжц.* соб. лич. *м.*, *жс.* **стѣойка**; отъ кор. въ стѣо; *срав.* отъ друга отглас. степ. **стѣойкъ**... || **стѣойль** *сжц.* соб. лич. *м.* || **стѣойменъ**, **стѣойчко**, **стѣойчѣнь**, **стѣойно** *сжц. м. р.*, *жс.* умал. **стѣойца**, **стѣойлка**, **стѣоймена**; *срав.* **стѣо-янъ**...—отъ пожел. да 'стоятъ', сир. да живѣятъ; *срав.* **тра-янъ**, **Жи-в-**

ко и особ. любоп. родоп. За прѣнъ (За прѣнъ) 'спрѣнъ'...

стойность *сжиц. ж.*; отъ гл. стоя; *срав.* рус. стѣит = 'струва'.

стѣикъ *сжиц. м.*; грц. || **стоицѣзмъ** *сжиц. м.* || **стойчесни** *прил. м.*

сѣтокъ *сжиц. м.* и **сѣтока** *ж.* 'мѣсто, дѣто се стичать води...'; кор. ток-: тек-а || **сѣток-а** *сжиц. ж.* и за рус. 'товар', фр. marchandise...; *вж.* сѣтека, ум. -ица, **стѣчица** || **стѣковъ** *прил. м.* (**стѣченъ** |, **ни** *прил. м.*)

сто | **крѣт-енъ**, **ни** *прил. м.* || **сто** | **нѣжа** *сжиц. ж.* || **сто** | **лѣт-енъ**, **ни** *прил. м.* || **сто** | **лѣтие** *сжиц. ср.*

стѣль *сжиц. м.*; стб. **СТОЛЬ** за грц. thrónos, словен. stol 'стѣль за сѣдане', рус. стѣл = лат. mensa 'маса', м. рус. стѣл, пол. stół, чеш. stůl, срб.-хрв. stô, stola 'маса'...; кор. и.-е. *stol-, др. отг. степ. на *stel-... поставямъ, ширя..., както ток-: тек а...; *срав.* санскр. sthāla-m ср. р. sthalī 'равнина, почва...', лит. stāias 'маса', ст. прус. stalis, ст. англ. steall мѣсто, положение, нѣм. Stelle...; *срав.* още и гот. stēls тронъ, стѣль, ст. сканд. stōll, ст. англ. stōl, ст. нѣм.stuhl, нѣм. Stuhl стѣль, англ. stool... || **стѣларъ** *сжиц. м., ж.* **стѣларка**, ум. *ср.* **стѣларче** || **стѣларница** *сжиц. ж.* || **стѣларски** *прил. м.* || **стѣларъ** **стѣлещъ** *сжиц. м. ум.* || **стѣлче** *сжиц. ср. ум.* || **стѣлица** | *сжиц. ж.* || **стѣлица** || *сжиц. ж. р.* || **стѣлич-енъ**, **ни** *прил. м.* || **стѣличанинъ** *сжиц. м., ж.* **стѣличанка** || **стѣличански** *прил. м. и нар.* || **стѣлнина** *сжиц. ж.* || **стѣловѣ** *сжиц.* отъ *прил. ж.*; по рус. || **стѣловатъ** *прил. м.*, различ. отъ стѣловатъ (за дѣрво) || **стѣлчецъ** *сжиц. м. р. ум.*

стѣлистъ, **стѣлист-енъ**, **ни** *прил. м.* = лат. centifolius.

стѣманѣ *сжиц. ж.*, ум. **стѣманицѣ**, **стѣманка**; н. грц. stomōnō 'калявамъ'; *срав.* лит. stamanus еластиченъ... || **стѣманенъ** (**стѣманянъ**) *прил. м.*

стѣмахъ *сжиц. м.*; грц. || **стѣмаш-енъ**, **ни** *прил. м.*

стѣмна *сжиц. ж.*, ум. **ж.** **стѣмница**, **стѣмничка**, ум. *ср.* **стѣмнѣ**, **стѣмнѣнце**; *вж.* и стѣвна; стѣблг. **стѣмьнъ**, **стѣмьна**; (*срав.* рус. обл. стѣвень, лит. stounis); грц. stāmnos; чисто старобъл. дума за 'стѣмна' е кърчагъ, *вж. т.*; стб. кърчагъ, рус. корчага...

стѣнъ *сжиц. м.*, рус. стѣн, др. отг. степ. на кор. въ гл. стѣня, стѣнение, *вж. т.*; корень *stōn- и въ грц. stōnos; отъ друга отг. степ. — и.-е. *stn- е нѣм. Stöhnen, гл. stöhnen...

стѣпанинъ, **стѣпанъ** *сжиц. м.*; стб. кѣс. **стѣпанъ**, срб.-хрв. stopan(in); отъ бълг. въ алб. stopan, влаш. (румън.) stăpin; отъ

корень въ стоя съ разшир. *p(h)—и.-е. *sto-p-; *срав.* санскр. sthāpauāmi правя да стои, поставямъ, *сжиц. ср.* sthāpana-m поставяне, sthāpati-s мѣстодържатель, замѣстникъ на владетель, лит. starytis стоя тихо...; *срав.* слав. станъ съ знач. 'подслонъ', бълг. стѣпанинъ = стѣпанинъ, гостеприемникъ и пр.; чеш. státkáf е притежатель на statek на недвижимъ имотъ съ земля, земледѣлски стопанинъ; пол. statek = стопанство...; извънъ слав. *срав.* ст. арм. stac-ič стопанинъ, господарь, Надали нашата дума е отъ рум. stăpin, а то отъ прост. лат. *istopanus, *ostapanus вм. прост. латин. (h)ospitanus, произв. отъ hospitum вин. п. 'гостеприемникъ', както отъ лит. caput, capitis глава — capitā(e)us. Може предполагатъ простонар. лат. думи да сж. влязли за появата на румън. stăpin, но не за бълг. и особ. не за алб. stopan || **стѣпаницѣ**, **стѣпанка** *сжиц. ж.*, ум. **стѣпанничка** || **стѣпанисвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **стѣпанисамъ** III., обл. и **стѣпаниша** I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **стѣпанисване** || **стѣпановъ** *прил. м.* || **стѣпански** *прил. м.* || **стѣпанство** *сжиц. ср.* || **стѣпанственъ** *прил. м.* || **стѣпанувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* **стѣпануване**.

стѣплямъ, **стѣплювамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **стѣпля** II. 1. || ~ се *гл.* непреход., *сжиц. ср.* **стѣпл-яне**, **-юване**.

стѣпорийщѣ *гл.* непрех. екр. II. 1.

стѣпча *гл.* прех. тр. III., екр. **стѣпча** II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **стѣпчане**; *вж.* топка.

стѣпявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **стѣпя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **стѣпяване**.

стѣрвамъ, **стѣрювамъ** *гл.* прех. тр. (мкр.) и **стѣрувамъ** III., екр. **стѣря** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **стѣр(ю)ване**.

стѣмина числ. за лица м. р. (по двамина) || **стѣтина** *сжиц. ж.* и числ. неопред. || **стѣтинка** *сжиц. ж.* за фр. „сантимъ“ || **стѣтна** (сир. часть) *сжиц.* (< *прил.*) *м.* || **стѣт-енъ**, **ни** числ. поред. || **стѣтакъ** *сжиц. м.* || **стѣтилникъ** *сжиц. ж.* || **стѣтилница** *сжиц. ж.* || **стѣтникъ** *сжиц. м., ж.* **стѣтница**.

стоя *гл.* непрех. тр. II. 5.; стѣблг. **СТОЖЪ**, **СТОЖТН**, рус. стою, стоятъ, пол. stoje, чеш. stojim, stāti, срб.-хрв. stojim...; кор. и.-е. *stō-: *sto(i)-...; *срав.* санскр. sthitā-s стоящъ, tiṣṭhāmi стоя, грц. hístēmi, др. hístāmi, лат. sto, stāre ст. нѣм. stān, stēn, нѣм. stehen стоя, гот. standan, англ. stand... || **стойнъ** *сжиц.* соб. лич. м., ум. **Стойяно**, **Стойночѣ**, **ж.** **Стойяна**, **Стойя**, ум. **Стойянка**; *вж.* Стойю; Стайко... || **Стойновъ** *прил. м.* челяд.; нариц. и въ погов. || **стойлка** *сжиц. ж.* || **стойло** *сжиц. ср.*, ум. **стойлце** || **стоене** (**стоѣние**, стар. **стойние**) *сжиц. ср.*

страдалецъ *сжц. м., ж. р.* страдалица, страдалка || страдалчески *прил. м. р.* || страдамаъ *глагол* непреход. тр. III. и старин. страдая I. 5., *сжц. ср. р.* страдане и старин. страданне; стб. **страдажъ**, **страдати**, рус. страдать, страдаю, пол. stradać 'губя, лишавамъ се... , чеш. strádati, словен. stradati търпя гладъ, strad гладъ, нужда, сърб.-хърв. stradati, stradam... ; кор. и.-е. само *strō- : *strē- : *ster-... съ разшир. *d; *срв.* грц. strēnyzō гръмко викамъ, кимр. tŕip работа, мжч. нотия..., ст. англ. styrne строгъ, твърдъ... || **страдател-ень**, **-ни** *прил. м.* || **страда-телность** *сжц. ж.*

стражъ *сжц. м.* || **стража** *сжц. ж.*; стб. **стражь**, **стража**, рус. сторож, пол. stróż, чеш. stráž, сърб.-хърв. straža. : кор. пред-слав. съ вметн. t—*stor-g-, др. отгл. степ. *ster-g- въ стбълг. **стрѣжъ**, рус. стерегъ 'пазя', чеш. střehtu, пол. strzeżę и т. н.; *срав.* стоя на щрекъ < стрѣгъ; и.-е. кор. е *ser-g(h)-...; *срв.* лит. sérgiu, sérgmi, sérg'iti 'пазя', sárgas стражъ, лет. sargs. ; отъ друга и.-е. отглас. степень *stggh- е гот. saúrğa грижа, нѣм. Sorge грижа, sorgen грижа се, лат. seruo, servare пазя, servus робъ, 'който пази'...; грц. stérgō обичамъ, доволенъ съмъ... || **стражаръ** *сжц. м., ум.* **стражарче** || **стражарница** *сжц. ж.* || **стражарски** *прил. м.* || **стражарство** *сжц. ср. р.* || **стражица**, **стражичка** *сжц. ж. р.* ум. || **Стражица** *сжц. соб. географ.*; *срав.* и **Странджа** съ неорганична носовка, както въ Янтра: ст. трак. Jat(e)gus.

страйвамъ се (**страювамъ се**) *гл.* непрех. III., екp. c|трая се I. 11.; *вж.* трая.

стражъ *сжц. м.* обл. 'гльчъ' || **стражин-а (-я)** *сжц. ж. р.* обл. 'паница'; грц. óstrakon черупка, черепъ...; кор. въ остракизмъ.

страна *сжц. ж.*; стб. **страна**, словен. рус. сторона, пол. гор. луж. дол. луж. stro-pa, полаб. starna, чеш. strana, сърб.-хърв. strana...; кор. и.-е. *stor- въ просторъ, пространство, наст.-на (праслав. *stor'nā), др. отгл. степ. *ster- : *stg- въ простирамъ (се), прострж (се)...; *срав.* лет. stara ивица, пространство, лит. strāja постлано съ слама въ конюшна, санскр. strāḍī, strāḍī, разсипа...; stīḡa-s разсѣянъ...; грц. stōgnymī разпростирамъ, лет. sterno разстиламъ, stratum; ср. ирл. srath брѣгъ, долина, н. брет. strād дъно, нѣм. Stirn чело... || **странница** *сжц. ж., ум.* **странничка** || **стран-ень**, **-ни** *прил. м.* || **странникъ** *сжц. м., ж.* **странница** || **страннически** *прил. м. р.* || **странолюб-ецъ**, множ. -ци *сжц. м.* || **странолюбивъ** *прил. м.* || **странолюбивъ** *сжц. ж.*

|| **страннолюбивость** *сжц. ж. р.* || **странноприем-ецъ**, мн. -ци, **странноприемникъ** *сжц. м.* || **странноприемство** *сжц. ср.* || **странноприемница** *сжц. ж.* || **странность** *сжц. ж.* || **странство** *сжц. ср.* || **странка** *сжц. ж.* || **странки**, **страніици** *сжц. ж.* мн. || **странствувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **странствуване** || **страня** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжц. ср.* **странене**.

страсть *сжц. ж.*; кор. въ страдая || **страст-ень**, **-ни** *прил. м.* || **страстно** *нареч.*

|| **страстность** *сжц. ж.*

стратегия *сжц. ж.* || **стратегъ** *сжц. м. р.*; грц. || **стратегема** *сжц. ж.* || **стратегически** *прил. м.*

страторъ *сжц. м. р., ум.* **страторецъ**, и **стратуль** 'различ. раст.' (съ червена багра.), въ (сватб.) пѣсни, както при сватба се прави червенъ прѣпоръ...; необясн.; негли отъ кор. въ страна... || **страусъ** и **щраусъ** *сжц. м.*; презъ рус. отъ нѣм. Strauss; ср. грц. strūs, н. грц. struthion врабче, птиче... , struthokámilos 'камилска птица'...

страхъ *сжц. м.*; стб. **страхъ**, рус. страх, пол. чеш. strach, словен. сѣрб.-хърв. strah...; отъ звукоподр. кор. и.-е. *strā- : *(s)t-... треперя, вкочанявамъ се... ('страхъ и трепеть'); *срав.* лат. strāgēs поражение (страхъ < *strag-so-s), ст. перс. tarsatiy страхува се < *трепере, лит. trišū треперя < *tr-sk'ō; латин. terror ужасъ, terreo плаша, terribilis страшень, ср. ирл. tarach страхливъ...; както въ трепеть, треперя сжчински кор. е само *tr-, така и въ страхъ! || **страх-льо** *сжц. м., ж.* **страхла** || **страхливъ** *прил. м. р.* || **страхливецъ** *сжц. м., ж.* **страхливка** || **страхливость** *сжц. ж.*

|| **страховитъ** *прил. м.* || **страхопочитание** *сжц. ср.* || **страхопѣзльо** *сжц. м., ж.* **страхопѣзла** (съ разподоб. вм. -пѣзльо) || **страхотá**, **страхотія** *сжц. ж.* || **страхот-ень**, **-ни** *прил. м.* || **страхувамъ се** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **страхуване** || **страшá** *гл.* прех. тр. II. 3., *сжц. ср.* **страшѣне**; стб. **страшнтн**; *вж.* за|с|трашавамъ... || **страш-ень**, **-ни** *прил. м.* || **страшилище** *сжц. ср.* || **Страшимиръ** *сжц. соб. лич. м., ум.* **Страшко**, **Страшо** || **страшльо** *сжц. м., ж.* **страшла** || **страшливъ** *прил. м.* || **страшлив-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **страшливость** *сжц. ж.* || **страшникъ** *сжц. м.* || **страшничъ** *сжц. ср. ум.*

страчка *сжц. ж.* обл. стар. вм. сврака, съ вметнато т; *вж.* сврака, рус. сорока

|| **страча** *гл.* непрех. тр. II. 3. 'грача (за сврака)' || **страче** *сжц. ср. ум.*

стрѣбро *сжц. ср.* обл. съ вторич. вметнато т; *вж.* сребро.

стрѣжъ I., **стрѣжелъ**, **стрѣжеръ** *сжц. м.* обл.; вмѣсто стежеръ.

стрѣжъ II. *сжц. м.* обл. стар. (да бжде на с. 'на щрекъ'); отъ кор. въ стб. **стрѣжѣ**, рус. стерегу 'пазя'; *вж.* стражъ.
Стрѣзо *сжц. соб. лич., стар.* **Стрѣзь**, **Стрѣзи** 'миръ', геогр. с. Стрезимировци (е отъ ъ); кор. стб. **стрѣжѣ** 'пазя', руски стерегу; друга отгл. степ. въ стражъ, стража отъ праслав. *storъ, рус. сторожъ...; *вж.* и стрѣжъ.
стрѣкъ, на **стрѣкъ** *вм. стб.* на **СТРѢГЪ**, 'на щрекъ', сир. на стража, *вж.* щрекъ, на щрекъ; *срав.* др. отглас. степ. въ стражъ.
стрѣсвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. стрѣсамъ III. 'скланямъ...'; н. гръц. stréfō обръщамъ, о. се, аор. основа strefs-...
стрелѣ *сжц. ж.*, ум. стрелѣца, стрелѣчка; стб. **СТРѢЛА**, рус. стрела, пол. strzala, чеш. střela, словен. stréla, срб.-хрв. strijela...; кор. и.-е. *strē- : *ster-... 'простирамъ (се)... мѣтамъ'; *срв.* ст. нѣм. strāl m., strāla ж. стрела, небесна с., мълния, нѣм. Strahl лучъ, ст. сакс. strāla... санскр. starati, strāti... разпрѣсва, хвърля... || **стрелать** *прил. м.* || **стрелба** *сжц. ж.* || **стрѣлбище** *сжц. ср.* || **стрелѣць** *сжц. м.* || **стрелка** *сжц. ж.* || **стрѣлкамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. стрѣлна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* **стрѣлкане** || **стрелковѣ** *прил. м.*; рус. **стрелница** *сжц. ж.* || **стрело** 'вид-ень, ни *прил. м.* || **стрелочникъ** *сжц. м.*; руски || **стрелухъ** *прил. м. р.* 'блъснать'... || **стрелушка** *сжц. ж.* || **стрелче** *сжц. ср.* ум. || **стрѣлямъ** *гл.* прех. тр. III. и стрѣля II. 1., екр. стрѣлна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* стрѣляне.
стрѣма *сжц. ж.* обл. 'увратъ', тур. дюньома; отъ н. гръц. strēmna 'декаръ'...
стрѣме *сжц. ср.*, мн. стрѣмена; стб. **СТРѢМЕНЬ**, рус. стрѣмя, пол. strzemię, чеш. střemen, (s)trmen, словен. срб.-хрв. strēmen...; кор. и.-е. *ster- : *str- простирамъ се... (< *ster-men, *str-men)...; *срв.* кимр. trin... борба, serth твърдъ, коравъ...
стрѣмѣжъ *сжц. м.* || **стремител-ень** -ни *прил. м.* || **стремительность** *сжц. ж. р.* || **стрем** 'главо нар. || **стремлѣние** *сжц. ср.* стар. || **стрѣмя се** *гл.* непрех. тр. II. 1., *сжц. ср.* стрѣмене; стб. **оу** **СТРѢМНЖИ** 'устремявамъ се', рус. стремиться, пол. безъ s trzmić стърча, чеш. strměti стърча..., strom дърво, словен. strměti, срб.-хрв. strmo|glaviti se...; кор. и.-е. *s(t)rei- : (s)ri-... за бързо движение: кор. и.-е. *s(t)reu- : *sru-... тека..., все разширения на първич. *ser-, *steg-...; *срав.* гръц. geúma течение, токъ..., ст. сканд. straumr, нѣм. Strom, пол. strumyk поточе, strumień течение, потокъ..., соб. име р. Струма, трак. Strumōn...; тукъ ще да спада и кор.

на нѣм. Sturm буря, пристѣпъ, стреми- тельно нападение, гръц. stereós твърдъ...
стрѣпамъ (се) *гл.* (не)прех. тр. III., екр. стрѣпна I. 5. съ разподоб. *вм.* с|п|р|е|п|в|а|мъ; кор. въ пѣна...
стрѣсвамъ *гл.* прех. тр. III. и стрѣсвамъ, **стрѣскамъ**, екр. стрѣсна I. 5. и стрѣса I. 7., мкр. стрѣснувамъ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* стрѣсване, стрѣскане.
стрѣтвамъ обл. старин. *гл.* прех. тр. *вм.* сретвамъ, срещна, срѣщамъ, *вж.* Сретение Господне.
стрѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. стрѣя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* стрѣване || **стрѣвалка** *сжц. ж.* || **стрѣвало** *сжц. ср.*
стрѣйгъ *сжц. м.* Ще плати на стрѣйгъ мухи 'никога', ad calendae graecas. || **стрѣга**, **стрѣжа** *глаг.* преход. тр. I. 9. и I. 7., ст. бълг. **СТРѢГЪ**, **СТРѢЖИ**, рус. стрѣгу, стричъ, пол. strzydz, чеш. střici, словен. strici, срб.-хрв. striči...; кор. и.-е. *strei-g-...; *срав.* ст. англ. strīkan глядя, трия, ст. нѣм. strīhan, нѣм. streichen глядя..., Strich черта, лат. stringo допирамъ се... || ~ се *гл.* непрех. || **стрѣга**чъ *сжц. м.* || **стрѣж-ба** *сжц. ж.* || **стрѣжене** *сжц. ср.*
стрида *сжц. ж.*; н. гръц. strīdi (i < ei).
стрико и **стрика** *сжц. м. р.* стар. област. 'чичо'; стбѣл. **СТРѢН**, **СТРѢНИЦЪ**, ст. рус. стрый, пол. stryj, stryk, чеш. strýček., словен. stric, stričič, срб.-хрв. stric, striko...; кор. и.-е. *ptrū-, *rətrū- (отъ *rəter- 'баща') > 'башинъ братъ' (*ptr-ū > *tir-ū > общослав. *str-y-); *срав.* лит. strujus старецъ; ирл. struith старъ, почтенъ, стар. кимр. strutin 'старъ родъ' (балт. ирл. *stir-, както слав.); срод. и лат. patruus, санскр. pītrūya-sчичо, башинъ братъ и особ. близко зенд. tīrya 'patruus' || **стрикъ** *сжц. м.* обл. 'деверъ' || **стриковъ** *прил. м.* || **стриковче** *сжц. ср.* 'братовчедъ' || **стрикъ** *сжц. ж.*, ум. **стринка** стб. **СТРѢНА**, **СТРѢНИНА**, **СТРѢНИКА** 'башина сестра'..., ст. рус. стрыня 'чичова жена', 'стрина', чеш. strýna || **СТРѢНИНЪ**, **СТРѢНИКЪ** *прил. м.*
стрѣгъ *прил. м.*; стбѣл. **СТРѢГЪ** 'страшенъ' рус. строгий отъ пол. strogi отъ кор. въ strōz 'стражъ'; *вж.* стражъ, рус. сторожкой 'бдителенъ, който пази...' ; срод. по кор. нѣм. streng = стрѣгъ, англ. strong силенъ, укрепенъ... || **стрѣгич-ъкъ** -ки *прил. м.* || **стрѣгость** *сжц. ж.*
стрихнинъ *сжц. м.*; гръц.
строй, **строевъ** *прил. м.* || **строй** *сжц. м.*, стбѣлг. **СТРОН**, рус. строй, пол. strój 'премѣна', чеш. stroj.. машина, срб.-хрв. stroj... || **стройка** *гл.* прех. тр. II., мкр. **стройка-вамъ** (**стройвамъ**, **строювамъ**) III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* строѣне, строяване;

стб. **стронти**, рус. стрюю, строить, пол. stroić (sie) премѣнямъ, обличамъ (se), чеш.-словен. срб.-хрв. strojiti...; неразшир. кор. *ster-. . простирамъ се...; *срав.* лат. struo, struxi, structum строя (и въ „кон|струкция, кон|структивенъ...“), struēs купъ сложени вещи въ редове една надъ друга...; лит. straža послана съ слама конюшня...; зенд. urvarō-straya- 'prostratio plantarum'... || **стрб-ень**, -йни *прил. м.* || **стрбйникъ** *сжиц. м. р., жс.* **стройница** || **стрбйность** *сжиц. жс.* || **стройтель** *сжиц. м., жс.* **стройтелка** || **стройтел-ень**, -ни *прил. м.* || **стройтелство** *прил. м.* || **стройтелство** *сжиц. ср.* || **стройбсамъ** *гл.* прех. тр. обл. III., *екрат.* **стройбсамъ** 'права строй, годявамъ'... || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **стройбсване**.

стропъ *сжиц. м.* стар. обл. 'празно мѣсто между потонъ и покривъ'...; и за тур. 'катъ', фр. 'етажъ'; стб. **стропъ**, рус. обл. строп за рус. 'чердакъ', потолок = 'потонъ', пол. чеш. словен. strop...; кор. и.-е., навѣрно *strop- : *strep-, разшир на *ster- простирамъ се (нагоре)...; *срав.* лет. stirps улей, лит. strampas охляцан дърво...; лат. stirps стъбло, пнь, лит. stirpai аор., stirpti, stirpstū издигамъ се, израствамъ...; брет. kraou, krao конюшня (< *k'garo-s. = слав. *strop), ст. исл. hgrf покривъ... || **с|трополявамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **с|трополя** II. 1.; кор. звукоподраж.; *вж.* тропамъ и *срав.* негли предход. **с|тропъ** || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **строполяване** || **строполясамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **строполясамъ** III. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **строполясване**.

строфа *сжиц. жс.*; грц.

с|трошавамъ, **с|трбшвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **с|трошъ** II. 3. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **с|трош-ване**, -аване; кор. въ тр о х а **с|трүвамъ** *гл.* прех. тр. III., *екр.* **с|трюя** II. 1.; *вм.* створювамъ... || **с|трүване** *сжиц. ср.*; н. бълг. „кор.“ стор-, стру- отъ състав. сѣ|твор; *вж.* творя, тварь || **с|трүва** *гл.* 3-олич. тр. III. || **с|трүва се** *гл.* 3-олич. тр.

с|трүгъ *сжиц. м. р.*; стб. **с|трюгъ**, рус. (вѣ)-с|трүгать, пол. strug, чеш. struh, словен. strug, строг...; кор. и.-е. *stroug- : *streug-... и *strug- въ стържа *вж. тб.*; *срав.* грц. streu-gomai изнурявамъ се, слабѣя < 'остъргивамъ се'...; ст. сканд. strjúka глядя, strukt силенъ вѣтъръ, 'който стърже', ст. дол. нѣм. straken глядя.' ст. ирл. trog, truaг злочестъ.. ('остърганъ..') || **с|трүгало** *сжиц. ср.* || **с|трүгаръ** *сжиц. м., ср.* *ум.* **с|трүгарче** || **с|трүгарница** *сжиц. жс.* || **с|трүгарски** *прил. м.* || **с|трүгарство** *сжиц. ср.* || **с|трүгна** *гл.* прех. *екр.* I. 5., тр. обл. **с|трүгамъ** III.; *вж.* с|трѣг-на, стържа || **с|трүгбсамъ**

гл. прех. тр. III., *екр.* **с|трүгбсамъ** III. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* **с|трүгбсване** || **с|трүжъ** *гл.* прех. тр. II. 3. 'изработвамъ на стругъ', *сжиц. ср.* **с|трүжѣне** || **с|трүжка** *сжиц. жс.*; друга отгл. степ. стѣрг-въ стържа || **с|трүжня** *сжиц. м. р.* за тур. 'бичкия'

с|трүга *сжиц. соб.* геогр. *жс.*, градъ С., гдето изтича р. Дринъ отъ Охридско езеро;

стб. **с|трюга**, пол. struga потокъ, струя, чеш. strouha изровено отъ вода...; *вж.* с|трюя || **с|трю-ень**, -йни *прил. м.* || **с|трю-йсть** *прил. м.*

с|трюна *сжиц. жс.*, *ум.* **с|трюница**, **с|трюничка**,

с|трюнка; стб. **с|трюна**, рус. струна, пол. чеш. словен. срб.-хрв. struna...; кор. и.-е. *streu-...; разшир. на *ster-... опѣвамъ < простирамъ...; *срав.* ср. дол. нѣм. strēme черта, ср. нѣм. strieme рѣзка...; ст. нѣм. stroum, strōm *вжж.*...; може би подалече срод. и съ лат. struo = строя, *вж. тб.* || **с|трю-ень**, -ни *прил. м.* || **с|трю-но** *сжиц. ср.* || **с|трюненикъ** *сжиц. м.* 'сито отъ косми на конска опашка' || **с|трюняница** *сжиц. м.* 'струн. торба' || **с|трюнякъ** *сжиц. м. р., ум. ср. р.* **с|трюняче**.

с|трүпъ *сжиц. м.*; *вжж.* с|трүпей.

с|трүпалямъ *гл.* прех. тр. III.; *вжж.* с|трүполявамъ.

с|трүпвамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* **с|трүпамъ** III. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср. р.* **с|трүпване**.

с|трүпей *сжиц. м., ум. ср.* **с|трүпейче**; стб.

с|трюпъ 'рана', рус. струп 'суха кора на рана', пол. чеш. strup, словен. strup, срб.-хрв. strup, 'с. по глава на дете'...; кор. и.-е. *srou-; съ кор. разшир. *р-или наст. *-po- (< *strou-po-s); сближавать съ грц. gýpon, gýpos каль (по дре-хи, облѣкло...), но gýptō чистя отъ каль!.. По-вѣроятно да е отъ *srou- тека...; *срав.* с|трюя, о|с|т|р|о|в|ъ (с|трүпъ — отокъ...); лат. strūta отичане на жлезе, гушка; ст. дол. нѣм. strūf стърчащъ... || **с|трүпка** *сжиц. жс.* 'засѣхнала кора, гной...' || **с|трүп-явъ** *прил. м.* || **с|трүпясвамъ** *гл.* непрех. тр. III., *екр.* **с|трүпясамъ** III., *сжиц. ср. р.* **с|трүпясване**.

с|трюя *сжиц. жс.*; стб. **с|трюя**, рус. струя, м. рус. струмйнъ, пол. strumien; strumyk поточе...; кор. и.-е. *srou- (съ вметнато t въ балт. слав. герм. и трак.) тека...; *срав.* санскр. strāvati тече, лет. strāve потокъ, лит. strové, ст. перс. rautah- рѣка, течение, н. перс. rōd, грц. géb тека, géitа рѣка, нѣм. Strom, англ. stream... || **с|трюя** *гл.* непр. тр. II. 1.

с|трѣвь *сжиц. жс.* (обл. **с|трѣвь м.**); стб. **с|стрѣкъ** (**с|стрѣко**), рус. с|стрѣва „мърша“...; пол. ścierw, ścierwo, луж. sčerb, срб.-хрв. strv...; кор. и.-е. *(s)ter- въ лат. steracus говно;

отъ друга отгласна степ., безъ *s, бълг. торъ, *вж. т.* || **стръв-ень, -ни** *прил. м.* || **стръвникъ** *сжц. м. р., ж.* **стръвница** || **стръволин-а, -ка** *сжц. ж.* || **стръвность** *сжц. ж. р.*

стръга *сжц. ж.* старин.; *вж.* стърга.

стръгвамъ, стръгнувамъ *глагол. прех. тр.* (мкр.) III., *екр.* стръгна I. 5., *тр.* стържа; *вж. т.*

стръкъ *сжц. м., ум. ср.* **стръкче**; *стблг.* ***стръкъ**, словен. strók, срб.-хрв. struk, чеш. strouk, struk, обл. ср. р. stroučí, пол. strąk, рус. малорус. струк, обикн. стручя; „корень“ навърно праслав. *stron-k-, разширение на *ster-...; *срав.* и.-е. „кор.“ *strun-g- въ нѣм. Strunk „стъбло, пень“, ср. дол. нѣм. strunk, съ уподобл. strūk, срѣд. вис. нѣм. strūch, нѣм. Strauch храсть... || **стръка (стърка)** *сжц. ж., обикн. мн.* **стърки** (на кола за впрѣгане конь); *срав.* особ. стърча, стърнище || **стърчйшка** *сжц. ж.* (за впрѣгане на два коня...) || **стърчйще** *сжц. ср.*

стръм-ень, -ни *прил. м., ум.* **стръмнич-ъкъ, -чки**; „кор.“ стръм- разшир. на *str-: *ster-; *вж.* стреме, стремежъ, па и стръкъ, стърча.. || **стръмнина** *сжц. ж., ум.* **стръмнинка** || **стръмоглаво** *нар.*

стрънище *сжц. ср.*; *стб.* **стрънь** 'stipula', **стрънните** рус. стернь, м. рус. стерня, стернястый 'стернисть', гор. луж žceŋŋe, дол. луж žcernišco, žcernisko, чеш. strniště..; *вж.* стърнище.

стръпот-ень, -ни *прил. м.*; старобълг. **стръпътнь** 'стръмень', производ. отъ *стб.* стръпътъ 'стръмнина...'; кор. *стръп- и наст. -ьтъ, а *strъ- е разширение съ *р- на и.-е. кор. *strъ-: *ster-... простирамъ се (нагоре), издигамъ се или простирамъ се надлъжъ...; „кор.“ стръпи и стръм- сж вторични < и.-е. *strъ-; *вж.* стропъ 'этажъ'; *срв.* стръкъ, стърча..

стръхна *гл.* *непрех.* *екр.* I. 5. (стръхне ми косата); *стб.* **стръшатн**, рус. шероховатый 'грапавъ', пол. nąsierszały 'najeżony', рус. шерсть вълна...; общослав. „кор.“ стръх- отъ и.-е. *ster-s-, разширение на *ster- съ кор. опредѣлитель -s-; *вж.* стръха съ сжц. разшир. отъ степенъ *strē- (*stroj-). на сжци корень и.-е. *ster-...

стръсвамъ *гл.* *прех. тр.* III., *екр.* стръся II. 1. || ~ се *гл.* *непрех., сжц. ср.* **стръсване**.

стръха *сжц. ж., ум.* **стръхца, стръхичка**; *стб.* **стръха**, рус. обл. стрѣха 'сламень покривъ', пол. strzecha, както рус., чеш. střecha, словен. streha, strešina, срб.-хрв. streha..; вѣроятно отъ и.-е.

*ster- простирамъ се.., съ настав. *sa (и.-е. *ster-sā > общослав. *sterxa, х отъ s следъ г по старин. звуковъ законъ); стръха—'щото е прострѣно надъ сграда'... **стубель** *сжц. м.* (стубла *сжц. ж.*); кор. стуб- < и.-е. *stou-; *успор.* разширения и.-е. *stoi-: *stei-: *sti- въ стъбло, стѣбло; *вж. т.* || **стублица** *сжц. ж.*

студъ *сжц. м., член.* **студѣть** (обл. старин. **студѣ** *жс.*), *ум. м.* **студѣць**; *стб.* **стоудѣ** и **стоуд-ъ**, рус. стужа голѣмъ студѣ; отъ др. отглас. степенъ стьдъ; м. рус. студень 'декемврий', пол. ostuda 'простуда', чеш. ostuda, срб.-хрв. stud..; кор. и.-е. *stou-: *stū-... съ разни разширения (праслав. *stou-d-); кор. и.-е. *stug-g- въ грц. мн. styges 'леденъ студъ'..., styks, stygós ужасъ, отвращение, въ др. езици поотдалечени значения: ст. сканд. stokkr коль... 'включаясь отъ студъ'... || **студѣнь** *прил. м., ум.* **студѣнич-ъкъ, -ки**; *стб.* **стоуденѣ** || **студѣнецъ** *сжц. м.* стар., *стб.* **стоуденѣць** *кладенець*, рус. обл. студѣный, студѣный, студенець 'изворъ, кладенець' (и собств. име на селища), м. рус. студныця, студнык 'кладенець', пол. studnia, чеш. studna 'кладенець', словен. studenec, zdenec, срб.-хрв. studenac.. || **студенина** *сжц. ж.* || **студѣнки** *прил. м.* *умал.* || **студѣня** *гл.* *непрех.* I. 6. || **студѣнѣ** *глагол.* 3-олч. || **студни** *прил. м.* обл. *вм.* студень || **студя** *глагол. прех. тр.* II. 1., рус. студить, стужу, пол. studzić, чеш. срб.-хрв. studiti... || ~ се *гл.* *непр.*

студѣнтъ *сжц. м., ж. р.* **студѣнтка**; кор. лат. || **студѣнтски** *прил. м.* || **студѣнтство** *сжц. ср.*

сть, сть *межд.*

стүлямъ *гл.* *прех. тр.* III., *екр.* стүля II. 1. || ~ се *гл.* *непрех., сжц. ср.* **стүляне**.

ступанъ, ступанка обл. *сжц. м.; вж.* **стопан(и)нъ**.

стүрвамъ и стүрямъ *гл.* *прех. тр.* III., *екр.* стүря II. 1. || ~ се *гл.* *непрех., сжц. ср.* **стүрване, -яне**.

стүтвамъ *гл.* *прех. тр.* III., *екр.* стүтя II. 1. и **стүткамъ** *ум.* III., *сжц. ср.* **стүтване** || **стүтанъ** *прич. мин. страд. м.* > *прил.*: кор. тур. tutmak хващамъ...

стүша *се* стар. обл. *гл.* *непрех.* *екр.* II. 3. 'навъся се...'; *срав.* по туша, рус. тушить гая; *вж.* против. разтуша.

стушьявамъ се *глагол.* *непрех. тр.* старин. обл. III. 'застиламъ се съ облаци', *екр.* **стушя** *се* II. 3.: кор. туш- отъ смекчение на туск-; *срав.* руски тусклый 'мъждивъ', тусклетъ 'ставамъ мъждивъ', срб.-хрв. stušiti se, natušiti se 'смрачавамъ се...'; кор. и.-е. въ лит. tamšus 'тъмень', *срод.*, но все пакъ друго-

яче разширенъ, както показва арм. thux 'тъмень, черенъ...' < и.-е. *tus-ko-; кор. и.-е. *teu-s- въ нѣм. düster 'мраченъ', ст. дол. нѣм. thiuſtri, ст. англ. thýstre...
СТЪБЛО *сжц. ср.*, ум. **СТЪБЛЦЕ** || **СТЪБЕЛЪ** *сжц. м.*; *вжс.* и стѣбло; стб. **СТЪБЛО** и **СТЪБЕЛЪ**, рус. стѣбель, м. рус. стѣбель, стѣблѣ, пол. szczebel, ździobło..., чеш. stěblo, zblo, словен. steblo, сѣрб.-хърв. stablo, stablina...; кор. и.-е. *stei-b(h)-: *sti-p-, разшир. на кор. въ стѣя (*stā-: *stē-...); *срав.* лит. staibis стълбъ, лет. stiba прчка, обл. бълг. стапъ, гръц. steibō тѣпча съ нозе..., stibos утѣпканъ пжтъ..., арм. stipem принуждавамъ...; разшир. съ *р въ лат. stipes колъ, стволъ., нѣм. steif, англ. stiff коравъ, твърдъ, вкочанясалъ...; отъ друго разшир. нѣм. Stamm стъбло... || **СТЪБЛІСТЬ** (**СТЪБЛЕСТЬ**) *прил. м.* || **СТЪБЛЯ** *гл. непрех. тр. II. 1.*
СТЪГДА *сжц. ж.*; стб. **СТЪГДА** и **СТЪГНА** (**СТЪГНА**), рус. стѣгна 'площадъ, широка улица', словен. stegna пжтъ за изкарване добитѣкъ, хърв. stagna... паркетъ...; кор. и.-е. *stigh- > общослав. стъг-, въ стб. **СТЪСА** 'пжтека', нѣмски Steg пжтека; Stiege стълба...; др. отгл. степ. въ стигамъ; *вжс. т.*
СТЪКВАМЪ *гл. прех. тр. III.*, екр. **СТЪКАМЪ** III., ум. **СТЪКНА** I. 5. || ~ се *гл. непрех.*, *сжц. ср.* **СТЪКВАНЕ**.
СТЪКЛО *сжц. ср.*, ум. **СТЪКЪЛЦЕ**, **СТЪКЛЕ**, **СТЪКЛЕНЦЕ**; стб. **СТЪКЛО**, рус. стеклѣ, м. рус. скло, пол. szkło, чеш. sklo, sklo, сѣрб.-хърв. staklo, sklo...; смѣта се обикн. за ст. герм. заемка; кор. и.-е. *sti-g- въ гот. stikls чаша, ст. нѣм. stechal сжцо (отъ 'остроконеченъ рогъ за пиене'), нѣм. stechen бода, ст. сканд. stikill остъръ край на рогъ, ст. англ. sticel шипъ, бодиль...; нищо не прѣчи да се приеме и.-е. „кор.“ *sti-k-, съ разшир. *-k-, (въ герм. *-g-), отъ който е образув. стъкло, лит. stiklas, лет. stikls и т. н. Въ всѣки случай герман. кор. stik- не е първиченъ, а е разширение на и.-е. *sti-... || **СТЪКЛАРЪ** *сжц. м. р.*, *жс.* **СТЪКЛАРКА** || **СТЪКЛАРИЯ** *сжц. ж. р.* || **СТЪКЛАРНИЦА** *сжц. жс.* || **СТЪКЛАРСКИ** *прил. м.* || **СТЪКЛАРСТВО** *сжц. ср.* || **СТЪКЛЕНЪ** *прил. м.* || **СТЪКЛЕНИЦА** *сжц. жс.*, ум. **СТЪКЛЕНИЧКА** || **СТЪКЛО|ВИД-ЕНЪ**, -ни *прил. м.* || **СТЪКЛЯНКА** *сжц. жс.*
СТЪКМО|ГЛАВЪ *прил. м. вжс.* тъкмѣ || **СТЪКМЯВАМЪ** *гл. прех. тр. III.*, екрат. **СТЪКМЯ** II. 1. || ~ се *гл. непрех.*, *сжц. ср.* **СТЪКМЯВАНЕ**.
СТЪЛБЪ и **СТЪЛПЪ** *сжц. м.*; стб. **СТАЛПЪ**, рус. столб, м. рус. стовб и стовп, пол. stolp, чеш. sloup, словен. stolp, сѣрб.-хърв.

stup и stub...; сжцин. кор. саво и.-е. *stel-: *stj- съ разшир. *b(h) и *р; *срав.* лит. stulbs и stūlpas, ст. сканд. stolpi, ср. англ. stulpe колъ..., гръц. stēlēxos пнь || **СТЪЛБА** *сжц. жс.* ум. **СТЪЛБИЦА**, **СТЪЛБИЧКА**; стб. **СТАЛБА**, словен. stolba, сѣрб.-хърв. stuba... || **СТЪЛ-БЕЦЪ** (и на вестникъ), мн. -ци *сжц. м. ум.* (за латин. вестнична 'колона.')

СТЪЛКНОВЕНИЕ *сжц. ср. р.* книж. отъ стб. рус.; кор. общослав. тълк-, сѣрб.-хърв. tušem 'блъскамъ'...; *вжс.* тълченица || **СТЪЛКНОВЯВАМЪ** се *гл. непрех.* || **СТЪЛЧА** *гл. прех. екр. стар.*, мкр. **СТЪЛКВАМЪ**, **СТЪЛКВАМЪ** III. || ~ се *гл. непрех.*
СТЪЛПО|ТВОРЕНИЕ *сжц. ср.*
СТЪМНЯВА се *гл. 3-олич. тр. III.*, екр. **СТЪМНИ** се II. 1.; *вжс.* тѣмень: темень.
СТЪНЪ *сжц. м.* обл. и **СТОНЪ** 'единъ отъ 4-тѣ стълби на хижѣ'; кор. въ стѣя...; и.-е. *stē-, *sti-, *stā-...; наст. или кор. разшир. съ -н-.
СТЪНЖЕНЪ стар. обл. *сжц. м.* 'три лакта', рус. сажень, обл. сѣв. сажень, м. рус. сажень...; стб. кор. **СТЪЖ-**: **СТАЖ-**, обликъ съ носовка на и.-е. *stog-...; *вжс.* стогъ, стѣгамъ и тегля; *срав.* кор. *(s)teng(h)-..., въ лит. stengiu, stēngti 'напѣгамъ се...', англ. thong ремѣкъ...; общослав. коренъ **САГ-** въ сажень.
СТЪПКАВАМЪ *гл. прех. тр. III.*, екр. **СТЪПКАМЪ** III. || ~ се *гл. непр.* || **СТЪПТА** *гл. прех. екр. II. 1.* и **СТЪПЧА** I. 10., мкр. **СТЪПТОВАМЪ** III.; *вжс.* и стѣпка, стѣпквамъ; кор. и.-е. съ и безъ носовка; *срав.* стб. **ТЪПЪТАТИ**, рус. топтать, но стб. **СТЪПТИТИ**, рус. ступать, стѣпквамъ; *срав.* още рус. стопѣ 'стѣпка', наставка общослав. па къмъ кор. въ стѣя (*sto pa) безъ следа отъ носовка...
СТЪРВЯ *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ се *гл. непрех.*; *вжс.* стрѣвъ.
СТЪРГА *сжц. жс.* 'преграда'; стб. *гл.* **СТРЪГЪ** редомъ съ **СТРЪГЪ** 'пазя', руски стерегу...; *вжс.* на щрекъ; друга отгл. степень *вжс.* въ стражъ, рус. сторож...; кор. и.-е. *serg-: *srg-... съ вметнато t въ слав.; *срав.* лит. sérgiu, (sergmi), sergėti, лет. sargāt пазя; сжществ. лит. sargas пазачъ, лет. sargs, лит. прил. sargūs, пол. *гл.* strzege...; *вжс.* строгъ.
СТЪРГАЯ *гл. прех. тр. I. 7. (9)*; *вжс.* стѣржа || **СТЪРГАЛО** *сжц. ср.*, ум. **СТЪРГАЛЦЕ** || **СТЪРГАНЕ** *сжц. ср.* отъ *гл.* стѣржа || **СТЪРГАЧЪ** *сжц. м.*, *жс.* **СТЪРГАЧКА** || **СТЪРГОТИНА** *сжц. жс.* || **СТЪРГУКЪ-СТЪРГУКЪ** *сжц. м.* 'раст. жиловлѣкъ' || **СТЪРЖА** *гл. прех. тр. I. 9. (7)*, екр. **СТРЪГНА**; стб. **СТРЪГАТИ**, рус. обл. строгать, словен. strgati, сжц.

ostrgača...; друга отгласна степ. на сжция корень (стръг-) въ стругъ *вж. т.*; за и.-е. *stru-g-: *strou-g- *срав.* ст. сканд. strjúka глady, гръц. streúgomai изнурявамъ се...

с|търколвамъ (се) *гл.* (не)прех. III.

с|търнище *сжц. ср.* произв. отъ стрънь;

с|тъ. **с|търнь**, **с|търншнѣ**, рус. област. стернь, род. стерни и стерня 'жививѣ, жививо', с|търншнѣ, с|търнь, пол. ściern, ściernisko, чеш. strní, strnísko, strníště, с|рб.-хрв. strn с|тъбло, слама... , strnište... ; кор. и.-е. *(s)ter-: *(s)tr- с|търча, бода... ; *срав.* санскр. tr̥ṣṇā-м тревно с|тъбло, злакъ... ; гръц. stereós твърдь... , с|рѣд. вис. нѣм. star, starre упоритъ, твърдь... , ст. сканд. stork трева острица; безъ и.-е. s нѣм. Dorn, got. thaúrnus трънь... , *вж.* трънь.

с|търпявамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр.

с|търпя се II. 2, *сжц. ср.* с|търпяване

||с|търпя ме *гл.* 3-олич. тр. III. (не ме с.).

с|търся *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. с|търсвамъ.

с|търчя *гл.* непрех. тр. II. 3.; с|тъ. **с|търчу-ж**,

-**лти**, рус. торчять, пол. starczyć, storczyć... ,

чеш. strčeti блъскамъ... ; кор. и.-е. *(s)ter-:

*str-... простирамъ се нагоре... съ кор.

разширен.к *(s)tr-k-; разновид. стъсна

съгл. (и.-е. *stf-g-) въ нѣм. обл. stork ри-

барски пржтъ, с|р. нѣм. storch 'penis',

тирол. stork с|тържкъ, чворъ, чепъ на дър-

во ('що с|търчи')... , *вж.* с|търкъ ||с|тър-

ч|опашка *сжц. ж.* ||с|търч|шка *сжц.*

ж. ||с|търч|ше *сжц. ср.*

с|търчавамъ се (с|търчувамъ се) *гл.* не-

прех. тр. III., екр. с|търчя се II. 5. 'с|тч-

вамъ се', *сжц. ср.* с|търчяване,

с|тършель *сжц. м.* (и с|тършенъ), умал.

с|тършелче; с|тълг. **с|ръшенъ**, **с|тършьль**,

рус. шершень, пол. sierszeń, szerszeń, чеш.

sršen, sršán и само srch (с|тъ. **с|ръша** 'оса'),

луж. šeršeň, словен. sršen, с|търб.-хрв.

sršljen, stršljen; кор. и.-е. *(s)k'eg- (негли

звукотподраж.); *срав.* лит. širšū, širšonas,

širšlys, širkslys, ст. прус. sirsilis; грц. kēras

рогъ, нѣм. Horn „рогъ“: Horniss „с|тър-

шель“; лат. crabro (< *cragro) с|тършель... ;

срав. с|търхна... .

с|тъгъ *сжц. м.*; с|тъ. **с|тъгъ**, рус. стяг, с|рб.-

хрв. stég; кор. и.-е. *stē(n)gh-: *stongh-... ;

срав. ст. сканд. stong, ст. англ. steng, ст.

вис. нѣм. stanga, нѣм. Stange върлина... .

с|тъгамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|тъгна I. 5.,

||с|тъ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* с|тъгане;

кор. *вж.* тегля; стогъ.

с|тъснение *сжц. ср.*; кор. въ тѣсенъ, др.

степ. с|тискамъ... ||с|тъсненъ *прич.*

мин. страд. (прил.) *м.* ||с|тъсн|тел-енъ,

-**ни** *прил. м.* ||с|тъсн|тельность *сжц. ж.*

||с|тъсн|явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|тъ-

сн|я II. 1. ||с|тъ се *гл.* непрех.

с|тъга *сжц. ж.* обл. стар. 'вже...'; кор.

въ др. отгл. степ. с|тъг- въ с|тъгамъ.

с|тъженъ *сжц. м.* обл. *вж.* с|тънженъ.

с|тъпа старин. *сжц. ж.* 'чутура...' за къл-

цане соль... ; с|тъ. **с|тъпа**, руски ступа,

ступка, пол. stępa, чеш. stoupa, словен.

stōpa, с|рб.-хрв. stupa... ; погрѣшно смѣ-

тано за ст. герм. заемка (ст. нѣм. stam-

fōn кълцамъ...); кор. и.-е. *sto(m)p-, кой-

то и въ с|тъпк|вамъ, разшир. на и.-е.

*stā-: stē... стоя...; въ руски стопа

'с|тъпка'... кор. безъ носовка... ||с|тъ-

п|ца *сжц. ж.* р. 'клопка' (въ която се

'с|тъпва'...) ||с|тъп|лка *сжц. ж.* ||с|тъ-

п|ало *сжц. ср.* ||с|тъп|вамъ *гл.* непрех.

тр. III., екр. с|тъпя II. 1. ум. с|тъпна I. 5.;

с|тъ. **с|тъп-нти**, -**лти**, рус. ступать, пол.

stapać, чеш. stoupiti, словен. stōpiti, с|рб.

хрв. stupiti... , *сжц. ср.* с|тъпване ||с|тъ-

п|исвамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр.

с|тъп|самъ се III., *сжц. ср.* с|тъп|сване

||с|тъп|ка *сжц. ж.*, ум. с|тъп|лица ||с|тъ-

п|унка *сжц. ж.* ||с|тъп|к|вамъ *гл.* преход.;

вж. и тѣпча.

с|убаша (с|убашия, с|убашъ) *сжц. м.*; тур.

su-başı, су 'вода', baş глава; *срв.* дере-

бей ||с|убаш|че *сжц. ср.* ум.

с|уб|ектъ (с|уб|ектъ) *сжц. м.*; лат. ||с|уб-

ект|в-ень, -**ни**, *прил. м.* ||с|убект|в-

н|ость *сжц. ж.*

с|убл|имать *сжц. м.*; кор. лат. ||с|убл|им-

м-ень, -**ни!** *прил. м.* ||с|убл|им|рамъ *гл.*;

наст. нѣм.

с|уб|с|идия *сжц. ж.*; лат. ||с|уб|с|ид|рамъ

гл.; наст. нѣм. ||с|уб|с|ид|рамъ *гл.* непрех.

с|уб|вамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. с|уба

се I. 5., с|тъ. **с|оу|н|ати**, **с|о|кати**, рус. с|уб-

нуть, совать, пол. sunać, чеш. sunouti,

словен. sunoti, sovati и suvati, с|рб.-хрв.

sunuti... ; кор. и.-е. *(s)k'ou-: k'eu- мѣ-

тамъ (и с|тъ k); *срв.* лит. šaũju, šaũti стре-

лямъ, лет. šaut suvamъ, стрелямъ... ; ст.

нѣм. sciozzan, нѣм. schiessen стрелямъ,

ст. сканд. skjōta хвърлямъ... , ст. англ.

scēotan...

с|увар| *сжц. м.* мн. 'взоржжени конници';

тур. отъ перс.; *срав.* соватия.

с|увать *сжц. м.*; *вж.* совать; тур.

с|уvenir| ||с|жц. м. 'спомень'; фр.

с|угаре *сжц. ср.* 'късно родено животно'

('сукалче, бозайниче'); отъ кор. суг-

(лат. sugo), успоред. обликъ на сук- въ

суча *вж. т.* ||с|угар-енъ, -**ни** *прил. м.*

(с-но агне, по разшир. с. сукурузъ, с-ни

класове...) ||с|угаръ *нар.* 'късно'.

с|угл|уминъ *сжц. м.* обл. 'глупавъ, идиотъ';

кор. въ глума; *срав.* шутъ.

с|угр|ашица *сжц. ж.* 'много ситенъ смръз-

нать снѣгъ, ситенъ градъ'; кор. въ грахъ

вж. т.; *срв.* грахоль, сущецъ; пред-

ставка су-: с|тъ. **с|ж-**, **с|оу-**, както въ су-

гребъ, сумракъ.. и нужда: стб. н ж ж да..

сугребъ *сжиц. м.* 'прищипи отъ копривна треска...'; кор. въ гл. греб а и предст. су : с ж - или предст. съ+у-...

сугрозенъ, -ни *прил. м.* 'пригрозенъ'.

судъ *сжиц. м.* в м. с ж дъ, отъ рус. църк.-слав. || **судий** обл. прост. *сжиц. м.*

суджукъ *сжиц. м., ум. м.* **суджучецъ**, ум. *ср.* **суджуче**; тур.

сுவѣр-енъ, -ни *прил. м.; вж.* в|с|уе 'напразно' || **сுவѣр-ецъ**, мн. **-ци** *сжиц. м.* || **сுவѣрие** *сжиц. ср.* || **суетъ** *сжиц. ж.*; кор. въ прил.; стб. **соун** 'празенъ', срод. съ санскр. śūnyā-s празенъ, лат. cavus кухъ, грц. κύαг дупка, армен. сог пещера... || **суѣт-енъ, -ни** *прил. м.* || **суѣт-ность** *сжиц. ж.*

суекъ *сжиц. м., ж.* **суица** 'живот. лалугеръ, лат. Mus citellus.'; рус. суслик (сусл) „Mus citellus“, чеш. sysej; *срав.* още и бълг. съселъ; кор. въ общослав. съсати : съсати, както дъх-на : дъхати; степ. су-с, както въ духъ; по право значи, съселъ, не *сжселъ. Въ суекъ в м. суякъ може би отдѣл. кор.—общослав. су-и въ су-ета, и.-е. *k'ou- 'празнина, дупка' *срав.* лат. cavus, фр. caver издълбавамъ, грц. κύαг дупка, арм. сог пещера...; **суекъ** 'лалугеръ' — 'що живѣе въ дупки'...

сукай *сжиц. м.* *вж.* сокай.

сукалка *сжиц. ж.* || **сукало** *сжиц. ср.*: кор. въ суча (цеви) || **сукалче** *сжиц. ср.* 'бозайниче...'; *вж.* гл. суча 'бозая'; първич. и двата кор. отъ една представа — 'въртя, вия...' || **суканъ** *прич. мин стр. м.* || **сукано** *сжиц. ср. р.* отъ прич. мин. стр. 'точено, баница'; кор. въ суча; *срав.* баница в м. *гъбаница : гыбати (рус. гибкий 'който се прегъва или овива...'). || **сукаръ** *сжиц. м.* || **сукат-енъ, -ни** *прил. м.*

сукманъ *сжиц. м., ум. м.* **сукманецъ**, *сжиц. ср.* **сукманче**; *вж.* сукно, суча.

сукнаръ *сжиц. м.* || **сукнарски** *прил. м.* || **сукнарство** *сжиц. ср.* || **сукненъ** *прил. м.* || **сукня** *сжиц. ж.* и **сукница** || **сукно** *сжиц. ср.*; стб. **соукино**, рус. сукно, пол. луж. словен сrb.-хрв. sukno; кор. сук- (смекч. въ суча) съ настав. -но || **сукненъ** и **сукнянъ** *прил. м.* || **сукомъ** *нар.* (стар. твор. пад. ед. ч. м. р.) || **суча** *гл.* прех. тр. I. 10. || ~ се *гл.* непрх., *сжиц. ср.* **сукане** (сучене); стб. **соукати**, рус. скать (ску, скѣшь), сучить, пол. стар. w|suko-wanu, гор. луж. sukac, чеш. soukatí, словен. сrb.-хрв. sukati.; кор. и.-е. само *sou- : *seu- въртя...; *срав.* санскр. savatí турямъ въ движение...; лит. sukù, sùkùti въртя., sukùs подвиженъ (съ друго

разшир. лит. surù, sùrti люлѣя.); ст. ирл. sòim въртя...)

сукрѣвица *сжиц. ж. р.* 'гной съ кръвь'; предст. су : с ж -, сь-.

сулинаръ, сулиндаръ *сжиц. м.* 'замръзнала вода, ледени пржчици, висулки отъ стрѣха.' || **сулнаръ** *сжиц. м.* 'чучурка на чешма', производ. отъ кор. тур. su 'вода'.

сулица *сжиц. ж.* 'кжсичко копие за хвърляне'; стб. **соулница**, рус. сулица, пол. sulica (отъ рус.), чеш. sudlice, словен. sulica 'стрела, копие', сrb.-хрв. sulica копие...; *вж.* кор. въ суна, совама и.-е. *sk'ou- хвърлямъ, мѣтамъ, стрелямъ.

султанъ *сжиц. м., ж.* **султанка**, **султана**; тур. **Султана** *сжиц. ж.* соб. лич. || **султановъ** *прил. м.* || **султански** *прил. м.* и *нар.* || **султанъ-бей** *сжиц. м.* || **султанъ-бейски** *прил. м.*

сулудничавъ *прил. м.* обл. в м. на лудничавъ; предст. су : с ж - : сь-...

сулукъ *сжиц. м.* 'дѣхъ' (на единъ с. 'на единъ дѣхъ'); *вж.* солукъ; тур.

сулфатъ *сжиц. м.* хим. || **сулфато** *сжиц. ср.* прост. обл.; презъ итал.; срѣд. лат. sulfatum, произв. отъ sulphur сѣра...

сума *сжиц. ж.* 'сборъ', ум. *ж.* **сумица**, **сумичка**; лат. summa > фр. somme...

сумнявамъ *се гл.* непрех. тр. III. обл. и стар. по рус. ц. слав.; екр. **сумня се** II. 1.. в м. сь|м|нявамъ се; предст. су : с ж - : сь-.

сумпоръ *сжиц. м.* обл. стар.; стб. **соумпоръ**, сrb.-хрв. sumpor; видоизмѣн. отъ лат. sulphur; *вж.* синпуръ.

сумракъ *сжиц. м.*; стб. **сжмракъ**, б. рус. сумрак, чеш. soumrak.; предст. с ж - : сь- : су ; съ др. отгл. степ. на кор. *срав.* рус. сумерки... || **сумрачава** *се гл.* 3-олич. тр. III., екр. **сумрачъ** се II. 3. (появата на у в м. ж вслед. на бърнено закържляне — лабализация предъ м!).

сумтя *гл.* непрех. тр. II. 2., *сжиц. ср.* **сумтене**; кор. звукоподр.; *срав.* нѣм. summen бръмча...

сумясвамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. **сумясамъ се** III. 'сѣщамъ се'...; *сжиц. ср.* **сумясване**.

сундурма *сжиц. ж.* 'прустъ'; тур.

суна, сунница обл. *сжиц. ж.* 'натѣрица'; грц. ónos магаре (суна съ у подъ удар. по н. грѣцки, отъ *s|on- 'вмагарено...').

сунѣтъ *сжиц. м.* 'обрѣзване'; тур.

сунгеръ *сжиц. м.* обл. прост. 'морска гжба'; *вж.* сунгеръ.

супа *сжиц. ж., ум.* **супица**, **супичка**; рус. суп; кор. ст. герм.; нѣм. Suppe > френ. soupe...; кор. и.-е. *su- съ разни расширения; *срав.* нѣм. saufen сѣрбамъ., лат. sugo, славян. сукати... негли сьпати || **супень** *прил. м.*

с|у|плітамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|у|пле-
та I. 8. || ~ *се гл.* непрех.
с|у|права *сжиц. жс.* обл. стар. || с|у|правямъ
глаг. прех. тр. III., екр. с|у|п|р|а|в|я II. 1.
|| ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* суправяне;
кор. *вжс.* въ правя, право, у|пра-
вление, у|правникъ...
с|у|пя *се гл.* непрех. тр. II. 1. 'вжса се,
мръща се < надувамъ се', 'нацупилъ
се'; неясно; с|у|пя се негли отъ кор.
общослав. сып- 'сипа...'; *срав.* рус. сы-
пуха... 'кожна болестъ'; *срав.* сипа-
ница 'шарка...
с|у|рѣ *прил. м.* (сурѣ елень); стб. соуѣ,
срб.-хрв. sur; кор. ар.-алт.; сев. тюр.
sogo 'сивъ'; отъ др. отгл. степени слав.
сивъ, сѣрый; *вжс.* сѣра.
с|у|ратъ *сжиц. м.* прост.; тур.-араб. || сурат-
сѣзъ *прил.* неизм. 'безъ образъ'; тур.
suratsyz || суратсѣзлъкъ *сжиц. м.* прост.
с|у|рва *сжиц. жс.* 'сурва година'; *вжс.* сур-
ваки || сурвакамъ *гл.* преход. тр. III.
|| ~ *се гл.* непрех. || сурвакаръ *сжиц. м.*
'който сурваква'; у Вазова суркувачи,
вм. сурвакачи || сурвак(ув)ачъ *сжиц.*
м. р. || сурваки *сжиц. жс.* множ. 'нова го-
дина' отъ сурова т. е. година; навѣрно
погрѣшно сближавано съ санскр. sūga-,
sūga- слънце... || сурвакница *сжиц. жс.*
с|у|рвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|у|рна I.
5. и с|у|рвясе II. 1., мкр. с|у|рнувамъ III.;
кор. ар.-алт.; *срав.* санскр. ṛb̥tī, ṛvātī
'дига се, движи се', грц. ὀρπιτί, ст. герм.
(гот. нѣм.) gups 'течение, рѣка...'; *вжс.*
и юрюшъ || сурване, сурнуване *сжиц. ср.*
сурватка *сжиц. жс.* = суроватка, *вжс. т.*;
обл. 'сурвакница'; || сурваткамъ *глаг.*
прех. тр. обл. III., *сжиц. ср.* сурваткане
|| сурваткаръ *сжиц. м.*
сургунъ *сжиц. м.* обл. 'заточение'; тур.;
вжс. сюргюнъ.
с|у|ривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|у|рина
(и с|р|ина) I. 5., *сжиц. ср.* суриване.
сурикавъ *прил. м.*, ум. отъ суръ; *вжс. т.*
(сурикавъ елень).
сурия *сжиц. жс.*; тур.; *вжс.* сюррия.
сурка *сжиц. жс.* 'сура живина'; *вжс.* суръ.
сурма *сжиц. жс.* 'черна багрилка...'; рус.
сурма, сурьма, сурьмило; кор. ар.-алт.;
суръ, сѣрый... || сурмесвамъ *гл.* прех.
тр. III., екр. сурмесамъ III., *сжиц. ср.* сур-
месване.
с|у|ровъ *прил. м.*; стб. соуѣокъ (с. уѣло-
къкъ), рус. суровый, пол. surowy, чеш.
syrový, срб.-хрв. sigov.; кор. и.-е. *sour-:
*sūr-; *срав.* ст. сканд. sūgg кисель, ст.
нѣм. ст. англ. sūg, нѣм. sauer, лит. sūgas
'солень... || сурова година *прил. сжиц. жс.*;
вжс. сурва, сурваки.
суроватка (обл. суруватка) *сжиц. жс.*, рус.
сыроватка, м. рус. сыроватка, пол. syro-
watka, serwatka, чеш. syrovátka, срб.-хрв.

sūrutka...; кор. въ стб. рус. сыръ 'си-
рене', чеш. sŭg, срб.-хрв. словен. sig...;
вжс. сирене, сиринце; *срав.* лит. sūgas
'солень', sūgis 'сирене', лет. surs 'со-
лень, горчивъ' || суровина *сжиц. жс.* || су-
ровица *сжиц. жс.*, ум. суровичка || сурб-
вич-ѣкъ, -ки *прил. м.* ум. || сурбво *нар.*
|| сурбовость *сжиц. жс.* || сурбовщина *сжиц.*
жс. || сурѣквамъ *гл.* прех. тр. обл. III.;
вжс. сурвакамъ || сурѣкварка *сжиц.*
жс. || сурѣкваръ *сжиц. м.*
суртукъ *сжиц. м.* прост. обл. 'бездѣльникъ,
скитникъ'; тур.; *вжс.* сюртукъ; сюррия.
сусамъ *сжиц. м.*, ум. сусамецъ; тур.; кор.
грц. || сусамина *сжиц. жс.* 'видъ растен.'
|| сусамовъ *прил. м.*
с|у|свѣта се (с|у|свѣта се) *гл.* непр. екр. II. 1.,
мкр. сусвѣтвамъ се III. 'сватосвамъ се'.
с|у|ска *сжиц. жс.* обл. вм. *сушка 'суха
болестъ'; грц. 'фтикоб', 'охтика'; *срав.*
особ. рус. сухотка покрай чахотка; кор.
въ прил. сухъ, гл. сушж *вжс.* и сѣска.
с|у|съ! *межд.* отъ гл.; тур. sus 'мѣлчи!...
с|у|сѣка (с|у|сѣка) *гл.* прех. екр. I. 7., мкр.
с|у|сйчамъ III. || ~ *се гл.* непрех.; *вжс.*
сѣсйчамъ.
с|у|тра *нар.* 'утре' || с|у|треш-ень, -ни *прил.*
м. || с|у|трина (прост. с|у|трена, с|у|трень)
сжиц. жс. р. и *нар.* и с|у|тринь *сжиц. жс.*
|| с|у|тромъ *нар.*
суфиксъ *сжиц. м. р.*; 'наставка'; лат.; *срав.*
префиксъ 'представка'.
суфлирамъ *гл.* прех. III.; кор. френ. (лат.)
настав. нѣм. || суфльборъ *сжиц. м.*, *жс.* су-
фльборка || суфльборски *прил. м. р.* || су-
фльборство *сжиц. ср.*
суфражѣтка *сжиц. жс.*; фр.; кор. лат.
с|у|хъ *прил. м.*; стб. соухъ, руски сухой,
пол. suchy, чеш. suchý, словен. срб.-хрв.
suh...; кор. и.-е. *səu-s-...; лит. sausas
сухъ, saūsis 'декемврий, февруарий', лет.
sauss, санскр. soṣa- 'суша', зенд. huška
< *suška... || сухъ вторникъ *прил. сжиц. м.*
|| с|у|хичькъ *прил. м.* ум. || суха болестъ
прил. сжиц. жс. 'охтика', рус. сухотка; *вжс.*
сушка, суска || суха Коледа *прил. сжиц.*
жс. || суха нѣмка *прил. сжиц. жс.* || с|у|харъ
сжиц. м. || с|у|хо *сжиц. ср.* отъ прил. || сухо-
врѣхъ *прил. м.* || сухо|дѣль *сжиц. м.* || сухо-
дѣлица *сжиц. жс.* || сухо|зѣм-ень, -ни *прил.*
м. || сухо|мрѣзница *сжиц. жс.* || сухоплѣтивъ
прил. м. 'изсѣхналь преди да завърже'
(класъ) || сухо|пѣт-ень, -ни *прил. м. р.*
|| с|у|хость *сжиц. жс.* || с|у|хорачки *прил. м.*
|| с|у|хотѣ *сжиц. жс.* || с|у|хо|яжбина *сжиц. жс.*
|| с|у|хрѣль *прил. м.* (с. орѣхъ). || с|у|ху-
вамъ *гл.* непрех тр. II. 1.
с|у|ча *гл.* прех. тр. I. 9. (сукахъ) || ~ *се*
гл. непрех., *сжиц. ср.* сучене и сукане;
вжс. сукалка || с|у|чено *прич.* мин. стр.
като *сжиц.* || с|у|чи-ткой *запов. нач. 2. л. ед.*
ч. сег. вр. като име на раст.

сушъ въ досушъ (досушъ) нар.; кор. въ сухъ || суша *сжиц. ж.* || сушá (сушж) *гл.* прех. тр. II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц.* *ср.* **сушене** || сушелни *сжиц. ж.* мн. или сушиво *сжиц. ср.* 'сушени плодове' || суш-енъ I., -ни *прил. м.* || сушенъ II. *прич.* мин. стр. м. отъ гл. сушж || сушеница *сжиц. ж.* || сушница *сжиц. ж.* суграшица ... || сушилня *сжиц. ж.* || сушило *сжиц. ср. р.* || сушина *сжиц. ж.*, ум. сушинка || сушница *сжиц. ж.* || сушчавъ *прил. м.* || сушка *сжиц. ж.* || сушъ въ досушъ; *вж.* сушъ || сушакъ, сушецъ *сжиц. м. р.* || сушж [по „офиц. право.“ „суша“] *гл.* прех. тр. II. 3.

суякъ *сжиц. м.* 'совакъ' — 'видъ настѣкомо'; отъ кор. совамъ се, совна се; *вж.* совалка; *срав.* негли отъ др. кор. суекъ.

сфѣра *сжиц. ж.* 'кълбо'; гръц. *sphaera* > лат. *sphaera* ... || сферй-ченъ, -чни, сферй-чески *прил. м.* || сферойдъ *сжиц. м.*; гръц. *eidos* 'видъ', срод. || сферойд-енъ, -ни („сфероидал-енъ, -ни“) *прил. м.*

сфинксъ (невежество „свинксъ“) *сжиц. м.*; гръц. *sfinks*; кор. и.-е.; *срав.* лет. *spīēžu*, *spīēst*; *spaidit* 'притискаемъ, стискаемъ ...'

схãпя *гл.* прех. екр. I. 9., мкр. с|хãпвамъ III. || ~ се *гл.* непрех.

схãна *гл.* прех. екр. I. 5. и стар. с|хвãтя II. 1., мкр. с|хвãщамъ III. || ~ се *гл.* непрех. || с|хвãтка *сжиц. ж.* || с|хвãщане *сжиц. ср.*

схãма *сжиц. ж.*; гръц. *sχēma*, род. *sχēmatos* || схематй-ченъ, -ни *прил. м.*

с|хесапявамъ *гл.* прех. тр., екр. с|хесапя II. 1.; кор. въ тур.-араб. *хесапъ*; *вж. т.*, *сжиц. ср.* с|хесапяване.

схизма *сжиц. ж.*; гръц. *sχisma* 'разцепване', *гл.* *sχizō* 'цепя' || схизматйкъ *сжиц. м.* || схизматйчески *прил. м.* || схизофренйя *сжиц. ж.*, грц.; *вж.* шизофрения.

с|хòд-енъ, -ни *прил. м.* || с|хòдство *сжиц. ср.* || с|хòждамъ се *гл.* непрех. III. || с|хòждане *сжиц. ср.*; кор. въ гл. хòдã.

схòластикъ *сжиц. м.*; гръц. *sχoiaстикòs* ... || схòластика *сжиц. ж.* || схòластикйчески *прил. м.*

схòлиастъ *сжиц. м.*; грц. || схòлия *сжиц. ж.* || с|хòратйвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. с|хòратя се II. 1.; кор. грц.; *вж.* хòра || с|хòратйване *сжиц. ср.*

с|хрýскамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. с|хрýскамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* с|хрýскване; *сжция* кор. и въ хрýщялъ.

с|хýмвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. с|хýмã се II. 1. и с|хýмна се I. 5., *сжиц. ср.* || с|хýмване, с|хýмнуване; кор. въ хумã.

с|цедя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. с|цедждамъ, с|цедйвамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* с|цедждане, с|цедйване.

сцèна *сжиц. ж.*; презъ лат. *scena* (фр. *scène*) отъ ст. грц. *skēnē* шатъръ, сѣнникъ...;

но скиния отъ н. грц. || сцени-ченъ -чни, -чески *прил. м.*

с|цèпвамъ, с|цèп-ямъ, -явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|цèпя II. 1. || ~ се *гл.* непрех. стр., *сжиц. ср.* с|цèпване, с|цèпяне.

с|цèля се *гл.* непрех. екр. II. 1., мкр. с|цèлявамъ се, *сжиц. ср.* с|цèляване,

с|чãквамъ се *гл.* взаим. тр. III., екр. с|чãкамъ се, *сжиц. ср.* с|чãкване.

с|чèквамъ се *гл.* непрех. тр. III., екрат. с|чèкамъ се, *сжиц. ср.* с|чèкване.

с|чèпквамъ (с|чèпкывамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. с|чèпкамъ III. || ~ се *гл.* непрех. *сжиц. ср.* с|чèпкване (с|чèпкыване).

с|чèсвамъ (с|чèсувамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. с|чèша I. 10. || ~ се *гл.* непреход., *сжиц. ср.* с|чèс(у)ване.

с|честйвамъ *гл.* (не)прх. тр. III., екр. с|честя II. 1., *сжиц. ср.* с|честйване.

с|чет-ã [-ж] *гл.* прех. екр. I. 8., мкр. с|чйтãмъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* с|чйтане || с|чето|водителъ *сжиц. м.* || с|чето|водителски *прил. ж.* || с|четовòдство *сжиц. ср. р.*

с|чýквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|чýкамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* с|чýкване.

с|чýпвамъ (с|чýпямъ) *гл.* прех. тр. III., екр. с|чýпя II. 1. || ~ се *гл.* непреход., *сжиц. ср.* с|чýп-ване, -яне.

съсь, съ, со *предл.*; стб. съ, со, рус. с, со, пол. z, ze, чеш. s, se, срб.-хрв. sa...; кор. и.-е. *som- : *sm-...; *срав.* санскр. sam- (sā-), лит. są- (sam-), нѣм. zu|sammen 'заедно съ'...; праслав *som- въ стб.

с|с|свдъ, с|с|сржгъ... нб. с|с|свдъ...; нб. и су-; успор. кор. и.-е. *k'om въ лат. *sum* „съ“, келт. (ирл.) *som-*, *soп-*, гръц. *sup-*...

с|с|барямъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|с|бòря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* с|с|баряне.

с|с|бирãемъ-тъ *прич.* сег. стр. м.; -ò *сжиц. ср.* отъ прич. || с|с|бйрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|с|берã II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* с|с|бйране || с|с|бйрател-енъ, -ни *прил. м.* || с|с|бйрãчъ *сжиц. м., ж.* -на || с|с|бйрателство, с|с|бйрãчество *сжиц. ср.*; *вж.* с|бйрка.

с|с|бйтие *сжиц. ср.*; кор. въ гл. бйвамъ; *срав.* битие.

с|с|блãзнявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|с|блãзня II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* с|с|блãзйване и стар. с|с|блãзнение, *сжиц. ж.* с|с|блãзнь || с|с|блãзнител-енъ, -ни *прил. м.* || с|с|блãзнителъ *сжиц. м., ж. р.* с|с|блãзнителка || с|с|блãзнителски *прил. м.* || с|с|блãзнителность *сжиц. ж.*

с|с|б|лãчамъ, по-обикн. с|с|б|лйчамъ *глагол.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., екр. с|с|б|лѣка I. 7., вм. с|с|б(в)лѣка по об(в)лѣка; корень влѣка, на|влѣка.

с|с|блòдавамъ *глагол.* прех. тр. III. книж. || ~ се *гл.* непрех.; *срав.* на|блòда-

- в амъ срод. съ буденъ || съблюденіе *сжиц. ср.*
- съ|болезнованіе *сжиц. ср.* || съболезновател-енъ, -ни *прил. м.*
- съ|боръ *сжиц. м.* || съ|борянинъ *сжиц. м.*; кор. въ бера, съ|бера; *срв.* с|боръ...
- съ|борювамъ, -вамъ *гл. прех. тр. III., екр. -я II. 1., вж.* съ барямъ || ~ се *гл. непрех.*
- съ|бране *сжиц. ср.*; кор. въ бера, брахъ.
- съ|братъ *сжиц. м.* || съ|братство *сжиц. ср.*
- съ|бүвамъ *гл. прех. тр. III., екр. съ|бүя I. 6.* || ~ се *гл. непрех.*; предл. съ и кор. -у- въ об|үща, об|үвамъ; по об|үвамъ сетне и съ неорганично б — съ|бүвамъ; *вж.* и з|ү-я, и з|үвамъ.
- съ|буденъ *прил. отъ прич. мин. стр. м., ум.* съ|буденич-ъкъ, -ни || съ|бүдя *гл. прех. екр. II. 1. мкр.* съ|буждамъ III. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* съ|буждане.
- съ|бүтъ *прич. мин. стр. > прил. отъ екр. гл. съ|бүя; вж. мкр.* съ|бүвамъ.
- съ|в́а *сжиц. ж.* 'лепелъ'; тур. || съ|в́адис-вамъ *гл. прех. тр. III.*
- съ|вѣтъ *сжиц. м.*; стб. с|в́кѣтъ, рус. совет...; кор. вѣт- въ от|вѣтъ, привѣтъ.; (*срв.* „обетована земя“ *вм.* *ob|vét-); коренъ общослав. vѣt- въ чеш. věta изречение, ст. рус. вѣче „народно събрание“, сѣрб.-хърв. vjĕtati обещавамъ.; *срв.* ст. прус. vaitiāt говоря... || съ|вѣтвамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. р.*
- съ|вѣтване || съ|вѣтникъ *сжиц. м., ж.* съ|вѣтница || съ|вѣтнически *прил. м.* || съ|вѣтничество *сжиц. ср.* || съ|вѣтски *прил. м.* || съ|вѣщавамъ се *гл. непрех. III.* || съ|вѣщаніе *сжиц. ср.* || съ|вѣщател-енъ, -ни *прил. м.*
- съ|взѣмамъ се (съ|взѣмамъ се) *гл. непрех. тр. III., екрат. съ|взѣма се I. 4.*
- съ|вивамъ *гл. прех. тр. III. стар.; вж.* с|в и-вамъ, екр. съ|в́ия I. 6. || ~ се *гл. непр.*
- съ|владѣл-ецъ, мн. -ци *сжиц. м.* || съ|владѣніе *сжиц. ср.* за лат. 'кон|доминиумъ' || съ|владѣлчески *прил. м.*
- съ|влакъ и съ|влѣкъ *сжиц. м.* 'видъ раст.' || съ|влѣчамъ *гл. прех. тр. III.*
- съ|вмѣст-енъ, -ни *прил. м.* || съ|вмѣст-ность *сжиц. ж.* || съ|вмѣстямъ *гл. прех. III.* || ~ се *гл. непр.* || съ|вмѣстѣмъ *прич. сег. стр. (прил.) м., -ость сжиц. ж.*
- съ|внува се *гл. непрех. тр. 3-олич., екр. съ|вне се вм.* *съ|вне се отъ стб. с|вн-етъ 'става свѣтло'; кор. др. степ. въ с|вѣтъ 'свѣтлина'; *срв.* рус. раз|свѣтъ, = „разсъмване“; гл. об.-слав. с|в и т а т и.
- съ|впадамъ *гл. непрех. III.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* съ|впадане, съ|впаденіе *сжиц. ср.* старин. || съ|впадежъ *сжиц. м.*
- съ|вре́мен-енъ, -ни *прил. м.* || съ|вре́мен-ни-къ *сжиц. м., ж.* -ца || съ|вре́мен-ность *сжиц. ж.*
- съ|врѣшамъ *гл. прех. тр. III., стар., екр. съ|врѣша II. 3., сжиц. ср.* съ|врѣшане; *вж.* с|врѣша.
- съ|всѣмъ *нар.* < стб. с|в́сѣмъ *твор. пад. ед. ч. отъ вьсь, весь (вес|денъ 'цѣлъ денъ').*
- съ|въ|күп-енъ, -ни *прил. м.* || съ|въ|күп-ность *сжиц. ж.* || съ|въ|күпямъ *гл. прех. тр. III., екр.* съ|въ|күпя II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* съ|въ|күпяне и стар. съ|въ|күплѣние.
- съ|вършенъ *прил. м.* || съ|вършено *нар.* || съ|вършенство *сжиц. ср.* || съ|върши-тель *сжиц. м. р.* стар.; кор. въ врѣхъ, врѣша.
- съ|въѣсть *сжиц. ж.*; *срв.* с|вѣсть и вѣсть; стб. с|в́кѣсть, рус. совесть... || съ|въѣст-енъ, -ни *прил. м.* || съ|въѣст-ность *сжиц. ж.*
- съ|гласа *сжиц. ж.* и съ|гласіе *сжиц. ср.* || съ|глас-енъ, -ни *прил. м.* || съ|гласка *сжиц. ж.* 'съгласна' || „съ|гласна“ *сжиц. ж.* отъ *прил.* = съгласка, френ. consonne || съ|гласно *нар.* || съ|гласявамъ, съ|гласүвамъ *гл. прех. тр. III., екр.* съ|глася [-ж] II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* съ|гласяване, съ|гласүване || съ|гласше-ние *сжиц. ср.* старин. •
- съ|гледателъ *сжиц. м., ж.* съ|гледателка || съ|гледателски *прил. м.* || съ|гледател-ство *сжиц. ср.* || съ|гледвачъ *сжиц. м., ж.* -ка || съ|гледвачество *сжиц. ср.* || съ|гледвамъ и съ|гледждамъ *глаг. прех. тр. III., екр.* съ|гледамъ III. || ~ се *гл. непрех.* || съ|гледна *сжиц. ж.* = 'с|гледа' || съ|глед-ване, съ|гледжане *сжиц. ср.*
- съ|града *сжиц. ж.*; *вж.* с|града || съ|град-я [-ж] *гл. прех. екр. II. 1., мкр.* съ|граж-дамъ III. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. р.*
- съ|граждане || съ|гражданинъ *сжиц. м., ж.* съ|гражданка || съ|гражданински *прил. м.*
- съ|грѣвамъ *гл. прех. тр. III., екр.* съ|грѣя I. 6. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* съ|грѣ-ване; *вж.* и с|грѣвамъ.
- съ|грѣшавамъ *гл. непрех. тр. III., екрат.* съ|грѣша [-ж], *сжиц. ср.* съ|грѣшаване.
- съ|давамъ *гл. прех. тр. III., екр.* съ|да́мъ I. 6. *сжиц. ср.* съ|даване; *вж.* и с|да-вамъ || съ|да́дние *сжиц. ср.*
- съ|де-ѣцъ, мн. -йци *сжиц. м.* || съ|де́йствие *сжиц. ср.* || съ|де́йствувамъ *гл. непрех., сжиц. ср.* съ|де́йствуване.
- съ|дѣрамъ *гл. прех. тр. III., екр.* съ|дѣра [-ж] I. 1. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср. р.* съ|дѣране.
- съ|дру́га *сжиц. ж. р.* || съ|дружавамъ *гл. прех. тр. III., екр.* съ|дружа́ [-ж] II. 3. || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* съ|дружа-ване; *вж.* и с|дружавамъ... || съ|дру-жественъ *прил. м.* || съ|дру́жие *сжиц. ср.* || съ|дру́жникъ *сжиц. м., ж.* съ|дру́жница

- || сѣдружнически *прил. м.* || сѣдружничество *сѣщ. ср.*
 сѣдѣржамъ *гл. прех. тр. III.* || ~ се *гл. непрех.* || сѣдѣржаніе *сѣщ. ср.* || сѣдѣржатель *сѣщ. м., ж.* || сѣдѣржателька || сѣдѣржатель-ень, -ни *прил. м.* || сѣдѣржательность *сѣщ. ж.* || сѣдѣржимость *сѣщ. ж. и сѣщ. ср. отъ прич. сег. стр. сѣдѣржимо.*
 сѣединител-ень, -ни *прил. м.* || сѣединявамъ *глаг. прех. тр. III., екр. сѣединя [-ѣж] II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣединяване и стар. сѣединение; кор. въ числ. единъ.
 сѣжалвамъ *гл. прех. тр. III.* || сѣжалывамъ *гл. (не) прех. тр. III., екр. сѣжаль [-ѣж] II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣжальване и стар. сѣжаление.
 сѣжвакамъ *гл. прех. екр. III., сѣщ. ср. р.* || сѣжвакване.
 сѣживител-ень, -ни *прил. м.* || сѣживитель *сѣщ. м., ж.* || сѣживителька || сѣживлявамъ *гл. прех. тр. III., екр. сѣживя [-ѣж] II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣживяване, старин. сѣживление.
 сѣжителъ *сѣщ. м., ж.* || сѣжителка || сѣжителство *сѣщ. ср.* || сѣжителствувамъ *гл. непрех. тр. III. сѣщ. ср.* || сѣжителствуване || сѣжитие (сѣжитие) *сѣщ. ср.; кор. въ живъ, живѣя.*
 сѣзаклѣтие *сѣщ. ср.; отъ рус.: сѣзаклѣтие || сѣзаклѣтникъ сѣщ. м.; кор. въ клѣна, клѣхъ; сѣщ. заговоръ || сѣзаклѣтнически прил. м. || сѣзаклѣтничество сѣщ. ср.*
 сѣзвѣздіе *сѣщ. ср.* отъ звезда.
 сѣзвуч-ень, -ни *прил. м.* || сѣзвучие *сѣщ. ср.; кор. въ звукъ || сѣзвучность сѣщ. ж. р.*
 сѣздавамъ *гл. прех. тр. III. екр. сѣздамъ I. 6.* || ~ се *гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣздаване и стар. сѣздание; кор. стб. зѣд-, зѣд-въгл. зѣдѣти, зидамъ || сѣздаватель *сѣщ. м.; сѣщ. стб. зидатель.*
 сѣзѣмамъ и сѣзімамъ *гл. прех. тр. III., екр. сѣзѣма I. 4.* || ~ се *гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣзѣмане и сѣзімане; *вж. сѣзѣма(мъ), сѣзѣмамъ.*
 сѣзерцавамъ *гл. прех. тр. III., отъ рус. созерцать; кор. рус. зерк- въ зеркало 'огледало', бѣлг. въ зѣрк(и)ли 'очи', въ сѣщн. общослав. кор. само зѣр- въ стб. зѣрѣти 'гледамъ'; *вж. сѣ-зря, на-зѣрна.* || сѣзерцаніе *сѣщ. ср.* || сѣзерцатель-ень, -ни *прил. м.* || сѣзерцатель *сѣщ. м., ж.* || сѣзерцателька || сѣзерцательски *прил. м.* || сѣзерцательство *сѣщ. ср.*
 сѣзидвамъ и сѣзидувамъ, сѣзиджамъ *гл. прех. тр. III., екр. сѣзидамъ III., || ~ се гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣзид(у)-ване, сѣзидждане; *сѣщ. сѣзидатель и зидатель.*
 сѣзімамъ (се) *гл.; вж. сѣзѣмамъ се.*
 сѣзірамъ *гл. прех. тр. III., екр. сѣзрѣ [-я, -ѣж] II. 2.* || ~ се *гл. непрех.; вж. зрѣние, назирама...* || сѣзерцаніе || сѣзіране *сѣщ. ср.*
 сѣзнѣвамъ *гл. прех. тр. III., екр. сѣзнѣа I. 6.* || ~ се *гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣзнѣване и стар. сѣзнѣаніе || сѣзнѣатель-ень, -ни *прил. м.* || сѣзнѣательно *нар.* || сѣзнѣательность *сѣщ. ж.*
 сѣзоб-вамъ, -ямъ *гл. прех. тр. III., екр. сѣзобамъ III. и сѣзобѣа I. 9., II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣзобване,
 сѣзорѣва се *гл. непрех. тр. 3-оліч., екр. сѣзорѣ се II. 1.; кор. въ сѣщ. зора || сѣзрѣа гл. прех. екр. I. 3.; вж. сѣзірамъ.*
 сѣзрѣвамъ *гл. непрех. тр. III., екр. сѣзрѣа I. 6., сѣщ. ср.* || сѣзрѣване.
 сѣзрѣа *гл. прех. екр. II. 2., обл. стар. -ѣж, -я, вж. сѣзірамъ || сѣзрѣна гл. прех. екр. I. 5., мкр. сѣзрѣнувамъ III., сѣщ. ср.* || сѣзрѣнуване.
 сѣкаменци *сѣщ. мн. обл. стар.; стб. сѣкамниа — урѣница отъ грѣц. sykáminos „черница“.*
 сѣкамъ *гл. непрех. тр. III., екр. сѣкна I. 5., сѣщ. ср. сѣкане.*
 сѣклѣтъ *сѣщ. м.; тур. || сѣкълдѣсвамъ се гл. непрех. тр. III., екр. сѣкълдѣсамъ се и сѣкълдѣша се I. 10.*
 сѣкрадецъ *сѣщ. м.* 'укриватель на крадецъ'; *тур. ятакъ.*
 сѣкратень *прич. мин. стр. (гл. прил.) м.* || сѣкратеность *сѣщ. ж.* || сѣкратитель-ень, -ни *прил. м.* || сѣкратявамъ *гл. прех. тр. III. и сѣкращамъ, сѣкращамъ, екр. сѣкратѣ [-ѣж] || ~ се гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣкратяване, сѣкращаване и старин. сѣкращение; *вж. и сѣкратявамъ.*
 сѣкровень *прил.* < прич. мин. страд. м. || сѣкрѣвище *сѣщ. ср.; др. степ. на кор. въ крѣя, стб. крѣити.*
 сѣкрушамъ *гл. прех. тр. III., екр. сѣкрушѣ (по оф. „правоп.“ „сѣкруша“) II. 3.* || ~ се *гл. непрех., сѣщ. ср.* || сѣкрушаване и стар. сѣкрушение; *сѣщ. кора-бокрушеніе; кор. общослав. крух-отъ и-е. *krou-s-; сѣщ. грѣц. kroub 'блѣскамъ...' || сѣкрушитель-ень, -ни прил. м. || сѣкрушитель *сѣщ. м., ж.* || сѣкрушителька || сѣкрушительность *сѣщ. ж.*
 сѣлзѣ *сѣщ. ж., ум. сѣлзѣца, сѣлзѣчка;*
 стб. сѣлза, рус. слеза, мн. слѣзы, пол. łza, чеш. slze, срб.-хрв. suza...; кор. и-е. *sel-... съ пазшир. *sel-g'-; *сѣщ. санскр. srjati, sarjati излива, выпуска, зенд. hərəzaiti, ср. нѣм. selken... 'падамъ на капки' или ср. дол. нѣм. sliк леплива калъ..., sliхик калень...; вж. сѣлзѣгавъ; лѣя... || сѣлз(е)ливъ прил. м. || сѣлзѣа гл. непрех. тр. II. 1., сѣщ. ср.***

сълзѣне || сълзясвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. сълзясамъ, *сжц. ср.* сълзясване. сълнеч-ень, *ни прил. м.; вжс.* слънчевъ, слънчовъ.

сълудничавъ *прил. м.; кор.* въ лудъ сълудничавость *сжц. ж.*

съмъ *гл.* непрех.; стб. (і)есмь, ст. рус. есмь, пол. jestem, чеш. jsem, срб.-хрв. jesam, sam.; кор. и.-е. *es- въ I. л. ед. *es-mi, санскр. āsmi, зенд. ahmi, арм. em, лит. esmi, esmū, гръц. eimi отъ *esmi, лат. sum, З. л. ед. est, оск. sūm, гот. im, ст. исл. em, нѣм. З. л. ist, англ. is...

съмѣля *гл.* прех. екр. I. З., мкр. съмѣламъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* съмѣлане; *вжс.* с|меля.

съмѣшленикъ *сжц. м., жс.* съмѣшленица; кор. въ мисль; *срав.* по|м|ш|л|е|н|и|е.

съмнѣние *сжц. ср.; стб.* сѣмьнѣнѣ, рус. сомнение; кор. въ стб. мьн-ѣтн 'мисля', срод. лат. mens мисль.; *вжс.* мнение... || съмнѣтел-ень, *ни прил. м. р.* || съмнѣтельность *сжц. жс.* || съмнѣвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. (у)сѣмня [-ѣж] се II. I., *сжц. ср.* съмнѣване; *срав.* стар. сѣмнѣние.

съмнува се *глагол.* непрех. 3-олич. тр. III., екр. сѣмна се I. 5. вмѣсто сѣвнува се отъ стб. гл. сѣмнѣтн *вм.* *сѣвнѣтн, сѣмнѣтн 'става свѣтло', *срав.* др. отгл. степ. въ сжц. стб. сѣвѣтъ = „сѣвѣтина“.

съмръкъ *сжц. м.* старин. обл. 'смръкване, смрачаване; здрачъ', *вжс.* мръкна, мракъ.

сънь (обл. сънь) *сжц. м., ум.* сънець; стб. сънь, рус. сон, пол. чеш. sen, сѣрб.-хрв. san.; кор. и.-е. *sup- въ сжц. *sup-po-s, др. степ. *sver-...; *срав.* лит. sãpnas, лет. sãpnis сновидение, санскр. svãpna-s, 'сънь', suplã-s 'заспалъ', гръц. hũpnos, лат. somnus; sorog, ср. ирл. súan, ст. сканд. svefn 'сънь', sofa 'спя', англосакс. swefn...

сънародникъ *сжц. м.,* отъ на|р|одъ, *жс.* сънародница || сънаследникъ *сжц. м., жс.* сънаследница || сънаследявамъ *гл.* (не)прех. тр. III., *сжц. ср.* сънаследяване. сънѣнѣ-ни *прил. м.* отъ сънь || сѣнище *сжц. ср.* || сѣни се *гл.* непр. тр. 3-олич. || сѣнла *сжц. жс., м.* сѣнльо || сѣнливъ *прил. м.* || сѣнлив-ецъ, *мн. -ци, сжц. м., жс.* сѣнливна || сѣнливость *сжц. жс.* || сѣнов-ень *прил. м.* || сѣновидѣние *сжц. ср.* || сѣновидецъ *сжц. м.* || сѣновникъ *сжц. м.* || сѣнонос-ень, *ни прил. м.* = лат. somniferus 'сно|тъ|л|ку|в|а|тель *сжц. м., жс.* сѣно|тъ|л|ку|в|а|телка, *сжц. ср.* сѣно|тъ|л|ку|ване и стар. сѣно|тъ|л|ков|аніе || сѣнувамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* сѣнуване || сѣнчо *сжц. м. ум.*

сънѣръ *сжц. м.* обл. *вм.* синоръ *вжс. т.*

съоблачва се *гл.* непрех. тр. 3-олич. III., отъ облакъ, екр. съоблачи се II. I. съображамъ и съображявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съобразя II. I. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* отлаг. съобразяване и стар. съображение || съобраз-ень, *ни прил. м.* || съобразител-ень, *ни прил. м.* || събразителность *сжц. жс.* || съобразно нар. || съобразность *сжц. жс.*

съобщавамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. съобщя [-а, -ѣж] II. I. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.* съобщаване и стар. съобщение || съобщител-ень, *ни прил. м.* || съобщительность *сжц. жс.* || съобщникъ *сжц. м., жс.* съобщница; *срав.* съ|уч|а|ст|н|икъ || съобщнически *прил. м.* || съобщничество *сжц. ср.*

съопекунъ *сжц. м.* || съопекунство *сжц. ср.*

съоржжение *сжц. ср.*

съотвѣт-ень, *ни прил. м.; кор.* въ за-вѣтъ, съветъ... || съотвѣтственъ *прил. м.* || съответность и съответственность *сжц. жс.* || съответствие *сжц. ср.* || съответствуювамъ *гл.* непрех. тр. III. съотѣчественникъ *сжц. м., жс.* съотѣчественница.

съотносител-ень, *ни прил. м.* за лат. 'корелативенъ' || съотносительность *сжц. жс.* || съотношение *сжц. ср.*

съпасвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съпаша I. 10.; *срав.* о|п|а|с|в|а|мъ, з|а|п|а|с|в|а|мъ, поясъ. || ~ се *гл.* непрех. || съпас(у)-ване *сжц. ср.*

съпѣрникъ *сжц. м., жс.* съпѣрница *книж.* отъ рус. *вм.* стб. сѣпѣръ, кор. въ стбълг. пѣръ 'раз|п|ря'; *вжс.* пре|п|ир|ня; *срав.* чеш. soupeř, пол. sãpiez... || съпѣрница *глагол.* непрех. тр. II. 3. || съпѣрнически *прил. м.* || съпѣрничество *сжц. ср.* || съпѣрничествувамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* съпѣрничествуване, -чене.

съпѣтъ *прич.* мин. стр. *м.* обл. стар.; стб. съпѣтъ = спѣнать.

съпѣвъ *сжц. м.* 'голѣмъ годежъ'; кор. въ пия.

съпѣнамъ *гл.* прех. тр. III., екр. с|пѣна I. 5. и сѣпна; *вжс.* спѣвамъ || съпѣначка *сжц. жс.* обл. 'спѣване'.

съпѣрамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съпѣра [-ѣж]; *вжс.* спѣрамъ; *сжц. ср.* съпѣране.

съплѣмен-ень, *ни прил. м.* || съплѣменникъ *сжц. м., жс.* съплѣменница || съплѣменность *сжц. жс.*

съпна *гл.* прех. екр. обл. I. 5. *вм.* с|пѣна; *вжс.* спѣнамъ; кор. въ пѣна...

съподчинѣнъ *прич.* мин. стр. *м.* > прил. || съподчинѣние *сжц. ср., лат.* 'координация'.

съпоржчителъ *сжц. м.* || съпоржчителски *прил. м.* || съпоржчителство *сжц. ср.*

сѣ|по|ста́вямъ *гл.* прех. тр. III., екр. сѣ-
|по|ста́ва II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сѣц.*
ср. сѣ|по|ста́вяне и старин. сѣ|по|ста-
влѣние.

сѣ|пре|дѣл-енъ, -ни *прил. м.*; *срав.* сѣ-
|ме|жд-енъ отъ межда, рус. смежный
|сѣ|седень', сир. сѣ|ме|жденъ || сѣ|пре-
дѣлность *сѣц. ж.*

сѣ|при|коснове́ние *сѣц. ср.* книж.; *вж.*
косна се: касая се || сѣ|при|косно-
вѣность *сѣц. ж.*

сѣ|при|ча́ст-енъ, -ни *прил. м.* || сѣ|при-
ча́стникъ *сѣц. м., ж.* сѣ|при|ча́стника.

сѣ|про|во́дъ *сѣц. м.* за чуждин. 'акомпани-
ментъ' || сѣ|про|во́дникъ *сѣц. м., ж.*
сѣ|про|во́дница || сѣ|про|во́ждамъ *гл.*
прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сѣц. ср.*
сѣ|про|во́ждане.

сѣ|проти́въ *предл.*; *вж.* спроти || сѣ|проти-
вля́ние *сѣц. ср.* || сѣ|проти́вямъ се и
сѣ|проти́вямъ се *гл.* непрех. тр. III.,
екр. сѣ|проти́ва се (сѣ|проти́ва се) II. 1.,
сѣц. ср. р. сѣ|проти́вляне и стар. сѣ-
проти́вление.

сѣ|пру́гъ *сѣц. м., ж.* сѣ|пру́га съ рус. у
вм. стб. ж; стб. сѣ|пру́гъ 'заедно съ другъ
впрегнать'; кор. пржг-, др. отгл. степ.
въ гл. в|прегна, в|пру́гамъ; *срав.*
лат. соп|жих 'съпругъ', judum 'уго, яремь'.
|| сѣ|пру́жески *прил. м.* || сѣ|пру́жница
сѣц. ж.

сѣ|пра́ [-ж] *гл.* прех. екр. I. 3., мкр. сѣ-
|пирамъ, с|пирамъ.

сѣ|пѣ́на *гл.* прех. екр. I. 5., стар., *вж.*
сѣ|пинамъ, с|пѣвамъ, с|пѣна.

сѣ|ра́ *сѣц. ж.* обл. 'редъ, чреда', рус. оче-
редь; тур.; кор. ар.-алт.; *срав.* серия.

сѣ|ра́двамъ *глагол.* прех. тр. III. || ~ се *гл.*
непрех., *сѣц. ср.* сѣ|ра́дване.

сѣ|раз|мѣ́р-енъ, -ни *прил. м.* || сѣ|раз|мѣ́р-
но нар || сѣ|раз|мѣ́рность *сѣц. ж.*

сѣ|ра́тникъ *сѣц. м., ж.* сѣ|ра́тница || сѣ-
|ра́тничество *сѣц. ср.*

сѣ|рбамъ *гл.* прех. тр. III., екр. сѣ|рбна I. 5.,
мкр. сѣ|рбнувамъ III. || ~ се *гл.* непрех., ст.
бълг. сѣ|рбати, рус. сербать, пол. sarbać,
чеш. sřebati, словен. srbati. ; корень и.-е.
*srbh-; *срав.* лет. surbju, лит. sriėbiu, sur-
biu, лат. sorbeo, гръц. rofėo, rufėo...,
арм. arbi 'пихъ', алб. d'ęr..., негли и
нѣм. schlürfen, хол. slurpen... || сѣ|рбана
сѣц. ср. р.

сѣ|рбѣ́жъ *сѣц. м., ж.* рус. свербеж || сѣ|рбѣне
сѣц. ср. || сѣ|рбя [-ж] *гл.* прех. тр. II. 2.
обикн. сѣ|рби 3-олич.; стб. сѣ|рбѣти,
рус. свербеть, пол. świerzbieć, чеш.
svrběti, сѣ|рб.-хърв. svrbjeti, а словен.
както бълг. srběti... ; корень и.-е.
срав. лит. skverbiu 'муша, пробивамъ съ
сверделъ', ст. сканд. sverfa опилиямъ
svař 'опилки', 'дървени трици отъ пи-

лени дърва'... || сѣ|рбо|гѣ|жица *сѣц. ж.*
'слободия' || сѣ|рбо|гѣ|зка *сѣц. ж.*

сѣ|рбинъ *сѣц. м., ж.* сѣ|рбкinya, ум. *ср.*
сѣ|рбче, ум. *ж. р.* сѣ|рбкиче (некниж.)

сѣ|рбойка *вм.* сѣ|рбкinya; стб. сѣ|р-
|бнѣтъ, рус. серб, луж. serb, мн. serbu,
serbovie..; не отъ кор. въ гл. сѣ|р|б|ж, а
отъ общослав. sьrbъ отъ и.-е. *se-: *so-...
въ себе, свой, о|с|о|ба...; *срав.* ст.
слав. себръ, рус. себѣр, па|серб, 'не-
сжщи синъ', па|сербка, па|сербица 'пад-
щерица', пол. siabg... || сѣ|рбщина *сѣц. ж.*

сѣ|рдѣ́жъ *сѣц. м.* || сѣ|рдене *сѣц. ср.*; *вж.*
сѣ|рдя (се) || сѣ|рдитъ *прил. м.* || сѣ|р-
дѣ|тко *сѣц. м.* (сѣ|рдѣ|тинá *сѣц. ж.*)
|| сѣ|рдитня *сѣц. ж.* || сѣ|рдо|бѣль *сѣц. м.*
сѣ|рдотія *сѣц. ж.*; *вж.* сѣ|р|дня; сѣ|р-
|дя, сѣ|р|дя се.

сѣ|рдѣч-енъ, -ни *прил. м.* || сѣ|рдѣчно *нар.*
|| сѣ|рдѣчина *сѣц. ж. р.* || сѣ|рдѣчность
сѣц. ж. || сѣ|рдцáтъ *прил. м.* за двойна
чужд. 'куражлия' || сѣ|рдцáтость *сѣц. ж.*
|| сѣ|рдце́, по-добре сѣ|рце́ *сѣц. ср.*; стб.

сѣ|рды́це, рус. сѣ|р|дце, пол. serce, чеш.
srdce, словен. srb.-хрв. srce. : корень
и.-е. *k'rd- 'срѣдá': *k'erdá > об.-слав.
*serda > стб. нб. сѣ|р|да, рус. середа. ;
срав. лит. širdis 'сѣ|р|дце', širdis 'сѣ|р|дце-
вина на дърво', лет. sirds, арм. sirt, грц.
kardía, kęr, лат. cor, cordis (фр. cœur, ит.
cuore...), ст. ирл. cride, гот. hairtō, англ.
heart, нѣм. Herz... || сѣ|р|дце|бѣ|ен(и)е
сѣц. ср. || сѣ|р|дце|бѣ|ль *сѣц. м.* || сѣ|р|дце-
бѣ|лово бѣ|лье *прил. сѣц. ср.* || сѣ|р|дце-
вáдка *сѣц. ж.* || сѣ|р|дце|вѣ|д-ецъ, мн. -ци
сѣц. м. || сѣ|р|дце|вѣ|дка *сѣц. ж.* || сѣ|р|д-
це|вѣ|д-енъ, -ни *прил. м.* || сѣ|р|дце|винá
сѣц. ж. || сѣ|р|дце|раз|дирáтел-енъ, -ни
прил. м. || сѣ|р|дчáсвамъ *гл.* непрех. тр. III.,
екр. сѣ|р|дчáсамъ III., *сѣц. ср.* сѣ|р|дчá-
сване. || сѣ|р|дченъ, сѣ|р|дчестъ *прил. м.*
'бързъ' || сѣ|р|дчицѣ́ *сѣц. ср.* ум. || сѣ|р|д-
чинъ *сѣц. м.* || сѣ|р|дчистъ *прил. м.*

сѣ|рдя *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. сѣ|р|днѣ,
рус. сердить, пол. sierzic, сѣ|рб.-хърв.
srditi. || ~ се *гл.* непрех.; стб. сѣ|р|дн-
|тн сѣ|р, пол. sierzic się, словен. srditi
se.; производ. отъ кор. въ сѣ|р|дце;
вж. т. и сѣ|р|дежъ, сѣ|р|дня...

сѣ|р|евновáние *сѣц. ср.*; *вж.* ревность
|| сѣ|р|евновáтель *прил. м., ж.* сѣ|р|евно-
вáтелка || сѣ|р|евновáтельство *сѣц. ср.* || сѣ|р|евну-
вамъ *гл.* непрех. тр. III., *сѣц. ср.* сѣ|р|ев-
нуване и старин. сѣ|р|евнование.

сѣ|рма *сѣц. ж.*; тур. || сѣ|рменъ *прил. м.,*
обл. сѣ|рмáлия за 3 р. съ наст. тур.

сѣ|рнá *сѣц. ж. р.*; стб. сѣ|р|на, рус. книж.
серна, пол. sarna, чеш. словен. srb.-хрв.
sgna. ; кор. и.-е. *k'rd-: *k'ęr-... 'рогъ'...;

- срав.* лет. стар. *signa*, ст. прус. *sirwis*, санскр. *sr̥ṅga-* рогъ, зенд. *sr̥vā* рогъ, *sr̥vara-* рогатъ.; отъ степ. *k'eg- лат. *segrus* елень, ст. англ. *heogot*, англ. *hart*, нѣм. *Hirsch*, кимр. *carw*, брет. *caru*.; грц. *kéras* рогъ, *keratós* рогатъ и т. н. (презъ тур. отъ гръц. керата. кератия) || **сърнець** *сжиц. м.*, умал. *ср. р. сърнѣ*, ум. отъ ум. **сърненце** || **сърнешки** *прил. м.*
- сърпъ** *сжиц. м. р.*; стб. **сръпъ**, рус. серп, пол. *sierp*, *sierzр*, гор. дол луж. *serp*, чеш. *sloven*, срб.-хрв. *srp*; кор. и.-е. **ser-*р (*р наставка или коренно разширение); *срав.* санскр. *sr̥p̥t̥*, лет. *siṛpe*, грц. *hárpē*, лат. *сарро*, *саргіо* подръзвамъ, срѣд. ирл. *seṛ* сърпъ, ст. нѣм. *sarf*, *сарф* остъръ. . . || **сърпень** *сжиц. м.* 'августъ'; стб. **сръпынь**, малорус. серпень, пол. *sierpień*, чеш. *srpen*, сръб.-хрв. *srpanj*, словен. *srpan* юлий || **сърпецъ** *сжиц. м.*, ум. *ср. сръпче* || **сърпо** вид-енъ, -ни *прил. м.* || **сърпо** обрз-енъ, -ни *прил. м.*
- сърчá** *сжиц. жс.* обл. прост. 'стъкло'; тур. **сърсадувамъ** се и **сърсаждамъ** се *гл.* непрех. тр. III., екр. **сърсадя** [-жъ] се II. 1., *сжиц. ср.* **сърсадуване**, **сърсаждане** 'сърсирване'; кор. въ садити (сМ): се дя.
- сърсдроб-вамъ**, -ямъ -явамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **сърсдробя** [-жъ] II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **сърсдроб-яне**, -яване.
- сърсе** *нар.* обл. прост. (отъ сръвс-) *вм.* съвсемъ.
- сърседъ** *сжиц. м.*, *жс.* **сърседка**, ум. *ср.* **сърседче**; стб. **сърседъ** || **сърсед-енъ**, -ни *прил. м.* || **сърседна** се *гл.* непрех. екр. I. 5. || **сърседски** *прил. м.* || **сърседство** *сжиц. ср.*
- сърсель** *сжиц. м.* 'плъхъ.', рус. суслик, сусл 'видъ мишка', лат. *Mus citellus*, чеш. *sušel*.; кор. *срв.* *суекъ*—*суякъ*; *сисамъ*...
- сърсипъ** *сжиц. м.* || **сърсипател-енъ**, -ни *прил. м.* || **сърсипателность** *сжиц. жс.* || **сърсип-вамъ**, -ямъ *гл.* прех. тр. III., екр. **сърсипя** I. 9. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **сърсипване** || **сърсипя** *сжиц. жс.* || **сърсипникъ** *сжиц. м.*, *жс.* **сърсипница** || **сърсипнически** *прил. м.* || **сърсипничество** *сжиц. ср.* || **сърсипня** *сжиц. жс.*
- сърсир-вамъ** се, -ямъ, -ювамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. **сърсиря** се II. 1., *сжиц. ср.* **сърсир-ване**, -яне, -юване.
- сърска** *сжиц. жс.* обл. 'охтика' отъ суска *вм.* с у ш к а; *срав.* рус. сухотка || **сърскб-вамъ** *гл.* непрех. тр. III., екрат. **сърско-самъ** III. 'охтиясвамъ'.
- сърскамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* **сърскане**; кор. звукоподраж.; *срав.* нѣм. *zischen* . . . || **сърскавъ** *прил. м.*; **сърскавъ** звукъ = нѣм. *Zischlaut* || **сърскъ** *сжиц. м.* съ наст. -ъкъ; *срав.* *пискъ*.
- сърскрѣшвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **сърскрѣша** II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **сърскрѣшване**.
- сърсловенъ** -ни *прил. м.* || **сърсловие** *сжиц. ср.*, рус. сословие; кор. въ слово; стб. *гл.* **слоути**, **слокж** 'ставамъ известенъ.' || **сърсловность** *сжиц. жс.*
- сърсрѣдоточавамъ** *глагол.* преход. тр. III., екрат. **сърсрѣдоточá** II. 3. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* **сърсрѣдоточаване** и стар. **сърсрѣдоточѣние** || **сърсрѣдоточѣнъ** *прил. м.* < прич. мин. страд. м.
- сърстáвъ** *сжиц. м.*, ум. **сърстáвецъ** || **сърстáв-енъ**, -ни *прил. м.* и прич. мин. страд. м. **сърстáв-енъ**, -вени || **сърстáвитель** *сжиц. м.*, *жс.* **сърстáвителька** || **сърстáвямъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **сърстáвя** II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **сърстáвяне** и стар. **сърстáвлѣние**; кор. стб. ставити; *срав.* става, по|ставямъ. . .
- сърстарявамъ** *глагол.* прех. тр. III., екр. **сърстаря** || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **сърстаряване** || **сърстарѣвамъ** се *глагол.* непрех., тр. III., екр. **сърстарѣя** се. I. 6.
- сърстеzáвамъ** се *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* **сърстеzáване** и старин. **сърстеzáние** за чуждин. 'конкурсъ' || **сърстеzáтел-енъ**, -ни *прил. м.*
- сърстой** се *гл.* непрех. тр. II. 1. || **сърстой-ние** *сжиц. ср.*, ум. **сърстойныйце** || **сърстойтел-енъ**, -ни *прил. м.* || **сърстойтел-ность** *сжиц. жс.*
- сърстрада́ние** *сжиц. ср.* || **сърстрада́л-ецъ**, -ци *сжиц. м.*, *жс.* **сърстрада́лка**, -áлица || **сърстрада́тел-енъ**, -ни *прил. м.* || **сърстрада́тельность** *сжиц. жс.*
- сърстѣ́пвамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **сърстѣ́пча** I. 10., *сжиц. ср.* **сърстѣ́пкване** || **сърстѣ́п-вамъ** се и -ямъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. **сърстѣ́пя** се II. 1., *сжиц. ср.* **сърстѣ́п-ване**, -яне.
- сърсу́квамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **сърсу́ча** I. 9., *сжиц. ср.* **сърсу́кване**.
- сърсу́хренъ** *прил.* < прич. мин. страд. м. || **сърсу́хрямъ** се *гл.* непрех. тр. III., екр. **сърсу́хря** се II. 1., *сжиц. ср.* **сърсу́хряне**.
- сърсѣ́нь** *сжиц. м.*, *жс.* **сърсѣ́нка** и (сър)сѣ́нкотка; *этимол.* неясна.
- сърсѣ́хвамъ** се, **сърсѣ́хнувамъ** се *гл.* непрех. тр. III., екр. **сърсѣ́хна** се I. 5., *сжиц. ср.* **сърсѣ́х-ване**, -нуване.
- сърсѣ́къ** *сжиц. м.* || **сърсѣ́ка** *гл.* прех. екр. I. 7., мкр. **сърсѣ́чамъ** || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* **сърсѣ́чане**.
- сърсѣ́ждъ** *сжиц. м.*; *вжс.* **сѣ́ждъ** II.
- сѣ́тъ** *сжиц. м.* стар. обл. и обл. мак. **сѣ́тъ** 'пита отъ пчели сѣ медътъ въ нея'; стб. **сѣ́тъ**, рус. сот, словен. *set*, *sat*, срб.-хрв. *sat*; кор. и.-е. споредъ нѣкои срод. сѣ лит. *siúti* 'шия', лат. *suo* . . .

- сътворение *сжц. ср.* || сътворявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. сътвор-я [-ѣж] || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* сътворяване; *вжс.* старин. сътворение || сътворитель *сжц. м.*
- сътра *сжц. м. жс.*; *вжс.* затра; кор. въ трия, за|тривамъ.
- сътрапѣзникъ *сжц. м., жс.* сътрапѣзница; кор. грѣц. въ трапеза.
- сътресѣние *сжц. ср.*
- сътривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съ|трива I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* сътриване.
- сътрисамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съ|треса I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* сътрисане и старин. сътресение; *срав.* 3-олич. („безлич.“) в|триса ме.
- сътрудникъ *сжц. м., жс.* съ|трудница; кор. въ гл. трудя се || съ|трудница *гл.* непрех. тр. II. 3. || съ|труднически *прил. м.* || съ|трудничество *сжц. ср.* || съ|трѹженикъ *сжц. м., жс.* съ|трѹженица; *ж* по рус.
- съумѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. съ|умѣя I. 6., *сжц. ср. р.* съ|умѣване || съ|умѣясамъ се *гл.* прех. тр. III., екр. съ|умѣясамъ III., *сжц. ср.* съ|умѣване.
- съучаствувамъ *гл.* непрех. тр. III. || съ|участие *сжц. ср.*; рус. соучастие; кор. въ рус. часть; стб. **УДАСТЬ** 'дѣль' || съ|уча|стникъ *сжц. м., жс.* съ|уча|стница || съ|уча|стнически *прил. м.* || съ|уча|стничество *сжц. ср.*
- съученикъ *сжц. м., жс.* съ|ученица, съ|ученичка || съ|ученически *прил. м.* || съ|ученичество *сжц. ср.*
- съфѣръ *сжц. м.* прост. обл. 'нула'; тур.
- съхна *гл.* непрех. тр. I. 5.; стб. **СЪХИЖТИ**, рус. сохнуть, пол. schnąć, чеш. schnouti, словен. sehnof, срб.-хрв. sahnuti.,; кор. с ъ х - въ отгл. отнош. съ прилаг. сухъ, *вжс. т.*; кор. и.-е. *su-s-...; *срав.* лит. sausti sausti съхна, лет. sust, sausēt, грц. aïos изсъхналъ, зенд. hušakasukhъ, санскр. śuṣyati съхне..., śoṣa-s суша, изсъхналость || съ|хнене *сжц. ср.* и обл. съ|хнатиe.
- съхранѣние *сжц. ср.* || съ|хранитель *сжц. м., жс.* съ|хранителька || съ|хранител-ень, -ни *прил. м.* || съ|хранявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съ|храня II. 1. || съ|хранявамъ се *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* съ|храняване и старин. съхранение; *вжс.* храна, хранѣние.
- съчетавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съ|чета I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* съчетаване и старин. съчетаніe съ разл. въ знач.; кор. въ сжц. чета.
- съчинѣние *сжц. ср.* || съ|чинитель *сжц. м., жс. р.* съ|чинителька || съ|чинителски *прил. м. р.* || съ|чинителство *сжц. ср. р.* || съ|чинявамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.; *вжс.* чиня.
- съчленѣние *сжц. ср.*; *вжс.* членъ.
- съчувамъ *гл.* прех. екр. III.; *вжс.* чу-вамъ 'пазя', срод. съ лат. caveo || ~ се *гл.* непрех. III.
- съчувственъ *прил. м.* || съ|чувствено *нар.* || съ|чувствие *сжц. ср.* || съ|чувствувамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* съ|чувствуване (старин. съчувствие).
- съшѣствие *сжц. ср.*; стб. **СЪШЕСТВНС**, рус. сошествоие..; погрѣш. „съшествоие“: още въ стб. -дс- се уподобило въ с; кор. въ гл. мин. св. неопр. -шелъ, -шълъ (о ти - ш е л ъ..), по-старо шьд-, шед-; др. отглас. степ. въ ходя...
- съшйвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съ|шйя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* съ|шйване.
- съшърдисвамъ! *гл.* прех. тр. III.; погрѣш. вм. шашардисвамъ, *вжс. т.* || съ|шърма! *сжц. жс.* обл. вм. шашарма || съ|шйсамъ *гл.* прех. тр. III. вм. сашйсамъ отъ шаштисвамъ; кор. тур.; *вжс.* шашкѣнъ; шашарма.
- съшѣст-ень, -ни *прил. м.,* старин. и по рус. съ ѣ.
- съяждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. съ|ямъ I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* съ|ядане; *вжс.* с|ямъ.
- съюзъ *сжц. м.* 'връзка'; отъ рус. союз; стб. **СЪЮЗЪ**, **СЪЮЗЪ**, **СЪЮЗЪ**, кор. въ **(К)ЮЗЪ**, др. отгл. степ. въ **КАЗАТИ**, вежа, (с) вез-вамъ 'свързвамъ'; *вжс. т.* || съ|юз-ень, -ни *прил. м.* || съ|юзенъ *прич.* мин. стр. м. || съ|юзникъ *сжц. м., жс.* съ|юзница || съ|юзнически *прил. м.* || съ|юзничество *сжц. ср.* || съ|юзявамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* съ|юзяване.
- сѣдамъ *глагол.* непрех. тр. (мкр.) III., екр. сѣдна; *вжс. т.* || сѣдане *сжц. ср.* || сѣдка (изгов. старин. сядка) *сжц. жс.* обл. стар.
- сѣбене *сжц. ср.* отъ с ѣ я || сѣйтба *сжц. жс.*
- сѣкѣ *гл.* прех. тр. I. 7.; стб. **СѢКЖ**, **СѢШТИ**, рус. секу, сечь, пол. sieka, siec, чеш. seku, séci, словен. sêcem, sêci, срб.-хрв. sijećem, sjeći...; кор. и.-е. *sek-: *sêk-...; *срав.* лат. seco, secare сѣка, фр. (отъ келт.) sok палешникъ на рало — 'що сѣче', ст. нѣм. seh, нѣм. Sech, ст. нѣм. sahs ножъ, ст. сканд. sax голѣмъ ножъ, кжсвъ мечъ... || сѣкѣ *сжц. м.* 'посичане'.. || сѣкавица *сжц. жс.*
- сѣкакъ *нар.*; *вжс.* всѣкакъ.
- сѣкамъ *гл.* непрех. тр. III., обик. 2. л. ед. сег.; *вжс.* с ѣ к а ш ъ, по оф. правоп. с я к а ш ъ.
- сѣкаръ *сжц. м. р.* || сѣкновеііе *сжц. ср.* старин. 'обсѣчене на св. Иванъ Кръститель' || сѣкно|главъ *сжц. м.* прост. (обл. и **Сѣчо|главъ**) — Св. Иванъ С. 'у сѣкновение.' || сѣкира *сжц. жс. р., ум.* сѣ-

кѣрка, сѣкѣрица, *ср. р.* сѣкѣрче || сѣкомъ *нар.* (стар. твор. п. ед. ч. м. р.). сѣкашъ *нар.; вж.* по офиц. „правоп.“ с я к а ш ъ .

сѣме *сжц. ср.*, мн. сѣмена, ум. сѣменце, сѣмице; стб. сѣма, рус. семя, полски siemie, чеш. símě, seteno, словен. sēme, срб.-хрв. sjeme...; *срв.* лат. sēmen, ст. нѣм. sāmo, нѣм. Samen, лит. мн. ч. sé'mens лепенъ посѣвъ, ст. прус. semen... || сѣмен-н-онъ, -ни *прил. м.* || сѣменѣсть *прил. м.* || сѣменѣть *прил. м.* || сѣменос-енъ, -ни *прил. м.* || сѣменякъ *сжц. м.* || сѣменникъ *сжц. м.* || сѣменаръ *сжц. м.* || сѣменарка *сжц. ж.* || сѣметеченіе *сжц. ср.*, грц. „сперматорея“ || сѣмка *сжц. ж.*, ум. ж. сѣмчица.

сѣнка *сжц. ж.*, ум. сѣнчица; старобѣлг. стѣнь, рус. тень, обл. стар. стѣнь, пол. sień, sionka 'предъ-кжши', въ рус. сени, чеш. síň...; чеш. stěň, stfn (обл. stfn), словен. sēnca, срб.-хрв. sjen, sinj...; об.-слав. стѣнь: тѣнь отъ прасл. *skē-nъ; *срв.* грц. skiá сѣнка, санскр. śhāyā', зенд. a-saya- безъ сѣнка, н. перс. sāya сѣнка, сѣнникъ..., алб. hie, hē сѣнка... || сѣнище *сжц. ср.* 'призракъ, сѣнка'. || сѣнникъ *сжц. м.* || сѣнница *сжц. м.* || сѣнчестъ *прил. м.* || сѣня се *гл.* непр. тр. II. 1.

сѣно (изгов. стар. обл. сяно, римувано съ 'колѣно' у Л. Кар.), сѣно *сжц. ср.*, ум. сѣнцѣ; стб. сѣно, рус. сено, пол. siano, чеш. seno, словен. sēno, срб.-хрв. sijeno...; кор. и.-е. *k'oi-, наст. -но; *срав.* литов. šienas, лет. sīens, грц. koinā' xōglos у Хезих. || сѣнокласъ *сжц. м.*, ж. сѣно-класица || сѣнокосъ *сжц. м.*; *вж.* ко-ся || сѣнарница *сжц. м.* || сѣнякъ *сжц. м.*

сѣра *сжц. ж.*; тур. 'кюкюртъ'; стб. сѣра = „сяра“ (ѣ — 'ять'), рус. сѣра и прил. сѣрый 'сивъ', пол. siara, чеш. síra...; *вж.* обл. бѣлг. с е р и в ъ ; с и м п у р ъ ; пол. szary 'сивъ', чеш. šerý, словен. sêr 'blond', срб.-хрв. sjer...; кор. ар.-алт.; *срав.* лет. sērs, санскр. śāgā-s пьстъръ, шаренъ.; англо-сакс. hār сивъ...; тур. sarу сѣлтъ, монг. šaga жѣлтъ || сѣр-енъ, -ни *прил. м.* || сѣрѣвъ *прил. м.* || сѣрна (= сярна) киселина *сжц. ж.* || сѣрѣсть, сѣрѣтъ *прил. м.* || сѣрейливъ *прил. м.* || сѣроводородъ *сжц. м.* || сѣроводород-енъ, -ни *прил. м.*

сѣтѣвень, -ни *прил. м.* || сѣтѣвность *сжц. ж.* || сѣтѣво *сжц. ср.* || сѣщамъ *гл.* прех. тр. III., екр. сѣтъ II. 1. || ~ се *гл.* непрех.; стб. сѣтѣти сѣ, словен. sētiti se, срб.-хрв. sjetiti se...; кор. и.-е. *soi-t; *срав.* лит. saitas 'тълкуване на знакове', saitu или saiciu, zaisti 'тълкувамъ знакове, предсказвамъ', ст. сканд. sīda чародействувамъ., кимр. брет. hud чародейство...

сѣцамъ *гл.* прех. тр. III. обл. стар., екр. сѣцна I. 5., мкр. сѣцнувамъ III., *сжц. ср.* сѣцане; съ вторич. жбно ц в м. к.

сѣчь *сжц. ж.* || сѣченъ *прич.* мин. стр. м. || сѣченикъ *сжц. м.* || сѣчене *сжц. ср.* отъ сѣка, стар. сѣченіе || сѣчена трева, сѣчено бѣлье раст. 'жѣлтъ кантарионъ', тур. kalyc-otu || сѣчиво *сжц. ср.* || сѣчило *сжц. ср.* || сѣчко (сѣчко) *сжц. м.* || сѣчко-бѣчко *сжц. м.* || сѣчнийкъ *сжц. м.*

сѣя *глагол.* прех. тр. I. б.; стб. сѣя, сѣяти, рус. сѣять, пол. siać, чеш. sfti, seji, словен. sējati, срб.-хрв. sijati...; кор. и.-е. *sēi-...; *срв.* лит. sé'ju, лат. sero (< *siso); sēvi, sātor сѣячъ, гот. saian, нѣм. säen, ирл. síl сѣме, кимр. hadu сѣя... || ~ се *гл.* непрех. || сѣялка *сжц. ж.* || сѣянь, сѣтъ *прич.* мин. страд. м. || сѣячъ *сжц. м.*, ж. сѣячка.

сю! , сю-сю! *межд.*...; рус. усь || сѣюкамъ *гл.* прех. тр. III.; *вж.* с ю к н а .

сюжѣтъ *сжц. м.*; френ. сюзеренъ *сжц. м.*; фр. сѣюкна 'казвамъ на куче сю! сю!', 'насъ(с)-вамъ', рус. уськать; звукоподраж. || сѣюкане *сжц. ср.*

сѣюгеръ *сжц. м.*; тур. отъ гръц. || сѣюгерлия *прил.*; прост. за 3 р.

сѣюнѣтъ *сжц. м.*; тур. сѣюгюнъ *сжц. м.* прост. 'заточение'; тур. сѣюдѣсвамъ *глагол.* (не)прех. тр. III.; тур. || сѣюдѣсване *сжц. ср.* || сѣюмѣкъ *сжц. м.* прост.

сѣюрѣкъ *сжц. м.* || сѣюрія *сжц. ж.*; тур. сѣюпрѣзъ *сжц. м.*; фр. ж. р. сѣюртукъ *сжц. м.*; рус. отъ френ. сѣюроджѣя *сжц. м.*; тур. сѣяень, сѣяни *прил. м.* в м. сияень; *вж.* гл. сияя, сжц. сияние...

сѣякамъ *гл.* непрех. тр. III. по офиц. правоп.; старин. сѣкамъ; обикн. 2. л. ед. ч. сег. вр. сѣкашъ (сѣкашъ); негли твърде старин. гл. въ отгласно отнош. къмъ гл. с о ч а и обл. с а к а м ъ , рус. обл. сакать говоря...

сѣ I. *гл.* непрех. тр. III. мн.; *вж.* с ѣ м ъ .

сѣ II. *межд.* звукоподраж.; *вж.* с ю !

сѣбота *сжц. ж.*; стб. сѣбота, рус. суббота, пол. чеш. гор. луж. дол. луж. словен. sobota, срб.-хрв. subota; отъ гръц. sabbaton, sámbaton...; *срав.* ст. нѣм. sam-baz-tac, нѣм. Samstag...; първоизточникъ еврейско-арамейски sabbat... || сѣбот-енъ, -ни *прил. м. р.* || сѣбе, (сѣби), сѣбо, умал. сѣбчо *сжц. соб. лич. м.* || сѣбѣнъ *сжц. собств. м. лич.* || сѣба, ум. сѣба *сжц. соб. ж. лич.* || сѣботѣнъ *сжц. соб. м. лич.* || сѣботѣнъ и сѣботникъ *сжц. м.* || сѣботница *сжц. ж.* || сѣботница и сѣботка *сжц. ж.* || сѣботниче *сжц. ср.*, ум. отъ сѣботникъ || сѣботничавъ *прил. м.*

сждъ I. 'сждовище, сждилище', членув.

сждѣтъ, мн. **сждѣлища**; стб. **сждѣтъ**, рус. суд, пол. sąd, чеш. soud, словен. sôd, срб.-хрв. sud; об.-слав. sǫ-dъ, въ което sǫ-, с ж-е предст.; *вж.* предл. съ, съсъ, (со), с ж-(су-), а-дъ е отъ и.-е. кор. *dhê- 'поставямъ.'; *вж.* дѣло, дѣя; *срв.* санскр. dhā'man- законъ, положение, зенд. dāta законъ, гръц. thémis законъ, synthē'kē съглашение, лит. samdas наемъ, договоръ, гот. dōms сждение, ст. сканд. dōmr сждъ... || **сждба** I и обл. **сжда** *сжц.* ж. 'процесъ', дѣло'; тур. 'давия' || **сждба** II. *сжц. ж.*; рус. судба || **сждбо** | **носенъ**, -ни *прил. м. р.* || **сждѣб-енъ**, -ни *прил. м.* || **сждѣбно** | **медицински** *прил. м.* || **сждѣжъ** *сжц. м.* || **(сждѣйски)** *прил. м.* по рус.=бълг. **сждийски** || **сждень** *прич. мин. страд. м.* || **сждене** *сжц. ср.* || **сжденица** *сжц. ж.* || **сждѣлище** *сжц. ср.* || **сждия** и **сждникъ** *сжц. м.*, *жс.* **сждница** || **сжднически** *прил. м.* || **сждовище** *сжц. ср.* 'сждилище' || **сждовия** *сжц. жс. р.* 'страшниятъ сждъ на второ Христово пришествие' || **сждо** | **производство** *сжц. ср.* || **сждо** | **устройство** *сжц. ср.* || **сждо** | **производственъ** *прил. м. р.* за чужд. 'процесуаленъ' || **сждо** | **устройственъ** *прил. м.* || **сжда** *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. **сждити**, рус. судить, пол. sądzić и т. н. || ~ се *гл.* непрех.

сждъ II. и съ|сждъ; стб. **съсждъ**, **сждъ**, рус. сосуд книж., пол. sąd, чеш. луж. сѣрб.-хърв. sud, словен. sôd; праслав.

*sǫ-dъ < и.-е. *som-dho-; *вж.* сждъ I.; *срав.* лит. indas 'съсждъ', санскр. sādhi-(samdhi-s, sandhi) съединение...

сжду *нар.* обл. вм. всжду; *вж.* в сжде.

сждѣние *сжц. ср.* стар. отъ гл. сжда; *вж.* ново: сждене, сждѣл.

сжкъ, **сжкель**, по-право **сжкиль** и **сжкълъ** *сжц. м.* 'чепъ, чепоръ, клонче.'; стб. **сжкъ**, рус. сук, пол. sek, чеш. гор. луж. дол. луж. suk, словен. sôk, срб.-хрв. suk.; кор. и.-е. *(s)k'e(n)k-.; *срв.* санскр. śaṅkū-s, арм. saḡ, кимр. coingc, ст. сканд. hǫell колъ.; безъ носова вставка санскр. śā'khā вейка, лит. šakā, гот. hōha плугъ; *вж.* соха || **сжкльвъ** (**сжкильвъ**) *прил. м.* || **сжко-вить** *прил. м.* || **сжчка** *сжц. жс.*, ум. **сжчица**.

сжщъ, **сжщи** *прил. м.*; стб. **сты**, **сжшти**

сег. действ. прич. отъ гл. **ес-мь**, **бъти** 'съмъ, бивамъ', рус. сущий, общослав. *sontj-i отъ осн. на гл. съмъ: кор. и.-е. *s-: *es- въ гл. 3 л. мн. ч. сег. вр. *sont-, 3 л. ед. ч. *est-; *срв.* естество; *вж.* сжщина || **сжще** | **времененъ** -ни *прил. м.* || **сжще** | **временно** *нар.* || **сжщевременность** *сжц. жс.* || **сжщественъ** *прил. м.* || **сжщественность** *сжц. жс.* || **сжщественно** и **сжщественно** *име (сжц.) прил. ср.* || **сжщество** *сжц. ср.* || **сжществувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **сжществуване** || **сжщина** *сжц. жс.*; рус. суть || **сжщински** *прил. м.* || **сжщность** *сжц. жс.* || **сжщо** *прил. ср.* и *нар.*

Т

та *связъ* (чст.); стб. **тѣ**, **тн**, м. рус. (укр.) та, пол. -ta (milcz-ta 'мълчи'), срб.-хрв. te...; *срав.* арм. thē, e-thē че, ако.; кор. ар.-алт.; *срав.* тур. da 'та, и' -**та** *чл. жс. р.* ед. ч.; *вж.* той, тая.

таба(а)на *сжц. жс.* вм. **табакъ** - хана 'шавилня', тур. fabak-hane 'кѣща на шавячъ, на човѣкъ, който шави' || **табакъ** *сжц. м.* || **табаклькъ** *сжц. м.* || **табакъ** - хана *сжц. жс.*; тур. отъ перс. hana 'кѣща'. **табакѣра** *сжц. жс.*; кор. зап.-европ.; френ. tabatière...

табакъ *сжц. м.* обл. прост. 'цѣль листь хартия'; тур.

табанъ и **табанекъ** *сжц. м.* 'стѣпало...'; тур. || **табанче** *сжц. ср.* ум.

табаръ *сжц. м.* обл.; *вж.* **таборъ**, **табуръ** || **табарина** *сжц. жс.* 'дълга до петитѣ горня дреха'; кор. сем.; нѣ гръц. tabáron, ит. tabarro, ср. лат. tabardum...

табахана *сжц. жс.*; *вж.* **таба(а)на** || **табашка** **метла** *сжц. прил. жс.* 'видъ раст.' || **табашки** *прил. м.* и *нар.*

табехѣтъ, **табиѣтъ**, **табиятъ** *сжц. м. р.* 'нравъ, навикъ'; тур.-араб.; ум. **таби(х)ѣтець** || **таби(х)етля** *прил.* за 3 **табия** *сжц. жс.* 'окопъ, редуть', ум. **табийка**, **табиница**; тур.-араб.

табла *сжц. жс.*, ум. **таблица**, ум. отъ ум. **табличка** || **табло** *сжц. ср.*; фр. tableau м. р. || **таблѣ** *сжц. ср.* ум., **таблѣнце** ум. отъ ум.; лат. tabula > фр. table, ит. tavola...

таборъ, **табуръ** *сжц. м.*, ум. **табор**; срб.-хрв. пол. tabog, чеш. tábor; тур.-араб.; ст. евр.; кор. сем.

тава *сжц. жс.*, ум. **тавица**, ум. отъ ум. **тавичка**; тур.

таванъ *сжц. м.*, ум. **таванче**; тур. || **тавански** *прил. м.*

таватуръ *сжц. м.*; тур.

тавдѣя *сжц. м. р.* обл. 'каменаръ' вм. **ташчия**; тур. taş камъкъ...

тавла *сжц. жс.*; *вж.* **табла**.

тавлá *сжц. жс.* 'оборъ'; тур.; кор. ар.-алт. **тавлáдѣсамъ** *гл.* прех. тр. III. обл. 'намокрямъ', екр. **тавлáдѣсамъ**, **тавлáдѣша** I. 10.; кор. тур., наст. грц. || **тавлія** *прил. м.*

- таврѣзь *прил. м. обл. стар. съ премѣт.* вм. стб. **трѣзкъ**; *срав. особ. малоруски* тверезый вм. терезвый съ подобно премѣтане; *вж.* трезвень.
- тагарѣ *сщц. м.; тур.; н. грц. tagári... || тагарджикъ сщц. м.; вж. и таржикъ, тагарджикъ || тагарецъ сщц. м., ум. ср. тагарче || тагарчица сщц. ж.*
- („тадѣсь“, „тадѣва“ *нар. погрѣш.; вж.* тждѣзь, тждѣва).
- тазъ I. *мѣст. показ. ж. р.; вж.* тази, тая || **тазгодйш-ень, -ни прил. м.**
- тазъ II. *сщц. м.; араб. > тур.; вж. и тасъ. тазѣ прил. неизм.; тур.*
- таенъ, тайни *прил. м.; стбългар. ТАНИЪ, рус. тайный, чеш. tajny, пол. tajny, tajemny, срб.-хрв. tajni...; вж. тайна, гл. тая || таинство сщц. ср. || таинственъ прил. м. || таинственность сщц. ж.*
- тайнѣ *сщц. м., ум. м. тайнецъ, умал. ср. тайнче; тур. араб. || таинджия сщц. м.*
- тай *сщц. м. обл. 'младъ невпрѣганъ конь'; тур.; ум. ср. тайче.*
- тайко *сщц. м. обл. вм. татко; корень българбол. общочовѣш. *ta-: *tata... въ множ. езици; успор. кор. общочов. *ba-: *ra-. тур. баба (> бабалъкъ), фр. papa...; срав. бате, баща.*
- тайна *сщц. ж., ум. тайница, тайничка* стб. **ТАННА**, рус. тайна, пол. tajna, tajemnica, чеш. tajna, срб.-хрв. tajna...; кор. и.-е. *tā(i)- 'таенъ, скритъ...'; *срав. санскр. tāyu-s 'крадецъ', зенд. tāya- кражба, келт. (ст. ирл) taid...; и ст. българ. тать || тайнич-ъкъ, -ки прил. м. ум. отъ таенъ || тайно, тайномъ и тайната нар., умал. тайничко, тайничката || тайнобръч-ень, -ни прил. м. || тайность сщц. ж.*
- тайфа *сщц. ж., ум. тайфйца, тайфйчна; тур.-араб. || тайфалия прил. неизм. въ ед. ч.*
- такá *нар.; стб. ТАКО*, рус. так, пол. чеш. tak, срб.-хрв. tako...; отъ и.-е. мѣстоим. кор. *to- въ този, той; *вж. т. и тѣй || такавакъ сщц. м. обл. мн. такаваковци = македонци, що думать 'така-вака' || такана, таканакъ, ум. таканка, такачка нар. обл. и прост.*
- таквази *мѣст. ж. р., стар. обл. такваъ, || таквози, таквѣзь мѣст. ср. р., умал. прост. таквѣзинакъ, таквѣзинака; вж. такъвъ.*
- Таке, Таки, Тако *сщц. соб. м., ум. вж. Тачо; нѣгде ум. отъ грц. Тодоръ (Теодоръ) > Тодораки > Таки...*
- такла *сщц. ж.; тур.*
- таклитъ *прил. неизм. 'подправенъ, лъжливы'; тур.*
- таклифѣ *сщц. м. прост. обл. 'данъкъ'; тур.-араб.*
- такo *нар. стар. въ изр. старин.: тако ми Бога! = 'Бога ми!'; стб. ТАКО; вж. така || тако-речй нар. обл. вм. току-речи. Тако сщц. соб. м.; вж. Таке, Тачо. такрий сщц. м.; тур.-араб.*
- такса *сщц. ж.; фр. taxe... || такси сщц. ср. мн. ч. таксита || таксидиот(ин)ъ сщц. м.; отъ н. грц. || таксилдъръ сщц. м.; тур. < араб.-перс. || таксиметъръ сщц. м.; грц. metron мѣрка.*
- таксиратлия *прил. неизмѣн. || таксиратъ сщц. м. 'злочестъ'; тур.*
- таксувамъ *глагол. прех. тр. III.; съ българ. наставка отъ чужд. (фр. taxer, итал. tassare...); вж. такса.*
- таксувамъ *гл. прех. тр. обл. III. 'обричамъ', екр. таксамъ III., сщц. ср. таксуване и жс. таксувачка; грц. tássō, táttō нареждамъ, поставямъ...*
- тактъ *сщц. м. р.; лат. || тактовъ прил. м.*
- тактика *сщц. ж.; грц. || тактич-ень, -ни прил. м. || тактически прил. м. и нар.*
- так-ѣвъ, -ава, -оба *мѣст. м. ж. ср., и так-ѣвзи, -вази, -вѣзи; стб. ТАКЪ, ТАКОКЪ, ТАКОКЪН*, рус. такѣй, пол. taki, takowy, чеш. taký, словен. tak, taksen, срб.-хрв. takav...; отъ кор. на слав. мѣст. показ. **ТЪ** „този, тоя“, който е общо и.-е.; *срав. санскр. ta-, грц. to-, лат. to- въ is-tu-d < is-to-d „това“ и т. н.; вж. той, този.*
- талáзъ *сщц. м.; тур.; грц.; кор. ар.-алт.*
- талам|бáзъ *сщц. м. р.; срб.-хрв. talambas, пол. tolombas, tulumbas, рус. тулумбас; отъ тур. tulumbaz.*
- талáнтъ *сщц. м., ум. м. талáнтецъ, ум. ср. талáнтче; лат. talentum въ фр. talent, итал. talento, нѣм. Talent... отъ грц. talanton || талáнтливъ прил. м. || талáнтливостъ сщц. ж.*
- таласѣмъ *сщц. м. прост. въ суевѣр. 'сенище, привидение'; отъ кор. грц. (télestma...).*
- талáше *сщц. м., ум. м. талáшецъ; тур.; кор. ар.-алт., срод. съ об.-слав. гл. дѣла мъ; др. отгл. степень въ слав. рус. доля 'часть — ,участъ'.*
- тал|вегъ *сщц. м.; нѣм.*
- талерѣ *сщц. м. обл. и талурѣ, танурѣ; рус. тарелка, б. рус. тальерка, м. рус. тарлр, тариль, тан'ир, срб.-хрв. tanur, tanjir, словен. taler, чеш. talfr, пол. talerz...; срав. лит. torélius, маджар. tányér, нѣм. Teller „паница“ ит. tagliere, н. грц. taléri || талерка сщц. ж.; презъ рус.; нѣм. Teller...; вж. танирѣ, танурѣ.*
- талйга *сщц. ж.; стб. ТЕЛѢГА*, рус. телѣга, пол. telega, чеш. taliga, срб.-хрв. taljiga, taliga, словен. tolige мн. ч.; *срав. тур. talika; въ маджар. talyiga, лит. talenga, tolenga; култур. дума отъ кор. ар.-алт.*

||талигаджия *сжц. м.* и талигарь ||талигарски *прил. м.* ||талигарство *сжц. ср.*
талиъмъ *сжц. м.*; тур.-араб.
талисманъ *сжц. м.*; зап. европ. < араб. < гръц. ...
талия *сжц. ж.*, ум. **талийка**; френ. *taille*.
талкъ *сжц. м.*; зап.-европ.; араб. ...
Талмудъ (**талмудъ**) *сжц. м.*; ст. еврейско; *срв.* тур. араб. т а л и м ъ 'учение, упражнение'.
талогъ *сжц. м.*, срб.-хрв. *talog* *сжц.* знач., чеш. *talov*, словен. *talug*, *tamug* > мадж. *tályos* „цирей...“; кор. въ гл. *tajati* разтопявамъ се...; *срав.* стб. **ТАЛЪ** „тэченъ“, лат. *liquidus*; *вж.* отъ сжция кор. у т а л о ж в а м ъ с е, малорус. уталошыты, и о|т а й к а (у|т а й к а).
талпа *сжц. ж.* 'дъска за подъ...'; *срав.* тур. *dal* (*tal*) клонъ...; стб. **ТАЛНН**вейка, **ТАЛНІЕ** мн.ч. съб. „клони“; *срав.* санскр. *talpa-s* легло, лит. *rā-talas* подставка на одъръ; гръц. *thallos* издънка, младокъ; рус. тал „видъ върба“; кор. ар.-алт.! особено любит. е талпа съ яко старинната наставка -па (*талпа) *срав.* дри - па, кру - па...
тамъ, стар. и **тамо**, обл. тамока, тамка, тамкана... *нар.*; стб. **ТАМО**, рус. там, чеш. пол. срб.-хрв. *tamo*, словен. гор. луж. дол. луж. *tam*; отъ кор. въ мѣст. т о й; *вж.* т.
тамазлъкъ *сжц. м.*; тур.; кор. ар. алт., за това и успор. обликъ дамазлъкъ.
тамамъ *нар.* — прил. неизм.; тур.; срб.-хрв. *taman*.
тамбура *сжц. ж.*, ум. **тамбурица**, **тамбуричка**; срб.-хрв. *tambura*, пол. *tambur*; тур. *tambur*, *tabur*, н. грц. *tamburâs*, фр. *tambour*...
тамé *нар.* (и т у к ъ - т а м е); *вж.* т а м ъ ||**тамкаш-енъ**, **-ни** *прил. м.* отъ нар. тамъ, тамо, обл. тамока, по тук-аш-енъ, дом-аш-енъ и под. || **тамош-енъ**, **-ни** *прил. м.* отъ тамо, тамъ.
тамянъ *сжц. м.*, ум. **тамянецъ**, видоизмѣн. отъ гръц. *thymíama*; стб. **Фиміанъ**, рус. фимиам...; кор. и.-е. *dhū- : *dhou... въ ди-мъ, ди-мъ : ду-хъ... ||**тамяненъ**, **-(е)-ни** *прил. м.* ||**тамянка** *сжц. ж.* 'видъ дъхаво грозде' || **тамянуга** *сжц. ж.*, съ настав. бълг. -уга, основа първично небълг.; *вж.* и теменуга.
тананікамъ *глагол.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **тананікане**; кор. звукоподраж.
таніръ *сжц. м.* обл., *вж.* т а н у р ъ; *срав.* талерка.
тантѣла *сжц. ж.*; френ. *dentelle*; отъ кор. на *сжц.* *dent* зжбъ... („назжбена“)...
тантурестъ *прил. м.*; *вж.* тунтурестъ, т у м б е с т ъ; успор. обликъ дундестъ...
тануръ *сжц. м.*, ум. м. **танурецъ**, ум. ср.

танурче, *вж.* талерка, талеръ и приведенитъ тамъ облици и думи.
танецъ, **танць** *сжц. м.*, мн. танци, танцове; рус. танец, танок, пол. *taniec*, чеш. *tanec*, словен. *tanec*, срб.-хрв. *tanac*...; отъ нѣм. *Tanz* ||**танцувамъ** *гл.* прех. III., *сжц. ср.* **танцуване** ||**танцувал-енъ**, **-ни** *прил. м.* ||**танцувачъ**, **танцѣоръ** *сжц. м.*, *жс.* **танцувачка**, **танцѣорка**.
тапа *сжц. ж.*, ум. **тапица**; итал. *tappe*, гл. *tappe* запушвамъ съ тапа...
тапиръ *сжц. м.* 'видъ бозайна живина'; фр. *tapir*, ит. *tapiro*... прен. за 'глупавъ, тжпъ', подъ влияние на рус. (тупиръ).
тапйя *сжц. ж.* = владало, 'крепостенъ актъ'; тур.
тара *сжц. ж.*; итал. *tara*; прост. презъ тур. — д а р а в м. т а р а...
таралѣжъ *сжц. м.* 'живина ежъ'; по нѣкаква нар. етимол. (сближение съ кор. *tag... търкалямъ се., *tg...) разшир. на старин. е ж ъ, което въ сев. изт. бълг. съвпада съ заповѣд. нач. на гл. я м ъ; ум. отъ таралѣжъ е **търльо**; ежъ срод. съ нѣм. *Igel* „ежъ“, гръц. *eχinos*, лит. *ežys*..., съ игла — „що боде“...
тарантѣла *сжц. ж.* 'видъ народенъ танць'; итал. *tarantella*.
тарантула *сжц. ж.*; фр. *tarentule*, итал. *tarántola*...
тарананá *сжц. ж.* 'монетарница'; тур. (*tarar-hane*...).
тараторъ *сжц. м.*; негли отъ кор. общослав. и и.-е. *ter- раздробявамъ, трия, търкамъ... въ трици, торъ, търло...; *срав.* рус. тараторить = дърдоря, меля като празна воденица...; и : тороторить; особ. важно: тарадорить „дърдоря“; рус. *сжц.* таратора „дърдорко“, чеш. *trátoriti* = рус. тороторить, срб. *trtositi*; *trice* = трици и *excrementa*; *trljati* трия...
тарга *сжц. м.* 'носилка'; др. отгл. степ. на кор. об. слав. *tǝrg- въ тръгвамъ въ рус. торгать, пол. *targać*, *targnać*, срб.-хрв. *trgati* и т. н.; успор. и.-е. кор. *dherg-.. въ гот. *dragan*, нѣм. *tragen* нося...
тарджуманинъ *сжц. м.* прост. обл. отъ тур.; *вж.* т е р д ж у м а н и н ъ.
тарифа *сжц. ж.*; итал. *tariffa*, фр. *tarif*...; кор. араб... ||**тариф-енъ**, **-ни** *прил. м.*
тарханá *сжц. ж. р.*; срб.-хрв. *tarhana*; тур. *tarhana*, мадж. *tarhonya*; срб.-българ. триеница (обл. треница); корень арио-алт.!
тарчинъ *сжц. м. р.* обл. в м. дарчинъ 'канела', рус. корица [отъ изв. 'китайско' дърво]; тур. < перс. (*dār* дърво, *çin* китайски).
тасъ *сжц. м.* ум. ср. **тасче**; рус. таз, срб. хрв. *tas*; тур. *tas*; *вж.* т а з ъ.
татаринъ *сжц. м.*, *жс.* **татарка**, умал. ср. **татарче**; стбългар. **ТАТАРИНЪ**, руски тата-

рин, м. рус. събир. татарвар, пол. чеш. *tatar*; отъ соб. име на народъ; негли звукоподр., както лат. грц. *bárgbaros*. || **татарски** прил. м. и нар. || **татарщина** сжиц. жс. **тáте**, **тáтко** сжиц. м.; обл. и **тáто**, **тáти**, **тáйко**, **тéйко**; рус. обл. тата, тятя, пол. гор. луж. дол. луж. *tata*, чеш. *táta*, сrb.-хрв. *tajko*...; отъ кор. *ta-: *tata-, въ бълболна детска дума; лат. *tata*, грц. *táta*, *tétta*, санскр. *táta*, лит. *téta*... || **тáтковъ** прил. м. || **тáтковина** сжиц. жс. **тáтула** сжиц. жс. р.; **тáтуль** сжиц. м.; сьрб. хърв. *tatula*; отъ лат. *datura*? **тáтъкъ** нар.; кор. въ тамъ и той; *вжс. т.* **таханъ** (**тахънъ**) сжиц. м.; тур. || **таханъ-халва** сжиц. жс. **тахтáба!** сжиц. жс. обл. 'дървеница', ум. **тахтáбица**; отъ тур. *taht* дъска и *bit* въшка. **тáча** гл. прех. тр. II. 5, сжиц. ср. **тáчене**; кор. и.-е. *tek-: **te(i)k*- въ тека; *срав.* словен. *tek* преуспъване, полза..., м. рус. тянуты пролузувамъ; отъ бълг. въ румън. *ticnă* преуспъване, благоугодие..., лит. *tekiti* достигамъ, *tikti* годенъ сьмъ..., гот. *theihan*, ст. нѣм. *dihan*, н. нѣм. *ge-deihen* преуспъвамъ...; има и съответ. въ тур.-тат. и монгол. (*taki*— почитамъ); кор. ар.-алт. **тая** I. *мѣст.* пок. ж. р. ед. ч.; *вжс. м. р.* този, той и ж. р. тази. **тая**, **таъж** II. гл. прех. тр. II. 1.; старобълг. **ТАНТН**, рус. таить, пол. *tajici*, чеш. *tajiti*, словен. *tajiti* быша, отричамъ, сrb.-хрв. *tajati*...; кор. и.-е., който и въ сжществ. стб. **ТАТЬ**, „крадецъ“ = който „укрива“, санскр. *tāyu-s* крадецъ, зенд. *tāya*- кражба, *tāyu*- крадецъ...; ст. ирл. *tāid*...; и въ т айно, таенъ; *вжс. т.* ~ се гл. непрех. тр., сжиц. ср. **таéне**. **тая** III. гл. непрх. I. II. обл. и стар. = **топá се**; стб. **ТАМТН**, рус. таять, пол. *tajeć*, чеш. *táti* словен. сrb.-хрв. *tajati*...; корень и. е. *tā-...; *срав.* грц. *tjkein*, лат. *tābēs*; ст.англ. *thāvan*... **твáрь** сжиц. жс.; стб. **ТВАРЬ**, рус. тварь, пол. *twarz* за *twór*, *utwor*, чеш. *stvor*, *stvára* творение, *tvář* „форма, лице“, словен. сrb.-хрв. *stvar* нѣщо, *tvár*...; кор. ар.-алт. *tueg-: *tuog-... въ тварогъ; *срав.* слав. *tvorigiti*: *tvárovъ*, както въ лат. *forma*: френ. *fromage* сирене, ит. *formaggio*...; *срав.* лит. *sutverti* създавамъ, *sutvertojis* творецъ..., зенд. *tūiri* и въ грц. *tyrós* сирене, *tyrofágos* сиреняецъ, *tyrádis* сиренисть..., тур. *torak* сирене...; *вжс.* творение. **твóй** *мѣст.* 2-о л. ед. ч., *жс. р.* твóя, ср. **твóе**, стб. **ТҚОН**, рус. твой, сrb.-хрв. *tvoj* и т. н.; въ отглас. отнош. съ лич. мѣст. ты; *вжс. т. и.*; и.-е. *tuō-: *tue-: *tū-...; *срав.* лат. *tuus* твой, *tu* ти, нѣм. *dein* твой: *du* ти...

творбá сжиц. жс. || **творéние** сжиц. ср., стб. **ТКОРЕННЕ**, рус. творение...; кор. т в о р в ъ др. отглас. степ. *вжс.* т в а р ь || **творéць** сжиц. м.; стб. **ТКОРЬЖ** || **творитель** сжиц. м. || **творитель-ень**, **-ни** прил. м. || **творчески** прил. м. и нар. || **творчество** сжиц. ср. || **твориá** гл. прех. тр. II. 1. || ~ се гл. непрх. **твѣрдъ** прил. м.; стб. **ТВРЪДЪ**, рус. **твѣрдый**, пол. *twardy*, чеш. *tvrdý*, словен. *tvrd*, сrb.-хрв. *tvrd*...; кор. и.-е. *tveg-: *tv-g-...; *вжс.* лит. *tvirtas*, лет. *tvirts*; слав. *d* и балт. *t* не спадатъ къмъ сжчинския корень; неразширениятъ кор. и.-е. *tweg-: *twog- *tūg-... *вжс.* т в а р ь... || **твѣрдъ** сжиц. жс. р.; старобълг. **ТВРЪДЪ** 'небесна твѣрдъ' = лат. *firmamentum* || **твѣрдáкъ** сжиц. м. обл. || **твѣрде** нар. || **твѣрдина** сжиц. жс. 'твѣрдость' || **твѣрдиня** сжиц. жс. р. 'крепость' || **твѣрдо** нар. || **твѣрдо-главъ** прил. м. || **твѣрдо-глав-ецъ**, мн.-ци сжиц. м. || **твѣрдоглавие** сжиц. ср. || **твѣрдо-главство** сжиц. ср. || **твѣрдоглавщина** сжиц. жс. || **твѣрдость** сжиц. жс. || **твѣрдѣя** гл. непрех. тр. I. 6., сжиц. ср. **твѣрдѣне** || **твѣрдя** глаг. прех. тр. II. 2. || ~ се гл. непрех. **те** *мѣст.* 2. лед. ч. вин. п. безудар.; *вжс.* т. и. **театръ** сжиц. м., мн. театри; грц. *theatron* || **театрálъ** сжиц. м. || **театрál-ень**, **-ни** прил. м. **тебе** (**тѣбъ**) *мѣст.* вин. п. ед. ч. 2-о л. и дат. п. подъ удар.; *вжс.* т. и.; *срав.* т. е. **тебеширъ** сжиц. м.; этимол. навѣрно тур. || **тебешир-ень** **-ни** прил. м. **тевелкя** прил. м. неизм. за 3 р. прост.; тур. отъ кор. араб. **тегелъ**, **тигелъ** сжиц. м.; отъ тур. *tig, dik* бода...; кор. ар.-алт. **теглене** сжиц. ср. || **теглилка** сжиц. жс. || **теглило** сжиц. ср. || **тегличъ** сжиц. м. || **тегло** сжиц. ср. || **тѣгля** гл. прех. тр. II. 1.; стб. **ТАГАНТН**, рус. тянуть съ уподоб. вм. тянуть, пол. *ciągnąć*, чеш. *tahnouti*, словен. *potegnoti*, сrb.-хрв. *stegnuti*...; кор. и.-е. *(s)*teng*-...; *срав.* зенд. *ḡang*-, лит. *tingūs* тромать глаг. *stingti*, лет. *stingt* ставамъ твѣрдъ, като вкочанясалъ, лит. *istanga* сила, лит. *stėngiu, stėngti* напръгамъ се; грц. кор. *ten*- въ *teinō*, санскр. *tan*-, лит. *tansyti*, ст. герм. *thinsan*: *thinan*, нѣм. *dehnen* лат. съ разшир. *d*—*tendo* > френ. *tendre*...; англ. *thong* ремъкъ... || ~ се гл. непрех. тр. || **тѣгна** гл. непрех. тр. I. 5. || **тегобá** сжиц. жс. || **теготá** сжиц. жс. || **тегот-ень**, **-ни** прил. м. || **теготение** сжиц. ср. книж. || **тежá** (**-ж**) глаг. непрех. тр. II. 3. || **тежестъ** сжиц. жс. р. || **тежина** сжиц. жс. р. || **тежич-ъкъ**, **-ки** прил. м. ум., нар. ум. **тежичко** || **тежко** и стар. **тежнó** нар. отъ прил. || **тежко** | **въ** | **оржжень** прил. (прич.

мин. страд.) м. || тежкотія *сжц. ж.* || тежнѣя *гл. непрех. тр. I. 6., сжц. ср.* тежнѣене || тежнина *сжц. ж.; вж.* тежина || тежъкъ, -ки *прил. м.; стб.* тажъкъ, рус. тяжкий и тяжелый, пол. ciężki, чеш. těž, сrb.-хрв. težak...
 теза *сжц. ж.*; фр. thèse отъ гръц. thésis. тезгяхъ *сжц. м.*; тур.
 тез|кере *сжц. ср.* и тескерé; тур. отъ перс. тезо|ймен-ень, -ни *прил. м.* книж.; стб.
 тьзонменнть, рус. тезка (тезь, теза), бълг.-рус. цезка; (румън. отъ слав. tiz) обл. бълг. тизол = рус. тезка; кор. негли въ мѣст.
 ть, тьжде „той сжщиятъ“, тьзь...
 тейзьмъ *сжц. м.*; кор. грц. || тейсть *сжц. м.*; *срав.* отъ други кор. (лат.) деизъмъ, деистъ, съ малка разлика въ значен.
 тейко *сжц. м.* обл. ум. гал. вм. татко; *вж. т.*
 тейкъ *прил. м.* неизм. прост. = 'лихо, нечетно число'; тур.; против. чифтъ.
 текъ (тежъ) *глагол.* непрех. тр. I. 7.; стб. тѣкъ, рус. теку, пол. siece, чеш. teku, словен. сrb.-хрв. tečem...; кор. и.-е. *tek- въ лит. tekù, t'eket' тека, тичамъ, tekin точило, лет. teku, tescēt, zend. tačaiti тече, така-токъ, който тича, санскр. гл. tákati... || текущъ! *прил.* = сег. действ. прич. по рус., по добре течашъ *прил.* = сег. действ. прич. || теч-ень, -ни *прил. м.* || течение *сжц. ж.*
 текё *сжц. ср.*; тур.; *срв.* текъ 'нечетно число'; н. грц. monastirion, отъ monos самъ. текмё *сжц. ср.*; тур.; кор. ар.-алт.
 текнё *сжц. ср.* обл. прост. 'корито'; тур... тек|нефёсь *прил. м.* неизм.; тур.; кор. въ текъ и араб. nefes.
 тѣкнума ми *гл.* „безлич.“, 3-олич. сег. вр. ед. ч.; отъ кор. на гл. текъ = стб. 'тичамъ, бързо ида...'; *срав.* н. б. с|текоха се... сърб.-хърв. teknuti; *срав.* малорус. натякаты „подмѣтамъ, загатвамъ“, срод. съ бълг. натяквямъ...
 тѣксть *сжц. м.*; кор. лат. въ срод. texo тѣка > фр. texte, итал. testo... || текстуд-ень, -ни *прил. м.*
 тѣль *сжц. м.*; (обл. и ж. чл. телта); тур. || тѣлень *прил. м.*
 телакъ и теллякъ *сжц. м.* 'миачъ въ баня'; тур. || теллякinya, телакinya *сжц. ж.*
 телалинь *сжц. м. р.*; сrb.-хрв. telal; тур.; *вж.* талалинь и глашатай.
 телё *сжц. ср. р.*, мн. телёта и телци отъ стб. тельць; стб. тѣла, рус. съ др. наст. телёнокъ, м. рус. телёк, пол. ciele и мжж. p. cieles, чеш. словен. сrb.-хрв. tele...; кор. и.-е. *tel-...; *срав.* лит. tēlias; telinga стелна; лет. tel's, санскр. taṅra- теле, прил. taṅra- младъ, неженъ... || телёнце *сжц. ср. р.* умал.

теле|грама *сжц. ж.*; отъ грц. нар. tēle (tēlou) далече и grámma написание, буква || теле|графъ *сжц. м.*; грц. gráfo пиша || теле|граф-ень, -ни, -ски *прил. м.* || телеграфы-рамъ *гл.* прех. тр. III., съ наст. нѣм. отъ фр. || телеграфысть *сжц. м., жс.* телеграфыстка || телеграфычески *прил. м. и нар.* || теле|паты *сжц. м.*; грц., жс. телепáтка || телепатычески *прил. м.* || теле|паты *сжц. жс.* || теле|скопъ *сжц. м.*; грц. skópos който гледа. || телескоп-ень, -ни и телескопически *прил. м.* || теле|фонъ *сжц. м.*; грц. fōnē гласть || теле|фон-ень, -ни *прил. м. р.* (|| телефонически *прил. м. и нар.*) || телефонырамъ *гл.* (не)прех. тр. III. || теле|фонысть *сжц. м., жс.* телефоныстка.
 телёць *сжц. м. р.* стар., особ. въ астрон., мн. телци; стб. тельць || тельщкы *прил. м. и нар.* || тели се *гл.* непрех. тр. II. 1. (крава) || телене *сжц. ср.* || телица *сжц. ж.*; *вж.* юница, както юнецъ: тельцець || телчаръ *сжц. м., жс.* телчарка || теля се (телжъ се) *гл.* непрех. тр. II. 1. телурий *сжц. м.*; кор. лат. || телурычески *прил. м.*
 телякъ *сжц. м.*; *вж.* тѣлакъ.
 тема *сжц. жс. р.*; грц. thēma ср. р., затова нѣм. das Thema.
 тѣме *сжц. ср.*; стб. тѣма, рус. темя, пол. ciemie, чеш. tēmě, tēmě, tīmě, temeno... словен. tēme, сrb.-хрв. tjeme; кор. и.-е. — навѣрно *(s)toi- : *(s)tei-... отъ кор. въ стоя; *срав.* нѣм. Stirn чело отъ *stern- и гл. лат. ster-no, про|стирамъ, про|сторъ... || темен-ень, -ни *прил. м.*
 темёлъ *сжц. м. р.*; грц. themélion > и въ тур. temel || темёл-ень, -ни *прил. м. р.* || темелить *прил. м.*
 тѣм-ень, -ни *прил. м.* стар.; *вж.* тѣменъ.
 теменё, теманё *сжц. ср.*; тур.
 теменуга *сжц. жс. р.*, ум. теменужка; съ наст. -уга по нар. етимол. сближ. съ кор. въ прил. теменъ (тѣменъ), а въ действителность отъ кор. на тамянь, тимянь отъ грц. thymíama; кор. грц. thy-m- срод. съ слав. въ дымъ: духъ; *срав.* рус. духи 'парфюмъ'; теменугата се нарича на латин. viola odorata „дъхава“, „миризлива“.
 темлякъ *сжц. м.*; рус. темляк, пол. temlak, *temblak; татар. temlik.
 темпъ *сжц. м.*; кор. лат.; *вж.* и темпо.
 темпераментъ *сжц. м.*; кор. лат. > итал. temperamento, фр. tempérament... || темперамент-ень, -ни *прил. м.* || температура *сжц. жс.*; лат.
 темпо *сжц. ср.*; ит. tempo време; кор. лат.
 темянь *сжц. м.*; *вж.* тамянь, теменуга.
 тенденция *сжц. жс.*; кор. лат., срод. съ гл. тегля || тенденцибз-ень, -ни *прил. м.* || тенденциозность *сжц. жс.*

тѣндеръ *сжц. м.*; об.-европ. отъ кор. лат. > френ. tender, итал. tendero...
тѣнджера *сжц. ж.*, обл. *ср.* **тѣнджере**, ум. **тѣнджерка**; тур.
тенекѣ *сжц. ср.*, ум. **тенекѣнце**; тур. || **тенекеджій** *сжц. м.*, *жс.* **тенекеджійка** || **тенекеджійница** *сжц. ж.* || **тенекѣенъ** *прил. м.* || **тенекѣя** *сжц. ж.*, успор. обликъ на тенеке.
тѣния *сжц. ж.*; об.-европ. науч. название на живина; лат.-гръц. кор. отъ и.-е. френ. ténia мжж. р., итал. tenia...
теноръ *сжц. м.*; итал. tenore.
теогонія *сжц. ж.*; грц.
теодолитъ *сжц. м.*; грц.-араб.
теократъ *сжц. м.*; грц. theós богъ, krátos сила, власть || **теократически** *прил. м.* || **теократія** *сжц. ж.* || **теологъ** *сжц. м.*; грц. lógos слово || **теологически** *прил. м.* богословски || **теологія** *сжц. ж.* = богословие.
теорѣма *сжц. ж.*; грц. > фр. théorème... || **теорѣтикъ** *сжц. м.* || **теорѣтически** *прил. м.* || **теорія** *сжц. ж.*
теосѣфъ *сжц. м.*; гръц. theós богъ, sofós мждъръ || **теосѣфія** *сжц. ж.* 'богомждрость, богомждрие' || **теосѣфски** *прил. м.*
тепавица *сжц. ж.*, ум. **тепавичка** || **тепавичень**, -ни *прил. м.* || **тепавичаръ** *сжц. м.*, *жс.* **тепавичарка** || **тепавичарски** *прил. м.* || **тепавичарство** *сжц. ср.* || **тепамъ** *гл.* прех. тр. III.; стб. **тепѣ**, inf. **тетн**, рус. утепти „убия“, м. рус. отплати „мѣна лень“, чеш. tepati, гор. луж. čeriti мѣна лень, словен. tepsti.; кор. и.-е. *ter-, който и въ прил. стбългар. теплъ: н. б. топльл (бия: произвеждамъ топлина...) || *срав.* лат. tepere; терог, санскр. tap топля, tapas-топлина..., ирл. tene, ten огънь, кимр. корн. tes горещина... || ~ се *гл.* непрех. || **тепане** *сжц. ср.*
тепкамъ *гл.* непрех. обл. стар. III., съ друго разшир. (умалит.) отъ т е п а м ъ || **тепкавъ** *прил. м.* 'заекващъ'.
тепсія *сжц. ж.* ум. **тепсійка**; сѣрб.-хърв. tepsija; тур.
тепърва *нар.* стар.; рус. теперь „сега“, обл. топерво, тепер, м. рус. тепер, пол. dopiero тепърва.; кор. въ числит. поред. (прил.) първи || *срав.* санскр. pūrva-s, лат. primus първи, лит. pirmas...
терапѣвтика *сжц. ж.*; грц. > френ. thérapeutique, итал. terapeutica... || **терапѣвтически** *прил. м.* || **терѣпія** *сжц. ж.*
тераса *сжц. ж.*; производ. отъ лат. terra земя > фр. terrasse, ит. terrazza. || **терасовидень**, -ни, **терасо|об|рѣзень**, -ни *прил. м.*
тератологія *сжц. ж.*; гръц. || **тератологически** *прил. м.*
терджуманинъ *сжц. ж.*; тур. отъ корень семит. (араб.-еврейски), срод. съ об.-слав.

корень въ стб. тлъкъ, тлъковати, н. бълг. тълкувамъ, рус. толковать, сжществ. толк... и въ общослав. еднозначно—стб. тльмачъ, рус. толмач, глаг. толмачити, чеш. tlumač и т. н.; ужъ отъ тур. dil езикъ; въ сжщность дума ар.-алт.
терешѣ *сжц. ср.*; тур.; *вж.* и терше.
терзание *сжц. ср.*; отъ рус. || **терзателъ** *сжц. м.* || **терзая** *гл.* прех. тр. I. б.; е по рус. вм. стб. ѣ; стб. **тръзати**; кор. об.-слав. *tr-g-...; разшир. на и.-е. *ter- теля.; и з|тръгвамъ || ~ се *гл.* непрх.
терзія *сжц. ж.*; м. рус. терезы; тур.
терзія *сжц. м.*, *жс.* **терзіяка**, *ср.* ум. **терзийче**; тур.; кор. ар.-алт. || **терзийски** *прил. м.* || **терзийство** *сжц. ср.* || **терзилъкъ** *сжц. м.* и наст. тур.
терѣнь *сжц. м.*; френ.
територия! *сжц. жс.* 'землище'; лат. territorium, производ. отъ terra земя > фр. territoire, итал. territorio... || **територийлень**, -ни! *прил. м.* 'землищень'.
териякъ *сжц. м.*; чеш. пол. teriak...; тур. отъ грц. thēriakū.
теркъ *сжц. м.* 'образецъ.'; тур.
терликъ *сжц. м.*, обикн. мн. **терлици**; тур.
терминъ *сжц. м.*; лат. terminus || **терминологія** *сжц. жс.*; грц. lógos слово, наука... || **терминологически** *прил. м.*
термалень, -ни *прил. м.*; съ лат. наст. отъ грц. thermós топльл, срод. съ горещъ и жаръ... || **терможѣнь** *сжц. м.* 'топлородъ'; френ. thermogène съ g „ж“ отъ грц. γ, грц. génos родъ || **термодинамически** *прил. м. р.* || **термометръ** *сжц. м.* 'топломѣръ'; гръц. métron мѣра || **термометрически**, **термометровъ** *прил. м.* || **термоскопъ** *сжц. м.*; гръц. -skopós който гледа...
тероръ *сжц. м.*; лат. terror > ит. terrore... || **тероризъмъ** *сжц. м.* || **терористъ** *сжц. м.*, наст. гръц. || **тероризъмъ** *гл.* прех.; настав. нѣм. || **терористически** *прил. м.*
терпентинъ *сжц. м.*; отъ грц. > фр. térébenthine, нѣм. Terpentin... || **терпентиновъ** *прил. м.*
тертипъ *сжц. м.*; тур.; кор. араб.
терцѣтъ *сжц. м.*; итал.
терція *сжц. жс.*; лат. tertia 'трета' > ит. terza, фр. tierce...
терше *сжц. ср.*; тур.; *вж.* и тереше.
тесакъ *сжц. м. р.* 'кжсъ мечъ'; чеш. пол. tesak || **тесамъ** *гл.* прех. тр. III. стар. обл. 'дѣламъ'; кор. *вж.* и въ тесла.
тескерѣ *сжц. ср.*; тур.; *вж.* тескере.
тесла *сжц. жс. р.*; стб. **ТЕСЛА**, рус. тесло, тесла, пол. cieśla, гор. луж. česla, чеш. tesla, словен. teslja, сѣрб.-хърв. tesla.; рум. отъ бълг. teslā; кор. общослав. tes- въ tesati, teša дѣламъ, и.-е. *tek'- въ лет. test, лит. tašyti, грц. téktōn 'който дѣла,

дърводълецъ' (въ архи|тектъ), санскр. takṣ-, takṣan- дърводълецъ, зенд. taṣ-...
||теслица, тесличка *сжц. ж. ум.*
теслимъ *прил. неизм.*; тур. отъ араб. **||тес-лимя** *гл. прех. II. 1.*
тѣсть *сжц. м.* стар. обл. вм. тѣсть; *вж. т.*
тестѣ *сжц. ср.*; сѣрб.-хърв. teste; тур. отъ кор. перс.
тестемѣль *сжц. м.* 'кърпа, забрадка'; сѣрб.-хърв. testemelj; тур.
тестиръ *сжц. м.*: сѣрб.-хърв. testir позволеніе; тур.
тѣта *сжц. ж.* обл.; *вж. тетка.*
тѣтивá *сжц. ж.*; стб. **ТАТНВА**, рус. тятива, тетивá, пол. cięciwa, чеш. tětíva, слов. сѣрб.-хърв. tetíva.; кор. об.-слав. *ten(t)-, успор. съ *tem(p)-, и.-е. само *ten-: *tem- напрѣгамъ, тегля...; *срав. лит. tįmra, глаг. tįmpti, но лат. tendo > фр. tendre, итал. tendere „обтѣгамъ“...; вж. тегля, стб. кор. тѣг-, и срав. тенденция...*
тетінъ *сжц. м.* 'мжжънател(к)а' **||тетка** *сжц. ж.* 'майчина сестра', обл. неточно 'леля'; стб. **ТѢТА**, рус. тѣта, б. рус. цѣтка, м. рус. тітка, пол. ciotka, гор. луж. ćeta, дол. луж. šota, šotka, чеш. словен. teta, сѣрб.-хърв. teta, tetka; отъ кор. бѣлбол. въ детския езикъ *te-, *tet-: *tat-, *tant-...; *срав. лит. teta; tetis баша...; вж. татко; фр. tante, нѣм. Tante леля... || тетко* *сжц. м.* обл. вм. тетинъ 'мжжъ на тет(к)а'.
тетрадка *сжц. ж.* и **тетрадъ** *сжц. м. р.*; отъ н. грц. tetradion; кор. въ tettaг- „4“, т. е. 1/4 отъ листъ, както октава „1/8“.
тѣревъ *сжц. м.*; стб. **ТЕТРЪВЪ, ТЕТРІ**, рус. тетерев, тетер(к)а тетеря, пол. ciętrzew', cięciorka, чеш. tetřev, сѣрб.-хърв. tet-gijeb-; кор. и.-е. звукоподр.; *срав. лит. tytaras, teterva, ст. прус. tatarwis, лет. tetteris, tīters, грц. tētrix, tētraх, лаг. tetrao, ст. исл. thithur тетревъ, санскр. tittīri-s яребица, перс. tā'arv „фазанъ“... || тетревче* *сжц. ср. ум.*
тефтѣръ *сжц. м., ум. ср.* **тефтѣрче**; сѣрб. tefter; тур. отъ кор. грц. въ сжц. dif-théra кожа. (отъ тоя кор. дифтеритъ)
тефтѣкъ *сжц. м.*; тур.
технікъ *сжц. м.* **||техника** *сжж. ж.*; грц. τέχνη искусство...; **||технічески** *прил. м.*
||техно|лѳогія *сжц. ж.*; грц. lógos слово, наука...; **||техно|лѳгъ** *сжц. м.* **||техно|лѳически** *прил. м.*
тѣч-ень, -ни *прил. м.* **||течение** *сжц. ср.*; *вж. тека ||течность* *сжц. ж.*
тешá [тешж] *гл. прех. тр. II. 3.*; стбѣлг.
ТѢШИТИ, ОУТѢХА, рус. тешить, по|теха, пол. cieszyć, чеш. těsiti...; др. отгл. степ. на кор. въ тихъ; *вж. т.*
тѣ *мѣст. 2. л. ед. ч. 1. им. п. ед. 2. (и дат. безудар.)*; стб. **ТЪ; ТН**, рус. ты, пол. ty,

чеш. ty, словен. сѣрб.-хърв. tí. .; и.-е. *tu-: tū-...; *срав. санскр. tū, tū, tuvám, tvám, зенд. tū, лит. tū, лат. tu, грц. sú, нѣм. du, ирл. tū, tussu...*

тиара *сжц. ж.*; грц.

тиганъ *сжц. м., ум. ср.* **тиганче**; н. грц. tiganon; *срав. и нѣм. Tiegel.* **||тиганица** *сжц. ж.*

тигъръ *сжц. м.*; общоевроп. назв. отъ ст. иран. презъ грц. Igrís въ лат. > френ. tigre, итал. tigre, нѣм. Tiger... **||тиг-рица** *сжц. ж.* **||тигровъ** *прил. м.* **||ти-гърче** *сжц. ср. умал.*

тиджарѣтъ *сжц. м. обл.*; тур. отъ араб.; *вж. туджаръ.*

тикамъ *гл. прех. тр. III.*, екp. **тѣкна** I. 5., мкр. **тѣкнувамъ, тѣквамъ** **||** ~ се *гл. непрех.,*

сжц. ср. **тѣкание**; стб. **ТЪКАТИ, ТЪКАТИ**, рус. тыкать, др. отгл. степ. за|ткнуть = бѣлг. за|тѣкна, пол. tykać, tknąć, чеш. tykatí, tknouti, словен. tikatí, teknoti, сѣрб.-хърв. tikati, taknuti...; кор. общослав. *tyk-: *тък-...; *срав. лит. su|tinku посрѣщамъ, su|tikte срѣщане...; лет. aiz|tikl dotък-вамъ...; по-далеч. успоред. кор. въ лат. tango, tetigi, tactum dotъквамъ се, грц. tetagón. ст. ирл. род. пад. tagat крадецъ...; ст. англ. thaccian леко се dotъквамъ...*

тикъ-такъ *межд.*; *срав. предход.*

тѣква *сжц. ж.*, ум. **тѣквица**, ум. отъ ум.

тѣквичка; стб. **ТЪКЪТ**, род. ед. **ТЪКЪКЕ** и **ТЪККА**, рус. тѣква, пол. tykwa, чеш. tykev, словен. tikev, tikva, сѣрб.-хърв. tikva; *срав. ст. грц. síkus (s < *t) краставица, обл. Хез. kúkyon, лат. cucumis.* **||тиквාරъ** *сжц. м., ж.* **тиквාරка, ср. ум. тиквාරче** **||тиквенъ** *прил. м.* **||тиквеникъ** *сжц. м.* **||тикво|вид-ень, -ни** *прил. м.*

тилъ *сжц. м., ум. тилецъ*; стбѣлг. **ТЫЛЪ**, рус. тыл, тыле, пол. tył задна часть, tyłec тыл на ножъ, г. луж. tył и tyło, д. луж. tyło чеш. tył, словен. til, tilj...; кор. е само *ty-, а -лъ е наст.; пѣрвич. знач. 'дебела часть'; др. отглас. степень на кор. въ общослав. стб. т у к ъ „дебелина, тлѣстина...“, прилаг. т у ч - е н ъ; *срав. лет. tūkt подувамъ се, сжществ. tūks, лит. taukał тлѣстина, „тукъ“, tūkti ставамъ тучень...; съ др. наст. или кор. разшир. лат. tumeo подувамъ се, сжществ. tumog...; ст. ирл. tōn (отъ *tūkno) задница, задни дебеліны... || тѣл-ень, -ни* *прил. м.* **||тѣлникъ** *сжц. м.*

тимаръ *сжц. м.*; тур. **||тимаря** *глаг.* прех. тр. II. 1., *сжц. ср.* **тимарене.**

тиня *сжц. ж.*, стб. **ТИНА**, рус. тына, м. рус. тына, б. рус. тынь, твань; кор. само *ti-, както показва стб. **ТИМЪНО, ТИМЪННО** = **ТИНА**, гор. луж. tymjo, tymjeña, tymjeniščo блато, дол. луж. tymjeñca; м. рус. time-

ныща 'нечистота по снага'...; *срав.* лат. *tinca* 'риба каленик' > итал. *tinca*, френ. *tanche*... || **тинень**, **тинянь** и **тинявь** *прил. м.* || **тинестъ** *прил. м.*
тинктура *сжц. ж.* книж.; лат. *tinctora*.
тинтява *сжц. ж.* 'видъ лѣковита билка'; кор. само *ti-, срод. негли съ лат. *tinctora*...; *вж.* и тиня.
типъ *сжц. м.*; гръц. *typos* || **типич-ень**, **-ни** *прил. м.* || **типикъ** *сжц. м.* || **типовъ** *прил. м.* || **типографъ** *сжц. м.*; грц. *grāfo* пиша || **типографія** *сжц. ж. р.* || **типографски** (**типографически**) *прил. м.*
тирада *сжц. ж.*; френ. || **тиражъ** *сжц. м.* 'теглежъ'; фр. *tirage* отъ гл. *liger* тегля.
тиранниъ и **тиранъ** *сжц. м.*, *ж.* **тиранка**; гръц. *tyrannos* || **тирански** (и **тиранически**) *прил. м. р.* || **тиранство** *сжц. ср.* || **тиранизирамъ** *гл.* прех. тр. III. съ наст. грц. (-iz-) и нѣм. -ieren. || ~ *се гл.* не прех. || **тиранствувамъ** *гл.* непрех. III.
тирѣ *сжц. ср.*; френ.
тисъ *сжц. пол.*, стбѣлг. **тисъ**, **тиса**, **тисне**, рус. *tis*, пол. *tis*, чеш. словен. срб.-хрв. *tis*... съ различ. значения (лат. *taxus*, *ripus*, *cedrus*.); кор. и отношение къмъ лат. *taxus* неясни; *срав.* ст. ирл. *tais* мекъ... || **тисовъ** *прил. м.*
тисацаѣ, **тисецаѣ** числ. ж. ед. книж., стб.
тыслшта и **тысжшта**, рус. тысяча, пол. *tysięc*, чеш. *tysíc*, словен. *tisoča*, срб.-хрв. *tisuć(a)*.); срод. съ нѣм. *Tausend* '1000', гот. *thūsundi*, лит. *tukstantis* и т. н. || **тисащелѣтиѣ** *сжц. ср.* книж. старин. 'хилъадогодишнаина'.
титанъ *сжц. м.*; гръц. > лат. > итал. *titano*... || (**титанически**) и **титански** *прил. м.*
титла *сжц. ж.*, умал. **титлица**; кор. лат. > грц. *titlos* отъ лат. и фр. *titre*, ит. *titolo*, нѣм. *Titel*... || **титляр-ень**, **-ни** *прил. м.*
тифъ и **тифусъ** *сжц. м.*; гръц. *tyfos* || **тифоз-ень**, **-ни** *прил. м.*
тихъ *прил. м.*, стб. **тихъ**, рус. тихий, пол. *cichy*, чеш. *tichý*, словен. срб.-хрв. *tih*...; въ отглас. отнош. къмъ общослав. тѣхъ въ у-теха; тихъ въ м. *toisos; *срав.* лит. *patėša* облекчение < утихване, утеха; кор. *tois- се редува съ и.-е. *teus- въ санскр. кор. *tuš* успокоявамъ се, *tūšnīm* тихо, литов. *tausytis* утихва, за вѣтъръ... || **тихвамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **тихна** I. 5.; *сжц. ср.* **тихване** || **тихич-ъкъ**, **-екъ**, **-ки** *прил. м. ум.*, нар. **тихичко** || **тихо** нар. и **тихомъ** старин. твор. п. ед. ч. и **тихомълкомъ** и **тихата** || **тихость** *сжц. ж.* || **тишиня** *сжц. ж.*
тичамъ *гл.* непрех. тр. III.; стб. **тичатн**, чеш. *těkati*, словен. *těkati*, срб.-хрв. *tje-sati*, съ удѣлж. отъ кор. въ гл. тека; *вж. т.* || **тичане** *сжц. ср.* || **тичешкомъ** нар. и **тичешката**.

тичинка *сжц. ж.* книж.; рус. тычина; кор. *вж.* тикамъ.

тишина *сжц. ж.*; *вж.* тихъ.

тия (**тиѣ**) *мѣст.* показ. мн. ч.; покрай **тѣзи**, **тѣзъ**; *вж.* той, този.

ткал-ень, **-ни** *прил. м.* || **тканѣ** *сжц. ср.* || **тканъ** *сжц. ж.* стар. книж.; *вж.* тѣканъ || **тканина** *сжц. ж.* || **ткая** *глагол.* прех. тр. I. 6.; *вж.* тѣка.

тлака *сжц. ж.*; рус. толока, пол. *łłoka*, словен. срб.-хрв. *tlaka*; отъ праслав. *tolka, кор. и въ степ. *tlъk- въ гл. стб.

тлъкъ, н. бѣлг. тѣлча, рус. толкать „блъскамъ“...; *срав.* лит. *talka* „тлака“, гл. *telkiu*, *telkti* собирамъ тлака, лет. *talka* покрай *talks* и *talkus* гошавка на тлака; кимп. *talch* 'granum contritum', ст. корнв. *talch* 'furfures'...; пѣрвич. и.-е. кор. негли *(s)tel-... въ нѣм. *stellen*; *вж.* стеля, столъ...

тласкамъ *гл.* прех. тр. III., чеш. *tlaskati* = нѣм. *schmalzen*; тласка- ще да е в м. *tlak-ska-ti; корень праслав. *tolk- въ предходнитѣ думи (тлака, рус. толока... и гл. тѣлча, рус. толкать „блъскамъ“...; *вж. т.*; *срав.* още монг. *tylki* = рус. толкать... || ~ *се гл.* непрех. || **тласканица** *сжц. ж.* || **тласкъ** *сжц. м.*

тлъсть *прил. м.*; стб. **тлъсть**, рус. толстый, пол. *tlusty*, гор. лужиц. *tolsty*, дол. луж. *tlusty*, *klusty* (*срав.* бѣлг. обл. клѣсто); чеш. *tlustý*, област. *tlstý*, словен. *tolst*, срб.-хрв. *tust*; слав. думи сочатъ къмъ *tld-t-; сжцински корень ще да е само *tъl-; *tel- негли въ общослав. тѣl-ра; стб. **тлъпа**, н.б. тлъпа „гжсто множество“; *срав.* особ. пол. *tlum* „купъ, тлъпа“ и *tluszczą* „голѣмо множество народъ“...; нѣкои сближаватъ рус. дума съ кор. въ тълъ; лит. *tūlas* много, ст. прус. *tūlan*... || **тлъстѣга** *сжц. ж.* || **тлъстина** *сжц. ж.*, ум. *ж.* **тлъстинка** || **тлъстич-ъкъ**, **-екъ**, **-ки** *прил. м. ум.* || **тлъстѣя** *глагол.* непрех. тр. I. 6., *сжц. ср.* **тлъстѣне**.

тлъча *гл.* прех. тр. стар. в м. тѣлча; *вж.* тлака || ~ *се гл.* непрех. стр.; *срав.* и кѣлцамъ = счуквамъ || **тлъчене** *сжц. ср.*

тлѣн-ень, **-ни** *прил. м. р.*, *сжц. ср.* **тлѣние** || **тлѣя** *глагол.* непрех. тр. I. 6.; стб.

тлъвъ, рус. тлеть, пол. *tleć*, чеш. *tliti*, словен. *tlėti*, *tlim*...; кор. общослав. *tel-: *tj-, усноп. на *ter-: *tj- въ трия, рус. тереться 'губя се'; *вж.* тлѣненъ; *срав.* брет. *teil* торъ, сметъ, кимп. *tail*...; грц. *tilos* рѣдко изпражение...

то I.—III. *мѣст.* пок.—3-олич., членъ за ср. р. ед. ч. и съюзъ; *вж.* той.

тоболець† *сжц. м.* стар.; стб. **ТОВОЛЫЦЬ** saccus, рус. тоболец, срб.-хрв. tobolac кесия, чеш. tobola, пол. гор. луш. toboła...; лит. tobelis, tapelis. лит. гл. pa|tapt достигамъ, sa|tapt сръщамъ..., грц. τόπος мѣсто...; съ разнообразяв. на кор. *срав.* нѣм. tarpen, ertarpen пипна и гл. бълг. дебя, дебна.

това *мѣст.* пок. отъ то† осн. -ва въ стб. овъ „този“...

товаръ *сжц. м.* 'бреме', ум. *м.* **товарець**, ум. *ср.* **товарче**; стб. **ТОКАРЪ**, рус. товѣр „стока“ („стадо“), пол. towar, чеш. tovar, словен. срб.-хрв. tovar...; думата се брои обикновено за взета отъ тюрк. (tovar), ала изглежда, че е обща ар.-алт. || **товѣр-ень**, -ни *прил. м.* || **товѣрене** *сжц. ср.* || **товарителница** *сжц. ж.* || **товаритель** *сжц. м.* || **товѣря** *гл.* прех. тр. II. 1. обл. **товѣрямъ**, както с|товарямъ; *вж.* стоварище. || ~ се *гл.* непрех.

тога *сжц. ж.*; лат. toga, отъ кор. въ гл. tego покривамъ, срод. нѣм. decken.

тогѣва, **тогѣзи** (**тогѣзь**) *нар.* и стар. обл. **тогѣва**, **тогѣзи** (**тогѣзь**); стб. **ТЪГДА**, рус. тогда, тогды, пол. tegdy, чеш. tehda, tehdy, словен. tedaj, срб.-хрв. tada, tadaj...; кор. въ той, то... || **тогѣваш-ень**, -ни *прил. м.*

тогѣ *книж.* изр. за „този месецъ“ („на 10-и тогѣ“) (число отъ тоя мес.), отъ стб. род. пад. ед. ч. отъ мѣст. тѣ, той 'този'.

то естъ съкрат. т. е.; стб. **ТО ЕСТЬ**, рус. то естъ, срб.-хрв. to jest... 'то е', *мѣст.* то и 3. л. ед. ч. сег. вр. отъ спомаг. гл. сѣмъ — е, стб. **ЕСТЬ**.

тождѣственъ *прил. м.*, рус. тождественный; отъ мѣст. стб. тожде, „то сжщото“, м. р. тѣжде съ наст. -ственъ (*срав.* себе, соб-о-ж — соб-ственъ); *вж.* и тѣждественъ.

този, **той** *мѣст.* пок. — 3-олич.; стб. **ТЪ**, **ТЪН**, **ТОН**, рус. тот 'онзи' пол. чеш. дол. луж. ten, гор. луж. ton, срб.-хрв. taj...; кор. и.-е. *to-, родуващъ се съ *so-; *срв.* грц. τὸ членъ за ср. р., лат. tod въ istud, санскр. tad (tat) „то“ ср. р., м. р. род. п. tāsa, грц. хомер. τοιο — τοῦ... || **тозь-чась** *нар.* отъ пок. мѣст. и сжщевит.

този, **тозь**, старин. **тѣйзи** *мѣст.* пок. м.; *вж.* той.

токъ *сжц. м.*, мн. токове; стб. **ТОКЪ**, и нб. обл. токъ = м. др. гумно, тур. харманъ, т. е. гдето тичать коне да вършжтъ, рус. ток (и съ значение „харманъ“) пол., чеш.-словаш. tok, словен. срб.-хрв. tok..., др. отгг. степ. на кор. въ гл. текж = и „тичамъ“ || **токъ** *сжц. м.* (т. на обуца); надали отъ сжщия кор. („съ което се тича...“); *вж.* следващ.

тока *сжц. ж.*, срб.-хрв. toke мн.; тур. toka 'преждило'; кор. негли ар.-алт.; *вж.* с|тѣ-гамъ; с|тѣгна...

токаръ *сжц. м.* 'стругаръ', м. рус., рус. токаръ, пол. tokarz...; кор. и.-е. въ глаг. точити: тека, *вж.* т.; *срав.* точа, точило...; стругаръ и токаръ сж добри замѣстници на непотрѣб. турски дограмаджи я! || **токарски** (и **токар-ень**, -ни) *прил. м.* || **токарство** *сжц. ср.* = стругарство.

токачка и **токачка** *сжц. ж.*; кор. звуко-подраж.; отъ тур. ?...; *срв.* итал. taschina мисирка, пуйка; taschino пуякъ...

токсико|лѣгія *сжц. ж.*; грц. || **токсикологически** *прил. м.* || **токсикъ** *сжц. м.*

току и **токо** *нар.* (току-що...), обл. и **текъ**, **тъкъ**, срб.-хрв. tek, teke, teker „само“; *срав.* тур. tek; кор. навѣрно ар.-алт.; *вж.* гл. тека, *сжц.* токъ; *срав.* и стб. **ТОЛНКО** „само“, рус. только „само“, пол. tylko...; *вж.* и тукъ.

толкавъ (и **толчавъ**) *мѣст.* *прил.*; стбълг.

ТОЛНКЪ, рус. толикий, чеш. toliký, словен. tolik, сър.-хрв. toliki... || **толкавич-къ**, -ки *мѣст.* ум. || **толкова**, **толкози**, **толко(зь)** *нар.* || **толщина** *мѣст.* обл. стар.; *срав.* въпрос. колцина || **толкъ** *мѣст.* *прил.* = толкавъ; л(и)-е наст.; кор. само *to-; *вж.* той, то.

толѣмба *сжц. ж.*; тур.; и **тулѣмба** || **толѣмъ** *сжц. м.*; тур.; кор. ал.-алт.; тур. tol- се редува съ dol-, а то съ и.-е. *der- въ дѣра, грц. dérgō. и и.-е. *dor- въ грц. dorós мѣхъ, коженъ мѣхъ, dorá одрана кожа...

томя *сжц. м.*; грц. tómos, отъ гл. τέμνω сѣка, рѣжа.

томба *сжц. ж.*; итал. tombola, фр. tombola; *срв.* фр. глаголъ tomber падамъ...

томрукъ *сжц. м.*, срб.-хрв. tomruk, пол. temruk; тур. tomruk; *вж.* и тумрукъ.

томува *мѣст.* пок. дат. п. ед. ч. (и **томузи**); стб. **ТОМОУ**; *вж.* той, въпрос. кой: кому.

тонъ I. *сжц. м.* (въ муз.); грц. tónos || **тонѣл-ень**, -ни *прил. м. р.* || **тонѣлность** *сжц. ж.* || **тонически** *прил. м.* || **тоновъ** *прил. м.*

тонъ II. *сжц. м.* (неупотрѣб. **тона ж.** I); фр. tonne ж., нѣм. Tonne ж...

(**тонъ III.** *сжц. м.*; видъ риба; френ. thon, итал. tonno, англ. tunny, tunny(fish)...) .

тонко *сжц. м.*, обикн. мн. **тонковци** 'лековѣренъ, глупавъ', по нѣкаква народна етимол. сблиз. съ лично име Тонъ о, Антонъ...; *срав.* Михалъ — „има да дава на Михалъ“ — н. грц. mýalo „умъ“...; *срав.* англ. lony глупецъ, простакъ — тонко...

- топъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* и топка || **топовень**, -ни *прил. м.* || **топчия** *сжц. м.* 'артилеристъ' || **топчийски** *прил. м.* — || **топтанъ** *нар. прост.*, отъ тур. top[ta]n || **топ-танджий** *сжц. м.* обл. прост.
- топазъ** *сжц. м.*; френ. topaze.
- топенъ** *прич. мин. стр. м.* (обл. **топенъ**) || **топение** *сжц. ср.*; *вж.* гл. топя (се) || **топыло** *сжц. ср.*
- топка** *сжц. ж.*; тур. top || **топчица** *сжц. ж. ум.*
- топлене** *сжц. ср.* || **топливо** *сжц. ср.* || **топликъ** *сжц. м.* || **топлина** *сжц. ж.* || **топлич-ъкъ**, -екъ, -ки *прил. м. ум.* || **топло** *прил. ср.* отъ м. топълъ; *вж. т.* || **топ-ло** || **мѣръ** *сжц. м.* за гръц. термо- мет-ъръ || **топлота** *сжц. ж.* || **топля** *глагол.* преход. тр. II. 1. || ~ *се гл.* непреход.; стбълг. **топнтн** руски топить, полски torić, чешки torpiti...; корень който и въ топити „топя“ съ разшир. или наст. л-; и.-е. *tor-: *ter-; *срав.* санскр. tar-topla, táras топлина, зенд. tēraiti топълъ е, лат. tepere, tepor, tepidus, tepidarium въ баня, ст. ирл. tē горещъ... || **топографія** *сжц. ж.*; гръц. τόπος мѣсто, грабо пиши || **топографъ** *сжц. м.* || **топографически** и **топографски** *прил. м.* || **топоинимия** *сжц. ж.* и **топономастика**; гръц. όνομα име.
- топола** *сжц. ж. р., ум. ж. р.* **тополка**; стбълг. **тополъ**, -ла, руски тополь, малолоруски тополя, полски topola, чешки словен. дол. луж. topol, сръб.-хрв. topola...; срод. съ лат. populus, итал. pioppo, фр. peuplier, нѣм. Pappel, лат. populus tremula = трепетлика; латин. обликъ съ уподоб., ако първичниятъ кор. е *tor-: *ter- 'треперя, бия'... което е вѣроятно.
- топоръ** *сжц. м.*; стб. **топоръ**, рус. топор, пол. чеш. словен. torog, гор. луж. torogo, torožišco...; споредъ едно старо схващане думата е перс.—tabar, па чрезъ тур. посрѣдство (teber) минала у слав., отъ слав. въ фински (tappara) и сканд. (tappag); *срав.* кюрд. tefer, tevir, арм. tapar; кор. *tar- не е само перс., а и.-е.; *срав.* слав. гл. те п-ж: топоръ е „съ което се бие или сѣче“, рус. сечь значи и „бия“...; кор. *ter- ще да е навѣрно арио-алт. || **топориска** *сжц. ж.* || **топориче** *сжц. ср.*; стбълг. **топорниште**, рус. топориче, пол. tororzysko, чеш. torožiště и torořisko, словен. toropišce... || **топоря** (натопоря) *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл.* непрех.
- топракъ** *сжц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.
- топузъ** *сжц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.; *вж.* те памъ: топоръ... || **топузецъ** *сжц. м. ум., ум. ср.* **топузче**.
- топханá** *сжц. ж.* и **топханé** *сжц. ср.* 'арсеналъ'; тур.; *вж.* топъ, и тур. ханé (отъ перс.) = кѣща || **топче** *сжц. ср. ум.* отъ тур. top || **топчестъ** *прил. м.*
- топя** I. *гл. прех. тр. II. 1.*, екр. **топна** I. 5.; стб. **топнтн** и т. н.; *вж.* по-горе топля || ~ *се гл.* непрех. (снѣгътъ се топи, кога стане топло).
- топя** (топѣж) II. *гл. прех. тр. II. 1.*; стб. **топнтн**, рус. топить, пол. torić, чеш. torpiti, словен. сръб.-хрв. torpiti; кор. *вж.* непрех. гл. тѣна... || **топене** *сжц. ср.*
- торба** *сжц. ж.*; м. рус. рус. торба, пол. чеш. словен. сръб.-хрв. torba; лит. tarba, tarbas, лет. tarba, н. грц. torbās < тур. torba, чийто кор. ще да е ар.-алт.; *срав.* и.-е. гл. dég-ō и производ. (гръц. dérga кожа, dorós коженъ мѣхъ, кожана торба...); torba = мѣхъ, одрана кожа...; въ алт. успор. обликъ, *вж.* то лумъ; *срав.* мѣхъ... || **торбѣ** *сжц. ср. ум.*, **торбѣнце** *ум. отъ ум.* || **торбестъ** *прил. м.* || **торбица** *сжц. ж. ум.*, **торбичка** *ум. отъ ум.*
- торъ** *сжц. м.*, сръб.-хрв. tor; стар. думи отъ корень и.-е. *(s)ter-; *срав.* лат. stercus говно... лит. termeni, apteršiu омърсявамъ, изт. лит. trėšiu „торя“, trėštas наторенъ, брет. stroñk говно... || **торень**, -ни *прил. м.* || **торене** *сжц. ср.* || **ториче** *сжц. ср.* || **торя** *гл. прех. тр. II. 1.*, сръб.-хрв. toriti || ~ *се гл.* непрех.
- торлакъ** *сжц. м.* обл. 'простакъ.', първич. 'полянецъ'; *срав.* тур. tarla нива...; корен. ар.-алт.; *вж.* торя || **торлашки** *прил. м. и нар.*
- тормозъ**!! *глагол.* прех. тр. II. 1.; отъ рус. тормозъ (по кор. татар.) 'спирачка, спѣвало'... || ~ *се гл.* непрех.
- торпѣдо** *сжц. ср.*; лат. > итал. torpédine || **торпила** *сжц. ж.*; френ. torpille.
- торта** *сжц. ж.*; итал. ...
- торфъ** *сжц. м.*; нѣм. Torf, ит. torfa || **торфенъ** *прил. м.*
- тосъ** показ. мѣст. *вм. тозъ* *вж.* този, той.
- тостъ** *сжц. м.*; нѣм. англ. toast.
- точа** *гл. прех. тр. II. 3.*, стб. **тоуѣ**, рус. точить, пол. toczуć, чеш. словен. сръб.-хрв. točiti...; произв. въ друга отглас. степенъ отъ непрех. глаг. те к ж: тóч а = правя да тече, гл. „фактитивенъ“ || ~ *се гл.* непрех. || **точене** *сжц. ср.* || **точено** *сжц. ср.* отъ прич. мин. стр. || **точилка** *сжц. ж.* || **точило** *сжц. ср.* || **точилень**, -ни *прил. м. р.* || **точиларъ** *сжц. м.*
- точень**, -ни *прил. м.* книжов. отъ рус. (о *вм.* стб. ъ въ тѣкмо); стбълг. **тѣуиѣ**, отъ кор. въ глаг. тѣкна || **точка** *сжц. ж.* отъ рус. точка; *срав.* бълг. бодъ, бодецъ, за нѣм. Punkt отъ лат. punctum < глаг. pungo „бода“; чеш. bod... || **точность** *сжц. ж.*, отъ рус. точность,

- а то за нѣм. Pünktlichkeit, както руски точка = нѣм. отъ лат. Punkt.
- тоя** *мѣст. пок. м. и този, ж. таѣ, тази, ср. това, туй, мн. тѣзи, тѣя; вжс. т о й, т о.*
- тояга** *сжц. ж. първобълг. дума; стб. тоѣга, и въ срѣб. тојага; срв. нова заемка отъ осман. daĵak „дърво, бой...“; любопит. е редуването на t, d съ d, k — алтайско звуково оразнообразяв. както въ нѣкои и.-е. езици (герм., армен...).*
- трава** *сжц. ж. обл. стар.; ТРАВА* отъ кор. въ стб. трути, тровж „храня“ — „тровка“, трава е първич. „храна“; *вжс. трева.*
- траверсъ** (траверса) *сжц. ж., обикн. мн. траверси, книж.; итал. tra-versa, френ. tra-vers... 'на|прѣки'...; кор. лат.*
- трагъ** *сжц. обл. стар. и трага сжц. ж. р. „следа“; стб. трагъ, словен. trag, срѣб.-хърв. trag patrag назадъ, кашуб. tragi, tregi за рус. назад...; твърде старинна дума съ любопитни съответствия въ келт. и герм. езици: брет. troad кракъ, кимр. мн. ч. traed крака...; гот. thragjan, тичамъ, ст. нѣм. drigil слуга — 'който тича'... || тража гл. прех. тр II. 3., обл. стар.; словен. сбр.-хрв. traziiti.*
- трагѣдия** *сжц. ж.; гръц. tragōidia 'козлова пѣсенъ'... || трагизъмъ сжц. м. || трагикъ сжц. м. || трагика сжц. ж. || траги|комѣдия сжц. ж. || траги|комически прил. м. || трагически прил. м.*
- традиция** *сжц. ж.; лат. traditio 'предание...'; кор. do, dedi, datum, спрод. съ давамъ || традиционенъ прил. м. || традиционаленъ, -ни прил. м.*
- траекторія** *сжц. ж.; отъ кор. лат. (tra, trans презъ и гл. jacio, jeci... хвърлямъ...), итал. traiectoria.*
- траенъ, -йни** *прил. м. || траене сжц. ср. || траино нар. || трайность сжц. ж. || трая гл. непрех. тр. I. 11.; стб. ТРАМТН = лат. durare, съ разнообраз. на кор.; срѣб.-хрв. trajati, гор. луж. traś, дол. луж. traś, съ др. наст. успор. обликъ: пол. trwaś = трая, чеш. trvati, б. рус. трваць; кор. е и.-е.; срв. санскр. trā paṣya... , лит. trivoti претърпявамъ... || Трайко, Трайчо сжц. м. р. соб. лич. 'който трае'; срв. За|п|р|ѣ|н|ъ, Ж|и|в|к|о.; отношението къмъ лат. Trajanus допуца различ. тълкувания.*
- траќамъ** *гл. непрех. тр. III.; кор. звукоподраж.; срв. особ. френ. tric-trac игра както на табла съ зарове... || траќане сжц. ср.; вжс. тропамаъ: трѣпя... || траќатъ сжц. м.; лат. tractatum > френ. traité, гл. лат. tractare разисквамъ... || трам|вай сжц. м.; англ. tramway; ит. tranvia.*
- трампа** *сжц. ж., срѣб.-хрв. trampa; тур. tranpa отъ ит. tramula || трампявамъ, трампбс-вамъ гл. прех. тр. || ~ се гл. непрех.*
- трандaфилъ** *сжц. м., срѣб. trandovilje; отъ гръц. triantá fyllon '30-листникъ'; срв. лат. rosa centifolla = столеста роза.*
- транз|йтъ** *сжц. м.; лат. trans презъ и itum отъ гл. eo, ire вървя, спрод. съ и-д-а; фр. transit, ит. transito... || транзит-енъ, -ни прил. м.*
- тран|с|парантн** *сжц. м.; фр. trans|parent 'прозраченъ'...*
- тран|спортъ!** *сжц. м.; кор. лат. || транспорт|иръ сжц. м. || транспорт|ирамъ II гл. прех.; наст. нѣм. || ~ се гл. непр. || транс|форм|ирамъ гл. прех. || ~ се гл. непр. || транс|форм|аторъ сжц. м. || транс|цен|дент-енъ, -ни, -ал-енъ, -ни прил. м. р. || -алность сжц. ж. || трансъ сжц. м.*
- трапѣза** *сжц. ж.; стб. трапеза, трыпезица, рус., пол. trapeza, срѣб. trpeza; отъ гръц. trapeza (<tetrápeza 'четириножникъ'... || трапезарія сжц. ж. || трапезенъ, -ни прил. м. || трапезникъ сжц. м. 'презржчикъ', 'месаль' || трапѣць сжц. м.; отъ гръц. презъ зап. европ. (нѣм.) || трапѣция сжц. ж. || трапезо|йдъ („трапещоидъ“) сжц. м.*
- трапъ** *сжц. м.; стб. трапъ, срѣб.-хрв. trar 'трапъ съ рѣпи'; старинна дума отъ кор. и.-е. *ter-p-: *tor-p-: *trā-p-...; срв. лит. tárpas междина..., tārп, tēр между; срв. гръц. téretron, лат. terebra... свредель || трапище сжц. ср. || трапчина и трапчинка сжц. ж. ум.*
- трауръ!** *сжц. м. 'жалейка'; нѣм. Trauer ж. р. || траур-енъ, -ни прил. м. (т-но шествие 'жалейно ш.').*
- траханá** *сжц. ж. обл., вм. тархана; вжс. т.*
- трахѣя** *сжц. ж.; лат. отъ кор. грц. || трах|йтъ сжц. м.; грц.*
- трая** *гл. непрех. тр. I. 11.; вжс. траенъ.*
- тревá** *сжц. ж., ум. тревѣца, тревѣчка; стб. трава, трѣва, руски трава, обл. = всичко, що се яде!, пол. trawa, чеш. tráva, срѣб.-хрв. словен. trava...; производ. отъ об.-слав. кор. truti: trová „храня... тровка“ || тревáкъ, треволякъ (треву|лякъ) сжц. м. съб. || тревенъ, -ни прил. м. || тревистъ прил. м. || тревка сжц. ж. ум. || трево|пас-енъ, -ни, трево|яд-енъ, -ни прил. м. || трево|яд-ецъ, мн. -ци сжц. м. || тревоядски прил. м. || тревяс-вамъ гл. непрх. тр. III., екр. тревясамъ; наст. -яс- първич. отъ грц. гл.; сжц. ср. тревясване.*
- тревога** *сжц. ж.; рус. тревога, пол. trwo-ga...; отъ и.-е. кор. *ter-: *trei-: tri-... въ лит. trinù трия, лет. trinu, ст. пруски trinie заплашва, санскр' turá-s болень, грц. teíro изтривамъ, изтошavamъ, измжч-вамъ, кимр. taraw бия, ст. англ. thrōw-gean страдамъ, търпя, ст. нѣм. drawa, drā заплашване... || тревóжа гл. прех.*

II. 3. || **тревож-ень, -ни** прил. м. || **тре-
вожность** сжиц. жс.

трéзвeнь прил. м.; стр. **трѣзкъ**, рус. те-
резвый, пол. trzeźwy, чеш. střízvý, словен.
trêzev, trêzen, сръб.-хрв. trijezan. .; праслв.
*terzъ; кор. *ter-g', успор. съ dhergh-
'държа'; *вж.* обл. таврѣзъ съ пре-
мѣтане || **трéзвeность** сжиц. жс. р.

трéмъ сжиц. м.; стб. **трѣмъ**, рус. терем,
пол. trzem, сръб.-хрв. trijem; *срав.* грц.
téremnon.

трéмоло сжиц. м.; итал.

трéнь сжиц. м. (желѣзничень) 'влакъ'; фр.
train (> ит. treno), отъ гл. trainer влача;
кор. въ лат. traho влѣка || **трéнирамъ**
гл. прех.; фр. съ наст. нѣм. || ~ се гл. непр.

трéндáфиль сжиц. м.; *вж.* трандафиль.
трéпáвица сжиц. жс. обл. || **трéпéря** гл. не-
прех. тр. I. 9., екр. трѣпна I. 5.; стб.

трéперити, словен. trepetati. сръб.-хрв.
trenuti < *trep-nuti; trenutak „мигъ“, бѣ-
лорус. троп „треперене“.; кор. и.-е. *tre-р-
съ разширение, истин. кор. само *tre-
*tr- .; *вж.* треска || **трéпéрене** сжиц.
ср. || **трéперешкомъ** нар. || **трéпéрко** сжиц.
м. 'страхливецъ' = рус. трус || **трéперливъ**
прил. м. || **трéперушка** сжиц. жс. || **трéпéть**
сжиц. м.; стб. **трéпéть**, гл. **трéпéтати**,

рус. трепет, гл. трепетать, пол. trzpiot,
trzpiotać, чеш. třepetati, словен. trepet,
trepetati, сръб.-хрв. trepetati. .; „кор“. об-
слав. *trepet-, а въ сжцность вторично
разшир. на и.-е. кор. *tre- : *tr-, първомъ
*trep-, сетне *tre-p-et- съ ясна наставка
-et- || **трéпéтляка** сжиц. жс. : м. рус. трепе-
та „треперлива тополя“, т. е. трепетли-
ка, словен. trepetika, сръб.-хрв. trepetljika.
|| **трéпéт-ень, -ни** прил. м. || **трéпéтникъ**
сжиц. м. || **трéпéнувамъ** гл. непрех. тр. III.,
екр. трѣпна I. 5., сжиц. ср. **трéп(ну)ване**
|| **трéптéние** сжиц. ср. р. || **трéпт-я** [-ж]
гл. непрех. тр. II. 2, вм. *трéпéть.

трéпя гл. прех. тр. I. 9.; стб. **трéпати**, рус.
трепать, пол. trzepać, чеш. třepati, сло-
вен. trepati. .; кор. и.-е. *trep-; *срав.* лит.
trepti; грц. traréb стълпвамъ грозде, лат.
trepidus страховъ, прот. intrepidus без-
страшенъ, лит. traripėti блъскамъ съ
крака, ст. прус. trapt стълпвамъ...; въ
отглас. отнош. съ тропамъ; *вж.* т. || ~
се гл. непрех.

трéска I. сжиц. жс.; стб. **трáсыца, трáсакница**,
рус. трясавица, пол. trząsawa, чеш. třas,
tres, třasofitek = рус. трясогузка, бълг.
обл. треси-гъзица 'стържи-опашка'; сло-
вен. treslica, trešljika треска...; кор. об-
щослав. трас-, и.-е. *tre-m-s-, лат. tre-m-o
перепря, съ др. разшир. *tre-p-; *вж.* трé-
перя...; *срав.* санскр. trasatē... || **трéс-**

кавъ прил. м. р. || **трéсá** [-ж] се гл. не-
прех. тр. I. 8., прех. трéсá 'разтрѣсвамъ',
екр. трэсна прех. непрех. I. 5.; *вж.*
трѣскамъ.

трéска II. сжиц. жс. 'видъ риба', презъ рус.;
рус. отъ сканд.; ст. сканд. thorskr, швед.
torsk; въ лет. durska, нѣм. Dorsch; въз-
можно е родство съ преход. и следв.

трéска III. [стар. трѣска] сжиц. жс., ум. **трéс-
чйца**; стб. **трѣска**, рус. треск, трещи-
на 'пукнатина...', треска; пол. trzaska,
чеш. tříska, словен. trëska, trska, сръб.-
хрв. treska...; *срав.* лит. tarškėti, treskėti;
гот. thriskan, нѣм. dreschen вършея... ||

трéтэйски (сждъ) прил. м. 'при който
'трети' лица ('добри мъже') се наговар-
ватъ да решатъ'... || **трéти** прил. м.
р. числит. поред., ж. р. трéти и трéты,
ср. р. трéто и трéтьо; старобългар.

трéтъи, трéтин, рус. третий, пол. trzeci
сръб.-хрв. treći...; кор. и.-е. *treies... въ
три, *вж.* т.; *срав.* лит. trečas < *treijas,
лат. tertius, гръц. trítos, тесб. tértos, гот.
thridja, нѣм. dritter, санскр. tṛtīya-s...
|| **трéтинá** сжиц. жс., ум. **трéтинка** || **трé-
тинъ** сжиц. жс. мн. || **трéтич-ень, -ни** прил.
м. || **трéто|разрéd-ень, -ни** прил. м. || **трé-
то|стéпен-ень, -ни** прил. м.

трé числ.; стб. **трýе** м., **трé** жс. ср., рус.
три, пол. trzy, чеш. tři, словен. сръб.-хрв.
tri...; отъ и.-е. *tri-es: *tri-...; *срав.* лит.
tūys, trejī, лет. trīs, лат. tres > ит. tre, фр.
trois...; грц. treis, санскр. trayas, tri...
три|ангулáция сжиц. жс.; лат. angulus =
жгълъ.

трибунъ сжиц. м.; лат. tribunus || **трибуна**
сжиц. жс. || **трибуналъ** сжиц. м. || **трибун-
ски** прил. м. || **трибуналски** прил. м.

тривийл-ень, -ни прил. м. 'изтърканъ'...;
латин.

тригйá сжиц. жс.; *вж.* тиргия || **тригяс-
вамъ** гл. непрех. тр. III.

три|гнѣзд-ень, -ни прил. м. || **три|годйш-
-ень, -ни** прил. м. || **три|годйшнина** сжиц. жс.

три|гоно|мétrия сжиц. жс.; грц. gōnia жгълъ,
métron мѣрка, срод. || **тригономétrичес-
ки** прил. м.

три|десетъ числ.; стб. **трéдесатé**, руски
тридцать и т. н. || **трéдесети** числ. поред.
м. || **трéдесетина** числ. неопр. || **три|днѣ-
в-ень, -ни** прил. м. || **трéднѣвно** нареч.

три|едйн-ень, -ни прил. м. || **три|едйн-
ство** сжиц. ср. || **три|едйнность** сжиц. жс.

три|етáж-ень, -ни прил. м. || **три|жди**
нар. старин.; **трижъ**; стбългар. **триньды**,

трижды, **триншти**, рус. трижды, трождь
...; сръб.-хрв. triždi, triž, triš...; *срав.*
дважди — дважь || **три|жéнство** сжиц.
ср.; *вж.* трéжеństwo || **три|жб-ецъ**,
мн. -ци сжиц. м. || **три|жб-ень, -ни** прил.

м. || три|клѣтъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. || три|крат-ень, -ни *прил. м.* || три|крат-но *нар.*
трибó *сщц. ср.*; фр. tricot || трикотáжъ *сщц. м. р.*
трилйст-ень, -ни *прил. м.* || три|лйстникъ *сщц. м.*; лат. trifolium.
трилибóнъ *сщц. м.*; отъ кор. лат. стькмено както билионъ. . .
трима числ. произв. отъ три, само за лица отъ м. родъ, и **тримина**, както двама, двамина, разлагано на два и сщц. мн. (дв.) следъ числа мина, та и прост. обл. „единъ минъ“! . . . || три|месеч-ень, -ни *прил. м.* || три|месечие *сщц. ср. р.* || три|милимѣтровъ *прил. м.*
тримѣжжие *сщц. ср.* ботан.; гръц. tri|an-dria || три|на|десетъ числ. осн. || три|на|десети числ. поред., нар. три|на|десето || три|недѣл-ень, -ни *прил. м.* || три|нож-никъ *сщц. м.*
триодъ *сщц. м.*; гръц. τριῶν πέντεςн.
трионъ *сщц. м.* (обл. тривонъ); кор. об-слав. и и.-е. *ter-: *tr- . . . въ трия, тьр-ка мъ . . . ; лит. trinù трия, лет. trinu, trīt, лат. tero, tergo, гръц. ter- въ telrō, tōros, téretron свредель . . . ; *срав.* още словен. trkati блъскамъ, срб.-хрв. trenica желѣзо за търкане . . . ; чеш. trlo, trdlo орждие за триене=пол. tarka; пол. tartak, tertak и trasz бичкиджийница, трионъ за рѣзане дѣски . . . || трионáръ *сщц. м.* || три-бонецъ *сщц. м.* ум. || трибнче *сщц. ср. ум.*
трипѣсникъ *сщц. м.* = гръц. три|одъ.
три|слбж-ень, -ни *прил. м.* || три|ста числ. осн., -ста стар. мн. ч. отъ сто || три-|стѣн-ень, -ни *прил. м.* || три|стрáн-ень, -ни *прил. м.* || три|струн-ень, -ни *прил. м.*
триум|вйръ *сщц. м.*, лат. trium „отъ, на три-ма“, víg мжжъ || триумвирáтъ *сщц. м.*
триумфъ *сщц. м.*; лат. || триумфáл-ень, -ни *прил. м.*
трифйль *сщц. м.*, видоизмѣн. отъ лат. trifolium; *вж.* трилистникъ; *срв.* рус. три-фольй, фр. tréfle || три|фунтовъ *сщц. ср.*
трихина *сщц. ж.*, отъ гръц. thriks, род. trichós косъмъ, влакно.
трицвѣт-ень, -ни *прил. м. р.* || три|цвѣт-никъ! *сщц. м.* 'трибагареникъ', отъ кор. лат. трикольоръ.
трици *сщц. ж. мн.*; стб. трѣца, тьрѣца, срб.-хрв. trīce; отъ кор. въ трия, срод. съ лат. tero; *вж.* трионъ и трия, || три-чавъ *прил. м.* || триченъ *прил. м.* || трич-ки *сщц. ж. мн. ум.* || тричникъ *сщц. м.*
тричлѣнъ *сщц. м.* || три|члѣн-ень, -ни *прил. м.* || три|жгъл-ень, -ни *прил. м.* || три|жгълникъ *сщц. м.*
трия *гл.* прех. тр. I. 6.; стб. тьрж, тьрѣти, рус. тереть, пол. trzeć, I. л. ед. сег. tre, чеш. fru, třiti, гор. луж. tru и tšejū, tšec, дол.

луж. tšejū, tšes, словен. terem, tarem, trēti, срб.-хрв. trem, trti. . . ; кор. и.-е. *ter-. . . съ разл. разшир. и наст.; *срав.* лит. trinù, trinti, лет. trīt, лат. tero, tergo, грц. telrō, torós. . . , got. thriskan, нѣм. dreschen вършея . . . ; *вж.* тьр-ка мъ || ~ се *гл.* не-прех. || триене *сщц. ср.*
трóвья *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. троути, трокж и троу-жъ, рус. о|труть, отро-вить, пол. truć, o-, za-, чеш. za|trutiti, словен. срб.-хрв. trovati . . . ; кор. въ др. отгл. степ. trav- (травнѣн. . .); *вж.* тре-ва (стар. трава); стбълг. и общослав. truti, па- значи и „храня“ . . . — давамъ отрова. потрава strava = храна . . . ; кор. и.-е. *ter-: *trou- (trōu-). . . , грц. tréfō хра-ня; *срав.* трия, лит. triuškinu, truškinu смачквамъ, грц. trys|bios „що изчерпва живота“, ст. брет. toreusit „attrivit“, кимр. tagaw бия . . . || ~ се *гл.* непрех. || трóвило *сщц. ср.* || трóвене *сщц. ср.* || трóвьячъ *сщц. м., ж.* трóвьячка.
трое|глáвъ *прил. м.* || трó-ень и -йни *сщц. м.*; кор. съ др. отгл. степ. въ три || трó-ица *сщц. ж.* и числ. само за лица м. р. || трóйка *сщц. ж.* (безъ онебняване!) || трóйно *нар.* || трóйственъ *прил. м.*, как-то двойственъ.
трóмавъ *прил. м.*; първич. трóмъ; срб.-хрв. trom; кор. и.-е. (съ точно съот-ветствие въ келт. езици); *срав.* ст. ирл. tromm, корн. trom, кимр. trwm, бретон. troum тежкъ . . . || трóмавость *сщц. ж.* || трóмавщина *сщц. ж.*
трóнъ *сщц. м.*; гръц. thrónos || трóн-ень, -ни *прил. м.* || тронясамъ *гл.* преход. тр. III., екр. тронясамъ III. || ~ се *глаг.* непрех., *сщц. ср.* тронясване; н. грц. throniázō.
трóня *гл.* прех. тр. II. 1., по от|роня > о|троня; *вж.* роня.
трóпамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. трóпна I. 5., мкр. трóпнувамъ, трóпвамъ || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* трóп(ну)ване, трóпане; м. рус. потрпаты, рус. трепать, тропнуть; *вж.* с|тро|полясвамъ; ко-рень съ др. отглас. степ. *вж.* тре|пя || трóпаница *сщц. ж.*
тропáръ *сщц. м.*; отъ грц.
трóпи *сщц. м. мн.*, ед. тропъ; грц.
трóпикъ *сщц. м.* мн. трóпици || трóпи-чески *прил. м.*; грц. thropikós.
тропол-я [-жъ] *гл.* непрех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех. безл., *сщц. ср.* трополéне *вж.* трóпамъ || трóпотъ *сщц. м.* || трóпбтя *гл.* непрех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* не-прех. безл., *сщц. ср.* трóптéне || трóпóсвамъ *гл.* прех. тр. || ~ се *гл.* непрех.
трóскотъ *сщц. м.* (и трóськъ); стбълг.
троскотъ, рус. (стар.) троскотъ за трескъ, срб.-хрв. troskot; кор. звукоподраж. въ

др. отгл. степ., *вж.* трѣскамъ, рус. трещать...; за знач. „трева“ *срав.* пукамъ, пукница и тровя... || **трѣсна** *гл.* преход. тр. I. 5., мкрат. **трѣснувамъ** и съкрат. **трѣсвамъ**, *сжц. ср. р.* **трѣсн(ну)ване** || **трѣсвамъ се** *гл.* непрх. **тритоаръ** (**тротуаръ**) *сжц. м.*; фр. trottoir, отъ кор. герм. (нѣм. treten стѣпвамъ...). **трофѣй** *сжц. м.*; зап. европ. отъ гръц. > фр. trophée, ит. trofeo...

троха *сжц. ж.*, ум. **трошица**, обл. тр о ш ка; стб. **троха**, рус. троха, пол. чеш. trocha, словен. срб.-хрв. troha..., алб. отъ бълг. trohъ; кор. общослав. *tiosh-, разшир. на *ter-: *tr-...; *срав.* съ подоб. разшир. троск- въ троскотъ, гръц. tréfo храня...; *вж.* м. и тровя; тр е в а; б. рус. труха, потруха 'дробено сѣно' || **трохичка** *сжц. ж.* ум. **трохѣй** *сжц. м.*; грц. trochaïos.

трош-а [-ж] *глагол.* прех. тр. II. 3.; стбълг.

троштити, сѣрб.-хърв. trošiti... „харча“, гор. луж. na|trošić; алб. отъ бълг. trošitun; общослав. трошъ < *trochjа; *вж.* троха || ~ *се гл.* непрех. || **трошене** *сжц. ср. р.* || **трошливъ** *прил. м.*, словен. trohlijiv || **трошливость** *сжц. ж.*,

троякъ *прил. м.* отъ числ. три, трое || **троякост** *сжц. ж.*

трубадуръ *сжц. м.*; прованс. (ю. френ.). **трудъ** *сжц. м.*, ум. **трудѣць**; старобълг.

трудъ, рус. труд, пол. чеш. словен. срб.-хрв. trud; кор. общослав.; успор. обликъ стб. **троухъ**, що показва, че сжцин. кор. е само *tru-: *trou-...; *срав.* лат. trudo блъскамъ..., гот. us-thriutan затруднявамъ, ст. герм. сжеств. thraut ж. трудъ, англос. ā-thrēotan безлич. изморявамъ се, нѣм. ver|driessen дотѣга ми..., срѣд. вис. нѣм. drōz товаръ, досада...; *срав.* още лит. trusas, triusas, trūsti. trūsiu занимавамъ се: — словен. trsiti se, срб.-хрв. trsiti se грижа се = лит. trusoti. || **труд-ень**, -ни *прил. м.* || **трудене** *сжц. ср.* || **труднич-къ**, -ки *прил. м.* ум. || **трудничко** *нар. ум.* || **трудност** *сжц. ж.* || **трудо|любѣць** *сжц. м.*, *ж.* **трудо|любка** || **трудо|любивъ** *прил. м.* || **трудо|любие** *сжц. ср.* || **трудо|любивост** *сжц. ж.* || **трудо|с|по|сѣб-ень** -ни *прил. м. р.* || **трудо|способност** *сжц. ж. р.* || **трудя** *глагол.* прех. тр. II. 1.; *срав.* ст. герм. -thriutan || **трудя се гл. непрех. || **тружен(ни)къ** *сжц. м.* отъ рус. в.м. стб. труженикъ, *ж.* **труженица** || **труженически** *прил. м.* || **труженичество** *сжц. ср.***

трупъ *сжц. м.*, ум. *ср.* **трупче**; старобълг.

троупъ, рус. труп, пол. trup, чеш. trouр, словен. срб.-хрв. trup; „кор.“ общослав. *trup-, въ сжщностъ кор. *trou- и кор.

разшир. или наст. (предслав. *trou-ro-s); и.-е. кор. *ter-: *trou-...; *вж.* три я, тровя, троха...; *срав.* лит. trupėti сдробявамъ, trupinis троха, trupus, trupīna, ст. прус. trupis пѣнь...; *срав.* и грц. trurāb пробивамъ съ свредель, н. грц. trúra дупка; кор. въ гръц. не е trур-, а trу-...; *срав.* tēretron свредель, лат. tegebra... || **трупамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **тру́нна** I. 5.; *вж.* следв. || ~ *се гл.* непрех. || **тру́пане** *сжц. ср.* || **тру́пина** *сжц. ж.*

тру́па *сжц. ж.*, ум. **тру́пица**; отъ запад. европ.; фр. troupe, ит. truppa, нѣм. Tuppe...; твърде любопитна дума, че има и обликъ truma „множество, роякъ“ (словен.), словен. срб.-хрв. пол. turma, м. рус. турма и тюрма, сравнявани съ итал. turma и truppa (словен. чеш. пол. tora)... **трусь** *сжц. м.* книж.; отъ рус. църк.-слав.; стб. **тръсь** 'земетръсь'.

„**трусть**“, **трѣсть** *сжц. м.*; англ. **труфйло** *сжц. ср.* || **труфя** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* **труфене**; отъ н. грц. trufō.

трух-ълъ, -ли *прил.* (прич. мин. действ.) *м.* стар. (обл.), м. рус. потрухнуты || **трухлост** *сжц. ж.* гнилежъ...; кор. *вж.* **трупъ**.

трушия *сжц. ж.*; *вж.* турши я. **тръвна** (**травна**) *сжц. ж.* 'кошеръ'; навѣрно отъ кор. общослав. *tru-: *trou-; *trav- храня...; *вж.* тровя; или и трупъ... **тръгъ** *сжц. м.* стар.; *вж.* търгъ.

тръгамъ *гл.* (не)прех. тр. III., прех. **търгамъ**, екр. **трѣгна** I. 5., мкр. **трѣгнувамъ** III., *сжц. ср.* **трѣгване**, **трѣгнуване**; стб.

трѣг-нѣти, -ати и съ небявя. **трѣзати**, руски торгнуть, торгать, терзать, старин. тергнуть, пол. targnać, targać, чеш. trhnouti, trhati, словен. срб.-хрв. trgati; общослав. кор. *terg-, въ сжщностъ *tr-.. съ разшир. — и.-е. *ter-g(h)-; *вж.* трагъ; три я, търкамъ; *срав.* лат. traho влѣка; гот. thragjan тичамъ...; кимр. go-dro мълза, ст. брет. guotroit „demulgitis“...; санскр. tarh разжсвамъ, разтръгамъ...; знач. непрех. „тръгамъ“ въ други езици не личи както въ ст. герм. (гот.).

трѣнь *сжц. м.*, ум. *ср.* **трѣнче**; стб. **трѣнъ**, руски тѣрн „трѣнка“, м. рус. тернь, пол. tarn, гор. луж. śerń, дол. луж. śerń, чеш. trn, словен. trn, trněk, сѣрб.-хърв. trn...; общослав. дума отъ кор. и.-е. *tr-.. бода, тегля; успор. обликъ и.-е. *der- въ дера, драка; *вж.* (и з) т р ѣ г - н а, т ѣ р г а м ѣ; н не спада къмъ първич. кор., а е кор. разшир. или наст.; *срав.* гот. thairnus, стар. нѣм. dorn, нѣм. Dorn, санскр. trpa-t тревна стѣбло, гръц. tépnaх артишоково или кактусово стѣбло, ново-ирл. tráinín „малко тревно стѣбло“... || **трѣнакъ** *сжц.*

м. събир. || тръненъ и старин. тръновъ прил. м. || трънестъ прил. м. || трънливъ прил. м. || трънливостъ сжц. жс. || тръно-|бѣпъ сжц. м. || тръно|сливка сжц. жс. || трънѣе (тръне) сжц. ср. събир. || трънка сжц. жс., умал. трънчица.

тръпка сжц. жс., *обикн. мн. тръпки; стб. оу|трапъ „ecstasis“, рус. о|терп, м. рус. с|торопиты и др.; *вж.* тръпна || тръп-|ностъ сжц. жс. || тръпна гл. непрех. тр. I. 5., мкр. тръпнувамъ, тръпвамъ, сжц. ср. р. тръп(ну)ване; стб. оу|тръ-|нѣти, -нѣти, рус. терпнуть, м. рус. за|терпну-|ты, пол. cierpnąć и tarnąć, чеш. trpnouti, словен. otrpnouti, strpnouti, срб.-хрв. trpnuti, protrnuti...; стар. об.-слав. думи отъ кор. разшир. на и.-е. *(s)ter-—и.-е. *terp- съ корен. разшир. (-*р-); *срав.* лит. tirp-|stù, tirpti, лет. tirpt, лат. torp-|eo, -ere > итал. torpore изтръпналость.; *френ.* tor-|peur... || тръпчивъ (тръпкавъ обл.) прил. м.; стб. тръпкътъ пол. cierpkі, чеш. trpký, словен. trpek, хрв.-хрв. trpkі (ovce)...

тръпчивостъ сжц. жс. и тръпчивина. тръсь I. сжц. м. 'видъ вървежъ на конь'; негли отъ и.-е. кор. *tr-t-, а той ще да е срод. съ тръсь II.; *срав.* отъ успоред. и.-е. кор. *dreu-... нѣм. Trott, Trab и санскр. dravati тича, тече, гръц. съ удвоение didraskō...

тръсь II. сжц. м.; стб. тръсьтъ, рус. църк.-|слав. трусъ: земетръсьтъ || тръсей сжц. м., жс. тръсина, ср. тръсище; отъ кор. въ гл. тръся: тресж, треса-|вище; треска; *вж. т.*; кор. стб. трас-:|тржс-; *срав.* рус. трясина; пол. trzęsa-|wisko тресавище, тръсище... || тръскамъ гл. прех. тр. ум., екр. тръсна I. 5., тръ-|ся II. 1. обл. || се гл. непрх.; *вжс.* тръся. тръсть („трусть“) I. сжц. м.; англ.

тръсть II. сжц. жс. и тръстька; стб. тръстьтъ, рус. трость, пол. tręść, чеш. tresl', род. trstí, словен. срб.-хрв. trst, гор. луж. дол. луж. scina < об. слав. trъstina; стар. об.-|слав. дума, отъ и.-е. кор. *(s)tr- въ стръ-|нище, стърнищ; стърча, стръкъ *вж. т.*; *срав.* лит. strustis, trušas, trusis... || тръстенъ сжц. м. || тръстиковъ прил. м. || тръстинакъ сжц. м. соб.

трътъ (стар. тржтъ) сжц. м. обл. старин. за 'прахънь'; стб. тржтъ, (трждтъ), рус. трут, словен. trôt видъ гжба, срб.-хрв. trud, чеш. troud.; об.-слав. tron-|дъ, tron-|тъ отъ и.-е. кор. ter-: tre-... въ трия, стрив-|амъ; *срав.* лит. trandis, trandė прахъ отъ дървесенъ червей, санскр. tardá-|s нѣкакво насѣкомо, trđilá-|s съ дупки... || трътвамъ гл. (не)прех. мкр. III., екр. тѣртя *вжс.* тѣртя.

трътка сжц. жс. и тѣртица, стар. тръта; има успредици въ нѣкои слав. езици, напр. чеш. trtác, trtol = „опашна кость“, нѣм. Schwanzbein; кор. *tr-t-, разшир. на и.-е. *ster-: *stř-...; *срав.* ст. исл. stertt птича опашка, англосакс. steort опашка..., нѣм. sterz опашка, гл. фриз. stirta тръш-|камъ, събарямъ, нѣм. гл. stürzen...; *вжс.* тѣртя: тръшкамъ.

тръшкамъ глаг. прех. тр. III., екр. тръш-|на I. 5., тръсна, мкр. тръшнувамъ, съ-|крат. тръшвамъ, сжц. ср. тръшкане, тръш(ну)ване; образув. отъ общослав. корень *ter-: *tr- въ гл. като трия, тръ-|камъ, тресж, тръся, тѣртя *вжс. т.*, успор. обликъ къмъ тръскамъ; срод. фриз. stirta. нѣм. stürzen...; *вжс.* трътвамъ. трътка || се гл. непрех.

тръшувамъ гл. прех. тр. III., сжц. ср. тръ-|шуване и тѣршувамъ (тарашувамъ), сжц. ср. р. тарашуване (тѣршуване), вторично производ. отъ кор. въ тръ-|ся; *вжс. т.*

трѣбва (и трѣб(ув)а) гл. 3-олич. („безлич.“) III. и непрех. трѣб(в)амъ III.; стб. трѣкътъ, нар. мѣст. п. ед. ч. трѣкътъ = обл. н. б. зап. трѣбе, рус. требовать, пол. trzeba, чеш. treba, словен. tréba, срб.-хрв. trije-|ba...; предслав. *terb-, срод. съ нѣм. dürfen, darf, сжц. Not|durft нужда... || трѣба сжц. жс., въ рус. отъ цсл. (стб.) съ е вм. стб. ѣ || трѣбвамъ! гл. прех. тр. III. книж. отъ рус. требовать, сжц. ср. трѣбване || трѣбовател-енъ, -ни прил. м., -ностъ сжц. жс. || трѣбникъ сжц. м.

трѣбѣя глаг. преход. тр. II. 1.; старобълг. трѣкити, рус. теребить, пол. trzebić, словен. trébiti, срб.-хрв. trijebiti...; об. слав. *terb- негли различ. отъ преход...; отъ и.-е. кор. *(s)ter-bh-: *(s)tr-bh-...; навѣрно срод. съ и.-е.-кор. *stř-... въ стръни-|ще, страна; *вжс. т.*; *срав.* особ. знач. на трѣбежъ || трѣбежъ сжц. м. стар. обл. 'изкореняване на шумама...'; рус. тереб, пол. trzebież, б. рус. расцереб, словен. trébez, срб.-хрв. trebežina...; успоред. кор. кърча (и.-е. *sker- рѣжа. съ-|ка... соб. мѣст. назв. Кърчово, както селищно име Трѣбежъ...

трѣска сжц. жс., ум. трѣсчица; стбълг. трѣска, м. рус. триска, б. рус. треска, пол. trzaska, чеш. tříska, třísťka, долно луж. sceska, česka, гор. луж. řeska, словен. trêska, trska, срб.-хрв. treska... || трѣскамъ гл. (не)прех. мкр. III., екр. тръсна I. 5. (обл. трѣсна), тр. тре-|щя [-нѣ]; старобълг. трѣскати, трѣ-|шт-|ати-|ити, екр. трѣснѣти, руски тре-|щать, треснуть, пол. trzeszczyć, strzasnąć,

чеш. třestěti, třaskati, třískali... , словен. tréskati, trésnōti, tréščati, срб.-хрв. trijesak, trijes = grom... ; общослав. „кор.“ trěsk-звукот подр. разшир. на *tr-... ; срв. лит. tarskė'ti, trėskė'ti, гот. thriskan, нѣм. dreschen „върхъ, вършея...“ — първично = бльскамъ съ пржтъ, съ цапъ, Dreschflegel... ; срв. троскотъ || **трескавица** *сжц. ж.* и **трѣскане** *сжц. ср.*, *сжц. соб.* мѣст. **Трѣскавецъ** въ Прилепско... ; **тржбá** *сжц. ж. р.*, умал. **тржбѣца**, **тржбѣчка**; стбълг. **тржбл**, рус. труба, пол. trąba, чеш. trouba, словен. tróba, tromba, срб.-хрв. truba... ; общослав. кор. *tromb-, трж- ще да е звукоподраж. (отъ слав. румън. trimbă, мадж. toromba, алб. trumbë); срод. лит. triūba, trūba, лет. trūba и ст. герм. trumba (съ разнообраз. на кор.), ст. нѣм. trumba, trumpra, нѣм. Trompete, ст. скан. trumba; отъ герм. и итал. tromba, trombeta... || **тржбáчъ** *сжц. м.*, рус. трубач || **тржб-ень**, -ни *прил. м.* **трюфъ** *сжц. м.*; англ. || **трюфель** *сжц. м.*; нѣм. **туалетъ** *сжц. м.*; фр.; *вж.* то алетъ. **ту-ту** *нар.* (*свюзь*); отъ кор. да и и-е. мѣст. то-; *вж.* тамъ, той, тждѣва... **туберкулъ** *сжц. м.*; лат. || **туберкулинъ** *сжц. м.* || **туберкулоза** *сжц. ж.*; лат. = бълг. сушка... || **туберкулоз-ень**, -ни *прил. м.* || **туберкулизирамъ (се)** *глаг.* (не)прех. тр. III. || **туберкулизиране** *сжц. ср.*; кор. лат., наст. гръц.-фр.-нѣм... || **тубербоза** *сжц. ж.*; лат. **тузѣм-ень**, -ни *прил. м.* книж. отъ рус. || **тузѣм-ецъ** *сжц. м.*, мн. тузѣмци, *ж.* **тузѣмка** || **тузѣмски** *прил. м.* || **тузѣмство** *сжц. ср.* **туй** *мѣст.* пок.; *вж.* това, той. **тукъ** I. *нар.*; *вж.* тука. **тукъ** II. *сжц. м.* старин; стб. **тоукъ**, гл. **тыти** ставамъ дебелъ, с. тучень, рус. тук, пол. tuk (tucz), чеш. гор. луж. дол. луж. tuk...; стар. общослав. дума отъ кор. и-е. *tou-: *tū- > **ты-**... ; **к** е наст. или кор. разшир.; срв. лит. обл. taukas кжече тукъ, taukai тльстина, гл. tūkti, tunkū, tukinti, лет. tauks тучень, ст. прус. taukis, санскр. tu раста, tavas- сила, tiv дебелъ, ставамъ тучень, лат. tumeo, кор. само *tu-... , подувамъ се..., нѣм. Daumen палець < дебелъ прѣсть, ср. ирл. tōn задникъ...; слав. кор. **ты-** отъ и-е. *tū- и въ тилъ < тыль || **тучность** *сжц. ж.* || **тучя** *гл.* обл. прех. тр. II. З. 'гоя'... **тука** *нар.*; стб. **тоу**, рус. тут, б. рус. туто, тутока, тутай, м. рус. ту, тутка, тутки, пол. tu, tutaj, tutaj..., чеш. tu, словен. tu, tukaj, tukaje, срб.-хрв. tu, tujke, tute... ; общослав. нар. tu отъ кор. на мѣст. той, това... ; *вж.* т.; кор. и-е.; срв. тамъ

|| **туканъ** *сжц. м.* обл., *ж.* **туканка**, ум. *ср.* **туканчъ** || **тукаш-ень**, -ни *прил. м.* || **тукашен-ецъ**, -ци *сжц. м.*, *ж.* **тукашенка**; срв. туканъ, туканка || **туку** *нар.*; *вж.* току (токо).

тулейка *сжц. ж.* стар. обл. 'глава на бравда'; отъ кор. въ обл.-слав. стб. **тыль** — *вж.* тилъ и тукъ II., тучень.

тулпанъ *сжц. м.* и **тулпѣнь**; чеш. tulpan, срб.-хрв. tulbenta, tuliben, рус. тюбан; отъ тур. tülband, dülbend (-band отъ перс. кор. 'сврзвамъ', срод. съ нѣм. binden...).

тулумъ *сжц. м.*, ум. **тулумче** *ср.* и **тулумецъ** *м.*; тур. отъ кор. ар.-алт.; *вж.* толумъ.

тулумба *сжц. ж.*, ум. **тулумбица**, ум. отъ ум. **тулумбичка**; тур. || **тулумбаджика** *сжц. м.*, *ж.* **тулумбаджийка**, ум. *ср.* **тулумбаджийче** || **тулумбаджийски** *прил. м.* || **тулумбаджийство** *сжц. ср. р.* (**тулумбаджилькъ** *сжц. м.*).

туля *гл.* прех. тр. II. 1.; стб. (за)-**тоулантн**,

при-, рус. тулить, втулить „втиквамъ“... ,

затулить „крия“, м. рус. втулыты, пол. tulić, zatulić, чеш. touliti, stouliti, словен. prituliti се, срб.-хрв. tuliti гася... ; производ.: зааулка, заауляма... ; кор. стар. общослав.; стб. об.-слав. тулъ pharetra, словен. tul, tulec = „košek, v katerem suse ovočje“... ; сближавать се думитъ съ лат. tuli мин. св. вр. отъ fero нося, съ гръц. telatōn превръзка..., па и съ перс. tül; *вж.* тулпанъ... || ~ **се** *гл.* непрех.

тумъ! *межд.* звукоподр.; срв. тупъ.

туманъ *сжц. м.*, рус. туман, б. рус. туман 'заблуда...', пол. tuman облакъ прахъ; тур. tuman; кор. ар.-алт.; успоред. съ думанъ; дымъ; съ разнообразяв. кор. тьм- въ тьма, общослав. тьмень.

тумба! *межд.* звукоподр.; *вж.* тумъ, тупъ!

тумба II. *сжц. ж.* обл. 'могилка, тьпла... ' производ. отъ и-е. *tu-, „кор.“ *tu-m- въ лат. гл. tumeo, сжц. tumulus могила; *вж.* тукъ II., н. гръц. tymbē надгробна могила... ; отъ той кор. е и фр. tombeau гробъ, итал. tomba... || **тумбе** *сжц. ср.* обл. || **тумбестъ** *прил. м.* || **тумбичка** *сжц. ж.* ум. || **тунтестъ** *прил. м.* и **тунту-рестъ**; *вж.* тантурестъ.

туморъ *сжц. м.*; лат.

тумрукъ *сжц. м.*, мн. тумруци; тур.; *вж.* и томрукъ.

туна бедá, по-прав. стар. **туня бедá** *прил. сжц. ж.*; стб. **тоунь** бесплатень; **тоуние**; рус. туняедецъ, б. рус. тунный 'празень, напразень...', м. рус. тунй, словен. stunj „gratis“... , дума общослав., но не отъ „кор.“ тунъ, а отъ и-е. *tou-: *tu-, който и въ об.-слав. тъск- < и-е. *tu-sk- празень въ стб. **тъшть**, **тъштета**, м. рус. тошый празень, рус. тоший („на тошак“),

пол. *tszczy, szczy*, чеш. *test'*, словен. *tešč* и т. н.; *вж.* тще|славенъ, щета и *срав.* лит. *tūscias*, лет. *tukš*, ж. р. *tukša* празень, бедень...; санскр. *tucēha-s tuc-cha-s* празень. || **тунеядецъ** *сжиц. м. р. книж., мн. тунеядци; срав. рус. дармо-ед* || **тунеядски** *прил. м. и нар.* || **тунеядство** *сжиц. ср.*

тунель *сжиц. м., ум. тунелче, об. евр., англ. tunnel > фр. tunnel, нѣм. Tunnel...*

тунякъ *сжиц. м. 'видъ риба', грц. thynnos > нѣм. Thunfisch, фр. thon, ит. tonno...*

тупъ! *межд. || тупамъ гл. прех. тр. III. 'бия...'*, екр. **тупна** I. 5.; стб. **туп-ати, -ътати**, м. рус. тупот, дупот, тупкаты ногою, рус. топтить, пол. *terać, terać, tupać* бия (и *der-tać*), словен. *teptati, topotati...*; кор. „звучо-подр.“, съ редув. на различ. самогласки (и съ носова вставка); общослав. *ter-въ тепамаъ; топотъ, вж. т.;* не може да се дѣли отъ „кор.“ **temp-: *topm-* въ тжпъ и **stemp: *stomp-* въ стжптити, нѣм. *stampfen* и т. н., па и грц. *tup-tō* бия, дори ако се брой за корень на грц. дума и.е. „корень“ **tukw-*, въ сжиц-ность и.е. **tu-k(w)*. въ тѣкж, тур. *dokumak* „тъка“ т.е. бия, удрямъ...; корень ар.-алт. || **тупане** *сжиц. ср. р. || тупаница* *сжиц. жс.* || **тупкамъ** *гл. прех. тр. ум. III., сжиц. ср. тупкане.*

тупанъ *сжиц. м. обл. стар. вм. тжпанъ; вж. тжпанъ || тупанджия* *сжиц. м. обл. прост. 'тжпанарь'.*

туптежъ *сжиц. м. || туптене* *сжиц. ср. || туптя* *гл. непрех. тр. II. I.;* отъ кор. въ тупамъ.

тупурдия *сжиц. жс. „тропотъ“; любовитно кръстос. на кор. ар.-алт.—грц., бѣлг. и тур.*

турá *сжиц. жс.; тур.*

тургамъ *гл. прех. обл. вм. турямъ, вж. т. || туренки* *сжиц. жс. мн. обл. 'пръжки'.*

туризъмъ *сжиц. м. || туристъ* *сжиц. м., жс. туристка;* произв. отъ френ. *tour...* || **туристически** *прил. м.*

туркия *сжиц. жс. р., ум. туркинче* отъ кор. тур. (*türk* „силенъ...“); въ сжицн. ар.-алт.; лат. *taurus* бикъ...; *вж.* турмакъ || **турски** *прил. м. и нар. || турча* *гл. прех. тр. II. 3. || ~ се гл. непр. || турчинъ* *сжиц. м.;* стб. **тоуръ-къ, -униъ;** словен. *turščina* „царевница“; *срав.* бѣлг. обл. (а)рапка... || **турщина** *сжиц. м. „турцизмъ“...*

турмакъ *сжиц. м. обл. стар., ум. ср. турмѣ* 'биволче'; ар.-алт. дума; *срав.* ст. слав. туръ; грц.-лат. *taurus* бикъ, нѣм. *Stier...*; *вж.* предход. думи.

турна *гл. екр., турнувамъ... вж. туря.*

турниръ *сжиц. м.; нѣм. отъ кор. френ. < лат. турта* *сжиц. жс.;* видоизм. въ смисъла отъ ит. *torta*.

турфандá *сжиц. жс. ...; тур.*

туршья *сжиц. м., ум. туршьяка;* тур. *tursu* отъ иран. (перс.); кор. ар.-алт.

турямъ *гл. прех. тр. III., екр. туря* II. 1. и **турна** I. 5., мкр. **турнувамъ,** съкрат. **турвамъ,** обл. и **тургамъ** III.; рус. турить „блъскамъ“, б. рус. туриць „гоня“, м. рус. по|турыты, вы|турыты, сѣрб.-хърв. *turiti, turati...*; „кор.“ об.-слав. тур-, навѣрно и.е. **tou-i-* съ кор. разшир, или наст.; *срв.* лит. *turėti* имамаъ; *pa|turoti...*; за знач. „гоня“ *срв.* по|теря, на|тиря...; успор. обликъ съ и.е. I въ туля *вж. т.*

|| **туряне** *сжиц. ср.*

туртакси *нар.; кор. въ пок. мѣст. той и въ нар. тукъ; срв. пол. tutaj, сѣрб.-хърв. tute, tutena, м. рус. тутка, туткы, б. рус. тутока, тутай...*

тутенка *сжиц. жс. обл. 'раст. полски макъ', 'кадѣнка';* етимол. неясна; заем.?; кор. и.е. и тур. (ар.-алт.); *срав.* була.

туткавъ *прил. м. 'пипкавъ' || туткалъ* *сжиц. жс.; тур. || туткунъ* *прил. (сжиц.) м. || туткамъ се гл. непрех. тр. III., сжиц. ср. туткане;* *срв.* тур. *tut!* „дръжъ!“; *tutmak...* || **тутманикъ** *сжиц. м., ум. ср. тутманиче || туткуъ* *прил. м. р. (т. конь' що се често спъва').*

туфа *сжиц. жс. (туфъ м.); фр. touffe ж. р. туфѣкъ, туфекчия!* обл. вм. тур. *тюфѣкъ, тюфѣкчия; вж. т.*

тухла *сжиц. жс., ум. тухлица, тухличка* и обл. **тугла;** тур. *tugla*, н. грц. *tuvlon* < лат. *tegula* > нѣм. *Ziegel;* *вж.* цигла || **тухларъ** *сжиц. м., ум. тухларче || тухларница* *сжиц. жс. || тухларски* *прил. м. || тухларство* *сжиц. ср. || тухлень* *прил. м.*

тучъ *сжиц. м.; тур. || тучень* I. *прил. м., жс. -ена, ср. -ено* 'отъ металъ тучъ'.

тучень, -ни II. *прил. м. отъ стар. сжществ. тукъ вж. т. || тучность* *сжиц. жс. || тучница* *сжиц. жс.;* видъ трева 'тльстига', все отъ кор. за 'дебелъ, тлъсть'.

тушъ *сжиц. м.; фр. touche, нѣм. Tusche.*

тушá (по|туш-а, -(а)вамъ) *гл. прех. тр. II. 3.;* м. рус. тушыты „надѣвамъ се“, потуха = утеха; *срв.* бѣлг. ра|з|туха, пол. *tuszyć*, чеш. *tusiti* предусъщамъ...; пол. *o|tucha* надежда...; кор. об.-слав. и и.е. само **tou...*; срод. съ думитѣ отъ разшир. кор. **tusk-* въ рус. тускльий, арм. *thux...*; *вж.* стуштя се; негли и съ „корень“ *tul-* въ туля, потуля... || **тушене** *сжиц. ср. || тушнувамъ, тушвамъ гл. прех. тр. III.*

тще|славенъ, -ни *прил. м. || тще|славие* *сжиц. ср. отъ общослав. кор. въ тѣштъ празень; вж. туня беда; вж. и подъ щета.*

(-ъ)тъ, -та, -то *опред. членъ; вж. той.*

тѣй *нар.; вж. така.*

тъка́, по-точно **тъкж** (обл. прост. тѣчá, *вж.* и ткая) *глагол. преход. тр. I. 9.;*

сжц. ср. **тъкание**, **тъкание** и **тъкане**; стб. **ТЪКАТИ**, рус. ткать, м.рус. ткаты, пол. tkać, чеш. tkáti, словен. срб.-хрв. tkati.; *срав.* ст. прус. tuckoris; кор. е об.-слав. и ар.-алт.: и.-е. *tuk^(w)- и въ грц. týp-lō бия < ty-rjō < и.-е. *tuk^w-jō- и тур.-тар. tokumak : dokumak... || ~ *се гл.* **непрех.** || **ТЪКАНЬ** *сжц. жс.* || **ТЪКАЧЪ** *сжц. м., жс. р.* **ТЪКАЧКА**; стб. **ТЪКАДНИ**, рус. кач || **ТЪКАЧЕСКИ** (**ТЪКАШКИ**) *прил. м.* || **ТЪКАЧЕСТВО** *сжц. ср.* **ТЪКМЭЖЪ** *сжц. м.*, отъ кор. на гл. тък-а съ друга наст. || **ТЪКМО** *нар.*, обл. стар. **ТОКМО**; стб. **ТЪКЪМО**, **ТОКМО**, рус. точно, точка < об.-слав. тък-, тъч-.. || **ТЪКМЯ** (**ТЪКМЪЖ**) *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ *се гл.* **непрех.**; произв. и з|тък в а м ъ, н а |тък в а м ъ, съ изясн. н а ъ в ъ о по рус. точка..; съ др. отгл. степ. т и к а м ъ, (и з|т и к в а м ъ); и с|т у к а н ъ „идоло“...

ТЪЛКОВАНИЕ *сжц. ср.* книж. по стб. и рус.; по-ново тълкуване || **ТЪЛКОВАТЕЛ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м. р.* || **ТЪЛКОВ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м.*; рус. толковый || **ТЪЛКОВНИКЪ** *сжц. м.* || **ТЪЛКУВАМЪ** *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* **непрех.**, *сжц. ср.* **ТЪЛКУВАНЕ**; стб. **ТЪЛКОВАТИ**, *сжц.* **ТАЛКЪ** „interpretatio“, рус. толковать, м. рус. толкуваты; *срав.* лит. tulkas, tulkūti, лет. tulk, tulkōt; отъ слав. е фин. tulkki драгоманъ, преводачъ, па и герм.: ср. нѣм. tolk, tolke, ст. сканд. tulkr, швед. tolka.; *срав.* особенно санскр. tarka-s предположение, гл. tarkáyati, ст. ирл. ad-tluch благодаря, to-tluch моля..; кор. е общъ и.-е. и семитски (въ семит. съ прех. на l въ r, k > g — ст. евр. targum, араб. > тур. терджуманъ и талимъ „учение“..; може би и алт.; *срав.* тур. dil „езикъ“: слав. стб. т л ъ м а ч ъ. || **ТЪЛКУВАТЕЛЪ** *сжц. м., жс.* **ТЪЛКУВАТЕЛКА**.

ТЪЛМАЧЪ *сжц. м.* книж.; стбългар. **ТЪЛМАУЪ**, рус. толмач, пол. tłumacz, чеш. tłumáč, tłumoch, словен. tolmač, tolmač, срб.-хрв. tolmač, tumač..; отъ слав. въ нѣм. Dolmetscher-; сравнява се думата съ куман. tolmač, telmač, сев. тур. tilmadž, tilmač, ранна ар. алт. обща културна дума; *срав.* погоре тълкува м ъ || **ТЪЛМАЧКА** *сжц. жс.*

ТЪЛПА *сжц. жс.*; стб. **ТЪЛПА**, рус. б.рус. толпа, м. рус. на|толп, по|толп „навалица“, *срав.* лит. telpū, tilpti „имама мѣсто“, talpa просторъ, talpūs просторенъ, санскр. talpa-s легло, ст. ирл. -tella (-talla) има просторъ, възможност...; старинни и.-е. думи съ наставка *pā : *ro-... Литов. и др. думи показватъ, че трѣба да се излиза отъ и.-е. *(s)tel- : *(s)tl- стеля...; нѣм. Stelle мѣсто... || **ТЪЛПЯ** *се (ТЪЛПЪЖ)* *гл.* **непрех.** тр. II. 1.; *вж.* и в|тълпявамъ и *срав.* м. рус. втолпытыся „втиквамъ се“.

ТЪМА *сжц. жс.*; стб. **ТЪМА**, рус. тьма, тма, темь..., б. рус. цма, тма, мало-рус. тма „тъма, безчетно множество“, пол. гор. луж. таа, чеш. словен. tma, сѣрб.-хрв. tama; общослав. дума отъ и.-е. коренъ; *срав.* лит. tamsà, tēmti става тъмно, лет. tumt tьмнѣ, санскр. tam-, tamas—зэнд. təmah-тъма, санскр. tāmīgā = лат. tenebrae, ст. нѣм. dēmar, нѣм. dämmern „тъмнѣя, смрачавамъ се“...; ст. сакс. thimn тьмень, ст. вис. нѣм. dinstar мраченъ, ср. ирл. temen, teim тьмень, сивъ... || **ТЪМ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м.* и стар. **ТѢМЕНЬ** — Хр. Ботйовъ римува „темень“ съ „дребень“; стб. **ТЪМНЪ**, **ТѢМЕНЪ**, руски тѣмный... || **ТЪМНИНА** *сжц. жс.* || **ТЪМНИЦА** и **ТѢМНИЦА** *сжц. жс.* || **ТЪМНИЧАР-ИНЪ**, **-Ъ** *сжц. м., жс.* **ТЪМНИЧАРКА**, ум. *ср.* **ТЪМНИЧАРЧЕ** || **ТЪМНИЧАРСКИ** *прил. м.* || **ТЪМНИЧ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м.* || **ТЪМНИЧ-ЪКЪ**, **-КИ** *прил. м.* ум. || **ТЪМНИЧКО** *нар.* ум. || **ТЪМНО** *нареч.* || **ТЪМНО|ЖЪЛТЪ**, **ТЪМНО|ЗЕЛЕНЪ**, **ТЪМНО|ПЕПЕЛЯВЪ**, **ТЪМНО|СІВЪ**, **ТЪМНО|СІНЪ** *прил. м.* || **ТЪМНОТА** *сжц. жс.* || **ТЪМНО|ЦВѢТ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м.* || **ТЪМНО|ЧЕРВЕНЪ** *прил. м.* || **ТЪМНѢЯ** *гл.* **непрех.** тр. I. 6., мин. св. тьмнѣхъ || ~ *се гл.* **непрех.**, *сжц. ср.* **ТЪМНѢНЕ**.

ТЪНА *гл.* **непрех.** тр. I. 5.; стбългар. **ТОНЪТИ**, **ТОПИЖТИ**, рус. топнуть, м. рус. в|тонуть, пол. tonąć, чеш. tonouti, словен. po|tonoti, срб.-хрв. tonuti...; кор. общослав. *top- потъвамъ... не ще трѣбва наѣрно да се дѣли отъ кор. *top- : *ter- бия (... правя да потъне..); *вж.* топя, по|топя.

ТЪНАНИКАМЪ *гл.*; *вж.* тананикамъ.

ТЪНИЧ-ЪКЪ, **-КИ** *прил. м. р.* ум. || **ТЪНИЧКО** *нар.* || **ТЪНКО** *нар.* || **ТЪНКО|КЛЮНЪ** *прил. м.* || **ТЪНКО|КРАКЪ** *прил. м.* || **ТЪНКОСТЬ** *сжц. жс.* || **ТЪНКО|ЧОВКИ!** *прил. сжц. жс. мн.* || **ТЪНКО|ШІЕСТЪ** *прил. м. р.* || **ТЪНКОШІЯ** *сжц. жс. р.* || **ТЪНКУЛЕСТЬ** *прил. м. р.* || **ТЪНЧА** *глаг.* преход. тр. II. 3. || **ТЪН-ЪКЪ**, **-КИ** *прил. м.*; стб. **ТЪНКЪ**, рус. тонкий, пол. cienki, чеш. tenký, словен. tenek, срб.-хрв. tanak, tanahan...; общослав. *прил.* съ стар. наст. -къ, отъ и.-е. *ten-ic...; *срав.* санскр. tanu-s, лат. tenuis, грц. tanū(-glōssos)..; ст. ирл. tanae, корнв. tanow, брет. tanao, tano...; лит. tėnavas, лет. tiēvs, ст. сакс. thunpi, ст. нѣм. dunpi, нѣм. dünn... || **ТЪНѢЯ** *гл.* **непрех.** тр. I. 6.

ТЪНЪНИКАМЪ *гл.* (не)прех. тр. III.; кор. звукоподр.; *вж.* тьнаникамъ.

ТЪНТЯ *гл.* **непрех.** тр. II. 2.; *вж.* тътна; тьнаникамъ; *срав.* кънтя.

ТЪПКАМЪ *гл.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **ТЪПКАНЕ** || **ТЪПТЯ** (**ТЪПТЪЖ**) *гл.* прех. тр. II. 4., стар. обл.; рус. топтать; кор. само *top-:

*тър-; *вж.* тѣпча; *срав.* стѣпквамъ || **тѣпча** *гл.* прех. тр. I. 9.; стб. **ТѢПЪТАН**, рус. топтать, пол. deptać и tępać, чеш. deptati, словен. tęptati и topotati...; срб. topotati...; кор. „звукотопдр.“ *top-: *ter- (*tup-) и *dor-..., вариация *step-: *stop-: *stemp...; стб. **СТАПНТИ...**

търбухъ *сщц. м.*; стб. **ТЪРБУХЪ** = intestina; трибухъ „stomachos“, рус. требуха, требух обл. за „лакомецъ“, б. рус. требух, срб.-хрв. и словен. trbuh; успор. обликъ *telbuchъ въ пол. обл. telbuch; отъ и.-е. кор. *(s)ter-: *(s)tel- „турямъ...“; *срав.* тур. torba; tulum.. сродно съ и.-е. *der-..., съ вариация; кор. ар.-алт. || **търбуш-ень**, *ни прил. м.* || **търбушесть** *прил. м.*

търгъ *сщц. м.*; стб. **ТЪРГЪ**, рус. торг, пол. targ, чеш. trh, словен. срб.-хрв. trg...; *срав.* лит. turgus, лет. tirgus, ст. сканд. torq, швед. torq, фин. tori; кор. на тая културна дума ще да е сжциятъ, що и въ тур. терджуманъ „преводачъ, тълковникъ“, успор. обликъ съ | *вж.* тълкувамъ и тълмачъ || **търгов-ецъ** *мн. -ци сщц. м., ж.* **търговна**, *ум. ср.* **търговче** || **търговнице** *сщц. ср.* || **търговски** *прил. м.* || **търговия** *сщц. ж.*, *ум.* **търговийка** || **търговство** *сщц. ср.* || **търговщина** *сщц. ж.* || **търгувамъ** *глагол.* не прех. тр. III., *сщц. ср.* **търгуване**. || **тържище** *сщц. ср.*

търгамъ *гл.* прех. тр. III., *екрат.* **трѣгна** (из|трѣгна) I. 5.; *вж.* трѣгвамъ.

тържественъ *прил. м.* || **тържественно** *нар.* || **тържественостъ** *сщц. ж.* || **тържествó** *сщц. ср.*; кор. *вж.* търгъ || **тържествувамъ** *гл.* непреход. тр. III., *сщц. ср.* **тържествуване**.

търкало *сщц. ср.*, *ум.* **търкалце** || (**търкалестъ**), **търкалясть** *прил. м.* || **търкалямя** *глагол.* прех. тр. III., *екр.* **търкол-я** (-я) II. 1.; стб. **ТЪРКАЛЯТИ**, *сжществ.*

търкъ „търчане“; срб.-хрв. trk „тичане, търчане“, гл. trčati и trkati, словен. trčati, пол. wy|tarczka = рус. вылазка „изтърчване“...; *вж.* търчж; *срав.* срѣд. ирл. tricc, н. ирл. tric бързъ; успор. кор. съ небоно к' въ зенд. udarōḍḡasa- „що се движи, търчи по коремъ“ (за змия)...; кор. съ и.-е. *gh- въ гръц. tréxō тичамъ, ст. ирл. droch колело, търкало...; *сжщин.* кор. е само *тър, а к е наст. или кор. разшир.; кор. въ търкало, търкалямя е старин., та може да не сж влиятелно колело и обикалямъ || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* **търкаляне**.

търкамъ *гл.* прех. тр. III., *екр.* **трѣкна** I. 5. || ~ се *глагол.* непреход., *сщц. ср. р.* **търкане**; отъ коренъ на глаг. стбългар.

търѣ, **трѣти** „трия“, руски тереть, пол. trę, trzeć, чеш. tru, třiti, словен. terem, tarem, tretí, срб.-хрв. trem, trti...; *вж.* трия; бълг. гл. търкамъ се сравнява съ лат. tero и tergo, лит. trinti, trinti трия, лет. trīnu, trīt, грц. telrō, но нито въ др. слав., нито и.-е. ез. има точно съответствие на „кор.“ търк-; въ лат. tergo се явява ясна съгласка вм. глуха; *срав.* търкалямъ.

Търново *сщц. ср.* мѣст. не ще да е отъ сщц. трънъ, а е осмислено старотрак. име отъ и.-е. коренъ *dru- > трак. *tru- „тека“ въ имена като Драва, Traun, алб. Driп и мн. под. Велико-Търново, и Малко-Търново, и гр. Трънъ и мн. отъ тоя родъ сж все при голѣмки рѣки. Трънска рѣка значи „Рѣчна Рѣка“, както и „рѣка Струма“; *срав.* струя, „рѣка Чай“ (Асѣновград; тур. çaj „рѣка“) и немалко други.

търнокѡпъ *сщц. м.*; *вж.* трънъ, трънокопъ.

търпѣжъ *сщц. м.* || **търпѣжливостъ** *сщц. ж.* || **търпѣливъ** *прил. м.*, *нар.* **търпѣливо** || **търпѣливостъ** *сщц. ж.* || **търпѣние** *сщц. ср.*; стб. **ТЪРПѢНИЕ**, рус. терпѣние...

|| **търпимъ** *прил.* (прич. сег. стр.) *м.* || **търпимостъ** *сщц. ж.* || **търп-я** [-я] *глагол.* (не) прех. тр. II. 2.; стб. **ТЪРП-ЯТИ**, -лж, рус. терпѣть, пол. cierpieć, чеш. trpěti, словен. trpěti, срб.-хрв. trpljeti...; съгл. п ще да е кор. разшир. или наст.; об.-слав. „кор.“ търп- едва-ли бива да се дѣли отъ кор. на гл. трѣпна (из-|трѣпна.), *вж.* т., и тогава съ търпж сж срод. лат. torreo, лит. tirti и т. н. || ~ се *гл.* непрех.

търся *глагол.* прех. тр. II. 1.; стб. **ТЪРЯТИ** „разтърсвамъ...“, рус. трусить, сщц. рус. трус = страхливецъ, т. е. треперко, м. рус. трус „землетръсъ“...; кор. **ТЪРС-**, трѣс-я > търся представя др. отглас. степ. на об.-слав. **ТРАС-** въ тресж, треска, тресавище...; *вж.* и трѣсъ, трѣсей... || ~ се *гл.* непрех. || **търсене** *сщц. ср.* || **търсище** *сщц. ср. р.* = тресавище || **търсина** *сщц. ж.*

търтя *гл.* (не) прех. екр. II. 1.; *вж.* трѣт-вамъ, трѣшкамъ.

търч-а (-я) *гл.* непрех. тр. II. 4., словен. trčati, срб.-хрв. trčati и trkati, пол. wy|tarczka = рус. вылазка; *срав.* стб. **ТЪРКЪ** — срб.-хрв. trk тичане; *сжщин.* кор. е само и.-е. *tr-: *tre-...; *вж.* подъ търкалямя; ирл. tric бързъ...; съ вариация, гръц. tréxō || **търчеш-ката**, **-кѡмъ** *нар.*

тѣсмá *сщц. ж.*; рус. тѣсма, пол. taśma, чеш. tasma; отъ тур., ала и гръц. thes-

посъ ще да стои въ етимол. връзка; кор. навѣрно арио-алтайски.

ТЪСТЬ *сжиц. м.*; стб. **ТЪСТЬ** рус. теть, пол. cieść, г. луж. čest, чеш. словаш. lest', словен. test, tast, срб.-хрв. tast; отъ общослав. *tbt-ь, негли отъ първиченъ коренъ на бълболна детска дума, подобна на дѣдо, татко и др., срод. навѣрно и съ тета, тетка, *вжс. т., срв.* и чичо || **ТЪСТОВЪ** *сжиц. м.* || **ТЪЩА** *сжиц. жс.*; стб. **ТЪШТА**, рус. теща, словаш. testina, словен. tasca, tešca, срб.-хрв. tašta || **ТЪЩИНЪ** *прил. м.*

ТЪТНА *гл.* непрех.; *вжс. т ж т н а.*

ТЪТРАЗЯ *гл.* прех. тр. II. 1. || **ТЪТРЯ** *гл.* прех. тр. I. 9., *сжиц. ср.* тътразене, тътрене; съ непълно удвоение отъ кор. об.-слав. стб. **ТЪРЖ** въ три я, търкамъ, търкалямъ., *вжс. т.* || **ТЪТРАЗЯ СЕ**, **ТЪТРЯ СЕ** *гл.* непрех.

ТЪЧА! *гл.* вм. тѣка (тѣкѣ) *вжс. т.* || **ТЪЧЕНЕ!** *сжиц. ср.* вм. тѣкане, ткане.

ТЪ *мѣст.* показ. (3-олич.) мн.; *вжс. той.*

ТЪЗЪ (ТЪЗЪ) *мѣст.* показ.; *вжс. ед. ч. той.*

ТЪЛЕС-ЕНЬ, **-НИ** *прил. м.*; стбълг. **ТЪЛЕСНЪ**

|| **ТЪЛО** и **ТЪЛО** *сжиц. ср.*; стб. **ТЪЛО**, рус. тело, пол. ciało, чеш. tělo, словен. tělo, срб.-хрв. tijelo.; отъ праслав. кор. тѣ- (ло е наставка), срод. съ стѣ- въ рус. тень „сѣнка“: *вжс. сѣнка*, грц. skia...; нѣкои сближавать санскр. tēdanī съсирена кръвь... || **ТЪЛОДВИЖЕНИЕ** *сжиц. ср.* || **ТЪЛОСЛОЖЕНИЕ** *сжиц. ср.* || **ТЪЛОХРАНИТЕЛЬ** *сжиц. м.* || **ТЪЛОХРАНИТЕЛСКИ** *прил. м.*

ТЪС-ЕНЬ, **-НИ** *прил. м. р.*, стбълг. **ТЪСНЪ**,

ТЪСКЪ (**ТЪСКОТА**), словен. sotēska тѣснина, срб.-хрв. tješan, чеш. těsný; гор. луж. česny, дол. луж. šesny; др. отглас. степ. въ тискати, рус. тискать.. „натискаемъ“ || **ТЪСНИНА** *сжиц. жс.* || **ТЪСНОТА** *сжиц. жс.* и **ТЪСНОТЯ**.

ТЪСТО (ТЪСТО) *сжиц. ср.*; стб. **ТЪСТО**, рус. тество, пол. ciasto, чеш. těsto словен. těsto, срб.-хрв. tijesto.; отъ и.-е. кор. *toi-gh-...: *dhoi-gh-...; *срв.* кимп. toes, брет. tōaz тѣсто, кимп. twysg = англ. „mass, quantity“; брет. towez смѣсица, маса, ст. нѣм. theismo, англосакс. thāesma подквасено тѣсто, нѣм. Teig, ст. англ.—dīge която мѣси...; грц. stais, stais пшенично брашно съ вода замѣсено въ тѣсто... || **ТЪСТЕНЪ**, **ТЪСТЯНЪ**, **ТЪСТЯВЪ** *прил. м.*

ТЪХЪ род. вин. пад. мн. ч.; стб. **ТЪХЪ** отъ стб. мѣст. **ТЪ**; *вжс. той.*

ТЪХЪНЪ, **ТЪХЕНЪ** *прил. м.* отъ стб. род. пад. мн. ч. тѣхъ; *вжс. тѣ, той.*

ТЖА *сжиц. жс. р.*; стбълг. **ТЖА**, рус. туга, по|туга, от|туга, б. рус. м. рус. туha,

пол. tęga копнежь, чеш. touha, tuha, словен. tuga, tōgofa, срб.-хрв. tuga.; общослав. друга отгл. степ. на кор. **ТАГ-** въ тегна, тегля, тежькъ въ *вжс. т.*; и.-е. кор. *(s)ten-gh-; *срв.* англ. thong ремькъ („що стѣга“); лит. stėngiu, stėngti напргамъ се, sustengiu, sustengti moga, лет. stingstu ставамъ коравъ... || **ТЖОВИТЬ** и **ТЖОВ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м. р.* || **ТЖОВИНА** *сжиц. жс. р.* обл. || **ТЖЗБА** *сжиц. жс.*, словен. tōzba, словаш. tužba.. || **ТЖЖ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м. р.* || (**ТЖЖЕКЪ** *сжиц. м. р.* 'видѣградинско цвѣте', „зѣмбакъ“..?) || **ТЖЖЕНЕ** *сжиц. ср.* || **ТЖЖИТЕЛЬ** *сжиц. м. жс.* **ТЖЖИТЕЛКА** || **ТЖЖИТЕЛСКИ** *прил. м. р.* || **ТЖЖНО** *нар.* || **ТЖЖА** (**ТЖЖЖ**) *глагол.* непрех. тр. II. 3.; стбълг. **ТЖЖИТИ**, словен. tōžiti, срб.-хрв. tužiti, чеш. toužiti копнѣя... || **ТЖЖОВ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м.* || **ТЖЖНОСТЬ**, **ТЖЖОВНОСТЬ** *сжиц. жс.*

ТЖДѢВА *нар.*; стб. **ТЖДЕ**, **ТЖДОУ**, **ТЖДА**, рус. тудѣ, тудѣ, пол. tędy, tąd, чеш. tady, tudy, словен. tōd, срб.-хрв. tuda, tudijer, отъ кор. на мѣст. той; *срв.* тукъ, тамъ... || **ТЖДѢЗЪ** (**ТЖДѢСЪ**) *нар.*

ТЖПЪ *прил. м. р.*; стбълг. **ТЖПЪ**, руски тупой, пол. tępy, чеш. tupý, словен. tōr, срб.-хрв. tup.; общослав. дума отъ кор. и.-е. *tem-: tom- рѣжа, бльскама...; въ т ж п = tom-p- съглас. следъ м е коренно разшир. или наст. (общослав. „кор.“ тжп- < *tom + ро-); *срв.* грц. tēm-pō рѣжа, tōmos „томъ, отсѣкъ“...; лат. temno презирамъ, охулвамъ; tondeo стрижа...; и въ слав. се яява и кор. ten- за „рѣжа“, „бия“...; стб. **ТАТН**, **ТЪНЪ**, чеш. tnu, titi, пол. tne, ciac, м. рус. тну, тятя... || **ТЖПАКЪ** *сжиц. м.*, *жс.* **ТЖПАЧКА** || **ТЖПОГЛАВЪ** *прил. м.* || **ТЖПОНОСЪ** *прил. м.* || **ТЖПОУМ-ЕНЬ**, **-НИ** *прил. м.* || **ТЖПОСТЬ**, **ТЖПОТА** *сжиц. жс.* || **ТЖПѢЯ** *гл.* непрех. тр. I. 6.

ТЖПАНЪ *сжиц. м.*, умал. **ТЖПАНЧЕ**; стб. **ТЖПАНЪ** и по грц. **ТИМПАНЪ**; грц. tūmpa-поп || **ТЖПАНАРЪ** *сжиц. м.* || **ТЖПАНАРСКИ** *прил. м.* || **ТЖПАНАРСТВО** *сжиц. ср.*

ТЖТЕНЪ *сжиц. м.*; стб. **ТЖТЪНЪ**, *гл.* **ТЖТЪН-ЖТИ**, **-ЖТИ**, срб.-хрв. tutanj, пол. tęten, tenten; кор. „звукподр.“, и.-е. *ten-: *ton- и (s)ten-: *ston-...; *срв.* лит. tuntnoti; санскр. stānati, stāniti гърми; стене, реве...; афран. tanā гърмотевица, н. перс. tundār; грц. stēnō стена, лат. tonitru гърмотевица; англ. thunder гърмежь...; англосакс. gelstun шумъ; вихрушка...; нѣм. Donner гърмотевица, англосакс. thunog; ст. ислан. Thōgr богъ на гърма...; *вжс.* стена: стонъ || **ТЖТНА** *гл.* непрех. I. 5. || **ТЖТНЕЖЪ** *сжиц. м.*

тЮ! *межд.* звукоподр. ||тЮхъ! *межд.* ||тЮх-камъ, тЮхкамъ *се гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* тЮхкане.
тЮль *сжц. м.*; фр. tulle, ит. tulie... отъ изт. (перс.); тур. (кор. ар.-алт.) ||тЮлбѣн(т)ъ *сжц. м.*; срб.-хрв. tuliben, tulbenta, чеш. tulban, рус. тюрбан, отъ тур. (перс.)...

тЮтЮнъ *сжц. м.*; пол. tytoń, tytuń, tutuń, tiutuń, малорус. тютюн, бѣлорус. цюцюн, (рус. обл. тютюн); отъ тур. tütün... ||тЮтЮнецъ *сжц. м.* ум. ||тЮтЮнджійа *сжц. м. р., ж.* тЮтЮнджійка, ум. *ср.* тЮтЮнджійче ||тЮтЮневъ и тЮтЮненъ *прил. м.*

У

у! I. уу! *межд.* — у II. *предл.*; стб. оу, рус. у, пол. чеш. словен. срб.-хрв. u; кор. и.-е. *ou- (*эu-); *uē-. 'надолу.', санскр. áva, avás, лат. au- въ гл. au-fero, au-fugio = стб. оу-бѣжати, ст. прус. au-, лет au-(au-manis 'безуменъ, бѣсенъ', кор. въ лат. mens мисль)...
у|бáвя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. у|бáвямъ, || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* убáвяне.
у|бáждамъ *гл.* прех. мкр. III., *вж.* у|бáждамъ.
у|бáрямъ *гл.* прех. мкр. III., *вж.* сьбáрямъ.
у|бедíтел-ень, -ни *прил. м. р., кор. вж.* бедя ||у|бедíтельно *нар.* ||у|бедíтельность *сжц. ж.* ||убедíтель *сжц. м., ж.* убедíтелка ||у|беждавамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* непрех. (възврат. страд.) *сжц. ср.* убеждаване и старин. ||убеждéние *сжц. ср.*
у|бíвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|бíя I. 6., *вж.* бия; стб. оу-кити, рус. убить, пол. ubić, чеш. ubiti, словен. срб.-хрв. ubiti... || ~ *се гл.* страд. възвр. ||убíень *прич. мин. стр. м.* ||убíено *сжц. ср.* отъ *прич. мин. стр.* ||у|бí-ецъ, мн. -йци *сжц. м.* и убийца *сжц. м. р. и ж.* ||у|бíйственъ *прил. м.*; -ость *сжц. ж.* ||убíйство *сжц. ср.* ||у|бíть *прич. мин. стр. м.* ||у|бíто *прич. мин. стр. ср.* като *сжц.,* както убиено.
у|бíстрямъ *гл.* прех. тр. III., екр. убíстря II. 1. || ~ *се гл.* непр. ||убíстряне *сжц. ср.*
у|блажавамъ *глагол.* прех. тр. III., кор. въ блáг-о, *срав.* блáженъ || ~ *се глаг.* страд. ||у|блажаване *сжц. ср.*
у|блЮвамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. у|блЮя I. 6. || ~ *се гл.* страд.
у|бжддамъ и у|ббдвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|бодá I. 8. || ~ *се глаг.* непрех. ||убжддане, уббдване *сжц. ср.* ||у|ббд-ница *сжц. ж.*
у|ббй *сжц. м.*
у|ббрвамъ, у|ббрювамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. у|ббря II. 1., *сжц. ср.* у|ббр-ване, -юване, -яне; *срав.* и о|ббрвамъ...
у|ббйвамъ *се глаг.* непрех. мкр. III., екр. у|ббй се II. 1., *срав.* ббязънь.
у|ббрашн-евя (-евя) и у|ббрашнъя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. у|ббрашн-евьямъ, -евьямъ III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* у|ббрашн-евьяне, -евьяване, -ьяване.

у|брэнзамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. у|брэнз(у)вамъ III., *сжц. ср. р.* у|брэнз(у)ване 'уплескване, умацване, укалване'...; *срв.* стб. брньне, брньне 'каль', рус. брение, словен. brn 'рѣчна тиня'...; кор. и.-е. *bhredh- въ лит. bredù, bridau прераз-вамъ; brýdau стоя въ вода, лет. bridu газя; старослав. др. отгл. степ. бродъ, рус. бродница 'тиня, благо...', общо-слав. глаг. бродити, бълг. бродя, срб. хрв. brođiti, пол. brnąć 'газя' и т. н.; и тохарски preçsiye 'каль, тиня.'. || ~ *се гл.* непрех.
у|брусь *сжц. м.* старин. = тур. 'пешкиръ', стб. оу-броусть и о-броусть, рус. убрус, обрус, пол. чеш. obrus, срб.-хрв. чеш. ubrus.; кор. общослав. брус- въ сж-ществ. брусъ, друга отгл. степ. въ гл. бриша, (стб. брышж), мин. св. бърсахъ, *сжц.* бърсалка...
у|бўтамъ *глагол.* прех. екр. III., мкр. у|бўт-вамъ || ~ *се глаг.* непрех. || у|бўтване *сжц. ср.* ||у|бўтница *сжц. ж.*
у|бърнамъ *гл.* прех. екр. III., мкр. у|бър-кувамъ, у|бърквамъ („у|бърквамъ“) III. || ~ *се гл.* възвр. страд., *сжц. ср. р.* у|бъркване...
у|бърхамъ *гл.* прех. екр. III. и у|бърхта I. 9., мкр. у|бърхт-вамъ (-увамъ), у|бърхтамъ III. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср.* у|бърхтване.
у|бѣгвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. у|бѣгна I. 5., *сжц. ср. р.* у|бѣгване ||у|бѣжище *сжц. ср.,* кор. бѣг- *вж.* бѣгамъ.
у|бѣль *прил. м.* ||у|бѣлямъ *гл.* прех. тр. III. 'правя да се бѣлне'; различ. о|бѣля.
у|важавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|важá II. 3., кор. *вж.* важа || ~ *се гл.* непрх. страд. (възвр.) || уважаване *сжц. ср.* отглагол. || уважéние *сжц. ср.* старин. || уважíтел-ень, -ни *прил. м.*
у|вáлювамъ *гл.* прех. мкр. III., екр. у|вáля II. 1., у|вáлямъ III. || ~ *се гл.* непрех.
у|вampíрвамъ *се (у|вampíрямъ се) глаг.* непрех. тр. III., екр. у|вampíря се II. 1., *сжц. ср.* у|вampíр-ване, -яне.
у|вáрд-ямъ, -вамъ и -ювамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|вáрд II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжц. ср. р.* у|вáрд-яне, -ване, -юване.

- у|варямъ, у|варявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|варя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* уваряване (у|варяне) || у|варливъ *прил. м.* || у|варливость *сжиц. ср.*
- у|варя 'заваря' *глагол*. прех. екр. II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.
- у|ведá *глагол*. прех. екр. I. 8., мкр. увéждамъ III. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* увéждане, стар. у|ведéние, кор. *вж.* веда: вода.
- у|ведомител-енъ, -ни *прил. м.* || уведо-млéние *сжиц. ср. р.* старин., отъ кор. въ стб. в'ѣд'ѣти „зная“, н. бл. не|в'ѣмъ... || уведомявамъ *глагол*. прех. III., екр. уве-домя II. 1 || ~ се *глагол*. непрех.; *сжиц. ср.* уведомяване.
- у|вѣжа *глагол*. прех. екр. I. 10., мкр. у|вѣз-вамъ -увамъ III. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* у|вѣз(у)ване.
- у|величавамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. уве-личá II. 3., кор. *вж.* великъ || ~ се *глагол*. непрех. страд. (възвр.) || увеличáване *сжиц. ср.* и старин. у|величéние || увели-чйт-еленъ, -ни *прил. м.* || увеличитель *сжиц. м.*
- увертюра *сжиц. жс.*; фр. отъ кор. лат.
- у|весь *сжиц. м.* || у|вѣсвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|вѣся II. 1.; др. отгл. степ. на кор. въ непрех. вися.
- у|веселéние *сжиц. ср.* || увеселител-енъ, -ни *прил. м.* || увеселявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. увеселя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.; *сжиц. ср.* увеселяване.
- у|вѣхна *глагол*. непрех. екр. I. 5., мкр. увѣх-вамъ (у|вѣхнувамъ) III.
- у|вехтявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|вехтя II. 2., различ. отъ о|вехтѣя *глагол*. непрех. I. 6. || у|вехтяване *сжиц. ср.*
- у|вѣ межд.; стб. оу|кты, рус. увы; звуко-подраж.; *срав.* рус. гл. ухаты, лат. вае, гръц. оуа, оуаг, нѣм. Weh.; тур. ваг; *вж.* вайкамъ; ухъ, обл. в'хъ.
- у|вѣивамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|вѣя I. 6. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* у|вѣиване.
- у|вѣидя *глагол*. прех. екр. II. 2. (у) видѣхъ, (обл. и увидохъ); *срав.* рус. увидеть, мкр. у|вѣждамъ III. || у|вѣждане *сжиц. ср.*
- у|вѣивамъ *глагол*. прех. тр. III. 'оплаквамъ', екр. у|вѣикамъ, *сжиц. ср.* увѣикване.
- у|вѣирамъ I. *глагол*. прех. тр. III., 'втиквамъ', екр. у|вѣра (уврж) I. 3. || ~ се *глагол*. не прех., *сжиц. ср.* у|вѣиране.
- у|вѣирамъ II. *глагол*. непрех. тр. III., екр. уврѣ (у|врж) II. 2. ('месото уврѣ'), *сжиц. ср.* у|вѣиране.
- у|вѣиря се *глагол*. непрех. екрат. II. 1. 'ставамъ виръ вода'.
- у|вѣисвамъ, у|вѣиснувамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. у|вѣисна I. 5.; кор. др. степ. въ вся, об|в|еся || у|вѣисване *сжиц. ср.*
- у|влáчма, у|влáчвамъ *глагол*. прех. тр. III., 'у. вълна', екр. у|влáча II. 3. || ~ се *глагол*. непр., *сжиц. ср.* у|влáч(в)ане.
- у|влѣка *глагол*. прех. екр. I. 7., мкр. у|влѣ-чамъ III. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* у|влѣчане и стар. у|влѣчéние || у|влѣка-теленъ *прил. м.* || увлѣкателность *сжиц. жс.*
- у|водъ *сжиц. м.* || у|вод-енъ, -ни *прил. м.* || у|вождамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|ве-дá I. 8. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср. р.* у|вождане.
- у|волнѣние *сжиц. ср.* || у|волнѣнъ *прич.* мин. страд. *м. р.* || у|волнител-енъ, -ни *прил. м.* || у|волнявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|волня II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.; кор. въ прил. воленъ 'свободенъ', *сжиц.* воля...
- у|вонѣя се *глагол*. непрех. екр. I. 6., мкрат. у|вонѣвамъ се III., *сжиц. ср.* у|вонѣване || у|вонѣя се *глагол*. прех. екр. II. 2., мкр. у|вонѣвамъ III. || ~ се *глагол*. непрех. (стр. възвр.), *сжиц. ср.* у|вонѣване.
- у|врá *глагол*. непрех. I. 3. по офиц. „правоп.“ *вм.* уврж; *вж.* у|вирамъ I.
- у|вратъ *сжиц. м.*, обл. у|врѣтъ; кор. въ в'ртя; вратъ.
- у|вѣсямъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|вѣся II. 1.; кор. общослав. в'сйти, др. отгл. степ. въ непрех. висѣти „вися“; *срав.* обесвамъ; *вж.* и гл. вися.
- у|вещавамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. увещá I. 6. || ~ се *глагол*. непрех.; коренъ въ съ-|ветъ, при|ветъ, съ|вещавамъ се... || увещáване *сжиц. ср.* отглагол. и старин. увещáние || увещáтел-енъ, -ни *прил. м. р.*; *срав.* съвещателенъ || увещáтель *сжиц. м.*
- у|врѣда *сжиц. жс.*; *срав.* по|врѣда || у|врѣждамъ *глагол*. прех. тр. III, екр. у|врѣдя II. 1. || ~ се *глагол*. непрех.; *вж.* вредя, *сжиц. ср.* уврѣждане.
- у|врѣзвамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|врѣжа I. 10. || ~ се *глагол*. непр., *сжиц. ср.* у|врѣзване.
- у|вѣко|вѣчавамъ *глагол*. прех. тр. III.; екр. у|вѣко|вѣча (у|вѣковѣч) II. 3., *сжиц. ср.* у|вѣко|вѣчаване и стар. у|вѣковѣч-ние; кор. въ сжществ. векъ (по офиц. „правоп.“ „вѣкъ“).
- у|вѣнчавамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. у|вѣн-чáя I. 6. (съ неумѣстно ъ!) || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц. ср.* у|вѣнчáване; кор. *вж.* в'нець (= венець).
- у|вѣренъ *прил.* (прич. мин. стр) *м.*; кор. *вж.* вѣра || увѣрѣние *сжиц. ср.* || увѣ-реность *сжиц. жс.* || увѣрявамъ *глагол*. прех. тр. III., екр. увѣрѣ (увѣрж) II. 1. || ~ се *глагол*. непрех. (стр. възвр.); сжществ. отглагол. увѣряване *сжиц. ср.* и малко различ. стар. увѣрѣние.
- у|вѣхвамъ *глагол*. непрех. тр. III., екр. у|вѣхна I. 5., зап. бълг. увѣхнувамъ, *сжиц. ср.* у|вѣхване; *вж.* вехна; кор. стб. клд-; *срав.* рус. неуверяемый.
- у|гáждамъ *глагол*. (не)прех. тр. III., екр. у|го-дѣя (угодж) II. 1. || ~ се *глагол*. непрех., *сжиц.*

ср. у|гаждане; срв. по|года, с|года...
вж. у|годень.

у|гарь *сжи. ж.*; кор. гар-, др. отгласна степ. въ горѣж || у|гарека *сжи. ж.* || у|гарене *сжи. ср.* || у|гарка *сжи. ж.* || у|гарькъ *сжи. ж.* || у|гарямъ *гл.* преход. тр. III., *сжи. ср.* угаряне.

у|гасвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. у|гасна I. 5., мкр. у|гаснувамъ, *сжи. ср.* у|гасване, угаснуване || у|гасямъ, угасявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|гася (угасѣ) II. 1., *сжи. ср.* у|гасяне, угасяване.

у|глав-ень, -ни *прил. м.*

у|гледъ *сжи. м.* || у|глед-ень, -ни *прил. м.*; кор. въ гледамъ; срв. съ др. знач. о|гледъ, из|гледъ...

у|глжбѣнь (у|глжбѣнь) *прич. мин. страд. м.* старин. || у|глжбѣние *сжи. ср.*; кор. въ стб. ГЛЖБ-ОКЪ, рус. глубокий || у|глжбѣность *сжи. ж.* 'вдълбоченость' || у|глжбѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. углжб-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* углжбѣване.

у|гнетитель *сжи. м., ж.* у|гнетителка || у|гнетѣние *сжи. ср.* стар. и у|гнетѣване || у|гнетѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|гнетѣя II. 1. (I. 8.) || ~ се *гл.* непрех.

у|гнѣвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. у|гнѣя, *сжи. ср.* у|гнѣване.

у|говарямъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|говоря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* у|говаряне || у|говоря *сжи. м.*; различно о|говорка.

у|гѣда *сжи. ж.* || у|гѣд-ень, -ни *прил. м.* || у|гѣдливъ *прил. м.* || у|гѣдливость *сжи. ж.* || у|гѣдникъ *сжи. м., ж.* у|гѣдница || у|гѣдница *гл.* непрех. тр. II. 3. || у|гѣдничавъ *прил. м.* || у|гѣдничавость *сжи. ж.* || у|гѣдничество *сжи. ср.* || у|гѣдно *нар.* || у|гѣдность *сжи. ж.* || у|гѣдѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|гѣдѣя II. 1.; отъ др. отгл. степ. вж. угаждамъ || ~ се *гл.* непрех.

у|гоѣнь *прич. мин. страд. м.*; вж. го|я, у|го|явамъ || у|гоѣность *сжи. ж.*

у|голѣмѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|голѣм-я (-ѣж) II. 1., *сжи. ср.* р. у|голѣмѣване.

у|гостѣтель *сжи. м., ж.* у|гостѣтелка || у|гостѣвамъ (у|гостѣвамъ) *гл.* преход. тр. III., екр. у|гост-я (-ѣж) II. 1. || у|гостѣване *сжи. ср.* и старин. у|гостѣние.

у|гойвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|гой (-ѣж) II. 1., *сжи. ср.* у|гойване (и стар. у|гоѣние).

у|грѣжвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|грѣжа II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* у|грѣжване || у|грѣжень *прич. мин. стр. м.*

удъ *сжи. м.* 'членъ' стар. книж.; стбълг. ОУДЪ, рус. уд, м. рус. удо, удеса, пол. ud, кашуб. ud за рус. „бедро“, udo, чеш. úd, словен. срб.-хрв. ud...; безъ общоприе-

то объясн.; кор. негли само и.-е. *ц-: *ѣи-: *аи-... въ уз да: юз да; срв. арм. zau-d, у-ауд членъ, съчленение, става, връзка...; лет. aukla връвъ за връзване, лит. auklis вжже..., па и др. и.-е. думи отъ кор. *аи-... за навуща и обуща, (арм. aud обуша)...

у|давъ *сжи. м.* || у|давямъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|да|вя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* у|да|вяне.

у|давамъ *се глаг.* непрех. тр. III., екрат. у|да|мъ се; книж. по рус.

у|даръ *сжи. м.*; стб. ОУДАРЪ, рус. удар, чеш. u|defiti, словен. срб.-хрв. udag...; корень и.-е. *dōg-, удълж. на и.-е. deg- въ грц. гл. dêgō, = об.-слав. д е р ж, сжществ. dêgis „борба, споръ“, (срв. рус. драка), санскр. dṛgāmi... || у|даренъ *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* || удар-ень, -ни *прил. м.*; вж. д е р а, д р а к а || у|дарность *сжи. ж. р.* || ударѣние *сжи. ср.* || у|дарямъ и у|дарвамъ *гл.* преход. тр. III., екр. у|даря II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* у|даряне, у|дарване; най-низка отглас. степ. вж. у|дарямъ.

удвоѣнь *прил.* (прич. мин. страд.) *м. р.* || удвоѣние *сжи. ср.* стар. || удво|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. удвой (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* удво|ване.

удивѣтел-ень, -ни *прил. м.* || удивѣтельность *сжи. ж.* || удивлѣние *сжи. ср. р.* || удив|вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. удив-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* удив|ване; кор. въ див-ень „чуденъ“.

удѣбб-ень, -ни *прил. м.*; стб. ОУДОБЪ и ОУДОБЪНЪ, рус. удобный, гор. луж. vudoba украса, чеш. пол. словен. podoba...; отъ кор. въ общослав. dob-а „сгода“; вж. д о б а, д о б ъ р ѣ || удѣбно *нар.* || удѣбность *сжи. ж.* || удѣбство *сжи. ср.*

„у|добрявамъ“ *гл.* прех. тр. III., екр. „удобрѣя“ II. 1.; погрѣш. вм. о|добрѣ|вамъ; въ рус. удобрѣть значи „наторѣвамъ“... уд|овлѣ|творѣние *сжи. ср.* старин.; стб.

ДОВЛѢТН „стига“, рус. в|д|воль, за|д|воль, на|д|воль, у|д|воль „задоволително, довольно“; отъ кор. въ воля, до|воля — редуцир. отглас. степ. (до|вѣл- и гл. сжществ. т в о р е н и е || уд|овлѣ|творѣ-тель-ень, -ни *прил. м.* || уд|овлѣ|творѣ-тель *сжи. м. р., ж.* уд|овлѣ|творѣтелка || уд|овлѣ|творѣ|вамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. уд|овлѣ|твор-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжи. ср.* уд|овлѣ|творѣ-ване || уд|овлѣ|ствие *сжи. ср. р.*, рус. удовольствие; кор. въ воля, безъ редуцир. || уд|овлѣ|ству|вамъ *се гл.* непрех. III. уд|осто|вѣ|рѣние *сжи. ср.*; кор. въ вѣ|ра; вж. у|вѣ|рѣние, до|сто|вѣ|рѣ-ень... || уд|осто|вѣ|рѣ-тель-ень, -ни *прил. м.* || у-

- досто|вѣрѣтельно *сжи. ср.* отъ прил. = 'увѣрениe, удостовѣрениe' || **удостовѣритель** *сжи. м. р.* || **удо|сто|вѣрявамъ** *глагол. прех. тр. III.*, екр. **удо|сто|вѣр-я (-ѣж)** II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удостовѣряване**.
- удо|сто|еѣнь** *прич. мин. стр. м.* || **удосто|е|ние** *сжи. ср.* || **удо|сто|оявамъ** *гл. прех. тр. III.*, екрат. **удо|сто-я (-ѣж)** || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|сто|ояване**; кор. въ стб. *гл. сто|ж; до|сто|еѣнь...*
- удо|дрѣ|вамъ се, удрѣ|ямъ се** *гл. непрех. тр. III.*, екрат. **удо|дрѣ|ма се** II. 1., *сжи. ср.* **удрѣ|ване, удрѣ|яне**.
- удо|др|ямъ** *гл. прех.*; нулева отглас. степ. отъ кор. въ **удо|даръ, удар|ямъ**.
- удо|душ-вамъ (-авамъ)** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|душ-а (-ж)** II. 3., *сжи. ср.* **удо|душ-ване (-аване)**; кор. въ **ду|хъ, ду|ша: дъ|хъ...**
- удо|дър|жамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|дър|жж (офиц. "удържж")** II. 4., *сжи. ср.* **удо|дър|жане**.
- удо|един|е|ние** *прил. (прич. мин. стр.) м.* || **удо|един|е|ние** *сжи. ср.* || **удо|един|е|но** *нар.* || **удо|един|е|ность** *сжи. ж.* || **удо|един|я|вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|един-я (-ѣж)** II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|един|я|ване**.
- удо|е|мъ** *сжи. м.*; кор. въ *гл. вз|е|ма, при|е|ма...*
- удо|жъ** *нар.*, обл. прост. **удо|жка** и **удо|жкимъ**; кор. само **удо|**; стб. **оу** и **ю**, рус. **уже, уж, пол. już, чеш. již, жуз, словен. uže, že...**; кор. и.-е. *au- (*эи-)... въ утро, лат. **augora (> фр. augore...)** зора; гръц. **aurion** утре...
- удо|жасъ** *сжи. м.*; стб. **оу|жасъ-ъ, -тъ**, рус. ужас, пол. **prze|żasnąć, чеш. úžas, (uzast', užest')**; *срав.* се съ ст. герм. — гот. **us|geisnan, us|gaisjan, лит. gąsti, iš|gąstis, пѣ|gąstis...** || **удо|жасъ-сень, -ни** *прил. м.* || **удо|жасъ-сень** *прич. мин. стр. м.* || **удо|жасно** *нар.* || **удо|жася|вамъ** *глагол. прех. тр. III.*, екр. **удо|жас-я (-ѣж)** II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|жася|ване** || **удо|жася|ващъ** (недобре по рус. „ужасяющъ“) *прич. сег. действ. м.*
- удо|жил|вамъ и удо|жи|ямъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|жи|ля** II. 1. || **удо|жил|ване, удо|жи|яне** *сжи. ср.* || **удо|жи|ленъ** *прич. мин. стр. м.*
- удо|жина** *сжи. ж.* стар. обл., рус. м. рус. **ужин, б. рус. вужин, полаб. jeuzaina, сѣр.-хрв. užina**; отъ слав. **е** заето нѣм. обл. **Jause** — успор. обликъ кѣмъ *сжи.* югъ и значи „пладне“, „ядене следъ пладне“, както въ нѣм. **Mittag** „пладне“ се употрѣбѣя и за „югъ“, сжицо литов. **pētus** „пладне, югъ“ и „обѣдъ“ || **удо|жину|вамъ** *гл. непрех. гр. III.* стар. обл.
- удо|за|** *сжи. ж.*, отъ рус. **ц. сл.**; стб. **жзѣ**, 'врѣзка, окова...' ; *срав.* съ **ю|зъ**.
- удо|за|кон|е|нь** *прич. мин. стр. м.* **удо|закон|е|ние** *сжи. ср.* **удо|закон|я|вамъ** *гл. прех. тр.*
- III., екр. **удо|закон-я (-ѣж)** II. 1. || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|закон|я|ване** и старин. **удо|закон|е|ние** ; *вж.* **за|ко|нъ**.
- удо|здрав|ямъ, удо|здрав|явамъ** (по оф. „прав.“ **оздрав|ямъ** въ здраве“) *гл. прех. тр. III.* „докар-вамъ въ здраве“, *сжи. ср.* **удо|зра|в|яване, -ване**; различ. отъ непрех. **о|зд|рав|ѣ|вамъ, о|зд|рав|ѣ|ва** „ставамъ здравъ“ (обл. **о|зд|рав|ямъ**).
- удо|зда** *сжи. ж.* обл.; *вж.* **ю|зда**.
- удо|зна|вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|зн|а|я** I. 6. || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|зна|ване** || **удо|зна|ваемъ** *прич. сег. стр. м.* || **удо|зна|ваемость** *сжи. ж.*
- удо|зори** *нар.* стар.; *вж.* зора.
- удо|зрѣ|вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|зрѣ|я** I. 6., мин. св. **узрѣхъ, сжи. ср.** **удо|зрѣ|ване**.
- удо|йдис|вамъ** *гл. непрех. тр. III.*, екр. **удо|йдис-самъ** и обл. **удо|йдис|а** I. 10. || **удо|йдурдис-вамъ** *глагол. прех. тр. III.*, екр. **удо|йдурдис-самъ** III. (обл. **удо|йдурдис|а** I. 10.) || ~ се *гл. непрех.*; отъ тур.; *срав.* **oյun (ujun)** 'игра'.
- удо|ище** *сжи. ср.* обл.; *вж.* **воище**; кор. въ **зав|ия...**
- удо|йка** *сжи. м.* и **удо|йко, удо|йчо** успор. облици на **вуйка, вуйко, вуйчо**; *вж.* т., сродно лит. **avūnas, лат. avus, нѣм. Oheim.** || **удо|йковъ, удо|йчовъ** *прил. м.* || **удо|йна** *сжи. ж.*: **удо|йна** || **удо|йнинъ** *прил. м.* || **удо|йчин|а** *сжи. ж.* ' (в)удо|йчова жена'.
- удо|йка** *сжи. ж.*; кор. въ *гл. уч|а*; *срав.* на-**у|ка, по|у|ка, друга** отглас. степ. въ **на|в|икъ**.
- удо|казъ** *сжи. м.*; отъ рус. || **удо|каз|атель** *сжи. м.*; отъ рус. **указатель**; *вж.* **по|ка|за|лецъ** || **удо|каз|атель-еѣнь, -ни** *прил. м.*
- удо|кал|вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екрат. **удо|кал-ля|мъ** III. || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|кал|ване**.
- удо|кап|вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|кап|я** I. 9. *сжи. ср.* **удо|кап|ване**; различ. отъ непрех. **о|кап|вамъ**.
- удо|кич|вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|кич|а** II. 3. || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|кич|ване**.
- удо|коръ** (и **удо|коръ**) *сжи. м.*; стб. **оу|коръ**, рус. **уко|р**, пол. **ukor, чеш. pŕŕok „injuria"**, словен. **rokoга ка|ене, сѣр.-хрв. ukog** || **удо|кор-еѣнь, -ни** *прил. м.* || **удо|кор|зненъ** *прил. м.* старин. || **удо|кор|итель** *сжи. м.*, *ж.* **удо|кор|ителка** || **удо|кор|итель-еѣнь, -ни** *прил. м.* || **удо|кор|я|вамъ** *глагол. прех. тр. III.*, екр. **удо|кор|я** (уко|рѣж) II. 1.; *вж.* **ко|ря; ка-рамъ се** || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|кор|яване**.
- удо|крад|вамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **удо|кра-д|а (-ж)** I. 8.; обл. **удо|крамъ** || ~ се *гл. непрех., сжи. ср.* **удо|крад|ване**.
- удо|краса** *сжи. ж. р.* || **удо|крас|итель-еѣнь, -ни** *прил. м. р.* || **удо|крас|итель** *сжи. м. р., ж.*

- у красителка || украсявамъ (и украсявамъ) *гл.* прех. тр. III., екр. укр а с -я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непреход., *сжц. ср.* отглагол. украсяване (украшаване) || украсиение *сжц. ср.* старин.
- у крепителень, -ни *прил. м.* || укрепителъ *сжц. м.* || укрепление *сжц. ср. р.* || укрепявамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. укр е п -я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех. || укрепяване *сжц. ср.*
- у кривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. укр и я I. 6. || ~ се *гл.* непрех. || укриване *сжц. ср.* || укривателъ *сжц. м.* = тур. 'ятакъ', ж. укривателка || укривателство *сжц. ср.*
- у кротимъ *прил.* (сег. страд. прич.) м. || укротимость *сжц. ж.* || укротитель *сжц. м.*, ж. укротителька || укротявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. укр от -я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* укротяване; *вж.* кроткъ.
- у лавямъ *гл.* прех. тр. III., екр. улов-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непр., *сжц. ср.* улавяване.
- уланъ *сжц. м.*; рус. улан, нѣм. Ulan, фр. hulan, uhlan..; отъ север. тур. u lan (uhlan) момче..
- у легвамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. улéгн а I. 5., мкр. улéгнувамъ || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* улéг(ну)ване || улéгналъ *прил.* (прич. мин. действ.) м. || улéгналость *сжц. ж.*
- улей (и по оф. прав. не е улѣй, както нѣкои пишатъ, защото нѣма нищо общо съ гл. лѣя) *сжц. м.*; стб. оулыи 'кошеръ', рус. улей, пол. ul, обл. ulewnik, чеш. úl, словен. ulj, сѣрб.-хрв. ulište кошеръ...; кор. стар. и.-е.; *срав.* лит. aulys, avilys пчеленъ кошерь, латин. (съ премѣт. aiveus... кошерь, корито...), стар. aula (olla) гърне.., гръц. aulós тръбица, улейче...; кавалье..
- улеснение *сжц. ср.*; кор. *вжс.* лесенъ || улеснител-ень, -ни *прил. м.* || улеснявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. улесн-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* улесняване.
- улетливъ *прил. м.*; кор. гл. летя || улётливость *сжц. ж.*
- улика *сжц. жс.*; кор. въ ликъ; *срав.* и з-о бличавамъ || уличавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. улича (-ж) II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* уличаване.
- улица *сжц. жс.*, ум. уличка; старобълг. оулица, рус. улица, пол. ulica, гор. луж. vulica, чеш. ulice, словен. сѣрб.-хрв. ulica; отъ бълг. е мадж. utca; utca „уца“; (отъ слав. лит. ulysė, лет. ulica, õpnice); *срав.* приведенитѣ думи подъ улей (и арм. ul pjtъ, грц. aulón. планинска долина, каналъ, морска тѣснаина...; *вж.* улей || улич-ень, -ни *прил. м.* || уличаринъ *сжц. м.*, ж. уличарка || уличарски *прил. м.* || уличникъ *сжц. м.*, ж. уличница.
- уловя *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. уловявамъ III. и улавямъ *вжс. т.* || ~ се *гл.* непрех.
- улучвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. улúч а II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* улúчване; *срав.* сл. олучвамъ..
- улгвамъ *гл.* непр. тр. III., екр. улéгна I. 5., мкр. улéг(ну)вамъ зап. || ~ се *гл.* непр.
- умагьбсвамъ *гл.* прех. тр. III.; *вжс.* омагьбсвамъ, както о байвамъ, омайвамъ || ~ се *гл.* непрех.
- умалень *прич. мин. стр. м.* || умаление *сжц. ср.* || умалитель *сжц. м.* || умалител-ень, -ни *прил. м.*
- умалнѣя *гл.* непрх. I. 6.; *вжс.* ома лнѣя.
- умало мощенъ *прич. мин. стр. м.* || умало мощивамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. умало мощ-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* умало мощяване || умалявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. умал-я (-ѣж) II. 1., *сжц. ср.* умаляване.
- умацвамъ *гл.* прех. тр. III., екрат. ум а -ца мъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* умацване.
- умекотявамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непр.
- умекчавамъ (оф. „омекчавамъ“) *гл.* прех. тр. III., екр. умекч-а (-ж) II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* умекчаване, непрх. о меквамъ; о мекна; *вжс. т.*
- умъ *сжц. м.*; стб. оумъ, рус ум, пол. чеш. um, rozum, словен. сѣрб.-хрв. um; и.-е. кор. само *ou-... „схващамъ, обхващамъ“, който и въ у-хо (лат. auris >... френ. oreille...; нѣм. Ohr...); -мъ е наставка! *срав.* санскр. кор. ав забелѣзвамъ.., зенд. usi значи „уши“ и „разумъ“; веществ. знач. на кор. „обхващамъ“ *вжс.* въ об-у-вамъ, из-у-вамъ, об-у-ща; *срав.* лат. ex-и-о „изувамъ“.
- ум-ень, -ни *прил. м.* || умникъ *сжц. м.*, ж. умница || умно нар.
- умеля *глагол.* прех. екр. I. 2., мкр. умйламаъ 'смиламаъ' || умилане *сжц. ср.* 'смилане'.
- умивалникъ *сжц. м.*, стб. глаг. оумыти; *вжс.* и о мивалникъ || умивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. умйя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* умиване покрай о мивамъ *вжс. т.*
- умил-ень, -ни *прил. м.* || умиление *сжц. ср.* || умилител-ень, -ни *прил. м.* || умилительно нар. || умилительность *сжц. жс.* || умилкване се *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* умилкване, умал. отъ кор. въ милъ || умилостивител-ень, -ни *прил. м.* || умилостивявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. умилостив-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* умилостивяване.
- умиралка *сжц. жс.* || умирамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. умр ж (по офич. „правоп.“ умра) I. 3., *сжц. ср.* умйране || умирачка *сжц. жс.*; кор. *вжс.* смъртъ.
- умирение *сжц. ср.* || умиритель *сжц. м.*, ж. р. умирителка || умирител-ень, -ни

- прил. м.* ||умиротворение *сжиц. ср.* ||умиротворитель *сжиц. м., ж.* умиротворителька ||умиротворявамъ *гл. прех. тр. III.* ||умирявамъ *гл. прех. тр. III., екр. умир-я (-нж) II. 1.* || ~ се *глагол. непрех., сжиц. ср.* умиряване, кор. въ миръ.
- у|мири́свамъ *гл. прех. тр. III., екр. уми-риша I. 10.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* умири́сване.
- у|ми́слень *прил. (прич.) мин. стр. м.* ||уми́сленостъ *сжиц. ж. р.* ||уми́слямъ се и уми́слювамъ се *гл. непрех. тр. III., екр. уми́сля се II. 1., сжиц. ср.* уми́сл-яне, -юване ||уми́сль *сжиц. ж.* — уми́шленъ *прил. (прич. мин. стр.) м.* ||уми́шлено *нареч. ||уми́шленостъ сжиц. ж. р.* ||уми́шлявамъ *глагол. прех. тр. III., срав. проми́шлявамъ.*
- у|множа́вамъ *гл. прех. тр. III., екр. у|мно-ж-а́ (-ж) II. 3.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* у|множа́ване и старин. у|множе́ние ||умно́житель *сжиц. м., ж.* умно́жителя ||умно́жител-ень, -ни *прил. м.*
- умнѣ́я *гл. непрех. тр. I. 6., мин. св. (по)ум-нѣхъ; вж. умъ, уменъ.*
- умо|за|ключе́ние *сжиц. ср. р.* ||умо|зрѣ́ние *сжиц. ср.* ||умо|зрѣ́тел-ень, -ни *прил. м.*
- у|мо́крямъ *гл. прех. тр. III., екр. у|мо́кря II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* у|мо́кряне.
- у|моля́вамъ *сжиц. ср.* ||у|моля́вамъ *гл. прех. тр. III., екр. у|мо́ля II. 1.* || ~ се *глагол. непрех., сжиц. ср.* умоля́ване.
- умо|по|бѣрканъ *прич. мин. страд. м.* > *прил.* ||умо|по|бѣрканостъ *сжиц. ж.* ||умо|по|вре́да *сжиц. ж. р.* ||умо|по|вре́денъ *прил. (прич. мин. стр.) м.* ||умо|по|вре́деностъ *сжиц. ж.* ||умо|по|враче́нь *прич. мин. страд. м. (прил.)* ||умо|по|враче́ние *сжиц. ср.; кор. въ мракъ* ||умо|творѣ́ние *сжиц. ср.*
- у|мо́ра *сжиц. ж.* ||у|мо́ренъ *прич. мин. стр. („прил.“) м.* ||у|мо́реностъ *сжиц. ж.* ||умо́ритель *сжиц. м., ж.* умо́рителька ||умо́ритель-ень, -ни *прил. м.* ||у|мо́рительностъ *сжиц. ж.* ||у|мо́рявамъ и у|мо́рямъ (др. отглас. степ.) *гл. прех. тр. III., екр. у|мо́р-я (-нж) II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* у|мо́ряване.
- у|мота́вамъ *гл. прех. тр. III., екр. у|мота́я I. 6.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* у|мота́ване; *срв. съдр. отсѣн. о|мотавамъ.*
- у|мра́за (о|мра́за по оф. право.) *сжиц. ж.* ||у|мра́з-ень, -ни *прил. м.* ||у|мра́зиямъ *гл. прех. тр. III., екр. у|мра́з-я (-нж) II. 1.* || ~ се *глагол. непрех., сжиц. ср.* у|мра́зияване, кор. въ мразя.
- у|мрѣ́ль *прич. мин. д. м. („прил.“) ||у|мрѣ́ло сжиц. ср. (отъ прич.)* 'мъртвецъ'; *вж. мрж.*
- у|мственъ *прил. м.* ||у|мствено *нар.* ||(у|м|ст|в|у|вамъ *гл. непрех. тр. III.* ||у|м|ст|в|у|ване *сжиц. ср.)* ||уму́вамъ *гл. непрех. тр.*
- III., кор. въ у|мъ ||уму́ване *сжиц. ср. р.* ||у|мщина *сжиц. ж.*
- у|мѣ́квамъ *глагол. прех. тр. обл. III., екр. у|мѣ́кна I. 5.* 'вмѣкна' || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* у|мѣ́кване.
- у|мѣ́рлу́швамъ се *гл. непрех. тр. III., екр. у|мѣ́рлу́ша се II. 3., сжиц. ср.* у|мѣ́рлу́шване ||у|мѣ́рлу́шение *прич. мин. страд. м.; кор. и-е.* *тг-..., *вж. мѣрва, мѣрляма, мрѣкна...*
- у|мѣ́ртвѣнь *прич. мин. страд. м. („прил.“) ||у|мѣ́ртвѣностъ сжиц. ж.* ||у|мѣ́ртвитель *сжиц. м., ж.* у|мѣ́ртвителька ||у|мѣ́ртвя-вамъ *гл. прех. тр. III., екр. у|мѣ́ртв-я (-нж) II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* у|мѣ́ртвяване; *кор. вж. мѣртвъвъ; погрѣш. „омѣртвявамъ“...*
- умѣ́не *сжиц. ср., по-добре умѣние* || умѣ́я *гл. непрех. тр. I. 6., мин. свѣрш. умѣхъ.*
- у|мѣ́ренъ *прич. мин. страд. м. („прил.“) ||умѣ́рено нар.* ||умѣ́реностъ *сжиц. ж.* ||умѣ́рвамъ, (у|мѣ́рямъ) *глагол. прех. тр. III., екр. у|мѣ́ря II. 1.* || ~ се *гл. непрех., кор. мѣр- и въ на|мѣрвамъ...*
- умѣ́ст-ень, -ни *прил. м. р.* ||умѣ́стностъ *сжиц. ж.*
- у|мѣ́сямъ *гл. прех. тр. III., екр. у|мѣ́ся II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* умѣ́сяне.
- у|мѣ́дрямъ и у|мѣ́дрювамъ *гл. прех. тр. III., екр. у|мѣ́дря II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* у|мѣ́др-яне, -юване.
- у|мѣ́жнявамъ *глагол. прех. тр. III., екрат. у|мѣ́жн-я (-нж) II. 1.* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* у|мѣ́жняване.
- у|нгáр-ецъ, мн. -ци *сжиц. м., ж.* у|нгáрна (по нѣм. Ungar); стб. ж|г|ринъ 'маджаринъ' ||Унгáрия *сжиц. ж.* собств. = Маджарско ||у|нгáрски *прил. м.* 'маджарски'.
- у|несъ *сжиц. м. (у Дим. Дебел.); кор. въ стб. гл. несж; др. отглас. степ. въ нося* ||у|несень *прил. < прич. мин. стр. м.* ||у|несѣние *сжиц. ср.* ||у|несѣностъ *сжиц. ж.*
- у|ни|верса́л-ень, -ни *прил. м.; лат. ||у|ни|верса́лностъ сжиц. ж.* ||у|ни|верса́ль-зъмъ *сжиц. м.* ||у|ни|версите́тъ *сжиц. м., рус. университет, отъ нѣм. Universität жен. р. I, а то отъ лат. universi-tas, -latis ж. > френ. université ж., итал. università ж. ...*
- у|нижа́вамъ и у|низя́вамъ *гл. прех. тр. III., екр. у|ниж-а́ (-ж), у|ниж-я (-нж) II. 3. (I).* || ~ се *гл. непрех., сжиц. ср.* унижа́ване, -зяване ||у|ниже́нь, у|низе́нь *прич. мин. страд. м. („прил.“) ||у|низи́тел-ень, -ни прил. м.* ||у|низи́телно *нар.* ||у|низи́телностъ *сжиц. ср.*
- у|ни́ль *прил. < прич. мин. действ. м., рус. унылый; кор. общослав. ны: навъ; вж. навякъ, навясвамъ; рус. гл. нытъ „усыщамъ болка...“* ||у|ни́лостъ *сжиц. ж.* ||у|ни́ние *сжиц. ср.*
- у|ни|со́нь *сжиц. м.; лат.*

- у|нищожавамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|ни-
щож-а (-ж) II. 3. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. унищожаване и старин. у|ни-
щожение || у|нищожителъ *сжц. м., ж.*
у|нищожителка || у|нищожител-енъ, -ни
прил. м. || у|нищожителность *сжц. ж.*
у|ния *сжц. ж., лат.* unio > френ. union. ;
отъ unus единъ || у|ният-инъ, -ъ *сжц. м.,*
ж. у|ниятка, ум. *ср.* у|ниятче || у|ниятски
прил. м. || у|ниятство *сжц. ср.*
(у|нтеръ-офицеръ *сжц. м. р.;* рус. у|нтеръ-
офицеръ отъ нѣм. Unter|offizier 'подофи-
церъ' || у|нтер|офицерски *прил. м.* || у|н-
тер|офицерство *сжц. ср.*)
у|нукъ *сжц. м.;* у|нука и у|нукия *сжц. ж.,*
сжц. ср. ум. у|нуче; *вж.* в|нукъ.
у|нция *сжц. ж.;* лат.
- у|пáдaмъ *гл.* непрех. тр. III., екр. у|пáд-
на I. 5., *сжц. ср.* у|пáдане; различ. отъ
о|пáдамъ 'окапвамъ' || у|пáдкъ *сжц. м.*
у|пáзвамъ, у|пáзямъ *гл.* прех. тр. III., екр.
у|пáзя II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.*
у|пáз-ване, -яне; *вж.* и о|пáзвамъ.
у|пáковамъ *гл.* прех. III. || ~ се *гл.* непрех.
|| у|пáковка *сжц. ж.;* отъ руски; кор. нѣм.
> френ. (*срав.* пакeтъ)...
- у|плáхъ *сжц. м.* || у|плáха *сжц. м.* || у|плáш-
вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|п л á ш а II. 3.
|| ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* у|плáшване
(и „у|плашане“).
у|плéсквамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|п л é с-
к а м ъ III || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.*
у|плéскване; *срав.* о|п л e с к в а м ъ.
у|плита́мъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|п л e т -
á (-ж) I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.*
ср. у|плитане.
- у|повáвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. упо-
вáя се I. 6. || у|повáване *сжц. ср.* и стар.
у|повáние; стб. пѣкати, оу|пѣкати *глагол.;*
нар. кѣ незапѣкѣ, кѣ неза(а)пѣ...; у
банат. българи (Винга) ufam se; руски
уповать, пол. ufać, dufać < do-u-pwać,
чеш. oufati, doufati; zoufauti отчайвамъ
се, словен. upati глаг. (отъ ирѣвати), *сжц.*
пр. = „упование“, надежда, сѣрб.-хърв.
ufati. ; кор. споредъ нѣкои и.-е. *rou-,
сжция въ латин. ruto считамъ... (въ
сжцеств. ре|путация...) ; др. отгласна
степенъ на кор. въ и з п и т в а м ъ; стб.
н с п ѣ т ѣ, н с п ѣ т а т и . . .
- у|подоблѣние *сжц. ср.* стар.; у|подобѣние
|| у|подобител-енъ, -ни *прил. м.* || у|по-
добявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|подо-
б-я (-ж) II. 1 || ~ се *гл.* непрех., *сжц.*
ср. у|подобяване.
- у|поёнъ *прич.* мин. страд. м. (прил.); кор.
по|я: пия || у|поённе *сжц. ср.* || у|поён-
ность *сжц. ж.*
- у|по|знáвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|по-
|знáя I. 6. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.*
- у|по|знáване, различ. отъ о|по|зна-
вамъ (се).
у|по|и|тел-енъ, -ни *прил. м.* || у|пойтел-
ность *сжц. ж.* || у|по|явамъ *гл.* прех. тр.
III., екр. у|п о -я (-ж) II. 1. || ~ се *глагол.*
непрех., *сжц. ср.* у|по|яване и стар.
у|по|ёние.
у|по|коёнъ *прич.* мин. стр. м. („прил.“)
|| у|по|коённе *сжц. ср.* || у|по|кой *сжц. м.*
|| у|по|койвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
у|по|ко-я (-ж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех.,
сжц. ср. у|по|койване; кор. *вж.* въ по-
|кой: по|чивка.
у|поритъ *прил. м.* || у|порито *нар.* || у|порит-
ость *сжц. ж.* || у|порство *сжц. ср.*
|| у|порствувамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжц.*
ср. у|порствуване.
у|по|трѣба *сжц. ж.* || у|по|трѣбитель *сжц.*
м.; *вж.* и по|трѣбитель || у|по|трѣбй-
тел-енъ, -ни *прил. м.* || у|по|трѣбйтел-
ность *сжц. ж.* || у|по|трѣблѣние *сжц. ср.*
старин. || у|по|трѣбывамъ *гл.* прех. тр.
III., екр. у|по|трѣб-я (-ж) II. 1. || ~ се
гл. непрех., *сжц. ср. р.* у|по|трѣбыване;
корень *вж.* трѣб|ва.
у|прáва *сжц. ж.;* кор. *вж.* правъ || у|прá-
витель (обл. стар. управитель) *сжц. м.,*
ж. у|правителка (управителка) || у|пра-
витель-енъ, -ни *прил. м.* || у|прáвнтел-
ски *прил. м. и нар.* || у|правия *сжц. ж.*
|| у|правлѣние *сжц. ср.* || у|правлявамъ
(у|правлявамъ) *гл.* прех. тр. III., екрат.
у|прáвя II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц.*
ср. у|правяване || у|правляващъ (недобре
по рус. „у|правляющъ“) сег. действ.
прич. м. || у|прáвникъ *сжц. м., ж.* у|прáв-
ница || у|прáвнически *прил. м. и нар.*
|| у|прáвничество *сжц. ср. р.* || у|прá-
вямъ *гл.* прех. тр. III, екр. у|прáвя II. 1.
|| ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* || у|прáвяне,
малко различ. по смисълъ отъ стар.
управлѣние.
у|пражнѣние *сжц. ср.* || у|пражнявамъ *гл.*
прех. тр. III., екр. у|пражн-я (-ж) II. 1.
|| ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* у|праж-
няване; основ. знач. негли 'занимавамъ
се съ нѣщо, запълнямъ времето си', то-
гава кор. въ п р а з е н ъ, п р а з н и к ъ ;
(„праздникъ“); стб. о|п р а з н а т и „evacu-
are“...; предст. у- тукъ съ отрицат. знач.,
както въ стб. ж р о д ѣ, у|р о д ѣ; *вж.* т.
у|п р а з н я м ъ *гл.* прех.; *вж.* о|п р а з н я м ъ.
у|п р á ш в а м ъ (и у|п р á ш а м ъ) *гл.* прех. тр.
III., екр. у|п р á ш а II. 3. || ~ се *гл.* не-
прех., *сжц. ср.* у|п р á ш в а н е || у|п р á ш е н ъ
прич. мин. стр. м. („прил.“).
у|п р í д а м ъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|п р e -
д-á (-ж) I. 8. || ~ се *гл.* непрех., *сжц.*
ср. у|п р í д а н e; *срав.* въ малко различ.
знач. о|п р í д а м ъ.
у|п р и л и ч á в а м ъ *глагол.* прех. тр. III., екр.
у|п р и л и ч -á (-ж) II. 3. || ~ се *глагол.* не-

- прех., *сжиц. ср.* у|при|личавање; коренъ *вж.* л и к ъ.
- у|прѣскавъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|прѣс-ка м ъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|прѣскаване.
- у|прѣкъ! *сжиц. м.*; стб. презъ рус. || „упрѣ-кавамъ“, „упрѣквамъ“ *гл.* прех. гр. III. 'коря'... || ~ се *гл.* непрех.
- у|пушвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|пуша II. 3. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|пуш-ване; *вж.* и о|пушвамъ.
- у|пушение *сжиц. ср.* *вм.* о|пушение; *вж.* т.; кор. въ *гл.* пустя, пускамъ (пушамъ).
- у|пълно|мощявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|пълно|мощ-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* у|пълно|мощяване, старин. *упълномощение*; кор. въ *мощь*; *вж.* и „о|пълно|мощявамъ“.
- у|пжтамъ (старин. *упжтювамъ*, *упжте-вамъ*) и *упжтямъ* *гл.* прех. тр. III., екр. у|пжта II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|пжтване, *упжтяне*...; кор. въ *пжть*.
- ура́ *межд.*; рус. ура; отъ кор. тур. *ur*: *vur* 'удрямъ, бия'; кор. е ар.-алт.; *срав.* и.-е. *bhor- бия се; *ранявамъ*...; лат. *ferio*...; за нѣм. *hurrah* *срав.* и *Horde* = тур. *ordu* > бълг. орда, ордия, безъ *h*...
- у|равнение *сжиц. ср.*; кор. въ прил. *рав-венъ*; *вж. т.* || у|равнитель *сжиц. м.* || у|равно|весавамъ и у|равно|весаюмъ *гл.* прех. тр. III., екрат. у|равно|веса (-веса-ся) II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* у|равно|весавање || у|равнявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|равн-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|равнявање.
- ураганъ *сжиц. м.*; презъ зап. *евреп.* отъ *америк.*
- уранъ *сжиц. м.*; грц. || ураний *сжиц. м. р.* || урано|графня *сжиц. ж.* 'небелпсы'; грц. *uranós* небе, *gráfo* пиша.
- урбалецъ *сжиц. м.* обл. 'болестъ червенъ вѣтъръ', навѣрно по нар. *етим.* *поизмѣ-нено* отъ тур. кор. *ur* (*vur*) *удрямъ*...; *срв.* у|стрелъ || урбулешки *прил. м.* и нар.
- у|рва *сжиц. ж.*, ум. урвица, урвичка *вм.* стб. урѣва; стб. *цма рѣвена*, руски *рвище*; кор. *общослав.* *рѣвати*, въ др.-отглас. *стен. ры-въ* рия и *ров-въ* роя, *ровъ* || урвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. у|рна се I. 5., *сжиц. ср.* ур-ване; кор. и.-е. *rēu-:*(e)rēu-: *rū-... *ще* да е ар.-алт.; *срав.* тур. *юрюшъ* || ур-вестъ *прил. м.*
- урда *сжиц. ж.* обл. 'изварѣкъ'; кор. тур. (*осм. тур.* > *vur*! 'бий!'), *първич.* 'бито млѣко'; *срав.* м. рус. *вурда*, *урда* „видъ сирене“. *пол. обл.* *horda*, *чеш.* *словаш.* *urda* „сметана“, *сръб.* *urda* *пресѣчено млѣко*; *влаш.* (*румън.*) *urda* „козье сирене“...
- у|регулѣр-вамъ *гл.* прех. тр. III., екр. -амъ; кор. лат., наст. нѣм. || ~ се *гл.* непрех.
- у|редѣ *сжиц. м.* || у|редба || *сжиц. ж.* || у|реденъ *прич.* мин. стр. м. („прил.“) || у|реденъ, -ни *прил. м.* || у|реденость *сжиц. ж.* || у|редникъ *сжиц. м.*, *жс.* *уредница* || у|реднически *прил. м.* и нар. || у|редничество *сжиц. ср.* || у|редно нар. || у|редность *сжиц. ж.* || у|редждамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|ред-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|реджане.
- у|рѣмия *сжиц. ж.*; грц.
- у|реченъ *прич.* мин. стр. м.; кор. въ *гл.* стб. *рекѣ*; *срав.* у|рокѣ, с|рокѣ... || у|рекѣ (урекѣ) *гл.* прех. екр. I. 7.
- у|ригвамъ се *гл.* непрех. тр. III., екр. у|ригна се I. 5., *сжиц. ср.* у|ригване; стбълг. *рѣгати*, рус. *рыгать*, *пол.* *rzygać*, *чеш.* *řhati*, *словен.* *rigati* се, *срб.-хрв.* *rigati*, *rignuti*; *срав.* и з|р и г н а; кор. *общослав.* *рыгъ*, *срод.* съ лит. *rugti*, *лет.* *gūgt*, *rugslu* и съ друга отглас. *степенъ* лит. *gaugė'ti*, *лет.* *gaugtis*, *gaugūs*..., грц. кор. *rug-*: *ereúgein*, *örugmós*, лат. *ructare* (кор. *rug-*)...
- у|ричамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|рекѣ (урекѣ) I. 7. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|ричане; *срав.* у|реченъ.
- урна *сжиц. ж.*; лат.
- урнекъ *сжиц. м.* обл. *вм.* *юрнекъ*; *вж. т.*
- уровъ *сжиц. м. р.* стар. обл. *вм.* *оровъ*; стара и.-е. *дума*, *запаз.* и въ ст. *вис.* нѣм. *araweiz*, *arwiz*, нѣм. *Erbsé*, *ср.* *дол.* нѣм. *erwete*; *ср.* ирл. *orbaind* зърна...; грц. *órobos*; *erébinthos*...; лат. *ergum* нѣмакъвъ шушулковъ плодъ...
- у|ровень *сжиц. м.*; погрѣш. писано „уровень“ съ *ъ* на края; *неумѣст.* русчина *вм.* бълг. *равнище*, *френ.* 'ниво'.
- у|родявамъ се *гл.* непрех. тр. III., обл. *вм.* с|родявамъ се...
- у|рокъ *сжиц. м.*; др. отглас. *степ.* на кор. въ *гл.* *река* (*рекѣ*) || у|роки *сжиц. м.* *мн.* и *уроци* || у|рочасанъ *прич.* мин. стр. м. || у|рочасвамъ (обл. *урокиявамъ*) *глагол.* прех. тр. III., екр. у|рочасамъ III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|рочасвање || у|рочливъ *прил. м.*
- у|рбнвамъ, у|рбнямъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.
- у|рѣзвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|рѣжа I. 10. || ~ се *гл.* непрех., *срав.* о|рѣз-вамъ || у|рѣзало *сжиц. ср.* обл.
- у|самотенъ *прич.* мин. стр. м. || у|самотѣние *сжиц. ср.* || у|самотѣность *сжиц. ж.* || у|самотявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|самот-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* у|самотявање.
- у|своѣние *сжиц. ср.* стар. || у|своивамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|сво-я (-ѣж) II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|своиване; кор. въ *сво* и *й*.

у|сѣнвамъ и у|сѣкнувамъ *гл.* прех. тр. III, екр. у|сѣкна I. 5., *сжиц. ср.* усѣк(ну)ване.
 „у|сигурявамъ“ *гл.* прех. тр. III, погрѣш. вм. „о|сигурявамъ“, а то непотрѣбна чуждица вм. о|безпечавамъ или застраховамъ || ~ *се гл.* непреход.
 „у|сигурител-ень“ *прил. м.* вм. лишната чуждица осигурителень за обезпечителень или застрахователень.
 у|силвамъ и у|силямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|силя II. 1. || ~ *се глаг.* непрех., *сжиц. ср.* у|силване, усйляне || у|сил-ень, I. -ни *прил. м.* || у|силенъ II. *прич. мин. стр. м.* || у|силѣние *сжиц. ср.* стар. || у|силие *сжиц. ср.* || у|силител-ень, -ни *прил. м.*; -ность *сжиц. ж.* || у|силно *нар.* || у|силность *сжиц. ж.*
 у|синовѣнь *прич. мин. стр. м.* || усиновѣние *сжиц. ср.* || усиновитѣль *сжиц. м., ж.* у|синовителка || у|синовявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|синов-я (-ѣж) II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* усиновяване.
 у|сипъ *сжиц. м.* обл. ...; кор. *вж.* сипаница ...
 у|сирамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|сѣра (усерѣ) I. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|сирание.
 у|сичамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|сѣк-а (-ѣж) || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* усичане.
 у|скорѣнь *прич. мин. стр. м.* || ускорѣние *сжиц. ср.* || ускорѣ-ность *сжиц. ж.* || у|скоритѣль *сжиц. м., ж.* у|скорителка || у|скорител-ень, -ни *прил. м.* || у|скоритѣльность *сжиц. ж.* || у|скорявамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|скор-я (-ѣж) II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|скоряване; *вж.* скоро.
 у|славяамъ *гл.* прех. тр. (мкр.) III., екр. у|слѡв-я II. 1. || ~ *се гл.* непр. || у|славяне *сжиц. ср.*
 у|слава *сжиц. ж.* || у|сладител-ень, -ни *прил. м.* || у|сладитѣльность *сжиц. ж.* || у|слажда ми се „безл.“ (З-олич.) *гл. тр.* III., екр. у|слади ми се II. 1. || у|слаждамъ *гл.* прех. тр. III, екр. у|слад-я (-ѣж) II. 1. || ~ *се гл.* непрех.; *вж.* сладъ, сладѣкъ, *сжиц. ср.* у|слаждане и старин. у|слаждение.
 услѡв-ень, I. -ни *прил. м.* || услѡвѣнь II. *прич. мин. стр. м.* || услѡвие *сжиц. ср.* || услѡвно *нар.* || услѡвность *сжиц. ж.* || услѡв-я *гл.* прех. екр. II. 1., мкр. *вж.* погоре || ~ *се гл.* непрех.; кор. въ слово.
 у|сложнѣние *сжиц. ср.* || у|сложнявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|сложн-я (-ѣж) II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|сложняване; отъ предлогъ и слога < съ-логъ, *прилаг.* сложно.
 у|слуга *сжиц. ж.* || у|служивамъ *гл.* непрех. тр. III., екр. у|служба II. 3. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|служване || у|служливъ *прил. м.* || у|служливо *нар.* || у|служливость *сжиц. ж.*

усма *сжиц. ж.* стар. обл. 'щавена кожа'; стб. оу|смиъ кожа || усмаръ *сжиц. м.*; стб. оу|смаръ за тур. 'табакъ', рус. стар. усмошвецъ, чеш. uspi, словен. usno, usnje, срб.-хрв. usmina.; сред. съ лет. ūsma = нѣм. Muff и санскр. кор. vas обличамъ = обывамъ, славян. кор. въ об-у-ти 'об|у|вамъ', лат. ex-u-o из|у|вамъ ...
 у|смивамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* о|смивамъ, смѣхъ || у|смивка *сжиц. ж.*; *вж.* у|смивамъ се
 у|смиритель *сжиц. м., ж.* у|смирителька || у|смиритель-ень, -ни *прил. м.* || усмирительски *прил. м.* || усмирительство *сжиц. ср.* || у|смиривамъ *гл.* прех. тр. III., екр. у|смир-я (-ѣж) II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* у|смириване и старин. усмирѣние.
 у|смивхамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. усмихна се I. 5., *сжиц. ср.* у|смивхане; *вж.* др. отгл. степ. въ смѣхъ || усмихнать *прил.* < *прич. мин. стр. м.*
 у|смотрѣние *сжиц. ср.* старин.; кор. *вж.* сматрямъ; не|смотрѣнь ...
 у|смърдявамъ *гл.* прех. тр. III. екр. усмърдя II. 1. || ~ *се гл.* непрех., *сжиц. ср.* усмърдяване.
 у|сѡе *сжиц. ср.* || у|сѡ-ень, -ѣни *прил. м.* || у|сѡйка I., у|сѡйна *сжиц. ж.* || у|сѡй *сжиц. м.*, противоп. на п|р|и|с|ѡ|й 'припекъ'; стб. о|сѡе < о|ѣ(ъ)soje „locus apricus“, при|сѡе: locus apricus, *гл.* снати „сияж“, словен. odsojen, osojen, срб.-хрв. osoje сѣнчесто мѣсто: prisoje сльнчево мѣсто, *гл.* sijati, sjati ..., рус. сиять ... || у|сѡйница (офиц. о|сѡйница) *сжиц. ж.* змия Vipera, що пълзи въ усойно мѣсто, въ сѣнка; *вж.* и о|сѡе.
 у|сѡйка II. *сжиц. ж.* обл. вм. с о|й|к|а = птица деригжзица, отъ др. отгл. степ. на предходния кор. си- и въ си-нъ, си-въ; *вж. т.*
 у|сѡрлица *сжиц. ж.* обл. стар. 'видъ граблива птица', по нѣм. „Weihe“; кор. и.-е. *vī-...; *срав.* чеш. vůg ноцна птица, бухъль, словен. věg, б. рус. вырый „перелѣтная птица“...; ус- негли отъ др. отглас. степ. отъ въс-, а орлица отъ кор. въ стб. оръль, рус. орѣл...; *срав.* гръц. órnis птица ...
 у|спивамъ се *гл.* обл. вм. у|спивамъ се || у|спѣние (на св. Богородица) *сжиц. ср.* старобълг. отъ кор. въ спя || у|спивамъ се *глагол.* непрех. тр. III., екр. у|спя се (успѣж се) II. 5., *сжиц. ср. р.* у|спиване || у|спивател-ень, -ни *прил. м.* || у|спиватѣльность *сжиц. ж.*
 у|спокоѣнь *прич. мин. стр. м.* || у|спокоѣние *сжиц. ср.* || у|спокойтел-ень, -ни *прил. м.* || у|спокойтельность *сжиц. ж.* || у|спокойивамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|спокоя-

- (-нѣ) II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. успокояване.
- у|с|по|редъ нареч. || у|с|по|ред-енъ, -ни прил. м. за гръц. 'паралел-енъ' || у|с|по|редно нар. || у|с|по|редность сжц. ж.
- у|спѣвамъ гл. непрех. тр. III., екр. у|спѣя I. 6.; стб. до|спѣти, рус. спеть „зрѣя“, пол. śpíac, чеш. spěti бързамъ, словен. spěti, сърб.-хърв. dospjeti...; кор. и.-е. *sphē-...—преуспѣвамъ..., лат. prosperitas > френ. prospérité..., лет. spēt moга..., санскр. sphā- вирѣя...; срав. гл. споря, спорно 'изобилно'... || у|спѣхъ (така по оф. „правоп.“—„успѣхъ“, като че е глаг. въ мин. св. вр. I. л. ед. ч.; думата е книжов. отъ рус., та ѣ не е сжцински „ятъ“...); стблг. спѣхъ, рус. спех, успех, спешный „бързъ“, бѣлорус. спех, луж. spjecz, словен. spěh бързане... || у|спѣш-енъ, -ни прил. м. || успѣшность сжц. ж.
- у|срăмямъ (усрамявамъ) гл. прех. тр. III., екр. у|срам-я (-нѣ) II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|срăмяне (усрамяване).
- уста I. сжц. мн. ср., ново обл. жен. р. ед.; стб. оуста мн. ч., рус. уста: рот, пол. usta, г. луж. vusta, д. луж. husta, чеш. ůsta словен. срб.-хрв. usta; кор. и.-е. *aus-:*ous-... улавямъ, обхващамъ...; срв. лит. ūstà, ū'stas рѣчно устие, лет. ūsta пристанище, лат. os, ostium, грц. ὄσ „рѣбъ“, ст. сканд. ðss устие, англос. ðg, ðga „рѣбъ“, санскр. āyusta, ō's- {ha-s устна || устатъ прил. м. || устатникъ сжц. м., ж. устатница || устатость сжц. ж.
- устă II. сжц. м. прост. обл. 'масторъ'; тур. отъ перс. || устă-башия сжц. м.; тур. baş глава.
- у|ставъ сжц. м.; срав. при|ставъ || устав-енъ, -ни прил. м.; кор. и.-е. *stā-... стоя... || установѣнь прич. мин. стр. м. || установѣность сжц. ж. || установитель сжц. м. || установлѣние сжц. ср. || у|становявамъ гл. прех. тр. III., екр. у|станов-я (-нѣ) II. 1. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср. установяване; „кор.“ въ станъ, вж. т.; въ сжци. н-ъ + наст. -нъ; гл. устанавливамъ замѣстъ прекрасно двойната чуждица 'констатирамъ' отъ сжция и.-е. кор. *stā- : *stə-...
- у|старѣль (оф. оstarѣль) прич. мин. действ. м. || устарѣлость сжц. ж. || у|старѣя (оф. оstarѣя) гл. непрех. екр. I. 6., мкр. у|старѣвамъ (оstarявамъ) III., сжц. ср. устарѣване (оstarяване).
- уст-енъ, -ни прил. м., отъ уста I. || устие сжц. ср. || устица сжц. мн. ум. || устна сжц. ж., ум. устница || устненъ прил. м. 'бърненъ' || устность прил. м. 'бърность' || устно нар. || устно цвѣт-енъ, -ни прил. м., обикн. въ мн.
- у|стойка сжц. ж., прот. не|у|стойка; кор. въ гл. стоя || у|стойчивъ прил. м. || у|стойчивость сжц. ж. || у|стоявамъ гл. непрех. тр. III., екр. у|сто-я (-нѣ) II. 5. сжц. ср. устояване.
- у|страшăвамъ гл. прех. тр. III., екр. у|страш-ă (-ж) II. 3. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|страшăване || у|страшител-енъ, -ни прил. м. || у|страшительность сжц. ж. р.
- у|стрель сжц. м.; вж. стрела || у|стрѣл-вамъ гл. прех. тр. III., екр. у|стрѣлямъ, сжц. ср. у|стрѣлване.
- у|стремъ сжц. м. || у|стрем-енъ, -ни I. прил. м. || у|стремѣнь II. прич. мин. стр. м. || у|стремность, устремѣность сжц. ж. р. || у|стремявамъ (и устрѣмямъ) гл. прех. тр. III., екр. у|стрем-я (-нѣ) || ~ се гл. непрех., сжц. ср. р. устремяване.
- у|стройствѣнь прил. м. || у|стройство сжц. ср. || у|строявамъ гл. прех. тр. III., екр. у|стро-я (-нѣ) II. 1. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср. у|строяване.
- устица сжц. ср. обл. мн. ч. ум. отъ уста; вж. устица.
- у|сѣквамъ гл. прех. тр. III., екр. у|сѣча I. 10. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|сѣкване; срав. о|сѣк|к|вамъ.
- у|сѣшвамъ, усѣшăвамъ гл. прех. тр. III., екр. у|сѣш-ă (-ж) II. 3. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. усѣшване, усѣшăване.
- у|сѣ|вѣршăвамъ и у|сѣ|вѣршѣнствувамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. р. у|сѣ|вѣрш-ăване, -ѣнствуване и у|сѣ|вѣршѣние у|сѣ|вѣршитель сжц. м., ж. у|сѣ|вѣршителька || у|сѣ|вѣршительство сжц. ср.
- у|сѣмнявамъ се гл. непрех. тр. III., екр. у|сѣмня се (-нѣ) II. 1., сжц. ср. усѣмняване.
- у|сѣрд-енъ, -ни прил. м. || у|сѣрдие сжц. ср.; кор. въ сѣрдце || у|сѣрдность сжц. ж.
- у|сѣтъ (=у|сетъ) сжц. м. || у|сѣтливъ прил. м. || у|сѣтливость сжц. ж. || у|сѣщамъ гл. прех. тр. III., екр. у|сѣтя II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|сѣщане.
- у|сѣченъ прич. мин. стр. м. (прил.), отъ гл. сѣ|к|а || у|сѣченость сжц. ж.
- у|тăйвамъ, у|тăямъ и у|тăямъ I. гл. прех. тр. III., екр. у|та-я (-нѣ) II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|тăйване, -яване; вж. тайна.
- у|тăйка сжц. ж. вм. о|тăйка; кор. въ талогъ вж. т.
- у|талобжамъ гл. прех. тр. III., екр. у|талобжа II. 3. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|талобжване; сжцин. коренъ само та || у|тăямъ гл. непрех. || ~ се гл. непрех. вм. о|тăямъ; вж. о|тăйка.
- у|твѣрдитель сжц. м., ж. у|твѣрдителька || у|твѣрдител-енъ, -ни прил. м. || у|твѣрдительность нар. || у|твѣрдявамъ, у|твѣрждавамъ гл. прех. тр. III., екр. у|твѣрд-я (-нѣ) II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|твѣр-д|яване, -ждăване и стар. у|твѣр-ждѣние.

- у|тѣпвамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|тѣ-
п|амъ III. и у|тѣп|я I. 9.; стб. **тепѣ**
б|я, рус. обл. утѣпти „убия“, чеш. теру...
|| ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* у|тѣпване.
- у|тѣха *сжиц. жс.*; др. отглас. степ. на кор.
въ тихъ; *вж. т.* || у|тѣш|вамъ *глагол.* прех. тр.
III., екр. у|тѣш-|а (-ж) II. 3. || ~ се *глагол.*
непрех., *сжиц. ср.* утѣш|ване и старин.
утѣш|ение || у|тѣш|итель *сжиц. м., ж. р.*
у|тѣш|ителка || у|тѣш|ител-енъ, -ни *прил.*
м. || у|тѣш|ителность *сжиц. жс.*
- у|тѣх|вамъ и у|тѣх|нувамъ *глагол.* непрех. тр.
III., екр. у|тѣх|на I. 5., *сжиц. ср.* утѣх-
ване, утѣх|нуване.
- у|тѣч|амъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. у|тѣч-|а
(-ж) I. 7.; стб|лг. **тежж** тека, тичамъ.
- у|тѣш|вамъ (обл. утѣш|вамъ) *глагол.* прех.
тр. III. 'правя нѣкого, нѣщо да е тихо',
екрат. у|тѣш-|а (-ж) II. 3. || ~ се *глагол.*
непрех., *сжиц. ср. р.* утѣш|ване || у|тѣ-
ш|итель *сжиц. м. р., ж. р.* у|тѣш|ител-
ка || у|тѣш|ител-енъ, -ни *прил. м. р.*;
срав. друга отглас. степ. въ утѣха, утѣ-
ш|а|вамъ; кор. *вж.* тихъ.
- у|то|ление *сжиц. ср. р.* старин. || у|то|ля-
вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|тол-|я
(-ж) II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.*
у|то|ляване; стб. **оутол-|ж**, **н|тн**, руски
утолить, словен. сѣрб.-хърв. utoliti; кор.
и.-е. *(s)tel-...; *срав.* лит. tilti умълчавамъ
се, tylūs мълчаливъ, нѣм. still тихъ...; ст.
ирл. tuilid спи...; *срав.* др. отглас. степ. въ
у|т|а|лож|вамъ; предслав. *töl- (*töl-:
*töl-)...
- у|топ|ически *прил. м.* || у|топ|ия *сжиц. жс.*;
отъ грц.
- у|трай|вамъ, у|трай|амъ (у|трай|увамъ) *глагол.*
непрех. тр. III., екр. у|трай|а I. 11., *сжиц.*
ср. у|трай|ване, у|трай|ане.
- у|тре *нарц.*, мѣст. п. ед. ч. отъ утро, *вж. т.*
|| у|треш-енъ, -ни *прил. м. р.* | (у|трена-
-енъ; *вж.* у|три|на).
- у|трѣ|вамъ (у|трѣ|ямъ) *глагол.* прех. тр. III., екр.
у|трѣ|п|я I. 9. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц.*
ср. у|трѣ|пване (у|трѣ|пане).
- у|три|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|три|я
I. 6. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* у|три-
ване.
- „у|трѣ|бка“ („у|трѣ|бка“ I) *сжиц. жс. р.* вм.
о|трѣпка *вж. т.*
- у|три|нь *сжиц. жс.* || у|три|на *сжиц. жс.* || у|тро
сжиц. ср.; стб. **оу|тро**, **ю|тро**, рус. утро,
пол. utro, полаб. jeutru, кашуб. vitro, чеш.
jitro словен. сѣрб.-хърв. jutro; отъ сжица кор.
рус. м. рус. завтра „утре“, словен. jutri...;
едва-ли вм. *ustro (стб|лг. за **оу|стра**);
сжцински кор. само и.-е. *au- : *эи-...;
срав. лит. aušga зора, aušta съмба се;
лет. aust, лат. aurora зора > фр. aurore,
итал. aurora...; ст. нѣм. östan, ст. исл. austr,
- нѣм. Osten изтокъ, грц. Хомер. ēōs зора
... || у|т|ромъ *нарц.* (твор. пад. ед. ч.).
- у|т|р|оба *сжиц. жс. р.* книж. отъ руски; стб.
ж|т|р|оба, рус. утроба, пол. wątroba че-
ренъ дробъ, гор. луж. vutroba сърдце,
дол. луж. hutsoba, чеш. сѣрб.-хърв. utroba,
словен. vōtroba; общо-слав. дума отъ
корень *ątr- < и.-е. *on-t(eg)- : *en-ter-...
вжтре, вжтрешень...; *срав.* санскр. an-tar-
вжтре, āntara-s който се намира вжтре,
= зенд. antara, antrā-m- вжтрешности =
стб. **н|тра**, (**н|тро**), (А, еп- отъ др. отглас.
степ.), арм. ənderkh, грц. enteron...; *срав.*
предл. грц. en, eni..., лат. endo, indu; in
„въ“, infra вжтре...)
- у|т|р|ова! *сжиц. жс.* || у|т|р|ов|ямъ! *глагол.* прех.;
вж. о|т|р|ова, отр|ов|я.
- у|т|рош|вамъ, у|т|рош|амъ *глагол.* прех. тр. III.,
екрат. у|т|рош-|а (-ж) II. 3. || ~ се *глагол.*
непрех., *сжиц. ср.* у|т|рош|ване, -ш|ване.
- у|т|ро|ямъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|т|ро-|я
(-ж) II. 1. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.*
у|т|ро|яване; кор. въ т|ро|енъ, т|ро|ица,
друга отглас. степенъ на три.
- у|т|руд|вамъ, у|т|руд|ямъ *глагол.* прех. тр. III.,
екр. у|т|руд-|я (-ж) II. 1. || ~ се *глагол.* непр.,
сжиц. ср. у|т|руд|яване; *вж.* т|рудъ.
- у|т|руп|вамъ *глагол.* прех. тр. III.; *вж.* о|т|р|уп-
ва|мъ.
- у|т|рѣ|п|вамъ *глагол.* непреход. тр. III., екр.
у|т|рѣ|п|на I. 5., *сжиц. ср.* у|т|рѣ|п|ване;
вж. из|т|рѣ|п|на; т|рѣ|пки.
- у|т|ѣ|на *глагол.* непрех. екр. I. 5., мкр. у|т|ѣ-
ва|мъ (у|т|ѣ|навамъ) III., *сжиц. ср. р.* у|т|ѣ-
ване (у|т|ѣ|ване).
- у|т|ѣ|н|ч|вамъ, у|т|ѣ|н|я|вамъ *глагол.* прех. тр. III.,
екр. у|т|ѣ|н|ч-|а (-ж) II. 3. и у|т|ѣ|н-|я (-ж)
II. 1. || ~ се *глагол.* непр., *сжиц. ср.* у|т|ѣ|н-|ч|ва-
не, -яване; *вж.* т|ѣ|н|ж|къ,
- у|т|ѣ|п|камъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|т|ѣ|п-
ка|мъ III. и у|т|ѣ|п|ча I. 10. || ~ се *глагол.*
непрех., *сжиц. ср.* у|т|ѣ|п|кване.
- у|т|ѣ|р|к|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|т|ѣ|р-
ка|мъ III. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.*
у|т|ѣ|р|кване; *срав.* о|т|ѣ|р|к|ва|мъ.
- у|т|ѣ|р|пя|вамъ *глагол.* прех. тр. III., екр. у|т|ѣ|р-
п-|я (-ж) II. 2., *сжиц. ср. р.* у|т|ѣ|р|пяване.
- у|т|ѣ|р|ч|вамъ (у|т|ѣ|р|ч|авамъ) *глагол.* непрех. тр.
III., екр. у|т|ѣ|р|ч|амъ III., *сжиц. ср. р.*
у|т|ѣ|р|чване.
- у|т|ѣ|с|н|ение *сжиц. ср. р.* || у|т|ѣ|с|ня|вамъ *глагол.*
прех. тр. III., екр. у|т|ѣ|с|н-|я (-ж) II. 1.
|| ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* у|т|ѣ|с|няване;
кор. въ т|ѣ|с|енъ.
- у|х|аж|вамъ (у|х|аживамъ) *глагол.* непрех. III.;
отъ рус.; кор. въ гл. ход|я; *сжиц. ср. р.*
у|х|ажване.
- у|ф|ей|к|вамъ *глагол.* непрех. тр. III., екр. у|ф|ей-
ка|мъ III., *сжиц. ср.* у|ф|ей|кване; видоизм.
на грц. гл. feúgō (févgō) бѣгамъ.
- у|хъ *межд.* за досада...; звукоподр.; *срав.*
ехъ, и хъ...

у|х|а|п|в|а|м|ъ (у|х|а|п|я|м|ъ) гл. прех. тр. III., екр. у|х|а|п|я| I. 9. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|х|а|п|в|а|н|е || у|х|а|п|а|н|о сжц. ср. отъ прич. мин. стр.

у|х|а|т|ъ прил. ж.; вж. у|х|о.

у|х|и|л|в|а|м|ъ се, у|х|и|л|я|м|ъ се гл. непрех. тр. III., екр. у|х|и|л|я| се II. 1., сжц. ср. р. у|х|и|л|в|а|н|е, -я|н|е || у|х|и|л|е|н|ъ прич. мин. стр. м. („прил.“) || у|х|и|л|е|н|о|с|т|ъ сжц. ж.

у|х|и|т|р|я|в|а|м|ъ се гл. непрех. III.; кор. въ хитъръ.

ухловица сжц. ж. обл.; звукоподр.; срав. нѣм. Eule, лат. ululare...

у|х|о сжц. ср., ум. ушѣнце и ушицѣ; стб. оухо, рус. ухо, пол. чеш. ucho, г. луж. ucho, д. луж. hucho, словен. сърб.-хрв. uho., стар. об. слав. и и.-е. дума отъ кор. и.-е. *au- (*əu-) (с)хвациамъ...; срав. лит. ausis, ст. прус. ausins вин. п. мн. ч., гот. ausō, нѣм. Ohr, лат. auris отъ *ausis, грц. oūs, зенд. uši, алб. veš, арм. unkn, ст. ирл. -au, ъ... || у|х|о|б|о|л|ъ сжц. м. (и ушеболъ).

у|ц|а|п|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. у|ц|а|п|а|м|ъ III. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|ц|а|п|в|а|н|е.

у|ц|е|д|к|и сжц. ж. мн., отъ кор. въ цедя || у|ц|е|ж|д|а|м|ъ глаг. преход. тр. III., екр. у|ц|е|д|я| II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|ц|е|ж|д|а|н|е.

у|ц|ѣ|л|я|в|а|м|ъ глаг. непрех. тр. III., екрат. у|ц|ѣ|л|я| I. 6., сжц. ср. у|ц|ѣ|л|я|в|а|н|е.

у|ч|а гл. прех. тр. III. 3. || у|ч|а се гл. непрех.; стб. оуѣжъ, оуѣнти, рус. учить, пол. uczyć, г. луж. vučić, чеш. словен. срб.-хрв. učiti...; ч отъ *kj; срав. на|а|у|к|а; кор. об.-слав. у|к|-стои въ отглас. отнош. съ предслав. *ŭk- > *(v)uk- въ на|в|икъ, (на|в|ик|в|а|м|ъ : на|у|ч|а|в|а|м|ъ се); срав. лит. jaukus питомень < научень..., jaukinti навиквамъ, pujaukiti отвиквамъ, лет. juku, jukt, jaukt, гот. bi-ūhts навикналь, санскр. uc, ucyatī навикналь е, ucīta-s научень е, арм. usanim... || у|ч|а|щ|ъ (се) прич. сег. действ. м. || у|ч|е|б|-е|н|ъ, -н|и прил. м. || у|ч|е|б|н|ик|ъ сжц. м., ум. ср. у|ч|е|б|н|ик|е || у|ч|е|б|н|ик|а|р|ъ сжц. м. || у|ч|е|б|н|ик|а|р|с|к|и прил. м. || у|ч|е|б|н|ик|а|р|с|т|в|о сжц. ср.

у|ч|а|с|т|ъ сжц. ж. книж. отъ рус.; стб. дума е у|а|с|т|ъ = книж. по рус. ч|а|с|т|ъ 'дѣль', бълг. ч|е|с|т|ъ въ честитъ = отъ рус. щастливо = счастливъ, злочастъ = порусено 'нечастенъ'; вж. ч|а|с|т|ъ; кор. предслав. *kend- : *kond- въ к|ж|с|ъ < *kond-so-s (въ лит. kându хапя) : *khād-...; срав. санскр. khādati, арм. ḡasanem... || у|ч|а|с|т|е| сжц. ср. || у|ч|а|с|т|в|а|м|ъ глаг. непрех. тр. III., сжц. ср. у|ч|а|с|т|в|а|н|е || у|ч|а|с|т|н|ик|ъ сжц. м., ж. у|ч|а|с|т|н|и|ц|а || у|ч|а|с|т|ъ|к|ъ сжц. м. || у|ч|а|с|т|ъ|к|о|в|ъ прил. м.

у|ч|е|л|о|в|ѣ|ч|а|м|ъ глаг. прех. тр. III., екр. у|ч|е|л|о|в|ѣ|ч|а| II. 3. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср. у|ч|е|л|о|в|ѣ|ч|а|н|е; по-добре вж.

в|ч|о|в|ѣ|ч|а|в|а|м|ъ; кор. въ ч|о|в|ѣ|к|ъ < старин. ч|е|л|о|в|ѣ|к|ъ.

у|ч|е|н|ъ прич. мин. страд. и прилаг. у|ч|е|н|ъ отъ гл. у|ч|а || у|ч|е|н|е сжц. ср. || у|ч|е|н|и|е сжц. ср. || у|ч|е|н|ик|ъ сжц. м., ж. у|ч|е|н|ик|а (ученица), ум. ср. у|ч|е|н|ик|е || у|ч|е|н|ик|е|с|к|и (и стегнато ученишки) прил. м. и нар. || у|ч|е|н|ик|е|с|т|в|о сжц. ср. || у|ч|е|н|о|с|т|ъ сжц. ж.

у|ч|е|т|в|о|р|я|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. у|ч|е|т|в|о|р|я| [-ѣ] II. 1. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср. у|ч|е|т|в|о|р|я|в|а|н|е; вж. ч|е|т|в|о|р|е|н|ъ : ч|е|т|и|р|и.

у|ч|и|л|и|щ|е сжц. ср. || у|ч|и|л|и|щ|-е|н|ъ, -н|и прил. м. || у|ч|и|т|е|л|ъ сжц. м., ж. у|ч|и|т|е|л|к|а, ум. ср. у|ч|и|т|е|л|ч|е || у|ч|и|т|е|л|с|к|и прил. м. и нар. у|ч|и|т|е|л|с|т|в|о сжц. ср. || у|ч|и|т|е|л|с|т|в|а|м|ъ гл. непрех. тр. III., сжц. ср. у|ч|и|т|е|л|с|т|в|а|н|е.

у|ч|и|н|ъ сжц. м. за лат. 'эффектъ' || у|ч|и|н|я|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. у|ч|и|н|я| II. 1. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|ч|и|н|я|н|е.

у|ч|к|ур|ъ сжц. м. р.; тур. || у|ч|к|ур|-л|ук|ъ („-лѣкъ“) сжц. м.

у|ч|р|е|д|и|т|е|л|ъ сжц. м. р., ж. у|ч|р|е|д|и|т|е|л|к|а || у|ч|р|е|д|и|т|е|л|-е|н|ъ, -н|и прил. м. || у|ч|р|е|ж|-д|а|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. у|ч|р|е|д|-я [-ѣ] II. 1. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср. у|ч|р|е|ж|д|а|в|а|н|е и старин. съ по-друго знач. у|ч|р|е|ж|д|е|н|е; кор. въ старобълг.

у|р|ѣ|д|а; вж. ч|а|р|д|а (ч|ѣ|р|д|а), ч|р|е|д|а.

у|ч|т|и|в|ъ прил. м.; кор. стб. и общослав. ч|ѣ|т|ъ въ четъж, почитамъ || у|ч|т|и|в|о|с|т|ъ сжц. ж.

у|ч|у|в|а|м|ъ гл. прех. екр. III. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|ч|у|в|а|н|е; кор. въ ч|у|в|а|м|ъ = 'пазя'; срав. лат. saveo пазя; вж. ч|у|я.

у|ч|уд|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. у|ч|уд|я| II. 1. || у|ч|уд|в|а|м|ъ се гл. непрех., сжц. ср. у|ч|уд|в|а|н|е.

у|ш|а|т|ъ прил. м., отъ у|х|о || у|ш|а|т|к|а сжц. ж. || у|ш|е|б|о|л|ъ сжц. м.; вж. у|х|о|б|о|л|ъ || у|ш|-е|н|ъ, -н|и прил. м. || у|ш|е|щ|ъ прил. м.

у|ш|ѣ|т|в|а|м|ъ гл. непрех. тр. III., екр. у|ш|ѣ|-т|а|м|ъ III., сжц. ср. у|ш|ѣ|т|в|а|н|е.

у|ш|и|в|а|м|ъ гл. прех. тр. III., екр. у|ш|и|я| I. 6. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|ш|и|в|а|н|е.

у|ш|ѣ|л|и|е! сжц. ср.; книж. отъ рус. у|ш|е|л|и|е; кор. въ рус. щель „щепнатина...“, отъ предслав. *skel-, и.-е. кор. *(s)kel- : *(s)kol-. щеля...; отъ и.-е. *skōl- е общослав. с|к|а|л|а, и.-е. *kol- въ р|а|з|к|о|л|ъ „разщепление“...

у|щ|и|п|в|а|м|ъ (у|щ|и|п|я|м|ъ) гл. прех. тр. III., екр. у|щ|и|п|я| I. 9. || ~ се глаг. непрех., сжц. ср. у|щ|и|п|в|а|н|е.

у|щ|ѣ|р|б|ъ сжц. м.; кор. вж. прил. щѣрбъ : сжцеств. с|к|ѣ|р|б|ъ || у|щ|ѣ|р|б|я|в|а|м|ъ. у|щ|ѣ|р|б|я|м|ъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. у|щ|ѣ|р|б|-я|н|е, -я|в|а|н|е.

уяждамъ се *гл.* непрех. тр. III.; отъ гл. ямъ.
уязвѣмъ *прич.* сег. стр. м. || уязвѣмость *сжц. жс.* || уязвѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. уязвѣ II. 1.; кор. *вж.* язвѣ || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* уязвѣване и старин. уязвлѣние.
уякчѣвамъ *гл.* прех. тр. III., екр. уякчѣ

II. 1. (3) || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср. р.* уякчѣване и старин. уякчѣние.
уяснѣние *сжц. ср.* || уяснявамъ *гл.* прех. тр. III., екр. уяснѣ II. 1. || ~ се *гл.* непр., *сжц. ср.* уясняване и старин. уяснѣние.
уют-ень, -ни! *прил. м.*; отъ руски уютный
уютнѣность *сжц. жс.*; *срав.* приютъ! рус. = бълг. подслонъ.

Ф.

Отъ историята на славянскитѣ езици се знае, че въ общославянския или праславянски езикъ, който е билъ говоренъ отъ славянскитѣ племена, преди да се раздѣлятъ и да заематъ сегашнитѣ си землища, не е сжществувалъ въ първични славянски думи звукъ ф. Тоя се явява сега въ многобройни чужди или заети думи и въ нѣкои звукоподражателни или междуметни (гл. фуча, фъскамъ, фъфля...), па вторично стои вмѣсто староб. в (напр. фаля, писано хвала), фърлямъ, писано хвърлямъ, срещу старинно областно въргамъ = стб. *връгъ*, фискамаъ, фищя вѣ. вискамъ; обл. изгов. флизамъ, флѣзъ! вмѣсто влизамъ, влѣзъ!... или вѣ. п, х (фраскамъ.).
фа име на 4-и звукъ (музикална нота) въ стълбича; итал.

фабрика *сжц. жс.*; лат. fabrica; кор. въ гл. factio правя || фабрикант(ин)ъ *сжц. м., жс.* фабрикантка || фабриканство *сжц. ср.* || фабрикантски *прил. м.* || фабриканция *сжц. жс.* || фабрикувамъ *глагол.* прех. тр. III. *сжц. ср.* фабрикуване || фабрич-ень, -ни *прил. м.*

фабула *сжц. жс.* книж.; лат. fabula 'басня...', кор. и.-е. bhā- 'говоря, бая...', срод. фаворизирамъ! *гл.* прех. III.; кор. лат., наст. нѣм.

фаза *сжц. жс.*; грц.

фазанъ *сжц. жс.*; грц. fasianós > лат. ...

файда *сжц. жс.*; тур.; ум. файдѣца, файдѣчка || файдалія *прил.* прост. неизм. въ ед. ч. за 3 р. || файдѣсвамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.

файзъ *сжц. м.* 'лихва', прост.; тур.; *вж.* файда || фаизчійски *прил. м.* || фаизчилькъ *сжц. м.* || фаизчія *сжц. м. р.* 'лихварь'.

файтѣнь *сжц. м.*; чужд. отъ кор. на грц. Phæthôn, синъ на Хелий (слънцето) и Климена, получилъ позволение да се вози съ бацината си колесница... || файтонджія *сжц. м. р.* || файтонджійски *прил. м.* || файтонджійство *сжц. ср.*

факель *сжц. м.*; нѣм. Fackel; *срав.* факля. факиръ *сжц. м.*; араб. fakīr, мн. fukara 'беденъ, сиромашъ'; *вж.* фукара.
факля *сжц. жс.* народ.: *вж.* факель.

факсимилѣ *сжц. ср.*; лат. fac-simile 'направи подобно!' || факсимилѣрамъ *глагол.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех.

фактъ *сжц. м.*, мн. факти (и „граматич.“ фактове); лат. factum отъ гл. facio правя || фактически *прил. м.* и нар. || факторъ *сжц. м.* || факторски *прил. м.* || факторство *сжц. ср.* || фактура *сжц. жс. р.*

факултѣтъ *сжц. м.*; по нѣм. Fakultät отъ лат. facultas... || факултѣт-ень, -ни, -ски *прил. м.* || факултатив-ень, -ни *прил. м.* || факултативность *сжц. жс.*

фала(н)га *сжц. жс.* народ.; н. грц. fálangas || фала́нга *сжц. жс.* книж.; грц. fálaxh fálangos.

фала! *гл.*; *вж.* хвала.

фалиментъ и фалитъ *сжц. м.*, простон. *ср. р.* фалименто; отъ кор. лат. frena. faillite || фалѣрамъ *гл.* непрех. тр. III.

фалшѣвъ! *прил. м.* книж. 'лъжливъ'; отъ рус. фальшивый, а то отъ нѣм. falsch < лат. falsus || фалшификаторъ *сжц. м.* || фалшификація *сжц. жс.* || фалшифицирамъ *глагол.* прех. тр. III. съ ш по нѣм. изговоръ вѣ. съ лат. s; лат. гл. falsifico съ нѣм. наст. -ieren.

фамѣлия *сжц. жс.*; лат. familia || фамѣляр-ень, -ни *прил. м.* фамѣлярность *сжц. жс.*

фамѣз-ень, -ни *прил. м.* 'чутовенъ, пресловутъ...'; лат. famosus (производ. отъ fama мълва, срод. по кор. съ ба я) > фр. fameux, fameuse.

фанаръ *сжц. м.* обл. вѣ. фенеръ; *вж. т.* || фанариѣт(ин)ъ *сжц. м.* производ. отъ грц. fanárl > рус. фонарь, у насъ презъ тур. фенеръ, *вж. т.* || фанариѣтски *прил. м.* || фанерля *прил.* неизм. въ ед. ч. прост. 'чудотворенъ; шо прави личби'; отъ грц. fanerós явенъ, съ тур. наставка...

фанатикъ *сжц. м.*; лат. fanaticus || фанатич-ень, -ни, -ески *прил. м.* || фанатизъмъ *сжц. м.*, || фанатизирамъ *гл.* прех. тр. III., производ. съ наст. грц. и нѣм.

фантѣзия *сжц. жс.*; грц. fantasia || фантазирамъ *гл.* прех. тр. III. съ нѣм. наст. || фантастич-ень, -ни *прил. м.* и мн. др. производни като фантазм|агория *сжц. жс.*; грц. agorá 'събрание... || фантомъ *сжц. м.* 'призракъ'...; кор. грц.

фанфарбнщина *сжц. м.* 'самохвалство'...; фр. fanfaronnade... || фанфарѣнь *сжц. м.*

фаръ *сжц. м.*; гръц. *fáros, fáros*.
фара *сжц. жс.* прост. обл. 'родъ, колѣно', тур. 'сой'; навѣрно трако-илир. дума, алб. *farë, lanqobard. fara* поколѣние, челядь...
фарашъ *сжц. м.*; тур.
фарисей *сжц. м.*; грц. *farisaios* отъ ст. евр. *faras* отдѣляемъ. || **фарисейски** *прил. м.* || **фарисейство** *сжц. ср.* || **фарисейщина** *сжц. жс.*
фарколица *сжц. жс.* обл. прост. 'вилаца'; отъ влаш.; кор. въ лат. *furca*; *вжс.* фъ р к у л и ц а; *срав.* хурка.
фармакъ *сжц. м.* обл. прост. 'отрова'; отъ грц. || **фармакологія** *сжц. жс.* 'лѣкарствоведение'; грц. *farmakon* лѣкъ, *logos* слово, наука... || **фармакопѣя** *сжц. жс.* || **фармацевтъ** *сжц. м. р.*, съ ц вм. гръц. к отъ срѣд. лат. || **фармацевтика** *сжц. жс.* || **фармація** *сжц. жс.*...
фармасонинъ, **еця**, **фармазонинъ** *сжц. м.* прост. вм. фран(к)масонъ (фр.) 'волнозидарець' || **фармасонски**, **фармазонски** *прил. м.* отъ названieto на мнимитъ „свободни зидари“.
фарсъ *сжц. м.*; фр. *farce*.
фасада *сжц. жс.*; фр. *façade*.
фасонъ *сжц. м.*; френ. *façon* ж. р. || **фасонирамъ!** *гл.* прех. тр. III., наст. нѣм.
фасуль *сжц. м.*, ум. м. **фасулецъ**; лат. *phaseolus*, н. грц. *fasûli* || **фасуличе** *сжц. ср.* || **фасулище** *сжц. ср.* || **фасулевъ** и **фасульовъ** *прил. м.* || **фасулко** *сжц. м.*, мн. фасулковци.
фаталенъ, **-ни** *прил. м.*; лат. *fatalis* отъ *fatum* сждба, 'речено'... || **фаталность** *сжц. жс.* || **фатализъмъ** *сжц. м.* || **фаталисть** *сжц. м.* || **фатумъ!** *сжц. м.*
фауна *сжц. жс.*; лат. *fauna*.
фата *гл.*, фонет. вм. хватя, хващамъ.
фаша *сжц. жс.* || **фашизмъ** *сжц. м.*; лат. *fascis* снопъ... , снопъ пржчки... || **фашина** *сжц. жс.* || **фашисть** *сжц. м.*
фаянсъ *сжц. м.*; френ. *faience, faience*...
февруарий *сжц. м.*; лат. *februarius* по н. грц. фонетика съ β („вита“) вм. β = *bêta*. || **февруарски** *прил. м.*
федерация *сжц. жс.*; производ. отъ лат. *foedus, foederis* съюзъ...; др. производ.: **федераленъ**, **-ни** *прил. м.* || **федерализъмъ** *сжц. м.* || **федералисть** *сжц. м.* **федерирамъ се** *гл.* неперх...
фейлетонъ *сжц. м.*; фр. *feuilleton*.
фелд|маршалъ *сжц. м.*; нѣм. *Feld|marschall* || **фелд|фѣбель** *сжц. м.*, презъ рус. отъ нѣм. *Feldwebel* || **фелд|шеръ** *сжц. м. р.* нѣм. презъ рус.
фелонъ *сжц. м.*; н. грц. *felóni*.
фелтѣкъ *сжц. м.*; *вжс.* пелтекъ || **фелтѣча** *гл.* неперх. тр. II. З., *сжц. ср.* **фелтѣчене** || **фѣлтя** *гл.* прех. тр. II. I., *сжц. ср.* **фѣлтене**.
феминизъмъ *сжц. м.*; производ. отъ лат. *femina* жена, срод. по кор. съ гл. до я;

дете... || **феминизъмъ** *сжц. м.*, *жс.* **феминистка** || **феминистически** *прил. м.*
фенацетинъ *сжц. м.*; кор. лат.
фенеръ *сжц. м.*, ум. м. **фенерець** и ум. *ср. р.* **фенерче**; отъ тур. *fenek*, а то по тур. гласкословни закони отъ н. гръц. *fanâgi*; *срав.* рус. фонарь || **Фенеръ** *сжц. м.* соб. мѣст. отъ нариц. || **Фенерджия** *сжц. м.*, *жс.* **Фенерджийка**, ум. *ср.* **Фенерджийче** || **Фенерджийски** *прил. м.* || **Фенерски** *прил. м.*
Фениксъ *сжц. м.*; лат. *phoenix* отъ гръц. *foinix*; *вжс.* финиковъ.
Фенóмень *сжц. м.*; грц. *faínómeno*, сег. стр. прич. отъ гл. *faínomai* являвамъ се вм. *faínomai; произв. съ лат. наст. || **Феноменаленъ**, **-ни** *прил. м.* || **Феноменалность** *сжц. жс.* || **Феноменологία** *сжц. жс.* и други.
Феодаль *сжц. м.* || **Феодальенъ**, **-ни** *прил. м.*; кор. въ ст. герм. *feod*, ср. лат. *feodum* рицарско владение **феодализъмъ** *сжц. м.*
Фератъ *сжц. м.* (и **Ферагатъ**) 'отказване отъ нѣщо'; тур.
Ферахъ *сжц. м. р.*; тур. || **Ферахлия** *прил. неизм.* за 3 р.; тур.
Фѣредже *сжц. ср.* и обл. **Фѣреджа** *жс.*; тур.
Ферманъ *сжц. м.*; тур. отъ перс. || **Ферманлия** *прил.* неизм. за 3 р.
Фѣрмене *сжц. ср.* (и **Фѣрмеле**) 'дорамче'...; тур.
Ферментъ *сжц. м. р.*; лат. *fermentum* отъ *fervimentum*, гл. *ferveo* кипя. || **Ферментация** *сжц. жс.* || **Ферментирамъ** *гл.* неперх. тр. III., наст. нѣм.
Фѣсъ *сжц. м.*; тур.; ум. м. **Фѣсець** и *ср.* **Фѣсѣ**, **Фѣслѣ**, **Фѣсѣнче**, **Фѣсче** || **Фѣслия** *прил.* неизм. въ ед. ч.
Фѣсфѣсѣ *прил.* неизм. и *сжц. ср.*; тур.
Фетвâ *сжц. жс.* 'решение отъ мохамедански сждъ'...; тур.; *срав.* отъ сжция кор. мю|фтия.
Фетишъ *сжц. м.*; фр. *fétiche* отъ португ.; кор. въ лат. *fascio* правя || **Фетишизмъ** *м.*
Фехтовка *сжц. жс. р.*; рус. отъ кор. нѣм. || **Фехтувамъ се** (по рус. **Фехтовамъ се**) *гл.* неперх. тр. III.; нѣм. *fechten*.
Фѣфель *сжц. м.* (за пиянъ или под.: 'не може да рече п е п е л ь, а вика фѣфель'); *срав.* **Фелтекъ** (пелтекъ); фъ ф л я...
Фѣя *сжц. жс.*; фр.; кор. лат.
Фиаско *сжц. ср.* 'неуспѣхъ'; итал. *fiasco* 'стъкло'...
Фигура *сжц. жс.*, ум. **Фигурка**; лат. *figura*; произв. || **Фигураленъ**, **-ни** *прил. м.* || **Фигурирамъ** *гл.* неперх. тр. III. || **Фигуративенъ**, **-ни** *прил. м.* || **Фигуративность** *сжц. жс.* || **Фигурантъ** *сжц. м.* и др.
Фиданъ *сжц. м.*, *жс.* **Фиданка**, ум. *ср. р.* **Фиданче**; тур. отъ кор. грц.; *срав.* грц. *fyteûo* сажая...
Фидѣ *сжц. ср. р.*, ум. **Фиденце**; тур. отъ грц. *fidês*; кор. грц. въ *fidi, feidi* змия...;

- срав. руски вермишель 'фиде' отъ фр. vermicelle, или vermicel 'фиде', а vermiculaire е 'червейоподобен'; лат. vermis червей...
- Физика** *сжц. ж. р.*; грц. fysikí отъ fýsis природа || **физикъ** *сжц. м.* || **физически** *прил. м.*; множество производни: **физиоло́гия** *сжц. ж.* || **физиологически** *прил. м.* || **физиоло́гъ** *сжц. м.* || **физионо́мия** *вм.* **физиогно́мия** *сжц. ж.* || **физиогра́фия** *сжц. ж.* || **физиокра́тъ** *сжц. м. р.* || **физиократі́змъ** *сжц. м. и т. н.* || **физико** *математически прил. м.*
- Фий** *сжц. м.* 'видъ оровъ'; „тур.“; по лат. Vicia sativa, по нѣм. Wicke, н. грц. vikos.; кор. ар.-алт.
- Фикé** *сжц. ср. и фикія* *сжц. ж.* 'чаша за вино'; грц. bikos (vikos) 'глиненъ сждъ за течности'; прост. лат. *bicarium > ит. bicchiere, нѣм. Becher чаша...
- Фикси́рамъ** *гл. прех. III.*, фр. отъ кор. лат., наст. нѣм. || **фиктив-енъ, -ни** *прил. м. р.*; лат. fictivus || **фикция** *сжц. ж.*
- Филармонически** *прил. м.*; *вж.* филхармонически.
- Фила́да** *сжц. ж.* 'малъкъ букваръ'; н. грц. fylláda ж. р. и fylládion ср. р.; произв. отъ fyllon листь...
- Филáнь** *неопр.* мѣст. прост. 'еди-кой'; тур. **филантро́пъ** *сжц. м.*; грц. filéō обичамъ, ánthrōpos човѣкъ; производни: **фиантро́пия** *сжц. ж. р.* || **фалантропически** *прил. м.* || **фиантропизъмъ** *сжц. м. и др.*
- Филджáнь** *сжж. м., ум. м.* **Филджáнецъ** и *ум. ср.* **Филджáнче**; тур.
- Филъ** *сжц. м.* прост. 'слонъ'; тур. || **филдишъ** *сжц. м.* прост. 'слонова кость', дослов. 'слоновъ жбъ'; отъ турски fil слонъ и diş жбъ || **филдиш-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **филовъ, филски** *прил. м.* || **филдишовъ** *прил. м.*
- Филé** *сжц. ср.*; френ. filet.
- Филибе** *сжц. ср. соб.*; тур. име на Пловдивъ, 'Филиповъ градъ', ст. трак. Pulru|deva; фр. Philippople и др. отъ грцц. || **филибелийски** *прил. м.* || **филибелия** *сжц. < прил. м., ж.* **филибелийка** || **филибелийче** *сжц. ср.* видъ цвѣте ('лъвови уста, зѣйка...')
- Филизъ** *сжц. м.*; тур. < грцц...; *ум. м.* **филizeцъ, ум. ср.** **филizeче**.
- Филинта** *сжц. ж.* прост. обл. презъ тур. 'дълга пушка'; нѣм. Flinte.
- Филипíка** *сжц. ж.*, мн. **Филипíки**; грцц. по соб. име на Филипъ Македонски... || **Филипъ** *сжц. м.* 'конелюбецъ'.
- Филистеръ** *сжц. м.*; нѣм. Philister, отъ ст. евр. име („Филистимянинъ“).
- Филия** *сжц. ж.*; *срав.* грцц. fyllon листь... || **филийка** *сжц. ж. ум.*
- Филмъ** *сжц. м.*; англ. film || **филмовъ** *прил. м.* **филмо́сера** *сжц. ж.*; грцц. filéō обичамъ и kσēgós сухъ... Има множество произ-
- водни отъ грцц. фило- като: **филогíнь** *сжц. м.* 'женолюбецъ' || **филолóгъ** *сжц. м.*; грцц. lógos слово, || **филологически** *прил. м.* || **филолóгия** *сжц. ж.* 'любо-словие' || **филосемітъ** *сжц. м.* || **фило-сѡфія** *сжц. ж.* 'любомждрие' || **фило-сѡфъ** *сжц. м.* || **филосо́фски** *прил. м. и др.* || **филосо́фствувамъ** *гл. непрех. III.* || **филосо́фствуване** *сжц. ср. р.* || **фило-технически** *прил. м.* || **Фильо** *сжц. соб. м. лич.* || **Фылко, Филчо** *сжц. соб. м. лич. ум.; вж.* Филипъ.
- Филтри́рамъ** *гл. прех. тр.*; френ. съ наст. нѣм. || **филтъръ** *сжц. м.*
- Финъ!** и „**фин-енъ**“, *ж.* „финна“...! || *прил. м.*; итал. fino, френ. fin, fine, нѣм. fein... || **финность** *сжц. ж.*
- Финáнси** *сжц. мн.*; фр. finance || **финáнсовъ** *прил. м. р.* || **финансиáл-енъ, -ни!** *прил. м.*
- Финйково-дърво** *прил. сжц. ср.*; стб.
- Финикъ** отъ н. грцц. finix, finikiá... ст. грцц. foínix 'финикийски'; *срав.* финиксъ презъ латин., затова съ е отъ лат. oe < грцц. oi || **финикийски** *прил. м.* || **финикийянецъ** и **финикийецъ** *сжц. м., ж.* **финикийка** и **финикийка**.
- Фибрдъ (фйбрдъ)** *сжц. м.*; норв.
- Фиоринъ** *сжц. м.*; произв. отъ итал. fiore 'цвѣтъ'...
- Фира** *сжц. ж.*; тур. || **фиралія** *прил. неизм. за 3 р.*
- Фиріда** *сжц. ж.*; н. грцц. thyrida, ст. грцц. thyris, род. съ стбълг. двери (двѣри).
- Фиркамъ** *гл. прех. тр. III.*, екр. **фирна** I. 5., *сжц. ср.* **фиркане**; кор. негли звукоподр.
- Фирма** *сжц. ж.*; лат. firma, ж. р. отъ firmus 'затвърденъ'...
- Фиря** *гл. прех. тр. II. 1.* || **фирясвамъ** *гл. непрех. III.*, *сжц. ср.* **фирене, фиркане** и **фирясване**; *вж.* **фира**; **фиркамъ**.
- Фискъ!** *сжц. м.* 'държавно съкровище'; лат. fiscus || **фискал-енъ, -ни** *прил. м.*
- Фиска** *сжц. ж.* прост. обл.; (тур.) < грцц.; *вж.* Фуска.
- Фискавъ** *глаг.* непрех. тр. III. 'цвила...' и **фищя** II. 2., екр. **фисна** I. 5., *сжц. ср.* **фискане**; *вж.* **вискамъ**, звукоподр., нѣм. Wiehern.
- Фистáнь** *сжц. м., ум. м.* **фистáнецъ** и *ум. ср.* **фистáнче**; тур. ...; *вж.* **фустанъ**.
- Фистула** *сжц. ж.* 'цирей...'; лат. fistula.
- Фитарія** *сжц. ж.* 'леха'; отъ грцц. кор., гл. fyteúō сады...
- Фитъ** *сжц. м. и фитѡкъ* *сжц. м.* 'мисирокъ, бибокъ, пуекъ', *ж.* **фитка**; звукоподр... || **фиткинъ** *сжц. ж.* || **фитовъ** *прил. м.*
- Фитиль** *сжц. м., ум. м.* **фитилецъ, ум. ср.** **фитылче**; тур. || **фитилджé** *сжц. ср.* || **фитилиянь** *прил. м.*
- Фишекъ** *сжц. м.*; тур. || **фишеклякъ** *сжц. м.* || **фишече** *сжц. ср. ум.*

флагъ *сжц. м.*, ум. **флагче**; отъ зап. европ.; англ. flag, нѣм. Flagge...; кор. и.-е.; звукоподр.

флангъ, фланкъ *сжц. м.*; фр. flanc, англ. flank.. || **фланкирамъ** *гл. прех. тр. III.*; отъ фр. съ нѣм. наст. -ieren || ~ *се гл. непрех.*

фланела и **фанела** *сжц. ж.*; н. грц. fanella съ дисимилация; итал. flanela, фр. flanelle.., англ. flannel < келт. (уелски) gwlanep 'фланела', gwlan 'вълна'...

флаута *сжц. ж.*, *вж.* флейта.

флегма *сжц. ж.*; грц. flegma 'студенъ течень слюзъ'... || **флегматикъ** *сжц. м. р.* || **флегматиченъ, -ни** *прил. м.*

флейта *сжц. ж.*; рус. отъ нѣм. Flöte, фр. flûte.

флексивенъ, -ни *прил. м. р.* 'гъвкавъ.' || **флексивность** *сжц. ж.* || **флексия** *сжц. ж.* 'мѣнитва, завършкъ на мѣнливи думи'; лат.

флигель-адютантъ *сжц. м. р.*; нѣм.-лат. презъ руски.

флиртъ *сжц. м.*; англ. flirt || **флиртувамъ** *гл. непрех. III.*

флора *сжц. ж.*; лат. Flora, производ. отъ flos, floris цвѣте.

флоринъ *сжц. м.* 'жълтица'; къс. лат. florinus, производ. отъ flos, floris цвѣте, нѣм. Florin.., по цвѣтето ('лилия', 'кринъ') като гербъ върху жълтици отъ гр. Флоренция; *вж.* и **форино**.

флота *сжц. ж.*; нѣм. Flotte, френ. flotte > рус. флот *м. р.* поради 'нѣмото' е на фр. || **флотилия** *сжц. ж.* || **флѳтски** *прил. м.*

фоайе *сжц. ср. р.*; френ. foyer 'огнище.' < лат. focus.

фодул(инъ) *сжц. м. и прл.*; *вж.* фудул(инъ).

фокусъ I. *сжц. м.* (въ физиката); лат. focus огнище...

фокусъ II. *сжц. м.* 'дѣло на фокусникъ'; лат. jocus игра > по испан. изговор. 'хокусъ' > нѣм. Nokuspokus... || **фокусникъ** *сжц. м.* || **фокуснически** *прил. м.* || **фокусничество** *сжц. ср.*

фолклоръ *сжц. ж.* 'народоука'; англ. folklore < folk народъ, lore учение || **фолклоренъ, -ни** *прил. м.* || **фолклористъ** *сжц. м.*, *жс.* **фолклористка** || **фолклористика** *сжц. ж. р.* || **фолклористически** *прил. м.*

фонъ I. *сжц. м.* въ худож.; фр. fond.

фонъ II. *предлогъ* 'отъ' предъ имена на благородници въ нѣм.; нѣм. von, холанд. van = френ. de.

фондъ *сжц. м.*; френ. fonds || **фондация** *сжц. ж.* || **фондовъ** *прил. м.*

фонетика *сжц. ж.*; производ. отъ грц. fōnē гласъ.. || **фонетикъ** *сжц. м.* || **фонетически** *прил. м.* || **фонографъ** *сжц. м.*; грц. gráfō пиша; производ.: **фонограма** *сжц. ж. р.*, **фонографирамъ** *гл. прех. тр. III.*, || **фонология** *сжц. ж.*; грц. lógos 'слово, наука' || **фонологически** *прил. м.* и др.

форма *сжц. ж. р.* 'обликъ...'; лат. forma || **формаленъ, -ни** *прил. м.* || **формалность** *сжц. ж.* || **формализъмъ** *сжц. м.* || **формализирамъ** *се гл. непрех. тр. III.* || **формалистъ** *сжц. м.* и т. н. || **форматъ** *сжц. м.* || **формация** *сжц. ж. р.* || **форменъ** *прил. м.* || **формирамъ** *гл. прех. тр. III.* || ~ *се гл. непрех.* || **формула** *сжц. ж.* || **формулирамъ** *гл. прех. тр. III.* || ~ *се гл. непрех.* || **формуляръ** *сжц. м.*, *сжц. ср.* **формулярче**; я по рус.

фортъ *сжц. м.* || **форте** *нар.*; ит. || **фортификация** *сжц. ж.*; н. лат. fortificatio, < fortis крепкъ, facio правя || **фортификационенъ, -ни** *прил. м.* 'укрепителенъ'.

фортама *сжц. ж. р.* обл. прост. 'дебело вжже'; *срав.* н. грц. fórtōта бreme, товаръ..; fégo нося..

фортуна *сжц. ж.*; лат.; *вж.* обл. и фъ р-туна.

форушь *сжц. м.*; лат. forum.

фосиленъ, -ни *прил. м.*; лат. || **фосили** *сжц. м. мн.* 'изкопаеми' (вкамѣнлости).

фосфатъ *сжц. м.*; грц.-лат. || **фосфоръ** *сжц. м.*; грц. отъ fós свѣтлина, forós който носи; производ.: **фосфоресценция** *сжц. ж.* || **фосфоресцирамъ** *гл. непрех. тр. III.*

„фотографенъ“, -ни *прил. м.* || **фотография** *сжц. ж.*; грц. отъ fós, fótós свѣтлина, gráfō пиша, множ. производ.: || **фотографъ** *сжц. м.* || **фотографирамъ** *гл. прех. тр. III.* || **фотографски** *прил. м.* (и **фотографически**) || **фотометрия** *сжц. ж.* || **фото|сфера** *сжц. ж.* || **фото|цикло|графия** *сжц. ж.* || **фото|цикло|графически** *прил. м.*...

фрагментъ *сжц. м.*; лат. fragmentum.

фраза *сжц. ж.*; фр. phrase отъ грц. frásis..

фразеология *сжц. ж.* || **фразеологически** *прил. м.* || **фразьбъръ** *сжц. м.*, *жс.* **фразьборка** || **фразьбрство** *сжц. ср.*

фракъ *сжц. м.*; фр. нѣм. frack.

фракция *сжц. ж.*; лат. fractio, гл. frango чупя.. || **фракционенъ, -ни** *прил. м.*

франджела *сжц. ж. р.* 'купешки бѣлъ хлѣбъ'; отъ итал., въ н. грц. frantzóla; *срав.* лат. гл. frango чупя, троша.

франкъ *сжц. м.* 'парична единица=левъ'; фр. отъ ст. герм. franc 'свободенъ', затова у И. А. Богоровъ 'чисто-бѣлг.' бѣлг. „слободникъ“ вм. „франкъ“ || **франко** *сжц. ср.*; ит. franco отъ ст. герм. || **франкмасонство**, *сжс.* **масонство** *сжц. ср.* мнима 'свободна зидарщина', зле прикрита еврейщина; френ., отъ ст. герм., таçon зидаръ (кор. въ англ. make, нѣм. machen правя...) || **францисканецъ** *мн. -ци сжц. м.* || **французинъ** *сжц. м.*; рус. по нѣм. Franzose || **французки** *прил. м.*; *срав.* френгия, френецъ..

фраскамъ *гл. прех. тр. III.*, *екр.* **фрасна** I. 5., *сжц. ср.* **фраскане**; *срав.* **праскамъ**; хрясна.

фрэнга *сжц. ж.* бълг. народно название (през тур.) на болест сифилис = 'френска болест', итал. mal francese, френ. mal français... || **фрэнгавъ** *прил. м.* || **фрэнгия** *сжц. ж.* 'сабя ф.' = френска или зап.-европейска с.; *срав. обл.* бълг. 'фружно ноже'; стбъл. **фржгъ, фржзи** 'франкъ, франки' || **фрэн-ецъ**, мн. -ци *сжц. м., ж.* **фрэнкия** || **фрэнски** *прил. м.*; коренъ през тур. frenk, видоизмѣн. отъ френ. français, кор. нѣм. || **фрэнкъ-терзия** *сжц. м.* 'който шие по зап. европ.'; тур. 'а ла франга' || **фрэнкъ** *сжц. м.* френець или изобщо европеець' || **фрэнски** *прил. м.* || **фрэнска смѣква** *прил. сжц. ж.* || **фрэнски монотаръ** *прил. сжц. м.* 'дивъ копъръ' || **фрэнски патладжанъ** *прил. сжц. м.* обикн. мн. 'домати' || **фрэнски трѣнь** *прил. сжц. м.* 'багремъ, салкъмъ, акация'.
фрѣска *сжц. ж.*; итал. fresco.
фризирамъ *гл. прех. тр. III.*, фр. friser съ нѣм. наст. -iegen || **фризура!** *сжц. ж.* 'прическа' || **фризѡръ** *сжц. м.*; фр. friseur.
фрикция *сжц. ж.* 'разтривка'; лат. frictio.
фронтъ *сжц. м.*; нѣм. Front ж. р., френ. front м. р. < латин. frons, frontis чело || **фронтал-енъ, -ни** *прил. м.* || **фронттовъ** *прил. м.* || **фронтѡнь** *сжц. м.*
фруглица *сжц. ж.* обл. 'сватбенъ прѣпорець'; видоизм. отъ стб. **хоржгы, хоржгъке**; *вж.* хоругва || **фругличаръ** *сжц. м.*
фружки *прил. м.* обл.; *вж.* френгия, франкъ.
фрукти! *сжц. м.* мн. 'овошья'; рус. отъ лат. fructus > нѣм. Frucht... || **фруктиѣра** *сжц. ж.*; френ. || **фруктовъ!** *прил. м.*
фрѣнзи *сжц. м.* мн. старин. обл.: 'франки', 'френци'; стб. **фржзи** || **фрѣжки** *прил. м.*; *срав.* френгия, френець, франкъ.
фтасвамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. **фтасамъ** III., *сжц. ср.* **фтасване**; отъ грц. fthásō, fthánō...
фтикъб *сжц. ср. р.* прост. обл. 'охтика, сушка'; гръц. fthisis, глаг. fthínō чезна, съхна. || **фтикиясвамъ** *гл. непрех. тр. III.*
фуга *сжц. ж.*; лат.
фугасъ *сжц. м. р.*; фр. fugase; кор. лат. || **фугас-енъ, -ни** *прил. м.*
фудул(ин)ъ *сжц. м.*; тур.-араб. || **фудулукъ** *сжц. м.* || **фудулски** *прил. м.*; *вж.* фодул(ин)ъ.
фукамъ *гл. непрех. тр. III.*, екр. **фукна** I. 5.; успор. обликъ хукна; *срав.* лат. fugio, грц. feúgō...; срод. бѣгамъ.
фукара *сжц. м. ж.*; прост. тур.-араб. || **фукаралѣкъ!** *сжц. м.*; наст. тур.
фундаментъ! *сжц. м.*; лат. fundamentum || **фундаментал-енъ, ни** *прил. м.*
фуния *сжц. ж.*; тур. < грц.; гл. грц. хѣб, хупō лѣя, вливамъ... ||

функционѣръ! *сжц. м.*; лат.-френ.; фр. fonctionnaire || **функционирамъ** *гл. непрех. тр. III.* || **функция** *сжц. ж.*; лат. functio, -ionis < гл. fungo, fungi отпращивамъ..
фунтъ *сжц. м.*; рус. отъ нѣм. Pfund < лат. pondus || **фунтъ-стерлингъ** *сжц. м.*
фуражъ! *сжц. м. р.* 'добиткова кърма'; френ. fourage отъ ст. герм.; производ.: || **фуражиръ** *сжц. м.* || **фуражировка** *сжц. ж.* || **фуражирамъ** *гл. непрех. тр. III.*
фуражка *сжц. ж.*; отъ рус.; кор. зап.-европ.
фургонъ *сжц. м.*; фр. fourgon; кор. ст. герм.
фурда *сжц. ж.*; тур.; ум. **фурдѣца, фурдѣчка**.
фурия *сжц. ж.*; лат. furia.
фурка *сжц. ж. р.* обл.; лат. furca || **фуркулица** *сжц. ж.* обл.; *вж.* ф ъ р к о л и ц а.
фурма *сжц. ж.*; тур.; вмѣсто хурма.
фурна *сжц. ж. р.*; „тур.“ furun, въ сжщн. отъ лат. furnus || **фурнаджия** и **фурунджия** *сжц. м., ж.* **фурнаджийка, фурунджийка** || **фурнаджийски, фурунджийски** *прил. м.* || **фурнаджийче, фурунджийче** *сжц. ср.* умал. || **фурникъ!** *сжц. м.* 'пита хлѣбъ, пещникъ' || **фурница, фурничка** *сжц. ж.* умал.
фурѡръ *сжц. м.*; лат. furor > френ. fureur.
фуруглица *сжц. ж.* обл. стар. 'сватбено знаме'; стб. **хоржгы, род. п. хоржгъке..;** *вж.* фруглица.
фуруна, фурунджия *сжц. обл.*; *вж.* фуруна, фурнаджия.
фурча *сжц. ж.*; тур.
фуска *сжц. ж.* 'прищ(ка)'; н. грц. fúska, гл. fúsō надувамъ...
фуста *сжц. ж. р.*; пол. chusta... облѣкло, м. руски хусты 'пране', хустка, фустка, б. руски хуста, рус. хуста, хвустка обл. н. грц. fústa... || **фустанъ** *сжц. м.*; срб.-хрв. fustan, fistan... || **фустанѣла** *сжц. ж.*; н. грц. fustanella, алб. fustan, итал. fustagno „по гр. Fostat“!...; *вж.* фистанъ.
футь *сжц. м.*; рус. отъ англ. foot... || **футболъ** *сжц. м.*; англ. foot-ball, foot кракъ, ball топка.
фуча [-ж] *гл. непр. тр. III.*, *сжц. ср.* **фучене**; кор. звукоподр.; *срав.* **фукамъ, хукна**.
фушкѣя и **фѣшкѣя** *сжц. ж.*; „тур.“...
фърколица! *сжц. ж.* обл. прост. 'вилаца, вилушка'; производ. отъ лат. furca; *вж.* **фурка**.
фърлямъ *гл. прех. тр. III.*, съ **ф** отъ стб. **в**; стб. **крьгж**; *вж.* хвѣрлямъ, обл. стар. **вѣргамъ**...
фѣскамъ *гл. непрех. тр. III.*, *сжц. ср. р.* **фѣскане**; кор. звукоподраж.
фѣстѣкъ *сжц. м.*; ум. *ср.* **фѣстѣче**; презъ тур.; грц. pistákion || **фѣстѣковъ** *прил. м.* || **фѣстѣкѣя** *сжц. м.* || **фѣстѣченъ** *прил. м.*
фѣфля *гл. (не)прех. тр. I. 9.*, *сжц. ср.* **фѣфлене**; кор. звукоподраж.

Х.

- ха** I. *межд.* съ различ. значения; звукоподраж.; *вж.* и ха-де, хайде.
ха II. *свюзь* = а; *вж.* т.
хаба *сжц. ж.* обл. прост.; *вж.* аба; тур. **хабаръ** *сжц. м.* обл.; *вж.* хаберъ.
ха-бе, ха-бей *межд.*; кор. звукоподраж.; *вж.* а-бе.
хабёръ *сжц. м.*; тур.; умал. *м.* **хабёрецъ, хабёрчець, умал. ср.** **хабёрче** || **хаберджия** *сжц. м., ж.* **хаберджийка, ум. ср.** **хаберджийче** || **хаберлия** *прил.* неизмѣн. за 3 р.
хаби-пара *сжц. м.* || **хаби-хлѣбъ** *сжц. м.*; *вж.* хаба.
ха-брѣ, ха-брѣй *межд.*; *вж.* ха, брѣ (й).
хаб-я [-ж] *глагол.* прех. тр. II. 1., мкр. усл. **хабявамъ** III., *сжц. ср.* **хабяване** и **хабѣне**; стб. **хабиги**, рус. похабить 'разглезвамъ', обл. похабный за 'безсрамень', м. рус. охабиты разваляма, чеш. oshabiti правя безсилень, rochabý slabъ..., словен. habiti, shabiti повреждама, срб.-хрв. habati разваляма, haba вреда...; кор. и.е. *khābh- : *qhōbh-... безсилень, затжпень...; *срав.* грц. kōfós... глухъ, нѣмъ, арм. ԿՈՒ глухъ, ԿՈՒ глупавъ, безмисленъ, ԿՈՒ болень, слабъ... па и лат. hebes тѣпъ...
хавъ *сжц. м.* 'тънки влакна отъ едната страна на платъ...'; тур.
хавá *сжц. ж.* прост.; тур.
хавалé *сжц. ср.* обл. 'товаръ, бремене'; тур. || **хавалелия** *прил.* неизм. за 3 р.
хавáнь *сжц. м., ум. м.* **хавáнецъ, ум. ср.** **хавáнче**; тур.
хавра *сжц. ж.*; тур. < араб.-евр.
хавузъ *сжц. м., ум. м.* **хавузецъ, ум. ср.** **хавузче**; тур.
(хадъ), ха-де *межд.*; *вж.* ха, хай, хайде, де.
хаджйика *сжц. ж.* и обл. **хаджйица** || **хаджйиски** *прил. м.* || **хаджйиче** *сжц. ср.* ум. || **хаджилъкъ** *сжц. м.*; и наст. тур. || **хаджйя** *сжц. м.*; тур.; кор. араб.
хадъмъ, хадъмьинъ *сжц. м.* 'скопень човѣкъ'; тур.
хае *межд.*; *вж.* хай, хайде.
хазмакъ *сжц. м.* прост. обл. 'мочуръ, тресавище...'; тур.; *вж.* и азмакъ || **хазмаклъкъ** *сжц. м.*; и наст. тур. || **хазмаче** *сжц. ср.* ум.
хазъ *сжц. м.*; тур.
хазна *сжц. ж.*; тур. || **хазнатáръ** *сжц. м., обл. и хазнадáръ* *сжц. м.*; тур.; -таръ отъ перс. гл. dā gem имамъ..., ум. **хазнатáрче** || **хазнатáрски** *прил. м.* || **хазни-ца** *сжц. ж.* ум., **хазничка** *сжц. ж.*, ум. отъ ум. || **хазно** *сжц. ср.* обл. вм. хазна.
хазъръ *прил.* неизм. и нар.; тур. || **хазърджия** *сжц. м.*
- хáй** I. *межд.*; *вж.* хайде, ха.
хáй II. *сжц. м.*; ха къ.
хайвѣръ *сжц. м., обл. и хайвяръ, умал. м.* **хайвѣрецъ, ум. ср.** **хайверче**; тур. || **хайвѣр-ень, (-янь)** *прил. м.* || **хайверлия** *прил. м.* неизмѣн. за 3 р.
хайгонъ *сжц. м.*; тур., осмислено по нар. етимол., свѣрз. съ гл. гоня; *срав.* хайта, хайдамакъ.
хайдамакъ *сжц. м.* 'глупакъ'; рус. гайдамакъ 'леко въоръженъ воитель' > обирникъ; кор. тур.-татар. 'скитникъ'... *вж.* и хайта, хайдукъ, хайка, хайгонъ.
хайде *межд.*; срб.-хрв. hajde; кор. звукоподраж. ар.-алт.; *вж.* предход. || **хайдукъ** и **хайдутинъ** *сжц. м.* = рус. гайдамак, 'разбойникъ' и гайдук, чеш. hejduk. нѣм. Hajduk... || **хайдутка** (**хайдукйня, хайдуткйня**) *сжц. ж.* || **хайдутлукъ** *сжц. м.*; наст. тур. || **хайдутски** *прил. м.* || **хайдутство** *сжц. ср.* || **хайдутщина** *сжц. ж.* || **хайдутувамъ** *глагол.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **хайдутуване** || **хайдутче** *сжц. ср. ум.* || **хайдутяга** *сжц. м.* увел. и обл. **хайдучина** || **хайдучка** *сжц. ж.* || **хайдучаринъ** *сжц. м.* увел., *ж.* **хайдучарка, сжц. ср. р.** ум. **хайдучарче** || **хайдущки** *прил. м. р.* и обл. зап. **хайдучки** || **хайдущка** *трѣва* *прил. сжц. ж. р.* раст. 'равнецъ'... || **хайдущина** *сжц. ж.*; *вж.* и хайдутчина.
хайка *сжц. ж.* 'сгонъ'; кор. тур.-тат.; *вж.* хайта || **хайкаджия** *сжц. м.* || **хайканамъ** *гл.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **хайкане**.
хайлазъ, хайлазинъ *сжц. м.*; тур.; *вж.* и хайлязъ.
хэйле *нар.* 'все...'; тур. || **хэйле, хэйлидже** *нар.* 'доста...'; тур.
хайлязъ, хайлязинъ *сжц. м.*; тур.
хайманá *сжц.* общи родъ 'хайта'; тур. || **хайманувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **хаймануване**.
хайнаджйика *сжц. ж.* || **хайнаджйиски** *прил. м. р.* || **хайнаджйиче** *сжц. ср.* ум. || **хайнаджилъкъ** *сжц. м.*; тур. || **хайнаджйя** *сжц. м.*; тур. и айнаджйя.
хайпáзъ *сжц. м.*; тур.
хайрѣтъ *сжц. м.*; тур.
хайръ *сжц. м.*; тур. || **хайрлищисвамъ се** *гл.* непрех. тр. III., екр. **хайрлищша се** I. 10., *сжц. ср.* **хайрлищисване** || **хайрлия** *прил.* неизм. за 3 р. ед. ч. || **хайрсъзъ** *прил.* неизм. || **хайрсъзинъ** *сжц. м., ж.* **хайрсъзка, ум. ср.** **хайрсъзче**.
хáйръ II. *нар.* обл. прост. 'не'; тур.
хáйта *сжц.* общи родъ, ум. **хáйтица, хáй-тичка**; тур.; *срав.* хайдамакъ, хайдукъ, хайка... || **хайтувамъ** *глагол.* непрех. тр. III., *сжц. ср. р.* **хайтуване**

|| хайтя *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* хайтене.
 хайкъ *сжиц. м. р.*; тур.; и въ сръб.-хрв. hak, рус. хак...
 хакамъ *гл.* прех. тр. III., екр. хакна I. 5. мкрат. усл. хакнувамъ, хаквамъ, || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* хакане; кор. негли въ х а к ъ, межд. х а...
 халъ *сжиц. м.*; тур.
 хала *сжиц. ж.*, ум. халица, халичка; *срав.* ст. грц. (хомер.) халаза, н. гърц. халази 'градушка'; *срав.* и повѣрието, че 'хали', змейове водятъ градоноснитъ облаци; нашата дума ще да е старинна заемка: хомер. халаза се сравнява съ стбълг. жлъдица 'поледица, замръзналь дъждъ', м. рус. ожеледа 'дъждъ со снѣгъ', 'ледъ по дърветата', словен. žled 'гладъкъ ледъ'...; или отъ успореден коренъ съ и.-е. *kh- покрай *gh-?; *срав.* хала м ъ.
 халайка *сжиц. ж. р.* обл. прост.; тур.; *вж.* а л а й к а || халайтка *сжиц. ж. р.* 'мома слугиня'...
 халалъ *нар.* 'простено, харизано'; тур.-араб. || халал-я [-ж] *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.
 халамъ *гл.* прех. тр. III., обл. стар. 'закачамъ, безпокою...'; *сжиц. ср.* халане; кор. въ х а л а сжиц. ж.; *вж. т.* || хала-тина *сжиц. ж.*, увел. отъ х а л а, по-често х а л е т и н а || халатски *прил. м.* 'отъ на хала' — 'самодивски'.
 халатъ I. *сжиц. м.* 'оржде'; тур.
 халатъ II. *сжиц. м.* книж. 'ношна дреха'; рус. халат; тур. отъ араб.
 халахойда *сжиц. обл.* 'халосанъ'; *вж.* хала.
 халачъ, халачинъ *сжиц. м.*; тур.
 халва *сжиц. ж.*; ум. халвица, халвичка; тур.
 || халваджий *сжиц. м.*, *ж.* халваджийка, ум. *ср.* халваджийче || халваджийница *сжиц. ж.*, ум. халваджийничка || халваджийски *прил. м. р.* || халваджийство *сжиц. ср.* || халвалъкъ *сжиц. м.*
 халé *сжиц. ср.*; тур.
 халéтина *сжиц. ж.* увел.; *вж.* х а л а, х а л а м ъ.
 халина *сжиц. ж.* обл. 'горна дълга дреха...'; сръб.-хрв. halja, haljina, словен. halja, haljica, чеш. halena, halina; тур. отъ перс.
 халисъ *нар.* < *прил.* неизм. 'истински'; тур.; *срав.* н. грц. althia 'истина', alithós наистина...
 халифъ *сжиц. м.*; тур. < араб. || халифски *прил. м.* || халифство *сжиц. ср.*
 халище *сжиц. ср.* 'дебела черга... дреха...'; тур. отъ перс. халу килимъ...; кор. ар.-алт. || халия *сжиц. ж.* 'черга...'
 халка *сжиц. ж.*, ум. халчица; сръб.-хрв. halka; тур. отъ араб.
 хало *сжиц. ср.* обл. 'глупакъ...'; *вж.* х а л а || халовитъ *прил. м.* 'нато хала' || халбосанъ *прил.* < *прич.* мин. стр. м. || халбос-

вамъ *гл.* прех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* халбосване || халосія *сжиц. ж.*
 || халбосникъ *сжиц. м. р.*, *ж.* халбосница
 || халость *сжиц. ж.* и халос-ъ, -ъ *ж. м.*
 халтавъ *прил. м.*; *срав.* х а л а т ъ II. || халтавостъ *сжиц. ж.*
 халче, хале *сжиц. ср.* прост. обл.; ум. 'дете заченато отъ змей'; *вж.* х а л а.
 халя *нар.* обл. прост. 'все още'; тур.
 хамъ I. *межд.* за ядене; *вж.* х а м (к) а м ъ.
 хамъ II., мн. хамове *сжиц. м.* 'хомотъ, примка'...; *вж.* х о м о т ъ.
 хамайлія *сжиц. ж.*, ум. хамайлійка 'нѣщо осветено, що се носи да предпазва отъ болестъ и зло'; тур.; кор. араб. въ след.
 хамалинъ и хамаль *сжиц. м.*; тур. отъ араб.; сръб.-хрв. hamal || хамаллъкъ *сжиц. м.* || хамалски *прил. м.* || хамалче *сжиц. ср.* ум.
 хамамъ I. *сжиц. м.*; тур.; ум. м. хамамецъ, ум. *ср.* хамамче || хамамлъкъ *сжиц. м.*
 хамамъ II. *гл.* прех. тр. III., екр. хамна I. 5. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* хамане; кор. звукоподраж.; *срав.* х а п я.
 хамбаръ *сжиц. м.*; рус. м. рус. амбар, сръб.-хрв. ambar; тур. отъ перс. || хамбарче *сжиц. ср.* ум.; ум. м. хамбарецъ || хамбарниче *сжиц. ср.* ум.
 хамелеонъ *сжиц. м.*; грц. || хамелеонски *прил. м.*
 хаменъ *нар.*; тур.
 хамкамъ *гл.* прех. тр. III., *сжиц. ср.* хамкане; *вж.* х а м а м ъ || хамканица *сжиц. ж.*
 хамотъ *сжиц. м.*; *вж.* х а м ъ II. и х о м о т ъ кор. ар.-алт. || хамя *гл.* прех. тр. II. 1.
 ханъ I. *сжиц. м.*, мн. ханове и ханица; тур.; отъ перс.; кор. и.-е... || ханецъ *сжиц. м.* ум. и ум. *ср.* ханче || ханджия *сжиц. м.*, *ж.* ханджийна, умал. *ср.* ханджийче || ханджийски *прил. м.* || ханджийство *сжиц. ср.* || ханджилъкъ *сжиц. м.*
 ханъ II. *сжиц. м. р.*: тур.-тат., първобълг.; срод. негли съ предход. и след.
 ханъма и ханъмка *сжиц. ж. р.*; тур. || ханъмница *сжиц. ж.* ум. и ум. *ср.* ханъмче || ханъмски *прил. м.*
 ханджаръ *сжиц. м.*, ум. ханджарче; тур.
 хаосъ *сжиц. м.* книж.; грц. хаос || хаотиченъ, -ни, -ески *прил. м.* || хаотичность *сжиц. ж.*
 хапъ *сжиц. м.*, ум. халче; тур.; кор. ар.-алт.
 халанъ *прич.* мин. страд. м. || халпекъ (халпъкъ) *сжиц. м.* обл., *ж.* халпка, ум. халпчица отъ кор. въ х а п н а, х а п я.
 халпа *гл.* прех. тр. III., мкрат. усл. халпнувамъ, съкрат. халпвамъ, *сжиц. ср.* хал(ну)-ване; стб. халп-лж-, дтн, словен. hapiti, hapati, межд. hap!, пол. chapać, чеш. chápati схващамъ, разбирамъ; кор. праслав. х а п -; др. отгл. степ. *хоп- въ стб. ХОПНТИ, рус. обл. хопить, халпачъ хващамъ, чеш. chopiti хващамъ...; и.-е. коренъ

*k(h)ar-: *khab... въ лат. сарио хвощамъ, дол. нѣм. нидерл. harpen, harpig...; алтайско съответ. съ вариация на корена въ тур. kartak, отъ тур. заето бълг. каптисвамъ; съ вариация на корена лат. habeo, нѣм. haben имамъ...; за знач. срав. лат. teneo държж; испан. tengo имамъ, както и стб. имѣ, имамъ; стб. н. б.: стб. въ зъмж; въ ема... || **хапливъ** прил. м. || **халпѣло** сщц. м. || **хѣпя** глаг. прех. тр. I. 9. || ~ се гл. непрех.

хапѹзъ, хапѹзъ сщц. м. прост. 'затворъ'; тур.

харѹ сщц. ж. прост. обл. 'радость'; гръц. χαρά.

характеръ сщц. м.; грц. χαρακτήρ || **характер-ень, -ни** прил. м. || **характеризирамъ, характеризѹвамъ** гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех. || **характеристика** сщц. ж. || **характеристич-ень, -ни** прил. м.

харамъ гл. прех. тр. III.; х. селата 'обикаляемъ, безпокою...', сщц. ср. **харане** || **харамія** сщц. м., ум. **харамийче**; тур.-араб. || **харамъ** прил. неизм. || **харамийски** прил. м. || **харамийство** сщц. ср. || **харамийствувамъ** гл. непрех. III. || **харамохлѣбецъ** сщц. м. || **харамоядецъ** сщц. ср. || **харамувамъ** гл. непрех. тр. III., сщц. ср. **харамуване**.

харанія сщц. ж. 'голѣмъ котелъ, казанъ'; тур.; успор. обликъ на тур. казанъ: х-к и г-з се редуваатъ споредъ тур. съгласкови закони.

хараръ и обл. **харалъ** сщц. м. 'голѣмъ чуваль'; тур.

харачъ сщц. м.; тур.-араб.; негли отъ кор. грц...; срав. харчъ; харча || **харачаръ** и **хараччія** (хараччия) сщц. м. || **харашлѣкъ** прост.и хар(а)члѣкъ сщц. м.

харба сщц. ж. 'късо копие'; тур. отъ араб.; отъ сщция корень му|х арабе прост. мурабе (семит. кор. h|r|b) || **харбаджія, харбаля** сщц. м. р. || **харбия** сщц. ж.

харватъ, харватинъ! сщц. м. прост. вм. хърватинъ отъ кор. об.-слав.; възмож. етимол. много.

хардаль сщц. м.; тур. || **хардалевъ** прил. м. || **хардалецъ** сщц. м. ум. || **хардалие** сщц. ср.

харемъ сщц. м.; тур.-араб. || **харемъ-кехай** сщц. м. || **харемлѣкъ** сщц. м. || **харемски** прил. м.

хар-ень, -ни прил. м.; стб. **харъ, харъбъ**. haran, хрв. har, м. рус. харный хубавъ...; грц. χαρίς радость...; сръв. рус. хороший... **харесвамъ** гл. прех. тр. III. вм. аресвамъ; грц. ἀρεσκῶ.

харечаръ сщц. м. обл.; вж. харачъ.

харзуаль сщц. м. 'прошение'; тур.

харизанъ сщц. м. || **харизвамъ** гл. прех. тр. III.; н. грц. χαρίζω || **харизване** сщц. ср. || **харизма** сщц. ж. р.; обл. и **харизмо** сщц. ср.

харило сщц. ср. || **харище** сщц. ср. увел.; вж. харо.

харкома сщц. ж. обл. ю. бълг. (родоп.) 'медникъ'; отъ н. гръц. прост. обл. χαλκῶτα покрай. χαλκῶτα < χαλκός медь, || **бакъръ**; ум. **харкомка**.

харливъ, харлявъ прил. м., вж. харо.

харманъ сщц. м.; тур.; вж. харамъ; ум. м. **харманецъ** и ум. ср. **харманче** || **харманджия** сщц. м. р., ж. **харманджийка** || **харманджийски** прил. м. р. || **харманджийче** сщц. ср.

харнич-ѹкъ, -ки прил. м. умал. отъ харенъ, вж. т. || **харно** нар. || **харнотá** и **харнотія** сщц. ж.

харо сщц. ср., обикн. **старо-харо** 'старчище, бабище'; гръц. негли въ свръзка съ Харонъ, баснословенъ подземенъ лодкаръ на мъртвитъ или отъ кор. въ харамъ, харманъ; срав. дъртъ отъ и.-е. кор. *deǵ-... держ, бия...; надали въ свръзка (противополож.) съ гръц. χαρίς приязнь...

харта сщц. ж.; лат.-гръц. || **харт-ень, -йни** прил. м. || **хартія** сщц. ж., ум. **хартийка, хартинца**, прост. обл. (х)артиска.

харчъ сщц. м.; тур.; срав. харачъ || **харча** гл. прех. тр. II. I. || ~ се гл. непрех. сщц. ср. **харчене** || **харчлѣкъ** сщц. м. прост.; и настав. тур.; сръв. харашлѣкъ.

хасъ сщц. м.; тур.; отъ тур. хасъ-къ ой по народ. етимология бълг. Хасково.

хасе сщц. ср., ум. **хасенце**; тур.

хатъ сщц. м.; тур. || **хатъ-и-хумаюнъ** сщц. м. || **хатъ-и-шерифъ** сщц. м.

хатъръ сщц. м.; тур. < араб. || **хатърджия** сщц. м., ж. р. **хатърджийка** || **хатърджийски** прил. м.

хашийшъ сщц. м.; тур. || **хашийлия** прил. неизм. за 3 р. въ ед. ч.

хая гл. непрех. тр. I. II., обикнов. въ отриц. изкази—не хая= 'не маля, не се яко грижа...; сщцо въ прил. нехач-ень, -йни, сщц. нехачиность; въ свръзка съ отриц. не стои и нека: бълг. сръв.-хрв. neka, а въ др. славян. ез. неопр. накл. nechatí (чеш.); пол. niechać, м. рус. нехаты 'не искамъ', нехай = 'нека, да бжде', най, няй, нахай за рус. пусть 'нека', рус. обл. нехай = 'пустъ'; гл. хая, nechatí не е достат. объясненъ...

хвалá сщц. ж., обл. и **хва́ла**, стб. **хвала**, рус. хвала, пол. chwala, чеш. chvála, словен. hvala, сръв.-хрв. hvala, fala 'благодарность'... || **хвалба** сщц. ж., ум. **хвалбйца** || **хвалбйвъ** прил. м. || **хвалѣб-ень, -ни** прил. м. || **хвалѣбствие** сщц. ср. || **хвалитель** сщц. м., ж. **хвалителька** || **хвалителски** прил. м. || **хвалителство** сщц. ср. || **хва́ля** гл. прех. тр. II. I., сщц. ср. **хвалене**; стб. **хвала-иж, -ити**, рус. хвалить, пол. chwalić и т. н.; съпоставяатъ се ду-

- митъ съ санскр. svag (санскр. г < и. е. *j-) 'звуча' и 'възпѣвамъ'; нѣкои сравняватъ ст. исл. skval бѣбрежъ; гл. skvala говора високо, викамъ... || ~ се гл. непрех.
- хвѣтъ** *сжц. м.* || **хвѣтка** *сжц. ж.* || **хвѣтя** гл. прех. екр. II. 1., старин. обл. || **хвѣщамъ** гл. прех. тр. (мкр.) III., екр. хвѣна I. 5. отъ *хвѣт-иж; стб. **ХВАТ-НТИ** и съдр. отгг. степ. **ХЫТ-НТИ** въ х и щ е н ъ „грабливъ“, и **ХЫТ-РЪ**, рус. хитить, м. рус. хвататы, хватати, пол. chwycić, chytać покрай chwycić подъ влияние на chwatać, чеш. chyť-iti, -ati и chvat-iti, -ati, словен. hit-iti, -ati и hvatati, сръ.-хрв. hitati, hvat-iti, -ati...; сжцински корень е предславян. *(s)keu-; *(k)seu-, а -t- е кор. разшир. или наст.; *срав.* нѣм. schieben бутамъ (бѣлг. набу-тамъ, набарамъ „хвана“) ... || ~ се гл. непрех. || **хвѣщане** *сжц. ср.*
- хвѣйна** *сжц. ж.*; стб. **ХВОННА**, рус. хвоя, хвой „иглолистна гора“, м. рус. хвоя, хвоина, пол. choja, чеш. chvoň, chvoje игли на боръ, гор. луж. khojna, дол. луж. chojna, словен. hoja, сръ.-хрв. hvoja; *срав.* лит. skuja; пѣрвич. знач. на кор. е 'бода, муша', та сравняватъ и общослав. х у й 'penis', *вж. т.* || **хвѣйнакъ** *сжц. м.* събир. || **хвѣйновъ** *прил. м.*
- хвѣркнுவамъ** гл. непрех. тр. III. и **хвѣрк-вамъ**, екр. хвѣрка I. 5.; *вж.* хвѣрча.
- хвуча** (**хвучж**) гл. непрех. тр. II. 3.; звукоподр. *вж.* и ф у ч а || **хвучене** *сжц. ср.*
- хвѣргамъ** гл. прех. тр. III. и **хвѣрлямъ**, обл. стар. **вѣргамъ**, екр. хвѣрля II. 1. *сжц. ср.* **хвѣргане** и **хвѣрляне**; стбѣлг. **крьгж**, **крьшти**, рус. вергать, полски wierzgnąć, чеш. vrhu, vrci, словен. vržem, vrčēi, vrci, сръ.-хрв. vrgnem, vrci; старин. кор. личи въ книж. отъ рус. о | п | р | о | в | е | р | ж | е | н | е : с а м о | о | т | в | е | р | ж | е | н | ъ ; общослав. кор. *вѣг-г- отъ предслав. *veg-gh... ще да е срод. съ общогерм. werk, нѣм. Werk, обл. старин. werch дѣло, англ. work, гл. нѣм. wig-ken „действувамъ, вѣрша“...; относит. знач. *срав.* стб. **крьх-ж**, **крьшти** „вѣршж, вѣршея“ съ друго кор. разширение, т. е. мѣтамъ, вѣргамъ... || ~ се гл. непрех. || **хвѣргане** *сжц. ср.*
- хвѣркамаъ** гл. непрех. тр. III. и **хвѣрч-а** (-ж) II. 3., екр. хвѣрка I. 5., мкр. хвѣрк-нுவамъ III., *сжц. ср.* **хвѣркане**, **хвѣрчене**, **хвѣрк(ну)ване**; кор. навѣрно звукоподраж., х в - е в м. В-, както наопаки х в а л я > „фаля“; кор. общослав. *veg-ch- „издавамъ звукъ ф-ф“ и под...; *срав.* въ словен. vršeti буча, малорус. бѣлорус. ворох „пукоть“... || **хвѣркъ!** *межд.* || **хвѣрк-кътъ** и **хвѣрковатъ** *прил. м.*
- хвѣрлей** *сжц. м.* || **хвѣрлямъ** гл. прех. III. || ~ се гл. непрех. *вж.* х в ѣ р г а м ъ .
- хвѣрчѣ** *глагол.* непреход. *вж.* х в ѣ р к а м ъ || **хвѣрчешкомъ**, **хвѣрчешката** *нареч.* || **хвѣрчило** *сжц. ср.*, ум. хвѣрчилице.
- хѣй!** *межд.*
- хеким-инъ** (и -ъ) *сжц. м.* 'лѣкаръ'; тур. отъ кор. араб. (h-k-m) || **хекимски** *прил. м.*
- хелио|графъ** *сжц. м.*; гръц.
- хекса|метъръ** и **хекза|метъръ** *сжц. м. р.* книж; грц. hēks „6“ и métron мѣра.
- хект|аръ** *сжц. м.*; грц.-лат. || **хекто|литъръ** *сжц. м.*; грц.-лат.
- хѣлбете** *нар.*; обл. прост.; тур.
- хелио|метъръ** *сжц. м.*; грц. hēlios слънце || **хелио|скопъ** *сжц. м. р.*; гръц. -skopós „който гледа“...
- хѣмъ** *нар.* прост.; тур. отъ кор. перс., срод. съ с а м ъ .
- хендѣкъ** *сжц. м.*; тур. отъ перс. (перс. кор. khān- копая), срод. съ к а н а л ъ отъ лат. canalis.
- (**хемо|ройди** *сжц. мн. м.*); гръц.
- хептѣнъ** *нар.* прост.; тур.
- херáлдика** *сжц. ж.* книж.; кор. ст. герм.
- хербáрий** *сжц. м.* книж.; отъ лат. (кор. въ herba трева).
- хергелѣ** *сжц. ср.*; тур.
- херм|афродитъ** *сжц. м.*; гръц. отъ соб. имена на богъ Хермесъ и богиня Афродита.
- херметически** *прил. м.*; гръц.
- херой** *сжц. м.*; грц.; отъ рус. съ г; „герой“, *вж. т.* || **херойчески**, **херойски** *прил. м.* || **херойзмъ** *сжц. м.* || **херойство** *сжц. ср.*
- херувико** *сжц. ср.*; по н. гръц. съ в || **херувимъ** *сжц. м.*, чрезъ къс. гръц. съ в в м. б, отъ ст. еврейски kherub...; -im завършкъ за мн. ч. || **херувимски** *прил. м.*
- херцобъ** *сжц. м.*; нѣм. Herz|zog (Heer войска, гл. ziehen, zog влѣка, вода...); *срав.* слав. во е | в о д а и френ. duc < лат. dux, ducis водачъ, гл. ducō вода || **херцогиня** *сжц. ж.* || **херцогски** *прил. м.* || **херцобство** *сжц. ср.*
- хесáпъ** *сжц. м.* прост.; тур. отъ араб.
- хетѣра** *сжц. ж.*; грц.
- хигиѣна** *сжц. ж.* отъ ст. гръц. || **хигиѣн-ч-енъ**, -ни и **хигиѣнчески** *прил. м.*
- хидра** *сжц. ж.*; гръц., срод. съ слав. видра, нѣм. Otter и др. || **хидравлика** *сжц. ж.* || **хидравлически** *прил. м.* || **хидратъ** *сжц. м.*; гръц.-лат. || **хидро|дина-мика** *сжц. ж.*; гръц. hýdōr вода и dýnamis сила || **хидро|динамически** *прил. м.* || **хидро|метъръ** *сжц. м.*; гръц. métron мѣрка || **хидро|скопъ** *сжц. м.*; *срав.* т е л е | с | к о | п ъ 'далекогледъ' || **хидро|ста-тика** *сжц. ж.* || **хидростатически** *прил. м.* || **хидро|терапия** *сжц. ж.* || **хидро|тѣх-ника** *сжц. ж.*...
- хиѣна** *сжц. ж.*; гръц.

хижа *сжц. ж.*; стб. **ХЪЗЪ** и **ХЪЖА**, **ХЪЗНА**, рус. хижа, хижина, пол. chyż, chyża, чеш. chýse, словен. срб.-хрв. hiža...; старинна заемка от герм. hūs, гот. hūs (gud|hūs), ст. нѣм. hūs, нѣм. Haus, англ. house...; кор. и.-е. *keu-... покривамъ..., нѣм. hüllen.

хилавъ *прил. м.*, рус. хилый и хвильый 'слабь'.

хила се гл. непрех. тр. II. 1., собств. 'кривиж се', *сжц. ср.* **хилене**; стб. **по|хыль** изкривень, словен. hilja, „krava s pazaj zavitiimi rogi“, чеш. chyllti, пол. pochylony „наведенъ“ и т. н.; кор. и.-е. *(s)kūl-: *ksūl- кривъ > слав. хыль..

хилада числ.; стб. **ХИЛАДА**, срб. хильада; отъ н. гръц. χιλιάδα; грц. χιλιάς, χιλιάδος... || **хилад-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **хиладо|годъш-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **хиладо|годъш-ни-на** (и **-ца**) *сжц. ж.*; *срав.* тисясцелѣти е†.

химѣра *сжц. ж.*; грц. || **химерически** *прил. м.* **химикъ** *сжц. м. р.*, *ж.* **химичка** || **химически** *прил. м.* || **химия** *сжц. ж.*, об. европ. (нѣм. Chemie, френ. chimie, итал. chimia...; отъ араб., егип., гръц.).

химнь *сжц. м.*, мн. **химни**; (и **химна** *ж.*); об. европ. (нѣм. Hymne, фр. hymne...) отъ грц.

хина *сжц. ж.*; об. европ. отъ имего на Китай (China) || **хининъ** *сжц. м.*

хипер|бола *сжц. ж.*; грц. (hyper надъ, гл. bállō хвърлямъ)... || **хиперболич-ески**, **-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **хиперболичность** *сжц. ж.* **хипо|дромъ** *сжц. м.*; грц. (hippos конь, drómos пѣть)...

хипо|тѣза *сжц. ж.*; грц. (hupo подъ, thesis поставяне) || **хипо|тѣка** *сжц. ж.*; обикн. безъ х: ипотека || **хипотѣч-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **хипо|тетически** *прил. м.*

хипо|хондрикъ *сжц. м.*; грц. || **хипо|хондрически** *прил. м.* || **хипо|хондрия** *сжц. ж.*

хиро|мантия *сжц. ж.*; грц.

хирургъ *сжц. м.* || **хирургия** *сжц. ж.*; грц. (cheir рѣка, -urgia отъ кор. въ гл. ergázomai работая...) || **хирургически** *прил. м.*

хитрѣцъ *сжц. м.* || **хитрина** *сжц. ж.*, умал. **хитринка** || **хитрица** *сжц. ж. р.* || **хитрич-ъкъ**, **-ки** *прил. м.* умал. || **хитро|лукавъ** *прил. м. р.* || **хитро|лукавщина** *сжц. ж. р.* || **хитромъ** *нареч.* (твор. п. ед. ч. м. ср. р.) || **хитрость** *сжц. ж. р.* || **хитрувамъ** *глагол.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* хитруване || **хит-ъръ**, **-ри** *прил. м.*;

стб. **хытръ**, руски хитрый, пол. chytry, чеш. chytrý, словен. hiter „бръзъ“, срб. хрв. hitar...; производ. съ наст. -ръ отъ кор. въ гл. об. слав. хыт-ати, хыт-ити 'бързамъ, улавямъ...'; отъ сжция корень е и хишнень 'грабливъ', хищникъ...; др. отгл. степ. на кор.: х в а т

въ х в а щ а м ъ, *вжс. т.*; „хитъръ“ е „който бързо (с)хваща“, < който хваща, лови, граби || **хитрѣя** *гл.* непрех. тр. I. б. . .

хи-хи-хи *межд.* || **хихикамъ** *гл.* непрех. тр. III.; звукоподр., *сжц. ср.* хихикане. **хичъ** *нар.*; тур.

хйщ-енъ, **-ни** *прил. м.*; стбълг. **ХЪШТЫНЪ**, рус. хищный, м. рус. хытрый = „хитъръ“, а хыжый = „грабливъ, хищенъ“, б. рус. хижий „пъргавъ...“; *вжс.* хитъръ; др. степ. въ х в а щ а м ъ || **хйщникъ** *сжц. м.*, *ж.* **хйщница**, *ср.* умал. **хйщниче** || **хйщнически** *прил. м.* и *нар.* || **хйщничество** *сжц. ср.*

хлабавъ *прил. м.*, ум. **хлабавич-ъкъ**, **-ки** успоред. обликъ на слабъ; и.-е. кор. *(s)lāb(h)-.. въ нѣм. schlaff хлабавъ, *срод.*; лат. labor, labi, lapsus sum 'охлабямъ', lapsus грѣшка...; *сжц.* корень само *(s)lax-; затова лит. silpnas слабъ, silpti отмамлявамъ покрай slābnas; *срав.* още гот slēpan, ст. нѣм. slafan, нѣм. schlafen спя... || **хлабавость** *сжц. ж.*

хладъ *сжц. м.*, ум. **хладѣцъ**; старобълг.

хладъ; рус. холод, пол. chłód, г. луж. chłód чеш. chlad, словен. срб.-хрв. hlad,...; кор. предслав. *(s)k(ʰ)ol-d-: *(s)k(ʰ)el-d- ст. иран. sarata... студень, перс. sârd, осет. sâld, санскр. śīśira-s студень, хладень, лит. salti мръзна, лет. sâlt, лит. sâltas, лет. sâltis студень; лит. šalnà слана и лет. šalna; общослав. х отъ и.-е. *kʰs-; кор. *kʰol- вариация на и.-е. *gel- въ лат. gelu студъ, gelidus студень > итал. gelo мразъ, произв. gelato ледено, фр. gelée..., нѣм. kalt студень, англ. cold...; кор. е ар-алт., има съответ. въ монг. и тур.; *срод.* съ предслав. *(s)kʰol- (*kʰsol-) въ слана; -на въ слана е и.-е. наставка; *вжс. т.* || **хлад-енъ** **-ни** *прил. м.* || **хладѣне** *сжц. ср.* || **хладйльникъ** *сжц. м.* || **хлади-на** *сжц. ж.* || **хладнина** *сжц. ж.* || **хлад-кавъ** *прил. м.* || **хладкавина** *сжц. ж. р.* || **хладкавость** *сжц. ж.* || **хладкавѣя** *гл.* непрех. тр. I. б. || **хладнич-ъкъ**, **-ки** *прил. м.* ум. || **хладничко** *нар.* || **хладнище** *сжц. ср.* || **хладно** *нар.* || **хладно|крѣв-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **хладно|крѣвие** *сжц. ср.* || **хладно|крѣвность** *сжц. ж.* || **хладно|крѣвно** *нар.* || **хладность** *сжц. ж.* || **хладнѣя** *гл.* непрех. тр. I. б. || **хладовина** *сжц. ж.*, ум. **хладовинка** || **хлад-д-ъкъ**, **-ки** *прил. м.* || **хладя** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех.

хлапавица *сжц. ж.* обл. в м. лапавица; *вжс. т.*

хлапакъ *сжц. м.*, ум. **хлапаче** и **хлапе** (хлапѣ), ум. отъ ум. хлапѣнце; стб. **хлапѣ**, „слуга“, рус. холоп „робъ“, б. рус. хлоп отъ пол. „робъ“ и холоп „невежа“, пол. chłob „селянинъ“, чеш. chlap „крепо-

стникъ“, словен. hlapres rатай.; об. слав. дума отъ праслав. „кор.“ *choip-, въ сжщн. *choi- съ разш. *ro-; предслав. и.-е. кор. *ksol- : *(s)kol- негли въ гот. hals беденъ и съ представка *ra- въ чеш. rachole момче, пол. г. луж. д. луж. rachoi, пол. и racholek, racholik „ragobek, служащъ“... || **хлапáшки** *прил. м.* || **хлапáщина** *сжщ. ж.* || **хлапетія** *сжщ. съб. ср.*

хлапамъ *гл.* неперх. тр. III. || **хлапане** *сжщ. ср.* (за широки обуца); *срав.* хлабавъ и хлопамъ || **хлапатáрь** *сжщ. м. р.* || **хлапатáри** *сжщ. мн. ч.*

хласкамъ *гл.* прех. тр. III., *сжщ. ср.* **хласкане**; кор. само предслав. *(s)kol- : *(s)kel- блъскамъ, рѣжа., съ премѣтане *ksol- > общослав. *choi-, съ наст. -sk- > стбълг. хласк-; или наст. -sl-...—хласкамъ в м. хласткамъ.; и *срав.* рус. колотить и стб.

хластити, рус. холостить „скопявамъ“, м. рус. холостыты; об. слав. хол- е отъ и.-е. *(s)kol- и въ коля; рус. резать „коля“, а сечь „бия“...

хлебамъ *гл.* прех. тр. III. (обл. негли стар., не рус.), рус. хлебать, сърбамъ, похлебка „супа“, м. рус. хлебаты и хлепты, б. рус. хлебаць „ямъ“, пол. chlepać, чеш. chleptati и chlapati, словаш. chlepat'...; звукоподраж.; *срав.* лапамъ, рус. лопать „пукамъ“; срод. и съ хлопамъ, лопамъ...

хлѣнчъ *сжщ. м.* || **хлѣнча** *гл.* неперх. тр. I. 9. (II. 3.), обл. хлихт-я (-ж), *сжщ. ср.* **хлѣнчене**; кор. „звукоподражат.“; *срав.* хлѣбамъ, хлипамъ.

хлипамъ *гл.* неперх. тр. III., *сжщ. ср. р.* **хлипане** и *сжщ. м.* **хлипотъ**; *срав.* стблг.

хлипати, рус. хлипать, словен. hlipati пхѣтиж, гор. луж. slipać хлипамъ; пол. chlipać сърбамъ...; *срав.* хлѣбамъ.

хлопамъ *гл.* (не)перх. тр. III., *екр.* **хлопна** I. 5., *сжщ. ср. р.* **хлопане**; стб. **клопотъ** „шумъ“, рус. хлопать, словен. za|hlopiti; успор. обликъ *вж.* клопамъ; „звукоподраж.“; въ сжщн. и.-е. кор. *(s)klep- : *(s)klop-... и затварямъ, крия...; *срав.* още за|хлупя *гл.* прех. негли „затварямъ съ шумъ“ и *сжщ.* за|хлупка || **хлопна** *сжщ. ж.* || **хлопотáрь** *сжщ. м.* || **хлопотя** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* неперх

хлоръ *сжщ. м.*; грц. χλόρος „зелень“; срод. по кор. съ зеленъ и злакъ, злато, жълтъ *вж. т.* || **хлорáтъ** *сжщ. м.* || **хлор-енъ, -ни** *прил. м* || **хлорестъ** (**хлористъ**) *прил. м.* || **хлоридъ** *сжщ. м.* || **хлоровъ** *прил. м.* || **хлоро|водо|рѣдъ** *сжщ. м. р.* || **хлоро|водо|рѣд-енъ, -ни** *прил. м. р.* || **хлоро|филь** *сжщ. м. р.* 'зеленолисть'; грц. φύλλον листъ || **хлорофил-енъ, -ни** *прил. м.* || **хлорофилъ** *прил. м.* || **хлоро-**

формъ *сжщ. м.* || **хлоро|формирамъ** *гл.* прех. III. || ~ се *гл.* неперх.

хлузгамъ *глаг.* прех. тр. III., *екр.* **хлузна** I. 5., *мкр. усл.* **хлузнувамъ, хлузвамъ** III., прех. тр. **хлузя** (на|-, из|-. .) II. 1.; успор. обликъ на гл. хлѣзгамъ и плѣзгамъ (се), *вж. т.*; *срав.* хлуя || **хлузгамъ се** *гл.* неперх. || **хлузване, хлузгане, хлузнуване** *сжщ. ср.*

хлуя *гл.* неперх. тр. I. 6., *екр.* **хлуйна** I. 5., *мкр. усл.* **хлуйнувамъ, съкрат. хлуйвамъ**;

стб. **хлоу-жъ, птн**, рус. хлынуть; общослав. гл. кор. хлу- отъ и.-е. *(s)k(ʹ)leu- текж...; *срав.* лат. cloaca „водо|с|токъ“... , вариация на и.-е. *(s)lei- : *(s)loi- лѣя...

хлѣзгавъ *прил. м.* || **хлѣзгавина, хлѣзгавость** *сжщ. ж.* || **хлѣзгамъ се** *гл.* неперх. III.; *срв.* плѣзгамъ се; слизь; хлуя.

хлѣтна *гл.* неперх. *екр.* I. 5., *мкр.* **хлѣтнувамъ** и съкрат. **хлѣтвамъ** III., *сжщ. ср.* **хлѣтване, хлѣтнуване**; успор. обликъ **хѣлтамъ** (на|-) ; сжщински корень само хлѣ-, а т е кор. разшир.; прабълг. „кор.“ хлѣт-, въ сжщность хлѣт-, е навѣрно сроденъ съ хлу-я *вж. т.* || **хлѣтналь** „*прил.*“ (прич. мин. действ.) *м.*

хлѣбъ *сжщ. м.*, *ум. м.* **хлѣбець**, *ум. ср.*

хлѣбче; стб. **хлѣбъ**, рус. хлеб, пол. chleb, чеш. chleb (chlěb), гор. луж. hleb, словен. hlěb, срб.-хрв. hljeb; погрѣшно се брѣи отъ мнозина за ст. герм. заемка — гот. hlaifs, hlaibis, ст. сканд. hleifir, англосакс. hlāf, англ. loaf, нѣм. Laib...; думитѣ сж сродни и се съпоставятъ още съ грц. klibanos сждъ, въ който се пече хлѣбъ..., лат. libum тѣстяно печено...; и.-е. кор. *(s)kloib- : *klib-... слав. к отъ и.-е. успореденъ обликъ съ и.-е. *kh- или по-вѣроятно съ премѣтъ и.-е. *ks > слав. ж... || **хлѣбáрь** *сжщ. м., ж.* **хлѣбáрка, умал. хлѣбáрче** || **хлѣбáрница** *сжщ. ж.*, *ум. хлѣбáрничка || **хлѣбáрски** *прил. м.* || **хлѣбáрство** *сжщ. ср.* || **хлѣб-енъ, -ни** *прил. м.* || **хлѣбо|пекáрница** *сжщ. ж.* || **хлѣбопекáрь** *сжщ. м., ж.* **хлѣбопекáрка** || **хлѣбопекáрски** *прил. м.* || **хлѣбопекáрство** *сжщ. ср.* || **хлѣбо|продавецъ** *сжщ. м. р.* || **хлѣбо|продавница** *сжщ. ж.* || **хлѣбо|рѣд-енъ, -ни** *прил. м.* || **хлѣборѣдие** *сжщ. ср.* || **хлѣбѣсвамъ** *гл.* неперх. тр. III.*

хлѣвъ („хлѣвъ“) *сжщ. м. р.*; стб. **хлѣкъ** „оборъ“, руски хлев, м. рус. хлѣв, пол. chlew, дол. луж. chlew, гор. луж. klev; чеш. chlěv, словен. hlěv, сродно съ гот. hlīja за грц. „skýnē“ и hlāiw, а не заето отъ герм. както се твърди безъ достатъчни основания; слав. х отъ *ks- : *sk- || **хлѣво|усть** (**хлѣв|усть**) *прил. м.* || **хлѣво|устие** *сжщ. ср.*

хмель *сжщ. м.*; стб. **хмель**, рус. хмель, по-хмелье, пол. chmiel, дол. луж. chmel, гор.

луж. khmjel. ; чеш. chmel, словен. срб.-хърв. hmelj; корень ар.-алт.: *срав.* сканд. humall, humli, фин. humala, мадж. komló, сев. тур. çomlak, осм. тур. kumlak. || **хмелина** *сжц. жс.* || **хмеловъ** *прил. м.* || **хмело|въд-ецъ**, мн.-ци *сжц. м.* || **хмело|въдство** *сжц. т.*

хоботъ *сжц. м., ум. м.* **хоботецъ**, ум. *ср.* **хоботче**; стб. **ХОБОТЪ** „опашка“, руски хобот (х. на слонъ), чеш. chobot край на нѣшо, словен. hobotnica, срб.-хърв. hobot; hobotnica.; общослав. кор. х о б и настав. - о т ъ; и.-е. кор. ще да е *(s)kabh-: *ksabh- успоред. и.-е. *kar- въ лат. cario хвещамъ. тур. kartak.; *вж.* каптис-вамъ; предслав. *skabh- у славян. съ премѣтъ *ksabh- > хоб-; срод. съ скоба *вж. т.* || **хоботникъ** *сжц. м.*

ходъ *сжц. м.*; стб. **ХОДЪ**, рус. ход, пол. чеш. chod, словен. срб.-хърв. hod.; срод. съ грц. hodós пжть...; друга отгл. степен. въ общослав. ш ѣ д-, ш е д-, прич. ш ѣ л-, (от|и|шелъ..) отъ праслав. *ched-.. || **ходатай** *сжц. м., жс.* **ходатайка** || **ходатайство** *сжц. ср.* || **ходатайствувамъ** *гл.* *непрех.* тр. III., *сжц. ср. р.* **ходатайствуване** || **ходачъ** *сжц. м., жс.* **ходачка** || **ходѣжъ** *сжц. м.* || **ходешкомъ**, **ходешката** *нар.* || **ходене** *сжц. ср.* || **ходено** *прич.* *мин. стр. ср. р.* || **ходило** *сжц. ср.* || **ходникъ** *сжц. м.* || **ходулю** *сжц. мн.* || **ходдя** *гл.* *непрех.* тр. II. 1., мкр. усл. **ходвамъ** III.; стб. **ХОДѢТИ**, рус. ходить, пол. hodzić, чеш. choditi, срб.-хърв. hoditi. . || **ходнамъ** *гл.* *непрех.* тр. III., умал. гал. || **хоцкамъ** *гл.* *непрех.* тр. III. умал., *сжц. ср.* **хоцкане**.

ходжа *сжц. м.*; тур. || **ходжовица** *сжц. жс.* || **ходжовски** *прил. м.*

хой межд. || **хойкамъ** *гл.* *непрех.* тр. III., *сжц. ср. р.* **хойкане**; *срав.* хоцкамъ; свърз. и съ хайка, хайта...; *вж. т.*

хокамъ *гл.* *прех.* тр. III., *сжц. ср.* **хокане**, звукоподрж.; *срав.* хукамъ, викамъ < предслав. *ūk- > стб. **КЫКЪ**. . . || ~ се

гл. *непрех.* || **хоканица** *сжц. жс.*

холъ *сжц. м.*; кор. герм., англ. hall, нѣм. Halle.; срод. съ тур.-перс. салашъ, *вж. т.*

холанъ *обрац.* *прост.*; тур.

холѣра *сжц. жс.*; отъ кор. грц. || **холерина** *сжц. жс.* || **холерикъ** *сжц. м.* || **холѣр-енъ**, -ни *прил. жс.* || **холерически** *прил. м.*; грц. cholericós жлъченъ, срод. съ жлъчъ, жлъчка, нѣм. Galle жлъчка, зеленъ, жълтъ, нѣм. gelb, грц. хлоръ и множество други.

хомотъ *сжц. м.*; стб. **ХОМЪТЪ**, рус. хомут, пол. chomał, chomało, чеш. chomout, гор. луж. khomot, дол. луж. chomot, словен. homot. . .; срод. лит. kamantai; kâ-

manos кожена юзда, нѣм. диал. ham, hamen хомотъ; думата е арио-алт.—има съответствие и въ монг. (първиченъ обликъ ком) и нѣм. Kummel; сродна е и съ нѣм. гл. hemmen прѣча, срѣд. вис. нѣм. hamen задържамъ, прѣча.; слав. х въ х о м- негли отъ и.-е. *ks- *вм.* *(s)k- . . .

|| **хомутъ**, **хамутъ** *сжц. м.*

(**хомякъ** *сжц. м.*, по рус. хомяк = нѣм. Hamster).

хоръ *сжц. м.*; рус. хор, нѣм. Chor. . . < грцъ. chōros || **хористъ** *сжц. м., жс.* **хористка** || **хоровъ** *прил. м.*

хора *сжц. мн.*; грцъ. *вм.* бълг. люде; грц. chōra 'земля, область', и въ стб. хора значи още область || **хората** *сжц. жс. р.* || **хорица** *сжц. множ.* *ум.* || **хорат-я** (-я) *гл.* *прех.* тр. II. 1. и **хортувамъ** (**хоротувамъ**) III. 'говоря'; *вж.* хора; *сжц. ср.* **хоратѣне**, **хортуване** || **хориатинъ** *сжц. м.* || **хориатски** *прил. м.*

хорда *сжц. жс.*; лат.-грц.

хорео|графія *сжц. м.* 'хоропись'.

хорѣй *сжц. м.*; грцъ.

хоризонтъ *сжц. м.* 'кръгзоръ, небосводъ' грцъ. horizōn, -zontos 'който (о)предѣля' . . . || **хоризонтал-енъ**, -ни *прил. м.*, съ лат. наст. || **хоризонталностъ** *сжц. жс.*

хорище *сжц. ср.* || **хорб** *сжц. ср.*, ум. **хориче**; отъ н.грцъ. chōro(s); *вж.* хоръ || **хоро|водъ** *сжц. м.* || **хоро|воденъ**, -ни *прил. м.* || **хоро|вод-ецъ**, мн.-ци *сжц. жс., жс.* **хоро|водка** || **хороводски** *прил. м.* || **хороводство** *сжц. ср.* || **хоро|играчъ** *сжц. м.*, *жс.* **хоро|играчка** **хорои|грачески** *прил. м.* || **хоро|игране**, **хорои|грачество** *сжц. ср.*

(**хоро|графъ** *сжц. м.*; грцъ. (hōros планина, gráfo пиша) || (**хоро|графически** и (**хоро|графски** *прил. м.* || (**хоро|графія** *сжц. жс.*; *срав.* гидрография 'водописъ' . . .

хоросанъ (**хорасанъ**) *сжц. м.*; тур.

хорски *прил. м.*; *вж.* хѣра.

хорторма *сжц. жс.* обл. *вм.* фортома; грцъ.

хоругва *сжц. жс.* рус. ц.-слав., побълг. **хоръгва**; стб. **ХОРЪГЪ**, **ХОРЪГЪКЪ**, рус.

хоругвъ, пол. chorągiew', гор. луж. khorhoj; чеш. koryheň, обл. koryuhte; *срав.* бълг. обл. (х)оруглица, фруглица 'сватбено знаме', словен. karogla, хърв. horugva, korygva. . .; споредъ едни отъ гот. hrunga „пжтъ“, а споредъ други отъ тур. — kurjuk, kujuuk „опашка“ (конска опашка като знаме)..; по-вѣроятно е второто, защото при първото тълкувание остава неясна между друго появата на о между х и р || **хоругвонс-ецъ**, мн.-ци *сжц. м.*

хорятинъ *сжц. м.*; *вж.* хориатинъ.

хохо! *межд.* || (**хохѣтя** *гл.* *непрех.* тр. II.

1.; стб. **ХОХОТАТИ**, рус. хохотать, чеш. chechot, пол. chychot. . .)

(хоча) *гл.* стар. обл.; стб. **хоштж** покрай **хштл** > щ ж („ща“) 'искамы', рус. хочу, пол. chcę.; общослав. *хот-; кор. *вж.* охота.

хошавъ *сщц. м.*, ум. **хошавецъ**, обл. **ошавъ**; тур. отъ перс. хошāb (āb вода, хош добре...) || **хошъ-гелдйнъ**! обл. прост. поздравъ = 'добре дошелъ', 'добре дойде'; тур. (хошъ тур. отъ перс., a geldī осм.-тур.).

храб-ъръ, -ри *прил. м.*; стб. **хравръ**, рус. храбрый отъ стб., ст. рус. хоробрый, м. рус. хоробрий и храбрый, пол. chrobry, чеш. chrabry, г. луж. khrobly дързкъ, словен. hraber, срб.-хрв. hrabar.; об.-слав. *хорбръ; кор. и.-е. *(s)kor-bh-: *ksog-bh- > праслав. *хор-б-; б е кор. разширение, наставка -ръ; и.-е. *(s)kor-bh-; безъ кор. разширение., и съ др. отгл. степ. на и.-е. *(s)ker- рѣжа, сѣка... *срав.* нѣм. Schere ножици, лат. саго месо... || **храбро нар.** || **храбрѣцъ** *сщц. м.* || **храбрость** *сщц. ж.* || **храбря се** *глагол.* непрех. тр. II. 1., *сщц. ср.* **храбрене**.

хракамъ *гл.* прех. тр. III. и **храча** I. 10.; стб. **хракатн**, рус. харкать, хоркать, пол. charkać, chrachać, charchać, чеш. chrkati, словаш. chrakat', словен. hrakati...; кор. звукоподр., др. отглас. степенъ въ х р к а м ъ; *вж. т.* || **хракане**, **храчене** *сщц. ср.* || **храколъ** *сщц. м.* || **хракотина**, по-обикн. **храчка** *сщц. ж.*

хралупа *сщц. ж.*; **хралоупъ** „кухо (за дървета)“ и **хралоупль** (по шупль); *срав.* стб.

скралоупа „кора“, чеш. skraloup, пол. skogura черупка отъ яйце, черепъ..., чеш. skofera, рус. скорлупа...; на 2-о мѣсто негли кор. въ лупя, лющя; (стб.

скралоупшта „кора“)....; на първо мѣсто пѣкъ и.-е. кор. *sker-: *skog- рѣжа... || **хралупатъ** *прил. м.*

храмъ *сщц. м.*; стбъл. **храмъ**, **храмина**, рус. хоромы, хоромина, отъ стб. храмъ; пол. chrómina, чеш. chrám, д. луж. chrom „сграда“, словен. hram „каменна къща“, срб.-хрв. hram...; об.-слав. *хор-мъ, затова рус. хоромы, пол. chrómina...; въ *хормъ сричка -мъ е наставка; и.-е. и предслав. кор. *sker-... рѣжа, дѣламъ; *вж.* х р а н а *skog-: *ksog- (съ премѣтъ *ks отъ *sk) > об. слав. *хор-; общослав. *хормъ = „издѣланъ“, както грц. dōmos „домъ“ срещу гл. déto, нѣм. Zimmer „стая“ — Zimmermann дърводѣлецъ... || **храмовъ** *прил. м.* || **храмовникъ** *сщц. м.* за непотрѣб. чужд. „тамплиеръ“ (фр. templier).

храня *сщц. ж.*, мн. **храня** 'житни растения...'; стб. **хранл**, рус. хоронить 'погребвамъ'; пол. pochrona, кашуб. charna

=храна, словен. срб.-хрв. hrana.; общослав. дума е била *хорна; кор. об.-слав. *хор- и наставка -на; кор. навѣрно и.-е. *(s)kor-: *(s)ker-: *(s)kr-.. рѣжа...; предслав. *хор-на < и.-е. *ksor-nā; *вж.* храмъ; *срав.* лат. саго, carnis „месо“, санскр. kṛti ножъ, зенд. karəta- ножъ, ст. прус. kersle брадва, лит. skėrsti коля (свине), keprū рѣжа съ ножици...; и.-е. кор. *sker- и въ нѣм. Schere ножици...; откъмъ знач. *срв.* лат. pars, partis часть, фр. part, ital. parte: фр. portion „порция“, ит. porzione... || **хранень** *прич.* мин. страд. м. || **хранене** *сщц. ср.* || **храненйкъ** *сщц. м.*, **жс. храненйца**, ум. *ср.* **храненйче** || **хранилище** *сщц. ср.* || **хранител-ень**, -ни *прил. м.* || **хранителность** *сщц. жс* || **хранитель** *сщц. м.*, **жс. хранителька** || **хранница** *сщц. жс.* ум. || **храно|про|водъ** *сщц. м.* || **храно|провод-ень**, -ни *прил. м.* || **храно|проводникъ** *сщц. м.* || **храно|с|милане** *сщц. ср.* || **храно|с|милател-ень**, -ни *прил. м.* || **хрантута** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* непрех., *сщц. ср.* **хрантутене** || **храня** *гл.* прех. II. 1.; стб. **хран-ѣж**, -нѣн „пазя“... || ~ се *гл.* непрех.

храпа *сщц. жс.* стар. обл. 'локва'; сърб. хърв. hгаре неравности || **храпавъ** *прил. м.* 'неравенъ', срб.-хрв. hгарав неравенъ, пол. chropawy; гл. chropić ставамъ неравенъ; стар. об. слав. дума *хорпа, отъ предслав. кор. *хор- и наставка -па; слав. *хор-па ще да е отъ и.-е. *ksog-rā, кор. и.-е. *(s)kor-: *(s)ker- рѣжа...; *вж.* х р а н а || **храпавица** *сщц. жс.* || **храпамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сщц. ср.* **храпане** || **храпливъ** *прил. м.* || **храпливость** *сщц. жс.*

храсть *сщц. м.*; **хкрать**, рус. хворост, пол. chrost, chrościna, г. луж. khrost = шумъ и шумакъ, chrościen шумя., чешки chrast и chvrast, словен. срб.-хрв. hrast = „дѣбъ“; споредъ нѣкои първоначал. знач. „шумъ“ отъ него „хресталакъ...“; *срав.* откъмъ знач. сжцеств. шумъ: шума; праслав. дума ще да е била *хорсть, дето коренъ е само *хор- < и.-е. *(s)k(w)er-: *(s)k(w)og-, *ks(w)og-.. издавамъ шумъ; *срав.* скърца мъ; отъ сжщия коренъ ст. нѣм. horst гора, hris клонъ, вейка... || **храсталакъ** *сщц. м.*

храча *гл.*, **храчка** *сщц. жс.*; *вж.* х р а к а м ъ. || **хрѣбеть!** *сщц. м.*; рус. *вж.* блг. рѣтъ; стб. **хръбтъ**, *срав.* гърбище).

хрелѣ *сщц. мн.*; *вж.* хриле.

хрема *сщц. жс.* *вж.* **рема** отъ **ревма** (съ лишно х, както въ харесвамъ; грц. agéskō); новогрц. révma течение, ст. грц. révma || **хремавъ** *прил. м.*

хризантема *сщц. м.* = 'златоцвѣтъ', 'димитровче'...; грц. (chrysós злато, ánthos цвѣтъ).

хрипамъ, умал. **хрипкамъ** *гл.* непрх. тр. III., *сжиц. ср.* **хрипане**, **хрипкане**; негли по грѣшно съ х вм. рипамъ, рипане; кор. и.-е. *g̃r-.. издигамъ се...; *срав.* нѣм. Reise пжтуване, ст. саксон. rīsan дигамъ се..., англ. rise, ср. дол. нѣм. rīde потокъ...; лат. rivus потокъ, френ. rivière рѣка...

хрипливъ *прил. м.*; стб. **хриплинкъ**, м. рус. хрипливый, пол. ochrupły, рус. гл. хрипеть, словен. прил. hrīpav...; успор. обликъ на храпамъ, *вж.* храпливъ || **хрипливость** *сжиц. ж.*

хрисимъ *прил. м.*; отъ н. грц. χρισίμος (rī отъ н. грц. rī съ „ита“, ст. грц. = ē „ета“) полезенъ, годенъ... почтенъ...; *вж.* христоматия || **хрисимось** *сжиц. ж.*

хрисовуль *сжиц. м.* 'златопечатно слово'; грц. (χρυσός злато, н. грц. vulī, ст. грц. bouλή воля...)

християнинъ *сжиц. м., жс.* **християнка**, *ср.* ум. **християнче**; отъ грц. кор.; грц. χριστός 'помазанъ' || **християнски** *прил. м. р. и нар.* || **християнство** *сжиц. ср.* || **христорборецъ**, мн. -ци *сжиц. м. р.* || **христорборство** *сжиц. ср.* || **Христовъ** *прил. м.* || **христорлюб-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м., жс.* **христорлюбка** || **христорлюбивъ** *прил. м.* || **Христось** *сжиц. м.* || **христосвамъ** *се гл.* непрх. тр. III., *сжиц. ср.* **христосване**.

христоматия *сжиц. жс.*; грц. (χρηστός полезенъ; ē, η въ н. грц. > i, но зап. европ. съ е — нѣм. Chrestomathie...; кор. math- въ гл. manthánō уча; *срав.* прост. математика, но математика по зап. европ. съ ст. грц. „ета“); *вж.* хрисимъ.

хромъ *прил. м.*: стб. **хромът**, рус. хромой, м. рус. хромый, пол. chromy, гор. луж. křomtu, дол. луж. chřomtu; чеш. chřomý, словен. сѣрб.-хърв. hrom...; *срав.* санскр. grāma-s хромъ... || **хромла** *сжиц. жс., м.* **хромльо** || **хромотъ** *сжиц. жс.* || **хромья** *гл.* непрх. тр. II. 1., *сжиц. ср.* **хромене**; м. рус. хромыты, пол. chrzamaś...

хроматически *прил. м.*; грц. χρῶματικός; χρῶμα багра, тур. боя.

хромель *сжиц. м.* обл. 'ржчна мелница'; грц. (χεῖρ ржа, μύλος мелница).

хромовъ *прил. м. р.* || **хромолито** | **графія** *сжиц. жс.*; грц. (lithos камъкъ, gráfo пиша) || **хромолито** | **графически** *прил. м.*

хроника *сжиц. жс.*; грц. отъ χρόνος време || **хронически** *прил. м.* || **хронографъ** *сжиц. м.* 'лѣтопись'; грц. gráfo пиша || **хронографически** (хронографски) *прил. м.* || **хронографія** *сжиц. жс.* || **хронологъ** *сжиц. м.*; грц. λόγος слово, наука... || **хронологически** *прил. м.* || **хронологія** *сжиц. жс.* || **хронометъръ** *сжиц. м.*; грц. μέτρον мѣрка.

хропецъ *сжиц. м.* стар обл. 'видъ риба', нѣм. Kaul-Barsch'; срод. съ нѣм. Karpfen,

Karausche, по-стар. karaz, лат. carassius, лит. karosas, лет. karūse, и рус. м. рус. карась, б. рус. корость, пол. karas, чеш. д. луж. karas, г. луж. kharaś, сѣрб.-хърв. karas...

хропѣтница *сжиц. жс.* и **хропѣтина** стар. за грц. „хрема“; *вж. т.*; кор. „звукоподр.“ съ стар. степенуване хр о п : хр а п : хри п -.; *вж.* храпамъ, хракамъ: хрипливъ; стб. **хренистатн** „hinnire“.

хрпати „stertere“, рус. храпеть и хрепотать, б. рус. хрпот, м. рус. храпиты, пол. chropotać (chrobotać) и chrapieć (chrapać), чеш. chrápati, chropěti, chru-pati..., словен. hrepetati „хрипливъ съмъ“, сѣрб.-хърв. hropiti, hropati... въ словаш. chrápat', пол. chrapać хъркамъ, м. рус. храпы „ноздри“... || **хропѣтничавъ** *прил. м.* за грц. '(х)ремавъ'.

хрумнува ми *гл.* непрх. третилич. тр. III., екр. миз. св. **хрумна ми** I. 5.; еднознач. **тѣкна ми** екр. I. 5. и тр. **тѣкнува ми** III., тогава хрумна вм. румна — грц. (h)reúma течение...

хрупамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **хрупна** I. 5., *сжиц. ср.* **хрупане** 'ямъ съ шумъ'; кор. „звукоподраж.“; *срав.* хрускамъ; въ словен. hrupěti е „rugire“, hrup = „шумъ“ рус. хрупнуть „счупвамъ се“... || **хрупливъ** *прил. м.*

хрускамъ *гл.* прех. тр. III. и **хрущя** (**хрушъ**) II. 3., екр. **хрусна** I. 5., *сжиц. ср. р.* **хрускане**, **хрущене**; „звукоподр. кор.“; „звукоподр.“ х р у с к - се редува съ х р у к - въ словен. hrūkati „викамъ“ (*срав.* бѣлг. родоп. рукамы „викамъ“; др. отгл. степ. об. слав. рыкати „рева“...) и общослав.

х р ѡ ст-, х р ж ст- въ стб. **хрѣштъ**, словен. hrōsč „майски бръмбаръ“, бѣлг. обл. х р у щ а к ѣ, рус. хрущ „брашнѣтъ бръмбаръ“ или рус. „березовый жукъ“, пол. chrzaszcz, чеш. chroust бръмбаръ... || **хрущѣль** („хрущѣль“), по оф. „правоп.“ **хрущяль** *сжиц. м.*, ум. *ср.* **хрущѣлче** || **хрущѣл-ень**, -ни *прил. м.* || **хрущѣлка** *сжиц. жс.* || **хрущѣливъ** *прил. м.* || **хрущѣливость** *сжиц. жс.* **хръзэлямъ се** обл. *гл.* *вж.* хързэлямъ се.

хрътъ *сжиц. м., жс.* **хрътка**; стбѣл. **хрътъ**, рус. хорт, пол. дол. луж. chart, г. луж. khort, чеш. chl, словен. сѣрб.-хърв. hrt; *срав.* ст. прус. curtis. Погрѣшно е била смѣтана думата за стар. заемка отъ герм.; съгл. t не спада къмъ сжищн. кор., а е отъ наставка -тъ; предслав. *skř-tos : *skog-...; съ премѣт. *skřtos > общослав. х ѣ р т ѣ; *срав.* с к о р ѣ, с к о р о, срод.; и.-е. кор. *kř- и въ нѣм. hurtig бързъ... (не е заем. отъ роман.); ст. нѣм. skēro бързъ, н. нѣм. schier; *срав.* откъмъ знач. тур. tazy = хрът(ка) отъ и.-е. кор. *tek-тичамъ, н. перс. tāxtān...

хръщѣль (хрѣщѣль) *сжц. м.*; *вж.* хру-
щя л ѣ (х р ѹ щ ѣ л ѣ).

хрѣнь *сжц. м. р.*; стб. хрѣнь, рус. хрен,
обл. хрѣн, м. рус. хрѣн, б. рус. хрен, пол.
chrzan, полаб. chrjon, чеш. chrpen, словен.
сърб.-хърв. hren; лит. krėnas, ср. нѣм.
krēn, chrēne отъ слав.; етим. необясн.;
поради нѣм. herb „тръпчивъ, рѣзъкъ...“
и scharf „остъръ“ и „лютивъ“ бива да
се мисли за разшир. кор. и.-е. *(s)ker-:
*(s)krei- *ksroi-... (кор. хрѣ + наст. -нѣ)...

хрялопа (хрялупа) *сжц. жс.*; *вж.* хра-
лупа.

ху! *межд.*

хубавъ *прил. м.*, рус. обл. хупав, м. рус.
хупавый, срб.-хрв. hubav, чрезъ тур. по-
срѣдство отъ перс. хѹб добъръ, ху-
бавъ || хубавата *нар.* || хубав-ѣць, мн. -ци
(и хубавѣлекъ) *сжц. м.*, *ж.* хубавица и
хубавѣлка || хубавич-ѣкъ, -ки *прил. м.*
ум. || хубаво *нар.* и обл. стар. хубаве, ум.
хубавенце || хубавѣя *гл.* непрех. тр. I. б.,
сжц. ср. хубавѣне хубавина *сжц. жс.*
|| хубосія *сжц. жс.* || хубостъ *сжц. жс.*
|| хубостникъ *сжц. м.*, *ж.* хубостница

художество *сжц. ср.* отъ рус.; стб. хѹдо-
жѣство, рус. художество; производ. отъ
стб. хѹдогъ; старинна заемка отъ ст.
герм.—гот. handugs мждъръ < който умѣе,
сржченъ, гот. нѣм. Hand rjka ... || худо-
жественъ *прил. м.* || художественость
сжц. жс. || художникъ *сжц. м.*, *ж.* ху-
дѣжница, художничка || художниче-
ски *прил. м.* || художничество *сжц. ср.*

хуй *сжц. м.*; прост.; рус. хуй, мн, хуй; въ
отглас. отнош. съ хвой въ хвойна; *срав.*
лит. skuja 'игла на елка; боръ', лет.
skuija; ирл. seē глогъ...; първич. знач.
на кор. 'бода, муша...'

хукамаъ *гл.* (не)прех. тр. III, *сжц. ср.* ху-
кане, словен. срб.-хрв. hukati шумя,
|| ~ се *гл.* непрех.; „звукотдр.“; *вж.*
фуча (хвуча); *срав.* хок а м ѣ || хук-
вамъ *гл.* непрех. тр. III., *екр.* хукна I. 5.,
мкр. хукнувамъ, *сжц. ср.* хукване; *срв.*
фукна.

хула *сжц. жс.*; стб. хула, рус. хула, м. рус.
хула наклеветяване, срб.-хрв. hula..; по-
грѣш. се смѣта за ст. герм. заемка, срод.
съ гот. (гот. hōlōn измжчвамъ, ст. нѣм.
huolian...) и др.; отъ и.-е. „звукотдр.“
кор. *(s)keu-: *kseu-... въ шумъ, шумя;
вж. т.; предслав. *kseu-l- > об.-слав.
хул- || хулавъ *прил. м.* обл. стар. || ху-
лень *прил. мин.* страд. м. || хул-енъ, II.
-ни *прил. м.* || хулене *сжц. ср.*

хулиганъ *сжц. м.*; отъ рус... || хулигански
прил. м.

хулителъ *сжц. м.*, *ж.* хулителна || хули-
тел-енъ, -ни *прил. м. р.* || хулителство

сжц. ср. || хулни (хулень) *прил. м. р.*
|| хульникъ *сжц. м.*, *ж.* хульница || ху-
лителски, хульнически *прил. м. р.* и
нар. || хульничество *сжц. ср.* || хуля *гл.*
прех. тр. II. 1.; стб. хула-къ, -нти, рус.
хулить... || ~ се *гл.* непрех.

хума *сжц. жс.*; отъ н. грц. (диял. у отъ о
подъ удар.); грц. хѹма, sarupōхѹма;
лат. humor || хуместъ *прил. м.* || хумникъ
сжц. м.

хуморъ *сжц. м.* (и юморъ); кор. въ лат.
humor влага... || хуморѣска *сжц. жс.*
|| хумористъ *сжц. м.*, *ж.* хумористка
|| хумористика *сжц. жс.* || хумористи-
чески *прил. м.*

хунія *сжц. жс.*; *вж.* и фунія; грц.;
кор. въ грц. хейб лѣя...

хурда *сжц. жс.* в м. ур да; *вж. т.*

хурія *сжц. жс.*; тур.-араб.

хурка *сжц. жс.* в м. лат. furca, ум. хурчица.

хурма *сжц. жс.*; тур.-перс., ум. хурмица,
обл. и фурма.

хусаръ *сжц. м.*; рус. гусар: отъ зап. европ.
хухувица *сжц. жс.* обл.; звукотдр.; *срав.*
чу х ѣ л ѣ, бух ѣ л ѣ.

хуч-а (-ж) *гл.* непрех. тр. II. 3., *сжц. ср.* ху-
чѣне; *вж.* хукамаъ.

хѣзь *сжц. м.*: тур.; кор. ар.-алт.

хѣлбокъ *сжц. м.*; *срав.* пол. chelbać раз-
клащамъ, chlupaty космать, чеш. chlup,
словаш. chlp, рус. хлопье (охлопье) = нѣм.
Flocken „парцал“ отъ вѣлна или къл-
чища., праслав. кор. само *хѣл- съ раз-
шир. хѣл-б- хѣл-п-, отъ и.-е. *(s)kol-:
*(s)kel-: *(s)kl-...; *срав.* к ѣ л к а, к ѣ л ч и
щ а; *вж.* и хѣлмъ.; сближ. нѣкакъ и хѣл-
съ бокъ... || хѣлбоч-енъ, -ни *прил. м.*

хѣлмъ *сжц. м.*; стб. хѣлмъ, рус. холм, ум.
холмик, пол. chelm въ мѣст. назв., чеш.
chlum, словен. holm въ мѣст. назв., holmes,
срб.-хрв. hum., обикн. се брон за ст. герм.
заемка (ст. сканд. hólms малъ-къ островъ
въ заливъ..., англ. holm, швед. kolm..., въ
действит. думитъ сж сродни — и.-е. кор.
*(s)k(')el-: *(s)k(')l-... издигамъ се; *срав.*
лат. ex-cello; ex-celsus възвишень, excel-
siog., лит. kál-nas планина, отъ и.-е. степ.
*kol-...; кор. ар.-алт.; *срав.* тур. kalkan
щитъ на сграда... || хѣлместъ и хѣл-
мистъ *прил. м.* || хѣлмообраз-енъ, -ни
прил. м.

хѣлцамъ *гл.* непрех. тр. III., *екр.* хѣлцна
I. 5.; недостат. обясн.; ц е отъ по-старо к;
срав. к ѣ л - ц - а м ѣ : к ѣ л к а...; коренъ
„звукотдр.“. както въ хли-п-а м ѣ,
х ѣ р - к - а м ѣ, х р а - к - а м ѣ и под.

хѣрбелъ *сжц. м.*, ум. хѣрбелче; отъ „кор.“
хѣрб-, разширение съ и.-е. bh на кор.
и.-е. *sker-: *skr-... рѣжа, съ разшир.
и.-е. *bh- чупя... въ щ ѣ р б ѣ : с к ѣ р б ѣ ;
срав. нѣм. Scherbe „черепъ...“, ст. вис.

нѣм. scirbi, ср. в. нѣм. schirbe „кжъ съ отъ счупенъ сждъ, гърне...“; ст. в. нѣм. scarbōn рѣжа на кжсове; съ разшир. *-р- въ черепъ... („присмѣлъ се хър-белъ на сѣрбелъ“,... на черепъ...) *срав.* санскр. karaga-s черепъ (първ. значен.), ст. прус. kerpetis...

хързаламъ *гл.* прех. тр. III., мкр. усл. **хързала-вамъ** III., екр. **хързулна** I. 5., непрех. **хързаламъ се** и **хързуламъ се**, екр. **хързулна се**; успор. обликъ на „кор.“ въ пързаламъ, пързулна се съ разподоб. вм. плъз-ул-, гл. плъз-гамъ (се), плъзна (се) и хлъз-гамъ (се); *вж. т.*

хързуламъ, ~ **се**, **хързулна**...; *вж.*

хлъзгамъ се и хързаламъ (се); кор. плъз-.

хъркамъ *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **хър-кане**; кон. „звукотодр.“; *вж.* хракамъ хлипа мъ, хълца мъ... || **хърхора** *гл.* непрех. II. 1; I. 9.

хърдой *сжц. м.* обл. 'простакъ, селянду-ринъ', късна заемка отъ влаш. gafoi = „патока“, (gaŭa патица) съ неорган. х, както въ „харесвамъ“ отъ гръц. aréskō.

хъшъ *сжц. м.*; *срав.* стб. **хоуца**, **хоусъ**;

хоса грабевжъ; **хоуцити** грабя..; ст. срб.

хоусынкъ разбойникъ, чеш. пол. chasa тълпа, слов. chasa множество, рой; сблиз. се съ ст. нѣм. hansa, негли и х у с а р ъ..

Ц.

цака *сжц. ж.* || **цакамъ** *гл.* прех. тр. III. (въ игра на карти...), *сжц. ср.* **цакане**; въ свръзка, може би, съ итал. zaffo, нѣм. Zapfen „чепъ на бѣчва“...; кор. „звукотодр.“; *вж.* цапамъ; *срав.* англ. to tick; тикъ-такъ.

цалувамъ (по оф. правоп. **цѣлувамъ**) *гл.* прех. тр. III., екр. **цалуна** I. 5., *сжц. ср.* **цалуване**; **ца-** вм. **цѣ-** старин. || **цалувна** (оф. **цѣлувка**) *сжц. ж.*, ум. **цалувчица**; *вж.* цѣлувамъ, (фонетич. цѣлувамъ), кор. въ прил. цѣлъ.

цапъ *сжц. м.* обл. стар., мн. цапове; *вж.* цепъ, цепя || **цапъ!** *межд.* || **цапало** *сжц. ср.* || **цапамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **цапна** I. 5., мкр. усл. **цапнувамъ**, **цап-вамъ** III., *сжц. ср.* **цапане**, **цапнуване**; кор. „звукотодр.“; *срав.* словен. сар „дрипа“, гор. луж. сара = „лапа“ и общослав. *цѣп- отъ и.-е. *skoip-... подъ гл. цепя, лат. scindo, грц. σχίζω въ схизма, шизофрениа... и особено словен. serin, setrin „видъ мотика“, тур. бара мотика (отъ кор. ар.-алт.; *вж.* ко-пая), н. гръц. tzarî, итал. zarra; успоред. обликъ още: м. рус. сапа (сапание кукурузѣ), обсапаты 'работя съ „сапа“; чеш. sárě „видъ оржие“, goz[sáratî... || **цапнать** *прил.* (прич. мин. стр.) *м. р.* || **цапаросвамъ** *гл.* прех. тр. III., екрат. **цапаросамъ** || ~ **се** *гл.* непрех., *сжц. ср.* **цапаросване**.

цапля *сжц. ж.*; *срав.* чапля; цапамъ.

царъ *сжц. м.*, *ж.* **царица**, *ср.* ум. **царчѣ**;

стб. **цѣсарь**, **цѣсарь** > царь, руски царь, м. рус. цѣсарь чеш. císař, пол. cesarz, словен. césar, хрв. cesar; обликъ саг и въ пол. чеш. срб.-хрв.; отъ името на Юлий Caesar, отъ което е и нѣм. Kaiser, ст. вис. нѣм. keisar и грц. kaĩsar > стбълг. **кесарь**...

|| **царевъ** *прил. м.* || **цареве** *сжц. ср. р.*

|| **царевича** *сжц. ж. р.* и обл. **царевка** || **царевичень**, **-ни** *прил. м.* || **царевичина** *сжц. ж.* || **царевичникъ** *сжц. м.* || **Цариградъ** *сжц. м.* соб. геогр.; тур. отъ гръц. Стамболъ; *вж. т.* || **цариградски** *прил. м.* || **цариградско** *грозде* *прил. сжц. м.* || **царедворецъ**, мн. **-ци** *сжц. м.*, *ж.* **царедворка** || **царедворски** *прил. м.* || **царедворство** *сжц. ср.* || **царелюб-ецъ**, мн. **-ици** *сжц. м.* || **царевуби-ецъ**, мн. **-йци** *сжц. м.* и **царевубийца** || **царевубийски** *прил. м. р.* || **царевубийство** *сжц. ср.* || **царевка** *сжц. ж.* || **царевковина** *сжц. ж.* || **царевина** *сжц. ж.* || **царийца** *сжц. ж.* || **царичинъ** *прил. м.* (и не толкозъ правилно **царичинъ**) || **царикня** *сжц. ж.* || **царски** *прил. м.* и *нар.* || **царосвамъ** *глаг.* прех. тр. III. 'правя царь' || **царство** *сжц. ср.* || **царственъ** *прил. м.* || **царственикъ** *сжц. м.* || **царувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **царуване** || **царщина** *сжц. ж.* || **цар-я** [**-ѣ**] *гл.* непрех. тр. II. 1.

царвулъ *сжц. м.*; *вж.* цървулъ.

цвѣанецъ и **цвѣанцигъ** *сжц. м.* обл. 'дребна пара', отъ нѣм. zwanzig „20“, zwanziger.

цвекло *сжц. ср.*; стб. **скекль**, рус. свѣкла, обл. север. рус. цвѣкла, м. рус. цвыкла, свекла, обл. цейкла, пол. ćwikła, чеш. svikla, словен. svekla, ciklja, срб. хрв. svekla; отъ н. гръц. sévklon, *срав.* срѣд. гръц. seŭtton, лит. sviklas, sviklinė, лет. svikls; потекл. на грц. необясн.

цвѣкъ *сжц. м.* 'суроватка'; словен. cik-poiî, cikati ставамъ кисель', cvicek кисело вино... || **цвикамъ** *гл.* прех. тр. III., обликъ съ онебняване на заслов. к; *срав.* словен. cvičati, но чеш. kvíčeti = нѣм. quieken, пол. kwikać, kwiknąć, kwiczeć, г. луж. kvíceć, м. рус. квычать, рус. квичать, стар. покрай цвикать, и въ бълг. гл.

к вича; сжщин. кор. само *kvi- звукоподраж.; *срав.* цвилля; особ. *срав.* словен. sícati хленча.

цвиля (и цвиля [-ѣж]) *гл.* непрех. тр. II. 1. (2), *сжщ. ср.* цвилéне; стб. **цвнлѣтн** и **нѣтн**, и въ др. огглас. степ. за прех. *гл.*

цвнлѣтн, н. б. обл. стар. цвеля „правя да цвилн“, „разплаквамъ“; 2-тѣ знач., непрех и прех., и въ другитѣ слав. езици: рус. обл. цвелить и квелить, квилить..., м. рус. квилиты плача, пол. kwilić kogo, kwilić, чеш. kviliti; kvělití, словен. cviliti, сѣрб.-хърв. cviljeti, „плача“: cvijeliti „правя да плаче“ (бѣль обл. цвеля); кор. звукоподр. само *kvi-; *срав.* по-горе квик-: цвик-, а ле кор. разш. или наст. || **цвилба** *сжщ. ж.*

цвоблѣ *сжщ. м.* вм. стволъ; *вж. т.*

цврѣсть *прил. м. р.* обл. вм. чврѣсть, чеврѣсть *вж. т.*

цвѣкамъ *гл.* непрех. тр. III.; *вж.* цвикъ; *срав.* цвѣркамаъ || **цвѣкане** *сжщ. ср.*

цвѣрт-я [-ѣж] *гл.* непрех. тр. II. 2. и **цвѣрч-а** [-ѣж] II. 3.: стб. **скръѣкъъ**, рус. сверчок „кжщень шурецъ“, м. рус. цваркаты, чвѣркаты, б. рус. цвыркацъ, пол. skwiercieć, skwarcieć, ćwierkać, кашуб. сжщ. skvirz, гор. луж. svjerć и гл. svjerczeć, дол. луж. svarcaś, словен. cvrcati, cvrknoti, сѣрб.-хърв. cvrcati, cvrknuti...; кор. звукоподраж.; *срав.* лет. kvārkt; кор. общослав. *skverk- еразшир. на *skvġ-.. въ скворецъ, скорецъ *вж. т.*; *срав.* и сквѣрцамаъ || **цвѣртéне**, **цвѣрчéне** *сжщ. ср.* || **цвѣрчобъ** и **цвѣрчекъ** *сжщ. м.* обл. стар. = рус. сверчок..

цвѣтъ *сжщ. м.*, мн. цвѣтовѣ; старобѣльг.

цвѣтъ, рус. цвет, м. рус. цвѣт и квіт, пол. kwiat, чеш. květ, словен. cvět, сѣрб.-хърв. cvijet, cvat; общослав. *kvoit- (съ онебн. въ ю. изт. слав., безъ него въ зап. слав.); кор. само *kvoī-; изъ др. и.-е. езици съ редув. *k'vit-. санскр. śvēta-s бѣль, свѣтъль, зенд. spraēta-, санскр. śvētyá-s бѣль, свѣтъль (=стб. свѣшта); лит. svitù; прех. гл. svaityti, лет. kvītut...; гот. hweits бѣль, ст. исл. hvítr, ст. саксон. hwīt, нѣм. weiss бѣль, англ. white < ст. герм. *hvi-d-... || **Цвѣта**, умал. **Цвѣтка** *сжщ. ж.* собств.

Цвѣтанъ, **Цвѣтана**, **Цвѣтанка** *сжщ.* соб. м., *ж.* || **цвѣтáръ** *сжщ. м.*, *ж.* **цвѣтáрка**, ум. *ср.* **цвѣтáрче** || **цвѣтáрникъ** *сжщ. м.*, ум. *ср.* **цвѣтáрниче** || **цвѣтáрски** *прил. м.* || **цвѣтáрство** *сжщ. ср.* || **цвѣт-енъ**, -ни *прил. м.* || **цвѣтѣцъ** *сжщ. м.* ум. || **цвѣте** (**цвѣтье**) *сжщ. ср.*, ум. **цвѣтице** || **цвѣтѣсть** *прил. м.* и **цвѣтестъ** || **цвѣт-ливъ** *прил. м.* || **цвѣтникъ** *сжщ. м.* || **Цвѣтница** *сжщ. ж.* || **цвѣто|бѣрь** *сжщ. м. р.* || **цвѣтовъ** *прил. м.* || **цвѣтовид-енъ**, -ни

прил. м. || **цвѣто|вѣд-енъ**, мн. -ци *сжщ. м.*, *ж.* **цвѣтовѣдка** || **цвѣтовѣдски** *прил. м.* || **цвѣтовѣдство** *сжщ. ср.* || **цвѣто|но-с-енъ**, -ни *прил. м.* || **цвѣто|раз|по|ложéние** *сжщ. ср.* || **цвѣто|съ|брание** *сжщ. ср.* 'антология' || **цвѣту|щъ** | *прич.* сег. действ. м. отъ рус. вм. цѣ в т я щ ѣ || **цвѣтя** *гл.* обл. стар. II. 2. вм. цѣ в т я || **цвѣтяване** *сжщ. ср.* || **цвѣтясвамъ** *гл.* непрх. тр. III., *сжщ. ср.* **цвѣтясване**.

цѣвъ *сжщ. ж. р.* и **цѣва**; стб. **цѣвъ**, рус.

цѣвка, пол. cewa, cewa, дол. луж. cewa, чеш. словен. cev, сѣрб.-хърв. cijev...; корень и.-е. *(s)k(ʰ)oi-... рѣжа; *срав.* лит. saiva, šeiva, лет. saiva, ср. ирл. sclan ножъ, ст. исл. skeg-gia брэдва... лет. šk'ieva цѣпка въ дърво..

|| **цѣв-енъ**, -ни *прил. м.* || **цѣвѣсть** *прил. м.*

|| **цѣвица**, **цѣвчица** *сжщ. ж. р.* умал.

цѣдэне *сжщ. ср.* || **цѣдѣ** *глаг.* прех. II. 1.;

стб. **цѣдѣтн**, рус. цѣдить, цѣжѣ, обл. ца-дять, м. рус. цѣдыты, цѣджу, пол. cedzić, г. луж. cudzić, д. луж. cějzić, чеш. cediti, cedím, словен. cedíti, сѣрб.-хърв. cijediti; отъ и.-е. кор. *skēi-d-.. отдѣлямъ.. въ лит. skė' dži отдѣлямъ; гот. skáidan; ст. англ. scitan сера („издѣлямъ“), ст. нѣм. scizzan, нѣм. scheissen сера, санскр. śhináti цѣпи .., каузат. śhēdayati, грц. sxlzo цѣпя.. || **се** *глаг.* непрех. || **цѣдѣлникъ** *сжщ. м.* || **цѣдѣло** *сжщ. ср.*

цѣзарь (**Цѣзарь**) *сжщ. м.* соб. отъ нариц. || **цѣ-**

заровъ *прил. м.*; *вж.* царь, кесарь.

цѣль *сжщ. ж.*; рус. цель, пол. cel, чеш.

ciľ, сѣрб.-хърв. cilj...; отъ нѣм. Ziel. || **цѣля**

гл. прех. тр. II. 1.; отъ рус. вм. луча,

(у)мѣря || **цѣлене** *сжщ. ср.* || **цѣле|съ|о-**

|браз-енъ, -ни *прил. м.* || **цѣлестьобраз-**

ность *сжщ. ж.*

цементъ *сжщ. м.*; отъ кор. лат. зап. европ.

(нѣм. Zement, фр. ciment и ciment, ит. ce-

mento.); и „циментъ“ || **цементация**

сжщ. ж. || **цемент-енъ**, -ни *прил. м. р.*

|| **цементирамъ** *гл.* прех. III. || **се** *гл.*

непрех. || **цементовъ** *прил. м.*

цена *сжщ. ж.*; стб. **цѣна**, рус. цена, м. рус.

цена, пол. чеш. cena, словен. cēna, сѣрб.-

хърв. cijena...; общослав. cēna отъ *koipā,

и.-е. *k'woinā въ лит. kainė, зенд. kaēpā,

грц. poipn̄ > лат. роена...; санскр. гл. śa-

yaṭē наказва, отмъщава, грц. tñb... || **цѣ-**

н-енъ, -ни *прил. м.* || **цененъ** *прич. мн.*

страд. м. отъ цена || **ценность** *сжщ. ж.*

|| **цен-я** [-ѣж] *гл.* прех. тр. II. 1. || **се** *гл.*

непрех., *сжщ. ср.* **ценéне**.

цензъ *сжщ. м.*; лат. census || **цензоръ** *сжщ.*

м.; лат. || **цензорски** *прил. м.* || **цензор-**

ство *сжщ. ср. р.* || **цензура** (и **цензура**)

сжщ. ж. || **цензуранъ**, -ни *прил. м. р.*

|| **цензурирамъ** *гл.* прех. тр. III., наст. нѣм.

|| **се** *гл.* непрх., *сжщ. ср.* **цензуриране**.

цѣнтьръ *сжщ. м.*, мн. цѣнтьрове; зап. европ.

презь късно лат. съ ц отъ грц. kéntron, >

нѣм. Zentrum, френ. centre... || **централенъ**, -ни *прил. м.* || **центробѣжнень**, -ни *прил. м.* || **центробѣжнотъ сѣщ. ж.** || **центростремителенъ**, -ни *прил. м.* || **центростремителность сѣщ. ж.**

цѣпя гл. прех. тр. II. 1.; стб. **цѣпнѣти**, рус. щепить, пол. szczepać, чеш. štěpiti, словен. cěpiti, срб.-хрв. cijepati...; общослав. кор. *цѣп- < *skē(1)p- срод. гръц. skírpōn тояга („целеница“), лат. scipio...; навѣрно и гот. skír корабъ, англ. ship, ст. нѣм. scif, scef, нѣм. Schiff...; съ вариация гръц. skápos = kládos клонъ у Хез.; хомер. skēpánē тояга, скиптъръ skēptron, лат. scāpus... и гл. лат. scindo, гръц. sxlzō... || ~ се гл. непрех. || **цѣпъ** и **цѣпъ сѣщ. м. р.** || **цѣпачъ сѣщ. м.** || **цѣпене сѣщ. ср.** || **цѣпеница сѣщ. ж.** || **цѣпка** и **цѣпка сѣщ. ж.** || **цѣпнатин-а сѣщ. ж.**, ум. -ка.

цѣрь сѣщ. м. 'видъ джбъ'; отъ лат. cerris || **цѣровъ прил. м.** || **цѣровина сѣщ. ж.**

церемонія сѣщ. ж.; лат. отъ име на богиня Церера > итал. cerimonia... || **церемониаль сѣщ. м.** || **церемониальнень**, -ни („-мониаленъ“) *прил. м.* || **Церера сѣщ. ж.** соб. лич. || **церембоня се гл.** непрех. II. 1.

цивил-енъ, -ни *прил. м.* || **цивилизация сѣщ. ж.**; об.-европ. отъ кор. лат. (civis гражданинъ, civilis граждански...) || **цивилизирать!** гл. прех. тр. III., съ наст. нѣм. || ~ се гл. непрех || **цивилизаторъ сѣщ. м. р.** || **цивилизаторски прил. м.** || **цивилизаторство сѣщ. ср.**

цѣвка сѣщ. ж. р.; *вж.* цевъ; сополь, сопка || **цивливъ прил. м.** обл. = сопольвъ.

цѣганинь сѣщ. м., *ж.* **цѣганка**, ум. **цѣганчина**, ум. *ср.* **цѣганче**; кореньъ cig-, cing-... въ много европ. и други езици (тур. çengene < cingene...); соб. име на племе отъ индийско потекло... || **циганія сѣщ. ж. р.** || **цигански прил. м.** || **циганщина сѣщ. ж.** || **циган-я [-яж]** се гл. непрех. тр. II. 1., *сѣщ. ср.* **циганене.**

цигара сѣщ. ж., ум. **цигарна**; обл. и **цигаръ сѣщ. м.** и **цигаро сѣщ. ср.**; общо-европ.; испан. > френ. cigare ж. и cigarette ж., ит. sigaro, sigaretta... || **цигаренъ прил. м.** || **цигаре сѣщ. ср.** || **цигарлѣкъ сѣщ. м.**; наст. тур. || **цигарница сѣщ. ж.**

цѣгла сѣщ. ж. р., срб.-хърв. cigla, ciglja, чеш. cihla, tihla, полски сегла...; отъ нѣмски Ziegel < лат. tegula > тухла; *вж. т.* || **циглърница сѣщ. ж.** и обл. **циглана**, послед. нѣм.-турски (тур. отъ перс. hanā кѣша...) || **циглър сѣщ. м.**

цѣглавъ прил. м. и обл. стар. **цигулявъ** || **цѣгльо (цѣглю) сѣщ. м.**; *срав.* цвикамъ, словен. cičati и цигулка || **цѣгу-мѣгу межд.** || **цигулар-ъ**, инъ, *сѣщ. м.*, *ж.* **цигуларка**, *ср.* ум. **цигуларче** || **цигуларски прил. м.** || **цигуларство сѣщ.**

ср. || **цигулка сѣщ. ж.**, ум. **цигулчица**; кор. звукоподраж.

цѣкамъ гл. непрех. тр. III., екр. **цѣкна I. 5.**, обл. стар., словен. cičati хленча, срб.-хрв. ciknuti викамъ, рус. цыкать...; кор. „звукоподр.“; *вж.* предход. съ др. разшир...; *срав.* цвикамъ, цвѣрча...; скворецъ, скърцамъ...

циклонъ сѣщ. м., об.-европ. съ къс. лат. ц в м. к; гръц. kúklos кржъ || **циклойда сѣщ. ж.** 'кржовидна'... || **циклойд-енъ**, -ни *прил. м.* || **циклопъ сѣщ. м.**, съ къс. лат. ц в м. к < гръц. kúklops... || **циклопски прил. м.** (**циклопически**) || **цѣкълъ сѣщ. м.**, мн. циклове.

цилин-дъръ сѣщ. м., мн. -дри, ум. **цилиндърче**, об.-европ. отъ гръц. (гл. kylindō търкалямъ...); *срав.* kylindros презъ срѣд. вѣк. лат. съ ц > нѣм. Zylinder, фр. cylindre... || **цилиндрически прил. м.**

циментъ сѣщ. м.; *вж.* цементъ.

цѣникъ сѣщ. м., отъ гръц. презъ къс. срѣд. лат., затова съ ц (гръц. kúōn куче; kynikós кучешки...) || **цѣникътъ сѣщ. м.** || **цѣник-енъ**, -ни *прил. м.* || **цѣникность сѣщ. ж. р.**

цѣнкъ сѣщ. м., об.-европ. (нѣм. Zink, фр. zink, ит. zinco...).

цѣнцаринъ сѣщ. м., *ж.* **цѣнцарка**, ум. *ср.* **цѣнцарче**, по изговора на числит. „5“ въ мак.-румън. („цѣнцарски“) като tsintsi срещу румън. (влаш.) cinque („чинче“) създадено име на македонскитѣ власи или румъни („арумъни“) поради голѣмото имъ смѣткарство || **цѣнцарски прил. м.** и *нар.* || **цѣнцарщина сѣщ. ж.**

цѣпа сѣщ. ж., ум. **цѣпица**; кор. навѣрно само ци-, а -па старинна наставка; кор. и.-е. *(s)kei : *(s)ki-... въ лат. scindo, гръц. sxlzō цѣпа < *skidjō-...; *вж.* и слав. цѣпити „цѣпа“ отъ „кор.“ *skoip- съ кор. разшир. -п- || **цѣпестъ прил. м.** [влаш. алб. cip-, н. гръц. tzipa и циган. cipa отъ слав. (бълг.)] || **цѣпокрѣли сѣщ. мн.** || **цѣпури сѣщ. ж.** мн. 'прѣщени'; въ тозъ обликъ ужъ презъ румънски...

цѣрей сѣщ. м., успор. обликъ на чиръ, чирка; стб. **цѣрѣ**, рус. чирей, чирьяк, м. рус. чыряк, чырка...; *вж.* подъ чиръ; чир- в м. чир- като успоред. обликъ съ друго онебняване или съ обл. „цокане“ (срав. обл. бълг. „цуваль“ в м. чуваль...).

цирикъ гл. непрех. тр. III., екр. **цирикна I. 5.**, *сѣщ. ср.* **цирикане**; звукоподраж. кор. *cig- родомъ съ *čig-; *срав.* чеш. čitek видъ дива патица, пол. czyganek, б. рус. чирка, рус. чирок, гл. чиркатъ и чирикатъ; *вж.* бълг. гл. чирикатъ и чирикатъ; *вж.* бълг. гл. чирикатъ и междумет. чикъ-чирикъ || **цирициригамъ гл.** непрех. тр. III. обл. съ удвоение; *срав.* съ др. съгласка и самогласка кукуригамъ.

цѣркъ *сжц. м.*, мн. циркове; лат. circus кржгъ... || **цѣрковъ** *прил. м.* || **циркулація** *сжц. ж.* || **циркулираме!** *глаго.* непрех. тр. III.; отъ кор. лат. съ наст нѣм. пѣрвич. по френски глаголи || **циркуляръ** *сжц. м.* 'окръжно'; по рус. циркуляръ отъ зап. европ. (фр. circulaire...) || **циркуляр-енъ**, -ни *прил. м.*

цитатъ *сжц. м.*; нѣм. Zitat отъ лат. || **цитираме!** *глаго.* прех. тр. III, нѣм. zitieren отъ лат. гл. cito съ нѣм. наст., *сжц. ср.*

цитиране.

цѣтра *сжц. ж.*; нѣм. презъ къс.-лат.; кор. гръц.; *срав.* китара.

цѣфара *сжц. ж.* обл. и **цафара**; *вжс.* цѣвъ; *срав.* предход. || **цѣфка** *сжц. ж.*

цѣфра *сжц. ж.*, об.-европ. отъ араб. > нѣм. Ziffer съ ц, ит. cifra, фр. chiffre... || **цѣфренъ** (и **цѣфровъ**) *прил. м.* || **цѣфрица**, **цѣфричка** *сжц. ж.* ум.

цѣфуда *сжц. ж.* обл. 'видъ птичка', нѣм. Kiebitz; звукоподр.; кор. ци- се редува съ чи-; *срав.* рус. чиж, ум. чижик, м. рус. чыж, пол. czyż, чеш. číž, гор. луж. čížik, словен. čizek...; отъ слав. споредъ нѣкои е ср. нѣм. zīsec, zīse, н. нѣм. Zeisig „целебеа“; но че кор. е звукоподраж.. показва швед. siska. Въ слав. думи кор. е само *чи-; *ци- (наст. -жъ, -жик-); *срв.* още птиче чичо - пѣй (о).

цифунъ *сжц. м.* отъ кор. на цифара (цафара), цифка; *вжс. т.*

цица *сжц. ж.*, ум. **цицка**, пол., г. луж. сус, дол. луж. сіс, чеш. ses..., сісік, м. рус. цыцка, б. рус. цыца, рус. титька; румън. [i]ă, алб. cics, [i]ië, sisë, маджар. csész, дума звукоподр. и детскобълболна (нѣм. Lallwort); *срв.* об.-слав. кор. *със- : *сыс- (сисамъ : цица мъ), рус. гл. сать, ссу, < съсати; сосецъ „бозка“, соска, сиська обл., пол. sysać..., чеш. sesati и cecati, cicati, cucati... сжцо словен. sesati, sasati и cecati, „грждъ“ = ses и cecsek...; словен. и cuzati бозая... , д. нѣм. titte, ст. англ. tit, нѣм. Zitze, ст. нѣм. tutta, ит. tetta и zitta, zizza... || **цицаме!** *глаго.* непрех. тр. III, *сжц. ср.* **цицане** || **цицалче** *сжц. ср. р.* „дете бозайниче, сукалче“ || **цицестъ** *прил. м.* || **цицина** *сжц. ж.* || **(цице)но-с-енъ**, -ни *прил. м.* 'бозаенъ' (отъ фр. (< лат.) англ. mammiferous...).

цицелко *сжц. м.* обл. 'сжперникъ' || **циция** *сжц. м.* 'стиснатъ'; навѣрно отъ кор. въ **цица мъ**, суча, смуча.

цицеръ *сжц. м.*; кор. лат., ц къс. лат. < к.

цицирига *сжц. ж.* || **цициригамъ** *глаго.* непрех. тр. III, *сжц. ср.* **цициригане**; кор. звукоподраж.; *срав.* цирикамъ.

Цѣо *сжц.* соб. лич. м., ум. **Цѣо**; схваща се като умал. отъ Стоянъ (Стефанъ), Стойко; навѣрно различ. отъ „първо-бълг.“ Цѣоко.

цѣпвамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. цѣпна I. 5. || ~ се *глаго.* непрех.; кор. звукоподраж.; *вжс.* цапа мъ, цапна || **цѣпване** *сжц. ср.*

цѣрка *сжц. ж.* обл.; *вжс.* цѣрка.

цѣкамъ *глаго.* непрех. тр. III. || **цѣкало** *сжц. ср.*; кор. „звукоподр.“; *срав.* шуртя; м. рус. вычурыты, пол. ciurkaś; словен. curēti „тече“, сѣрб.-хѣрв. curiti; словен. cusa = лат. vulva; cuscati пикая, а kus „penis“; *срав.* пишка...

цѣнкамъ *глаго.* прех. тр. III., екр. цѣнна I. 5, *сжц. ср.* **цѣнкане**; схваща се като умал. гл. отъ цѣлувамъ, цѣлуна, а negli срод. съ подобни „звукоподр.“ думи въ други и.-е. езици...; санскр. cumbatē цѣлува...; кор. само *cu- < *ku-... > cu-... : съ заслов. разнообраз. нѣм. küssen, англ. kiss цѣлувамъ...

цѣпя се *глаго.* непрех. тр. II. 1.; кор. „звукоподр.“ цуп- вм. *(o)t-soup, *на-цуп-; др. отглас. степ. на кор. въ общослав. *sy-rati : *сѣр- въ сипаница, пре|спа-сѣ|спа...

ц-ц-ц! *межд.*; *вжс.* цѣкамъ.

цѣвтя *глаго.* непрех. тр. II. 2., екр. цѣвна (цѣфна) I. 5., мкр. усл. цѣвнувамъ III; стб. **цѣвѣж**, **цѣвѣстн**, др. отглас. степ. въ сжществ. цѣвѣтъ; *вжс. т.*

цѣкамъ *глаго.* непрех. тр. III.; кор. звукоподр. || **цѣккане** *сжц. ср.*; *вжс.* межд. ц-ц-ц.

цѣръ! (**цѣръ-цѣръ**) *межд.*

цѣрвуль *сжц. м. р.* обикн. мн., ум. **цѣрвульче**; стб. *сжц.* **цѣрвѣнъ**, **цѣркарь**, н.б. обл. цревлье „обуша“, рус. б. рус. черевик, м. рус. черевык, пол. trzewik, чеш. střeví, třeví, (s)řevíc, словаш. črieva, črevík, črevíc, словен. črêvelj, čerevelj, обл. crîiže, д. луж. cřeј... съ знач. „обувка“; по-стариятъ обликъ е билъ съ ч, както показватъ повечето слав. езици; н. грц. у импер. Констант. Багрянородни tzervulia-poi; tzervúlia, servúlia, у цакон. červule! за бълг. царвуль (цѣрвуль) („цѣрвуль“), н. грц. и алб. crule нѣкои безосновно приематъ, че съ отъ араб. („serbul обувка“)!...; *срав.* кимр. curan обувка, ст. ирл. cuagan... лат. corium кожа... и.-е. кор. *(s)ker- рѣжа. || **цѣрвуланъ** *сжц. м.* и **цѣрвуланко**, **жѣ цѣрвулана**, **цѣрвуланка**; *вжс.* царвуль || **цѣрвулански** *прил. м.*

цѣркълка *сжц. ж.*, ум. **цѣркълчица** || **цѣркълало** *сжц. ср.*, ум. **цѣркълце** || **цѣркамъ** *глаго.* (не)прех. тр. III.; кор. звукоподр.; *срв.* сѣрб.-хѣрв. curiti тека, словен. curim слабо тека, curati пикая, curlja момиче („пика“), чеш. curkatí, пол. ciurkaś...; *срав.* цѣвѣркамъ, скѣрцамъ, ск(в)орець, чуркамъ, чучуръ, шуртя, шуркамъ...

цѣрка *сжц. ж.*, ум. **цѣркица**, стар. обл. мак. цѣрково; стб. **цѣр-кѣ**, -кѣкѣ, рус.

церковь и т. н.; *вж.* черква съ друго смекчение на първич. к отъ гръц. κυριακ-όπ,-η... „господево“ (здание) „черква“; *вж.* храмъ; ч отъ гръц. κ и въ англ. church срещу нѣм. Kirche „църква“; безъ смекчение ст. дол. нѣм. kirika, дол. нѣм. kirke; || **църков-ень, -ни прил. м.**

цѣлъ прил. м.; стб. Цѣлъ, рус. целый, м. рус. цілий, пол. cały, чеш. celý, словен. cěl, сѣрб.-хърв. cijel...; кор. общослав. цѣл- < *koil- срод. съ ст. герм. hajl-, гот. hails, ст. исл. heill, нѣм. Heil! heilen лѣкувамъ, heilig свещенъ.; ст. прус. kai-lüstiskan здраве; кимр. coil, ст. ирл. cēl (< *koilā) честита поличба..., санскр. kēvala-s... || **цѣлѣб-ень, -ни прил. м.** || **цѣ-**

лѣбность сжц. ж. р. || **цѣлина сжц. ж.** || **цѣлитель-ень, -ни прил. м.** || **цѣлитель-ность сжц. ж.** || **цѣлитель сжц. м., ж.** || **цѣлителька цѣлитель-къ, -ки прил. м.** умал. || **цѣло сжц. ср.** отъ прил. || **цѣлост сжц. ж.** || **цѣло|куп-ень, -ни прил. м.** || **цѣлокупность сжц. ж.** || **цѣло|мѣ-дрень прил. м.** || **цѣломѣдрие сжц. ж.** || **цѣло|мѣдреность сжц. ж.** || **цѣлувамъ гл. прех. III.** || **се гл. непр.** || **цѣлувка сжц. ж., ум. цѣлувчица; вж.** истр. цалувамъ.

цѣл-я [-ѣж] гл. прех. тр. II. 1. и **цѣр-я [-ѣж], сжц. ср. цѣрѣне;** отъ цѣлъ || **цѣръ сжц. м.** „лѣкъ“ || **цѣритель сжц. м. р., ж.** || **цѣрителька цѣритель-ень, -ни прил. м.** || **цѣрительность сжц. ж.** || **цѣровитъ прил. м.**

Ч.

чаарѣ сжц. ср. прост. тур.; *вж.* чаре.

чабуръ сжц. м. обл.; *вж.* чебъръ.

чавка сжц. ж., ум. ж. чавчица и ум. ср.

чавчѣ, сѣрб.-хърв. čavka, чеш. čavka, м. рус. обл. човка; съ др. отгл. степ., м. рус. кавка, б. рус. кавка, словен. kavka, чеш. kavka, пол. kawa, обикн. kawka, гор. луж. kawka; отъ звукопдр. и.-е. кор. *kēu- : *kēu-... въ множество думи; *срав.* лит. kóvas, kóva, и kovā—не заето отъ слав.; пактi-kova ношна кукумѣвка; *срв.* гл. б. рус. кавкаць; рус. обл. кавка „жавка“ и „чавка“, кавать 'силно кашлямъ'; *срв.* и стб. **чанка**, рус., м. рус., чайка, пол. czajka, чеш. čajka, обяснявано „od hlasi čaj“; извънь слав.: санскр. kōka-s гѣска..., гл. káiiti вика, грц. kaíaks видъ чайка...

чадо сжц. ср. ниж. отъ рус. църк.-сл.; *вж.* чедо || **чадо|люб-ецъ, мн. -ци сжц. м., стар., ж. чадолюбка** || **чадо|любие сжц. ср.** || **чадолюбство сжц. ср.**

чадъ сжц. м. стар. и обл.; стб. **чадъ, -ѣ,** рус. чад, пол. czad, чеш. čad, словен. čad „пѣра“, сѣрб.-хърв. čadj ж, čadja...; др. отгл. степ. на кор. въ гл. кадя, сжц. кадежъ; предслав. *kēd- > слав. чад- : *kōd- > слав. кад-; сжц. кор. въ лат. candeo, candidus (отъ лат. фр. candeur, candide, итал. candore...), санскр. čandrá-s свѣтъ..., луна, месецъ... || **чадѣ гл. непрех. тр. II. 1,** рус. чадить, чеш. osadnouti, словен. čaditi „черенъ волъ“, сѣрб.-хърв. čaditi...

ча-ень, -йни прил. м. || **чай сжц. м.**; рус. чай; особ. китайски изговоръ се предава у европ. народи съ th-, t-: нѣм. Tee, англ. tea, френ. thé, ит. té. || **чайна сжц. ж.** || **чайникъ сжц. м., ум. чайниче** || **чайно дърво прил. сжц. ср.** || **(чайни хръсть прил. сжц. м.)**.

чайка сжц. ж.; стб. **чанка**, рус. чайка, пол. czajka, чеш. čajka, обяснявано „od hlasi čaj“; звукопдр.; *вж.* чавка.

чакъ нар.; сѣрб.-хърв. čak; мадж. csák; отъ мѣст. кор. въ кой, какъ...; кор. ар.-алт.

чакалъ сжц. м. 'видъ куче-вълкъ'. по нѣм. Goldwolf = „златенъ вълкъ“, нѣм. Schakal, фр. chacal, ит. sciacallo...; кор. негли източ. ар.-алт. отъ звукопдр. *k(ʼ)ē(u)- който и въ куче, гръц. kýōn, рус. сука „кучка“, лат. canis куче, ср. ирл. сапо, сапа вълче, кимр. cepaw младо куче или вълкъ, гот. hunds, нѣм. Hund куче...; съ несмекчено к е санскр. kōka-s вълкъ..., лет. kuņa кучка.

чакалня и **чакална сжц. ж.** || **чаканъ гл.**

(не)прех. тр. III.; стб. **чакати** покрай **че-**

кати и **чакати**, рус. чаять, м. рус. чекаты, б. рус. чекать, пол. czekać, и czakać, чеш. čekati, čakati, „почакай“ = ро-kej], словен. čakati, сѣрб.-хърв. čekati..., чеш. čaka е „надежда“, както старобълг. **чаканъ;** об.-слав. думи отъ кор. праслав.

*ča-: če-, и.-е. *kwē(i)- : kwō(i)- : *kwī- въ думи като лат. quies „почивка“ > итал. quiete, фр. quiétude..., ст. исл. hvíld по-чивка, санскр. kāya жилище; *срав.* у слав. по кой = „стая“ (дето се почива).

|| **се глаг. непрех.** || **чакане сжц. ср.**

чакмакъ сжц. м., ум. чакмаче; тур.

чакшири сжц. мн. обл. прост.; *срав.* сѣрб. хърв. šešir шапка; *срав.* чешири; за знач. *срав.* бълг. чепици; рус. чепец...

чакълъ сжц. м.; тур. || **чакълень прил. м.** || **чакълецъ сжц. м. ум.**

чакъръ прил. об. р.; тур. || **чакърестъ прил. м.**

чалъ сжц. м. 'планински връхъ...'; и въ тур. çal; стар. ар.-алт. дума отъ кор. *kēl-; *kōl-... издигамъ се... въ думи като лат. ex-celsus, ex-celsior, лат. co lis, фр. colline хълмъ..., лит. keliū, kėlti дигамъ, kálpas планина, грц. kolónos хълмъ, възви-

шение...; *срав.* тур. kalkan „издигната стена...“

чалащисвамъ! *гл.* непрех. тр. III; тур.; *вжс.* ч а л ъ щ и с в а м ъ.

чълна *гл.* прех. екр. I. 5., мкр. усл. **чълнувамъ**, съкрат. **чълвамъ** III. || ~ се *гл.* непрех.; корень ар.-алт. *kēl-: *kōl- бия, блъскамъ...; *срв.* рус. колотить, лит. kalù, kálti, лет. kal'u, kalu, kält бия, кова..., лит. prei-kálas, prie-kálas наковалня, kálvis ковачъ... || **чълнать** *прил.* (прич. мин. стр.) *м.* 'блъснать, пёрнать, ударенъ'...

чалгаджий *сжц. м., жс.* чалгаджийка; тур.; кор. ар.-алт.сжц. първич. значение 'тупамъ, блъскамъ'...; *срав.* предход. || **чалгаджийски** *прил. м.* || **чалгаджилъкъ** *сжц. м.*; и настав. тур. || **чалгаджийство** *сжц. ср.*

чалмá *сжц. жс., ум.* чалмица, чалмийка; тур.; кор. ар.-алт. || **чалмалія** *прил. об. р.*

чалтъкъ (**чалтйкъ**) *сжц. м.* 'оризище'; тур.

чалтмъ *сжц. м.*; тур.; кор. навърно ар.-алт.; *вжс.* ч а л а щ и с в а м ъ и следв.

чалъщисвамъ *гл.* непрех. тр. III 'залъгамъ'; тур.; *срав.* тур. çalyskan „прилежень“; кор. ар.-алт.

чамъ *сжц. м. р.*; тур. || **Чамъ-корія** *сжц. соб. жс.* 'Борова гора' || **чамъ-сакъзъ** *сжц. м.* || **чамовъ** *прил. м.*

чáмавъ *прил. м. р.* 'болнавъ' || **чáмавица** *сжц. жс. р.* '(х)рема'; *срав.* словен. čmêti (čmije) „усъща болки“, рус. скомить; прищемить; корень негли предслав. *skēm-: *(s)kōm-...; словен. отъ нулева степенъ (*skēm- > sčēm- > čm-; бълг. отъ степ. *(s)kēm > *(s)cam- > чам-...

чампарá *сжц. жс.*; || **чампарі** *сжц. жс.* = фр. castagnettes; тур.

чампионъ! *сжц. м.*; отъ кор. лат.; френ. > англ.

чанъ *сжц. м.* обл.; тур.; кор. ар.-алт.

чанакъ! *сжц. м.* обл. прост.; тур.

чанта *сжц. жс., ум.* чантичка, чантица; тур.

чапа *сжц. жс.* обл.; *срав.* копачка; кор. арио-алтайски.

чапакъ, чапáче *сжц. м., ср.* обл.; *вжс.* чипагъ.

чапарешка *сжц. жс.* обл.; тур.; кор. ал.-алт. [(s)kēr-, *(s)koir-...; *вжс.* цепя, цепеница.

чапкън-инъ, -ъ *сжц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.; *вжс.* предход. || **чапкънна** *сжц. жс.* || **чапкънче** *сжц. ср.* || **чапкънлъкъ** *сжц. м.* || **чапкънски** *прил. м.* || **чапкънство** *сжц. ср.* || **чапкънувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **чапкънуване**.

чáпля („чáпла“) *сжц. м.* 'видъ блатна птица'; стб. **чáплѣ**, рус. чапля, цапля, пол. czapla, чеш. čáp, словен. срб.-хрв. г. луж. čarļa „щъркъ“; общослав. кор. чапсочи кымъ предслав. *kēr- (отъ и.-е. *(s)kēr-; любит. е рус. цапля; *срав.* бълг. цапамъ.

чапразъ *сжц. м.*; тур. (перс.) отъ кор. ар.-алт. || **чапрашйкъ** (**чапрашъкъ**) *прил.* неизм.

чапчакъ *сжц. м.* обл. прост.; тур.; *срав.* кепче.

чардá *сжц. жс.*; *вжс.* чърда (черда).

чардákъ *сжц. м.* ум. ср. **чардáче**; тур. отъ осман.; първобълг. обл. *вжс.* чертогъ.

чъркъ *сжц. м., мн.* чаркове; тур. отъ кор. ар.-алт.; *срв.* санскр. çakra-m (-s) колело, гри. kýklos, слав. коло... || **чарклия** *прил.* за 3 р.

чарóв-енъ, -ни *прил. м.* || **чарóвнóсть** *сжц. жс.* || **чаровáтель** *сжц. м., жс.* **чаровáтелка** || **чаровáтелен** *прил. м.* || **чаровáние** *сжц. ср.* || **чаро|дé|енъ, -йни** *прил. м.* || **чаро|дé|ецъ** *сжц. м., мн.* -йци; *жс.* **чаро|дé|йка**; стб. **чародѣн**, рус. чародей, чеш. čarodějník; въ пол. гл. czarować, срб.-хрв. čarati, čaranje...; *срв.* лит. kerù, kerėti; kiriu, kirti; кор. и.-е. *(k(w)ēr-: *kēr-... (*(k(w)ēr-) „правя...“; *срав.* санскр. kṛta-s направенъ, зенд. kərəta-...; кор. *(k(w)g-: kḡ- и въ лит. kertù сѣка, санскр. kártati рѣже, слав. чь р т а рѣзка >... „дѣламъ“... || **чаро|дé|йствувамъ** *гл.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **чаро|дé|йствуване** и **чаро|дé|йство**.

чарпія *сжц. жс.* 'дюлгерска връвъ'...; тур. (перс.); кор. ар.-алт.

чаршáфъ *сжц. м., ум.* **чаршáфецъ** и *ср.* **чаршáфче**; тур. (перс.) || **чаршафóс-вамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ се *глагол.* непрех., *сжц. ср.* **чаршафóсване**.

чаршій *сжц. жс. р., ум.* **чаршійка**; тур. (перс.) || **чаршійски** *прил. м.*

чáсъ *сжц. м.*; стб. **чáсь** (**чáсь**), рус. час, пол. czas, време, чеш. čas, както пол. и словен. čas; сѣрб.-хрв. čas „минута“...; (рум. ceas, алб. tšas отъ бълг.; лит. časas отъ слав.); кор. и.-е. *kʷē(i)-; *вжс.* ч а к а м ъ, лат. quies „покой“...; и въ ч а с ъ, както въ ч а к а м ъ, кор. е само ч а -; *срав.* алб. kohz време... || **чáска** *нар.* (и за|в|часка) || **чáсовъ** *прил. м.* || **чáсовникъ** *сжц. м., ум. ср.* **чáсовниче** || **чáсовникáръ** *сжц. м., жс.* **чáсовникáрка**, *ср.* умал. **чáсовникáрче** || **чáсовникáрски** *прил. м.* || **чáсовникáрство** *сжц. ср.* || **чáсовниковъ** *прил. м.* || **чáсовой** *сжц. м. р.* отъ прил.; отъ рус. часовой; *срав.* днeвалeнъ || **чáсо|слóвъ** *сжц. м.* и **чáсо|слóвeцъ** стар.

чáсть *сжц. жс., ум.* **чáстйца**, ум. отъ ум. **чáстйчка**, книж. отъ рус. часть; стбълг. **чáсть**, пол. część, чеш. část, стар. čiest; čásika; общослав. **чáсть** отъ *kend-ti-s; кор. *kend-: *kond- въ лит. kándu отхапвамъ... и въ слав. к ж с ъ (отъ предслав. *kond-s-os), рус. кусок „кжсче“ (тур. „парче“); *срв.* и с к ж д e н ъ: кор. и.-е. *(s)kend- e вариция на *(s)kind- въ лат. scindo, гръц. sxízō цепя., санскр. çhind-, çhid-...

всички негли разшир. отъ и.-е. *sek- „сѣка“... || **ча́ст-ень**, **-ни прил. м. р.** || **ча́стич-ень**, **-ни прил. м.** || **ча́стичность** *сжц. ж.* || **ча́стно нар.** и като сжществ. отъ *прил.* || **ча́стность** *сжц. ж.*

чатáль *сжц. м.*; тур. || **чатáлестъ** *прил. м.*

чатмá *сжц. ж.* прост. обл.; тур. || **ча́ть-па́ть нар.**

чаушинъ и **чаушъ** *сжц. м.*; тур. (перс.); кор. ар-алт.

ча́ша *сжц. ж.*, ум. **ча́шка**, **ча́шица**, ум. отъ ум. **ча́шица**; стблг. **уша** (**ушна**), рус. чаша, пол. szasza, чеш. císe, словен. срб.-хрв. čaša...; *срав.* ст. прус. kiosī, лит. kiáušė „черепъ“, лет. kausis „черепъ, чаша“; кор. и.-е. *keu-: *kēu- (*k(ʔ)ēu-)... „вдлѣбнать...“ въ лат. cura > въ бълг. к у п а, санскр. kīra-s яма..., кладенець, гръц. κύρη..., κύρеллон.; и -е. *k'eu- въ лат. cavus кухъ, cavegna пещера, гръц. κύα дупка, арм. sor, слав. су и; *вж.* с у е т а... || **ча́шко|нѣс-ень**, **-ни прил. м. р.** || **ча́ш(н)ѡвѣд-ень**, **-ни прил. м.**

чв́ича гл. непрех. тр. II. 3., обл. в м. к в и ч а; *вж.* т.

чвѣръ *сжц. м.*; стб. **у́вѣръ** (ъ объяснява онебняването на к > ч); кор. слав. чѣв- отъ и.-е. *keu- съ двойно значение — изпъкналь или вдлѣбнать; *вж.* купъ, ч а ш а... *срав.* армен. khukh || **чвѣрестъ** *прил. м.* || **чвору́га** *сжц. ж.*

че съюзъ; срѣд. бълг. **уѣ**, **уѣ**, словен. се „ако“; отъ кор. въ мѣст. стб. чѣто, що; *вж.* т., *срав.* особ. лат. санскр. ца „и“, „че“, лат. que, гръц. те... || **чѣбрь** *сжц. м. р.* (и **чѣбрь**), обл. ч а б у р ъ; стб. **у́вѣръ**, рус. обл. цебар, цебарка, ст. рус. цебрь, пол. seber, dźber, чеш. čeber, dźber, лит. kibiras и soberis; срб. čabar...; *срав.* словен. kibiras и soberis; обикн. се вади отъ ст. нѣм. zubar, zwibar сждъ съ две дрѣжки... || **чѣбрьче** *сжц. ср. ум. и* || **чѣбрѣ**, **чѣбрѣнце** || **чѣбрьнякъ** *сжц. м. обл.*

чѣврѣ *сжц. ср.*, ум. **чѣврѣнце**; тур.

чѣврѣкамъ гл. прех. тр. III., по-ново **чѣврѣкамъ**, *сжц. ср.* **чѣврѣкане**; отъ кор. чѣв-, който и въ чѣворъ, чворуга; *вж.* т.

чѣврѣлига *сжц. ж.*; негли отъ кор. въ гл. цѣврѣча; скворецъ... *вж.* т.; *срав.* словен. čvrčati, срб. cvrčati и čvrčati, чеш. cvrknuti, cvrčeti, cvrkati... || **чѣврѣсть** и **у́врѣсть**, рус. м. рус. черствый и чверстый, б. рус. чирствый за „чистый“, пол. czerstw, чеш. čerstvý, стар. črstvu, словен. črstev, сѣрб.-хърв. čvrst...; кор. ще да е предслав. *kerttvo-, което се сравнява съ гот. hardus, нѣм. hart „твърдъ“, пра-

слав. обликъ *čyrd-tvъ, както отъ и.-е. *meg-: *mъg-tvъ, стар. наст. *-tuos следъ *kerd, както въ лат. mortuos мъртъвъ...; *срав.* още санскр. karkara-s твърдъ, грц. karkagos = τραγύς у Хезих... kratýs силенъ, твърдъ... || **чегаря** (обл. **чигаря**) гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех.; *срв.* ч е к о р ъ, ч е к о р я, ч е п ъ; отъ успор. кор. негли стб. ч и г о т ъ = лат. lictor; *вж.* ч и г а || **чегѣр-тамъ** обл. и **чегѣртамъ** гл. прех. тр. III.

чѣдо *сжц. ср.*, ум. **чѣденце**, **чѣдице**; стб. **у́ддо**, рус. чáдо. б. рус. чадо = „злое дитя“, чеш. šedí, слов. срб.-хрв. čedo; не е общослав. заемка отъ ст. нѣмски kind „дете“ < кор. и.-е. *gen- въ лат. genus родъ, грц. génos..., а образув. съ наст. *dho отъ кор. и.-е. *ken- въ сакскр. kanyā момиче; *срав.* лат. gēnsens прѣсенъ, младъ, новъ, гръц. kainós...; сжщия кор. и въ слав. гл. чѣн ж, чѣти, бълг. за|ч е н а, по|ч н а... || **чѣдо|люб-бець**, мн. -ци *сжц. м.*, *жс.* **чѣдо-любна** || **чѣдо|любивъ** *прил. м. р.* || **чѣдо|любие** *сжц. ср.* || **чѣдо|уб-ець**, мн. -йци *сжц. м.*, *жс. р.* **чѣдубийца**, **чѣдубийка** || **чѣдо-убийство** *сжц. ср.*

чѣзна гл. непрх. тр. I. 5., мкр. (из)чѣз-вамъ, -нувамъ; стб. **у́езнѣти**, **ншѣзати** и **нш-тѣзати**, рус. чезнуть, м. рус. чезнута, б. рус. чезнучъ, срб.-хрв. čeznuti „копнѣя“; предслав. кор. *(s)keg'-: *(s)kōg' въ слав. к а з и т и, п р о | к а з а, срод. съ арм. չափս **чѣйзъ** *сжц. м.*, ум. **чѣйзець**; тур.

чѣкъ *сжц. м.* (банковъ ч.); англ. check, фрэн. chèque.

чѣкамъ I. гл. прех. *вж.* ч е к н а. — II. *глагол.* (не)прех. обл. в м. ч а к а м ъ *вж.* т.

чѣканъ *сжц. м.* стар., рус. гл. чеканить, вариация на кор. въ чукъ; и.-е. кор. *ke(u)-: *ko(u)-... въ латин. cudo, нѣм. hauep, слав. ков ж, ковати, въ бълг. обл. (род...) кузня „ковачница“, руски кузнец „ковач“...; кор. чек- и въ ч е к о р ъ, тур. çakan...; сжщин. кор. ар-алт.

чѣкйчъ *сжц. м.*; тур. отъ кор. ар-алт.

чѣкйя (и **чикйя**) *сжц. ж.*; тур. (ар-алт.).

чѣкласъ *сжц. м.* обл. стар.; *срав.* класъ (на житно раст.).

чѣнна гл. прех. екр. I. 5. (раз)чѣнна, раз)чѣкнамъ || **чѣкоръ** *сжц. м.*, успор. обликъ чѣпоръ; „кор.“ чѣпъ: чѣкъ ар-алт.; *вж.* чѣворъ, чѣканъ... || **чѣкорестъ** *прил. м.* || **чѣкбря** гл. прех. тр. II. I.; *срав.* чегаря, *сжц. ср.* **чѣкорене** || **чѣкоря** се гл. непрех.

чѣкмеджѣ *сжц. ср.*; тур. || **чѣкмеджѣнце** *сжц. ср.* умал.

чѣкръкъ *сжц. м.*, ум. *ср.* **чѣкръче**; тур. (кор. ар-алт. въ колело, санскр. çakrā m...).

челеды! *сжц. жс.; вжс.* челядь.

чел-ень, -ни *прил. м.* || **челник** *сжц. м.*;

стб. **УЕЛНИКЪ** praefectus; у македон. арумъни *čelnik* „τῷ ἐλνικος“ (отъ бълг.)

|| **чело** *сжц. ср.* ум. **челцѣ**; стб. **УЕЛО**, рус. чело, пол. *czolo*, чеш. словен. срб. хрв. *čelo*...; общослав. отъ кор. и.-е. *k(w)el- издигамъ се... лат. прил. *celsus*, ех|*celsus*; сжществ. *culmen* връхъ.; лит. *kálpas* планина.; *срав.* ч а л ь, *вжс. т.*

челикъ *сжц. м.* 'стомана'; тур.; кор. ар-алт.; *срав.* к а л я в а м ъ, к а л ѣ н ъ!

человѣкъ *сжц. м.* старин. книж.; *вжс.* ч о в ѣ к ъ; стб. **УЕЛОКЪТЪ**; въ обикн. речъ се предпочита сжжениятъ обликъ **ч о в ѣ к** || **человѣколюб-ецъ**, мн. -ци *сжц. м. р.* || **человѣколюбивъ** *прил. м.* || **человѣколюбие** *сжц. ср.* || **человѣкоу-мрз-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* за гръц. 'мизантропъ' || **человѣкоу|ненавистникъ** *сжц. м.* || **человѣко|ненавистничество** *сжц. ср.*; гръц. 'мизантропия' || **человѣко|образ-ень, -ни** *прил. м.* || **человѣко|подоб-ень, -ни** *прил. м.* || **человѣко|уби-ецъ, -йца** *сжц. м.* || **человѣкоубийски** *прил. м. р.* || **человѣко|угодничество** *сжц. ср.* || **человѣко|юд-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **ч(ел)овѣко|юд-коюдски** *прил. м.* || **ч(ел)овѣкоюдство** *сжц. ср.* || **человѣчески** *прил. м. и нар.* || **человѣчество** *сжц. ср.*, по-обикн. **ч о в ѣ ч е с т в о** || **челѣче** *сжц. умал. ср.* обл. вм. *ч о в ѣ ч е*.

челюсть *сжц. жс.*; стб. **УЕЛЮСТЪ**, рус. чело-юсть, пол. *szelusć*, чеш. *čelist'*, словен. срб.-хрв. *čeljust*...; навѣрно отъ кор. въ ч е л о; *вжс. т.* || **челюст-ень, -ни** *прил. м.*

челядь *сжц. жс.*; стб. **УЕЛАДЪ**, руски челядь, пол. *szeladz*, дол. луж. *čeljaž*, чеш. *čeljad'*, срб.-хрв. *čeljad*; кор. е само срчка ч е л -, която и въ кол-ѣно, по|к о л ѣ н и е, степен. *kel-:*kol; *срав.* лит. *keltis* „родъ“, лет. *čelts*; отъ сжция корень е и общослав. ч ь л о в ѣ к ъ, ч е л о в ѣ к ъ *вжс. т.* = лет. *silveks*; лет. кор. *čil-* = общослав. *čel-*, съ редукия ч ь л || **челяд-ень, -ни** *прил. м.*

челякъ *сжц. м.* обл. изт. отъ ч е л о в ѣ к ъ, вм. *ч о в ѣ к ъ*.

чемеръ *сжц. м.*; стб. **УЕМЕРЪ** „отрова“, рус. чемер, б. рус. чемер, „конская болѣзнь“, м. рус. чемеръ „кукурякъ“, пол. *szemierzyna*, *szemierzusa*, чеш. *šemer*, *šemeřice* каквото въ м. рус., слов. срб.-хрв. *šemer*...; стар. общослав. дума отъ кор. предслав. *ket-; сравнявать я съ ст. нѣм. *hemera*, н. нѣм. обл. *hemern*, лит. *kemerai* мн. ч., санскр. *čamarika-s* „*Vauhinia variegata*“, гръц. *kámaros* и санскр. *kaṃala-m* цвѣте *lotus*... || **чемер-лика** *сжц. жс.*, стб. **УЕМЕРИЦА**, рус. че-

мерица, г. луж. *šemjerica*, словен. *šeme-rika* кукурякъ... || **(чемер)лика** *сжц. жс. обл.* || **чемерлика** *сжц. жс.* || **чемерливки** (бил. ч.) *сжц. жс. мн.*

чемширъ *сжц. м.*; тур.

чѣпъ *сжц. м.*, срб.-хрв. словен. чеш. *čer*, пол. *czop*, гор. луж. *čop*, д. луж. *cop*, м. рус. *чп* (чѣп); (отъ слав. въ рум. — отъ бълг., въ мадж. *csar* и лит. *caras*); съв-семъ погрѣшно е да се смѣта думата за взета отъ нѣм. *Zapfen*, по-скоро нѣм. отъ слав.; кор. е общослав. *čer-* < и.-е. *(s)ker-...: *(s)кор- рѣжа... ((вариация *skoip- цѣпа) въ многобройни думи, включит. и скопя, скопявамъ, скоп-е-цъ; *срав.* гръц. *skáptō* ровя (дълбая), *sképton* „скиптъръ“, въ сжщн. = „цепеница“... || **чепарка** *сжц. жс.* || **чепатъ** *прил. м.* || **чепатя се** *гл. непрех. II. 1.* || **чеперекъ** *сжц. м.* (чеперъ) || **чепичъ, чепишъ** *сжц. м.*

чепи́къ *сжц. м.*, обикн. мн. чепици; ум. *ср.* **чепиче**; думата е отъ сжщия корень, що го имаме въ стб. къс. **УЕПЬЦЪ**, рус. чепец „видъ женска шапка“, м. рус. чепецъ, пол. *szeries*, гор. луж. *šers*, дол. луж. *šers*, обл. *šers*, чеш. *šeres*, словен. *šeras*, срб.-хрв. *šeras*...; думитъ сж сродни съ срѣд. лат. *sarra*, *срав.* к а п а. Ч е т я думи сж отъ кор. ар-алт., показва най-добре джагат. *serек* = *bařmak*, тур. *rařmak*, *сиречь* = българ. чепикъ...

чѣпка *сжц. жс.* || **чѣпкамъ** *глаг.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **чѣпкане** || **чѣпкало** *сжц. ср.* || **чѣплѣзя се** (старин. **чеплѣзя се**) *глаг.* непрех.; *срав.* ч е п а т я с е, кръстос. съ стб. *гл. л ѣ з ж* (въ з л ѣ з а, в л ѣ з а...). || **чѣпоръ** (чепуръ) *сжц. м.*, ум. *ср.* **чѣпорче** (чепурче).

чѣрвей *сжц. м.* и стар **чѣрвѣ** (обл. старин. и **чѣрвѣ**), ум. **чѣрвейче**; стбълг.

урькь рус. червь, обл. черев, б. рус. червецъ „мес. юний“, а м. рус. червецъ е червейче *Coccus polonicus* за багрилка, и м. юний, пол. *szergw'*, а *szerwiec*, както въ м. рус., чеш. *červ*, стар. *črv*; *červes* = пол. ...; словен. *črv*, срб.-хрв. *črv*...; кор. и.-е. *(s)ker-:*(s)кѣ-... рѣжа, сѣка; *срав.* н а | с ѣ к о м о; отъ др. и.-е. езици: лит. *kirmis*, лет. *serms*, обл. *širms*, ст. прус. *girmis* за *kirmis*, н. перс. *kirm*, санскр. *kr̥mī-s*, алб. *krūm*, *krim*, ирл. *crúim*... || **червеко|вид-ень, червеко|по|дѣб-ень, -ни, червеко|юд-ень, -ни** *прил. м.* || **чѣр-векъ** *сжц. м.*

чѣрвѣнъ *прил. м.*, ум. **чѣрвѣничъкъ, чѣр-вѣнки**; стб. **УРЬКЕНЪ**, м. рус. червоный, червени, червленый, б. рус. червоный, пол. *szerwony*, г. луж. *červjenu*, д. луж. *červjenu*, чеш. *červený*, словен. *črljen*, срб.-хрв. *červen*, *črljen*; наимен. поради

багра отъ „червей“ *Coccus polonicus* | червѣнъ-Пѣтко прил. сжц. м. народ. 'вино'; срав. бѣла-Рада 'ракия' || червендѣлестъ прил. м. || червенікавъ прил. м. || червенина сжц. жс., умал. червенина || червѣнка сжц. жс. || червенобрѣдъ прил. м. || червеноопашка сжц. жс. || червеноперка сжц. жс. || червеношійка сжц. жс. || червѣнѣна сжц. жс. || червѣнѣя се гл. непрех. тр. I. б. || червѣнѣне сжц. ср. || червѣвъ прил. м. (и червлѣвъ) || червѣло сжц. ср. || червѣсвамъ гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех., сжц. ср. червѣсване || червѣтѣченъ, червѣйдень прил. (прич. мин. стр.) м. || червѣтѣчина, червѣядина сжц. жс.

червѣ сжц. ср., ум. черевцѣ, мн. черевца (обл. черевѣ, ч и р а в о); стбълг. **УРѢКО**, руски м. рус. б. рус. черевѣ, чрево, пол. *szrzewo, strzewo*., чеш. *třevo, sřevo*, словац. *črevo*, словен. *črèvo* и *čerèvo*, срб.-хрв. *srjevo, srivo*.; об.-слав. дума *cervo сочи къмъ и.-е. кор. *(s)ker-: *(s)ko- рѣжа.; срав. санскр. *kṛā'ti*, *kṛō'ti* рѣжа, лит. *skirū* отдѣлять...; лат. *caro* месо...; въ тур. отъ кор. ар.-алт. *karun* коремъ, *karuntu* вжтрешности на заклано животно...; съ вариация въ балт. отъ и.-е. коренъ **skel-*: лит. *skilvis* стомахъ, лет. *šk'ilvera*; и гл. лит. *skeliū, skėltu, skiliti*...; това ще да се подкрепя отъ общослав. дума за обувки: стб. **УРѢВНИ**, рус. черевик, пол. *trzewik*, чеш. *(s)třevic*..., словен. *črèvelj*., срб.-хрв. *črevlja*, обл. зап. бълг. *чреве*., с срав. царвулъ вж. т.; бълг. обл. и отъ др. отгл. степ. с к о р н и...

червѣ глаг. прех. тр. II. I. || червѣ се гл. непрех., отъ кор. въ прил. червенъ; вж. и червей.

чѣрга сжц. жс., ум. жс. чѣргица, ум. ср. чержѣ; сърб.-хрв. *čerga*, м. рус. джерга (влаш. *sergă*, алб. *tšergz*, мадж. *cserge*, циган. *čerga*; кюрд. *džerge*); отъ тур. *čerge*; кор. ар.-алт... || чергѣр-инъ, (-ѣ) сжц. м., жс. чергѣрка, ср. ум. чергѣръ || чергѣрски прил. м. || чергѣрство сжц. ср. || чергѣло сжц. ср.

чердѣ сжц. жс.: вж. чарда, чърда. чердѣкъ сжц. м.; тур.; вж. чардакъ. червѣ сжц. ср.; вж. червѣ.

черѣкъ сжц. м. прост., ум. черѣче; отъ тур., а то отъ перс.; срод. съ четвѣртъ.

чѣренъ I. прил. м. р. и чѣрнѣ, чѣръ, обл. стар. чѣрнѣ; стб. **УРѢНЪ**, рус. чернѣй, м. рус. чорнѣй, пол. *czarny*, гор. луж. *čorny*, дол. луж. *čornu*, чеш. *černý*, словен. *črn*, срб.-хрв. *crn*.; праслав. **čьr(s)ь* се сравнява съ ст. прус. *kirspan*, лит. *Kiršnā* име на една рѣчица (= Черна) и санскр. *kṛśnā-s*...; съ пълна отгласна

степ. лит. *kėršas* съ черни и бѣли петна, *kėršis* черношаренъ волъ...

чѣренъ II. и чѣренъ сжц. м., ум. ср. чѣренче (чѣренче); стб. **УРѢНЪ**, рус. черен, черенѣк, м. рус. черен, черенѣк, черѣнка, б. рус. черенки, пол. *trzon*, чеш. *střen, střenka* и *črenka, třenka*, словен. *črně* мн. ч., срб.-хрв. *člen* вл. *člen*., лит. *kriauna*; кор. *(s)ker-: *(s)krei-... „кривя, извивамъ“... или *(s)ker-... „рѣжа“...; въ кимр. *carp* дрѣжка, санскр. *kāra-s* държалъе...

чѣрепъ и чѣрепъ сжц. м.; стб. **УРѢПЪ**, руски череп, пол. *trzon*, чеш. *střep, třep*, словен. *črēp, črēpina*., срб.-хрв. *srjeper, srer, srir*...; праслав. „кор.“ **čerp-*, въ сжцн. *čerp* съ кор. разшир. или наст. *-p(a)-, и.-е. **ker-p-*.; с срав. лит. *kerpū, kirpti* рѣжа; ст. прус. *kerpetis* черепъ, санскр. *karapa-s* черепъ, гърне...; успор. „кор.“ праслав. **skrb-* < и.-е. *(s)ker-bh- вж. въ щърбъ, щърбелъ, нѣм. *Scherbe*... || черепица сжц. жс. || чѣрепня и чѣрепня сжц. жс. || чѣреповъ прил. м. || чѣрепче (и чѣрепче) сжц. ср.

чересло сжц. ср.; вж. черѣсло.

череша сжц. жс., стар. черѣша [ѣ = „я“], ум. черѣшка; **УРѢШНИЦА**, рус. м. рус. черешня, пол. *trześnia*, чеш. *(s)třešně*, словен. *črešnja, čerešnja*, срб.-хрв. *trešnja*.; с срав. нѣм. *Kirsche*, ст. нѣм. *chirsa*, ср. нѣм. *kērsē*; въ роман. ез. *keresia > фр. *cerise*.; тур. *kires, kiras* отъ перс. > лат. *cerasus*... || черешакъ сжц. м. || черешѣръ, -инъ сжц. м. р., жс. черешѣрка, ср. ум. черешѣрче || черешѣвъ (черѣшовъ, ѣ = я) прил. м.

чѣрѣ-башѣя сжц. м. р. 'войнигански челиникъ'; тур. отъ перс. (перс. *čārg* войска, тур. *baş* глава), перс. срод. съ лит. *kāras*, нѣм. *Heer* войска...

чѣрква, обл. стар. чѣркова сжц. жс., ум.

чѣрквица и чѣрковка; стбълг. **ЦРЬ-КЫ**, род. -**КЪКЕ**, или **ЦРЬКЪКЪ**, рус. церковь, пол. *cerkiew* (православ. ч.), чеш. *čirkev*, словен. *čérkev, cirkev, cirква*, срб.-хрв. *crkva, crkva*.; обикн. се мисли, че об.-слав. *čьrky е отъ ст. герм. (ст. нѣм. *chīrīhha*, ст. сканд. *kyrkja*), ала тутъ герм. посрѣдство е повече отъ съмнително, праслав. дума < грц. *kyriakōn*... „господень“ (домъ)...; вж. и църква, по-близо до стбълг. **ЦРЬКЪ**, **ЦРЬКЪКЪ** отколкото черква || черкѣв-енъ, -ни прил. м. || черкѣвице сжц. ср. || черкѣвникъ сжц. м. р., жс. черкѣвница || черкѣвнослужитель сжц. м. || черкѣвамъ се гл. непрех. тр. III. || черкѣване сжц. ср.

чѣркѣзинъ сжц. м., жс. черкѣзка (черкѣзкия), ум. ср. черкѣзче; отъ соб. име

на кавказки народъ черкези || черкѣзки прил. м. и нар, || черкѣзщина сщц. ж. р.

черна мирудія прил. сщц. жс.; аж. черенъ I. || черна рѣба прил. сщц. жс. || чернѣне сщц. ср. || черника сщц. жс. || черникавъ прил. м. р. ум. || чернилка сщц. жс. р. || чернило сщц. ср. || чернинá сщц. жс. || черница сщц. жс., умал. черничка || черничевъ прил. м. и черниченъ || чернич-ъкъ, -ки прил. м. ум. || черно прил. ср. и като сщц.; нар. || чернобрáдъ прил. м. р. || черновá сщц. отъ прил. жс. р., книж. отъ рус. || черновка сщц. жс. || черновѣждъ прил. м. || черногобр-ецъ, мн. -ци сщц. м., жс. черного́рка, ср. ум. черного́рче || Черногория сщц. жс. соб. географ. въ Скопско, различ. отъ държавица, сега въ Югославия, Черна-Гора || черногрѣвъ прил. м. || черногрѣвѣтъ прил. м. || чернозѣмъ сщц. м. || чернозѣм-енъ, -ни прил. м. р. || чернозѣбъ прил. м. || чернокап-ецъ, мн. -ци сщц. м. || чернокла́сица сщц. жс. р. || черноко́жъ прил. м. || черноко́съ прил. м. || черноко́стъ сщц. жс. || черноли́къ прил. м. || чернома́нестъ прил. м. за чужд. брюнетъ || черномо́р-ецъ, мн. -ци сщц. м., жс. р. черномо́рка, ср. ум. черномо́рче || черномо́рски прил. м. || черноо́къ прил. м. || черноо́риз-ецъ, мн. -ци сщц. м. р. || черноо́сливка сщц. жс. || чернотá сщц. жс. || чернѣне сщц. ср. || черни́я гл. непрех. тр. I. 7. || ~ се гл. непрех. || черня гл. прех. тр. III. || ~ се гл. непрех.

черпа! гл. погрѣш. вм. черпя; аж. т. || черпáлка сщц. жс. || черпáло сщц. ср. || черпене сщц. ср. || черпня сщц. жс. || черпя гл. прех. тр. II. 1. (Черпамъ III.) || ~ се гл. непрех.; стб. урѣпá, урѣятъ и урѣп-стн, урѣпатн, рус. черпать, пол. czerpać, чеш. čerpati отъ *črp-, словен. črpati, čerpati, срб.-хрв. črpsti..., общослав. „кор.“ чръп- въ сжщность представя разшир. на и.-е. *(s)ker-: *(s)kr- > сег-, съг- съ кор. опредѣлитель („детерминативъ“) или наст. р (сег-р-, съг-р-), основ. знач. ще да е „рѣжа, кжсамъ и давамъ да се яде“—кор. *(s)ker-: *(s)kor-: *(s)kr- въ множество и.-е. думи; срав. лит. kīvis бравда, нѣм. Schere ножици, scheren стрижа, грѣц. keifō отрѣзвавъ..., санскр. kṛtāti рѣже, лат. саго месо...; съ др. разшир. аж. щърбъ, съ пренос. знач. скръбъ..

черта́ и старин. чѣртá сщц. жс., ум. черти́ца, черти́чка и стар. чѣрти́ца, чѣрти́чка; стб. урѣта, рус. черта, чеш. čertati, словен. črka „буква“...; об.-слав. „кор.“ чърт- е разшир. отъ и.-е. *(s)ker- *(s)kr-.. рѣжа, сѣка, бия... съ съ t < *kьrt;

срав. особ. лит. kertù рѣжа, бия силно, санскр. kartana-m рѣзана, kṛtāti рѣже, kṛtī-s ножъ, зенд. kərəntafti рѣже..., ka-gəta- ножъ, н. перс. kārd..., аж. предход. думи и срав. гл. кърта (кѣртити)...

|| чертáло (чѣртáло) сщц. ср. стар. обл. 'часть отъ ралото, що 'чертае' = рѣже; словен. črtalo „culter aratri“, срб.-хрв. črtalo, črtalo, чеш. čertadlo...; усуреденъ обликъ съ вариация къмъ праславян. „кор.“ *kert-: *kṛt- > чърт- срав. въ латин. culter „чертало, черѣсло“, кор. изт.-европ. *(s)kel-: *(s)kol-..., лат. solo обработвамъ земля..., cultura...; аж. и черѣсло, рус. чирясло обл. словаш. čereslo... || чертáние сщц. ср. (стар. чѣртáние) || чертáя (чѣртáя) гл. прех. тр. I. 6. || ~ се гл. непрех. || чертѣжъ и чѣртѣжъ сщц. м. || чертѣж-енъ, -ни (чѣртѣженъ, -ни) прил. м. || черто́жникъ сщц. жс.; по рус. || черто́жнически прил. м. || черто́жничество сщц. жс.

черупѣсть прил. м. р. || черупка сщц. жс., умал. черупчица; (съ уподобение обл. чурупка); кор. е само чер-, който и въ черепъ аж. т.; особенно любопытна е полската дума skogura съ сщц. знач.; „кор.“ черуп-ка и skogur-a сж очевидно разшир. на *(s)ker-: *(s)kor-..., аж. черепъ: щърбъ... || черупчѣсть прил. м.

черчевѣ сщц. ср., ум. черчевѣнце; тур. (кор. перс.).

черѣсло (черясло) сщц. ср. отъ об.-слав. кор. сег- < и.-е. *(s)ker-... рѣжа, сѣка, бия... въ черта, чертало; аж. т., рус. обл. чирясло, м. рус. чересло, пол. trzoslo, чеш. čerislo, словаш. čereslo...

чесáлка сщц. жс. || чесáло сщц. ср. || чѣсамъ гл. прех. тр. III. и чѣша I. 10., екр. чѣсна I. 5., сщц. ср. р. чѣсане; стблг. уѣсати, рус. чѣсать, пол. cześć, чеш. словен. срб.-хрв. česati...; кор. общослав. čes- < и.-е. *kes- представя отглас. степ. къмъ кор. въ коса (и въ 2-тѣ значенія, които не бива да се дѣлятъ отъ гледище езиково-историческо; срав. лит. kasù, kàsti копая, ровя, kasyti драпя, лет. kast, kasit стържа... || чѣсáчъ сщц. м. р. || чѣсна гл. прех. екр. I. 5. || чѣсно́въ прил. м. (чес. лукъ); аж. чѣсѣнъ || чѣшель сщц. м. обл. стр. 'гребень' (за вчѣсване) || чѣшúлка сщц. жс.

чѣсть I. сщц. жс.; стб. уѣсть, рус. честь, пол. cześć, чеш. čest', словен. срб.-хрв. čast...; общослав. ѣсть отъ предслав. *kit-ti-s; кор. и.-е. *(s)kit-: *skoit-.. въ санскр. cīti-s, cētati, caitanya, зенд. čis-tiš мислене; лет. škaitu, škaitis сямъ, škails число; лит. skaityti броя, чета; ирл. ciall разумъ, кимп. pywll „sensus“...

||чѣст-ень, -ни *прил. м.* (честни кръсть...); стб. **УЪСТЫНЪ**, рус. честный... ||чѣстно *нар.* ||чѣстность *сжиц. ж.* ||честолюб-ецъ, мн. -ци *сжиц. м., ж.* честолюбка, *ср.* ум. честолюбче ||честолюбивъ *прил. м.* ||честолюбивость *сжиц. ж.* ||честолюбие *сжиц. ср.*

чѣсть II. *прил. м.* 'гжсть'; стб. **УАСТЪ**, рус. м. рус. частый, нар. часто, пол. często, наречие często często „твърде често“, д. луж. cesty, г. луж. časty, чеш. častý, словен. срб.-хрв. često нар.; этимол. съответ. въ лит. kīmtas натъпканъ, прич. мин. страд. отъ гл. kėmsù, kīmti нагнитамъ... ||честѣне *сжиц. ср;* *вж.* глаг. чєстя, нар. често.

чєстїть *прил. м., срб.-хрв.* čestit, чеш. št'astný, пол. szczęście, рус. счастие (нб. щастие е книж. русщина, бълг. добротина, както по рус. „нешастие“ = бълг. злочестина, по рус. „нешасть“ = бълг. злочестъ, срб.-хрв. zločes; кор. об.-слав. **УАСТЪ** = рус. часть; *вж.* подъ часть, частица ||чєстїто *нар.* ||чєстїтїя *гл.* прех. тр. II. 1., мкр. чєстїтїямъ III. ||~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* чєстїт-ѣне, -яване, срб.-хрв. гл. čestitati ||чєстїтка *сжиц. ж.* ||чєстїтникъ *сжиц. м. р., ж.* чєстїтница.

чѣсто *нар.;* стблг. **УАСТО**, руски часто... *вж.* чєсть II. ||чєст-я (-ѣж) *гл.* непрех. тр. II. 1. 'често ходя нѣкжде'.

чѣсьнъ *сжиц. м. р.;* *вж.* чесновъ и гл. чесна...

чѣта *сжиц. ж., ум.* чѣтица; стб. **УѢТА**, гл. съ|четати сА, рус. м. рус. чета, срб.-хрв. četa, чеш. čet, пол. czata „засада“, м. рус. чата, словен. čata „insidiae“ < мадж. csata битка; тур. čete... *срав.* лат. cetera множество, умбр. kateramu „congregamini“; навѣрно и ирл. cethern купъ...; кор. негли ар.-алт.; *срав.* още стбълг. **КОТОРА** разпря, нѣм. Hader..., *срод.;* *вж.* гл. чет а (чет ж) ||чѣтникъ *сжиц. м.* ||чѣтнически *прил. м.* и *нар.* ||чѣтничество *сжиц. ср.*

чѣта по офиц. „правописчъ“; по-точно и правилно **чѣж** *гл.* прех.тр. I. 8.; стбъл. **УЪТЪ**, руски чту, чєсть, читать, пол. czyć, czyść, czytać, чешки čtu, čísti, словен. šteti, stějem; slēm, срб.-хрв. štiti, čatiti, čitati...; об.-слав. кор. чѣт-, стб. чѣт- и чет- „броя, почитамъ...“; *вж.* чєсть, *срод.* санскр. кор. čit... ||чѣтель *сжиц. м.* ||чѣтене *сжиц. ср.* ||чѣтеница *сжиц. ж.* ||чѣт-ень, -ни *прил. м.* (четно число) ||чѣтень *прич. мин. стр. м.*

четвероногъ *прил. м. р.* = четирикракъ ||четверо|рѣкъ *прил. м.* ||четверо|стїише *сжиц. ср.* ||четвѣр-ень, -ни *прил. м.* ||четвѣрица *числ.* само за лица отъ м. р. ||четвѣр-

ка *сжиц. ж.* ||четвѣрно *нар.* ||четвѣрти *числ.* поред.; стб. **УѢТКРЪТЪ**, рус. четвертый, пол. czwarty, чеш. čtvrtý, словен. срб.-хрв. četvrti... ||четвѣртїна *сжиц. ж., ум.* четвѣртїнка ||четвѣртїтъ *прил. м. р.* ||четвѣртѣкъ *сжиц. м.* ||четвѣртѣч-ень, -ни *прил. м.*

чєтїво *сжиц. ср., ум.* чєтївѣ отъ гл. чєта ||чѣтла *сжиц. ж.* ||чєтлївъ *прил. м.* ||чєтлїво *нар.* ||чєтлївость *сжиц. ж. р.* ||чѣтоля *сжиц. ж.* обл. 'чегула' ||чѣтула *сжиц. ж.* стар. обл. 'рабошъ'.

чѣтина *сжиц. ж., ум.* чѣтинка; срб.-хрв. četina игла (на игло дървета), чеш. cetina, м. рус. чатина „клонъ“..., пол. cetyna „клончета отъ ела“..., влаш. cétina „juniperus communis“ отъ слав.; кор. праслав. *(s)ket- въ четка, рус. щетка...; споредъ нѣкои праслав. кор. стои въ отглас. отнош. съ общослав. скотъ, пѣрвич. негли 'живина съ чѣтина' — свиня...; *вж.* по-долу ||чѣтїнєсть *прил. м.* ||чѣтїновїд-ень, -ни *прил. м. р.* ||чѣтка *сжиц. ж., ум. ж.* чѣтїца, рус. щеть, щетина; щѣтка=бълг. четка, пол. szczotka, чеш. štětka, словен. ščet, ščelinje, polščetati „изчетквамъ...“; кор. и.-е. *(s)ket-, навѣрно разшир. на *sek- сѣка, рѣжа...; *срв.* лит. skėtas... ||чѣткамъ *гл.* прех. тр. III. ||~ се *гл.* непрех.

чѣтири (старин. чѣтире) (обл. стар. чѣтири) *числ.*; старобълг. **УѢТЫР-Ѣ** м., -н ж. ср., руски четыре, пол. cztery, чеш. čtyři, словен. срб.-хрв. četiri...; кор. и.-е. *qwet-: *qwət-...; *срав.* лит. keturi, лєт. cetri, грц. téttares, лат. quatuor, санскр. čatvāras, зєнд. čaṭvarō, арм. čhorkh, ст. ирл. cethir, гот. fidwor, нѣм. vier... ||чѣтири|бáгрєнь *прил. м.* ||чѣтири|годїш-ень, -ни *прил. м.* ||чѣтири|годїшнина *сжиц. ж.* ||чѣтири|дєсєть *числ.* осн.; стбѣлг.

УѢТЫРДЕСАТЄ... ||чѣтири|дєсєти *числ.* поред. ||чѣтири|дєсєтїна *числ.* неопр. ||чѣтири|дєсєтница *сжиц. ж.* ||чѣтири|дєсєт|годїш-ень, -ни *прил. т.* ||чѣтири|днєв-ень, -ни *прил. м.* ||чѣтиридєсєт|днєв-ень, -ни *прил. м.* ||чѣтири|жєнствo *сжиц. ж.* ||чѣтири|крáкъ *прил. м.* ||чѣтири|крїл-ень, -ни *прил. м.* ||чѣтири|лїст-ень, -ни *прил. м.* ||чѣтири|мѣсєч-ень, -ни *прил. м.* ||чѣтири|мѣсєчє *сжиц. ср.* ||чѣтири|мѣст-ень, -ни *прил. м.* 'съ 4 мѣста' ||чѣтири|нáдєсєть *числ.* осн. ||чѣтири|нáдєсєти *числ.* поред. ||чѣтири|нєдѣл-ень, -ни *прил. м. р.* ||чѣтири|нѡгъ *прил. м.* ||чѣтири|прѡцѣнт-ень, -ни и -овъ *прил. м. р.* ||чѣтири|прѣстъ *прил. м.* ||чѣтири|рѣжъ *прил. м.* ||чѣтири|слѡж-ень, -ни *прил. м. р.* ||чѣтири|срїч-ень, -ни *прил. м.* ||чѣтири|стѣнь *сжиц. м.* ||чѣтири|стѣн-ень, -ни *прил. м.*

||четири|стѣнникъ *сжц. м.* ||четири|стѣ-шенъ, -шни, -ховъ *прил. м.* ||четири-|стѣише *сжц. ср. (четверостишие)* ||чѣ-|тири|стотинъ *числ. осн.* ||четири|стѣ-т-енъ, -ни *числ. поред.* ||четири|стрá-|н-енъ, -ни *прил. м.* ||четири|стрáнникъ *сжц. м.* ||четири|стрѹн-енъ, -ни *прил. м.* ||четири|цвѣт-енъ, -ни *прил. м.* ||че-|тири|часовъ *прил. м.* (погрѣш. „четири-|часов-енъ, ни“) ||четири|члѣнъ *сжц. м.* ||четири|члѣненъ, -ни *прил. м.* ||чети-|ри|жгъл-енъ, -ни *прил. м.* и четерижг-|ловъ ||четири|жгълникъ *сжц. м.* ||чети-|рима (четѣрма) *числ.* само за лица отъ *м. родъ.*

чѣхъ *сжц. м.*, мн. чѣхи („чеси“), *жс. чех-|кѣня*; -хъ не спада къмъ сжцинския кор., който ще да е само се-, *sep- < и.-е. *kep- въ чедо; *вж. т.* ||чѣшки *прил. м.*, както отъ влахъ — влашки; (и по чеш-ко влияние „чески“), съвсемъ погрѣшно и невежество „чехски“! ||Чѣхия! *сжц. жс. вм.* Чѣшко, както Влашко отъ влахъ.

чехлár-ъ -инъ *сжц. м.*, *жс. чехлárна*, *ср.* ум. чехлárче || чехлárски *прил. м.* и *нар.* ||чехлárство *сжц. ср.* ||чѣхли *сжц. мн.*, ум. *жс. чѣхлицы*, ум. отъ ум. чѣ-|лички; стб. **УЕХЛЪ** „velamen“, рус. чехол „покривка“, обл. чехлик, чехолок, м. рус. чохла, пол. czechel, czechlo..., чеш. ceseh „кърпа за изтриване потъ“...; кор. съ различ. отсѣнки въ знач. е общослав.; *срав.* ст. прус. kekulis „бански убрусъ“, гот. hakuls „pallium“; за знач. *срав.* бълг. чепици; рус. чепец, лат. sarra... ||чехлô *сжц. ср.*; по рус. ||чѣ-|хълъ *сжц. м.*, ум. чѣхълче; *вж.* чехли; кор. навѣрно ар.-алт.; *вж.* чесалка... ||чѣша *гл.* прех. тр. I. 10., *сжц. ср.* чесане; *вж.* подъ сжц. чесалка.

чешйтъ *сжц. м.*; тур. отъ перс. **чешма** *сжц. жс.*, ум. чешмица, ум. отъ ум. чешмичка; тур. отъ кор. перс. **чибукъ** *сжц. м.*, ум. *ср. чибуче*, ум. *м. чибучецъ*; тур. отъ кор. перс. ||чибук-|чѣя *сжц. м.*, *жс. чибукчѣя* ||чибучка *жс. чивѣя* *сжц. жс.*, ум. чивѣйка; тур. отъ кор. ар.-алт.; *срав.* чевъркамъ (човър-|камъ), чворъ < чворъ... ||чѣга *сжц. жс.*; етим. неяс.; *срв.* стб. **УНГОТЪ**

„lictor“; кор. негли ар.-алт.; въ рус. сиг „видъ риба“, salmo lavaretus, съпостав-|яно съ ст. исл. síkr, лет. sígas „corego-|pus lavaretus“; извежда се отъ фински... *вж.* чикия; *срав.* чекамъ, чекоръ... ||чѣжикъ *сжц. м.* < рус. чиж, ум. чижик, м. рус. чыж, пол. czyż, г. луж. čížik, д. луж. суѣ, чеш. číž, словен. čížek; *срв.* ст. прус. czilix вм. czisix. Отъ слав. споредъ нѣкои ср. нѣм. zise ж., zisec, нѣм. Zeisig, швед. siska...; по-скоро звукоподр., срод.; *срав.* нѣм. Klebitz „птиче калугерица“...

чизѣя *сжц. жс.* 'черта', ум. чизѣйка; тур.; по звук. закони на тур. р и з се реду-|ватъ.; кор. ар.-алт.

чѣзма *сжц. жс.*, обикн. множ. чѣзми; ум. чѣзмиц-а, -и и чѣзмичк-а, -и; тур. çiz-|me; кор. ар.-алт., срод. съ предход.; *срв.* и -е. *(s)keg-: *skog-.. рѣжа..., пол. skôga |кожа, мѣхъ...; *срав.* стб. чрѣви и, обл. |црѣвѣе, нбълг. обл. старин. скорни ||чизмár-ъ, -инъ *сжц. м.*, *жс. чизмárна*, *ср.* ум. чизмárче ||чизмárски *прил. м.* и *нар.* ||чизмárство *сжц. ср.*

чѣй *мѣст.* въпрос., *жс. чѣя*, *ср. р. чѣе*; стб.

чѣни рус. чей, ж. чѣя, словен. čij...; отъ др. |степ. на кор. въ мѣст. кой; *вж. т.* ||чѣй-|то мѣст. относ. ||чѣй-|годе мѣст. неопр. **чѣкѣя** *сжц. жс.*, ум. чѣкѣйка; тур.; кор. |арио.-алт., *вж.* чекия, чекичъ; че-|канъ; чизѣя, чизма...

чѣлестъ *прил. м.* 'съ бѣли и червеникави |косми...'; кор. само чи- отъ праславян. *kī- < и.-е. *(s)kei- съ различ. наст. или |кор. разшир.; *вж.* щиръ и чистъ.

чѣликъ *сжц. м.*; *вж.* челикъ.

чѣимъ *сжц. м.*; кор. само чи-, а -мъ наст.; |предсл. *skei-: *skī-..., разшир. на и. е. *sek- |рѣжа...; *срв.* санскр. chináti отрѣзва, цепи.. |лат. scindo разкъсвамъ, цепя, грц. sxlzō |цепя...

чимшѣръ *сжц. м.*, ум. *м. чимшѣрецъ*, ум. *ср. чимшѣрче*; тур. ||чимшѣр-енъ и |евъ *прил. м.*

чѣнъ *сжц. м.*, ум. *м. чѣнецъ*, ум. *ср. чѣнче*;

стб. **УННЪ**, рус. чин, пол. czyn, чеш. čin, |срб.-хрв. čin; кор. е общослав. čin- отъ |и.-е. *kīn-: *kēin-...; *срав.* ст. прус. eg|kī- |pina да извърши, да освободи, санскр. |činō'ti нарежда...; та и гръц. гл. kineō, |kino движамъ, и, съ и.-е. *kwī- грц. гл. roieúō |правя, чиня...

чѣна *сжц. жс.* стар. обл. 'стрина', 'жена |на чѣчо'; ум. чѣнка отъ кор. ар.-алт. и |общочовѣш. детски бълбол.; *вж.* чи чо, |чичина...

чинárъ *сжц.*, *м.*, ум. *м. чинáрецъ*, ум. *ср. |чинáрче*; тур. отъ кор. перс. (и вѣроят- |но ар.-алт.).

чѣн-енъ, -ни *прил. м.*, *нар. чѣнно* ||чѣ-|нене *сжц. ср.* отъ чѣня ||чѣни *ми се |гл.* 3-олч. ('безлич.') тр. II. I. ||чѣня *гл.* |прех. тр. II. I.; стб. **УНННТИ**, **БЕУННОВАТИ**, |рус. стар. чинить, пол. czynić, чеш. сло- |вен. срб.-хрв. činiti; *вж.* чинъ.

чинѣя *сжц. жс.*, ум. чинѣйка; тур. отъ |перс. činī 'китайски', т. е. порцеланъ, ст. |арм. čenik; кор. čin, čin- въ народ. име |— френ. Chine, нѣм. China...; англ. Chi- |nese... ||чѣни-енъ. -ѣни *прил. м.*

чинôвникъ *сжц. м. р.*, *жс. чинôвничка*, *ср.* ум. чинôвниче; рус. чиновник, както |санôвникъ; *вж.* чинъ ||чинôвниче-

ски прил. м. и нар. || **чиновничество** *сжц.* ср. р. || **чиновниствувамъ** *глагол.* не-прех. тр. III., *сжц.* ср. **чиновниствуване** || **чино|на|чалие** *сжц.* ср. отъ рус. || **чиноначалникъ** *сжц. м., прил.* **чиноначалчески** || **чино|по|читание** *сжц. ср.; вж.* и гл. чиня.

чипъ *прил. м., стар.* прилаг. съ наст. -пъ къмъ кор. чи- отъ и.-е. *(s)kei-: *(s)ki-.. разшир. на *sek- сѣка, рѣжа...; *срав.* т ж-пъ; „кор.“ *(s)kin, *(s)ki-n... въ санскр. chinatti рѣже, лат. scindo, гръц. sūzō цепа... || **чипавъ** *прил. м.* || **чип-ави-чѣкъ**, -ки и **чипич-ѣкъ**, -ки *прил. ум. м.*

чиръ *сжц. м. и цирей*, мн. стар. чирове; стб. **чиръ**, рус. чирей, м. рус. чыръяк, чырка, пол. czurek, чеш. čir, словен. čiraj, čirjak; кор. общослав. чир или *čir-; кор. и.-е. *(s)keir-: *(s)ki-.. *срав.* гръц. skirros затвърдяване, затвърдѣлъ цирей; skirros твърдъ, затвърдѣлъ...; *вж.* успореденъ обликъ цирей || **чирка** *сжц. ж.; вж.* цирка.

чиракъ *сжц. м., ум. ср.* **чираче**; тур. отъ перс. || **чираклькъ** *сжц. м.* || **чиракувамъ** гл. непрех. тр. III., *сжц. ср.* **чиракуване**.

чирень *сжц. м.; вж.* черень II.

чиреша *сжц. ж.; вж.* череша.

чирозъ *сжц. м.; тур.; грц.* skirros затвърдѣлъ...; *срав.* чиръ; читавъ.

численъ *прил. м. (неправ. числен-ень, -ни)* || **числене** *сжц. ср. р.* || **численостъ** *сжц. ж.* || **числитель** *сжц. м.; срав.* знаменатель || **числитель-ень**, -ни *прил. м.* || **числительница** *сжц. ж. р.* за гръц. аритметика || **число** *сжц. ср.; стб.*

число и **чисма**, рус. число, чеш. číslo, ст. пол. czysło...; друга отгл. степенъ на корень въ четъ, чета „броя“; (с|чит-а-мъ... безчисленъ = безчетень) || **числя** (-нѣ) гл. прех. тр. II. 1. || **числя** (числѣ) *се гл.* непрх. тр.

чистъ *прил. м.; стб.* **чистъ**, рус. чистый, пол. czysty, чеш. čistý, гор. луж. čisty, дол. луж. cysty, словен. срб.-хрв. čist; общослав. „кор.“ čist- < и.-е. *(s)kīsto-s в м. *(s)kid-to-s...; и.-е. кор. *(s)kid-: *(s)koid- въ гот. háidus видъ < видѣло, нѣм. heiter ясенъ, ведъръ...; *срав.* особ. лит. skūstas рѣдѣкъ..., kūstas и skāistas, skaistūs ясенъ, лет. skūsts покрай skaidrus свѣтъль, ясенъ, лет. skaidrs...; санскр. kētū-s свѣтлость, čitrá-s свѣтъль... || **чистачъ** *сжц. м., ж. р.* **чистачка** || „чистачество“ *сжц. ср. р.* („езиково ч“) за лат. purismus || **чистене** *сжц. ср.* || **чистилище** *сжц. ср.* = лат. purgatorium || **чистилка** *сжц. ж.* || **чистилня** *сжц. ж.* || **чистило** *сжц. ср.* || **чистина** *сжц. ж.* || **чистител-ень**, -ни *прил. м.* || **чистително** *сжц. ср.* отъ *прил.* || **чистич-ѣкъ**, -ки *прил. м. ум.* || **чистичко** нар. || **чистникъ**

сжц. м., ж. р. **чистница** || **чисто** нар. || **чистовникъ** *сжц. м., ж.* **чистовница** || „чистовщина“ *сжц. ж.* || **чисто|крѣв-ень**, -ни *прил. м.* || **чисто|крѣвность** *сжц. ж.* || **чисто|писане** *сжц. ср.* || **чисто|пис-ещъ**, мн. -ци *сжц. м., ж.* **чистойска** || **чисто|плѣт-ень**, -ни *прил. м.* || **чисто|плѣтность** *сжц. ж. р.* || **чисто|сърдѣ-ч-ень**, -ни *прил. м.* || **чисто|сърдѣчие** *сжц. ср. р. и* **чисто|сърдѣчностъ** *сжц. ж.* || **чистотá** *сжц. ж.* (и чистотія по нечистотія) || **чистотѣнь**, -ни *прил. м.* || **чистотникъ** *сжц. м., ж.* **чистотница** || **чистотщина** *сжц. ж.* (за лат. 'пуризмъ') || **чистя** гл. прех. тр. II. 1.; стб. **чистити**, **чистити**, рус. чистить, и т.н. || ~ *се гл.* непр.

читъ *сжц. м.* обл. прост. 'басма'...; тур.; *вж.* **читакъ**.

читавъ *прил. м.* (здравъ и читавъ = фр. sain et sauf), срб.-хрв. čitav, покрай čiti, хрв. čitovat (отъ бълг. и въ рум. citov); навѣрно сред. съ кор. въ чистъ; *срав.* и четъ, четж, честь...; *срав.* лит. kėtas здравъ, твърдъ.

читакъ *сжц. м.* 'турчинъ'; по нар. етим. се тълкува отъ тур. čit плетъ... и ак-бѣлъ || **читашки** *прил. м.*; думата е отъ кор. ар.-алт.; *вж.* **сжц.** чета.

читалище *сжц. ср.*; отъ кор. чет-: чит- (четж, но прочитамъ) || **читалиш-ень**, -ни *прил. м.* || **читалня** *сжц. ж.* || **читанка** *сжц. ж.* || (читанкаджия, читанкаръ *сжц. м.* 'съставитель на чит.' || **читанкаджийски** *прил. м.* || **читанкаджийство** *сжц. ср.* || **читателъ** *сжц. м., ж.* **читателка**, *ср. ум.* **читателче** || **читателски** *прил. м.*

чифликъ (вм. **чифтликъ**) *сжц. м.; тур.* отъ кор. перс. || **чифликчя** *сжц. м., ж.* **чифликчйя**, *ср.* умал. **чифликчйче** || **чифликчйски** *прил. м.* || **чифликчйство** *сжц. ср.* || **чифлигаръ** *сжц. м., ж.* **чифлигарка**, *ср. ум.* **чифлигарче** || **чифлигарски** *прил. м.* || **чифлигарство** *сжц. ср.*

чифтъ *сжц. м.; тур.* отъ перс. (< dzuft < dzuft < ст. иран. yuxta- впрегнать, отъ и.-е. кор. *jug-: *jung- впрегнать, връз-вамъ, въ лат. con-jux, con-jugis 'съпругъ', jugum яремъ, нѣм. Joch, бълг. иго яремъ; *вж.* т. || **чифтѣ** *сжц. ср. р.* || **чифтелия** *прил.* неизм.; тур.

чифутинъ *сжц. м., ж.* **чифутка**, *ср. ум.* **чифутче**, видеоизмѣн. на името yahudī „евреинъ“ отъ ст. евр. осн. въ общо-европ. име на еврейтѣ — yehud-, юдей (рус. жид, нѣм. Jude, фр. juif и т. н.); чифутинъ се възвежда къмъ dzahud (вм. yahud) > dʒafud, ʕafud, ʕafut-in, ʕifut-in... || **чифутски** *прил. м. и нар.* || **чифутяга** *сжц. м. увел.* || **чифутщина** *сжц. ж.*

чича *сжц. м. и чичо, ум. **чичко**; срб.-хрв. čika; бълбол. дума отъ корень ар.-алт.; *срав.* джагат. čice деля...; *вж.* отъ кор.*

безъ онебняване ка ка || **чичина** *сжц. ж.* 'стрина', 'чичова жена'; *вж.* чина || **чйчо** *сжц. м.* успор. обликъ на **чича** || **чйчопейо** (**чйчо-Пѣйо**) и **чйчо-пѣй** (**чйчо-Пѣй**) *сжц. м.* 'птичка авлига'.

члѣнъ *сжц. м.*; стб. **УЛѢНЪ**, **УЛАНЪ**, рус. м. рус. член, пол. człon, г. луж. členk, д. луж. clonk, чеш. člen, словен. člen, члє- (члѣ-) е отъ предславян. *kel-n- > *clēn-, както брѣ-гъ < *ber-g-; друга отгл. степ. на кор. *вж.* въ колѣно (съ-членение: колѣно); и.-е. корень *k(w)el- : *k(w)ol- съ различ. значение, и „върта“; *срав.* лит. kelūs, лет. celis колѣно...; нѣкои сравняватъ и лат. calx пета... и др... || **члѣн-енъ**, -ни *прил. м. р.* || **члѣнка** *сжц. ж.* || **члѣнски** *прил. м.* || **члѣнство** *сжц. ср.* || **членувамъ** *гл.* непрех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех., *сжц. ср.* членуване.

чобанъ, -инъ *сжц. м.*, *ж.* **чобанка**, *ср.* ум. **чобанче**; тур. отъ кор. перс. || **чобански** *прил. м.* || **чобанлъкъ** *сжц. м.* и наст. тур. || **чобанство** *сжц. ср.*

човаль *сжц. м.*, ум. **човальче** *вж.* чуваль.

човка *сжц. ж.*, ум. **човчица**; кор. негли вместо чъв- отъ и.-е. *keu- въ чукамъ; *вж.* чукъ, чуқанъ; *срав.* чевъркамъ, човъркамъ.

човѣкъ (ѣ като е = **човѣкъ**) *сжц. м.*, ум. *м.* **човѣчецъ**, ум. *ср.* **човѣче** (обл. стар. човякъ, чилиякъ, ум. ср. чилѣче); стб. **УЛОКЪКЪ** (погрѣш. „УЛОКЪКЪ“, защото иначе е необяснима появата на ч предъ л; отъ общослав. чъловѣкъ се обяснява и чъловѣкъ, и чилиякъ, и човякъ и т. н.; рус. человек, м. рус. чоловік, рус. обл. и челек, цыльек...; пол. człowiek, człek, гор. луж. človjek, дол. луж. slovjek, чеш. člověk, словен. človek, срб.-хрв. čovjek; по-старинен обликъ е книж. чъловѣкъ *вж. т.*; общослав. чъловѣкъ е отъ кор. чъл- : чел- въ челядь : колѣно (човѣкъ — единъ отъ челядьта.); *срав.* лет. cilveks, умал. cilvesciņš, k'ilvek'elis; лит. vaikas момче...; сравнявали сж и грц. pállax момче, момиче..., санскр. kúla-т множество, родъ, стадо...; производни като човѣколюбецъ, човѣкоядство и мн. под. *вж.* подъ чъловѣкъ || **човѣчество** *сжц. ср.* || **човѣшки** *прил. м. и нар.* || **човѣщина** *сжц. ж.*

човъркамъ *гл.* прех. тр. III.; *срв.* чевъркамъ; човка; *вж.* чворъ; *сжц. ин.* корень ар.-алт.

чбглаво *нар.*; необясн. достат.; въ свръзка на негли съ предход. и следв...

чоканъ *сжц. м.*, ум. **чоканче**; *срв.* чукъ, чуқанъ; кор. и.-е.-алт.

чокй *сжц. м.*, *ж.* **чокйка**, *ср.* ум. **чокйче**; влаш. cioco! (негли отъ бълг. въ

предход. думи; *срав.* рус. кулак...) || **чокйски** *прил. м.* || **чокйство** *сжц. ср. р.* || **чокйщина** *сжц. ж.*

чолакъ *прил. м.* неизм. въ ед. ч.; тур.; кор. арио.-алт.

чомага *сжц. ж.* обл. || **чомагашъ** *сжц. м.* (за тур. 'сопаджия') || **чомакъ** *сжц. м.*; тур. отъ кор. ар.-алт.

чонка *сжц. ж.*, ум. **чончица**; *вж.* човка.

чопъ *сжц. м.*; тур., отъ кор. ар.-алт.

чопѣрекъ *сжц. м.*; *вж.* чеперекъ; чепъ.

чопкамъ *гл.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **чопкане** || **чопля** *гл.* прех. тр. II. I., *сжц. ср.* **чоплене**; сетнешно видоизмѣнение (лабизация, обърняване подъ влияние на следваще п) на кор. въ чепкамъ, *вж. т.*, съ уразличение (диференцияция) на значениего; кор. и.-е. *(s)ker- : *(skor-... рѣжа...; *вж.* чепъ, чепка и скопя || ~ се *глг.* непрех., *срав.* и чупя, чукамъ (срод. по кор., съ вариация).

чорапъ *сжц. м.*, ум. *ср.* **чорапче**, ум. *м.* **чорап-ецъ**, мн. -ци; тур. || **чорапчйя** *сжц. м.*, *ж.* **чорапчйяка**, *ср.* ум. **чорапчйче** || **чорапчйски** *прил. м.*

чорба *сжц. ж.*, ум. **чорбйца**, ум. отъ ум. **чорбйчка**; срб.-хрв. словен. čorba; тур. отъ перс. || **чорбаджйя** *сжц. м.*, *ж.* **чорбаджйяка**, ум. *ср.* **чорбаджйяче** || **чорбаджйски** *прил. м. р. и нар.* || **чорбаджйство** *сжц. ср.* || **чорбаджйщина** *сжц. ж.*

чорла *сжц. ж.* || **чѣрлавъ** *прил. м.*; кор. негли чъв- въ чъвор-; *вж.* чворъ; *срв.* рус. чуб „перчемъ“... || **чѣрлав-ецъ**, мн. -ци *сжц. м. р.*, *ж.* **чѣрлавка** || **чѣрлавостъ** *сжц. ж.* || **чѣрлавщина** *сжц. ж.*

чѣртъ! *сжц. м.*; отъ рус. чѣрт (пол. czarł, чеш. čert...).

чѣтура *сжц. ж.*; *вж.* чутура; *срав.* итал. ciotola.

чохъ *сжц. ж.*, ум. **чохйца**; тур. || **чохаджйя** *сжц. м.*, *ж.* **чохаджйяка** || **чохаджйски** *прил. м. р.* || **чохѣнъ** *прил. м.*; кор. изглежда ар.-алт. (и.-е.-тюрк.).

чревоѣ *сжц. ср.*; *вж.* чер(е)во || **чревоу|гѣдне** *сжц. ср.* книж.; стблг. **УРѢКОУГѢДНЕ**, рус. отъ стб. чревоугодие || **чревоу|гѣдни-къ**, мн. -ци *сжц. м.*, *ж.* **чревоу|гѣдница** || **чревоу|гѣднйски** *прил. м.* || **чревоу|гѣдничество** *сжц. ср.*

чреда *сжц. ж.* старин.; стб **УРѢДА**; рус. м. рус. череда, б. рус. череда стадо, рогатъ добитѣкъ, пол. trzoda стадо, добитѣкъ, гор. луж. črjoda купъ, чеш. třída, střída редъ, редица, улица., словаш. črída стадо волове, словен. črēda, срб.-хрв. črjēda...; кор. и.-е. *ker-dh- (и *k'erdh-)... въ лит. kėrdžus пастирь, санскр. śardha-s м., -m ср. (ś отъ и.-е. k'!) ; гот. haīrda, нѣм. Herde стадо, нѣм. Hirt пастирь, ст. ирл. crod добитѣкъ, богатство,

кимр. cordd група, роякъ...; *вж.* чарда, чърда.

чрезъ *предл.*; обл. **крозь, крѣзь**; стбълг.

урѣзь и **урѣсь**, рус. через, отъ стбълг. чрез, полски skrós, wskróś, чеш. skrze, skrz, обл. křz, словенски črez, črēz, обл. čerez, сърбо-хърв. skroz (črez)...; общослав. *kerz-: *kers-, *křz...; ст. прус. kirsā, лит. skėrsas прил. напръченъ, нар. skersaj, лет. šķ'ėrs; гръц. -kársios (epi-|kársios.)...; кор. и.-е. *(s)kř- съ разшир. *(s)kř-s ар.-алт.; *срав.* тур. karşu... || **чрез-вича-енъ**, **-йни** *прил. м.* книж.; руски чрезвычайный || **чрезвычайность** *сжц. ж.* || **чрезмѣр-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **чрезмѣрность** *сжц. ж.*

чреслаѣ *сжц. ср.* мн.; книж.; стб. **Урѣсла**, рус. чресла 'слабини, кръсть...'; срод. съ черѣсло, *вж. т.*; *срав.* бутъ... **чтѣние** *сжц. ср.* книж. стар. отъ стб.

Утѣнене, рус. чтение; *вж.* гл. четъ ж.

(„что“ *мѣст.* у Н. Герова „книжовно“ редомъ съ или вм. *що* *вж. т.*).

чубрика и **чубрица** *сжц. ж.*; стб. **Ужбрѣ**, рус. чубр, пол. szarb, чеш. cibrg, сърбо-хърв. subar; успор. обликъ чеш. šabrg, cibrg, рус. чабер, шебрец, м. рус. шчабрык, чабрык, чебрык...; всички сочатъ къмъ гръц. thymbros...

чува́ль *сжц. м.*, ум. м. **чува́лецъ** и ум. *ср.* **чува́лче**; тур.; отъ корень навѣрно ар.-алт.; нѣма основание да се пише „човаль“, когато и въ турски думата се пише съ у (çuval, „çuval“)...

чу́вамъ *гл.* прех. тр. III. и тр. **чу́я** I. 6.;

стб. **Уоуѣж**, **-тн**, рус. чуять „уѣщамъ“, обл. чуть „чуя“, пол. czuć уѣщамъ, czuwać „пазя, чувамъ“, кашуб. Ćis, г. луж. Ćis, д. луж. Ćis, чеш. ěsti, словен. Ćuti, сръб.-хърв. Ćuti, Ćujati „чуя“ — Ćuvati „пазя, чувамъ“...; общослав. кор. чу-, чю- е отъ и.-е. *keu- въ гръц. (а)кеуб, акоуб, чуя (отъ този кор. и акустикал), ст. герм. (гот.) háusjan, нѣм. hören., лат. custos пазачъ, „който чува“, глаг. caveo пазя...; съ подвижно s : гръц. thýō|skoos 'който гледа жертвитѣ', гот. skuggwa огледало, нѣм. schauen гледамъ... И дветѣ значения („чуя“ и „пазя“) възлизають къмъ сжщия кор.—„гледамъ“=нѣм. schauen || ~ *се гл.* непрх. || **чуване**, **чуене** *сжц. ср.* || **чува́чъ** *сжц. м.* обл. старин. и въ нбълг. книжинна „пазачъ“, сродно по кор. съ лат. custos || **чу́ственъ** *прил. м.* || **чу́ственно** *нар.* || **чу́ственость** *сжц. ж.* || **чувствител-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **чувствитель-но** *нар.* || **чувствительность** *сжц. ж.*

|| **чу́ство** *сжц. ср.*; стб. **Уоуѣстко**, рус. чувство... || **чу́ствувамъ** *гл.* прех. тр. III. || ~ *се гл.* непрх., *сжц. ср.* **чу́ствуване**. **чужьркамаъ** *гл.* прех. тр. III., негли по-стар.

и по-прав. отъ човьркамаъ *вж. т.* и чевьркамаъ; *срав.* чопля.

чугу́нъ *сжц. м. р.*; рус. чугун; кор. само общослав. чу-, което представлява друга отгл. степ. на кор. и.-е. *kou-: *keu-... „ковж“ въ лат. cudo „ковж“, нѣм. haufen бия...; *вж.* чукамъ; *keu-: *kou-... „чукамъ, бия, кова“ ще да е кор. ар.-алт. || **чугун-енъ**, **-ни** *прил. м.*

чуда́къ *сжц. м.*; отъ рус. (срод.) чудак || **чуда́чество** *сжц. ср.* || **чуда́чески** *прил. м.* || **чуда́тъ** *прил. м.* || **чуда́тость** *сжц. ж.* || **чуда** *сжц. ж.* || **чуд-енъ**, **-ни** *прил. м.*; стб.

Уоу́днъ, **Уоуднъ**, рус. чудный... || **чудене** *сжц. ср. р.* || **чудес-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **чудесно** *нар.* || **чудесія** *сжц. ж. р.* || **чудно** *нар.* || **чудноватъ** *прил. м. р.* || **чудноватъ** *нар.* || **чудноватость** *сжц. ж.*

|| **чудо** *сжц. ср.*, мн. чудеса; стб. **Уоудо**,

Уодо, рус., м. рус., б. рус. чудо, пол. cud, cudo, гор. луж. Ćwódo, словаш. Ćud, словен. сръб.-хърв. čudo...; отъ предслав. *keu-dho-s, производ. отъ кор. и.-е. *keu-... „чуя“; *вж.* глаг. чувамъ, чуя, гръц. акоуб...; „чудо“ е онова, за което се 'чуе' или на което човѣкъ се удивлява; *срав.* лат. miraculum чудо; miror гледамъ (фр. miroir огледало)... || **чудови́тъ** *прил. м.* || **чудовище** *сжц. ср.* || **чудовищ-енъ**, **-ни** *прил. м. р.* || **чудовищность** *сжц. ж.* || **чудоде-енъ**, **-йни** *прил. м.* || **чудодейно** *нар.* || **чудоде-ецъ**, мн. -йци *сжц. м., ж.* || **чудодейка** || **чудодейность** *сжц. ж.* || **чудодейственъ** *прил. м.* || **чудодейство** *сжц. ж.* || **чудодейственъ** *прил. м.* || **чудо-твор-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **чудо-твор-ецъ**, мн. -ци *сжц. м. р., ж.* || **чудо-творка** || **чудотвор-енъ** *сжц. ср.* || **чудя** *гл.* прех. тр. II. 1. (за|ч.) || **чу́-дя се гл.** непрх. тр. II. 1.; *срв.* лит. skutitis, което за лишно доказва, че кор. е и.-е. *(s)keu-... || **чу́ене** *сжц. ср.*; *вж.* чуя || **чу́ень** *прил.* < *прич.* мин. стр. м. = чутъ.

чужьйна *сжц. ж.*; рус., б. рус. чужбина || **чужьдъ** *прил. м.*; съ разподобен. обл. чуздъ, обл. и туги в м. штужди; стб.

Штоу́ждъ, и **Уоу́ждъ**, **Тоу́ждъ**, последнитѣ съ т. н. разподобл. отъ предслав. *tjudjos; руски чужой, пол. cudzy, чеш. cizl, словен. tuj, сръб.-хърв. tudj, tudjin...; общослав. заемка отъ ст. герм. (поради *d)—гот. thiuda народъ, стар. нѣм. diota, diot, ст. саксон. thioda, ст. исл. þjóð народъ... въ нѣм. deutsal. < thiudisk; ст. лит. tautà народъ, Tautà „горна земля, Нѣмско“, летон. tāuta народъ, ст. прус. tauto страна сж не отъ герм., а отъ и.-е. кор. *teu-, който и въ името teuton-es, въ лат. totus цѣлокупень... оск. умбр. tota „civitas“...; ст. ирл. tuath народъ, кимр. tud земля, страна, брет. tud люде...

||чужде|зѣм-ецъ, множ. -ци *сжиц. м. р., сжиц. ж.* ||чужде|зѣмка ||чуждезѣмство *сжиц. ср.* ||чужден-ѣць, мн. -ци *сжиц. м., обл. стар.* ||чушдѣнецъ *сжиц. м., ж.* ||чужденкѣ, ||чуждѣнски, обл. ||чужденскѣ прил. м. ||чужде|стран-енъ, -ни прил. м. ||чужде|стран-ецъ, мн. -ци *сжиц. м., ж.* ||чужде|странка ||чуждина *сжиц. ж.; вжс.* ||чу ж бина; обл. мак. ту гина.

чуй |гл. запов. нач. 2. л. ед. ч. сег. вр.; „межд.“;

чука *сжиц. ж.*; стб. ||чюка; сочи къмъ и.-е.

кор. *keu- изпъкналъ или вгълбнатъ.; -ка е наставка; *срав.* ст. герм. (гот.) hauhs високъ, нѣм. hoch, *сжиц. ж.* Höhe височина.; особ. близко стои лит. kaukarā; *вжс.* ||чукаръ, чукара ||чукъръ *сжиц. м., ум. ср.* ||чукърче, *жс.* ||чукара, ум. ||чукърка.

чүкы |межд. ||чүкъ *сжиц. м., ум.* ||чүкче; негли

твърде старинна дума отъ и.-е. кор. *keu- кова, чукамъ... съ различ. разшир. въ лат. cudo ковъ, нѣм. haueu и др.; предслав. *keu- > общослав. чю-, чу и настав. -къ, както въ знакъ; отъ предслав. *кй- *срав.*

стб. ||кын „чукъ“, нб. киякъ, рус. кий, м. рус. кый, чеш. куј, кујак, пол. г. луж. д. луж. kij, сръб.-хрв. kijak... ||чүкълка *сжиц. жс.* ||чүкълко *сжиц. ср.* ||чүкамъ *гл. прех. тр. III., екр.* ||чүкна I. 5., мкр. ||чүкнுவамъ ||~ се *глагол.* прех., *сжиц. ср.* ||чүкване, ||чүкнуване ||чүка се *гл. 3-олч., екр.* ||чүкна се I. 5. ||чүкнанъ *прил. (прич. мин. страд.) м.* ||чүкнанъ *сжиц. м., ум. ср.* ||чүкнанче ||чүкнанница *сжиц. жс.*

чүкундуръ *сжиц. м.; неяс.* ||чүкундуровъ *прил. м.*

чүль I. *сжиц. м., ум. м.* ||чүлецъ, ум. *ср.* ||чүлче; тур. (перс.); твърде стар. *сжиц.* отъ кор. арио-алт. *keu-: *kōi- покривамъ, крия... въ лат. cutis кожа, нѣм. Haut и мн. др.; -лъ (-л-) е старинска наставка или кор. разшир. ||чүлтъръ *сжиц. м.; тур. отъ перс.; -tar (-dar) отъ перс. -dā- get имамъ...*

чүль II. *прич. м.* действ. отъ гл. чуя.

чүль III. *прил. м.* обл. стар. 'съ нактърнени уши, безухъ'; -лъ ще да е наставка, та кор. трѣбва да бже и.-е *keu-: *kou- чукамъ, очукамъ.; *вжс.* ||чукамъ; *срав.* ||чипъ, ||чипавъ ||чүльо *сжиц. м.* обл. стар. ||чүлѣсть *прил. м.*

чүма *сжиц. жс.*, ум. ||чүмица, ||чүмичка, рус. чума, м. рус. пол. dzuma, сръб.-хрв. čuma покрай обикн. куга. Мисли се, че дума та е отъ тур. čuma, ала по-вѣроятнo ще да е, че имаме работа съ кор. ар.-алт. *keu- изпжквямъ, подувамъ се.; *вжс.* ||чука, ку па; -ма е и.-е. и алт. наставка; характерни за болестъта сж подуванията—рус. бубонная чума, нѣм. Pestbeule чумова подутость... ||чүмавъ *прил. м.* ||чүм-енъ, -ни *прил. м.* ||чүминъ *прил.* притеж. м) (чүминъ татко = на чумата баща й)

||чүмлякъ *сжиц. м.* ||чүмовъ *прил. м.* ||чүмовсанъ *гл. прех. тр. III. и чүма II. 1., сжиц. ср.* ||чүмовсане ||чүмьясамъ *гл. не- прех. тр. III., сжиц. ср.* ||чүмьясане.

чүмѣря се *гл. непрех. тр. II 1.; вжс.* ||че- меръ; *срав.* ||чума; ||чука ||чүмерене *сжиц. ср.*

чүмү |мѣст. дат. п. ед. ч. *ср. р., обл.* отъ стб. ||чүсомоу, рус. чөмү; кор. *вжс.* ||кой, ||щ о.

чүнь *сжиц. м.* обл. ю. зап. вм. чълнъ; рус. чѣлн, чеш. člun, дол. луж. coln, словен. čoln, сръб.-хрв. čun; кор. и.-е. *(s)kel- дѣламъ, дѣлбая...; *срав.* лит. skeliū, skėlti цепя, лет. sk'ēlt, лит. kėlmas дѣнеръ..., гръц. skalmós „клинъ, колъ...“, ст. трак. skalmē мечъ... ||чүнъръ *сжиц. м.* обл. 'лодкарь'.

чүнкимъ *нар. съюзъ* 'понеже...'; тур. отъ перс.

чүпа *сжиц. жс.* обл. ю. зап., умал. ||чүпица 'момиче, мома'; етим. необясн.; срод. съ кор. ||чуп- въ сръб.-хрв. čupati=с к уб я, сирав „чорлавъ“; *срав.* рус. чупрун „ко- си на челото“, чеш. пол. czupruga...; *вжс.* ||чу чу л а т ъ.

чүпъръ *сжиц. м.* обл. ю. зап. 'зеленчукова градина'; видеоизмѣн. отъ н. гръц. kīpos; стб. ||кпоурине, н. б. у в м. i подъ влия- ния на следващето п („лабиялизация“)...

чүпене *сжиц. ср.* ||чүпйло *сжиц. ср.* ||чүп- ливъ *прил. м. р.* ||чүпливость *сжиц. жс.* ||чүпя *гл. прех. тр. II. 1.; чу-* отъ пра- слав. *keu-, та навѣрно срод. съ кор. въ лат. cudo „кова“, нѣм. haueu удрямъ, сѣка..., славян. ку-ти, ков-ж; *вжс.* ||кова; *срав.* ||чука; ||чукамъ ||~ се *гл. непрех.*

чүръ *сжиц. м.* стар. обл. 'пушкъ, димъ...'; др. отглас. степ., предслав. *kou-g-, на кор. въ рус. курить „пуша“; старобълг.

||кпурити, чеш. kouřiti, пол. kurzyć się...

||чүрѣ (чүрѣж) *гл. (не) прех. тр. II. 1.* 'пуша, димя'; обл. стар. ||чүреци *сжиц. мн. обл. ...*

чүрилка *сжиц. жс.* обл. 'буталка'; *срав.* кор. въ чукамъ ||чүрило *сжиц. ср.* ||чүрил- никъ *сжиц. м.* 'джурулекъ'; *срав.* следв.

||чүркамаъ *гл. прех. тр. III., сжиц. ср.* ||чүрка- не 'мачкамъ грозде'; първич. кор. само чу-; отъ и.-е. *keu-...; *срав.* ||чукамъ; ||чүпя.

чүртѣ (чүртѣж) *гл. непрех. тр. II. 2., сжиц. ср.* ||чүртѣне; *вжс.* ||шуртѣ; кор. звуко- подр. ||шур- ар.-алт. (sig- въ тур. и перс.).

||чүрукъ *прил.* неизмѣн. прост.; тур.; кор. ар.-алт. ... ||чүрукдѣсамъ *гл. непрех. тр. III., сжиц. ср.* ||чүрукдѣсане ||чүрук- ливъ *прил. м.*

чурулига *сжиц. жс.* обл. вмѣсто ||чу чу ли- га; *вжс. т.* ||чурулигамъ *гл. непрех. тр. III. обл.; сжиц. ср.* ||чурулигане ||чурули- камъ *гл. непрех. тр. III. звукоподр.; сжиц. ср. р.* ||чуруликане; *срав.* рус. чирикать; сжществ. рус. чирок „малка дива па-

тица“, глаг. чиркати, б. рус. чирка; пол. czuganka, чеш. čírek = нѣм. Kriekente „червоноглава патица“...

чурулка *сжиц. жс.* обл. в. джурулекъ; *вж.* чурилникъ.

чурупка *сжиц. жс.*, ум. **чурупчица** в. ч. е. рупка.

чуть *прич.* мин. страд. м. || **чуть** („едва е чуть.“) остатъкъ отъ стб. (срѣд. бѣлг.) неопрѣд. нач. (инфин. или т. н. супинъ) (чути. чуть; чутъ) || **чут-ень**, **-ни** *прил. м.* и по-често **чутѡв-ень**, **-ни** || **чут-ность** и по-обикн. **чутѡвность** *сжиц. жс.*: отъ кор. на глаг. чуя и чуть; *вж.* чувамъ...

чутура *сжиц. жс.*, ум. **чутурка** || **чутурница** *сжиц. жс.*; съчетание чот- въ чотура сочи къмъ чуждо потекло; *срав.* итал. ciotola, по народ. етимол. сближено съ чукамъ; *срав.* кутель...

чухаль *сжиц. м.* (и **чухълъ**) 'бухълъ'; отъ звукоподр. чу-, по народ. етим. свързано съ гл. чуя, та оттамъ народ. приказка за кукувицата и чухъла като се-стра и братъ, прокълнати да се чуватъ, а да се не виждатъ. Денемъ кукувицата вика брата си („Куку!“ „куку!“ т. е. Дуко), а той се обажда нощемъ съ „чухъ“; *срав.* кюало || **чухамъ** *гл.* непрех. тр. III., екр. **чухна** I. 5., *сжиц. ср.* **чухане**.

чухна *гл.* непрех. тр. I. 5. 'сѣхна' (повлияно отъ сухъ — *от-сухна?...).

чуча *гл.* непрех. тр. II. 3 въ дет. езикъ = „седа“, ум. **чучкамъ** III.; сѣрб.-хърв. čučim, словен. čučim, словаш. čučim...; дума твърде старинна, както показва сжествуването на успор. обликъ отъ друга отласна степ. — словен. kučim, kučati, полски kuczeć, kucznać, = siedzieć w kuczki, лет. kukņjot и нѣм. hocken (hock-отъ и.е. *kuk-: *keuk-...); едва ли сж заети отъ роман. ез. (ит. succiare, венец. cuzzarse, suchiarse...; навѣрно срод. съ санскр. kuñcatē свива се, разкривява се, ст. исл. hūka „седа чучналь“, hokra пълзя, ср. вис. нѣм. hüchen „свивамъ се“... || **чучка** *сжиц. жс.* обл. 'възглавничка' и

'vulva': заемка?; *срав.* френ. coussin, итал. cuscino, нѣм. Kissen възглавница...; за знач. vulva *срав.* рус. пизда, пол. словен. pizda, чеш. pizda, сѣрб.-хърв. piždra, основа *pi-sd-, кор. *sd-: *sed- „седа“; *срав.* санскр. čūti дупе, лат. cunnus „pu-dendum muliebre“, ср. ирл. cuthe яма...

чучуль *сжиц. м.*, ум. *ср.* **чучульче**; обл. за ка чуль, ка чулка; *вж. т.* || **чучулатъ** *прил. м.* 'качулатъ' || **чучулатка** *сжиц. жс.*; кор. навѣрно само чу-, и.е. *keu-...; *срав.* сѣрб.-хърв. čuba качуль на кокошка, чеш. čup, čurpna, пол. czuprupa, рус. чупрун, и облици съ б: чеш. čub, пол. czub, рус. чуб, чубатый...; *срав.* лет. čupra čipis не отъ нѣм. Zopf; срод. нѣм. Naube = итал. cuffia... Schopf = итал. ciuffo... || **чучулатчица** *сжиц. жс.* ум. || **чучулесть** *прил. м.* || **чучулига** *сжиц. жс.* || **чучуличе** *сжиц. ср.* || **чучулка** *сжиц. жс.*; *вж.* ка чулка.

чучуръ *сжиц. м.*, умал. *ср.* **чучурче**; кор. звукоподраж.; *вж.* шуртя **чучуркамъ** *гл.* непреход. тр. III., екрат. **чучурна** I. 5., *сжиц. ср.* **чучуркане**.

чущка *сжиц. жс.*, ум. **чущчица**, обл. **чуш-чѣ**; кор. само чу- въ чучка, *срав.* обл. чучка = *vulva' или чу-въ чучкамъ; *срав.* особ. || **чушкálка** *сжиц. жс.* 'пржтъ за чукане жито' || **чушкамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **чушна** I. 5., мкр. **чуш(ну)-вамъ**, *сжиц. ср.* **чушкане**, **чуш(ну)ване**; *срав.* още чукъ, чукалка || ~ се *гл.* непрех. || **чушлякъ** *сжиц. м.*; къмъ етим. *срав.* сѣрб.-хърв. čuska плесница || **чушълка** *сжиц. жс.*, ум. **чушълчица**; *вж.* и шушулка.

чуя *гл.* прех. тр. I. 6.; *вж.* чувамъ.

чърда *сжиц. жс.*; стб. **урѣда**, рус. обл. череда, (о)чередь, пол. tżroda, чеш. (s)řtřida, старин. třieda, словен. črêda, сѣрб.-хърв. съ др. отгл. степ. сѣрб.-хърв. krđ стадо домашни живини...; krđar свинарь, словен. krđéio; и.е. кор. *k(ʹ)erdh- стадо, чърда, въ санскр. śardha-s, лит. kėrdžius пастирь, гот. hairda, нѣм. Herde стадо...; *вж.* чреда.

Ш.

шаблонъ *сжиц. м.*; фр. || **шаблон-ень**, **-ни** *прил. м.* || **шаблонность** *сжиц. жс.*

шавамъ *глаг.* непрех. и прех. тр. III., екр. **шавна** I. 5., *сжиц. ср.* **шаване**; старобѣлг.

ошакти romovege, **ошакти** *сж.*, руски (обл.) шавать „пълзя“...; твърде стариненъ гл., защото се явява и въ друга отглас. степенъ — рус. шевелить, чеш. ševeliti, бѣлорус. шаволицъ; кор. и.е. *(s)keu-: *(k)seu-...; *срав.* гръц. seib разтръсвамъ, атич. souptati движа се силно...

(споредъ др. отъ и.е. *twei-...); санскр. śavate движи се, отива си, ст. перс. ašiyavam 'отправихъ се'...; санскр. pa-ri|śyutá-s изпадналь... арм. chvem тръгвамъ, аористъ śogay отидохъ...

шáгъ! *сжиц. м.* 'крачка'; рус. || **шáгомъ!** *нар.* твор. пад. ед. ч.; рус.

шáекъ *сжиц. м.*; *вж.* шаякъ.

шáйка *сжиц. жс.* (и 'ладийка'); рус., словен. сѣрб.-хърв., м. рус. чайка; тур. şajka; кор. ар.-алт.; *вж.* шавамъ || **шáйкаджия**

сжц. м. || **шайкаджийски** *прил. м.* || **шайкаджийство** *сжц. м.*

шака *сжц. ж. р.* обл. старин.; стб. ШАКА „tapirulis“, словен. срб.-хрв. šaka; успор. обликъ на общослав. *šera; стб. ШАПА и ШАПА, нб. шепа; *вж. т.*; въ шепа кор. е само ше-, а -па е твърде старинна наставка; *срв.* дри-па, ру-па...; кор. ар.-алт. || **шакнатъ** *прил. (прич.) м.* „пърнатъ“; *вж.* чакмакъ; *срв.* пёрнатъ 'блѣснатъ'...

шалъ *сжц. м.*, изт. / рус. шаль, фр. châle, итал. sciallo...

шалъ *сжц. ж.* стар. обл.; стб. ШАЛЕНЪ „furens“, рус. шаль, шальной, б. рус. шал „бѣсъ“, шаль „глупость“, пол. szal, szafa, чеш. šalba, словен. срб.-хрв. šala глума...; кор. и.-е. *(s)kēl-: *(s)kōl- „рѣжа... (и съ неб. и.-е. k’); *срв.* лит. šėla бѣсъ, rajšėlis людъ...; за знач. срв. рус. сѣчь розгами „удрямъ, бия“... || **шалля се** *гл.* непрех. тр. обл. II. 1., рус. шалить „лудувамъ, немирствувамъ...“, пол. szaleć лудувамъ, szalić подлудувамъ нѣкого, словен. срб.-хрв. šaliti se глумя се...

шалвări *сжц. ж.* мн.; рус. м. рус. шаравары, пол. szarawary, чеш. šaravara, срб.-хрв. šalvare...; тур. šalvar, гръц. šaravara, šaravalla... || **шалваранъ** *сжц. м.*, *ж.* **шалварана** || **шалварестъ** *прил. м.*

шалганъ и **шалгунъ** *сжц. м.* обл. стар.; тур.; кор. ар.-алт.

шамарче *сжц. м.* „плесница“. ум. шамарче; тур. || **шаматá** *сжц. ж.*; тур.; *вж.* шеметь.

шамия *сжц. ж.*; тур. (отъ соб. географ. име Šam; *срв.* дамаскинъ).

шампанско *сжц. ср.* отъ *прил.* по собств. геогр. име (Champagne въ Франция).

шанданъ *сжц. м.* обл. прост.; тур. отъ перс. **шанецъ** *сжц. м.*, мн. шанци и шанцове; рус. отъ нѣм. Schanze.— || **шанца** *сжц. ж.*; *срв.* лат. scando скачамъ...

шанкъръ *сжц. м.*; фр.; кор. лат. **шансъ** *сжц. м.*; фр. chance ж. р.

шансонетка *сжц. ж.*; фр. chanson „пѣсень“; chansonnette пѣсенчица...

шантавъ *прил. м.*; срб.-хрв. šantav, словен. šantati хромъ, куцамъ, чеш. šantati; въ мадж. šanta; кор. общослав. *шѣт- (отъ *skent > *ksent...) въ ш е т а м ъ, срб.-хрв. šetati se...; *срв.* и шакнатъ || **шантаво** *нареч.* || **шантавостъ**, **шантавщина** *сжц. ж.*

шантажъ *сжц. м.*; френ. **шантанъ** *сжц. м.*; фр. (café-)chantant „пѣяще кафене“ = „въ което се пѣе“ || **шантански** *прил. м.* || „шантонерка“ *сжц. ж.*

шапъ *сжц. м.*; кор. ар.-алт. — *(s)k’er-: *k’er-: *kor-...; *срв.* санскр. śaphā-s,

зенд. safa- конско копито, нѣм. Huf, ст. нѣм. huof, ст. англ. hōf, ст. исл. höfr, общослав. kopyto, бълг. копито || **шăпавъ**, **шапливъ** *прил. м.* || **шăпово бйлье** *прил. сжц. ср.*

шăпка *сжц. м.*; рус. м. рус. шапка, хърв. šarka, пол. szarka...; ар.-алт. култ. дума; тур. şarka, ср. лат. sarra > ср. нѣм. scharēl, ст. френ. charēl > н. фр. charpeau...; но и лат. caput глава > итал. capo, carolino главица, capone дебела глава...; cappello шапка, cappelino дамска шапка...; *срв.* руски чепец и *вж.* чепикъ. || **шăпкаръ** *сжц. м.*, *ж. р.* **шăпкарка** || **шăпкарски** *прил. м.* || **шăпкарница** *сжц. ж.* || **шăпкарство** *сжц. ср.* || **шăпчица** *сжц. ж.* ум.

шăръ *сжц. м.*; стб. ШАРЪ, сърб.-хрв. šar, šara, словен. šar съ петна, šarast съ следи отъ болестъ едра шарка; кор. ар.-алт.; *срв.* рус. сѣрый „сивъ“...; тур. şary жълтъ, монг. šara. || **шăръ** *прил. м.* стар.: шаро агне „шарено“ || **шăранъ** *сжц. м.*; кор. ар.-алт.; затова въ рус. сазан по тур.-тат. звук. законъ || **шăранецъ** *сжц. м.* ум. || **шăранче** *сжц. ср.* ум. || **шăран-овъ**, обл. **шăвъ** *прил. м.* || **шăрански** *прил. м.* || **шăренъ** *прил. м.*, срб.-хрв. šaran, šaren, šaras „шаренъ конь“ — шарколия... || **шăрене** *сжц. ср.* || **шăренѣя се** *гл.* непрех. тр. I. 5. || **шăрецъ** *сжц. м.*; сърб.-хърв. šaras „шарко.“ || **шăрилка** *сжц. ж.* || **шăрило** *сжц. ср. р.* || **шăрка** *сжц. ж.* || **шăрула** *сжц. ж. р.* = баба **шăрка** *сжц. ж.*... || **шăркамъ** *гл.* прех. тр. III. ум., *сжц. ср.* **шăркане** || **шăрканица** *сжц. ж.* || **шăрколия** *прил.* като *сжц. м.* || **шăрчица** *сжц. ж.* ум. || **шăрко**, **шăро** *сжц. м.* || **шăря** *гл.* прех. тр. II. 1. || ~ се *гл.* преход.

шăрь! II. *сжц. м.* 'кълбо'; непотрѣб. рус. **шарампôль** *сжц. м.*: тур.

шарап|ханá *сжц. ж.*; тур. (šarap вино; hapá кѣша, отъ перс...).

шарлаганъ *сжц. м.*; тур. || **шарлаган-енъ**, **-ни**, **-ски** *прил. м.*

шарлатанинъ и **шарлатанъ** *сжц. м.*, *ж.* **шарлатанка**, *ср.* ум. **шарлатанче**; рус. шарлатан отъ зап. европ.—ит. ciarlatano..., фр. charlatan пазарски викачъ, ш. || **шарлатански** *прил. м.* || **шарлатанство** *сжц. ср.* || **шарлатанствувамъ**, **шарлатанувамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжц. ср.* **шарлатануване**, **шарлатанствуване**.

шăрфъ *сжц. м.*, презъ рус. отъ фр. écharpe, отъ ст. нѣм.; нѣм. Schärpe; кор. и.-е. (ар.-алт.) *sker-...; *срв.* кърпа...

шарфантия *сжц. ж.*; тур.

шăтица *сжц. ж.* обл. и **шăтка** 'патица'; стар. сжц. отъ кор. общослав. шѣт- въ ш е т а м ъ, рус. шататься „ходя насамъ нататъкъ...“, ш а т к и ъ, „който се клати.“

шатра *сжиц. ж.* и **шатъръ** *сжиц. м.*, къс. стб. **шатъръ**, рус. шатёр, м. рус. шатор, пол. szatara, чеш. satr, сръб.-хрв. satog, satra...; първобълг. дума, кор. тур. и ар., осм. тур. çadır; *вж.* ч а д ъ р ъ; въ сжиц-ность думата е индо-иран. и значи „сѣн-никъ“ — санскр. śhātra-m: śhāyā’ „сѣн-ка“; *вж.* с а я; срод. гръц. skiā... || **шатрица** *сжиц. ж.* ум. || **шатърче** *сжиц. ср.* ум. **шаферъ** *сжиц. м.*; нѣм. || **шаферски** *прил. м.* **шафранъ** *сжиц. м.*, рус. шафран, пол. szafran, чеш. сръб.-хрв. safran, словен. zafran...; тур. za’feran > ит. zafferano, фр. safran...; *срав.* м и н з у х а р ъ || **шафран-енъ**, -овъ *прил. м.* || **шафраника** *сжиц. ж.* **шахъ** *сжиц. м.*; перс. || **шахъ-матъ** *сжиц. м.* „царьтъ мъртъвъ“; *срав.* м а т ъ. || **шахмат-енъ**, -ни *прил. м.* || **шахматовъ** *прил. м.* **шахта** *сжиц. ж.* || **шахтъ** *м.*; нѣм. Schacht. **шашавъ** *прил. м.* ’кривогледъ‘; тур. saşu; кор. ар.-алт. || **шашавичъ-къ**, -ки *прил. м.* ум. || **шашавость**, **шашавщина** *сжиц. ж.* || **шашардѣсвамъ** *гл.* прех. тр. III.; тур. гл. saşar(mak), съ тур. и грц. наст. (-di-s-); || ~ *се гл.* непрех. || **шашарма** *сжиц. ж.* || **шашкѣн-инъ** *сжиц. м.*; тур. saşkun. **шаякъ** *сжиц. м.*; тур.; *вж.* и ш а е къ || **шаяч-енъ**, -ни *прил. м.* **шваба** *сжиц. м.* нѣмакъ укор. за н ѣ м е ц ъ; нѣм. Schwabe; кор. навѣрно и.-е. *suē- „свой“; *срав.* особ. лат. Suēbi. (ē > ст. вис. нѣм. ā...); *срав.* ш в е д е ц ъ || **швабски** *прил. м.* || **швабщина** *сжиц. ж.* **шведецъ** *сжиц. м.* и **шведъ**, *ж.* шведка || **шведски** *прил. м.* || **Швеція** *сжиц. соб. ж.* вм. **Швѣдия**; по швед. Sverige е Шведско; кор. негли въ с в о й и rīge = нѣм. Reich царовище || **швейцар-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.*, *ж.* **швейцарка** || **швейцарски** *прил. м.* || **Швейцария** *сжиц. соб. ж.*; въ обликъ рус. съ ей вм. нѣм. ай (нѣм. die Schweiz) и съ настав. -ер- подоб. на ит. (Svizzera, svizzero)...: корень както въ швед-, и шваб- навѣрно и.-е. *suē- „свой“... **шебѣкъ** *сжиц. м.*; тур. **шебой** *сжиц. м.*; сръб.-хрв. šeboj, šebu; *вж.* ш и б о й. **шевъ** *сжиц. м.*; стб. **шѣкъ**, рус. шов (шев), пол. szew, чеш. šev, словен. šev, сръб.-хрв. šav...; отъ общослав. ш ѡ в ъ; *вж.* ш и я, ш и в а ч ъ || **шевѣ** *сжиц. ср.* || **шев-енъ**, -ни *прил. м.* || **шевица** *сжиц. ж.*, ум. **шеви́чка**. **шегá** *сжиц. ж.*; стб. **шлгá**, словен. segav остроумень. (šega нравъ), хрв. šegav...; кор. и.-е. (и ар.-алт.) *(s)kengh-... кривя...; слав. ш отъ и.-е. *ks-...; *срав.* санскр. kṣāñjati криви, куца, грц. skázō, ст. исл. skakkr кривъ, куцъ, ст. нѣм. hinkan, нѣм.

hinken...; сродство съ тур. şaka не само възможно, но и повече отъ вѣроятнo || **шегаджия** *сжиц. м.*, *ж.* **шегаджийка** || **шегаджийски** *прил. м.* || **шегаджийство** *сжиц. ср.* || **шегобѣ-ецъ**, мн. -йци *сжиц. м.*, *ж.* **шегобийка** || **шегобийски** *прил. м.* || **шегобийство** *сжиц. ср.* || **шеговитъ** *прил. м.* || **шеговитость** *сжиц. ж.* || **шегувамъ** *се гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср.* **шегуване**. **шейна́** *сжиц. ж.*; отнош. къмъ рус. м. рус. бълг. с а н и, пол. sanie, чеш. sáně, сръб.-хрв. sanjke...—неясно; кор. *(s)k(‘)ē-(i)-n-...? **шейрѣтинъ** *сжиц. м.*, *ж.* **шейрѣтка**; тур. **шейтанъ** *сжиц. м. р.*; тур.; кор. евр.-араб. s-t-n; *срав.* с а т а н а. **шекѣръ** *сжиц. м.*; тур.; ум. *ср.* **шекѣрче** и ум. *м.* **шекѣрецъ** || **шекерджия** *сжиц. м. р.*, *ж.* **шекерджийка** || **шекерджийски** *прил. м.* || **шекерджийство** *сжиц. ср.* || **шекерджийница** *сжиц. ж.* || **шекѣрка** *сжиц. ж.* обл. || **шекерлия** *прил.* неизмѣн. въ ед. ч. и **шекерлиянь** *прил. м.* || **шекѣрсвамъ** *се гл.* непрех. тр. III. ’захаросвамъ се’. **шѣметъ** (шѣмедъ) *сжиц. м.*; тур.; *вж.* ш а м а т а || **шѣмет-енъ**, -ни *прил. м.* **шѣнѣ!** *прил.* неизм. обл.; тур. || **шенликъ!** *сжиц. м. р.* обл. прост. || **шеня се!** *гл.* непрех. тр. II. обл. прост. **шѣпа** *сжиц. ж.*, умал. **шѣпица**, **шѣпичка**; стб. **шѣпа** — **шѣпа** (шѣпа е не само срѣд. бълг.) и глаг. (о)хѣпнѣти „пригърна“, хѣпнѣти хващамъ; отъ друга отгл. степенъ безъ носова вставка: чеш. chopiti, čápati хващамъ..., пол. ро-chorić, chorać, чараć, б. рус. хопаць, рус. хопать, хопнуть; предслав. кор. *(s)kem-p-: *(s)kom-p-(*skem-p-: *ksem-p-/*chem-p-> ; стб. **шѣп**)... и въ стбълг. х о м ж т ъ „хомоть“, „хомуть“ — „който обхваща“...; безъ носовка кор. и.-е. и алт. *kar- въ лат. cario хващамъ..., тур. kartak...; *вж.* к а п т и с в а м ъ...; дол. нѣм. happen „грабвамъ“... санскр. въ речн. śapati досѣга (се)...; успор. и.-е. кор. *ghabh- въ лат. habeo имамъ, ст. ирл. gabim, gabāi взимане, лит. gabėnti нося... **шѣпна**, обл. старин. **шѣпна глаг.** прех. тр. I. 5. и **шѣптя** II. 2.; старобългар. **шѣпѣтати**, руски шепетать, шептать; сжиц. шептун „магѣосникъ“ = „шо шепне...“, м. рус. шепнуты, шептаты, пол. szepnąć, szepać, словен. šepetati, šapejati, сръб.-хрв. šaptati...; кор. общослав. (звук-подраж.) отъ и.-е. *kslр- *срв.* руски шипеть „съскамаъ“... || **шѣпнене**, **шѣпѣтене**, **шѣп-натие**, -тѣне *сжиц. ср.* || **шѣпнешкѣмъ**, **шѣпнешкѣта нар.** || **шѣпотъ** *сжиц. м.* || **шѣпот-енъ**, -ни *прил. м.* || **шѣпотникъ** *сжиц. м.*, *ж.* **шѣпотница** || **шѣпот-**

нически *прил. м.* || **шепóтничество** *сжц. ср.* || **шепня**, **шепотня** *сжц. ж.*; стбълг. **ШПЪТЪ**, рус. шепот, срб.-хрв. šapat, šaput. || **шепóтя** *гл. прех. тр. II. 1.* || ~ *се гл. непрех.*, обикн. 3-олич.
шербѣтъ *сжц. м.*, ум. **шербѣтець**; тур. **шербетлия** *прил.* неизмѣн. въ ед. ч. || **шербѣтче** *сжц. ср. ум.*
шердѣнь *сжц. м.*; тур.; ум. *ср.* **шердѣнце** || **шердѣнка** *сжц. ж.*
шеремѣтъ *сжц. м.*, *жс.* **шеремѣтна**; тур. **шериятъ** *сжц. м.*; тур...
шесть *числ.*; стб. **шесть**, рус. шесть, пол. sześć, чеш. шестен, срб.-хрв. šest.; и.-е. *(s)ek's-...; *срв.* лит. šeši, зенд. ʃvaša, санскр. śas-, арм. veç, гръц. héks, лат. sex, нѣм. sechs, гот. šaihs, англ. six, кимр. chwech. || **шестáкъ** *сжц. м.* || **шестáръ** *сжц. м.* || **шестáгодийш-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáдесѣтъ** *числ. осн.* || **шестáдесѣти** *прил. м.* || **шѣсти** *числ.* поред. (прил.) || **шестáйма** *числ.* само за лица м. р. || **шестáйна** *сжц. жс.* 1/6 часть; обл. и=ш е ст и м а || **шестáйна** *сжц. жс.* ум. || **шестáйца** *сжц. жс.*, ум. **шестáйчка** || **шестáмѣсеч-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáмѣсечие** *сжц. ср.* || **шестáна́десѣтъ** *числ. осн.* || **шестáнадѣсѣти** *числ. поред.* || **шестáнедѣл-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáднѣвъ** *сжц. м.* || **шестá(в)-днѣвенъ** (**шестáднѣв-енъ**, **-ни**) *прил. м.* || **шестáкрат-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáдлѣст-ъ**, **-енъ**, **-ни** *прил. м. р.* || **шестáмжжѣнь**, **-ни** *прил. м.* (ботан.) || **шестáно́гъ** *прил. м.* || **шестáорѣнь** *прил. м.* || **шестáорно** *нар.* || **шестáорка** *сжц. жс.* || **шестáстѣн-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáстѣнь** *сжц. ср.* || **шестáстѣиш-енъ**, **-ни** *прил. м. р.* || **шестáстрáн-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáстрáнникъ** *сжц. м. р.* || **шестáстáлп-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáстáтинъ** *числ. осн.* || **шестáстáтни** *числ. поред.* || **шестáчлѣнь** *сжц. м.* || **шестáчлѣн-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáжгъл-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **шестáжгълникъ** *сжц. м.* || **шестá-я (-яж)** *глагол. прех. тр. II. 1.*
ше́ствие *сжц. ср.*, стб. **шѣсткне**; рус. шествие. . . ; кор. общослав. шѣд-, шѣд-, др. отгласна степень отъ х о д я ; погрѣшно „шедствие“ (още въ об.-слав. уподобено).
шѣтамъ *гл. непрех. тр. III.*; стб. **ШАТАТИ СѦ**, срб.-хрв. словен. šetati (se) „разхождамъ се“, чеш. šatati движа, рус. шатать, пошатнуть; непрех. шататься „клатя се, скитамъ се...“, прил. шаткий, б. рус. шаткий; шасць „бързо движение“, м. рус. одшатнуть ся...; кор. об.-слав. шѣд- е отъ предслав. *ksent-: *ksent-...; *срв.* грц. kéntron „което подбожда“, както слав. жѣло „жило“ отъ кор. *ген- въ г о н я ; гл. kentēō бода, корн. kenteg, кимр. cethr гвоздей, брет. kentri = тур. махмузь, по рус. отъ

нѣм. „шпори“... || ~ *се гл. непрех.* || **шѣтане** *сжц. ср.* || **шѣтáчъ** *сжц. м. р.*, *жс.* **шѣтáчка** || **шѣтба** *сжц. жс. р.* || **шѣтня** *сжц. жс.* „кжщна работа“.
шѣфъ *сжц. м.*; френ. || **шѣфски** *прил. м.* || **шѣфство** *сжц. ср.*
шѣба *сжц. жс.*; словен. šiba, сър.-хрв. šiba, šib || **шѣбáлка** *сжц. жс.* || **шѣбáло** *сжц. ср.*; стб. **ШНГАЛО** „fustus“; безъ наставка -(а) л о, словен. šiba, сърб.-хрв. šiba, šib || **шѣбамъ** *глагол. преход. тр. III.*; стб. **ШНГАТН**, рус. шибать, шибить „хвърлямъ, бия“, рус. обл. шибалица, шибеница „бесилка“ — „где бьют, секут, а по том уже виселица“, м. рус. пошыбаты „удрямъ“, шыбнуть, чеш. šibati „бия съ бичъ“, словен. šibnoti, срб.-хрв. šibati. . . ; кор. е само общослав. ши-, а б-, ба е наст. или кор. разшир.; кор. ши б- значи и „махамъ“, както показва стб. **ШНГБЪ** „опашка“; *срв.* „кор.“ ши п- (въ сжщность *ши п-) въ чеш. šip „стрела“, гор. луж. šip, дол. луж. žura; извънь слав. *срв.* санскр. kšiprā-s бръзъ, гл. kšipāti хвърля, мѣта. . . || ~ *се гл. непрех.* || **шѣбане** *сжц. ср.* || **шѣбачъ** *сжц. м.*, *жс.* **шѣбáчка** || **шѣбка** *сжц. жс.*... „шомполь“, „харбия“.
шѣбой *сжц. жс.* (и **шѣбóй**), срб.-хрв. šeboj, šebuj; тур. отъ пер. šeb/bui „нощемъ мирише“...
шивъ *сжц. м.*, по-обикн. шевъ; *вж. т.*
шивáчъ *сжц. м.*, *жс.* **шивáчка**; словен. šivkinja, срб.-хрв. švajja „шивачка“, пол. szwaczka, рус. швея. . . || **шивáчески** *прил. м.* (и **шивáшки**) || **шивáчница** *сжц. жс.* || **шивáчесте** *сжц. ср.* || **шѣне** *сжц. ср.* || **шѣнь** I. *прич.* мин. страд. м. обл. вм. ш и т ь || **шѣя** *гл. прех. тр. I. 6.*; стбълг. **ШН-ИХ**, **ШНТИ**, рус. шить, пол. szyć, чеш. šiti, словен. срб.-хрв. šiti. . . ; общослав. гл. ши-ти отъ *šiūti; и.-е. *su-, *sju-...; *срв.* лит. siūti, siūvù, лет. sjuju, sūt, гот. siwjan, ст. исл. sýja, англосакс. séowjan, ст. нѣм. siuwan, санскр. śivuyati, прич. syūtā-s = „шить“, sūtra-m конецъ, sūcī' игла. . . || ~ *се гл. непрех.*
шѣ-енъ II., **-йни** *прил. м.* отъ сжщевит. ш и я 'вратъ' || **шѣйка** *сжц. жс.* ум. || **шѣйникъ** *сжц. м.* || **шѣйгуна** *сжц. м. обл.* стар. за шия на заклана птица, 'шийникъ'.
шѣкъ *сжц. м.*; срб.-хрв. чешки словаш. šik, пол. szych, мадж. sik || **шѣкóсвамъ** *гл. прех. тр. III.*, **шѣкóсване** *сжц. ср. р.* || **шѣкóз-енъ**, **-ни** *прил. м.*...
шѣкалка *сжц. жс.*, необясн. достатъчно; кор. негли само ши-...; *срв.* ши ш а р к а || **шѣкла** *сжц. жс.* || **шѣкалко** || **шѣбрка** *сжц. жс.*
шѣле *сжц. ср.*, ум. **шѣленце**; сърб.-хрв. šiljeg 'младъ овенъ'; производ. негли

отъ кор., който значи 'година', „про-
лѣтъ“ въ нѣом и.-е. ез.; *срав.* откъмъ
знач. я ре, нѣом. Jahr година... || **шиле-
гарь** *сжиц. м.*
шило *сжиц. ср.*; срод. по кор. съ лат. su-
bula; *вж.* глаг. шия || **шилестъ** *прил. м.*
шинѣла *сжиц. ж.*; отъ рус. шинель.
шйникъ *сжиц. ж.*; срб.-хрв. šinik; отъ гръц.
χοϊniks.
шйпъ *сжиц. м.*, чеш. šip „трънъ на роза“
и „стрела“, дол. луж. syra стрела, гор.
луж. šip „стрела“, а šipka = бъл. ши-
пка, рус. шип, шиповник, м. рус. шыпок...;
кор. само общослав. ши-, а -пъ старин.
настав. или „кор. разшир.“; *вж.* ши-
бамъ; *срав.* особ. санскр. kšipāli хвър-
ля... || **шйпка** *сжиц. ж.*, чеш. šipek, г.
луж. šipka... || **шйпковъ** *прил. м.* || **шип-
ко** **цвѣт-ень**, -ни *прил. м.* || **шйповъ**
прил. м. || **шйпкъ** *сжиц. м.*; м. рус. шыпок...
шипя | *гл.* непрех. тр. II. 2., книж.; по
рус. шипеть || **шипящи** | *сългаски прич.*
сег. дейст. 'съскави'; рус. шипящая.
шйръ *сжиц. ж.* || **ширина** *сжиц. ж.*, ум. ши-
ринка; *вж.* широчина.
шира *сжиц. ж.*; тур.
ширитъ *сжиц. м.*; срб.-хрв. širit; тур.
широкъ *прил. м.*; стб. **широкъ**, рус. ши-
рокий, пол. szeroki, чеш. širý, široký,
словен. širōk, хрв. širok...; общослав.
корень само шир-, а -окъ наставка;
сжшински и.-е. кор. навѣрно *sk⁽²⁾ei-...
„чистъ, отворень, ясенъ“...; *вж.* чистъ
< *skei-d-tos, лет. šķ'ists чистъ, ясенъ
и особенно общославянски *šcigrъ, въ
рус. широкий обл. „чистичкъ“, полски
szczyry, szczyry (szczyra woda чиста вода,
само вода), чеш. čitý (čigé pole „отво-
рено [широко] поле“, обл. šciry и т. н.;
срав. лит. šcigras, čirgas, лет. tīrs, got. skeifrs
ясенъ, срѣд. нѣм. schier... и *вж.* ширъ;
успор. кор. (и.-е. *sk⁽²⁾ei-...) *вж.* въ гл. сияя...
|| **широканъ** *сжиц. м.*, *ж.* **широкана** || **широ-
кан-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **широкански**
прил. м. || **широканство** *сжиц. ср.* || **широко-
гърдъ**, **широкогърдестъ** *прил. м. р.*
|| **широкогърлестъ** *прил. м.* || **широко-
крйлъ**, **ширококрйлестъ** *прил. м.* || **ши-
роколистъ**, -ень, -ни *прил. м.*; книж.
отъ рус. и широколиственъ *прил. м.*
|| **широкообразованъ** *прич.* мин. стр. м.
(прил.) || **широкоплещестъ** *прил. м. р.*
|| **широкоустъ**, -ень, -ни *прил. м.* || (ши-
рѣкость) и широчина *сжиц. ж.* || **широ-
та** *сжиц. ж.* || **ширѣч-къ**, -екъ, мн. -ки
прил. м. ум. || **ширя** (се) *гл.* (не)преход.
тр. II. 1.
шйтъ *прил.* (прич. мин. стр.) м. отъ гл.
шия || **шйто** *сжиц. ср.* отъ прил. (прич.)
|| (шйтба *сжиц. ж.*) и шйтьѣ *сжиц. ср.*
шйфъръ *сжиц. м.*, мн. шифри; френ. chiffre;
срав. ц и фра || **шифрованъ** *прил.* (прич.

мин. страд.) м. (шифрована телеграма);
срав. дешифрирамъ.
шйшъ *сжиц. м.*; тур.; кор. ар.-алт.; сжшински
кор. само ши-; *вж.* и въ шипъ... || **шйшъ-
кебѣпъ** *сжиц. м.*; тур. || **шишанѣ** *сжиц. ср.*
шишарка и **шйшка** *сжиц. ж.*; старобълг.
шншкѣ, рус. шишка, м. рус. шышка,
чеш. гор. луж. šiska, дол. луж. syska,
словен. šiska, saska, срб.-хрв. šiska и šī-
sarica („sasarica“)...; кор. навѣрно ар.-
алт.; *срав.* шйшъ; *вж.* и шикалка
|| **шйшарко** **вйд-ень**, -ни *прил. м.* || **ши-
шарко** **нѣс-ень**, -ни *прил. м.*
шйшкавъ *прил. м.* || **шйшкавина** и **шйш-
кавость** *сжиц. ж.* || **шйшко** *сжиц. м.*; тур.
šisko и šisman 'дебель'; кор. негли ар.-
алт.; *срав.* шикалка, шйшарка...;
вж. предход. || **шйшко** **вйд-ень**, -ни *прил.*
м. || **шйшманъ** *сжиц. м.*
шйшѣ *сжиц. ср.*, умал. ср. шйшѣнце; тур.
шйя I. *глаг.* прех. тр. I. 6. || ~ се *гл.* не-
прех.; *вж.* шивачъ.
шйя II. *сжиц. ж.* 'вратъ'; стб. **шннѣ**; рус.
шея; шиворот; б. рус. шия, м. рус. шыя;
ошыйок, ошейник; пол. дол. луж. szyja,
гор. луж. šija, чеш. šje, словен. срб.-хрв.
šija; кор. и.-е. може би *ksi- > общо-
славян. ши- въ шйшка, шйшарка;
откъмъ значение *срав.* об. слав. тылъ,
вж. тилъ, отъ кор. и.-е. *tou-; *tū.
подувамъ се.. въ лат. tumeo, сжществ.
tumor...; *вж.* и тучень...
шкѣфъ *сжиц. м.*; презъ рус. шкап, а то
отъ зап. европ. || **шкѣфче** *сжиц. ср.* ум.
шкѣмбѣ *сжиц. ср.*, ум. **шкѣмбѣнце**; срб.-
хрв. sketbe; тур. || **шкѣмбестъ** *прил. м.*
и по тур. **шкѣмбелія** неизм. въ ед. ч.
|| **шкѣмбѣ-чорба** *сжиц. ж.* || **шкѣмбѣо** *сжиц.*
м. обл., ж. **шкѣмба**.
шкѣла *сжиц. ж.*; презъ рус. отъ лат. scho-
la (кор. гръ) > итал. scuola, френ. école,
нѣм. Schule... || **школаръ** *сжиц. м.*, ум.
ср. р. **школарче** || **школарски** *прил. м.*
|| **шкѣлникъ** *сжиц. м. р.* || **шкѣлнически**
прил. м. || **шкѣлски** *прил. м.* || **школѣ-
вамъ** *гл.* (не)прех. тр. III. || ~ се *гл.* не-
прех., *сжиц. ср.* **школѣване**.
шкѣнтирамъ *гл.* прех. тр. III.; отъ нѣм.
skontieren съ наст. по френ.; отъ ит. sconta-
tare 'вадя по смѣтка...' || ~ се *гл.* не-
прех. || **шкѣнто** *сжиц. м. р.*; итал. sconto
|| **шкѣнтировачъ** *сжиц. м.*, *ж.* **шкѣнти-
ровачка** || **шкѣнтовъ** *прил. м.*
шлѣканица *сжиц. ж.* обл.; *срв.* следващитѣ.
шлакно *сжиц. ср.*; срб.-хрв. šlaknja, пол.
szlak; всички отъ нѣм. Schlacke „сгуря“.
шлѣпѣсвамъ *гл.* прех. тр. III., „звукѣпо-
драж.“; *вж.* шляпамъ.
шлѣвнувамъ *гл.* прех. мкр. III. усл., екр.
шлѣвна I.5., тр. и шлевѣя [-нѣ] (за шлевѣя) II.
1., *сжиц. ср.* шлѣвнуване, шлевѣне; „кор.“

- шлев- очевидно отъ *хлѣв-, гдето в е разшир. или наст.; *срав.* рус. хлестнуть, хлестать *сжц.* знач. и пол. chłostać по-край chłustać; звукоподраж. съчет.; *вж.* предход. *срв.* бълг. хлускамъ...; *сжцо* шляпамъ, нѣм. schlagen „бия“ и под.
- шлѣмъ** *сжц. м.*; стб. **шлѣмъ**, рус. шлем; и шолом отъ želomъ; шолома „възвишение“, м. рус. шолом; пол. отъ нѣм. helm; обикн. се причислява къмъ стар. герм. заемки отъ общогерм. кор. hel- „крія“ (нѣм. -hehlen) — гот. hilms, нѣм. Helm; въ ст. прус. salmis и лит. обл. salmas. Но понеже кор. на и.-е. глаг. за „крія, покривамъ“, може да бжде не само *kel- (*k'el-) (лат. cello; oc/cultus „скривъ“ > въ окультизмъ), но и *(s)kel-, то не бива да се изключва и мисълта за прастаро сродство (и.-е. *skel- : *ksel- > праслав. *xel-, съ разшир. или настав. : *xel-mo-š > стб. **шлѣмъ**...; и.-е. корень *kel- значи и „глава“, н. перс. sāh; лат. excelsus... || **шлѣмче** *сжц. ср. р.* умал. || **шлѣмовъ** *прил. м.*
- шлѣпъ** *сжц. м.*; отъ нѣм. (schleppen влѣка)...
- шлюзъ** *сжи. м.*; отъ герм. (холанд...); кор. и.-е., срод. съ кляучъ, лат. claudo затварямъ, нѣм. schliessen...
- шлякамъ** *гл.* прех. тр. III., *сжц. ср.* **шлякани**; успор. обликъ на кор. и.-е. *(s)lei- въ лигавъ, лѣя... || ~ *се гл.* непрх. || **шляканица** *сжц. ж.*
- шляпъ!** *межд.* || **шляпамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **шляпна** I. 5. и шлѣпамъ, шлѣпна || ~ *се глаг.* непрех.; звукоподраж. корень *вж.* шлевя; *срав.* нѣм. schlagen „бия“...
- шляса** („шлѣя се“) *гл.* непрех. тр. I. 6.; рус. шляться || **шляене** *сжц. ср.*; срод. съ шлякамъ...
- шмѣкеръ** *сжц. м.* || **шмекерія** *сжц. ж.*; негли отъ тур. (перс.): šeb „ношь“ и kâg- „работа.“; *срв.* обл. шевекерія (< šeb-i-keri) „работа преди разсъване зиме“... || **шмѣкерка** *сжц. ж.* || **шмѣкерски** *прил. м.*
- шмугвамъ** *гл.* прех. тр. III., обл. сев. зап. и **шмугнувамъ**, екр. **шмугна** I. 5. 'тайно вмѣквамъ' || ~ *се глаг.* непрех.; очевидно отъ нѣмски schmuggeln; нѣм. Schmuggler „контрабандистъ“...; а срод. съ бълг. гл. мѣкна, вмѣкна; и.-е. *(s)muk-...
- шмуля** *гл.* прех. тр. II. I.; „кор.“ шмулима съответствия въ словен. — muliti ошмуляе листа, mulast безъ рога...; и балт. езици; *срав.* лит. жемаит. šmūlas безрогъ, šmūlis šmulė волъ, крава безъ рога, лет. šmūl-is, — е безрого говедо...; санскр. śama-s безрого... първич. кор. е и.-е. *(s)mel- дробявамъ... въ меля, нѣм. Mehl брашно... || **шмулене** *сжц. ср.*
- шнуръ** *сжц. м. р.*; презъ рус. отъ нѣм. Schnur ж. р.
- шовинизъмъ** *сжц. м.*; френ. || **шовинистъ** *сжц. м.* || **шовинистически** *прил. м.*
- шокирамъ!** *гл.* прех. тр. III.; френ. съ наст. нѣм. || ~ *се гл.* непрех.
- шоколадъ** *сжц. м.*; зап. европ. отъ мексик. || **шоколад-енъ** *прил. м.*
- шомполъ** *сжц. м. р.*; рус. шомпол, пол. sztepel отъ нѣм.
- шопъ** *сжц. м.*, мн. **шопи** [срб. „шопови“!], ум. *ср.* **шопче**, *ж. р.* **шопкиня**, ум. *ж.* **шопкинче**; твърде любовитна дума, за която сж предлагани разни етимолог. обяснения (отъ ст. трак. племенно название Saraei, отъ тур. сопа [шопитъ ходѣли съ соли!..], отъ гръц. име София(!) и под.; не е невъзможно името шопъ да произлиза отъ южнотѣмски Schwab(e) и да се е явило съ нѣм. рудари въ зап. бълг. области. Чуждитъ думи добиватъ често хулно значение. Изчезването на w въ такова положение не е рѣдкостъ; значи: шопъ отъ swab...; *срв.* санскр. svasar- сестра; слав. сестра; англ. sister : нѣм. Schwester... || **Шоплукъ** (и **Шоплѣкъ**) *сжц. м.* соб. геогр. и *нариц.* || **Шобско** *сжц.* соб. *ср.* || **шобщина** *сжц. ж.*
- шосѣ** *сжц. ср.*; фр. chaussée ж. р. < лат. (via пѣтъ) calciata.
- шпата** *сжц. ж. р.*; *срав.* итал. исп. spada (фр. épée) [и въ итал. обл. sp > šp].
- шпаліръ** (**шпалеръ**) *сжц. м.*; нѣм.
- шпалта** *сжц. ж.* книж.; нѣм. Spalte.
- шпация** *сжц. ж.*; презъ нѣм. отъ кор. лат.
- шпионинъ** и **шпионъ** *сжц. м. р.*, *ж. р.* **шпионка**; нѣм. Spion, итал. spione, фр. espion...; корень ст. герм.; нѣм. Späher съгледвачъ... || **шпионирамъ** *гл.* прех. тр. III., съ наст. нѣм. отъ първич. гл. фр. || ~ *се гл.* непрех. || **шпионски** *прил. м.* || **шпионство** *сжц. ср.*
- шпора** *сжц. ж.*, обикн. мн. **шпори**; презъ рус. шпоры отъ нѣм. Sporn.
- шприць** *сжц. м.*; нѣм.
- шрапнѣлъ** *сжц. м.*; англ.
- шрифтъ** *сжц. м.*; нѣм. отъ кор. лат.
- шуба** *сжц. ж.*; рус. шуба, пол. szuba, луж. словен. šuba...; лит. šuba; < ср. нѣм. schübe, итал. giubba, ср. лат. jora...; *срав.* джубѣ презъ тур.
- шубракъ** (**шубръкъ**) *сжц. м. р.*; навѣрно съ бърнено закржляване предъ б отъ ш и б а *вж.* ст.
- шуга** *сжц. ж. р.* 'краста'; срб.-хрв. šuga, šoga; тур. şuga; кор. ар.-алт. (и.-е. кор. *(s)k(ʰ)eu-... — изпъкналь : вдлъбналь : подувамъ се... въ славян. чума; санскр. śōtha-s подутость..., śōpha-s цирей... || **шугавъ** *прил. м.* || **шугавче** *сжц. ср.* || **шү-**

гавѣя *гл.* непрех. тр. I. 6. || **шугльо** *сжиц. м. р., жс. шугла.*

шудравъ *прил. м.* обл. 'нечистъ' и 'дрипавъ'; любопитна дума; чужд.? срод. навърно съ общослав. х у д ъ и съ предход.

шукюръ *нар.; тур.*

шуде *сжиц. ср. р.* || **шудецъ** *сжиц. м.;* съ у вм. безудар. о отъ юж. нѣм. Schale > сев. зап. бълг. обл. ш о л ъ . . .

шумъ *сжиц. м.;* стбълг. **шОУМЪ**, рус. шум пол. szum, чеш. словен. sum...; старин. общослав. дума отъ и.-е. кор. звукоподр. *(s)k'e'u- : *(s)keu-...; -мъ е общослав. наст.; както въ у-мъ, *вжс. т.*;; *срав.* санскр. śuka-s папагалъ, арм. sag гжска, слав. со ва „кукумявка“, рус. сыч „видъ малка кукумявка“, лит. saukiū викамъ... || **шум-ень**, -ни *прил. м.* || **шумкамъ** *гл.* непрех. тр. III. ум. || **шумливъ** *прил. м.* || **шумливо** *нар.* || **шумливость** *сжиц. жс.* || **шумна** *гл.* непр. екр. I. 5., мкр. усл. **шумнувамъ**, съкрат. **шумвамъ** III. || ~ се *гл.* непр. 3-олич. || **шумол-я [-ѣж]** *гл.* непр. тр. II. 2. || **шумотѣвица** *сжиц. жс.* || **шумтѣ** *гл.* непрех. тр. II. 2. || ~ се *гл.* непреход. 3-олич. || **шум-я [-ѣж]** *гл.* непрех. тр. II. 2., *сжиц. ср. шумѣне.*

шума *сжиц. жс.;* стб. **шОУМА**, словен. suma, срб.-хрв. šuma; *сжц.* собств. Sumadija...; нѣкои сж приближавали думитъ съ предходн. сжществ. шумъ: значението не напълно обясн., има обаче успореждици.. || **шумавъ** *прил. м.* || **шумакъ** *сжиц. м.* || **шумка** I. *сжиц. жс., ум. шумчица.*

шумка II. намѣсто **шунка** *сжиц. жс., умал. шунчица (шумчица);* отъ юж. нѣм. обл. schunke, нѣм. Schinken.

шупаръ *сжиц. м.* обл., умал. **шупарче** вм. ш и п а р ъ, *вжс. т.*

шупла *сжиц. жс., ум. шуплица, шупличка* || **шуплестъ** и **шупливъ** *прил. м. р.* || **шупливинѣ** (и **шуплинѣ**) *сжиц. жс. р.* || **шуп-ли**, -ълъ *прил. м. р.;* стбълг. **шОУПЛЬ**, словен. šurelj, срб.-хрв. šupalj (и šupr); *срав.* лит. su-šupr̃s изгнилъ (за дърво); корень е само и.-е. *(s)k'e'u- : *(s)keu-... въ думи като лат. cavus; caverna пещера, гръц. kýar, арм. сог дуп-

ка...; -пъ въ хърв. šupr и въ шупла е стар. наст. или „кор. разширение“ || **шупна** *гл.* непрех. екр. I. 5., мкр. **шупнувамъ** и **шупвамъ**, *сжиц. ср. шуп(ну)ване.*

шурпуркамъ *гл.* непрех. тр. III., обикн. 3-олич., обл.; успор. обликъ на кор. въ ш е п о т ъ, ш е п н а.

шурей (обл. и **шурекъ**) *сжиц. м.;* стб. **шОУРЪ**, -ниѣ, -д, руски шурин, и шурьяк, пол. szurzy, род. szurzego, словен. šura и šurgjak, срб.-хрв. šura, šurin, šurak; корень и.-е. *sk(')eu-r- > общослав. šcjug, šur-; *срав.* лит. pra|kurėjis прудецъ, прапрадѣдо; рус. шур = „отец прапрадеда“, м. руски пращур „праправнукъ“, а шурын „брат жены“ 'шурей', пол. praszczur...; славян. шур- тукъ може да е и отъ и.-е. *steu-r-.. въ старъ; *срав.* санскр. sthū-rā-s... || **шуревъ** *прил. м.* || **шурка**, **шурейка** *сжиц. жс.* и обл. **шурекinja.**

шуркамъ *глагол.* непрех. тр. III. || ~ се *гл.* непрех. 3-олич. || **шуртя** *гл.* непрех. тр. II. 2.; кор. звукоподраж. и.-е.; съответ. и въ перс. и въ тур...; *вжс.* чучуръ, шумъ || **шуртѣние** *сжиц. ср.*

шутъ *прил. м. и сжиц. м.* 'безъ рога'... и 'глупчо'; рус. шут, пол. szuty, чеш. šutá, koza 'bezrohá', словен. šutec = рус. шут и štula < štula „безрога крава“, срб.-хърв. šut; рус. шутка „глума“...; лит. (отъ слав.?) šutas смѣшникъ; и.-е. *kseu- : *skeu-... празнен. вдлѣбнатъ... кор. въ шупли; хърв. supkast слабоумень...; *срв.* путьо; *вжс.* шутка... || **шутаръ** *сжиц. м.* || **шутарка** *сжиц. жс.*

шутка *сжиц. жс.* обл. 'vulva', негли отъ стар. и.-е. кор. *(s)k(')eu- изпъкнало — вдлѣбнато... въ грц. kýar дупка = арм. сог, грц. kýathos чаша, лат. caverna пещера, санскр. śō'tha-s подутость...

шущка *сжиц. жс., ум. шущица*, вм. с у ш к а; *вжс.* до-с у ш ъ; кор. въ с у х ъ *вжс. т.*

шущна *гл.* прех. тр. I. 5.; словен. šuskati, šušnuti, suštati; *вжс.* шупурка и *срав.* шепотъ || **шущкамъ** *гл.* непрех. тр. III., *сжиц. ср. шущкане.*

шущулка *сжиц. жс.;* производ. отъ шущка *вжс. т.;* *срав.* и чущка; шутка || **шущулко** *вид-ень*, -ни *прил. м.*

Щ.

щѣ [щѣ] *гл.* прех. тр. I., мин. св. щ ѣ х ѣ, вм. *хѣтѣхъ; стб. **хѣштѣ** (хѣштѣ), рус. хочѣ, хотѣть, пол. chęć, chcieć, чеш. chci, chtiti, словен. hčem, htěti, срб.-хрв. htjeti, ču...; общослав. гл. кор. *хот-: *хѣт- по-край обликъ съ носова вставка *хонт- (пол. chęć, чеш. chut'...); думата има любопитно съответствие въ арм. гրի, и кимр. гръц. хатѣо желая... — арм. хинд „ра-

дость, хндr̃=итал. cerca, questione, кимр. chwant страстно желание...

щабъ *сжиц. м.*, презъ рус. штаботъ нѣм. Stab || **щаб-ень**, ни и ни *прил. м.* || **щабъ-офицеръ** *сжиц. м.* || **щабъ-офицерски** *прил. м.* || **щабъ-офицерство** *сжиц. ср.*

щавѣ *сжиц. жс.* || **щавель**, обл. **шавлекъ** *сжиц. м.;* стб. **штАкЪ** „киселець, шавякъ“, рус. щавель, щавей, м. рус. щавѣ, пол.

szczaw', чеш. št'av, št'avel, št'ovik, и обл. štěvik, словаш. št'avica минерална вода (< кисела м. в.), гор. луж. ščehel, словен. ščavja, срб.-хрв. štavelj, štavlje...; общослав. старинна дума отъ кор. *skēu-...; *срав.* рус. щи 'видъ киселичка чорба', срод. негли съ ску-бя (-б- корен. разширение)...; щ и п я || **щавя** *гл.* прех. тр. II. 1. 'боравя съ щ а в а', срб.-хрв. štaviti | **щавячъ** *сщц. м.* = тур. 'табакъ'.

щадене (щадене) *сщц. ср. р.* || **щадливъ** *прил. м. р.* || **щадливость** *сщц. ж. р.* || **щадя** (**щад-я**, **-яж**) *глагол.* прех. тр. II. 1.; стб. **ШТАДЪТИ**, рус. щадить, м. рус. щадыты, чеш. обл. oščadati se, срб.-хрв. štediti, безъ носова вставка (*sted-) *вж.* щ е д ъ р ъ; общослав. редуване *skend- > *šcend- стб. **ШТАД-** покрай *skond- въ скждень, оскждень; праславян. *skend- отъ кор. съ значение 'цепя, дера.'; *срав.* нѣм. schinden, нидерл. schinden кожа, кора...; *вж.* ч а с т ь || ~ **се гл.** непрех.

щампа *сщц. ж.*, срб.-хрв. štampa... (Stamparija 'печатница') < ит. stampa; кор. и. е... и в стѣпка... || **щампирамъ** *гл.* прех. тр. III., наст. нѣм. || ~ **се глагол.** непрех. || **щампосвамъ** *гл.* прех. тр. III., кор. итал., наст. пѣрвичъ грц.

щапъ *сщц. м.* обл.; *вж.* стапъ.

щাপамъ *гл.* непрех. тр. III., *сщц. ср.* **щাপане**, успоред. обликъ на стѣпямъ; *срав.* прощапульникъ — кога дете проходи, почва да щ а п а.

щастие! *сщц. ср.* книж. отъ рус. счастье < съ + частие; *срав.* часть, у-часть. пол. szczęście, чеш. štěstí... || **щастливъ!** *прил. м.* книж. отъ рус. вм. бѣлг. честитъ < стб. **УАСТЬ** = рус. часть, общослав. кор. въ чдсть = рус. часть "дѣль"; кор. *skend-: *skond- дѣля, цепя... въ санскр. кор. chind, chid, — chinatti цепи, отрѣзва, лат. scindo, грц. sxlzō... || **щастливецъ** *сщц. м., ж.* **щастливка** || **щастливо нар.** || **щастливость** *сщц. ж. р.*

щатъ *сщц. м.*, мн. щатове, по руски "шати" и за дѣржави („Съединени Щати“), презъ рус. штат отъ нѣм. Staat, а то отъ лат. status > ит. stato, фр. état... || **щат-ень, -ни прил. м.** || **щатски прил. м.**

щѣ спом. *гл.* 3. л. ед. ч.; *вж.* щ а [щ ж]. **щѣдъръ, -ри прил. м.**; стб. **ШТЕДРЪ**, рус. м. рус. щедрый, (щедрый вечер „бъдни вечеръ“...); щедриѣна „коледна (новогодишна) нѣсенъ, пол. szczodry (s. dzień), гор. луж. ščedry, ščedry džeň „коледенъ даръ“, дол. луж. ščodry, чеш. štědrý... милостивъ...; кор. праслав. *šcēd- > щед-, въ др. отгласна степенъ и съ носова вставка *skend- > skond- въ щ а д я:

с к ж д е н ъ, о с к ж д е н ъ... 'който пести та има — щедъръ'... || **щѣдро нар.** || **щѣдролюбивъ прил. м.** || **щѣдролюбие сщц. ср.** || **щѣдрость и щѣдротѣ сщц. ж.**

щѣка *сщц. ж.*; къс. заемка отъ юж. нѣм.; кор. въ нѣм. Stock, мн. ч. Stöcke.

щекотливъ! *прил. м.* 'трънливъ'...; рус. || **щекотливость сщц. ж.**

щѣмпель *сщц. м.*; презъ рус. отъ нѣм. Stempel.

щене *сщц. ср.* и **щенецъ**, мн. щенци, *сщц. м.*; стб. **ШТЕНЬИ**, рус. щенок, пол. szczenię, дол. луж. ščeňe младо куче, гор. луж. ščeňo 'изтърсъкъ, последно дете'..., чеш. štěně, словен. ščene, срб.-хрв. štene, мн. štenci; кор. *sken-, негли срод. съ *ken-d- *šcend- въ чддо, чедо; *срав.* санскр. kanyā' момиче, лат. ge-cens младъ, късенъ, грц. kainós (отъ *kanios) новъ...

щѣние *сщц. ср.* отъ гл. щ а; старобѣлг.

ХЪТЪНИ; старин. и щѣние по гл. щ ѣ х ъ.

щѣрка *сщц. ж.* вм. 'дѣщ-ерка, ум. отъ дѣщ е р я; *вж.* т.; обл. ч е р к а, к е р к а || **щѣркинь прил. м.**

щѣрна (щѣрня) *сщц. ж.*; словен. sterna, štirna, susterna...; н. грц. stérna < лат. cisterna > нѣм. Zisterne...

щѣ|слав-ень, -ни прил. м. вм. **тще|слав-**

в-ень, стбѣлг. тѣщеславенъ; стб. **ТЪШТЬ** 'празень, суетенъ'..., рус. тще напрасно, тощий, на тощак = бѣлг. стар. обл. 'на щѣ сърце.' = 'на гладно с.', 'на гладенъ стомахъ', словен. на tešče, срб.-хрв. na šte srca, чеш. teš', пол. tszczy, szczy празень...; кор. общослав. *tъsk- празень...; *срав.* лит. tušcas, tuštokas, гл. tuštinti изпразнямъ, tuštviduris кухъ, лет. tukšs, санскр. tučcha-s, tučchya-s отъ *tusko-s, zend. tavšayeiti изостава... || **щѣ|славие сщц. ср.** вм. тщеславие || **щѣтѣ** *сщц. ж.* (вм. *тѣщета, тѣщета); стб. **ТЪШТ-ТѢТА**, рус. тще, тщиться „стремя се“, срб.-хрв. šteta... || **щѣтя глагол.** прех. тр. II. 1. 'ощѣтявамъ' || ~ **се гл.** непрех., *сщц. ср.* **щѣтѣне.**

щикъ *сщц. м.*, отъ рус., а то отъ ст. нѣм. sticken бода, промушвамъ, нѣм. stechen, навѣрно презъ пол. sztych.

щимъ *сщц. м.* и **щимки** 'отпадъци отъ вълна...'; *срав.* ч и м ъ.

щипѣлка *сщц. ж.* || **щипане** *сщц. ср.*

|| **щипка** *сщц. ж. р.*, умал. **щипчица**

|| **щипльо** *сщц. м., ж.* **щипла** || **щипци**

сщц. м. мн.; г. луж. scipalica щипци на

ракъ, словен. ščipes щипци за свѣщъ...

|| **щипя** *гл.* прех. тр. I. 9., екр. **щипна** I. 5.,

мкр. услов. **щипнувамъ**, съкрат. **щип-**

вамъ; стб. **ШТИПАТИ**, рус. щипать, м. рус.

щипаты, пол. szczypać, чеш. štípati, сло-

вен. обл. *šcipati*, срб.-хрв. *štipati*, *štipnuti* ., общослав. „кор.“ *щип- е твърде стариненъ и представя кор. разширение или наставка къмъ и.-е. *skei- — *skeip-, разширение на *sek- сѣка, кжсамъ, рѣжа...; *срав.* лат. *scindo* цепя, грц. *σχιζο* и грц. *skipōn*, лат. *scipio*... слав. цѣпъ п-въ цепеница, цепя...

щирь *сжц. м.*; *срав.* рус. щир, и обл. щирый, срб.-хрв. *štir*, пол. *szyrzyg*, *szczyryg* чисть.. и раст. *szyrzyg*, чеш. *čirý* (*čiré pole* открыто поле) и *štir*, г. луж. *šcer*...; общослав. *ščir- се сравнява съ лит. *ščugas*, *čugas*, лет. *tīrs*, гот. *skeirs* ясенъ, ст. сканд. *skirg*, ст. сакс. *skiri*, ср. нѣм. *schier* чисть.. отъ и.-е. корень *skei- и *sk'ei-.. свѣтя въ нѣм. *scheinen*, гот. *skeima* свѣтильникъ, санскр. *śhāyā'* блѣсъкъ,...

ширица *сжц. ж.*, успор. обликъ на стерица, срб.-хрв. *štirkinja*, словаш. *štra*...; отъ и.-е. кор. *ster- безплоденъ < затвърдѣлъ...; *срав.* санскр. *starī'-s* безплодна крава, ширица, арм. *sterdž* безплоденъ, за животни, лат. *sterilis*, грц. *steira* безплодна, алб. *stjers*, *stjers*, ит. венец. *sterpo* безплоденъ, грц. *stérifos*, исл. *stirtla* безплодна крава, нѣм. диал. *sterke* 'млада крава'...

щитъ *сжц. м.*; стб. **ШТНТЪ**, рус. щит, пол. *szczyt*, чеш. *štit*, словен. *šcit*, *skit*, сѣрб.-хрв. *štit*...; общослав. *štīt- ще да е отъ успор обликъ *(s)keu-t-, *(s)kiu-t- — *(s)keu-t- „щитъ“ < „който закрива“...; *срав.* *cutis* „кожа“, нѣм. *Haut* кожа, грц. *kutos*, лат. *scutum* щитъ, об|с|с|г|у|с| тѣмень.., нѣм. *verhüllen* покривамъ...; *срав.* успор. корень и.-е. *skoit- въ ирл. *sciath* щитъ, ст. брет. *scoit*. || **щитѣцъ** *сжц. м.*, ум. || **щитче** *сжц. ср. ум.* || **щито|вид-ень**, -ни *прил. м.* || **щито|нос-ень**, -ни *прил. м.* || **щитонос|ецъ**, мн. -ци *сжц. м.* || **щито|образ-ень**, -ни *прил. м.* || **щитя**, **щитѣ** *гл.* преход. тр. II. I. 'защищавамъ'; стб.

ШТНТНТН, **ЗАЦНТНТН**... || — се *гл.* непр.

щйца *сжц. ж. р.* стар. обл. вм. дѣщица; стб. **ДЪШТНЦА**, ум. отъ дѣска, *вж. т.*

щѡ мѣст. въпрос.; стб. **УѢТО**, руски что, пол. чеш. со, словен. *kaž*, срб.-хрв. *šta*, *što*...; кор. и.-е. *kwi- въ лат. *quid*, грц. *ti*, санскр. *kim*, частица *-cid*, зенд. *ciṭ*, ст. перс. *cit*...; *срав.* кой || **щѡ**, **щѡто мѣст.** относ... || **щѡ-годе мѣст.** неопр. || **щѡмъ нар.** (сюзь)

щракамъ *гл.* прех. тр. III., екр. **щра́кна** I. 5., мкр. усл. **щра́кнுவамъ**, **щра́квямъ**; ст. бѣлг. **СТРЪКАЛО** „stimulus“, рус. стрекать...; кор. „звукотподраж.“; *срав.* *тракамъ*, фр. *trac-trac* „игра на табла, хаванъ за сѣчене тютюнъ...; *вж.* щрък-лѣя || **щрака́ло** *сжц. ср.*

щрафірамъ! *гл.* прех. тр. III.; отъ нѣм. *strafen* съ непотрѣб. -ieren || **щра́фъ** *сжц. м.*

щрѣкъ (съмъ, бжда на щ.) *сжц. м.*; отъ стб. стрѣгъ; стб. **СТРЪГЪ** пазя, рус. стерегу...; др. отгл. степ. на кор. *-storg- *вж.* въ ст р а ж а, ст р а ж ѣ = рус. сторож...; предслав. *sterg- *срв.* съ лит. *serg-u*, -mi. *sergti* и *sergėti* пазя; *sargas* пазачъ; зенд. *haraiti* пази, брани, лат. *servare* пазя, *servus* робъ, грц. *οἰγος* пазачъ...

щръбъ *прил. м.*; *вж.* щърбѣ.

щръкъ *сжц. м. р.* и **щъркъ**, **щъркиль** (**щъркель**); стбѣлг. **СТРЪКЪ**, рус. стерж, стар. стерж, словен. *štrk*, *storklja*...; срб.-хрв. *štrk*; кор. само *стър-; *срав.* лит. *starkus*, лет. *starks*; *tarcinš*; думитѣ сж сродни съ ст. сканд. *storkr*, ст. нѣм. *stogah*, нѣм. *Storch*, понеже и герм. *k (ch)* не спада къмъ сжчинския корень || **щрък-кльсть** *прил. м.*

щръклѣя *гл.* непрех. тр. I. 6.; стб. **СТРЪК-ЛЪТН** „*rungr*“, **СТРЪКЪ** „устрель“ = рус. стрек; рус. стрекать „бодж“, словен. *štrka se* „щръклѣе“, срб.-хрв. *krave se štrču*...; корень само *sterg- : *str-; лит. *strakus* бързъ, *strokas* бързина; *срав.* стрела и щракамъ... || **щръклѣць** *сжц. м.* || **щръклица** *сжц. ж.* || **щръкна** *гл.* непр. екр. I. 5., мкр. **щръквямъ** и **щръкну-вамъ** III.; *вж.* щъркъ.

щу́ка *сжц. ж.*; стб. **ШТЮКА**, рус. щука, пол. *szczuka*, гор. луж. *šćuka*, чеш. *štuka*, словен. словаш. *šćuka*, срб.-хрв. *štuka*; корень е само общослав. *штю- > щу-, както показватъ успореднитѣ облици; м. рус. щупак, покрай щука, пол. *szczurak*, и дол. луж. *šćipeł'* (*šćipeł*); общослав. разшир. корени *щу-к- и *щу-п-; негли сродни съ рус. щупать досѣгамъ, допирамъ се... || **щуквямъ** *гл.* непрх. тр. III., екр. **щук-на** I. 5. и мкр. **щукну-вамъ**, *сжц. ср. р. **щукване**.*

щуръ *прил. м. р.*; стб. **ШТОУРЪ** „*cicada*“, рус. щур, обл. 'земляной червь', чеш. *štir*... || **щуравъ** *прил. м.* || **щураво нар.** || **щуравость** *сжц. ж.* || **щурани** *сжц. м.* || **щурямъ се (щурямъ се)** *гл.* непрх. тр. III. || **щурѣць** *сжц. м.*, мн. щурци, словен. *ščurek*, *ščiricek*...; кор. общослав. *щюр- < *skeu-г-, разшир. на и.-е. *skeu- „щурямъ се...“; *срав.* съ друго разширение общослав. **СКЫ-ТАТИ СЯ**... || **щуркамъ** *гл.* непрех. тр. III. || **щурчѣ** *сжц. ср. ум.* || **щурѣя** *гл.* непрех. тр. I. 6. || **щурѡ-главъ** *прил. м.* || **щуротія** *сжц. ж. р.*

щърбѣ *прил. м. р.* и **щръбѣ** || **щърбелъ** *сжц. м. р.*; стб. **ШТРЪКЪ** „*mancus*“, рус. щербина, ущерб, пол. *szerzb*, *szerzega*,

гор. луж. šerba.. чешки stěrb(a), stěrbi-
па, словен. šerba, škriba, срб.-хрв. škribav..;
корень и.-е. *sker-bh-: *skř-bh-.. нащърбя-
вамъ.; *срав.* лет. skjirba, ст. нѣм. scirbi,
нѣм. Scherbe „черепъ“; *вж.* ч е р е п ъ...;
съ др. разшир. санскр. karpāra- (и.-е.
*kōr-p-..)||щърбавъ *прил. м.*||щърбатъ
прил. м.||щърбина *сжц. ж.*||щърблйвъ
прил. м.||щърбльо *сжц. м., ж.* щърбла.
щъркъ *сжц. м.* и щъркиль (щъркель);
вж. щ р ъ к ъ || щъркелче (щъркилче)
сжц. ср. ум. || щърковъ и щъркиловъ
прил. м. || щърко|кракъ и щърко|ногъ
прил. м. ||щъркче и щърчѣ *сжц. ср. ум.*
щършелъ вмѣсто стършелъ *сжц. м. р.,*

умал. *ср.* щършелче; старобѣлг. срь-
шенъ, стръшенъ, стръшьль (срьша
оса), руски шершень. малоруски шер-
шень, шершун, пол. sierszeń, szerszeń,
полаб. sarsēn, гор. луж. дол. луж. serseñ,
чеш. sršeň, srsán и само srch, словен.
sršen, срб.-хрв. sršljen, stršljen...; кор.
и.-е. звукоподраж.; *срав.* лит. siršlys,
sirkslys и siršū oca, siršuonas, лет. sirsis,
ст. прус. siršllis; слав. с, лит. š отъ и.-е.
небно k', затова лат. crabro, ср. ирл. crebar
„конска муха“, нѣм. Hornis, ст. нѣм. hornaz.
англосакс. hyrnet...; *срв.* и грц. kēras рогъ...
||щършеловъ, щършелски *прил. м.*

Ю.

ю вм. у обл. предл. въ народ. пѣс.
юбилей *сжц. м.*; лат. jubilum радостень
извикъ... отъ межд. *jū...; нѣм. Jubiläum...;
сравнява се и ст. евр. uḇbēl... ||юбиле-
-енъ, -йни *прил. м.* ||юбиляръ *сжц. м., ж.*
юбилярна ||юбилярски *прил. м.*
ювѣ 1. *сжц. ж.* 'забѣгнала живина'; тур.;
2. обл. юва *сжц. ж.* старин. 'пресолена
чорба', вм. ю х а *вж. т.*
ювкѣ *сжц. ж.*; тур...; *вж.* ю ф к а; *срав.*
ю х а.
югъ *сжц. м.*; стб. югъ, рус. юг, чеш. jih,
стар. juh, словен. срб.-хрв. jug; кор. и.-е.
*aug- уголѣмявамъ., въ лат. гл. augeo,
augustus превисокъ, грц. a(F)éksō, aúksō
увеличивамъ, aéksomai раста, санскр.
d'jas сила, зенд. aogah-, aojah-, лит. augu,
лет. augsts високъ = лат. augustus, гот.
aukan раста...; алб. adoј сѣмва се...,
негли въ грц. augí блѣсъкъ... ||юговъ
прил. м.; юговъ снѣгъ 'що вали и се
топи' ||юговитъ *прил. м.* ||юго|зѣ|падъ
сжц. м. ||юго|из|токъ *сжц. м.* ||юго|зѣ-
|пад-енъ, -ни, юго|из|точіенъ, -ни *прил. м.*
югичъ *сжц. м.* обл. 'овень водачъ'; *вж.*
водичъ; *срв.* и предход.
югуртъ *сжц. м.*; тур.
юда *сжц. ж.* 'самодива, самовила'; старин.
дума отъ корень и.-е. 'боря се, сѣмъ въ
неспокойно движение...' въ санскр. yú-
dhyati, uḍdhati бори се, yúdh- м. р. бо-
рецъ, борба, битка...; ud-uḍdhati вълну-
ва се, авест. jūidišta който най-вече се
бори...; лит. judù, judėti възбуждамъ се,
карамъ се, лет. jauda сила, лат. jubeo за-
повѣдвамъ...; *срав.* особ. ст. лит. judus
свадливъ, judra вихрушка... ||юдя *глаг.*
прех. тр. II. 1. 'мамя, блазня'; *срав.* лит.
jauda сѣблазняване и пол. judzić дразня...;
|| ~ се *гл. непр.* ||юдене *сжц. ср.* ||ю-
динъ и юдинскн *прил. м.*
Юда *сжц.* собств. лич. *м. р.*; кор. ст.-евр.
||юдаизъмъ *сжц. м.*||юдейски *прил. м.*;

срв. чи футинъ, чифутски; рус.
жид, стб. жидовинъ... ||юдейство
сжц. ср. ||юдейщина *сжц. ж.*
юдоль† *сжц. ж. р.* книжов.; стб. ж|доль,
ндоль > въ соб. геогр. Юндоль съ
следа отъ носовость.
юджеретъ *сжц. м.*; тур.
южавъ *прил. м.* ||южанинъ *сжц. м., ж.*
южанна ||юж-енъ, -ни *прил. м. р.*; *вж.*
ю г ъ ||южно *нар.*
южина *сжц. ж.* стар. обл. 'пладне'; 'яде-
не между обѣдъ и вечеря'; *срав.* руски
ужин 'вечеря' и обл. рус. ўжина; сло-
вен. južina обѣдъ и ядене следъ пладне,
привечеръ, срб.-хрв. užina, užinali обѣд-
вамъ, обл. чакав. južina, пол. стар. juży-
pować закусувамъ, полаб. jāuzėiña обѣд-
ване...; кор. въ ю г ъ *вж. т.*; *срав.* и у-
жина... ||южинамъ *гл. непрх.* тр. III. и
южинувамъ, *сжц. ср.* юж(и)нүване и
южинане.
южнякъ *сжц. м., ж.* южнячка, отъ ю г ъ.
юздѣ *сжц. ж.* вм. по-старо узда; *срав.*
об|уздавамъ; стб. оүздл, рус. узда,
б. рус. уздечка, м. рус. узда, узділо, полаб.
veuzda, гор. луж. vuzda, дол. луж. huzda,
пол. чеш. словен. срб.-хрв. uzda, словен.
и juzda, подоб. бѣлг...; корень въ и.-е.
*du-s- уста — 'що се туря въ уста'...;
общослав. узда отъ *dus-dhā-; корень
и.-е. *dhē- поставямъ; *вж.* уста...; лит.
uzdenice ||юздѣца *сжц. ж. ум.* ||юздѣч-
ка *сжц. ж. ум.* отъ ум.
юзъ *сжц. м.* обл. прост. '100' и '100 дра-
ма, 1/4 отъ ока'; тур. juz ||юзъ-башія
сжц. м. 'стотникъ' ||юзѣ *сжц. ср. ум.*
||юзецъ *сжц. м. ум.* ||юзлукъ *сжц. м.*;
тур. 'стотилникъ'...
юкъ *сжц. м.* 'възтрѣбъ'; тур.; кор. навѣр-
но и.-е. алт.; ум. ючець ||юкламѣ *сжц.*
ж. ||юклукъ *сжц. м. р.* прост.

юкамъ гл. непрех. тр. III, екр. юкна I 5, *сжиц. ср.* юкане 'викаме нѣкому ю, ю да бѣга'; звукоподраз.

юларъ *сжиц. м.*; тур. || **юларецъ** *сжиц. м.* ум., *сжиц. ср.* ум. юларче.

юлий(й) *сжиц. м.*; лат. по соб. име на Юлий Цезарь юлиански прил. м. юлски прил. м.

юморъ *сжиц. м.*; англ. отъ кор. лат.; *срав.* хуморъ || **юмористъ** *сжиц. м.* || **юмористически** прил. м.

юмрукъ *сжиц. м.* за бѣлг. 'пестникъ'; тур.; ум. м. юмручецъ и умал. ср. юмруче || **юмруч-ень**, **-ни** прил. м. 'пестничень'.

юнъ прил. м. стар.; стб. юнѣ, рус. юный..

|| **юнакъ** *сжиц. м. р.*; отъ кор. на стбѣлг юноша руски юноша ..; словен. junák, м. рус. срб.-хрв. пол. junak; общослав. *jun- срод. съ лит. jáunas, лет. jauns, нѣм. jung младъ, лат. juvenis, санскр. yuvan- (yuvā, род. пад. ед. yūvan-, род. yavan- .., || **юнакѣня** *сжиц. ж.*, *сжиц. ср.* ум. юначе || **юнач-ень**, **-ни** прил. м. || **юначество** *сжиц. ср.* || **юначески**, **юнашки** прил. м. || **юначѣна** *сжиц. м. р. ув.* || **юнач(ес)тво** *сжиц. ср.* || **юнащина** *сжиц. ж.* || **юнѣ** *сжиц. ср. р.* стар., мн. юнета и юнци || **юнѣцъ** *сжиц. м.*; стб. юнѣцъ, рус. юнѣцъ 'младъ съпругъ', ж. юница, м. рус. юнѣцъ 'младо биче', словен. junec, срб.-хрв. junac, чеш. стар. junec, пол. juniec 'младъ бикъ' ..; кор. общослав. jun- съ настав. -ъ съ, и.-е. *juven- въ санскр. yūvan-, род. yū'vas, лат. juvenis младъ, juvenis юнѣцъ, младъ бикъ (фр. juvénile юношески), кимр. ieu-pas младъ и т. н. || **юница** *сжиц. ж.*; стб.

юница млада крава. рус. юница 'младоженка', словен. junica млада крава. ..; *срав.* санскр. yūpī, лат. iūpīx = 'юница' ..

юнѣцъ *сжиц. м.*; лат. || **юнски** прил. м.

юнкеръ *сжиц. м. р.*; презъ рус. отъ нѣм. || **юнкерски** прил. м. || **юнкерство** *сжиц. ср.*

Юнона *сжиц. ж.* соб. лич.; *срав.* Юпитеръ..

юность† *сжиц. ж.* стар. книжов. за младость'; стб. юность. рус. юность || **юноша** *сжиц. м.*; стб. юноша, рус. юноша,

пол. junosza, чеш. стар. junoch, junoše и т. н.; *срав.* юнакъ; юница || **юнѣцъ** *сжиц. ср.* умал. || **юнѣцъ** *сжиц. м. р.* умал. отъ юнѣцъ *вж. т.*

Юпитеръ *сжиц. м.*; лат.; втората часть е отъ лат. pater баща > френ. père, итал. padre .., нѣм. Vater .., санскр. pitṛ- ..

юрвамъ и **юрнувамъ** гл. (не)прех. тр. III, екрат. юрна I 5. || ~ се *глагол.* непрех., *сжиц. ср.* юрване, юрнуване; рус. юрить бързамъ.., пол. jurzyć, словен. juriti гоня, карамъ..; кор. ар.-алт.; *срав.* лет. auḡēt подгонвамъ за ловъ.; auḡibas време за схождение на вълцитъ, 'кога се юрятъ' (на бесовица); тур. джат. jūḡitek вървя,

движа се., осм. jūḡük който върви бърже. ..; jūḡūjūs 'атака' ..; *вж.* юрюшъ.

юрганъ *сжиц. м.*, ум. м. юрганѣцъ и ум. ср. юрганче; тур.; *вж.* йорганъ || **юрганджѣя** *сжиц. м.*, *ж. р.* юрганджийка, ум. ср. юрганджѣе || **юрганджийски** прил. м. || **юрганджѣйство** *сжиц. ср.*

юрдѣкъ *сжиц. м.*; тур. || **юрдѣчка** *сжиц. ж.* 'патица'.

юридически прил. м.; лат. || **юрис|дѣкция** *сжиц. ж. р.* || **юрис|консультъ** (погрѣшно 'юристконсултъ'); латин. juris consultus 'правни съветникъ'.. || **юрис|прудѣнция** *сжиц. ж.* || **юристъ** *сжиц. м. р.* 'правникъ', *ж. юристка* 'правница'.

юрнѣкъ *сжиц. м.* 'образецъ' = ит. 'мостра'; тур. **юродивъ** прил. м. 'слабоумень'; рус. юрб-

дивый = стб. **юродъ**, **юродъ**; стар. (отъ рус. ц. сл.) *сжиц. м.* юродъ у о. Паисия Хилендар.: о неразумный и юроде; кор. въ р о д и отриц. стб. **ж** = нѣм. ип 'не' .. || **юрбдивость** *сжиц. ж.*

юртъ *сжиц. м.* 'запустѣлъ дворъ' ..; тур.; ум. м. юртецъ и ум. ср. юртче.

юрүкъ *сжиц. м.*; тур.; кор. арио-алт.; *вж.* гл. юрвамъ || **юрушки** прил. м., обл. запад. **юрүчки** || **юрүшъ** (юрүшъ) *сжиц. м.*; наст. тур., кор. ар.-алт. || **юрѣя** гл. прех. тр. II. 1.; *межд.*

юсна гл. непрех. екр. I. 5. обл. стар.; *срав.* рус. уснуть 'заспя'; кор. въ сънъ < и.-е. *sūr-no-s, стб. гл. съпати 'спя' || **юстѣ** *сжиц. ср. р.* 'отгоре', 'предъ'; турски. || **юстѣюнъ** прил. (нар.). тур.

ютилидѣсвамъ (ютюлдѣсвамъ) гл. прех. тр. III. 'гладъ съ жельзо', екр. ютилидѣша, -дѣсамъ (ютюлдѣсамъ) III., *сжиц. ср. р.* ютилидѣсване (ютюлдѣсване); отъ осн. гръц. сидеросвамъ || **ютия** *сжиц. ж.*; тур.

ютре нар. обл. стар. *вж.* утре, *вж. т.* || **ютро** *сжиц. ср.* обл.

юфкѣ *сжиц. ж.*; тур.; (кор. ар.-алт.); *срав.* юва и юха.

юфтъ *сжиц. м.*; рус. юфт, юхт 'видъ изработена кожа'; отъ перс. yuxt 'спрегнатъ'; отъ кор. въ и го, срод.

юхаа I. *межд.*; звукоподраз.

юхѣ II. *сжиц. ж.* стар. обл. — юха 'пресолена чорба'; стб. юха, рус. юхѣ 'рибѣ чорба', обл. рус. юшникъ 'видъ супа.'; ма лорус. юхѣ, пол. гор. луж. дол. луж. juha, чеш. jicha, стар. juha, словен. срб. хрв. juha. .; кор. и.-е. *jōus- въ грц. zōmós супа, zŷmē подквасено тѣсто, лит. jūše. рибѣ чорба (юха), ст. прус. juse, санскр. yūḡa s, yūḡa -m, лат. jūs, jūris ..; *срав.* юва, юфкѣ ..

юч|улѣнъ (по-право ичюлѣнъ) *сжиц. м. р.* 'кѣшни слуги'; тур. ič-oghlan 'вжтрешно момче'; *срав.* уланъ.

ючурджумъ *сжиц. м. р.* '1/3 наемъ.'; тур. (ič = три. .)

юшуръ *сжиц. м.*; тур. 'десеткъ'.

Я.

я I. *межд.* и показ. част.; „звукотподраж.“; *срав. а!*

я II. *лъст.* 1. л. ед. ч. обл. им. пад., както у почти всички др. славяни в м. а з ъ; *вж. т.*

я III. *свюзь* 'или'...; тур.; кор. ар.-алт.

я IV. обл. *сжиц. ср.* в м. тур. ягъ (ја) 'масло', въ гюль-я 'гюлово масло'; *вж.* яхния.

ябá *сжиц. жс.* обл. 'видъ вила...'; тур.; кор. ар.-алт.; *вж.* чапа.

ябанá *сжиц. жс.* обл. прост. 'чужбина'; тур. || *ябанджия* и *ябанецъ* *сжиц. м.* прост. 'чужденецъ'; тур. || *ябанско цвѣте* *прил. сжиц. м.* 'устиче', 'зейка'...

яблáнь и аблáнь (обл. *яблань*) *сжиц. м.* обл. стар. 'видъ дърво'; *срав.* рус. яблонь 'ябълка', срб.-хрв. jablan стар. 'ябълка', днесъ 'топола'...; *вж.* ябълка || *ябленъ*, *ябленъ* *сжиц. м.* || *ябленовъ* *прил. м.*

ябълка *сжиц. жс. р.*, обл. яболко ср., умал. *ябълчица*; старобълг. *яблъко* и *яблъко*, рус. м. рус. яблоко, пол. jabłko, полаб. jobk'ü, гор. луж. jabłoko, обл. jabłuko, дол. луж. jabluko, стар. jabko, чешки jablko, словенски jabolko, срб.-хрв. jabuka...; *сравнява* се съ лат. Abella 'име на градъ прочутъ съ ябълки' (у Вергилия), ст. ирл. abhal, ubhal, ст. кимр. aballen, нѣм. Apfel, англ. appel...; лит. obułas..., лет. ábele..., woble ст. прус. || *ябълкиня* *сжиц. жс.* || *ябълчевъ* *прил. м.* || *ябълч-ень*, -ни *прил. м.* || *ябълчкóвина* *сжиц. жс.* и ябълчина || *ябълчици* *сжиц. жс. мн.* || *ябълчйше* I-II. *сжиц. ср.*

явамъ *гл.* прех. обл. III. мкр. усл. отъ ямъ; *вж.* ядвамъ.

яве *нар.* (на яве); стб. *акъ*, *икъ*, рус. на яви, срб.-хрв. на javi 'въ будно състояние', чеш. v jev, на jev (стар. на javo, v javo)...; кор. и.-е. *срав.* особ. санскр. ávis явно, ávištiya-, зенд. aviš, н. п. aškār (> турски > българ. прост. ашикерере 'явно')...; лат. audio чуя (< *aviz djb) гръц. aisthánomai усѣщамъ... || *яв-ень*, -ни *прил. м.*, рус. явный, срб.-хрв. javan... || *явность* *сжиц. жс.* за небълг. (отъ лат. кор.) 'публичност' || *явитель* *сжиц. м.*, *жс.* *явительска* || *явительски* *прил. м.* || *явительство* *сжиц. ср.* || *явлéние* *сжиц. ср. р.* || *явно|бръч-ень*, -ни *прил. м.* || *явнобръч-ие* *сжиц. ср.*, -ность *сжиц. жс.* || *явствувамъ* *гл.* непрх. тр. III. || *яв-я (-яж)* *гл.* прех. II. 1., мкр. *явявамъ* III. || ~ се *гл.* непрех., *сжиц. ср.* *явяване*.

яворъ *сжиц. м.*, ум. м. *яворецъ* и ум. *ср.* *яворче*; стб. *яворъ*, рус. явор, м. рус. явір, род. ед. явора, пол. jawog, полаб-

javúgë яворова гора, гор. луж. дол. луж. jawog, словен. срб.-хрв. чеш. jawog...; смѣта се обикн. за ст. герм. заемка отъ ст. нѣм. āhorn... || *яворáнь* *сжиц. м.*

|| *яворовъ* *прил. м.*

ягкъ, *ягкость*; *вж.* якъ, якость...

яглика *сжиц. жс.* обл. в м. иглика; *вж. т.*

яглия *прил.* неизм. въ ед. ч. и *яглж*; тур. jaghly < jagh (ja) 'масло'; *вж.* обл. я IV. и *срв.* яхния.

ягма (обл. прост. *яма* — съ ослабнало, изчезнало); *сжиц. жс.*; тур. || *ягмóсвамъ* *глаг.* прех. тр. III., екр. *ягмóсамъ*, *сжиц. ср.* *ягмóсване*.

ягмурлукъ *сжиц. м.* тур. в м. ямурлукъ; *вж. т.*; тур. jaghmur (jaγmur) 'дъждъ'.

ягне *сжиц. ср.* || *ягнешки* *прил. м.*; *вж.* агне, агнешки.

ягода *сжиц. жс.*, ум. *ягодка* и *ягодица*;

стб. *ягода* и *ягода*, рус. ягода, пол. jagoda, гор. лужиц. jahoda, дол. лужиц. jagoda, чеш. jahoda, словен. срб.-хрв. jagoda...; основ. *сжиц.* праслав. *-aga,

*jaga въ стб. *книжка* 'лоза', срод. съ лат. ūva, лит. ūga, лет. ūga... || *ягодáкъ*

сжиц. м. || *ягодовъ* *прил. м.* || *ягодница*

сжиц. жс. || *ягодонос-ень*, -ни *прил. м.*

|| *ягодякъ* *сжиц. м.*

ягорйда *сжиц. жс.*, и *ягурида*; н. гръц. agurída отъ águros < ágros незрѣлъ, безвременень.

ягость *сжиц. м.* обл. прост. 'мес августъ'; отъ лат. augustus.

ягуля *сжиц. жс.* и *ягула* 'змийорка'; стб.

*ягоула, словен. ógog, срб.-хрв. uogog,

рус. угорь...; кор. въ рус. уж, пол. wąż... змия, срод. лат. angulis (> фр. anguille...), лит. angis, гръц. éxis, арм. iž змия...

ягънце *сжиц. ср.* ум.; *вж.* агне.

ядá *гл.* прех. обл. в м. ямъ; *вж.* усл. ядвамъ || *ядалецъ* *сжиц. м.*

ядъ *сжиц. м.* и *яда* *жс.*; стб. *ядъ*, рус. яд

'отрова', пол. jad, гор. луж. дол. луж. jéd, чеш. jed... словен. срб.-хрв. jad;

корень и.-е. *oid(h)- въ ст. сканд. eitr, ст. англ. ät(t)og отрова, нѣм. обл. alem.

eisse, бав. aissen цирей, ст. вис. нѣм. eitar...; грц. oidáb подувамъ се... или въ и.-е. *ed-: *ed- ямъ, лат. edo, гот. itan,

нѣм. essen... (както стб. *трокъ* храня:

бълг. о-трова.); нѣм. Gift отрова: *гл.* geben давамъ || *ядало* *сжиц. ср.* || *яданъ*

сжиц. м. обл. 'гнѣвъ'.

ядвамъ *гл.* прех. мкр. усл. III., *сжиц. ср.* *ядване*;

вж. ямъ || *ядене* *сжиц. ср.* и *ядежъ* *сжиц. м.* || *ядень* *прич.* мин. стр. м. отъ ямъ. *яд-ень*, -ни *прил. м.* отъ ядъ; *вж.* ядо-венъ, ядосанъ || *ядно* *нар.*

ядецъ *сжиц. м.* 'вилообразна кость отъ гърдитъ на птица, за облогъ, за хващане на бась'; тур. отъ перс. yād äst 'поменене има'.

ядиво *сжиц. ср.*; *вж.* гл. я м ъ || **ядна** *сжиц. жс.* || **ядна** *гл.* прех. екр. I. 5. ум. 'да хална' || **ядливъ** *прил. м.*; обл.: яшенъ || **ядливость** *сжиц. жс.*

ядни *прил. м.* и **яд-енъ**, *жс. -на...*; *вж.* я д ъ || **ядно** *нар.* || **ядность** *сжиц. жс.*; || **ядов-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **ядовно** *нар.* || **ядовность** *сжиц. жс.* || **ядовитъ** *прил. м.* || **ядовито** *нар.* || **ядовитость** *сжиц. жс.* || **ядонос-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **ядоносность** *сжиц. жс.* || **ядо-санъ** *прич.* мин. страд. *м.* || **ядо-свамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. -амъ III. || ~ се *гл.* непр., *сжиц. ср.* -ване || **ядосливъ** *прил. м.*, **ядосливость** *сжиц. жс.*

ядро *сжиц. ср.*; рус.; кор. *вж.* е д ъ р ъ.

яд-а! [-ж, ядамъ] обл. *гл.* прех. тр. I. 8. вм. по-старин. я м ъ, я д ѣ ш ъ, мин. св. опр. я д-о х ъ прич. мин. действ. я л ѣ || **яжба** *сжиц. жс.*, множ. я ж би, с. изт. бълг. „ѣ ж би“ (отъ **ѣ ж д ѣ ба**) || **яжникъ** *сжиц. м.* обл. 'гладникъ'.

язъ *сжиц. м.* = тур. перс. бентъ, фр. 'баражъ'; стб. **язъ**, рус. яз. обл. ез. м. рус. яз. язок и із, пол. jaz, полаб. jaz (jāz) „каналъ...“, чеш. словен. jez, сърб.-хърв. jaz; корень и.-е. въ лит. ežė, лет. eža, ст. прус. asy между .; нѣкои съпоставягъ и грц. одетос каналъ, улей..., || **язовиръ** *сжиц. м.*

язъ, II. **язе** обл. *мѣст.* I. л. ед. ч.; *вж.* а з ъ. **язъ** *сжиц. м.*; тур. 'писарь' || **язаджий** *сжиц. м.*, *жс.* **язаджийка**, *ср.* ум. **язаджийче**; тур. **язаджийски** *прил. м.*

язва *сжиц. жс.*; стб. **язва** рана, рус. язва, м. рус. язва, пол. jazwa, чеш. jízva, словен. jazba, срб.-хърв. стар. jazvina, jazbina 'дупка на язовецъ'; кор. и.-е.; *срв.* ст. прус. euswo рана, лит. aizaù, aizyti, лет. aiza пукнатина въ ледъ... || **язвенъ** I. *прил. м.* || **язвенъ** II. *прич.* мин. страд. *м.* (у | **язвенъ**), отъ гл. я з в я || **язвител-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **язвителность** *сжиц. жс.* || **язвонос-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **язвоносность** *сжиц. жс. р.* || **язвя** *гл.* прех. тр. II. I. || ~ се *гл.* непрех. || **язилка**, **язилница** *сжиц. жс.* || **язов-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.* || **язовина** *сжиц. жс.*

язда *сжиц. жс.*; рус. езда || **яздене** *сжиц. ср.* || **яздйт-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **яздеш-комъ**, **-ката** и **-кймъ** *нареч.* || **яздоболникъ** *сжиц. м.* || **яздя** *гл.* прех. тр. II. I.; стб. **язднн**, рус. ѣздить, пол. jeździć, гор. лужиц. jezdzic, дол. лужиц. jezdzis, чеш. словен. срб.-хърв. jezđiti ...; кор. и.-е. jā-; *срав.* лит. jòdau, jòdyti, лет. jādīt много яздя...; *срав.* я х а м ъ.

язикъ *сжиц. м.* обл. вм. езикъ; *вж.* т. || **язичникъ** *сжиц. м.* книжов. по рус. вм. езичникъ.

язкъ *нар.*; тур.

яй *сжиц. м.* 'мамецъ, вилушка', рус. пружина; тур.

яйла *сжиц. жс.*; тур.

яйрянъ *сжиц. м.*, тур. вм. айранъ; *вж.* т.

яйцѣ *сжиц. ср.*, ум. **яйчицѣ** и **яйченце**;

стб. **анѣ**, ум. отъ **анѣ** (**анѣ**), руски яйцо, обл. ицѣ, м. рус. яйце, словен. jajce, срб.-хърв. пол. jaję, полаб. jojü, гор. луж. jejo, дол. луж. jajo, чеш. vejse, стар. vaje...; кор. и.-е. *ō-io-...; *срав.* н. перс. jāya, гръц. ὄον ὄιον), обл. арг. ὄβρα у Хез., лат. ovum, ст. нѣм. ei, нѣм. Ei... || **яйце|вид-енъ**, **-ни** *прил. м. р.* || **яйце|вид-ность** *сжиц. жс.*, чужд. 'овалность' || **яйце|об|раз-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **яйцеобраз-ность** *сжиц. жс. р.* || **яйценос-енъ**, **-ни**, **яйце|род-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **яйценос-ность** *сжиц. жс.* || **яйч-енъ**, **-ни** *прил. м.* || **яйченикъ** *сжиц. м.* || **яйчникъ** *сжиц. м.*

якă *сжиц. жс.* ум. якйца, якйчка; тур.

якйя *сжиц. жс.*; тур.

яката *нар.* || **якъ** *прил. м.*, ум. **якич-тъкъ**,

-ки; стб. мѣст. м. **якъ** 'какъвъ', чеш. jaky, словен. jak 'който може' = лат. ro-tens, срб.-хърв. jak...; кор. и.-е. *io-..., гръц. hós, отъ *jos санскр. недр. уа-...; и.-е. -к-е наставка || **якна** *гл.* непр. тр. I. 5. **якобйн-ецъ**, мн. -ци *сжиц. м.*; полубългарски, полузапад. европ. и ст. евр. отъ собств. име Jakob, тур. отъ араб. Jakub; *вж.* Я ч о || **Яко** *сжиц. м.* соб. лич. || **якобйнски** *прил. м.* || **якобйнство** *сжиц. ср.*

яковатъ, **яковитъ** *прил. м.*; *вж.* якъ || **яко** *нар.* 'твърде' || **якоглавъ** *прил. м.* || **яко|главие** *сжиц. ср.* || **яко|главостъ** *сжиц. жс.* || **яко|костъ** *прил. м.* || **якостъ** *сжиц. жс.* || **якотă** *сжиц. жс.* || **ячинă** *сжиц. жс.*

якмă *сжиц. жс.* обл. 'възпаление на гърлото...'; тур.

ялă *свюзь* обл. вм. а ла; *вж.* т. || **яла** *межд.* показ. = е то.

ялавина *сжиц. жс.* събир.; *вж.* яловъ.

яламă *сжиц. жс.* обл.; тур.; кор. въ я н г ѣ н ъ 'пожаръ'...

яланъ *сжиц. м.* прост.; тур. || **яланджия** *сжиц. м.*, *жс.* **яланджийка**, *ср.* ум. **яланджийче** || **яланджийски** *прил. м.*

ялдѣзъ *сжиц. м.*; тур. || **ялдѣзливъ** *прил. м.* || **ялдѣзлия** *прил.* неизм. въ ед. ч. || **ялдѣз-че** *сжиц. ср. р.*

яле и **яли**, *яли* *показ.* част. обл. 'ето'; *вж.* я ла || **яли**, **яль** *свюзь*; *вж.* или.

ялла *нар.* 'хайде' (Яла Боже, помогни!); свърз. съ тур. отъ араб. Аллахъ 'Богъ'...; *вж.* и глаг. ела!

ялмă *сжиц. жс.* обл. 'нанадолнице'; тур. **ялнѣшъ** *прил.* неизм. и нар.; турски; *вж.* яланъ.

яло *сжиц. ср.* обл. стар. 'ядиво'; *вж.* я м ъ. **яловъ** *прил. м.*; стб. **ялокъ**, рус. ялый, яловый, м. рус. яловый, пол. гор. луж.

дол. луж. jałowu, чеш. jaľový, словен. срб.-хрв. jaľov; кор. и.-е.; *срав.* лет. jēls незрѣль, лит. olaus, ж. olava неженень...; *срав.* още общослав. jaľovъсь 'хвойна' поради това, че при двоедомността на раст. много (мжжк) екземп. сж 'ялови'... || **яловакъ** *сжиц. м.* || **яловарь** и **яловаринь** *сжиц. м., ж.* **яловарка**, *ср.* ум. **яловарче** || **яловарски** *прил. м.* || **ялови́на** *сжиц. ж.* || **яловийца** *сжиц. ж.*, полаб. jolöveica „млада крава“ || **яловичарь** *сжиц. м., ж.* *р.* **яловичарка**, *ср.* ум. **яловичарче** || **яльвакъ** *сжиц. м.* || **яльвүша** *сжиц. ж.* || **яльвъ** *прил. м.*

яль *прил.* неизм. област. прост. вм. тур. (ja lu) яглия; *вж. т.*

яма I. *сжиц. ж.*; стб. **ЯМА**, рус. яма, пол. луж. словен. срб.-хрв. jama, чеш. jáma, полаб. jomo; корень и.-е.; *срв.* грц. átē копачка, лопата, diatān разкопавамъ, разравямъ, атага ровъ, каналъ...; лет. jūta и др. — срѣд. ирл. uaim, род. п. ед. ч. uama = френ. caverne... || **ямица** *сжиц. ж.* ум. и **ямка**, **ямичка** || **ям-я [-ъж]** *гл.* прех. тр. II. 1.

ямá II. *сжиц. ж.* *р.* 'крѣпка'; тур. || **ямáкъ** *сжиц. м.* обл., ум. *ж.* **ямйца**, ум. *ср.* **ямáче**. **ямá** III. *сжиц. ж.* обл. тур. вм. ягма 'грабежъ';...

ямбъ *сжиц. м.*; грц. || **ямбически** *прил. м.* **ямболь** *сжиц. ж.* 'козякъ' и **ямболия**; тур. **ямурлукъ** *сжиц. м.* вм. ягмурлукъ; тур. ja( )tur 'дъждъ'.

Яна *сжиц. ж.* I. соб. географ. (р. Яна въ Бунарь-Хисарско; р. Луда-Яна, притокъ на р. Марица и др.; не е отъ соб. лич. Яна, Янка (отъ Иоана, Ивана, Иванка), (кор. ст.-евр.), а отъ ст. трак. нариц. jana „рѣка“...; кор. и.-е. и алт. jā- „тека, вървя...“; *срв.* у др. слав. Jana, Janica...; у нѣм. Janna; Jena...; въ Сибирь р. Яна, повече отъ 1000 к. м. дълга...; *вж.* Янтра. 2. соб. лич. *ж.* ум. Янка, *вж.* Янка, Янко; кор. ст. евр.

янгбозъ *прил.* неизм.; тур. 'кривогледъ', jaп страна...; göz око.

янгънь *сжиц. м.* обл. прост. 'пожаръ'; тур. **янев|дѣнски** *прил. м.* обл. || **Яневъ-дѣнь** *прил. сжиц. м.* 'Еньовъ-дѣнь', 'лѣтни св. Иванъ'; отъ кор. ст. евр.; *вж.* Яна, Янко.

яничаринь *сжиц. м.*; *вж.* и еничаринь; тур. отъ перс. yeni (jāni) новъ, sāgi войска... || **яничарски** *прил. м. р.* || **яничарство** *сжиц. ср.*

Янка *сжиц. ж.* соб. лич., *м.* **Янко**, **Яньо** Янчо отъ Иоанъ; кор. ст.-евр.; *срав.* и Яна, Яневъ-дѣнь, Еньовъ-дѣнь...

янь|кеседжия *сжиц. м.*; тур.

яньлшъ *прил.* неизм.; тур.

яновка *сжиц. ж.* 'раст...' || **яново цвѣте** *прил. сжиц. ср.* и **яновче**; *вж.* ене вче.

янтарь *сжиц. м.* = тур. кехлибаръ; рус. янтар (у малор. и бѣлор. я нѣма: м. рус. бурштын, б. рус. бруштын, видоизмѣн. отъ нѣм. Bernstein); въ маджар. gyantár „electrum, resina“, а gyanta „resina“; думата ще да е старинна и.-е. и се изважда отъ лит. jentaras (jintaras), gentāras (gintāras); въ лет. dzintars (dzitars) отъ балт. ще да е и срѣд. лат. gentarum и обл. kentner...

Янтра *сжиц. ж.* соб. географ.; отъ ст. трак. Jaterus 'рѣка'; кор. и.-е. jā- вървя, тека...; *вж.* Яна I.

януарий *сжиц. м.*; лат.

япъ *сжиц. м.* обл. 'черга'; тур...

япанджакъ *сжиц. м.* и **япанчá** *сжиц. ж. р.* 'ямурлукъ'; тур.

япйя *сжиц. ж.* 'направа', 'сграда'; тур. || **япмá** *прил.* неизм. 'подправень'; тур. || **яп-търдйсамъ** *гл.* прех. тр. III., екр. **яп-търдйсамъ** III. и **яп-търдйша** I. 10. || **се** *гл.* непрех.; и наст. -ди-; тур.; *сжиц. ср.* **яп-търдйсване**.

яръ *сжиц. м. р.* 'стрѣмень брѣгъ', рус. яр, пол. jaг...; кор. ар.-алт.; тур. jaг.

ярá *сжиц. ж.* стар. обл.; стб. **ЯРА** 'пролѣтъ' рус. яр, яровой хлеб, б. рус. яр, яровые хлеба, м. рус. яръ 'пролѣтъ' в яры „презь пролѣтъта“, ярець 'ечмикъ', ярына 'пролѣтна сѣитба'...; чеш. jaго, пол. jaг пролѣтъ, пролѣтень посѣвъ...; jażec ечмикъ = хрв. jaгас, дол. луж. jaгиса, срѣб. jaга, лѣтна пшеница, словен. jaгас лѣтень ечмикъ...; кор. и.-е. jōg-, зенд. uāg- 'година', гот. jēg, нѣм. Jahr, англ. year 'година'...; за значен. *срав.* слав. лѣто = и 'годин'... || **ярадйсва** *гл.* непрех. тр. III.; тур. 3-олч. („безлич.“) тр. III. 'прияе'; тур. отъ кор. ар.-алт.; наст. -dl- тур., -is- грц. || **яре** *сжиц. ср.* (обл. изт. блг. е ри), срѣб.-хрв. jaге || **яр-ецъ** *сжиц. м.*, мн. -ци *сжиц. м.*, срб.-хрв. jaгас || **ярешки** *прил. м.* || **ярка** *сжиц. ж.* и **ярица** || **ярина** *сжиц. ж.* || **яр-ки**, -ъкъ *прил. м. р.* || **ярость** *сжиц. ж.* || **яр-я [-ъж]** *гл.* прех. тр. II. 1. || **се** *гл.* непрех.

ярá II. *сжиц. ж.* || **яралия** *прил.* неизм.; тур.

ярáнь *сжиц. м.*: тур.

ярдѣмъ *сжиц. м.* прост.; тур.

ярдѣчъ *сжиц. м.* 'хвойна'; тур.

яребица *сжиц. ж. р.*; стб. **ЯРБЪ-Ъ**, -Ъ, рус. стар. рябка, пол. jażab, чеш. jeřábek, срѣб.-хрв. jarebica, словен. jerebica...; кор. и.-е.; *срав.* лит. jarubė, jeğubė, лет. iğbe, нѣм. Rebhuhn., наименования, споредъ баграта или пѣстрота; ст. скинд. jağri 'тетревъ' и iağri 'кафявъ'... || **яребичка** *сжиц. ж.* ум. || **яребич-инь** *прил. м.* **яремъ** *сжиц. м.*, ум. *м.* **яремець** и ум. *ср.* **яремче**; стб. **ЯРМЪ**, рус. м. рус. ярмо, словен. jaгem, пол. jażmo, чеш. jařmo,

срб.-хрв. jagam; кор. и.-е. *аг- натъкмя-вамъ...; срв. грц. arariskō, armenos, arōton членъ, дор. árta колѧ, арм. aġnem правя, ард направа, „форма“..., лат. ars, artis изкуство...

ярина *сжц. ж.*; *вж.* я р е || **ярка** *сжц. ж.*, ум. **ярчица**.

ярма *сжц. ж.*, умал. **ярмица**, **-йчка**; тур.; кор. арио-алт.

ярость *сжц. ж.*; *вж.* подь я ра; стбълг.

яръ = лат. iratus „разяренъ“, рус. м. рус-прил. ярый; *сжц.* ярость, пол. za|jarzyc ясно свѣтъ...; неоснователно нѣкоя дѣлять тѣзи думи отъ я ра, я ро прольтъ...; сравнението съ лат. ira гнѣвъ, санскр. irasya'ti, грц. обл. zōgōs „огненъ“ и тур. jar, jaguk джаг. jagу свѣтъль не бива да се отвърля... || **яркъъ**, **ярки** *прил. м.*; отъ я ра || **ярко** *нар.* || **яркость** *сжц. ж.*

яръшь *сжц. м.* обл. 'аръшь'; тур.; кор. ар.-алт.

ясакъ *сжц. м.* обл. 'забрана...'; тур. || **ясакчійя** *сжц. м.* ум. *ср.* **ясакчійче** || **ясакчійски** *прил. м.*

яс-енъ, **-ни** I. *прил. м.*; стб. **ясньнъ**, рус.

ясный, обл. яска, ум. ясочка „ясна звезда“, пол. г. луж. jasny, пол. jaskrawo ослѣпителенъ...; чеш. jasny, словен. jasen, срб.-хрв. jasan; кор. и.-е.: *срав.* лит. aiskus ясенъ, ст. лит. iškus, санскр. yaśas блѣськъ, прелестъ, слава...; др. отгл. степ. на кор. *вж.* въ и с к р а || **яснѣць** *сжц. ж.*

'горнякъ'. || **яснѣя** *глагол.* непрех. тр. I. б.

|| ~ се *гл.* непрех. || **яснинá** *сжц. ж.*

|| **яснич-цькъ**, **-ки** *прил. ум.* || **ясно|грѣй-**

чица *сжц. ж.* || **ясня** *се гл.* непрх. тр. II. I.

ясень II. *сжц. м. р.* 'дърво ясеново', рус.

ясень, пол. jasien, jesien, чеш. словен. jasen, jesen, срб.-хрв. д. луж. jasen...;

кор. и.-е.; *срв.* ст. прус. woasis, лит. ūsis, лет. ūsis, ст. нѣм. asc, нѣм. Esche... || **ясе-**

накъ *сжц. м.* събир. || **ясеновъ** *прил. м.*

ясика *сжц. ж.* 'трепетлика', рус. осина,

м. рус. осыка, осына, пол. osika, osina,

гор. луж. vosa, vosuna, дол. луж. vosa,

чеш. osika, словен. jasika и jesika, срб.-

хрв. jasika...; не ще да е отъ кор. на

предход. дума: ст. прус. abse, лит. arušė,

arūšis, лет. arpa, ст. нѣм. aspa, нѣм

Aspe... || **ясиковъ** *прил. м.*

ясли *сжц. мн. ж.* (обл. ед. ж. **ясла**).

яснинá, **яснотá** *сжц. ж.*; *вж.* ясенъ I.

|| **ясновид-ецъ**, мн. -ци *сжц. м.*, *ж.* **ясно-**

видна || **ясновидски** *прил. м.* || **ясновид-**

ство *сжц. ср.* || **ясно|зеленъ** *прил. м.* || **ясно-**

синъ *прил. м.* || **ясно|червенъ** *прил. м.* || **яс-**

ность *сжц. ж.* || **яснѣ** *се гл.* 3-олич. тр. I. б.

ястагачъ и **ястачъ** *сжц. м.* обл.; тур.

ястеливъ *прил. м.* и **ястелитъ** (обл. съ

е: естеливъ...); *вж.* ямъ || **ястие** и **ястѣ**

(„естѣ“) *сжц. ср.* ум. **ястице** || **яш-енъ**,

-ни *прил. м.* 'който има охота да яде',

сжц. м. **яшникъ**; *вж.* ядливъ.

ястребъ *сжц. м. р.*; стб. **ястракъ**, руски

ястреб, ястряб, пол. jastrząb', чеш. jest-

řáb, словен. jastred, jastrob, jastran, срб.

хрв. jastrijeb; словаш. гл. jastriti остро гле-

дамъ; кор. и.-е. ök'ú-s:.. бръзъ, негли въ

санскр. āśú-, зенд. āsu-, грц. ökyus (po-

dokēs бързоногъ), лат. öciog по-бързъ,

accipiter ястребъ — санскр. āsu-patvan

бързо летящъ... ||

ястѣкъ *сжц. м.* 'възглавница'; тур.

ятаганъ *сжц. м.*, ум. *м.* **ятаганецъ**, ум.

ср. **ятаганче**; тур.

ятакъ *сжц. м.* 'легло', 'укриватель'; тур.

ято *сжц. ср.*; стб. **ято**, рус. обл. ято, пол.

jato 'стадо', словен. jato, срб.-хрв. jato,

стадо, ято птици, стар. множество...;

кор. и.-е. *jā- вървя...; *срв.* санскр. yā-

tā-m вървешъ... yāiti върви, пжтува,

лит. jōju, jōti, лет. jāt, зенд. yāiti движи се..

ятъ *сжц. м.*; стб. **ятъ**, рус. ять 'име на

буква ѣ, което показва, че въ стб. тя е

имала изговоръ само я, а не е... ||

яхамъ *гл.* прех. тр. III., мкр. **яхвамъ**, екр.

яхна I. 5., мкр. **яхнувамъ**, *сжц. ср.* **яха-**

не; стб. **яхати**, рус. ехать, пол. стар. ja-

chać, jechać, чеш. jechati, словен. срб.-хрв.

jahati...; *вж.* язда; кор. и.-е. само jā-;

срав. санскр. зенд. ya-, лит. jōti, лет. yā...;

срав. ято || **яханица** *сжц. ж.*

яхнія *сжц. ж.*, ум. **яхнийка**; тур.

яхта *сжц. ж.*; англ.

яхъръ *сжц. м.* 'оборот'; тур.

яце *нар.* стар. обл. родоп.; стб. мѣст. п. ед.

яцѣ отъ якъ; *вж.* т. || **ячинá** *сжц. ж.*;

вж. якъ.

ячмѣнъ, **ячмикъ** *сжц. м.* обл. *вж.* ечмикъ.

Ячо *сжц. м.* ум. отъ Яко, Яковъ, съ

грц. „в(ита)“ нѣм. Jakob; *срав.* якови-

нецъ съ ст. евр. б.

яша *гл.* прех. тр. обл. I. 10.; *вж.* яхамъ.

яш-енъ, **-ни** *прил. м.* 'ястеливъ'; *вж.* ямъ.

яшлѣкъ *сжц. м.* обл. 'влага.'; тур.

яшмакъ *сжц. м.*; тур.

Ж.

жгълъ *сжц. м.*, ум. **жгълче**; стб. **жг(ъ)лъ**,

рус. угол, пол. węgieł, чеш. úhel, словен.

vógel, срб.-хрв. uđao...; кор. и.-е. *ang-:

*ank- сгъвамъ...; *срв.* лат. angulus (> фр.

angle..), арм. ankiun, angian || **жглестъ**

прил. м. || (жгло|)вид-енъ, -ни, жгло-

образ-енъ, -ни *прил. м.* || **жгловь** *прил.*

м. || **жгловатъ** *прил. м.* || **жгло|мѣръ**

сжц. м. || **жгъл-енъ** („жгленъ“), -ни

прил. м. р. || **жгълникъ** *сжц. м.*

